

Batwa: Bible for 1 Chronicles, 1 Corinthians, 1 John, 1 Kings, 1 Peter, 1 Samuel, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Chronicles, 2 Corinthians, 2 John, 2 Kings, 2 Peter, 2 Samuel, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Amos, Colossians, Daniel, Deuteronomy, Ecclesiastes, Ephesians, Esther, Exodus, Ezekiel, Ezra, Galatians, Genesis, Habakkuk, Haggai, Hebrews, Hosea, Isaiah, James, Jeremiah, Job, Joel, John, Jonah, Joshua, Jude, Judges, Lamentations, Leviticus, Luke, Malachi, Mark, Matthew, Micah, Nahum, Nehemiah, Numbers, Obadiah, Philemon, Philippians, Proverbs, Psalms, Revelation, Romans, Ruth, Song of Solomon, Titus, Zechariah, Zephaniah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

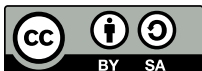
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

Chapter 1

¹Mukutampa, Resa apangire umuru ne kyaro. ²Ikyaro karifye ikimfundawira eryo tamwari nangu kamo. Imfimi yali pamuru wamenshi ayashika. Umupashi wakwa Resa walikwendauka pamuru wamenshi, ³Resa alandire ati, "Nakube urubuto," eryo norubuto rwaribereko. ⁴Resa wamwene urubuto ukuti cari ubune. Ayabenye urubuto ukufuma kumfinshi. ⁵Resa ainike urubuto akasuba, "eryo nenfinshi ainike "ubushiku," Iri kwari icunguro eryo kwaba na kasuba, ubushiku bwakutampilapo. Resa arandire ati, ⁶"Resa arandire ati, "nakube iuru, pakati kamenshi iryakwabanya amenshi kumenshi yanankwe." ⁷Resa aripangire iulu eryo ayabanya amenshi ayo ayari pesamba rye uru ukufuma kumenshi ayo ayari pamuru weuru. Ifi efyo kyali. ⁸Resa wainike iuru "umuru." Iri kwari ikyunguro eyro kwaisakuba na kasuba, ubushiku bwa kibiri. ⁹Resa arandire ati, "Nakube ukukolongana kwa menshi ayali pesamba rya muru yabe pamo mu nkende imo, no mulundu uboneke." Ifi efyo kyari. ¹⁰Resa wainike umurundu "ikyaro" eryo na menshi ayakolongene pamo ainika "bemba" Aribwene ukuti kiri ubune. ¹¹Resa arandire ati, "Pakyo napamene ifimena; ifilimwa ifitwala imbuto eryo nefimuti ifitwara ifisabo ifyo ifiri ne nseke mu fisabo, kira kimo ukukonka nemisango yafiko." Ifi efyo kyari. ¹²Ikyalo kyameneshe ifimenwa, ifirimwa fyatwere ifisabo mumisango yafiko, eryo ne fimuti fyatwere imbuto isharimo, mumisango yafiko. Resa wabwene ukuti kili ubune. ¹³Iri kwari ikyunguro ero kwaikusaba na kasuba, ubushiku bwa kitatu. ¹⁴Resa adandire ati, "Nakube urubuto mu muru urwa kwabanya akasuba ukufuma ku nfinshi eryo nafyo nafibe ngefilangiriro, fya nshita, akasuba eryo ne myaka. ¹⁵Nafibe urubuto mu muru ku kupela urubuto ku kyalo. "Ifi efyo kyali. ¹⁶Resa aripangire ifisaniko ifikaramba fibiri, ikisaniko ikikaramba ikyakutungurura akasuba, eryo ikisaniko ikinono ikyakutungurura ubushiku. Eryo kabiri waripangire ne ntanda. ¹⁷Resa afibikire mu muru kukupa urubuto ku kyalo, ¹⁸kukutungurura akasuba eryo no bushiku, eryo kabiri no kwabanya urubuto ukufuma ku nfinshi. Resa wabwene ukuti kili ubune. ¹⁹Iri kwari ikyunguro eryo kwaisaba na kasuba, ubushiku bwakulenga kine. ²⁰Resa arandire ati, "Amenshi nayesuremo impendwa iikalamba iya fibumbwa ifya mweo, eryo kabiri ifyuni na fipupuke mwi iuru pa muru wa kyaro mu muru." ²¹Resa apangire ifibumbwa ifikuru ifya muri bemba, pamopenefye ne kibumbwa kyonse ikya mweo mu misango yafiko, ifibumbwa ifyenda eryo kabiri ne fikuraika mu misango yafiko mumenshi monse, eryo ne kyuni kyonse ikipupuka mu misango ya kiko. Resa aribwene ukuti kiri ubune. ²²Resa arifiparire, ukuranda ukweba ati, "Fyareni eryo mufure, eryo nokwisushiwa mu menshi muri bemba. Ifyuni nafifure mu kyaro." ²³Iri kwari ikyunguro eryo no rukero, ubushiku bwarenga kisano. ²⁴Resa arandire ati, "Ikyaro nacikwate ifibumbwa fya mweo, kila kimo mu misango yakiko, ifitekwa, ifikurika, inama shampanga, kila kimo mu misango yakiko." Ifi efyo kyali. ²⁵Resa apangire ifinama fyampanga mu misango yafiko, ifitekwa mu misango ya fiko eryo na fyonse ifikurika pa mushiri mu misango ya fiko, Resa aribwene ukuti kiri ubune. ²⁶Resa arandire ati, "natupange umuntu mucipasho kyesu, uwapalana na fwebo. Babe na bukatoka pesabi rya muri bemba, pa fyuni fya mwi iuru, pa fitekwa, pa kyaro kyonse, eryo naku kikurika kyonse ikikurika pa kyaro. ²⁷Resa apangire umuntu mu kipasho kyakwe umwine, mu kipasho kyakwe umwine emo apangire umuntu. umwaume eryo no mwanakashi emo abapangire. ²⁸Resa aribaparire eryo arandire kuribo ati, "Fyareni, eryo mufure. Isusheni kyaro, noku kinasha. kwateni bukatoka pe sabi rya muri bemba, pa fyuni fya mwi uru, eryo napa kyamweo kyonse ikyenda pa kyaro." ²⁹Resa arandire ati, "Bona, Narikupera ikimuti kyonse ikitwara imbuto pano kyalo, eryo ne kimuti kyonse ikili ne kisabo ikikwete imbuto. Fikaba fyakurya fyenu. ³⁰kufinama fyonse ifya mpanga, ku kyuni kyonse ikya mw iuru, eryo nakuri kyonse ikikurika pa kyaro, eryo naku kibumbwa kyonse ikikwete ubumi bwa mweo namipera ikirimwa kyonse ukuba ikyakurya." ifi efyo kyali. ³¹Resa aribwene fyonse ifyo apangire. Boneni nafiwamisha. Ili kyali ikyunguro eryo no rukero, ubushiku ubwarenga mutanda.

Chapter 2

¹Iryo umuru eryo ne kyaro fyapwiririke, eryo ne fya mweo fyone ifyarimo. ²Ubushiku bwakurenga kinerubari Resa apwire imirimo iyo akitire, eryo atushishe pa bushiku bwakurenga kinerubari ukufuma kumirimo yonse iyo akitire. ³Resa aparire ubushiku bwakurenga kinerubari nokubusangurura, pantu ebo atushishemo ukufuma ku mirimo yonse iyo akitire mubumbo bwakwe. ⁴Ifi efyakitirwe mukubumbwa kwa myuru eryo ne kyaro, iryo fyena fyapangirwe, mubushiku ubo Yahweh Resa apangire ikyaro eryo ne myuru. ⁵Takwariko ikimpukusa ikya mumpanga ikyamenene mu kyaro, eryo takwari ikirimwa ikyariko mumpanga ikyamenene, pantu Yahweh Resa ari ninshi tararokesha imfura pa kyalo, eryo tapari nomuntu wakurima umushiri. ⁶Rero umume warikunina ukufuma pa kyaro ero warikubomfya pamuru wa mushiri. ⁷Yahweh Resa aishire kubumba umuntu ukufuma kurukungu rwa mushiri, eryo aputire mumyona yakwe umupu wa bumi, eryo umuntu aishire kuba icibumbwa cabumi. ⁸Yahweh Resa arimine ibara rubari kukabanga, mu Eden, eryo murya abikiremo umuntu uyo abumbire. ⁹Ukufuma mumushiri Yahweh Resa apangire ikimuti kyonse ukumena ikyaweme mukuboneka eryo ikyabune mukurya. Ukubikapo necimuti kyabumi ikyali pakati kebara, eryo necimuti kyakwishiba ubune eryo no bubi. ¹⁰Umumana wafumine mu Eden ukutapirira ibara. Ukutura rirya rine waryakanishiwe waishire kuba imimana ine. ¹¹Ishina rya wakutampirapo ni Pishon. Eumo wine umupongoroka ukushinguruka impanga yonse ya Havirah, umo umwaba goride. ¹²Na goride ya muri irya mpanga yabune. Kabiri mwaribamo bdellium eryo neribwe rya onxy. ¹³Neshina rya mumana wa bubiri ni Gihon. Uyu nao ukonkorokera ukushinguruka impanga yonse iya Kushi. ¹⁴Neshina rya mumana wa butatu ni Tigris, eryo ukonkorokera ku kabanga ka ku Ashur. Umumana wakurenga bune ni Euphrates. ¹⁵Yahweh Resa aishire kubura umuntu eryo amubikire mwibara rya Eden ku kuririma no kuriwamya. ¹⁶Yahweh Resa akonkomeshe umuntu, aishire kuranda, "Ukufuma kucimuti kyonse ikyaba mwibara muri abantungwa ukuryako. ¹⁷Rero ukufuma kukimuti kyakwishiba ubune eryo no bubi tamufwire ukuryako, pakuti ubushiku ubo bwine bushiku mukaryako, mukyakine fye mukafwa." ¹⁸Iryo Yahweh Resa aishire kuranda, "Takiweme ukuti umuntu ekare eka. Nkomupangira uwakumwafwa uwakuringana naye." ¹⁹Ukufuma mumushiri Yahweh Resa apangire inama shonse ishampanga eryo ne fyonni fyonse ifya mumuru. Eryo aishire kushitwara ku muntu abone ifyo enga finika. Ukuringana ne fyo umuntu ainikire ikibumbwa kya bumi, efyo ishina ryaba. ²⁰Umuntu aishire kupera amashina kufitekwa fyonse, ku fyonni fyonse ifya mumuru, eryo nakufinama fyonse ifya mpanga. Rero ku muntu umwine takwari uwakumwafwa kuringana naye. ²¹Yahweh Resa aponeshe umuntu muturo utukuru, kanshi umuntu arirere. Yahweh Resa, aishire kubura rumo ulwa mbafu shakwe elo aiserepo umunofu apo aburire urubafu. ²²Parubafu uro Yahweh Resa aburire ukufuma ku mwaume, aishire kupangiramo umwanakashi eryo aishire kumutwara na ku mwaume. ²³Umwaume aishire kuranda, "Iyi nshita, uyu ena rifupa rya mumafupa yandi, eryo munofu wa mumunofu wandi. Akurakutwa 'umwanakashi,' pantu afumine mu mwaume." ²⁴Eikyo umwaume akasha wishi eryo na nyina, ari no kuba kimo no mwanakashi wakwe, eryo bakaba umubiri umo. ²⁵Bonse bari ubwamba, umwaume eryo no mukashi wakwe, rero tabari ne nsoni.

Chapter 3

¹Nomba insoka yari iyakukengera pafya mweo fyonse ifya mumpanga ifyo Yahweh Resa abumbire. Yaishire kuranda ku mwanakashi ati, "Bushe kine kine Resa arlanda ati, "Tamufwire ukurya ku kimuti nangu kimo mwibara?" ²No mwanakashi aishire kuranda ku kisoka ati, "Kuti twarya ifisabo ukufuma ku kifimuti fye fyonse ifya mwibara, ³rero ukurora ku kimuti ikiri pakati ke bara, Resa arandire ati, "Tekuti muciryeko, nangura ukukikatako iyoo, pantu mukafwa." ⁴Nekisoka kyalandire kumwanakashi ati, "mukyafye tamwakafwe. ⁵Pantu Resa arishibire ati ubushiku mukaryako amenso yenu yakesuka, kabiri mukaba nga Resa, mukwishiba ubune no bubi." ⁶Iryo umwanakashi abwene ukuti ikimuti kyari weme kufiryo, eryo fyari ifya bune kumense, kabiri iki kimuti cariweme mukupera umo amano, ariburirepo fimo ifisabo nokurya .Eryo apereko no murume uyo bari nankwe, nae aririre. ⁷Namenso ya bonse babiri yarisukire, nabo barishibire ati bari umuneke. Bena babirinkenye amabura ya mukunyu pamo no kwisa kuyapanga ifya kufimbana abene. ⁸Baryumfwire ikiunda kyakwa Yahweh Resa arikwenda mwibara mukyunguro kasuba, eryo umwaume no mwanakashi wakwe barifisamine kukutina ukumonana na Yahweh Resa mu fimuti fya mwibara. ⁹Yahweh Resa akutire umwaume no kumweba ati, "Urikwi?" ¹⁰No mwaume ati, " Nakimyumfwa mwebo mwibara , nomba nakitina, pantu narifye umuneke. Efyo nakifisamina." ¹¹Resa arandire ati, nani akwebere ati wari umuneke? Bushe waririreko ku kimuti ikyo nakukonkomeshe webo ukwebati wikaryako?" ¹²No mwaume arandire ati, " Umwanakashi uyo mwampere ukwisakuba nandi, arimpere icisabo ukufuma ku kimuti, efyo nandi narire." ¹³Yahweh Resa arandire ku mwanakashi ati, " Findo ifi wakita?" Umwanakashi ati, " insoka yarimbepere, eryo nandi naririre." ¹⁴Yahweh Resa arandire ku nsoka ati, " Pantu wakita ifi, watipwa webofye weka pafitekwa fyonse napa finama fya mumpanga fyonse. Parufumo robe epo ukaraikurira, eryo ukarekurya iroba mu nshiku sha mweo obe shonse. ¹⁵Nkabika aburwani pari webo no mwanakashi, napakati ka bufyashi bobe no buyashi bwakwe. Akashonaura umutwe obe eryo nobe ukamusuma kucishinshiri." ¹⁶Kumwanakashi arandire ati, " nakukushisha ubukari bwa mpapo yobe; nimuri ububwine bukari emo ukapapira abana. Ukaraikarira mukukabira kwa mulume obe, nomba na ye akarakuteka." ¹⁷Nakuri Adam alandire ati, " pantu uryumfwire kwi shiwi rya mukashi obe, eryo uririreko ku kimuti, ukuringana nefyo nakukonkomeshe webo, ukwebati wikaryako; watipwa umushiri pa murandufye obe; ukupitira mumurimo wa kukyukyutika emo ukarakufumya ifyo ukarekurya inshiku shonsefye isha mweo obe. ¹⁸Fikakumesesha imyunga na fikirasa, eryo ukarekurya ifiryo fya mwibara. ¹⁹Kumabe yapa mpumi yobe eko ukarakurira ifiryo, mpakafye iryo ukabwerera kwi roba eko wafumine. Pantu uri rukungu webo, eryo kurukungu eko ukabwerera." ²⁰Nomwaume akutire umukashi wakwe ishina Efa pantu ari ninyinabo wa conse ikyamweo. ²¹Yahweh Resa, apangire Adam no mukashi wakwe ifiraya fya mpapa no kubafwika. ²²Yahweh Resa arandire ati, " Nomba umuntu aba kubati nifwebo, ukurekwishiba ubune no bubi. Nomba tari wakusuminisha neminwe yakwe, ukuswako kukimuti kya bumi ukulyako, eryo no kwikaririra umuyayaya." ²³Eikyo Yahweh Resa ari mutamfishe ukumufumya mwibara rya Eden, mukuya mukurima umushiri uyo afumineko. ²⁴Na Resa arimutamfishe umwaume mwibara, eryo abikiremo Kerebi ku kabanga kebara rya Eden, eryo no rupanga urwarikubirima no kushingurukafye konse konse, pakweba ati rurekuronda inshira yakuya ku kimuti kya bumi.

Chapter 4

¹No mwaume aishibire Efa umwina mwankwe nokufyara Kaino. Aishire kuranda ati, "Ndifyere umwaume ukupitira mumaka yakwa Yahweh." ²Eryo aishire kufyara munyina Aberi. Nomba Aberi aishire kuba kacema, rero Kaino arikurima umushiri. ³Kyaishire kuba mukuya kwa nshita Kaino aishire kureta fimo pafisabo fya mumushiri ukupera umuturo kuri Yahweh. ⁴Aberi ena, aishire kureta ifya pamaberi yamabumba yafitekwa na mafuta yamo. Yahweh aripokerere Aberi no muturo wakwe, ⁵rero Kaino no muturo wakwe tapokerere. Kanshi Kaino aishire kufurwa iciibi, ne cinsu cakwe cariponene. ⁶Yahweh aishile kulanda kuli Kaino ati, "Nindo wafulilwa elo nindo icinsu caponena?" ⁷Ngori citire icyabune, bushe ngataupokererwe? Nomba ngataukitire icyabune, urubembu rurikubelamine pa mwinshi eryo rukofwaya ukurekutungurura, nomba ufwire warukimfya. ⁸Kaino aishire kuranda kuri Aberi munyina. Iryo bari mumpanga, Kaino aishire kwimina Aberi munyina eryo mwipaire. ⁹Eryo Yahweh aishire kuranda kuri Kaino ati, Aberi munonko arikwisa?" Aishire kuranda ati, "Nteshibire. Bushe ninebo maronda wakwa wesu?" ¹⁰Yahweh aishile kuranda ati, "Findo wakita? Umuropa wakwa wenu ukokuta kurine ukufuma mumushiri. ¹¹Kanshi watipwa webu ukufuma kumushiri. Uwacenamuna akanwa kauko ukupokerera umuropa wakwa wenu ukufuma ku minwe yobe. ¹²Iryo warima umushiri, ukuturafye iririne na kuntanshi tafyaka tware sana namaka. Ukarapitanafye eryo ukarekusabantafye pa caro." ¹³Kaino aishire kuranda kuri Yahweh ati, "Ukukandwa kwandi kwacira tekuti nkumemo. ¹⁴Ikine, murintamfise rero ukufuma pamushiri, eryo nkarekufisama kucinso cenu. Nkaba kapitana eryo kasabanta mukyalo, eryo onse uwinga nsanga akanjipaya." ¹⁵Yahweh aishire kuranda kuri ye ati, "Uri onse uwaipaya Kaino, akomwa ukufika kumiku cine rubari. "Eryo Yahweh aishire kubika icyakwishibirako pari Kaino, ukweba ati onse umuntu uwamusanga, emusansa. ¹⁶Eikyo Kaino aishite kufuma pacinsu cakwa Yahweh aite kwikata mumpanga yaku Nod, kukabanga ka Edeni. ¹⁷Kaino aishite kwishiba umukashi wakwe eryo aishire kwimita. Aishire kufyara Enoki. Aishire kukura no musumba aishire kuwinika neshina rya mwana wakwe Enoki. ¹⁸Kuri Enoki kwaishire kufyalwa Irad. Irad aishire kuba wishu wakwa Mehujaeri. Mehujaeri aishire kuba wishu wakwa Methushael. Methushael aishire kuba wishu wakwa Lameki. ¹⁹Lameki aryupire abakashi babiri. Ishina ryaumo ryari ni Ada nerya mubiye ryari ni Zillah. ²⁰Ada aishire kufyara Jabal. ari ni wishu wa abo abari kwikara muma tenti abakwete amabumba yafitekwa. ²¹Ishina ryakwa munyina ryari ni Jubal. ari ni wishu wa abo abarisha ifirimba ne ngoma. ²²Eryo Zillah, aishire kufyara Tubal-Kaino, umukulu waba kafura bamukuba ne fyera. Nankashi yakwa Tubal-Kaino ari ni Naamah. ²³Rameki aishire kuranda ati kubakashi bakwe, "Ada eryo na Zillah, umfweni kwishiwi ryandi; mwebakashi bakwa Rameki, Umfweni ifyo nkoranda. Pantu ndipeye umuntu pamurandu wakuti ari nkenene, mulumendo njipeye pantu aringumine. ²⁴Uwaipaya Kaino nga akomwa imiku kine rubari, Ninshi Rameki uwamwipaya akomwa amakumi kine rubari na kine rubari. ²⁵Adam aishire kwishiba umukashi wakwe nakabiri, eryo aishire kufyara naumbi umwana mwaume. Aishire kumwinika ishina ati Seti eryo aishire kuranda ati, "Resa arimpereremo umbi umwana umwaume pari Aberi, pantu Kaino ari mwipeye." ²⁶No mwana umwaume aishire kufyarwa kuri Seti eryo aishire kumwinika aishina ati Enosh. Pari irya nshita abantu baritampire ukurekwita pe shina ryakwa Yahweh.

Chapter 5

¹Uku ekutampa kwrlupwa rwakwa Adamu. Ubushiku eryo Resa apangire bantunse, abapangire ifyo aboneka. ²Umwaume na umwanakashi efo abapangire. Waribaparire nokubenika ati abantunse iryo bapangirwe. ³Iryo Adamu aikere imyaka 130, aishire kuba wishu wamwana umwabera ifyo aboneka, ukuringana nekinso kyakwe, eryo amwinike ishina ati Seti. ⁴Panuma Adamu aishire kuba wishu wa kwa Seti, aishirekwikara imyaka imyanda kine konsekonse. ⁵Adamu aishirekuba wishu wabana abaume nabakashi abengi. Adamu aikere imyaka 930, eeyo aishilekufwa. ⁶Iryo Seti aishire kwikara imyaka 105, aishirekufyara Enosh. ⁷Panuma yakufyara Enosh, Seti aishirekwikara imyaka 807 ero aishire kufyara abana baume nabanakashi abengi. ⁸Seti aikere imyaka 912, eryo aishire kufwa. ⁹Iryo Enosh aikere imyaka amakumi pabura, aishirekufyara Kenani. ¹⁰Panuma aishirekufyara Kenani, Enoshi aikere imyaka 815. Aishirekufyara abana baume nabanakashi abengi. ¹¹Enoshi aikere imyaka 905, eryo aishirekufwa. ¹²Iryo Kenani aikere imyaka amakumi kine rubari, aishirekufyara Mohararel. ¹³Panuma ayokufyara Mohararel, Kenani aikere imyaka 840. Aishikufyara abana abaume nabanakashi baengi. ¹⁴Kenani aikere imyaka 910, eryo aishirekufwa. ¹⁵Iryo Mohararel aikere imyaka amakumi mutanda na isano, aishire kufyara Jared. ¹⁶Panuma yakufyara Jerad, Mohararel aikere imyaka imyanda kine konse konse eryo namakumi yatatu. Aishirekufyara abana baume nabanakashi abengi. ¹⁷Mohararel aikere imyaka 895, eryo aishire kufwa. ¹⁸Iryo Jared aikere imyaka 162, eryo aishire kufyara Enock. ¹⁹Panuma yakufyara Enock, Jaredaishire kwikara imyaka imyanda kine konse konse. Aishirekufyara abana baume nabanakashi abengi. ²⁰Jared aishirekwikara imyaka 962, eryo aishirekufwa. ²¹Iryo Enock aishikwikara imyaka amakumi mutanda nafisano, aishirekufyara Methuserah. ²²Enock aishirekufyara abana baume na banakashi abengi. ²³Enock aikere imyaka 365. ²⁴Enock aryendere na Resa, eryo asenderwe, pantu Resa arimupitire. ²⁵Iryo Methuserah aikere imyaka 187, aishirekufyara Ramech. ²⁶Panuma yakufyara Ramech, Methuserah aishire kwikara imyaka 782. Aishirekufyara abana baume na banakashi abengi. ²⁷Methuserah aishire kwikara imyaka 969. Eryo aishirekufwa. ²⁸Iryo Ramech aishirekwikara imyaka 182, aishirekufyara umwana mwaume. ²⁹Aishirekumwinika ati Noah, emukuti, "uyu akesa kutupera ukutusha kuncito yesu eryo nakubukari bwa ncito yamaboko yesu, iyo tukobomba pamurandu wamushiri uo Yahweh ayokukipa." ³⁰Ramech warikere imyaka 595 panuma yakufyara Noah. Aishirekufyara abana baume nabanakashi abengi. ³¹Ramech aikere imyaka 777. Eryo aishirekufwa. ³²Panuma Noah aikara imyaka imyanda isano, aishire kufyara Shem, Ham na Japheth.

Chapter 6

¹Kyaishire kukitika kyakuti iryo abantu batampire ukufura pa kyaro na bananakashi bafyerwe kuribo, ²nabana baume bakwa Resa babwene ukutira abana banakashi babantu barekuboneka bwino sana. Baiburire abanakashi onse uo basara. ³Yahweh epakuranda ati, "Umupashi wandi tekuti wikaririre mu bantu umuyayaya, pantu bena bantu aba mubiri fye bakuraikara umwanda umo namakumi yabiri. ⁴Amapaka yari pano caro muri shirya nshiku, neshakonkerepo. Iki kyarikitikire iryo abana baume bakwa Resa ba upire abana banakashi ba bantu, barikwete nabana kuri bo. Aba bari baume babulamba abakale, Abaume ba kilumbi. ⁵Yahweh abwene ukutira ukubifya kwa bantu kwarikusha mu kyaro, nokutontonkanya kwa mitima yabo konse kware konkanyapofye ububi. ⁶Eryo Yahweh arangurukira ikyo apangire abantu pa kyaro, eryo camuretere uburanda mumutima wakwe. ⁷Eikyo Yahweh arandire ati, "Nkorofya abantu abo naipangire ukubafumya pa kyaro-abantu ne nama, ne fintu ifiikura ne fyuni fya mumyuru, pantu ninjikatwa uburanda pantu naribapangire." ⁸Nomba Noah asangire ukusenamina mu menso ya kwa Yahweh. ⁹Ifi efyakitikire kuri Noah. Noah ari muntu uwarungama, kabiri uwabura akabi mu bantu ba munshita yakwe. Noah areenda na Resa. ¹⁰Noah ari wishi wa bana baume batatu, Shemu, Hamu, ryo na Yafeti. ¹¹Pano caro paryonaikire kumurora wakwa Resa, kabiri paiswirefye urufyengo. ¹²Resa abwene pa kyaro; Boneni, naponaka, pantu abantunse bonse nabonaura imibere yabo pa kyaro. ¹³Resa arandire kuri Noah ati, "Nabona ukuti ninshita yakureta impera pabantunse bonse, pantu pa kyaro paisurafye urufyengo urwa kuri bena. Ikinefye, nkabonawila kumo ne kyaro. ¹⁴Ipangire ikibwato ca mukupiri. Ubikemo imiputure mu kibwato, nokumasako amanenekera mukati na kunse. ¹⁵Ifi efyo ukacipange: Ubutari bwa kibwato bukabe ama kubiti imyanda itatu; ubwiipi bwakiko bukabe abakubiti amakumi yasano, nokusansukwa kwa kiko kuri nokuba amakubiti amakumi yatatu. ¹⁶Panga umutenge wa kibwato, nokukipwisha kuri kubiti ukufuma kumuru warubari rumo, ubikemo no mwenshi mukati ku mbali ya kibwato na kwisamba, kukyabubiri, na kuntunti yabutatu. ¹⁷Kutika, nkareta amenshi ayakebisha pano kyaro, kukonaura ikyamubiri kyonse ikipema ikirimo ubumi ukufuma mwisamba rya muru. Kyonse ikyaba pano caro kiri nokufwa. ¹⁸Nomba nkapampamika ikipangano kyandi kiri kuri webo. Ukengire mu kibwato, webo, nabana bobbe abaume, nomukashi obe, nabakashi babana bobbe abaume na webo. ¹⁹Pafibumbwa fyonse ifya bumi ne fya mubiri fyonse, mumisango yonse ukengishepo fibiri fibiri mukibwato, kukufisunga ifyabumi pamo na webo, Ikirume ne kikota. ²⁰Ifyoni mumisango yafiko, ne nama mumisango yashiko, nafyonse ifiikura amushiri mumusango yafiko, fibiri fibiri mu misango yafiko efyo fikese kuri webo ku kufisungira ubumi. ²¹Irongnikire we mwine ifyakurya fyonse ifirikwa nokufisunga, ukuti fikabe fyakurya kuri webo nafyo." ²²Eikyo Noah acitile ukuringana nafyonse ifyo Resa amukonkomeshe, efyo akitire.

Chapter 7

¹Yahweh aishire kuranda kuri Noah ati, "Isa, webho eryo naba mung'anda yobe bonse, mu kibwange pantu ndi bwene ukuti uri wa kurungama kuri nebo muri iinkuro. Ku finama fyonse ifya kusangururwa ukafisende ifirume kine rubari eryo ne fikota fine rubari. ²Ku finama ifyo ifya kubura ukusangururwa, pari fyena uburepo fibiri, ikirume eryo ne kikota. ³Kabiri naku fyon ifya murwerere, uburepo ifirume kine rubari eryo ne fikota kine rubari, pakusungirira ubufyashi bwa fiko pa kyalo kyonse. ⁴Pantu mu nshiku kine rubari nkarenga imiroke pa kyaro pa nshiku amakumi yane eryo na makumi yane ubushiku. Nkonaura fyonse ifipema impanga yonse ifyo nebo napanga. ⁵Noah akitire fyonse ifyo Yaweh amukonkomeshe. ⁶Noah ari ne myaka imyanda mutanda iryo iryenshi ryaishire kwisa pa kyaro. ⁷Noah, abana baume bakwe, umukashi wakwe, eryo na bakashi babana bakwe baire kwingira mu kibwange pamo pamurandu ne ryenshi rya furisha. ⁸Inama shakusangururwa eryo ne shitasangururwa, ifyoni, eryo na fyonse ifikurika panshi, ⁹fibiri fibiri, ikirume eryo ne kikota, fyarishire kuri Noah eryo no kuya kwingira mu kibwange, ngefyo Resa akonkomeshe Noah. ¹⁰Kyaishire parwa pa numa ya nshiku kine rubari, ne ryenshi rya furisha ryaishire pa kyaro. ¹¹Mu mwaka wa kurenga imyanda mutanda mu bwikashi bwaka Noah, mu mwenshi wa bubiri, ubushiku bwakurenga ikumi na kine rubari ubwa mwenshi, pa bushiku bumo bwine, tonse utumfuku mfuku utukaramba utwashika twarirepukire mu kwisuka, eryo ne fipunda fya mu muru fyarisukire. ¹²Imfura yari tampire eryo ya ponene na pa kyaro pa nshiku amakumi yane eryo no bushiku amakumi yane. ¹³Pari burya bushiku bumo bwine Noah eryo nabana bakwe, Shemu, Hamu, eryo na Yafeti, eryo no mukashi wakwa Noah, eryo pamo na bakashi babana bakwe batatu, baringire mu kibwange. ¹⁴Baishire kwingira ne kinama ukuringana no musango wa kiko, eryo na kira kitekwa ukuringana no musango wa kiko, eryo ne kintu iki iikura ikyo ikikurika pa kyaro ukuringana no musango wa kiko, eryo ne kyoni ukuringana no musango wa kiko, eryo no musango wa kibumbwa kya mapindo. ¹⁵Fibiri fibiri pafya mibiri fyonse umo umwari umupu wa mweo fyaishire kwisa kuri Noah eryo fyaishire kwingira mu kibwange. ¹⁶Ifinama fyaingire murya fyari firume eryo ne fikota ifya mubiri onse; baishire kwingira mukati ngefyo Resa amukonkomeshe. Iryo Yaweh aishire kwisara ikiibi panuma yabo. ¹⁷Iryo ilyenshi ryaishire pa kyaro pa nshiku amakumi yane, eryo na menshi yarifurire eryo yarimishe ikibwange eryo yari kimishe pamuru wa kyaro. ¹⁸Amenshi ya pwiririke ukufimba pa kyaro, eryo ne kibwange kya perukire pa muru wa menshi. ¹⁹Iryenshi ryarimine apakaramba pa kyaro eikyo impiri shonse ishakurepa isho ishari panshi ya rwerere ronse shari fimbirwe. ²⁰Amenshi yaishire kwima amakubiti ikumi rimo na yasano ukucira pa muru wa mpiri. ²¹Fyonse ifya mweo ifyari kwenda pa kyaro fyarifwire- ifyoni, ifitekwa, inama sha mpanga, fyonse ifibumbwa fya mweo ifya ikere mu mpendwa iikaramba pa kyaro, eryo no mutundu wa muntu onsefye. ²²Fyonse ifibumbwa fya mweo ifyari kwikara pa mushiri, ifyari kupema umupu wa mweo ku myona ya fiko, fyarifwire. ²³Eikyo kyonse ikya mweo ikyo ikyari pamuru wa kyaro kyarirobere, umuntunse eryo ne nama eryo ne fintu ifikurika eryo ne fyon ifyamu muru. Fyonse fyaryonawirwe ukufuma pa kyaro. Ni Noah fye eka eryo nabari na ye mu kibwange ebaishirekusharapo. ²⁴Amenshi yaikere pa kyaro panshiku umwanda umo na makumi yasano.

Chapter 8

¹Resa aishire kwibukisha Noah, inama shonse ishampanga, eryo nefite kwa fyonse ifyari naye mubwange. Resa aishire kupanga umwera ukupuupa ikyaroy kyonse, eryo namenshi yaritampire ukuya panshi. ²Utumfukumfuku twapakushika elo notupunda twamumuru twariserwe, kabiri yarirekere ukuroka. ³Iryeshi ryamenshi ryarire rikokepa panono panono ukufuma pakyaro, eryo panuma yakupwa kwanshiku umwanda umo namakumi yasano amenshi yarire panshi. ⁴Ubwange bwaishire kwikara mumwenshi wakurenga kine rubari, pabushiku bwakurenga ikumi rimo nakine rubari mumwenshi, pamuru wampiri sha Ararati. ⁵Amenshi yarikonkenyepo ukuya panshi mprka namumwenshi wakurenga ikumi. Pabushiku bwantanshi ubwamwenshi, pamuru wampiri parishire kuboneka. ⁶Ikyakitikite kyakuti panuma yanshiku amakumi yane Noah aishite kwisuta utupunda twabwange ubo apangite. ⁷Aishite kutuma mwankore kabiri aripupukire nokuya mpaka amenshi yauma pakyaro. ⁸Iryo aishire kutuma inkunda ukuya kubona ngacakwebati amenshi yarire panshi ukufuma pamuru wakyaro, ⁹Rero inkunda tayairekusanga papkubika amakasa yaiko, eryo yaishire kubwerurukira kuriye mubwange, pantu yari yakiri yarifimbire ikyaroy kyonse. Aishire kufumya ukuboko kwakwe, eryo nokwisa kurubura eryo aishire kurureta mubwange naye. ¹⁰Aripembere nashimbi inshiku kine rubali eryo nakabiri aritumine inkunda ukufuma mubwange. ¹¹Inkunda yabwerurukire kuriye ikyunguro. Boneni! mukanwa kaiko kuri ibura ryamuorife iribishi. Eikyo Noah arishibire ukwebati amenshi yarire panshi ukufuma pakyaro. ¹²Aishire kurorera inshiku nashimbi kine rubari, eryo aishire kutuma inkunda nakabiri. Tayashire kubwera nakabiri kuri ye. ¹³Ikyakitikire kyakuti mumyanda mutanda eryo mumwaka wakutampirapo, pamwenshi wakutampirapo, pabushiku bwakutampirapo mumwenshi, ukuti amenshi yaryumine ukufuma pakyaro. Noah aishire kufumyapo ikyakwisara pabwange, aishire kuroresha panse, eryo abwene, boneni, pamuru wamushiri paryumine. ¹⁴Mumwenshi wabubiri, mushiku bwakurenga amakumi yabiri mumwenshi, Ikyaro kyaryumine. ¹⁵Resa aishire kuranda kuri Noah ati, ¹⁶"Kabuye fuma mubwange, weba, umukashi obe, abana bobe abaume, nabakashi babana bobe abaume nawebo. ¹⁷Senda pamo nawebo ikyamweo kyonse ikiri nawebo-ifyuni, inama, eryo nefikuraika fyonse ifyo ifiikura pakyaro- pakwebati fifure saana pakyaro, pakwebati fisandaruke eryo nokufura pakyaro." ¹⁸Eikyo Noah aishire kufuma nabana bakwe abaume, abakashi bakwe, abakashi babana bakwe abaume naye. ¹⁹Ikyamweo kyonse, ikikurika kyonse, eryo nefyuni fyonse, kyonse ikyenda pakyaro, ukuringana norupwa rwafiko, fyarishire ubwange. ²⁰Noah aishire kukura uburambo bwakwa Yaweh. Aishire kuburapo inama shimo ishishakowera eryo nefyuni fimo ifishakowera, eryo nokutura ifyakuninika ifyakokewa kuburambo. ²¹Yahweh aishire kununsha ikyena ikyabune eryo aishire kuranda mumutima ati, "Nshakatipwirepo umushiri pamurandu wamuntu, nangu amapange yakumitima yabo yaba ayabubi ukufuma kubwaike. Nangu ukonaura nakabiri ifyamweo fyonse, ngefi nacita. ²²Iryo ikyaroy kyashere, inshita yakubyara eryo neyakusombora, iyakutarara eryo neya kukaba, neya rusuba eryo neya mupepo eryo neyakasuba eryo nobushiku tafyakapwe."

Chapter 9

¹Iryo Resa aparire Noah eryo na bana baume bakwe aishire kuranda kuri ye ati, "Kafyaraneni, eryo nokusanduruka eryo no kwisusha ikyar. ²Ukutina eryo no kututuma fikaba ku nama shonse isha pa kyaro. Inama shonse isha pe sonde, ifyuni fyonse ifya mu rwerere, ifikurika panshi fyonse, eryo ne sabi ryonse irya mu menshi nomba firiperwe mu minwe yobe. ³Fyonse ifintu ifyenda ifya mweo kikabe kyakurya cobe. Firya fine na kupere imisaru yonse, nebo rero nakupera fyonse. ⁴Nomba webo tekvesha ukurya inama shabumi emukutira umuropa waiko-mukati kaiko. ⁵Nomba pa muropa obe, umweo waba mumuropa obe, nebo nkafwaya amaripiro. Ukufuma ku nama ishiri shonse nkaufwaya. Ukufuma mu minwe ya muntunse, emukuti ukufuma ku minwe ya onse uwaipaya wabo, nebo nkaufwaya nokwipusha mubumi bwa muntu. ⁶Uyo onse uwa sumya umuropa wa muntu, nao abantu bakasumye umuropa wakwe, pantu uyo aribumbwa mu kimpasho kyakwa Resa emo umuntu abumbirwe. ⁷Nomba pari webo, kafyaraneni eryo nokusanduruka, musarangane pa kyaro eryo nokusanda. ⁸Iryo Resa ashire kuranda kuri Noah eryo na bana bakwe abaume ari nabo, aishire kuranda ati, ⁹"Parwaine, kutika! Ndi no kufikirisha ikipangano nobe ne ndupwa shobe ishikakonka pa numa yobe, ¹⁰eryo fyonse ifbumbwa fya bumi uri nafyo webo, fyonse ifyuni, inama sha mumpanga, eryo shonse isha pe sonde uri nasho webo, mwafumine na fyo mukibwange, fyonse ifibumbwa fya bumi uri nafyo pe sonde. ¹¹Ndi no kufikirisha ikipangano kuri webo, ati nshakonaule nakabiri fyonse ifya mubiri ukonaura ku menshi na kwi ryeshi. Takwakabe kwi ryeshi ukonaura ikyar nakabiri." ¹²Resa aishire kuranda ati, "Iki ekishibiro napangana pakati kaine na webo ifyo uri nafyo eryo na shonse inkuro ishikakukonkapo. ¹³Nabika umukora mfura mu makumbi, nakyo kikaba kishibiro kya kipangano pakati ka nebo eryo ne kyaro. ¹⁴Kikesa kuba iryo nebo nakoronganika amakumbi pa muru wa kyaro elo no mukora mfura wa boneka mwikumbi, ¹⁵eryo nebo nakuraibukisha ikipangano, ikyo nara nshenye na webo pakati kanebo na webo eryo fyonse ifya bumi ikyo kyonse ikya mubiri. Amenshi tayakapange nakabiri iryeshi ku konaura fyonse ifya mubiri. ¹⁶Umukora mfura wakura boneka mwikumbi na nebo nkaraubona, pakuti nkarekwibukisha umuyayaya ikipangano pakati kakwa Resa eryo ne fibumbwa fyonse ifya mweo ne fya mubiri fyonse ifyaba pa kyaro." ¹⁷Eryo Resa aishire kuranda kuri Noah ati, "Iki kishibiro kya kipangano ikyo nebo na pampamika pakati kanebo na fyonse ifya mubiri pa kyaro" ¹⁸Abana baume bakwa Noah abafumine mu kibwange bari ni Shemu, Hamu, eryo na Yafeti. Hamu ari ni wishi wakwa Kenani. ¹⁹Aba batatu ebari abana baume bakwa Noah, Ukufuma muri aba emwasanduruka bonse pano kyaro. ²⁰Noah aishire kuba shiburimi, eryo aishire kurima ibara rya myangashi. ²¹Aishire kunwako fimo ifya mumwangashi no kukorwa, arere na mwitenti ukwabura ukufwara nangu kimo. ²²Eryo Hamu wishi wakwa Kenani, abwene ubwamba bwakwa wishi eryo aishire kweba ba munyina babiri panse. ²³Eikyo Shemu eryo na Yafeti babururire insaru no kuibika pamabeya yabo, eryo batampire ukwenda kimfutanuma eryo nokufimba pa bwamba bwakwa wishibo. Ifinso fyabo baroreshe kumbi, nabo tabwene pa bwamba bwakwa wishibo. ²⁴Iryo Noah abukire noku kororoka ukufuma mu mwangashi wakwe, Aishibire ifyo umwana mwaume umwaike ikitire kuri ye. ²⁵Eikyo aishire kuranda ati, "Abe uwatipwa Kenani. Abe umushai wa basha bakwa wabo." ²⁶Nakabiri aishire kuranda ati, "Yahweh, Resa wakwa shemu, aparwe, na Kenani abe umusha wakwe. ²⁷Resa afunture inkende yakwa Yafeti, nao apange ubwikaro bwakwe muma tenti yakwa Shemu. Kenani abe umusha wakwe." ²⁸Panuma ya ryeshi, Noah aikere ubumi imyaka imyanda itatu na makumi ya sano. ²⁹Yonse imyaka Noah aikere pa kyaro yari myanda pabura na makumi ya sano ero eryo aishire kufwa.

Chapter 10

¹Ubu ebwaishire kuba ubufyashi bwa bana bakwa noah, ubwari, Shem Ham, eryo na Yaphet. Abana abaishire kufyarwa panuma yaryeshi. ²Abana baume bakwa bakwa Japhet, bari ni Gormer, Madai, Javan, Tubai, Meshech, eryo na Tiras. ³Abana baume bakwa Gomer bari ni ashkenaz, Riphath, eryo na Tasarmah. ⁴Abana baume bakwa Jovan bari ni Erishah, TArshish, Kittim eryo na Dadanim. ⁵Ukufuma muri aba bantu abamururamba rwamumana eryo bapatwike nokuya mumpanga shabo, kira umo norurimi rwakwe, ukuringana nemikowa shabo, eryo nenko shabo. ⁶Abana baume bakwa Ham bari ni Cush, Mizraim, Put, eryo na Canaan. ⁷Abana baume bakwa Cush bari ni Sheba, Havirah, Roomah, eryo na Sabteka. Abana baume bakwa Roomah bari ni Sheba eryo na Dedan. ⁸Cush aishise kuba wishi wakwa Nimrod, uwatampisepo ukucimfya pesonde. ⁹Asi nifundi wamaka pamenso yakwa Yahweh. Emusandu wine kirandirwa ati, "Kwati ni Nimrod, fundi wamaka pamenso yakwa Yahweh." ¹⁰Ubufumu bwakwe ubwakutampirapo bwari mu Babylon, Uruk, Akad, eryo na Kalnel, mumpanga ya Shinar. ¹¹Ukufuma muri iyo impasa aire ku Assyria eryo nokuya kukura Nineveh, Rehoboth ir, Calah, ¹²eryo na Resen, ryairekuba pakati ka nineveh eryo na Calah. waire kuba musumba ukuru. ¹³Mizraim aishire kuba wabena Ludi, abena Anami, ebena Lehabi abena naphtuhi, ¹⁴abena Pathrusi, abena kasuhi (ukufuma kuo aba Perishiti bafumine) eryo nabena Caphtori. ¹⁵Canaan aishie kuba wishi wakwa Sido, iberi ryakwe, eryo na Heth, ¹⁶eryo nakubena Yebusi, abena amori, abena Girgashi, ¹⁷abena hivi, abena Arkite, abena sini ¹⁸abena Arvadi, abena Zemari, eryo nabena Hamothi. Panuma ninshi umukowa wabena Canani urisarangene. ¹⁹Umupaka wabena Canan wafumine ku Sidon, ukurora ku Gerar, uwaire kukira na Gaza, eryo na umo uwarorere ku Sidom, Gomorrah, eryo na Zeboyim, uwaire kukira na rasha. ²⁰Aba ebana baume bakwa ham, mumikowa yabo, nendimi shabo, mumpanga shabo, eryo nenko shabo. ²¹Abana baume kabrli barifyerwe kuri shem, umukaramba pari Japhet. Shem ari kabiri ikikorwe kyabantu bonse abaku Eber. ²²Abana baume bakwa Shem bari ki Alam, Ashur, Arphaxad, lud eryo na Aram. ²³Abana baume bakwa Aram bari ni Uz, Hui, Gether, eryo na Meshech. ²⁴Arphaxad aisakuba wishi wakwa shelah, eryo shelah aishire kuba wishi wakwa Eber. ²⁵Eber akwete abana baume babiri. Ishina ryaumo ni Peleg pantu munshita shakwe icyaro kyaryabanikemo. Ndumeyakwe ishina ari ni Jaktan. ²⁶Joktan aisakuba wishi wakwa Aimodad, sheleph, Hazarmaveth, Jerah, ²⁷Hadoram, Uzal, Diklah, ²⁸Obal, Abimael, Sheba, ²⁹Ophir, Havilh eryo na Yakobo. Bonse aba bari bana baume bakwa Joktan. ³⁰Icitungu cabo cafumine ku Mesha, ukufika ku Sephar, kurupiri rwakwakukabanga. ³¹Aba ebana abaume bakwa Shem, Ukuringana nemikowa shabo eryo nendimi shabo, mumpnga shabo ukuringana nenko shabo. ³²Ishi emikowa shabana baume bakwa Noah, ukuringana nemfyo shabo, nenko shabo. ukufuma pari ii inko sharipaturukene nokusanganina pesonde panuma yaryeshi.

Chapter 11

¹Nomba ikyaroy kyonse kyarikubomfya ururimi rumo namashiwi bakwete yamo yene. ²Uro bena barikuya kukabanga, baishire kusanga apakutambarara mucaro kya Shinar eryo bena baikara kurya. ³Baishire kuranda kuri kiraumo, "iseni, areni tutame injerwa nokushokya shena bwino." Barikwete injerwa ukucira amabwe namanenekera yari endaka. ⁴Baishire kuranda, "Iseni, areni tuikurire fwebene umusumba norupungu uro impera yaruko ikafike mumuru, eryo arweni tuipangire ishina fwebene. Nga fwebo tatukurire, fwebo twakusanganina pa kyalo kyonse." ⁵Eikyo Yahweh arikire panshi kukubona umusumba no rupungu uro abana bakwa Adam barikukura. ⁶Yahweh aishire kuranda, "boneni, bari abantu bamo norurimi rumo, eryo batampa ukukita iki! Ururwine takuri nangu kimo ikyobakopanga ukukita ikingabakosera. ⁷Iseni, areni twikire panshi nokufurunganya ururimi rwabo kurya pakuti berakumfwana umuntu nomuntu." ⁸Eikyo Yahweh aribasanganishe ukufuma kurya ukuya pa kyaroy kyonse nabo barirekere ukukura umusumba. ⁹Eikyo nomba, parikwitirwa Babere, pantu parya Yahweh arifurunganye ururimi rwapa kyaroy kyonse eryo ukufuma kurya Yahweh abasanganishishe ukuya pa kyaroy kyonse. ¹⁰Aba eba mukitoto kyakwa Shemu. Shemu ari nemyaka umwanda umo, eryo aishire kuba wishi wakwa Arpakishadi imyaka ibiri panuma ye ryeshi. ¹¹Shemu aikere imyaka imyanda isano panuma aishirekuba wishi wakwa Arpakishadi. Kabiri aishire kuba wishi wabana abanakashi nabaume. ¹²Iryo Arpakishadi aikere imyaka amakumi yatatu na isano, aishire kuba wishi wakwa Shera. ¹³Arpakishadi aikere myaka 403 panuma aishire kuba wishi wakwa Shera. Kabiri aishire kuba wishi wabana abaume bambi nabana banakashi. ¹⁴Iryo Shera aikere imyaka amakumi yatatu, aishire kuba wishi wakwa Ebere. ¹⁵Shera aikere imyaka imyanda ine na itatu panuma aishire kuba wishi wakwa Ebere. Kabiri aishire kuna wishi wabana baume bambi nabana abanakashi. ¹⁶Iryo Ebere aikere imyaka amakumi yatatu na ine, aishire kuba wishi wakwa Peregi. ¹⁷Ebere aikere imyaka imyanda ine namakumi yatatu panuma aishire kuba wishi wakwa Peregi. Kabiri aishire kuba wishi wabana abaume bambi nabana banakashi. ¹⁸Iryo Peregi aikere imyaka amakumi yatatu, aishire kuba wishi wakwa Reu. ¹⁹Peregi aikere imyaka imyanda ibiri na pabura. Kabiri aishire kuba wishi wabana baume bambi nabanakashi. ²⁰Iryo Reu aikere imyaka amakumi yatatu na ibiri, aishire kuba wishi wakwa Seregi. ²¹Reu aikere imyanda ibiri na kine rubari panuma aishire kuba wishi wakwa Seregi. Kabiri aishire kuba wishi wabana abaume bambi nabanakashi. ²²Iryo Seregi aikere imyaka amakumi yatatu, aishire kuba wishi wakwa Nahore. ²³Seregi aikere imyaka imyanda ibiri panuma aishire kuba wishi wabana abaume bambi nabanakashi. ²⁴Iryo Nahore aikere imyaka amakumi yabiri na pabura, aishire kuba wakwa Tera. ²⁵Nahore aikere imyaka umwanda umo nekumi na pabura panuma aishire kuba wishi wakwa Tera. ²⁶Panuma Tera aikere imyaka amakumi kine rubari, aishire kuba wishi wakwa Abram, Nahore, eryo na Harani. ²⁷Nomba aba efitoto fyakwa Tera. Tera aishire kuba wishi wakwa Abram, Nahore, na Harani, eryo Harani aishire kuba wishi wakwa Roti. ²⁸Harani afwirire muceni cakwa Tera mucaro kyamfaro yakwe, mu Uri wamu Kaldi. ²⁹Abram na Nahore bapiitire abakashi. Ishina ryamukashi wakwa Abram ari Sarai ne shina ryamukashi wakwa Nahore ari ni Milka, umwana mwanakashi wakwa Harani, uwari wishi wakwa Milka nero na Iskah. ³⁰Nomba Sarai ari ning'umba, takwetepo umwana. ³¹Tera apiitire umwana mwaume wakwe Abram, Roti umwana mwaume wamwana mwaume wakwa Harani, na Sarai umurokashi wakwe, umwana wakwe umwaume umwana wamukashi wakwa Abram, eryo bonse bena barifumine ku Uri waku Kaldi, kukuya mu kyaroy kya Kenani. Nomba baishire ku Harani no kwikara kurya. ³²Tera aikere imyaka imyanda ibiri na isano eryo nomba afwirire mu Harani.

Chapter 12

¹Rero Yahweh waryebere abramu ati, "kabiye ukufuma mu kyaro kyobe, eryo nokufuma kurupwa robe, eryo na mu ng'anda yakwa wiso, urekuya ku kyaro ikyo nkokuranga. ²Nkakurenga umukowa ukuru, eryo nka kupera, eryo nkakurenga ukurumbuka, eryo ukaba iparo. ³Nkapara abo abakapara weba, nomba uyo onse uwakusura nkamutipa. Ukupitira muri we emo indupwa shonse isha pa caro shikaparirwa. ⁴Eikyo Abram uari, ngefyo yahweh amwebere ukukita, eryo na Roti aire naye. Abram ari ne myaka amakumi kine rubari na isano iryo afumine ku Haram. ⁵Abram aripitire, Sarai umukashi wakwe, Roti, umwana wakwa wabo, ifintu fyonse ifyo banonkere, eryo nabasha abo bakwete mu Haram. Barifumineko nokuya ku kyaro kya kanani, eryo barifikire ku kanani. ⁶Abram aripitire ukushinta na ku kyaro kya shechem, ukuya ku kimuti kya oaki waku Morebu. Pari irya nshita abena kenani ebarikwikara muri kirya kyaro. ⁷Yahweh aribonekere kuri abramu, eryo nokuranda ati, "Niku bana bobe nkapera iki ikyar. " Eikyo parya Abram arikurirepo ubulambo bwakwa Yahweh, uyo uwabonekere kuri ye. ⁸Ukufuma kurya arinikire urupiri ukurora ku kabanga ku Bethel, epo apopere itenti ryakwe, Bethel yari ku masamba eryo Ai ku kabanga. Parya Abram arikurirepo uburambo kuri Yahweh, uyo uwabonekere kuri ye. ⁹Eryo Abram akonkenyepo uburendo bwakwe ukurora ku Negev. ¹⁰Mwari ikipowe muri kirya kyaro, eikyo Abram aire ku Egypt mu kwikara pantu ikipowe kyarikiriremo muri kirya kyaro. ¹¹Iryo ari mu pepi no kwingira mu kyaro kya Egypt, arandire kuri Sarai umukashi wakwe ati, "Bona kuno ndishibire ukuti uri mwanakashi uwabune nganshi. ¹²Iryo ebena Egypt bakakubona bakaranda abati; 'uyu emukashi wakwe; eryo bakangipaye, nomba weba bakakureka no mweo. ¹³Ukarande ati uri nkashi yandi, epakuti kingamwine pamurandu obe, eryo pakuti ubumi bwandi kuti kwasungwa pamurandu obe." ¹⁴Kyarikitikire ukuti iryo Abram aingire mu Egypt, abena Egypt baribwene ukuti Sarai ari mwanakashi uwabune nganshi. ¹⁵Namfumu wakwa Farao arimubwene, eryo noku mutatakura kuri Farao, eryo no mwanakashi ari mutwere muba mu ng'anda yakwa farao. ¹⁶Farao arikusunga Abram pamurandu wakwa Sarai, eryo Abram aripokerere impanga eryo ne ng'ombe, impunda ishaume, ababomfi abaume, ababomfi abanakashi impunda ishanakashi, eryo naba kabarwe abanakashi. ¹⁷Iryo Yahweh akyushishe Farao eryo naba mu ng'anda yakwe nefikuko ifikuru pamurandu wakwa Sarai, umukashi wakwa Abram. ¹⁸Farao arikutire Abram, eryo no kumweba ati, "Bushe findo ifi wakita kuri nebo? Bushe kindo tawangebere ati mukashi obe? ¹⁹Bushe kindo ikyo warandire ati, 'ni nkashi yandi,' noku mupita ati abe umukashi wandi? rero kanshi, umukashi obe uyu. Mupite, eryo ufume na pano. ²⁰Eryo Farao apere ikipope ku bantu bakwe pari Abram, eryo noku mutamfya, pamo no mukashi wakwe eryoo na fyonse ifyo bakwete.

Chapter 13

¹Eikyo Abram u afumine ku Egypto no kuya ku Negebu, ena, umukashi wakwe, na fyonse ifyo akwete. Na Roti, aishire kuya nabo. ²Nomba Abram ari uwakindamikwa mu fitekwa, muri silfere, namuri goride. ³Arikonkenyepo urwendo rwakwe ukufuma ku Negebu ukuya ku Betere, ku nkende ukwari itenti ryakwe akare, pakati ka Betere na Ai. ⁴Aishire kuya ku nkende uko ukwari uburambo ubo akurire munshiku shakumanama. Eeko akutire peshina ryakwa Yaweh. ⁵Nomba Roti, uwarikwenda na Abram, nao arikwete imikuni, nama ombe, nama tenti. ⁶Impanga tayabasuminishe bonse ukwikara pamo, pantu ifyuma fyabo fyari ifingi, ikyakuti tekuti bekare pamo. ⁷Kabiri, kwari ukupusana pakati kaba kakyema bafitekwa fyakwa Abram naba kacema bafitekwa fyakwa Roti. Abena Kenani eryo naba Perishiti barikwikara mu riki kyaro pari iyo nshita. ⁸Eikyo Abram aishire kuranda kuri Roti, "Peba ukupusana pakati kobe na nebo, eryo napakati kaba kakyema bobe eryo naba kakyema bandi; ukucira apo turi rupwa. ⁹Bushe ikyaroyonse takiri kukinso kyobe? Konkanyapo nokuipatura wemwine ukufuma kuri nebo. Nga waya kukuso, ninshi nebo naraya kukuryo. Nangu nga waya kukuryo, ninshi nebo naraya kukuso." ¹⁰Eiky Roti aishire kuroresha konse, nokubona ukuti iwanga ryonse irya Yodani riri bwino irya menshi konse konse ukufika ku Soari, ukubati ribara ryakwa Yaweh, ukubati kyaro kya Egypto. Iyi yari ninshita iyo Yaweh taraonaura Sodoma na Gomorra. ¹¹Eikyo Roti aishire kusara parwakwe irungu ryonse irya Yodani eryo Roti aimine nokuya kukabanga no rupwa rarikene ukufuma ku muntu no munankwe. ¹²Abramu aikere mu kyaro kya Kenani, na Roti aikere mu misumba ya mwiwanga, Akurire itenti ryakwe ukufika naku Sodoma. ¹³Nomba abantu bamu Sodoma bari ababi ababembu nganshi kuri Yahweh. ¹⁴Yahweh aishire kuranda kuri Abram panuma yakurekana na Roti, "Roresha ukufuma pankyende apo utareme kukapinda ka kukuso, kukapinda ka kukuryo, ku kabanga naku masamba. ¹⁵Yonse iyi mpanga iyo wabona, nkapera kuri webo nakubufyashi bobe. ¹⁶Nkarenga ubufyashi bobe ukufura ngo rukungu rwa pesonde, pakuti nga umuntu enga penda urukungu rwa pesonde, ninshi no bufyashi bobe kuti bwapendwa. ¹⁷Ima, enda ukupita mubutari na mubwipi bwa mpanga, pantu nkakipeera kuri webo." ¹⁸Eikyo Abram aburire itenti, eryo aire kabiri aikere kumiti yamu oaki iya Mamre, ayo yari mu Hebron, eryo kurya akurireko uburambo kuri Yahweh.

Chapter 14

¹Ikyakitikire kyakuti munshiku shakwa Amraphel, imfumu yaku Shinar, Arioki, imfumu yaku Elasa, Kedorraoma, imfumu yaku Elam, eryo na Tidal, imfumu yaku Goiim, ²barwire inkondo na Bera, imfumu yaku Sodoma, Birsha, imfumu yaku Gomorrah, Shinabi, imfumu yaku Admah, Shemeber, imfumu yaku Zeboyin, eryo nemfumu yaku Bela(kabiri uwitwa Zoar). ³Ishi imfumu shisano sharikatene kyapamo mumupokapoka wa Siddim (kabiri uwitwa bamba wamucere). ⁴Pamyaka ikumi naibiri baribombere Kedorlaomer, nomba mumwaka wakurenga ikumi naitatu barimusangukire. ⁵Nomba mumwaka wakurenga ikumi naine, Kedorlaomer eryo nemfumu ishari naye shaishire eryo nokusansa abena Rephaim mu Ashteroth Karnaim, abena Zuzite mu Ham, Abena Emite mu Shaveh Kiriathaim, ⁶eryo nabena Horite mufyaro fyabo ifyampiri ifyabena Seir, nokucira ku El Paran, ifyo ifyaparamina kuciswebebe. ⁷Eryo baishire kubweruruka eryo nokwisa ku En Mishpat (kabiri uwitwa Kadeshi), eryo nokucimfya fyonse ifyaro fyabena Amareke, eryo kabiri nabena Amore abari kwikara mu Hozazon Tamar. ⁸Eryo imfumu yaku Sodoma, imfumu yaku Gomorra, imfumu yaku Adma, imfumu yaku Zeboyin, eryo nemfumu yaku Bera (kabiri uwitwa Zoar) baire eryo nokupepanya paburwi mumupokapoka wa Siddim ⁹ukwimina Kedorlaomer, imfumu yaku Elam, Tidal, imfumu yaku Goiim, Amraphel, imfumu yaku Shinar. Arioki, imfumu yaku Ellasa; imfumu shine ukwimina imfumu shisano. ¹⁰Rero umupokapoka wa Siddim waiswiremo nefirindi fyamanenekera, eryo imfumu shaku Sodoma eryo na Gomorra shafurumukire, nokuponena murya mwine. Abo abashere bafurumukire kumpiri. ¹¹Eikyo imfumu shasendere ifipe fyonse ifyamu Sodoma eryo na Gomorra eryo na fyonse ifyakurya, eryo nokuya. ¹²Iryo baire, basendere na Roti, mwana munyina wakwa Abram, uwari kwikara mu Sodoma, pamo nefyakaniko fyakwe fyonse. ¹³Umo uwabutukire aishire eryo nokweba Abram umu Yuda. Arikwikara mupepi nefimuti fya oaki ifyo ifyakwa Mamre, umwina Amore, uwari munyina wakwa Eshkol eryo na Anere, uwari mukipangano na Abram. ¹⁴Rero iryo Abram aumfwire ukuti abarwani barikete rupwa wakwe, asendere abaume 318 abakanshiwa abafyarirwe mung'anda yakwe, eryo aribapepekere ukufika fye naku Dan. ¹⁵Apatwire abaume bakwe pari bo ubushiku ero nokubasansa, ero nokubapepeka ukufikafye naku Hobah, ikyaba kapinda kakukuryo akaku Damascus. ¹⁶Eryo aishire kubweshwa ifipe fyonse, eryo kabili nokubweshwa rupwa wakwe Roti eryo nefipe fyakwe, nabanakashi eryo nabantu bambi. ¹⁷Panuma Abram abwerurukire ukufuma kukucimfya kedorlaomer eryo nemfumu ishari naye, imfumu yaku Sodoma yaishire kuya kukumukumanya pamupokapoka wa Shaveh (kabiri uwitwa umupokapoka wamfumu). ¹⁸Mekisedeki, imfumu yaku Saremu, aretere umukate eryo nomwangashi. Ari nishimapepo wakwa Resa mukuru. ¹⁹Arimuparire nokuranda ati, "Aparwe Abram pari Resa mukuru, Kabumba wamuru eryo ne kyaro. ²⁰Aparwe Resa mukuru, uupere abarwani bobo mumaboko yobe." Eryo Abram aishire kumupera ikyekumi kyapari fyonse. ²¹Imfumu yaku Sodoma yarandire kuri Abram, "Mpera abantu, eryo isendere wemwine ifipe." ²²Abram arandire kumfumu yaku Sodoma, "Ndimishe ukuboko kwandi kuri Yaweh, Resa mukuru, Kabumba wamuru eryo ne kyaro, ²³ukuti ntakasende ubushishi, inshinga shapandyato, nangura ikiri kyonse ikyobe, pakwebati taurandire ati, "Ndirengere Abram ukunonka! ²⁴Ntakasende akari konse kanofye ifyo bakarume barire eryo ne kyananiko kyabaume abo abaire na nebo. Reka Anere, Eshkol, eryo na Mamre basende ifyakaniko fyabo."

Chapter 15

¹Panuma yaifi fintu ishiwi ryakwa Yahweh ryaishire kwisa kuri Abram mukimonwa, ryarandire, "Witina, Abram! Ninebo ikyakufisamamo kyobe eryo karambura mukaramba obe." ²Abramu aishire kuranda, "Shikuru Yahweh, findo mukampera nebo, apo nebo nkiri imbura bana, eryo noukapyana ifya pang'anda yandi ni Eriezer umwina Damascus?" ³Abramu aishire kuranda, "Apo mwebo tamwampera ubufyashi bwakukonkapo, roresha, umusha umo uwafyarwa mung'anda yandi eukampyaana!" ⁴Eryo, bona, ishiwi ryakwa Yahweh ryaishire kwisa kuri ye, ati, "Uyu muntu takabe impyani yobe; rero nomba uyo uukafuma mumubiri obe webho eukaba impyani yobe." ⁵Eryo aishire kumufumisha kunse, eryo aishire kuranda, "roresha kumuru, ero upende ne ntanda, nga webho kuti wakwanisha ukushipenda." Eryo aishire kuranda kuri ye, "Kanshi ifi efikaba ubufyashi bobe." ⁶Asumine Yahweh, ero akipendere kuri ye ngoburungami. ⁷Aishire kuranda kuri ye, "Ninebo Yahweh, uwakufumisha ukufuma kuri Uri wabena Karudea, pakuti nkupere iyi mpanga ukuti uipyane." ⁸Ashire kuranda, "Shikulu Yahweh, nkeshiba shani nebo ukuti nebo nkakipyana?" ⁹Eryo aishire kuranda kuri ye, "Ndeterako ing'ombe iyirume iinono iya myaka itatu, imbushi iyikota iya nyaka itatu, impanga iya myaka itatu, inkunda, ero nakana kankunda." ¹⁰Aishire kureta fyonse ifi kuli ye, ero afiputawire pabiri, eryo abikire kitika ukurungatana ne kinankwe, rero taabenye ifyoni. ¹¹Iryo ifyoni fya amakubi fyaishire panshi pafitumbi fyanama ne fyon, Abram ari fitamfise kumbi. ¹²Eryo akasuba kareya mukuwa, Abram aponene muturo utukuru ero, boneni, imfinshi iyakufitisha iyakutinya yaishire kumufimbirisha. ¹³Eryo Yahweh aishire kuranda kuri Abram, wishibe ukuti ubufyashi bobe bukaba ubweni mumpanga iishiri teyabo, ero bakaba abasha abatitikihiwa pamyaka imyanda ine. ¹⁴Nebo nkapingura uyo mushobo ukabateka, ero bapanuma bakesa kufuma ne fikwatwa ifingi. ¹⁵Rero webho ukuya kuri bawiso mumutende, ero webho ukashikwa mubune bwa myaka ya bukote. ¹⁶Munkuro iyakurenga ine bakesa kuno kabiri, pakuti ububi bwa bena Amore taburati bubipishe." ¹⁷Iryo akasuba kaishire kuwa kwari imfinshi, boneni, ukwaka kwa mpot ero norubingu rureaka ukupita pakati kafiputurwa firy. ¹⁸Pari karya kasuba Yahweh aishire kupanga ikipangano na Abram, aishire kuranda, "Kubufyashi bobe nebo nkapera iyi mpanga, ukufuma kumumana waku Egypto ukufika ku mumana ukuru, Euphrates." ¹⁹Abena Kene, abena Kenisi, abena Kademone, ²⁰abena Hiti, aabena Peresi, nabena Refa, ²¹abena Amore, abena Kenani, abena Girgasha ero nabena Yebushi.

Chapter 16

¹Rero Sarai umukashi wakwa Abram, tamufyarirepo umwana, nomb arikwete umubomfi umwanakashi, umwina Egypt, uweshina rya Hagar. ²Eikyo Sarai aebere Abram ati, "Bona, Yahweh warintana ukukwata abana, " kabiye ukasendame no mubomfi wandi. Kuti rimbi wakwatako abana ukupitira muri ye." Abram arikutikire ku fiamwebere Sarai. ³Nipatumafye Abram aikara imyaka ikumi limo mu kyarwa ca Kanani uro Sarai, umukashi wakwa Abram, apere Hagar, umubomfi umwina Egypt, ku murume wakwe ukuba umukashi. ⁴Eikyo arikukumana na Hagar, ero arimitire. Iryo abwene ukuti aimita, arikususha nyinakuru. ⁵Eryo Sarai arandire kuri Abram ati, "ubu ubui pari nebo nipa murandu obe. Napere umubomfi wandi umwanakashi mu maboko yobe, ero iryo abwene ukuti arimitire narisaruka mu menso yakwe. Rekeni Yahweh apingure pari nebo ero nobe." ⁶Nomba Abram arandire kuri Sarai ati, "Bona kuno, uyu umubomfi obe umwanakashi ari mu maboko yobe, mukite fyonse ifyo uretontonkanya ukuba bwino" Eikyo Sarai aribomfya rlukyu kuri ye, ero aributukire ukufuma kuri ye. ⁷Maraika wakwa Yahweh arimusangene pakashima ka menshi mu kiswebere, akashima akakaba mukuya ku shur. ⁸Arandire ati, "Hagar, wemubomfi wakwa Sarai, bushe nikwisa uko ufumine ero nikwisa uku ureya?" Eryo ayasukire ati, "Nkobutuka ukufuma kuri mama wandi Sarai. ⁹Maraika wakwa Yahweh arandire kuri ye ati, "Bwereramo kuri nokokuru, ero no kuinasha ku maka yakwe." ¹⁰Eryo maraika arandire ati; "Nkafusha abana bobere, bakafura ikyakuti bakafya napa ku bapenda." ¹¹Maraika wakwa Yahweh kabiri arandire kuri ye ati, "Bona, weba uri ne fumo ero uri no kufyara umwana umwaume, ero ukamwinika ne shina irya ishmaeri, pantu yahweh aryumfwire ukukyukyutika kobe. ¹²Akaba nimpunda yamu mpanga iya muntu. Akaba no rukyu kumuntu uuri onse, ero no muntu uuri onse akaba no rukyu kuri ye, ero akekara no kupatuka kuri ba wabo bakwwe bonse. ¹³Eryo aripere ishina iri kuri Yahweh awarandire kuri ye, "uri Resa uumbona," pantu arandire ati, "Bushe nkiri ndikonkenyepo ukubona, nangu uro arimbwene?" ¹⁴Eikyo kanshi iki ikishima barikikutire ati, Beer Lahai Roi; boneni kyaba pakati ka kadesh ero na Bered. ¹⁵Hagar arifyarire Abram umwana mwaume, ero Abram ainikire umwana wakwe, uo Hagar afyere, ati Ishmaeri. ¹⁶Abram ari ne myaka amakumi kine konsekonse ero na mutanda iryo Hagar afyere Ishmaeri kuri Abram.

Chapter 17

¹Iryo Abramuwari ne myaka amakumi pabura na pabura, Yahweh amonekere kuri Abramuwari alandire kuri ye, "Ninebo Resa wamaka yonse. Urekwendera muri nebo, erowabura akarema." ²Eryonebo kakita ikipangano kyandi pakati kandi erowabo, eronkakufushisha sana ubufyashi." ³Abramu akontamike ikinso kyakwe panshi ero Resa arandire na ye, arandire, ⁴"parwa nebo, bona ikipangano kyandi kiri nobe. Ukabawishi wamitundu iingi. ⁵Talyakakutwe ishina ryobe Abramuwari, nomba ishina ryoberikaba ni Abrahamu-pantu nebo nikusonta weboukuba wishi wamitundu iingi. ⁶Nebo Nkakurenga weboukufura sana, eronebo nkarenga imitundu pari we, eronesha mfumu shikafuma muri webou. ⁷Nebo nkafikirisha ikipangano kyandi pakati kandi eronobe norupwawobe panuma yobe, umu ukufikafye nakunkuro shabokikaba kyakuburera ikipangano, kukaba Resa kuri webou eronakurupwawobe panuma yobe. ⁸Nebo nkaperakuri webou, nakurupwawobe panuma yobe, nekyaro umowebou ureikara, Ikyaro kyonse ikyakenani, ikipe kyakubererera, eronkaba Resa wabo." ⁹Eryo Resa waRandiRe kuRi Abrahamuwari, kuri webou ufwire ukusunga ikipangano kyandi, webou norupwawobe panuma yobe ukufikafye nakunkuro shabou. ¹⁰Iki kipangano kyandi, ikyo webou ufwire ukusunga, Pakati kandi eronobe eronorupwawobe panuma yobe: Kira mwaume muri mwebou afwire ukusembururwa. ¹¹Mwebou mufwire mwasembururwa munkanda yakumpera yobe kikikaba kishibiro kya kipangano pakati kandi namwebou. ¹²Kira mwaume muri mwebou nga abane nshiku kine konse konse afwire asembururwa, ukufikafye nakunkuro yakubantu bobek. Iki kubikamo nowafyarwamu ng'anda yobe eronowashita ne ndarama ukufuma kumweni onse ushiri wamurupwarwenu. ¹³Ena uwafyarwamung'anda yenu eronoyowashita mu ndarama shobe bafwire bausembururwa. Ne kipangano kyandi kikabamumibiri yenu ikipangano kya kubererera. ¹⁴Umwaume onse ushasembururwa uobashasembururwa wakuputurako ukufuma kubantu bakwe. Ena aonaura ikipangano." ¹⁵Resa arandire kuri Abrahamuwari, "Parwa kwa Sarai umukashi umukashi obe, takuri kumukuta Sarai nakabirirero, ishina rikaba ni Sara. ¹⁶Nebo nkamupara ena. eronebo nkaperawebou umwana umwaume muri ena. Nebo nkamupara ena, eronakabanyina wamitundu yonse." Nshamfumu shikafuma muri ena." ¹⁷Iryo Abrahamuwari akontamike ikinso kyakwe panshi, nokuseka, eroranda mumutima wakwe, "Bushe umwana kuti afyarwaku mwaume iryo ari nemyaka umwanda umu? Nga Sara, uri nemyaka amakumi pabura, engafyara umwana umwaume?" ¹⁸Abrahamuwari arandire kuri Resa, "Ukweba ati Ishimaere engaba nomweo kucinso cenu!" ¹⁹Resa arandire, "Awe rero Sara umukashi obe ukufyarwarira umwana umwaume, erowebou ufwire wasumwinika ishina Isaki. Nebo Nkafikirisha ikipangano kyandi naye nge kipangano kyakubererera norupwarwakwe panumayakwe. ²⁰Pari ishimaere, nebo ninkufwawebou. Bona indimuparirekabiri nkamupera ubufyashi eronkamufusha apakaramba. Akabawishi wabakateka Ikumirimonababiri, eronkamurenga ukubamutundu uukuru. ²¹Nomba ikipangano kyandi nkafikirisha kuri Isaki, untu Sara ukufyarirawebou pari inonshita mumwaka ukoisa." ²²Iryo ena wapwirishe ukuranda naye, Resa ariya ukufuma kuri Abrahamuwari. ²³Eryo Abrahamuwari apiitire ishimaeri umwana umwaume wakwe, eronabonse abo abafyarirwe mung'andayakwe, eronabonse abo abashitirwe ne ndarama shakwe, kira mwaume mubaume bamung'andayakwa Abrahamuwari, eronabasemburwire inkanda yapampera shabomubushiku bumobwine, ngefyo Resa warandire kuri ye. ²⁴Abrahamuwari wari ne myaka amakumi pabura napabura uryo ena esemburwirwe mu nkanda yakumpera yakwe. ²⁵Ishimaeri umwana wakwe umwaume wari nemyaka ikumirimonamitatu iryo ena asemburwirwe inkanda yakumpera yamubiri wakwe. ²⁶Pabushiku bumobwine Abrahamuwari na Ishimaeli umwana umwaume wakwe bonse babili balisembulwilwe. ²⁷Abaume bamunganda yakwe bonse balisembulwilwe pamonaye, ukubikako nbo abafyalilwe mung'andayakwe elo naboshitile mundalama kubeni.

Chapter 18

¹Yahweh abonekere kuri Abrahamu mupepi na Oaki iya Mamre, iryo ari naikara pa mwinshi we tenti ku kikabirira kya kasuba. ²Uro ainwine amenso, boneni, amwene abantu batatu batareme mupepi napo ari. Uro ababwene aire urubiro mukubakumanya ukufuma pa mwinshi we tenti ero akontamina na panshi. ³Arandire ati, "Shikuru wandi, nga nintemwikwa mu menso yenu, napapata mwipitirira pa mubomfi wenu." ⁴Nakuretwe utu menshi, musambe amakasa yenu, ero mutushe mwisamba rya kimuti. ⁵Ntare muretereko utwakurya, pakuti mukwateko amaka. Ero panuma kuti mwatwaririra ukuya munshira yenu, apo murishire ku mubomfi wenu." Bayaswike ati, "Kita umo urandire." ⁶Ero Abrahamu aire bwangu bwangu mwi tenti kuri Sarai, ero arandire ati, "Angufyanya, bura ifikopo fitatu ifya furauro, mukandure, ero mupange umukate." ⁷ero Abram uaire urubiro ukwari ing'ombe, ero aburapo ikiponti kya ng'ombe ikwali ikyakwina ero ikwabune, ero akipera ku mubomfi wakwe, ero apekenye bwangu bwangu. ⁸Abrahamu aburire umukate, ero nekiponti kya ng'ombe ifyapekanishiwe, ero abikire ikyakurya apo baikere, ero atareme mupepi napo bari mwisamba rya kimuti ninshi uko bakorya. ⁹Barandire kuri ye ati, "Ngo mukashi obe Sara arikiwi?" Ayaswike ati, "kurya mwi tenti." ¹⁰Arandire ati, "Mukishinka ndi nokubwera uyu mwaka inshita nga inoine, ero nokumona, Sara umukashi obe ari nokukwata umwana umwaume." Sara akeomfwa ninshi natarama pa mwinshi we tenti, iryari kunuma ryakwe. ¹¹Nomba Abrahamu ero na Sara barikotere, baripitire na mu myaka ero Sara ninshi nenshita yakureka ukufyara yaripita intu bana mayo barekerapo ukufyara abana. ¹²Ero Sara asekerere umwine eka, nokuranda kuri ye umwine eka, "panuma ndipwire ero na shikuru wandi irikotero, kuti nasansamuka shani?" ¹³Yahweh aishire kuranda kuri Abraham, "Kindo Sara akisekera no kuranda ati, 'Bushe kuti nakwata umwana uro nakota?' ¹⁴Bushe kuriko ikiri kyonse ikingafya Yahweh? Panshita iisonterwe na nebo, panshita iiperwe, ndi no kubwera kuri webi. Panshita nga inoine muri uyu mwaka Sarah arinokukwata umwana mwaume." ¹⁵Ero Sara akene no kuranda ati, "Ntakiseka," pantu ari no mwenso. Amwaswike ati, "Awe, wakiseka." ¹⁶Ero abaume baatarame ukuya no kuroresha ku Sodoma. Abrahamu aire nabo ukuti abone uko bakoya munshira yabo. ¹⁷Rero Yahweh arandire ati, "Bushe kuti nafisa kuri Abraham ifyo ndi nokukita," ¹⁸apo Abraham ari nokuba umushobo ukaramba ero uwamaka, ero ne mishobo yonse iya pa kyarori no kuparwa muri ye? ¹⁹pakuti ndi musarire ukuti engaranga abana bakwe ero naba mu ng'anda yakwe panuma yakwe kuku konka inshira yakwa Yahweh, kuku kita uburungami ero no muringanya, pakuti Yahweh engareta kuri Abraham ifyo arandire kuri ye." ²⁰Ero Yahweh arandire ati, "pantu ukuirishanya pamurandu wa Sodoma ero na Gomora na kukura apakaramba, ero kabiri pantu no rubumbu rwabo narubipisha, ²¹nomba naratentemukira kuribo ero nokumona ukuirishanya pamurandu wakwe uwaisa kuri nebo, ngacakuti mucishinka efyo batire. Nga tefyo, ndi no kwishiba." ²²Eikyo barya bantu bapiribwike ukufuma kurya, ero barora ku Sodoma, rero Abraham ashere natarama pa kinso kyakwa Yahweh. ²³Ero Abraham apareme no karanda ati, "Bushe ukonaura abarungami pamopene na babi?" ²⁴Rimbi kuti kuriko abarungami amakumi yasano mumu sumba. Bushe ukonaura no kukana reka inkende pa murandu wa barungami amakumi yasano abari murya? ²⁵Nakifume kuri mwebi ikyakukita iki kintu, ukwipaya abarungami pamopene na babifi, ukuti abarungami bacurire pamopene na babifi. Nakifume kuri mwebi! Bushe kapingura wa kyarori kyonse takakite umuringanya?" ²⁶Yahweh arandire ati, "Nga nasangamo amakumi yasano mu musumba, ero tekuti ngonaure inkende pamurandu waba rungami." ²⁷Abraham ariyaswike eryl arandire ati, "Bona nebo napama ukuranda kuri Shikuru wandi, iryo nebo urukungu ero kabiri imitoi! ²⁸Nga kyakuti kwaburira basano pa makumi yasano abarungami? Bushe ukonaura umusumba onse pakuburwapo abari basano?" Ero arandire ati, "Ntakonaure umusumba, nga nasangamo abarungami amakumi yane na basano." ²⁹aishire kuaranda kuri ye na kabiri, ero atire, "Nga kyakuti mwasangwa abari amakumi yane murya?" Ayaswike ati, ntakonaure pa murandu wabari amakumi yane." ³⁰Arandire ati, "Napapata mwifurwa, Shikuru, pakuti ningaranda. Nga kyakuti mwasangwa amakumi yatatu murya?" Ayaswike ati, "Nstakakikite nga nasanga abari amakumi yatatu murya." ³¹Arandire ati, "Bona, nebo napama ukuranda kuri Shikuru wandi! nga kyakuti mwasangamo amakumi yabiri murya," Ayaswike ati, "Ntakonaure umusumba pa murandu wabarungami amakumi yabiri." ³²Arandire ati, "Napapata mwifurwa, Shikuru, ero naranda iki umuku wakurekeresha. Nga kyakuti abari ikumi ebasangwa murya. Ero arandire ati, "Ntakonaure musumba pa murandu wabari ikumi." ³³Yahweh aire munshira yakwe panumafye yakupwisha ukuranda na Abraham, ero Abraham abwerere ku mwankwe.

Chapter 19

¹Bamaraika babiri barishire kusodoma mu kyunguro, uro ninshi loti arikere pamwinshi wa sodoma. Loti aribamwene, arimine mukubakumanya, ero afukeme necinso kyakwe arosha panshi. ²Ena arirandire, "Napapata mweba Shikulu bandi, nebo nkomiramba mweba ukupiribuka ukurora mu ng'anda yamubomfi wenu, mwikare muindiremo ubushiku, ero noku samba amakasa yenu. Ero mweba mukeme urkyero no kuyamunshira yenu." Bena baryasukire, "Awe, fwebo tukoya kurindira ubushiku mukati ka musumba." ³Nomba ye aribakoserepo eikyo bena barire nankwe nokwingira mu ng'anda yakwe. Ena aripekenye ikyakurya nokupanga umukate uwakuburamo ikitutumushi, ero bena barire. ⁴Rero uro bena tabararara, abaume ba mumusumba, abaume ba musodoma, barishingurukire ing'anda, yonsefye abaikye na bakuru, bonse abaume ukufuma kuciputurwa kyonse ikya musumba. ⁵Bena barikutire kuri loti, nokuranda kuri ye, "Nikwisa bari abaume abeshire kuri weba buno bushiku? Barete bena kuri fwebo, pakuti fwebo tubeshibe bena." ⁶Eikyo loti arifumine pa mwenshi kuri bena ero aisalako ikiibi panuma yakwe. ⁷Ena arirandire, "Nebo nkomiramba mweba, ba wesu, mwikitira muku bifya. ⁸Boneni, nebo ndikwete abana abanakashi babiri abotabara kwishibapo umwaume nangu umo. Nsuminisheni, namiromba mweba, mbafumishe bena kuri mweba, ero mweba mukite kuri bo kyonsefye ikikowama mu menso yenu. Kanofye ukukita akantu nangu kamo kuri abo abaume, pantu bena barishire kuba mu kintelelwe kya mutenge ya ng'anda yandi." ⁹Bena barirandire, "Fumako!" Nakabiri bena barirandire, "Uyu ena aishirefye kuno mukwikara ngo mweni, ero nomba ena aisa kuba uwakutupingura fwebo! Nomba fwebo tukokita ikyabipa kuri weba ukukira kuri bo." Bena barisunkirishye sana uyu muntu, Loti, ero nokuparamina mukutoba ikibi. ¹⁰Nomba abaume barifumishe amaboko yabo nokwingisha Loti mu ng'anda nabo nokwisarako ikibi. ¹¹Ero abatandashi bakwa Loti bakupika nobupofu abantu abari pamwenshi wa ng'anda, bonsefye abaike na bakuru, pakutirati bena berakweshya ukufwaya umwenshi. ¹²Ero abaume barandrle kuri Loti, "Bushe weba urikwetemo nabambi muno? Murimo bawisofyara, abana bobee abaume ero nabana bobee abanakashi, ero bonsefye weba ukwete muno mumusumba, bafumyemo muno. ¹³Pantu fwebo turi nokonaura ino nkende, pantu ukuirishanya kwakiko pari Yahweh kuri kurire ikyakuti ena aritutumine fwebo ukukyonaura." ¹⁴Loti aifumine efo arirandire kuba pongoshi bakwe abaume, abaume abo abaraire ukupa abana bakwe abanakashi, ero arandire, "Endesheni, fumenimo muri ino nkende, pantu Yahweh aripakonaura umusumba." Nomba kuba pongoshi abaume ena abonekrle kubati akosekafye. ¹⁵Uro bwakwere, bamaraika barirombere Loti, bareranda, "Tampa ukuya, senda umukashi obe ero nabana bobee babiri abanakashi abo abari muno, pakuti weba wionakiramo mukukandwa kwa musumba." ¹⁶Nomba ena arikuwayawaya. Eikyo abaume barimukantire pakuboko kwakwe, nokuboko kwamukashi wakwe, ero napamaboko yabana bakwe babiri abanakashi, pamurandu Yahweh arikwete uruse kuri ye. Nabo baribafumishemo, noku basha kunse yamusumba. ¹⁷Uro ena babafumishemo, umo pabaume arirandire, "Butusheni imyeo yenu! mwiroresha kunuma nangu ukwikara aparti ponse mwirungu. Butukireni pakuti mweba mwi onaika." ¹⁸Loti arandire kuri bena, "Awe, napapata, bashikuru bandi! ¹⁹Umubomfi wenu arisangire ukutemwikwa mu menso yenu, ero mweba murinangire inkumbu ishingira mukupususha umweo wandi, nomba tekuti mbutukire kumpiri, pamurandu ubusanso bukonsanga nebo, ero nebo nkofwa. ²⁰Roresheni, urya umusumba kurya urifye aperi ukubutukirako, ero wena unono. Napapata, ndekeni nebo mbutukireko [bushe teunono wena?], ero umweo wandi ukoba uwakupusuka." ²¹Nao aishire kuranda kuri ye ati, "Kirifye bwino, Na ndibo nkosuminisha ukwipusha uku, ukuti nebo ntaonaure umusumba uyo weba urumbwire. ²²Yangufyanyako! butukira kurya, pantu nebo tekuti nkite ikiri kyonse kanofye weba wafika kurya." Eikyo umusumba warikwitwa Soar. ²³Akasuba karibarikire pa kyaroro uruntu Loti afikire ku Soar. ²⁴Ero Yahweh aishire kurokesha pari Sodoma na Gomorra amafyanga ero no muriro ukufuma kuri Yahweh ukufuma mu muru. ²⁵Nao ariyowire irya misumba yonse, ero ne rungu ryonse, abaikere mu misumba bonse ero ne fimuti ifyo ifyamenene pa mushiri. ²⁶Nomba umukashi wakwa Loti, uyo uwari panuma yakwe, aishire kuroresha ku numa, ero nao aishire kusanguka ikibulungwa kya mukere. ²⁷Abrahamu aishire kwima urukero kero ero aishire kuya na kuncende uko ena atarame ku kinso kya kwa Yahweh. ²⁸Nao aishire kuroresha ukutentemuka ukurora ku Sodoma na Gomorra ero ukurora naku kyaroro kyonse ikyerungu. Aishire kuroresha ero abona, ikyushi ikyare kwima ukufuma pa kyaroro kubati kyushi kya mwirungu. ²⁹Eikyo uro Resa aonawire imisumba ya mwirungu. Resa aishire kwita Abrahamu ku mano. Nao aishire kutuma Loti ukufuma mukati kabusanso uro ena aonawire imisumba umo Loti arikwikara. ³⁰Nomba Loti aishire kuya ukufuma ku Soar ukuya kwikara mu mpiri nabana bakwe babiri abanakashi, pamurandu ena aritinine ukwikara mu Soar. Eikyo ena arikwikara mu rukyengo, nabana bakwe babiri abanakashi. ³¹Iberi ryaishire kuranda ku mwaike bantu ati, "Batata barikurire, ero takuri umwaume nangu umo kuno uwakurara nafwebo ukuringana na kumubero we pesonde ryonse. ³²Isa, are tunwishe batata umwangashi, ero fwebo turare nabo, epakuti fwebo rimbi kuti twarunda

ubufyashi bwaba tata." ³³Eikyo bena baishire kurenga wishibo ukunwa umwangashi burya bushiku. Ero iberi ryaire kwingira ero no kurara na wishu; ena taishibire uro umwana arirepo, nangu uro umwana aiminepo.

³⁴Ubushiku bwaishire kukonkapo iberi ryaishire kuranda ku mwaike bantu ati, "Umfwa, nebo pano narirere na batata ubushiku bwa fumineko. Are tumurenge anwe umwangashi narero ubushiku, ero webo ufwire ukwingira no kurara nabo, pakwebati rimbi twarunda ubufyashi bwa batata." ³⁵Eikyo baishire kurenga wishibo ukunwa umwangashi burya bushiku nabo, ero umwaike bantu aire kwingira ero no kurara nao. Nao taishibire uro ena arerepo nangu uro ena aiminepo. ³⁶Eikyo bonse abana banakashi bakwa Loti baishire kwimita kuri wishibo.

³⁷Iberi ryaishire kufyara umwana umwaume, ero nao baishire kwiminika ati Moabu. Nao aishire kuba ikikorwe kya bena Moabu abariko narero. ³⁸Ku mwaike bantu umwanakashi, nao aishire kufyara umwana umwaume, ero nao baishire kuminika Ben-Amim. Nao aishire kuba ikikorwe kya bantu bakwa Amoni abariko narero.

Chapter 20

¹Abrahamu aryendere ukufuma kurya ukurora ku kyarro kya Negebu, ero aire kwikara pakati ka Kadeshi ero na Shuri. Are kwikara ngo mweni mu Gerari. ²Abrahamu arandire pa murandu wamukashi wakwe Sara, "Ninkashi yandi." Eikyo Abimereki imfumu yamu Gerari yaishire kutuma abakuya pita Sara, ero no kumupita. ³Rero Resa aishire kuya kuri Abimereki mu kiroto mu bushiku, ero aishire kuranda kuri ye ati, "Bona webbo uri muntu wanfwa pamurandu wa mwanakashi uyo webbo upitire, pantu uyu nimukakupwa." ⁴Nomba Abimereki taparamine kuri ye, ero aishire kuranda ati, "Shikuru, bushe kuti mwaipaya ikyarro ikirungami? ⁵Bushe temwine arandire kuri nebo, 'Ninkashi yandi?' No mwine umwanakashi arirandire ati, 'Nindume yandi,' Nebo nkitire ifi muri bukishinka bwamu mutima wandi, ero namuri bukatere bwa maboko yandi." ⁶Uro Resa aishire kuranda kuri ye mu kiroto, "Ee, Nandibo ndishibire ukuti namuri bukishinka bwamu mutima obe ukitire ifi, Nandibo efyo nkusungire ukukana bebukira nebo. Eikyo nomba ntakusuminishe uku mwikatamo. ⁷Eikyo, mubwekeshe umukashi, pantu ni kasesema. Akokupeperako, ero ukoba no bumi. Nomba nga tawamubwekeshemo, wishibe ukuti webbo ero na bonse abo muri nabo mukafwa." ⁸Abimereki aishire kubuka kumakyakya murukero ero akutire aba bomfi bakwe bonse kuri ye. Aishire kuranda ifi fintu fyonse kuri bo, ero nabantu bari no mwenso uukuru. ⁹Ero Abimereki akutire Abrahamu ero aishire kuranda kuri ye, "Bushe kindo wakita kuri fwebbo? Kindo nebo mbembukire webbo, mukuti wareta pari nebo ero napa bumfumu bwandi uru bembu urukuru. Ukitire kuri nebo ifyo ntaringire ukukita." ¹⁰Abimereki aishire kuranda kuri Abrahamu ati, "Kindo wa kitira ifi fintu mukwangufyanya?" ¹¹Abrahamu aishire kuranda ati, "Pamurandu nebo nari kutontonkanya ati, 'Tkine kinefye kuno takwaba abatina Resa, ero kuti banjipaya pamurandu wamukashi wandi. ¹²Rubari rumbi, ninkashi yandifye, mwana mwanakashi waba tata, nomba te mwana umwanakashi wandi." ¹³Uro Resa amfumishe mu ng'anda yaba tata ero no kuya nkoyendauka mu nkende ne nkende, Naishire kuranda kuri uyu mwanakashi ati, 'Ufwirefye wa ndanga bu kishinkafye ngo mukashi wandi: Konse uko ku nkende tukaya, ukoranda parya nebo ati, "Nindume yandi."'" ¹⁴Ero Abimereki aishire kubula impanga ero ne ng'ombe elo na basha abaume n banakashi, ero no kupera kuri Abrahamu. Ero abweshe Sara, umukashi wakwa Abrahamu, kuri ye. ¹⁵Abimereki aishire ati, "Bona, ikyarro kyandi kiri kumurora obe. Ikara ponsefye apakokusekesha." ¹⁶Kuri Sara aishire kuranda ati, "Bona, Nebo napera ndume yobe indarama sha mashekeri ya silfere ikana rimo. Iki kyakufuta umurandu kuri webbo ku menso ya bantu abari na webbo, ero napari bonsefye abari na webbo, ero nakuri bonsefye, urifye uwa pwiririka uwakaere." ¹⁷Ero Abrahamu aishire kupepa kuri Resa, ero Resa aishire kundapa Abimereki no mukashi wakwe, ero na basha abanakashi bakwe pakwebati benga kwata abana. ¹⁸Pantu Yahweh aikete ubufyashi bwa banakashi bonse abari mung'anda yakwa Abimereki uku kana fyara, pamurandu wakwa Sara umukashi wakwa Abrahamu.

Chapter 21

¹Yahweh aeisakamene kuei Sara ngefyo aei nokukita, eeo Yahweh arikiitire Sara ngefyo fine araire. ²Sara aishire kwimita ero aishire kufyara umwana umwaume kuri Abraham mubukote bwakwe, panshita iya kuringa iyo Resa arandire kuri ye. ³Abraham ainikire umwana wakwe umwaume, umo uwafyerwe kuri ye, uo Sarah amufyarire, Isaki. ⁴Abraham aishire kusemburura umwana wakwe Isaki uro ari nenshiku kine konsekonse, ngefyo Resa amwebekeshe. ⁵Abraham akwete imyaka umwanda umo uro umwana wakwe umwaume Isaki aishire kufyarwa kuri ye. ⁶Sara aishire kuranda ati, "Les a rinengere ukutemwa; onse uukaekumfwa akaekuseka pamo nanebo." ⁷Eeo nakabiri aishire kuranda ati, "Nani ari nokuranda kuri Abraham ukweba ati Sara kuti aonsha abana, eya ndimufyarire umwana mubukote bwakwe. ⁸Umwana arikurire ero arisumukire, ero Abraham aishire kupanga umutebeto uukuru burya bushiku Isaki asumukire. ⁹Sara aishire kubona umwana wakwa Hagar umwina Egypto, uo afyere kuri Abraham, ako mupumya. ¹⁰Eikyo aishire kuranda kuri Abraham ati, "Mutamfyeni uyu mwanakashi umusha ero no mwana wakwe, pantu tekuti uyu mwana wamusha takapyane pamo nomwana wandi, Isaki." ¹¹Iki kyaishire kusakamika Abraham sana pamurandu wamwana wakwe. ¹²Rero Resa aishie kuranda kuri Abraham ati, "Wisakamana pamurandau nomwana, ero napamusha wenu umwanakashi. Umfwa pamashiwi yakwe yonse arandire pari uyu murandu, pantu nimuri Isaki urupwa robe rukenikirwa. ¹³No mwana wamusha obe nkamusangula uruko. Pantu bufyashi bobo." ¹⁴Abraham aishire kubuka kumariki, aishire kubura umukate ero ne nyambi amenshi, ero aishire kupera Hagar, aishire kubika pakubeya kwakwe. Ashire kumupera umwana ero aishire kumureka aya. Arire ero arikuryuruka mumawanga ya Beersheba. ¹⁵Uro amenshi yaishire kupwa munyambi, aishire kuposa umwana mufimpusa. ¹⁶Ero aishire kufumapo, ero aire kwikara akataramukira ukufuma kumwana, apengaringa ukuposa umusambo, pantu aishire kuranda ati, "Ntakofwaya ukuroresha imfwa yamwana." Uro aikere apatari nankwe, aishire kupunda ishiwi ero aishire kurira. ¹⁷Resa aumfwire umusowa wamwana, ero ao maraika wakwa Resa aishire kuranda Hagar ukufuma mumuru, ero aishire kuranda kuri ye ati, "Kindo kiko kukyusha, Hagar? Witina, pantu Les a yumfwire ishiwi rya mwana uko ari. ¹⁸Ima, imya umwana, ero nokumukoseresh; pantu nkamupanga ukuba umushobo uukuru." ¹⁹Ero Resa aishire kumwisura amenso yakwe, aribene ikishima kyamenshi. Aishire kuya kwisushamo amenshi munyambi, aishire kunwisha no mwana. ²⁰Resa ari no mwana ero arikurire, Arikwikara mumatororo ero aishire kuba umisumbo. ²¹Aikere mumawanga ya Parani, ero nyina aishire kumuburira umwanakashi mu mpanga ya Egypto. ²²Kabiri kyaishire kuba pari iryanshita Abimereki ero na Picol umukuru waba shirika aishire kuranda kuri Abraham, ukumweba ati, "Resa ari na webo muri fyonse ifyo ukokita. ²³Eikyo nomba rapa kuri Resa ukweba ati tawakakite ububi kuri nebo, naku bufyashi bwandi, nakuri barupwa rwandi. Kuri nebo ero na kumpanga iyo warikwikaramo ikipangano kyakikyetekero kimo kine ngefyo narangire kuri we." ²⁴Abraham aishire kuranda ati, "Narapa." ²⁵Abraham nao arikuirishanya kuri Abimereki kumarandu wa kishima kyamenshi ikyo ababomfi ba kwa Abimereki bapokere kuri ye. ²⁶Abimereki aishire kuranda ati, "Ntaishiba uwa kita iki kintu. Tawanjebako kunumoku; Ntaumfwako kano fye rero rine. ²⁷Eikyo Abraham apitire impanga ne ng'ombe ero aishire kushipera kuri Abimereki, naba bantu babiri baripangire ikipangano. ²⁸Ero Abraham aishire kupekanya impanga ishikota kine rubari ishabeumba umwine. ²⁹Abimereki aishire kuranda kuri Abraham ati, "Ukopiribura indo ishimpanga kine rubari ishikota wapekanya webo?" ³⁰Aishire kwasuka ati, "Ishimpanga kine rubari ishikota urepoka muminwe yandi, pakwebati kube bukambone kuri nebo, ukuti ninebo naimbire iki ikishima." ³¹Eikyo aitire irya nkende ati Beersheba, pantu bonse baishire kurapa umurapo. ³²Baishire kurapa umurapo pa Beersheba, ero kabiri Abimereki na Picol, umukuru wabashirika, aribwerere kumpanga ya ba Perishiti. ³³Abraham aishire kubyara ikimuti kya tarmask mu Beersheba. Kurya aishire kupepa Yahweh, Resa wa muyayaya. ³⁴Abraham arikere ngo mweni mumpanga ya ba Perishiti inshiku ishing.

Chapter 22

¹Kyaishiee kuba panuma yaifi fintu ukuti Resa aishire kwesha Abraham. Aishire kuranda kuri ye ati, "Abraham!" Abraham aishire kuranda ati, "Ndi pano." ²Ero Resa aishire kuranda ati, "Pita umwana obe umwaume, umwana obe umwaume umofye, untu watemwa, Isaki, ero urekuya ku kyaroy kya Moria. Umpere kurya nge rambo rya kokya pa rupiri rumo pashaba kurya, uro nebo narakwebapo weba." ³Eikyo Abraham aribukire bwangu urukyro, no kunina pa mpunda yakwe, ero apitirepo babiri paba rumendo bakwe nao, pamo na Isaki umwana wakwe umwaume. Ena aritebere ne nkuni she rambo rya koca, ero aishire kutampako no burendo bwakwe ukuya ku nkende uko Resa amwebere. ⁴Pabushiku bwakurenga shitatu Abraham aishire kwinuna amenso ero aishire kubona inkende akataramukira. ⁵Abraham aishire kuranda kuba rumendo bakwe ati, "Ikareni pano ne mpunda, ero nebo no mwaikwe twaraya kurya. Fweba tukoya mukushinshimuna ero tubwere kabiri kuri mweba." ⁶Ero Abraham aishire kupita inkuni sha kokyera irambo ero atwikire Isaki umwana wakwe umwaume. Ena apitire mu minwe yakwe umuriro ero no mwere; ero bena baishire kuya bonse pamo. Isaki aishire kuranda kuri wishu wakwe Abraham ati, "Mwe taata," ero aisakuranda ati, Ndi pano mwana mwaume wandi." Efyo aishire kuranda, "Bona inkuni turikwete no muriro, nomba irabmo rya kokya ririkwisa?" ⁸Abraham aishire kuranda ati, "Resa umwine eukopekanya irambo rya kokya, mwana wandi." Eikyo baishire kukonkyapo ukuya, bonse babiri. ⁹Uro baishire kuya ku nkende uko Resa amwebere, Abraham aishire kukura uburambo kurya ero abikapo ne nkuni parya pene. Ero akakire Isaki umwana wakwe, no kumubika pa burambo pa muru wa nkuni. ¹⁰Abraham atambarikire ukuboko kwakwe ero aburire umwere ukuti epaye umwana wakwe. ¹¹Ero maraika wakwa Yahweh amukutire ukufuma mu muru no kumweba ati, "Abraham, Abraham!" ero aishire kuranda, Ndi pano." ¹²Aishire kuranda, "Witambarika ukuboko kobe pa mwaikwe nangu ku kita ikiri kyonse ikyabipa kuri ye, pantu nomba nebo naishiba ukuti weba uratina Resa, pa kubona ukutira weba taukenye umwana obe, umwana obefye umo mpo, uwa fuma kuri nebo." ¹³Abraham aishire kwinuna amenso ero boneni, kunuma yakwe kwari impaanga iirume ninshi iriketwe mu kimpusa ku masengo yaiko. Abraham aishire kuya, no kupiita impaanga iirume ero no kuipera nge rambo rya kokya mu kifuro kya mwana wakwe umwaume. ¹⁴Eikyo Abraham aishire kwinika irya ncende, "Yaweh eukopekanya," ero neki kikolandwa ukufika napari buno bushiku, "Parupiri rwakwa Yahweh kikapakanishiwa." ¹⁵Maraika wakwa Yahweh aishire kukuta kuri Abraham umuku wa bubiri ukufuma mu muru ¹⁶ero aishire kuranda ati-uku ekuranda kwakwa Yaweh-pari nebo ne mwine narapa ukuti pantu weba urikitire iki kintu, ero taukenye umwana mwaume obe, umwana mwaume obe umofye mpo, ¹⁷nebo ikinefye nakupara ero nebo nkasandurura apakuru urupwa robe nge ntanda sha mu muru, ero ngo mukyanga uyo uwaba pambari ya bamba; ero urupwa robe bakacimfya impongoro sha barwani babo. ¹⁸Ukupitira mubufyashi bobe imitundu yonse iya pa kyaroy ikaparwa, pantu urinakire ishiwi ryandi." ¹⁹Eikyo Abraham aishile kubwerera ku barumendo bakwe, ero baishire kubwereramo nokuya bonse ku Beresheba, ero aikere mu Beresheba. ²⁰Kyaishire kuba panuma yaifi fintu ifyo Abraham aeberwe, "Mirika arifyere abana, na yee, kuri ndume yobe Nahor." ²¹Bari ni Uzi iberi ryakwe, Buzi ndume yakwe, Kemure wishu wakwa Aramu, ²²Kesedi, Haso, Piridashi, Yidrafu, ero na Betuere. ²³Beture aishire kuba wishu wakwa Rabeka. Aba ebari abana kine konse konse abo Mirika aishire kufyara kuri Nahore, ndume yakwa Abraham. ²⁴Umwanakashi wakwe uwapambari, uweshina rya Reuma, nako aishire kufyarako Teba, Gahamu, Tahashi, ero na Maaka.

Chapter 23

¹Sara aikere imyaka 127. Ishi emyaka shari na Sara iryo ari nobumi. ²Sara afwirire mu Kariati Arba, ekutira, Hebron, mukyarokya Kenani. Abraham ariroseshe ero aririre pari Sara. ³Ero Abraham aishire kwima ero nokufuma kumukashi wakwe uwa kufwa, ero aishire kuranda kubana baume bakwa Hete, ati, ⁴"Nebo ndimweni muri mwebo. Napapata mpereniko nebo inkende yakushikamo pari mwebo, pakwebati ningashikamo ubakufwa bandi." ⁵Abana baume bakwa Hete baishire kwasuka Abraham, ati, ⁶"Umfweni kuri fwebo, shikuru wesu. Muri bakindami bakwa Resa muri fwebo. Shikeni uwafwa wenu mufirindi fyesu ifyo mwarasara. Tapari parifwebo uukomikanya ikirindi kyakwe, pakwebati mwingashika uwakufwa wenu." ⁷Abraham aishire kwima ero nokufukama kubantu bamumusumba, kubana baume bakwa Hete. ⁸Aishire kuranda kuribo, ati, "nga mwebo mwasumina ukuti nebo mfwire ukushika uwafwa wandi, eikyo ngufweni nebo ero mumpapatireko kuri Ephron umwana mwaume wakwe Zohar. ⁹Mumwipushe ukunshitishako urukengo rwaku Machpelah, uro akwata, urwaba pampera yampanga yakwe. Pamutengo wakukumanina murekeni ye ashitishere kuri nebo parwarara ngekiye inkende yakushikamo." ¹⁰Rero Ephroni arikere mukati kabana baume bakwa Hiti, ero Ephroni umwina Hiti aishire kwasuka Abraham mumatwi yabana baume bakwa Hiti, pari abo bones abaisa pamwenshi wamusumba wakwe, ati, ¹¹"Awe, shikuru wandi, ngufweni nebo. Nebo ndipere mwebo impanga, ero no rukyengo ukuti ruri mukati kaiko. Nebo ndipere kii kuri mwebo mumenso yabana baume babantu bandi. Nebo ndipere kii kuri mwebo kukushikamo uwakufwa wenu." ¹²Ero Abraham afukeme panshi yabantu bakyaro. ¹³Ena aishire kuranda kuri Ephron mumatwi yabantu bakyaro, aishire kuranda, "Nomba ngamwebo mukofwaya, napapata ngufweni nebo, Pantu ndinokupera pari irya mpanga. Pita indarama ukufuma kuri nebo. ero nanebo ndinokushikamo uwakufwa wandi murya." ¹⁴Ephron arimwasukire Abraham, aishire kuranda, ¹⁵"Napapata, shikuru wandi, umfweni kuri nebo. Ikipimo kya kyaro ikyaringa ukushitwa mumashekere ya silfere imyanda ine, nindo iri pakati kamwebo nandi? ukushikamo uwakufwa wenu." ¹⁶Abraham arimumfwire Ephron ero Abraham aripimine Ephron mukipendo kya silfere ukuti ena arirandire mumatwi yabana baume bakwa Hete, imyanda ine mumashekere ya silfere ukuringana nefipimo fyabikwa ifyamakwebo. ¹⁷Eico impanga yakwa Ephron, iyo iyari mu Makpera, iyo iyaparamine ku Mamre, ukuti iyi, impanga, ukuti urukyengo naro emorwari, ero nasyonse ifimuti ukuti emo fyari munga ero nasyonse ifyashingurukire umupaka, fyaripitire. ¹⁸Kuri Abraham arishitire mumenso yabana baume bakwa Hete, ribe bonse abo uyo uukoisa mumwinshi yamusumba wakwe. ¹⁹Panuma yaiki, Abraham arishikire umukashi wakwe Sara murukyengo rwamumpanga yaku Makpera, mu kyaro kya Kenaani. ²⁰Eikyo impanga ero norukyengo yapitire kuri Abraham ngekiye pantu ninkende yakushikwamo ukufuma mubana baume bakwa Hete.

Chapter 24

¹Nomba Abraham aeikotere ero Yahweh ariparire Abraham mu fintu fyonse. ²Abraham arandire ku mubomfi wakwe, umo uwari umukuru pa ba bomfi bakwe bonse ero uwari kurorekesho pari kyonse ikyo akwete, "Yokubika ukuboko kobe mu matanta yandi ³ero narakurenga ukurapa pa kinso kyakwa Yahweh, Resa umwine umuru ero kabiri Resa umwine kyaro, ukuti tawaye ku burira umwana wandi umukashi pakati ka bana banakashi abakubena Kenani. Pakati kabo nebo naire kuipangira ikifuro. ⁴Rero webu ukoya ku kyaro kyandi, ero na kurupwa rwandi, ero ukoya kumpitira umukashi wa mwana mwaume wandi Isaki." ⁵Umubomfi arandire kuri ye, "Nga kyakwebati umwanakashi tere kuiperesha kunkonka kuri ino mpanga? Bushe kuti naya kubwekeshamo umwana mwaume wenu ku kyaro kuntu mwairi kufuma?" ⁶Abrahamu arandire fi kuri ye, "Ubone ukwebati tawire ku bwekeshamo umwana wandi kurya! ⁷Yahweh, Resa umwine muru, uwairekumfuma mu ng'anda yakwa tata ero na mu kyaro kyaba rupwa rwandi, ero kabiri uwayo kundaya no murapo arandire ati, ku bufyashi bobo ebo nkayakupera,' akakutumina maraika wakwe kuntanshi yobe, ero ukaya ku fwaira umwana mwaume wandi umukashi kurya. ⁸Rero umwanakashi nga tere kuipokanya ukukukonka, ero ukaruburwa ukufuma kuri uyu murapo wandi. Taufwire ku bwekesho umwana wandi kurya ⁹kanshi efyo umubomfi wabikire ukuboko kwakwe mu matanta yakwa Abraham shikuru wakwe, ero arapire umwaberere uyu murandu. ¹⁰Umubomfi wakwe wasenderepo ingamira shakwa shikuru wakwe ikumi rimo ero waire. Kabiri asendere ifya bupe ifyapusana pusana ukufuma kuri shikulu wakwe. Afumine parya ero aire na kukitungu kya Aram Naharaim, ku musumba wa Nahor. ¹¹Arengere ingamari ukufukama kunse ya musumba ukwaberere ikishima kya menshi. Kyari kyunguro, inshita bana mayo baya mukutapa amenshi. ¹²Ero arandire ati, "Yahweh, Resa wakwa shikuri wandi Abraham, mpereni ukushuka rero ero no kurenga ikipangano kyakwa shikuru Abraham ukuba ikya kishinka. ¹³Bona nditareme pano pakamfukwemfukwe ka menshi ero nabana banakashi babantunse ba mumusumba barefumina mukutapa amenshi. ¹⁴Rekeni kikitike ifi. Uro nkoranda ku mukashana ati, napapata tura umutondo obe pakwebati nwe amenshi,' ero aisanjeba ati, 'Nwa, ero naranwisha ne ngamari shenu amenshi,' ero mureke abe umo uo musontere umubomfi wenu Isaki. Ngafyakitika ifi nkoishiba ati mwafikirisha kcipangano kuri shikuri wandi." ¹⁵Kyaishire kufika kirya kyunguro iryo apwishishe ukuranda, boneni, Rabekah aishire no mutondo wa menshi pamabeya yakwe. Rabekah afyerwe kuri Bethwel umwana mwaume wakwa Milkah, muka Nahor, wabo Abraham. ¹⁶Umukashana wari uwakuyemba ero ari nina kisungu. Tarerepo no mwaume uuri onse. Airekutentemukira kukamfukwemfukwe ka menshi, aiswishe umutondo wakwe ero abwerere. ¹⁷Ero umubomfi abutukire muku mukumanya no kumweba ati, "Napapata ntapwirenimo amenshi yakunwa mu mutondo wenu." ¹⁸Naye arandire ati, "Nwenimo, mweshikuru wandi," ero bwangu bwangu waturire umutondo, pa maboko yakwe, no kumupera amenshi yakunwa. ¹⁹Uro apwishishe ukumupera amenshi, arandire ati, "Naratapira ingamari shenu nasho amenshi, mpaka shipwe ukunwa amenshi. ²⁰Efyo aangufyenye ero aiturwire amanshi ayari mu mutondo mu kinkorobondo kya kunwinamo, ero nakabiri abutukire ku kishima mukutapa amenshi, ero ataapire ingamari shakwe shonse. ²¹Umuntu arekumuroresha ukwabura ukurandapo ikiri kyonse ukubona ngakyakuti Yahweh arimushukishe mu urwendo rwakwe nangu awe. ²²Panuma ingamari shapwisha ukunwa amenshi, umuntu afumishe imbaraminwi yaku moona iya goride uwarepimwa kitika umo uwa shekere, ero ne fikosa fya goride fibiri ifyakufwara ku maboko ifyarepimwa amashekere ikumi rimo, ²³ero aipwishe ati, "Bushe uri mwana mwanakashi wakwa naani? Ngeba napapata, bushe muri umuputure mung'anda yakwa wiso umo twingaya kusendama?" ²⁴Ero asorere kuri ye ati, "Ndimwana mwanakashi wakwa Bethwel mwana Mikah, untu afyerwe kuri Nahor." ²⁵Ero nakabiri asosere kuri ye ati, "Twarikwata ikyani ikingi ero nefyakurya ifyo ingamari shingarya, ero no muputure umo mwina sendamamo." ²⁶Ero umuntu afukeme panshi no kushinshimuna Yahweh. ²⁷Arandire ati, "Abe uwaparwa Yahweh, Resa wakwa shikuru wandi Abraham, uyo uutasurire ikipangano kyabukishinka bwakwe no kuketekera kukwatira shikuru wandi. Kuri nebo, Yahweh aya ukuntungurura kung'anda yaba rupwa rwakwa shikuru." ²⁸Ero umukashana abutukire no kuya eba abang'anda yakwa nyina ifintu ifi fyonse. ²⁹Nomba Rabekah arikwete ndume, ero ishina ryakwe ni Rabani. Labani abutukire ku mwaume ku kishima. ³⁰Uro Labani abwene imbari minwi ya mumyona ero na makosa yakwa nkashi yakwe, ero aumfwire na mashiwi yakwa Rabekah nkashi yakwe, "Ifi efyo umuntu arekunjeba, "aire ku muntu, ero bona, atareme nengamari pa kishima. ³¹Ero Labani arandire ati, "Isa, we waparwa na Yahweh. Nindo wiminine panse? Ndipekenye ing'anda, ero ne nkende ya ngamari." ³²Eikyo muntu aingire mu ng'anda no kukakura ingamari." Ingamari bashisanshikira apakurara ero bashipera ifyakurya, ero bapekenye amenshi ya kusamfya amakasa yakwe ero ne nkasa sha baari nankwe. ³³Bamupekanishishe ikyakurya, ero arandire ati, "Ntarye mpaka nande ikyo ndi nokuranda." Eikyo Labani arandire ati, "Randa." ³⁴Arandire ati, "Ndimubomfi wakwa Abraham. ³⁵Yahweh aripaara shikuru wandi saana ero arirekuba umukuru. Aarimupera impaanga ero ne ng'ombe, silfere

na goride, ababomfi abaume ero na babomfi abanakashi, ero ne ngamari na bakabarwe.³⁶ Sarah umukashi wakwa shikuru wandi, arirekufyarira shikuru wandi umwana mwaume uro akotere, ero ariyokupera kyonse ikyo anonka kuri ye.³⁷ Shikuru wandi andengere ukurapa, arandire ati, 'Tauri kumburira umukashi wa mwana wandi mu bana banakashi ba bena Kenani,'³⁸ kanshi, uringire ukuya kurupwa rwakwa tata ero na kuri barupwa rwandi, nokuburako umukashi wamwana mwaume wandi.³⁹ Narandire kuri shikuru wandi ati, 'epari umwanakashi takonkonka.'⁴⁰ Rero arandire kui nebo, 'Yahweh, uyo mombera, akatuma maraika wakwe kuri webo ero akapaara inshira shobe, epakwebati ukaye kufwaira umwana wandi umukashi mukati ka barupwa bandi ero na barupwa bakwa Tata.⁴¹ Rero ukaba umuntungwa ku murapo wandi ifyo ukafika kuri ba rupwa rwandi ero tabakakupere ena kuri webo. Ero ukaya ukukakurwa ukufuma ku murapo wandi.⁴² Eikyo nakifika rero pa kishima, ero nakipepa ati, 'Mwe Yahweh, Resa wakwa shikuru wandi Abraham, napapata, mukishinka ngamukorenga urwendo rwandi ukuba bwino-⁴³ pano njirekutarama pa kishima kya menshi rekeni umwanakashi uwaraisa mukutapa amenshi, umwanakashi uo nkoisanjebe ati, "Napapata ntapwirako amenshi mu mutondo obe ayakunwa,"⁴⁴ Umwanakashi uukoisaranda kuri nebo ati, "Nweni, ero kabiri naratapira ingamari shenu amenshi"-rekeni abe umwanakashi untu mwebo, mwe Yahweh, mwaya ukusarira umwana mwaume wakwa shikuru wandi.⁴⁵ Eryo napwishishe ukuranda mu mutima wandi, bona, Rabekah arishire no mutondo wakwe pakubeya kwakwe ero atentemukire ku kishima no kutapa amenshi. Eryo narandire kuri ye, 'mperako amenshi yakunwa.'⁴⁶ Bwangu bwangu atuura umutondo pakubeya kwakwe no kuranda ati, 'Nweni, ero narapera ingamari shenu amenshi nasho.' Eikyo nainwine, ero aapere ingamari shandi amenshi nasho.⁴⁷ Narimwipwishe ero narandire ati, 'Bushe uri mwana mwanakashi waba nani?' Arandire ati, 'Ndi mwana mwanakashi wakwa Bethwel, umwana mwaume akwa Nahor, untu Milkah aire kumufyarira.' Ero naire kubika inindaminwe mu mona wakwe ero na makosa kumaboko yakwe.⁴⁸ Ero naire kufukama no kushinshimuna Yahweh, ero naparire Yahweh, Resa wakwa shikuru wandi Abraham, uwarekuntungurura munshira isuma ukusanga umwana mwanakashi uwamurupwa rwakwa shikuru uwamwana mwaume wakwe.⁴⁹ Eikyo nomba, nga namuipekanya ukuranga ikitemwiko ero ne kishinka kuri shikuru wandi, njebeni. Rero nga tamuipekenye, njebeni, pakwebati ningaya kwarurukira ku kuboko kwa ku kuryo nangu ku kuso."⁵⁰ Ero Rabani na Bethwel baaswike no kuranda ati, "Iki kintu kikofuma kuri Yahweh; tekuti turande kuri webo ikintu ikisuma nangu ikibi.⁵¹ Boneni Rabekah ari kuntanshi yenu. Musendeni ero mukokuya, pa kwebati engaya kuba umukashi wa mwana mwaume waba wisokuru, ngefyo Yahweh arandire."⁵² Uro umubomfi wakwa Abraham aumfwire amashiwi barandire, afukeme panshi ku cinso kyakwa Yahweh.⁵³ Umubonfi arafumishe ifisamo fya silfere ero ne fisamo fya goride, ero ne fyakufwara, ero arifipere kuri Rabekah. Kabiri aire kupera ifyabupe ifisuma kuri ndume yakwe ero na kuri banyina.⁵⁴ Ero ena na bantu baari nankwe barire no kunwa. Baire kurara kurya, ero eryo bashibwike urukyro, arandire ati, "Ntumeni ndekuya kuri shikuru wandi."⁵⁵ Ndume yakwe ero na bayina barandire ati, "Rekeni umukashana ekare naifwebo panshuku ishinono, nangufye inshiku ikumi. Panuma yaifyo kuti waya."⁵⁶ Rero arandire kuri bo ati, "Mwiya kunkinkintira, epo Yahweh arikushishe inshira yandi. Ntumeni munshira yandi pakuti ningaya kuri shikuru wandi."⁵⁷ Baishire kuranda kuri ee ati, "Twaraita umukashana ero tumwipushe."⁵⁸ Ero bakutire Rabekah no kumwipusha ati, Bushe kuti waya noyu muntu?" Aryaswike ati, Naraya.⁵⁹ Kanshi barekere nkashi yabo Rabekah. pamo pene no mubomfi wakwe umwanakashi, parwendo rwakwe no mubomfi wakwa Abraham na bantu bakwe.⁶⁰ Bapaarire Rabekah, ero barandire kuri ee ati, "Wenkashi yesu, ukabe nyina wa makana na makana, ero ubufyashi bobe nabukapyane umwinshi wa abo aba bupata."⁶¹ Ero Rabekah aimine, ero ena nababomfi bakwe airekunina pangamari, nokukonka uyo muntu. Ero umubomfi asendere Rabekah, ero aire mu nshila yakwe.⁶² Nomba Isaki areikara mu Negevi, ero arebwelrfye ukufumaku Beer Lahai Roi.⁶³ Isaki afumine mukutontonkanya mwibara mu kyunguro bushiku. Uro aishire kupunamuka no kuroresha, boneni, ingamira shikoisa!⁶⁴ Rabekah aoreshe, ero uro abwene Isaki, atorweke pa ngamira.⁶⁵ Arandire ku mubomfi, "Bushe ninani urya muntu uukoendauka mwibara mu kwisa kutukumanya?" Umubomfi arandire ati, "Ni shikuru wandi." Efyo aire kubura ne nsaru yakwe, rlo aifimbire pa menso.⁶⁶ Umubomfi epakuya kushimikira Isaki fyonse ifyo ikitire.⁶⁷ Ero Isaki amutwere mwi hema ryakwa Sarah nyina ero aburire Rabekah, ero aishire kuba umukashi wakwe, ero arimutemenwe. Ero Isaki baire kumutararika panuma yamfwa yaba nyina.

Chapter 25

¹Abraham aburire umukashi naumbi; ishina ryakwe ni Ketura. ²Amufyarire Simran, Yorkshan, medan, midian, Ishbak, elo na Shuah. ³Yokshan aishire kuba wishi wakwa Sheba na Dedan. Ubufyashi bwakwa Dedan bwari bantu ba Assyria, abantu baku Letush, na bantu ba Leum. ⁴Abana bakwa Midian bari ni Ephah, Ephher, Hanok, Abida ero na Eldaah. Aba bonse bari bufyashi bwakwa Ketura. ⁵Abraham aishire kupera fyonse akwete kuri Isaki. ⁶Nomba uro akiri uwa bumi, aishire kupera ifya bupe kubana baume abo afyere mu banakashi ba mumbari no kubapera impanga rwaku kabanga, ukutaruka ukufuma kuri Isaki, umwana wakwe. ⁷Ishi eshari inshiku sha myaka yakwa Abraham isha bumi isho aikere shari, 175 imyaka. ⁸Abraham aikere ubumi no kufwa pa myaka ya bukote bwabune, umwaume umukote uwaisuramo ubumi, ero akoronganikwe ku bantu bakwe. ⁹Isaki ero na Ishimaere, abana bakwe baume bamushikire murukyengo mu machperah, mumpanga yakwa Ephron umwana wakwa Sohari umwina Hiti, iyaba mupepi na Mamre. ¹⁰Iyi mpanga ashitire kubana bakwa Hete. Abraham ashikirwe kurya pamo na Sarah umukashi wakwe. ¹¹Panuma yamfwa yakwa Abraham, Resa aishire kupera Isaki umwana wakwe, na Isaki aikere mupepi ku Beere Lahai Roi. ¹²Nomba ubu ebufyashi bwakwa Ishimaere, umwana wakwa Abraham, uyo Hagar umwina Egypto, umubomfi wakwa Sarah, afyere kuri Abraham. ¹³Aya emashina yabana bakwa Ishimaere, ukuringana nokukonkana kwa kufyarwa kwabo: Nebayote eberi ryakwa Ishimaere, Kedar, Adbeel, Mibson, ¹⁴Mishma, Dumah, Massa, ¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Naphish, ero na Kedemah. ¹⁶Ayo emashina yabana bakwa Ishimaere, ero eyari amashina yabo, ukuringana ne mishi, ero ukuringana ne nsakwe shabo. aba kukindama babo ikumi nababiri ukuringana no mushobo wabo. ¹⁷Isho eshari imyaka yabumi bwakwa Ishimaere, imyaka 137. Arekere ubumi ero afwire, aronganikirwe ku bantu bakwe. ¹⁸Baikere ukufuma ku Havirah ukuya ku Ashhur, uuri mupepi ku Egypto, nga umo ukurora ku Assyria. Baikere mukupatana naba wabo. ¹⁹Ifi efintu fyakitikire pari Isaki, umwana wakwa Abraham. Abraham aishire kuba wishi wakwa Isaki. ²⁰Isaki ari ne myaka amakumi yane ro aburire Rabeka ukuba umukashi wakwe, Umwana mwanakashi wakwa Betuere waku Aramu waku Paddan Aramu, Inkashi yakwa Laban umwina Aramu. ²¹Isaki asepere umukashi wakwe kuri Yahweh pantu tari kufyara, na Yahweh aryasukire ipepo ryakwe, ero Rabeka umukashi wakwe aimitire. ²²Abana barikurwishanya bonse muri ye, ero aishire kuranda, "Findo fyakitikira ifi kuri nebo?" Aishire kuya mukwipusha kuri Yahweh pari ifi. ²³Yahweh aishire kuranda kuri ye, "Inko shibiri shiri munda yobe, ero inko shibiri shikarekanika ukufuma muri webho. Umushobo umo ukaba uwakosesha paunankwe, ero umukuru akabombera umwaike." ²⁴Uro yaishire kufika inshita yakupapa kwakwe, bona, mwari bampundu munda yakwe. ²⁵Umwana wakutampirapo aishire kufuma uwakashika kwati ni nsaru iya masako. Bamwinikire ishina ryakwe Esau. ²⁶Panuma yafirya, munyina wakwe aishire kufuma. Iminwe yakwe yari kwikata amakasa yakwa Esau! Bamwinikire Yakobo Isaki ari ne myaka amakumi mutanda uro umukashi wakwe abafyere. ²⁷Abarumendo barikurire, ero Esau aishire kuba uwaishibisha uburunshi, umwaume wa mumpanga; Yakobo ari uwakutekanya, uwari kuposa inshita mu matenti. ²⁸Nomba Isaki watemwishishe Esau pantu arerya inama isho ari kwipaya, rero Rabeka atemenwe Yakobo. ²⁹Yakobo aipikire iranda. Esau aishire ukufuma mu mpanga, ero ari uwakunaka ku nsara. ³⁰Esau aishire kuranda kuri Yakobo, "Mperako iryo iranda rikashikire. Napapata, nebo nafwa urushire!" Ekyarengere ishina ryakwe rinikwe Edomu. ³¹Yakobo aishire kuranda, "Pakutampa shitisha uberi bobe kuri nebo." ³²Esau atire, "Bona, Nebo ndi mukufwaya. Bune nindo ububeri buri kuri nebo?" ³³Yakobo aishire kuranda, "Pakubara urape kuri nebo," kanshi Esau aishire kurapa umurapo ero muri iyo ine nshira washitishishe ububeri kuri Yakobo. ³⁴Yakobo aishire kupera Esau umukate ero ne randa irya kwipikwa. Aririre ero no kunwa, ero aimine no kuya munshira yakwe. Ni muri uyu musango Esau asurire ububeri bwakwe.

Chapter 26

¹Nomba insara yariponene mumpanga, rubari rwa nsara yakubarirapo iyaishire kuba munshiku shakwa Abraham. Isaki aishire kuya kuri Abimereki, imfumu yaba Perishiti ku Gerar.²Nomba Yahweh aishire kuboneka kuri ye ero nokwisa kuranda ati, "Witentemukira ku Egypto; ikara mumpanga iyo nakweba ukwikaramo. ³Ikara muri iino mpanga, ero nkaba nobe kabiri nkakupara; pantu kuri weba ero nakurupwa robe, nkesa kupera ishi mpanga shonse, ero nkesa kwisusha umurapo uo narapire kuri Abraham wiso.⁴Nkesa kufusha urupwa robe kwati nintanda shamumuru, ero nkesakupera urupwa robe shonse mpanga ishi. ukupitira murupwa robe inko shonse isha pakyaro shikesa kuparwa. ⁵Nkesa kukita ifi pamurandu wakwebati Abraham aryumfwirire ishiwi ryandi ero arikukonka ifyo mfwaya, ifipope fyandi, ifyebi fyandi, ero namafunde yandi." ⁶Eikyo Isaki aire kwikara mu Gerar. ⁷Uro abaume bankende baishire kumwipusha parwa mukashi wakwe, aishire kuranda ati, "Ninkashi yandi." Aritinine ukaranda ati, "Mukashi wandi," pantu arikutontonkanya ukweba ati, "Abaume muri ino nkende bakonjipaya nokusenda Rabeka, pamurandu wakweba ati wabune." ⁸Panuma Isaki ari kurya panshita iitari, Abimereki imfumu yaba Perishiti yaishire kuroresha pewindo. Yaisa kubona, boneni, Isaki akororekesha Rabeka, umukashi wakwe. ⁹Abimereki aishire kukuta Isaki kuri ye ero nokwisa kuranda ati, "Bona, rimbi mukashi obe. Nindo wakirandira ati, ninkashi yandi? Isaki aishire kuranda kuri ye, "Pantu nakitontonkanya ukweba ati umo kuti anjipaya pakweba ati amubure." ¹⁰Abimereki aishire kuranda ati, "Kindo iki wakita kuri fwebo? Umo pabantu nga akisendama nomukashi obe, ngawakisa kureta umurandu pari fwebo." ¹¹Eikyo Abimereki aishire kusoka abantu bonse nokwisakuranda ati, "Onse uwaikata muri uyu muntu nangu umukashi wakwe irinokwisa kwipaiwa." ¹²Isaki aribyeremo ifirimwa muri irya mpanga ero arisombwere umwaka umo wine umwanda umo, pantu Yahweh arimuparire. ¹³Umuntu arisangukire umukankara, ero aishire kukura nokwisa kuba uwamaka. ¹⁴Arikwete impanga ishingiro ero neng'ombe, ero nababomfi abengi. Aba Perishiti barimumfwirire akarumwa. ¹⁵Nomba fyonse ifishima ifyo ababomfi bakwa wishu baimbire munshiku shakwa Abraham wishu, aba Perishiti baishire kubakanya nokushikamo iroba. ¹⁶Abimereki aishire kuranda kuri Isaki ati, "Kabuye ukufuma kuri fwebo, pantu wakwatisha amaka parifwebo." ¹⁷Eikyo Isaki arifumineko elo nokuya kwikara mumupokapoka wa Garar, ero nokwikara murya. ¹⁸Nakabiri Isaki aishire kwimba ifishima fyamenshi, ifyo barikwimba munshiku shakwa Abraham wishu. Aba Perishiti baribareshe panuma yamfwa yakwa Abraham. Isaki aishire kwinika ifishima amashina yamo yene ayo wishu ainikire. ¹⁹Uro ababomfi bakwa Isaki baimbire mumipokapoka, baishire kusanga ikishima kikopisha amenshi. ²⁰Bakakyema bakwa Gerar barirakire nabakakyema bakwa Isaki, ero baishire kuranda ati, "Aya menshi yesu." Eikyo Isaki ainikire kirya kishima "Eseki" pamurandu wakweba ati barakire na ye. ²¹Ero baishire kwimba ikishima kimbi, kabiri barishire kuraka parikyo, eikyo aishire kuripera ishina "Sitina". ²²Arifumine parya ero nokuya kwimba kimbi ikishima, rero tabarakire pari kirya. Eikyo aishire kukita Rehoboti, ero aishire kuranda ati, "Nomba Yahweh apanga inkende yesu, ero twaratunguruka mumpanga." ²³Ero Isaki aishire kuya ukufuma kurya ukuya ku Beresheba. ²⁴Yahweh aishire kuboneka kuriye buryabwine bushiku ero nokwisa kuranda ati, "Nine Resa wakwa Abraham wiso. Witina, pantu ndinawebo ero nkokupara ero nokufusha urupwa robe, pamurandu wakwa Abraham umubomfi wandi." ²⁵Isaki arikurire uburambo parya ero apenikire ishina ryakwa Yahweh. Parya arishimpire itenti ryakwe, ero ababomfi bakwe baishire kwimba ikishima. ²⁶Ero Abimereki aishire kuya ukufuma ku Gerar, na Ahuzati, umunankwe, ero na Piko, kapitao wafita fyakwe. ²⁷Isaki aishire kuranda kuri bo, "Kindo mukoishira kuri nebo, pantu murimpatire ero murintamfishe kuri mwebo?" ²⁸Ero baishire kuranda ati, Turibwenekeshe ukuti Yahweh ariba nawebo. Eikyo twaishirekusara ukweba ati kufwire kube umurapo pakati kesu, ee, pakati kesu nawebo. Eikyo katupange ikipangano nawebo, ²⁹pakwebati tawishire kutukarifya, ngefi fine nafwebo tushakukarifye, ero ngefyo tukusendere bunebune ero nokukutuma ukuya umutende. Ikishinka wariparwa kuri Yahweh." ³⁰Eikyo Isaki aishire kupanga umutebeto wabo, ero bariire nokunwa. ³¹Ero Isaki aishire kubatuma ukya, ero baishire kumusha mumutende. ³²Ubushiku burya bwine ababomfi bakwa Isaki barishire nokwisa kumweba pamurandu wakishima kirya baimbire. Baishire kuranda ati, "Turisangire amenshi". ³³Ainikire ikishima Shiba, eikyo ishina ryaurya musumba ni Beresheba ukushinta na rero. ³⁴Uro Esau aishire kufika imyaka amakumi yane ubukuru, aishire kusenda umukashi, Jude umwana mwanakashi wakwa Beeri umwina Hiti, ero kabiri Basemati umwana mwanakashi wakwa Elon umwina Hiti, ³⁵Bariretere uburanda kuri Isaki na Rabeka.

Chapter 27

¹Uro Isaki akotere ero na menso yakwe yaripofwire ikyakuti arekere nokubona, aishire kwita Esau, umwana mwaume wakwe umukuru, ero nokuranda kuri ye ati, "We mwana wandi umwaume." Esau aishire kuranda kuri ye ati, "Ndi pano," ²ero Isaki aishire kuranda ati, "Bona kuno, ndikototere. Ntshibire ubushiku bwa mfwa yandi. ³Eikyo senda ifyanso fyobe, Umusumbo ero ne nkwe, ero uye mu mpanga undungireko inama ya mpanga. ⁴Umpangire ifyakurya fyawamisha, firy a ifyo natemwisha, ero nokureta kuri nebo pakweba ati ningarya ero nkupare iryo natarafwa. ⁵Nomba Rabeka aryumfwire uro Isaki arikuranda kuri Esau umwana mwaume wakwe. Esau aishire kuya mu mpanga mukurunga inama ero nokuyireta. ⁶Rabeka aishire kuranda kuri Yakobo umwana mwaume wakwe ero nokuranda ati, "Bona kuno, nakyumfwa ba wiso bakoranda kuri Esau ndume yobe. Barandire ati, ⁷Ndetera inama ya mpanga ero nokumpangira ifya kurya ifisuma pakweba ati ningarya ero nokukupara ku kinso kyakwa Yahweh ero ntarafwa. ⁸Nomba eikyo, we mwana wandi umwaume, nakira ishiwi ryandi ilyo nkoku konkomesha. ⁹Kabiye kumukuni, ero undetere utwana twa mbushi tubui utusuma; ero narapanga ifyakurya ifisuma ukufuma mulr shena ifya ba wiso, ngefyo fye ba temwa. ¹⁰Waratwara kuri ba wiso, pakweba ati bena barya, pakweba ati benga kupara iryo tabarafwa. ¹¹Yakobo aishire kuranda kuri Rabeka nyina wakwe ati, "Bona, Esau ndume yandi muntu wa mishishi, ero nebo ndi muntu wakuterera. ¹²Rimbi batata bakonjikata, ero nokoboneka kuri ye nga uwabufi. Nkoreta itipu pari ne mwine teparo iyoo. ¹³Nyina aishire kuranda kuri ye ati, "We mwana mwaume wandi, reka itiipu ryonse riponene pari nebo. Umfwirafye ishiwi ryandi, ero nokuya, kfirete kuri nebo." ¹⁴Eikyo Yakobo aishire kuya no kusenda utwana twa mbushi ero nokutireta kuri nyina, ero na nyina aishire kupanga ifyakurya fyabune, ngefyo fye wishi atemenwe. ¹⁵Rabeka aishire kusenda ifyakufwara fyabune ifyakwa Esau, umwana mwaume wakwe umukulu, ifyo ifyari na ye mu ng'anda, nokufwika Yakobo, umwana mwaume wakwe umuwaike. ¹⁶Aishire kubika no mukupo wa twana twa mbushi ku maboko yakwe ero na nkende yakumukoshi iya kuterera. ¹⁷Aishire kubika ifya kurya fyabune ero nomukate ifyo apakenye mu maboko ya mwana mwaume wakwe Yakobo. ¹⁸Yakobo aishire kuya kuri wishi ero nokuranda ati, "Tata." Wishi aishire kuranda ati, "Ndipano; niwe nani, we mwana wandi?" ¹⁹Yakobo aishire kuranda kuri wishi ati, "Ni nebo Esau iberi ryenu. Nditire nefyo mwakiranda kuri nebo. Nomba imeni ero nokurya ifyakurya fimo panama ya mpanga yandi, pakweba ati mu mpangire." ²⁰Isaki aishire kuranda ku mwana mwaume wakwe, "kyaba shani ukuti apapene mukwangufyanya waisanga, we mwana mwaume wandi? Aishire kuranda ati, "Pantu Yahweh Resa wenu akiireta kuri nebo." ²¹Isaki aishire kuranda kuri Yakobo ati, "Isa mupepi kuri nebo, pakweba ati nkwikate, we mwana mwaume wandi, ero njishibe nga ni webho umwana mwaume wandi uwakishinka Esau nangura tewebho." ²²Yakobo aishire kuparamina kuri Isaki wishi; ero Isaki aishire ku mwikata ero nokuranda ati, "Ishiwi rishiwi ryakwa Yakobo, rero amaboko maboko yakwa Esau." ²³Isaki tamwishibire, pantu amaboko yakwe yari aya mishishi, nga maboko yandume yakwe Esau, eikyo Isaki aishire kumupara. ²⁴Aishire kuranda ati, "Bushe niwefye mukishinka umwana mwaume wandi Esau?" Aishire kwasuka ati, "Ni nebo wine." ²⁵Isaki aishire kuranda ati, "Reta ifyakurya kuri nebo, ero nararya inama ya mpanga yobe, pakweba ati nkupare." Yakobo aishire kureta ifyakurya kuri ye. Isaki aririre, ero Yakobo aishire kumuretera umwangashi ero aishire kunwa. ²⁶Ero wishi Isaki aishire kuranda kuri ye ati, "Isa mupepi nomba ero nokuntomona, we mwana mwaume wandi." ²⁷Yakobo aishire kwisa mupepi ero nokumutomona, ero anunshishe ikyena kya fyakufwara fyakwe ero nokumupara. Aishire kuranda ati, "Bona, ikyena kya mwana mwaume wandi kiri kwati kyena kya mpanga iyo Yahweh aparire. ²⁸Resa nakupere inkyende ya mume wa kumuru, inkyende yakurisha pa kyaro, ero iya fisabo ifingi ero nomwangashi uupya. ²⁹Abantu na bakubombere ero ne nko ukufukama kuri webho. Ba umukuru pari ba munyina bobe, ero abana baume bari banoko bakufukamine. Reka onse uukakutipa akatipwe; na onse uukakuparwa akaparwe." ³⁰Iryofye Isaki apwishishe ukupara Yakobo, ero Yakobo aishire kufuma kukinso kyakwa wishi Isaki, Esau ndume yakwe asihire kwisa ukufuma mukurunga kwakwe. ³¹Nao wine aishire kupanga ifyakurya ifisuma ero nokwisa kufireta kuri wishi. Aishire kuranda kuri wishi ati, "Ima ero rya ifyakulya fyana ya mpanga iya mwana mwaume obe, pakweba ati winga mpara." ³²Isaki wishi aishire kuranda kuri ye ati, "Ni webho nani?" Aishire kuranda ati, "Ni nebo umwana mwaume obe, iberi ryobe Esau." ³³Isaki aishire kutina apakaramba ero nokuranda ati, "Akiba ni nani uwakirunga iyi nama ero nokureta kuri nebo? Nakirya iryo tauraisa, ero ndimuparire. Mukine, akaparwa." ³⁴Uro Eau aishire kumfwa amashiwi yakwa wishi, aishire kurira nekikonko ikikaramba mukurira, ero aishire kuranda kuri wishi ati "Para, na nebo wine, we tata wandi." ³⁵Isaki aishire kuranda ati, "Ndume yobe akisa mubumfinsoro ero arisendere iparo ryobe." ³⁶Esau aishire kuranda ati, "Bushe tainikwa fye bwino ati Yakobo? Pantu amfimyanya ifi imiku ibiri. Arisendere ububeri, ero boneni, nomba ansendera ne paro." Ero aishire kuranda ati, "Bushe tamunshirireko iparo ryandi?" ³⁷Isaki aishire kwasuka ero nokwisa kuranda kuri Esau ati, "Bona, ndimpangire ukuba shikuru

obe, ero ndipere kuri ye bonse ba ndume yakwe ukuba abasha bakwe, ero ndimupere ifisabo ero nomwangashi uupya. Kinshi kimbi ico ningakukitira, we mwana mwaume wandi?"³⁸ Esau aishire kuranda kuri wishi ati, "Bushe tamukwetepofye nangu rimo iparo ryandi, we tata wandi? Para, na nebo wine, we tata wandi." Esau aishire kurira apakaramba.³⁹ Isaki wishi aishire kwasuka nokwisa kuranda kuri ye ati, "Bona, incende uko ukekara kukaba ukutari ukufuma ku bunonshi bwa kyaro, ukutari ukufuma ku mume wa mumuru."⁴⁰ Kurupanga robe eko ukekara, kabiri ukabombera indume yobe. Rero uro wa sunguka, ukakunta ikoriryakwe ukufuma ku mukoshi obe."⁴¹ Esau aishire kupaata Yakobo ba murandu we paro iryo wishi amupere. Esau aishire kuranda mu mutima wakwe ati, "Inshiku shakurosha tata shiri paremo; panuma yaikyo nkepaya ndume yandi Yakobo."⁴² Amashiwi yakwa Esau umwana mwaume wakwe umukaramba yaishire kwebwa kuri Rabeka. Eikyo aishire kutuma ero nokwita Yakobo umwana mwaume wakwe umwaike ero nokwisa kuranda kuri ye ati, "Bona, ndume yobe Esau akoikoserasha umwine parwa kupanga uku kwipaya."⁴³ Nomba eikyo, we mwana mwaume wandi, nakira nebo ero nokufurumukira kuri Lebani, ndume yandi, mu Harani.⁴⁴ Wikare naye panono, mpaka ikifukushi kya ndume yobe kikakepeko, ero nga araba ifyo wa kita kuri ye.⁴⁵ Ero nkatuma ero nokukubweshya ukufuma kurya. Nindo ningamirushira bonse mu bushiku bumo?⁴⁶ Rabeka sihire kuranda kuri Isaki ati, "Ndi wa naka no bwikashi pa murandu wa bana bakwa banakashi bakwa Heti. Nga kyakuti Yakobo asenda umo pa bana banakashi bakwa Heti ngo mukashi wakwe, kwati nga aba abanakashi, bamo aba abanakashi ba mu musumba, busuma nshi ubo ubikashi bwandi bukaba kuri nebo?"

Chapter 28

¹Isaki aitire yakobo, eryo amupara, eryo amukonkomesha, "Wikasenda umwanakashi ukufuma mu benaKenani. ²Ima kabiye ku Padani Aramu, ku ng'anda yakwa Betuere wishi wa kwa noko, eryo ukasende umukashi ukufuma kurya, umo pa bana bakwa Rabani, ndume ya kwa noko. ³Rekeni Resa wamaka yonse akakupare no kukurenga ukusandana no kuba ibumba rya bantu. ⁴Akupere iparo rya kwa Abrahamu, kuri weba na ku nko shobe, pakuti wapayana inkende iyo wikaramo, iyo Resa apere Abrahamu. ⁵Eryo Isaki atamfishe Yakobo. Yakobo aire kuri Padani Aramu, Rabani mwana Betuere umwina Aramu, ndume ya kwa Rabeka, nyina wa kwa Yakobo eryo na Esau. ⁶Nomba Esau abona sukuti Isaki napara Yakobo no kumutuma ku Padani Aramu, ukuya mukupa. Abwene ukuti Isaki arimupra no kumupera ikipope, ukutira, "Taufwisre ukupira mu banakashi ba mu Kenani." ⁷Esau nao abwene ukutira Yakobo ariumfwira ba wishi na banyina, eryo ariya na ku Padani Aramu. ⁸Esau abwene ukutira umwanakashi wa ku Kenani tasekeshe wishi wakwe Isaki. ⁹Nomba aire kuri Ishimeri eryo asenda, kurubari rwa bakashi abo akwete, Maharati umwana wa kwa Ishimeri, umwana wa kwa Abrahamu, nakshi ya kwa Nebaioti, ukuba umukashi wakwe. ¹⁰Yakobo afumine kuu Beersheba no kuya ku Harani. ¹¹Aishire ku nkyende imo no kwikara kurya kwine ubushiku bonse, pantu akasuba kari ikara. Asendere iribwe rimo murya munkyende, nokubika pa mutwe wakwe, eryo apona panshi murya munkyenbde ku kurara. ¹²Arotere eryo abona umutanto nawiminina pe sonde. Ne mpera yafikire mu muru eryo bamaraika ba kwa Resa barekunina no kwikira. ¹³Boneni, Yahweh aiminine pa muru no kuranda ukuti, "Ndi Yahweh, Resa wa kwa Abrahamu wishinwe, eryo na Resa wa kwa Isaki. Pa kyarapo urere, nkakupera eryo na kunko shobe. ¹⁴Inko shobe shikaba ngo rukungu rwe sonde, bakamisaranganya ukutari ku masamba, ku kabanga na kukapinda ka kyarapo na kukuso. Ukupitira muri mweba ne nko shenu emo indupwa shonse ishe sonde shikaparirwa. ¹⁵Bona ndi na we, eryo nkakusunga konse uko ukaya. Nkakubweshwa kuri iyi nkyende nakabiri; apo nshakakushe. Nkakita kyonse ikyo nakuraya." ¹⁶Yakobo abukire ku turo, eryo aranda ukuti, "Mukine Yahweh aripanyende ino, no kwishiba nshaishibe." ¹⁷Aritinine no kuranda, "Ninshi pano nkyende parekuntinisha! Pantu epa ng'anda ya kwa Resa. Uyu emwinshi wa mu muru." ¹⁸Yakobo abukire ka kyarapo kyarapo eryo asenda iribwe eryo abikirepo umutwe wakwe panshi. Aririmike no kupongororwerapo amafuta pa muru. ¹⁹Aitire ishina rya nkyende irya Betere, rero ishina ra nkyende ryari ni Ruzi. ²⁰Yakobo araire umurapo, ukutira, "Nga Resa akaba nainebo eryo no kukingirira uru rwendo ero ndeyendamo, eryo no kumpera ikyakurya, ne fyakufwara, ²¹pakutira nakabwekeremo umutende ku g'anda ya kwa tata, eryo Yahweh akaba Resa wandi. ²²Eryo iri ribwe naimika nge kishibiro rikaba irya mushiro. Ukufuma kuri fyonse eflyo mumpera, nakabweshwa ikyekumi kuri mwe."

Chapter 29

¹Ero yakobo waire murwendo rwakwe waire ku kyarokya bantu bakukabanga. ²Iryo aishire kuroresha, aishire kubona ikishima mumpanga, ero boneni, amabumba yatatu aya mpanga yarirere mupepi ne kishima. Pantu nipari iki kine ikishima epo barikunwishisha amabumba, ero ne kiribwe ikyo kyarikuba pamiromo yakishima kyari ikikuru. ³Uro amabumba yabungana parya, bakakyema barikufumyapo ikiribwe pamiromo yakishima ero banwisha impanga, nakabiri babwekeshapo ikiribwe pamiromo yakishima, parya pene epo kyarikwikara. ⁴Yakobo waishire kuranda kuri bo ati, "Bamunyina, nikwisa uko mufumine?" Baishire kwasuka ati, "Tufumine ku Haran." ⁵Waishire kuranda kuri bo ati, "Bushe mwarishiba Laban umwana wakwa Nahor?" Baishire kuranda ati, "Twarimwishiba." ⁶Waishire kuranda kuri bo ati, "Bushe aribwino?" Baishire uranda ati, "Arifye bwino. ero, bona kurya, Rakeri umwana wakwe uyo ukoisa ne mpaanga." ⁷Yakobo waishire kuranda kuri bo ati, "Bona, iri ni nshita ya kasuba pakati. Tenshita ya mabumba ya nama ukuba capamo. Mufwire mwanweshwa impaanga ero no kushireka ukuya mukurya." ⁸Baishire kuranda ati, "Tekuti tushinwishe mpaka fye shonse sharongana kyapamo. Ero barinokufumyapo ikiribwe pamiromo yakishima, ero kwingaba ukunwisha impaanga." ⁹Iryo Yakobo warikuranda nabo, Rakeri waishire ne mpaanga shakwa wishu, pantu ewari kushikema. ¹⁰Uro Yakobo wabwene Rakeri, umwana mwanakashi wakwa Laban, indume ya banyina, ero ne mpaanga shakwa Laban, indume ya banyina, Yakobo warrleko, nokukunkurusha ikiribwe ukufumyapo pamiromo ya kishima, ero nokunweshwa amabumba ya mpaanga shakwa Laban, indume ya banyina. ¹¹Yakobo waishire kutomona Rakeri ero aishire kurira apakaramba. ¹²Yakobo waishire kweba Rakeri ukuti ni rupwa wakwa wishu, ero nokumweba ati wari mwana mwaume wakwa Rabeka. Ero waire urubiro nokuya eba ba wishu. ¹³Uro Laban aishire kumfwa iryashi parwa kwa Yakobo umwana wakwa nkashi yakwe, waishire kuya urubiro kukumukumanya, amufukata, amutomona, ero aishire kumusenda kung'anda yakwe. Yakobo waishire kweba Laban ifi fyonse. ¹⁴Labani waishire kuranda kuri ye, "Mukishinkafye urifupa ryandi ero kabiri umunofu wandi." Ero Yakobo waikere na Laban nakarimo umwenshi umo. ¹⁵Ero Laban aishire kuranda kuri Yakobo, "Bushe kuti wamomberafye apabura nangu kimo pabura amaripiro pantu uri rupwa rwandi? Unjebe, bushe amaripiro yobe kuti yaba shani?" ¹⁶Nomba Laban ari nabana abanakashi babiri. Ishina ryamukaramba bantu ni Leya, ero ne shina rya mwaikeye bantu ni Rakeri, ¹⁷Amenso yakwa Leya yari ayakufuka, rero Rakeri ari umusuma kabiri nokumoneka bwino. ¹⁸Yakobo atemenwe Rakeri, eikyo aishire kuranda ati, "Ndi nokumibombera imyaka kine rubari pari Rakeri, umwaike pabana banakashi." ¹⁹Laban aishire kuranda ati, "Kuti kyawama ukumufya kuri weba ukukira kumwaume umbi. Ikara na nebo." ²⁰Eikyo Yakobo abombere Rakeri imyaka kine konsekonse; ero kuri ye kyari kwati ninshikufye ishinono, pamurandu nefyo amutemenwe. ²¹Ero Yakobo aishire kuranda kuri Laban, "Mpeni umukashi wandi, pantu inshiku shirikumene-pakuti muupe!" ²²Eikyo Laban akorongenye abaume bonse abamuri irya nkende ero aishire kupanga umutebeto. ²³Ikyunguro, Laban aishire kusenda umwana wakwe Leya ero amutwere kuri Yakobo, nao aishire kurara nankwe. ²⁴Laban aishire kubura umubomfi wakwe umwanakashi Ziripa nokumutwara kuri Leya, ukuti abe umubomfi wakwe. ²⁵Murukyeru, boneni, ari ni Leya; Yakobo atire kuri Laban, Findo ifi mwakita kuri nebo? Bushe nebo ntamibombere pamurandu wakwa Rakeri? Nindo mwambepera?" ²⁶Laban aishire kuranda ati, "Terutambi rwezu ukufya umwana umwanakashi umwaikeye iryo umukaramba bantu taraupwa." ²⁷Pwisha ukusefya ubwina bwa uyu mwana, ero turi nokukupera no mwaike bantu naowine uri nokumubombera imyaka kine rubari. ²⁸Yakobo akitire ifyo fine, ero wapwire umurungu wakusefya uwakwa Leya. Ero Laban aishire kupera umwana wakwe Rakeri ngo mukashi naowine. ²⁹Laban aishire kupera Rakeri Bilha, ukuba umubomfi wakwe. ³⁰Eikyo Yakobo aishire kurara na Rakeli, naowine, rero atemwishishe Rakeli ukukira Leya. Eikyo Yakobo aishire kubombera laban naimbi imyaka kine rubari. ³¹Yaweh abwene ukuti Leya tabamutemenwe, eikyo aiswire ubufyashi bwakwe, rero Rakeri ari ning'umba. ³²Leya aishire kwimita ero aishire kufyara umwana umwaume, ero aishire kumwinika Rubeni. Pantu aishire kuranda ati, "Pantu Yahweh aroreshe uburanda bwandi; kinefye umurume wandi ari nokuntemwa." ³³Ero aishire kwimita nakabiri no kufyara umwana umwaume. Aishire kuranda ati, "Pantu Yahweh aryumfwire ukuti ntatemwikwa, eikyo ampera nakabiri uyu mwana umwaume," ero aishire kumwinika ishina ryakwe Simeon. ³⁴Ero aishire kwimita nakabiri nokufyara umwana umwaume. Aishire kuranda ati, "Nomba uno muku umurume wandi akorambatira kuri ne, pantu ndi mufyarire abana abaume batatu." Eikyo ishina ryakwe ari ni Lebi. ³⁵Nakabiri aishire kwimita ero nokufyara umwana umwaume. Aishire kuranda ati, "Iyi nshita ndi nokurumbanya Yaweh." Eikyo amwinikire ishina rya Yuda; ero arekere ukufyara abana.

Chapter 30

¹Uro Rakeri abwene ukuti tafyereko umwana kuri Yakobo, Rakeri aishire kukwata akarumwa kuri nkanshi yakwe aishire kweba Yakobo, "Mpera abana, nangu narafwa." ²Yakobo ikipyu kyakwe kyaishire kuba pari Rakeri. Aishire kuranda, "Ndimunkyende yakwa Resa, uwakusunga mukukana kwata abana?" ³Arandire, "Bona, nikwata umubomfi wandi Bihah. Uye kuri ena, pakuti engakwata abana pamakasa yandi, ero nebo ningakwata abana kuri ye." ⁴Kabiri aishire kumupera ena umubomfi Bilhah ngo mukashi wakwe, ero na Yakobo aishire kuya kuri ye. ⁵Bilhah aishire kwimita ero aishire kufyarira Yakobo umwana mwaume. ⁶Ero Rakeri arandire, "Resa nankitira umuringanya nebo, ero naumfwa ishiwi ryandi ero arimpere no mwana mwaume." Pamurandu waiki aishire kumwinika ishina Dan. ⁷Bilhah umubomfi wakwa Rakeri, aisa kwimita nakabiri ero aisa kufyarira Yakobo umwana mwaume uwakurenga bubiri. ⁸Rakeri aranda, "Namaka ayo nashomboka nankanshi yandi ero ninkimfya." Aishire kumwinika ishina ryakwe Naphtari. ⁹Uro Leah aishire kubona ukuti arirekere ukukwata abana, aishire kubura Zilpah, umubomfi wakwe, ero aisa kumupera kuri Yakobo ngo mukashi wakwe. ¹⁰Zilpah umubomfi wakwa Leah, asakufyarira Yakobo umwana mwaume. ¹¹Leah aranda, "Iri rishuko." kabiri aishire kwmwita ishina Gad. ¹²Ero Zipah, umubomfi wakwa Leah, aishire kufyarira Yakobo umwana mwaume. ¹³Leah arandire, "Nateemwa! Pantu abanakashi bakarankuta uwashuka." Kabiri aishire kumwita ishina ryakwe Asher. ¹⁴Reuben aishire kuya munshiku shakuroborora ing'ano ero aishire kusanga Mandrake mwibara. Aishire kureta kuri nyina wakwe Leah. Ero Rakeri aishire kuranda kuri Leah, Mperako imo iya mu mwana mwaume obe Mandrake." ¹⁵Leah aisakuranda kuri ye, "Kiri murandu unono kuri webo, ukumpoka umurume wandi? Nakabiri ukofwaya ukupoka Mandrake yamwana mwaume wandi, kabiri?" Rachel arandire, "Kabiri areisa kusendama kuri webo buno bushiku, mukukinjanya kwaba Mandrasora bamwana mwaume obe?" ¹⁶Yakobo abwera ukufuma kwibara mukuunguro. Leah afuma mukumukumanya ero aisa kumweba, "Uringire ukwisa kuri nebo ,pantu nikwashima muri ba Mandrake bamwana mwaume wandi." Ero Yakobo arekusendama na Leah burya bushiku. ¹⁷Resa aishire kumfwa Leah, ero aishire kwimita no kufyarira Yakobo umwana mwaume uwakurenga kisanu. ¹⁸Leah aisa kuranda, "Resa nampera ikirambu, pantu naripera umubomfi wandi umanakashi ku murume wandi." Aishire kumwita ishina ryakwe Issachar. ¹⁹Leah asakwimita nakabiri ero nokufyara umwana mwaume uwakurenga Mutanda kuri Yakobo. ²⁰Leah aisakuranda, "Resa arimpere ubupe ubwabune. Nomba umurume wandi akarekunkindika, Pantu ndimufyarire abana baume mutanda" Aishirekumwita ishina ryakwe Zeburu. ²¹Panuma aishire kumufyarira umwana umwanakashi ero aisakumwinika ishina ryakwe Dinah. ²²Resa aibukishe Rakeri ero aishire kumfwa kuri ye. Aishire kumwiswira ubufyashi pakuti engemita. ²³Aishire kwimita ero aishire kufyara umwana mwaume. Aishire kuranda, "Resa arisendere umusebanya wandi." ²⁴Aishire kumwinika ishina ati, Yosefu, ekutira Arindundireko umwana mwaume. ²⁵Panuma Rakeri nafyara Yosefu, Yakobo aisakuranda kuri Laban, "Untume ndekuya, pakuti nebo ningaya kung'anda yandi ero kukyaro kyandi. ²⁶Mpera bakashi bandi ero na bana bandi pantu naibabombera kuri webo, ero undeke ndekuya, pantu urishibe ukubomba narekubombera." ²⁷Labani arandire kuri ye, "Ngakyakuti nisanga nomba ububire mumenso yobe, Rorera pantu ndisambire ukupitira mukupendura ukuti Yahweh arimparire pamurandu obe. ²⁸Ero arandire, "Randa ikirambu kyobe, ero nkobapera." ²⁹Yakobo arandire kuri ye, "Urishibe ifyo narikukubombera, ero neftyo ifitekwa fyobe fyaikere kuri nebo. ³⁰Pantu wakwete ifinono uro ntaraisa, ero firifurire nokusanduruka. Yahweh nakupara mukubomba narikubomba. Nomba nirirari nkapekanishisha abamung'anda yandi kabiri." ³¹Eikyo Labani arandire, "Kindo ikyo nkokupera?" Yakobo aisakuranda, "Taukompera nangu kimo. Nga kyakuti wakita iki ki kintu kuri nebo, nkobwekeshapo ukurisha umukuni obe noku urinda. ³²Ureke ngende mumukuni obe onse nomba, mfumyemo shonse ishafisembe ero ne mpanga shamabara, ero na shonse ishafita mukati kampanga, ero ishamabara ero ne shafisembe mukati kambushi. Ishi shikaba efirambu fyandi. ³³Nekishinka kyandi kikesa kuboneka muri nebo kuntashi, uro mukesa mukunonda pa firambu fyandi. Yonse iyabura ifisembe ero nesha mabara mukati kambushi, ero nesha fita mukati kampanga, nga kyakuti imo yasamgwa nanebo, ekeshibikwa ukuti yakwiba." ³⁴Labani arandile, "Nasumina, Nakibe ifyo fine ukuringana neshiwi ryobe." ³⁵Burya bushiku Labani aishirekufumya imbushi ishaume ishari nefisembe ero namabara, ero na shonse ishanakashi imbushi ishari nefisembe ero namabara, shonse ishabuta muri shena, ero nashonse ishafita mukati kampanga, ero aishire kushipera mukuboko kwabana baume bakwe. Eikyo ³⁶Labani aishire kubika uburendo bwa nshiku shitatu pakati kakwe ero na Labani. Eikyo Yakobo arikonkenyepo ukukyema inama shakwa labani ishasherepo. ³⁷Yakobo aishire kubura imisambo iyibishi aya muri popura, ero ne almondi ero aishire kubamo ne mindoroshi iyakubuturuka no kusotora ukubuta kwa membya. ³⁸Ero aya membya ayakubukwa aishire kubika aparungatene ne nama, mumikorwa shabukire pakwisa mukunwa. ³⁹Ne nama sharekubukira mumembya; ero ne nama shaishire kwamba ukufyara abana, abafisembe, ero na mabara yanono. ⁴⁰Yakobo aishire kurekanya aba abana , nomba

aishire kurosha amenso kunama shamindoroshi ero na shonse impanga ishafita mu nama shakwa Labani. Ero aishire kwabanya imikuni yakwe umwine eka ero tashibikire pamo nemikuni shakwa Labani.⁴¹Ryonsefye uro ipamanga shakosa mumukuni, shabikire, ero yakobo abikire amembya mu mikorura panuma mu menso ya mikuni, pakuti fibukire mu membya. ⁴²Nomba uro inama shatompoka mumukuni shaishire, tabikirepo amembya kutanshi ya fiko. Eikyo inama ishatompoka shari shakwa Labani, ero isha maka shari shakwa Yakobo.⁴³Noyu muntu aishire kutunguruka. Aishire kukwata umukuni uwingi, umubomfi abanakashi, ero ababomfi abaume, ero impunda ero na madonki.

Chapter 31

¹Nomba Yakobo aishirekumfwa amashiwi yakubamwana Labani abaume, barikuranda ati, "Yakobo ariburire ifyuma fyonse ifyakwa tata emo atantwira ifi fyuma ." ²Yakobo aribwene imibonekere yakwa Labani pa menso .Aribwene ukwebati umubera wakwe ukurosha kuri ena waryarwire. ³Ero Yahweh arandire kuri Yakobo," Bwerera ku mpanga ya fikorwe fyobe na kuri barupwa robe, ero na nebo nkaba nobe. ⁴Yakobo aritumine no kuya kukuta Lakeri na Leya ukuti bese ku mpanga kufitekwa fyakwe ⁵nokubeba ati," Ndimwene umubera wakuba wishinwe ukurosha kuri nebo uryarukire, rero Resa wakuba tata aba nanebo. ⁶Mwarishiba ukuti nikubukose bwandi bonse eko nabombere ba wiso. ⁷Bawiso barinkyerasha pa kwarura amaripiro yandi imiku ikumi rimo, rero Resa tamusuminishe ukwebati ankyene. ⁸Nga arandire ukweba ati, "Inama shafisema ishakuba amaripiro yobe; ero umukuni onsefye waisakufyara ishafisemba ishaina. Nga arandire ati; isha mingorosha esha kwisa kuba amaripiro yobe; ero umukuni wa musuma waisa kufyara isha mingoroshi ishaina. ⁹Nimuri iyi ine inshita Resa apokorweramo ifitekwa fya kuba wishinwe no kupera kuri nebo. ¹⁰Pakashita kamo rurya inama shitamfyanya, naribwene mukiroto basawe bari kutamfya umukuni. Basawe barikuba abamingorosha, amabara nama ntonintoni. ¹¹"Na maraika wakwa Resa arandire kuri nebo mukiroto, 'Yakobo.' Nalyasukire, "Ndi pano. ¹²Epakunjeba ati, 'Inuna no bona bonse basawe bobbe abaretamfya pa mukuni. Shibiri ne mingoroshi, na mabara, nama ntoni ntoni, pantu ndibwene fyonse ifyo Labani arikukita kuri weba. ¹³Ninebo Resa waba ku Betere, kurya waishire kusuba ikyaimikwa, kurya warapire kuri nebo. Nomba ima no kufuma muri ino mpanga no kubwerera ku mapanga ya mpapo yobe." ¹⁴Rakeri na Leya barishire kumwasuka no kumweba ati, "Bushe nga fweba takuri ikyakaniko nangura ifya kupyana mung'anda yakuba tata? ¹⁵Bushe fweba tata aretukita kubati bena fyaro? pantu waritushitisha ero warirya ne ndarama shesu shonsefye. ¹⁶Ekyo no bukankara bonsefye Resa apokere ukufuma kuri batata nomba bwesu nabana besu. Ekyo nomba, kitafye, ikyo kyonse ikyo Resa akwebere." ¹⁷Ero Yakobo atareme no kuninika abana baumue bakwe nabana banakashi bakwe pa ngamari. ¹⁸Atangishe ifitekwa fyakwe, nefyuma fyonse, ukubikapofye nefitekwa ifyo anonkere mu Padan Aramu. Ero watampire ukubwereramo kuri wishi Isaki mu kyaroy kya Kenani. ¹⁹Uro Laban aire mukubeya impanga shakwe, Rakeri aishire kwibira wishi tu resa twa ng'anda yakwe. ²⁰Yakobo naye arikyenjerere Laban umwana wakwa Aramu, pakutamuraya urwa burendo bwakwe. ²¹Efyo aishire ku fyuka na fyonse efyo akwete no kuya kwabuka no mumana urubiro, arungeme ku kyaroy kyaku rupiri mu Gileadi. ²²Pabushiku bwakurenga shitatu ero Laban baishire kumweba ati Yakobo arifyukire. ²³Ero nae apitire urupwa rwakwe no kukonkamo uburendo bwa nshiku kine rubari, Wishifyara amusangire mu kyaroy kya kurupiri ku Gileadi. ²⁴Nomba Resa aishire kuri Labani waku Aramu mu kiroto ubushiku no kumweba ati, "Ube uwa kenjera wiranda kantu neryo kamo kuri Yakobo ikwabune nangu ikwabubi." ²⁵Laban arimusangire Yakobo. Nomba ninshi arimike inkambi yakwe mu kyaroy kya mumpiri. Laban nae no rupwa rwakwe barimikire mu kyaroy kya kumpiri mu Gileadi. ²⁶Labani arandire kuri Yakobo ati, "Indo wakitira ifi, uro weba wankenjesha wa mfyushisha nabana banakashi kubati ni bankore ba munkondo? ²⁷Nindo wafyukire mu bumfisoro no kumbepa no kukana njibukishako? Nganarikufishishepo mukusefya ne nimbo, sha masese no tumpyori. ²⁸Webu tawandekere nafishapo abeshikuru nabana bandi kukubafyompa, Nomba ifyo wakitire bunangwa. ²⁹Ndikwete amaka yakukukita ikwabubi, rero Resa wakwa wiso arandire kuri nebo ubushiku ati, 'Ukengere wiisa kuranda ikwabubi nangura ikya bune kuri Yakobo.' ³⁰Nomba urifumineko nipakweba ati wari kufuruka ukubwereramo ku ng'anda yakuba wiso. Nomba nindo waibire utumirungu twandi?" ³¹Yakobo aishire kwasuka kuri Laban ati, "Pantu narikwete umwenso ukweba ati rimbi kuti wa mpokorora ku maka abana banakashi bobbe epa kufumako mubumfisoro. ³²Kuri uyo onse uwakwibire utumirungu tobe takekare. Pamenso yakuba rupwa rwesu, kenkenten fyonse ifiri kuri nebo ifyenu ero mupite." Pantu Yakobo taishibire ukweba ati Rakeri ewamwibire utumirungu. ³³Labani aingire mwi tenti ryakwa Yakobo, aingira muri Leya na mwi tenti ryaba bomfi babiri abanakashi, rero tatumwene awe. Arifumine mwi tenti ryakwa Leya no kwingira mwi tenti ryakwa Rakeri. ³⁴Kanshi Rakeri ewapitire tu resa twa mung'anda, atubikire na mukipapa kya ngamari ero aikarapo. Laban aripitire mwi tenti monsefye rero tafibwene. ³⁵Arirandire na kuri wishi," Mwifurwa shikuru wandi, tekuti ntareme, pantu ndi ku mweshi." Naye aripikite rero tatusangire tu resa twa ng'anda yakwe. ³⁶Yakobo ari furirwe ero aebaura Laban, amweba ati, "Murandunshi nkitire? Bubi ndo nkitire pakwebati mure kununga ? ³⁷Pantu iikitire ifikwatwa fyandi. Finshi pafya ng'anda yobe ifyo usangiremo? Firete apa mumenso yakuba rupwa wesu pakweba ati ba pingure pari fweba babiri. ³⁸Ndikere nobe pa myaka amakumi yabiri. Impanga ne mbushi shobe ishikota tasha purumunapo, kabiri ntarirepo nangura ni mpaanga ukufuma pa mukuni. ³⁹Ntari kumiretera inama isho barikwipaya kufi swango. Narorwine, narikupyanikishamofye ryonse fye inama shonse ishari mukuruba mwari kunjeba nafutiramo, nga baribire akasuba nangu ubushiku. ⁴⁰Kulya; mkasuba narikupya ero no bushiku nari kututuma; ero ntari kurarapo turo efyo naikere. Ifi efyo naikere

mung'anda yobe pa myaka amakumi yabiri. Nari kubombera imyaka ikumi rimo na kine .⁴¹Ifi efyo naikere mu ng'anda yobe pa myaka amakumi yabiri. Narikubombere pa myaka ukumi rimo na kine pa bana banakashi bobbe babiri, ero nakyemene ifitekwwa pa myaka mutanda. Mwari ngarwiririre amarapiro kwi kumi rimo. ⁴²Kutabura Lesa wakwa tata, Resa wakwa Abraham, kabiri uyo Isaki atina, uwari na nebo mukabushefye ngawantamfishe ukutaburapo kantu. Resa aribona ukukyururuka kwandi nefyo nabombeshe, efyo na Resa akimukaripira rero ubushiku.⁴³Laban arimwasukire no kweaba Yakobo ati, "Aba abanakashi bana bandi, ababeshikuru, ne fitekwwa nafyo fitekwwa fyandi, nefyo ukobona fyonse fyandi. Nomba nindo ningakita rero kuri aba bana bandi nangura ku bana babo bafyara?"⁴⁴Kanshi nomba ka tupingane, webo na nebo, ero kibe ekambone pakati kobe nanebo."⁴⁵Na Yakobo aburire ibwe no kuritaramika nge kyakwibushishapo. ⁴⁶Yakobo arandire na kuri barupwa rwakwe ati, "Longanyeni amabwe." Ero nabo bapitire amabwe nokuyaturika umwina. Ero baririrepo ifyakurya pepi no mupiri wa mabwe. ⁴⁷Laban ainikire ishina Jegar Saha Dutha, rero Yakobo ainikire ati Galeedi.⁴⁸Laban arandire ati, "Uyu mupiri uri ni kambone pakati kobe na nebo." Efyo no mupiri wakutirwe Galeedi. ⁴⁹Kabiri rwa kutirwe misapi, pantu Laban arandire ati, "'Yahweh engasopa pari webo nandi, uro tukarekana ukufuma mumenso ya kira muntu ukufuma mumu nankwe."⁵⁰Ngawaisa kukyusha abana bandi nangu waisa kubopirako abanakashi bambi, nangura tapari umbi uuri na fwebo, roresha, Resa fye ekambone pari webo nandi. ⁵¹Labani aebere Yakobo, "Roresha pari uyu mupiri, roresha napa ribwe ifyo ntaramikire pakati kobe na nrbo. ⁵²Uyu mupiri ni kambone, neribwe ni kambone, eikyo nshaka kiruke uyu mupiri ukwisa kuri webo, efyo nobe tawakakiruke uyu mupiri neri ribwe ukwisa kuri nebo mukunykusha. ⁵³Resa wakwa Abrahamu, na Resa wakwa Nohor, Resa wafikorwe fyabo akapingure pa kati kesu." Yakobo arapire pe shina ryakwa Resa uyo wishi Isaki atina. ⁵⁴Yakobo aripere ikyerambo parya parupiri ero akutire na bantu bakwe kukurya ikiryo. Baririre ero no kuyesha ubushiku bonse parupiri. ⁵⁵Pa rukyero kyeru Laban aryaramukire, atomona abeshikuru bakwe ero nabana banakashi bakwe no kubapara bonse. Efyo Laban afumineko no kubwerera kwakwe.

Chapter 32

¹Na Yakobo ari parwe parwakwe, naba maraika bakwa Resa bari mukumenye. ²Uro Yakobo ababa bwene, arandire ati, "Ino ninkambi yakwa Resa," eikyo ashire kwimika ishina irya inkende ati ni Mahanaim. ³Yakobo aritumine intumi ukumutangirira kuri wabo Esau mu kyaró kya Seiri, mukitungu kya Edom. ⁴Abakonkomeshe noku beba ati, "Ifi efyo mukarande kuri shikuru wandi Esau; ifi efyo umubomfi obe Yakobo aranda; "Nari kwikara na Labani, ero nakokora ukubweruruka kwandi mpaka no bwarero. ⁵Ndikwete ing'o mbe ne mpanga ne mikuni, ababomfi baume, nababomfi abanakashi. Natuma aya mashiwi kuri shikuru wandi ukuti ningasangwa ububire kumenso yobe." ⁶Intumishi shari bwereremo kuri Yakobo noku mwe ati, "Twarire kuri wenu Esau. Akoisa muku kubona, ari nabaume imyanda ibiri. ⁷Ero Yakobo ashire kwikatwa no mwenso no kusakamikwa sana. Nomba epa kwabanya abuntu ari nabo pankambi shibiri, ero nefitekwa, nemikuni ne ngamari. ⁸Ayebere ati, "Nga asanga Esau nokutasha inkambi imo, ero inkambi iyi kasharapo ikafyuke. ⁹Yakobo arandire ati, "Resa wakwa tata Abrahamu, kabiri Resa wakwa tata Isaki, Yahweh, uwarandire kuri nebo ati, "Bwerurukira ku kyaró kyobe na ku bantu bobe, nandi nakurenga ukushuka. ¹⁰Ntaringire kumirimo yenu yonse iya kipangano kyenu ikyakishinka, na kufya mukyetekanya efyo mwaisa kukita ku mubomfi wenu. Pantu nikunkonto yandi eko mwayabukire uyu Jodani, nomba naisa kusanguka inkambi shibiri. ¹¹Napapata nebo mpokororeniko muma boko yakwa ndume yandi ukufuma mumaboko ya kwa Esau, pantu komutina, kuti aisa kutasha, bana mayo na baana. ¹²Nomba mwaebere ati, "Nka kurenga ukuba uwashuka. Nkarenga no bufyashi bobe ukuba ngo mukyanga wapari bembu, ushinga pendwa kumpendwa yabo." ¹³Yakobo aikere kuya muri burwa bushiku, waritwere fimofimo pafyo akwete ngefya bupe kuri Esau, indume yakwe; ¹⁴Imbushi shikota imyanda ibiri ne mbushi ishilume amakumi yabiri. Ne mpanga ishikota imyanda ibiri ne shirume amakumi yabiri. ¹⁵Ingamari nasho na baana bashiko amakumi yatatu, ing'ombe ishikota amakumi, yane ne shirume ikumi, impunda ishikota amakumi yabiri ne shikota ikumi. ¹⁶Ifi aishire kufipera muminwe yaba bomfi bakwe, kiramukuni parwa uko. Ayebere pababomfi bakwe ati, "Kabiyeni muntanshi yandi mushe ne nkende pakati kakira umukuni." ¹⁷Ayebere umubomfi wakubarira po ati, "Uro ndume yandi Esau aremukumanya nokumwipusha ati, 'Kuri wakwani webó? Nikwisa ureya? Ninama shakwanani ishiri kuntashi yobe?' ¹⁸Ero akasuke atisha mubomfi wenu Yakobo. Fya bupe ifituminwe kuri shikuru wandi Esau, bona areisa panuma yesu." ¹⁹Yakobo naye aishire kupera ifya kukonka kwibumba rya bubiri nerya butatu, nakubaume bonse abarikukonka panuma yamakuni, ayebere ati. ²⁰Mukaye kuranda ifintu fimo fine kuri Esau uro mukamukumanya. Kabiri ukumweba ati, "Pantu atontonkenye ati, kumunashisha pafya bupe fintu na twara kuntashiyandi. Rero panuma, nomba ero nkesa kumikonka. Narimo ankapokerera." ²¹Eikyo ifya bupe fyarire mutungirira. Nomba umwine arikerefyé munkambi pari burya bushiku. ²²Yakobo arimine ubushiku, nokupita abakashibakwe babiri na banakashi ba biri aba bomfi bakwe, nabaana bakwe abaume ikumi rimo na rimo. Aribatumine no kwabukira pakyabu kya Yobo. ²³Muri iyi shira aribatumine no kubatapusha pamo nefikwatwa fyabo fyonse. ²⁴Yobo ashere eka nomuntu are shomboka na nkwe mpaka ukufika kumakya. ²⁵Uro umuntu abwene ukuti abwene ukuti afirwa ukumukimfya, aumine Yakobo parutungu uyo bareshomboka naye. ²⁶Umuntu arandire ati, "Ndeka ndekuya pantu amakyakya nayapwa, Yakobo arandire ati, "Ntakureke urekuya mpakafye umpare." ²⁷Umuntu arandire kuri ye ati, "Niwebo nani ishina ryobe; ²⁸Umuntu arandire ati, "Ishina ryobe taryakwetwepo Yakobo, kano Israeri. Pantu urishombokere na Resa na bantu nokukimfya." ²⁹Yakobo arimwipwishe ati, "Napapapta njeba ishina ryobe?" Aryaswike ati, "Nindo ureipushisha ishina ryandi?" Ero amuparire parya pene. ³⁰Yakobo ashire kwinka ishina (yapari irya nkende Peniere) pantu waebere ati, "Ndishire ndibwene Resa ikinso ne kinso, ero umweo wandi urikakwirwe." ³¹Pantu wena watire ati, "Ndibwene Resa ikinso ne kinso, ero no mweo wandi uri rubwirwe." Akasuba karimuturire uro areyabuka Peniel. Arekusunta pamurandu wa rutungu rakwe. ³²Emurundu wine abaana ba Israeri bari mishipa shipa yapa rutungu, iyaba parurutungu nga pasuntika, pamurandu wakutira umuntu nga amukene pamushipe shipe no ku fyutura itanta ryakwa Yakobo.

Chapter 33

¹Yakobo aroreshe pa murur, kabiri, boneni, Esau akoisa, kabiri ari nabanarume imyanda ine. Yakobo ayakenye abana pari Rea, Rakero, na babomfi baibiri abanakashi. ²Kabiri no kubabika abanakashi ababomfi nabana babo pantanshi, pakonkere Rea na bana bakwe, pakonkere Rakero eryo parekeresha Yosefe pari bonse. ³Umwine ewari pantanshi yabo. No kutotera panshi imiku kine rubari, asuka aparamina kuri munyina. ⁴Esau abutukire ku kumukumanya, afukatire, kwikoshi ryakwe, no kumutomona. Kabiri bariririre. ⁵Iryo Esau aroreshe pa muru abwene umwanakashi na bana. Arandire, "Bantu nshi uri nabo?" Yakobo atire, "Bana abo Resa apere ikyakysenaminwa ku mubomfi obe." ⁶Kabiri ababomfi banakashi baishire pa ntanshi na bana babo, no kufukama. ⁷Pakonkere Rea na bana bakwe baishire pa ntanshi no kufukama. Na pakurekeresha Yosefe na Rakero baishire pa ntanshi no kufukama. ⁸Esau arandire, "Kinshi urepiribura pa mabumba yonse nari nakumanya?" Yakobo arandire, "Kyakusangiro ububire ku menso ya kwa Shikuru." ⁹Esau arandire, "Fingi nakwata, we munyinane. Sunga ikyo wakwata wemwine." ¹⁰Yakobo arandire, "Awe, napapata, nga ningasanga ububifre mu menso yobe, ryena pokerera ikya bupe ukufuma mu minwe yandi, pantu mukishinka nimbona kinso kyobe, kabiir kiri ngo kubona ikinso kya kwa Resa, kabiri naumpokerera." ¹¹Poke ikyabupe kyandi iyo ikyareterwe kuri we, pantu Resa nambona nebo mukusenaminwa, na pa murandu ninkwata ifiringire. "Eikyo Yakobo arimukonkomeshe na Esau aripokerere." ¹²Eryo Esau arandire, "Natwime tureya. Nkoya nintangira pari mwe." ¹³Yakobo arandire kuri ye, "Shikuru arishiba ukuti abana banono no kuti shirye mpanga ne ng'ombe ishireonsha abana bashiko. Nga bashesha na maka nangufye akasuba kamo, inama shonse kuti shafwa." ¹⁴Napapata rekeni shikuru akonkanyepo ukutangirira umubomfi wakwe Nkoisa tungurura mukuekanya tekanya, umwabere myendere yafitekwa ifiri ku kinso kyandi, kabiri umwabere myendere ya bana, mpaka nkasuke mfike kuri shikuru wandi Seiri." ¹⁵Esau arandire, Reke nkushe na bana baume abari nanebo. "Rero Yakobo arandire, "Kinshi wakitire fyo? Rekeni nsange ububire ku kinso kya kwa shikuru," ¹⁶Awe burrya bushiku atampire ukubwereramo ku Seiri. ¹⁷Yakobo aire ku Sukote, akurireko ing'anda, apangire nsakwe yafitekwa fyakwe. Eikyo ishina rya pa nkyende ryaitwa Sukote. ¹⁸Iryo Yaobo abwerere ukufuma ku Padani Aramu afikire umutende mu kyaro kya kwa Shekemu, ikyari mukyaro kya Kenani. Akitire nkambi mupepi no musumba. ¹⁹Ashitire mpanga iinono ikyo atanikeko ihema ryakwe ukufuma ku banarume bakwa Hamore, wishu wakwa Shekemu, ku ndrama ya mwanada umo utupimfya twa Sirufere. ²⁰Kabiri aimikeko ikirapiro no kukinika ati Er Erohe Israeri.

Chapter 34

¹Nomba Dina, umwana mwanakashi wakwa Leya uyo afyere kuri Yakobo, arifumine aishire kuya muku kumanya abakashana muri kirya kyaro. ²Shekemu umwana mwaume wakwa Hamori umwina Hifi, umwana wa mfumu, aribwene umukashana. ³Arimuburire ero aishire kurara nankwe, ero no kumubomfya kumaka. Arirambatirwe kuri Dina umwana mwanakashi wakwa Yakobo. Arimutemenwe umukashana ero aishire kuranda muku munakirisha. ⁴Shekemu aishire kuranda kuri Hamori wishi, aishire kuranda ati, "Bureni umukashana ukuba umukashi wandi," ⁵Nomba Yakobo arifurirwe bari mubifishe Dina umwana wakwe umwanakashi. Abana bakwe abaume barai nomukunyu wakwe mu mpanga, eikyo Yakobo arisungire umutende mpakafye babwera. ⁶Hamori wishi wakwa Shekemu aishire kufuma ero no kuya kuri Yakobo mukuranda na ye. ⁷Abana baume bakwa Yakobo barifumine mu mpanga ero baishire kumfwa umurandu. Bari bakarifishe. Baishire kufurwa sana pa murandu no mwana wanakashi wakwa Yakobo, pantu ifi fintu tafyatara kukitikapo. ⁸Hamori aishire kuranda kuri bo ati, "Umwana wandi Shekemu aritemenwe umwana obe umwanakashi. Nkomupapata, mupeni kuri ye ukuba umukashi wakwe. ⁹Natuko kupana namwebo, tupeni abana banakashi, ero mubure abana banakashi besu na mwebo. ¹⁰Mukarekwikara na fwebo, ero ne nkende iri iyaisurwa mukwikara ero no kubomberamo, ero no kukwatiramo ifyuma." ¹¹Shekemu aishire kuranda kuri ba wishi ba mwanakashi ero nakuli ba ndume bakwe ati, "Rekeni nebo nsange ukutemwikwa ku menso yenu, ero kyonse ikyo mwarangeba nkopera. ¹²Munjipushe umutengo wa kyabusonge ubuukuru ero ne kyabupe mufyo mukofwaya, Nandibo nkopera fyonse ifyo mukoranda kuri nebo, nomba mpereni umukashana ngo mukashi." ¹³Abana baume bakwa Yakobo baishire kwasuka Shekemu ero na Hamori wishi mubu kyenjeshi ati, pamurandu Shekemu arikoweshe Dina inkashi yabo. ¹⁴Baishire kuranda kuri bo ati, "Tekuti tukite ifi fintu ukupera nkashi yesu kumuntu uuri onse usha sembururwa; pantu kuti waba umusebanya kuri fwebo. ¹⁵Kanofye muri ifi ifyakukonka twara suminishanya na mwebo: Nga kyakuti mwatampa ukusembururwa nga fwebo, ukuti abaume bonse muri mwebo ukurasembururwa. ¹⁶Ero tawakurapera abanakashi besu kuri mwebo, ero twakurasenda abanakashi benu kuri fwebene, ero twakuraiakara na mwebo ero tukaba abantu bamo. ¹⁷Nomba nga Kyakuti tamwaumfwe kuri fwebo ero nokuba abasembururwa, ero twarasenda nkashi yesu ero no kuya. ¹⁸Amashiwi yaishire ku sansamusha Hamori ero no mwana wakwe umwaume Shekemu. ¹⁹Umurumendo tari uwakuwayawaya ukukita ifyo barandire, pantu aritemenwe umwana mwanakashi wakwa Yakobo, ero pamurandu ewari umuntu uwariramo ukucindama kuba mung'anda yakwa wishi. ²⁰Hamori ero no mwana wakwe umwaume Shekemu baishire kuya kumwinshi wa musumba ero baishire kuranda ku bantu bamu musumba, baishire kuranda ati, ²¹"Aba bantu bari no mutende kuri fwebo, eikyo natubareke bekare mu nkende ero no kukwata ifyuma, boneni, inkende ikuru kuri bo. Naturekusenda abanakashi babo nga bakashi besu, ero no kubapera abanakashi besu. ²²rero murifi ifya kukonka abantu tusuminishenye ukwikara na fwebo ero no kuba abantu bamo: Nga kyakuti abaume muri fwebo basembururwa, nge fyo basembururwa. ²³Tefitekwafye rlo nangu ifyuma- shonse inama shabo shesu? Eikyo natusuminishanye nabo ero bekare na fwebo." ²⁴Abantu bonse abamu musumba baishire kumfwa kuri Hamori ero na Shekemu, umwana mwaume wakwe. Abaume bonse baishire kusembururwa. ²⁵Mubushiku bwa butatu, uro bakiri bakokaripwa, abana baume babiri abakwa Yakobo (Simeon ero Levi, bandume shakwa Dina) kiraumo asendere urupanga ero no kwingirira abamu musumba icyakuti abashirika tabayenekere, ero baishire kwipaya abaume bonse. ²⁶Baishire kwipaya Hamori ero no mwana mwaume Shekemu kukonaurwa kurupanga. Bariburire Dina ukufuma mu ng'anda yakwa Shekemu ero baishire kuya. ²⁷Abana baume bambi abakwa Yakobo baishire kufitumbi eryo no kwiba mu musumba, pantu aba bantu barisebenye inkashi yabo. ²⁸Basendere imikuni yabo, ing'ombe shabo, ba punda wabo eryo na fyonse ifya mu musumba eryo nefya shingurwike mu mabara ²⁹ne fyuma fyabo fyonse. Nabana babo bonse eryo na bakashi babo bonse, baribasendere. Barisendere ne fyonse ifyari mu mayanda yabo. ³⁰Yakobo aishire kuranda kuri Simeoni elry na Levi ati, "Mwireta ubwafya pari nebo, mwarandenga ukupata mu kyaro, kyabena Kenani ero na bena Perisi. Nebo turi aba pendwafye. Nga kyakuti baikoronganya kyapamo pari nebo, ero no kurwisha, ero nkonaaurwa, Nebo ero ne ng'anda yandi." ³¹Nomba Simeoni eryo na Levi baishire kuranda ati, "Bushe Shekemu arikwete insambu pari nkshi yesu kwati riure?"

Chapter 35

¹Resa warandire kuri yakobo, "Ima, kabiye ku betere, ero wikare kurya. Ukure uburambo kurya kuri Resa, uwa bonekere kurya kuri mwebo iryo mwebo mwabutukire ukufuma kuri Esau munyina obe." ²Eryo yakobo arandire kuba ng'anda yakwe na kuri bonse abo abari naye, "Funga tu resa twabena fyaro ukuri mukati kenu, isangurureni mwebener, ero piribureni ifyakufwara fyenu. ³Eryo rekeni fwebo twime no kuninika ku Betere. Uwangasukire nebo mubushiku bwa mafya yandi, ero areba nanebo konse uko nkori kuya. ⁴Eikyo bapere kuri yakobo tonse tu resa twabena fyaro uto utwari muminwi yabo, ero namashikiyo ayo ayari ku matwi yabo. Yakobo afishikire fyonse munshi ya kimuti kya Oaki ikyari mupepi na Shekemu. ⁵Uro barikuya, Resa apangire ikyakutinya ukupona pamisumba iya ba shingulukire bena, ero abo bantu taba supire abana baume bakwa Yakobo. ⁶Eikyo fikire ku Lusi (betere), uwari mukyaro kyaku kenani, ena nabantu bonse abari naye. Ena akurire uburambo kurya nokwinika inkende i yari Betere. ⁷Pantu eko Resa asokorwere umwine kuri ye, uro ena afurumukire ukufuma kuri munina wakwe. ⁸Dehora, uwarikurera, Rebeka, warifwire. Ena bamushikire ukutentemuka ukufuma ku Betere munshi yakimuti kya Oaki, ikyo kyareitwa Alon Bakuti. ⁹Uro Yakobo afumine ku Padani Aramu, Resa abonekere kuri ye, "Nakabiri ero amuparire. ¹⁰Resa warandire kuri ye, "Ishina ryobe niwebo yakobo, rero nomba tabakura kukuta Yakobo. Ishina ryobe rikaba ni Israeri." Eikyo Resa wakutire ishina rya Israeri. ¹¹Resa warandire kuri ye, "Ninebo Resa wamaka yonse. Ba uwakufyara nokufura. Umutundu ero ne bumba ryamitundu fikafumana kuri webo, ero neshamfumu shikaba mukati karupwa robe. ¹²Ne kyaroyi ikyo nebo napere kuri Abramu ero na Isaki, nebo nkaperi kuri webo kurupwa robe panuma yobe kabiri ukupera na kyaroyi." ¹³Ero Resa afumapo, asha Yakobo pa nkende ine iyo arandire na nkwe. ¹⁴Yakobo abikire ikibumbiri murya munkende umo Resa warandire kuri ye, ikibumbiri kyeribwe. Ena waitirepo ne kyakunwa umusanguro parya pene ero no kwitira po amafuta. ¹⁵Yakobo waitire ne nkende ishina rya Betere pantu Resa arirandire na ye, Betere. ¹⁶Bena baendere ukufuma ku Betere. Iryo bakirine mirandu ukufuma ku Efrata, Rakere warikyurire nefumo. Ene wakwete ukukyura sana. ¹⁷Iryo ena wari mukukyura sana kwifumo. Nakibusa wakwe warandire kuri ye, "Wiba no mwenso, pantu nomba webo warakwata na umbi umwana umwaume." ¹⁸Iryo wari mukufwa, pa kipemo kyapakufwa kwakwe ena wainike Benoni, rero wishu wakwe Benjamin. ¹⁹Rakere warifwire ero washikirwe panshira yaku Efrata (ena betelehemu). ²⁰Yakobo abikire ikibumbiri panshishi yakwe. Iki kishibiro kyapa manda yakwa Rakere ukufika na rero. ²¹Israeri waire ero wabikire itenti ryakwe pantashi ya rupungu rwa Froki. ²²Iryo israeri waikere muri kirya ikyaroyi Rubeni warere na Bihah kanakashi wa kwa wishu, ero Israeri waumfwire ifi. Nomba yakobo akwate abana ikumi rimo na babiri ikumi rimo na babiri. ²³Abana abume bakwe kuri Reya bari Rubeni, Yakobo iberi ryakwe, ero Simeone Rebi, Yudah, Isaka, na Seburoni. ²⁴Abana baume ba kwa Rakere bari, Yosefe na Benjamin. ²⁵Abana baume ba kwa Bilha, umubomfi mwanakashi wakwa Rakere, bari Dina na Nafutari. ²⁶Abana abaume bakwa Silpa, umubomfi mwanakashi wa kwa Reya, bari Gadi na Asha. Aba bonse bari bana baume ba kwa Yakobo abo afyere kuri ye mu Padani Aramu. ²⁷Yakobo waishire kuri Isaki, wishu wa kwe mu Mare mu kirit Arba (kimo na Hebrone), uko Abramu ero na Isaki bari kwikara. ²⁸Isaki aikere umwanda umo na makumi kine konse konse. ²⁹Isaki wapemene ikipemo ikyakurekeresha ero afwire. Akoronganikirwe kufikorwe fyakwe, umukote umwaume uwa nshiku shingi. Esau na Yakobo, abana baume bakwe, bari mushikire ye.

Chapter 36

¹Aba ebari urupwa rwakwa Esau(kabiri baremwita Edomu). ²Esau aburire abakashi bakwe ukubafumya mu Kenani. Aba ebari abakashi: Ada umwana mwanakashi wakwa Eroni umwina Hiti; Oribama umwana mwanakashi wakwa Ana, umwishikuru wakwa Zibyoni umwina Hivite; ³na Basemati, umwana Ishmeri, nkashi ya kwa Nebaite. ⁴Ada afyere Eripazi kuri Esau, na Basemate afyere Ruere. ⁵Oribama afyere Yuweshi, Yaramu, na Kora. Aba ebari bana banarume bakwa Esau ebo afyere mu mpanga ya Kenani. ⁶Esau asendere abakashi bakwe, na bana baume, na bana banakshi, na bonse abang'anda yakwe, ne fitekwa- na shonse iknama shakwe, nefikwatwa fyakwe fyonse, ifyo akoronganike mu mpanga ya Kenani, no kuya mu mpanga ukufuma kuri munyina Yakobo. ⁷Akitire ifi pa murandu ne fikwatwa fyabo fyarifirirwe ukwikara pamo. Ne mpanga umo baikere tayabakumene pa murandu wafitekwa. ⁸Eikyo Esau, kabiri aishibikwe nga Edomu, aikere mukyaroy kya rupiri ikya Seiri. ⁹Aba ebari urupwa rwakwa Esau, ikikorwe kyaba bena Edomu mu mukyaroy kya rupiri ikya Seiri. ¹⁰Aya eyari mashina ya bana baume bakwa Esau: Erifasi umwana mwaume wa kwa Ada, umukashi wakwa Esau; Reure umwana mwaume wakwa Basemate, umukahsi wakwa Esau. ¹¹Abana abaume bakwa Erifasi bari ni Temani, Omari, Sefo, Gatamu, na Kenasi. ¹²Timna, ari ni kanashi wampambari ya kwa Erifasi, abana baume bakwa Esau, afyere Amareke. Aba bari abeshikuru abaume kuri Ada, umukashi wakwa Esau. ¹³Kabiri aba ebana baume bakwa Reure: Nahati, Sera, Shama, na Misa. Kabiri bari beshikuru abaume bakwa Basemate umukashi wakwa Esau. ¹⁴Aba ebari abana baume bakwa Oribama, umukashi wakwa Esau, uwari umwana mwanakashi wakwa Ana kabiri umwishikuru umwanakashi wakwa Sibyoni. Afyere kuri Esau Yeushi, Yaramu, na Kora. ¹⁵Kabiri aba ebari bamumikowa ya mu rupwa rwa kwa Esau: Temani, Omari, Sefo Kenasi, ¹⁶Kora, Gatamu, na Amareke. Ishimikowa shafumine muri Eufasi mu mu mpanga yakwa Edomu. Bari beshikuru abaume abakwa Ada. ¹⁷Aba ebari imikowa ukufuma kuri Rueri, umwana mwaume wakwa Esau: Nahati, Sera, Shama, Misa. Aba ebari imikowa ukufuma kuri Rueri mu mpanga yakwa Edomu. Bari beshikuru abaume bakwa Basemati, umukashi wakwa Esau. ¹⁸Aba ebari imikowa yakwa Oribama, umukashi wakwa Esau: Yeushi, Yaramu, Kora. Aba ebari mikowa ukufuma mu mukashi wakwa Esau Oribama, umwana mwanakashi wakwa Ana. ¹⁹Bari bana baume bakwa Esau(uwashibikwe nga Edomu), kabiri eshamfumu shabo. ²⁰Aba ebari abaume bakwa Seiri umwina Hori, Ebekashi ba mu mpanga: Rotani, Shobari, Sibyoni, Ana, ²¹Dishoni, Esera, na Dishani. aba bari imikowa yakwa Hori, abekashi bakwa Seiri mu mpanga yakwa Edomu. ²²Nabana abaume bakwa Rtani bari Hori na Hemani na Timna ari ni nkashi yakwa Rotani. ²³Nabana abaume bakwa Shobari: Avani, Manahati, Ebari, Shefo, na Onamu. ²⁴Aba bari bana baume bakwa Sibyoni: Aya na Ana. Uyu ni Ana uwasangire utumfukwe mfukwe twayakaba mu matororo. eryo barekyema bapunda bakwa Sibyoni wishi. ²⁵Aba bari bana baume bakwa Ana: Dishoni na Oribama, umwana mwanakashi wakwa Ana. ²⁶Aba bari abana baume bakwa Dishoni: Nemdani, Eshbani, Itrani na Kerani. ²⁷Aba bari abana baume bakwa Esera: Barihari, Sabani na Akani. ²⁸Aba barid bana baume bakwa Dishani: Usi na Arani. ²⁹Aba bari mikowa yakwa Hori: Rotani, Shobari, Sibyoni na Ana, ³⁰Dishoni, Esera, Dishani: Aba bari mikowa yakwa Hori, ukuringana na mu mikowa batantike mu mpanga yakwa Seiri. ³¹Ishi shari imfumu shatekere mu mpanga yakwa Edomu iro imfumu nangu imo tairatepo pa bana baume bakwa Israeri: ³²Bera umwana mwaume wakwa Beore, uwareteka mu Edomu, ne shina rya musumba ryari ni Dinhba. ³³Iryo Bera afwire, eryo Yobabi umwana mwaume wakwa Sera wa mu Bosra, uwareteka munkyende yakwe. ³⁴Iryo Yobabi afwire, Hushamu uwari mu mpanga yakwa Temani, uwareteka munkyende yakwe. ³⁵Iryo Hushamu afwire, Hadadi umwana mwaume wakwa Bedadi uwakimfishe ebena Midiani mu mpanga yakwa Moabu, uwareteka munkyende yakwe. Neshina rya musumba ryari ni Abiti. ³⁶Iryo Hadadi afwire, eryo Samia wa mu masreka atekere munkyende yakwe. ³⁷Iryo Samia afwire, eryo Shauri waku Reobote uwari ku mumana atekere munkyende yakwe. ³⁸Iryo Shauri afwire, eryo Baari-hanai umwana mwaume wakwa Akbore atekere munkyende yakwe. ³⁹Iryo Baari-hanani umwana mwaume wakwa Akbore afwire, eryo Hadari atekere munkyende yakwe. Neshina rya musumba ryari ni Pau. Ishina ryamukashi ryari ni Mehetaberi, no mwana umwanakashi wakwe Matrede, no mwishikuru umwanakashi wakwa Me Sahabu. ⁴⁰Aya eyari emashina ya mitwe ya mikowa ukufuma murupwa rwa kwa Esau, ukuringana ne mikowa ne fitungu, amashina yabo: Timuna, Ariba, Yeteti, ⁴¹Oribama, Era, Pinone, ⁴²Kenashi, Temani, Mibsara, ⁴³Magadere, na Iramu. Aba bari mikowa ya mitwe ukufuma kuri Edomu, ukuringana noko bareikara mu mpanga isho bakwete. Uyu ari ni Esau, wishi wabena Edomu.

Chapter 37

¹Yakobo aiskere mu kyarwo ikyo ba wishi barikwikaramo, mu kyarwo kya Kenani. ²Ifi efya kitikire pari Yakobo. Yosefu, uyo wari umurumendo umwayaka ikumi na rimo na kine rubari, arikukema ifitekwa pamo naba wabo. Ari na bana baume bakwa Biryia ero na bana baume bakwa Siripa, abakashi bakwa wishi. Yosefu aishire kureta insebo ishiki pari bo kuri shibo. ³Nomba Israeri aritemwishishe Yosefu ukucira abana baume bonse pantu ye ari mwana mwaume wakwe uwa mubukote. Ena arimupangile iraya irya bune. ⁴Ba munyina bakwe baribwene ati bawishibo baritemwishishepo ye ukucira pari ba wabo bonse. Barimupatire ero tabarekuranda ifisuma kuri ye. ⁵Yosefu aishire kurota ikiroto, ero ye aishire kweba ba wabo parwa kiroto. Bena barimupatire ukukirapo. ⁶Aishire kuranda kuri bo ati, "Napapata kutikenzi kuri iki kiroto ikyo nebo nakirota." Boneni, twa kiba tukokaka imipo ya ng'ano mwibara ero boneni, umupo wandi wakisakwima ero watarama, ero boneni, imipo yenu yakisa ku shinguruka no kuwa panshi ku mupo wandi. ⁸Ba wabo baishire kuranda kuri ye ati, "Bushe ikine kinefye webu ukateka pari fwebu? Bushe webu mu kishinkafye uka tungurura pari webu?" Bari mupatire ukukirapo pa frloto fyakwe napa mashiwi yakwe. ⁹Aishire kurota na kimbi ikiroto no kuceba kuri ba wabo. Aishire kuranda ati, "Boneni, nebo indirotere na kimbi ikiroto: Akasuba ero no mwenshi ne ntanda ikumi rimo na rumo fya kiwa panshi kuri nebo." ¹⁰Aishire kweba ii kuri wishi ngefyo kyari kuri ba wabo, na wishi aishire kumukaripira. Wishi aishire kuranda kuri ye ati, "Kiroto ndo ikyo webu urotere? Bushe ba noko nebo ero na bawenu ikishinka tukesa kuwa panshi kuri webu?" ¹¹Ba wabo bari mukwatire umufimbira, nomba wishi arisungire umurandu mumano. ¹²Ba wabo baishire kuya muku kyema ifitekwa fya kwa wishi mu Shekemu. ¹³Israeri aishire kuranda kuri Yosefu ati, "Bushe ba wenu tabakokyema ifitekwa ku Shekemu? Isa, ero Nebo narakutuma kuri bo." Yosefu aishire kuranda kuri ye ati, Nebo ndiipekenye." ¹⁴Aishire kuranda kuri ye ati, "Kabiye nomba, ubone ba wenu nga kyakuti bari bwino ne fitekwa nga firi bwino aishire kumutuma ukufuma mumukonko wa Heburoni, ero Yosefu aishire kuya ku Shekemu. ¹⁵Umuntu umo aishire kusanga Yosefu. Boneni, Yosefu ari kushinguruka mu mpanga. Umuntu aishire kumwipusha ati, "Nindo ukofwaya?" ¹⁶Yosefu aishire kuranda ati, "Nkofwaya ba wesu. Njeba, napapata, uko bari bena bakocema ifitekwa. ¹⁷Umuntu aishire, kuranda, "Barifumine kuri iyi nkende, pantu na kibomfwa bakoranda ati, 'Natukoya ku Dotani.'" Yosefu aishire kukonk ba wabo panuma no kuya kubasanga pa Dotani. ¹⁸Bena baishire kubwenafye apatari, ero ye tarati kuparamina kuri bo, bena bari mukwatire amapange yakumwipaya. ¹⁹Ba wabo baishire kutampa ukusoshanya kuri umo na umo. "Boneni, karota uyu akopalama. ²⁰Iseni nomba, eikyo, areni tumwipaye ena no kumuposa muri kimo pa firindi, Fwebu tukoya kuranda ati, kinama mpanga imurire." Fwebu tukobona nindo ikafuma mu firoto fyakwe. ²¹Rubeni aryamfwire iki no kumususha ukufuma mumaboko yabo. Aishire kuranda ati, "Twilofya ubumi bwakwe." ²²Rubeni aishire kuranda kuri bo, "Twisumya umuropa. Natu mupose muri iki kirindi ikiri mu matororo, nomba twibika amaboko pari ye" -ukuti ena akwate ukumupususha ukumufumya mu minwi yabo no kumubwekeshamo kuri wishibo. ²³Kaishire kuba ifi uruntu Yosefu afikire kuri ba wabo, bari mufurire iraya ryakwe iya bune. ²⁴Baishire kumubura no kumuposa mu kirindi. Ikirindi takyakwete kantu na menshi tayarimo. ²⁵Baishire kwikara panshi no kurya umukate. Baishire kusansura amenso pa muru ero no kubona, ero, boneni, ibumba rya bena Ishimaere ryarikufumina ku gireadi, Bari ne ngamira ishasendere ifyanunkira ubune ero na baramu ero na muri. Bena barikuya ukufitwara ukutentemukira ku Egypto. ²⁶Yuda aishire kuranda kuri ba wabo ati, "Bunonshi ndo kikwete nga twaipaya wesu no kufimba umuropa wakwe?" Iseni, ero rekeni tumushitishye ku bena Ishimaere ero twibika iminwi yesu pari ye. Pantu ye ni wesu, mubiri wesu." Ba wabo baryumfwire kuri ye. ²⁸Abena Midiani ba makwebu barikupita parya. Ba wabo baishire kubura Yosefu ukumwimya ero no kumusumbura pa muru ukufuma mu kirindi. Barishitishye Yosefu ku bena Ishimaeri pama shekere amakumi yabiri aya silfere. Abena Ishimaere baishire kusenda Yosefu ku Egypto. ²⁹Rebena aishire ku bwerera ku kirindi, ero, boneni, Yosefu tarimo mu kirindi. Aishire kurepura ifya kufwara fyakwe. ³⁰Aishire kubwerera kuri ba wabo no kuranda ati, "Umurumendo tarimo murya! Ero nebo, bushe nikwisa nkoya?" ³¹Baishire kwipaya imbushi ero ero baishire kubura iraya ryakwa Yosefu no kuritubika mu muropa. ³²Ero baishire kurireta kuri wishibo no kuranda ati, "Natusanga iki. Twapapata boneni nga kyakufwara kya mwana wenu nangura teco." ³³Yakobo aririshibire ero no kwisa kuranda ati, "kyakufwara kya mwana mwaume wandi. Ikinama mpanga kiri murire. Yosefu ikine kinefye aripitawirwe mutupimfya." ³⁴Yakobo aishire kurepura iraya ryakwe ero afwara ikyakufwara kyaburandu. Ari roseshe umwana wakwe umwaume pa nshiku ishingiri. ³⁵Bonsefye abana baume bakwe naba banakashi barimine mukumutararika, nomba arikene ukutararika. Aishire kuranda, "Ikinine kinefye nebo nkaya tentemukira kumbo mukurosha pa mwana mwaume wandi." Wishi arimuririre. ³⁶Abena Midiani barimushitishye ku Egypto kuri Potifa, kiroro wakwa Farao, kapitao waba maronda.

Chapter 38

¹Kyaishire kuba pa nshita iryo Yuda aishire kusha ba wabo no kwikara na umo umwina Aduramu, ishina ryakwe ryari ni Hira. ²Aishire kukumanya kurya umwana mwanakashi wa mwaume umwina Kenani uyo ishina ryakwe ryari ni Shua. Aishire kumusenda no kumupa. ³Aishie kwimita no kukwata umwana umwaume. Arimwitire ishina ryakwe Ere. ⁴Nakabiri aishire kwimita no kukwata umwana umwaume. Arimwitire ishina ryakwe Onani. ⁵Nakabiri arikwete umwana mwaume no kumwita Shera. Ku Kasibu eko amufyarire. ⁶Yuda aishire kusangira umukashi wakwa Ere, Iberi lyakwe. Ishina rya mwanakashi ryari ni Tama. ⁷Ere, iberi ryakwa Yuda, ari uwakubifya pa kinso kyakwa Yahweh. Yahweh aishire ku mwipaya. ⁸Yuda aishire kuranda kuri Onani ati, "Kabiye kwingira kumukashi wakwa wenu. Bomba umurimo wabumuramu kuri ye, no kufyarira wenu umwana." ⁹Onani aishire kwishiba ukuti takabe mwana wakwe. Uro ronse arara na muka mukashi wakwa wabo, arikwitira panshi ikyo ena tarikufwaya ukufyarira wabo umwana. ¹⁰Ikyo akitire kyaribipire mu menso yakwa Yahweh. Yahweh aishire ku mwipaya na ye. ¹¹Ero Yuda aishire kuranda kuri Tama umupongoshi wakwe ati, "Ikara mukumfwiwira mu ng'anda yaba wiso mpakafye Shera, umwana mwaume wandi, akakure." Pantu ena ari no mwenso, "Nao rimbi kuti afwa, ngefyo ba wabo bafwire." Tama arire no kuya kwikara mu ng'anda yakwa wishi. ¹²Panuma ya nshita ntari umwana mwanakashi wakwa Shua, umukashi wakwa Yuda arifwire. Yuda ari tararirwe no kuya kurekubeya impanga shakwe amasako pa Timuna, ena na kibusa wakwe Hira umwina Aduramu. ¹³Tama aryeberwe ati, "Bona, wisofyala areya ku Timuna mukubeya impanga shakwe amasako." ¹⁴Tama aishire kufura ififwaro fyabumukamfwiwira bwakwe no kuifimba umwine ne kitambara no kuipomba umwine. Aishire kwikara pa mwinshi wa Enaimu, apabera umusebo wa kurora ku Timuna. Pantu abwene ukuti Shera arikura nomba tabamupera kuri ye ngo mukashi. ¹⁵Uro Yuda aishire kumubona atontonkenye ukuti ni kirende pa murandu ariifimbire ikinso kyakwe. ¹⁶Aishire kuya kuri ye ku musebo no kuranda ati, "Isa napapata na turare nobe"-pantu taishibire ukuti mupongoshi wakwe-ero aishire kuranda ati, "Nindo warampera webo pakuti urare na nebo?" ¹⁷Yuda aishire kuranda ati, "Nkakutumina akana ka mbushi ukufuma pa mukuni," Aishire kuranda ati, "Bushe warampera ikikatiro mpakafye ukatume ikyo?" Yuda aishire kuranda ati, ¹⁸"Nindo narakupera nge kikatiro?" Tama aishire kwasuka ati, "Ikikatiro kyobe mwando obe, ne nkonto iyo iri mu minwi yobe." Yuda aishire kufipera ero aishire kurara nankwe, ero aishire kwimita kuri ye. ¹⁹Tama aishire kwima no kuya. Tama aishire kufura ikitambara ero afwere ifyakufwara fyakwe ifyabukamfwiwira. ²⁰Yuda aishire kutuma akana ka Mbunshi ku munankwe umwina Aduramu no kumweba ukuti upoke ikikatiro ukufuma mu minwi ya mwanakashi, nomba tamusangire umwanakashi. ²¹Ero umwina Aduramu aipwishe abantu baku nkende irya ati, "Arikwi urya kirende wamu nshira uwari mu mbari ya musebo wa Enaimu?" Baishire kuranda ati, "Takwabapo kirende wa munshira kuno." ²²Aishire kubwereramo kuri Yuda no kuranda ati, "Nebo ntamusangire umwanakashi. Nabo, abantu bakurya bakiranda ati, "Takwabapo kirende wa munshira kuno." ²³Yuda aishire kuranda ati, "Mureke umwanakashi asunge firya fintu, ukuti twisebana. Ikine kine, nebo nari tumine akana ka mbushi, nomba tawamusangire umwanakashi." ²⁴Kyaishire kuba pa numa ya myenshi itatu uro kyaeberwe kuri Yuda ati, "Tama umupongoshi obe arikita ubukende, na kine kinefyo, arimita ifumo rya mu bukende." Yuda aishire kuranda ati, "Mureteni kuno ena no kumureka okewe." ²⁵Uruntu baishire kumureta panse, Tama aishire kutuma kuri wishifyara amashiwi ati, "Ku mwine waifi fintu eko nebo naimita." Tama aishire kuranda ati, "Napapata nga kuti mwamwishiba umwine waifi fintu, ikikakatikiro no mwando ne nkonto." ²⁶Yuda arifishibire no kuranda ati, "Tama ari umororoke ukutira nebo, ikyo nebo ntamupera ngo mukashi kuri Shera, umwana wandi umwaume." Ena tabwekeshepo ukurara na Tama. ²⁷Kyaishire kuba pa nshita yakwe iya kupaapa ukuti, boneni, ba mpundu ebari mwifumo ryakwe. ²⁸kyaishire kuba uro arikupaapa umo aisa kufunya ukubuko, ero na kibusa arishire kubura urushishi no kurukaka kukuboko kwakwe no kuranda ati, "Uyu ewakibarilrpo ukufuma." ²⁹Nomba ero abwekeshemo ukuboko kwakwe, ero boneni, uyo wabo ewabarirepo ukufuma. Nakimbusa aishire kuranda ati, "Ngefyo waipatikisha pakufuma!" Eikyo amwinikire ishina rya Perez. ³⁰Ero wabo afumine, uyo akakirwe urushishi ku kuboko kwakwe, ero amwinikire ishina rya Zera.

Chapter 39

¹Yosefu arireterwe ukutentemukira ku Egypto. Potifa kiroro wakwa Farao uyo uwri kapitao waba maronda ero nabena Egypto, arimushitire ukufuma ku bena Ishimaere, abo abamuretere ukumutentemushisha kurya.

²Yahweh ari na Yosefu ero aishire kuba umuntu uwashuka. Ena aikere mu ng'anda yakwa shikuru wakwe umwina Egypto.³Shikuru wakwe aribwene ukuti Yahweh ariba na ye ero ukuti Yahweh arishukishe fyonse efyo arikukita. ⁴Yosefu arisangile ukutemwikwa mu menso yakwe. Aribombere Potifa. Potifa kitire Yosefu ukuba kangarira pa ng'anda yakwe, ero napafintu fyonse akwete arifibikire ukuti arekufisunga.⁵Kyaishire kuba ukufuma panshita uro amukitire kangarira pa ng'anda yakwe na pafintu fyonse ifyo ena akwete, ukuti Yahweh aishire kupara ing'anda ya mwina Egypto pa murandu wakwa Yosefu. Amaparo yakwa Yahweh yari pari fyonse ifyo Potifa akwete mu ng'anda na mwibara. ⁶Potifa aishire kubura fyonse ifyo akwete ukuti Yosefu arekufisunga. Tarekutontokanya pari fyonse kanofye pafyakurya arekurya. Nomba Yosefu ari musuma ero arikuboneka bwino.⁷Kyaishire kuba panuma yaifi ukuti mukashikuru wakwe aishire kubika amenso yakwe pari Yosefu ero aishire kuranda ati, rara nanebo." ⁸Nomba arikene ero aishire kuranda kumukashi wakwa shikuru wakwe ati, "Bona, shikuru wandi tarorekesha pafyo nebo nkokita mu ng'anda, ero aribika fyonse ifyo akwata ukuti ndekufisunga. ⁹Takwaba nangu umo umukuru muri ino ng'anda uwakukira nebo. Shikuru takanya ifintu fyonse kuri nebo kanofye webo, pamurandu uri mukashi wakwe. Nindo nebo ninga kitira ubu ububi ubwakukura ifi no kubembukira Lesa.¹⁰Mukashikuru arikuranda kuri Yosefu kirabushiku, nomba ena arikene ukurara na ye nangu ukuba na ye. ¹¹Kyaishire kuba ubushiku bumo ukuti aishie kwingira mu ng'anda muku bomba umurimo wakwe. Takwari umwaume nangu umo uwa pang'anda uwarimo mung'anda. ¹²Ena aishire ku mwikata mu fyakufwara fyakwe no kwisa kuranda ati, "Rara na nebo," Aishire kusha ifyakufwala fyakwe mu minwe yakwe, abutuka no kufumina panse.¹³Kyaishire kuba, uro abwene ukuti arishire ikifwaro mu minwe yakwe ero aributukire panse, ¹⁴ero ena aishire kupunda kubaume ba mung'anda yakwe no kubeba ati, "Boneni, Potifa arireta umu Hiburu muku tusebanya. Aringire kuri nebo mu kurara nanebo, ero nebo na kipunda. ¹⁵kyakisa kuba uro ena akyumfwa nebo na punda, ukuti ena arishire ikifwaro kyakwe kuri nebo, abutuka, no kufumina panse."¹⁶Ariburire ififwaro pambari yakwe mapakafye uro shikuru wakwe abwerere ku ng'anda. ¹⁷Aishire ku mweba uburondoroshi ubu, Umwina Hiburu umu bomfi uyo wareta kuri fwebo, akingira mukunsebanya nebo. ¹⁸Kyakisa kuba ukuti uro nebo nakipunda ena akisha ififwaro fyakwe kuri nebo no kubutukira panse.¹⁹Kyaishire kuba ukuti, uro shikuru wakwe aumfwire uburondoroshi ba mwebere kumukashi wakwe ati, "Ifi efyo umubomfi obe akitire kuri nebo," ena arikaripe. ²⁰Shikuru wakwa Yosefu arimuburire ero no kumuposa mu kifungo, inkende umo barikusungira abafungwa ba mfumu. Ari murya mu kifungo. ²¹Nomba Yahweh ari na Yosefu ero arimurangire ikipangano ikyakishinka kuri ye. Yahweh arimupere ukutemwikwa mu menso yakwa kasunga wa kifungo. ²²Kasunga wa kifungo aripere mu minwe yakwa Yosefu abafungwa bonse abo abari mu kifungo. Kyonse ikyo barikukita, Yosefu ewarikupingura. ²³Kasunga wa kifungo tarikusakamana pari kyonse ikyo ikyari mu maboko yakwe, pa murandu Yahweh ari na ye. Kyonse ikyo akokita, Yahweh arimushukishe.

Chapter 40

¹kyaishire kuba panuma yafintu ifi, uwari kupera icyakunwa imfumu ya Egypto nakafumbika wamfumu barirufyenye kuri shikurwibo, imfumu ya Egypto. ²Farao yarifurirwe bakiroro bakwe babiri, mushika waba kasumika na mushika waba kafumbika. ³Ena ababikire mukurindwa mung'anda yakwa mushika waba sore, mukifungo kimo kine umu Yosefu afungirwe. ⁴Mushika waba sore arashike Yosefu kuribo, eryo arikubabombera. Baikere inshita mukurindwa. ⁵Bonse babiri barirotere ikiroto-Kasumika eryo na kafumbika wa mfumu ya Egypto abo bafungirwe mukifungo-kiramuntu arikwete ikiroto kyakwe mubushiku bumo bwine, eryo kira kioto kyarikwete umwarorere ukushimburwa kwakiko. ⁶Yosefu aishire kwisa kuribo urukero nokubabona, boneni, bari nobuanda. ⁷Aripwishe bakiroro bakwa Farao abo abari nankwe mukurindwa mung'anda yakwa shikuru wakwe, aishire kuranda, "Nindo ikyo mwabonekera ababuranda rero?" ⁸Bena baishire kuranda kuriye ati, "Turotere ikiroto eryo takuri nangu umu uwakutushimbwira kyena." Yosefu aishire kuranda kuribo, "Bushe ukushimburwa tekwa kwa Resa? Njebeni, napapata." ⁹Mushika waba kasumika aishire kushimbura ikiroto kyakwe kuri Yosefu. Aishire kuranda kuriye, "Mukiroto kyandi, boneni, umwangashi wari kukinso kyandi. ¹⁰Namumwangashi mwari imisambo itatu. Uro wapuuka, namabura yauko yaribarwire nefisansankuta fyauko fyaritwere imyangashi iyakupaya. ¹¹Urukombo rwakwa Farao rwari mumunwe yandi. Nebo nariburire imyangashi no nokuikamina murukombo rwakwa Farao, eryo nabikire urukombo mumunwe yakwa Farao." ¹²Yosefu aishire kuranda kuriye, "Uku ekushimburwa kwa kiko. Imisambo itatu ninshiku shitatu. ¹³Munshiku shitatu Farao akwinwina umutwe obe eryo akabuwesha pankito yobe. Ukarakupera urukombo mumunwe yakwa Farao, nga pakubara uruntu weba wari kasumika wakwe. ¹⁴Nomba unjibukishe uruntu fikakuwamina, eryo napapata urange inkumbu kuri nevo. Ukanumbure kuri Farao nokumfumya muri kino kifungo. ¹⁵Pantu naibirwe mukyaro kyaba Hebere. pano napo ntakitire nangu kimo icyakutira bambike mukirindi iki." ¹⁶Uruntu mushika waba kafumbika abwene ukuti ukushimburwa kwari ukwabune, aishire kuranda kuri Yosefu, "Nandi narirotere, eryo, boneni, Imiseke itatu iyamikate yari pa mutwe wandi. ¹⁷Namumuseke wari pamuru mwari ifiryo fyamisango yonse iisuma ifyakwa Farao, nomba ifyuni fyaririre ukufuma mumuseke wari pamutwe wandi." ¹⁸Yosefu aryasukire eryo aishire kuranda, "Uku ekushimburwa kwa kioto. Imiseke itatu ninshiku shitatu. ¹⁹Munshiku shitatu Farao aakwinwina umutwe obe ukufumya kuri weba eryo akakukurika pakimuti. Ifyuni fyakurya umubiri obe ukufumya pari weba." ²⁰Kaishire kuba nomba ukuti pabushiku bwakurenga shitatu bwari bushiku bwakufyarwa kwakwa Farao. Ena arikitire umutebeto kubabomfi bakwe bonse. Aishire kwimya umutwe wakwa mushika waba kasumika eryo nomutwe wakwa mushika waba kafumbika, mukati kababomfi bakwe. ²¹Aribweshe mushika waba kasumika pari bakasumika bakwe, eryo atekere urukombo mumunwe yakwa Farao nakabiri. ²²Nomba arikurikire mushika waba kafumbika, ngefyo Yosefu ashimbwire kuribo. ²³Rero mushika waba kasumika taibukishe Yosefu, nomba arimurabire.

Chapter 41

¹Papire imyaka ibiri itunturu iryo Farao arottere ikiroto. Boneni, aiminine pa muronga. ²Boneni, na mumuronga murenine ng'ombe kine rubari ishayemba kabiri ishaine mibiri, no kurya mufisonge fya masansa. ³Boneni, panuma ing'ombe shimbi kine rubari shirenina ukufuma mu muronga, ishabipa kabiri ishaonda, shaya iminina rubari rwa ng'ombe shinankwe pambari ya muronga. ⁴Kabir ing'ombe isho ishabipa kabiri ishaonda shirerya ing'ombe isho kine rubari ishayemba kabiri ishaina. Eryo Farao apatamukire mukiroto. ⁵Kabiri arirere, nokurota ikiroto kabiri. Boneni imitwe ya nganu kine rubari irepandauka ukufuma mukipapa kimo, iyateketa kabri iisuma. ⁶Boneni, imitwe kine rubari, iyaonda iswaruruka ku mwera wa kukabanga, iremena. ⁷Kabiri imitwe iyo iyapapa yaminine mitwe iyo kine rubari iyateketa kabiri iyasonsa. Eryo Farao apatamukire, kabiri, boneni, kyari kiroto. ⁸Kyaishireba munshita yarukyeri no mupasshi wakwe warisakamikwe, atumine nokwita tung'anga tonse na bamano bari mu Egypto. Farao epakubeba ifiroto fyakwe, rero takwari uwakuti erure kuri Farao. ⁹Eryo mushika wabakasumika asosere kuri Farao, "Rero ndeishukisha imembu shandi. ¹⁰Farao arikaripire ababomfi bakwe bonse, no kubikwa mukurindwa mu ng'anda yakwa mushika wa basore, nebo na mushika wabakafumbika. ¹¹Twarottere ikiroto ubushiku bumo bwine, ena na nebo. Twarottere kira mwaume ukuringana no kurondorora kwa kiroto kyakwe. ¹²Kuri fwe kwari umwanarume umwina Hebere, umubomfi wabakafumbika. Twarimwebere nao arituronдорwere ifiroto fyesu. Arirondororwe kuri kira umu ukuringana nekiroto kyakwe emo ashimbwirire. ¹³Ifyo atushimbwirire, efyo kyaishireba. Farao ambwesesheshe apo nari, rero umunandi arimukurike. ¹⁴Eryo Farao atumine uwakwita Yosefe. Barimufumishe kangu mukirindi. Aribeyere, no kufwara ifyakufwara fimbi, no kuyaingira kuri Farao. ¹⁵Farao asosere kuri Yosefe. "Nakikwata ikiroto, rero takuri uwakukishimbura. Rero naryumfwa pari we ukutfi ngawaumfwa ikiroto kuti wakishimbura." ¹⁶Yosefe ayankwire Farao, ati, "Tene. Resa areankura Farao umutende." ¹⁷Farao aishile kulanda kuli Yosefu, "Muciloto candi. boneni, nebo nalitalame mu mbali yamulonga wa Naile. ¹⁸Boneni, ing'ombe cine lubali shalikufuma mumulonga wa Naile, ishakwina elo ishabune, elo shalikulya mumulemfwe wafisonge. ¹⁹Kabairi bona, ing'ombe kine rubari shakonkapo, ishanakuka, kabiri ishabipishe kyata kabiri ishaonda, ishakuti shatara bona ishaba ngeshi kububi mukyaro kyonse kya Egypto. ²⁰Kabiri ng'ombe ishaonda ishabipa sharye ng'ombe kine rubari ishantanshi ishaina. ²¹Kabiri iryo shaingire munda sahshiko, tekyatwishibo kuti nashingira munda shashiko, ikyo ukubomneka kwashiko kuri kwati kwapakutendeka. Eryo nabukire. ²²Nariroreshe mukiroto kyandi, kabiri nabona, imitwe kine rubari iya ng'ano irekufuma mukipande ikyaishura kabiri iisuma. ²³Bona, imitwe naimbi kine rubari iyauma iyapapa, iyaswaruruka ku mwera wa kukabanga. ²⁴Kabiri imitwe kine rubari iisuma. Ninsosa kuri bang'anga ikiroto kyandi rero takuri uwakushimbura ikiroto kuri nebo. ²⁵Yosefe epakusosa kuri Farao, "Ifiroto fyakwa Farao firfye kimo kine. Ifyo Resa aripakukita, afiranda kuri Farao. ²⁶Ing'ombe kine rubari ishisuma myaka kine rubari, kabiri imitwe iisuma kiine rubari myaka. Ifiroto firifye kimo kine. ²⁷Ing'ombe kine rubari ishaonda kabiri ishiki panuma yashiko myaka kine rubari, ne mitwe iyo kine rubari iyapapa iyaswaruruka ku mwera wa kukabanga nayo kukabe myaka kine rubari iyakipowe. ²⁸Iki ekiroto nkososa kuri Farao. Ifyo Resa aripakukita afisokorwera kuri Farao. ²⁹Bona, imyaka kine rubari ireisa iyakwikuta kukaramba mukyaro kya Egypto. ³⁰Panuma pakema imyaka kine rubari iyakipowe ikesakonkapo, kizarabwa no bukyushi tabwakeshibwe kuri bonse ikya mu Egypto. ³¹Ikipowe kikapwishwa mukyaro no bukyushi tabwakebukishiwe mukyaro, pa murandu wakipowe ikyo ikikakonkapo, ikyo kikabe kyafinisha. ³²Kabiri ikiroto pakubwekeshiwapo kuri Farao muku warenga ibiri nikyo nakiteyanishiwa iki kintu kuri Resa, kabiri Resa areanguka ukukita. ³³Nomba rekeni Farao abone umuntu uwairuka kabiri uwamano, no kumubika pa kyaro kya Egypto. ³⁴Farao akite ifi, asoerepo umu pari bafiroro pa kyaro, no kubure kya fisano pari fisano ifya kyaro kya Egypto mu myaka kine rubari iyakwikuta. ³⁵Bakoronganye ifyakurya fyonse ifya myaka iisuma iireisa no kututira. ³⁶Ifyakurya ifif fikabe fyaringira kyaro pa myaka kine rubari iya kipowe iikesa mu kyaro kya Egypto. Muri iyi nshita ikyaroy takyakonaurwe kukipowe. ³⁷Ikintu iki kyariweme mu menso yakwa Farao na mu menso ya babomfi bakwe bonse. ³⁸Farao epakusosa ku babomfi bakwe, "Bushe kuti twasango wabo ngo uyu muntu, uwaba Umupahi wakwa Resa?" ³⁹Farao epakusosa kuri Resa, "Apo Resa akurengo ukwishiba fyonse ifi, takuri uwairuka kabiri uwamano. ⁴⁰Webo ureba pa ng'anda yandi, na pakanwa kobe epo baretesha abantu bandi bonse. Pakipuna kyabufumu bobe peka epo nkokukitta umukaramba." ⁴¹Farao epakusosa kuri Yosefe, "Boa, ndekubika pa kyaro kyonse ikya Egypto." ⁴²Kabiri Farao afurire ku munwe wakwe inindaminwe yakwe iyakukakatikirako no kubika ku munwe wakwa Yosefe. Amufwika ne fyakufwara fyakorokondwe, no kumukobeka munyororo wa goride mu mukoshi. ⁴³Amutekere na pekyereta iryo akwete. No kumureka abantu babirikihe ku ntanshi yakwe, abati, "Fukameni." Farao amubikire pari fyonse ifya kyaro kya Egypto. ⁴⁴Farao epakusosa na kuri Yosefe, "Nebo Farao, kabiri ukwabura webony umuntu teti atumpure ukuboko kwakwe nangu kuru kwakw mu kyaro kyonse ikya Egypto." ⁴⁵Farao ainike Yosefe ishina

rya "Safenati-Paniya." Amupere Asenati umwana mwanakashi wakwa Potifa shi,apepo waku Oni, ukuba umukashi. Eryo Yosefe afumine areeendauka mu kyaroy kya Egypto.⁴⁶Yosefe ari ne myaka amakumi yatatu pakutampa ukutarama ku kinso kya mfumu Farao. Yosefe afumine pa kinso kyakwa Farao, aire arepitana mu kyaroy kyonse ikya Egypto. ⁴⁷Awe mu myaka kine rubari yakwikuta ikyaroy ikyo nkabeshe ifisabo kisakata kisakata.⁴⁸Nao arongenye kyonse ikyakrya kya yaka kine rubari iyakwikuta iyari mu kyaroy kya Egypto, no kututire kyakurya mu isumba sahshingurukako atutira mukati ka uko. ⁴⁹Awe Yosefe, atuntumike ing'ao ngo musensenga wa pari bamba, ukufushe kibi, asuka areko kupenda ikyo takwari mpendwa.⁵⁰Yosefe akwete abana banarume eryo ikipowe takirati kise muri Asenati mwana Potifa shmapepo emo afyere. ⁵¹Yosefe ainike umwana wakwe beri Manase, pantu atire, "Resa nandafyo kukyukyutika kwandi konse ne ng'anda yonse yakwa tata." ⁵²Neshina ryawarenga bubiri ainike Efremu, pantu atire, "Resa namfusha mu kyaroy kyakukyukyutika kwandi."⁵³Ne myaka kine rubari yakwikuta yapitire mu Egypto. ⁵⁴Imyaka ya kipowe yaritampire, ngefyo Yosefe, asosere. Kwari ikipowe mu kyaroy kyonse, rero mu kyaroy kya Egypto mwari ifiryo. ⁵⁵Iryo ikyaroy kyonse kyaponenwe ne sara, anabantu bararira pakaramba kuri Farao. Farao aresosa kubena Egypto, "Kabiyeni kri Yosefe, kabiri mukite ikyo arekumyeba." ⁵⁶Ikipowe kyari pa kinso kyabekara kyaroy bonse. Yosefe epakwisura ku matara yonse, arashitisha na kubena Egypto. Ikipowe kyakumune ikyaroy kya Egypto. ⁵⁷Bonse bareisa ku Egypto mukushita ifyakurya kuri Yosefe, pantu ikiowe kyarikumene ikyaroy kyonse.

Chapter 42

¹Nomba Yakobo abwene ukuti kuri ing'ano ku Egypto. Asosere ku banarume bakwe, "Kinshi murerreshanisha?"
²Asosere, "Boneni, ningumfwo kuti kuri ing'ao mu Egypto. Kabiyeni no kutushitirako pakuti tube no mweo no kukana fwa." ³Bamuninna Yosefe ikumi barire mkushita ing'ano ku Egypto. ⁴Rero Yakobo tatumine Benjamini, muniina Yosefe, nabamwane, epari ikyabiapa kyamuponena. ⁵Abanarume bakwa Israeri baire ku kushita mukati ka bareyako, pantu ikipowe kyari mu kyaro kya Kenani. ⁶Yosefe ari ni kateka pa kyaro. Ewarekushitisha ifintu k bantu pa kyaro. Kabiri bamunina bakwa Yosefe barishire no kutota kuri ye nefiso fyabo panshi. ⁷Yosefe abwene ba munina kabiri no kubebukisha, rero arakita nga umbi umbi kuri bo kabiri no kuranda nabo bukari bukari. Aribepwisha, "Mufumine kwi?" Barandire, "Tufumine ku kyaro kya Kenani mukushita ifiryo." ⁸Yosefe arishibe bamunina, rero bena tabamwishibe. ⁹Eryo Yosefe aibukisha ikiroto arotore pari bena, no kuranda kri bo ati, "Muri nengu, mwaisa kukubona inkyende ishakirirwa muri kino kyaro." ¹⁰Nabo barandire kuri ye, "Iyo, mwe mfumu yandi. Ababpmfi benu beshire mukushita ifiryo." ¹¹Bonse turi banarume bamwaume umo. Turi na barume bakishinka. Ababomfi benu te nengu." ¹²Arandire kuri bo, "Iyo mwaisa mukubona inkyende ya kyaro isha kikirirwa." ¹³Nabo barandire, "Fwaebabomfi bobe twaba baminina ikumi rimo na babiri, abanarume bamwaume umo mu kyaro kya Kenani. Bona, uwakypesha ari na tata ubushiku bwa rero, kabiri muninefwe umbi arifwa." ¹⁴Yosefe arandire kuri bo, "Nifyofine nandire, kuri mwe; muri nengu." ¹⁵Muri ki mukeshiwa, Nipa mweo wakwa Farao, tamwakafume pano, kano umwaikye wenu akesa kuno. ¹⁶Tumeni pari mwe uwakupita munina wenu. Mwarashara mukifungo, pakuti amashiwi yenu yeshiwe, nga mwabe kishinka muri mwe. Nga teifyo, ni pa mweo wakwa Farao, kinefye muri nengu." ¹⁷Aribabikire bonse pamo mu kirindwa panshita shitatu. ¹⁸Yosefe arandire kuri bo pabushiku bwarenga shitatu, "Kiteni ki no kuba no mweo, pantu ndatina Resa." ¹⁹Nga muri banarume bakine, rekeni muninenwe umo akakwe mu ng'anda ya bafungwa, na mwe kabiyeni, mutware ng'ano shakipowe ya mayanda yenu. ²⁰kamureteni muninenwe umwaikye kuri nebo pakuti amashiwi yarengwe ukutira yakishinka. Kabiri no kukana fwa mwebo." Kanshi efyo bakitire. ²¹Nabo barandire kuri umo, "Kine kine turi no murandu pari muninefwe pakuti twamene ukumana nama kwa mutima wakwe iryo atupapatire no kukana umfwa. Eikyo ni pari ii ukumanama uku na kwishira pari fwe." ²²Na Rubeni abankwire ukuti, "Bushe nshasosere kuri mwe nati, 'Mwibembukira ku mwaikye,' Tamwaumfwire? Nomba, boneni, umuropa wakwe uretufwaya." ²³Bo tabaishibe ukuti Yosefe arekumfwa, ikyo pari kapingirira wa fyebo pakati kabo. Nao Yosefe aryarwike no kufuma apo bari. ²⁴Arifumine apo bari nokurira. Aribwerere uko bari no kuranda kuri bo. Eryo aburire Simyoni apo bari, no kumukaka pa menso yabo. ²⁵Eryo Yosefe aebere ababomfi bakwe ukwisusha fipe fyabo fya ng'ano, no kubweshe ndarama mu kyora kya kira muntu, no kubapera mpao shapanshira. Efyo fyakitike kuri bo. ²⁶Nabo batwikire bapunda wabo ne ng'ano shabo barifumineko baraya. ²⁷Kabiri umo aiswire isaka ryakwe pa kupera punda ifiryo pankyende, yabeni, abwene indarama. Bonei, shari mwisaka aiswire. ²⁸Kabiri arandire kuri bamunina bakwe, "Indarama shandi shabweshiwamo. Shiroresheni; shiri mu kyora kyandi." Imitima shabo shatina kabiri bapinduruka baraisosha kuri kira umo umo, ukurasosa, "Kinshi iki, ikyo Resa akita kuri fwebo?" ²⁹Baire kuri Yokobo, shibo mu kyaro kya Kenani no ku mweba fyonse ifyabakitikire. Barandire, ³⁰"Umwanaume, shikuru wa kyaro, arandire buari bukari na fwebo no kubona kuti fwebo turi nnengi mu kyaro. ³¹Twarandire kuri ye, "Turi bakishibka. Taturi nengu. ³²Twaba bamunina, abekumi na babiri, abanarume ba kwa tata umo arifwa, kabiri umwaikye rero ari na tata mu kyaro kya Kenani. ³³Umwanaume, shikuru wa kyaro, arandire kuri fwebo, 'Ni pari ifi naraishiba ukutira muri banarume bakishinka. Sheni umo pari bamunina bobe kuri ne, musende ing'ano apo ikipowe kiri mu mayanda yenu, mukonke inshira yenu. ³⁴Murete umwaikye wenu kuri nebo. Eryo naraishiba ukuti tamuri nengu, rero muri banarume, kabiri mukarashita muri kino kyaro." ³⁵Pakwisura imifuko, eryo, boneni, muri kiramufuko mwari Sirufere. Iryo bena na shibo babwene imifuko yasirufere, baritinine. ³⁶Yakobo shibo arandire kuri bo, "Mwanipaishisha abana. Yosefe arifwa, Simoni ariya, kabiri muresenda Benjamini. Ifi fyonse firi pari nebo." ³⁷Rubeni arandire kuri wishi, atire, "Kuti waipaya abana banarume bandi babiri, nga kyakutira Benjamini tabwerere kuri we. Mubike mu minwe yandi, kabiri namubwesha kuri we na kabiri." ³⁸Yakobo arandire, "Umwana mwaume wandi tatentemukire pamo nobe. Pantu munina wakwe arifwa kabiri uwasharapo. Nga ikyabipa kyamukitikira panshira eryo mureya, ukareta umushishi wabukote muburanda ku mbo."

Chapter 43

¹Ikipowe kyarikurire mu kyaro. ²Kyaishire ukuti uro bena bari kurya ing'ano isho bafumishe ku Egypto, shibo aishire kuranda ati kuri bo, "Kabiyeni nakabiri; katushitireniko ifyakurya." ³Yuda rlimwebere, "Umuntu aritukonkomeshe eryo no kutusoka, "Tamwakabone ikinso kyandi kano ndume shenu ngari na mwebo. ⁴Nga mwatuma ndume yesu ne fwe, turi no kuya kurya eryo no kumishitira ifiryo. ⁵Nomba nga tamututumine ena, fwebo tatwakaye kurya. Pantu umuntu arirandire kuri fwebo ati, mwebo tamwakabone ikinso kyandi kano muri na ndume yenu." ⁶Israeri aishire kuranda ati, "Kindo mukokitira ikyakubipisha kuri nebo ukwebo umuntu ukuti mwebo murikwete na umbi ndume?" ⁷Baishire kuranda ati, "Umuntu aripwishe parwa fwebo ero napa bantu besu. Ena aishire kuranda ati, 'Bushe wishinwe akiri uwa mweo? Bushe mwebo muri kwete na umbi ndume?' ⁸Twaishire ku mwasuka ukuringana krli ifi fipusho. Kuti fwebo twaishiba shani ukuti ena akoranda ati, 'Kareteni ndume yenu kuno?' ⁹Yuda aishire kuranda kuri Israeri wishi ati, "Tumeni umrlumendo nandi. Fwebo turi no kwima eryo no kuya ukuti fwebo tukabe abamweo eryo no kufwa iyo, fwebo bonse, mwebo, eryo nabana besu. ¹⁰Nebo ndinokuba ikikatiro kuri ena. Mwebo muri no kwikaturamo nebo uwamurandu. Nga nebo ntamubweshehe kuri mwebo no kumureta kuri mwebo, ero nebo rekeni mbembukire shikuru shonse. ¹¹Pantu fwebo atubura ukushingashinga, Kinefye pari nomba fwebo ngatwaribwera." ¹²Shibo Israeri aishire kuranda kuri bo ati, "Nga efyo kiri, awe kiteni iif. Piteni fimo ifyawamisha ifya mu kyaro mu fyora fyenu. Piteni ifyo ku muntu nga ifya bupe-amafula ya balm eryo no buki, utwanunkira eryo na muri, Ifinya muti ama pistaki eryo na morumonde. ¹³Piteni indarama isha miku ibiri mu minwe yenu. Indarama isho ishabweshiwe mukwisura kwa matumba yenu, piteni nakabiri mu minwe yenu. Nakarimo kyari kirubo. ¹⁴Piteni nakabiri ndume yenu. Imeni no kuya ku muntu nakabiri. ¹⁵Rekeni Resa uwa maka yonse amipere inkumbu pa kinso kya muntu, eikyo ukuti ena akamifumishe ndume yenu umbi eryo na Benjamini. Nga nebo na fwisha abana bandi, ninshi nebo ni mfwisha." ¹⁶Abaume baishire kupita ikyabupe iki, namu minwe yabo baripitire ikipendo kya ndarama ikyamiku ibiri, pamopene na Benjamin. Barimine no kutentemukira ku Egypto eryo na kutarama ku kinso kyakwa Yosefu. ¹⁷Uro Yosefu aishire ku bona Benjamin pamo nabo, ena aishire kuranda ku muntu wapa ng'anda yakwe, "Reta abaume mung'anda, wipaye ne nama no kuipékanya, pantu abaume bakorya nandi akasuba." ¹⁸No muntu arikutire ifyo Yosefu arandire. Aishire kutwara abantu ku ng'anda yakwa Yosefu. ¹⁹Abantu baritinine pa murandu baritwere ku ng'anda yakwa Yosefu. Bena baishire kuranda ati, ni pamurandu wa ndarama ukuti shari bwerere batumba besu pakubara fwebo twareterwa kuno, ukuti ena abwenemo ukutupera umurandu fwebo. Ena atwikate no kutukita abasha, no kupita impunda shesu." ²⁰Bena barimukonkere umuntu uwarikwikara mu ng'anda yakwa Yosefu, eryo baishire kuranda kuri ye pa mwinshi wa ng'anda, ²¹ukuti, "mwe shikuru wesu, fwebo twarishire kuno pakubara ku kushita ifiryo. ²²Kyaishire kuba parwa, uro fwebo twafikire pa nkende yaakupataminapo, uro fwebo twaiswire ba tumba besu, eryo, boneni, indarama sha muntu shari onse mukanwa kakwa tumba wakwe, indarama shesu mukufina kwashiko. Fwebo turishibweshehe munwe yesu. ²³Na shimbi indarama fwebo turishire nasho kuno mu minwe yesu kukushitamo ifiryo. Fwebo tatwishibire uwabikire indarama muri ba tumba besu." ²⁴Umuntu aishire kuranda ati, "Umutende ube kuri mwebo, mwitina. Lesa wenu eryo Lesa wakwa shinwe afwire ewabikire indarama muri batumba benu. Nebo naripokerere indarama shenu." Umuntu ero aishire kufumya Simeoni kuri bo. ²⁵Kabiri umuntu aishire kutwara abaume mu ng'anda yakwa Yosefu. Ena aishire kubapera amenshi, eryo baishire kusamba kumakasa yabo. Aishire kupera ifyakurya ba mpunda shabo. ²⁶Pantu baripekenye ifya bupe pakwisa kwakwa Yosefu akasuba, pantu baryumfwire ukuti bakoya kurya kwine. ²⁷Uro Yosefu aishire kwisa ku ng'anda, baishire kureta ifya bupe ifyo ifyari mu minwe yabo mu ng'anda, eryo baishire kukontamina panshi ku kinso kyakwe mu maroba. ²⁸Ena aishire kubepusha parwa mutende wabo no kuranda ati, "Bushe shinwe aribwino, umukote uyo mwebo mwarandire? Bushe ena akiri uwamweo?" ²⁹Baishire kuranda ati, "Umusha wenu shifwe arifye bwino. Ena akiri no mweo, "Ero baishire kuwa panshi no kupera kuku mupera umukinshi. ³⁰Uruntu aishire kwinuna amenso yakwe aishire kubona Benjamini ndume yakwe, umwana mwaume waba nyina, eryo aishire kuranda ati, "Bushe uyu emuninenwe umwaice uyo mwarandire kuri nebo?" Ero aishire kuranda ati, "Lesa nabe uwasenaminwa kuri webu, we mwana wandi." ³¹Yosefu aishire kwangufyanya ukuya ukufuma ku muputure, pantu ene arifurukire parwa kwa ndume yakwe. Ena arikufwaya ukwakuririra. Aishire kuya ku muputure wakwe no uria kurya. ³²Arisambire ku menso yakwe eryo aisa kufuma. Arishipikishe umwine, aishire kuranda ati, "Pekanyeni ifya kurya." ³³Aba bomfi baishire kupera Yosefu eka eryo nakuri bamunyina beka. Nabena Egypto bari kurya na ye beka pantu abena Egypto tekuti barye umukate naba Hiburu, ukuti pantu kya museru ku bena Egypto. ³⁴Ba munina barikere ku kinso kyakwe, Iberi ukuringa no huberi bwarike, eryo no mwaikye ukuringa no bwaike bwakwe. Nabo abantu barapapa bonse. ³⁵Yosefu aishire kupera ikyakaniko kuri bo

ukufuma kufiryo ku ntanshi yakwe. Rero icyakaniko kyakwa Benjamini kyarikurire imiku shisano ukukira ishaba munyina bakwe. Bena kunwa eryo no kusansamuka na ye.

Chapter 44

¹Yosefu aishire ku konkomenshe uwari kurinda ing'anda yakwe, ati, "Isusha batumba ba aba bantu ne fyakurya, ukuringana nefyo bena benga pita, eryo ubike indarama sha kira muntu umwakwisurwa kwakwa tumba wakwe. ²Bika urukombo rwandi, urukombo rwa sifere, umwakwisurwa kwakwa tumba wa mwaikwe bantu, eryo ne ndarama shakwe isha ng'ano." Kasunga arikitire ngefyo Yosefu arandire. ³Urukero bwarihire, abaume aba baishire kutumwa baya, ne mpunda shabo. ⁴Uro bena bafumine mu musumba nomba taba fikire ukutari, Yosefu aishire kuranda kuri kasunga wakwe, "Ima, konka panuma yabo, eryo uro webo ukobapitirira, urande kuri bo ati, 'Kindo mwebo mubweshe ububi pa busuma?' Bushe taruri rukombo uro shikuru wandi anwinako, eryo urukombo uro arubomfya kurubuko? Murikitire ububi pa busuma." ⁵Kasunga aribapitire eryo aishire kuranda aya mashiwi kuri bo. ⁶Bena baishire kuranda kuri ye, "kindofye shikuru arandira aya mashiwi ya musango uyu? Na kibe ukutari ukufuma kuba bomfi benu ukuti bena bengacita ikyamusango uyo. ⁷Roresheni, indarama isho twasangire mufyakwisurwa fya batumba besu, twariretere na kabiri kuri mwebo ukufunya mu kyaroya kya Kenani. Nga ni ndo fwebo twingebira ukufunya mu ng'anda yakwa wisokuru sifere nangu golide? ⁸Nga kyakutira uuri onse muba bomfi asangwa nakyo, murekeni ena afwe, eryo fwebo tukoba abasha bakwa shikuru wesu." ⁹Karinda aishire kuranda ati, "Nomba kanshi na kibe ukuringa na kumashiwi yenu. Ena uyo yo urukombo rukosangwako akoba umusha wandi, ero mwebo bambi mukoba abakaele." ¹⁰Ero kira muntu ayangufyenye no kureta tumba wakwe panshi, eryo kira muntu aishire kwisura tumba wakwe. ¹¹Karinda aishire kufwayamo. Ena aishire kutampirapo abakurishapo no kupwishisha nowa kepeshepo, eryo urukombo rwaishire kusangwa muri tumba wakwa Benjamini. ¹²Ero bena baishire kurepaura amaraya yabo. Kila muntu aishire kuronga punda wakwe eryo no kubwereramo ku musumba. ¹³Yuda eryo naba wabo baishire kwisa ku ng'anda yakwa Yosefu. Ena ninshi ari kurya kwine, eryo baishire kufukakama ku menso yakwe panshi. ¹⁴Yosefu aishire kuranda kuri bo ati, "Findo ifi ifyo mwebo mukitire? Bushe mwebo tamwishibire ukuti umuntu nga nebo arakita urubuko?" ¹⁵Yuda aishire kuranda ati, "Findo fwebo tukoranda kuri shikuru wandi? Findo fwebo tukososa? Nangu nindo fwebo twingairungamikirira fwebene? Resa arisangire ukupuruka kwaba bomfi bobe. Boneni, fwebo turi basha bakwa shikuru wandi, bonsefye fwebo noyo wine uyo urukombo rwasangirwe mu minwe yakwe." ¹⁶Yosefu aishire kuranda ati, "Ikya nakibe ukutari ukufuma kuri nebo ukuti nebo nkikite. Umuntu uyo urukombo rwasangirwe mu minwe yakwe, uyo muntu akoba umusha wandi, nomba mwebo bambi, ninenifye murekuya umutende kuri wishinwe." ¹⁷Ero Yuda aishire kuparamina kuri ye no kwisa kuranda ati, "Shikuru wandi, napatata reka umubomfi obe arande ishiwi mu matwi yakwa shikuru, eryo wireka ubukari bobe bwimine umubomfi obe, pantu webo wa kubati ni Farao. ¹⁸Shikuru wandi aripwishie aba bomfi bakwe, akoranda ati, 'Bushe mwebo mwarikwata wishinwe nangu wenu?' ¹⁹Fwebo twaishire kuranda kuri shikuru wandi, 'Fwebo twarikwata tata, umuntu umukote, no mwana uwa mubukote bwakwe, umwaice. Nomba wabo arifwa, eryo ena ekafye ewashara uwakwa nyina, eryo wishi rlimutemwa.' ²⁰Ero webo waishire kuranda kuba bomfi bobe ati, 'Mureteni ena kuri nebo pakuti rimbi mubone.' ²¹Panuma yaifi, naifwe twaishire kuranda shikuru wandi ati, 'Umurumendo tekuti ashe wishi. Pantu nga asha wishi wishi kuti afwa.' ²²Ero webo waishire kuranda kuba bomfi bobe ati, 'Nga kyakuti ndume yenu kasuri teshire ukutentemuka namwebo, mwebo tamwakabone ikinso kyandi nakabiri.' ²³Ero kyaishire kuba uro fwebo twaire kuninika kumu bomfi obe tata wandi, fwebe twaishire kumweba amashiwi yakwa shikuru wandi. ²⁴Tata wesu aishire kuranda ati, 'Kabiyeni nakabiri mutushitireko fwebo ifyakurya fimo fimo.' ²⁵Ero fwebo twaishire kuranda ati, 'Fwebo tatwa tentemukireko. Nga kyakuti ndume yesu kasuri abe nafwebo, ero tukotentemukirako, pantu tatwakabe abakubona ikinso kya muntu urya kanofye ndume yesu kasuri ari nafwebo pamo.' ²⁶Umu bomfi obe tata wandi aishire kuranda kuri fwebo ati, 'Mwarishiba ati umukashi wandi amfyarirefye nebo abana baume babiri.' ²⁷Umo pai aba ariya ukufuma kuri nebo eryo nebo naishire kuranda, "Kine kine ena ariepauka mutupimfya, eryo nebo ntamumona ukufuma rurya rwine." ²⁸Nomba mwebo namwe ngamwasenda uyu umu ukufuma kuri nebo, eryo uboni bwaba pari ena, mwebo mukatentemishisha imfwi shandi no buranda ku mbo. ²⁹Nomba, eikyo, uro nebo naisa kumu bomfi obe tata wandi, eryo umwaike tari nafwebo, pantu umweo wakwe wabikwa mu minwe ya murumendo, ³⁰Kyena kikesa kuba, uro abona umurumendo tari nafwe, ena akafwa. Aba bomfi bobe bakatentemushisha imfwi shamu bomfi obe tata wesu no buranda ku mbo. ³¹Pantu umu bomfi obe ariba kikatiro pa murumendo kuri tata wandi eryo narirandire, 'Nga kyakuti nebo ntabwerere na ye kuri webo, ero nebo nkaba uwa murandu kuri tata wandi umuyayaya.' ³²Eikyo nomba, napapata reka umubomfi obe ekare ngo musha kuri shikuru wandi ukukira umurumendo, ero reka umurumendo anine arekuya naba wabo. ³³Pantu kuti nebo nanina shani ukuya kuri tata wandi nga kyakuti umurumendo tari nanebo? Nebo nkotina ukubona ububi ubwingesa pari tata wandi."

Chapter 45

¹Eluntu Yosefu afililwe ukuipindulula umwine paba bomfi bakwe bonse. Aishile kulanda ukubilikisha, "onsefye afwile ukunsha neka." Eico takwali mu bomfi uwataleme kuli ye uluntu Yosefu aishile kuishisha kuli ba wabo.

²Alisanswile ishiwi pa kulia, Abena Egypto balyumfwile, elo naba mung;anda yakwa Farao bali cumfwile. ³Yosefu aishile kulanda kuli ba wabo ati, "Ninebo Yosefu. Bushe tata acili no bumi?" Ba wabo tabamwasukile, pantu balisakamene ku cinso cakwe. ⁴Eluntu Yosefu aishile kulandakuli ba wabo ati, "Iseni palamineni kuli nebo, napapata." Baishile kwisa mupepi. Aishile kulanda ati, Ninebo Yosefu munyinane wenu, uyo mwashitishe mu Egypto. ⁵Mwilunguluka nangula uku ikalipila mwebene ukuti mwebho mwanshitishe kuno nebo, pantu Lesa antumine kuno nebo mukumitangilila mu kusungilila umweo. ⁶Pa myaka iyi ibili iya cipowe icaba mu calo, elo elo nakushala imyaka shisano umo umushakabe ukulima nangufye kusombola. ⁷Lesa alintumine nebo muku mitangilila mukumisungilila nga benga shalapo mu calo, elo no kumisunga aba mweo no kupusuka ukukulu.

⁸Eico nomba temwebo mwntumine kuno lelo ni Lesa, elo alimpanga wishu wakwa Farao, umukalamba waba ng'anda yakwe, elo katungulula wa calo conse ica Egypto. ⁹Angufyanyeni elo munine no kuya kuli tata elo no kuya ku mweba ati, 'Ifi efyo umwana obe Yosefu alandile, "Lesa nebo alimpangile umukalamba wa Egypto yonse. Iseni tentemukeni kuli nebo, mwikokola. ¹⁰Mwebo mukekela mu calo ca Gosheni, elo mwebo mukalapalamina kuli nebo, elo na bana benu elo na bana babana benu, elo ne mikuni yenu elo na maombe yenu, elo na fyonse ifyo mwakwata. ¹¹Nebo nkamipekanisha kulya, pantu kucili imyaka isano iya cipowe, pakuti mwebo tamwishile ku nsala, mwebo aba mung'anda yenu, elo na fyonse ifyo mwakwata." ¹²Boneni, amenso yenu yali bwene, elo na menso yakwa wesu Benjamini, ukuti kanwa kandi akakolanda kuli mwebo. ¹³Mwebo mukeba tata pa bucindami bwandi mu Egypto elo napali fyonse ifyo mwebo mwabona. Mwalaangufyanya elo no kuleta tata kuno." ¹⁴Akumbatile umukoshi wakwa wabo elo no kulila, elo na Benjamini alilile mu mukoshi wakwe. ¹⁵Aishile ku fyompa ba wabo bonse elo no kulila pali bo. Pa numa yaico ba wabo baishile kulandaa kuli ye. ¹⁶Ilyashi lya citike lyalilandilwe mu ng'anda yakwa Farao: Ba wabo bakwa Yosefu balishile." Calisekeshe saana Farao elo naba bomfi bakwe. ¹⁷Farao aishile kulanda kuli Yosefu ati, "Landa kuli ba wenu, 'Citeni ici: Longeni inama shenu elo muye na ku calo ca Kenani. ¹⁸Upite ba wiso elo na bang'anda yobe bonse elo wise kuli nebo. Nebo nkamipela ifyabune fyamu calo ca Egypto, elo mukalya amafuta ya calo. ¹⁹Nomba webho waebwa, 'Cita ici, pita amaceleta ukufuma mu calo ca Egypto ifya bana bobhe elo nefya bakashi bobhe. Upite wiso elo wise. ²⁰Mwisakamana pa fikwatwa fyenu, pantu ifya bune fyonse ifya calo ca Egypto fyenu." ²¹Abana baume bamu Egypto ba citile ifyo. Yosefu aishile kubapela amaceleta, ukukonka neydo Farao abebekeshe, elo alibapele nefya kubomfya palwendo. ²²Kuli bonse umo babelele alibapele cila muntu ifyakufwala ifipya, nomba kuli Benjamini aishile kumupela indalama sha silfere imyanda itatu elo nefyakufwala ifipya fisano. ²³Kuli wishu aishile kutuma ifi: impunda ikumi limo ishapitile ifyabune fyamu Egypto; elo ne mpunda ishikota ikumi limo ishapitile ing'ano, imikate, elo na fimbipo ifya kubomfya ifya kwa wishu. ²⁴Eico alekele ba wabo baya elo nabo baile. Aishile kulanda kuli bo ati, "amaubone ukuti tamukolaka pa lwendo." ²⁵Baishile kuya no kufuma mu Egypto elo no kubwelela ku calo ca Kenani, kuli Yakobo wishu. ²⁶Bena ba mwebele ukutila "Yosefu acili no mweo, elo ena ekatungulula wa calo ca Egypto. "Umutima wakwe walipapile, pantu tashininkishe ifyo ba mwebele. ²⁷Baishile kumweba amashiwi yonse aya kwa Yosefu ayo alandile kuli boo. Uluntu Yakobo abwene amaceleta ayo Yosefu atumine muku mupita, umupashi wakwa Yokobo wishu walipuputwiwe. ²⁸Israeli aishile kulanda ifi, 'Cawama. Yosefu umwana wandi acili no mweo. Nebo nalaya nkamubone epo ntalafwa."

Chapter 46

¹Israeli aishile ku panga na fyonse ifyo akwete elo nokwisa kuya ku Beeresheba. Kulya aishile kupela amalambo kuli Lesa yakwa wishi Isaki. ²Lesa aishile kulanda kuli Israeli mu cimonwa ubushiku, ukuti, "Yakobo, Yakobo." ³Aishile kulanda ati, "Ndipano." Aishile kulanda ati, "Ni nebo Lesa, Lesa wa kwa wiso. Witina ukutentemuka ukuya ku Egypto, pantu kulya nkakupanga uluko ulukalamba. ⁴Nkaya na webo mu Egypto, elo mu cine nka kwimya elo Yosefu akakwisala amanso no kuboko kwakwe." ⁵Yakobo aishile kwima ukufuma ku Beeresheba. Umwana mwaume wakwa Israeli aishile kwensha Yakobo wishi wabo, abana babo, elo na bakashi babo, mu fikotikala ifyo Farao atumine ku kumusenda. ⁶Baishile kusenda ifitekwa fyabo elo ne fikwatwa fyabo ifyo eflyo bapokele mu Kenani. Baishile kwisa mu Egypto, Yakobo elo na bonse abana bakwe na ye. ⁷Aishile kuleta na ye ku Egypto abana baume bakwe elo na bana baume ba bana baume bakwe, abana banakashi babo elo na bana banakashi ba bana baume bakwe, elo na bonse abana bakwe. ⁸Aya emashina ya bana baume bakwa Israeli abaishile kwisa ku Egypto: Yakobo elo na bana bakwe, Rubeni, ibeli lyakwa Yakobo; ⁹abana baume bakwakwa Rubeni, Hanoki Palu, Hezroni, elo na Kimi; ¹⁰abana baume bakwa Simeoni, Yemuele, Yamini, Ohadi, Yakini, Zohari, elo Shau, abana baume ba mwanakashi umwina Kanani; ¹¹elo na bana bakwa Lebi, Geshoni, Kohati, elo Merari. ¹²Abana baume bakwa Yuda bali ni Ere, Onani, Shela, Perezi, elo na Zerah, (Lelo Ere elo na Onani baishile kufwila mu musumba wakwa Kenani). Abana baume bakwa Perezi bali ni Hezroni elo na Hamu. ¹³Abana baume bakwa Isaka balini Tola, Pua, Lobi, elo na Shimuroni; ¹⁴Abana baume bakwa Zebuluni bali ni Seredi, Eloni, elo na Yaleelo. ¹⁵Aba bali bana baume bakwa Leya abo aboishile ku fyala kuli Yakobo mu Padani Aramu, pamono mwana mwanakashi Dina. Abana baume bakwe elo na bana banakashi bakwe ba pebdelwe amakumi yatatu-na batatu. ¹⁶Abana baume bakwa Gadi bali ni Zephoni, Haggi, Shuni, Ezboni, Eri, Arodi, elo na Areli. ¹⁷Abana baume bakwa Asheri bali ni Imuna, Ishiva, Ishivi, elo na Beria; elo na Sera ali ni nkashi yabo. Abana baume Beria bali ni Hebere elo na Malkiel. ¹⁸Aba bali bana baume bakwa Zilfiph, abo Labani aishile kupela kuli Leya umwana mwanakashi wakwe. Abana baume abao aishile kufyala kuli Yakobo-ikumi na mutanda muli bonse. ¹⁹Abana baume bakwa Rakeli umukashi wakwa Yakobo bali ni Yosefu elo na Benjamini. ²⁰Mu Egypto Manase elo na Efulemu baishile kufyalwa kuli Yosefu kuli Asenati, umwana mwanakashi wakwa Potifera shimapepo waku Oni. ²¹Abana baume bakwa Benjamini bali ni Bela, Bekere, Ashibelo, Gera, Namani, Ehi, Roshi, Mupimu, Hupimu, elo na Ardi. ²²Aba bali bana baume bakwa Rakeli abafyelwe kuli Yakobo-ikumi na bane muli bonse. ²³Umwana mwaume wakwa Dani ali ni Hushimi. ²⁴Abana baume bakwa Nafutal bali ni Yazielo, Yezere, elo na Shilemu. ²⁵Aba ebali abana baume abafyelwe kuli Yakobo muli Biha, uo Labani aishile kupela kuli Rakeli umwana mwanakashi wakwe-cine lubali muli bonse. ²⁶Abo bonse abaishile kuya ku Egypto na Yakobo, bali bana bakwe, tekupendelako abakashi ba bana baume bakwa Yakobo, bali amakumi mutanda na mutanda muli bonse. ²⁷Na bana baume babili abakwa Yosefu abafyelwe kuli ye mu Egypto, aba mulupwa lwakwe abaishile kuya ku Egypto bali amakumi cine lubali muli bonse. ²⁸Yakobo aishile kutuma Yuda ukumutangilila kuli Yosefu ku kumulnga inshila kuntanshi yakwe ku Gosheni. ²⁹Yosefu aishile kupikenya amaceleta yakwe elo nokuya muku kumanya Israeli wishi mu Gosheni. Aishile kumubona, aishile kumukumbata mu mukoshi, elo nokwisa kulilila mu mukoshi wakwe panshita iitali. ³⁰Israeli kulanda kuli Yosefu ati, "Nomba leka imfwe, apo nabona icinso cobe, ukuti ucili uwa mweo." ³¹Yosefu aishile kulanda kuli bamunyina wakwe elo na ku ba ng'anda yakwa wishi ati, "Nalaya elo nokuya kweba Farao, ukuti, 'Bamunyina elo na bang'anda yakwa tata, abali mu musumba wa Kenani, balishile kuli nebo. ³²Abaume ni bakacema pantu baba nibakasunga bafitekwa. Baliletele imikuni shabo, ifitekwa fyabo, elo na fyonse ifyo bakwata. ³³Cikesa kwisa palwa, uluntu Farao amita elo nokwipusha ati, 'Findo mucita?' ³⁴mufwile mukalande ati, 'Abasha benu baba ni bakasunga ba fitekwa ukufuma kubulumendo bwesu ukufika na nomba, bonse fwebo, elo ne fikolwe fyesu.' Mucite ici pakweba ati mwikale mu musumba wa Gosheni, pantu onse kacema wa muselu ku bena Egypto."

Chapter 47

¹Eluntu Yosefu aishile kwingila mukati elo no kweba Farao ati, "Batata elo naba wesu, ifitekwa fyabo, ing'ombe shabo, elo nafyonse ifyo bakwata, balafikile ukufuma ku calo ca Kenani. Bona, bena bali mu calo ca Gosheni."

²Alipitile ba wabo ba sano elo no kuya kuba londola kuli Farao.³Farao aishile kulanda kuli ba wabo ati, Buahe ni ncito ndo mu bomba? "Baishile kulanda kuli Farao ati, "Aba bomfi bobbe ni bakacema, kwati fikolwe fyesu."

⁴Eluntu baishile kweba Farao ati, "Fwebo twishile nga abekashi abatalebebelela ukwikala mu calo. Takuli umulemfwe wa fitekwa fyaba bomfi bobbe, pantu icipowe cilibipishe mu calo ca Kenani. Eico kanshi, twapapata leka aba bomfi bobbe bekaleko mu calo ca Egypto."⁵Eluntu Farao aishile kulanda kuli Yosefu, ukutila, "Ba wiso elo naba wenu balishile kuli weba. ⁶Icalo ca Egypto caba mu nsambu shobe. Ikalika ba wiso elo naba wenu ku ncende iyabune, mu calo ca Gosheni. Nga ulushibilepo abaume baku ncenjela pali bo, ubabike nga

bakulolekeshapo pa fitekwa fyandi."⁷Eluntu Yosefu ailekuleta Yakobo wishi no kumulangisha kuli Farao. Yakobo aishile kupala Farao. ⁸Farao aishile kulanda kuli Yakobo ati, "Wikala imyaka inga?" ⁹Yakobo aishile kulanda kuli Farao ati, "Imyaka ya lwendo lwandi ili umwanda umo na makumi yatatu. Imyaka ya bwikshi bwandi ilifye iinono elo iyakukalipwa. Tashilepele kwati sha fikolwe fyandi." ¹⁰Eluntu Yakobo apalile Farao elo aishile kufuma ku cinso cakwe.

¹¹Eluntu Yosefu apele wishi elo naba wabo. Alibaputwilile incende mu Egypto, incende iya bune nganshi, mu calo ca Ramesses, pamo ngefyo Farao abakonkomeshe. ¹²Yosefu alikupela wishi ifilyo, ba wabo, elo naba mu ng'anda yakwa wishi bonse ukulinga nabo balikusunga. ¹³Nomba tamwali ifyakulya mu calo conse; pantu icipowe calicililemo. Icalo ca Egypto elo ne calo ca Kenani fyalyonaikile pa mulandu ne cipowe. ¹⁴Yosefu alikolongenye indalama shonse isho ishali mu calo ca Egypto elo namu calo ca Kenani, mukushitisha ing'ano kubekala calo. Eluntu Yosefu atwele indalama kuli Darao ku cipango. ¹⁵Uluntu indalama shonse ishamu calo ca Egyptoelo namu Kenani shapwile abena Egypto bonse balishile kuli Yosefu no kulanda abati, "Tupeko ifyakulya! Cindo twinga fwila apoli pantu indalama shesu na shilipwile." ¹⁶Yosefu aishile kulanda ati, "Nga cakuti indalama shenu shilipwile, leteni ifitekwa fyenu elo na ndibo nala mipela ifyakulya mukukabushanya ne fitekwa fyenu."

¹⁷Eico baliletele ifitekwa fyabo kuli Yosefu. Yosefu alibapele ifyakulya paku kabushanya naba punda, pafitekwa, elo naba kabalwe. Alibalishishe no mukate no kukabushanya ne fitekwa fyabo fyonse muli ulya mwaka. ¹⁸Uluntu ulya mwaka wa pwile, baishile kwisa kuli ye mu mwaka wakonkelepo elo no kulanda kuli ye ati, "Fwebo tatwafise nangu cimo kuli shikulu ukuti indalama shesu fwebo shilipwile, elo ne mikuni ya ng'ombe shonse shakwa shikulu. Takuli nangu cimo icishele ku menso yakwa shikulu, ukufumyakofye imibili yesu elo ne mpanga shesu. ¹⁹Cindo twinga fwila mu menso yenu, fwebo elo ne mpanga shesu mukukabushanya ne fyakulya, elo fwebo ne mpanga shesu twalaba aba bomfi kuli Farao. Tupeni fwebo imbuto pakuti fwebo tube no mweo elo twifwa, elo ne mpanga shesu shi ikalafye." ²⁰Eico Yosefu ashitile icalo conse ica mu Egypto ukushitila Farao. Eico umwina Egypto onse alishitisho inonde cakwe, pantu icipowe calicililemo. Muli iinshila, icalo conse caishile kuba cakwa Farao. ²¹Nomba abantu bena aishile kubacita abasha ukufuma ku mpela ya Egypto ukufika na kumpela ya mupaka umbi. ²²Ifyonde fye fya bashimapepo fyeka efyo Yosefu atashitile, pantu bashimapepo balikupoka amalipilo. Balikuya mu fyonde ifyo Farao abapele. Eico kanshi bena tabashitisho impanga shabo.

²³Eluntu Yosefu aishile kulanda ati, "Boneni, Ndi mishitile elo ne mpanga shenu lelo muli Farao. Nomba buleni ishi imbuto, elo mubyale mu mabala. ²⁴Pakusombola, mwebo muli nokupela icakulenga busano kuli Farao, elo ne fiputulwa fine fikaba fyenu, ku mbuto shamu fyonde elo ne fyakulya fya bomusunga elo nefya bana benu." ²⁵Bena bashile kulanda tai, weba wapususha imyeo shesu. Nga twingasanga uluse pa menso yenu. Fwebo tukabafye aba bomfi bakwa Farao." ²⁶Eico Yosefu alipangile ifunde ilyo ilikonkwa mu calo ca Egypto ukushinta na pali lelo.

Icakuti icakulengaa busano cakwa Farao. Fondefy fya bashimapepo efitali fyakwa Farao. ²⁷Eico Israeli aikele mu Egypto, mu calo ca Gosheni. Abantu bakwe bali nonkelele ifyuma mulya. Bena balifyalene elo no kusanduluka apakulu. ²⁸Yakobo aikele mu calo ca Egypto imyaka ikumi limo na cine lubali, Eico imyaka ya bumi bwakwa Yakobo yali umwanda umo na makumi yane na cine lubali. ²⁹Uluntu inshta ya palamine iya kufwa kwakwa Israeli, aishile kukuta umwana wakwe Yosefu elo no kwisa kumweba ati, "Nga cakuti ndisangile uluse pa menso yobe, bika ukuboko kobe munshi ya matanta yandi, elo unange icishinka elo ne cicetekelo. Napatata nebo wikanshika mu Egypto. ³⁰Uluntu nebo nkalala naba shifwe, weba ukampite ukumfumya mu Egypto elo no kunshika ku ncende ya fikolwe fyandi." Yosefu aishile kulanda tai, "nebo nkacita ngefyo fine walanda." ³¹Israeli aishile kulanda ati, "Lapa kuli nebo," elo Yosefu aishile kulapa kuli ye. Eluntu Israeli akontamikile umutwe musanshi bwakwe.

Chapter 48

¹Kyaishire panuma yaifi fintu, eryo umo asosere kuri Yese, "Roresha bawiso barewere." Asendere nayena bana bakwe abaume babiri, Manaseh na Efremu. ²Eryo Yakobo bamwebere, "Roresha, umwana obe umwaume Yosefe nafika mu kukubona," Isreari arikoseresha no kuikoronganika mu maka no kwikara pa busanshi. ³Yakobo asosere kuri Yosefe, "Resa wamaka abonekere kuri ne ku Ruzi mu kyaroy kya Kenani. Arimparire. ⁴Arandire kuri nebo, "Bona, nakakurenga ukufyara, eryo nakakufusha. Nkatantamikyaro. Nkaperay iyi inkyende ku nko shobe ifikwatwa fya muyayaya. ⁵Nomba abana bobey abaume, abo abafyerwe kuri we mu kyaroy kya Egipto eryo ninshi nshiraisa kuri webo mu Egipto, bandi. Efremu na Manaseh bakabay bandi, ngefyo Rubeni na Simoni baba abandi. ⁶Abana abo ukakwata ukufuma pari abay bakabay bobey; bakarembwabay panshi yabay mashinay yabay ndume yabay mu kubapyana. ⁷Rero kuri ne, eryod nakabwera ukufuma ku Padani, ku kiririshi kyandi Rakeri afwire mu kyaroy kya Kenani musnhiray, ninshi ari akiri areenda pari apataray ukuyay ku Efreti. Namushikire paryay pene panshiray yakuyay sku Efreti"(uku eku, Betere). ⁸Eryo Israeri abwene abaume bay kway Yosefe, atire, "Bay muri nani abay?" ⁹Yosefe atire kuri wishi, "Bay bandi abaume abo Resa ampera kuno." Israero atire, "Barete kuri nebo, ukutiray ningabapara." ¹⁰Rero amenso yakway israeriy yarefirway pa murandu wabay myakay yakwe, iki arifirway ukubonay. Iki Yosefe abaparamikay kuri yey, eryo abatomonay no kubafukatiray. ¹¹Israeriy atire kuri Yosefe, "Nshareenekera ukutiray nakabay ikinso kyobey nakabiriy, rero Resa ansuminishay ukubonay ababay bobey." ¹²Yosefe abafumishay ukufumay pakatay kay makasay yabay kway Israeriy, rero nombay kontamikay ikinso kyakwe kway sonde. ¹³Yosefe abapokere bonse, Eferemu ku kubokoy kwakway Israeriy ukway kukusoy, eryo na Manaseh ku kubokoy kway kwe ukway ku kusoy ku rubari rway kubokoy kway kukuryoy, no kubaretay mupepi na yey. ¹⁴Israeriy atambikay ukubokoy kway kukuryoy no kutambikay pa utwe wabay kway Efremu, uyo uwari umwaikyepoy eryo ukubokoy kway kukusoy pa mutwe wabay kway Manaseh. Aripuseney amabokoy, antu Manaseh ari riberiy. ¹⁵Israeriy apariray Yosefe, atire, "Resay uyo bashifwe Abrahamu na Isakiy baenderemoy, Resay uyo unsungiray napari bunoy bushikuy. ¹⁶Maraikay uyo uwampokororay kufiriy fyonse, engaparay abay abarumendoy. Rekeniy ishina ryandi rirembyey pari boy, eryo neshinay rway bashifwe Abrahamu na Isakiy. Rekeniy bakure muri kinkupitay pe sonde. ¹⁷Eryo Yosefe abwene wishiy aretambikay ukubokoy kway kukuryoy pa mutwe wakway Efremu, takyamusekeshey. Asenderay ukubokoy kway kway wishiy ukufumay pa mutwe wabay kway Efremu ukutwaray pa mutwe wabay kway Manaseh. ¹⁸Yosefe atire kuri wishiy, "Teifyoy, tatay; apoy uyuy eberiy. Bikeniy ukubokoy kway kuryoy pa mutwe wakwe. ¹⁹Wishiy arikeney no kutiray, "Ningishibay mwana wandiy, ningishibay. Nao wine akabay bantu, eryo akabay uwakindamay. Rero umwaikye wakwe akabay uwakindamishapoy ukukiray pari myey, eryo ne nko shakwe shikafurishay pe sonde." ²⁰Israeriy aribapariray buryay bushikuy na mashiwi aya, "Abantu bay Israeriy bakabirishay amaparay pa mashinay yenu nokutihray, Rekeniy Resay amirengay ukubay nga Efremu na Manaseh." Muri iyiy inshiray, Israeriy arengere Efremu ukubay umukuruy pari Manaseh. ²¹Israeriy asosere kuri Yosefe, "Bona, ndi mupepi no kufway, rero Resay akurabay naweboy, eryo akakubweshay na ku kyaroy kway bay wiso. ²²Kuri we, ngo yoy umoy uri pa muruy wabay bamunyunanay, uyo uoy napokere ku benay Amoniy ku rupangay rwandiy no butay."

Chapter 49

¹Eluntu Yakobo aishile kukuta abana bakwe abaume, elo aishile kulanda ati: "Kolonganeni mwebene pamo, ukuti nebo myebe icikacitika kuli mwebi kuntanshi. ²Kolonganeni mwebene elo no kukutika, mwebana baume bakwa Yokobo kutikeni kuli Irsaeli, wishinwe. ³Rubeni, webi ulibeli lyandi, ubulamba bwandi, elo ukutampa kwa bukose bwandi. Wali pualamo mu bucinami, elo wali pulamo mu maka. ⁴Taupindulwa kubati menshi aya kobutuka, webi tawaka cindame, pamulandu walile kunina ku busanshi bwakwa wiso. Eluntu webi wabukoweshe; webi walile kunina pa butanda bwandi. ⁵Simeoni elo na Levi bena niba wabo na wabo. Ifyanso ifya bukakashy fyena empanga shabo. ⁶Umweo wandi wena, tekuti wise mukati kamapange yabo; tekuti uilunde mukukumana kwabo, pantu umutima wandi walikwata umucinshi uukulu palico. Pantu mubukali bwabo bena bali paille abantu. Cena cali cakubasansamusha ukuti bena bamanikile ing'ombe. ⁷Ubukali bwabo nabutupwe, pantu cena cali cakutopwa-- elo ubukali bwabo nabo, pantu cena cali buluku. Nebo nkababanya muli Yakobo elo no kubasalanganya muli Irsaeli. ⁸Yuda ba ndume yobe bakakulumbaya webi. Ukuboko kobe kukaba pamikoshi yaba lwani bobe. Abana baume bakwa wiso bakakufukamina webi. ⁹Yuda ena mwana wa nkalamo. We mwana wandi, webi waliya kunina ukufuma kufyo waikata. Ena alambalala panshi, alilambalala kubati ni nkalamo iilume, kubati ni nkalamo iikota. Ninani uwingapama ku kumubusha? ¹⁰Ubufumu tabwakafumepo pali Yuda, nangu inkonto ya bufumu ukufuma pakati kamakasa yakwe, mpaka Shilo akese. Inko shikamunakila ena. ¹¹Alekakila impunda yakwe ku mwangashi, elo no mwana wa mpunda yakwe iikota ku mwangashi uwasoboloka, ena alisamba amalaya yakwe mu mwangashi, elo umwingila wakwe mu mulopa wama kilapsi. ¹²Amenso yakwe yakaba ukufita kubati mwangashi elo ameno yakwe ukubuta kubati mukaka. ¹³Sebulani akekala palulamba lwa bemba. Ena akaba icabu ca mato, elo umupaka wakwe ukafuntukila kuli Sidoni. ¹⁴Isakari ena ni mpunda iyakosa, iya lambalala pakati kamacinka ya mpanga. ¹⁵Ena alibwene incende yakutanshishapo iisuma elo impanga iyakusekeshi. Akapetamika ukubeya kwakwe ku cisendo no kuba umu bomfi wamu laasa. ¹⁶Dani akapingula abantu bakwe ngo mutundu umo mu mitundu yakwa Irsaeli. ¹⁷Dani akaba insoka mumbali ya musebo, insoka iya busungu mu nshila iyo iisuma ifitende fyakwa kabalwe, pakutula unininepo awa ubunseneme. ¹⁸Nebo nalolela pe pusukilo lyobe, Yaweh. ¹⁹Gadi-- abapupu bakamusansa, nombi akabasansa bena pafitende fyabo. ²⁰Icakulya cakwa Ashere cikaba cikankala, elo akafumye ifyamalila ya shamfumu. ²¹Naftali ni nsebuli iyakakuluka; ena akakwata abana abasuma. ²²Yosefu mu sambo wa cimuti uutwalisha, musambo wa cimuti uutwalisha aperi nakamfukumfuku, uyo utumisambo twakwe twanina ukucila icibumba. ²³Abamata bakamutendeka ena no kulasa pali ena elo no kumucusha. ²⁴Nombi ubuta bwakwe bukashala nabuipikanya, elo amaboko yakwe yakaba ayakusalapuka pamulandu wa maboko yawa bulamba bwakwa Yakobo, pamulandu we shina lyakwa kacema, icilibwe cakwa Irsaeli. ²⁵Lesa wakwa wiso akafwaya webi elo Lesa wa bulamba akakupala webi na mapalo ya mulwelele mu mulu, amapalo ya pakushika apalambalala panshi, na mapalo yamabele ne fumo. ²⁶Amapalo yakwa wiso yakulu ukucila amapalo ya mpili shakale nangu ukukabila kwa fintu fya mutumpili twakale. Fyena na fibe pa mutwe wakwa Yosefu, nangufye ni pacisote ca mutwe wa mwana wamfumu waba wabo. ²⁷Benjamini mu mbulu wa nsala. Kulucelo akolya ico ekte, elo kucungulo bushiku akoyabanya icakutapwa. ²⁸Iyi emitundu ikumi na ibili iyakwa Irsaeli. Ifi efyo wishibo aishile kulanda kuli bo uluntu aishile kubapala. Cila muntu ena alibapalile ne palo lyakwe. ²⁹Eluntu abakambishe no kulanda kuli bo, "Nebo ndifye mukufwa elo no kuya ku bantu bandi. Nebo mukanshike ne fikolwe fyandi mulu cengo ulu lwaba mu mpanga yakwa Efulone umina Hiti, ³⁰mulucengo ulu ulwaba mu mpanga yaku Makipela, iya palamina na Mamre mu calo caku Kenani, impanga iyo Abrahamu ashitile nge yakushikamo ukufuma kuli Efulone umwina Hiti. ³¹Kulya kwine eko bashikile Abrrahamu elo na Sara umukashi wakwe; kulya kwine eko bashikile Isaki elo na Rabeka umukashi; elo kulya kwine nebo eko nashikile Leya. ³²Impanga no lucengo ululimo fya shitiwe ukufuma ku bantu bakwa Hiti." ³³Uluntu Yakobo apwishishe aya makambisho ku bana bakwe abaume, ena sumbwilile amakasa yakwe pa busanshi, aishileka no mweo wakwe, no kufwa ukuya ku bantu bakwe.

Chapter 50

¹Eluntu Yosefu alangulukile icakuti aishile kufubukila pa cinso cakwa wishi, elo alilile pali wishi elo aishile kumutomona. ²Yosefu alikonkomeshe aba bomfi bakwe bashing'anga ukumya wishi. Eico nabakondapa baishile kunga Israeli. ³Bena balisendele inshiku amakumi yane, pantu iyyi eyali enshita yakupwililika iya kumika. Abena Egypto balimuloseshe pa nshiku amakumi cine lubali. ⁴Uluntu inshiku shakulila shaishile kupita, Yose aishile kulanda kuba mung'anda yakwa Farao, nokulanda ati, "Nga cakuti nomba nebo ndisangile ukutemwikwa mu menso yenu, napapata landeni kuli Farao, ati, ⁵Tata alilengele nebo ukulapa, alandile ati, "Bona, ndifye mukufwa. Ukanshike mu cilindi candi ico nebo naimbie palwandi mu calo caku Kenani. Kulya eko ukanshike." Nomaba lekeni nebo nine nokuya kushika tata, elo eluntu nkaluka." ⁶Farao aishile kwasuka at, "Kabiye no kushika wiso, ngefyo ena akulengele ukulapa." ⁷Yosefu alininine ukuya shika wishi. Bonsefye bashimucindikwa bakwa Faro balile nao-- abakulu bamu ng'anda yakwe, bonsefye bashimucindikwa bamu calo ca Egypto, ⁸na bonsefye abamu ng'anda yakwa Yosefu naba wabo, naba mung'anda yakwa wishi. Lelo abana babo abanono, ifitekwa fyabo, ne ng'ombe shabo fyalishele mu calo caku Gosheni. ⁹Amaceleta naba baume bapali bakabalwe nabo balile nao. Lyena lyali libumba lya banu ilikulu nganshi. ¹⁰Uluntu bena baishile kufika ku cipuulilo cakwa Atadi kubushilya bwa Yodani, bena baliloseshe ukullosha ukukulu elo ukwabulanda. Kulya Yosefu alicitile ukullosha kwa nshiku cine lubali pali wishi. ¹¹Uluntu abekashi ba mucalo, abena Kenani, baishile kubona ukullosha mucipuulilo cakwa Atadi, bena baishile kulanda ati, "Ici cintu cabulanda nganshi pa bena Egypto." Ici eco bakutile incende ati Abele Mismemo, iya bushilya bwa Yodani. ¹²Eico abana baume bakwe balicitile Yakobo ngefyo ena abakambishe. ¹³Abana baume bakwe balimusendele ku calo ca Kenani no kumushika mulucengo mumpanga ya Makipela, mupepi na Mamre. Abrahamu alishitile ulucengo pamofye ne mpanga nge ncende ya kushikamo. Ashitile ukufuma kuli Efulone umwina Hiti. ¹⁴Panuma aishile kushika wishi, Yosefu aishile kwalulukila ku Egypto, ena, pamofye naba wabo, elo nabonsefye abamutwele ku kushika wishi. ¹⁵Uluntu ba wabo bakwa Yosefu baishile kubona ukuti wishibo alifwa, bena baishile kuanda ati, "Cikaba shani nga Yosefu aikatilila kubukali pali fwebo no kufwaya ukulandula muli bonsefye ububi ubo twacitile kuli ye?" ¹⁶Eico balikonkomeshe ku cinso cakwa Yosefu, ukulanda ati, ¹⁷"Mukebe Yosefu ici, "Napapata belela ba wenu uluse pa flubo fyabo napesambi lyabo uluntu bena bacitile ububi kuli webu." Nomba napapata belela uluse aba bomfi bwakwa Lesa wakwa wiso." Yosefu alilile uluntu baishile kulanda kuli ye. ¹⁸Ba wabo lyakwe nabo balilile no kulala ubunkupeme panshi ku cinso cakwe. Bena baishile kulanda ati, "Bona, fwebo tuli ba bomfi bobe." ¹⁹Lelo Yosefu aishile kubasuka ati, "Mwitina. Bushe nebo naba mwipunda lyakwa Lesa?" ²⁰Kuli mwebo, mwaiminine pakucita ububi kuli nebo, lelo Lesa aiminine ukucita ubune, ukupususha imyeo shabantu abengi, ngefyo mwebo mwa bona lelo. ²¹Eico nomba mwitina. Nebo nkasakamana pali mweo nabana benu abanono." Alibatalalike muli iyinshila no kulanda cikuku ciuku ku mitima yabo. ²²Yosefu alikele mu Egypto, pamo nolupwa lwakwa wishi. Aikele imyaka umwanda umo elo ne kumi limo. ²³Yosefu alibweneko naba mwana Efulemu ku nkulo iyakulenga shitatu. Kabili alibweneko naba mwana Makri umwana mwaume wakwa Manase, abo ababikilwe pa makufi yakwa Yosefu. ²⁴Yosefu aishile kulanda kuli ba wabo ati, "Nebo nalafwa; lelo Lesa cine cinefye akesa kuli mwebo no kumitungulula ukunina ukufuma muli cino calo ukuya ku calo ico ena alapile ukucipela kuli Abrahamu, kui Isaki, elo na kuli Yakobo." ²⁵Eluntu Yosefu alengele abana bakwa Israeli abaume ukulapa umulapo. Ena aishile kulanda ati, "Lesi cine cinefye akesa kuli mwebo. Pali iyo nshita mwebo mukasende amafupa yandi ukufuma kuno." ²⁶Eico Yosefu alifwile, imyaka umwanda umo elo ne kumi limo. Baishile kumika elo ena aishile kubikwa namu mbokoshi mu Egypto.

Exodus

Chapter 1

¹Aya mashina ya bana baume bakwa Israeri abaishire mu Egypto na Yakobo, kira muntu na bang'anda yakwe: ²Rubeni, Simeoni, Rebi, na Yuda, ³Isaka, Zeburoni, na Benjamin, ⁴Dan, Nafutari, Gadi, na Asheri. ⁵Abantu bonse abamubufyashi bwakwa Yakobo bari amakumi kine rubari mu mpendwa. Yosefu emo ari mu Egypto. ⁶Eryo Yosefu, na bamunyna wakwe bonse, ne nkuro yonse irya yarifwire. ⁷Abana bakwa Israeri bafyarisha, no kufurisha apakaramba mu mpendwa na ukuba abakosa sana; impanga yaisushiwemo na bena. ⁸Nomba rirya imfumu ipya yaimine mu Egypto, umo ushaishibe parwa kwa Yosefu. ⁹Atire ku bantu bakwe, "Boneni, abana bakwa Israeri bafurisha kabiri bakosesha ukukira fwebo. ¹⁰Iseni, tubakite amano, epari batwarira ukufura mu

mpendwa, kabiri iryo uburwi bukatuponena, nabo bakairunda ku barwani besu, bakarwa na fwe, kabiri no kufuma mu kyaro."¹¹Eikyo babikire bakiroro bamirasa pari bo ku kubakyururusha na imirimo ya kosa. Abena Israeri bakurire Farao imisumba ya matara: Pithom na Ramese. ¹²Rero ifyo abena Israeri, babakyururushe, eflyo bafurireko mu mpendwa no kusarangana. Eikyo abena Egypto batinine abena Israeri.¹³Abena Egypto bakyururishye abena Israeri ku mirimo. ¹⁴Barengere ne myendo yabo ukushikitika ku kubomba ukwayafya kwiroba na ku matafwari, na ku kubomba konse kwa mwibara. Fyonse umurimo onse uo barebomba wari uwakosa.¹⁵Eryo imfumu ya ku Egypto atire kuri bana kimbusa aba ba Hebere; ishina rya kya umo ryari ni Shifura, na umubiye ni Puah. ¹⁶Atire, "Eryo ukafyarisha abanakashi ba ba Hebere pa kufyasha, mukabone eryo bakafyara; Nga mwana mwaume, nomba muringire ukumwipaya; rero nga mwana mwanakashi, ena aringire ukuba no mweo." ¹⁷Rero banakimbusa baretina Resa kabiri tabakitire ifyo imfumu ya ku Egypto yabebere; rero, barekere na bana abaume babe no mweo.¹⁸Imfumu ya ku Rgypto yakutire bakakimbusa, no kutira kuri bo, "Murandunshi mwakitira ifi, kabiri no kureka umwana mwume ukuba no mweo?" ¹⁹Banakimbusa baasukire kuri Farao, "Abanakashi aba Hebere tababa kwati bena Egypto. Barikosa kabiri bapapa ribe banaimbusa tabaraisa."²⁰Resa akingirire banakimbusa aba. Abantu barefurirako mu mpendwa kabiri bari abakosa sana. ²¹Pamurandu wakutira banakimbusa baretina Resa, aribapere abana. ²²Farao akonkomeshe abantu bakwe, ukutira, "Mufwire ukuposa umwana onse umwaume wafyarwa mu muronga, rero umwana one umwanakashi mukamureke akabe no mweo."

Chapter 2

¹Nomba umwaume wa mu mukowa wa Rebi aupire umwanakashi wa mu bwina Rebi. ²Umwanakashi arimite no kufyara umwana mwaume. Eryo abwene ukutira no mwana mwaume uwamweo, ari mufishire pa myeshi itatu. ³Rero eryo afirirwe ukumufisa, kabiri amuburire ikipe kya makinda no ku mansako bitumene na sefete. Eryo abikiremo umwana no kukibika mufisonge pa mbari ya muronga. ⁴Nankashi yakwe aiminine akataramukira ku kubona finshi fingakitika kuri o. ⁵Umwana mwanakashi wakwa Farao atetemukire ku kusamba ku muronga na babomfi bakwe bareenda pa mabri ya muronga. Aribwene ikiye mukati ka fisonge mu menshi kabiri atumine ababomfi bakwe ukutira bengayasenda. ⁶Eryo aisiwire, abwene umwana. Boneni, umwana umwaume arerira. Amukwatire inkumbu no kutira, "Uyu ni umo uwa mubana ba bena Hebere." ⁷Eryo nkashi ya mwana atire ku mwana mwanakashi wakwa Farao, "Bushe kuti nayafwaya umwanakashi umwina Hebere uwakusungirira umwana?" ⁸Umwana mwanakashi wakwa Farao atire kuri o, "Kabiye." Kabiri umukashana umwaikye aire no kusenda nyina rya mwana. ⁹Umwana mwanakashi wakwa Farao atire kuri nyina wa mwana, "Senda uyu mwana no kunsungirako, na ine nkakupera amaripiro." Nao umukashana aburire umwana no kumusunga. ¹⁰Eryo umwana akurire, arireterwe ku mwana mwanakashi wakwa Farao kabiri aishireba umwana mwaume wakwe. Amwinike ne shina ryakwe Mose nokutira, "Pantu mu menshi emo na mwabwire." ¹¹Eryo Mose akurire, aire ku bantu bakwe na ukubona imirimo yabo iyakosa. Abwene umwina Egypto areuma umu Hebere, umo uwa mu bantu bakwe. ¹²Arorekeshe konse konse no kubona ukutira takuri nangura umo, aipeye umwina Egypto kabiri no kufisa umubiri mu mukyanga. ¹³Afumine ubushiku bwakonkerepo, kabiri abona abaume babiri aba Hebere bakirarwa. Aarndire kuri umo uwarubire, "Kinshi ikyo ureumino mubiyo?" ¹⁴Rero umuntu arandire, "Nani akukuitire ukube intungurushi no kupingura pari fwebo? Bushe arepangira ukwipaya nebo ngefyo waipeye umwina Egypto?" Eryo Mose aishireba no mwenso no kuranda, "Ikyo nakitire nakishibikwa na kuri bambi." ¹⁵Nomba iryo Farao aufwire parwa iki, aenseshe ukwipaya Mose. Rero Mose afyukire ukufuma kuri Farao no kwikara mu mpanga ya Midiani. Uko aikere panshi mupepi ne kishima. ¹⁶Nomba shimapepo wa ku Midiani akwete abana banakashi kine rubari. Baishire ku kutapa amenshi, no kwisusha ifya kunwenako inama sha bashibo. ¹⁷Bakakyema baishire na ukweshia ku batamfya, rero Mose aire no ku bafwa. Eryo anunshishe umukuni wabo. ¹⁸Eryo abakashana baire kuri wishibo Reuri arandire, "Muurandu nshi wasangirwa pa ng'anda bwangu rero?" ¹⁹Barandire, "Umwina Egypto atupokorwere kubakyemi. Kabiri na tutapirako na menshi no kunwisha umukuni." ²⁰Arandire ku bana bakwe abanakashi, "Nikwi uko ari? Murandunshi mu mushirire? Mwiteni pakutira engarya ikyakurya na fwebo." ²¹Mose asumine ukwikara na umuntu uyo uwamupere umwana mwanakashi wakwe Ziporah mu kyupo. ²²Afyere umwana mwaume, na Mose amwinike ishina ryakwe Gershomu; arandire, "Nari umwikashi mu mpanga ya bweni." ²³Pa nshita yakunuma imfumu ya ku Egypto yarifwire. Nomba abena Israeri barepatisha ukubomba inkito iyabusha. Baririre ku kufwaya ukubafwa, no kurira kwabo kware kuri Resa pa murandu wa kurira kwabo. ²⁴Eryo Resa aumfwire ukurira kwabo, Resa aibukishe ikipangano ikyakwe apangire na Abrahamu, na Isaki, na Yakobo. ²⁵Resa abwene abena Israeri, kabiri aumfwire imibere yabo.

Chapter 3

¹Nomba Mose arekukyema ifitekwa fyakwa wishi fyara Yeturo, uwari shima pepo ku Midya. Mose epakureta umukuni wa fitekwa ku matororo ukutari eryo afika na ku Horbu, ku rupiri rwakwa Resa. ²Uku eko maraika wakwa Yahwe Resa amubonekere mu rubingu rwa muriro muwarebirima mu kimpusa. Mose epakuroresha, boneni, ikimpusa kirepya, rero umuriro warepya mu kimpusa twareimina pa muru. ³Mose epakusosa ati, "Ndepiribukirako pakutira mbone ikipesha amano, kinshi ikimpusa takirepira." ⁴Eryo Yahwe Resa abwene ukutira apiribukirako ukuya kubona, Resa epakumwita mu kimpusa no kuranda ukuti, "Mose, Mose, "Mose, asosere, "Ninebo ndi pano." ⁵Resa arandire ati, "Wiparama mupepi! Fura insapato shobe kumakasa yobe, pantu inkyende wimininepo ya mushiro iyasarwa kuri nebo." ⁶Akonkenyepo nokutira, "Ninebo Resa wa kwa shifwe obe, Resa wakwa Abrahamu, Resa wakwa Isaki, na Resa wakwa Yakobo." Eryo Mose aifimbirepo pa menso, pantu aretina ukuroresha Resa. ⁷Yahwe asosere, "Nabona ubukyushi bwa bantu bandi mu Egypto. Naryumfwa inkuta shabo pa murandu wa bakasonkesha babo, pantu naribona ubukyushi bwabo. ⁸Naisa pano ukwisa mukubarubura ukubafumya mu kutekwa ku bena Egypto no kubatwara ku murundu urya uusuma, umurundu uukuru, umurundu uupongorora umukaka no buki; ku nkyende ya bena Kenani, abena Hiti, abena Amori, abena Perizi, abena Hibiti, na bena Jebu. ⁹Nomba ukurira kwa bantu abena Iaraeri nakufika kuri nebo. Nakukirisha nibona urukakara rwa bena Egypto fintu barebakyusha. ¹⁰Nomba, narakutuma kuri Pharaoh ufumye abena Israeri, mu Egypto." ¹¹Nomba Mose epakuranda kuri Resa, "Ninebo nani, uwakuti ndeya kuri Pharaoh no kufumya abena Israeri mu Egypto?" ¹²Resa epakumwasuka, "Ndeba nawebo inshita yonse. Iki ekirangiriro kuri webi ikyakubwenako ukutira webi narikutuma. Eryo ukafumya abantu bandi mu Egypto, ukarampempera pari uru rupiri. ¹³Mose epekuranda kuri Resa, Eryo nkaya ku bena Israeri nkabeba ukutira, 'Resa wafikorwe fyenu nantuma kuri mwebi,' Eryo nga basosa kuri nebo, 'Bushe ninani ishina ryakwe?' Bushe nkaranda shani kuri bo?" ¹⁴Resa asosere kuri Mose, "NABA EFYO NABA." Efyasosere Resa, "Ufwire ukusosa ku bena Israeri, 'ABA ewantuma kuri mwe.'" ¹⁵Resa kabiri asosere kuri Mose, "Ukarande ku bena Israeri ukuti, Yahwe, Resa wafikorwe, Resa wakwa Abrahamu, Resa wakwa Isaki na Resa wakwa Yakobo, euntumine kuri mwe. Iri eshina ryandi umuyayaya, nefi efiyo muri nokumbika mu mitima yenu ukubikako ne nkuro shenu shonse. ¹⁶Kabiye ukekare na bakaramba bonse abena Israeri, ukasose ukutira, 'Yahwe, Resa wafikorwe fyenu, Resa wakwa Abrahamu, Resa wakwa Isaki, Resa wakwa Yakobo, akibonekera kuri nebo no kuranda ukutira, "Nabona mwebi ifyo baremikita ku bena Egypto. ¹⁷Namiraya ukutira ndinokumifumya mubusha bwa ku bena Egypto no kumutwara ku murundu wa ku Kenani, Hiti, Amori, Perizi, Hibiti na Yebu, umurundu upongorora umukaka no buki.'" ¹⁸Bari nokumfwa kuri webi. Webi pamo na bakaramba ba mu Israeri mufwire ukuya ku mfumu ya bena Egypto, no kumweba ukutira, Yahwe, Resa wa ba Hebere, natukumanya. Eikyo tusuminishe urwendo rwakuya mu matororo pa nshiku shitatu, pakutira tukayepera irambo kuri Yahwe, Resa wesu. ¹⁹Rero ningishiba ukutira imfumu ya Egypto tayakamisuminishe ukuya, kanofye ku kuboko kwakosa. ²⁰Nkatambikira ukuboko pakurwisha abena Egypto nkakita ifisungusho pari bo. Panuma ya ikyo, ari nokumisuminisha ukuya. ²¹Nkaperi abena Egypto ikitemwiko kyakumutemwa, iryo mukaya mwikaya minwe nkutwa. ²²Namayo onse umwina Israeri akarombe sirufa na goride pamopene nefyakufwara ku mwinamuparamano nangu na mayo onse umwinamuparamano bekara nankwe mupepi. Mukafwike abana benu abanarume na ba namayo. Muri iyi nshira muri no kutapa ikyuma kya bena Egypto.

Chapter 4

¹Mose ayasukire, "Bushe nga kyakutira bakana ukuketekera nebo nangura ukumfwa eryo bakasose ukutira, 'Yahwe takubonekere?'" ²Yahwe asosere ukutira, "Bushe kinshi ikyo wikete mu minwe?" Mose asosere, "Ninkonto." ³Yahwe asosere ukutira, "Posa panshi." Mose epekuposa inkonto panshi, nayo yasangukire insoka. Mose abutukire kunuma. ⁴Yahwe asosere kuri Mose, "Tambarika uikate ku mukira." Eryo atamabrikirapo amaboko no kukuta insoka. Nayo yasangukire inkonto nakabiri mu minwe yakwe. ⁵Iki ni pamurandu wakutira, basumine ukutira Yahwe, uwitwa Resa wafikorwe, Resa wakwa Abrahamu, Resa wakwa Isaki, Resa wakwa Yakobo, akikubonekera." ⁶Yahwe na kabiri asosere kuri ye, "Nomba bika iminwe yobe mukati ka mwingira obe. "Eikyo Mose aingishe iminwe mukati ka mwingira wakwe. Iryo aishirefumya iminwe yakwe, boneni, iminwe yakwe ikisansa nakisura fibashi, kibutire nga ubunga bwa mfura. ⁷Yahwe asosere ukutira, "Bika iminwe yobe mu mwingira na kabiri." Eryo Mose abikire iminwe mu mwingira na kabiri, eryo afumishe, abwene ukutira naipora na kabiri, nga ifyari umubiri wakwe onse. ⁸Yahwe asosere ukutira, "Nga kyakutira tabasumine- ngatabakomfwe ku kirangiriro kyakubarirapo ikya maka yandi no kukana kisumina, awe ryena barinokusumina mu kirangiriro kya bubiri. ⁹Nga kyakutira tabasumine muri ifi firangiriro fyonse ifya maka yandi, nangu bakafirwe ukumfwa kuri we, awe ninshi ukabure amenshi ya muri bemba nokwitira pamurundu apauma. Amenshi uri no kubura yakasanguka umuropa pa musumba uwauma." ¹⁰Awe Mose asosere kuri Yahwe, "Shikuru," Nebo nshaishiba ukuranda, ukutampafye nakukare ukushintafye na papene ureranda no musha obe. Nshiranda bwino no rurimi rurakakata." ¹¹Yahwe asosere kuri ye, "Bushe uwapere umuntu akanwa nani? bushe nani arenga ukuti umuntu abe kiburu nangurafye nkoma matwi nangu ukubona nangu impofu? Bushe tenebo wine Yahwe?" ¹²Eikyo kanshi kabiye, narasunga akanwa kobe no kukafunda ifyakuranda." ¹³Nomba Mose asosere, "Shikuru, napapata, tumeni umuntu umbi, mutume untu mwingatemwa ukutuma." ¹⁴Eryo Yahwe afurirwe Mose. nokuranda ukutira, "Nga Aroni, umwaikye obe, umwina Revi? Ningishiba ukutira kuti aranda bwino. Nakukirisha, naisa na mukukumanya, na rintu areisa kubona aresansamuka mu mutima wakwe. ¹⁵Wararanda no kumweba amashiwi yakusosa mukanza kakwe. Naraba na kanwa kobe na kanwa kakwe, ndemuranga nekyakukita. ¹⁶Areya randa ku bantu mu nsambu shobe. Areyaba akanwa kobe, naiwe ureya kuri ye nga nebo, Resa. ¹⁷Warasenda inkonto mu minwe yobe. Ku nkonto ureya kita ifirangiriro." ¹⁸Awe Mose abwereremo kuri Yeturo wishi-fyara no kuranda ukutira, "Rekeni nebo ndeya pakutira mbwerere kuri ba rupwa rwandi ku Egypto no kubona nga kyakutira bakiri abatunturu." Yeturo asosere kuri Mose, "Kabiye umutende." ¹⁹Yahwe asosere kuri Mose mu Midia, "Kabiye, bwereramo ku Egypto, pantu abaume bonse abarefwaya ukurwisha umweo obe barifwa." ²⁰Mose epakusenda abana bakwe, abakashu no kubaninika pari punda. Epakubwereramo ku musumba wa Egypto, Mose aire nasenda ne nkonto yakwa Resa wakwe mu minwe. ²¹Yahwe asosere kuri Mose, "Eryo ukabwereramo ku Egypto, ufwire wabona ukutira wakita fyonse ifipeshu mano fyonse nkupere ukukita ribe taurafika kuri Farao. Nomba narakosha umutima wakwe, kabiri tareke na bantu ukutira bareya. ²²Ufwire ukranda kuri Farao ukuti, 'Ifi efyo Yahwe akiranda ukutira, Israeri mwana wandi umwaume, iberi ryandi, ²³nderanda kuri weba, 'Reka umwana wandi areya, pakutira areya mpepa.' omba epo wakanya ukutira areya, naraipaya umwana obe, iberi ryobe." ²⁴Nomba iryo bareya munshira, iryo baiminine pa murandu washiku, Yahwe epekumukumanya Mose no kwesha ukumwipaya. ²⁵Awe Ziporah epakubura ikitubo kya kwere no kuputura ubwamba bwa mwana wakwe umwaume, no kukikata ku makara yakwe. Awe na mayo epakuranda ukutira, "mukine kine niwe shibwinga we muropa wandi." ²⁶Eikyo Yahwe epakumusha eka. namayo epakuranda ukutira, Niwe shibwinga wa muropa" pa murandu wakusemburwa. ²⁷Yahwe asosere kuri Aroni ukutira, "kabiye mu matororo ukakumanye Mose." Aroni epakuya, epekumukumanya pa rupiri rwakwa Resa, no kumutomona. ²⁸Mose aebere Aroni amashiwi yonse aya kwa Yahwe ayo amutumine ukuya mweba na pafisungusho na maka yakwa Yahwe ayo amukonkomeshe ukukita. ²⁹Awe Mose na Aroni epakuya ikara pamo na bakaramba abena Israeri. ³⁰Aroni epakurondorora amashiwi yonse ayo Yahwe arandire kuri Mose. Kabiri akitire ne fisungusho fyonse ifyo Yahwe ku maka yakwe akitire mu menso ya bantu. ³¹Abantu epekusumina. Iryo baumfwire ukutira Yahwe aripempura abena israeri no kuma ifyo barekyura no kuririshika kwabo, eryo bawire panshi no kutampa ukumupepa.

Chapter 5

¹Panuma ya ifi fintu fyakitikire, Mose na Aroni baire kuri Farao no kutira, "Ifi efyo Yahwe, Resa wakwa Israeri aranda: 'Reka abantu bandi bareya, no kukwata umutebeto mu matororo.'" ²Farao asosere, "Yahwe nani? Ninshi naraumfwira kwi shiwi ryakwe no kuureka muye? Yahwe nshamwishiba; nakukirisha, nshareke Israeri aye." ³Basosere, Resa wa ba Hebere natukumanya. Reka tureya pa rwendo rwanshiku shitatu mu matororo no kwipaira Yahwe Resa wesu irambo pakutira etwipaya ku kikuko nangura urupanga." ⁴Rero imfumu ya bena Egypto yasosere kuri bo, "Mose na Aroni ninshi mwarasendera abantu ukufuma mu mirimo yabo? Bwekereni ku mirimo." ⁵Nakabiri asosere, "Abantu nomba nabafura mu kyaroyesha, kabiri murebasesha ukubomba imirimo yabo." ⁶Pa bushiku bumu bwine, Farao apampamike ikiye ku bakinkisha abantu na kiroro. Atire, "Farao asosere, ⁷"Ngafintu mwarekita, tamufwire ukuronganika ikyani kya kupera abantu ukurangira ingyerwa. Rekeni baye baifwaire ikyani abene. ⁸Panuma ya ikyo, mufwire mwaipusha impendwa ya ngyerwa imo ine neyo barepanga kare. Mwisumina impendwa ya kyepa iyo, pantu banang'ani. Eikyo bareirishanishisha abati, 'Tureke tureya pera Resa wesu irambo.' ⁹Rundeniko kabiri beumfwira amashiwi yabufi." ¹⁰Awe abarekinkisha abantu ukubomba eryo nabakiroro babo baire no kwishibisha abantu. Batire, "Ifi efyo Farao asosa: 'Nshamiperepo ikyani neryo kimo.' ¹¹Mwebo mwebene mwaraya no kufwaya ikyani ukuri konse eko mwikakisanga, rero mirimi yenu tauakypereko." ¹²Eikyo abantu basarangene ikyaroyesha kyonse ikay Egypto mukufwaya ikyani. ¹³Bakiroro babo bakonkenyepo ukubeba ukutira, "Pwisheni imirimo yenu, nga firya fine mwarekita iryo twaremupera ikyani." ¹⁴Bakiroro ba kwa Farao bareuma bakiroro ba kwa Israeri, abo ebo basarire ukuba abakaramba pa babomfi. Bakiroro bakwa Farao baritwaririre ukwipusha abena Israeri ukuti, "Ninshi iyo tamupangire amabwe ayarefwaikwa, irero no bushiku bwafumineko, ngafintu mwarekita kare." ¹⁵Eikyo bakiroro bakwa Israeri baishire kuri Farao no kuirishanya. Batire ukuti, "Kinshi ikyo mwakitira iki ku babomfi benu?" ¹⁶Tkuri ikyani ikireperwa ku babomfi benu nakarya rero baretweba ukutira, 'Pangeni amabwe!' Fwebo, fwebabomfi benu, nomba turepumwa, rero no pamurandu wa bantu benu." ¹⁷Rero Farao asosere, "Muri abang'ani! Muribang'ani! Muretira, 'Turekeni tuye tuture irambo kuri Yahwe.' ¹⁸Kanshi nomba bwerereri ku kirimo. Ikyani kyaraperwa kuri mwebo, rero impendwa ya mabwe ibefye kimokine." ¹⁹Bakiroro ba bena Israeri barishibe ukuti bari mubwafya iryo babebere ukutira, "Tamufwire ukukufwaya impendwa ya mabwe ya kirabushiku." ²⁰Bakumenye Mose na Aroni, abatareme panse yakipango, iryo barefuma kuri Farao. ²¹Basosere kuri Mose na Aroni, "Resa amuroreshopo no kumupanika, pantu na mutureterera pa menso ya kwa Farao na babomfi bakwe. Namubika urupanga mu minwe yabo ukutira batwipaye." ²²Mose abwerere kuri Resa no kutira, "Shikuru, kinshi mwakitira ububi kuri aba bantu? Kinshi mwantumine kuri bo mukutendeka?" ²³Epofye naishire kuri Farao mukuranda kuri ye mwishina ryenu, arirenga ububi paryaba bantu, kabiri tamupuswishe abantu benu nakarya."

Chapter 6

¹Eryo Yahwe asosere kuri Mose, "Nomba warabona ikyo narakita kuri Farao. Warabona iki pantu arabarekerao pa murandu wauboko kwandi ukwakosa. Pamurandu wa kuboko kwandi ukwakosa, akabatamfya ukufma mu kyaroyakwe.²Resa arandire dkuri Mose no mwweba ukutira, "Nine Yahwe. ³Nabonekere kuri Abrahamu, na kuri Isaki, na kuri Yakobo nga Resa uwa maka yonse; rero peshina ryandi, Yahwe, nsharange ukwishiba kuri bo. ⁴Kabiri narapamike ikipangano kyandi nabo, pakuti mbapere ikyaroyakya Kenani, ikyaroyabairemo nga barebeshi, ikyaroyabaendawikemo. ⁵Nakabiri, ningumfwa ukurira kwa bena Israeri abo abena Egypto bateka ubusha, kabiri ningishiba ikipangano kyandi. ⁶Eikyo, randa ku bena Israeri, 'Nine Yahwe. Nkamupokorora ku busha mwabamo ku bena Egypto, kabiri nkamupokorora ukufuma mu maka yabo. Nkamirubura ku kuranga amaka yandi, na kubupingushi ubukaramba. ⁷Nkamibura ukuba abantu bandi, kabiri nkaba Resa wenu. Mukeshiba ukuti ninebo Yahwe Resa wenu, uwamifumisha mubusha bwa bena Egypto. ⁸Nkamureta mu kyaroyakyo naraire ukupera kuri Abrahamu, kuri Isaki, na kuri Yakobo. Kabiri nkakipera uri webonyakuba ikyaroyakyeu. Ninebo Yahwe." ⁹Iryo Mose arandire iki ku bena Israeri, tabamumfwire pa mrando wakufupurwa na pamurandu wabusha ukukosa. ¹⁰Eryo Yahwe arandire kuri Mose, Asosere, ¹¹"Kabiye webe Farao, imfumu ya Egypto, ukuti areke abana ba Israeri ukufuma mu kyaroyakwe. ¹²Mose asosere kuri Yahwe, "Nga abena Israeri tabomfwire kuri nebo, ninshi Farao arangumfwira, pantu nshaishibo ukuranda?" ¹³Resa arandire kuri Mose na kuri Aroni. Abapere ikipope kyakutwara ku bena Israeri na kuri Farao, imfumu ya bena Egypto, ukureka abana ba Israeri ukufuma mu Egypto. ¹⁴Kabiri iyi imitwe ya mayanda ya bashibo: Abana baume bakwa Rubeni iberi ryakwa Israeri, bari ni Hanoki, Paru, Hezron, na Karmi. Aba ebari imikowa yakwa Rubeni. ¹⁵Abana baume bakwa Simeoni bari ni Yemweri, na Yamini, na Ohadi, na Yakini, na Zohar, na Shauri- umwana mwaume wa mu mwanakashi waku Kenani. Ishi endupwa shakwa Simeoni. ¹⁶Aya emashina ya bana bakwa Rebi, bonse pamo nefyatantama ukufyarwa. Bari ni Gershon, Kohati, na Merari. Rebi aikere ukufika iryo ari ne myaka137. ¹⁷Abana bakwa Gershon bari ni Ribina na Shimeri, ukupitira mu ndupwa shabo. ¹⁸Abana bakwa Kohati ni Amuramu, Izhari, Hebron, na Uzieri. Kohati aikere mpaka iryo imyaka 133. ¹⁹Abana bakwa Merari bari ni Mahri na Mushi. Aba baishireba indupwa shakwa Rebi, pamo ne ndupwa shabo. ²⁰Amramu aupire Yochebedi, nkashi yakwa wishi. Amufyarire Aroni na Mose. Amuramu aikere imyaka 137 no kufwa. ²¹Abana bakwa Izhari bari ni Korah, Nephegi, na Zichri. ²²Abana bakwa Uzieri ni Mishaeli, Eriphani, na Sitiri. ²³Aroni aupire Erisheba, umwana mwanakashi wakwa Aminadabu, nakshi yakwa Nahshoni. Amufyarire Nadabu na Abihu, Eriaza na Ithama. ²⁴Abana bakwa Korah bari ni Asiri, Erikana, na Abiasapi. Ishi shari ni ndupwa shabena Korah. ²⁵Eriaza, umwana mwaume wakwa Aroni, aupire umu uwa mubana banakashi bakwa Putieri. Amufyarire Fineyasi. Aba ebari ntungurushi bakwa wishi mu bena Rebi, ukuringana no ndupwa shabo. ²⁶Aba abaume babiri bari ni Aroni na Mose abo Yahwe aebere, "Fumyeni abena Israeri mu kyaroyakya Egypto, ukuringana na baume ba burwi." ²⁷Aroni na Mose barandire kuri Farao, imfumu ya ku Egypto, ukubasuminisha ukufumya abena Israeri mu egypto. Aba ebari bamobene Mose na Aroni. ²⁸Iryo Yahwe arandire kuri Mose mu kyaroyakya Egypto, ²⁹asosere kuri ye, "Nine Yahwe. Sosa kuri Yahwe, imfumu ya ku Egypto, fyonse ifyoyakweba." ³⁰Rero Mose asosere kuri Yahwe, "Nshaishibiba kuranda, kanshi Farao akangumfwa shani?"

Chapter 7

¹Yahww atire kuri Mose, "Bona, ninkurenga ukuba ngo murungu kuri Farao. Aroni munyina akaba kasesema obe. ²Ukaranda kyonse ikyo ndekukonkomesha. Aroni munyina akaranda ,kuri Farao pakuti akareke abena Israeri baye ukufuma mu mpanga yakwe.³Rero nkakosha umutima wakwa Farao, kabiri nkaranga ifishibiro ifingi ifya maka yandi, ifipesha mano ifingi, mu kyaro kya Egypto. ⁴Rero Farao takomfwe kuri we, nkabika ukuboko kwandi pari Farao no kufumya amabumaba ya baume ba burwi, abantu bandi, abantu ba muri Israeri, ukufuam mu mpanga ya Egypto mu fyabupingushi bukaramba. ⁵Abena Egypto bakeshiba ukutira nine Yahwe iryo nkabika ukuboko kwandi pari Egypto no kufumya abena Israeri kuri bo.⁶Mose na Aroni bakitire ifyo fine; bakitire ngefyo Yahwe abakonkomeshe. ⁷Mose ari ne myaka amakumi kine konse konse, na Aroni ari ne myaka amakumi kinse konse na itatu iryo basosere kuri Farao.⁸Yahwe asosere kuri Mose na kuri Aroni, ⁹"Iryo Farao aranda kuri mwe ukuti, "Kiteni ikisungusho, 'ero ukaranda kuri Aroni, bure nkonto, pakuti ingaba insoka." ¹⁰Eryo Mose na Aroni baire kuri Farao, nabo bakitire ifyo Yahwe abebere. Aroni aposere inkonto pa menso yakwa Farao na babomfi bakwe, no kusanguka insoka.¹¹Eryo Farao aitire aba mano bakwe na bafingyerengwe. Bakitire fimo fine mu fyafingyerengwe fyabo. ¹²Onse umuntu aposere inkonto yakwe, ne nkonto shasangwike insoka. Rero inkonto ya kwa Aroni yaminine insoka shabo shonse. ¹³Umutima wa kwa Farao waritareme, kabiri taumfwire, ngefyo Yahwe asosere.¹⁴Yahwe atire kuri Mose, "Umutima wakwa Farao nautarama, ku kureka abantu baye. ¹⁵Ukaye kuri Farao murukyeru iryo akafumina ku menshi. Ukemnine pa ruramba rwa muronga pa kumukumanya, kabiri ukasende mu inwe yobe inkonto irya ya arwike insoka.¹⁶Ukatire kuri ye, 'Yahwe, Resa waba Hebere nantuma kuri we, "Reka abantu bantu baye, bashinshimune mu matororo, na nomba ukiri taureumfwa." ¹⁷Yahwe asosere iki: "Muri ifi mukeshiba ati ninebo Yahwe. Nkoma amenshi ya muronga naire ku nkondo iri mu minwe yandi, no muronga ukaruko muropa. ¹⁸Isabi ryaba mu muronga rikafwa, no muronga ukanunka. Abena Egypto tekuti banwemo amesnhi mu muronga.""¹⁹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, "Randa kuri Aroni, 'Bure nkonto no kutambarika ku kuboko kobe pa mmenshi ya Egypto, pa mironga yabo, pantu mironga, ifishiba, ne fishiba fyabo ukuti amenshi yabo yabe umuropa. Kite ifi pakutira kube umuropa monse mu Egypto, umwakwipikira ifimuti na mabwe."²⁰Mose na Aroni bakitire ifyo Yahwe arandire. Aroni aimishe inkonto no kuma amenshi mu muronga, pa menso yakwa Farao na basha bakwe. Amesnhi yonse yasangwke umuropa. ²¹Isabi mu mironga ryarifwire, ne mironga ya tampire ukununka. Abena Egypto tabarekunwa amenshi mu muronga, no muropa warifye konse mu kyaro kya Egypto. ²²Abafingyerengwe ba mu Egypto bakitire fimo fine na manga yabo. Eiky umutima wakwa Farao waritareme, kabiri taumfwire ,kuri Mose na Aroni, ngefyo Yahwe arandire.²³Eryo Farao aarwke no kwingira mu ng'anda yakwe. Tabikire na mano kuri ki. ²⁴Bonse abena Egypto baremba amenshi ya kunwa ukushinguruko umuronga, rero tekuti banwe amenshi ya mu muronga uwine. ²⁵Papitire inshiku kine rubari apo Yahwe aumine umuronga.

Chapter 8

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, "Ingira kuri Farao no kutira kuri ye, 'Yahwe aranda ifi: "Reka abantu bandi baye pakutira bashinshimune. ²Nga wakana ukubareka baye, nkoma ikyaroyobekyonse kuri bakyura. ³Mu muronga mukaruka bakyura. Bakafuma no kwingira mu ng'anda yobe, mu muputure obe uwakuraramo, na pa busanshi bobe. Bakengira no mu mayanda ya babomfi bobe. Bakaba mu bantu bobe, mufitofu mwakupangira umukate, no mwakukaswira. ⁴Bakyura bakanina kuri we, ku bantu bobem na kuri bonse abahsa bobe." ⁵Yahwe arandire kuri Mose, "Randa kuri Aroni, "Tambarika ukuboko kobe ne nkonto yobe pa muronga, utumironga ne fishiba, no kureta bakyura pa kyarokya Egypto." ⁶Aroni atambirike ukuboko kwakwe pa menshi ya mu Egypto, bakyura bafuma baisa ikyarokya Egypto. ⁷Rero abafingyerengwe bakitire fimo fine na manga yabo; bafumishe bakyura mu kyarokya Egypto. ⁸Eryo Farao atire Mose na Aroni no kuranda ati, "Pepeni kuri Yahwe afumye bakyura kuri nevo na ku bantu bandi. Eryo nkareka bantu baye, bakapere amarambo kuri ye." ⁹Mose atire kuri Farao, "Kuti wakwata ishukoryakungeba inshita ningakupera, na babomfi bobe, na bantu bobe, pakutira bakyura bengafuma mu mayanda yenu no kwikara mu mumana." ¹⁰Farao atire, "Mairo" Mose atire, "Reka kube ifyo fine wasosa, pakutira wishibe ukutira takwaba umbi nga Yahwe, Reasa wenu. ¹¹Bakyura bakafuma muri mwe, mu mayanda yenu, mu babomfi bobe na mu bantu bobe. Bakekarafye mu mironga." ¹²Mose na Aroni bafumishe kuri Farao. Eryo Mose Abirikishe kuri Yahwe pari ba kyura aretere pari Farao. ¹³Yahwe akitire ifyo ngefyo Mose aipwishe: bakyura barifwire mu mayanda mu mansa, nangu na mu mpanga. ¹⁴Abantu baronganike pamo bakyura imipiri, ne kyarokyanunkire pipi. ¹⁵Rero iryo Farao amwene ukuti kyabako bwino panono, ataramike umutima kabiri taumfwire kuri Mose na Aroni, ngefyo Yahwe arandire ukuti akakita. ¹⁶Yahwe atire kuri Mose, "Randa kuru Aroni. "Tambarika inkonto no kuma pa rukungu rwa pa mushiri, pakuti rwingaba ba mungwingwi mu kyarokyonse ikya Egypto." ¹⁷Bakitire iki. Eryo Aroni atambarike inkonto no kuboko kwakwe no kuma pa mushiri, bamungwingwi baishire pa bantu ne nama. Urukungu ronse rwasangwike bamungwingwi, ikyarokyonse ikya Egypto. ¹⁸Abafingyerengwe baeshe na maka yabo ukureta mungwingwi, rero barifirirwe. Eikyo pari mungwingwi pa nama na bantu. ¹⁹Eryo abafingyerengwe batire kuri Farao, "Uku kuboko kwakwa Resa." Rero umutima wakwa Farao waritareme, eikyo akene ukubomfwira. Kyari ngefyo Yahwe asosere ukutira Farao akakita. ²⁰Yahwe atire kuri Mose, "Ukakerere urukyerokwiminina ku ntanshi yakwa Farao iryo areya ku muronga. Ukarande kuri ye, 'Yahwe arandire iki: "Reka abantu bandi baye ukuti bayenshinshimuna. ²¹Rero nga tawareke abantu bandi baye, nkatuma barunshi abasanya muri we, na mu babomfi bobe, na mu mayanda yobe, na mu bantu bobe. Amayanda ya bena Egypto yakesuramo barunshi abasanya, na mushiri apo beminina pa kesura barunshi. ²²Rero pari burya bushiku nkakita ikyaibera kuri Gershoni, ikya ikyo bantu bandi baikaramo, ukakanabako barunshi abasanya. Ifi fikakitika pakutira mwishibe ati ni Yahwe mukati ka kyarok. ²³Nkakishanya pakati ka bantu bobe na bantu bandi. Iki kirangirira kya maka yandi kikabako mairo." ²⁴Yahwe akitire iki, na barunshi abasanya abyafya baishire mu ng'anda yakwa Farao, na mu ng'anda ya babomfi bakwe. Ikyarokyonse ikya Egypto, ikyarokyaronaikapa murandu wa barunshi abasanya. ²⁵Farao akutire Mose na Aroni no kutira, "Kaniyeni kepareni Resa irambo mu kyarokyesu." ²⁶Mose atire, "Takiyene ukukita iki, pantu amarambo tupera kuri Yahwe, Resa wesu ya museru ku bena Egypto. Nga twapera ikye rambo kya museru kuri bo mu menso yabo bushe tabakatupore amabwe. ²⁷Iyo, rwendo rwa nshiku shitatu mu matororo eryo turingire ukuya, tupere ikye rambo kuri Yahwe Resa wesu, ifyo atukonkomeshe." ²⁸Farao atire, "Naramusuminisha ukuya pera ikye rambo kuri Yahwe Resa wenu wenu mu matororo. Rero tamufwire ukuya ukutari sana. Mumpepereko." ²⁹Mose atire, "Nga nafumafye pari we, narapapa kuri Yahwe pakuti barunshi abasanya bengafuma kuri mwe, kuri Farao, na kubabomfi bobe mairo. Rero taufwire ukukita ubukyengeshi ku kukana reka abantu besu ukya pera ikye rambo kuri Yahwe." ³⁰Mose afumine kuri Farao no kupepa kuri Yahwe. ³¹Yahwe akitire ifyo Mose arombere; kabiri afumishepo barunshi abasanya pari Farao, pa babomfi bakwe, na pa bantu bakwe. Takwashere nangu umo. ³²Rero Farao akoseshe umutima nakabiri, kabiri tarekere abantu ukuti baye.

Chapter 10

¹Yahwe arandire kuri Mose, "Kabiye kuri Farao, pantu ninkosha mutima wakwe ne mitima ya babomfi bakwe. Nkitire ku kuranga ifishibiro fya maka yandi pari bo. ²Kabiri nkitire ki ukuti mukebeko abana benu na beshikuru benu fintu nakitire, Ifyo nakyushishe Egypto, nefe napere ifishibiro ifyapusana pusana ifya maka yandi muri bo. Muri iyi nshira ukeshiba ukuti ninebo yahwe." ³Rero Mose na Aroni baire kuri Farao no kutira kuri ye, "Yahwe, Resa wa ba Hebere, arandire ki: 'Bushe ninshita nshi ukakana ukuikyefya ku kinso kyandi? Reka abantu bandi baye pakutira bampepe. ⁴Rero nga wkana ukureka abantu bandi ukuya, umfwa, mairo nkareta bamakanta mu mpanga yobe. ⁵Bakafimba panshi pose ukuti nangura umo ekabona pa kyaro. Bakarya kyonse ikyasharapo ukufuma ku mfura yakitarawe. Bakarya kynse kimuti ikyo warima mu mpanga. ⁶Bakesura mu mayanda yenu, bonse ababomfi bobo, na bonse abena Egypto- ifintu fimo ifyo wiso nangura wisokuru tabafibwenepo, tapari ifyo babwene ukufuma ubushiku iryo bari pa kyaro ukufika no bushiku buno bwine.'" Eryo Mose afumine no kuya ukufuma kuri Farao. ⁷Ababomfi bakwa Farao barandire kuri ye, "Bushe ninshita nshi uyu muntu akabe kiteyo kuri fwebo? Reka abena Israeri bareya ukuti bengapepa Yahwe Resa wabo. Bushe taukoibukisha na nomba ukutira Egypto yaryonawirwe?" ⁸Mose na Aroni baribwerere na kabiri kuri Farao, arandire kuri bo, "Kabiyeni mukapepe Yahwe Resa wenu. Rero bantu nshi bakoya?" ⁹Mose arandire, "Tukoya na baikye besu na bakuru besu, na bbana baume besu na bana banakashu besu. Tukoya no mikuni yesu iya mpanga na maombe yesu, pantu tufwire twarekere rambo kuri Yahwe." ¹⁰Farao arandire kuri bo, "Kuti Yahwe kine kine abe nobe, nga kyakuti na kureka waya notwaikye tobe nato twaya, Roresha, naukwata amapange ayabi mu mano. ¹¹Awe! Kabiye, na bamo pa baume, no kupepa Yahwe, pantu ifi efyo mukofwaya. "Eryo Mose na Aroni bari batamfise ukufuma ku kinso kyakwa Farao. ¹²Rero Yahwe arandire kuri Mose, "Tambika ukuboko kobe pa mpanga ya Egypto kuri makanta, ukuti asanse ikyaroya kya Egypto no kurya ikirimwa kynse ikirimo, fyonse ifyo imfura yakitarawe yashire." ¹³Mose atambike inkonto zyakwe pa kyaro kya Egypto, na Yahwe aretere umwera wa ku kabanga pa kyaro kyonse akasuba no bushiku. Iryo rwari urukyeru, umwera wa kukabanga waretere makanta. ¹⁴Bamakanta bakumene konse ku Egypto no kuwa mufiputurwa monse. Ifishatarire afibako fya makanta mu kyaro, na kabiri takwakabe uwabange fiukwisa panuma ya uyu. ¹⁵Bafimbire pa muru wa kyaro kyonse ponse eryo pari imfinshi. Baririre ikirimwa kyonse mu kyaro na ifitwara fyonse ku kimuti ifyo imfura yakitarawe yashireko. Ukufika ku kyaro kya kyonse ikya Egypto, tapari ikirimwa ikyakatapa katapa ikyashere no mweo, nangura kimuti ikiri kyonse nangura ikirimwa mu mpanga. ¹⁶Eryo Farao bwangu-bwangu akutire Mose na Aroni no kuranda, "Ndibembukire kuri Yahwe Resa obe na kuri webi. ¹⁷Eryo nomba, erereni urubumbu rwindi, no kupepa kuri Yahwe Resa obe ukuti engafumyapo imfwa pari nebo." ¹⁸Eryo Mose arekufuma kuri Farao no kupepa kuri Yahwe. ¹⁹Yahwe aretere umwera wa kumasamba uwakosa nganshi no kusenda bamakanta nokufitwara muri bamba wakahika; takwari makanta uwashere mu mupaka onse uwa Egypto. ²⁰Rero Yahwe akaseshe umutima wakwa Farao, na Farao tarekere abena Israeri ukuya. ²¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, "Tambika ukuboko kobe ukurosha murwerere, pakuti kurya ube ifinshi pa kyaro kya Egypto, ifinshi yakuti batanga kimfya. ²²Mose atambike ukuboko kwakwe ukurosha murwerere, kabiri kwari imfinshi yatikama mu kyaro kyonse ikya Egypto pa nshiku shitatu. ²³Takwari nagu umo uwarebona uuri ose; takwari nangu uumo uwashere ku ng'anda yakwe pa nshiku shitatu. Eikyo, abena Israeri bonse barikwete urubuto munkyende barekaramo. ²⁴Farao aitere Mose no kuaranda, "Kabiye kapepe Yahwe. Nangu ni barupwa robe kuti mwaya nabo, rero umukuni wa mpanga na maombe fufwire fyashara kunuma." ²⁵Rero Mose arandire, "Tusuminishe tukwate irambo no kokya ifyabupe ukuti twiminineko bena kuri Yahwe Resa wesu. ²⁶Ing'ombe shesu shiringire shaya na fwebo; takwakasharepo ibondo kuri fyo ifi kashara ku numu, pantu turingire twafitwara ku kupepa Yahwe Rea wesu. Pantu tatwishibe ifyo twingapepa Yahwe mpaka tukafike kurya." ²⁷Rero Yahwe akaseshe umutima wakwa Farao, nao tarekere baye. ²⁸Farao arandire kuri Mose, "Kabiye ukufuma uri nebo! Ukengere kukintu kimo, pantu tawakambone na kabiri, pantu mu bushiku ukabona impumi yandi, uri no kufwa. ²⁹Mose arandire, "Webi we mwine wakwata ukuirandira. Ntakabone impumi yobe na kabiri."

Chapter 11

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, "Eko kiri ikinkunku imo ikyo ndi no kureta pari Farao na Egypto. Panuma yaikyo, kurekeresha ukuya ukufuma uno. Iryo pakurekeresha amureka ukuya, akamitamfya mukeririre. ²Randa ku bantu bonse ukuti umwaume onse no mwanakashi arombeko ku mwinapuramano wakwe umwaume nangu umwanakashi ifintu fya sirufa ne fintu fya goride." ³Nomba Yahwe arengere abena Egypto umukinshi ku kumfwira abena Israeri. Eikyo, umwaume Mose ari uwakindikwa nganshi mu menso ya babomfi bakwa Farao na bantu ba mu Egypto. ⁴Mose arandire, "Yahwe aranda iki: 'Pakati ka bushiku ikoya mu Egypto monse. ⁵Ryonse iberi mu mpaga ya Egypto riri no kufwa, ukufuma pe beri ra kwa Farao, ukufika pe beri rya musha umukashana uri panuma yakya upererapo kya kuminwe, na kwi beri ryonse irya fitekwa. ⁶Eikyo ku kaba no kukutu ukukuru mu mpanga yonse iya Egypto, ukusahtara akubako nangura ukushakabeko na kabiri. ⁷Rero nangu ni mbwa tayakasamune kanwa pa muntu onse uwa kwa Israeri, ku kubosa ku muntu nangura inama. Muri iyi inshita ukeshiba ukuti nariba no munkishanya pa bena Egypto na bena Israeri. ⁸Bonse aba ababomfi bobo, Farao, bakatentemukira kuri nevo no kufukama uri nevo. Bakaranda, 'Kabiye, webo na bonse abantu abarekukonka!' Panuma yaikyo eryo nkaya." Eryo aire ukufuma kuri Farao mu bukari ubukaramba. ⁹Yahwe arandire kuri Mose, "Farao takomfwe kuri webo. Iki ni mukati nkakite ifintu fya kusungusha ifingi mu mpanga ya Egypto." ¹⁰Mose na Aroni bakitire ifya kupapa ifif fyonse ku kinso kyakwa Farao. Rero Yahwe akoseshe umutima wakwa Farao, na Farao tarekere abantu bakwa Israeri ukuya ukufuma mu mpanga yakwe.

Chapter 12

¹Yahwe arandire kuri Mose na Aroni mu mpanga ya Egypto. Arandire, ²"Pantu mwebo, uno mweshi ukaba uwakutampa kwa mwaka kuri mwebo. ³Ebeni urukuta ronse urwa Israeri, 'Pa bushiku bwarenga ikumi ubwa uno mweshi baringire kira uko ukureta umwana wa mpanga nangura imbushi iyaikye abene beka, kira rupwa bakakita iki, umwana wa mpanga kuri kira ng'anda. ⁴Nga aba mu ng'anda bari aba kyepesha pa mwana wa mpanga umwaume no mwinamuparamano ubo pa mweshi wakonkapo bakarete umwana wa mpanga nangu umupusa wa mbushi ukuringa mu mpendwa ya bantu. Kikaba ikyaringa ,kuri onse ukurya, eryo baringire ukureta umupusa ukaringa ukurisha bonse. ⁵Umwana wa mpanga yobe nangura imbushi iyaikye iringire ukuba iyabura akarema, iirume-iyi mwaka umo. Mukabure umo uwa mpanga nangura uwa mbushi. ⁶Muringire ukusunga iki mpaka ubushiku bwarenga ikumi rimo na shine urya mweshi. Eryo urukuta ronse urwa Israeri rukeya ishi nama pa kyunguro. ⁷Muringire ukusenda umuropa umo noo kubika pa fipande fibiri ifya fibi na pa muru wa mfureme sha fibi fya ma yanda ayo mukariramo imipusa. ⁸Muringire ukurya imipusa burya bushiku, panuma yakokya pa muriro. Ukurya pamo no mukate uwa pangwa ukwabura ikitutumushi, pamopene no musaru uwarura. ⁹Tekurya ubishi nangura uwaipikwa mu menshi. Rero uwakokya pa muriro pamo no mutwe waiko, amaru na ifiputurwa fya mukati. ¹⁰Mwikareka ikiri kyonse pari ki ukusharapo ukufika urukyero. Mukokye ikiri kyonse ikikasharapo ukufika murukyero. ¹¹Ifi efyo mukarya: no mushipi wenu uwakakwa, insapato shenu ku makasa yenu, ne nkonto yenu mu mapi yenu. Muringire ukurya mukusakauka. Kyakukirira kya kwa Yahwe. ¹²Yahwe arandire iki: Inkayapita mu mpanga ya Egypto muri burya bushiku no sansa iberi ryonse irya muntu ne nama mu mpanga ya Egypto. Inkareta ukukandwa pari tu resa utwa mu Egypto. Ninebo Yahwe. ¹³Umuropa eukaba ikishibiro pa mayanda yenu pa kwisa kwandi kuri mwebo. Iryo nkabona umuropa, nkapitirira pari mwebo iryo nkasansaimpanga ya mu Egypto. Iki kinkunka takyakese pari mwebo no ku myonaura. ¹⁴Ubu bushiki bukesaba bwa kibukisho kuri mwe, ubo muringire ukusunga ngo bwerambo kuri Yahwe; kunkuro shenu-ikipope ikyo muringire ukubaka nge rambo fra kubererera. ¹⁵Mukarya umukate uwabura ikitutumushi mu nshiku kine mrubari. Pa bushiku bwakubarirapo mu kafumya ikitutumushi ukufuma mu mayanda yenu. Onse ukarerya umukate watutumuka ukufuma pa bushiku bwa kubarirapo ukufika pa bushiku bwarenga kine rubari, uyu mutu aringire ukuputurwako ukufuma mu Israeri. ¹⁶Pa bushiku bwakubarirapo pakare ururukuta ukurongana kuri nebo, a mu bushiku bwarenga kine rubari ku karaba na kumbi ukurongana. Takuri umurimo ukubombwa pa shi nshiku, ukufumisahakofye ukwipika ifyakurya umuntu onse. Urya emurimo uo muringire ukubomba mwebo. ¹⁷Muringire ukusunga ubu bushiku bwe rambo umukate ushitutumuka pantu ni pari ubu bushiku epo naretere ukwakanishiwa kwenu ukufuma mu mpanga ya Egypto. Ekyo muringire ukusunga ubu bushiku ukufika na ku nkuro sha bantu bobe nge kipope kya kwikarira. ¹⁸Muringire ukurya umukate ushatutumuka ukufuma mu kyunguro mu bushiku bwarenga ikumi rimo na shine mu mweshi wakutampa umwaka ukufika mu mkyumguro ubushiku bwarenga amakumi yabiri na bumo ubwa mweshi. ¹⁹Muri ishi nshiku kine rubari, ikitutumushi takiringire uusangwa mu mayanja yenu. Onse ukarya umukate watutumuka aringire ukuputurwako ukufuma mubekashi ba mu Israeri, nangu uyu muntu ni mwisa nangu ni umo uwfyarirwa mu mpanga yobe. ²⁰Muringire ukurya ikishapangwa ne kitutumushi. Konse uko mukaraikara, muringire ukurya umukate uwapangwa ukwabura ikitutumushi. ²¹Eryo Mose akutire abakuru bonse mu Israeri no kuranda kuri bo, "Kabiyeni no kusara abana ba mpanga nangu abana ba mbushi abakaringa ukurisha indupwa shenu no kwipaya ikyakukirira kya mwana wa mpanga. ²²Eryo mubure no muropa wa esobu no kutubika mu muropa ureba mu kibare ikikuru. Ubikwe umuropa uri pa kibare ikikuru pa muru wa mafuremu sha fibi na pa fibi fibiri, takuri nangu umo muri mwebo uwakufuma pakibi mkyo ng'anda yakwe mpaka urukyero. ²³Pantu Yahwe akapita ukuya ku kusansa abena Egypto. Eryo akabona umuropa pa muru wa mafuremu shafibi na pa muru wa fibi, akakira pa fibi fyenu kabiri takasuminishe konaura ukwisa mu mayanda yenu ku kusansa mwebo. ²⁴Muringire ukusunga iki kintu kikankara. Iri rikaba rifunde ryonse kuri mwebo na ku nko shenu. ²⁵Iryo mukengira mu mpanga iyo Yahwe apera kuri mwe, ifyo araire ukukita, muringire ukusunga uyu murimom wa kushinshimuna. ²⁶Iryo abana benu bakamipusha, 'Bushe uyu murimo wa kushinshimuna upiribura shani?' ²⁷Eryo mukaranda, 'Rirambo ryakwa Yahwe, pantu Yahwe akirire amayanda ya bena Israeri mu Egypto iryo asanshire abena Egypto. Arengere aba mu mayanda ye akaere.'" Eryo abantu bakonteme panshi no kushinshimuna Yahwe. ²⁸Abena Israeri baire no kukita ukuringana ifyo Yahwe ayebera Mose na Aroni. ²⁹Kyakitike pakati ka bushiku iryo Yhwe asanshire iberi ryonse mu mpanga ya Egypto, ukufuma pe beri ryakwa Farao, uwaikere pa kipuna kwakwe, kwi beri rya muntu mukifungo na kwi beri ryonse iryafiteka. ³⁰Farao arimine burya bushiku- ye, ababomfi bakwe bonse, na bena Egypto bonse. Mwari ukuira ukukuru mu Egypto, pantu takwari ng'anda murya uko umuntu nangu umo ashafwire. ³¹Farao akutire Mose na Aroni mu bushiku nokutira, "Imeni, kabiyeni ufume mu bantu bandi; mwebo

na bena Israeri. Kabiyezi, kukushinshimuna Yahwe, firya mwarandire mwarefwaya ukukita.³²Sendeni imikuni ya mpanga shenu ni mikuni ya ng'ombe shenu, firya mwarandire, no kuya, no kumba nebo,"³³Abena Egypto baryangfyenye apakaramba ukubatamfya ukufma mu mpanga, pantu bandi, "Bonse twarafwa."³⁴Eryo abantu basendere umufuba wabo ukwabura ukusankanya ikitutumushi ikiri kyonse. Ifyakukashirapo fyabo bakakire rimo mufyakufwara fyabo na pamapeya yabo.³⁵Nomba abantu ba mu Israeri bakitire ifyo Mose abebere. Barombere ku bena Egypto ifisuma fya sirufa, ifisamu fya goride, ne fyakufwara.³⁶Yahwe akitire ku bena Egypto ububire ku kumfwa ku bena Israeri. Eryo abena Egypto ba bapere kyonse ifyo barombere. Muri iyi nshira, abena Israeri batapire abena Egypto.³⁷Abena Israeri baendere ukufuma ku Ramasese ukuya ku Sukote. Bari impendwa 600,000 abaume pa makasa, ukubikapo abanakashi na bana.³⁸Ibumba iryasankana naryo ryaire nabo, pamo ne miuni ya mpanga ne mikuni ya ng'ombe, impendwa ikuru nganshi iya fitewa.³⁹Bapangire umukate ushatutumuka mu mufuba uo asendere ukufuma ku Egypto. Wati uwaburamo ikitutumushi pantu bafimishiwe mu Egypto kabiri tabafirirwe ukupekanya ikyakurya.⁴⁰Abena Israeri baikere mu Egypto pa myaka 430.⁴¹Mukupwa kwa myaka 430, pari burya bwine bushiku, yonse amabumba yakwa Yahwe ayaipangeshe yaire ukufuma mu mpanga ya Egypto.⁴²Ubu bwari bushiku bwakwikara abarora, pantu Yahwe abaretee ukufma mu mpanga ya Egypto. Ubu bwari bushiku bwakwa Yahwe ku kusungwa kuri bonse abena Israeri ukufika na ku bantu bankuro shakwe.⁴³Yahwe arandire kuri Mose na Aroni, "Kuno ekuri ikipope kya kyakukirira: mwisatangirire ukwakanishiwa ku mukurya iki.⁴⁴Eikyo, onse umusha wa mu Israeri, uwashitirwe ne ndarama, akarya panuma mwebho mwasembururwa.⁴⁵Bamwisa na babomfi bakwingishafye tabarinire ukurya ikiri kyose ikyakurya.⁴⁶Ifyakurya firingire ukurirwa mu ng'anda imo. Tamuringire ukusenda umupusa onse ukufma mu g'anda kabiri tauringire ukutoba ifupa iriri ronse irya iki.⁴⁷Onse umwikashi wa mu Israeri aringire ukusunga ikyerambo.⁴⁸Inga mwisa uwikara na webho nao afwaya ukusnga ikyakukirira kuri Yahwe, bashitata ba murupwa rwakwe nse baringire ukusembururwa. Eryo angesa no kukisunga. Akaba kwat bantu bandi abafyarirwe muri iyi mpanga. Eikyo, takuri umuntu ushasembururwa ukuryako ikiri kyonse ikyafyakurya.⁴⁹Iri funde rimo rine nkobika kuwafyarirwa muri ki kyarokuri mwisa uwaikira muri mwe."⁵⁰Eryo abena Israeri bakitire ukuringana nefyo Yahwe akonkomeshe kuri Mose na Aroni.⁵¹Kyaishireba ngefyo mu bushiku burya bwine ubo Yahwe afumisha Israer mu mpanga ya Egypto ku baipangeshe mu mabumba yabo.

Chapter 13

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, arandire ²"Bika amaberi pa mbari ayaume- pantu kyonse ikisura bura mu Israeri kyandi, kube muntu nangura inama." ³Mose arandire ku bantu, "Ibukisheni ubu bushiku mu mano yenu, ubushiku mwafumine mubusha mu Egypto, ukufuma mu ng'anda ya busha, pa murandu wa maka yakwa Yahwe amifumishe mu nkyende irya. Tamwakurarya umukate watutumuka. ⁴Mwarefuma mu Egypto pari ubu bushiku mu mweshi wa Abibu. ⁵Iryo Yahwe amiretere mu kyar kya bena Kenani, abena Hiti, na bena Amore, abena Hiviti, eryo na bena Yebushi, ikyaro ikyo arapire kufikorwe fyenu ukumupera, ikyaro ikifufumuka umukaka no buki- eryo mufwire ukubona ukuti uyu musango wakupapa wakitika muri uyu mweshi. ⁶Panshiku kine rubari mufwire ukurya umukatr uwabura ikitutumushi; no bwarenga kine rubari bukaba bwakushisha ku kukindika Yahwe. ⁷Umukate uwabura ikitutumushi ukarerikwa pa nshiku shonse kine rubari; tamwakaboneke umukate uwatutumuka muri mwe. Tamwakaboneke ikitutumushi mupepi na mwe nangu ni mumupaka uri onse mupepi na mwe. ⁸Pari burya bushiku mukarande ku bana benu, 'Iki ni pa murandu wafyo Yahwe akitire ubushiku iryo nafumine mu Egypto.' ⁹Iki kya kuraba kibukisho mu minwe yenu, na pa mpumi shenu. Iki ni pakuti amafunde yakwa yahwe yabe mukanwa kenu, ni kukuboko kwakwe ukwakosa Yahwe amifumisheko mu Egypto. ¹⁰Ikyo mufwire ukusunga iri funde pa nshita yariko ngayafika kira mwaka. ¹¹Iryo Yahwe amiretere mu kyar kya bena Kenani, ngefyo arapire kuri mwe na kufikorwe fyenu ukukita, iryo nomba akapera ikyato kuri mwe, ¹²mufwire ukupatura kuri Yahwe ikisakura bura kya ntanshi. Abana bonse abantanshi mufitekwa ifirume, fikaba fyakwa Yahwe. ¹³Iberi ryonse irya punda rifwire ukurubwiramo umwana wa mpanga, Nga taubwekeshe maripiro yaiko, ufwire ukufuna umukoshi waiko. Rero abana benu abanarume amaberi mufwire mwabarubwiramo. ¹⁴Iryo inshita imbi umwanarume akwiusha, 'Kinshi iki kirepiribura?' Eryo uri nokumweba, 'Ni kukuboko kwakwa Yahwe ukwakosa atufumisheko mu Egypto, ukufuma mu ng'anda ya busha. ¹⁵Iryo Farao akoseshe umutima no kufirwa ukuturekerako, Yahwe aipeye amaberi yonse mu Egypto, pamo na maberi ya bantu na maberi ya nama. Emurandu naturira Yahwe irambo abaume bonse ifisakura bura rero abana banarume bonse nabarubwiramo.' ¹⁶Iki kikaba kibukisho pa minwe yenu, ne kibukisho pa mpumi shenu, pantu ni kukuboko kwakwe ukwakosa Yahwe, atufumishe mu Egypto." ¹⁷Iryo Farao arerkere abantu ukuya, Resa tabapishishe inshira mu kyar kya ba Perishiti, kira kyar kyari mupepi. Pantu Resa arandire, "Narimo abantu kuti bapiribura amano nga bapita muburwi eryo kubwerera ku Egypto. ¹⁸Awe Resa ashosheshe abangtu bakwe mu matororo ukushinguruka na kuri bamba wakashika. Abena Israeri baire nabaiperesha na burwi. ¹⁹Mose asendere amafupa yakwa Yosefe, pantu Yosefe arengere abanarume bakwa Israeri ukurapa no kuranda, "Mufwire ukusenda amafupa yandi konse uko mwaya." ²⁰Abena Israeri baendere ukufuma ku Sakote no kupanga inkambi pa Etani pa mbari ya matororo. ²¹Yahwe areenda pa ntanshi yabo mu mpinda ye kumbi akasuba ukubatungurura inshira. Ubushiku areingira mu mpinda ya muriro ukubapera urubuto. Muri iyi nshira barikwenda akasuba no bushiku. ²²Yahwe tarefumyapo urupinda rwe kumbi rya kasuba ne mpinda ye kumbi rya muriro ubushiku pa bantu.

Chapter 14

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, atire, ²"Sosa ku bena Israeri ukuti banwere no kukita inkambi ku Pai Hahirote, pakati ka Migidore na bamba, ku Bari Sefore. Muri na kukita inkambi rubari na bamba wa Pai Hahirote. ³Farao karanda pa bena Israei, 'Bareshinguruka mu kyar. Amatororo na yabesarira"⁴Nkakosah umutima wakwa Farao, eryo ari no kubaramata. Eryo nkapera umukinshi pa murandu wakwa Farao ne fita fyakwe. Abena Egypto bari no kwishiba ati ninebo Yahwe." Awe abena Israeri bakurire inkambi ngefyo barangirirwe. ⁵Eryo imfumu Farao yaeberwe ukuti abena Israeri na bafyuka amano yakwa Farao ne fita fyakwe yaripiribukire abantu. Barandire, "Kinshi tukitire? Natureka abena Israeri ukutubombera." ⁶Awe Farao apekenye amakyereta yakwe no kusenda ifita pamo nankwe. ⁷Asendere amakyereta imyanda mutanda ayasarwa na makyereta yonse aya bena Egypto, na bafiroro pari o. ⁸Yahwe akoseshe umutima wakwa Farao. imfumu ya ku Egypto, ne mfumu yaire ireramata abena Israeri. Nomba abena Israeri baire na bakimfya. ⁹Rero abena Egypto baire barebaramata, pamo na bakabarwe, ne fita. Bafikire apo pa mbari ya mumana wa Pai Hahirote, ku Baaro Sefore. ¹⁰Eryo Farao aishire areparamina mupei, abena Israeri baroreshe no kupapa. Abena Egypto barebutuka ukwisa kuri bo barebakonka nabo batinine ikibi. Abena Israeri bapundire umusowa kuri Yahwe. ¹¹No kuranda kuri Mose, "Bona murandu wakuti tamwari imanda mu Egypto, waturetera mu matororo mukufwa? Kinshi watusungire fi, ukutufumya mu Egypto? ¹²Bushe tefyo twakwebere mu Egypto? Twarandire kuri webi, 'Tushe turebombera abena Egypto.' Nga kyaripo bwino fwebi ukurababombera ukukira ukufwira mu matororo." ¹³Mose arandire ku bantu, "Mwiumfwa mwenso. Iminineni ndi mubone ukupususha kwakwa Yahwe mubwerero. Pantu tamwakatare amubona abena Egypto aba mukobona rero. ¹⁴Yahwe aramirwira, mufwire ukwiminina ndi epera." ¹⁵Eryo Yahwe arandire kuri Mose, "Kinshi webi, Mose, ukokonkanishishapo ukwita kuri ne? Eba abena Israeri bakonkanyepo urwendo ku ntanshi. ¹⁶Sumbura minkonto yobe, no kuma pari bamba yakanike pabiri, ukuti abantu bakwa Israeri bapite pa murundu apauma. ¹⁷Ishiba ukuti narakosha imitima ya bena Egypto barebakonka. Narakwata ukukindamina pa murandu wakwa Farao ne fita fyakwe, na makyereta yakwe, nabanarume pari bakabarwe. ¹⁸Eryo abena Egypto bakeshiba ukuti ninebo Yahwe iryo nakwata ukukindama ukupitira muri Farao, mu makyereta yakwe, na mubanarumw bakwe abaparibakabarwe." ¹⁹No mungeri kwakwa Resa, uwatangirire nkambi yakwa Israeri, aserer aire no kwiminina ku numa yabo. Impinda ye kumbi yaserere kuntanshi yabo no kwisa kwiminina ku numa yabo. ²⁰Ikumbi ryashire pakati ka nkambi ya bena Egypto ne nkambi ya bena Israeri. Ryari rikumbi ryafita ku bena Egypto, rero ryaresanika ku bena Israeri, urubari rumo tarwareisa kurubiye ubushiku bonse. ²¹Mose aumine inkonto yakwe pari bamba. Yahwe asunkire bamba ku kipupu ikikaramba ikyarepunga ukufuma ku kabanga ubushiku bonse obo no kusangusha umumana umurundu uwauma. Muri iyi nshira amenshi yaryakanike. ²²Abena Israeri baendere ukufika pakati kabamba pa murundu apauma. Amenshi yapangire ikibumba ku rubari rwabo urwakuryo no rwa ku kuso. ²³Abena Egypto barebaramata. Iryo baire barebakonka mukati kabema-bakabarwe bakwa Farao bonse, amakyereta, nabanarume ba pari bakabarwe. ²⁴Rero munshita yansa shakakyeri, Yahwe apushishe amenso mu mpinda ye kumbi rya muriro no kubona abona ifita fya bena Egypto. Arengere abena Egypto ukupamfiwa. ²⁵Akakire imipeto ya makyereta yabo, na banarume baparibakabarwe bashupikwe ukwensha. Abena Egypto barandire, "Natufyuke ukufuma kuri Israeri, pantu Yahwe arebarwira kuri fwe." ²⁶Yahwe arandire kuri Mose, "Tambika ukuboko kobe pari bamba ukuti amenshi yabwerere pa bena Egypto, pa makyereta yabo, na pa banarume ba pari bakabarwe babo. ²⁷Awe Mose atambikepo ukuboko pari bamba, na menshi yabwerere mu muringo wayako iryo urukyeri bwakire. Abena Egypto babutukire muri bamba, eryo Yahwe abatwere pakati ka bamba. ²⁸Amenshi yabwere no kufimba amakyereta yakwa Farao, abanarume ba pari bakabarwe, ne fita fyonse. Takwari nangu umo uwapusukire. ²⁹Rero abena Israeri baendere pa murundu pauma mukati ka bamba. Amenshi yari kibumba kyabo ku kuboko kwa kukuryo na ku kuboko kwa kuso. ³⁰Yahwe apuswishe abena Israeri pari karya kasuba ukufuma mukuboko kwa bena Egypto, na Israeri abwene ifitumbi fya bena Egypto ku ruramba rwa bamba. ³¹Iryo abena Israeri babwene aamaka ayakaramba yabomfeshi Yahwe ku bena Egypto, abantu bakindike Yahwe. Eryo basaminwe muri Yahwe na mumubomfi wakwe Mose.

Chapter 15

¹Eryo Mose na bamu Israeri baimbire urwimbo kuri Yahwe. Baimbire, "Nkoimbira kuri Yahwe, ikyo nakimfya apakaramba kuburwe no wari kumwesa nabaposa muri bamba. ²Yahwe ekusosa kwandi kabiri rwimbo, kabiri aishire nge pusukiro ryandi. Uyu e Resa wandi, kabiri nkaramurumbany, shifwe wakwa Resa, kabiri nakaramusumbura. ³Yahwe murwi; Yahwe eshina ryakwe. ⁴Aposere amakereta yakwa Farao ne fita muri bamba. Bamushika bakwa Farao abasarwa baibire muri bamba wakashika. ⁵Amatenga na yabebisha; baire panshi mwitenga kwati ribwe. ⁶Ukuboko kwenu ukwa kukuryo, Yahwe, ariba uwabukata mu maka; ukuboko kwenu ukwa kukuryo, Yahwe, kufwanta abarwani. ⁷Muburamba bwa mfumu mwakimfise abo bonse abamimine. Mwafumisha iifukushi kyenu; kyabamimine kwati ni mpimbiri. ⁸Ni kimupu wa mumona wenu eko amenshi yaiminine pa muru; imironga ya menshi na yema pa muru ngo mwina; amenshi yashika yatikeme mukati ka bamba. ⁹Umurwani arandire, 'Nkokonka, nkosanga, nkoakanya ikyakutapa; urunkumbwa rwa rurebekuta; nkosomona urupanga rwandi; ukuboko kwandi kurebonaura.' ¹⁰Rero mwaputere no mwera wenu, na bamba aribebisha; bashikire ngo mutofwe mu menshi ayakankara. ¹¹Nani waba nga mwe, Yahwe, pa mirungu? Nani waba nga mwe, umkankara mu mushiro uwakutinwa mukumurumba, ukukita ifipisha amano. ¹²Mwatambike ukuboko kwenu ukwa kukuryo, ne kyarokubamimine. ¹³Ni mukipangano kyenu ikyakubera mwatungurwire abantu abo mwarubwire. Ku kusosa kwenu eko mwabaretere ku nkyende ya mushiro uko mwaikara. ¹⁴Abantu na bantu bakomfwa, kabiri bakatenkana; ukushikitika ku kekata abekashi ba mu Perishiti. ¹⁵Kabiri ifumu sha ku Edomu shaumfwa umwensho; abashirika bakwa Moabu bakatutuma; abekashi bonse aba mu Kenani bakasunguruka. ¹⁶Ukushikitika no mwensho fikawa pari bo. Pantu amaka ya kukuboko kwenu, babashiri nge bwe mpaka abantu benu bapita, Yahwe- mpaka abantu mwapuswisha bapita. ¹⁷Mwabengisha no kubarimba pa rupiri rwa kikwatwa kyenu, inkende, Yahwe, murya mwapangire ubwikaro bwenu, apashira, mwe Shikuru, ikyo mwakurire ku minwe yenu. ¹⁸Yahwe akateka umuyayaya no muyayaya." ¹⁹Pantu imfumu Farao na bakabarwe bakwe baire na makereta yakwe pamo na bakyensha baume ba bakabarwe muri bamba. Yahwe abweshe amenshi aya muri bamba pari bo. Rero abena Israeri baendere apauma mukati ka bamba. ²⁰Miriamu kasesema umwanakashi, nkashi yakwa Aroni, aburire akaoma, na banakashi bonse bafumine panse no tuoma, ukushana baremukonka. ²¹Miriamu abembire; "Imbireni Yahwe, pantu nakimfya apakaramba. Bakabarwe nowensha nabaponena muri bamba." ²²Kabiri Mose atungurwire abena Israeri ukufuma muri bamba wakashika. Nabo bafuma no kuya kumatororo ya Shuri. Baendere inshiku shitatu mu matororo ukwabura kusangapo amenshi. ²³Kabiri baishire ku Morah, rero tababwene amenshi pantu yari ayarura. Kanshi irya nkyende bareita Marah. ²⁴Kanshi abantu baishire kuri Mose no kuranda, "Finshi twaranwa?" ²⁵Mose aririre kuri Yahwe na Yahwe amurangire ikimuti. Mose akiposere mu menshi, na menshi yakunwa yasangwike ayatarara. Kyari yakuti Yahwe abapere ifunde ryashupisha, na kabiri kyari yakubesha. ²⁶Arandire, "Mube abakumfwikisha kwishwi ryakwa Resa wenu, kabiri kiteni ikisuma mu mensho yakwe, kabiri nga mwaumfwa ifipope no kubera amafunde yakwe yonse- nshakabike uburwere kuri mwe ubo nabikire pa bena Egypto, pantu nine Yahwe kondapa wenu." ²⁷Kabiri abantu baishire kuri Erimu, uko ukwari utumfukwemfukwe twa menshi uturi ikumi rimo na fibiri ne fimuti fytunkindu amakumi kine rbari. Bakurire inkambi mupepi na menshi.

Chapter 16

¹Abantu baendere ukufuma ku Erimu, kabiri no rukuta ronse rwa bena Israeri rwaishire mu matororo ya Sini, ayari pakati ka Erimu na Sinai, pa bushiku bwarenga ikumi na fisano ku mweshi wakonkerepo ku kufuma kwabo mukyaro kya Egypto. ²Eryo urukuta ronse urwa mu Israeri rwairishenye kuri Mose na Aroni mu matororo. ³Abena Israeri barandire kuri bo, "Nga twafwirire mu minwe yakwa Yahwe mu kyaroro kya Egypto umu twaikere panongo ya nama umo twarire umukate uutunturu. Naukutureta muri aya matororo mukwipaya urukuta rwezu ronse ku nsara." ⁴Kabiri Yahwe arandre kuri Mose, "Nkarokesha ikiryo kya mukate ukufuma ku muru. Abantu bakafuma panse no kukoronganika icyakaniko kya bushiku bumo icyakirabushiku pakuti ningabesha ukubona ukuti nangura teti bendere mu mafunde yandi. ⁵Kikesa mu bushiku bwarenga mutanda, burya ukuti bakaronganika imiku ibiri ukukira ifyo bakoronganika ryonse, bakepika ifyo bakareta." ⁶Kabiri Mose na Aroni barandire ku bantu bonse aba mu Israeri, "Mukyunguro mwarashiba ukuti Yahwe uwamifumishe mu kyaroro kya Egypto. ⁷Murukyeru mukabona ubukata bakwa Yahwe, ni mukuti aumfwa ukuirishanya kwenu pari ye. Nafwe turi bani pakuti muirishanye kuri fwe?" ⁸Mose nao arandire, "Mwaishiba iki iryo Yahwe aramipere inama mukyunguro no mukate murukyeru iyakumanina- nimukuti aumfwire ukuirishanya kwenu kufyo mwaranda kuri ye. Aroni ninani na nebo? Tamurishanya pari fwe; ni pari Yahwe." ⁹Mose asosere uri Aroni, "Randa, ku rukuta ronse urwa mu Israeri, 'Iseni mu kinso kya kwa Yahwe, pantu naumftwa ku fyo mwairishanya.'" ¹⁰Kyaishireba, ngefyo Aroni asosere ku rukuta ronse urwa bantu rwa bamu Israeri, baroreshe amenso ku matororo, kabiri, boneni, ubukata bwakwa Yahwe nabuboneka mwi kumbi. ¹¹Kabiri Yahwe asosere kuri Mose, aranda, ¹²"Ningumfwa ukuirishanya kwa bantu bamu Israeri. Sosa kuri bo no kuranda auti, 'Mu kyunguro murerya inama, na mu rukyeru bareikuta umukate. Kabiri warashiba kuti nine Yahwe Resa wenu.'" ¹³Kyari kyunguro iryo nkware shaimine no kufimba nkambi. Murukyeru mwari umume mukushinguruke nkambi. ¹⁴Iryo umume wapwire, panse ya matororo pari utubamba utupapatu kwati tukarambya twa mpepo twa panshi. ¹⁵Iryo abantu bamu Israeri babwene iki, baipushenye, "Kinshi iki?" Tabaishibe ifyo kyari. Mose arandire kuri bo, "Mukate uo Yahwe apere kuri mwe ukurya." ¹⁶Iki ekipope ikyo Yahwe apere: 'Karonganikeni, kira muntu muri mwe, umwabere ikipimo murefwaya, umuseke wa kira muntu ukuringana ne mpendwa ya bantu benu. Ifi efyo mukarakoronganika: koronganikeni ifiringire ukurya ku muntu uuri onse uwikara mwi hema ryenu.'" ¹⁷Abantu ba mu Israeri bakitire ifi. Bamo batorere uwingi, bamo uunono. ¹⁸Iryo bapima pa museke, abatorere ififngi tabashirepo nangu kimo, na batorere utunono tababurirwe. Kira muntu uwaberere imirire yakwe efyo batorere. ¹⁹Eryo Mose arandire kuri bo, "Peba muntu nangu umo ukushapo ikiri kyonse ukufika no rukyeru." ²⁰Rero, tabaumfwire kuri Mose. Bamo muri bo bashire fimo ukufika urukyeru, nakyo kyawiremo imititi no kupimpinuka. Eryo Mose abakaripire. ²¹Batorere urukyeru no rukyeru. Kira muntu atorere ifyakumuringo kurya muri burya bushiku. Iryo akasuba kakabire, kyarisingurike. ²²Nomba mu bushiku bwarenga mutanda batorere ikiryo kya miku ibiri ne miseke shibiri kuri kira muntu. Ne ntungurushi shonse isha murukuta shaishire no kweba Mose. ²³Arandire kuri bo, "Ifi efyo arandire: 'Mairo bushiku bwakukutaramo ri Sabata rya mushiro mukukindika Yahwe. Fundikeni ikyo murefwaya ukufundika, kabiri ipikeni ikyo murefwaya ukufundika. Nakyonse icyashara, rekeni kibe kuri mwe ukufika urukero.'" ²⁴Nabo bakirekere ukufika urukyeru, ngefyo Mose arangirire. Takyapimpinwike, ta mwari no mutiti tamwari. ²⁵Mose arandire, "Ryeni iki rero, pantu irero, bushiku bwakusunga Isabata no kukindika Yahwe. Buno bushiku tamwakisange mu mpanga. ²⁶Mukabomba munshiku mutanda, rero ubushiku bwarenga kine rubari ri Sabata. Pe Sabata tapakabe mana." ²⁷Mu bushiku bwarenga kine rubari bamo abantu baire mukuya tora mana. Rero tabasangire nangu kamo. ²⁸Kabiri Yahwe arandire kuri Mose, "Bushe ninshita shinga mukakana ukusunga ifipope fyandi nama funde yandi?" ²⁹Bona, Yahwe arimipere Isabata. Pa bushiku bwarenga mutanda arampere ikiryo kya nshiku shibiri. Kira muntu ekare nkyende yakwe; tapari nangu umo uwakufuma mu nkyende yakwe pa bushiku bwarenga kine rubari." ³⁰Eikyo abantu batushishe mu bushiku bwarenga kine rubari. ³¹Abantu ba mu Israeri bareita icyakurya "mana". Kyari icyabuta kwati ni mbuto ya koriendere, no kumfwika kwakiko kwari kwati mukate wapaptara uwapangwa ku buki. ³²Mose arandire, "Ifi efyo Yahwe akonkomeshe: 'Isusheni umuseke wa mana uukasungwa ukufika ku nkuro ku bantu benu pakutira indupwa shenu shingamona umukate mu matororo panuma ya kufuma mukyaro kya Egypto.'" ³³Mose arandire kuri Aroni, "Bura impoto bika pa museke ubikemo na mana. Ukubikira ku kinso kya kwa Yahwe Pakuti kingasungirwa abankuro shenu shonse." ³⁴Ngefyo Yahwe akonkomeshe Mose, efyo Aroni asungire iki ku kinso kya kipao kyakipangano pakuti isungwe. ³⁵Abantu ba mu Israeri barire mana imyaka amakumi yane ukufika na kunshita babere nga bekashi ba mu kyaroro. Barerya ifi ukufika mu mupaka wa kyaroro kya Kenani. ³⁶Nomba mu museke mwareimgira imiseke ikumi uwa pari efa.

Chapter 17

¹Urukuta ronse ulwa bena Israeri rwari tampireko uburendo ukufuma mumatororo ya Sini, ukukonka fintu Yahweh ari kubeba. Baishire kwikara inkambi pa Refidimu, nomba tapari amenshi yakuti abana ba Israeri benganwa. ²Nimuri ubu bwafya bwa menshi emo nomba abena ba Israeri baishire kuririra kuri Mose nokumweba ati, "Tupere amenshi yakuti tunwe." Na Mose aribepwishe ati, "Bushe nindo mukora na nebo? Bushe nindo mukoesesha Yahweh?" ³Nabantu bari nekiraka saana, no kuisosha urwa pari Mose, abati, "Nga nindofye watufumishe mu Egypto? Nimukutwipaya na bana besu ne fitekwa fyesu ku kiraka?" ⁴Uro Mose aririre kuri Yahweh ati, "Nindo nkokita kuri aba bantu? Pantu aba bantu barandasa amabwe." ⁵Na Yahweh aebere Mose ati, "Kabiye batangirire abantu, ero upite nabakaramba mu bena Israeri. Ero upite ne nkonto muminwi yobe ilya wa kuswire pa mumana, ero ulekuya. ⁶Nkotarama ku kinso kyobe parya pa kiribwe ku Horebu, ero ukakusure ibwe na menshi yakesa kufuma mu ribwe pakuti abantu bakeke kunwa." Na Mose aishire kukita firya fine mumenso yabena Egypto abakuru. ⁷Eryo aishire kwinika irya nkende ati Massa na Meriba pa murandu wakuirishanya kwa bena Israeri, no kwesha Shikuru Lesa ati, "Bushe Yahweh uri pari fwebo nangu iyoo?" ⁸Ero abshirika ba bena Amareki barishire no kwisa mukurwisha abena Israeri parya pa Refidimu. ⁹Ero Mose ashire kweba Joshua ati, "Saramo abaume bamo bamo ebo ufume nabo, rweni nabena Amareki. Ubwa mairo no kwisa kutarama pamuru wa rupiri ne nkonto yakwa Resa muminwi yandi." ¹⁰Ero nomba Joshua aishire kurwisha Amareki ngefyo Mose amukonkomeshe, ninshi apa Mose, Aaroni, na Ura baire kunina pamuru wa rupiri. ¹¹Nga Mose arimishe amaboko yakwe mu muru ninshi abena Israeri bakokimfya; nga ayabweshamo amaboko ninshi abena Amareki batampa ukukimfya. ¹²Uro amaboko yakwa Mose yaishire kufina, Aaron na Uri baishire kubura iribwe no kumubikira mwisamba ryakwe pakweba ati ena ekarepo. Napakashita kamokene, Aaroni na Uri baishire kutumpwira Mose amabokoyakwe mumuru. Uyu umbi kuri uru rubari naumbi kuri uru rubari Efrya amaboko yakwa Mose yaritumpwirwe bune bune mpakafye akasuba ukukawisha. ¹³Efyo Joshua aishiere kukimfya Amareke ku rupanga. ¹⁴Na Yahweh aebere Mose ati, "Lemba iki kikata mu kitabo pakuti bakakoibusha weba na Joshua omfweko, Pantu nkafuta abena Amareki pano isonde kabiri tabakatare abebukishiwa." ¹⁵Ero Mose aikurire ikipairo no kukikuta ati, "Yahweh entarapu yandi." ¹⁶Aisa kweba ati, "Pantu ukuboko kwasumbwirire na maka yakwa Yahweh-na Yahweh akesa kurwisha abena Amareki ukwakonkananina inkuro ne nkuro."

Chapter 18

¹Yeturo, shimapepo wabena midian wishifyara wakwa Mose, ashirekumfwa fyonse ifyo Resa akitire Mose na bantu bakwe abena Israeri. Aryumfwire ati Yahweh arifumishe abena Israeri mu Egypto. ²Yeturo wishi fyara wakwa Mose, abweseshemo Sipora, umukashi wakwa Mose, pantu aribabweseshemo ku mwabo, ³pamo na bana bakwe abaume babiri; umo ishina ryakwe ni Geshumu, Pantu Mose ayeberere ati, Ndimweni mu kyarokya bene." ⁴No munankwe amwinikile ati, Eriese, pantu Mose aebaere ati, "Ni Resa wakwa tata uwaishire kungafwa, nokumpususha kurupanga rwakwa Farao." ⁵Yeturo, wishi fyara, Mose aishire naba baume bakwa Mose babiri ero na muka Mose kuri Mose mweka mumatororo umo wakitire inkambi pa rupiri rwakwa Resa. ⁶Yeturo aebere Mose ati, "Ninebo wiso fyara Yeturo, naisa kuri webi ndi no mwina mobe na bana baume bobe babiri." ⁷Na Mose afumine panse mukukumanya wishi fyara, afukama panshi nokufyompa Yeturo. Baipushanya imitende ero baingire mwi tenti. ⁸Ero nomba Mose arondorwere wishi fyara fyonsefye ifyo Yahweh akitire kuri Farao na bena Egypto pakurwirafye abana ba Israeri, arondorora napa makyushi yonsefye ayabaponene mu burendo, nefyo Yahweh abapuswishe. ⁹Yeturo arisansamukire pa bune bonse Yahweh akitire pa bana ba Israeri, kukirisha aribapuswishe ku rupaka rwa bena Egypt. ¹⁰Yeturo aeba ati, "Rekeni Yahweh arumbwe pantu ari mipuswishe muma boko ya bena Egypto na mumuboko yakwa Farao no kufumya abarwani mumaboko yabena Egypto. ¹¹Nomba naishiba ati Yaweh mukuru arikira imirungu yonsefye, pantu uro abena Egypto barikubomfya abena Isreari buruku buruku, Resa apuswishe abantu bakwe." ¹²Yeturo shifyara Mose aretere ifyerambo ryakokyera Resa nefya marambo yambi ayakurekerera Resa. Aaroni nabakuru bonse aba bena Israeri baishire mukurya ifyakurya ku kinso kyakwa Resa pamo na wishifyara wakwa Mose. ¹³Ubushiku bwaishire kukonkapo Mose aikere kukupingura abantu. Na bantu bari mushingurukire ukutura ulukyero mpaka icyunguro. ¹⁴Uro wishifyara abwene fyonse ifyo arikubombera abantu, epa kuranda ati, "Findo ifi ifyo ukokita ku bantu? Nindo uruburwisha weka na bantu bonse barikureme ukutura urukyero mpaka icyunguro?" ¹⁵Nae Mose ayasukire wishifyara ati, "Abantu besa kuri nebo kukubepushishako ubufwayo bwakwa Resa, nangu fye uro bapusana baresa kuri nebo ¹⁶Ninebo mputura pakati kamuntu no muna nkwe, ero nda ba funda ifipope namafunde yakwa Resa. ¹⁷Naye wishi fyara wakwa mose amwebere ati, "Tafiri bwino ifyo ukukita. ¹⁸Mukine fye bonsefye mukafunshinka, webi na bantu abo uli nabo. tekuti ubombe weka. ¹⁹Umfwa kuri nebo. Nkupande amano, na Resa akaba nobe, pantu niwe injiminishi yabantu Resa kabiri ari nokureta amafya yabo kuri ye. ²⁰Ufwire fye ukubafunda ifipope na mafunde ya kwa Resa. Ufwire ukubaranga ifyakwikara ne fyakukita. ²¹Kukirisha, ufwire wasara abaume abamano ukufuma mubantu bonse, abaume aba katina kuri Resa, ebaume abakine, abo abapata amafisa kanwa. Aba ebo upepeere, ukwangerira abanabo pakuti babe niba ntungurushi mumakana, mumyanda, mumakumi yasano, na mumakumi. ²²Bena abakuputura ryonse imirandu yonse fye, kanofye imirandu yakukosa eyo bengareta kuri webi. Nemirandu yakunaka, kuti baputura abene beka. Muri iyingishira kikakwangukira, pantu nabo baka kupwishako ikisendo. ²³Nga wakita ifi, kabiri nga Resa akukonkomesha watawari kunaka, nekina bwingi bari nokubwereramo kushamyabo ninshi nabasansamuka. ²⁴Na Mose waryumfwire kwi shiwi rya kwa wishi fyara no kukita fyonse efyo bamwebere. ²⁵Efyo Mose asontere abaume bamano mubena Israeri bonse nokubakita intungurushi pabantu, kabiri bakangerira bakaramba wamakana imyanda, fisano, namakumi. ²⁶Efyo intungurushi shari kuputwira abantu imirandu. Imirandu yakukosa bari kutwara kuri mose, nemirandu iinono bari kuputura abene beka. ²⁷Ero Mose nomba warekere wishi fyara ukuya, naye Yeturo wabwereremo kurya ryakwabo.

Chapter 19

¹Mu mweshi warenga itatu ku kufuma kwa bana bakwa Israeri mu kyarwo kya Egypto, mu bushiku bumo bwine, bafikire mu matororo ya Sinai. ²Panuma yakufika ku Refidimu no kufika mu Matororo ya Sinai, no kukita inkambi mu matororo pa murora wa rupiri. ³Mose aninire aye kuri Resa, Yahwe amwitire kuri ye mu rupiri no kuranda, "Ufwire ukweba aba mu ng'anda ya kwa Yakobo, abana bakwa Israeri: ⁴Naubona ifyo nakitire ku bena Egypto, ifyo nabasendere pa mapindo ya bakapumpe no kubareta kuri nebo ne mwine. ⁵Eikyo nomba, nga ukumfwa mwakuraumfwa kwi shiwi ryandi no skusunga ikipangano kyandi, ninshi mwakuraba kuri ne ikikwatwa kyaibera ukufma mu bantu na bantu bonse, pantu icyaro kyandi. ⁶Mwebo mwakuraba ubufumu bwa bashimapepo no ruko urwa mushiro kuri ne. Aya emashiwi ayo ufwire ukuranda ku bana ba Israeri." ⁷Awe Mose arishire no kukuta abakaramba ba bantu. Abikire kuri bena yonse amashiwi ayo Yahwe akonkomeshe. ⁸Abantu bonse baryaswikire kyapamo no kuranda, "Tukakita fyonse ifyo Yahwe arandire." Nakabiri Mose aye mu kuranda ifyebo fya bantu kuri Yahwe. ⁹Yahwe arandire kuri Mose, "Ndeisa kuri webo mukutikama kwe kumbi pa kutira abant bomfwe ifyo nderanda nawebo nakabiri bakutetekere umuyayaya." Eryo Mose arandire abantu ifyebo kuri Yahwe. ¹⁰Yahwe arandire kuri Mose, "Kabiye ku bantu. Rero na mairi no kubashisha kuri nebo, ureke bakyape amaraya yabo. ¹¹Mube abapekanye mu bushiku bwarenga shitatu, eryo mu bushiku bwarenga shitatu Yahwe akekira ku rupiri rwa Sinai. ¹²Ufwire ukapange icyakukirirako ukushinguruka urupiri ku bantu. Nasosa kuri bo, 'Kyengereni ifyo tamufwire ukuya pa muru wa rupiri nangu ukukumyako icyakukirirako. Onse uwakumya ku rupiri mukine akepaiwa.' ¹³Tekuti umunwe ukukumya umuntu uwabe fyo. Rero, mu mupore amabwe nangu ku murasa. Nangu kitekwa nangu muntu, arafwireye ukufwa. Nge panga ryarira umururumo ukuru, bakese mwisamba rya rupiri." ¹⁴Eryo Mose abwerere ukufuma ku rupiri aye ku bantu. Aribashishisha kuri Yahwe no kuyapa amaraya yabo. ¹⁵Arandire ku bantu, "Mupekanye mu bushiku bwarenga shitatu; mwiparamina ku bakashi benu." ¹⁶Pa bushiku bwarenga shitatu, iryo kyari pa rukyero, kwari ukupanta ne nkuba ne kumbi iryafina pa rupiri, no kurira ukwakarisha ipanga. Abantu bonse mu nkambi baritutuma. ¹⁷Mose afumisha abantu bonse kumwe ya nkambi ku kumanya Resa, nabo bayaiminira mwisamba rya rupiri. ¹⁸Urupiri rwa Sinai ronse rwafimbirwe icyushi pantu Yahwe aponenepo mu muriro ne kyushi. Icyushi kya ruko kyarenina nge kyushi kye rungu, no rupiri ronse rwarisunkanishwe ikibi. ¹⁹Eryo ukurira kwe panga kwakurire ukuririsha no kuririsha, Mose asosere na Resa arimwasukire mwishwi. ²⁰Yahwe atentemukire pa rupiri rwa Sinai, pa muru wa rupiri, aye Mose pa muru. Eryo Mose aninire. ²¹Yahwe arandire kuri Mose, "Tentemuka no kusoka abantu; epari bashirura kuri Yahwe ku kutamba, na bengi muri bo bari no konaurwa. ²²Reka bashimapepo abareparamina kuri nebo babe abaisangurura abene- baipakanye abene ukwisa kwandi pakuti shingabarotokera abene. ²³Mose arandire kuri Yahwe, "Abantu tekuti banine pa rupiri rwa Sinai mwebo mwasokere fwebo: 'Ukupanga icyakukingirira ukushinguruka urupiri no kuishisha kuri Yahwe. ²⁴Yahwe arandire kuri ye, "Kabiye tentemuka no kuninika Aroni pamo nobe, rero wikareka bashimapepo na bantu ukushirura ku kunina ukwisa kuri Yahwe, nangu ukubarotokera." ²⁵Mose atentemukire ku bantu no kuranda kuri bo.

Chapter 20

¹Resa arandire fyonse ifyebo ifi: ²"Ninebo Yahwe Resa wenu, uwamifumishe mu kyaroy kya Egypto, kufuma mu ng'anda ya busha. ³Wiraba na teresa tumbi pa kinso yandi. ⁴Wirapanga webowemwine ikyabaswa nangura ikipasho kya kyonse ikya pa muru mu muru, nangu ikya mu kyaroy panshi, nangu mu menshi panshi. ⁵Wirafukama panshi kuri fyena nangu ukufinshinshimuna fyena, ikyo nebo, Yahwe Resa obe, ndiwakarumwa. Ndakanda ububifi bwafikorwe pa kureta ukukandwa pa bufyashi, ku nkuro iyarenga shitatu na shine kuri abo abampata. ⁶Rero ndanga ukuberera uruse ku bamakana kuri abo abantemwa no kusunga ifipope fyandi. ⁷Taufwire ukurumbura ishina ryakwa Yahwe Resa obe, apafye, ikyo shakamurenge uwakaere onse urumbura ishina ryandi apafye. ⁸Ureibukisha ubushiku bwe Sabata, ku kubushisha kuri ne. ⁹Urebomba no kukitamo umurimo obe onse munshiku mutanda. ¹⁰Rero ubushiku bwarenga kine rubari ri Sabata ryakwa Yahwe Resa obe. Pa bushiku ubu wirakitamo umurimo uri onse, webow, nangu umwana mwanarume obe, nangu umwana mwanakashi obe, nangu umubomfi obe umwaume, nangu mubomfi obe umwanakashi, nangu fitekwa fyobe, nangu mwina fyaro uri mu mpongoro shobe. ¹¹Ikyo munshiku mutanda Yahwe akitire imyuru ne kyaroy, bempa, na fyonse ifyabamo, no kutusha mu bushiku bwe Sabata no kubushisha. ¹²Urekindika wiso na noko, pakuti wikare nshiku ishingira pa kyaroy isho Yahwe Resa obe arekuperay. ¹³Wiarapayayuri onse. ¹⁴Wirakita bkyende. ¹⁵Wiraiba kuri onse. ¹⁶Wirashinina umwina muparamano obe ubunte bwa bufi. ¹⁷Wirakumbwanyg'anda ya mwina muparamano obe; wirakumbwanyumukashi wanymwina muparamano obe, umubomfi wakwe umwaume, nangu umubomfi wakwe umwanakashi, nangu ni ng'ombe yakwe, nangu ni punda, nangu kyonse kya mwina muparamano obe." ¹⁸Abantu bnse babwene ukurukuta ne nkuba, no kumfwa ukurira kwe pengay, no kubona urupiri rurefutumuna ikyush. Eryo abantu babwene iki, bari abatutuma no kutarama ukutari. ¹⁹Barandire kuri Mose, "Randa kuri fwebo, na fwebo turekutikay; rero wirekay Resa arande kuri fwebo, nangu twarafway." ²⁰Mose arandire ku bantu, "Mwitina, ikyo Resa naisay mukweshay mwebow pakuti umukinshiy wakwe ube parimwe, na kabiriy tamubembukire." ²¹Awe abantu bataramine ukutari na Mose aparamine kwi kumbi rya mfifi umwari Resay. ²²Yahwe arandire kuri Mose, "Ifi efyoy webe abanay bakway Israeri: 'Mwebow namubonay ukuti ni muru emoy nandire na mwebow ukufuma mu muru. ²³Mwiraikitiray mweben imirunguy imbi kuri nebo, imirunguy ya sirufay ne mirunguy ya goride. ²⁴Ukakite ikipairoy kya pa kyaroy kyandi, no kupera ikyeramboy ryobe ku kuniikey kyushiy, amramboy ya kironganinoy, impangay shobe ne ng'ombe shobe. Munkyendey yonse umoy narengay ishina ryandi ukukindamikway, nkesay kuri we no ku kuparay. ²⁵Ngay wankitire ikipairoy kya mabwey, tekuti ukikuriray na mabwey ayaputurway, kyo ngay wabomfay ifibomberoy fyobe kuri iki, ninshiy wakikoweshay. ²⁶Kabiriy wikanininay pa kipairoy kyandi pa ntampuro, pakuti pa bwambay bobey pefimburway.'"

Chapter 21

¹"Nomba ifi efipope mufwire ukubapekanishisha:²"Nga washita mu Hebere ngo mubomfi, afwire ukubomba imyaka mutanda, na mu mwaka warenga kine rubari akaya ubwanarare ukwabura ukuripira akantu. ³Nga aishirefye umwine, afwire ukuya ubwanarare umwine; nga aryupa, ryena umukashi wakwe afwire ukuya ubwanarare nankwe. ⁴Nga kyakuti shikuru wakwe ewamupere umukashi kabiri afyara nankwe abana baume nangu abanakashi, umukashi na bana bakwe bakaba bakwa shikuru wakwe, kabiri afwire ukuya ubwanarare umwine. ⁵Rero nga umubomfi aranda parwarara, "Naritemwa shikuru, umukashi wandi, na bana bandi; ntaye ubwanarare," ⁶ryena shikuru wakwe afwire ukumureta kuri Resa. Wishikuru afwire ukumureta ku kibi nangu ku mwenshi wa kibi, na shikuru wakwe ukumutura ukutwi no musumbo. Ryena umubomfi akarabomba mpaka imfwa. ⁷Nga umwaume ashitisha umwana wakwe umwanakashi ngo mubomfi umwanakashi, tafwire ukuya ubwanarare ngefikita umubomfi umwaume. ⁸Ngatasekeshe wishikuru, uwamuburire umwine, afwire amureka ukushitishiwa na kabiri. Takwete insambu shakumushitisha ku bantu abena fyaro. Takwete isho nsambu, pantu amukitire mukumubepa. ⁹Nga wishikuru amubura ngo mukashi wa mwana wakwe umwaume, afwire ukumubomfya kimo kine ngefyo engakita umwana wakwe umwanakashi. ¹⁰Nga asenda umukashi umbi umwine, tafwire ukonaura ifyakuurya fyakwe, ififwaro, nangu insambu shakwe ishakyupo. ¹¹Rero nga tamufwaire ifi fintu, ryena afwire ukuya ubwanarare ukwabura ukuripira indarama iiri yonse. ¹²Onse uwaropora umwanarume mpaka afwa, urya muntu afwirefye ukwipaiwa. ¹³Nga kyakuti umwaume takitire ukwabura ukukitontonkanyapo, rero ukupitira mukukana ishiba, ryena nkamupekanishisha inkyende uko engabutukira. ¹⁴Nga umwaume mukufwaya kwakuitemenwa asansa umwina muparamano no kumwipaya ukuringana na mapange yakwe ayabukyengeshi, ryena mufwire ukumusenda, nangu ari kipairo kya kwa Resa, pakutira engafwa. ¹⁵Onse uwauma wishu nangu nyina afwirefye mukine ukwipaiwa. ¹⁶Onse uwaikata umuntu- kibe uwikete amushitisha, nangu urya muntu asangwa mu minwe yakwe- urya kekata afwire ukwipaiwa. ¹⁷Onse uwatia wishu nangu nyina afwirefye mukine ukwipaiwa. ¹⁸Nga abaume barerwa eryo umu atoba umunankwe iribwe nangu ikofi, na urya muntu tafwire, rero arara mu butanda bwakwe; ¹⁹ryena nga apempemuka no kwamba ukwenda ukubomfya inkonto, umwaume uwamumine afwire ukumuripira pa kumonawira inshita; afwire no kumuripira pa kuposhiwa kwa kwe konse, Rero urya mwaume takwete umurandu wakwipaya. ²⁰Nga umwaume auma umubomfi wakwe umwaume nangu umwanakashi ne nkonto, kabiri umubomfi afwa pa murandu wakumwa, ryena umwaume afwire ukukandwa. ²¹Nomba, umubomfi nga aikara ubushiku nangu shibiri, shikuru wakwe tafwire ukukandwa, pantu akaisangira mu bukyushi bwakurufya umubomfi. ²²Nga abaume bakorwa eryo bakyena na mayo uuri pa bukuru ikyakuti apurumuna, rero takyenenwe kumbi, ryena umwaume wa murandu afwire mukishinka ukuripirishiwa ukuringana nefyo umwine wamukashi afwaya ukufuma kuri ye, kabiri afwire ukuripira ukuringana no bupingushi. ²³Rero nga pari ukukyenekwa ukukuru, ryena mufwire ukupera umweo pa mweo, ²⁴irinso pa rinso, irino pa rino, ukuboko pa kuboko, urukasa pa rukasa, ²⁵ukokya pa kokya, ikiraso pa kiraso, nangu impumo pa mpumo. ²⁶Nga umwaume auma pa rinso rya mubomfi wakwe umwaume nangu umubomfi umwanakashi no kuryanaura, ryena afwire ukureka umubomfi aya ubwanarare nga maripiro ya murinso. ²⁷Nga asokora irino rya mubomfi umwaume nangu umwanakashi, afwire ukureka umubomfi ukuya ubwanarare nga maripiro ya rino. ²⁸Nga ing'ombe iirume yakyena umwaume nangu umwanakashi mpaka afwa, iyi ng'ombe ifwire ukuporwa amabwe, no mubiri waiko tafwire ukuriwa; rero umwine wa ng'ombe tafwire ukuperwa umurandu. ²⁹Rero ing'ombe nga yarikwete umusango wakukyena ku numa, no mwine arisokerwepo rero tareisarira, kabiri yaipaya umwaume nangu umwanakashi, irya ng'ombe ifwire ukuporwa amabwe, no mwine nao afwire ukwipaiwa. ³⁰Nga maripiro yarefwaikwa pa mweo wakwe, afwire ukuripira fyonse ifirefwaikwa ukuripira. ³¹Ing'ombe nga yakyena umwana mwaume nangu umwanakashi, umwine wa ng'ombe afwire ukukita ifyo iki kipope kirefwaya ukukita. ³²Nga ing'ombe yakyena umubomfi umwaume nangu umwanakashi, umwine wa ng'ombe afwire ukuripira amashekere amakumi yatatu ayasirufa, ne ng'ombe ifwire ukuraswa amabwe. ³³Nga umwaume aisuera ikirindi, nangu nga umwaume aimba ikirindi ukwabura ukushikapo, eryo ing'ombe nangu impunda yaponenamo, ³⁴umwine wa kirindi afwire ukuripira pa kurufya. Afwire ukuripira indarama ku mwine wa nama ifwire, ne nama iyafwa ikasanguka yakwe. ³⁵Nga ing'ombe ya umo yakyena ing'ombe ya mubiye ikyakuti yafwa, ryena afwire ukushitisha ing'ombe iitunturu no kwakanya indrama, kabiri bafwire ukukwana ing'ombe iyafwa. ³⁶Rero nga kyarishibikirwe ukuti ing'ombe yarikwete umusango wakukyena ku nama, kabiri umwine tareisarira, afwire mukishinka ukuripira ing'ombe, ne nama iyafwa ikasanguka iyakwe umwine.

Chapter 22

¹Nga umwaume aiba ing'ombe na impanga kabiri aipya nagu ukushitisha, afwire ukuripira ing'ombe shisano mu ng'ombe imo, ne mpanga shine mu mpanga imo. ²Nga sakara basangwa akoingira ku kwiba, kabiri apumwa mpaka ukufwa, takwakabe umurandu wakwipaya uukaperwa ku uri onse pa murandu wakwe. ³Rero akasuba ngkatura ribe taraiba, umurandu ukabikwa pa muntu uukamwipaya. Sakara afwire ukubwesha ifyo aibire. Nga takwata, ryena afwire ukushishiwa umwine. ⁴Nga inama yaibirwe yasangwa iitunturu kuri ye, nangu ingaba ing'ombe, impunda, nangu impanga, afwire ukuripira imiku ibiri. ⁵Nga umwaume atwara ifitekwa fyakwe mu mpanga nangu mwibara rya myangashi, no kureka ifitekwa fyasarangana, kabiri fyarya mwibara rya mwine, afwire ukubwesha ifisuma ukufuma mu mpanga nangu ifisuma ukufuma mwibara rya myangashi ryakwe. ⁶Nga umuriro wapuka no kusaranganina mu myunga ikyakuti ing'ano, nangu ing'ano ishaiminina, nangu ibara ukupya, uwashishe umuriro afwirefye ukubwesha fyonse ifyaonaikire. ⁷Nga umo apera indarama nagu ifintu ku mwinamuparamano wakwe ku kusungisha, kabiri kyaibwa ukufuma mu ng'anda irya, na sakara nga aikatwa, urya sakara afwire ukuripira imiku ibiri. ⁸Rero sakara nga teketwe, ryena umwine ng'anda afwire ukutwara kuri bakapingura ukubona nga kyakuti arikete amaboko pa fipe fya mwinamuparamano wakwe. ⁹Pantu ifikansa ifi fyonse pafintu, kibe ni ng'ombe iirume, impunda, impanga, ififwaro, nangu parikimbifye ikirubire ikyo umo aranda, "Iki kyandi," Ukuirishanya kwa mbari shibiri kufwire kwatwarwa kuri bakapingura. Umwaume uo bakapingura basanga no murandu afwire ukuripira umwinamuparamano wakwe imiku ibiri. ¹⁰Nga apera impunda ku mwinamuparamano wakwe, ing'ombe iirume, impanga, nangu inama imbi ku kumusungira, kabiri yafwa nangu ukukyenekwa nangu ukusendwa ukwabura umo ukubonako, ¹¹bonse babiri bafwire ukutwara umuropa kuri Yahwe, umurandu wakuti rimbi umo kuti abika ukuboko pafipe fya mwinamuparamano wakwe. Umwine afwire ukukupokerera, no munankwe mtafwire ukupanga amaripiro. ¹²Rero nga kyaibirwe kuri ye, umunankwe afwire ukupanga amaripiro ku mwine wakiko. ¹³Nga inama yarisantawirwe mutupimfya, rekeni umunankwe arete inama nga ikishininkisho. Tafwire ukuripira pa kyasantawirwe. ¹⁴Nga umwaume aashima inama iiri yonse ukufuma ku mwinamuparamano, eryo inama yakyenwa nagu ukufwa ukwabura umwine ukuba nakyo, umunankwe afwirefye ukupanga amaripiro. ¹⁵Rero nga umwine ari nakyo, umunankwe takakwate ukuripira; inama nga yari yakuripira, ikaripirirwa pa mutengo wakuripirirwapo. ¹⁶Nga umwaume abembusha na kisungu uutakobekerwa, kabiri nga arara nankwe, afwirefye ukumupanga umukashi wakwe ukupitira mu kuripira indarama shakisungu ishifwikwa ari iki. ¹⁷Nga bawishi bakaninina ukumufyako, afwire ukuriira indarama ukuringana no bunonshi bufwaikwa pari bana fisungu. ¹⁸Tamufwire ukusuminisha indoshi yanakashi ukwikara no mweo. ¹⁹Onse uwarara ne nama afwire ukwipaiwa. ²⁰Onse uwaitura kuri tu resa tumbi ukukira pari Yahwe, afwire ukonaurwa. ²¹Taufwire ukurufyanya umwina fyaro nangu ukumutitikisha, pantu namwe mwari abena fyaro mu kyar kya Egypto. ²²Tamufwire ukukyusha mukamfwirwa nangu umwana wanshiwa. ²³Napamo nga wabakyusha, kabiri nga bakuta kuri nebo, nkomfwa ku nkuta shabo. ²⁴Ubukari bwandi bukapya, kabiri nkamipaya ku rupanga; abakashi benu bakasanguka ba mukamfwirwa, na bana benu bakasanguka ababura bawishi. ²⁵Nga wa ashimisha indarama ku mupina uwa mu bantu bandi, taufwire ukuba nga kashimisha wa ndarama kuri ye nangu ukumweba ukurundapo. ²⁶Nga wasendera umwina muparaman ikifwaro nge kyakwikatiramo, ufwire ukukibwekeshamo ribe akasuba takarawa, ²⁷pantu ekyakufimbanafye akwata; kifwaro kyakwe ikya ku mubiri. Kinshi kimbi engararamo? Nga akuta kuri nebo, nkomfwa kuri ye, pantu ndi wa nkumbu. ²⁸Taufwire ukumpontera, ne Resa, taufwire no kutipwira kateka wa bantu bobo. ²⁹Taufwire ukutana ifyabupe ifyakufuma mu busomboshi bobo nangu mukyakuminamo imyangashi. Mufwire ukupera kuri nebo ifisakura bura fya bana benu abaume. ³⁰Mufwire ukukita kimo kine naku ng'ombe ne mpanga shenu. Panshiku kine mrubari bakekara na banyinabo, rero pa bwarenga kine konse konse bakaperwa kuri nebo. ³¹Mukaba abantu ababikwa pa mbari kuri nebo. Eikyo tamufwire ukurya inama iyaipairwe ku nama shibiye mu mpanga. Mukifuro kyaiki, mufwire ukukuposera imbwa.

Chapter 23

¹Wirapera bumte bwabufi pa uri onse. Wirasankana na bantu babi ukuba bante ba fyabufi. ²Wirakonkerera kintubwingi icyakwa kiwa, nangu kuruburura mu murandu ku kuwira rubari rwa kintubwingi ku kupondeko bupingushi. ³Wirarango mutitikisha ku mwanarume umuranda ku muranda wakwe. ⁴Ngawakumanya ing'ombe nangu punda ya murwani obe ireya mukuruba, uringire ukuibweshya kuri ye. ⁵Ngawabona punda ya muntu wakupata yaponi panshi murwendo, wisha uyo muntu. Ufwire ukumwafwako na punda wakwe. ⁶Wirapondeka ubupingushi ku mupina obe mu murandu wakwe. ⁷Wirasankana na bambi ku kupanga iryashi rya bufi, kabiri wairaipaya wakaere nang umurungami, pantu nshakerere ababifi. ⁸Wirapoka ifisakanwa pantu ifisakanwa ni mpofu shakwata amenso no kupotanye mirandu ya barungama. ⁹Wirakikyusha umwina fyaro, pantu mwarishiba umweo wa bena fyaro, icyo namwe mwari abena fyaro mu kyaroyi kya Egypto. ¹⁰Pa myaka mutanda imbuto mu mpanga ya kyaroyi kyenu no kukoronganya ifitwari ryakiko. ¹¹Rero mu mwaka warenga kine rubari muri no kusha no kukireka, pakuti ababusu muri mwe bakarye. Ifyo bakasha, inama mpanga shikarye. Mukarekita ifyo fine kwibara rya myangashi na mabara ya miorife. ¹²Munshiku mutanda ukarabomba imirimo, rero ubushiku bwarenga kine rubari ukaretusha. Murekita fi ku ng'ombe yobe nangu kuri ba punda bobe pakuti batushe, pakuti abanarume babasha banakashi benu kabarebeshi batushe no kubweshya amaka.

¹³Urekusakamana kuri fyonse ifyo nko kweba. Wirarumbura amashina ya mirungu imbi, nangu amashina yatuko myomfwike mukana kobe. ¹⁴Ureenda urwendo rwe rambo rwandi imiku itatu kira mwaka. ¹⁵Uresunga urwendo rwe rambo ku mutebeto uushitutumuka. Ngefyo nakukonkomeshe, mukararya umutebeto uushatutumuka panshita kine rubari. Pari iinshita, mukabonekera pa kinso kyandi mu mweshi wa Abibu, uwabikwa pa murandu wa uyu murimo. Ni muri uyu mweshi mwafumye mu Egypto. Rero tamuringire ukwisa pa kinso kyandi minwe nkutwa. ¹⁶Uresunga urwendo rwa mitebeto rwa kusepa, ifitwari ryantanshi ifya kubomba kwenu eryo mwabyara imbuto mu mabara. Kabiri uresunga urwendo rwa mitebeto ya kuronganka pampera ya mwaka, nga waronganya ifyo mwafumyamo mwibara. ¹⁷Abaume bobe bonse baringire ukuya ku kinso kyakwa Shikuru Yahwe imiku itatu kira mwaka. ¹⁸Mwirapera irambo rya muropa ne rambo ryapangirwa umukate uwatutumuka. Ne yabunone ye rambo rya utebeto wandi isha ubushiku mpaka urukyeri. ¹⁹Urereta ifisabo ryantanshi ifisuum ukufumya mukyaroyi ukureta mu ng'anda yandi, ing'anda yakwa Yahwe Resa obe. Wiraipika akabushi kanono mu mukaka wa kanyina. ²⁰Ndekutua maraika pantanshi yobe uwakukurinda munshira yobe, no kukureta kunkyende napekanya. ²¹Uyangwe kuri ye no kumumwira. Wirakaripa kuri ye, pantu takareterere bupurumushi bwenu. Ishina ryandi riri pari ye. ²²Nga waumfwikisha ishiwi ryakwe no kukita fyonse ifyo akokweba, eryo nkabe murwani kubarwani bobe kabiri kibombe kubabe fibambe kuri we. ²³Maraika wandi akaba pantanshi yobe kabiri akakureta ku Amore, Hiti, Pensi, Kenani, Hibi kabiri Yebusi, Nkabonaura. ²⁴Wiratote utumirungu twabo, no kutupepa nangu ukukita fyonse ifyo bakita. Mukifuro kyakuti, uafumyapo fyonse no kushinauna ifiparara fya mabwe mutupimfya tupimfya. ²⁵Urekushinshimuna Yahwe Resa obe, kabiri akaposa umukate na menshi yobe. Nkafumyapo amarwere pari mwe. ²⁶Takuri umwanakashi ukube ng' umba nangu ukuponya ifumo mu kyaroyi kyobe. Nkarefya impendwa sha mwe shenu. ²⁷Nkatumo mwenso wandi kuri bo mu kyaroyi kyabo umu mukaya. Nkepaya bonse abantu abo mukakumanya. Nkabarenga abarwani benu ukubwerera ku mwenso. ²⁸Nkatuma maronde kuntanshi yobe mukutamfya abena Hibiti, Kenani, na Hiti ukufuma pa kinso kyobe. ²⁹Nshakabatamfye pantanshi yobe mu mwaka umu, nangu epari icyaroyi kyarekereshiwa, kabiri ne nama shampanga ukufura pari we. ³⁰Mukifuro kyakuti, nkarefumya pa kinso kyobe panono panono mpaka ukasande kabiri ukupanye icyaroyi.

³¹Kabiri nkapampamiko mupaka obe ukutura pari bemba wa matete ukufika kuri bemba wa ba Perishiti, kabiri ukufuma mu matororo ukufika pa mumana wa Yutrati. Nakupera ukukimfya ku kinso kyobe. ³²Wikakita abo ikipangano nangu utumirungu twabo. ³³Tabafwire ukwikara mu kyaroyi kyobe, pantu kuti bakurenga weba ukubembuka pa kinso kyandi. Nga washinshimuna utumirungu twabo, iki kitabo kiteye kuri we."

Chapter 24

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose. "Isa kuri ne- webo, Aroni, Nadabu, Abiu, na bakaramba amakumi kie rubari, no kushinshimuna akataramukira. ²Mose ekafye eo ese mupepi na ndi. Bambi tabafwire ukwisa mupepi, nangura abantu ukunina na ye. ³Mose aire no kweba abantu bnse amashiwi no kuranda kwakwa Yahwe nefipope. Bonse abantu bangaswike ne shiwi rimo no kuranda, "Twarakita amashiwi yonse ayo Yahwe arandire." ⁴Eryo Mose arembere amashiwi yonse ayakwa Yahwe. Rukyeru kyeru, Mose akurire ikipairo panshi yarupiri no kutantika ipunda ya mabwe ikumi rimo na yabiri, pakutira fikeminineko imitundu ikumi rimo na ibiri iyakwa Israeri. ⁵Aritmine abana banono abaume ba bena Israeri mukutura umuturo wakokya ne rambo rya muturo we senge rya ng'ombe kuri Yahwe. ⁶Mose aburire umuropa kitika no kubika mu misambiro; na ukusansa kitika na umbi pa kipairo. ⁷Ariburire ikitabo kya kipangano kabiri aberengesha ku muntu onse. Nabo batire, "Turekita fyonse ifirandire Yahwe. Tukaba abakyumfwira." ⁸Eryo Mose aburire umuropa no sansa pa bantu. Atire, Üyu muropa wakipangano ikyo Yahwe apangana na mwe pakumipera iki kirayo na mshiwi yonse aya." ⁹Eryo Mose, Aroni, Nadabu, na Abiu, na bekumi kine rubari abakaramba bakwa Israeri baire pa rupiri. ¹⁰Bamwene Resa wakwa Israeri. Panshi ya makasa yabo pari irirbwe rya safire, iryaboneke nga umuru uwine. ¹¹Resa tatambarike ukuboko pa ntungururshi sha kwa Israeri. Babwene Resa, kabiri baririre no kunwa. ¹²Yahwe arandire ,kuri Mose, "Isa pa muru wa rupiri no kwikara parya. No kupa amabwe ne funde ne fipope ifyo ndembere, pakutira urebafunda." ¹³Eryo Mose aninine na Yoshua kafwa wakwe, no kuya pa rupiri kuri Resa. ¹⁴Mose arandire ku bakaramba, "Ikareni panopene no kuturorera mpaka tubwere kuri mwe. Aroni na Huri, bari na mwe. Uri no murandu, kuti aya kuri bo. ¹⁵Eryo Mose aninine urupiri ne kumbi ryarimufimbire. ¹⁶Ubukata bwakwa Yahwe bwaikere pa rupiri rwa Sinai, ne kumbi ryabafimbire inshiku mutanda pa bushiku bwarenga kine rubari aitire kuri Mose ukufuma mwi kumbi. ¹⁷Ukuboneka kwa bukata bwakwa Yahwe kwari nge kimuriro kya kumina pa muru wa rupiri ku menso ya bana bakwa Israeri. ¹⁸Mose aingire mwi kumbi no kunino rupiri. Mose ari mu rupiri inshiku amakumi yane akasuba no bushiku.

Chapter 25

¹Yahwe arandire dkuri Mose, ²Eba abena Israeri bamburirepo ijya musanguro ukufuma ku muntu onse uo umutima warenga ukusangwirako mukuitemenwa. Mufwire ukumpokerako imisanguro iyi. ³Iyi emisanguro iyo muringire ukumpokera kuri bo: goride, sirufa na umukuba; ⁴ifyakufifi, ifyakashikira na ifyakashika kye; na insaru sha korokondwe; amasako ya mbushi, ⁵imikupi ya ba sukuuku miyatumpikwa mu yakashika na imikupo iya mpanga iisuma; ikiti kya mushita; ⁶amafuta ya munyari sha pa shira; ifyakyena fya mafuata ya musubo na ifyakyushi kya fya kyena kisuma; ⁷amabwe ya shobamu na mabwe ymbi ayakupamina ku kinkutu na kuri tumba wa pakifuba. ⁸Reka bankitire na umwashira sukutira ati ninge kara pamo nabo. ⁹Ukakupange ukurina na umonkakurangira mu mikurire ya kya kwikaramo na imipangire ya fyafipe fya kiko. ¹⁰Bari na ukupanga ikipao kyafimuti fya akasha, ubutari bwakiko bukabe imikono ibiri na kitika; mu butuku kikabe umukono umo na kitika; na ikimo kya kiko umukono umo na kitika. ¹¹Ukapamineko na goride uwaropororwa kunse na mukati, na ukumpangirapo umunyimba wa goride ukushinguruka pa muru. ¹²Ukakyengurwire na imiepeto iya goride, na ukuibika pa makasa yane ayakipao, imipeto ibiri rubari rwa kiko na ibiri rubari rwa kiko. ¹³Ukakite na imitembo ya kimuti kya akasha na ukupaminako goride. ¹⁴Ukapishe na imitembo mu mipeto iiri kumbari ya kipao, ku kutemberako ikipao. ¹⁵Imitembo ikekare mu mipeto ya kipao; tairingire yafumishiwamo. ¹⁶Ukabike mu kipao ifipope fya kipingo ifyo nkakupera. ¹⁷Ukakite na inkupiko ya kukonsorwerapo iya goride uwaropororwa. ubutari bwa uko bukabe imikono ibiri na kitika, na mu butuku umukono umo na kitika. ¹⁸Ukakite na bakerubi babiri kuri goride uwasasapurwa aba parutwe rwa nkupiko ya kyakukonsorwerapo. ¹⁹Ukakite kerubi umo uwa parutwe rumo urwa nkuupiko ya kyakukonsorwerapo, na kerubi umbi pa rutwe rumbi. Bakabe abarambatira ku nkupiko ya kukonsorwerapo. ²⁰Bakerubi bakanse amapindo yabo ukuyarosha mu muru na ukukupi inkupiko ya kyakukonsorwerapo ikiri nabo. Ba kerubi bakaroresanye amenso ukurora pakati ka nkupiko ya kyakukonsorwerapo. ²¹Ukabike inkupiko pa muru wa kipao, ukabike na mu kipao ifipope fya kipingo ifyo ndekupera. ²²Ni pa kipao epo nkarakukumanisha. Nkaranda nawe ukutura pa nkyende yandi pa muru wa nkupiko ya kyakukonsorwerapo. Pakati ka bakerubi pa muru wa kipao kya kipingo epo nakuraranda nobe urwa mafunde nkakupera aya bena Israeri. ²³Ukakite iteburo rya kimuti kya akasha. Ubutari bwa kiko bukabe imikono ibiri; ubukutu bwa kiko bukabe umukono umo, na ikimo kya kiko kikabe umukono umo na kitika. ²⁴Ukakikupe na goride uwaropororwa na ukushingurushako umunyimba wa goride pa muru. ²⁵Ukashngurusheko na umukombero awesasa nga iryarupi, na ukushingurushako umunyimba wa goride. ²⁶Ukakupangire na imipeto ya goride ine na ukubika iyo mipeto kuffutu fine ukwashintirira amakasa ya kiko. ²⁷Imipeto ikekashiwe ku mikombero na ukushako apakupisha imitembo, pa kusenda iteburo. ²⁸Mukakite imitembo ukubofya ifimuti fya kasha na ukukupako goride ukutira ati iteburo rikaresenderwa pamo. ²⁹Mukapange na imbare, ifipau, na inongo, na utunongo twa riko umwakwiturwira ikya musanguro wa fya kuninika. Kuri goride musuma eko ukafikite. ³⁰Ryonse ukareparamika imikate ya ku kinso kuri nebo. ³¹Ukapange ikyakutekapo inyari kuri goride uwasasapurwa. Ikyakutekapo inyari kikapangwe na ishinte na umukonso wa kiko. Inweni ya kiko, ishinte rya kiko iryamabura fikekatane. ³²Imisambo mutanda ikafume mu mbari sha kiko- imisambo itatu ikafume ku rubari rumo, na imisambo itatu ukufuma ku rubari rumo. ³³Umusambo wa pakubara ukwate inweni shitatu isha pangwa nga maruba ya umu arimonde, na ishinte rya kiko irya mabura na iruba. Kikabe kimo kine kumisambo iirefuma ku kyakutekapo inyari. ³⁴Pa kyakutekapo inyari kine, umukonso wa pakati, kukabe amaruba ya umu arimonde, na amashinte ya mabura na maruba. ³⁵Kukabe ishinte rya mabura mwisamba rya misambo ibiri iya pa kubara- iyaikatana, na ishinte rya mabura isamba rya misambo ibiri iyakonkapo nayo ikekatanne. Mu musango umo kukabe ishinte rya mabura mwisamba rya misambo ibiri iya kurenga fitatu, iyaikatana. Kikabe kimo kine ku misambo yonse mutanda iirefuma ku kyakutekapo inyari. ³⁶Amashinte ya fiko na imisambo fyonse fikekatane nakyo, kyonse ikyo ikyasapurwa iyaikatana kya goride uwaropororwa. ³⁷Ukapange ifyakutekapo inyari na inyari shafiko kine rubari, na ukwasha inyari shafiko kukureka shipere urubuto. ³⁸Uturumano twa kiko na ifyakwikata umuriro fya kiko fikapangwe kuri goride uwaropororwa. ³⁹Ukabomfye itarenti rimo irya goride uwaropororwa ku kupanga apakwikara inyari na ifipe fya kiko fyonse. ⁴⁰Ukashininkishe ukweba ati fypangwa umwabera umusango urerangwa pa rupiri.

Chapter 26

¹Ufwire ukupanga tabanako kufipembi ikumi rimo ifyabuta, ikfyapikurwa ubusaka no bushishi bwakifufya no bwakashika no bwakashika kye. Kabiri ukapikwirepo bakerubi ku muntu uwakengera ukupikura. ²Ubutari bwa kipembi kifwire kyaba amakumi yabiri na kine imikono, mubwipi imikono ine. Ifipembi fyonse fifwire fyaba ifyaringana. ³Ifipembi fisano fifwire fyasuntinkanishiwa pamo na fimbi fisano fifwire fyasuntinkanishiwa pamo. ⁴Ufwire wapanga imikono yakifufya mumbari na kumpera yakipembi kyamwibumba ryakimo. Munshira imo ine, kiteni fimo fimne mumbari nakumpera ya kipembii kyamwibumba rya bubiri. ⁵Ufwire wapanga imikono amakumi yasano ku kipembi kyapakubara, kabiri ufwire wapanga inkobero amakumi yasano kumpera yakipembi kyabubiri. Imikobero yafipande fyonse fibiri ibe iyarungatana kuinankwe. ⁶Ufwire wapanga utwakukofyamo utwa goride na kwikatanya ifipembi pamo epakuti tabanako yaba iyaikatana. ⁷Ufwire ukupanga ihema ya masako yaba sawe pantu ihema wa pamuru wa Tabanako. Kufwire mwapanga ifipembi amakumi na kimo. ⁸Ubutari bwa kipembi kimo kufwire ukuba amakubiti amakumi yatatu, na mubwipi ikipembi kimo kifwire ukuba amakubiti yane. Fyonse ifipembi ikumi na kimo fifwire fyaba ifyaringana. ⁹Ufwire ukurundanya ifipembi fisano kuri kira kimo nafimbi mutanda kuuri kimo. Ukapete ikipembi ikyakurenga mutanda pabiri kunhtanshi ya tabanako. ¹⁰Upange imikono amakumi yasano(50) kumpera yakipembi urundikenye pakubara, na imikobero amakumi yasano mumbari yarutwe rwa kipembi urundikenye ikyabubiri. ¹¹Upange amakumi yasano ayamikobero no twakukofyamo uutwamukuba no kutubika mi mikobero. Eryo urundanye ihema pamo pkuti kyaba ikintu kimo. ¹²Ikishepo kitika wa kipembi, fikarepapo ukufuma ku kipembi kye hema, mukakikopwere kunuma ya tabanako. ¹³Kufwire kwaba kubiti umu uwakipembi ifikapurako mumbari shonse, kanshi ifikasharako mukafipopere mumbari ya tabanako. ¹⁴Kufwire mwapanga ikyakufimba pa tabanako kumpapa sha basukusuku, ukatumpe na mumutima uwakashika, kabiri ukapangireko ikyakufimba nakimbi kumpapa ishisuma ishaterera. ¹⁵Ukapange impanda shakimuti kya akasia ishakwimikirako tabanako. ¹⁶Kirarupanda ruri na ukurepa amakubiti ikumi na mumbwipi amakubiti kimo na kitika. ¹⁷Kufwire kwaba ikyakurundishako kuri kira rupanda tubiri utwafimuti. Ufwire wapanga impanda shonse isha kuri tabanako. ¹⁸Pakupanga impanda sha kuri tabanako mufwire mwapanga amakumi yabiri ishakupinda ka kukuryo. ¹⁹Kabiri upange uturi amkumi yane utwasirufa utwakwimikamo impanda amakumi yabiri. Pafwire paba utwapanshi tubiri panshi yarupanda rwa kimo ukuba mutwakurundirako tubiri na kabiri tubiri utwa panshi ya kiramfuremu na shimbi patwakurundirako tubiri. ²⁰Kurubari narumbi urwakupinda ka kukuso aka tabanako mufwire ukupanga amafuremu amakumi yabiri ²¹na utwa panshi amakumi yane utwasirufa. Pafwire paba utwapanshi, kurupanda rwakonkapo ifyo fine. ²²Kunuma ya tabanako rwa ku masamba, mufwire ukupanga impanda mutanda. ²³Mukapange impanda shibri mu matungi ya kunuma ya tabanako. ²⁴Ishi mpanda shifwire shaba isharekanishiwa pe samba, rero isha rundanishiwa pa muru ku nkobero imo ine. Kifwire kyaba ifi ,kumatungi yonse yabiri aya kunuma. Kufwire kwaba impanda kine konse konse, pamo na utwapanshi utwasirufa. ²⁵Kufwire kwaba utwapanshi ikumi na mutanda pari tonse tubiri utwapanshi ya rupanda rwa kubarirapo, tubiri utwapanshi na parupanda rwa konkapo, kabiri ifyo fine. ²⁶Kabiri upange imyaro ku kimuti kya akasia- isano ikabe iyakurubari rumo urwa tabanako, ²⁷isano imyaro ikabe kumpanda shakurubari runankwe eryo na rimbi isano ikabe kumpanda sha kunuma ya tabanako ku masamba rubari. ²⁸Umisaro wapakati kampanda, kitika ukwiminina pa muru, urinokufuma ku rutwe na ukufika kurutwe. ²⁹Kumpanda ukarambatikeko goride. Kabiri ukapangireko ne mikobero iya goride iyakwikatisha imyaro, ku myaro nako ukarambatikeko goride. ³⁰Ukapange tabanako ngefyo nakurangire pa rupiri. ³¹Ukapange ikisaru ku nsaru iyabuta iyapikurwa ubusaka na kubushishi bwakifufya ubwakashikira no bwa kashika kye, na ukupikwirapo Kerubi ku muntu uwakengera nganshi. ³²Ukakobeke ikyo kipembi kumikofyo ya goride kunyenshi shafimuti fa akasia ifyarambatikwako na goride kabiri ukashimike mu mtwakushimikamo utwasirufa tune. ³³Ukakobeke ikyo kipembi kumikofyo, eryo ukabike imbokoshi yakipangano kunuma ya kipembi. Ikipembi ekirekanya umuputure wa mushiro ku muture wa mushiro ikine kine. ³⁴Pa mbokoshi yakipangano inkupiko apakufutirwa ifyabubifi iyi mbokoshi ikabe mu muputure wa mushiri ikine kine. ³⁵Ukabike iteburo kunse ya kipembi. Ukabike ikyakutekapo ifisaniko ukurungatana ne teburowa kukapinda ka kuso ka tabanako. Iteburowa rikaba rubari ku kapinda ka kuryo. ³⁶Ukapangirepo ikipembi pa mwinshi wa kwingira mwihema. Ikipembi ukapangire ku nsaru iyabuta iyapikurwa ubusaka na kubushishi bwa kifufya, ubwakashikira no bwakashika ,kye ifyapikurwa ku muntu uwakenbgera nganshi. ³⁷Ikikobeko, ukapange inkyenshi shisano isha akasia ukurambatikako na goride. Ne mikofyo yakukipembi iya goride, ukapange ne fyakwimikamo inkyenshi shisano ku mukuba uwaropororwa uwafiko."

Chapter 27

¹Ukapange ikipairo kya muti wa akasha, imikono isano mu butari na imikono isano mubutuku. Ikipairo kikabe ikyaringana kabiri imikono itatu ekimo. ²Ukurundwa ku karundwe ku fifutu fyakiko ifyarundwa nga ukuboneka kwafimoneka amasengo ya ng'ombe. Amasengo fikekatane na ikipairo, na ukupaminwako umukuba. ³Ukapange na ifipe fya pa kipairo: impoto ku kupyungirako imito, na bashofero, iisambiro, imitunkuro na ifyakwikata umuriro fya kiko. Ifisorobesho ifi fyonse ukafipange ukubomfya umukuba. ⁴Ukakupangire na ikyapikurwa, isumbu ryamukuba. Ukapange na imipeto ine iyamukuba na ifyapikurwa fikatekwe ku fifutu fine. ⁵Ukabike na ikyapikurwa mu nemabenembe ya kipairo, hafu ukuya panshi. ⁶Ukukitire ikipairo imitembo, imitembo ya muti wa akasham na ukupamao umukuba. ⁷Imitembo ukapishe mu mipeto, na imitembo ikabe pa fifutu fibiri ifyakipairo, pakukipinga. ⁸Ikipairo ukapange ikyaforoka, kufipapatu fya kimuti. Ukapange umwabera ukusango uyo warangirwe pa rupiri. ⁹Ukakite na urubansa rwa kyakwikaramo. Kukabe na ifipembi rubari ku kapinda ka kuryo ka rubansa, ifipembi fyakorokondwe umusuma uwapikurwa imikono ikumi ebutari. ¹⁰Ifipembi fikakwate ifyaimikwa fyafiko amakumi yabiri, na amashinte amakumi yabiri ayamukuba. Kukabe na utwakukofyako utwaikata ku fyaimikwa, na utufyera twa sirufa. ¹¹Mu musango umo wine, rubari ku ruramba rwa ku kapinda ka kukuryo kukabe ikipembi imikono umwanda umo rubari na ifyaimikwa amakumi yabiri, ishintiro sha mukuba aamakumi yabiri, imikobero iyaikata kufyaimikwa, na utufyera twa sirufa. ¹²Rubari na urubansa ururi ku mbo kukaba ikipembi imikono amakumi yasano ekurepa. Kukabe na ifyaimikwa ikumi na amashintiriro ikumi. ¹³Urubansa rukabe imikono amakumi yasano ku kabanga. ¹⁴Ikipembi ku ruramba rumo urwa pa kwingirira kikabe imikono ikumi na fisano ebutari. Fikakwate na ifyaimikwa fitatu na amashintiriro yatatu. ¹⁵Urubari rumbi namo rukabe na ifipembi imikono ikumi na fisano ekurepa. Fikakwate ifyaimikwa fitatu na amashintiriro yatatu. ¹⁶Impongoro ya pa rubansa ikakwate ifipembi imikono amakumi yabiri ekurepa. Ikipembi kikabe ikya kafifi, ikyakashikira na ikyakashika kye na ishakorokondwe ishisuma ishapikurwa, umurimo wakwa kapikura. Kikakwate ifyaimikwa fine na amashintiriro yane. ¹⁷Ifyaimikwa fyonse ifya murubansa rwa panse fikabe na ifyaimikwa fyatufyera fya sirufa, imkobero ya sirufa, na amashintiriro ya mukuba. ¹⁸Ukurepa kwa rubansa kukabe imikono umwanda umo, na ubutuku imikono amakumi yasano, na kimo imikono isano, na ifipembi fisano ifyakorokondwe umusuma uwapikurwa pamo nafyo, na amashintiriro aya mukuba. ¹⁹Ifibombero ku kubomfiwa mukikurwa kya mushiro, impoto sha mwi hema rya kikurwa kya mushiro na urubansa rukangwe urwa mukuba. ²⁰Ukakonkomeshe abena Israeri ukureta amafuta ya mu orife, ayasuma kabiri ayatwikwa ya mu nyari ukutira shitwaririre ukwaka. ²¹Mwi hema ryakukumaninamo, kunse ya kipembi ekutira pantanshi ya ng'anda ya kya mushiro umwikara ikipao kyakipangano, Aroni na bana bakwe abaume bakareasha inyari ku kinso kyakwa Yahwe, ukufma ku kyunguro na ukufika ku rukyero. Iki ekipope kya muyayaya munkuro shonse ku bana bakwa Israeri.

Chapter 28

¹Kuta ukori munonko Aroni na bana bakwe abaume- Nadabu, Abihu, Eriyaza na Itama- ukufuma mubena Israeri pa kuti baremombbera umurimo wabushimapepo. ²Ufwire wabirira munonko Aroni ifyakufwara ifyamushiro, ifyakumikindamika na ukumuyemfya. ³Ufwire waranda ku bantu bonse abamano mu mitima. Abo bonse abo naisushamo umupashi wa mano, pakutira bengapangira Aroni ifyakufwara pakumutura pakuti aremombbera umurimo wabushimapepo. ⁴Ifyakufwara bakamubirira ni tumba wakufwara pakifuba, ikyakufwara kyapamuru wa mwingira ikya Efodi, umwingira, iraya iritari iryapikurwa busaka busaka, insaru yakupomba ku mutwe eryo ne ramba rya nsaru. Bakabirire Aroni na bana bakwe abaume ifif ifyakufwara ifya mushiro, pakutira bakaremombbera umurimo wabushimapepo. ⁵Abakyengera muri uyu murimo bakabomfye ubushishi bwa goride no bwakifufya no bwakashika no bwakashika kye. ⁶Bafwire ukupanga efodi ya goride iyakifufya, na iya kashika, na iyakashika kye eryo ne nsaru iyabuta iyapikurwa ubusaka ku muntu uwakyengera nganshi ukupikura. ⁷Kiri no kukwata imikobero kumpera shibiri ishakupisha pa mabeya pakukikaka. ⁸Umushipi ukabe nga efodi uwapikurwa ubusaka ku bushishi bwa goride no bwa kifufya, ubwakashikira no bwa kashika kye eryo ne nsaru iyabuta iyapikurwa ubusaka. ⁹Ufwire ukubura amabwe ya onikisi yabiri ukafukure amashina ya bamwana Yakobo abaume ikumi rimo na babiri(12). ¹⁰Mutanda wa aya mashina yafwire yaba pribwe rimo, na mutanda wa mashina paribwe rimbi, ukutantika umo bakonkanine mumfyo. ¹¹Nga firya uufukura pe bwe afukura pakifwatiko efyo nobe ukafukure, ukarembe amashina ya bamwana Iraeri pari aya mabwe yabiri. Eryo ukabike amabwe no twapikurwa na waya ya goride. ¹²Ukabike aya mabwe yabiri pa mishipi ya pamabeya ya kyakufwara kyapamuru wa mwingira ikya efodi, yabe mabwe aya kwibukishako Yahwe bamwana Israeri. Aroni akarasenda aya mashina pakinso kya kwa Yahwe pa mabeya yakwe nge kibukisho. ¹³Kabir upange utwapikurwa na waya ya goride, ne minyororo ibiri iyaoswa ngo mwando, ¹⁴eryo ukaikashe kutupapatu utwapikurwa na waya ya goride. ¹⁵Ukabire tumba wapakifuba uwakwishibirako pakupingura, umuntu uwakyengera nganshi eo akapikure. Tumba akabe nga efodi uwapikurwa ku bushishi bwa goride no bwakifufya no bwakashika no bwakashika kye eryo ne nsaru yabuta iyapikurwa ubusaka. ¹⁶Tumba nga apetwa pakati akaringane ukurepa monse mubutari na mubwipi akarepe ikisansa kimo monse monse. ¹⁷Ukashepo utumabwe twamutengo imitande ine umutande wantanshi mufwire ukuba akaribwe ka rubi na ka topasi na ka bereri. ¹⁸Mu mutande wa bubiri muri nokuba imitande ine emarodi, safire na diamonde. ¹⁹Mu mutande wabutatu muri no kuba akaribwe ka yasiti, ka agate na ka amefisiti. ²⁰Na mumutande wabune muri nokuba akaribwe ka beriri, na onyx na yasipa. Ukatubikeko no twapikurwa na waya ya goride. ²¹Utumabwe tufwire twatantikwa ukukonkana na mashina ya bamwana Israeri, pakafukurwe kwati kifwatiko ishina rimo irya pa nko ikumi rimo na shibiri. ²²Ukapange pakifuba utuminyororo twa goride wine wine utwa pyatwa ngo mwando. ²³Kabiri ukapange imikobero ibiri iya goride eryo ukaikashe kumpera shibiri ishetumba wa pakifuba. ²⁴Eryo ukakire utotuminyororo tw goride tubiri kumikobero ya kumpera she tumba wa pakifuba. ²⁵Ukakakire impera shibiri ishatuminyororo utwapikurwa na waya ya goride kabiri ukashikakire rwapanshi ku mishipi ibiri iya pamabeya ya kyakufwara kya pa muru wa mwingira ikya efodi. ²⁶Ukapange imikobero ya goride ibiri, ukaikashe na kumpera shibiri ishabera rwamukati ka tumba mupepi ne kyakufwara kya efodi. ²⁷Ukapange imikobero ya goride naimbi ibiri, ukaikashe mwisamba rya mishipi ibiri iya pamibeya iyabera pantanshi ya goride no mushipi wapikurwa bwino uwa efodi. ²⁸Ukakakire imikobero ya tumba wa pakifuba ka mikobero ya efodi no mwando wa bushishi, ubwakifufya ukurundikanya na tumba wa pakifuba, pakutti akarebera rwa pamuru wa mushipi, pa kurenga tumba ukuti eraera pari efodi. ²⁹Iryo Aroni aire mu muputure wa mushiro, akarasenda amashina ya bamwana Israeri abaume pa mutima ayarembwa pari tumba uwakwishibirako pakupingura pakuti yakareibukishiwa ryonse pa kinso kya kwa Yahwe. ³⁰Muri tumba wa pakifuba uwakwishibirako pakupingura ukabikemo Urimu na Tumimu, pakutira fikareba pa mutima wakwa Aroni iryo ryonse akaraisa pa kinso kyakwa Yahwe. Kanshi, Aroni iryo ryonse pa mutima wakwe ifibombero ifyakubomfya pa kupingura abena Israeri pa inso kya kwa Yahwe. ³¹Ukabire umwingira wakufwara mukati ka efodi ku nsaru yakifufya. ³²Ukashemo ikipunda pakati ikyakupushamo umutwe. Pakipunda apakupusha umutwe ukapikurepo ukushingurusha ukutinya ukurepuka. Uyu murimo wa kwa kapikura. ³³Kumufukiro wa mwingira ukapikwireko ifitwaro fyapara amateke ku bushishi bwakifufya no bwa kashikira eryo no bwakashika kye pakati kagitwaro ifyapara amateke ukekashepo utunyengerere twa goride ne teke ifyo fine. ³⁴Ukufikonkanye ukushiguruka umufukiro wa mwingira onse utunyengere twa goride ne teke ifyo fine. ³⁵Aroni akarefwara umwingira uyu pa kubomba umurimo wa bushimapepo, ukurira kwa fintu ku karaumfwika nga aingira mu muputure wa mushiro pa kinso kya kwa Yahwe na pakufumamo. Pakuti tafwire. ³⁶Ukapange akarirata ka goride wine wine, ukafukurepo ne firembo nga pakifwatiko ifikatira, "Uwamushiro kuri Yahwe." ³⁷Ukakakirire akarirata akatambo kakifufya ku nsaru ya kupoma ku mutwe. ³⁸Kakarebera rwa pa mpumi ya kwa Aroni; kabiri

eukarasenda ifirubo fyonse ifikaraba mu miturire ya muturo wa mushiro uuri onse abena Israeri basangura kuri Yahwe.³⁹Ukapikure iraya ku bushishi ubwabuta ubusaka, ne nsaru ya kupomba ku mutwe na yakubushishi ubwabuta ubusaka. Iramba ryena rikapikurwe ku muntu uwakyengera nganshi.⁴⁰Ba mwana Aroni nabo ukababirire imingira, amaramba ne nsaru ya kupomba ku mutwe.⁴¹Ukafwike munonko Aroni, na bana bakwe abaume ifyo ifyakufwara. Ukabasangurure, ukabasube pakuti bengambombera nga bashimapepo.⁴²Ukabirire bakaputura ba mukati insaru ishabuta abakufuma mu musana na ukufika mu matanta pakuti bekarashara bwamba.⁴³Aroni na bana bakwe abaume bakarefwara bakaputura iryo ryonse baraingira mwitenti ryakukumaninamo nangu iryo baraparama ku burambo. Bafwire ukukita ifi epari tabakitire kuri bo no kufwa. Iri rifunde ryakubererera kuri Aroni na banko shakw abakesa panuma yakwe.

Chapter 29

¹Nomba ifi efyo muakringire ukukita kuri nebo pakubapekanya pakutira bakari kuntumika nga bashimapepo. Senda akana ka ng'ombe akafuma na basukusuku babiri ababura uburema, ²umukate uushatutumuka, no mukate utushatutumuka uto basankanyamo na mafuta. Kabiri usende utupapatwa utushakwata intuntumushi usubeko amafuta. Upange utupapatwa ukubomfya ubunga bwa ng'anu ubwaperwa sana. ³Uringire ukufibika mu museke umo, ukufiretera mu museke, no kufitura pamo ne ng'ombe iirume na basukusuku babiri. ⁴Uringire ukureta Aroni na bana bakwe abaume pa mwenshi we hema rya ku kumaninamo. Ukasambe Aroni na bana bakwe abaume mu menshi. ⁵Uringire ukubura imingira nokufwika Aroni pamo ne raya, inkansu ya efodi, ikyakuufwara kya efodi na kasaru kapakifuba, umukake ikisaru kya efodi ikyapikurwa ubusaka mu musana. ⁶Uringire ukubika insaru ku mutwe wakwe na ukubika akakyera ka mushiro ku nsaru ya kumutwe. ⁷Kabiri ubure amafuta ya musubo no kumwitira pa mutwe na ukubafwika amaraya. ⁸Uringire ukureta abana bakwe abaume no kubafwika amaraya. ⁹Uringire ukufwika Aroni na bana bakwe abaume mu musana no kubapomba insaru ku mitwe yabo. Imirimo ya bushimapepo ikaba pari bo kwifubnde ryakubererera. Muri ii nshira efyo ukapera Aroni na bana bakwe abaume ukuntumika. ¹⁰Muringire bonse ukureta ing'ombe iirume kwi hema rya kukumaninamo, na Aroni na bana bakwe abaume bakatambarikirepo amaboko pa mutwe waiko. ¹¹Uringire ukwipaira Yahwe ing'ombe iirume pa mwenshi we hema rya kukumaninamo. ¹²Uringire ukubura umuropa wa ng'ombe iirume na ukushinga ku nsengo sha pakipairo no munwe obe, kabiri uringire ukwitira umuropa uwasharapo pe samba rya kipairo. ¹³Uringire ukusenda amafuta yonse ayafimba pafipe fya mukati, eryo nakabiri ubure ifyakufimba iribu ne mfyo shibiri na mafuta ayaripo; no kufyokya fyonse pamo pakipairo. ¹⁴Rero ku mubiri wa ng'ombe iirume pamo pene ne mpapa na fyonse ifiri mukifu, ufyokyere kunse ya nkambi. Fikaba rirambo rya rubembu. ¹⁵Uringire ukasende sukusuku umo, na Aroni pamo na bana bakwe abaume bakatambarikepo na maboko yab pa mutwe wa sukusuku. ¹⁶Uringire ukwipaya sukusuku, no kusenda umuropa wakwe no kusansaika mu mbari monse ya kipairo. ¹⁷Uringire ukuputuramo sukusuku mutupimfya no kusamfya ifyamukati na moru yakwe, no kubika ifipande fyamukati, ukufibika pamo no tupimfya pamo pene no mutwe, ¹⁸pkipairo. Eryo no kokya sukusuku onse. Rikaba rirambo rya kokyera Yahwe, kuireta ikyena kisma, irambo irikitwa kuri Yahwe mu muriro. ¹⁹Uringire ukusenda sukusuku umbi, na Aroni pamo na bana bakwe abaume no kutambarikapo amaboko yabo pa mutwe wakwe. ²⁰Ryena uringire ukwipaya sukusuku no kusenda umuropa wakwe. Na ukubika paturembe-rembe twa kutwi kwa kuryo kwakwa Aroni, na pakutwi kwa bana bakwe, ku fikumo fyakuboko kwa kuryo, na pafikondo fyabo ifikuru ifyakumakasa ya kukuryo. Eryo asansariki umuropa ku burambo mumbari shonse. ²¹Uringire ukusenda umuropa umbi uuri pakipairo na mafuta ya busubo, no kusansaika onse pari Aroni na pamwingira wakwe, na pa bana bakwe abaume ne mingira yabo. Aroni kabiri akapekanishiwa kuri nebo, kumo kwine no mwingira wakwe, abana bakwe abaume ne mingira yabo pamo na ye. ²²Uringire ukusenda amafuta yakwa sukusuku, amafuta yakumukira, amafuta yafimba ifipande fya mukati, ikyafimba iribu, imfyo shibiri na mafuta aya muri ifyo, na itanta rya ku kuryo- irya kwa sukusuku rya bashimapepo. Ikyakupera kuri ne. ²³Senda umukate umo, na kamukate akapangwa na mafuta, na kapapatwa ka mukate ufumye mu museke wa mikate iishatutumuka pantanshi yakwa Yahwe. ²⁴Uringire ukubika ifi mu minwe ya kwa Aroni na munwe ya bana bakwe abaume na ukufitambika kuri nebo nge kyerambo ikya kutambika kuri Yahwe. ²⁵Uringire ukufumya nomba ifi ifyakurya mu minwe yabo na ukokyera pakopairo nge rambo rya kokya. Fikapanga ikyena ikisuma kuri ne; rikaba rirambo irikaperwa kuri nebo mu muriro. ²⁶Uringire ukusenda ikisao kyakwa sukusuku wakwa Aroni wa kumuperapo no kukitambika nge kyerambo kyakutambirako kuri Yahwe, kabiri kikaba kyakaniko kyobe. ²⁷Uringire ukupekanya ikisao kyerambo kya kutambarikirako ikitambikwe, ne tanta irya kurundako pari bashimapepo- fyonse ikisao ikyatambikwe na tanta iryarundirwepo kuri Aroni na bana bakwe abaume. ²⁸Ifi fikaba kyakaniko kya kubererera kya kwa Aroni na bana bakwe abaume. Fikaba fya kurundapo ukufuma ku bena Israeri no kupera kuri Yahwe ukufuma ku marambo yabo ayamutende. ²⁹Imingira ya mushiro iya kwa Aroni ikasungirwa aba munko yakwe. Subirwa muri yo kabiri mukurashikwa kuri ne muri bo. ³⁰Shimapepo uwamupyana ukufuma ma bana bakwe, uwisa mwi hema ryakukumaninamo muntumika munkyende iyamushiro, uringire ukufwara imingira iryaine panshiku kine rubari. ³¹Uringire ukusenda sukusuku mukurashika shimapepo kuri nebo no kwipika inama shabo munkyende iyashira. ³²Aroni na bana bakwe abaume barye inama ya sukusuku no mukate uuri mu museke pa mwenshi wakwingira mwi hema rya kukumaninamo. ³³Baringire ukurya inama ne mikate iyaperwa pa kubaripirira no kushwa, no kupekanishiwa kuri ne. Nangu umo erya ifo firyo, pantu baringire ukukikita nge kyaperwa kuri ne, ukusungira nebo. ³⁴Nga inama yonse iyabusubo bwe rambo, nangu umukate uuri onse, uukasharapo murukyro rwakonkapo, mufyokye. Tafiringire kufirya pantu fyapekanishiwa kuri ne. ³⁵Muri uyu musango, mukonka ifyo fyonse na kukonkomesha

rero ukukita, muringire ukukita Aroni na ban bakwe abaume. anshiku kine rubari muringire ukupekanya. ³⁶Kira bushiku muringire ukokya ing'ombe iirume nge kyerambo pa kurekererwa imembu shenu. Muringire ukusangurura ikipairo pakurekerera, muringire ukukisuba pakukipekanishisha kuri ne. ³⁷Panshiku kine rubari muringire ukupanga ifyakurekerera pa kipairo no kukipekanya kuri Yahwe. Ryena ikipairo kikapecanishiwa mukupwiririka kuri ne. Nafyonse ifyakumyako ku kipairo fyafipekanishiwa kuri Yahwe. ³⁸Uringire ukureta ribiri-ribiri irambo ku kipairo kira bushiku utwana twa mpanga tubiri utwa mwaka umo. ³⁹Akana ka mpanga kamo kukatura urukyero, na kambi kamo kukatura ku kuwa kwa kasuba. ⁴⁰Pakana ka mpanga akakubarirapo, akaturiea pamo ne kye kumi ikya efa ikya bunga bwa ng'anu ubwaperwa ne kyakaniko kya bune bwa hini ubwa mafuta ya kamwa ku miorife, na pande fine ifya hini fya myangashi. ⁴¹Mureke irambo rya kibiri mukuwa kwa kasuba. Mufwire ukupera umusanguro wa pang'anu nga urukero, ne rambo rya pa kyakunwa. ifi fikapanga ikyena kisma kuri ebo; kikaba kye rambo ikikaperwa kuri ne mu muriro. ⁴²Iki kikaba kya pe rambo ikya ribiri-ribiri mu nkuro shenu shone, pa mwenshi wa kwingira mwihema rya kukumaninamo kuri mwe kurya. ⁴³Eikyo nkakumanina na bena Israeri; ihema rikapatwirwa kuri nevo mu bukindami bwandi. ⁴⁴Nkapatwira ihema ryakukumaninamo ne kipairo kuri ifi kukubafye ifyandi neka. Kabiri nkatwira Aroni na bana bakwe abaume ku kumyungira nag bashimapepo. ⁴⁵Nkekara mu bena Israeri no kuba Resa wabo. ⁴⁶Bakeshiba ukutira nine Yahwe, Resa wabo, uwabaretere ukubafumya mu kyarokya Egypto pakutira nkari kwikara muribo. Ninebo Yahwe, Resa wabo.

Chapter 30

¹Ufwire ukupanga ikipairo apakokyera ububani. Ufwire wakipangira ne kimuti kya akasia. ²Kikabe umukono umo mubutari, kabiri mubwipi bwa kiko umukono umo. Kikakwate imbari shonse isharingana, kabiri ubutari bwakiko kikabe imikono ibiri. insengo shakiko shikapangwe ku kirundwa kimo. ³Ufwire ukafimbe ububani bwa kipairo kuri goride iyaropororwa- pamuru wakiko, mumbeya yakiko, kabiri amasengo ya kiko. Ufwire wakipangira icyashingurukwa no mutika wa goride. ⁴Kabiri ukapange imipeto ya goride ibiri ikaramba kikwa kuri iki munshi ya mutika kumbari ya kiko shibiri iyarungatana. Iipeto ifwire yakwata ifyakwikatirako imitembo ya kusendarako ikipairo. ⁵Ufwire wapanga imitembo ya kimuti kya akasia, kabiri ufwire ukufifimbira na goride. ⁶Ufwire wabika ikipairo kyakifukirishi pantanshi yakipembi ikiri mupepi ne mbokoshi ya kipairo. Kikaba pantanshi yakyakunsororwerapo imemba, wa kipao kya kipangano, apo tukakumanina. ⁷Aroni afwire aokya ububani bwanunkira akena kasuma kira rukyero. Afwire akyokya iryo awamya inyari, ⁸kabiri Aroni nga asha inyari nakabiri mu kyunguro eryo ububani bukapyi munshita munshita ku kinso kya kwa Yahwe, ku nkuro shenu shonse. ⁹Rero kuri mwebu tamufwire ukupera ububani bumbi pa kipairo kya bubani, atemwa ,ikyerambo ,ikiri kyonse nangu ikya pa nganu. Eryo tekvesha ukwitirapo icyamusanguro kyonse icyafyakunwa. ¹⁰Aroni akasangurure insengo shakiko umuku umo mu mwaka. Ku muropa wa memba uwamuturo akasangurure umuku umo mu nkuro shabo shonse. Nakipwiririka ukupaturwako kuri Yahwe. ¹¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ¹²"Nga wapnda abena Israeri, eryo kira muntu akapere ikirubura pa mweo wakwe kuri Yahwe. Ufwire wakiteki panuma yakubapenda, pakuti pekaba ikikuko nga wapenda. ¹³Onse wapendwa munshita yakupenda abantu afwire aripira kitika wa shekere wa sirufa, ukuringana no kufina kwa shekere iya mukifuro kya mushiro(shekere kimo na makumi yabiri aya gera). iyi kitika ya shekere ikaba musanguro kuri Yahwe. ¹⁴Onse uwapendwa, ukufuma pa wa myaka amakumi yabiri na pamuru, afwire apera umusanguro kuri nebo. ¹⁵Nga aba bantu bakapera umusanguro kuri nebo pakusanguwira amabwikashi yabo, umukankara tafwire ukupera ukukira pakati ka shekere, kabiri umuranda tafwire apera ukubwerera panshi. ¹⁶Ufwire wapokerera indarama shasangururwa ku bena Israeri kabiri ufwire washibika ku nkito ya mwi ema rya kukumaninamo. Kifwire kyaba kibukisho ku bena Israeri pantanshi yandi, ukupanga ubwikashi bwenu ukusanguwira." ¹⁷Eryo Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ¹⁸"ukapange icyaforoka ikya kubikamo amenshi ikya mukuba ikikuru ne kyakubikapo ikya mukuba, icyaforoka icyakusambiramo ukabike pakati ka mwakukumaninamo na pakipairo, na ukubikamo amenshi. ¹⁹Aroni na bana bakwe bafwire basamba iminwe yabo na makasa yabo mu menshi. ²⁰Nga baya mukikurwa umwakukumanina nangura eryo baparamina ku kipairo mu kubombera mukokye icyamusanguro, bafwire basamba mu menshi pakuti tabafwire. ²¹Bafwire ukusamba ku minwe na kumakasa pakuti tabafwire. Iki kifwire kyaba rifunde ryakwikaririra kuri Aroni na banko bakwe munkuro shonse. ²²Eryo Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ²³"Bura ifyanunkira ubusaka: amashekere imyanda isano ifinyamuti fya muri, 250 shekere ifyanunkira sinamoni, 250 shekere ya kyena kisma kya keni, ²⁴imyanda isano iya shekere wa kasia, iyapimwa kukufina kwa shekere wa mukinyumba nyumba, na hini umo uwa mafuta ya orife. ²⁵Ukashishe amafuta ya misubo hefi, umurimo wakwa katobekanya. Yakaba mafuta ya mushiro, ayakasungirwa nebo. ²⁶Ufwire ukusuba ihema ryakukumaninamo kuri aya mafuta, ne kipao kyakipangano, ²⁷iteburo kabiri nafyonse ifibombero, ne kyakutekapo inyari ne fisorobesho, ne kipao kya kyefungo. ²⁸Ikipairo kyafyakuninika umusanguro ne fisorobesho fyonse; kabiri na pakwikara kyaforoka kya kusambiramo. ²⁹Ufwire ukufipatwireko kuri nebo pakuti fikabe ifya mushiro kuri nebo. Kyonse ifyakikikumya fikaba ifyamushiro. ³⁰Ufwire ukasube Aroni na bana bakwe abaume no kubapatwira kuri nebo pakweba ati bakambombero nga bashimapepo. ³¹Ufwire waranda ku bena Israeri. "Aya yafwire ukuba amafuta ya musubo ayapatwirwa kuri Yahwe munkuro sha bantu bobbe bonse. ³²Tayafwire yasubwa ku nkanda ya muntu ne miringire ya uko mwikakita yaba nga aya. Pantu yaripatwirwa kuri Yahwe. Ukakikite muri iine nshira. ³³Onse ukapanga amafuta nyakya nge ki, nangura uuri onse, ukasuba umuntu umo, uyo muntu akafumishiwe ku bantu bakwe." ³⁴Yahwe asosere kuri Mose. "Ukabure fyanunkira ifisuma- muri, onuki, na herebere- ifyena fisuma na ribani iyarengama, kira kimo mumpendwa yaringana. ³⁵Ukkipangire mu musango wa rubani, icyasankamwamo ifyanunkira nakatobenkanya, icyarungwamo umukyere, icyabusaka kabiri icyapaturwako. ³⁶Ukkipere ukuba ifyasankana bwino. Ukabike kimo pari fi kuntanshi yakipairo kyakipangano, icyaba mwi ema iya kukumaninamo, eko nkamikumanisha. Mukakisenda ikya mushiro sana kuri nebo. ³⁷Ubu ububani mukapanga, mwikaipangira na bambi ubwaparama nobu kikabe ikya shirisha kuri mwe. ³⁸Onse uyo ukapango ububani ubwaba ngo bo ukubomfya nge kyanunkira afwire apaturwako ku bantu bakwe."

Chapter 31

¹Eryo yahwe arandire kuri Mose no kusosa, ²"Bona, narukwita pe shina rya Besereri umwana mwaume wakwa Uri umwana mwaume wakwa Har, ukufuma ku mutundu wakwa Yuda. ³Ningishiba Besereri no mupashi wandi, ukumpera amano ukwiruka, eryo na mano, pari fyonse ifyakupanga panga, ⁴ukupanga ifyakwerenganya eryo no kupanga ifya goride na sirufa, no mukuba; ⁵na mukuputura eryo no kubika bwino amabwe eryo no kubasa ifimuti- ukukita ifintu fyonse ifyakupanga panga. ⁶Ukurundapo kuri ena, ninsonta Ohoariabu umwana mwaume wakwa Asisamaka, ukufuma ku mutundu wakwa Dani. Nimbikamo amano mu mitima shabo bonse kuri abo abakwata amano pakutira benggapanga fyonse ifyo nakukonkomesha. Ifi kubikapo ne ⁷ema ryakukumaninamo, ikipao kya kironanganino, na inkupiko ya kipao ne fipe fyonse ifya mwi ema- ⁸iteburo ne fibombero fyariko, ne kyakutekapo inyari ikyapwiririka fyonse ifisorobero fyakiko, ikifukirisho kya pa burambo, ⁹ikipao kya kokyerapo amarambo ne fibombero fyakiko fyonse, ne kyakusambirapo ikikuru na pakukitetaka. ¹⁰Pari iki ukurndapo insaru ishabuta ishapikurwa- ifyakufwara ifyamushiro ifyakwa Aroni shimaepo ne fya bana bakwe abaume, efyo basungira ukutira benga bomba nga bashimaepo. ¹¹Ukubikirapo na mafuta yabusubo eryo no bubani ubwanunkira ifya nkyende ya mushiro. Aba bakapanga bafwire ukupanga ifif fintu fyonseukukonka ifyo bakukonkomeshe." ¹²Eryo Yahwe asosere kuri Mose no kutira, ¹³"Eba abena Israeri: 'Mufwire ukusunga inshiku she Sabata isha kwa Yahwe, pantu ifi efikaba ifirangiriro kuri ye na weba munshita yonse iya nkuro ya bantu bobo pakutira wingeshiba ukutira ni Yahwe, uwamipaturako ukuba abakwe. ¹⁴Eikyo mufwire ukusunga Isabata, mufwire ukusunga irya mushiro, ukusungira ye. Uyo onse urekovesha Isabata afwire ukwipaiwa. Uyo onse uwabomba pe Sabata, uyo muntu afwire ukumufumyako ikine kine ku bantu bakwe. ¹⁵Inkito ifwire ukubombwa munshiku mutanda, rero ubushiku bwarenga kine rubari ufwire ukuba ri Sabata ubushiku bwakutusha, ubwamushiro kuri Yahwe. Uyo onse ubomba inkito iri yonse pe Sabata afwire ukwipaiwa. ¹⁶Eikyo abena Israeri bafwire ukusunga Isabata. Bafwire ukuraxefya mu nkuro shabo ishakonkapo nge kipangano ikya muyayaya. ¹⁷Isabata rikarabafye ikirangiriro ronse pari Yahwe eryo na bena Israeri, pantu mu nshiku mutanda Yahwe aripangire umuru ne sonde, eryo pa bushiku bwarenga kine rubari aritushishe no kubweseshiwamo amaka." ¹⁸Eryo Resa apwishishe ukuranda na Mose pa rupiri rwa Sinai, amupere amabwe yabiri ayapapatara ayakipangano, ayaremba ayarembewepo no kuboko kwakwe.

Chapter 32

¹Iryo abantu babwene ukuti Mose akokora ukwikira ku rupiri, bakorongene ukushinguruka Arni no kutira kuri ye, "Isa, tupangireko akarubi kakututangirira. Pantu Mose uyu, umwaume waturetere kuno ukufuma mu kyaroy kya Egypto, tatwishibe ikikitike kuri o." ²"Na Aroni asosere kuri bo, "Fureni amasikiyo mya goride ku matwi ya bakashi benu, na ku matwi ya bana benu abaume na banakashi, no kuyareta kuri nebo." ³Bonse abantu barifurire amasikiyo ya goride ayari ku matwi yabo no kuyareta kuri Aroni. ⁴Aripokere goride ukufuma ku minwi yabo no kuipangurura mu kyayengurura eryo apangiremo akarubi mukipasho kya kipinti kya ng'ombe. Eryo basosere, "Aba eba resa benu, Israeri, uwakufumisha mu kyaroy kya Egypto." ⁵Iryo Aroni abwene mfi, akurire uburambo pantanshi ya kipinti kya ng'ombe no kubira imbira; atire, "Mairo kukaba inshiku nkuru mukukindika Yahwe." ⁶Abantu bapukire ku makya ubushiku bwakonkerpo no kupera amarambo yakokya ne maturo ya kwampana. Eryo baire panshi ku kurya no kunwa, eryo kabiri baimine mukusefya bubi-bubi. ⁷Eryo Yahwe asosere kuri Mose, "Kabiye angufyanya, pantu abantu bobbe, abo wafumisha mu kyaroy kya Egypto nabaruba abene. ⁸Nabafuma mukwangufyanya munshira nabakonkomeshe. Nabapanga akarubi ka kubasa mu kipasho, kya kiponti kya ng'ombe no kukipepa no kukipera irambo. Basosere, "Aba eba resa obe, Israeri, abakufumisha mu kyaroy kya Egypto." ⁹Eryo Yahwe asosere kuri Mose, "Nimobona aba banbtu. Bona, bantu bakosa imitwe. ¹⁰Nomba kabiri, wiesha kubaresha. Ubukari bwandi bukabokya ikibi. Ukuti nkabonaura. Eryo nkapange umushobo usuma ukufuma kuri we." ¹¹Rero Mose asosere ukutararika Yahwe Resa wakwe. Asosere, "Yahwe, kinshi ubukari bobbe bureokya ku bantu bobbe, abo wafumisha mu kyaroy kya Egypto na maka yashira no kuboko kwa mushiro? ¹²Kinshi abena Egypto barasosera, 'Abafumisha ne pange iribi, mu kubeya mu mpiri n ku bonaura ukufuma ku kinso kye sonde?' Fuma ku bukari bobbe ubwakupya no kufumyapo ikyo upingire ukukita ku bantu bobbe. ¹³Ibukisha mu mano yobe Abrahamu na Isaki na Israeri, ababomfi bobbe, abo wapangireko we mwine no kutira kuri boo, 'Nkaraenga abaruko robe ukufura nge ntanda sha mwirungu, kabiri nkapera aba muruko robe kyonse ikyaroy ngefyo narandire. Bakakipyanyinina umuyayaya." ¹⁴Eryo Yahwe afumishako ikyo apingire ukukita pa bantu bakwe. ¹⁵Eryo Mose apirbwike no kutentemuka urupiri nasenda amabwe yabiri aya kipangano mu minwe yakwe. Amabwe yarememberwe ku mbari shonse shibir, konse ku ntanshi na kunuma. ¹⁶Amabwe yari murimo wakwe Resa umwine, ne firembo fyari ifyakurembwa na Resa umwine, ifyaimbaurwa pa mabwe. ¹⁷Iryo Yoshua aumfwire ikyongo kya bantu iryo barepunda, asosere kuri Mose, "Muri ikyongo kyaburwi mu nkambi." ¹⁸Rero Mose asosere, "Tekyongo kya kwakakimfya, kabiri te kyongo kya bantu ebo bakimfise, rero kyongo kya kwimba ekyo naumfwa." ¹⁹Iryo Mose afikire pa nkambi, abwene ikiponti kya ng'ombe na bantu bareshana. Afurirwe nganshi. Aposere amabwe ukufuma mu minwe yakwe no kuyatobera mwisamba rya rupiri. ²⁰Aburire ikiponti kya ng'ombe kirya abantu bapangire, ukukyokya, ukukipera kurungungu, na ukukitira mu menshi. Eryo arengere abantu bakwa Israeri ukukinwa. ²¹Eryo Mose asosere kuri Aroni, "Kinshi ikyo aba bantu bakitire kuri weba, pakuti urete urubembu urwakura uyu musango pari bo?" ²²Aroni asosere, "Wireka ubukari bobbe bupye mukukabisha, we shikuru. Waribeshiba aba bantu, ifyo bapangwa ku kukita ifibi. ²³Basosere kuri nebo, "Tupangire resa uwaratutangirira. Pantu ngu Mose, umwaume uwaturetere ukufuam mu kyaroy kya Egypto, tatwishibe ikikitike kur ye." ²⁴Nandi natire kuri bo, 'Uyo onse ukwete goride iri yonse, murekeni afure.' Bakimperaga goride na kiiposa mu muriro, eryo mwakifuma iki kiponti kya ng'ombe." ²⁵Mose abwene ukuti abantu barabutukana mukupena (pantu Aroni arekere bafuma munshira, ikyarengere basekwe ku barwani babo). ²⁶Eryo Mose aiminine pa mwinshi wa nkambi no kutira, "Uyo onse uri kurubari rwa kwa Yahwe, ese kuri nebo." Abena Rebi bonse bakorongene ukumushinguruka. ²⁷Asosere kuri bo, "Yahwe wakwa Israeri, asosere ifi: 'Rekeni umwaume onse akakirire urupanga ku rubari rwakwe no kuya no kubwera ukufuam ku mwinshi ukufika ku mwinshi ukukiringanya mu nkambi, no kwipaya munina, umubiye, no mwina muparamano wakwe." ²⁸Abena Rebi bakitire ifyo Mose akonkomeshe. Pari burya bushiku abantu ukufika ku makana yatatu barifwire. ²⁹Mose asosere kubena Rebi, "Mwabikwa mu muriro wa kwa Yahwe irero, kira umo pari mweba nakitapo ikikitwa pa mwana wakwe umwaume na munina umwaume, pakuti Yahwe engamipera iparo irero." ³⁰Ubushiku bwakonkerpo Mose asoere ku bantu, "Namukita urubembu nganshi. Nomba naraya zkuri Yahwe. Narimo kuti mnayafutisha imembu shenu." ³¹Mose aribwereremo kuri Yahwe no kutira, "Owe, aba bantu nabapanga urubembu urukaramba nganshi no kuipangira abene akarubi ka goride. ³²Rero nomba, napapata berere urubembu rwabo; rero nga tawberere. umfute mwibuku iryo wanembamo." ³³Yahwe asosere kuri Mose, "Uyo onse uwabembuka kuri nebo, uyo muntu nkamufuta mwibuka ryandi. ³⁴Kanshi nomba kabiye, tungurura abantu ku nkyende irya iyo naranda kuri we. Bona, bamaraika bandi bakamitangirira. Rero pari burya bushiku nkabakanda, nkabakandira pa rubembu rwabo." ³⁵Yahwe atumine ikikuko pa bantu bapangire ikiponti kya ng'ombe, kirya kyapangire Aroni.

Chapter 33

¹Kabiri Yahwe arandire kuri Mose, "Kabiye ukufuma kuno, weba kabiri na bantu wa senda mukyaroya kya Egypto. Kabiye ku kyaroya napangire umurapo na Abrahamu, kuri Isaki na kuri Yakobo, iryo natire, 'Nkaperera ku bamunkuro bobe. ²Nkatuma maraika pantanshi yenu, kabiri nkafumyamo abena Kenani, abena Amori, abena Hit, abena Perizi, abena Hibiti, na bena Yebu. ³Kabiye ku kyaroya kirya, ikyafumfumuka umukaka no buki, rero ntaye na mwe, pantu mu bantu bakose mitwe. Kuti na myonawira munshira." ⁴Iryo abantu baumfwire aya mashiwi yakushupa, bariroshe, kabiri takwari nangu tafwere ifisamu fyakwe. ⁵Yahwe arandire kuri Mose, "Randa ku bena Israeri, 'Muri bankosa mitwe, nga kyakuti natimbe namwebo panshitafye inono, kuti namyonaura. Nomba, fureni ifisamo pakuti nsare ikyo narakita kuri mwe. ⁶Nomba abena Israeri tabafwerepo ifisamo ukufuma ku rupiri rwa Horebu ukwamba rirya rine. ⁷Mose arisendere itenti kabiri no kwiminika kunse ya nsakwe, kuntamfu iyarepereko ukufuma pa nsakwe. Akinike itenti ryakukumaninamo. Uri onse uwaipusha Yahwe ikiri kyonse areya kwi tenti ryakukumaninamo, kunse ya nsakwe. ⁸Eryo Mose areya kwi tenti, abantu bonse bareiminina pa mwinshi we tenti kabiri barebona mpaka aingira mukati. ⁹Iryo ryonse Mose aingira mwi tenti, itumba ye kumbi yaretentemuka kabiri no kwiminina pa mwinshi we tenti. kabiri Yahwe areranda na Mose. ¹⁰Iryo ryonse abantu babona itumba ye kumbi ryaiminina pa mwinshi we tenti, bareima kabiri no kushinshimuna, umwaume onse pa mwinshi we tenti ryakwe. ¹¹Yahwe areranda kuri Mose ikinso ne kinso, ngefyo umuntu engaranda kumunankwe. Eryo Mose arabwerera ku nsakwe, rero umusha wakwe Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, umurumendo, akekara mwi tenti. ¹²Mose asosere kuri Yahwe, "Boneni, muranda kuri nebo, 'Senda aba bantu murwendo rwabo,' rero tawangishibisha uwakutuma nankwe. Warandire ukuti, 'Narikwishiba peshina, kabiri mwarisanga ububire kuri nebo.' ¹³Nomba nganasanga ku kinso kyenu, nangen inshira yenu pakweba ati mwishibe kabiri nkakankanyapo ukufwaya ububire ku kinso kyenu. Ibukisheni ukweba ati uno mushobo wa bantu bobe." ¹⁴Yahwe ayasukire, "Ubukata bwandi bukaya nawebo, kabiri nkamupera ubutusho." ¹⁵Mose arandire kuri ye, "Nga kyakutira ubukata bwenu tabwire nafwebo, mwikatusenda ukufuma kuno. ¹⁶Nomba, kuti kyaishibikwa shani ukuti ninsanga ububire ku kinso kyenu, nebo kabiri na bantu benu? Takyakabefye ati ngawaya nafwebo pa kweba ati nebo kabiri na bantu bobe na bapusuna ku bantu bambi ababa pe samba rya kyaroya?" ¹⁷Yahwe arandire kuri Mose, "Narakita neki kine ikintu mwangipusha, epo mwebo na musanga ububire ku kinso kyandi, kabiri narimwishiba pe shina ryenu." ¹⁸Mose asosere, "Napapata nangen ubukata bwenu." ¹⁹Yahwe asosere, "Nkamiranga ubusuma bwandi bonse pantanshi yenu, kabiri nkabirisha ishina ryandi 'Yahwe' kuri mwebo. nkasenamina kubo nkasenamina, kabiri nkaranga uruse kuri uyo nkaranga ururse." ²⁰Rero Yahwe asosere, "Tamwakabone ikinso kyandi, takuri nangu umi uwingambona kabiri no kwikara." ²¹Yahwe arandire, "Bona, iyi enkyende kuri nebo; ukeminina pari iki kiribwe. ²²Eryo ubukata bwandi bukapitapo, nkamibika mukimpokompoko kye ribwe kabiri nkamikupikira mu minwe yandi mpaka nkapite. ²³Eryo nkafumyapo ukuboko kwandi, kabiri mukabonakofye kyanuma, brero ikinso kyandi takyakaboneke."

Chapter 34

¹Yahwe arandire kuri Mose, "Putura amabwe ayapapata yabiri nga mabwe ayapapata ayapara ayapakubara. Nkaremba pari aya mabwe yapapata amashiwi ayari pa mabwe yapapata ayapakubara, amabwe ayapapata ayo watobere. ²Ba uwaipékanya urukero no kwisa nina urupiri rwa Sinai, no kuiranga we mwine kurya kwine kuri nevo pa muru wa rupiri. ³Takuri nangu umo uwakwisa nobe. Wikareka nangu umo ukuboneka parupiri. Takuri ne fitekwa ifyakurya pari uru rupiri." ⁴Kanshi Mose epakuputura amabwe ayapapata yabiri nga ayapakubara, no kwima urukyero-kero no kuya nina urupiri rwa Sinai, ngefyo Yahwe amurangire. Mose asendere amabwe ayaapapata ku minwe. ⁵Yahwe aisa panshi mwikumbi no kutarama na Mose parya, no kurumbura ishina "Yahwe." ⁶Yahwe epakupita kuntanshi yakwe no kupunda, "Yahwe, Yahwe, Resa wa ruse ne kikuku, uukokora ukufurwa uwaruse urwingi ne kishinka, ⁷uusunga ikishinka na makana yakitemwiko, na maka yakwerera, abarufyanya, ne membu. Pafirubo fya fikorwe fyabo akakaripira abeshikuru na bana, munkuro shitatu nangu shie." ⁸Bwangu-bwangu Mose afukama panshi no kupepa. ⁹Eryo asosa, "Nomba nga nasanga uruse mu menso yobe, Shikuru wandi, napapata tiyeni nenu, kwena aba bantu ni bankosa mitwe. Utuberere uruse kufirubo fyesu na ku membu shesu, utukite nga abana bobe. ¹⁰Yahwe arandire, "Bona, narapanga ikipangano ku bantu bobe bonse, nkapanga ifisungusho ifishatara afikitika pe sonde ryonse nangua pa kyaró ikiri kyonse. Abantu bonse bakabona imikitire yandi, kabiri fyakutinya nkita kuri mwe. ¹¹Kanshi uresunga ifipope nakupera rero. Ndinokufumya muri mwebó abena Amori, abena Kenani, abena Parize, abena Hibi na bena Gebu. ¹²Kanshi ureisunga mu kukana panga ikipangano ku na bakaya ba kyaró uko ureya, nangu nabo basanguka ikiteyo muri mwe. ¹³Mukifuro kyakuti, uringire ukutoba ifipairo, ukutobaura ifibumbiri fya mabwe, no kuwisha inkyenshi, na ukuputura imirando ya Ashere. ¹⁴Tamuringire kupepa turesa tumbi, pantu Yahwe, ishina ryakwe rya bufuba, ni Resa wabufuba. ¹⁵Ube uwakyengera mwipanga ikipangano na bakaya ba kyaró, kabiri bapanga ifyabusenshi kuri tu resa twabo, bapera na marambo kuri tu resa twabo. Eryo umo akakukuta ukurya na marambi yakwe, ¹⁶epari wafwaira abakashi mu bana babakashi bobe, na bana babo abanakashi bakapanga ubukyende kuri tu resa twabo, bakaranga na bana bobe ukupanga ubukyende kuri tu resa twabo. ¹⁷Wiraipangira tu resa wemwine utwa pangwa ku fyera. ¹⁸Uringire ukubaka inshiku nkuru ya mukate ushatutumuka. Ngefyo na kukonkomeshe, urerya umkate umushaba intutumushi pa nshiku kine rubari pa nshita iya bikwa mu mweshi wa Abibu, kabiri mu mweshi wa Abibu mwafumine mu Egypto. ¹⁹Yonse amaberi yandi, no mwana umwaume uwakubarirapo mufitekwa fyenu, ukufuma ku mikuni. ²⁰Rero iberi ryakwa punda ushitishe rero nga taushitishe, uringire ukuputurako umukoshi waiko. Urebura na maberi ya bana bobe abaume. Peba nangu umo pa bana bobe uwakwisa kuri nevo minwe-nkutwa. ²¹Urebomba panshiku mutanda, rero pa bushiku bwarenga kine rubari uringire ukutusha. Na panshita ya kurima ne yakusepa, uretusha. ²²Uresunga inshiku nkuru ya urungu ne fisabo fyantanshi isha ng'anda, urebaka ne nshiku nkuru ya kuronganika pampera ya mwaka. ²³Imiku itatu pa mwaka abume bobe bareisa pa kinso kya kwa Shikuru Yahwe, Resa wa kwa Israeri. ²⁴Pantu nkatamfya imishobo imbi ukufuma kuri webó nkakusha ne mipaka yobe. Takwakabe nangu umo uukakabira ukupoka ikyaró kyobe nge kyabo iryo waninine no kuyaboneka kuntanshi ya kwa Yahwe Resa obe imiku itatu mu mwaka. ²⁵Wirantura imiropa umwaba intutumushi, nangu inama iyerambo panshiku nkuru yakukirira urukyero. ²⁶Urereta ifisabo ifisuma ifyantanshi ukufuma mwibara rybe nokureta ku ng'anda yandi. Wirakwipika akana ka mbushi mu mukaka wakwa nyina." ²⁷Yahwe arandire kuri Moe, "Remba aya mashiwi, kabiri ni mukukonta naya mashiwi napanga nobe ikipangano na bena Israeri." ²⁸Mose arifye kurya kwine pamo na Yahwe panshiku amakumi yane: tarekurya ikyakurya ikiri kyonse nangu ukunwa amenshi ayari yonse. Arembere pa matamina amashiwi ya kipangano, amafunde ikumi rimo. ²⁹Eryo Mose atentemuka ukufuma pa rupiri rwa Sinai na matamina yabiri yari mu minwe yakwe, taishibire ukutira inkanda yakwe iyakumenso yatampire ukubengeshima iryo arekuranda na Resa. ³⁰Iryo Aroni na bena Israeri babwene Mose inkanda yakwe iyakumenso irebengeshima, barekutina no kuparama kuri ye. ³¹Nomba Mose epakubakuta, na Aroni ne ntungurushi shonse isharukuta barishire kuri o. Kabiri Mose epakuranda kuri bo. ³²Panuma yaifi, Abantu bonse abena Israeri baishire kuri Mose, na e nokubeba fyonse ifipope Yahwe amupere pa rupiri rwa Sinai. ³³Iryo Mose apwisha ukuranda nabo abika ikitambara pa mpumi yakwe. ³⁴Konse Mose aya pa kinso kyakwa Yahwe mukuranda na ye, arekufumyako ikitambara, mpaka afumako. Iryo afumako, arikweba abena Israeri ifyo bamukonkomesha ukuranda. ³⁵Iryo abena Israeri babwene impumi yakwa Mose irebengeshima, arekufimba ikitambara pa mpumi yakwe mpaka abwekeramo mukuranda na Yahwe.

Chapter 35

¹Mose akoronganike urukuta ronse urwa bena Israeri no kutira kuri bo, "Ifi efintu efyo Resa akonkomeshe kuri ukukita kuri mwe. ²Munshiku mutanda inkito kuti yakitwa, rero kuri mwe, ubushiku bwarenga kine rubari bufwire ukuba bushiku bwa mushiro, ubushiku bwa kutusha ubwe Sabata, ubwa mushiro kuri Yahwe. Uyo onse uwakitainkito pari burya bushiku aringire ukufwa. ³Tamuringire kukosha muriro mu ng'anda yenu iri yonse pa bushiku bwe Sabata." ⁴Mose arandire ku rukuta ronse urwa bena Israeri, ukutira, "Iki ekintu ikyo Yahwe akonkomeshe. ⁵Sendeni icyamusanguro kya kwa Yahwe, bonsefye mwebi mwebari ne mitima ishakupera. Reteni icyamusanguro kuri Yahwe- goride, sirufa, umukuba, ⁶ubushishi ubwakashikira ikifufya, ubwakashika kye ne nsaru ishaterera; na masako ya mbushi; ⁷impapa ya kwa sukusuku iyatumpikwa mufyakashika ne mikupo yaterera; umuti wa akasi; ⁸amamfuta ya munyari ishashira, ifyanunkira ifya mafuta ya kusuba na ububani bwa kyena, ⁹amabwe ya onek na mabwe yambi aya mutengo ayari no kubikwa pari efodi na kapimfya ka pakifuba. ¹⁰Umwaume onse uwakyengera muri mwebi ese no kwisapanga kyonse ikyo Yahwe akonkomeshe- ¹¹ikikurwa na ihema ryakiko, ikifimbo, imikofyo, impanda, imyaro, ifyaimikwa, ne fyakwisamba; ¹²kabiri ikipao ne myaro, inkupiko ya mafuta, na ikipembi kya kukifimbo. ¹³Barete iteburo e myaro yariko, ifibombero fyariko, no mukate wa pa kinso; ¹⁴ifyakutekapo ifyakusanika murubuto, ne fibombero fyakiko, inyari shakiko, na mafuta ya munyari; ¹⁵uburambo bwakokyerapo ububani ne myaro ya buko, amafuta ya kusuba ne fyakya fifuma; ikipembi kya pa mwinshi wa kikirwa; ¹⁶uburambo bwa kokyerapo amarambo na urunyungo rwa mukuba wariko ne myaro shabuko ne fibombero; na ibesenzi irikaramba na samba yariko. ¹⁷Eryo baretere amapembi ya rubansa ne fyakwimika ne fyakwisamba fyariko, na ikipembi kya pa mwinshi warubansa; ¹⁸na impapa sha kwi hema rya kurwa no rubansa, pamo ne ntambo shayako. ¹⁹Bariretere imingira ishakupurwa ubusaka ishakutumikirako mu nkyende ya mushiro, umwisingira wa mushiro wa kwa Aroni shimapepo na bana baume bakwe, pakuti bene batumike nga bashimapepo. ²⁰Eryo imitundu yonse iya bena Israeri baire no kufuma pa kinso kyakwa Mose. ²¹Bonse abakuntikirwe imitima nabo umupashi waipere baishire na ukureta uburambo kuri Yahwe pakubakurira ikikurwa kya mushiro, [afipe fyonse ifya mushiro, na pamingira sha mushiro. ²²Baishire, bonse abaume na banakashi, bonse abari no mutima wakuperesha. Bariretere amanapini, amasikiyo, imbarara minwe, nefisamiko, na fyonse ifya goride ifyakuikobaika. Bonse baripere ifyaburambo ifya goride ifyakutambika kuri Yahwe. ²³Onse ubushiku bwa kifufya, ubwakashikira no bwakashika, insaru iyaterera, amasako ya mbushi, impapa ya kwa sukusuku iyatumpikwa mufyakashika ne mikupo yaterera ariretere. ²⁴Bonse abrepera uburambo bwa sirufa neryo umukuba bariretere nge kya burambo kuri Yahwe, na onse uwakwete umuti wa akasia mukubomfya ukuri konse munkito ariretere. ²⁵Abanakashi bonse abakyengera bapayatire ubushishi ku minwe no kureta abo bapayatire- ubushishii ubwakifufya, ubwakashikira, nangura ubwakashika kye, nangura insaru iyaterera. ²⁶Bonse abanakashi abakuntikirwe imitima na bapayatire mukyengera amasako ya mbushi. ²⁷Intungurushi sharetere amabwe ya onx na mabwe yambi aya mutengo ayakubikira efodi na kapimfya ka pakifuba; ²⁸bariretere ifyanunkira na mafuta ya nyari, fyamafuta ya kusuba, ne fya kyena kishuma. ²⁹Abena Israeri baretere ikyerambo icyakuitamenwa kuri Yahwe; umwaume onse na umwanakashi uyo mutima waipereshe bariretere ifintu ifyankito yonse iyo Yahwe akonkomeshe ukupitira muri Mose ukuikita. ³⁰Mose asosere ku bena sraeri "Boneni, Yahwe naita peshina rya kwa Beseri umwana mwaume wakwa Uri waku Huri, ukufuma ku mutundu wa mu Yuda. ³¹Ariswisehe Beseri no mupashi wakwe, amupera amano, ukwiruka, no ku kyengera, muri fyonse ifyakupangapanga, ³²ukurenga ukwerenganya ifyakupanga no kubomba na goride, sirufa, na umukuba; ³³kabiri ukuputura na ukwikasha amabwe na ukubasa ikimuti- ukukita fyonse ifyakurenga na ifya kupangapanga. ³⁴Aribikibika mu mutima wakwe ukufunda, bonse ena na Ohoribu umwana mwaume wakwa Arisamaki, ukufuma ku mutundu wakwa Dani. ³⁵Aribesushamo na ukukyengera kwa kubomba inkito ya misango yonse, ukubomba nga uwafyakupangapanga, nga bafukura, nga bakabira ba bushishi bwakifufya, ubwakashikira na ubwakashika kye ne nsaru ishatera, mu nkito yonse, kabiri nibakerenganya bafyakupanga.

Chapter 36

¹Eikyo Beseri na Ohoriabu eryo no untu onse uwakyengera mufyakupanga panga uyo Yahwe apera amano na maka yakwishiba ifyakubomba imirimo yonse iyabukure ya nkyende ya mushiro bafwire ukubomba ukukonka fyonse ifyo Yahwe akukonkomeshe.²Mose aitare Beseri, Ohoriabu, eryo no muntu onse uwakyengera mu kupanga panga abo Yahwe apere amano eryo nabakwete umutima uwakwisa mukubomba. ³Bapokere ifyamusanguro fyonse ukufuma kuri Mose ifyo abena Israeri baretere ifyakukurira inkyende ya mushiro. Abantu baritwarire ukureta ifyamusanguro ifyakuitemenwa kira rukero kuri ose. ⁴Eikyo abantu bonse abakyengera mufyakupanga panga, abarebombera pa nkyende ya mushiro bafumine ku irimo intu barekita nakare. ⁵Bakapanga baebere Mose, "Abantu barereta ifintu ifingi ukukira mukipimo pakukita umurimo Yahwe atukonkomeshe ukukita." ⁶Eikyo Mose akonkomeshe bonse ukuti peba nangura umo uuri munkambi ufwire ukureta ifyamusanguro nafimbi ifyakukurira inkyende ya mushiro. Eryo na bantu barierekere ukureta ifyabupe. ⁷Barikwete ifintu ifingi ukukira nefyo barefwaya ifya kubomfya. ⁸Eryo bonse bakapanga abari pakati kabo bapangire itenti ryakwa Resa ne fipembi ifyari ikumi ifyapangirwe ne nsaru isha buta ishapikurwa bwino no bushishi ubwakifufya no bwakashikira no bwakashika kye apapenterwe ba maraika. Uyu wari murimo wakwa Beseri, kapanga uwakyengereshe ari bonse bakapanga. ⁹Ikipembi kimo kyarepere imikono amakumi yabiri na kine konse konse, mumbari yarepere imikono kine. Ifipembi fyonse fyari ifyaringana. ¹⁰Beseri arundenye ifipemi fisano kuri kimo na kimo, eryo fimbi fisano ifipembi nafyo arifirundikenye kimo na kimo. ¹¹Apangire ifyakukoberako ifyakifufya ukukonka mumbari mwa kipembi kya kumpera ikye bumba rimo, eryo akitire fimo fine na kwibumba rya kibiri irya fipembi. ¹²Apangire ifyakukoberako amakumi yasano ku kipembi kyakubaripo eryo kabiri eryo nefyakukoberako amakumi yasano kumbari ya kipembi kya kumpera ikya mwibumba rya kibiri. Ifyakukoberako fyari ifyarekana rekana. ¹³Apangire utwakukofyako utwa goride utwari amakumi yasano eryo nokurundanya ifipembi notutwine utwakukofyamo pakutira itenti rya kwa Resa ribe iryaikatana. ¹⁴Beseri apangire ifipembi fya mishishi ya mbushi ifyakubomfya mwi ema iyari pa muru rye tenti ryakwa Resa; apangire ifi fipembi ifyari ikumi rimo na kimo. ¹⁵Ikipembi kimo kyarepere imikono amakumi yasano. eryo mumbari yarepere imikono ine. Ifipembi fyonse ikumi rio na kimo fyari ifyaringana. ¹⁶Arundikenye ififpembi fisano pamopene eryo nafimbi ifyari afyo afirundikenye pamopene. ¹⁷Apangire ifyakukoberako amakumi yasano mumbari yakipembi kya kumpera ikye bumba rya pakubara, eryo amakumi yasano ayafyakukoberako mu mbari yakipembi kya kumpera ikya kumininkene ne bumba rya kibiri irya fipembi. ¹⁸Beseri apangire utwakukoberako utwamukuba utwari amakumi yasano ukukuminkanya ihema pamo pakuti ribe rimo. ¹⁹Apangire ikyakufimba pe tenti rya kwa Resa ikyankanda yakwa sukusuku iyo apetere ne fyakashika, ne kyakufimbapo nakimbi ikyampapa iyabuta ikyakuya pamuru wakyakashika. ²⁰Beseri apangire impanda sha kimuti kya akasia ayakwiminikako itenti rya kwa Resa. ²¹Urupanda rumo rwapere imikono ikumi, eryo mumbari yari umukono umo na kitika. ²²Urupanda rumo rwakwete impopo shibiri isha kimuti ishakurundira impanda pamo. Akurire ku mpanda kyonse ishe tenti rya kwa Resa. ²³Apangire impanda she tenti ryakwa Resa muri uyu musango: amakumi yabiri aya mpanda aya kukapinda ka kukuryo. ²⁴Beseri apangire ifishintiriro fya sirufa amkumi yane ifyakubika panshi ya mpanda amakumi yabiri. Pari ifishintiriro fibiri panshi yarupanda rumo ayakukuminkanya impanda shonse pamo, eryo kabiri ifishintiriro fibiri panshi ya mpanda shimbi pakuntinkanya impanda pamo. ²⁵Kumbari yaibiri ikye tenti yakwa Resa, kukapinda ka kukuso, apangire impanda amakumi yabiri ²⁶eryo nefyakushintirirapo ishi shine impanda ifya sirufa ifyari amakumi yane. Pari ifyakushintirirapo fibiri pa rupanda rwakonkerepo, no kukonkanyapo. ²⁷Ku numa ye tenti rya kwa Resa ku masamba, Beseri apangire impanda mutanda. ²⁸Apangire impanda shibiri ishafifutu fyakunuma ifye tenti ryakwa Resa. ²⁹Ishi mpanda shaputurwirwe mwisamba, rero shakuminkenye pa muru mu mukobero umo. Apangire yabiri muri uyu wine musango ayafifutu fibiri. ³⁰Impanda shari kine konse konse, ukubikapo nefishintiriro fya sirufa fyashiko. Fyonse pamo ifishintiriro fyari ikumi rimo na mutanda, panshi yaparupanda rwapakubara pari ifishintiriro ifishibiro fibiri efyo fyatwaririre napo pari ifishibiro fibiri efyo fyatwaririre ifyo fine. ³¹Beseri apangire imyaro ya kimuti kya akasia- yasano ayakumpanda yaurubari rumo urwe tenti ryakwa Resa, ³²imyaro isano iya mpanda shakurubari rumbi urwe tenti ryakwa Resa, eruo imyaro isano iya mpanda ishakunuma rye tenti ryakwa Resa kukapinda ka kukuso. ³³Apangire umwaro pakati ka mpanda, emukutira, kitika ukuya pa muru, pakufika kumpera na kumpera. ³⁴Akakatike impanda na goride. Apangire imikobero ya mpanda iya goride, ngefyakwikata imyaro eryo akaktike na goride ku myaro. ³⁵Beseri apangire ikipembi ikyakifufya, eryo ikyakashikira, eryo nobushishi ubwakashika kye, eryo ne nsaru yabuta, aparengerwe ikikope kya kwa maraika, iyi yari ninkito ya mubomfi uwakyengeresha. ³⁶Apangire ikipembi inkyenshi kine ikyakimuti kya akasia, eryo akambatikeko na goride. Kabiri apangire ne mikofyo ya goride iyakubika ku nkyenshi, eryo ashipangira ne

fishintiro fya sirufa fine.³⁷ Apangire ikya kufimba pa mwinsh we ema. Kyapangirwe no bushishi ubwa kifufya, ubwakashikira, eryo no bwakashika kye, ukubomfya insaru iyabuta, inkito ya mutu uwakyengera ukupikura.
³⁸Eryo kabiri apangire ifyakukobeka ku nkyenshi shisano, ukubomfya. Akakatike pamuru wafiko no tushimbi twafiko na gorde. ifishintiro fyafiko fyari fine fyapangirwe ku mukuba.

Chapter 37

¹Baseri apangire ikipao ku muti wa akasia. Mubutari bwakiko bwari fibiri na kitika uwamakubiti; mubwipi bwari kubiti na kitika. ²Akikakatike mukati na kunse na goride iyaropororwa kabiri iyapangire ikya goride ikyashingurwike pamuru. ³Apangire imipeto ya goride ku makasa ya kiko ine, imipeto ibiri ku rubari rumbi. ⁴Apangire ifimuti fibiri ifya akasia kabiri no kufimbirako goride. ⁵Abikire imiranda mu mipeto ku kipao kya kipangano ku mbari, pakwimwa ikipao kya kipao kya kipangano. ⁶Apangire ne nkupiko ya goride wa ropororwa mu butari kyari amakubiti yabiri na kitika, eryo mu bwipi kyari kubiti umo na kitika. ⁷Baseri apangire ba kerubi babiri ba goride ya pamwa kumpera shibiri ishakupiko iya kukonsorwerapo. ⁸Kerubi umo ari kumpera ya kya nkupiko ya kya kukonsorwerapo, kabiri umbi kerubi ari kumpera ibiye. Fyapangirwe nga kimo ne nkupiko ya kyakukonsorwerapo. ⁹Ba kerubi batambarike amapindo yabo ukurosha ku muru no kufimba amapindo pankupiko ya kya kukonsorwerapo. ba kerubi barorentikene no kkuroresha pakati ka nkupiko ne kyakukonsorwerapo. ¹⁰Baseri apangire iteburo rya akasia. Ubutari bwakiko amakubiti yabiri, mubwipi ryari kubiti umo, na mumuru ryapere kubiti umo na kitika. ¹¹Akupikepo na goride waropororwa no kuputwirira na goride waropororwa pa muru. ¹²Apangire ikya kushingurusha kunse kimo nge sasatu yarupi mu bwipi, ikyashingurwikeko umunyimba wa goride ku kikatisha kya kunse. ¹³Apangire imipeto ine iya goride kbiri no kuya rambatika kuma tungi yane, uko ukwari amakasa yane. ¹⁴Imipeto yarambatikikwe ku fipampa fyarimo umwakusuntinkanisha imirando. Pakuti bengapinga iteburo. ¹⁵Apangire imirando yakupingirako ukubomfya ikimuti kya akasia ikyo bakakatikireko goride, pakutira bengapinga iteburo. ¹⁶Apangire ifipe ifyakuba pe teburo-utubeseni, urupau, utubare utwasenama, na umutondo ifya kukwiturwirako umuturo. Fyapangirwe kuri goride waropororwa. ¹⁷Apangire ne kyakutekapo goride wine wine uwapamwa. Apangire ikyakwikarapo ne kikakiriko kya kiko no mukonso. Tukapu, ikikariro kyaba nge ruba, na maruba, fyonse fyapangirwe ku kyena. ¹⁸Imisambo mutanda yafumine mumbari- imisambo shaitatu shafumine ku rubari rumo, na imisambo shitatu ishakyakwikarapo imisambo shafumine rubari rumbi. ¹⁹Umusambo wakubarirapo wakwete tukapu tutatu utwapangirwe amaruba ya rumondi ayabarura, ni kikariro ikyapare ibura ne ruba rya omondi ribarura ,ku musambo umbi ne kya kwikarapo ikyaba nge ruba ne ruba. Fyarifimo fine k misabo yonse mutanda iya kya kutekapo ifisaniko. ²⁰Ku kyakutekapo ikisaniko ikine, umukonso wapakati, kwari tukapu tune utwapangirwe nga maruba ya arumondi, ne fitunti fye bura ne ruba. ²¹Pari ifintu fyeruba panshi ya misambo ibiri iya kubarirapo-iyapangirwe nge kintu kimo, ne kitutu kye bura panshi ya misambo iya bubiri- nayena iyapangirwe nge kintu kimo munshira ya misambo ibiri iya kitatu, iyapangirwe nge kintu kimo. yari kine pa misambo mutanda iyari ku kyakutekapo ikisaniko. ²²Ifitutu fye bura na imisambo fyonse fyari ikintu kimo. Ikyafurwa ku nondo kuri goride wa kine kine. ²³Baseri apangire ,ikyakutekapo ifisaniko ne fisanko fyakiko kine rubari, pamo ne fyakwikatishako eryo no tubare utwasenama utwapangirwe na goride waropororwa. ²⁴Apangire ikyakutekapo ifisaniko ne fibombero fyakiko fyonse na faranta umo uwa goride wine wine. ²⁵Baseri apangire ikipairo kya bubani. Akipangire ukubomfya ikimuti kya akasia. Mubutari bwari kubiti umo, na mubwipi kubiti umo. Kyari ikyaringana monse monse, no kurepa kwa kiko kwari amakubiti yabiri. Amasengo yapangirwe nge kintu kimo ikya kiko. ²⁶Akambatike ikipairo kya bubani goride waropororwa- pamuru wa kiko, mumbari ya kiko, na kumasengo ya kiko. Apangire no mushingu wa goride ukushinguruka. ²⁷Apangire ne mipeto ya goride ibiri iyakukakatika kuri kyena pesamba rya mushingo kumbari shibiri isharorenkana isha kipairo. Imitembo yapangirwe ne mirando yakusenderako ikipairo. ²⁸Apangire ifimuti ukubomfya ikimuti kya akasia afikakatike na goride. ²⁹Apangire na mafuta yabusubo aya mushiro na bubani bwanunkira ikine kine, imiromo ya wakyengera ukusankanya ne fyanunkira.

Chapter 38

¹Bezalel waire kupanga uburambo bwacakuninika kukimuti kyamushita. kyairekukwata imikono isano mubutari ero nemikono isano mu bwipi-mwarire kuringana monse-monse ero nemikono itatu mumuru. ²Waire kupanga nensengo shakiko pafifutu fine ifyakiko ifyo kuparana kubati masengo ya ng'ombe. Amasengo yaire kuringana no burambo, ero waire kuya fimba no mukuba. ³Warikupanga nefipe fyonse ifyaburambo-inongo ishakuya kubikamo imito, ba foshoro, ero nefya kuya kwikata umuriro. Wairekupanga ifipe fyonse ifi no mukuba. ⁴Waire kupangirapo ikyakukurwa kukipairo, ikyakwikasha ikyamukuba ikyakuya kubika mwisamba lya nembe-nembe, kitika ukuya kufuma panshi ukufika mumuru. ⁵Waire kwengerera nemipeto ine iyamufifutu fine ifye sumbu rya mukuba, ngefyekuya kwikaturako ifimuti. ⁶Bezalel waire kupanga ifya kwikaturako nefimuti fyamushiya nokuya kufifimba nomukuba. Waire kubika nefyakwikaturako ukuya kupusha mumipeto mumbari ya burambo, mukurakisenderako. ⁷Warire kupanga urupako muburambo, ukuya kubomfya ikimuti kyamushita. ⁸Bezalel waire kupanga ikyakusambiramo ikikuru neshinte rya kiko irya mukuba. Waire kupanga ikyakusambiramo ukuya kubomfya ifirorani fyaba namaayo abarekubombera apakwingirira mwitenti rya kuya kukumaninamo. ⁹Kabiri waire kupanga norubansa. Ifi pempe rubari kukapinda kakuryo ifyarubansafyaire kukwata insaru shakorokondwe uwamukoswa, ifya mukono umwanda umo mwana butari. ¹⁰Ifipempe fyali kukwata ifya imikwa amakumi yabiri, namashinte yafiko amakumi yabiri ayamukuba. Kwaishire kuba utwakukofyamo utwafyaimikwa nefikaro fyafiko fyaire kuba ifya silfere. ¹¹"Munshira imo ine, rubari kuka pinda kakuso, kware kuba ifipempe imikono umwanda umo mubutari nefyaimikwa fyafiko fyaire kuba amakumi yabiri, amashinte yafiko amakumi yabiri ayamukuba, utwakukofyamo twafyaimikwa, ero nefikariro fyakiko fyarikuba ifya silfere. ¹²Rubari kumasamba ifipempe fyairekuba imikononutanda mubutari, nefyaikwa fyaire kuba ikumi ero namumashinte yafiko yaire kuba ikumi. Utwakuya kukofyamo ifyaimikwa ero nefikakiro fyaire kuba ifya silfere. ¹³Urubansa rware kurepa imikono isano rubari kukabanga. ¹⁴Ifipempe kurubari rumonurwakuya kwingiriramo fya kurepa ikumi rimo nafisano. fyairi kukwata fitatu namashinte yatatu. ¹⁵Rubari rumbi apakuya kwingirira apa rubansa paire kuba ifipempe ifyaire kurepa imikonoikumi na isano, ifyaikwa fyafiko fitatu ero na mashinte yatatu. ¹⁶Ifipempe fyonse ifyayokushinguruka urubansa fyairekupangirwa nakorokondwe untu bayakupikura ubusaka. ¹⁷Amashinte yafyaimikwa yaire kupangirwa no mukuba. Utwakukofyamo ero nefikakiro fyakuyaimikwa fyairi kupangirwa na silfere, ero nefyekuya kufimba pamuru wafyaimikwa nafyo fyaire kupangirwa na silfere. Ifyaikwa fyonse ifyarubansa fyaire kufimbwa na silfere. ¹⁸Ikyakuya kuingirirako pa mpongoro yarubansa kyarire kurepa imikono amakumi yabiri. ikyakuya kuingirira pampongoroyarubansa kyaire kupikurwa nobwakafifi, ubuyo kukashikira ero nobwayo kukashikira ke, ubwakorokondwe ubwakosa, ero mubutari kyaire kurepa imikono amkumi yabiri. Kyairekuba imikono ibiri mwana butari ero nemikono isano ukuya mumuru, fyaire kuba kwati fyakuingirirakopampongoro yarubansa. ¹⁹Fyaire kukwata ifya imikwa ifya mukuba fine ero no twakukofyamo utwayokupangirwa na silfere. ²⁰Nefyakuya kufimba pamuru wafiko ero nefikakiro fyafikofyaire kupangirwana silfere. ²¹Nemambo shonse ishe tenti rya kwa Resa ero norubansa fyairekupangirwa no mukuba. Ifi efyo ryairekukurwa itenti rya kwa Resa, itenti rya kwa Resa imware kuba ikipao kyakipangano, ngefyo kyaire kusendwa ukukanka amakambisho ya kwa Mose. Waire kuba umurimowa bena Rebi mukutungurura kuri Itamari umwana mwaume wakwa Aaroni shimaepo. ²²Bezalel umwana mwaume wakwa Huri, ukuya kufuma mumutundu wakwa Yuda, waire kupanga fyonse ifyo Yahweh akonkomeshe Mose. ²³Ohuriabu umwana mwaume wakwa Ahasamaki, ukuya kufuma mumutundu wakwa Dani, waire kubomba na Bezalel umurimo wakubasa, ngakerenganya, erokabiri nga ka pikura mubwakafifi, mubwakashikira, na mubwakashikira ke, ero namuri korokondwe. ²⁴Gorinde yonse yaire kubomba ku murimo, umurimo onse wairekwampana ne nkende ya mushiro-goride waire kuturwa kubupe bwa kutambika-wairekuba mataranta 730, mukuya kuringa mwishekere rimo irya mushiro. ²⁵Silfereyaire kuperwa no rukutayaire kupimwa mataranta 1,775 ukuya uringana neshekere ryamushiro, nangu beka umo kira muntu, uware kuba kitika weshekere rimo iryaire kupimwa neshekere rya mushiro. ²⁶Iyi mpendwa yaire kufika ukya kuringana na bantu abaire kupendwa mukupendwa, abo abaire kukwata imyaka amakumi yabiri ero nokuya kukira-bonse abantu bairekuba 603,550. ²⁷Kabiri amataranta umwanda umo aya silfere yaire kubomfiwa mukuya kwengeresha amashinte yankende yamushiro ero ne fisaru fya pesamba- ikana rimo, kabiri ne taranta pari kira beseni. ²⁸ero namashinte ya kipempe-amashinte umwanda umo, itaranta rimo kira kipempe. ²⁹Kabiri amatanta ya silfere ayaire kusharapo yaire kuba amataeanta amakumi kine rubari ero na mashekere 2,400. ³⁰Kuri ifi wakire kupanga amashinte ya mwinshi we tenti ryakuya kurakumaninamo, uburambo bwa mukuba, icakuya kupikurwa kyakiko ikyamukuba. ³¹Ifipe fyonse ifya burambo, amashinte ayakushinguruka urubansa, amashinte

yamwinshi warubansa, ero nemambo shonse ishe tenti rya kwa Resa, ero nemambo shonse ishe tenti isharubansa.

Chapter 39

¹Bapangire ifya buru, ifyakashika, ne fyakishika kye ifya rushishi, bapangireko ifyakufwara ifyapikurwa ifya mu muputure wa mushiro. Bapangire ifyakufwara fyakwa Aroni ifya mu muputure wa mushiro, ne fyo Yahwe ayeberere Mose.²Bazarere bapangireko efodi wa goride, uru buru, ukashikira, no rwakashika kye urushishi, ne fyaoswa fyakorokondwe.³Bafurireko ififapatwa fya goride no kuiputaura mu ntambo, ku kushibomfeshu mu fyaburu, mu fyakashikira, ne fyakashika kye ifya rushishi, na mukyaoswa bwino icyakorokondwe, umurimo usuma ukwakapikura.⁴Bapangireko utufipishi twa pa mapeya kuri efodi, utwakakatikwe pa muru wa fifutu fibiri.⁵Umushipi waoswa bwino uwakorokondwe uwari kwati ni efodi; kyapangirwe ne kipenshi kimo icyakwete efodi, kapangirwe ne kyaoswa bwino icyari kya goride, buru, kyashikira, ne kyakashika kye, ngefyo Yahwe akonkomeshe Mose.⁶Babashire amabwe ya shishamu, ayaisarirwe mufyakumfyanikwamo amabwe ya goride, ukufyantika pamo ne kyarembwa amashina ya bana baume bakwa Israeri.⁷Bazarere bamubikire pafipinshi fya mapeya ifyaka efodi ku kuba amabwe yakwibukishako abana baume bakwa Israeri, ngefyo Yahwe akonkomeshe Mose.⁸Apangire itumba rya pafifutu, umurimo usuma uwa kwakapikura, kyapangirwe kwati efodi. Apangire ki kuri goride, kuri buru, icyakashikira, ne kyakashika kye kya rushishi ne kyapombwa ikyaoswa bwino.⁹Kyari icyaringana. Bapeteremo imiku ibiri utumba rya pakifuba.¹⁰Bapangiremo imiringo iya mabwe ayasuma umuringo wa kubarirapo wakwete rubi, topazi, na garneti.¹¹Umuringo wa bubiri wakwete emarodi, safire, na diamondi.¹²Umuringo wa butatu wakwete jokinti, agate, na ametisiti.¹³Umuringo wa bune wakwete bery, shoshamu, na jasper. Amabwe yatureme mu fyakufwara fya goride.¹⁴Kwari amabwe ikumi rimo na yabiri, pari kira ribwe paremberwe amashina ya bana baume bakwa Israeri, kira ribwe pashirirwe umukowa umu uwa mwikumi rimo na ibiri.¹⁵Pe tumba rya pakifuba bapangirepo iminyororo kwati ni bokordi, abaengerurwa ukufuma kuri goride.¹⁶Bapangire fibiri ifyakufyangtikamo goride ne ninda minwe shibiri, kabiri bakakatikire ininda minwe shibiri pafifuba fibiri ifya pe tumba rya pakifuba.¹⁷Bapikiremo iminyororo ibiri iminyororo iyaengururwa kuri goride mu mipeto ibiri pa fifutu fya pe tumba rya pakifuba.¹⁸Bakakatikire intwe shimbi shibiri isha minyororo iyaengururwa kufyakufyangtikamo fibiri. Baikakire kufipinshi fya mapeya ifya efodi pantanshi yakiko.¹⁹Bapangire imipeto ibiri iya goride no kuibika pa fifutu fimbibiri ifya pe tumba rya pakifuba, pa muru wa mera iyakonkore pa mubiro wa mukati.²⁰Bapangire naimbi imipeto ibiri iya goride no ku ikikakatika panshi ya tufipishi fya mapeya fibiri ifya efodi, mupepi na pa murundu mushipi uwaoswa uwa korokondwe kuri efodi.²¹Bakitire amatumba ya pakifuba imipeto yaiko ku mipeto ya efodi iyari na buru cordi, pakuti ikakatikwe pa muru wa efodi wa mushiro uwaoswa uwakorokondwe. Kyari fi pakutira amatumba ya pakifuba yakakatikwe ukufuma kuri efodi. Iki kyakitirwe ngefyo Yahwe akonkomeshe Mose.²²Bazarere apangire umukansu wabura amaboko uwakufwarira pari efodi uwabirwa uwaburu, umurimo wakwa kapikura.²³Warikwete apakwishira ku mutwe pakati ikipunda kyarikwete ikyaoswa ukushinguruka mu mabiri pakutira takirepukire.²⁴Panshi ya nkyende, bapangirepo meggranati ya buru, iyakashikira, ne yakikashika kye iya yani na korokondwe iyaoswa.²⁵Bapangire inyenjere kuri goride yeka yeka, babikire kabiri babikire inyenjere pakati ka mapomegranati konse ukushinguruka pe samba ryeraya iryabura amaboko, pakutira kamapogranati.²⁶inyenjere na pomegranati, inyenjere na pomegranati- pa mpera ye raya ryakwa Aroi irya kubomberamo. Iki ekya Yahwe akonkomeshe Mose.²⁷Bapangire imingira yapombwa iyakwa Aroni na bana bakwe abaume.²⁸Bapangire ikitebo kya korokondwe iyaoswa, ifyakorokondwe iyaoswa, bapikwire ifyakufwara fyakunshi ifyakorokondwe uwaoswa,²⁹eryo ne rambo rya korokondwe uwaoswa uwa buru, uwakashikira, no wakashika kye, umurimo wakwa kabira. Iki ekya Yahwe akonkomeshe Mose.³⁰Bapangire imbare ya kisote kya mushiro iya goride weka weka; barembere pari kyo, nefyo barembere, "Umushiro kuri Yahwe."³¹Bakakatikire pakitebo umwando wa buru pa muru wakitebo.³²Iryo umurimo pe hema, itenti ryakukumaninamo, ryapwire. Abantu bakwa Israeri bakitire ifintu fyonse. Bakonkore fyonse ifyo Yahwe arangirire Mose.³³Baretere hema kuri Mose- itenti nefipe fyonse ifyariko, utwakukofyamo twariko, ifuremu, inshimbi, ifyaimikwa, na mashinte;³⁴ikyakufimba kya nkanda yakwa punda uwakashikisha, icyakufimba kyakorokondwe, ne kisaru mikiyakobekwa kyakufimba³⁵ku kipairo kya bunte, pamopene ne mikonso ne kyakukonsorwerapo.³⁶Baretere iteburo, fyonse ifipe fyariko, no mukate wa ku kinso;³⁷ikyakutekapo inyari ikya goride yeka yeka na inyari shakiko mu murungo, ne fipe fya shiko na mafuta ya mu nyari;³⁸ikintamba kya goride, aafuta yakusuba ne fyakyushi kya kyena kisuma; icyakufimba pa mwenshi we hema;³⁹ikintamba kya mukuba ne kyakupikura kya muba wakiko ne mikonso yakiko ne fipe na musambiro ne samba rya uko.⁴⁰Baretere ne kyakufimba kya murubansa pamopene ne fya kwimika fyakiko ne samba, ne kisaru kya pa mwenshi; imyando yakiko ne mpopo she tenti; ne kipe kyonse ikya murimo we hema, itenti rya kukumaninamo.⁴¹Baretere ifyakufwara fya korokondwe uwapikurwa ifyakubomba mu nkyende ya mushiro, ifyakufwara fya mushiro fyakwa Aroni shimaipo na bana bakwe abaume, kubabomba nga bashimaipo.⁴²Mwe

bantu bakwa israeri kiteni umurimo onse ngefyo Yahwe akonkomeshe Mose. ⁴³Mose abekyeketere umurimo onse, no, kubona ukuti na babomba ifi, Yahwe akonkomeshe, munshira iyo bakitireo ifi. Eryo Mose aribaparire.

Chapter 40

¹Eryo Yahwe arandire kuri Mose, no kusosa, ²"Ubushiku bwa tampirapo mu mweshi wakutampirapo uwa mwaka upya ufwire ukupanga itempere, ikitenti kyakukumaninamo. ³Ukapange imbokoshi ya kipangano ukabike mukati ka kitenti, kabiri ukafimbe ikisaru ku mbokoshi ya kipangano. ⁴Ukabike iteburo no kubikapo bwino fyonse ififwire ukubapo. Eryo ufwire ukubikamo apakwiminika ikisangiko eryo no kusabika kwa kiko. ⁵Ufwire wabiikamo ne kipairo kya goride ku ntanshi ya mbokoshi ya kipangano, no kubikamo umuputure no kubikamo ikisaru pa mpongoro we tempere. ⁶Ukabikemo no burambo bwa kokyero irambo ku ntanshi ya mpongoro ye tempere, mu kitenti kya kukumaninamo. ⁷Ukabikemo ne beseni irikuru pakati ka burambo ne tenti ryakukumaninamo no kubikamo amenshi. ⁸Ukabikemo no rupango ukarushingurushe, no kubikapo ikikingirisho kya kisaru pa mpongoro ya rupango. ⁹Ukabure amafuta yakusuba no kusuba kwi tempere na fyonse ifisangwamo. Ifyo ukantura ukafibike fyeka, na fyo fikaba ifya mushiro. ¹⁰Ukasube ikyakokyero irambo na fyonse ifibombero fisangwapo. Ukabikepo uaburambo bwandi pantu bukaba ubwakindama ubwa mushiro. ¹¹Ukasube ne kyakusambiramo na kunse konse no kukibika kyeka. ¹²Ukabure Aroni na bana bakwe abaume pa mwenshi wa mpongoro ya kitenti ikyakukumaninamo no kubasamba. ¹³Ukafwike Aroni umwingira uwamushiro uo wa mupatwirako, ukasube amafuta no kumutura pakutira akarembombera. ¹⁴Uri no kubura ba mwana Aroni ukabafwike imingira. ¹⁵Ukasube amafuta pakutira bakabe abasubwa nga fintu wasubire shibo pakutira bakarembombera nga bashimapepo." ¹⁶Ifi efyakitire Mose; arikonkere fyonse ifintu ifyo Yahwe amwebere ukukita. Arikitire fyonse. ¹⁷Eikyo itempere barikurire pa bushiku bwakubarirapo mu mweshi wakutampirapo mu mwaka wa kibiri. Mose ¹⁸epakupanga ikitenti, abikamo ne fyakwimikamo, aimikamo impanda abikamo ne myaro, aimika ne nkyenshi. ¹⁹Afimbirikisha insaru kwi ema rya kwa Resa eryo afimbapo ikitenti, pantu bamwebere ukukita kuri Yahwe. ²⁰Abura na mabwe ya kipangano ayabika na mu mbokoshi ya kipangano. Epakupishisha ne fimuti mu mikobero ya mbokoshi ya kipangano ne nkupiko ya kufumishako ifyabusenshi. ²¹Aretere imbokoshi mu kitenti. akobeke ne isaru kya kikingirira imbokoshi ya kipangano, nga fintu Yahwe amwebere ukukita. ²²Abika ne teburo mu kitenti kya kukumaninamo, kukuboko kwa kuso ukwa mwi tempere, kunuma ya kisaru kintu bakingirireko. ²³Abika imikate pe teburo bwino bwino ku kinso kya kwa Yahwe, nga fintu bamwebere ukukita. ²⁴Abikire ne kakubikapo ikisanikiro mukati ka kitenti kyakukumaninamo, ukurugamika kwi teburo, kukuboko kwa kuryo kwa kitenti. ²⁵Abikirepo ne kisaniko ku kinso kyakwa Yahwe, nga fintu bamwebere ukukita. ²⁶Abikirepo uburambo bwa goride mwi tenti umwakukumaninamo ku ntanshi ya kisaru bakingirisho. ²⁷Aokyerere urubani urwanunkira, nga fintu Yahwe amwebere. ²⁸Eryo apetenganya ne kisaru akingirisho pa mpongoro ya kitenti. Abikapo no burambo bwakokyero ifya marambo pa mpongoro ya ki tenti, itenti rya kukumaninamo. ²⁹Abikapo na marambo yakokya, ne kyerambo kya bunga, nga fintu Yahwe amukonkomeshe ukukita. ³⁰Abikire ne beseni ryakusambiramo pakati ka kitenti kya kukumaninamo na uburambo, eryo abikamo amenshi yakusambamo. ³¹Mose, Aroni, na bana bakwe abaume basambire iminwe yabo na makasa yabo mukibeseni. ³²Ukurikonse uko bengaya mu kitenti kyakukumaninamo nangu bayafika ku burambo. Bari isamba abene, nga fintu Yahwe akonkomeshe Mose. ³³Mose eryo apangire urupango ashingurusha ne ng'anda yakuronganinamo pamo no burambo. Mose kabiri aburire ikisaru no kufimba pa mpongoro ya rupango. Iyi enshira, Mose apwiriremo umurimo wakwe. ³⁴Kabiri ikumbi ryarifimbire ikitenti ryakuronganinamo, no bukata bwakwa Yahwe bwaandarire pa ng'anda yakuronganinamo. ³⁵Mose tekuti engire mwi tenti pantu ikumbi narifimba ikitenti kabiri ubukata bwakwa Yahwe burifimbire ikitenti. ³⁶Konse uko umwera warora ninshi ne ng'anda yakuronganinamo eko irerora, abantu ba mu Israeri efyo batendeke ukutampako amarendo yabo. ³⁷Rero nga kyakutira ikumbi taryafumine pa ng'anda ya kuronganinamo, na bantu nga tabatendeke ukuya. Nga barikene mpaka no bushiku ryari no kufumapo. ³⁸Pantu ikumbi ryakwa Yahwe ryareisa pa ng'anda ya kupeperamo munshita yakasuba, no muriro wariko wareisa ubushiku, mu marungu bonse aba Israeri abareba pa nyendo bareubona.

Leviticus

Chapter 1

¹Yahwe aitire Mose no kuranda kuri nankwe mwi tenti ryakukumaninamo, no kutira, ²"Karande ku bena Israeri no kubeba ukuti, 'Muri mwebho onse uurefwaya ukupera irambo kuri Yahwe abure irambo pa nama shakwe,

apere impanga nangura ing'ombe.³Nga kyaktira irambo ryakwe riri ni ng'ombe yakokya, afwire ukupera ing'ombe irume iyabura akarema. Akabike irambo ryakwe pa mpongoro ye tenti ryakukumaninamo, pakutira rikasuminishiwa ku kinso kyakwa Yahwe.⁴Akatambarika ukuboko pa mutwe pe rambo ryakokya, eryo kikapokererwa pakufuta ifya bubifi fyakwe.⁵Eryo ari no kwipaya ing'ombe irume ku kinso kya kwa Yahwe. Umwana wakwa Aroni umwaume, shima pepo, akabura pa mpongoro ye tenti ryakukumaninamo.⁶Eryo ari nokufunda irambo ryakokya no kuputura mufipande.⁷Eryo ba mwana Aroni bashima pepo abaume bakakosha umuriro pa burambo no kubikapo inkuni pa kukosha umuriro.⁸Ba mwana Aroni, bashima pepo bakabika ifipande fya ng'ombe ifyaputaurwa, umutwe pamo na mafuta. Pamo pankuni ishiri pa muriro ishiri burambo.⁹Nomba ifyamumara pamo na moru ari nokufisamfya mu menshi. Eryo shima pepo akokya fyonse ifiri pa burambo nga kisma kuri nebo, rikaba irambo ryandi ryakokya iryakunsekesha.¹⁰Nga kyakutira irambo arepera iryakokya ryafumine pa mukuni wa ng'ombe, impanga nangura pa mbushi, aringire ukutura iirume iyabura uburema.¹¹Ari no kuipera ku kbooko kwa kuso ku burambo ku kinso kyakwa Yahwe. Ba mwana Aroni, bashima pepo, bakasansa umuropa ku firamba fyonse ukushinguruka uburambo.¹²Eryo ari nokuipataura mufipande, umutwe pamo na mafuta, eryo shima pepo akafibika bwino bwino pa nkuni ishiri pa muriro, ishiri pa burambo,¹³nomba ifyamumara pamo na mafuta ari no kufisamfya mu menshi. Eryo shima pepo akafiture fyonse, no kufyokyerwa pa burambo, Erambo ryakokya irikapanga ikyena kisma kuri Yahwe; erambo ryakokya irikaturwa kuri Yahwe.¹⁴Nga kyakutira irambo ryakwe kuri Yahwe ryakutura ifyuni, eryo afwire ukureta inkunda nangu akana ka kipere nga umuturo.¹⁵Shima pepo akakireta ku burambo, akakinyonga umukoshi, no kukokyera pa burambo. Eryo umuropa wakiko ukakonkorokera ku burambo.¹⁶Akafumyeko ikibukura pamo na makasa ya kiko, no kufiposa rubari rwa burambo, mupepi ne mitoi.¹⁷Kabiri akakirepaure mu mwando, rero taringire ukukuputura mufipande fibiri. Eryo shima pepo akakokyera pa burambo, pankuni ishiri pa muriro. Kikaba irambo rya kokya, kabiri kikafumya ikyena kisma kuri Yahwe, kikaba irambo ryakokya ku muriro.

Chapter 2

¹Iryo umuntu areta umuturo wa ngano pamo nga irambo kuri Yahwe, irambo ryakwe rifwire ukuba ingano ishaparwa, kabiri afwire ukubikako amafuta no kubikako urubani. ²Afwire ukutura umuturo we rambo kuri ba mwana Aroni pamo nga bushimapepo, na shimapepo akabura urupi rwa bunga bwa ngano ubwaperwa no kubikamo na mafuta eryo no rubani. Eryo shimapepo akokya irambo pa burambo nge kyakwimininako umuturo we rambo. Kikafumya icyena kisma ku kinso kyakwa Yahwe, kikaba umuturo we rambo iryakokya ku muriro. ³Fyonse ifikashara pa muturo we rambo rya bunga bwa ngano fikaba fyakwa Aroni pamo na bana bakwe abaume, kya mushiro sana ukupera Yahwe umuturo wa marambo yakokya pa muriro. ⁴Iryo wapera umuturo we rambo rya ngano ukwabura ukubikamo intutumushi ryaipikwa mukirongo, ufwire ukuba umukate uwanakirira uwabunga bwa ngano ubwasankana na mafuta, nangu umukate uwakosa uwabura ukututumuka, uwasubwako amafuta. ⁵Nga kyakutira umuturo we rambo wa pangirwa ukubomfya irata irya kokyera. Ufwire ukubomfya ubunga bwa ngano ubwaperwa bwino ubwabura ukubikamo ifyakututumuna ifyasankanishiwa na mafuta. ⁶Ufwire wauputura mu fipande fibiri eryo wasubako amafuta. Uyu emuturo we rambo rya kyabunga. ⁷Nga kyakutira umuturo we rambo ryabe irya ngano ryaipikwa mu kyakwipikiramo ufwirwe wapangirwa no bunga bwa ngano ubwapereka bwino ubwasanshiwa na mafuta. ⁸Ufwire watura irabo rya ngano iryapangwa nefifyonse no kufipera kuri Yahwe, kikaba kyakubeneka kuri bashimapepo, nabo bari nokukireta pa burambo. ⁹Eryo shimapepo akasenda fimo pa fya muturo we rambo rya ngano nga ikishibiro kya muturo we rambo, kabiri ari nokokyera ku burambo. Kikaba kye rambo bapangire ukubomfya umuriro, kabiri kikafumya icyena kisma ku kinso kya kwa Yahwe. ¹⁰Ifikashara pa muturo we rambo rya ngano fikaba fyakwa Aroni na bana bakwe. Kyabukata ku menso yakwa Yahwe pa juturo we rambo iryakwa Yahwe iryakokya ukubomfya umuriro. ¹¹Takuri ukutura irambo rya ngano kuri Yahwe iryapangirwe ne fyakututumuka, pantu mufwire ukokya uwaburo ukututumuka uwabura ubuki, nga umuturo we rambo uwakupangira no muriro. ¹²Mukapera fyonse kuri Yahwe nga umuturo we rambo uwakufisabo fyakubarirapo, nomba tafyabombe mukufumya icyena kisma pa burambo. ¹³Murebikamo umukyere mu muturo we rambo rya ngano. Mwirasuminisha ukubikamo umukyere wakipangano kyakwa Resa ukutira kirube ukufuma ku muturo wa kye rambo. Ku fya muturo we rambo ryenu mutura umukyere. ¹⁴Nga kyakutira mwatura irambo rya ngano ku fisabo fyakubarirapo kuri Yahwe, muture ingano ishasarurwa no muriro no kushipera ngo bunga. ¹⁵Eryo mufwire ukushibika mu mafuta eryo na ububani. Iki emuturo we rambo rya bubani. ¹⁶Eryo shimapepo akokya ikipandwa kya ngano ishsperwa isho babikireko amafuta pamo no bubani nga ikyakwimininako umuturo we rambo. Uyu emuturo we rambo rya ngano kuri Yahwe iryakokya no muriro.

Chapter 3

¹Nga umo arepera ikyerambo ikympene ne kyabupe kya nama ukufuma mu mukuni wa ng'ombe, na pamo irume nangura ikota, aringire ukupera inama iya bura ukuremana ku kinso kyakwa Yahwe. ²Akabike iminwe yakwe pa mutwe wakyakupera irambo kywakwe no kukipaira pa mwenshi we tinti rya kukumaninamo. Eryo abana bakwa Aroni shimapepo bakasanse urya muropa mumbari ya intamba. ³Umwaume akapera irambo rya kyabupe ikyayampana no muriro kuri Yahwe. Amafuta ayafimba angura yaysuminkana kufirundwa fya mukati, ⁴ne mfyo shibiri na mafuta ayaba kurisho mumisana, nokushinguruka iribu, pamo nemfyo- akafumye fyonse ifi. ⁵Abantu abaume bakwa Aroni bakokye parya pa kintamba ne kyaokyewa kye rambo, ikiri pankuni iishi pa muriro. Iki kikapera ikyena kisuma kuri Yahwe; kikaba ikyabupe ikyakitwa kuri ye pa muriro. ⁶Nga irambo rya mwaume rya ampama ne kyabupe kuri Yahwe rifumine mu mukuni wa mpanga; irume nangura ikota, aringire ukupera irambo ryabura akarema. ⁷Nga arepera umwana wa mpanga pe rambo ryakwe. eryo aringire ukupera ku kinso kyakwa Yahwe. ⁸Akabike iminwe shakwe pa mutwe we rabo ryakwe no kwipaira ku kinso kye tenti rya kukumaninamo. Eryo abana baume bakwa Aroni bakasanse uyu muropa ku mabri ya kintamba. ⁹Umwaume akapere irambo rya kumaka ku fyabupe nge kyabupe kya kitirwe pa muru kuri Yahwe. Ifuta, umukira onse uwaina kuputwira mupepi pepi ne numa, ne futa irya fimba ifirundwa fya mukati ne futa ryonse iryaba mupepi pepi ne firundwa fya mukati, ¹⁰ne mfyo shibiri ne futa iriri kuri shena, iriri mu misana, no kushinguruka amabu, pamo ne mfyo akafifumye ifi fyonse. ¹¹Eryo shimapepo akokye ifi fyonse pa kintamba nge kyabupe kya kyakurya kuri Yahwe. ¹²Nga umwaume apera imbushi, eryo akarepera ikyabupe ku kinso kyakwa Yahwe. ¹³Aringire ukubika iminwe yakwe pa mutwe wa mbushi no kuipaira ku kinso kye tenti rya kukumaninamo. Eryo abana baume bakwa Aroni bakasanse uyu muropa ku mbari ya kintamba. ¹⁴Umwaume akapere irambo ryakwe iryakitwa no muriro kuri Yahwe. Akafumye ifuta irya fimba ifirundwa fya mukati, na ryonse ifuta iryaikata. ¹⁵Na kabiri akafumye imfy shibiri na mafuta ayakabako, ayaba mu misana yashiko, na yashinguruka amabu pamo ne mfyo. ¹⁶Shimapepo akokyekyo pa kintamba ngo ureokya ikyabupe kya kurya, ku kupera ikyena kisuma. Yonse amafuta yakwa Yahwe. ¹⁷Kikaba ikyakwikaririra ikipope ukufika ku nkuro sha bantu bobo mukyende shonse umo ukapanga ing'anda, ukuti wingarya amafuta nangura umuropa."

Chapter 4

¹Yahwe arandire kuri Mose, atire, ²"Eba abantu bakwa Israeri, iryo uri onse abembe ukwabura ukurorera urubembe, akakire ,ikintu ikiri kyonse pafyo Yahwe akonkomeshe ukukana kita, na kabiri nga akita ikintu kimo ikyakanishiwa, ifyakonkapo fikakitwe. ³Nga ni shima pepo mukaramba uwabembuka ku kureta umurandu pa bantu bakwe, eryo mukareke ena akapere pa rubembu rwakwe akitire akarume mka ng'ombe akanono akabura ukuremana kuri Yahwe nge kya bupe kya pa rubembe. ⁴Aringire ukureta ing'ombe irume ku mwenshi we tenti rya kukumaninamo ku kinso kyakwa Yahwe no kubika iminwe yakwe pa mutwe waiko, no kwipaya ing'ombe irume ku kinso kyakwa Yahwe. ⁵Shima pepo uwasubwa akasende umuropa wa ng'ombe ,irume no kuutwara kwi tenti rya kukumaninamo. ⁶Shima pepo akebishe iminwe yakwe mu muropa no kusansa umo umuropa imiku kine rubari ku kinso kyakwa Yahwe, kuntanshi ya kisaru ikyakobekwa ku nkyende ya mushiro uwa pari shimo. ⁷Eryo shima pepo akabike umuropa uo pa masengo ya kintamba kya kyena ikinunka ikisua ku kinso kyakwa Yahwe, uri mwi tenti rya kukumaninamo, na ye akabike onse umuropa ukashara uwa ng'ombe irume pe samba rya kintamba apakokyera ikyabupe ikiri pa mwenshi we tenti rya kukumaninamo. ⁸Akaputure yonse amafuta ya ng'ombe irume ku kyabupe kya rubembu; amafuta ayafimba ifirundwa fya mukati, yonse amafuta ayakakatikwa ku firundwa fya mukati, ⁹imfyo shibiri na mafuta ayabako, kabiri onse umuropa ukashara muwa ng'ombe irume, na kumfyo- akaputure kyonse ki. ¹⁰Akaputureko kyonse iki, nga firya fine aputura ukufumya ku ng'ombe irume iye rambo ku nkyende nya fya bupe. Eryo shima pepo akokye ifi firundwa pa kintamba kyakokyerapo ifya bupe. ¹¹Inkanda ya ng'ombe irume ne mipusa yonse iyasharapo, pamo no mutwe- waiko, na moru yaiko na ifirundwa fya mukati kaiko na mafi yaiko, ¹²fyonse ifirundwa ifyashara ku ng'ombe irume- akasendere ifi fyonse ifirundwa kunse ya nkambi ku nkyende iyo bawamisha ,kuri nebo, ukukobefira imitoi; bakokyerere ifirundwa fyonse parya pa nkuni. Baringire ukokya ifirundwa fyonse uko betira imitoi. ¹³Nga ururkuta ronse urukuta rwakwa Israeri rwabembuka ukwabura ukufwaya ukubembuka, no rukuta tarwishibe ukuti na babembuka no kukita ifintu fyonse ifyo Yahwe akonkomeshe ukukana kita, kabiri nga bareta umurandu, ¹⁴eryo, iryo urubembu bukitire rwaisha ishibikwa, eryo urukuta ruringire ukupera umwana wa ng'ombe irume ikyakupera kya pa rubembu no kureta kuntanshi ye tenti rya kukumaninamo. ¹⁵Abakaramba ba rurkuta bakabike iminwe yabo pa mutwe wa ng'ombe irume ku kinso kyakwa Yahwe, ne ng'ombe ikupairwe ku kinso kyakwa Yahwe. ¹⁶Shima pepo wasubwa akareta umuropa umo uwa ng'ombe irume kwi tenti rya kukumaninamo, ¹⁷na shima pepo akebishe umunwe wakwe mu muropa no kusansa ku kisaru kya pamuputure. ¹⁸Akabike umuropa umo pa masengo ya kintamba ku kinso kyakwa Yahwe, ikiri mwi tenti rya kukumaninamo, kabiri akabike onse umuropa pesamba rya kintamba kukokya ikya bupe, ikiri pa mwenshi we tenti rya kukumaninamo. ¹⁹Akaputure amafuta yonse ukufuma kuri yo no kokya pa kintamba. ²⁰Ifi efyo aringire ukukita ku ng'ombe irume, nga firyafine ukutire ku ng'ombe irume iyakupera pa rubembu, efyo na kabiri akakite na ku ng'ombe irume, na shima pepo akakite ikikonsorwero pa bantu, nabo bakererwa. ²¹Akasende ing'ombe irume kunse ya nkambi no kokya nga firyafine aokyerere ing'ombe irume iyakubarirapo. Ubu ebupe bwa pa rubembu rwa rukuta. ²²Iryo katungurura abembuka ukwabura ukwishiba pa kubembuka, akitapo kimo pafintu fyonse ifyo Yahwe Resa wakwe akonkomeshe ukukana kita, na ye akita umurandu, ²³eryo urubembu rwakwe uro akitire rwaishibikwa kuri ye. aringire ukureta irambo ryakwe irya mbushi, irume iyabura akarema. ²⁴Akabike iminwe yakwe pa utwe wa mbushi no kuipaya munkyende umo bepara ifya bupe fyakokya ku kinso kyakwa Yahwe. Iki ekya bupe kya pa rubembu. ²⁵Shima pepo akabure umuropa wa kya bupe ,kya rubembu ku minwe yakwe no kuubika pa masengo ya kintamba kyakokyera ifya bupe, kabiri ukapongwere uyu muropa pesamba rya kintamba kyakokyerapo ikya bupe. ²⁶Akokye yonse amafuta pa kintamba, nga mafuta ya pe rambo ryakupera umutende. Shima pepo akakite ikikonsorwero kuri katungurura ukuringana no rubembu rwakwe, na katungurura akererwa. ²⁷Nga umuntu umo uwa mubaishibikwa abembuka ku kukana ishiba urubembu, akita ikiri kyonse pafintu ifyo Yahwe amukonkomeshe ukukana kita, na iryo aibukisha umurandu wakwe, ²⁸eryo urubembu rwakwe uro akitire rwaishibikwa kuri ye, eryo akarete imbushi pe rambo ryakwe, iikota iyabura akarema, pa rubembu uro akitire. ²⁹Akabike ne minwe yakwe pa mutwe wa kya bupe no kwipaya ikya bupe kya parubembu pa nkyende yakokyerapi ikya bupe. ³⁰Shima pepo akabure umo umuropa ku minwe yakwe no kubika pa masengo ya kintamba kyakokyerapo ifya bupe, Akapongorwere onse umuropa ukashara pesamba rya kintamba. ³¹Akaputure yonse amafuta, nga firyafine amafuta yaputurwako kwi rambo rya fya bupe rya mutede ku kupera ikyena kisuma kuri Yahe. Shima pepo akakite ikikonsorwero kya muntu, kabiri na ye akererwa. ³²Ngo muntu areta umwana wa mpanga nge rambo yakwe pa kya bupe kya rubembu, nakarete iyi kota iyabura akarema. ³³Akabikepo iminwe yakwe pa mutwe wa kya bupe kya rubembu no kuipara pa kya bupe kya rubembu pa nkyende apo bepara ikya bupee kyakokya. ³⁴Shima pepo akaburepo umo pa muropa wa kya bupe kya pa rubembu ku minwe yakwe no kubika pa masengo ya kintamba

kyakokyerapo ifya bupe, kabiri akapongorwere onse uyu muropa pesamba rya kintamba.³⁵ Akaputureko yonse amafuta, nga firya amafuta ya mwana wa mpanga yaputurwako ukufuma kwi rambo rya fya bupe pa kintamba pa muru wa fya bupe bwa Yahwe ubwakitwa ku muriro. Shimapepo akakita ikikonsorwero kuri ye pa rubembu muro akitire, kabiri no mwaume akererwa.

Chapter 5

¹Nga umo abembuka pa murandu tarondorwere iryo ari nte ,pafintu fimo ifyarefwaikwa ukurondorora, nangura arifibwene nangura ukumfwako pari iki, ari no kurondorora. ²Nangu nga umo akumya kuri kyonse ikyo Resa arenga ikyakowera, nangura kiri kitumbi ikya nama ya mpanga ikyakowera nangura kitumbi ikyo ikiri kyonse ikyamufitekwa ikyafwa, nangura inama ishikuraika, nangura muntu nga takiba no kukumyako, ari uwakowera no kuba no murandu. ³Narimoo umo nga akumya ku kyakowera kya muntu umo, ikiri kyonse ukukowera kwakiko kosne, brero ngataaishibire ki, ari nokuba no murandu iryo akasambire ki. ⁴Narimo nga umo arapa umurapo ne miromo yakwe ukukita ifyabipa, nangura ukukita ikisuma, ikiri kyonse ikyo muntu arapa no murapi, nangu nga teshibire ki, iryo asambirira pari ki, eryo akano murandu, muri fimo ifya muri ifi fintu. ⁵Iryo umo aba no murandu muri kimo ikya muri ifi fintu, afwire ayerera urubembu ronse uro akitire. ⁶Eryo afwire ukureta ikyabupe kya pa murandu wakwe kuri Yahwe pa rubembu ur akitire, inama iikota ukufuma mu mukuni wa mpanga, nangu umwana wa mpanga, nangura imbushi, ku kuba ikyabupe kya pa rubembu. Na shima pepo akapange ikisonsorwero pari ye ukuringana no rubembu rwakwe. ⁷Nga tekuti akwanishe ukushita umwana wa mpanga, eryo engareta ikyabupe kya pa murandu wakwe pa rubembu rwakwe inkunda shibiri nangura utwana twa makanga yabiri kuri Yahwe, kimo kya pa bupe ,kya parubembu na kimbi kyabupe kyakokya. ⁸Afwire afireta kuri shima pepo, uri no kupera kimo kyabupe bwa pa rubembu pa kutampa- akifinike ku mutwe wa kiko ukufuma ku mukoshi wa kiko rero ekapwirishisha ukufumyako ku mubiri. ⁹Eryo akasanse umuropa umbi pa kyabupe kya pa rubembu pa mbari ya burambo, kabiri akasumishemo umuropa ukashara pe samba rya burambo. Iki ekyabupe kya pa rubembu. ¹⁰Eryo afwire ukupera ikyonu kya bubiri nge kyabupe kyakokya, ngefyo kyarondororwa mufyakukonka, na shima pepo akakite ikikonsorwero kuri ye pa rubembu uro akitire, no muntu ari no kwererwa. ¹¹Rero nga tekuti akwanishe ukushita inkunda shibiri nangura amakanga yabiri ayanono, eryo afwire ukureta nge rambo ryakwe pa rubembu rwakwe ikyekumi kya pari efa wa bunga bwapereka ikyabupe kya pa rubembu. Taringire ukubikapo amafuta nangura ikyakyaena pari iki, pantu iki kyabupe kya pa rubembu. ¹²Aringire ukureta kuri shima pepo, na shima pepo ari nokubikapo amaboko yanse pari iki ngo wakwimininako ikyabupe eryo no kokya iki pa burambo, pa muru wa kyabupe ikya pa ngano no muriro wakwa Yahwe. Iki ekyabupe kya pa rubembu. ¹³Bashima pepo bakakite ikikonsorwero pa rubembu ururi ronse uro muntu akitire, ukufuma pa fyabupe fifwire fyaba fyakwa shima pepo, nge kyabupe kyanseke. ¹⁴Eryo Yahwe asosere kuri Mose, no kuranda, ¹⁵"Nga umo abembuka no kukita ukubure ikitetekero mufikumine ku fintu fyakwa Yahwe, rero akita ifyo ashiringire ,ukukita, eryo afwire ukureta ikyabupe kya pa murandu kuri Yahwe. Iki kyabupe kifwire kyaba umwana wa mpunda uwabura akarema na ukufuma mu mukuni wa mpanga; umwabera umuringo wakufina kwa mashekere ya sirufa nge kyabupe kya pa murandu. ¹⁶Afwire asekesha Yahwe pafyo akitire ifyabipa mu kwampana ne kya mushiro, no kurundako kimo- ikya pari fisano kuri iki no kukipera kuri shima pepo. Eryo shima pepo akakite ikikonsorwero pari ye no mwana wa mpunda ku kyabupe kya pa murandu, na urya muntu ari no kwererwa. ¹⁷Nga umo abembuka no kukita ikiri kyonse ikyo Yahwe akonkomeshe ukukana kita, nangura mukukukana ishiba, akiri no murandu kabiri asenda umurandu wakwe. ¹⁸Afwire areta umwana wa mpunda uwabura ukuremana ukufuma mu mukuni wa mpanga, umwabera ukufina kwa muringo nge kyabupe pa murandu kuri shima pepo, eryo shima pepo akakite ikikonsorwero pari ye ukungana no rubembu akakitire, uro taishibire, nao akaba uwaererwa. ¹⁹Iki kyabupe bwa pa murandu, na nomab ari uwa murandu kuri Yahwe."

Chapter 6

¹Yahwe asosere kuri Mose, no kuranda, ²"Nga umo abembuka no kukana kita ikishinka kuri Yahwe mukubepa umwinamuparamano wakwe kimo ikyakusesha, nangra amushira ikyakusunga, nangura pakintu kimo ikyabirwe nangura akarifya umwinamuparamano, ³nangura asanga fimo ifyo umwinamuparamano wakwe arufishe no kubepa pari iki, nangura arapa ifyabufi, nangura abantu babembukira, ⁴kabiri nga abembuka no kusangwamo no murandu, fwire ukubwekeshamo ikiri kyonse ikyo asendere mukwiba nagura mukyi amukarifye, iky arufise rero arikisangire. ⁵Mukurundapo, mu murandu onse mufyo arapire ubufi, afwire abwekeshamo ifyakumanina kabiri afwire arundapo kimo pari fisano ubusuma bwakiko no kupera fyonse ku mwine pa bushiku akasangwa no murandu. ⁶Eryo afwire ukureta ikyabupe kya pa murandu kuri Yahwe, umwana wa mpanga uwabura akarema ukufuma mu mukuni waringa mukipimo, nge kyabupe kya pa murandu kuri shimapepo. ⁷Na shimapeo akakite ikikonsorwero pari ye ku kinso kyakwa Yahwe, nao ari nokwererwa ukuringana na fyonse ifyo ari iyo akitire umurandu. ⁸Eryo Yahwe asosere kuri Mose, no kuranda, ⁹"Konkomesha Aroni no mwana wakwe umwaume, no kuranda, ¹⁰iri efunde rya pa kya bupe kyakokya" kabiri ikyapa burambo ubushiku bonse no kufika urukero, no muriro wa pa burambo ufwire watwaririra ukwaka. ¹¹Shimapepo akafwara ifyakufwara fya korokondwe, no kufwara ifyakufwara fya mukati ifya korokondwe. Akabure ne mitoi iyasherepo pa numa iryo muriro warire ikyabupe kyakokya pa bu rambo, kabiri akabika imitoi pa mabri ya burambo. ¹²Ari no kufura ifyakufwara no kufwara ifyakufwara fimbi ku kusenda imitoi panse ya nsakwe ku kyende isuma. ¹³Umuriro wa pa burambo ufwire ukutwaririra ukwaka. Taufwire waya kumbi, na shimapepo no kuraokya ifimuti kira rukyero. Ari no kutantika ikyabupe kyakokya nge fifwaikwa pari iki, nao ari nokokya pari iki amafta ya mutende wa fyabupe. ¹⁴Umuriro ufwire waikaririra ukwaka pa burambo ukutwaririra, tauringire waya panse. ¹⁵Nomba iri efunde rya kyabupe kya ngano. Abana baume bakwa Aroni bari no kupera iki ku kinso kyakwa Yahwe kuntanshi ya burambo. ¹⁶Shimapepo ari no kubura indupi shaisura iya ngano ishaperwa ishabupe na mafuta na kinene ikiri pa kyabupe ikyaperekwa, na ukukyokyerwa pa burambo pa kupanga ikyakyaena kisma nge kyakwimininako ikyabupe. ¹⁷Aroni na bana bakwe abaume bakarya kyonse ikyashara ku kyabupe. Kifwire bakarye ikyabura ikitutumushi mu nkyende ya mushiro. Bakakirira u rubansa mwitenti ryakukumaninamo. ¹⁸Takuri kupanga ne kya kitutumushi. Nariberakwe ki nge fiputurwa fyabo ku fya mabupe fyandi ifyapangirwe ku muriro. Iki mushiro uwapurishamo, nge kyabupe kya pa rubembu ne kyabupe kya pa murandu. ¹⁹Pantu inshita yonse iri mukwisa ukufika ku bantu benu irya nkuro. No mwaume onse uwa mu ruko rwafuma muri Aroni afwire ukurye ki nge kyakmwakanyako, ukabure ukufuma ku fyabupe fyakwa Yahwe ikyapangirwe no muriro. Onse uwakumyako afwire aba no mushiro. ²⁰Rero Yahwe asosere kuri Mose nakabiri no kuranda, ²¹"Iki ekyabupe kyakwa Aroni na bana bakwe abaume. Ifyo bafwire ukupera kuri Yahwe pa bushiku iryo umwana mwaume onse ari no kusubwa: ikyapekumi kya pari efa iya ngano shaperekwa ngefyo tubomfya ryonse ikyabupe bwa ngano, na kitika waiki mu rukyero na kitika waiki mukyunguro. ²²Bakapangire na mafuta mukyakokyerapo. Eryo ngakyaibikirwa, ufwire wakireta mukati. Mufyapangwa ifipimfya ukapera ikyabupe kyanseke ku kupera ikyakyaena kisma kuri Yahwe. ²³Umwana mwaume wakwa shimapepo mukaramba uuri no kwisaba shimapepo mupya ukufuma mu bana bakwe abaume bari no kupere ki, Ngefyo akonkomeshe umuyayaya, fyonse fya muri ki firi no kakema kuri Yahwe. ²⁴Ikyabupe kya nseke shonse kuri shimapepo kifwire kyapwiririka ukokya. Takifwire kyariwa. ²⁵Yahwe asosere kuri Mose na kabiri, no kuranda, ²⁶"Randa kuri Aroni na kubana bakwe abaume, no kuranda, ²⁷Iri efunde rya kyabupe kya pa rubembu: ikyabupe kya pa rubembu afwire ukufwa pa nkyende apo bareokyerwa ifyabupe kwipaira ku kinso kyakwa Yahwe. Kya mushiro uwakiramo. ²⁸Bashimapepo abapere kya pa rubembu bari no kurye ki. Bafwire kyariwa mu nkyende ya mushiro mu rubansa rwe tenti rwa kironganinamo. ²⁹Onse uwakumya ku mupusa ari no kuba uwa mushiro, no muropa nga wasanswa kuyakufwara ikiri kyonse, ufwire wawasha, pakiputurwa pasanshirwe, munkyende ya mushiro. ³⁰Rero impoto ye bumba umo kyaipikirwe iri no kutobaurwa, Nga kyaipikirwe mu mpoto ya mukuba, ifwire ikakuswe no kuibika mu menshi ayasuma. ³¹Umwaume onse muri bashimapepo bafwire baryako kimo kuri iki pantu kya mushiro wakiramo. ³²Rero ikyabupe kyonse ikyapa rubembu uyo muropa waretyra mwi tenti rya kukumaninamo ku kukita ikikonsorwero munkyende ya mushiro takifwire kyariwa. Kifwire kyaokyaewa.

Chapter 7

¹"Iri efunde rya muturo wa pamurandu. Kyamushiro sana. ²Bakepaire inama ya muturo wa pamurandu panyende apo ipairwa, no muroa mukasanse ku mbari shonse isha kipairo. ³Amafuta yaiko yonse yakaturwa: umukira we futa, na mafuta ayafimba pa fyamurora. ⁴Ne mfyo shibiri na mafuta yariko, ayapamusana, ne nsengo ya ribu, pamopene ne mfyo- ifi fyonse firingire ukufumishiwa. ⁵Kabiri shima pepo akafyokye pa kipairo nge kyabupe kya mushiro kuri Resa. Iki ekyabupe kya murandu. ⁶Umwaume onse muri bashima pepo kuti aryako kuri iki kyabupe. Kifwire kyarirwa umwashira pantu kyamushiro nganshi. ⁷Ifiri umuturo wa murandu efiri no muturo wa rubembu. Ifunde rimo rine ryaba kuri fyonse. Inama yakwa shima pepo uwatura ikifuta murandu. ⁸Shima pepo uwatura umuntu umuturo wakokya kuti asenda umukupo wa uyo muturo. ⁹Onse umuturo wa bunnga bwa ngano uwafumbikwa mukitofu, na onse uwapangirwa mukisarwiro, na pakyakokyerapo ukuba wakwa shima pepo uwantura. ¹⁰Onse umuturo wa bunga bwa ngano, uwa bunga bwaumo neryo uwasankanishiwa na mafuta, ukuba wabanarume bakwa Aroni. ¹¹Iri efunde rye rambo rya mutende iryo umuntu engatura kuri Resa. ¹²Nga umo atura irambo ryakutotera, afwire atura irambo ne mikate ishitutumuka, rero iwasankanishiwa na mafuta, ne mikate iyapangwa no bunga bwaperwa bwino iya sankanishiwa na mafuta. ¹³Nakabiri pa murandu wakupera amatotero, afwire atura umuturo wakwe uwamutende ne mikate iyatutumuka. ¹⁴Afwire apera umuturo umo mu musango wanko nge kyabupe kuri Yahwe. Umuturo ukaba wakwa shima pepo uwasansa umuropa wa muturo ku kipairo. ¹⁵Umunt urepera irambo rya mutende pa murandu wakutotera afwire aya inama ye rambo pa bushiku bwamuturo. Tafwire ukushako nangu kimo ukufika ku rukero. ¹⁶Rero ngakyakuti umuturo we rambo ryakwe wa pamurandu no murapo, eryo pa murandu no kuitemenwa, inama ifwire ukurikwa pa bushiku bwabushiku aturirapo umuturo, rero ifyashara kuti fyarikwa ubushiku bwakonkapo. ¹⁷Rero, inama yonse iyerambo iyasharapo mu bushiku bwarenga shiattu ifwire ukukokyewa. ¹⁸Nga inama ye rambo iya muturo wa pa mutende yarikwa pa bushiku bwarenga kitatu, tawakapokerwe, kikabe kinangwa na onse ukaryako akaba ne kirubo. ¹⁹Umunofu onse uwakumya ikyakowesha taumfwire ukurikwa ufwire ukokyewa. Rero umunofu umbi ondse uwasanguruka kuti aryako. ²⁰Rero, umuntu onse uwakowera uwarya inama ye rambo iya muturo wa pamutende irya kwa Resa- uyo muntu afwire ukwipaiwa. ²¹Kabiri nga umo akumya kuri kyonse ikyakowera- ukukowera kwa muntu, eryo ikinama ikyakowera, eryo ikintu kyonse ikyakuserasha ikyakowera, kabiri aryako ku nama ye rambo iya muturo wa pamutende uwakwa Yahwe, uyo muntu afwire ukwipaiwa. ²²Eryo Resa arandie kuri Mose, asosere, ²³"Randa ku bena Israeri no kutira, 'Taufwire ukurya amafuta ya ng'ombe iirume nangura aya mwana wa mpanga neryo aya mbushi. ²⁴Amafuta ya mu nama ifwire ukwabura ukuba irambo, eryo amafuta ya nama iyo batatekenye ku finama fya mpanga, kuti yabomba kuri fimbi, rero ukurya iyo nakarya. ²⁵Onse ukarya amafuta ya mu nama iyo abantu bengapera nge rambo rya pa muriro kuri Yahwe, uyo muntu afwire ukwipaiwa. ²⁶Tamufwire ukurya muropa uuri onse umo urekara, ukufuma ku kyuni eryo ku nama. ²⁷Uyo onse uwarya umuropa, afwire ukwipaiwa. ²⁸Eikyo Yahwe arandire kuri Mose no kutira, ²⁹"Randa ku bena Israeri no kutira, 'Uyo uureta irambo ryakwe irya mutende kuri Resa afwire ukureta umuturo ukufuma pe rambo ryakwe kuri Resa. ³⁰Irambo ryakwa Resa rifwire ukuturwa no muriro, iminwe yakwe eyo ikarete umuturo. Afwire areta amafuta ne kisao, pakutira ikisao kyashingurukwa nge kyakushingurusha kye rambo kuri Yahwe. ³¹Shima pepo uturire akokya amafuta pakipairo, rero ikisao kikaba kya kwa Aroni na bana bakwe abaume. ³²Umwendo wa kukuryo mufwire ukupera kuri shima pepo ngo muturo ukufuma mwirambo rya mutende. ³³Shima pepo, umo pa bana bakwa Aroni, mwatura umuropa wa marambo na mafuta- aperwe umwando wa kukuryo nge kyananiko kyakwe ikye rambo. ³⁴Pantu mwabura ku bana ba Israeri, ikisao kya muturo wakusansa, no mwendo wa kipande kya mushiro, kabiri nimfipera kuri shima pepo Aroni na bana bakwe abaume ku kube kipope kya muyayaya. ³⁵Iki ekyakaniko kya kwa Aroni na bana bakwe abaume ukufuma ku kye rambo rya muriro irya kwa Yahwe, pa bushiku Mose abaperere ukuba bashima pepo bakubera yahwe. ³⁶Iki ekyakaniko Resa apampamike ukupera ukufuma mu bana bakwa Israeri, pa bushiku iryo abasubire ukuba bashima pepo. Kikarabafye kyabo munkuro shonse. ³⁷Iri efunde ryakokya, irya muturo wa ngano, no muturo wa rubembu, no muturo wa pamurandu, ne rambo rya pamutende, ³⁸ayo Yahwe akonkomeshe Mose pa rupri rwa Sinai pa bushiku aebere abena Israeri ukutira amarambo yabe kuri Resa mu matororo ya Sinai."

Chapter 8

¹Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ²"Senda Aroni na bana bakwe abaume, ne mingira na mafuta ya kusubirako, ne ng'ombe iirune iyamuturo wa pa rubembu, na basukusuku babiri, no museke wa mikate ishatutumuka.

³Kabiri ukoronganike no rukuta ronse pa mwinshi we hema rya kukumaninapo. ⁴Eikyo Mose akitire ifyo Yahwe amwebere, no rukuta rwarirongene pa mwinshi we hema ryakukumaninapo. ⁵Eryo Mose asosere ku kironganino, "Ifi ifyo Yahwe apamike ukukita." ⁶Mose aretere Aroni na bana bakwe abaume no kubasambika mu menshi. ⁷Afwikire Aroni umwingira no kumukaka amaboko, amufwika na efodi kabiri amukakira ne kimushipi ikya pari efodi, eryo amukakire efodi mu musana ne kikakiro ikya engereshiwa no kukikisha kuri ye. ⁸Akobeke na pa mabeya yakwe na tumba uwapakifuba, no kubika muri tuba wa pakifuba urimu na tumimu. ⁹Abikire ne kisote ku mutwe wakwe, na kukisote, pantanshi, abikirepo akapapatu ka goride, ingara ya mushiro nga fintu Yahwe amukonkomeshe. ¹⁰Mose aburire amafuta ya kusuba no kusuba ihema na fyonse ifyarimo no kufipatwira kuri Yahwe. ¹¹Asanshire amafuta ya kusuba ku kipairo imiku kine rubari, no kusuba ikipairo ne fintu fyonse ifyarimo, ibeseni rya kusambiramo ne shinte ryariko, no kufipatwira kuri Yahwe. ¹²Apongorwere amafuta pa mutwe wakwa Aroni no ku mupatwira kuri Yahwe. ¹³Mose aretere abana baume bakwa Aroni no kubafwika imingira. Abakakire imishipi mu misana no kubapombera ifyakufwara ku mutwe ngefyo Resa abakonkomeshe.

¹⁴Mose aretere ing'ombe iirume iye rabo rya parubembu, kabiri Aroni na bana bakwe abaume babikire amaboko yabo pa mutwe wa ng'ombe iyo baretere iya pa rubembu. ¹⁵Aripeye, aburire umuropa ku munwe wakwe no kushinga pa nsengo shakipairo, asangurwire ikipairo, kabiri apongorwere umuropa pe samba rya kipairo, no kufipatwira kuri Resa pakuti aperepo irambo ryakifuta murandu. ¹⁶Aburire amafuta yonse ayari mufirundwa fya mukati, insongo ya ribu, ne mfyo shibiri na mafuta yashiko, kabiri Mose afyokyerere fyonse pa kipairo. ¹⁷Rero ing'ombe iirume, no mukupo wakiko, no munofu wakiko, na mafi yaiko aokyere kunse ya nkambi ngefyo Yahwe abakonkomeshe. ¹⁸Eryo Mose aretere sukusuku wa pa muturo wakokya na Aroni na bana bakwe abaume babikire amaboko yabo pari sukusuku. ¹⁹Nao Mose aipeye sukusuku no kusansa umuropa kumbari shonse isha kipairo.

²⁰Aputawire sukusuku mufipande no kokya umutwe, nefipimfya na mafuta. ²¹Asamfishe amara na moru mu menshi, kabiri aokyere sukusuku onse pa kipairo. Wari muturo wa kokya wafumishe ikylene kisma, umuturo wa pa muriro kuri Yahwe nga fintu Yahwe akonkomeshe. ²²Mose aparamike sukusuku wabubiri, uwa pakupera bushimapepo, na Aroni na bana bakwe abaume babikirepo amaboko yabo pa mutwe wakwa sukusuku. ²³Mose aipeye sukusuku, nao aburirepo umuropa no kushinga pa kareberebe ka kukutwi kwa kukuryo, na pakikumo kyakwe ikya kuryo. ²⁴Aparamike ba mwana Aroni, no kushinga umuropa patureberebe twa ku kutwi ya ku kuryo na pafikumo fya ku kuryo. Eryo Mose asanshire umuropa kumbari shonse isha kipairo. ²⁵Aburire amafuta, umukira uwanona, na mafuta yonse ayari kufirundwa fya mukati, insongo ya ribu, ne mfyo shibiri namafuta yashiko, no mwendo wa kukuryo. ²⁶Mu museke wa mikate ishatutumuka uwari ku kinso kya kwa Yahwe, aburiremo umukate umo ushatutumuka, no mukate uwabikwako amafuta, na kapapatu kamo akamukate, no kufibika pa mafuta na pa mwendo wa kukuryo. ²⁷Kabiri Mose afiburire pa ndupi shakwa Aroni na mundupi shabana bakwe abaume no kufishinshika ikyakushinshika ku kinso kya kwa Yahwe. ²⁸Eryo Mose afiburire pa ndupi shabo no kufyokya pa kipairo pa muru wa muturo wakokya. Wari muturo wa pakupera bushimapepo iryakureta akakyaena kasuma. ²⁹Wari muturo wa pa muriro uwakwa Yahwe. Kabiri Mose aburire ikisao kya kwa sukusuku no kushinshika ikyakushinshika kuri Yahwe. Ikisao, kyakwa sukusuku kya pa kusuba bashimapepo kyari kyananiko kya kwa Mose. ³⁰Mose aburirepo amafuta yakusuba no muropa uwari pa kipairo; kabiri asansanshire Aroni, na kufyakufwara fyakwe, na bana bakwe abaume, na pafyakufwara fya bari nankwe, nabana bakwe ne fyakufwara fyabo kuri Yahwe. ³¹Eikyo Mose asosere kuri Aroni na bana bakwe abaume, "Ipikeni inama pa mwinshi we hema rya kukumaninapo, kabiri epo murire no mukate uri mu museke wakupakupera bushimapepo, ifyo na mikonkomehse, ukutira, 'Aroni na bana bakwe abaume ebo bakarye.'" ³²Fyonse ifikasharako ku nama no mukate mukokye mu muriro. ³³Kabiri mwikafuma pa mwinshi we hema ryakukumaninapo, pa nshiku kine rubari, ukufika pa nshiku shakumipera bushimapepo shikafike. Pantu Yahwe akamushisha pa nshiku kine rubari. ³⁴Ifi fyakitwa rero- efyo Yahwe asosere ukuti nkakite pakumufutira umurandu. ³⁵Mureikara pa mwinshi we hema ryakukumaninapo ubushiku na kasuba inshiku kine rubari, kabiri murekonka ikipope kya kwa Yahwe pakuti mwifwa, pantu ifi efyo nakonkomeshiwe." ³⁶Eikyo Aroni na bana bakwe abaume bakitire fyonse ifyo Yahwe abakonkomehse ukupitira muri Mose.

Chapter 9

¹Pa bushiku bwarenga kine rubari Mose aitire Aroni na bana bakwe na bakaramba bakwa Israeri. ²Arandire kuri Aroni, "Bura umwana wa ng'ombe mu mukuni ku kube kya bupe kya pa rubembu, no mwana wa mpanga uwabura akarema umuturo wakokya no kupera ku kinso kya kwa Yahwe." ³Ufwire ukuranda ku bena Israeri no kutira, "Bureni sawe ku kube kya bupe kya pa rubembu no mwana wa ng'ombe no mwana wa mpanga bonse aba mwaka umo kabiri ababura akarema, nga icyabupe kyakokya; ⁴bureni ne ng'ombe iirume na sukusuku nge kya bupe kya pa mutende ku kuba nge rambo pa kinso kyakwa Yahwe, ne kya bupe kya bunga umwasankana amafuta, [antu rero Yahwe areboneka kuri mwe.]" ⁵Eikyo baretere fyonse Mose abebere pe tempere rya kukumaninapo, no rukuta ronse rwa Israeri rwariparamine no kwiminina ku kinso kyakwa Yahwe. ⁶Eryo Mose atire, "Ifi efyo Yahwe amwebere ukukita, pakutira ubukata bwakwe bumonekere kuri mwe." ⁷Mose atire kuri Aroni, "Parama pa kipairo no kupera ikya bupe kya pa rubembu kyobe ne kya bupe kyakokya, no kuionsorwera we mwine na bantu, no kupera ikye rambo kya bantu ku kubakonsorwera, ngefyo Yahwe akonkomeshe." ⁸Eikyo Aroni apareme kukipairo no kwipaya umwana wa ng'ombe pa kya bupe kya rubembu, pari o. ⁹Bamwana Aroni abaume baoaramike umuropa kuri ye, atumpikemo umunwe no kushinga pa nsengo shakipairo; eryo apongorwere umuropa pe samba rya kipairo. ¹⁰Kabiri, aokyere amafuta, imfyo, ne ribu pa kipairo nge kya bupe kya pa rubembu, ngefyo Yahwe aebere Mose. ¹¹Umunofu no mukupo aokyerere kunse ya nkambi. ¹²Aroni aipeye ifya bupe fya kokya, na bana bakwe abaume ba mupere umuropa, uo aanine kumbari shonse isha kipairo. ¹³Eryo bamupere ifya bupe fya kokya, ikipimfya ne kipimfya, pamo no mutwe, no kufyokya pa kipairo. ¹⁴Asambire ne fyamukati ne myendo no kufyokyerera pa muru wa kya bupe kya kokya pa kipairo. ¹⁵Aroni aparamike irambo rya bantu-imbushi, eryo aburire nge rambo rya pa rubembu shabo, eruapaya; aturire pa rubembu, firya akitire ku mbushi ya kubara. ¹⁶Aparamike ikya bupe kyakokya no kukipera ngefyo Yahwe aranda. ¹⁷Aparamike ne kya bupe kya bunga; no kubwisusha mu rupi no kubokya pa kipairo, pamo ne kyakokya kya rukyero. ¹⁸Aipeye kabiri ing'ombe iirume na sukusuku, ikya bupe kya mutende iryari rya bantu. Abana baume bakwa Aroni bamupere umuropa uo akanine pambari shonse isha kipairo. ¹⁹Kabiri baputawire amafuta ya ng'ombe iirume na sukusuku, umukira wanona, amafuta ayafimba ifiputurwa fya mukati, imfyo, ne ribu. ²⁰Baburire ifirundwa ifyaputawirwe no kufibika pa fisao, kabiri Aroni aokyere amafuta pa kipairo. ²¹Aroni asunshishe ifisao ne tanta rya ku kuryo nge kya bupe kyakusunsha kuri Yahwe, ngefyo Mose akonkomeshe. ²²Eryo Aroni asumbwire amaboko yakwe ku bantu no kubapara; no kwikira mu kukita ikya pa rubembu, ne fya kokya ne fya mutende. ²³Eryo Mose na Aroni baingire umwakukumanina mwi hema no kufuma na kabiri no kupera abantu, no bukata bwakwa Yahwe bwaboneke ku bantu bonse. ²⁴Umuriro wafumine kuri Yahwe no kupwisha ifya bupe fya kokya na mafuta pa kipairo. Iryo abantu bonse babwene ifi baripundire no kuwa ubunkupeme.

Chapter 10

¹Nadabu na Abihu, bana baume bakwa Aroni, baburire ikifutumwino kira muntu, babikiremo umuriro babikiremo ne fya kyena. No kuparamika ku kinso kyakwa Yahwe umuriro uweni, uo tabebere ukuparamika.

²Eikyo umuriro wafumine ku kinso kyakwa Yahwe no kubokya, nabo bafwire pa kinso kyakwa Yahwe. ³Eryo Mose arandire kuri Aroni, "Ifi eflyo Yahwe arerandapo iryo atire, 'Nkosokorora bumushiro bwandi kuuri abo abesa mupepi naine. Nkakindamikwa pa menso ya bantu bonse.'" Aroni tarandire nangu kimo. ⁴Mose aitire Mishaeri na Eriphazi, bamwana Uzzi narume Aroni, no kuranda kuri bo, "Parameni kuno no kusenda bamunyenwe ukufuma pe hema." ⁵Awe baripareme no kubasenda, bakiri ne mu mingira ya bushimapepo kunse ya nkambi ngefyo Mose Abebere. ⁶Eryo Mose atire kuri Aroni na kuri Erezari na kuri Itamari, abana bakwe abaume, "Mwireko umushishi pa mitwe pari mwe ireperera, kabiri mwirepura fiftyaro, ukureka mwifwa, na Yahwe efurirwa rukuta ronse, rero reka urupwa robe, ing'anda yonse iya kwa Israeri, iroshe abo umuriro wakwa Yahwe okyere. ⁷Apakukumanina pe hema wirafuma pa bwngiro, pantu ukufwa, ikyo amafuta yakusuba yakwaYahwe yari pari we." Eikyo bakitire ngefyo Mose abebere. ⁸Yahwe arandire kuri Aroni, no kutira, ⁹"Wiranwa mwangashi nangura kyakunwa ikikora, webo, na bana bobbe abari kuri we, iryo mureingira umwakukumanina mwi hema, ukureka mwifwa. Iki ekipope kya muyayaya ku nkuro sha bantu benu, ¹⁰ku kurekanya ikyo mushiro ku kyafye, ne kyanguruka ku kishasanguruka, ¹¹ku kuranga abana bakwa Israeri ifipope fyonse ifyo Yahwe arandire ukupitira muri Mose." ¹²Mose arandire kuri Aroni na kuri Erezari na kuri Itamari, abana bakwe abaume abashere, "Bureni ikyo bupe kyabunga ikyasharaka pafya perwe kuri Yahwe ikyapangwa ku muriro, no ku kirya umwabura umufuba rubari ku kipairo, ikyo kyena kyarishirisha. ¹³Murekirira umwashira, kyena kyaniko kuri we kabiri kyaniko kubana bobbe abaume pa fya bupe kuri Yahwe ikyafuma mu marambo ya muriro. ¹⁴Ikisao kya kusunsha no mwendo ifyaperwa kuri Yahwe, mufwire ukurira munkyende ya busaka iyasuminishiwa kuri Yahwe. Webo na bana bobbe abaume na banakashi mufwire ukurya ifi fipande, pantu fyaperwa kuri webo na bana bobbe abaume nge fyakaniko ukufuma pa ma rambo ya mutende aya bana bakwa Israeri. ¹⁵Umwendo uwaperwa ne kisao kyakusunsha, bafwire bareta pamo no muturo wakokya uwa mafuta ukusunsha ku kinso kyakwa Yahwe. Fikaba fyobe na bana bobbe abaume nge kyaniko kya muyayaya, ngefyo Yahwe akonkomeshe. ¹⁶Eryo Mose aipwishe pa mbushi ya kya pa rubembu, no kusanga ati yaryokyerwe. Akaripire Erezari na Itamari, abana baume bakwa Aroni abasherepo, arandire, ¹⁷"Kinshi tamwaririre ikyo pa rubembu me nkyende ye hema, apo mwarishirisha, apo Yahwe apere kuri mwe ukusenda urubembu rwa rukuta, ku kubapapatira kuri Yahwe? ¹⁸Boneni, umuropa wauko tauretere umwa mushiro, mwakiba no kukira umwa mushiro, ifyo na mukonkomehe. ¹⁹Eryo Aroni ayaswike Mose, "Boneni, na batura umuturo wa pa rubembu no muturo wabo uwakokya ku kinso kyakwa Yahwe, nefe fintu fyakitika kuri nebo. Kabiri ndya umuturo wa pa rubembu rero, nga kyakiba bwino mu kinso kyakwa Yahwe?" ²⁰Eryo Mose aumfwire iki, ari sansamwike.

Chapter 11

¹Yahwe arandire kuri Mose na Aroni, Ukutira, ²"Randa ku bana bakwa Israeri, no kutira, "Ifi efya mweo ifyo mwingarya ifya mu nama shonse isha pano kyar. ³Kuti mwingarya inama iri yonse iyarepuka amabondo kabiri nga kyakutira irasheta no kusheturura. ⁴Nangu kingaba ifi shimo inama shorasheta no kusheturura nangura ukupanduka amabondo pabiri, kabiri tamufwire mwararya ishi, ingamari, pantu yena irasheta no kusheturura rero tayapanduka amabondo. Eikyo ingamari tayasanguruka kuri mwe. ⁵Na pati, pantu arasheta no kusheturura rero tayapanduka amabondo, nayo yine tayasanguruka kuri mwe. ⁶Akaruru, pantu irasheta no kusheturura, rero tayapanduka amabondo, takasanguruka kuri mwe. ⁷Ingurube, pantu yena nangu yarirepuka amabondo, taisheta no kusheturura, taasanguruka kuri mwe. ⁸Taufwire ukurya umunofu uri onse kuri ishi nama, nangura kwikata ku fitumbi fyafiko. Tafyasanguruka kuri mwe. ⁹Inama ishikara mu menshi isho mwingarya nishi shonse ishakwata utureberebe na mamba, nangura muri bamba nangu mu muronga. ¹⁰Rero kyonse ikibumbwa ikya mweo ikisahakwata utureberebe na mamba muri bamba nangu mu muronga, ukurundapo na kyonse ikyo ikisenya mu menshi na kyonse iyabumbwa ikya mweo ikya mu menshi-fifwirwe museru kuri mwe. ¹¹Apo fya museru mwikarya iminofu yafiko; na ifitumbi fyafiko fya museru. ¹²Kyonse ikishakwata utureberebe nangura amamba mu menshi kya museru kuri mwe. ¹³Kabiri ifyuni ifya museru- kabiri ifyo mushingarya nifi: kapumpe, ne kubi, ¹⁴urukoshi, na kikoshi mu misango yakiko, ¹⁵umusango onse wakwa mwankore, ¹⁶mwakatara, kambasa, petrere, na pungwa mu misango yakwe. ¹⁷Ka museru na kapururu na bumba, na pumpwa, ¹⁸na mung'ang'a na sera, mutipura, ¹⁹na urukowa, na mukanga umusango onse wa mukanga, pupute, na kasusu. ²⁰Kyonse ikisenya ikipupuka ikyendera ku moru yane, kyene kya museru kuri mwe. ²¹Kwena ifi kuti mwarya ifya muri kyonse ikisenya ikipupuka ikyendea ku moru yane nga yarisuntikana amoru ku kutoraukirako pa mushiri. ²²Kuti mwarya umusango onse uwa makanta, mapantankoro, nangura nsonkonono. ²³Rero kyonse ikishishi ikipupuka ikyakwata amoru yane kifwire kyaba ikya museru kuri mwe. ²⁴Mukaba abakowera ukufika ikyunguro nga kyakuti mwaikata ku fitumbi fya ishi nama. ²⁵Uyo onse urinokubura kimo kya pa fitumbi afwire ukuwasha ifyakufwara fyakwe kabiri no kwikkararirira uwakowera mpaka ikyunguro. ²⁶Ikinama kyonse ikyakwata amabondo yapandukisha nangu ikisheta no kusheturura yaba iyakowera kuri mwe. Uri onse uwaikata aba uwakowera. ²⁷Kyonse ikyendera ku fisansa ikya mu finama fyendera ku moru yane, kyarkowera kuri mwe. Uyo onse uwaikata ku kitumbi ari no kuba uwakowera ukufika ikyunguro. ²⁸Kabiri uwasenda ikitumbi kya fiko afwire ukuwasha ifyakufwara fyakwe kabiri akaba uwakowera mpaka ukufika ku kyunguro. Ishi nama sharikowera kuri mwe. ²⁹Kabiri ishi nama ishikuraurwa pa mushiri ishi nama sharikowera kuri mwe. Insengere, koswe, mburu mu misango yaiko, ³⁰murinso, insamba, koryokoryo, inkurumushi, na rumfwinyemba. ³¹Pa finama ifikura ishi e nama ishakowera kuri mwe. Onse uwakumya kuri ifyo fyafwa akowera ukufika ikyunguro. ³²Kimo ikya muri fi, iryo kyafwa no kuponena, pakintu ikiri kyonse, ikyo kintu kyaba ifya museru, kibe kyapangwa ku kimuti, isaru, impapa, nangura insamu. Kingaba kya musango shani nagutra no kuba noo murimo wa musango nshi, kikabikwe; kyaba ikyakowera ukufika ikyunguro. ³³Pantu impoto yonse ye bumba umo nangu apo inama iri yonse iyakowera yaponena, kyonse kiri mu mpoto kyaba ikyakowera na iyo mpoto ukayonaure. ³⁴Ikyakurya kyonse ikikariwa rero nakikwata amesnhi ukufuma muri iyo mpoto nakikowera. Kya menshi ikiri kyonse ikiri kyakunwa ukufuma muri iyo mpoto kiri kyakowera. ³⁵Kabiri ikintu kyonse apo ikitumbi kyakiko kyaponena na kikowera; nga ribumba nangura ingipiko, ikatobaurwe mutupimfya fyarikowera kabiri fikekarire fyakowera kuri mwe. ³⁶Rero akamfukumfuku na ikishima umwakutapa amenshi kikarire ikyasanguruka; rero onse uwakumya aba uwakowera. ³⁷Kabiri kyonse ikya pafitumbi fya fiko ikypafitumbi fya fiko ikyaponena pa mbuto ishiri shonse, isho mbuto shikaba ishasangururwa. ³⁸Rero nga menshi yaitirwa pa mbuto kabiri kyaponeenapo ikya pa fitumbi ifya fiko, shene shintu shakowera kuri mwe. ³⁹Kabiri nga inama iri yonse iyo mwingarya iyafwa, uyo uwaikata ku kitumbi kya kiko akaba uwakowera ukufika ikyunguro. ⁴⁰Uwaryako ikitumbi kya iko awashe ifyakufwara fyakwe, no kuba uwakowera ukufika ku kyunguro. Uyo onse uwasendapo ikitumbi akawashe ifyakufwara fyakwe no kuba uwakowera ukufika ikyunguro. ⁴¹Inama ikuraika panshi ya museru; tairngire ukuriwa. ⁴²Kyonse ikikaraba pefumo ryakiko, na kyonse ikyendera ku moru yane, na kyonse ikya na makasa yane- inama shonse ishikuraika panshi, ishi mwikarya, pantu fyamuseru. ⁴³Mwikaikwasha ku kya mwe; kyonse ikikuraika; mwiakaikowesha kuri fi, ukutira ube uwakowera kuri fyene. ⁴⁴Pantu nine Yahwe Resa obe mukareishisha, eryo, no kuba abashira, pantu ndi wa mushiro. Mwiakaikowesha ku nama ya mungo onse iyendaka pa mushiri. ⁴⁵Pantu nine Yahwe, uwamifumishe ukufuma ku kyar kya Egypto, ku kuba Resa wenu. Eikyo mbeni ndi wa mushiro. ⁴⁶Iri rifunde rikumine inama, ifyuni, ne kintu kyonse kya mwe ukusanya mu menshi, ne kibumbwa kyonse ikikuraika pa mushiri, ⁴⁷ku kupaturanya pakati ka kintu ikyakowera ne kintu ikyasanguruka, kabiri pakati ka fya mweo ikingariwa ne kya mweo ikishingariwa."

Chapter 12

¹²Yahwe arandire kuri Mose, "Randa ku bana bakwa Israeri, no kutira, 'Umwanakashi nga aimita no kufyara umwana mwaume, akowera inshiku kine rubari, umwabera inshiku shakumweshi wakurwara kwakwe. ³Na mubushiku bwarenga kine konse konse emo musembururwe umubiri wa mwana inkanda ya kumpera. ⁴Eryo nyina akaba uwasangururwa amakumi yatatu na shitatu. Tafwire ukwikata ikiri kyonse ikya mushiro nangu kwingira eingiramo umwashira asuke inshiku shipwe shakusangururwa kwakwe. ⁵Rero nga apapo mwana mwanakashi, eryo akowera imirungu ibiri, nga ku mweshi. Areikara ne nshiku amakumi mutanda mukufuma ku miropa asuke asanguruke. ⁶Pakupwa kwa nshiku shakusanguruka kwakwe, ku mwana umwaume nangu ku mwana mwanakashi, eryo akarete umwana wa mpanga uwa mwaka umo ku kube kyakuninika, ne kibondo kya nkunda na pamo ikipere ku kube kya pa rubembu, ku mwishi we hema ryakuranshanya kuri shimapepo. ⁷Nao akakipere ku kinso kyakwa Yahwe no kukita icyakukonsorwera, eryo akasangururwe ku kamfukwemfukwe ka muropa wakwe. ⁸Nga takwete umwana wa mpanga eryo akabure ifipere, ifipere fibirinangura ifibondo fya nkunda fibiri, kimo kube kya kuninika ne kibiye ku kube kya pa rubembu, na shimapepo akamukonsorwere; nao akasanguruka.

Chapter 13

¹Yahweh aishire kuranda kuri Mose ero na kuri Aaroni, aishire kuranda ati, ²"Ngo muntu arikwete pa nkanda ya mubiri wakwe ikibobera nangura ikisemba nangura ikimatiko, ero nakyo kyaisakuba uburwere ero paba uburwere pa nkanda ya mubiri wakwe, ero ena aretwe kuri Aaroni umukuru wakuba shima pepo, nangura kuri umo uwa mubana bakwa bashima pepo.³Ero shima pepo akabone uburwere munkanda yamubiri wakwe. Ngamasako pa mpumi yaryarukire aya kubuta, ero uburwere ngabwaboneka ukushika ukire nkanda, kyena burwere bwafibashi. Panuma shima pepo ena, amushimbure uwakukowera. ⁴Nga ikimatiko munkanda yakwe kiributire, nokuboneka kwakiko takushikire ukire inkanda, ero nga masako muburwere tayarukire ayakubuta, ero shima pepo afwire atarushe uyo awaburwere pashiku kine rubali. ⁵Ubushiku bwarenga kine rubari, shima pepo afwire akamubone ena nga mukutontonkanya kwakwe uburwile tabubipire ukukira, ero nga taburundurukire munkanda. Ero shima pepo afwire uku mutarushe ena inshiku kine rubari. ⁶Nakabiri shima pepo amubone pabushiku bwarenga kine rubari kukubona nga buri bwino ero taburundurwike pankanda. Nga taburundurwike, ero shima pepo amurumbure ena uwakusanguruka. Kisemba fye. Ena akasambe ifyakufwara fyakwe, no kusanguruka. ⁷Rero nga ikisemba kirirundurukire pankanda panuma ena ariirangire kuri shima pepo kukurumburwa ukusanguruka kwakwe, ena afwire kabiri akairange kuri shima pepo kabiri. ⁸Shima pepo akamubone ena kukubona nga ikisemba nga kirirundurukire, ero shima pepo afwire ukumurumbura ye uwakowera. Kyena fibashi. ⁹Uro uburwere bwa fibashi bwaba mu muntu, ero ye aretwe kuri shima pepo. ¹⁰Na shima pepo akamubone ena ku kubona nga muri ikifimfi kyakubuta, nga amasako yaryarukire ayakubuta, nangura nga pari umunofu pa kifimfi. ¹¹Nga epo kiri, ninshi fyena fibashi fyapa nkanda, ero shima pepo afwire amushimbure ena uwakukowera. Ena ekamwisarira, pantu ena wakukowera. ¹²Nga ifibashi fyayandarira munkanda nokukumana pankanda yonse ya muntu kumpumi ukutura pa mutwe wakwe ukwisa kufika kumakasa yakwe, monse umwaboneka kuri shima pepo. Ero shima pepo afwire amubona ena kubona ifibashi nga firi firikumene umubiri wakwe onse. ¹³Ngafiri kumene, ero shima pepo afwire amurumbure umuntu wa kwete ifibashi uwakusanguruka. Ngafyene fyonse firisangukire ifyakubuta, ero ena wakusanguruka, ¹⁴Rero umunofu nga ubishi waboneka pari ye, ena akaba uwa kukowera. ¹⁵Shima pepo afwire ukurekuroresha pa munofu uubishi no kumurumbura ena uwakukowera pantu umunofu wakukowera. ¹⁶Rero nao umunofu wasanguka uwakubuta nakabiri, ero umuntu arekuya kuri shima pepo. ¹⁷Na shima pepo ari no kumubona ena ku kubona nga impumo iryarukire iyakubuta. Nga iryarukire ero shima pepo urumbure urya muntu uwasanguruka. ¹⁸Uro umuntu ari ne kipute pa nkanda ero kyapora, ¹⁹ero mwipunda rya kipute mwaba ikifimfi kyakubuta nangura ikimatiko kyakashika, ero kyena kirangwe kuri shima pepo. ²⁰Na shima pepo akakibone kyena ku kubona kyena nga kikoranda ukushika pa nshi ya nkanda, ero nga amasako yaryarukire aya kubuta. Nga kirifyo, ero shima pepo amushimbure uwakukowera. Kyena ni mpumo ya fibashi, nga kyena kyatumba pa nkende apo ikipute kyari. ²¹Rero nga shima pepo akibona kyena no kubona ukuti tapari amasako ya kubuta, ero ukuti takishikire ukukira inkanda rero kirishirire, ero shima pepo amwisarire ena inshiku kine rubari. ²²Nga kyena kyarunduruka pa nkanda, ero shima pepo amurumbure ena uwakukowera. Kyena burwere bwa fibashi. ²³Rero nga ikimatiko kiri apo kyaba ero tacirundurukire, ninshi kyena mukofu uwakipute, ero shima pepo amurumbure uwakusanguruka. ²⁴Uro pa nkanda paba ikibobera ero no munofu wafibobera waisakuba ikimatiko kyakukashika nangura ikyakubuturukira, ²⁵ero shima pepo akibone kyena kukukibona nga kyakutira amasako mu kimatiko kirya yaryarukire ayakubuta, ero nga kyena kyaboneka ukushika ukukira inkanda. Nga kirishikire, ryena burwere bwafibashi. Kyena kiritumbire ukufuma mu fibobera, ero na shima pepo amurumbure ena uwakukowera, kyena burwere bwafibashi. ²⁶Rero nga shima pepo akibona kyena ero asanga ukutira tapari amasako yakubuta pakimatiko, ero kyena takishikire ukukira inkanda rore kirishikire, ero shima pepo amwisarire pa nshiku kine rubari. ²⁷Ero shima pepo akamubone ena pa bushiku bwakurenga kine rubari. Nga kyena kirirundurukire pa nkanda, ero shima pepo akamurumbure uwakukowera. Kyena burwere bwafibashi. ²⁸Nga ikimatiko kyaba pa nkende yakiko ero takirundurukire pa nkanda rero na kishirira, ryena ki fimfya kya muriro, na shima pepo amurumbure uwakusanguruka, pakati ka kyena mukofu wa muriro. ²⁹Ngo mwaume nangura umwanakashi arikwete ifibashi pa mutwe nangura kinefu, ³⁰ero shima pepo abone umuntu uyo uburwere ukubona nga kyaboneka ukushika ukukira inkanda, ero nga pari umutuntura, umushishi wa nkanda muri kyena. Nga mwaba ifi, ero shima pepo afwire amurumbure ena uwakukowera. Kyena kirona, kyafibashi fya mutwe nangura ikinefu nefu. ³¹Nga shima pepo abona ikirona kyaburwere no kubona ukutira kyena ta kishikire ukukira inkanda, ero nga takuri no mushishi wakufita muri kyena, ero shima pepo amwisarire umutntu uwakirona pa nshiku kine rubari. ³²Pa bushiku bwakurenga kine rubari shima pepo akabone uburwere ku kubona nga taburundurukire. Nga tamuri umushishi wa mutuntura, ero nga uburwere bwaboneka ukushika

munkanda,³³ ero ena abeyewe, rero pa nkende ya kirona pe beyewa, ero shimapepo amwisarire umuntu uuri ne kirona kyaburwere pa nshiku kine rubari na shimbi.³⁴ Pa bushiku bwakurenga kine rubari shimapepo akabone ikirona ku kubona nga kirerekere ukurunduruka pa nkanda. Nga kyena kyaboneka ukukana runduruka pa nkanda ero shimapepo amurumbure ena uwakusanguruka. Umuntu afwire ukuwasha ifya kufwara fyakwe, ero ero akaba uwakusanguruka.³⁵ Rero nga ikirona kya runduruka pa nkanda pa numa shimapepo arimurumbwire ena ukusanguruka,³⁶ ero shimapepo afwire ukubona ena nakabiri. Nga uburwere buri sandurukire pa nkanda, shimapepo ekafwaya umushishi wa mutuntura. Ena arikowerere.³⁷ Rero nga mu menso yakwa shimapepo ikirona kirerekere ukurunduruka ero no mushishi wakufita urimenene, ninshi ikirona kiri porere. Ena arisangurukire, rero shimapepo afwire amurumbure ena uwakusanguruka.³⁸ Ngo umwaume nangura umwanakashi arikwete ifimatiko pa nkanda,³⁹ ero shimapepo afwire abone umuntu uyo ku kubona nga ikimatiko kiri kyakubuturukira, ikyo kikiri fitembwa ifyo ifya kufuma mu nkanda. Ena arisangururwa.⁴⁰ Ngo umuntu umushishi urifumune ku mutwe wakwe, ena wepara, rero ena alisanguluka.⁴¹ Nga ena umushishi wakwe wafumina pa ntanshi ya mutwe wakwe, ero nga impumi yakwe yaba ipala, ena arisanguruka.⁴² Rero nga mwaba ikirona kyakukashika- no kubuta mwipara ryakwe nangu mwipara rya ku mpumi, ryena fibashi ifikotumba.⁴³ Ero shimapepo amubone ena ku kubona nga ikifimfi kya mpumo kiri mwipara ryakwe nangura mwipara rya ku mpumi kirikashikire ukubuturuka, ngo kuboneka kwa fibashi pa nkanda ya mubiri.⁴⁴ Nga kiri ifyo, ero ena arikwete ifibashi ero ena wakukowera. Na shimapepo afwire amurumbure uwakukowera pantu mu mutwe wakwe muri uburwere.⁴⁵ Umuntu uuri no burwere bwa fibashi afwire ukufwara ifyakurepauka ifyakufwara, umushishi wakwe ufwire warekwafye, ero afwire ukufimba pa menso ukufika pa mona no kubirikisha, 'Ukukowera, Ukukowera.⁴⁶ Inshiku shonse isho ena ari noburwere bwa fibashi ena akurekuba uwakukowera. Pantu ari uwakukowera ku burwere ubo ubwingasarangana, ena afwire ekare. Afwire ekare kunse ya nkambi.⁴⁷ Iyakufwara ikyo umwaba impumo yakubuta, nangura kiri kya masako nangura iyakufwara kya korokondwe,⁴⁸ nangura kyonse iyakupikurwa ukufuma kumasako nangura korokondwe, nangura kumukupo nangura kyonse iyakupangwa kumukupo-⁴⁹ nga mwaba ifya kufiturukira nangura ifya kukashikira mu yakufwara, mu mukupo, mu masako nangula mu cipe conse icakupikulwa, nangula cose icakupangwa ku mukupo, eluntu cena ni mpumo yafibashi iisalanga; cena cifwile cilangwe kuli shimapepo.⁵⁰ Na shimapepo afwire abone ikipe kya mpumo; afwire asarire kyonse ikyo ikiri ne mpumo pa nshiku kine rubari.⁵¹ Afwire abone impumo nakabiri pa bushiku bwa kurenga kine rubari. Nga kyena kirisandurukire mu fyakufwara nangura muri kyonse ubushishi nangura kyonse iyakupikurwa ukufuma ku masako nangura ku mukupo nangura kyonse ikyakitwa ku mukupo, ero kyena ni mpumo iya bubi, ero ne kipe kyakukowera.⁵² Afwire akoke ne fyakufwara, nangura conse ikyabushishi nangura iyakupikura ukufuma ku masako nangura ku kipe kyakorokondwe, nangura kumukupo nangura kyonse iyakupangwa ku mukupo, kyonse ikirimo impumo, pantu kyena kuti kyatwala ku fibashi. Ifinti ifi fikocewe umupwilapo.⁵³ Nga shimapepo abonapo ero abona ukuti impumo tairundurukire mu fyakufwara nangura mu kipe kya bushishi nangura iyakupikurwa ukufuma ku masako nangura korokondwe,⁵⁴ ero ena akeke kubeba ukusamba ikirimo impumo, ero akakisarire inshiku kine rubari na shimbi.⁵⁵ Ero shimapepo akakibone pa numa impumo shirisambirwe. Nga impumo tayarukire imibonekere, kabiri tairundurukire, kyena kyakukowera. Mufwire ukoca, tepamurandu impumo iri iyakukowera.⁵⁶ Nga shimapepo akibona, ero impumo nga iri eyefiryako panuma ya kusambwa, ero akairepuremo mu yakufwara nangura mu mukupo, nangura mu bushishi nangura mu kipe kyakupikurwa.⁵⁷ Nga impumo ikiri ikobena mu yakufwara, nangura mu bushishi nangura mu kipe kya kupikurwa, nangura muri kyonse ikya mumukupo, kyena kikosanduruka. Mufwire mokye kyonse ikirimo impumo.⁵⁸ Iyakufwara nangura kyonse ikya bushishi nangura iyakupikurwa ukufuma ku masako nangura ku kipe kyakorokondwe, nangura ku mukupo nangura kyonse iyakupangwa kumukupo-nga wakisamba ero impumo yaisa kufumamo, ero kyena kikasambwe imiku ibiri, ero kyena kikesakusanguruka.⁵⁹ Aya emafunde ya mpumo ya fibashi mu yakufwara kya masako nangura muri korokondwe, nangura muri kyonse ikya bushishi nangura iyakupikurwa ukufuma mu masako nangura ku kipe kya korokondwe, nangura ku mukupo nangura kuri kyonse iyakupangwa ku mukupo, pa kuti weba ukirumbure kyena iyakusanguruka nangura iyakukowera."

Chapter 14

¹Yahweh aishire kuranda kuri Mose atire, ^{2a} Aya ayakaba amafunde ya muntu uwa kurwara pa bushiku bwa ku muwamya. Bari no kumureta kuri shi mapepo. ³Shimapepo ari no kufumina kunse yankambi no kukyenkyenta uyo muntu no ku bona nga kyakuti inkanda ya burwere iriporere. ⁴Ero shimapepo akakonkomesha ukuti uyo umuntu uwa kuwamya apite ifyoni fibiri, ifirore, ne kiti kya kedari ikitari, nenshishi ya nsaru iya kukashikira, ero no tumisambo twa hisopo. ⁵Shimapepo ari no kukonkomesha umurwere ukwipayapo ikyonu kimo pa nongo ye bumba iiri na menshi ayabune. ⁶Shimapepo ero ero ikyonu ikirore ero ne kiti kya kedari, ero ne nshishi ya kukashikira, ero ari no kutubika ifi fyonse ifintu, ukubikakofye ne kyoni ikirore, mu muropa kirya ikyonu baipeye pa menshi yabune. ⁷Ero shimapepo ari no kusansa aya amenshi imiku kine rubari pari uyo umuntu uuri no kuwamishiwa ku burwere bwapa nkanda, ero ero shimapepo ari no kuranda ukwebati ariweme. Ero shimapepo ari no kurekerako ikyonu ikirore ukuya mu rwerere. ⁸Umuntu uo bawamya ari no kuyapa ififwaro fyakwe, ukubeya umushishi wakwe, ero no kuisamfya mu menshi, ero ero akesakuba uwabune. ⁹Panuma yaifyo afwire ukwisa munkambi, rero akarekwikara kunse ye tenti ryakwe panshiku kine rubari. Pabushiku bwa kurenga kine rubari afwire ukubeya umushishi ku mutwe wakwe, ero kabiri afwire ukubeya imyemfu ero ne nkopyo. Afwire ukubeya umushishi wakwe onse, ero afwire ukuwasha ififwaro fyakwe fyonse ero no kusamba mu menshi; ero akaba bwino. ¹⁰Pa bushiku bwarenga kine konsekonse aringire ukupita impaanga ishaume shibiri ishabura akarema, ero na ephah uwa bunga bwaperwa ubune uwa sankanishiwamo na mafuta yakwipikira ukuba ikya bupe ero na mafuta. ¹¹Shimapepo uwa muwamya akesa ku mwimika, pamo nefyo ifintu, pari Yahweh pa mwinshi we tenti iryakukumaninamo. ¹²Shimapepo akesa kusenda impaanga imo iirume ero no kuipera ngo muturo uwakufura amasambi, pamo nno musukupara umo uwa mafuta; ari no ku fitura kuri Yahweh. ¹³Afwire ukwipaya ipaanga iyaume mu nkende umo bepaira imituro yakufuta imembu no muturo wa kokya, pa nkende iya mushiro, pantu umuturo wa kufuta amasambi wakwa shimapepo pamopenefye no muturo wafya kubifya, pantu fya mushiro nganshi. ¹⁴Shimapepo ari no kuburapo umo uwa muturo wa fyakubifya no kuushinga kukutwi kwa kukuryo ukwa uyu muntu uurewamishiwa, pa kikumo kya kukuboko kwakwe ukwa kukuryo, ero na kukikondo kya kurukasa rwa kukuryo. ¹⁵Ero shimapepo akesa kusenda amafuta mumusukupara no kwiturwira mu rupi rwakwe urwa kukuso, ¹⁶no kutubika umunwi wakwe uwa kukuryo mu mafuta iyari mu kuboko kwakwe ukwa kukuso, ero no kukana amafuta yamo ne minwi yakwe imiku kine rubari pa kinso kyakwa Yahweh. ¹⁷Shimapepo ari no kubura amafuta ayashere pa kisansa kyakwe no kuyashinga kukutwi kwa kukuryo ukwa uyo umuntu uurewamishiwa, yambi ari no kuyashinga ku kikumo kya uyo umuntu ikya ku kuboko kwa kukuryo, ero na kukikondo ikikuru ikya ku rukasa rwakwe urwa kukuryo. Ari no kutubika aya amafuta pa muru wa muropa wa muturo uufuta ifyakubifya. ¹⁸Rero amafuta yonse ayashara mukuboko kwakwa shimapepo, akesa kuyabika pa mutwe wa muntu uuri no kuwamishiwa, ero na shimapepo ari nokubweshanya uyu muntu pa kinso kyakwa Yahweh. ¹⁹Ero shimapepo akesa kutura umuturo uwa kubererwa amasambi ero no uyu umuturo wakwimininako uyu muntu uwakukowera pakuti akesa kuba uwa bune, ero na panuma ari no kwipaya inama iye rambo rya kokya. ²⁰Ero shimapepo akesa kutura irambo rya kokya ero no muturo wa bunga pa burambo. Shimapepo akesa kubweshanya uyu muntu kuri Yahweh, ero akesakuba uwabune. ²¹Nangu kibe ifyo, nga kyakuti umuntu muranda ero tekuti akwanishe aya ifi ifya marambo, ero engapita imbushi imo iirume ukuba umuturo uwakufuta ifyakurufyanya no kuipupusha, no kubweshanya umwine, ero no kubikapo ikyekumi kimo ikya kipimo kya efa wa ng'anu shapereka isha sankanishiwamo amafuta, ²²pamopene ne nkunda shibiri nangura utwana twa mpeere tubiri, ifyo engakwanisha ukukwata; ikyonu kimo muturo wa kufuta imembu ero ikibiye kya muturo wa koca. ²³Pa bushiku bwarenga kine konsekonse uyu muntu aringire ukureta ifintu fyonse ifya kumuamishaapo kuri shimapepo pa mwinshi we tenti rya kukumaninamo, pa kinso kyakwa Yahweh. ²⁴Shimapepo akesakutwara impaanga mukutura ,ero ari no kubura umusukupara uwa mafuta aya miorife, ero aringire ukufimisha mumuru pa kufitambika kuri Yahweh. ²⁵Shimapepo ari no kwipaya akana ka mpaanga no ku katura umuturo uwa kufuta ifya kubifya, ero ari no kuburapo umuropa umo no kushinga kukutwi ukwa kukuryo ukwa uyo muntu uurewamishiwa, na kukikumo ikya kukuboko kwakwe ukwa kukuryo, ero na kukikondo ikya ku kurukasa rwa kukuryo. ²⁶Ero shimapepo akesa kupongorwera yamo amafuta murupi rwakwe urwa kukuboko kwakwe ukwa kukuso, ²⁷ero akesa kukana no munwi wakwe uwa kukuryo yamo amafuta ayari mu rupi rwakwe urwa kukuso imiku kine rubari pa kinso kyakwa Yahweh. ²⁸Shimapepo ero ari no kubika amafuta yamo ayo ayari murupi rwakwe urwa kukuryo no kusuba mukutwi ukwa kukuryo ukwa uyo muntu uurewamishiwa, na kukikumo ikya kukuboko kwakwe ukwa kukuryo, ero na kukikondo kyakwe ikikuru ikya kurukasa urwa kukuryo, mu nkende shimo shine umo akisuba umuropa wa muturo uwakufuuta pafyakubifya. ²⁹Shimapepo ari nokubika amafuta ayashara mu rupi rwakwe pa mutwe wa uyo muntu uurewamishiwa, epa kumubweshanya pamo pa kinso

kyakwa Yahweh.³⁰ Shimapepo ari no kuturapo umwna wa mpere umo nangu akakunda, nga efyo uyu muntu akwatepo-³¹ kamo ngo muturo wakufuuta pa masambi ero kambi nako nge rambo ryakosa, pamopene no muturo wa kya bunga. Ero shimapepo ari no kubwesha uyo muntu pa kinso kyakwa Yahweh.³² Iri efunde rya muntu uyo uwarwara uburwere bwa pa nkanda, uushingakumanisha umuturo uwa kuti ba muwamishepo.³³ Yahweh aishire kuranda kuri Mose na kuri Aaroni, ukweba ati,"³⁴ Uro mwafika mu kyarwo kya kanani ikyo nevo namipere ukuba ikyenu, ero nga nabika ukufukuma ukurunduruka mu ma yanda yenu ayo mwaperwa,³⁵ ero umwine wa ng'anda aringire ukwisa ero no kweba shimapepo. Ari no kumweba ati, 'Nebo ndibwene ifireboneka ukuba ati kufuruma mu ng'anda mwandi."³⁶ Ero shimapepo ari nokukonkomesha ukuti ba fumyemo ifipe mu ng'anda uro taraingiramo nokushininkisha ukufumuka, epakuti bashimbure ifya kukowera nga bafireka umo mu ng'anda. Panuma ya ifyo shimapepo kuti aingira no kubona ing'anda.³⁷ Aringire uku kyencent, pakubona ukufuruma kuri kufibumba fya ng'anda, ero no kubona nga kyakuti fireboneka ifya katapakatapa nangu ifya kashikira umo ikibumba kingire.³⁸ Nga kyakuti ing'anda taiurumine, ero shimapepo ari no kufumina panse ya ng'anda ero no kwisara ikiibi kyamu ng'anda pa nshiku kine rubari.³⁹ Ero shimapepo ari no kubwerera pa bushiku bwakurenga kine rubari ero no kuyenkyenta nga kyakuti ukufuruma kurisarangene ku fibumba fya ng'anda.⁴⁰ Nga kyakuti abona ikibumba kirifurumine, ero shimapepo ari no kukonkomesha ukuti bafumye amabwe aya furumine ero no kuyaposa kunkyende iya kukowera kunse ya musumba.⁴¹ Ari nokubona ukuti ifibumba fyonse ifya mu ng'anda fya kuswa, ero ne firoba fyonse ifyo bakushireko bafwire ukuya kufiposa ku nkende ya kunse pa musumba uyo baposako ifya kukowera.⁴² Bafwire ukubura amabwe yandi ero no kuyapyanisha pa ncende iyo bakifumyapo amabwe, ero bafwire ukubomfya ibumba iripya paku shingura ing'anda.⁴³ Nga kyakuti ukufuruma kwabwera nakabiri ero kwatoba ne ng'anda iyaba fumishemo amabwe ero ne fibumba fyakuswa ero no kushingura,⁴⁴ ero shimapepo ari nokwingira ero no kuyenkyenta ing'anda pakubona nga kyakuti ukufurumuka kurisarangene mu ng'anda nga kyakuti kurisarangene, ero ninshi ukufuruma kwa bono, ero ne ng'anda ninshi irikowerere.⁴⁵ Iyi ng'anda yakubongororafye. Amabwe, imbao, ero nebumba bashingwirire mu ng'anda fyonse bafwire ukufifumisha kunse ya musumba ku nkende iya kukowera.⁴⁶ Ukubikakofye, no muntu onse uwaingiramo muri iyi ng'anda panshita yaiserwe naye ari no kuba uwakukowera ukushinta ikyunguro.⁴⁷ Nomuntu onse uwa sendamamo mu ng'anda ari no kuwasha ifyakufwara fyakwe, ero naye onse uwaririre muri iyi ng'anda ari no kuwasha ifyakufwara fyakwe.⁴⁸ Nga shimapepo aingira mu ng'anda mukukyekeya mukubona nga kyakuti ukufuruma kurisarangene mu ng'anda pa numa ya kuishinga, ero, nga kyakuti asangana tamuri ifyakufuruma, ari nokuranda ati iyi ng'anda irisangurukire.⁴⁹ Ero shimapepo ari no kupita ifyuni fibiri pakuwamya iyo ng'anda, ero imbao sha kedari, ero akasaru akakashikira, ero na isopo.⁵⁰ Shimapepo ari nokwipaira ikyonni kimo pa menshi aya bune aya munongo iye bumba.⁵¹ Ari no kupita urubao rwa kedari, hisopo, nakasaru akakashikira, ero ne kyonni ikya kurora ero nokutubika fyonse mumuropa wa kyonni bepeye, mu menshi aya bune ero nokukana imiku kine rubari.⁵² Shimapepo ari nokuwamya ing'anda no muropa wa kyonni ero pamo na menshi ayabune, pamo ne kyonni ikya kurora, urubao rwa kedari, hisopo, elr nakasaru akakashikira.⁵³ Nomba shimapepo ari nokurekerako ikyonni ikirore ukuya kunse yamusumba nokuya mu mabara. Na muri iyi nshira shimapepo emo ari nokubweshanishamo iyi ng'anda ku kinso kyakwa Yahweh, ero neyi ng'anda ikesa kuwama.⁵⁴ Aya emafunde ayakukonka parwa marwere ya kufuruma pa nkanda ero nefintu fyonse ifirenga aya amarwere, ero ne fiseseya,⁵⁵ ero pakufuruma kwa fifwaro ero ne ng'anda,⁵⁶ nangu ukurekufimba, ifya kufuruma pa mubiri, ero no kusebuka pankanda,⁵⁷ pakushininkisha ukuti iki ikyakukowera nangu ati kyabune. Aya emafunde yapa marwere yankanda ero nokufuruma."

Chapter 15

¹Yahwe arandire kuri Mose na kuri Aroni, ukutira, ²"Randa ku bana bakwa Iraseri, no kuranda kuri bo, 'Iryo umwame uri onse akwata amenshi ya burwere ayafuma ku fyamfwaro, ninshi na kowera. ³Ukukowera kwakwe ni pamurandu wa kusuma kwa menshi ya burwere. Nangu ku fyamfwaro kurefuma amenshi nangu kwareka ukufuma, nakowera. ⁴Onse umusengere akarara ukabo uwakowera, na ponse apo aikara pakaba apakowera. ⁵Onse uwakumya umusengere wakwe afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine ma menshi, no kuba uwasanguruka ukufika icyunguro. ⁶Kabiri onse uwaikara pari, kyonse apo umwaume usuma amenshi ya burwere ekara, urya muntu afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine mu menshi, no kuba uwasanguruka ukufika icyunguro. ⁷Kabiri onse uwakumya umubiri wa muntu usuma amenshi ya burwere afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba mu menshi, no kuba uwasanguruka ukufika icyunguro. ⁸Nga umuntu uri no kusuma amenshi ya burwere afwisa amate pa muntu uwasanguruka, urya muntu afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba mu menshi, no kuba uwasanguruka ukufika icyunguro. ⁹Ikyakutentemapo kya muntu usuma amenshi ya burwere atentemapo kikakowera. ¹⁰Onse ukumya kyonse icyaba pe samba rya muntu kikaba icyakowera ukufika ku kyunguro, na onse usenda ifyo fintu afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine mu menshi; akaba ushasanguruka ukufika ku kyunguro. ¹¹Umuntu onse uwakwata ukusuma amenshi ya burwere akumya ukwabura kubura iminwe yakwe mu menshi, umuntu uyo bakikumya afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba mu menshi, no kuba uwasanguruka ukufika ku kyunguro. ¹²Iri yonse impoto ye bumba iyo umu uri no kusuma kwa menshi ya burwere aikatako ifwire ukutobeka, na kyonse kya kimuti kifwire ukukuburwa mu menshi. ¹³Kabiri eryo uri no kusuma amenshi ya burwere asangururwa ku kusuma kwa menshi ya burwere, kabiri afwire ukupenda inshiku kine rubari mukusangururwa kwakwe; kabiri afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umubiri wakwe mu menshi ayarepita. Kabiri araba uwasanguruka. ¹⁴Pa bushiku bwarenga kine konse konse afwire ukusenda impere shibiri nangu abana babiri no kwisa ku kinso kyakwa Yahwe pa mwinshi we hema rya kukumaninamo; afwire ukupera ifyoni kuri shimapepo. ¹⁵Kabiri shimapepo akafipere amarambo, kimo rirambo rya pa rubembu na kimbi kninike kye rambo, na shimapepo akamukonsorwera ku kinso kyakwa Yahwe pa kusuma kwa menshi ya burwere. ¹⁶Kabiri umwaume onse nga mwafuma amenshi ya bufyashi, asambe umubiri wakwe onse mu menshi; akaba ushasangururwa ukufika icyunguro. ¹⁷Fyonse ifyakufwara nangu umukupo ukuri amenshi; kikaba ikishasanguruka ukufika ku kyunguro. ¹⁸Nga umwanakashi no mwaume barar bonse kutwara amenshi ya bufyashi mu mwanakashi, bafwire bonse ukusamba abene mu menshi, bakaba abashasanguruka ukufika ku kyunguro. ¹⁹Eryo umwanakashi areikara ku mweshi, ifiko fyakwe fyakonkanyapo mu nshiku sharenga kine rubari, na onse uwamukumya akaba ushasanguruka ukufika ku kyunguro. ²⁰Kabiri fyonse ifyo ararapo pa nshita ya kwikara ku mweshi fikaba ifyakowera; fyonse ifyo aikarapo nafyo fikaba ifyakowera. ²¹Kabiri onse uwakumya umusengere wakwe afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine mu menshi, urya muntu akaba ushasanguruka ukufika ku kyunguro. ²²Onse uwakumya kyonse icyakwikarapo kyakwe afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine mu menshi, urya muntu akaba uwakowera ukufika ku kyunguro. ²³Kabiri nangu ni pa musengere nangu ponse apo akarara, nga akumyako, urya muntu akaba uwakowera ukufika ku kyunguro. ²⁴Na onse umwaume nga arara nankwe, ne fiko fyakwe ifyakusuma fyamukumya, akaba uwakowera mu nshiku isharenga kine rubari. Onse umusengere uyo ararapo ukaba uwakowera. ²⁵No mwanakashi nga nakwata ukusuma kwa muropa mu nshiku ishingira ikyo te nshita yakwe iyakwikara ku mweshi, nangu nga apitiririra mu nshiku sha kwikara ku mweshi kwakwe, mu nshiku shakwikara kwakwe ku mweshi. Ninshi arikowera. ²⁶Na onse umusengere ararapo ryonse mukufumya kwa muropa ukuparana no musengere arerarapo mu nshiku sha kwikara kwakwe ku mweshi, a kyonse ikyo aikarapo kikaba icyakowera, nga firya kwaba kwa kowera ukwikara kwakwe kwa ku mweshi. ²⁷Kabiri onse uwakumya kyonse pari ifyo fyonse akaba uwakowera; afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umwine mu menshi, nao akaba uwakowera ukufika ku kyunguro. ²⁸Rero nga aba uwasanguruka ukufuma ku kusuma kwa muropa, ryene akapende umwine inshiku kine rubari, na panuma yaifi akaba uwasanguruka. ²⁹Pa bushiku bwarenga kine konse konse akasende inkunda shbiri nangu abana ba mpere no kutwara kuri shimapepo pa mwenshi we hema umwakukumaninamo. ³⁰Kabiri shimapepo akapere amarambo, ikyon kimo ikye rambo pa rubembu na kimbi pa kuninika ikye rambo, akamukonsorwera ku kinso kyakwa Yahwe pa kukowera ukwa kusuma kwa muropa. ³¹Ifi efyo mukarekanye abana bakwa Israeri ukufuma ku kukowera kwabo. Eikyo tabari no kufwa pa murandu no kukowera kwabo, iryo bekowesha ikinyumbanyumba, iryo inkiri pakati kabo. ³²Aya e mafunde kuri onse uresuma amenshi, ku mwaume uri onse uyo amenshi ya bufyashi yarefuma muri ye no ku murenga uwakowera, ³³no mwanakashi uri onse uyo

ukwikara kwakwe ukwa ku mweshi, eryo onse uri no kusuma kwa menshi, nangu abe mwaume nangu mwanakashi, na onse umwaume uwarara no wakowera umwanakashi."

Chapter 16

¹Yahwe arandire kuri Mse- panuma yamfwa ya bana baume babiri bakwa Aroni, iryo baparamie mupepi kuri Yahwe kabiri no kufwa. ²Yahwe arandire kuri Mose, "Sosa kuri Aroni munyina obe no kumweba kuti areisa inhita iri yonse pa nkyende ya shirisha kukati ka kipembi, ku knso kya kukonsorwerapo ikiri pa kipao. Kabiri nga ikitefi, ari no kufwa. Pantu abonekere mwikumbi rya kukonsorwerapo. ³Eikyo Aroni afwire ukwisa ku nkyende ya shirisha. Afwire ukwingira na kana kanono ka ng'ombe ngo muturo pa rubembu, na sukuuku nge kya kuninika ikya muturo. ⁴Kabiri afwire ukufwara umwingira wa korokondwe ribera ku mubiri, kabiri afwire ukufwara umupango wa korokondwe kabiri ikitebo kya korokondwe. Ifi efyakufwara fya mushiro. Afwire ukusamba umubiri wakwe mu menshi na kabiri afware umwine ifyakufwara ifi. ⁵Abure ku rukuta rwa bana bakwa Israeri ing'ombe shibiri ishirume nge rambo rya rubembu na sukuuku nge kya kuninika irambo. ⁶Eryo Aroni akature akana ka ng'ombe akarume umuturo wa pa rubembu, ikikaba pa ye, mukukita ukukonsorwera umwine pa ba ng'anda yakwe. ⁷Kabiri afwire ukusenda imbushi shibiri no kupekanya ku inso kyakwa Yahwe, pa mwinshi we hema uwakukumaninamo. ⁸Kabiri Aroni akapende imbushi shibiri, kimo akapendwire Yahwe, kamo kakwa Yahwe, na imbi imo akapendwire Asasere. ⁹Kabiri Aroni akature imbushi iyo iyakupendwirako kuri Yahwe, kabiri ikabe muturo wa pa rubembu. ¹⁰Rero imbushi iya kupendwirapo kakwa Asasere kaponenapo ikimikwe iya mweo ku kinso kyakwa Yahwe, afwire ukumukonsorwera ukumutum kuri Asasere mu matororo. ¹¹Kabiri Aroni akabure akana ka mbushi akarume ukuti ature pa rubembu, kikabe ikyakwe. Afwire ukukonsorwera umwine na bang'anda yakwe, eryo akepaye akana ka ng'ombe akarume ngo muturo wa pa rubembu rwakwe. ¹²Aroni afwire ukubura ikifukirisho kya marasha ya muriro ukufuma pa kipairo ku kinso kyakwa Yahwe, ne minwe yakwe iyaisuramo umushiru uwapereka uwakyena kisuma, no kureta ifi fintu mukati ka kipembi. ¹³Abike ikyakya kisuma pa muriro ku kinso kyakwa Yahwe, pakuti ikumbi ukufuma ku kyena ku kufimba ukukonsorwera pa kipangano kya kipope. Nao akakite fi pakuti ekafwa. ¹⁴Kabiri akabure umuropa uwingi uwa ng'ombe irume no kusansa ku munwe wakwe pa kinso kya kukonsorwerapo. Afwire ukusansa umuropa uwingi ku munwe wakwe imiku kine rubari pa kinso kya kukonsorwera. ¹⁵Kabiri afwire ukwipaya ing'ombe ya muturo wa pa rubembu ku bantu no kupoka umuropa mukati ka kipembe. Kurya akakite no muropa nga ifyo akitire ku muropa wa mbushi: afwire ukusansa iki pa kukonsorwera pa kinso kya kukonsorwerapo. ¹⁶Afwire ukukita ikya kukonsorwerapo pa nkyende ya mushiro pa murandu wa kukowera kwa fikitwa kwa bana bakwa Israeri, na pa murandu wa bukisanguka bwabo ne membu shabo shonse. Akakite na kabiri iki kwi hema rya kukumaninamo, umo Yahwe akekara mukati akbo, mukati ka fyakukowera kwabo. ¹⁷Tekuti nangu umo ukuba mwi hema umwakukumanina iryo Aroni aingira mu kupanga ukukonsorwera munkyende yashirisha, nao asuka afuma kunse no kupwisha ukupanga ikyakukonsorwera ena na bang'anda yakwe, no kurongana kwa bana bakwa Israeri. ¹⁸Akafume kunse ya kipairo pa kinso kyakwa Yahwe no kupanga ikya kukonsorwerapo kya kiko, kabiri akasende umuropa uwingi uwa ng'ombe irume na umbi umuropa wa ng'ombe no kubika pa masengo ya kipario ukunguruka. ¹⁹Afwire ukusansa uumuropa uwingi kuri kyena ne minwe imiku kine rubari ku kuwamisha no kukishisha kuri Yahwe, ukufuma mu kukowera kufikitwa mu bana bakwa Israeri. ²⁰Eryo apwisha ukukonsorwera mu nkyende ya shirisha, ihema umwakukumanina, ne kipairo, afwire ukwimika ing'ombe iya mweo. ²¹Aroni akarike yonse amaboko yakwe pa mutwe wa ng'ombe iya mweo no kurapira pa bubi bwakwe bonse ku bana bakwa Israeri, bonse bukisanguka, na pa membu shabo shonse. Kabiri afwire ukubika urubembu pa mutwe wa ng'ombe no kuituma kumbi mukusakamana umwaume areipekanya ku kutungurura ing'ombe mu matororo. ²²Ne ng'ombe ifwire ukumusendera ububi bonse bwa bantu ku nkyende ya kusungirwamo. Umo ni mu matororo, umwaume afwire ukureka ing'ombe ukuya umutende. ²³Kabiri Aroni afwire ukubwera mwi hema rya kukumaninamo no kufura ifyakufwara fyakorokondwe ifyo akifwara iryo taraya mu nkyende ya shirisha, kabiri afwire ukusha ifyo ifyakufwara murya. ²⁴Afwire ukusamba umubiri wakwe mu menshi mu munyende ya mushiro, no kufwara ifyakufwara fyakwe; na kabiri afwire ukuya no kupera umuturo wa kyakokya no muturo wakyakokya ku bantu. ²⁵Afwire ukokya amafuta ya muturo wa rubembu pa kipairo. ²⁶Kabiri umuntu ureka imbushi kuri Asasere afwire ukuya umutende afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umubiri wakwe mu menshi: Panuma ya ifyo, akabwerere mu nkambi. ²⁷Kabiri ing'ombe irume pa muturo wa rubembu ne ng'ombe pa muturo wa rubembu, uyo muropa uwareterwe ku kupanga ukukonsorwera mu nkyende ya mushiro, afwire ukusenda kunse ya nkambi. Kabiri bafwire ukokya imikupo, umunofu, na mafi. ²⁸Umwaume uwaokya ifyo firundwa afwire ukukyapa ifyakufwara fyakwe no kusamba umubiri wakwe mu menshi; panuma yaifi, akabwerere mu nkambi. ²⁹Kikaba ikipope kuri mwe mu mweshi warenga kine rubari, pa bushiku bwarenga ikumi mu mweshi, ufwire ukiukye fya we mwine kabiri takuri kubomba, nangu wakufyarirwa mu kyaro nangu umwina fyaro ureikara muri mwe. ³⁰Pantu muri ubu

bushiku emo murekonsorwerwa ifikitwa kuri mwe, mu mukusanguruka mwebo ukufuma ku membu shenu pakuti mukabe abasanguruka ku kinso kyakwa Yahwe. ³¹Bwene risabata rya mushiro ku kutusha kuri mwe, na mwe mufwire ukuikyefya no kukana bomba. Kikaba ikipope muri mwe. ³²Kabiri shimapepo mukaramba, umo uyo ukaba uwasubwa uwarashirwa ku kuba shimapepo mukaramba mwipunda ryakwa wishi, afwire ukukita ukukonsorwera no kubika ifyakufwara fyakorokondwe, ifyo kifwire ukuba, ikyakufwara kya mushiro. ³³Afwire ukupanga ikya kukonsorwerako pa nkyende iya shirisha; afwire ukupanga ikya kukonsorwerapo mwi nkambi ya ku kumaninamo na ikya kipairo, kabiri afwire ukupanga kya kukonsorwera ikya bashimapepo na ikya bantu bonse abakorongene. ³⁴Iki kikaba ikipope kuri mwe, ku kupanga ikya kukonsorwera ikya bana bakwa Israeri pa murandu wa membu shabo, umuku umo mu mwaka. Ifi fyarekitwa Yahwe nga aprera ikipope kuri Mose.

Chapter 17

¹Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ²"Randa kuri Aroni na bana bakwe abaume, na kubantu bonse abena Israeri. Bebe ifyo Yahwe abebere: ³Umwaume onse ukufuma ku Israeri uwaipaya ing'ombe iirume, sukuuku, nangu imbushi mu nkambi, nangu uwaipaira kunse ya nkambi pakuti apere irambo- ⁴nga takiretere ku mwenshi we ema ryakukumaninamo kyakwe, urya muntu akaperwa umurandu wa kusumya umuropa. Nasumya umuropa, kabiri urya muntu afwire ukuputurwa ukufuma ku bantu bakwe. ⁵Ubukankara bwaiki kipope ni pakuti abantu ba ku Israeri bareta amarambo kuri Yahwe pa mwenshi we ema ryakukumaninamo, kuri shimaepo ngo kuperwa irambo ngo muturo wa kironganino kuri Yahwe, mukifuro ,kya kutura irambo parwarara. ⁶Shimpepo akasansa umuropa pa burambo bwa kwa Yahwe pa mwenshi we ema ryakukumaninamo; akokya amafuta pakupanga ubwema ubusuma kuri Yahwe. ⁷Abantu nomba tabafwire ukutura irambo kufibeneka nge mbushi, kufyo bakita nga bakyende. Iki kikaba ikipope umuyayaya kuri bo ne nkuro yonse iyabantu babo. ⁸Ufwire ukuranda kuri bo, 'Onse umwaume waku Israeri, umwina fyro onse uwikara muri bo, uutura umuturo wakokyekwa nangu irambo ⁹kabiri tarekireta ku mwenshi we ema ryakukumaninamo pakuti kingaba irambo kuri Yahwe, urya mwaume afwire ukuputurwa ukufuma ku bantu bakwe. ¹⁰Nga umuntu umo uwa mu ng'anda yakwa Israeri, nangu umwina fyaro umo uwa muri bo aya umuropa, inkapiribura ikinso kyandi kuri urya muntu uwarya umuropa kabiri nkamuputura ukufuma ku bantu bakwe. ¹¹Pantu umweo wa nama mu muropa waiko. Nimpera umuropa waiko kuri mwebo ukupanga amafuta pa burambo pa mweo wenu, pantu muropa eupanga amafuta, pantu muropa eufuta pa mweo. ¹²Eikyo narandire ku bantu ba ku Israeri ukuti takuri nagu umo ufwire ukurya umuropa, no mwina fyaro wine uwikara muri mwebo tafwire ukurya. ¹³Uri onse mu bantu ba ku Israeri, nangu uuri onse mu bena fyaro uwikara muribo, uurunga no kwipaya inama nangu ikyoni iingarikwa, urya muntu afwire ,ukwitira umuropa wa kiko no kufimba umuropa no musensenga. ¹⁴Pantu umweo wakira kibumbwa muropa wakiko. Ekyo narandire ku bantu ba ku Israer, "Tamufwire ukurya umuropa wakibumbwa kyonse, pantu umweo wakira kibumbwa muropa wakiko. Onse uwarya afwire ukuputurwa." ¹⁵Umuntu onse uwarya inama iyakufwa nangu iisantawirwe ku nama shampanga, kibe urya muntu afyarirwa murya mwine nangu mwina fyaro uwikara muri mwebo, afwire ukuwasha ififwaro fyakwe kabiri aisambe umwine mu menshi, kabiri araba uwakowera mpaka ikyunguro. Panuma akaba uwasangururwa. ¹⁶Rero nga tawashishe ififwaro nangu ukusamba umubiri wakwe, ryena afwire ukusenda umurandu wakwe."

Chapter 18

¹Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ³"Randa ku bena sraeri no kusosa kuri bo, 'Ninebo Yahwe Resa wenu.

²Tamufwire ukukita ifyo abena Egipto bakita, uko mwarekwikara akare. Tamufwire ukukita ifintu ifyo abena Kenani bakita, inkynde uko ndekumitwara. Mwikonka imbera shabo.⁴Amafunde yandi eyo mufwire ukukita, nefipope fyandi efyo mufwire ukusunga, pakuti mwingaraenda nafyo, pantu ninebo Yahwe kabiri Resa wenu.

⁵Eikyo mufwire ukusunga ifyebo na mafunde yandi. Nga umuntu ayabera pa murandu wayako. Ninebo Yahwe.

⁶Takuri uwakufimbura pa bwamba bwa kwa rupwa rwakwe no kurara nankwe. Ninebo Yahwe. ⁷Taufwire ukusarura wiso ukupitira mukurara na noko. Ninoko! Taufwire ukumusarura. ⁸Taufwire mukurara no mukashi uuri onse uwakwa wiso; taufwire ukusarura wiso muri uyu musango. ⁹Taufwire ukurara na nkanshi yobe uuri onse, kube mwana mwanakashi wakwa wiso nangu uwakwa noko, kube kurire penu nangu apatari ukufuma kuri webo. Taufwire ukurara na bankashi yobe. ¹⁰Taufwire ukurara no mwishikuru obe uwa mu mwana umwaume nangu umwishikuru wa mu mwana mwanakashi. Iki kyaba ikyaba ikyansoni kuri webo. ¹¹Taufwire ukurara no mwana mwanakashi uwa kwa mukawiso, uwafyerwe kuri wiso. Ni nkashi yobe, kabiri taufwire ukurara nakwe.

¹²Taufwire ukurara na noko senge. Ni rupwa fumamfume wa kwa wiso. ¹³Taufwire ukurara na nkashi yakwa noko. Pantu ni rupwa fumamfume uwakwa noko. ¹⁴Taufwire ukusarura munina wakwa wiso ukupitira mukurara no mukashi wakwe. Taufwire ukumuparamina pa murandu waikyo; pantu ni noko. ¹⁵Taufwire ukurara no murokashi. Pantu mukashi wa mwana obe umwaume; taufwire ukurara nankwe. ¹⁶Taufwire ukurara na muramu obe; taufwire ukumusarura muri iyi nshira. ¹⁷Taufwire ukurara na namayo pamo no mwana umwanakashi wakwe, nangu umwishikuru wakwe. Pantu niba rupwa rwakwe fumamfume, kabiri ukurara nabo kuti kyaba ikya museru. ¹⁸Taufwire ukupa muramu obe ngo mukashi obe wa kibiri no kurara nankwe iryo umukashi obe uwantanshi akiri uwa mweo. ¹⁹Taufwire ukurara no mwanakashi iryo ari ku mweshi. Taba uwasangururwa pari irya nshita. ²⁰Taufwire ukurara na muka mwinamuparamano kabiri wi ikowesha we mwine muri iyi nshira.

²¹Taufwire ukupera uuri onse mubana bobe ku kubaposa mu muriro, pakuti wingabapera irambo kuri moreki, pantu taufwire ukusarura ishina ryakwa Resa obe. Nnebo Yahwe. ²²Taufwire ukurara na baume banobe nga ukurar no mwanakashi. Iki kuti kyaba ikyamuseru. ²³Taufwire ukurara ne nnama iiri yonse kabiri wi ikowesha we mwine. Takuri umwanakashi uwakuitumpa mukurara ne nama. Iki kyena kya musebanya. ²⁴Mwi ikowesha mwebene mu musango uuri onse pari iyi, pantu muri ifi fyonse inko ishingi shakowerere, inko isho natamfishe pa ntanshi yenu. ²⁵Ikyaro kyangukire ikyakowera, eikyo nakandire imembu shabo, ne kyarukire abarimo. ²⁶Eikyo, mwebo, mufwire ukusunga ifyebo ne fipope fyandi, kabiri tamufwire ukukita kimo pari ifi fintu fyakupatisha, eba mwana mukaya wa mu Israeri nangu umwina fyaro uwikara na mwe. ²⁷Pantu ebupumbu ubo abantu bamukyarokire, abo abaikeremo pa kubara, kabiri nomba ikyarokire. ²⁸Eikyo beni abakyengera pakuti ikyarokire kikamiruka pa numa yakukikowesha, nga fintu kya rukire abantu abariko ribe tamurabako. ²⁹Onse uwakita kimo pari ifi fintu fyakupatisha, abantu bakita ifintu fyangusango uyu bakapaturwa ukufuma ku bantu babo. ³⁰Eikyo mufwire ukusunga ifipope fyandi rero tekukita ifiberero fyakupatisha ifyakitirwe ribe mwebo, pakutira mwikoweshiwa kuri fyo. Ninebo Yahwe Resa wenu."

Chapter 19

¹Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ²"Randa ku rukuta ronse urwa bena Israeri na ku beba ati, 'Beni aba mushiro, pantu ne Yahwe Resa wenu ndi wa mushiro. ³Umuntu onse akindike nyina na wishi na mwebo musunge ama Sabata. Ndi Yahwe Resa wenu. ⁴Mwipaturukira ku turubi tumbi twafye, nangu kuipangira tu resa twafyera. Ndi Yahwe Resa wenu. ⁵Nga mwaipaire rambo rya fya mutende ifya musanguro kuri Yahwe, mukaripaye ukuti mukapokererwe. ⁶Kikarikwe mu bushiku bwe rambo bwine, nangura mu bwakonkapo. Ifikasharapo ukufika ku bushiku bwa butatu, fikokyewe mu muriro. ⁷Nga kyakirkwa mu bushiku bwa kitatu, yarikowera iyo nama; tayakapokererwe, ⁸na onse uwarya aba uwa murandu pa kuweshha ikya mushiro kuri Yahwe, na uyo muntu akaputurwako ukufuma mu bantu bakwe. ⁹Pakusomabora ifyakusombora fya kyaroyenu, wikapwisha ukusombora na mumbari ye bara ryobe, ukusota wikasota mukusombora kobe. ¹⁰Ukusota wikasota imyangashi mwibara ryobe irya myangashi iya ponene panshi mwibara ryobe irya mayangashi. Ukafireke umurandu na umurebeshi. Ninebo Yahwe Resa obe. ¹¹Wiraba. Wirabepa. Mwiratumpikishanya. ¹²Wirarapa mwishina ryandi apabura murandu nangura ukususha ishina ryakwa Resa obe. Ninebo Yahwe. ¹³Wirakita munobe urumanamani nangura ukumwibira. Ikirambu kya wa imirimo iki ikarakumyobe ukufika urukyeroyero. ¹⁴Witipa kiburu nangura ukubikika ikiribwe kyakuipununako ku mpofu. Rero, tina Resa obe. Ninebo Yahwe. ¹⁵Mwirapingura mu bupondamishii. Wipera umu insambu pakuba umuranda, kabiri wipera umu insambu pakubauwakindama. Rero pingura mu burungami. ¹⁶Wirapitana mukusaranganya urwambo mu bantu bobeyo, rero fwaya ukupokorora umweo wakwe. Ninebo Yahwe. ¹⁷Wipata wenu mu mutima obe. umwabaure mukishinka pakutira ati wikumako ku rubembu pa murandu wakwe. ¹⁸Wirandura nangura ukubera umu uwa mu bantu bobeyo ikifundo, rero temwa ba wenu nga we mwine. Ninebo Yahwe. ¹⁹Urebaka amafunde yandi. Witandanya inama shobe na inama sha mutundu umbi uwa nama shimbi. Wisankanya imbuto sha mutundu umbi pakubiyara mwibara ryobe. Wifwara ifyakufwara ifyapangwa ku mitundu ya nsaru shibiri ukwikashiwa pamo. ²⁰Onse uwarara na umusha wakwe umwanakashi uwakobekerwa, rero uusharuburwa nangura ukuperwa ubuntungwa, ukukandwa akakandwe. Ukwipaiwa ekepaiwa pa murandu wakutira ati tarubwirwe. ²¹Umwaume akarete ikya pa rubembu kuri Yahwe ku pa kwingirira kwi hema ryakukumaninamo- sukusuku nga ikya pa rubembu. ²²Eryo shimapepo akakite ikya kukonsorwera pa rubembu sukusuku nga ikya pa rubembu kuri Yahwe, pa rubembe uro akita. Wryo urubembu uro akita rukererwa. ²³Nga mwaisa mu kyaroyero no kubyara imitundu yonse iya miti ku kuba ikiryo, eryo mukarengye ikisabo kya kiko ikyareshiwa ku kurya. Ikiryo kikareshiwe kuri mwe imyaka itatu. Kikariwa. ²⁴Rero mu mwaka wa kurenga ine ifisabo fyonse fikaba ifya mushiro, ikya musango wa ku tasha kuri Yahwe. ²⁵Mu wakurenga fisano mukarye ikisabo, pakuba na ukurorera ukutira ati kitwaririshe. Ninebo Yahwe Resa obe. ²⁶Mwirya inama umuri umuropa. Wiipusha ku mipashi urwa fya kuntshi, na ukubomfya abanenu ukubomfya amaka ya mfimfi. ²⁷Wikabeya mu mbari ya mushishi yobe nangura ukubeya imyefu yobe iya mu mbari. ²⁸Tekwesha uukyeshasura imibiri yenu abafwa. Ninebo Yahwe nagura ukumwa inembo. Ninebo Yahwe. ²⁹Wikamurenga ukuba uwansonu umwana obe ku kumurenga ukuba kirende, nangura ururko rwingariwa ku burarerare na ikyaroyero kyaisuramo ubupondamishi. ³⁰Uresunga ama Sabata na ukukindika umwamushiro mwakikurwa kyandi. Ninebo Yahwe. ³¹Wiarukira kuri abo abaranda ku bafwa nangura ku mipashi. Mwibafwaya, epari bamikowesha. Ninebo Yahwe Resa obe. ³²Ureima ku kinso kya wa mfiri na ukukindika ukubapo kwa mukote. Uretina Resa obe. Ninebo Yahwe. ³³Nga umuntu umbi aikara muri mwe mu kyari kyenu, mwikamukita ikibi ikiri kyonse. ³⁴Umbi umbi uwaikara muri mwe akabe kuri mwe nga umwina Israeri ku kufyarwa uwaikara muri mwe, na ukumutemwa ifyo mwaitemwa, pakutira ati mwari abarebeshi mu kyaroyero kya Egypto. Ninebo Yahwe Resa obe. ³⁵Mwirabomfya ifipimo ifishaba bwino pakuipima ubutari, ukufina, nangura ubwingi. ³⁶Mukabomfye ifyakupiminako ifyaringa, ukufina ukwaringa, efa uwaringa, na hini uwaringa. Ninebo Yahwe Resa obe, uwamifumisha mu kyaroyero kya Egypto. ³⁷Ukareibukisha ifipope na mafunde yandi yonse, na ukuyakita. Ninebo Yahwe."

Chapter 20

¹Yahwe arandire ckuri Mose, asosere, ²"Randa ku bantu ab ku Israeri, 'Uri onse pa bantu ba ku Israeri, nangu mwisa uwikara mu Israeri uwapera umwana pa bana bakwe bonse kuri Mereki, aringirefye ukumwiaya, Abantu ba mukyaro bafwire ukumupora amabwe.³Nandibo nkamufutira ikinso kyandi kuri uyo muntu kabiri nkamupaturako ukufuma ku bantu bakwe pantu na pera umwana wakwe kuri Mereki, mukusebanya inkyende yandi iya mushiro na ukususha ishina ryandi irya mushiro. ⁴Nga kyakuti abantu bamu kyaro baisara amenso yabo kuri uyu ,muntu iryo apera[o umwana pa bana bakwe bonse kuri Mereki, nga kyakutira tabamwipewe, ⁵ryena nebo ne mwine nkafutira ikinso kyandi kuri o no mukowa wakwe. Kabiri nkamupaturako na uyo onse ukita bukirende mukufwaya ukwampama pamo na Mereki.⁶Umuntu uwi irosha kuri bo abaranda na bafwa, neryi kuri bo abaranda ne mipashi pakutira bakite bukirende na bo, nkamufutira ikinso kyandi uufuma kuri urya muntu; nkamupaturako ukufuma ku bantu bakwe. ⁷Eikyo kanshi isangurureni mwebene no kuba abashira, pantu nine Yahwe Resa wenu.⁸Mufwire ukusunga ifipope fyandi no kufikonka. Ninebo Yahwe ne umirenga ukuba nga bashira. ⁹Uyo onse utipwira wishi nangu nyina araingire ukumwipaya. Natipa wishi nangu nyina, kanshi wakirubo kabiri araingire ukufwa.¹⁰Umwaume uwakita ubukyende no mukashi wa mwaume umbi, emukira, uyo ,onse uwakita ubukyende no mukashi wa mwina muparamano wakwe- shikirende na nakirende bonse baringire ukwipaiwa. ¹¹Nga kyakutira umwaume arara no mukashi wakwa wishi, ninshi asebanya wishi. Bonse umwana umwaume no mukashi wakwa wishi baringire mukine ukwipaiwa. Umuropa wabo uri pari bo. ¹²Nga kyakutira umwaume asendama no mwana umwanakashi umupongoshi wakwe, bonse babiri baringire mukine ukwipaiwa. Nabakita ishiku. Bari nekirubo kabiri baringire ukufwa.¹³Nga kyakutira umwaume asendama no mwaume munankwe, ifyo basedama no mwanakashi, bonse babiri nabakita ikintu ikyamuseru. Baringire mukine ukwipaiwa. Bari ne kirubo kabiri baringire ukufwa. ¹⁴Nga kyakutira umwaume aupa umwanakashi na kabiri aupa nyina wa mukashi, iki bubifi. Baringire ukubokya, bonse umwaume na banakashi babiri, pakutira pekaba ububifi pakati kenu.¹⁵Nga kyakutira umwaume asendama ne nama, aringire mukine ukwipaiwa, eryo mufwire mwaipaya ne nama. ¹⁶Nga kyakutira umwanakashi aparamina inama irir yonse ukuti engasendama nayo, mufwire ukwipaya umwanakashi ne nama. Bonse mukine baringire ukwipaiwa. Bari ne kirubo babiri baringire ukufwa.¹⁷Nga kyakutira umwaume asendama na nkashi yakwe, umwana umwanakashi wakwa wishi nangu uwakwa nyina, no kubona umubiri wakwe, no mwanakashi abona umubiri wa mwaume, iki kintu musebanya. Baringire ukubapaturako ku finso fya bantu babo. Pantu na sendama na nkashi yakwe. Afwire asenda ikirubo kyakwe. ¹⁸Nga kyakutira umwaume asendama no mwanakashi iryo ari ku mweshi no kusendama nankwe, afimbura pa kamfukwemfukwe ka muropa wakwe, inturo ya muropa wakwe. Bonse umwaume no mwanakashi baringire ukubapaturako ku bantu babo.¹⁹Tauringire ukusendama na nkashi ya kwa noko, nagura nkashi yakwa wiso, pantu kuti wareta umusebanya ku wa murupwa robe. Uringire ukuisendera ikibi kyobe. ²⁰Nga kyakutira umwaume asendama na nyina senge, ninshi asarusha narume. Bakaperwa umurandu pa rubembu rwabo, kabiri bakafwa ukwabura abana. ²¹Nga kyakutira umwaume aupa ukashi wakwa munina iryo munina akiri uwa nweo, ikyo kintu kyamusebanya. Ninshi asarusha munina, kabiri ndiri no kufumyapo pa bana babo kyonse ikipe ikyo bapya ukufuma ku bafyashi babo.²²Muringire kanshi ukusunga amafunde yandi yonse ne fipope fyandi; muringire ukuyomfwira pakutira ikyaroy ikyo nkamitwaramo ukwikaramo kikamiruka. ²³Mwikendera mu ntambi sha kyaro ikyo nkafumyamo pari mwe, pantu barikitira ifi fintu fyonse, nandi naribapata. ²⁴Natire kuri mwe. "Mukapya ikyaroy kyabo; nkakipera kuri mwe ukuba ikyenu, ikyaroy ikyaisuramo umukaka no buki. Nine Yahwe Resa wenu, uwamipatwireko ukufuma ku bantu bambi. ²⁵Muringire kanshi ukupusanya pakati ka nama isha busaka ne shafiko, na pakati ka fyuni ifyakowera ne fya busaka, Tamuringire ukuisarura mwebene ne nama ishakowera nangura ifyuni nangura ne kya mweo kyonse kirya ikikuraika pa mushiri, ikyo napatura kuri mwe nga ikyakowera.²⁶uringire ukuba aba mushiro, pantu nebo, Yahwe, ndiri wa mushiro, kabiri narimipaturako ukufuma ku bbantu bambi, pantu muri bandi.²⁷Umwaume nangu umwanakashi uranda ku wafwa nangu uranda ku mipashi aringire ukwipaiwa. Abantu baringire ukumupora amabwe. Bari ne kirubo kabiri bafwire no kufwa."

Chapter 21

¹Yahwe arandire kuri Mose: "Randa kuri bashimapepo, abana bakwa Aroni abaume, no kutira kuri bo, "Takuri nangu umo pari nwe uwakuikowesha kurya abo abafwa mu bantu bakwe, ²kanofye barupwa rwakwe abamupei-banyina, bawishi, umwana wakwe umwaume, umwana wakwe umwanakashi, ndume shakwe, ³nangu nkashi yakwe na kisungu uwashintirira pari ye, pantu takwata umurume- pamurandu wakweba kuti aikowesha.⁴Rero tafwire aikowesha pa urandu wabarupwa bakwe bambi no kurenga aikowesha. ⁵Bashimapepo berabeya ku mutwe nangu ukubeya pa mpera ya myefu, nangufye kuikoma mu mibiri yabo. ⁶Bafwire ukuba abashira kuri Resa wabo kabiri berasebanya ishina ryakwa Resa wabo, pa murandu wakuti bashimapepo abpera ifyakurya fyakwa Yahwe ifya bupe, umukate wa kwa Resa wabo. Eikyo bashimapepo bafwire ukuba abashira.⁷Tabafwire ukupa umwanakashi uuri onse kirinde kabiri uwakowera, kbiri tabafwire ukupa umwanakashi uyo bareka ku murume wakwe, pantu baripaturwako ukuba abakwa Resa wabo. ⁸Ukamupaturako, ikyo eupera umukate kuri Resa obe. Afwire aba uwa mushiro kuri weba, pamurandu wakuti nebo, Yahwe uwakurenga ukuba uwa mushiro, ndi wa mushiro. ⁹Umwana umwanakashi uuri onse uwakwashimapepo uwaikowesha pakuba kirende asebanya wishi. Afwire ukokyewa. ¹⁰Uri nga shimapepo mukaramba pari bamunyina, uyo eo pa mutwe papongorwerwa amfuta yabusubo, kabiri uwarashikwa ku kufwara ifyakinidama ifya bushimapepo mukaramba, erarekeresha ifyakufwara fyakwe. ¹¹Tafwire ukuya ukuri umuntu wafwa no kikowesha, nangu kyaba wishi nangu banyina. ¹²Shimapepo mukaramba tafwire ukufuma pa nkyende ya mushiro iya mwi tenti ryakwa Resa nangu ukukowesha inkyende ya mushiro ya kwa Resa wakwe, pa murandu wakuti arirashikwa nga shimapepo mukaramba pa urandu na mafuta yabusubo aya kwa Resa wakwe. Ninebo Yahwe. ¹³Shimapepo mukaramba afwire ukupa nakisungu ngo mukashi wakwe. ¹⁴Tafwire ukupa mukamfwirwa, umwanakashi bareka, nangu umwanakashi kirende. Takope abanashi bamusango uyu. kuti aupafye na kisungu ukufuma ku bantu bakwe. ¹⁵Eikyo takakoweshe ababa pakati ka bantu bakwe, pantu nine Yahwe, uumurenga uwashira."¹⁶Yahwe arandire kuri Mose, ukuti, ¹⁷"Sosa kuri Aroni no kumweba, 'Onse uyo uwamurupwa robe mukon shabo shonse arikwata umubiri uushapwiririka, tafwire ukuya smukupera ikyakurya kuri Resa wakwe. ¹⁸Umuntu uuri onse uukwete umubiri uushapwiririka tafwire ukuparama kuri Yahwe, nge mpofu nangu umuntu uushenda, uyo uwaonaika umubiri nangu uwaremana, ¹⁹umuntu uwafunika ukuboko nangu urukasa, ²⁰umuntu uwang'ongo nangu uwaondesha ukukira mukipimo nangu umwipi, nangu umuntu uushibona bwino, nangu uukwete uburwere, ifironda, impera, nangu mutungwi. ²¹Takuri umuntu pakati ka ruko rwakwa Aroni shimapepo uwarekana uwingesa mupepi ukubombo murimo wafyabupe uukita no murimo kuri Yahwe. Pantu uyo muntu ariremana; tafwire ukwisa mupepi ukutura umukate wakwa Resa wakwe. ²²Kuti aya ifyakurya fyakwa Resa wakwe, nangu fimo ifya shirisha eryo nafimbi ifyashirafye. Rero, tafwire ukwingira mukati ka kipembi nangu ukwisa parama ku kipairo, pa murandu wa kuti ariremana, ²³pakuti takowesehse inkyende yandi iya mushiro, pantu nine Yahwe, uubarenga ukuba abashira."²⁴Mose asosere aya mashiwi kuri Aroni, ku bana bakwe abaume, na kubana bonse aba mu Israeri.

Chapter 22

¹Yahwe arandire kuri Mose, ukuti, ²"Randa kuri Aroni na kubana baume bakwe, bebe bataruke kufintu ifymushiro fya bantu ba mu Israeri. Mufyo barempatwirako. Tafwire asarura ishina ryandi irya mushiro. Nine Yahwe. ³Randa kuri bena, 'Nga kyakuti uuri onse mu nko shabo shonse- aparama kufintu fya mushiro ifyi abana ba Israeri barempatwira kuri nebo ne Yahwe eryo ari ikowesha, uyo muntu afwire appaturwako ku kinso kyandi: Nine Yahwe. ⁴Tapari mu nko ya kwa Aroni uwakwata uburema uburwere bwa ku nkanda, nangu ukuraswapo fimo ukufuma mu mubiri, engaryako kyonse ikye rambo ikya pangirwa kuri Yahwe kanofye nga taikowesha. Uyo onse uwaikata ikiri kyonse ikya kowera ukupitira mu kukumyanya ne fyafwa, nangu ukukumyanya no muntu uo kunshi kurefuma fimo, ⁵nangu uuri onse uwaikata inama ishiikura ninshi akowera, nangura umuntu onse uwingamukowesha, umusango uuri onse kingaberamo ikyakukukowesha- ⁶eryo bashimapepo uyo onse uwaikata ikiri kyonse ikyaikkowesha akesa uwakowera ukufika ikyunguro. Tafwire ukurya ikintu ikiri kyonse kya mwashira, kano nga asamba umubiri wakwe mu menshi. ⁷Eryo akasuba kawa, eryo akasanguruka. Panuma ya kasuba kuwa kuti aryako ku fintu fya mushiro, pamurandu wakuti efyakurya fyabo. ⁸Tafwire ukurya ikya fwira rimo nangu ikyo baipaya ku nama mpanga, pari ikyo kuti ayonaura umwine. Ninebo Yahwe. ⁹Bashimapepo bafwire ukukonka amakambisho yandi, nangu bareba abamurandu ku membu kabiri no kufwa pa kukansarura. Ninebo Yahwe uuberenga aba bashira. ¹⁰Takuri nangu umo shimapepo wa murupwa, ukubikirako nabeni bakwa shimapepo nangura umubomfi wakwe, engaryako ikiri kyonse ikya mushiro. ¹¹Nomba nga kyakuti shimapepo ashita umusha mu ndarama shakwe, uyo musha kuti aryako ku fintu fya patwirako Resa. Barupwa bakwa shimapepo na basha bafyarirwa mu ng'anda yakwe, nabo bene kuti baryako kuri ena ifyo fintu. ¹²Kabiri nga kyakuti umwana mwanakashi wakwa shimapepo nga aupwa ku uushiri teshimapepo, tafwire ukuryako ku fyamushiro firesanshiwa ku misanguro. ¹³Rero umwana mwanakashi wakwa shimapepo nga nimukamfwirwa nangu barimureka, kabiri nhga kyakuti takwaba umwana, kabiri nga kyakuti abwerera mukwikara mu ng'anda ya bawishi muri bumusepera bwakwe, kuti aryako ku fyakurya fya bawishi. Rero atkuri nangu umo uushiri wamurupwa rwa kwa shimapepo engaryako ku fyakurya fya kwa shimapepo. ¹⁴Nga kyakuti umuntu aya ifyakurya fya mushiro ukwabura ukwishiba, afwire afuta shimapepo; afwire arundapo ikya parifisano fya kiko kabiri no kubwesha kuri shimapepo. ¹⁵Abantu bakwa Israeri tabafwire basarurwa pafintu fya mushiro baresangwira pa muru kabiri ifreimininako kuri Yahwe, ¹⁶no kurenga abene ukusenda imemba isho ishirebarenga abene ukuba abamurandu ukurya ifyakurya fyamushiro, epo nine Yahwe uubapanga abamushiro. ¹⁷"Yahwe arandire kuri Mose, atire, ¹⁸"Randa kuri Aroni na bana bakwe abaume, kabiri ku bana ba Israeri bonse. Urande kuri bena, 'Uuri onse umwina Israeri, nangura umweni uwikara mu bena Israeri, iryo atura irambo- nangura kiri mukufikirisha pa mirapo, nangu umusanguro wakuitemenwafye, nangu bapera kuri Yahwe umusanguro wa kokya, ¹⁹nga kyakuti kuti kyasuminishiwa, bafwire ukupera inama iirume iyabura akarema ku ng'ombe, impanga, nangu imbushi. ²⁰Rfero tafwire wapera ikiri kyonse ikikwete uburema. Nshakakisumine ku rubari robe. ²¹Uyo onse uwapera irambo iryakwampama ukufuma ku mukuni wa ng'ombe nangu ku mukuni wa mpanga kuri Yahwe pkufikirisha umurapo nangura umusanguro wakuitemenwa, ifwire yaba iabura uburema. Tamufwire mwaba akarema mu nama. ²²Taufwire ukupera inama iyapofura, nangu iyafunika, nangu iyakwenekwa, iyakwata insundu, nangu ifironda. Taufwire wapera ifi kuri Yahwe nge kye rambo pa muriro wapakipairo. ²³Ufwire wapera ikyamusanguro wakuitemenwa ing'ombe iirume nangu impanga iyaonaika nangu akanono, rero umusanguro waba ngo uyo tawakasuminishiwa ukuba uwamurapo. ²⁴Tekkwesha ukupera inama iri yonse kuri Yahwe iya kyena, iyashonaurwa, iyaturika, iyatungurwa. Tekkwesha ukukikita mu musumba wenu. ²⁵Tamuringire ukupera umukate kuri Yahwe ukufuma kuri bamwisa. Isho inama isharemana kabiri ishishapwiririka, tashakapokerwe kuri nebo. ²⁶"Yahwe arandire kuri Mose no kusosa, ²⁷"Iryo akana ka mpanga nangu imbushi iyafyarwa, kifwire ukusangwa kuri nyina panshiku kine rubari. Eryo pabushiku bwarenga kine konse konse, kikasuminishiwa nge rambo ryakupera ku kyamusanguro ikypangwa no muriro kuri Yahwe. ²⁸Tekkwesha ukwipaya ing'ombe nangura impanga no twana twashiko, fyonse pamo ubushiku bumo. ²⁹Eryo wapera irambo ryakutotera umusanguro kuri Yahwe, ufwire wapera irambo munshira iyasuminishiwa. ³⁰Kufwire ukurikiwa ubushiku bumo ikyo ekyaperwe rambo. Taufwire washapo nangu kamo pari ifi mpaka urukyero. Ninebo Yahwe. ³¹Eikyo ufwire ukusunga ifipope fyandi kabiri no kufisenda. Ninebo Yahwe. ³²Tamufwire ukukowesha ishina ryandi irya mushiro. Mfwire naishibikwa ngo wa mushiro ku bana ba Israeri. Ninebo Yahwe ukurenga waba uwa mushiro, ³³uwakufumishe mu kyarokya kya bena Egypto ukuba Resa wenu: Ninebo Yahwe."

Chapter 23

¹Yahwe arandire kuri Mose: ²"Randa ku bantu bakwa Israeri, no kusosa kuri bo, 'Tshi ninshiku nkuru shakwa Yahwe, ishasokntwa mukuronganina kwa mushiro; ninshiku nkuru shandi.³Kuti mwabomba munshiku mutanda, rero ubushiku bwarenga kine rubari bwena bushiku bwe Sabata ubwakutusha, ubushiku bwakurugana kwa mushiro munkyende shonse umo mwikara.⁴Ishi ni nshiku nkuru ishasontwa isha kwa Yahwe, ishakurongana kwa mushiro, isho muringire ukurabira panshita ishasontwa: ⁵Mu mweshi wakubarirapo, pabushiku bwarenga ikumi rimo na kine uwa mweshi akasuba nga kawa, kyakukirira kya kwa Yahwe. ⁶Pabushiku bwarenga ikumi rimo na fisano mu mweshi umo wine kusefya kwa mukate ushatutumuka kuri Yahwe. Pantu inshiku kine rubari mufwire ukurya umukate ushatutumuka.⁷Pabusiku bwantashi mukakwata ukuringa bonse; tamwakakite umurimo wenu uri onse. ⁸Mukareta irambo ryafyakurya kuri Yahwe panshiku kine rubari. Ubushiku bwarenga kine rubari bwakukorongana bwabikrwa kuri Yahwe, kabiri muri ubu bushiku tamufwire ukubombamo umurimo wenu uri onse."⁹Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ¹⁰"Randa ku bantu ba mu Israeri no kusosa kuri bo, 'Ikryo mukesa mu mpanga iyo ndemipera, neryo mukasombora ifyabusomboshi, eryo mukarete umupo wa pa kyapantanshi kuri shimapapo. ¹¹Akemya umupo wa firimwa kuri Yahwe no kukiranga kuri ye, pakweba ati kyapokererwa pari mwe. Iki ni panuma ye Sabata iryo shimapapo akemya no kukiranga kuri nebo.¹²Pabusuhiku iryo mukwemya umupo wa kyabusomboshi no kukiranga kuri nebo, mufwire ukupera irambo umwana wa mpanga umurume uwa mwaka umo uwabura akarema nge rambo kuri Yahwe. ¹³Mufwire ukutura pamo pene no muturo wa kyabunga bwa ngano ubwapererwa bwino ubwa twapekumi tubiri twa kukipimo kya efa, kabiri ubwasanshiwamo na mafuta ya miorife, umuturo we rambo rya kyakokya ikya kyena kisuma ikyakusekesha Yahwe. kabiri umuturo wa kya kunwa ufwire ukuba ikipimo kyapakati kyakitika wa hini wa mwangashi. ¹⁴Tekyakwesha ukurya umukate uuri onse, nangura inganu ishasarurwa nangu ishapyo, mpaka pari burya bwine bushiku mukareta uu muturo kuri Resa wenu. Iri rifunde rya muyayaya iriri nokukonkwa umukonkanina inkuro, uko konse mukekara.¹⁵Ukutendekafye pa bushiku bwe Sabata nga bwapita, ubushiku mwaretere no kutura umwanshi wa nganu ngo muturo wa kya kutambika, mufwire ukupenda imirungu itunturu kine rubari. ¹⁶Kabiri mukapende inshiku amakumi yasano ukufika pa bushiku bwakonkapo panuma ye Sabata ryarenga kine rubari, eryo nomba murete umuturo wa kyabunga bupya kuri Yahwe.¹⁷Mufwire ukufumya mu mayanda yenu umukate ubiri iyapangirwa no bujunga bwa nganu ubwapereka bwino ubwapangirwa ku twapekumi tubiri utwakukipimo kya efa, kabiri umwaba intutumushi. Uyu emuturo wakutambika uwafisabo fya ntanshi kuri Yahwe. ¹⁸Muri no kutura umukate impanga ishirume kine rubari ishiri na umwaka umo ishabura akarema ne kiponti kya basukusuku babiri ifi fyonse firi no kuba umuturo we rambo rya kokya kuri Yahwe pamo pene no muturo wabo uwakyabunga no wakyakunwa umuturo wa kyakokya uwakyena kisuma ikisekesha Yahwe.¹⁹Kabiri muri nokutura sawe umo ngo muturo wa kwererwa pabufi, no twana twa mpanga tubiri utwa mwaka umo ngo muturo wakwampana. ²⁰Shimapapo ari no kutambika utwana twampanga tubiri kuri Yahwe, pamo pene no mukate wa fitwaro fyantanshi ngo muturo wakutambika ifi fyonse muturo wa mshiro kuri Yahwe uwa kwa shimapapo. ²¹Pari burya bwine bushiku muri no kubirisha ukuringana kwa zmushiro kabiri takuri na kubombamo umurimo ya kira bushiku. Iri rifunde rya muyayaya riri no kukonkwa umukonkanina inkuro, uko konse mwaikara. ²²Iryo ryonse mwarasombora ifiryo mu mabara yenu, tekyakwesha ukusombora ukufika nu mupera ya mabara yenu nangufye ukusorosota tonse mubusomboshi bwenu mukareshamo ifyakuba ifisabo fyabaranda na bena fyaro. Ninebo Yahwe Resa wenu."²³Yahwe aebere Mose, asosere, ²⁴"Eba abena Israeri no kusosa, pa bushiku bwantashi bwakutendeka umweshi uwarenga kne rubari mufwire ukurarishamo amapenga yari no kurarira pa kusefya. ²⁵Tekyakwesha ukurabomba imirimo ya kirabushiku kno ukutura irambo rya kyakokya kuri Yahwe."²⁶Kabiri Yahwe arandire kuri Mose, asosere, ²⁷"Ubushiku bwarenga ikumi rimo mu mweshi kine rubari ebushiku bwakufufuta kubufi. Muringire ukukwata ukurongana no kuikanya, muture irambo rya kyakokya kuri Yahwe.²⁸Tamuringire kubombamo umurimo pari burya bushiku bwakyakukirira, pakupanga ikyakukirira mwebene kuri Yahwe Resa wenu. ²⁹Umuntu onse uushiikyefyeshe pari burya bushiku afwiere ukupurwako ku bantu bakwe.³⁰Uyo onse uwabomba umurimo pari ubu bushiku, Nebo, Yahwe, nkamonaaura ukufuma pa bantu bakwe. ³¹Tamuringire ukubombamo umurimo uri onse muri burya bushiku. Iri rifunde rya muyayaya ku nkuro shonse munkyende monse umo mwikara. ³²Ubu bushiku bukaba Isabata rya kutushamo, eryo mufwire mwaikyefya mu bushiku bwarenga pabura mukyunguro. Ukufuma ikyunguro ukufika ikyunguro mufwiere ukusunga Isabata."³³Yahwe aranzdire kuri Mose, asosere, ³⁴"Randa ku bena Israeri, sosa, 'abushiku bwarenga ikumi rimo na fisano mu mweshi warenga kine rubari ukuba wakyakokya kyafya mayanda kuri Yahwe. Kikapwa inshiku kine rubari.³⁵Pabushiku bwakubarirapo kufwire kwaba ukukorongana kwa mushiro. Tamufwire ukubombamo umurimo uri onse. ³⁶Pantu inshiku kine rubari mufwire ukupera irambo ryapangwa no

muriro kuri Yahwe. Pabushiku bwarega ikumi rimo na kine konse konse kukorongana kwa mushiro, eryo mufwire ukupanga irambo rya muriro kuri Yahwe. Uku ekukorongana, eryo tamufwire ukubombamo umurimo uri onse.³⁷ Kanshi enshiku nkuru isho Yahwe asonta, isho muringire ukubira ngo kurongana kwa mushiro pakurongana murereta kuri Yahwe imituro yakokya, amarambo yakokya, imituro ya kya bunga, amarambao ne fya kunwa nge mituro ifwaikwa kira bushiku.³⁸ Ishi nshiku nkuru shakuurundafye pe Sabata rya kwa Yahwe na umuturo wenu, na pari kyonse ikyp mwaraya, pamo pene no muntu wa kuitemwa uo mutura kuri Yahwe.³⁹ Ukukonka na pabushiku bwekumi rimo na shisano, mumweshi wa kine rubari, panuma ya kusombora ifiryo mu mabara, muresefya iyi nshiku nkuru ya kwa Yahwe panshiku kine rubari ubushiku bwakubarirapo, bushiku bwakutusha, kabiri ubushiku bwa kine konse konse nabo bwine bushiku bwakutushamo.⁴⁰ Pabushiku bwakubarirapo mukaresaba ifitwaro ifya wamisha kufimuti. Mukareteta utunkindu amabura ya miti iyakufumba ne misambo ya miti yakumumana no kurasansamuka pa kinso kya kwa Yahwe Resa wenu panshiku kine rubari.⁴¹ Mukaresefya iki nge nshku nkuru kuri Yahwe panshiku kine rubari kir mwaka. Iri rifunde rya muyayaya iriri no kukonkwa umukakonkanina inkuro. Eikyo muresefya mu mweshi wa kine rubari, inshiku shonse umo mwikara.⁴² Kabiri muri no kuraikara munsakwe panshiku kine rubari. Abena Israeri bonse bari no kwikara munsakwe,⁴³ epakuti abana benu abakaramukonkapo bakeshibe ukuti ninebo naregere abena Israeri ukwikara munsakwe, iryo nabafumishe mu kyaroy kya Egypto. Ninebo Resa wenu."⁴⁴ Kanshi efyo Mose aebere abena Israeri panshiku nkuru shasontwa isha kwa Yahwe.

Chapter 24

¹Yahwe arandire kuri Mose, atire, ²"Konkomesha abantu ba Israreyi ukuti barete amafuta aya nkonko ayo bengurura ku miorife aya kubomfya mu nyari, pakutira ururbuto rwingatwaririra ukubuta. ³Kunse ya kipembi icyari kuntanshi ya kipagano kya fiope mwi hema ryakukumaninamo, Arno afwire ukutwaririra ukufuma icyunguro ukufika mu rukyero, ukusunga inyari kuibika kuri Yahwe. Iki kikaba ikipangano kyakubererera mu nkuro sha bantu bobere. ⁴Bashimapepo bakaramba bafwire ryonse ukusunga inyari pantanshi yakwa Yahwe, inyari pa kyakutekapo icyaropororwa ikya goride. ⁵Ufwire ukusenda ubunga bwa ng'anu ibwaperekwa bwino eryo no kupanga imikate ukarebomfya utwapekumi tubiri ku kipimo ka efa utwa bunga. ⁶Nomba mufwire kuibika mu mitande ibiri, mutanda mu mitande, pe teburo ryaropororwa irya goride ku kinso yakwa Yahwe. ⁷Ufwire ukubika urubani mu mbari ya mutande wa mikate nga ikiminishi mkyamba musanguro. Uru rubani bukokerwa Yahwe. ⁸Kira bushiku bwe Sabata shimapepo mukaramba afwire ryonse ukubika umukate pantanshi yakwa Yahwe ukwimininako abantu ba Israeri, nga ikirangiriro kya kipope kya muyayaya. ⁹Uyu musango ukaba wakwa Aroni na bana bakwe abaume, eryo bari no kuya munkyende ya mushiro, kyaniko ukufuma ku misanguro kuri Yahwe ifyapangwa ku muriro." ¹⁰Nomba kyarikitike ukuti umwana mwaume uwa mwanakashi uwa ku Israeri, uyo wishu ari uwa ku Egypto, aire pakati ka bantu ba Israeri. Uyu umwana mwaume uwa mwanakashi uwa ku Israeri uwaire pakati ka mwina Israeri umwaume munkambi. ¹¹Umwana mwaume wa mwanakashi wa ku Israeri uwapondere ishina ryakwa Yahwe eryo no kutipa Resa, eryo abantu bamutwere kuri Mose. Ishina ryakwa nyina ari i Sheromith, umwana mwanakashi wakwa Dibri, ku mutundu wakwa Dani. ¹²Eryo bamubikire mukifungo mpaka Yahwe umwine akapingure ukufwaya kwakwe kuri bo. ¹³Nomba Yahwe arandirde kuri Mose, atire, ¹⁴"Sendeni umwaume utipire Resa kunse ya nsakwe. Bonse abamumfwire bafwire ukwimya amaboko pa mutwe wakwe, eryo nomba urukuta ronse rumutobe amabwe. ¹⁵Mufwire ukurondorwera abena Isareri no kutira uyo onse utipa Resa wakwe afwire ukuimisha umurandu wakwe. ¹⁶Uyo onse urepontera ishina ryakwa Yahwe afwire ukwipaiwa. Ifroganino fyonse fufwire ukumurasa amabwe, ukuti aba nimwisa nagura uri onse paontera ishina ryakwa Yahwe afwire ukwipaiwa. ¹⁷Umuntu uri onse nga ayipaya umuntu munankwe afwire ukwipaiwa. ¹⁸Umuntu uri onse nga aipaya ikinama kyanamankwe, afwie ukubwisha, umweo pa mweo. ¹⁹Uri onse nga akyena umwana muparamano, afwire ukukitwa kuri ye ngefyo akitire umwinamuparamano. ²⁰Nga akontora ifupa, nankwe ku mukontora, irinso pa rinso, amenso pa meno. Nga efyo arengerwe ukukyenwa ku munankwe, kikitwe ku munankwe. ²¹Uri onse uwaipaya ikinama afwire ukubwisha, eryo uri onse uwaipaya umuntu afwire ukwipaiwa. ²²Mufwire mukwata ifunde rimo rine na ba mwisa eryo na bana ba Israeri, epo ninebo Yahwe Resa wenu." ²³Eryo Mose arandire ku bantu ba Israeri, eryo na bantu bafumisha umwaume panse ya nkambi, uyo uwatipire Resa. Amurashire amabwe. Abantu ba Israeri barifumishapo icyakongomeshe Yahwe kuri Mose.

Chapter 25

¹Yahwe arandire kuri Mose pa rupiri rwa Sinai, asosere, ²"Randa ku bantu bakwa Israeri no kusosa kuri bo, 'Iryo mwaisa mu kyarwo ikyo ndemipera, erylwo ikyarwo kikapangwe ukusunga Isabata kuri Yahwe.³Mukarerima mukirime kyenu pa myaka mutanda, pa myaka mutanda muringire ukutungwira no kuroborora ifitwaro. ⁴Rero mu mwaka wa kine rubari ukarebuka Isabata ryakutushamo irya kyarwo, Isabata rya kwa Yahwe kikirimwa ikirime kwenu nangu ukutungwira imyangashi.⁵Wikasombora ifya mabuka kabiri wikasombora ifya myangashi, ifyamenamufya shatungwirwa. Uyu ukaba mwaka wakutusha uwakyaro. ⁶Fyonse ifyamenamufya mu mpanga isharimwamo mu mwaka we Sabata efikaba ifyakurya fyobe. Webw, ababomfi bobe abawe na banakashi, ababomfi bobe abamaripiro na beni abo mwikara nabo bakasombora ifyakurya, ⁷ne fitekwa kumo ne nama sha mpanga fikarye ftwaro fyonse ifikafuma mu mpanga.⁸Urependa amasabata kine rubari aya mwaka, emukutira, bakine rubari imiku imyaka kine rubari pakuti kube amasabata ya myaka kine rubari, ukusankanya imyaka amakumi yane na pabura. ⁹Eryo ukarisha mukukosha ipenga konse konse pa bushiku bwawanga ikumi mu mweshi wawanga kine rubari. Mu bushiku bwa kyakukonsorwera mukarisha ipenga rikomfwike mu kyarwo kyenu kyonse.¹⁰Mukapatwire umwaka wawanga amakumi yasano kuri Yahwe no kubira ukurubura mu mpanga monse na kubekashi bonse. Kikaba mwaka wa kusefya imyaka amakumi yasano kuri mwe, umu iifipe na basha baringire ukubwerera ku ndupwa shabo.¹¹Umwaka wawanga amakumi yasano mwaka wakusefya kuri mwebw. Mwiakrima nangu ukusombora. Mmuryefye ifyaimenena fine, no kusombora imyangashi iyamenamufya mu mwangashi iyo bashatungwira. ¹²Pantu mwaka wakusefya, ukuba uwashira kuri mwebw. Mukarerya ifyakibweshamufya ifyaimenena, mwibara.¹³Muri uyu mwaka wakusefya umuntu onse akabwerere ku kipe kyakwe. Mmuri uyu mwaka wakusefya. ¹⁴Nga washita impanga ku mwinamuparamano, ntontonkanya pa mpendwa ya mwaka ne fisabo ukasomboramo ukufika na ku mwaka wakusefya ukakonkapo.¹⁵Nga washita impanga ku mwinamuparamano, tontonkanya pa mpendwa ya myaka ne fisabo fingsomborwamo ukufika pa mwaka wakusefya ukakonkapo. No munobe uuresitisha naye atontonkanye fimo fine. ¹⁶Ukufura kwa myaka ukufika ku kusefya ukakonkapo ukurenga umutengo wa mpanga ukukurirako no bunono bwa mpendwa ya myaka ukufika ku kusefya ukakonkapo ukukufya umutengo wa mpanga. Pantu ukufura kwakibweshamufya kya mpanga ku mwine wa mpanga umupya. Fyaringana ne myaka iripo ukufika pa kusefya mwikebishanya nangu ukubifyanya; rero, kindikeni Resa wenu pantu nine Yahwe Resa wenu. ¹⁷Mwirai bwa nangu ukufufya abanenu; mufwire murekindika Resa wenu, kabiri nine Yahwe Resa wenu.¹⁸Eikyo murebera ukukufya kwandi, muresunga amafunde yandi, no kuyasenda. Eikyo mukokara mu kyarwo mukingo. ¹⁹Ikyaro kikakwata ifyabwomboshi, Mukararya firyafine ifimuringire na bukingo.²⁰Mukaranda, "Finshi tukarya mu mwaka wawanga kine rubari? Roresha, mwikabyara nangu ukusombora. ²¹Nkafumfuma iiparo ukwisa pari mwe mu mwaka wawanga mutanda, no bwomboshi bukaba ubusuma ubwakuringana na pa myaka itatu. ²²Mukesa byarika mu mwaka wawanga kine konse konse no kukonkanyapo ukurya ifya mu bwomboshi bwa mwaka wakonkapo ne fya ku butara. Ukufika na ku bwombosh bwa mwaka wawanga pabura, mu karera ifyakufuma mu fyakusungira mu myaka yafumako.²³Impanga mwishitisha ku wingaba umwine mu bererera, pantu ni mpanga. Muri beni kabiri abekashi abashiri bakubererera mu mpanga yandi. ²⁴Pa mpanga yonse mwakwata pari nokuba insambu yakuti; barerubura impanga uko baishitire. ²⁵Umwina Israeri munobe aba umupina na pari uyo murandu ashitisha ifipe fyakwe fimo, barupwa bakwe aba mupepi bekese o kwisa mukombwera ifipe ifyo ashitishe kuri webw.²⁶Nga uyu muntu takwete ba rupwa ba ku mukombwera, iryo abona ifyakurubwiramo, ²⁷kanshi kuti apenda imyaka ukufuma apo impanga yashitirwepo endarama engapera uo ashitisheko. Na kabiri ero ingaba ikipe kyakwe. ²⁸Nomba nga tekuti akumanishe ukukombora impanga parwakwe, ninshi impanga ikaberera ukuba ku mwine washitire mpaka no mwaka wansansa. Pa mwaka wansansa, impanga ikabwewera ku muntu washitishe, no mwine wamukishinka.²⁹Nga umuntu ashitisha ing'anda iyo ekaramo mu musumba, iryo engakombora ribe umwaka taurapwa apo ashitishisha. Kabiri umwaka nga taikumene na kwata insambu shakukombora. ³⁰Nga kyakuti ing'anda taikumwere pa mwaka utunturu, ninshi iyo ng'anda yakwikaramo iya mu musumba ikasanguka ikipe kyakubererera ku washitire na bana bakwe. Tekuti abweweshamo mu mwaka wansansa. ³¹Nomba ing'anda ya mu mushi iishakwata iringa kunse ikapenderwa pe bara rya mpanga. Kuti bakombora, no kuibwewesha mu mwaka wansansa. ³²Kanshi, ing'anda sha bena Rebi mu misumba yabo kuti bakombora pa nshita iri yonse.³³Umwina Rebi umu nga takumwere ing'anda ashitishe, kanshi iyo ng'anda iyo bashitishe, umusumba umu yaba bafwire baibwewesha mu mwaka wansansa, kabiri amayanda ya mu misumba ya bena Rebi fipe fyabo ifya mu bantu baku Israeri. ³⁴Rero amabara ayashinguruka ku misumaba yabo tekuti bashitishe pantu fipe fya kubererera fya bena Rebi.³⁵Nga kyyakutira uyo mwafuma ne ya ku kyarwo kimo asanguka umupina, ikyakuti takumanishe ukusungamwine, ryena iringire ukumwafwako ngefyo wingafwa umwine nangu uuri

onse uwikara ukutana kuri webu. ³⁶Wimupingura ifyakurandapo nangu ukweshya ukupanga ubukumu kuri ye munshira iiri yonse, rero kindikeni Resa pakutira wenu umwaume atwarire ukwikara nobe. ³⁷Wimupera indarama shakurundapo nangu ukumupingura ishakurundapo nangu ukumushitisha ifyakurya fyonse ngo mwakusangira ubukumu. ³⁸Nine Yahwe Resa obe, uwakufumishe mu kyar kya Egypto, pakumipera ikyar kya Kenani, na pakuti mbe Resa wenu. ³⁹Nga uwa ku kyar kimo kine nobe asnguka umupina no kuishitisha umwine kuri webu, wimureka arebomba ngo musha. ⁴⁰Mupange ngo mubomfi obe uwamaripiro, Akabe ngo ushireikaririra pamo nobe. Akarakubombera ukufika na ku mwaka wansansa. ⁴¹Eryo akaya ukufuma kuri webu, ena pamo na bana bobbe, akabwekeramo ku rupwa rwakwe na ku fyuma fyakwa wishu. ⁴²Kabiri babomfi bandi abo nafumishe mu kyar kya Egypto. Tabakabashite nga basha. ⁴³Mwikaba intungurushii sha bunkarwe pari bo, nomba urekindika Resa obe. ⁴⁴Ku basha benu abaume na banakashi, abo mwasenda ku fyaro fyamushinguruka, eko mufwire ukufumya abasha. ⁴⁵Ukashita abasha bobbe ukufuma ku beni abo mwikara nabo, ukutira, ukufuma mu ndupwa shabo abo muri nabo, abana abafyarirwe mu kyar kyobe. Bakasanguka ifipe fyobe. ⁴⁶Ebo mukashire ubupyani bwa bana bobbe aba kunkonka pari we ukubamona nge fipe, no kubakita abasha ku mweo, rero mwikateka ba wenu aba mu bena Israeri muruku buruku. ⁴⁷Nga umweni nangu umuntu uwaisafye mukarafye panono nabo aba uwafyuma, na umo uwa mu bena Israeri banobe aba umupina no kuishitisha umwine kuri uyo mweni, naangu ku muntu uri onse mu rupwa urweni, ⁴⁸panuma umwina Israeri munobe amushita ku mushitirafye. Umo muri ba rupw rwakwe bamukombore. ⁴⁹Kuti baba ni narume ba uyo muntu nangu umufyara wakwe, ewinga mukombora, nangu umbi uuparamineko mu rupwa. Nangu, nga nakwata ifirefwaikwa kuti airubura umwine. ⁵⁰Bakaranshanya no muntu wa mushitire; bakapeanda imyaka ukufuma pa mwaka amushitiremo pa kipimo kyakwe ukufika na pa mwaka wansansa. Umutengo wakuikombora ku ringa na ku ndarama basonkera ababomfi, ne mpendwa ya myaka iyo akakonkeshapo ukubombera uwamushitire. ⁵¹Nga kuri imyaka iingi ukufika ku mwaka wansansa, akamubwesha ukuringana pa mutengo wakuikombwera uwakipendokya ndarama ukuringana ne mpendwa ya iyo myaka. ⁵²Nga kurifye imyaka iinono ukufika mu mwaka wansansa, barashanye no wa mushita pa kuranga impendwa ya myaka iishereko ku kufika ku mwaka wansansa, akaripira ukuringana ne mpendwa ya myaka pa kuikombora. ⁵³Baremubomfya ngo wa maripiro uwaingira pa mwaka. Ureshininkisha ukutira tabaremusunga buruku buruku. ⁵⁴Nga tarubwirwe muri uyu musango, ninshi akarikubomba ukufika na ku mwaka wansansa, ena pamo na bana bakwe. ⁵⁵Kuri nebo abantu baku Israeri babomfi. Babomfi bandi abo nafumishe mu Egypto. Ninebo Yahwe Resa wenu."

Chapter 26

¹"Wirakita turubi, kabiri taufwire ukwimwa ikyabaswa nagu amabwe ya nkyenshi ayashira, kabir taufwire ukubika ne kimo ikipope kya mabwe ya kubaswa mu kyaroyobe no kutukontamina, pantu nine Yahwe Resa wenu. ²Uresunga Isabata ryandi kabiri urekindika ifya mushiro fyandi. Nine Yahwe. ³Nga ureenda mu mafunde yandi kabiri uresunga ifipope fyandi no kufikonka, ⁴eryo nkakupere mfura pa ntanshi yaiko; ne kyaroy mukarimo kikatwara. Kabiri ifimuti fya mabara fikatwara ifisabo. ⁵Ukusombokora kwenu kukatwaririra na bushita ya kusombora, umwangashi, kabiri ukusombora umwangashi kukatwaririra na kunshita ya kubyara. Mukarya umukate ukufikapo kabiri mukekara umutende uko mukapanga amayanda mu kyaroy. ⁶Nkapera umutende mu kyaroy; tawakabikwe panshi kukiri kyonse pakukurenga uwa mwesno. Nkafumya inama shabusanso mu kyaroy, kabir no rupanga tarwakapite mu kyaroy kyo. ⁷Ukatamfya abarwani bobbe, bakawa ku kinso kya rupanga robe. ⁸Mwebari basano mukatamfya umwanda, kabiri umwanda ukatamfya amakana ikumi; abarwani bobbe bakapona ku kinso kya rupanga robe. ⁹Nkakuroresha ikisuma kabiri nkakurenga ukufura kabiri no kusanda; nkakusokorwera ikipangano kyandi nobe. ¹⁰Mukarya ifiryo fyakyomba ikyakare. Mukararye firyo fyakyomba pantu mukarafwaya umuputure wabusomboshi bupya. ¹¹Nkabika ikyakwikaramo kyandi pakati kenu, kabiri nshakampate. ¹²Nkaraenduka pakati kenu no kuba Resa wenu, kabiri mukaba bantu bandi. ¹³Nine Yahwe Resa wenu, uwamifumishe mu kyaroy kya Egypto, pakuti mwikaba basha bobbe. Nimputyra na makori yenu no kumurengo kwenda abaororoka. ¹⁴Rero nga tamwakareumfwa kuri nebo, no kukana konka ifipope fyandi fyonse, ¹⁵kabiri nga mukasusha ifipope fyandi, ne mitima yenu nga ikapata ubupingushi bwandi nokukana konka amafunde yandi yonse, rero mwatoba ikipangano kyandi- ¹⁶nga mwakita ifi fyonse, kabiri nkakita iki kuri mwe; eryo nkamuponesha amasakamika ya kumupumikisha nkamitumina amarwere no kukabe mibiri, nkarenga amenso yenu ukureko kubona kabiri nkarenga no mibiri yenu ukupwa. Mukarabyara imbuto apafye, pantu abarwani benu ebakarashirya. ¹⁷Nkabika ikinso kyandi pari mwe, kabiri bakamukimfya ku barwani benu. Abanarume bamupata bakamuteka, kabiri mukabutuka, nefyo takuri uya kumutamfya. ¹⁸Kabiri kuri fi nga mukiri tamureumfwa kuri ne, eryo nkamukanda ukukira imiku kine rubari pa membu shenu. ¹⁹Nkaputura ikirumba kyenu ku maka yenu. Nkakita umuru nge kyera kabiri ikyaroy kyenu ngo mukuba. ²⁰Amaka yenu yakbomba apafye, pantu ikyaroy kyenu takyakasambworwe, kabiri ifimuti fya mu kyaroy kyo tafyakatware ifisabo. ²¹Nga mukaraenda abapusana na nebo no kukana umfwa kuri ne, nkarundapo impumo imiku kine rubari, ukuringana ne membu shenu. ²²Nkatuma ifiswango fya mpanga pari mwe, ifikeba abana benu, ukonaura ing'ombe shenu, no ku murenga abanono mu mpendwa. Eikyo mu misebo shenu tamwakabe bantu. ²³Rero ngatamwakeruke iryo nkareta ifi fintu pari mwe kabiri mwarapusanafye na nebo, ²⁴eryo nkenda mukupusana na mwe, kabiri nebo ne mwine nkamusarapura imiku kine rubari pa murandu wa membu shenu. ²⁵Nkareta urupanga pari mwe urwakurandure kirandushi pakutobe kipangano. Mukakorongana mu misumba yenu, kabir nkatumamo amarwere pari mwe, no kureka muperwe ku kuboko kwa mu rwani wenu. ²⁶Eryo nkapura mu matambu ya kiryo kyenu, abanakshi ikumi bakapanga umukate mukitofu kimo, bakabweshwa ne kiryo kyenu mukuringa ukufina. Mukarya rero tamwakekute. ²⁷Nga kuri ifyo tamwakomfwe kri nebo, rero mwaenda abapusana na ndi, ²⁸ryena nkenda uwapusana na mwe mu kipyu, nkamikanda nakabiri imiku kine rubari nganshi pa rubembu rwenu. ²⁹Mukarya imibiri ya banarume benu; mukarya imibiri ya bana banakashi benu. ³⁰Nkonaura napakupepera penu, no konaura ifyakufutumwinapo ifyanunkira no kuposa ifitumbi fyenu pa fitumbi fyaturubi twenu, kabiri no mutima wandi ukamipata. ³¹Nkonaura imisumba yenu ku rupanga no konaura umwa mushiro mwenu, nshakanunshwe akakyena kasuma aka marambo yenu. ³²Kabiri nkonaura ikyaroy. Nabarwani bene abakekaramo bakapapa pafyo kikonaika. ³³Nawebo nkamisaranishisha mu nko, nkasomwena no rupanga kamikonka. Ne kyaroy kyenu kikashara ikyabora, kabiri ne misumba yenu ikonaika. ³⁴Eikyo iryo ikyaroy kikafishapo ukusunga Isabata rya kiko inshiku shonse isho kikashara ikiborya, inshiku isho mwebonyo mwari mu kyaroy kyabarwani benu. Panshita irya, ikyaroy kikatusha no kusekerera amasabata yakiko. ³⁵Ukufikafye na kukurekereshiwa, ikiborya kikarekereshiwa kikasunga Isabata, pa murandu wa kuti takyasungire amasabata yenu iryo mwaikeremo. ³⁶Kuri abonyo mwebonyo abakashara mu kyaroy kyabarwani babonyo, nkatuma umwenso mu itima yabonyo pakuti nangu kiunda kyebyura irirreurururwa no mwera rikamutinya, kabiri mukabutuka ikyakuti murebutuka urupanga, mukapona, neryo eryo takuri uwakumitinya. ³⁷Mukaipununa kuri kira umonyo ikyakuti kuri murebutuka urupanga, neryo takuri uwakumitinya. Tamwakakwate amaka ya kutarama ku barwani benu. ³⁸Mukaroba ku nko, kabiri ikyaroy kya barwani benu kikamurya. ³⁹Abakasharapo muri mwebonyo bakaroba pa murandu wa membu shabonyo, mukyaroy kyabarwani benu, pa murandu wa membu shabashibonyo bakaroba babonyo. ⁴⁰Rero nga barapira ku membu shabonyo na ku membu shabashibonyo, ne bukisanguka ubonyo basangukire pantu tabari bakishinka kuri ne, iryo bafumine kuri ne- ⁴¹ikyanengere ukufuma ku kinso kyabonyo no kubareta mu kyaroy kya

barwani babo- narimo imitima yabo ishasembururwa ikanakirira, kabiri pari iyo nshita bakafuta pa membu shabo, ⁴²eryo nkebukisha ikipangano kyandi na Yakobo, ikipangano kyandi na Isaki, kabiri ikopangano kyandi na Abrahamu; kabiri nkebukisha ikyaro. ⁴³Kabiri ikyaro kikashara ikiborya, no kusekerera Isabata rya kiko, mukupomoka kwa kiko. Ukwabura abene, Rero bene bakasuminisho ku rimunwa pa mampuru yabo na pa murandu wakukana ukuranda kwandi no kupata amafunde yandi. ⁴⁴Rero te murandu nefi, eryo bari mu kyaroya kya barwani, shakabakane, nangu kubapata nefyo nabarofeshe nangu ukufurunganya ikipangano na pangene nabo, pantu nine Yahwe Resa wabo. ⁴⁵Rero pa murandu wabo nkabeta ku kipangano kya fikorwe fyabo, abo nafumishe mu kyaroya kya Egypto mu menso ya nko, pakuti mbe Resa wabo. Ninebo Yahwe. ⁴⁶Ifi fipope, ifyebo, namafunde ayo mpangire pakati kandi na bantu babena Israeri pa rupiri rwa Sinai ukupitira muri Mose.

Chapter 27

¹Kabiri Yahwe arandire kuri Mose, ²"Randa ku bena Israeri no kusosa kuri bo, 'Nga umuntu arapo murapo kuri Yahwe, ukukonka umutengo waringa. ³Umutengo wa mwanarume ukufuma pa ba myaka amakumi yabiri ukufika ku wa myaka amakumi mutanda afwire ukuba amkumi yasano aya shekere, ukuringana no kufina kwa shekere rya mu muputure wa mushiro. ⁴Nomba umwanakashi wa myaka imo ine muuringo wa mwanarume afwire ukuba shekere amakumi yatatu. ⁵Ukufuma pa myaka isano ukufika pa wa myaka amakumi yabiri umutengo ubo pa mwanarume afwire ukuba amashekere amakumi yabiri, no mwanakashi amashekere ikumi. ⁶Ukufuma pa wa mweshi umoukufika pa wa myaka isano umutengo wa mwanarume ufwire ukuba amashekere yasano aya sirufa, kabiri uwa mwanakashi amashekere yatatu aya sirufa. ⁷Ukufuma pa wa myaka amakumi mutanda no kuya pe uru iya mwanarume umutengo obe ufwire ukuba ikumi rimo na isano, uwa mwanakashi ri kumi rya shekere. ⁸Rero muntu urepango murapi tapere umutengo eryo umuntu bapere ari nokutwarwa kuri shimapepo, kabiri shimapepo amuringire mutengo ukuringanafye nefyo iwarapire umurapo engaripira. ⁹Nga umo arefwaya kupere rambo rya nama kuri Yahwe, kabiri nga Yahwe apokerera, eryo iyo nama ikabikwa pa mbari yakwe. ¹⁰Umuntu taringire ukukabusha nangu ukupera uyo namba, isuma pa ibi nagu ibbi pa isuma. Nga akita fyonse ifyo inama imo paibiye, eikyo shonse nakabiri iyo bakingishe yaba iya mushiro. ¹¹Kabiri, nga umuntu arapa umurapo pa kupera Yahwe ninshi iyo nama yaba iibi, kabiri Yahwe takaipokerer, eryo muntu ari no kutewara inama kuri shimapepo. ¹²Shimapepo akabika umutengo yaiko, pa mutengo ya pa kisano. Nekyo shimapepo abika pari iyo nama, umutengo waiko. ¹³No mwine nga akabira ukukirunda, eryo akarandapo pa mutengo obe ikya pari fisano. ¹⁴Nga umwanarume areshishe ing'anda yakwe kuti ibe iya mushiro kuri Yahwe, shimapepo akaringa ubusuma bwaiko na pamo ububi. Nefyo shimapepo airinga efyo ikabe. ¹⁵Rero umwine wa ng'anda nga akabira ukirunda ari no urandapo ikya pari fisano ikya mutengo wapingurwa, eryo ikaba yakwe. ¹⁶Kabiri umwanarume nga apera ibara ryakwe kuri Yahwe, umutengo webara ukabe ukuringana ne mbuto ishabyarwamo- nga ridaramu rimo irya barie ninshi umutengo wariko ukabe amashekere amakumi yasano aya sirufa. ¹⁷Nga apera ibara ryakwe pa myaka ya butuntungwa, umutengo wariko ukaba ukuringana no mutengo wapingurwa. ¹⁸Rero nga ibara ryakwe panuma ya mwaka wa buntungwa, epo aperera ibara ryakwe, ninshi shimapepo akamupendero mutengo ukuringana ne myaka ishereko ukufika pa mwaka wa buntungwa uwakonkapo, kabiri ukufumyako mutengo wapingurwa. ¹⁹Rero uwapera ibara ryakwe arefwaya ukubweshwa, ari no kurundapo ifya fisano ku mutengo, nakyo kiba kyakwe. ²⁰Nomba nga tarubwire ibara, nagu arishitishe kuri umbi, ryena takuri kirubwirwe na kabiri. ²¹Mukifuro kya kuti, ibara, eryo ryaperwa mu mwaka wa buntungwa, rikaba kyabupe bwashira kuri Yahwe, nge bara ryaperwa kuri ye. Rikaba ribara ryakwa shimapepo. ²²kabiri nga apera ibara iryo ashitire, rero ibara taryaba pa mabara yakwe. ²³kabiri shimapepo ari nokubika umutengo ukuringana ne nshita ishereko ukufika mu mwaka wa buntungwa, kabiri ari no kupera no kuripira pari ubu bwine bushiku nge kya bupe kya shira ikkya kwa Yahwe. ²⁴Mu mwaka wa buntungwa, ibara rikabwekera ku mwine we bara. ²⁵Imitengo yonse shiringire ukupimwa ukuringana no mwabera amashekere ya mushiro. Ishekere rikabe amagera amakumi yabiri. ²⁶Takuri nangu umi uwakupera iberi pa nama, ikyo iberi ryariba kare kuri Yahwe, kibe ng'ombe nangu impanga, fyakwa Yahwe. ²⁷Nga ni nama ishasangururwa, ryena umwine kuti aishita pa mutengo wabikwa, kabiri ifya fisano fikarundwapo pa mutengo. Ngeteti ubweshiwe, kuti washitishiwa pa mutengo uyo wine. ²⁸Rero takuri ikyo muntu enapera kuri Yahwe pantu fyonse fyakwe, kibe muntu nangu inama, impanga ya nrupwa rwakwe, ifyo engashitisha nangu ukubweshwa. Fyonse ifyaperwa kya mushiro kuri Yahwe. ²⁹Onse uwaperwa ku kufwa, uwa bantu uwaperwa ku kufwa tekuti aruburwe ukwipaiwa akepaiwe. ³⁰Kyonse iyekumi ikya mpanga, kibe ni ng'anu sha mu kyar, kibe ng'anu sha mpanga nangu ifisabo fya fimuti fyakwa Yahwe. Fya mushiro kuri Yahwe. ³¹Nga umuntu arepera ikyekumi, ari no kurundapo ikya fisano pa mutengo wakiko. ³²Kabiri ikya pekumi kyonse mu maombe ne ya mu mukuni, iya pekumi yonse iipita mwisamba ryankonto ku kupendwa ikabe iya mushiro kuri Yahwe, kikaperwa kuri Yahwe. ³³Ekatontonkanya nga isuma napamo ibi, kabiir ekafumyapo nangu imo. Nga ekakaburwap ninshi yena ne yakaburwapi shikabe sha mshiro tayakarurwe. ³⁴Aya e mafunde ayo Yahwe apere Mose pa rupiri rwa Sinai ayakupera ku bana bakwa Israeri.

Numbers

Chapter 1

¹Yahwe arandire kuri Mose mwi hema rya kukumaninamo mu matororo ya Sinai. Iki kyakitike pa bushiku bwakutampa umweshi wa bubiri mu mwaka wakibiri apo abena Israeri bafumine mu Egypto. ²"Penda urukuta ronse urwa bena Israeri mu mikowa na mundupwa shabo. Muerembe amashina yabaume bonse, umuo umo ³abari ne myaka ya kufyarwa amakumi yabiri nangura ukukirapo, abengaringa ukurwa inkondo. Webo na Aroni uri no kubapendera mumpuka mumpuka bonse abaume abena israeri. ⁴kuri kira ruko mukabureko umwaume umo umukuru uwakumwafwako. Kira ntungurushi afwire atungurura abume abafwire ukurwira uruko rwabo. ⁵Aya emashina ya ntungurushi abafwire ukurwa na mwe: Ku ruko rwakwa Rubeni, ni Erisuri mwana Shedeur; ⁶ku ruko rwakwa Simeoni, ni Sherumuuri umwana wakwa Shurishadai; ⁷ku ruko rwakwa Yuda, ni Nashoni mwana Aminadabu; ⁸ku ruko rwakwa Isaka, ni Nataneri mwana Sauri; ⁹ku ruko rwakwa Seburoni, ni Eriabu mwana Eroni; ¹⁰ku ruko rwakwa Efremu mwana Yosefu ni Erishama mwana Pedasuri; ¹¹ku ruko rwakwa Benjamini, ni Abidani mwana Gideoni; ¹²ku ruko rwakwa Dani, ni Aiesa mwana Abishadai; ¹³ku ruko rwakwa Ashari, ni Pagieri mwana Okirani; ¹⁴ku ruko rwakwa Gadi, ni Eriasafu mwana Deuch; ¹⁵ku ruko rwakwa Nafutari, ni Aira mwana Enani. ¹⁶Aba ebaume abasarirwe ukufuma ku rukuta, ebari intungurushi sha mikowa ya fikorwe. Ebari abakaramba bandupwa sha fikorwe fyabena Israeri. ¹⁷Mose na Aroni baburire amashina ya aba bantu abasonterwe, ¹⁸eryo baronganya urukuta rwa bena Israeri bonse pamo, pa bushiku bwakutampa umweshi wabubiri, kabiri baremba na bantu bonse mu mikowa na mundupwa shabo. Barembere na mashina ya baume bonse abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo. ¹⁹Mose arembere amanambara yabo mu matororo ya Sinai nge fyo Yahwe amukonkomeshe ukukita. ²⁰Ukufuma mu ruko rwa kwa Rubeni, iberi ryakwa Yakobo, abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo baringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana e mikowa ne ndupwa shabo. ²¹Bapendere abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Rubeni 46,500. ²²Mu ruko rwakwa Simeoni bapenderwe abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaingire mukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ²³Bapendere 59,300 abaume ukufuma mu rupwa rwa Simeoni. ²⁴Mu ruko rwakwa Gadi, abapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abarinire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ²⁵Bapendere 45,650 abume ukufuma mu rupwa rwakwa Gadi. ²⁶Mu ruko rwakwa Yuda, bapendere abaume abari ne myaka yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ²⁷Bapendere 74,600 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Yuda. ²⁸Ukufuma mu ruko rwakwa Isaka, bapendere abaume abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ²⁹Bapendere 54,400 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Isaka. ³⁰Mu ruko rwakwa Seburoni, bapendere abaume abaringire ukurwa inkondo abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ³¹Bapendere 57,400 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Seburoni. ³²Ukufuma ku ruko rwakwa Efremu mwana Yosefu, bapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ³³Bapendere 40,500 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Efremu. ³⁴Mu ruko rwakwa Manase, bapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ³⁵Bapendere 32,200 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Manase. ³⁶Mu ruko rwakwa Benjamini, bapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ³⁷Bapendere 35,400 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Benjamini. ³⁸Mu ruko rwakwa Dani, bapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ³⁹Bapendere 62,700 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Dani. ⁴⁰Mu ruko rwakwa Asheri, bapendere abaume abari ne myaka yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ⁴¹Bapendere 41,500 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Asheri. ⁴²Mu rupwa rwakwa Nafutari bapendere abaume abari ne myaka amakumi yabiri no kukirapo, abaringire ukurwa inkondo, babaremba amashina umu umo ukuringana ne mikowa ne ndupwa shabo. ⁴³Bapendere 53,400 abaume ukufuma mu rupwa rwakwa Nafutari. ⁴⁴Mose na Aroni bapendere abo bonse abaume, pamo nabo ikumi na fibiri abaretungurura imikowa ikumi na fibiri aya ba Israeri. ⁴⁵Eikyo bonse abaume aba Israeri ukwambafye pa bamakumi yabiri no kukirapo, abo bonse abaringire ukurwa inkondo baripenderwe umu umo ukuringana ne ndupwa shabo. ⁴⁶Bapenderwe 603,550 abaume. ⁴⁷Nomba aba mu ruko rwa bena Rebi tabapenderwe, ⁴⁸pantu Yahwe asosere kuri Mose, ⁴⁹"Wikapenderako uruko rwa bena Rebi nangu ukusangwa ku mpendwa ya nko shimbi isha bena Israeri. ⁵⁰Rero abena Rebi bapere umurimo wa kusunga ikurwa kya mushiro iryakitangana kya fipope kumo kwine ne fibombero ne fipe fyonse ifyabamo. Bari no kurarisenda pamo pene nefibombero fyariko no kurasunga, kabiri bakarakita ne nkambi, ukushinguruka ikurwa kya mushiro. ⁵¹Nga ing'abda ya mushiro yasera abena Rebi bakarapangurura ing'anda ya mushiro. Kabiri ebakaraimika iryo mwayakita ku ng'anda ya mushiro afwire ukwipaiwa. ⁵²Abena Israeri

bakemike ama hema yabo mu mpuka mu mpuka, no muntu onse ari nokuba mwibumba ya ruko rya mpuka yakwe, apari urunga rwakwe.⁵³ Eikyo abena Rebi bena bari no kwimika ama hema yabo ukushnguruka ihema rya kipangano kyafipope barekingirira kabiri pakuti ubukari tabubaponene pa rukuta rwa bena Israeri. Abena Rebi ebari no murimo wakusunga ihema rya kipangano kyafipope." ⁵⁴Abena Israeri bakitire ifi fyonse. Bakitire fyonse ifipope ifyo Resa akonkomeshe ukupitira muri Mose.

Chapter 2

¹Yahwe arandire kuri Mose na Aroni. Asosere, ²"Kira mwina Israeri afwire ukwikra umwaperera umupaka, ne kishibiro kya mu mayanda ya bashibo. Bakekara ukufika umwakumanina ihema mumbari shonse. ³Abo abakekarira rwa kukabanga ukwa kumanina ihema, ukuturira akasuba, bamukipurwa kyakwa Yuda kabiri bareikara umwaperera umupaka wabo. Nashibo umwana mwaume wakwa Aminadabu entungurushi ya bantu bakwa Yuda. ⁴Impendwa ya bantu bakwa Yuda ni 74,600. ⁵Umutundu wakwa Isaka ufwire ukwikara ukukonka pari Yuda. Nateneri umwana mwaume wakwa Suar afwire atungurura impuka yakwa Isaka. ⁶Impendwa mukwanya kwakwe ni 54,400 abaume. ⁷Umutundu wakwa Seburuni ufwire ukekare ukukonka pari Isaka. Eryabu umwana mwaume wakwa Heroni afwire atungurura impuka yakwa Seburuni. ⁸Impendwa mukwakanya kwakwe ni 57,400. ⁹Yonse impendwa iyabakiputurwa kyakwa Yuda ni 186,400. Ebakaba abantanshi. ¹⁰Ku rubari rwa kukapinda ka kukuso kukaba kiputurwa kya kwa Rubeni mu mupaka wabo. Intungurushi yakiputurwa kyakwa Rubeni n Erisuri umwana mwaume wakwa Shedeuri. ¹¹Imendwa mukwakanya kwakwe ni 46,500. ¹²Simeoni arakara mupepi na Rubeni. Intungurushi ya bantu bakwa Simeoni ni Sherishadai umwana mwaume wakwa Surishadai. ¹³Impendwa mukwakanya kwakwe ni 59,300. ¹⁴Umutundu wakwa Gadi eurekonkapo. Intungurushi ya bantu bakwa Gadi ni Eryasafu umwana mwaume wakwa Deuri. ¹⁵Impendwa mukwakanya kwakwe ni 45,650. ¹⁶Impendwa ya baume bonse absonterwe mukiputurwa kyakwa Rubeni, ukuringana no kwakanishiwa kwabo, ni 151,450. Ebakaba abakibiri. ¹⁷Ikyakonkapo, umwakumanina ihema mufwire ukufuma mukiputurwa kya bena Rebi pakti ka fiputurwa fyonse. Bafwire ukufuma mufiputurwa mukukonkana kumokwine nga firy baishire mufiputurwa. Kira muntu afwire ukuba muifuro kyakwe, mukishibiro kyakwe. ¹⁸Ukwakanishiwa kwa kiputurwa kyakwa Efremu mu mipaka shabo. Intungurushi ya bantu bakwa Efremu ni Erishama umwana mwaume wakwa Amihudu. ¹⁹Impendwa mukwakanya kwakwe ni 40,500. ²⁰Ukukonkapo pari bo mutundu wakwa Manase. Intungurushi yakwa Manase ni Gamariri umwana mwaume wakwa Pedasuri. ²¹Impendwa mukwakanya kwakwe ni 32,200. ²²Abakakonkapo ba mutundu wakwa Benjamini. Intungurushi yakwa Benjamini ni Abidani umwana mwaume wakwa Gideoni. ²³Impendwa mukwakanya kwakwe ni 35,400. ²⁴Bonse abapendere mukiputurwa kyakwa Efremu ni 108,800. Ebakaba abakitatu. ²⁵Kukapinda ka kukuso ekukaba ikyakaniko kyakiputurwa kya kwa Dani. Intungurushi ya bantu bakwa Dani ni Aiseri umwana mwaume wakwa Amishadai. ²⁶Impendwa mukwakanya kwakwe ni 62,700. ²⁷Abatu bamutundu wakwa Asheri baikere mukukonka pari Dani. Intungurushi yakwa Asheri ni Pageri umwana mwaume wakwa Okrani. ²⁸Impendwa mukwakanya kwakwe ni 41,500. ²⁹Umutundu wakwa Nafutari ewakonkapo. Intungurushi yakwa Nafutari ni Ahira umwana mwaume wakwa Enani. ³⁰Impendwa mukwakanya kwakwe ni 53,400. ³¹Bonse abapenderwe mukiputurwa na Dani ni 157,600. Bakafuma mukiputurwa mukurekeresha, munshi yakishibiro kyabo. ³²Aba ebena Israeri, ukupendwa ukuringana ne ndupwa shabo. Bonse abo abapenderwe mufiputurwa fyabo, mukwanikana kwabo, bari 603,550. ³³Rero Mose na Aroni tabapenderweko abea Rebi pamo na bantu ba ku Israeri. Ifi fyari nga ifyo Yahwe ari nakonkomesha Mose. ³⁴Abantu baku Israeri bakitire kyonse ikyo Yahwe akonkomeshe Mose. Baikere mufishibiro fyabo. Bafumine mufiputurwa fyabo ukuringana ne mikowa shabo, ukuringana ne fikorwe fyandupwa shabo.

Chapter 3

¹Nomba iri ryashi rya kuba mwana Aroni na Mose iryo Yahwe arandire na Mose parupiri rwa Sinai. ²Amashina ya kuba mwana Aroni babiri ni Nadabu ewari eberi, na Abihu, Eriazar na Ithamar. ³Aya emashina ya bamwana Aroni bashi kabiri abo bapere umurimo wa bushimapepo. ⁴Nomba Nadabu na Abihu bafwirire pa kinso kya kwa Yahwe iryo baretura ikyerambo kuri ye no muriro uushasuminishiwa mu matororo ya ku Sinai. Nadabu na Abihu tabakwetepo abana, kanshi Eriazar na Ithamar barebomba nga bashiapepo pamo na wishibo Aroni. ⁵Yahwe arandire kuri Mose. Asosere, ⁶"Reta umutundu waba Rebi no kuparama kuri Aron shimapepo wabo pakubafwako. ⁷Barebomba imirimo pe punda ryakwa Aroni ne kironanganino kyonse pantanshi ye hema. bakarebomba mu ng'anda ya mushiro. ⁸Bakarebaka fyonse ifipe ifya mwi hema, bakarikwafwa no mutundu Israeri ifya mu ng'anda ya mushiro. ⁹Mukarepera abena Rebi uri Aroni na bana bakwe. Babe umuturo wakubafwako pa kubombera abea Israeri. ¹⁰Ukaresonta Aroni na bana bakwe nga bashimapepo, nomba umweni uwaisa mupepi aringire uumwipaya. ¹¹Yahwe arandirde kuri Mose. Asosere, ¹²"Bona narisara abena Rebi ukufuma mubena Israeri nakita ifi nikyo ndefwaya nsende umwana mwaume uwakubarirapo mukufyarwa munda yakwa nyina mubena Israeri. Abena Rebi bakaba bandi. ¹³Yonse amaberi yandi. Pa bushiku nakomenemo amaberi mu kyaroya kya Egypto, naitire ne mwine amaberi mu bena Israeri, konse ku bantu na ku nama. Fyari fyandi ninebo Yahwe. ¹⁴Yahwe arandire kuri Mose mu matororo ya ku Sinai. Asosere, ¹⁵"Penda aba bakwa Rebi aba muri kira rupwa, na mu mikowa. Penda na banakashi bonse ukutampira pa wa mweshi umo mukufyarwa." ¹⁶Mose abapendere ukukonka nefya mukonkomeshe Yahwe, nge kipope ukukita. ¹⁷Amashina ya ba mwana Rebi ni Gershoni, Kohati na Merari. ¹⁸Umukowa wafumine ku bana bakwa Gershoni wari ni Ribini na Shimei. ¹⁹Umukowa wafumine kuri ba mwana Kohati bari ni Amuramu, Izhar, Hebroni, na Uzieri. ²⁰Umukowa wafumine kuri ba mwana Merari bari ni Mahri na Mushi. Iyi emikowa ya bena Rebi iya tantikwa umwabera imikowa ne mikowa. ²¹Umukowa wabene Ribini na bena Shimei bafumine kuri Gershoni. Uyu mukowa wabena Gershoni. ²²Bonse abaume kumo na bana abamweshi umo uwafyarwa baripenderwe ne mpendwa yonse pamo yafikire pa kipendo kya 7,500. ²³Umukowa wa bena Gershoni bapange nkambi ku masamba ya ku ng'anda ya mushiro. ²⁴Eriasapi mwana Reri akaretungurura umukowa wa bamwana Gershoni. ²⁵Abamurupwa rwakwa Gershoni bakarebaka ihema ukubikakofye ne ng'anda ya mushiro. Bakarebaka ihema, ikipembi kya pa mwenshi we hema. ²⁶Bafwire ukurabaka ifyakukobeka pa mwenshi wa rubansa, ikipembi kya pa mwenshi wa rubansa rwa ng'anda ya mushiro ne kipao. Nokubaka intambo sha mwi hema na fyonse ifyabamo. ²⁷Uyu mukowa wafumine kuri Kohati: umukowa wa bena Amuramu umukowa wa kwa Izhar, umukowa wakwa Hebron no mukowa wakwa Uzzi. Iyi mikowa ya bena Kohati, ²⁸8,600 abaume abapenderwe ukufuma pa wa mweshi umo uwakufyarwa no kubakonkomesha ukubaka ifintu fyakwa Yahwe. ²⁹Umukowa wakwa Kohati bapanga inkambi ku kapinda ka kuryo ka ng'anda ya mushiro. ³⁰Eriazaphan mwana Uzzi akatungurura umukowa wa bena Kohati. ³¹Barebaka ikipao, ne teburowo, ikitaramikiro kya nyari, ikipairo, ne fintu ifyashira ifyo babomfya mu mapepa yabo, ikipembi ne mirimo iya kishinguruka. ³²Eriaza umwana wakwa Aroni shimapepo akatungurura abaume abatungurura ba mwana Rebi. Aroni kumona abarebaka inkyende iyashira. ³³Imikowa ibiri iyafumine kuri Merari: umukowa wakwa Mushi. Uyu mukowa wafumine kuri Merari. ³⁴6,200 abaume baripenderwe ukufuma pa wa mweshi umo na bakaramba. ³⁵Zurieri mwana Abihairi akatungurura umukowa wakwa Merari. Bapanga inkambi ku kapinda ka ku kuso ka ng'anda ya mushiro. ³⁶Ba mwana Merari bakurabaka ifimuti fye hema, inshimbi isho bapusanya, inkyenshi, fyonse ifipope fya kyera, na fyonse ifyaparanako, ukubikapo ³⁷ne nkyenshi shashinguruka urubansa rwa kikurwa kya mushiro, umwakwimika inkyenshi, impopo, na intambo. ³⁸Mose na Aroni na bana bakwe abaume baringire ukupanga inkambi ku kabanga ka kikurwa kya mushiro, pantanshi ye hema rya ku kumaninamo ku mutura kasuba. Bakamona ukuti umurimo wa mwashira na umurimo wa bena Israeri urefikirishiwa. Mwaisa uuri onse uwakuparama ku kyashira aringire ukwipaiwa. ³⁹Mose na Aroni bapendere abaume ba mu bena Rebi ukutampira pa wa mweshi umo uwakufyarwa na bakaramba, ngefyo Yahwe akonkomeshe. Bapendere amakana yabiri na yabiri ne myanda ibiri abaume. ⁴⁰Yahwe arandire kuri Mose, "Penda amaberi yonse ayaume mu bena Israeri ukutampira pa wa mweshi umo na bakaramba. Tantika amashina yabo. ⁴¹Uringire ukureta abena Rebi pari nebo- mukufuro kya maberi yonse ya bena Israeri, na ifitekwa fya bana babena Israeri." ⁴²Mose apenderre amaberi yonse mu bantu ba mu Israeri ngefyo Yahwe amukonkomeshe ukukita. ⁴³Apendere amaberi yonse abaume mwishina, abamushinku wa kutampa pa mweshi umo na bakaramba. Abaendere 22,273 abaume. ⁴⁴Nakabiri Yahwe arandire kuri Mose, Asosere, ⁴⁵"Bura abena Rebi ukufuro kya maberi ya bantu abena Israeri, no kubura ifitekwa fya mu bena Rebi mukufuro kya bantu abena Israeri. Abena Rebi bandi- ninebo Yahwe. ⁴⁶Uringire ukupoka amashekere yasano pa kurubura kira iberi pa maberi 273 abantu ba mu Israeri abapuriremo ku mpendwa ya bena Rebi. ⁴⁷Uringire ukubomfya bashekere mu kukonka

ikipimo kya nkyende ikatami. Amashekere kimo na makumi yabiri aya makobiri. ⁴⁸Uringire ukupera imitengo ya fyakuruburwa ifyaperwa kuri Aroni na bana bakwe abaume."⁴⁹Kanshi Mose apokere amaripiro ya kuirubura ukufuma ku bapuriremo mu pendwa iyarubwirwe mu bena Rebi. ⁵⁰Mose apokere indarama ukufuma ku maberi mu bantu abena Israeri. Apokere bashekere 1,365, ikipimo kya bashekere mu nkyende iikatami. ⁵¹Mose apere indarama shakuirubwirako kuri Aroni ku bana bakwe abaume. Mose arekukita fyonse ifyo bamweba ukukita kwishiwi ryakwa Yahwe, ngefyo Yahwe amukonkomeshe.

Chapter 4

¹Yahwe arandire kuri Mose na kuri Aroni. Asosere, ²"Pendeni abanarume ba mu rupwa rwakwa Kohate ukufumya mwibumba rya bena Rebi, umwabera imikowa eryo ne ndupwa shabo. ³Pendeni abanarume bonse abari ne myaka amakumi yatatu ukufika pa makumi yane ubukuru. Aba banarume bafwire ukuisansha kwibumba ku kubomba mwi hema ryakuronganinamo. ⁴Abamurupwa rwakwa Kamote bafwire ukusakamana pa fya mushiro ifyakirapo ifyasungirwa pa murandu wandi mwi hema. ⁵Iryo inkambi yapekanya ukusera. Aroni na bana bakwe abanarume bafwire ukwingira mwi hema, no kukobora ikipembe ikyakanya umwamushiro no wamushiro no mwamushiro no kupomberesha kuri araka wa bunte. ⁶Barefimbapo ne mukupo wa ng'ombe uwaterera. Bafwire ukwanshikapo insaru ya makumbi makumbi pa muru wa araka. bafwire ukwingisha ifimuti panshi ifyakusenderapo. ⁷Barekwanshikapo insaru ya makumbi makumbi pe teburo ryaresangwapo umukate kiranshita. Parebikwa amabeseni, impakwiro, ifikopo, ne fikare fya kubomfya ukurongorwerako. Umukate warekonkanyapo ukupo ryonse pe teburo. ⁸Bafwire ukufimbapo insaru shakashika, na kabiri ishamukupo wa ng'ombe uwaterera. Bafwire ukwingishamo ifimuti mwi teburo pakusenda. ⁹Bafwire ukubura insaru ya makumbi makumbi ukufimbapo pa kyakutekapo inyari, kumo ne nyari, tongs, amabe yasenika, ne fikare fyonse ifyakusungiramo mafuta ya mu nyari. ¹⁰Bafwire ukufungira ikyakutekapi inyari na tonse utunkorwankorwa twa kiko munsaru ya makumbi makumbi, no kubika pa makira ya kyera. ¹¹Bafwire ukwanshika insaru ya makumbi makumbi pakabwe ka mukuba wa goride ne kyakufimbapo ikya mukupo wa ng'ombe uwaterera no kwingishamo ifimuti fyakusenderako. ¹²Bafwire ukusenda ifipe fyonse mu muputure wa mushiro no kupombako insaru ya makumbi makumbi. Bafwire ukufimbapo umukupo wa ng'ombe uwaterera no kufibika pa makira ya kyera. ¹³Bafwire ukufumya imitoi pa kipairo no kwanshikapo insaru yakashika. ¹⁴Bafwire ukubika fyonse ifisorobero ifibomfiwa kumurimo wa pa kipairo no kubika pa makira ya kyera. Ifisorobesho pamo nga amapani, ba foroko, foshoro, ififkoo nefya shara ifibomba ku murimo wa pa kipairo. Bafwire ukufimbapo umukup wa ng'ombe uwaterera no kwingishamo ifimuti fya kusenderako. ¹⁵Iryo Aroni na bana bakwe abanarume bapwiririsha ukufimba umwamushiro ne fibombero, iryo inkambi yasera kuntanshi, eryo abamurupwa rwakwa Kamote bengesa no kusenda inkyende ya mushiro. Nga kyakuti bakumya kukpe kyonse ikya mushiro, bafwire ukufwa. Emirimo barekubomba aba murupwa rwakwa Kohate, ukusenda ifyakuwanya mwi hema ryakukumaninamo. ¹⁶Ereazari umwana mwaume wakwa Aroni shima pepo ari kangarira wa kumafuta ya mu nyari, ifyanunke kyen akisuma, ifya mabupe ya bunga, na mafuta ya kusuba. Areangarira ubusa bwe hema ryonse na fyonse ifyarimo umwamushiro ne fintu fyakubomfya. ¹⁷Yahwe arandire kuri Mose na kuri Aroni. Atire, ¹⁸"Mwikasuminisha abamutundu wakwa Kohate ukufumiwa mu bena Rebi. ¹⁹Murebakingirira, bareba abamwe ababura ukufwa pa murandu wa kurabomba iki. Iryo bakuraya ukuparaminako kufya mushiro wa mushiro. ²⁰Tabafwire ukwingira ku kubona umwamushiro nangura inshi imo, kuti bafwa. Aroni na bana bakwe abanarume bafwire ukupera umurimo wakubomba ku wamurupwa rwakwa Kohate, kuri imirimo iyaibera. ²¹Yahwe arandire na kabiri kuri Mose. Atire, ²²"Penda na kabiri abamurupwa rwakwa Geshomu nabo, umwabera ifikorwe fya ndupwa shabo ne mikowa. ²³Penda abanarume abamyaa yakufyarwa amakumi yatatu ne myaka amakumi yasano. Penda bonse abari no kuisansah mwibumba ku kubomba umurimo wa mwi hema. ²⁴Iyi e mirimo ya barupwa rwakwa Geshomu, iryo bakurabomba nefyo bakurasenda. ²⁵Bafwire ukurasenda ikipembe kya mwi hema, ihema ryakuronganinamo, ne kyakufimbapo kya riko ifyakufimabpo ifya mukupo wa ng'ombe ifiba pa muru. Ikipembe kya pa mwenshi wa kwingirirapo mwi hema. ²⁶Bafwire ukusenda ikipembe kya kurubansa, ikipembe kya kurora ku mwenshi wa ku kibi kya kumpongoro ya ku rubansa, mupepi ne hema kabiri mupepi ne kipairo, intambo, na fyonse ifyakubomfya pa murimo uyu. Ifyo bafwaya ukukita kurifi fintu, kuti bakita. ²⁷Aroni na bana bakwe bafwire ukurangirira imirimo ya kubomba aba murupwa rwakwa Geshomu, muri fyonse ifyo bakurasenda, ²⁸iyi e mirimo ya ba mukowa wakwa Geshomu uwe hema ryakuronganinamo. Itama umwana mwanarume wakwa shima pepo Aroni afwire ukurabatangirira mu murimo wabo. ²⁹Upende aba murupwa rwakwa Marari umwabera imibere ya mikowa yabo, ubatantamike bwino ukuringana nefikorwe fya ndupwa shabo, ³⁰ukufuma pa myaka amakumi yatatu no kufika pa makumi yasano. Penda abakusansha kwibumba rya kubomba mwi hema. ³¹Iyi e mirimo yabo ne nkito yabo iyakubomba mwi hema ryakuronganinamo. Bafwire ukurakingirira ihema ukukana pya, imipindo ye hema, ifyaimikwa fye hema, na mashinte ye hema, ³²pamo ne fyaimikw fya rubansa rwashinguruka itenti ryakwa Resa, amashinte yafiko, ne mambo, eryo ne ntambo shafiko na fyonse ifipe ifingekatwa ne minwe. Ukutantika amashina ya fyonse ifyo bafwire ukusenda. ³³Iyi e mirimo ya bamurupwa rwakwa Marari, nefyo bafwire ukubomba mwi hema. ³⁴Mose na Aroni eryo ne ntungurushi sha mishi bapendere abamurupwa rwakwa Kohate umwabera imibera ya ikowa ne ndupwa sha fikorwe fyabo. ³⁵Bapendere aba myaka amakumi yatatu no kupenda bonse abakira pa myaka amakumi yatatu ukufika pa bamyaka amakumi

yane. ³⁶Bapendere abanarume 2,750 mumwabera imikowa yabo. ³⁷Mose na Aroni bapendere abanarume u ikowa ne ndupwa abafuma mu rupwa rwakwa Kohate abakubomba mwi hema. Mukubombefi, baumfwirire Yahwe ifyo baeberwe ukupitira muri Mose. ³⁸Aba murupwa rwakwa Geshomu baripenderwe mu mikowa yabo, umwabera imibere ya fikorwe fyabo, ³⁹ukufuma pa makumi yatatu ukufika pa myaka amakumi yasano ubukuru, onse uwakuisansha kwibumba rya kubomba umurimo mwi hema ryakuronganinamo. ⁴⁰Abanarume bonse abapenderwe umwabera imikowa yabo ne ndupwa shabo bari 2,630. ⁴¹Mose na Aroni abpendere abamurupwa rwakwa Geshomu abakubomba mwi hema ryakuronganinamo. Baryumfwire ifyo Yahwe aebere ukukita ukupitira muri Mose. ⁴²Aba murupwa rwakwa Merari baripenderwe umwabera imikowa yabo ne ndupwa sha fikorwe fyabo, ⁴³ukufuma pa myaka amakumi yatatu ukufika pa myaka amakumi yasano abakuisansha kwibumba ryakubomba mwi hema ryakuronganinamo. ⁴⁴Abanarume bonse, abasarirwe umwabera imibere ya mikowa yabo ne mikowa ya fikorwe fyabo yari 3,200. ⁴⁵Mose na Aroni bapendere abanarume bonse aba, umwabera imikowa yabo ne ndupwa shafikorwe fyabo na mukuta ifi, abaumfwire Yahwe ukupitira muri Mose. ⁴⁶Awe Mose, Aroni, na bantungurushi ba bena Israeri bapendere abena Rebi ukuringana ne mibere ya mikowa shabo ne ndupwa shafikorwe fyabo ⁴⁷ukufuma pa myaka amakumi yatatu ukufika pa myaka makumi yasano. Bapendere onse uwingabomba umurimo mukironganino, na benga senda no kusakamana ifintu fya mwi hema ryakuronganinamo. ⁴⁸Bapendere abanarume 8,580. ⁴⁹Pe funde ryakwa Yahwe, Mose apendere kira muntu pa rwakwe, ukusunga umurimo kira umo akarabomba, Apendere kira muntu umubera wa murimo untu akarabomba. Namukukita ifi, baumfwire Yahwe ukupitira muri Mose.

Chapter 5

¹Yaweh aishile kulanda kuli Mose. Atile ati, ²"Konkomesha abantu bakwa Israeli ukuba tamfya ukubafumya munkambi uyo onse uukwete ubulwele bwa pankanda, na onse uyo uukofumya umulopa, na onse uwakowela ukupitila ku kwikata ku wakufwa. ³Abe umwaume nangula umwanakashi, mufwile mwaba fumisha kunse ya nkambi. Bena tabafwile ukulekukowesha inkambi, pantu nebo emo njikala." ⁴Abantu bakwa Israeli baishile ku cita ico. Baliba tamfishe kunse ya nkambi, ngefyo Yaweh akonkomeshe Mose. Abantu bakwa Israeli bali mumfwilile Yaweh. ⁵Nakabili Yaweh aishile kulanda kuli Mose. Atile ati, ⁶"Landa ku bantu bakwa Israeli. Uluntu shitata nangula na mayo acita ulubembu ululi lonse ulo abantu bacita ku bantu nabo, elo taba na cishinka kuli nebo, uyo muntu ninshi wa filubo. ⁷Eluntu afwiel ukushimbula ulubembu ulo acitile. Afwel apwilishisha ukupa icipimo capa filubo fyakwe elo no kulanda pa cipimo cimo-- nafisano no kucilapo. Ena afwile apa ifi kuli umo uyo ena alufyenyeke. ⁸Nga cakwebati umuntu alufyenye nga takwete ulupwa ulwingapokelela amalipilo, afwile apa icipimo capa filubo fyakwe kuli nebo ukupitila muli shimaepo, pamo na sukuku uwakumukonsolwelako umwine. ⁹Ifya bupe fyonse ifya bantu bakwa Israeli, ifi fintu fya kubikwa pa mbali elo no kuletwa kuli shimaepo ku bantu bakwa Israeli fili no kuba ifyakwe. ¹⁰Pantu ifya bupe ifya mungtu onse fili no kuba ifyakwa shimaepo; uuli onse nga apelapo fimo kuli shimaepo, fikaba fyakwe." ¹¹Nakabili Yaweh aishile kulanda kuli Mose. Atile ati, ¹²"Landa ku bantu bakwa Israeli. Landa kuli bo, 'nga cakwebati umukashi aylukila umulume elo no kubembukila umulume wakwe. ¹³Umwaume nga alala no mwanakashi elo cili icakufiswa ukufuma ku menso ya mulume wakwe, no kukanaishiba imicitile ya mwanakashi iyabubi nelyo line umwanakashi aliikoweshe, elo tapali kamo kuli ye. Apotaba musanganishe alecita, ¹⁴nelyo cibe ngefyo, umupashi wabukwa uli nokutwalilila ukwishibisha umulume ukuti umukashi wakwe aliikoweshe. Lelonomba, umupashi wabukwa ufwile wapatikisha ukwisa pa mwaume uluntu umukashi wakwe taikoweshe. ¹⁵Muli iyo milandu, umwaume afwile aleta umukashi wakwe kuli shimaepo. Umulume afwile apita umutulo ufwaikwa kulubali lakwe, ulupe ulwa bunga bwa ng'ano ubwape kumi. Ena tafwile ukwitululwapo amafuta pali cena no kubikapo ifyakununkila ubune, pantu cili cena ca bupe cabunga cabukwa, pantu cena ca bupe ca bunga icakwibukisha nge cakwibukishishako ububi. ¹⁶Shimaepo afwile ukuleta umwanakashi mupepi elo no kumubika kuli Yaweh. ¹⁷Shimaepo afwile apita amenshi aya mushilo aya mucipe ce bumba elo apite ulukungu ukufuma panshi ya cikulwa ca mushilo. Ena afwile abikemo ulukungu mu menshi. ¹⁸Shimaepo ali no kwmika na mayo kucinso cakwa Yaweh elo naye akamusopolole umushishi umwanakashi ku mutwe. Ena ali no kubika muminwe yakwe icabupe cabunga icakwibukishishapo, ico icili cabupe ca bunga bwa mutunganya. Shimaepo ali no kwikata amenshi ayakulula mu minwe shakwe pakwebati yalete icitipu. ¹⁹Shimaepo ali no kubika namayo mukulapa elo nokulanda kuli ye ati, 'nga tapali na umbi umwaume uwalele nobe, elo mwebo nga tamulubile elo no kucita ifyafiko. ²⁰Nomba mwebo nga muli lubile, nangu cakwebati mwebo muli mu maka ya balume benu elo muliikoweshe mwebene, elo naumbi umwaume ali lele na mwebo, ali no bumfwaano bwakulingana na mwebo, ²¹eluntu, (shimaepo afwile alenga na mayo ukulapa icilapo icingaleta icitipu kuli ye, elo eluntu shimaepo afwile ukutwalilila ukulekulanda kuli na mayo) 'Yaweh ali no kupanga icitipu muli mwebo icikalekulangwa ku bantu benu efyo caba. Ifi fikale kucitika nga cakwebati Yaweh alenga itanta lyobe ukecepa elo ne fumo lyobe ukufimba. ²²Amenshi aya kuti yaleta icitipu yali no kuya munda yobe no kupanga ifumo lyobe ukufimba ne tanta lyobe ukecepa.' Na mayo ali no kwasuka ati, 'Eee, lekeni cicitwe ngandi ne cilubo. ²³Shimaepo afwile ukulemba ifitipu mwibuku, elo eluntu akasuke ifitipu mu menshi yakulula. ²⁴Shimaepo afwile apange na mayo ukucibula amenshi ya kulula aya leta icitipu. Amenshi yaleta icitipu yali no kwingila muli na mayo elo no kwisa kuba aya kulula. ²⁵Shimaepo afwile ukupita icabupe ca bunga icabukwa ukufumya mu minwe yakwa na mayo. Ena afwile aikata icabupe ca bunga ku cinso cakwa Yaweh elo no kucileta ku bulambo. ²⁶Shimaepo afwile apitapo icabupe ca bunga pa lupi nge cakwimakaninako icabupe, no kucoca pa bulambo. Eluntu ena afwile apa na mayo amenshi ya kulula ukucibula. ²⁷Uluntu apa na mayo amenshi ukucibula, nga na mayo aliikoweshe pa mulandu waku bembukila umulume wakwe, eluntu amenshi aya leta icitipu yali no kwingila muli na mayo elo no kwisa kulula. Ifumo lyakwe lili no kufimba elo ne tanta lyakwe lili no kucepa. Na mayo ali no kuba uwatipwa mu bantu bakwe. ²⁸Nomba nga na mayo taikoweshe elo ali sangulukile, eluntu afwile ukuba uwakaele. Na mayo ali no kuba uwa kwimita abana. ²⁹Ili efunde lya bukwa. Efunde kuli namayo uyo uwayaluka ukufuma ku mulume wakwe elo aliikoweshe. ³⁰Ili efunde ku mwaume uukwete umupashi wa bukwa uluntu afubila umukashi wakwe. Ena afwile aleta na mayo pa cinso cakwa Yaweh, elo na shimaepo afwile acite ifintu fyonse kuli na mayo ukweba ati ilifunde lya bukwa efyo lya londololwa. ³¹Umwaume ali no kuba uwakaele ukufuma ku filubo pakuleta umukashi wakwe kuli shimaepo. Na mayo afwile akandwe pa mulandu uuli onse uwo ena engakwata."

Chapter 6

¹Yahwe arandire kuri Mose. Arandire, ²"Randa ku bant ba mu Israeri. Sosa kuri bo, 'Iryo umwanarume nangu uwanakashi akaputurwa umwine kuri Yahwe no kuraya ikirayo ikine kine ikya bwina Nasiri, ³akaiputurako umwine ku mwangashi ne fikora. Tafwire ukunwa ifyakukantunka ifyapangwa ku mwangashi nangu ifikora. Tafwire kunwa umwangashi fibishi nangu ifya yanikwa ekaryako. ⁴Inshiku shonse ishakupaturwa kwakwe kuri nebo, eryo kyonse ikyakitwa kukisabo, nakuri kyonse ikyapangwa ku nseke na kufipapa. ⁵Inshita shonse ishakirayno kyakwe ishakupishakupatwirwa, ikibeyo teti kibomfiwe pa mutwe wakwe mpaka nshiku shakupatwirwa kuri Yahwe shikapwe. Afwire ukuba pambari kuri yahwe. Asfwire ukureka umushishi wa pamutwe wakwe. ⁶Inshita shonse ishakuipatwira kuri Yahwe, ekaparama ukuri umubiri wa wafwa. ⁷Ekaikowesha umwine nangu ni kuri wishi, nyina, munyina, nangu nkashi, nga barifwa. Iki pantu kypatwirwe kuri Resa, kuri kira umo abone umushishi wakwe nganaukura. ⁸Inshiku shonse ishakupatwirwa kwakwe ku wa mushiro, ukusungirwa Yahwe. ⁹Umo nga apumikishiwa ukufwa parwakwe nokuwesha no kuposa amno ku mutwe, eryo afwire ukubeya pa mutwe wakwe mu bushiku bwa kusangururwa- mubushiku bwarenga kine rubari emo afwire ukubeya. ¹⁰Pa bushiku bwarenga ine konse konse afwire ukureta inkunda shibiri nangu utwana twa mpere kuri shimapepo pamwinshi we hema kukikumanino. ¹¹Shimapepo akatura ikyonu kimo ukuti kyarubembu na kimbi ukukyokya. Ifi fikaba ikikonsorwero kyakwe pantu aribembwike ukuparamina ukuba umubiri wafwa. Nao akashishe umutwe wakwe na kabiri pari burya bushiku. ¹²Akapatwirwa umwine kuri Yahwe munshiku shakwe ishakupatwiramo. Akareta ipanga iirume iyamwaka umo ekyarutembo rwakwe. Nenshiku ribe tarakowesha umwine tashapenderweko, pantu ukuipatwirwa kwakwe kwarikowerere. ¹³Aya emafunde ayaparwa Nasiri munshita yakupatwirwa kwakwe na shipwa. Akaretwe ku mwinshi we hema ryakukumaninamo. ¹⁴Afwire atura ikyakumwininako kuri Yahwe. Afwire ukutura nge kyakokya pakutura impanga iirume iya mwaka umo umwabura akarema. Afwire ukureta impanga iikota iya mwaka umo kabiri umwabura akarema. Ufwire ukureta sukusuku umo umusuma pakuba irambo rya mutende. ¹⁵Kabiri afwire ukureta ikipe kya mukate upangwa ukwabura ifyakututumuna, ifyaturaika no bunga ne fyasankana namafuta, ne fyabebuka ifishattumuka ifyakambikwa na mafuta. ¹⁶Shimapepo akafiparamike ku kinso kya kwa Yahwe. Nokureta ikyarubembu kyakwe ne kyakokya kyakwe. ¹⁷No museke wa mukate ushatutumuka, aringire ukureta sukusuku nge rambo rya mutende, ubwampano bwauiperesha kuri Yahwe. Kabiri shimapepo akapere umuturo wa bunga no muturo wa mwangashi waperambo iri. ¹⁸Umwina Nasiri akabeya umushishi ku mutwe wakwe mukarangirira ati aripatwira umwine kuri Resa pa mwinshi we hema iryakikumanino. Afwire ukubura umushi ukufumya ku mutwe wakwe no kubika pa mariro uri mwisamba rye rambo rya mutende. ¹⁹Shimapepo akabuere sukusuku uwaipikwa ne kyaturika, na rumo urupapatwa rwa mukate uwabura ikyatutumuka ukufuma mukipe, na kimo ikyabebuka umwabura ikyatutumuka. Nokubabika mu maboko yabena Nasiri iryo apwa ukubeya umutwe wakwe pakurana ati aripatwirwa. ²⁰Shimapepo akabashishika nge kyakutura Yahwe ne kya kaniko ka mushiro kuri shimapepo, pamo no mukate uwashishikwe neki kintu ikyo ikyasangwirwe kuri shimapepo. Iryo papite ifi, umwina Nasiri kuti anwa umwangashi. ²¹Aya mafunde yabena Nasiri uwaraya iki ekyakutambika kuri Yahwe kukuipatwira umwine. Nafyonse afwire ukupera, afwire ukusunga ikyo akatambike ku kuboko, mukusunga ifyo araire pakuranga ifunde rya bena Nasiri. ²²"Nakabiri Yahwe arandire kuri Mose. Arandire, ²³"Randa kuri Aroni na bana bakwe abaume. Sosa, 'Mufwire ukupara abantu bamu Israeri nge fi. Mufwire ukusosa kuri bo, ²⁴"Yahwe akupare no kukusunga. ²⁵Yahwe pange ikinso kyakwe ikyabeka pari we no kukusenamina. ²⁶Yahwe emwine ikinso kuri we no kukupera umutende. ²⁷"Ifi eflyo kkabe ukuti bakarebika ishina ryandi pa bantu ba ku Israeri. Kabiri nkabapera."

Chapter 7

¹Nomba pa bushiku Mose apwile icikulwa, ena alicisubile cena no kucishisha kuli Yahweh, pamopene ne fipe fyaciko fyonse. Ena alicitile cimo cine ku bulambo na kufipe fyaciko fyonse. Ena alifisubile fyena no kufishisha fyena kuli Yahweh. ²Pa bushiku bulya, intungulushi shakwa Iraeli, abakulu ba mayanda ya bashibo, baliletele ubupe. Aba bantu ebali kutungulula imikowa. Bena ebalikwangalila ukupendwa kwa bantu abalembelwe. ³Bena baliletele ifya bupe fyabo ku cinso cakwa Yahweh. Bena baliletele amaceleta mutanda(6) ayafimbwapo ne ngombe ikumi na shibili(12). Bena balikuleta iceleta limo intungulushi shibili, elo cila ntungulushi yalikuleta ingombe imo. Bena balipalamikile ifi fintu pa ntanshi ya cikulwa camushilo. ⁴Eluntu Yahweh alandile kuli Mose. Ena alandile ati, ⁵"Poka ifyabupe kuli bo elo bomfye ubupe ku mulimo we hema lya kukumaninamo. Upele ubupe ku bena Levi, kuli cila umo umo ukulingana ne mulimo wakwe. ⁶Mose alipokele ama celeta elo ne ngombe, elo ena aipele fyena ku bena Levi. ⁷Ene alipele amaceleta yabili ne ngombe shine ku bana baume bakwa Gershom, pantu efo umulimo wabo walikufwaya. ⁸Ena alipele amaceleta yane ne ngombe cine konse konse ku bana baume bakwa Merari, Ithamar umwana mwanakashi wakwa Aaroni shimaepo. Ena alikucita ifi pantu imilimo yabo yalikufwaya. ⁹Lelo ena tapelo nangu cimo lupwa lwakwa Kohath, pantu imilimo yabo yali ku fya mushilo fyakwa Yahweh ico bena ebalikupita pa mabeya yabo. ¹⁰Intungulushi shalipele ifipe fyabo pa kusefya kwa kupela icipailo mu bushiku bulya Mose asubile icipailo. Intungulushi shalipele imituulo pantanshi yacipailo. ¹¹Yahweh alandile kuli Mose ati, "Cilantungulushi ifwile ikapele mu bushiku bwaiko umutuulo waiko pakusefya kwa cipailo. ¹²Pa bushiku bwa ntanshi, Nahshon umwana mwaume wakwa Amminadab, uwa mumukowa wakwa Yuda, alipele umutuulo wakwe. ¹³Umutuulo wakwe wali imbale imo iya silvere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale ya kufonka imoiya silvere iyafinine amashekere amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekere lya mushilo. Muli fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwasankana na mafuta ubwakutuulo umutuulo wangano. ¹⁴Ena alipele ne dishi limo ilya golide ilyafinine amashekere ikumi limo(10) umwaiswile ifya kununkila. ¹⁵Ena alipele umutuulo wa koca umwana wa n'gombe umulume umo, suku suku umo, elo na kana kampanga kamo akamwaka umo. ¹⁶Ena alipele imbushi iilume imo ngo mutuulo wa lubembu. ¹⁷Ena alipele ing'ombe shibili, ba suku suku basano, imbushi shilume shisano, no twana twampanga tusano utwa mwaka umo, nge lambo lya mutende. Ubu ebupe bwakwa Nahshon umwana mwaume wakwa Aminadab. ¹⁸Pa bushiku bwa cibili, Nathanel umwana mwaume wakwa Suari, intungulushi yakwa Isakari, alipele umutuulo wakwe. ¹⁹Ena alipele umutuulo wakwe imbale imo iyaku silfere iya finine amashekere umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale imo iyakufonka iya silfere iya finine amashekere amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekere lya mu muputule wa mushilo. Fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwakupeleka ubwasankana na mafuta ubwa kutuula umutuulo wangano. ²⁰Ena kabili alituulile idishi limo ilya golide ilya finine amashekere ikumi limo(10), umwaiswile ifya kununkila. ²¹Ena alipele umutuulo wa koca umwana umo uwa ngombe, suku suku umo, elo no mwana wa mpanga umulume uwamwaka umo. ²²Ena alipele umwana umo umwaume uwambushi ngo mutuulo wa lubembu. ²³Ena alipele ingombe shibili, ba suku suku basano, imbushi shisano ishilume, elo na bana bampanga basano aba mwaka umo, nge lambo lya mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Nathanel mwana Suari. ²⁴Pa bushiku bwalenga citatu, Eliabu umwana mwaume wakwa Helon, intungulushi ya bana bakwa Sebulon, alituulile ilambo lyakwe. ²⁵Umutuulo wakwe wali imbale imo iyaku silfere iyafinine amashekere umwanda umo na makumi yatatu(130), elo ne mbale imo iyakufonkama iyaku silfere iyafinine amashekere amakumi cine lubali(70) ukulingana no kufina kwe shekere lya mushilo. Fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwakupeleka ubwakusankana na mafuta ubwakutuula umutuulo wangano. ²⁶Ena alitulile nakabili idishi lya golide ilyafinine amashekele ikumi(10), umwaiswile ifya kununkila. ²⁷Ena alipele umutuulo wa koca umwana wa ngombe umulume, suku suku umo, elono mwana wa mpanga umo uwa mwaka umo. ²⁸Ena alipele umwana mwaume wabushi umutuulo wa lubembu. ²⁹Ena alipele ingombe shibili, basuku suku basano, elo nabana ba mpanga basano abamwaka umo, ngelambo lya mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Eliab umwana mwaume wakwa Helon. ³⁰Pa bushiku bwalenga cine, Elisuri umwana mwaume wakwa Shedauri, intungulushi ya bana bakwa Reuben, walitulile ubupe. ³¹Umutuulo wakwe wali imbale imo iya silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale imo iyakufonkama iya kusilfere iyafinine amashekere amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekere lya mushilo. Fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwa kusankanamona mafuta ubwakutuula umutuulo wa ngano. ³²Ena kabili alipele idishi limo ilya golide ilyafinine amashekele ikumi limo(10), umwaiswile ifya kununkila. ³³Ena alipele umutuulo wa koca umwana wa ngombe umulume, suku suku umo elo no mwana wa mpanga umulume umo uwa mwaka umo. ³⁴Ena alipele umwana wambushi umulume umo uwapa mutuulo wapa lubembu. ³⁵Ena alipele ingombe shibili, basuku suku basano, imbushi shisano ishilume, elo nabana ba mpanga basano aba mwaka umo

abalume, ilambo lya mutuulo wa mutende. Uyu ewali umutuulo waka Elisuri umwana mwaume wakwa Shedeuri.³⁶Pa bushiku bwalenga cisano, Shelumiele umuwana mwaume wakwa Surushadai, intungulushi ya bana bakwa Simeon, balipele umutuulo.³⁷Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale imo iyaku silfere iya kufonkama iyafinine ama shekere amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekere lya mushilo, fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwakusankanamo amafuta ubwa mutuulo wa ngano.³⁸Ena nakabili alipele idishi limo ilya golide ilyafinine amashekere ikumi limo(10), umwaiswile ifya kununkila.³⁹Ena alipele umutuulo wakoca umwana wa ng'ombe umo, sukusuku umo, elo no mwana wa ng'ombe umulume umo.⁴⁰Ena alipele umwana wa mbushi umo umulume umutuulo wa pa lubembu.⁴¹Ena alipele ing'ombe shibili, ba sukusuku basano, imbushi ishilume shisano, elo abana ba mpanga ba sano abamwaka umo, umutuulo wapa mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Shelumiele uwana mwaume wakwa Zurishadai.⁴²Pa bushiku bwa kulenga mutanda, Eliasafi umwana mwaume wakwa Deule, intungulushi ya bana bakwa Gadi, alitulile umutuulo.⁴³umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale imo iya fonkama iya ku silfere iya finine amashekele amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe swekele lya mushilo. Fyonse fi fipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwa kusankanamo na mafuta ubwa mutuulo wa ng'ano.⁴⁴Ena nakabili alapele idishi limo ilya golide ilyafinine amashekele ikumi, umwaiswile ifya kununkila.⁴⁵Ena alipele umutuulo wakoca umwana wa ng'ombe umulume, sukusuku umo, elo no mwana wa mpanga uwa mwaka umo.⁴⁶Ena alipele umwana wa mbushi umwaume umo umutuulo wa palubembu.⁴⁷Ena alipele ing'ombe shibili, basukusuku basano, imbushi ishilume shisano, elo na bana ba mpanga basano abalume abamwaka umo nge lambo lya mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Eliasafi umwana mwaume wakwa Deuele.⁴⁸Pa bushiku bwa kulenga cine lubali, Elishama umwana mwaume wakwa Amihudi, intungulushi ya bana bakwa Ephraim, alitulile umutuulo wakwe.⁴⁹Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale imo iyafonkama iya ku silfere, ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo. Fyonse fi fipe mwaiswile ubunga ubwa kupeleka uwakusankanamo amafuta umutuulo wa ng'ano.⁵⁰Ena nakabili alipele idishi limo ilya golide ilya finine amashekele ikumi, umwaishwile ifya kununkila.⁵¹Ena alipele umutuulo wakoca ing'ombe imo ilume, sukusuku umo, nomwana wa mpanga umulume umo uwamwaka umo.⁵²Ena alipele umwana wa mbushi umulume umo umutuulo wa palubembu.⁵³Ena alipele ing'ombe shibili, ba sukusuku basano, imbushi shilume shisano, elo na bana ba mpanga basano aba mwaka umo, ilambo lya mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Elishama umwana mwaume wakwa Ammiludi.⁵⁴Pa bushiku bwalenga cine konse konse, Gamaliele umwana mwaumewakwa Pedasuri, intungulushi ya bana bakwa Manase, alipele umutuulo.⁵⁵Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iya finine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale imo iya kufonkama iya ku silfere iya finine amashekele amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo. Muli fyonse ifi fipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwakusankana na mafuta ubwa mutuulo wa ng'ano.⁵⁶Ena kabili walipele idishi limo ilya golide ilya finine amashekele ikumi, umwaiswile ifya kununkila.⁵⁷Ena alipele umutuulo wakoca umwana wa ngombe umo umulume, sukusuku umo no mwana wa mpanga umulume umo uwamwaka umo.⁵⁸Ena alipele umwana wa mbushi umo uutuulo wapa lubembu.⁵⁹Ena alapele ing'ombe shibili, ba sukusuku basano, imbushi shisana ishilume isha mwaka umo, nge lambo lya mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Gamaliele umwana mwaume wakwa Pedusiri.⁶⁰Pa bushiku bwa kulenga pabula, Abidani umwana mwaume wakwa Gideoni, intungulushi ya bana bakwa Benjamini, alapele umutuulo wakwe.⁶¹Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale imo iya kufonkama iya ku silfere iyafinine amashekele amakumi cine lubali, ukulingana nokufina kwe shekele lya mushilo. Fyonse fi ifipe fyaliswilemo ubunga bwa kupeleka ubwasankanamo amafuta ubwa mutuulo wa ng'ano.⁶²Ena kabili alipele idishi limo ilya golide ilya finine amashekele ikumi, umwaiswile ifya kununkila.⁶³Ena alipele umutuulo wakoca ing'ombe ilume imo, sukusuku umo, elo no mwana wa mpanga umulume umo uwamwaka umo.⁶⁴Ena alipele umwana wa mbushi umulume umo umutuulo wa lubembu.⁶⁵Ena alipele ing'ombe shibili, basukusuku basano, imbushi shisano, elo ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, umutuulo wa mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Abidani umwana mwaume wakwa Gideoni.⁶⁶Pa bushiku bwa kulenga ikumi, Ahiesere jmwana mwaume wakwa Amishadai, intungulushi ya bana bakwa Dani, apele umutuulo wakwe.⁶⁷Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iya finine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) elo ne mbale imo iya ku silfere iya kufonkama iyafinine amashekele cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo. Fyonse ifi ifipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwakusankanamo amafuta ubwa mutuulo wa ng'ano.⁶⁸Ena kabili alipele idishi limo ilya golide ilyafinine amashekele ikumi, umwaiswile ifya kununkila.⁶⁹Ena alipele umutuulo wakoca ing'ombe iiteku imo, sukusuku umo, elo no mwana wa panga umo uwamwaka umo.⁷⁰Ena alipele umulume wanbushi umo umutuulo wa palumbu.⁷¹Ena alipele ing'ombe shibili, basukusuku basano, imbushi ishilume shibili, ne mpanga

shisana isha mwaka umo, umutuulo wa pamutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Ahiesere umwana mwauewakwa Amishadai.⁷² Napa bushiku bwa kulenga ikumi na bumo, Pagiel umwana mwaue wakwa Okrani, intungulushi ya bana bakwa Asher, alatulile umutuulo wakwe.⁷³ Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iya finine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale imo iya ku silfere iyafonkama iya finine amashekele amakumicine lubali(70) ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo. Fyonse ifi ifipe mwaiswile ubunga bwakupeleka ubwa sankanamo na mafuta ubwa mutuuulo wa ng'ano.⁷⁴ Ena kabili alipele idishi limo ilya golide ilya finine amashekele ikumi, ilyaisulamo ifya kununkila.⁷⁵ Ena alipele umutuulo wakoca umwana wa ng'ombe umo, sukusuku umo, no mwana wa mpanga umulume umo uwa mwaka umo,⁷⁶ Ena alipele umwana wa mbushi umulume ilambo lyakoca.⁷⁷ Ena alipele ing'ombe shibili, basukusuku basano, imbushi ishilume shisano, elo ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, umutuulo wa pamutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Pagiel umwana mwaume wakwa Okrani.⁷⁸ Pa bushiku bwa kulenga ikumi na shibili, Ahira umwana mwaume wakwa Enani, intungulushi ya bana bakwa Naphtali, alitulile umutuulo.⁷⁹ Umutuulo wakwe wali imbale imo iya ku silfere iyafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale iya ku silfere imo iya kufonkama iyafinine amashekele amakumi cine lubali(70), ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo. Fyonse ifi ifipe mwaiswile ubunga bwa kupeleka ubwakusankanamo na mafuta ubwa mutuuulo wa ng'ano.⁸⁰ Ena kabili alipele idishi limo ilya golide ilya finine amashekele ikumi, umwaiswile ifya kununkila.⁸¹ Ena alipele umutuulo wakoca umwana wa ng'ombe umo umulume, sukusuku umo, no mwana wampanga uwamwaka umo.⁸² Ena alipele imbushi iilume umutuulo wa palubembu.⁸³ Ena alipele ing'ombe shibili, basukusuku basano, imbushi ishilume shisano, ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, umutuulo wa mutende. Uyu ewali umutuulo wakwa Ahira umwana mwaume wakwa Enani.⁸⁴ Intungulushi shakwa Israeli shalipele ifi fyonse ifya bupe pa bushiku ubo Mose alikusuba icipailo. Shena shalipele imbale sha ku silfere ikumi limo na shibili, imbale sha kufonka ikumi limo na shibili, no tudishi twa golide ikumi limo na shibili.⁸⁵ Imbale yonse iya ku silfere yalikufina amashekele umwanda umo na makumi yatatu(130) ne mbale yonse iyakufonka yalikufina amashekele amakumi cine lubali(70). Fyonse ifi ifipe fyafinine amakumi yabili ne myanda ine(2,400) amashekele, ukulingana no kufina kwe shekele lya mushilo.⁸⁶ Imbale shonse ikumi na shibili isha golide, mwaiswile ifyakununkila, ifyafinine amashekele ikumi ukulingana nokufina kwe shekele lya mushilo. Yonse amadishi ya golide yafinine amashekele umwanda umo na makumi yabili(120).⁸⁷ Balibikile inama shonse pa mutuuulo wakoca, ingombe ishilume ikumi na shibili, ba sukusuku ikumi na babili, elo na bana ba mpanga abalume aba mwaka umo. Bena balipele umutuulo wa ngano. Balipele imbushi ishilume ikumi na shibili umutuulo wa palubembu.⁸⁸ Ukufuma ku fitekwa fyabo fyonse, balipele ingombe ishilume amakumi yabili na shine, basukusuku amakumi mutanda, elo na bana ba mpanga abalume aba mwaka umo, alambo lya pamutende. Uku ekwali ukupela kwa cipailo panuma cena na cisubwa.⁸⁹ Uluntu Mose aile kwingila mwi hema lyakulanshanishishamo ku kulanda kuli Yahweh, ena alyumfwile ishiwi lyakwe likolanda kuli ena. Yahweh alilandile kuli yee ukufuma pa mulu waca kukonsolwelapo pa cipailo ca bunte, ukufuma pa kati ka bakelubi babili. Ena alilandile kuli ye.

Chapter 8

¹Yahwe arandire kuri Mose, Atire, ²"Randa kuri Aroni. Sosa kuri ye, 'Apakuteka inyari kine rubari fikarepera urubuto ku ntanshi ya fya kutekapo inyari iryo wasisonteka.'" ³Aroni akitire fi. Asontekere inyari pa fyakutekapo inyari ku kupera urubuto kuntanshi yakiko, ifyo Yahwe akonkomeshe Mose. ⁴Ikyakutekapo inyari kyapangirwe muri uyu musango na Resa ewarangire Mose umusango wakiko. Kyari na ukuba goride uwasasapurwa ukutura pe shintiro ryakiko na ukufika pa muru na inkombo shasasapurwa nga maruba. ⁵Nakabiri Yahwe arandire kuri Mose. Atire, ⁶"Bura abena Rebi ukufuma mu bena Israeri na ukubasangurura. ⁷Kita iki kuri bo ku kubasangurura: kana amenshi ya kukonsorwera pari bo. Reka babeye na imibiri yabo yonse, bakyape ifyakufwara fyabo, na muri iyi nshira baisangurura. ⁸Nomba rea babure umwana wa ng'ombe umurume na ifyamusanguro fya pa ng'ano ifyabunga bwa ng'ano ubwapereka na ukusankanishiwa na mafuta. Reka babure na umwana wa ng'ombe na umbi nga ikya pa rubembu. ⁹Ukarete abena Rebi na ukubareta ku ntanshi ye hema rya kukumaninamo na ukukoronganya urukuta ronse urwa bena Israeri. ¹⁰Iryo waparamika abena Rebi kuri Yahwe, abena Israer bakabike amaboko yabo pa bena Rebi. ¹¹Aroni akaparamike abena Rebi kuri Yahwe, nga irambo ukufuma ku bena Israeri pakutira ati bapyungire Yahwe. ¹²Abena Rebi bakabike amaboko yabo pa mitwe ya ng'ombe ishirume. Mukapere ing'ombe imo iirume pa kya rubembu na ing'ombe imbi imo pa kya kuninika kuri ne, ku kukonsorwera abena Rebi. ¹³Paramika abena Rebi kuri Aroni na kubana bakwe abaume, na ukubaniika nga ikye rambo. ¹⁴Muri uyu musango ukapature abena Rebi ukubafumya mu bena Israeri. Abena Rebi bandi. ¹⁵Panuma yaiki, abena Rebi bakengira ku kupyungira mwi hema rya kukumaninamo. Ukabasangurure. Ukabapere ikya perambo. ¹⁶Kita iki, pantu bonse bandi ukufuma mu bena Israeri. Baba mwipunda rya kana akaume akaisura ubura, iberi rya nko shonse ishakwa Israeri. Nimbura abena Rebi kukuba abandi. ¹⁷Bonse amaberi ukufuma mu bena Israeri bandi, bonse abantu na ifinama. Pa bushiku iryo nasendere imyeo ya maberi mu kyaroya kya Egypto, naribapatwire kuri nemwine. ¹⁸Nimbuura abena Rebi ukubafumya mu bena Israeri mwipunda rya maberi yonse. ¹⁹Ndipere abena Rebi nga ikyabupe kuri Aroni na bana bakwe, Ndiburire ukubafumya mu bena Israeri ku kubomba umurimo wa bena Israeri mwi hema rya kukumaninamo. Ndibapere ku kukonsorwera abena Israeri ukutira ati ikikuko nangu imo kipunena abantu iryo baparamina ku nkyende ya mushiro. ²⁰Mose, Aroni na urukuta ronse urwa bena Israeri bakitire fi na bena Rebi. Bakitire fyonse ifyo Yahwe akonkomeshe Mose urwa bena Rebi. Abena Israeri bakitire fi pamo nabo. ²¹Abena Israeri barisangurwire na ukukyapa ifyakufwara fyabo, na Aroni abaparamike ikya perambo kuri Yahwe na ukubakonsorwera ku kubawamya. ²²Panuma yaifi, abena Rebi baire mukupyunga mwi hema rya kukumaninamo ku kinso kyakwa Aroni na bana bakwe abaume. Ifi ni mukuringana na ifyo Yahwe aebere Mose urwa bena Rebi. Bakitirde abena Rebi bonse ifi fine. ²³Yahwe arandire nakabiri kuri Mose. Atire, ²⁴"Ifi fyonse fikumine abena Rebi abari na imyaka amakumi yabiri na fisano na ukupuramo. Ukukuma ba kumeko kukupyunga mwi hema rya kukumaninamo. ²⁵Ukureka bareke ukupyung muri uyu musango pa myaka amakumi yasano na fisano. Beba abakupyunga pari uyu mushinku na kbiri iyo. ²⁶Ukwafwa bafwe ba wabo abakiri barepyunga mwi hema rya kukumaninapo, rero bepyunga nakarya. Barangirireni mu fyakupyunga muri uyu murimo.

Chapter 9

¹Yahwe arandire kuri Mose mu matoror ya Sinai, mu mweshi wakubarirapo mu mwaka wa burbiri pa numa ya kufuma mu kyaro kya Egypto. Atire, ²"Reka abantu ba Israeri basefye ikyakurira panshita iyasontwa mu mwaka. ³Pa bushiku bwarenga kine rubari muri uno mweshi, pa kyunguro, mufwire ukusnga ikyakurira panshita iyasontwa mu mwaka. Ufwire ukurisunga, ukukonka imitande yonse, no kukonka ne fipope ifyakumine kuri ki." ⁴Eikyo, Mose aebere abant ba Israeri ukuti basunge inshiku shakusefya ikyakurira. ⁵Eikyo baksungire ubushiku bwa kyakukirira mu mweshi wakubarirapo, pa bushiku bwarenga iumi na fine mu mweshi, mukyunguro, mu matororo ya Sinai. Abantu ba u Israeri bakonkere fyonse ifipope Yahwe akonkomeshe Mose ukukita. ⁶Kwari abaume bamo abaishireba abashawamishiwa ku mubiri wa mwaume uwafwa. Barifirirwe ukusunga ikyakurira pari burya bushiku. Baire kuri Mose na Aroni buryabwne ubushiku. ⁷Barya abaume barandire kuri Mose, "Turi abakowera pa murandu wa mubiri wa mwaume uwafwa. Ninshi mwatukanshisha ukupera ifyabupe kuri Yahwe panshita yasontwa pa bantu ba Israeri?" ⁸Mose asosere kuri bo, "rorereni tumfwe efyo Yahwe arandangirira pari mwe." ⁹Yahwe arandirem kuri Mose. Atire, ¹⁰"Randa ku bantu ba Israeri. 'Nga uri onse pari mwe nangu aba ruko benu bari abafiko pa murandu wa mubiri uwamfwa, nangura pa kwenda ukutari, kuti asunga ikyakukirira kuri Yahwe." ¹¹Mu mweshi wakonkapo pa bushiku bwarenga ikumi rimo na shine mu kyunguro, bakarya ikyakurya kya kya kukirira. Bafwire ukurya umwana wa mpanga no mukate wabura ikitutumushi, ne miti sharura. ¹²Tabafwire ukushapo nangu kamo mapka urukyro, nangura ukukontora amafuba ayari yonse. Bafwire ukukonka ififrangiriro fya kya kukirira. ¹³Rero umuntu uri onse uri uwamisha eryo na pa rwendo, rero afirwa ukufikirisha ikyakurira, uyo muntu bafwire ukumuputura ku bantu bakwe pantu ukutura(ukuiperesha) ifyo Yahwe akabira panshita iyapekanishiwa mu mwaka. Uyo mwaume afwire ukwimya imemba shakwe. ¹⁴Rero umurwani uwikara pakati rero arasunga ikyakukirira mukukindika Yahwe, afwire ukusunga no kukita ifipope fyonse, ukusunga amafunde ya kyakukirira no kukinda mamafunde. Mufwire ukukwata amafunde yamo yene na namwisa nabo bonse abafyarirwa mu nkyende irya." ¹⁵Ubushiku ihema ryapangire ,ukwimika, ikumbi ryakupire tabanako, ihema rya kipangano. Mukyunguro ikumbi ryanshungurwike tabanako ryabonekere ngo muriro urukero. ¹⁶Kyaritwaririre ifyofine. Ikumbi ryakupire tabanako no kuboneka nga umuriro ubushiku. ¹⁷Eryo ryonse ikumbi ryasendwa pa muru ukufuma pa muru pe hema, abantu ba Israeri bari no kubika pa rwendo rwabo. Ukuri konse uko ikumbi rikarekera abantu kuti baikara. ¹⁸Mukukonkomesha kwakwa Yahwe, abant ba Israeri kuti bayenda, eryo na mukukonkomesha kwakwe, kuti baikara, eryo ikumbi ryaiminina pa tabanako kuti baikara parya pene. ¹⁹Eryo ikumbi ryashere pa tabanako panshita ishingira, rero abantu ba Israeri baryumfwire ifirangiriro fyakwa Yahwe no kukana yenda. ²⁰Inshita shimo ikumbi ryareshara inshiku shinono pa tabanako. Muri iki, bareumfwira ukukonkomesha kwakwa Yahwe. ²¹Inshita shimo ikumbi ryaresangwa parya bareikara ukufuma ikyunguro mpaka ururkyero. Eryo ikumbi ryaimishiwa ururkyero, bayendere. Nga kyarikonkonyepo pakasuba eryo no bushiku, kanofye eryo ikumbi ryaimishiwa kuti bakokanyepo ukwenda. ²²Nangu ikumbi ryaikere pa tebana pa nshiku shibiri, umweshi nangu umwaka, epofye nganarikara, abantu ba Israel bareikara mu nkyende eryo tabareenda. ²³Bareikara mu kukonkomesha kwakwa Yahwe, eryo bayendere mukukonkomesha baperwe ukupitira muri Mose.

Chapter 10

¹Yahweh alilandie kuli Mose. Aishilekulanda ati, ²"Mupange amapenga yabili aya silfele. Fuleni silfele pakufipanga. Mwebo mufwile ukubomfyaamapenga pakukuta ulukuta pamo elo nokukuta ulukuta ukusesha insakwe.³Bashimapepo bafwile ukulisha amapenga kukukuta ulukuta pamo pantanshi yenu pamwinshi kwitenti lya kukumaninamo. ⁴Nga bashimapepo balishafye ipenga limo, eluntu abakulu, intungulushi shamikowa yakwa Israeli, bafwile ukukolongana kuli webo. ⁵Uluntu walisha icishibilo nokwikatisha, insakwe kulubali lwakukapinda kakukulyo bafwile ukutampa ubulendo. ⁶Uluntu webo walisha icicshibilo umuku wakulenga bubili, insakwe ishili kumasamba lubali shifwile ukutampa ubulendo bwabo. bafwile ukwikatisha icishibilo pabulendo bwabo. ⁷Uluntu ulukuta lwakoklonga pamo mulishe amapenga, lelo mwiikatisha. ⁸Abana baume bakwa Aaron, bashimapepo, bafwile ukulisha amapenga. Ici cikesakuba ico mukalekukonka lyonse kuli mwebo ukufikafye nakunkulo shabantu benu. ⁹Uluntu mwebo mukaya kubulwi mucalo cenu nomulwani uumicusha, eluntu, mufwile ukwibukisha icakwibukisha pamo namapenga. Nebo, Yahweh Lesa obe, nkakukuta kukukwibukisha elo nkokupususha webo kubalwani bobe. ¹⁰Kabili, panshita shakusansamuka fyonse ifyakusefya fyanshita shonse elo napakutampa kwamweshi mufwile ukulisha amapenga pafyamalambo yakocewa elo napafyakuninika fyesenga lwa mutuulo wenu. Ifui fikesakuba ngecakwibukisha cenu kuli nevo, Ne Lesa wenu. Ninebo Yahweh Lesa wenu. ¹¹Mumwaka wakulenga bubili, mumweshi wabubili, pabushiku bwakulenga amakumim yabili mu mweshi, ikumbi balilimishe ukufuma petenti lyacipangano cafipope. ¹²Eluntu abantu bamu Israeli baile palwendo lwabo ukufuma mu matololo ya Sinai. Ikumbi lyalilekele mumatololo ya Parani. ¹³Balipangile ulwendo lwabo ulwakutampilapo, ukukonka ifyo Yahweh abakonkomeshe ukupitila muli Mose. ¹⁴Insakwe panshi yacisalu cabana bakwa Yuda balitampilepo ukufuma, baleenda cilabantu nabashilika babo. Nashoni umwana mwaume wakwa Aminadabu atungulwele abashilika bakwa Yuda. ¹⁵Nataneli umwana mwaume wakwa Sua atungulwile umutundu wabana bakwa Isaka. ¹⁶Eliabu umwana mwaume wakwa Heloni atungulwile umutundu wabana bakwa Zebuloni. ¹⁷Abana bakwa Gershoni elo na Merari, uwaposeleko amano kwitenti elo nokupatukako palwendo lwabo. ¹⁸Icakonkelepo, abashilika abalikutungulula necisalu cansankwe yakwa Reubeni balipatukileko nokuya palwendo lwabo. Elisuli umwana mwaume wakwa Shedeuri atungulwile abashilika bakwa Reubeni. ¹⁹Shelemu ali umwana mwaume wakwa Sulishadai atungulwile abashilika bamutundu wabamwana Simeoni. ²⁰Eliasafu umwana mwaume wakwa Deweri atungulwaile abashilika bamutundu wabamwana Gadi. ²¹Abena Koati baliteukile. Balipitile ifibombelo fyamushilo. Bambi bakapanga amatenti libe abena Koati tabalafika pansakwe yakonkopo. ²²Abashilika abalikutungulula necisalu cabana bakwa Efulemu ebakonkeleo ukufumapo. Elishama umwana mwaume wakwa Amiudi atungulwile umutundu wabana bakwa Efulemu. ²³Gamalwele uwana mwaume wakwa Padasuri atungulwile abashilika bamutundu wabamwana Manase. ²⁴Abidani umwana mwaume wakwa Gideoni atungulwile abashilika bamutundu wabamwana Benjamini. ²⁵Abashilika bamunkambi yacisalu cabana bakwa Dani ebalekeleshe ukufuma. Aiesa umwana mwaume wakwa Amishadai batungulwile abashilika babana bakwa Dani. ²⁶Pagieli umwana mwaume wakwa Okrani atungulwile abashilika babana bakwa Asheri. ²⁷Ahira umwana mwaume wakwa Enani atungulwile abashilika babana bakwa Nafutali. ²⁸Iyi enshila abashilika babantu bakwa Israeli bailemo pabulendo bwabo. ²⁹Mose aishilekulanda kuli Hobab umwana mwaume wakwa Reueli umwana Midiani. Reueli ewali wishi wamukashi wakwa Mose. Mose aishilekulanda kuli Hobab ati, "Fwebo tuleya kuncende iyo Yahweh alondolwele. Yahweh alilandile ati, "Nkacipela kuli mwebo." Iseni nafwebo elo tukesakumucitila icabune. Yahweh alitulaya ukucita icabune kuli Israeli." ³⁰Lelo Hobab aishilekulanda kuli Mose ati, "Nshaye nawebo. Nalaya kucalo candi elo nakubantu bandi." ³¹Eluntu Mose ayasukile ati, "Napapata witusha fwebo. Webo walishiba ifyakuba munsakwe mumatololo. Ufwile ukutumonako fwebo. ³²Ngawaya nafwebo, tukakucitila webo ifyabune fimofine ifyo Yahweh acita kuli fwebo. ³³Balwendele ukufuma mumpili shakwa Yahweh panshita shitatu. Imbokoshi yafilayano fyakwa Yahweh yalile pantanshi yabo panshiku shitatu kukufwaya incende yabo iyakutushishapo. ³⁴Ikumbi lyakwa Yahwe yalishilekuba palibo akasuba ulo baleenda. ³⁵Konse ukuntu ikumbi lyale, Mose kuti alanda ati, "Imeni salanganineni abalwani benu. Mulenge abo abamipata babutuke kuli mwebo." ³⁶Konse uko imbokoshi iletulwa, Mose aleisakulanda ati, "Bweleleni, Yahweh kumintapendwa yamakana yabena Israeli.

Chapter 11

¹Nomba abantu balikuilishanya pa mafya yabo mu matwi yakwa Yaweh. Yaweh alibomfwile kabili aishile kufulwa. No mulilo ukufuma kuli Yaweh waishile koca pali bo no koca inkambi shimo pa lutwe lwa shiko. ²Eluntu abantu baishile kwita Mose, eico Mose aishile ku pepa kuli Yaweh, no mulilo waishile kuleka. ³Neyo ncende yainikilwe Tabera, pantu umulilo wakwa Yaweh waishile koca pali bo. ⁴Nomba abena fyalo baishile kutampa ukuikumika ku bana bakwa Israeli. Bali kufwaya ukulya ifilyo ifyabune. Kabili abena Israeli nabo balikulila no kulanda ati, "Nani uukatupela fwebo inama ku kulya?" ⁵Twaibukisha ne sabi twali kulya pali lutu mu Egypto, ifibimbi, ne myungu, naliki, nakanyanse, na galiki. ⁶Nomba no mulyo wa fyakulya ulipwile, pantu fyonse twinhabna ni mana uyu wine. ⁷Mana wali ukubati lubuto lwa Korianda. waliku boneka ukubati cinyamuti. ⁸Abantu balikupitana nokufilonganika. Balikufipela mu mpelo, balikufitwa mu mabende, balikufipika mu mpoto, no kufipanga umukate, fyalikumfwika kubati mafuta ayabishi aya miolife. ⁹Uluntu umume waishile kuwa mu pa nkambi mu nshita yabushiku, nakabili mana walishile kupona. ¹⁰Mose alikumfwa uko abantu balikula mu ndupwa sabo, no mwaume onse alipamwinshi wa kwingililapo kwi tenti lyakwe. Yaweh alishile kufulwa sana, kabili mu menso yakwa Mose ukuilishanya kwabo kwali bipile. ¹¹Mose aishile kulanda kuli Yaweh ati, "Eindo wacitila umubomfi obe bubi bubi? Cindo tamubekelwe muli nebo? Mwandenga ukusenda icisendo ca aba bantu bonse. ¹²Bushe ninebo nabe mitile aba bantu bonse? Bushe ninebo nabafyele pakuti ulande kuli nebo ati, "Basende pepi pepi pacifuba cobe nga wishibo ifyo asenda uwonka? Bushe kuti ba pita bonse ku calo ico walapile ku fikolwe fyabo ku kubapela bena?" ¹³Nikwisa nalafumya inama ishakupapela aba bantu bonse? Bakolila ku ntanshi yandi bakolanda ati, "Tupele inama tulye. ¹⁴Tekuti mbasunge abantu bonse aba neka. Kuli nebo ca finama. ¹⁵Apo watampa ukuncita muli uyu musango, Njipaya nombaline -- ngaa wambelela inkumbi mu menso tobe-- wileka bone ububi. ¹⁶Yaweh aishile kulanda kuli Mose ati, "Leta kuli nebo abakalamba mu bena Israeli amakumi cine lubali. Wishibe ukuti bakalamba ba bantu kabili bacilolo ba bantu. Ubaletе kwi tenti ilya kukumaninamo ku kwiminana kuli nebo. ¹⁷Nalaiciluka panshi no kulanda noobe kulya. Koisa kubulamo amaka yamo ayobe no kupela kuli bo, nabo bakosendela pamo nobe icisendo ca bantu. Pakutila wilakusenda weka. ¹⁸Landa kubantu ati, "Muisangulule mwebene, pantu mailo cilifye mukyla inama, pantu mwebo mwalekulila na Yaweh alimyumfwile. Mwaishile kulanda ati, "Ninani akatupela inama tukalya? Cali weme kuli fwebo mu Egypto." Eico Yaweh akomipela inama, kabili mwebo mukalya inama. ¹⁹Tamwakalye inama pa bushiku bumo, nangu pa nshiku shibili, nangu shisano, nangu pa nshiku ikumi limo, nangu pa nshiku amakumi yabili. ²⁰Nomba mukalekulya inama pa mwenshi uutuntulu mpaka fikalekufumina mu myona yenu. Mwalikulila ku cinso cakwe. Mwalikulanda ati "Findo fwebo twafumine ku Egypto. ²¹Eluntu Mose aishile kulanda ati, "Ndi na bantu 600,000, nobe ukolanda ati, 'Nkabapela inama bakalekulya pa mwenshi uutuntulu.' ²²Tukaya kwipaya ing'ombe, imbushi ne mpanga shinga pakuti bena bakomfwe ukwikuta? Tukaya kwipaya isabi lyonse muli bamba pakuti bena bokomfwe ikwikuta?" ²³Yaweh aishile kulanda kuli Mose ati, "Bushe ukuboko kwandi kwalipipa? Nomba ukobona weba nga efyo nangu iyoo icebo candi ca shinka. ²⁴Eluntu Mose aishile kufuma no kuya kweba abantu amashiwi yakwa Yaweh. Aishile ku kolonganika abakulu ba bantu abali amakumi cine lubali no bemika ukushinguluka itenti. ²⁵Yaweh aishile kwiciluka mwikumbi noku landa kuli Mose nokuyabika pabakalamba amakumi cine lubali. Uluntu umupashi wafikile pali bo, balikusesema, nomba ni pali iyo ine nshita elo tabalikusesema nakabili iyo. ²⁶Aba lumendo babili abashele mu nkambi, Amashina yabo ni Elidadi na Medadi. Umupashi nakabili waishile kwikala pali bo. Amashina yabo yali pabasalilwe. Nomba tabaile kwi tenti. Nangu cingaba ifyo, bali kusesema mu nkambi. ²⁷Umulumendo mu nkambi umwaice aishile kubutuka ulubilo no kuya kweba Mose ati, "Elidadi na Medadi bakosesema mu nkambi. ²⁸Yoshua mwana nuni, Kafwilisha wakwa Mose mumilimo, umo pa baume bakwa Mose abasalilwe aishile kulanda kuli Mose ati, "Mose we mfumu yandi, ba kanye." ²⁹Mose aishile kulanda kuli ye ati, "Ulikwete akalumwa pa mulandu wa ndi? Ukufwaya kwandi kwakuti abana bakwa Yaweh bonse babe bakasesema no kuti akabike umupashi wakwe pali bo bonse!" ³⁰Eluntu Mose na bakalamba babena Israeli ba ba bwekelemo ku nkambi. ³¹Eluntu umwela waishile kwisa ukufuma kuli Yaweh kabili waliletele inkwale ukufuma pali bamba. Shaishile kuponena mu pepi ne nkambi, nga pa bulendo bwa bushiku bumo lubali uku elo ngapa bulendo bwa bushiku bumo lubali lunankwe. Kabili shalishingulukile inkambi ni cikanga imikono ibili ufuma pa nshi. ³²Abantu baishile kolonganika inkwale kaleya akasuba konse, ubushiku bonse, elo no bushiku bwakonkelepo bonse. Twakwali uwakolonganikile ba homere ikumi limo ukisa pa nshi. Bali shikanikile ukushingulusha inkambi yonse. ³³Uluntu inama icili pakati ka meno yabo, ulo balikuisheta, Yaweh aishile kubafulilwa. Aishile kubapuma abantu ku cikuko ca bulwele. ³⁴Iyi ncende balikuikuta ati Kibrote-hataaba, pantu kulya eko balikushika bantu abalikufwa kucikasha. ³⁵Ukufuma ku Kibrote-hataaba abantu bali kwenda ukuya ku Hoselote, uko balikwikala.

Chapter 12

¹Eluntu Miriam elo na Aaron baishilekulanda pali Mose pamulandu wamwanakashi umwina kushi uo aupile.

²Baishilekulanda ati, "Bushe Yahweh alandilefye kuli Mose?" Nomba Yahweh alyumfwile ifyo balekulanda.

³Nomba umuntu Mose ali uwaicefya, ukuicefya ukucila onse uwapa calo.⁴Lulyalwine Yahweh aishilekulanda kuli Mose, Aaron elo na Miriam: "Iseni kunse, mwebo batatu, kwitenti lyakukumaninamo." Eico bonse batatu balifumine nokuya. ⁵Eluntu Yahweh atentemukile mucakwikatisha ikumbi. Aishilekwiminina pamwinshi kwitenti elo nokwisakukuta Aaron elo na Miriam. Baishile bonse kuntanshi. ⁶Yahweh aishilekulanda ati, "Nomba umfweni kumashiwi yandi. Uluntu kasesema wandi ali namwebo, nkesakuisokolola nemwine kuli ye mufimonwa elo nokulanda kuli ye mufiloto. ⁷Umubomfi wandi Mose taba ngefyo. Wacishinka mung'anda yandi monse. ⁸Nebo ndanda na Mose, temufimonwa nangu mumilumbe. Alambona ifyo naba. Eico ninshi tamuletinina kukulanda pamubomfi wandi, pali Mose?"⁹Ubukali bwakwa Yahweh bwalipile pali bena, elo eluntu aishilekubasha. ¹⁰Ikumbi lyaishilekwima ukufuma petenti, elo Miriama aishilekuba nefibashi mukwangufyanya aishilekubuta kwati nimfula yabunga. Uluntu Aaron aishilekupilibukila kuli Miriam, aishilekumona ukwebati ali ne fibashi. ¹¹Aaron aishilekulanda kuli Mose ati, "Yangu, shikulu wandi, twapapata mwiikata ulu lubembu pali fwebo. Tululandile kutumpa kutumpa, elo tulibifishe. ¹²Napapata mwimuleka abe nga uwakufwa icipya uyo umubili wakwe onaike citika uuntu cafuma mumala muli Nyina."¹³Eico Mose aishilekukuta kuli Yahweh. Aishilekulanda ati, "Napapata muposheni, Lesa, napapata." ¹⁴Yahweh aishilekulanda kuli Mose ati, "Ngacakwebati wishi alimusakile amate pamenso yakwe, ngakuti asebana panshiku cine lubali. Mwisalile kunse yansakwe panshiku cine lubali. Panuma yaifi umubweshe mukati nakambi." ¹⁵Eico Miriam alisalilwe kunse yansakwe panshiku cine lubali. Abantu tabaendele mpaka ulu abwelele kunsakwe.¹⁶Panuma yaifi, abantu baendele ukufuma mu Haserote elo nokuyakwikala mumatololo ya Parani.

Chapter 13

¹Eluntu Yahwe ayebele Mose , ati , ²"Tumeni abaume baye icalo caku kennani , ico mpele abana ba Israeli . Tumeni umwana umo ukufuma cila mukowa iya kuba wishibo , Nacila muntu abe entungulushi ya cila mukowa wabo .³Efyo Mose abatumine ukufuma muma tololo yaku paran , pakuti bakonke kucikokomesho cakwa Yahwe . Bonse fye bali ni ntungulushi sha bena Israeli . ⁴Ifi efyali amashina yabo ;Ukufuma mumukowa wakwa Reuben , Shammua , umwana mwaume wakwa Zaccur;⁵uwa mukowa wakwa Simeon ,Shaphat ,umwana mwaume wakwa Hori ⁶Ukufuma mumukowa kwa Yudah ,caleb umwana mwaume wakwa Jephunneh ; ⁷Ukufuma mumukowa wakwa Issachar , Igal umwana mwaume wakwa Yosefe ; ⁸Ukufuma mumukowa wakwa Ephraim ,Hoshea umwana mwaume wakwa Nun ;⁹Ukufuma mumukowa wakwa Benjamin , Palti umwana mwaume wakwa Raphu ; ¹⁰Ukufu ku mukowa wakwa Zebulun ,Gaddiel umwana mwaume wakwa sodi ; ¹¹ukufuma kumukowa wakwa Yosefe , (nangula uwamumukowa , wabena Manase) , Gaddi umwana mwaume wakwa Susi ; ¹²Uwa mumukowa wakwa Dani , Ammiel umwana mwaume wakwa Gemalli ;¹³Ukufuma mumukowa wakwa Asha , Sethur umwana mwaume wakwa Mikaili ; ¹⁴Wa mumukowa wakwa Nafutali , Nabi umwana mwaume wakwa Vofisi ; ¹⁵Wa mumukowa wakwa Gadi , Gewe umwana mwaume wakwa Maki , ¹⁶Aya emashina ya baume Mose atumine ukuya kulengula icalo ,Na Mose akutile Hoshea umwana mwaume wakwa Nuni mwishina Iya Yoshua . ¹⁷Na mose alibatumine ukuya kulengula icalo ca kenani , Abebele nokuti , Mutampile mu negefu no kuninika mucalo campili . ¹⁸Lenguleni icalo nokumona ifyo cilemoneka . Kabili mumwensekeshe efyo abantu bekalapo bakomoneka , nga bakukosa nangu ukunaka , nangula bengi nangu banono ¹⁹.Mumwensekeshe efyo abantu baikala , bushe cabune nangula cibi ? bushe mulipo Imisumba ? Kuti shaba ninkambi , nangula misumba iyafye ? ²⁰Mumwensekeshe icalo ifyo caba , nga cabune mukukusha ifilimwa nangula iyoo , nakabili ngapalba ifimuti nangula iyoo .Mukose elo mukaletoko ne fisabo fimo fimo ifya calo ." Nomba pali aka kashita kali ekashita kafisabo fya ntashi . ²¹Eluntu abantu baimine ukuya mukulengula icalo ukutula mu matololo ya Zini ukufika naku Reobi , Pepi na Lebo Amata . ²²Banikile ukutula ku negifu no kufika ku Ebroni . Aimai , Sheshani , naku Tamai , ba mwana Anaki , elo bali .Nomba Hebroni wakulilwe imyaka cine lubali ninshi Zoani mu Egypto tala kulwa . ²³Uluntu baishile kufika mu cishi ca Eshoko, baputwile umusambo wakucisansakuta ca myangashi . Bausendelefye babili aba mwibumba lyabo .Nakabili baliletele pamo na matete ne mikunyu . ²⁴Bainikile incende ne shina Iya icihi ca Eshno , pantu epo abana ba Israeli baputwile icisansankuta camyangashi . ²⁵Panuma yanshiku amakumi yane (40) elo ba bwelulukile mukulengula icalo . ²⁶Babwelele kuli Mose , Aroni elo na kulukuta konse ulwa bena Israeli mumatololo ya Parani , pa Kadeshi. Balibweshe ishiwi kuli Mose , Aroni no lukuta lonsefye , nokubalanga ifisabo bafumishe ku calo . ²⁷Bamulondolwele Mose ati , "Twalifikile ku calo kuntu watutumine . ²⁸Mucinefye cifumfumunamo umukaka no buuci . Ifi efisabo tuleteleko . ²⁹Lelo abantu baikalamo ba kukosa . Imisumba nayo iyabamo yamalinga elo ikulu saana . Twalibweneko naba mwana , Anaki kulya . ³⁰Elo kalebu akutumanike abantu abalongene kuli Mose no kubeba ati . ' Natulekuya tuye kupokolola icalo , pantu kuti twacimfya , ; ³¹Nomba abo abantu abaile nabo balilandile ati , "kuti twafilwa ukuya kulwa nabo pantu abantu bamaka ukutucila . "³²Efyo bapishishemo ulubali lwabubi ulwakubweshamo abena Israeli palwa calo caile kulengula . Bayebele aii , " icalo ico twamwene namenso cilalya abekashi baciko . ³³Kulya twabwene amapaka , abakwa Anaki abana abafuma kumapau , Mumenso yesu twali kubonekafye kabaii tuli fipaso ukuipalankanya kuli bo , ifi efyo twalikuboneka mumenso yabo , nafwe ."

Chapter 14

¹Ubo bushiku ulukuta lonse lwasanswile ishiwi nokupumamo umusowa. ²Abantu bonse abakwa Israeli balailishanya kuli Mose elo na Aaron. Lonse ulukuta lwlandila kulibo ati, "Ngacaliweme ukufwila mucalo ca Egypto, nangu muno mwine mumatololo!" ³Cindo ico Yahweh aletutwalila mulici calo ulu lwakufwa kulupanga? Abakashi besu elo nabana besu bakabekata kuli bunkole. Bushe tacingaba bwino ukubwekelamo ku Egyoto?" ⁴Balilanda kuli cila umo naumo, "Natusale intungulushi imbi, elo tubwekelemo ku Egypto." ⁵Eluntu Mose elo na Aaron baponene ubunkupeme pantanshi ya lukuta lonse ulwalongene ulwa bantu bana Israeli. ⁶Yosua umwana mwaume wakwa Nuni elo na Caleb umwana mwaume wakwa Cafeneya, abo abali pali bamo abaile mukulengula icalo, balepwile ifyakufala fyabo. ⁷Balilandile kulukuta lonse ulwa bantu bakwa Israeli. Balilandile ati, "Icalo twapitilemo nokucilengula calo icabune." ⁸Nga Yahweh asansamukilamo muli fwebo ulu, eluntu fwebo bakatutwala mulici calo elo nokutupela fwebo icalo icitonya umukaka nobuci. ⁹Lelo mwisangukila Yahweh, elo mwibatina ababantu bali mu calo, pantu balifye nomukate kuli fwebo. icakubacingilila cilinokufumishiwapo kulibo, pantu Yahweh ali nafwebo ulu. Twibatina." ¹⁰Eluntu ulukuta lonse lwalandile ati tukabalasa ku mabwe. Lelo ubukata bwakwa Yahweh bwalimoneka petenti lyakukumaninamo ku bantu bonse abakwa Israeli. ¹¹Yahweh alandile kuli Mose ati, "Bushe ninshitanshi ababantu bakaleka ukusula nebo? Ninshitanshi bakaleka ukufilwa nebo, tepamulandu wafilangililo fyamaka yandi fintu nacita pakati kabo?" ¹²Nebo nkabaletela icinkukuma, nkabafunyamo, elo nokubacita umukowa obe ukuba umushobo uukalamba ikucila ifyobaba." ¹³Mose alandile kuli Yahweh ati, "Ngawacita ici, eluntu abena Egypto bali nokufwa palifi, pantu wabapuswishe ababantu ukufuma kulibo namaka yobe." ¹⁴Bakesakulanda ifi kubakesakwikala mulici calo, balikumfwa ukuti webo, Yahweh, alisangwa naba bantu, pantu uboneka icinso necinso. Nekumbi lyobe litalama pa bantu besu. Uya nabena pacinso cabo mucishintililo cekumbi akasuba elo mucishintililo camulilo mubushiku. ¹⁵Nomba gawaipaya aba bantu ngo muntu umo, eluntu umushobo onse abaumfwa ululumbi lweni bakesakusosa elo nokulanda ati, ¹⁶"Pantu Yahweh tatwele aba bantu mucalo ico alapile ukupela kulibo, abepeye mumatololo." ¹⁷Nomba, nebo napapata, ndekulomba bomfya amaka. Ngafintu walandile ati, ¹⁸"Yahweh alakokola ukufulwa bwangu elo alikwata icitemwiko icishipwa bwangu. Alabelela uluse namampulu elo nobupulumushi. Takafilwe ukukanda abapulumushi uluntu akaleta ukukanda pafikolwe fyabo pabana babo, inkulo yalenge shitatu elo nenkulo yalenga bune." ¹⁹Umfwa napapata kuli iwe, ababantu icibacita lubembu pantu babeleleko uluse ukulingana necipangano cobe icacishinka. Ngafintulyonse ubelela ababantu uluse ukufumafye uluntu bali mucalo camu Egypto ukufika nanomba." ²⁰Yahweh alandile ati, "Nebo nimbabelelako uluse ngefyo webo wabalombeleko, ²¹lelo icinefye, empocili nobumi, elo napesonde ponse pakesula ubukata bwandi, ²²bonse ababantu abawene ubukata bwandi elo nefishibilo fyamaka yandi nebo nacistile mu Egyto elo namumatololo—balingesha nebo pamiku ikumi limo elo nokukanabela kwishiwi lyandi. ²³Eico nalanda ukuti tabakacimone icalo napangile umulapo kufikolwe fyabo. Uyo onsefye palibo uwasuula nebo takacimone iyo, ²⁴kanofye umubomfi wandi Caleb, pamulandu wakuti alikwata umupashi uwapusanako elo nebo alembela nomutima wakwe onsefye. Nkamuleta kucalo ico aileko, elo nolupwa lyakwe cikaba cikwatwa cabo. ²⁵(Lelo abena Meleki elo nabena Canaan bakekala mumukonko.) Mailo mukabweluluka elo nokuya mumatololo nokulungatana munshila yalola kuli bamba wakashika. ²⁶Yahweh alandile kuli Mose elo na Aaron. Alandile ati, ²⁷"Bushe ulu likuta lwibipa lukaleka lilali ukuilishanya pali nebo? Nebo ndyumfwile ukuilishanya kwa bantu bakwa Israeli palwa nebo. ²⁸Alandile kulibo ati, 'Eponcili nobumi; efyasosa Yahweh, ngafintu mulandilwe ngufwile mumatwi yandi, ndinokucita ifi kulimwe: ²⁹Bonsefye mulinokufwila mumatololo, bonsefye mwebo mwebailishanya kuli nebo, abapendelwe mukupendwa, impenda yonsefye iyabantu ukufuma pamyaka amakumi yabili elo no kucilapo. ³⁰Mucishinkafye tamwakengilemo mulici calo nabo nalaile ukumipela ukwikalamo, kanofye Caleb umwana mwaume wakwa Cafeneya elo na Yosua umwanan mwaume wakwa Nuni. ³¹Lelo kubana bena abo mwalekulanda ati bakepaiwa, Nebo ebo nkafisha mucalo. Balinokuipakisha mulici calo ico mwebo mwasula! ³²Lelo mwebo, mukafwa nefitumbi fyenu fikaba mumatololo. ³³Abana benu bakaba nibakacema mumatololo pamyaka amakumi yane. Balinokukandwa pamulandu wabucisanguka bwenu mpaka nowakulekeleshako muli mwebo akafwila mumatololo. ³⁴Ukulingana nenshiku isho mwalengwile icalo, amakumi yane, mwebo muli nokukandwa pabubifi bwenu pamyaka amakumi yane, umwaka umo wakulaba ubushiku bumo, elo mukeshiba bucisanguka ifyo bwaba. ³⁵Nebo, Yahweh, ndilandile. Nebo mucishinkafye nkacita ici kulukuta lonsefye ulu ulwabipa ulwaikatana pamo mukuilishanya kuli nebo. Balinokupwililika ukuputulwa elo balinokufwila muno mwine." ³⁶Eico abaume Mose atumine ukuyalengula icalo, abo ababwelele nokulenga ulukuta lonse ukuilishanya kuli Mose pakwananya ilyashi libi ukulifisha ku calo--- ³⁷ababaume abaletele ilyashi libi palwa calo balipuminwe, elo balifwile nakucinkukuma pacinso cakwa Yahweh. ³⁸Pali ababaume baile mukulengula icalo, abapuswike ni Yosua umwana mwaume

wakwa Nuni elo na Caleb umwana mwaume wakwa Cafeneya abali nobumi.³⁹Uluntu Mose afishishe ayamashiwi kubantu bonse ababena Israeli, balinecililishi icikulu nganshi. ⁴⁰Balimine ulucelo celo elo baninine pamulu walupili elo balandile ati, "Boneni tulipano, elo tuleya kuncende uko Yahweh atulaya, pantu tulibembukile."⁴¹Lelo Mose alandile ati, "Cindo nomba tulekanina ukubela Yahweh ifyo atukonkomesha? tamwatwalilile. ⁴²Mwiya, pantu Yahweh tali namwe uwingamingilila mukucinfiwa kubalwani benu. ⁴³Abena Meleki elo nabena Canaan ekobali, elo nokufwa kuupanga pantu mwalipondokela Yahweh mwafilwa nokumukonka. Eico takabe namwe."⁴⁴Lelo balikupatikisha ukuya kucalo campili, nangu cibe ifyo, Mose nembokoshi yacipangano balinayo munkambi. ⁴⁵Eluntu abena Meleki baishilekwisa , elo nabena Canaan abalikiwikala kulishi mpili. Balishilekubasansa abena Israeli elo nokubacimfya bonsefye inshila yonse ukufika naku Horama.

Chapter 15

¹Eluntu Yaweh aishile kweba Mose. Aishile kulanda ati, ²"Sosa ku bantu bakwa Israeli nokulanda kuli bo ati, 'Uluntu mukuya ku calo ico mukalekwikalamo, ico Yaweh akapela kuli mwebo, ³mukapekanye icabupe ca mulilo kuli Yaweh, nangu icabupe cakoca nangu icelambo kukufikilisha umulapo nangua icabupe ca kuitemenwa, nangu icabupe capa mitebeto yenu, kukuleta umununko wa bune kuli Yaweh ukufuma mumaombe nangu mu mikuni. ⁴Mulingile ukupela kuli Yaweh icabupe cakoca pamo pene ne cabupe ca mbuto icapekumi kuli efa wabunga ubwakupeleka bwino ubwasankanamo na mafuta ya pali fine kuli hini. ⁵Mulingile nakabili ukupela ne cabupe cakoca, nangu pa celambo, pakati kacitika wa hini wa mwangashi ku cabupe ca kunwa kuli cila mwana wa mpanga. ⁶Nga mukopela sukuuku, mulingile ukupela ubunga bwa ng'ano ubwakupeleka bwino utwa pekumi tubili utwa kucipimo ca efa utwasankanamo na mafuta ku cipimo icili mupepi nacitika wa hini. ⁷Ku cabupe cakunwa, mulingile ukupela ku cipimo mupepi na citika wa hini uwa mwangashi. Cikaleta umununko wa bune kuli Yaweh. ⁸Uluntu mwapekanya ing'ombe ilume nge cabupe cakoca nangu nge calambo pakufikilisha umulapo, nangu nge cabupe cakwampana kuli Yaweh, ⁹eluntu mukapela icabupe ca bunga bwa ng'ano ubwakupelako bwino pamo ne ng'ombe ilume pa twa pekumi tutatu pali efa ifyakusankanamo na citika wa hini uwa mafuta. ¹⁰Mukapele ne cabupe cakunwa kuli citika wa hini uwa mwangashi, nge cabupe icakupangwa ku mulilo pa kueta umununko wa bune kuli Yaweh. ¹¹Efyo cikatilwe muli uyu musango kuli cila ng'ombe ilume, kuli cila sukuuku, nakuli cila mwana wa mpanga umulume nangu umwana wa mbushi. ¹²Conse icelambo ico mwapekanya ne cabupe cilingile ukucitwa mufya londololwa pano. ¹³Bonse abana calo efyo bakacite ifi fintu muli uyu wine musango, uluntu uuli onse aleta icabupe icakupangwa ku mulilo, ku kuleta umunko uyo uwakuseksha kuli Yaweh. ¹⁴Nga umulebeshi akoikala na mwebo, nangu uyo onse uwakwikalilila mukati ka nkulo ya bantu benu, alingile ukucita icabupe icakupangwa ku mulilo, kukuleta umununko wa bune kuli Yaweh. Alingile ukucita ifyo na mwebo mucita. ¹⁵Kulingile ukuba ifunde limo line kubekala mushi naku balebeshi abo abekala na mwebo, ifunde ilya muyayaya na munkulo ishikakonkapo. Ifyo mwaba mwebo, efyo akabe nao ulebeshi uuli mukati kenu. Alingile ukucita ifyo mukalakucta ku cinso cakwa Yaweh. ¹⁶Amafunde ne fipope fikabe fimo fine kuli mwebo na kumulebeshi uo mwikala nankwe. ¹⁷Nkabili Yaweh aishile ku sosa kuli Mose. Aishile kumweba ati, ¹⁸"Landa ku bantu bakwa Israeli nokusosa kuli bo ati, 'Uluntu mkengila mu calo uko nkamitwala, ¹⁹uluntu mukulya icakulya ca muli ici calo, mulingile ukufumyapo icabupe nokupela kuli Yaweh. ²⁰Ukufuma mufya kukandwilamo fyenu ifyaku tampilapo mukalekupangako umukate no kutula nge cabupe ca musangulo ukufuma pa bulambo. Mulingile ukucisangwila muli uyu musango. ²¹Mulingile ukupela kuli Yaweh icabupe ca musangulo ukufuma mu mufuba wenu uwakutampilapo mu nkulo sha bantu benu ishikalekukonkapo. ²²Kabili inshita shimo mukalekubembuka ukwabula ukufwaya ukucita ifi, uluntu mwakana ukumfwa yay mafunde yonse ayo naishile kulanda kuli Mose-- ²³ifipope fyonse ifyo na mipele ukupitila muli Mose ukufuma pa bushiku ubo Yaweh atampile ukupela amafunde nokuya ku ntanshi muba nkulo shenu ishikalekukonkapo. ²⁴Nga cacitikile mukubifya nabekala mushi tabeshibile, eluntu abekala mushi bonse bakapela umwana wa ng'ombe umo umulume nge cabupe cakoca ku kuleta umununko wa bune kuli Yaweh. Napali ifi mulingile ukupela ica bupe cabunga ne cabupe ca cakunwa, nge cakukonkomesha kucipope, ne mbushi imo ilume nge cabupe capa lubembu. ²⁵Shimapepo alingile ukufutilako abekala mushi bamu Israeli. Bali nokubelelwa uluse pantu tababembukile kumufulo. balishile kuleta icelambo cabo, ica bupe cakumulilo kuli nebo. Balishile kuleta icabupe capa lubembu lwabo ku cinso cakwa Yaweh kufilubo fyabo. ²⁶Eluntu ulukuta lonse ulwa bena Israeli lukabelelwa uluse, elo kabili ba balebeshi abo abekala na mwebo, pantu abantu bonse balibembukile ukwakubula ukwishiba. ²⁷Nga umuntu abembukila ukwabula ukwishiba, eluntu apele imbushi iikota iya mwaka umo nge cabupe capa lumbembu. ²⁸Shimapepo alingile ukupanga icakufuta kuli Yaweh ku muntu uyo uubembukile mukukanaishiba. Uyo muntu akabelelwa amafuto yapangwa. ²⁹Mulingile ukukwata amafunde kuli umo uwacita conse ukwabula ukwishiba, ifunde limo line nakubalebeshi abo abekala pali mwebo. ³⁰Nomba umuntu uwacitila icili conse ku mufulo, nangu abe mwana calo nangu mulebeshi, ninshi apontela Yaweh. Uyo muntu alingile ukuputwalako ukufuma pa bantu bakwe. ³¹Pantu nasula ifyebo fyakwa Yaweh kabili alitobele na mafunde, uyo muntu alingile ukuputulwa umupwilapo. Ulubembu lwakwe lube pali Ye. ³²Ulo abena Israeli bali mu matololo, baishile kusanga umuntu akolonganika inkuni pa bushiku bwe sabata. ³³Abo abamusangile baishile kumutwala kuli Mose, Aaroni, na bekala mushi bonse. ³⁴Baishile kumusungila mukalyati pantu tacalandilwe icalacitwa kuli ye. ³⁵Eluntu Yaweh aishile kulanda kuli Mose ati, "Umuntu uyu cinefye alingile ukufwa. Abekala mushi bonse balingile ukumupola amabwe kunse ya nkambi." ³⁶Eico abekala mushi bonse baishile kumufumisha kunse ya nkambi nokumupola afwa nokufwa ngefyo Yaweh akonkomeshe Mose. ³⁷Yaweh nakabili aishile kulanda kuli Mose. Aishile kuanda ati, ³⁸"Sosa kubana bakwa Israeli nokubeba ukuti, kufisempe fyafya kufwala fyabo balekubibilako insenkebele, kabili

kulusenkebele lumo lumo mukalekubikako umwando wa cifufya. Balekucita ifi mu bantu ba nkulo shabo ishikalekukonkapo. ³⁹Cikaba icibukisho cabune kuli mwebho, uluntu mwabona ulusenkebele, ku mafunde yandi yonse, ku kuyakonka pakuti tekuti muloleshe ku mitima yenu na kumenso yenu no kucitako ubucende mwebene kuli fyena. ⁴⁰Mukalekucita ifi pakuti mukaleibukisha no kukonka amafunde yandi yonse, elo pakuti mukeskuba abamushilo, ukusunga, Yaweh obe. ⁴¹Nani Yaweh Lesa wenu, uwa mifumishe ku calo ca Egypto, kukwisa kuba Lesa wenu, Ninebo Yaweh Lesa wenu."

Chapter 16

¹Nomba Kora umwana mwaume wakwa Izhar umwana mwaume wakwa Kohati umwana mwaume wakwa Lebi, Pamo na Datani elo na Abiram abana baume bakwa Eliabu, On umwana mwaume wakwaPeleti, abana bakwa Rubeni, baishile kukolonganika abaume. ²Baishile kwimina Mose, pamo na baume bambi ukufuma mu bantu bakwa Israeli, intungulushi sha lukuta imyanda ibili na makumi ya sano abaishibikilwe mulukuta. ³Baishile kulongana bekabeka pamo kukumanya Mose na Aaroni. Baishile kulanda kuli bo ati, "Mwebo mwaya sana! ulukuta lonse lulisalangene, onse uwa muli bo elo Yahweh ali pali bo. Nindo muisumbwila pamulu mwebene ukucila ulukuta lwakwa Yahweh?"⁴Uluntu Mose aishile kumfwa ifi, aishile kukontamina icinso cakwe panshi. ⁵Ena aishile kulanda kuli Kora nakuli bonse abali na ye, ulucelo Yahweh alaisakulenga cishibikwe abali kuli ye naba patukile kuli ye. Ena akesa kuleta uyo umuntu mupepi na ye. Uyo untu alaisakusala akaisakuleta mupepi na kuli ye. ⁶Citeni ifi, Kora elo ne bumba lyobe lyonse. Buleni ifitutumwino. ⁷Mailo elo nokubika umulilo elo nefya kununkila muli fyena pantanshi yakwa Yahweh. Uyo untu Yahweh asala, uyo muntu akesa kupatululwa kuli Yahweh. Mwebo mwaya sana, mwe bana bakwa Lebi. ⁸Nakabili, Mose aishile kulanda kuli Kora ati, "Nomba umfweni mwebana bakwa Lebi: ⁹Bushe cintu icinono kuli mebo ukweba ati Lesa wakwa Israeli alimilekenye mwebo kulukuta lwakwa Israeli, kukuleketa mwebo mupepi no mwine, ku kubomba umulimo yakwa Yahweh, elo nokwiminika na pantanshi ya lukuta kukubombela bena? ¹⁰Alimiletele mupepi, elo na fyonse fyenu, abana bakwa Lebi, pamo na mwebo, libe mukofwaya bushima pepo kabili! ¹¹Eico mwebo na bonse abo muli nabo mulikolongene pali Yahweh. Bushe Aaroni ninani pakweba ati mu mwimine?"¹²Eluntu Mose aishile ku kuta Datani na Abiramu abana baume bakwa Eliabu, lelo baishile kulanda ati, "Fwebo tatwiseko. ¹³Bushe cintu icinono ico mwa tuletela kuno ukutufumya mu calo ce shiba no buci, ku kutwipaya mu matololo? Nomba ukofaya ukuicita we mwine intungulushi pali fwebo! ¹⁴Ukulundapofye, tamtuletele fwebo mu calo ce shiba no buci, nangu ukutupela impanga na mabala ya myangshi nga icakupyana. Nomba bushe mukofwaya ukutupofwisha nefilayo fyabula akantu? Tatwiseko kuli mwebo."¹⁵Mose alifulilwe sana elo nokwisa kulanda kuli Yahweh ati, "Windika fyakuninika fyabo. Ntasendelepo nangu imo kuli bo." ¹⁶Eluntu aishile kulanda kuli Kora ati, "Mailo mwebo elo na bonse abo muli nabo mufwile ukuya pantanshi yakwa Yahweh-elo nabo bo, na Aaroni. ¹⁷Cila muntu afwile ukusenda icitutumwino elo nokubikamo ifya kununkila. Eluntu cilamuntu alete pantanshi yakwa Yahweh icitutumushi cakwe, Ifitutumushi imyanda ibili na makumi ya sano. Mwebo na Aaroni, nao, mufwile ukuleta icitutumushi cila muntu.¹⁸Eico umuntu onse alisendele icitutumushi, nokubika umulilo, ukubikapo ne fya kununkila, elo nokwisa kutulama pa mwinshi we tenti lyaku kumaninamo na Mose elo na Aaroni. ¹⁹Kora aishile ku kolonganika ulukuta pali Mose elo na Aaroni pa mwinshi we tenti lya kukumaninamo, elo ubukata bwakwa Yahweh bwaishilekuboneka pa lukuta lonse.²⁰Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli Mose elo na kuli Aaroni: ²¹"Lekaneni mwebene ukufuma mulukuta pakweba ati mbepaye ililine." ²²Mose na Aaroni baishile kukontamina panshi no kwisa kulanda ati, "Lesa, Lesa wa mipashi sha bantu bonse, nga umuntu umo abifya, bushe kuti mwafuililwa ulukuta lonse?"²³Yahweh aishile kwasuka kuli Mose. Aishile kulanda ati, ²⁴"Landa kulukuta. Landa ati, 'Fumeni mu matenti yakwa Kora, Datani elo na Abiramu.'"²⁵Eluntu Mose aishile kwima nokuya kuli Datani elo na Abiramu; abakulu bakwa Israeli bali mukonkele. ²⁶Aishile kulanda kulutukuta nokweba ati, "Nomba fumeni mu matenti ya aba bantu babipa elo mwiikatako ku cipe cabo icili conse, nangu mukoisia kulandwa kufibi fyabo fyonse." ²⁷Eico ulukuta mu ncende shonse isha matenti yakwa Kora, Datani na Abiramu lwali bashile. Datani na Abiramu baishile kufuma nokwisa kutalama pa mwenshi pa matenti yabo, na bakashi babo, na bana babo abaume, na bana banono.²⁸Eluntu Mose aishile kulanda ati, "Pali ici mwalaisa kwishiba ukweba tai Yahweh alintumine ukubomba incito shonse, pantu ntabacitile ukulingana nokufwaya kwandi. ²⁹Nga cakweba ati aba bantu bafwa imfwa yafye iicitika, ninshi Yahweh tantumine. ³⁰Lelo Yahweh nga apangapo ifintu ifipya, elo ne calo ukwisula akanwa ka ciko nokubamina, na fyonse ifyo bakwata, elo nokuya abatuntulu mu Shelo, eluntu mukoishiba ukweba ati aba bantu balibifishe kuli Yahweh."³¹Ulo lwinefye Mose aishile kupwisha ukulanda yonse aya amashiwi, umushili waishile kwisuka panshi ya balya bantu. ³²Icalo calisukile nokwisa kubamina bonse, indupwa shabo, elo na bantu babo bonse abakwa Kora, pamo ne fikwatwa fyabo fyonse.³³Eico bena na fyonse ifikwatwa fyabo baishile kuya abatuntulu mu Shelo. Icalo calisalikile pali bo, elo baonaikile ukufuma mu lukuta. ³⁴Bonse abena Israeli aba bashingulukile balialangene ukufuma ku misowa yabo. Balyaukile ati, "Icalo kuti caisa kutumina nafwebo!"³⁵Eluntu umulilo waishile kwaka ukufuma kuli Yahweh elo abantu imyanda ibili na makumi yasano abapeele ifyakununkila.³⁶Nakambi Yahweh aishile kulanda kuli Mose ukweba ati, ³⁷"Landa kuli Eliasa umwana mwaume wakwa Aaroni shima pepo elo nokuleka ena asende ififukulisho ukufuma mu mulilo, pantu ifitutumushi filipatukile kuli nebo. Eluntu ena mu muleke asalanganye imitoyi apatali: ³⁸Buleni ififukilisho fya abo bonse abalufishe imyeo pa mulandu wa membu shabo. Lekeneni bena bapangemo insani shaku maulwa nga

icakufimba pa bulambo. Abo bantu balipele bena pantanshi yandi, eico balipatwilweko kuli nebo. Bakesakuba kuba icishibilo cakubapo kwandi ku bantu bakwa Israeli." ³⁹Eliasa shimapapo aishile kubula icifukilisho, ico abaume bapiile babomfeshoko, elo balyumawile ukupangamo icakufimba pa bulambo, ⁴⁰ukuba icakwibukisha ku bantu bakwa Israeli, pakweba ati takuli uwakunse uwafyelwe kuli Aaroni afwile ikwisa elo nokoca icifukilisho pa ntanshi yakwa Yahweh, pakweba ati tabeshile kuba kwati ni Kora ne bumba lyakwe-ngafilya fine Yahweh akonkomeshe ukupitila muli Mose ⁴¹Lelo ubushiku bwaishile kukonkapo ulukuta lonse ulwakwa Israeli lwaishile kuilishanya pali Mose elo na Aaroni. Baishile kulanda ati, "Mulipeye abantu bakwa Yahweh." ⁴²Eluntu caishile kucitika, uluntu ulukuta lwa sihile kukolongana pali Mose elo na Aaroni, ukweba ati baliloleshe pe tenti lya kukumaninimo elo, boneni, ikumbi lyalikufimbapo. Ubukata bwakwa Yahweh bwalibonekele, ⁴³elo Mose na Aaroni baishile pantanshi ye tenti lya ku kumaninimo. ⁴⁴Eluntu Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli Mose. Aishile kulanda ati, ⁴⁵"Kabiye ukufuma pantanshi ya ulu ulukuta pakeba ati mbalofye ililine." Eluntu Mose na Aaroni baishile kulala panshi. ⁴⁶Mose aishile kweba Aaroni ati, "Senda icifukilisho ubikepo umulilo ukufuma pa bulambo, ubikemo ifya kununkila, senda bwangu ku lukuta, elo ubapatuleko bena, pamulandu wakweba ati ubukali bokufuma kuli Yahweh. Icinkunka cilitampile." ⁴⁷Eico Aaroni acitile ifyo Mose amwebele. Aishile kubutukila pakati ka lukuta. Icikuko calitampile bwangu ukusalangana pakati ka bantu, eico aishile kubika mufyanunkila elo napabufi bwa bantu. ⁴⁸Aaroni aishile kutalama pakati ka bakufwa elo na batuntulu; muli iyi inshila icikuko calilekele. ⁴⁹Abo abafwile ku cikuko bali 14,700 mu mpendwa, ukubikapo abo abafwile mu mulandu wakwa Kora. ⁵⁰Aaroni aishile ku bwelulukila kuli Mose pa mwinshi kwi tenti lya kukumaninimo, elo icikuko caishile kupwa.

Chapter 17

¹Yahweh alilandile kuli Mose. Alandile ati, ²"Landa kubantu bakwa Israeli nokupokako inkonto ukufuma kulibo, imoimo kuntungulushi yaluko lwa cicolwe, inkonto ikumi limo nashibili. Lembapo ishina lyamuntu pankonto yakwe.³Webo ufwile ukalembe ishina lyakwa Aaron pankonto yakwa Levi. Kuli inkonto imo kuli cilantungulushi ukufuma kumutundu wafikolwe fyobe. ⁴Webo ufwile ukubika inkonto mwitenti lyakukumaninamo kuntanshi yambokoshi yacipangano, palya nebo tukumana nawebo. ⁵Cilinokucitwa ukuti inkonto yamuntu uo nasala ikatumba. Nebo nkalenga ukuilishanya ukufuma kubantu bakwa Israeli, uko bena balanda pali webo." ⁶Eico Mose alandile kubantu bakwa Israeli. Intungulushi shonse isha mitundu shalimepele inkonto, imoimo ukufuma kuntungulushi shasalilwe ukufuma kufikolwe. fyamitundu. Nenkonto yakwa Aaron nayo mukati kashiko. ⁷Eluntu Mose abikile inkonto kucinso cakwa Yahweh mwitenti yambokoshi yacipangano. ⁸Ubushiku bwakonkelepo Mose alingile mwitenti lyacipangano cafyebo elo, boneni, inkonto yakwa Aaron iyamutudu wakwa Levi yalililema. Yena yalilelema nokutwala ubuluba nefisabo fya alimonde ifyakupya! ⁹Mose alifumishe inkonto shonse ukufuma pacinso cakwa Yahweh ukutwala kubantu bakwa Israeli bonse, elo cilamuntu alibulilepo inkonto yakwe. ¹⁰Yahweh alandile kuli Mose ati, "Bika imbokoshi yambokoshi yacipangano. Cisunge ngecishibilo pabantu abo bacinguka pakuti webo upwishe ukuilishanya kwabo, ngateifyo bena bali nokufwa." ¹¹Mose alicitile ngefyo Yahweh amukonkomeshe. ¹²Abantu bakwa Israeli balandile kuli Mose elo balandile ati, "Tulinokufwila kunokwine. Tulinokuloba bonsefye! ¹³Umuntu onse uwapalamina kwitenti lyakwa Yahweh alinokufwa, tufwile bonse ukuloba.

Chapter 18

¹Yaheh aishile kulanda kuli Aaroni ati, "Webo, abana bobbe abaume, elo ne mikowa ya fikolwe fyobwe mukesa kuba no mulandu pa membu shonse ishacitilwe pa cifulo ca mushilo. Lelo kano fye webo elo na bana bobbe abaume mukesa kuba abamulandu pa membu shonse ishacitilwe kuuli onse muli bushimapepo. ²Lelo kubamukowa banobe uwakwa Lebi, imikowa yafikolwe fyobe, ufwile ukubaleta na webo pakweba ati bengailunda kuli webo elo noku kwafwa webo uluntu webo elo na bana bobbe abaume ba bombe pantanshi ye tenti lya cipangano. ³Bafwile uku kubombela webo elo ne tenti lyonse. Nangu cibe ifi bafwile kupalamina ku cili conse mu ncende ya mushilo nangu ukuikuminisha no bulambo, nangu bena elo na webo mukesa kufwa. ⁴Bafwile uku kupalama no kusunga itenti lya kukumaninamo, pantu imilimo yonse iikumine kwi tenti. Umwina fyalo tafile ukwisa mupepi na webo. ⁵Mufwile ukubaka icifulo ca mushiloelo ne cabulambo pakeba ati ubukali bwandi tabwishile kwisa pa bantu bakwa Israeli na kambi. ⁶Bona, nebo ne mwine ndisalile bamo abamulupwa lwa bena Lebi banobe ukufuma mu bana bakwa Israeli. Bena ca bupe kuli webo, icipelwe kuli nebo ku kubomba incito ishikumine kwi tenti lya kukumaninamo. ⁷Lelo kanofye webo elo na bana bobbe abume ebenga bomba bushimapepo ukulingana na fyonse ifikumine ubulambo elo na fyonse ifili mukati ka cisalu. Mwebo mwebene mufwile ukufikilisha isho imilimo. Nebo nkokupela bushimapepo nga ica bupe. Umwina fyalo onse uwaisakupala afwile ukwipaiya. ⁸Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli Aaroni ati, "Bona, ndikupele umulimo uwakubona pafya mutulo ifikopelwa kuli nebo, elo fyonse ifyamutulo ifya mushilo ifyo abena Israeli bakopela nebo. Ndipele iyi imitulo kuli webo elo na bana bobbe abaume nga icakaniko ca kuya naco. ⁹Ici cikesa kuba cobe ukufuma kufintu fya mushilo ifya sungwa ukufuma mu mulilo. Ukufuma mu fya mutulo fyonse ifyabo-ng'ano shonse ishakutula, imemba shonse isha kutula, elo na conse icakushininwa-fipatwilwe kuli webo elo na bana bobbe abaume. ¹⁰Ishi mitulo sha mushilo; umwaume onse afwile alye ici, pantu ba mushilo kuli webo. ¹¹Ishi emitulo iikesa kuba yobe webo, iipatwile ukufuma mufya bupe fyabo fyonse ukufuma mu fyabupe fya bena Israeli. Nebo ndibapele kuli webo, abana bobbe abaume, elo na bana bobbe abanakashi, nga icakaniko umuyayaya. Uuli onse uwabune mukusefya mulupwa lwenu afwile ukulyako ifi fintu. ¹²Yonse amafuta ya bune, onse umwangashi wabune uwa fisabo, ifisabo fyakubalilapo ifyo abantu bapela kuli nebo-fyonse ifi fintu napela kuli webo. Fyonse ifiyapya ififuma mu calo cabo, ifyo baleta kuli nebo, fikaba fyobe. ¹³Onse uwa uwakusanguluka mu lupwa mu mobe kuti balya ifi fintu. ¹⁴Fyonse ifintu ifyapelwa mu Israeli fikesa kuba fyobe. ¹⁵Conse icisuula ubufyashi, yonse amabeli ayo abantu bapela kuli Yahweh, aya bantu elo naya nama, yakesa kuba yobe. Nangu cibe ifi, abantu bakalubule abana baume amabeli, elo bafwile ukulubula na mabeli yalume ayanama ishakukowela. ¹⁶Abo abafwile bashitwa ukubwelela ku bantu bafwie bashitwa panuma ya kwikala umweshi umo. Eluntu abantu benga bashita nakambi, pamutengo wa mashekele ya sano, ukulingana ne cipimo camashekele ya mushilo, icakulingana ukufina nama geramus amakumi yabili. ¹⁷Lelo ibeli lya ng'ombe, nangu ibeli lya mpanga, nangu ibeli lya mbushi-tamufwile kushilubula ishi nama; shili patwilweko kuli nebo. Mufwile ukusansa umulopa wa shiko pabulambo elo nokoca amafuta nga umutulo upangilwe pa mulilo, icena cakusekesha Yahweh. ¹⁸Iminofu ya shiko shikesakuba shenu. Kwati libele ilyaima elo ne tanta lyaku kulyo, iminofu yenu ikesa kuba yenu. ¹⁹Yonse imitulo iyo abena Israeli bapeela kuli Yahweh, ndipele kuli webo, elo nakubana bobbe abaume naku bana bobbe abanakashi na webo, nga icakaniko cakutwalilila. Cipangano ca mucele ica muyayaya, cipangano cakucingililwako ukutwalilila, pantanshi yakwa Yahweh bonse webo elo na bana bobbe na webo." ²⁰Yahweh aishile kulanda kuli Aaroni ati, "Webo tawakese ku kwata ubupyani mu calo ca bantu, nangu ku kwata ica kaniko cafikwatwa pakati ka bantu. Nebo ndi cakaniko cobe elo ubupyani pakati ka bantu bakwa Israeli. ²¹Ku bana bakwa Lebi, boneni, ndipele fyonse ifye kumi mu Israeli nga ifya bupyani fyabo nga icibweshia pamilimo balepeela mu ncito pe tenti lya kukumaninamo. ²²Ukutampa lelo abantu bakwa Israeli tabafwile kwisa mupepi ne tenti lya kukumaninamo. Bakesa kulubulula pali ulu lubembu elo no kufwa. ²³Abena Lebi bafwile ukubomba imilimo ishikumine itenti lya kukumaninamo. Bakesa kulubulula pa lubembu ululi lonse ulukumine ici. Ili likesa kuba lifunde lya kwikalilila ukupitafye munkulo sha bantu bobbe. Pakati ka bantu bakwa Israeli tabafwile uku kwata ubupyani. ²⁴Pantu ifyekumi fya bantu bakwa Israeli, ifyo bapela nga icakwafwilisha kuli nebo-niffne ifyo mpeepele ku bena Lebi nga ica bupyani cabo. Emulandu wine nebo nalandile kuli bo ati, "Tabafwile ku kwata ubupyani pakati ka bantu bakwa Israeli." ²⁵Yahweh aishile kulanda kuli Mose ati, ²⁶"Webo ufwile ukulanda ku bena Lebi nokubeba ati, 'Uluntu mukopokelela ukufuma ku bantu bakwa Israeli icakulenga ikumi ico mpeepele kuli mwebo ukufuma kuli bena ku ca bupyani bwenu, mukesa kupela icakwafwilisha ukufuma kuli cena kuli Yahweh icakaniko ikumi ku cekumi. ²⁷Ubwafwilisho bwenu bufwile bwalolekishiwapo kuli mwebo kwati nifilya icakaniko ce kumi ca ng'ano shipya bafumya palubansa nagu ukupangwa ukufuma ku myangashi. ²⁸Eico mufwile na mwebo ukupanga ubwafwilisho kuli Yahweh ukufuma mu fye kumi fyonse ifyo mupokelela ukufuma ku bantu bakwa Israeli. ²⁹ukufuma kuli bo

ukupeela ifyakwa fwilisha kuli Aroni shimapepo. Ukufuma muli fyonse ifya bupe mupokelela, mufwile mwapanga icakwafwilisha conse kuli Yahweh. Mufwile mwa cita ici kufuma kuli fyonse ifisuma elo ne fya mushilo ifintu ifyo na pela kuli mwebo.³⁰Eico mwebo mufwile ukulanda kuli bo ati, "Uluntu mwebo mwapela ifisuma kuli ifyo, eluntu fifwile fya tashiwa ku bena Lebi nga icintu icakufuma mulu bansa batwila elo na imyangashi. ³¹Mufwile ukulya ifyashala pa fyabupe mu ncende iili yonse, mwebo elo ne ndupwa shenu, pantu malipilo yenu pa mulimo wenu mwi tenti lya kukumaninamo. ³²Mwebo tamwakabe na mulandu pakufilya elo nokufinwa, nga mulipele kuli Yahweh ifya bune pafyo mupokele. Lelo tamufwile kusuula imitulo ya mushilo iya bena Isrseli, nangu muesa kufwa.

Chapter 19

¹Yahweh alandile kuli Mose na Aaron. Alandile ati, ²"Ici ecipope, efunde ilya namikonkomesha: Mukalande kubantu bakwa Israeli ukuti bafwile ukuleta kulimwe umwana wang'ombe iikota iya kukashika iyabula ukulemana nangu ubwafya, elo iishatala aisendapo ikoli.³Mupele umwana Wa ng'ombe kuli Eleazer shimaepo. Afwile ukuleta kunse yansakwe. ⁴Eleazer shimapapo afwile ukubulapo umulopa kumunye wakwe elo nokukana imiku cine lubali ukullosha kuntanshi ye tenti lyakukumaninamo. ⁵Uyo umwana wa Ng'ombe afwile ukocewa mu menso yakwe-kumokwine nempapa, nomunofu, elo nomulopa kumokwinefye namafisho, fifwile fyaocewa. ⁶Shimapapo afwile ukubula icimuti ca Keda, na esopo, elo na insalu yakukashika, elo nokufiposa pakati kamwana wa ng'ombe ukopya pamulilo. ⁷Eluntu afwile ukuwasha ifyakufwala fyakwe elo nokusamba mu menshi. Elo kuti aisa kunsakwe, uko aleikala uwakowela mpakafye kucungulo. ⁸Noyo uwaocele umwana wa Ng'ombe afwile ukuwasha ifyakufwala fyakwe mu menshi. Afwile ukuba uwakukowela mpakafye icungulo. ⁹Umuntu uushakowela afwile asola imitoi ya mwana wa ng'ombe elo nokubika kunse yansakwe muncende iyabusaka. Iyi imito ifwile ukusungwa kukuibomfya kulukuta lwa bena Israeli. Bafwile ukusankanya imito mu menshi kukubomfya pa kusangululwa ukufuma ku lubembu, apo imito yafumine pa cabupe ca palubembu. ¹⁰Noyo uwasola imito yamwana wa Ng'ombe afwile ukuwasha ifyakufwala fyakwe. Afwile ukuba uwakukowela mpaka ku cungulo. Ici cikalekuba lifunde lya kubelelela ku bana bakwa Israeli elo nabeni abo balikwikala nabo. ¹¹Uyo onse uwakumya ku citumbi ca muntu uuli onse ali nokuba uwakukowela inshiku cine lubali. ¹²Umuntu waifyo afwile ukuisangulula pabushiku ubwalenga shitatu elo napabushiku bwalenga cine lubali. Eluntu akaba uwakusanguluka. Lelo nga taisangulwile mubushiku bwalenga shitatu, ninshi takasangululwe na mubushiku ubwalenga cine lubali. ¹³Uyo onse uwakumya ku mubili wa muntu uwakufwa, elo taisangulwile umwine-uyo muntu akowesha itenti lyakwa Yahweh. Uyo muntu afwile atamfiwa ukufuma muli Israeli pantu tabamukana amenshi yakumulenga ukusangululwa. Afwile ukuba uwakukowela, nokukanasangululwa kukabelelela paliye. ¹⁴Ili efunde ngaumo afwila mwitenti. Umuntu onsefye uwaya mwitenti elo nomuntu onse uulikale mwitenti bakaba ababula ukusangululwa panshiku cine lubali. ¹⁵Icipe conse icakubula inkupuiko yakukupikapo ninshi naco cilikowelele. ¹⁶Munshila imo ine, uuli onse uuli kunse yetenti uwakumya umuntu uyo baipaya kulupanga, nakucitumbi icili conse, ifupa lya muntu, nangu inshishi-uyo umuntu ali nokuba uwakukowela panshiku cine lubali. ¹⁷Mucite ifi pamuntu uwakukowela: Mubule imito iyaocelwe iyapa bupe bwa lubembu elo musankanye na menshi ayabune mucipe. ¹⁸Umuntu uwakusangululwa afwile ukubula esopo, mukatubike mu menshi, elo nokukana kwi tenti, pafipe fyonse ifili mwitenti, napabantu abali mulya mwine, elo napali onse uwakumya kwifupa, nakuo baipeye, naku ufwile nangufye kuluputa lwawakufwa. ¹⁹Pabushiku ubwalenga shitatu elo nobwalenga cine lubali, umuntu uwakusangululwa afwile ukukana umuntu uwakukowela. Pabushiku bwakulenga cine lubali umuntu uwakukowela afwile ukuisangulula umwine. Afwile ukuwasha ifyakufwala fyakwe elo nokusamba mu menshi. ²⁰Lelo uyo onse uucili alikowelele, ukukana ukuisangulula-uyo muntu afwile ukutamfiwa ukufuma mwibumba, pantu alikoweshe umwashila mwakwa Yahweh. Amenshi yakusangululwa tayakanwa paliye, alifwe uwakowela. ²¹Ili likalekuba lifunde lyakutwalilila muli uyu musango. Umuntu uulekana amenshi yakusangululwa afwile ukuwasha ifyakufyala fyakwe. No muntu uwakumya ku mesnhi yakusangululwa afwile ukuba uwakowela mpakafye icungulo. ²²Icili conse ico umuntu uwakukowelaakumyako ninshi caba icakowela. No muntu uwakumyako naye ali nokuba uwakukowela mpakafye icungulo."

Chapter 20

¹Eico abantu bakwa Israeli, ulukuta lonse, baile mumatololo ya Sinai mu mweshi wakutampilapo; baiklele pa Kadesh. Kulya eko Miriam afwilile no kumushika.²Takwali amenshi kulukuta linse, eico ulukuta lonse lwile kuli Mose na Aaron.³Abantu bailishenye pali Mose. Balalandile ati, "Ngacaliweme ngacakwebati fwebo twalifwile uluntu abanesu abena Israeli pantanshi yakwa Yahweh!"⁴Findo waletetele ulukuta lwakwa Yahweh muli yano matololo mukufwila muno, fwebo elo nenama shesu?⁵Findo webo watulengele twise kuno ukufuma ku Egypt kukutuleta kuli ino ncende yambuto, Imikunyu, Imyangashi, nangu ni Pomangaleti, elo takuli na menshi yakunwa."⁶Eico Mose na Aareon bafumune pantanshi yakukolongana kwa bantu. Baile apakwingilila mwitenti lyakukumaninamo nokuponya amenso yabo panshi. Kulya ubukata bwakwa Yahweh ubwapwililika bwalibonekele kulibo.⁷Yahweh alandile kuli Mose elo alandile ati,⁸"Piita inkonto elo ukolonganike ulukuta webo, elo na Aaron wenu. Ukalande kucilibwe pantanshi ya menso yabo, elo ukacikonkomeshe ukupongolola amenshi. Webo ukabapele amenshi ukufuma mucilibwe, elo webo ufwife ukapale amenshi kulukuta elo nefitekwa fyabo kukunwa."⁹Mose apitile inkonto ukufuma pali Yahweh, ngefyo Yahweh amukonkomeshe ukucita.¹⁰Eluntu Mose na Aaron bakolonganikile ulukuta capamo kuntanshi ya cilibwe. Mose alandile kulibo ati, "Umfweni nomba, mwebecisanguka. Bushe kuti twamipela amenshi ukufuma mucilibwe ici?"¹¹Eluntu Mose asumbwile ukuboko nokuma mucilibwe imiku ibili nenkonto yakwe, elo namenshi ayengi yalifumine. Nolukuta lwalinwine, elo nefitekwa fyabo fyalinwine.¹²Eluntu Yahweh alandile kuli Mose elo na Aaron ati, "Pakuti mwebo tamuncetekele nangu ukuncindika ngowashila mu menso yabantu bakwa Israeli, mwebo tamwakaleta ulu lukuta mucalo ico nevo nabapele."¹³Iyi ncende baikuta ati amenshi ya Meribah pantu abantu bakwa Israeli balakishe Yahweh kulya, elo ailangile umwine kulibo ukuti untu washila.¹⁴Mose atumine inkombe ukufuma ku Kadesh ukuya ku mfumu ya Edomu: Wenu Isareli alanda ifi: "Webo walishiba amafya yonse ayo ayacitika pali fwebo."¹⁵Webo walishiba ukuti ifikolwe fyesu fyaile ku Egypt elo nokwikala ku Egypt inshita iitali. Abena Egypt bacushishe fwebo elo pamofye nefikolwe fyesu.¹⁶Uluntu fwebo twakutile kuli Yahweh, alyumfwile ishiwi lyesu elo atumine umungeli elo aishilekutufumya mu Egypt. Bona, tuli mu Kadesh, mumusumba uwaba mumupaka wacalo cobe.¹⁷Nebo nkoipusha webo ukuti tupiteko mucalo cobe. Tatwakapitile mumabala nangu mu myangashi, nangula ukunwamo amenshi mufishima fyobe. Tukapitilafye ukulola kunshila yakutambalala iya kumfumu. Tatwakalukile kulubali lumbi ukulola ku kuboko kwa kukulyo nangu kukuboko kwa kukuso mpakafye tukapite mumupaka obe."¹⁸Lelo imfumu ya Edomu yaasukile kuliye ati, "Webo tekuti upite muno. Ngawacita ifyo, Nebo nkesa nolupanga no kukusansa."¹⁹Uluntu abantu bakwa Israeli balandile kuliye ati, "Tukaya ukulola nenshila iyapitilila. Ngacakuti fwebo nangu iftekwa fyesu fyanwa amenshi yobe, tulinokulipila pali ifyo. Likefye tukende pamaka, ukwabula ukucitamo akantu akalikonse."²⁰Lelo imfumu ya Edomu yalyasukile ati, "Webo taufwile ukupitamo." Kanshi imfumu ya Edomu yaishile pili Israeli no kuboko ukwakukosa nabashilika abengi.²¹Imfumu yakwa Edomu yakenye ukusuminisha abena Israeli ukupita mumupaka wabo. pamulandu waico, abena Isareli bapilibukile ukuya kumbi ukufuma kucalo ca Edomu.²²Kanshi abantu batampili ubulendo ukufuma ku Kadeshe. Abantu bakwa Israeli, uluko lonse, baishile kulupili lwa Hore.²³Yahweh alandile kuli Mose na Aaroni palupili lwa Hore ati, pa mupaka wakwa Edomu. Alandile ati,²⁴"Aaroni bafwile bamukolonganina abantu, pantu takengile mucalo ico nevo napele kubantu bakwa Israeli. Ni pamulandu wakuti mwebo bonse mwasangukile icebo candi pa menshi ya Meribah."²⁵Piita Aaron elo na Eleazer umwana mwaume wakwe, elo abalete pa mulu wa lupili lwa Hore.²⁶Piita nefyakufwala fyakwa Aaron ifya bushimapepo umupoke nokufibika pili Eleazer umwana mwaume wakwe. Aaron afwile ukufwa elo afwile abantu baumulonganina kulya."²⁷Mose acitile ngafintu Yahweh amukonkomeshe. Baile pamulu walupili lwa Hore pamenso yalukuta lonse.²⁸Mose apokele ifyakufwala fyakwa Aaron ifya bushimapepo elo afibikile pali Eleazer umwana mwaume wakwe. Aaron afwilile kulya pa mulu walupili. Eluntu Mose na Eleazer baishile panshi ya lupili.²⁹Uluntu ulukuta lonse lwabwene ukuti Aaron alifwile uluko lonse lwalililile Aaron panshiku amakumi yatatu.

Chapter 21

¹Ilyo imfumu yabena kanaani iyaku Aradi iyali kwikala mu Negebu yaumfwile ukuti Israeli alepita mumusebo ukuya ku Atharimu, ali lwishishe Isreali no kusendapo bamo muli bunkole. ²Israeli alilapile kuli Yawe no kulanda, "Nga mwatupele ukucimfwa pa bantu aba elyo tukaba ba konaula umupwilapo imisumba shabo." ³Yawe alyu mfwile ishiwi lyakwa Israeli elyo alibapele ukucimfwa abena kanaani. Bali bonawile umupwilapo ne misumba shabo. cilya cifulo bali kucita Hormah. ⁴Ba endeke ukufuma ku lupili lwa ku Hori mu musebo wakuya kuli bamba waku kashika ukuya kushinguluka icalo caku Edomi. Abantu palwendo balishile ku tomposhiwa. ⁵Abantu balimine Lesa na Mose: " Nishi mwatuletela kuno ukutufumya mu Egupti ukufwila mu matololo? Takuli umukatebtakuli amenshi elo tulipatile ici cilyo icabuwelewele." ⁶Elyo Yawe alitumine insoka isha busungu pa bantu. Insoka shalisumine abantu; abengi balifwile. ⁷Abantu balishile kuli Mose no kulanda, " Tulibembukile pantu tulimine Yawe no be pepa kuli Yawe pakuti apite insoka ukufuma kuli fwebo." Elyo Mose alipepele abantu. ⁸Yawe alandile kuli Mose, " mpanga insoka, nokuibika pa lamfya. cili no kucitika ukuti onse uyu suminwe akapusuka, nga aloleshapo." ⁹Elo Mose alipangile insoka ya mukuba noku ibika pa lamfya. Nga insoka yasuma uli onse umuntu, nga alolesha pa nsoka ya mukuba, akapusuka. ¹⁰Elyo abantu bakwa Israeli baendeke uku twalilila nokucita inkambi pa obothe. ¹¹Baendeke ukufuma ku Obothe nokucita inkambi pa lye Abarimu mu matololo aya lolesha Moabu ukuya ku kabanga. ¹²Ukufuma kulya baendeke ukutwalilila no kucita inkambi mumupokapoka wakwa Zerede. ¹³Ukufuma kulya baendeke ukutwalilila noku cita inkambi lubali lwa mumana wakwa Aarone, uwaba mu matololo ayo aya twalilila ukufuma ku mupaka wabena Amore. Umu mana wa Arnone ewa panga umupaka wakwa Moabu pakati ka Moabu nabena Amore. ¹⁴Ico cali landwa mu citabiica fyabulwi Yawe, "Balebu mu sufa, ne mipokapoka ya kwa Arnone, ¹⁵umutentemuko waku mipokapo uyo waisa kuya ukutwala ku musumba wa Ari nokwisa lekela kuku moneka kwa mupaka wakwa Moabu." ¹⁶Ukufuma kulya baendeke ukufika ku beere icishima uko Yawe alandile kuli Mose, "kolonganika abantu pamo pakuti nebo mbapele amenshi." ¹⁷Elo Israe alimbile ulu lwimbo: "kaufukauka, wecishima! Imaba pali ci, ¹⁸palwa ici cishima ico intungulushi shesu shaimbile, icishima abacindami ba bantu baimbile, kunkonto shaba kanabesa." Elo ukufuma ku matololo baendeke ku matana. ¹⁹ukufuma ku matana baendeke ukuya ku Nahaliele, elo ukufuma ku Nahaliele uku ku Nahaliele elo ukufuma ku Nahaliele uku ya ku bamote, ²⁰Elo ukufuma ku Bamote ku mupokapoka mu calo cakwa Moabu. ku;lya eko umulu wapalupili lwa Pisga ulalolesha panshi ya matololo. ²¹Elo Israeli alitumine inkombe ku mfumu sihone iyabena Amore kukulanda, ²²Tulekeni tupitemo mu calo icenu. Takukoingila mwibala ulili lyonse na mwibala lya mwangashi. Tatwanwe ameshi ukufuma mu fishima fyenu. Tule endela mumusebo uwa mfumu uwu kalamba mpaka ukuciluka umupaka wenu. ²³Lelo imfumu yaku Sihone tayasuminishe Israeli ukupita mu mupaka wabo. icacitike, Sihone alikolonganike ifita fyakwe fyonse no kulwisha Israeli mu matololo. alishile ku Yahasi, uko alwile na israeli. ²⁴Israeli alilwishishe ifita fya ku Sihone no lupanga lwa milomo iyakutwa no kusenda icalo ukufuma ku bena Arnone ukuya kufika ku mumana wa Yabohe ukuya kufika ku calo ca bantu bakwa Amone wali cingililwe. ²⁵Israeli alipitile imisumba yonse iya bena Amore no kwikalamo muli yonse, ukulundako na Heshebone ne nushi yakwe yonse. ²⁶Heshbone wali musumba wa mfumu Sihone iya bena Amore no kwikalamo muli yonse. ²⁷Eico abo abalandila mu mapinda basosa, iseni ku Heshebone wa Sihone uwaku kululula noku bwekeshiwapo na kambu. ²⁸Umulilo wali tendekele ukufuma mu Heshebone, icikabilila ukufuma mu musumba calikete Ari wakwa Moabu, na bene ba mufifulo ifikulu ifya kwa Arone. ²⁹Akalanda kuli webu Moabu! uli lofeshe, abantu kemoshe. Alilengele abana bakwe abaume ukuba imbutushi nabana bakwe abanakashi ukuba muli bumkole ku mfumu Sihone iyabena Amone. ³⁰Lelo Sihone tuli mucimfishe. Heshebone alyo naike ukuyakufika ku Dibone. tuli bacimfishe ukufuma ku nafa ukuya kufika ku Modeba. ³¹Elo Israeli atendeke ukwikala mu calo cabena Amore. ³²Elo Mose alitumine abaume abakulengula Yasere. Bali pitile imishi yakwe noku tamfyamo abena Amore abali kulya. ³³Elo bali bwelulwike nokuya kupita ku nshila yaku Bashani. Oge imfumu yaku Bashamu yalile ukuya ku bakamanya, ali ne fita fyakwe fyonse, ukuya ku balwisha pali Edrei. ³⁴Elo Yawe alandile kuli Mose, "wimutina, pantu ndi kupele ukucimfya pali ena pa fita fyakwa citile ku Sihone imfumu yabena, Amore, abali kwikala ku Heshene". ³⁵Elo bali mwipeye, abana bakwe abaume, ne fita fyakwe fyonse, mpaka takwalio umutuntulu ku bantu bakwe uwashespo. Elo bali pokele icalo cakwe.

Chapter 22

¹Abantu ba Israeli balyendele mpakafye baya kupanga inkambi mu malaungu ya Moab mupepi na Jeriko, kwishilya lya mumana wa Jodani ukufuma mu musumba.²Barak umwana mwaume wakwa Zippa alibwene fyonse ifyo Israeli alilile kubena Amoriti.³Moab alyumfwile umwenso nganshi kubantu pantu balifulile, elo Moab alikutinisha abantu baku Israeli.⁴Imfumu yaku Moab yalilandile kubakulu baku Midian, "Aya mabumba yakalya fyonse ifitushingulukile kubati ningombe iikolya icani." Nomba Baraki umwana mwaume wakwa Zippa alimfumu ku Moab ilyanshita.⁵Alitumine intumi kuli Balaamu umwana mwaume wakwa Beor, ku Petho ukuli nikumulonga wa Euphrati, mumpanga yacifyalilwa cakwe elo kabili mubantu bakwe. Alimwitile elo alandile ati, "Bona, uluko lulishile ukufuma ku Egiputo. Balifimbile icalo conse apa nomba nine balakukonka." Napapata isa ililine untipileko uyu mushobo, pantu balikosele nganshi paline. Pakuti limbi naikoseleshako ukubataasha elo nokubafunisha kunse yacalo. Ndishibile ukuti abo wapala bakaba abakupalwa, abowatipa bakaba abakutipwa."⁷Elo abakulu babena Moab elo nabakulu babena Midian baile, balipitile namalipilo yakubukisha. Balishile kuli Balaam elo balilandile amashiwi yakwa Baraki.⁸Balaam alandile kulibo ati, "Laleni buno bushiku. Nkamuletela ifyo Yahweh alelanda kuli nebo." Elo intungulushi shabena Moab shalikele bulya bushiku na Balaam.⁹Lesa alishile kui Balaam elo alandile ati, "Ngabo abaume abaishile kuli webo?"¹⁰Balaam alyasukile Lesa, "Baraki umwana mwaume wakwa Zippa, imfumu yaku Moab, alibatumine kuli nebo. Alilandile ati, "¹¹Bona, abantu abafumine ku Egiputo balifimbile icalo candifye. Nomba isa elo untipileko aba. Limbi kuti naikoseleshako ukulwisha elo nokubafunisha kunse."¹²Lewa alyasukile Balaam, "Taufiwele ukuya nabo abaume. Taufwile ukutipa abena Israeli pantu balipalilwe."¹³Balaam alimine mulucelo elo alandile kuntungulushi shakwa Baraki, "Kabiyeni bwekelenimo kumpanga yenu pantu Yahweh alikene ukunsuminisha ukuya namwe."¹⁴Elo intungulushi sha bena Moab shaile elo shalibwekelemo kuli Baraki. Shalandile ati, "Balaam alikene ukwisa nafwebo."¹⁵Baraki nakabili alitumine intungulushi ishingi ishakucindama nganshi ukucila pebumba lyatamilepo.¹⁶Balishile kuli Balaam elo balandile ati kuliye. "Baraki mwana Zippo alandile ifi, 'Npapata kwiba nangu cimo icakukulesha ukwisa kuli nebo, "¹⁷pantu nakulipila bunebune elo nokukupela umucinshi uukulu, elo nkacita conse ico ukanjeba ukucita. Kanshi napapata isa untipileko ababantu."¹⁸Balaam alyasukile elo alandile ati kubaume bakwa Baraki, "Nangufye Baraki engapela icipango cakwe icakwisulamo silfere elo na golide, tekuti ncile amashiwi yakwa Yahweh, Lesa wandi nangu ukucita icinono nangu icikulu ukucila paco anjebele."¹⁹Nomba kanshi napapata mpembeleni panopene ubushiku, pakwebati nsambililepo nafimbi ifyo Yahweh alikulanda kuli nebo."²⁰Lesa alishile kuli Balaam ubushiku elo alandile kulieye ati, "Apo ababaume balishile kuli webo kukukwita, ima kabuye nabo. Lelo ufwele ukucitafye ico ndekweba."²¹Balaam alimine akacelo, alyenseshe kabalwe wakwe, elo alile pamo nentungulushi shabena Moab.²²Lelo pakwebati alile, Lesa alikalipile. Umungele wakwa Yahweh alimakene munshila ngomunkalwe kuli Balaam, uwalikwensha punda wakwe. nababomfi bakwa Balaam bali nankwe. Punda alibweme umungeli wakwa Yahweh alimakene mumusebo nolupanga mumunwe yakwe.²³Punda alifumine mumusebo elo aile mumpanga. Balaam alyumine punda ukumubwesha mumusebo.²⁴Eluntu umungeli wakwa Yahweh aimakene mukashila akanono pakati kamyangashi, necibumba kukuboko kwakukulyo kwakwe elo nacimbi icibumba kukuso.²⁵Punda alibwene umugeli wakwa Yahweh nakabili. Aliipumine kucibumba waile kupilikisha kulukasa lwakwa Balaam. Balaam alyumine punda nakabili.²⁶Umungeli wakwa Lesa alile pantanshi elo alimakene mukashila akanono umutaali ukwakupitila kumbali shonse.²⁷Punda alibwene umungeli wakwa Yahweh, elo alikele pesamba lyakwa Balaam. Balaam alifulilwe, elo alyumine punda kunkonto yakwe.²⁸Eluntu Yahweh aiswile akanwa kakwa punda pakwebati alande. Alilandile kuli Balaam ati, "Nindo nacita kuli webo icakulenga undopole imiku itatu iyi?"²⁹Balaam alyasukile punda, "Nico wacipanga ubupuka kuli nebo. Kanshi nganacikwata ulupanga kuminwe yandi. Ngalubapo, inonshita ngandikwipaye."³⁰Punda alilandile kuli Balaam ati, "Bushe nebo nshili punda uo ununapo ukufika nalelo? Bushe nalitalacitapo acakubefi kuli webo?"³¹Balaam alyasukile ati "awe."³²Eluntu Yahweh aiswile amenso yakwa Balaam, elo alibwene umungeli wakwa Yahweh alimine mumusebo alifunishe nolupanga mumunwe yakwe. Balaam alifukeme panshi elo alikontamike nempumi yakwe panshi.³³Umungeli wakwa Yahweh alandile kuliye ati, "Nindo walopwela punda imiku iyi itatu?" Bona, ndishile ngomunkalwe kuli webo pantu imicitile yobe kuli nebo yaba iyabubi.³⁴Punda alimbwene elo alipilibukile ukufuma kuli nebo iyi imiku itatu. Ngatapilibukile ukufuma kuli nebo, icishinkafye nganali kwipaye elo nomweo wakwe."³⁵Balaam alilandile kumungeli wakwa Yahweh ati, "Ndibembukile. Nshaishibile ati walimakene ukuntangilila mumusebo. Kanshi nomna, kanshi noba ngatacile kuseksha, ndebwelelamo."³⁶Lelo umungeli wakwa Lesa alilandile kuli Balaam ati, "Kabuye naba abaume. Lelo ufwelefyekulanda amashiwi ndekweba." Elo Balaam alile nentungulushi shakwa Baraki.³⁷Eluntu Baraki aumfwile ati Balaam alishile, alifumine ukuya kukumana nankwe mu musumba mu Moab pa Arnon, uwali pa

mupaka. ³⁷Baraki alandile kuli Balaam, "Bushe nshatumine abaume kukukweba?" Ninshi ushabwelele kuli nebo? Bushe tekuti nkucindamike?"³⁸Eluntu Balaam ayasukile Baraki, "Bona, ndishile kuli webo. Bushe nshishibile ati ndikwete amaka ukulanda icili conse kuli webo? kuti nalandafye amashiwi ayo Lewsa ambikile mukanwa."³⁹Balaam alile pamo na Baraki, elo balifikile pa Kiriath Huzoth. ⁴⁰Eluntu Baraki alipele ilambo ing'ombe ne mpanga elo alipelepo neminofu kuli Balaam na kuntungulushi ali nasho. ⁴¹Mukacelo, Baraki alisendele Balaam kuncende iyapamulu iyakwa Baali. Ukutula lulya Balaam alikubonafye akaputulwa kabena Israeli munkambi.

Chapter 23

¹Balamu alandile kuli Balaki, "Nkulilako amabulambo cine lubali pano elo upekanyeko nengombe ishilume cine lubali elo nempanga cine lubali." ²Na Balaki acitile ifyo Balamu aipwishe. Elo Balamu na Balaki bapele ifyabupe fyamalambo ingombe iilume ne mpanga iilume cilabulambo. ³Elo Balamu alandile kuli Balaki, "Talama pacabupe cakoca cobe nanebo uwalaya. Limbi Yahweh kuti aisakunkumanya nebo. Ico conse akonanga nebo ndeisa kukweba." Kanshi alilepamulu walupili apashali fimuti. ⁴Eluntu Lesa akumenye Balamu, na Blamu alandile kuliye, "Nebo ndikulile ifipailo cine lubali, elo nebo ndipelepo ne ngombe iilume nempanga pali cila bulambo." ⁵Yahweh abikile icebo mukanwa kakwa Balamu elo alandila ati, "Bwelela kuli Balaki elo ulande kuliye." ⁶Kanshi Balamu abwelele kuli Balaki, uwataleme pacabupe cakoca cakwe, elo nentungulushi shonse isha bena Moab shali pamo naye. ⁷Eluntu Balamu atampile ukulanda ubusesemo bwakwe elo alandile ati, "Balaki asendele nebo ukufuma ku Aramu, imfumu yabena Moab ukufuma kumpili shaku kabanga. 'Isa, untipileko Yakobo, efyo alandile, 'Isa, ukalipile Israeli. ⁸Kuti nebo natia shani abo Lesa tatipa? Kuti natalikisha shani abo Lesa tatalikisha? ⁹Pantu ukufuma pamulu wa mabwe; ukufuma palupili nebo ndiloleshe paliye. Bona, kwabako abantu abo abekala beka elo tabaitontonkanyapo ukuba ngenko shimbi. ¹⁰Ninani uwingapenda ulukungu lwakwa Yakobo nangu impendwa iyaciputulwa icalenga fune icakwa Israeli? Leka nebo mfwe imfwa yamuntu umulungami, elo leka Impela yabune bwandi bube ngo bwakwe!" ¹¹Balaki alandile kuli Balamu, "Find wacita kuli nebo? Nkuletele webo mukutipa abalwani bandi, lelo bona, webo ulibapalile." ¹²Balamu alyasukile alandile ati, "Bushe nshicenjele nebo ukulandafye ico Yahweh akobika mukanwa kandi eco mfwiile ukulanda?" ¹³Balaki alandile kuliye, "Kanshi isa pano nanebo pancende imbi apo wingabamona. Apo webo wingababwenesha mupepi nabo, tebonse bene. Palya kuti wabantipilako." ¹⁴Awe amusendele mumpanga ya Sofimu, pamulu walupili lwa Pisgah, elo akulile amabulambo nayambi cine lubali. Apele palya ingombe iilume elo ne mpanga iilume pali cila bulambo. ¹⁵Eluntu Balamu alandile kuli Balaki, "Talama pano pacabupe cakoca cobe, ulo nebo nalakumana na Yahweh kulya," ¹⁶Kanshi Yahweh akumenye Balamu elo abikile icebo mukanwa kakwe. Alandile ati, "Bwelela kuli Balaki, elo umupele icebo candi." ¹⁷Balamu abwelele kuliye, elo abona alitaleme pambali yacabupe cakoca cakwe, elo nentungulushi sha bena Moab shali pamo naye. Eluntu Balaki alandile kuliye, "Findo Yahweh alandile?" ¹⁸Balamu atampile ubusesemo bwakwe. Alandile ati, "Ima, Balaki, elo nokumfwa. Umfwa kuli nebo, wemwana mwaume wakwa Zippor." ¹⁹Lesa temutnu, uwakuti abepe, nangu umuntunse, uwakuti apilibule amano yakwe. Bushe ena alilayapo icili conse nokukana cicita? Bushe alalaya kabili akana ukufikilisha? ²⁰Bona, nebo nabankonkomesha ukupala. Lesa napela ipalo, elo nebo tekuti ndikanye. ²¹Tabwene ishamo muli Yakobo, elo tabwene ubwafya muli Israeli. Yahweh Lesa wabo abapamo nabo, elo ukubilikisha kwakulumba imfumu kwaba mulibo. ²²Lesa wabaletele ukubafumya mu Egypto mumaka kwati nomboo iya mumpanga. ²³Takwaba ubwanga ubwingabomba kuli Yakobo, elo tamwaba ukupendula muli Israeli. Kanshi cifwile calandwa pali Yakobo na Israeli, 'Bona ifyo Lesa acita." ²⁴Bona, abantu baima kwati ninkalamo iyikota, ngankalamo iyabutuka. Takalale panshi mpakafye alyalepeulwa elo nokunwa umulopa waco aipaya." ²⁵Eluntu Balaki alandile kuli Balamu, "Wibatia nangu kubapalafye," ²⁶Lelo Balamu ayasukile elo alanda kuli Balaki ati, "Nshikwebele webo nebo ukuti nebo mfwiile ukulanda fyonse ifyo Yahweh akongeba nebo ifyo nkalanda?" ²⁷Eico Balaki ayaswike Balamu, "Isa nombu, nebo nkutwale kuncende imbi. Limbi calasekesha Lesa kuli webo ukubantipilako kulya pali nebo." ²⁸Eico Balaki asendele Balamu pamulu walupili Lwa Peori, ulwalolesha panshi yamatololo. ²⁹Balamu alandile kuli Balaki, "Nkulilako amabulambo cine lubali pano elo upekanye ingombe ishilume cine lubali elo ne mpanga ishilume cine lubali." ³⁰Eico Balaki acitile ngafintu Balamu alandile; nao apele ingombe iilume ne mpanga iilume pali cila bulambo.

Chapter 24

¹Uluntu Balamu abwene ukuti casekesha Yahweh ukupala Israeli, wena taile, ngafilya cali munshita shimbi, mukubomba ifyakubuka. Eico kanshi wena aloleshefye pa matololo.²Wena asumbwile amenso elo abwene Isareli ekele munkabi, cilaumo umwabela umukowa wakwe, elo umupahsiwakwa Lesa wishile paliye. ³Apokelele ubu busesemo elo alandile ati, "Balamu umwana wakwa Beore alipakulanda, umuntu uyo amenso yakwe yaba ayaisukisha.⁴Uulanda elo nokufwa icebo cakwa Lesa. Uumuna icimonwa ukufuma kuwamaka yonse, kuli uyo wena akontaminapo panshi pamo na menso yakwe ayaisukisha. ⁵Ifyo amatenti yobe yaba ayabune, Yakobo, incende iyo webo wikalako, Israeli!⁶Ngemikonko iyasalangana, nga mabala pambali yamilonga, ngemikedari iyalimbwa na Yahweh, ngemiwilo lubali lwa menshi.⁷Amenshi yaketuluka ukufuma mumbeketi shabo, elo nembuto shabo shikakwata amenshi ayengi. Nemfumu yabo ikaba iikulu ukucila Agagi, elo nobufumu bwabo buli nokucindikwa.⁸Lesa alinokumuleta ukumufumya mu Egypto. Alinokukwata amaka kwati ya mboo yamu mpanga. Ali nokulwisha umushobo uyo mulwisha. Alinokukontola amaufpa yabo mutupimfya. Alinokubalasa kumifwi yakwe.⁹Afukamina panshi kwati nimkalamo, kwati ninkalamo nkota. Ninani uwingamicilinganya? Noyo onse uukamipala akapalwa; Noyoonse uukamitpa akaba uwatipwa."¹⁰Ubukali bwakwa Balaki bwaimine Balamu elo alatobanya namapi yakwe mubukali bwakwe. Balaki alandile kuli Balamu, "Nebo nakukutile mukutipa abalwani bandi, lelo bona, ulibapalile bena amiku itatu. ¹¹Nomba kabuuye ililine unshe nebo kabiye nakunganda yobe. Nebo nacilanda ukuti nkokulambula apakulu webo, lelo Yahweh akusunga ukukufumya mukupoka icilambu icili conse."¹²Eluntu Balamu aishilekwasuka kuli Balaki, "Nebo nacilanda kuntumi isho webo wacituma kuli nebo, ¹³Nangu nga Balaki ampelaaisano lyakwe umwaisula silfere na golide, nebo nshaye ncishe pacebo cakwa Yahweh napali conse icabubi nagu icabune, nangu icintu icili conse ico nebo ningafwaya ukucita. Nebo kuti nalanda ico Yahweh anjebele ukulanda. Bushe nshilandile ifi fyonse kulibo? ¹⁴Kanshi nomba, bona, nebo nkobwelelamo ku bantu bandi. Lelo kankusopesheko ifyo ababantu bali nokucita kubantu bobo munshiku ishileisa kuntanshi."¹⁵Balamu atampile ubusesemo. Alandile ati, "Balamu umwana mwaume wakwa Beore alanda ati, umuntu uyo amenso yaba ayaisukisha. ¹⁶Ubu busesemo ubwa muntu umo uumfwa ukufuma kucebo cakwa Lesa, uwakwatako ubwishibilo ukufuma kuwapulamo, uwaba nefimonwa ukufuma ku wamaka yonse, uuwako anshi namenso ayaisuka.¹⁷Nebo ndimubwene, lelo talipano nomba. nkololesha paliye, lelo talimupepi. Ulutanda lukesha ukufuma muli Yakobo, elo inkonto ikema ukufuma muli Israeli. Alinokutoba intungululushi shakwa Moab elo akonaula nolupwa lwakwa Sethe.¹⁸Edomu akesakuba icikwatwa cakwa Israeli, na Seiri nao akesakuba icikwatwa cakwe, umulwani wakwa Israeli, uyo Israeli akacimfya namaka. ¹⁹Ukufuma muli Yakoba imfumu ikesa iili nokukwata amaka, elo ili nokonaula abakausuka mu musumba wabo."²⁰Eluntu Balamu aloleshe pali Amaleki elo atampile ubusesemo bwakwe. Alandile ati, "Amaleki walipo limo uwa munko ishicindami, lelo ukulekelesha kwampela yakwe bakaba bonaushi."²¹Eluntu Balamu aloleshe ukulola pabena Keniti nokutampa ubusesemo bwakwe. Alandile ati, "Incende iyo webo wikalamo yalikosa, elo necinsala cobe cabamu mabwe. ²²Nangula cingaba ifyo webo wemwina Keniti umulilo uli nokukupwilishisha uluntu ebena Ashuri bakakusenda muli bunkole."²³Eluntu Balamu atampile ubusesemo bwakwe ubwakulekelesha. Alandile ati, "Owe! Ninani uukapusuka uluntu Lesa acita ifi? ²⁴Ifyombo filinokwisa ukufuma kululamba lwa Kitimu; balinokusansa abena Ashuri elo alinokucimfya Ebere, lelo bali, nokupelekesha mubonaushi nabobene."²⁵Eluntu Balamu aimine nokuya. Abwelele ku ng'anda yakwe, na Balaki nao aile kumbi.

Chapter 25

¹Israeli alikele mu Shittimu, elo nabaume balitampile ubulalelale abene kubanakashi bakuMoab, ²pantu ebena Moab balekuta abantu ukupela ubulambo kuli tulela twabo. Nabantu balile elo balifukeme panshi kuli tulewsa twabena Moab. ³Abaume bamu Israeli baliilundile mukushinshimuna Baali waku Peor, elo necipyu cakwa Yahweh caliponene pali Israeli. ⁴Awe Mose elo na Eleasa shimaepo bailekulanda kuli bo mu mawanga yakwa Moabu ku Yodani pa Yeliko elo bailekulanda ati, ⁵"Penda abantu ukufuma pa myaka amakumi yabii elo no kuya pa mulu, ngefyo Yaweh ailekukonkomesha Mose elo na bantu bakwa Usraeli, abaile kufuma mu calo ca Egypto." ⁶Yahweh alandile kuli Mose ati, "Ipaye shonse intungulushi shabantu elo ubakulikile pamulu kuli nevo ukubalanga pakasuba, akatandemono, pakwebati, icipyu cabukali bwandi cingafumapo pali Israeli." ⁷Eico Mose alandile kuntungulushi shabena Israeli, "Bonsefye cilaumo afwile ukwipaya abantu abalikulunda mukushinshimuna Baali waku Peor." ⁸Rubeni ewali ibeli lyakwa Israeli. Kuli Hanoki umwana wakwe umwaume kwaishile kufuma umukowa wabena Hanoki. Kuli Pallu kwaishile kufuma umukowa wabena Pallu. ⁹Kuli Hezroni kwaishile kufuma umukowa wabena Hezroni. Kuli Karmi kwaishile kufuma umukowa wabena Karmi. ¹⁰Ishi eshali imikowa shakwa Rubeni, ishapendelwe 43,730 abaume. ¹¹Eluntu umwaume umo uwa mubana baume bakwa Isareli alishile elo aliletele abamulupwa lwakwe umwanakashi umwina Midian. Ici calicitikile pamenso yakwa Mose elo nebumba lyonse ilya bantu baku Israeli, ulo bacili balikulila pamwinshi wetenti lyakukumaninamo. ¹²Uluntu Phinehas umwana mwumme wakwa Eliaza umwana mwaume wakwa Aaron shimaepo, abwene cilya alifumune mwibumba elo alibulile nomusumbo mumibili yabo, bonse umwaume elo no mwanakashi. icikuko ico Lesa atumine pabena Israeli calipwile. ¹³Abo abafwile kucikuko bali amakana yane mumpendwa. ¹⁴Yahweh alilandile kuli Mose ati, ¹⁵"Phinehas umwana mwaume wakwa Eliaza kaili umwana mwaume wakwa Aaron shimaepo, alibwesesho icipyu candi ukufuma pabena Israeli pantu alikwete ukulanguluka nokufwisha pakati kabo. Kabiuli nshonawile abena Israeli kubukali bwandi." ¹⁶Eico landa ati, "Yahweh alanda ati, "Bona, "Ndepela Phinehas icipangano candi icamutende. ¹⁷Kuliye elo nolupwa lwakwe ulukamukonkapo, cikesakuba cakupingana icakutwalilila icabushimaepo pantu aliipeleshe kuli nevo, ne Lesa wakwe. Alipele ubulambo pabena Israeli." ¹⁸Nomba ishina lyamwaume umwina Israeli waobaipewe pamo nomwina Midian umwanakashi ali ni Zimri umwana mwaume wakwa Salu, intungulushi yafikolwe fyalupwa pabena Simeon. ¹⁹Ishina lya mwina Midian umwanakashi uwaipailwe ali Kzbi umwana mwanakashi wakwa Zur, uwali mutwe wamukowa walupwa lwabena Midian. ²⁰Imikowa sha lupwa lwakwa Gadi shali fi: Kuli Zefoni umukowa wabena Zefoni, kuli Haggi, umukowa wabena Haggi, kuli Shumi, umukowa wabena Shumi, ²¹kuli Ozini, umukowa wabena Ozini, kuli Eli umukowa wabena Eli, ²²kuli Arodi, umukowa wabena Arodi, kuli Areli, umukowa wabena Areli. ²³Ishi eshali imikowa shalupwa lwakwa Gadi, ishapendelwe 40,500 abaume. ²⁴Eico Yahweh alandile kuli Mose ati, ²⁵"Ubacite abena Midian ngabalwani elo ubasanse, ²⁶pantu bamicitile mwebo ngabalwani mukuluba kwabo. Balimitwele mububi mumulandu wakwa Peor elo namumulandu wakwa nkashi yabo Kozbi, umwana mwanakashi wantungulushi yamu Midia, uwaipailwe pabushiku bwacinkunka mubwafya bwakwa Peor." ²⁷Abana baume bakwa Yuda bali ni Ere elo na Onani, lelo aba baume bailekufwila mu calo ca Keanani. ²⁸Imikowa na shimbi isha mutundu wakwa Yuda shali ifi: Kuli Shela, umukowa wabena Shela, kuli Perese, umukowa wabena Perese, elo kuli Zera, umukowa wabena Zera. ²⁹Ulupwa lwakwa Perese ni ulu: Kuli Hezroni, umukowa wabena Hezroni, kuli Hamuli, umukowa wabena Hamuli. ³⁰Ishi eshali imikowa sha mutundu wakwa Yuda, ishapendelwe 76,500 abaume. ³¹Imikowa sha mutundu wakwa Issaka shali ni shi: Kuli Tola, umukowa wabena Tola, kuli Puali, umukowa wabena Puali, ³²kuli Yashubi, umukowa wabena Yashubi, kuli Shimuroni, umukowa wabena Shimuroni. ³³Ishi eshali imikowa shakwa Issaka, ihspendelwe 64,300 abaume. ³⁴Imikowa shamutundu wakwa Zebuluni shali ni shi: Kuli Seredi, umukowa wabena Seredi, kuli Eloni, umukowa wabena Eloni, kuli Yahleel, umukowa wabena Yahleel. ³⁵Ishi eshali imikowa shabena Zebuluni, ishapendelwe 60,500 abaume. ³⁶Imikowa shamutundu wakwa Yosefu shali ni shi Manasse elo Efulemu. ³⁷Imitundu shakwa Manasse shali ni shi: Kuli Makili, umukowa wabena Makili (Makili aishile kufyala Gileadi), kuli Gileadi, emwaishile kufuma umukowa wabena Gileadi. ³⁸Imitundu shakwa Gileadi shali ni shi: Kuli Yesere, umukowa wabena Yesere, kuli Heleke, umukowa wabena Heleke, ³⁹kuli Asiriele, umukowa wabena Asiriele, kuli Shekemu, umukowa wabena Shekemu, ⁴⁰kuli Shemida, umukowa wabena Shemida, kuli Hefere, umukowa wabena Hefere. ⁴¹Zelofehadi mwana Hefa takwete abana baume, lelo akwetefye abanakashi. mashina ya bana banakashi yali ni Mahlah, Noah, Hoglah, Milika, elo na Tirzah. ⁴²Ishi eshali imikowa shakwa Manasse, ishapendelwe 52,700 abaume. ⁴³Imikowa sha mutundu wakwa Efulemu shali ni shi: Kuli Shutela, umukowa wakwa wabena Shutela, kuli Bekere, umukowa wabena Bekere, kuli Tahani, umukowa wabena Tahani. ⁴⁴Imitundu shakwa Shutela shali

ni shi, kuli Erani, umukowa wabena Erani. ³⁷Ishi eshali imikowa sha mutundu wakwa Efulemu, ishapendelwe 32,500 abaume. Ishi eshaishile kuba imitundu shakwa Yosefe, ishapendelwe ukuya kukonka ne mikowa shabo. ³⁸Imikowa sha mutundu wakwa Benjamini shali ni shi: Kuli Bela, umukowa wabena Bela, kuli Ashibeli, umukowa wabena Ashibeli, Kuli Ahiramu, umukowa wabena Ahiramu, ³⁹kuli Shefufamu, umukowa wabena Shefufamu, Kuli Hufamu, umukowa wabena Hafamu. ⁴⁰Imitundu shakwa Bela shali ni Ardi elo na Naamani. Kuli Ardi kwaishile kufuma umukowa wabena Aedi, elo kuli Naamani kwaishile kufuma umukowa wabena Naamani. ⁴¹Iyi yaishile kuba imikowa sha mutundu wakwa Benjamini. Kabili yapendelwe 45,600 abaume. ⁴²Ifikolwe fya mutundu wakwa Dani fyali ni fi: Shuhamu, umukowa wabena Shuhamu. Ishi eshali imikowa sha mutundu wakwa Dani. ⁴³Imikowa shonse ishabena Shuhamu ishapendelwe 64,400 abaume. ⁴⁴Imikowa sha mutundu wakwa Ashere shaishile kuba ni shi: Kuli Imna, umukowa wabena Imna, kuli Ishbi, umukowa wabena Ishbi, kuli Beria, umukowa wabena Beria. ⁴⁵Ulupwa lwakwa Beria emwaishile kufuma ishi: Kuli Heberi, umukowa wabena Heberi, kuli Malkiele, umukowa wabena Malkiele. ⁴⁶Ishina lya mwana mwanakashi wakwa Asher lyali ni Sera. ⁴⁷Ishi eshali imikowa sha mutundu wakwa Ashere ishapendelwe 53,400 abaume. ⁴⁸Imikowa ya mutundu wakwa Nafutali shaishile kuba ni shi: Kuli Yahsele, umukowa wabena Yahsele, kuli Guni, umukowa wabena Guni, ⁴⁹kuli Yesere, umukowa wabena Yesere, kuli Shilumu, umukowa wabena Shilemu. ⁵⁰Ishi eshaishilekuba imikowa sha mutundu wakwa Nafutali, ishapendelwe 45,400 abaume. ⁵¹Iyi empendwa ya kupwilika ya baume abena Israeli: 601,730. ⁵²Yaweh aishile kulanda kuli Mose ati, ⁵³"Icalo cifwile caabanishiwa pakati kaaba baume ukuya kukonka ne mpendwa ya mashina yabo. ⁵⁴Kumikowa iikulu ilingile ukupela ubupyani ubukulu, elo kumikowa iicepeleko ule kushipela ubupyani ubucepeleko. Kulupwa lonse ulingile ukulupela ubupyani ukukonka ne mpendwa ya bantu abaume abapendwa. ⁵⁵Lelo icalo cili gile caabanishiwa mu kupendwa. Balingile baya kupyana icalo ukukonka nefyo cikaya ukwabanishiwa pakati ka mitundu shafikolwe fyabo. ⁵⁶Ubupyani bwabo bulingile bwa abanishiwa pakati kamikowa iikulu elo ne mikowa iinono, iile kusalanganishiwa kuli shena mukupendwa." ⁵⁷Umukowa wabena Levi, waishilekupendwa mu mukowa no mukowa, wailekuba ifi: Kuli Gershomu, umukowa wabena Gershomu, kuli Kohati, umukowa wabena Kohati, kuli Merari, umukowa wabena Merari. ⁵⁸Imikowa shakwa Levi shaishile kuba ifi: Umukowa wabena Libni, umukowa wabena Hebroni, umukowa wabena Mahli, umukowa Mushi, elo no mukowa wabena Kora. Koha ali mwina cikolwe cabena Amramu. ⁵⁹Ishina lya mukashi wakwa Amramu lyali ni Yeshebede, uwali mulupwa lwakwa Levi, uwafyelwe ku mwina Levi mu Egpto. Aishile kufyala Amramu abana babo, bali ni Aaroni, Mose, elo na nkashi yabo Miriamu. ⁶⁰Kuli Aaroni kwaishile kufyalwa Nadabu elo na Abihu, Eleasa elo na Itamu. ⁶¹Nadabu na Abihu baishile kufwa uluntu bailekutula pa cinso cakwa Yaweh umutulo wapa mulilo untu bashasuminishiwiile. ⁶²Abaume abapendelwe mukati kabo baishile kuba amakana amakumi yabili na yatatu, abaume bonse abaile ku kwata umwenshi umo elo no kuya cilapo. Pantu ubupyani tabwaile kupelwa kuli bo mukati ka bantu babena Israeli. ⁶³Aba ebana abapendelwe na Mose elo na Eleasa shimapepo. Ba pendele abantu bakwa Israeli mu ciswebebe ca Moabu mupepi na Yodani ku Yeliko. ⁶⁴Lelo pali aba tapali umuntu uwapendelwe na Mose elo na Aaroni shimapepo uluntu umundu wakwa Israeli wa pendelwe mu ciswebebe ca Sinai. ⁶⁵Pantu Yaweh aishile kulanda ati binse abo bantu bakaya kufwila mu ciswebebe. Takwali umuntu uwailekushala mukati kabo, kanofye Karebu umwana waume wakwa Yefene elo na YOSHUA umwana mwaume wakwa Nuni.

Chapter 26

¹Calishile kuba panuma yacikuko ulo yahweh alandile kuli Mose elo nakuli Eliaza umwana mwaume wakwa Aaroni shimaepo. Alandile ati, ²"Pendeni ulukuta lwakwa Israeli, onse abengaya kunkondo na Israeli." ³Eico Mose na Eliaza shimaepo balandile kulibo mumalungu yaku Moab ku Yordani pa Yeriko elo balandile ati, ⁴"Pendeni abantu, ukutapila pabakwete imyaka amakumi yabili ukuya pamulu, ngefyo Yahweh akonkomeshe Mose nabantu baku Israeli, abafumine mucalo ca Egypt." ⁵Reubeni ewali ibeli lyakwa Israeli. Ukufuma kumwana wakwe umwaume Hanoki kwalifumine umukowa wabena Hanoki. Kuli pallu kwalifumine umukowa wabena pallu. ⁶Kuli Hezroni kwalifumine umukowa wabena Hezroni. Kuli Karmi kwalifumine umukowa wabena Karmi. ⁷Iyi eyali imikowa yakwa Reubeni, 43,730 abaume abapendelwe. ⁸Eliab ali umwana mwaume wakwa Pallu. ⁹Abana baume bakwa Eliab bali ni Nemuel, Dathani, elo na Abiramu. Aba ebali bamobene Dathani na Abiramu abakonkele Korah uluntu batalikile Mose na Aaroni elo bapondokele Yahweh. ¹⁰Umushili waliswile akanwa elo walibaminine bonse kumo na Korah uluntu bonse abali kumukonka bafwile. Pali ilya nshita, umulilo walyocele abaume 250, abaishile kuba icakumwenako. ¹¹Lelo bamwana Korah tabafwile. ¹²Imikowa yalupwa lwakwa Simeoni yali niyi: Ukupitila muli Nemuele, umukowa wakwa Nemuele, ukupitila muli Yamini, umukowa wabena Yamini, ukupitila muli Yakini, umukowa wabena Yakini, ¹³ukupitila muli Zerah, umukowa wabena Zerah, ukupitila muli Shaul, umukowa wabena Shaul. ¹⁴Iyi eyali imikowa yakwa Simeoni iyalupwa lwakwe bapendelwe 22,000 abaume. ¹⁵Imikowa yalupwa lwakwa Gadi yali niyi: Ukupitila muli Zephoni, umukowa wakwa Zephoni, ukupitila muli Haggi, umukowa wabena Haggi, ukupitila muli Shuni, umukowa wabena Shuni, ¹⁶ukupitila muli Ozini, umukowa wabena Ozini, ukupitila muli Eri, umukowa wabena Eri, ¹⁷ukupitila muli Arodi, umukowa wabena Arodi, ukupitila muli Areli, umukowa wabena Areli. ¹⁸Iyi eyali imikowa yalupwa lwakwa Gadi, 40,500 abaume. ¹⁹Abana baume bakwa Yudah bali ni Er na Onani, lelo abaume bafwilile mucalo ca Canaani. ²⁰Imikowa yakwa Yudah imbi yali niyi: Ukupitila muli Shelah, umukowa wabena Shelah, ukupitila muli Perezi, umukowa wabena Perezi, ukupitila muli Zerah, umukowa wabena Zerah. ²¹Ulupwa lwakwa Perezi lwali ifi: Ukupitila muli Hezironi, umukowa wabena Hezironi, ukupitila muli Hamuli, umukowa wabena Hamuli. ²²Iyi eyali imikowa yalupwa lwakwa Yudah, 76,500 abaume abapendelwe. ²³Imikowa yalupwa lwakwa Issaka yali niyi: Ukupitila muli Tola, umukowa wabena Tola, ukupitila muli Pua, umukowa wabena Pua, ²⁴ukupitila muli Yashub, umukowa wabena Yashub, ukupitila muli Shimuroni, umukowa wabena Shimuroni. ²⁵Iyi emikowa yakwa Isaaka, 64,300 abaume abapandelewe. ²⁶Imikowa yalupwa lwakwa Zebuluni yali ifi: Ukupitila muli Seredi, umukowa wakwa Seredi, ukupitila muli Eloni, umukowa wabena Eloni, ukupitila muli Yalele, umukowa wabena Yalele, ²⁷iyi emikowa yalupwa lwakwa Zebuluni, 60,500 abaume abapendelwe. ²⁸Imikowa yalupwa lwakwa Yosefu bali ni Manase na Ephraim. ²⁹Ulupwa lwakwa Manase lwali ifi: Ukupitila muli Maki, umukowa wabena Maki (Maki ewali wisha wakwa Gileadi), ukupitila muli Gileadi, umukowa wabena Gileadi. ³⁰Ulupwa lwakwa Gilead lwali ni ulu: Ukupitila muli Leze, umukowa wabena Leze, ukupitila muli Heleki, umukowa wabena Heleki, ³¹ukupitila muli Asreli, umukowa wabena Asreli, ukupitila muli Shekemu, umukowa wabena Shekem, ³²ukupitila muli Shemida, umukowa wabena Shemida, ukuoitila muli Hefa, umukowa wabena Hefa. ³³Zelofehadi umwana mwaume wakwa Hefa takwete abana baume, akwetefye abanakashi. Amashina yabana bakwe abanakashi yali ni aya Malia, Nao, Hogla, Milika elo na Tiza. ³⁴Iyi emikowa yakwa Manase, 52,700 abaume abapendelwe. ³⁵Imikoya yalupwa lwakwa Ephraim bali nyaba: Ukupitila muli Shetela, umukowa wabena Shetela, ukupitila muli Beka, umukowa wabena Beka, ukupitila muli Tahani, umukowa wabena Tahani. ³⁶Ulupwa lwakwa Shetela lwali, Eram, umukowa wabena Eram. ³⁷Iyi eyali imikoya yalupwa lwa bena Ephraim, 32,500 abaume abapendelwe. Aba ebali ulupwa lwakwa Yosefu, abapendelwe mumikoya yabo. ³⁸Imikowa yandupwa shabena Benjamin shali nishi: ikupitila muli Bela, umukowa wabena Bela, ukupitila muli Ashibeli, umukowa wabena Ashibeli, ukupitila muli Ahiramu, umukowa wabena Ahiramu, ³⁹ukupitila muli Shefufam, umukowa wabena Shefufam. Ukupitila muli Hufamu, umukowa wabena Hufamu. ⁴⁰Ulupwa lwakwa Bela lwali ni Arid na Naamani. Ukufuma muli Arid umukowa wabena Arid elo ukufuma kuli Naamani kwafumine umukowa wabena Naamani. ⁴¹Iyi eyali imikowa yalupwa lwabena Benjamin. 45,600 abaume abapendelwe. ⁴²Imikowa yalupwa lwakwa Dani lwali, kuli Shuham, umukowa wabena Shuham. Iyi yali mikowa yalupwa lwakwa Dani. ⁴³Yonse imikowa yabena Shuham yali 64,400 abaume abapendelwe. ⁴⁴Imikowa yalupwa lwakwa Asha yali niyi: Ukupitila muli Imnah, umukowa wakwa Imnah, ukupitila muli Ishvi, umukowa wabena Ishvi, ukupitila muli Beriah, umukowa wabena Beriah. ⁴⁵Ulupwa lwabena Beriah lwali: ukupitila muli Heba, umukowa wabena Heba, ukupitila muli Malkeli, umukowa wabena Malkeli. ⁴⁶Ishina lya mwana mwanakashi wakwa Asha lyali ni Sera. ⁴⁷Iyi eyali imikowa yandupwa shakwa Asha 53,400 abaume abapendelwe. ⁴⁸Imukowa yalupwa lwakwa Naftali yali niyi: Ukupitila muli Yezele, umukowa wabena Yezele, ukupitila muli Guni, umukowa wabena Guni, ⁴⁹ukupitila muli Yese, umukowa wabena Yese, ukupitila

mulu Shillemu, umukowa wabena Shillemu.⁵⁰Iyi eyali imikowa yalupwa lwakwa Neftali, 45,400 abaume abapendelwe.⁵¹Iyi empendwa yabaume baku Israeli: 601,730 pamo.⁵²Yahweh alilandile kuli Mose ati, ⁵³impanga ifwile ukwabanishiwa pakati kaaba baume ngecakupyana ukulingana nempendwa yamashina yabo.⁵⁴Kumikowa iikulu mufwile ukupela ifyakupyana ifingi, elo kumikowa iinono ifyakupyana ifinono. Cila lupwa mufwile ukupela icakupayana ukulingana nempendwa yabaume abapendelwe.⁵⁵Nangula cibe ifyo, impanga mufwile ukwabanwa ukupitila mukupendula ukuipekanwa. Bafwile ukupyana icalo ngefyo cikabanishiwa ukulingana nefikolwe fyamikowa yabo.⁵⁶Ifyakupyana fyabo ffwile ukwabanishiwa pakati kamikowa iikulu elo nemikowa iinono, ukupela kulibo ukupitila mukupendula.⁵⁷Imikowa yabena Levi, balipendele imikowa elo nemikowa yali niyi: Ukupitila muli Geshoni, umukowa wabena Geshoni, ukupitila muli Kohati, umukowa wabena Kohati, ukupitila muli Merari umukowa wabena Merari,⁵⁸Imikwa yakwa Levi yali niyi: Umukowa wabena Libni, umukowa wabena Hebroni, umukowa wabena Mahli, umukowa wabena Mushite, elo no mukowa wabena Kora. Kohati ali cikolwe cakwa Amuram.⁵⁹Ishina lyamukashi wakwa Amuramu ni Jokebed, uwamulupwa lwakwa Levi, uwafyelwe kubena Levi, mu Egypt. Alifyele kuli Amuramu abana batatu, abali ni, Aroni, Mose, elo na Milliam nkashi yabo.⁶⁰Kuli Aroni kwafyelwe Nadabu elo Abihu, Elieazar na Itama.⁶¹Nadabu elo na Abimu balifwile uluntu bapele kuli Yahweh ubupe bwapa mulilo uutapokelelwe.⁶²Abaume abapendelwe mukati kabo bali amakana amakumi yatatu elo nayatatu, bons abaume ukutampila pabakwete umweshi umo ukuya pamulu. Lelo tabapendelwe palupwa lwabena Israeli pantu takwali icakupyana icapelwe ku bantu baku Israeli.⁶³Aba eba pendelwe kuli Mose elo na Elieazar shimaepo. Balipendele abantu baku Isareli mu malunga yaku Moab ku Yordan pa Yeriko.⁶⁴Nomba pali aba tapali nangula umo umwaume uwapendelwe kuli Mose elo na Aaron uluntu ulupwa lwakwa Israeli lwapendelwe mumatololo yaku Sinai.⁶⁵PantuYahweh alilandile ati bonse abantu kuti bafwila mumatololo. Tapali umwaume uwashele palibo, ukufumyakofye Caleb umwana mwaume wakwaYefune elo na Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni.

Chapter 27

¹Elyo kuli Mose kwaishile abana banakashi bakwa Selofehadi umwana mwaume wakwa Hefa umwana mwaume wakwa Giladi umwana wakwa Maki umwana mwaume wakwa Manase, uwamulupwa lwa kwa Yosefu. Aya amashina yabana banakashi bakwe: Mala, Noa, Hogla, Mika na Tisa. ²Baimine pantanhshi yakwa Mose, Eliasa shimapepo, pantungulushi, na pantanshi yalukuta lonse pa mwinshi we tenti lyakulanshanya. Batile, ³"Batata bafwile mumatololo. Tabali pakati kabalya baimine Yawe mwibumba lyakwa Kora. Bafwile fye kulubembu lwabo, kabili tabakwete abana baume." ³Shifwe afwile mumatololo. Tali muli abo abaimine Yehoba mucintubwingi ca kwa Kora. Afwile pa lubembu lwakwe, elyo takwete abana abaume. ⁴Mulandunshi ishina lyakwa shifwe lyalobela mukati kalupwa lwakwe pantu takwete mwana mwaume? Tupeeni impanga pakati ka lupwa lwakwa shifwe." ⁵Elyo Mose atwele umulandu wabo kuli Yehoba. ⁴Cinshi ishina lya batata lingafumishiwa ukufuma pamukowa wabantu bakwe pamulandu wakukanaba nabana baume? Tupeni impanga pakanti kalupwa lwa batata." ⁵Eico Mose aletele umulandu wabo kuntanshi yakwa Yawe. ⁶Yehoba alandile kuli Mose no kutila, ⁷"Abana banakashi bakwa Selofehadi balelanda ica cine. Ufwilefye ukubapela impanga nge cakupyanina mubalupwa lwakwa wishi, kabili ufwile ukushininkisha ukuti icikwatwa caba wishi capelwa kuli bena. ⁸Ufwile ukulanda ku bantu bakwa Israele nokutila, Nga muntu afwa takwete mwan mwaume, Elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwa wishi ku mwana mwanakashi. ⁹Ngatakwete umwana mwanakashi, elyo ufwile kukupela icakupyanina kuli ba munyina. ¹⁰Nga takwete bamunyina, elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwe kuli bamunyina bakwa wishi. ¹¹Nga bawishi tabakwete bamunina, ufwile ukupela icakupyanini kulupwa ulupaleme mu mukowa wakwe, elyo afwile ukusenda palwakwe. Ili likaba lifunde ilyabikwa mukupampamikwa kubantu ba Israeli, ngefyo Yawe akonkomeshe ine." ¹¹Ngatakwete bamunyina, elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwe kuli balupwa abapalamineko mulupwa lwakwe, kabili cifwile ukuba cakwe. Ici cikaba lifunde ilyabikwa icipope pa bantu bakwa Israele, ngefyo Yehoba ankambishe." ¹²Yehoba atile kuli Mose, "nina ulupili ulu ulwa Abarim no kumona impanga iyo napela kubantu bakwa Israele. ¹³Nga wacimona, naiwe, bakakulongana kubantu bobe, nga Aarone munonko. ¹²Yawe atile kuli Mose, "Nina ulupili lwa Abarimu kabili uoleshe pa icalo ico mpele ku bena Israeli. ¹³Panuma yakucimona, na iwe wine uli nokuya lala ukwalal ifikolwe fyobepamo nga munonko Aroni. ¹⁴Ififili nokucitika pantu ilyo ulukuta lwasangukile pa mesnshi mu matololo ya Zini, imwe bonse babili mwakene ukubela ifyo namukonkomeshe ngo wamushilo pamenso yabo." Aya yali menshi yaku Meribah Kadeshi mumatololo yaku Sini. ¹⁴Ici cikacitika pantu imwe babili tamwaumfwile ikambisho lyandi mumatololo ya sinai. kulya, elyo amenshi yafumine milibwe, mukutalama kwenu mwaflilwe ukuncindika ngo washila pa menso yalukuta lonse." Ayaemenshi ya Meriba aya kadeshi muma tololo ya sini. ¹⁵Elyo Mose alandile kuli Yehoba nokutila, ¹⁵Mose atile kuli Yawe" ¹⁶Kanshi Yawe, Lesa wamipashi yabantu bonse, asonte umuntu palukuta ulu, ¹⁷alebategilila pakuya napakubweluluka, umo uwakuti aleba tungulula pakuya nokubabweshwa, pakuti ulukutalwabantu lwakwa Yawe lwiba ngempanga shabula kacema." ¹⁶"Imwe, Yehoba, Lesa wa mipashi yabantunse bonse, sonteni umuntu mulukuta, ¹⁷Umuntu uwinga fuma no kwingila pantanshi yabo nokubatangulula ukubafumya nokubaleta mukati, pakuti ulukuta lobe taluli nge mpanga ishabula kacema. ¹⁸Yehoba atile kuli Mose, "buula Yoshua mwana Nuni, umuntu uo umupashi wandi waikalama, nokubika ukuboko kobe pali ena. ¹⁸Yawe atile kuli Mose ati, "Bula Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, umuntu wabamo umupashi, umutambalikilepo ukuboko kobe. ¹⁹Elyo uye mwiminika pantanshi yakwa Eleasa shimapepo nolukuta lonse, elyo umupelele imilimo yobe pamenso yabo. ¹⁹Mwimike pantashi yakwa Eliasari shimapepo napantashi yalukuta lonse, nokumukambisha pamenso yabo kukubatangulula. ²⁰ufwile ukubika insambu shaboshimo pali ena pakuti ulukuta lonse ulwa bantu bakwa Israele lwingamumfwila. ²¹Alinokuya panshi yakwa Eliasari shimapepo mukwipusha ukufwaya kwandi kuli ena mubupingshi bwakwa Urimu, icikaba likambisho lyakwe ukuli abantu bali nankwe, noklukuta lonse. ²²Lelo Mose acitile ifyo Yehoba amukambishe, Abulile Yoshua nokumubika pantanshi yakwa Elieasari shimapepo no lukuta lonse. ²⁰Umupele amaka yobe yamo pakuti ulukuta lonse ulwabena Israeli pakuti ulukuta lonse ulwabena Israeli lulemubela. ²¹Kabili akala iminina kucinso cakwa Eleasa shimapepo, uuli nokwipusha ifya bupingushi mukubomfya Urimu pacinso cakwa Yawe. Mukukonkomesha kwakwe baka bweluluka." ²²Mose nao acita ngefyo Yawe amukonkomeshe. Abula Yoshua amwiminika pamenso yakwa Eleasa shimapepo nolukuta lonse. ²³Elyo amutambalikilapo amaboko yakwe nokumupela imilimo yakwe pamo ngefyo Yawe aebele Mose. ²³²⁴²⁵Abikile amaboko yakwe pali ena nokumukambisha kukutungilila, ngefyo Yehoba amukambishe ukucita. ²⁶Kabili na pabushiku bwa fiabo fyantanshi, uluntu mwebo mukutula umutulo wa ng'ano iipya kuli Yaweh mukusefya kwenu ukwa milungu, mwebo mufwile mwakwata ukulonga kwa mushilo mukucindika Yaweh, elo mwebo ta mufwile ukucita umulimo wa cila conse. ²⁷Mwebo mufwile ukutula umutulo wa koca kukuleta icena cabune kuli Yaweh. Mwebo mufwile ukutula utwana twa ngombe utulume, sukuuku umo, elo no twana twa

mpanga utulume cine lubali utwamwaka umo.²⁸Kabili kutula umutulo wa ng'ano kukuya nabo: Ubunga ubusuma ubwasankanamo amafuta, nefya pekumi fitatu ifya efa wabunga busuma ubwasankanamo amafuta pali cila ngombe iilume elo nefya pekumi fibili pali cila sukuuku.²⁹Ukutula ica pekumi ca efa wa bunga busuma ubwasankanamo amafuta pali cila mwana wa mpanga cine lubali,³⁰elo ne mbushi imo iilume kukufutilwa pali mwebene.³¹Uluntu mwebo kukotula isho nama umwabula ubulema, pamo ne mitulo ya cakunwa cenu, ifi fifwile fyaba mukubikapo ku mutulo wakoca lyonse pamo.

Chapter 28

¹Yawe alandile kuli Mose no kutila, ²"Eba abantu abena Israeli nokutla kuli bena, 'Mufwile ukupela amalambo kuli ine panshita iyayana, ifyabupe fya fyakulya fyandi ifipangwa nomulilo pafumya icena icisuma kuli ine.²"Kambisha abantu bakwa abantu bakwa Israele notile kuli bena, mufwile ukupela amalambo kuli nebo munshita isha bikwa, icakulya ca fyabupe fyandi icapangwa no mulilo kukuba umunonko walowa uwandi. ³Ufwile kabili ukusososa kuli bena, mufwile ukupela amalambo kuli nebo munshita isha bikwa, icakulya ca fyabupe fyandi icapangwa no mulilo kukuba umunonko walowa uwandi. ⁴umwana wa mpanga umo mufwile ukupela ulucelo, no mwana wa mpanga umbi mufwile ukupela icungulo cinono. ⁵Mufwile ukupela icekumi ica efa wa bunga ubwapeleka nge cabupe ca ngano, ubwasankanamo no mulingo wapali ine kuli Hini wa mafuta yatwiwa. ⁶Ici ecabupe cakuninika icalyonse icakambishe pa lupili lwa sinai kukubo munonko walowa, iccabupe icapangwa no mulilo kuli Yawe. ⁷Umutolo wakulundapo uwa fyakunwa, cipimo ca pakati ka citika wa hini umo uwa fyakunwa ifyakantuka pali cila kana ka mpaanga. Muletila umutolo wa cakunwa kuli Yawe mu cifulo camushilo. ⁸Mulepekanya akana ka mpanga akabiye mu nshitaya lungulo, no kucita umusango umo wine ngo lucelo, pamo no mutulo wa cabunga no wa fyakunwa. Uyu mutulo we lambo lyakoca uwa cena cisuma icisekesha Yawe. ⁹Icabupe icakunwa icifwile cakwatwamo umulingo wapali ine kuli hini wa umo pa bana ba mpanga. ufwile ukwitla icabupe cakunwa pancende ya mushilo icakulya icaluma kuli Yawe. ¹⁰Umwana wampanga umbi ufwile wapela mucungulo bushiku pamo nge cabupe cimbi ica ngano cimo cine nge cabupe ca lucelo. Ufwile kabili ukupela nacimbi icabupe cakunwa pamo na cena, icabupe capangwa no mulilo, kukubo munonko walowa uwakwa Yawe. ¹¹Pa bushiku bwe sabata wapela abana ba mpanga babili cila umo uwa mwaka umo uwabula ubulema, ne milingo ibili iya pe kumi ya efa wa bunga bwapeleka nge cabupe ca ngano, ubwasakanamo na mafuta, ne cabupe cakunwa pamo cena. ¹²Ici ecabupe cakuninika ice sabata ne Sabata, mukulanda pa cabupe cakuninika icalyonse ne cabupe cakunwa pamo na cena. ¹³Pa kutendeka kwa cila mweshi, mufwile ukupela icabupe cakuni ika kuli Yawe. Mufwile ukupela ing'ombe ishilume ishiteku shibili, suku suku umo na bana ba mpanga cine lubali abalmwaka umo ababula akalema. ¹⁴Mufwile kabili ukupela ubupe bwabunga bwapeleka indupe shitatu nga ubupe bwangano ubwasankanishiwa namafula kuli cila ng'ombe iilume, kabili ubunga bwapeleka ubwangano indupe shibili icabupe icasankanishiwa namafula yakwa suku suku umo. ¹⁵Ufwile ukupela indupe shabunga bwapeleka ubwasankanishiwa pamo nga namafula nge cabupe cangano cacila mpanga. Ici cifwile ukuba icabupe ca cakoca, ukufunya icena cisuma, icabupe capangilwe no mulilo kuli Yawe. ¹⁶Ufwile kabili ukupela imilingo itatu iya pe kumi iya efa wa bunga ubwapeleka nge cabupe ca ng'ano ubwasakanishiwo na mafuta aya cila ng'ombe ilume iiteku, ne milingo ibili iya pekumi iya bunga ubwapeleka ubwa sankanamo na mafuta aya umo pali basukusuku. ¹⁷Ufwile kabili nokupela icekumi ca efa uwa bunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta aya cila mwana wa mpanga. Ici ecabupe cakuninika kukuba umunonko uwalowa, icabupe icapangwa no mulilo kuli yawe. ¹⁸Icabupe cakunwa cabantu cifwile caba citika wa hini uwa mwangashi ku mulume wa ng'ombe, umulingo wa pali fitatu kuli hini kuli suku suku, no mulingo wa pali fine kuli hini ku mwana wampanga. Ici ecabupe ca kuninika ica mweshi no mweshi mu myeshi ya mwaka. ¹⁹Pumbwe umo ngecabupe ca lubembu kuli Yawe cifwile ukupelwa. Ici cikaba ca kulanda pa cabupe ca lubembu icalyonse ne cabupe ca kunwa pamo na cena. ²⁰Mu mweshi wa kubalilapo, pa bushiku bwalenga ikumi limo na shine ubwa mweshi, emwaba icakucilila cakwa Yawe. ²¹Panshita yamweshi wakubalilapo, pabushiku bwekumi nafine ubwa mweshi, bwaishile ubwacacucilila cakwa Yawe. ²²Pabushiku bwe kumi nafisano bwauyu mweshi umutebeto ukabako. Pabushiku bwa cine lubali, umukate uwabulamo intutumushi ufwile ukuliwa. ²³Pa bushiku bwantanshi kufwile ukuba ukukumana kwamushilo ukucindika Yawe. Taufwile ukubomba icinto iili yonse pali bulya bushiku. ²⁴Pa bushiku bwalenga ikumi limo na shisano muli uyu mweshi umutebeto ulingile wabako panshiku cine lubali, umukate uushitutumuka eukaliwa. ²⁵Pa bushiku bwakabaliapo kufwile kwaba ukulongana kwa mushilo ku ku cindika Yawe. Tamufwile mwacitwa umulimo wa lyonse pali bulya bushiku. ²⁶Nangu cibefyo, mufwile ukupela ilambo lyapangwa no mulilo, icabupe cakuninika kuli Yawe. Mufwile ukupela ing'ombe ishilume ishiteku shibil, suku suku umo, nabana bampanga cine lubali abalume abamwaka umo, ababula ubulema. ²⁷Kanshi, ufwile ukupela ilambo ilyapangwa nomulilo, ubupe bwa cakoca kuli Yawe. Ufwile ukupela ing'ombe ishilume shibili, suku suku umo, kabili impanga cine lubali iikwete umwaka umo, iyabula ubulema. ²⁸Pamo ne ng'ombe, ufwile wapela icabupe cangano icili indupe shitatu ishabunga bwapeleka ubwasankanishiwa namafula, napamo na suku suku, nendupe shibili. ²⁹Nakuli cila mpanga cine lubali, ufwile ukupela ikumi lya ndupe lyabunga bwapelwa ubwasankanishiwa namafula, ³⁰kabili imbushi imo iilume ngecabupe cakunashisha ulubembu kuli wemwine. ³¹Pamo ne ng'ombe ilume, mufwile ukupela icabupe ca ng'ano ica mulingo itatu iya pekumi lya efa uwa bunga ubwa peleka ubwasankanishiwo na mafuta, kabili pamo na suku suku, imilingo

ibili iya pe kumi. ²¹Umulingo wape kumi umo umo mwalecita ku mwana wampanga umo umo uwa mubana ba mpanga cine labali efa nano bunga ubwa peleke ubwasankanamo na mafuta. ²²Elyo na pumbwe umonge cabupe ca lubem u kuku cita ickonsolwelo cenu mbelene. ²³Mufwile ukupela ifi mu kulanda ku cabupe ca lyonse icakuninika ica cila lucelo. ²⁴Ngefyo calondololwa apa, mufwile ukupela aya malambo ubushiku no bushiku, pa nshiku cine lubali isha cakucilila. Icilyo ca cabupe capangwa no mulilo, umununko uwalowa wakwa Yawe. Cifwile capelwa mu kulunda ku cabupe ca ca kunwa pamo na cena. ²⁵Pa bushiku bwalenga cine lubali mufwile mwacita ukulongana kwa mushilo kuku cindika Yawe, kabili ta mufwile mwacitamo umulimo wa lyonse pali bulya bushiku. ²⁶Kabili pashiku bwafisabo fyantanshi, ilyo mwapela icabupe ca ngano icpya kuli Yawe mu tebetu wenu uwa mu milungu, mufwile mwakwata ukulongana ukwa mushilo kukucindika Yawe, elyo tafmufwile ukucitamo umulimo wa lyonse pali bulya bushiku. ²⁷Mufwile mwapela icabupe icabupe ca kuninika kukuboko mumjnko uwalowa uwakwa Yawe. Mufwile ukupela in'gombe shibili ishilume ishiteku, sukusuku umo, na bana ba mpanga cine lubali balume abamwaka umo. ²⁸Mukapele kabili icabupe ca n'gano pamo pene na fyena: ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta, imilingo itatu iya pe kumi iya efa wa bunga uwapeleka ubwasankanamo na mafuta ku mwana wang'ombe umulume umo umo ne milingo ibili iya pekumi kuli suksuku umo. ²⁹Mukalapela umulingo wape kumi efa wa bunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta mwana wampanga umo umo uwa mubana ba mpanga cine lubali. ³⁰elyo na pumbwe umo kukuba ickonsolwelo cenu mwebene. ³¹Ilyo mwapela isho nama ishabula ubulema, pamo ne cabupe ca cakukunwa cashiko, ici cifwile caba mukulandapo ku cabupe cakuninika icalyonse ne cabupe ng'ano pamo na cena. ³²Pabushiku ubwakulenga cine lubali ubwa kulongana, mufwile mwatula ing'ombe ishilume cine lubali, basukusuku babili, ikumi limo na tune utwana twa mpanga utulume utwamwaka umo utwakubula akalema. ³³Mufwile mwaficitalapamo nomutulo wa ng'ano elo ne mitulo ya cakunwa pa ng'ombe ishilume, pali basukusuku na patwana twa mpanga, ukulekupanga imitulo iingi nefyo mwakonkomeshiwe. ³⁴Mufwile mwatula ibushi imo iilume ngo mutulo we sambu mukulundapo ku mitulo ya koca iya lyonse, emutulo wa ng'ano, ne mitulo ya cakunwa cabo. ³⁵Pabushiku bwakulenga cine konsekonse mufwile mwakata nakumbi ukulongana. Tamufwile ukucita umulimo wa lyonse pali bulya bushiku. ³⁶Mufwile ukupanga umutulo wakoca, umutulo wa pamulilo kukuleta icena cabune kuli Yaweh. Mufwile mwatula ing'ombe imo iilume, sukusuku umo, elo notwana twa mpanga cine lubali utwa mwaka umo, utwakubalamo akalema. ³⁷Mufwile mwatula umutulo wabo uwa ng'ano elo ne mitulo ya cakunwa cabo pa ng'ombe iilume, pali sukusuku umo, no twana twa mpanga utulume, kukulekupanga umutulo uwingi ngefyo mwakonkomeshiwe. ³⁸Mufwile ukutula imbushi imo iilume ngo mutulo mukulundapo ku mutulo wakoca uwa lyonse, emutulo wa ng'ano, ne mitulo ya cakunwa cabo. ³⁹Ifi efyo mufwile ukutula kuli Yaweh mukusefya kwenu ukwa pampamikwa ku filayo fyenu ne mitulo ya kuitemenwa. Mufwile mwatula ifi nge mitulo yenu iya koca, imitulo ya ng'ano imitulo ya cakunwa, elo ne mitulo ya kwampanga. ⁴⁰Mose aishile kweba abantu bakwa Israeli fyonse ifyo Yaweh akwete ukukonkomesha ena ukulanda.

Chapter 29

¹Mumweshi wa cine lubali, pa bushiku ubwantashi ubwa mweshi, mukale kwata ukulongana ukwa mushilo mu kucindika Yawe. Mwikalabombamo umulimo wa cilanshita pali bulya bushiku. Bukalaba bushiku elyo mukalalisha ipenga.²Mukaletula umutulo wakoca uwakuleta akacena akasuma kuli Yawe. Ing'ombe inono ilume iisuma, sukusuku umo umusuma, utwana twa mpanga utulume cine lubali utwa mwaka umo utusuma.³Pamo no mutulo wa ngano uwa bunga ubwapeleka ubwasankanamo amafuta, indupe shitatu pa ng'ombe imo iyilume, indupe shibili pali sukusuku,⁴no lupe lumo pa kana kampanga kamo kamo akalume pali tulya cine lubali.⁵Mukatule ne mbushi imo iyilume ku kuba umutulo wa palubembu uwa kumufutilako.⁶Nomba nga cakuti wishi amukanya uluntu aumfwako pamulandu waifyo, tapakacitike cimo pali ifi filayo nangu ifyo alikufwaya Yaweh akamuleka uwakubula umulandu pantu ninshi wishi alimukenye.⁷Mukaletula iyi yonse imitulo ukulunda pa mitulo mukalatula pa bushiku ubwantanshi ubwa mweshi wantanshi: umutulo wakoca no mutulo wa ngano fikaleendela pamo. Ifi fya kulunda kumutulo wa koca uwacila nshita, no mutulo wanko uwa ngano, no mutulo wanko uwacakunwa. Elyo mukalatula iyi mitulo, mukalabela icasoswa icakuleta akacena akasuma, umutulo uwapamulilo kuli Yawe.⁸Napabushiku bwalenga ikumi ubwa mweshi wa cine lubali mukalelongana ukulongana kwa mushilo ukwa ku cindika Yawe mukaleicefya nokukanabombapo umulimo nangu umo.⁹Mukaletula umutulo wakoca uwa kuleta akacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula akana ka ng'ombe akalume, sukusuku umo, no ywana twa mpanga utulume cine lubali utwa mwaka umo. Shifwile shonse ishabula akalema.¹⁰Nomba umulume wakwe nga cakuti amukanya pa bushiku aumfwako, eluntu afulunganya icilayo apangile, ukulundwa kwa bubi uko umwine aikumikilweko, elo Yaweh akamuleka ukuba uwakubula umulandu.¹¹Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wa ngano uwa buunga, ubwapeleka ubwasankanamo amafuta ifyakaniko fitatu ifya pekumi ku mwana wa ng'ombe iyilume ifyakaniko fibili ifyapekumi kuli sukusuku umo,¹²icakaniko cimo kana ka mpanga pali tulya cine lubali.¹³Mukaletula ne mbushi imo iyilume ngomutulo wa palubembu. Ici cikalacitwa ukulunda pa mutulo wa kukonsolwela, no mutulo wakoca uutulwa lyonse, pamo no mutulo uwa bunga, pamo ne mitulo yafyakunwa fyabo.¹⁴Pabushiku bwalenga ikumi limo na shisano mumweshi wa cine lubali mukalelongana ukulongana kwa mushilo kukucindika Yawe, mwikalabombapo umulimo uuli onse pali bulya bushiku, kabili mufwile ukusunga umutebeto wa nshiku cine lubali kuli Yawe.¹⁵Mukaletula umutulo wa koca, umutulo wapa mulilo uwakuleta akacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula ng'ombe ishinono ikumi na shitatu ishilume, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo ifi fikaleba ifisuma.¹⁶Conse icilayo elo na onsefye umulapo wakuikala umwine, umulumw wakwe alikwete amaka ya kulenga ukuti cishikimane nangu umulume wakwe akucikanya.¹⁷Nomba nga cakuti umulume wakwe talandilepo nangu cimo ukufuma pali bulya bushiku, eluntu no kusuminisha ifilayo elo no kufwaya ukuikumikako fyonse ifyo alaile umwine, elo cikashikimana, pantu talandile akantu nangu kamo kuli ye ukuya kufuma pali bulya bushiku aumfwile.¹⁸Mufwile mwatula iyi mitulo pamo no mutulo wangano, uwa bunga bwapeleka ubwasankana na amafuta, indupe shitatu pa ng'ombe imo imo iya mubama ba ng'ombe ikumi nashitatu, ne ndupe shibili pali sukusuku umo umo uwapali basukusuku babili,¹⁹no lupe lumo pakana ka mpanga kamo akalume pali tulya ikumi na tune.²⁰Mukaletula ne mbushi imo ngo mutulo wa pa lubembu ukulunda pa mutulo wa koca utulwa lyonse, pamo no mutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa.²¹Nga cakuti umulume wakwe aya kumukanya icilayo camukashi wakwe pa numa yakumfwa pa mulandu waifyo, eluntu umulume akaba no mulandu wa mukashi wakwe."²²Aya emafunde ayo Yaweh akonkomeshe Mose ukuyakubilisha aya mafunde ayali pakati ka mulume elo no mukashi napakati kakwa wishi elo no mwana wakwe umwanakashi uluntu ali mu bwaice mu ng'anda yakwa wishi.²³Pabushiku balenga shibili ubwakulongana, mufwile ukupela imisepele yasha ng'ombe ishilime ikumi nashibili, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo, icili conse icisuma.²⁴Mukaletula imitulo no mutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku, napa twana twa mpanga utulume, mukaletula iyi mitulo iingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.²⁵Mukalatula imbushi ilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo ya ciko iya ngano ne ya vakunwa.²⁶Pabushiku bwalenga shitatu ubwakulongana, mukaletula ing'ombe ishilume ikumi na imo, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwamwaka umo cila cimo icisuma.²⁷Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku napa twana twa mpanga utulume ukutula imitulo iingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.²⁸Mukaletula ne mbushi imo ilume ngo mutulo wapa lubembu ukulundapo ku mitulo iyi tulwa lyonse, umutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa.²⁹Napabushiku bwalenga cine ubwakulongana, mukaletula ng'ombe ikumi, basukusuku babili no twana twa mpanga utulume ikumi limo na tune utwa mwaka umo cila cimo icisuma.³⁰Mufwile mwatula uyu mutulo no mutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku na pa twana lwa mpanga ukutula imitulo iyi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.

²⁵Mukaletula ne mbushi ilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda ku mitulo itulwa lyonse umutulo wa koca, umutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa.²⁶Napa bushiku bwalenga cisano ubwakulingana mukaletula ng'ombe ishilume pabula, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo, cila cimo icisuma. ²⁷Mukaletula iyi mitulo no mutulo wa ngano no wa cakunwa pa ng'ombe na pali ba sukusuku napa twana twa mpanga mukaletula imitulo iyingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa. ²⁸Mufwile ukutula imbushi iyilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo wa koca, uwa lyonse no wa ngano ne mitulo ya cakunwa. ²⁹Pa bushiku bwalenga mutanda ubwakulongana, mukaletula ng'ombe cine konse konse ishilume ba sukusuku babili, ikumi na tune utwana twa mpanga utulume utwa mwaka umo, cila cimo icisuma. ³⁰Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wangano, ne mitulo yacakunwa pa ng'ombe pali pa sukusuku na pa twana twa mpanga, ukutula imitulo iyi pamiku iyingi ngefyo mwakonkomeshiwa. ³¹Mukaletula ne mbushi imo iyilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo wakoca uwa lyonse, no mutulo wa uko uwa ngano ne mitulo wa uko uwa cakunwa. ³²Pa bushiku bwa cine lubali ubwakulongana, mukaletula ng'ombe cine lubali, basukusuku babili, no twana twa mpanga ikumi na tune, cila cimo icisuma. ³³Mukaletula uyu mutulo no mutulo wa ngano ne mitulo ya cakunwa pa ng'ombe, na pali ba sukusuku na patwana twa mpanga, mukaletula ne mitulo iyingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa. ³⁴Mukaletula ne mbushi ilume imo ngo mutulo wa pa lubembu ukulunda ku mutulo wa lyonse uwa koca, no mutulo wa uko uwa ngano, ne mitulo yaiko iya cakunwa. ³⁵Pa bushiku bwalenga cine konse konse mukalekwata ukulongana kwacindamisha. Mwikalabombapo umulimo uo mubomba lyonse pali bulya bushiku. ³⁶Mukaletula umutulo wa koca, umutulo uwapangwa no mulilo uwakuleta kacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula ng'ombe imo iyilume, na sukusuku umo, no twana twa mpanga cine lubali utwa mwaka umo utulume, cila cimo icisuma. ³⁷Mukaletula no mutulo wa ngano uwa fiko no mutulo wa cakunwa uwa fiko pa ng'ombe iyilume, pali sukusuku, na patwana twa mpanga, ukutula imitulo iyingi ngefyo mwakonkomeshiwa. ³⁸Mukaletula ne mbushi iyilume imo ngo mutulo wa pa lubembu ukulunda pa mitulo wa koca uwa lyonse, no mutulo wa ngano uwa ciko ne mitulo ya cakunwa iya fiko. ³⁹Ifi efyo mukaletula kuli Yawe pa mitebeto yenu. Ifi kulunda pa mitulo yenu iya milapo nemitulo yenu iya kuitemenwa. Mukaletula iyi mitulo nge mitulo yenu iya koca, ne yangano neya cakunwa ne ya mutende." ⁴⁰Mose alandile ku bana ba kwa Israeli ukulingana nafyonse ifyo Yawe amukonkomeshe ukusosa.

Chapter 30

¹Mose aishile kulanda ku ntungulushi sha mitunda wa bantu ba bena Israeli, aishile kulanda ati, "Ifi efyo Yaweh akonkomeshe. ²Uluntu umwaume onse alaya kuli Yaweh, nangula alapa umulapo uwakuikumika umwine no kulaya, tafwile kufutuka ishiwi lintu aile kulanda. Alingile ukusunga icilayo no kulekucita conse ico alandile ukufuma mu kanwa kakwe. ³Uluntu umwanakashi umwaice uwikala mu ng'anda yakwa wishi alaya kuli Yaweh elo no kuikumika umwine no kulaya ulo akoikala mu ng'anda yakwa wishi, ⁴nga cakuti wishi aumfwako icilayo elo no kulaya no kuikumika umwine, elo wishi nga telekulandapo nangula cimo ica kumubweshana ena, eluntu ifilayo fyonse fikeminina mumaka, elo ne cintu conse ico alaya ukucita no kuikumikako cikatwalilila. ⁵Lelo nga wishi akana uluntu aumfwa palwa ico, napali nangu cimo nangu pafyo apele umwina ifi keminina; Yahweh akamulekelako pantu wishi alimukenywe. ⁶Nga cakuti aya kupwa ku mwaume pa numa yakulaya icilayo alanda pakanwa kakwe ku cilayo icabubi icakwuikumika umwine, ⁷elo umulume wakwe aumfauko pali ifyo nomba aikala shilili kuli ena, eluntu umulapo wakwe ukafikilisha elo ifyo alapila nefyo aikumikileko umwine nafyena fikafikilisha. ⁸Lelo nga cakuti aleka pali bulya bushiku uluntu aumfwa palwa ici, eluntu aonaula icilapo ico apangile, ukulanda kwa ngwafunya ukwa milomo yakwe ico aikaka umwine, elo Yahweh akamulekelako. ⁹Nomba conse icilayo cakwa mukamfwilwa nangu umwanakashi balaka ukufuma ku cupo ali no kusunga icilayo alaya. ¹⁰Nga cakutula umwakashi apangile icilayo mu ng'anda ya mulume wakwe nangu ukuikumikako umwine pa kupanga umulapo, ¹¹elo umwaume wakwe aumfwako pa mulandu wa ifyo nomba aikala shilili, elo na ye tamukenywe, eluntu ifilayo fyakwe fyonse fikashikimana, elo na conse ico ailekulapa no kuikumikako umwine. ¹²Nomba umulume wakwe nga aya kumukanya pali ubo bushiku aumfwako, eluntu aumfwa fyonse ifyo alandile, pamulandu ne filayo nangu umulapo untu aile kulapa tawakishikimane, apo umulume wakwe alimukenywe, elo Yaweh akamubelela uluse. ¹³Conse icilayo elo na conse ulapo uwakumucusha, umulume wakwe kuti acipanga ukwiminina nangu umulume wakwe kuti acikansa. ¹⁴Lelo nga cakwati umulume wakwe tapali ico alandile kuli ye ukufuma ubushiku pa bushiku, eluntu ashininkisha fyonse ifilapo fyakwe elo ne filayo ifyo apangile, elo fikeminina, pantu tapali ico alandile kuli ye pali bulya bushiku ubo afyumfwile. ¹⁵Nga cakuti akansa ifilapo fya mukashi panuma alyumfwile palwa fiko, eluntu uwa mulandu pali ye." ¹⁶Ifi efipope ifyo Yahweh akonkomeshe Mose ukulanda-ifipope pali fili pakati ka mwaume elo no mukashi wakwe elo na pakati ka kwa wishi elo no mwana mwanakashi wakwe uluntu ali muli bumusepela bwakwe mulupwa lwakwa wishi.

Chapter 31

¹Yahweh alandile kuli Mose elo alanda ati, ²"Cita icilandushi kubena Midia pafyo bailekucita kubena Israeli. Panuma yakucita ifyo, webó uli nokufwa nokukutwala ukwalala abantu bobe."³Eico Mose alandile kubantu. Aishilekulanda ati, "Pekanyeni abaume bankondo pakuti balwe nabena Midia elo tuleyakucita icilandushi cakwa Yahweh. ⁴Onse umutundu mubana bakwa Israeli mukatume ikana limo ilya bashilika abakuya kunkondo. ⁵Eico ukufuma mubana bwakaIsareli amakana yabaume, ikana limo ukufuma kuli cilamutundu abasalilwe ukufuma muli yabena Israeli bali amakana ikumi limo nayabili abaume abaile kunkondo. ⁶Eliuntu Mose abatumine kubulwi, ikana ukufuma kuli cila mutundu, ukwampama pamo na finesi umwana mwauneme wakwa Eleasa shima pepo, elo aya alisendele nefipe ukufuma muncende yamushilo elo nefipe fimo ukufuma muncende yamushilo elo namapenga ayakulisha pakubeshibisha. ⁷Balwile nabena Midia ukulingana nefyo Yahweh akonkomeshe Mose. baipeye abaume bonse. ⁸Baipeye kumo nemfumu shabo shonse isha bena Midia" elo Evi, Rekumu, Zur, Uri na Leba, imfumu shisano isha bena Midia. Kabili baipeye balamu umwana wakwa Beori, kulupanga. ⁹Abashilika babena Israeli bapitile muli bunkole abanakashi baku Midia, nabana babo, nenama shabo, nengombe shabo shonse, elo nefyuma fyabo fyonse. Basendele ifi kukufyonaula. ¹⁰Bailekoca nemisumba yabo umo balekwikala elo nashonse inkambi shabo. ¹¹Basendele ifyakonaula elo nabafungwa, pamopene nabantu elo nenama. ¹²Baletele abafungwa, nefyakonaula, elo neyobaikele batwala kuli Mose, na Eleasa shima pepo, elo namumishi monse umwalekwikala abana bakwa Israeli, batwele ifi munkambi na mumawanga ya Moab, Jodani iyapaleme ku Jerico. ¹³Mose, Eleasa shima pepo, elo nentungulushi sha mumishi bailekubakumanya kunse yankambi. ¹⁴Nomba Mose ena afuililwa Bakatungulula babashilika, abakalamba bafita amakana, elo nabakangalila ba myanda ababwelele kunkondo. ¹⁵Mose asosele kulibo, "Bushe nauleka webó abanakashi bonse ukuba abamweo?" Boneni, ababene bakanakashi ebakalifye abena Israeli, ukupitila muli Balaamu mufyo alekusosa, ukulaka bayekusangukila Yahweh kufyacitikile ku Peori, uluntu icikuko caile casalanganine palukuta lwakwa Yahweh. ¹⁷Nomba eluntu, mwipaye bonse abaume pamo notwana utunono, elo muyekwipaye onse umwanakashi uwaishiba umwaume pakulungana nankwe. ¹⁸Nomba muyekuibililapo utukashana utwaice utushaishiba abaume nangu ukulungana nabo. ¹⁹Mwebó bonse mwebailekwipaye uuli onse nangu ukuya kwikatako kuuli uyo baipeye mufwile ukuyakwikala kunse yankambi panshiku cine lubali. Pabushiku bwakulenga butatu elo nobwakulenga cine lubali mwebó mukaisangulule pamopene nabafungwa benu. ²⁰Webo ukusangulule amalaya yonse elo naconsefye icayakupangwa kumpapa yanama elo nakumasako yambushi naconse icapangwa ukufuma kucimiti. ²¹Eleasa shimappo ebele fita ifyaile kunkondo ati, "Ili efumnde lyapampamikwa elyo Yahweh apele kuli Mose: ²²Golide, silfere, bronze, iron, tin elo na lead, ²³elo na conse icitasuminisha mumulilo, webó ukacipishemo mumulilo, elo cikasanguka icabune. Webó eluntu ukafisangulule ifyo fyonse ukufipisha mu menshi. Naconse icitakapite mumulilo webó ukafipishe muli ayo yene amenshi. ²⁴Webo ulingile wayakuwasha ififyalo, pabushiku bwakulenga cine lubali elo eluntu webó ulinokuba uwabune. Panuma yaifyo webó kutiwabwelela munkambi yabena Israeli. ²⁵Eluntu Yahweh alandile kuli Mose elo alanda ati, ²⁶penda icatapwa elo necintu conse ico mwapitile, ukuyakubikapo abaume elo nenama. Webó elo na Eleasa shima pepo elo nentungulushi shalupwa umwafumine ifikolwe mundupwa. ²⁷Filingile ukwakanya ifitapwa mufipandwa fibili. Mufyakanye pakati kafita fyaile kubulwi elo ifikashalapo mukafitwale kubantu. ²⁸Eluntu mukasonkeshe umusonko uwakupela ifita ifyaile kunkondo. Uyu musonko ufwiwilefye ukubafye umo ukufuma pamisonko imyanda isano, cibe bantu, ingombe, bapunda, impanga, nangu imbushi. ²⁹Mukabulapo citika wamusonko elo noukupela Eleasa shima pepo ngomutuulo wakupela kuli nebo. ³⁰Kabili ukufuma muli citika wa Israeli, ufwiwile ukubulapo cimo ukufuma pafintu amakumi yasano ukufuma kubantu, ingombe, bapunda, elo nembushi. Nokupela kubena Levi abasunga itenti lyandi." ³¹Eico Mose elo na Eleasa shima pepo bacitile ifyo Yahweh akonkomeshe Mose. ³²Nomba ifyatapilwe ifyashalepo pafyo abashilika batapile fyali 675,000 impanga, ³³amakana amakumi cine lubali nayabili aya ngombe, ³⁴amakana amakumi mutanda nekana limo ilyakubapunda, ³⁵elo amakana amakumi yatatu nayabili ayabanakashi abashaishibilepo umwaume nangu ukulala nankwe. ³⁶Citika wafintu basungile abashilika impendwa yali 337,000 impanga, ³⁷palisho impanga shakwa Yahweh shali 675. ³⁸Ingombe shali amakana amakumi yatatu namakanapo mutanda napalisho ishakwa Yahweh shali amakumi cine lubali 72. ³⁹Bapunda bali 30,500 palisho ishakwa Yahweh shali amakumi matanda naimo. ⁴⁰Abantu bali amakana ikumi na mutanda abanakashi pali abo bali amakumi yatatu na babili. ⁴¹Mose apitile umusonko uyo uwalinokuba umutuulo wakwa Yahweh. Aupele kuli Eleasa shima pepo ngefyo Yahweh alekumukonkomesha. ⁴²Ukulosha kuli citika wabena abo Mose aitile ukuya ukufuma mubashilika abailekuya ⁴³kubulwi---mumishi citika alingile ukuba 337,500 iya mpanga, ⁴⁴amakana amakumi yatatu na mutanda aya ngombe, ⁴⁵30,500 iya bapunda, ⁴⁶Elo ikana ikumi mutanda ilya banakashi. ⁴⁷Ukufuma pali citika wabena Israeli, Mose abulilepo cimo pali cila

makumi yasano, pamo nabantu elo nenama. Apele abena Levi abalikusunga bwino itenti lyakwa Yahweh, ngefyo Yahweh umukonkomeshe ukucita.⁴⁸Eluntu abakalamba bafita, nabakangalila bafita abamakana elo bakapitao pamyanda baishile kuli Mose .⁴⁹Balandile kuliye ati, "Ababomfi bobe balipendele abashilika abo ababa mubutungulushi bwesu, elo tapalia nangu umo umwaume uotalipo.⁵⁰Fwebo tuliletele umutuulo wakwa Yahweh, cilamuntu ico asangile, ifipe fya golide, imbalaminwe elo ifikosa, utwakukofya, utwakumatwi, elo notuminyololo twa mumukoshi, kukuyakuifutulako fwebene pabubifi bwesu kuli Yahweh." ⁵¹Mose elo na Eleasa shima pepo bapokele ukufuma kulibena golide elo naconse icakubaswa.⁵²Yonse golide iyamutuulo iyo bapele kuli Yahwe umutuulo ukufuma kubakalamba bafita amakana elo ukufuma kuli bakapitao imyanda--fyalemene amashekele 16,750. ⁵³Cilamushilika abulilepo icatapwa, onse umwaume icakwe umwine. ⁵⁴Mose elo na Eleasa bapokele golide ukufuma kubashilika amakana elo nakuli bakapitao iyanda. Bayakufitwala kwitenti lyakukumaninamo ukuba ngecibukisho kubana ba Israeli kuli Yahweh.

Chapter 32

¹Nomba abana bakwa Reuben elo nabakwa Gad bakwete impendwa iyingi iyafitekwa fyabo. Uluntu bena Babwene incende ya Jazer na Gilead, ialo cali icisuma kufitekwa. ²Eico abana bakwa Gad na Reuben balashile kulanda kuli Mose, kuli Eleasar shimapepo, nentungulushi shamushi. Bena baishilekulanda ati, ³"Ifi ifitantikwe incende isho tusangile: Ataroth, Dibon, Jazer, Nimrah, Heshbon, Elealeh, Sebam, Nebo, elo na Beon. ⁴Ifi efyolo ifyo Yahweh acimfishe pacinso camishi yabena Israeli, elo nincende ishabune ishafitekwa. Fwebo, Fwebabomfi bobe, tulikwete ifitekwa ifingi. ⁵Baishilekulanda ati, ngatulisangile ububile mumenso yenu, lekeni icicalo cipelwe kuli fwebo, fwebabomfi benu, ngecikwatwa. Mwileka fwebo twabuke Yodani. ⁶"Mose aishilekwasuka kubana bakwa Gad na Reuben, "Bushe bawenu kuti bayakubulwi libe mulikele kuno? ⁷Ninshi muletompwela imitima shabantu bamu Israeli mukukana muncende iyo Yahweh apele kulibo? ⁸Bawishinwe bacitile cimocine uluntu naishilekubatuma ukufuma ku Kadesh Barnea mukuyalengula icalo. ⁹Baile kumulu wamumana wa Eshkol. Balibwene icalo eluntu batompwele imitima yabantu bama Israeli pakwebati bena alikene ukwingila mucalo Yahweh aishilekubapela. ¹⁰Ubukali bwakwa Yahweh bwalifulile pabushiku bulya. Ena alibulule umulapo nokwisakulanda ati, ¹¹"Icinefywe takuli nangu umo pabaume abafumine ku Egipto, ukufuma pamyaka amakumi yabili(20) nokucilapo, abakabona icalo ico nevo nalapile kuli Abraham, kuli Isaac elo na Jacob, pantu tabakonkele nevo ukufikapo, kanofye ¹²Caleb umwana mwaume wakwa Jephneh umwina kenishi, na Joshua umwana mwaume wakwa Nuni. Ni Caleb na Joshua ebakonkele nevo ukufikapo. ¹³Ubukali bwakwa Yahweh bwaishilekuba pabana bakwa Israeli. Ena alengele bena ukululumba mumatololo pamyaka amakumi yane(40) mpaka inko shonse ishabembukile kucinso cakwe nshaonaika. ¹⁴Boneni, mwebo mulimine pancende shaba wishinwe, ngabantu ababembu mukubika kubukali bwakwa Yahweh kubena Israeli. ¹⁵Ngamwebo mwafuma mukukonka ena, ena akamisha nakabili mumatololo elo mwebo mukesakonaulwa abantu bonse. ¹⁶Eico bena baishilekupalama mupepi na Mose elo baisakulanda ati, "Suminisha fwebo tukule amacinka pano ayafitekwa fwesu elo nemisumba shandupwa shesu. ¹⁷Nangula, fwebo fwebene tuleipekanya nokuipangasha elo nokuya nabashilika bakwa Israeli kubulwi mpaka nokubafisha bena kuncende yabo. Lelo indupwa shesu shikesakwikala kumisumba ishitali kumulandu wabantu abacili bekala mucalo ici. ¹⁸Fwebo tatwabwelelemo kumayanda yesu mpaka umuntu onse umwina Israeli awate impanga yakwe. ¹⁹Fwebo tatwapokeko impanga nabo kuncende lubali kwishilya Iya Jordan, pantu impanga yesu ili kunokabanga ka Jordan. ²⁰Eico Mose aishilekubweshia kuli bena, "Ngamwebo mwacita ifyo mwalanda, ngamwebo mwaipangkanya mwebene ukuya pantanshi yakwa Yahweh ku bulwi, ²¹Eluntu onse uwaipangasha umwaume akesakwabukila ku Yordan pantanshi yakwa Yahweh, mpaka ena akesekufunya abalwani bakwe ukufuma pantanshi yakwa Yahweh ²²elo necalo cikacimfiwa pantanshi yakwe. Eluntu panuma mwebo mukabwela. Mwebo mukesakuba abakubula umulandu kuli Yahweh nakubena Israeli. Ici calo cikesakuba icikwatwa cenu pantanshi yakwa Yahweh. ²³Lelo ngatamwakacite ici, boneni, mwebo mulibembukile kuli Yahweh. Mwishibe ukuti imembu shenu shikesakumisanga mwebo kunse. ²⁴Kulileni indupwa shenu imsumba elo namacinka yafitekwa fyenu; eluntu mwalacita ifyo mulandile." ²⁵Abana bakwa Gad baishilekulanda kuli Mose ati, "Ababomfi benu bakesakucita ngamwebo, mweshikulu wesu, mwakonkomesha." ²⁶Abana besu, abakashi besu, ifitekwa fyesu, ne nama shesu fyonse fikesakwikala kulya kwine kumisumba sha Gilead. ²⁷Nangula, fwebo, fwebabomfi bobe, twalayabuka kwishilya pantanshi yakwa Yahweh ku bulwi, umwaume onse uuipenkenwe kubulwi, ngamwebo, mweshikulu wesu, mwalanda." ²⁸Lelo Mose aishilekupela ifipope kuli ifyakukuma bena kuli Eleasar shimapepo, kuli Josua umwana mwaume wakwa Nuni, nakuntanshi yabashibo yamikowa yabantu bamu Israeli. ²⁹Mose aishilekulanda kulibo ati, "Ngabana bakwa Gadi bayakwabuka Yordan na Webu, umwaume onse uiteyenywe ukulwa pantanshi yakwa Yahweh, elo ngaicalo cacimfiwa pantanshi yenu, eluntu mwebo muleisakubapela icalo ca Gilead ngecikwatwa. ³⁰Lelo bena ngatababwike namwebo abaipangasha, eluntu bena bakalenga ifikwatwa fyabo ukwikala muli mwebo mucalo ca Canaan." ³¹Eico abana bakwa Gadi na Reuben baishilakwasuka ati, "Ngefyo Yahweh alandile kuli fwebo, fwebabomfi bobe, ifefyo fwebo twalacita. ³²Fwebo twalaisakwabuka abaipangasha pantanshi yakwa Yahweh nokwingila mucalo ca Canaan, lelo nempanga yabupyani bwesu ikaba kilifwebo kulubali ulu ulwa Yordan." ³³Eico kubana bakwa Gad nabana bakwa Reuben, elo nacistika wamukowa wakwa Manasse umwana mwaume wakwa Joseph, Mose aishilekupela ubufuma bwakwa Sihon, imfumu yabena Amore, elo naya ku Oge, imfumu yaku Bashani. Ena aishilekupela kulibena icalo, nokwakanya imisumba yonse kulibena mumipaka shabo, imisumba shacalo ukushinguluka bena. ³⁴Abana bakwa Gadi balikulile Dibon, Ataroth, na Aroere, ³⁵Atroth Shopan, Jazer, Jogbehah, ³⁶Beth Nimrah, elo na Beth Haran ngemisumba iyali namalinga na macinka yamikuni iyamabwe. ³⁷Abana bakwa Reuben bakulile Hashbon, Eleale, na Kiriathaim, ³⁸Nebo, Baal Meon—amashina yab panuma yalicingishiwe, na Sibma. Bena baishilekupela amashina yambi kumisumba iyo bena bakulile. ³⁹Abana bakwa

Mikir umwana mwaume wakwa Manasseh balishilekuya ku Gilead elo nokucisenda kubena Amori bena abalimo.⁴⁰Eluntu Mose aishilekupela Gilead kubena Mikiri, abana bakwa Manasseh, nabantu bakwe baishilekwikala kulya. ⁴¹Jaire, mwana Manasseh, alile nokuyakupoka imishi yakwe nokuinika yena ati Hboteyaire. ⁴²Nobah alilekwikata kenati elo nemishi yakwe elo ena aishilekuita ati Nobah, ukufuma kwishina lyakwe.

Chapter 33

¹Ishi eshali inyendo shabantu bakwa Israeli panuma yakufuma kucalo ca Egipto kumabumba yafita munshita yabutungulushi bwakwa Mose na Aaron. ²Mose alilembele incende ukufuma uko bafumine ukulola uko baile, ngefyo Yahweh akonkomeshe. Ishi eshali inyendo shabo, ukuya panuma yakuya. ³Balyendele ukufuma ku Ramase munshita yamweshi wakutampilapo, ukuya pabushiku bwakulenga ikumi nashisano wamweshi wakutampilapo. Ulucele panuma yacakucilila, abena Israeli balifumine palwalala, mumenso yabena Egipto bonse. ⁴Ici cacitikile ilyo abena Egipto balikushika bonse amabeli, abo Yahweh aipaille mulibo pantu nao alibikile ukukandwa, pali tulesa twabo. ⁵Umupaka wenu ukashokoloke ukufuma ku kapili ka Akrabbimu no kulola ku mutololo ya Zini, ukufuma kulya, ukulola ku kapinda ka kukulyo aka Kadeshi-Bernea eloukukonkanya ku Hasari-Addar no kushinta ku Asmoni. ⁶Ukufuma kulya, umupaka ukushoka ukufuma ku Asmoni ukulola ku mulonga wa Egypto no kulola kuli ci bemba. ⁷Abena Israeli baliteukile ukufuma ku Ramasesi elo nokuyakwikala Sukoti. ⁸Baliteukile ukufuma ku Sukoti elo nokuyakwikala ku Ethamu, kumbala yamatololo. ⁹Baliteukile ku Ethamu nokwisakubwelela ku Pi Hahirote, bushilya bwa Baali Zefoni, uko baikela bushilya bwa Migidole. ¹⁰Umupaka waku masamba ukakonke mu mbali ya Bemba Mukalamba. Uyu ukabe emupaka wenu uwa kumasamba. ¹¹Umupaka wenu uwa ku kapinda ka kukuso ukafuntulwe ukulola uko mukabika icaakwishibilako ukutula kuli Bemba Mukalamba ukufika ku lupili lwa Hore, ¹²elo ukutula ku lupili lwa Hore ukufika ku Leba-hamati ukatuntukile ku Sedadi, ¹³elo umupaka ukalole ku Sifroni no kulela pa Hazar-Enani. Uyu ukabe kuli mwebho umukapaka wa ku kapinda ka kukuso. ¹⁴Eluntu bateukile mu shilya bwa Pi-Hanirote elo nokupita pakati kabemba ukwingila mumatololo. Baishilekwenda inshiku shitatu mubulendo ukwingila mumatololo ya Etamu elo nokwikala ku Mara. ¹⁵Baliteukile ukufuma ku Mara elo nokwisakufika ku Elimu. Ku Elimu kwali utumilonga twamenshi elo nefimuti fya tuncindu amakumi cine lubali. Plya epo baishilekwikala. ¹⁶Baliteukile ukufuma ku Elimu elo nokuyakwikala mumbali yabemba wakukashika. ¹⁷Eluntu mukapakule umupaka wa ku kabanga ukufuma ku masamba ya Hazar-Enani ukufika ku Shefamu. ¹⁸Eluntu umupaka wa ku kabanga ukatentemuke ukufuma ku Shefamu ukufika ku Ribla, lwa ku kabanga ka Aini. Umupaka ukatwalilile lwa ku kabanga ka lulamba lwa bemba wa Kinerete. ¹⁹Eluntu umupaka ukatwalilile ukulola ku kapinda ka kukulyo ku lulamba lwa mulonga Yodani ukufika kuli Bemba wa Mucele kabili ukatentemukile ku mupaka waku kabanga ka Bemba wa Mucele. Ici cikabe icalo cenu, ukukonka imipaka ya ciko iya cishinguluka. ²⁰Baliteukile ukufuma kuli bemba wakukashika elo nokuyakwikala mumatololo ya Sini. ²¹Baliteukile ukufuma mumatololo ya Sini elo nokuyakwikala ku Dofika. ²²Baliteukile ukufuma ku Dofika elo nokwisakwikala ku Alusha. ²³Baliteukile ukufuma ku Alusha elo nokwisakwikala ku Refadimu umo taaishilekusanga amenshi nangu Yamo ukuti abantu benganwa. ²⁴Eluntu Mose aishile ku konkomesha abantu bakwa Israeli no kwisa kubeba ati, "Ici ecalo ico mu kakwatila mukupendula, ico Yawheh alandile ku kupela ku mikowa pabula na citika wa mukowa. ²⁵Umukowa wafikolwe fya kwa Rubeni, umwabela amayanda ya mikowa ya bashibo, no mukowa a fikolwe fya bana bakwa Gadi, ukukonka umwabela ifikwatwa fya mikowa ya bashibo, na citika wa mukowa wa bena Manase bonse bali pokelele ifyalo fyabo. ²⁶Imikowa ibili na citika wa mukowa bali pokelele impanga sha ba kwishilya Yodani ku kabanga ku Yeriko ukutula akasuba. ²⁷Baliteukile ukufuma ku Rafidimu elo nokuyakwikala mumatololo ya Sinai. ²⁸Baliteukile mumatololo ya Sinai elo nokuyakwikala ku Kibrote Hattaava. ²⁹Baliteukile ukufuma ku Kibrote Hattaava elo nokuyakwikala ku Haseroti. ³⁰Baliteukile ukufuma ku Haseroti elo nokuyakwikala ku Ritma. ³¹Yahweh aishile kulanda kuli Mose ati, ³²"Aya emashina ya baume aba kumyaknya. Icalo ku kaba ifyakupyaninina fyenu: Eliasa shimapepo na Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni. ³³Mufwile musale intungulushi imo kuli cila mukowa ku kwabanya icalo ku miundu yabo. ³⁴Baliteukile ukufuma ku Ritma elo nokwisakwikala ku Remone Perese. ³⁵Baliteukile ukufuma ku Remone Perese elo nokwisakwikala ku Ribna. ³⁶Baliteukile ukufuma ku Libna elo nokuyakwikala ku Risa. ³⁷Baliteukile ukufuma ku Risa elo nokuyakwikala ku Kenelata. ³⁸Ukufuma ku mukowa wakwa Benjamini, Elidadi umwana mwaume wakwa Kisloni. ³⁹Ukufuma ku mukowa wa lupwa lwakwa Dani intungulushi, Buki umwana mwaume wakwa Yogli. ⁴⁰Ukufuma ku lupwa lwakwa Yosefu, ku mukowa wa lupwa lwa bena Manase intungulushi, Haniele umwana mwaume wakwa Efodi. ⁴¹Baliteukile ukufuma ku Kenelata elo nokuyakwikala ku lupili lwa Shefere. ⁴²Baliteukile ukufuma kulupili lwa Shefere elo nokuyakwikala ku Harada. ⁴³Baliteukile ukufuma ku Harada elo nokuyakwikala ku Makerote. ⁴⁴Baliteukile ukufuma ku Makerote elo nokuyakwikala ku Tanati. ⁴⁵Ukufuma ku mukowa wa lupwa lwakwa Efremu intungulushi, Elisafani umwana mwaume wakwa Shifutani. ⁴⁶Ukufuma ku mukowa wa lupwa lwakwa Sebuluni intungulushi, Elisafani umwana mwaume wakwa Panaki. ⁴⁷Ukufuma ku mukowa wa lupwa lwakwa Isakari intungulushi, Paltiele umwana mwaume wakwa Asani. ⁴⁸Baliteukile ukufuma ku Tanati elo nokuyakwikala ku Tera. ⁴⁹Baliteukile ukufuma ku Tera elo nokuyakwikala ku Mitka. ⁵⁰Baliteukile ukufuma ku Mitka elo nokuyakwikala ku Hashimona. ⁵¹Baliteukile

Ukufuma ku Hashimona elo nokuyakwikala ku Moserote.³¹ Baliteukile ukufuma ku Moserote nokuyakwikala ku Bene-Yaakani.³² Baliteukile ukufuma ku Bene-Yaakani elo nokuyakwikala ku Hore-Hagidigadi.³³ Baliteukile ukufuma ku Hagidigadi elo nokuyakwikala ku Yotebate.³⁴ Baliteukile ukufuma ku Yotebate elo nokuyakuyakwikala ku Abrona.³⁵ Baliteukile ukufuma ku Abrona elo nokuyakwikala ku Esione-Geber.³⁶ Baliteukile ukufuma ku Esione-Geber elo nokuyakwikala mu matololo ya Sini ku Kadeshe.³⁷ Baliteukile ukufuma ku Kadeshe elo nokuyakwikala ku Lupili Iwa Hore, kumupaka wa calo ca Edomu.³⁸ Aaron shimapepo alininine ulupili Iwa Hore ngefyo Yahweh amwebele ukucita elo afwilile kulya kwine mumwaka walenga amakumi yane panuma abena Israeli balifumine mucalo ca Egipto, mu mweshi wakulenga isano, pabushiku bwakutampilapo mu mweshi.³⁹ Aaron ali nemyaka umwanda umo namakumi yabili na itatu(123) uluntu ena afwile kulupuli Iwa Hore.⁴⁰ Abena Cenaan, imfumu yaku Aradi, abaishilekwikala mu matololo yaku kapinda kakukuso ma calo ca Canaan, baishilekumfwa ukwisa kwa bantu bamu Israeli.⁴¹ Baliteukile ukufuma kulipili Iwa Hore elo nokuyakwikala ku Salmona.⁴² Baliteukile ukufuma ku Salmona elo nokuyakwikala ku Punone.⁴³ Baliteukile ukufuma ku Punone elo nokuyakwikala ku Oboti.⁴⁴ Baliteukile ukufuma ku Oboti elo nokuyakwikala ku Iye-Abarimu, kumupaka wa Moab.⁴⁵ Baliteukile ukufuma ku Iye-Abarimu elo nokuyakwikala ku Dibone-Gadi.⁴⁶ Baliteukile ukufuma ku Dibone-Gadi elo nokuyakwikala ku Almone-Diblataimu.⁴⁷ Baliteukile ukufuma ku Aimone-Dibrataimu, elo nokuyakwikala mumpili sha Abarimu, ishalungatana na Nebo.⁴⁸ Baliteukile ukufuma ku sha Abarimu elo nokuyakwikala muciswebebe ca Moab mupepi na Yeriko.⁴⁹ Baishilekwikala mupepi na Yordan, ukufuma ku Beth Yeshimote ukwisakufika ku Abele Shitimu muciswebebe ca Moab.⁵⁰ Yahweh aishilekulanda kuli Mose muciswebebe ca Moab mupepi na Yordan ku Yeriko nakwisakulanda ati,⁵¹ "Landa ku bantu bakwa Israeli nokusosa kulibo, 'Uluntu muleyakwabuka Yordan nokuyakufika mucalo ca Canaan,⁵² Eluntu webu ufwiile ukufunya abantu bonse kucinsu cobe. Webu ufwiile ukonaule ifyakubasa fyabo. Webu ufwiile ukonaule ifyatipwa fyabo fyose elo nokutobaula incende shabo shonse.⁵³ Mufwiile mukapoke ifikwatwa fyacalo elo nokwikalamo, pantu ndimipele mwebu ici calo ukucikwata.⁵⁴ Mwebu mufwiile ukupyana icalo mukufula, ukulingana nolupwa lonse. Kundupwa ishikulu mwebu mukapele icalo icikulu, elo kundupwa ishinono mwebu mukapele icalo icinono. Uko icipendwila cikesakuponena pandupwa shonse, cilya calo cikesakuba caciko. Mwebu mukesakwabanya impanga ukulingana ne mikowa yaba shinwe.⁵⁵ Lelo mwebu ngatamutamfishe abekashi bamucalo kucinsu cenu, eluntu abantu abo mwebu mukasuminisha ukwikala bakesakuba ngecakulasaula mumenso yenu elo nemyunga mumbafu shenu. Bena bakacita ubwikashi bwenu ukukosa mucalo ico mwebu mukekalamo.⁵⁶ Eluntu cena cikacitika ico nebo nomba mfwaya ukucita kubantu abo, nebo nkacita kuli mwebu."

Chapter 34

¹Yawe alandile kuli Mose atile, ²"Konkomesha abena Israeli usose kuli bena, 'Ilyo mukengila mu calo ca Kenani, icalo icikaba cenu, icalo ca Kenani ne mipaka yonse, ³ne mipaka yenu iyakumasamba ikalundwako ukufuma mu ciswebebe ca Sini ukulolo ku mipaka ya Edomu. Na kukabanga ku mpelasha mipaka yaku masamba shikaba shimo shine ne mpela shaku masamba sha bamba wa mucele. ⁴Abena Lebi bakakwate imishi ku kwikalamo. Impanga shamilemfwe shikabe sha maombe yabo, imikuni yabo, ne nama shabo shimbi. ⁵Impanga sha milemfwe isha shinguluka imishi isho mukapela ku bena Lebi shikatule ku cibumba ce linga shikabe imikono ikana limo ku mbali shonse. ⁶Impaka yenu ikalola ku masamba ukufuma ku lupili lwa Akrabbimu no kupita ukupulanya mu ciswebebe ca Sini. Ukufuma kulya, ikalola kumasamba yaku Kadeshi Barnea no kulungama ku Hazar Adar no kuya ku Asimoni. ⁷Ukufuma kulya, imipaka ikafuma ku Asimoni ukulungatana nefinkunu nkunu fya ku Egypto no kulola kuli bamba. ⁸Ufwile ukapime imikono amakana yabili ukufuma kunse ya mushi lubali lwa ku kabanga, ne mikono amakana yabili ku kapinda ka kukulyo lubali, imikono amakana yabili lubali ku masamba, ne mikono amakana yabili lubali ku kapinda ka kukuso. Ishi shikabe impanga sha milemfe ku mishi yabo, imishi ikabe pakati. ⁹Impaka yakukapinda kaku kuso ikaba emipaka ukufika kuli bamba. Eyikaba emipaka ya kukapinda ka ku kuso. ¹⁰Impaka yenu yakubabanga ikatwalilile ukuputula ukufuma kuli bamba mukalamba ukufika ku lupili lwa Hor, ¹¹nakabili ukufuma kulupili lwa Hor ukufika ku Lebi Hamath, ukutwalilila naku Sedadi. ¹²Lyena imipaka ikatwalilila na ku Sifaroni naku mpela ya Hasa Enani. Iyi ikaba emipaka yenu yakukabanga. ¹³Imikowa iikulu iya bantu bakwa Israeli, imikowa abakwata icalo icikulu, bakapekanye imishi iingi. Imikowa iinono ikapekanye imishi iinono. Cila mukowa ufwile wateyanisha abena Lebi ukulingana ne fikwatwa fintu bayakanishiweko. ¹⁴"Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli Mose ati, ¹⁵"Landa ku bantu bakwa Israeli no kulanda kuli bo ati, 'Uluntu mukatapuka umu mana wa Yodani ukuya mu calo ca Kenani, ¹⁶eluntu mufwile mukasale imishi iikala bomba nge mishi ya kufulumukilako kuli mwebo, incende uko umuntu akafulumukile nga aipaya umuntu mu kukana aishiba. ¹⁷Lyena mukaputule imipaka yenu ya kukapinda ka ku kulyo ukufuma ku Hasa Enani waku masamba ukufika ku Shefamu. ¹⁸Elyo umuoaka waku kapinda kukulyo ukalole kumasamba ya ku Shefamu ukuya ku Ribula, kukapinda ka kulyo ku Aini. Elyo imipaka ikatwalilile ukulola kululamba lwa bamba Kinnereth. ¹⁹Elyo imipaka ikatwalilile ku masamba kululamba lwa mu mana wa Yodani ukuya kuli bamba wa mucele kabili ukuye pasamba lya kukapinda kakukulyo lya bamba wa mucele. Iyi ikaba empanga yenu, ukukonka imipaka yonse iya shinguluka. ²⁰Ishi imishi shikabe isha kubutukilako shenu ukufuma kuli kalandula, ukutila uyo muntu uuli nomulandu eipaiwa ukwabula ukutalama ku cinso ca lukuta. ²¹Mukasale imishi mutanda nge mishi ya kupusukilamo. ²²Elyo Mose akonkomeshe abana ba Israeli atile, "Iyi empanga iya muli nokupokelela mu bwingi, ilyo Yawe akonkomeshe ukupela kumikowa pabula na citika wa mikowa. ²³Umukowa wabana bakwa Rubeni balekonka umulimo wa fikwatwa fya mukowa wafikolwe fyabo, no mukowa wa bana bakwa Gadi, ukukonka umulimo wa fikwatwa wamukowa wafikolwe fyabo, nacistika wamukowa wakwa Manase bonse balipokelele impanga shabo. ²⁴Imikowa ibili na citika wa mukowa balipokelela iciputulwa campanga ku Yodani na Jeriko ku kapinda ka kukulyo, ukulungama ukulolenkana nokutula akasuba. ²⁵"Mufwile mukapekanye imishi itatu ku bushilya ba Yodani na itatu mu Kenani. Ikabe mishi ya kupusukilamo. ²⁶Ku bantu bakwa Israeli, ku beni, elo nakuli onse uo mwikala nankwe, ishi mishi mutanda shikabe shakupusukilamo kuli onse uwaipaya umuntu mu kukana aitemenwa eko akafulumukile. ²⁷Na Yawe asosele kuli Mose atile, ²⁸"Aya emashina yabaume abali no kwakanya impanga iyo mulinoku kwata: Eleasa shimapepo na Yoshua mwana Nuni. ²⁹Mufwile ukusala intungulushi imo ukufuma mu mikowa yonse ku kwakanya impanga iya mitundu yenu. ³⁰Aya emashina yabaume: Ukufuma mu mikowa wakwa Yuda, Calebu mwana Yephane. ³¹Ukufuma mu lupwa lwakwa Simeani, ni Shemuel mwana mwaume wakwa Ammihudi. ³²Ukufuma mu mukowa wakwa Benjamini, ni Elidadi mwana Kislioni. ³³Ukufuma mulupwa lwakwa Dani intungulushi, ni Bukki mwana Yogli. ³⁴Ukufuma mu lupwa lwakwa Yosefu, umukowa wa lupwa lwakwa Manase intungulushi, Hannel mwana mwaume wakwa Efodi. ³⁵Lelo nga uwamilandu auma umuntu mukupumikishafye tekumufulo walupato nangu aposa icintu naco cauma umuntu ukwabula ukumubelamina ³⁶nangu nga aposa ilibwe nalyo lyaipaya umuntu ukwabula ukumubona, ninshi shimilandu tali mulani wauyo muntu; takwete amapange yakwipaya umuntu. Lelo ifi eflyo mukacite uyo muntu nakalimo afwa. ³⁷Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Efraimu intungulushi, ni Kemuel mwana mwaume wakwa Shifatani. ³⁸Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Sebuluni intungulushi, ni Elisafamu mwana mwaume wakwa Panaki. ³⁹Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Isacha intungulushi, ni Paitiel mwana mwaume wakwa Asani. ⁴⁰Lelo uwamilandu inshita iili yonse nga afuma atoloka umupaka wa mushi wakushinama uo afulumukilemo, ⁴¹nowakulandula umulopa amusanga kunse ya mupaka wa mushi wakushinamo kabili nga aipaya uwamilandu, kalandula wa mulopa takabe no mulandu wa kwipaya. ⁴²Ici ni

mukuti uwamilandu afwile ukwikala mu mushi wakwe uwakushinamo mpaka ukufika ku mfwa ya mukulu waku bashimapepo. Panuma yamfwa ya mukulu waku bashimapepo, uwamilandu kabwelele ku calo cakwe uko akwatile ifikwatwa fyakwe.²⁷ Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Asher intungulushi, nii Ahihudi mwana mwaume wakwa Shelomi. ²⁸Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Naphtali intungulushi, ni Pedaheli mwana mwaume wakwa Ammihudi." ²⁹Yawe akonkomeshe aba baume ukwakanya impanga ya Kenani nokupela cila mitundu wabana bakwa Israeli bonse umwabela icakaniko cabo. ²⁹Aya mafunde yafwile ukuba ifipope kuli mwebo kunkulo shonse isha bantu benu mu ncende shonse isho mukale kwikalamo. ³⁰Uyo onse uwaipaya umuntu, uwaipya akepaiwe , pakushininwa kuli ba kambone. Lelo ukulanda kwakwa kambone umofye tekuti kulenge umuntu uuli onse afwe. ³¹Kabili, tamufwile kupoka icakulubula ubumi bwa wamilandu uukwete umulandu wakwipaya. ukwipaiwa akepaiwe. ³²Wikapoka icakulubula ubumi kuli uyo uwa fyakaka ku mushi wa ku shinamo, Muli iinshila mwika musuminisha ukubwelela ku fikwatwa fyakwe mpaka umukulu waku bashimapepo akafwe. ³³Muli inshila mwika kowesha icalo ico mukoikala, pantu umulopa uufuma kubepaya ulakowesha icalo. Takuli icilubula ico icipangapangwa pa calo uluntu umulopa wa sumina pali co, kanofye umulopa wauyo uwasumya umulopa pali cena. ³⁴Eico tamufwile ukukowesha icalo ico mukoikalamo pantu na nebo emo njikala. Nebo, Yahweh, njikala mukati ka bantu bakwa Israeli.

Chapter 35

¹Yahweh aishile kulanda kuli Mose mu mawanga ya ku Moabu ku Yodani lwaku Yeriko no kwisa kulanda ati, ²"Konkomesha abantu bakwa Israeli ku kupelako impanga sha fikwatwa fyabo ku bena Lebi. Bafwile bakabapele imishi ya kwikalamo ne mpanga isha milemfwe ukushinguluka isho mishi.³Abena Lebi bakakwata ishi mishi ku kwikalamo. Impanga sha mulemfwe sha ng'ombe shabo, imikuni yabo, elo ne nama shabo shonse. ⁴Impanga sha mulemfwe isha shinguluka isho mu kapela ku bena Lebi shifwile ukulepa ukufuma ku musumba wa fibumba pa ma cubiti ikana limo mutupinda tonse.⁵Ufwile ukupima ama cubiti amakana ya bili ukufuma kunse ya musumba ukufika ku kapinda ka kukuso, ama cubiti amakana ya bili ukufika ku kapinda ku ma samba, elo na ma cubiti amakana ya bili ku kapinda ka kukulyo. Iyi ikaba ni mpanga ya mulemfwe ya misumba yabo. Imisumba iyi kaba pakati.⁶Imishi mutanda iyo mukapela ku bena Lebi ikabe nge mishi ya kupusukilamo. Mukapekanye ishi mishi nge ncende uko umuntu uwaipaya umuntu akafulumukile. pamo neyi mukapekanye imishi naimbi amakumi yane naibili. ⁷Imishi iyo mukapela ku bena Lebi yonse pamo ikabe amakumi yane na cine konse konse. Mufwile mukabapele ne mpanga sha milemfwe shikabe shabo.⁷Takuli ifyuma fya cishilano ifya bena Isreali ififwile ukulafuma mumutundu umo no kuya muli umbi. Umwina isreali osne ali no kusunga impanga ya mutundu ya luko lwakwe iyo apelwa ukufuma ku fikolwe fyakwe.⁸Imitundu iikalamba iya bantu bakwa Israweli, imitundu iyo iya kwata impanga ishing, shi fwile ukupela imisumba iyingi. Imitundu ishinono shikesa kupela imisumba ishinono. Cila mutundu ufwile ukupela pa bena Lebi ukulingana ku cikwata ico wa pokelela⁹Eluntu Yahweh iashile kulanda kuli Mose no kulanda ati, ¹⁰"Landa ku bantu bakwa Israeli elo landa kuli bo ati, 'Uluntu mwa tapuka Yodani mu calo ca Kenani, ¹¹eluntu mufwile ukusala imisumba ukusunga nge misumba ya kutushishamo mwebo, incende uko umuntu uwaipaya umuntu umbi ukwabula ukwishiba enga butukilako.¹⁰Abana banakashi abaka Selofeadi bacitile ngefyo Yaweh akonkomeshe Mose. ¹¹Mahlah, Tirzah, Hogleh, Milkah, na Noah abana banakashi abakwa Selofeadi, baupilwe kufikolwe fya kwa Manase. ¹²Baupilwe mumikowa sha fikolwe fyakwa Manase abana baume bakwa Yosefu. Muli uyu musango, ifyuma fyabo ifya cishilano fyaikalafye mumutundu wakwa shibo no lupwa lwakwe.¹²Ishi misumba shi fwile ukuba isha kutushishamo shenu ukufuma kuli kalambula, pakweba ati aumuntu ubepeshiwe ekepaiwa ukwabula ukutalama ku kulubulula ku llukuta. ¹³Ufwile ukusala imisumba mutanda nge misumba ya kutushishamo.¹³Ifi efipope na mafunde ayo Yaweh apele kuli Mose ku bena Isreali mumawanga ya moabu ku Yodani ukuloshanya na Yeliko.¹⁴Ufwile ukupela incende shi tatu ukupitila Yodani elo imisumba shi tatu mu calo ca Kenani. Shikaba misumba sha kutushishami. ¹⁵Pa bantu bakwa Israeli, pa balendo, pa uli onse uwikala mu li mwebo, ishi misumba mutanda shikasungwa ngo mwa kutushisha kuuli onse uwaipaya umuntu umbi uwakabula ukwishiba kuti afulumukilako.¹⁶Lelo nga uyo muntu wa mulandu nga aumine uyo muntu kucela, noyo muntu afwa, ninshi uyo muntu ni kepaya. Nao wine afwile ukwipaiwa. ¹⁷Nga shimilandu atobele umuntu ilibwe mu mine yakwe icakuti aipaya umuntu, noyo muntu afwa, ni nshi uyo uwamilandu nikepaya. Afwilefye ukwipaiwa. ¹⁸Nga uwamilandu nga aumine umuntu ku canso ca cimuti, icakuti ca mwipaya, milandu mucishinkafye nikepaya. Afwilefye ukwipaiwa.¹⁹Uwakulandula umulopa afwile fye akepaye icipondo. Uluntu amukumanya, uwakulandula umulopa afwile akamwipaye. ²⁰Nga amufukukila mulupato nangula ukumuposela icintu, nangu ukumubelamina ku kumwikata, noyo muntu afwa, ²¹nangu nga amuuma ku minwe yakwe apona nokufwa, eluntu uyo umumine afwilefye ukufwa uyo cipondo. Uwakulandula umulopa kuti akepaye ico cipondo apo acikumanishisha.²²Lelo nga umwaume wa mulandu apopenefye atoba ufwile ukwabula ukumupata nangu aposa icili conse elo ca mutoba ukwabula ukulala mu kulolela ²³nangu nga cakuti aposa ilibwe ilyo ilingepaya uyo ufwile ukwabula ukumubona, eluntu uwa mulandu ta ciba mulwani wa ufwile; taleesha ukucena ufwile. Lelo ifi efya kucita nga uyo afwa.²⁴Muli uyu mulandu, ulukuta lukapingule pakati ka watalile imilandu no wakulandula umulopa uku konka muli aya amafunde. ²⁵Ulukuta lukapusushe uwatalile imilandu ya kwipaya ukufuma ku maka ya kulandula umulopa. Ulukuta lukabweshe shimilandu ku mushi waku cimbambamo uko afulumwike. Akekale kulya mpaka umukulu waku bashimapepo uulipo akafe, uwasubwa ku mafuta ya mushilo.²⁶Lelo nga ca kweba ati umwaume wa mulandu inshita ili yonse aya ukucila imipaka sha musumba wa kutushishamo uko ukoafulumukila, ²⁷elo nga ca kweba ati kalambula wa mulopa amusanga ku nse ya mupaka ya musumba wa kutushishamo, elo nga ca kweba ati aipaya uwa mulandu, kalambula wa mulopa takabe no mulandu wa kwipaya. ²⁸Ici ni pamulandu wa mwaume wa mulandu nga alikele mu musumba wa kutushishamo mpaka imfwa ya mukulu waku bashimapepo. Panuma ya mfwa ya mukulu waku bashimapepo, uwamilandu kuti abwelela ku calo uko akwatila ifipe fyakwe.²⁹Aya mafunde ya fwile yaba ifikomo pali mwebo muli yonse inkulo ya bantiu mu ncende shonse uko mwikala. ³⁰Onse uwaipaya umuntu uuli onse, uwipeye afwile ukwipaiwa, ngefilandilwe ku mashiwi ya bakambone. Lelo ishiwi lyakwa kambone teti lilenge umuntu uuli onse ukufwa.³¹Kabili, tamufwile ukusumina icilubulo pa mweo wakwa kepaya uuli

uwamulandu wa kwipaya. Afwile ukwipaiwa. ³²Tamufwile ukusumina icilubulo pali uyo uufulumukile ku musumba wa kushishamo. Tamufwile muli iyi nshila ukumusuminisha ukuba ku fipe fya kwe mpakafye umukulu waku bashimapepo afwa. ³³Mwilakowesha muli iyi nshila icalo umo mwikala, pantu umulopa ukufuma kuli kepaya ulakowesha icalo. Takuli ukuwamya ukwinga citwa pa calo uluntu umulopa ulicisambile, kanofye ku mulopa wa uyo uucisambile. ³⁴Eico tamufwile ukukowesha icalo umo mwikala pantu emo njikala. nebo, Yahweh, njikala mukati ka bantu bakwa Israeli."

Chapter 36

¹Eluntu abakulu ba lupwa lwa mumikowa yakwa Gileadi umwana mwaume wakwa Makiri (uwali mwana mwume wakwa Manase), abafumine ku fikolwe fyakwa Yosefu, baile elo no kulanda kuli Mose elo pamenso ya ntungulushi abo abali abakulu ba ndupwa sha bena Isreali. ²Balandile ati, " Yaweh akonkomeshe weba we mfumu yandi, ukupela icalo pamo nge cuma ca cishilano ku bena Israeli. Bali kukonkomeshe kuli Yaweh ukupela icakaniko cakwa wesu selofeadi ku bana bakwe abanakashi. ³Lelo nga cakuti abana bonse abanakashi baupwa ku baume ba mumitundu yakwa Isreali, eluntu icakaniko cabo cafumamo mu cuma ca fishilano fya fikolwe fyesu. Fikalundwa ku cakaniko ca mitundu iyo bakopwako, Emukutila ukutila icuma cacishilano icapelwe kuli fwebo cili no kupokwa. ⁴Emukutilati, uluntu umwaka wakusefya inshiku nkulu iya bena Isreali ikafika, eluntu ifyuma fya cishilano fikalundwa ku cakaniko ca mutundu uo bakopilwako. Muli uyu musango, icakaniko cabo ninshi capokwa ukufuma ku mutundu wa fikolwe fyesu. ⁵Eico Mose akonkomeshe abena Israeli, nge fya mwebele Yaweh. Alandile, " ifyo abandupwa sha mutundu yakwa Yosefu basosa cishinka. ⁶Ifi efyo Yaweh akonkomeshe palwa bana banakashi bakwa Selofeadi. Alanda ati, " kuti baupwa ku muntu onse uo batemenwe, nomba cikulufye wa mutundu wa luko lwakwa shibo. ⁷Takuli icakaniko ca bantu bakwa Israeli afwile ukucinja ukufuma ku mutundu na umbi. Cila umo uwamubantu bakwa Israeli afwile ukonkaniapo ne cakaniko ca mutundu wa fikolwe fyakwe. ⁸Umwanakashi onse uwapelwa impanga mumu tundu wa bena Isreali afwile ukufwa ku wa mukowa wakwe uwakwa wishi. Neci epakuti bonse abena Isreali bakakwateko icuma ca cishilano ica kuba shibo. " ⁹Takuli icuma ca cakaniko ica cishilano ica kufuma mumutundu umo nokuya kuli umbi awe. Cila mutundu uwa bena Isreali wa kulaikwatilafye impanga bapelwa ¹⁰Eico abana banakashi bakwa Zelofehadi bacitile ngefyo Yahweh akonkomeshe Mose. ¹¹Mahla, Tirzah, Hoglah, Milka, elo na Noah, abana banakashi bakwa Zelofehadi, baupilwe ku bana bakwa Manase. ¹²Baupwile mu mukowa wa bana bakwa Manase umwana mwaume wakwa Yosefu. Muli iyi nshila, mufyakupyana fyabo ifyashaleko mu mutundu ku uyo umutundu wakwa wishi wabelele. ¹³Aya emafunde elo no kukonkomesha uko Yahweh aishile kupela kuli Mose ku bantu bakwa Israeli mu mupokapoka wa Moabu ku lubali lwa Yodani pa Yeriko.

Deuteronomy

Chapter 1

¹Aya emshiwi ayo Mose aishile kulanda kuli bonse abena Israeli lubali lwa Yodani mu matololo, mu mawanga ya mukonko w mu mana wa Yodani ukulungatana na Sufi, ayabela pakati ka Parani, Tofele, Labani, Haserote elo na Dizahabu. ²Cili bushiku bwalenga ikumi na bumo ubwalwendo ukufuma ku Horebu no kwisakupita ku nshila ya kulupili lwa Seire ukwisakufika ku Kadeshi-Bernea. ³Kabili caishile kucitika mu mwaka wakulenga amakumi yane, mu mwenshi wakulenga ikumi na umo, mubushiku bwakutampa mu mwenshi, ukuti Mose aishile kulanda ku banatu bakwa Israeli, ukubeba fyonse ifyo Yaweh akonkomeshe ena pali bo. ⁴Ifi fyaishile kuba panuma Yaweh aishile ku cimfya Sihone imfumu yabena Amore, uwaishile kwikala mu Heshibone, elo na Ogi imfumu yabena Basheni, uwaikela mu Astarote pa Edrei. ⁵Lubali lwa Yodani, mucalo ca Moabu, Mose aishile kwamba ukulondolola ifya kukonka no kulanda ati, ⁶"Yaweh Lesa wesu aishile kulanda kuli fwebo pa Horebu, ukwisa kulanda ati; 'Mulikele sana muli cino calo ca mpili. ⁷Pilibukeni no kwambako ulwendo lwenu, elo nokuya ku calo ca mpili ico icabena Amore elo no kuya na ku ncende shonse mupepi kulya mu mawanga ya mu mana wa Yodani mu mikonko, mu calo ca mpili, mu calo catambalala, mu Negev, elo na mululamba lwa-- cao ca bena Kenani, elo na mu Lebanone ukwisa kufika na ku mulonga uukalamba, wa Yufurate. ⁸Boneni, nebo ndimipekanishishe icalo ku ntanshi yenu; kabuyenimo elo nokuyakucikwata icalo ico Yaweh alapile kuli bashinwe-- kuli Abrahamu, kuli Isaki, elo nakuli Yakobo-- ukupela kuli bo elo na kubana babo bakesa ku konkapo. ⁹Naishile kulanda kuli mwebo pa nshita ilya ukulanda ati, 'Nebo nafilwa ukmisenda mwebo nebo neka. ¹⁰'Yaweh Lesa wenu alimifumishe, elo, boneni, mwebo lelo mulifulile nge ntanda sha mumulu. ¹¹Lekeni Yaweh, Lesa waba shinwe, amufushe imiku ikana limo nga fintu mwebo mwaba, elo no kumipala, ngefyo ena amilaile. ¹²Lelo bushe kuti nebo nemwine nasenda ifipe fyenu, ifisendo fyenu, elo no kukansana kwenu? ¹³Piteni abaume bamano, abaume abmfwikisha, elo na baume bamibele iyisuma ukufuma kuli cilamitundu, elo nkesa kubapanga intungulushi pali mwebo.' ¹⁴Mwebo mwaishile kunjasuka elo nokwisa kulanda ati, ifintu efyo mwebo walandile kuli fwebo fyabune ukuficita. ¹⁵Eico nebo naishile kubula intungulushi sha mitundu shenu, abamano abaume, elo na baume bamibele

iyisuma, elo nokwisa kupanga intungulushi pali mwebo, bakapitao bapa bantu amakana, bakapitao bapa bantu imyanda, bakapitao bapa bantu amakumi yasano, bakapitao amakumi, elo nabacilolo, imitundu ne mitundu.

¹⁶Naishile ku konkomesha abapingushi benu inshita ilya, ukulanda ati, umfweni ukupusana mukati kaba munyinenwe abaume, elo nokupingula elo mupingule mubulungami pakati ka muntu elo na munyina wakwe, elo no mwina fyalo uyo uuli naye.¹⁷Mwebo tamufwile ukulanga akapatulula kuli onse kubalepusana; mukesha kumfwa ifinono elo ne fikulu cimocine. Tamwakabe na mwenso pa cinso ca muntu, pantu ubupingushi bwakwa Lesa. Ukupusana ukukosele sana kuli mwebo, mwebo mukalekuleta kuli nevo, elo nevo nkesa kubomfwa.'

¹⁸Naishile kumikonkomesha panshita ilya fyonse ifintu efyo mwebo mufwile ukucita.¹⁹Fwebo twaishile kufuma ku Horebu elo nokuya kupita monse mumatololo ayo ayakul elo nayakutinya eyo mwebo mwabwene, mu lwendo lwesu ulwa kufyalo fyampili ifya bena Amore, ngefyoYaweh Lesa wesu atukonkomeshe; elo fwebo twaishile kwisa ku Kadeshi Barnea.²⁰Nebo naishile klanda kuli mwebo ati, 'Mulishile ku calo ca mpili ico Yaweh Lesa wesu akopela kuli fwebo.²¹Boneni, Yaweh Lesa wenu alipekenye icalo pa ntanshi yenu; kabuyeni pamulu, piteni icikwatwa, ngefyo Yaweh, Lesa wabashinwe, efyo alandile kuli mwebo; mwitina, nangu ukuibweshamo.'²²Cilamuntu muli mwebo mwaishile kwisa kuli nevo nokwisa kulanda ati, 'Lekeni fwebo tutume abaume ku ntanshi yesu, pakwebati bena bafwaye icalo cesu, elo nokutuletela amashiwi pa mulandu wanshila pafyo tufwile ukucimfya, elo napalwa misumba eko fwebo tukesha.'²³Ubwafwilisho bwalinsekeshe bwino nevo; naishile kusenda abaume ikumi na babili pali mwebo, umwaume umo ukufuma kuli cila mutundu.

²⁴Balipilibukile elo nokwisa kuya pamulu ya calo ca mpili, ukwisa ku munkonko wa Eshikole, elo nokucilengula.

²⁵Baishile kusenda fimo ifisabo ifya mu calo mu maboko yabo elo nokufileta panshi kuli fwebo. Kabili baishile kutuletela fwebo ishiwi elo nokwisa kulanda ati, 'Calo ca bune ico Yaweh Lesa wesu akopela kuli fwebo.'²⁶Libe mwebo mwalikene ukucimfya, lelo mwalisangukile ifipope fyakwa Yahweh Lesa wenu.²⁷Mwalikuilishanya muma tenti yenu nokwisa kulanda ati, 'Mulandu nshi Yahweh atupatile nokutufumya mu calo ca Egypto, ukwisa kupela fwebo muminwe ya bena Amore mukutonaula.²⁸Nikwisa twingaya nomba? Bandume shesu balilengele imitima yesu ukusungulika, pakwisa kulanda ati, 'Abo bantu bakulu elo batali ukucila fwebo; imisumba yabo ikulu elo yalikwata namalingaayafika na mumulu; nakucilisha twalibwene abana baume bakwa Anakimu kulya.'²⁹Eluntu naishile kula ndakuli mwebo ati, 'Mwitutuma, nelyo nokuba abamwensho kuli bo.³⁰Yahweh Lesa wenu, uwisa pa ntanshi yenu, ena akomilwila, ngefyo fyonse efyo ena amicitie mu Egypto pa cinso cenu,³¹elo kabili namu matololo, emo mwebo mwabwene efyo Yahweh Lesa wenu amisendele, ngefyo umwaume apiita umwana mwaume wakwe, konse uko mwaille nokwisa ku ncende ino.'³²Tepamulandu ne shiwi ili mwebo tamwasumine Yahweh Lesa wenu,³³uwaishile kuya pa ntanshi yenu mu nshila yakuya mukufwaya incende yenu iya kupanga inkambi, mu mulilo mubushiku elo na mwikumbi akasuba.³⁴Yahweh alyumfwile iciunda ca mashiwi yenu elo alifulilwe; ena alilapile elo nokwisa kulanda ati,³⁵Icishinka takuli abaume nangu bamo pali aba iyinkulo yabubifi abakesa kubona icalo ca bune ico nevo naishile kulapa ukupla ku fikolwe fyenu,³⁶ukufumya kofye Kalebu umwana mwaume wakwa Yefune. Akesa kucibona elo nevo nkesa kumupela elo na bana bakwe icalo ico ena anyantapo, pantu enaalikonkele Yahweh no mutima onse.'³⁷Kabili Yahweh aishile kufululwa nevo pa mulandu wenu, nokwisa kulanda ati, 'Webo tawakayemo mulya;³⁸Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, uutalama pa ntanshi yenu, ena akesa kuyamo mulya; mukoseleshe ena, pantu ena akesa kutungulula Israeli ku kucipyana cena.³⁹Nakucilisha, abana benu abanono, ebo mwalandile bakesa kuba ngefitapwa, abo lelo tabali namano ya busuma elo no bubifi bena bakesa kuyamo mulya. Kuli bo nkesa kucipela, elo bena bakesa kucikwata.⁴⁰Lelo palwa imwe, pilibukeni elo nokutampako ubulendo bwenu ubwamu mumatololo mumbali ya nshila yalola kuli bamba wakashika.⁴¹Eluntu mwebo mwaishile kwasuka elo nokwisa kulanda kuli nevo ati, 'fwebo tulibembukile Yahweh; tuleya kuya pamulu elo nokulwa, elo fwebo tukesha kukonka fyonse ifyo Yahweh Lesa wesu atukonkomeshe ukucita. 'Abaume bonse pali mwebo bikeni ifyanso fyakwe ifyabulwi, elo mwebo mwaliipekenye ukucimfya icalo ca mpili.⁴²Yahweh aishile kulanda kuli nevo ati, 'Landa kuli bo, 'Mwibaninina kabili mwilwa, pantu nevo ntabe na mwebo, elo mwebo mwalacimfiwa ku balwani benu.'⁴³Nebo naishilekulanda kuli mwebo muli iinshila, lelo tamwaumfwile. mwalisangukile ifipope fyakwa Yahweh; mwebo mwalitaleme elo nokucimfya icalo ca mpili.⁴⁴Lelo abena Amore, abaikele ku calo ca mpili, balimishililele elo no kumitamfya nge nshimu, nokumipuma panshi mu Seire, ukwisa kufika naku Horma.⁴⁵Mwali bwelele elo nokulilila pa ntanshi yakwa Yahweh; nangu ena taumfwile ku mashiwi yenu, nangu ena taposeleko na mano kuli mwebo.⁴⁶Eico mwalikele ku Kadeshi inshku ishing, shonse inshiku isho mwebo mwaikele kulya.

Chapter 2

¹Eluntu twaishile kwaluluka twaishile kutendeka ubulendo bwesu ubwamu matololo ukulola kuli bema wakashika, nga fintu Yahweh alandile kuli nevo; twaishile kuya no kushinguluka ulupili lwa Seiri pa nshiku ishing. ²Yahweh aishile kulanda kuli nevo, ati, ³Mwakokola sana ukushinguluka ulupili pa nshita ntali; yaluluki no kulola lwa ku kapinda ka kukuso. ⁴Konkomesha abantu, ukulanda ukuti, "Mufwile ukupita mumupokapoka waba munyanwe, aba mubufyashi bwakwa Esau, abekala mu Seiri, bakaba no mwenso kuli mwebo. Eico mukacenjele ⁵tekvesha ukulwa nabo, pantu ninshi ntakamipele icalo cabo icili conse, nangufye umushili ukunyantapo; pantu ndipele ulupili lwa Seiri kuli Esau nge cikwatwa. ⁶Mukalashita ifyakulya kuli bo ukubomfya indalama, epakuti mwingalya; nakabili muli no kushita amenshi kuli bo ukubomfya indalama, epakuti mwinganwa. ⁷Pantu Yahweh Lesa wenu alimipalile mu milimo ya maboko yenu yonse; alishibe ukwenda kwenu muli aya amatololo ayakula nganshi. Pali iyi imyaka amakumi yane Lesa wenu ali namwebo, elo tapali ifyo mwali kubulwa. ⁸Eico twapitile pali ba wesu, abamulupwa lwakwa Esau uwikala mu Seiri, ukutaluka ukufuma ku musebo wa Araba, ukufuma ku Elati elo no kufuma ku Esioni Geberi. Eluntu twaishile kwaluluka no kupita mu musebo wa kumatololo ya Moabu. ⁹Yahweh aishile kulanda kuli nevo ati, "Tekvesha ukupanga ifyongo na Moabu, elo tekvesha ukulwa nabo mu nkondo. Pantu ntakamipele icalo cakwe ukuti cibe icikwatwa cenu, pantu ndipele Ari kuli ba lupwa lwakwa Loti, ukuba icikwatwa cabo. ¹⁰(Abena Emite ebali kwikala kulya, abantu abalumbuka, abengi, elo kabili abatali nga abena Anakimu; ¹¹aba nabo betwa nga ma Refaimu, baba nga bena Anakimu; lelo abena Moabu babeta ukuti bena Emite. ¹²Abena Horitisi nabo balikwikala mu Seiri, lelo balupwa lwakwa Esau balibapyene. Balibepye elo no kwikala mu calo cabo, nga fintu Israeli acitile ku calo cabo ico Yahweh aishile kubapela.) ¹³Nomba imeni mwabuke umukonko wa Zeredi. Eico twaishile kwabuka umukonko wa Zeredi. ¹⁴Nomba inshiku twaishilemo ukufuma ku Kadeshi Banea mpaka napo twaishile kwabukila umukonko wa Zeredi, yali myaka amakumi yatatu elo na cine konse konse. Nipali iyo ine nshita inkulo yonse iyabaume babulwi bapwile ukufwa ukufuma mu bantu ba bulwi, nga fintu Yahweh alapile kuli bo. ¹⁵Nakucilisha, ukuboko kwakwa Yahweh kwali palibo kukonaula ilya nkulo ukufuma mu bantu mpakafye baloba. ¹⁶Fyaishile kucitika, uluntu abaume bonse aba bulwi bapwile ukufwa no kufuma mu bantu babo, ¹⁷ukuti Yahweh aishile kulanda kuli nevo, ati, ¹⁸Imwe ilelo mufwile ukupita mu Ari, ku mupaka wa Moabu. ¹⁹Uluntu mukoisa mupepi lubali lwa bantu bakwa Ammoni, tecakvesha ukupanga fyongo nabo nangu ukulwa nabo; ninshi ntakamipele icalo cabo icili conse ico abantu bakwa Ammoni nga icikwatwa; pantu ndipele abamulupwa lwakwa Loti nga icikwatwa. ²⁰(Ici calo naco caishibwa ukuti ca bena Refaimu. Abena Refaimu kale balikwikala kulya-- lelo abena Ammoni bali kubeta ati Zamuzummimi-- ²¹bali bamaka nganshi, abengi, elo kabili abatali kwati bena Anakimu. Lelo Yahweh alibalofeshe elo abena Ammoni tabalayako, elo balibapyene no kutampa ukwikala mu cifulo cabo. ²²Ici Yahweh acitile naku bantu bakwa Esau, abali kwikala mu Seiri, uluntu alofeshe abena Horiti libe ta balayako, elo no lupwa lwakwa Esau bali bapyene no kwikala muli ilya ncende ukufika na lelo. ²³Ku bena Avviti abalikwikala mu mishi iyali ukufika naku Gaza, na bena Kafitolimu, abafumine kukafito, balibalofeshe no kwikala mu ncende yabo.) ²⁴Nomba imeni, no kukonkanyapo ubulendo bwenu, mupite mu mukonko wa Arnoni; bona, ndimipele mu minwe yenu Sihoni abena Amori, imfumu yaku Heshiboni, elo ne calo cakwe. Tampeni ukupoka icalo, elo mulwe naye mu bulwi. ²⁵Ilelo na latendeka ukubika icintinya elo no mwenso ku bantu bonse abali mwisamba lya myulu pakuti bale mutina; ulo bakomfwa pali mwebo bakalaitutuminafye no kulila pa mulandu wa mwebo. ²⁶Naishile kutuma inkombe ukufuma mu matololo ya Kademoti ku Sihoni, imfumu ya Heshiboni, na mashiwi ya mutende, ukulanda ukuti, ²⁷Leken i mpite mu calo cenu; nalaya nkopitafye munshila; Ntakapilibukile ku kulyo nangu kukuso. ²⁸Muli no kutushitisha ifyakulya ne ndalama pakuti twingalya; mutupele amenshi aya kushita ne ndalama, pakuti tunwe; lekafye tupitemo pa makasa; ²⁹nga ubufyashi bwakwa Esau abalikwikala mu Seiri, elo nga bena Moabu abalikwikala mu Ari, bacitile kulifwebo; mpakafye nkapite ku Jordani mu calo ico Yahweh Lesa wesu akotupela. ³⁰Lelo Sihoni, imfumu yaku Heshiboni, takatuleke ukupita paliye; pantu Yahweh Lesa wenu alikosha amano yakwe elo no kulenga umutima wakwe ukutalama, pakuti namipela mu minwe yenu kukubona amaka yakwe, ifyo wacita nomba muli buno bushiku. ³¹Yahweh aishile kulanda kuli nevo ati, 'bona, nkopela Sihoni elo ne calo cakwe kuli webo; tampa ukucipyana, pakweba ati winga pyana icalo cakwe. ³²Eluntu Sihoni aishile kufuma elo no kutwimina, ena elo na bonse abantu bakwe, ukulwa pa Jahazi. ³³Yahweh Lesa wesu atupele mu minwe elo twali mucimfishe pamo nabana bakwe abaume elo na bantu bakwe bonse. ³⁴Twalipokele imisumba yakwe yonse pali ilya nshita elo no konaula cila musumba umupwilapo-- bashitata elo na bana mayo elo na banono kumo; takwali nangu umo uwapuswike. ³⁵Kanofye ifitekwa elo ne fya kutapa efyo twaishile kusenda fwebene, pamo penefye ne fitapwa ifya misumba ifyo twapokele. ³⁶Ukufuma ku Aroeli, uuli mumbali ya mukonko wa Ainoni, elo no kufuma ku musumba uuli mu mukonko, ukulola ku gileadii, takwali umusumba uyo twafililwe

ukupoka. Yahweh Lesa wesu abapele mu maboko yesu. ³⁷Niku calo cabufyashi bwakwa Ammoni eko tushailefye, pamo penefye nakumbali ya mulonga wa Jabboki, elo ne misumba ya mu calo ca mpili takuli kuyako.

Chapter 3

¹Eluntu twaishile kwa luluka nokuya ku shinta ku Bashani. Ogi, imfumu ya Bashani, aishile kutusansa, ena elo na bantu bakwe bonse, ukula pa Edrei. ²Yahweh aishile kulanda kuli Mose ati, 'Wimutina pantu ndikupele ukucimfya pali ye elo na pa bantu bakwe bonse elo ne calo cakwe ndi bikile mutungululwa nobe. Webo ulu nokucita kuli ye ngefyo wacitile kuli Sihoni, imfumu ya bena Amore, uwaikala pa Heshiboni.' ³Na Yahweh Lesa wesu aishile kutupela ukucimfya pali Ogi imfumu ya bena Bshani, elo na bantu bakwe bonse nokubika pesamba lya kutungululwa na fwebo. ⁴Twaishile kubasansa panshi mpaka fye tapashele nangu umo mu bantu bakwe. Twaishile kupoka ne misumba yakwe yonse pali kalya kene ka shita. Takwali nangu umo pa misumba makumi mutanda uyo tatwapokele ukufima kuli bo-ne fitungu fyonse fya Agobi, ne ncende ya bufumu bwakwa Ogi mu Bashani. ⁵Iyi emisumba yonse iya kulilwe na malinga ifibumba ifitali, iminshi, elo na maingwe; neci kwaliko ne minshi iingi ishakutile na malinga. ⁶Twaishile kubapwilisisha ukubonaula nga fintu twacitile kuli Sihoni imfumu ya bena Heshiboni, mukupwilisisha twaishile konaula imisumba yonse-abauma bonse elo na banakashi elo na banono. ⁷Lelo ifitekwa fyonse elo ne fyakutapa fya mu misumba twalishile kufipiita fwebo bene. ⁸Pali kalya kene kashita twaishile kupoka icalo ukufuma mu mine ya mfumu shibili isha bena Amore, isho ishali pantanshi ya Yodani, ukutula pa mukonko wa Arnoni ukufika ku lupili lwa Hemoni ⁹(ulupili lwa Hemoni lukutwa ati Sirioni ku bena Sidoni, elo ku bena Amore ati Senir) ¹⁰elo ne misumba yonse iya mu malungu, bonse abena Gileadi, na bena Bashani bonse ne nshila yonse iyalola ku Saleka na Edrei, imisumba ya mubufumu bwakwa Ogi mu Bashani. ¹¹"(Kubashelepo abamu ba Refaimu, eka Ogi imfumu ya bena Bashani eya shelepo fye. Boneni! Ubusanshi bwakwe bwali busanshi bwa cela. Bushe te mu Raba, umo balupwa bakwa Amoni bekala? Yali ba mita bali pabula ubutali elo na ba mita bane mu bwipi, mu nshita abantu balikupiminapo.) ¹²"Neci calo twaishile kupoka ukuba icikwatwa pali kalya kashita-ukufuma ku Aroere, iyaba mu mukonko wa Anoni, elo na citika wa calo campili ca Gileadi, elo ne misumba-naishile kupela ku bena Rubeni elo na ku bena Gadi. ¹³Gileadi yonse iya sheleko elo na Bashani yonse, ubufumu bwakwa Ogi, nebo naishile kupela kuli citika wa mukowa wakwa Manase. (Icitungu conse ica Agobi, elo na Bashani yonse. Incende imo ine ikutwa ati icalo ca Refaimu. ¹⁴Yili, uwa mulupwa lwakwa Manase, aishile kubula icitungu ca Agobi ku mupaka wa bena Geshuri elo na ku Moaka. Aishile kwinka cilya citungu, ekutula Bashanipa shina lyakwe umwine, Hafoti Yaili, ukufika na ku bwa lelo.) ¹⁵Naishile kupela Gileadi kuli Makini. ¹⁶Kuli Rubeni elo na kubena Gadi nebo naishile kupela icitungu ukufuma ku Gileadi ukuya ku mukonko wa Anoni-umupaka uwabela pakati ka mukonko-elo ukufika na ku mu mana wa Yaboko, uwabela ku mupaka wa lupwa lwa bena Amoni. ¹⁷Umupaka naumbi walu kwi lungu ku mukonko wa mu mana wa Yodani, ukufuma ku Kenereti ukufika kuli Bemba wa Araba (uyo ni, Bemba wa Mucele) ukuyafika fye ku mutentemuko wa lupili lwa Psga ku kabanga. ¹⁸Nebo naishile kumikonkomesha pali kalya kene kashita naishile kulanda ati, "Yahweh Lesa wenu alimipela ici calo ukuti mu cikwate; mwebo, abaume ba bulwi, bonse, bali nokupiita ne fyonse pali ba munyinabo, abantu bakwa Israeli. ¹⁹Lelo abakashi benu, abana benu, elo ne fitekwa fyenu (nebo nalishiba mwalikwata ifitekwa ifingi), ebali nokushala mu misumba yenu iyo na mipela mwebo, ²⁰mpaka Yahweh akapele ba munyinenwe ukutasha, nga fintu acita mwebo, mpaka fye nabo bene bakakwate icalo ico Yahweh Lesa wenu akopela kuli bo pantanshi ya mu mana wa Yodani; eluntu mwebo mukabwela, umuntu onse uwa muli mwebo, ukuya kucikwatwa cakwe ico nebo na mipela. ²¹Nebo naishile ku konkomesha Yoshua pali kalya kene kashita, naishile kulanda ati, 'Amonse yenu yalibwene fyonse ifyo Yahweh Lesa wenu aishile kucita ku mfumu ishi shibili; Yahweh ali nokucita cimocine ku ma bufumu yonse ayo muli nokupitamo. ²²Mwebo mwikabatina, pantu Yahweh Lesa wenu eumo akamilwila mwebo. ²³Nebo naishile kupapata Yahweh pali kalya kene kashita, naishile kulanda ati, ²⁴Mwe Shikulu Yahweh, mwebo mwatampile ukulanga umubomfi wenu ifya bukulu bwenu elo no kukosa kwa maboko yenu; pantu mulungu ndo uuli kulya ku mulu nangu mu calo uwinga cita imilimo imo ine ngeyo mwebo mwacita, elo ne fyanaka fimo fine ngefyo mabomba? ²⁵Leka ndeya kwishilya, nakupapata webo, elo mbone ne calo ca bune icili kuntanshi ya Yodani, icalo campili icabune, elo na Lebanon. ²⁶Lelo Yahweh ali kalipe pali nebo pamulandu wenu mwebo; taumfwilekuli nebo. Yahweh aishile kulanda kuli nebo ati, 'Leka fyafula kuli webo-wilandapo nakabili pali uyu mulandu: ²⁷Kabiye pa mulu wa lupili lwa Psga elo usansule amenso yobe pa mulu ukulolekesha ku masamba, na ku kapinda ka kukuso nakukapinda ka kukulyo elo na ku kabanga; bona na menso yobe, pantu tawakatapuke Yodani. ²⁸Kanshi, webe Yoshua ifyakucita elo umukoseleshe elo nokumucincisha, ali no kulaba pantanshi ya aba bantu, elo akalenga aba bantu ukupyana icalo ico webo ukobona.' ²⁹Kanshi fwebo twaikele mu mukonko apalungatana na Betpeori.

Chapter 4

¹Nomba, mwebena Israeli, umfwa kumafunde elo nefipope ifyo nalamisambilisha, ukukeficita; pakwebati mwingaba no mweo no kuyakwingila elo no kuyakupyana icalo ico Yahweh, Lesa wa bashinwe, akomipela.

²Tamufwile ukulandako ku mashiwi ayo nkomikonkomesha, nangu ukufumyapo, pakwebati mwingayakusunga amafunde yakwa Yahweh Lesa wenu eyo nalamikonkomesha.³Amenso yenu yalibwene ifyo Yahweh acitile pamulandu wakwa Baali Peore; pantu bonse abaume abakonkele Baali waku Peore, Yahweh Lesa wenu alibonawile kufuma mukati kenu.⁴Lelo mwebo mwebaakatile kuli Yahweh Lesa wenu muli no bumi pabushiku bwalelo, uuli onse muli mwebo.⁵Boneni, ndimisambilishe amafunde elo ne fipope, ukukonka ngefyo Yahweh Lesa wandi ankokomeshe, ukwebati muyekucita fmo fine mukati ka calo mukoingilamo pakweba ati cibe cenu.

⁶Pamulandu waici, muyasunge elo nokuyacita; pantu aya mano yenu ayacifyalilwa elo nomucetekanya wenu pacinso cabantuabakalekumfwa pali aya amafunde elo nokulanda ati, 'Cine cinefye ulu luko ulukalamba bantu abamano nomucetekanya.'⁷Pantu luko ndo nalumbi ulukulu ululipo ulu ulukwete umulungu uwaba mupepi nabo, ngefyo Yahweh Lesa wesu aba ulu lonse ulu twamukuta?⁸Luko ndo lumbi ulukulu ulwabapo ulwakwata amafunde elo nefipope ifyaba ifyakulungama kwati ni aya yonseamafunde ayo nkomipela lelo?⁹Mupepeke amatwi elo nokuibaka bwino bwino, pakweba ati tamwile kulaba ifintu ifyo amenso yenu yabwene, epakweba ati tafifumine mu mitima yenu inshiku shonse isha myeo yenu. Lelo muyalenge yeshibikwe ku bana benu elo naku bana baba bana benu.¹⁰Pabushiku ubo mwataleme pacinso cakwa Yahweh Lesa wenu pa Horebu, uluntu Yahweh walandile kuli nebo ati, 'Longanya abantu bandi, elonkobalenga ukuti bomfwe amashiwi yandi epakuti basambilile ukulatina inshiku shonse isho bakailekula pesonde elo kabili nokweba ati bakasambililisha abana babo.'¹¹Mwaishile mupepi elo nokwisa utalama munshi ya lupili. Ulupili lwali kupya no mulilo ukushinta na mumuli, ne mfinshi, amakumbi, elo ne mfinshi yakutikama.¹²Yahweh waishile kulanda kuli mwebo ukufuma mukati ka mulilo; mwalyumfwile ishiwi nefyo lyalandile, lelo tamwabwene icintu nangu cimo; mwaumfwilefye ishiwi.¹³Alandile kuli mwebo icipangano cakwe ico amikonkomeshe ukucita, ifipope ikumi limo. Aishile kuyalemba pamabwe ya kupapatala.¹⁴Yahweh wakonkomeshe pali ilyanshita ukumisambilisha amafunde elo ne fyakukonka, pakweba ati mwingalafibaka mucalo ico mukotapukilamo mubushilya kukuba icikwata cenu.¹⁵Eico muleibaka mwebene apakalamba-pantu tamwabwene icintu nang cimo bulya bushiku Yahweh walandile na mwebo pa Horebu ukufuma mukati ka mulilo-¹⁶pakweba ati tamuyonawile elo no kupanga icabaswa mucimpanshanya icili conse, mucimpasho ca mwaume nangu umwanakashi,¹⁷icimpashanya icanama iili yonse pa calo, icimpashanya ca coni icili conse icaba na mapindo ico icipupuka mu mulu,¹⁸icimpashanya ca cintu conse ico iciisenya pa mushili, nangu icimpashanya ce sabi ilili lynse ilyaba mu menshi panshi ya calo.¹⁹Taufwile wainwina amenso yobe kumulu no kubona pakasuba, umweshi, nangu intanda-umulalo onse uwamumulu-elo nokupitwa kulifyena mukuya mukufishinshimuna elo no kufufukamina-ifyo fintu fyonse Yahweh Lesa wenu ayakanyako ku bantu bonse ababa panshi ya mulu.²⁰Lelo Yahweh aishile kubula mwebo elo no kumifumya mwilungu lya mulilo ilyacela,, ukufuma mu Egypto, pakuba kuli ye abantu ababupyani bwakwe, ifyo muli lelo.

²¹Yahweh walimfulilwe pamulandu enu; walilapile ukuti nebo ntakabukile ku bushilya bwa Yodani, elo ntalingile nebo ukwingila muli cilya calo icabune, icalo ico Yahweh Lesa wenu akomipela ukuba icabupyani cenu.²²Lelo, nkofwila muli cino calo; ntaabukile ukuya ku bushilya bwa Yodani; lelo mwebo mukoyabuka elo no kupoka ici calo cabune.²³Mulekuibaka, pakweba ati tamulabile icilayo cakwa Yahweh Lesa wenu, ico alayene na mwebo, elo no kuibashila mebene icimpashanya icamusango uuli onse ico Yahweh Lesa wenu amikanya ukupanga.²⁴Pantu Yahweh Lesa wenu mulilo uukopya, Lesa wabukwa.²⁵Uluntu mukafyala abana elo na bana ba bana benu, elo no luntu mukela muli cilya calo panshita ntali, elo ngacakuti mwayakuyonaula elo nokubansa icimpashanya ca musango uuli onse, elo no kucita ifintu ifya bubi ku menso yakwa Yahweh Lesa wenu, ukumukalifya-²⁶Nakuta umulu elo ne calo ukuba bakambone benu lelo ukweba ati mwalaloba bwangu bwangu ukufuma mucalo mwalatapukilamo bushilya bwa Yodani; tamwakekale inshiku ishingile muli cilya calo, lelo mukonaulwa umupwilapo.²⁷Yahweh akamisalanganisha mu bantu, elo mukashala impendwa iinono mukati ka fyalo, umo Yahweh akmitamfisha.²⁸Kulya mukalekupepa tu Lesa tumbi, imilimo yamaboko ya bantu, ifimuti elo na mabwe ifitabona, ukukutika ukulya nagu ukununsha.²⁹Lelo nakulya kwine mukamufwaya Yahweh Lesa wenu, elo mukamusanga, uluntu mukamufwaya ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse.³⁰Uluntu mukaba mukumanama, elo uluntu fyonse ifi fintu fikesa kwisa pali mwebo, mu nshiku isho mukesa kubwelela kuli Yahweh Lesa wenu elo nokuya kumfwa kwi shiwi lyakwe.³¹Pantu Yahweh Lesa wenu ni Lesa uwaluse; takamifilwe nangu ukumyonaula, nangu ukulaba icipangano icabashinwe ico alapile kuli bo.³²Ipusheninomba pa nshiku shakale, ishaliko ulu mwebo tamulabako, ukutula pabushiku Lesa apanhile umuntu pa calo, ipusheni ukufuma kumpela imoimyulu ukufikana kuli imbi, nga cakweba ati kwalibapo icintu icikalamba ngeci, nangu

icamusango ngefi bushe calitala acumfwikapo? ³³Bushe abantu balyumfwapo ishiwi lyakwa Lesa likolanda ukufuma mukati kamulilo, ngefyo mumfwile, elo nokuba no mweo? ³⁴Napamo bushe Lesa alyeshapo ukuya elo no kuyakuisendela uluko ukuyakufuma mukati kaluko lumbi, mufyakweshu, kufishibilo, elo nakufyakupapa, elo nakubulwi, elo nakukuboko ukwamaka, elo nakukuboko ukwatambuluka, elo nakufyakutinya ifikalamba, fyonse ifyo Yahweh Lesa wenu ailekumicitila pa cinso cenu? ³⁵Kuli mwebo ifintu fyalishilwe kulangwa, pakweba ati mwingeshiba ati Yahweh ni Lesa, elo kabili takwaba umbi ukucila pali ye. ³⁶Ukufuma mumulu amilengele ukumfwa ishiwi lyakwe, pakweba ati engaamilungika; pa calo amilengele ukubona umulilo wakwe uukalamba; mwalyumfwile amashiwi yakwe ukufuma mukati ka mulilo. ³⁷Pantu alitemenwe bashinwe, asalile ifikolwe fyabo panuma yabo, nokumifumya mu Egypto ku kubapo kwakwe, na maka yakwe ayakalamba; ³⁸pakweba ati engamitamfya pa cinso canko ishikala elo ishakatisha amaka ukumicila, ukwisa kumingisha, ukwisamipela icalo ngo bupyani, umoabela ube lelo. ³⁹Ishibeni lelo, elo no kucibika pamitima yenu, ukebati Yahweh ni Lesa mumulu pamulu elo ne pacalo panshi; takwaba umbi iyoo. ⁴⁰Mukalekubaka ifipope fyakwe elo na mafunde yakwe ayo nkomikonkomesha lelo, ukuti cingamiwamina elo na bana benu abakamikonkapo, elo pakweba ati mwinnga tantalisa inshiku shenu mu calo ico Yahweh Lesa wenu akomipela umuyayaya. ⁴¹Eluntu Mose aishilekusala imisumba shitatu kwi shilya lya Yodani lubali ku kabanga, ⁴²pakweba ati uuli onse engafulumikilako kuli umo palisho nga cakweba ati aipaya umuntu umbi mukanaishiba, ukwabula ena ukuba umulwani wakwe akale. Kukufulumukila kuli umo uwamuli ishi misumba, kuti apusuka. ⁴³Shali ni, Bezere mu matololo muacalo icabatama, icabena Reubeni; Ramoti mu Gileadi, icabena Gadi; elo na Golani mu Bashani, icabena Manase. ⁴⁴Aya emafunde Mose ashilekubika kucinso ca bana bakwa Israeli; ⁴⁵ifi efipope fya cipangano, amafunde, ne fyabupingushi na fimbi ifyo ailekulandaku bana bakwa Israeli ilyo baishile kufuma mu Egypto, ⁴⁶uluntu bali ku kabanga ka Yodani, mu mupoka poka apalungatana na Beti Peore, mu calo cakwa Sihoni, imfumu ya bena Amore, uwaikela mu Heshiboni, uo Mose elo na bana bakwa Israeli bailekucimfya uluntu bafumine mu Egypto. ⁴⁷Baishile kubula icalo cakwe nge cikwatwa, elo ne calo cakwa ogi imfumu ya Bashani-ishi, imfumu shibili isha bena Amorer, ishali kwishilya Yodani ukulola ukutula akasuba. ⁴⁸Iyi mpanga yatulile ku Aroere, iyali pambali ya mupoka poka wa Arnoni, ku lupili lwa Siyoni (nangu ulupili lwa Hermone), ⁴⁹no kubikapo incende yonse iyabatama iyamupoka poka uwa mumana wa Yodani, ukutula ukutulula akasuba kwishilya lya Yodani, kuli Bemba wa Araba, kumutelo walupili lwa Pisga.

Chapter 5

¹Mose akutile kuli bonse abena Israeli elo no kwisa kuli bo ati, "Kutika, Israeli, ku fipope elo na mafunde ayo nkesa kulanda mu matwi yobe lelo, ukuti uya sambilile no kuyasunga. ²Yahweh Lesa esu aishile kupanga icipangano na fwebo na Horebu. ³Yahweh taishile kupanga ici cipangano ne fikolwe fyesu, lelo na fwebo, fwebo bonse fwebali abatuntulu pano lelo. ⁴Yahweh aishile kulanda ukulolenkana na ye pa lupili pakati ka mulil. ⁵(Nataleme pakati kaka Yahweh na mwebo pali ilya nshita, kukusokolola ishiwi lyakwe kuli mwebo; pantu mwebo mwali no mwenso pamulandu wa mulilo, elo mwebo tamwaishile kuyapo pamulu wa lupili). Yahweh aishile kulanda ati, ⁶Ninebo Yahweh Lesa wenu, uwaishile kumifumya mu calo ca Egypto, ukufuma mu ng'anda ya bush. ⁷Tamuli nokukwata tu lesa tumbi ukucila nebo. ⁸Tamuli nokuipangila mebene icakubasa nangula icili conse icakupashanya kuli conse ica mu mulu, nangu ifyaba panshi yesonde, nangu ifyaba panshi ya menshi. ⁹Tamuli no kufifukamina nangu ukufibela, pantu nebo, Yahweh Lesa wenu, ni nebo Lesa wakalumwa. Ndasalapula ububifi bwa fikolwe pakuleta ukusalapula pa bana, kunko yakulenga butatu elo na bune muli abo abapata nebo, ¹⁰elo no kulanga ukutemwa ukwafikapo ku makana, kuli abo abantemwa elo nokusunga amafunde yandi. ¹¹Tamwakeke kulumbula ishina lyakwa Yahweh Lesa wenu apafye, pantu Yahweh takamulinge uwakubula umulandu uulumbula ishina lyakwe apafye. ¹²Sungeni ubushiku bwe Sabata ukuba ubwa mushilo, ngefyo Yahweh Lesa wenu amukonkomeshe. ¹³Pa nshiku mutanda muli nokubombe elo nokucita shonse imilimo; ¹⁴lelo pabushiku bwa kulenga cine lubali bushiku bwe Sabata kuli Yahweh Lesa wenu. Pali ubu bushiku tamwakale kucitamo imilimo iili yonse-temwebo, nangula umwana mwaume wenu, nangula umwana mwanakashi wenu, nangula umubomfi wenu umwaume, nangula umubomfi wenu umwanakshi, nangula ing'ombe, nangula kabalwe wenu, inama shenu ishili shonse, nangula umwina fyalo uuli mukati ka mpongolo shenu. Ici cakwebati umubomfi wenu umwaume elo no mubomfi mwanakashi bega tusha pamopene na mwebo. ¹⁵Ukesa kwibukisha ukutula wali ubumomfi mu calo ca Egypto, elo Yahweh Lesa wenu amifumishe ukufuma mulya no kuboko kwa maka elo no kuboko kwakwe ukwatambalala. Eico Yahweh Lesa wenu amukonkomeshe ukusunga ubushiku bwe Sabata. ¹⁶Cindika wiso elo na noko, ngefyo Yahweh Lesa obe akukonkomeshe ukucita, wingekala inshita iitali mu calo ico Yahweh Lesa obe apele kuli webo, elo pakuti cibe icabune kuli webo. ¹⁷Wilakwipaya. ¹⁸Wilakucita bucende. ¹⁹Wilakwiba. ²⁰Wilakuba kambone wa bufi ku mwina mupalamano obe. ²¹Wilakukumbwa umukashi wa mwina mupalamano obe, wilakukumbwa ing'anda ya munobe, ibala lyakwe, nangu umubomfi mwaume wakwe, nangu umubomfi mwanakashi wakwe, ing'ombe yakwe, nangu kabalwe, nangu icili conse ica mwinamupalamano obe. ²²Aya amashiwi Yahweh aishile kulanda mwi shiwi ilikalamba kuli yonse amabumba yenu pa lupili ukufuma pakati ka mulilo, ya munkambi, elo na ya mumfimi yakutikama; taishilekulundapo amashiwi ayali yonse. Aya lembele panshi pa mabwe yabili elo no kuyapela kuli nebo. ²³Caishile kwisa pakuti, uluntu mwaishile kumfwa ishiwi ukufuma pakati ka mfimfi, ulo ulupili lwali kupya, ico waishile kupalama kuli nebo-bonse bakalamba elo ne mitwe sha mitundu yenu. ²⁴Mwebo mwaishile kulanda ukuti, 'Boneni, Yahweh Lesa wesu alitulanga ubukata elo no bukulu bwakwe, elo twaishile kumfwa ishiwi lyakwe ukufuma pakati ka mulilo; twabona lelo ukwebati, uluntu Lesa alanda na bantu, kuti baba no mweo. ²⁵Lelo nindo twingafwila? Nga uyu mulilo uukalamba ukesa kutoca; nga twaumfwa ishiwi lyakwa Yahweh Lesa wesu mukutwalilila, tukesha kufwa. ²⁶Pantu uuli kulubali lwesu ali pa mibili shonse uwaumfwile ishiwi lyakwa Lesa wa mweo ukulanda ukufuma pakati ka mulilo elo no kuba no mweo, ngefyo tucitile? ²⁷Lelo webo ufwile ukuya, ufwile ukuya ku kutika kuli fyonse ifyo Yahweh Lesa wesu alanda; bwekeshapo kuli fwebo ifyo Yahweh alanda kuli ebo; tukesha kukutikako elo no kubela. ²⁸Yahweh aishile kumfwa ifyebo fyenu uluntu mwaishile kulanda kuli nebo ayi, 'Ndyufwile ifyebo fya aba bantu, ifyo balandile kuli webo. Ifyo balandile fyali fya bune. ²⁹Alai, cilya calimo umutima muli bo, pakuti bengancindika elo no kusunga ifipope fyandi fyonse, pakuti fingenda bwino kuli bo elo na bana babo umuyayaya! ³⁰Kabiye kalande kuli bo ati, "Bwesheni matenti yenu." ³¹Lelo nga ni webo, talama pano na nebo, elo nkesa kukweba ifiope fyandi fyonse, ifipope, elo na mafunde ayo mukesha kubafunda, pakwebati benga sunga mu calo ico nkea kubapela nga icikwatwa cabo. ³²Ukesa kusunga ifyo, Yahweh Lesa obe akonkomeshe kuli webo; tawakesekupilibukila ku kuboko kwa ku kulyo nangula ku kuso. ³³Ukesa kwenda munshila isho Yahweh Lesa obe akonkomeshe kuli mwebo; pakuti mukesha kuba no mweo, elo pakwebati ukese kuba bwibo kuli mwebo, elo na pakuti ukatantalishe inshiku shobe mu calo ico mukesakukwata.

Chapter 6

¹Nomba ifi efi konkomesho , ifyebo , nefipope ifyo Yahwe Lesa wenu wakonkomeshe ukumifunda , nipakuti mifisungilile na mu calo umo muletapukila Yodani mukukwata; ²epakuti mucindike Yahwe Lesa wenu, pakuti musunge fyonse ifyebo, nefikonkomesho fyakwe. Ifyo ndemikonkomesha mwebo-mwebo, abana baume benu, nabana baume baba bana baume benu , kunshiku shenu shonse ishya myeo yenu pakweba ati, inshiku shesu shilundukileko. ³Eico, kutikeneni kuli bena, we israli, kabili basungeni, pakweba ati namwe cimiwamine, kabili pakuti mukasanduluke sana sana, mucalo icapongoloka umakaka no buci, nga fintu Yahwe Lesa wafikolwe fyenu, amilaile ukumicitila. ⁴Umfwa, we Israli , Yahweh Lesa wesu , Yahweh aba umo mpo . ⁵Ulekutemwa Yahweh Lesa obe nakumutima obe onse, naku mweo obe onse, elo naku maka yobe yonse. ⁶Ifi efyebo nkomikonkomesha mu bwa lelo fikalilile mumitima yenu: ⁷Kabili uye kufundako nabana bobo : basuka , landa palibena uluntu wikele mu ng'anda yobe , uluntu ukoenda pamu sebo , uluntu walalako panshihi, no luntu wayalamuka. ⁸Ukafikile pamo nge cishibilo pamaboko yobe , eluntu fikesa kubomba nge cikakilo pakati kamenso yenu. ⁹Mukalembe pa fibi fya mayanda yenu na pa minshi yenu . ¹⁰Eluntu Yahweh Lesa wenu akesa kumileta mu calo alapile ku fikolwe fyenu, kuli Abrahamu, kuli Isaki nakuli Yakobo , ukweba ati akamipela , imisumba iikulu nganshi kabili isuma sana iyo mutakula, ¹¹elo namayanda aya isushiwemo ifya bune ifya kulekana lekana ifyo mwebo tamwawapangileko , amabala ya myangashi ne fimuti fya miolife ifyo mwebo mutalimbileko, mukalya nokwikuta - ¹²Nomba sakamaneni pakuti tamulabile Yahwe , uyo waishile kumifumya mucalo ca Egipto, ukumifumya munga'nda ya busha. ¹³Mulekucindika Yahweh Lesa wenu ; Ni ena fye mwakula shinshimuna , elo mukalapa peshina lyakwe . ¹⁴Tamwakaye kutumilungu tumbi utunono, utumilungu utunono utwa bantu bonse abamishingulukile mwebo- ¹⁵pantu Lesa wenu alipakati kenu ni Lesa wa bufuba-nga wacita, ubukali bwakwa Yahweh Lesa wenu bukali pali mwebo elo akamyonaula mwebo pano isamba lya calo. ¹⁶Tekuti mweshe Yahwe Lesa wenu nga filya mwa mwe seshe pa Massa. ¹⁷Mwebo sungilileni bune bune ifipope fya kwa Yahwe Lesa wenu umupwilapo, ifishiko fya fipope fyakwe, ifyebo fyakwe ifyo amikonkomesha. ¹⁸Mulekucita icakulungama necabune mumenso yakwa Yahwe, pakuti ciku wamine, pakuti ufike nakuku pyana icalo Yahwe alapile kuli ba wishinwe: ¹⁹Ukufumyamo abalwani babo, ngefyo Yahwe abebele. ²⁰Uluntu umwana umwaume obe akakwipusha mukashita kaleisa, ati, bushe icipangano ca mafunde, ifyebo nayamni amafunde ifyo Yahwe Lesa wesu amikonkomeshe mwebo nifisa? ²¹eluntu ukasuke ku mwana mwaume obe ati, "fwebo twali abashabakwa Farao u Egytpo; Yahwe ewatufumishe kamaka yaku boko kwakwe, ²²elo acitile ifishibilo ne fi papusho, ifikulusana elo ifya cilishemo, pali Egipto, pali Farao, napali bonse fye aba ng'anda yakwe, na cinso cesu; ²³Pakweba ati ena atuleke fwebo mukati, mukutupela icalo alapile kuli bashifwe besu, ²⁴Yahweh walitukonkomesha ukusunga ifi ifyebo fyonse, noku kwatila Yahweh Lesa wesu akatina pakweba ati nafwe cikatuwamine, pakuti alekutusunga abomi, ngefyo tuli lelo. ²⁵Nga twasunga ifi fipope fyonse pa cinso cakwa Yahwe Lesa wesu, ngefyo atikonkomesha fyebo, ici ecaba ubololoke bwesu.

Chapter 7

¹Uluntu Yahweh Lesa wenu mwebo akamileta mucalo ico mwebo mukoya kupyana, akatamfya inko ishinghi pa cinso cenu mwebo-abena Hitti, abena Girigashi, abena Amoli, abena Kenani, abena Perishi, abena Hifi, elo na bena Yebushi- inko cine lubali ishikulu elo ishamaka ukucila mwebo.²Ni Yahweh Lesa wenu uwapele bena kuli mwebo uluntu mwebo mukacimfya bena, elo eluntu mwebo mufwile ukupwisha bena. Tamwakapange icipangano nabo, elo tamwakalange kulibo uluse.³Nangufye mwalipekanya ifyupo ifili fyonse nabo. Tamwakapele abana banakashi benu ku bana baume babo, elo tamwakabule abana banakashi benu ku bana baume benu.⁴Pantu bakalenga abana baume benu ukufuma mukukonka nebo, pakutila bengashinshimuna tu lesa tumbi. Eico nobukali bwakwa Yahweh bukesakwimina mwebo, elo akonaula mwebo bwangu.⁵Ifi efyo mukabomba nabo: Mukatoba panshi amalambo yabo, ukushonaula ifibumbili fyabo mutu pimfya, mukaputulene nceshi shabo isha Ashara, mukoce no tulubi twabo.⁶Pantu mwebo muliluko ulwapatulwa na Yahweh Lesa wenu. Alimisala mwebo ukuba abantu pali ye, pa bantu bambi bonse ababa pesonde.⁷Yahweh tabikila icitemwiko cakwe pali mwebo nangu ukusala mwebo pa mulandu mwebo mwali abengi mumpendwa ukucila abantu bambi-pantu mwebo mwali abacepesha pa bantu bonse--⁸lelo nipamulandu alitemwira mwebo, elo akokabila ukusunga no umulapo uwo alapile pali bashinwe. Emulandu wine Yahweh afumisha mwebono kuboo kwa maka elo alubula mwebo ukufuma mu nganda ya busha, ukufuma mukuboko kwakwa Farao, imfumu yamu Egypto.⁹Eico ishizeni ukuti Yahweh Lesa wenu-ni Lesa, Lesa uwacishinka, uusunga ifipangano elo uwacishinka ku makana ya nko na bonse abamutemwa elo no kusunga ifipope fyakwe,¹⁰lelo akalambula bonse abo abamupata pa menso yabo, mukubonaula; takabe uwakokola pali bonse abamupata; akabalambula pa cinso cabo.¹¹Eico nombamba muli no kusunga ifipope, ifyebona elo na mafunde ayo namikonkomesha mwebo lelo, pakutila mulekuyacita.¹²Ngacakuti mwebo mwaumfwa kuli aya amafunde, elo ukuyasunga elo no kuyacita, cili nokucitwa pakuti Yahweh Lesa wenu akasunga na mwebo icipangano elo ne cishinka ico alapile kuli bashinwe.¹³Akamitemwa, akamipala, elo no kumifusha. Akapala icisabo cabufyashi bwenu, ne cisabo ca mumushili wenu-ingano shenu, umwangashi wenu uupya, elo na mafuta yenu-incengo shamu maombe yenu elo na bana bafitekwira fyenu mu calo ico alapile kuli bashinwe ukumipela.¹⁴Mukapalwa ukucila abantu bambi bonse; tamwakabe umwaume uushakakwate bufyashi nangu umwanakashi ing'umba muli mwebo nangu nimufitekwira fyenu.¹⁵Yahweh akasenda muli mwebo amalwele yonse; takuli nangu yamo amalwele ayabipa ayamu Egypto ayo mwaishibe ayo engabika pali mwebo, lelo akabika yena pali bonse abo abapata mwebo.¹⁶Mukapwishishisha abantu bonse abo Yahweh Lesa wenu akapala kuli mwebo, elo na menso yenu yekabakwatila luse. Mwikashinshimuna imilungu yabo, pantu ici cikaba citeyo pali mwebo.¹⁷Ngacakuti mwatila mumitima yenu, 'Ishi inko nashifula ukucila nebo; kuti natamfya shani bena?'-¹⁸mwikakwata mwenso kuli bo; mukebukishe ifyo Yahweh Lesa wenu acitile kuli Pharaoh elo nakubena Egypto bonse;¹⁹ukucila ukukalamba uko amenso yenu yabwene, ifishibilo, ifipapusho, ukuboko kwa maka, elo no kuboko kwakwe ukwatambalala uko Yahweh Lesa wenu amifunisheno. Yahweh Lesa wenu akacita cimo cine kubantu bonse abo mwebo mutina.²⁰Nakucilisha, Yahweh Lesa wenu akatuma amalonda pali bo, mpakafye bonse abakashala elo na bakabelama abene ukufuma kuli mwe bakalobe ukufuma muceni cenu.²¹Mwikakwata mwenso pali bo, pantu Yahweh Lesa wenu ali muli mwebo, mukulu elo ni Lesa wakutinisha.²²Yahweh Lesa wenu akalatambfy shilya nko pa cinso cenu panono panono; Tamwakabacimfye bonse pamuku umo, limbi ifinama fya mpanga kuti fyaisakuba ifingi ukumishinguluka.²³Lelo Yahweh Lesa wenu akamipala ukucimfya pali bo uluntu mwebo mukabakumanya mubulwi; akabafulunganya apakalamba mpakafye bakonaulwe.²⁴Akabika imfumu shabo panshi yamakasa yenu, elo mukalenga amashina yabo ukuloba ukufuma panshi ya mulu. Takwakabe nangu umo uukeminina kucinsu cenu, mpakafye mwebo mukabonaule.²⁵Mukalakoca ifimpashanya fya milungu yabo--mwikalakukumbwa silufa na golide iyo bafimba kulifyo elo no kusenda kuli mwebene, pantu mwebo ngamwacita, mwebo mukesakwikatwako kuli cena-pantu tacasuminishiwa kuli Yahweh Lesa wenu.²⁶Mwebo mwikaleta conse icamuselu mu nganda yenu elo no kutampa ukushinshimunako. Mwikacitemwa elo cena mukacipate, antu capatwilwako mukonaulwa.

Chapter 8

¹Mufwile mulekusunga amafunde aya nkomipela leelo, pakwebati mwingekala no kufula, elo nokwingila ukupoka icalo ico Yaweh alapile kuli ba wishinwe. ²Mukalekwita ukwibukisha shonse inshila isho Yaweh Lesa wenu alikumitungulula iyi myaka amakumi yane mu matololo, pakwebati akalekumipanga abaicefya, pakwebati akalekumyesha ku kwishiba ifyali mu mitima yenu, nga cakuti kuti mwasunga amafunde yakwe nangu iyo. ³Alimilengele ukuicefya, alimilengele ukumfwa insala, elo alimilishishe na mana, uyo tamwaishibile elo naba wishinwe tabawishibilwe. Alicitile filya ukumilenga mwishibe ati tekukate weka umuntu ali nokubela uwa mweo; lelo, nakuli conse icifuma mukanwa kakwa Yaweh umuntu alaba no mweo. ⁴Ifyakufwala fyenu tafyali kulepauka no kupona ku mibili yenu, elo na makasa yenu tayali kufimba muli isho imyaka amakumi yane. ⁵Mukale kutontonkanyapo mu mitima yenu, ifyo, ngo mwaume engalekuasalapwilwa umwana mwaume wakwe, efyo Yaweh Lesa wenu alikumisapwila naimwe. ⁶Mwebo muli no kusunga amafunde yakwa Yaweh Lesa wenu, pakweba ati mulekwendela mu nshila yakwe no kumundika. ⁷Pantu Yaweh Lesa wenu alekumitwala mu calo icabune, umwaba utumana twa menshi, ifishiba fya menshi no tumfukumfuku twa menshi, ayapita mu mawanga na mu mpili; ⁸Icalo umwaba ig'ano, bale, imyangashi, imikunyu, na mateke; icalo umwaba ifimuti fya mafuta ya miolife no buci. ⁹Ico calo umo tamwakalekulila umukate mu bucushi elo emo tamwakalekululwa kantu nelyo kamo; calo ico amabwe ya ciko yapangwako ifyela, elo mu mpili sha ciko namo mukale kwimbamo umukuba. ¹⁰Mukalekulya elo no kwikuta, elo mwebo mukalekupala Yaweh Lesa wenu pa caalo icabune akomipela. ¹¹Cenjeleni ukwebati mwikalekulaba Yahweh Lesa wenu, mukufilwa ukusunga amafunde nefya kukonka fyakwe, elo ne fyebo ifyo nkomikonkomesha lelo. ¹²Nalimo, uluntu mwalya elo no kwikuta, elo no luntu mu kakuula ama yanda ayabune elo no kwikalamo, imitima yenu ikasansamuka. ¹³Cenjeleni uluntu ig'ombe ne mpanga shafula uluntu silfere na golide yafula, elo nafyonse ifyo mwakwata fikalekufula, ¹⁴Eluntu imitima yenu ikesulamo icilumba elo mwebo mukalabe Yahweh Lesa wenu, uyo uwamifumishe mu calo ca Egypto, no kufuma mu ng'anda ya busha. ¹⁵Mwikalekulaba uwamitungulwile ukufuma mu matololo ya kutinya, mu nsoka shayako isha busungu isha kutinya elo nabakaling'ongo ne mishili iya cilaka umushalekuba amenshi, uwalekumiletele amenshi ukufuma mwilibwe ilya ku kosa. ¹⁶Alekumilisha mu matololo na mana uyo ne fikolwe fyenu fitaishibile, pakwebati imipange abaicefya no ku myesha, no ku micitila ica bune mulekelesha, ¹⁷lelo kuti mwalanda mu mitima yenu, "Amaka yandi no bulamba bwa kukuboko kwandi bwalenga nkuate fyonse ifi ifyuma. ¹⁸Lelo mukalekukuta mumatontonkanyo Yahweh Lesa wenu, pantu ena eumipele amaka yakufwaya ifyuma; pakwebatai afikilishe icipangano ico alapile kuli ba wishinwe, ngefyo cili lelo. ¹⁹Fili naukucitika ukuti, nga mukalekulaba Yaweh Lesa wenu no kuya kuli tu lesa tumbi, noku tupepa, elo no kutufukamina, nkolapila mwebo mu cine mukaloba. ²⁰Kwalifye ifyalo ifyo Yahweh alenga ukuloba kuli mwebo, namwebofye efyo mukalekuloba pantu tamulekumfwa kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu.

Chapter 9

¹Umfwa, Israeli; mwalatapuka Yodani lelo, ukuya ingila nokupoka ifyalo ifikulu elo ifyamaka ukucila mwebo, ne misumba inenene elo iya cingililwa ukufika nakumulu, ²abantu abenenene elo abatali, abana bakwa Anakumu, uyo mwaishiba, elo uyo mwaumfwa na bantu balandapo ati, 'Ninani wingemanina ku bana bakwa Anaki?'³Eico ishibeni lelo ukweba ati Yahweh Lesa wenu ni uyo uumitangilila ngo mulilo uukooca; Ali no kubonaula, elo akabapela ku kubalofya kuli mwebo, na mwebo mukabatamfya elo no kubalenga ukuloba bwangu, ngefyo Yahweh alanda kuli mwebo.⁴Wikalanda mu mutima obe, panuma Yahweh Lesa obe atamfya aba bantu kuli webo ati, 'Ni pamulandu wabulungami bwandi epo Yahweh andetela ukwikala muli cino calo; pantu nipa bubifi bwa fyalo ifi efyo Yahweh abatamfisha kuli mwebo.⁵Tekubulungami bwenu nangu ukololoka kwa mitima yenu mukoila mukupoka ifyalo fyabo, lelo nipamulandu wa bubifi bwaifi fyaalo efyo Lesa wenu akobatamfisha kuli mwebo, elo pakweba ati engalenga fyaba ifyacishinka amashiwi alapile kufikolwe fyenu. Kuli Abrahamu, nakuli Isaki, elo nakuli Yakobo.⁶Kanshi ishibeni ukweba ati, Yahweh Lesa wenu takomipela ici calo icabune ukucipoka pamulandu wabulungami bwenu, pantu mwebo muli bantu bakukosa imitwe.⁷Mulekwibukisha elo mwikalaba ifyo mwalengele Yahweh Lesa wenu ku kufulwa mu matololo; ukufuma ubushiku mwafumine mu calo ca Egypto mpaka uluntu mwaishile muli ino ncende, mwebo mwabafye abakutalamin Yahweh.⁸Kabili napa Horebu mwalengele Yahweh ukufulwa, elo na Yahweh alimifulilwe ukufika napo enga myonawila.⁹Uluntu nevo naishile kuya pa mulu wa lupili mukupoka amabwe yalembwapo, amabwe yalembwapo ifilayo ifyo Yahweh apangile kuli mwebo, nevo naikele kulupili pa tusuba amakumi yane ne nshiku amakumi yane; nevo ntalikulya nangula ukunwa amwenshi.¹⁰Yawehe aishile kumpela ambwe ayalembelwepo yabili ku minwe yakwe; paliyena palilembelwe fyonse nga yonsefye amashiwi Yahweh alikulanda kuli mwebo ku lupili ukufuma mukati ka mulilo ubushiku ubo twakolongene.¹¹Calicikile pakulekelesha kwa tusuba amakumi yane ne nshiku amakumi yane ukuti Yahweh aishile kumpela amabwe yalembwapo yabili. amabwe yalembwapo ifilayo.¹²Yahweh aishile kulanda kuli nevo ati, 'Ima, tentemuka bwangu ukufuma kuno, pantu abantu bobbe, ebo wafumishe mu Egypto, baliyonawile abane. balifumine bwangubwangu munshila iyo nevo nabakonkomeshe. bali ipangila abene akalubi ka ceela.'¹³Ukucilaapo, Yahweh aishile kulanda kuli nevo, nevo ndibwene ababantu; bantu abakutalama.¹⁴Nshafye neka, pakwebati nevo mbonaule nokufuta ishina lyabo pe samba lya calo, elo nkapange icalo cinenene muli iwe elo elo icikulu ukucila bena.¹⁵Eico nevo napilibwike nokutentemuka ku lupili, elo no lupili lwaleyaka. na mabe yabili ayafilayo yali mu minwe yandi.¹⁶Naliloleshe, elo nokubona, mwebo mwilibembukile Yawehe Lesa wenu. Mwali ipangile icilubi icana ca ng'ombe. mwalishile kufuma bwangu munshila intu Yahweh amikonkomeshe.¹⁷Naishile kupita amabwe yalya yabili elo nokuyaposa ukufuma mu minwe yandi. Nevo naishile kuyatobaula ku ntanshi ya menso yenu.¹⁸Nakambi naishile ku kontamika icinso candi kuli Yahweh pa tusuba amakumi yane ne nshiku amakumi yane, nevo ntalekulya mukate nangula ukunwa amenshi, pa mulandu wa shonse imemba mwa citile, mukucita ico icali icabipa mu menso yakwa Yahweh, pakuti mwebo mu mutendekele ku kufulwa.¹⁹Pantu nevo naishile kutina ukukalipa elo no kutina uko kuntu Yahweh ali uwafulwa ukufikapo pafyo engamyonaula. Nomba Yahweh aishile kumfwa kuli nevo nailya nshita nevo.²⁰Yahweh aishile kufulilwa Aaroni icakwebati ati amonaule; Naishile kupepela Aaroni napa nshita imo ine.²¹Naishile kusenda imemba shenu, ne cana ca ng'ombe mwapangile, noku cocaa, nokuci fwamfwankanya, no kucipanga akanono, mpakafye cashala akanono ngo lukungu. Nevo naishile kuposa ulukungu lwa ciko mukamulonga akafuma mu mpili.²²Pa Taberah, pa Massah, elo napa Kibroti Hattaavah, mwebo mwaishile kutendeka Yawehe ku kufulwa.²³Uluntu Yahweh aishile kumituma ukufuma ku Kadesh Banea no kwisa kulanda ati, 'Nineni nokupoka icalo ico mipele mwebo,' eluntu mwebo mwayalukile ifipope fyakwa Yahweh Lesa wenu, elo tamwalecetekela nangula ukumfwa kwi shiwi lyakwe.²⁴Mwebo mwabafye abayalukila Yawehe ukufumafye lintufye nevo namishibile.²⁵Eico naishile ku kontamikila icinso candi kuli Yahweh muli tulya tusuba amakumi yane ne nshiku amakumi yane, pamulandu aishile kulanda ati kuti amyonaula.²⁶Nevo naishile kupepa kuli Yahweh no kwisa kulanda ati, mweshikulu Yahweh, mwionaula abantu benu nangu icikwatwa cenu ico mwailubwilile ku maka yenu, ico mwaifunishishe mu Egypto no kuboko kwenu ukwa kosa.²⁷Mukale kwibukisha ababomfi benu Abrahamu, Isaki, elo na Yakobo; mwilolesha pakutalama kwa aba bantu, napa bubifi, napa memba shabo.²⁸Pantu icalo uko mwatufumishe kuti balanda ati, "Pantu Yahweh tabatwele mu calo ico alaile kuli bo, elo napamulandu ali bapatile, abafumishishefye kukuya mukubepaya mu matololo."²⁹Nomba aba bantu bobbe elo cikwatwa cobe, ebo wafumishe na maka yene yene elo nakukulanga kwa maka yobe.

Chapter 10

¹Mu nshita ilya Yahweh aishile kulanda kuli nebo ati, 'Basa utumabwe tubili utwatupimfya nga filya wa citile pakubala, elo wise ku lupili, elo uapange imbokoshi ya mafynde iya cimuti. ²Na nebo nkalemba amafu amashiwi pa tupimfya twa mabwe ayali pa mabwe ya tupimfya yay kubalilapo mwatobele, elo ubike yonse mukati ka mbokoshi ya mafunde. ³Eico naishile kupanga imbokoshi ya mafunde iya cimuti ca akasia utumabwe tubili utwatupimfya ngo twa pakubala, elo naishile kuya pamulu wa lupili, ninshi ndikwete no tumabwe tubili utwatupimfya mu minwe yandi. ⁴Aishile kulemba pa mabwe ya tupimfya, ngefyo ayalembela pa kubala, ifipope fyali ikumi limo ifyo Yaweh alandile kuli webo ilyo wali pa mulu walupili ukufuma pakati ku mulilo pa bushiku mwalongene; uluntu Yahweh aishile kupela kuli mwebo. ⁵Nalipilibukile elo nalitentemukile ku lupili, elo naishile kubika utumabwe twafipimfya mu mbokoshi ya mafunde, intu napangile; emo yali nanomba, ngefyo Yaweh akonkomeshe bebo. ⁶(Abena Israeli balyendele ukufuma ku Beeroti Beneyaakani ukufika ku Mosera. Kulya Aaroni alisa kufwa, elo kulya bali mushikile; Eleasa umwana mwaume wakwe, ewali kutumika mu cifulo cakwa shimapepo mu ncende yakwe. ⁷Ukutula kulya balyendele ukuya ku Gudgodah, elo baishile kufuma ku Gudgodah baishile kuya ku Yotata, ku calo ukwaba imilonga ya menshi. ⁸Pa nshita ilya Yahweh aishile kusala umutundu wabena Levi ukwikata imbokoshi ya mafunde yacipangano cakwa Yahweh, no kwiminina mupepi na Yaweh nokutumika kuli ye, elo nokupela abantu mwishina lyakwe, no kufika mu bwelelo. ⁹Eico Levi takwete icakaniko nangula icakupyana mu calo icaba wabo; Yaweh eakupyana cabo, ngefyo Yahweh alandile kuli ye.) ¹⁰Nebo naishile kwikala pa lupili nga pa nshita yakubalilapo, inshiku amakumi yane elo no bushiku amakumi yane. Yahweh alikumfwa kuli nebo ilya nshita yonse. Yahweh tatemenwe ukuti onaule webo. ¹¹Yaweh aishile kulanda kuli nebo ukuti, "Ima, kabiye ku bantu no kubatungulula mu lwendo lwabo; kabiye elo mukaye kupoka icalo nalapile ku fikolwe ico napele kuli bo. ¹²Nomba, Israeli, nindo Yahweh Lesa obe alikufwaya kuli webo, ka nofye ukulekumutina Yahweh Lesa obe, ukulekwenda mu nshila shakwe, ukulekumutemwa, elo no kumushinshimuna Yahweh Lesa obe no mutima obe onse elo ku mweo obe onse, ¹³ukulekusunga amafunde yakwa Yahweh, elo ne fipope, ifyo nebo nko mikonkomesha webo lelo kubune bobe? ¹⁴Bona, kuli Yahweh Lesa obe kwaba iulu elo ne ulu lya myulu, ne sonde, ne fya bamo fyonse. ¹⁵Ni Yahweh eka ewalekusansamukila muli ba shibo pakuti abateme bena, elo alikusalile webo, muli balupwa, pa numa yabo ukucila bambi abantu bonse, efoyo acita lelo. ¹⁶Eico sembululeni inkanda yaku bwaume iya kumutima obe, elo mwitalamika imikoshi yenu. ¹⁷Pantu Yahweh Lesa obe, ni Lesa watu lesa elo ni Shikulu waba shikulu, Lesa mukulu, uwamaka elo uwakutinisha, ena wamulinganya elo tafwaya kumu bosha. ¹⁸Ena alacita umulinganya ku bana ba nshiwa elo naba muka mfwilwa, elo ala balanga ukubatemwa abena fyalo lapela kuli bo ifyakulya elo ne fyakufwala. ¹⁹Eico alitemwa abena fyalo; na mwebo mwali ba mwinsa mu calo ca ku Egypto. ²⁰Mulekutina Yahweh Lesa wenu; ulukumushinshimuna. Kuli ye eko ulukulambalila elo pe shina lyakwe epo mulekulapila. ²¹Ulekumutasha, elo ni Lesa wenu, uwalikupanga ifintu ifikulu elo ifintu ifyakutunisha, ifyo amenso yenu ya bwene. ²²Baishinwe baile kutentemukila mu Egypto na bantu amakumi cine lubali; nomba Yaweh Lesa wenu aishile kupanga mwebo ubwingi nge ntanda sha mu mulu.

Chapter 11

¹Eico mukatemwa Yahweh Lesa wenu elo nokusunga lyonse amashwi yakwe, ifipope, ukukonkomesha kwakwe, elo na mafunde yakwe.²Ishibeni ukweba ati ntakolanda ku bana benu, abataishiba nangula ukubona ukupanika kwakwa Yahweh Lesa wenu, ubukulu bwakwe, ukuboko kwakwe ukwakukosa, nanguukuboko kwakwe ukwakutambalala,³ifisungusho elo neficitwa ifyo acitile pakati ka Egypto kuli Farao, imfumu yaku Egypto, elo na ku calo cakwe conse.⁴Nangula bali bwene ifyo acitile ku bashilika ba bena Egypto, nangu ku maceleta yabo, ifyo apangile amenshi ya muli Bemba wakukashika ukubamina ulo balikupepeka, elo nefyo Yahweh abonaula ukufika na lelo,⁵nangu ifyo amicitile mu matololo mpaka mwaisa kuli ino ncende.⁶Tababonapo ifyo Yahweh acitile kuli Datani elo na Abiramu, abana baume bakwa Eliabu umwana mwaume wakwa Rubeni, ifyo icalo caiswile akanwa ka ciko elo nokubamina, aba ng'anda yabo, ama tenti yabo, elo na conse ica mweo calibakonkele, pakati ka bonse abena Israeli.⁷Lelo amenso yenu yalibona imilimo iikalamba iyo Yahweh acitile.⁸Eico sungeni amafunde yonse ayo nkomikonkomesha lelo, pakweba ati mwingaba abakukosa, elo no kwingila elo no kupyana icalo ico mukoya mukupyana,⁹elo na pakweba ati mwatantalisha inshiku shenu mu calo ico Yahweh alapile kuli bashinwe kukupela kuli bo elo na ku bana babo, icalo icipongolola umukaka no buci.¹⁰Pantu icalo, uko mukoya mukupya, tawaba kwati calo ca Egypto, uko komwafumine, uko komwabyele imbuto elo nokutapilisha na makasa yenu, nge bala lya musalu;¹¹lelo icalo, ico mukoya mukupyana, calo ca mpili elo ne mikonko, elo cinwa amaenshi ya mfula ya mu myulu,¹²icalo ico Yahweh Lesa wenu asakamana; amenso yakwa Yahweh Lesa yaba pali cena lyonse, ukufuma kukutampa kwa mwaka ukufika na kumpela ya mwaka/¹³Cikesa kucitika, ngamwakutikisha ku mafunde yandi ayo nkomikonkomesha lelo, ukutemwa Yahweh Lesa wenu elo nokumubombela nomutima wenu onse elo no mweo wenu onse,¹⁴kampela imfula mu calo cenu mu shita yaiko, imfula yakubalilapo elo ne mfula yakulekelesha, pakweba ati mwingakolongana mu ng'ano shenu, umwangashi wenu uupya, elona mafuta yenu.¹⁵Nkapela icani mu mabala ya ng'ombe shenu, elo mukalya elo no kwikuta.¹⁶Ipeepekeni mwebene pakweba ati umutima wenu tabepelwe, elo nokupilibukila kumbi elo nokupepa tu lesa tumbi elo nokutufukamina,¹⁷pakweba ati ubukali bwakwa Yahweh tabwimine pali mwebo; elo kabili pakweba ati tesele imyulu pakweba ati takwingiba imfula, elo ne calo tacakatwale ifisabo fya ciko, elo kabuli pakweba ati mwa loba bwangu ukufuma kubusuma bwa calo ico Yahweh akomipela.¹⁸Eico biken i aya amashiwi yandi mu mutima wenu elo na mu mweo wenu, yakakeni nge cilangililo ku kuboko kwenu, elo lekeni yabe ku ntanshi yenu pakati ka menso yenu.¹⁹Mukayafunda ku bana benu elo nokulanda pali yena uluntu mwaikala mu ng'anda yenu, uluntu mukoenda mu musebo, uluntu mwalala, elo uluntu mwaima.²⁰Mukayalemba pa fiibi fya ma yanda yenu elo napa mpongolo sha mu musumba wenu,²¹pakweba ati ishiku shenu elo ne nshiku sha bana benu shingafula mu calo ico Yahweh alapile ku fikolwe fyenu ukubapela epofye imyulu yaba pamulu wa calo.²²Pantu nga mwasunga bwino yonse aya amafunde ayo nkomikonkomesha, ku kuyacita, ku kutemwa Yahweh Lesa wenu, ukwendela mushila shakwe shonse, elo kakatila kuli ye,²³eluntu Yahweh akafumya shonse inko ukufuma ku cinso cenu, elo mukapokolola inko ishing i kabili isha maka ukumicila.²⁴Yonse incende iyo amakasa yenu yakanyamo ikaba yenu; ukufuma mu matololo ukufika ku Lebanoni, ukufuma ku mumana, Umumana wa Ufrete, ukufika ku kapinda ka kumasamba aka mumna ukaba mupaka wenu.²⁵Takwakabe umuntu uukatalama ku cinso cenu. Yahweh Lesa wenu akabika ukumitina elo nokututuma pali fyonse ifyalo mwa nyantamo, ngefo fye alandile kuli mwebo.²⁶Lolesha, nabika ku ntanshi yenu lelo ipalo elo ne tiipu;²⁷ipalo, nga mwanakila amafunde yakwa Yahweh Lesa wenu ayo na mikonkomesha lelo,²⁸elo itiipu, nga tamunakile amafunde yakwa Yahweh Lesa wenu, lelo mwaya kumbi ukufuma mu nshila iyo na mikonkomesha lelo, ukuya kuli tulesa tumbi uto ta mwaishiba.²⁹Cikesa kucitika, uluntu Yahweh Lesa wenu amileta mu calo ico mukoya mukupyana, mukabika ipalo pa Lupili lwa Gerizimu, elo ne tiipu pa Lupili lwa Ebal.³⁰Bushe tashaba ukupitilila Yodani, ku masamba ya yakumasamba ya musebo, mu calo ca bena Kenani abo abekala mu Araba, uwaba pali Gilgali, lubali lwa fi oak fya ku More?³¹Pantu mwalatapuka Yodani ku kuya mu mukupyana icalo ico Yahweh Lesa wenu akomipela,elo mukacipyana elo no kwikalamo.³²Muksunge ifipope fyonse elo na mashiwi ayo na bika ku ntanshi yenu.

Chapter 12

¹Aya emafunde elo nefipope ifyo mukasunga mucalo ico Yahweh, Lesa waba shinwe, amipele ukupyana, inshiku shonsefye isho mwebo mukakala pa calo. ²Mwebo mukashininkishe ukonaula incende shonse ishamishobo isho mwebo mukapyanununa ishipapa tu lesa twashiko, pamulu wa mpili, pa tupili, elo namunshi ya fimuti fyonsefye ifya katapakatapa. ³Mwebo mufwile ukubongolola amalambo yabo, ukutobaula mutupimfya ifibumbili fyabo ifya mabwe, elo nokoca ifyakubaswa ifyaimikwa ifya Ashera. Mwebo mufwile mukaputaule tu lesa twabo utwakubaswa elo nokonaula amashina yatuko ukufuma pali ilya ncende. ⁴Mwebo tamwakashinshimune Yahweh Lesa wenu ngafilya. ⁵Nomba ku ncende iyo Yahweh Lesa wenu akasala ukufuma pamitundu yenu yonse ukubikapo ishina lyakwe, iyo iikaba nincende iyo ekalapo, elo nyukofye uko mwebo mukaya. ⁶Nipalyapene epo mwebo mukalekuleta ifyabupe fyenu ifya koca, ifyakuipesha fyenu, ifyekumi fyenu, elo nefyabupe ifikalakwimininako amaboko yenu, ifyabupe fyenu ifyamilapo, ifyabupe fyenu ifyakuitemenwa, elo nebeli lyapa ngombe shenu elo ne mikuni. ⁷Nipalyapene epo mwebo mukalalila kuntanshi yakwa Yahweh Lesa wenu elo nokusekelela pali fyonse ifyo mwebo mwabikapo amaboko yenu, mwebo elo nabanganda yenu, apo Yahweh Lesa wenu amipalila. ⁸Mwebo tamwakalakucita ifintu fyonse ifyo fwebo tulecita pano lelo; nomba cila umo alekucita ifili ifyalungama mu menso yakwe; ⁹pantu mwebo mucili tamulaisa mukutuusha, kwafishilano ifyo Yahweh Lesa wenu akopeela kuli mwebo. ¹⁰Nomba uluntu mwebo mukaya ku Yodani elo nokwikala mu calo ico Yahweh Lesa wenu alemilenga ukupyana, elo ena akamipela ukutuusha ukufuma mufikumanino fyonse ifya balwani benu, pakuti mwebo mwikale mu bucingo. ¹¹Eluntu kuncende uko Yahweh Lesa wenu akasala mukulenga ishina lyakwe likabe kulya-kulya mwebo eko mukaleta fyonsefye ifyo nebo nkakomkomesha mwebo: ifyabupe fyenu ifya koca, ifyakuipesha fyenu, ifyekumi fyenu, elo nefyabupe ifyakwimininako amaboko yenu, elo nefyabupe fyakusala kwenu ifyamilapo isho mwebo mukalapa kuli Yahweh. ¹²Mwebo mukasekelela kuntsnshi yakwa Yahweh Lesa wenu-mwebo, abana baume benu, abana banakashi benu, ababomfi benu abaume, ababomfi benu abanakaashi, elo na bena Lebi ababa mumpongolo shenu, pamulandu wakuti muli mwebo tabakwatamo cakaniko nangufye fishilano. ¹³Bikeniko amano kuli mwebo mwebene pakuti mwebo tamwilekupela ifyabupe fyelambo lyenu pancende iili yonse iyo mwebo mwabona; ¹⁴Nomba nipancendefye imo pamitundu yenu iyo iyo Yahweh akasalapo epo mwebo mukalekupelela ifyabupe fyenu ifyakoca, elo mwebo kulya eko mwebo mukalekucita fyonsefye ifyo nebo namikonkomesha. ¹⁵Kanshi, mwebo kuti mwaipaya elo nokulya inama mukati kampongolo shenu, ngefyo mulelaya, ukupokelela amapalo yakwa Yahweh Lesa wenu pali fyonse ifyo amipela; abantu abashili bakusangululwa elo nabakusangululwa bonse kuti balyako, inama ishili nge nsebulu elo nempombo. ¹⁶Nomba mwebo tamufwile ukulya umulopa; mwebo mukalekwitila kunse ya calo nga menshi. ¹⁷Mwebo tamulingile ukulya mukati kampongolo ukufuma pacekumi cenu ica ngano, umwangashi wenu uupya, amafuta yenu, nangula amabeli yapa ngombe shenu nangula impanga; elo mwebo tamufwile ukulya inama iili yonse pasho mwebo mulepela pamo ne milapo iili yonse iyo mwebo mulepanga, nangufye nipafyabupe fyenu ifyakuitemenwa, nangufye nipafyabupe ifyo ifimininako amaboko yenu. ¹⁸Mucifulo cakuti, mwebo mukafilila kuntanshi yakwa Yahweh Lesa wenu muncende iyo Yahweh Lesa wenu akasala-mwebo, abana benu abaume, abana benu abanakashi, ababomfi benu abaume, ababomfi benu abanakashi, elo nabena Lebi abo ababa pakati kampongolo shenu; mwebo mukasekelela kuntanshi yakwa Yahweh Lesa wenu palifyonsefye apo mwebo mubika amaboko yenu. ¹⁹Bikeniko amano kuli mwebene pakuti tamulabile abena Lebi ulonse muleikala mu calo cenu. ²⁰Uluntu Yahweh Lesa wenu akakusha imipaka, ngefyo ena amilaya, elo mwebo mulande, 'Nebo nkalya umunofu; pamulandu nokukabila kwenu ukwakulya inama, mwebo kuti mwalya inama, ngefyo imyeo shenu shilekabila. ²¹Ngacakuti incende iyo Yahweh Lesa wenu amisalila ukubikako ishina lyakwe ilili ukutalimpila sana ukufuma kuli mwebo, eluntu mwebo mukepayapo ingombe shimo elo ne mpanga shenu isho Yahweh imipela, ngefyo nebo namikonkomesha; mwebo kuti mwaliila mukati kampongolo shenu, ngefyo imyeo shenu shilekabila. ²²Ngefyo insebulu elo nempombo shilikwa, eico mwebo mukacilyako; abantu abashili basangululwa elo na basangululwa kuti balyako filyafine. ²³Mushininkishe ukuti mwebo tamulile mulopa, pantu mu mulopa mwaliba umweo; mwebo tamufwile ukulya mweo no munofu. ²⁴Mwebo tamufwile ukulya ifi; mwebo mukafitila kunse ya calo nga menshi. ²⁵Mwebo tamufwile ukulya ifi, pakuti cingaba bwino kuli mwebo, elo nakubana abakaba panuma yenu, uluntu mwebo mukacita icisuma mu menso yakwa Yahweh. ²⁶Nomba ifintu fyakwa Yahweh ifyo mwebo mwakwata elo nefyabupe fyamilapo yenu-mwebo mukabula ifi elo nokuya kuncende iyo Yahweh akasala. ²⁷Kulya eko mwebo mukapela ifyabupe fyakoca, inama elo nomulopa, pabulambo bwakwa Yahweh Lesa wenu; umulopa wafyakuipesha fyenu uketilwa pa bulambo bwakwa Yahweh Lesa wenu, elo mwebo mukalya umunofu. ²⁸Sungeni elo nokumfwa ku mashiwi yonse ayo Nebo nkomikonkomesha, ukuti cibe bwino kuli mwebo elo nakubana benu abakaba panuma yenu umuyayaya, uluntu mwebo mukacita icisuma elo icakulingama mu

menso yakwa Yahweh Lesa wenu.²⁹Uluntu Yahweh Lesa wenu aputulako inko ukufuma ku cinso cenu, uluntu mwebo mukaya mukupyanununa, elo mwebo mukabapyanununa, elo nokwikala mu calo cabo,³⁰Umfwikisheni mwebene ukuti mwebo tamuponene mukubakonka bena, panuma baonaulwaukufuma ku cinso cenu-tamuponene mukufwailikisha tu lesa twabo, mukwipusha, 'Bushe ishi nko shishinshimuna shani tu lesa twabo? Nebo nkacita cimo cine.'³¹Mwebo tamufwile ukushinshimuna Yahweh Lesa wenu muli ilya nshila, kuli fyonse ifyamuselu kuli Yahweh, ifintu ifyo ena apata-bena balikucitefi natu lesa twabo; kabili bena balikocela tu lesa twabo abana baume babo elo nabana banakashi babo mu mulilo.³²Conse ico Nebo nkamikonkomesha mwebo mukacisunge. Mwikabikapo palici nangu kufunyapo palici.

Chapter 13

¹Nga paima pali mwebo kasesema nangula kalota wafiloto, elo amipela icakubwenako nangula icipapusho, ²elo nga cakweba ati icakubwenako nangula icipapusho caisa kuba, ico alandile kuli mwebo ati, 'Natulekua kuli tulesa ntumbi tumbi, uto tamwaishibile, elo tulekutushinshimuna; ³tecakweshu ukule kumfwila uyo kasesema, nangula uyo kalota wafiloto; pantu Yaweh Lesa wenu alikumyesha ukwishiba nga cakwebati mwali muli mutemenwe Yaweh Lesa wenu ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse. ⁴Mukalekwenda na Yaweh Lesa wenu, ukulekumucindamika, ukusunga amafunde yakwe, elo noku bela ishiwi lyakwe, elo mukalekumushinshimuna elo no kulambatila kuli ye. ⁵Uyo kasesema nangula uyo kalota wafiloto akepaiwe, pantu alilandile ifya ku paondokela Yaweh Lesa wenu, uwamifumishe mu calo ca Egypto, elo uwamifumishe mu ng'anda yaku kakwa. Uyo kasesema alikukufwaya ukumifumyamo mu nshila umo Yaweh Lesa wenu akonkomeshe mwebo ukulekwendamo. Kanshi fumyeni ububi mwebo mukati kenu mwebene. ⁶Ngaca kwebati wenu umwaume, umwana mwaume wakwa noko, nangula umwana obe umwaume, nangula umwana obe umwanakashi, nangula umukashi uyo watemwisha, nangula umunobe uwakuba kuli weba kubati mweo obe, akutunka mubunfinsolo elo alanda ati, 'Natulekuya elo tule kushinshimuna tulesa tumbi uto mushaishibile, mwebo nangula ifikolwe fyenu-- ⁷ka lesa akali konse aka bantu bamishingulukile abapaleme kuli mwebo, nangula abali apatali na mwebo ukutula pa lutwe lwa calo ukuya kufika palutwe lwa calo. ⁸Tamufwile ukunakila nangula ukumfwa kuli ye, elo taufwile wasuminisha ilinso lyobe ukumfwila ubulanda, elo taufwile ukumupanya nangula ukumucingilila. ⁹Kabili, ne cabushe uka mwipaye; ukuboko kobe ku kataampilapo ukumwipaya, elo paka konke na maboko ya bantu bonse. ¹⁰Kabili ukamupolele imfwila ku mabwe, pantu alikufwaya ukuku talusha kuli Yaweh Lesa obe, uwakufumishe mu Egypto, mu ng'anda yaku kakwa. ¹¹Bonse abena Israeli bakomfwa elo ba katina, elo tabakakonkanyepo ukulekucita icamusango uyu muli mwebo. ¹²Nga cakwebati mwaumfwa uuli onse akolanda pali ino pamisumba yenu, iyo Yaweh Lesa wenu amipele ukulekwikalamo: ¹³Imbifi shimo shilifumine muli mwebo kunse elo shilipitile na bekalamo mu mishi shabo elo no kulanda ati, 'Natulekuya elo no kushinshimuna tu lesa tumbi uto mutaishibile.' ¹⁴Eluntu mukakapime icishinka, mukafwailishe, elo mukepushishe monse. Uluntu mukasanga ati ne cabushe elo ukweba ati ico ica bunani cali citikile muli mwebo, eluntu mukacitpo cimo. ¹⁵Ne cabushefye mukabasanse abekala muli ulya musumba kumilomo yalu panga, mukaonaule umupwilapo elo na bantu bonse abekalamo, kumo kwine nefitekwa, ku milomo yaku lupanga. ¹⁶Mukalonganike ifyakonaika ifikafumamo mu kati ka musebo elo mukoce umusumba, pamo pene ne fya konaika fya uko-kuli Yaweh Lesa wenu. umusumba ukuba uwa kutulikwa umuyayaya; taufwile ukulwa na kabili. ¹⁷Tapali nangu cimo pa fintu fika bikilwa ukonaulwa icifwile ukusangwa mu minw yenu. Cifwile ukuba emulandu wine, pakweba ati Yahweh akafumyepo icipyu cakukalipa kwakwe, ukumibeleda uluse, ukumikwatila inkumbu, elo no ku mifusha mu mpendwa, ngefyo alapile kuli bashinwe. ¹⁸Akacita ifi pantu mukoumfwila kwishiwi lyakwe Yaweh Lesa wenu, ukulekusunga yonse amafunde yakwe ayo nkomikonkomesha lelo, ukulekucita icabune mu menso yakwa Yahweh Lesa wenu.

Chapter 14

¹Mwebo muli bantu bakwa Yahweh Lesa wenu. Mwilekuiputula mwebene, nangu ukubeya paciputulwa icili conse pacinso cenu pabafwa. ²Pantu mwebo muli nko isapatulwa kuli Yaweh Lesa wenu, elo Yahweh alimisalile mwebo ukuba abantu ababa pamulu wa calo. ³Tamufwile ukulya conse icamuselu. ⁴Ishi enama isho mufwile ukulya: Ing'ombe, impanga, elo ne mbushi, ⁵insebula, ne mpombo, na sele, ne mbush ya mumpanga, elo ne mpembelembe, ne mpaanga ya mumapanga, elo ne cibushi mabwe. ⁶Mwebo mulekulya inama shons ishapanduka amabondo, isho, ishakwata amabondo ayaputukamo pabili, elo ne shibukula insaku. ⁷Nangu cibe ifyo, mwebo tamufwile ukulya inam shimo ishibukula nelyo isho ishakwata amabondo ayaputukamo pabili: Ingamila, kalulu elo na pati; pantu shena shilabukula insaku lelo tashapatulwa amabondo, fyena fyakukowela kuli mwebo. ⁸Inkumba yakukowela nayo kuli mwebo pantu yena yalipatulwa amabondo lelo taibukula insaku; yakukowela kuli mwebo. Mwilakulya munani wankumba elo mwilakwikata kufitumbi yafiko. ⁹Pafintu ifyo ifyaba mu menshi mwebo mulekulya: Fyonse ifyakwata utulebelebe elo na mamba. ¹⁰Lelo fyonse ifishakwata utulebelebe elo na mamba mwebo tamufwile ukufilya; fyena fyakukowela kuli mwebo. ¹¹Fyonse ifyuni ifyaanguluka mwebo mulekulya. ¹²Lelo ifi efyo tamufwile ukulya: Kapumpe, ne chikoshi icilya isabi, ne kubi, ¹³pungwa wakukashika na pungwa wakufita, ne misango yonse iyaku bapungwa. ¹⁴Tamufwile ukulya umusango onse uwaba mwakole, ¹⁵elo ne mbuni, elo ne cimbasa, isela, elo ne misango yonse iyekoshi, ¹⁶akapululu kanono, icipululu, swelele, ¹⁷intiti mushi, ikubi, ne nondo. ¹⁸Tamufwile ukulya icipasankola, umusango onse iya nkola, pupute, elo nakasusu. ¹⁹Fyonse ifishishi, ifipupuka fyonse fyakukowela kuli mwebo; fyena tafifwile ukulikwa. ²⁰Mwebo kuti mwalya fyonse ifyasanguluka ifintu ifipupua. ²¹Tamufwile ukulya fyonse ifya kuifwila; mulekufipela kubena fyalo abali mukati ka misumba yenu, ukuti bena bengalekufilya; nangu mulekufishitisha ku mwina fyalo. Pantu muli luko ulo Yahweh Lesa wenu aipatwilako. Tamufwile ukwipika akana kampushi mwishiba lyakwa nyina. ²²Mufwile mucishinka ukupela icekumi muflimwa fyenu fyonse, ifyo ififuma mu mabala yenu cila mwaka. ²³Mufwile ukulya ku cinso cakwa Yaweh Lesa wenu, mucifulo umo ena akesa kusala ica mushilo, icapekumi ca ngáno shenu, ica mwangashi wenu uupya, elo neca mafuta yenu, elo namabeli ya ngómbe shenu elo naya fitekwa fyenu; ukuti mulekucindika Yahweh Lesa wenu. ²⁴Nga cakuti ulwendo lulilepeshe kuli mwebo pakweba ati mulifililwe ukucisenda, pantu incende iyo Yaweh Lesa wenu akosala nge ya mushilo ililepeshe kuli mwebo, eluntu, uluntu Yahweh Lesa akesa kumipala, ²⁵mwebo mukesa kucinja icabupe mu ndalama, mukafumbate indalama mu minwe yenu, elo nokuya ku cifulo uko Yahweh Lesa wenu akesa kumisalila. ²⁶Kulya mwebo mukalekubomfya indalama kuli fyonse mukalekufwaya: Ing'ombe, impanga, umwangashi nangula ifyakunwa ifikali, nangula fyonse ifyo mukafwaya. Eluntu mwebo mukesa kulya ku cinso cakwa Yahweh Lesa wenu elo nokusangalala, mwebo elo na bekashi ba ng'anda yenu. ²⁷Umwina Levi uuli mukati kamyenshi--mwikamulekelesha ena, pantu ena takwete icakaniko nang ubupyani na mwebo. ²⁸Pakupwa kwa myaka itatu mwebo mukalekuleta fyonse ifyekumi fyakusombola fyenu mu mwaka umo wine, elo mukalekufisungila mu myenshi yenu; elo no mwina Levi, pantu ena takwete icakaniko nelyo ubupyani pamo na mwebo, elo na bena fyalo, ²⁹elo no mwana wanshiwa, naba mukamfwilwa, abali mu myenshi yenu, bakesa nokulya elo bakekuta. Mulekucita ici pakuti Yaweh Lesa wenu akesa kumipala mwebo mu milimo yonse iya kuminwe yenu iyo mwebo mucita.

Chapter 15

¹Pampela ya myaka cine lubali, mufwile ukufuta imisha. ²Uyu emusango wa kulekelwamo: Uuli onse uukongweshwa akafute shonse isho akongweshwa ku mwina mupalamano; takese kufwaya ukufuma ku mwinamupalamano nangu munyina wakwe pamulandu wakwebati Yahweh alifutile shonse imisha shilipwile. ³Ukufuma ku mwina fyalo ena kuti wamupinda; lelo icili conse icobe icili na munyina obe ukuboko kobe kufwile kwa lubuka. ⁴Lelo tapafwile ukuba umupina pakati kenu (pantu Yahweh icishinka akesa kumipala mwebo mu calo cilya amipela mwebo nga icakupyana kukucikwata), ⁵nga cakwebati mwebo mwabela no kumfwila kwi shiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu, kukusunga fyonse ifi ifipope ifyo nebo nkomikonkomesha mwebo lelo. ⁶Pantu Yahweh Lesa wenu akea ku mipala mwebo, nga fintu amilaile, lelo tamwakakongole; mukateka panko ishing, lelo tabakateke pali mwebo. ⁷Nga pali umuntu umupina pakati kenu, umo pali ba munyina benu, muminshi ili yonse mu calo ico Yahweh Lesa wenu akomipela, tamufwile kukosha imitima yenu nangu ukufumbata ukuboko ukufuma kuli mu nyina wenu umupina; ⁸lelo mwebo mufwile icishinka ukwishiba amaboko yenu kuli ye elo icishinka mwashimeniko ifilingile ukukabila kwakwe. ⁹Mube abakucenjela pakukana kwata itontonkanyo ilya bubi mu mitima yenu, nokulanda ati, 'Umwaka wakulenga cine lubali, umwakwa wakulubuka, uli pali nebo,' pakwebati mwebo tamulangile umutima wa bipa kuli munyina wenu umupina elo no kukana mupela ifili fyonse; ena kuti aisa kulila kuli Yahweh pali mwebo, elo kuti caisa kuba ulubembukuli mwebo. ¹⁰Mufwile icishinka ukumupela ena, elo umutima obe tamufwile kulomba ubwelelo uluntu mwebo mwapela kuli ye, pamulandu wakwebati icibweshwa pali ifi Yahweh Lesa obe akesa kupela mumilimo yobe yonse elo muli fyonse ubikapo ukuboko kobe. ¹¹Pantu umupina takashale ukubamo mu calo; eico nebo nkokukonkomesha weba elo nokulanda ati, 'Mufwile mwebo ukwisula ukuboko kwenu kuli munyina wenu, kufyakukabila fyenu, elo nakubapina mu calo cenu.' ¹²Nga cakwebati munyina wenu, umuntu umu Hebele, nangu umwanakashi umu Hebele, alishitiwile kuli mwebo elo nokubombela mwebo pa myaka mutanda, eluntu mu mwaka wakulenga cine lubali mufwile mwamusuminisha ukuya uwakaele ukufuma kuli mwebo. ¹³Uluntu mwebo mwamuleka ukuya uwakele ukufuma kuli mwebo, tamufwile ku muleka alekuya iminwe nkutwa. ¹⁴Mufwile mwamupela ifyabupe ukwabula ukusalulula ukufuma mufitekwa fyenu, ukufuma mu ng'ano shenu, elo ukufuma mu myangashi yenu. Nga ifyo Yahweh Lesa wenu alimipalile mweb, mufwile ukupala kuli ena. ¹⁵Mufwile ukwibukisha ukweba ati mwebo mwali abasha mu calo ca Egypto, elo ukwebati Yahweh Lesa wenu alimifumishe mwebo; eico nkomikonkomesha mwebo lelo ukucita ifi. ¹⁶Cikesa kucitika pakweba ati nga alanda kuli mwebo, 'Ntakaye uufuma kuli mwebo,' pamulandu wakwebati alimitemwa mwebo na mayanda yenu, elo pamulandu wakweba tai ali bwino na mwebo, ¹⁷eluntu mufwile ukupiita akakutulilako amatwi elo ukamutule mukutwi ku mwinshi, elo akesa kuba umubomfi wenu umuyayaya. Mufwile mwacita cimo cine naku musha wenu umwanakashi. ¹⁸Tacifwile ukuboneka icakukosa kuli mwebo kukumuleka ukuya uwakaele ukufuma kuli mwebo, pamulandu wakwebati alimibombe mwebo pa myaka mutanda elo nokumipela imiku ibili ubukumu bwa muntu mwa ashime. Yahweh Lesa wenu akesa kumipala mwebo muli fyonse ifyo mukocita. ¹⁹Yonse amabeli ayaume aya ng'ombe shenu umukuni wenu mufwile ukupatwilako kuli Yahweh Lesa wenu. Tamwakesekubomba na mabeli ya ng'ombe shenu, nangu ukubeya amabeli ya mikuni yenu. ²⁰Mufwile ukulya amabeli pacinso cakwa Yaweh Lesa wenu umwaka nomwaka mu ncende ilya Yaweh akamialila, mwebo elo naba mung;anda yenu. ²¹Nga cakwebati ilikwete akalema-icilangililo, nga yakulemana nangu ya kupofula, nangu ilikwete akalema akali konse mumusango uuli onse-tamufwile kupela kuli Yahweh Lesa wenu. ²²Mukesa kuilya mukati ka minshi yenu; abasanguluka elo na bantu abashasanguluka bonse kuti balyako, nga ifyo mwingalyako impombo nangu insebula. ²³Ico mwebo tamufwilefyey ukulya mulopa wafiko; mwebo mufwile ukwitila umulopa waciko panshi kwati menshi.

Chapter 16

¹Mukalekubaka umwnshi wa Abibu, no kusanga icakucilila kuli Yahweh Lesa wenu, pantu ni mu mwenshi wa Abibu Yahweh Lesa wenu amifumishe mu Egypto ubushiku. ²Mukalakupela icakucilila kuli Yahweh Lesa wenu pamo ne fitekwa elo ne ng'ombe mu ncende umo Yahweh akasala ngo mwashila mwakwe. ³Tamwakalekulya umukate umwaba icitutumushi pamo ne fyena; inshiku cine lubalimukalekulya umukate umutaba icitutumushi, umukate wakupakaswa; pantu mwafumine mu calo ca Egypto mulubilo. Mukalakucita ifi inshiku shonse isha myeo yenu pa kweba ati mukalekwita musunga ubushiku mwafumine mu calo ca Egypto. ⁴Takuli intutumushi iifwile ukuboneka uli mwebo mukati ka mipaka yenu muli ishi inshiku cine lubali; nangu ni nama isho mwapela ilambo ubushiku shifike mu lucelo. ⁵Tamufwile ukupela ica kucilila mukati ka myenshi ya misumba yenu iyo Yahweh Lesa wenu alekumipela. ⁶Lelo, peleni pa ncende intu Yahweh Lesa wenu akalekusala nge ya shila. Uko eko mukalekucita ifyelambo fya kucilila mu cungulo mukuwa kwa kasuba, Panshita yamu mwaka iyo mwafunepo mu Egypto. ⁷Mufwile mwaikanga no kuilila pa ncende iyo Yahweh Lesa wenu akasala; mu lucelo mukalepinduluka no kuya kuma tenti yenu. ⁸Pa nshiku mutanda mukalekuya umukate wabula icitutumushi; pabushiku bwakulenga cine lubali ku kaleba ukukumana kwa kulapa kuli Yahweh Lesa wenu; pabushiku bulya tamwakalekubomba incito. ⁹Mukalekuipendala imilungu cine lubali iyenu; ukufumafye ilyo mwatampa ukusombola ing'ano mu fwile mwatampa ukupenda imilunu cine lubali. ¹⁰Mukalekusunga ukusefya kwa nshiku sha milungu kuli Yahweh Lesa wenu mukusangwila kwa mitulo yakuitemenwa ukufuma ku maboko yenu ifyo mukapela, ukulinga nefyofye Yahweh amipala. ¹¹Ukalekusangalala ku ntanshi yakwa Yahweh Lesa obe-- webo, umwana mwaume obe, umwana mwanakashi obe, umubomfi mwaume obe, umubomfi mwanakashi obe, umwana Levi onse mukati ka myenshi sha musumba obe, elo no mwina fyalo, uwakubula wishi, elo na mukamfwilwa muli mwebo, pa ncende epo Yahweh Lesa obe akasala iya fyashila yakwe. ¹²Mukalekwita kukwibukisha ati mwebo mwali abasha mu Egypto; mufwile ukubaka no kucita ifi fyabo. ¹³Mukalekusunga ukusefya kwa nsakwe pa nshiku cine lubali pa numa mwakolonganya ubusomboshi ukufuma ku ng'ano shenu naku fitwalo fya myanganshi. ¹⁴Ukalekusunga mu nshita shakusefya shobe-- webo, umwana mwaume obe, umwana mwanakashi obe, umubomfi mwaume obe, umubomfi mwanakashi obe, umwana Levi, elo no mwina fyalo, elo no wakubula wishi elo na bamukamfwilwa abali mukati ka myenshi sha musumba wenu. ¹⁵Pa nshiku cine lubali mufwile ukusunga ukusefya kwakwa Yahweh Lesa wenu pa ncende apo Yahweh akasala, pantu Yahweh Lesa wenu akamipala mu busomboshi bonse elo na mumulilo onse uwaku maboko yenu, elo mufwile muletemwa ukufikapo. ¹⁶Imiku itatu mu mwaka abaume benu bonse bafwile ukulabonekela kuli Yahweh pa ncende apo akasala: Pakusefya kwa mukate uwabula icitutumushi, pa kusefya kwa milungu, elo napakusefya kwa nsakwe. Takwakalekuba nangu umo uukalebonekela kuli Yahweh iminwe nkutwa; ¹⁷lelo. onse umwaume akalekupela ifyo alingile, pakuti mwingeshiba amapalo yantu Yahweh Lesa wenu apela kuli mwebo. ¹⁸Mufwile mwapanga bakapingula elo na bacilolo mukati ka myenshi ya misumba yenu intu Yahweh Lesa wenu alekumipela mwebo; Bakalekusalwa ukufuma muli cila mukowa wenu, elo bafwile bakalekupingula abantu no bupingushi bwa cishinka. ¹⁹Tamufwile mwafumyapo umulinganya ku maka; tamufwile mukalekusalulula no kupoka amafisakanwa, pantu amafisakanwa yalapofwisha amenso elo no kupondamika amashwi yawa lungama. ²⁰Mwebo mukalekukonka umulinganya, kukonkafye umulinganya capwa, pakuti mwebo mukekale no kupyana icalo ico Yahweh Lesa wenu akomipela. ²¹Tamwakalekuibikila ci Asherah, nangu icili conse icaimikwa, lubali lwa bulambo bwakwa Yahweh Lesa wenu ubo mukaipangila mwebene. ²²Lelo nangu kuimikila mwebene icilibwe icakupepa, ico Yahweh Lesa apata.

Chapter 17

¹Mwebo tamufwile ukupela amalambo kuli Yahweh Lesa wenu ing'ombe ilume nangu impanga umo umuli ubulema ubuli bonse nangula conse icakubipa kuli Yahweh Lesa wenu.²Nga cakuti yasangwwa muli mwebo, mukati kaminshi ya misumba yenu iili yonse iyo Yahweh Lesa wenu akomipela, onse umwaume nangula umwanakashi uwacita ifya kubipa ku cinso cakwa Yahweh Lesa wenu elo nokonaula ifipangano fyonse,³onse uwaya mukupepa tulesa tumbi elo nokukontama kuli twena, nelyo akasuba, umwenshi, nangula fyonse ifya mumulu-- ifyo nebo ntakonkomeshe--⁴elo nga mwebo mwa ebwa pali ifi, nangula mwebo muyumfwile pali ifi, eluntu mufwile ukufwailisha bwino. Nga cakuti cishinka elo cacine icakuti icakubipa cilicitikile mu israeli, ifi efyo mwebo mulekucita.⁵Mwebo mufwile ukuleta umwaume nangula umwanakashi, uucitile ifi ifyakubipa, kuminshi ya misumba yenu, uyo umwaume nangula umwanakashi, elo mwebo mukamulasaule amabwe mpaka akafwe.⁶Pakanwa kabakambone babili, nangula bakambone batatu, ukuti uyo uulingile ukufwa engapaiwa; kabili pakanwa kakwa kambone umo ena talingile ukufwa.⁷Iminwe sha bakambone bafwile ebatampilapo ukumwipaya, elo panuma maboko ya bantu bonse; elo mwebo mukese kufumya ababifi ukufuma pali mwebo.⁸Ngo mulandu waisa kwima uyo uwakukosa uwakuti mwebo tekuti mupingule- ngo mulandu waima uwakusumya umulopa nangula imfwa ya busanso, pa nsambu ya muntu umo elo napa nsambu sha muntu uuli onse, nangula umulandu uuli onse uwakucena wacitika, nangula umulandu umbi, umulandu wakukansana mukati ka minshi ya misumba yenu-- eluntu mwebo mufwile ukuya ku ncende Yahweh Lesa wenu akesa kusala iya mushilo.⁹Mwebo mufwile ukuya kuli bashima pepo, abana bakwa Levi, elo nakuli kapingula uyo uukesa kubapo pali ilya nshita; mwebo mukafwaye ukupandwa amano, elo bena bakesa kumipela ifya bupingushi.¹⁰Eluntu mwebo mufwile ukucita ukulingana nefyo ba mwebele ukucita, pa ncende iyo Yahweh akesa kusala. Mube abakucenjela pakucita fyonse ifyo bamisambilisha.¹¹Konkeni amafunde bamisambilisha, nokucita ukulingana kubupingushi bakamipa. Mwikesha ukupilibukila kufyo bakomyeba, kukuboko kwa kukulyo nangula kukuboko kwa kukuso.¹²Uuli onse uwacita imiya, mukukana umfwa kuli shima pepo uwiminine mukubombela ku ntanshi yakwa Yahweh Lesa wenu, nangula ukukana umfwila kapingula-- uyo umaume akesa kufwa; mwebo mukesa kufumya ububifi pa bena Israeli.¹³Bonse abantu bafwile ukumfwa no kutina, elo no kukana cita imiya.¹⁴Eluntu mwebo mukesa kwisa ku calo ico Yahweh Lesa wenu amipela, uluntu mukesa kupiita cena elo nokutampa ukwikalamo, elo uluntu ukesa kulanda webo, nebo nkosontela imfumu pali ne mwine, ngefyo inko shonse ishanshinguluka nebo; ¹⁵eluntu webo ufwile icishinka ukuisontela imfumu yobe we mwine umo uyo Yahweh Lesa obe akesa kusala. Ufwile ukusonta nge mfumu we mwine umo ubufumu muli ba munyina bobbe. Webo tafwile ukubikapo umwina fyalo, uyo uutali munyina obe, pali we mwine.¹⁶Lelo ena tafwile ukuifushisha umwine baka balwe, nangula ukuleka abantu ukubwelela ku Egypto pakutla ati ena afushe baka balwe, pantu Yahweh alilandile kuli mwebo, mwebo tamwakatale ku bwelelamo ku nshila ilya nakabili.¹⁷Ena tafwile kuibulila bakashi abengi umwine, pakwebati umutima wakwe taupilibukile. Ena tafwile kukwata icipendo icikulu ica silfere na golide.¹⁸Uluntu akesa kwikala pa cipuna ca bufumu caiko, yena ifwile ukuilembela ikakopolwele mwi buku lya mafunde yaiko, ukufuma pa mafunde ayali pa ntanshi ya bashima pepo, abali abena Levi.¹⁹Ibuku lifwile ukuba naye, elo yena ifwile ukulakubelengamo inshiku shonse isha mweo waiko, pakwebati yena ilekusambilila ukucindika Yahweh Lesa waiko, pakwebati ilekusunga amashiwi ya aya ilifunde elo nefipope, kuku fikonka fyena.²⁰Yena ifwile ukucita ifi pakwebati umutima waiko tausansabalikilwe pali ba munyina waiko, elo pa kwebati yena taifumine ku fipope, kukuboko kwa kukulyo nangula kukuboko kwa kukuso, pakuti yena ikale inshiku ishing pa bufumu, yena ba bana baiko mukati ka Israeli.

Chapter 18

¹Ba shima pepo, abo abena Lebi, no mutundu onse uwakwa Lebi, tabali nakukwata iciputulwa nangu icakupyaninina mu Israeli; bena bali kulyafye imitulo yakwa Yahweh iyakucitwa ku mulilo nge ca kupyaninina cabo. ²Bena tabafwile ku kwata icakupyaninina mukati kaba wabo; Yahweh ecikwatwa cabo, ngefyo ena alandle kuli bo. ³Ici ecaniko icapelwa kuli ba shima pepo, icapelwa kuli bena ukufuma ku bantu abo aba tula ilambo, kuti yaba ni ng'ombe iilume nangu impaanga: ica kuboko, amasaya ya bili, ne fya munda. ⁴Ifisabo fya ntanshi ifyang'ano shenu, ifya myangashi yenu iipya, ne fya mafuta yenu, na masako ya mpaanga shenu isha kubalilapo, mwebo mufwile ukubapela. ⁵Pantu Yahweh Lesa wenu aalibasala ukufuma mu mitundu yenu yonse ku kutalama ukubomba mwishilya lyaka Yahweh, ena na bana bakwe abaume umuyayaya. ⁶Nga cakuti umwina Lebi aisha ukufuma mu misumba yenu iya muli Israeli yonse ukufuma uko ena ekala, no kukabila, no mutima wakwe umwine ukwisa ku ncende Yahweh akasala, ⁷eluntu ena afwile ukubomba mwi shina lya kwa Yahweh Lesa wakwe ngefyo ba wabo bonse abena Lebi ba bomba, abo abatalama kulya pa cinso cakwa Yahweh. ⁸Bena bafwile ukukwata icakaniko cimo cine ku kulya, ukulingana nefyo ulupwa lwakwe lwashitisha icakupyana. ⁹Uluntu mwebo mukafika mu calo ico Yahweh Lesa wenu akomipeela, tamufwile kusambilila ukucita ifya muselu ifya mishobo iyo. ¹⁰Tamufwile kusangwa mukati kenu uyo onse uwakupela umwana wakwe umwaume nangu umwana wakwe umwanakashi, ilambo mu mulilo, uyo onse uubomya ulubuko nangu uukuta imipashi, nangu uupendula, nangu uucita ubuloshi, ¹¹uupanda imiti, uyo onse uwipusha imipashi nangu uyo uulanda ifilai, nangu uulanda ne mipashi ya bafwa. ¹²Pantu uyo onse uucita ifi fintu alipatwa kuli Yahweh nipa mulandu wa bubi ubu Yahweh Lesa obe akabafulumwina ena ukufuma pa cinso cobe, ¹³webo ufwile ukuba uwakupwililika a cinso cakwa Yahweh Lesa obe. ¹⁴Pantu iyi mishobo iyo mwebo mukapokolola icalo ilomfwa kuli abo abakuta imipashi na bakabuka ba mbuko; nomba mwebo, Yahweh Lesa wenu tamisumunisha ukucita ifi. ¹⁵Yahweh Lesa wenu akamwimisha mwebo kasesema ukufuma mukati kenu, umo uwali muli ba wenu, nga nebo. Mwebo mufwile ukumfwa kuli ye. ¹⁶Ici eco mwebo mwaipwishe ukufuma kuli Yahweh Lesa wenu pa Holebu pa bushiku bwa kulongana, ukwebati, 'Twiumfwa fwebo nakabili ishiwi lya kwa Yahweh Lesa wesu, nanguukubona uyu mulilo uukulunakabili nga teifyo fwebo tukafwa.' ¹⁷Yahweh aishile kulanda kuli nevo ati, 'Ifyo bena balanda fili fye bwino. ¹⁸Nebo nkabemisha kasesema ukufuma mukati ka ba wabo, nga nevo fye. Nkabika ifyebo fyandi mukanwa kakwe, elo ena akalanda kuli bena fyonse ifyo nevo namukonkomesha. ¹⁹Cena cikacitika icakuti umo nga akana ukumfa ku mashiwi yandi ayo ena alelanda mwishina lyandi, nevo nkacimfya pali ena. ²⁰Nomba kasesema uwalanda ishiwi kupama kupama mwishina lyandi, ishiwi ilyo nevo ntamwebele ena ukulanda, nangu uwalandila mwishina lya tumilungu tumbi, uyo kasesema afwile ukufwa.' ²¹Ici eco webo ufwile ukulanda mu mutima obe: Tukeshiba shani amashiwi ayo Yahweh talandile?' ²²Mwebo mukeshiba amashiwi ayo Yahweh talandile uluntu kasesema alanda mwi shina lyakwa Yahweh. Nga cakuti ico cintu tacicitikile nangu tacifikilishe, ico ecintu ico Yahweh talandile elo kasesema acilanda kupama kupama, elo mwebo tamufwile kumutina.

Chapter 19

¹Uluntu Yahweh Lesa wenu aputulako inko, isho ishine sha fyalo Yahweh Lesa akomipela, elo uluntu mwaisa panumm yabo elo no kwikala mu misumba shabo elo na mu mayanda, ²mufwile mwasala imisumba shitatu mwebene pakati ka calo ico Yahweh Lesa wenu akomipela ukupyana. ³Mufwile mwakula umusebo elo nokulekanya imipaka sha calo cenu mufiputulwa fitatu, icalo ico Yahweh Lesa wenu akomilenga ukupyana, pakweba ati onse uwaipaya umuntu umbi ebatukila kulya. ⁴Ifi efya kukonka pali uyo uwaipaya umbi elo nokubutukila ukufuma kulya pakupususha umweo wakwe-uyo uwaipaya umwina mupalamano wakwe mukukana ishiba ukwabula ukumupata panshita ici cacitikilamo. ⁵Kucakubwenako, nga umuntu aya mu mushitu no mwinapulamano wakwe mukuteba inkuni, elo atema ne sembe kukuputula icimuti, elo no mutwe we sembe wapusumuka mu mupini elo no kutema umwina mupalamano wakwe elo no kumwipaya-eluntu uyo muntu afwile abutukila kumo ku misumba iyi elo no kupususha umweo wakwe. ⁶Ngateifyo kalambula wa mulopa kuti apepeka uyo uwiipeye umweo, elo na mubukali bwa mutima amupinikila, nga cakuti intamfu ikalamba, amukupula elo no kumwipay, nangula ulya muntu tacilinga ukufwa, pantu tapatile umwinamupalamano wakwe ku numa. ⁷Eico na mikonkomesha ukuisalila imisumba shitatu mwebene. ⁸Nga cakuti Yahweh Lesa wenu akusha imipaka yenu, ngefyo fye alaile ku fikolwe fyenu ukucita, elo no kumipela icalo ico alaile ukupela ku fikolwe fyenu; ⁹nga cakuti mwasunga aya amafunde ku kuyacita, ayo nkomikonkomesha lelo-amafunde ya kutemwa Yahweh Lesa wenu elo no kulekwenda munshila shakwe lyonse, eluntu mufwile ukuilundilako mwebene imisumba shitatu, lubali lwa ishi misumba shitatu. ¹⁰Citeni ici pakweba ati umulopa akele tausumine pakati ka calo ico Yahweh Lesa akomipela nge cikwatwa, pakweba ati takuli umulopa wamulandu uwingaba pali mwebo. ¹¹Lelo nga umo apata umwinamupalamano wakwe, abelama ku kumulolela, no kumutolokela, elo no kumucenaula pakweba ati afwe, elo nga cakwebati eluntu afulumukila muli umo muli ishi misumba- ¹²eluntu abakalamba ba mu musumba wakwe bafwile ukutuma elo nokumubwekeshamo ukufuma kulya, elo no kumubweshwa ku kuboko kwabalupwa, pakwebati engafwa. ¹³Ilonso lyenu talifwile ukumumfwila uluse; lelo, mufwile ukufumya umulopa wa mulandu mu Israeli, pakweba ati cinga bino pali mwebo. ¹⁴Tamufwile ukufumya umupaka wa calo uyo uo babikile akale sana, mu cikwatwa cenu ico muli no kupyana, mu calo ico Yahweh Lesa wenu ico akomipela ukupyana. ¹⁵Kambone umo tafwile ukwimina umuntu pa mampulu ayali yonse, nangu ulubembu uli lonse, mu mulandu onse uo abembukilamo; patunwa twabakambone babili, nangu patunwa tutatu utwabakambone, umulandu onse ufwile waishibikwa. ¹⁶Limbi umubembu aimina umuntu ku kupela ubunte pali ye pafilubo. ¹⁷Eluntu bonse babili abaume, abo ukukansana kwabonekela, bafwile ukutalama ku cinso cakwa Yahweh, ku cinso caku bashimapepo elo na bakapingula abalekubomba muli shilya nshiku. ¹⁸Bakapingula bafwile bapanga ukwipusha ukwafikapo; boneni, nga cakweba ati kambone ni kambone wa bufi elo alipele ubunte bwa bufi pali mu nyina wakwe, ¹⁹eluntu mufwile ukucita kuli ye, ngefyo fye acilakbila ukucitila mu nyina wakwe; elo mukesa kufumya ububi mukati kenu. ²⁰Eluntu abo abashala bakomfwa elo nokutina, elo ukufuma apopene tabakacitepo ubo ububi nakabili muli mwebo. ²¹Amenso yenu tayafwile ukumfwa uluse; umweo ukalipila pa mweo, ilonso pe linso, ilino pe lino, ukuboko pa kuboko, ulukasa pa lukasa.

Chapter 20

¹Uluntu mwebo mwalikufuma ku kulwa nabalwani benu, elo bona bakabalwe, amaceleta, elo na bantu balitulishe ukucila mwebo, mwebo tamufwile ukulekubatina; pantu Yahweh Lesa wenu ali na mwebo. uwamifumishe mu calo ca Egypto.²Uluntu mwebo mukengila mu bulwi, shima pepo afwile ukubapalamina elo no kulanda ku bantu.³Afwile alanda kuli bo ati, 'Umfweni. Israeli, mwebo mukoya mukulwa na balwani benu. Mwileka imitima yenu itunte. Takuli kutina nangu ukututuma. Takuli kubabela umwenso.⁴Pantu Yahweh Lesa wenu eo mukoya nankwe ku kumilwila ku balwani benu elo ku kumipususha.⁵Ba cilolo bafwile ukulanda ku bantu elo no kulanda ati, 'Bushe kuliko umwaume uwakula ing'anda iipya elo talapalwa? Leken ena aye elo abwelel ku ng'anda yakwe, pakwebati tafwilile mu bulwi elo no mwaume umbi ewaisa kuipala.⁶Bushe kulipo umo uwabyele ibla ilya myangashi elo tasansamukile mu cisabo? mulekeni ena aye ku ng'anda, eico ena takafwe mu nkondo elo no mwaume umbi asansamukila mu cisabo cakwe.⁷Bushe kuliko umwaume uyo uwakobekela ukupa umwanakshi nomba talamupa? Mulekeni abwelele ku mwankwe pa kuti ekaya kufwa mu nkondo elo umbi umwaume akaye kumupa.⁸Bakakangalila nbafwile balanda ku bantu elo balanda ati, Bushe pali umwaume uuletina nangu ukututuma umutima? Leken abwelele ku ng'anda yakwe, eico umutima wakwa wabo tausungulika ngo mutima wakwe.⁹Uluntu bakangalila bakapwisha ukulanda ku bantu, bafwile ba sonta umukalamba wafita pali bo.¹⁰Uluntu mwebo mukoya ku kutasha umusumba, muleke abo bantu ica mutende.¹¹Nga cakuti basumina imitulo yenu elo baisula imponolo shabo kuli mwebo, bonse abantu abo mukoya ku sanga mufwile mwabapatikisha ukubomba umulimo mwebo elo bafwile ba mipyungila.¹²Nga taba bombele umulimo wa mutende kuli mwebo, nomba bapanga ubulwi na mwebo, eluntu mufwile ukushinguluka,¹³elo uluntu Yahweh Lesa wenu akomipela ukucimfya elo no kubatungulula, mwebo mufwile mwaipaya umwaume onse mu musumba.¹⁴Lelo abanakashi, abaice, ifitekwa elo na fimbi ifili mu musumba elo na fyonse ifyakutapa, mukasende icakutapwa mwebene, mukalekulya icakubalwani benu, ico Yaweh Lesa wenu apela kuli mwebo.¹⁵Mufwile ukucita muli iyi nshila ukulola ku musumba iyo ishili misumba ya mulishi mitundu iyi kakonkapo.¹⁶Mu misumba ya aba bantu abo Yahweh Lesa wenu akopela kuli mwebo nge cakupyana, tabafwile ukushamo nangu cimo icipema.¹⁷Lelo, mufwile ukonaula fyonse: Abena Hiti, elo na Amoli, Kenani, Peresi, Hifi, elo na Yebusi, Yahweh Lesa wenu amikonkomeshe.¹⁸Ukucita ici pakweba ati bena tabamisambilishe ukucita munshila shonse ishafyabunani fyabo, ngefyo bacita kuli tu lesa twabo. Nga cakuti mwacita, mukobembuka kuli Yahweh Lesa wenu.¹⁹Uluntu mukoshinguluka umusumba pa nshita iyi tali, mukalwa ubulwi pakuti muka oke ico, tamufwile ukonaula ifimuti mukafikomaule amasembe. Pantu kuti mwalyako, eico tamufwile ukufiputula panshi. Bushe uimuti ica mwibala lya mwaume uyo mwebo mufwile ukushinguluka?²⁰Kanofye ifi muti ifyo mwebo mwaishiba ati ifimuti tafitwala ifyakulya, mwebo mufwile mwafyonaula elo no kufitema panshi; mwebo mukakulepo icakushinguluka imilimo ya musumba uupanga ubulwi na mwebo, mpaka ciwe.

Chapter 21

¹Nga cakweba ati umuntu sanga naipaiwa mu calo ico Yahweh Lesa wenu akomipela mukapyana, alele mupanga, elo tacishibikwe umwipeye; ²eluntu abakulu benu elo nabakapingula wenu bali nokuya kunse, elo mafwile bapima kumisumba ishamishinguluka muntu uwipaiwe. ³Eluntu abakalamba ba mumusumba mupepi ne citumbi bafwile ukubula umwana wa ng'ombe mu mukuni, umwana wa ng'ombe uutabombapo, elo uutasendapo ikoli. ⁴Eluntu bafwile batungulula umwana wa ng'ombe nokuya kumutentemushisha ku mukonko uwaba na menshi ayakopita, umukonko batalimamo nangu ukubyalamo, elo mu mukonko mwine emo balinokuputula umutwe wa mwana wa ng'ombe. ⁵Bashimapepo, umutundu wakwa Lebi, bafwile bapalamina, pantu Yahweh Lesa wenu alibasala ukulamupyungila elo nokulapala mwi shina lyakwa Yahweh elo no kupingula umulandu onse uwafikansa elo no wampumo ku cebo cabo. ⁶Abakalamba bonse aba mu musumba abamupepi no muntu waipawa bakaye sambila amaboko yabo pa mwana wa ng'ombe uo umukoshi wakwe waputukile mu mupokapoka; ⁷elo bafwile baasuka umulandu no kulanda ati, 'Amaboko yesu tayasumishe umulopa, nangula amenso yesu ukucibona. ⁸Eleleni, Yahweh, Israeli abantu benu, abo mwalubwile, elo kabili mwibika umulandu pamulopa uusumine uwakaye pakati ka kwa Israeli abantu benu.' Eluntu umulopa wasumine ukabelela. ⁹Muli iyi nshila mukayakufumyapo umulopa wakaye mukati kenu, uluntu mwa cita icalungama mu menso yakwa Yahweh. ¹⁰Uluntu mwaya mukulwa naba lwani benu elo Yahweh Lesa wenu amipela ukucimfya, elo nokubabikamukuminakila, elo mwakwata amaka pali bo, elo mwabasenda nga abasha, ¹¹nga mwabona mu basha umwanakashi wa bune, elo wa mukumbwa no kukabila ukumusenda ukuba umukashi obe, ¹²eluntu wamuleta ku ng'anda yobe; akabeya imishishi yakwe elo nokuputula amaala yakwe. ¹³Eluntu akafuula ifyakufwala fyakwe ifyo afwele uluntu asendelwe muli bunkole elo akekala mu ng'anda elo nokulosha wishi elo na nyina umenshi umo uutuntulu. Panuma yaifyo kuti wasendama nankwe nokuba umulume wakwe, elo na ne kuti aba umukashi obe. ¹⁴Lelo nga cakweba ati tausansamukile muli ena, elo winga muleka ukuya uko akofwaya. Lelo taufwile ukumushitisha pandalama, elo taufwile kumicitanga umusha pantu wa musungafye bubi bubi. ¹⁵Nga cakweba ati umwame umo akwata abakashi babili elo umo alitemwikwa elo umbi alipatwa, elo bonse balimufyalila abana-bonse umukashi uwatemwikwa elo no mukashi uwapatwa-nga cakwebati umukashi uwapatwa ewafyala ibeli, ¹⁶eluntu pa bushiku umuntu akofwaya ukwakanya ifyuma ifyo akwata, talingile kupanga umwana mwaume uwamukashi wakwe uwatemwikwa ibeli pa cinso ca mwana mwaume uwamukashi uwapatwa, umwana mwaume uyo uwaba ibeli. ¹⁷Lelo, afwile abona ukuti ibeli lya cindikwa, umwana mwaume uwamukashi uwapatwa, pakumupela ifyuma imiku ibili pali conse ico aonaula; pantu uyo mwana mwaume ekutampa kwa maka yakwe; insambu sha bubeli shakwe. ¹⁸Nga cakweba ati umuntu umo alikwata umwana uwatalama elo cintomfwa uutomfwila ishiwi lyakwa wishi nangu ishiwi lyakwa nyina, elo uutaluluka, nangu bengamwalula, teti omfwe kuli bo; ¹⁹eluntu wishi elo na nyina bafwile ba mwikata elo bamutwala ku bakalamba ba mumusumba wakwe elo na kumpongolo ya musumba wakwe. ²⁰Balinokulanda ku bakalamba bamumusumba wakwe ati, "Uyu mwana wesu umwaume alitalama elo ni ncintomfwa; tekuti anakile ishiwi lyesu; ni katubi ni cakolwa." ²¹Eluntu abaume bonse aba mumusumba wakwe balinokulasa amabwe mpaka akafwe ku mabwe; elo muli nokufumya ububi pakati kenu. Israeli onse akomfwa ifi nokutina. ²²Nga cakweba ati umuntu na cita ulubembu ululingile ukufwa elo aipaiwa, elo mwaya kumulikila pa cimuti; ²³eluntu icitumbi cakwe tacili nakwikala pa cimuti ubushiku bonse. Lelo, mufwile ukucishika bumo bwine; pantu uyo onse uwakulikilwa ali uwatipwa na Lesa. Mulekunakila ili funde pakweba ati tamukoweseshe impanga intu Yahweh Lesa wenu akomipela nga icakupyana.

Chapter 22

¹Taufwile ukulolesha ing'ombe yakwa wenu umwina Israeli nangula impanga iikoya ililubile elo wafisama we mwine ukufuma kuli yena; webo ufwile icinefye ukushileta kuli ye. ²Nga wenu umwina Israeli tali mupepi kuli webo, nangula nga webo taumwishibile ena, eluntu ufwile ukuleta inama kobe ku ng;anda elo yena ifwile yaba yobe mpaka ena akese kuifwaya yena, elo uluntu ufwile ukuibwekesha yena kuli ye. ³Webo ufwile wa cita cimo cine ku mpunda wakwe; ufwile wa cita cimo cine ku cakufwala cakwe; ufwile wa cita cimo cine kuli conse icilubile icakwa wenu umwina Israeli, conse ena alufya elo webo wa cisanaga; taufwile ukufisama we mwine. ⁴Taufwile ukubona impunda yakwa wenu umwina Israeli nangula ing'ombe yawa panshi mu nshila elo wa fisama we mwine ukufuma kuli shena; ufwile icinefye wa mwafwa ena ku kwimya yena nakabili. ⁵Umwanakashi tafwile ukufwala icapangilwa ku mwaume, elo no mwaume tafwile ukufwala ifyakufwala fya banakashi; pantu onse uyo wa cita ifi fintu wa muselu kuli Yahweh Lesa wenu. ⁶Nga icinsa ca conu ca sangwa ku ntanshi yobe mu nshila, ku cimuti conse nangula panshi, umuli abana nangula amani muli cena, elo nyina alikele pa bana nangula pa manai, taufwile kupiita nyina na bana. ⁷Ufwile mucishinka ukaleke nyina akaye. Nomba abana kuti wapiita we mwine. Beela ukukonkomesha uku pakuti ku wame kuli webo, elo ukuti webo utantalishye inshiku shobe. ⁸Uluntu wakula ing'anda iipya, eluntu ufwile ukapange icakucingilila umutenge obe pakuti webo tauletele mulopa pa ng'anda yobe nga umo apona ukufuma alya. ⁹Taufwile kubayla imbuto sha misango ibili mwibala lya myangashi, pakuti ubusomboshi bonse tabupokelwe ku ncende ya mushilo, imbuto isho webo wa byele no busomboshi bwa myangashi. ¹⁰Taufwile ukulima ne ng'ombe elo ne mpunda pamo. ¹¹Taufwile ku fwala icakufwala ca pangwa na masako elo nakolokondwe pamo. ¹²Ufwile ukaipangile we mwine insenkebele mu matungi yane iya cakufwala ico webo ufwala we mwine. ¹³Ngo muntu abula umukashi, elo ena aingila kuli ena, ena eluntu amupata, ¹⁴elo eluntu amufyenga ena pa fintu ifibi no kubika ishina ilibi pali ena, nokulanda ati, 'Nebo nalibulile uyu mwanakashi, nomba uluntu nebo naishile kupalamina kuli ye, nebo ntasangile icishininkisho cakuti ni nasisungu. ¹⁵Eluntu ba wishi na banyina ba mukashana bafwile batwale icishininkisho cabu nasisungu bwakwe kuba kubakulu pa mpongolo ya musumba. ¹⁶Ba wishi wa mukashana bafwile ukulanda kuba kulu ati, 'Nebo naishile kupela umwana wandi umukashana kuli uyu muntu ukuba umukashi wakwe, elo ena alimupatile. ¹⁷Boneni, ena alipele ena imilandu ya fintu ifibi no kulanda ati, "Nebo ntasangile mu mwana obe umwanakashi icishininkisho cabu nasisungu." Nomba ifi efishininkisho fya cisungu ca mwana wandi umwanakashi.' Eluntu bena bakanshike insalu ku cinso caba kulu ba musumba. ¹⁸Abakulu ba musumba bafwile ba bule ulya muntu no kumukanda; ¹⁹elo bena bafwile bakamupingule ena amashekele umwanda umo isha silfere, no kupela shena kuli ba wishi ba mukashana, pantu umwaume aliletele ishina ilibi pali nasisungu wamu Israeli. Ena afwile abe umukashi wakwe; ena tali nakutamfya mu nshiku shakwe shonse. ²⁰Nomba nga ifi fintu fya cishinka, ukuti icishininkisho cabu nasisungu tacasangilwe mu mukashana, ²¹eluntu bena bafwile ukumufumya panse ku mwinshi wa ng'anda yaba wishi, elo abaume ba musumba wakwe baka mupole amabwe ku kufwa, pantu ena alicitile ubupumbu muli Israeli, ku kucita ubulalelele mu ng'anda yakwa wishi; elo mwebo mukafumye ububi ukufuma muli webo. ²²Ngo mwaume asangwa alilele no mwanakashi uwaupwa ku mwaume umbi, eluntu bena bafwile bafwe bonse, umwaume uyo uwalelele no mwanakashi elo no mwanakashi wine; elo mwebo mukafumye ububi ukufuma muli mwebo. ²³Nga muli umukashana uuli nasisungu, uwakobekelwa ku mwaume, elo naumbi umwaume amusanga ena mu musumba nokulala nankwe, ²⁴mukabatwale bonse ku mpongolo ya musumba, nokubapola bena amabwe ku kufwa. Mwebo mufwile mukapole umukashana, pantu ena tapundile, nanguline ali mu musumba. Mwebo mufwile mukapole amabwe umwaume, pantu ena alicendele umukashi wa muankwe; elo mwebo mukafumye ububi ukufuma muli mwebo. ²⁵Nomba ngo mwaume nga sanga umwanakashi uwakobekelwa mu mpanga, elo nga ena amwikata ena no kulala nankwe, eluntu umwaume eka uulelele nankwe afwile afwe. ²⁶Nomba ku mukashana tamufwile ukucita nang cimo; tapali lubembu ulwa kufwilapo mu mukashana, pamulandu uyu cili kwati luntu umwaume emina umunankwe no kumwipaya ena. ²⁷Pantu ena amusangile ena mu mapanga; no mwanakashi akobekelwa alipundile, nomba takwali nangu umo uwakumupokolola ena. ²⁸Ngo mwaume asanga uwacisungu nomba uatakobekelwa, elo nga ena amwikata ena nokulala nankwe, elo nga bena babasanganisha, ²⁹eluntu umwaume uwalelele nankwe afwile akapele amashekele ya sano aya silfere kuli ba wishi ba mukashana, elo ena afwile ukuba umukashi wakwe, pantu ena ali mucendele ena. Tafwile ukumutamfya ena mu nshiku shakwe shonse. ³⁰Umuntu tafwile kubula muka wishi nga umukashi wakwe; ena tafwile kubula insambu sha cupo cakwa wishi.

Chapter 23

¹Takuli umwaume uwatungulwa nangu uwaputulwa ubwamba ukwingila umwaku kumanina makwa Yahweh. ²Takuli umwana wa mubucende ukuba umwakukumanina mwakwa Yahweh; ukufika na kunkulo ya kulenga ikumi limo ilyafikolwe fyakwe, takuli umo uwamuli bo ukuba umwakukumanina mwakwa Yahweh. ³Umwina Amore nangu umwina Moabu tafwile ukuba umwakukumanina mwakwa Yahweh; ukufikafye naku nkulo yakulenga ikumi nalimo yafikolwe fyakwe, takuli nangu umo muli bo ukuba umwakukumanina mwakwa Yahweh. ⁴Ici nipamulandu wakweba ati tabamikumenye no mukate elo na menshi pa musebo uluntu mwafumine mu Egypto, elo pantu baishile kumyobwela Balamu umwana mwaume wakwa Beore ukufuma ku Pethore mu Aramu Naharaimu, ku kumitiipa. ⁵Lelo Yahweh Lesa wenu taumfwile kuli Balamu; lelo, Yahweh Lesa wenu apilibwile itiipu mwi palo pali mwebo, pantu Yahweh Lesa wenu alimitemenwe. ⁶Tamufwile ukufwaya umutende wabo nangu ifyuma, mu shinku shenu shonse. ⁷Tamufwile ukupata umwina Edomu, pantu ni munyina wenu; tafwile ukupata umwina Egypto, pantu mali abalendo mu mucalo cakwe. ⁸Abana ba mu nkulo ya butatu abafwalwa kuli bo kuti baba umwakukumanina mwakwa Yahweh. ⁹Uluntu mwaima nga umushilika pabalwani benu, eluntu mufwile ukuitalusha ku cintu icibi. ¹⁰Nga cakweba ati pali umuntu uli onse uwakukowela pamulandu wafyacitikile kuli ye ubushiku, eluntu afwile afuma munkambi ya bashilika; tafwile abwelela mu nkambi. ¹¹Uluntu icungulo cafika, afwile asamba mu menshi; uluntu akasuba kaingila, akesa kubwelela mukati mu nkambi. ¹²Mufwile mwakwata incende kunse ya nkambi ukomukalekuya; ¹³elo mukakwata ifintu fimo pafyaela fyenu ku kumbilako; uluntu mwafuma kukuyafwilishako, mufwile mwaimbilako elo eluntu mwabwekeshapo umushili elo nokufimbapo pafya fuma muli mwebo. ¹⁴Pantu Yahweh Lesa wenu enda mukati ka kambi yenu ku kumipela ukucimfya elo no kupela abalwani mu maboko yenu. Eico inkambi yenu ifwile ukuba iya mushilo, pakweba ati tabwene ifyakukowela mukati kenu elo nokuilibuka ukufuma kuli mwebo. ¹⁵Tamufwile ukubwekesha umusha kuli shikulu wakwe uyo uwabutuka ukufuma kuli shikulu wakwe. ¹⁶Mulekeni ekale na mwebo, mo mumusumba asala. Mwilakumucusha. ¹⁷Tamufwile mwaba cilende mu kati ka bana banakashi bakwa Israeli, nangula tamufwile mwaba iule mukati ka bana baume bakwa Israeli. ¹⁸Tamufwile mwaleta amalipilo yakwa cilende nangu amalipilo yambwa mu ng'anda yakwa Yahweh Lesa pa mulapo uuli onse; pantu bonse babili aba bamuselu kuli Yahweh Lesa wenu. ¹⁹Tamufwile maashimisha pakulundishapo ku mwina Israeli munobe-ukulundishapo indalama, ukulundishapo ifyakulya, nangu ukulundishapo ifilifyonse ifyaashimishiwe ku kulundishapo. ²⁰Kumulendo kuti mwaashimisha ku kulundishapo; lelo ku mwina Israeli munobe tafwile ukwashimisha ku kulundishapo, pakweba ati Yahweh Lesa wenu enga mipala muli fyonse ifyo mwabikapo amaboko yenu, mu calo ico mukoya mukupyana. ²¹Uluntu wapanga umulapo kuli Yahweh Lesa obe, tafwile ukucelwa mukucikilisha, pantu Yahweh Lesa obe icne akesa kucifwaya pali webo; cikaba lubembu nga cakuti nga taucifikilishe. ²²Lelo nga waitalusha mukupanga umulapo tacakabe lubembu pali webo. ²³Ico icafuma pamilomo yobe ufwile wacilolekesha elo nokucicita; akulinga nefyo fye walapile kuli Yahweh Lesa obe, icili conse ico walaya fye nakanwa kobe. ²⁴Uluntu waya mwibala lya mwina mupalamano obe, kuti walya ifisabo ifyo ukofwayafye, lelo wikabika ifili fyonse mu museke obe. ²⁵Uluntu waya ng'ano shapya isha mwina mupalamano obe, ukuti waswa imitwe sha ng'ano na maboko yobe, lelo tafwile ukupisha icikwakwa mu ng'ano shapya isha mwina mupalamano obe.

Chapter 24

¹Uluntu umwaume apita umwanakashi no kumupa, nga caakuti tasangile ukutemwa mu menso pa mulandu alisangile ifintu fimo ifitaweme muli ye, eluntu afwile ukumulembela inkalata ya kumukana, ukuibika mu minwe yakwe, no kumutamfya ukumufumya mu ng'anda yakwe. ²Uluntu umwanakashi atamfiwa ukufuma mu ng'anda yakwe, ena kuti aya no kuba umukashi wa mwaume umbi. ³Nga cakuti umulume wa cibili apata umwanakashi no kumulembela inkalata ya kumukana, ukuibika mu minwe yakwe, no kutamfya ukumufumya mu ng'anda yakwe; nangula nga afwa umulume wa cibili, umuntu uyo uwamubulile kukuba umukashi wakwe. ⁴eluntu umulume wakwe uwapakutampilapo, umo uyo uwabalilepo ukumutamfya, tekuti amubule nakabili kukuba umukashi wakwe, panuma isakuba uwakowela; pantu ico cikaba icamuselu kuli Yahweh. Mwebo tamufwile mwalenga icalo ukwisa kuba icamilandu, icalo ico Yahweh Lesa wenu akopela kuli mwebo nge ca bupyani. ⁵Uluntu umwaume abula umukashi umupya, ena tafwile ukuya kubulwi na bashilika, nangu ukumukonkomesha ukuya ku milimo iili yonse iya kupatikishiwa; ena akaba umuntungwa pa ng'anda yakwe pa mwaka umo elo akalesekesha umukashi wakwe uwo ena aupa. ⁶Takuli umuntu uwakupita impelo nangula umwana welibwe iya mpelo nge cakwikatilamo, pantu kuti abula umweo wa muntu nge cikatilo. ⁷Nga umuntu asangwa mukwiba uuli onse uwamuli bandume yakwe ukufuma mu bantu bakwa Israeli, elo no kumubomfya ngo musha no kumushitisha, uyo kabolala afwile ukufwa; elo mwebo mukafumya ububi ukufuma pakati kenu. ⁸Cenjeleni ku cikuko cafibashi, pakuti mubake ukubikako amano no kukonka ifilangililo fyonse ifyapelwe kuli mwebo ifyo bashi mapepo, abena Levi, balikumifunda; ngefyo nebo nabakonkomeshe, eico mwebo kuti mwabomba. ⁹Ibukisheni ifyo Yahweh Lesa wenu acitile kuli Miriamu ngefyo mwebo mwalikufuma mu Egypto. ¹⁰Uluntu mwebo mwalenga abena mupalamano benu umusango onse uwakaloba, tamufwile ukuya mu ng'anda yakwe mukubula icikatilo cakwe. ¹¹Mwebo mukatalame panse, elo no muntu uwo mwebo mwakongweshe akaleta panse icikatilo kuli mwebo. ¹²Nga cakuti umuntu mubusu, mwebo tamufwile ukulalilila ne cikatilo cakwe mu fikwatwa fyenu. ¹³Mufwile ukubwesha icikatilo kuli ye mu nshita iyo akasuba kaya mukuwa, pakuti ena asendame mu nshita yakwe no kupala webu; pantu cikaba icalungama kuli mwebo ku cinso cakwa Yahweh Lesa wenu. ¹⁴Ukusunga umubomfi bulukubuluku umulanda elo umubusu, nelyofye ena abe uwa muli ba munonko abena Israeli, nangula uwamu bena fyalo abo abali mu calo cenu mukati kamu myenshi ya musumba yenu. ¹⁵Mufwile mwamupa amalipilo yakwe cilabushiku; akasuba takafwile ukuwa ukwabula ukumupela indalama shakwe, pantu ena mu busu elo alibikileko umutima wakwe. Citeni ifi pakuti ena ekesa kulilila webu kuli Yahweh, elo pakuti ciisakuba ulubembu ulo weo wa citile. ¹⁶Abafyashi tabafwile ukwipaiwa pa bana babo, nangufye abana ukwipaiwa pa bafyashi babo. Lelo, onse afwile ukwipaiwa pa lubembu lwakwe umwaine. ¹⁷Tamufwile ukubomfya amaka ku kupita imilandu isho isha kulingilwa ku bena fyalo nangula abana banshiwa, nelyo ukupitila bamuka mfwilwa icakufimba nge cakwikatilamo. ¹⁸Lelo, mufwile ukwibukisha ifyo mwebo mwali abasha mu Egypto, elo no kuti Yahweh Lesa wenu alimilubwile mwebo ukumifumya mulya. Eico nebo nkomilangilila ukmfwila ya amafunde. ¹⁹Uluntu mwasombola ifilimwa fyenu mu mabala yenu, elo mwebo nga mwalaba umwanshi wa ng'ano mwibala, tamufwile ukuya upita; pantu cifwile caba ica bena fyalo, pantu cabana ba nshiwa, nangula muka mfwilwa, pakuti Yahweh Lesa wenu akamipale mwebo mukubomba konse ukwa minwe yenu. ²⁰Uluntu mwapukumya icimuti cenu icamiolife, tamufwile ukuya ku misambo nakabili; pantu cikaba ca mwina fyalo, pa mwana wanshiwa, nangula pali muka mfwilwa. ²¹Uluntu mwebo mwakolonganika imyangashi isha mwibala lyenu, mwebo tamufwile ukusonta shena nakabili. Ico icikashalapo cikaba icamwinafyalo, umwana wanshiwa, elo namukamfwilwa. ²²Mufwile ukwibukisha ukuti mwebo mwali abasha mu calo ca Egypto; eico nebo nkomilangilila ukumfwila aya amafunde.

Chapter 25

¹Nga cakuti pali ukupusana kwa bantu pakati kabo elo baya kucilye, elo bakapingula babapingula, eluntu bakalekelela ushili na mulandu no kuseka umubi. ²Nga cakuti uwamilandu alingilwa ukukandwa, eluntu kapingula akamulenga ukulala pamhsi no kukandilwa pa cinso cakwe impendwa iya fikoti, nge fyali umulandu wakwe. ³Kapingula kuti amupela ifikoti amakumi yane, nomba ena tekuti acishepo iyo mpendwa; pantu nga acishapo pali iyo mpendwa no kumuma ifikoti ifingi, eluntu abena Israeli banabo bakasebana pa cinso cobe. ⁴Webo taufwile ku kaka ng'ombe ku kanwa uluntu ikonyantaula ing'ano. ⁵Nga cakuti ba wabo bakoikala pamo elo umo pali bo afwa, ukwabula ukukwata umwana umwaume, eluntu umukashi wa muntu uufwile tafwile ukupwa kuli uuli onse uuli kunse yalupwa. Eico kanshi wabo wa mulume wakwe eufwile akengile kuli ye no kumubula umwine ngo mukashi, no kubomba umulimo nge mpyani yakwa wabo kuli ye. ⁶Ici cali ifi ukuti ibeli ilyo ena abalilapo ukufyala eli kapyana mwishina lya muntu uyo wabo uwafwa, pakuti ishina lyakwe likaloba mu Israeli. ⁷Lelo nga cakuti umuntu takofwaya ukubula umukashi wakwa wabo ngo mukashi wakwe, eluntu umukashi wakwa wabo afwile ukuya pamulu wa mpongolo kubakulu no kulanda ati, 'Wabo wa mulume wandi alikene ukubula ishina lyakwa wabo mu Israeli, ena takabombe umulimo wa mulume wakwa wabo kuli nebo! ⁸Eluntu abakulu ba mu musumba wakwe bakamukuta no kulanda kuli ye. Lelo nga cakuti ena apatikisha no kulanda ati, 'Nebo ntakofwaya ukumubula. ⁹Eluntu umukashi wakwa wabo afwile ukwima ukuya kuli ena pa cinso ca bantu, ukufula indyato ukufuma ku makasa yakwe, no ku musaka amate ku menso yakwe. Afwile ukumwasuka no kulanda ati, 'Ifi eficitika ku muntu uyo uwakana ukukula ing'anda yakwa wabo.' ¹⁰Ishina lyakwe likalakutwa mu Israeli, 'Ing'anda yakwa mufulwa ndyato. ¹¹Nga abaume bakolwa no munankwe, no mukashi waumo isa mukupususha umulume wakwe ukufuma mu maboko ya uyo umutalikile ena, elo nga afumya ukuboko kwakwe no ku mwikata ku fyamfwalo, ¹²eluntu mufwile ukumuputulako ukuboko kwakwe; ilinso lyobe talifwile ukuba no bulanda. ¹³Taufwile ukukwata mu mufuko obe ukufina ukwapusana icikulu ne cinono. ¹⁴Taufwile ukukwata mu nga'anda yobe icipimo ica pusana icikulu ne cinono. ¹⁵Uleba ne cakulingilako ukufina; uleba ne cipimo icakulingilako, pantu inshiku shobe shilekulundwako mu calo ico Yahweh Lesa obe akopela kuli webo. ¹⁶Pantu bonse aba abakocita ifya misango uyu, bonse abakocita ifishlungama, bena camuselu kuli Yahweh Lesa obe. ¹⁷Ibukisheni ifyo amaleki acitile kuli mwebo pa nshila uluntu mwebo mwali kwisa ukufuma mu Egypto, ¹⁸ifyo amukumenye mwebo pa nshila no kusansa abantu benu abali panuma yenu, uluntu mwebo mwafile icitu no kufunshika; ena takwete ukucindika Lesa. ¹⁹Eico, uluntu Yahweh Lesa wenu amupela ukutusha ku balwani benu bonse aba mishinguluka, mu calo ico Yahweh Lesa wenu uukomipela mwebo ukucikwata nge cakupyaninina, tamufwile ukulaba ici mwebo tamufwile ukulabebukisha abena Amaleki pano calo.

Chapter 26

¹Uluntu mwebo mukesha mucalo ico Yahweh Lesa weu akomipela nga icakupayana, elo uluntu mwebo mwakwata elo nokwikala muli cena, ²eluntu mwebo mufwile ukupiita fimo ifyakutampilapo mufya busomboshi fyamu calo cilya mwaleta ukufuma mu calo ico Yahweh Lesa wenu akesa kusala nga iyakushila. ³Mufwile ukuya kuli shimapepo ukulabomba muli shilya nshiku nokulanda kuli ye, 'Ndyasukile kuli Yahweh Lesa obe ukweba tai ndishile mucalo ico Yahweh aishile kulapa kufikolwe fyesu kukutpupa.' ⁴'Shimapepo afwile ukupiita umuseke ukufuma mukuboko kwenu elo nokuipatulako panshi tantanshi ya bulambo bwakwa Yahweh Lesa wenu. ⁵Mufwile ukulanda pantanshi yakwa Yahweh Lesa wenu, 'Icicolwe candi cali kupitana mu Arameani. Aishile kutentemukila mu Egypto elo nokwikala kulya, elo abantu bakwe bali banono mu mpendwa. Kulya aishile kuba uwa maka, uwakukosa, elo uluko ulwaishibikwa. ⁶Abena Egypto baishile kutucita ububi fwebo nokututeka ubusha fwebo. Balengele fwebo ukubomba incito ya busha. ⁷Twaishile kulilila kuli Yahweh, Lesa wafikolwe fyesu, elo aishile kumfwa iahiwi lyesu kabili abwene nokucula kwesu ukubomba kwesu elo nokutitikishiwa kwesu. ⁸Yawehe aishile kutufumya mu Egypto nokuboko ukwa maka nokuboko ukwa tambalala nokutinya ukwa maka, nefilangililo, elo nefipapusho; ⁹elo aishile kutuleta kuli ino ncende elo alitupeele ici icalo, icifumfumuna ishiba elo nobuci. ¹⁰Nomba lolesheni, ndiletele ifyakubalilapo mufyakusombola kwa calo ico mwebo, Yahweh, mumpeele.' Mufwile ukubika panshi pantanshi yakwa Yahweh Lesa wenu elo nokushinshimuna pantanshi yakwe; ¹¹elo mufwile ukusekelela muli fyonse ifyabune ifyo Yahweh Lesa wenu acita kuli mwebo, ku ng'anda yenu— mwebo, elo nomwina Lebi ku mweina fyalo uuli muli mwebo. ¹²Uluntu mwapwisha ukutula fyonse ifyekumi fyamu kusombola kwenu mumwaka wa kulenga shitatu, uyo, umwaka wakupela icekumi, eluntu mufwile ukucipeela ku mwina Lebi, ku mwina fyalo, kuwakubula wishi, elo nakuli mukamfwilwa, pakwebati bengalya mu mwenshi ya misumba yenu elo mwiushiwe. ¹³Mufwile ukulanda pantanshi yakwa Yahweh Lesa wenu, 'Ndimiletele ukufumya mu ng'anda yandi ifintu ifya kwa Yahweh, elo ndipele nakumwina Lebi, ku mwina fyalo, kuwakubula wishi, elo nakuli mukamfwilwa, ukulingana kufipope fyenu ifyo mwampele nebo. Ntatobelepapo icili conse pafipope fyenu, nangu ukufilaba fyena. ¹⁴Ntalilepo icili conse icaciko mukullosha kwandi, nangu ukucibika kumbi uluntu nali uwakukowela, nangu ukupela icili conse mukucindika uwakufwa. Ndymfwile kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wandi; ndikonkele fyonse ifyo mwakonkomeshe nebo ukucita. ¹⁵Loleshe nipanshi ukufuma mu ncende ya mushilo apo mwikala, ukufuma mumulu, elo elo nokupaala abantu benu Israeli, elo ne calo ico mwebo mupeela kuli fwebo, ifyowalapile kuli bashifwe, icalo icifumfumuna ishiba elo nobuci. ¹⁶Ubushiku bwalelo Yahweh Lesa wenu alamikonkomesha ukukonka ifi fyebo elone fipope; mukesha kufisunga elo nokuficita ne mitima yenu yonse ne myeo yenu yonse. ¹⁷Ubushiku bwa lelo muliiseseleukwebati Yahweh e Lesa wenu, elo mwakulaenda mu nshila shakwe elo nokusunga ifyebo fyakwe, ifipope fyakwe, elo na mafunde yakwe, kabili ati mukalekumfwa kwi shiwi lyakwe. ¹⁸Ubushiku bwalelo muliisosele ukwebati muli bantu ifikwatwa fyakwe, ngefyo amilaile mwebo, elo ati mwakulasunga ifipope fyonse, ¹⁹elo akesa kumibika apakulepa pa mulu wanko shonse ishingiri isho apangile, kabili mukesha kupokelela amalumbo, ukukosa, elo nomucinshi. Mukesha kuba abanatu bakupatulwako kuli Yahweh Lesa wenu, nga fintu alandile."

Chapter 27

¹Mose elo na bakalamba babena Israeli baishile kukonkomesha abantu nokwisakulanda ati, "Sungeni ifpope fyonse ifyo nebo nami konkomesha lelo. ²Pubushiku uluntu mukesa kwa buka pa Yodani uko Yahweh Lesa wenu akomipela mwebo, mufwile ukubikapo amabwe elo nokuyashingula ne fyakushingwilako. ³Mufwile ukulemba pali yena yonse amashiwi yaili ifunde uluntu mwebo mwaabuka; ukwebati muye mu calo ico Yahweh Lesa wenu akomipela, icalo icifumfumuna ishiba nobuci, ngefyo Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu, amilayile mwebo. ⁴Uluntu mwaabuka Yodani, biken i aya mabwe ayo nkomikonkomesha mwebo pali buno bushiku, pa lupili lwa Ebali, elo nokuyashingula ne fyakushingwilako. ⁵Kulya mufwile ukukula ubulambo kuli Yahweh Lesa wenu, ubulambo bwa mabwe; lelo tamufwile ukubomfya ifibombelo fyafyela pakubomba amabwe. ⁶Mufwile ukukula ubulambo bwakwa Yahweh Lesa wenu, na mabwe ayashaputulwa ayatuntula; mufwile ukupela amalambo ya koca pali lyena kuli Yahweh Lesa wenu, ⁷elo mufwile ukupela amalambo ya bwampano elo nokulya palua; mukesa kusekelela pantanshi yakwa Yahweh Lesa wenu. ⁸Mukesa kulemba pa mabwe yonse amashiwi ya mafunde ayakupwililika." ⁹Mose elo naba shimapepo, abena Lebi, baishile kulanda kuli bonse abena Israeli nokwisa kulanda ati, "Beni tondolo elo mumfwe, Israeli: Lelo line mulisangukile abantu bakwa Yahweh Lesa wenu. ¹⁰Eico mufwile ukumfwila ishiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu elo nokumfwila ifipope elo nefyebho ifyo nkomyeba mwebo lelo." ¹¹Mose aishile kukonkomesha abantu bulya bwine bushiku elo nokulanda ati, ¹²"Iyi mitundu ifwile ukutalama pa lupili lwa Gerezimu kukupaala abantu panuma mwaabukile Yodani: Simeoni, Lebi, Yuda, Isakiya, Yosefu elo na Benjamini. ¹³Iyi emitundu ifwile ukutalama pa lupili lwa Ebali pakulapisha: Rubeni, Gadi, Ashari, Zebuluni, Dani, elo na Nafutali. ¹⁴Abena Lebi bakesa kwasuka elo nokulanda ati kubaume bonse abamu Israeli mwishiwi lya kukosa. ¹⁵Umuntu atipwilwe uwapangwa icakubaswa, nangu ica kwimika, ica muselu kuli Yahweh, incito sha kumaboko yaba kabasa, elo uucimika mubumfisololo.' Eluntu bonse bafwile ukwasuka elo nokulanda ati, 'Ameni.' ¹⁶Umuntu atipwilwe uushicindika wishi nangu nyina.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ¹⁷Umuntu atipwilwe uwafumya umupaka wa mwina mupalamano wakwe.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ¹⁸Umuntu atipwilwe uwalenga impofu ukuluba ukufuma munshila.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Amen.' ¹⁹Umuntu atipwilwe uwabomfya amaka ukupiita umulinganya pamulandu wa mwina fyalo, uwakubula wishi, nangu mukamfwilwa.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²⁰Umuntu atipwilwe uwalala namu ka wishi, pamulanda wakwebati ati alipitilwe wishi insambu.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²¹Umuntu atipwilwe uwalala ne naa iili yonse.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²²Umuntu atipwilwe uwalala na nkashi ywakwe, umwana mwanakashi wakwa wishi, nangu umwana mwanakashi wakwa nyina.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²³Umuntu atipwilwe uwalala na nyinafyala.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²⁴Umuntu atipwilwe uwaipaya umwana mupalamano mubimfisololo.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²⁵Umuntu atipwilwe uwapiita ifyakubosha ku kwipayu umuntu uwakubula umulandu.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.' ²⁶Umuntu atipwile uutanshinikishe amashwi yaili ifunde, ukweba ati akesa kuli knka.' Eluntu abantu bonse bafwile ukulanda ati, 'Ameni.'

Chapter 28

¹Nga cakwebati mwaumfwa ishiwi lya kwa Yahweh Lesa wenu ukulekusunga amafunde yakwe ayo nkomikonkomesha mwebo lelo Yahweh Lesa wenu akamibika pa mulu ukucila inko sha mucalo conse. ²Yonse amapalo yakesa pali mwebo elo nokumisanga, nga cakwebati mwakulekumfwa kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu. ³Amapalo yakaba mu musumba elo amapalo yakaba na mumpanga. ⁴Amapalo yakaba mufyashi bwamafumo yenu, ifisabo mu mushili wenu, ukufula kwafitekwa fyenu, elo no kufula kwa mikuni ya ng'ombe elo ne mpanga sha mikuni yenu. ⁵Ikaba iyakupalwa imiseke yenu elo nefya kusankanishishamo fyenu. ⁶Mukalakupalwa pakwingila kwenu, elo mukalakupalwa uluntu mukalekufuma. ⁷Yahweh akatipa abalwani benu abakalekumimina ukuba wisha panshi mwebo; bakesa mukulwisha mwebo umuku umo lelo baka butuka kul mwbo imiku cinelubali. ⁸Yahweh akakonkomesha amapalo ukwisa kuli mwebo pa matala yenu nakuli conse uko iminwe yenu yakumya; akamipala mumpanga iyo akomipela. ⁹Yahweh akamibika nga abantu ababikwa pambalikuli ye umwine, ngefyo Yahweh alapile kuli mwebo, nga mulekonka amafunde yakwa Yaweh Lesa wenu, nokulekwenda munshila yakwe. ¹⁰Abantu bonse abamucalo bakabona ukwebati muli tilwe pe shina lyakwa Yaweh, elo bakalekumitina mwebo. ¹¹Yahweh akamipela ukutunguluka nganshi mu bufyashi bwe fumo lyenu, ukufusha ifitekwa fyenu, nobusuma bwamushili wenu mu calo ico alapile ku fikolwe fyenu. ¹²Yahweh akamiswila ubutala bwakwe ubwa mumulu ukupela imfula mu calo cenu pa nshita iya linga, elo no kupela umulimo onse uwa minwe shenu; mukalekutungulula inko ishing, elo tamwakashime. ¹³Yahweh akamipanga imitwe, te micila awe, mukabafye pamulu, elo tamwakabepo panshi, ngacakwebati mwaumfwa amafunde yakwa Yahweh Lesa wenu ayao nalamikonkomesha lelo, ukulekuyakonka elo nokuyacita, ¹⁴elo ngacakwebati tamutalukileko ku mashiwi pali ayo nkomikonkomesha mwebo lelo, kukuboko kwa kukulyo nangula kukuboko kwa kukuso, ukuya kuli tu lesa tumbi mukutubombela. ¹⁵Nomba nga tamumfwile kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu, ukulekusunga amafunde yakwe elo ne fipope fyakwe ifyo nkokonkomesha lelo, eluntu amatipu yonse aya yakesa pali mwebo elo ne nokumicimfya. ¹⁶Mukatipwa mu musumba, elo mukatipwa mu mabala. ¹⁷Mukatipwa mu miseke yenu elo ne fyakusankanishishamo fyenu fikaba ifyakutipwa. ¹⁸Ukutipwa kukalekuba mu bufyashi bwa numa fumo yenu, ifisabwa fyamu mushili, abana ba ng'ombe shenu, elo na bana ba mpanga shenu. ¹⁹Mukatipwa uluntu mukalekwingila, elo mukatipwa uluntu mukalekufuma. ²⁰Yahweh akatuma amatipu pali mwebo, icimgundawila, elo ukukana muli conse ico mwabikako amaboo, mpakafye mukonaulwe, elo mpakfye mukacule kangu pantu imibele yenu iya kubipa iya kwebati muli nkene mwebo. ²¹Yahweh akalenga itipu ukuba kuli mwebo makafye akamyonaule ukumifumya mu calo ico mwebo mkoya kukukwata. ²²Yahweh akamisansa mukwikatwa kumalwele, kumpepo, kuli cifimba, elo ne cilala elo no kukabisha kwa koca, no mwela uwakubula imfula, ifinkunka ifikamicimfya mpakafye mukacule. ²³Imyulu yenu iyili pamulu ikesa kuba umukuba, no mushili uuli panshi yenu ukesa kuba icela. ²⁴Yahweh akesa kupanga imfula ya mucalo cenu ukuba kwati bunga elo ukubati lukungu; ukufuma mu myulu fikalekwisa pali mwebo, mpakafye mukonaulwe. ²⁵Yahweh akalenga mwebo baamicimfye kubalwani benu; mukaya kuli bo umuku umo nomba mukababutuka imiku cinelubali. Mukalekusungusha amabufumu yonse pano calo. ²⁶Ifitumbi fyenu fikesa kuba ifilyo ku fyuni fya mu myulu elo naku nama sha mpanga isha mu calo; takwakabe nangula umo uwa kufitinya. ²⁷Yahweh akamisansa kufipute, fyamu Egypto elo nakuli fimumena pabi, impele elo nefya kubaba ifishinga poshiwa. ²⁸Yahweh akamiletela ukupena, ukupofula, elo ne cifundawila ca bongo bongo. ²⁹Mukalekupampanta pakati nankati kakasuba kubati ni mpofu iko pampanta ubushiku, elo tamwakatnguluke mu nshilafye shonse; lyonse mukalekubombomana elo bakala kumibila, elo takwakabe nangula umo uwakumyafwa. ³⁰Mukopa umwanakashi, nomba umwaume umbi akesa kumwikata elo nokumulala kumaka. Mukakula ing'anda nomba tamwakekalemo; mukabyala amabala ya myangashi leo tamwakasekelemo mu fisabo. ³¹Ing'ombe shenu bakashipaya pa menso yenu, lelo tamwaka lyeko iminofu shashiko; impunda shenu shikapokololwa ku kupatikishiwa elo tashakabweshiwe kuli mwebo. Impanga shenu shikapelwa kubalwani benu, elo tamwakakwate nangula umo uwakumitungulula. ³²Abana benu abaume elo na bana benu abanakashi bakapelwa kubantu bambi; amenso yenu yakalekubafwaya akasuba konse, llelo ukufilwa ukulekubafuluka. Mukaba abakubulwa amaka mu maboo yenu. ³³Ubusomboshi bwa calo cenu elo no kubomba kwenu- uluko ulo mushaishibile lukalekulya; lyonse mukale kushupikwa elo no kupumwa, ³⁴pakwebati mukalekufunta pafyo mukalekubona ukulekucitika. ³⁵Yaweh akamisansa mu makufi yenu elo na mu molu yenu ku fipute ifikulu ifyo tekuti mupole, ukutula panshi yalukasa lwenu ukuya kufika na kumutwe. ³⁶Yahweh akamipala mwebo elo ne mfumu iyo mukabikapo mwebene ku luko ulo mutaishibile, mwebo nangula ifikolwe fyenu; kulya mwikashinshimuna tu lesa twafimuti elo n twa mabwe. ³⁷Mukaba inkulo ya caku papusha, kubati lipinda, elo ishiwi lyakupita, mukati kabantu bonse uko Yahweh akalekumitungulula ukufumako. ³⁸Mukapita imbuto isha kufula mu mabala, nomba mukasombola utuntinti utubuto, pantu makanta akafilya. ³⁹Mukabyala

imyangashi elo nokulima, elo tamwakanweko umwangashi nelyo kamo, nangula ukukoonganika ifisabo, pantu ifyambo fikalekulya.⁴⁰ Mukkwata ifimuti fya myangashi mukati ka bwikashi bwenu, lelo tamwakafumyeke amafuta nelyo yamo mwebene, pantu ifimuti fya myangashi fikale kuponya ifisabo.⁴¹ Mukakwata abana baume elo na bana abanakashi, lelo tabakakele kuli mwbo, pantu baka pitwa mubusha.⁴² Fyonse ifimuti elo ne fisabo fya mumushili wenu-- makanta akafilya fyonse fye.⁴³ Abena fyalo abalikwisa muli mwebo bakasambulwa pamulu elo pamulu nganshi; elo mwebo mukale bwelela panshi elo panshi nganshi.⁴⁴ Bakamikongweshwa, lelo mwebo tamwakaba kongweshe mukaba ku mucila.⁴⁵ Elo fyonse ifi ifitipu fikale kwisa pali mwebo elo nokumishupa elo nokumicimfya mpakafye mukonaulwe. Ici cikatika pantu tamwali kumfwa kuli kwishiwi lykwa Yahweh Lesa wenu, ukulekusunga amafunde elo nefya kukonka fyakwe ifyo amikonkomeshe.⁴⁶ Ifi ifitipu fikesa pali mwebo ecaku bwenako elo nefipapusho, elo napa bantu benu umuyayaya.⁴⁷ Pantu tamwashinshimwine Yahweh Lesa wenu nokwanga elo nokutemwa kwa mitima yenu eluntu mwali mulikwete ifya buyantanshi,⁴⁸ eico mukalekubombela abalwani benu abao Yaweh akatuma kuli mwebo; mukabombela mukutembuka, mucilaka, namu kutafwala, elo namu cipowe. Akabika icilikoli mikoshi yenu ica cela mpakafye akamyonaule.⁴⁹ Yahweh akaleta uluko pali mwebo ukutula ukutali, ukutula ku mpela ya calo, kubati ni cembe uukopupukila icilwani cakwe, uluko ulu ululumi lwabo mutomfwa;⁵⁰ uluko ulwa cinso cabubi ulutacindika abakulu nangula ukumfwila uluse abaice.⁵¹ Bakalekulya utunono utwa fya mufitekwa fyenu elo ne fisabo fya mucalo cenu mpakafye mukonaulwe. Tabakamishilpo mwebo uluseke, umwangashi uupya, nangula mafuta, nangula utwana twa ng'ombe utwa mumikuni nangula impanga shamu mikuni yenu, mpakafye baka mipange ukucula.⁵² Kabili bakamingilila mu minshi ya misumba yenu, mpakafye ifibumba fyenu ifyakusumbuka fikabongoloke monsefye mu calo cenu, ifibumba ifyo mwacetekela. Kabili bakamingilila muminsi ya misumba yenu monse mu calo ico Yahweh Lesa wenu amipele.⁵³ Mukalya ifisabo fya mumibili yenu, iminofu ya bana benu abaume, elo ne minofu ya bana benu abanakashi, abo Yahweh Lesa wene amipele, ku kwingililwa elo na kubulanda ubo abalwanibenu bakalekubika pali mwebo.⁵⁴ Umwaume umulumendo elo uwabusaka muli mweo-- akapata wabo elo nomukashi wakwe umwine, elo na bana bakww abo ashile.⁵⁵ Eico takapeleko uuli onse umunofu wakwe uyo akalekulya, pantu takakwate nangula kamo akakushapo umwine mukwingililwa elo no bulanda ubo abalwani benu bakabika mu minshi ya misumba yenu.⁵⁶ Umwanakashi umukashana elo uwabusaka uuli muli mwebo, akalekufilwa ukunyanta panshi amakasa yakwe ku busaka bwakwe elo na kubukashana bwakwe-- akapata umulume wakwefye umwine, ku mwana wakwe umwanakashi, elo naku mwana wakwe umwaume,⁵⁷ elo na kubana ebo akafyala. Akabalya bena mubumfinsolo pa kutakwata nangula kamo, munshita ya kwinhililwa elo no bulanda ubo abalwani bakamibikamo mwebo mu minshi ya misumba yenu.⁵⁸ Nga cakwebati tamwakulekusunga amafunde ayo ayalembwa muli ici citabo, pakulekucindika ululumbi elo ne shina lyakwe ilya kutinisha, ilyakwa Yahweh Lesa wenu.⁵⁹ Eluntu Yahweh akapanga ifitipu fyenu ifyakubipisha, elo nefya abalupa benu; fikesa kuba ifitipu ifikulu, ifyakutapwa kangu, elo namalwele ayakali, aya kutapwa kangu.⁶⁰ Akaleta pali mwebo na kabili yonse amalwele yaku Egypto ayo mwali kutina mwebo; yakapalamina kuli mwebo.⁶¹ Elo nokulwala konse elo ne cikunkunka icitalembwa muli ici citabo ca mafunde, nayo Yahweh akaleta kuli mwebo mpakafye mukonaulwe.⁶² Mukashala abanono mu mpendwa, nangula mwafulile kubati ni ntanda sha mu myulu mu mpendwa, pantu tamwali kumfwa kuli Yahweh Lesa wenu.⁶³ Ngefyo Yahweh alikusansamukila pali mwebo mukulekumiciila icabune, elo namukulekumifusha, kanshi akalekusanamuka pali mwebo pakulekumipanga uku cula elo nokumyonaule. mukaputulwamo mu calo ico mwebo mukoyakukwata.⁶⁴ Yahweh akamisalanganya mu bantu ukutula pampela ya calo ukuya kufika pampela imbi iya calo; kulya mukashinshimuna tu lesa tumbi uto mutaishibile, mwebo nangula ifikolwe fyenu, tu lesa twa fimuti elo notwamabwe.⁶⁵ Muli ishi nko tamwakasangemo ica kwanguka, tamwakalekutasha pe samba lya makasa yenu; mulico, Yahweh akamipela umutima wakututuma, amenso ya kufilwa elo no mweo wakulosha.⁶⁶ Ubwikalo bwenu bukashintilila pakutishika pali mwebo; mukalekutina bushiku bonse elo na kasuba elo ta mwakashikimane mu bwikalo bwenu.⁶⁷ Mukacelo mukalanda ati, 'Kanshi nga cungulo!' elo ne cungulo mukalanda ati, 'Kanshi nga kacelo!' Pamulandu wa mwenso mu mitima yenu elo ne fintu fyo amenso yenu yakalekubona.⁶⁸ Yahweh akamileta mu Egypto nakabili mu fyambo, kunshila iyo nalandile kuli mwebo, 'Tamwa kabone Egypto nakabili.' Kulya mukalekuipela mwebene ukuishitisha ku balwani benu kubati basha abaume nangula abanakashi, nomba takwakabe nangula umo uwakumishita.

Chapter 29

¹Aya emashiwi yantu Yahweh aishile ku konkomesha Mose ukweba abantu bakwa Israeli mu calo cakwa Moabu, amashiwi ayaishile kulundwako ku cipangano ico apangile nabo pa Horebu.²Mose aishile ku kuta Israeli bonse elo aishile kulanda kuli bo ati, "Mwebo mwalibwene fyonse ifyo Yahweh aishile kucita pa menso yenu mu calo ca Egypto kuli Farao, ku ba bomfi bakwe bonse, elo na kucalo cakwe conse-³ ifya kucalo ifikulu ifyo amenso yenu yaishile kubona ifishibilo, elo nefipeshamano ifyo. ⁴Lelo ukufika na lelo Yahweh tamipela mwebo umutima wa kwishiba, amenso pa kuti mubone, nangu amatwi pakuti mumfwe.⁵Nebo nali mitungulwile pa myaka amakumi yane mu matololo; ifyakufwala fyenu tafysapukile kuli mwebo, elo indyato shenu tashalikulepuka ku makasa yenu. ⁶Mwebo tamwalile umukate uuli onse, elo tamwanwine umwangashi uuli onse nangu icakunwa cimbi icikola, pakuti mwebo mwishibe ukuti ni nevo Yahweh Lesa wenu.⁷Uluntu mwebo mwaishile kwisa kuli iyi ncende, Sihoni, imfumu ya ben Heshiboni, na Ogi, imfumu ya bena Bashani, baishile kufumina fwebo mukulwa, elo twaishile kuboma panshi. ⁸Twaishile kupoka icalo cabo elo twaishile kucipela ku bena Rubeni ukuba icakupyaninina, kuli Gadi, elo na kuli citika wa mukoa wakwa Manase. ⁹Eico kanshi sungeni amashiwi ya cipango ici elo nokuya cita, pakuti mwebo mukutunguluke muli fyonse ifyo mukocita.¹⁰Mwali namaka lelo, mwebo bonse, pali Yahweh Lesa wenu; ishamfumu shenu, imikowa yenu, abakulu benu, elo bacilolo benu-na bantu bonse bakwa Israeli, ¹¹abanono benu abakashi benu, elo na bena fyalo abo abali na mwebo mu nkambi yenu, ukufuma kuli ye uyo umiputawila inkuni kuli ye umitapila amenshi.¹²Muli oamo pakuti mwingile mucipangano cakwa Yahweh Lesa wenu elo na mumapalo yao Yahweh Lesa wenu akopanga na mwebo lelo, ¹³pakuti amipange mwebo lelo ukuba abantu bakwe, elo pakuti abe ni Lesa wenu, nga fintu aishile kulanda kuli mwebo, elo nga fintu aishile kulapa ku fikolwe fyenu, kuli Abrahamu, kuli Isaki, elo nakuli Yakobo. ¹⁴Tekuli mwebo mweka nkopanga ici cipangano elo noyu mulapo-¹⁵ kuli onsefye uutaleme pano na fwebo lelo pali Yahweh Lesa wesu-elo na kuli abo abatali na fwebo pano lelo. ¹⁶Mwebo mwalishiba ifyo twaikele mu calo ca Egypto, elo nefyo twaishile kupula pakati ka fyalo umo mwebo mwapulile.¹⁷Mwali bwene mwebo ifintu fyabo ifya kupatwa ifya tulubi ifyakupangwa kufimuti elo na ku mabwe, silfere elo na golide, ifyo ifyali muli bo. ¹⁸Mushininkishe mu cacine takuli umo uwa muli mwebo umwaume, nangu umwanakashi, nangu umukowa, nangu umutundu, uyo umutima waba uwakufuma kuli Yahweh Lesa wesu ilelo, pakuti aba uwakuyashinshimuna tu lesa twa fyalo ifyo. Mushininkishe mu cacine ukuti takuli uwamuli mwebo takuli munshila uufumya icacimenwa cabusungu ne cakulula. ¹⁹Uluntu uyo muntu aumfwa amashiwi ya kutipwila, ali nokuipala umwine eka mu mutima elo akesa kulanda ati, 'Nkakwata umutende, nangu naenda muli bunkosa mutima bwandi. Neci cikalenga ukonaula umushili uwakubomba elo no wakuma.²⁰Yahweh takamubelele uluse, eico kanshi, ubukali bwakwa Yahweh elo nobukwa bwakwe fikemina uyo muntu, elo ne fitipu fyonse ifyalembwa muli ici citabo cikesa kwisa pali ye, elo Yahweh akafumya ishina lyakwe ukufuma mwisamba lya mulu. ²¹Yahweh ali nokumipatulako palwa masanso uku mifumya mu mikowa yonse iyakwa Israeli, mukusungilila ifitipu ifyo fyonse ifya cipangano ifyo ifyalembwa muli ici citabo ca mafunde.²²Inkulo ikesa kukonkapo, abana benu abali no kwisa kwima panuma yenu, elo na bena fyalo abakesa kufma ku calo ca kutali, bali nokulanda uluntu bakesa kubona ifinkukuma pali ici calo elo na malwele ayo yantu Yahweh apangile ukuti cilwale-²³ elo uluntu bakesa kubona ukuti icalo conse caisa kuba saufa elo nga ukupya kwa mucele, umo umutakabyalwe nangu ukutwalamo ifisabo, tamwakamene nangu cimo, ikaba kwati kuposwa kwa Sodama elo na Gomora, Adima elo Seboyimu, imisumba iyo Yahweh aishile konaula mubukali bwakwe elo ne cipyu-²⁴ bali nokulanda capamo kumo na fimbi ifyalo fyonse ati, 'Findo Yahweh acitila ifi kuli ici calo? Nge cipyu cabukali ubukulu bwalola mwisa?'²⁵Eluntu abantu bali nokulanda ati, 'Ni pa mulandu wa kuti basulile icipangano cakwa Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, icapo apangile pamo nabo uluntu aishile kubafumya mu calo ca Egypto,²⁶ elo pantu baile elo nokubombela tu lesa tumbi elo no kutufukamina, tu lesa uto baishibe elo uto atapelo kuli bo.²⁷Eico ubukali bwakwa Yahweh bwaisa kwimina ici calo, pakuti ese kuleta ifitipu ifi fonsa ifyalembwa muli ici citabo. ²⁸Yahweh abafumya mu calo cabo mu bukali, mu cipyu, elo na mucifukushi icikulu, elo aposa na mu calo cimbi, nga fintu cili lelo.²⁹Ifya nkama fyaba fye fyakwa Yahweh Lesa wesu; lelo ifintu fyonse ifyasokoloka fyaba umuyayaya kuli fwebo elo naku bakatukonkapo, pakuti tube abakucita amashiwi yonse aya mwifunde ili.

Chapter 30

¹Uluntu ifi fyonse fikesa pali mwebo, amapalo elo nefitipu ifyo nebo nabika ku cinso cenu, elo uluntu mwebo mukale kwibukisha mumatontonkanyo yenu mu mishobo shonse umo Yahweh Lesa amitamfishemo, ²elo uluntu mwebo mukesa kubwela kuli Yahweh Lesa wenu nokunakila kwi shiwi lyakwe, nangu mwakonka fyonse nebo nkomikonkomesha ubwalelo mwebo elo na bana benu-ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse, ³eluntu Yahweh Lesa wenu akamibweshwa mwebo muli bumkole elo nokumibeleda uluse, akamibweshwa elo nokumileta pamo ukufuma ku bantu ba bantu bonse umo Yahweh Lesa wenu amifumishe. ⁴Nga cakuti abo abantu bonse abafumine muli bunkole basangwa mu ncende ishitali ishapano calo, ukufuma uko Yahweh Lesa wenu amutele pamo, elo ukufuma uko akamibwesha. ⁵Yahweh Lesa wenu akamibweshwa mwebo mu calo ico ifikolwe fyenu fyakwete, elo mwebo mukacikwata nakabili; ena akamulenga ukuba ba bune elo akamifisha mwebo ukucilapo. ⁶Yahweh Lesa wenu akasembulaula imitima shenu ne mitima sha ndupwa shenu, elo mwebo muletemwa Yahweh Lesa wenu ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse, pakweba ati muleba no bumi. ⁷Yahweh Lesa wenu akabika amatipu yonse ayo pa balwani benu napali bonse abobamipata, napali bonse abo bamicusha mwebo. ⁸Mwebo mukabwele elo nokubela kwi shiwi lyakwa Yahweh, elo mwebo mukcita fyonse ifipope ifyo nebo nkomikonkomesha lelo. ⁹Yahweh Lesa wenu akafifusha ifikwatwa fyenu mu milimo yonse iya minwe yenu, na mubufyashi bwa mumafumo yenu, na mubufyashi bwa fitekwa fyenu, elo na mufisabo fya mu mushli wenu, pantu mukaba abakankala. Pantu Yahweh akasekelela na kabili akamilenga mwebo ukushuka ngefyo ena akwete ukusekelela nga bashinwe. ¹⁰Akacita ici nga cakuti webo mwanakila kwi shiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu pakusunga ifipope fyakwe ne fya kukonka ifyo ifya lembwa mwibuku ili ilili lya mafunde, nga mwebo mwabela kuli Yahweh Lesa wenu ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse. ¹¹Pantu ifi fipope ifyo nebo nkomikonkomesha lelo tafili ifyakosa pali mwebo, nangu tafili ukutali kuli mwebo pakufisunga. ¹²Tafili mu mulu, ico mwebo nulande ati, 'Ni nani akotwilako ku mulu elo nokutuletelako ifi panshi nokulenga ifyaba ukufikisha, fwebo tuficite?' ¹³Nangu tafili kwishilya lya bamba, pakuti mwebo mulande ati, 'Ni nani akatwilako kwi shilya lya bamba nokutuletelako kuli fwebo nokutulenga fwebo ukufikisha, pakuti fwebo tuficite?' ¹⁴Lelo icebo cili mupepi kuli mwebo, mukanza kenu elo na mu mitima yenu, pakweba at mwinga ficita. ¹⁵Boneni, lelo ndibikile ku ntanshi yenu umweo elo no bune, imfwa elo nobubi. ¹⁶Nga mwa umfwila ukukonkomesha kwakwa Yahweh Lesa wenu, mufyo nkomikonkomesha ubushiku bwa lelo ukutemwa Yahweh Lesa wenu, ukwendela munshila yakwe, elo nokusunga ifipope fyakwe, amakambisho yakwe, elo na mafunde yakwe, mukekala elo no kufula, elo na Yahweh Lesa wenu akamipala mu musumba uo mukoingilamo mukupyana. ¹⁷Lelo imitima shenu nga pilibuka, elo mwafilwa ukumfwa lelo mwaya palamina elo nokukontamiana tu lesa tumbi elo nokutupepa, ¹⁸eluntu nkobilikisha kuli mwebo lelo ukuti mu cinefye mukaloba; tamwakafushe inshku mu musumba uo mukopitamo ku Yodani ukuya elo no kupyana. ¹⁹Naita umulu elo ne calo kuba bakambone pali mwebo lelo ukuti ndibikile ku ntanshi yenu umweo elo ne mfwa, amapalo elo na matipu; eico saleni umweo pakweba ati mwingaba aba mweo, mwebo elo na bana benu. ²⁰Citeni ifi nga ukutemwa Yahweh Lesa wenu, ukumfwila ishiwi lyakwe, elo nokwikalilila kuli ye. Pantu e mweo wenu elo katantalisha wa nshiku shenu; citeni ici pakweba ati mwingekela mu musumba umo Yahweh alapile ku fikolwe fyenu, kuli Abrahamu, kuli Isaki, elo na kuli Yakobo, ukubapela."

Chapter 31

¹Mose aile kulanda amashiwi aya kubana ba isreali ati. ²Ali kulanda kulibo ati, Nebo ndikwete nomba imyaka umwanda umo namakumi yabili, Nebo tekuti mfume nangu ukwingila, Yahweh alilandile kuli nebo, webo tawakabuke umumana wa jordani. ³Yahweh lesa wenu, umwine akamitangilila pacinso cenu, Ena akaya Konanla ishi inko uknya kuntanshi yenu, elo mwebo mukaya kapyanununa inko. Yoshua, ena akatangila pantanshi yenu, ngafilya Yahweh alandile. ⁴Yawe akacita kulibo ngafilya acitile kuli Sihon elo nakuli Ogi, ishamfumu shaku bena Amoni, elo nakufyalo fyabo, filya baona wile. ⁵Yawe akabapela kulii imwe, elo mukacite kulibo ukulingana nefyo nebo ndenikonkomesha. ⁶Mube abakukosa elo ababune mukukosa, mwitina, elo mwaba nomwenso wakubatina pantu yawe lesa wenu ena akalakuba naimwe, takamilekeleshe nangu ukumiposa. ⁷Mose alitile Yoshua elo walandile kuli yee pacinso caben Isreali, "Ube uwa kukosa elo uwa bune mukushipa pantu webo ukaya pamo naba bantu mucalo cintu Yahwe alapikile kufikolwe fyabo ukuya kubapela; Webu uka fya kanye pakati kabo ngefishilano. ⁸Yahwe umwine ewakula kutungilila pacinso cenu akalakuba pamo nobe; Ena takakufilwe webo nangu ukukulekelesha webo; Tecakweshu ukutina, kabili teckweshu ukunenuka. ⁹Mose alilembele aya mafunde elo alipele kuli bashimapepo, abana baume bakwa levi, abalekusenda imbokoshi yacipangano cakwa Yahwe; Alipele fyonse ifyalembelwe kuli bonse abakalamba bamu Israeli. ¹⁰Mose aishile kubakonkomesha elo no kwisakulanda ati, "Pampela ya myaka cinelubali, panshita yabikwa pa kufuta kwa kongole, pamutebeto wamwakwikala, ¹¹uluntu bonse abena Isreali baisesa mukumonekela kuli Yahweh Lesa wenu mu ncende umo akasala umwa shila mwakwe, ukabelanga aya mafunde kuntanshi ya bonse abena Israeli mu matwi yabo. ¹²Mukakolonganike abantu, abaume, abanakashi, elo no twaice elo na bamwisa benu abali pampongolo yakwingilila mu musumba wenu, eico balekunfwa elo no kusambililako, elo baleku[ela umucinshi Yahweh Lesa wenu elo bakalekukonka bwino amashiwi ya mafunde aya. ¹³Cita ifi pakwebati abana babo, abo abashaishiba, ukuti balekunfwa elo no kusambilila ukutina Yahweh Lesa wenu, panshitafye yonse mukalekwikala mu calo cintu muleabukila umumana wa Yodani mukuupokolola. ¹⁴Yahweh alandile kuli Mose ati, "Bona, ubushiku bukoisa uluntu webo ukafwa; kuta Yoshua elo wiminine wemwine mwi tenti lyakukumaninamo, pakwebati nebo mupele icikonkomesho." Mose elo na Yoshua bayakwiminina abene mwitenti lyakukumaninamo. ¹⁵Yahweh alimonekele mwi tenti lyekumbi lyafitisha; ne kumbi lyakufitisha lyataleme ukucilinganya umwinshi wa petenti. ¹⁶Yahweh alandile kuli Mose ati, "Bona, webo ukuyasendama pamo nefikolwe; aba bantu balaima elo bakalakuikowesha ku bucende ukukonkelela tu lesa tumbi utuli mulibo mu calo ico bakoyamo. Balinokuyakumpondokela nokutoba icipangano candi ico napangene pamo nabo. ¹⁷Eluntu, pali ubo bushiku, icifukushi candi cikaba palibo elo nandibo nkabasulako. Nebo nkafisa icinso candi ukufuma kulibo elo kabili bakaloba. Ifinknka ifingi elo na mafya yakabasanga eico bakalanda pali ubo bushiku ati, "Bushe ifi finkunka fyaisakutuponena fwebo nipamulandu wakuti Lesa wesu alifumine pakati kesu?" ¹⁸Nandibo mucishinka nkafisa icinso candi ukufuma palibo pali ubo bushiku pamulandu wafyabubifi fyonse fintu bacita, pantu balabwelelamo kuli tu lesa tumbi. ¹⁹Eico nomba lembu lwimbo wemwine elo usambilishe abantu ba Israeli. Ubike ici mutunwa twabo, pakwebati ulu lwimbo lukaleba ekembone kuli nebo na kubantu ba Israeli. ²⁰Pantu uluntu nebo nkabatwala mucalo cilya nebo nalapile ukupela kufikolwe fyabo, icalo icitonya umukaka elo no buci, elo uluntu bakalya elo bakekuta elo bakene, eluntu bakapilibukila kuli tu lesa tumbi elo nokulatubombela elo bali no kunkaana elo bakatoba necipangano candi. ²¹uluntu ifyabubifi ifingi elo namacushi yakesa kuponena pali aba bantu, ulu lwimbo lukeminina kuli nga kambone (pantu talwakalabwe nangu ukufuma mu tunwa twabana kufyalwa babo.) Pantu nandibo ndishibile ifyo baletontonkanya ukucita pali lelo, nangufye nebo nshilabatwala mu calo cintu nebo nabalaile. ²²Eico Mose alilembele ulu lwimbo pali ubo bwine bushiku no kutwala ku bantu ba Israeli. ²³Yahweh alipele Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni ifya kumukonkomesha elo alandile ati, "Ube uwakukosa elo uwashipa ukwabune; pantu webo ukaleta abantu ba Israeli mu calo cintu nebo nalapile kulibo, elo nkalaba na webo. ²⁴Calicitike ukuti uluntu Mose apwishishe ukulemba amashiwi yaili ifunde mu citabo, ²⁵ena akonkomeshe abana Lebi abalesenda imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh, elo ena alandile ati, ²⁶Buleni ici icitabo icamafunde elo mubike kumbali yambokoshi yacipangano cakwa Lesa wenu, pakwebati cikalakuba ekambone palimwe. ²⁷Pantu nebo nalishiba bucisangaka bwenu elo na bunkosa mitwe bwenu; Bona, ulu nebo ndinobumi pamo naiwe muli lelo, mwebo namusangukila Yahweh; nomba lintu nkafwa cikaba shani? ²⁸Longanikeni kuli nebo abakalamba bonse aba mitundu yenu, elo na bacilolo benu, pakwebati nebo nsose aya mashiwi mu matwi yabo elotwite umulu elo ne calo ukuba bukambone palimwe. ²⁹Pantu nebo panuma yamfwa yandi mwebo mukailufyanya mwebene elo mukafuma na munshila intu nebo ndemikonkomesha; ifinkunka fikamiponena mu nshiku shikakonkapo. Ifi fili no kucitika pantu mukalakucita ifya bubifi pa cinso cakwa Yahweh, no kulenga ukuti akalipe pamulandu wakubomba kwa maboko

yenu."³⁰Mose abikile mu matwi yabo ninshi palya bakolongene abena Israeli amashiwi ya lwimbo mpakafye apwishishisha.

Chapter 32

¹Pepekeni amatwi, mwebo mwe myulu, elo lekeni nebo nande. Leken i sonde lyumfwe kumashiwi ya kanwa kandi. ²Leken amasambilisho yandi yapone nge mfula, leken amashiwi yandi yoluluke ngo mume. ngemfula yakutelela pa fyani fyanakilila, elo kwati ma pompela pa filimwa. ³Pantu nebo nkabila ishina lyakwa Yahweh, elo no kulondolola ubucindami kuli Yahweh. ⁴Elibwe, imilimo yakwe inenene; pantu inshila shakwe shonse shalilungama. Wena ni Lesa wacishinka, uwabula ububifi, Alilungama elo uwaololoka. ⁵Bena balicita ubucengeshi kuli ena. Bena tebaana bakwe. Camuswlu kuli bo. Bena bolungami elo nimkulo ya bucengeshi. ⁶Bushe mulambula Yahweh muli iyi nshila, imwe mwe bantu batumpa ababula amano? Bushe ena tewishinwe, uyo umo uwamibumbile? Alimipangile elo no kumipampamika. ⁷Mulekwita no kwibukisha inshita shakale, mulekutontokanya pa myaka ya nkulo shingi ishapita. Mulekwipusha wishinwe elo akalekumilanga, abakalamba benu elo nabo bakalekumyebe. ⁸Lintu uwapulamo apeelee ifyalo ifikwatwa fyabo-lintu ena apatwile imitundu yonse ya muntu, elo apatukenye imipaka ya bantu, ukulingana ne mpendwa ya bana baume bakwa Israeli. ⁹Pantu icakaniko cakwa Yahweh bantu bakwe; Yakobo empyani yacikwatwa cakwe. ¹⁰Amusangile mu calo ca matololo, elo uwaumalala elo mu ciswebebe ca lukungu; aalimucingilile elo no kumusakamana, aalekumusunga nge mboni ya mulinso lyakwe. ¹¹Kwati ni cembe alelonda icinsa cakwe elo alelelemba pa mulu wa twana twakwe, Yahweh aalekufungulula amapindo yakwe no kubasenda, elo aalibasendele pa mulu wa mapindo yakwe. ¹²Yahweh eka ewalikubatungulula; takwali ka lesa kabena fyalo akaali nankwe. ¹³Amulengele anina pa ncende sga fyalo ishasansama, elo alimulishishe ifisabo fya mumabaala; alamulishishe no buci bwa mwi libwe, elo na mafuta yami olife shamunsakalabwe. ¹⁴Alile no mukaka watikama ukufuma ku n'gombe elo no kunwa umukaka wasongoloka ku mukuni, pamo ne mpanga shaina ishanakashi, shaume elo ishaku Bashani elo ne mbushi, pamo ne ngano shisuma-elo walinwine no mwangashi wabiila uupangwa ukufuma kuluto lwa myangashi. ¹⁵Nomba Yeshuruni alinine elo alaitutumuna-webo walinine, webo walinine icine cine, elo webo walilile no kwikuta-ena abutuka Lesa uwamupangile, elo ena aakana ilibwe lye pusukilo lyakwe. ¹⁶Belengele Yahweh akwate ubufuba pamulandu watu lesa twina fyalo; namu fya muselu fyabo balimukalifye. ¹⁷Bapele amalambo kungulu, ishili te Lesa-tu lesa uto tabaishibe, tu lesa twamonekefye mukulekelesha, tu lesa uto bawishinwe bashaletina. ¹⁸Mwebo mwalyalukila ilibwe, uwaishileba wishinwe elo mwebo mwaliishile kulaba Lesa uwamifyele. ¹⁹Yahweh abwene fi elo alibakene bena, pantu abana baume babo na banakashi bali mukalifye icine. ²⁰"Nebo nalafisa icinso candi kuli bo; "alilandile, "elo nkale kumona ifyo impela yabo akaba; pantu bena ninkulo ya bupondamishi, abana ababula icishinka. ²¹Baalinenga ubufuba pashituli tu lesa elo no kunkalifya pa fyabuwelewele fyabo. Nkabalenga umufimbila ku bantu abashili bantu benenene; ku calo icipuka nkabalenga ukufulwa. ²²Pantu umulilo na waka kucifukushi candi elo uleya kufika nakumbali ya calo ca bafwa; wena uleonaula isonde no busomboshi bwaliko; wena ulebika pa mulilo imifolo ya mpili. ²³Nkakolonganika ifikunka pali bo; nkatuma imifwi shandi pali bo; ²⁴Bena bakonaulwa kuci powe elo bakapya ne cikabilila cileaka elo no bonaushi bwabipa; Nebo nkatuma pali bo ameno yanana shampanga, ishabusungu bwa fiikulaula mulukungu. ²⁵Kunse yalupanga mukafwa, nakumiputule ya kukati umwenso ukacita ico. Nkonaula bonse abaume banono elo nana cisungu, umwana onka, no mwaume wa mishishi ishamfwi. ²⁶Nebo nalilandile ati nkabasalanganisha ukutali, pakuti nkalenge ukubebukisha kwabo ku kapwe pakati ka bantunse. ²⁷Bushe tacilifye cakwebati naletinafye ukusekwa ku balwani, elo ati na balwani babo bakapingula ifyamukuluba, elo ati kuti balanda ati, 'ukuboko kwesu na kusumbulwa,' Nebo nganalacita fyonse ifi. ²⁸Pantu Israeli calo cabula amano. elo tamwaba kwishiba muli bo. ²⁹Lelo, ati bena bamano, ifi efyo bena baishiba. kuti batontontokanya impela yabo ifyo ikesa kuba! ³⁰Umo kuti apepeka shani ikana limo, elo na babili kuti babutusha amakana ikumi limo, kanofye ilibwe lyabo nalibashitisha, elo Yahweh alibatendelewe? ³¹Pantu ilibwe lya balwani besu talyaba nge libwe lyesu, ngefyofye nabalwani besu basumina. ³²Pantu imyangashi yabo ifuma mu myangashi ya mu Sodoma, elo ifuma mu mabala ya mu Gomorrah; ifisabo fyabo ifyamyangashi fya sumu; ifisansangu fyabo fyaba ifyalula. ³³Imyangashi yabo ni sumu wa nsoka shabusungu elo ubusungu ubukali ubwaba ngoshe. ³⁴Bushe aya mapange tayasungilwafye mu nkama kuli nebo, nokufisalila mu fipao fyandi? ³⁵Ubulandushi bwandi ukupeela, elo no kulambula, panshinta amakasa yabo yakashelemuka; pantu ubushuku bwabo ubwacinkunka na bupalamina, elo ne fintu ifili no kwisa pali bo fili no kucitika bwanga. ³⁶Pantu Yahweh ali no kupela umulinganya ku bantu bakwe, elo ukumfwila uluse ubabomfi bakwe. Ena akamona ukwebati amaka yabo yapwa, elo tapali nangu umo uusholepo, cibe nibankole nangu bantungwa. ³⁷Eo nomba akalanda ati, "nga tu lesa twabo tulikwisa, ilibwe lintu balefisamamo, ³⁸tu lesa utwalekulya amafuta ya malambo yabo elo no kunwa umwangashi wa fyabupe fyabo ifyafyakunwa? leka twime elo no ku kwafwa; leka tube ubucingo bobo. ³⁹Lelo mona nomba ukuti nebo, ninebo wine, ninebo Lesa, elo mona ukwebati tamwaba Lesa ukucila nebo; ndepaya, elo no kulenga uwa mweo; elo

takuli nangu umo uwingakupususha kukukosa kwandi. ⁴⁰Pantu nebo njimyo kuboko ku myulu elo no kulanda ati, 'ifyo nabelelela uwa mweo, Nebo nkacita. ⁴¹Lintu nkatwisha ulupanga lwandi ulwa beka, elo luntu ukuboko kwandi ku katampa ukuleta umulinganya, nkapela ubulandushi pa balwani bandi, elo nkalandwila abo abampata nebo. ⁴²Nkalenga imifwi yandi ikanwe mu mulopa, elo ulupanga lyandi lukonaula umunofu pamo no mulopa wabaipaiwa elo na nkole, elo ukufuma ku mitwe ya ntungulushi shabalwani. ⁴³Samweni, mwebo mu fyalo, ifya bantu bakwa Lesa, pantu akalandula umulopa wa babomfi bakwe; akapela icilandushi pa balwani bakwe, akacita ukulambwilako icalo cakwe, na bantu bakwe. ⁴⁴Mose alishile no kulanda amashiwi yonse ayaulu lwimbo mu matwi ya bantu, ena elo na Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni. ⁴⁵Eluntu Mose apwishishe ukulanda yonse aya mashiwi kuli Israeli yonse. ⁴⁶Alandile kuli bo ati, "Tonteni amano yenu pamashiwi napeela bunte kuli mwebo lelo, pakwebati mwingalekukonkomesha abana benu ukuyasunga, yonsefye amashiwi aya aya mafunde. ⁴⁷Pantu ici tecafye kuli mwebo, pantu ici emweo wenu,elo ukupitila muli ifi fintu mukatantalisha inshiku shenu mu calo muleya yabuka Yodani mukacipoka. ⁴⁸Yahweh alilandile kuli Mose mu bushiku bulya bumo bwine elo alandile ati, ⁴⁹"Kabiyeni pamulu waishi impili sha Abarim, unine palupili lwa Nebo, ulwaba mu calo ca Moabu, lubali lwa Yeriko. Uleyakulolesha icalo ca Kenani, ico nebo ndepela ku bantu bamu Israeli pamo ngecikwatwa cabo. ⁵⁰Webo uleya kufwila kulupili uko walanina, elo bakakushika kushabantu bobo, ngafintu Aaron umwina Israeli munobe afwile pa lupili lwa Hori elo bamushikile kusha bantu bakwe. ⁵¹Ifi fili no kucitika pamulandu weba tawali na cishinka kuli nebo pakati ka bantu bamu Israeli ku menshi ya pa Meribah mu Kadeshi, mu matololo ya Zin, pantu weba tawambelele akatina no mucinshi pa kati ka bantu bamu Israeli. ⁵²Pantu weba ukamonako incende ili kuntanshi yenu, Nomba weba tawakayemo, kukwingila mu calo cintu Nebo ndepela ku bantu bamu Israeli."

Chapter 33

¹Ili epalo elyo Mose umuntu wakwa Lesa apalile abatu bakwa Israeli ilyo talafwa. Ena aishile kulanda ati: Yahweh alishile ukufuma ku Sinai nokutula ukufuma ku Sira kwaishile kuponena pali bo. ²Ena alibengeshime ukufuma mu lupili lwa palani, elo ena alishile na bamakana ikumi lyaba mushilo. Mukuboko kwakwe ukwa kukulyo mwali kubyata kwa nkuba. ³Icine cine, ena alitemenwe abantu; abantu bonse bamushilo baba mukuboko kobe, elo bena balikufukama panshi yankasa shobe; bena balipokelele ifyebo fyabo. ⁴Mose alitukonkomeshe fwebo ifunde, ifyakupyana palukuta lwakwa Yakobo. ⁵Eluntu mwali imfumu mu Yeshurunu, uluntu intungulushi sha bantu bakumene, ne mitundu shonse ishakwa Israeli pamo. ⁶Leka Rubeni abe no mweo elo emfwa, nomba abaume bakwe ba cepe. ⁷Ili epalo lyakwa Yuda. Mose aishile kulanda: umfwa, Yahweh, kwi shiwi lyakwa Yuda, elo umulete ena ku bantu bakwe nabali, umulwileko ena; ube kafwa ku balwani bakwe. ⁸Pali Lebi, Mose aishile kulanda: Tamimu wenu elo na ulimu wenu baba kuba cishinka benu, ulya uyo mwebo mwayeseshe pa masa, noyo mwebo mwashombokole pa meshi yaku Meriba. ⁹Umuntu uyo uwaishile kulanda palwa kwa wishi na nyina ati, "Nebo ntabamonapo bena." Nangu ena taishilile ba wabo elo taishilile ukupenda kwa kwabana bakwe, Pantu ena alibakile icebo cenu eloalisungile icipangano cenu. ¹⁰Ena alikufunda Yakobo ifipope fyobe elo na Israeli ifunde lyobe. Ena abika ifyanunkila ku cinso cobe na fyonsefye ifya mutulo wa koca pabulambo bobe. ¹¹Pala, Yahweh, ifikwatwa fyake, elo no kusumina umulimo wa minwe shakwe. Onaula imisana yabo aba mwimine elo nabo abantu abamupata ena, pakuti bena bekamwimina nakabili. ¹²Palwa kwa Benjamini, Mose aishile kulanda ati: Na uyo uwatemwikwa na Yuda akekala uwacingililwa lubali ena; Yahweh alimucingilile ena shikulu shonse elo ena ekala pakati ka mabeya yakwa Yahweh. ¹³Palwa kwa Yosefe, Mose aishile kulanda ati: Leken icalo shakwe capelwe na Yahweh kufisuma fya mumulu, no mume, elo na kwi tenga ilya lambalala mwi samba. ¹⁴Ne calo cakwe nacipalwe kufintuifisuma ifya somboshi bwaku kasuba, nakufintu ifisuma ifipelwa kwa myenshi, ¹⁵Naku fintu ifisuma ifya kumipili shakale, elo nakufintu ifisuma ifyali tupili twa muyaya. ¹⁶Ne calo cakwe nacipalwe ku fintu ifisuma ifya pacalo elo na kufyaisulamo fya ciko, elo na kububile bwakwe ena uwali mu mpanga. Leka ipalo lise pa mutwe wakwa Yosefe, na pamulu wa mutwe wakwe ena uwali wakucindama pali wabo. ¹⁷Ibeli lya ng'ombe ilume, ilya kucindama ena, na masengo yakwe masengo yang'ombe ya boo. Kuli shena akasunkilako abantu, bonsefye, kumpela ya calo. Ili likana ikumi lyakwa Efulemu; Aya amakana yakwa Manase. ¹⁸Palwa kwa Sebuluni, Mose aishile kulanda ati: Samwa, Sebuluni, Mukufuma kobe, elo nobe, Isaka, mu matenti yenu. ¹⁹Bena bakekata abantu ku mpili kulya bena bakapela amalambo ya bulungami. Pantu bena bakonka ifingi ifyamuli Bemba, elo nokufuma mumu canga wa musensenga. ²⁰Palwa kwa Gadi, Mose aishile kulanda ati: Abe uwakupalwa uyo ukakusha Gadi. Ena akekala kulya nge nkalamo iikota, elo ena akasanatula icakuboko na umutwe. ²¹Ena ali ipekanishishe iciputulwa icabune umwine, pantu kwali iciputulwa ca calo icasungile intungulushi. Ena alishile ne ntungulushi sha bantu. Ena aishile kusenda umulinganya wakwa Yahweh elo ne fipope fya kwa Israeli. ²²Palwa kwa Dani, Mose aishile kulanda ati: Dani mwana wankalamo uwaciluka ukufma mu Bashani. ²³Palwa kwa Nafutali, Mose aishile kulanda ati: Nafutali, uwasanga ukebekwa, elo na mapalo aya fulisha aya kwa Yahweh, senda ncende mu mushi waku masamba elo naku kuboko ka ku kulyo. ²⁴Palwa Asheri, Mose aishile kulanda ati: Abe uwapalwa Asheri ukucila na bana baume bambi; Leka ena apokelelwe kuli ba munina, elo leka ena atubike ulukasa lwakwe mu mafuta yamu olife. ²⁵Nefyacela fya musumba obe fibe ifyela no mukuba; nga cakutifye shikabe ni nshiku shobe, ifikaba no bucingo bobe. ²⁶Takwaba nangula umo uwakuba nga Lesa, Yeshuruni-uyo umololoke, uwapita mu muyulu pakwisa mu kukwafwa, elo nobucindami bwakwe mu makumbi. ²⁷Lesa wa muyaya ecubo, elo na mwisamba emaboko yobe iyamuyayaya. Ena akalafumya abalwani ukufuma ku cinso cobe, elo ena aishile kulanda ati, "Onaula!" ²⁸Israeli alikele mu bucingo. Akamfukumfuku kakwa Yakobo kali cingililwe mu calo ca ng'ano elo no mwangashi uupya; icine cine, leka imyulu shakwe shilokeshe umume pali ena. ²⁹Amapalo yobe yengi, Israeli! Ninani aba nga weba, abantu Yahweh apuswishe, inkwela ya kwafwa kobe, no lupanga lwa mukulu wine? Abalwani benu bakesa kuli mwebo nindo bakotutuma; mukanyataula incende shabo isha pamulu.

Chapter 34

¹Mose aishile kuya ukufuma kwi lungu lya Moabu ukuya ku lupili lwa nebo, pa mulu wa Pisigah, uuli lubali na Jeriko. Kulya Yahweh aishile umulanga icalo conse ica Gileadi ukufikafye na ku Dani, ²elo na ku Naftali konse, elo ne calo cakwa Efulemu elo na Manasse, elo ne calo conse icakwa Yuda, ku masamba ya bembu, ³elo na Negevu, elo ne lungu lya mupokapoka wa Jeriko, umusumba wa tuncindu, ukufikafye na Zoari. ⁴Yahweh aishile kulanda kuli Ye, "Ici e calo nalapile kuli Abrahamu, kuli Isaki, elo nakuli Yakobo, ukulanda ati, 'Ndi no kupela kubufyashi bobu.' Ndikusuminishe ukuti ubone pali ici calo na menso yobe, lelo webu tawakayemo." ⁵Eico Mose umubomfi wakwa Yahweh, afwilile mulya mwine mu calo ca Moabu, ngefyo ishiwi lyakwa Yahweh lyalaile. ⁶Yahweh aishile kumushika mu mukonko wa calo ca Moabu lubali na Beti Peori, lelo takwaba nangu umo uwaishiba uko imanda yakwe yaba ukufika na pali buno bushiku. ⁷Mose ali ne myaka umwanda umo na makumi yabili uluntu afwile; amenso yakwe tayanakile, nangu maka yakwe tayapwile. ⁸Abantu bakwa Israeli baloseshe Mose mwilungu lya Moabu pa nshiku amakumi yatatu, eluntu nshiku shakulusha Mose shapwile. ⁹Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni ali uwaisulamo umupashi wa mano, pantu Mose alimutambikepo amaboko. Abantu bakwa Israeli bali kumumfwila elo ali kucita ifyo Yahweh akonkomeshe Mose. ¹⁰Takwaba kasesema uwaima muli Israeli uwaba nga Mose, uyo Yahweh aishile icinso ne cinso. ¹¹Takwaba kasesema uuli onse uwali ngaye untu Yahweh atumine mu Egypto no kucita ifipeshu mano elo ne fisungusho ifingi, kuli Farao, elo na kubabomfi bakwe bonse, elo na ku calo cakwe conse. ¹²Takwatala akuba kasesema uuli onse uwaba ngaye filya acitike ifipeshamano ifya kutinya nga filya Mose acitile mu menso ya bena Israeli bonse.

Joshua

Chapter 1

¹Nomba caishile kuba panuma yamfwa yakwa Mose umubomfi wakwa Yahweh, icakuti Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, kafwa mukulu wakwa Mose, nokulanda ati, ²"Mose umubomfi wandi, alifwile. Nomba kanshi, talama, abukila kubushilya bwa Yodani, webu elo na bantu bonse, ukuya k calo ico nebo nokwapela-abantu bakwa Israeli. ³Ndimipele incende yonse iyo amakasa yenu yakakwendamo. Ndipele ici calo kuli mwebu, pamo ngafilya fine naile Mose. ⁴Ukufuma mu matololo elo naku Lebanoni, ukushintafye nakuli bembu mukalamba, Efreti, icalo conse ica bena Hiti, elo ukushinta kuli Bembu Mukalamba, uko ukuwila akasuba, cikaba calo cenu. ⁵Takwakabe abakalolenkana na mwebu munshiku shonse isha myeo shenu. Nkalekuba na mwebu ngafilya fine nalikuba Mose. Ntakamilekeshe nangu kumisha. ⁶Ube uwakukosa elo uwakushipa. Niwebu weukalenga abo banu ukupoka icalo ico naile kufikolwe fyabo ukuti nkwapela. ⁷Ube uwakukosa elo uwakushipa. Ulekukonka amafunde ayo umubomfi wandi Mose akukonkomeshe. Wikesha ukwalukila ku kulyo nangu ku kuso, epakuti ukalekushuka uko ukoya. ⁸Ukalekulanda ici citabo ca mafunde. Ukalekucitontankanyapo ubwila elo no bwaca epakuti ukalekukonka fyonse ifyalembwamo. Eluntu ukasambasa elo nokushuka. ⁹Bushe ntakukonkomeshe? Ube uwakukosa elo uwakushipa wiesha ukutina. Wiesha ukubwelela inuma. Yahweh Lesa obe akulekuba na webu konse uko ukalekuya. ¹⁰Eluntu Yoshua aishile ku konkomesha bantungulushi ba bantu ati, ¹¹"Muye kupita munkambi elo no kukonkomesha abantu ati, "Muteyanyefyakulya. Munshiku shtatu mukatoloka Yodani elo nokuya kulya elo nokupoka icaloico Yahweh Lesa wenu akomipela ukuba icakwatwa cenu. ¹²Ku bena Reubeni, abena Gadi elo na citika wa mutundu wakwa Manase, Yoshua aishile kulanda ati, ¹³"Mulekwibikisha ishiwi ilyo Mose umubomfi wakwa Yahweh, akonkomeshe uluntu alandile ati, 'Yahweh Lesa wenu akomipela ukutusha, elo akomipela icalo cakwe.' ¹⁴Abakashi benu, abana benu, elo nefitekwa fyenu fili nokwikala mu calo ico bamipele ukupitilila Yodani. Lelo abaume benu ababulwi bali nokuya pamo nabamunyinenwe elo no kubafwako ¹⁵mpaka Yahweh apela bamunyinenwe ukutusha ukubati nifilya fine wamipela. Eluntu nabo kabili bakesa kusenda icikwatwa ca calo Yahweh Lesa wenu akwapela. Eluntu mukabwelelamo ku calo cenu elo nokucibula, icalo ico Mose umubomfi wakwa Yahweh apele mwebu ukucila na Yodani, uko akasuba katulila. ¹⁶Eluntu baishile kwasuka Yoshua no kwisa kumwebu ati, "Ifintu fyonse ifyo watukonkomesha fwebu takalekucita, elo nakonse uko ukotutuma tukoya. ¹⁷Tukalekumfwila kubati nifilya fine twalikumfwila Mose. ¹⁸Uyo onse ukasungukila ifippe fyobe elo no kukana amashiwi yobe elo no kukana amashiwi yobe ali no kwipaiwa. Ube fye uwakukosa elo no kushipa."

Chapter 2

¹Eluntu Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni aishile kutuma mubumfinsolo abaume babili ukufumu mu Shitimu nga inengu. Aishile kulanda ati, "Kabuyeni, muye mulolekeshe icalo, makamaka Yeriko." Balile elo no kufikila mu ng'anda yakwa cilende uwalikwitwa ati Rahabu, elo baikele kulya. ²Caishile kwebwa ku mfumu yaku Yeriko ati, "Boneni, abaume bamu Israeli balishile kuno mukulengula icalo conse." ³Imfumu ya mu Yeriko yaishile kutuma ishiwi kuli Rahabu elo nokumweba ati, "Fumya abaume abo abeshile kuli webo abo bengile mu ng'anda yobe, pantu beshile mukulengula icalo conse." ⁴Lelo umwanakashi ashile kubula abaume babili elo no kuya kubafisa. Alyasukile ati, "Eeabaume balishile kuli webo, lelo ntshibile uko bafumine." ⁵Bacifuma uluntu kwa cifita, uluntu yacifika inshita ya kwisala impongolo. Ntshibile neko bacilola. Limbi mukobasangana nga cakweba ati mwabapepeka." ⁶Lelo alibapiitile no kubatwala pamulu wa mutenge elo no kubafisa panshi ya mwina wa bukonge ubo alongenye palya pamutenge. ⁷Eico abaume bakonkele inengu ku musebo uwalola ku cabu canika ya Yodani. No mwishi wampongolo waliselwe lulya lwinefye abakukonka inengu bafuma. ⁸Inengu ulo tashilati shisendame, eluntu umwanakashi aishile kuya kuli bopa mulu wa mutenge. ⁹Aishile kulanda ati, "Nebo ndishibile ukuti Yahweh alimipele icalo ici elo no mwenso wakumitina ulitwikete cibi. Nabo bonse abekala muli cino calo boitutumina fye ku mwenso pa mulandu wenu." ¹⁰Twalyumfwa ifyo Yahweh akamishe amenshi pali Bemba Wakukashika uluntu mwafumine ku Egypto. Twalyumfwa nefo mwacitile ku mfumu shibili isha bena Amore ku bushilya bwa Yodani-Sihoni elo na Ogi-abo mwebo mwaonawile umupwilapo. ¹¹Uluntu fye twaishile kumfwa ifi fyonse, imitima yesu yalisungulikile elo tapali nangu umo pali fwebo uwashele uwakushipa-pantu Yahweh Lesa wenu, e Lesa mu mulu elo na pano calo. ¹²Nomba kashi, nkomipapataukuti mulape kuli webo pali Yahweh ukuti, ifi fine webo nalanga uluse kuli mwebo, efyo na mwebo mukalange uluse kulupwa lwandi. ¹³Mpeleni icishibilo icacishinka ico ciakuti mukapususha imyeo yakwa tata, mayo, bandume yandi, bankashi yandi elo na bana babo bonse, elo nokuti mukatupususha ku mfwa." ¹⁴Inengu shaishile kulanda kuli ye ati, "Nga cakweba ati webo wafwa, ninshi na fwebo tukafwa! Ngacakweba ati tausokolwele ifyo twishile mukucita, eluntu, uluntu Yahweh akapela ici calo kuli fwebo tukakulanga uluse elo ne cishinka kuli webo." ¹⁵Eico Rahabu abacilushishe ku ntambo pe windo. Ing'anda iyo alikwikalamo ya kambete ku cibumba ce linga lya musumba. ¹⁶Abeba no kuti, "Lungamenifye ku mpili elo no kufisama nga teifyo abakomifwaya bakomisangana muye kufisama kulya ukushinta pa nshiku shitatu mpaka abakumifwaya bakabwele." ¹⁷Eluntu mukakonkanyapo ubulendo bwenu" Inengu shaishile kweba Rahabu ati, "Tatwakafikilishe icilayo ca mulapo ico utwebele, nga cakuti tawakacite ifi." ¹⁸Uluntu tukafika muli cino calo ukakake uyu mwando wakukashika uo watucilushisheko pe windo, elo ukalonganye mu ng'anda mu mobe ba wiso elo naba noko, bandume shobe elo naba lupwa bakubawiso bonse. ¹⁹Onse uukafumina panse no kuya mu musebo, umulopa wabo ukaba pa mitwe yabo elo fwebo ta twakabe no mulandu. Nomba uyo onse uukaba mu ng'anda pamo na webo, nga kwaba aba mwipaya umulopa wakwe ukaba pa mitwe wesu. ²⁰Nomba nga cakweba ati wa sokolola ifyo twishile mukucita kuno, tukaba abakaele ku mulapo uo utwebele ukulapa." ²¹Rahabu aishile kwasuka ati, "Kacibe ifyo fine mwalanda ukucita." Alibalekeleko elo no kuya baya. Eluntu aishile kukaka umwando wakukashika pe windo. ²²Balifuminapo elo no kulungama ku mpili elo baiskele kulya ukushinta pa nshiku shitatu mpaka abalikubafwaya bawela. Abakufwaya bali cencentele monse mu musebo elo tabasangile. ²³Ishi nengu shibili shaishile kubwekelamo elono kutentemukila ku bushilya elo no kubwelelamo kuli Yoshua mwana Nuni, elo balimulonolwele fyonse ifya citikile kuli bo. ²⁴Baishile kulanda kuli Yoshua ati, "Icine cine Yahweh alipele ici calo kuli fwebo. Bonseabekala muli cilya calo bakoitutumina fye pamulandu wakutina fwebo.

Chapter 3

¹Yoshua aishile kwalamuka ulucelo, elo batampile ukufuma ku Shitimu. Bafikile ku Yodani, ena elo na bonse abantu bamu Israeli, elo bapangile inkambi ulo tabalaabuka.²Panuma Yanshiku shitatu, abakulu bafita bapitile pakati ka nkambi; ³balyebele abantu ati, "Uluntu mwabona imbokoshi ya cipango cakwa Yahweh Lesa wenu, elo na bashimapepo ukufuma mu bena Lebi balipiitile, na mwebo bene mulingile ukufuma muli ino ncende elo no kukonka. ⁴Palingile ukubako intamfu pakat kenu elo ifwile ukuba ukushinta ku cubiti amakana ya bili. Tecakwesha ukupalamina mupepi ne mbokoshi, pakweba ati mwingeshiba inshila mulelola, pantu tamwatala amupitamo muli iyi nshila."⁵Yoshua aishile kweba abantu ati, "Mukaisangulule mwebene mailo, pantu Yahweh alinokucita ifipapusho pakati kenu." ⁶Eluntu Yoshua aishile kulanda kuli bashimapepo ati, "Sendeni imbokoshi ya cipangano, elo mupite ku ntanshi ya bantu." Eicobalibulile imbokoshi yafilayo elo nokuya ku ntanshi ya bantu. ⁷Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua ati, "Ukutampa lelo nebo nalakucindika pa menso ya bonse abena Israeli. Bakoishiba ukuti filya fine nebo nalikuba na Mose, eflyo nalekuba na webu. ⁸Ukakonkomeshe bashimapepo abakopiita imbokoshi ya cipangano ati, "Uluntu mukofika ku mbali ya bemba wa Yodani, muye kutalama umushiki mu menshi ya Yodani."⁹Eluntu Yoshua aishile kweba Israeli ati, "Iseni kuno, elo no kwisa kumfwa amashiwi yakwa Yahweh Lesa wenu. ¹⁰Pali ici mukoishiba ukuti Lesa ali pakati kenu elo ali no kutalusha ku ntanshi yenu abena Kenani, abena Hiti, abena Hivi, abena Perizi, abena Gigashi, abena Amore, elo na bena Yebusi. ¹¹Boneni! Imbokoshi ya cipangano ca kwa Lesa wa calo conse eiko tampilapo ukutapuka Yodani. ¹²Nomba musale abaume ikumi limo na babili ukufuma mu mikowa ya bena Israeli, umwaume umo ukufuma muli cila mukowa. ¹³Eluntu amakasa yakubashimapepo abo abapiitile imbokoshi ya kwa Yahweh, Lesa wa calo conse, nga ya nyanta mu menshi yamu Yodani, amenshi ya mu Yodani yali no kutalama, elo na menshi ayo ayapongoloka ukufuma kumulundu yakaleka ukupongoloka elo yatulama pamo ukubati culu."¹⁴Eico uluntu abantu baiteyenye ukuya mukutapuka umumana wa Yodani, bashimapepo abo abapiitile imbokoshi ya cipangano balikwenda ku ntanshi ya bantu. ¹⁵Lulya lwinefye abo abapiitile imbokoshi bafikile ku Yodani, elo na makasa ya abo abapiitile imbokoshi yaishile kunyanta mu menshi(nomba neyi yali ni nshita ulo Yodani isuula inshita yonse iyakusombolo), ¹⁶Amenshi ayali kupongoloka ukufuma kumulundu yaishile kutalama no kulama umwina. Amenshi yaishile kuleka ukwenda ukufuma pa ntamfu iitali. Amenshi yaishile kuleka ukwenda ukufuma ku Adamu, umusumba uwaba kubushilya bwa Zaretani, ukuya ku shinta fye naku mu mana wa Araba, Umumana wa Mucele. Abantu batapukile ukulungatana no musumba wa Yeriko.¹⁷Bashimapepo abapiitile imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh bataleme pamushili uwakuma pakati ka mu mana wa Yodani mpakafye abantu bonse abena Israeli batapukile pa mulundu wa kuma.

Chapter 4

¹Uluntu abantu bonse baishile kwabukila bushilya bwa Yodani, Yahweh aishile kulanda kuli YOSHUA ati, ²"Saleni abaume ikumi na babili pali mwebene ukufuma mu bantu, umuntu umo ukufuma mulu cila mutundu. ³Muba pele ici icipope: Piiteni mabwe ikumi na yabili ukufuma pakati ka Yodani apo bashimapepo pancande iyakuma, elo mubaletu na mwebo elo mutambalike amaboko palibo panshi muncende umo mukesa kutushisha ubushiku kubushiku""⁴Eluntu YOSHUA aishile kukuta abaume ikumi na babili abo asalile ukufuma mumitundu yakwa Israeli, umo ukufuma mulu cila mutundu. ⁵YOSHUA aishile kulanda kuli bo ati, "Kabuyeni bushilya pantanshi ya mbokoshi yakwa Yahweh Lesa wenu mukati ka Yodani. Cilaumo pali mwebo afwile ukupiita ilibwe pakubeya kwakwe, ukulingana ne mpendwa ya mitundu ya bantu bakwa Israeli. ⁶Ici cikesa kuba cilangililopakati kenu pali mwebo uluntu abana benu bakesa kwipusha ku nshiku shakuntanshi sti, 'Bushe aya amabwe yakopilubula nshi kuli mwebo?' ⁷Eluntu mwebo mukesa kulanda kuli bo ati, 'Amenshi ya Yodani yalipatwilweko pantanshi ya mbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh Lesa wenu. Uluntu yapitile pa mulu wa Yodani amenshi ya Yodani yalipatwilweko. Eico aya mabwe yakesa kuba caakwishibisha ku bantu bakwa Israeli umuyayaya.'" ⁸Abantu bakwa Israeli balicitile ngefyo YOSHUA abakonkomeshe, elo baishile kubula amabwe ikumi na yabili ukufuma pakati ka Yodani, ngefyo Yahweh alandile kuli YOSHUA. Baishile kubika amabwe pamulu ukulingana ne mpendwa ya mitundu yabantu bakwa Israeli. Baishile kupiita amabwe nabo, ukuya ku ncende uko bapangile inkambi elo nokuya bika panshi palya. ⁹Eluntu YOSHUA aishile kupatula amabwe ikumi na yabili mukati ka mumana wa Yodani, mu ncende umo amakasa yakubashimapepo abapiitile imbokoshi ya cipangano bataleme. Icibukisho ekocili ukushinta na lelo. ¹⁰Bashimapepo abapiitile imbokoshi baishile kutalama pakati ka Yodani mpakafye fyonse ifyo Yahweh akonkomeshe YOSHUA ukweba abantu fyalipwile, ukulingana na fyonse ifyo Mose akonkomeshe YOSHUA. Abantu balyangufyenye elo balyabikile bushilya. ¹¹Uluntu abantu bonse baishile kupwisha ukwabukila bushilya, imbokoshi yakwa Yahweh elo na bashimapepo baabukile bushilya pa ntanshi ya bantu. ¹²Umutundu wakwa Rubeni, umutundu wakwa Gadi, elo na citika wa mutundu wakwa Manase balipitile pa ntanshi ya bantu bakwa Israeli nokwisa kupanga abashilika, ngefyo Mose alandile kuli bo. ¹³Abaume abali nalimo amakana yane baliipangishe kukulwa ukupita pantanshi yakwa Yahweh, kubulwi mu mawanga ya Yeriko. ¹⁴Muli bulya bushiku Yahweh aishile kulenga YOSHUA uwakukosa mu menso yakwa Israeli. Balimucindikile ena-ngefyo bacindikile Mose-munshiku shakwe shonse. ¹⁵Eluntu yahweh aishile kulanda kuli YOSHUA ati, ¹⁶"Konkomesha bashimapepo abapiita imbokoshi ya bunte kuwisa kufuma mu Yodani." ¹⁷Eico YOSHUA aishile kukonkomesha bashimapepo ati, "Fumeni mu Yodani." ¹⁸Uluntu bashimapepo balikusenda imbokoshi yacipangano cakwa Yahweh baishile kufuma mukati ka Yodani, elo ifibenga fyaku makasa yabo fyalimishiwe mumulu ukufuma pa mushili wakuma, eluntu amenshi ya Yodani yabwelulukile pa ncende yayako nokwisa kufulukila mumbali ya mumana, ngefyo yali inshiku shine ishakunuma. ¹⁹Abantu baishile kufuma mu Yodani mubushiku bwakulenga ikumi ubwa mwenshi uwakubalilapo. Baishile kwikala mu Gilgali, kukapinda kakukulyo kwa Yeriko. ²⁰Amabwe ikumi limo na yabili yao bapiitile ukufuma mu Yodani, YOSHUA aishile kuyemika mu Gilgali. ²¹Aishile kulanda kubantu bakwa Israeli ati, "Uluntu abana benu bakesa kwipusha bashibo munshita iikoisa ati, 'Bushe mabwe nshi aya?' ²²Mukesa kweba bana benu, 'Apa epo Israeli tapukile Yodani pamushili wakuma.'" ²³Yahweh Lesa wenu alyumikile amenshi ya Yodani pali mwebo, mpaka mwebo mwaishile kutapukila bushilya, ngefyo Yahweh Lesa wenu acitile kuli bemba wakashika, uyo aumikile kuli fwebo mpaka twatapukila bushilya, ²⁴pakwebat abantu bonse abapa cal beshibe ukwebati ukuboko kwakwa Yahweh wa maka, elo mukesa kucindika Yahwe Lesa wenu umuyayaya.

Chapter 5

¹Ulo lwinefye ifumu ishali ku kapinda ka masamba lubali ku Yodani, elo ne mfumu shonse isha ku Kenani, abo abali kuli bemba mukulu, baishile kumfwa ifyo Yahweh akamishe amenshi ya mu Yodani mpaka na bana ba Israeli batapuka, ne mitima yaishile kusungulika kabili takwali nangu umo umupashi uwingaba muli bo nipa mulandu wabana ba Israeli.²Pa nshita ilya Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua ati, "Upange imyele isha kutwa ukufuma ku mabwe elo nakabili usembulule bonse abana baume bakwa Israeli. ³Eluntu Yoshua aishile kupanga umwine imyele iya kutwa iyakufuma ku mabwe elo aishile kusembulula bonse abana baume ba bena Israeli pa Giibeati Haaraloti.⁴Ici ecalengele Yoshua ukubasembulula bena: Bonse abaume abali kufuma mu Egypto, ukubikako na bonse abaume aba nkondo, baile kufwila mu nshila ya mu matololo, ulo balikufuma mu Egypto. ⁵Nangula baume bonse abalikufuma mu Egypto balibasembulwile, nangu cali kuba ifi, bamo abalumendo abalikufuma mu matololo mu nshila ya kufuma ku Egypto nabo bali basembulwile.⁶Pantu abana ba Israeli ba lyendele imyaka amakumi yane mu matololo mpaka bantu bonse, ekweba ati, bonse ciba bulwi abakofuma mu Egypto, balifwile, pantu tabali kubela ishiwi lyakwa Yahweh. Yahweh aishile kubalapisha ukuti tabakatale bona icalo ico alapile ku fikolwe ico apela kuli fwebo, icalo icifumfumuna umukaka no buci. ⁷Bali bana babo Yahweh aile kwimya kuli iyi ncende uko Yoshua alikuba sembulwila, pantu tabasembulwilwe mu nshila.⁸Uluntu bonse baishile kusembululwa, baishile kwisa kulya kwine ku nkambi mpaka baposhiwa. ⁹Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua ati, "Buno bushiku ndi fumishopo insoni isho mwafumine na sho mu Egypto." Eico, ishina lyailya ncende yali kwitwa Giligali mpaka no kufika kubw lelo¹⁰ Abantu bakwa Israeli baishile ku panga inkambi pa Gilgali. Baishile kusunga icakucilila pa bushiku bwa kulenga ikumi limo na shine ubwa mwenshi, mu cungulo pa mupokapoka wa Yeriko. ¹¹Pa bushi panuma ya cakucilila, bulya bushiku bumo bwino, baishile kulya ifisabo fya muc¹²Ubushiku baishile kulya ifisabo fya mu calo mana alilekele. Nomba takwaba mana nakabili ku bana ba Israeli, lelo balikulya ifisabo fya mu calo fya mu Kenani muli ulya mwaka.¹³Uluntu Yoshua aishile kupalamina mu pepi na Yeliko, aishile kwinuna amenso yakwe no kubona, elo abona, umwaume alitaleme ku ntanshi yakwe; alisomwene ulupanga Ulo akwete mu minwe yakwe. Yoshua aishile kuya kuli ye no kulanda ati, "Bushe uli wamuli fwebo nangu uli wakuba lwani?"¹⁴Aishile kulanda ati, "Iyo. Ninebo umukulu wafita wakwa Yahweh. Ndishile. "Eluntu Yoshua awile ubunkupeme panshi no kushinshimuna elo aishile kulanda kuli ye ati, "Cindo ico shikulu alikulanda kumu bomfi wakwe?"¹⁵Umukulu wafita fyakwa Yahweh aishile kulanda kui Yoshua ati, "Fula indyato ku makasa yobe, pantu pano utaleme pa mushilo. "Ifi efyo Yoshua aishile ku cita.

Chapter 6

¹Nomba yonse iminshi ya kwingila mu Yeriko yaliselwe pa mulandu wabashilika bamu Israeli. Takwali nangu umo uwakufuma nangu uwakwingila. ²Yahweh aishile kweba Yoshua ati, "Bona ndipele Yeriko mu minwe yobe, imfumu yaiko elo naba shilika baiko abasambilishiwa. ³Wbo ufwiile ukwenda ukushinguluka umusumba, bonse abaume babulwi baleya shinguluka umusumba umukufye umo. Webo uli no kucita ifi pa nshiku mutanda. ⁴Bashimapepo cine lubali bafwile ukupita amapenga cine lubali yansengo sha mpanga ishaume pa ntanshi ya mbokoshi yafilayo. Pa bushiku bwakulenga cine lubali, webo uli no kushinguluka umusumba imiku cine lubali, elo bashimapepo bakalishe amapenga. ⁵Eluntu bakalishe iciunda ca kutwalilila mu masengo ya mpanga shenu, elo uluntu webo ukomfwa iciunda camapenga bonse abantu bafwile bakabilikishe ne congo icikulu, elo nefibumba fya musumba fikawa ukuwililila. Abashilika bakepaye, onse uukabatangilila kuntanshi yabo. ⁶Eluntu Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni aishile kwata bashimapepo nokwisa kulanda kuli bo ati, "Imyeni imbokoshi yafilayo, elo muleke bashimapepo cine lubali bapite amapenga cine lubali aya nsengo sha mpanga shaume baye mpatanshi yambokoshi yakwa Yahweh. ⁷Ena aishile kulanda ku bantu ati, "Kabiyeni nokuya enda ukushinguluka umusumba, elo nabaume babulwi batangile pantanshi ya mbokoshi yakwa Yahweh. ⁸Ngefyo fine Yoshua aishile kulanda ku bantu, bashimapepo cine lubali bapitile amapenga cine lubali aya nsengo sha mpanga shaume ku ntanshi yakwa Yaweh. Ilyo baishile kusela balipele iciunda mu mampenga. Ne mbokoshi ya cipanga cakwa Yaweh yalikubakonka panuma yabo. ⁹Abaume babulwi balikuya pa ntanshi yakubashimapepo elo bakolisha ifiunda kunuma yambokoshi, elo bashimapepo abtwalilile ukulisha amapenga yabo. ¹⁰Lelo Yoshua akonkomeshe abantu, ebele, "Mwibilikisha iyo. Takuli iciunda icifwile ukufuma mutunwa twenu mpakafye ubushiku nebo ndinokumyeba ukubilikisha. elofye mufwile ukubilikisha." ¹¹Eico ena aishile kulenga imbokoshi yakwa Yaweh ukuya kushinguluka umusumba umuku umo bulya bushiku. Eluntu baishile kuya kwingila mu nkambi shabo, elo bena baaikele ubushiku mu nkambi. ¹²Eluntu Yoshua aishile kubuka ulucelo celo, elo bashimapepo baishile kwimya imbokoshi yakwa Yaweh. ¹³Bashimapepo cine lubali, abo abalikupita amapenga cine lubali aya nsengo sha mpanga shaume kuntanshi ya mbokoshi yakwa Yaweh, balikwenda mukushipa elo no kupela ifiunda kuma panga. Abashilika babulwi bali kwenda pa ntanshi yabo. Lelo uluntu umulinshi aenda ukuya pa ntanshi ya mbokoshi yakwa Yawe, eluntu amapenga yalikupela iciunda icaywalilila. ¹⁴Bena balyendele ukushinguluka umusumba elo no kubwekela ku nkambi. Bena bacitile ifi pa nshiku mutanda. ¹⁵Nimubushiku bwakulenga cine lubali lintu bena baihile kucelela ukwalamuka mukutula kwa kasuba, elo balyendele ukushinguluka umusumba cimo cinefye ngefyo balikucita lyonse, nomba ii nshita miku cine lubali. Califye ni mulya bushiku elo baendele ukushinguluka umusumba imiku cine lubali. ¹⁶Cali nimubushiku bwakulenga cine lubali uluntu bashimapepo baishile kupela iciunda mu mapenga, eluntu Yoshua aishile kukonkomesha abantu, "Bilikisheni! Pantu Yaweh alimipele mwebo umusumba. ¹⁷Umusumba elo nafyonse ifyabamo fifilpelwe kuli Yaweh ku konaulwa. Kanofye Rahabu cilende euli nokwikala uwamweo-ena nabonsefye ababa na ena mu ng'anda yakwe-pantu uy mwanakashi aalafishile abaume twatumine. ¹⁸Lelo mwebo mube abailonda ukukanasenda ifintu ifipelwe kukonaulwa, pakuti nomba ilyo mwafipela ifishibilo fyakonaulwa, tamufwile nomba ukusendapo nangu cimo pali ifi. Nga cakweba tai mwacita ifyo, muli no kulenga inkambi ya Israeli icintu icilingile ukonaulwa elo mukaleta ubwafya pali yena. ¹⁹Yonse silfere na golide elo na fyonse ifyapangwa no mukuba elo nefya cela fyena fipelwe kuli Yaweh. Fyena fifwile ukuya mu cipao cakwa Yaweh. ²⁰Uluntu bapele iciunda ca mapenga, abantu bapele ukupunda ukulamba elo ifibumba fyaishile kuwa ukuwililila. Eico onse umwaume aishile kuya mumaka no kupoka umusumba. ²¹Balyonawile fyonse ifyali mu musumba ukupwililika ukubomfya ulupanga-umwaume no mwanakashi, umwaice elo no mukote, ingombe ishaume, impanga ishanakashi elo ne mpunda. ²²Eluntu Yoshua aishile kweba abaume babili abao abaile kukulengula incende, "Kabiyeni mu ng'anda yakwa cilende. Kafumyeni umwanakashi elo na bonse abali na ye, ngefyo mwebo mwalapile kuli ye." ²³Eico abalumendo abali inengu baile kwingila no kufumya Rahabu kunse. Balifumishe ba wishi, ba nyina, ba ndume shakwe, elo naba lupwa bonse abali nankwe. Baishile kubatwala ku ncende ya kunse ya nkambi yabena Israeli. ²⁴Baishile koca umusumva elo na fyonse ifyalimo. Ukufumyakofye silfere, golide ne fipe fya mukuba ne fya cela efyabikilwe mu cipao ca mu ng'anda yakwa Yaweh. ²⁵Lelo Yoshua asuminishe Rahabu cilende, aba ng'anda yakwa wishi, elo na fyonse ifyali nankwe ukuba no mweo. Umwanakashi aikala mu Israeli ukufika na buno bushiku pantu alifishile abaume Yoshua atumine mukulengula Yeliko. ²⁶Eluntu Yoshua aishile kubakonkomesha pali ilya nshita no mulapo, elo aishile kulanda ati, "Atipwa umwaume mu menso yakwa Yaweh uyo uukakula uyu musumba cipya cipya, Yeliko. Ni pamuetege we beli lyakweilyaume, ali no kutendeka umufola, elo pa mutenge wakwa kasuli wakwe ali no kutendeka ukukula iminshi." ²⁷Eico Yaweh ali na Yoshua, no kwishibikwa kwakwe kwaishile kuya mu calo conse.

Chapter 7

¹Lelo abantu bakwa Israeli bacitile ukwabula bucishinka ukulingana ne fintu ifyapelwe ku konaulwa. Akani umwana mwaume wakwa Kami umwana mwaume wakwa Zabidi umwana mwaume wakwa Zera, ukufuma mu mutundu waba Yuda, apitilepo ifintu fimo ifya pelwe ku konaulwa, neci calengele Yaweh ukufulilwa abena Israeli.²Yoshua aishile kutuma abaume ukufuma mu Yeriko ukuya ku Ai, uyo uwali mupepi na Bete veni, ku kabanga ka Betele. Aishile kulanda kuli bo ati, "Imeni nokuya kulengula icalo." Eico abaume baishile kwima nokuya kulengula Ai.³Uluntu baishile kubwelelamo kuli Yoshua, baishile kulanda kuli ye ati, "Wituma abantu bonse ukuya ku Ai. Tumafye abaume amakana yabili nangu amakana yatatu ebo bayesansa abena Ai. Wiingisha abantu bonse mubulwi, pantu na bacepa impendwa."⁴Eico abaume amakana yatatu kufuma mubushilika baishile kuya, lelo baliya fulumuka ukufuma ku bena Ai.⁵Abaume abena Ai baishile kwipaye abaume ukufikafye naku makumi yatatu na mutanda ilyo babatamfishe ukufumafye pampongolo ya musumba ushinta na kung'wenye ya mabwe, elo babepeye ilyo baleya panshi yalupili. Imitima ya bantu yalsungulwike elo no kotalala kwati menshi.⁶Eluntu Yoshua aishile kulepula amalaya yakwe. Ena elo na bakulu bakwa Israeli baishile kubika ulukungu pamitwe yabo elo balaala ubukupeme panshi kuntanshi ya mbokoshi yakwa Yaeh, bashile kulya mpaka icungulo.⁷Eluntu Yoshua aishile kulanda ati, "Yangu, shikulu Yahweh, cindofye wayabushishe aba bantu umumana wa Yodani? Ku kutupela mu minwe ya bena Amore ku kutonaula? Nga cakweba ati twalipangile ubusalo ubwapusanako elo nokwikala lubali lumbi ulwa Yodani!"⁸Shikulu, cindo nalalanda, panuma abena Israeli na baba fulumana kubalwani babo?⁹Pantu abena Kenani elo na bekala calo bonse bakomfwa palwa ici. Bakatushinguluka elo no kulenga abantu bamu calo ukulaba ishina lyesu. Cindo mukacita peshina lyenu ilikulu?"¹⁰Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua ati, "Ima! Nindo ulalile apo ubukupeme?"¹¹Israeli alibifishe. Balitobele icipangano ico nabakonkomeshe. Na beeba ifintu fimo ifyapelwe ku konaulwa. Na beeba elo nokufisa imemba shabo mukubika ifyo ba piitile pamo ne fintu fyabo.¹²Ecilengele abena Israeli ukukana iiminina ku cinso ca balwani babo. Nabailengulula ku balwani babo pantu abene beka nabaipela ku konaulwa. Ntabe naimwe nakabili mpakafye monaule ifintu ifya pelwa ku konaulwa, lelo ficili na mwebo.¹³Ima! kabiye usangulule abantu nokubeba ati, "Isangululeni mwebene ku kupekania palwa mailo. Pantu Yahweh, Lesa wakwa Israeli alandile ati, "Pali ifintu ifyapelwa ku konaulwa ificili pali mwebo, mwebena Israeli. Muli nokufilwa ukwiminina ku balwani benu mpaka mufumye fyonse ifyapelwe ku konaulwa pali mwebo."¹⁴Muca lucelo, mufwile ukuipela cila mutundu. Umutundu uyo Yahweh akasala ukesa kupalamina cila mukowa. Umukowa Yahweh akasala ukesa kupalamina cila ng'anda. Ing'anda Yahweh akasala ikeka kupalamina cila umo na umo.¹⁵Cikacitika ifi, uyo umo uukasalwa elo nokusangwa nefi fintu ifyapelwe ku konaulwa, akocewa, ena na fyonse ifyo akwata, pantu natoba icipangano cakwa Yahweh elo pantu na cita icntu icamuselu mu Israeli."¹⁶Eico, Yoshua ashile kwima bwangu ulucelo elo aishile kuleta abena Israeli mupepi, cila mutundu, elo nomutundu waba Yuda waishile kusalwa.¹⁷Na Yoshua apalamike umukowa wakwa Yuda, elo nomukowa wabena Sera nalolwine lwalisalilwe. Aishile kupalamika uluko lwakwa Sera umo na umo, elo Sabidi aishile kusalwa.¹⁸Aishile kupalamika ing'anda yakwa Sabidi cila umo na umo, elo Akani umwana mwaume wakwa Kami, umwana mwaume wakwa Sabidi, umwana mwaume wakwa Zera, ukufuma mu mutundu waba Yuda, aishile kusalwa.¹⁹Eluntu Yoshua aishile kweba Akani ati, "We mwana mwaume wandi, landa icishinka pa cinso cakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli, elo ulapile kuli ye. Napatata, njeba ico ucitile. Wimfisa."²⁰Akani aishile kwasuka Yoshua ati, "Icishinkafye, ndibifishe kuli Yahweh, Lesa wakwa Israeli. Ici eco nacitile:²¹Uluntu naishile kubona mufyakutapa umwingila wabune ukufuma mu Babiloni, amashekele imyanda ibili iya silfere, elo ne cipimfya ca golide icafinine amashekele amakumi ya saano, naishile kufikumbwa elo nalishile kufipiita. Fifishilwe mu mushili pakati ke tenti lyadni, elo na silfere ili panshi yaliko."²²Yoshua aishile kutuma inkombe, ukubutukila kwi tenti uko ukwali ifi fintu. Uluntu baishile kulolesha, basangile nafifiswa mwi tenti lyakwe, elo na silfere panshi yafiko.²³Baishile kupiita filya fintu ukufuma pakati ke tenti elo baishile kufileta kuli Yoshua elo naku bantu bakwa Israeli bonse. Baishile kufitila pa cinso cakwa Yahweh.²⁴Eluntu Yoshua, elo kumo na bena Israeli bonse, baishile kupiita Akani umwana mwaume wakwa Zera, elo na silfere, umwingila, icipimfya ca golide, abana bakwe abaume elo na banakashi, ing'ombe shakwe, bakabalwe, impanga, elo na itenti lyakwe na fyonse ifyo akwete, elo bafitwala naku mukonko wa Ako.²⁵Eluntu Yoshua aishile kulanda ati, "Nindo watucushisha? Na weba Yahweh akokucusha lelo." Na bena Israeli bali mulasawile amabwe. Eluntu basawile abashele elo baboca no mulilo.²⁶Bamutulike no mwina wa mabwe uukulu, uyo uulipo ukushinta na lelo. Yahweh epakumyapo ubukali bwakwe ubwa kooa. Kanshi ne shina lya ilya ncende mukonko wa Ako ukushinta na lelo.

Chapter 8

¹Yahweh aishile kweba Yoshua ati, "Witina; wibweshamo. Piita abantu ba bulwi bonse. Kabiye ku Ai. Boneni, ndipele imfumu yamu Ai mu minwe yenu, abantu baiko, umusumba waiko, elo ne calo caiko. ²Mukacita kuli elo naku mfumu yakuko ngefyo mwacitile kuli Yeriko elo ne mfumu yaiko, eico mwebo muka piita ne fyakutapa elo ne fitekwa fyabo fyonse fikaba fyenu. Biaka abashilika abakubabelamina kunuma ya musumba." ³Eico Yoshua aishile kwima elo aisa kupiita na baume ba bulwi ukuya ku Ai. Eluntu Yoshua asalile abaume bakosa amakana yatatu, abaume abashipa elo aishile kutuma ubushiku. ⁴Alibakonkomeshe ati, "Boneni. muye ukwafisama mu musumba, kunuma ya uko. Mwiya ukutali ukufuma ku musumba lelo bonse muipekanye. ⁵Abaume bonse elo na nebo twalapalama ku musumba, elo eluntu balaisa muku tusansa, twalaisa fulumuka ukufuma kuli bo ngafintu cali. ⁶Balaisa kutufulumuna mpaka batufumye mu musumba. Balaisa kulanda ati, "Bakotubutuka nga filya bacitile ulya muku." Eico natubwelelemofye ukufuma uko bali. ⁷Eluntu mwalaisa kubelamuka, elo mwikate umusumba. Yahweh Lesa wenu alaisa kuupela mu minwe yenu. ⁸Uluntu mwalaisa kwikata umusumba mwalaisa kuoca no mulilo. Mwalaisa kucita ici uluntu mwaumfwila ukukonkomesha kwaba mu mashiwi yakwa Yahweh. Boneni, nebo nimukonkomesha." ⁹Yoshua aishile kubatuma, elo baile ku ncende ya kubelaminapo no kubelama pakati ka Betele elo na Ai kumusumba wa Ai. Lelo bulya bushiku Yoshua alele mu bantu. ¹⁰Yoshua aishile kubuka ulucelo no kupekanya abashilika bakwe, Yoshua elo na bakulu bamu Israeli, baishile kusansa abantu ba mu Ai. ¹¹Abaume ba bulwi bonse abali nankwe balile elo no kupalamina ku musumba. Baishile pepipepi no musumba elo no kupange nkambi ku kapinda ka kukulyo kwa Ai. Lelo pakati kabo elo na Ai pali umukonko. ¹²Aishile kupiita abaume ukufikafye na kumakana ya saano elo no kubika lubali lwaku masamba ukwafisama mu musumba pakati ka betelo elo na Ai. ¹³Baishile kubika abashilika bonse, ifita fine-fine kulu bali lwa kukuso, kwa musumba, elo naba beleme nabo bali ku masamba, ninshi balifye abaipekanya nganshi. Yoshua aikele bulya bushiku bonse mu mukonko. ¹⁴Caishile kuba ifi uluntu imfumu ya Ai yaishile kubona ici, yena elo ne fita fyaiko baishile kwima ulucelo nokubutukila ku kusansa Israeli pa ncende imo ifi iya lunatene no mukonko wa mumana wa Yodani. Ico tayaishibe ukuti aba beleme balikulole ukusanshila umusumba kunuma. ¹⁵Yoshua elo na Israeli yonse baishile kupela ku kucimfiwa pa cinso cabo, elo baishile kubutuka ukulungama ku matololo. ¹⁶Abantu bonse abali mu musumba baishile kubutuka muku bapepeka, elo ba bapepeke Yoshua elo ba basendele ukufuma ku musumba. ¹⁷Mu Ai elo na mu Betele tamwashele umwaume nangu umo uutaile mukulwisha Israeli. Bashile umusumba uwaisulwa uluntu balikupepeka Israeli. ¹⁸Yahweh aishile kulanda kuli Yoshua ati, "Sonta uyo umusumbo mu minwe yobe ku Ai, pantu nkopela Ai mu minwe yobe." Yoshua aikete umusumbo mu minwe yakwe no kusonta ku musumba. ¹⁹Abashilika ababeleme bafumune mukwangufyanya mu ncende shabo ilyofye asontele ukuboko kwakwe. Babutwike elo baisngila mu musumba no kupoka. mukwangufyanya baocela umusumba. ²⁰Abaume bamu Ai baishile kupilibuka elo baishile kulolesha kunuma. Baishile ku bona icushi cikofutumuka ukufuma mu musumba ukuya mu mulu, elo ninshi tabakwete ukwa kubutukila. Pantu abashilika bakwa Israeli abafulumukile mu matololo bali bwelele muku kumanya abo ababa pepekele. ²¹Uluntu Yoshua elo na Israeli yonse baishile kubona bashilika ababeleme balipokele umusumba ne cushi cikofutumuka balya lulukile no kwipaya abaume bamu Ai. ²²Bambi baishilekufuma mu musumba mukubalwisha, pakuti babekalile pakati, abena Israeli bamo pakati, bamo lubali ulu, bambi nabo lubali lulya. Israeli asanhile abaume bamu Ai; pali bo tapali uwapusukile nangu uwabutukile. ²³Lelo imfumu yamu Ai yena baliisungile, iyo baiketefye iituntulu elo no kuitwala kuli Yoshua. ²⁴Uluntu abena Israeli basihile kupwisha ukwipaya abena Ai abali mu mapnga mupepi namu matololo umo baba pepekele, elo no luntu bonsefye, ukushinta naku wakulekelesha bafwile ku kanwa ka lupanga, abena Israeli bonse baishile kubwelela ku Ai. Ba bananshile ku lupanga. ²⁵Abo bonse abafwile kalya kasuba abaume elo na banakashi, bali amakana ikumi na yabili, bonse abantu bamu Ai. ²⁶Yoshua tabweshele ukuboko kwakwe uko afungulwile kuntu aikatileko umusumbo wakwe, mpaka apwisha ukonaula aba mu Ai bonse. ²⁷Israeli aishile kupiitafye ifitekwa elo ne fyakutapwa ukufuma mu musumba, ngafilyafine Yahweh akonkomeshe Yoshua. ²⁸Yoshua aishile koca Ai elo no kuisangula umupili wa fitantala umuyayaya. Nincende iyabutukwa ukufikafye na lelo. ²⁹Aishile kukulika imfumu ya Ai pa cimuti mpakafye icungulo. Uluntu akasuba kalikuya mukuwa, Yoshua aishile kubakonkomesha elo ba piitile umubili wa mfumu panshi ukufuma ku cimuti elo no kuposa pananshi ya mpongolo sha musumba. Palya epo bapangile umupili wa mabwe pa mulu waiko. Naulya mupili washala palyapene ukufika na lelo. ³⁰Eluntu Yoshua aishile ku kula ubulambo bwakwa Yawhweh, Lesa wakwa Israeli, pa lupili lwa Ebo, ³¹ngafilya fine umubomfi wakwa Yahweh Mose akonkomeshe abantu bakwa Israeli, ngefyo calembwa mufitabo fyaka Mose ifya mafunde ati: "Ubulambo bwa mabwe ayataputulwamo, ubo ukushili nangu umo uwa bikamo icibombelo ca cela." Napa bulambo apelelepo ifya bupe kuli Yahweh, elo na malambo ya fyabupe fya mutende. ³²Palya, pa cinso ca bantu bakwa Israeli, aishile kulemba

ifunde lyakwa Mose pe libwe.³³ Abena Israeli bonse, abakulu babo, bafilolo, elo na bakapingula babo bataleme ku mbali shonse isha mbokoshi ya cipangano pa cinso ca bashima pepo elo na bena Levi abapiitile imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh-abeni ukubikapo na bafyalilwe mulya mwine-citika wabo aishile kutalama pa ntanshi ya lupili lwa Gerizimu, elo citika umbi ataleme pa ntanshi ya lupili lwa Ebo. Baishile kupala abantu bakwa Israeli, ngafilyafine Mose umubomfi wakwa Yahweh abakonkomeshe paku bala.³⁴ Panuma yaifi, Yoshua aishile kubelenga yonse amashiwi ya mafunde, aya mapalo elo na yafitipu, ngafilyafine yalembelwe mu fitabo fya mafunde.³⁵ Takwali ishiwi nangu limo mu mashiwi Mose akonkomeshe ilyo Yoshua atabelengele pantanshi ya lukuta lwakwa Israeli, ukubikapo na banakashi, abana abanono, elo na bena fyalo abaikele nabo.

Chapter 9

¹Eluntu imfumu shonse ishali kwikala ku bushilya bwa mumana wa Yodani mu calo ca mpili, elo na mu lulamba lwa bamba mukulu ukushinafyenye na ku Lebanoni-abena Hiti, abena Amoli, abena Kenani, abena Perisi, abena Hifi elo na bena Yebui- ²aba baishile kwikatana pamo pa cpope, icakulwisha Yoshua elo ba Israeli.³Uluntu abena Gibeoni baishile kumfwa ifyo Yoshua acitile ku Yeriko elo na ku Ai, ⁴baishile kucita ubucenjeshi. Baishile kuya nga abobatumine. bapiitile imifuko iikote umwali ifyakulya nokubika pali ba punda babo. Kabili bapiitile inyambi sha myangashi ishakulepauka elo ne milundo ya kubalala. ⁵Bafwele ifisamu elo ne ndyato shafikamba fikamba ku makasa yabo. Umukate onse bapiitile wali uwauma elo uwakonaika.⁶Eluntu baishile kuya kuli Yoshua mu nkambi pa Giligo elo baishile kulanda kuli ye elo na ku baume bakwa Israeli ati, "Fwebo tulyendele ukufuma ku calo ukutali, eico iseni tupange icipangano." ⁷Abaume bakwa Israeli baishile kulanda ku bena Hiti ati, "Epali mwikala mupepi na fwebo. Kuti twapangana shani na mwebo?" ⁸Baishile kulanda kuli Yoshua ati, "Tuli babomfi bobbe." Yoshua aishile kulanda abo ati, "Ni mwebo banani? Nikwi mufumine?" ⁹Baishile kulanda kuli ye ati, "Ababomfi bobbe balishile kuno ukufuma ukufuma ukutali, pamulandu we shina lyakwa Yahweh Lesa obe. Fwebo tulumfwile ilyashi pali ye elo napali fyonse ifyo acitile mu Egypto- ¹⁰elo nakuli fyonse ifyo acitile ku mfumu shibili isha bena Amoli na kulubali lwa Yodani-kuli Sihoni imfumu ya Heshiboni, elo na kuli Ogi imfumu ya Bashani uwali pa Ashitaloti." ¹¹Abakulu besu elo na bekala mushi balandile kuli fwebo ati, "Piiteni ifyakulya fyapa bulendo bwenu. Kabiyeeni mu bakumanye elo no kubeba ati, "Tuli babomfi benu. Pangeni ici pamo na fwebo." ¹²Uyu emukate esu, walifye uwakukaba uluntu twaupiitile ukufuma ku mayanda yesu pa bushiku twali kwisa mukumikumnya. Lelo, boneni, nauma elo no konaika. ¹³Ishi nyambi shalifye ishipyia uluntu twashiswishe ku mwangashi, lelo boneni, shikoswa. Imingila shesu elo ne ndyato nashilepauka pa mulandu wa ntamfu ubutali. ¹⁴Eico abena Israeli epakuipitilapo ifyakulyafimo, lelo tabaipwishe ukutungulula kwakwa Yahweh. ¹⁵Yoshua epakupanga icipangano camtende nabo, nabo nokubaleka baikala. Ne ntungulushi sha bantu nasho shaishile kupanga mulapo nabo. ¹⁶Cilya papita fye inshiku shitatu apo abena Israeli bapangile icipangano na bena Gibeoni, baishile kwishiba ati balifye bena mupalamano babo bali kwikalafye mupepi nabo. ¹⁷Eluntu abena Israeli baishile kwima nokuya ku misumba yabo pa bushiku bwakulenga shitatu. Imisumba yabo yali ni Gibeoni, Kefira, Beeroti,elo na Kiriati Yearimu. ¹⁸Abantu bakwa Israeli tababashile pantu intungulushi shabo shaishile kubikapo umulapo pali bo kuli Yahweh, Lesa wa bena Israeli. Abena Israeli bonse bali ilishenye ku ntungulushi shabo. ¹⁹Lelo intungulushi shonse shaishile kulanda ku bantu bonse ati, "Twalipangana nabo nokulapa kuli Yahweh, Lesa wa bena Israeli, tatufwile ukubekatamo." ²⁰Ifi efo tukocita kuli bo: Tuli nokubalekafye balekwikala, pakuti ubukali bwakwa Lesa bwikaba pali fwebo, fwebo bonse mukonaula umulapo twalapile kuli bo." ²¹Intungulushi shaishile kulanda ku bantu bashiko ati, "Lekenibekale." Eico, abena Gibeoni baishile kuba abakutebela abena Israeli inkuni elo no kuba tapila amenshi, ngafilya fine intungulushi shalandile pali bo. ²²Yoshua aishile kubakuta elo nokulanda ati, "Nindo mwatubepele uluntu mwalikulanda ati, 'Tuli ukutali na mwebo,' uluntu mwikala muno na fwebo?" ²³Lelo, pamulandu waici, mwatipwa elo bambi pali mwebo bakalabafye abasha, abo abakuteba inkuni nokutapa amenshi mu ng'anda yakwa Lesa wandi. ²⁴Nabo baishile kwasuka Yoshua nokulanda ati, "Pantu calilandilwe kuba bomfi benu ati Yahweh Lesa wenu alikonkomeshe umubomfi wakwe Mose ukumipela icalo conse, elo nokonaula abekala calo pa cinso cenu-eico twali aba mwenso pa myeo yesu pamulandu wenu. Eco twacitile ici cintu. ²⁵Nomba, bona, watwikata ku maka yobe. Icili conse icalakuwamina ukucita kuli fwebo, cita." ²⁶Eico Yoshua abacitile ici: Aisdhile kubafumya ukwali icimfulumfulu ca bena Israeli, pakuti bebe paya. ²⁷Bulya bwine bushiku Yoshua aishile kupanga abena Gibeoni ukuba ba kateba wa nkuni elo kulatapa amenshi ya bekala mushi, elo napa bulambo bwakwa Yahweh, ukushinta na lelo, mu ncende umo Yahweh asalile.

Chapter 10

¹Nomba eluntu Adoni -Zedek, imfumu yaku Yerusalemu, yaumfwile ukuti Yoshua alipokele umusumba wa Ai elo kabili naunaula umupwilapo (ngafintu acitile ku Jerico elo ne mfumu yabo), Nakabili naumfwa uko abantu baku Gideon nabacita umutende napa na baa ba Israeli elo bakulaikala. ²A bantu abaku Yerusalemu balikwete umwenso uukulu pantu Gebeoni wali musumba ukulu, wali umo ngemisumba ya mfumu. Wali uukulupo ukucila pali Ai, elo na baume bauuko bali balwi bakulu. ³Nomba Adoni-Zedek, imfumu yaku Yerusalemu, watumine ilyashi ku Hoham, imfumu yaku Hebroni, ku Piram, imfumu yaku, Jarmuthi, ku Japhia, imfumu yaku Lachishi, elo naku Debir, imfumu yaku Egloni. ⁴Isa kuli nevo sonjafweko. Natulwishe Gibeoni pantu balipangile ubwampano na Yoshua elo naku bana ba Isreali. ⁵Ishamfumu shisanoisha ku Amoritisi, imfumu yaku Yerusalemu, imfumu yaku Hebroni, imfumu yaku Jormutti, imfumu yaku Lachishi, elo nemfumu yaku Egloni baisa pamo, bena nabonse nefita fyankondo. Balipekenye pakwimina Gideoni, elo nokubalwisha. ⁶Abantu baku Gibeoni balitumine i lyashi kuli Yoshua elo nakufita kulya ku Gilgali. Balandile abati, "Endesheniko! mwiesha ukufumya amaboko pababomfi benu. Endesheni iseni kuli fwebo, elo mutupusushe. Twafweni fwebo, pantu ishamfumu shonse isha ku Amoritisi abekala ku calo ca mpili balikolongene capamo mukututasha fwebo." ⁷Yoshua atampile ukufuma ku Gilgali, ena pamo na baume bonse abankondo. elo nabonse abaume ba bulwi. ⁸Yahwe abebele Yoshua, "Wibatina abo. Nebo ndibapele mumaboko yobe. Takuli nangu umo palibena uukwete amaka yaku kanya ukubalwisha. ⁹Yoshua afika mukubapikimusha, Nishi baendele ubushiku bonse ukufuma ku Gilgali. ¹⁰Yahwe afulunganya abalwani pacinso ca bena Israeli, elo abena Israeli baipeye bonse ukwipaya ukukalamba ku Gibeoni elo baba konka panuma bonse mumusebo uwakulola ku Beth Horon, elo bai bepeye mumusebo wallola ku Azekah elo na Makkedah. ¹¹Ulu bali kubutuka ukufuma ku Israeli, munshi yalupili ukufuma ku Beth Horon, Yahwe aliponeshe amabwe mpanshi ayakulu ukufuma mumulu noku ponena pali bo ukufika na ku Azekeh, elo bali fwile. Balifwile abengi pamulandu wamabwe ukucila nabo baipeye kulupanga ku baume ba mu Israeli. ¹²Eluntu Yoshua alandile kuli Yahwe muli ubo bwine bushiku, Yahwe abapele abaume bamu Israeli amaka yakucimfya abena Amoni. Ifi efyo Yoshua alandile kuli Yahwe pa cinso ca bena Israeli, "Wekasuba, talamafye apo pene pa Gibeoni, elo wemweshi nobe wimininefye shika pa Aijaloni. ¹³Akasuba kali taleme palya pene, elo no mweshi walilekele ukwenda mpakafye icalo capanga icilandushi kubakulwani. Bushe ifi tefyo calembwa mwi buuku lya kwa Jashar? Akasuba katalama pakati kamulu; Takawe mpakefye akasuba konse. ¹⁴Takwatalile kubapo ubushiku bumbi kunuma nangu kuntanshi, Uluntu Yahwe aufwililepo ishiwi lyamuntu. Pantu Yahwe nico ale lwishako inkondo mucifulo ca bana ba Israeli. ¹⁵Yoshua elo nabonse abana ba Israeli ba bwelelemo ku nkambi ku Gilgali. ¹⁶Nomba ishamfumu shisano shali butukile elo shafisama ishine mulucengo lwa Makkedah. ¹⁷Ifi fya yakweba kuli Yoshua, ati balisangile!-imfumu shisano shilifiseme mulucengo lwapa Makkedah. ¹⁸Yoshua alandile, "bikenipo amabwe ayakulu pamwinshi wa lucengo elo abashilika bakulalonda. ¹⁹Mwebo mwiikala mweka. Pepekeni abalwani benu noku basansa ukufuma ku numa. Mwiba suminisha ukwingila mumisumba shabo, pantu Yahwe Lesa alibapele mu maboko yenu. ²⁰Yoshua elo nabana ba Israeli bapwishishe ukubepaulula bonse noku bepaulula ukukalamba, mpakafye abanono bali butukile nokufika mumisumba imbi. ²¹Eluntu ifita fyonse fya bwelelemo mutende kuli Yoshua mu nkambi ya Makkedah. Takwalipo nangu umo uwalandilepo ishiwi ilya bubi kubena Israeli. ²²Eluntu Yoshua, "Israeli pa mwinshi walucengo elo mukati kalucengo mulete kuli ine ishamfumu shisano! ²³Balicitile ifyo abebele. Batatwala kuli ye ishamfumu shisano ukufuma kulucengo-imfumu yaku Yerusalemu, imfumu yaku Hebroni, imfumu yaku Jarmuti, imfumu ya ku Lachishi, elo ne mfumu yaku Eglon. ²⁴Eluntu baletete ishamfumu kuli Yoshua, alikutile onse umwaume uwa mubana ba Israeli. Nokusosa kuba kalamba baba bashilika abo abaile kunkondo na ye. Tambikini amakasa pa mikoshi yabo." Eico balishile elo babika amakasa pamikoshi yabo. ²⁵Eluntu alandile kuli bo, "mwikwata umwenso elo tekwesha ukupapuka, mube abakosa elo mushipe. Ici eco Yahwe akula cita kuli bonse abalwani mwebo mukalekulwa nabo. ²⁶Eluntu Yoshua abemine elo abepeye ba shamumu. Nokuba kulikila kufiti fisano. Balibakulikele kufimuti mpakafye mucungulo mushiku. ²⁷Uluntu akasuba kawile, Yoshua alipele ifya kukonka, elo baba ponya panshi ya cimuti elo baya kuba posa mulucengo mulya mwine babeleme abene. Balibikapo amabwe pa mwinshi wa lucengo. Ayo mabwe yalikala ukufika na lelo. ²⁸Munshila, Yoshua baikata abena Makkedah muli ilya ine nshila, elo baipeye bonse kulu panga, ukubikapo ne mfumu yabo. Mucishinka bapwishishisha nakonaula bonse palya pene. Tabashilepo nangu umo uwapuswike mo. Acitile naku mfumu ya ku Makkedah ngefyo acitile na ku mfumu yaku Jerico. ²⁹Yoshua elo nabonse abana ba Israeli balipitile ukufuma ku Makkedah ukuya kufika na ku Libnah. Baile kubulwi mukulwisha umusumba wa Libnah. ³⁰Yahwe nakabili apele uyu musumba mumaboko yabana ba Israeli ukubikapofye kumo ne mfumu yabo. Yoshua abaputula kulupanga elo naonse umuntu kulupanga. Tamwali nangu umo uwapusukilemo. Acitile ifi naku mfumu yabo ngafilya yacitile ku mfumu yaku Jerico. ³¹Eluntu Yoshau

na bonse abana ba Israeli pamo nae bapitile ukufuma ku Libnah ukuya ku Lachishi. Baikela palya pene elo kumpela batendeka ukulwisha uyu musumba.³²Yahwe alipele umusumba wa Lachishi muma boko ya bena Israeli. Yoshua alibekete mubusiku bwa konkelepo elo abaputaula ninshi naikata nakumpela ya lupanga, elo nabonse abantu, ngefyo aile kucita nakuli Libnah.³³Eluntu Horam, imfumu yaku Gezer, mukwafwako Lachishi. Yoshua amusansa ena elo pamo fye nefita mpakafye babona ukuti takuli nangu umo ushelepo.³⁴Eluntu Yoshua elo nabana ba Israeli bapitile ukufuma mu Lachishi ukuya kufika ku Egloni. Bali ushingulukile na kulwa nabo.³⁵Elo nokuwikata umusumba pali ubo ubushiku. Bali baputuala ninshi balikete nakumpela ya lupanga bali pwishishisha ukonaula bonse fye, nga filya Yoshua acitile ku musumba wa ku Lachishi.³⁶Eluntu Yoshua nabana ba Israeli bapitile ukufuma mu Egloni ukuya kufika ku Hebroni. Bali ushingulwike batendeka nokulwishanya inkondo.³⁷Bali bekete elo baba fukukila ninshi nabekata na kumpela ya lupanga, kumofye ne mfumu yabo elo nabalekwikala mumishi elo nabantu abaikemo. Tabashilepo nangu umo uwapuswike. Ngefyo bacitile nakumusumba wa Egloni, balipwishisha nokonaula abantu bonse abali muli uyu musumba.³⁸Eluntu Yoshua abwekelelo, elo nefita fya bana ba Israeli pamo naye, elo balipitile ukuya ku Debir elo bashinguluka noku balwisha inkondo.³⁹Balikete ne mfumu yabo elo ne mishi yonse iyali mupepi. Bali bakomaula bena ninshi balikete na kumpela ya lupanga elo ba pwisha ukonaula bonse abantu muli uyu umusumba. Tamwali nangu umo uwa pusukilemo. Bacitile ifi ku Debiri elo ne mfumu yabo ngafilya bacitile ku Libnah elo na ku mfumu ya ku Hebroni.⁴⁰Yoshua alicimfishe fyonse ifyalo, ifyalo fya mu mpili, mu Negevi kumasamba ya mpili, elo na pamulu wa mpili. Kumo nemfumu shabo takwali nangu umo uwashilemo. Balipwishishe nokonaula na conse icamweo, ngafilya, Yahweh, Lesa wa kwa Israeli, abakonkomeshe.⁴¹Yoshua alibakomaula bena ukufuma ku Kadeshi Barnea ukufika naku Gazi, elo na conse icalo ukufuma ku Geshoni ukuya kufika naku Gibeoni.⁴²Yoshua ashikete shonse ishamfumu pamo ne fyalo fyabo pa kashitafye kamokene pantu Yahwe, Lesa wakwa Israeli, alekubalwilako.⁴³Eluntu Yoshua, elo nabana ba Israeli pamo naye balibwelelelo ku nka mbi ku Gilgali.

Chapter 11

¹Elutu Jobi imfumu yaku Hazor, yalyumfwile palwa ifi, yatumine ilyashi ku Jobab, imfumu yaku Madon, imfumu yaku Shimron elo ne mfumu yaku Akshaph. ²Nakbili yalitumine ilyashi naku mfumu yaku kukappinda ka kulyo ku calo ca mpili, mumana wa Yodani, mumikonko ya ku kapinda kakulyo ku Kinnereth, kuncende iya batala, elo naku Naphoth Dori ukulola kumasamba. ³Nakabili yalitumine ilyashi ku kannanite ukuya ku kabanga, elo nakumasamba, ku Amonti, kubena Hittites, kubena Perizziti, kubena Jebusiti mucalo campili, elo abena Hivite abalupili lwa Emoni, mucalo ca Mspha. ⁴Abashilika baishile bonse pamo, nempuka ya bbashilika ikalamba, kwati bwingi bwa michanga pa mbali ya mumana. Balikwete impuka iyikalamba iya bakabalwe elo namaceleta. ⁵Shonse ishamfumu shalile kukumanina pa nshita iya pelwe, elo baile kumana ku menshi ya Merom pakuti balwishe abena Israeli. ⁶Yahwe alandile kuli Yoshua ati, "wiba no mwenso kuli bo pantu mailo pali inonshita nkesa kubapela kuli Israeli nga baume bafwile kale. Webu ukafunaule bakabalwe babo elo webu ukoce na maceleta yabo. ⁷Yoshua elo nabaume bonse aba nkondo balishile. Balifikile fye elo baba sansa kumbali ya menshi ku Merom, elo baba sansa abalwani babo. ⁸Yahwe alipele abalwani mumaboko ya bana ba Israeli elo babakomawile nokuba butushisha ku Sidoni, Misrephoth Main, elo naku mikonko ya ku Mizpoh kuka banga. Balibakomawile mpaka fye bonse babapwishishisha ukwabula nangu umo uwaku pusuka. ⁹Yoshua acitile kuli bo ifyo Yahwe abebele. Alifunawile bakabalwe elo aisa koca na maceleta. ¹⁰Yoshua a bwekelemo pali ilya ine inshita elo aikata Hazor. Alikomene ne mfumu yaulya wine musumba ku lupanga. (Hazor wali musumba ukulu pali iyi misumba.) ¹¹Balikomawile kulupanga conse icipema icali muli ici calo, elo abapela kukubonaula, eico takwashepo icabumbwa ica mweo icashelepo no mweo. Eluntu baocelo nomusumba wa Hazor. ¹²Yoshua alipole yonse imisumba umwali ishamfu, u ishi. Nakabili alipokele ne shamfumu shabo elom ashikomaula kumpela yalupanga. Ngafilyafine Mose umubomfi wakwa Yahwe abakonkomeshe. ¹³Israeli taocepo umusumba onse uwakulilwe pamulundu we loba kano umusumba wa Hazor. E weka kafye eo Yoshua aocele. ¹⁴Ifita fya babana ba Israeli tafya sendele ifyo batapile ukufuma muli iyi misumba ukubikapo nefitekwa fyabo. Balipeye umuntu onse kumpela ya lupanga pankafye bonse balifwile. Tabashilepo nangu cine icakubumba icipema. ¹⁵Ngafilya fine Yahwe akonkomeshe umubomfi wakwe Mose, mumusango umo wine, Mose alikonkomeshe Yoshua elo Yoshua alicitile ifyo. Tashilepo nangu cimo Yoshua acitile fyonse Yohwe akonkomeshe Mose ukucita. ¹⁶Yoshua alipokele fyonse; icalo cakumpili, Nagevi yonse, impanga iya Gesheni. icaloabela mwisamba lya mpili, umulonga wa Jordani mumikonko, ne calo ca mpili cabana ba Israeli elo ne calo caku Batala. ¹⁷Ukufuma kulupili lya Holaki mupepi na Edom, elo ukuya kukuklyo ukutali nga baali na Gad mumikonko mupepi na Lebanon panshi yalupili lwa Hermon, alikete ishamfumu shamuli filya fyalo elo ashipye. ¹⁸Yoshua alilwishishe inkondo pashita itali ne shamfumu shonse. ¹⁹Takwali kuba nangu umo umusumba uwali kupanga umutende nefita fya bena Israeli ukufumyakofye abena Hivi abalekwikala muGibeoni. Abena Israeli bapole imisumba yonse iya sheleko mubulwi. ²⁰Pantu umwine Yahwe ewa talamike imitma yabo pakweba ati balekulwa inkondo nabena Israeli, pakweba ati baba pwishishishe ukubonaula ukwabula uluse. ukulingana ngafilya Mose aba tungulwile. ²¹Eluntu Yoshua afikile ukulinana neyo nshita elo alyonawile musumba wa Anakim. Alicitile ifi ku calo caku mpili, ku Hebron Deebir, Anab, elo nakonse kufyalo fya kumpili ifyaku Juda, elo nakufyalo fyaku mpili ku Israeli. Yoshua alipwishishe ukubonaula bonse pamo ne misumba yabo. ²²Takwali uwashilemo mu Anakim mu calo ca bena Israeli ukufumyakofye Gaza, Gath, elo na Ashdod. ²³Eico Yoshua apokelfye icalo conse, ngafilya Yahwe alandile kuli Mose. Yoshua acipele ukuba icakupyana kubena Israeli, ukulingana nefyo bapelwe mumitundu yabo, eluntu ialo catushishe ukufuma ku nkondo.

Chapter 12

¹Nomba abaeba shamfumu ba mu calo, abo abaume bamu Israeli bacimfishishe. abena Israeli balipokele noku kwata icalo ku lulamba lya mumamna wa Yodani kulya kutulila akasuba, ukufuma mumikonko ya mumana wa Arnonon kulupili lwa hermon, elo na Araba onse ku kabanga. ²Sihon, imfumu yabena AMmoni, yalikiwika mu Heshboni. Yalikutungulula ukufuma ku Aroer, ukufika ku mukonko waku Alinoni, kabili ukufuma pakati ka mupokapoka, elo naitika waku Gilead munshi kumumana wa Jobbok mumupaka wabena Amoni, ³Shihon nakabili alekutungulula icalo ca Alaabah kuli bamba mukalamba waku Kinnereth, ku kabanga, kuli bamba mukalamba uwaku Alabah (muli bamba wamucele) kukabanga, munshila yakuya ku Beth Jeshimoth elo naku kapinda kakukulyo ukufika mwisamba lya mutetemuko wa lupili lwa Pisgah. ⁴Og, imfumu yaku Bashani, umo pabasholepo aba mu Rephaim, uwaleikala mu Ashtaroth elo naku Edrei. ⁵Alekutungulula kulupili lya Harmorn, Salekah, elo na konse kubena Bashani, kumupakawaku bantu baku Geshur elo naku Maacathites, elo naitika waku Gilead, kumupaka waku Sihoni, ku mfumu yaku Heshiboni. ⁶Mose umubomfi wakwa Yahwe, elo na bana ba Israeli ebaile cimfya isho omfumu, elo Mose umubomfi wakw Yahwe, apele icaalo nge cikwatwa ku bena Reubeni, abena Gadi, elo naitika wa mutundu wakwa Manase. ⁷Ishi eshamfumu isha mucalo Yoshua elonabana ba Israeli bacimfishishe ku masamba ya Yodani, ukufuma ku Baal Gad mumukonko mupepi na Lebanon kulupili lwa Halak mupepi na Edom. Yoshua alibapele icalo kuli cila mntundu wa baana ba Israeli ukuti bafikwate. ⁸Alibapele ifyalo fyali mu mpili, iyalo umwakubula impili, ifyalo fya ba lungwana, icalo ca mumutentemuko wa lupili. icalo ca mu matololo, elo ne calo ca ku Negev-icalo cabena Hitti, abena Amoni, Kenani, Perizzites, abaena Hiti, abena Jebusi. ⁹Isha mfumu pamo ne mfumu yaku Yeliko, imfumu ya ku Ai mupepi na ku Beth, ¹⁰Imfumu yaku Yelusalemu, imfumu yaku Enaaim, ¹¹imfumu yaku Jarmuth, imfumu yaku Lacishi, ¹²imfumu yaku Egloni, imfumu yaku Gezer, ¹³imfumu yaku Debir imfumu yaku Geder, ¹⁴imfumu yaku Hormah, imfumu yaku Arad, ¹⁵imfumu yaku Libnah, imfumu yaku Adullam, ¹⁶imfumu yaku Makkedah, imfumu yaku Bethel, ¹⁷imfumu yaku Tappuah, imfumu yaku Hepher, ¹⁸imfumu yaku Aphek, imfumu yaku Lasharon, ¹⁹imfumu yaku Madon, imfumu yaku Hazor, ²⁰imfumu yaku Shimron Meron, imfumu yaku Akshaph, ²¹imfumu yaku Taanach, imfumu yaku Megiddo, ²²imfumu yaku Kadesh, imfumu yaku Jokneam mu Carmel, ²³imfumu yaku Dor mu Naphoth Dor, imfumu yaku Goyim mu Gilgali, ²⁴elo ne mfumu yaku Tirzah. Nempndwa ya shamfumu yali amakumi yatatu na imo bonse pamo.

Chapter 13

¹Nomba Yoshua alikotele nganshi uluntu Yahwe alandile kuli ye ati, "webo ulikotele nganshi, nomba kulishele ifyalo ifingi ifya kupoka.²Ici ecalo cisheeko ukupoka: Fyone ifitungu fya ku Philistine elo nabonse abekala mu Geshurites, ³ukufuma ku Shihor, kakabanga ka Egypto, elo kukapinda kakukuso ku mupaka wa Ekron, caishibikwe nge cipi cabena Kenani; muli bakatungulula basano mu Philistine, aba mu Gazi, Ashdod, Ashekalon, Gath, elo na Ekroni-nakuncende yaku Avvutes.⁴Kukapinda kakulyo (kuncende yaku bena Avvite); Shonse incende ha ku Kenani, ukufuma ku Arah ukushinta naku Sidoni, ukutali nga Aphek uwabela kumupaka kubena Amoni; ⁵mucalo cabena Gebali, konse ku Lebanoni ukufika kukabanga ukufuma ku Baal Gad ku lupili lwa Hermoni ukufika ku Lebo Hamath.⁶Nakabili, abekashi bonse abekala mucalo ca mpili ukufuma ku Lebanoni ukushinta naku Missrephoth Maim, ukubikako na bantu baku Sidon. Nebo nkabafulumwina ukufuma pantanshi yaba shilika ba bena Israeli. Ukashininkisha ukuti icalo cayakanishiwa kubana ba Israeli nge cishilano, ngafintu nakukonkomeshe webo. ⁷Yakanyeni ici calo nge cakupyana ku mitundu pabula elo nakuli citika wa mutundu wakwa Manasse.⁸Naumbi citika musumba wapa mutundu wakwa Manasseh, abena Reubeni elo nabena Gadi baye kupokelela ngeci shilano ico Mose abapele kukabanga mumana wa Yodani, ⁹ukufuma ku Aroer, icili ku mpela ya mumana wa Anoni gorge (ukubikapofye no yo umusumba wabela pakati mumu poakapoka ne calo conse icakuba tama ica ku Medeba ukuya kushinta naku Diboni,¹⁰Nemisumba yonse iya ku Shihon, imfumu yaku Amonite, uwalekutunguula mu Heshiboni, kumupaka wabena Amoni; ¹¹Gilead, elo na kucitungu cabena Geshuri, elo naku beana Maka, bose aba mulupili lwa Hemon, konse ku Bashani naku Salekah; ¹²Namonse mucalo ca mfumu Oge uwa Bashan, uyu ewalekuteka mu Ashtoroth elo namu edrei-uyu ewashelepofye kubena Rephaim-Mose alibakomene bena elo nokubatamfyamo.¹³Nomba abantu bakwa Isreali taba fulumwiknemo abena Geshurites nangu abena Maacathites. abena Gehur elo nabena Maacath balekwikala pamo nabena Isreali ukushinta napali lelo. ¹⁴Ku mutudu wakwa levi wekafye mose tabapeleko icacishilano. Ifyamutulo fyakwa Yahweh, Lesa wabena Isreali, balekufyoca pa mulilo, ngefya cishilano fyabo, ngefyo lesa asosele kuli mose.¹⁵Mose alipele icacishilano ku mutundu wakwa Reubeni,kumukowa no mukowa. ¹⁶Incende yabo yalifumunie ku Aroer,kumpela yaku Arnon ku Kamana ka gorge, elo nakumusumba wabela pakati ku mukonko, elo naconse icalo icakubatama ku Medeba.¹⁷Reuben nao alipokelele icalo ca Heshboni elo nemisumba yonse iyabela mumukonko, Dibon, elo na Bamoth baai meoni, ¹⁸elo naJahaz, elo na kedemoth,elo na mephaath, ¹⁹elo na kiriathaim, elo sibmah, elo Zereth Shahr palupili Iwabela mumukonko.²⁰Rrubeni nakabili ali pokele Beth peor, Mumitentemuko yaku Pisgah, Beth Jeshimoth, ²¹namumishi yonse iyabatama, elo namabufumu yaku sihoni imfumu yakuAmorites, uwalekuteka mu Heshbon,uyo mose aile kucimfya ukwampana pamo nentungulushi shabela ku midiani, Evi, Rekem, Zur, Hurelo na Reba, umwana umwaume uwamfumu uwaku Sihoni, Abalekwikala muli ifi ifyalo.²²Abantu baku Isreali nakabili balipeye Balaam umwana mwaume wakwa Beor kulupanga, uwa lecita ifyabunshinganga, pamo nabo bonse abo baipeye. ²³Kumupaka wa mutudu wakwa Reubeni kuli umumana wa Yodani, uyu emupaka wabo. Ico ecli icishilano ca mutundu wakwa Reubeni, capelwe kuli cila mukowa, kumisumba yabo elo nakumishi yabo.²⁴Ifi efyo mose ailekupele kumutundu wakwa Gad, umukowa no mukowa. ²⁵Incende iyali iyakwa Jazer,nemisumba yonse iyaku Gillead elo nacistika calo cabena Ammoni, ku Aroer, icabela ku kabanga kuRabbah, ²⁶ukufumu mu Hesbon ukuya kufika ku Ramath Mizpah elo Betonim, ukufumaku Mahanaim kuncende yaku Deba.²⁷Mumukonko, mose abapele bana BethHaram, Beth Nimram, Succoth, elo na Zaphon, naconse icalo camu sihom imfumu yaku Heshbon, ku yodani ekumupaka, kwisamba iya mumana ukalamba ku Kinnereth, kukabanga kwishilya iya yordani. ²⁸Iciecishalano camutundu wakwa Gad, kumukowa no mukowa kumisumba nemishi yabo.²⁹Mose alipele icishilano pali citika ku mutundu wakwa Manaseh. kwalipelwe citika kumutundu walupwa lwakwa Manaseh, kumukowa na kumkowa. ³⁰Iyincende yabo kuya kufuma Mahanaim, konse ku Bashan, ukufuma bonse bwakwa Ogi imfumu yaku Bashan,elo nemisumba yonse iya ku Jair, iyali mu Bashan, imisumba amakumi mutanda. ³¹citika waku Gilead,elo nakuAshtaroth elo na Edrei[imisumba kubufumu bwakwa Ogi mu bashan]. Ifyo fyapelwe kulupwa lwakwa Makir umwana umwaume wakwa Manasseh citika wabantu bakwa Makir, kumukowa,nakumukowa. ³²Ifi efishilano fintu mose aile kwakanya mumalungu ya Moab, ukufika naku jordani kukabanga kaku yeriko. ³³Mose tapelepo icishilano ku mutundu wakwa Levi.Yahweh, Lesa wakwa Isreali, ecishilano cabo, ngefyo alandile kulibo.

Chapter 14

¹Ishi eshali ni ncende sha bantu ishakubena Israeli bapokele uluntu ba pyene ku ncende ya ku Kenani, iyo Eliasa shimapepo, Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, elo ne ntungulushi sha mikowa sha bwina Israeli sha abanishiwe kuli bo.²Ukupyana kwabo kwali kwa kupendula pa makumi pabula elo na citika wa mitundu, ngafilyafine Yaweh akonkomeshe ukupitila mukuboko kwakwa Mose.³Napo Mose alipele ifya cishilano pali fibili elo nakanoo na citika wamitundu ukutapuka Yodani, nangu abena Levi tabakwaeteko icakaniko cafishilano.⁴Umutundu wakwa Yosefu walifye imitundu ibili, Manase elo na Efulemu. Abena Levi tababapeleko incende nangufye imo pa ncende sha cishilano, nomba incende shimo shimo, mu musumba umwa kwikala, ne ncende sha mulemfwe ishakulyamo inama ne fitekwa fyabo. Elo napafyuma fyabo bakwete.⁵Abantu ba mu Israeli bacitile ifyo Yaweh akonkomeshe Mose, eico balipelwe incende.⁶Eluntu umutundu wkwa Yuda waishile kwisa kuli Yoshua pa Gilgali. Kalebu umwana mwaume wakwa Jenifunea umwina Keniseti, aishile kulanda kuli ye ati, "Nawishiba ifyo Yaweh alandile kuli Mose umuntu wakwa Lesa pafikumanino webo na nevo pa Kadeshi Benea.⁷Nali ne myaka amakumi yane uluntu Mose umubomfi wakwa Lesa antumine ukufuma ku Kadeshi Benea ukuya kulengula incende. Naishile kumuletela akasebo nakabili ngefyo cile kuba mu mutima wandi.⁸Nomba kuli ba munyia abaile pa mulu na nevo balangele imitima sha bantu ukusungulika ku mwenso. Nomba mukupwililika na konkele Yaweh Lesa wandi.⁹Mose pali bulya bushiku alilapile, ukulanda, mucishinkafye pancende apo amakasa yenu ya nyanta cikaba ca cishilano cenu naku bana benu umuyayayafye, pantu kumupwilapofye namukonka Yaweh imfumu Lesa wandi!¹⁰Nomba, Lolesha! Yawh alinsungile umutuntulu pali iyi imyaka amakumi yane na iyisano, ngafintu ena alandile-- ukufumya inshita Yaweh alandile na Mose aya mashiwi, uluntu Israeli aishile kwenda mu matololo. Nomba, Lolesha! Nevo buno bushiku ndi ne myaka cine konse konse.¹¹Ndifye uwakukosa totolo lelo ngafilyafine cali uluntu Mose antumine. Ukukosa kwandi kulifye ndi ngafilyafine cali, kunkondo kukuya no kubwela.¹²Apa nomba mpela ici calo ca mpili, ico Yaweh andaile nevo pali bulya bushiku. Ngafilya waumfwile pali bulya bushiku ukuti abena Anakimu bali kulya ne misumba yakukosa iya malinga. Kuti caba ukuti Yaweh alinokuba nandi elo ndi nokubafumya bonse, ngafilyafine Yaweh alandile."¹³Eico Yoshua baishile kumupala no kumupela Hebroni nge cishilano kuli Kalebu umwana mwaume wakwa Jefunea.¹⁴Eluntu nomba Hebroni waishile kuba impyani yakwa Kalebu umwana mwaume wakwa Jefunea umwinaKenisite pali ubu bushiku, pantu alikonkele Yaweh umupwilapo, Lesa wakwa Israeli.¹⁵Nomba ne shina lya Hebroni lyaishile kuba ni Kiriati Arba. (Arba ali muntu wampomfu pabena Anakimu.) Nomba ne ncende yali tushisheko ku nkondo.

Chapter 15

¹Incende iya pelwe ku mutundu wa bantu bakwa Yuda, umukowa no mukowa, wa tantalishiwe ku masamba ku mupokapoka waku Edomu, na matololo ya Zin yalikuba aya kulepeshapo ukullosha lwa kumasamba. ²Umupaka wabo ku masamba watantalile ukuyakufika naku lutw lwa ku cimana ca mucele, ukufuma pe swe no kullosha ku kabanga. ³No mupakawabo watantalile ukufika ku kapinda ka kukuso ku lupili lwa Akrabbimu elo ukupita mumbali ukufika ku Zin, elo ukufika ku kumasamba ya ku Kadeshi Bernea, mumbali mu Hezroni, elo ukufika naku Addar, epo wayalwike ukufika ku Karka. ⁴Wapitile ukufika ku Azmoni, elo wapitile kutumenshi twa ku Egypto, elo aisa kupwila naku lutwe lwa bembu. Ifi efyali umupaka waku masamba. ⁵Umupaka waku kabanga wali ni bembu wa mucele, apakumanina umumana wa Yodani. Umupaka waku kapinda ka kukuso watampile pe swe lya bembu apakumanina umumana wa Yodani. ⁶Walipitile ukufika ku Beti Hoglah elo waya kupita ukufika kukuso lwa Beti Arabah. Eluntu wayakupita peulu elibwe lyakwa Bohani umwana mwaume wakwa Rubeni. ⁷Eluntu umupaka wapitile peulu ukufika ku Debir ukufuma umukonko wa Acho, elo ukutantalishako ku kapinda ka kukuso, ukwalulukila mupepi na Gilgali, icalifye lubali no lupili lwa Adummini, icalifye ku kapinds ka kukuso notumfukwe- mfukwe twaku Shemeshi elo no kuya kufika ku En Rogel. ⁸Eluntu umupaka waile peulu lwa mukonko wa Beni Hinnom ku kabanga mupepi no musumba wa Jebusite (umo nimu, Yerusalemu). Eluntu wapitile peulu lwa lupili ulu ulwapitile no mukonko wa Hinnom, ku kapinda ka kukuso, icalini kumpela ya ku kapinda ka kukuso kwa mukonko wa Refemu. ⁹Eluntu umupaka watantalile ukufuma peulu lwa lupili kutumfukwe- mfukwe twa Neftoah, eluntu wapitile ukufuma palya ukufika ku misumba ya Efuloni. Eluntu umupaka nakabili waongeme no kushinguluka ku Baalah (cimo cinefyena Kiriati Jearimu). ¹⁰Eluntu umupaka washingulukile ku kapinda ka kukulyo kwa Baalah ku mulundu wa Seir, elo ukupita pamopene kumbali ya mulundu wa Jearimu ku kabanga (cimo cinefyena Kesaloni), no kuya panshi ya Beti Shemeshi, elo ukupulinkanya ukufika naku Timunah. ¹¹Umupaka wafumine mupepi na ku kabanga ka lupili lwa Ekroni, eluntu wapeteme ukushinguluka ukufika ku Shikkeroni elo waya kupita pamo pene no mulundu wa Baalah, elo ukufuma apo no kuya kufika ku Jabneel. Umupaka waile ku pwila pali bembu. ¹²Umupaka waku kapinda ka kukuso wali ni bembu mukalamba elo namulya mwinefyena apelela. Iyi emipaka ukushinguluka pa mutundu wa ba Yuda, umukowa no mukowa. ¹³Mukusunga amafunde wakwa Yaweh kuli Yohua, Yohua aishile kupela Kalebu umwana mwaume wakwa Jefunea umulashiko wa ncende pa mutundu wakwa Yuda, Kiriati Arba, ekweba ati, Hebroni (Arba ali ni wishu wakwa Anaki). ¹⁴Kalebu aishile kubafumyako kulya abana batatu abakwa Anaki: Sheshai, Ahimani, elo Talmai, ifikolwe fyakwa Anaki. ¹⁵Aishile kuya klya nokuya kwalukila umutundu wakwa Debir (Debir ali kwitwa Kinati Sefa). ¹⁶Kalebu aishile kulanda ati, "Umutundu ukusansa Kiriah Sefa elo no kumwikata, kuli uyo ndi nokumupa umwana mwanakashi wandi Aksah nokuba umukashi wakwe." ¹⁷Eluntu Otineile umwana mwaume wakwa Kenazi, wabo wakwa Kalebu, aishile kumwikata, Kalebu aishile kumupela no mwana mwanakashi wakwe Aksah ngo mukashi wakwe. ¹⁸Panumafye yaifyo, Aksah aishile kuya kuli Otineile elo ba mukonkomesha ukwipusha wishu palwa conde. Eluntu aishile kwikila pali kabalwe wakwe, Kalebu aishile kulanda kuli ye ati, "Nindo ukofwaya?" ¹⁹Aksah nao aishile kwasuka ati, "Ncitolako ubwafwilisho ubuweme, apo ulimpele incende iya kubena Negev; Nakabili mpelako utumfukwe- mfukwe twa menshi." Eluntu Kalebu aishile kumupela utumfukwe- mfukwe twa peulu na mpanshi. ²⁰Ifi efyali ukupyana kwa mutundu waku ba Yuda, umukowa no mukowa. ²¹Ne misumba iyali ku mutundu wakwa Yuda ukulola ku masamba, mupepi no mupaka waku Edomu, yali ni Kabzeel, Eder, Jagur, ²²Kina, Dimonah, Adadah, ²³Kadeshi, Harzo, Hitanani, ²⁴Ziph, Telemu, Balotih. ²⁵Hazor Hadttah Kiriath Hezeon (ifi nabyo fyali kwitwa Azor), ²⁶Amam, Shema, Molodha, ²⁷Hazar Gadda, Heshmon, Beth Plet, ²⁸Hazar Shual, Beersheba, Biziothiah. ²⁹Baalah, Iyim, Ezem, ³⁰Eltolad, Kesil, Hormah, ³¹Ziklag, Madmannah, Sansannah, ³²Lebaoth, Shilhim, Ain, elo Rimmon. Ishi shali misumba amakumi yabili na pabula shonse pamo, ukwisa kubikapofye ne mishi shabo. ³³Mu ncende shali panshi emwali Eshtaol, Zorah, Ashnah, ³⁴Zannoah, En Gannim, Tappuah, Enam, ³⁵Jarmuth, Adullam, Sokoh, Azekah, ³⁶Shaaraim, Adithaim, elo Gederah (emukuti Gederothaim). Ishi eshali misumba ikumi limo na ine mumpendwa ukwisa ku bikakofye ne mishi shabo. ³⁷Zenan, Hadashah, Migdalgad, ³⁸Dilean, Mizpah, Joktheel, ³⁹Lachish, Bozkah, Eglon. ⁴⁰Kabbon, Lahmas, Kitlish, ⁴¹Gederoth, Beth Dagon, Naamah, Makkedah. Ishi shali misumba ikumi limo no mutundu ukwisa ku bikakofye ne mishi shabo. ⁴²Libnah, Ether, Ashan, ⁴³Iphtah, Ashnah, Nezib, ⁴⁴Keilah, Akzib, Mareshah. Ishi shali misumba pa bula, ukwisa kubikapofye ne mishi shabo. ⁴⁵Ekron, nao imisumba ne mishi ya musinguluka, ⁴⁶ukufuma ku Ekron ukufika kuli bembu mukulu, shonsefyena incende shapalamine mupepi na Ashdod, ukusankanyako ne mishi shabo. ⁴⁷Ashdod, ne misumba yashingulwike, ukusankanyako ne mishi shabo; Gaza, ne misumba yashingulwike pamo ne mishi shabo; ukufika naku Egypto, elo na kuli bembu mukulu pamo no lulamba. ⁴⁸Mu calo ca mpili, Shamir, Jattir, Sokoh, ⁴⁹Dannah, Kiriath Sannah (emukwebati Debir), ⁵⁰Anab, Eshtemoh, Anim, ⁵¹Goshen,

Holon elo Giloh. Iyi yali misumba ikumi limo na umo ukusankanyakofye ne mishi shabo.⁵² Arab, Dumah, Eshan,⁵³ Janim, Beth Tappuah, Aphekah,⁵⁴ Humtah, Kinath Arba (emukutula Hebron), elo Zior. Iyi yali misumba pabula ukusankanyako ne mishi shabo.⁵⁵ Maon, Carmel, Ziph, Juttah,⁵⁶ Jezreel, Jokdeam, Zanoah,⁵⁷ Kain, Gibeah, elo Timnah. Iyi yali misumba ikumi limo ukusankanyako ne mishi shabo.⁵⁸ Halhul, Beth Zur, Gedor,⁵⁹ Maarath, Beth Anoth, elo Eltekon. Iyi yali misumba mutanda pamo ne mishi shabo.⁶⁰ Kiriath Baal (emukutula, Kiriath Jearim), elo Rabah. Iyi yali misumba ibili ukubikakofye ne mishi yabo.⁶¹ Mu matololo, mwali Beth Arabah, Middin, Secacah,⁶² Nibshan, umusumba wa mucele, elo Gedi. Iyi Yali midumba mutanda ukusankanyako ne mishi shabo.⁶³ Nomba kuli Jebusites, abekashi ba mu Yelusalemu, umutundu waba Yuda walifililwe ukubafumyamo, abena Jebusites bekala mulya mwine no mutundu wakwa Yuda ukufika na lelo.

Chapter 16

¹Incende ya pelwe ku mutundu wakwa Yosefu kwatantalishiwe ukufuma ku Yodani pa Yeliko, ku kabanga ka tumfukwe mfukwe twa Yeliko, ukupita mu matololo ukuya peulu ukufuma ku Yeliko, ukupulinkanya nokupita ku calo ca mpili sha Betele. ²Eluntu waishile kupita ukufuma mu ku Betele ukufika ku Lusi ukupita pamo pene na Atarofi, ne ncende yaku Arkitesi. ³Eluntu yapitile panshiukuya ku masamba mu ncende yaku bena Jefulelite, ukukonkafye ne ncende ya panshi iyaku Beti Horoni, mpakafye na ku Gezere; nokwisa ku pwila pali cibemba. ⁴Cali muli iyi inshila umutundu wakwa Yosefu, Manase elo na Efulemu bapokelele icikwatwa cabo. ⁵Incende sha mutundu waku bena Efulemu, umukowa no mukowa: Umupaka wa ncende sha cishilano shabo isha ku kabanga shaile ukufuma ku Ataroti Adda ukuya kufikafye na peulu ya Beti Olani, ⁶elo ukufumapo nokupitilila nokuya kufika kuli bemba. Ukufuma pa Mikmetati ku kapinda ka kukuso nokwa luluka lwa kukabanga nokulungatana ku Taati Shilo elo wapitilisha lwa ku kabanga ku Janoa. ⁷Eluntu watentemukila panshi ukufuma ku Janoa na Atarofi elo naku Nala, mpaka ukufika ku Yeliko no kuya kupwila pa Yodani. ⁸Ukufuma ku Tapau, umupaka walipitilile ku masamba ukuya kufika naku Kaana, nokuya kupwila pali bemba. Ifiefyo icishilano ca mutundu wakwa Efulemu kwali, umukowa no mukowa, ⁹pamo ne misumba yabo iyo iyasalilwe ku mutundu wakwa Efulemu emo babelele mulya mwine mu fishilano no mutundu wakwa Manase-- ne misumba yonsefye nokwisa kubikako ne mishi shabo. ¹⁰Tababa tamfishem abena Kenani abaikele mu Gezere, emukweba ati abena Kenani bekala mumo mwine na Efulemu ukufika no bwa lelo, lelo aba bantu babomba incito yamulasa.

Chapter 17

¹Ifi efyali icitungu capelwe k mutundu wakwa Manase (ewali libeli lyakwa Yosefu) emukweba ti, Makiri, uwali libeli lyakwa Manase elo umwine eka ali ni wishi wakwa Gileadi, Ifikolwe fyakwa Makiri balifipele incende yakwa Gileadi na Bashani, umulandu wakweba ati Makiri ali cita cabulwi nganshi. ²Impanga yaishile kupelwa kuli onsefye uwa mu mutundu wakwa Manase, yali pelwe ku mikowa-Abize, Heleki, Asrieli, Shekemu, Hefe, elo na Shemida. ukulinana ne ndupwa shabo. ³Nomba Selofeadi umwana mwaume wakwa Hefeli umwana mwaume wakwa Manase takwaetepo abana baume akwetefye abana banakashi. Nmashina ya bana banakashi yali ngefi Mala, Nao, Hogila, Milika elo na Tisa. ⁴Baishile kulanda na shimaepo Eleasa, Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, elo ne ntungulushi elo baishile kulanda ati, "Yaweh alikonkomeshe Mose ukupela fwebo icishilano naba ndume shesu." Eico, ukukonkafye nokukonkomesha kwakwa Yaweh, Mose alipele ifyakaniko fya cishilano ukulinganafye na bandume shabo muli wishi umo ukulingana ngefyo Yaweh amukonkomeshe. ⁵Ifiputulwa ikumi fyaishile kupelwa ku bena Manase Gileadi elo na Bashani, iyali kwishilya Iya Yodani. ⁶Pantu abana banakashi bakwa Manase balipokele icakaniko pamo na bana bakwe. Incende yakwa Gileadi yaishile kupelwa kuli bonse aba mufikolwe fyakwa Manase. ⁷Icalo cakwa Manase calikufika ukufuma ku Asheri ukufika ku Mikmetati, iyali ku kabanga kaku Shekemu. Eluntu umupaka walolele luabali lwa ku kabanga kali balya bali kwikala mupepi notumfukwe mfukwe twaku Tapua. ⁸(Icalo cakwa Tapuacali cakwa Manase), nangula umusumba wakwa Tapua, kumupaka wakwa Manase uwali waku bantu bakwa Efulemu. ⁹Umupaka wali twalilele ukufika na ku Kana. Nemisumba ku kapinda ka kukulyo isha ku menshi mu musumba wakwa Manase yalikuba yakwaEfulemu. Umupaka wakwa Manase wali ku kapinda ka kukuso lubali no tumenshi, elo waile kupelekesha pali bembu. ¹⁰Impanga yaku kapinda ka kukulyo yalu kuba yakwa Efulemu, elo impanga yaku kapinda ka kukuso yalukiba yakwa Manase, bembu ewali kuba emupaka. Naku kapinda ku kukuso bapakene na Asha, elo ku kananga bapakene na Isakari. ¹¹Elo muli Isakari na Asha, iyakwa Manase muli Befi Shani elo ne mishi shabo, Ibleamunemishi shabo, na bekashi bamu Dor elone mishishabo, abekashi bamu Endor elo ne mishi shabo, abekashi bamu Taomaki elo ne mishi shabo, elo abekashi bamu Megido elo ne mishi shabo, elo no musumba wa cita ni Nafefi. ¹²Nomba umutundu wakwa Manase tekuti upokolole ifikwatwa fyaila misumba, pantu abena Kenanibalikonkenyepo ukwaikala muli iyi mpanga. ¹³Eluntu abantu bamu Israeli bakulile mu maka, balibikile abena Kenani mu ncito yakupatikishiwa, nomba tabafuminemo bonse. ¹⁴Eluntu abana bakwa Yosefu baishile kulanda kuli Yoshua, ati, "Nindo wapendulwila kubufyashi bumo, impangafye imo, apo fwebo tuli luko lukalamba pantu Yaweh alitupala ukufika na lelo?" ¹⁵Yoshua aishile kulanda kuli bo ati, "Nga Muli luko- lukulu, kabuyeni mukupenda elo muteme ifimuti nokuwamya incende mu calo cabena Pelishiti, elo na bena Refemu. Citeni icalo ca kumpili icakubena Efulemu cilicepele. ¹⁶Eluntu abana bakwa Yosefe baishile kulanda ati, "Icalo ca mpili cilitucepele fwebo. Nomba kanshi mwaba maceleta aya kwata ifyela fyakutwa mukati ku bena Kenari abaikala mu mukonko. Bonsefye ababa mu Beti Shanielo ne mishi shabo, elo nabo bonsefye ababa mu mukonko waku Yoseleo." ¹⁷Eluntu Yoshua aishile kulanda ku ng'anda yakwa Yosefu-kuli Efulemu na Manase ati, "Mwebo muli bantu abakufula elo nulikwete na maka ayengi. Tamufwile mwakwatafye iciputulwa ca mpangafye imo ukupelwa kuli mwebo. ¹⁸Icalo ca ku mpili naco cenu. Nangu mwaba nimukapenda, muka wamyamo nokubula ukuba iyenu ukuya kufikafye na kumpela yamipaka. Muli nokusokolamo abena Kenani, nangula bakwata amaceleta ya fyela, elo nangula nifyo bakosa."

Chapter 18

¹Eluntu ibumba lyonse ilya bantu bakwa Israeli bakumene capamo ku Shilo. Baishile kupanga itenti lyakukumaninamo kulya elo baishile kupoka icalo kuli bo. ²Balifye imitundu cine lubali bamo mu bantu bakwa Israeli abo ifikwatwa fyabo fitali tafilapelwa. ³Yoshua aishile kulanda ku bantu bakwa Israeli, "Nililali mwebo mukalekako ubulendo bwakuya ku musumba uko Yaweh, Lesa wafikolwe fyenu, amipele mwebo? ⁴Isonteleni mwe bene abaume batatu ukufuma muli cilamutundu, elo nkabatume bakaye. Bali nokuya elo bakalengule impanga yonse uku noku. Bakaya kulemba ifintu bakasanga ukuti fikabe fimweno kufikwatwa fyabo, elo eluntu bakaya kubwelela kuli nebo. ⁵Bali nokwabanya mufiputulwa cine lubali. Yuda ali nokuya ku shala mu ncende shakwe ku kapinda ka kukulyo, elo ing'anda yakwa Yosefe ili nokukonkanyapo mu ncende yabo iya kukapinda ka kukuso. ⁶Ukalondolola icalo mufiputulwa cine lubali elo ukaletе ubulondoloshi kuno kuli nebo. Nakalemipendwilako mwebo pa menso yakwa Yaweh Lesa wesu. ⁷Abena Levi tabakwatamo incende muli mwebo, pantu bushimapepo bakwa Yaweh icikwatwa cabo. Gadi, Reubeni elo naitika wa mutundu wakwa Manasseh balipokelele ifikwatwa fyabo, ukucila Yodani. Ifi efikwatwa ifyo Mose umubomfi wakwa Yaweh apele kuli bo. ⁸Eico abaume balitaleme elo baishile. Yoshua aishile kukunkomesha abo abile kulemba ubulondoloshi bwa calo nokulanda ati, "Kabuye uku noku ku calo elo ulembe ubulondoloshi bwa ciko elo ukabwelele kuli nebo. nakalemipendwilako mwebo kuntanshi yakwa Yaweh ku Shilo. ⁹Abaume baishile kutalama nokwendaukamo pa mulu na panshi mucalo elo baishile kulemba ubulondoloshi bwa shiko mu mifungilo ya musumba shaiko mufiputulwa cine lubali, ukwali kucitika imisumba muli cilafiputulw. Eluntu bakabwela kuli Yoshua ku nkambi yaku Shilo. ¹⁰Eluntu Yoshua abendululwile pa Shilo ku cinso cakwa Yaweh. Nipalya pene epo Yoshua aishile kupela incende ku bantu bakwa Israeli, elo naonse alipelwe incende yakwe iya mpanga. ¹¹Umulimo wa ncende yanmitundu yakwa Benjamini umukowa no mukowa. Incende shabo bapelwe isha mpanga shali ni mapakati kalupwa lwakwa Yuda no lupwa lwakwa Yosefe. ¹²Ku kapinda ka kukuso, eko umupaka watendekele pa Yodani. Umupaka walile kufika ku mumana waku kapinda ka kukuso ku Yeriko, elo eluntu waile kupita kulupili ku calo cakumasamba uko yaile fika ku matololo yaku Beti Aveni. ¹³Ukufuma kumu paka wapitile ku kapinda ka kukulyo mukulangilila ku Lusi (imoine incende na Betele). Eluntu umupaka wapitile naku Atoroti Adda, ku lupili lwaikela ku kapinda ka kukulyo ku Beti Horoni. ¹⁴Ulubali lumbi eluntu waile kulubali lumbi: Kumasamba no kupilibukila ku kapinda kaku kuso, ukulola ku lupili ukupilinganya ukufuma ku Beti Horoni. No mwakupelela mwaile kupwila ku Kiriati Baali (ekuti Kiriati Yearimu), umusumba uwapelwe ku mutundu waba Yuda. Ici caishile kupanga umupaka ku masamba lubali. ¹⁵Nakapinda ka kukulyo katampile kunse ya Kiriati Yearimu. Nomupaka waile kufuma kulya nokuya ku Efuroni, naku ka mfuku-mfuku kamenshi yaku Nefuto. ¹⁶No mwakupelela eluntu mwapitilile kwisamba lya mupaka walubali walungatana no mukonko waku Beni Hinonimo uwali ku kapinda ka kukuso kumpela ya mukonko waku Refaimu. Eluntu waile kuponena ku mupoka-poka waku Hinnomu, ku kapinda ka kukulyo ku mutentemuko waku Yebusiteshi, elo walikonkenyepo panshi yaku En Rogel. ¹⁷Nokupilibukila kukapinda ka kukuso, nokuya paitila ku En Shemeshi, nokufuma kulya waile kunse yaku Geliloti, iya lungateme kumu poka poka wa Adummimu. Eluntu yaile kupita kwi libwe lyakwa Bohani umwana mwaume wakwa Rubeni. ¹⁸Walipitilile naku kapinda ka kukuso kululamba lwa Beti Araba na panshi yaku Araba. ¹⁹Nomupaka walipitilile ku kapinda ka kukuso kululamba lwa Beti Hogila. Nomupaka waile kupwila ku kapinda ka kukuso kuli Bemba wa Mucele, kumpela ya ku kapinda ka kukulyo ku Yodani. Ifi efyali umupaka waku kapinda ka kukuso. ²⁰Na Yodani yaishile kupanga umupaka waiko ku kabanga lubali. Ifi efyali ifikwatwa fya mutundu wakwa Benjamini, elo caishile kupelwa kumu kowa no mukowa, umupaka no mupaka, ukushinguluka. ²¹Nomba imisumba ya mitundu yakwa Benjamini, umukowa no mukowa, walikwete iyi misumba: Yeriko, Beti Hogila, Emeki Kesis. ²²Beti Araba, Semaraimu, Betele, ²³Avvimu, Pala, Ofala, ²⁴Kefa Amoni, Ofini, elo na Geba. Shali imisumba ikumi na shibili, ukubikilakofye ne mishi shabo. ²⁵Kwali nakabili imisumba shaku Gibeoni, Ramah, Betoti, ²⁶Misipa, Kefila, Mosa, ²⁷Rekemu, Ilipeli, Tala, ²⁸Selah, Aelfa, Yebus (ici mucine na Yerusalemu), Gibeia, elo na Kiriati Shali ikumi limo na shine imisumba, ukubikilako ne mishi shabo. Ifi efyali ifikwatwa fya bena Benjamini mu kowa shabo.

Chapter 19

¹Ukupendwila kwa cibili kwali ponene pali Simeoni, umukowa nomu kowa. Ifikwatwa fyabo fyali pakati yafikwatwa fya pelwe ku mutundu wa bena Yuda.²Bali ikwatile ifikwatwa fya Beersheba, Shebu, Moladah, ³Hasa shuli, Bala, Esemu, ⁴Elitoladi, Betihuri, elo na Horma.⁵Simeoni nakabili alikwete Sikilagi, Beti Makaboti, Has Susah, ⁶Bet Lebaoti, elo na Shurheni. Iyi yali misumba ikumi na itatu, nokubikilako ne mishi shabo. ⁷Simeoni nakabili alikwete Aini, Rimon, Eta, elo na Ashani. Iyi yali imisumba ine, ukubikilako ne mishi shabo.⁸Ishi shaali pamo, ukubikilako ne mishi shabo isha shungulwike imisumba nokutalifye naku Balati Beri (cimocine na Ramah mu Negev). Ifi efyali ifya kupyana fya mutundu wa bena Simeoni, umukowa no mukowa. ⁹Nefya kupyana fya mutundu wakwa Simeon fyapangilwe lubali ku mupaka wa mutundu wakwa Yuda. Pantu incende ya calo capelwe ku mutundu wakwa Yuda yali kulile sana kuli bo, elo no mutundu wakwa Simeoni waishile kupokelela ifya kupayana fyabo ukufuma pakati ka ncende shabo.¹⁰Na ukupendwila kwa citatu kwaishile kuponena ku mutundu wakwa Selubuni, umukowa no mukowa. No mupaka wafya kupyana fyabo waishile kutampila pa Salidi. ¹¹No mupaka wabo waishile kuya pa mulu ku masamba ukuya naku Maralah elo waikata Dabesheti; eluntu waishilekutolokela ku mumana wa Brook uwalungatene na Yokinemu.¹²Ukufumaku Salidi no mupaa waishile kupilibukila ku kabanga lubali nokulungatana na ku kabanga elo waishile kupitila naku mupaka waku Kisiloti Tabo. ¹³Ukufuma kulya waishile kupita ku Dabelati elo eluntu waile kufika ku Yafiya. Ukufuma kulya wailekupita pa kabanga ku Gati Hefeli, elo eluntu naku Eti Kasini; Walikonkenyepo nokuya ku Palimoni nokupilibukila mupepi naku Neah.¹⁴No mupaka waishile kupilibukila ku kapinda ka kukuso ku Hanatoni, elo wapwila ku mu konko wa Ifitali. ¹⁵Ici citungu pamo ne misumba yaku Katati, Nahalali, Shimuroni, Idalah, elo na Betelemu. Imisumba yali ikumi na ibili, ukubikilakofye ne mishi shabo. ¹⁶Ifi efyali ifya kupyana fya mutundu wakwa Sebuluni, umukowa no mukowa, ukubikilako ne misumba shabo, ukubikilako ne mishi shabo.¹⁷Ukupendwila kwa cipendwa cine kwaishile kuponena pali Isaka, umukowa no mukowa. ¹⁸Incende shabo ukubikilako Yesireli, Resuloti Shunemu, ¹⁹Afalaimu, elo na Anahati.²⁰Nakabili ukubikilakofye Labiti, Kishioni, Ebesi, ²¹Lemeti, En Ganimu, En Haddah, elo na Beti Pasesi. ²²Umupaka wabo nakabili waikete na Tabor, Shahasuma, elo na Beti Shemeshi, no kupwila ku Yodani. Shali ikumi na mutunda imisumba, ukubikilakofye ne mishi shabo.²³Ifi efyali fyakupyna fya mutundu wakwa Isaka, ukukonka ne mikowa shabo-ne misumba, ukubikilakofye ne mishi shabo. ²⁴Ukupendwila kwa busano kwaishile kuponena pa mutundu wakwa Asheri, umukowa nomukowa. ²⁵Incende shabo ukubikilako Helikati, Hali, Beteleni, Akishafu, ²⁶Alameleki, Amadi, elo na Mishali. Ku masamba wa mupaka waile kufika ku nKarmeli na Shioli Libinati.²⁷Eluntu waishile kupilibukila ku kabanga lubali lwa Beti Dagoni elo no kuya nokutalifye nga Sebuluni, elo nokuya ku mukonko waku Ifitaeli, kukapinda ka kukuso ku Beti Emeki elo na Nyele. Eluntu wakonkenyepo ku Kabuli mupepi na kukapinda ka kukuso. ²⁸Eluntu waile naku Abubni, Rehobi, Hamoni, elo na Kana, ukufikafye naku Sidoni.²⁹No mupaka waishile kubwelela ku Rama, nakwilinga lya musumba wa turi. Eluntu umupaka waishile kupilibukila ku Hosa no kupwila kuli bemba, mucitungu caku Akisibi, ³⁰Ummah, Afeki, elo na Rhobi. Yali amakumi yabili na ibili imisumba, ukubikilakofye ne mishi shabo.³¹Ifi efyali ifyakupyana fya mutundu wakwa Asheri, umukowa no mukowa-ne misumba, ukubikilapofye ne mishi shabo.³²Ukupendwila kwalenga mutanda kwaishile kuponena pa mutundu wakwa Naftali, umukowa no mukowa. ³³Umupaka wabo watulile ukufuma ku Helefu, ukufuma ku Oak pa Sananimu, naku Adami Nekebi, elo Yabineli nokufikafye na ku Lakumu; nokupwila ku Yodani. ³⁴No mupaka waishile kupilibukila ku masamba lubali ku Asinoti Tabor nokuya ku Hukoki; waishile kwikata Sebuluni kukapinda ka kukulyo, no kufika ku Asheri ku masamba elo na Yuda ku kabagna kaku mumana waku Yodani.³⁵Na malinga ya misumba yali Zidimu, Seli, Hamati, Rakati, Kinereti, ³⁶Adama, Rama, Hasor, ³⁷Kedeshi, Edrei, elo na En Hasor.³⁸Kwali nakabili Yiloni, Migidali El, Horemu, Beti Anati, elo na BetiShemeshi. Yali ikumi na pabula imisumba, ukubikapofye ne mishi shabo. ³⁹Ifi efyali ifyakupyana fya mutundu wakwa Naftali, umukowa no mukowa-ne misumba, ukubikapofye ne mishi shabo.⁴⁰Ukupendwila kwalenga cine-lubali kwaishile kuponena pa mutundu wakwa Dani, umukowa no mukowa. ⁴¹Ne ncende sha fyakupyana ukubikilako na Sora, Eshitali, Ili Shemeshi, ⁴²Shalabini, Aiyaloni, elo Yefila.⁴³Nakabili ukubikilakofye na Eloni, Timuna, Ekironi, ⁴⁴Eliteke, Gibetoni, Baalati, ⁴⁵Yehudi, Bene Beraki, Gati Rimoni, ⁴⁶Me Yakoni, elo Rakoni ialungatune ne ncende Yapilingenye ukufuma Yopa⁴⁷Uluntu incende ya mutundu wakwa Dani walubile kuli bo, Dani aishile kusansa Leshamu, no kulwa nao, noipokolola no kuipuma no lupanga; nokupoka ifikwatwa fyabo nokwi kalamo. nokuinukila Leshemu, nokuinika Dani panuma ya fikolwe fyabo. ⁴⁸Ifi efyali umutundu wakwa Dani, umukowa no mukowa-ne misumba, ukubikilakofye ne mishi shabo.⁴⁹Uluntu bapwile ukwabanya icalo nga igyakupyana, na bantu bakwa Israeli balipele ifyakupyana fyabo abene kuli Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni. ⁵⁰Napa kukonkomesha kwakwa Yaweh baishile kumupela umusumba uyo aipwishe, Timunati Sera mukapili ka calo cakwa Efulemu. Aishile kukula no musumba cipya-cipya no

kwikala mulya mwine.⁵¹Ifi efya kupyana ifyo Eleasa shimapepo, Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, elo ne ntungulushi sha mutundu wa kowa wa bena Israeli baishile kupela ifingi ku Shilo, pa cinso cakwa Yaweh, pakwingila mwitenti lya kukumaninamo. Eico baishile kupwa ukwabanya ifyalo.

Chapter 20

¹Eluntu Yaweh aishile kulanda kuli YOSHUA, ²"Landa ku bantu bakwa Israeli, ukulanda ati, Sonteni imisumba ya mbutushi iyo nebo nalandile kuli webu kukuboko kwakwa Mose. ³Mucite ifi pakutula ati uyo onse uwaipaya umuntu ukushiitemenwa kuti yay kulya. Ish misumba shikesa kuba nincende ya mbutushi ukufuma kuli onse uwafwaya ukulandula umulopa wa muntu waipaiwe. ⁴Ena akabutukila kumusumba umo uwa misumba ilya elo akatalama pa mwinshi wapa mpongolo ya musumba, nokulondolola umulandu wakwe kubakalamba ba musumba, Eluntu bena baka mutwala ena mukati ka musumba no kumupela ena incende yakwe ukwikalamo muli bo. ⁵Nga umo pali bo aisakufwaya ukulandula umulopa wa muntu waipaiwe, eluntu abantu ba mumusumba tabafwile ukupela uyo uwamwipye ena pamulandu we funde. Bena tabafwile ukucita ici pantu ena aipeye umwina mupalamano ukwabula ukuitemenwa, elo takwete ulupato pali ye nankwe pakubala. ⁶Ena afwile aiskala mu musumba ulya mpaka ena akatalame ku ncinsu ca lukuta kubupingushi, mpaka imfwa yauyo uwali kumbomba nga shimaepo mukalamba mu nshiku shilya. Elunu umo waipaya umuntu ukwabula ukuitemenwa afwile ukubwela ku musumba wakwe elo naku ng'anda yakwe naku musumba kuntu afulumwike." ⁷Eico abena Israeli basalile Kedeshi mu Galile ku kapili kaku calo caku Nafutali, Shekemu mukapili kamu calo cakwa Efulemu, elo na Kiriati Ariba (cimocine na Heburoni) mukapili kamu calo cakwa Yuda. ⁸Kwishilya lya Yodani ku Yeriko ku kabanga balisalile Besa mu matololo mu ncende yakulingana ukufuma ku mutundu wakwa Rubeni, Ramoti Gileadi, ukufuma ku mutundu wakwa Gadi, elo na Goloni mu Bashani, ukufuma ku mutundu wakwa Manase. ⁹Ishi emisumba shasalilwe kuli bonse abantu baku Israeli na bena fyalo abaikele kuli bo, pakutula ati uyo onse uwaipaya umuntu kukana itemenwa kuti abutukila kuli bo pakuicingilila. Uyu muntu tafwile ukufwa ku minwe yauyo akofwaya ukulandula umulopa uyo wasumine mpakafye no muntu watungilwe akeminine ku ntanshi ya lukuta.

Chapter 21

¹Eluntu umutundu wa ntungulushi ya bena Lebi yaishile kwisa kuli Eleasa shimapepo, kuli YOSHUA umwana mwaume wakwa Nuni, ne ntungulushi ya kulupwa ya fikorwe fyabo mulya mwinefye mu bantu bakwa Israeli.

²Baishile kulanda kuli bo ku Shilo mu calo ca Kenani ati, "Yahweh alimikonkomeshe mwebo ukupitila ku kuboko wakwa Mose ukumpela imisumba sha kwikalamo, ne ncende ya mulemfwe ya fitekwa fyesu."³Eico namu kukonkomesha kwakwa Yahweh, na bantu bakwa Israeli baishile kupela ifyakupyana fyabo kuli ishi misumba, ukubikilakofye ne ncende ya mulemfweshabo, kubena Lebi.⁴No kupendwila kwa mukowa wa bena Koati bapele ifi ifyakutumbukamo: Na bashimapepo-abana bakwa Aaroni abo abafumine ku bena Lebi-baishile kupokelela ikumi limo na itatu imisumba ya pelwe ukufuma ku mutundu wakwa Benjamini.⁵Nabonse abashelepo abakwa Koatiabana baishile kupelwa ikumilimo ilya misumba ukufuma ku mukowa wa mutundu waka Efulemu, Dani, elo na citika ukufuma ku mutundu wakwa Manase.⁶Eluntu abantu abafumine ku Geshoni bapelwe, napaka pendila ifingi, ikumi limo naitatu imisumba ukufuma ku mukoa waku mutundu wakwa Isaka, Asheri, Nafutali, nacitika wa mutundu wakwa Manase na Bahani.⁷Na bantu abali abana bakwa Merari, umukowa no mukowa, balipepokelele ikumi limo na ibili iya misumba ukufuma ku mutundu, wakwa Rubeni, Gadi, elo na Sebuloni.⁸Eico abantu baka Israeli baishile kupela, ukupendawila ishing, ishi misumba (ukubikilafyo ne ncende isha mulemfwe shabo) ku bena Lebi, ngaiyo Yahweh akonkomeshe mu kuboko kwakwa ka Mose.⁹Ukufuma ku mutundu waka Yuda elo na Simeoni, baishile kupela incende kuli ishi misumba, ishi shalembelewe amashina.¹⁰Ishi misumba shaishile kupelwa ku bana bakwa Aaroni, uwali pamikowa ishabena Koati, uwafumine ku mutundu waka Lebi. Pakubala ukupendwila kwa shingi kwa ishile kuponena pali bo.¹¹Abena Israeli baishile kuli bo Kiriati Ariba (Ariba ali ni wishu wakwa Anaki), imoine incende na Hebroni kutupili twaku calo cakwa Yuda, ne ncende ya mulemfwe ishinguluka yena.¹²Nomba na mabala ya misumba, ukubikilakofye ne mishi shabo, shaishile kupelwa kale kuli Kalebu umwana mwaume wakwa Yefune, nga ifikwatwa fyakwe.¹³Ku bana bakwa Aaroni shimapepo baishile kupela Hebuloni ne ncende ya mulemfwe- wali musumba wa mbutushi kuli onse uyo uwaipaya ukwabula kuitemenwa-elo na Libuna ne ncende shakwe isha mulemfwe,¹⁴Yatiri ne ncende shakwe isha mulemfwe, elo na Eshitemoa ne ncende shake sha mulemfwe.¹⁵Baishile kupela na kuli Holoni incende shakwe isha mulemfwe, Debi ne ncende shakwe isha mulemfwe,¹⁶Aini ne ncende shakwe isha mulemfwe, Yuda ne ncende shake isha mulemfwe, elo na Bet Shemeti ne ncende shakwe isha mulemfwe. Shali pabula imisumba ishapelwe ukufuma kuli ishi shibili imitundu.¹⁷Ukufuma ku mutundu wakwa Benjamini walipelwe Gibeoni ne ncende shakwe isha mulemfwe, Geba ne mpanga shakwe ishalemfw, ¹⁸Anatoti ne ncende shakwe isha mulemfwe, elo na Alimoni notumisumba twakwe tune utunono.¹⁹Ne misumba shaishile kuli bashimapepo, abana bakwa Aaroni, shali ikumi limo na itatu imisumba Yosefye, ukubikilakofye ne ncende sha mulemfwe shabo.²⁰Ku bashala abena Koati uyo uwaba kumukowa wakwa Koati uwa bena Lebi- balikete imisumba ishaishile kuli bo ukufuma ku mutundu wakwaEfulemu pakupendwila kwa shingi.²¹Kuli bo shapelwe Shekemu incende sha mulemfwe shabo mu lupili lwa kucalo cakwa Efulemu-umusumba wambutushi uyo onse uwaipya umuntu ukwabula kuitemenwa Gesa, ne ncende shakwe ishamulemfwe,²²Kibisaimu ne ncende yakwe iyamulemfwe, elo na Beti Horoni ne ncende shakwe ishamulemfwe-ine imisumba yonse.²³Ukufuma ku mutundu wakwa Dani, umukowa wakwa Koati waishile kupela eliteke incende shake ishamulemfwe, Gibetoni ne ncende shakwe ishamulemfwe,²⁴Aiyaloni ne ncende shake ishamulemfwe, na Gati Rimoni ne ndende shakwe ishamulemfwe-shine imisumba shonse.²⁵Ukufuma kuli citika wa mutundu wakwa Manase, ku mukowa wakwa Koati kwaishile kupelwa Tanaki incende shakwe isha mulemfwe elo na Gati Rimoni ne ncende shakwe isha mulemfwe-shibili imisumba.²⁶Shali ikumi na umo imisumba shaonse ne mikowa shonse isha bena Koati, ukubikilako ne ncende shabo isha mulemfwe.²⁷Ukufuma kuli citika wa mutundu wakwa Manase, ku mukowa wakwa Geshoni, ishi shali imikowa shimbi isha bena Lebi, elo baishile kupela Golani mu Bashani incende shakwe ishamulemfwe- umusumba uwambutushi kuli onse uwaipaya naumbi ukwabula ukuitemenwa, pamopene na Beshitera ne ncende shakwe ishamulemfwe-shibili imisumba shonse.²⁸Ku mukowa wakwa Geshoni baishile kupela Kishoni ukufuma kumutundu wakwa Isaka, pamopene ne ncende shabo ishamulemfwe, Daberati ne ncende shake ishamulemfwe,²⁹Yamuti ne ncende shakwe ishamulemfwe, na Eni Ganimu ne ncende shakwe ishamulemfwe- imisumba shine.³⁰Ukufuma ku mutundu wakwa Asheri, baishile kupela Mishali incende shakwe ishamulemfwe, Abidoni ne ncende shakwe ishamulemfwe,³¹Helikati ne ncende shakwe ishamulemfwe, na Rehobi ne ncende shakwe ishamulemfwe-shine imisumba muli shonse.³²Ukufuma ku mutundu wakwa Nafutali, baishile kupela no mukoa wakwa Geshoni Kadeshi mu Galile incende shake ishamulemfwe-umusumba wambutushi uyo onse uwaipaya naumbi ukwabula ukuitemenwa; Hamoti Dori ne ncende shakwe ishamulemfwe, na Katani ne ncende shakwe ishamulemfwe-shitatu imisumba muli shonse.³³Shali ikumi limo nafitatu imisumba muli shonsefye,

ukufuma ku mukowa wakwaGeshoni, ukuibikilakofye nencende shabo ishamulemfwe.³⁴Nakubashala abena Lebi-umukowa wakwa Merari-waishile kupelwa kumutundu wakwa Sebuluni: Yokine ne ncende shakwe ishamulemfwe, Kota ne ncende shakwe ishamulemfwe,³⁵Dimuna ne ncende shakwe ishamulemfwe, na Nahalali ne ncende shakwe isha mulemfwe-shine imisumba muli shonsefye.³⁶Ku mukowa wakwa Melali balipelwe ukufma ku mutundu wakwa Reubeni: Besa ne ncende shakwe ishamulemfwe, Yahasi ne ncende shakwe ishamulemfwe,³⁷Kedemoti ne ncende shakwe ishamulemfwe, na Mefaati ne shakwe ishamulemfwe-imisumba shine.³⁸Ukufuma ku mutundu wakwa Gadi baishile kupelaRamoti mu Gileadi incende shakwe isha mulemfwe-umusumba wambutushi uyo onse uwaipaya naumbi ukwabula ukuitemenwa na Mahanaimu ne ncende shakwe ishamulemfwe.³⁹Na umukowa wakwa Melali nao waishile kupelwa Heshoboni incende shakwe isha mulemfwe, na Yaseri ne ncende shakwe isha mulemfwe. Ishi shali shine imisumba muli shonsefye.⁴⁰Yonse iyi yali misumba yamikoa yakule kana yaka Melali, iyafumine ku mutundu wakwa Lebi-ikumilimo na ibili imisumba yonsefye iyapelwe kuli bo mukupendwila kwa shingi.⁴¹Ne misumba sha bena Lebi shapokelwe ukufuma pakati ka calo cafikwatwa na bantu bakwa Israeli bali amakumi yane na cine konsekonse imisumba, ukubikilofye ne ncende shabo ishamulemfwe.⁴²Ishi misumba cilaumo walikwete incende yaiko ishamulemfwe isha shunguluka. cali ifi fine ne misumba ishi shonsefye.⁴³Eico Yahwe aishile kupela kuli Israeli conse icalo ico ena alapile ukupela ifikolwe fyabo. Na bena Israeli baishile kubula ici calo no kwikalamo.⁴⁴Eluntu Yahweh aishile kupela kuli bo ukutusha pa ncendeponse ngefyo ena alapile kufikolwe fyabo. Takwali nangubamo balwani babo aba kubancimfya bena. Yahweh aishile kupela abalwani babo bonse muminwe yabo.⁴⁵Takuli nangu cimo palifyonse ifilayo ifisuma ifyo Yahweh alandile ku ng'anda yakwa Israeli ifya fililwe ukwisa kuba icishinka. Bonsefye bena baishile kuba.

Chapter 22

¹Panshita ilya Yoshua aishile kukuta abena Rubeni, na bena Gadi, na citika wa mutundu wakwa Manasse. ²Aishile kulanda kulibo ati, "Mwebo mulicitile fyonse ifyo Mose umubomfi wakwa Yaweh amikonkomeshe. Mwebo mulyumfwile ishiwi lyandi muli fyonse ifyo namikonkomeshe. ³Tamwatala amufuma kuli ba wenu ishi shonse inshiku ishing, ukufikafye na pali buno bushiku, na mwebo mwalikilisha no mulimo uukabilwa mu mafunde yakwa Yaweh Lesa wenu. ⁴Nomba Lesa wenu alipele ukutusha kuli ba wenu, inga fintu ena Yaweh alaile kuli bo. Eico nomba Alulukeni no kuya ku ma tenti yenu mu calo cabupyani bwenu, cintu Mose umubomfi wakwa Yaweh apele kuli mwebo kuli lulya lumbi ululamba lwa bembwa wa Yodani. ⁵Mube abakucnjela muku baka amafunde elo ne funde ilyo Mose umubomfi wakwa Yaweh amukonkomwshe, ukuti mutemwe Yaweh Lesa wenu, ukuti mulekwenda munshila shakwe shonse, ukuti musunge amafunde yakwe, no kwikatisha ena no kupepa ena ne mitima yenu yonse na ku myeo yenu yonse." ⁶Eico Yoshua aishile kubapala no kubeba ukuya, nabo baishile kubwelela ku matenti yabo. ⁷Nomba kuli citika umo uwamutundu wakwa Manasse, Mose aishile kubapela icikwatwa mu Beshani. Lelo kuli umbi citika Yoshua aishile kubapela icikwatwa ku lubali lwa ku masamba ya Yodani. Yoshua aishile kubaleka ukuya ku matetnti yabo; aishile kubapala bena ⁸no kwisa kulanda kuli bo "Bweleleni ku matenti yenu ne ndalama ishing, ne fitekwa ifingi, na silfere na golide, no mukuba, ne cela, elo ne fya kufwala ifingi. wabanye ifyo mwatapile ukufuma kuba lwani benu kuli ba wenu. ⁹Eico abana bakwa Rubeni, naba kwa Gadi, na citika wa mutundu wakwa Manasse baishile kubwelelamo kwabo, no kusha abena Israeli pa Shilo, iyo iyaba mu calo ca Kenani. Baishile kufumapo no kwisa kuya ku citungu ca Galaadi, ku cifulo cabo abene, ico bena abene bapokele, ukupitila mukubela amafunde yakwa Yaweh, mukuboko wakwa Mose. ¹⁰Eluntu baishile kuya ku Yodani iyo iyabela ku calo ca Kenani, abena Rubeni na bena Gadi na citika wakwa Manasse baishile kukula ubulambo lubali lwa Yordani, ubulambo ubukulu elo ubwakubelelela. ¹¹Abena Israeli baishile kumfwa pali ifi elo no kwisa kulanda ati, "Boneni! Abantu bakwa Rubeni, Gadi, na citika wa mutundu wakwa Manasse ukuti balikulile ubulambo pa ntanshi ya calo cakwa Kenaani, pa Gililoti, mupepi ne citungu c Yodani, kulubali ulu ulwa bena Israeli." ¹²Eluntu abena Israeli baishile kumfwa pali ifi, ibumba lyonse ilyena bena Israeli baishile kulongana pamo pa shilo ukuti baye kucita ubulwi nabo. ¹³Eluntu abena Israeli baishile kutuma inkombe kubena Rubeni, abena Gadi. Kabili baishile kutuma Pinehasi umwana mwaume wakwa Eleasa, shimapepo, ¹⁴pamo ne ntungulushi ikumi limo, umo ukufma muli cila mutundu wa ndupa sha bena Israeli, na onse muli aba ewa umukulu wacilalupwa mu mukowa wakwa Israeli. ¹⁵Epakwisa ku bantu bakwa Rubeni, Gadi, na kuli citika wa mutundu wakwa Manasse, mu calo cakwa Gadi, nabo epakwisa kulanda kuli bo: ¹⁶"Ibumba lyonse ilyakwa Yawe lyalandile ifi, 'Cindo ici ico mwacita ica kusangukila Lesa wakwa Israeli, pakuti mwaluke buno bushiku ukufuma mukukonka Yaweh pakuikulila mwebene ubulambo buno bushiku mukutalamina Yaweh?' ¹⁷Bushe isambi lyesu pa Peor talya tulingile? Eico tatulati tuisangulule nomba fwebo kuli ye. Pali ililine isambi kwa ponene icikuko pa lukuta lwakwa Yaweh. ¹⁸Bushe namwebo mukofuma mukukonka Yaweh pali buno bushiku? Nga na mwebo mwasangukila Yaweh lelo, mailo akesa kufulilwa ulukuta lonse ulwakwa Israeli. ¹⁹Inga cakuti icalo ico webo wakwata nga cakowela, eluntu webo ufwile ukwabukila mu calo umo itenti lyakwa Yaweh lyaiminina, no kuisendela mwebene ifikwatwa pakati kenu. Tecakwasha ukusangukila Yaweh, nangula ukusangukila fwebo no kuikulila ubulambo mwebene ukucila pa bulambo bwakwa Yaweh Lesa wenu. ²⁰Bushe tali ni akani umwana mwaume wakwa Sera uyo ewatobele icisumino pa mulandu waifi fintu fyonse ifya sungilwa Lesa? Bushe ubukali tabwa ponene pa bantu bonse abakwa Israeli? Ulya mwaume taonaikile eka pabubi bwakwe." ²¹Eluntu umutundu wakwa Rubeni, Gadi, na citika umo uwa mutundu wakwa Manasse waishile kulanda mu kwasuka ku ntungulushi sha cila mukowa wakwa Israeli: ²²Ena wa maka, Lesa, Yaweh! Ena wamaka, Lesa, Yaweh!-- Ena ewaishiba, kabili lekeni na Israeli wine eshibe: Nga cakuti nimukusanguluka nangu ukutalama ukufuma ku cisumino cakwa Yaweh, ena tatuleke buno bushiku ²³pamulandu wakuikulila ubulambo ukufuma kuli Yaweh. Nga cakuti twakulile ubulambo pakuti tulekupelelapo amalambo ya koca, aya ng'ano, nangula amalambo ya mutende, kanshi lekeni Yaweh atukande pali ici. ²⁴Iyoo! fwebo twaishile kucita ici mukutina ukuti ku nshita iikoisa abana benu bakese kulanda ku bana besu, 'Bushe findo mufwile ukucitila Yaweh, Lesa wakwa Israeli?' ²⁵Pantu Yaweh alilaengele Yodani ukuba umupaka pakati kesu na mwebo. Mwebo mwe bantu bakwa Rubeni na bantu bakwa Gadi, mwebo tamukwete icananiko na Yaweh.' Eico abana benu kuti balenga abana besu ukuleka ukushinshimuna Yaweh. ²⁶Eico twaishile kulanda ati, 'Lekeni febo nomba tukule ubulambo tulekocelapo ifya bupe, nangula amalambo yali yonse, ²⁷lelo nikuba bakambone pakati kesu fwebo na mwebo, napa nkulo ishikea panuma yesu, pakuti twingabomba umulimo wakwa Yaweh pa cinso cakwem ne fyaa bupe fyesu ifya koca, na ku malambo yesu, ne fya bupe fyesu ifya mutende, pakuti abana benu taba kese kulanda ku bana besu mu nshita iyikoisa, "Tamukwete ica kaniko na Yaweh." ²⁸Eico twaishile kulanda ifi nga kuli ifya isa kulandwa kuli fwebo

nangu ku bana besu mu nshita iikoisa, fwebo tukesha kulanda ati, "Boneni! ici ecimpashanya ca bulambo bwakwa Yaweh, ico ifikolwe fyesu fwebo fyapangile, tepakupelela ifya bupe fya koca, nangula amalambo, lelo nimukuba kambone pakati kesu fwebo namwebo." ²⁹Cingaba ukutali na fwebo ica kuti twasangukila Yaweh, elo no kufuma lelo mukukonka ena mu kumukulila ubulambo bwa fya bupe fya koca, icabupe ca ng'ano, nangula ilambo, ukucila pa bulambo bwakwa Yaweh Lesa wesu ifili pa ntanshi ya tenti lya kukumaninamo. ³⁰Ulunu Pinehasi shimpepo ne ntungulushi sha bantu, ekweba tai, intungulushi ya cila mikowa iyakwa Israeli aba bali naye, baumfwile amashiwi ayo abantu bakwa Rubeni, Gadi, Manasse baishile kulanda, ukuti cali ica wama mu menso yabo. ³¹Pinehasi umwana mwaume wakwa Eleasa shimaepo aishile kulanda ku bantu bakwa Rubeni, Gad naba kwa Maanasse, "Lelo fwebo na twishiba ukuti Yaweh ali pakati kesu, pantu tawalenga ukusanguka kwa cisumino cenu ukufuma kuli ye mwebo. Nomba mwalipususha abena Israeli ukufuma mu kuboko kwakwa Yaweh ³²Eluntu Pinehasi umwana mwaume wakwa Eleasa shimaepo, ne ntungulushi baishile kubwela ukufuma kubena Rubeni, na bena Gadi ukufuma mu calo cakwa Gilaadi, ukubwelela na mu calo ca Kenani ku bena Israeli, no kuleta amashiwi kuli bo. ³³Akasebo kabo bena kali bwino mu menso ya bena Israeli. Abena Israeli baishile kutasha Lesa kabili tababwekeshepo ukulanda palwa kucita ubulwi na bena Rubeni, nabena Gadi, pakuti bengo naula icalo pantu baikele. ³⁴Abena Rubeni elo na Gadi baishile kwinika ubulambo, "Kambone," pantu bena basihile kulanda, "Nikambone pakati kesu fwebo na Yaweh ni Lesa."

Chapter 23

¹Panuma ya nshiku ishingiri, uluntu Yaweh aishile kupela ukutusha ku bena Israeli ukufma ku balwani babo abo abashingulukile, na Yohua ali na kula kabili uwatantalila mu myaka, ²Yohua aishile ku kuta bonse abena Israeli-- abakalamba wabo, intungulushi shabo, na bakalangula wabo, naba shimucindikwa wabo- elo aishile kulanda ati, "Ndikulile kabili imyaka ilifulile. ³Mwebo muli bwene fyonse ifintu ifyo Yaweh Lesa wenu acitile kunko shonse idhi pa mulandu wenu, pantu ni Yaweh Lesa wenu ewa milwilibile. ⁴Boneni! Nalipele kuli mwebo ifyalo ifya sheleko ukucimfya nge fikwatwa ku mitundu yenu, pamo pene ne fyalo fyonse ifyo mwa onaula kale, ukufuma ku Yodani bemba mukulu uwaba ku kapinda ka ku kuso. ⁵Yaweh Lesa wenu akafumyamo. Ali no kubafumyamo bena kuli mwebo. Ena akatalika icalo cabo, kabili muli no kubula icalo cabo ku kuba icikwatwa cenu, nga fintu Lesa alaile kuli mwebo. ⁶Eico mulekuba abakukosa. eico mulekusunga no kula kucita fyonse ifya lembwa muli ili buku lya madfunde yakwa Mose, ukukana pailibukila kuli ulu lubali ku kuboko kwaku kulyo nangu ukwa ku kuso, ⁷eico imwe tamufwile ukuyisankanya neyi imishobo iyili pakati kenu nangu ukulumbula mwishina lya tu lesa twabo, ukulapa pali twena, ukutushishimuna nangula ukutufukamina. ⁸Eico, mwebo mufwile ukushintilafye pali Yaweh Lesa wenu nga fintu mwacita pali buno bushiku. ⁹Pantu Yaweh aishile kufumya pa cinso cenu mwebo umushobo ukukulu, kabili uwakukosa kuli mwebo, takwatala akuba uwakutalama ku cinso cenu ukufika pali buno bushiku. ¹⁰Uuli onse umwaume uwa pa pendwa yenu akalenga ikana limo ukufulumuka, pantu Yaweh Lesa wenu, ena ekalwila wenu, nga fintufye amilaile. ¹¹Mubikeko amano, epakuti mwebo mwinga temwa Yaweh Lesa wenu. ¹²Lelo nga cakuti mwebo mwayaluka no shintilila pali abo abapusuka abamu mishobo ishi ishili pakati kenu, nangu nga mwaupana nabo, nangu nga mwaisa kwisa pamo nabo elo nabo pamo nenu, ¹³eluntu mufwile ukwishiba mu cishinka ukuti Yaweh Lesa wenu takatale kufumya ishi imishobo pakati kenu. Mukweba ati, bena bakesa kuba iciteyo kabili icikose kuli mwebo, bakamikapa amembya mu numa shenu ne myunga mu menso yenu, mpaka mwebo mukalobe muli cino cabune cintu Yaweh Lesa wenu apela kuli mwebo. ¹⁴Nomba nkoya ku nshila ya calo, elo mulishibile ne mitima yenu ne myeo yenu ukuti tapaba ishiwi nangu limo ilya filwa ukuba ilya cishinka pa fyabune fyonse fintu Yaweh Lesa wenu amulayile mwebo. Ifi fyonse fyalikilishiwa kuli mwebo. Tapali nangu cimo icishacitika. ¹⁵Nomba nga fintu fine lyonse ishiwi lyakwa Yaweh Lesa wenu alayile mwebo lifikilishiwe elo Yaweh akaleta pali mwebo fyonse ifibi mpaka akamonaule mwebo ukufuma muli cino calo cabune ico Yaweh Lesa wenu apela kuli mwebo. ¹⁶Ali nokwisa ku cita ifi nga mwaisa kutoba ifiope fyakwa Yaweh Lesa wenu, ifyo akonkomeshe ukubaka. Nga cakutula mwaya no kushinshimuna tu lesa tumbi no tufukamina, elo ubukali bwakwa Yaweh bukesa kwima pakati kenu, elo mwebo mukaloba mukwangufyanya ukufuma muli cino calo ca bune ico ena apela kuli mwebo."

Chapter 24

¹Eluntu Yohua aishile kukolonganika imitundu yonse iya kwa Israeli ku shekemu elo aishile kukuta abakulu bamu Israeli, inyungulushi shabo, bakapingula wabo, bacilolo, nabo baliyipele kuli Lesa. ²Yohua aishile kulanda ku bantu, "Ifi efintu Yaweh, Lesa wakwa Israeli, aishile kulanda, 'Ifikolwe fyenu ku nshita yakunuma fyali kwikala mupepi no mumana wa Yufreti- Tera wishi wkwa Abrahamu kabili wishi wakwa Nahor nabo bali shinhshimwine tu lesa tumbi. ³Lelo nebo naishile ku twala shinwe ukucila Yufreti elo nebo nali batungulwile mu calo ca Kenani nebo epakupela kuli ye abana abengi ukupitila mu mwana wakwe umwaume Isaki. ⁴Eluntu naishile kupela kuli Isaki abana baume Yakoo elo na Esau. Nebo naishile kupela kuli Esau icalo caku lupili lwa Seir ukuti cingaba icikwatwa cakwe, lelo kuli Yakobo na bana bakwe bena balitentemukile ku Egypto. ⁵Naishile kutuma Mose na Aaroni, kabili naishile ku cita ifikunkuma mu Egypto, panuma ya ifi naishile kumifumyamo. ⁶Naishile kufumyamo ifikolwe fyenu mu Egypto, kabili mwaishile kuli bamba. Abena Egypto balibapepekele na ma celeta elo nabapali bakabalwe ukufikafye nakuli bamba wakukashika. ⁷Uluntu ifikolwe fyenu fyaishile kukuta kuli Yaweh, ena aishile kubikako ifinshi pakati kenu na bena Egypto. Ena aishile kulenga bamba ukuba pali bo elo nokwisa kubafimba. Mwebo mwalibwene ifyo naishile kucita mu Egypto. Eluntu mwebo mwaishile kwikala mu matololo pa nshita iyitali. ⁸Naishile kumileta mu calo ca Amore, abo abaikele kwi shilya limbi ilya Yodani. Baishile kulwa na mwebo, elo nebo naishile kubapela mumaboko yenu. Namwebo mwaishile kubula icalo cabo, epakuba icikwatwa, elo naishile kubonaula pa cinso cenu. ⁹Eluntu Balaki umwana mwaume wakwa Zeppor, imfumu yabena Moabu, baishile kwima epakusansa Israeli. Naye epakwisa kutuma no kwisa kwita Balamu umwana mwaume wakwa Beor, ukuti ese ku mitipa. ¹⁰Lelo nebo ntaishile kumfwa Balamu. Ecaishile kulenga ukuti ena esekumipala. Eico naishile kumipususha ukufuma muma boko yakwe. ¹¹Mwaile kucila Yodani elo mwaishile kwisa pa Yeliko. Intungulushi sha ku Yeliko shaishile ku milwisha, pamo pene nabena Amore, abena Perisi, abena Kenani, abena Hiti, abena Girgashi, abena Hibi, elo na bena Yebusi. Naishile ku mipela ukucimfya no kulenga ukuba intungulushi pali bo. ¹²Naishile kutuma na malonda no kumitungulula, ayo ayaishile ku batamfya bena ne mfumu shibili isha bena Amore ukufuma pa cinso cenu. Ici cena tacacitikile pa mulandu wa mifwi nangula amata yenu. ¹³Naishile kumipela icalo ico mutaculule ne misumba isho mutakulile, ishi nomba mwebo mukoikalamo. Mwasihile kulya ifisabo fya mya ngashi nefya miolife ifyo mwebo mutabyele. ¹⁴Nomba mulekunakila Yaweh no kulamushinshimuna mu chishinka na mucine; talukeni kuli tulesa uto ifikolwe fyenu fyali ku shinshimuna mu Yufreti na mu Egypto, elo mwebo shinshimuneni Yaweh. ¹⁵Nga cena caboneka icibi mu menso yenu ukushinshimuna Yaweh, isalileni mwebene buno bushiku uyo mwebo mwakula kutumika, nga ni tulesa tuntu ifikolwe fyenu fyashinshimwine kululamba lwa Yufreti, nangula tulesa twaa bena Amore, mu calo cintu mwebo mukoikalamo. Lelo nebo na bang'anda yandi, twa kulakushinshimu a Yaweh." ¹⁶Abantu baishile kwasuka no kwisakulanda ati, "Fwebo tatufwile ukulaba Yaweh nokuti tulekubombela tu lesa, ¹⁷pantu ni Yaweh Lesa wesu uwafumishe fwebo ne fikolwe fyesu ukufuma mu ca Egypto. Ukufuma mu ng'anda ya busha, ena aishile kucita ifishi bilo ifikalamba pa menso yesu, ena ewatubakile fwebo munshila shonse shintu twaishile kuyamo, na pakati kanko shonse muntu twali kupita. ¹⁸Eluntu Yaweh aishile kubafumya pa cinso cesu fwe bonse, ukwisa kubikapofye na bena Amore abali kwikala mu calo. Eico nafwebo twale kushinshimuna Yaweh pantu ye e Lesa wesu. ¹⁹Lelo Yohua aishile kulanda ku bantu ati, "Mwebo tekuti mulekubombela Lesa pantu ena ni Lesa uwashila; ni Lea wabukwa; ena takelele ubutalangani na masambi yenu. ²⁰Nga mwebo mwatalamina Yaweh no kushinshimuna tu lesa tumbi, eluntu ena akesa kupilibuka no kucita ububi kuli mwebo. Ena ali no kumyonaula, ninshi alicitile ifisuma kuli mwebo. ²¹Lelo abantu baishile kulanda kuli Yohua ati, "Awe, fwebo twakulashinshimuna Yaweh." ²²Eluntu Yohua aishile kulanda ku bantu ati, "Mwebo muli bakambone mwebene ukuti mulisalile mwebene Yaweh, ukuti mwakulekumushinshimuna." Baishile kulanda ati, "Tulibakambone." ²³"Nomba fumeni kuli tu lesa tumbi uto muli nato mwebene, no kupilibwila imiyima yenu kuli Yaweh, Lesa wakwa Israeli." ²⁴Abantu baishile kulanda kuli Yohua ati, "Fwebo twakula kushinshimuna Yaweh Lesa wesu. Fwebo tuli no kumfwa kwi shiwi lyakwe." ²⁵Yohua aishile kupanga icipangano na banatu bulya bushiku. Aishile kubikako ifipope ne fipangano pa Shekemu. ²⁶Yohua aishile kulemba aya mashiwi mwibuku lya mafunde yakwa Lesa, Ena epakubula ilibwe ilikulu epa kulibika mwisamba lya cimuti ca oaki ico icali lubali lwa ncende iyakushila iya kwa Yaweh. ²⁷Yohua aishile kulanda ku bantu bonse ati, "Boneni, ili libwe likaba bunte kuli fwebo. Lilyumfwile amashiwi yonse yantu Yaweh alandile kuli fwebo. Eico likaba likambone kuli mwebo, tekwesha ukukana Lesa wenu." ²⁸Eico Yohua aishile kweba abantu ukuya, cila umo ukubwelela kufyakupyana fyakwe. ²⁹Panuma yaifi Yohua umwana mwaume wakwa Nuni, umubomfi wakwa Yaweh, aishile kufwa, ninshi ala ne myaka 110. ³⁰Baishile kumushika mukati ka mupaka wa ca kupyana cakwe, icali pa Timunati Sera, ico icaba mucalo ca tupili twakwa Efulemu, ku kapanda ka kukuso ka lupili lwa Gaashi. ³¹Abena Israeli balishinshimwine

Yaweh inshiku shonse isha kwa Yoshua, ne nshiku shonse isha bakulu abashele panuma yakwa Yoshua, abo abaishibishe imilimo yonse iya kwa Yaweh yintu acitile abena Israeli.³² Amafupa yakwa Yosefu, yantu abena Israeli bapitile ukufuma mu Egypto-- baishile ku yashika pa Shekemu, pa ncende intu Yakobo ashitile abana bakwe abaume bakwa Hamore, wishi wakwa Shekemu. Ena aishitile umwanda umo uwa silfere, epa kwisaba icakupyana ca bana bakwa Yosefu.³³ Eleasa umwana mwaume wakwa Aaroni na ena aishile kufwa. baishile kumushika pa Gibeah, umusumba wakwa Pinehasi umwana mwaume wakwe, uwapelwe kuli ye. Iyali mu calo ca tupili ica kwa Efulemu.

Judges

Chapter 1

¹Panuma yakufwa kwakwa Joshua, abantu ba bena Israeli baipwishe Yahaweh, nokulanda ati, "Ninani uwakubalilapo uuleya kusansa abena Canani pali fwebo, nokuya kubalwisha?" ²Yahweh alandile ati, "Yuda akaya kubasansa. Bona ,nebo ndibapele bena ukutungulula ici calo." ³Abaume ba bena Yuda balandile ku baume ba bena Simeon, kuli bandume shabo, "Iseni kuli fwebo muno muncende yesu iyo twapelwa capamo fwebo tulwe na bena Canani. Fwebo pakubwelelamo tukaya nabo kuncende iyo iyapelwa kuli mwe." Eico nomutundu wakwa Simeoni waile pamo naabo.⁴ Abaume bamu Yuda babasansa, elo Yahweh alibapele ukucimfya pa bena Canani elo napa bena Pelizi. Balipeye amakana ikumi limo ilyabo ku Bezeki. ⁵Balisangile Adoni- Bezeki uwamu Bezeki, elo balilwile nayee elo bacimfya abena Canani elo nabena Perezzi.⁶ Nomba Adoni-Bezeki alibutukile, elo balimufulumwine elo bamwikata, elo bamuputaula ifikumo fyakwe elo nefikondo fyakwe ifikulu. ⁷Adoni-Bezeki walandile ati, "Ishamfumu amakumi cine lubali, abo ifikumo fyabo elo ne fikondo fyabo ifikulu fyaputaulwa, bakulakutola ifyakulya fyabo ukufuma munshi ye tebulo lyandi. ifyo nebo nacitile, efo na Lesa acitile kuli nebo." Balimusendele ukuya ku Yerusalemu, elo ena eko afwilile.⁸ Abaume bamu Yuda balwile no musumba wa Yerusalemu elo baupoka. Baliusansa ninshi nabekata nakumpela ya lupanga elo baoca umusumba. ⁹Panuma yaifi abaume bamu Yuda balile mu musumba nokuya mukulwa ulubuli nabena Canani abalekwikala mu calo ca mpili, mu Negevi, elo nomwabalatala. ¹⁰Yuda apitilila ukuyafika ku Canani abalekwikala mu Hebroni (ishina lya Hebroni kunuma lyalekwitwa ati Kiriati Arba), elo balilecimfya Sheshai, Ahimani, elo na Taimani.¹¹ Ukufuma kulya abaume ba bena Yuda balipitilile ukuya mukulwa nabekashi bamu Debir (ishina lya Debir akale balekulita Kiriath Sepher). ¹²Caleb walandile ati, "uyo onse uulesansa Kiriath Sepher elo acikwate, Nebo ndemupela ena Aksah, umwana mwanakashi wandi, ukuba umwina mwakwe." ¹³Othniel, umwana mwaume wakwa Kenezi (umwaice wakwa Caleb) aikata umusumba wa Debir, eico Caleb amupele Aksah, umwana mwanakashi wakwe, ukuba umwina mwakwe.¹⁴ Mukwangufyanya Aksah aisa kuli Othniel, elo amukumbatila nokumwipusha pali wishi ukuti amupeleko ibala. Cilya anina pampunda yakwe, Caleb amwipusha ena, "Cindo ukufwaya nebo nkucitile?" ¹⁵Walandile kuli yee ati, "Mpeleni nebo ipalo. ilyo namumpela nebo incende ya Negevi, nakabili mpeniko notumfukumfuku utufumya amenshi." Eico Caleb ekumupela utumfukumfuku twapamulu elo notumfukumfuku twa panshi.¹⁶ Balupwa lwakwa wishifyala wakwa Moseaba abaku Keneti balishile ukufuma ku misumba yatuncindu na bantu bakwa Yuda, mu matololo ya Yuda, kulya ku Negevi, ukuya kwikala na bantu baku Yuda mupepi na Aradi. ¹⁷Abaume bamu Yuda baile pamo na baume ba mu Simeoni bandume shabo elo bayakusansa abena Canani abaleikala mu Zephathi elo balipwishishisha ukonaula uyu musumba. Ishina ly musumba lyalekwitwa ati Hormah.¹⁸ Abantu bamu Yuda nakabili balipokele Gaza elo nencende ishaishinguluka, Ashkeloni elo nencende ishaishinguluka, elo Ekroni elo nencende ishaishinguluka. ¹⁹Yahweh aali nabo abantu baku Yuda elo balipokolwele ifyalo fyakumpili, nomba balifililwe ukutamfamo abakashi ba mumawanga pantu balikwete bakabalwe abafyela.²⁰ Hebroni calipelwe kuli Caleb (ngafilya Mose walandile), elo ena alibafumishemo mulya abana baume batatu abakwa Anaki. ²¹Nomba abantu bakwa Benjamini tabatamfishemo abena Yebushi abekashi bamu Yerusalemu. Eico abena Yebushibaleikala pamo na bantu bakwa Benjamini ukufika napali lelo. ²²Inganda yakwa Joseph yaipekanya mukuyasansa umusumba wa Bethel, elo Yahweh aali pamo naabo. ²³Balitumine abaume ngenengu ku Bethel (uyu musumba akale balewita ati Luzi). ²⁴Inengu shamwene umwaume aalefuma mu musumba, elo shayakusosa kuli yee ati, "Tulange fwebo, Twapapata, ifyakwingila mumusumba, elo fwebo tukakwata uluse kuli webu."²⁵ Alibalangile inshila yakwingila mumusumba, elo balisansa umusumba ninshi balikete kumpela yalupanga, lelo balilekeli umwaume nolupwa lwakwe ukufumamo muli ulya musumba. ²⁶Eluntu uyu mwaume aile mucalo cabena Hitti elo akuula umusumba elo awinika ati Luzi, ili eshina lilipo nalelo. ²⁷Abantu bakwa Manasseh tabatamfishemo abantu balekwikala mumusumba wa Beth Shan elo pamo nemishi yabo, nangu Taanach elo ne mishi yabo, nangu bonse abaleikala mu Dor elo ne mishi yabo, nangu abalekwikala

mu Ibleam elo ne mishi nangu bonse abaleikala mu Megiddo elo nangu mishi yabo, pantu abena Canani balikoselepofye ukulaikala muli shilyancende.²⁸ Uluntu abena Israeli bakosele, balipatikishe abena Canani ukulakubabombela incito iyakukosa nganshi, nomba tababatamfishemo mulya umupwilapo.²⁹ Ephraim tatamfishemo abena Canani abalekwikala mu Gezer eico abena Canani bakonkenyepo ukulaikala mu Gezer pamo naabo.³⁰ Zebuluni tatamfishemo mulya abantu abaleikala mu Kitroni, nangu abantu abaleikala mu Nahalo, eico abena Canani balikonkenyepo ukulaikala pamo nabo, nomba Zebuluni balipatikishe abena Canani ukulababombela incito iyakosa.³¹ Asher tatamfishemo abantu abalekwikala mu Akko, nangu abaleikala mu Sidoni, nangu nibonse abekashi bamu Ahlab, Akzib, Heibah, Aphek, nangu Rehob.³² Eico umutundu wabena Asher waleikala pamo nabena Canani (Bonse abalekwikala muncende), pantu tababatamfishemo mulya.³³ Umutundu wakwa Naphtali tatamfishemo bonse abalekwikala mu Beth Shemesh, nangu bonse abekashi bamu Beth Anath. Eico umutundu wakwa Nephtali watwalilile ukwikala pamo nabena Canani (abantu abalekwikala muncende ilya). Lelo abekashi bamu Beth Shemesh elo na Beth Anath balibapatikishe ukubomba incito iyakosa kuli Nephtali.³⁴ Abena Amoni balipatikishe umutundu wakwa Dan ukwikala mucalo ca mpili, tababasuminishe ukwisa mumishi ya mumawanga.³⁵ Eico abena Amoni bailekwikala palupili lwa Heres, mu Aijaloni, elo namu Shaaibim, nomba abashilika bamu nganda yakwa Joseph balicimfishe abo, elo balibapatikishe ukulababombela incito iyakosa.³⁶ Umupaka wabena Amoni wafumine palupili lwa Akrabbim ukufika kucalo ca mpili.

Chapter 2

¹Mailaka wakwa Yahweh afumine ku Gilgali ukuya ku Bokimu, elo aishile kulanda ati, "Ni nebo namifumishe mu Egypto, elo na miletele mwebo mu calo ico nebo nalapile ukupela bashinwe. Nebo nalandile ati, nebo ntakkonaulepo icipangano candi na webu. ²Mwebo taumfwile ukupanga icipangano nabo baikala mu calo ici. Mwebo mufwile ukutobolola ifya bulambo fyabo.' Lelo mwebo tamwalikumfwa kwi shiwi lyandi. Cindo mwebo mwa citile ifi?³Eico nomba nebo nalanda ati, "Ntakatamfye abena Kenani ukubafumya ku ntanshi ya mwebo, nomba bakayu kuba imyunga iyi kalakumilasa mumbali shonse, elo ne milungu yabo ikesa kuba iciteyo kuli mwebo." ⁴Uluntu malaika wakwa Yahweh aishile aya mashiwi ku bantu bonse abakwa Israeli, aba abantu bakalakupundisha elo no kulilishika. ⁵Baishile kwita ilya ncende ati Bokimu. Kabili baishile kupela ifya malambo kuli Yahweh. ⁶Nomba uluntu Yoshua aishile ktutuma banatu panshila shabo, abantu bakwa Israeli baile cila umo ku ncende apelwe, ku kubula icalo cabo. ⁷Abantu balikubombela Yahweh mu nshita yakwa Yoshua ilyo ali no mweo elo abakalamba balililepo ukubomba panuma Yakwe, bonse aba bwene Yahweh umulimo onse uukalamba uyo acitile ku bena Israeli. ⁸Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni umubomfi wakwa Yahweh, afwile pa munshiku wa myaka 110. ⁹Baishile kumushika mu ncende imo ine ku mupaka wa calo ico ba pelwe mu Timunati, mu calo ca mpili cakwa Efulemu, ku kapinda ka kukuso ku lupili lwa Gaashi. ¹⁰Bonse aba nkulo baishile kulongana kuli ba shibo. Naimbi nkulo yaishile kukula panuma yabo iyitaishibile Yahweh nangu ifyo alikucita mu Israeli. ¹¹Abantu bakwa Israeli bali kucita icakubipa mu menso yakwa Yahweh elo bali kubombela ba baali. ¹²Balifumine kuli Yahweh, Lesa waba shibo, uwabafumishe mu calo ca Egypto. Baile bakonka imilungu imbi, iyi milungu abantu bena balikushinguluka, elo balikufukamina. Balengele Yahweh ukukalipa. ¹³Baishile kufuma kuli Yahweh elo balikushinshimuna elo na Ashitaroti. ¹⁴Icifukushi cakwe Yahweh calishil pa bena Israeli, elo bapele ku balwani babo abaibile ifyuma fyabo. Alibabulile ukubanga ubusha nokubapela ku balwani abamaka ababashingulukile, eico balikubacingililako kubalwani babo. ¹⁵Konse uko Israeli alikuya mu kulwa, ukuboko kwakwa Yahweh kwali kubena, ngefyo alapile kuli bo bali mu bwafya ubukulu. ¹⁶Eluntu Yahweh aishile ki mya bakapingula, balitampile ukubapokololako ukufuma mu maboko yabo abali kwiba ifyuma fyabo. ¹⁷Nabo balifililwe ukumfwa kuli bakapingula babo. Kabili tabakwete icicetekelo kuli Yahweh elo bena baliyipangile ukuba bacilende kutu milungu tumbi elo balikutushinshimuna. Nakabili mukwangufyanya balifumine mu nshila iya fikikolwe fyabo fyalekwikalilamo-bonse abaleumfwila amafunde nakwa Yahweh-lelo balifililwe ukulakucita ifyo. ¹⁸Uluntu Yahweh aimishe bakapingula pali bo, Yahweh alikwafwa bakapingula elo aile kubapususha ukufuma mu maboko ya balwani munshiku shonse isho bakapingula baikela. Yahwe alikwete uluse pali bo ulo balikulila panyu balikubacusha elo balibacitikishe bena. ¹⁹Nomba uluntu kapingula afwile, baishile kubwela mu nshila elo no kucita imisango iya kubipisha ukucila na payo bashilo balikucita. Balikuya ku mulungu imbi mukuibombela elo nokuishinshimuna. Balifwilwe ukuleka ukucita ifyakubipa nangu imibele iyabipa. ²⁰Ubukali bwakwa Yahweh bwaishile ku bena Israeli; ena walandile ati, "Pantu ishi inko na shitoba ici pangano candi ico nebo nabikile ku ncende yaba shibo-pantu tabalikufwa kwi shiwi lyandi- ²¹nebo ntakacite, ukufuma nomba nokuyafye, ukubafulumuna ukufuma mu mko Yoshua aishile uluntu afwile. ²²Nebo ndinokucita ici kabili ndinokubesha, nga cakuti kuti basunga inshila shakwa Yahweh elo nokwendalamo, ngefyo bashibo balikusunga."

²³Eco Yahweh ashilili inshi nko elo tabatamfishemo bwangu elo abapele bena mukuboko kwa kwa Yoshua.

Chapter 3

¹Nomba Yahweh aishile kusha iyi mitundu ku kwesha Israeli ukwishiba bonse mu Israeli aba shatalile abalwako inkondo mu Kenani. ²(Aishile kucita ifi mukufunda munkulo ipya iya bena Israeli aba takwete ukwishiba ifyakulwa inkondo.) ³Iyi emitundu: Bakateka basano ukufuma kuba Filishiti, bonse abena Kenani, abena Sidoni, elo na bena Hifi abalikwikala mu mpili sha ku Lebanoni, ukufuma kulupili lwa Baali Hemoni ukufika ku Hamati Passi. ⁴Ishi enko ishashele ngo musango wakuti Yahweh eseshemo Israeli, ku kushininkisha nga cakutla kuti ba konakila amafunde yakwe apele ifikolwe fyabo ukupitila muli Mose. ⁵Eico abantu bakwa Israeli bali kwikele mukati ka bena Kenani, abena Hiti, abena Amore, abena Perisi, abena Hifi, elo na bena Yebusi. ⁶Abana babo abanakashi baishile kubapiita ku kuba abakashi babo, elo abana babo abanakashi baishile kubapela ku bana baume babo, elo bali kubomba na tulesa twabo. ⁷Abantu bakwa Israeli bali kucita fya bubi ku cinso cakwa Yahweh elo no kulaba Yahweh Lesa wabo. Bali kushinshimunaBaali elo na Ashera. ⁸Eico, ubukali bakwa Yahweh bwaishile kwisa pa bena Israeli, elo aishile kubapela mu minwe yakwa Kushani-Rishataimu imfumu yamu Aramu Naraimu. Abantu bakwa Israeli babombeke Kushani-Rishataimu pa myka cine konse konse. ⁹Uluntu abantu bakwa Israeli bakutile kuli Yahweh, Yahweh aishile kwimyapo umo uwakwisa ku kwafwa abantu bakwa Israeli, uwinga bapususha; Otinieli umwana mwaume wakwa Kenazi (umwaice wakwa Kalebu). ¹⁰Umupashi wakwa Yahweh walimwafwile, elo apingwile Israeli aishile kuya na kunkondo. Yahweh aishile kumupela ukucimfya pali Kushani-Rishataimu imfumu yamu Aramu. Ukuboko kwakwa Otinieli kwali cimfishe Kushani-Rishataimu. ¹¹Icalo calikwete umutende pa myaka amakumi yane. Eluntu Otinieli umwana mwaume wakwa Kenazi aishile kufwa. ¹²Panuma yaifyo, abena Israeli nakabili baishile kucita ububi ku cinso cakwa Yahweh, elo Yahweh apele ukukosa kuli Egiloni imfumu yaku Moabu ukucila amaka ya bena Israeli. ¹³Egiloni aishile kusankana na bena Amore elo na bena Amaleki elo baishile kuya ku kucimfya Israeli, elo basendele ifipe fya mu musumba wa tuncindu. ¹⁴Abantu bakwa Israeli babombeke Egiloni imfumu yamu Moabu pa myaka amakumi yane. ¹⁵Uluntu abantu bakwa Israeli bakutile kuli Yahweh, Yahweh aishile kwimya umo uwa kubafwa, Ehudi umwana mwaume wakwa Gera, umwina Benjamini, umwaume uwali kubomfya ukuboko ka kukosa. Abantu bakwa Israeli baishile kumutuma, ne misonko yabo, kuli Egiloni imfumu yamu Moabu. ¹⁶Ehudi waipangile umwine, ulupanga ulwatile konse konse, ulwakulepa citika wa mita umo; alukakile mucakufwala cakwe kwi tanta lya ku kulyo kakwe. ¹⁷Ena apele umusonko ku mfumu Egiloni iya mu Moabu. (Nomba Egiloni wali uwakwina sana). ¹⁸Panuma Ehudi watwele umusonko, aishile kuusha kuli abo abausendele. ¹⁹Kuli Ehudi umwine, nangu cingaba ifi, uluntu aishile kufika ku ncende uko ifya kubaswa fyali kupangwa mupepi na Gilgali, apilibukile nokubwelelamo, elo walandile ati, "Nebo ndikwete ilyashi lyankama kuli webu we mfumu yandi." Egiloni walandile ati, "Talaleni!" Eico nabo bonse abaliku mubombela balishile umuputule. ²⁰Ehudi aishile kwisa kuli bo. Imfumu yalikwikele iyine yeka, yeka umwakutalala pamulu wa muputule wa pamulu. Ehudi alandile ati, "Nebo ndikukatile ilyashi ukufuma kuli Lesa." Ne mfumu yalimine pantu yali kwikele. ²¹Ehudi aishile kupisha ukuboko kwakwe ukwa ku kuso elo aishile kubula ulupanga ukufuma petanta lyakwe ilya ku kulyo, elo waishile kupulinkanya mu mubili wa mfumu. ²²Ne citubo calupanga calingile muli ye ukukonka icilimi. ne cilimi calupanga califmine na munuma elo na mafuta yalicifimbile, pantu Ehudi tafumishe ulupanga mulufumo lwakwe. ²³Eluntu Ehudi wafumine pe windo elo waisele ifiibi fya muputule wa pamulu kunuma yakwe elo aishile kubesalila. ²⁴Panuma Ehudi waile, ababomfi bamfumu baishile kwisa; bali bwene ukuti ifiibi fya muputule fyaliselwe. ²⁵Bena ukusakamana kwalikulile sana mpaka baumfwile ukusulwa kumulimo wbo uluntu imfumu tayaiswileko ifiibi fyaku muputule wa pamulu. Eico baile kusenda imfungulo elo baishile kufisaula, elo kwalalikwe shikulu wabo, aliponene panshi, alifwile. ²⁶Ulo ababomfi balikulole, balikutontonkanya ati findo bafwile ukucita, Ehudi walifyukile apitile kunuma ya ncende kulya balikubasa amabwe ya tulubi, eico ena afyukile ku Seira. ²⁷Uluntu afikile, aishile kulisha ipenga mu calo ca mpili cakwa Efuremu. Eluntu abantu bakwa Israeli batentemukile pamo na ye mu calo ca mpili, elo walikubatangulula. ²⁸Aishile kulanda kuli bo ati, "Nkonkeni, pantu Yahweh ali no kucimfya abalwani benu, abena Moabu." Bali mukonkele elo bapokele ifyabu fya Yodani ukutapuka ukufuma ku bena Moabu, elo tabali kusuminisha onse ukwabuka umumana. ²⁹Pali ilya nshita bali peye abena Moabu amakana ikumi limo abaume, elo bonse bali abakosa abaume abalinga. Takwali nangu umo uwafyukile. ³⁰Eico bulya bushiku Moabu ali cimfiwa ku maka yakwa Israeli, elo ne calo calikwete ukutusha pamyaka cine konsekonse. ³¹Panuma yakwa Ehudi kapingula wakonkelepo ali ni Shamuga umwana mwaume wakwa Anati uwaipeye imyanda mutanda abaume baba Filishiti na kamuti balikubomfya ku kusonkwelako ing'ombe. Ena kabili walulibwile Israeli ukumufumya ku bwafya.

Chapter 4

¹Punuma yamfwa yakwa Ehudi, abantu bakwa Israeli balicitile ifyali ifibi nakabili mu menso yakwa Yahweh.

²Yahweh alibashitishe muminwe yakwa Yabini imfumu ya Canaan uwaleteka mu Hasore. Umukulu wabashilika bakwe ainikwe Sisera, elo alikwikala mu Haroshete Hagoyimu. ³Abantu bakwa Yahweh balikutile kuli Yahweh kukubafwa, pantu Sisera alikwete amaceleta yafyela imyanda amakumi pabila elo alibikile abantu bakwa Israeli ku kalili pamyaka amakumi yabili. ⁴Nomba Debora, kasesema umwanakashi (umukashi wakwa Lapidoti), ewali kapingula uwaletungulula Israeli panshita ilya. ⁵Alitemenwe ukwikala mwisamba lyakancindu kakwa Debora pakati Rama na Betere mucalo campili icakwa Ephraim, nabantu bakwa Israeli balikwisa kuliye mukupwisha ifikansa fyabo. ⁶Alitumine abakuyakwita Balaki umwana mwaume Abinoamu ukufuma ku Kadeshe mu Naftali. Alandile kuliye ati, "Yahweh, Lesa wakwa Israeli, alikukonkomesha ukwebati, 'Kabiye kulupili lwa Tabo, nokusenda pamo nawebo abaume amakana ikumi ukufuma kubena Naftali naku bena Subuluni. ⁷Nkesa kufumya Sisera, umukulu waba shilika bakwa Yebini, ukwisa kukumanya webu pamulonga wa Kishoni, namaceleta yakwe naba shilika bakwe, kabili nkesa kukuoela ukucimfya paliye.'"⁸Balaki alandile kuliye ati, "Ngacakwebatai eleya nanebo, nandibo ndeya, nomba ngatawaaye nanebo, nshakayeko." ⁹Debora alandile ati, "Nkesakuya nobe, Lelo, umusebo uo uleyamo tawakakutwale kumucinshi obe, pantu Yahweh akesakupela Sisera mu minwe yamwanakashi." elo Debora aimine nokuya na Balaki ku Kadeshe. ¹⁰Balaki alitile abaume bakwa Sebuluni na Naftali ukwisacapamo ku Kadeshe. Abaume amakana ikumi balimukonkole, na Debora aile pamo naye. ¹¹Nomba Hebere (umwina Keniti) aliputwileko kubena Keniti-balinibalupwa lwakwa Hobabu (shifyala wakwa Mose)-kabili apopele itenti lyakwe mu Oaki mu Sananimu mupepi na Kadeshe. ¹²Uluntu baebele Sisera ukwebati Balaki umwana mwaume wakwa Abinoamu naya nokunina ulupili lwa Tabo, ¹³Sisera alitile amaceleta yakwe yonse, amaceleta yacela imyanda pabula, nabashilika bonse abaali naye, balifumine ku Heroshete Haggoyimu ukufika ku mulonga wa Kishon. ¹⁴Debora alandile kuli Balaki ati, "Kabuye! pantu buno ebushiku ubo Yahweh alekupela ukucimfya Sisera. Bushe te Yahweh alekutungulula?" Eico Balaki aile nokutentemuka ulupili lwa Tabo nabaume amakana ikumi balikumukonka. ¹⁵Yahweh alifulungenye Sisera namu maceleta yakwe yonse nabashilika bakwe bonse ku kanwa kalupanga. Naye Sisera alicilukile panshi ukufuma pa celeta lyakwe nokubutuka pamakasa. ¹⁶Nao Balaki alipepekele amaceleta nebumba lyabashilika ukufika ku Heroshete Haggayimu, nebumba lyabashilika lyonse ilyakwa Sisera balilipeye kukanwa ka lupanga, kabili tapali umwaume nangu umo uwapusukile. ¹⁷Lelo Sisera alibutukile pamakasa nokuya kwitenti lyakwa Yaele, umukashi wakwa Hebere umwina Keniti, pantu pali umutende pakati kakwa Yabini imfumu ya Hosere napalupwa lwakwa Hebere umwina Keniti. ¹⁸Yaele alifumine nokuyakumanya Sisera elo alandile kuliye ati, "Konekeni pambali, mweshikulu; konekeni kulinebo kabili mwitina." Eico akonekele kuliye nokwisakwingila mwitenti lyakwe, nokufimba ubulangeti. ¹⁹Alandile kuliye ati, "Napapata mpelako amenshi ayanono ukuti nwe." Yaele aiswile inyambi umwali umukaka nokumupela anwa, nokumufimbilikisha nakabili. ²⁰Alandile kuliye, "Iminina pamwinshi wetenti. Ngacakwebati umuntu umo aisa nokwipusha ati, bushe tapali umuntu pano? wasuke ati iyoo'." ²¹Elo Yaele (umukashi wakwa Hebere) abulule ulupopo lwetenti na sando minwe yakwe nokuyaingila kuliye mubimfisolo, pantu alilalishe utulo utukalamba, nao amupopele ulupopo lwetenti mumbali ya mutwwe wakwe mpaka lwapula lwaingila napanshi, nao alifwile. ²²Cilya Balaki acili alepepeka Sisera, Yaele alifumine kukuya kukumukumanya nakabili alilandile kuliye ati, "Iseni, nalamilanga umuntu mulefwaya." Eico alingile pamo naye, nokusanga Sisera nalala nafwa, nolupopo lwetenti mumbali ya mutwe wakwe. ²³Eico pali bulya bushiku Lesa acimfishe Yabini, imfumu ya Canaani, kucinso cabantu bakwa Israeli. ²⁴Amaka yabantu bakwa Israeli yaleya yalekoselakofye kukulwisha Yabini imfumu ya Canaani, mpakfye bamonaula.

Chapter 5

¹Pali bulya bushiku Debora elo na Baraki umwana mwaume wakwa Abinoamu aishile kwimba ulwimbo:

²"Uluntu intungulushi shalikutungulula mu Israeli, uluntu abantu batmwa ukuipelesha ku nkondo-twalumbanya Yahweh!³Kutikeni, mwebo mwe shamfumu! Kutikeni, mwebo mwe ntungulushi! Nebo, nkesa kwi mbila kuli Yahweh; nkesa kwimba ishamalumbo kuli Yahweh, Lesa wakwa Israeli. "Yahweh, uluntu mwebo mwaile kufuma kuli Seire, uluntu mwebo mwaishile kufuma kuli Edomu, icalo caishile kutenkana, kabili ne myulu nayo yali tutwime; kabili na makumbi yaishile kupongolwelwa panshi ya menshi.⁵Impili shaishile kusankana pa cinso cakwa Yahweh; kabili no lupili lwa Sinai lwaishile kusunkana pa cinso Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ⁶Mu nshiku shakwa Shamigari (umwana mwaume wakwa Anati), mu nshiku shakwa Yaele, imisebo iikalamba yali bumine, elo na bonse abalikwenda ba bomfeshefye utushila twa tondo.⁷Kwali abantu abanono aba mumushi wa Israeli, mpakafyenebo, Debora, ukwisa kwima-ukwisa kwima nga nyina amu Israeli! ⁸Uluntu baishile kusala imilungu iipya, kwaishile kuba ulubuli pa mwinshi wa musumba elo kabili takwali nangu umo uwakwete inkwela elo na mafuumo ayaishile kuboneka pakati ka makana amakumi yane mu Israeli.⁹Umutima wandi wafuma waya kubakalamba bakwa Israeli, pamo pene na bantu abaipeleshe ne nsansa-twasumbula Yahweh pali bo!

¹⁰Tontonkanya-mwebo mwe benda pe punda lya kubuta mwebekala pa butanda bwa kankala, elo na mwebo mwe benda mutushila.¹¹Umfwa amashiwi ya abo abenda pa ncende sha kutapililapo. Kulya balanda pali ficitwa fyakwa Yahweh,elo no bulungami bwa fita fya mu Israeli. Eluntu abantu bwakwa Yahweh baishile kuya ku minshi wa musumba.¹²Lola, lola, Debora! Lola, lola, imba ulwimbo! Ima, Baraki, elo wikate abafungwa bobbe, we mwana mwaume wakwa Abinoamu. ¹³Eluntu abapusukile baishile kuya panshi ku bulungami; abantu bakwa Yahweh baishile kuli nebo ne fita.¹⁴Bafumine kuli Efulemu, abo umushila waba muli Amaleke; abantu bakwa Benjamini baishile ku mikonka ukufuma ku bashilika bakwa Makir baishile kuya, elo ukufuma kuli Zebuluni abo abapiita ifipe fya mu shilika.Abana baume ba muli Isaka bali na Debora; elo Isaka ali na Baraki uku mupepeka mu mikonko ukukonka ifipope fyakwe. Pakati ka mikowa yawa Rubeni kwaishile kuba ukufwaya fwaya kwa mutima.¹⁶Nindo waikalile pakati ka ncende sha mulilo, ukulaumfwa kuli bakacema balikulisha ifilimba fyabo ku mikuni shabo? Nga pa mukowa wakwa Rubeni pali ukufwayailisha umutima apakalamba.¹⁷Gileadi aikele pa lubali lumbi ulwa Yodani; elo na Dani, nindo alikupitanina mu ci bwato? Ashere aishile kushala ku lulamba lwa mu mana elo no kwisa kwikala ku maswe. ¹⁸Sebuluni bali mutundu abengesa kuisukilisha imyeo yabo ukushinta kumfwa, elo na Naftali, ukwisa kubikapofye, na pampanga ya bulwi.¹⁹Isha mfumu shaishile kwisa, balilwile; isha mfumu shaku Kenani shaishile kulwila pa Tanaaki pa menshi ya Meggido. Lelo tabapiitile silfere nga ifya bunonshi. ²⁰Ukufuma mu mulu intanda shaishile kulwa, ukufuma mu nshila shashiko ishapita mu mulu shaishile kulwa na Sisera.²¹Umumanawa Kishoni waishile ku bakungulula, ulya mumana a kale, umumana wa Kishoni. Akenda we mupashi wandi, no kwisa kuba uwashipa! ²²Eluntu kwaishile kumfwaika iciunda ca mabondo yaba kabalwe-balikupontauka, ukupontauka kwabo ukwa bakukosa. ²³Lapisheni Merozi! eflyo alanda malaika wakwa Yahweh. 'Cine cine lapisheni ifyaikalamo!-pantu tabaishibile kwafwa Yahweh-ukwafwa Yahweh mu bulwi ne fita fya kushipa.²⁴Yaeli wakupalwa ukucila bonse bambi abanakashi, Yaeli (umukashi wakwa Heber umwina Kenite), aliba uwakupalwa ukucila bonse abanakashi abekala mu matenti. ²⁵Umwauume aishile kulomba amenshi, elo ena amupele ukukaka; aishile ku mushitila n mukaka wakutikama muli mafukula, uwakulinga ba mwana mfumu abaume. ²⁶Aishile kubika ukuboko kwakwe kulubambo lwe tenti, elo nokuboko kwakwe ukwa ku kulyo ku nondo yakwa kabomba; aishile kutobela Sisera ne nondo, aishile kutobaula no mutwe wakwe. Aishile kushonaula bongo bongo wakwe mu tupimfya tupimfya uluntu aishile kupulinkanya ulubali mutwe wakwe. ²⁷Aishile kuikunta pakati ka makasa yakwe, aishile kupona elo no kulambalala palyapene, pakati ka nkasa shakwe epo aishile kuwila no kufwa, Pa ncende apo aikuntile epo aishile kwi pailwa mu bunkalwe. ²⁸Pe windo aishile kulolesha-nyina wakwa Sisera aishile kulolesha pa cakupikulwa elo aishile kukuta mubulanda ati, 'Nindo lya kowela ukwisa iceleta lyake? Nindo sha shimbile inshindo sha bakabalwe ishilelenga amaceleta yakwe ukucelwa?²⁹Umwana wa mfumu umwanakashi uwamano ukucilapo ayaswike, elo aishile kuipela ubwasuko bumo bwine: ³⁰Bushe tabasangile elo ukwisakwanya icakutapa icisa, ifisa fibili ku mwaume onse; icakutapa ica nsalu shaku kasulwa ishakupikulwa bune bune ku mikoshi ya batapa?³¹Kanshi naba lobe bonse abalwini benu, Yahweh! Lelo ifibusa fyenu fibe nga akasuba uluntu kaletula mu maka yakako." Eluntu icalo cakwete imyaka amakumi yane aya mutende.

Chapter 6

¹Abantu bakwa Israeli bacitile ifyali ifyabubi mu menso yakwa Yahweh, elo alibapele muminwe yabena Midian pamyaka cine lubali. ²Amaka yakwa Midian yacushishe Israeli. Pmulandu wakwa Midiani, abantu bakwa Isareli baiipangile umwakwikala abene ukufuma muncengo sha mumpili, incengo, elo nomobashintilile. ³Icalicitika cakwebati inshia yonse iyo abena Israeli babyala imbuto, abena Midiani nabena Amaleki nabantu abalefuma kukabanga balikwisa mukusansa abena Israeli. ⁴Balikubika nabashilika babo mucalo nokubonawila ifyo balikulima, ukufikafye naku Gasa. Tabalikusha nefilyo mu Israeli, nangu nimpanga nangula ingombe nangu bapunda. ⁵Ulo lonse baleisa nefitekwa fyabo elo nama tenti, balikwisa ngamakanta mu bwingi, elo calikuba icayafya ukupenda nangufye bantu nangu ingamali shabo. Balikwandalila icalo pakuti bengacolaula. ⁶Midian apwishishe abena Israeli amaka icibi calengele abena Israeli ukulilila kuli Yahweh. ⁷Uluntu abantu bakwa Israeli balilile kuli Yahweh pamulandu wakwa Midian, ⁸Yahweh atumine kasesema kubantu bakwa Israeli. Kasesema alandile kulibo atiu, "fi efyo Yahweh, Lesa wakwa Israeli alanda: 'Namifunishe mulya mu Egypto; naliminfunishe mulya mu nganda ya busha. ⁹Nalimipuswishe ukufuma muminwe yabena Egypto, nokwisakumifumya muminwe yabonse abalikumicusha. Nalibafumishe nakucinso cenu, namipele necalo cabo. ¹⁰Nalimyebile ukwebati, "Ninebo Yahweh Lesa wenu; nalimikonkomeshe ukukanapepa tulesa twabena Amore, abo muleikalila mucalo cabo." Nomba mwebo tamwaumfwile kwishiwi lyandi. ¹¹Nomba malaika wakwa Yahweh alishile nokwikala mwisamba lya Oaki mu Ofera, uwaliwakwa Yoashi (umwina Abiesere), ninshi Gideon, umwana mwaume wakwa Yoashi, alepatulula ingano mukupuma panshi, mucakukaminamo imyangashi--kukucifisa ukufuma kubena Midan. ¹²Malaika wakwa Yahweh alimonekele kuliye nokulanda kuliye ati, "Yahweh alina webu, wempalume yabulamba!" ¹³Gideon alandile kuliye ati, "Yangu, mweshikulu wandi, nga Yahweh alinafwebu, nindo ifi fyonse filecitikila kuli fwebu? Filikwisa fyonse ifyafisungusho ifya milimo yakwe ifyo bashifwe baletwebapo, uluntu balikulanda ati, 'Bushe te Yahweh atuletele ukufuma ku Egypto?' Lelo nomba Yahweh acitulekelesha nokupela fwebu muminwe yabena Midiani. ¹⁴Yahweh aloleshe paliye nokulanda ati, "Kabiye mumaka ayowakwatila calimo. Pususha Israeli ukufuma mumaka tyakwa Midiani. Bushe nshikutumine?" ¹⁵Gideon alandile kuliye ati, "Napapata shikulu, kuti napususha shani Israeli? Moneni, ulupwa lwandi elwatompokeshu muli Manase, elo nanebo ninebo nacepesha mu ng'anda yakwa tata. ¹⁶Yahweh alandile kuliye ati, "Nebo nkesakuba nobe, elo ukes kucimfya ifita fyonse ifya bena Midiani ngo muntu umo." ¹⁷Gideon alandile kuliye ati, "ngaccakwebati webu ulintemenwe, knshi mpela icishibilo icakwebati niwebu ukulanda nanebo. ¹⁸Napapata, witelapo pano, npaka mbwele kuliwe nokuleta icabupe candi nokuciteka kucinso cobe. "Yahweh epakwebati, "Nalakupembela mpaka ubweluluke. ¹⁹Gideon aile nokupekanya akana kambushi nokufuma kucipimo ca Efa wabunga apangileko umukate iishatutumuka. Alibikile inama muli basgiketi, elo abikile umuto mumpoto nokufleta kuliye mwisamba lya cimuti camu Oaki, nokumupalamikila. ²⁰Malaika wakwa Lesa alandile kuliye ati, "Bula inama nemikate iishitutumuka ufibike pali ici cilibwe, elo witulwilepo nomuto palifyo." Ifyo efyo Gideon acitile. ²¹Eluntu malaika wakwa Yahweh atambikishe imela yankonto iyali mu minwe yakwe. kuli iyi akumishemo inama mumikate iishitutumuka; umulilo walimine ukufuma mucilibwe nokoca inama nemikate iishitutumuka. Eluntu malaika wakwa Yahweh afuminepo elo na Gideon tamubwene nakabili. ²²Gideon alishilekwishiba ukwebati uyu aciba nimalaika wakwa Yahweh. Gideon alilandile ati, "Iyee, mweshikulu Yahweh! pantu nimbona amenso namenso!" ²³Yahweh alandile kuliye ati, "Umutende ube nawebo! witina, tawafwe." ²⁴Eico Gideon akulile ubulambo kulya kuli Yahweh. Alicinikile ati, "Yahweh mutende." ukufika kuli buno bushiku cicili icaiminina mu Ofera wamukowa wabena Abiesere. ²⁵Bulya bwine bushiku Yahweh alilandile kuliye ati, "Abula ingombe yakwa wiso iilume, ne ng'ombe iilume iyakonkapo iya myaka cine lubali, elo utobolole nobulambo bwakwa Baali ubwaba bwakwa wiso, nokuputaula Ashera uwaba lubali lwaciko, ²⁶kuula ubulambo kuli Yahweh Lesa obe pamulu wacakushinamo, nokucikula mumusango uwabune. Bikapo neng'obe yabubili ngobupe bwaca koca, obemfye inkuni ukufma kuli Ashere untu waputawile. ²⁷Eico Gideon apitile ababomfi bakwe ikumi nokucita ifyo Yahweh amwebele. Nomba pantu aletina sana abaunganda yakwa wishu nabaume bamumushi ukucita ic akasuba, acitile ubushiku. ²⁸Muliucelo mabaume ba mumushi baalamukile, ubulambo bwakwa Baali nabubongoloka, na Ashere uwali lubali aliputawilwemo, ne ng'ombe yabubili iilume alibikile pabulabo ubo ubwakulilwe. ²⁹Abaume bamu mushi balanshenye umo nomunankwe nokwebati, "Gedion umwana mwaume wakwa Yoashi eucitile ici cintu. ³⁰Eluntu abame bamumushi baebele Yoashi ati, "Leta kuno umwana obe umwaume pakwebati epaiwe, pantu natoba ubulambo bwakwa Baali, elo kabili naputaula Ashere kulubali lwaici. ³¹Yoashi alandile kuli bonse abamwiminine ati, "Bushe nimwebu mulelulubwila Baali? Bushe nimwebu mulemupususha? Onse uulemulubulwila akepauwa ulucelo. Ngacakwebati Baali mulungu, lekeni umwine aipokolole ulu umo atobolola ubulambo bwakwe." ³²Eico pali ubu bushiku bakutile Gideon ati, "Yelubi Baali," pantu alandile ati, "Leka Baali

aipokolole umwine." Pantu Gideon abongolwele ubulambo bwakwa Baali.³³ Nomba bonse abena Midian nabena Amaleki, nabantu bakukabanga akolongene capomo. Batapukile nomulonga wa Yordan nokucita lubali mumupokapoka wa Yesreeli.³⁴ Lelo umupahsi wakwa Yahweh walishile pali Gideon. Gideon aliishishe ipenga, kukwita abena Abiesere, pakuti bengamukonka.³⁵ Alitumine intumi monse mubena Manase, nabena balikutilwe nokumukonka. Alitumine nentumi nakokwine kuli Asha, Zebuluni, nakuli Naftali, nabo balile kukumukumanya.³⁶ Gideon alandile kuli Lesa ati, "Ngacakwebati mukabomfya nebo mukupususha Israeli, ngefyo mwalandile-³⁷ Moneni, nebo nebika umukana wamasako yambushi palubansa lwakusokwelapo. ngacakwebati paleba umume pankama, elo napa mushili ponse pauma, eluntu ndeishiba ukwebati mulembofya mukupususha Israeli, ngefyomwalandile."³⁸ Ifi efyacitikile-aimine ulucelo lwa konkelepo, afinine umukama capamo, nokufumyamo mumukama wa masako yampanga umume, uwalinga uwingesula ibakuli lya menshi.³⁹ Eluntu Gideon alandile kuli Lesa ati, "Mwimfulilwa, nalalandafye umuku umo. Napapata nsumunisheni ukweshafye ukubomfya umukana. Ino nshita lengeni pamukana pome, elo lekeni pampanga ponse pabe umume."⁴⁰ Lesa acitile ifyo aipwishe bulya bushiku, umukama walyumine, elo pali umume pampanga yonse iyashingulukako.

Chapter 7

¹Eluntu Jerub Baal (ekwebati Gideon) aima mulucelocelo, elo nabantu bonse pamo nayee, bailekucita inkambi kumbali yakamfukumfuku ka Harod. Inkambi yabena Midian nayo yali kukapinda kakukuso mumukonko mupepi napa lupili lwa Moreh.²Yahweh alandile kuli Gideon ati, "pali abashilika abengi nganshi kabili nebo nshakalenge mwebo ukucimfya abena Midian, Eico abena Israeli tabaitakishe kuli nebo, nokulanda ati, 'amaka twakwata yatupususha fwebo.' ³Nomba eico babilikisha imbila mumatwi yaaba bantu nokulanda ati, "Onse uukwete umwenso, naonse uuletutuma, alingile ukubwekelamo elo nokufuma palupili lwa Gilead." Eico amakana amakumi yabili na yabili ayabantu balibwelelemo, elo amakana ikumi limo ebashele.⁴Yahweh alandile kuli Gideon ati, "Abantu nakabili balifye abengi. Basende ubatwale mumbali ya menshi, elo nebo nkalenga impendwa yenu ukushala iyinono kulya muleya. Ngacakwebati nebo nalanda kuliwebo ati, uyu akoya pamo nobe; ena akaya pamo nobe; nomba ngacakuti nalanda ati, 'uyu taye pamo namwe; ena takaye.'⁵Eico Gideon aletele abantu kumbali ya menshi, elo Yahweh alanda kuli yee, "Abanya kuli cila muntu uwakulakabaula pamulu wa menshi, ngafilya imbwa ikabaula, ukufuma palyabo abalefukama pakunwa,"⁶Imyanda itatu iya baume abakabawile amenshi. Nabaume bashelepalekufukama pakunwa amenshi.⁷Yahweh alandile kuli Gideon ati, "Kubaume imyanda itatu abacilakabaula, Nebo ndinokumipusushishako elo ndimipele amaka yakucimfya abena Midiani. Eba bonse abaume babwelelemo kuncende shabo abene."⁸Eico abo bonse abasalilwe baapitile ifyakulya elo nama penga yabo. Gideon alitamfishe bonse abaume bamu Israeli, cila mwaume ukuya mwitenti lyakwe, lelo alisungile abaume imyanda itatu. Nomba inkambi yabena Midian yali mwisamba lyakwe mumukonko.⁹Munshita imo ine iyabushiku Yahweh alandile kuli yee ati, "Ima! kasanse inkambi, pantu nebo ndekupela weba amaka yakucimfya iyi nkambi."¹⁰Lelo ngacakuti weba uletina ukuya mwisamba, uye mwisamba yankabi pamo na Purah umubomfi obe,¹¹elo uye mukumfwa fyonse ifyo balelanda, elo nokukoseleshiwa kulekupela amaka yakutasha inkambi." Eico Gideon balile pamo na Purah umubomfi wakwe, mwisamba apasangwa abalonda inkambi.¹²Abena Midian, abena Amaleki, elo nabantu bonse abakukabanga mwishika lya mukonko, ulu nafina kubati likumbi lya makanta. Nengamali shabo shalilile pampendwa; balifulile ukucila panambala ya musensenga wa mucanga wamumbali ya mumana.¹³Uluntu Gideon afikile kulya, umwaume umo alelanda iciloto kumunankwe. Uyu mwaume alandile ati, "Boona! Nebo ndilotele iciloto, elo nebo nacibona umukate uwakubulungana uwa Barley ulelungulukila ku nkambi yabena Midian. wacisa mwitenti, elo waisapunkamo namaka nganshi icakwebati itenti lyaponene akansaneme, eico lyatambalele panshi."¹⁴Umo umwaume alandile ati, "Tci tecimbi ukucila palupanga lwakwa Gideon umwana mwaume wakwa Joashi, umwaume waju Israeli. Lesa alimupela amaka yakucimfya abena Midian elo nabonse ifita fyabo."¹⁵Uluntu Gideon aumfwile ubulondoloshi bwa ciloto elo nefyo cilepilibula, afukama panshi nokwamba ukushinshimuna. Alibwelelemo naku nkambi yabana ba Israeli elo alandile ati, "Imeni! Yahweh alimipela ukucimfya pabena Midian nefita fyabo."¹⁶Ena alyabenye imyanda itatu iyabaume mu mabumba yatatu, elo abapele amapenga yonse elo ne mitondo umwakubula nangu cimo, umwali ifyakusanikilako muli cila mutondo.¹⁷Ena alandile kulibo ati, "Boneni kuli nebo elo mulekucita ifyo nebo ndecita. Tambeni! Uluntu nebo ndefika kumpela yankambi, mweba mulecita ifyo nebo ndecita."¹⁸Uluntu nebo nalisha ipenga, nebo elo nabonse abalinandi, elintu mwakulalisha amapenga yenu nakabili musinguluke mumbali shonse isha nkambi elo mulekupundisha ati, 'Pantu fyakwa Yahweh elo fyakwa Gideon!'"¹⁹Eico Gideon elo nabaume umwanda umo abo abaalipamo nankwe balishile kulutwe lwa nkambi, kukwambafye kwapakati kabushiku. Lintu bamalonda babena Midian balekwafwana ukulonda, balishishe amapenga elo nokubwasaula imitondo iyo iyali mu maboko yabo.²⁰Aba mumabumba yatatu balilishishe amapenga elo balibwasawile imitondo. Balikwete ifyakusanikilako mumaboko yabo aya kukuso ayakulisha elo namapenga kumaboko yabo aya kukulyo ayakulisha. Balikupundisha abati, "Ulupanga lwakwa Yahweh elo na Gideon."²¹Cila mwaume alaitaleme pancende yakwe ukushinguluka inkambi elo ifita fyonse ifya bena Midian fyalifulumukile. Baile balepundisha elo no kubutauka.²²uluntu balelisha amapenga imyanda itatu, Yahweh alitumine kuli onse umwina Midian umwaume ulupanga ukwalukila cila umo nokulakomaula kuli cila muntu nefita fyabo fyonse. Ifita fyalifulumukile ukuya kushinta naku Beth Shittah ukulola ku Zererah, ukuyakushinta na kumupaka waku Abel Moholah, mupepi na Tabbati.²³Abaume bamu Israeli ukufuma kuli Naphtali, Asher, elo na bonse abena Manasseh balibakutile panse, elo balikunkunikile abena Midian.²⁴Gideon alitumine intumi konse kufyalo fyaku mpili ifyakwa Ephraim, nokulanda ati, "Kabiyeni mumushi mulwishe abena Midian elo mupokolole umumana wa Yodani, ukuyakushinta naku Beth Barah, ukuyakubacilikila." Eico bonse abaume bakwa Ephraim bakolongene capamo elo balitekele kumbali ya menshi, ukuyakushinta naku Beth Barah elo naku mumana wa Yodani.²⁵Balikete babili abana ba mfumu abanakashi pabena Midian, Oreb elo na Zeebi. Balipeye Orebi pacilibwe

cakwa Oreb, elo baipaile Zeeb pancende bakamina umwangashi wakwa Zeeb. Balifulumwine abena Midian, elo baliletele imitwe yakwa Oreb elo na Zeeb kuli Gideon, uyo uwali kwishilya limbi ilya Yodani.

Chapter 8

¹Eluntu abaume bwakwa Efulemu balandile kuli Gideoni ati, "Bushe cindo wa citila ifi kuli fwebo? Webu twa kutile fwebo uluntu mwalikuya ku kulwa na bena Midiani." Eluntu bakwete ukukansana na ye.²Aishile kulanda kuli bo ati, Bushe cindo ico na cita nombu pakuti mulekumpalanya kuli mwebo? Bushe ukusaba kwa fisabo fyakwa takwawama ukucila ukusaba imyangashi shakwa Abiesa? ³Lesu ewamipele ukucimfya kuli na mfumu wa ku Midiani-orebu elo naku Zeeb! Ubukali bwabo bwaishilekuya panshi uluntu aishile kulanda ifi.⁴Gideonu aishile kwisa ku Yodani elo aishile kutapuka, ena elo na baume imyanda itatu abali na ye. Balinakile lelo bakonkenyepoukupepeka. ⁵Aishile kulanda ku baume bakwa Sukoti ti, "Napapata mpeleleniko abantu umukate abankonkele nebo, pantu balinakile, elo ncili nkopepeka Zeba elo na Salimuna, imfumu sha ku Midiani."⁶Eluntu ba filolo baishile kulanda ati, "Bushe Seba elo na Salimuna nombu bali mu maboko yenu? Cindo twingapelela umukate ku ba shilika benu?" ⁷Gideoni aishile kulanda ati, "Uluntu Yahweh akesa kutupela ukucimfya pa bena Seba elo na bena Salimuna, nebo nkesa ku micendula inkanda ku membya ya muciswebebe elo aya myunga".⁸Aishile kuya ukufuma kulya ukuya ku Penieli elo aishile kulanda ku bantu mu nshila imo ine, lelo abaume baku Penieli baishile ku mwasuka ena ngefyo abaume baku Sukoti baishile kwasuka. ⁹Aishile kulanda ku baume baku Penieli elo alandile ati, "Uluntu nkesa ku bwela na kabili mu mutende, nebo nkesa kubongolola ulupungu."¹⁰Nombu Seba elo na Salimuna bali mu Kako ne fita fya nkondo, ukufikaku mpendwa amakana na makumi ya sano abaume, bonsepamo abashele ukufuma ku fita fya abantu baku kabanga, pantu bonse abaume bafwile kulupanga ba 120,000.¹¹Gideoni aishile kuya nomusebo umwali kwikala abantu ba mu matenti, inshita ya fumineko Noba elo na Yogiba. Aishile kubacimfya balwani ba nkondo, pantu tabaenekele ukuti bakoya ku batasha. ¹²Seba elo na Salimuna balibutukile, elo Gideoni alukubakonka bena, alikete imfumu shibili isha Midiani-Seba elo na Salimuna-elu aishile kubika pamo abashilika babo mukabapanika.¹³Gideoni umwana mwaume wakwa Yoashi alibwelele ukufuma ku bulwi ukuya kupita ku Heresi. ¹⁴Alikete umwaume umwaice uwaku Sukoti elo aishile ku mwipusha. Umulumendo aishile kulemba panshi amashina ya bacilolo elo na bakalamba abali amakumi cine lubali elo na filolo elo na bakalamba baku Sukoti.¹⁵Gideoni aishile kwisa ku baume baku Sukoti no kulanda ati, "Boneni Seba elo na Salimuna, abo abalikusula nebo no kulanda ati, 'Bushe uliipekenye ukukonka Seba elo na Salimuna? Fwebo tatwaishibile ukuti tulipele umukate ku ba shilika bobu.'" ¹⁶Gideoni aishile kubula abakalamba mu musumba, elo aishile kulopola abaume baku Sukoti ku memya ya muciswebebe elo ifya myunga. ¹⁷Eluntu abangolwele ulupungu lwa ku Penielele panshi elo no kwi paya abaume bonse abali mu musumba.¹⁸Eluntu Gideoni aishile kulanda kuli Seba elo na Salimuna ati, "Bamusango shani abaume mwipeye ku Tabo?" Baishile kumwasuka ati, "Balifye nga webu, eico balikwi. Bonsefyu bakoboneka ngo mwana mwaume wa mfumu." ¹⁹Gideoni aishile kulanda ati, "Abo bali ni ba wesu, abana baume bakwa Mayo. Yahweh uwa mweo, nga cakuti bena mwa cibaleka apobali, na nebo nga ntacimipaya."²⁰Aishile kulanda kuli Yeta (ibeli lyakwe) ati, "Ima elo ubepaye bena!" Lelo umwaice ta somwene ulupanga lwakwe pantu alo no mwenso, kabili acili umulumendo. ²¹Eluntu Seba elo na Salimuna baishile kulanda ati, "Ima we mwine elo utwipaye fwebo! Pantu efyaba umwame, efyaba na maka yakwe." Gideoni alimine elo no kwipaya Seba elo na Salimuna. Aishile kubula ne fya kubayemfya ifyo abakobekele mu mikoshi ya ngamila sshabo. ²²Eluntu abaume bakwa Israeli baishile kulanda kuli Gideoni ati, "Ututeke fwebo-webu, no mwana mwaume obe, elo nomwishikulu obe umwaume-pantu ulituswishe fwebo ku maboko ya bena Midiani." ²³Gideoni aishile kulanda kuli boati, "Tekuti miteke mwebo, nangula umwana mwaume wandi ukumiteka mwebo. Yahweh akalamiteka mwebo."²⁴Gideoni aishile kulanda kuli bo ati, "Lekeni nebo ndombe kuli mwebo, uuli onse ampeleko amasikiyo ayakufuma kufyo mwa tapile." (Abena Midiani balikwete amasikiyo golide pantu bali bena Ishimaeli.) ²⁵Baishile kwasuka ati, "Fwebo tuli abansansa ukufipela kuli webu." Balyanshinkile icisalu elo umwaume onse epo alikuposa amasikiyo ukufuma pafyo atapile.²⁶Ukufina kwa masikiyo yagolide ayo alaombe kwalifikile amashekele 1,700 aya golide. Ifi efakutapa mukubikapo ifyakuyenfya, ifisamu ifyalikufwala imfumu sha ku Midiani, elo mukubikapo iminyololo ishabashingulwike isho balikfwika ingamila shabo mu mishi.²⁷Gideoni aishile kupanga efodi ukufuma ku masikiyo elo no kuibika mu musumba wakwe, mu Opra, elo bonse abena Israeli baliikoweshe abene ku kucipepa. Caishile kuba iciteyo kuli Gideoni elo na kuli abo aba mu ng'anda yake. ²⁸Eico abena Midiani balibacimfishe ku bena Israeli elo kabili tabaimishe imitwe shabo nakabili. Ieco icalo caishile ku kwata umutende pa myaka amakumi yane mu nshiku shakwa Gideoni.²⁹Yerubi Baali, umwana mwaume wakwa Yoashi, alile elo no kwikala ku ng'anda yakwe. ³⁰Gideoni alikwete abana baume amakumi cine lunali abamu bufyashi bakwe, pantu alikwete abakashi abengi. ³¹Umukashi uo taupile, uwali mu Shekemu, namo alikwetemo umwana mwaume, elo Gideoni aishile ku mwinika ishina lya Abimeleki.³²Gideoni, umwana mwaume wakwa Yoashi, alifwile pa myaka iyabune iyamu bukote elo baile ku mushika mu manda yakwa wishu Yoashi mu Opra mu

mukowawa bena Abieze. ³³Caishile kucitika, ilyofye Gideoni afwille, abena Israeli na kabili bwekelemo elo baliikosewhe abene mu kupepa Baali. Baishile kupanga Baali-Beriti ka lesa kabo. ³⁴Abana bakwa Israeli tabali kwibukisha Yahweh, Lesa wabo, uwabapuswishe ukufuma mu maboko yabalwani babo ku mbali shonse. ³⁵Tabalikusunga ifilayo fyabo ku ng'anda yakwa Yerubi Baali (uyo ni, Gideoni), mukubwekesha,o pa bune bonse acitile Israeli.

Chapter 9

¹Abimileke umwana mwaume wakwa Yerubi Baali aishile kuya kulupwa la kwa nyina ku Shekemu elo aebele kuli bo na kumukowa walupwa lwa kwa nyina, ²Napapata landa ici, pakweba ati shonse intungulushi mu Shekemu bomfwe ati, 'Bushe cindo cecililepo ubune pali mwebo, ico bonse amakumi cine lubali abana baume bakwa Yerubi Baali bakomitungulula mwebo, nangu fye umo akomitungulula mwebo? Ibukisha ukuti nebo ndi fpa lyenu elo umubili wenu.' ³Aba mulupa lwa ka nyina baishile kulanda pali ye ku intungulushi sha mu Shekemu, elo bali sumine ukumukonka Abimeleki, pantu balandile ati, "Ena ni wesu." ⁴Bapele kuli ye utupimfya amakumi cine lubali utwa silfere ukufuma mu ng'anda yakwa Baali Beriti, elo na Abimileki wabomfeshe silfere mukubula abakubula amano elo na baume ifipuba abo baile pamo na ye. ⁵Abimileki waile ku ng'anda yakwa wishu ku Ofira, elo pelibwe limo waipayepo ba wabo wakwe amakumi cinelubali, abana baume bakwa Yerubi Baali. Ekafye Yotamu ewashele, umwana mwaume wakwa Yerubi Baali uwa cepeshopo, pantu alifiseme umwine. ⁶Ba ntungulushi bonse aba ku Shekemu na ku Beti Milo balishile bonse elo baile kucita Abimileki ukuba imfumu, pambali ya oaki mupepi no lucenshi lwa mushekemu. ⁷Eluntu Yotamu ba mwebele palwa ici, ailishile kuya elo ataleme pamulu wa lupili lwa Gerizimu. Apundile elo no kulanda kuli bo ati, "Umfweni kuli nebo, mebo ba ntungulushi baku Shekemu pakweba ati Lesa omfwe kuli mwebo. ⁸Ifimuti fya li kuya mu kasuba imfumu yafiko. Pantu balandile ku cimuti ca mu olife ati, 'Tutekeni fwebo.' ⁹Nomba icimuti ca mu olife calandile kuli bo ati, 'Bushe nebo kuti naleka ubwingi bwandi, umo tu lesa elo na bantu ba ncindikila, ku kuba kateka pa fimuti fimbi?' ¹⁰Ifimuti fyaishile kulanda ku cimuti ca mukunyu ati, 'Isa uteke pali fwebo.' ¹¹Nomba icimuti ca mukunyu caishile kulanda kuli bo ati, 'Bushe nebo kuti naleka ukulowesha kwandi elo ne cisabo candi ica bune, pakwebafye nebo mpilibuke elo nteke pa fimuti fimbi?' ¹²Ifimuti fyaishile kweba umwangashi ati, 'Isa elo no kuteka pali fwebo.' ¹³Umwangashi waishile kulanda bo ati, 'Bushe nebo kuti na leka umwangashi wandi uupya, uyo uusekesha tu lesa elo no muntu onse, elo no kupilibuka no kuteka pa fimuti fimbi?' ¹⁴Eluntu ifimuti fyonse fyaishile kulanda ku cimuti ca myunga ati, 'Isa elo no kuteka pali fwebo.' ¹⁵Icimuti ca myunga caishile kulanda ku fimuti ati, 'Nga cakweba ati mwebo icishinka fye mukofwaya ukusuba nebo imfumu pali mwebo, eluntu iseni elo no kusanga umutende mu cimfute candi. Ngatefyo, eluntu umulilo wise ukufuma mu cimuti ca myunga elo wena oce keda wa Lebanoni?' ¹⁶Nomba eico, nga cakweba ati mwebo mwalikucita mu cine elo na mu cishinka, uluntu mwebo mwali kucita Abimeleki imfumu, elo nga cakweba ati mwali kucita icabune kuli Yerubi baali elo ne ng'anda yakwe, elo nga cakweba ati mebo mwali mu panikile nge ca mulinga-¹⁷elo tontonkanyeni ifyo tata wandi walumilwila mwebo, wabikile umweo wakwe mukayofi, elo alimipuswishe uku mifumya mu maboko ya bena Midian-¹⁸nomba lelo wasangukile ing'anda yakwa tata elo mwalipeye na bana bakwe abaume, abantu amakumi cine lubali, pelibwe fye limo. Eluntu mwacitile Abimileki, umwana mwaume uwafyelwe ku mubomfi wakwe umwanakashi, imfumu pa ntungulushi sha mushekemu, pantu ena ni lupwa lwenu. ¹⁹Nga cakuti mwebo mwalicitile mu cine na muli bu cishinka kuli Yerubi Baali elo ne ng'anda yakwe, eluntu mwebo mufwile mwasaminwa muli Abimeleki elo na ye kabili usansamukile muli mwebo. ²⁰Nomba nga teifyo, umulilo kaufume kuli Abimeleki elo oce na baume ba mushekemu elo na Beti Milo. Umulilo kkaufume ku baume ba mushekemu elo na kuli Beti Milo, ku koca Abimeleki." ²¹Yotamu walifyukile elo wabutukile, elo waile ku Bere. walikwikile kulya pantu kwali ku tali ukufuma kuli Abimeleki, munyina. ²²Abimeleki watekele Israeli pa myaka itatu. ²³Lesa watumine umupashi wa kowela pakati ka kwa Abimeleki elo ne ntungulushi sha mu Shekemu. Ntungulushi sha mu Shekemu sha lisangukile icishinka sha kete pamo na Abimeleki. ²⁴Lesa acitile ifi pa lufyengo lwa citilwe ku bana baume amakumi cine lubali aba kwa Yerubi Baali pakweba ati alandule, elo Abimileki mu nyina wabo akaba no mulandu pa kulakubepaya, elo na baume ba mushekemu bakaba no mulandu pa ku mwafwa ukwipaya ba munyina wakwe. ²⁵Nomba intungulushi sha mu Shekemu shalibikile abaume ku kulala mu kulolela pamulu a mpili pakutula bamufisamine, elo balipoka bonse abali kupita pali bo munshila. Ne ci caishile kwebwa kuli Abimeleki. ²⁶Gali umwana mwaume wakwa Ebedi ashile pamo no lupwa lwakwe elo balile ku Shekemu. Intungulushi sha mu Shekemu sha licetekele muli ye. ²⁷Balile mwibala elo balikulonganika ifitwalo ukufuma mu mabala ya myangashi, elo bali kufinyantaulapo. Balikusefya mu ng'anda yaka lesa kabo, uko balikulya no kuna, elo batipile Abimeleki. ²⁸Gali umwana mwaume wakwa Ebedi, walandile ati, "Bushe ni nani Abimeleki, elo Shekemu ni nani, uyo febo tufwile ukumubombela? Bushe te mwana mwaume wakwa Yerubi Baali? Bushe Sebuli te cilolo wakwe? Ukubombela abaume bakwa Hamo, wishu wakwa Shekem! Bushe findo fwebo twinga lekubombela Abimeleki? ²⁹Nebo ico aba bantu balikuba panshi ye funde lyand! Nebo nga nalilandile kuli Abimeleki ati, 'Kuta ifita fyobe fyonse.'" ³⁰Ulwuntu Sebuli, cilolo wa musumba wa umfwile amashiwi yakwa Gal umwana mwaume wakwa Ebedi walifulilwe sana. ³¹Aishile kutuma inkombe kuli Abimileke mu kubepa, walikulanda ati, "Bona, Gali umwana maume wakwa Ebedi elo no lupwa lwakwe bakoisa ku shekemu, elo

bakotunka aba mu masamba ukupusana bobe.³² Nomba, ima mu nshita ya bushiku, webo elo na ba shilika, elo pekanya ukubafisama mu mabala.³³ Eluntu mu lucelo, ilyofye akasuba ka kotula, kwima bwangu elo no kushinguluka pa musumba. Uluntu ena na bantu ali nabo bakoisa mukulwisha mwebo, cita conse ico webo wingacita pali bo.³⁴ Eico Abimeleki wali mine mu nshita ya bushiku, ena elo na baume bonse abo ali nabo, elo bali fisamina Shekemu-balikulekanya mu mpuka shine.³⁵ Gali umwana mwaume wakwa Ebedi walile lo wataleme pa mwinshi wa mpongolo ya musumba Abimeleki elo na baume abo alinabo balikwisa ukufuma mu ncende isho bali kufisamamo.³⁶ Uluntu Gali a bwene abaume, walandile kuli Sebuli ati, "Bona, abaume bakoisa ukutentemuka ukufuma pa myulu ya mpili!" Sebuli aishile kulanda kuli ye ati, "Webo ukobona nga abaume."³⁷ Gali walilandile nakabili elo watile ati, "Bona, abaume bakoisa bakotentemuka mukati ka calo, elo impuka imo ikoisa ku nshila ya oaki wabakabuka."³⁸ Eluntu Sebuli watile kuli ye ati, "Bushe amashiwi yobe aya kuitakisha nomba, webo watile," Bushe Abimeleki ni nani uyo fwebo twingale kubombela? Bushe te yaba wa sulile? Kabuye nomba elo uba lwishe."³⁹ Gali walile elo walikutungulula abaume ba musheke, elo walwile na Abimeleki.⁴⁰ Abimeleki walimupepekele, elo Gali walimufulumukile. Abengi balifwile lintu tabalafika na ku mwinshi wa musumba ku mpongolo.⁴¹ Abimeleki waikela mu Aramu. Sebuli wapatikishe Gali no lupwa lwakwe ukufuma mu shekemu.⁴² Pa bushikubwa konkelepo abantu bamu Shekemu balifumine baishile kuya na mwibala, elo ici cashimikilwe na kuli Abimeleki.⁴³ Walisendele abanu bakwe, walibakenye mu mpuka shitatu, elo bali kufisama na mu mabala. Walilolekeshe elo no ku bona abantu bakoisa ukufuma mu musumba elo alibasanshile no kubepaya.⁴⁴ Abimeleki elo ne mpuka ali nasho balisanshile elo baikele pa mwinshi wa mu musumba wa mpongolo. ne mpuka shimbi shibili shalikusansa bonse abali mwi bala elo no kubepaya.⁴⁵ Abimeleki alwishishe umusumba akasuba konse. Alicimfishe umusumba, no kwipaya abantu abalimo alibongolwele ifibumba fya musumba elo wa sansapo no mucele.⁴⁶ Uluntu intungulushi shonse isha lupungu lwa Shekemu sha umfwile ifi, balingile ku ncende iya ku shupa mu ng'anda yakwa Eli Beriti.⁴⁷ Abimeleki walyebelwe ukuti intungulushi shonse sha lilongene pamo ku lupungu lwa Shekemu.⁴⁸ Abimeleki walininikile ku lupili lwa Salimoni, ena elo na baume bonse abo ali nabo. Abimeleki wasendele isembe elo atemene imiambo. aishile kubika pa mabeya yakwe elo wayebele abaume ali nabo ati, "Ifyo mwebo mwa bona nebo na cita, endesheni elo citeni ngefyo nebo ncitile."⁴⁹ Eico cila umo alitemene imisambo elo bali kukonka Abimeleki. Bali ibikile ukupusanya icibumba ca lupungu, elo bali ku nkilepo no mulilo, eico abantu bonse mulupungu lwa shekemu balifwile, abali ikana limo abaume elo na banakashi.⁵⁰ Eluntu Abimeleki aishile kuya ku Tebeshi, elo washingulwike Tebeshi elo aliupokele.⁵¹ Nomba Kwaliko no lupungu ulwa ku kosa mu musumba, elo bonse abaume elo na banakashi ne ntungulushi shonse isha musumba bali butukile elo baliisalile. Eluntu balikunina ku mulu wa mutenge wa lupungu.⁵² Abimeleki aishile kwisa ku lupungu elo alulwishishe, elo ena aishile mupepi no mwinshi wa lupungu mu oca.⁵³ Nomba umwanakashi walimuponeshe ilibwe pa mutwe wakwa Abimeleki elo lya tobawile nakabongoselo kakwe.⁵⁴ Eluntu ena akutile umulumendo bwangu uwali kusenda ifyanso fyakwe, elo atile kule ye ati, "Fumya ulupanga lobe unjipaye, pakeba ati tapakabe nangu umo ukalanda pali nebo ati, 'Umwanakashi eumwipaye.'" Eico umulumendo wakwe aishile kumulinkanya, elo afwile.⁵⁵ Uluntu abaume bakwa Israeli ba bwene ukuti Abimeleki alifwile, baishile kuya ku ng'anda.⁵⁶ Eico Lesa alandwile ububi Abimeleki ubo ena acitile kuli wishu pakwipaya ba munyina amakumi cine lubali.⁵⁷ Lesa aishile kucita ububi bonse ubwa baume ba mu Shekemu ukuba bwelelela pa mitwe yabo elo napali bo palishile icitipu cakwa Yotamu umwana mwaume waka Yerubi Baali.

Chapter 10

¹Panuma yakwa Abimeleki, Tola umwana mwaume wakwa Pua umwana mwaume wakwa Dodo, umwana mwaume ukufuma ku Isaka uwalikwikele ku Shamiri, mu calo ca mpili cakwa Efremu, walimine mu kulubula Israeli. ²Ena ipingwile Israeli imyaka amakumi yabili na itatu. aishile kufwa no kumushika mu Shimiri. ³Uwamukonkelepo ni Yairi umwina Gileadi. Ena apingwile Israeli imyaka amakumi ya bili na ibili. ⁴Akwete abana baume amakumi yatatu abalikwendela pali ba punda amakumi yatatu, elo bakwete imisumba amakumi yatatu, iyali kukutwa Hafoti Yairi napali buno bushiku. Uli mu calo ca Gileadi. ⁵Yairi aishile kufwa elo bamushikile mu Kamoni. ⁶Abantu bakwa Israeli balundile pofye ububi ubo bali kucita pa menso yakwa Yahweh elo no kushinshimuna Baali, Ashitoreti tu lesa twakwa Aramu, tu lesa twakwa Sidoni, tu lesa twakwa Moabu, tu lesa twa bantu bakwa Amoni, elo na tulesa twa ba Filishiti, bali kusula Yahweh elo talikumushinshumuna ena. ⁷Yahweh walikalipe pali Israeli, elo aishile kubapela mu maboko ya baFilishiti elo na mu kuboko kwa bena Amoni. ⁸Balibafwantile elo no kubacusha abantu bakwa Israeli pali ulya mwaka, elo pa myaka cine conse conse bali cushishe bonse abantu bakwa Israeli abali kwishilya lya Yodani mu calo ca bena Amoli, icili mu Gileadi. ⁹Eluntu abena Amoni baishile kutapukila ku Yodani ku kulwa na Yuda, Benjamini, elo ne ng'anda yakwa Efuremu, eico Israeli wali mu bucushi ubukulu. ¹⁰Eluntu abantu bakwa Israeli bakutile kuli Yahweh, balandile ati, "Fwebo twalikubembukila, pantu twa lisula Lesa wesu no kushinshimuna Baali." ¹¹Yahweh aebele abantu bakwa Israeli ati, "Bushe ntamilubwile ukufuma ku bena Egypto, abena Amore, abena amoni, elo na bena Filishiti, ¹²elo no ku ifumya ku bena Sidoni? Abena Abimeleki elo na bena Maoni balikumicusha; mwalikutile kuli nebo, elo nali milubwile ukumifumya mu maka yabo. ¹³Lelo mwansula nakabili mukoshinshimumuna tu lesa tumbi. Eico, ntakamilundile ku nshita nebo na milubwile. ¹⁴Kabuyeni ka kuteni tu lesa uto mwebo mushinshimuna. Lekenitumipusushe uluntu mwebo mwa kwata ubwafya." ¹⁵Abantu bakwa Israeli batile kuli Yahweh ati, "Twalibembuka. Cita conse icikoboneka bwino kuli webu. Twapapatafye tupusushe buno bushiku." ¹⁶Bena balekele tu lesa twa bena fyalo utwali mukati kabo elo balishinshimwine Yahweh. Eluntu Yahweh talekele Israeli ukucula. ¹⁷Eluntu Amoni aishile kulonganya pamo no kubikapo inkambi mu Gileadi. Abena Israeli balishile pamo no ku pnga inkambi yabo pa Mizipa. ¹⁸Bantungulushi ba bantu mu Gileadi baishile kulandile kuli cila umo, Bushe mwaume nshi ukatampa ukulwa na bena Amoni? Ena akaba intungulushi pali bonse abekala mu Gileadi."

Chapter 11

¹Nomba Yefuta umwina Gileadi ali mwaume wa bulwi, elo ali mwana mwaume wakwa cilende. Gileadi ali e wishi. ²Umukashi wakwa Gileadi naye alifyele abana baume na bambi. Uluntu abana baume ba mukashi wakwe baishile kukula, baishile kupatikisha Yefuta ukufuma mu ng'anda nokulanda kuli ye ati, "Webo tawakese kupyana icili conse ukufuma mulupwa lwesu. Webu uli mwana wa mwanakashi umbi." ³Eico Yefuta aishile fulumuka kuli ba wabo elo no kuya kwi kala mu calo ca Tobu, elo abant ba bula ubuyo bakolongene Yefuta elo no kwisa kuya na ye. ⁴Panuma ya nshiku shimo, abantu bakwa Amoni baishile kupanga inkondo na bena Israeli. ⁵Uluntu abantu bakwa Amoni baishile kupanga inkondo na bena Israeli, abakulu bakwa Gileadi baile ku kubweshwa Yefuta ukufuma ku calo ca Tobi. ⁶Baishile kulanda kuli Yefuta ati, "Isa elo ube intungulushi yesu pakuti twingaya kulwa na bena Amoni. ⁷Yefuta aishile kulanda ku ntungulushi sha mu Gileadi ati, "Mwebu mwawashile kumpata elo mwaisha ku mpatikisha ukufuma mu ng'anda yakwa tata. Nindo mwebu mwaishila kuli nebo nomba uluntu mwaba mu bwafya?" ⁸Abakalamba bamu Gileadi baishile kulanda kuli Yefuta ati, "Ecalenga ukuti tupilibukile kuli webu nomba; twende nafwebu elo nokuya kula na bantu bakwa Amoni, elo ukese kuba intungulushi pali bonse abekala mu Gileadi. ⁹Yefuta aishile kulanda ku bakalamba bamu Gileadi ati, "Nga cakuti mwambweshwa ku ng'anda na kabili ku kulwa na bantu bakwa Amoni, elo nga Yahweh atupa ukucimfya pali bo, nkaba intungulushi." ¹⁰Abakalamba bamu Gileadi baishile kulanda kuli Yefuta ati, "Leken Yahweh abe kambone pakati kesu nga twa kana ukucita ifyo twalanda!" ¹¹Eico Yefuta aishile kuya na bakalamba bamu Gileadi, na bantu baishile ku mucita intungulushi na mushika pali bo. Uluntu ali pa cinso cakwa Yahweh mu Mizipa, Yefuta aishile kubwekeshapo yonse amalayo apangile. ¹²Eluntu Yefuta atumine intumi ku mfumu ya bantu bakwa Amoni, ukulanda ati, "Bulwi nshi ubuli pakati kesu? Cindo mwaishila na maka ku kwisa kupoka icalo cesu?" ¹³Imfumu ya bantu bakwa Amoni yaishile kwasuka ku nimu shakwa Yefuta ati, "Pantu uluntu Israeli aishile kwisa ukufuma ku Egypto, bapokolwele icalo candi ukufuma pa Arnon ukuya kufika ku Yaboki, ukufika na ku Yodani. Nomba ubeshe isho impanga mumutende. ¹⁴Na kabili Yefuta aishile kutuma intumi ku mfumu ya bantu bakwa Amoni, ¹⁵elo nokwisa kulanda ati, "Ifi efyo Yefuta alanda: Israeli tapokele icalo cakwa Moabu elo ne calo ca bantu bakwa Amoni, ¹⁶lelo baishile kufuma ku Egypto, elo Israeli aishile kupitila mu matololo ukuya ku mumana a amtete kabili na ku Kadeshi. ¹⁷Uluntu Israeli aishile kutuma intumi ku mfumu yaku Edomu, ukulanda ati, "Twapapata lekeni tupitemo mu calo cenu; imfumu ya bena Edomu tayaumfwile. Baishile kutumako ne ntumi ku mfumu ya bena Moabu, lelo yalikene. Eico Israeli aishile kwi kala pa Kadeshi. ¹⁸Eluntu baishile kupitila mu matololo elo no kwisa kupilibukika ukufuma ku mpannga ya Edomu elo ne mpanga ya Moabu, elo baishile kuya ku kapinda ka kukuso aka mumpanga ya Moabu elo baishile kwikala ku lubali lumbi ulwa bena Anoni. Lelo wali emupaka wakwa Moabu. ¹⁹Israeli aishile kutuma intumi kuli Sihoni imfumu ya bena Amori uwali kuteka mu Heshiboni; Israeli alandile kuli ye ati, "Twapapata, lekeni tupiteko mu mpanga yenu pakuya ku ncende yesu." ²⁰Lelo Sihoni tacetekele Israeli ukupita mu mpanga yakwe. Eico Sihoni aishile ku kulonganika abashilika bakwe bonse na ukubatwala ku Yahazi, elo kulya aile kulwa na bena Israeli. ²¹Eluntu Yahweh, Lesa wakwa Israeli, aishile kupela Sihoni elo na bantu bakwe bonse mu maboko yakwa Israeli baishile ku bacimfya. Eico Israeli aishile kupoka impanga yonse iya bena Amori abaleikala muli cilya calo. ²²Baishile kupyana fyonse ifyali muli ilya ncende ya bena Amori, ukufuma ku bena Anoni ukuya ku bena Yaboki, elo no kufuma mu matololo ukuya ku Yodani. ²³Eico eluntu Yahweh, Lesa wakwa Israeli, aishile kutamfisha abena Amori ku ntanshi ya bantu bakwe abena Israeli, elo nomba mwingesa kupokolola impanga yabo? ²⁴Tamwekese kupyana impanga iya Kemoshi, ka lesa kenu, ku mpeala? Eico yonse impanga Yahweh Lesa wesu atupile, tukesha kupyana. ²⁵Nomba muli abayana ukucila Baraki umwana mwaume wakwa Sipo, imfumu yakwa Moabu? Bushe alishilekweshapo ukumana na bena Israeli? Bushe alibala atalapo ubulwi nabo? ²⁶Ulo Israeli aikele pa myaka imyanda itatu mu Heshiboni elo ne mishi ya ciko, elo namu Aroe ne mishi ya ciko, elo na mi musumba yonse iyaba mu lulamba lwa mu mana wa Anoni-cindo tamwa babweshe pali ilya inshita? ²⁷Ntamilufyanyapo, lelo mwebu mukondufyanya paku mpakasa. Yahweh, kapingula, ewalasapo lelo pa bantu bakwa Israeli elo na bantu bakwa Amoni." ²⁸Lelo imfumu ya bena Amoni yalikene ukusoka kwatumine Yefuta. ²⁹Eluntu umupashi wakwa Yahweh waishile kwisa pali Yefuta, elo aishile kupita mu Gileadi elo na Manase, elo aishile kupita ku Mizipa yaku Gileadi, elo ukufma ku Mizipa ya ku Gileadi aishile kupita mu bantu bakwa Amoni. ³⁰Yefuta aishile kupanga icilayo kuli Yahweh no kwisa kulanda ati, "Nga mwampela ukucimfya pa bantu bakwa Amoni, ³¹eluntu fyonse ifikesa kufuma pa cibi ca ng'anda yandi mu kwisa kunkumanya uluntu nkesa ku bwela mu mutende ukufma ku bantu bakwa Amoni fikesa kuba fyakwa Yahweh, elo nkesa ku cita nga ubupe bwa koca." ³²Eico Yefuta aishile kupita ukuya ku bantu bakwa Amoni ku kulwa nabo, elo Yahweh amupele kucimfya. ³³Aishile kubasansa elo no kwisa kwi paya icine cine ukufuma ku Aroe ukushinta ky Miniti-umisumba amakumi ya bili-elu naku Abele Keramimu. Eico abantu bakwa Israeli baishile kupelwa

bukatungululapa bena Amoni.³⁴ Yefuta aishile kwisa ku ng'anda yakwe ku Mizipa, elo kulya umwana wakwe umwanakashi aishile kufuma ku kukumanya ne nsombo elo na macindo. Ali mwana wwakwe umofye mpo, ukucila pali ye ta kwetepo umwana mwaume nangu umwana mwanakashi.³⁵ Uluntu fye aishile ku mubona, aishile kulepula ifya kufwala fyake no kulanda ati, "Alale! we mwana wanakashi wandi! Wamfungaula no bulanda, elo waba wakundetela ubulanda! Pantu naliswile akanwa kandi kuli Yahweh, elo tekuti mfutukile icilayo candi."³⁶ Aishile kulanda kuli ye ati, "Batata, walipanga icilayo kuli Yahweh, citeni kuli nevo fyonse ifyo walaile, pantu Yahweh aishile kumipokolola ku balwani benu, abena Amoni."³⁷ Aishile kulanda kuli wishi ati, "Lekeni ici cipangano cisungwe pali nevo. Nsheni neka pa myeshi ibili, pakuti mfumu nokuya ku mpili elo nokulilishika pa cisungu candi, nevo na banandi."³⁸ Aishile kulanda ati, "Kabuye." Aishile kumulekelako pa myenshi ibili. Ali mushile, ena na banankwe, elo balilishike icisungu cakwe mu mpili.³⁹ Pakupwa kwa myenshi ibili aishile ku bwelela kuli wishi, uwacitile kuli ye ukulingana ne cilayo ca cipangano apangile. Nomba taishibile umwaume, elo caishile kuba lutambi mu Israeli⁴⁰ ukuti abana banakashi banu Israeli cila mwaka, pa nshiku shine, bakala kushimika ilyashi lya mwana mwanakashi wakwa Yefuta umwina Gileadi.

Chapter 12

¹Ubwite bwaile ku baume abena Efulemu; baishile kupita mu Sifoni elo nokulanda kuli Yefuta ati, "Cindo wapitile mu bulwi na bena Amoni elo no kukana ukutukuta nokuya nobe? Tukesha ku kocela ing'anda yobe noku bongolokela pali webo." ²Yefuta aishile kulanda kuli bo ati, "Nebo elo na bantu bandi twaishile kuba mufikansa ifikalamba na bena Amoni, uluntu nebo naishile kumikuta tamwaishile kumpokololako kuli bo." ³Uluntu nebo naishile kubona ukuti tamumpokolwele, naishile kubika ubumi bwandi mu maboko yandi elo nokwisa kupita ukucilinganya abena Amoni, elo Yahweh aishile kumpela ukucimfya. Nindo mwaishila ku ndwisha lelo?" ⁴Yefuta aishile kukolonganika pamo abaume bonse abamu Gileadi elo ena alwishishe Efulemu. Abaume abena Gleadi baishile kupakasa abena Efulemu pantu blandile ati, "Mwebo we bena Gileadi muli mbutushi shamu Efulemu-mu Efulemu na mu Manase." ⁵Abena Gileadi baishile kwi kata bankole bamu Yodani ukuya ku Efulemu. Uluntu onse uwapuwike mu Efulemu aishile kulanda ati, "Leken ndeyanjabuke umumana," abaume abena Gileadi bakesha kulanda kuli ye, Bushe uli mwina Efulemu?" ena nga aishilekulanda ati, "Awe," ⁶eluntu bena bengesa kulanda kuli ye ati, "Landa ati: Shiboleti," elo nga alanda ati, Shiboleti" (pantu tekuti alumbule ishiwi mu muyano), abena Gileadi ngabaisa ku mwikata elo no kumwipaila pa fikonkwa fya mu Yodani. Amakana amakumi yane na yabili aya bena Efulemu yalishile kwipaiwa pali ilya inshita. ⁷Yefuta abombeke nga kapingula wa bena Israeli pa myaka mutanda. Eluntu Yefuta umwina Gileadi aishile kufwa elo aishile kushikwa mu musumba umo uwa mu Gileadi. ⁸Panuma yakwe, Ibizani uwaku Betelmu abombeke nga kapingula wa bena Israeli. ⁹Akwete abana baume amakumi ya tatu. Aishile kupela abana banakashi bakwe amakumi ya tatu mu fyupo elo aishile kuleta kunse abana banakashi amakumi ya tatu aba mu baume bambi ku bana baume bakwe. Aishile kupingula Israeli pa myaka cine lubali. ¹⁰Ibizani aishile kufwa elo no kushikwa pa Betelemu. ¹¹Pa numa yakwe Eloni umu Zebuluni abombeke nga kapingula pa bena Israeli. Aishile kupingula Israeli pa myaka ikumi limo. ¹²Eloni umina Zebuluni aishile kufwa elo no kushikwa mu Aiyaloni mu mpanga yamu Zebuluni. ¹³Pa numa yakwe, Abidoni umwana mwaume wakwa Hileli umwina Piratoni abombeke nga kapingula pa bena Israeli. ¹⁴Akwete abana baume amakumi yane elo na beshikulu abaume amakumi yatatu. Balikwenda pali bakabalwe amakumi cine lubali, elo apingwile Israeli pa myaka cibe konse konse. ¹⁵Abidoni umwana mwaume wakwa Heleli umwina Piratoni aishile kufwa no kushikwa mu Piratoni mu mpanga yamu Efulemu mu calo ca mpili ica bena Amaleke.

Chapter 13

¹Abantu bakwa Israeli nakabili babwekeshepo ukucita ifyabipa pacinso cakwa Yahweh, elo abapele muminwe yabapelishiti pamyaka aamakumi yane. ²Kwali umuntu umo ukufuma ku Sora, umwina Dani, uwakwete isjina lya Manoah, umukashi wakwe talikwimita eico talikufyala. ³Malaika wakwa Yahweh alimonekele ku mwanakashi nokumweba ati, "Bona nomba, weba tawimita, elo taufyala, lelo uli nokwimita nokufyala umwana umwaume. ⁴Nomba ucenjele wikanwa mwangashi nangula icakunwa icikola, elo wilalya icakukowela. ⁵Lolesha, uli nokuba pabukulu nokufyala umwana umwaume. Kwikaba cibeyo icikesakupita kumutwe wakwe, pantu umwana akesakuba umu Nashiri kuli Lesa ukufuma mwifumo, elo akesakutampa ukutula abena Israeli ukufuma muminwe yaba Perishiti." ⁶Eluntu umwanakashi aishile nokweba umlume wakwe ati, Umuntu wakwa Lesa acisa kuli nebo, nemimonekele yakwe yaciba kwati yakwa malaika wakwa Lesa, kwakutinya nganshi. Nshacimwipusha uko acifuma, elo tacinjeba ishina lyakwe. ⁷Acilanda kuline ati, 'Lolesha! ukaba pabukulu elo ukafyala no mwana umwaume. Eico takulikunwa umwangashi nangu icakunwa icikola, nokukanalya icakulya conse ico amafunde yalandati calikowela, pantu umwana akaba umu Nashiri kuli Lesa ukufuma panshita akaba mwifumo lyobe ukushintafye nakubushiku bwamfwa yakwe." ⁸Eluntu Manoah apepele kuli Yahweh elo nokulanada ati, "Iyee, mweshikulu, napapata lekeni umuntu wakwa Lesa uo mwacituma ese nakabili kuli fwebo pakwebati atufundishe ifyo yukacita kumwana uwalafyalwa mukwangufyanya." ⁹Lesa alyumfwile kwishiwi lyakwa Manoah, namalaika wakwa Lesa alibwelulukile ku mwanakashi nakabili uluntu aikele mwibala. Lelo Manoah umulume wakwe talinankwe. ¹⁰Eico umwanakashi alibutukile mukampampa nokweba umwina mwakwe, "Lolesha! umwaume namoneka kulinebo-uwaishile kulinebo bulya bushiku!" ¹¹Manoah alimine nokukonka umukashi wakwe. Uluntu aishile kumuntu, alandile kuliye ati, Bushe niwe muntu walikulanda kumukashi wandi? "Umuntu alandile ati, "Ninebo." ¹²Eico Manoah alandile ati, "Nomba ngafyaisakucitika ifyebo fyobe fyakukonkanshi fikesakuba kumwana elo ukesa kuba shani umulimo wakwe?" ¹³Malaika wakwa Yahweh alandile kuli Manoah ati, "Umukashi obe akaposeko amano ukucita ifintu fyonse ifyo nalandile kuiye. ¹⁴Talinakulya icintu conse icifuma ku mwangashi, elo wikamuleka ukunwa umwangashi nangu icakunwa Icikola. Afwilefye akunakila fyonsefye ifyo namukonkomeshe ukucita." ¹⁵Manoah alandile kuli malaika wakwa Yahweh ati, "Npapata ikaleniko panono, ukutupelako akashita ukwebati twingamipekanishisha akana kambushi." ¹⁶Malaika wakwa Yahweh alandile kuli Manoah ati, "Nangu ngacakwebati naikala, ntalye ifilyo fyenu. Lelo ngamwapekanya ilambo lyakoca, pela kuli Yahweh." (Manoah taishibile ukwebati ni malaika wakwa Yahweh.) ¹⁷Manoah alandile kuli malaika wakwa Yahweh ati, "Niwebo nani ishina, pakwebati tukakucindike uluntu ifyebo fyobe fikesakucitika?" ¹⁸Malaika wakwa Yahweh alandile kuliye ati, "Ninshi uleipushisha ishina lyandi? Lyena lyakupapa." ¹⁹Eico Manoah abulile akana kambushi nacabupe cabunga nokufitula pacilibwe kuli Yahweh. Acitile ifisungusho ifyaibela ninshi Manoah nomukashi wakwe balelolesha. ²⁰Uluntu ulubingu lwaninine ukufuma pabulambo ukulola mumulu, malaika wakwa Yahweh aninine kumo mulubingu lwapa bulambo. Manoah nomukashi wakwe balibwene ifi elo bakontamike ifinso fyabo panshi. ²¹Malaika wakwa Yahweh tamonekele nakabili kuli Manoah nagula kumukashi. Elo Manoah aishilekwishiba ukwebati nimalaika wakwa Yahweh. ²²Manoah alandile kumukashi wakwe ati, "Mucinefye tukofwa pantu twamumona Lesa!" ²³Lelo umukashi wakwe alandile kuliye ati, "Ngacakwebati Yahweh alefwaya ukutwipaya, tekuti apokelele icabupe cakoca neca bunga ico tumupele elo ngatatylangile ifi fintu, napali iyi nshita ngatatulengele ukumfwa ifintu ngefi." ²⁴Panuma umwanakashi alifyele umwana umwaume, nokumwinika ishina lyakwe ati Samson. Umwana alikulile na Yahweh alimupaalile. ²⁵Umupashi wakwa Yahweh walitampile ukumukunta kumutima mu Mahane Dan, pakati ka Sora na Eshtaole.

Chapter 14

¹Samson atentemukile ku Timnah, nakulya alibweneko umwanakashi, umo uwamubana banakashi baba Perishiti. ²Uluntu abwelulukile, aebele wishi na nyina ukweba ati, "Nebo ndimwene umwanakashi mu Timnah, uwamubana banakashi baba Perishti. Nomba kansendeleni akese kuba umwina mwandi." ³Wishi wakwe na Nyina balandile kuliye ati, "Bushe tamuliumwanakashi uwamubantu bobbe, nangu uwamubantu bandi bonse? Bushe uleya mukubula umwanakashi ukufuma muba Perishiti abashasembululwa?" Samson alandile kuli wishi ati, Kansendeleni, pantu uluntu namuloleshe, alinsekesha mumenso yandi." ⁴Lelo wishi na nyina tabaishibile ukwebati uyu mulandu watula kuli Yahweh, pantu alikufwaya apakupusanina naba Perishiti (pantu pali ilya nshita abaperishiti ebalikuteka mu Israeli). ⁵Eluntu Samson ailekutentemukila ku Timnah naba wishi naba nyina, elo baishilekufika kumabala yamyangashi Timnah. Elo, Lolesha, kulya ekwali umuseela wankalamo umo nao walimubulumine. ⁶Apopene umupashi wakwa Yahweh waishile paliye, elo aishilekulepula inkalamo pakati mukwanguka ifyo engalapula akabushi akanono, elo takwete nangu cimo muminwe yakwe. Nomba taebeleko wishi nangu nyina ico acitile. ⁷Alile nokulanda nomwanakashi, elo uluntu umuloleshe, aliweme mumenso yakwa Samson. ⁸Inshiku ishinono ishapitilepo uluntu abwelulukile ukuti engesa kumuupa, alipatukile kukumona icitumbi ca nkalamo. Elo, Alolesha, amona icifumfukuta ca nshimu nobuci mucashele icimubili ca nkalamo. Atunkwilemo ubuci kuminwe yakwe elo nokuya, alelya ulo aleya. ⁹Uluntu aishile kuli wishi na nyina, alibapeleko ubuci bumo, nabo balilile. Lelo tabebele ukwebeti afunishe ubuci mucashele icimubili ca nkalamo. ¹⁰Ba wishi bakwa Samson batentemukile ukwali imwanakashi, elo na Samson alipangile umutebeto kulya, pantu ulu elwali ulutambi lwabalumendo. ¹¹Kalekalefye ulo ulupwa lwa mwanakashi lwamubwene, bamuletele abanankwe amakumi yatatu babe nankwe. ¹²Samson alandile kulibo ati, "Leken nebo nomba milange ubwilye. Ngacakwebati umo uwamuli mwebo nga acisanga nokunjeba ubwasuko munshiku ishi cine lubali ishamutebeto, nebo nkesakumupela amalaya amakumi yatatu nensalu ishabutisha amakumi yatatu. ¹³Lelo ngatamungebele ubwasuko, elo mukesa kumpea amalaya amakumi yatatu nensalu ishabutisha amakumi yatatu." Balandile kuliye ati, "Twebe ubwilye bobbe. pakuti tubumfwe. ¹⁴Alandile kulibo ati, Mucilya mwali icakulya; mucakosa mwali icalowa. Lelo abeni bakwe tabasangile ubwasuko munshiku shitatu. ¹⁵Mubushiku bwalenga shine balilandile kumukashi wakwa Samson ati, "Sembeleka umulume obe pakwebati engatushimbwila ubwilye, epali twaisakukoca weba nabamu ng'anda yakwa wiso. Bushe utwitile fwebo kuno ukwebati utupange ukuba ababusu mwa?" ¹⁶Umukashi wakwa Samson watampile ukulila kuntanshi yakwe: nokwebati, "Fyonse ifyo mwacita mwampatafye! tamwantemwa. Mwaeba ubwilye kulibamo abamubantu bandi, nomba tamungebele ubwasuko." Samson alandile kuliye ati, "Bona kuno, ngacakweba ati nshaeba tata nangula mayo, bushe ndeshimbwila weba?" ¹⁷Umukashi alikumulililafye mushiku isho cine lubali ishamutebeto wabo. Pabushiku bwalenga cine lubali alimwebele ubwasuko pantu alimupatikishe cibi. Nao ashimbwilile ubwasuko kulibalupwa babantu bakwe. ¹⁸Ulo akasuba takalaya mukuwa mubushiku bwalenga cine lubali abaume bamumushi balilandile kuliye ati, "Cindo calowa ukucila ubuci? Cindo cakosa ukucila inkalamo?" Samson alandile kulibo ati, "Ngacakwebati mwebo tamwalimine ukubomfya akana ka ng'ombe kandi, tekuti musange ubulondoloshi bwa mulumbe wandi." ¹⁹Eluntu umupashi wakwa Yahweh mukupumikisha waishilekwisa muli Samson namaka. Samson ailekutentemukila ku Ashkeloni elo nokwipayapo abaume babo amakumi yatatu. Abulile nefyo apokeleleko, elo apele amalaya kuli abo abashimbwile umulumbe. Bwalepya ubukali, aliminine nokuya ku ng'anda yakwa wishi. ²⁰Umukashi wakwa Samson apelwe kuwali umunankwe sana.

Chapter 15

¹Panuma yanshiku isho, panshita yakusombola inganu, Samson alibulile akana ka mbushi elo aile mukutandalila umukashi wakwe. Ena alandile ati, "Nebo ndeyakuya mu muputule wa mukashi wandi," Nomba wishi wamwanakashi alimukenye ukuyakwingilamo. ²Wishi wamwanakashi alandile ati, "Nebo nalikutontonkanya ukuti webo walimupatile, eco nevo nalimupela kumunobe. Umwaice wakwe umwanakashi wabune ukucila pali uyu, bushe teifyo fine? Bulafye uyuwine mucifulo cauyo." ³Samson alandile kulibo ati, "Pali inonshita nevo ndeba uwakubula umulandu ukukonka naku bena Philisti uluntu nevo ndebacena. ⁴Samson aile elo aikata ba mumbwe imyanda itatu elo akakile capamo ukulingana nefyo bali, umucila no mucila. Eluntu ailekubika ifisaniko elo akakila pamo pakati ka cilamabumba yamicila. ⁵Uluntu ayambwishe ifisaniko kwati mulilo, alekele ba mumbwe bayakwiminina mumabala yanganu yaba Philisti, elo balyashishe umulilo ku ngano ishawa elo nashaimakene mwibala. ⁶Abaphilisti balipwishe ati, "Ninani acitile ifi?" Balibelele ati, "ni Samson, shifyala wa mwina tumuna, acitile ifi pantu wishifyala abulile umukashi wakwa Samson no kupela ku munankwe." Elintu abaphilisti baile elo bayakoca umwanakashi pamo na wishi wakwe. ⁷Samson alandile kulibo ati, "Ngacakwebati ifi ifyo mucitile, nandibo nkabwekesha icilandushi pali mwebi, elo panuma yakucita ifyo, Nebo elyo nkaleka." ⁸Elintu ena abaputawile mutupimfya-tupimfya, ulutungu elo namatanta nokubepaulula ukukulu. Elintu aile mwisamba elo ayakwikala mulucengo lwacilibwe ca Etam. ⁹Elintu abaphilisti baishile capamo elo bapekanya ukuya ku nkondo mu Yuda elo basenda nefita fyamu Lehi. ¹⁰Abaume bamu Judah balandile ati, "Cindo mwebi mwaishila mukutusansa fwebi?" Balandile ati, "Fwebi tulemisansa pakuti fwebi twikate Samson, elo tucite kuli yee ifyo acitile kuli fwebi." ¹¹Elintu amakana yatatu ayabaume bamu Juda baile mwisamba yalucengo lwa cilibwe ca Etam, elo balandile kuli Samson ati, "Tawaishiba ukuti abaphilisti ebatingulula pali fwebi? Cindo ici webo wacita kuli fwebi?" Samson alandile kulibo ati, "Icobacitile kuli nevo, elo nandibo eco nacitile kulibo." ¹²Balandile kuli Samson ati, "Fwebi tulishile munshi ukuti tukutabilile elo webo tukupele mumaboko yaba Philisti." Samson alandile kulibo ati, "Lapeni umulapo kuli Nebo ukuti tamwangipaye mwebene." ¹³Balandile kuli yee ati, "Awe, fwebi twalakutabililafye neminyololo elo webo tukutwale kulibo. Fwebi twalakulaya ukuti tatwakwipaye." Elintu bamutabilile neminyololo ibili iyipya elo bamufumishe pamulu wa cilibwe ¹⁴Uluntu bafikile ku Lehi, abaphilisti baishile balepundisha ulo baleya mukumukumanya. Elintu Yahweh umupashi wakwe waishile pali yee mumaka. Iminyololo intuyali kumolu yaishile kubakwati bushishi bwa kolokondwe ubwakupya, elo fyapona ukufuma kumaboko yakwe. ¹⁵Samson alisangile ifupa lyakwa punda ilibishi, elo ena alibulile nokwipailako ikana limo ilya baume kuli ico. ¹⁶Samson alandile ati, "Kwifupa lyakwa punda, ekonalandumanikila imiina, kwifupa lyakwa punda nevo ekonaipaulwila ikana limo ilyabaume." ¹⁷Uluntu Samson apwishishe ukulanda, ena aliposele ukutali ifupa, elo aitile ilya ncende ati Ramati Lehi. ¹⁸Samson alyumfwile sana icilaka elo akuta kuli Yahweh nokulanda ati, "Webo ulipele ukucimfya ukukalamba kumubomfi obe. Nomba bushe nevo mfwebye kucilaka elo mponene namumaboko ya abo bonse abatasembululwa?" ¹⁹Lesa epakulepula incende iyafonka iyali mu Lehi elo amenshi yalitampile ukufuma. Uluntu anwine, amakayakwe yalibwelelemo elo ena alipuputukile. Eico ena ainikile ilya ncende ishina ati En Hakkore, elo kali mu Lehi ukufika napali lelo. ²⁰Samson alipingwile pali Israeli munshiku shaba Philisti pamyaka amakumi yabili.

Chapter 16

¹Samson alile ku Gaza elo alibwene umwanakashi iule kulyakwine, elo aingila kubusanshi nokulanda pamo nankwe. ²Abena Gaza balyebelwe palwa ifyo ati, "Samson alishile kuno." Abena Gaza balishingulukile incende mumutalalila, balikumulolela ubushiku bonse pa mwenshi wa musumba. Balikefye shilili ubushiku bonse. Balikulanda ati, "Leken fwebo tulekulolelafye mpaka buce, elintu fwebo tumwipaye." ³Samson alisendemefye pa busanshi mpakafye pakati ka bushiku. Pakati kabushiku alimine elo ikala ku fiibi fyapampongolo ya musumbapamo nabakucengela babili. Alifinukwile noku finukula akufuma pa mushili, kumo ne mipilikisho yonse, afibika pa mabeya yakwe, elo alifisendele pantanshi ya lupili, ulwakulungatana na Hebron. ⁴Panuma yaifi, Samson alitemenwe uyo wine umwanakashi uwalekwikala mumukonko wa Soreki. Ishina lyakwe ni Delilah. ⁵Eluntu bakatungulula baba philisiti baishile kuli yee, elo balandile kuli yee ati, "Umusembeleke Samson ubone uko aya amaka yakalamba yafuma, elo tukamone umusango twingamucimfishamo ena, ukuti fwebo tukamutabilile pakuti tukapwishishishe bumuntu bwakwe. Ucite ifi, elo cilamuntu pali fwebo tukakupela webo 1,100 indalama sha silvele." ⁶Eluntu Delilah alandile kuli Samson ati, "Napapata, njeba nebo icalenga ukuti webo ube uwakukosa ifi, elo cindo umuntufye onse engacita elo engakutabilila webo. Pakuti engakucimfya. ⁷Samson alandile kuli yee ati, "Ngacakwebati bantabilila nenshinga ishishilauma cine lubali, eluntu nebo ndinokunaka elo nokuba ifyaba umwaumefye onse. ⁸Eluntu bakatungulula baba philisiti baitekele kuli Delilah inshinga cine lubali ishishishi, elo umwanakashi atabilila na Samson pamulu na panshi. ⁹Nomba uyu mwanakashi alikwete abaume abafiseme munkama, balikele mumuputule wamukati ka nganda. Ena alandile kuli yee, "ala abaphilisiti balishile pali webo, Samson!" Nomba ena aputawile inshinga kwati bushishi uluntu balepisha mumulilo. Eico inkama ya kukpsa kwakwe tayaishibikwe. ¹⁰Eluntu Delilah alandile kuli Samson ati, "Ifi efyo webo walentumfya nokunjeba ifyabufi. Napapata injeba ifyo webo bengakupwilisha amaka." ¹¹Ena alandile kuli oo ati, "Ngacakwebati balintabilile neminyololo iyipya iyo bashabomfyapo ku ncito, Nebo nkaba uwakunaka elo nkabafye ngomwaume onse." ¹²Eico Delilah epakuleta iminyololo iyishabomfiwapo elo amutabilila pamulu na panshi, elo alandile kuli yee, "Abaphilisiti balishile paliwebo, samson!" Abaume abalelolela ninshi balifiseme mumuputule wamukati kanganda, Nomba Samson epakuputaula iminyololo ukufuma ku maboko yakwe kwati tupimfya twabushishi. ¹³Delilah alandile kuli Samson ati, "Ukufikafye nanomba ulembeafye nokalanjeba ifyabufi. Njeba nebo ifyo bengapwilisha amaka." Samson alandile kuliena ati, "Ngacakwebati walukamo ifikuti cine lubali mu mishishiyandi yandi no kufikosha mulupopo, eloeluntu wafikakila kulupopo, Nebo nkabafye ifyaba umwaumefye onse." ¹⁴Ulo ena acili alisendeme, Delilah alukamo ifikuti cine lubali mumishishi yakwe no kufikasha elo afikakila kulupopo, elo alandile kuli yee ati, "Abaphilisiti bali paliwebo Samson!" Alibukile ukufuma mutulo elo anukula akalupopo elo nomushishi wasefye kwati tawalukilwe. ¹⁵Umwanaakashi alandile kuli yee ati, "Cinshi ulelandilla ati, Nebo nalikutemwa; Uluntu webo ulefilwa ukumfisulwila ifyankama fyobe kuli nebo? Webo ulinshentekele umuku wakulenga butatu elo ulifililwe ukunjeba ico wakwatila amaka ayakalambanganshi." ¹⁶Cila bushiku alikumupatikisha ena nokumwipusha amashiwi yakwe, elo umwanakashi amumfwisha icifukushi nganshi camulengele ukutonto kanya pakuipaya umwine. ¹⁷Eico Samson epakumweba fyonse elo alandile kuli yee ati, "Nebo nshatala mputulwapo umushishi wandi ukufuma ku mutwe wandi, pantu nebo ndimwina Nazareti uwakwa Lesa ukufumafye mwifumo lyakwa mayo. Ngacakwebati mumutwe wandi mwaba ulubeyo, eluntu ukukosa kwandi ku kafuma pali nebo, elo nkabafye uwakunaka ngefyabafye umwaume onse." ¹⁸Uluntu Delilah abwene ukuti fyonse ifyo anjebele fyacishnka, alitumine elo aita bakatungulula bamuba philisiti, nokutila, "Iseni nakabili, pantu alinjebele nebo fyonse." Eluntu bakatungulula bamuba philisiti baile nakabili kuli yee, balisendele nendalama sha silvele mu maboko yabo. ¹⁹Alilengele amulela nokusendama pamoluyakwe. Akutile umwaume umo ukuti amubeye ifikuti cine lubali fintu amulukile kumutwe wakwe, elo umwanakashi atendeka ukumucusha ena, pantu amaka yalifumine pali yee. ²⁰Umwanaakashi alandile ati, "Abaphilisiti balishile pali webo, Samson!" Alyalamukile ukufuma pabusanshi bwakwe elo alandile ati, "Nebo nalaimafye ngafilya ciba lyonse nokuba uwakaele." Nomba taishibile ukuti Yahweh alimushile. ²¹Abaphelisiti balimwikete elo bamulobola amenso yakwe. Balimutwele na mwisamba lya Gaza elo bamutabilila kuminyololo ya mukuba. Alekushinguluka icilibwe caba munganda yacifungo. ²²Nomba umushishi wakumutwe wakwe walitampile ukumena ninshi baliubeya. ²³Bakatungulula baba phelisiti bakolongene capamo ukuti bapele icelambo icikankala kuli Dagon eka lesa kabo, elo balikusansamuka. Balikulanda ati, "lesa wesu alicimfishe Samson, umulwani wesu, kabilialitupele mumaboko yesu. ²⁴Uluntu abantu bamubwene, balikulumbanya ka lesa kabo, balandile ati, "Ka lesa kesu kalicimfishe umulwani wesu, elo balimupele muminwe yesu-konaula wacalo cesu, uwaipeye abengi muli fwebo. ²⁵Uluntu balekusefya, balikulanda ati, "Kuteni Samson, pakwebati fwebo aletusansamushako." Bakutile Samson ukufuma mucifungo elo abalengele ukusansamuka, balimwimikile pakati

ka nceshi. ²⁶Samson alandile kumulumendo uwamwikete pamaboko yakwe ati, "Nsuminisha nebo ukuti njikate ukwashintilila icikulwa conse, pakuti nebo ekonjekushintilila."²⁷Nomba munganda mwalifulishe abaume na banakashi. Nabonse bakatungulula babaphilisiti bali mulya mwine. Bali pamulu wamutenge umwali impendwa amakana yatatu ayabaume na banakashi, abakubona ulo Samson alekubasansamusha bena. ²⁸Samson wakutile kuli Yahweh elo alandile ati, "Shikulu Yahweh, Njibukisheniko nakabili! Napapata nkoseleshenikofye nebo umukufye umo, icakwebati nebo mbwesesheshe icilandushi cimo pabaphilisiti pakuntonkola amenso yandi yabili." ²⁹Samson alikete kufishintililo fibili ifyapakati ukwashintilila conse icikulwa, elo ashintalilako namaka sana, inceshi imo aikatako ukuboko kwa kukulyo, elo nakumbi kukuso. ³⁰Samson alandile ati, "Leka nebo mfwilepamo nabaphilisiti!" Asunkile namaka ayakulu necibumba cawile panshi nabakatungulula elo nabantu bonse abaali mulyamwine. Eico abafwile nabo aipeye uluntu afwile balifulishepo ukucila aboaipye lintu aali no mweo. ³¹Eluntu ba wabo elo nabonse abanganda yakwa wishi baishile munshi. Balimusendele, nokumubweseshamo elo bamushikile pakati ka Zarah elo na Eshtaoi kuncende ya manda intu bashikileko Manoah, wishi wakwe, Samson ali ekapingula pali Israeli pamyaka amakumi yabili.

Chapter 17

¹Kwaliko umwaume umo mu calo ca mpili cakwa Efuremu, elo ishina lyakwe ali ni Mika. ²Aishile kulanda kuli nyina ati, "1,1000 Iya sifere isha sendelwe ukufuma kuli webo. isho webo walikulanda icitiipu, elo naumfwilelolesha kuno! Ndikwete silfere. Ninebo naibile." Nyina aishile kulanda ati, "Yahweh akupale, we mwana mwaume wandi!"³Wabweseshu utumpimfya amashekele 1,1000 kuli nyina elo nyina atile ati, "Nkopatulako uyu silfere kuli Yahweh, pa mwana wandi umwaume pakupanga icakubaswa elo ne cela cakusanga icimpashanya. Eico nombu, nko bwekesha ici kuli webo." ⁴Uluntu ena abweseshu indalama kuli nyina, nyina wabulile imyanda ibili utupimfya twa silfere elo aishile kufipela kuli kapanga wa cela uyo wafipangile mu cakubaswa ifimpashanya fya kwenga, elo bena balibikile mu ng'anda yakwa Mika. ⁵Umwaume Mika walikwete ing'anda ya tulubi elo walipangile efodi elo na tulesa twa mu ng'anda, elo wali bulile umo pa bana baume bakwe wali mu citile shimapepo wakwe. ⁶Mu nshiku shilya tamwali imfumu mu Israeli, elo onse wali kucita ico icali icabune mu menso yakwe. ⁷Nombu kwali umulumendo mu Betelemu mu Yuda, uwamu mukowa wakwa Yuda, uwali mwina Lebi. Walikele kulya ku kufikilisha imilimo yakwe. ⁸Umwaume aishile kufuma mu Betelemu mu Yuda no kuya elo wa sangile incende yakwi kalapo. Ilyo waliplawendo, waishile ku ng'anda yakwa Mika mu calo ca mpili icakwa Efuremu. ⁹Mika walandile kuli ye ati, "Bushe ni kwisa wafuma?" Umwaume aishile kulanda kuli ye ati, "Nebo ndimwina Levi uwaku Betelemu mu Yuda, elo nevo nkoya mu kufwaya incende uko ningale kwikele." ¹⁰Mika walilandile kuli ye ati, "Koikala na nevo, elo ube kuli nevo tata elo na shimapepo. Nebo nkale ku kupela silfere ikumi limo pa mwaka, ifya kufwala ifya kupalana, elo ne fyakulya fyobe." Eico umwina Lebi walile ku ng'anda yakwe. ¹¹Umwina Lebi walisumine ukwikala no mwaume, elo umulumendo wali kuli Mika nga umo pa bana bakwe abaume. ¹²Mika walipatwile umwina Lebi ku milimo ya mushilo, elo no mulumendo wa shimapepo wakwe. Wali kuba na mu ng'anda yakwa Mika. ¹³Eluntu Mika watile ati, "Nombu nevo ndishibile ukuti Yahweh ukacita ica bune kuli nevo, pantu uyu umwina Lebi waba shimapepo wandi."

Chapter 18

¹Muli shilya nshiku takwali imfumu mu Israeli. Umutundu walupwa lwakwa Dani lwali kufwaya icalo cakwi kalamo, ukufikafye na kuli bulya bushiku bena tabapokeleko icabupyani ukufuma mukati ka mutundu wakwa Israeli. ²Abantu bakwa Dani batumine abaume basano ukufuma pa mpendwa yonse iya mutundu wabo, abaume abali abashilika abaishibishe ubulwi ukufuma ku Sora elo no kufuma ku Eshitoli, ku kulengula icalo pa makasa, elo no kufwailisha icalo." Balishile ku calo ca mpili ica kwa Efuremu ku ng'anda yakwa Mika,elo baishile kwisa kulya ubushiku.³Uluntu baishile kupalama ku ng'anda yakwa Mika, balilishibile ishiwi lya mulumendo umwina Lebi. Eico baishile kutalama elo ba mwipwishe ati, "Bushe ni nani wakuleta kuno?" Bushe webi findo ukocita muli iyi ncende? Nindo ubelele kuno?" ⁴Aishile kulanda kuli bo ati, "Ici eco Mika wacitile, kuli nebo: Ena wancitile ku kuba shimapepo wakwe."⁵Nabo batile kuli ye ati, "Twapapata twipushisheko kuli Lesa, pakweba ati fwebo twishibe nga cakuti ubulendo tukoya nga bukoba bwino?" ⁶Shimapepo aishile kulanda kuli bo ati, "Kabuyeni umutende Yahweh akomitungulula mu nshila mufwile ukuyamo."⁷Eluntu abaume ba sano bafumine elo baishile kwisa ku Laishi, elo baishile kubona ukuti abantu balikwikele mu mutende, mu nshila imoine abena Sidoni balikwikele, ukwabula ukupusaulwa kabili abacingililwa. Takwali nangu umo uwaba cimfishe nangu ukubatitikisha munshila ili yonse mu calo. Bena bali kwikele ukutali ukufuma ku Sidoni elo tabali kumfwana nangu umo. ⁸Bena balibwelelemo ku mutundu wabo mu Sora na ku Eshitaoli. ba lupwa lwabo baishile kubepusha ati, "Bushe mukotila shani?"⁹Baishile kulanda ati, "Iseni! Natubasanse! Fwebo tulibwene icalo kabili ca bune sana. Bushe mwebi tamwacitepo nangu cimo? Takuli kuwayawaya ku kusansa icalo. ¹⁰Uluntu mukoya, mwebi mukoya ku bantu abo abatontankanya ukuti balicingililwa, elo ne calo cikulu! Lesa alipele kuli mwebi-incende iyo mutabula akantu nangu kamo mu calo."¹¹Abaume imyanda mutanda abamu mutundu wakwa Dani, abaipangeshe ne fyanso fya nkondo, baishile kwisa ukufuma ku Sora naku Eshitaoli. ¹²Bena baishile kuninika elo bacitile nkambi pa Kiriati Yearimu, mu Yuda. Ici nico abantu baitile ilya ncende ati Mahane Dani ukufika na lelo; ni kumasamba ya Kiriati Yearimu.¹³Bena balile ukufuma kulya ku calo ca mpili cakwa Efulemu elo baishile kwisa ku ng'anda yakwa Mika. ¹⁴Eluntu abaume basano baishile kuya mukulengula icalo ca Laishi baishile kulanda kulupwa lwabo ati, "Bushe na mwishiba ukuti muli aya mayanda mwaliba efodi, utulubi twa pa ng'anda, icimpashanya icabaswa, elo ne cimpashanya ica cela? Sala nombi ico webi ukacita."¹⁵Eico baishile kubwelelamo kulya elo baishile kwisa ku ng'anda ya mulumendo umwina Lebi, ku ng'anda yakwa Mika, elo bena balimuposeshe. ¹⁶Nombi abena Dani imyanda mutanda, bali ipangeshe ne fyanso fya nkondo, balitaleme pa mwenshi wa mpongolo.¹⁷Na ba baume basano baishile kuya ku kulenga icalo baishile kuya kulya elo bena bapiitile icimpashanya icabasa, efodi, utulubi twa pang'anda ne cimpashanya ica cela, ulyo shimapepo ataleme pa mpongolo iya kwisauka pamo ba baume imyanda isano abaipangeshe ne fyanso fya nkondo. ¹⁸Uluntu aba baishile kuya yakwa Mika elo bapiitile icimpashanya icabaswa, efodi, utulubi twa pa ng'anda, elo ne cela ca kengwa, shimapepo aishile kulanda kuli bo ati, "Bushe findo mwebi mukocita?"¹⁹Baishile kulanda kuli ye ati, "Leka icongo! Bika ukuboko kobe pa kanwa kobe no kuya na fwebo, elo ube kuli fwebo tata kabili shimapepo. Bushe kuti cawamishapo webi ukuba shimapepo mu ng'anda ya mwaume umo, nangu ukuba shimapepo ku mutundu elo no mukowa muli Israeli?" ²⁰Umutima wakwa shimapepo waishile ku sansamuka. Ena aishile kupiita efodi, utulubi twa pa ng'anda, elo ne cimpashanya icabaswa, elo aishile kuya na bantu.²¹Eico balibwelelemo no kuya, balibikile no twana utunono, ifitekwa fyabo elo ne fyuma fyabo pantanshi yabo. ²²Uluntu bena ba endelekofye panono ukufuma ku ng'anda yakwa Mika, abaume bali mu mayanda mupepi ne ng'anda yakwa Mika balibakutile pamo, elo bena balikete abena Dani. ²³Bena baishile kupunda ku bena Dani, elo nabo baishile kupilibuka no kutila kuli Mika ati, "Bushe findo mwebi mwakutilwe pamo?"²⁴Na ye watile ati. "Mwebi na mwiba tu lesa uto ne mwine naipangile, mwebi na mupiita shimapepo wandi, no kuya mwaya. Findo nebo nkoshala nafyo? Bushe nindo mwinganjipusisha ati, "Bushe findo findo fikokushupa?"²⁵Abantu bakwa Dani baishile kulanda kuli ati, "Fwebo tatufwile ukumfwa kuli webi conse ico uko landa, pantu bamo abaume balifulilwe sana kuti bakusansa ebo, elo ebo no lupwa lobe kuti mwafwa." ²⁶Eluntu abantu bakwa Dani baishile kuya. Uluntu Mika aishile kubona ukuti bena bali sana na maka pali ye, walipilibukile elo abwelele na ku ng'anda yakwe.²⁷Abantu bakwa Dani baishile kupiita ifyo Mika apangile, pamopenefye na shimapepo wakwe, elo baishile kwisa ku Laishi, ku bantu abo tacilingenye abali no mutende elo bena baile kubakoma no lupanga no koca umusumba. ²⁸Kulya takwali nangu uwakubapokololako pantu twalilepele ukufuma ku Sidoni, elo tabalikumfwa nangu umo. Wali mu mupokapoka mupepi na Beti Rehobu. Abena Dani baishile ku kula umusumba no kwikala kulya. ²⁹Bali ni kile umusumba ati Dani, ishina lyakwa Dani icikolwe cabo, uwali umo pa bana bakwa Israeli. Nombi ishina lya musumba lya li kuba Laishi.³⁰Abantu bakwa Dani baishile kwimika icimpasho ca baswa abene beka. Yonatani umwana mwaume wakwa Geshomu, umwana mwaume wakwa Mose, ena na bana bakwe abaume bashimapepo

mu mukowa wabena Dani mpaka no bushiku bali muli bunkole. ³¹Eico bali kushinshimuna ifimpasho fya baswa ifya kwa Mika ilyo ing'anda yakwa Lesa yali ku Shilo.

Chapter 19

¹Munshiku shilya, uluntu takwali imfumu muli Israeli, kwli umwaume, umwina Lebi, uwali mu kwikele mu calo ca mpili ca kwa Efulemu ukutali. Walisendele umine umwanakashi uyo taupile ukufuma ku Betelemu mu calo cakwa Yuda. ²Nomba umwanakashi wakwe tamucetekele; wena washile umwaume elo wabwelele ku g'anda yaka wishi mu Betelemu mu calo cakwa Yuda. Wali kelekulya imyenshi ine. ³Eluntu umulume wakwe aishile kwimaelo no kuya panuma yakwe pakweba ati amusembeleke ukubwel. Umubomfi wakwe ali naye, elo na bakabalwe. Aishile kumuleta mu ng'anda yakwa wishi. Uluntu wishi wa mukashana aishile ku mubona, alisangalele. ⁴Wishi fyala wakwe, wishi wa mwanakashi, wali mupapatile ukwikala panshiku shitatu. bali mukulya elo no kunwa, elo baishile kulala kulya kwine. ⁵Eico pa bushiku bwalenga shine baishile kwima lucelo celo elo ena aliipekenye ukuya." ⁶Eico bonse babili balikele ku kulya elo no kunwina pamo. Eluntu wishi wa mwanakashi aishile kulanda ati, "Napapata ba uwakuipesheha ukulala buno bushiku elo ukwate inshita iisuma. ⁷Uluntu umwina Lebi aishile kwima ukuya, wishi wa mukashana amwebele ukwikala, eico na ye alipilibwile itontonkanyo lyakwe elo walikele kulya nakabili. ⁸Pa bushiku bwa lengele shasano lucelo celo aishile kubuka pakuti aleya, nomba wishi wa mukashana watile ati, "Ikoseleshe we mwine, elo upembele mpaka mukasuba." Eico bonse babili balilile icakulya. ⁹Uluntu umwina Lebi no mukashi uyo taupile no mubomfi wakwe baimine ukuti ba lekuya, wishi fyala, wishi mukashana aishile kulanda kuli ye ati, "Bona, nomba akasuba ka koya ku cungulo. Napapata ikala na bumbi ubushiku, elo kwata inshita iya bune. Webu ukema mailo ulucelo no ku bwekelamo uko wikala." ¹⁰Nomba umwina Lebi tatemene ukulala. Ena alimine no kuya. Ena waile ku Yebusi (emukutula Yerusalemu). Ena alikwete ba punda ba fipe babili-elo no mukashi wakwe uyo taupile bali na ye. ¹¹Uluntu bapalamine ku Yebusi, akasuba kali mukuwa, elo umubomfi atile kuli shikulu wakwe ati, "Iseni, na tupenduke lubali ku musumba wa bena Yebusi elo no kulalako." ¹²Shikulu wakwe watile kuli ye ati, "Fwebo ta twapindikile mu musumba wa bena fyalo abo aba shili bantu bakwa Israeli. Fwebo tukoya fye ku Gibe." ¹³Umwina Lebi walandile ku mulumendo wakwe ati, "Isa, na tulekuya kuli imo pali isho ncedde shimbi no kulala mu Gibe nangu mu Rama." ¹⁴Eico baishile kuya, elo na kasuba kali wile ilyo bapalamine ku Gibe, mu calo cakwa Benjamini. ¹⁵Ba bwelele lubali kulya no kulala mu Gibe. Balile no kwikala panshi mu musumba uwalunatenem nomba takwali nangu umo uwaba piitile mu kulala ku ng'anda ku mwakwe. ¹⁶Nomba eluntu umwaume umukote waishile kwisa ukufuma ku ncito yakwe mwi bala cilya cungulo. Ali kufuma ku calo ca mpili ica kwa Efulemu, elo alikwikele mu Gibe. Nomba abantu bekala muli ilya ncende bali bena Benjamini. ¹⁷Waishile kwiniwina amenso yakwe elo abwene umulumendo mu musumba wa lungatana. Umukoe umwaume aishile kulanda ati, "Bushe mwebo mukoya kwisa? Bushe mwebo mufumine kwisa?" ¹⁸Umwina Lebi aishile kulanda kuli ye ati, "Fwebo tuli mu nshila ukufuma ku Betelemu wa mu calo ca Yuda ukutali mu calo ca mpili caka Efulemu, eko nebo na fuma. Naishile kuya ku Betelemu mu calo cakwa Yuda, elo nkoya ku ng'anda yakwa Yahweh, nomba takuli nangu umo uwaku nsenda ku ng'anda yake. ¹⁹Natukwata impimbili elo nefilyo fya ba punda besu, elo kuli no mukate elo no mwangashi kuli nebo elo na kubabomfi bobe abanakashi pano, elo na kuli uu mulumendo na babomfi bobe. Tatubulilwe nangu kamo." ²⁰Umuntu umukote waishile kuposha ati, "Umutende ube na mwebo! Nkasakamana ukukabila kobe konse. Lelo takuli kulala mu lubansa. ²¹Eico umwaume waletete umwina Lebi mung'anda yakwe elo walipele ifya kulya kuli ba punda. Baishile kusamba amakasa yabo elo no kulya elo no kunwa. ²²Ulo balkusansamusha imitima yabo, abaume bamo ba mu musumba, abaume abanangwa, baishile kushinguluka ing'anda, bali kumaula pa ciibi. Baishilekulanda ku mwaume umukote, umwine wa ng'anda ati, "Fumya umwaume uyo wishile mu ng'anda yobe, pakweba ati tulale naye." ²³Umwame, umwine wa ng'anda, aishile kufuma no kuya kuli bo elo aishile kulanda kuli bo ati, "Awe, ba munyina ici cintu cakubipa! Apo uyu mwaume mwen mu ng'anda yandi, mwicita ici cintu cibi!" ²⁴Boneni, umwana wandi umwanakashi na cisungu elo no mukashi wakwe uyo ashaupile bali pano. Leken mbafumye nomba. Mulale nabo elo mucite kuli bo fyonse ifyo mutemenwe. nomba mwicita icintu icabipa kuli uyu mwaume!" ²⁵Nomba abaume tabaumfwile kuli ye, eico umwaume aishile kubula umukashi wake uyo taupile elo aishile kumufumisha kuli bo. Baishile kulala nankwe ku maka elo no kumucusha ubushiku bonse, elo ku maca bali mulekele aya. ²⁶Ku macaca umwanakashi awile panshi pa mwinshi wa ng'anda ya mwaume ukwali shikulu wakwe, elo alele palya mpaka aksuba katula. ²⁷Ulucelo shikulu wakwe waishile kubua elo waiswileko ifiibi fya ng'anda elo wafumine no kuya pa nshila yakwe. Abwene umukashi wakwe uyo taupile alilele palya pa mwinshi, na maboko yakwe pa mwinshi. ²⁸Umwina Lebi aishile kulanda kuli ye ati, "Ima. Natulekuya." Lelo takwali ukwasuka. Wali mubikile pali punda,elo umwaume waile uko ekala. ²⁹Uluntu umwina Lebi aishile kwisa ku ng'anda yakwe,wabulile umwele, elo wabulile umukashi wakwe uyo tupile, elo amuputwile, icilundwa ne cilundwa, mu fipimfya ikumi limo na fibili, elo watumine ifipimfya fipimfya monse mu Israeli. ³⁰Bonse abo abafi bwene batile ati, "Ici cintu ta catala acicitikapo nangu uku

boneka ukufumafye ubushiku abant bakwa Israeli bafumine mu calo ca Egypto ukufika na pabushiku bwa lelo.
Tontonkanya pali ici! Tupandeko amano! Twebe ifya kucita!

Chapter 20

¹Eluntu abantu bakwa Israeli bonse baishile kufuma ngo mwaume umo, ukufuma kuli Dani ukufika nakuli Beresheba, ukubikakofye ne calo ca Gileadi, elo balishile kulongana capamo pa cinso cakwa Yahweh pa Mizipa. ²Intungulushi sha bantu bonse, imitundu yonse iya bena Israeli, balikwete incende iyo balikulonganinapo iya bana bakwa Lesa-400,000 abaume ba pamakasa, abaipekenye ukulwa ku lupanga. ³Nomba abantu abakwa Benjamini baishile kumfwa ukuti abantu bakwa Israeli balile ku Mizipa. Abantu bakwa Israeli baishile kulanda ati, "Twebeni fwebo ifi fintu fyabubi efyo fyacitikile." ⁴Umwina Lebi, umulume wa mwanakashi uo baile kwi paya, aishile kwasuka ati, "Nebo naishile ku Gibe mu ncende ya ku mine kuli Benjamini, nevo elo no mukashi uo ntaupile, eko twaile kulala ubushiku bonse. ⁵Mu nshita ya bushiku, intungulushi sha ku Gibe balishile kutaasha nevo, balishingulukile ing'anda, mu kufwaya ukunjipaya. Balipatikishe ukulala no mwanakashi wapambali, elo uyu mwanakashi alifwile. ⁶Nebo naishile kusenda umwanakashi wa pambali elo no mubili wakwe nauputawile tumpimfya tumpimfya, elo no kufituma muli cila ncende mu cakaniko icishilano ca bena Israeli, pantu bali citile ishiku elo icamusebanya ku bena Israeli. ⁷Nomba, bonse mwe bena Israeli, tupeleniko amano elo ne fyakucita." ⁸Bonse abaume baishile kwimina capamo ngo mwaume umo, elo baishile kulanda ati, "Takuli nangu umo pali fwebo uukobwelela kwi tenti lyakwe, elo takuli nangu umo uukobwelela ku ng'anda yakwe! ⁹Lelo nomba ifi fwebo efyo tukacita ku Gibe: Tuli no kubataasha ngefyo batulangilile fwebo. ¹⁰Fwebo tuli no kusenda abaume ikumi limo kubakufuma bali cila mwanda umo bonse aba mitundu sha bena Israeli, elo ikana limo ukulakufuma pama kana ikumi limo, abakalekuleta ifyakulya fya bantu aba, eico uluntu bakesa ku Gibe mu calo cakwa Benjamini, bakabacusha pa bubi bacile mu Israeli." ¹¹Eico abaumebonse abena Israeli baishile kukolongana ca pamo pa mulandu no kulwisha umusumba, ngo mwaume umo. ¹²Imitundu yonse iya bena Israeli baishile ku batuma ku mitundu yonse iyakwa Benjamini, no kulanda ati, "Bushe findo mwalikuikoweseshakati kenu? ¹³Eico, mufwile ukutupela ifiwelewele ifyaume ifya ku Gibe, eico fwebo tukabepaya, elo eico fwebo tukapwilisisha ukufumyapo ububifi pa bena Israeli." Lelo abena Benjamini tabalikumfwa kwi siwi lya bamuyina, abantu bakwa Israeli. ¹⁴Eluntu abana baume bakwa Benjamini baishile kulongna ukufuma mu misumba yabo yonse no kwisa ku Gibe ku kuipekanya ku kulwa na bantu bakwa Israeli. ¹⁵Abantu bakwa Benjamini baishile kukolongana mu misumba yabo yonse ku kulwa pali bulya bushiku amakana yabili na mutanda abashilika abasambilila ukulwa ku lupanga. Mukulundapofye, abali imyanda cine lubali abaume abo basalile ukufuma mu fikwatwa fya bena Gibe. ¹⁶Bonse abashilika abali imyanda cine lubali abaume abo abasalile abalikubomfya amaboko yaku kuso. Cila umo alikuposa ilibwe ku mushishi elo tali kupusa. ¹⁷Abantu bakwa Israeli, tabalikupenda impendwa ukufuma kuli Benjamini, abaume bali impendwa 400,000, abakulwa no lupanga. Bonse bali abaume ba nkondo. ¹⁸Abantu bakwa Israeli baishile kwima, baishile kuya ku Betele elo baishile kwipusha Lesa ifya kucita. Baishile kwipusha ati, "Bushe na nani akobalilapo ukutaasha abena Benjamini ukufuma muli fwebo?" Yahweh aishile kulanda ati, "Yuda akobalilapo ukubataasha." ¹⁹Abana baume baka Israeli balimine pa maca elo baile ku nkambi shabo mupepi na Gibe. ²⁰Abaume bakwa Israrli balile ku kulwa na bena Benjamini. elo batantikile ifita fya bulwi pa Gibe. ²¹Abantu baka Benjamini baishile kufuma ku Gibe, elo baishile kwipaya abaume bakwa Israeli amakana amakumi yabili na babili pali bulya bushiku. ²²Lelo abaume bakwa Israeli bali ikoselesheko abena beka elo na kabili bali tantikile ifita fya bulwi pa ncende imo ine ne yobasalile pa bushiku bwa kutampilapo. ²³Eluntu abaume bakwa Israeli baili kulilila pa cinso cakwa Yahweh no kushinta mu nshita ya cungulo, elo Yahweh abalangile inshila. Baishile kulanda ati, "Bushe fwebo na kabili kuti twaya ku kulwa na bamuninefwe, abana bakwa Benjamini?" Yaheh aishilekulanda ati, "Kabataasheni bena!" ²⁴Eico abantu bakwa Israeli balile kulwa na bashilika bakwa Benjamini ubushiku bwa lenga shibili. ²⁵Pa bushiku bwa lenga shibili, Benjamini baile kufuma ku Gibe elo na kabili balipeye amakana ikumi limo na cine konse konse abaume ukufuma mu bantu bakwa Israeli. Bonse abaume abasambilile ukulwa ku lupanga. ²⁶Eluntu abantu bakwa Israeli, bonse abantu, baishile kuya Betele elo no kulila, elo baikele ku cinso cakwa Yahweh elo balifungilepali bulya bushiku mpaka ukufika icungulo elo balitulile amalambo ya koca elo no mutulo wa mutende ku cinso cakwa Yahweh. ²⁷Abantu bakwa Israeli balipwishe Yahweh-pantu mu nshiku shilya imbokoshi ya cipangano yakwa Lesa eko yali, ²⁸elo Fineasi, umwana mwaue wakwa Eleasa umwana mwaume wakwa Aaroni, ewali kutungulula ku ntanshi ya mbokoshi mu nshiku shilya-"Bushe kuti fwebo twaya ku bulwi ku kulwa na bana bakwa Benjamini, bamuninefwe, nangu tuleke?" Yahweh aishile kulanda kuli bo ati, "Kabataasheni, pantu mailo nevo nkamyafwa mwebo mukabapuma." ²⁹Eico Israeli aishile kubika abaume mu ncende sha fisama ukushinguluka mu Gibe. ³⁰Abantu bakwa Israeli balilwile na bena Benjamini pa bushiku bwa lenga shitatu, elo baishile kutantika ifita fyabo ku kulwa na Gibe ngefyo balikucita pakubala. ³¹Abantu bakwa Benjamini baishile kuya ku kulwa na bantu, elobaishile kubafumya mu nshila ya mu musumba. Baishile kutampa ukwipaya bamo

abantu. Bonse pamo bali amakumi yatatu abantu bakwa Israeli abafwile mu mpanga elo na mu misebo. Umo umusebo waile kulola ku Betele, elo umbi waile kulola ku Gibe. ³²Abena Benjamini baishile kulanda ati, "Tulibacimfishe elo balibutukile ukufma kuli fwebo, ngafilya cali pakubala." Lelo abena Israeli baishile kulanda ati, "Fwebo natubutuke elo tufume mu nshila ya musumba ku misebo shabo." ³³Bonse abaume bakwa Israeli balifumine ku ncende shabo elo baya kutantama mu mishilwa pantu balikulwila pa Baali Tama. Eluntu abana bakwa Israeli abali ku ncende iyakufisama balishile kusokoloka no kubutukila ku ncende shabo ukufuma ku Maare Gibe. ³⁴Balifumine ku kulwisha abena Gibe amakana ne kumi limo abaume basalilwe ukufuma ku Israeli, elo ubulwi eko bwali, lelo abena Benjamini tabaishibile bulya busanso ubwafikile pali bo. ³⁵Yahweh aishile kucimfya abena Benjamini pa cinso ca bena Israeli. Pa bushiku bulya, abantu bakwa Israeli baishile kwipaya abena Benjamini abali 25,100. Bonse aba abafwile bali ni abo abasambilile ukulwa kulupanga. ³⁶Eico abantu bakwa Benjamini bali bwene ukuti bali bacimfishe. Abaume bakwa Israeli baishilekupela umushili ku bena Benjamini, pantu balikupenda pa baume abo babakile mu ncende iya fisama kunse ya Gibe. ³⁷Eluntu abaume abo abafiseme balimene nokwangufyanya elo babutukile mu Gibe, elo baishile kwi paya bonse mu musumba ku lupanga. ³⁸Baishile kupanga ifilangililo pakati ka baume bakwa Israeli elo na baume abafiseme mi nkama bali nofutumuna inkumbi ilikalamba ilya fyushi ukufuma mu musumba. ³⁹Uluntu ifilangililo fyaishile ku tumwa abaume bamu Israeli balipilibukile no kufuma ku bulwi. Nomba Benjamini alitampile ukubataasha elo no kwi paya abaume bakwa Israeli abali amakumi yatatu, elo aishile kulanda ati, "Baishibile ukuti bakacimfya, ngefyo ba bacimfishe mukutampilapo." ⁴⁰Lelo uluntu intumba ya cushi yaishile kutampa ukuya ukufma mu musumba, abena Benjamini balipilibwike elo ba bwene icushi cikoimina mu mulu ukufuma mu musumba onse. ⁴¹Eluntu abaume bakwa Israeli bapilibukile ku kulwa nabo. Abaume bakwa Benjamini calibapeseshe amano, pantu bali bwene ukuti icikunka cilifikile pali bo. ⁴²Eluntu baishile kubutuka ukufuma mu nshila ya baume bakwa Israeli, no kuyafyukila ku nshila ya ku matololo. Lelo ubulwi tabwapwile kuli bo. Abaume bakwa Israeli balishile ukufma mu misumba elo no kulaipaya bena konse uko baile kutalamina. ⁴³Baishile kushinguluka abena Benjamini, bali basangile bena elo no kubawishisha panshi pa Noha, munshila shonse isha ku kabanga lu bali lwa ku Gibe. ⁴⁴Ukufuma mu mitundu ya ku bena Benjamini, abantu abafwile bali amakana ikumi limo na cine konse konse, bonse abaume abo batapukile mu bulwi. ⁴⁵Balipilibukile elo no kufulumukila mu matololo kwi libwe lya Limoni. Abena Israeli balipeye abali amakana yasano ukucilapo abali mu misebo. Balikokenyepo ukubakonka, balibakonkele ben mupepi pepi mu nshila yonse ku Gidomu, elo balipeyeko aba makana yabili ukucilapo. ⁴⁶Bonse aba shilika bakwa Benjamini abaponene pali bulya bushiku bali amakana ya bili naya sano-abaume abo bakanshishe ku kulwa ku lupanga. Bena bonse balibafumishemo mu bulwi. ⁴⁷Lelo abame abali imyanda mu tanda bali pilibukile elo bafulumukile ku matololo, ukuya kufika ku cilibwe caku limoni. Balikeleko imyenshi ine pa cilibwe ca Limoni. ⁴⁸Abaume bakwa Israeli balibwelele ku kulwa na bana bakwa Benjamini elo no kubepaya ku lupanga, mu musumba, no kubikakofye ne finama elo na fyonse ifyo baile kusanga. Imisumba yonse iyo balikupitamo bali yo cele no mulilo.

Chapter 21

¹Nomba abaume bakwa Israel baishile kupanga icilayo pa Mizipa ati, "Bamo pali fwebo takuli uwakupela abana banakashi babo ku kupwa ku bena Benjamini." ²Eluntu abantu baishile kuya ku Betele elo baiklele ku cinso cakwa Lesa no kushintafye ku cungulo, elo bakoseshe amashiwi yabo nokulilishika pakalamba. ³Baishile ku kuta ati, "Bushe cindo Yahweh Lesa wa bena Israeli, ici catikila ku bena Israeli ukuti ubushiku bwe lelo ukulufya umutundu umo?" ⁴"Ubushiku bwa konkelepo abantu balimine pa maca elo bakulile ubulambo elo no kutula umutulo wa koca umutulo we lambo lya koca elo no mutulo wa mutende. ⁵Abantu bakwa Israeli baishile kulanda ati "Bushe mitundu nshi shonse ishishile ku kukolongana kuli Yahweh?" Pantu balipangile icilayo ickankala icalukulanda kuli onse utashile ku cinso cakwa Yahweh pa Mizipa. baishile kulanda ati "Afwile umwipaya." ⁶Abantu bakwa Israeli balikulangulukila mu ninabo Benjamini. Baishile kulanda ati, "Lelo umutundu umo ukufma mu Israeli ukoputulwa. ⁷Bushe ni nani ukopela abakashi kuli abo abashalapo, apo twali laile kuli Yahweh ukuti pali febo tapakabe ukapela abana banakashi besu ku kupwa kuli bo?" ⁸Baishile kulanda ati, "Bushe mutundu nshi uuteshile ku cinso cakwa Yahweh pa Mizipa?" Casangwa ukuti takuli nangu umo uwishile ku kulongana ukufuma kuYabeshi Gileadi. ⁹Pantu uluntu abantu balikubika umo balikutantamina, boneni, tapali nangu umo abekshwa bena Yabeshi Giladi uwali kulya. ¹⁰Abakolongene baishile kutuma abamano amakana ikumi limo na yabili abakuswangana no kubeba ati kabuyeni mu bekashi bamu Yabeshi Gileadi no kubebapaya kumpela ya lupanga, ukubikakofye abanakashi elo na bana. ¹¹"Mucite ifi: Onse umwaume elo na onse umwanakashi utaishiba umwaume nangu ukulalapo na ye mufwile ukubonaula." ¹²Abaume baishile kusanga abekashi ba mu Yabeshi Gileadi abali imyanda ine abanakashi abaice bataishiba umwaume nangu ukulalapo nabo, elo baishile kubasenda ku nkambi pa Shilo mu Kenani. ¹³Abakolongene bonse baishile kutuma amashiwi elo no kubeba abantu bakwa Benjamini abali ku cilibwe ca Limoni ukubeba ati kuli umutulo wa mutende. ¹⁴Abena Benjamini balibwekelemo pa nshita illya elo babapele abanakashi baku Yabeshi gileadi tabali abakumanina kuli Bonse. ¹⁵Abantu balikulomba ubwelele ku fyacitikile kuli Benjamini, pantu Yahweh alilekenye amabumba pakati ka mitundu ya bena Israeli. ¹⁶Eluntu abakalamba ba cilonganio baishile kulanda ati, "Bushe tu kocita shani fwebo pakupekanya abanakashi bakuupa ku bena Benjamini abashelepo, pantu abanakashi bamu bena Benjamini bali bepaya?" ¹⁷Baishile kulanda ati, "Bafwile bakwata icakupyana ku bashalepo abena Benjamini, eico umutundu ta wakalobe ukufma mu bena Israeli. ¹⁸Fwebo ta twabapele abanakashi bakuupa ababa banakashi besu, pantu abantu bakwa Israeli bapangile icilayo ati, 'Akalapishiwa onse ukapela umwanakashi wa kupa ku bena Benjamini.' ¹⁹Eico baishile kulanda ati, 'Mulishibile ukuti cila mwaka kulaba inshiku nkulu sha kwa Yahweh pa Shilo (ku kapinda ka kukuso ku Betele ku kabanga ka musebo uwaya kufumina ku Betele ukuya kufika ku Shekemu, elo na ku masamba yaku Lebona)' ²⁰Balikubalangilila abaume bakwa Benjamini, no kulanda ati, 'Kabuyeni mu belame elo no kulala mwi bala lya myangashi. ²¹Mukaloleleko inshita uluntu abakashana bakesa kufuma ku Shilo ukwisa ku kucinda, eluntu mukasokoloke ukufma mu ma bala ya myangashi elo cila umo akaye kwi katapo umukashi ukufma ku bakashana baku Shilo, eluntu mukaye ku bwelela ku calo cakwa Benjamini. ²²Uluntu ba shibo nangu ba ndume shabo bakesa ku kuilishanya kuli fwebo, fwebo tuli no kulanda kuli bo ati, 'Tubeleleniko inkumbu! Balekeni bashale pantu fwebo tatwabasendele abanakashi bakuupa ulo twali ku bulwi. Mwebo mulifye abakaye apo te mwebo mwabapele abana banakashi benu kuli bo ku kubopa.' ²³Abantu bakwa Benjamini balicitile ico. Balipiitile impendwa ya bakashi bakupa ulo abakashana balikufuma ku kucinda elo baishile kubekata ukubapanga abakashi babo. Balipilibukile no kubwelela ku ncende ya cishilano cabo. Baishile ku kula imisumba el balikele mulya mwine. ²⁴Eluntu abantu bakwa Israeli bashile incende no kuya ku mayanda, cila umo no mutundu elo no mukowa wabo, elo umo ne cishibilo cakwe. ²⁵Mu nshiku shilya tamwali imfumu mu bena Israeli. Cila umo alikucita ico akofwaya mu menso yakwe.

Ruth

Chapter 1

¹Caishile kucitika munshiku uluntu abapingushi bali kuteka icakuti kwaishile kuba icipowe mu calo, elo umwaume umo umwina Betelemu uwa mu Yuda aile kwikala ngo mulebeshi mu calo ca Moabu pamo no mukashi wakwe elo na bana bakwe abaume babili. ²Ishina lya uyu mwaume ali ni Elimeleki, elo ishina lya mukashi wakwe ali ni Naomi. Amashina ya bana bakwe abaume babili yali ni Maloni elo na Kilioni, abali bena

Efuleti ukufuma ku Betelemu waku Yudeya. Baishile kufika ku calo ca Moabu no kwikala mulya mwine.³Eluntu Elimeleki, umulume wakwa Naomi, afwile, elo ashile kushala eka pamo na bana bakwe babili abaume.⁴Aba bana baume baishile kupa abakashi babo ukufuma mu banakashi bamu Moabu; ishina lya umo ali ni Orpa, elo ne shina lya uyu umbi ali ni Ruti. Baikela mulya pa myaka ikumi limo.⁵Eluntu bonse Maloni na Kilioni baishile kufwa, elo no mwanakashi aishile kushala ukwabula abana bakwe babili abaume elo no kwabula umulume wakwe.⁶Eluntu aishile kwima pamo nabafyala bakwe no kubwelelamo ukuuma mu Moabu pantu aishile kumfwa ati Yahweh alitandalile abantu bakwe mukubapela ifyakulya.⁷Eico alishile incende apo alikuba na banafyala bakwe babili, elo ba tentemukile ku musebo waku bwekelelamo ku calo ca Yuda.⁸Naomi aishile kulanda kuli banafyala bakwe babili ati, "Kabiyeni, bwekelenimo bonse, ku mayanda ya banyinenwe. Yahweh amulangishe uluse, ngafintu mwalangishe uluse kubafwile elo nakuli nebo."⁹Yahweh amipele ukusanga ukutusha, cila umo mu ng'anda ya mulume wakwe umbi." Eluntu aishile kubatmona, elo baishile kupongomoka mukulila.¹⁰Baishile kulanda kuli ye ati, "Awe! Ttukobwelelamo bonse ku bantu benu."¹¹Lelo aishile kulanda ati, "Bwekelenimo, mwe bana bandi abanakashi! Nindo mukoila nanebo? Bushe ndimikwatile abana baume mulufumo lwandi, abakuti bengesaba abalume benu?"¹²Bwekelenimo, mwe bana banakashi bandi, kabiyeni munshila yenu, pantu ndikotele sana uwakukwata umulume. Nga cakuti nande ati, 'Inkwate umulume buno bwine bushiku,' elo nokufyala abana abaume,¹³kuti mwabalolela mpaka bakakule? Kuti mwasalapo ukukana upwa? Awe, mwe bana banakashi bandi! Cili ica piilila ukukalipa kuli nebo pa mulandu wenu ukuti Yahweh na fumyapo ukuboko kwakwe pali nebo."¹⁴Eluntu abanafyala bakwe baishile kwimya amashiwi yabo no kulila nakabili. Orpa aishile kutomona nyinafyala wakwe ku kumushalikapo, lelo Ruti alikakatilefye kuli ye.¹⁵Naomi aishile kulanda ati "Umfwa, cufi munobe umwanakashi alibwelelemo ku bantu bakwe elo naku milungu yakwe. Bwelelamo na cufi munobe umwanakashi."¹⁶Lelo Ruti aishile kulana ati, "Mwimpatikisha umumisha, no kubwelelamo ukufuma kuli mwebo, uko mukaya, eko nkaya; uko mukekala, eko nkekala; abantu benu bakaba abantu bandi, elo na Lesa wenu akaba Lesa wandi.¹⁷Uko mukafwila, eko nkafwila, elo eko nkashikwa. Na Yahweh akalimune nebo, elo no kucilapo, takuli nangu cimo lelo imfwa fye eyika tupatula."¹⁸Uluntu Naomi aishile kubona ukuti Ruti akofwaisha ukuya nankwe, aishile kuleka ukutalikana nankwe.¹⁹Eico aba babili balyendele mpaka no kwisa kufika mu musumba wa Betelemu. Cacitike icakuti uluntu baishile kufika mu Betelemu, umusumba onse walibasekelele. Abanakashi baishile kulanda ati, "Bushe uyu e Naomi?"²⁰Lelo aishile kulanda kuli bo ati, "Mwilakungita ati Naomi. Mulekungita ati Mara, pantu umwine wa maka Yonse na nenga ukuba uwa bulanda.²¹Nebo naile umukankala, lelo Yahweh ambweseshu ukwabula nangu cimo na kabili. Eico nindo mukongitila ati Naomi, apo Yahweh alinshinine elo umwine wa maka yonse nambika na mu macushi?"²²Eico ifi efyo Naomi na Ruti umwanakashi umwina Moabu, nafyala wakwe, baishile kubwelelamo ukufuma mu calo ca Moabu.

Chapter 2

¹Nomba Naomi alikwete lupwa wa mulume wakwe, umwaume umukankala uwa mumukowa wakwa Elimeleki uwe shina lya Boasi. ²Ruti, umwina Moabu, aishile kulanda kuli Naomi ati, "Nomba lekeni ndeya elo no kutolako ifyo ifikoshala pa ng'ano mu mabala. Ndeyakukonka uuli onse untu ndeya kusanga ububile mu menso yakwe." Eico Naomi aishile kulanda kuli ye ati, "Kabiye, we mwana mwanakashi wandi." ³Ruti aishile kuya ku kutola ifyali kupona mu mabala panuma ba sombolamo. Aishile kwisa kufika na mwibala lyakwa Boasi, uwali mu mukowa wakwa Elimeleki. ⁴Bonen, Boasi aishile kufuma mu Betelemu elo nokwisa kulanda ku balikusombola ati, "Yahweh abe na mwebo." Nabo baishile kumwasuka ati, "Lesi akupale." ⁵Eluntu Boasi aishile kulanda ku mubomfi wakwe uwalikulolekesha pali bakasombola ati, "Wakwa nani uyu mukashana?" ⁶Umubomfi uwalikulolekesha pa balikusombola ayaswike no kulanda ati, "Mukashana umwina Moabu uwaishile na Naomi ukufuma mu calo ca Moabu." ⁷Alandile kuli nebo ati, "Leken nkontoleleshakono kukolonganika ing'ano ishikoshala abasomboshi nga basombola." Eico eshile kuno ulucelo mpaka naino nshita akobombafye, lelo acitushakofye panono mu ng'anda. ⁸Eluntu Boasi aishile kulanda kuli Ruti ati, "Bushe taukomfwa kuli nebo, we mwana mwanakashi wandi? Wiya nokutola mu mabala yambi, wisha ibala lyandi. Mucifulo, ikala muno mwine no kubomba na babomfi abakashana. ⁹Losha amenso yobe mwibala umo abaume bakosombola elo ukonke panuma ya banakashi bambi. Bushe ntebele abaume ukukanakwikatamo? Uluntu lonse waumfwa icilaka, kutiwaya kufipe fya menshi no kunwa amenshi ayo abalumendo batapile." ¹⁰Euluntu aishile kuwa pa cinso cakwa Boasi no ku kontamina panshi. Aishile kulanda kuli ye ati, "Nindo nasangila ububile mu menso yenu icakuti munsakamane ifi, ne mwina fyalo?" ¹¹Boasi aishile kwasuka no kulanda ati, "Balinjebele fyonse ifyo wacita ukufumafye apo umulume obe afwila. Walisha ba wiso, ba noko, elo ne calo cintu wafyalilwemo ku kukonka nokofyala elo no kwisa ku bantu utaishiba. ¹²Yaweheh engu kulambula pa ficitwa fyobe. winga pokelela amalipilo ayakumanina ukufuma kuli Yahweh, Lesi wakwa Israeli, uyo wishile kusanga ukutusha mu mapindo yakwe." ¹³Eluntu aishile kulanda ati, "Leken nsange ububile mu menso yenu, mwe mfumu, pantu na na mumbakilila, elo no kulanda mu mutende kuli nebo, nangu cakuti ntali umo uwa mu babomfi banakashibenu." ¹⁴Panshita ya cakulya Boasi aishile kulanda kuli Ruti ati, "Isa kuno, elo ulyeko no mukate, elo utumpikeko na mu mwangashi wasasamina." Awe aishile kwikala lubali na basomboshi, elo amupeleko ne ng'ano sha salulwa. Alilile mpaka aikuta no kushako isha shelepo. ¹⁵Ulo aimine kukutola, Boasi aishile kukonkomesha abalumendo bakwe, mu kulanda ati, "Mulekeni akotola nangu nimu ng'ano mwine, elo mwimulenga insoni. ¹⁶Nakabili mulemubulilako ing'ano shimo ukufuma mufipe nokumulekela pakuti atole, elo mwi mukalipila." ¹⁷Eico alitolele mwi bala mpaka icungulo. Eluntu apumine ing'ano atolele, elo ne ng'ano shafikile nakuli efa umo uwa Barli. ¹⁸Alimishe elo no kuya mu musumba. Eluntu nafyala wakwe abwene ifyo atolele. Ruti aliletelk ne ng'ano shasalulwa isha shelepo pa cakulya cakwe no kumupela. ¹⁹Nafyala wakwe aishile kulanda kuli ye ati, "Nikwisa wacilatolele lelo? Nikwisa waciya mukubombela? Abe uwapalwa uyo umuntu uukulangulukileko." Eluntu Ruti aishile kweba nafyala wakwe pa muntu umwine webala umo aile kubombela. Aishile kulanda ati, "Ishina lya muntu umwine webala umo naciya ku bombela lelo ni Boasi." ²⁰Naomi, aishile kulanda kuli nafyala wakwe ati, "Abe uwapalwa kuli Yahweh, uutaleka ukulanga umulinganya ku bomi na bafwa." Naomi aishile kulanda kuli ye ati, "Uyo muntu ni lupwa lwesu, umo pali bandubulwila besu." ²¹Ruti umwanakashi umwina Moabu aishile kulanda ati, "Chishinka, acilanda kuli nebo, 'Ufwile ukupalamina ku balumendo bandi mpaka bakapwishe ukusombola bonse.'" ²²Naomi aishile kulanda kuli Ruti umwana fyala wakwe ati, "Naciwama, we mwana mwanakashi wandi, icakuti na babomfi abakashana bakwe, pakuti bekusansa mu mabala yambi." ²³Eico Ruti alikuba mupep na bakashana abbomfi bwakwa Boasi mukusombola mpakafye nokupwisha ukusombola kwa Barlielo ne ng'ano. Alikwikala na nafyala wakwe.

Chapter 3

¹Naomi, nyinafyala wakwe aishile kulanda kuli ye ati, "We mwana mwanakashi wandi, bushe teti nkufwaile umo ukaletushisha, pakuti ifintu filekwendela bwino?" ²Nomba Boasi umuntu walikubombela na bakashana bakwe bushe te muntu wesu? Bona, ilelo ubushiku akusokola barli pa lubansa. ³Eico, usambe bwino bwino, uisube namafuta ayanunkila, ufwale nefyakufwala fyobe ifisuma nganshi, elo utentemukile na ku cipulilo capa lubansa. ⁴Lelo uluntu aleya kusendama, uleya kubona uko alaya kusendamina. Eluntu akoya kulondolola kuli webo ifyakucita." ⁵Ruti aishile kulanda kuli Naomi ati, "Nkoya kucita fyonse mwalanda." ⁶Eico aishile kutentemukila ku cipulilo cakwa Boasi no kucita ifyo nyinafyala amwebele. ⁷Uluntu Boasi alile no kunwa elo umutima wakwe wali umfwa bwino, aile mukusendama ku mpela ya mwina wambuto. Eluntu Ruti aishile kuya akobendelela, no kufimbula amakasa yakwe no ku sendema kuntambalilo. ⁸Nomba Boasi pakati ka bushiku acilimuka. Aishile kupilibuka nokusanga umwanakashi na sendama kuntambalil yakwe! ⁹Aishile kulanda ati, "Ni webo nani?" Nao Ruti ayaswike ati, "Ni nebo Ruti, umubomfi wenu umukashana. Fibeniko icisempe ca nsal yenu pa mubomfi wenu, pantu muli bundubulwila. ¹⁰Boasi aishile kulanda ati, "We mwana mwanakashi wandi, ube uwapalwa na Yaweh. Ukupetama kobe kwakula nganshi ukucila kulya walangile pa kubala, pantu tawakonkella abalumendo, cibe mupina nangu mukankala. ¹¹Nomba, we mwana wandi umwanakashi, witiina! Nebo nkakucitila conse ico ukulanda, Pantu imisumba yonse iya bantu bandi yalishiba ati uli mwanakashi uwa cindama." ¹²Cacine ni nebo ndubulwila, lelo kuli ndubulwila umwine mwine ucita nebo. ¹³Ikala muno mwine buno bushiku, elo ulucelo, nga cakweba ati akakubombela umulimo wa bundubulwila, ninshi cawama, leka akubombele umulimo wa bundubulwila. Lelo nga cakweba ati takakubombele umulimo wa kukulubula, eluntu nebo wine nkacita, muli Yaweh uwa mweo. Senda mpaka ulucelo." ¹⁴Eico alisendeme ku tambalilo mpakafye ulucelo. Lelo abukile cilya takulabuta ukwakuti uuli onse kuti aishiba umunankwe. Pantu Boasi alandile ati, "Tacifwile ukwishibikwa ati umwanakashi acisa ku cipulilo ca lubansa lwandi." ¹⁵Eluntu Boasi aishile kulanda ati, "Leta kuno insalu iyo ufwele no kufungulula." Uluntu aishile kucita ico, amwitililemo imbuto sha barli ukulingana ne miseke mutanda, no kumutwika. Eluntu Ruti aishile kuya mu musumba. ¹⁶Uluntu Ruti aishile kuli nyinafyala wakwe, Naomi amwipushe ati, "Waile kucita shani we mwana mwanakashi wandi?" Eluntu Ruti aishile ku mweba ati fyonse ifyo umwaume amucitile. ¹⁷Aishle kulanda ati, "Ishi imiseke mutandaisha barli esho acimpela, no kunjeba at, "Wiyafye minwe nkutwa kuli ba nokofyala." ¹⁸Eluntu Naomi alandile ati, "Ikala apapene, we mwana mwanakashi wandi, pakuti wishibe ifyalacitika, pantu uyu mwaume tatuushe mpaka apwishe ici cintu lelo line."

Chapter 4

¹Nomba Boasi aishile kuya ku mwinshi nokwikala panshi palya pene. Tapakokwele, ndubulwila Boasi alandilepo nao aisa ninshi akopitafye. Aishile kuland kuli ye ati, "Wemutemwikwa, isa kuno no kwikalako apa." Umwaume aishile kwisa no kwikalako. ²Eluntu Boasi aishile kupiita abakulu ikumi aba mu musumba no kulanda ati, "Ikaleni apa." Eico balikele palya. ³Boasi aishile kulanda kuli ndubulwila ati, "Naomi, uubwelele ukufuma ku calo ca Moabu, akoshitisha ibala ilyo ilyali ilyakwa ndume yesu Elimeleki. ⁴Nacitontonkanya ati imisuleko amatwi no kulanda kuli mwebo ati, 'Shiteni pa menso ya aba bonse abekele apa, elo na pa menso ya bakulu ba bantu bandi.' Nga cakuti mukofwaya ukuibula, ibuleni. Lelo nga tamukofwaya ukuibul, eluntu munjebe, pakuti ningshiba, pantu takuli nangu umo uwingabula ukufumishako mwebo, elo nebo ndi panuma yenu." Eluntu umwaume umbi aishile kulanda ati, "Nalaibula." ⁵Eluntu Boasi aishile kulanda ati, Pa bushiku ubo mukalashita ibala ukufuma mu minwe yakwa Naomi, mufwile no kusenda Rui umwanakashi umwina Moabu, muka mfwilwa wa mwaume uwafwile, epakwimya ishina lya wafwile pa fikwatwa fyakwe." ⁶Eluntu ndubulwila aishile kulanda ati, "Teti njibulile ne mwine ukwabula ukonaula ifikwatwa fyandi. Senda insambu shandi isha cilubulo we mwine, pantu tekuti ncilubule." ⁷Nomba ici cali lutambi mu nshita shakale mu Israeli ukulingana ne cilubulo elo no kucinjanya kwa fipe. Kuku suminishanya kwa fintu fyonse, umuntu aishile kufulainsapato elo nokwisa kupela umwina mupalamano wakwe; iyi yali ninshila ya kupangila ukusuminishiwa kwa cipangano mu Israeli. ⁸Eico ndubulwila wapalamineko aishile kulanda kuli Boasi ati, "Ishitile we mwine," eluntu aishile kufula indiatio shakwe. ⁹Eluntu Boasi aishile kulanda ku bakalamba elo naku bantu bonse ati, "Mwaba bakambone ukuti na shita fyonse ifyali fya kwa Elimeleki elo nefya kwa Kilioni elo na Maloni ukufuma ku kuboko kwaka Naomi. ¹⁰Kabili na Ruti umwanakashi umwina Moabu, umukashi wakwa Maloni, uo mpokele ukuba umukashi wandi, pakwebati ningabusha ishina lya mwaume wafwa pacikatwa cakwe, eico pakwebati ishina lyakwe likaputuka ukufuma pali bandume shakwe elo nokufuma pe linga lya ncende yakwe. Lelo muli bakambone. ¹¹Bonse abantu bali mwilinga elo na bakalamba baishile kulanda ati, "Tulibakambone. Yahweh kapange umwanakashi uwishile mu ng'anda yobe nga Rakrli elo Leya, babili abakulile ing'anda yakwa Israeli; elo ulelutunguluka mu Eprata elo nokwishibikwa mu Betelemu. ¹²Ing'anda naibe kwati yakwa Perez, uyo Tama afyele kuli Yuda, ukupitila mu bana abo Yahweh akakupela pamo noyu umukashana." ¹³Eico Boasi asendele Ruti, elo aishile kuba umukashi wakwe. Aishile kuya muli ye, elo na Yahweh aishile kumusumunisha ukwimita, elo aishile kufyla umwana mwaume. ¹⁴Abanakashi baishile kulanda kuli Naomi ati, "Yahweh na be uwasumbulwa, uutakushile lelo ukwabula ndubulwila mupepi, uyu umwana. Ishina lyakwe nalikeshibikwe mu Israeli. ¹⁵Nabe kuli webo kwabwesha wa mweo elo kawamya wamu bukote bobo, pantu umupongoshi obe umwanakashi, uwakutemwa, uyo uwacila pabana bobo abaume cine lubali, alimufyele. ¹⁶Naomi aishile kusemda umwana, nokumubika pacifuba cakwe, elo nokumusakama. ¹⁷Abankashi abamupepi baishile kumupela ishina, ukulanda ati, "Umwana umwaume alifyele kuli Naomi." Baishile kumwinika ati Obedi. Aishile kuba wishi wakwa Yese, uwaishile kuba wishi wakwa David. ¹⁸Nomba aba ebali abana bakwa Perez: Perez aishile kuba wishi wakwa Hezroni, ¹⁹Hezroni aishile kuba wishi wakwa Ramu, Ramu aishile kuba wishi wakwa Aminadabu, ²⁰Aminadabu aishile kuba wishi wakwa Nashoni, Nashoni aishile kuba wishi wakwa Salmoni, ²¹Saimoni aishile kuba wishi wakwa Boasi, Boasi aishile kuba wishi wakwa Obedi, ²²Obedi aishile kuba wishi wakwa Yese, elo na Yese aishile kuba wishi wakwa David.

1 Samuel

Chapter 1

¹Nomba kwali umuntu waku Ramathaim umwina sufi, uwamu calo ca mpili camu Efraimu; ishina lyakwe lyali ni Elkana umwana mwaume wakwa Yerohamu umwana mwaume wakwa Elihu umwana mwaume wakwa Tohu umwana mwaume wakwa Sufi, umwana Efraimu. ²Alikwete abakashi babili; ishina lya wa ntanshi ali ni Hannah, elo ishina la wa cibili ali ni Penina. Penina alikwete abana, nomba hana takwete abana. ³Uyu muntu alikuya ukufuma mu musumba wakwe umwaka no mwaka ku kushinshimuna no kwipila Yaweh wamilalo mu shilo. Abana baume babili bakwa Eli, Hofni na Finehasi, bashimapepo bakwa Yaweh, bali kulya. ⁴Uluntu ubushiku bwafika ubwakwa Elkana ubwakupelamo ilambo cila mwaka, ena alikupela imilingo ya nama kuli Penina umukashi wakwe, naku bana baume elo naku bana bakwe abanakashi. ⁵Nomba kuli Hannah ena alikupela imilingo ibili, pantu ena alitemenwe Hannah, nangula Yaweh alisele ubufyashi bakwe. ⁶Umukashi munankwe ali

kumucusha sana pakuti amukalifye ena, pantu Yaweh alisele ubufyashi bakwe.⁷ Kabili umwaka no mwaka, uluntu ena alikuya ku ng'anda yakwa Yaweh no lupwa lwakwe, umukashi mu nankwe aliku mucusha ena. Eico ena alikulila elo tali kulya nangula cimo.⁸ Elkana umulume wakwe alikulanda cilanshita kuli ye ati, "Hannah cindo webo ukolila? Cindo ico web taukolila? Bushe nebo ntawama kuli webo ukucila abana baume ikumi?"⁹ Pa nshita imo, Hana alimine panuma bena bapwisha ukulya no kunwa mu shilo. Nomba Eli shimapepo alikele pacpuna cakwe ukulungatana no mwinshi we tempele lyakwa Yaweh.¹⁰ Ena alicushiwe nga nshi; alikupepa kuli Yaweh no kulila nganshi.¹¹ Aishile kulapa umulapo no kwisa kulanda ati, "Yaweh wa milalo, nga mwebo mwakulolesha pa kucula kwa mubomfi wenu no kunjibukisha, elo tamwakalabe umubomfi wenu, nomba peleni umubomfi wenu umwana umwaume, eluntu nebo nkamupela ena kuli Yaweh inshiku shonse isha mweo wandi, elo icibeyo tacakabeye umutwe wakwe."¹² Ulo ena atwalilile ukupepa ku cinso cakwa Yaweh, Eli alikumulolekesha pakanwa.¹³ Hannah alikulanda mu mutima wakwe, imilomo yakwe eyali kusunkana, nomba ishiwi lyakwe talyali ku mfwika. Eico Eli atontonkenye ukuti ena alikolelwe.¹⁴ Eli aishile kulanda kuli ye ati, "Bushe webo ukakolwa ukufika ku nshita ndo? Fumya umwangashi obe."¹⁵ Hanna aishile kwasuka ati, "Awe, mwe shikulu wandi, nebo ndi mwanakashi wa mutima wabuland. Nebo ntanwine umwangashi nangula icakukola icikali, nomba nebo nkolondolola ifili ku mutima wandi ku cinso cakwa Yaweh."¹⁶ mwibona mubomfi wenu ukuba umwanakashi icinangwa; nebo nali nkolanda ifyamu bwingi bwakuilishanya kwandi no kucushiwa."¹⁷ Eluntu Eli aishile kwasuka no kulanda ati, "Kabuye umutende kabili Lesa wakwa Israeli akupele ico webo ulombe ena."¹⁸ Naye aishile kulanda ati, "Lekeni umubomfi wenu sange ububile mu menso yenu." Eluntu umwanakashi aishile kuya munshila yakwe elo aile; ne cinso cakwe tacali na bulanda iyoo."¹⁹ Baishile kubuka ulucelo elo balikushinshimuna ku cinso cakwa Yaweh, elo eluntu bena baishile kubwekela ku mayanda yabo mu Roma. Elkana aishile kwishba Hannah umukashi wakwe, na Yaweh alimwibukishe ena.²⁰ Uluntu inshita yaishile, Hanna aishile kwimita nokufyala umwana mwaume. Enaa amwitile ishina Samwele, aishile kulanda ati, "Pantu nalimulombe ukufuma kuli Yaweh."²¹ Nakabili, Elkana na bonse abang'anda yakwe baishile kuya ku kupela Yaweh ilambo lyapa mwaka no kufisho mulapo wakwe.²² Nomba Hannah taile; ena aishile kulanda kumulume wakwe ati, "Nebo ntakoya mpaka umwana akasumuke; eluntu nkamuleta ena, pakuti akaboneke ku cinso cakwa Yaweh elo akekale kulya umuyayaya."²³ Elkana umulume wakwe aishile kulanda kuli ye ati, "Cita icikoboneka icisuma kuli webo. Lolela mpaka ukamusumune; ekafye, Yaweh afishe icebo cakwe." Awe umwanakashi alikele no kusunga umwana wakwe umwaume mpaka ena amusumuna.²⁴ Uluntu aishile kumusumuna, alimusendele ena nankwe, ne ng'ombe iilume iya myaka itatu, efa wabunga umo, elo ibotolo lya myangashi, nokumutwala ena ku ng'anda yakwa Yaweh mu Shilo. Nomba umwana alifye umunono.²⁵ Baishile kwipaya ing'ombe iilume, elo baishile kutwala umwana kuli Eli.²⁶ Aishile kulanda ati, "Mwe, shikulu wandi! apo muli no mweo, nebo nine mwanakashi waimakene lubali kuli mwebo nkoepa kuli Yaweh."²⁷ Nipali uyu mwana nebo nali kupepela na Yaweh alimpele nebo ica kukabila kwandi ico nebo namulombe ena.²⁸ Nebo ndimupele ena kuli Yaweh, inshiku shonse isha mweo wakwe ena namwashimisha kuli Yaweh." Eluntu ena ashinshimwine Yaweh palya pene.

Chapter 2

¹Hanna alipepele no kulanda ati, "Umutima wandi ukoyangila muli Yaweh. Ulusengo lwandi lwa tumpwilwa muli Yaweh. Akanwa kandi katananukila paba lwani bandi, pantu nebo nkoyangila mwi pusukilo lyenu.²Takwaba uwamushilo nga Yaweh, apo tapali kano mwebo; takuli icilibwe icakuba nga Lesa wesu.³Mwilanda sana ifya matutumuko ne cilumba; mwileka ukuyumfwa kufume mu tunwa twenu. Pantu Yaweh ni Lesa uwaishiba; nimuli ye ificitwa fyapimwa.⁴Amata ya baume impalume yalikontaikile, nomba abo abali kotalansuka baba abakukosa nge lamba.⁵Abo abaikwite balile mukubombela umukate; nabali ne nsala balilekele ukuba ne nsala. Ne ng'umba ilifyele abana cine lubali, nomba umwanakashi uwakwete abana abengi akoloba.⁶Yawe alepaya elo alabwesha ku mweo. Ena eshisha kumbo no kwimya.⁷Yaweh eulenga abantu bamo ubupiina elo bamo abacindama. Alacefya elo alasumbula.⁸Alemya abapina ukufuma mulukungu. Asumbula umubusu ukufuma mu cishala ca mito ku kubalenga bena bekale naba nkankala elo ba pyane icipuna cabukata. Pantu impanda sha calo shakwa Yaweh elo ena abika icalo pali shena.⁹Akabaka amakasa ya bantu bakwe abololoke, nomba ababifi bakatalalikwa mu mfimfi, pantu tali nangula umo uwakucimfya ku maka.¹⁰Bonse abo abakangana na Yaweh bakatobaulwa mutumpimfya; Yaweh akapingula impela sha calo; ena akapela amaka ku mfumu yakwe elo akatumpula ulusengo lwa subwa wakwe.¹¹Eluntu Elkana aishile kuya ku Roma, ku ng'anda yakwe. nomwana alikubombela Yaweh ku cinso cakwa shimapapo.¹²Nomba abana baume bakwa Eli bali finangwa fya bantu. Bena tabaishile Yaweh.¹³Ulutambi lwakwa shimapapo na bantu lwakuti uluntu umuntu onse apela ilambo, umubomfi wakwa shimapapo afwile aisa no mutunkulo wa meno ya tatu mu minwe yakwe, ulo inama ikopya.¹⁴Afwile ashimpa cena mu njipiko, nangula mu nongo. Conse ico umutunkulo wa tunkula shimapapo afwile aibulile umwine. Bena bali kucita ifi mu Shilo na bena Israeli bonse abo abali kwisa kulya.¹⁵Cabipisha, tabalati kufutumuna amafuta, umubomfi wakwa shimapapo aisa, elo alanda ku muntu uwali kwipaile lambo, "Mpelako umunofu wa kocela shimapapo; pantu ena tapoke umunofu wa kwipikwa ukufuma kuli webo, kano uubishi."¹⁶Ngo muntu alanda kuli ye, "Bena bafwile ukufutumuna amafuta pakubala, elo ubule ifyo we mwine ukofwaya." Eluntu ena kuti alanda ati, "Iyo, webo ukompela nomba; ngatalifyo, nebo nkopiita ku maka."¹⁷Isambi lya aba balumendo lyali kulile nganshi ku cinso cakwa Yaweh.¹⁸Nomba Samwele alikombela Yaweh ulo ali umwaice uwalikufule cinkutu caku kolokondwe.¹⁹Na nyina wakwe ali kumupangila ena umwina uunono nokutwala kuli ena umwaka no mwaka, uluntu ena ali kunina no mulume wakwe ku kuya kupela ilambo lya pa mwaka.²⁰Eli naye epakupala Elkana no mukashi wakwe nokulanda ati, Yaweh akapela webo abana abengi muli uyu mwanakashi pa mulandu ena muli ukulomba kuli yaweh. "Eluntu bena babwelele ku myando.²¹Yaweh nakabili alyafwile Hana, nakabili ena aishile kwimita. Ena aishile kufyala abana baume ba tatu elo na bana baume babili. Noyo, mwaice Samwele akulile ku cinso cakwa Yaweh.²²Nomba eli alikotele nganshi; ena alikumfwa fyonse ifyo abana bakwe abaume balikucita kuli Israeli onse, elo nefyo bena bali kulaala na banakashi abo abali kupyungila pa mwinshi we hema lya kukumaninamo.²³Ena aishile kulanda bo ati, "Cinshi mwebo mukocitila ifi fintu? pakuti nebo ndyumfwile ububi mukocita ukufuma kubantu bonse aba."²⁴Iyo, mwe bana bandi abaume; talikasebo akasuma ako nebo nkoumfwa. Mwebo mulicitle abantu bakwa Yaweh ukukana umfwila.²⁵"Ngo muntu umo abembuka ku munankwe, Lesa akamupingula ena; Nomba nga umuntu abembuka kuli Yaweh, nani uukamulubulwila?" Nomba tabali kumfwa kwi shiwi lyakwa shibo, pantu Yaweh alipangile ukubepaya.²⁶No mwaice Samwele alikulile, elo alikulunduluka mubusuma kuli Yaweh na ku bantu pamo.²⁷Nomba umuntu wakwa Lesa aishile kwisa kuli Eli no kulanda kuli ye ati, "Yaweh alanda ati, "Bushe nebo ntaiksokolwele ku ng'anda yakwa wiso uluntu bena balu mu Egypto abasha ku ng'anda yakwa Farao?²⁸Nebo nasalile ena ukufuma mu mikowa yonse yakwa Israeli kukuba shimapapo wandi, ku kuya nina ku cipailo candi, no kufutumwina icena cakununkila, ku kufwala efod ku cinso candi. Nebo nalipele ku ba ng'anda yakwa wiso fyonse fya mutulo ifya bantu bakwa Israeli ba citile no mulilo.²⁹Cindo, ico, mwebo mwasalwila amalambo yandi ne mitulo iyo nebo mfwaya mu cifulo umo nebo njikala? Cindo webo wa cindikila abana bobbe abaume ukucila nebo pakutila mulekwina kufya kuwamisha fya mitulo ya bantu bandi abena Israeli.³⁰Eico Yaweh, Lesa wakwa Israeli, alandila ati, 'Nebo nalaya ukuti aba mung'anda yobe elo ne ng'anda yakwa wiso bakulaenda ku cinso candi umuyayaya.' Lelo nomba Yaweh alanda ati, 'Cakutali kuli nebo ku kucita ici, pantu abo abansuula nebo bakapepulwa.³¹Bona, inshiku shikuoisa uluntu nebo nkaputula maka yobe na maka yaba mu ng'anda yakwa wiso, pakutila tamwakabe umukote mu ng'anda yakwa wiso.³²Mukumanama ukabona icifulo umo nebo njikala. Nangula ifisuma fyakupelwakuli Israeli, tamwakabe umukote mu ng'anda yobe.³³Umuntu obe onse uo nebo ntaikaputuleko ukufuma pa cipailo candi, nkalenga amenso yobeukufwa, elo nkalenga ubulanda mu mutima obe, eluntu onse uwa mung'anda yobe akafwa.³⁴Neci ecishibilo kuli webo icikesa pa bana bobbe babili abaume, pali Hofini na Finehasi; Bonse bakafwa ubushiku bumo.³⁵Nkaimisha ne mwine shimapapo wa cishinka uyo uukacita ifili mu

mutima wandi namu mweo wandi. Nkamukulila ena ing'anda ya cishinka; elo ena akalekenda ku cinso cawa subwa infumu yandi umuyayaya.³⁶ Onse uwakushalako kuba mu ng'anda yobe no kwisa kukontama kuli ye, akepusha indalama ya silfere elo no mukate, no kulanda ati, "Napapata munundeko kuli bushima pepo bumo pakuti nebo ndekulyako akamokolwa ka mukate.

Chapter 3

¹Umwana Samwele aishile kubombela Yahweh muli Eli. Ishiwi lyakwa Yahweh talyasekele muli shilya nshiku; Kabili ne fimonwa fya busesemo tafyasekele. ²Pali ilya nshita, uluntu Eli, uyo amesno yaishile kuleka ukubwenesha talikubona bwino, ali kulala panshi pabusanshi bwakwe. ³Ne lampi lyakwa Lesa lyali talilashima, elo na Samwele alambalele panshi ku lulala mwi tempele lyakwa Yahweh, umo umwali imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa. ⁴Yahweh aishile kwita Samwele, uwaishile kulanda ati, "Ndipano." ⁵Samwele aishile kubutukila kuli Eli elo no kulanda ati, "Ndipano, pantu mwacinjita." Eli aishile kulanda ati, "Nshikukutilepo; lala nakabili." Eico Samwele aishile kuya elo no kulala. ⁶Yahweh aishile kukuta nakabili ati, "Samwele." Nakabili Samwele aishile kwima elo no kuya kuli Eli elo no kulanda ati, "Ndipano, pantu mwacinkuta." Eli aishile kwasuka ati, "Ntakukutilepo, we mwana mwaume wandi; lala nakabili." Nomba Samwele ali talakwatilapo ubwishibilo bwakwa Yahweh, nangula ukumusokolwelapo imbila iili yonse ukufuma kuli Yahweh. ⁸Yahweh aishile kwita Samwele nakabili umuku wakulenga butatu. Nakabili Samwele aishile kwima elo no kuya kuli Eli elo nokulanda ati, "Ndipano. pantu mwacinkuta." Eluntu Eli aishile kwibukisha ukuti ni Yahweh uukutile umulumendo. ⁹Eluntu Eli aishile kulanda kuli Samwele ati, "Kabiye elo no kulala nakabili; nga akwita nakabili, ufwiile ukulanda ati, 'Landeni, mwe Yahweh, pantu umusha wenu akoumfwa.'" Eico Samwele aishile kuya elo no kulala mu muncende yakwe nakabili. ¹⁰Yahweh aishile kwisa elo no kutalama; aishile kwita nge nshita shimbi ati, "Samwele, Samwele." Eluntu Samwele aishile kulanda ati, "Landeni, pantu umusha wenu akoumfwa." ¹¹Yahweh aishile kulanda kuli Samwele ati, "Bona, nalacita icintu cimo mu Israeli ico amantwi yao onse uukomfwako yaka wela." ¹²Pali bulya bushiku nkasenda fyonse ifintu pali Eli fyonse ifyo nalanda palwa ng'anda yakwe, ukufuma mukutendeka ukufika na ku mpela. ¹³Nalimweba ukuti nalapingula ing'anda yakwe umuku umo pali lonse ulubembu ulo aishibe, pantu abana baume bakwe baishile kuleta itipu pa bene elo tabakenye iyo. ¹⁴Pamulandu waici nalilapa ku ng'anda yakwa Eli ukuti imembu sha mu ng'anda yakwe tashaka sangululwe kwi lambo nangula umutulo. ¹⁵Samwele aishile kulala mpaka ulucelo; eluntu aishile kwisula ifibi fya ng'anda yakwa Yahweh. Lelo Samwele ali no mwenso ukweba Eli palwa cimonwa. ¹⁶Eluntu Eli aishile kukuta Samwele elo no kulanda ati, Samwele, we mwana mwaume wandi." Samwele aishile kulanda ati, Ndipano." ¹⁷Aishile kulanda ati, "Lishiwi ndo acilanda kuli webo? Napapata wicifisa kuli nebo. Leka Lesa acite ifi fine kuli webo, elo no kucilishamo, nga wifisa icili conse kuli nebo pamashiwi yonse ayo acilanda kuli webo." ¹⁸Samwele aishile kumweba fyonse; tafishile ifili fyonse kuli ye. Eli aishile kulanda ati, "Ni Yahweh. Leka acite iciweme kuli ye." ¹⁹Samwele aishile kukula, elo na Yahweh ali na ye, elo talekepo ishiwi lyakwe ilya busesemo ukuponenapo panshi. ²⁰Yonse Israeli ukufuma ku Dni ukufika ku Beresheba yaishibe ukuti Samwele asontelwe ukuba kasesema wakwa Yahweh. ²¹Yahweh aishile kubonekela mu Shilo, pantu aishile kuisokolola umwine kuli Samwele mu Shilo ku cebo cakwe.

Chapter 4

¹Icebo cakwa Samwele caishile kwisa konse ku Israeli. Nomba Israeli aishile kuya ku bulwi na ba Pelishiti. Baishile kubika inkambi pa Ebenesa, elo na ba Pelishiti baishile kubika inkambi pa Afeki. ²Aba Pelishiti bishile kutantama pa bulwi na Israeli. Uluntu ubulwi bwaishile kusalangana, Israeli alicimfishiwe na ku ba Pelishiti, abo baipeye abaume amakana yane pa mpanga ya bulwi. ³Uluntu abantu baishile kwisa mu nkambi, abaklamba ba mu Israeli baishile kulanda ati, "Nindo Yahweh atucimfisha lelo ku cinso ca ba Pelishiti? Natuleto imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh kuno ukufuma ku Shilo, pakweba ingaba kuno na fwebo, pakwebati limbi kuti yatusanga umutende ukufuma ku maboko ya balwani besu." ⁴Eico abantu baishile kutuma abaume ku Shilo; ukufuma kulya baishile kusenda imbokoshi ya cipangano cakwe Yahweh wa milalo, uyo uwaikala pamulu wakwa kerubi. Abana baume bwakwa Eli babili, Hofini elo Finehasi, bali kulya kwine ne mbokoshi ya cipangano cakwa Lesa. ⁵Uluntu imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh yaishile kwisa mu nkambi, abantu bonse abamu Isreli baishile kupunda apakalamba, elo ne calo caishile kupunda. ⁶Uluntu aba Pelishiti baishile kumfwa icongo cakupunda, baishile kulanda ati, "Bushe uku ukupunda mu nkambi ya ba Hebere kukopilibula indo?" Eluntu baishile kwibukisha uku imbokoshi ya cipangano cakwa Yahweh ilishile mu nkambi. ⁷Aba Pelishiti balitinine; baishile kulanda ati, "Les aishile mu nkambi." Baishile kulanda ati, ⁸"Akalanda kuli fwebo! Takwaba icamusango uyu icacitikapo kuli fwebo! Akalanda kuli fwebo! Bushe ni nani akatucingilila ukufuma ku bukose bwa utu tulesa twa maka? Utu etulesa utwa taashishe abena Egypto ne finkunka ifyapusanapusana mu ci swebebe. ⁹Koseni, elo no kuba abaume, mwebo mwe ba Pelishiti, limbi mwalaba abasha ku ba Hebere, ngefyo baba abasha kuli fwebo. Beni abaume, elo no kulwa." ¹⁰Aba Pelishiti baishile kulw, elo na Isreli aishile kucimfiwa. Onse umwaume aishile kubutukulila ku ng'anda yakwe, elo no kukoma kwali ukulamaba; pantu abashilika amakana amakumi ya tatu ukufuma mu Israeli balifwile. ¹¹Imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa yalisendelwe, elo na bana baume babili abakwa Eli, Hofini elo Finehasi, balifwile. ¹²Umwaume wakwa Benjamini aishile kubutuka ukufuma mu ncende ya bulwi ukuya ku Shilo ubushiku bumo bwine, aishile kufika nefyakufwala fykwe ifyalepauka elo ne calo pamutwe wakwe. ¹³Uluntu aishile kufika, Eli aikele pacipuna cakwe pa musebo akotamba pantu umutima wakwe walikututuma palwa mbokoshi yakw Lesa. Uluntu umwaume aishile kwingila mu musumba elo aishile kulanda imbila, umusumba onse waishile kulosha. ¹⁴Uluntu Eli aishile kumfwa icongo cakulila, aishile kulanda ati, "cikopilibula indo ici icongo?" Umwaume bwangu bwangu aishile kwisa elo no kweba Eli. ¹⁵Nomba Eli ali ne myaka amakumi pabula elo na cine konse konse. ¹⁶Umwaume aishile kulanda kuli Eli ti, "Ni nebo ne fumine kubulwi. Mfulumwike ukufuma ku bulwi lelo." Eli aishile kulanda ati, "Caciba shani, we mwana mwaume wandi?" ¹⁷Umwaume uwaletete ilyashi aishile kwasuka ati, "Israeli alifulumwike ukufuma ku ba Pelishiti. Kabili, kuli ukucimfiwa ukukalamba mu bantu. Kabili, abana baume bobbe babli, Hofini elo Finehasi, balifwile, elo ne mbokoshi yakwa Lesa ilisendelwe." ¹⁸Uluntu aishile kulumbula imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa, Eli aishile kuponena kunuma ukufuma pa cipuna cakwe ku lubali lwa mpongolo. Umukoshi wakwe waishile kutobeka, elo aishile kufwa, pantu ali umukote elo uwafina. Alipingwile Israeli pamyaka amakumi yane. ¹⁹Nomba umupongoshi wakwe umwanakashi, umukashi wakwa Finehasi, ali ne fumo elo alipaalamine mukupapa. Uluntu aishile kumfwa ilyashi ukuti imbokoshi yakwa Lesa ilisendelwe elo nokuti wishi fyala elo no mulume wakwe balifwile, aishile kufukama panshi elo no kupapa, lelo ubukali bwa kupapa bwali mutinishe. ²⁰Pakashita kakufwa kwakwe abanakashi balikumwafwa baishile kulanda ati, "Witina, pantu wapapa umwana umwaume." Lelo taaswike nangula ukubika ifyobalandile mu mutima. ²¹Aishile kwinika umwana ati Ikabodi, ekutila, "Ubukata bulifumine pali Israeli!" pantu imbokoshi yakwa Lesa ilisendelwe. ²²Aishile kulanda ati, "Ubukata bulifumine pali Israeli, pantu imbokoshi yakwa Lesa ilisendelwe."

Chapter 5

¹Nomba aba Filisti bali naba senda imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa, elo bena baishile kuileta ukufuma ku Ebenezer ukuya ku Ashdod. ²Aba Filisti baishile kusenda imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa, epakwisa kuileta mu ng'anda yakwa Dagon, elobaishile kuibika pamulu lubali na Dagon. ³Uluntu abena Ashdod baishile kubuka ulucelo-celo ubushiku bwakonkelepo, boneni, Dagon aliponene aliwisheshe icinso panshi pantanshi ya mbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh. Eico baishile kubula Dagon nokumubwesha pa mulu pacifulo cakwe nakabili. ⁴Lelo uluntu baishile kubuka ulucelo-celo ubushiku bwakonkelepo, boneni, Dagon aliponene panshi naputama pantanshi ya mbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh. Umutwe wakwa Dagon na fyonse ifisansa fyakwe fyali nafilala panshi nafiputukako fili pa mwinshi. Dagon asheleye icimubili ceka-ceka. ⁵Ecalenga, ukufika na lelo, bashi mapepo bakwa Dagon na onse uwingila mu ng'anda yakwa Dagon tabengilila pa mwinshi wakwa Dagon mu Ashdod. ⁶Ukuboko kwakwa Yaweh kwaliko mu maka pa bena Ashdod. Ena epakwisa kubonaula nokubalwalika ifipute, bonse abena Ashdod naba musingulwike. ⁷Uluntu abena Ashdod baishile kubo pafyalikubacikila, baishile kulanda ati, "Imbokoshi ya mafunde iya kwa Lesa wa bena Israeli taifwile yakonkanyapo ukwikala na fwebo, pantu ukuboko kwakwe kuli tutikishe fwebo na Dagon ka lesa kesu." ⁸Eico baishile kwita nokulonganika intungulushi sha ba Filisti; baishile kulanda kuli bo ati, "Bushe tukocita shani ne mbokoshi ya mafunde iya kwa Lesa wa bena Israeli?" Baishile kwasuka ati, "Lekeni imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa wakwa Israeli yingatwalwa ku Gath." Eico baishile kusenda nokutwala kulya imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa wa bena Israeli. ⁹Lelo panumafye yakuitwalako, ukuboko kwakwa Yaweh kwaishile kutitikisha umusumba, ukwisa kuileta icimfulunganya icikalamba. Aishile kulwisha abaume muli uyu musumba, bonse abaice na bakalamba; ne fipute fya ishile kuba pali bo. ¹⁰Eico epakwisa kutuma imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa ku Ekron. Lelo ilyo linefye imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa yaishile kufika mu Ekron, abena Ekron balililile, nokwisa kulanda ati, "Baleta kuli fwebo imbokoshi ya mafunde yakwa Lesa wa bena Israeli ku kwipaya fwebo na bantu besu." ¹¹Eico bena epakwita nokwisa kulonganika pamo shonse intungulushi sha bena Filisti; nokulanda kuli bo ati, "Fumyeni pano imbokoshi ya mafunde iya kwa Lesa wa bena Israeli, kabili lekeni yena ibwekele kucifulo caiko, pakuti itipaya fwebo na bantu besu." Pantu kuli ukucululuka kwa mfwa mu musumba onse; pantu ukuboko kwakwa Lesa kulipo mu maka. ¹²Abaume bonse abashafwile balilwele ifipute, nokulila kwa musumba kwa fikle ku mulu.

Chapter 6

¹Nomba imbokoshi yakwa Yaweh yali mu musumba wa bena Filisti pa myenshi cine-lubali. ²Eluntu abena Filisti epakwisa kwita bashima pepo na bakabuka; epakulanda kuli bo ati, "Findo tulingile ukucita ne mbokoshi yakwa Yaweh? Twebeni fwebo ifyo twingaituma nokuibwekeshamo yena ku musumba waiko." ³Bashima pepo na bakabuka baishile kulanda ati, "Nga mwebo mukofwaya ukubwekeshamo imbokoshi ya mafunde iya kwa Lesa wa bena Israeli, mwikaituma ukwabula icabupe, mumisango yonse mukaitumina yena umutulo wa mafuto. Eluntu mwebo mukaposhiwa, Eico mwebo muli nokwishiba ico ukuboko kwakwe takwali akufumapo pali mwebo ukufika na lelo." ⁴Eluntu baishile kulanda ati, "Bushe umutulo wa mafuto kuti waba ni cinshi ico tufwile ukubwekeshamo kuli ena?" Baishile kwasuka ati, "Fisano ifipute fya golide ne mpuku shisano isha Golide, shisano ukuba impendwa imo ine ne mpendwa yaba kateka ba ba Filisti. Pantu icikuko cimo cine caponena mwebo na kateka benu. ⁵Eico mwebo mufwile mukapange ifimpashanya fya fipute, ne fimpashanya fya mpuku ifikoonaula icalo cenu, elo mukapele ubukata kuli Lesa wakwa Israeli. Nakalimo ena kuti afumya ukuboko kwakwe pali mwebo, pali tu lesa twenu, elo napa calo cenu mwebo. ⁶Cindo mwinga finisha imitima yenu nga fintu abena Egypto na Farao bafinisha imitima yabo? Ulo nomba eluntu Lesa wakwa Israeli abakandile apakalamba; bushe abena Egypto tabalekeleko abantu, elo nabo tabaishile kuya? ⁷Eico nomba, pekanyeni iceleta ilipya pamo ne ng'ombe shibili ishiko onsha ishishatala ashibikwapo mwikoli. Mukakile ing'ombe kwi celeta, lelo mubule abana bashiko nokubabwekeshamo ku ng'anda, ukufuma kuli shena. ⁸Eluntu mwebo mwalaisha kubula imbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh elo nokuibika mwiceleta. Mubike ne fintu fya golide ifyo mukobweseshamo kuli ye ngo mutulo wa mafuto mu cipompo kulubali lumo. Eluntu mulekuileka ukuya kabili muyileke yilekuya mubulendo bwaiko. ⁹Eluntu mwebo mwakulakutamba, nga cakuti yena yalungama ku nshila ya ku calo caiko ku Betshemeshi, ninshi lyena Yaweh ewabikile ubucushi ubukalamba pali fwebo. Lelo nga tefyo, eluntu fwebo tukoishiba ukuti te kuboko kwakwe kwa tutitikishe; lelo twalaishiba ukuti catucikilefye kukupumikisha." ¹⁰Abaume baishile kucita ukulinga ne fintu baebelwe; baishile kubula ing'ombe shibili ishalikonsha, no shikakila kwi celeta, elo nokubweseshamo utwana twashiko ku ng'anda. ¹¹Baishile kubika imbokoshi yakwa Yaweh mwi celeta, pamo pene ne cipompe icalimo impuku sha golide nefya pa fipute fyabo. ¹²Ing'ombe shaishile kuyafye ukulungama ku Beti Shemeshi. shailefye umusebo umo, shikolila pa kuya, elo tashali kupasukila ku kwa kukulyo atemwa ukwa kukuso. Ba kateka ba ba Filisti balikushikonka pa numa ukufika ku mupaka wa Beti Shemeshi. ¹³Nomba abena Beti Shemeshi balikusepa ing'ano mu ciniika. Uluntu baishile kusansula amenso yabo nokubona imbokoshi ya mafunde, bena balisansamukile. ¹⁴Iceleta lyaishile kwisa mu mpanga yakwa Yohua ukufuma ku musumba wa Bet Shemeshi nayo epakutlama mulya mwine. Icilibwe icikalamba cali palya pene baishile kulepula inkuni kwi celeta, elo batulile ing'ombe icabupe cakoca kuli Yaweh. ¹⁵Abena Levi epakubula imbokoshi yakwa Yaweh ne cipompo icali mukati, umwali ifya golide elo bafibikile fyonse pa cilibwe icikulu. Abaume bamu Beti Shemeshi baishile kutula icabupe cakoca elo baletele amalambo bulya bwine bushiku kuli Yaweh. ¹⁶Eluntu bakateka ba sano aba ba Filisti baishile ku bona ifi, baishile kubwekelamo bulya bwine bushiku ku Ekron. ¹⁷Ifi efipute fya golide fintu aba Filisti ba bweseshamo ngo mutulo wa kufuta pabubi kuli Yaweh cimo pali Ashdod, cimo pali Gaza, cimo pali Ashkelon, cimo pali Gath, elo cimo pali Ekron. ¹⁸Impuku sha golide shali cimo cine ukulinga ne mpendwa ya misumba yaba Filisti isho isha bakateka basano, shonse imisumba sha malinga ne fyalo fya mishi. Icilibwe icikalamba, lubali ico batekelapo imbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh, cashele bunte ukufika napali buno bushiku mwibala lyakwa Yohua umwina Beti Shemeshi. ¹⁹Yaweh akumenye bamo abaume abena Beti Shemeshi, pantu baishile kulolesha mu mbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh. Ena aishile kwipaya 50,070 abaume. Abaume baliloseshamo, pantu Yaweh acitile ici abantu bukali-bukali. ²⁰Abaume abena Beti Shemeshi epakwisa kulanda ati, "Nani uwineminina pa cinso cakwa Yaweh, uyu Lesa wa mushilo? Kuli nani inga yako imbokoshi ya mafunde ukufuma kuli fwebo?" ²¹Awe baishile kutuma inkombe kubekashi abena Kiryati Yearim, abati, "Abena Filisti balibweseshamo imbokoshi ya mafunde yakwa Yaweh; iseni mwise kuisenda ukubwelela kuli mwebo."

Chapter 7

¹Abaume baku Kiriati Yarimu baishile balisendele imbokoshi yakwa Yahweh iya cipangano, elo nokuileta mu ng'anda yakwa Abinadabu mu kapili. Balipatwileko umwana wakwe umwaume Eleasari ukusunga imbokoshi yakwa Yahwah iya cipangano. ²Ukufuma pabushiku imbokoshi ya cipangano yaishile kushala mu Kiriati Yarimu, inshita iitali yalipitilepo, imyaka amakumi yabili. Bonse aba ng'anda yakwa Israeli baliloshe elo balikufwaisha ukubwelela kuli Yahweh. ³Samweli alilandile kuli bonse abamu ng'anda yakwa Israeli, "Nga mwebo mwabwelela kuli Yahweh nemitima shenu shonse, fumyeni tu lesa twabena fyalo elo nokufumya aba Ashitoreti muli mwebo, pilibwileni imitima shenu kuli yahweh, elo nokushinshimuna ekafye, eluntu mwebo akesa kumipokolola ukufuma mu maboko ya bafilisiti." ⁴Eluntu abantu bamu Israeli bafimishe ba Baali elo naba Ashitoreti, elo nokushinshimuna Yahweh ekafye. ⁵Elo Samweli alandile ati, "Leteni Isareli yonse ku Mizipa, elo nebo nkesakumipepelako mwebo kuli Yahweh." ⁶Bakolonganine ku Mizipa, balitapile amenshi elo nokuyetila ku ntanshi yakwa Yahweh. Balifungile bulya bushiku elo nokulanda ati, "Fwebo twalibembukila Yahweh." Nikulya kwine uko Samweli aishilekusala ukuba umupingushi wabantu bamu Israeli elo nokutungulula abantu. ⁷Nomba uluntu aba Filisiti baishilekumfwa ati abantu bamu Israeli balikolongene ku Mizipa, bakatungulula baba Filisiti basanshile Isareli. Uluntu abantu bamu Isareli baishile kumfwa ifi, bena balitinine aba Filisiti. ⁸Eluntu abantu bamu Israeli baishile kulanda kuli Samweli ati, "Wileka ukutukutilako kuli Yahweh Lesa wesu, eico ena engatupusushako fwebo ukufuma kumaboko yaba Filisiti." ⁹Samweli alibulile akana ka mpanga akashasumukile elo nokukapela ngelambo lya koca kuli Yahweh. Elo Samweli alilile kuli Yahweh pa bana bakwa Israeli, na Yahweh walimwasukile. ¹⁰Ulo Samweli alikupela ilambo lya koca aba Filisiti balipaleme mukusansa Israeli. Nomba Yahweh alibulukwite necibulumo icikulu pali bulya bushiku kuba Filisiti elo nokubaposa mucimfulunganya, elo bena balifulumukile ukufuma ku bena Israeli. ¹¹Abaume ba mu Israeli balile ukufuma ku Mizipa, elo nokupepeka abafilisiti elo nokubepaya ukwakulepa nga kumutentemuko wa Beti Kari. ¹²Eluntu Samweli aishilekubula ilibweelo no kulibika pakati ka Mizipa elo na Sheni. Ena alipenikile Ebenezer, ukulanda ati, Ukufika pano Yahweh alitwafwile." ¹³Eico ab Pelishiti balinashiwe elo tabaingile pa mupaka wakwa Israeli. Ukuboko kwakwa Yahweh kwali pa ba Pelishiti munshiku shakwa Samwele shonse. ¹⁴Imishika ya ba Pelishiti iyasendelwe ukufuma ku Israeli yalibwekeshiwepo kuli Israeli. Ukufuma ku Ekroni ukufika ku Gati; Israeli aishile ku bwesha imipaka umupaka ukufuma ku ba Pelishiti. Eluntu paishile kuba umutende pali Israeli elo na bena Amore. ¹⁵Imisumba isho abafilisiti bapokole ukufuma ku Israeli shalibwelele ku, ukufuma ku Ekiron ukufika ku Gati; Israeli alibwesha incende shabo ukufuma ku bafilishit Eluntu kwali umutende pakati ka bena Israeli elo nabena Amori. Samweli alipingwile Israeli inshiku shonse isha mweo wakwe. ¹⁶Cila mwaka alikuya mukushinguluka ku Betere, ku Giligali, elo naku Mizipa. Alisalile abakutungulula Israeli muli ishi ncende shonse. ¹⁷Eluntu ena alikubwekele ku Roma, pantu ing'anda yakwe yali kulya; elo nakulyakwine alisalile abakutungula Israeli. Kabili ena alikulile no bulambo bwakwa Yahweh kulya.

Chapter 8

¹Uluntu Samweli akotele ena alengele abana bakwe abaume ukuba bakapingula pa bena Israeli. ²Ishina lyebeli lyakwe ali ni Yoeli, elo neshina lya mwana mwaume wakwe uwakonkelepo ali ni Abijah. Bali ni bakapingula mu Beresheba. ³Abana baume bakwe tabalikhenda munshila shakwe, lelo balikukonkelela ifintu ifishakwete ubukumu. Balikubula amafisakanwa elo nokupondamika ubupingushi. ⁴Uluntu abakulu bonse abamu Issraeli baishilekukolongana pamo elo baishile kwisa kuli Samweli ku Roma. ⁵Balandile kuli yee ati, "Bona, webu ulikotele, nabana baume bobu tabendela munshila shobe. Tusontele imfumu yakutupingula nge fyalo fyonse." ⁶Nomba Samweli tacamusekeshe uluntu baishile kulanda ati. "Fwebu tupele imfumu yakutupingula." Eico Samweli alipepele kuli Yahweh. ⁷Yahweh walandile kuli Samwe ati, "Bela ishiwi lya bantu mulifyonse ifyo balandile kuli webu; pantu bena tabakukene webu, nombu bakene nebu ukukanaba imfumu pali bu." ⁸Nombu bena balecita fimofine ifyo bacitile ukufumafye ubushiku nebu nabafumushe mu Egypti, bangalukila, elo nokupepa tu lesa tumbi, elo eico bena balecita ifi kuli webu. ⁹Nombu umfwa kuli bu; nombu ubasoke namaka elo ubaleke beshibe inshila imfumu balefwaya ikesa kubatekelamo." ¹⁰Eico Samweli alilandile amashiwi yakwa Yahweh yonse ku bantu abo abalikumwipusha pa mfumu. ¹¹Walandile ati, "Ifi efikalacita imfumu iyo iikateka pali mwebu. Akalasenda abana baume benu elo nokubasonta ku maceleta yakwe elo nokuba abaume bapali bakabalwe, elo nokulabutuka pantanshi ya maceleta yaiko. ¹²Akesakuisontela umwine bakapitao bapamakana elo nabakapitao bapamakumi yasano. Ikesakupanga bamo abakulu mumishi waiko, bamo bakalekusombola ififsabo fyaiko, elo bamo bakalekupanga ifyanso fyankondo elo nefibombelo fyamaceleta yaiko. ¹³Nakabili ikesakusenda abana benu abanakashi ukuba bakapanga wamafuta yakununkila, bakepika elo nabakapanga wamikate. ¹⁴Ikesakubula amabala yenu ayabune, amabala yamyangashi, elo namabala yenu aya miolife, elo nukufipela kubabomfi bakwe. ¹⁵Ikesakubula icakulenga ikumipafisabo fwenu elo napa myangashi shenuelo nukupela kuli bacilolo bakwe elo na kubabomfi bakwe. ¹⁶Ikesasenda ababomfi benu abaume na babomfi benu abanakashi elo ne n'gombe shenu ishabune elo nempunda shenu ikesakubabika bonse mukumubombela. ¹⁷Ikesasenda icakulenga ikumi pa mikuni yeni, elo mwebu mukaba abasha baiku. ¹⁸Eluntu pali bulya bushiku mwebu mukailishanya pamulandu ne mfumuyenu iyo mwebu mwasala mwebene mweka; nombu Yahweh takamyasuke pali bulya bushiku. ¹⁹Nombu abantu balikene ukumfwa kuli Samweli; balandile ati, "Awe! palingile ukuba imfumu pali fwebu" ²⁰pakwebati fwebu tube ngefyalo fyonse fimbi, nokwebati imfumu yesu ingalakutupingula fwebu elo nokututangilila elo nokutulwila ubulwi bwesu," ²¹Uluntu Samweli aumfwile ifwebu fyonse ifyabantualifibwekeshepo mumatwi yakwa Yahweh. ²²Yahweh walandile kuli Samweli ati, "Nakila kumashiwi yabo elo ulenge umu ukuba imfumu yabo." Eico Samwe alandile ku baume bamu Isreli ati, "Umwaume onse afwile ukuya ku musumba wakwe."

Chapter 9

¹Kwali umuntu umo ukufma mulupwa lwa kwa Benjamini, umwaume wa kongola. Ishina lyakwe ni Kishi umwana mwaume wakwa Abiel umwana mwaume wakwa Zeror umwana mwaume wakwa Bekorath umwana mwaume wakwa Aphiah, umwana mwaume wakwa Benjamite. ²Ali no mwana mwaume ishina lyakwe ni shauli, umulumendo uwa bune. Takwali muntu nangu umo mu bantu bakwa Israeli uwali umuntu wa bune nga ye. ukufuma fye mu mapeya no kucilapo ali mutali ukucila umuntu uuli onse. ³Nomba shali lubilepo impunda sha kwa Kish wishi wakwa Shauli, shalubile. Kansh Kishi aishile kulanda kuli Shauli umwana mwaume wakwe ati, "Bula umo uwapa babomfi pamo nobe; ima kabiye ukafwaye ba punda." ⁴Eico Shauli apitile mu clo ca mpili cakwa Efulemu elo aile pita mu mpanga ya Shalisha, lelo tabashisangile. Eluntu baile kupita mu mpanga ya Shaalimu, lelo tashaliko kulya. Eluntu apitile mu mpanga yakwa Benjamite, lelo tabashisangile. ⁵Uluntu baishile ku mpanga ya Zuph, Shauli aishile kulanda ku mubomfi wakwe uwali naye ati, "Isa, leka tubwekelemo, limbi batata kuti baleka ukusakamana impunda balaskamana pali fwebo." ⁶Lelo umubomfi wakwe aishile kulanda kuli ye atai, "Umfweni, kwalibako umuntu wakwa Lesa muli uno musumba. Aliba muntu uyo bacindika; ifintu fyonse ifyo alanda filesa mukuba ifya cishinka. Leken tuyeke kulya; Limbi kuti atwebako ninshila ndo twingayako pa lwendo lwesu." ⁷Eluntu Shauli aishile kulanda ku mubomfi wakwe ati, "Lelo nga twaya, findo tukotwala ku muntu? Pantu umukate mu mufuko naupwa, elo takuli icabupe icili conse ica kuleta ku muntu wakwa Lesa. Findo tukwete?" ⁸Umubomfi aishile kwasuka Shauli no kulanda ati, "Pano, nebo ndikwetepo akandalama iciputusha ca mashekele ya silfere icakuti mpele umubomfi wakwa Lesa, pakuti atulange inshila ya kuyako." ⁹(Akale mu Israeli, uluntu umuntu ele ku kufwaya ukumfa amano nangu ubufwayo bwa kwa Lesa, alandile ati, "Isa, Leken tuye fwebo kuli kaabona." Pali kasesema walelo ali kukutwa kale ati kabona.) ¹⁰Eluntu Shauli aishile kulanda ku mubomfi wakwe ati, "Walanda bwino. Isa natulekuya." Eico baile ku musumba uko umuntu wakwa Lesa ali. ¹¹Ulo baile pa mulu wa lupili ku musumba, baishile ku kumanya abakashana bakoya mukutapa amenshi; Shauli no mubomfi wakwe baishile kulanda kuli bo ati, "Bushe kabona ekwali?" ¹²Baishile kwasuka no kulanda ati, "Ekwali; boneni, uyo ali kuntanshi yenu, Angufyanyeni, pantu akoisa ku musumba lelo, pantu abantu bakopela amalambo lelo pa ncende ya pamulu. ¹³Ilyo line fye nga mwaingila mu musumba mwalamusanga, ulo talaya pa ncende ya pamulu mukulya. Abantu tabalye mpaka ese, pantu akopela amalambo; panuma abo abakutilwe bakolya. Nomba kabuyeni pa mulu, pantu mukomusanga ililine." ¹⁴Kanshi baile pa mulu ku musumba, ulo baingile mu musumba, ba bwene Samwele akoisa kuli bo, ukuya pamulu pa ncende ya pa mulu. ¹⁵Nomba ubushiku ilyo Shauli talaisa, Yahweh alisokolwele kuli Samwele: ¹⁶Mailo nge nshita ino ine nkatuma umuntu ukufuma ku mpanga yaka Benjamini, elo webo uli no kumusumba kuba cilolo pa bantu bakwa Israeli. Ali no kupususha abantu bandi ukufuma mu maboko yaba Pelishiti. Pantu nebo nalolekesha pa bantu bandi no bulanda pantu ukukuta ukufwaya ukubwafwa kulishile kuli nebo." ¹⁷Uluntu Samwele aishile kubona Shauli, Yahweh aishile kumweba ati, "Umuntu uyu alipano untu nandilepo! eumo uukatangulula aabantu bandi." ¹⁸Eluntu Shauli aishile ukulungatana na Samwele mu mpongolo no kulanda ati, "Unjebe ni kwisa kwa ing'anda yakwa Kabona?" ¹⁹Samwele aishile kwasuka Shauli no kulanda ati, "Ni nebo kabona. Kabiye pa ncende ya pa mulu untangilile, pantu lelo ukolya pamo na nebo. Mukacelo nkakuleka ukaye elo nebo nkakweba ifili fyonse ifili mu mano yobe." ²⁰Pakuti impunda shobe ishalubile pa nshiku shitatu ishapita, wisakamana pali shena, pantu shena shili boneke. Eluntu ni pali nani apabikwa ubufwayo bonse ubwakwa Israeli? Bushe tepali webo elo na ba ng'anda bakwa wiso yonse?" ²¹Shauli aishile kwasuka no kulanda ati, "Nebo bushe tenebo umwina Benjamite, ukufuma mu mukowa uwakucepesha wakwa Israeli? Bushe ulupwa lwandi telwashalikishako mu ndupwa shonse mu mikowa yonse yakwa Benjamini? Eluntu findo webo ulandile kuli nebo muli uyu musango?" ²²Eico Samwele aishile kupiita Shauli no mubomfi wakwe, baishile kubaleta mu ng'anda ya kulilamo, no kubateka pa ncende ya pantanshi iya abo abakutilwe, abo abali ukufika ku bantu amakumi yatatu. ²³Samwele aishile kulanda kubalikwipika ati, "Leta icapimwa ico nacikupela, ico nacilanda kuli webo ati, 'Cibike kumbali.'" ²⁴Eico uwalikwipika abulile icipe ne fyalimo no kufibika ku cinso cakwa Shauli. Eluntu Samwele aishile kulanda ati, "Bona ifyasungilwe fya pelwa kuli webo. Filye, pantu fyasungilwa webo ukufika ku nshita iyasontelwe, ukufuma pa nshita uluntu nebo nalandile ati, 'Nebo ni nkuta abantu.'" Eico Shauli alilile pamo na Samwele pali bulya bushiku. ²⁵Uluntu baishile panshi ukufma pa ncende ya pa mulu iya mu musumba, Samwele aishile kulanda na Shauli pa mutenge wa pa mulu. ²⁶Eluntu pa macaca, Samwele akutile Shauli pa mutenge wa pa mulu no kulanda ati, "Buka, pakuti nebo nkweba ukuya kunshila yobe." Eico Shauli aliukile, elo bonse ena elo na Samwele baile kunse mu musebo. ²⁷Ulo balikuya kunse ya musumba, Samwele aishile kulanda kuli Shauli ati, "Eba umubomfi ukuti aye atulangilile-"elo alile pantanshi-"lelo ufwiile ukwikala kuno inshita iinono, pakuti mbilishe icebo cakwa Lesa kuli webo."

Chapter 10

¹Eluntu Samwele aishile kubula umusashi wa mafuta, ukwitulwila pa mutwe wakwa Saulo, elo no kumutomona. Aishile kulanda ati, "Bushe te Yahweh wakusuba ukuba intungulushi pa bupyani bwakwe?" ²Uluntu ukofuma kuli nebo lelo, ukoya kusanga abaume babili mupepi ne manda yakwa Rakeli, mu ncende ya bena Benjamini mu Selisa. Baleya kulanda kuli webo ati, 'Bapunda abo webo walikufwaya balibonekele. Nomba wiso naleka ukusakamana pali bapunda elo asakamene pali webo, ukweba ati, "Findo nebo nalacita pa mwana mwaume wandi?"' ³Eluntu webo ukoya nokuyako pantanshi, elo webo ukoya kufika pa cimuti ca oakici kwa Tebor. Abaume batatu abakoya kuli Lesa ku Betele bakoya kukumanya kulya, umo alisendele utwana twa mbushi tutatu, naumbi alisendele imikate itatu, elo naumbi alisendele umutondo wa mwangashi. ⁴Bakoya kukuposha no kukupela imikate ibili, iyo walakupoka ukufuma mu maboko yabo. ⁵Panuma ya ifyo, ukoya kufika kulupili lwa kwa Lesa, ukuli inkambi ya bashilika yaba Filishiti. Uluntu ukofika mu musumba, ukoya kukumanya ibumba lya kuba kasesema bakoisa bakotentemuka ukufuma pa ncende ya pamulu ne fyakulisha, insambo, imitolilo, elo na maseense pantanshi yaba, kosesema. ⁶Umupashi wakwa Yahweh ukoyakwisa bwangu pali webo, nokuya kwaluka umuntu umbi, elo ukoya kusesema pamo nabo. ⁷Nomba, uluntu ifi fishibilo fikesa kwisa kuli webo, ukacite fyonse ifyo amaboko yasanga ukucita, pantu Lesa ali na webo. ⁸Ukoya kutentemukila ku Giligali ku kutangilila. Eluntu nebo nkesa kutentemukila kuli webo no kutula imitulo yafya koca nokutula amalambo yafya mutende. Ukalolele inshiku cine lubali mpaka nkese kuli webo no kwisa ku kulanga ifya kucita. ⁹Uluntu Saulo aishile kkufutatila pakusha Samwele, Lesa aishile kumwalula umutima. Eluntu ifi ifishibilo fyonse fyaishile kufikilisha pali bulya bushiku. ¹⁰Uluntu baishile kwisa kulupili, ibumba lya ku bakasesema lya ishile kumukumanya, elo umupashi wakwa Lesa waishile kwisa pali ye pa kuti aseseme pamo nabo. ¹¹Uluntu abantu abamwishibile kale baishile kumubona akosesema pamo na bakasesema, bantu balikulanda kuli umo naumo ati, "Findo ficitikile umwana mwaume wakwa Kishi? Bushe Saulo naye wa muli bakasesema?" ¹²Umuntu uyo uwali pa ncende ilyaine aishile kubasuka ati, "Nga wishibo ni nani?" Pamulandu waici, caishile kuba ni nsoselo, "Bushe Saulo na ye wa muli bakasesema?" ¹³Uluntu aishile kupwisha ukusesema, afikile na ku ncende ya pamulu yakukupelapo. ¹⁴Eluntu na lume wakwa Saulo aishile kulanda kuli ye na ku mubomfi wakwe ati, "Bushe nikwisa waile?" Aishile kwasuka ati, "Mukufwaya ba punda. Uluntu fwebo twa cibona ukuti tatubasangile bapunda, fwebo twaciya kuli Samwele." ¹⁵Na lume wakwa Saulo aishile kulanda ati, "Napapata njebeni ifyo Samwele alandile kuli mwebo." ¹⁶Saulo aishile kwasuka kuli na lume ati, "Atwebele fye ukuti ba punda bali bonekele." Nomba tamwebele ena palwa bufumu, ifyo Samwele alandile. ¹⁷Nomba Samwele aishile ku kuta abantu capamo ku cinso cakwa Yahweh ku Mizipa. ¹⁸Aishile kulanda ku bantu bakwa Israeli ati, "Ifi efyo Yahweh, Lesa wakwa Israeli alanda. Nalifumishe Israeli mu Egypto, no kumususha mu maboko ya bena Egypto, nokumifumya mu maboko yama bufumu ayo ayalikumititikisha." ¹⁹Nomba lelo mwakana Lesa wenu, uyo uwamipuswishe ukufuma mu macushi yenu yonse na mumasakamiko yenu; nokulanda kuli ye ati, 'Bika imfumu pali fwebo.' Nomba ipekananyi mwe bene pa cinso cakwa Yahweh mu mitundu yenu elo na mu mikowa yenu. ²⁰Eico Samwele alipalamikile imitunduyonse iyakwa Israeli, ne mitundu yakwa Benjamini iya salilwe. ²¹Eluntu aishile kuleta imitundu yakwa Benjamini mu mikowa yabo; ne mikowa iya bena Matritesi yalisalilwe; na Saulo umwana mwaume wakwa Kishi ewa salilwe, lelo uluntu baile mukumufwaya, tabamusangile. ²²Eluntu abantu bafwaile ukwipusha Lesa ifipusho ifingi ati, "Bushe kuli naumbi umuntu ukoisa?" Yahweh alibasukile ati, "Alifisamine mu fipe." ²³Eluntu babutukile nokuya kufumya Saulo mulya. Uluntu atalimine mukati ka bantu, alilepele ukucila abantu bonse bambi bashalilefye mu mapeya yakwe. ²⁴Eluntu Samwele aishile kulanda ku bantu ati, "Bushe mwamubona umuntu uyo Yahweh asalile? Takuli nangu umo uwakuba nga ye mukati ka bantu bonse!" Abantu bonse balabilikisha ati, "Imfumu ikale inshiku ishingil!" ²⁵Eluntu Samwele aishile kweba abantu intambi na mafunde ya bufumu, alifilembele mu citabo, no kucibika pa cinso cakwa Yahweh. Eluntu Samwele asalangenye abantu bonse, cila muntu ku nganda yakwe. ²⁶Saulo nankwe alibwekelemo kumwakwe ku Gibe, elo na baume bambi abakukosa bali naye, abo Lesa ukumishe imitima yabo. ²⁷Lelo ifinangwa fya bantu fyaishile kulanda ati, "Kuti atupususha shani uyu muntu?" Aba bantu balisulile Saulo elo tabamutulilepo ifyabupe ifili fyonse. Lelo Saulo aikele tondolo.

Chapter 11

¹Eluntu Nahashi umwina Amoni aishile kuya elo no kuya kuteya iciteyo ku Yabeshi Gileadi. Bonse abaume baku Yabeshi baishile kulanda kuli Nahashi ati, "Panga icipangano na fwebo, elo tukakubombela." ²Nahashi umwina Amoni aishile bkwasuka ati, "Muli ici cipope tukapanga umutende na webu, ukuti milobole yonse amenso ya ku kulyo, elo muli iyi inshila leta umusebanya pali Israeli." ³Eluntu abakalamba baku Yabeshi baishile kwasuka ati, "Tusheni fweka panshiku cine lubali, pakweba twingatuma ntumi ku mpuka shonse isha ku Israeli. Eluntu, nga takuli uwakutupususha, tukopela kuli mwebo. ⁴Intumi shaishile kwisa ku Gibeah, uko ukwalikwikala Shauli, elo no kweba abantu ifya citikile, Abantu bonse baishile kulila mukupundisha. ⁵Nomba Shauli alikukonka ing'ombe ukufuma mu mpanga. Shauli aishile kulanda ati, "Bwafya ndo buli na bantu pakuti bakolila?" Baishile kweba Shauli ifyo abaume baku Yabeshi balandile. ⁶Eluntu Shauli aishile kumfwa ifyo balandile, Umupashi wakwa Lesa waishile kufuma pali ye, elo alifulilwe. ⁷Aishile kubula ikoli lya ng'ombe, noyaputula mu tupimfya, elo nokwisa kuyatuma mu mpuka yonse iya Israeli ne ntumi. Aishile kulanda ati, "Uyo onse uutaise panuma yakwa Shauli elo na panuma yakwa Samwele, ifi efikocitika ku ng'ombe shakwe." Eluntu ubukali bwakwa Yahweh bwaishile kuponena pa bantu, elo baishile kwisa pamo ngo muntu umo. ⁸Eluntu aishile kubeshiba pa Beseki, abantu bwakwa Israeli bali amakana imyanda itatu, elo abaume bakwa Yuda bali amakumi yatatu. ⁹Baishile kulanda ku ntumi isho ishaishile ati, "Mukebe abaume baku Yabeshi Gileadi ati, 'Mailo, ulo akasuba kakabile, mukapusushiwa.'" Eico intumi baishile kuya elo no kweba abaume baku Yabeshi, elo balisansamwike. ¹⁰Eluntu abaume baku Yabeshi baishile kulanda kuli Nahashi ati, "Mailo tukacimba kuli mwebo, elo kuti mwacite conse ico icaboneka icisuma kuli mwebo." ¹¹Ubushiku bwaishile kukonkapo Shauli aishile kubika abantu mu mabumba ya tatu. Baishile kwisa pakati ka nkambi munshita ya lucelo, elo baishile kutaasha elo no kucimfya abena Amoni mpaka icikabilila cakasuba. Abo abapuswike baishile kusalangana, pakweba takuli babili muli abo abashale pamo. ¹²Eluntu abantu baishile kulanda kuli Samwele ati, "Ni nani uwaishile kulanda ati, 'Bushe Shauli akatuteka?' Leteni abaume, pakwebati twingabepaya." ¹³Lelo Shauli aishile kulanda ati, "Takuli nangu umo uufwile ukufwa buno bushiku, pantu lelo Yahweh alipuswishe Israeli." ¹⁴Eluntu Samwele aishile kulanda ku bantu ati, "Iseni, natukoya ku Giligali elo no kupanga umutebeto kulya." ¹⁵Eico abantu bonse baishile kuya ku Giligali elo no kupanga Shauli ukuba imfumu ku cinso cakwa Yahwe mu Giligali. Uko eko baishile kupela ilambo umutulo wa mutende ku cinso cakwa Yahweh, elo Shauli elo na baume bonse abaku Israeli baishile kusansamuka apakalamba.

Chapter 12

¹Samwele aishile kulanda ati, "Ndyumfwile fyonse ifyo mulandile kuli nebo, kabili ndibikile imfumu pali mwebo. ²Nomba, iyi emfumu ukenda ku cinso cenu; elo ndikotele elo ne mfwi; elo, na bana baume bandi bali na mwebo. Ndyendele na mwebo ukufuma kuli bumusepela bwandi ukufika na lelo. ³Pano epondi; ukupela ubunte pali nebo ku cinso cakwa Yahweh elo ku cinso ca wasubwa wakwe. Bushe ni ng'ombe yakwa nani nsendele? Bushe ni kabalwe wakwa nani nsendele? Bushe ni nani nacushapo? Bushe ni nani natitikishapo? Kufuma ku kuboko kwakwa nani napokapo amafisa kanwa ku kulenga amenso yandi ukupofula? Napele ubunte pali nebo, kabili nkocibweshwa kuli webo." ⁴Bishile kulanda ati, "Tawatwibilapo, nangula ukututitikishapo, nangula ukwiba icili conse ukufuma ku kuboko kwa muntu." ⁵Aishile kulanda kuli bo ati, "Yahweh ni kambone pali mwebo, elo umusubwa wakwe ni kambone lelo, ukuti tamusanglepo icili conse mu kuboko kwandi." Baishile kwasuka ati, "Yahweh ni kambone." ⁶Samwele aishile kulanda ku bantu ati, "Ni Yahweh uwasontele Mose elo Aaroni, elo uwafumishe bashinwe ukufuma mu calo Egypto. ⁷Nomba eluntu, ipeleni mwebene, pakwebati ningapapata na mwebo ku cinso cakwa Yahweh palwa fyonse ificitwa fyabulangami bwakwa Yahweh, ifyo acitile pali mwebo elo na bashinwe. ⁸Uluntu Yakobo aishile kwisa ku Egypto, elo ifikolwe fyenu fyaishile kulila kuli Yahweh, eluntu Yahweh aishile kutuma Mose elo na Aaroni, abatungulwile ifikolwe fyenu ukufuma mu Egypto elo baishile kwi kala muli ino ncende. ⁹Lelo balilabile Yahweh Lesa wabo; aishile kubashitisha mu kuboko kwakwa Sisera, kapitao wa bashilika bakwa Hasori, mukuboko kwa ba Pelishiti, elo mu kuboko kwa mfumu ya bena Moabu; aba bonse baishile kulwa ne fikolwe fyenu. ¹⁰Baishile kulilila kuli Yahweh elo no kulanda ati, "Tuli bembukile, pantu tulilabie Yahweh elo tulibombe ba Baali elo na ba Ashitoreti. Lelo nomba tupususheni ukufuma ku kuboko kwa balwani besu, elo tukamibombela." ¹¹Eico Yahweh aishile kutuma Yerubi Baali, Bedani, Yefuta, elo na Samwele, elo aishile kumipela ukucimfya palwani benu abo bonse bamishingulwike, pakweba ati mwaikela mubucingo. ¹²Uluntu mwaishile kubona ukuti Nahashi imfumu ya bantu baku Amoni aishile kwisa pali mwebo, mwaishile kulanda kuli nebo ati, 'Awe! mucifulo cakuti, imfumu ifwile kuteka pali fwebo'-nangula Yahweh Lesa wenu, ali nimfumu yenu. ¹³Nomba iyi emfumu iyo musalile, uyo mwaishile kwipusha elo iyo Yahweh nomba asalile nge mfumu pali mwebo. ¹⁴Nga mulatina Yahweh, mubombeleni, nakileni ishiwi lyakwe, elo mwikemina amafune yakwa Yahweh, eluntu bonse babili webo elo ne mfumu iiteka pali mwebo mukaba abakukonka Yahweh Lesa wenu. ¹⁵Nga tamunakile ishiwi lyakwa Yahweh, lelo mwasula amafunde yakwa Yahweh, eluntu ukuboko kwakwa Yahweh ku kaba pali mwebo, ngefyo kwali pafikolwe fyenu. ¹⁶Napali nomba ipeleni mwebene elo no kubona ici cintu ico Yahweh akacita ku menso yenu. ¹⁷Bushe te ng'ano mwasombola lelo? Nkakuta pali Yahweh, pakweba ati engatuma inkuba elo ne mfula. Eluntu mukeshiba elo no kubona uku ububifi bwenu bukalamba, ubo mwacita mu menso yakwa Yahweh, mukuipushisha mwebene imfumu." ¹⁸Eico Samwele aishile ku kuta kuli Yahweh; elo ubushiku bumo bwine Yahweh aishile kutuma inkuba elo ne mfula; Eluntu bonse abantu baishile kutina Yahweh elo na Samwele apakalamba. ¹⁹Eluntu bonse abantu baishile kulanda kuli Samwele ati, "Pepelako abasha bobo kuli Yahweh Lesa obe, pakwebati twifwa. Pantu tulilundileko ku membu shesu shonse ubu ububifi mukuipushisha imfumu fwebene." ²⁰Samwele aishile kwasuka ati, "Mwitina. Mulicitile ubu bonse ububifi, lelo mwifumako kuli Yahweh, lelo bombeleni Yahweh ne mitima shenu shonse. ²¹Mwikafumako pamulandu wafintu ifitakwata nangu kamo nangu ukumipususha, pantu fyafye. ²²Pamulandu we shina lyakwe ilakalamba, Yahweh takakane abantu bakwe, pantu calisekesha Yahweh ku kumipanga abantu bakwe. ²³Elo palwandi, cibe ukutali ukufuma kuli nebo ukuti kuti nabembukila Yahweh pakuleka ukumipepelako. Lelo, nkamifunda imibele iyo iisuma elo iyololoke. ²⁴Muletinafye Yahweh elo no kubombela mu cishinka ne mitima shenu shonse. Ibukisheni ifintu ifiklmba ifyo amicitila. ²⁵Lelo nga mwakonkanyapo ukucita ifibi, bonse babili mwebo elo ne mfumu yenu mukaloba."

Chapter 13

¹Shauli ali ne myaka amakumi ya tatu uluntu aishile kutampa ukuteka; uluntu aishile kuteka imyaka amakumi yane pali Israeli, aishile kusala abauwe bamu Israeli amakana yatatu. ²Amakana yabili bali na ye mu Mikimashi elo na mu calo ca mpili ca Betele, elo iknana limo lyali na Yonatani mu Gibeah waku Benjamini. Abashilika abashala aishile kubatuma ku ng'anda, cila mwaume kwi tenti lyakwe. ³Yonatani aishile kucimfya umwina galisoni uwa ba Pelishiti uyo uwali pa Geba elo aba Pelishiti baishile kucumfwa. Eluntu Shauli aishile kulisha ipenga ukushinguluka conse icalo, ukutila, "Leken i aba Hebere bomfwe." ⁴Onse Israeli aishile kumfwa ukuti Israeli alisangwike icena ca kubola ku ba Pelishiti. Eluntu abashilika baishile kwitwa capamo ku kuikumika kuli Shauli pa Giligali. ⁵Aba Pelishiti baishile kukolongana capamo ku kulwa na Israeli, na maceleta makana yatatu, amakana mutanda aya baume ku kwensha amaceleta, elo na kanshiwa abengi ngo mucanga kululamba lwa mumana. Baishile kupanga inkamni elo no kwikala pa Mikimashi, ku kabanga ka Beti Aveni. ⁶Uluntu abauwe ba ku Israeli baishile kubona ukuti bali mubwafya-pantu abantu balifulunganishiwe, abantu baishile kubelama mu lucengo, mumpanga, mu mabwe, mu mufishima, elo na mufilindi. ⁷Bamo aba Hebere baishile kuya ku Yodani ku calo cakwa Gadi elo na Gileadi. Lelo Shauli ali acili pa Giligali, elo na bantu bonse baishile ku mukonka ninshi bakotutuma. ⁸Aishile kulolela inshiku cine lubali, pa nshita Samwele aishile kubika. Lelo Samwele taishile ku Giligali, elo na bantu balikusalangana ukufuma kuli Shauli. ⁹Shauli aishile kulanda ati, "Ndeteleni ilambo lya koca elo no mutulo wa mutende." Eluntu aishile kupela ilambo lya koca. ¹⁰Ilyo fye aishile kupwisha ukupela ilambo lya koca Samwele aishile kufika. Shauli aishile kuya ku kumukumanya elo no ku muposha. ¹¹Eluntu Samwele aishile kulanda ati, "Nindo wa cita?" Shauli aishile kwasuka ati, "Uluntu naishile kubona ukuti abantu tabacisa munshita yabikilwe, elo ukuti ba Pelishiti balikolongone pa Mikimashi, ¹²Naishile kulanda ati, 'Nomba aba Pelsihiti bakoisa pali fwebo pa Giligali, elo ntafwaile ukubekwa kwakwa Yahweh.' Eico naishile kuipatikisha ne mwine ku kupela ilambo lya koca." ¹³Eluntu Samwele aishile kulanda kuli Shauli ati, "Ulikitile ifya bupuka. Tausungile icipipe cakwa Yahweh Lesa obe ico akupele. Pantu eluntu Yahweh nga apampamike ukuteka kobe pali Israeli. ¹⁴Lelo nomba ukuteka kobe takwakakonkanyepo. Yahweh alifwaile umuntu uwapa mutima wakwe, elo Yahweh alimusontele ku kuba umwana wa mfumu pa bantu bakwe, pantu taunakile ifyo akukonkomeshe." ¹⁵Eluntu Samwele aishile kwima elo no kuya ukufuma ku Giligali ukuya ku Gibeah waku Benjamini. Eluntu Shauli aishile kupenda abantu abalipo na ye, abauwe imyanda mutanda. ¹⁶Shauli, umwana mwaume wakwa Yonatani, elo na bantu balipo na bo, baishile kwikala mu Giba waku Benjamini. Lelo ba Pelishiti baishile ku panga inkambi pa Mikimashi. ¹⁷Bakensha baishile kwisa ukufuma mu nkambi ya ba Pelsihiti mu mabumba yatatu. Ibumba limo lyaishile kupilibukila ukulolesha ku Ofra, ku calo caku Shauli. ¹⁸Limbi ibumba lya lyaishile kupilibukila ukulolesha ku Beti Horoni, elo limbi ibumba lyaishile kupilibukila ukulolesha ku ku mupaka uwalosha ku mu konko waku Seboyimu ukulolesha ku ciswebembe. ¹⁹Takwali ba kafula bafyela abasanglwe ku calo ca Israeli conse, pantu aba Pelsihiti baishile kulanda ati, "Limbi aba Hebere kuti bapanga ba panga elo ne mifwi abene." ²⁰Lelo bonse abauwe ba ku Israe bali kuya ku ba Pelishiti, cila umo ku kunona icanso cakwe, ba matoki bakwe, isembe lyakwe, elo ne cela cakwe. ²¹Umutengo wali ni cibili wa fitatu uwa shekele ku kunona icanso, elo ba matoki, elo ni cimo wafitatu uwa shekele pa kunona isembe elo ku kolola icela. ²²Eico pa bushiku bwa bulwi, takwali ba panga nangula umufwi uwasangilwe ku maboko ayali yonse aya bashilika abo abali na Shauli elo na Yonatani; ni Shauli fye eka elo no mwana mwaume wakwa Yonatani abakwete. ²³Umwina galisoni waku ba Pelsihiti aishile ku kupita Mikimashi.

Chapter 14

¹Bushiku bumo, Yonatani umwana mwaume wakwa Shauli aishile kulanda ku mulumendio wakwe uwakupita ifyanso, "Isa, natulekuya twa bukile kubushilya kulya ukuli ibumba lya ba Pelishiti." Lelo ena tayebele wishi.

²Shauli alikwikala kunse ya Gibe a mwisamba lya ci muti camateke mu Migroni. Ukushintafye na ku baume imyanda mutanda ebali na ye, ³ukubikapo Ahiya umwana mwaume wakwa Aitubu (wabo wakwa Ikabodi) umwana mwaume wakwa Finehasi umwana mwaume wakwa Eli, shima pepo wakwa Yahweh mu Shilo, uyo uwalikufwala efodi. Abantu tabaishibile ukwebati Yonatani aliile. ⁴Ukuli konse uko Yonatani alikufwaya ukupitila pakuti akumanye ibumba lya bashilika ba ba Pelishiti, mwali ifimabwe ifyacensemama na kumbali imbi kwali ifimabwe ifyacensemama na kumbali imbi. ⁵Icilibwe cimo baishile kuya ku kuta Basosi na cimbi naico balikumukuta Sena. Icilibwe cimo catalamine ku kapinda ka kukuso kuntanshi ya yaku Mikimashi, elo cimbi cabelele ku kapinda ka kukulyo ku ntanshi ya ku Gibe a. ⁶Yonatani aishile kulanda ku mulumensio wakwe uwali kupita ifyanso ati, "Isa, natukoya twa bukile ku bushilya lya batasembululwa. Limbi kuti Yahweh kuti atwafwa, takuli icingakanya Yahweh ukufuma mukutupususha ku bantu abengi nangu abanono." ⁷Uyu uwalikupitila ifyanso aishile kwa suka ati, "Mucite fyonse ifili mu mutima wenu. Konkapo, bona, nebo ndi nobe, nakulanakila yonse amafunde yobe." ⁸Eluntu Yonatani aishile kulanda ati, "Natulekuya twa bukile ku bantu elo fwebo nokuilanga kuli bo. ⁹Nga cakuti balanda kuli fwebo ati, 'Pembeleni uko kwine pakafye fwebo twise kuli mwebob-eluntu fwebo tufwile ukwikala mulya mu ncende elo ta tufwile ukutapukla kuli bo. ¹⁰Lelo nga balanda ati, 'Iseni kuli fwebo,' eluntu fwebo tufwile ukwabuka, pantu Yahweh alipela bena mu minwe yesu. Ici ecilingile ukuba icishibilo kuli fwebo." ¹¹Eico bonse babili baisokolwe ku nkambi ya ba Pelishiti. Aba Pelishiti baishile kulanda ati, "Boneni, aba Hebele baikosa bakofuma mu mendo umo bena bafisama abene." ¹²Eluntu abantu ba mu nkambi baishile kukuta kuli Yonatani elo uwapitile ifyanso fyakwe, elo aishile kulanda ati, "Iseni kuli fwebo, elo no kumilanga ifintu fimo." Yonatani aishile kulanda ku walikusenda ifyanso fyakwe ati, "Unkonke panuma yandi, pantu Yahweh na pela bena mu minwe ya bena Israeli." ¹³Yonatani aishile kunina pamulu ku minwe yakwe elo na makasa Yahweh, elo uwalikupitila ifyanso fyakwe alikukonka panuma yakwe. Aba Pelishiti ba baishile kubepailafye pacinso cakwa Yonatani, elo uwalikupitila ifyanso fyakwe aipeye abali mu numa. ¹⁴Uku kusansa kwa kutampa Yonatani elo no walikupita ifyanso fyakwe bapangile, baipeye abaume ukushinta na ku makumi yabili abali pa ncende yacitika wa akire. ¹⁵Mwali umwenso mu nkambi, na bali mu conde, elo na mu bantu. Ukubikapo naba mu nkambi na balikulonda bali no mwenso. Ne calo cali sakene, elo bena balicililemo umwenso. ¹⁶Eluntu inengu shakwa Shauli mu Gibe a wa mu Benjamini baishile kubona; ibumba lya bashilika lya ba Pelishiti balikusalangana, elo no kuya kuno elo na kulya. ¹⁷Eluntu Shauli aishile kulanda ku bantu ali na ye ati, "Pendeni elo no ku bona uyo ubulile pali fwebo." Uluntu bakwete ukupenda, Yonatani elo no walikupita ifyanso fyakwe balibulile. ¹⁸Shauli aishile kuli Ahiya ati, "Leta imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa kuno," pantu pali ilya nshita cali kusungwa na bena Israeli. ¹⁹Ulo Shauli ali akolanda kuli shima pepo, icongo mu nkambi ya ba Pelishiti ca leya cikokulilakofye. Eluntu Shauli aishile kulanda kuli shima pepo ati, "Fumyako ukuboko kobe." ²⁰Shailu elo na bantu bonse abali na ye baishile kulongana no kuya mu bulwi. Lonse ulupanga lwa mwina Pelishiti balikuikomaula abene beka, elo bena bali mucimfulunganaya icikulu. ²¹Nomba abo aba Hebele kunuma abo abali na ba Pelishiti, elo nabo abaile nabo mu nkambi nabo bene balilundile ku bena Israeli abo abali na Shauli elo na Yonatani.

²²Uluntu abaume bonse aba bena Israeli abafiseme mu calo ca mpili mupepi na Efulemu baishile kumfwa ukuti aba Pelishiti balifulumukile, nabo bene balibapepekele mu nkondo. ²³Eico Yahweh alipwishe Israeli pali bulya bushiku, elo no bulwi bwalipitilile na ku Beti Aveni. ²⁴Muli bulya ubushiku abaume ba bena Israeli balinakile pantu Shauli akwete ukubika pa bantu umulapo elo no kulanda ati, "Abe uwakutipwa umuntu uwalya icakula icili conse ulo icngulo tacilaisa elo nebo ntalacita icilandushi pa balwani bandi." Eico tapali umushilika nangu umo uwalile icakulya. ²⁵Eluntu abantu bonse baingile mu conde elo mwali ubuci palya pa ncende. ²⁶Uluntu abantu baishile kufika mu conde ubuci bwali kupongoloka, nomba takwali uuli onse uwaikete ukubika pakanwa kakwe pantu abantu balikutina umulapo. ²⁷Lelo Yonatani taumfwileko ukuti wishi alibikile abantu mu mulapo. Ena epakupisha impela ya nkonto yakwe iyo iyali mu minwe elo no kutimpika mu cipepe ca buci. Ena aishile kwimya ukuboko kwakwe no kutwala pakanwa kakwe elo amenso yakwe yacelebikile. ²⁸Eluntu umo pa bantu, aishile kumwasuka ati, "Wiso alilengele abantu ukulapa umulapo, pakulanda ati, 'Abe uwatipwa umuntu uyo uwalya icakulya muli buno bushiku; nangufye abantu banakile ku nsala.'" ²⁹Eluntu Yonatani aishile kulanda ati, "Tata alibikile icabubi mu calo. Boneni ifyo amenso yandi yaba ayakucelebuka pantu nebo nalyapo mutu buci utunono. ³⁰Bushe nga tacaciwama ukuti abantu bakwata ukulya mu buntungwa lelo mu fitapwa ukufuma ku balwani ifyo bena basangene? Pantu nomba ukwipaya takuli ukuukula pa ba Pelishiti." ³¹Bakwete ukulwisha aba Pelishiti bulya bushiku ukufuma ku Mikimashi ukufika ku Aiyaloni. abantu balinakile icine cine. ³²Abantu

babutukile mukutapa elo no kubula impaanga, ing'ombe elo no twana twa ng'ombe, elo no kufipaila pa mushili. Abantu balilile kumo no mulopa.³³Eluntu baebele Shauli ati, "Bona, abantu bali bembukile Yahweh pakulila kumo no mulopa." Shauli aishile kulanda ati, "Mwebo ifyo mwa cita tamuli cishinka. Nomba ku nkulusheni icilibwe icikulu kuli nevo." ³⁴Shauli aishile kulanda ati, "Kabiyeni mu bantu, elo no kubeba ati, 'Muleke cila muntu alete ing'ombe yakwe ne mpaanga yakwe, elo no kutwipaila pamo elo no kufilya. Mwipanga isambi kuli Yahweh pa kulila inama no mulopa kumo." Eico umuntu onse ailetele ing'ombe yakwe iilume iyo akwete bulya ubushiku elo no kuipaila palya pene.³⁵Shauli aishile ku kula ubulambo kuli Yahweh, ebwali ubwakubalilapo ubulambo ubo ena akulile Yahweh.³⁶Eluntu Shauli aishile kulanda ati, "Natulekuya tupepeke aba Pelsihiti ubushiku no kubatapa bena ukushinta ulucelo; twishapo nangu umo umutuntulu." Bnea baishile kwasuka ati, "Mucite conse icile boneka icabune kuli mwebo." Nomba shimapepo aishile kulanda ati, "Lekeni twipushe Lesa pano." ³⁷Shauli aishile kwipusha Lesa ati, "Bushe nevo kuti napepeka aba Pelishiti? Bushe ukobapela bena mu mwinwe yakwa Israeli? Lelo Lesa tamwasukile pali bulya bwine bushiku." ³⁸Eluntu Shauli aishile kulanda ati, "Iseni kuno, bonse mwebo mwe ntungulushi sha bantu; tusambilile elo no kubona ili isambi lya citika lelo. ³⁹Pantu, pali Yahweh wa mweo, uyo uupusha Israeli, nangufye nga ni Yonatani umwana mwaume wandi, ena afwile ukufwa." Lelo tapali umwaume nangu umo pa bantu bonse uwa mwasukile.⁴⁰Eluntu ena aishile kulanda ku bena Israeli bonse ati, "Mwebo mufwile ukutalama ulubali lumo, elo nevo na Yonatani umwana mwaume wandi twalaba kulubali lumbi." Abantu baishile kulanda kuli Shauli ati, "Mucite ico cikoboneka ica bune kuli mwebo." ⁴¹Shauli aishile kulanda ati, "Yahweh, Lesa wakwa Israeli! Nga cakuti ili isambi licitilwe nandi nangu umwana wandi Yonatani, ninshi, Yahweh, Lesa wakwa Israeli tupe kuli Urimu. Lelo ili sambi nga lya citilwe ku bantu bobo abena Israeli, ubapele ku bena Tumimu." Eluntu Yonatani elo na Shauli babalukile, lelo abashilika bali balekele ukuba abakaele. ⁴²Eluntu Shauli aishile kulanda ati, "Bikileni pakati ka ndi elo na Yoanatanani umwana mwaume wandi." Eluntu Yoanatanani baishile kumwikata.⁴³Eluntu Shauli aishile kulanda kuli Yonatani ati, "Njeba findo webo ucitile." Yoanatanani aishile kumweba ati, "Nindo nalyumfwilepo utubuci utunono uto utwali kulutwe lwa nkonto iyo iyali mu minwe yandi. Nebo ndi pano; nevo nalafwa." ⁴⁴Shauli aishile kulanda atai, "Lesa acite ico elo no kucilishapo nevo, nga cakuti taufwile, Yonatani." ⁴⁵Eluntu abantu baishiile kulanda kuli Shauli ati, "Bushe Yoanatanani afwe, uyo uufikilishe ukucimfya ukukulu ukwakwa Israeli? Ckutalifye! Pali Yahweh wa mweo, takwabe umushishi nangu umo uwakumutwe wakwe uukoponena panshi, pantu elibombebele pamo na Lesa lelo." Eico abantu bapuswishe Yoanatanani ica kuti ena tafwile. ⁴⁶Eluntu Shauli aishile kuleka ukukonka Pelishiti, elo aba Pelishiti baishile kubwekelamo ku ncende yabo. ⁴⁷Eluntu Shauli atendekele ukuteka pali Israeli, ena aishile kulwisha abalwani bakwe bonse mu mbali shonse. Ena aishile kulwisha abena Moabu, abena Amoni, abena Edomu, isha mfumu sha ku Soba elo na ba Pelishiti. Uko konse ayalukile, ena ali kubalimuna. ⁴⁸Ena alikubomba mukukoseleshiwa ukwamaka elo no kucimfya abena Amaleke. Ena alipokolwele Israeli ukufuma mu minwe ya bao abali kubatapa. ⁴⁹Abana baume bakwa Shauli bali ni Yoanatanani, Ishifi, elo na Malikishua. Amashina ya bana babili abanakashi yali ni Merabu, ibeli, elo na minali, umwaice. ⁵⁰Ishina lya mukashi wakwa Shauli lyali ni Ainoamu ali mwana mwanakashi wakwa Aimai. Ishina lyakwa kapitao wa bashilika bakwe lyali ni Abune umwana mwaume wakwa Neri, na lume wakwa Shauli. ⁵¹Kishi ewali wishu wakwa Shauli; elo Neri, wishu wakwa Abune, ali mwana mwaume wakwa Abieli. ⁵²Kwali ukulwa ukwakukosa pa ba Pelishiti mu shinku shonse ishakwa Shauli. Uluntu Shauli abona umuntu onse impalume, nangu umuntu onse uwashipa, ena alikumulonda kulya ye.

Chapter 15

¹Samwele aishile kulanda kuli Shauli ati, "Yahweh alintmine ukusuba webo imfumu pa bantu bakwe abakwa Israeli. Nomba kutika ku mashiwi yakwa Yahweh. ²Ifi eflyo Yahweh wa mabumba alanda ati, 'Nebo ndi bwene ifyo Amaleki acitile kuli Israeli ilyo ali munshila no kumutalikisha, uluntu baishile ukufuma mu Egypto. ³Nomba kabiye elo no kulwisha Amaleki no konaula fyonse ifyo bena bakwata. Tecakwehsa ukubashapo bena, lelo kwi paya bonse abaume elo na banakashi umwana elo na kacece, ing'ombe elo ne mpaanga, imgamila elo na punda."⁴Shauli aishile kwita abantu elo no kubapenda pa musumba wa Telaimu-amana imyanda ibili abaume aba makasa, elo na makana ikumi limo abaume bakwa Yuda. ⁵Eluntu Shauli aishile kuya mu musumba wa bena Amaleki no kupembela ku mukonko. ⁶Eluntu Shauli aishile kulanda ku bena Keni ati, "Kabiyeni, patukeniko, fumeni mukati mu bena Amaleki mu bena Amaleki, epakuti nebo ni myonauwila pamo na bo. Pantu mwebo mwalilangile uluse ku bantu bonse aba kwa Israeli, uluntu baishile ukufuma mu Egypto." Eico abena Keni balifuminemo mu bena Amaleki. ⁷Eluntu Shauli aishile kulwisha abena Amaleki, ukufuma ku Hafila ukufikafye ku Shuri, iyaba ku kabanga ka Egypto. ⁸Eluntu ena apiitile Agagi imfumu ya bena Amaleki iituntulu; ena aishile kwi paya umupwilapo bonse abantu ku lupanga. ⁹Lelo Shauli elo na bantu balisungile Agagi, pamo penefye ne sha bune impanga elo ne ng'ombe, inama ishakwina elo no twana twa mpanga. Fyonse ifyali ifya bune, bena tabafyonawile. Lelo bena umupwilapo icintu conse ico cali ica kusulwa elo ne citakwete icinto. ¹⁰Eluntu ishiwi lyakwa Yahweh lyashile kwisa kuli Samwele, no kulanda ati, ¹¹"Cilapela ubulanda nebo pakubika Shauli imfumu, pantu ena napilibuka ukufuma mukunkunka elo taikete ne fipope fyandi." Samwele alikalipile; ena aishile kuli Yahweh ubushiku bonse. ¹²Samwele aishile kubuka ku macaca mu kukumanya Shaul mu lu celo. Samwele baishile kumweba ati, "Shauli aishile ku Kameli elo ena alimikile ica kumwibukishapo umwine, elunyu ayalukile elo no kulola ku Giligali." ¹³Eluntu Samwele aishile kuya kuli Shauli, elo aishile kulanda kuli ye ati, "Walipalwa webo kuli Yahweh! Nebo ndifikilisha amafunde yakwa Yahweh." ¹⁴Samwele aishile kulanda ati, "Bushe ngo uku ukulila kwa mpanga nkoumfwa mu matwi yandi, elo no kulila kwa ng'ombe uko nebo nkoumfwa?" ¹⁵Shauli aishile kwasuka ati, "Fwebo tuletele ukufuma ku bena Amaleki. Pantu abantu bacileka impanga ishakuwamisha elo ne ng'ombe, mu kupela ilambo kuli Yahweh Lesa obe. Ishashala tulshiyepe umupwilapo." ¹⁶Eluntu Samwele aishile kulanda kuli Shauli ati, "Pembela, elo mebo nalakweba ifyo Yahweh aci njeba ubushiku." Shauli aishile kulanda kuli ye ati, "Landa." ¹⁷Samwele aishile kulanda ati, "Nangu uli munono muku ibona we mwine, bushe tawaba umutwe pa mutundu wakwa Israeli? Eluntu Yahweh akusubile ukuba imfumu pali Israeli, ¹⁸elo Yahweh akutumine no ku kweba ati, 'Kabiye elo onaule abasambi umupwilapo, abena Amaleki, no kulwa nabo mpakafye bena bonaulwe.' ¹⁹Cindo ntaumfwilile ishiwi lyakwa Yahweh, lelo mucifulo ici webo walisendele ifya kwina elo no kucita ifya bubi ku menso yakwa Yshweh?" ²⁰Eluntu Shauli aishile kulanda kuli Samwele ati, "Nebo nalikwete ukunakila kwi shiwi lyakwa Yahweh, no kuya uko Yahweh antumine. Nebo nalikete Agagi, ifmumu ya bena Amaleki, elo ndyonawile abena Amaleki umupwilapo. ²¹Lelo abantu baishile kubulapo fimo ifya kwina-impanga elo ne ng'ombe, ifya wamishe ifya lingilwe ukonaulwa, mu kupela ilambo kuli Yahweh Lesa obe ku Giligali." ²²Samwele aishile kumwasuka ati, "Bushe Yahweh alitemwa imitulo ya koca elo ne fya malambo, mukucila ukumfwila ishiwi lyakwa Yahweh? Ukunakila kwa wama ukucila ilambo, elo no kumfwila kwa wama ukucila amafuta ya kuba sukusuku. ²³Pantu bucisanguka bwaba ukubati li sambu lya kubuka, no kuitutumuna cino cine no kucita ifya bubi elo na masambi. Pantu ulikene icebo cakwa Yahweh, na ye wine alikukene ukuba imfumu." ²⁴Eluntu Shauli aishile kulanda kuli Samwele ati, "Nebo ndi bembukile; pantu nebo ndi tobele amafunde yakwa Yahweh elo na mashiwi yobe, pantu nebo nalitinine abantu elo no kukonka ishiwi lyabo. ²⁵Nomba, napapata belela isambu lyandi elo no kubwelela pamo nandi pakuti nebo njekushinshumuna Yahweh." ²⁶Samwele aishile kulanda kuli Shauli ati, "Nebo ntabwekelele pamo nobe; pantu walikene ishiwi lyakwa Yahweh, elo Yahweh naye alikukene ukuba imfumu pali Israeli. ²⁷Ulo Samwele aishile kupilibuka ukuti alekuya, Shauli aishile kwi kata ku cisempe ca mwingila wakwe, elo caishile kulepuka. ²⁸Samwele aishile kulanda kuli ye ati, "Yahweh alipokele ubufumu bwa bena Israeli ukufuma kuli webo lelo elo alipele ku mwinaumupalamano obe, uyo uuli bwino pali webo. ²⁹Kabili, uwakukosa uwakwa Israeli takabepe nangu ukupilibula amatontonkanyo yakwe; pantu ye tali muntu, uyo uwingapilibula amatontonkanyo yakwe." ³⁰Eluntu Shauli aishile kulanda ati, "Nebo ndibembukile. Lelo napapata ncindikako nomba pa menso ya bakalamba aba bantu bandi elo na pa menso yakwa Israeli. Twende nakabili kobe, pakuti nde kuya ku shinshimuna Yahweh Lesa obe." ³¹Eico Samwele aishile kupilibuka na kabili kli Shauli, elo Shauli aishile kushinshumuna Yahweh. ³²Eluntu Samwele aishile kulanda ati, "Leta Agagi imfumu ya bena Amaleki kuno kuli nebo." Agagi aishile kuli ye alikakilwe ne minyololo elo no kulanda ati, "Mucishinkafye ubukali bwamfwa bulipiitile." ³³Samwele aishile kwasuka ati, "Ngefyo ulupanga lobe lwa lengele bana mayo ukushala ukwabula abana, eico na noko obe akaba uwabula umwana muli bana mayo."

Eluntu Samwel apatwile Agagi mutupimfya pa cinso cakwa Yahweh pa Giligali.³⁴ Samwele aishile kuya ku Rama, elo Shauli aishile kuya pamulu ku ng'anda yakwe mu Giligali wakwa Shauli.³⁵ Samwele takwete uku bona Shauli mpakafye na pa bushiku bwa mfwa, pantu ena aishile kuya ku kulosha Shauli. Yahweh aishile kulanguluka ukuti ena alibikile Shauli ukuba imfumu pali Israeli.

Chapter 16

¹Yaweh aishile kulanda kuli Samwele ati, "Ni lisa ukualeka ukullosha Shauli, apo nebo ndimukene ukuba imfumu pa bena Israeli? Isusha ulusengo lobe amafuta elo ulekuya. Nkokutuma kuli Yese uwaku Betelemu, pantu ndiisalile nne mwine imfumu pa bana baume bakwe."²Samwele aishile kulanda ati, "Kuti naya shani? Nga Shauli aumfwa pali ici, ena akanjipaya." Yaweh aishile kulanda ati, "Piita ing'ombe iikota iinono na webo elo ulande ati, "Nebo njishile mukupela ilambo kuli Yaweh." ³Ukute Yese kwi lambo, elo ndekuya kulanga efyo webo ukoya kucita. Ukoya nkusubilako nebo uo nebo nkokweba."⁴Samwele aishile kucita ifyo Yaweh alandile elo nokuya ku Betelemu. Abakulu bamu musumba baishile ku tampa ulo baishile kumukumanya elo nokulanda ati, "Bushe ukoisa umutende?" ⁵Aishile kulanda, "Mu mutende; nebo njishile mukupela icelambo kuli Yaweh. Mupekanye mwebene mu kwikala abatalukana elo nokwisa kuli nebo kwi lambo." Eluntu ena aishile kupatula Yese na abana baume bakwe elo aishile kubakutula kwi lambo. ⁶Eluntu bena baishile kwisa, ena aishile kulolesha pali Eliabu nokwisa kuilandila umwine ati ubusubo bwakwa Yaweh icine cine bwali minine pantanshi yakwe. ⁷Lelo Yaweh aishile kulanda kuli Samwele ati, "Wibona ifyo alikuboneka kunse, nangula pa butali bwa cimo cakwe; pantu nebo ndimukene ena. Pantu Yaweh tabona fintu umuntu abona; umuntu amona ukumoneka kwa kunse, lelo Yaweh amona ku mutima." ⁸Eluntu Yese aishile ku kuta Abinadabu elo no kumupisha ku cinso Samwele. Eluntu Samwele aishile kulanda ati, "Nangu no yu wine Yaweh tamusalile." ⁹Eluntu Yese aishile kupisha Shama, lelo Samwele aishile kulanda ati, nangu ni uyu Yaweh tamusalile." ¹⁰Yese alipishishe abana baume bakwe cine lubali ukupita ku ntanshi yakwa Samwele. Eluntu Samwele aishile kulanda kuli Yese, "Yaweh tasalilepo nangu umo pali aba." ¹¹Eluntu Samwele aishile kulanda kuli Yese ati, "Bushe bonse abana bobe abaume bali pano?" Aishile kwasuka ati, "Kushelefyu umwaice pali bonse, lelo ena akolisha impanga." Samwele aishile kulanda kuli Yese ati, "Tuma elo nokuya kumupiita, pantu fwebo tatwaikale panshi mpaka ena esekuno." ¹²Yese aishile kutuma abantu elo nokuya kumuleta mukati. Nomba uyu mwana ali uwakukashikila elo alikwete na menso ayakuyemba elo alikuboneka uwakuyaemba. Yaweh aishile kulanda ati, "Ima, musube, pantu ena euyu wine." ¹³Eluntu Samwele aishile kubula ulusengo lwa mafuta elo noku musuba ena pakati kaba munyina. Umupashi wakwa Yaweh walibutukile pali David ukutula pali bulya bushiku nokuya kuntanshi. Eluntu Samwele aishile kwiminina elo nokwisa kuya ku Roma. ¹⁴Nomba umupashi wakwa Yaweh waishile kufuma pali Shauli, no mupashi wakubipa ukufuma kuli Yaweh walimucushishe ena icakuti. ¹⁵Ababomfi bakwa Shauli baishile kulanda kuli ye ati, Boneni, umupashi ukufuma kuli Lesa ulimicushishe mwebo. ¹⁶Lekeni shikulu nomba akonkomeshe ababomfi benu abali pantanshi yenu bafwaye umuntu uwacenjela ukulisha insango. Eluntu umupashi wakubipa uwakufuma kuli Lesa uleba pali mwebo, ena akulalisha kuminwe yakwe elo mwebo mukoisa kuba bwino. ¹⁷Shauli aishile kulanda kuba bomfi bwakwe ati, "Mfwaileniko umuntu uyo uwaishibisha ukulisha elo mumulete ena kuli nebo." ¹⁸Eluntu umo pa bana baume abanono aishile kwasuka, nokwisa kulanda ati, "Nebo ndibwene umwana mwaume wakwa Yese umwina Betelemu, uwakucenjela mukulisha, uwakukosa, umwaume impalume, umwaume uwaishibisha ifyankondo, uwacenjela mukulanda, umwaume uwakuyemba, elo na Yaweh aba naye." ¹⁹Eico Shauli aishile kutuma inkombe kuli Yese nokwisa kulanda ati, "Ntuminako umwana mwaume obe David, uyo uuli ne mpanga." ²⁰Yese aishile kubula impunda ukwisushapo nomukate, necikunkubiti ca mwangashi, na kaana ka mbushi elo nokufituma pamo no mwana wakwe umwaume David kuli Shauli. ²¹Eluntu David aishile kwisa kuli Shauli no kwingila mu mulimo wakwa. Shauli ali mutemenwe nganshi, elo ena aishile kuba uwakupiita ifyanso fyakwe. ²²Shauli alitumine yese, ukulanda ati, "Leka David atalame ku ntanshi yandi, pantu ena alisangile ububile mu menso yandi." ²³Ilyo lyonse umupashi wakubipa uwakufuma kuli Lesa waishile kupona pali Shauli, David aishile kubula insango elo nokutampa ukulisha. pakweba ati Shauli alekumfwa bwino, elo no mupashi wakubipa ukufuma pali ye.

Chapter 17

¹Nomba aba Pelishiti balikolaonganikile abashilika babo ku bulwi. Babakolonganikile Soko, uwakwa Yuda. Balitekele inkambi pakati ka Soko elo na Aseka, mu Efese Damimu.²Shauli elo na baume bamu Israeli balikolongene elo nokwisakwikala mu mupokapoka wa Ela, elo baliipekanishishe ubulwi pakuti balwe na ba Pelishiti. ³Aba Pelishiti bali taleme pa lupili lubali lumo, elo na bena Israeli bali taleme pa lupili lubali kabili pakati kabo pali no mukonko.⁴Umwaume wakukosa aishile kufuma ku nkambi yaba Pelishiti, umwaume uweshina lya Golyati uwa ku Gati, ubutali bwakwe imikono mutunda na citika. ⁵Ena alikwete icisote icamukuba ku mutwe wakwe, elo ena afwele icakucingilila icifuba ica mamba ya tufyela. Icakucingilila icifuba ca finine ama shekele amakana yasano aya mukuba.⁶Ena ali ne fya mukuba pa mukonso elo nakafumo ka mukuba pakati kafiyepeya cakwe. ⁷Icitungo ce fuumo lyakwe cali kuli, nenkobekelo yakuposelako kwati nikapika wa nsalu. ne cilimi ce fumo lyakwe cafinine amashekele imyanda mutanda aya cela. Uwakupiita inkwela yakwe alikwenda kuntanshi yakwe.⁸Alitaleme nokwisa kubilikisha kwi bumba lya bashilika bakwa Israeli ati, "Nindo mwebo mukoishila ku kupalama ku bulwi? Bushe nebo ntali mu Pelishiti, elo mwebo tamuli ba bomfi bakwa Shauli? Saleni umwaume mwebene elo mu muleke atentemukile kuli nebo. ⁹Nga alilingile ukulwa na nebo elo nokunipaya, Eluntu fwebo twalaba ababomfi benu. Lelo nga nebo na mucimfyalo elo nokumwipaya ena, eluntu mukesa kuba ababomfi besu elo nokutubombela."¹⁰Kabili umu Pelishiti aishile kulanda ati, Nebo nkosebanya ibumba lya bashilika bakwa Israeli lelo. Mpeleni umwaume pakwebati tulwe naye." ¹¹Uluntu Shauli na bonse abena Israeli baumfwile ifintu umu Pelishiti alandile, baishile kubwelelamo no kutina nganshi.¹²Nomba David umwana mwaume wa mwina Efrata uwaku Betelemu wamu Yuda, uyo ishina lyali ni Yese. Akwete abana baume cine konse konse. Yese ali umukote munshiku shakwa Shauli, uwakukota pa baume bonse. ¹³Abaume batatu abakulu abakwa Yese balikonkele ku bulwi. Amashina ya bana bakwe abaume baile ku bulwi bali ni Eliabu ibeli, nowakonkapo ni Abinadabu, no wacitatu ni Shama.¹⁴David ewali umwaice. Aba batatu abali abakulu balikonkele Shauli. ¹⁵Kabili David alikuya elo kubwela pakati ka babulwi bakwa Shauli elo na mukucema umukuni wakwa wishi ku Betelemu, pakuti ashilishe. ¹⁶Panshiku amakumi yane umu Pelishiti umwaume uwakukosa alipalamine ulucelo elo no bushiku muku ipela umine ku bulwi.¹⁷Eluntu Yese aishile kulanda ku mwana mwaume wakwe David ati, "Piitila ba wenu itepe lya fya kusalulwa elo ne mikate ikumi, no kufisenda bwangu ku nkambi yaba wenu. ¹⁸Kabili leta nefi ikumi ifya pangilwa no mukaka utwalile umukulu wabo uwabashilika ikana. Umone ifyo ba munonko bakobomba elo ubweshe icakumweneka nga cakuti bena balikubomba bwino."¹⁹Ba munonko obe bali na Shauli na baume bonse abaku Israeli mu mupokapoka wa Ela, ukulwisha aba Pelishiti. ²⁰David aishile kwima ku matuta maca aishile kusha umukuni kumu linshi. Alisendele ifyakulya nokutampako, ngefyo Yese amweble ukucita. Aishile kwisa ku nkambi elyo abashilika bakufuma ukuya ku cibansa ca bulwi bali weleshe ukuwelesha kwa kuya mukulwa. ²¹Eluntu abena Israeli naba Pelishiti batanteme pakuti, abashilika balungatane na bashilika.²²David alishile ifintu fyakwe mu minwe ya mulinshi wa fipe, nokubutukila ku bashilika, elo no kuposha ba munyina bakwe. ²³Elyo ena alikulanda kuli bo, icaume camaka, umu Pelishiti uwa ku Gati, uweshina lya Golyati, aishile kufuma mu mitanda yaba Pelishiti, elo nokwisa kulanda amashiwi yamo yene nga lyonse, elo David aishile kulyamfwa. ²⁴Uluntu abaume bonse aba ku Israeli ba bwene uyu muntu, baishile kufulumuka elo balitinine nganshi.²⁵Abaume baku Israeli baishile kulanda ati, "Bushe mwalibonapo uyu mwaume abonekala? Ena alishile muusebanya Israeli. Imfumu ikesa kupela ifya bunonshi ifingi ku muntu uukesa kumwipaya, elo ena akesa kupela umwana mwanakashi kuli ye ukumupa, nokupanga ing'anda yakwa wishi iya kaele kumisonko ya mu Israeli."²⁶David aishie kualanda ku baume ku baume abataleme pali ye ati, "Nindo ikocitika ku muntu uyo ukoipaya uyu umwinaa Pelishiti elo nokufumya umusebanya pali Israeli? Ninani uyu umwina Pelishiti utasembululwa pakuti ena alekusebanya abashilika bakwa Lesa wa mweo?" ²⁷Eluntu abantu bakonkenyepo ukulanda fintu bena balikulanda elo nokwisa kumweba ena ati, "Kanshi ifi fikoisa kucitika ku muntu uyo uukoisa ku mwipaya ena."²⁸Eliabu umukalamba wakwe aishile kumfwa uluntu ena alikulanda na baume. Eliabu aishile kufulilwa David, elo aishile kulanda ati, "Nindo webo waishila pano panshi? Nikuli nani webo washila shilya impanga ishinono mu matololo? Nebo ndishibile icilumba cobe, nobubi bwa mutima obe; wishilefye mukutamba ubulwi." ²⁹David aishile kulanda ati, "Nga nindo nebo na cita? Bushe talyacibafye lipusho?" ³⁰Ena aishile kupilibuka ukufuma kuli ena no kwisa kuya kumbi, elo nokwisa kulanda mu nshila imoine. Abantu baishile kwasuka munshila imoine pakubala.³¹Uluntu amashiwi David alandile yaishile kumfwika, abashilika babwekeshepo kuli Shauli, elo aishile kutuma David. ³²Eluntu David aishile kulanda kuli Shauli ati, "Mwileka umutima wa muntu nangu umo utompoke pamulandau waulya umu Pelishiti; aba bomfi bobo bakoya nokuya kulwa naulya umu Pelishiti." ³³Shauli aishile kulanda kuli David ati, "Webo taulingile ukuya mukulwa naulya umu Pelishiti; pantu webo ucilifye umusepela, elo ena mwume uwankondo ukufuma ku bwaice bwaika."³⁴Lelo David

aishile kulanda kuli Shauli ati, "Umubomfi obe alikusunga impanga shakwa wishi. Uluntu inkalamo elo na bere yaishile kwisa mukusenda umwana wa mpanga ukufunya mumukuni,³⁵nebo nalifipepeke elo nokuficimfya fyena, elo nokuipokolola yena ukufuma mu kanwa kaiko. Uluntu yaishile mukunjimina, naishile kuikata ne minwe yandi, ukuikata pa mukoshi, elo nokuipaya.³⁶Umubomfi wenu alipayapo inkalamo elo na bere. Uyu umu Pelishiti uutasambululwa alaisa kuba nga cimo pali ifi, pantu alisebenye ishina abaashilika bakwa Lesa wa mweo.³⁷David aishile kulanda ati, "Yaweh aishile kumpokolola ku mala ya nkalamo elo naku mala yakwa bere. Akonpokolola nebo ku minwe ya mu Pelishiti." Eluntu Shauli aishile kulanda kuli David ati, "Kabiye, elo na Yaweh abe na³⁸webo."Shauli aishile ku fwika David ifya kufwala fyakwe. Amufwikile icisote ca mukubakuba ku mutwe aishile kumufwika icakucingilila icifuba icacela.³⁹David aishile ku kaka ulupanga lwakwe pafya kufwala fyakwe. Lelo ena aishile kufilwa ukwendwa, pantu tafibeshe. Eluntu David aishile kulanda kuli Shauli ati, "Nebo tekuti ndekuya mukulwa nefi, pantu nebo ntafibeleta." Eico alishile kufifula.⁴⁰Aishile kubula inkontoyakwe mu minwe yakwe elo nokusalapo amabwe yasano aya kutelela ukufumya mumumana; aishile kuyabika mu cola cakwa cema. Iciskushilo cakwe cali mu nminwe yakwe elyo ena alikupalamina ukwali umu Pelishiti.⁴¹Umu Pelishiti alishile palamina David, no walikumusendela inkwela iikalamba alikumutangilila.⁴²Uluntu umupelishiti alikulosha nokubona David, ena alimusulile, pantu alifye umwaice, uwakukashikila, nokuboneka uwabune.⁴³Eluntu umu Pelishiti aishile kulanda kuli David ati, "Bushe nebo ndimbwa, pakuti webo wise kwisa ne nkonto kuli nebo?," elo umu Pelishiti aishile kulapisha David mwi shina ya tulesa takwe.⁴⁴Umu Pelishiti aishile kulanda kuli David ati, "Isa kuli nebo, elo nalapela umubili obe ku fyoni fya mu mulu elo na kunama sha mpanga."⁴⁵David aishile kwasuka kumu Pelishiti ati, "Webo ukoisa kuli nebo no lupanga, ne fumo, elo na kalifumo. Lelo nebo ndishile kuli webo mwi shina lyakwa Yaweh wa mabumba, Lesa waba shilika bakwa Israeli, uyo webo wasebanya.⁴⁶Lelo Lesa akompela ukucimfya pali webo, elo nebo nkokwipaya nokufumya umutwe kumubili obe. Lelo nkoopela ifitumbi fya bashilika baba Pelishiti ku fyoni fya mulwelele na kunama sha pesonde, pakwebati isonde lyonse lishibe ati Lesa emo aba mu Israeli,⁴⁷elo na fyonse fifkolongene fishibe ukuti Yaweh tapela ukucimfya ku lupanga nangula umusumbo. Pantu ubulwi bwakwa Yaweh, elo ena akomipela mu boko yesu."⁴⁸Uluntu umu Pelishiti aishile kwima no kupalamina kuli David, eluntu David ayangufyenye no kubutukila ku cibansa ca bulwi mukumukumanya.⁴⁹David aishile kubika ukuboko mu chola cakwe, asendelemo libwe, ukulisukusa, elo nokulasa umu Pelishiti pampumi. Ne libwe lyaishile pampumi ya mu Pelishiti, elo ena aishile kuwa ubunkupeme panshi.⁵¹David alicimishe umu Pelishiti kucisukushilo ne libwe. Alashile umu Pelishiti no kumwipaya. Tamwali ulupanga mu minwe yakwa David.⁵⁰Eluntu David aishile kubutukilako nokutalama pamu Pelishiti no kusenda ulupanga lwakwe, nokulusomona mu cikwama ca lukio, no kumwipaya, elo nokumuputulako umutwe. Uluntu aba Pelishiti baishile kubona ukuti umwaume wabo uwakukosa afwa baishile kufulumuka.⁵²Eluntu abaume ba mu Israeli elo naba Yuda baishile kwima nokulolesha, nokunko ba Pelishiti ukufika kumikonko ya fibi fya Ekroni. Ifitumbi fya ba Pelishiti fyaishile kulambalala munshila ya kuya ku Shaaraim, ukuya kufika ku Gati Ekroni.⁵³Abantu bamu Israeli balibwelele mukukonka aba Pelishiti, elo baishile kusenda ifipe fya munkambi shabo.⁵⁴David aishile kusenda umutwe wamu Pelishiti elo nokuleta ku Yerusalemu, lelo ena abikile ifyanso fyakwe mwi tenti lyakwe.⁵⁵Uluntu Shauli aishile kubona David akoya mu kumunya umu Pelishiti, ena aishile kulanda kuli Abnere, umukalamba wa bashilika, ati, "Abnere, mwana waka nani uyu umulumendo?" Abnere aishile kulanda ati, "Ngefyo mwaikala mwe mfumu, nebo nteshibile?"⁵⁶Imfumu yaishile kulanda ati, "Ipusheni abo benga mwishiba, umwine wauyu mulumendo."⁵⁷Uluntu David aishile kubweluluka ukufuma mukwipyaya umu Pelishiti, Abnere aishile kumusenda, elo nokumutwala pantnshi yakwa Shauli nomutwe wa mu Pelishiti mu minwe yakwe.⁵⁸Shauli aishile kulanda kuli ye ati, "Umwana wakwa nani webo, we mulundo?" David aishile kwa suka ati, nebo ndimwana wa mubomfi wenu Yese umwina Betelemu.

Chapter 18

¹Uluntu ena apwishishe ukulanda kuli Shauli, umweo wakwa Yonatani walisuntinkene no mweo wakwa David, elo Yonatani alimutemenwe ngefyo atemenwe mweo wakwe. ²Shauli epakupita David ukulakwikala nankwe muli bulya bwine bushiku; ena talakufwaya ukuti abwekelemo ku nganda yakwa wishi. ³Eluntu Yonatani elo na David bapingene ne cipangano capamo pantu Yonatani alamutemenwe ngefyo atemenwe umweo wakwe. ⁴Yonatani alifulile umwingila wakwe uwo alikufwala elo apele David necabulwi cakwe, abikapo nolupanga, ubuta, elo nomushipi. ⁵David alekuya konse uko Shauli amutuma, elo ena alekubomba bwino, Shauli alimupele icifulo icikulu pa baume babulwi. Neci calisekeshe mu menso ya bantu bonse elo na kumenso yababomfi bakwa shauli. ⁶Ulo balikubwela ku mushi ukufuma mukucimfya abaphilishiti, abanakashi abaishile ukufuma mu misumba yonse iyakwa Israeli, baleimba inyimbo elo no kucinda, mukusekelela imfumu Shauli, bali ne ngoma, ne nsansa, elo na malimba yamasese. ⁷Abanakashi baleimba kuli cilaumo ulo balelisha. Baleimba ati: "Shauli aipaye amakana, elo David aipeye amakana na makana." ⁸Shauli alafululwe ngansi, elo nolu lwimbo talwamusekeshe. Ena alandile ati, "Balumbanya David ukwipaya amakana amakumi, nomba nebo bandumbanya ukwipaya amakanafye. Cindo cingashalako kupokolola ubufumu?" ⁹Shauli alikwatile David ubufuba ukutampafye bulya bwine bushiku nokuya kuntanshi. ¹⁰Ubushiku bwakonkelepo umupashi wabubifi waponene pali Shauli ukufuma kuli Lesa elo ena asesema mu nganda yakwe. Eico David alishishe ifilimba fyakwe, efyo alekucita cila bushiku. Shauli alikwete umusumbo muminwe yakwe. ¹¹Shauli usukusa umusumbo, pantu ena alekutontonkanya ati, "Nebo ndemupulinkanyafye no kumushintilika kucibumba." Nomba David apusukile kucinso cakwa Shauli imiku ibili muli iyiine nshila. ¹²Shauli atampile ukutina David, pantu Yahweh aali nankwe, nomba tatwalilile ukuba na Shauli. ¹³Eico Shauli amufunishe ku cinso cakwe elo amusonta ukuba umukalamba wabashilika ikana limo. muli iyi nshila David elekuya elo napakubwela aleba pantanshi ya bantu. ¹⁴David elekuya pantanshi muli fyonse ifyo alekucita, pantu Yahweh ali nankwe. ¹⁵Uluntu Shauli abwene ukuti David aleya pantanshi, alimukwatile akatina. ¹⁶Eluntu bonse abena Israeli elo nabena Yuda balitemenwe David, pantu eleba pantanshi yabo ulo baleya nelo balebwela. ¹⁷Eluntu Shauli alandile kuli David ati, "Bona ninkwata umwana mwanakashi wandi umukulu Merabi. Nebo ndepela ena ukuba umukashi obe. Icikulu ubefye uwakosa mukumbombela elo nokulwa ubulwi bwakwa Yahweh." pantu Shauli atontonkenye ukuti, "Iminwe yandi tayakabe pali yee, lelo iminwe yaba Philishiti naikabe pali yee. ¹⁸David alandile kuli Shauli ati, "Bushe nebo nine nani? elo bushe balupwa bandi nabanani, nangu mukowa wakwa tata mu Israeli, pakuti nebo mbe umupongoshi umwana mwaume wa mfumu?" ¹⁹Nomba uluntu inshita yafikile iyakwa Merabi, umwana mwanakashi wakwa Shauli, balefwaya ukupela David, apelwe kuli Adrieli umwina Meholati ukuba umukashi wakwe. ²⁰Lelo mika, umwana mwanakashi wakwa Shauli, atemenwe David. Balyebele Shauli, elo neci calimusekesha. ²¹Eluntu Shauli atontonkenye ati, "Nebo nkampelefy ena kuli yee, pakuti akabe citeyo kuli yee, elo pakuti iminwe yabafilishiti ikabe pali yee." Eico Shauli alandile kuli David umuku wa cibili ati, "Webo ukaba umupongoshi wandi umwaume." ²²Shauli akonkomeshe ababomfi bakwe, "Kalandeni na David mubumfisololo, elo mulande ati, 'Bona, imfumu yaliba iyasansamuka pali webo, elo nabonse ababomfi balikutemwa webo. Nomba eluntu, ukabe umupongoshi wa mfumu umwaume.'" ²³Eico ababomfi bakwa Shauli balandile aya mashiwi kuli David. Eluntu David alandile ati, "Bushe muletontonkanya ukuti uyu mulandu unono ukuba umupongoshi wa mfumu, epo nebo ndi muntu umupina, elo naishibikwafye apanono?" ²⁴Ababomfi bakwa Shauli batwele kuli yee amashiwi ayo David alandile. ²⁵Eluntu Shauli alandile ati, "Kalandeni ici kuli David, 'Imfumu tailekabila umutengo uuli onse pa nsalamu kanofye inkanda yabana baume baba philishiti umwanda umo, pakulandula ukufuma ku balwani ba mfumu.'" Nomba Shauli atontonkenye ukuti David aleyafwila muminwe yaba Philishiti. ²⁶Uluntu ababomfi baebele David aya mashiwi, calisekeshe David pakuba umupongoshi wa mfumu. ²⁷Ulo inshiku isho tashilapwa, David aliile na baume elo nokwipaya imyanda ibili iyaba Philishiti. David aliletele inkanda yabwaume bwabo, elo baliyabapela kuli yee mu mpendwa iyingi ku mfumu, pakuti abe umupongoshi wa mfumu. Eico Shauli apele Mika umwana mwanakashi wakwe ngo mukashi wakwe. ²⁸Uluntu Shauli abwene, elo ena aishibe ukuti Yahweh ali na David, elo na Mika, umwana mwanakashi wakwa Shauli, alimutemenwe, ²⁹Shauli calikulishepo ukutina David. Shauli alikonkenyepo ukuba umulwani wakwa David. ³⁰Eluntu abakalamaba baba Philishiti baishile ku bulwi, elo balikwisa libililibili. Alebacimfya ukucila ababomfi bakwa Shauli, eico ne shina lyakwe lyalicindikilwe nganshi.

Chapter 19

¹Shauli alandile kuli Yonatani umwana mwaume wakwe elo nakuli bonse ababomfi bakwe ati mwipaye David. Lelo Yonatani umwana mwaume wakwa Shauli, ena alimutemenwe nganshi David, ²Eico Yonatani aebele David, "Shauli tata wandi alefwaya inshila ya kukwipailamo webo, eico webo ukaisunge bwino mulucelo elo ukayekuifisa wemwine muncende iyakufisamamo. ³Nebo ndinokuya elo nokutalama lubali kuli tata wandi mupepi ne mpanga iyo webo ukabako elo nebo nkalanda kuli tata wandi pali webo. Ngacakwebati nebo nasambilila ifili fyonse, nebo nkakweba." ⁴Yonatani alandile ifyabune pali David kuli wishi Shauli elo alandile kuli yee ati, "Wemfumu wicita icabipa kumubomfi obe David. Pantu ena takwaba ico alufyanya kuli webo, elo ifyo acita fyabune fyalikwafwako webo. ⁵Pantu ena tatinine ukulufya umweo wakwe muminwe elo aipeye abaphilishiti. Yahweh acitile ukucimfya ukukulu nganshi pabena Israeli bonse . Webo walibwene ifi elo walisekelele. Cindo ukofwaila ukucitila ulubembu lwaifi webo pamulopa uwakaele ukwipaya David pantu takwete umulandu?" ⁶Shauli alyumfwile kuli Yonatani. Shauli alapile no mulapo, "Mucishinkafye cakwa Yahweh uwamweo, ena tali nokufwa." ⁷Eluntu Yonatani aishile kukuta David, elo na Yonatani aebele David ifi fintu fyonse. Yonatani atwele David kuli David Shauli, elo aishilekuba muceni cakwe ngefyo calekuba lyonse. ⁸Kwishilekuba ubulwi nakabili, elo David aile nokulwisha abaphilishiti elo nokubonaula kumaka ayakulu nganshi. Bali abafulumuka pantanshi yakwe. ⁹Umupashi wabubi waishile ukufuma kuli Yahweh ukwika pali Shauli ulo ena aikele mu nganda ninshi ali nomufwi mu minwe yakwe, elo ninshi David acili alelisha amasese. ¹⁰Shauli alifwaile kukulasa David umufwi icakuti amushintilishefye mu cibumba, lelo ena afulumukile kukufuma muceni cakwa Shauli, eico Shauli alashilefye umufwi mu cibumba. David alibutukile elo apuswike muli bulya bushiku. ¹¹Sauli aishilekutume nkombe ku nganda yakwa David mukulonda ena pakuti bengamwipaya mu nshita ya lucelo. Mika umukashi wakwa David, alandile kuli yee, ngacakuti webo tausungile bwino ubumi bobbe muli buno bushiku, mailo webo ukepaiwa." ¹²Eico Mika aebele David nokutolokela pa windo, ena afuma elo abutuka, elo nokupusuka. ¹³Mika abula icipasho icakupangafye elo nokucibika apakulala. Eluntu nae aishilekubula icakusaminako icambushi icamafufu acibika na kumutwe, elo acifimba nefyakufwala. ¹⁴Uluntu Shauli atumine inkomne abakuyaikata David, ena alandile ati, "Nalwala." ¹⁵Eluntu Shauli atumine inkombe mukumona David, ena alandile ati, mumuletefye pamo no busanshi bwakwe, pakuti nebo mwipaye." ¹⁶Uluntu inkombe shaingile mukati, boneni, mu nganda bamonafye icilubi ecilele pa busanshi kumutwe ukwakusamina ekuli imbushi na masako. ¹⁷Shauli alandile kuli Mika ati, "Cindo webo wacenjesesha elo waleka umulwani wandi ukuya, eico pakuti ena apusuke?" Mika ayaswike Shauli, "Ena alandile kuli nebo, 'Leka nebo ndeya. Cindo ukofwaila ukunjipaila?" ¹⁸Nomba David abutukile elo nokupusuka, elo aile kuli Samwelo ku Roma elo amwebele fyonse ifyo Shauli acitile kuli yee. Eluntu ena elo na Samwelo baile elo nokuyaikala ku Naioti. ¹⁹Shauli balimwebele ati, alandile ati, Bona, David ali ku Naioti ku Roma." ²⁰Eluntu Shauli atumine inkombe ukwikatu David. Uluntu babwene bakasesema balesesema, elo Samwele alitaleme pamitwe yabo, umupashi wakwa Lesa waishile pa nkombe shakwa Shauli, elo nabo balasesema. ²¹Uluntu Shauli bamwebele ici, atumineko inkombe nashimbi, elo nabo bailekwamba ukusesema. Eico Shauli atumineko inkombe nashimbi nakabili umuku wakulenga butatu, elo nabo bayamba ukusesema. ²²Eluntu ena umwine aile ku Roma elo afikile kucishima cashika ku Seku. Ena aipwishe ati, "Bushe Samwelo elo na David balikwi?" Umuntu umo aishilekulanda ati, "Bona, bali ku naioti ku Roma." ²³Shauli aishilekuya ku Naioti ku Roma. Eluntu umupashi wakwa Lesa waikile pali yee, elo nao ayambile ukusesema mpakafye ayakufike ku Naioti ku Roma. ²⁴Ena ufulile insalu shafyakufwala fyakwe elo nakabili ayabile ukusesema ngefyantanshi pali Samwele. Ena alifye ubwamba muli kalya konse akasuba elo no bushiku bonse bulya. Ecalengele balaipusha ati, "Ninshi Shauli nao aba mwibumba lya bakasesema?"

Chapter 20

¹Eluntu Davidi aishile kufyukila ku Naioti mu Rama elo aishile no kwisa kulanda kuli Yonatani ati, "Findo ncitile? Ni shani ukupuluka kwandi? Ni shani ulubembu lwand pa cinso ca bawiso, ukweba ati bakofwaya ukunjipaya?"

²Yonatani aishile kulanda kuli Davidi ati, "Na cibe ukutali; tawafwe. Batata takucite icili conse icikulu nangu icinono ukwabula ukuya kucilanda kuli nebo. Mulandu ndo batata bengayakufishila ici cintu kuli nebo? Tacili ifyo."³Lelo Davidi alapile nakabili elo aishile kulanda ati, "Bawiso balishiba bwino bwino ukweba ati nebo na lisanga ububile mu menso yobe. Aishile kulanda ati, 'Mwileka Yonatani ukwishiba ifi, nangu ukuba no bulanda.' Lelo mu cishinka ngefyo Yahweh aba no mweo, elo ngefyo uli no mweo, pali ulutampulo pakuti elo nemfwa."⁴Eluntu Yonatani aishile kulanda kuli Davidi ati, "Conse ico walanda, nalakucitila." ⁵Davidi aishile kulanda kuli Yonatani ati, "Mailo mwenshi uupya elo ndingile ukwikala ukuya kulya ne mfumu. Lelo ndeya, pakweba ati njekufisama mwi bala mpaka inshiku shitatu mu cungulo." ⁶Nga cakweba ati ba wiso bamfuluka, elo uye kulanda ati, Davidi alilombele ulusa lwa kuya kuli nebo ukweba ati engaya kubutukila ku Betelemu umusumba wakwe; pantu kuli ukupela ilambo lyapa mwaka ilya lupwa lonse. ⁷Nga walanda ati, "Cilifye bwino," umubomfi wenu akakwata umutende. Lelo ngalifulilwe. eluntu mwishibe ati alipangile icibi. ⁸Pamulandu waico uyekubelela umubomfi uluse. pantu aliletele umubomfi obe mucipangano cakwa Yahweh pamo nobe, Lelo nga cakwaeba ati muli ulubembu muli nebo, unjipaye we mwine; pantu mulandunshi wingantwalila kuli ba wiso?"

⁹Yonatani aishile kulanda ati, "Cibe ukutali kuli webo! Nga nalishibe ukwebati batata balipangile ububi ukwisa pali webo, bushe nga nshikwebele?"¹⁰Eluntu Davidi aishile kulanda kuli Yonatani ati, "Ni nani aleya kunjeba nga cakwebati mukupumikisha bawiso talekukwasuka bwino?" ¹¹Yonatani aishile kulanda kuli Davidi ati, "Isa, natulekuya kufumina mumpanga." Efyo bonse babili baile kufumina mumpanga. ¹²Yonatani aishile kulanda kuli Davidi atu, "Leka Yahweh, Lesa wakwa Israeli, abe kambone. Uluntu nekpusha batata panshita ino mailo, nangu ubushiku bwakulenga shitatu, bona nga cili icisuma kuli Davidi, bushe ntakaye kutuma kuli webo elo no kulenga cishibikwe kuli webo?" ¹³Nga cakuwamina batata wandi ukuleta ububi pali webo, leka Yahweh acite kuli Yonatani elo no kucilapo kabili nga cakwebati ntacilengele ukwishibikwa elo no kuleka ukaye, pakwebati winga umutende. Leka Yahweh abe nobe, ifyo aba kuli batata. ¹⁴Nga ndi nobumi bushe tawakanage bucishinka bwa cipangano ubwakwa Yahweh, ukuti ntalekufwaya. ¹⁵Wikaputula bucishinka bwa cipangano ukufuma mu ng'anda yandi umuyayaya-nangufye luntu Yahweh akaputula cilaumo umo uwamubalwani bakwa Davidi ukufuma pano isonde." ¹⁶Eico Yonatani apangile icipangano na bang'anda yakwa Davidi elo aishile kulanda ati, "Lekeni Yahweh afwaye icilandushi ku kuboko kwa balwani bakwa Davidi." ¹⁷Yonatani aishile kulenga Davidi ukulapa na kabili pamulandu wa citemwiko amukwatile, pantu alimutemenwe ifyo atemenwe umweo wakwe ¹⁸Eluntu Yonatani aishile kulanda kuli ye ati, "Mailo kusefya kwa mwenshi uupya. Ukafulukwa pantu icipuna cobe tapakekale umuntu. ¹⁹Uluntu ukekala inshiku shitatu, ukaye bwangu bwangu elo ukese ku ncende iyo wailekufisamako uluntu ubwafya bwatampile, nokuyakulolela pambali ye libwe lya Eseli. ²⁰Na nebo nkayakulasa imisumbo shitatu kulya kwine ku ncende, kwati pali ico nkolasa. ²¹Eluntu nkatuma umwaice wandi elo nokulanda kuli yee ati, 'Kabuye no kuya kufwaya imisumbo.' Nga nalanda ku mulumendo ati, 'Bona, imisumbo shilekubela kulubali lobe ulu; ushilete," eluntu wise, pantu ninshi ukopusuka elo tawakacenwe, ngefyo Yahweh ali no mweo. ²²Lelo nga nalanda kumulumendo ati, Bona, imifwi ibe kuntanshi yobe,' eluntu ulingile waya, pantu Yahweh alikutumine. ²³Kabili pamulandu wa cipangano ico webo elo na nebo twalanshanyapo, bona, Yahweh ali pakati kobe elo na nebo umuyayaya." ²⁴Eico Davidi epakuya kufisama mwiala. Uluntu ukusefya kwa mwenshi upya kwaishilekufika, imfumu yaishile kwi kala ku kulya icakulya. ²⁵Imfumu yaile kwikala pacipuna caiko, ifyo yalikucita lyonse, pacipuna lwa kucibumba. Yonatani aishile kutalama, elo na Abuer aishile kwikala kuli Shauli. Lelo pa cifulo cakwa Davidi tapali nangu umo. ²⁶Shauli taile kulanda icili conse bulya bushiku, pantu watontonkenye ati, "Pali cimo icilemucitikila. Tasanngulwile; mucie tasangulwile." ²⁷Lelo pabushiku bwakulenga shibili, ubushiku panuma yakusefya umwenshi uupya, pa ncende yakwa Davidi tapali umuntu. Shauli aishile kulanda kuli Yonatani umwana mwaume wakwe ati, "Mulandunshi umwana mwaume wakwa Yese teshile kumalila nangufye bushiku bwapitile elo na lelo?" ²⁸Yonatani aishile kwasuka ati, Davidi mucine aishile kupoka ulusa kuli nebo ulwakuya ku Betelemu. ²⁹Alandile ati, 'Napapata leka ndekuya. Pantu ulupwa lwesu lu likwete ilambo mu musumba, elo ba wesu bali njebele ukuyakubako. Nomba nga ndisangile ububile mu menso yobe, napapata leka ndeya elo no kuyakuabona ba wesu.' Pamulandu waici, eco teshile kwi tebulo lya mfumu. ³⁰Eluntu icipyu cakwa Shauli calumine pali Yonatani, elo aishile kulanda ifi kuli ye ati, "Iwe we mwana mwaume wa mwanakashu impulumushi, umwanakashu uwakutalama! Bushe tawashiba ati walisala umwana mwaume wakwa Yese mukuleta insoni, elo nokuletela insoni banoko abakufyala?" ³¹Panshita yonse iyo mwana mwaume wakwa akwete ubumi pa calo, cibe webo nangu ubufumu bobo tabwakaye kupampamikwa. Nomba, eluntu, Yonatani elo

nokumuletela kuli nebo, pantu alingile ukufwa.³² Yonatani aishile kwasuka Shauli wishi ati, "Nipamulandunshi alingile ukwipaiwa? Findo acitile?"³³ Eluntu Shauli aishile kuposa umusumbo wakwe pakweba ati uye kumulasa. Eico Yonatani aishile kwishiba ati wishi alikwete amapange ya kwipaya Davidi.³⁴ Yonatani alimine ukufuma kwi tebulo na fulwa nganshi elo talile icakulya mu bushiku bwakonkelepo mu mwenshi, pantu alikwatile Davidi ubulanda, pantru wishi alemusebanya.³⁵ Mu lucelo, Yonatani aishile kufumina mwi bala ifyo baumfwene na Davidi, elo na kalumendo kali nankwe.³⁶ Aishile kulanda ku kalumendo ati, "Butuka elo uye kufwaya imifwi isho naposele." Ilyo akalumendo kabutukile, ailekuposa umufwi kuntanshi yakwe.³⁷ Uluntu akalumendo kaishile kwisa pa ncende apo umufwi Yonatani aposele wailekuponena, Yonatani aishile kwita akalumendo, elo aishile kulanda ati, "Bushe umufwi tauli kuntanshi yobe?"³⁸ Eluntu Yonatani aishile kwita akalumendo ati, "Endesha angufyanya, wiikala!" Eico akalumendo kakwa Yonatani kailekukolonganika imifwi elo kaishile kwisa kuli shikulu wakako.³⁹ Lelo akalumendo takaishibepo icili conse. Ni Yonatani fye elo na Davidi ebaishibe umulandu.⁴⁰ Yonatani ailekupela ifyanso fyakwe ku kalumendo kakwe elo aishile kulanda kuli ye ati, "Kabuye, ufitwale ku musumba."⁴¹ Cilya akalumendo kaya, Davidi aile kutalama lubali ku mwina wa mabwe, aishile kuwa ubukupeme panshi, elo nokufukama imiku itatu. Baishile kuitomona elo nokuilililana, Davidi ena alilile ukucishamo.⁴² Yonatani aishile kulanda kuli Davidi ati, "Kabuye umutende, pantu bonse tululapile mwi shina lyakwa Yahweh elo tulandile ati, ' Leka Yahweh abe pakati kaiwe elo na nebo, elo na pakati kabufyashi bwandi elo no bufyashi bobo, umuyayaya.'" Eluntu Davidi aishile kutalama no kuya, elo Yonatani aishile kubwelela ku musumba.

Chapter 21

¹Eluntu Davidi aishile kwisa ku Nobu mukwisa kubona Ahimeleki shima pepo. Ahimeleki aishile mukukumanya Davidi akotutuma elo aishile kulanda kuli ye ati, "Nindo nindo ubelele weka elo taulipo nouli onse?" ²Davidi aidhile kulanda kuli Ahimeleki shima pepo ati, "Imfumu ili ntumine pamulimo elo ilandile kuli nebo ati, 'Wileka umuntu onse eshibe ico nkokutuma, elo nefyo nkukonkomeshe.' Nilangilile abalumendo pa ncende imo." ³Eluntu nomba findo ukwete mu minwe? Mpeniko imipusa isano iya mukate, nangu conse icili kuno." ⁴Shima pepo aishile kwasuka Davidi no kulanda ati, "Takuli umukate wacilye lyelye kuli nebo, lelo kuli umukate wa mushilo-ngacakweba ati bakalume balile kuisunga kuli banakashi." ⁵Davidi aishile kwasuka shima pepo ati, "Mu cine cine abanakashi balitaluka kuli fwebo panshiku shitatu ishipitilepo, nga lyonse ilyo na fumapo. Eico ifipe fya balumendo nafisanguluka napalwendo lwa cende ende. Pali bufi lelo ifyo balekwata fyalasanguluka!" ⁶Eico shima pepo aishile kumupela umukate uwashila. Pantu takwali umukate kano umukate wa pacinso, uyu uwafumishiwe pacinso cakwa Yahweh, pamulandu wakubika umukate uwakaba mu ncende yauko pabushiku wafumishiwepo. ⁷Nomba umo paba bomfi bakwa Shauli epo ali pali ubo bushiku, uo baikalike pacinso cakwa Yahweh. Ishina lykawe lyali ni Doege umwina Edomu, Umukulu pali bakaceme bakwa Shauli. ⁸Davidi aishile kulanda kuli Ahimeleki ati, "Nomba bushe kuno takuliko umufwi uuli onse nangu ulupanga? Pantu nangu lupanga lwandi nangu fyanso fyandi ntaletele, pantu waciba mukampampa umulandu wa mfumu." ⁹Shima pepo aishile kulanda ati, "Ulupanga lwakwa Goliati umu Pelishiti, uo waipye mu mupoka poka wa Ela, epo luli pamo lupombelwe mu nsalu kunuma ya efodi. Nga nautemwa ukulubula, kuti wabula, pantu takulipo icanso cimbi kuno." Davidi aishile kulanda ati, "Takulipo ulupanga lumbi ukucila pali ulo; mpela." ¹⁰Davidi alimine elo aishile kufulumuka ubo ubushiku ukufuma kuli Shauli elo aishile kuya kuli Akishi, imfumu yabena Gati. ¹¹Ababomfi bakwa Akishi baishile kulanda kuli ye ati, "Bushe uyu te Davidi, imfumu ya mucalo? Bushe te uyu balimbila pamo pali e mu masha ati, Shauli epeye abakwe amakana elo Davidi epeye abakwe amakana amakumi?" ¹²Davidi aishile kubika ifi fyebo kumitima elo aishile kutina sana Akishi, imfumu ya bena Gati. ¹³Apilibwile imibele yakwe pa menso yabo elo nokuya ipanga ishilu mu minwe yabo; apangile ifishilwa pafibi fyapampongolo elo walekele ululenda ukulaponanena pamyemfu shakwe. ¹⁴Eluntu Akishi aishile kulanda ku ba bomfi bakwe ati, "Boneni, muli bwene ati umuntu napena. Cindo mwamuletela kuli nebo?" ¹⁵Bushe nebo nalibulisha amashilu ayaume, pakuti mundetele uyu muntu ukwisa mukucita ifi pamenso yandi? Bushe uyu muntu kuti aingila mung'anda yandi?"

Chapter 22

¹Eico Davidi aishile kufuma kulya elo aishile fulumukila ku lucengo lwa Adulamu. Uluntu bawabo elo na bonse abang'anda yakwa wishu baishile kumfwa, bantetemukile kuli ye. ²Umuntu onse ali mu bwafya, umuntu onse ali munkongole, elo na onse alikalipwe umutima-bonse baishile kulongana kuli ye. Davidi aishile kuba umukalamba pali bo. Bali na limo ukufika ku mpendwa imyanda ine abaume abali nankwe. ³Eluntu Davidi aishile kufuma ku Mizipa mu Moabu. Aishile kulanda ku mfumu ya bena Moabu ati, "Napapata lekeni batata elo na bamayo baye na mwebo mpaka nkaye kwishiba ifyo Lesa akayakucitila." ⁴Aishile kubasha ne mdumu Moabu. Ba wishu elo na banyina baile kwikala nayo inshita yonse iyo Davidi aile kuba mwicele lyakwe. ⁵Eluntu kasesema Gadi aishile kulanda kuli Davidi ati, "Wiyakwikala mwicele lyobe. Fumamo elo uye kwingila mu calo cakwa Yuda" Eico Davidi aishile kufuma kulya elo aishile kuya mu mitengo ya Herete. ⁶Shauli aishile kumfwa ati Davidi alisangilwe pamo pene na baume li nabo. Nomba Shauli aikele mu Gibe'a mwisamba lya citi ca tamariski mu Rama, no mufwi wakwe mu minwe yakwe, elo ababomfi bakwe bonse na batalama apo ali. ⁷Shauli aishile kulanda ku babomfi bakwe abataleme apo ali ati, "Umfweni nomba, mwe bantu bakwa Benjamini! Bushe umwana mwaume wakwa Yese akayakupela imwe bonse apakulima na mabala ya myangashi? Bushe akayakumicita bonse ba mushika bapamakana elo na bamushiku ba pamyanda, ⁸mukucinja pa bubifi bonse ubo mupangile pali nebo? Tapali nangu umu uwanjishibisheko uluntu umwana mwaume wandi apangile icipangano no mwana mwaume wakwa Yese. Tapali nangu uwangufwilileko uluse. Tapali nangu umu uwanjishibisheko ukwebati umwana mwaume wandi alinjimishe umubomfi wandi Davidi ukunjimina. Lelo alimfisamine no kundololela pakweba ati engansansa." ⁹Eluntu Doeg umwina Edomu uwataleme na babomfi bwakwa Shauli, aishile kwasuka ati, "Na libona umwana mwaume wakwa Yese aisa ku Nobu, kuli Ahimeleki umwana mwaume wakwa Ahitubu. ¹⁰Aishile kupepa kuli Yahweh ukwebati engamwafwilisha, elo amupele ifyo apekenye elo no lupanga lwakwa Goliati umu Pelishiti." ¹¹Eluntu imfumu yaishile kutuma abakuyaita shinapepo Ahimeleki umwana mwaume wakwa Ahitubi elo na bonse abang'anda yakwa wishu, bashimaapepo abali mu Nobu. Bushe pamo baishile kwisa ku mfumu. ¹²Shauli aishile kulanda ati, "Umfwa nomba, we mwana mwaume wakwa Ahitubi." Aishile kwasuka ati, "Epo ndi, mwe shikulu wandi." ¹³Shauli aishile kulanda kuli ye ati, "Cindo ico mwangumanina akapi, webo elo no mwana mwaume wakwa Yese, muli ico icakweba ati ulimupele umukate, elo no lupanga, elo ulimupepele kuli Lesa ukweba ati enga mwafwilisha, pakweba ati enganjimina ukubelama umwafisama, ifyo elekucita mu bwalelo?" ¹⁴Eluntu Ahimeleki aishile kwasuka imfumu elo aishile kulanda ati, "Ni nani pababomfi benu bonse uwakwata icishinka nga Davidi, uwile kuba lumbwe wa mfumu elo kabili ali mushika pabalinsi benu, elo kabili walicindikwa na mung'anda yenu?" ¹⁵Bushe lelo emuku wakubalilapo na pepele kuli Lesa pa kweba ati amwafwilishe? Cakutalifye kuli nebo! Mwileka imfumu ibike icili conse pamu bomfi waiko nangu ku bang'anda bonse abakwa tata. Pantu umubomfi wenu teshibepo icili conse pamuladnu onse uyu." ¹⁶Imfumu yaishile kwasuka ati, "Webo mushika walafwa Ahimeleki, webo elo na bonse abang'anda yakwa wiso." ¹⁷Imfumu yaishile kulanda kuwalikuilonda uwatalame apo yali ati, "Pilibuka elo uye kwipaya bashimaapepo bakwa Yahweh. Pantu ukuboko kwabo kuli na Davidi, elo pantu balishibe ati nafyuka, lelo tabacisokolwele kuli nebo." Lelo ababomfi bamfumu tabatabulwile amaboko yabo mukwipaya bashimaapepo bakwa Yahweh. ¹⁸Eluntu imfumu yaishile kweba Doeg ati, "Pilibuka elo wipaye bashimaapepo." Eico Doeg umwina Edomu aishile kupilibuka elo asanshile bashimaapepo; aipeye abantu amakumi cine konsekonse abafwala efodi muli kalya kasuba. ¹⁹Kabili aumine ku kanwa ka lupanga Nobu, umusumba wabashimaapepo, ukubikakofye bonse abaume elo na banakashi abaice elo na bonka, ne ng'ombe shauko, ne mpunda elo ne npanga, ailekumuna ku kanwa kalupanga. ²⁰Lelo umu pa bana baume bakwa Ahimeleki umwana mwaume wakwa Ahitubu, ishina lyakwe ni Abiatari, aishile kufulumika elo afikile kuli Davidi. ²¹Abiatari aishile kweba Davidi ati Shauli ali peye bashimaapepo bakwa Yahweh. ²²Davidi aishile kulanda kuli Abiatari ati, "Nalishibe pali bulya bushiku, uluntu Doeg umwina Edomu walpo, ukweba mu cine mucine akaya kweba Shauli. Ni nebo nalenga pamfwa yonse mulupwa lwakwa wiso!" ²³Ikala na nebo elo wikwata no mwenso. Pantu umu uukofwaya umweo obe akofwaya no mweo wandi wine. Walacingililwa kuli nebo.

Chapter 23

¹Baishile kweba Davidi ati, "Bona, aba Pelishiti bali kulwa na Keilak elo bakoiba ne filyo." ²Eico Davidi aishile kupepa kuli Yahweh ukumwafwako elo aishile ku mwipusha ati, "Bushe kuti naya ku basansa aba Pelishiti?" Yahweh aishile kulanda kuli Davidi ati, "Kabuye elo kabasanse aba Pelishiti elo uka pusushe Keilah." ³Abaume bakwa Davidi baishile kulanda kuli ye ati, "Bona, tula tina muno mu Yuda. Pali bufi fye nga twaya kuli Keilah ukuya kulwa na bashilik baku Pelishiti?" ⁴Eluntu Davidi apepele na kabili kuli Yahweh ukumwafwako. Yahweh alimwasukile ati, "Ima, kbuye ku Keilah pantu nko kupela ukucimfya pa ba Pelishiti." ⁵Davidi elo na baume bwakwe balile ku Keilah elo no kulwa na ba Pelishiti. Ali pokolwele ing'ombe shabo elo ali be payawile nganshi. Eico Davidi ali puswishe abalikwikala mu Keilah. ⁶Uluntu Abiata umwana meaume wakwa Ahimeleki afulumukile kuli Davidi pa Keilah, aishile ninshi alisendele na efodi mu minwe yakwe. ⁷Shauli baishile ku mweba ati Davidi alile ku Keilah. Shauli aishile kulanda ati, "Lesa alimupele mu minwe yandi. Pantu alisalilwe mukati alingile mu musumba uwakwata impongolo ne fipindamo." ⁸Shauli aishile kwita amabumba ya fita fyakwe yonse ku kulwa, ukuya ku Keilah, mu kusoka Davidi elo na bantu bakwe. ⁹Davidi alishibile ukwebati Shauli alikufwaya ukonaula umweo wakwe. Aishile kulanda kuli Abiata shimapepo ati, "Leta efodi kuno." ¹⁰Eluntu Davidi aishile kulanda ati, "Yahweh, Lesa wakwa Israeli, umubomfi wenu ne cabushe alyumfwile ati Shauli alikufwaya umweo wandi pakwisa ku Keilah, ukonaula umusumba pamulandu wandi. ¹¹Bushe abantu baku Keilah, balempela mu minwe yakwe? Yahweh, Lesa wakwa Israeli, Nakupapata, eba umubomfi obe." Yahweh aishile kulanda ati, "Aletentemukila panshi." ¹²Eluntu Davidi aishile kulanda ati, "Bushe abaume ba ku Keilah bakompela nebo elo na baume bandi mu minwe yakwa Shaule?" Yahweh aishile kulanda ati, "Bakokupela." ¹³Eluntu Davidi elo na baume bakwe, abali nakalimo imyanda mutanda, balimine elo balifumineko ku Keilah, elo balye ndaukile incende uku noku. Baishile ku mweba Shauli ati Davidi ali fyukileko ku kuelela, elo alilekele ukumupepeka. ¹⁴Davidi alikele mu matololo umwakufita, mu calo ca mpili mu matololo aya ku Zipi. Shauli ali kumufwailikisha cila bushiku, lelo Lesa tamupele ena mu maboko yakwe. ¹⁵Davidi allibwene ukweba ati Shauli alikufwaya umweo wakwe; nomba Davidi ali mu matololo yaku Zipi pa Horeshi. ¹⁶Eluntu Yonatani, umwana mwaume wakwa Shauli, alimine elo aishile kuya kuli Davidi pa Horesh, elo alokoseeshe ukuboko kwakwe muli Lesa. ¹⁷Aishile kulanda kuli ye ati, "Wilekutina. Pantu ukuboko kwa kwa tata takwakusange. Ukuba imfumu pali Israeli, elo nkaba uwa bubili kuli webo. Na Shauli tata alishibile ici." ¹⁸Balipangile icipangano pali Yahweh, Davidi aishile kwisa pa Horeshi, elo Yonatani aishile kuya ku mwakwe. ¹⁹Eluntu Zifite aishile kwisa kuli Shauli pa Gibeah elo aishile kulanda ati, "Bushe Davidi uyu afiseme pamo na fwebo umwakufita pa Horeshi, palupili lwa Hakilah, ulwaba ku masamba ya Yeshimoni? ²⁰Nomba iciluka, we mfumu! Ukulingana no kufwaya kobe, iciluka, ulubali lwesu kumupela mu minwe ya mfumu. ²¹Shauli aishile kulanda ati, "Palweni mwe Yahweh. Pakuti mwali nkwatile inkumbu nebo. ²²Kabuyeni, mushininkishe no ku cilapo. Musambilile elo mu fwaye uko afiseme elo no umubwene kulya. Balingebele nebo ati wa kukengela. ²³Eico bona, elo wi shibe ne ncende shonse fye umo afiseme. Mu bwelele kuli nebo ne lyash lya cishinka, elo eluntu nkabwelela kuli mweba. Nga cakwebati ali mu calo, nkale kumufwailisha mukato ka bakamana ya muli Yuda." ²⁴Eluntu baishile kwima elo baishile kuya ku Zipi pantanshi yakwa Shauli. Nomba Davidi elo na baume bakwe bali mu matololo ya Maoni, mu Araba ku kapinda ka kukuso ka ku Yeshimoni. ²⁵Shauli elo na baume bakwe balilemu kufwaya. Nomba Davidi bali mwebeleko, eco alitentemukile mu cilupili ce libwe, mu matololo ya Moani. Uluntu Shauli aumfwile, alipepekele Davidi mu matololo ya Moani. ²⁶Shauli aishile kuya ku lubali lumbi ulwa lupili, elo Davidi na baume bakwe bali kuya lubali lumbi ulwa lupili. Davidi aishile kwangufyanya ukutaluka kuli Shauli. Ulo Shauli na baume bakwe bali kushinguluka Davidi elo na baume bakwe ukuti babekate, ²⁷intugulushi yaishile kwisa kuli Shauli elo ya landile ati, "Angufyanya elo isa, pantu aba Pelishiti balishile mukwingilila icalo. ²⁸Eico Shauli alekel ukulekupepeka Davidi elo akonkele aba Pelishiti. Eico ilya incende yainikilwe ati Icilibwe cakubutukilako. ²⁹Davidi alifumineko kulya elo aishile kwikala umwakufita mu Engedi.

Chapter 24

¹Uluntu Shauli afumine mu kupepeka aba Pelishiti, baishile ku mweba ati, "Davidi ali mu matololo ya Engedi."

²Eluntu Shauli apiitile abaume amakana yatatu abasalilwe ukufuma mu bena Israeli elo aishile kuya mu kufwaya Davidi elo na baume bakwe ku Fimabwe ukwikala Ifibushi Mabwe.³Alifikile na ku makola ya mabwe aya mpanga mu nshila, ukwali icilu cengo. Shauli aishile kwingila mukati mu kufimbana ku makasa yakwe. Nomba Davidi elo na baume bakwe bali keke ku numa ukutali mu cilucengo. ⁴Abaume bakwa Davidi baishile ku mweba ati, "Buno ebushiku ubo Yahweh alandile kuli webo uluntu alandile ati, 'Mkapela umulwani mu minwe yobe, pa kwebati ukamucite ico ukofwaya.'" Eluntu Davidi ai mine alyamfwile buce buce ku ntanshi elo ali sunineko palutwe lwa mwingila wakwa Shauli akasala. ⁵Panuma umutima wakwa Davidi wa lishupikilwe pantu alisunineko pa lutwe lwa mwingila wakwa Shauli akasala. ⁶Aishile kulanda ku baume bwakwe ati, "Yahweh alinkenye tekuti ncite ici kuli shikulu wandi, uyo Yahweh asuba, ukubika iminwe yandi pali ye, boneni waku subwa kuli Yahweh." ⁷Eico Davidi alikenye abaume bakwe kuli aya mashiwi, elo tabasuminishe ukusansa Shauli. Shauli aishile kufuma mu lucengo, elo alile. ⁸Panuma, Davidi nao alimine, aishile kufuma mu lucengo, elo aishile kubilikisha Shauli ati: "Mwe shikulu wandi imfumu." Uluntu aishile kulolesha ku numa kuli ye, Davidi ali kontamikile icinso cakwe panshi ninshi alifukeme elo ali mupele umucinshi. ⁹Davidi aishile kulanda kuli Shauli ati, "Nindo mumfwila abaume abalanda ati, 'Bona, Davidi akofwaya uku kulasa?'" ¹⁰Lelo amenso yobe ya libwene ifyo Yahweh a cikubika mu maboko yandi uluntu twa ciba mu lucengo. Bamo bacingeba ukuti nkwipaye, le na cikuleka. Nacilanda ati, 'Ntabikepo iminwe ayandi pali shikulu; pantu wa kusubwa kuli Yahweh.' ¹¹Boneni, mwe tata, bona ulutwe lwa mwingila wenu mu minwe yandi. Pantu icishinka cakwebati naciputulako ulutwe lwa mwingila wenu elo nta cimipaya, kuti mwaishiba elo kuti mwa bona ukwebati takuli ububi nangula ukupondoka mu minwe yandi, elo nta mibembukile mweba, nangufye mulunga umweo wandi ukuti mu mbule. ¹²Leken Yahweh apingule pali mweba elo na nebo, elo Yahweh akana ndwilako pali mweba, lelo iminwe yandi tayajabe pali mweba. ¹³Ngefyo ipinda lya kale li landa ati, 'Mu bubifi emutula ifya kubipa.' Lelo ukuboko kwandi takwa kabe pali mweba. ¹⁴Ni nani uyo imfumu ya Israeli yaimina? Ni nani uyo mupepeka? Ne mbwa iya kufwa! No lupantila! ¹⁵Leken Yahweh abe kapingula elo apele ubupingushi pakati kenu elo na nebo, elo ubone ati, elo no kunsuminisha nebo ukufyuka ukufuma mu kuboo kwenu." ¹⁶Uluntu Davidi alekele ukulanda aya mashiwi kuli Shauli, Shauli aishile kulanda ati, "Bushe ili shiwi lyobe, we mwana mwaume wandi Davidi?" Shauli alililile. ¹⁷Aishile kulanda kuli Davidi ati, "Ulimulungami ukucila nebo. Pakwebati uli ncitile icabune, elo nebo icabubi. ¹⁸Lelo walanga ubne ubo wa ncitila, pantu tawanjipeye uluntu Yahweh ambikile muluse lobe. ¹⁹Pantu ng ca kwebati umuntu asanga umulwani wakwe, bushe kuti amuleka ukuya umutende? Yahweh na kulambule ica bune pafyo wa cita lelo kuli nebo. ²⁰Nomba, naishiba ne cabushe ukwebati ukaba imfumu elo no bufumu bwakwa Israeli buhashimpikwa mu maboko yobe. ²¹Lapa kuli nebo pali Yahweh ukwebati tawa kabafumyepo balupwa lwandi aba kakonkapo, elo no kwebati tawa konaule ishina lyandi ukulifumya mu ng'anda yakwa tata." ²²Eico Davidi alilapile umulapo kuli Shauli. Eluntu Shauli aishile kuya uko alikwikala, lelo Davidi elo na baume bakwe baishile kuya ukwakufita.

Chapter 25

¹Nomba Samwele alifwile. Na Israeli onse ali kolongene pamo elo ali muloseshe, elo baishile ku mushika mu ng'anda yakwe pa Rama. Eluntu Davidi aishile kwima elo no kuya ku matololo ya ku Parani.²Kwaliko umwaume mu Moani, uyo ubunonshi bwakwe bwali mu Kamelo. Uyu mwaume alinonkele nganshi. Alikwete impanga amakana yatatu elo ne mbushi ikana limo. Alikubeya impanga shakwe mu Kamelo.³Ishina lyakwe ni Nabali. elo ishina lya mukashi wakwe ni Abigaili. Umwanakashi ali wacenjela elo uwabune mukuboneka. Nomba umwaume ali mukaka elo umubifi mufyo alikucita. Ali wa mulupwa lwakwa Kalebu.⁴Davidi aishile kumfwa mu matololo ukuti Nabali alikubeya impanga shakwe.⁵Eico aishile kutuma abalumendo bakwe ikumi. Davisi aishile kulanda kubalumendo ati, "Kabuyeni ku Kamelo, kabuyeni kuli Nabali, elo mu poshe mwishina lyandi.⁶Mukaye kulanda kuli ye ati, 'Wikale mu buyantanshi. Umutende ube kuli webo elo umutende ube ku ba ng'anda yobe, elo umutende ube kuli fyonse ifyo wa kwata.⁷Ndyumfwile ukuti ulikwete abakubeya impanga. Bakacema bobo bali na fwebo, elo ta twabacitile ububi, elo tabalufishepo nangula kano inshita yonse iyo bali pa Kamelo.⁸Wipushe abalumendo bobo, elo balekubula. Leka abalumendo bandi basange ububile mu menso yobe, pantu ni pabushiku bwa bune twishile. Napapata pelako utuli tonse uto ukwete ku babomfi bobo elo naku mwana mwaume obe Davidi."⁹Uluntu abalumendo bakwa Davidi bafikile, balilandile fyonse kuli Nabali ifya kwa Davidi eluntu balolelele.¹⁰Nabali alibasukile ababomfi bakwa Davidi ati, "Ni nani Davidi, elo ni nani mwana Yese umwaume? Bengi aba bomfi abali kupondokela ba shikulu babo muli shino nshiku.¹¹Bushe kuti na bula umukate wandi elo na mesnhi yandi elo ne nama shandi ishonaipaile ba kabeya bandi, elo no kupela ku baume abo abafumine uko nteshibile?"¹²Eico abalumendo bakwa Davidi baishile kwa luluka elo bali bweleleko, elo bali baishile ku mweba fyonse ifyalandilwe.¹³Davidi aishile kulanda ku baume bakwe ati, "Onse fye umwanume akake ulupanga lwakwe." Eico onsefye umwaume alikakile ulupanga lwakwe. Na Davidi alikakile ulupanga lwakwe. Na kalimo abaume imyanda amakumi yane bali mukonkele Davidi, elo abali imyanda ibili balishele bali kulonda ifipe.¹⁴Nomba umo pa balumendo aishile kweba Abigaili, umukashi wakwa Nabali; aishile kulanda ati, "Davidi alitumine ababomfi ukufuma mu matololo ukwisa kuposha shikulu, elo alibatukile.¹⁵Lelo abaume bali bwino kuli fwebo. Tabatumine elo tatwalufishepo nangula kano ulo twalikuya nabo uluntu twali mu mpanga.¹⁶Bali cibumba kuli fwebo ubushiku elo na kasuba, ulo lonsefye twali nabo twali kubona impanga.¹⁷Nomba ishiba ici elo ubone ifyo wi ngacita, pantu ububi buli pali shikulu, elo na pa ng'anda yonse. Pantu ni mbula buyo shikulu tapali ico winga landa nankwe.¹⁸Eluntu Abigaili aangufyenye elo apitile imikate imyanda ibili, imitondo ibili iya mwanganshi, impanga shi sano ishaku pekanishiwila limo, ne fipapatu fya ng'ano ifya kusalulwa, ne fipapatu fya myangashi ifya kwa nikwa umwanda umo, elo ne fipapatu fya mukunyu ifya pangwa ubune imyanda ibili, elo aishile kufibika pali bapunda.¹⁹Aishile kulanda ku balumendo bakwe ati, "Kabuyeni ntangilileni, elo na ndibo nalaisa panuma yenu." Nomba ta ebele umulume wakwe Nabali.²⁰Ulo ali pali punda yakwe elo aishile kufika ku mbali ya lupili, Davidi elo na baume bakwe baishile kwisa ukutentemukila kuli ye, elo aishile kubakumanya.²¹Nomba Davidi aishile kulanda ati, "Ne cabushe nali londele ulwisha ifyo uyu mwaume akwete fyonse mu matololo, takwali nangula cimo icabulile pa fintu fyakwe fyonse, elo ambwesesheshe ububi pa bune.²²Lekeni Lesa acite ici kuli nevo, ne Davidi, elo no kucilapo nga ca kwebati mailo nga nkashapo nelyo kamo akalume pali fyonse fye ifyo akwata."²³Uluntu Abigaili abwene Davidi alyangufyenye elo ali fumine pali punda wakwe elo aishile kukontamika ne cinso cakwe elo aishile kufukama panshi.²⁴Aishile kwikala pamakasa yakwe elo aishile kulanda ati, "Pali nevo fye capwa, mwe shikulu, epo pabe icilubo. Napapata lekeni umubomfi wenu alande na mwebo, elo umfweniko ku mashiwi ya mubomfi wenu.²⁵Lekeni shikulu ebikako amano kuli uyu muntu imbula buyo, Nabali, ifyaba ishina lyakwe, efyo na ye aba. Nabali eshina lyakwe, elo no bupuka ebo aba nabo. Nomba nevo ne mubomfi wenu nta bwene abalumendo bwakwa shikulu, abo mwatumine.²⁶Nomba eluntu, mwe shikulu, napali Yahweh wa mweo, elo apo muli no mweo, apo Yahweh alimifumisheko mukusumya umulop, elo no kuilandula mwebo mwebene ku kuboko kwenu, nomba lekeni abalwani benu, elo na bonse abali kufwaya ukucita icibi kuli shikulu, babe kubati ni Nbali.²⁷Nomba lekeni ubu bupe ubo umusha webu aleta kuli shikulu wandi bupelwe kuba lumendo abakonka shikulu.²⁸Napapata eleleni ukubifya kwa mu bomfi wenu, pantu Yahweh ekapanga ing'anda yakwa shikulu iyi nenene, pamulandu wakwebati shikulu alikulwa uluba lwakwa shikulu; elo icakubipa tacakasangwe muli mwebo apo fye mucili no mweo.²⁹Nangula abaume bengamimina ukumicusha ukusenda umweo wenu, lelo umweo wakwa shikulu ukasungwa mubutala bwakwa Yahweh wa mweo Lesa wenu; elo akasukusa imyeo ya balwani benu, kubati ni mwitumba lya ku kusukusa.³⁰Yahweh akamicitila shikulu conse ico amilaile, elo ali misontele ingulushi pali Israeli.³¹Kabili ici tacakabe cisendo caku languluka kuli mwebo-ati mwasumishe umulopa uwa kaele, nangula shikulu alikufwaya ukuipususha umwine. Pantu uluntu Yahweh akacita icabune kuli shikulu, mukebukishe umubomfi wenu."³²Davidi aishile kulanda kuli

Abigaili ati, "Leken Yahweh, Lesa wakwa Israeli, abe uwakupalwa, uwakucituma ukwisa ku nkumanya webo lelo.³³ Amano yobe yakupalwa elo walipalwa, pantu walenga nebo ukuntalusha mukusumya umulopa elo ukufuma mukuilandula ne mwine ku kuboko kwandi!"³⁴Pantu mu cabushe, apo Yahweh, Lesa wakwa Israeli, ali no mweo, uwali kunsunga ukuntalusha mukulunga webo, nga cakwebati tawangufyenye ukwisa nkunkumanya, ngatashelepo nelo kamo pafya kwa Nabali nangula fye kanya akanono ukufika mu lucelo."³⁵Eico Davidi apokele ukkutula mu minwe yakwe ifyo amuletel; aishile kulanda kuli ye ati, "Kabuye mu mutende ku ng'anda yobe; bona, ndyumfwile kwi shiwi lyobe elo ndikupokelele."³⁶Abigaili ali bwelelele kuli Nabali; boneni, alikusefya mu ng'anda yakwe, kubati kusefya kwa mfumu; elo umutima wakwa Nabali wali sansamukile mukti kakwe, apantu alikolelwe nganshi. Eico umwnakashi tamwebele nelo kamo pankafye ulucelo.³⁷Nomba mulucelo, ulo umwangashi wa fumine muli Nabali, elo umukashi wakwe amwebele ifi fintu; umutima wakwe walifwile mukati kakwe umwine, elo aishile kuba kwati libwe.³⁸Kabili caishile kuba panuma ya nshiku ikumi Yahweh ali musanshile Nabali icakwebati alifwile.³⁹Uluntu Davidi aishibile ukuti Nabali alifwile, aishile kulanda ati, "Abe uwakupalwa Yahweh, uwapiita ukutukwa kwandi ukutuma ku kuboko kwa kwa Nabali elo alisungile no musha wakwe ukufma ku bubi. Alibweshe imibele yakwa Nabali iyabubi pa mutwe wakwe." Eluntu Davidi atumine elo aishile kulanda kuli Abigaili, ukumuleta kuli ye ukuba umukashi wakwe.⁴⁰Uluntu ababomfi bakwa Davidi baishile kuli Abigaili pa Kamelo, balilandile kuli ye elo balilandile ati, "Davidi alitutumine kuli webo ukukubula ukuba umukashi wakwe."⁴¹Alimine, aishile kufukama alikontamikile ne cinso cakwe panshi, aishile kulanda ati, "Boneni, umubomfi wenu umwanakashi mu bomfi wokusamba amakasa ya babomfi bakwa shikulu."⁴²Abigaili alyangufyenye elo alimine, elo alininine pali punda na babomfi bakwe basano abakashana abali kumukonka; elo alikonkele intumi shakwa Davidi elo aishile kuba umukashi wakwe.⁴³Nomba Davidi na kabili ali bulile Ahinoamu uwaku Yesreel ukuba umukashi wakwe; bonse balisangukile abakashi.⁴⁴Kabili na, Shauli alipele Michali umwana mwanakashi wakwe, umukashi waka Davidi, kulu Peltiele umwana mwaume wakwa Laishi uwali waku Galimu.

Chapter 26

¹Abena Sifu baishile kwisa kuli Saul ku Gibe'a elo nokwisa kulanda ati, "Bushe Davidi tafisama mu lupili lwa Hakila, ululungatene na Yeshimoni?" ²Eluntu Saul aishile kwima nokwisa kuya mu matololo ya Sifu, ninshi alipitile abashilika amakana ya tatu abasalilwe mu baume ba bena Israeli, mukufwailisha Davidi mu matololo ya Sifu. ³Saul aishile kupanga inkambi pa lupili lwa Hakila, ululungatene na Yeshimoni, pa nshila. Lelo Davidi aikele mu matololo, elo kabili aishile kubona ukuti Saul alimukonkele luto numa panuma na kulya kwine ku matololo. ⁴Eico Davidi aishile kutuma inengu no kuya kubona ukuti Saul mu cishinka alishile. ⁵Davidi aishile kwima no kuya ku ncende uko Saul apangile inkambi, alibwene ne ncende apo Saul asendeme, elo Abina umwame wakwa Neri, umukalamba wa bashilika bakwe; Saul asendeme mukati ka nkambi, elo na bantu balimu shingulukile, bonse balifye mu coshi. ⁶Eluntu Davidi aishile kuli Aimeleki umwina Hiti, elo na kuli Abishai umwana mwaume waka Seruiya, wabo wakwa Yoabu, "Bushe nani twalaya naye kuli Saul mu nkambi?" Abishai aishile kulanda ati, "Ninebo! Nalaya nobe pamo. ⁷Eico Davidi elo na Abishai baishile kuya bashilika ubushiku. Saulo ali kulya kwine ninshi alisendeme mukati ka nkambi elo ninshi ne fumo lyakwe alishimpile panshi mupepi na pa mutwe wakwe. Abina elo na bashilika bakwe ninshi nbo balisendeme ukumushinguluka. ⁸Eluntu Abishai aishile kulanda kuli Davidi ati, "Lelo Lesa alipele umulwani obe mu maboko yobe. Nomba leka mulase ifumolishimpe na panshi umukufye umo. Ntamulase umuku wa bubili awe." ⁹Davidi aishile kulanda kuli Abishai ati, "Wimonaula; pantu bushe nani uwingabika amaboko yakwe pa wasubwa wakwa Yahweh elo no kukanaba no mulandu?" ¹⁰Davidi aishile kulanda ati, Apofye Yahweh wa mweo, Yahweh euka mwipaya, nangu ubushiku bwakwe bukafika ubwa kufwa, nangu limbi uli no kuya ku bulwi no kuloba. ¹¹Yahweh alinkanya ukubika amaboko yandi pa wasubwa wakwe; lelo nomba, na kupapata, bulafye ifumo ilili pa mutwe wakwe elo ne cakunwinamo amenshi, elo uleke tulekuya." ¹²Eico Davidi aishile kusenda ifumo elo ne cakunwinamo amenshi ifyali mu pepi no mutwe wakwa Saul, elo baishile kwa nduluka. Takwalipo nangu umo uwaba bwene nangu ukwishiba palwa ico, nnangu uuli onse ukuti alaamuke, pantu bonse bali mufyoshi pantu utulo utwinene ukufuma kuli Yahweh twali pali bo. ¹³Eluntu Davidi aishile kuya ku buhilya pa mulu wa lupili elo nokutalama; intamfu ikulu yali pakati kabo. ¹⁴Davidi aishile kubilikisha ku bantu elo na kuli Abina umwana mwaume wakwa Neri; aishile kulanda ati, "Bushe nindo tukoyasukila, Abina?" Eluntu Abina aishile kwasuka elo no kulanda ati, "Bushe niwe nani uko bilikisha ku mfumu?" ¹⁵Davidi aishile kulanda kuli Abina ati, "Bushe tauli mwaume wakushipa? Bushe ni nani uwakuba nga webo mu Israeli? Nomba nindo tukulondela shikulu obe imfumu? Pantu umuntu umo acisa mwikwipaya imfumu shikulu obe. ¹⁶Ici cintu ucitile tacili bwino. Napalifye Yahweh wa mweo webo ulingile ukufwa pantu tawacilalonda shikulu obe, uwasubwa wakwa Yahweh. Nomba bona apaciba ifumo lya mfumu elo ne cakunwinamo amenshi ifyo ifya ciba mupepi no mutwe wa mfumu." ¹⁷Saul aishile kwishiba ishiwi lyakwa Davidi elo aishile kulanda ati, "Bushe lishiwi lyobe, we mwana mwaume wandi Davidi?" Davidi aishile kwasuka ati, "Lishiwi lyandi, we shikulu imfumu yandi." ¹⁸Atile, "Cindo ico shikulu wandi akopepekela umubomfi wakwe? Cindo ncitile? Bubi ndo ubuli mu maboko yandi?" ¹⁹Nomba eico nkokupapata, lekeni shikulu imfumu yandi yumfwe ku mashiwi ya mu bomfi wakwe. Nga cakutula ni Yahweh eukutumine ukuti unkimine, na pokelela uyu mutulo; lelo nga cifumine ku muntu, kababe abakutipwa mu menso yakwa Yahweh, pantu ilelo muli ntamfishe, icakuti ntalingile nokukumako ku cishilano cakwa Yahweh; efyo mulandile kuli nevo, 'Kabiye ka pepeko imilungu imbi.' ²⁰Eico nomba, mwileka umulopa wandi ukuponena panshi ukufuma ku cinso cakwa Yahweh; pantu imfumu yakwa Israeli naisa no kupepeka nevo ngo mulunshi wa nsokoshi mumpili. ²¹Eluntu Saul aishile kulanda, "Ndibembukile. Bwela, Davidi, we mwana mwaume wandi Davidi, pantu natcitile icibi kuli ebo na kabili, pantu umweo wandi wa cindama mu menso yobe ilelo. Bona, ndicitile icamuselu elo ndipangile icilubo ica bubi nganshi." ²²Davidi aishile kwasuka elo nokwisa kulanda ati, "Bona, ifumo lyobe lili kuno, we mfumu! Leka umo umwaume umunono ese kuno bushilya no kwisa kupita elo akuletele. ²³Lekeni Yahweh engapela cila mwaume icilambu ukulingana no bulungami elo ne cisumino cakwe; pantu Yahweh acipela webo mu maboko yandi buno bushiku, lelo ntakatale anjipaya uwasubwa uwakwa Yahweh. ²⁴Bona, nga fintu ubumi bobo bwaciba ubwakucindama mu menso yandi ilelo, eico no bumi bwandi na bucimishe mu menso yakwa Yahweh, elo kabili ulimpuswishe mu mafya yonse." ²⁵Eluntu Saul aishile kulanda kuli Davidi ati, "Kaube uwakupalwa, Davidi mwana wandi! Mucishinka uli no kucita ifikulu elo nokutunguluka muli fyonse." Eico Davidi aishile kuya inshila, elo aul naye aishile kubwelela ku cifulo cakwe.

Chapter 27

¹Davidi aishile kulanda mu mutima wakwe ati, "Bushiku bumo nkaloba mu maboko yakwa Saul; tapalipo icikowama kuli nebo kanofye ukufyuka ukufyuka ukuya ku calo ca Filishiti; Saul elo engaleka ukumfwaya mu mipaka yonse iya Israeli; muli iyi nshila emo nkapusukila ukufma mu maboko yakwe."²Davidi aishile kwima elo nokuya, ena na baume abo ali nabo imyanda mutanda, baishile kuya kuli Akishi umwana mwaume wakwa Maoki, imfumu yaku Gati. ³Davidi aishile kwikala na Akishi mu Gati, ena elo na baume ali nabo, cila mwaume ali kwikala na ba ng'anda yakwe, elo na Davidi nao na bakashi bakwe ba bili, Ahinoamu umwina Yesire, elo na Abigail umwina Kamem uwali muka Naba. ⁴Saul baishile ku mweba ukuti Davidi alibutukile ku Gati, eico aishilekuleka ukumupepeka na kabili. ⁵Davidi aishile kulanda kuli Akishi ati, "Nga ndisangile ukutemwikwa mu menso yobe, mpelako incende imo mu usumba iya mu calo cenu, pakuti eko njikale. Cindo cingalenga umbubomfi wenu ukwikala mu calo ca mfumu pamo na mwebo?" ⁶Eico muli bulya bushiku Akishi aishile kupela Sikilagi; emulandu wine Sikilagi yaba ku shamfumu sha ku Yuda ukufika namu kalelo. ⁷Impendwa sha nshiku isho Davidi aishile kwikala mu calo ca ba Pelishiti shali umwaka uutuntulu ne myenshi ine. ⁸Davidi elo na baume bakwe baishile ku sansa incende ishalekanalekana, no kupoka ifintu ku bena Geshuri, abena Gishiri, elo na bena Amaleke; pantu iyo mishobo eyali kwikala muli isho ncende, nga mwalola ku Shuri, ukuyakufikafye na ku ncende ya Egypto. ⁹Davidi alikusansa incende elo talikusha umwaume nangu umwanakashi ukuba no mweo. Alikusenda ne mpaanga ne ng'ombe, ne mpunda, ne ngamila, elo ne fyakufwala. Eluntu aishile kwaluluka no kubwelelamo ku Akishi. ¹⁰Akishi nao aishile kulanda ati, "Bushe ni bani mwile kusansa ilelo?" Davidi aishile kwasuka ukuti, "Aba kukapinda ka kukulyo kwakwa Yuda," nangula "Aba ku kapinda ka kukulyo ka bena Yerameli," nangula "Aba ku kapinda ka kukulyo ka bena Keniti."¹¹Davidi talikusunga umwaume nangula umwanakashi ukuleta uwa mweo ku Gati, ukulanda ati, "Ekeba ati bekalanda palwa fwebo ati, Davidi ifi efyo alikucita." Ifi efyo acitile panshita ilya ilyo aikele mucalo ca bena Filishiti. ¹²Akishi alicetekele Davidi, aishile kulanda ati, "Bamupatile ku bantu bakwe abena Israeli, eico kanshi alaba mu bomfi wandi umuyayaya."

Chapter 28

¹Mulya shilya nshiku aba Filishiti baishile kulonganya abashilika babo ukuti balwishe abena Israeli. Akishi aishile kulanda kuli Davidi ati, "ishibe icishinka ukuti uli nokuya na nebo na bashilika weba ba baume bobe."

²Davidi aishile kulanda kuli Akishi ati, "Pamulandau waici, muli nokwishiba ifyo umubomfi wenu enga cita."

Akishi aishile kulanda kuli Davidi ati, "Eluntu ndi nokukucita kalinda wandi inshiku shobe shonse."³Nomba Samwele alishile kufa, elo abena Israeli bonse balimuloseshe no kumushika mu Rama, mu musumba wakwe.

Nakabili, Saul aishile kulesha no kutmfya abalikulanda na bafwa nangula ne mipashi ukufuma mu calo. ⁴Eluntu aba Filishiti baishile kulongana capamo elo nokucita inkambi pa Shunemu; elo Saul aishile kukolonganika abena Israeli bonse capamo, elo bacitile inkambi pa Gilboa.⁵Uluntu Saul aishile kubona abashilika baba Filishiti, aishile kuba no mwenso, elo nomutima wakwe walitutwimenganshi. ⁶Saul aishile kupepa kuli Yahweh ku kwafwilishiwa, lelo Yahweh tamwasukile-nangulafye ni muciloto, nangu muli Urimu, nangu muli kasesema.

⁷Eluntu Saul aishile kulanda ku ba bomfi bakwe ati, "Mfwaileniko uwanakashi uulanda na bafwa, eko nkoya bukisha." Aba bomfi bakwe baishile kulanda kuli ye ati, "Bona, kuli umwanakashi mu Eni Dori uubuka."⁸Eluntu Saul aishile kuifulunganya, afwele ifya kufwala fimbi no kuya, ena elo na baume ba bili. Baishile kuya ku manakashi ubushiku. Aishile kulanda ati, "Mbukilako ku mipashi elo ndetelako uyo nalalanda ishina."

⁹Umwanakashi aishile kulanda ati, "Bona, walishiba ifyo Saul acita, ifyo abinda mu calo abo abalanda na bakufwa nangula ne mipashi. Nga kanshi cindo ukobikila iciteyo ku mweo wandi, pakuti undenge imfwe?" ¹⁰Saul ekulapa kuli ye pali Yahweh alo aishile kulanda ati, "Napalifye Yahweh uwa mweo, weba tawakapelwe umulandu pali ici cintu."¹¹Eluntu umwanakashi aishile kulanda ati, "Nina uyo nalakwimisha?" Saul aishile kulanda ati, "Njimishako Samwele."¹²Uluntu umwanakashi aishile kubona Samwele, aishile kulila ne shiwi ilikulu elo nokwisa kulanda kuli Saul ati, ukuti, "Cindo wa mbepela? Pantu niwebo Saul."¹³Imfumu yaishile kulanda ati, "Wiumfwa umwenso. Findo ukobona?" umwanakashi aishile kulanda kuli Saul ati, "Nkobona umulungu ukofuma mu mushili."¹⁴Aishile kulanda kuli ye, "Ukoboneka shani?" Umwanakashi aishile kulanda ati, "Umwaume umukote eukoisa pa mulu; afwele umukansu."

Saul ekwishiba ukuti ali ni Samwele, elo akontamine icinso cakwe panshi no kulanga umucinshi.¹⁵Samwele aishile kulanda kuli Saul ati, "Cindo wa mfulunganishisha no kumbusha?" Saul aishile kwasuka ati, "Nebo ndisakamene apakalamba, aba Filishiti bakolwa na nebo, elo na Lesa alifumine kuli nebo elo kabili takonjasuka nangula pamo, nangufye ni muli ba kasesema, nangula mufiloto. Eico na kwitila, ukuti undenge njishibe ico ndi no kucita."¹⁶Samwele aishile kulanda ati, "Nomba elo ukoipusha nebo, apo Yahweh ulifumine pali weba, elo nayaluka o mulwani obe?"

¹⁷Yahweh aishile kucita ico alandile kale ukuti ali no kucita. Yahweh alipokolwele ubufumu mu maboko yobe elo ulibupele na kuli umbi-kuli Davidi.¹⁸Pantu tawanakile kwi shiwi lyakwa Yahweh elo tawacitile ubukali bwakwa Lesa pali Amaleke, eico wacitila ici kuli weba ilelo.

¹⁹Yahweh akapela Israeli pamo nobe mu maboko ya baFilishiti, elo mailo weba na bana bobe baume mukaba na nebo pamo. Yahweh na kabili uli no kupela abashilika ba bena Israeli mu maboko ya Filishiti."²⁰Eluntu Saul palyapenefye aliwile ukutambalala panshi elo wali no mwenso uukalamba pa mulandu na mashiwi aishile kumfwa ukufuma kuli Samwele. Tamwali no bukose muliye, pantu talilepo ne fya kulya muli kalya kasuba konse, nangufye ubushiku bonse.

²¹Umwanakashi aishile kuli Saul no kubona ukuti wali mu bwafya, umwanakashi aishile kuli ye ati, "Boneni, umubomfi wenu umwanakashi ulyumfwile kwi shiwi; nacibika umweo wandi mu maboko yandi elo no kumfwa ku mashiwi ayo mulandile kuli nebo."²²Eico nomba, nkomupapata, umfweni na mwebo kwi shiwi lya momfi wenu umwanakashi, lekeni mpekanye utufyakulya ku ntanshi yenu. Mulye pakuti mu kwateko amaka pantu uluntu mukoya pa lwendo lwenu."

²³Lelo Saul alikene no kulanda ati, "Ntalye." Lelo ababomfi bakwe, pamopene no mwanakashi, baishile kumupatikisha, elo aishile kumfwa ku mashiwi yabo. Eico aishile kwima ukufuma panshi no kwikala pa busanshi.²⁴Umwanakashi alikwete umwana wa ng'ombe iilume iyakwina pa ng'anda; alile bwangu bwangu no kwipaya; aishile kubula no bunga bwa fulaulo, alikandwile, elo aishile ku pangamo no mukate uutatumuka pamo. Aishile kuleta kuli Saul elo na ba bomfi bakwe, elo nabo balilile.

²⁵Eluntu baishile kwima nokuya ubushiku bwine bulya.

Chapter 29

¹Nomba aba Pelishiti baishile kukolongana pamo bonse abashilika pa Afeki, na Israeli abikile inkambi pa mulongo apo ni mu Yesreel. ²Ba cilolo baba Pelishiti bali kupita imyanda elo na makana; Davidi na bantu bakwe balikupita muli cinuma pamo na Akishi. ³Eluntu ba cilolo baba Pelishiti balandile ati, "Ngabo aba Hebere findo bakocita kuno?" Akishi aishile kulanda kuli bacilolo bambi ababa Pelishiti ti, "Te Davidi uyu, umubomfi wakwa Shauli, imfumu yakwa Israeli, uyo uucili na ndibo ishi nshiku, ngangula imyaka ishi, elo nebo ntasanga cilubo muli ye ukutula fye apo aishile ukwisa kuli nebo ukufika pali buno bushiku?" ⁴Nomba ba cilolo bab Pelishiti balimukalipile no kulanda kuli ye ati, "Bwekeshamo uyo muntu, pakuti ku ncende wa mwebele weba ukuyako. Wena talingile ukuya na mfwebo mu nkondo, pantu limbi kuti atwalukila fwebo ilintu tuli mu nkondo. Pakuti asuminishiwa shani kuli shikulu wakwe temukusenda imitwe ya baume besu fwe bene?" ⁵Bushe te Davidi uyo baimba umo no munankwe mu kushana, ukulanda ati, 'Shauli aipeye abakwe amakana na Davidi abakwe makana na makana?' ⁶Eluntu Akishi aishile ku kuta Davidi no kuland kuli ye ati, "Umweo wakwa Yahweh, waba uwabune, n mukufuma elo na mwikwingila pamo na ndibo mu bashilika uli wa bune mukupitulukamo kwandi; ntasangamo icilubo nangu cimo ukutulafye pa bushiku ubo weba waishile kuli nebo ukufika na kuli buno bushiku. Nangula cingaba ifye, mu menso ya bacilolo tauli wa bune. ⁷Eico nomba bwelela mu mutende, pakuti weba wikalifya bacilolo baba Pelishiti." ⁸Davidi waishile kulanda kuli Akishi ati, "Nomba findo nebo ncitile? Findo usangile mu mubomfi obe ukutalafye ulo naishile ukufika pali buno bushiku, pakuti nebo tekti nhe mukulwa na balwani bakwa shikulu nandi imfumu?" ⁹Akishi aishile kwasuka no kulanda kuli Davidi ati, "Nebo ndishibile ukuti waba uwakubula akalema mu menso yandi ngo mungeli wakwa Lesa; ukucila palico, ba cilolo baba pPelishiti balandile ati, 'Tafwile aya na fwebo munkondo.' ¹⁰Kanshi nomba wime ulucelocelo pamo na babomfi bakwa shikulu obe abo waishile pamo nabo; ulofye mukabangilila ulucelo elo kwa buta, mukaye." ¹¹Kanshi Davidi alibangilile ukubuka, wena na baume bakwe, ukwima mulucelo, ukubwelela mu calo caba Pelishiti. Lelo aba Pelishiti baile ku Yesreel.

Chapter 30

¹Caishile kuba, uluntu Davidi na banatu bakwe baishile ku Siklag pa bushiku ubwakulenga shitatu, ubo abena amaleke bayumine p Negevi elo na pa Siklag. ²Ba sanshile Siklag, baocce ku mulilo, no kupita bana mayo na bonse abalimo, abanono elo na bakulu. Tabaipeye nangu umo, lelo balibapitile no kuya munshila yabo. ³Iuntu Davidi elo na baume bakwe baishile kwisa ku musumba, wena walipile kumulilo, elo na bakashi babo, abana baume babo elo na bana banakashi babo balibapiitile muli bunkole. ⁴Eluntu Davidi na bantu abo alipamo nabo baimishe amashiwi yabo elo nokulila mpaka fye na maka ya kuli yapwa. ⁵Abakashi bakwa Davidi babili balibapiitile muli bunkole, Ahinoamu umwanakashi umwina Yesrrel, elo na Abigaili umukashi wakwa Nabali umwina Kamelo. ⁶Davidi walitompokele, pantu abantu balandile ukumupola amabwe, pantu abantu bonse balu abakalipa imipashi, cila muntu pa bana bakwe abaume elo na bana banakashi; lelo Davidi aliikoseleshe umwine muli Yahweh, Lesa wakwe. ⁷Davidi aishile kulanda kuli Abiata umwana mwaume wakwa Ahimeleki, shimapapo ati, "Nkokupapata webo, leta efodi kuli nebo." Abiata aishile kuleta efodi kuli Davidi. ⁸Davidi aishile kupepa kuli Yahweh pakufwaya ifya kucita, aishile kulanda ati, "Nga na konka panuma ya mpuka iyi, bushe nkobasanga?" Yahweh aishile kumwasuka ati, "Konka, pantu ukusanga ukobasanga, elo ukobweshwa fyonse ifipiitilwe." ⁹Eico Davidi aishile kuya, wena na baume imyanda mutanda abo abali nankwe; bafikile kumumana wa Besori apo bamo abashele panuma baikele. ¹⁰Lelo Davidi atwalilile ukupepeka, wena elo na baume imyanda ine; pantu imyanda ibili balishele balikele ku numa, abo abanakishe abafililwe ukuya ukucila pa mumana wa Besori. ¹¹Baishile kusanga umwina Egypto mwibala baishile kumuleta na kuli Davidi; baishile kumupeleka umukate, nao alilile; balimupeleko na menshi ya kunwa; ¹²elo baishile kumupeleko ne ciputulwa ca makunyu ne fisansangu fibili ifya kuma ifya myangashi. Uluntu alile, alikwete amaka na kabili, pantu talile umukate nangu ukunwa amenshi ayali yonse panshiku shitatu akasuba no bushiku. ¹³Davidi aishile kulanda kuli ye ati, "Nikuli nani waba? Ni kwisa watula webo?" Aishile kulanda ati, "Ni nebo umulumendo umwina Egypto, umubomfi wa mwina amaleke; shikulu wandi alinshile pantu panshiku shitatu ishapitapo nalilwele. ¹⁴Fwebo twaipumine pa Negevi ka bena Kelete rlo ne fyali ifya bena Yuda, elo na Negevi wakwa Kalebu, elo twaishile koca na Siklagi ku mulilo. ¹⁵Davidi aishile kulanda kuli ye ati, "Kuti webo wa ntwala kumpuka iyo?" Umwina Egypto aishile kulanda ati, "Lapa kuli nebo pali Lesa ukuti webo tawangipaye nangu ukumpondokela nangu ukumpela mu minwe yakwa shikulu wandi, elo nebo nkomileta kuli iyo mpuka." ¹⁶Uluntu umwina Egypto aishile ku twala Davidi kulya, ab mpuka balisalanangane panshi monse monse, bakolya no kunwa elo no kucinda pamulandu wa fyuma fyonse ifyo bapiitile ukufuma mu calo caba Pelishiti no kufuma mu calo cakwa Yuda. ¹⁷Davidi aishile kubasansa ukutampila pakafifif kanono ukufika ku cungulo pa bushiku ubwakonklelepo. Takwali umuntu uwapuswike ukufumyakofye abalumendo, abaikela pa ngamila eba butukile abali imyanda ine. ¹⁸Davidi aishile ku bwesha fyonse ifyo abena Amaleke bapiitile; na Davidi apuswishe abakashi bakwe babili. ¹⁹Takwali icabulile, icinono nangu icikulu, nangula abana baume nangula abana banakashi, nangula icipe, nangula icili conse ico impuka yaipitile ifyabo abene. Davidi alibweshe ifili fyonse. ²⁰Davidi apiitile umuni onse ne ng'ombe, ifyo abaume bali kucema ukumutangililla pa ntanshi ya fitekwa. Baishile kulanda ati, "Ifi fipe fya kwa Davidi. ²¹Davidi aishile kwisa ku baume balya imyanda ibili abanakile abafililwe ukumukonka, abo bamo bambi baebele ukwikala pa mu mana wa Besori. Abo baume baile mukukumanya Davidi pa ntanshi na bantu ababili na ye. Uluntu Davidi aishile kuli abao bantu, aishile kubaposha. ²²Eluntu abantu bonse balya abacabe cabe kanili nangu abaikela na Davidi baishile kulanda ati, "Pantu abo baume tabaile pamo na fwebo, fwebo tatwabapeleko icili conse pa fipe ifyo twapokolwele. kanofye, cila muntu asende fye umukashi wakwe na bana no kuya." ²³Eluntu Davidi aishile kulanda ati, "Tamufwile mwacita ifi, ba wesu, pafyo Yahweh apele fwebo. Apo alitubakilile no kutupela impuka iyaishile pali fwebo mu maboko yesu. ²⁴Ni banani abenga myumfwa pali uyu mulandu? Kuli ukwabanya kuli onse uwaile ku bulwi, cimo cine bali no kwabanishiwa kuli onse uyo uwashele pa fipe ; bali no kwabanya cimo cine." ²⁵Caishile kuba ukufuma pali bulya bushiku ukufika pali buno bushiku, kuli Davidi abikile ifunde ne cebo pali Israeli. ²⁶Uluntu Davidi aishile kwisa ku Siklagi, aishile kutuma fimo ifya tapilwe kubakulu bakwa Yuda, ku banankwe, aishile kulanda ati, "Boneni, pano epali icabupe kuli mwebo ukufuma mu fyatapwa ukufuma ku balwani bakwa Yuda." ²⁷Kabili aishile kutuma fimo ku bakulu abo abali mu Behtel, na kuli abo abali mu Ramoti wa ku kapinda ka kukulyo, na kuli abo abali ku Yatiri, ²⁸na kuli abo abali mu Aroer, na kuli abo abali mu Sifumoti, nankuli abo abali mu Eshitemoa. ²⁹Aishile kutuma fimo ku bakulu abo abali mu Rakal, na kuli abo abali mu misumba ya Yerahmeelite, na kuli abo abali mu misumba ya bena Keni, ³⁰nakuli abo abali mu Homa, na kuli abo abali mu Bor Ashani, na kuli abo abali mu abali Ataki, ³¹na kuli abo abali mu Hebrone, na konse ku ncende uko Davidi umwine na baume bakwe baile no kwendaukako.

Chapter 31

¹Nomba aba Pelishi balwile na bena Israeli. Abaume bakwa Israeli baishile kubutuka ukufma ku cinso ca ba Pelishiti elo bawile no kulwa pa lupili lwa Giboa. ²Aba Pelishiti balikupalamina kuli Shauli elo na bana bakwe abaume, aba Pelishiti baishile kwipaya Yonatani Abinadabu, elo na Malki-Shua, abana baume bakwe. ³Ubulwi bwalikosele pali Shauli, elo na bali kupose mifwi bali musangile. Ali mu kukalipwa ukukulu pa mulandu wabo. ⁴Eluntu aishile kulanda ku wali kumupiitila ifyanso ati, "Bula ulupanga lobe ulupushe muli nebo, Pantu limbi, abo abatasembululwa baisa no kungonaula." Lelo uwali kumupiitila ifyanso alikene, pantu ali no mwenso uukulu. Eico Shauli aishile kubula ulupanga lwakwe no kuwila pali lo. ⁵Uluntu uwalukupita ifyanso fyakwe aishile kubona ukuti Shauli alifwile, nao aishile kuwila palu panga lwakwe mu musango umo wine no kufwa pamo na ye. ⁶Eico Shauli alifwile, abana bakwe abaume babtatu, elo no wali kumupiitila ifyanso-abo abaume bafwile capamo pali kalyakene kasuba. ⁷Uluntu abaume bakwa Israeli abali kubushilya kumbi mu mupoka poka na abali kunuma ya Yodani, baibwenene ukuti abaume bakwa Israeli balibutukile elo ukuti Shauli na bana baume bakwe ba lifwile, baishile kusha imisumba yabo no kubuta, elo na ba Pelishiti baishile no kwikala muli iyo misumba. ⁸Ubushiku bwaishile kukonkapo, uluntu aba Pelishiti baishile mukubona abafwile palya baishile kusanga Shauli elo na bana bakwe abaume batatu bawilile a lupili lwa Gilboa. ⁹Baliputwile umutwe wakwe elo ba bulile ne fyanso fyakwe, elo batumine ne ntumi mu calo ca ba Pelishiti ukushingulusha ukutwala imbila nsuma kuma temepele ya tulubi twabo na ku banatu. ¹⁰Baishile kubika ifyanso fyakwe mwi tempele lya kwa Ashitole, ne citumbi cakwe bapampamike ku cibumba ca musumba wa Beti Shani. ¹¹Uluntu abashalapo ba ba Yabeshi Gileadi baishile kumfwa ifyo aba Pelishiti bacitile kuli Shauli, ¹²bonse abaume babulwi balimine no kuya ubushiku bonse no kubula icitumbi cakwa Shauli elo ne fitumbi fya abana bakwe abaume batatu ukufumya ku cibumba ca Beti Shani. Baile ku Yebeshi elo baishile kuboca kulya. ¹³Eluntu baishile kubula amafupa yabo no ku yashikua mwisamba lya cimutu ca mutaliski mu Yabeshi, no kuleka ukulya pa nshiku cine lubali.

2 Samuel

Chapter 1

¹Iryo Shauli afwire, David aishire ukufuma mukupuma abena Amareke eryo nokushara mu Sikragi panshiku shibiri. ²Pabushiku bwarenga shitatu, umuntu aishire kufuma ku nkambi yakwa Shauri nefyakufwara fyakwe ifyakurepuka nefiko ku mutwe wakwe. Iryo aishire kuri Dabidi aponene panshi nokukontamina panshi. ³Dabidi asosere kuri ye, "Nikwisa ufumine? Aasukire, "Mfyukire munkambi yakwa Israeri." ⁴Dabidi asosere kuri ye, "Napapata njebako ifyo ifintu fyaendere." Aasukire, "Abantu babutukire ukufuma ku burwi." Abengi bariponene eryo abengi nabafwa. Shauri na Yonatani umwana wakwe umwaume nabo na bafwa. ⁵Dabidi asosere ku mulumendo, "Wishibire shani ukuti Shauli na Yonatani umwana wakwe umwaume na bafwa?" ⁶Umulumendo aasukire, "Kukyesheko nakisangwa pa Rupili lwa Gilboa, eryo parya Shauri arekushintirira pe fumo ryakwe, eryo abamakereta na benda pari bakabarwe barimupepi nokumusanga. ⁷Shauli apiribukire no kumbona eryo nokukuta kuri nebo. Naasukire ati, 'Ndi pano.' ⁸Asosere kuri nebo ati, 'Niwebo nani?' Naasukire ati, 'Ndi mwina Amareke.' ⁹Asosere kuri nebo ati, 'Napapata tarama pari nebo no kunjipaya, pantu ubukyushi ubukuru nabunjikata, rero umweo ukiri muri nebo.' ¹⁰Eikyo naishire kutarama pari ye no kumwipaya, pamurandu wakweba ati narishibire ukuti tekuti ekare epo ariponene. Eryo naishire kubura ikisote ikyari ku mutwe wakwe eryo ne kikosa ikyali kukuboko kwakwe, eryo nokufireta kuno kuri mwebo, shikulu wandi." ¹¹Eryo David arepwire insaru shakwe, eryo bonse abantu abari naye baishire kita fimo fine. ¹²Bariroseshe, baririre, eryo nokufunga mpaka ikyunguro pari Shauri, pari Yonatani umwana mwaume wake, pa bantu bakwa Yahweh, na pa ng'anda yakwa Israeri pantu bariponene ku rupaanga. ¹³David asosere ku mulumendo ati, "Nikwisa wafuma?" Aasukire ati, "Ndi mwina fyaro mu mpanga, umwana Amareke." ¹⁴David asosere kuri ye ati, "Kinshi tawakitina ukwipaya imfumu iyasubwa iyakwa Yahweh kukuboko kobe?" ¹⁵David akutire umo pa balumendo no kusosa ati, "Kabiye kamwipaye." Eikyo urya muntu arire nokuya kumuma panshi, eryo no mwina Amareke arifwire. ¹⁶Eryo David asosere ku mwina Amareke uwafwire ati, "Umuropa obe uri pa mutwe obe pa murandu wakweba ati akanwa kobe karipere ubunte pari weba eryo nokuranda ati, 'Ndjipeye imfumu yasubwa iyakwa Yahweh.'" ¹⁷Eryo David aimbire uru rwimbo rwa kiriro pari Shauri na Yonatani umwana mwaume wakwe. ¹⁸Akonkomeshe abantu ukusambirira uru rwimbo kubana baume bwakwa Yuda, urwaremberwe mwi buku ryakwa Yasha. ¹⁹Ubukata

bobe, Israeri, na bufwa, bwipaiwirwe pa nkyende shenu isha pa muru! Ifyo ubukata bwa pona! ²⁰Takiri kyakweshya ukukiranda mu Gati, mwikakishimika mu misebo ya Ashikeroni, pakweba ati abana banakashi baba Perishiti besekerera, pakweba ati abana banakashi ba bashasembururwa besefya. ²¹Impiri sha Gilboa, rekeni kwiba umume nangu imfura pari mwebo, nangu firime ifya ku mipela ing'ano shatura ifyabupe, pantu apo ikyakukinga ikyamaka kyaryonaurwa. Inkwera yakwa Shauri tayari iyakusubwa amafuta na kabiri. ²²Ukufuma ku muropa wa abo bonse abo baipeye, kufitumbi ifyamaka, ubuta bwakwa Yonatani tabwabwerere, no rupanga rwakwa Shauri tarwaishire ukwakubura akantu. ²³Shauri na Yonatani bari temwikwe kabiri bari abasuma mu myeo yabo, na mumfwa yabo tababapaturwire. Barikuyangusha ukukrla ba kyembe, barikukosa ukukira inkaramo. ²⁴Mwe bana banakashi bakwa Israeri, rireni Shauri, uwarekumifwika ishakashika ne fisamu, no kubika ifisamu fya goride pafya kufwara fyenu. ²⁵Ifyo amaka yaponi pakati kaburwi! Yonatani bari mwipeye pamuru wa nkyende shenu. ²⁶Ndi noburanda pari webo Yonatani wesu. Wari bwino kuri nevo. Ikitemwiko kuri nevo kyali ikyabune, ukukira pa kitemwiko kya banakashi. ²⁷Ifyo amaka yaponi, ne fyanso fya burwi fyaroba.

Chapter 2

¹Panuma yaifi David aipwishe Yahweh no kusosa ati, "Bushe ndeya kumusumba umo uwa mu misumba ya Yuda?" Yahweh amwasukire ati, "Kabiye" David asosere ati, "Ni ku musumbanshi naraya? Yahweh amwasukire ati, "Ku Hebroni." ²Eikyo David aire nabakashi bakwe babiri, Ahinoam umwina Jezreeri, na Abigairi umwina Carmeri, mukamfwirwa wakwa Nabari. ³David ariretere abaume abari naye, abo kira umo aretere urupwa rwakwe, ku misumba ya Hebroni, uko baishiretampa ukwikara. ⁴Eryo abaume ukufuma kuri Yada baishire no kwisasuba David imfumu pa ng'anda yakwa Yuda. Baebere David, "Abaume bakwa Jabeshi Gireadi na bashika shauri." ⁵Eikyo David aritumine intumi ku baume ba ku Jabeshi Gireadi no kusosa kuri bo, "Mwariparwa kuri Yahweh, apo namuranga ukunakira kuri shikuru wenu Shauri no kumushika. ⁶Nomba rekeni Yahweh imirane ikitemwiko ne kishinka. Nanebo nkamiranga ubusuma pa mulandu wa kwebati mukitire ifi fintu. ⁷Nomba na kabiri, rekeni amaboko yenu yabe ayakukosa; mube ababuramba pantu Shauri shikuru wenu nafwa, ne ng'anda yakwa Yuda nainsuba imfumu pari bo." ⁸Rero Abina umwana mwume wakwa Nere, mushika wafita fyakwa Shauri, nasenda Ishibosheti umwana mwaume wakwa Shauri no kumureta ku Manahaimu. ⁹Ari kupanga Ishibosheti imfumu pari Gireadi, Ashere, Jezreeri, Ephraim, Benjamini na pari Israeri onse. ¹⁰Ishibosheti umwana mwaume wakwa Shauri, ari nevmyaka ya kufyarwa amakumi yane iryo atampire ukuteka Israeri, eryo atekere imyaka ibiri. Rero ing'anda yakwa Yuda yarikonkere David. ¹¹Inshita iyo David ari imfumu mu Hebroni pa ng'anda yakwa Yuda yari imyaka kine rubari ne myeshi mutanda. ¹²Abina umwana mwaume wakwa Nere, na babomfi bakwa Ishibosheti umwana mwaume wakwa Shauri, barire ukufuma ku Mahanaimu ukuya ku Gibeoni. ¹³Joab umwana mwaume wakwa Zeruah na babomfi bakwa David barifumine no kuya mukubakumanya pakishiba kya Gibeoni. Parya barikere panshi, ibumba rimo bushirya bwa kishiba na rimbi bushirya. ¹⁴Abina asosere kuri Joab, "Reka abarumendo beme no kukimfyanya nafwebo." Eryo Joab asosere ati, "Reka bena beme." ¹⁵Eryo abarumendo baimine no kurongana pamo, ikumi na babiri bakwa Benjamini na Ishibosheti umwana mwaume wakwa Shauri, na ikumi na babiri ukufuma mu babomfi bakwa David. ¹⁶Onse umuntu ikete umunankwe ku mutwe no kurasa urupanga murubafu rwa munankwe eryo baponene bonse. Eikyo irya nkyende yainikirwe "Helkath Hazzurim," nangu "inkyende ya rupanga," iyari mu Gibeoni. ¹⁷Uburwi bwarishupile burya bushiku eryo Abina na baume bakwa Israeri bakimfiwe ku babomfi bakwa David. ¹⁸Abana baume batatu abakwa Zeruah bari parya pene: Joab, na Abishai, na Asaheri. Asaheri ari uwakwanguka ku makasa yakwe kwati ka konge. ¹⁹Asaheri asupire Abina no kumukonka ukwabura ukufuma munshira iiri yonse. ²⁰Abina aroreshe kunuma no kusosa ati, "Bushe niwebo Asaheri? Aasukire ati, "Ninebo." ²¹Abina asosere kuri ye, "Piribuka kumbari kukuryo kobe nangu kukuso kobe, eryo wikatepo umo pa barumendo no kusenda ifyo akwete." Rero Asaheri tapiribukire. ²²Eikyo Abina asosere kuri Asaheri, "Reka ukunkonka. Kinshi ningakumina webo panshi? Kinshi ningekatira ikinso kyandi kuri Joab, wenu?" ²³Rero Asaheri arikene ukuya rubari, eryo Abina amurashire mu mubiri wakwe kwifumo, eikyo ifumo ryaishire fumumina kubushirya. Asaheri ariponene panshi no kufwa, arirekere no kwiminina ndi. ²⁴Nomba Joab na Abishai barikonkere Abina. Iryo akasuba karekuwa, bafikire ku rupiri rwa Ammah, urwaba mupepi na Giah pambari ya musebo wakuya mumatororo ya Gibeoni. ²⁵Abaume bakwa Benjamini barikoronganikire bonse capamo panuma yakwa Abina no kwiminina pa muru wa rupiri. ²⁶Eryo Abina akutire Joab no kusosa ati, "Bushe urupanga rukesa konaure inshiku pe? Bushe tamwishibe ati rukesa kukaripa pampela? Ninshitanshi kikesakuba ribe tauraeba abaume bobe ukureka ukukonka bawenu?" ²⁷Joab aasukire ati, "Nga fintu Resa aikara ngatawasosere ifyo, abashirika bandi ngabarikonkere bamunyina babo mpaka urucero!" ²⁸Eikyo Joab arishishe ipenga, eryo bonse abaume barekere kabiri tabakonkere Israeri nakabiri, nangu kurwa nakambi. ²⁹Abina na baume bakwe baryendere bonse burya ubushiku ukupita mu Arabah. Batorokere Yodani, ukwenda urucero rwa konkerepo ronse, eryo nakabiri bafikire ku Mahanaim. ³⁰Joab aribwerere ukufuma mukukonka Abina. akoronganikire bonse abaume bakwe, ukufuma umo barubire Asaheri eryo na bashirika bwakwa David ikumi limo na pabula. ³¹Rero abaume bwakwa David baripeye abaume bakwa Benjamin 360 pamo na Abina. ³²Eryo baburire Asaheri no kumushika mu nshishi yakwa wishu, iyari mu Beterehemu. Joab na baume bakwe baendere ubushiku bonse na kasuba kariwire pari bo pa Hebroni.

Chapter 3

¹Nomba kwari uburwi bwa kutwaririra pakati ka nganda yakwa Shauri ne nganda yakwa David. David arekukoserakofye, nomba inganda yakwa Shauri yarakyeperakofye amaka.²Abana baume barekufyarwa kuri David mu Hebuloni. Iberi ryakwe ari ni Amunoni, muri nyina Ainoamu umwina Yesireri.³Umwana mwaume wakwe uwabubiri, Kireabu, afyerwe muri Abigari, mukamfwirwa wakwa Nabari umwina kameri. Uwabuta tutu, Abusaromu, ari mwana mwaume wakwa Maka, umwana mwanakashi wakwa Tarimai, imfumu yaku Geshuri.⁴Mwana David uwarenga bune, Adoniya, uwari mwana mwaume uwafyerwe muri Hagiti. Uwarenga busano umwana mwaume ari ni Shefatiya muri nyina Abitari,⁵kabiri uwarenga mutanda, Itiremu, ari mwana mwaume uwa mu mukashi wakwa David Egira. Aba abana ebafwerwe kuri David mu Heburoni.⁶Kyaishire ku kitika iryo kwari uburwi pa kati ka nganda yakwa Sauro ne nganda yakwa David icyakuti Abina aikitire uwa maka mu nganda yakwa Sauro.⁷Sauro arikwete umukashi ashaupire mu bwinga uweshina rya Risipa, umwana mwanakashi wakwa Aia. Ishibosheti asosere kuri Abina ati, "Kinshi wirekusendamina no mukashi untu tata ashaupire mu bwinga?"⁸Eryo Abina afurirwe pa mashiwi yakwa Ashibosheti no kusosa ati, "Bushe ninebo umutwe wambwa uwaba mu bena Yuda? Irero nebo nderanga bu kishinka ku nganda yakwa Sauro, wiso, kuri ba ndume shakwe, na kubanankwe, ukupitira mukufirwa ukupera webu ku kuboko kwakwa David. Nomba webu urempera nebo umurandu palwa uyu mwanakashi?"⁹Lesa akite iki kuri nebo, Abina, kabiri ikikuru, nganshakitire David ngefyo Yahweh arapire kuri ye,¹⁰ukusesha ubufumu ukufuma mu nganda yakwa Sauro no kupampamika ikipuna kya bufumu bwakwa David pari Israeri na pari Yuda, ukufuma ku Dani ukufika ku Beresheba."¹¹Ishibosheti taasukire Abina ishiwi narimbi, pantu aremutina.¹²Eryo Abina atumine inkombe kuri David ukumusoserako ati, "Bushe kyarokwe yakwa nani iki? Panga ikipangano kuri nebo, no kumona ati ukuboko kwandi kuri nobe, ukupera yonse Israeri kuri webu."¹³David asosere ati, "Wakita bwino, nebo narapanga ikipangano kuri webu. Nomba kimo ikyo ndekabira kuri webu teti umone ikinso kyandi kanofye wabarirapo ukureta Mikari, umwana mwanakashi wakwa Sauro, iryo ukesa mukumbona."¹⁴Eryo David atumine inkombe kuri Ishibosheti, umwana mwaume wakwa Sauro, ukusosa, "Mpera umukashi wanda Mikari, uyo naripirepo umutengo wa nkanda umwanda umo ishakuntanshi yakubwaume kwa ba Perishiti."¹⁵Eryo Ishibosheti atumine abaire kuri Mikari no kuya mupokorora ku murume wakwe, Pariteri umwana mwaume wakwa Raishi.¹⁶Umurume wakwe aire pamo naye, arerosha iryo areya, kabiri arimukonkore naku Bahurimu. Eryo Abina asosere kuri ye, "Bwekeramo ku nganda iririne." Eikyo aribwekeremo.¹⁷Abina arirandire na bakaramba ba mu Israeri ati, "Inshita shakare mwareyesha ukukwata David ukuba imfumu pari mwebu."¹⁸Nomba kikiteni pantu Yahweh arirandire parwa kwa David ati, "Ukupitira ku kuboko kwa musha wandi David nkapokorora abantu bandi aba kwa Israeri ku kuboko kwa baperishiti no kufuma ku kuboko kwa barwani babo bonse."¹⁹Abina na kabiri arandire pa rwa kwe na pa bantu babena Benjamin. Eryo Abune aire na kabiri no kuranda na David ku Heburoni ukurondorora fyonse fintu Israeri ne nganda ya kwa Benjamin yarekabira ukufikirisha.²⁰Iryo Abina na baume bakwe amakumi yabiri bafikire mu Heburoni mu kumona David, David akitire umutebeto kuri bo.²¹Abina arirondorwere kuri David ati, "Nebo nkema no kukorongana yonse Israeri kuri webu, shikuru mwe mfumu yandi, pakuti bakapange ikipangano na mwebu, pakuti mwingateka pari fyonse ifyo mukabira." Eikyo David aribwekeshemo Abina, na Abina abwekeremo umutende.²²Eryo abashirika bakwa David na Yoabu babwerere ukufuma ku kutapa kabiri baretere ifyakutapa ifingi. Rero Abina tari na David mu Heburoni. David arimubwekeshemo, na Abina aire mu mutende.²³Eryo Yoabu na bashirika bonse abari pamo nankwe bafikire, baryebere Yoabu ati, "Abina umwana mwaume wa kwa Neri akisa ku mfumu, ne imfumu naimureka aya, na Abina ere uwa mutende."²⁴Eryo Yoabu aire ku mfumu no kuranda ati, "Kinshi ukitire? Bona, Abina akisa kuri webu! Ninshi umubwekeseshemo, kabiri bushe naya?"²⁵Bushe tawakishiba ati Abina umwana mwaume wa kwa Nere akisafye mukukubepaika no kwishiba amapange yobe no kusambirira kyonse ikyo urekita?"²⁶Iryo Abune ashire David, arimutumine inkombe panuma ya kwa Abina, kabiri barimubwesesho ukufuma pa kishima kya Sira, nomba David taishibe pari iki.²⁷Iryo Abina abwerere ku Heburoni, Yoabu arimusendere rubari pakati kampongoro mu kuranda nankwe mu mutararira. Kurya eko Yoabu amurashire murufumu no kumwipaya. Muri uyu musango, Yoabu arandwirire umuroba wa kwa Asaeri ndume yakwe.²⁸Iryo David aumfwire pari ikyo arandire ati, "Nebo no bufumu bwandi turi abakaere kuri Yahweh umuyayaya ku murandu wa muroba wa kwa Abina umwana mwaume wa kwa Neri."²⁹Umuroba wa kwe nauponena pa mutwe wa kwa Yoabu na pa ng'anda yonse iya kwa wishu! Rekeni ing'anda ya kwa Yoabu iburwa uwakironda nangu uwaburwere bwa pa nkanda nangu uwaremana no wakwendera ku nkonto nangu uwakwipaiwa ku rupanga nangu uwakukwata ifyakurya finenene."³⁰Kanshi Yoabu na Abishai munina Wa kwe baipeye Abina, pantu aripeye munina wabo Asaeri pa Gibeon mu burwi.³¹David asosere kuri Yoabu na ku bantu bonse abari pamo naye ati, "Repauren i ifyakufwara

fyenu, fwareni amasaaka, no kurosha kuntanshi ya kwa Abina." Nomba imfumu David yareenda panuma ya kitumbi mu nshita ya kushika. ³²Barishikire Abina mu Heburoni. Imfumu yariroseshe no kurira ukupongomoka pa nshishi ya kwa Abina, na bantu bonse bariroseshe. ³³Imfumu yarimbire isha mariro pari Abina no kwimba ati, "Bushe Abina kuti afwa ngefifwa ikipuba?" ³⁴Amaboko yobe tayakakirwe. Amakasa yobe tayari mu minyororo. Ngefyo umwaume uwa kuntanshi ya bana baume ababula umuringanya, efyo na webo uwire." Na kabiri abantu bonse bariroseshe pari ye. ³⁵Abantu bonse barishire ku kurenga David arye iryo kakiri kasuba, nomba David arirapire ati, "Resa engakita kimo kine kuri nevo, ne kyakirapo, nga kyakuti naryapo umukate nangu ikiri kyonse iryo akasuba takarawa." ³⁶Abantu bonse barimwene ukukaripwa kwa kwa David, kabiri kyaribasekeshe, pantu kyonse ikyo imfumu yakitire kyaribasekeshe. ³⁷Eikyo bonse abantu na Israeri yonse yarishininkishe burya bushiku ati takyari kufwaya kwa mfumu ukwipaiwa kwa kwa Abina umwana mwaume wa kwa Neri. ³⁸Imfumu yarirandire ku babomfi baiko, "Bushe namwishiba ati umwana mwaume wa mfumu kabiri umwaume mwine mwine nawa buno bushiku mu Israeri?" ³⁹Nomba ndi uwanaka rero, nangu nevo naba imfumu iyasubwa. Aba baume, abana baume bakwa Seruiya, bantu bashupa kuri nevo. Reka Yahweh arandwire kakita wabubifi ku kumurimuna pa bubifi bwa kwe, ngefyo aringirwe."

Chapter 4

¹Iryo Ishibosheti umwana mwaume wa kwa Sauro, aumfwire ukuti Abina nafwa mu Heburoni, amaboko yakwe yarinakire, na Israeri yonse yarisungukire. ²Nomba umwana mwaume wakwa Sauro arikwete abaume babiri abari abakaramba ba mabumba ya bashirika. Ishina umo ari ni Baanah na umbi nao ni Rekabu, abana baume bakwa Rimoni umwina Beroti, uwafumine ku bantu ba bena Benjamini (pantu Beroti nayo ipenderwa pari Benjamini, ³na bena Beroti ku Gitaimu kabiri bekara kurya kwine ukufika nakano kashita). ⁴Nomba Yonatani umwana mwaume wakwa Sauro, arikwete umwana umwaume uwaremene amoru yakwe. Ari ne myaka isano iryo iryashi rya pari Sauro na Yonatani ryaishire ukufuma ku Jezreel. Kasunga wakwe arimusendere ku kufurumuka. Rero iryo umwanakashi arebutuka, umwana mwaume wakwa Yonatani ariponene no kuremana. Ishina ryakwe ari ni Mefibosheti. ⁵Kanshi abana baume bakwa Rimoni umwina Beroti, Rekabu na Baanah, mukasuba kabala ukuya ku nganda yakwa Ishibosheti, iryo ena aretusha akasuba pakati. ⁶Umwanakashi uwareronda ariponene muturo eryo arepetura ingano, na Rekabu na Baanah baingire mu mutararira no kupita pari ye. ⁷Nomba pa numa yakwingira mu nganda barimupakese no kumwipaya iryo arere pa busanshi bwa kwe ku muputure wakwe. Eryo bamuputwireko umutwe wakwe no ku usenda, ukwenda umusebo ubushiku bonse ukufika ku Araba. ⁸Baritwere umutwe wakwa Ishibosheti kuri David pa Heburoni, kabiri barandire ku mfumu ati, "Bona, uyu emutwe wakwa Ishibosheti umwana mwaume wakwa Sauro, umurwani wenu, uwarefwairisha umweo wenu. Rero Yahweh narandwirako imfumu yesu kateka wesu kuri Sauro na bana bakwe." ⁹David aryaswike Rekabu na Baanah munina wakwe, abana baume bakwa Rimoni umwina Beroti; atire kuri bo, "Efyo Yahweh ari uwamweo, uwapuswishe umweo wandi ku kupakasa konse, ¹⁰eryo umo angebere, "Bona, Sauro arifwa; ukutontonkanya nga urereta imbira nsuma, narimwikete no kumwipaya pa Sikiragi. Ikya e kirambu kintu namupere pa mbira yakwe." ¹¹Nge kyakirapo, iryo abaume imbifi abepeye umuntu uwakaere mu nganda yakwe pa busanshi bwakwe, bushe nomba nebo teti nkabire umuropa wakwe ukufuma mu kuboko kobe, no ku kufumya pa kyaro?" ¹²Eryo David apere ifyakukita ku barumendo, kabiri bariibepaye no kubaputaura amaboko na moru no kubakobeka pa muru mu kishiba kya pa Heburoni. Rero bena basendere umutwe wakwa Ishibosheti no ku ushika mu nshishi yakwa Abina mu Heburoni.

Chapter 5

¹Eryo imitundu shonse isha Israeri shaishire kuri David ku Heburoni no kusosa ati, "Roresha, turi mubiri obe ne fupa ryobe. ²munshita shapita, iryo sauro ari imfumu pari fwebo, niwebo waretungurura abashirika ba bena Israeri. Yahweh asosere kuri we, 'Uri no kukyema abantu bandi abena Israeri, kairi uri no kwisaba katungurura pa bena Israeri.'" ³Kanshi abakaramba bonse ababena Israeri baishire ku mfumu ku Heburoni, ne mfumu David yapangire ikipangano nabo pa kinso kya kwa Yahweh. Basubire David ukuba imfumu pa bena Israeri. ⁴David ari ne myaka amakumi yatatu(30) iryo atampire ukuteka, eryo atekere imyaka amakumi yane(40). ⁵Mu Heburoni atekere aba Yuda imyaka kine rubari(7) ne mweshi mutanda, elo mu yerusarem atekere imyaka amakumi yatatu na itatu(33) pa bena Israeri bonse na ba Yuda. ⁶Imfumu na baume baiko baire ku Yerusarem mukurwisha abena Yebushi, abekashi ba kirya kyaro. Basosere kuri David ati, "Tawaingiremo muno kanofye ubwekeshemo impofu ne firema. David tengesa kuno." ⁷Nangu kyari ifyo, David aikete aba maka ba mu Ziyoni, uli nomba musumba wakwa David. ⁸Pari irya nshita David asosere ati, "Bonse abakatasha abena Yebushi baringire ukupita mu miforo ya menshi pakufika ku barema na ku mpofu' abari barwani bakwa David." Emuranduwine abantu baosera ati, "Impofu na barema tabafwire kwingira kwi sano." ⁹Kanshi David aikere mu maka eryo waitirwe umusumba wakwa David. Akuramo no kushinurusha, ukufuma kufyakwikasha ukurora mukati. ¹⁰David ari na maka pantu Yahweh, wa miraro, ari nankwe. ¹¹Eryo Hiram imfumu yaku Turi yatumine inkombe kuri David, ne fimuti fya Keda, bakabasa wa mbao, na bakakura. Bakurire David inganda. ¹²David aishibire ukuti Yahweh arimukushishe ena ukuba imfumu ya bena Israeri, kabiri arisumbwire ubufumu bwakwe pa murandu wa bantu bakwe abena Israeri. ¹³Pa numa David asha Heburoni kabiri aishire ku Yerusarem, aburire abanakashi abengi abo ashaupirwe na banakashi abengi mu Yerusarem, na bana baume na bana banakashi abengi bafyerwe kuri ye. ¹⁴Aya eyari amashina ya bana abo abafwyerwe kuri ye mu Yerusarem: Shammua, Shobab, Nathan, Soromon, ¹⁵Ibhar, Erishua, Nepheg, Japhia, ¹⁶Erishama, Eriada na Eripheret. ¹⁷Nomba iryo abapereshiti baumfwire ukuti David nasumburwa ukuba imfumu ya bena Israeri, baire mukumufwairikisha. Rero David aryumfwire pari ikyo eryo aire umwari ubukingo bwa kwe. ¹⁸Nomba abaparishiti barishire no kusaranganina mu mipokapoka ya Refaimu. ¹⁹Eryo David aipwishe ubwafwirisho ukufumu kuri Yahweh. Asosere ati, "Bushe kuti nayatasha abaperishiti? Bushe urempera ukukimfya pari bo? " Yahweh asosere kuri David ati, "Kabatashe, pantu mukine ndinokukupera ukukimfya pa baperishiti." ²⁰Eikyo David aire mukubatashe pa Baari Perasim, na kurya aribakimfishe. Asosere ati, "Yahweh narepukira pa barwani bandi pa kinso kyandi nga muramba wa menshi." Eikyo ne shina rya nkyende irya ryainikwe Baari Perasim. ²¹Aba Perishiti bashire no turubi twabo kurya, eryo David na baume bakwe batusenda. ²²Eryo aba Perishiti baishire na kabiri eryo basaranganina na kabiri mu mipikapopa ya Refaimu. ²³Eikyo David aipwishe ubwafwirisho ukufuma kuri Yahweh na kabiri, na Yahweh asosere kuri ye ati, "Tamufwire kubatasha kuntanshi yabo, rero kingawamisha ukubashinguruka ku numa yabo no kwisa kuri bo mu fimuti fya Basamu. ²⁴Iryo ukomfwa ikiunda kyanshindo mukupupa kwa mwera kyapita mu fimuti fya Basamu, eryo ukabatashe na maka. Ukite ifi pantu Yahweh naya pa kinso kyobe mukutasha ifita fya ba Perishiti." ²⁵Eikyo David akitire ifyo Yahweh amukonkomeshe. Aipeye aba Perishiti ukufuma ku Gibeoni inshira yonse ukufika ku Gesa.

Chapter 6

¹Nomba David na kabiri arironganike pamo abäume bonse abasarirwe abamu Israeri, amakana amakumi yatatu. ²David aimine no kuya na baume bakwe bonse abari nankwe ukufuma ku Baarah mu Yuda ukuyareta imbokoshi yakipangano iyakwa Resa ukufuma kurya, iyitwa ishina ryakwa Resa wa miraro, uwaikara pa kipuna apasansama pari ba kerubi. ³Babikire ne mbokoshia yakwa Resa iya kipangano pe kyereta iripya. Baifumishe mu ng'anda yakwa Abinadabu, iyari pa muru wa rupiri. Uzza na Ahio, abana baume bakwe baretungurura ne kyereta iripya. ⁴Bafumishe ikyereta mu ng'anda yakwa Abinadabu pa mulu wa rupiri ne mbokoshi yakwa Resa iyakipangano pa muru we kyereta. Ahio areenda pa ntanshi ya mbokoshi yakipangano. ⁵Eryo David na bonse aba ng'anda yakwa Israeri batampire ukupepa pa kinso kya kwa Yahweh, ukusefya ne fyakurisha, inyimbo, amasese, insango, insombo ne fishibiro. ⁶Iryo baishire ku rubansa batwirapo urwa Nakoni, amakyereta yaritareme, na Uzza atambarikireko ukuboko kwa kwe no kwikata imbokoshi yakwa Resa iyakipangano eryo aikatirire. ⁷Eryo ubukari bwa kwa Yahweh bwaishire pari Uzza. Resa amwipeye parya pa rubembu rwa kwe. Uzza afwirire parya mumbari yambokoshi yakipangano kya kwa Resa. ⁸David arifurirwe pantu Yahweh aipaya Uzza, no kwinka ishina rya irya nkyende ati Peresi Uzza. Irya nkyende itwa Peresi Uzza na pari rero. ⁹David ari uwatina Yahweh pari karya kasuba. Asosere ati, "Bushe kuti yaisa shani kuri nebo imbokoshi yakipangano kyakwa Resa?" ¹⁰Eikyo David taisuminishe ukusenda imbokoshi yakipangano kya kwa Yahweh ukuya na yo mu musumba wakwa David. Mukifuro, abikire rubari mu ng'anda yakwa Obedi Edom umwina Gati. ¹¹Imbokoshi yakipangano kya kwa Yahweh yashere mu ng'anda yakwa Obedi Edomu umwina Gati pa myenshi itatu. Eikyo Yahweh amuparire na bonse aba mu nga'nda yakwe. ¹²Nomba imfumu David yaryeberwe ukuti, "Yahweh napara ing'anda yakwa Obedi Edomu na kyonse ikyaba kuri ye pa murandu wa mbokoshi yakipangano kya kwa Resa." Eikyo David aire no kusenda imbokoshi yakipangano kya kwa Resa ukufuma mu ng'anda yakwa Obedi Edomu no kureta mu musumba wakwa David ne nsansa. ¹³Iryo abo bonse abasendere imbokoshi yakipangano kyakwa Yahweh batampura intampuro mutanda, arepera ikyerambo ing'ombe ne kiponti kyaina. ¹⁴David ashanine pa kinso kya kwa Yahweh na maka yakwe yonse; afwerefye ikya mwingira wa efodi. ¹⁵Eikyo David na bonse aba mu ng'anda yakwa Israeri baretere imbokoshi yakipangano kya kwa Yahweh ninshi barepunda no kurisha ne fiunda fya mapenga. ¹⁶Nomba iryo imbokoshi yakipangano kya kwa Yahweh ireingira mu musumba wakwa David, Mikari umwana mwanakashi wakwa Sauro, aroreshe pa nsorokoto. Abwene imfumu David iretombauka no kushana pa kinso kya kwa Yahweh. Eryo amusushishe mu mutima wakwe. ¹⁷Baingishe imbokoshi yakipangano kya kwa Yahweh no kuibika mu nkyende yaiko, pakati ke tenti iryo David aimike ukuibikamo. Eryo David aturire amarambo yakokya ne mituro yakurongana pa kinso kya kwa Yahweh. ¹⁸Iryo David apwishishe ukutura amarambo yakokya ne mituro yakurongana, aparire abantu mwishina rya kwa Yahweh wa miraro. ¹⁹Eryo apere mu bantu bonse, mwibumba ryonse irya bena Israeri, konse ku baume na banakashi, ikipandwa kya mukate, no munofu wa nama, ne kimantwa kya mwangashi, Eryo abantu bonse basarangene; kira muntu abwekera ku ng'anda yakwe. ²⁰Eryo David abwekere mukupara urupwa rwa kwe. Mikari, umwana mwanakashi wakwa Sauro, afumine panse mukukumanya David eryo asosere ati, "Yangu ifyo imfumu ya bena Israeri yaikindamika rero, iyakiifura iine rero pa menso ya basha abanakashi mu babomfi baiko, kwati umo uwamubashakwata amano uwaisarura umwine no kuifura umwine!" ²¹David ayasukire kwei Mikaei ati, "Nakita kirya pa kinso kyakwa Yahweh, uwansara ambika na pari wiso na pa ba ng'anda yakwe yonse, uwasarire nebo ukuba intungurushi pa bantu bakwa Yahweh, na pa bena Israeri. Pa kinso kyakwa Yahweh ndaba uwasansamuka. ²²Ndi nokuba uwaikyefya ukukira nafino, kabiri ndi nokuba uwaisura mu menso yandi. Rero kuri aba abasha abanakashi abo urandirepo, ndino kukindikwa." ²³Eikyo Mikari, umwana mwanakashi wakwa Sauro, takwetepo mwana ukufika naku bushiku bwamfwa yakwe.

Chapter 7

¹Kyakitikire ukuti pa numa imfumu yaikere mu ng'anda, kabiri pa numa Yahweh amupere ukutusha ukufuma ku barwani baiko bonse abaishingurukire ²imfumu yasosere kuri Natani kasesema ati, "Bona, ndeikara mu ng'anda ya mikedari, rero imbokoshi yakwa Resa yaikara mwi tenti pakati." ³Eryo Natani asosere ku mfumu ati, "Kabiye, kakite ifiri mu mutima obe, pantu Yahweh ari na webo." ⁴Nomba ubushiku ubo bwine ikyebo kyakwa Yahweh kyaishire kuri Natani, akiti: ⁵"Kabiye no kweba Davidi umubomfi wandi ati, 'Ifi efyasosa Yahweh ati: Bushe webo kuti wankurira ing'anda ku kwi karamo?' Pantu nebo ntaikarapo mu ng'anda ukufuma pa bushiku naninikire abantu bakwa Israeri ukubafumya mu Egypto ukufika na buno bushiku bwa rero; rero, nebo naikarirafye ukwendauka mwi tenti, nge kyakwikaramo." ⁷Mu nkyende shonse isho nebo nalikwendauka na bana bakwa Israeri bonse, bushe nebo naritarire sosapo ikintu kuri umo uwa mu ntungurushi sha bena Israeri abo nebo nasontere ukukyema abantu bandi Israeri, ukweba ati, "Kinshi mwebho tamwankurira ing'anda yami kedari?" ⁸Eryo nomba, eba Dabidi umubomfi wandi, ifi efyo Yahweh uwa miraro asosa: Nebo na kusendere ukufuma ku mpanga ya muremfwe, ukukufumya mukukonka impanga, pakuti webo ube intungurushi pa bantu bandi Israeri. ⁹Nebo nari konse uko webo wareya. Nebo nariputura na barwani bobo bonse ukufuma ku kinso kyobe. Nomba ndi nokukita ishina ryobe irikuru, nga amashina ya bakuru bamo aba pano isonde. ¹⁰Ndi no kusonta inkyende ya bantu bandi Israeri no kubarimba kurya, pakuti bena bekare mu nkyende iyabo umo tabakabasunkanye na kabiri. Abantu imbifi tabakabakyushe, ¹¹nge fyo barekita pa kutampa, ngefyo bena bakitire ukufumafye ku nshiku isho nkonkomeshe bakapingura ukuteka pa bantu bandi Israeri. Nomba ndekupera ukutusha ukufuma ku barwani bobo bonse. Nakukirisha, nebo, Yahweh nasosa kuri nebo ukuti nakukurira ing'anda webo. ¹²Iryo inshiku shobe shikafikirisha nobe ukasendeme kuri ba wiso, nkemya umwana obe ukakukonkapo uyo ukafuma munda yobe, kabiri nkapampamika ubufuma bwakwe. ¹³Ena e ukakurira ishina ryandi ing'anda, kabiri nkapampami ikipuna kya bufumu bwakwe umuyayaya. ¹⁴Nebo nkaba wishu kuri ye, na ye akaba umwana mwaume wandi. Eryo abembuka, nebo nkamukanda ne nkonto ya bantu kabiri ne mpumo sha bana baume ba bantu. ¹⁵Rero ikipangano kya kitemwiko kyandi takyakafume pari ye, ngefyo nakifumishe pari Shauri, uyo nafumishe pa kinso kyobe. ¹⁶Ing'anda yobe no bufumu bobo fikaba fya kishinka ku kinso kyandi, ikipuna kyobe kikapampamikwa umuyayaya." ¹⁷Natani asosere kuri Davidi no kufisha amashiwi yonse aya kuri ye, Na ye amwebere parwa kimonwa kyonse. ¹⁸Eryo Davidi imfumu aingire no kwikara ku kinso kya kwa Yahweh no kusosa ati, "Ninebo nani, Yahweh Resa, kabiri kinshi ing'anda yandi pakuti mwebho mwandetara ukufika kuno?" ¹⁹Nomba iki nakyo kyarikyepere mu menso yenu, Shikuru Yahweh. Rimo mwebho mwarerandapo pa ng'anda ya mubomfi wenu pa nshita ntari iikesa, kabiri nebo mwarindangire ne nkuriro ku ntanshi, Shikuru Yahweh! ²⁰Finshi fimbi nebo, Davidi, ndesosa kuri mwebho? Mwebho mwarishibo mubomfi wenu, Shikuru Yahweh. ²¹Pa murandu wa fyebo, kabiri pakufikirisha kufwaya kobe, webo epo kitira ifi fintu ifikuru no kufisokorwera ku mubomfi obe. ²²Eikyo webo uri mukuru, Shikuru Yahweh, pantu takwaba uwaba nga webo kabiri takuri Resa ku rubari robe, ngefyo twayumfwirire ku matwi yesu. ²³Bushe ruko nshi ururi nga bantu bobo Israeri, uruko rumo panwe sonde uro webo, Resa, warubura we mwine? Webo wakitire ifi pakuti bena bakabe abantu bobo we mwine, ku kuipangira ishina we mwine, ku kukita ifikuru kabiri ku mikitire ya kutinisha ku kyaroyobe. Webo watamfishe inko no tumirungu twabo ukufuma ku bantu bobo, abo webo warubwire ukufuma ku Egypto. ²⁴Webo wapampamike Israeri nga bantu bobo umuyayaya, kabiri webo, Yahweh, wari Resa wabo. ²⁵Eikyo nomba, Yahweh Resa, reka ikirayo ikyo webo wapangire ikyakumine umubomfi obe na ba ng'anda yakwe kipampamike umuyayaya. Kita ngefyo webo urandire. ²⁶Reka ishina ryobe ribe irikuru umuyayaya, pakuti bakasose ati, 'Yahweh uwa miraro e Resa wa bena Israeri,' iryo ing'anda yandi, Davidi, umubomfi obe aba uwapampamikwa ku kinso kyobe. ²⁷"Kuri webo, Yahweh uwa miraro, Resa wa bena Israeri, warisokorwere ku mubomfi obe ukuti webo nakukurira ing'anda. E apo pene nebo, umubomfi obe, asangiro ku kosereshiwa ku kupepa kuri webo. ²⁸Nomba, Shikuru Yahweh, ni webo resa eryo ifyebo fyakishinka, kabiri webo wapanga iki kirayo kya bune ku mubomfi obe. ²⁹Eryo nomba, reka kikusekeshe webo ku kupara ing'anda ya mubomfi obe, pakuti yena kuti yakonkanyapo ku kinso kyobe umuyayaya. Pantu webo, Shikuru Yahweh, mwebho mwasosere ifi fintu, kabiri ku maparo yobe ing'anda ya mubomfi obe ikaparwa umuyayaya."

Chapter 8

¹Pa numa ya iki kyaishire pari Davidi ukuti aumine aba Perishiti no kubakimfya. Eikyo Davidi asendere Ametegi Ammah ukufumya mukutungura kwa ba Perishiti.²Kabiri akimfinshishe Moabu kabili apimine abaume bakwe ku mwando ku kubarenga bena barare panshi pa mushiri. Aribapimine imirongo ibiri ku kubabika ku kubepaya, no murongo umo utunturu ku kuusunga uwa mweo. Eikyo abena Moabu bari abasha kuri Davidi no kutampa ukupera imituro kuri ye.³Kabiri Davidid akimfishe Hadadesari umwana mwaume wakwa Rehobu, imfumu ya Soba, iryo Hadadesari areya ku kubwekeshapo ifunde ku mu mana wa Yufrate. ⁴Davidi apokere amakyereta 1,700 na baume abareenda pa makasa amakana amakumi yabiri. Dabidi aputwire bakabarwe kuma kyereta. Rero arishireko abengi umwanda umo uwa makyereta.⁵Iryo abena Aramu ba ku Damaseke baumfwire Hadadeseri imfumu yaku Soba, Davidi naipaya abena Aramu amakana amakumi yabiri na babiri. ⁶Eryo Davidi abikire amabomba mu Aramu wa mu Damaseke, na bena Aramu baishireba ababomfi kuri ye no kumuretera imituro. Yahweh apere ukukimfya kuri Davidi konse uko areya.⁷Davidi apokere inkwera sha goride isho ishari ku babomfi bakwa Hadadeseri no kushireta ku Yerusaremu. ⁸Ukufuma ku Teba, na Berotai, imisumba yakwa Hadadeseri, imfumu Davidi aripokere umukuba uwingi sana. ⁹Iryo Tou, imfumu ya bena Hamatai, aumfwire ukuti Davidi nakimfya abashirika bonse abakwa Hadadeseri, ¹⁰Tou atumine umwana mwaume wake ku mfumu Davidi ku kumuposha no kumupara, pantu Davidi narwa na Hadadeseri no kumukimfya, kabiri pantu Hadadeseri ari uwarerwa na Tou. Hadoramu atwere umwine eka ifipe fya silfere, ifipe fya goride, ne fipe fya mukuba. ¹¹Imfumu Davidi abikire ifi fipe rubari kuri Yahweh, pamo pene ne fipe fya silfere ne fipe fya goride ukufuma mu nko shonse isho akimfya- ¹²ukufuma ku Aramu, Moabu, abantu bakwa Amoni, umu Perishiti, na Amareke, pamo na bonse abakwa Hadadesere umwana mwaume wakwa Rehobu ifyatapirwe ifisuma, imfumu ya Soba. ¹³Ishina rya kwa Davidi ryaishibikwe iryo arebwera mukupuma abena Aramu mu mupokapoka wa mukyere, na baume babo amakana ikumi na kine konsekonse. ¹⁴Abikire amaboma ukufumina fye Edomu yonse, kabiri abena Edomu bonse baishire ba ababomfi kuri ye. Yahweh apere ukukimfya kuri Davidi konse uko areya. ¹⁵Davidi atekere pari Israeri onse, kabiri akitire uburungami ku bantu bakwe bonse. ¹⁶Yoabu umwana mwaume wakwa Seruiya ari umukaramba wa bashirika, na Yehoshafati umwana mwaume wakwa Ahirudi ari ni kebukisha. ¹⁷Sadoki umwana mwaume wakwa Ahitubi na Ahimereki umwana mwaume wakwa Abiatari bari ni bashimapopo, na Seraya ari ni karemba. ¹⁸Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada ari ni mushika wa bena Kerete na bena Pereteate, na bana baume bakwa Davidi bari ni bampanda mano ba mfumu.

Chapter 9

¹David asosere ati, " Bushe tamuri ushere uwa mu rupwa rwa kwa Shauri uyo ninga berera uruse pa murandu wakwa Yonatani? ²Kwari mu rupwa rwa kwa shauri umubomfi ishina ryakwe ni Siba, eryo Dabidi akutire. Imfumu yasosere ati, "Bushe niwe Ziba?" Ayasukire ati " Emukwai. Ninebo mubomfi wenu." ³Eikyo imfumu yasosere ati, "Bushe tamuri ushere uwa mu rupwa rwa kwa Shauri uyo ninga berera uruse rwa kwa Resa? Ziba ariasukire ati, Yonatani akiri arikwete umwana umwaume, uwaremana ukuru." ⁴Na kabiri imfumu yaipwishe, "Arikwisa?" Ziba ariasukire imfumu ati, "Bona, ari mu ng'anda yakwa Makiya umwana mwaume wakwa Amiere uwa mu Ro Debar. ⁵Eryo imfumu Davidi atumine abakumureta ukumufumya mu nga'anda yakwa Makiya umwana mwume wakwa Amiyere uwa mu Ro Debar. ⁶Kabiri Mefiboseti umwana mwaume wakwa Yonatani umwana mwaume wakwa Shauri, aishire kuri Davidi no kukontamika ikinso kya kwe panshi ngo kupera umukinshi kuri Davidi. Davidi asosere ati, " Mefiboshet." Nao ayasukire ati, " Bona, ndi mubomfi obe." ⁷Davidi asosere kuri ye ati, " wiumfwa umwenso, pantu mukine kine ndekuberera uruse pa murandu wamufyashi mwaume obe Yonatani, kabiri nkakubwesha impanga shonse iya kwa wisokuru Shauri, eryo ukararya ifya mwiteburo ryandi ryonse." ⁸Mefosheti afukeme no kusosa ati, "Nga ninshi umubomfi obe aba, pakuti unkwatire uruse ne mbwa yafwa nge fyo ndi?" ⁹Eryo imfumu yakutire Ziba, umubomfi wakwa Shauri no kumweba ati, " Fyonse ifyari fya kwa Shauri no rupwa rwa kwe napera ku mwishikuru wakwa shikuru obe. ¹⁰Ena, abana baume bobe, na babomfi bobe mufwile uku murimina impanga no kumusombwera ifisabo pakweba ati umwishikuru wakwa shikuru obe akesa kukwata ifiryo fyakurya. Nomba pari Mefiboshet, umwishikuru wakwa shikuru obe , afwire ryonse ukurya kwi teburo ryandi." Uyu Ziba akwete abana baume ikumi na basano na babomfi amakumi yasano. ¹¹Eryo Ziba aebere imfumu ati, umubomfi obe arekita fyonse ifyo shikuru wandi imfumu ikonkomeshe umubomfi waiko," Imfumu yarundirepo no kuti, " Nimba pari Mefiboshet akararya kwi teburo ryandi, pamo nga umo umwana mwaume wa mfumu." ¹²Mefiboshet arikwete umwana mwaume umwaikye uweshina rya kwa Mika. na bonse abaikere mu ng'anda yakwa Ziba bari babomfi bakwa Mefiboshet. ¹³Kabiri Mophiboshet aikere mu Yerusaremu, na ryonse arerya kwi teburo rya mfumu, nangura ari uwaremana amoru yonse.

Chapter 10

¹Kyari pa numa iryo imfumu ya bantu ba bena Amoni yafwire, na Hanun umuwana mwaume wakwe aishire ba imfumu mu nkyende yakwe. ²Davidi asosere ati, "Nkaranga uruse kuri Hunan umwana mwaume wakwa Nahash, nge fyo wishi arangire uruse kuri nevo." Eikyo Davidi atumine ababomfi bakwe ku kusansamusha Hanun parwa kwa wishi. Ababomfi bakwe baingire mu kyarokya bantu ba bena Amoni. ³Rero intungurushi sha bantu babena Amoni sharandire kuri Hanun shikuru wabo ati, "Bushe kine kine muretontonkanya ukuti Davidi arekindika wishinwe pantu ena atumine abantu ku kumusansamusha? Bushe Davidi atumine ababomfi bakwe kuri webo ku kubona pa musumba, ku kuurengura, pakuti upokwe?" ⁴Eikyo Hanuni aburire ababomfi bakwa Davidi, aba beya kitika imwefu shabo, aputura ifyakufwara ukufika ku matako yabo, eryo abatamfya. ⁵Iryo barondorwere iki kuri Davidi, atumine abakukumana nabo, pantu abantu barisebene nganshi. Imfumu yasosere ati, "Ikareni pa Yeriko mpaka imwefu shenu shikakure, eryo nomba mu kabwere." ⁶Iryo abantu bakwa Amoni babwene ukuti bena barishire ku bapata kuri Davidi, abantu bakwa Amoni batumine inkombe no kwashima abena Aramu aba ku Beti Rehobu na Soba, abashirika ba pa makasa amakana amakumi yabiri, ne mfumu ya ku Maacah na baume ikana, na baume ba ku Tobi na baume ikumi amakana ikumi na yabiri. ⁷Iryo Davidi aumfwire parwa iki, atumine Yoabu ne fita fyonse ifyabashirika. ⁸Abena Amoni barifumine eryo bapangire umurongo wa ba burwi pa mwenshi ku mpongoro ya musumba wabo, ninshi abena Aramu aba ku Soba na baku Rehobu, na baume ba ku Tobi na Maacah batareme pa rwabo mu mpanga isha pa rwarara. ⁹Iryo Yoabu abwene imirongo ya ba burwi irimuroreshe konse ku ntanshi na kunuma yakwe, asarapo bamo aba burwi abasarapuka mu Israeri eryo abantantikire ku bena Aramu. ¹⁰Abantu bakwe abasherepo ababikire mukuboko kwakwa Abishai ndume yakwe, eryo ena abateyanishishe mu fifuro ku kurwa ne fita fya bena Amoni. ¹¹Yoabu asosere ati, "Nga kyakuti abena Aramu bakosesha pari nevo, eryo webo, Abishai ukampokororako, rero nga kyakuti abafita bakwa Amoni bakosesha pari webo, eryo nkesa no kukupokororako. ¹²Ube uwakosa, no kureka ifwe turange fwebene ukuba abakosa pa bantu besu na ku musumba wakwa Resa wesu, pantu Yahweh akakita ifya bune pa menso yakwe." ¹³Eikyo Yoabu na ba shirika bafita fyakwe baparamine ku kurwa na bena Aramu, abo aba butukire ku kinso kyafita fya bena Israeri. ¹⁴Iryo ifita fya bena Amoni fyabwene ukutira abena Aramu babutuka, nabo baributukire ukufuma kuri Abishai no kubwekera mu musumba. Eryo Yoabu abwekeremo ukufuma ku bantu ba bena Amoni no kubwekera ku Yerusaremu. ¹⁵Eryo abena Aramu babwene ukuti bena ba bakimfya ku bena Israeri, barikorongene kyapamo na kabiri. ¹⁶Eryo Hadadesere atumine pa bena Aramu ukuyasenda kwishirya rya mumana wa Yefurata. Barishire ku Haramu, na ku Shobaki, abakuru bafita fyakwa Hadadesere, e wari pa ntanshi yabo. ¹⁷Iryo Davidi bamwebere iki arikoronganikire abena Israeri bonse kyapamo, ukutoroka Yodani, no kufika ku Haramu. Abena Aramu baitantamika mu murongo wa burwi kuri Davidi no kurwa na ye. ¹⁸Abena Aramu baributukire ukufuma ku bena Israeri, na David aipeye abaume aba pa makyereta imyanda kine rubari na baume ba pari bakabarwe amakana amakumi yane. Shabaki umukuru wa fita fyabo ariikyenene no kufwira parya pene. ¹⁹Iryo bashamfumu bonse abo abari ababomfi bakwa Hadadesere babwene ukutira bena babakimfya kuri Israeri, barengere umutende na Israeri no kuba ifyakurandapo fyabo. Eikyo abena Aramu baretina ukwafwa abantu bakwa Amoni na kabiri.

Chapter 11

¹Kyari ifi pakupwa kwa mwaka, pa nshita iryo imfumu shareirapo ku burwi, eryo Davidi atumine Joab, ababomfi bakwe ne fita fyonse ifyakwa Israeri. Baonawire ifita fya mu Amoni no kushinguruka umusumba wa Rabbah. Rero Davidi aikere mu Yerusaremu.²Kanshi kyari ifi ikyunguro iryo Davidi aimine ukufuma pa busanshi bwa kwe no kwamba ukwendauka pa mutenge wa ng'anda ye sano ryakwe. Parya e po abwene umwanakashi uwaresamba ari musuma ukumuroresha.³Kanshi Davidi atumine no kwipusha abantu abengakwatirapo ubwishibiro pari urya mwanakashi. Umo asosere ati, "Te Betisheba uyu, umwana mwanakashi wakwa Eriam, eryo bushe te uyu umukashi wakwa Uriah umwina Hiti?"⁴Davidi atumine abakuya mubura; aishire mukati kuri wene, no kurara nankwe (pantu Betisheba ari uwasanguruka ukufuma ku mweshi). eryo abwereremo ku ng'anda yakwe.⁵Umwanakashi arimite, kabiri umwanakashi atumine intumi no kweba Davidi, umwanakashi asosere ati, "Ningimita."⁶Eryo Davidi atumine kuri Joab ukusosa ati, "Ntumineniko Uriah umwina Hiti." Eikyo Joab atumine Uriah kuri Davidi.⁷Eryo Uriah afikire, Davidi amwipwishe ifyo Joab ari, ifyo ifita fyarebomba, ne fyo uburwi bwareya.⁸Davidi asosere kuri Uriah ati, "Tentemukira ku ng'anda yobe no kusamba amakasa yobe." Eikyo Uriah ashire ikipango kya mfumu, ne imfumu yatumine ikya bupe kuri Uriah pa numa naya.⁹Rero Uriah arere pa mwinshi wa kipango kya mfumu pamo na babomfi bonse aba bashimukindikwa, kabiri tatentemukire ku ng'anda yakwe.¹⁰Iryo baebere Davidi ati, "Uriah tatentemukire ku ng'anda yakwe," "Davidi asosere kuri Uriah ati, "Bushe taumfumine pa rwendo? Ninshi tautentemukire ku ng'anda yobe?"¹¹Uriah ayasukire Davidi ati, "Imbokoshi ya kipangano, na Israeri na ba Yuda bareikara mu ma tenti, no mukuru wa fita wandi Yoabu na ba bomfi ba mukuru wa fiita wandi bekere mu mabara aya isuka. Ninshi naraira mu ng'anda yandi ku kurya no kunwa no kurara pamo no mukashi wandi? Apo ningishiba ati muri no mweo, nshakite iki."¹²Eikyo David asosere kuri Uriah ati, "Ikara pano rero, na mairo nkareka webu ukaye." Eikyo Uriah aikere mu Yerusaremu burya bushiku no bushiku bwakonkerepo.¹³Iryo Davidi amwitire, aririre no kunwa pa kinso kyakwe, na Davidi amurengere ukukorwa. Pa kyunguro Uriah aire rara pa busanshi bwakwe pamo na babomfi ba mukuru wa fita fyakwe; tantemukire ku ng'anda yakwe.¹⁴Eikyo mu kya rucero Davidi arembere inkarata kuri Yoabu, no kuituma mu maboko yaka Uriah.¹⁵Davidi arembere mu nkarata ukusosa ati, "Bika Uriah pa ntanshi ya burwi bwa kakata, eryo nomba mufume kuri ye, pakuti araswe no kwipaiwa."¹⁶Eikyo iryo Yoabu abwene ifibumba fyakosa mu musumba, abikire Uriah ku nkyende uko aishibire ukuti abashirika abakosesha ba kurarwira.¹⁷Iryo abaume ba mu musumba baire no kurwisha ifita fya kwa Yoabu, bamo abashirika bakwa Davidi bariwire, na Uriah umwina Hiti nao aripaiwe kurya kwine.¹⁸Iryo Yoabu atumine amashiwi kuri Davidi pari fyonse pa murandu wa burwi,¹⁹akonkomeshe intumi ati, "Iryo warayapwisha ukweba imfumu ifintu fyonse parwa burwi,²⁰kuti kyakitika ikyakuti imfumu ireyakaripa, no kusosa kuri we ati, 'Ninshi mwairire mupepi no musumba mu kurwa? Tamwaishibire ati kuti ba rashira mukikurwa?'²¹Ninani waipeye Abimereki umwana mwaume wakwa Yerubu-Bisheti? Bushe te mwanakashi uwamurashire iribwe ukufuma mukikurwa, pakuti afwe pa Tebezi? Ninshi mwairire mupepi ne kikirwa?' Eryo uye wasuke ati, 'Umubofi wenu Uriah umwina Hiti na ye nafwa.'"²²Eikyo intumi yarishire no kuya kuri Davidi no kumweba fyonse ifyo Yoabu amutumine ukusosa.²³Eryo intumi yasosere kuri Davidi ati, "Abarwani bari abakosa ukutukira pakubara; Baishire kuri fwebo mwibara, rero twaribabwekeshemo ku mpongoro."²⁴Eryo abarasa babo barashire pa bashirika benu ukufuma apaperera ikikurwa, na babomfi ba mfumu bamo bari paiwe, no mu bomfi wenu Uriah umwina Hiti na ye aripaiwe."²⁵Eryo Davidi asosere ku ntumi ati, "Ukasose ifi kuri Yoabu, 'Wireka iki ukushikusekesha, pantu urupanga rwimina umo no munankwe. Panga uburwi ukukoserako pa kwimina umusumba no kuposa,' kabiri umukoseleshe."²⁶Eikyo iryo umukashi wakwa Uriah aumfwire ati umurume wakwe Uriah nafwa, ari uwaburanda nganshi pa murume wakwe.²⁷Iryo ifiramba fyakwe fyapwire, Davidi atumine no kumupita ku ng'anda ku kipango kyakwe, no kuba umukashi wakwe no kumufyarira umwana mwaume. Rero ikyo Davidi akitire tasekeshe Yahweh.

Chapter 12

¹Kabiri Yahweh atumine Nathan kuri Davidi. Aishire kuri ye no kusosa ati, "Kwari inshita imo abaume babiri mu musumba. Umo ari umukankara no uyu umbi ari mupina. ²Umukankara arikwete impendwa iikuru iya mpanga ne ng'ombe, ³Rero umwaume umupina takwete nangu kimo akwetefye akakota ka mpanga, ako ashitire no kurisha no ku kakusha. kakurire pamo n ye elo pamofye na bana bakwe. Aka akana ka mpanga karerira pamo na ye no kunwina kurukombo rwakwe, kabiri karerara mu maboko yakwe eryo kari kwati mwana umwanakashi kuri ye. ⁴Bushiku bumo umutandashi arishire ku mwaume umukankara, rero uyu umwaume umukankala afirirwe ukuburapo imo pa mpanga nangu ing'ombe shakwe ukuti apekanishishe umweni wakwe ikyakurya. Ikyakuti, aburire akana ka mpanga akakota aka mwaume umupina eko aipakira umweni wakwe." ⁵Davidi ariikatwa no bukari kuri uyo mwaume umukankara, no kweba Nathan ati, "Mukishinka kyakuti Yahweh wa mweo, umwaume uukitire iki aringire ukufwa. ⁶Afwire ukubweshapo impanga shine pakukita ikyamusango uyu, kabiri takwatireko no mwaume umupina uruse." ⁷Eryo Nathan asosere kuri Davidi ati, "Niwe urya mwaume! Yahweh, Resa wakwa Israeri, asosere ati, "Narikusubire ubufuma pa bena Israeri, no kukupususha mu minwe yakwa Shauri. ⁸Narikupere ing'anda yakwa sokuru, na bakashi bakwe mu maboko yobe. Rero nga kyakuti firya fyari finono, nga narikubikirepo ne fintu na fimbi. ⁹Eikyo ninshi wasurira ukukonkomesha kwakwa Yahweh, eikyo nga kukukita ikyabipa mu menso yakwe? Waripaya Uriah umwina Hiti ku rupanga no kusenda umukashi wakwe ukuba umukashi obe. Wamwipaire ku rupanga rwa bena Amoni. ¹⁰Eikyo nomba urupanga tarwakatare fuma mu ng'anda yobe, pantu nausura nebo, no kusenda umukashi wakwa Uriah ukuba umukashi obe. ¹¹Yahweh asosere ati, "Roresha, ndi nokwimya ifimfurunganya mu ng'anda yobe. pa ntanshi ya menso yobe, Nkasenda abakashi bobe no kubapera ku mwina muparamano obe, no kurara na bakashi bobe parwarara. ¹²Ikyo weba wakitire urubembu mu kufisama, rero wene akakita iki kintu pa kinso kyakwa Israeri yonse pa kasuba." ¹³Eryo Davidi asosere kuri Nathan ati, "Nimbembukira Yahweh." Nathan ayasukire kuri David ati, "Yahweh nafumyapo urubembu robe. Tawaipaiwe. ¹⁴Nomba, pa murandu wakuti nausura Yahweh, umwana ukafyarwa kuri weba akafwa." ¹⁵Eryo Nathan afumune no kuya ku ng'anda. Yahweh asanshire umwana uyo umukashi wakwa Uriah afyarire Davidi, na ye arirwarishe. ¹⁶Eryo Davidi apapatireko umwana kuri Resa. Davidi afungire no kuya mukati no kurara ubushiku bonse panshi. ¹⁷Abakaramba ba ng'anda yakwe barimine no kwiminina rubari rwakwe, ku kumwimya ukufuma panshi, rero tareiminina, no kurya tarerya na bena. ¹⁸Kyari ifi pa bushiku bwarenga kine rubari iryo umwana afwire. Ababomfi bakwa Davidi bari no mwenso wakumweba ati umwana nafwa, Eikyo basosere ati, "Boneni, iryo umwana akiri no mweo twarirandire kuri ye, kabiri tareumfwa ishiwi ryesu. Kinshi e ngakita nga kyakuti twamweba ati umwana nafwa?" ¹⁹Nomba iryo Davidi abwene ababomfi bakwe baretepereshanya pamo, Davidi atontonkenye ati umwana nafwa. Asosere ku babomfi bakwe ati, "Bushe umwana nafwa?" bayaswike ati nafwa." ²⁰Eryo Davidi aimine ukufuma panshi ku samba, aisuba amafuta no kufwara fimbi ifyakufwara fyakwe. Aire ku ng'anda yakwa Yahweh eryo ashinshimwine kurya kwine, eryo nomba abwerere ku kipango kyakwe. Iryo aipwishe pari iki babikire ifyakurya pa ntanshi yakwe eryo arire. ²¹Eryo ababomfi bakwe basosere kuri ye ati, "Ninshi mwakitira iki? Mwarifunga no kurosha iryo umwana ari umutunturu, rero iryo umwana afwa mwaima no kurya." ²²Davidi ayaswike ati, "Iryo umwana akiri ari no mweo narifungire no kurosha. Nasosere ati, "Nani e shibe nga kyakuti Yahweh kuti ambererako uruse, ukuti umwana abe no mweo?" ²³Rero nomba nafwa, eikyo ninshi narafungira? bushe kuti namubweshwa ku mweo na kabiri? Nkaya kuri ye, rero takabwere kuri nebo. ²⁴Davidi akunkumbire Betisheba umukashi wakwe, kabiri aingire kuri ye no kurara na ye, Mukuya kwanshita afyere umwana umwaume, no mwana ainikwe Soromon. Yahweh arimutemenwe. ²⁵Eryo atumine ikyebo ukupitira muri Nathan ukuti amwinike ati Jedidiah, pantu Yahweh arimutemenwe. ²⁶Nomba Joab arwishishe Rabbah uwa mu bena Amoni, eryo aikete umusumba wa bufumu. ²⁷Eikyo Joab atumine inkombe kuri Davidi eryo asosa ati, "Nindwisha Rabbah, eryo ninsenda umusumba wa menshi. ²⁸Nomba ronganiken abashirika abasharapo pamo no kupangira umusumba inkambi, no kupoka, pantu nga napoka umusumba, ukenikwa ishina ryandi. ²⁹Eikyo Davidi aronganike abashirika pamo no kuya kuri Rabbah; arwishishe umusumba no kuwikata. ³⁰David afurire ikisote ukufuma ku mutwe wa mfumu yabo-kyafinine nga goride, eryo mwari ne ribwe iryaruma umutengo. Ikisote kya bufumu kyabikirwe ku mutwe wakwa David. Eryo apokorwere ifya kutapa ifyari mu musumba ifingi. ³¹Aburire abantu abari mu musumba no kubapatikisha ukubomba umurimo wa kupanga ifyera ifyatwa no kuputura amabwe, no kupanga amasembe; na kabiri arebabomfya ukupanga ingerwa. David arefwaya imisumba yonse iya bantu bamu Amoni ukubomba uyu murimo. Eryo David ne fita fyonse babwereremo ku Yerusaremu.

Chapter 13

¹Kyaishire ba parwa iki pa numa Amnoni umwana mwaume wakwa Davidi aritemwishishe nkashi yakwe Tama uwa muri banyina bambi uwayemba, ari ni nkashi fye wakwa Absarom, na umbi pa bana baume bakwa Davidi.

²Amnoni arikyukyutike mu mutima ikyakuti arirwere no kurwara pa murandu wakwa nkashi yakwe Tama. Tama ari ni nakisungu, kabiri kanshi kyariboneke ukukosa kuri Amnoni ukumukita ikintu ikiri kyonse.³Rero Amnoni arikwete umunankwe uweshina rya Yonadabu umwana mwaume wakwa Shimeya, wabo wakwa Davidi. Yonadabu ari mwaume indamu nganshi. ⁴Yonadabu asosere kuri Amnoni ati, "Kinshi, we mwana mwaume wa mfumu, ikyo urebonekera uwaburanda kira rukyero? Bushe tekuti ungeboko? Eikyo Amnoni amwasukire ati, "Naritemwa Tama, nkashi wakwa ndume yandi Absaromu."⁵Eryo Yonadabu asosere kuri ye ati, "Sendama pa busanshi bobo no kuba kwati urirwere. Iryo wiso areisa mukukubona, umwipushe auti, 'Napapata bushe tekuti mutumeko nkashi yandi Tama andetereko fimo ifyakurya eryo angipikireko muno mwine, e pakwebati ni nga bona uko areipika no kundishako?' Eikyo Amnoni arisendeme ukwati murwere. Iryo imfumu yaishire mukumubona, Amnoni asosere ku mfumu ati, "Napapata tumeni nkashi yandi Tama ukunteyanishishako ifiryo pa kurwara kwandi pa menso yandi e pakuti nevo kuti andisheko."⁷Eryo Davidi akutire Tama kwi sano ryakwe no kumweba ati, "Kabiye nombarine ku ng'anda yakwa ndume yobe Amnoni no kuya mupekanishishako ifiryo."⁸Eikyo kanshi Tama aire ku ng'anda yakwa ndume yakwe Amnoni uko asendeme. Aripitirepo umufuba no kukandura no kupangamo umukate pa menso yakwe, kabiri iryo aipike. ⁹Tama aripitire pani no kumupera umukate, nomba ena arikene ukurya. Eryo Amnoni aebere abo arinabo ati, "Bafumyeni bonse, ukufuma kuri nevo." Eikyo bonse barifuminemo no kumusha.¹⁰Eikyo Amnoni asosere kuri Tama ati, "Reta ifiryo mu muputure wandi pakuti undishe." Eikyo Tama apitire umukate untu apangire, no kutwara mu kipinda kyakwa Amnoni ndume yakwe. ¹¹Iryo atware ifiryo kuri ye, arimufukatiye no kumweba ati, "Isa, ndare nobe, we nkashi yandi."¹²Na ye amwasukire ukuti, "Awe, we ndume yandi, wimpatikisha, pantu ikyamusango uyu takyatara ukukitika muno mu Israeri. Wikita iki kintu ikya bubi!"¹³Ni kwisa uko nevo nkatwara umusebanya wandi? Bushe pari bufi webo? Uri no kuba ikipuka kya muntu mu bena Israeri. Nomba, nakupapata randa fye ku mfumu, pantu te kuti ikanye nevo ukupwa kuri webo. ¹⁴Nangura kyari ifyo Amnoni arikene ukumfwa kuri Tama, nekyo ikyakuti arikwatishe amaka ukumukira, kabiri arimunashishe, no kurara na ye mukupatikisha.¹⁵Eryo Amnoni apatire Tama nganshi. Urupato rwakwe rwakirire na pafyo amutemenwe. Amnoni asosere kuri ye ati, "Aramuka eryo ureya."¹⁶Rero amwebere ati, "Iyo nakana! Pantu ukuntamfya kwa rabipishapo ukukira na pafintu fya musebanya ifyo ukitire kuri nevo!" Rero Amnoni tewakumfwa kuri ye. ¹⁷Ikyakonkerepo, Amnoni akutire umubomfi wakwe no kumweba ati, "Pita uyu umwanakashi umufumye pari nevo, eryo wisarishe ne kibi nga afuma."¹⁸Eryo umubomfi afumishe Tama panse, no kwisarisha ikiibi pa numa afuma. Tama afwere umwingira uwa mutengo pantu e fyakufwara fyarefwara abana banakashi bamfumu bana kisungu. ¹⁹Tama aisubire imitoi pa mutwe no kulrura umwingira wakwe. Abika na maboko pamutwe wakwe no kufumako, no kupongomona umusowa ninshi areya.²⁰Absaromu ndume yakwe asosere kuri ye ati, "Bushe Amnoni ndume yobe e wakubifya? Rero nomba ikara tondoro, we nkashi yandi. Ni ndume yobe. Tekwesha ukubika iki kintu ku mutima." Eikyo Tama aikere mu ng'anda muri ndume yakwe Absaromu no mutima uwabombotara. ²¹Rero iryo imfumu Davidi aumfwire pari ifi fyonse arifurirwe nganshi. ²²Absaromu tarandirepo ikintu nangu kimo kuri Amnoni, pantu Absaromu aripatire Amnoni pafyo akitire Tama na pafyo akitire umusebanya kuri nkashi yakwe Tama.

²³Kyaishire kitika pa numa ya myaka ibiri itunturu Absaromu arikwete baka beya ba mpaanga shakwe ku Baari Hasori, iyaba mupepi na Efuremu, na Absalomu akutire abana baume ba mfumu bonse. ²⁴Absaromu aishire ku mfumu no kuyeba ati, "Boneni nomba, umubomfi obe arikwata bakabeya ba mpaanga. Napapata bushe imfumu na bakiroro tekuti baye na nevo, ne mu bomfi obe."²⁵Imfumu yaasukire Absaromu ati, "Awe. we mwana mwaume wandi, fwebo bonse tekuti tuyeko pantu kuti twaba ikisendo kuri webo." Absaromu aesha ukupapata imfumu, rero yarikene, rero ya muperefyeye amaparo. ²⁶Eryo Absaromu asosere ati, "Nga teifyo kanshi, napapata rekeni indume yandi Amnoni areya na fwebo." Eikyo imfumu e pakumwipusha ati, "Bushe mulandu kinshi urefwaira Amnoni ukuya nobe?"²⁷Absaromu aripatikishe Davidi, eikyo naye arirekerekere Amnoni na bana baume ba mfumu no kuya naye. ²⁸Absaromu akonkomeshe ababomfi bakwe ati, "Kutikisheni." Iryo Amnoni ubwarwa bwa tampa ukumukora, na iryo na nevo na myeba ati, 'Sanseni Amnoni,' eryo mu mwipaye. Mwitina. Bushe tari ni nevo ndemikonkomesha ukumwipaya? Mube fye abakosa kabiri abashipa. ²⁹Eikyo kanshi ababomfi bakwa Absaromu bakitire ifyo fine Absaromu abakonkomeshe. Eryo abana baume ba mfumu bonse baimine, banina kira umo pari punda wakwe no kufurumuka.³⁰Eikyo kyaishire ba ati, iryo bakiri mu nshira, iryashi ryarifikiye kuri Davidi ukuti, Absaromu aipaya bonse abana baume ba mfumu, eryo tapari nangu umo uwasharapo."³¹Eryo imfumu yatareme no kurepaura ififwaro fyaiko, no kusendama panshi; bonse ababomfi baiko batareme mupepi ne fifwaro fyabo

ifyarepuka.³²Yonatabu umwana mwaume wakwa Shimeya, wabo wakwa Davidi, ayasukire no ku sosa ati, "Mwe muropwe mwiranda ukweba ati ni bonse abana ba mfumu bepeye iyo, pantu ni Amnoni fye eufwire. Absaromu anshimikire ifi ukufuma fye pa bushiku burya Amnoni arere na nkashi yakwe Tama.³³Eikyo kanshi mwe muropwe mfumu yandi mwisakana ku rusebo rwa kweba ati abana baume bonse aba mfumu barifwire, pantu ni Amnoni fye eufwire."³⁴Absarom aribukire no kufumako. Umubomfi umo uwareronda ainwine amenso yakwe eryo abwene abantu abengi munshira ku masamba yakwe bareisa mumbari ya rupili.³⁵Eryo Yonadabu aebere mfumu ati, "Boneni, abana baume ba mfumu abo bareisa. Nefi fyakitika ngo mwakirandira umubomfi wenu."³⁶Eikyo kyaishire kitika iryo fye apwishishe ukuranda, abana baume ba mfumu bafika no kusumbura amashiwi no kurira. Imfumu na babomfi nabo bene baririre nganshi.³⁷Rero Absaromu aribukire no kuya kuri Tarimai umwana mwaume wakwa Ammihudi, mfumu ya ku Gershur. Davidi arerosha umwana mwaume wakwe kira bushiku.³⁸Eikyo kanshi Absaromu aribukire no kuya ku Gershur, uko aikere imyaka itatu.³⁹Eikyo kanshi umupashi wakwa Davidi warefuruka ukuya kuri Absaromu pantu barimukosereshe ukurosha pari Amnoni no kufwa kwakwe.

Chapter 14

¹Nomba Yoabu umwana mwaume wakwa Zeruya aishibire ukuti mu mutima wa mfumu muri ukufuruka Absaromu. ²Eikyo kanshi Yoabu atumine amashiwi kuri Tekoa no kuretako umwanakashi uwa mano kuri ye. Asosere kuri ye ati, "Napapata uboneke kwati uri ne kiriro no kufwara ne fifwaro fya mariro. Napapata tekwesha ukusuba amafuta yakukuyemfwa, uboneke kwati mwanakashi uwapwisha inshiku ishingira mukurira uwafwa. ³Eryo ureya ku mfumu elo no ku sosa kuri ye pafintu ifyo narakuronorwera." Eikyo kanshi Yoabu aebere umwanakashi ifyakuya sosa ku mfumu. ⁴Iryo umwanakashi uwafumine ku Tekoa areranda ku mfumu, asendeme panshi ubunkumpeme ashinta ne mpumi yakwe panshi pakupanga umukinshi no ku sosa ati, "Ngafweni nebo, mwe mfumu." ⁵Imfumu yasosere kuri ye ati, "Bushe ninshi irekukyusha?" Aasukire ukuti, "Ikine kya kweba ati nebo ndi mukamfwirwa, no murume wandi arifwa. ⁶Nebo, ne mubomfi obe, nari na bana baume babiri, eryo barerwa mu mabara, kabiri takwari nangu umo uwakubaramwina. Umo arikomene umunankwe no kumwipaya. ⁷Nomba urupwa rwa rimine umubomfi obe, no kusosa ukuti, "Tupere mu minwe yesu uyo uwaipeye wabo, pakweba ati nanye tumwipaye." Eikyo nga kyakweba ati bakita ikyo kuti barofya impyani. Na parikyo ninshi barashimya amafya nga ayo nasha yareaka, no kurenga ishina rya murume wandi, nangu abana bandi nangu abakakonkapo mpanga yonse pano pe samba rya kyaro ukuroberera." ⁸Eikyo imfumu yasosere ku mwanakashi ati, "Kabiye ku ng'anda yobe nanebo narapera amafunde aya pa murandu obe." ⁹Umwanakashi waku Tekoa ayasukire imfumu ati, "Muropwe, we mfumu, rekafye umurandu ube pari nebo no rupwa rwakwa tata. Imfumu ne kipuna ibe iyakaere." ¹⁰Imfumu yamwasukire ati, "Nga kyakweba ati kwaba umuntu uwaisa mukusosa ikintinya kuri weba, umurete kuri nebo, eryo takakwikatemo na kabiri." ¹¹Eryo umwanakashi asosere ati, "Napapata, rekeni imfumu ibukishe Yahweh Resa obe, e pakweba ati karandura wa muropa e twaririra ukonaura umuntu naumbi, e pakweba ati beipaya umwana mwaume wandi." Imfumu ya mwasukire ati, "Muri Resa fye umumi, takuri umushishi nangu fye umo uwa ku mutwe wa mwana mwaume obe ukaponena panshi." ¹²Eryo umwanakashi asosere ati, "Napapata rekeni umubomfi wenu arande ishiwi na rimbi kuri muropwe imfumu yandi." Yasosere ati, "Are randa." ¹³Eikyo kanshi umwanakashi e pakusosa ati, "Bushe kinshi nomba yarufyanishishe muri uyo musango pa bantu bakwa Resa? Pantu pakusosa muri uyu musango, imfumu yaba kwati yaipera icirubo iine, pantu mfumu tayabweshwa umwana mwaume waiko uko abukutira. ¹⁴Pantu bonse twaba no kufwa, eryo twaba kwati menshi yaitikira panshi, ayo tabaronganya na kabiri. Rero Resa tapiita ubu; rero, arafwaya inshira abo abantu abo batamfya no kuti betaruka kuri ye." ¹⁵Nomba iryo, pakubona ukuti naisa mu kuranda ikya musango uyu kuri muropwe imfumu yandi, nikyo pantu abantu barindetere umwenso. Eikyo kashi umubomfi obe ariisosere umwine ati, 'Nebo nomba kankaye randa fye ku mfumu. ¹⁶Narimo kuti ya bona ifintu ingakita pafyo umubomfi aomba. Narimo kuti imfumu yaumfwa kuri nebo no kurubura umubomfi waiko ukufuma ku maboko ya muntu uurefwaya ukonaura nebo no mwana mwaume wandi pamo, ku kikwatwa kya kishirano Resa atupera. ¹⁷Eryo mubomfi obe asepere ati, 'Yahweh, napapata rekeni ishiwi ryakwa muropwe imfumu yandi rindetere ukutusha, pantu firya maraika wakwa Resa aba, e fyaba muropwe imfumu yandi mukuranda amashiwi ayabune ukufuma mu fya bubi.' Rekeni Yahweh Resa wenu abe nenu." ¹⁸Eryo imfumu yaasukire no kusosa ku mwanakashi ati, "Napapata wifisapo ikintu kimo pafyo narakwipusha." Umwanakashi asosere ati, "Rekeni muropwe imfumu yandi irande nomba." ¹⁹Bushe tari ni Yoabu e waibika muri ifi fyonse? Umwanakashi ayasukire no kusosa ati, "Iki kine, apo mwebo muri abomi muropwe we mfumu yandi, tapengaba nangu umo uwingapiribukira ku kuryo nangu ku kuso ukufuma ku fintu ifyo muropwe imfumu yandi ireranda. ²⁰Umubomfi obe Yoabu e wakitire ifi pakuti umurandu ube mu musango umbi kufirekitika. Muropwe mwarikwata amano, kwati mano ya kwa maraika wa kwa Resa. kabiri aishiba fyonse ifirekitika mu kyaro. ²¹Eikyo kanshi imfumu yasosere kuri Yoabu ati, "Bona nomba ifyo narakita ni fi. Kabiye kanshi, no kureta umurumendo Absaromu kuno. ²²Eikyo Yoabu asendeme panshi ubunkupeme mukupera umukinshi no kupara imfumu. Yoabu e pakusosa ati, "Rero umubomfi obe aishiba ukuti asangwa uwakutemwikwa ku kinso kyobe, muropwe, we mfumu, pakuti imfumu yakita ifyo umubomfi arobere." ²³Eikyo Yoabu aimine, aya na ku Gershur, no kubweshwa Absaromu ku Yerusaremu. ²⁴Imfumu e pakusosa ati, "Afwire ukubwerera ku ng'anda yakwe, rero nshirefwaya ukumubona mu menso." Eikyo Absaromu abwerere ku ng'anda yakwe, rero tabonenepo na wishu. ²⁵Nomba mu kyaro kyonse ikya bena Israeri tamwari umuntu nangu umo uo barerumbanya ukuyemba ukukira pari Absaromu. Ukutampirafye pa muru wa mutwe wakwe ukushinta na kukatende ka ku rukasa rwakwe takwari akarema nangu kamo muri ye. ²⁶Iryo arebeya umushishi wa ku mutwe wakwe pakupwa kwa kira mwaka, pantu yareremya, arepima umushishi wakwe, ukurema ukushinta na kuma shekere imyanda ibiri, ikyo ikyari ikipimo ikya mfumu ikya suminishiwa. ²⁷Absaromu afyere abana baume batatu no mwana mwanakashi umo, uweshina rya Tama. Ari umwanakashi wayemba. ²⁸Absaromu aikere imyaka itunturu ibiri mu Yerusaremu, ukwabura

ukubonapo ikinso kya mfumu. ²⁹Eryo Absaromu akutire Yoabu pakweba ati enga mutuma ku mfumu, rero Yoabu taire kuri ye. Eikyo Absaromu atumine intumi na kabiri, rero Yoabu naryo rine taire. ³⁰Eikyo Absaromu asosere ku babomfi bakwe ati, "Boneni, ibara ryakwa Yoabu ryaparamina ne bara ryandi, kabiri aririmamo na barle murya mwine. Kabiyezi muye okyamo umuriro. Eikyo ababomfi bakwa Absaromu e pakuya baokya ibara ku muriro. ³¹Eryo Yoabu aimine no kuya ku ng'anda yakwa Absaromu, no ku mweba ati, "Bushe kinshi ikyo ababomfi bobe baokyera ibara ryandi ku muriro?" ³²Absalomu ayasukire ati, "Bona, naritumine amashiwi kuri weba no kutira isa kuno pakweba ati ni ngesa ku kutuma ku mfumu no kuyeba ukuti, "Bushe kinshi ikyo na bwerere ukufuma ku Gershur? Nga kyariweme fye na nomba ne mwine nga ndifye kurya kwine. Eikyo nomba ndefwaya ukubona imfumu, eryo nga kya kweba ati ndi no murandu, kayengipaya." ³³Eikyo kanshi Yoabu aire ku mfumu no kuyayeba. Iryo imfumu yakutire Absaromu, na ye aringire no kukontamina panshi pakupera umukinshi ku mfumu, ne imfumu na ye yamutomwene pa kumuposha.

Chapter 15

¹Kyaishire ba ati panuma yaiki Abisharom apekenye ikyereta na bakabarwe pa rwakwe, na baume amakumi yasano ku kubutuka pantanshi yakwe. ²Abisharom aimine urukyerero no kutarama ku ruramba rwa nshira iyareya ku mpongoro ya musumba. Iryo umuntu onse uuri no murandu wa kwisa ku mfumu pa bupingushi, Abishalom aremwita no kusosa ati, "Bushe musumba nshi wafumako?" Eryo umuntu nga ayasuka ati, "Umubomfi wenu afumine mu mutundu umo uwabena Israeri." ³Eikyo Abisharom ari no sosa kuri ye ati, "Bona, umurandu obe wa bune kabiri naurungama, rero takuri nangu umo uwasontwa ne mfumu uwakumfwa umurandu obe. ⁴Abisharom arirundirepo ati, "Nga kyakutira ninebo bakitire umupingushi mu kyar, pakutira umuntu onse uukwete umurandu nangu uukitire ikikuru aisa kuri nebo, nga namuretere umuringanya!" ⁵Eikyo kyaishire ba ati umuntu onse nga aisa kuri Abisharom ku kumukindika, Abisharom arebura ukuboko kwakwe no kumwikata no ku mufyompa. ⁶Abisharom arekita muri uyu musango kuri onse umwina Israeri uwareisa ku mfumu ku bupingunshi. Eikyo Abisharom aribire imitima ya bantu abena Israeri. ⁷Kyaishire ba pakupwa kwa myaka ine ukuti Abisharom asosere ku mfumu ati, "Napapata rekeni ndeya no kupera umurapo uo napangire kuri Yahweh mu Hebroni. ⁸Pantu umubomfi obe aripangire umurapo iryo nareikara ku Geshuri mu Aram, ukusosa ati, "Ikine kine nga kyakuti Yahweh akandeta na kabiri ku Yerusarem, eryo nkashinshimuna Yahweh. ⁹Eikyo imfumu yasosere kuri ye ati, "Kabiye mu mutende." Eikyo Abisharom arimine no kuya ku Hebroni. ¹⁰Rero nomba Abisharom aritumine inengu mu mitundu ya bena Israeri yonse, ukusosa ati, "Nga mwaufwa ikiunda kya ntandara, eryo musose ati, Abisharom e mfumu mu Hebroni." ¹¹Na Abisharom aire na baume imyanda ibiri ukufuma ku Yerusarem, abo abaitirwe. Baire muri buaire bwabo, mukukanaishiba nangu kimo ikyo Abisharom arepekanya. ¹²Iryo Abisharom apere amarambo, aritumine abakwita Ahithopheri ukufuma ku mushi wabo uwa Giloh. Ari ni kabiro wakwa Davidi. Ukumana akapi kwakwa Abisharom kwari ukwakosa, pantu abantu abarekonka Abisharom bareya barefurirakofye. ¹³Intumi yaishire kuri Davidi ukusosa ati, "Imitima ya bantu abena Israeri barekonka panuma yakwa Abisharom. ¹⁴Eikyo Davidi asosere ku babomfi bakwe bonse abo ari nabo ku Yerusarem ati, "Imeni na tubutuke, nangu pari baifwe tapabe uurepusuka kuri Abisharom. Ipekanyeni kukuya iririne, nangu areendesha ku kutusanga, no kukita ikwabipa pari fwebo no kutasha umusumba kumpera ya rupanga." ¹⁵Ababomfi bamfumu basosere ku mfumu ati, "Bona, ababomfi bobe nabaipokanya ku kukita kyonse ikyo shikuru wesu imfumu yasosa." ¹⁶Imfumu yarifurumukire no rupwa ronse panuma yakwe, rero imfumu yarishire abanakashi ikumi, abo abari pambari ku kusunga ikipango. ¹⁷Pa numa imfumu yaya na bantu bonse abaremukonka baiminine pa ng'anda ya kurekereshako. ¹⁸Bonse abafita bareabuka na ye, eryo pa ntanshi yakwe pareya abena Kerete, na bonse abena Pereti, na bonse abena Gitti-abaume imyanda mutanda abo abaremukonka ukufuma ku Gati. ¹⁹Eryo imfumu yasosere kuri Itah umwina Giti ati, "Bushe kinshi ikyo waishira na fwebo? Bwekera no kwikara ne mfumu, pantu weba uri mbutushi na bunkore. Bwekera ku nkyende yobe. ²⁰Apo waishire mairo, bushe kinshi ikyo narengera weba ukusabanta konse na fwebo? Nshishibepo uko ndeya. Eikyo bwekera eryo usende ba munonko ba mu kyar kyobe na weba, na pabe ukutemwa ukukuru ne kitetekero fibe na mwebo." ²¹Rero Itah ayasukire imfumu eryo asosere ati, "Na pari Yahweh uwa mweo, na pari shikuru imfumu uwa mweo, kine kine monse mu nkyende uko shikuru imfumu akaya, eko no mu bomfi obe akaya, nangu ikyo cipiribure ukuba no mweo nangu ukufwa," ²²Eikyo Davidi asosere kuri Itah ati, "Twaririra no kukonkanyapo na fwebo." Eikyo Ittai umwina Gitti aire ne mfumu, na baume bakwe bonse na barupwa bonse abo ari nabo. ²³Ikyaro kyonse kyaririre ne shiwi mu kukosha abantu bonse barepita mu mukonko wa Kidroni, ne mfumu yine na ye yaripitire. Abantu bonse bareya mu musebo ukurora ku kiswebebe. ²⁴Na Zadoki wine na bena Rebi bonse, nabasenda imbokoshi ya kipangano kyakwa Resa, uwabako. Babikire imbokoshi yakwa Resa panshi, eryo iryo Abiyata airundireko kuri bo. Barirorera mpanka abantu bonse bapita ukufuma mu musumba. ²⁵Imfumu yasosere kuri Zadoki ati, "Sendeni imbokoshi yakwa Resa mu bwekeshe mu musumba. Nganasanga ububire mu menso yakwa Yahweh, akambweshwa kuno no kundanga na kabiri imbokoshi ne nkyende umo ekara. ²⁶Rero nga asosa ati, "Nshire sansamukira muri weba, Bona, pano ndi, reka akite kuri nebo ikiremoneka ikya bune kuri ye." ²⁷Imfumu na ye yasosere kuri shimapepo Zadoki ati, "Bushe teiwe kabona? Bwekera ku musumba mu mutende, na bana baume bobe na weba, Ahimazi umwana mwaume obe, na Yonatani umwana mwaume wakwa Abiyata. ²⁸Bona, nderora pa fyabu fya Araba mpaka rise ishiwi ukufuma kuri weba ku kungibukisha. ²⁹Eikyo Zadoki na Abiyata basendere imbokoshi yakwa Resa ukubwekesha mu Yerusarem, kabiri baikere kurya kwine. ³⁰Rero Davidi aninine pa makasa ayakufurako insapato no kunina ku rupiri rwa Miorife, na ku mutwe wakwe kwarifimbirwe, kabiri baninine bare enda ninshi barerira. ³¹Umuntu umo aebere Davidi ukusosa ati, "Ahitopheri ari pa baumana akapi na Abisharom." Eikyo Davidi aripepere ati, "Mwe Yahweh, piribureni ukupanda amano kwakwa Ahitopheri mu fya buwere were." ³²Kyaishire ba ati iryo Davidi afikire pa muru wa

musebo, uko Resa areshinshimwinwa, Hushai umwina Arki arishire ku kumukumanya no mwingira wakwe na urepurwa ne roba pa mutwe wakwe.³³ Davidi asosere kuri ye ati, "Nga waraya nanebo, eryo waraba ikisendo kuri nebo."³⁴ Rero ngawabwekera ku musumba no kusosa kuri Abisharom, 'Naraba umubomfi wenu, mwe mfumu, ifyo nari umubomfi waba shinwe mu nshita shakare, eikyo nomba ndeba umubomfi wenu,' eryo ukufurunganya bumpanda mano bwakwa Ahitopheri pari nebo.³⁵ Bushe takuri bashimapepo Zadoki na Abiyata kuri webo? Eikyo fyonse ifyo waraumfwa mu kipango kya mfumu, uringire ukumweba Zadoki na Abiyata bashimapepo.³⁶ Bona ukuti kurya bari bena bari na bana baume babo babiri, Ahimasi, umwana mwaume wakwa Zadoki na Yanatani umwana mwaume wakwa Abiyata kuti wantumina mu minwe yabo kyonse ikyo ureumfwa."³⁷ Eikyo Hushai, kibusa wakwa Davidi, aishire mu musumba iryo Abisharom afikire no kwingira mu Yerusarem.

Chapter 16

¹Iryo Davidi aire uburendo bwa ntamfu iyipi pa muru wa rupiri, Ziba umusha wakwa Mefibosheti akumene na ye ne bumba rya bakabarwe iryarongwa; pari bo pari imikate imyanda ibiri, umwanda umo wari wakokya, na umwanda umo wari fiburungwa fya mikunyu, no mwangashi. ²Imfumu yasosere kuri Ziba ati, "Ninshi waretera ifi fintu?" Ziba ayasukire ati, "Ba punda ba mu ng'anda ya mfumu ku kuninapo, umukate ne mbukunya matobo ya mukunyu ya baume ku kurya. no umwangashi wa uuri onse uwa naka mu kiswebeye ku kunwako."³Imfumu yasosere ati, "Nomba areisa umwishikuru umwaume wakwa shikuru obe?" Ziba ayasukire ku mfumu ati, "Boneni, naikarako mu Yerusaremu ku numa, pantu asosere ati, 'Rero ing'anda yakwa Israeri ikabwekeshapo ubufumu bwakwa tata kuri nebo.'" ⁴Eryo imfumu yasosere kuri Ziba ati, "Bona, fyonse ifyakwa Mefibosheti nomba fyobe." Ziba ayasukire ati, "Nafukama ku kuikyefya kuri webi, we shikuru wandi, imfumu. Reka nsange ububire mu menso yobe."⁵Eryo imfumu Davidi aparamine ku Bahurimu, murya mwafumine umwaume ukufuma mu mukowa wakwa Shauri, uweshina rya Shimei umwana mwaume wakwa Gera. Arifumine aretipa iryo areenda. ⁶Areposa amabwe pari Davidi na pari bakiroro ba mfumu bonse, ukubikirakofye na bashirika na bamaronda abari ku kuboko kwa mfumu ku kuryo na ku kuso. ⁷Shimei abirikishe mu kutiipa ati, "Kabiye kumbi, fuma pano, webi we mbifi, we mwaume wa mulopa! ⁸Yahweh arimirambura mwebi bonse pa muropa mwasumishe mu rupwa rwa kwa Shauri, uo inkyende mwatekere. Yahweh aripera ubufumu mu kuboko kwakwa Absaromu umwana mwaume obe. Waisa mukonaura pantu uri mwaume wa muropa."⁹Eryo Abishai umwana mwaume wakwa Zeruiah, asosere ku mfumu ati, "Ninshi iyi mbwa yafwa ingaratipira imfumu? Napapata rekeni ndeya no kuputura umutwe wakwe." ¹⁰Rero imfumu yasosere ati, "Ninshi narakita na mwebi, mwe bana baume bakwa Zeruiah? Rimbi aretipa pa muranda Yahweh nasosa kuri ye ati, 'Tipa Davidi.' Nomba ninani e ngaranda kuri ye ati, 'Ninshi uretipira imfumu?'"¹¹Eikyo Davidi asosere kuri Abishai na kuri bonse ababomfi ati, "Boneni, umwana mwaume wandi, uwafyerwe ukufuma ku mubiri wandi, arefwaya ukusenda umweo wandi. Ikyakirishamo uyu umwina Benjamini e ngafwaya ukonaura kwandi? Murekeni eka kabiri rekeni atipe, pantu Yahweh namukonkomesha ukukikita." ¹²Rimbi Yahweh akaroresha pa bukari pari nebo, no kundambura ifisuma pa kuntipa nebo rero.¹³Eikyo Davidi na baume bakwe baire pa musebo, iryo Shimei aire ku rubiri rwakwe ku rubari rwa rupiri, aretipa no kuposa urukungu na mabwe pari ye iryo areya. ¹⁴Eryo imfumu na bantu bonse abari na ye banakire, eryo atushishe iryo barekere pantu bushiku.¹⁵Rero pari Absaromu na bantu bonse ba baume bakwa Israeri abari na ye, baishire ku Yerusaremu, eryo Ahitofere ari na ye. ¹⁶Kyaishire kitika iryo Hushai umwina Akite, umunankwe wakwa Davidi, aishire kuri Absaromu, ukuti Hushai asosere kuri Absaromu ati, Mwikare umuyayaya mwe mfumu! Mwikare umuyayaya mwe mfumu!¹⁷Absaromu asosere kuri Hushai ati, "Bushe iki e kishinka ku munobe? ninshi tawakira na ye?" ¹⁸Hushai asosere kuri Absaromu ati, "Awe! Mukifuro kyakuti, uyo uo Yahweh na ba abantu na bonse abaume bakwa Israeri abasarirwe, uyo e mwaume uko nkaba, eryo nkekara na ye." ¹⁹Kabiri, mwaume nshi ningabombera? Bushe tekuti mbombere ku kinso kya mwana mwaume wakwe? Ngefyo nabombera ku kinso kyakwa wisu, nkabombera ku kinso kyobe."²⁰Eryo Absaromu asosere kuri Ahitopere ati, "Tupereko amano yobe ifyo twingakita." ²¹Ahitofere ayasukire Absaromu ati, "Kabiye mu ng'anda ya musha wa mukashi wakwa wisu uyo asha ukusunga inkyende, na onse Israeri akomfwa ukuti nausanguka ikyakununka ikibi kuri wisu. Eryo amaboko ya onse uwaba na webi yakakosa."²²Eikyo bafungurwire itenti pari Absaromu pa muru wa nkyende, eryo Absaromu aire mu mubomfi wa mukashi wakwa wishu ku kinso kyakwa Israeri onse. ²³Nomba amano yakwa Ahitofere ayo apere muri shirya nshiku yari kwati umwaume omfwire ku kanwa kakwa Resa umwine. Ifyo efyo yonse amano yakwa Ahitofere yarangirwe kuri bonse babiri Davidi na Absaromu.

Chapter 17

¹Eryo Ahitofere asosere kuri Absaromu ati, "Nomba reka nsare abaume amakana ikumi na yabiri, eryo narayima no kufurumuna Davidi ubushiku. ²Naraisa pari ye iryo afirwa no kunaka eryo nkamupapusha no mwenso. Abantu abari na ye bakabutuka, eryo nkataasha imfumu fye yeka. ³Nkabweshabantu bonse kuri webo, nga na bwinga ku murume wakwe, na bantu bonse bakaba na mutende muri webo." ⁴Ifyo Ahitofere asosere fyasekeshe Absaromu na bakaramba bakwa Israeri. ⁵Eryo Absaromu asosere ati, "Nomba kuta Hushai umwina Akite, na ye, kabiri reka tumfwe ifyo arasosa." ⁶Iryo Hushai aishire kuri Absaromu, Absaromu arondorwere kuri ye ifyo Ahitofere asosere kabiri aipwishe Hushai ati, "Bushe tukite ifyo Ahitofere asosere? Nga teifyo, twebwe ifyo waratupanda amano." ⁷Eikyo Hushai asosere kuri Absaromu ati, Amano ayo Ahitofere apere iyi nshita te yasuma." ⁸Hushai arirundirepo ati, "Nawishiba ba wiso na baume bakwe bari baburwi bakosa, eryo barirura, eryo baba kwati ni bere uwakakwa mu mpanga. Bawiso mwaume wa burwi; tarare na bashirika ubushiku. ⁹Bona, nombarine nafisama mukirindi nangura mu nkyende shimbi. Kikakitika ukuti iryo bamo abaume bobebaipaiwa pakutampa kwa ku taasha, ukuti onse ukakuyumfwa akasosa ati, 'Ukwipaiwa kurekitika mu bashirika abakonka Absaromu.'" ¹⁰Eryo na bashirika barisapuka, abo imitima shaba kwati ni nkaramo, bakatina pa murandu Israeri onse naishiba ukuti wiso mwaume wa buramba, eryo ukuti abaume abari na ye barikosa sana. ¹¹Eikyo na kupanda amano ukuti Israeri onse bafwire ukukorongana pamo kuri webo, ukufuma ku Dani ukufika ku Beresheba, abafura kwati mu kyanga uwaba ku ruramba rwa mu mana, eryo e kuti mwingaya mukurwa mu buntunse. ¹²Eryo tukesha pari ye konse uko e ngasangwa, no kumufimba nge kime ikireponena panshi. Tatwakashepo umwaume uuri onse, nangura mwine, uwa mweo. ¹³Nga abutukira mu musumba, eryo Israeri onse akareta intambo kuri uyo musumba no ku kitwara mu mumana, mpaka pakaburwe nangu ribwe irinono iryakusangwapo parya." ¹⁴Eryo Absaromu na baume bakwa Israeri basosere ati, "Ukupanda kwa mano yakwa Hushai umwina Akite kwa wa mapo ukukira Ahitofere." Yahweh arisubire ukukana kwa kupanda amano yakwa Ahitofere ukusuma ku kureta ubonaushi pari Absaromu. ¹⁵Eryo Hushai asosere kuri Zadoki na kuri Abiata shimapepo ati, "Ukupandwa kwa mano yakwa Ahitofere na bakaramba bakwa Israeri muri iyo nshira ne yi nshira, rero mpandire amano yambi. ¹⁶Nomba kabiri, kabiyeni bwangu no kupera akasebo kuri Davidi; murande kuri ye ati, 'Mwipanga inkambi ubushiku pa nkyende ya Araba, rero mu musango onse tapukire kwishirya, pantu imfumu yaraminwa pamo na bantu bonse abari na ye.'" ¹⁷Nomba Yonatani na Ahimazi bareikara pa kamfukumfuku ka Rogere. Umubomfi umwanakashi areya no ku bebukisha ifyo bafwire ukwishiba, pantu tabarekeshe ukubabona ukuya mu musumba. Iryo insebo yaishire, eryo bafwire ukuya no kweba imfumu Davidi. ¹⁸Rero umurumendo aribabwene iyi nshita no kweba Absaromu. Eikyo Yonatani na Ahimazi baire kumbi bwangubwangu no kwisa ku ng'anda ya mwaume mu Bahurimu, uwa kwete ikishima mu rukungu rwakwe, e mo batentemukire. ¹⁹Umukashi wa mwaume asendere inkupiko ya pa kishima no kwisara pa kishima, no kutobeshapo inseke pa muru, eikyo takuri nangu umo uwaishibire ukuti Yonatani na Ahimazi bari mu kishima. ²⁰Abaume bakwa Absaromu baishire ku mwanakashi wa ng'anda no kusosa ati, "Bushe barikwisa Ahimazi na Yonatani?" Umwanakashi abebere ati, "Baritapukire umumana." Eikyo pa numa baroresha konse tababasangire, baishile babwereremo ku Yerusalem. ²¹Kyaishire kitika panuma bafuma ukuti Yonatani na Ahimazi baishire pa kishima. Baire pera insebo kuri Davidi; basosere kuri ye ati, "Ima no kutapuka bwangubwangu amenshi pantu Ahitofere apere aya na yo amano pari webo." ²²Eryo Davidi aimine na bantu bonse abari na ye, no kutapuka Yodani. Pa rukyero mu nshita ya kasuba tapari nangu umo uwafirirwe ukutapuka Yodani. ²³Iryo Ahitofere abwene ukuti ukupanda amano kwakwe takukonkerwe, aninine pari kabarwe wakwe no kuya ku ng'anda yakwe mu musumba wakwe. Abikire ing'anda yakwe bwino no kuikurika umwine. Eikyo afwire no kushikwa mu kirindi kyakwa wishu. ²⁴Eryo Davidi aishire ku Mahanaimu. Rero pari Absaromu, atapukire Yodan, ena na baume bonse abakwa Israeri na ye. ²⁵Absaromu akubikire Amasa pa bashirika mu kifuro kyakwa Yoabu. Amasa ari mwana mwaume wakwa Yetere umwina Ishieri, uyo uwaire kuri Abigere, uwari mwana mwanakashi wakwa Nahashi kabiri nkashi wakwa Zeruah, nyina wakwa Yoabu. ²⁶Eryo Israeri na Absaromu bapangire inkambi mu kyaro kya Gireadi. ²⁷Kyaishire kitika iryo Davidi aishire kuri Mahanaimu, ukuti Shobi umwana mwaume wakwa Bahashi ukufuma ku Raba umwina Amoni, na Makire umwana mwaume wakwa Ammiere ukufuma ku Ro Debari, na Barzillai umwaina Giraedi ukufuma ku Rogerimu, ²⁸baretete ubutanda na marangeti, imbare ne mpoto, ne ng'anu, no bunga bwa barley, inseke shakokya, kirembe, ifipe, ²⁹ubuki, amafuta, impanga, no mukaka, ekyo Davidi na bantu abari na ye tabarire. Aba baume basosere ati, "Abantu bari ne nsara, abanakuka, ne kiraka mu kiswebebe.

Chapter 18

¹Davidi apendere abashirika abo abari na ye no kusonta bakapitao ba pamakana na bakapitao bapa myanda pari bo. ²Eryo Davidi atumine abashirika, umo-pari batatu pe funde ryakwa Yoabu, na bambi batatu pe funde ryakwa Abishai umwana mwaume wakwa Seruia, indume yakwa Yoabu, kabiri na bambi batatu pe funde ryakwa Itai umwina Giti. Imfumu yasosere ku bashirika ati, "Nkafuma na mwebo, na nebo."³Rero abaume basosere ati, "Taufwire waya ku burwi, pantu nga twa furumuka tabasakamane pari fwebo, nangu nga kitika wa pari fwebo afwa tatwasakamane. Rero warikira pari fwebo abari amakana ikumi! Eikyo kyawamapo ukuti waba uwaipekanya ukutwafwa ukufuma mu musumba." ⁴Eikyo imfumu yabasukire ati, "Narakita ikiri kyonse ikyaboneka ikya bune kuri mwebo." Imfumu yatareme pa mpongoro ya musumba iryo bonse abashirika bareya mu myanda na mu makana. Imfumu yakonkomeshe Yoabu, Abishai, na Itai ukutira, Bombeni bwino pa muranda wandi no murumendo, na Absaromu." Bonse abantu baumfwire ukuti imfumu ipere bakapitao iki kipope pari Absaromu. ⁶Eikyo abashirika baire ukufuma mu rubari rwa kyaro pari Israeri; uburwi bwasaranganine mu mushitu wakwa Efuremu. ⁷Abashirika bakwa Israeri bakimfishe kurya ku kinso kya bashirika bakwa Davidi; kwari ukwipaya ukukaramba kurya pari burya bushiku bwa ba baume amakana amakumi yabiri. ⁸Uburwi bwasaranganine uku kumana urubari rwa kyaro kyonse, na baume abengi baipaiwe mu mushitu ukukira ku rupanga. ⁹Abusalomu akumenyepo bamo pa bashirika bakwa Davidi. Abusaromu ari ninine pari kabarwe wakwe na kabarwe wakwe apitire mwisamba ryamisambo iyatikama iya kimuti ikikuru ikya oaki, no mutwe wakwe wariketwe ku musambo wa kimutu, arishere areperuka pakati ka makumbi no mushiri na kabarwe uyo aninepo ena aritwaririre ukuya. ¹⁰Umuntu umo aribwene iki no kweba Yoabu ati, "Roresha! nakibona Abusaromu areperera ku kimuti kya oaki!" ¹¹Yoabu asosere ku mwaume uwa mwebere pari Abusaromu ati, "Roresha! Wakimubona! Ninshi tawakimukonsera panshi? nga nakikupera ama shekeri ikumi ya silfere no mushipi." ¹²Umwaume ayasukire kuri Yoabu ati, "Nangu ningapoka amashekere ya silfere ikana rimo, na rorwine nga tekuti mfisha ukuboko kwandi pa mwana wa mfumu umwaume, pa murandu wakweba ati, bonse twaryumfwire uko imfumu Yakonkomeshe weba, Abishai na Hai ukweba ati, takuri nangu umo uufwire ukwikata mu murumendo Abusaromu." ¹³Nga naribikire umweo wandi mu bwafya ku bufi (kabiri takwaba ikyafisama ku mfumu), nga warindabireko." ¹⁴Eryo Yoabu asosere ati, "Nshakurorere." Eikyo Yoabu aburire amafumo yatatu ku kuboko kwakwe no kuya rasa mu mutima wakwa Abusaromu, iryo ninshi ari akiri no mweo kabiri na ku kimuti kya oaki. ¹⁵Eryo abarumendo ikumi abasandere ikyanso kya burwi kyakwa Yoabu bashingurukire Abusaromu, barimusanshire, no ku mwipaya. ¹⁶Eryo Yoabu arishishe ipenga ne fita fyaribwerurukire mukurwisha Israeri, pantu Yoabu aribweseshako ifita. ¹⁷Barisendere Abusaromu no kumuposa mu kirindi ikikuru mu mushitu; barishikire umubiri wakwe panshi ya mwina uukuru uwa mabwe, na Israeri yonse yaributwike, kira muntu ku ng'anda yakwe. ¹⁸Nomba Abusaromu, iryo ari no mweo ari ikurire umwine urukyeshi urukaramba urwa mabwe mu mukonko wa mfumu, pantu asosere ati, "Nebo nshakwatapo umwana umwaume uwakurenga ishina ryandi ukwi bukishiwa." Ainike uru rukyeshi ishina ryakwe umwine, Ekyo kitirwa ikibukisho kyakwa Abusaromu ukufika no bwarero. ¹⁹Eryo Aimasi umwana mwaume wakwa Sadoki asosere ati, "Rekeni nebo nomba mbutukire ku mfumu ne mbiransuma pafyo Yahweh amupususha ku maboko ya barwani bakwe," ²⁰Yoabu arimwasukire ati, "Tauri weba waraba kasabankanya wambira rero; ifwire ukukita iki ubushiku bumbi. Rero taurebirishapo imbira nangu imo pantu amwana mwaume wa mfumu umwaume nafwa." ²¹Eryo Yoabu asosere ku mwina Kushi ukweba ati, kabiye, kebe imfumu ifyo wa bona" Umwina Kushi arifukamine Yoabu, no kubutuka. ²²Eryo Aimasi umwaume wakwa Sadoki asosere na kabiri kuri Yoabu ukweba ati, "Te murandu ne fingakitika, napapata rekeni na nebo mbutuke nkoke umwina Kushi," Yoabu aryasukire ati, "Kinshi urefwaira ukubutukira, we mwana mwaume wandi kireboneka ukweba ati tawakakwate ikirambu pa mbira?" ²³Ifiri fyanso ifikitika," e fyasosere Aimasi ukweba ati, "Ndebutuka." Eikyo Yoabu arimwasukire ati, "Butuka" Eryo Aimasi abutukire uku bomfya inshira ya mwirungu no kuyapitirira umwina Kushi. ²⁴Nomba Davidi aikere pakati ka mpongoro sha mukati ne shakunse maronda arire pa mutenge wa mpongoro ku kibumba no kusansura amenso yakwe. Iryo aroreshe abwene umwaume areisa arebutuka eka. ²⁵Maronda apundire no kweba imfumu. Eryo imfumu yasosere ati, "Nga kya kweba ati ari eka, ninshi ari ne mbira mukanwa kakwe." Uwarebutuka ariparamine mupepi no musumba. ²⁶Eryo maronda abwene naumbi arebutuka, na maronda arikutire kuri karinda wa mpongoro; asosere ati, "Bona, kuri naumbi umuntu uurebutuka eka." imfumu yasosere ati, "Nao wine arereta imbira." ²⁷Eryo maronda asosere ati, "Ndetontontokanya ukubutuka kwa urya mwaume ari ku ntanshi arebutuka kwati rubiro rwakwa Aimasi umwana mwaume wakwa Sadoki." Imfumu yasosere ati, "Mwaume wa bune kabiri areisa ne imbira nsuma." ²⁸Eryo Aimasi akutire no kusosa ku mfumu ati, "Fyonse firi bwino." Awire ku kinso kya mfumu ne kinso kyakwe panshi no kusosa ati, ariparwa Yahweh Resa obe! Narubura

abaume abaimishe amaboko ya bamukurwisha shikuru imfumu yandi." ²⁹Eikyo imfumu yaryasukire ukweba ati, "Bushe kiri bwimo ku murumendo Abusaromu?" Aimesi ariasukire ati, "Iryo Yoabu atumine umubomfi wa mfumu, kuri mwebo, imfumu naribwene uku kiringanishiwa ukukaramba nshaishibire kyari ni kinshi." ³⁰Eryo imfumu yasosere ati, "Piribukira uku rubari no kutarama apa. "Aimesi aripiribwike rubari no kutarama umushiki." ³¹Paryapene nomba umwina Kushi arifikire no kusosa ati, "Kuri imbira nsuma kuri shikuru wandi imfumu, pantu Yahweh nakurandwira rero ukufuma kuri bonse aba kwimine uku kusangukira." ³²Eryo imfumu yasosere ku mwina Kushi ukweba ati, "Bushe kiri bwino ku mulumendo Abusaromu?" Umwina Kushi ariasukire ati, "Abarwani bakwa shikuru wandi imfumu, na bonse abakwimine mukureta ubusanso kuri weba bafwire ukuba ngafiryafine umurumendo ari." ³³Eryo imfumu yaikatirwe no buranda sana, no kuya pa muputure wa pa muru wapongoro no kurira. Iryo areya arerosha no buranda, "Umwana wandi umwaume Abusaromu, umwana mwaume wandi, umwana wandi umwaume Abusaromu! Kanshi nga ninebo nakifwa ukukira weba, Abusaromu, umwana mwaume wandi, we mwana wandi umwaume!"

Chapter 19

¹Baebere Yoabu ati, "Bona, imfumu irerira no kurosha Abusaromu." ²Eikyo ukukimfya kwa burya bushiku kwarisangukire mu kurosha ku bashirika bonse, pantu abashirika bariyumfwire icyarandirwe burya bushiku ukuti, "Imfumu irerosha umwana mwaume wakwe." ³Abashirika basokerere tondoro mu musumba muri burya bushiku, ukuba kwati bantu abo abasebana abasoberera abarefuma iryo barebutuka ku burwi. ⁴Imfumu yafimbire ikinso kyaiko no kurira ishiwi irikuru ati, "Umwana mwaume wandi Abusaromu, Abusaromu, umwana mwaume wandi, umwana mwaume wandi!" ⁵Eryo Yoabu aingire mu ng'anda ku mfumu no kusosa kuri ye ati, "Webo nausebanya ifinso fya bashirika bobo bonse irero, abo abapuswishe ubumi bobo rero, ne myeo ya bana bobo abaume na bana bobo abanakashi, ne myeo ya bakashi benu, ne myeo ya basha ba bakashi benu, ⁶pantu mwa temwa abamipata, no kupata aba mitemwa. Pantu rero mwaranga ukuti bakiroro na bashirika bafwe kuri mwebo. Rero nebo nasumina ukuti nga Abusaromu akiba uwa mweo, na fwebo bonse atufwa, kanshi kuti kyaba icyakumusansamusha. ⁷Nomba eikyo imeni fumeni no kuranda ifya bune ku bashirika benu, pantu nebo nderapa pari Yahweh, nga mwebo tamwaye, takuri umuntu nangu umu ureshala kuri mwebo buno bushiku. Ikyo kyarabipisha kuri mwe ukukira ifibi fyonse ifyakitika pari mwe ukufuma mu burumendo bwenu ukufika na nomba." ⁸Eikyo imfumu yaimine no kwikara pa mpongoro ya musumba, na bantu bonse baeberwe ukuti, "Boneni, imfumu naikara pa mpongoro," na bantu bonse baishire ku mfumu. Eikyo abena Israeri bafurumukire, kira muntu ku ng'anda yakwe. ⁹Abantu bonse barekansana kuri umu no munankwe mu mikowa yonse iya kwa Israeri abati, "Imfumu yaritupokorwere fwebo ukufuma mu minwe ya barwani besu, na ye aritupuswishe ukufuma ku minwe ya ba Perishiti, rero nomba yena yafurumuka mu kyarwo pa murandu wakwa Abusaromu. ¹⁰Abusaromu, uo twasuba pari fwebo arifwa mu burwi. Eikyo kinshi mwebo tamurandirepo nangu kimo urwa kubweshwa imfumu?" ¹¹Imfumu Davidi yatumine kuri Sadoki na kuri Abiata bashimapepo ukusosa ati, "Randeni kuri bakiroro ba baYuda musose ati, 'Kinshi mwebo mwarakokwera ukubweshwa imfumu ku kipango kyaiko, mukuti, bareranda bonse mukutemwa imfumu, ukuibwesha yena ku kipango kyaiko?' ¹²Mwebo muri ba munyina wandi, umubiri wandi ne fupa. Kinshi mwebo mwarakokwera ukubweshwa imfumu?" ¹³KAbiri sosa kuri Amasa ati, 'Bushe webho tauri mubiri wandi ne fupa ryandi? Resa akite ikyo kuri nebo, kabiri arundepo, nga webho tawakabe kapitao wa bashirika wandi ukufuma nomba ukupyana pari Yoabu.'" ¹⁴Eikyo awinine imitima yonse iya bantu bakwa Yuda ngo muntu umu. Batumine ku mfumu ukusosa ati, "Bwereni, mwebo na bantu benu bonse." ¹⁵Eikyo imfumu yabwerere no kwisa ku Yodani. Nomba abaume bakwa Yuda baishire ku Gilgari mu kuya ku kumanya imfumu kabiri eryo baretere imfumu ukuyabusha Yodani. ¹⁶Shimei umwana mwaume wakwa Gera, umwina Benjamini, uyo uwafumine mu Bahurimu, ayangufyenye ukuya na baume bakwa Yuda muku kumanya imfumu Davidi. ¹⁷Kwari ikana rimo abaume ukufuma kuri Benjamini bari na ye, na Siba umubomfi wakwa Shauri, na bana baume bakwe ikumi rimo na fisano na makumi yabiri ababomfi bari na ye. Bafikire ku Yodani mu kye ni kya mfumu. ¹⁸Bena baabukire mukubweshwa urupwa rwa mfumu no kukita fyonse ifya bune. Shimei umwana mwaume wakwa Gera awa panshi ku kinso kya mfumu iryo yaresungamuna ukwabuka Yodani. ¹⁹Shimei asosere ku mfumu ati, "Mwikita, shikuru, wandi, mwisanga nebo uwamurandu nangu mwibukusha ifibi umubomfi wenu akita mu bushiku shikuru wandi imfumu yafumine mu Yerusaremu. Napapata, rekeni imfumu ikibika mu mutima. ²⁰Pantu umubomfi wenu arishibire ukutira nebo naribembukire. Boneni, ukuti ekyo nebo ningishiba urwakwa Yosefe ukwisa mu ku kumanya shikuru imfumu yandi." ²¹Rero Abishai umwana mwaume wakwa Seruiya ayasukire no kusosa ati, "Bushe Shimei taringirwe ukwipaya pari iki, pantu ena aritipire uwakusubwa wakwa Yahweh?" ²²Eryo Davidi asosere ati, "Finshi nebo narakita muri mwebo, mwe bana baume bakwa Seruiya, ukuti mwebo rero mwise ba abarwani kuri nebo? Bushe bushiku bwe rero bengepaya umuntu uuri onse mu Israeri? Bushe nebo nshishibire ukuti nebo ndi mfumu pari Israeri?" ²³Eikyo imfumu yasosere kuri Shimei ati, "Webho tawakafwe." Eikyo imfumu yamuraira ena no murapo. ²⁴Eryo Mefibosheti umwana mwaume wakwa Shauri aishire mu kukumanya imfumu. Tafwikire amakasa yakwe, nangu ukubeya imyemfu yakwe, nangu ukuwasha ifyakufwara fyakwe ukufuma ubushiku imfumu yafumine pa bushiku yena yabwerere ku ng'anda mu mutende. ²⁵Eikyo iryo ena afumine mu Yerusaremu kukumanya imfumu, imfumu yasosere kuri ye ati, "Kinshi webho tawairire na nebo, Mefibosheti?" ²⁶Ayasukire ati, "Mwe shikuru imfumu yandi, umubomfi wandi arimbepere, pantu nasosere ati, 'Nebo nkabura kabarwe pakweba nkendere pari ye no kuya ne mfumu, pantu umubomfi wenu ariremana.' ²⁷Umubomfi Siba arimbepere nebo, umubomfi wenu kuri shikuru imfumu yandi. Rero shikuru imfumu yandi ari nga maraika wakwa Resa. Eikyo, kiteni ikiremiseshe mu menso yenu. ²⁸Pantu bonse aba mu ng'anda yakwa tata barifwa ku kinso kyakwa tata shikuru imfumu yandi, rero mwebo mwaribikire umubomfi wenu pari abo abarya kwi teburo ryenu. Eikyo ni nsambu nshi nebo nkwe ishakuti ni nga konkanyapo ukurira na kabiri ku mfumu?" ²⁹Eryo imfumu yasosere kuri ye ati, "Kinshi ni nga twaririra

ukurondorora ifintu ifingi? Nebo nasarapo ukuti webo na Ziba mukabanye ibara." ³⁰Eikyo Mefibosheti ayasukire ku mfumu ati, "E mukwai, rekeni ena abure ryonse, apo shikuru wandi imfumu yabwera umutende ku ng'anda ya iko." ³¹Eryo Basirai umwina Gireadi atentemukire ukufuma ku Rogerimu ku kwabuka Yodani ne mfumu, na ena ashindike imfumu ukwabuka Yodani. ³²Nomba Basirai ari muntu umukuru, imyaka amakumi kine konse konse. Ena e warepekanisha imfumu ifyarefwaikwa iryo ena areikala ku Mahanaimu, pantu ena ari muntu uwafyuma ifingi. ³³Imfumu yasosere kuri Basirai ati, "Isa kuri nevo, kabiri narapekanya webo ukwikara na nevo mu Yeruaremu." ³⁴Basirai ayasukire ku mfumu ati, "Mu nshiku ishi ishashaara ku myaka yandi ukuba no mweo, ukuti nevo ndeya ne mfumu mu Yerusaremu?" ³⁵Nebo ndi ne myaka amakumi kine konse konse. Bushe nevo kuti narekanya pakati ka fisuma ne fibi? Bushe umubomfi obe kuti asonda ikyo nevo ndyako nangu ikyo nwako? Bushe kuti naumfwa na kabiri amashiwi ya bakemba abaume na bakemba abanakashi? Kinshi umubomfi obe arabera ikisendo kuri shikuru wandi imfumu? ³⁶Umubomfi obe atemenwefwe ukuya ku Yodani ne mfumu. Kinshi imfumu yarabwekeseshapo ukupera nevo ikirambu kya musango uyu? ³⁷Napapata rekeni umubomfi wenu abwereremo ku ng'anda, e pakuti nevo nkaye fwira mu musumba wandi ku nshinshi shakwa tata na mayo. Rero boneni, umubomfi wenu Kimhamu. Rekeni ena atapuke pamo na shikuru wandi imfumu, no kukitira ena ifyo ifireboneka ifya bune kuri mwe." ³⁸Imfumu yaasukire ati, Kimhamu aretapuka na nevo, kabiri nkakita kuri ye ikyo ikireboneka ikya bune kuri webo, na kyonse webo ukakabira ukufuma kuri nevo, nkakita ikyo kuri webo." ³⁹Eryo abantu bonse baabukire Yodani, ne mfumu yaryabukire, no kutomona Basirai no kumupara ena. Eryo Basirai abwekeremo ku ng'anda yakwe. ⁴⁰Eikyo imfumu yaabukire ku Gilgari, na Kimhamu aryabukire na ye, na bashirika bonse abakwa Yuda bayabwishe imfumu, na kitika wa bashirika uwa bena Israeri. ⁴¹Mukwangufyanya bonse abaume ba mu Israeri batampire ukwisa ku mfumu no kusosa ku mfumu ati, "Kinshi ba munyinefwe, abaume bakwa Yuda, bamwibire mwebo no kureta imfumu no rupwa rwakwe ukwabuka Yodani, na baume bonse abakwa Davidi bari na ye?" ⁴²Eikyo abaume bakwa Yuda baasukire abaume bakwa Israeri ati, "Pantu imfumu rupwa urwaparamana sana na fwebo. Kinshi nomba mwarakaripira pari iki? Bushe fwebo twaririreko ifintu ifiri fyonse ifyo imfumu ingesakuripirapo? Bushe ena aripere fwebo ikya bupe ikiri kyonse?" ⁴³Abaume bakwa Israeri baryasukire abaume bakwa Yuda ati, "Fwebo twaba ikumi rimo abakuma ku mfumu, eikyo fwebo twarikwatishapo insambu ishingira kuri Davidi ukukira mwebo. Kinshi nomba mwebo mwatusurira fwebo? Bushe takyari kyakusosa kwesu ku mfumu yesu fwebabarirepo ukumfwa?" Rero amashiwi ya baume aba Yuda yari ayakaripapo ukukira amashiwi ya baume abena Israeri.

Chapter 20

¹Kyakitike na kabiri pa nkyende imoine umuntu wanturubundi ishina ryakwe ryari ni Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri, umwana Benjamini. Ena arishishe intandara no kusosa ati, "Fwebo tatukwetemo urubari muri Davidi, nangu ifya kupyatinina ifiri fyonse mu mwana mwaume wa Yakwa Yese. Rekeni umuntu onse abwereremo ku ng'anda yakwe, Israeri." ²Eikyo abaume bonse abakwa Israeri barifumine kuri Davidi no kurakonka Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri. Rero abaume aba Yuda barekonka imfumu yabo mupepipi, ukufuma ku Yodani mpakafye ku Yerusaremu. ³Iryo Davidi afikire ku kipango kyakwe mu Yerusaremu, aburire abakashi ba basha ikumi rimo abo ashire mu kurinda ikipango, na ye ababikire mu ng'anda na bakubarinda. Abapere ifya kukabira fyabo, rero tarerepo na bo na kabiri. Eikyo bena baribesarire ukufika pa bushiku bwa mfwa yabo, baikere kwati ni bamukamfwirwa. ⁴Eryo imfumu yasosere kuri Amasa ati, "Ita abaume aba Yuda kyapamo mu nshiku shitatu; ufwire ukuba kuno, nobe wine." ⁵Eikyo Amasa aire ku kuta aba Yuda, rero ena aripushishemo inshita iyo imfumu yapimine kuri ye. ⁶Eikyo Davidi asosere kuri Abishai ati, "Nomba Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri akakita ifibi muri fwebo ukukira ifyo Abusaromu akitire. Piita ababomfi bakwa shikuru obe, abashirika bandi, no kukonka no kutufyuka ku kinso kyesu." ⁷Eryo abaume abena Yoabu barifuminemo ukumukonka panuma yakwe, pamo na bena Kereti na bena Pereti na bonse ababuramba. Barifumine mu Yerusaremu mu kukonka Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri. ⁸Iryo bena bari kwi ribwe irikuru iryo iryaba mu Gibeoni, Amasa arishire mu kubakumanya bena. Yoabu afwere iraya rya burwi iryo ena afwere, ukubikapofye no mushipi uyo uwari mu musana wakwe ne tumba rya rupanga irya birirwe kuri kyo. Iryo arerora pantanshi, urupanga ryarifumine. ⁹Eikyo Yoabu asosere kuri Amasa ati, Bushe kiri ikya bune kuri webo, we mufyara wandi?" Yoabu aikete Amasa ku mwemfu wakwe ku kuboko kwakwe ukwa kukuryo mu mukumutomona. ¹⁰Amasa takwete ukwishiba urupanga uri kuri Yoabu ku kuboko kwa kukuso. Yoabu arashire Amasa mu rufumo na mara yakwe yapongorokere panshi. Eikyo tamurashiremo na kabiri, na Amasa arifwire. Eikyo Yoabu na Abishai ndume yakwe bakonkere Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri. ¹¹Eryo umo uwa mu baume bakwa Yoabu atareme mu mbari yakwa Amasa, no umuntu asosere ati, "Uyo uwatemwa Yoabu, no yo uuri kuri Davidi, murekeni akonke Yoabu." ¹²Amasa arearangana mu muropa wakwe pakati kanshira. Iryo umwaume abwene ukuti abantu bonse baritareme parya pene, aburire Amasa amusesha mu nshira no kumubika mu mpanga. Ena alifimbile ilaya pali ena pantu ena abwene ukuti onse uyo uwafika pali ena akotalama palya pene. ¹³Panuma Amasa bamufumisha munshira abantu bonse bakonkere panuma yakwa Yoabu mukufurumuna Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri. ¹⁴Sheba apitire mu mitundu yonse iyakwa Israeri ukufika ku Aberi Beti Maka, no kupita mu kyarokyonse ikya bena Bikiri, abo abarongene kyapamo no kukonka Sheba na kabiri. ¹⁵Bena barimwikete no kumuturika mu Aberi Beti Maka. Baimike ifita mu musumba na kufibumba. Bonse abashirika abo abari na Yoabu baretobaura ikibumba pakuti bakiwisha. ¹⁶Eryo umwanakashi wa mano apundire ukufuma mu musumba ati, "Umfweni, napapata umfweni, Yoabu! Isa mupepi na nebo pakuti ndande na webo." ¹⁷Eikyo Yoabu apareme mupepi kuri ye, no mwanakashi asosere ati, "Bushe ni webo Yoabu?" Na ye aryasukire ati, Ni nebo." ¹⁸Eryo asosere kuri ye ati, "Umfwa ku mashiwi ya mubomfi obe." Aasukire ati, "Ndeumfwa." Eryo arandire ati, "Barebomfya ukuranda mu nshita yakare ati, 'Mukinefye ufwaye ukupandwako amano ku Aberi,' no kupandwa kwarapwisha ubwafya. ¹⁹Fwebo turi musumba umo uyo uwa mutende wapuramo ne kishinka mu Israeri. Mwebo murefwaya ukonaura umusumba uyo uri ni nyina mu Israeri. Kinshi murefwaira ukurofya ubupyani bwakwa Yahweh?" ²⁰Eikyo Yoabu aasukire no kusosa ati, "Kiri ikyakutari ikyo, ukutari ukufuma kuri nebo, ukutira nderofya nangu ukonaura. ²¹Ikyo takiri ikyakishinka. Nomba umuntu wa mu kyarokya mpiri ikya kwa Efuremu, uwe shina rya Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri, aimishe ukuboko kwakwe pa mfumu, pari Davidi. Mutuperefye uyo wine eka, na nebo narafuma mu musumba." Umwanakashi asosere kuri Yoabu ati, "Umutwe wakwe waraposwa kuri webo ukufuma pa muru wa kibumba." ²²Eryo umwanakashi aire ku bantu bonse mu mano yakwe. Bariputwire umutwe wakwa Sheba umwana mwaume wakwa Bikiri, bari uposere kuri Yoabu. Eryo arishishe ipenga na abaume bakwa Yoabu bafumine mu musumba, kira muntu aire ku mwankwe. Eryo Yoabu abwerere ku Yerusaremu ku mfumu. ²³Nomba Yoabu ari umukuru wa bashirika bonse abena Israeri, na Benaya umwana mwaume wakwa Yehoiyada ari umukuru pa bena Kereti na pa bena Pereti. ²⁴Adoniram ari umukuru pa baume abo aba bombere mukupatikishiwa, na Yoshefati umwana mwaume wakwa Ahirudi ari ni karemba. ²⁵Shefa ari ni karemba na Sadoki na Abiata bari bashimapepo. ²⁶Ira umwana Yairi ari ni kiroro umukuru kuri Davidi.

Chapter 21

¹Mwari ikipowe mu nshita yakwa Davidi pa myaka itatu mukukonkanya, eryo David arifwaire ikinso kyakwa Yahweh. Eikyo Yahweh asosere ati, "Iki kipowe kiri pari webo pa murandu wakwa Shauri no rupwa rwakwe urwakwa kepaya, pantu aipeye abena Gebeone."²Nomba abena Gibeone tabafumine mu bantu bwakwa Israeri; bari mubasherepo aba mu bena Amore. Abantu ba mu Israeri barirapire ukukana bepaya, rero Shauri arweseshye ukubepaya bonse pakuririla kwakwe pa bantu ba mu Israeri na Yuda. ³Eikyo imfumu Davidi yakoronganikire pamo abena Gibeoni no kusosa kuri bo ati, "Ninshi narakita kuri mwebo?" Ndepanga shani ikikonsorwero, pakweba ati wingapara abantu bakwa Yahweh, abarepyana ubusuma bwakwe na marayo?"⁴Abena Gibeoni baryasukire kuri bo, "Te murandu wa silfere na goride pakati kafwe na Shauri nangu urupwa rwakwe. Mu nshira imo ine tekyesu ukwipaya umuntu uuri onse mu Israeri." David aryasukire ati, "Ninshi muresosera ukweba ati mukitire?"⁵Baryasukire imfumu ati, "Umuntu uwarefwaya ukutwipaya bonse, uwatupangire, pakweba ati nomba natonaurwa eryo tatukwetepo kifuro mu mipaka yakwa Israeri-⁶Rekeni abaume kine rubari baperwe kuri fwebo, eryo turebakurikira pa kinso kyakwa Yahweh mu Gibeah yakwa Shauri, umo uwasarwa na Yahweh." Eikyo imfumu yasosere ati, "Ndebapera kuri mwebo."⁷Rero imfumu yarisungire Mephiboshete umwana mwaume wakwa Jonathani umwana mwaume wakwa Shauri, pa murandu wa murapo wakwa Yahweh pakati kabo, pakati kakwa Davidi na Jonathani umwana mwaume wakwa Shauri. ⁸Rero imfumu yariburire abana baume babiri abakwa Rizpah umwana mwanakashi wakwa Aiah abana baume abo afyere kuri Shauri- abana baume babiri barebakuta ati Armoni na Mephiboshete, na Davidi ariburire umwana mwanakashi wakwa Shauri uo afyere kuri Adriel umwana mwaume wakwa Barzirrai umwina Meholate. ⁹Abapele mu minwe ya bena Gibeone. Baribakurikire pa rupiri pa kinso kyakwa Yahweh, na bo bafwirire pamo bonse kine rubari. Baipaiwe pa nshita yabusomboshi, mu nshiku shakwamba pakwamba kwakusombola barle.¹⁰Eryo Rizpah, umwana mwanakashi wakwa Aiah, aburire ikisaru eryo akyanshikire umwine pa rupiri rubari rwa fitumbi, ukufuma pa kutampa kwa busomboshi neryo yaitikire pari bena ukufuma kumbi. Tasuminishe ifyoni fya murwerere ukuturunganye mibiri mu kasuba nangu inama sha mpanga ubushiku. ¹¹Kyarishimikirwe kuri Davidi ifyo Rizpah, umwana mwanakashi wakwa Aiah, umusha umukashi wakwa Shauri, akitire.¹²Eikyo Davidi arire no kusenda amafupa yakwa Shauri na mafupa yakwa Jonathani umwana mwaume wakwe ukufuma ku baume ba ku Jabesh Gilead, abayebire ku rubansa rwa kintubwingi rwa Beth Sham, uko aba Perishiti ba bakurikire, pa numa aba Perishiti baipeye Shauri mu Gilboa. ¹³Davidi arisendere ukufuma kurya amafupa yakwa Shauri na mafupa yakwa Jonathan umwana mwaume wakwe, kabiri barikoronganikire amafupa ya baume kine rubari abakurikirwe, na bo.¹⁴Barishikire amafupa yakwa Shauri na Jonathan umwana wakwe uwaume mu kyaro kyakwa Benjamini mu Zera, mu nindi yakwa Kishi wishi, Barikitire fyonse ifyo imfumu ya bebere. Pa numa ya ikyo Resa aryasukire amapepo yabo aya kyaro.¹⁵Eryo aba Perishiti barire kunkondo na kambi na Israeri. Eikyo Davidi aritetemukire no muraro wakwe no kurwishanya na ba Perishiti. Davidi bari mukimfishe no kunaka ku burwi. ¹⁶Ishibi-Benob uwa mu rupwa rwa mapaka, untu urupanga rwa mukuba rwa finine ama shekere imyanda itatu na ye uwaishire no rupanga urupya arefwayo kwipaya Davidi. ¹⁷Rero Abishai umwana mwaume wakwa Zeruah aripuswishe Davidi, Aryumine umu Peirishiti, no ku mwipaya. Eryo abaume bakwa Davidi barapire kuri ye, bakoranda, "Taurefwaikwa kuya ku burwi na fwebo na kambi pakweba ati taureshimye nyari yakwa Isreari.¹⁸Kyaishire ba pa numa yaiki kwari na kambi uburwi na ba Perishiti pa Gobu, iryo Sibbekai umwina Hushati aipeye Saphu, uwari umo mu bana bakwa Raphaim. ¹⁹Kyaishire ba ngefi na kambi mu burwi na ba Perishiti pa Gobu, iryo Elhaan umwana mwaume wakwa Jair umwina Bethremu aipeye Goriati umu Gitti, umusako we fumo ryakwe wari nga umurandu wa ba kapika.²⁰Kyaishire ba mu burwi na bumbi pa Gati ukweba ati kwari umuntu wa kiimo ikikuru uwakwete iminwe mutanda kuri kira kuboko no tukondo muntanda kuri kira rukasa, amakumi yabiri na fine mu mpendwa. ²¹Na ye ari mu bakwa Rephaim. Iryo asebenye Isreari, Jonathan umwana mwaume wakwa Shimeah, wabo Davidi, arimwipaye. ²²Aba bari bankuro ya bena Raphaim ba ku Gath, kabiri baripaiwe ku kuboko kwa ba shirika bakwe.

Chapter 22

¹Davidi aimbire Yahweh amashiwi ya uru rwimbo pa bushiku ubo Yahweh amupokorwere ukufuma mu maboko ya barwani bakwe, no kufuma mu maboko yakwa Shauri. ²Apepere ati, "Yahweh e kiribwe kyandi, e kyubo kyandi, ena e umpokororako. ³Resa e kiribwe kyandi. Nebo e mo ntushisha muri ye. E nkwea yandi, e rusengo rwe pusukiro ryandi, e nkosho yandi, kabiri e kyubo kyandi, e umpususha ku baruburi. ⁴Nebo nkakuta pari Yahweh, e waringa ukurumbanishiwa na nebo nkapusushiwa ku barwani bandi. ⁵Pantu amabimbi yamfwa ya rishingurwike, umukuku wa menshi uwabonaushi warentinya. ⁶Imyando ya nshinshi nayimpomba; ifiteyo fya mfwa na finjikata. ⁷Mukukyura kwandi nakutire kuri Yahweh; nakutire pari Resa wandi; na ye aumfwire ishiwi ryandi ukufuma mwi tempere ryakwe, no kukuta kwandi ukwabwafwirisho kwaire mu matwi yakwe. ⁸Eryo ikyaroy kya sunkene no kutenta. Imifura ya myuru yaritenkene na ye yari sunkene, pantu Resa arikaripe. ⁹Ikyushi kyafumine mu myona yakwe, no muriro uwabirimuka wafumine mu kanwa kakwe, wasankanishiwe na marasha ayareaka. ¹⁰Aiswire imyuru, no kwika, ne mfimfi iyatikama yari panshi ya makasa yakwe. ¹¹Aninine pari kerubi no kupupuka. Aribwenwe pa mapindo ya mwera. ¹²Arengere imfimfi ukuba itenti ryakumufimba, aronganike amakumbi ya mfura ayafinisha mu rwerere. ¹³Ukufuma ku nkuba kuri ye amarasha ya muriro yarepona. ¹⁴Yahweh aburukwite ukufuma mu muru. Uwapurishamo atampire ukupaata. ¹⁵Aposere imifwi no kusaranganya abarwani- ne nkuba no kubasaranganya. ¹⁶Eryo na panshi ya bemba pa boneke; imifura ya kyaroy ya shere parwarara pa murandu wa ku karipa kwa kwa Yahweh, pa maka ya mupu uwa mu myona yakwe. ¹⁷Afikire panshi ukufuma mu muru; angikatirire! Amfumishe mu menshi ayengi. ¹⁸Ampushishe ku murwani wandi uwakosesa, na kuri bonse abo abampatire barikosere ukunkira. ¹⁹Bangishire pa bushiku bwa ma kyushi yandi, rero Yahweh arentungirira. Andetere pa nkyende iyaisukisha. ²⁰Arimpusushe pantu arintemenwe. ²¹Yahweh arindambwire ne kipimo kya burungami bwandi; ambwekeshapo nebo ukuringana ne kipimo kyakusanguruka kwa maboko yandi. ²²Pantu narisunga inshira shakwa Yahweh kabiri nshatara nkita ububi ubwakufuma kuri Resa wandi. ²³Pantu amarango yonse ayaburungami fyaba pa ntanshi yandi ne fipope fyakwe, nebo nshatara mfumako. ²⁴Nebo naba uwakaere pa kinso kyakwe, kabiri nariyisunga ku rubembu. ²⁵Eikyo nomba Yahweh na wambura nebo kukipmo kya burungami no muringo wa kusanguruka kwandi ukwaba pa kinso kyakwe. ²⁶Ku wakishinka, mwebo muyiranga ukuba abakishinka; ku muntu uwakaere, mwebo mukayiranga ukuba abakaere. ²⁷Ku wasanguruka mukayirange mwebene abasanguruka, rero mwebo mukakyengeshe inkyengeshe. ²⁸Mwebo mupususha abantu abarekyura, rero amenso yenu yaba pa ba matutumuko, eikyo murabawisha. ²⁹Pantu mwebo muri rampi ryandi, Yahweh. Yahweh e rubuto rwandi mu mfimfi. ³⁰Pantu muri mwebo kuti na butuka ukukiringanya ubureingo; muri Resa wandi kuti na toroka ikibumba. ³¹Rero Resa ena, imibere yakwe yena yariipwiririka. Amashiwi yakwa Yahweh kyaripororwa. Ena ni nkwea kuri bonse aboba muri ye. ³²Pantu ni Resa nshi ukukira pari Yahweh, kabiri ni nani iribwe ukukira pari Resa wesu? ³³Resa e kyubo kyandi, kabiri, atungurura umuntu umororoke mu nshira yakwe. ³⁴Arenga amakasa yandi ukuba nga yanseburu no ku mbika pa muru wa tupiri utwarepesha. ³⁵Eikyo e usambirisha iminwe yandi ukurwa inkondo, na maboko yandi ukupeta ubuta bwa mukuba. ³⁶Webo warimpera inkwera yobe iye pusukiro, no kubapo kobe ukwaibera kwarinsansabika. ³⁷Webo warimpangira inkyende iyikuru panshi ya makasa yandi na pari iki amakasa yandi tayaipununa. ³⁸Nebo naributusha abarwani bandi no kubonaura. Nebo nshapiribukire ku numa mpakafye iryo bena bonse baonawirwe. ³⁹Naribonauwire no kubashonaura; bena tekuti beme. Nabawa panshi ya makasa yandi. ⁴⁰Upera amaka pari nebo ngo mushipi wa burwi; ukontamika mwisamba ryandi bonse abangimina. ⁴¹Upera inuma ya mikoshi ya barwani bandi; ndofya bonse abampata. ⁴²Baririre no kufwaya ubwafwirisho, rero takwari nangu umo uwa bapuswishe. Baririre kuri Yahweh, rero ena tabaswike. ⁴³Nebo nariboma mutupimfya ngo twarukungu rwa kwi roba, naribanyantaura nge ta iya mu musebo. ⁴⁴Kabiri warimpuswishe ukufuma ku fyongo fya bantu bandi. Warinsunga ngo mutwe wa nko. Abantu abo nebo nshaishiba barambombera. ⁴⁵Abeni baripatikishiwe ukunkontamina, iryo rinefye baumfwa pari nebo, barengufwira. ⁴⁶Abeni bareisa baretutuma ukufuma mu maringa yabo. ⁴⁷Yahweh wa mweo! Narirumbanishiwe iribwe ryandi. Abe uwasumburwa Resa, iribwe rye pusukiro ryandi. ⁴⁸Uyu e Resa uunandwirako, uyu wine e ukontamika panshi yandi abantu. ⁴⁹Anengere ukuba uwakaere ku barwani bandi. Mukine, webho waringimya pa muru ukukira bonse abo abanjimine. Webho urapususha nebo ku baume bafikansa. ⁵⁰Eikyo nkapera amatotero kuri webho, Yahweh, pakati ka nko; nkemba ishamarumbo kwi shina ryobe. ⁵¹Resa arapera ukukimfya ukukaramba ku sha mfumu shakwe, kabiri ararenga amarango yakwe ukuba ayakine kubasubwa bakwe, kuri David na kubakamukonkapo umuyayaya.

Chapter 23

¹Nomba aya e mashiwi yakurekereshako ayakwa Davidi- Davidi umwana mwaume wakwa Yese, umwaume uwari uwakindama nganshi, umo uwasubwa wakwa Resa wakwa Yakobo, uwa marumbo yawama kwakwa Israeri. ²"Umupashi wakwa Yahweh warandire kuri nebo, ne kyebo kyakwe kyari pa rurimi rwandi. ³Resa wakwa Israeri arandire, Ikiribwe kyakwa Israeri karirandire kuri nebo, uuteka mu burungami pa baume, uuteka mukutina Resa. ⁴Akareba kwati rubuto rwa rukyero iryo akusuba kareture, urukyero urwabura amakumbi, iryo ikyani kyarerema kyamena pa kyarokupitira mukubarikisha kwa kasuba pa numa ya mfura. ⁵Ne kyabushe, mu rupwa rwandi takwaba ngefi kuri Resa? Bushe tapanga ikipangano kyakutwaririra na nebo, ukwebekesha na ikya bushe mu mbari shonse? ⁶Nomba ababura akantu bakaba kwati myunga yakuposwa, pantu tekuti bakoronganyikwe ku maboko ya muntu. ⁷Umwaume uwabakumya afwile ukubomfya ikyera kya musumbo. Bafwile ba bokyera uko barere. ⁸"Aya e mashiwi ya baume bakwa Davidi abamaka: Yoshebu-Bashebeti umwina Takemoni, e waretungurura abaume bamaka. Aripeye abaume imyanda kine konse konse pa muku umo. ⁹Pakonkere Ereasa umwana mwaume wakwa Dodai umwina Ahohite umo pa baume bamaka. Aripamo na Davidi iryo baresonsomba aba Perishiti abakorongene pamo ku kurwa, na iryo abaume ba ku Israeri bafurumwike. ¹⁰Ereasa atareme kabiri aumine aba Perishiti kwasuka ukuboko kwakwe ukwa maka kwa kakatira na ku rupanga rwakwe. Yahweh aretere ukukimfya ukukuru burya bushiku. Abashirika babwerere bakonka Ereasa, ku kupiita ifipe fya fitumbi. ¹¹Pa numa yakwe pakonkere Shama umwana mwaume wakwa Agee, umwina Hararite. Aba Perishiti bakorongene pamo mwibara rye randa, na bashirika baribabutukire. ¹²Rero Shama atareme mukati ke bara no kurikingira. Aripeye aba Perishiti, na Yahweh aretere ukukimfya ukukuru. ¹³Batatu pa bashirika amakumi yatatu baire kuri Davidi pa nshita ya kusombora, mu rukyengo rwa Aduramu. Abashirika ba ba Perishiti bapangire inkambi mu mukonko wa Refaimu. ¹⁴Pari karya kashita Davidi ari umwafita, mu rukyengo, ninshi aba Perishiti nabekara mu Beteremu. ¹⁵Davidi arefwaya amenshi eryo asosere ati, "Nga kya kweba ati umuntu umo amperako amenshi ya kunwa ukufuma mu kishima kya mu Beteremu, ikishima ikyaba pakwingira pa mpongoro!" ¹⁶Eikyo aba baume batatu baripurire mu bashilika ba ba Perishiti eryo batapire amenshi ukufuma pa kishima kya mu Beteremu, ikishima kyabera pa mpongoro. Basendere amenshi no kureta kuri Davidi, rero arikene ukunwa. Eikyo, ari yaburire ariyetire pari Yahweh. ¹⁷Eryo asosere ati, "Mwe Yahweh, yakutarifye kuri nebo, ukuti nkite iki. Bushe kuti nanwa umuropa wa baume abaibikire mukuposa umweo?" Eikyo arikene ukunwa. Ifi e fyakitire aba abaume ba maka. ¹⁸Abishai, wabo wakwa Yoabu umwana mwaume wakwa Zeria, uwari kapitao pari batatu aba. Arirwire po ukubomfya urupanga rwakwe na baume imyanda iatatu kabiri aribepeye. Arikushimbwirwa iringi kumo na bashirika batatu. ¹⁹Bushe tarumbukirepo nganshi ukukira aba batatu? Barimubikire kapitao wabo. Nangu kibe ifyo ukurumbuka kwakwe takwaringene na bashirika batatu aba rumbukire nganshi. ²⁰Benaia ukufuma ku Kabuzeel ari umwana mwaume wakwa Yehoiada; ari mwaume wakosa uwakiimfishe apakuru. Aipeye abana baume bakwa Ariel uwa ku Moabu. Kabiri aire mukirindi kabiri aipeye inkaramo ninshi na menshi makasa yareroka. ²¹Eryo aipeye onse umwaume umwina Egypto ukukuru. Umwina Egypto arikwete umusumbo mu minwe yakwe, rero Benaia arimumine kunkonto yekafye. Apokere umusumbo mu minwe ya mwina Egypto no kumwipaira ku musumbo wakwe. ²²Benaia umwana mwaume wakwa Yehoiada arikutire uku kukimfya ukukuru, kabiri arishimbwirwe pamo na baume batatu aba maka. ²³Aribikirwe pa muru ukukira abashirika amakumi yatatu bonse pamo, nomba tabikirwe ukumuringanya ku baume batatu aba maka. Rero Davidi ari mubukire uwakumuronda. ²⁴Pa bari amakumi yatatu pari abasankanishiwire na ba baume: Asahe wabo wakwa Yoabu, Elhanani umwana mwaume wakwa Dodo ukufuma ku Beteremu, ²⁵Shama umwina Harochi, Erika umwina Harodi, ²⁶Hereze umwina patite, Ira umwana mwaume wakwa Ikeshi umwina Tekoi, ²⁷Abiezere umwina Anatoti, Sibekia umwina Hushati, ²⁸Zalmoni umwina Ahohi, Marai umwina Netofati; ²⁹Herebu umwana mwaume wakwa Baanah, umwina Netofati, Ithai umwana mwaume wakwa Ribai ukufuma ku Gibeia umwina Benjamini, ³⁰Benaia umwina Piratoni, Hiddai uwa mu mikonko ya ku Gaashi. ³¹Abi-Alboni umwina Arbati, Azimaveti umwina Barhumi, ³²Eriabu umwina Shaalboni, abana baume bakwa Yasheri, Yonatani umwana mwaume wakwa Shama umwina Harari; ³³Ahiamu umwana mwaume wakwa Sharari umwina Harari, ³⁴Erifereti umwana mwaume wakwa Ahasbai umwina makati, Eriamu umwana mwaume wakwa Aitoperi umwina Gironi, ³⁵Hezro umwina Kamere, Paarari umwina Arbi, ³⁶Igal umwana mwaume wakwa Natani ukufuma ku Zoba, Bani ukufuma ku mukowa wakwa Gadi. ³⁷Zereki umwina Amoni, Naharia umwina Beeroti, barepiita ifyanso fyakwa Yoabu umwana mwaume wakwa Zeruiah, ³⁸Ira umwina itri, Garebu umwina Itri, ³⁹Uria umwina Hirti-bonse pamo amakumi yatatu na kine rubari.

Chapter 24

¹Na kabiri ubukari bakwa Yaweh bwarimine Israeri, eryo atanukire pari David pari bo aresosa ati, "Kabuye, kapende Israeri na Yuda." ²Imfumu Yasosere kuri Yoabu na kuri ba mushiku wa muraro, abo abari na ye, "Kabuyeni monse mu mikowa yakwa Israeri, ukutura pari Dani no kufika ku Beersheba, eryo mupende na bantu bonse, pakutira nebo ngishibe impendwa ya baume abaringire uburwi." ³Yoabu asosere ku mfumu ati, "Kabiri Resa wenu arundeko impendwa ya bantu imiku umwanda umo, kabili amenso yakwa shikuru mfumu ya bone kyena uko krekatika. Nomba kinshi ikyo shikuru wandi mfumu afwara iki?" ⁴Nangu kyarifyo, ikyebo kya mfumu yarikirirepo pari Yoabu na ba mushika ba muraro. Eikyo Yoabu na bamushika bafumine ku kinso kya mfumu ku kupenda abantu bakwa Israeri. ⁵Baabukire Yodani no kwikara mupepi na Aroere, ku kapinda ka ku kuso mu mushi mu mupokapoka. Eryo bena baendere ukurora ku Gad ukufika ku Yosere. ⁶Baishire ku Gareadi na ku mpanga ya bena Tahitim Hodshi, eryo ku Dani Yaan no kushinguruka ukurora ku Sidone. ⁷Bafikire kwi ringa rya Tyre na ku mishi yonse ya bena Hibi na bena Kenani. Eryo bafumineko no kuya ku Negevi mu Yuda pa Beersheba. ⁸Iryo basabantire mu kyarero monse, baribwerere ku Yerusaremu pa mpera ya myeshi pa bura ne nshiku amakumi ya biri. ⁹Eryo Yoabu apere impendwa ya baume ba burwi ku mfumu. Bari mu Israeri 800,000 abaume ba buramba abakusomone impanga, na abaume bakwa Yuda bari 500,000. ¹⁰Eryo umutima wakwa David wari mukuntire pa numa iryo apendere abaume. Eikyo asosere kuri Yaweh ati, Nebo nimembuka apakuru pa kukita iki. Nomba, Yaweh, piita amampuru ya mubomfi wenu, pantu nebo nkitire ifi bupuba bupuba." ¹¹Iryo David abukire urukyeru, ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri kasesema Gadi, kabona wakwa David, ¹²"Kabuye usose kuri Davidi." Ifi eflyo Yaweh asosa: Nebo nakupera fitatu. Usarepo kimo pari fyena." ¹³Awe Gadi aire kuri Davidi no kusosa kuri ye ati, "Bushe imyaka itatu iya kipowe ise kuri webo mu kyarero kyobe? Nangura webo ukabutuka abarwani bobe iryo barekusupira? Nangura kukabe ikikuko inshiku shitatu mu kyarero kyobe? Nomba ishiba ubwasuko nebo ndebwekesha kuri ye uwantumine." ¹⁴Eryo David asosere kuri Gadi ati, "Nebo ndimukumanama ukukuru. Reka fwebo tuwe mu minwe yakwa Yaweh ukukira ukuwa mu minwe ya muntu, pantu inkumbu shakwe shafurisha." ¹⁵Eikyo Yaweh atumine ikikuko pari Israeri ukutur urukyeru ukufika ku nshita ya ringirwe, na bantu amakana kine rubari barifwire ukutura pari Dani ukufika ku Beersheba. ¹⁶Iryo maraika atambarikire ukuboko kwakwe ku Yerusaremu kukonaura yena, Yaweh apiribwire amano pa murandu wa bubi ubwingakitika, kabiri asosere kuri maraika uwareonaura abantu ati, "Epera! Nomba bwesha ukuboko kobe." Na panshita irya maraika wakwa Yaweh atareme pakipuriro kyakwa Arauna umwina Yebusi. ¹⁷Eryo Davidi asosere kuri Yaweh iryo abwene maraika uwarepuma abantu, no kusosa ati, Nimbembuka, kabiri nakitre ukupuruka. Nomba ishi impanga, Kinshi ikyo shikitire? Rekeni ukuboko kwenu kube pari nebo na ba ng'anda yakwa tata!" ¹⁸Eryo Gadi aishire kuri David pari buraya bushiku no kusosa kuri ye ati, "Kabuye nina no kukura uburambo bwakwa Yaweh pa kipuuriro kyakwa Arauna umwina Yebusi." ¹⁹Awe Davidi arininine ifyo Gadi amwebere ukukita, ifyo Yaweh akonkomeshe. ²⁰Arauna aroreshe panse no kubona mfumu na babomfi baiko barongana kuri ye. Awe Arauna afumine no kufukamina mfumu ikinso kyakwe panshi. ²¹Eryo Arauna asosere ati, "Kinshi ikyo mfumu shikuru ishire kuri nebo, na babomfi baiko?" Davidi ayasukire ati, "Ku kushita ikipuuriro kyobe, ukuti nebo nkurepo uburambo bwakwa Yaweh, pakuti ikikuko kifume mu bantu." ²²Arauna asosere kuri Davidi ati, "Bapiite kyena nga kyabo bashikuru mfumu. Bakite icyawama mu menso yabo. Boneni, pano ing'ombe shaku kyerambo ne fyakupuurira ne fipe fya ng'ombe e nkuni. ²³Fyonse ifi, mwe mfumu yandi, nebo Arauna, ndepea kwei mwebu." Eryo asosere ku mfumu ati, "Yaweh Resa wenu amisekerere." ²⁴Imfumu yasosere kuri Arauna ati, "Iyo nebo ndeshita pa mutengo. Nebo nshapere ifyakokyera Yaweh irambo fyonse ifyo nshakyurire." Eikyo David ashitire ikipuuriro ne ng'ombe pa ma shekere amakumi ya sano aya silfere. ²⁵David akurire uburambo bwakwa Yaweh kurya no kupera ubupe bwa kya kokya no bwa mutende. Awe Yaweh aryumfwire ipepo mwipunda rya kyarero, ne kikuko pari Israeri kyariputwirwe.

1 Kings

Chapter 1

¹Iryo mfumu Davidi akotere no kukura mu myaka, bamufimbire ifyakufimba, rero ena taumfwirepo no kukaba. ²Eikyo ababomfi bakwe basosere kuri ye ati, "Rekeni fwebo tuyefwaya umukashana na kisungu wakwa shikuru wesu mfumu. Rekeni aretumika mfumu no kuisunga. Rekeni arerara mu maboko yakwa shikuru mfumu areba

uwakukaba."³Eikyo bafwaire umukashana uwayemba monse mu mipaka ya mu Israeri. Basangire Abshagi umwina Shunami no kumureta ku mfumu. ⁴Umukashana ari uwayembesha apakaramba. Aretumikira imfumu no kuisunga, rero imfumu taya mwishibe.⁵Pa nshita irya, Adoniya umwana mwaume wakwa Hagiti aisansabike umwine, asosere ati, "Ni nebo naraba imfumu." Eikyo ena aipekanishishe umwine amakereta na baume ba pari bakabarwe na baume abari amakumi ya sano abakubutuka pa ntanshi yakwe. ⁶Wishi tatarire kumukyusha, ukusosa ati, "Kinshi webo wakitira ifi nangura firya? Adoniya nao ari umwaume uwayemba nganshi, afyerwe panuma yakufwa kwakwa Abisaromu.⁷Aufwene na Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya na shima pepo Abiyata. Bena barekonka Adoniya no kumwafwa. ⁸Rero shima pepo Sadoki, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, kasesema Natani, Shimei, Rei, na baume ba buramba abo abari kuri Davidi tabakonkere Adoniya. ⁹Adoniya apere irambo rya mpaanga, ing'ombe, ne fiponti fyaina ku ribwe ryakwa Soheta, iryo iryari ku rubari rwakwa Eni Rogeli. Aitire ba wabo bonse abaume, abana ba mfumu abaume, na bonse abaume ba mu Yuda, ababomfi ba mfumu. ¹⁰Rero takutire kasesema Natani, Benaya, abaume ba buramba, nangu wabo Soromoni. ¹¹Eryo Natani asosere kuri Betisheba nyina wakwa Soromoni, asosere ati, "Bushe webo taumfwire ukuti Adoniya umwana mwaume wakwa Haggiti ari mfumu, na Davidi imfumu yesu taikishibire? ¹²Eikyo nomba reka nebo nkupande amano, pakweba ati webo ukingirire ubumi bobo no bumi bwa mwana mwaume obe Soromoni. ¹³Kabiye ku mfumu Davidi; sosa kuri ye ati, 'Shikuru imfumu yandi, te mwebo mwarapire ku mubomfi wenu, ukusosa ati, "Kine kine Soromoni umwana mwaume obe eukateka panuma yandi, na ye akekara pa kipuna kya bufumu kyandi?" Kinshi Adoniya aretekera?" ¹⁴Iryo webo ureba kurya ureranda ne mfumu, nebo nkesaingira panuma yobe no kusuminisha amashiwi yobe."¹⁵Eikyo Betisheba aire mu muputure wa mfumu. Imfumu yarikotere apakaramba na Abishagi umwina Shunami aretumikira imfumu. ¹⁶Betisheba akontamine panshi no kuranga umukinshi pa kinso kya mfumu. Eryo imfumu yasosere ati, "Kinshi kyo webo urekabira?" ¹⁷Asosere kuri ye ati, "Mwe shikuru wandi, ni mwebo mwarapile ku mubomfi wenu pari Yahweh Resa wenu, ukusosa ati, 'Ikine kine Soromoni umwana mwaume obe akateka pari nebo, na ye akekara pa kipuna kya bufumu kyandi."¹⁸Nomba, bona, Adoniya ari mfumu, na webo, shikuru wandi imfumu, naukishiba. ¹⁹Napera irambo ing'ombe ishing, ifiponti fyaina, ne mpanga kabiri nakuta abana baume bonse abamfumu, shima pepo Abiyatari, na Yoabu umukuru wa bashirika, rero ena takutire Soromoni umubomfi wenu.²⁰Pamo nga mwebo, shikuru wandi mwe mfumu, amenso ya bena Israeri bonse yari pari mwebo, ukurorera mwebo mubebe uukekara pa kipuna punama yenu, we shikuru wandi. ²¹Pantu iki kikakitika, iryo shikuru wandi imfumu akafwa no kurara pamo na bashibo, pakuti nebo na Soromoni umwana mwaume wandi tukakitwe nge fipondo."²²Iryo areranda ne mfumu, kasesema Natani aingire mukati. ²³Ababomfi baebere imfumu ati, "Kasesema Natani ari kuno. "Iryo ena aingire ku kinso kya mfumu, akontamike ikinso kyakwe, kuntanshi ya mfumu ne kinso kyakwe na ponya panshi."²⁴Natani asosere ati, "Mwe shikuru wandi imfumu, bushe mwarirandire ati, 'Adoniya akateka panuma yandi, na ye akekara pa kipuna kya bufumu kyandi?" ²⁵Pantu naya no kupera irambo impendwa ikaramba iya ng'ombe, ifiponti ifyaina, ne mpanga. Nakuta abana baume ba mfumu bonse, bakapitao ba bashirika, na shima pepo Abiyata. Barerya no kunwa pa ntanshi yakwe, no kusosa ati, 'Mwikare inshiku ishing mwe mfumu Adoniya!"²⁶Rero kuri nebo, umubomfi wenu, shima pepo Sadoki, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, no mubomfi wenu Soromoni, tatukutireko fwebo. ²⁷Bushe shikuru wandi imfumu ikitire ifi ukwabura ukutwebako fwebo, ababomfi bobo, abo abafwire ukwikara pa kipuna kya bufumu panuma yakwe?"²⁸Eryo imfumu Davidi yaasukire no kusosa ati, "Kuta Betisheba abwere kuri nebo." Ena aishire ku kinso kya mfumu no kutarama pa ntanshi yakwe. ²⁹Imfumu yapangire umurapo no kusosa ati, "Napali Yahweh umweo, uyo uwarubwire nebo ukufuma mu mafya, ³⁰nga fintu nebo narapire kuri webo pari Yahweh, Resa wa bena Israeri ukusosa ati, 'Soromoni umwana mwaume obe akateka panuma yandi, na ye akekara pa kipuna kya bufumu mu kifuro kyandi; nebo naracita iki rero." ³¹Eryo Betisheba akontamike ikinso kyakwe no kubika ikinso kyakwe panshi na ye arangire umukinshi ku mfumu kabiri asosere ati, "Rekeni mwe shikuru wandi imfumu Davidi ikare umuyayaya!"³²Imfumu Davidi yasosere ati, "Ngitireniko shima pepo Sadoki, kasesema Natani, na Benaya umwanwa mwaume wakwa Yehoyada." Eikyo baishire ku kinso kya mfumu. ³³Imfumu yasosere kuri bo ati, "Bureni na babomfi abakwa shikuru wenu, eryo mureke Soromoni umwana mwaume wandi anine pari mure wandi eryo mu mutware ukutentemukira ku Gihoni. ³⁴Rekeni shima pepo Sadoki na kasesema Natani ba musube ukuba imfumu pari Israeri eryo murishe ne penga no kusosa ati, 'Ikare inshiku ishing imfumu Soromoni!"³⁵Eryo webo ukesa panuma yakwe, na ye akesaikara pa kipuna kya bufumu ikyandi; pantu akaba imfumu mu kifuro kyandi. Nebo ni musonta ukuba katungurura pari Israeri na Yuda." ³⁶Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada ayasukire imfumu, no kusosa ati, "Nakibe ifyo fine! Rekeni Yahweh, Resa wakwa shikuru wandi imfumu, akifikirishe. ³⁷Nge fyo Yahweh ari na shikuru wandi imfumu, eflyo rekeni abe na Soromoni, no kurenga ikipuna kyakwe ikya bufumu kibe ikikuru ukukira ikipuna kya bufumu kyakwa shikuru wandi imfumu Davidi."³⁸Eikyo shima pepo Sadoki, kasesema Natani, Benaya umwana mwaume akwa Yehoyada, na bena Kereti na bena Pereti barire no musanga Soromoni

na nina pari mure ya mfumu Davidi; bamretere ku Gihoni. ³⁹Shimapepo Sadoki asendere isengo rya mfumu ukufuma mwi tenti no kusuba Soromoni. Eryo bena barishishe ipenga, na bantu bonse basosere ati, "Ikare inshiku ishingira imfumu Soromoni!" ⁴⁰Eryo abantu bonse bamukonkore, abantu barerisha imitoriro kabiri basekerere ne nsansa ishingira, ikyakuti isonde ryonse ryari sunkene ku kiunda kyabo. ⁴¹Adoniya na bashimukindikwa bonse abari na ye baumfwire iki iryo bapwishishe ukurya. Iryo Yoabu aumfwire ikiunda kya mapenga, asosere ati, "Kinshi kuberere ikyongo ku musumba?" ⁴²Iryo akiri areranda, Yonatani umwana mwaume wakwa shimapepo Abiyata aishire. Adoniya asosere ati, "Ingira, pantu webho uri muntu uwakindama no kureta iryashi rya bune." ⁴³Yonatani aasukire no kusosa kuri Adoniya ati, "Shikuru wesu imfumu Davidi nakita Soromoni ukuba imfumu, ⁴⁴ne mfumu naimutuma pamo na Sadoki shimapepo, Natani kasesema, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, na bena Kereti na bena Pereti. Barengere Soromoni ukunina pari mure wa mfumu. ⁴⁵Sadoki shimapepo na kasesema Natani nabamusuba nge mfumu pa Gihoni, no kwisa ukufuma kurya ne nsansa, pakutira umusumba wingabamo ne kyongo. Iki e kyongo mwebho mureumfwa. ⁴⁶Kabiri, Soromoni naikara pa kipuna kya bufumu. ⁴⁷Na pari iki, ababomfi ba mfumu nabapara shikuru wesu Davidi, ukusosa ati, 'Rekeni Resa wenu arenge ishina ryakwa Soromoni ukuba iryabune ukukira ishina ryobe, no kurenga ikipuna kya bufumu kyakwe kikure ukukira ikipuna kya bufumu kyobe.' Eryo imfumu yakontamike ikinso panshi pa busanshi. ⁴⁸Imfumu na ye isosere ati, 'Abe uwaparwa Yahweh, Resa wa bena Israeri, uyo uwapera umuntu ukwikara pa kipuna kyandi ikya bufumu pari buno bushiku, no kuti amenso yandi yenga bona iki.'"⁴⁹Eryo bashimucindikwa bonse abakwa Adoniya batiniine. Baimine kira umu ukurungama ku nshira yakwe. ⁵⁰Adoniya aumfwire umwenso ukutina Soromoni kabiri aimine, aire, no kusenda amasengo ya pa burambo. ⁵¹Eryo kyaerberwe kuri Soromoni, ukuti, "Bona, Adoniya ari uwakutina imfumu Soromoni, pantu ali akiri naikata amasengo ya pa burambo, areranda ati, 'Rekeni imfumu Soromoni abarirepo ukurapa kuri neho ukuti yena tayaipaye umubomfi waiko ku rupanga.'"⁵²Soromoni asosere ati, 'Nga ena akairanga umwine umwaume umukindami, tapari umushishi wakwe uukabaponena pe sonde, rero nga ububi bwasangwa muri ye, akafwa.'"⁵³Eikyo imfumu Soromoni yatumine abantu, abo abaretere Adoniya ukufuma pa burambo. Arishire no kukontamina panshi ku mfumu Soromoni, na Soromoni asosere kuri ye ati "Kabiye ku ng'anda yobe."

Chapter 2

¹Iryo ubushiku bwakufwa kwakwa Davidi bwapareme, akonkomeshe Soromoni umwana wakwe umwaume ukweba ati, ²"Ndeya ku nshira ya kyaroy kyonse. Kosa, nomba, kabiri uirange ubwaume. ³Usunge uku kukonkomesha kwakwa Yahweh Resa obe mu mibere yakwe, ukakonke ifipope fyakwe, amafunde yakwe, ukusura kwakwe, ne kipangano kya kipope kyakwe, ukubikako amano ku fyarememberwe mu kitabo kya mafunde yakwa Mose, no kuraya pa ntanshi muri fyonse ifyo ukarakita, konse uko waya, ⁴pakweba ati Yahweh afikirishe ikyebo ikyo arandire pari nebo, ukweba ati, 'Nga kyakweba ati barupwa robe baba ne mibere yabo iya bune, ukwendera pari nebo mu kikyetekero ne mitima yabo yonse ne myeo yabo yonse, ta mwakareke ukukwata uwakwira pa kipuna kya bufumu bwa pari Isaeri. ⁵Nawishiba kabili ifyo Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya akitire kuri nebo, nefyo akitire ku bakuru ba bashirika babiri aba mpuka ya Isaeri, kuri abina umwana mwaume wakwa Nere, na kuri Amasa umwana mwaume wakwa Yefuta, abantu aipeye. Arisumishe umuropa mu nkondo mu mutende no kubika umuropa wa mu nkondo ku mushipi mu musana na ku nsapato pa makasa yakwe. ⁶Ukamufurure Yoabu ku mano wasambirire, nomba wikareka akaye ku manda mu mutende ne mfwi sha mu mutwe wakwe. ⁷Nangura kibe ifyo, ukarange uruse ku bana baume bakwa Bazirai umwina Gireadi, kabiri ukareke bakabe pari bamo abakarerya kwiteburo ryobe, pantu baishire kuri nebo iryo na furumukire Abusaromu wenu. ⁸Bona, kuri webo kuri Shimei umwana mwaume wakwa Gera, umwina Benjamini waku Bahurimu, uwantipire ku murandu wa kitipu pa bushiku naire ku Mahanaimu. Shimei aishire nkumanya pa Yodani, kabiri narirapire kuri ye pari Yahweh, ukusosa ati, 'Nshakakwipaye ku rupanga.' ⁹Nomba wikamureka ukuya uwakaere akaye ukwabura ukumurimuna. Uri mwaume wa mano, eryo ufwire waishiba ifyo wakita kuri ye. ukamurete ne mfwi shakwe ku manda no muropa. ¹⁰Eryo David arere pamo ne fikorwe fyakwe eryo bamushikire mu musumba wakwa Davidi. ¹¹Inshiku Davidi isho atekere pari Israeri shari imyaka amakumi yane. Aritekere imyaka kine rubari mu Hebroni ne myaka amakumi ya tatu mu Yerusaremu. ¹²Eryo Solomoni aikere pa kipuna kya bufumu ikyakwa Davidi wishi, no kuteka kwakwe kwashimpirwe ukwakosa. ¹³Eryo Adoniya umwana mwaume wakwa Hagati aishire kuri Batisheba nyina wakwa Soromoni. Batisheba asosere ati, "Bushe waishira mu mutende?" Aasukire ati, "Ni mu mutende." ¹⁴Eryo asosere ati, "Ninkwata fimo ifyakukweba." Eikyo amwasukire ati, "Randa." ¹⁵Adoniya asosere ati, "Nawishiba ukuti ubufumu bwari bwandi, na Israeri onse arenkyetekera ukuba imfumu. Nomba ifintu fyaryarukire, no bufumu bapere kuri wesu, pantu bwari bwakwe ukutura kuri Yaweh. ¹⁶Nomba ninkwata ikyakukuromba kimo, wifumyako impumi yobe kuri nebo." Batisheba asosere kuri ye ati, "Randa." ¹⁷Asosere ati, "Napapata randa kuri Soromoni imfumu, pantu takatarushe impumi yakwe kuri webo, ukweba ati ampere Abishagi umwina Shunami ukuba umukashi wandi. ¹⁸Betisheba asosere ati "Kyawama nganshi, nkaranda ku mfumu. ¹⁹Eikyo Batisheba aire ku mfumu Soromoni ukuranda na ye parwa kwa Adoniya. Imfumu yaimine ukuya ku kumanya nyina eryo akontamine kuri ye. Eryo aikere pa kipuna kyakwe ikyo bufumu ero baretere ba nyina ikipuna. Nyina aikere ku kuboko kwakwe ukwa ku kuryo. ²⁰Eryo asosere ati, "Ndefwaya ukukwipusha kimo ikyo ndekuromba, pantu tawatarushe impumi yobe kuri nebo." Imfumu yaasukire ati, "Ipusheni, mayo, pantu nshatara tarushapo impumi yandi kuri mwebo." ²¹Asosere ati, "Reka Abishagi umwina Shunami aperwe kuri Adoniya wenu abe umukashi wakwe." ²²Imfumu Soromoni aasukire no kusosa kuri nyina ati, "Ninshi mureipushisha Abishagi umwana Sunami ukuba kuri Adoniya? Ninshi tamwipushishe no bufumu bwine, pantu mukuru wandi-kuri ye, kuri Abiata shimapepo, na Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya?" ²³Eryo Soromoni arapire pari Yahweh, ukusosa ati, "Rekeni Resa akite iki kuri nebo, no kukirapo, nga Adoniya tarandire iri shiwi ku kurofya umweo wakwe. ²⁴Nomba kanshi apo Yahweh aba no mweo, Uwapampike nebo no kumbika pa kipuna kyakwa tata Davidi, kabiri uwapanga ing'anda nge fyo araire, ne kyabushefye Adoniya kureba ukumwipaya rero." ²⁵Eikyo imfumu Soromoni atumine Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, na Benaya arimusangire Adoniya no kumwipaya. ²⁶Eryo kuri Abiyata shimapepo imfumu yasosere ati, "Kabuye ku Anatoti ku mpanga yobe. Pantu uringire kufwa, nomba pari ino nshita nshakwipaye, pantu waripitire imbokoshi ya mfumu Yahweh kuri Davidi tata no kukyura munshira shonse isho na tata akyuriremo." ²⁷Eikyo Soromoni atamfishe Abiyata ukuba shimapepo wakwa Yahweh, pakweba ati afikirishe ikyebo kyakwa Yahweh, ikyo arandire parwa kwa Eri pa Shiro. ²⁸Iryashi ryaishire kuri Yoabu, pantu Yoabu aretungirira Adoniya, nangu rine taretungirira Abusaromu. Eikyo Yoabu abutukire kwi tenti ryakwa Yahweh eryo arikete ku nsengo sha ku burambo. ²⁹Soromoni bamwebere ati Yoabu abutukire kwi tenti ryakwa Yahweh eryo nomba ari kumbari ya burambo. Eryo Soromoni atumine umwana mwaume wakwa Yehoyada, ukweba ati, "Kabiye, umwikate." ³⁰Benaya aishire kwi tenti ryakwa Yahweh eryo asosere kuri ye ati, "Imfumu yasosa ati, 'Fuma.'" Yoabu ayasukire ati, "Awe, ndefwira kuno kwine." Eikyo Benaya abwekere ku mfumu, ukweba ati, "Yoabu arefwaya ukufwira pa burambo. ³¹Imfumu yasosere kuri ye ati, "Kakite ikyo asosere. Umwipaye no ku

mushika pakweba ati atarushe kuri nevo na ku ng'anda ya kwa tata umuropa uyo Yoabu asumishe uwabura umurandu.³² Rekeni Yahweh abwesesho umuropa wakwe pa mutwe wakwe umwine, pantu ukwabura tata ukwishiba aripeye abantu babiri ku rupanga abarungama kabiri ababa bwino ukumukira, Abineri umwana mwaume wakwa Neri kapitao wa bashirika ba bena Israeri, na Amasa umwana mwaume wakwa Yeta, kapitao wa bashirika ba kwa Yuda.³³ Kanshi umuropa wabo ubwerere pa mutwe wakwa Yoabu na pa mutwe wa rupwa rwakwe umuyayaya. Rero kuri Davidi no rupwa rwakwe, na ku ng'anda yakwe, na kube umutende umuyayaya ukutura kuri Yahweh.³⁴ Eryo Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada aire no kusansa Yoabu no kumwipaya. Arishikirwe mu nganda yakwe umwine mu matororo.³⁵ Imfumu yabikire Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada uku mupyana ngo mukuru wa bashirika, kabiri ariburire Zadoki ukuba shimapepo ukupyana Abiyata.³⁶ Eryo imfumu yatumine no kukuta Shimei, kabiri yasosere kuri ye ati, "Uikurire ing'anda we mwine mu Yerusaremu eryo wikare kurya, kabiri tawfwire ukufumamo ukuya ku nkyende imbi."³⁷ Pantu ubushiku ukafuma, no kupita na mu mukonko wa Kdroni, wishibe ati ukafwa ikishinkafye. Umuropa obe ukaba pari webo we mwine."³⁸ Eryo Shimei asosere ku mfumu ati, "Ifyo waranda fya bune. Ifyo shikuru wandi asosa, eflyo umubomfi wenu akakita." Eikyo Shimei aikere inshiku ishingi mu Yerusaremu.³⁹ Rero pakupwa kwa myaka itatu, ababomfi bakwa Shimei babiri babutukire kuri Akishi umwana mwaume wakwa Maka, imfumu ya ku Gati. Eikyo baebere Shimei, ukweba ati, ";Bona, ababomfi bobo bari mu Gati."⁴⁰ Eryo Shimei aimine, aninine pari punda wakwe no kya kuri Akishi mu Gati mu kufwaya ababomfi bakwe. Aire no ku bwesha ababomfi bakwe ukufuma mu Gati.⁴¹ Iryo Soromoni bamwebere ati Shimei nafuma mu Yerusaremu ukuya ku Gati kabiri nabwera,⁴² Imfumu yatumine no kukuta Shimei kabiri yasosere kuri ye ati, "Nshakurengere ukurapa pari Yahweh no kushininkisha kuri webo ati, ne kyabushe ukafwa"? Eryo wasosere kuri nevo ati, 'Ifyo wasosa fya bune.'⁴³ Ninshi nomba tausungire umurapo kuri Yahweh ne kipope kintu na kupere?"⁴⁴ Imfumu yasosere na kabiri kuri Shimei ati, "Warishiba mu mutima obe ububi wakitire kuri tata Davidi. Kanshi Yahweh akabwesesho ububi bobo pa mutwe obe we mwine."⁴⁵ Imfumu Soromoni akaparwa ne kipuna kya bufumu bwakwa Davidi kikashinpwira kuri Yahweh ukutwaririra."⁴⁶ Eryo imfumu yapere ikipope kuri Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada. arire kabiri arimwipaye Shimei. Eikyo ifunde ryarishimpirwe ubune mu maboko yakwa Soromoni.

Chapter 3

¹Soromo aumfwene na Farao imfumu ya Egypt ifya kupa. Aburire umwana mwanakashi wakwa Farao no kumureta mu musumba wakwa Davidi mpaka nepo apwishe ukukura ing'anda yakwe, ing'anda yakwa Yaweh, ne kibumba ikya shingurwiki Yerusaremu. ²Abantu bena barepera amarambo mu nkyende isho barepeperamo, pantu tapari ing'anda iyakurirwe iye shina ryakwa Yaweh. ³Soromoni arangire ukutemwa kwakwe kuri Yaweh pakuraenda mu fipope fyakwa wishi Davidi, rero nao wine areperera amarambo mu nkyende sha kupeperamo no kokya ububani. ⁴Imfumu yaimine no kuya ku Gibeoni kukupera irambo kurya kwine, pantu e kwari inkyende ishikaramba isha kupererapo amarambo. Soromoni aturire amarambo ya kokya ikana rimo pa burambo. ⁵Yaweh aboneke pa Gibeoni kuri Soromoni mu kioto mu nshita ya bushiku; asosere ati, "Ipusha! Bushe kinshi narakupera. ⁶Soromo asosere ati, "Mwebo mwariranga uruse urukaramba ku mubomfi wenu, Davidi tata, pantu aryendere mu kishinka, mu burungami, na mu bororoke bwa mutima wakwe. Mwarisungire kuri ye uru ruse urukaramba no kumupera umwana mwaume wakwe ukwikara pa kipuna kya bufumu irero. ⁷Nomba Yaweh we Resa wangi, mwarirenga umubomfi wenu ukuba imfumu pa kifuro kyakwa tata Davidi, nangura nkirifye umwana umwaikye. Nshishibe na pakutampira nangu apa kuperera. ⁸Umubomfi obe ari pakati ka bantu abo wa sara, umusumba ukaramba, abashiri ba kupenda ku bwingi. ⁹Eikyo pera umubomfi obe umtima wa kwiruka pakupingura abantu bobo, e pakuti ningakwata ukwiruka pakati ka bune no bubi. Pantu ni nani wingakwanisha ukupingura uyu mushobo obe ukuru?" ¹⁰Uku kuomba kwakwa Soromo kwasekeshe Shikuru. ¹¹Eikyo Resa asosere kuri ye ati, "Pantu waromba iki kintu eryo taurombere we mwine parobe ukuti wikare inshiku ishing, rero waromba umutima wa kumfwa pa kupingura pa kwishiba ubupingushi, ¹²bona, nomba narakupera fyonse ifyo urombere kuri nebo iryo waipusha. Nakupera amano no mutima wakwiruka, ikyakuti takwatara akuba nelyo umo uwari nga webo, kabiri takwakabe nangu umo ukema panuma yobe ukaba nga webo. ¹³Kabiri ninkupera nefyo tawakiromba, ifyuma no bukindami, e pakuti kwikaba nangu umo mu sha mfumu ukaba nga webo mu nshiku shonse isha mweo obe. ¹⁴Nga wakuraenda mu nshira shangi mu kusunga ifipope fyangi na mafunde, nga fintu wiso Davidi aendere, eryo nkarundako inshiku shobe. ¹⁵Eryo Soromo abukire, kabiri boneni, kyari kioto. Aishire ku Yerusaremu no kutarama pa ntanshi ya mbokoshi ya kipangano kyakwa Shikuru. Eryo apere umuturo wa kokya no muturo wa mutende, no kupanga no mutebeto wa babomfi bakwe bonse. ¹⁶Eryo ba namayo babiri abari ni bakirende baishire ku mfumu no kutarama ku ntanshi ya mfumu. ¹⁷Umo na mayo asosere ati, "Mwe shikuru, uyu na mayo na nebo twikara ing'anda imo, nebo naripapire umwana ninshi turi naye mu ng'anda. ¹⁸Kyakitikire pa numa ya nshiku shitatu mu kupapa kwangi uyu na mayo na ye aripapire. Twarifye pamo. Takwari nangu umbi umo twari mu ng'anda, rero twarimofye fweka mu ng'anda. ¹⁹Eryo umwana mwaume wa uyu na mayo arifwire ubushiku, pantu amurarirepo. ²⁰Eikyo abukire ubushiku pakati no kupita umwana mwaume wangi pa mbari yangi, iryo umubomfi obe arere, no ku murarika pa kifuba yakwe, no kurarika umwana mwaume wakwe uwafwa pa kifuba kyangi. ²¹Iryo nakishibuka akakero ukuti ngonshe umwana wangi, nakisanga nafwa. Rero iryo na kimubona no kumunyenkyenta mu kya rukyero, nakibona ukuti te mwana wangi, uo nafyere." ²²Eryo na mayo umbi asosere ati, "Awe, uwa mweo e mwana mwaume wangi, eryo uwafwa e mwana obe." Na mayo uwabarirepo asosere ati, "Awe, umwana wafwa obe, eryo uwa mweo e wangi." Ifi efyo bareranda pa kinso kya mfumu. ²³Eryo imfumu yasosere ati, "Mwebo mureranda kira muntu ati, 'Uyu uwa mweo e mwana wangi, no mwana obe e wafwa,' na umbi aresosa ati, 'Awe, umwana obe e wafwa, no mwana wangi e wa mweo.'" ²⁴Imfumu yasosere ati, "Reteni urupanga." Eikyo baretere urupanga ku mfumu. ²⁵Eryo imfumu yasosere ati, "Akanya umwana uwa mweo pakati, eryo upere ikiputurwa kimo kuri uyu na mayo na kimbi ku mu nankwe." ²⁶Eryo na mayo urya umwana wakwe ari uwa mweo asosere ku mfumu, pakuti umutima wakwe wari uwaisuramo uburanda pa mwana wakwe, eryo asosere ati, "Iye, mwe shikuru wangi, bureni uyu mwana wa mweo mupeni uyu, mwiipaya uyu mwana." Rero urya umubi na mayo asosere ati, "Tapabe uwakusenda uyu mwana pari webo na nebo. Muputurenimofye." ²⁷Eryo imfumu yaasukire no kusosa ati, "Pereni umwana umutunturu kuri uyu mwanakashi wa barirapo tekvesha ukumwipaya iyo. Uyu e nyina wa mwana. ²⁸Iryo Israeri onse yaumfwire parwa bupingushi ubo imfumu yapingwire, baritnine imfumu, pantu babwene ukuti Resa ari muri ye pafyo apera ubupingushi.

Chapter 4

¹Imfumu Soromoni yari imfumu pa bena Israeri bonse. ²Aba e bari bakiroro bakwe: Asariah umwana mwaume wakwa Zadok ari ni shimapepo. ³Erihoreph na Ahijah abana baume bakwa Shisha, bari bakaremba. Yehoshaphat umwana mwaume wakwa Ahirud ari karemba wafya kukopa. ⁴Benaiah umwana mwaume wakwa Jehoiada ari pa bashirika. Zadok na Abiathar bari ba shimapepo. ⁵Azariah umwana mwaume wakwa Nathan ari pari bakiroro. Zabud umwana mwaume wakwa Nathani ari ni shimapepo kabiri kibusa wa mfumu. ⁶Ahishar ari paba pa ng'anda. Adoniram umwana mwaume wakwa Abida abikirwe pa bantu abarebomba inkito ya kumurasa iya kupatikishiwa. ⁷Soromoni akwete bakiroro ikumi rimo na babiri pari Israeri, abarepekanya ifyakurya fya mfumu na ba ng'anda yakwe. Kira muntu arepekanya umweshi umo mu mwaka. ⁸Aya e yari amashina yabo: Ben-Huri, mu mpiri mu kyaro kyakwa Efuremu; ⁹Ben-Dekeri mu Makazi, Shaaribimu, Beti Shemeshi, na Eron Hanani; ¹⁰Ben-Hesed, mu Aruboti (kuri ye kwaba Sokoh ne mpanga yonse iya Hefa); ¹¹Ben-Abinadabu, mu Nafoti Dori monse (akwete Tafati umwana mwanakashi wakwa Soromoni ngo mukashi wakwe); ¹²Baana umwana mwaume wakwa Ahirudi, mi Tanaki na Megido, na Beti Shani yonse iiri ku rubari rwa Zareti ku masamba ya Jezreeri, ukufuma ku Beti Shani ukufika ku Aberi Mehorah mpaka na ku rubari rumbi urwa Jokimimu; ¹³Ben-Geberi, mu Ramoti Giridi (kuri ye kwaba imisumba yakwa Jairo umwana mwaume wakwa Manase, iyaba mu Giridi ne kitungu kya Argobu kyaba kuri ye, iyaba mu Bashani, imisumba ikaramba amakumi mutanda ne fibumba na ne fyera fya mpongoro ifya bronze); ¹⁴Ahinadabu umwana mwaume wakwa Ido, mu Mahanaimu; ¹⁵Ahimazi, mu Nafutari (nao aupire Basemati umwana mwanakashi wakwa Soromoni nga umukashi); ¹⁶Baana umwana mwaume wakwa Hushi, mu Asheri na Beariti; ¹⁷Jehoshaphati umwana mwaume wakwa Paruah, mu Isaka; ¹⁸Shemei umwana mwaume wakwa Era, mu Benjamini; ¹⁹na Geba umwana mwaume wakwa Uri, mu mpanga ya Giridi, ikyaro kya Sihoni imfumu ya bena Amori ne kyakwa Ogi imfumu ya ku Bashani, kabiri e warifye kiroro uwari muri iyi mpanga. ²⁰Yuda na Israeri bafurire mu mpendwa ngo musensenga wa kuri bemba. Barerya no kunwa kabiri bari abasangarara. ²¹Soromoni atungurwire mabufumu yonse ukufuma ku mumana ukufika ku mpanga ya ba Perishiti na ku mupaka wa Egypto. Baretere ifya mabupe no kubombera Soromoni inshiku sha mweo wakwe. ²²Ukupekanishiwa kwakwa Soromoni ubushiku bumo kwari amakumi yatatu ay bunga bwapereka na makumi mutanda aya bunga, ²³imitwe ya ng'ombe ikumi iyaina mu matuka, imitwe amakumi yabiri aya ng'ombe iyafuma ku muremfwe, ne mpanga ikana rimo, na deer, gazelles, roebucks ne kyoni kyaina. ²⁴Pantu arikwete urupaka pa nkyende yonse kuri uru rubari rwa mumana, ukufuma ku Tiphah ukufika ku Gaza, pa mfumu shonse isha muri uru rubari rwa mumana, kabiri arkwete umutende ku mabri shonse ishamushingurwike. ²⁵Yuda na Israeri baikere mu mutende, kira muntu munshi ya myanga yakwe na munshi ya mikunyu yakwe, ukufuma ku Dani ukufika ku Beersheba, inshiku shonse ishakwa Soromoni. ²⁶Soromoni akwete amakana yane iyasungirwe aya bakabarwe ku makyereta yakwe, na bantu ba pari bakabarwe amakana imkumi na babiri. ²⁷Aba bakiroro barepekanishisha imfumu Soromoni ifyakurya na kuri bonse abareisa kwi teburo ryakwa Soromoni, kira muntu mukanwa kakwe. Tabasuminishe ikiri kyonse ukuburira. ²⁸Baretere ku nkyende iisuma barley ne fya bakabarwe aba makyereta na bakabarwe bakwensha, kira umo aretere mufyo e ngakwanisha. ²⁹Resa apere Soromoni amano yakupapa no mukwetekanya, no kwiruka ukwingi ngo musensenga wa kuri bemba. ³⁰Amano yakwa Soromoni yakirire amano yonse aya bantu bonse ku kapinda ka kukuryo na mano ya ku Egypto yonse. ³¹Ari kyengere ukukira abantu bonse-ukukira Etani umwina Ezra, Hemani, Karikori, na Dada, abana baume bakwa Mahori-no rurumbi rwakwe rwafikire ukushinguruka imisumba yonse. ³²Arandire amapinda amakana yatatu ne nyimbo shakwe shari 1.005 mu mpendwa. ³³Arondorwere ifimuti, ukufuma kuri cedar iiri mu Rebanoni kwi sopo irikura ukufuma mukibuma. Arondorwere nakabiri parwa nama, ifyoni, ifisenya, ne sabi. ³⁴Abantu bafumine ku nkyende shonse ukwisa mukumfwa amano yakwa Soromoni. Baishire ukufuma mu shamfumu shonse ishaumfwire parwa mano yakwe.

Chapter 5

¹Hiramu imfumu ya ku Tyre atumine ababomfi bakwe kuri Soromoni pantu aryumfwire ukuti nabamusuba ukuba imfumu mwipunda ryakwa wishu; pantu Hiram aritemenwe sana Davidi. ²Soromoni atumine ikyebo kuri Hiram, ukusosa ati, ³"Warishiba ukuti Davidi tata tengakura ing'anda ye shina ryakwa Yahwe Resa wakwe pa murandu wa nkondo ishamushingurwike, pantu inshita yakwe yonse Yahwe arebika abarwani bakwe panshi ya makasa yakwe. ⁴Rero nomba, Yahwe Resa wangi nampera ukutusha mu nkyende monse. Takuri ukukyushiwa nangura ikinkunka. ⁵Eikyo ndefwaya ukukura itempere kwi shina ryakwa Yahwe Resa wangi ngefyo Yahwe arandire kuri Davidi tata, ukusosa ati, 'Umwana obe umwaume, uyo nkatuma pakipuna kyobe mwipunda ryobe, akakura itempere kwi shina ryangi. ⁶Nomba eba ukuti bengamputwirako cedar ukufuma kuri Rebanoni. Abasha bangi bakakumana na basha bobbe, na nebo nkakuripira ku babomfi bobbe pakweba ati waripirwa no muringanya kuri fyonse ifyo wasumina ukukita. Pantu warishiba ukuti takwaba nangu umo muri fwebo uwaishiba ukupura ifimuti nga abena Sidoni." ⁷Iryo Hiram aumfwire amashiwi yakwa Soromoni, asansamwike apakaramba no kusosa ati, "Yahwe abe uwaparwa ubwerero, uwapere kuri Davidi umwana mwaume wa mano pa bantu abengi." ⁸Hiram atumine ikyebo kuri Soromoni, ukusosa ati, "Ningumfwa amashiwi utumine kuri nebo. Narapekanya inkuni shonse isha cedar na cypre iyo urefwaya. ⁹Abasha bangi bakareta ifimuti ukufuma kuri Rebanoni kuri bembu, kabiri nkapanga utupapatwa ukuya na bembu ku nkyende iyo ukandanga. Nkabaputawira kurya kwine, na webu ukasenda. Ukakita ikyo ndefwaya ukupitira mukupera ifyakurya ku bang'anda yangi." ¹⁰Eikyo Hiram apere Soromoni imbao shonse isha cedar na fir iyo arefwaya. ¹¹Soromoni apere Hiram imifuko ya ng'andu amakana amakumi yabiri iya fyakurya fya ng'anda yakwe ne fipe fya mafuta ya ropororwa amakana amakumi yabiri. Soromoni apere ifi kuri Hiram kira mwaka. ¹²Yahwe apere Soromoni amano, ngefyo amuraira. Pari umutende pakati kakwa Hiram na Soromoni, kabiri aba babiri bapangire ikipangano. ¹³Imfumu Soromoni atendeke ukubomba muri Israeri yonse. Bakabomba bakupatikishiwa bapendere amakana yatatu aya baume. ¹⁴Abatumine ku Rebanoni, ikana ikumi umweshi pa mirimo. Umweshi umo bai mu Rebanoni ne myeshi ibiri pa ng'anda. Adoniram ari pa bantu abapatikishiwe ukubomba. ¹⁵Soromoni akwete amakana amakumi kine rubari abaresenda ifisendo na amakana amakumi kine konse konse abarepura amabwe mu mpiri, ¹⁶ukufumyako bakiroro bakwa Soromoni 3,300 abari pa murimo kabiri abarekyekyeta imirimo. ¹⁷Pe kambisho rya mfumu e po bareimbira amabwe ayakuru ayasuma sana ayakupangira umufura we tempere. ¹⁸Eikyo bakakura bakwa Soromoni na bakakura bakwa Hiram na bena Geba bareputura no kupekanya imbao na mabwe ku kura itempere.

Chapter 6

¹Eikyo Soromoni atampire ukukura itempere ryakwa Yahwe. Neki kyakitikire mu mwaka wakurenga 480 ukufuma apo abena Israeri bafumine mu kyaro kya Egypto, mu mwaka warenga ine ukutampa apo Soromoni abererepo pa bufumu bwa kuteka Israeri, mu mweshi wa Ziv, mu mweshi wa bubiri. ²Itempere iryo imfumu Soromoni akurire Resa ryari amakubiti amakumi mutanda mu butari, mu bwipi amakubiti yabiri, no kurora mu muru amakubiti amakumi yatatu. ³Apakwingirira mwi tempere mu butari ryarepere amakubiti amakumi yabiri ifyari ubutari bwe tempere e fyari na mu bwipi, na amakubiti ikumi rimo ku ntanshi ye tempere. ⁴Ku ing'anda aripangirepo insorokoto na ama furemu isha kwikatishako bwino mu kwisara. Mukati yari aya kyepa ukukira kunse. ⁵Ku kibumba kya kikirwa kikaramba akurireko imiputure ukushinguruka, ukushinguruka konse kunse na mukati ka miputure. Akurire imiputure ku mbari shonse. ⁶Imiputure ya panshi iyaipipishe yari amakubiti yasano mu butari, iya pakati yari amakubiti mutanda mu butari, no wa butatu wari amakubiti kine rubari mu butari. Kunse ya kibumba kya ng'anda ariceshe pakuti takuri ukubikapo imyaro pa kibumba kya ng'anda. ⁷Ing'anda pa kuikura ba bomfeshwe amabwe ayari aya pekanishiwa uko yarefuma. Takwari sando, isembe nangu ikibombero ikiri kyonse ikya kyera tafyaumfikireko iryo barekura ing'anda. ⁸Rubari rwa ku kapinda ka kukuso ukwe tempere apa kwingirira pari ikibumba kya kutaramapo, eryo umu waire ne ntunti ukufika pakati, no kufuma pakati ukufika pa ya butatu. ⁹Eikyo Soromoni arikurire ing'anda no kuipwisha; afimbire ing'anda ne myaro ne mbao sha keda. ¹⁰Arikurire no tu miputure utunono ku mbari ya mukati ke tempere, kira rubari amakubiti ya sano ukurora mu muru; yasuntinkanishiwe ku ng'anda ne fimuti fya keda. ¹¹Ikyebo kyakwa Yahweh kyaishire kuri Soromoni ukusosa ati, ¹²"Pari iri tempere urekura, nga wakuraenda mu fipope fyangi no kukita ifya bupingushi, no kusunga amafunde yangi yonse no kuyakita, eryo nkafikirisha uburayo bwangi kuri webo ubo napangire kuri Davidi wiso. ¹³Ndi no kwikara pakati ka bena Israeri kabiri nshakabasura. ¹⁴Eikyo Soromoni akurire ing'anda no kuipwisha. ¹⁵Eryo akurire ifibumba fya mukati ka ng'anda ne mbao sha keda. Ukufuma panshi ya ng'anda ukufika ku mutenge, afimbire mu kati ne mbao, kabiri afimbire na panshi ya ng'anda abikirepo imbao sha cypress. ¹⁶Akurire imiputure naimbi iyari amakubiti yabiri kunuma ya ng'anda ne mbao sha keda ukufuma panshi ukufika na mu mutenge. Akurire ishi imiputure iya shirisha ukuba iya mukati ukuba iya shirisha. ¹⁷Umuputure uukuru, emukuti, inkyende ya mushiro iyo iyari ku ntanshi ya miputure iya shirisha, yari amakubiti amakumi yane. ¹⁸Mukati ka ng'anda, mwari inkombo isha baswa na maruba aya barura. Monse mukati mwarifye imbo sha kimuti kya keda. Takwari iribwe iryareboneka murya mukati. ¹⁹Soromoni apekenye bwino bwino imiputure sha mukati ka ng'anda pakuti kwi ngaba ukubika bwino imbokoshi ya kipangano kya kwa Yahweh murya mwine. ²⁰Imiputure ya mukati yari amakubiti amakumi yabiri mu butari, amakubiti amakumi yabiri mu bwipi, na amakubiti yabiri ukurora mu muru. Soromoni ashingwire ikibumba na goride uwaengwa ubune eryo afimbako ikimuti kya keda ku burambo. ²¹Soromoni ashingwire mukati ke tempere na goride waengwa ubune, eryo atantike no tuminyororo twa goride ukukiringanya ku ntanshi ya miputure iyari mukati kabiri ashingwireko ku ntanshi na goride. ²²Mukati monse ashingwiremo goride mpaka napo itempere ryapwirire ukukura. Kabiri ashingwire na ku burambo ubwari mukati ka muputure. ²³Soromoni apangire ba kerubi babiri ku kimuti kya mu orife, abo abarepere amakubiti ikumi rimo kira umu abari mukati ka muture wa mukati. ²⁴Ipindo rya kwa kerubi wa kutampirapo ryarepere amakubiti yasano ne ribiye naryo amakubiti yasano mu butari. ²⁵Na kerubi urya umbi nao akwete ipindo irya repere kubiti ikumi rimo. Bonse ba kerubi barifye abaringana ne mibonekere nayo imo ine. ²⁶Ukutarimpa kwa kwa kerubi umu kwari amakubiti ikumi rimo na kerubi mubiye nao kimo kine. ²⁷Soromoni abikire ba kerubi mu muputure wa mukati ka ng'anda. Amapindo ya ba kerubi yarifungurwirwe icyakuti ipindo rimo irya kwa kerubi ryarefika ku kibumba ne pindo ryakwa kerubi mubiye naryo ryarefika ku kibumba kimbi, Amapindo yabo yambi yaresuntinkana kwi pindo rya kwa kerubi mubiye pakati ka nkyende iya shirisha. ²⁸Soromoni ashingwire ba kerubi na goride. ²⁹Ikibumba kyonse ikya ng'anda abashireko iminwe ya ba kerubi, utunkindu, na mabuba ya barura kunse na mukati ka miputure. ³⁰Soromoni ashingwire ing'anda panshi na goride, monse mu miputure kunse ne sha mukati. ³¹Soromoni apangire ifibi ukufuma ku kimuti kya muorife ifyari pa mwenshi wa kwingirirako mu miputure iyashirisha. Imyaro ne mfuremu fyari fisano. ³²Eikyo apangire ifibi ifya cimuti ca muolife, elo apangirepo ne fya kubasa ifya kerubi, utunkindu, na maruba aya barura. Ashingwirwako na goride elo asansako na goride kuri ba kerubi na kutunkindu. ³³Muri iyi nshira, Soromoni kabiri apangire imfuremu isha kimuti kya muolife ifya kwete imbari shine ³⁴ne fiibi fibiri ifya kimuti kya cypress. Ifibi fibiri ifya kibi ifyapenterwe pakati mu fipende fibiri na kimbi ikiibi nakyo kyari kupeteka pakati ukupanga fibiri. ³⁵Aibashirepo na ba kefubi pa fiibi, utunkindu, na maruba aya barura, eryo kabiri arishingwireko na goride ku mrimo wa kubasa. ³⁶Akurire urubansa rwa mukati na mabwe ayabaswa imirongo itatu no murongo umu uwa mbao sha keda. ³⁷Umufura wa ng'anda ya kwa Yahweh wa

pangirwe mu mwaka warenga bune, mu mweshi wa Ziv. ³⁸Mu mwaka wareng ikumi limo na umo mu mwshi wa Bul, umweshi warenga kine konse konse, ing'anda raripwire monse mu mbari mukukonka nefya pekanishiwe. Kyasendere Soromoni ukukura itempere no kuripwisha pa myaka kine rubari.

Chapter 7

¹Solomoni asendele imyaka amakumi yatatu ukukula cipango cakwe. ²Alikulile icipango camu mitengo yamu lebanone ubutali bwaciko cali imikono umwanda umo, ubufumo baciko bwali imikono amakumi yatatu. Icipango cakulilwe mumitande ine, iya nceshi sha mikedari ne myalo ya mikedari pa nceshi. ³Inganda yalifimbilwe ne mikedari iyasendelele pa myalo. Imyalo ya shitalile pa nceshi. ne myalo yali amakumi yane na isano, ikumi na isano mumutande umo. ⁴Kwali myalo mumitane itatu, na cila nsolokoto yali lungatene ne nsolokoto ne nsolokoto ibiye mu mikukulo itatu. ⁵Ifibi fynse na maingwe fyalipangilwe ifyakulingana ne myalo, ne nsolokoto ukulungatana ne nsolokoto mu mikukulo itatu. ⁶Kwali iyakupembebelelamo imkono amakumi yasano ubutali ne mikono amakumi yatatu ubufumo, no muputule wakwingililamo pantanshi ne nceshi no mutenge. ⁷Solomoni alikulile umuputule uwa kwikalamo icipuna cabufumu umo ali nokulapingwila, umuputule wamulingamya. califimbilwe ne mikedari ukufuma panshi ukushinta mu mulu. ⁸Inganda yakwa Solomoni umo ali nokwikala, mu lubansa lumbi mucibansa ca cipango, yakulilwe inshila imo ine kabili alikulile inganda imo ine ngefi iya mwana umwanakashi wakwa Farao, uo asendele ukuba umukashi. ⁹Ifi pikulwa fyonse fyali fya mabwe ayaluma umutango, amabwe ayabaswa umwabela imilingo ayalepulwa kucela cakuputwilaka ayatelela kumbali shonse. Aya mabwe yalibomfiwe ukufuma pamufula ukufika pa mabwe ya pa mulu kunse ukushinta palubansa lukalamba. ¹⁰Umufula walibikilwe na mabwe ayakalamba ayaluma mutengo ayali imikono cine konsekonse nayali ikumi limo mubutali. ¹¹Pamulu pali amabwe ayaumo mutengo ayabaswa umwabela mulingo, ne myalo ya mikedari. ¹²Ulubansa lukalamba ulwaswungulwike cipango lwakwete mitande itatu iya mabwe yabaswa no mutande umo uwa myalo ya mikedari ngo lubansa lwa kwitempele lyakwa Yawe no mupute we tempele. ¹³Imfumu Solomoni alitumine intumi ukukuta Huramu no kumuleta ukufuma ku Turi. Huramu ali mwana mwaume wakwa Muka mfwilwa ukufuma mu mutundu wakwa Naftali; wishi ali mwaume waku Turi, kafula wamukuba. ¹⁴Huramu aliswilemo amano no mucetekenya no kwishiba kwakucita imilimo yonse no mukuba. Alishile ku mfumu Solomoni kuku bomba no mukuba ku mfumu. ¹⁵Huramu alyengele inceshi shibili isha mukuba, cila imo imikono ikumi na cine konsekonse mucimo ne mikono ikumi na pibili ukushinguluka. ¹⁶Alipangile ifitebo fibili ifya mukuba waengewa ukubika pa mulu wa nceshi. icimo ca cila citebo cali imikono isano. ¹⁷Icapikulwa elo ne capikilwa kucitebo cibiye fyali kuwanya pamulu wa mawngwa, fine lubali pali cila citebo. ¹⁸Elo Huramu alipangile imtande ilibi iya mapomegranate ukushinguluka pamulu fitebo ukuwanya amaengwa yabo. ¹⁹Amangwe yali pamulu wa fitebo yali wamishiwe nacananiwa, imikono ine icimo. ²⁰Amaengwa pali fi fitebo fibili nalyo fyalilundilweko, ukupalamina fye pamulu wafiko imyanda ibili iyama pomegranate mu mitande iya shinguluka conse. ²¹Alimishe pamulu ifitebo pamuputule we Hema icitebo kukulyo calinikwe Yakini, ne citebo kukuso calinikwe Bowasi. ²²Pamulu wa fitebo palibikilwe nga bacabanika. ukuwa mya kwa fitebo kwacitilwe muli yi nshila. ²³Huramu alipangile icishiba cashinguluka icaengewa imikono ikumi limo ukufuma pamilomo ukufika pamilomo. Icacimo caciko cali imikono isano, ne cishiba cali imikono amakumi yatatu mu mulingo. ²⁴Kunshi ya milomo ukushinguluka icishiba kwali intuntu, ikumi mumukono, umo, ishaposelwe, "Bemba." ulo icakwengwa caengelwe. ²⁵"Bemba," calikele pali bakalume wa ngombe ikumi na babili batatu abalola kukapinda ka kukunso, batatu baliloleshe kumasamba, batatu kukapinda kakukulyo na batatu kukabanga. "Bemba calibikilwe pamulu wabako, ne numa shabo shalonkene mukati." ²⁶Bemba ali tikame nga mumbwipi bwakubako, elo kumilomo kwaciko kwali nga mumilomo ya lukombo, nga cananika wabalula. Bemba ali uwakubamo amabati amakana yabili aya menshi. ²⁷Huramu alipangile ifya kutentekapo ikumi ifya mukuba. cila cimo icakutentekapo cali imikono ine mubutali ne mikono ine mubufumo, elo na muvimo cali imikono itatu. ²⁸Umulimo wafyakutekapo wali ngefi. Fyali kwete mikpmbelo iyo iya iminine pakati kafilundilo, ²⁹Na kumikobelo elo naku kufilundilo kwali inkalamo bacilume ba mngombe, naba kerubi. Pamulu na pesamba lya nkalamo, na bacilume wa ngombe na ba Kerubi pali apapununwa. ³⁰Conse icakutentekapo calikwete imipeto ya mukuba ine ne fyashinguluka imipeto ifya mukuba na molu yane yali ne mfukilwa mwisamba lya Bemba. Imfukilwa ishaengwa ne fwalukwako, lubali lwa cila cimo. ³¹Akanwa ka ciko ukutula pamikobelo nokupushapo, kali umukono umo na citika ubufumo, no kufwentema ngo mukonso umukonoi umo. ukuya pa mulu. pa kanwa pali ifyabaswa, imikobelo yafiko yali iyafitumba ifyalingana, tefyafwentama iyo. ³²Imipeto ine yali pe samba lya mikombelo, ne fyashingaukapo imipeto fyali ku cakutekapo. icimo camupeto wali umukono na citika. ³³Umupeto walipetelwe nge mipeto celeta, ifyashi ngaukapo, amayanda yafiko mambo, na nacitekelo fyonse fyali fyela fya kwengwa. ³⁴Kwali imfukilwa shine pafitutu fine ifya cila ca kutekapo, ishabikilwe mu ca kutekapo. ³⁵pamulu wa cakutekapo pali ulunweno ulwafwe ntamana lwali citika wa mukono ukwingila. na pamulu wa cakutekapo pali amaboko ne mi kombelo ifya iketeko. Pafipapatu fya mukilwa ne mikobele Huramu ali lembelepo ba Kerubi, inkalamo, no tuncindu ifya kufumba incende yalipo, ne fyalukwa fya lifishingulwike. ³⁶Pafipapatu fya muukilwa ne mikobelo

Huramu ali lembelepo ba kerubi, inkalamo, no tuncindu ifya kufimba incende yalipo, ne fyalukwa fyalifishingululwike. ³⁷Alipangile ifyakutekapo ikumi mu musango umo wine fyonse fyalengelwe cimo cine, umulingo umo, ne cata cimo. ³⁸Huramu alipangile ne misambilo ikumi iya mukuba umusambilo umo wakubamo amabati amakumi yane. cila musambilo wali imikono ine ukwabuka na pali cila fyakutepe ikumi pali umusambilo umo. ³⁹Alipangile ifyakutekapo fisano kukulyo ifyali kulolesha lubali iwe tempele na fisano kukuso lubali iwe tempele. Alibikile, "icishiba" kumabli yaku kabanga, ukesengelela lubali kukulyo kwe tempele. ⁴⁰Huramu alipangile ifisambilo na bashofolo ne nweni. Elo apwishishe imilimo yonse iyo acitile ku mfumu Solomoni mwi tempele lyakwa Yawe. ⁴¹Inceshi shibili, ne nweni shakubati fitebo ifyali pa mulu wa nceshi shibili, ne fyakupikulwa fibili ifyakufimba pa nweni shibili ifyakubali fitebo ifyali pamulu wa nceshi. ⁴²Alipangile napa pomegranate imyanda ine pa fyakupikulwa fibili (imitande ibili iya ma pomegranate pali cila ciputulwa cakyakupikulwa ifya kufimba pa fya nweni ifyali kubati fitebo ifyali pa nceshi); ⁴³Ifyakutwkapo ikumi; ne misambilo ikumi iyali pa fyakutekapo. ⁴⁴Alipangile cisambilo icikalamba icalikwitwa, "ici shiba" ba ba cilume ba ngombe ikumi na babili mwi samba lya ciko; ⁴⁵Ne mipika, basholofolo, imisambilo na fyonse fimbi ifipe Huramu alipangile ukufuma ku mukuba uwa pukushika, alipangile imfumu Solomoni ifye tempele lyakwa Yawe. ⁴⁶Imfumu yali fyengele mucinfengulusha ca Yordani, mumushili we bumba pakati ka sucote na saretani. ⁴⁷Solomoni talingilo kufina ifipe fyonse pantu ifya kulingo kufina fyalifushe, pantu umulingo wa mukuba tawapiminwe. ⁴⁸Solomoni aliwamishe ifipe fyonse ifyali mwi tempele yakwa Yawe ukufuma kuli golide; icipailo ca golide ne tebulo ilyo umukate waku cinso wali nokubikwa; ⁴⁹Ifyakutekapo inyali lubali lwaku kulyo na fisano lubali lwaku kuso pantanshi ya muputule wa mukati, fyali ifya golide uwasobooka, na maluba inyali, notulumano ifyali ifya golide. ⁵⁰Solomoni kabili alipangile bamafukula, utwaku putwilako ifisuni, imisambilo, inweni, ne fifutumwino, fyonse fyakipangilwe kuli golide isosobokoka; Alikwete na mahinceshi ya golide ayapangilwe fibi fya mu muputule wa mukati (umo umwali ni ncende ya mwa shilisha), na pa fibifya cibumba cine ice tempele. ⁵¹Muli iyi nshila, shonse ncito isho imfumu Solomoni yalangilile pa nganda yakwa Yawe shalipwile. Eco Solomoni alingishe ifintu ifya patwilwe kuli Dabidi, wishu, ne fya Silfere, golide, ne fipe, no kufibika mu miputule ya nganda yakwa Yawe.

Chapter 8

¹Elo Solomoni akolongenye abakalamba bamu Isreali, nabakalamba ba mitundu, ne ntungulushi sha ndupwa shabantu ba mu Isreali, pacinso cakwe mu Yerusalemu, kuleta icipao cacipangano cakwa Yawe ukufuma mumusumba wakwa Dabidi, uyo uli, Sioni. ²Bonse abaume ba mu Isreali balikolongene pacinso ca mfumu Solomoni pa mutebeto, mu mweshi wa Etanimu, uuli mweshi walenga cine lubali. ³Abakalamba bonse abamu Isreali balishile, naba shimapepo balisendele icipao. ⁴Baliletele icipao cakwa Yawe, ne Hema Iya kulashanishishamo, na fyonse ifyakuwamisha ifya mushilo fyali mwi Hema. Bashimapepo na bena lebi baliletele ifi fintu. ⁵Imfumu Solomoni nabonse abakolongene abantu Isreali balishile capamo pacinso ca cipao, uku pela malambo ya mpanga ne ngombe imitapendwa. ⁶Bashimapepo baliletele mukati icipao cacipangano cakwa Yawe pa ncende yaciko, mumuputule wa mukati ka nganda, muncende umwashilisha sana, mwisamba ya mapindo yaba Kerubi. ⁷Pantu ba kerubimu ba lifungulwile amapindo pa ncende ya cipao, no kufimbe cipao ne mulando bali kucisendelapo. Pantu ba kerubimu balifungulwile amapindo pa ncende ya cipao ku fimbe cipao ne milando bali kucisendelapo. ⁸Imilando yali lepele sana icakwebati impela shashiko ku moneka ukufuma mu ncende umwa shilisha kuntanshi ya muputule wa mukati, lelo tashali ku moneka kunse, fili kulya kwine ukufika nelelo. ⁹Tamwali kantu mu cipao kano ifipapatu fya mabwe fibili ifyo Mose abikilemo ku Horebu. Ulo Yawe apangile icipangano na banmtu bamu isreali ulo bamfumine mu calo ca Egipto. ¹⁰Calishile kuba ukwebati ilyo bashimapepo bafumine muncende ya mushilo, ikumbi lyaswile mwi tempele lyakwa Yawe. ¹¹Bashimapepo balifililwe ukwimanina ukwebati ba pyunge pamulandu we kumbi, pantu ubukata bwakwa Yawe bwaliswishe ing'anda yakwe. ¹²Elo Solomoni alandile ati, "Yawe alandile kwebati kuti aikala mumfimi yakulikama, ¹³Lelo nebo kukulila inganda yabune umwakwikala incende yobe umwakwikala umuyayaya." ¹⁴Elo imfumu yapilibwike no kupala ulukuta lonse ulwa Isreali, ilyo ulukuta lonse ulwa mu Isreali lwaiminine. ¹⁵Alandile ati, "Llekeni Yawe, Lesa wakwa Isreali, alumbanishiwe, uwalandile kuli Dabidi tata, nokucifilisha ine minwe yakwe, ukulanda ati, ¹⁶ukutula ubshiku ubo na fumishe abantu bandi abena Isreali ukufuma mu Egipto, Nshasalile umusumba ukufuma mumitunda yamu Isreali yonse umwakukula inganda, mukwebati ishina lyandi lingaba mulya. Lelo, Nasalile Dabidi ukuteka pa abantu bandi mu Isreali." ¹⁷Nomba cali mumutima wakwa Dabidi tata ukukula inganda ye shine lyakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali. ¹⁸Lelo Yawe alilandile kuli Dabidi tata, 'mukwebati cali mumutima obe uku kulila ishina lyandi ing'anda, walicitile ubune pantu cali mumutima obe. ¹⁹Lelo iwe tawakule inganda; icifwile, icifwile, umwana obe umwaume, umo uukafyalwa ukufuma mu musansa obe eukakulila ishina lyandi ing'anda. ²⁰Yawe ali citile ico alandile, pantu alimine mu ncende yakwa Dabide tata, kabili nanebo ndikele pacipuna cabufumu bwakwa Isreali, ngefyo Yawe alaile. ²¹Nebo ndikulile ishina yakwa Yawe inganmda, Lesa wakwa Isreali. Nebo ndipangile ncende ya cipao kulya, umo umuli cipangano cakwa Yawe, ico apangile naba shifwe ulo abafumishe mu calo ca Egipti. ²²Solomoni aliminine pa cinso cacipailo cakwa Yawe, pacinso ca lukuta lonse ulwa mu Isreali, noku fungulula maboko yakwe ukulola mu myulu. ²³Alilandile ati, "Yawe, Lesa wakwa Isreali, takwaba Lesa uwakuba nga webo mumulu wa myulu nangula pe samba Iya calo, weusunga cipangano cabe mucishinka na babomfi bobe abendela muceni cobe ne mitima yabo, ²⁴Webo wewasungile no mubomfi obe Dabidi tata, ifyo wamulaile. Eee, walilandile nakanwa kobe kabili na ucifikilisha no kuboko kobe, ngefyo cili ilelo. ²⁵Eco nomba Yawe, Lesa wakwa Isreali, cita ifyo walaile umubomfi obe Dabidi tata, ulo walandile ati, 'Tawakafilwe ukukwata mwaume mumeno yandi uwakwikala pa cipuna cabufumu bwa Isreali bwa Isreali nga cakwe bati abaluto bobe bacenjela mukwenda ku cinso candi, ngefyo waendele kucinso candi,' ²⁶Eco nomba, wakwa Isreali, leka icebo cobe cifikilishiwe, ico walandile ku mubomfi obe Dabidi tata. ²⁷Lelo bushe Lesa kuti aikala pa calo? lolesha umulu onse nangula umulu wamulu iwione teti ukukwanishe pali bufi itempele li nakukulila! ²⁸Napapata cindikeni ipepo ili Ilya mubomfi wenu no kulomba kwakwe, Yawe Lesa wandi; shunfweni kukulila nakwi pepo ilyo umubomfi wenu akopepa kuli mwebi lelo. ²⁹Yawe ayaisuka amenso yenu ukulola kwi Hema ili ubushiku na kasuba, kuncende iyo mwalandile ati, ishina lyandi ne ceni candi fikaba mulya-mukwebati mwingomfewa ku mapepo ayo umubomfi wenu akapepa ukulola pancende pancende ino. ³⁰Eco umfweni ukulomba kwa mubomfi wenu no kwabantu benu aba Isreali ulo tulepepa ukulola kuli ncende. Ee umfwa ukufuma ku ncende uko wikala, ukufuma mu myulu; nolo waumfwa, elela. ³¹Nga cakwebati umuntu abembukila umwina mu palamano na kabili alekabilwa ukulapa umulapo, nga cakwebati aisa no kulapa umulapo pacinso ca cipailo muli ii nganda, ³²umfwa ukufuma mumyulu no kucita. Pingula ababomfi bebo, ukuseko ulufyenye no kuleta ifyo acitile pa mutwe wakwe. Nokubilisho wakaele ukutafya nga no kupela kuli ena ukulingana nobololoke bwakwe. ³³Ulo abantu benu Isreali bacimfishiwa ku mulwani pantu nababembukila webo, nga cabuti babwelele kuli webo, balapila kwishina lyobe, ba pepa, noku lombi ubwelelo ukufuma kuli buli webo muli ili tempele- ³⁴Ninshi napapata umfweni mu myulu no kwelelo lubembu Iwa bantu benu aba Isreali; ba bwekeshi ku

cali ico mwapele kufikolwe fyabo.³⁵Ulo insulu yaisalika ne mfula takuli pantu abantu naba bembukila mwebo nga bapapa ukulola pa ncende iyi, balapila mwishina lyenu, kupilibuka ukufuma kulubembu lwabo ulo mwaba cusha³⁶-Umfweni mumulu no kwelela ulubembu lwaba bomfi benu na bantu benu aba Isreali, ulo mwa basambilishe inshila yabune umo balingile ukwendela. Tumeni mfula pa calo cenu iyo mwapele kubantu benu nge cabupyani.³⁷Nga cakuti mwaba icipowe mu calo, napamo mwaba ubulwele, ukukunkutana kwa mabula nangu ukufufuma, amakanta nangu ifipaso; ngangu cakutile ati umulwani asanse mpongolo ya musumba mu calo cabo, nangu cabwebati kwaba icikuko nangula ukulwala-³⁸elo nga cakutilati amapepo ne fyakulomaba fya citwa ku muntu nangu ku bantu bobe bonse aba Isreali- cila umo naishiba icikuko mu mutima wakwe ilyo ale salanganya amaboko yakwe ukulola kwi tempele.³⁹Elo umfwe ukufuma kumulu ncende uko wikala elela nokucita, no kulambula umuntu onse pali fyonse ifyo acita; walishiba umutima wakwe pantu kabili iwe wekafye nimwe waishiba umutima wa mutunse onse.⁴⁰Cita ifi pakwebati benga kutina inshiku shonse isho bakekala pa calo ico wapele ku fikolwe fyesu.⁴¹Mu kulundapo, ku mwina fyalo uushili mwina Isreali: ulo aisa ukufuma ku calo cakutali pamulandu we shina lyobe-⁴²pantu bakomfwa palweshina lyobe ilikalamba, ukuboko kobe ukwamaka, no kuboko kobe, ukwaimishiwa - ulo aisa nokupepa ukulola kwi tempele ili,⁴³Eco napapata ukomfwe ukufuma mu mulu, incende uko wikala, no ku cita ifi pakwebati abantu bonse pa calo be bengeshibe shina lyobe no kukutina nge ficita abantu bobe aba Isreali. cita ifi pakwebati bengeshiba ukuti iinganda iyo ukulile itwa pe shina lyobe.⁴⁴Nga cakwebati abantu bobe baya kubulwi ukulwa no mulwani, munshile ili yonse iyo wingabatumi, namo, nangu nga cakwebati ba pepa kuli webo, Yawe, ukulola kumusumba uyo wasala no kulola kunmganda iyo nakulile shina lyobe.⁴⁵Eco umfwa mu myulu kwipepo lyabo no kulomba kwabo, nokubapfwa muficitwa fyabo.⁴⁶Nga cakwebati bakubembukila, nge fyo takwabo ushibe mbuka, elo nga cakwebati wakalipa pa bena no kuba pela kumu lwani ukwebati umulwani engabasenda bunkole mucalo cabo, ukutali nangula aepi.⁴⁷Lelo nga cakwebati bailuko kuti bali mucalo umo basondwa nakabili ngacakwebati balapila no kufwayo bubile ukufuma kuli webo mucalo cababosenda buukole. Ngacakwebati balandati, "Twalicita fyebipa nokubembuka. Twalicite misango yabunkalwe."⁴⁸Nga cakwebati ba bwela kuli webo ne mitima yabo yonse ne myeo yonse mu calo caba lwani babo ababekete nangu nga fikolwe fyabo no kulola kumusumba uo wasalile, no kulola ku nganda iyo nkulile shina lyobe.⁴⁹Elo ukufuma kumulu, ncende uko wikala, umfwa kwipwpolyabo no kulomba kwabo ukwa kwafwisho, elo ulenge fintu kulungama kuli bena.⁵⁰Elela abantu bobe ababembukile webo, na mampulu yabo yose ayo bacita kuli webo, no kubalenga ifibombelo fya nkumbu pafinso fya ba cimfya nokulenga aba cimfya ukukwatte nkumbu pali bena.⁵¹Bantu bebo abo wasala, abo wapuswushe ukufuma mu Egupto kubati kufuma mukati kelungu lya cela.⁵²Amenso yobe yenyesa kukulomba kwamubomfi obe nakulomba kwa bantu bobe aba Isreali, kumfwa kuli bena lyonse ilyo balila kuli webo.⁵³Pantu walibapatwileto ukufuma kubantu bonse abapa calo ukuba bobe no kupokelele filayo fyobe ngafyo walondolwele Monse umubomfi wenu, ulo wafumishe bashifwe ukufuma mu Egupto, shikulu Yawe."⁵⁴Eco cali ukwebati ulo solomoni apwile ukupepa ipepo ili yonse no kulomba kuli Yawe, aliomine mukufukama bamakufi yakwe nokufugulula amaboko yakwe mu myulu.⁵⁵Alimwinine no kupalo lukuta lonse ulwamu Isreali mwi shiwi lya kupundisha ukulanda ati,⁵⁶"Enga lumbanishiwa Yawe, uupele ukutusha ku bantu bakwe aba Isreali, ukusunge filayo fyakwe fyonse. Takuli ishiwi nangula limo ilifikilwe ukumfuma pa filayo fyabune fyonse fisuma ifyo Yawe apangile na Monse umubomfi wakwe."⁵⁷Yawe Lesa wesu engaba napwebo, nge fyo ali nefikolwe fyesu.⁵⁸Ekatusha nangulo kutulekelesha, ukwebati engabike mitima shesu kuli ena ukwikala muushila shakwe shonse nokunga ifipope fyakwe ne fyabupingushi na mafunde iyo akonkomesha bashifwe.⁵⁹Lekani aya mashiwi iyo nalanda apo nalombela kucinso cakwa Yawe, yabe mupepi na Yawe Lesa wesu akasuba no bushiku, ukuti engafwa ificitwa fya mubomfi wakwe neficita bantu bakwe Isreali, ngefyo cila bushiku cikakabilwa;⁶⁰ukwebati abantu bonse abapa calo bengeshiba ukwebati Yawe ni Lesa, elo tawaba naumbi! Lesa!⁶¹Eico lekeni mitima yenu ibe iya cine kuli Yawe Lesa wesu, ukwenda mufipope fyakwe no kusunga amafunde yakwe, nga pali ububushiku."⁶²Eico imfumu na Isreali yonse iyali nao balipele amalambo kuli Yawe.⁶³Solomoni alipele ilambo lya fya bupe fya senge kuli Yawe: ingombe amakana amakumi yabili na yabili ne mpanga amakana mwanda umo na makana makumi yabili. Eco imfumu na bantu bonse aba mu isreali bapele inganda yakwa Yawe.⁶⁴Ubushiku bumo bwine imfumu yali patwileko icapakati ka lubansa pa ntanshi ye tempele lyakwa Yawe, pantu palya alipele ifya bupe fyakoca, ifyapupe fye nseke, ne fyabupe fya mafita yesenge, pantu icipailo camukuba ico cali cali pacinso cakwa Yawe cali cepeshe ukupokelelela icapube cakoca, ne fya bupe fyabupe fya nseke, ne fya bupe fya mafuta ye senge.⁶⁵Eco Solomoni alikwete umutebeto pali ilya nshita, na Isreali yonse yali nankwe, ulukuta ulukalamba, ukufuma ku lebo Hamati ukuya kufika pa mumana wa mukuku wamu Egpti, pacinso cakwa Yawe Lesa wesu mbi cinse lubali, shonse pamo inshiku ikumi limo na shine.⁶⁶Pabushiku bwalenga cinekonse konse alekele abantu baye kabili bapalile mfumu no kuya ku mayanda yabo ne nsansa ne mitima iyakwanga pa fyabune fyonse ifyo Yawe alangile kuli Dabidi, umubomfi wakwe, nakuli Isreali, abantu bakwe.

Chapter 9

¹Panuma Solomoni aishile kupwisha ukukula ing'anda yakwa Yahweh ne cipango ca mfumu, elo panuma ena aishile kupwisha fyonse filya alikufwaya ukucita, ²Yahweh aishile kubonekela kuli Solomoni umuku wa cibili, nga fintu abonekele kuli ena pa Gibeoni. ³Eluntu Yahweh aishile kulanda kuli ye ati, "Nebo ndyumfwile ipepo lyobe no kwipusha uko webo wa pangile ku cinso candi. Ndipatwileko iyi ng'and, iyo wakulile, kuli nevo, ku kubika ishina lyandi mulya umuyayaya. Amenso yandi elo no mutima wandi fikaba mulya inshita yonse. ⁴Pamo nga webo, nga ukalaenda ku cinso candi ifyo Davidi wiso alikwenda muli bumpomfu bwa mutma na mukololoka, ulekumfwa fyonse ifyp nkokukonkemshe no kusunga ifipope fyandi no kulanda kwandi, ⁵eluntu nevo nkasabankanya icipuna ca bufumu ica musumba obe pa bena Israel umuyayaya, ngefyo nalaile kuli Davidi wiso, ukulanda ati, "Balupwa bobo tabakafilwe ukuba pa cipuna ca bufumu bwakwa Israeli. ⁶Lelo nga cakuti wapilibuka, webo nangu abana bobo, elo tamulesunga ifipope fyandi ne fyebo fyandi ifyo nevo na bika pa mwebo, elo nga mwaya no kupepa yu lesa tumbi no kutufukamina, ⁷eluntu nevo nkesa kuputula Israeli ukufuma ku mpanga iyo nevo na bapele; elo nei ing'anda iyo nevo napatwilile kwi shina lyandi, nkesa kuifumya ku cinso candi, na Israeli nkesa kuba icakubwenako kubalepumya ne cintu cakusekeshe pa bantu bonse. ⁸Ili tempele likesa kuba umwina wa tantala, no muntu onse uyo uukesakupitapo pali cena akapapa elo akesa kuipununa. Bena bakesa kwipusha ati, 'Cindo ico Yahweh acitila ifi kuli ici calo na kuli ii ng'anda? ⁹Bambi bakesa kwasuka ati, 'Pantu bena balisulile Yahweh, Lesa wabo, uyo uwaishile kubafumya kufikolwe fyabo ukufuma mu calo ca Egypto, elo bena bacili na bekata tu lesa tumbi no kutufukamina no kutushinshimua. Ici ecaishile kulenga Yahweh ukuleta ubwafya bonse pali bo. ¹⁰Ici caishile kucitika pakupwa kwa myaka amakumi yabili ifyo Solomoni aishile kupwisha ukukula ifikulwa fibili, itempele lyakwa Yahweh ne cipango ca mfumu. ¹¹Nomba Hiram, imfumu yaku Turi, aishile kuwanya Solomoni na kedari elo ne mbo shafimuti, elo na golide-fyonse ifyo Solomoni alikukabila-eico imfumu Solomoni aishile kupela Hiram imisumba amakumi yabil mu calo ca Galile. ¹²Hiram aishile kwiosa ukufuma ku Turi ukwisa mukubona imisumba iyo Solomoni amupele, lelo bena tabalikumusansamusha. ¹³Eico Hiram aishile kulanda ati, "Cindo imisumba ishi isho webo upeelee nevo, we ndume yandi?" Hiram aishile kwita bena icalo ca Kabuli, iyo bacili bakoita lelo. ¹⁴Hiram aishile kutuma ku mfumu amatalanta 120 aya golide. ¹⁵Ici ecauendwa pa mulasa abo imfumu yasalile kukula itemepele lyakwa Yahweh ne capango cakwefye ena, Millo, ifibumba fya Yerusalemu, na Gazori, na Megiddo, na Gezari. ¹⁶Imfumu Farao yamu Egypto iilile pamulu no kubula Gezeri. Ena alioca no kwipaya abena Kenani mu musumba. Eluntu Farao aishile kupela umusumba ku mwana mwanakashi wakwe, umukashi wakwa Solomoni nge cabupe ca bwinga. ¹⁷Eico Solomoni aishile kukula cipya cipya Gesa na Betti Horoni pe samba. ¹⁸Baalati elo na Tama mu ciswebebe mu calo ca Yodani, ¹⁹elo imisumba yakusungilamo iyo ena akwete, ne misumba yapali ba paunda bakwe ne misumba ya pabaume bapali bakabalwe bakwe, nefyo ena alikukabila ukukula mukusansamuka kwakwe mu Yerusalemu, mu Lebanoni, na mucalo conse icaba panshi ya mafunde yakwe. ²⁰Nga kubantu bonse abo abashele abena Amore, abena Hiti, abena Perisi, abena Hivi, elo na bena Yebus, abo abashali abantu bakwa Israeli. ²¹Indupwa shabo isho ishashelel panuma yabo mu calo abao abantu abena Israeli abatalikonaika-Solomoni aishile kubapanga bena abasha, ngefyo bena bali kuli buno bushiku. ²²Lelo, Solomoni taishile kupangapo abasha ba bantu bakwa Israeli. Icacuti, bena baishile kuba abashilika bakwe na babomfi bakwe, na bacilolo bakwe na bacilolo na bakalamba bapali bakabalwe na baume bapali bakabalwe. ²³Aba bali bashamfumu ba bacilolo balikutungulula abo abacilile imilimo yakwa Solomoni, amakana yasano na makumi yasano ayabo, abo abalikutungulula abantu abo abatali kubomba. ²⁴Umwana mwanakashi wakwa Farao aishile kufumamo mu musumba wakwa Davidi ukuya ku ng'anda iyo Solomoni akulile iyakwe. Panuma, Solomoni akulile Millo. ²⁵Cilamwkwa Solomoni alikutula imiku itatu ilambo lyakoca elo no mutende wa cakutula pa bulambo ubo ena akulile pali Yahweh, alikoca pa bulambo ubo Solomoni akulile Yahweh, alikoca ububani pamo nabo pa bulambo ubo ubwali pantanshi yakwa Yahweh. Eico ena aishile kupwisha itempele nomba likobomba no kubomba. ²⁶Imfumu Solomoni yaishile kukula ifyombo ifikulu mu Esioni Geba, ayali mupepi na Elata pali Bemba wa Kashika mu calo ca ²⁷Edomu. Hiram aishile kutuma ababomfi bakwe ku fyombo fyakwa Solomoni, ba coba aba palene na fi bemba, pamo na babomfi bakwefye Solomoni. ²⁸Bena baile ku Ofiri na babomfi bakwa Solomoni. Ukufuma palya bena baishile kupoka amatalanta 420 aya golide pa mfumu Solomoni.

Chapter 10

¹Uluntu na mfumu waku Sheba aishile kumfwa ulumbi lwkwa Solomoni uwakumine ishina lyakwa Yahweh, ena iashile kwisa ku ,umweshwa na mepusho yakukosa. ²Ena aishile kwisa ku Yerusalemu no mulongo uutali, ne ngamila ishaiswilemo ifya cena cabune, golide uwingi nganshi, no tumabwe uwtingi utwamutengo. Uluntu afukile, aishile kweba Solomoni fyonse ifyo ifyal mu mutima wakwe. ³Solomoni aishile kwasuka amepusho yakwe yonse. Takwali ico ena aipwishe ico imfumu itayasukile. ⁴Uluntu na mfumu waku Sheba aishile kubona amano yakwa Solomoni yonse, icipango ico ena akuulile, ⁵ne fyakulya ifyali petebulo lyakwe, imikalile ya babomfi bakwe, imilimo ya babomfi bakwe ne fyakufwala fyabo. na bakasumika wa lukombo lwakwe, no musango uo ena alikupelelamo icabupe cakoca mu ng'anda yakwa Yahweh, tamwali kabili umweo muli ena. ⁶Aishile kulanda ku mfumu ati, "Ca cine, ukutubulula uko nebo naumfwile mu calo candi ku mashiwi yobe na kumano yobe. ⁷Nebo ntasumine ifyo nalikumfwa mpakafye naisa kuno, elo nomba amenso yandi na yacibona. Nacitika tabanjeblepo nebo palwa mano yobe ne cuma! Walicila palulumbi ulo nebo naumfwilepo. ⁸Balipalwa abakasi bobe, elo balipalwa ababomfi bobe abo abatamafye pa cinso cobe, pantu bena balyumfa amano yobe. ⁹Leka Lesa obe ulumbwe, uyo usekelela muli webo, uyo uwakubikle pa cipuna ca bufumu icakwa Israeli. Pantu Yahweh atemwa Israeli umuyayaya, ena alipangile webo imfumu, pantu webo ucita ubupingushi no bulungami!" ¹⁰Aishile kupela imfumu amatalanta 120 aya golide no mutengo uukuku uwafeyna fya byne na mabwe aya mutengo. Takwal ubwingi bwa mpendwa ubwa cena ca bune ngefi ifyo na mafumu waku Sheba apele ku mfumu Solomoni tafyapelwe kuli ye na kabili. ¹¹Amato yakwa Hiram, ayaishile kuleta golde ukufuma ku Ofiri, no kuleta impendwa iingi iya mbo sha alimugi na mabwe aya mutengo. ¹²Imfumu yaishile kupanga incenshi sha mbao sha alimugi pe tempele lyakwa Yahweh na pacingo ca mfumu, abansango ne filimba fya nsale pali bakemba. Takwali ukufula kwa mbao sha alimugi ishaishile nangu ukubona na kabili kuli ubu bushiku. ¹³Imfumu Solomoni yaishile kupela kuli na mfumu waku Sheba fyonse ifyo alikukabila, ifyo fyonse ena alikwipusha, ukulingana kufyo Solomoni apee ena pa bunonshi bwakwisano lyakwe. Eico ena aishile kubwekela ku calo cakwe na babomfi bakwe. ¹⁴Nomba ukufina kwa golide iyaishile kuli Solomoni mu mwaka umo kwali amatalanta 666 aya golide, ¹⁵ukufumyako golide iyo abamakwebo na balishitisha ifipe balikuleta. Bonse ba shamfumu ba ku Arabi na balashi ba mu calo nabo balikuleta golide na silfere kuli Solomoni. ¹⁶Imfumu Solomoni yaishile kupanga inkwela imyanda ibili iya golide wakufula. Imyanda mutanda iya mashekele ya golide yalikuya muli cila imo imo. ¹⁷Ena aishile kupanga inkwela m,yanda itatu iya golide wakfula. Bamaina batatu aba golide balikuya muli cila nkwela; imfumu yaishile kubika bena mu cipango ca mutengo uwa Lebanoni. ¹⁸Eluntu imfumu yaishile kupanga icipuna ca bufumu icikalamba ica meno ya nsoku no kucilambatikako golide wabune. ¹⁹Kwali amatabo mutanda kucipuna ca bufumu, na kunuma ya ciko cali icakubungana pamulu. Kwali ne fyakushintilishapo amaboko pali cila lubali lwa cakwikalapo, ne nkalamo shibili shataleme mumbali ya fyakushintilishapo amaboko. ²⁰Inkalamo amakumi yabili shataleme pa matabo, cila imo palutwe lwe tubulo pama tabo mutanda. Takwali icipuna ca bufumu icalo ngeci mu mabufumu yambi ayali yonse. ²¹Yonse amakapu ayakunwinamo aya mfumu Solomoni yali ya golide, na yonse amakapu yakunwinamo mu cipango ca mutengo wa Lebanoni yal aya golide wa kubuta. Tamwali ica silfere pantu silfere ta yakwete kantu mu nshiku shakwa Solomoni. ²²Imfumu yalikwete ifimato pali bamba ifyakuya pamo na mato yakwa Hiram. Umuku umo panuma ya myaka itatu amatp yalikuleta golide, silfere, ameno ya nsoku, pamo pene na ba ape na bakolwe. ²³Eico imfumu Solomoni alicilie bonse ba shamfumu ba pesonde mu bunonshi na mu mano. ²⁴Isonde lyonse lya likufwaya ukubonana na Solomoni pakutula bomfwe amano yakwe, ayo Lesa abikile mu mutima wakwe. ²⁵Abo abalikutanda balikuleta ifipe, ifipe fya silfere, elo ne fya golide, ne fyakufwala, ne fyanso fyakulwilako, ne fya cena ca bue bakablwe ne mfalashi, panuma ya mwaka. ²⁶Solomoni aishile kukolonanika amaceleta pamo na baume ba pali bakabalwe. Ena ali na maceleta 1,400 na baume ba bapali bakabalwe amakana ikumi limo babili abo ena atekele mu misumba ya maceleta na ena aba nafyo mu Yerusalemu. ²⁷Imfumu yali na silfere mu Yerusalemu, ngo kufula kwa mabwe pa calo. Ena alengele ifimuti fya kedari ukufula nge mikungu ishali munshi ya mpili. ²⁸Bakabalwe abo abali kuli Solomoni ba bashitile ukufuma ku Egypto, no ku Kue elo abamakwebo ba mfumu bal kubapoka ukufuma ku Kue. ²⁹Amaceleta balikuyapoka ukufuma mu Egypto mutanda cile shekele lya silfere, na bakabalwe umo pama shekele 150. No bwingi bwaifi fyalikushitishiwa ku mfumu shonse isha bena Hiti elo na bena Aramu.

Chapter 11

¹Nomba imfumu Solomoni yalitemenwe abanakashi abengi abalebeshi pamo no mwana mwanakashi wakwa Farao-abanakashi bamu bena Moabu, abena Amone, abena Edomu, abena Sidomu, na bena Hiti. ²Bali bakufuma mu nko isho Yawe alandile ku bantu bamu Isreali, "mwikalakuya kuli bene ku kuupa, nangula bena bekalakwisa kuli imwe, pantu bakalula imtima ifi Solomoni alambatile aba abanakashi ku kubatemwa. ³Solomoni akwete abakashi imyanda cine lubali abana bamfumu na banakashi bambi imyanda itatu. Abakashi bakwe ba yalwile umutima wakwe. ⁴Pantu ulo Solomoni akulile mummyaka, abakashi bakwe balyalwile umutima wakwe ku kunakila imilungu imbi; umutima wakwe tawanakile Yawe Lesa wakwe umupwilapo, ngefyo umutima wakwa Dabidi wishi walikuba. ⁵Pantu Solomoni alikunkonka Astarte, umulungu wanakashi wabena Sidone, kabili akonkele Milkomu, umulungu wamakankamike wa bena Amone. ⁶Solomoni alicitile ifyabipa ku cinso cakwa Yawe; talikunkonka Yawe umupwilapo ngefyo Dabidi wishi acitile. ⁷Elo Solomoni akulile umusansama wa kwa Kemoshe, umulungu wamakankamike wa bena Moabu, pa lupili lwaku kabanga ka Yerusalemu, kabili na kuli Moleke umulungu wamakankamike wa mu bena Amone. ⁸Kabili alikulile imisansama sha bakashi bakwe, bamu bena fyalo abali kufutumwinapo ifyakufumuna nokutulilapo amalambo ku mulungu yabo. ⁹Yawe alifulilwe Solomoni, pantu umutima wakwe walimwalukile, Lesa wakwa Isreali, nelyo amonekele kuli ena imiku bili. ¹⁰Nokumukonkomesha palwa ici, ukweba ati ekakonka imilungu imbi. Lelo Solomoni tanakiile kufyo Yawe akonkomeshe. ¹¹Kanshi Yawe alilandile kuli Solomoni, "pamulandu ulicitile ici kabili wakana nokubaka icipangano ne fipope nokukambishe, ndi nokupatulamo ubufumu ukufuma kuli iwe kabili ndi nokupela ku ku mubomfi obe. ¹²Nangula cibe ifyo pamulandu wakwa Dabidi, wiso, nshakacite ici mu nshiku sha mweo obe, lelo nkapatulamo ubufumu mu nshiku sha mwana obe umwaume. ¹³Lelo nshakapatule ubufumu bonse; ndi nokupela umutundu umo ku mwana obe pamulandu wakwa Dabidi umubomfi wandi, na pamulandu wa Yerusalemu, uyo nasala." ¹⁴Elo Yawe aimishe umulwani kuli Solomoni, Hadadi umwina Edomu, Ena afyelwe mu lupwa lwa bufumu lwa mu Edomu. ¹⁵Ulo Dabidi ali mu Edomu, Yoabu mushika wa mulalo alile mukushika abafwile umwaume onse uwaipaiwe mu Edomu. ¹⁶Yoabu na Isreali onse balikele uko imyeshi mutanda ukusuka aipaya umwaume onse mu Edomu. ¹⁷Lelo Hadadi asendelwe pamo na bena Edomu bambi ku babomfi bakwa wishi ukulola mu Egupto, ico Hadadi alifye akana kanono. ¹⁸Baimine ukufuma ku Midiani ukwisa kufika kufika ku Parani uko bapitile abaume ukulola nabo ku Egupti, kuli Farao imfumu ya Egupti, uwamupele inganda, impanga ne flyo. ¹⁹Hadadi asangile ububile mu menso ya kwa Farao, eico Farao amupeele nomukashi, inkashi ya mukashi wakwe wine, inkashi wakwa namfumu Tahipenese. ²⁰Inkashi yakwa Tahipenese yafyalile Hadadi umwana mwaume. Balimwinike Genuhati. Tahipenese amukushishe na mwisano lyakwa Farao. kanshi Genuhati aikele mwisano lyakwa Farao pamo nabana bwakwa Farao. ²¹Libe ali mu Egupti aumfwile ati Dabidi alilele pamo ne fikolwe na Yoabu mushika wa mulalo alifwile, Hadadi alandile kuli Farao, "Leken i ndekuya, ukuti ningalola ku calo candi." ²²Elo farao alandile kuli ena, "kanshi nindo ubulishe kuli ine ukulenga iwe ukufwaya ku calo lobe?" Hadadi alyasukilw. "Nangu kamo. Napoapata lekeni ndekuya" ²³Lesa kabili aimishe umulwani naumbi kuli Solomoni, Resone umwana mwaume wakwa Eliada, uwafulumwikile ukufuma kuli shikulu wakwe Hadadesere imfumu ya Soba. ²⁴Resone aikolonganishe abaume nokuba musjika pa uyu mulalo unono, ulo Dabidi acimfishe abena Soba. Abaume bakwa Resone baile ku Damaseke nokuya kwikala kulya, Resone alikutungulula Damaseke. ²⁵Ena ali kuba umulwani wakwa Isreali inshiku shonse shakwa Solomoni, pamo namafya yambi yeletelwe na Hadadi, Resone apatile Isreali apakalamba kabili atekele napali Aramu. ²⁶Elo Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, umwina Efraimu waku Sereda, umubomfi wakwa Solomoni, uyo ishina lyakwa nyina ni Seruya, mukamfwilwa, nao alisumbwile ukuboko kwakwe ukwimina imfumu. ²⁷Asumbwile ukuboko kwakwe ukwimina imfumu pantu Solomoni alikulile incende imo yali kuba pa milo no kucilika umwinshi we linga lyakwa Dabidi wishi. ²⁸Yeroboamu ali kuba ni mpalume ya bulamba Solomoni alimwene ukutila uyu mulumendo ali kosa uwapikintika mukubomba, eico amupele amaka yakuteka imilimo yonse mu nganda yakwa Yosefe. ²⁹Napali ilya nshita, ulo Yeroboamu afumine mu Yerusalemu kasesema aliya umwina shilone alimusangile mu musebo. Nomba aliya alifwele icakufwala icipya nabaume babili bali beka mwibala. ³⁰Elo aliya aikete icifwalo cakwe icipya icali pa mubili wakwe nokucilepula mufipimfya ikumi na fibili. ³¹Alandile nakuli Yeroboamu, "Pitapo ifipimfya ikumi, pantu Yawe, Lesa wakwa Isreali, alisosele, mona nkopatulamo abufumu ukufuma mu kuboko kwakwa Solomoni kabili nkopeela imitundu ikumi kuli iwe. ³²(lelo Solomoni akaba no mukowa umo, pa mulandu wa mubofi wandi Dabidi na pamulandu wa Yerusalemu umusumba uyo nasala pa mitundu yonse iya mu Isreali), ³³Pantu balinkene kabili balipepele Astarte umulungu wanakashi wabena Sidone, Kemoshe umulungu wa bena Moabu, na Milkomu umulungu wa bena Amoni. Tabakoenda mu nshila shandi, nokucita icabulungami mu menso yandi, kabili nokusunga ifipope na mafunde yandi, ngefyal i kucita Dabidi wishibo. ³⁴Nangula cibe ifyo,

shapokolole ubumfumu bonse ukufuma mukuboko kwa kwa Solomoni. ³⁵lelo ndi mulengele ukuba kateka mushiku shonse shamweo wakwe, pamulandu wakwa Dabidi umubofi wandi uyo nasala, uwalamine amafunde nefipope fyandi. Lelo nkoopoka ubufumu mu kuboko kwa mwana wakwe kabili nkopeela kuli iwe, imitundu ikumi. ³⁶Nkapeela umutundu umo ku mwana wakwa Solomoni, ukuleka Dabidi umubomfi wandi lyonse akalekuba necakaniko kuntanshi yandi mu Yerusalemu, umusumba umo nasala ukubika ishina lyandi³⁷Nkalakupita kabili ukalateka kukufikilisha conse ico ufwaya, kabili ukaba imfumu mu sireali. ³⁸Umfwa ukalakumfwa kuli fyonse nkalakweba, kabili umfwa ukalakwenda mu nshila shandi nokucita icalungama mu menso yandi, ukubaka ifipope na mafunde yandi, ifyo Dabidi umubomfi wandi alikuicita, elo nkalakuba nobe kabili nkakukulila nganda ifyo nakulile Dabidi, kabili nkapeela na Isreali kuli webo. ³⁹Nkacusha abana bakwa Dabidi, lelo tepa nshita ntali iyo. ⁴⁰Kanshi Solomoni alyeseshe ukwipaya Yeroboamu. Lelo Yeroboamu alimine nokufulumukila ku Egupti, kuli Shishaki imfumu yamu Egupti, kabili alikele kulya ukufika na ku mfwa ya kwa Solomoni. ⁴¹Lelo palwa milandu imbi yakumine Solomoni fyonse ifyo acitile na mano yakwe, bushe tafyalembwa mwi buku lya ficitwa fyakwa Solomoni. ⁴²Solomoni alitekele mu Yerusalemu pa bena Isreali pa myaka amakumi yane. ⁴³Alele pamo nefikolwe fyakwe kabili ashikilwe mu mushi wakwa Dabidi wishi. Rehoboamu umwana wakwe umwaume alimupyene ku kuba imfumu.

Chapter 12

¹Rehoboamu aishile kuya ku Shekemu, pantu abena Israeli bonse baishile kwisa ku Shekumu ku kumucita ukuba imfumu. ²Caishile kucitika ukuti Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati aishile kumfwa palwa ici (pantu ena ali acili mu Egypto, uko abutukile ukufulumuka ukutina Solomoni), pantu Yeroboamu aikele mu Egypto. ³Eico baishile kutumako abakumwita, elo Yeroboamu elo na balongene abena Israeli baishile kwisa elo no kulanda kuli Rehoboamu ati, ⁴"Wiso acitile ikoli ilya kufna kuli fwebo. Nomba webo wangushe ikoli ilya kufina ilyo wiso wabikile pali fwebo elo ne ncito ya kukosa, elo tuli noku kubombela." ⁵Rehoboamu aishile kulanda kuli bo ati, "Kabiyeni mwikale inshiku shitatu, elo panuma mukabweluluke." Eico abantu baishile kuya. ⁶Imfumu Rehoboamu aishile kuya kubakalamba ku kupandwa amano abo abali kutala ku cinso cakwa wishi Solomoni ulo ali no mweo, elo aishile kulanda ati, "Bushe kuti mwa mpandako shani amano pa kwasuka aba bantu?" ⁷Baishile kulanda kuli ye ati, "Nga uli no kuba umubomfi kuli aba bantu elo no ku babombela, elo no kubasuka mu kulanda amashiwi ya bune kuli bo, eluntu bakaba ababomfi kuli webo lyonse fye." ⁸Lelo Rehoboamu alisulile ukupandwa amano uko abakalamba ba mwebele ele ena aishile kuya baice abo ali kukula nabo no kutalama ku cinseo cabo. ⁹Aishile kulanda kuli bo ati, "Bushe mano ndo mwala mpandako ayakuti twingesa yasuka abantu abalandile kuli nebo ati, 'Wangushe ikoli ilyo wiso abikile pali fwebo?'" ¹⁰Abalumendo abo Rehoboamu alikukula nabo baishile kulanda kuli ye, ati, "Ukulanda kuli aba bantu abakwebele ati wiso Solomoni abikile ikoli lya kufina pali fwebo lelo webo ukuti winga bangushisha. Ufwile ukulanda kuli bo ati, 'Umunwe wandi uunono wa kutikama ukucila umusana wa batata.' ¹¹Eico nomba, tata abikile ikoli lya kufina pali mwebo, nebo nalalundako ukucilapo pe kuli lyenu. Tata alikumulopola no bwembya, lelo nebo namulopwela kuli ba kaling'ongo." ¹²Eico Yeroboamu elo na bantu bonse baishile kwisa kuli Rehoboamu pa bushiku bakulemnga shitatu, nga fintu imfumu yabebele ulo yalandile kuli bo ati, "Mukabwele panuma ya nshiku shitatu." ¹³Imfumu epakwasuka abantu mu bukali elo no kusula kufyo abakalamba baipandileko amano yasuma. ¹⁴Imfumu yaishile kulanda kuli mukukonka kufyo abalumendo bayebele; yaishile kulanda ati, "Tata abikile ikoli lya kufina pali mwebo lelo nebo ndi no kucishapo. Tata alikumulopwela ku membya, lelo nebo ndi no kumulopwela kuli bakaling'ongo." ¹⁵Eico imfumu tayaumfwile ku bantu, pantu ifi ifyacitike ni Yahweh ewalengele ukuti fibeko, pakuti ishiwi lyakwe lingafikilisha ilyo alandile kuli Yeroboamu umwana mwaume eakwa Nebati ukupitila muli Aliya umwisha Shilo. ¹⁶Uluntu abena Israeli bonse baishile kubona ukuti imfumu tayaumfwile kuli bo, abantu baishile kwasuka imfumu elo balanda ati, "Bushe cakaniko ndo tukwete muli Davidi? Tatukwete icakuti twinga pyana mu mwana mwaume wa kwa Yese! Kabiyeni ku matenti yenu, mwe bema Israeli. Nomba kabiyeni kaboneni amayanda yenu. we Davidi." Eico Israeli aishile kubwekelamo ku matenti yabo. ¹⁷Lelo ku bantu abali kwikala mu msiumba ya Yuda abena Israeli, Rehoboamu aishile kuba imfumu pali bo ¹⁸Eluntu imfumu Rehoboamu aishile kutuma Adoniramu, uwali umukalamba pa mulimo wa mulasa, lelo abena Israeli bonse baishile kumupola amabwe mpaka afwa. Imfumu Rehoboamu ekubutuka bwangubwangu mwi celeta ukuya ku Yerusalemu. ¹⁹Eico Israeli aba uwasangukila ing'anda ya kwa Davidi ukufika na kalelo. ²⁰Ilyo abena Israeli bonse baishile kumfwa ukuti Yeroboamu ali bwelele, baishile kutuma abakumukuta uko balongene elo baishile kumucita imfumu pali Israeli onse. Takwali nangu umo uwakonkele ulupwa lwakwa Davidi, kanofye umutundu wakwa Yuda. ²¹Uluntu ehoboamu afikile mu Yerusalemu, aishile kukolonganya bonse abamu ng'anda yakwa Yuda elo no mutundu wakwa Benjamini; bali pamo bonse 180,000 abaume abasalilwe abo abali abashilika, ku kuya lwa na ba ng'anda yakwa Israeli, ku kubwesha ubufumu ku Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomoni. ²²Lelo ishiwi lyakwa Lesa lyaishile kwisa kuli Shemaiya, umuntu wakwa Lesa; ukulanda ati, ²³"Landa kuli Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomoni, imfumu ya ku Yuda, ku ba ng'anda yonse iyakwa Yuda elo na Benjamini, elo na kuli bonse abantu; ulande ati, ²⁴"Yahweh alanda ati: Tamufwile ukusansa nangula ukulwa na ba wenu abantu bakwa Israeli. Umuntu no muntu abwelele ku ng'anda yakwe, pantu ifi fintu ni nebo ndengele ukuti fibeko." Eico baishile kumfwa kwi shiwi lya kwa Yahweh elo no kubwelelamo mu nshila yabo, elo balyumfwile ishiwi lyakwa Lesa. ²⁵Eluntu Yeroboamu aishile kukula Shekemu mu calo ca mpili icakwa Efulemu, elo no kwi kala kulya kwine, Kulya kwine eko afumine no kuya kula Peniele. ²⁶Yeroboamu atontonkenye mu mutima wakwe ati, "Nomba ubufumu bwalabwelela ku ng'anda ya kwa Davidi. ²⁷Nga cakuti aba bantu balekuya mu kupela amalambo mwi tempele lya kwa Yahweh ku Yerusalemu, imitima ya aba bantu elintu ikapilibukila kuli shikulu wabo, kuli Rehoboamu imfumu ya ba Yuda. Kutu baisa ku njipaya elo ba bwelela na kuli Rehoboamu imfumu ya ku Yuda." ²⁸Eico imfumu Yeroboamu ya tontonkenye elo ya pangile ifiponti fibili ifya golide; no kulanda ku banti ati, "Caciamo kuli mwebo ukuleya ku Yerusalemu. Boneni ishi emilungu yenu mwe bema Israeli, iya mifumishe mu calo ca Egypto." ²⁹Aishile kubika umulungu umo mu Betele elo no unankwe mu Dani. ³⁰Eico iyi micitile yaishile kuba ulubembu. Abantu balikuya kuli iyi milungu kuli umo na ku ubiye mu kupepa, ukufika kafye na ku Dani.

³¹Yeroboamu aishile kukula amayanda ya ku pepelamo apakusansama elo kabili wa bikamo na bashimapepo ukufuma mu bantu bonse, abo abashali ba mu bena Lebi. ³²Yeroboamu aishile kucita umutebeto mu mwenshi wa kulenga cine konse konse, pa bushiku bwakulenga ikumi limo na shisano uwa mwenshi, kwati ni ulya umutebeto uuba mu Yuda, elo no kuya ku bulambo mu kupela amalambo. Acitile ici pa Betele, ukupela ilambo ku fiponti ifyo apangile, elo abika na bashimapepo abo asontele pa Betele mu ncende isho apangile isha kusumbuka isha ku pepelamo. ³³Yeroboamu aishile kuya ku bulambo ubo apangile mu Betele pa bushiku bwa kulenga ikumi limo na shisano mu mwenshi wa cine konse konse, mu mwenshi uyo apekenye umwine mu mano yakwe; acitile umutebeto ku bantu bakwa Israeli elo aya na ku bulambo no kutula umutulo wa koca.

Chapter 13

¹Umuntu wakwa Lesa alishile ukufuma ku Yuda kwishiwi lyakwa Yahweh ku Bethel. Jeroboam aliminine kubulambo kukoca ububani. ²Alililile pabulambo kwishiwi lyakwa Yahweh: "We bulambo, we bulambo! Ifi efo Yahweh alandile, 'Bona, Umwana umwaume akafyalwa kulupwa lwakwa David bakamwinika Josiah pali webo epo ena akapela bashimapepo ilambo abapafifulo fyakusumbuka abo nomba abakocela ububani pali webo. pali webo epo bakocela amafupa yabantu.'" ³Eluntu umuntu wakwa Lesa alipele icicshibilo pabushiku bumu bwine, alikulanda, "Ici ecishibilo Yahweh alandile: Lolesha, ubulambo bukalepauka, elo nemitoi pali bwena ikoitika." ⁴Uluntu imfumu ya umfwile ifyo umuntu wakwa Lesa alandile, eico yabilikishe pabulambo ku Bethel, Jeroboamasontele ukuboko kwakwe ukufuma kubulambo, alekulanda, "Mwikateni." Eluntu ukuboko kulya asonteleko umuntu kwalyumine, icakwebati alifililwe nokukubweshwa umwine. ⁵(Ubulambo nabo bwalilepaukile elo nemitoi yalitikile ukufuma pa bulambo, ukulingana necishibilo ico umuntu wakwa Lesa apela kwishiwi lyakwa Yahweh.) ⁶Imfumu Jeroboam yalyasukile elo yalilandile ku muntu wakwa Lesa, "Papata pakutemwa kwakwa Yahweh Lesa obe elo mpepelako nebo, pakwebati ukuboko kwandi kubwelele kuli nebo nakabili, eico umuntu wakwa Lesa apepele kuli Yahweh, elo nokuboko kwa mfumu kwalibwelele kuli yee nakabili, elo kwaishileba ifyo kwali akale. ⁷Imfumu yalanda ku muntu wakwa Lesa, "Katulekuya nebo nobe kwandi elo uye kulyako, elo nkupeleko necilambu." ⁸Umuntu wakwa Lesa alandile ku mfumu, "Nangu cakutula webo wampako citika wafyuma fyobe, nebo nshaye nobe, nebo nshaye icakulya nangu ukunwa muli ino ncende, ⁹Pantu Yahweh eunkonkomeshe nebo kwishiwi lyakwe, 'Webo wikalyako umukate nangu amenshi yakunwa, webo wikabwelela kunshila wapitilemo.'" ¹⁰Eico umuntu wakwa Lesa apitile inshila imbi elo tabwelele kulya alekwikala munshila apitilemo pakwisa ku Bethel. ¹¹Nomba kwali kasesema uwakale uwalekwikala mu Bethel, elo umo pabana baume bakwe alishile nokulanda kuli yee amashiwi umuntu wakwa Lesa alandile ku mfumu. ¹²Wishibo alandile kuli bo, "Ninshilanshi aileko?" Nomba abana baume bakwe balibweneko inshila umuntu wakwa Lesa ailemo ukufuma ku Yuda. ¹³Elo ena alandile kubana baume bakwe, "Nkakileni nebo punda." Eico balikakile punda elo alinininepo nokuya. ¹⁴Kasesema wakale alikonkele umuntu wakwa Lesa elo amusangile alikeleko munshila yacimuti ca Oak; elo ena alandile kuli yee, "Bushe niwebo muntu wakwa Lesa uwaishile ukufuma ku Yuda? Nao alyasukile ati, "Ninebo wine." ¹⁵Eluntu kasesema wakale alandile kuli yee, "Katulekuya nobe kwandi elo uleya kulyako icakulya." ¹⁶Umuntu wakwa Lesa alyasukile, "Nebo tekuti mbwelele kuli webo nangu ukuya nobe, nshakalyeko icakulya nangu ukunwa amenshi kuli webo muli ino ncende, ¹⁷pantu calikonkomeshiwe kuli nebo kwishiwi lyakwa Yahweh, "Webo wikalyako nangu ukunwako amenshi kulya, nangu ukubwelela munshila iyo webo waishilemo." ¹⁸Eico kasesema wakale alilandile kuli yee, "Nebo nandi ndi kasesema ngefoyo waba, elo na malaika alilandile kuli nebo kwishiwi lyakwa Yahweh, Alilandile, "Mubwesesheshe ena kuli webo mung'anda yobe, pakwebati alye icakulya nokunwa amenshi." Lelo ena alikubepafye umuntu wakwa Lesa. ¹⁹Eico umuntu wakwa Lesa alibwekelemo pamo na kasesema wakale elo alilile icakulya nokunwa amenshi mung'anda yakwe. ²⁰Ulo baikele petebulo, ishiwi lyakwa Yahweh lyalishile kuli kasesema ulya wa mubwesesheshe, ²¹Elo alililile kumuntu wakwa Lesa uwafumine ku Yuda, alilandile, "Yahweh akolanda ati, 'pantu webo taunakile kwishiwi lyakwa Yahweh elo tausungile icipope ico Yahweh Lesa obe akupele, ²²lelo alibwelele elo alilile ica kulya no kunwa amenshi muncende iyo Yahweh webo akwebele takuli kulyako elo takuli kunwako amenshi, umubili obe tawakashikwe munindi yafikolwe fyobe." ²³Panuma ena alye icakulya elo napanuma yakunwa, kasesema alikakile punda iyamuntu wakwa Lesa, umuntu uyo abwelele na yee. ²⁴Uluntu umuntu wakwa Lesa aile, inkalamo yali mukumenye pamusebo elo yalimwipye, elo no mubili wakwe walishele pamusebo. Eluntu panda ataleme palya pene, elo ne nkalamo yayo yalitaleme mupepi no mubili. ²⁵Uluntu abantu abalikupita mupepi no kubona umubili ulishele pa musebo, elo nenkoalamo ilitaleme mupepi no mubili, bena balishile kushimika mu musumba umwaleikala kasesema wakale. ²⁶Uluntu kasesema ulya wamubwesesheshe ukumufunya munshila aumfwile ici, alilandile, "Muntu wakwa Lesa uushanakile ishiwi lyakwa Yahweh. Ngafilya ishiwi lyakwa Yahweh lya musopeshe." ²⁷Eico kasesema wakale alandile kubana bakwe abaume, alandile ati, Kakeni punda wandi," el balimukakile. ²⁸Ena aile elo alisangile no musebo ulishele mu musebo, elo punda nenkalamo fyalitaleme mupepi no mubili. Inkalamo tayalile umubili nangu ukusansa punda. ²⁹Kasesema walibulile umuntu wakwa Lesa, aliulalikile napali punda, no kubweshwa umubili. Elo aishile kumusumba wakwe ku kumulosha elo no kumushika. ³⁰Ena alalikile umubili wakwe munshishi yakwe, elo balimulosesheshe, balikulanda, "Cabipa, munyinane!" ³¹Eluntu panuma yakumushika, kasesema wakale walandile kubana baume bakwe, ati, "Uluntu nebo nkafwa, mukanshike mucilindi umo twashika umuntu wakwa Lesa. Mukabike amafupa yandi pambali yamafupa yakwe. ³²Pambila ena abilile kwishiwi lyakwa Yahweh, pamulambo wabulambo mu Bethel elo na pamuladu wa mayanda yonse pancende shakusumbuka mu misumba ya Samaria, ili nokucitika." ³³Napamulandu waici Jeroboam

tafumine munshila yakwe iyakubipa, lelo akonkenyepo ukusonta bashimapepo abongwa pa ncende shakusumbuka ukufuma mukati kabantu bonse abalekanalekana. na onse uukofwaya bushimapepo alikumusuminisha. ³⁴Uyu mulanda walisangukile nsambi kulupwa lwakwa Jeroboam walengele ulupwa lwakwe ukonauka nokulufumya pesonde.

Chapter 14

¹Pali ilya nshita Abiya umwana mwaume wakwa Yeroboamu aishile kulwala sana. ²Yeroboamu atile ku mukashi wakwe ati, "Napapata ima elo no kuipanga we mwine, pakuti bekwishiba ati uli mukashi wandi, elo no kuya ku Shilo, pantu Ahiya kasesema ali kulya kwine; ni ena uwalandile pali nebo, ukuti nkesa kuba imfumu pali aba bantu. ³Senda imikate ikumilimo, na keke, elo no lukombo lwa buci, elo no kuya kuli Ahiya. Akoya kukweba ifikacitika ku mwana." ⁴Umukashi wakwa Yeroboamu citile ifi fine; alimine no kuya ku Shilo elo no kwisa ku ng'anda yakwa Ahiya. Nomba Ahiya tali kubona; alilekele ukubona pamulanda wa myaka yakwe iingi. ⁵Yahweh alandile kuli Ahiya ati, "Bona, umukashi wakwa Yeroboamu akoisa ku kufwaya ubwafilisho kuli webo palwa mwana mwaume wakwe, pantu alilwele. Alande ici ne ci kuli ye, pantu uluntu aisa, akoipanga kwati mwana kashi umbi." ⁶Uluntu Ahiya waumfwile inshindo sha makasa yakwe ilyo walikwisa ku mwinshi, ena alandile ati, "Ingila, we mukashi wakwa Yeroboamu. Findo webo ukocitila kwati te webo? Ndi tumine kuli webo ne lyashi ilya kubipa. ⁷Kabuye keke Yeroboamu ati Yahweh, Lesa kwa Israeli, akolanda ati, 'Nebo nalikusumbwile uku kufumya mukati ka bantu ku kulenga webo intungulushi pa bantu bandi abena Israeli. ⁸Nalyakenye ubufumu ukufumya ku lupwa lwa kwa Davidi no kupela kuli webo, lelo webo tawaba ngo mubomfi wandiDavidi, uyo uwali kusunga amafunde yandi elo no kukonka nebo no mutima wakwe onse, uwali kuitafye ifyabune ku menso yandi. ⁹Mucifulo ca kuti,webo ulicitile icakubipa, ukucila bonse abakutangilile. Webo walipanga tu lesa, elo uli pangile icimpashanya ca cela ku kuleka nebo nkaliye,elolimpolele na kunuma yobe. ¹⁰Eico, bona, nkoleta ubono pa lupwa lobe; nkaputula ukufuma kuli webo mu Israeli umwana mwaume onse, umusha no muntungwa, elo nkapwisha ukufumyapo ulupwa lwakwe ngafilya umo oca amafi mpaka yapwa. ¹¹Onse uyo uwamulupwa lobe uukafwila mu musumba bakamulya kumbwa,elo onse uukafwila mwi bala bakamulya ku fyoni fya mulwelele, pantu ni nebo, Yahweh, uwalanda ici.' ¹²Eico ima, we mukashi wakwa Yeroboamu, elo bwelelamo ku ng'anda yobe; uluntu ulukasa lobe lukolingila mu musumba, umwana abiya akofwa. ¹³Israeli onse akamulosha elo no kumushika. Ena fye eka ukufumafye mulupwa lwakwa Yeroboamu, eukoya kunshishi, pantu ekafye, ukufuma mu ng'anda yakwa Yeroboamu, emwasangilwe ubune mu menso yakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ¹⁴Kabili Yahweh akemya ingumu ya bena Israeli abakaputula ulupwa lwakwa Yeroboamu pali bulya bushiku. Lelo ni bulya bushiku, nomba linefye. ¹⁵Pantu Yahweh akasansa Israeli nge tete ilikosunkana mumenshi, elo ena akonaula Israeli ukumufumy mu calo icabune ico ena wapele ku fikolwe fyabo. Akabasalanganya kwishilya lya mu mana wa Efulati, pantu bena balipangile ifimuti fya kwi mikwa ifya Ashera elo no kulenga Yahweh ukukalipa. ¹⁶Akaleka Israeli pamulandu wa masambi yakwa Yeroboamu, pa masambi ayo enacitile, elo alengele Israeli ukubembuka." ¹⁷Eico umukashi wakwa Yeroboamu alimine nokuya,no kwisa ku Tirisa. Lilya afikil palubansa lwa ng'anda yakwe, umwana alifwile. ¹⁸Abena Israeli mushikile no kumulosha, ngafilya fine caebelwe kuli bo kwi shiwi lya kwa Yahweh ilyo alandile ku mubomfi wakwe Ahiya kasesema. ¹⁹Pamilandu yakwa Yeroboamu, ifyo ena alwile inkondo elo nefyo atelekele, bona, fyena fya lembwa mu citabo ca shamfumu sha bena Israeli. ²⁰Yeroboamu watelekele imyaka amakumi yabili na ibili elo alele ukwa lele ifikolwe fyakwe, elo Nadabu umwana mwaume wakwe aishie kuba imfumu pa cifulo cakwe. ²¹Nomba Rehoboamu uwana mwaue wakwa Solomoni walitekele mu Yuda. Rehoboamu walikwete imyaka amakumi yane na umo uluntu ali pa bufumu, elo nakabili atelekele imyaka ikumi limo na cine lubali mu Yerusalemu, umusumba uyo Yahweh wasalile ukufuma mu mitundu yonse iya bena Israeli umwakwikala ishina lyakwe. Ishina lyakwa nyina ali ni Nama umwanakashi umwina Amoni. ²²Yuda walicitile ifya kubipa mu menso yakwa Yahweh; ba mulengele ena ubukwa ku masambi balikucita, ukucila fyonse ifyo ba shibo ba citile. ²³Nakabili bena baikulile incende sha kusumbuka, ifishintililo fya mabwe, elo ne fimuti fya kwi mikwa ifya Ashera pali cila lupili na panshi ya cimuti cakatapa cakatapa. ²⁴Kwali kabili amaul abali kucita ifya buloshi mu calo. Bali kucita ifya makankamika nge mitundu iyo Yahweh atamfishe ukufuma ku bantu bakwa Israeli. ²⁵Ca citikile mu mwaka walenga isano uwa mfumu Rehoboamu ilyo shi shaki imfumu ya ku Egypto yaishile kusansa Yerusalemu. ²⁶Yapitile fyonse ifipao mu ng'anda yakwa Yahwe, elo ne fipao fya mu ng'anda ya mfumu. Ena apitile fyonse, kabili walipitile ne nkwela shonse isha golide isho Solomoni apangile. ²⁷Imfumu Rehoboamu alipangie inkwela sha mukuba mu ndende shabo elo apele kuli bo mu minwe ya bakulu bakuba malonda, abo abali kulonda iminshi ku ng'anda ya mfumu. ²⁸Cali kucitika ilyo lyonse imfumu ya likwingila mu ng'anga ya kwa Yahweh, ba malonda bali mukupfipita; kabili bali kufibwesha ku ng'anda yakusungilamo. ²⁹Pa milandu imbi iyo Rehoboamu, elo na fyonse ifyo alikucita, bushe tafyalembwa mu citabo ca milandu ya sha mfumu sha kwa Yuda? ³⁰Kwali inkondo iya kutwalilila pakati kakwa Rehoboamu na Yeroboamu. ³¹Eico Rehoboamu alele pamo ne fikolwefyakwe elo ba mushikile nabo mu musumba wakwa Davidi. Nyina ishina lyakwe ali ni Nama umwana mwanakashi umwina Amoni. Abiya umwana mwaume wakwe eali imfumu mu cifulo cakwe.

Chapter 15

¹Mu mwaka wa kulenga ikumi limo na cine konse konse mu mfumu Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nabati, Abiya aishile kutampa ukuteka pa bena Yuda. ²Aishile kuteka imyaka itatu mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina wakwe ali ni Maka. Ali mwanakashi wakwa Abishalom. ³Alikwendela mu membu shintu wishu wakwe acitile panuma ya nshita yakwe; umutima wakwe tawapeleshe kuli Yahweh Lesa wakwe ngefyo umutima wakwa Davidi, icikolwe, ngefyo wali. ⁴Nangula cibe ifyo, pamulandu wakwa Davidi, Yahweh Lesa wakwe alimupele ilampi mu Yerusalemu pakusumbula umwana wakwe umwaume panuma yakwe pakulenga Yerusalemu ukuba uwakukosa. ⁵Lesa alicitile ifi pamulandu wakwaba ati Davidi walibombele ifintu ifya bune mu menso yakwe; pantu inshiku shonse ishabumi bwakwe, tafumine kuli fyonse ifyo bamukonkomehe, ukufumyakofye umulandu wakwa Uria uwmina Hiti. ⁶Nomba kwali inkondo pakati kakwa Rehoboamu elo na Yeroboamu mu nshiku shonse isha bwikashi bwakwa Abiya. ⁷Pa milandu yakwa Abiya, na fyonse ifyo ena acitile bushe tafyalembelwe mwi buku lya kunuma ilya shamfumu isha bena Yuda? Kwali inkondo pakati kakwa Abiya elo na Yeroboamu. ⁸Abiya alilele pamo ne fikolwe fyakwe, elo balimushikile mu musumba wakwa Davidi mu ncende yakwe. ⁹Mu mwaka wakulenga amakumi ya bili uwakwa Yeroboamu imfumu yaku Israeli, Asa aishile kutampa ukuteka pa bena Israeli. ¹⁰Ena aishile kuteka imyaka amakumi yane naumo mu Yerusalemu. Ni nakulu wakwe ishina uwali ni Maka, umwana mwanakashi wakwa Abishalom. ¹¹Asa aishile kucita ifyakulungama mu menso yakwa Yahweh, kwati ni Davidi, icikolwe cakwe, ngefyo acitile. ¹²Aishile kutamfyo ba cilende abaume no kufumyamo utulubi tonse uto ifikolwe fyakwe fya pangilwe. ¹³Ena nakabili aishile kufumyamo na Maka, ni nakulu wakwe, ukufuma pali buna mfumu, pamulandu wakweba ati, umwanakashi aishile kupanga akamuselu ukufuma pa Ashera pile. Asa aishile kuputaula akalubi ka muselu elo aishile koca na Pamukonko wa Kidroni. ¹⁴Lelo incende sha kusansama tashafumishiwepo iyo. Nangu cibe ifyo, Asa umutima wakwe wali uwakupwilika ukuipelsha kuli Yahweh mu nshiku shakwe shonse. ¹⁵Ena aishile kuleta mu ng'anda yakwa Yahweh ifintu ifyo wishu apekenye, elo nefyo umwine aishile kupekanya ifya kupangilwa na silfere elo na golide, elo ne fipe fimb. ¹⁶Kwali inkondo pakati kakwa Asa elo na Basha imfumu ya bena Israeli, mu nshiku shakwe shonse. ¹⁷Basha imfumu ya bena Israeli, yaishile kuya mukulwisha Yuda elo yaishile kukula ilinga, pakweba ati tasuminishe nangu uwakufuma nangu ukwisa kwingila mu ncende yakwa Asa imfumu ya bena Israeli. ¹⁸Eluntu Asa aishile kusenda fyonse ifya silfere elo na golide uwashelapo mu muputule umo balikusungila mu ng'anda yakwa Yahweh, elo na mumuputule balikusungilamo mu ncende ya mfumu. Aishile kufibula no kufibika mu maboko ya mubomfi wakwe elo no kutuma kuli Beni Hadadi umwana mwaume wakwa Tabilimoni umwana mwaume wakwa Hesioni, imfumu yaku Aramu, uwalikwikala mu Damascus. Aishile kulanda ati, ¹⁹"Leka pabe icipangano pakati ka nebo na webo, nga filya caba pakati ka batata bandi elo napali ba wiso. Bona, nebo naishile kutuma kuli webo icabupe ca silfere elo na golide. Toba icipanganbo cobe kul Basha imfumu yaku Israeli, pakweba ati engafuma pali nebo." ²⁰Beni Hadadi aishile kumfwa ku mfumu Asa elo atumine abakulu bafita fya nkondo fyakwe, elo baishile kusansa imisumba ya bena Israeli. Baishile kusansa Ijoni, Dani, Abel Beti Maka, elo nakonse ku Kurereti, capamo ne fyalo fyonse ifyakwa Nafutali. ²¹Caishile kuba icakwebati uluntu Basha aumfwile pali fyo, alilekele ukukula ilinga elo aishile kubwekelamo ku Tirsu. Eluntu imfumu Asa yaishile kwisa kupanga icipope kuli bonse abaku Yuda. Takwali nangu umo uwaishile kushalapo. Baishile kupiita amabwe elo ne mbao ukufuma ku Ramahi isho Basha alikukulila umusumba pamulu. ²²Eluntu imfumu Asa yaishile ku bomfya ifyo balikukulila pakuti bakule Geba Benjamini elo na Mizpa. ²³Pa milandu imbi iyakwa Asa, na maka yakwe yonse, na fyonse ifintu acitile, elo ne misumba iyintu akulile, bushe tafyalembelwe mwi buku lya kukale ilya bashamfumu baku Yuda? Lelo ukufika munshiku shakwe isha bukote ena amakasa yakwe yalishile kulwala ubulwele. ²⁴Eluntu Asa aishile kulala ukwalele ifikolwe fyakwe elo aile kusendama pamo nabo mu musumba wakwa Davidi wishu wakwe. Yehoshafati umwana mwaume wakwe aishioe kuba imfumu mu ncende yakwe. ²⁵Nadabu umwana mwaume wakwa Yeroboamu atampile ukuteka pa bena Israeli mu mwaka wakulenga ibili iyakwa Asa imfumu ya bena Yuda; ena aishile kuteka pa bena Israeli pa myaka ibili. ²⁶Ena aishile kucita ifya kubipa mu menso yakwa Yahweh elo alikwendela munshita yalikwendelamo wishu, elo na mu membu shakwe, pali co alitungulwile na Israeli mulubembu. ²⁷Basha umwana mwaume wakwa Ahya, uwamulupwa lwakwa Isakari alikupingila Nadabu; Basha alishile kumwipaya munshi ya Gibetoni. Uwakulungatana na ku Pelishiti, pantu Nadabu na bonse abena Israeli bali beleme ku Gibetoni. ²⁸Umwaka wakulenga itatu imfumu ya bena Yuda, Bahsa aishile kwipaya Nadabu elo aishile kuba imfumu mu ncende yakwe. ²⁹Ilyofye wali pa bufumu, Basha aishile kwipaya bonse balupwa lwakwa Yeroboamu. Takwashelepo nangu umo pa bana bakwa Yeroboamu abalikupema; muli iyi nshila ayonawile no mulongo wa bufumu bwakwe, ngefyo Yahweh aishile kulanda ku mubomfi wakwe Ahiya uwaku Shiloni, ³⁰pantu pa mebu shakwa Yeroboamu isho abembukile elo nefyo atungulwile Israeli kulubembu, pantu

alikalifye Yahweh, Lesa wakwa Israeli, ku cifukushi.³¹Pa milandu imbi iyakwa Nadabu, elo na fyonse ifintu acitile, bushe tafyalembelwe mwi buku lya kukale ilya sha mfumu sha bena Israeli? ³²Kwali inkondo pakati kakwa Asa elo na Basha imfumu ya bena Israeli mu nshiku shabo shonse.³³Mu mwaka wakulenga itatu iya bufumu bwakwa Asa imfumu yaku Yuda, Basha umwana mwaume wakwa Ahiya aishile kutampa ukuteka pa bena Israeli mu Tirsa elo aishile kuteka imyaka amakumi yabili na yine. ³⁴Ena aishile kucita ifya kubipa mu menso yakwa Yahweh elo alikwendela mushila yakwa Yeroboamu elo na mu membu shakwe umo atungulwile abena Israeli ku lubembu.

Chapter 16

¹Ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kuli Yehu umwana mwaume wakwa Hanani palwa kwa Basha, no kulanda ati, ²"Nangula cakweba ati nebo nali kusumwibile ukufuma ku lukungu elo no kukupanga ukuba uwa kutungulula pa bantu bandi abena Israeli, weba uko endela mu nshila shakwa Yeroboamu elo ne fintu apangile abantu bandi abena Israeli ku lubembu, eco balinkalifya ku cifukushi pa membu shabo. ³Boona, nebo nkapwishisha ukulofya Basha elo no lupwa lwakwe elo nebo nkacita ulupwa lobe ngefyo na citile ulupwa lwakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati. ⁴Imbwa shikesa kulya bonse abakafuma kuli Basha abafwilile mu musumba, elo ifyuni fya mulwelele fikesa kulya conse uukafwila mu mpanga. ⁵"Pa milandu imbi iyakwa Basha, ifintu acitile, elo na maka yakwe, bushe tafyalembelwe mwi buku lya kukale ilya sha mfumu isha bena Israeli? ⁶Basha alilele pamo ne fikolwe fyakwe elo aishile kushikwa mu Tirsu, elo na Ela umwana wakwe umwaume aishile kuba imfumu mu ncende yakwe. ⁷Eico pali kasesema Yehu umwana mwaume wakwa Hanani ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kwisa kuli Basha elo na kulupwa lwakwe, bonse pamulandu ne fyakubipa ifyo bacitile mu menso yakwa Yahweh, eico pakweba ati bakalifye ku cifukushi na mukubomba kwa maboko yakwe, kwati niba lupwa lwakwa Yeroboam, elo na kabili pamulandu wa kweba ati alipeye bonse balupwa lwakwa Yeroboamu. ⁸Mu mwakwa wakulenga amakumi ya bili na mutanda iyakwa Asa imfumu ya ku bena Yuda, Ela umwana mwaume wakwa Basha aishile kutampa ukuteka pa bena Israeli mu Tirsu, aishile kuteka umyaka ibili. ⁹Umubomfi wakwe Zimri, kapitao wa pali citika wa maceleta yakwe, alimukwatile amapange ayakubipa. Nomba Ela ali mu Tirsu, alikuinwina umwine elo aishile kukolwa mu ng'anda yakwa Arza, uwali kulolesha pafyali mu ng'anda yamu Tirsu. ¹⁰Zimri aishile kuya kwingila mu lya mwine, aishile ku musansa elo aishile kumwipaya, mu mwaka wakulenga amakumi yabili na cine konse konse iyakwa Asa imfumu ya kwa Yuda, elo aishile kuba imfumu mu ncende yakwe. ¹¹Uluntu Zimri aishile kutampa ukuteka elo aishile kwi kala na cipuna cakwe icabufumu ena aishile kwi paya bonse balupwa lwakwa Basha. Tashilepo nangu umo umutuntulu umwaume uwakukuma kuli balupwa lwakwa Basha nangu abanankwe. ¹²Eico Zimri aishile konaula balupwa bonse abakwa Basha, ukulinga ne shiwi lyakwa Yahweh lintu alandile pali basha kuli Yehu kasesema, ¹³pantu ni pa membu shakwa Basha elo na pa membu shakwa Ela umwana mwaume wakwe isho bali kucita, elo na pafyo balikusendela Israeli ku lubembu, icakwebati bakalifye Yahweh, Lesa wakwa Israeli, kucifukushi ca tumilungu twabo. ¹⁴Pa milandu imbi ukulingana na Ela, na fyonse ifi acitile, bushe tafyalembwa mwi buku lya kukale ilya shamfumu shakwa Israeli? ¹⁵Mu mwakwa wakulenga amakumi yabili na cine konse konse iyakwa Asa imfumu ya Yuda, Zimri aishile kutekafye inshiku cine lubali epela mu Tirsu. Nomba abashilika baishile kukolongana inkabi ku Gibetoni, uwakulungatana ku ba Pelishiti. ¹⁶Abashilika bali kunkambi kulya elo caishile kumfwika ati, "Zimri aishile kupanga elo no kwipaya imfumu." Eico muli bulya bwine bushiku ulubali mu nkambi, bonse abena Israeli baishile kubikapo Omeri, umukalamba wa bashilika, uku imfumu pa bena Israeli. ¹⁷Omeri afumine ku Gibetoni elo na yonse Israeli pamo nabo, elo balile kushinguluka Tirsu. ¹⁸Eico uluntu Zimri aishile kubona ukuti umusumba ulipokelwe, ena aishile kuya ku ncende iyo bashintililemo iya suntikene ku cipango ca mfumu elo no kwa mbusha umulilo mu cikulwa cakwe; muli iyi inshila yalifwile kulubingu lwa mulilo. ¹⁹Ifi ni pamulandu wa mebu shintu alikucita na pakucita ifya kubipa mu menso yakwa Yahweh, pakula kwendela munshila intu Yeroboamu elo ne membu shintu alikucita, ngefyo asendele Israeli ku lubembu. ²⁰Pa milandu imbi iyakwa Zimri, elo na bucisanguka buntu alikusenda, bushe tafyalembelwe mwi buku lya kukale ilya shamfumu shakwa Israeli? ²¹Eluntu abantu bakwa Israeli baishile kulekanamo apantu pa bili, citika wa bantu baishile kukonka Tibini umwana mwaume wakwa Ginati, ku kumubikafye pa bufumu, elo citika umbi waishile kukonka Omeri. ²²Lelo abantu abakonkele Omeri bali abakukosa ukucila abantu abakonkele Tibini umwana mwaume wakwa Ginati. Eico Tibini aishile kufwa, elo Omeri aishile kuba imfumu. ²³Omeri aishile kutampa ukuteka pali Israeli mu mwaka wakulenga amakumi yatatu iyakwa Asa imfumu ya Yuda, elo aishile kuteka imyaka amakumi yabili naibili. Ena alikutungulula ukufuma ku Tirsu pa myaka mutanda. ²⁴Ena aishile kushita ulupili lwaku Samaria ukufuma kuli Shemeri pa matalanta yabili aya Silfere. Aishile kukula umusumba pa lupili elo ainikile ishina lya musumba Samaria, panuma ye shina lyakwa Shemeri, umwine wa lupili akale. ²⁵Omeri aishile kucita ifya kubipa pa cinso cakwa Yahweh elo alicitilepo ifyakubipisha ukucila na bamutangililepo. ²⁶Pantu alikwendela munshita shonse ishakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati elo na mu masambi yakwe ifyo atungulwile Israeli ku membu, ku kukalifya Yahweh, Lesa wakwa Israeli, ukuti abe uwakufulwa kutulubi twabo. ²⁷Pa milandu imbi iyakwa Omeri iyo acitile, elo na pamaka yantu alikulanga, bushe tafyalembwa mw buku lya kukale ilya shamfumu shakwa Israeli? ²⁸Eico Omeri aishile kulala pamo ne fikolwe fyakwe elo aishile kushikwa mu Samaria elo umwana mwaume wakwe aishile kuba imfumu mu ncende yakwe. ²⁹Mu mwaka wakulenga amakumi yatatu na cine konse konse iyakwa Asa imfumu yamu Yuda, Ahabu umwana mwaume wakwa Omeri aishile kutampa ukuteka pali Israeli. Ahabu

umwana mwaume wakwa Omeri aishile kuteka pali Israeli mu Smaria pa myaka amakumi yabili. ³⁰Ahabu umwana mwaume wakwa Omeri aishile kucita ifyakubipa pa cinso cakwa Yahweh, ukucilafye na bonse abo abatampilepo pali ye. ³¹Califikile kuli Ahabu tabwenepo nangu cimo icakubipa pakwenda mu masambi yakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, eico ena aishile kupita Yesebele ukuba umukashi wakwe umwana mwanakashi wakwa Etiba, imfumu ya bena Sidoni; alikuya mukushinshimuna Baali elo no kufukamina panshi kuli ye. ³²Ena aishile kukula ubulambo bwakwa Baali mu ng'anda yakwa Baali, ubo akulile mu Samaria. ³³Ahabu aishile kupanga uluceshi lwa milungu Ashera pole. Ahabu aishile kucita ifingi ifyakukalifya Yahweh, Lesa wakwa Israeli, kucifukushi ukucila ba shamfumu bamu Israeli abamutangililepo ena. ³⁴Munshita ya butekeshi bwakwa Ahabu, Hieli uwaku Betele aishile kukula cipya cipya Yeriko. Hieli aishile kupanga umufula wa musumba aishile kushita umweo wakwa Abiramu, umwana mwaume wakutampa; elo Segubi, uwakucepeshapo umwaume, alofeshe umweo wakwe ulo alikukula amalinga ya musumba, mukusunga ishiwi lyakwa Yahweh lintu alandile kuli Yoshua umwaba mwaume wakwa Nuni.

Chapter 17

¹Eliya umwina Tishiba, ukufuma ku Gileadi, aishilekulanda kuli Ahabu, Ngafilya Yahweh, Lesa umwine wa myeo shabena Isreali, uyo cakwe naimini, tapakese kuba icime nangu ni mfula ishi myaka kanofye nebo nalanda. ²Icebo cakwa Yahweh caishilekwisa kuli Eliya, ukulanda ati, ³Fuma kuno elo nokuya ku kabanga lubali, ifise webo wemwine ku cishiba ca Keriti, kukabanga ka ku Yodan. ⁴Cikesakuba ati webo ukesa kunwa ukufuma mumumana, elo nalikonkomesha ba mwankole ukwisa kukulisha webo kulya. ⁵Eico Eliya aishilekuya kucita ifyo amashiwi yakwa Yaweh yakonkomeshe. Aishile kuyakwikala ku mumana wa Keriti, kukabanga lubali lwa kukabanga ku Yodani. ⁶Ba mwankole baishile kumuletela umukate elo na inama mu lucelo elo na umukate elo nenama mu cungulo elo aishilekunwa mu kamana. ⁷Lelo panuma yakashita akanono akamana kaishilekukama pantu tamwali imfula mwisonde. <<<<<<< HEAD ⁸Icebo cakwa Yaweh caishilekwisa kuli yee, ukwisa kulanda ati, ⁹Ima, kabiye ku sarepati, iyaku shidoni, elo na ukuyakwikala kulya kwine. Bona, ndikonkomeshe mukamfwilwa kulya kukulapekanishisha webo. ¹⁰Eico aishilekwima nokwisakuya ku Sarepati, elo na uluntu aishilekwisa pa mwinshi wa ciibi mukamfwilwa alikukolonganika utukuni kulyakwine. Efyo aishilekukuta kuli yee nokwisakulanda ati, "Napapata ndetelako amenshi ayanono mulukombo pakuti nweko." ===== ⁸Icebo cakwa Yawe calishile kuli wena, ukutilla, ⁹ima kabiye ku Sarefati, uwakwa Sidoni, no kwikala kulya, mona, ndebele mukamfwilwa kulya ku kupekanishisha. " Eco alimine no kuya ku Sarefati, ne iyo afikile mpongolo ya musumba mukamfwilwa ali kulya aleteba inkuni. ¹⁰Eco alimukutile no kutilla kuli wena, "Napapata ndetelako utumenshi utunono mu lukombo pakwebati, ninganwa," >>>>>>> 2253c78d795fe721c1da0c831903e461c2387449 ¹¹Ilyo aleya mukupita amenshi aishilekukuta kuli yee, elo nokulanda ati, "Napapata ndetelako akapimfya ka mukate muminwe yobe." ¹²Nayee aishilekwasuka ati, " Ngafilya Yaweh Lesa obe aikala, nebo nshikwetepo umukate nangu umo, Lelo ifilyo fimbi mumpakwilo iikalamba na utumafuta utunono mu mutondo. Bona ndekolonganika utumuti tubili pakuti njisekuya mukati nokuya kwipika utulyo twandi no mwana mwaume wandi, pakuti tutulye, elo na ukufwa." ¹³Eliya aishile kulanda kuli yee ati, " Witina. Kabiye elo nokuyakucita ifyofine walanda ,, lelo bala umpangileko akamukate akanono nebo elo wisekundetelako panse nebo. Eluntu webo wisekupangaifyobe panuma elo na ifyamwana mwaume obe. ¹⁴Pantu Yaweh, Lesa wabena Isreali alanda ati , ' Impakwilo ya filyo fyobe tayakesekupwa, nelyo na mafuta mumutondo tayakaleke kupongoloka mpakafye ubushiku Yaweh akesakutuma imfula pesonde." ¹⁵Eco aishilekucita ifyo Eliya aishilekumweba. Ena na Eliya, pamo na bang'anda yakwe baishilekulya panshiku ishingi. ¹⁶Impakwilo ya filyo tayaishile kupwapo, nangu amafuta mumutondo wakwe tayalekele ukupongoloka, kubati nifilya icebo cakwa Yaweh caishilekulanda, ngafilya caishilekulandwa kuli Eliya. ¹⁷Panuma ya ififintu fyonse umwana mwaume wa mwanakashi, umwanakashi umwine wa ng'anda, alishilelwala. Ubulwele bwakwe bwalikulishe icakuti takwali umupu nangu umo uwaishilekushalamo muli yee. ¹⁸Eco nyina aishilekulanda kuli Eliya ati, " Cindo wapinkana na nebo, we muntu wakwa Lesa? Bushe wishile kuli nebo kukunjibukisha ku membu shandi elo na ukwipaya umwana mwaume wandi?" ¹⁹Eluntu Eliya aishilekwasuka kuli yee, " Mpela umwana mwaume obe." Nankwe aishilekupita umwana mwaume ukufuma kuli yee elo nokwisa kumupitila pa mulu mumuputule umo aleikala, elo nokuyakumulalika pa bulo bwakwe umwine. ²⁰Aishilekulila kuli Yaweh elo nokwisakulanda ati, 'Yaweh Lesa wandi, bushe namwebo muliletele ubkali pali uyu mukamfwilwa uyo ndeikala nankwe, pakwipaya umwana mwaume wakwe?" ²¹Eluntu Eliya aishile kuitambulwila pa mwana imiku itatu; aishilekulilila kuli Yaweh elo nokwisakulanda ati, Yaweh Lesa wandi, namupapata,, napapata lekeni umweo wa mwana ubwelele muli yee." ²²Yaweh aishilekumfwa kwishiwi lyakwa Eliya; no mweo wa mwana waishilekubwelele muli yee, elo aishilekubuka. ²³Eliya aishilekupita umwana elo nokwisakumufumisha panse ya muputule wandi elo nokwisa kumuleta mu ng'anda; aishilekupela umwana mwaume kuli nyina elo nokwisakulanda ati, "Bona, umwana mwaume obe akololesha." ²⁴Umwanakashi aishile kulanda kuli Eliya ati, " Nomba naishiba ukuti uli muntu wakwa Lesa, elo ati icebo cakwa Lesa mukanwa kobe ca ciine."

Chapter 18

¹Eico panuma ya nshiku ishingira icebo caishilekwisa kuli Eliya, mumwaka wa butatu uwa cilala ukwisakulanda ati, kabiye, "kabiye wemwine ilange kuli Aabu elo nkesakutuma imfula pa calo." ²Eliya aishilekuyakuilanga kuli Aabu; nomba icipowe caishilekubipa mu Samariya. ³Aabu aishilekukuta Obadia, uwali umukalamba wa cipango. Nomba Obadia aishilekubela Yaweh saana, ⁴pantu uluntu Yesebeli alaipaya bakasesema bakwa Yaweh, Obadia aishilekupita bakasesema umwanda umo nokuyakubafisa mu makumi yasano yasano mu lucengo elo nokuyakubalisha umukate elo namenshi. ⁵Aabu ashilekulanda kuli Obadia ati, "Kabiye nokuyakupita mu calo kuli yonse kamfukwemfukwe wa menshi elo na imimana, nakalimo kuti twayakusangako icani elo nokwisakupa bakabalwe elo na utwana twabakabalwe abali no mweo, pakuti tatwishilekulofya inama shonse." ⁶Eico baishilekwakanya icalo pakati kabo kukupitamo elo nokufwaya amenshi. Aabu aishilekuya inshila imo umwine eka elo na Obadia aishilekuya inshila imbi. ⁷Cilya Obadia ali munshila, elo aishilekukumanya Eliya ukwabula ukwibukila. Obadia aishile kumwishiba elo aishilekukontamika icinso cakwe panshi. Nokwisakulanda ati, "Bushe nimwebo mwe shikulu wandi Eliya?" ⁸Eliya nayee aishilekumwasuka ati, "Ninebo wine. Kabiye nokuyakweba sokulu ati, "Bona, Eliya ali pano." ⁹Obadia aishilekwasuka ati, "Bushe nebo nabembuka shani, pakuti mupele umusha wenu mumaboko yakwa Aabu, pakuti ena anjipaye?" ¹⁰Ngafilya Yaweh Lesa obe aba no mweo, takuli umushobo nangu ubufumu uko shikulu wandi talatuma abaume kukufwaya webo. Uluntufye umushobo nangu ubufumu bwalandi ati, Eliya tali kuno, 'Aabu abalenga ukupanga icipangano ca mulapo ati tabakakusangeko webo. ¹¹Lelo nomba ulelanda ati, Kabiye, nokuyakweba shikulu obe ati Eliya ali kuno. ¹²Luntufye nkesakuya ukufuma kuli webo, umupashi wamushilo wakwa Yahweh ukesakutwala ku ncende uko nebo nshishibe. Uluntu nkesakuyakweba Aabu, elo no luntu akesakusanga tamuliko mwebo, akesakunjipaya nebo. Lelo nebo ne musha wenu nalikushinshimuna Yaweh ukufuma kuli bumusepela bwandi. ¹³Bushe tacayebwa kuli mwebo, mweshikulu wandi, ifyo naishilekucita uluntu Yesebeli aishilekwipaya bakasesema bakwa Yaweh. Ifyo nebo naishilekufisa bakasesema umwanda umo mu mabumba amakumi yasano yasano mu lucengo elo na ukubalisha umukate na menshi? ¹⁴Nomba mwalanda kuli nebo ati, 'Kabiye elo nokuyakweba shikulu obe ati Eliya ali kuno, 'pakuti akesekunjipaya." ¹⁵Eluntu Eliya aishilekumwasuka ati, "Ngefyo Yaweh kasunga wa myeo, uyo naiminina pa cinso cakwe, cine cinefye ndeisakuisokolwela kuli Aabu lelo." ¹⁶Eico Obadia aishilekuya mukukumanya Aabu elo nokwisa kumweba ifyo Eliya alandile, eluntu imfumu yaishilekuya kukukumanya Eliya. ¹⁷Uluntu Aabu aishilekumona Eliya, aishilekulanda kuli yee, "Bushe ni webo? Niwebo weuleta impika mu Isreali!" ¹⁸Eliya nayee aishilekwasuka ati, "nebo nshiletelepo impika mju Isreali, lelo webo no lupwa lwakwa wiso nimwebo mwaleta impika pakusha amafunde yakwa Yaweh elo na pakukonka imilingu yakwa baali. ¹⁹Nomba elo wiisekutuma icebo elo nokwisakulonganikila bonse abena Isreali pa lupili lwa cameo, pamopene na ba kasesema imyanda iyaba Ashela abalya kwi tebulo lyakwa Yesebel. ²⁰Eico Aabu aishilekutuma icebo kuli bonse abantu aba mu Isreali elo nokwisakulonganika bakasesema bonse pa lupili lwa kameli. ²¹Eliya aishilekwisa na bantu bonse elo no kulanda ati, "Bushe ninsitanshi ikesakupitapo pakuti pakuti webo ukesekucinja amano yobe? Nga Yaweh ni Lesa, mukonkeni. Lelo ngacakuti bali ni lesa, ninshi eomukonke." Lelo abantu tabamwasukile icebo nangu cimo. ²²Eluntu Eliya aishilekulanda ku bantu ati, "Nebo, neka, ndishele nga kasesema wakwa Yaweh, lelo bakasesema bakwa baali bashela abaume 450. ²³Eico lekeni bena batupeleko ing'ombe ishilume shibili. elo lekeni bena basalepo ing'ombe imo iilume iyabo elo elo nokuiputaulamo mutupimfya, elo nokwisakuibika pa nkuni, lelo mwibikamo umulilo munshi ya ciko. Eluntu nebo nkesa kupekanya ing'ombe imbi iilume elo nokwisakuibika pa nkuni, elo mwisakukoshapo mulilo munshi yaciko. ²⁴Eluntu mwebo mukesakukuta peshina lyakwa lesa wenu, elo nandi nkesa kukuta kuli Yaweh, elo ni Lesa uwasuka no mulilo, eluntu muleke abe ni Lesa." Eico bonse abantu baishilekwasuka nokwisakulanda ati, "Ici cabune." ²⁵Eico Eliya aishilekulanda kuli bakasesema bakwa baali ati, "Salenipo ing'ombe imo iilume mwebene mweka elo mubale mupekanye, pantu, muli bantu abengi eluntumwisekukuta pe shina lyakwa lesa wenu, lelo mwiisakubikamo umulilo munshi ya ng'ombe iilume." ²⁶Baishilekupita ing'ombe iilume elo babapele elo nokwisakuitayanya, elo baishilekukuta pe shina lyakwa baali ukufuma ulucelo mpakafye nakasuba, no kulanda ati, "baali, tumfwe fwebo." Lelo takwali neshiwi nangu limo, nangula umo uwakwasukako. Balishanine ukushinguluka icipailo ico bapangile. ²⁷Pa kasuba Eliya aishilekubapunya elo nokulanda ati, "Pundisheni! ni lesa! nalimbi aletontonkanya, nangu aleyafwilisha nangu naya palwendo, nangu alilele alefwaikwa ukubushiwa." ²⁸Eico baishilekupundisha, elo nokwisakuiputula abene beka, ngefyo balikucita limo limo, ne fyanso elo na imifwi, mpakafye no mulopa waisakupalulukila pali boo abene. ²⁹Akasuba kaishilekupita lele bena balepembela mpakafye na panshita yakutuula ubwa cungulo ubwelambo, lelo takwali ishiwi nangu limo ilyakwasuka; takwali nangu umo uwaposeleko amano kukupapata kwabo. ³⁰Eluntu Eliya alandile kubantu bonse ati, "Iseni mupepi na bebo," elo bonse abantu baishilekupalama

mupepi nankwe. Eluntu aishilekulungisha icipailo cakwa Yaweh ico icaonaikile. ³¹Eliya apitile amabwe ikumi limo na yabili, cila libwe limo lyaiminineko cila mutundu wa mwana mwaume wakwa Yakobo_ nikuli Yakobo eko icebo cakwa Yaweh caishilekwishila ati," Isreali akesakuba eshina lyenu." ³²Aishilekukula icpailo na mabwe mwishina lyakwa Yaweh elo nokwisakwimba icilindi icikulu icingalinga ukubikamo ifikopo fya nseke fine kumbali yacipailo. ³³Aishilekukolonganika inkuni shakukoseshako umulilo, nokuputaula ing'ombe ilume mutupimfya tupimfya elo nokwisakubika utupimfya twa ng'ombe ilume pa nkuni. Alandile ati," Isusheni imitondo ya menshi iyenu elo mwitulwile pa cabupe cakoca elo na pankuni." ³⁴Eluntu aishilekulanda ati, "Citeni ici pamuku wakulenga cibili," elo baishilekubwekeshapo umuku wa bubili. Nakabili aishilekulanda ati, "Citeni ici umuku wakulenga butatu,' elo nabo baishilekucita pamuku wakulenga butatu. ³⁵Amenshi yalikukonkoloka ukushinguluka icipailo nokwisusha icilindi. ³⁶Caishilekutitika panshita yakutula ilambo lya mucungulo, icakuti Eliya kasesema aishilekwisa mupepi elo nokwisakulanda ati," Yaweh, Lesa wakwa Abulamu,Isaki, elo na Isreali, lekeni cishibikwe pa bushiku bwa lelo ati nimwebo Lesa wakwa Isreali, elo ati nebo ndi mubomfi wenu, elo nokwebati naitila ifintu fyonse mu cebo cenu. ³⁷Ngumfweni nebo , mwe Yaweh, ngumfweni nebo , pakuti aba bantu beshibe ukuti nimwebo, Yaweh, nimwebo Lesa, elo ati mwalipilibwila umutima wabo kuli mwebene mwebo." ³⁸Eluntu umulilo wakwa Yaweh waishilekupona elo nokwisakucibula icabupe cakoca, pamopene na inkuni, amabwe, elo nolikungu, elo nokwisakutula amenshi ukufuma mu cilindi. ³⁹Uluntu bonse abantu baishilekubona ifi, baishilekukontamika ifinso fyabo panshi elo nokwisakulanda ati, "Yaweh, e Lesa! Yaweh, e Lesa!" ⁴⁰Eico Eliya aishilekulanda kuli boo ati," Piteni bakasesema bakwa baali ku mumana wa Kishoni nokuyakubepaila kulyakwine. ⁴¹Eliya aishilekulanda kuli Aabu ati," Ima , lya elo nokunwa, pantu kuli iciiunda ca mfula iikalamba." ⁴²Eico Aabu aishilekuya pa mulu mukulya elo nokunwa. Eluntu Elisha aushilekuya pa mulu wa lupili lwa Kameo, nokwisakuwa panshi umwine elo nokwisakuwa panshi umwine elo nokwisakubika icinso cakwe pakati ka makufi yakwe. ⁴³Aishilekulanda ku mubomfi wakwe ati," Kabiye pamulu nomba, bona ukulolenkana no mumana." Umubomfi wakwe aishilekuya pa mulu elo nokuyakubona elo nokulanda ati, "Takuli nangu cimo." ⁴⁴Eico Eliya aishilekulanda ati, Kabiye nakabili, imiku cine lubali." Pamuku wakulenga cine lubali umubomfi aishilekulanda ati, " Bona, kuli ikumbi ilileya mumulu ukufuma mumumana, ilyakucapa kwati kuboko kwa muntu." Eliya naye aishilekwasuka ati, "Kabiye pa mulu nokuyakulanda kuli Aabu ati, " Pekanya kabalwe obe elo nokuyakutentemukila munshi apo imfula tailakulesha." ⁴⁵Caishilekucitika ati mukashitafye akanono imyulu shaishilekufita fititi pamopene na makumbi elo na umwela, elo kwaishilekuba imfula iikalamba. Aabu aishilekunina elo nokwisakuya ku Yesileo, ⁴⁶lelo ukuboko kwakwa Yaweh kwali pali Eliya. Aishile kutumbila umwingila mumushipi wakwe elo nokwisakubutukila pa cinso cakwa Aabu pa kwingila ku Yesileo.

Chapter 19

¹Ahabu aishile kweba Yesebele fyonse ifyo Eliya acitile elo nefyo aipeye bonse bakasesema no lupanga. ²Eluntu Yesebele aishile kutuma inkombe kuli Eliya, aishile kulanda ati, "Eico tu lesa na tucite ifi kuli nebo, elo nokucilapo, ngacakuti nebo ntalengele umweo obe kwati mweo wa muntu umo muli abo bakasesema abafwile mushiku bwa mailo oanshita iine." ³Uluntu Eliya aishile kumfwa, alimine elo nokufulumuka pakuti apusushoko umweo wakwe elo no kwisa ku Beeresheba, cali cakwa Yuda, elo ashile umubomfi wakwe kulya. ⁴Nomba umwina weka walyendele ulwendo lwa kasuba kamo mumatololo, elo walishile no kwikele panshi muushi ya cimuti cacifuti. Walilombe umwine ukufwa, elo walandile, "Capwa, nomba, Yaweh; piiteni umweo wandi pantu nshili uwabune ukucila ifikolwe fyandi ifyafwa." ⁵Eico walele panshi no kupona mutulo munshi ya cimuti cacifuti. Apopene malaika walimukumishe nokulanda kuliye, "Ima no kulya." ⁶Eliya waliloleshe, elo mupepi nomutwe wakwe kwali umukate uyo uwapangilwe pa mabwe aya kukaba no mutondo wamenshi. Eico walilile nokunwa eluntu walele panshi nakabili. ⁷Malaika wakwa Yaweh walishile na kabilo umuku wa bubili elo amukumisge no kulanda, "Ima nokulya, pantu ulwendo lukakukosela webo." ⁸Eico walimine nokulya elo no kunwa, elo walyendele namaka ya cakulya pa nshiku amakumi yane akasuba no bushiku ku Horebu, ulupili lwa kwa Lesa. ⁹Aishile kuya ku lucengo kulya no kwikala mulya mwine. Eluntu ishiwi lya kwa Yahweh lyaishile kwisa kuli ye no kulanda kuli ye ati, "Cindo webo ukocita kuno, Eliya?" ¹⁰Eliya aishile kwasuka ati, "Nebo nkofwaya Yahweh Lesa wa milalo, pantu abana ba Israeli na basula icipangano cobe, no konaula amalambo yobe, elo balipeye ba kasesema bobbe ku lupanga. Nomba nebo, ndifye neka, nebo ndishele elo bonse bakofwaya ukusenda umweo wandi." ¹¹Yaweh walyasukile, "Fuma no kwiminina palupili pantashi yandi, Eluntu Yaweh walikupita, elo no mwela wakukosa walepwile impili nokutoba amabwe fipinfyafipinfya kuntashi yakwa Yaweh, nomba Yaweh tali mu mwela. Panuma ya mwela, icinkukuma calishile, nomba Yaweh tali mu cinkukuma." ¹²Panuma ya cinkukuma umulilo walishile Yaweh tali mu mulilo. Panuma ya mulilo, ishiwi lya kantepentepe lya lishile. ¹³Eluntu Eliya waumfwile, ishiwi wafimbile umwingila wakwe pa menso yakwe, no kufuma, elo waiminine pa mwinshi wa lucengo. Eluntu ishiwi lyaishile kuliye ati, "Bushe findo webo nko cita pamo, Eliya?" ¹⁴Eliya walyasukile, "Nebo indipimpile sana pali Yaweh, Lesa wafita, pantu abantu ba kwa Israeli nabasula icipangano cobe, ukonaula ifipailo fyobe, no kwipaya baka sesema bobbe no lupanga. Nomba nebo, nekafye, ulwashelepo kabili bakoeshia ukupita umweo wandi." ¹⁵Eluntu Yaweh walandile kuliye, "kabuye, bwelelela ku nshila yaku matololo yaku Damasikasi, ulo uluntu ukofika ukasube Hasaele kukuba imfumu pali Aramu, ¹⁶Elo ukasube Yehu umwana mwaume wakwa Nimushi kukuba imfumu pali Israeli, elo ukasube Elisha umwana mwaume wakwa Shafati uku Abel Mehola ukuba kasesema nge ipyani yobe. ¹⁷Icikesa kucitika Yehu akesa kwi paya onse uukafulumuka ukufuma ku lupanga lwa kwa Hasaele, elo na Elisha akesa kwi paya abakafulumuka ukufuma ku lupanga lwa kwa Yehu. ¹⁸Nomba nebo nkashapo ne mwine abantu amakana cine lubali mu Israeli, abo amakufi yabo tayapetamine kuli Baali, elo nabo utunwa twabo ututamufyompele." ¹⁹Eico Eliya walifumine kulya elo walisangile Elisha umwana mwaume wakwa Shafati, uyo walikulima ne ngombe shamakoli ikumilimo na yabili pantanshi yakwe, elo nomwine walikulima kwikoli ikumilimo na yabili. Eliya walyendele kuli Elisha elo waposese icakufimbana cakwe paliye. ²⁰Eluntu Elisha washile n'gombe nokubutukula kuli Eliya; walandile, "Napapata ndeka mfyope batata nabamayo, eluntu nebo nkokunkonka, "Eluntu Eliya walandile kuliye, "Bwekela, nomba tontonkanya pafyo nakucitile." ²¹Eico Elisha walibwelele ukufuma kuli Eliya elo walipitile ngombe shamakoli, walipeye inama, elo walipikile iminofu ne nkuni ukufuma ku ngombe yekoli. Eluntu wapele kubantu nabo balilile. Eluntu waiminine, wakonkela Eliya no kumubombela.

Chapter 20

¹Ben Hadadi imfumu ya ku Aramu yaishile kulonganya abashilika bakwe bonse pamo. Bonse bali amakumi yatatu na yabili ishamfumu ishinono pali ye, elo bakabalwe na maceleta. Alininikile, no kusansa Samaria elo no kucilwisha. ²Aishile kutuma inkombe mu musumba kuli Ahabu imfumu yakwa Israeli, elo aishile kulanda kuli ye ati, "Ben Hadadi akolanda ifi. ³Silfere yobe elo na golide yobe fyandi. Kumo na bakashi bobbe elo na bana, abasuma sana, nomba bandi." ⁴Imfumu yakwa Isreali yaishile kwasuka elo no kulanda ati, "Na cibe ngefyo ulandile, shikulu wandi, imfumu. Nebo elo na fyonse ifyo nevo nakwata fyenu." ⁵Inkombe shaishile kwisa na kabili elo no kulanda ati, "Ben Hadadi akolanda ifi, 'Nebo nalitumine ishiwi kuli webo ukulanda ukuti webo ufwile wa mpela silfere yobe, golide yobe, abakashi bobbe, elo na bana bobbe. ⁶Lelo nevo nkatuma ababomfi bandi kuli webo mailo panshita iyi, elo bakesa kufwaya mu ng'anda yobe elo na mu mayanda ya babomfi bobbe. Bakapoka ku maboko yobe elo no kusenda conse icikosekesha amenso yabo." ⁷Eluntu imfumu ya ku Israeli yaishile ku kuta bonse abakulu ba calo pamo elo yaishile kulanda ati, "Napapata ishizeni elo no kubona ifyo uyu muntu akofwaya ubwafya. Alitumine ishiwi kuli nevo mukweba ati asende abakashi bandi, abana bandi elo silfere na golide, elo nevo ntakene kuli ye." ⁸Bonse abakulu elo na bantu bonse baishile kulanda kuli Ahabu ati, "Takuli kumfwa kuli ye nangu ukusuminishako ukufwaya kwakwe." ⁹Eico Ahabu aishile kulanda ku nkombe shakwa Ben Hadadi ati, "Mwebeni shikulu imfumu yandi ati, 'Nebo ndisumine fyonse ifyo mwebi mwebi umubomfi wenu ukucita umuku wa kubalilapo, lelo icabubili ntakacite." Eico inkombe, shalile elo no kutwala ici casuko kuli Beni Hadadi. ¹⁰Eluntu Beni Hadadi aishile kutuma fyonse ayasukile kuli Ahabu, elo aishile kulanda ati, "Cawama tu lesa tucite ici kuli nevo elo no kucilapo, nga cakuti imitoyi ya mu Samaria nga yalinga ku bantu bonse abankonka nevo cilaumo akakwata mu minwe." ¹¹Imfumu yaku Israeli yaishile kwasuka elo no kulanda ati, "Mwebeni Beni Hadadi ati, 'Takuli nangu umo uulingile ukufwala inkwela yakwe, pantu akalayumfwa nga cakuti asenda ici." ¹²Beni Hadadi alyumfwile ili shiwi ilyo alikunwa, ena elo ne shamfumu abali abanono pali ye abo abali muma tenti yabo. Beni Hadadi alikonkomeshe abaume bakwe ati, "Tantameni mwebene apo ufwile ukuba mu bulwi." Eico baliipekenye abene apo bafwile nukuba mu bulwi ku kutaasha umusumba. ¹³Eluntu aishile kubona, kasesema aisa kuli Ahabu imfumu yaku Israeli elo no kulanda ati, "Yahweh akolanda ati, 'Bushe ulibwene umushilika umukulu? Lolesha, nevo nkukupela incende mu minwe yobe lelo, elo webo ukeshiba ukuti ni nevo Yahweh." ¹⁴Ahabu aishile kwasuka ati, "Kuli nani?" Yahweh aishile kumwasuka elo no kulanda ati, "Kuli bacilolo abaice abakubombela abalashi mu misumba." Eluntu Ahabu aishile kulanda ati, "Bushe ni nani akabalilapo ukulwa?" Yahweh aishile kumwasuka ati, "Ni webo." ¹⁵Eluntu Ahabu aishile kukolonganika bacilolo abalikubombela abalashi ba mu misumba. Bonse impendwa bali 232. Panuma yabo aishile kukolonganika bonse abashilika, bonse abashilika bakwa Israeli; mu mpendwa bali amakana cine lubali. ¹⁶Baishile kufuma akasuba pakati. Beni Hadadi alikunwa umwine no kukolwa mwi tenti lyakwe, ena elo na basha mfumu abanono amakumi yatatu na yabili ishali muku mwafwa. ¹⁷Bacilolo abanono abalikubombela abalashi mu misumba batampilepo ukufuma. Eluntu Beni Hadadi aishile kweba abalikumushindika aishile kubatuma ati, "Abaume balishile ukufuma mu Samaria." ¹⁸Beni Hadadi aishile kulanda ati, "Nga cakuti beshile umutende nangu ubulwi, basendeni aba mweo." ¹⁹Eico bacilolo abaice abalikubombela abalashi mu misumba balile mu musumba elo na bashilika balibakonkele bena. ²⁰Cila umo umwaume aliyepe umulwani wakwe. Abena Aramu balifulumwike elo abena Israeli balibakonkele bena. Beni Hadadi imfumu ya ku Aramu yaishile kufulumuka pali kabalwe pamo na bapali bakabalwe. ²¹Eluntu imfumu ya ku Israeli yaishile kwisa ukufuma no kuya kutaasha ba kabalwe elo na maceleta, elo aliyepe abena Aramu abengi. ²²Eico kasesema alishile ku mfumu ya ku Israrli elo no kulanda kuli ye ati, "Kabiye, uikoseleshe we mwine, elo umfwe elo utontonkanye ifyo wakulacita, pantu pakupilibuka kwa mwaka imfumu ya ku Aramu ili no kwisa mu kukulwisha webo na kabili." ²³Aba bomfi ba mfumu ya ku Aramu baishile kulanda kuli ye ati, "Ka lesa kabo nika lesa ka mu tupili, ecalengele ukuti babe abakukosa ukucila fwebo. Lelo nomba lekeni tulwe nabo mu mawanga, elo icishinkafye fwebo tuli kosele ukucila bena." ²⁴Eico mufwile ukucita ifi: Muye kufumyapo isha mfumu aposhibombela elo muye kubikapo abakulu abashilika. ²⁵Imya abashilika nga balya abashilika abo twalufya-kabalwe pali kabalwe elo iceleta-eico fwebo tukalwe nabo mu muwanga. Eluntu mucishinkafye fwebo tuli no kukosa ukucila bena." Eico Bnei Hadadi alyumfwile kufyo balikumweba elo alicitile ifyo bamwebele. ²⁶Panuma ya mwaka uupya uwakutampilapo Beni Hadadi alikolonganika abena Aramu elo no kuya ku Afeki ku kulwa na Israeli. ²⁷Abantu baku Israeli bali kolongene elo bali pelwe ukulwa nabo. Abantu baku Israeli balipangile inkambi pali bo ngo mukuni wambushi ishinono shibili, lelo abena Aramu baliswile icalo conse. ²⁸Eluntu umuntu wakwa Lesa aishile kwisa mupepi elo aishile kulanda ku mfumu yakwa Israeli elo aishile kulanda ati, "Yahweh akolanda ati: 'Pantu abena Aramu bakolanda ati Yahweh ni ka lesa ka tupili, lelo teka lesa kamumikonko, nevo incende ya bashilika abakulu nkokela mu minwe yobe, elo

webo ukesa kwishiba ati, ni nebo Yahweh."²⁹Eico abashilika baishile kupanga inkambi ukulungatana nacila umo panshiku cine lubali. Eluntu ubushiku bwalenga cine lubali ubulwi bwalitampile. Abantu baku Israeli balipeye abali 100,000 abena Aramu abalikwenda pamakasa mu bushiku bumo. ³⁰Abashala balibutukile ku Afeiki, mu musumba elo icibumba wilile pa baume abali amakana yabili na cine lubali abashele. Beni Hadadi alibutukile elo alile mu musumba, mukati kamuputule.³¹Ababomfi bakwa Beni Hadadi balikulanda kuli ye ati, "Lolesha nomba, fwebo tulyumfwile ifyo isha mfumu sha mu ng'anda yaku Isreli ni mfumu sha luse. Napapata iseni bonse tufwale ifisamu tushingulushe mu misana yesu elo ne myando tushingulushe mu mitwe yesu, elio tuleya ku mfumu yaku Israeli. Limbi kuti asunga umweo obe." ³²Eico bali fwele ifisamu mu misana yabo elo ne myando yalishingulukile imitwe yabo elo eluntu baile ku mfumu yaku Israeli elo baishile kulanda ati, "Umubomfi wenu Beni Hadadi aishile kulanda ati, 'Napapata lekeni nebo njikale.'" Ahabu aishile kulanda ati, "Bushe acili no mweo ni munina wandi."³³Nomba abaume balyumfwile pa filangililo ukufuma kuli Ahabu, eico balyngufyenye ukumwsuka ati, "Ee, munina obe Beni Hadadi ali uwa mweo." Eluntu Ahabu aishile kulanda ati, "Kabiyeni elo mu mulete." Eluntu Bnei Hadadi alishile kuli ye, elo Ahabu akwete ena ukwisa mwi celeta lyakwe. ³⁴Beni Hadadi aishile kulanda kuli Ahabu ati, "Nebo nkabweseshi kuli webo imisumba iyo tata wandi apitile ukufuma kuli wiso, elo webo ukapange imishika we mwine mu Damascus, nga filya tata wandi acitile mu Sammaria. Ahabu aishile kwasuka ati, "Nebo nalakuleka uye neci cipangano." Eico Ahabu alipangile icipangano pali ye, elo eluntu bamulekele aya. ³⁵Kwali umwaume, umo pabana baume ba bakasesema, aishile kulanda kuli umo umunankwe wa muli bakasesema ishiwi lyakwa Yahweh ati, "Napapata nebo nkoma." ³⁶Eluntu kasesema aishile kulanda ku munankwe kasesema ati, "Pantu webo taumfila kwi shiwi lyakwa Yahweh, apopenefye webo ukofuma kuli nebo, inkalammo ikokwipaya." Apopenefye ilyo umwaume afumine kuli ye, ne nkalamo yalishile kuli ye elo no kumwipaya. ³⁷Eluntu kasesema asangile umwaume naumbi alandile ati, "Napapata nebo nkoma." Eico umwaume alimukomene elo no kumucena. ³⁸Eluntu kasesema aile elo no kulolela imfumu mu nshila; ena aliilufyenye umwine alikakile icisalu pa menso. ³⁹Ilyo imfumu yalikupita, kasesema alipundile ku mfumu elo aishile kulanda ati, "Umubomfi obe alile ku bulwi bwa kuba, elo umushilika alilekele elo aishile kuleta umwaume kuli nebo elo aishile kulanda ati, 'Mubone uyu umwaume. Weshe na maka nga cakuti webo wamulufya, umweo obe ukapelwa ku mweo wakwe, nangu webo ukapela italanti lya silfere.'" ⁴⁰Pantu lelo umubomfi obe ali uwakusakauka ukwisa kuno elo na kulya, umwaume alile." Eluntu imfumu ya Israeli yalandile kuli ye ati, "Ifi efikaba ubupingushi bobee- eico isalile we mwine."⁴¹Eluntu kasesema ayangufyenye uku mufumyapo icisalu pa mesno, elo imfumu ya Israeli yaishile kwi bukisha ati uyu umo pali bakasesema. ⁴²Kasesema alilandile ku mfumu, "Yahweh alilandile ati, 'Pantu webo ulilekele umwaume ukufuma mu minwe yabo uyo nebo nalefwaya ukwipaya, umweo obe ukasendwa ku ncende ya mweo wakwe, elo na bantu bobee bakaba pa bantu bankwe.'" ⁴³Eico imfumu ya Israeli yalile ku ng'anda yakwe no bulanda elo no kufulwa, elo afikile mu Samaria.

Chapter 21

¹Nomba ilyo papitile inshita iyital, Naboti umwina Yesreti alikwete ibala iyamyangashi mu Yesreeli, mupepi ne cipango cakwa Ahabu, imfumu yaku Samaria. ²Ahabu aishile kulanda kuli Naboti, no kulanda ati, "Mpela nebo ibala lya myangashi lyobe, eico pakweba ati nebo ndi pange ibala ilya kulimamo ibala umusalu, pantu lya bela mupepi ne ng'anda yandi. mukukabushanya, nebo nkakupela ibala lya myangashi ilya bune, nangu, nga cakwebati ukofwaya, nebo kuti na kupela weba ubukankala bwaico ukulingana na mundalama." ³Naboti aishile kwasuka kuli Ahabu ati, "Leka Yahweh akubelele uluse icakweba ati nebo nkapele icakupyana cafikolwe fyandi kuli weba." ⁴Eico Ahabu aile mucipangani cakwe uwabulanda elo uwakufulwa pamulandu wa casuko Naboti umwina Yesree amupele uluntu alikulanda ati, "Nebo ntakupele icakupyana cafikolwe fyandi." Aishile kulambalala panshi ya busanshi bwakwe, no kupilibusha icinso cakwe kumbi, elo walikene no kulya ifya kulya ifili fyonse. ⁵Yesebele umukashi wakwe aishile kwisa kuli ye no kulanda kuli ye ati, "Cindo umutima obe ubelele uwabulanda, icakwebati weba wafilwa no kulya ifya kulya?" ⁶Ena aishile kwasuka kuli ye ati, "Nebo naishile kulanda kuli Naboti umwina Yesree elo naishile kulanda kuli ye ati, 'Inshitisha ibala lyobe ilyamyangashi kundalama, nangu nga cakwebati cakusekesha weba, nebo nkakupela na limbi ibala lya myangashi kukuba ilyobe.' Eluntu aishile kwasuka kuli nebo ati, 'Nebo ntakupele ibala lyandi ilya myangashi.'" ⁷Eico umukashi wakwe aishile kwasuka kuli ye ati, "Tewebo ukotungulula pa bufumu bwamu Israeli? Ima elo ulekuya; leka umutima obe ube uwakusansamuka. Nebo nkokupokelako ibala lya myangashi kuli Naboti umwina Yesrr." ⁸Eico Yesebele aishile kulemba amakalata mwi shina lyakwa Ahabu, aishile kukakatikako ne nshimbi shakwe, elo no kuyatuma ku bakalamba elo na kubakankala abalikwikala pamo nabo mukukumana, elo nabalikwikala mupepi na Naboti. ⁹Aishile kulemba mu makalata, no kulembamo ati, "Bilisheni ukufunga elo mukateke Nabote pamulu wa bantu. ¹⁰Nakabili mukabule abaume babili ababukula icishinka pamofye eklo mukaleke bakalekulanda pali ye, ukulanda ati, 'Webu ulitipile Lesa elo ne mfumu.'" Eluntu mukamutwake kunse elo mukamutobe amabwe aya kumwipaya. ¹¹Eico abaume bamuli uyu musumba, abakalamba elo na bakankla balikwikala mu musumba wakwa Naboti, baishile kucita ifyo Yesebele alembele kuli bo, ukulingana ngefyo calembelwe mu makalata efyo catuminwe kuli bo. ¹²Baishile kukolongana ku mafungo elo baishile kuteka Naboti pacipuna ica pamulu wa bantu. ¹³Abaume babili abatakwe icishinka baishile kwingila elo baikala pantanshi yakwa Naboti; baliushinina Naboti ifya bufi pacinso ca bantu, ukulanda ati, "Naboti walitipa bonse Lesa elo ne mfumu." Eluntu baishile kumusenda elo bamufumisha kunse ya musumba ku kumupola amabwe ukuti engafwa. ¹⁴Eluntu abakalamba baishile kutuma ishiwi kuli Yesebele, ukulanda ati, "Naboti alipolelwe amabwe elo alifwile." ¹⁵Eico uluntu Yesebele aishile kumfwa ukuti Naboti alipolelwe amabwe elo kabili alifwile, aishile kulanda kuli Ahabu ati, "Ima elo upoke cikwatwa ce bala lya myangashi ilyakwa Naboti umwina Yesree, ilyo afililwe ukukushitisha pandalama, pantu Nabote tali uwa mweo, lelo alifwile." ¹⁶Uluntu Ahabu aishile kumfwa ukuti Naboti alifwile, aishile kwima no kuya munshi ye bala lya myangashi ilyakwa Naboti umwina Yesree elo aishile kulibula ukuba nge cikwatwa. ¹⁷Eluntu ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kwisa kuli Eliya umwina Tishi, no kulanda ati, ¹⁸"Ima elo uyekukumanya Ahabu indumu yaku Israeli, uwikala mu Samaria. Ali mwi bala lya myangashi ilyakwa Naboti, uko akoya kukulipoka nge cikwatwa. ¹⁹Webu uyekulanda kuli ye ati Yahweh alilandile ati, 'Ulipeye elo kabili ulipokele ne cikwatwa?' Eluntu weba ukamwebe ati Yahweh alilandile ati, 'Muncende umu imbwa shalekumingilila umulopwa wakwa Naboti, imbwa efyo shikesakumyanga umulopa obe, cacine, umulopa obe.'" ²⁰Ahabu aishile kulanda kuli Eliya ati, "Webu wa nsanga nebo, we mulwani wandi?" Eliya aishile kwasuka ati, "Nebo na kusanga weba, pantu weba uliyishitise we mwine pakucita ifyakubipa mu menso yakwa Yahweh. ²¹Yahweh alilandile ifi kuli weba ati: Bona, nebo nkaleta icabonaushi pali weba elo cikapwishishisha ukukumina elo no kuputula ukutampila pali Ahabu umwaume onse umwaice elo no musha elo no muntu onse uwa mu Israeli. ²²Nebo nkapanga ulupwa lobe kwati lupwa lwakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, elo kwati lupwa lwakwa Baasha umwana mwaume wakw Ahiya, pantu nebo ulinkalifye umutima kucifukushi elo nefyo watungulwile Israeli ku lubembu. ²³Yahweh nakabil aishile kulanda palwakwa Yesebele, ukulanda ati, 'Imbwa shikalya Yesebele kumbali ya cibumba ca Yesree.' ²⁴Uyo onse uwakumako kuli Ahabu elo no kufwila mu musumba, imbwa shikamulya; elo ne fyuni fya mulwelele fikalya uyo onse uukafwila mu mpanga. ²⁵Takwali nangu umu uwali nga Ahabu, uwaishitise umwine kukucita ifya kubipa mu menso yakwa Yahweh, uyo Yesebele umukashi wakwe alikutwala mu lubembu. ²⁶Ahabu alikuifulunganya pakupepa utulubi uluntu alikukonka, ngefyo abena Amoni balikucita, balya abo Yahweh afumishe panuma ya bantu baku Israeli. ²⁷Uluntu Ahabu aishile kumfwa aya mashiwi, aishile kufula ifyakufwala fyakwe elo afwala utusamu ku muli wakwe elo afuunga, elo no kulambalala mutusamu elo aisakuba uwa bulanda ubukulu. ²⁸Eluntu ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kwisa kuli Eliya umwina Tishi, ukulanda ati, ²⁹"Bushe ulibwene ifyo Ahabu aicefeshe umwine pa cinso candi? Pantu ali

icefeshe umwine pa cinso candi, nebo ntakalete ica bonaushi munshiku shakwe; cikaba munshiku sha mwana wakwe umwaume emo nebo nkaleta icabonaushi na mulupwa lwakwe."

Chapter 22

¹Imyaka itatu yalipitilepo ukwabula inkondo pakati kakwa Aramu elo na Israeli. ²Eluntu caishile kufika mu mwaka wakulenga ine, Yehoshafati imfumu ya bena Yuda yaishile kuya munshi ku mfumu yaku Israeli. ³Nomba imfumu yaku Israeli yaishile kulanda kubabomfi bakwe ati, "Bushe mwebo mwalishiba ati Ramoti Gileadi wesu, lelo fwebo tatulecinga nangu cimo pa kucipoka ukufuma ku kuboko kwa mfumu yaku Aramu?" ⁴Eico yaishile ulanda kuli Yehoshafati ati, "Bushe webho tekuti uye pamo na nebo kunkondo ku Ramoti Gileadi?" Yehoshafati aishile kwasuka ku mfumu yaku Israeli ati, "Nebo nikwati ni webho, abantu bandi balifye nga bantu bobhe, elo bakabalwe bandi balifye nga bakabalwe bobhe." ⁵Yehoshafati aishile kulanda ku mfumu yaku Israeli ati, "Napapata fwaya inshila ukufuma kwi shiwi lyakwa Yahweh pafyo webho ulingle ukucita pakutampa." ⁶Eluntu imfumu yaku Israeli yakolonganike bakasesema capamo, imyanda amakumi yane abaume, elo no kulanda kuli bo ati, "Bushe nebo kuti naya ku Ramoti Gileadi ku bulwi, nangu tekuti nebo ndekuya?" Baishile kulanda ati, "Kasanse pantu Shikulu alinokucipela mu maboko ya mfumu." ⁷Lelo Yehoshafati aishile kulanda ati, "Bushe pano tapali naumbi kasesema uwakwa Yahweh ukufuma pali fwebo uyo twingafwyako ubwafwilisho?" ⁸Imfumu yaku Israeli yaishile kulanda kuli Yehoshafati ati, "Kuliko umo umwaume uyo fwebo twingepusha ubwafwilisho ukufuma kuli Yahweh ku kutwafwa, Mikaya umwana mwaume wakwa Imulahi, lelo nebo nalimupta pantu ena tatala ukusesemapo nangu cimo icabune pali nebo, lelo kanofye ifya kubipa." Lelo Yehoshafati aishile kulanda ati, "Ala imfumu taifwile ukulanda ifyo." ⁹Eluntu imfumu yaku Israeli yaishile kukuta bacilolo elo no kubakonkomesha ati, "Kapiteni Mikaya umwana mwaume wakwa Imulahi, nombalinefye." ¹⁰Nomba Ahabu imfumu yaku Israeli elo na Yehoshafati imfumu yaku Yuda balikwikele cila umo pa cipuna ca bufumu, balifwele ne mingila yabo mu ncende iya kwisuka pakwingila pa mpongolo ya ku Samaria, elo bonse bakasesema bakosesema pa cinso cabo. ¹¹Sedekia umwana mwaume wakwa Kenanahi aishile kupanga umwine insengo ishafyela elo aishile kulanda ati, "Yahweh alanda ifi ati, 'Kuli dwebho eko ukasunkila abena Aramu mpakafye ukabapwishishishe.'" ¹²Eluntu bonse bakasesema bakosesema fimo fine, ukulanda ati, "Kasanse Ramoti Gileadi elo ucimfye, pantu Yahweh alicipele mu maboko ya mfumu." ¹³Intumi abo abaile mukukuta Mikaya baishile kulanda kuli ye, no kulanda ati, "Nomba bona, amashiwi ya bakasesema yali konkomeshe ifintu fya bune ku mfumu pakanwa kamo. Twapapata leka ishiwi lyobe libe kwati ni umo pakolanda ifintu fya bune." ¹⁴Mikaya aishile kwasuka ati, "Nga Yahweh wa mweo, ifyo Yahweh akolanda kuli nebo eflyo nebo nkolanda." ¹⁵Uluntu ena aishile ku mfumu, imfumu yaishile kulanda kuli ye ati, "Mikaya, kuti fwebo twaya ku Ramoti Gileadi ku bulwi, nangu iyo?" Mikaya aishile ku mwasuka ati, "Kasense elo ucimfye. Yahweh akocipela mu maboko ya mfumu." ¹⁶Eluntu imfumu yaishile kulanda kuli ye ati, Ni pamiku inga nebo ikafwaikwa webho ukulapa ukukana eba nebo nangu icabufi ifyacishinka mwi shina lyakwa Yahweh?" ¹⁷Eico Mikaya aishile kulanda ati, "Nebo naishile kubona onse Israeli alisalanganine mu mpili, nge mpanga isha kub ula uwakushi cema, elo Yahweh aishile kulanda ati, 'Aba tabakwete abakubacema. Leka cila muntu abwelele ku ng'anda yakwe mu mutende.'" ¹⁸Eico imfumu yaku Israeli yaishile kulanda kuli Yehoshafati ati, "Bushe nebo ntacikweba webho ati ena tasesema ifya bune pali nebo, kanofye ifya bonaushifye." ¹⁹Eluntu Mikaya aishile kulanda ati, "Eico umfwa ishiwi lyakwa Yahweh nebo naishile kubona Yahweh alikele pa cipuna cakwe ica bufumu, elo ne fita fyonse ifya mumulu filitaleme pali ye ku kuboko kwakwe ukwa kukulyo elo no kwa kukuso." ²⁰Yahweh aishile kulanda ati, "Ni nani akoya kutunka Ahabu, eico ena ayekulwisha elo no kufwila pa Ramoti Gileadi? Umo pali bo akolanda palwa ifi naumbi nao akolanda palwa ifi." ²¹Eluntu umupashi wafikile pantanshi, waishile kutalama pa cinso cakwa Yahweh, elo waishile kulanda ati, 'Nebo nkoya kumutunka ena.' Yahweh aishile kulanda kuli ye ati, 'Cindo?' ²²Umupashi aishile kwasuka ati, 'Nebo nkoya elo no kuba umupashi uwa kubepa ubufi mutunwa twa bakasesema bakwe bonse.' Yahweh aishile kwasuka ati, 'Webho ukoya kumutunka, elo webho na kabili uleya kufikilisha. Kabuye nomba elo uye kucita ico.' ²³Nomba bona, Yahweh alibikile umupashi wa bufi mutunwa twa bakasesema bobhe bonse, elo Yahweh alikonkomeshe icabonaushi pali webho." ²⁴Eluntu Sedekia umwana mwaume wakwa Kenana, aishile kufika palya, atoba Mikaya amapai pa menso, elo aishile kulanda ati, "Ni nshilando intu umupashi wakwa Yahweh ubomfeshe ukufuma pali nebo no kulanda pali webho?" ²⁵Mikaya aishile kulanda ati, "Bona, webho ukabona muli bulya bushiku uluntu ukaya kubelama mu muputule wa mukati." ²⁶Imfumu yaku Israeli yaishile kulanda ku babomfi bakwe ati, "Mupiteni Mikaya elo mu mutwale ena kuli Amoni, umulashi wa mu musumba, elo na Yoashi, umwana mwaume wandi." ²⁷Muyekulanda kuli ati, 'Imfumu ililandle ati, Mubikeni uyu muntu mucifungo elo mukokumulishafye umukate uunono elo na menshi ayanono, mpakafye nebo nkabwele uwa mutende.'" ²⁸Eluntu Mikaya aishile kulanda ati, "Nga cakwebati webho wabwela umutende, eluntu Yahweh ninshi talandile kuli nebo." Eluntu ena aishile kulunadapo ati, "Umfweni kuli ifi, bonse mwe bantu." ²⁹Eico Ahabu, imfumu yaku Israeli, elo na Yehoshafati, imfumu yaku Yuda, yaishile kuya ku Ramoti Gileadi. ³⁰Imfumu yaku Israeli yaishile kulanda kuli Yehoshafati ati, "Nebo nalaifungushe

ne mwine nkoya ku nkondo, lelo webo ufwale ifya kufwala fyobe ifya kubufumu." Eico imfumu yaku Israeli yaliifungwishe iyine elo yaya ku nkondo.³¹ Nomba imfumu yaku Aramu yaishile kukonkomesha abakalamba ba bashilika bamaceleta amakumi yatatu na yabili, no kulanda ati, "Tecakweshwa ukusansa abashilika bakankala nangu abakankala bafita. Lelo, cakusansafye imfumu yaku Israeli." ³²Caishile kufika icakwebati uluntu abakalamba ba bashilika abamaceleta baishile kubona Yehoshafati baishile kulanda ati, "Mucinefye ilya ni mfumu ya bena Israeli." Bali mupilibukile ukuti bamusanse, eico Yehoshafati aishile kukuta. ³³Caishile kufika icakweba ati uluntu abakalamba babashilika abamaceleta baishile kubona ukuti ulya te mfumu yaku Israel, balipilibukile ukufuma mu kumukumanya ena. ³⁴Lelo umuntu umo aishile kubula ubuta aposa iciposepose elo alasa imfumu yaku Israeli pakati ka mafupa ya cifuba cakwe. Eluntu Ahabu aishile kulanda kuli bakensha ba maceleta yakwe ati "Pilibula iceleta elo munsende nebo ukumfumya mu nkondo, pantu nebo ni ncenwa icibi." ³⁵Inkondo yalikukulilakofye akasuba konse elo imfumu ninshi ilishintilileko ikololesha abena Arameani. Ena alifwile munshita ya cungulo. Umulopa wakufuma pa cilonda ukukunkulukila munshi ye celeta. ³⁶Eluntu munshita ya kuwa kwa kasuba, ukulilishika kwaisha kufika na kufita fya nkondo, no kulanda ati, "Umuntu onse afwile ukubwelelamo ku musumba wakwe; elo umuntu ose afwile ukubwelelamo ku ciputulwa cakwe!" ³⁷Eico imfumu Ahabu yalifwile elo baipitila ku Samaria, elo baishile kumushika mu Samaria. ³⁸Balikusamfya iceleta lyakwe pa cishiba ca mu Samaria, elo imbwa shalikumyanga umulopa wakwe (apa apo bacilende bale kusambila), ngefyo ishiwi lyakwa Yahweh lyakonkomeshe. ³⁹Ulwa pamilandu imbi iyakwa Ahabu, na palifyonse ifintu acitile, ne ng'anda ya mutengo yintu akulile, elo nemisumba yintu ena akulile, bushe tafyaembelwe mwi buku lya shamfumu shamu Israeli? ⁴⁰Eico Ahabu aishile kulala pamo ne fikolwe fyakwe, elo Ahasia umwana mwaume wakwe aishile kuba imfumu pa cifulo cakwe. ⁴¹Eluntu Yehoshafati umwana mwaume wakwa Asa aishile kutampa ukuteka pali Yuda mu mwaka wakulenga ine iyakwa Ahabu imfumu ya mu Israeli. ⁴²Yehoshafati walikwete imyaka amakumi yatatu naisano uluntu aishile kutampa ukuteka, elo ena ateleke mu Yerusalemu imyaka amakumi yabili naisano. Banyina bakwe ishina bali ni ba Asuba. umwana mwanakashi wakwa Shilihi. ⁴³Ena alikwendela munshila shakwa Asa, wishi wakwe; ena tapilibukile ukufuma munshila shabo; ena alicitile ifya bune mu menso yakwa Yahweh. Lelo incende sha pamulu tashapokelwe. Abantu balikonkenyepo ukupela amalambo elo no koca ulubani mu ncende shapa mulu. ⁴⁴Yehoshafati aishile kuleta umutende pamo ne mfumu yamu Israeli. ⁴⁵Ulwa pamilandu imbi iyakwa Yehoshafati, elo na maka yantu alangile, elo nefyo acimfishe inkondo, bushe tafyalembelwe mwi buku lya kale ila sha mfumu shamu Yuda? ⁴⁶Ena alitamfishe mu ncende abashele bacilende ba kumfuba pa bashela mu nshiku shakwa wishi Asa. ⁴⁷Ta mwali imfumu mu Edomu, lelo inkonkani yakwe eyalikuteka kulya. ⁴⁸Yehoshafati aishile kupanga ifyombo ifya kwenda pa mesnhi; ukulaya ku Ofiri mushita golude, lelo balikufilwa ukuya pamulandu wakwebati ifyombo fyalikuswa pa Esioni Gebere. ⁴⁹Eluntu Ahasia umwana mwaume wakwa Ahabu aishile kulanda kuli Yehoshafati ati, "Leka ababomfi bandi banine pamo na babomfi bobe mufyombo." Lelo Yehoshafati tasuminishe pali ico. ⁵⁰Yehoshafati aishile kulala pamo ne fikolwe fyakwe elo aishile kushikwa pamo nabo mu musumba Davidi, icikolwe cakwe; Yehoramu umwana mwaume wakwe aishile kuba imfumu mu cifulo cakwe. ⁵¹Ahasia umwana mwaume wakwa Ahabu atampile ukuteka pali Israeli mu Samaria mu mwaka wakulenga ikumi limo na cine lubali umwaka wakwa Yehoshafati imfumu yaku Yuda, elo aishile kuteka imyaka ibili pali Israeli. ⁵²Ena aishile kucita ifyakubipa mu menso yakwa Yahweh elo alikwendela munshila yakwa wishi, na mushila yakwa nina wakwe, elo na munshila yakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, pafyo atungulwile Israeli kulubembu. ⁵³Ena alikubombela Baali elo alikushinshumuna ena elo alikukalifya Yahweh, Lesa wakwa Israeli, kucifukushi, ngefyo wishi wakwe alikucita.

2 Kings

Chapter 1

¹Moabu ayarukire Israeri panuma yamfwa yakwa Ahabu. ²Eryo Ahasia aponene panshi ukupura mucakupikurwa nge sumbu mu muputure wa pa muru wakwe uwakwishishamo mu Samaria, kabiri arikyeneke. Eikyo aitare inkombe no kushaba ati, "Kabuyeni, kepusheni Baari-Sebubi, umurungu wa ku Ekroni, nga kyakweba ati nkapora kuri fino fikyeneke." ³Rero maraika wakwa Yahweh aebere Eriya umwina Teshibe ati, "Ima, kabuye uninike mukukumanya inkombe sha mfumu ya ku Samaria, ubepushe ati, 'Bushe nifi tamuri Resa mu Israeri ekyo mwaira mukwipushisha kuri Baari-Sebubi, umurungu wa ku Ekroni?' ⁴Eikyo Yahweh aranda ati, "Tawakaramuke ukufuma pa musengere uko waya pa muru; nomba ukafwa." ⁵Eryo Eriya aire. ⁶Iryo inkombe shabwerurukire kuri Ahasia, asosere kuri bo ati, "Ninshi mwaburerurukira?" ⁷Nabo bamwasukire ati, "Umuntu

waishire mukutukumanya no kutweba ati, 'Bwerereni ku mfumu iimitumine, no kuyeba ati, "Yahweh aranda ifi: Bushe nikyo tamwaba Resa mu Israeri ekyo watumina abantu mukubukisha kuri Baali-Sebubi, umurungu wa ku Ekroni? Eikyo tawakaramuke ukufuma pa musengere uyo wararapo; rero ukufwa ukafwa."'"⁷Ahasia aebere intumi shakwe ati, "Kanshi muntu wa musango shani, uyo uwakisa mukumikumanya uwa kiranda aya mashiwi kuri mwebo?"⁸Nabo bamwasukire ati, "Akifwara ikifwara kyamasako nakaka no mushipi we ramba mu musana wakwe." Eikyo imfumu yabasukire ati, "Ni Eriya umwina Teshibe."⁹Eryo imfumu nomba yatumine kapitao ne fita amakumi yasano kuri Eriya. Kapitao aninike pa muru wa rupiri ukwaikere Eriya. Eryo kapitao arandire kuri ye ati, "Webo, we muntu wakwa Resa, imfumu irandire ati, "Tentemuka."'"¹⁰Eriya ayasukire no kweba kapitao ati, "Nga ndi muntu wa kwa Resa, umuriro na wike ukufuma mu muru no kukokya ne fita fyobe amakumi yasano." Eryo umuriro waponene ukufuma ku muru no kokya kapitao ne fita fyakwe amakumi yasano."¹¹Nakabiri Imfumu Ahasia atumine kapitao ne fita amakumi yasano kuri Eriya. Na ye kapitao uyu asosere kuri Eriya ati, "Webo we muntu wakwa Resa, imfumu yebere ati, "Tentemuka bwangu."'"¹²Eriya ayasukire no kubeba ati, "Nga ndi muntu wakwa Resa, umuriro wingatentemuka ukufuma mu muru no kukokya pamofye ne fita fyobe amakumi yasano." Nakabiri fye umuriro wakwa Resa wari tentemukire ukufuma ku muru no kumokya ne fita fyakwe amakumi yasano."¹³Nakabiri imfumu yatumine ibumba rya butatu irya bashirika amakumi yasano. Uyo kapitao aninike pa muru, no kufukama pa makufi ku kinso kyakwa Eriya, no kumupapatira ati, "Webo, we muntu wakwa Resa, ndeipusha, wingarenga umweo wandi no myeo ya babomfi bobe aba makumi yasano ya kitwe uruse mu menso yobe."¹⁴Mukinefye, umuriro waritentemukire ukufuma ku muru no kokya ba kapitao babiri abantanshi na bashirika babo, nomba apa wingarenga umweo wangi usange uruse pa kinso kyobe."¹⁵Na maraika wakwa Yahweh aebere Eriya ati, "Tentemuka na ye Wi mumfwira umwenso." Eryo Eriya aimine no kutentemuka na ye ku mfumu."¹⁶Na pa numa Eriya aebere Ahasia ati, "Ifi ekyo Yahweh asosa, 'Waritumne inkombe ukuya mukubukisha kuri Baari-Sebubi, umurungu wa ku Ekroni. Bushe ni pakuti tamwaba Resa mu Israeri uyo mwingepushako urwa mashiwi? Eikyo nomba, tawakaramuke ukufuma mu busanshi, umo warara; urifye no kufwa."'"¹⁷Eikyo Imfumu Ahasia yafwire ukuringana na mashiwi yakwa Yahweh ngefyo Eriya arandire. Ekyo Yoram atampire no kuteka mu kifuro kyakwe, mu mwaka wa kibiri wakwa Yehoram umwana mwaume wakwa Yehosafati imfumu ya ba Yuda, pantu Ahasia takwete umwana mwaume."¹⁸Nge mirandu imbi iyakumine Ahasia, bushe tayarembwa mu kitabo kya mirandu ya ba shamfumu ba mu Israeri?

Chapter 2

¹Eikyo inshita yafikire, iryo Yahweh ari mukupiita Eriya ku muru ukupitira muri kankungwe, Na Eriya baimine na Erisha ukufuma ku Gilgari. ²Eriya asosere kuri Erisha ati, "Ara, ikara pano pene. Pantu Yahweh arintumine ukuya ku Betere." Na ye Erisha amwasukire ati, "Na pari Yahweh, ara na pari webo nshakushe." Eikyo batentemukire ku Betere. ³Abana baume ba bakasesema abo bari pa Betere baishire kuri Erisha no kumwipusha ati, "Bushe nawishiba ati Yahweh arepita wisokuru ukumufuma kuri webo muri buno bushiku?" Erisha na ye ayasukire ati, "Eee, ndishibire ikyo, nomba kutumaneni." ⁴Eriya asosere kuri ati, "Erisha ara, pembera pano pene, pantu Yahweh arintumine ku Yeriko." Na ye Erisha amwasukire ati, "Na pari Yahweh, na pari webo, nshakushe." Epa kuya bonse ku Yeriko. ⁵Eryo na bana baume ba bwina kasesema bari pa Yeriko baishire kuri Erisha no kumwipusha ati, "Bushe urishibire ati rero Yahweh arepita wisokuru ukufumya kuri webo?" Erisha ayasukire ati, "Eee, ndishibire, nomba kutumaneni." ⁶Eryo Eriya asosere Erisha ati, "Ara, ikara pano pene, pantu Yahweh arintumine ku Yodani." Na ye Erisha ayasukire ati, "Na pari Yahweh na pari webo, nshakushe." Efyo bonse babiri bakonkenyepo. ⁷Na panuma, abana baume baba kasesema amakumi yasano batareme mu murora nabo akataramukira ninshi bena babili batareme rwa pa Yodani. ⁸Eriya apitire umwingira wakwe, aupombanya, akusirako na pa menshi. No mumana wayabanike mumbari shibiri pakuti bonse babiri baendere pa mushiri wauma. ⁹Kyaishire ba, pa numa ninshi nabatapuka, Eriya asosere Erisha ati, "Romba ifyo ningakushira iryo nshirapitwa ukufuma pari webo." Na ye Erisha ayaukire ati, "Napapata ara wingarenga ikyakaniko kya mupashi obe kube pabiri pari nebo." ¹⁰Eriya ayasukire ati, "Waromba ikintu kyakosa. Nangu rine kiba ifi, nga wambona iryo ndepitwa ukufuma pari webo, ninshi iki kikakitika pari webo, nomba nga tafiri ifyo, ninshi takyakakitike." ¹¹Iryo bakiri bareya no kuranshanya, boneni, ikyeeta rya muriro na bakabarwe ba muriro baboneke, ifi fine efya paturwire aba bantu babiri ukufumishiwa ku munankwe, na Eriya efyo apitirwe muri kankungwe ukuya ku muru. ¹²Erisha ari kibweneko iki kintu apundire no kurira ati, "Tata wandi, tata wandi, amakyereta ya mu Israeri na ba pari bakabarwe babo!" Tabwenepo Eriya na kabiri, eryo aburire no kwikata ifyakufwara fyakwe no kufirepuramo mu fimpifya fibiri. ¹³Aimishe no mwingira wakwa Eriya uyo waponene kuri ye, no kubwereramo aya tarama na mu mbari ya mumana wa Yodani. ¹⁴Akusura na menshi ku mwingira wakwa Eriya urya waponene no kweba ati, "Yahweh ari kwisa, Resa wakwa Eriya?" Iryo akuwire amenshi, ya abanikemo mu mbari shibiri na Erisha aritapukire. ¹⁵Iryo abana baume ba bakasesema abo abafumine ku Yeriko ba mubwene mu bushirya ryabo, eryo basosere ati, "Umupashi wakwa Eriya watuusha pari Erisha!" Eikyo baishire mukumukumanya, kabiri bakontamika ifinso fyabo panshi ku kinso kyakwe. ¹⁶Bamwebere ati, "Bona nomba mu babomfi bobe muri abaume bashangira amakumi yasano. Twaipusha, barekeni bareya mukufwaya wisokuru, pantu kuti rimbi, umupashi wakwa Yahweh uri mupitire no kumuposa mu rupiri rumo nangura mu mikonko imo." Erisha arikene ati, "Awe, mwi batumako." ¹⁷Rero iryo ba bapatikishe Erisha aiketwe insoni, epakusuminishako ati, "Batumeni. Eryo batumine abaume amakumi yasano, no kuya mukufwaya panshiku shitatu, nomba tabamusangire. ¹⁸Babwerurukire kuri Erisha, ninshi ari pa Yeriko, eryo asosere kuri bo ati, Bushe nshamyebere mwebho ati, 'Mwiyo?' ¹⁹Abaume ba mu musumba basosere kuri Elisha ati, "Umfwa, turekupapata, uno musumba wa bune, ngefyo shikuru areubona, nomba amenshi ya bubi ne mpanga tayakwata mufundo." ²⁰Erisha ayasukire ati, "Ndetereniko imbare iipya mubikemo no mukyere," eikyo barimuretere. ²¹Erisha afumine no kuya ku nturo ya kamana no kuya posamo umukyere; eryo asosere ati, "Yahweh aranda ati, 'Naundapa aya amenshi. Ukufuma pari ino nshita na kuntanshi, takwakabe imfwa nangura ni mpanga yabura umufundo.'" ²²Eikyo amenshi yaryundapwa no bwa rero, kwi shiwi fye iryo Erisha arandire. ²³Eryo Erisha afumine kurya no kuninikira ku Betere. Iryo areya ne nshira, abaikye abarumendo baishire ukufuma mu musumba no kuramutamfya; ati, "Kabiye, waba ikirupara! Kabiye waba ikirupara!" ²⁴Erisha akyebukire kunuma yakwe aba bona; eryo aba tipa pe shina ryakwa Yahweh. Eryo inkota shibiri isha ba kiburi shaishire ukufuma mu mushitu no kutakanya abarumendo amakumi yane-naba babiri. ²⁵Eryo Erisha afumine kurya no kuya ku rupiri rwa Kamere, no kufuma parya abwerurukire ku Samaria.

Chapter 3

¹Nomba mu mwaka warenga ikumi rimo na kine konse konse wakwa Jehoshaphati imfumu ya baYuda, Joram umwana mwaume wakwa Ahabu atampire ukuteka Israeri mu Samaria; atekere imyaka ikumi rimo na ibiri.

²Ena akitire ikyabipa mu menso yakwa Yahweh, rero takyari ngekyakitire wishu na nyina; pantu afumishe ikiribwe ikyashira ikyaimikwe ikyakwa Baari ikyo wishu apangire. ³Nakukirisha arambatire ku membu shakwa Jeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, uyo uwatengere Israeri ukubembuka; ena tafumuneko kuri shena.

⁴Nomba Mesha imfumu yakwa Moabu aritekere impanga. Ari no kupera kumfumu yakwa Israeri impanga 100,000 ne sha masako 100,000 ishikuru impanga. ⁵Rero panuma Ahabu afwa, imfumu yakwa Moabu yapondokere imfumu yakwa Israeri. ⁶Eikyo imfumu Joramu yafumine ku Samaria pa nshita irya kukuronganika Israeri onse kunkondo. ⁷Atumine intumi kuri Jehoshaphati imfumu ya baYuda, aresosa ati, "Imfumu yakwa Moabu naipondokera nebo. Bushe kuti waya nandi ku Moabu kukurwa?" Jehoshaphati ayasukire ati, "Nebo nkaya. Naba nga fintu waba, abantu bandi bobe, nabakabarwe bandi na bakabarwe bobe." ⁸Eryo asosere ati, "Bushe ninshiranshi twingasanshiramo?" Jehoshaphati ayasukire, "Ninshira yakumatororo iya ku Edomu." ⁹Eikyo imfumu yakwa Israeri yaire ne mfumu ya baYuda ne mfumu ya ku Edomu. Bafwaire fwairi no kushinguruka inshiku kine rubari, kabiri takwari amenshi ya bashirika nangura ayafinama ifyo fyairi nabo.

¹⁰Eikyo imfumu ya Israeri yasosere ati, "Finshi ifi? Ninshi Yahweh aitire imfumu shitatu kukushipera mu maboko ya bena Moabu?" ¹¹Nomba Jehoshaphati asosere ati, "Ta muri muno umo kasesema wakwa Yahweh, uyo fwebo twingepusha Yahweh ukupitira muri ye?" Umo umubomfi wa mfumu yakwa Israeri ayasukire no kusosa, "Erisha umwana mwaume wakwa Shafati epo ari, uwaitire amenshi pa maboko yakwa Erijah." ¹²Jehoshaphati asosere ati, "Ikyebo kyakwa Yahweh kiri na nebo." Eikyo imfumu yakwa Israeri, Jehoshaphati, ne mfumu yakwa Edomu batentemukire kuri ye. ¹³Erisha asosere ku mfumu yakwa Israeri, "Finshi nebo ndekita kuri webo? Kabiye kuri bakasesema ba bawiso na banoko." Eikyo imfumu yakwa Israeri yasosere kuri ye, "Iyo, pantu Yahweh aritire imfumu shitatu ku kushipera mu minwe yakwa Moabu." ¹⁴Erisha ayasukire, "Pa mweo wakwa Yahweh wa miraro, uyo nebo njiminina ku kinso kyakwe, nga nebo nshakindike ukubapo kwakwa Jehoshaphati imfumu ya baYuda, nebo nga nshabikireko amano kuri webo, nangura ukuroresha pari webo." ¹⁵Rero nomba ndetereniko kamba. "Eryo kyaishireba ati iryo karisha wesese arishishe, ukuboko kwakwa Yahweh kwaishire pari Erisha.

¹⁶Asosere ati, "Yahweh asosa iki, 'Kita iyi mipokapoka ya mironga uwauma ukwisuramo nefirindi fikaramba.'"

¹⁷Pantu Yahweh asosa iki, 'Webo tawakabone mwera, kabiri tawakabone imfura, rero uyu umupokapoka wa muronga ukesushiwamo na menshi, kabiri webo ukanwa, webo ne fitekwa fyobe na shonse inama shobe.' ¹⁸Iki kintu kyayanguka mu menso yakwa Yahweh. Kabiri akakupera ukukimfya pa bena Moabu. ¹⁹Ukonaura onse umusumba uwakingirirwa na onse umusumba uwabune, ukuputaura onse umutari uwabune, ukukanya tonse utumfukumfuku twa menshi, no konaura inkyende yonse iya bune ku mabwe." ²⁰Eikyo mu rukyero pa nshita yakupera irambo, kwafumine amenshi ku rubari rwa ku Edomu; ne kyarokwariremo na menshi. ²¹Nomba iryo bonse abena Moabu baumfwire ukuti ishambumu shaishire ku kurwa na bo, baikoronganike kyapamo, na bonse abo abarefwara iramba, kabiri batareme pa mupaka. ²²Berishibukire rukyero kyerokwarire na kasuba kasanikire pa kasuba. Iryo abena Moabu babwene ku rubari rwabo amenshi yareboneka ayakashika ngo muropa. ²³Bapundire ati, "Uyu muropa! ishambumu shifwire shiyonaura, kabiri bariipeye umo na umo! Eikyo nomba, Moabu, natureya tubatape!" ²⁴Iryo baishire ku mkambi yakwa Israeri, Israeri arimine no kusansa abena Moabu, abafurumwike pa kinso kyabo. Abashirika bakwa Israeri bafurumwine abena Moabu, no kubepaya.

²⁵Baryonawire imisumba, na pa kirime kyonse ikya bune umuntu onse ariposerepo iribwe mpaka ponse paisura. Bakirikire utumfukumfuku twa menshi tonse kabiri baritemene ifimuti fyonse ifya bune. Kir Hareseth eka ewashere na mabwe yakwe munnyende. Rero abashirika bafisukushiro bariushingurukire no ku usansa. ²⁶Iryo imfumu Mesha iya ku Moabu yabwene ukuti uburwi bwarushika, basendere abaume abarwira ku ma panga imyanda kine rubari ukuti ipurinkanye ku mfumu ya ku Edomu, rero barifirirwe. ²⁷Eryo aburire umwana mwaume wakwe iberi, uwari no kuteka panuma yakwe, no kumupera nge kya bupe kya kokya pa kibumba. Eikyo kwari ukukaripa ukukaramba ku Israeri; eryo abashirika bakwa Israeri bashire imfumu Mesha no kubwerera ku kyarokwarire.

Chapter 4

¹Nomba umukashi umo uwapa bana baume ba bakasesema aishire arerira kuri Erisha, aresosa ati, "Umubomfi wenu umurume wandi arifwire, na mwishiba ukuti umubomfi wenu aretina Yahweh. Nomba uwankongere naisa ku kusenda abana bandi babiri ku kuba abasha bakwe." ²Eikyo Erisha asosere kuri ye ati, "Finshi ni ngakukitira webi? Njeba finshi ukwete mu ng'anda? Asosere kuri ye ati, "Umubomfi wenu takwete nangu fimo mu ng'anda, ukufumishako akapoto ka mafuta." ³Eryo Erisha asosere ati, "Kabiye washime ifipe ku bena muparamano, ifipe umwabura nangu kamo. Washime ifingi efyo wingakwanisha. ⁴Eryo ufwire ukuya mukati no kwisarako ikiibi kunuma yobe na bana baume bobe, eryo witurwire amafuta muri fyonse ifyo ifipe, murebika rubari ifipe ifyo ifyaisura." ⁵Eikyo ashire Elisha kabiri aisereko ikiibi kunuma yakwe na bana bakwe abaume. Baretere ifipe kuri ye, na ye afiswishemo na mafuta. ⁶Iryo ifipe fyaiswire, asosere ku bana baume bakwe ati, "Ndetereniko na kimbi ikipe. Rero umwana mwaume asosere kuri ye ati, "Tapari na fimbi ifipe." Eryo amafuta yarekere ukupongoroka. ⁷Eryo aishire no kweba umuntu wakwa Resa. Asosere ati, "Kabiye, kashitisho amafuta; uripire inkongore shobe, kabiri wikarire na bana baume bobe ishashara." ⁸Ubushiku bumo Erisha aendere ukuya ku Shunemu uko umwanakashi umukankara aikere; umwanakashi amupatikisha ukuti arye nankwe ifyakurya. Eikyo imiku ne miku Erisha arepitapo, areimanina parya ku kurya. ⁹Umwanakashi asosere ku barume bakwe ati, "Boneni, nomba ndepiturukamo ukutira uyu muntu wa shira uwakwa Resa uurepita ryonse apa." ¹⁰Natupangeko akamuputure akanono pa mutenge akakwa Erisha kabiri natubikemo mukati ubusanshi, iteburo, ikipuna, ne nyari. Eryo iryo areisa kuri fwebi, akesaikara kurya kwine. ¹¹Eikyo iryo ubushiku bwaishire na kabiri ukuti Erisha atareme parya pene, aikere mu muputure kabiri atushisha parya. ¹²Erisha asosere kuri Gehasi umubomfi wakwe ati, "Ita uyu umwina shunani." Iryo amwitire, atareme pa kinso kyakwe. ¹³Erisha asosere kuri ye ati, "Sosa kuri ye ati, 'Webi wakwata ukupita muli bonse ubu bwafya ukuti usakamane fwebi. Finshi twingakita kuri webi? Tukurandireko ku mfumu nangu ku mukuramba wa fita?'" Ayasukire ati, "Naikara pamo na bantu bandi." ¹⁴Eikyo Erisha asosere ati, "Finshi fwebi twinga mukitira, nomba?" Gehasi ayakure ati, "Kyakine, takwata umwana mwaume, na barume bakwe na bakota." ¹⁵Eikyo Erisha ayakure ati, "Mwite." Iryo amwitire, atareme mu mwinshi. ¹⁶Erisha asosere ati, "Pari iyi nshita ya mwaka, mu nshita ya mwaka umo, webi uri no kukwata umwana mwaume." Asosere ati, "Awe, mwe shikuru wandi kabiri we muntu wakwa Resa, mwi bepa ku mubomfi wenu." ¹⁷Rero umwanakashi aimite kabiri afyere umwana mwaume pa nshita imoine mu mwaka wakonkerepo, ngefyo Erisha asosere kuri ye. ¹⁸Iryo umwana akurrei, aire ubushiku bumo kuri wishi, uyo uwari na basomboshi. ¹⁹Asosere kuri wishi ati, "Umutwe wandi, umutwe wandi." Wishi asosere ku mubomfi wakwe ati, "Mutware kuri banyina." ²⁰Iryo umubomfi amwimishe kabiri amuretere umurumendo kuri nyina, umwana aikere pa makufi mpaka akasuba eryo afwire. ²¹Eikyo umwanakashi aimine no kurarika umurumendo aparerara umuntu wakwa Resa, aisereko ikiibi, kabiri afumine panse. ²²Asosere ku murume wakwe kabiri asosere ati, "Napapata ntumineniko umo umubomfi ne mpunda imo ukuti ningabutukira ku muntu wakwa Resa kabili mbwere kuno." ²³Umurume wakwe asosere ati, "Kinshi urefwaya ukuya kuri ye rero? Te mwenshi wapwa nangura Isabata." Ayasukire ati, "Fyarabafye bwino fyonse." ²⁴Eryo aimine pa mpunda eryo asosere ku mubomfi wakwe ati, "Ensha bwangu, wibweshamo pa mulandu wandi kano nasose fyo." ²⁵Eikyo aire eryo aishire ku muntu wakwa Resa pa rupiri rwa Kameri. Eikyo iryo umuntu wakwa Resa abwene mu ntamfu, asosere kuri Gehasi umubomfi wakwe ati, "Roresha kuno umwanakashi umwina Shunani." ²⁶Napapata butuka ku kumukumanya eryo usose kuri ye ati, 'Bushe ifintu fyonse firi fye bwino kuri webi na ku murume obe no mwana?' Ayasukire ati, "Firifye bwino." ²⁷Iryo aishire ku muntu wakwa Resa pa rupiri, afumbatire amakasa yakwe. Gehasi aishire mupepi mukumufumyako rero umuntu wakwa Resa asosere ati, "Mureke, pantu na furwa sana, eryo Yahweh nafisa ubwafya kuri nebi, kabiri tanjeberepo nangura kimo." ²⁸Umwanakashi asosere ati "Bushe nebi narikwipwishepo umwana mwaume, shikuru wandi? Bushe nsharandire ati, nebi mwimbepa?" ²⁹Eryo Erisha asosere kuri Gehasi ati, "Fwarira urwendo kabiri senda inkonto yandi mu maboko yobe, Kabiye ku ng'anda yakwe. Nangu wakumanya umuntu uuri onse, wi muposha, kabiri uuli onse nga akuposha, tawfire ukwasuka, urarike inkonto pa kinso kya mwana." ³⁰Rero nyina wa mwana asosere ati, "Pari Yahweh na pari webi, nebi nshakakusho." Eikyo Erisha aimine no kumukonka. ³¹Gehasi ayendesheko pa ntanshi yabo eryo aishire kubika inkonto pa kinso kya mwana, rero umwana tareranda nangura ukumfwa. Eikyo kabiri Gehasi abwerere mu kukumanya Erisha eryo amwebere ukutira, "Umwana tabukire." ³²Iryo Erisha afikire pa ng'anda, umwana arifwa eryo akiri ari pa busanshi. ³³Eikyo Erisha aingire eryo aisereko ikiibi umwana eryo nankwe eryo aepere kuri Yahweh. ³⁴Aire pa muru eryo arere pa mwana; abikire akanwa kakwe pa kanwa ka mwana, amenso yakwe pa menso yakwe, eryo na mabako yakwe pa maboko yakwe. Aintintire pa mulu wa mwaikye, eryo umubiri wa mwaikye wakabire. ³⁵Eryo Elisha aimine kabiri areendauka areshinguruka umuputure na kabiri aire no kuya rambarara pa

murumendo. Umwana ateswire imiku kine rubari eryo aiswire amenso yakwe! ³⁶Eikyo Erisha aitire Gehasi eryo asosere ati, "Ita umwina Shunami!" Eikyo arimwitire, eryo iryo aishire mu muputure, Erisha asosere ati, "Imya umwana mwaume obe." ³⁷Eryo awire ikinso kyakwe panshi pa makasa yakwe kabiri akontamine panshi, eryo kabiri aburire umwana mwaume wakwe kabiri afumine panse. ³⁸Eryo Erisha aishire na kabiri ku Gilgari. Mwari ikipowe mu kyaro, na bana baume bakwa kasesema baikere pa ntanshi yakwe. Asosere ku mubomfi wakwe ati, "Bika impoto iikaramba pa muriro eryo wipikireko anaba baume ba bakasesema. ³⁹Umo pari bo aire mwi bara mukuswa umusaru. Asangire umwangashi wa mu mpanga kabiri aswireko ifitwara fyauko ifyaringa ifya kubika mukisaru kye raya ryakwe. Bauputawire eryo baubikire mu mpoto, rero tabaishibe fintu waeumfwika. ⁴⁰Eikyo bapekenye ifyakurya ukuti abantu barye, inshita imbi, iryo barerya, babirikishe kabiri basosere ati, "We muntu wakwa Resa, muri mfwa muri iyi mpoto!" Eikyo tabarire nakarya. ⁴¹Rero Erisha asosere ati, "Reteni ubunga." Abuposere mu mpoto eryo asosere ati, "Pereni abantu, ukuti barye." Eryo tamwari ikiri kyonse mu mpoto ikingareta ubwafya. ⁴²Umuntu afumine ku Baari Sharisha ukuya ku muntu wakwa Resa eryo aretere muka kyora kakwe imikate ya bare iya pangirwe ne fisabo fya ntanshi, eryo ne mitwe ya nseke shipya. Erisha asosere ati, "Pera ifi ku bantu ukuti barye." ⁴³Umubomfi wakwe asosere ati, "Ninshi, bushe kuti na pera shani ifi abantu abari umwanda umo?" Rero Elisha asosere ati, "Pera ifi ku bantu, ukuti barye, pa murandu Yahweh efyo asosa, bararya eryo barashapo na fimo." ⁴⁴Eikyo umubomfi wakwe abapekanishishe; baririre, no kusha fimo na fishara, nga firya fine ikyebo kyakwa Yahweh kyaraire.

Chapter 5

¹Nomba Naamani, umukaramba wa fita fya nkondo ifya mfumu ya bena Aramu, ari nimparume kabiri muntu uwakindikwa mu fita fyonse kuri shikuru wakwe. Pantu muri ye Yahweh emo aperere Aramu ukukimfya. Na kabiri ari uwakosa, umuntu watarira, rero ari uwafibashi. ²Abena Aramu barire mukusansa no kusendako umukashana ukufuma mu kyarokya bena israeri. Umukashana arebombera muka Naamani. ³Umukashana asosere kuri nakuru wakwe ati, "Nga kyakuti shikuru wandi bari na kasesema uyo uuri mu Samaria! Eryo engondapa shikuru wandi ku burwere bwa fibashi." ⁴"Eikyo Naamani aireingira mukati no kwebe mfumu pafyo umukashana umwaike uwafumine ku kyarokya bena israeri asosere. ⁵Eikyo mfumu ya bena Aramu yasosere ati, "Kabiye nomba ndetuma karata kufumu ya bena israeri." Namaani arire no kupiita amataranta ya sirufere ikumi rimo. ⁶Na kabiri arisendere karata ku mfumu ya bena israeri iyo iyaresosa ati, "Nomba iryo uyu karata yaretwa kuri webi. Ubone ukuti natuma Naamani umubomfi wandi kuri webi, pakuti webi kuti wa mundapa ku burwere bwa fibashi." ⁷Iryo mfumu ya bena israeri yaberengere karata, yarepawire ififwaro fyaiko no kusosa ati, "Bushe ninebo Resa, ku kwipaya no kurenga ube no mweo, pakuti uyu muntu afwaye nebo ukuposha umutima wafibashi? Kyaboneka kwati arefwaya ukutampa ukuraka na nebo." ⁸Eikyo iryo Erisha umuntu wakwa Resa aumfwire ukuti mfumu ya bena israeri narepaure ififwaro fyaiko, aritumine amashiwi ku mfumu no kusosa ati, "Ninshi warepawira ififwaro fyobe? Rekeni nomba ese kuri nebo, kabiri akeshiba ukuti mwariba kasesema mu israeri." ⁹Eikyo Naamani aishire na bakabarwe bakwe na amakyereta yakwe no kutarama pa mwenshi wa ng'anda yakwa Erisha. ¹⁰Erisha atumine intumi kuri ye, no kusosa ati, "Kabiye no kusamba we mwine mu mumana wa Yodani imiku kine rubari, eryo umubiri obe warabweshiwa, warasanguruka." ¹¹Rero Naamani arifurirwe no kufumapo no kusosa ati, "Boneni, nebo nakiratontonkanya ukuti ena kinefye araisa tarama kuri nebo no kukuta pe shina ryakwa Yahweh Resa wakwe, no kwisa tambika ukuboko kwakwe pa nkyende apari uburwere no kuposha ifibashi fyandi. ¹²Bushe tari Abarna na Pharpa, imimana ya ku Damasika, ya wa mishapo ukukira amenshi yonse aya mu israeri? Bushe tekuti nebo nsambemo no kusanguruka?" Eikyo aripiribwike no kubwereramo ikipyu. ¹³Eryo ababomfi bakwa Naamani bishire mupepi no kuranda kuri ye ati, "Tata wandi, nga kyakuti kasesema amikonkomesha mwebi ukukita ifintu fimo ifyakosa, bushe mwebi tekuti mufikite? ninshi ingakirapo, nomba, iryo asosa kuri mwebi ati, 'Kasambe we mwine no kuba uwakusanguruka?'" ¹⁴Eryo atentemukire no kuyasamba umwine imiku kine rubari mu mumana wa Yodani, ukumfwire amashiwi yakwa Resa. Umubili wakwe waribweseshiwe na kambi nga umubiri uwa mwana umunono, na ye aripore. ¹⁵Naamani abwerere ku muntu wakwa Resa, ye ne bumba ryakwe ryonse, kabiri aishire no kutarama ku kinso kyakwe. Asosere ati, "Boneni, nomba nebo ukuti takwaba Resa umbi mwi sonde ryonse kanofye mu israeri. Eikyo napapata pokeni ikya bupe ikya fuma ku mubomfi wenu." ¹⁶Rero Erisha aryasukire ati, "Ngefyo Yahweh wa mweo uo ntaramina ku ntanshi, nebo nshapoke nangu kimo." Naamani akonkomeshe Erisha ukupoka ikya bupe, rero arikene. ¹⁷Eikyo Naamani asosere ati, "Nga teifyo, nomba naipusha mwebi kukureka kube ukupera ku mubomfi wenu umushiri uyo imfarashi shibiri shingapiita pantu ukufuma rero no kutwaririra, umubomfi wenu akarapera nangu kya bupe kyakokya nangu amarambo ku murungu uuri onse rero kuri Yahweh. ¹⁸Muri iki kintu rekeni Yahweh aberere umubomfi wakwe uruse urwakuti, iryo mfumu yandi yaisakuya mu ng'anda yakwa Rimmoni, iryo nebo nemwine nafukama mu ng'anda yakwa Rimmoni, rekeni Yahweh aberere umubomfi wakwe uruse muri uyu murandu." ¹⁹Erisha asosere kuri nebo ati, "Kabiye umutende." Eikyo Naamani arire. ²⁰Aendere intamfu iyaringa, iryo Gehasi umubomfi wakwa Erisha umuntu wakwa Resa asosere umwine ati, "Boneni, shikuru wandi arekererako uyu Naamani umwina Aramu pakupokako ku minwe yakwe ikyo aretere. Ngefyo Yahweh wa mweo, narabutuka panuma yakwe no kupokako ifintu fimo ukufuma kuri ye. ²¹Eikyo Gehasi akonkere Naamani panuma. Eryo Naamani abwene umu arebutuka panuma yakwe kukumukumanya eryo asosere ati, "Bushe ifintu fyonse firi bwino?" ²²Gehasi asosere ati, "Fyonse firifye bwino. Shikuru wandi nantuma kuri webi, ukusosa ati, 'Bona, nomba kuri nebo kwaisa abarumendo babiri ukufuma mu fyaro fya ku mpiri ifya bena Efuremu abana baume babwina kasesema. Napapata bapereko amataranta ya sirufere ne fifwaro fyakukinja fibiri.'" ²³Naamani ayasukire ati, "Nasansamuka sana ku kupera amataranta yabiri." Naamani arikosereshe Gehasi no kukaka amataranta ya sirufere yabiri mu masaka yabiri ayafyakufwara fyakukinja, no kuyapera pa babomfi babiri, abo abapitire amasaka ya sirufere pantanshi yakwa Gehasi. ²⁴Iryo Gehasi afikire ku rupiri, apokere imifuko ya sirufere ukufuma mu minwe yabo no kuifisa mung'anda yakwe; aebere abantu ukubwekeramo, kabiri barire. ²⁵Iryo Gehasi aingire mukati no kutarama mu murora wakwa shikuru wakwe, Erisha asosere kuri ye ati, "Bushe wafuma kwisa, Gehasi?" Ayasukire ati, "Umubomfi wenu terepo nangu kumu." ²⁶Erisha asosere kuri Gehasi ati, "Bushe umupashi wandi tawakiba nobe iryo umuntu akipiribura ikyereta ryakwe kukumanya? Bushe iyi ninshita yakusumina ukupoke indarama nangu

ifyakufwara, amabara ya miorife na mabara ya myangashi, impaanga ne ngómbe, na babomfi abaume na babomfi abanakashi? ²⁷Eikyo ifibashi fyakwa Naamani fikaba pari webo na pa bana bohe umuyayaya."Eikyo Gehesi afumine pa kinso kyakwe, uwafibashi uwabuta tuutu kwati ni mfura yabuta.

Chapter 6

¹Abana baume ba bakasesema basosere kuri Erisha ati, "Inkyende iyo twikarapo na mwebo naikeyepa kuri fwebo bonse. ²Twapapata rekeni tureya ku Yodani, no kureka umuntu onse ateme ikimuti kurya, no kureka tukure ing'anda kurya iyakuti tukareikaramo." Erisha aryasukire ati, "Kuti mwaya." ³Umo pari bo asosere ati, "Twapapata kabiyeni na babomfi benu." Erisha aryasukirle ati, "Naraya." ⁴Eikyo aire na bo, kabiri iryo baishire ku Yodani, batampire ukutema ifimuti. ⁵Rero iryo umo aretema, isembe ryarobere mu menshi; abirikishe no kusosa ati, "Yangu, shikuru wandi, ryena nayashiminefye!" ⁶Eikyo umuntu wakwa Resa asosere ati, "Nipesa riponene?" Umuntu arangire Erisha inkende. Eryo aputwire akamuti, aposere mu menshi, no kurenga isembe ukutumpuka. ⁷Erisha asosere ati, "Bura". Eikyo umuntu atambikire ukuboko kwakwe no kuribura. ⁸Nomba imfumu ya bena Aramu yarefwaisha ukurwisha israeri. Ena areranshanya na babomfi bakwe, ati, "Narabika inkambi shandi parya na parya pa nkyende. ⁹Eikyo umuntu wakwa Resa atumine ku mfumu ya bena Israeri, ati, "Kengyereni mwirapitira kuri irya nkyende, pantu abena Aramu bareya ukutentemukira kurya." ¹⁰Imfumu ya bena Israeri yatumneco inengu ku nkyende pari firya umuntu wakwa Resa arandire no kumusoka. Ukukira pa muku umo nangu shibiri, eryo imfumu yaire kurya, yareronda. ¹¹Imfumu ya bena Aramu yarifurirwe pari uku kukonkomesha, eryo yakutire ababomfi baiko no kusosa kuri bo ati, "Bushe tekuti mugeboko nani pari fwebo uuri ku mfumu ya bena Israeri?" ¹²Eikyo umo pa babomfi bakwe asosere ati, "Awe shikuru wandi, mwe mfumu, pantu Erisha kasesema mu Israeri eweba imfumu ya bena Israeri amashiwi ayo webo uranda we mwine mu muputure obe!" ¹³Imfumu yaasukire ati, "Kabiyeni no kubona Erisha uko ari pakuti nevo kuti natuma abantu no kumwikata." Kyaryeberwe kuri ye ukuti, "Bona, ari mu Dotani." ¹⁴Eikyo imfumu yatumine ku Dotani bakabarwe, amakyereta, ne bumba irikuru irya fita. Baishire ubushiku no kushinguruka umusumba. ¹⁵Iryo umubomfi wa muntu wakwa Resa ashikurire urukyeru no kufumina panse, Boneni, ibumba irikuru irya fita na bakabarwe na makyereta nayashinguruka umusumba. Umubomfi wakwe asosere kuri ye ati, "Yangu, mwe shikuru! ninshi twarakita?" ¹⁶Erisha aryasukire ati, "Tekuti utiine, pantu abo abari kuri fwebo bengi ukukira abo abari bo." ¹⁷Erisha apepere no kusosa ati, "Yahweh, naromba ukuti isureni amenso yakwe pakuti abone." Eryo Yahweh aiswire amenso ya mubomfi, na ye ariroreshe. Boneni, impiri shariswiremo bakabarwe na makyereta ya muriro ukushinguruka Erisha! ¹⁸Iryo abena Aramu batentemukire kuri ye, Erisha apepere kuri Yahweh ati, "Pumeni aba bantu pakuti bapofure, naipusha kuri mwebo." Eikyo Yahweh abarengere ukupofura, ukuringana nefyo Erisha arombere. ¹⁹Eryo Erisha asosere ku bena Aramu ati, "Ino tairi nshira, nangu uko te musumba. Nkonkeni, eryo ndemitwara ku muntu uyo mwebo murefwaya." Eryo abatungurwire ku Samaria. ²⁰Kyaishireba ati iryo baingire mu Samaria, Erisha asosere ati, "Yahweh, isureni amenso ya aba bantu ukuti babone." Yahweh aiswire amenso yabo na bo baroreshe, kabiri boneni, bari mukati ka musumba wa Samaria. ²¹Imfumu ya bena Israeri yasosere kuri Elisha, iryo yababwene ati, "Shikuru wandi, bushe mbepaye?" ²²Erisha aryasukire ati, "Tekuti ubepaye. Bushe kuti waipaya abo wikete ubusha no rupanga robe no mufwi? Bapere umukate na menshi ku murora wabo, pakuti bena kuti barya no kunwa, eryo baye kuri shikuru wabo." ²³Eikyo imfumu yapekenye ifyakurya ifingi kuri bo, kabiri iryo bapwire ukurya no kunwa, ena aribarekereko, eryo babwekeremo kuri shikuru wabo. Ayo amabumba ya bashirika ba ku Aramu tababwereremo mu kyaroya kya bena Israeri pa nshita ntari. ²⁴Panuma yaifi Beni Hadadi imfumu ya bena Aramu yakoronganike ifita fyaiko fyonse no kusansa Samaria no kuishinguruka. ²⁵Eikyo mwaishireba ikipowe ikikukuru mu Samaria. Boneni, barishingurukire mpaka umutwe wa punda warashitika pa tupimfya twa sirufere amakumi kine konse konse, ne kiputurwa kyarenga bune ikyarukombo rwa matotoryo ya nkunda pa mashekere yasano aya Sirufere. ²⁶Iryo imfumu ya bena Israeri yarepita rwapakibumba, umwanakashi aririre kuri ye ati, "Ngafweni, shikuru wandi, mwe mfumu." ²⁷Asosere ati, "Nga Yahweh takwafwire, nevo kuti nakwafwa shani? Bushe kuri fimbini ifireisa mu rubansa rwakutwirapo nangu umwakukamina umwangashi?" ²⁸Imfumu yakonkenyepo ati, "Kinshi kirekukusha?" Na ye aryasukire ati, "Uyu mwanakashi asosere kuri nevo ati, "Reta umwana mwaume obe pakuti tumurye rero, eryo tukarye umwana wandi mairo." ²⁹Eikyo twaipike umwana mwaume wandi no kumurya, eryo nasosere kuri ye ubushiku bwakonkerapo ati, "Pera umwana mwaume obe pakuti fwebo tumurye, rero ena nafisa umwana mwaume wakwe." ³⁰Eikyo iryo imfumu yaumfwire aya amashiwi ya mwanakashi, yarepawire ifyakufwara fyaiko (nomba yena yarepita pa kibumba), eryo abantu baroreshe ku kubona ukuti mukati afwerefye amasaka, pa mubiri wakwe. ³¹Eryo yarandire ati, "Rekeni Resa akite iki kuri nevo, eryo arundirepo nakabiri, nga umutwe wakwa Erisha umwana mwaume wakwa Shafati ureba pari ye rero." ³²Rero Erisha aikere mu ng'anda yakwe, na bakuru barikere nankwe. Imfumu yatumine umuntu ukufuma ku kinso kyakwe, rero iryo intumi yaire kuri Erisha, asosere ku bakaramba ati, "Boneni ifyo uyu mwana mwaume wakwa kepaya atumine ku kumputura umutwe? Roresheni, iryo intumi yaiza, isareniko ikibi, kabiri mwikatishe ikibi kiisuka kuri ye. Bushe te nshindo sha

makasa yakwa shikuru wakwe kunuma yakwe?"³³ Iryo akiri areranda nabo, boneni, intumi yatentemukire kuri ye. Imfumu yasosere ati, "Boneni, ubu bwafya bwafuma kuri Yahweh . Ninshi nderorera kuri Yahweh nakabiri?"

Chapter 7

¹Erisha asosere ati, "Umfweni ishiwi ryakwa Yahweh. Ifi efyo Yahweh asosa: 'Mairo inshita ngaino ikipimo kya bunga bwa mukate ubwapereka bukashtishiwa pari shekere umo, ne fipimo fibiri ifya bare pari shekere umo, mu mpongoro sha Samaria.'" ²Eryo kapitao uyo imfumu ya shintirire ukuboko kwakwe ayasukire umuntu wakwa Resa, kabiri asosere ati, "Boneni nangu Yahweh engapanga amawindo mu muru, bushe iki kintu kuti kyakitika?" Erisha ayasukire ati, "Bona, ukakitamba kirekitika na menso yobe, rero tawakaryepo ikiri kyonse." ³Nomba kwari abaume bane abari ne fibashi panse ya mpongoro ya mu musumba. Basosere kuri kira umo ati, "Kinshi twingekarira pano mpaka tufwe?" ⁴Nga twaranda ati natureya mu musumba, ne kipowe kiri mu musumba, turi no kufwa murya. Rero nga twaikaririra pano pene, naro rwine turefwa. Nomba, iseni natureya ku bashirika ba mu Aramu. Nga batusunga abamweo, tukekekara, nga batwipaya, tukafwa." ⁵Eikyo baimine ikyunguro ukuya mu nkambi ya bena Aramu; iryo bafikire kunse ya nkambi, takwari nangu umo kurya. ⁶Pantu Shikuru ariengere abashirika ba mu Aramu ukumfwa ikyongo kya makyereta, ne kyongo kya bakabarwe-ikyongo kye bumba na rimbi irya bashirika, eryo basosere kuri umo no munankwe ati, "Imfumu yakwa Israeri nayobora isha mfumu sha bena Hiti na bena Egypto ukwisa mukuturwisha." ⁷Eikyo abashirika barimine no kufurumuka ikyunguro; bashire amatenti yabo, bakabarwe babo, ba punda babo ne nkambi firya fine yari, no kufurumuka ukutinya imyeo yabo. ⁸Iryo abaume abari ne fibashi baishire pa mpera ya nkambi, baire mwi tenti rimo no kurya no kunwa, kabiri basendere sirufere na goride ne fya kufwara, no kuya fifisa. Babwerere no kwingira mwi tenti rimbi no kusendamo ifintu, no kuya fifisa. ⁹Eryo basosere kuri umo no munankwe ati, "Taturekita ikyarungama. Buno bushiku bushiku bwa mbira ya bune, rero turekara shiriri pari iki. Nga twarorera mpaka ubushiku bwakutusha, ukukandwa kukaba pari fwebo. Nomba iseni, natureya no kweba aba mu ng'anda ya mfumu." ¹⁰Eikyo baire no kwita ba maronda ba mpongoro sha musumba. Babebere, ukusosa ati, "Twakiya ku nkambi sha bena Aramu, rero takwakiba nangu umo kurya, nangu kiunda kya uri onse, rero kwakiba bakabarwe ninshi nabakakwa, na bapunda abakakwa na matenti ifyo fine yari." ¹¹Eryo bamaronda bampongoro babirikishe imbira, kabiri kyaeberwe mukati ka ng'anda ya mfumu. ¹²Eryo imfumu yaimine ubushiku no kusosa ku babomfi baiko ati, "Naramyeba nomba ifyo abena Aramu bakitire kuri fwebo. Nabeshiba ukweba ati turi ne nsara, eikyo nabaya ukufuma mu nkambi ukuyafisama mu mabara. Baresosa ati, 'Iryo barefuma mu musumba, turebasenda abatunturu, no kwingira mu musumba.'" ¹³Umo pa babomfi bamfumu ayasukire no kusosa ati, "Ndemipapata, rekeni bamo abaume basendemo bakabarwe basano pabasherepo, ifya sherepo mu musumba. Shiri kwati ni mpendwa yonse iyakwa Israeri abasharapo-abengi pari nomba barifwa; rekeni tubatume no kubona." ¹⁴Eikyo bapitire amakyereta yabiri na bakabarwe, ne mfumu yabatumine panuma yabashirika ba bena Aramu, ukweba ati, "Kabiyeni mu bone." ¹⁵Baire panuma yabo mu Yodani, kabiri onse umusebo wariswire kufyakufwara ne fipe ifyo abena Aramu baposaikire pakubutuka. Eikyo intumi sha bwerurukire no kweba imfumu ¹⁶Abantu baire no kupita ifyashere mu nkambi ya bena Aramu. Eikyo ikipimo kya bunga bwa mukate kyashitishiwe pe shekere, ne fipimo fibiri ifya bare pe shekere, ukuringanafye ne shiwi ryakwa Yahweh asosere. ¹⁷Imfumu yaburire mushika uo yashintiriremo amaka ukuba kangarira wa mpongoro na bantu bamunyantawire panshi pa nshira ya mpongoro. Arifwire nga fintu umuntu wakwa Resa asosere, uwarandire iryo imfumu yatentemukire kuri ye. ¹⁸Eikyo kyakitikire iryo umuntu wakwa Resa asosere ku mfumu, ukusosa ati, "Pari iyi nshita mu mpongoro sha mu Samaria ifipimo fibiri ifya bare fikaba pe shekere, ne kipimo kya bunga bwa mukate pe shekere." ¹⁹Urya kangarira ayasukire umuntu wakwa Resa no ku mweba ati, "Boneni, nangu yahweh engapanga amawindo mu muru, bushe iki kintu kuti kyakitika?" Erisha asosere ati, "Bona, ukakitamba kirekitika na menso yobe, rero tawakaryeko ikiri kyonse." ²⁰Ifyo efyakitikire kuri ye, pantu abantu barimunyantawire mu mpongoro, na ye arifwire.

Chapter 8

¹Nomba Erisha arandire ku mwanakashi uyo abushishe umwana mwaume. Asosere kuri ye ati, "Imeni, no kuya na bang'anda yenu, no kwikara ukuri konse mu kyaró kimbi, pa murandu wakweba ati Yahweh nakuta ikipowe ikireisa pari iki kyaró pa myaka kine rubari." ²Eikyo umwanakashi aimine kabiri aryumfwirire ishiwi rya muntu wakwa Resa. Aire pamo no rupwa rwakwe no kwikara mu kyaró kya ba Perishiti pa myaka kine rubari. ³Kyaishireba ati pa mpera ya mwaka kine rubari ukuti umwanakashi abwerere ukufuma mu kyaró kya ba Perishiti, eryo aishire ku mfumu mukupapata kuri ye pa murandu wa ng'anda yakwe na pa kyaró kyakwe. ⁴Nomba imfumu yareranda na Gehazi umubomfi wa muntu wakwa Resa, ukusosa ati, "Napapata ngebeni fyonse ifintu ifya maka ifyo Erisha akitire." ⁵Eryo areeba imfumu ifintu Erisha abwesesheshe umweo ku mwana uwafwire, umwanakashi umo wine uo umwana wakwe umwaume babwesesheshe ubumi aishire mukupapata imfumu pa rwa ng'anda yakwe ne kyaró. Gehazi asosere ati, "Shikuru wandi, we mfumu, uyu e mwanakashi, kabiri uyu e mwana mwaume wakwe, uo Erisha abwesesheshe umweo." ⁶Iryo imfumu yaipwishe umwanakashi pa rwa mwana wakwe umwaume, akironorwere kuri ye. Eikyo imfumu yapere kiroro umo kuri ye, no kusosa ati, "Bweseshesha kuri ye fyonse ifyari fyakwe ne fyaubomboshi fyonse ifya mu mabara yakwe ukutampafye ubushiku afumine mu kyaró ukushinta na rero." ⁷Erisha aishire ku Damasikasi uko Ben Hadadi imfumu ya rwere. Imfumu yaryeberwe ati, "Umuntu wakwa Resa naisa kuno." ⁸Imfumu yasosere kuri Hazael ati, "Senda ikyabupe mukuboko kobe eryo ureya uku kumanya umuntu wakwa Resa, kabiri akwipushisheko kuri Yahweh ukupitira muri ye, ukusosa ati, 'Bushe nkapora kuri ubu burwere?' Eikyo Hazael aire mukumukumanya no kusenda ikyabupe ne fisuma fyonse ifya mu Damasikasi, ifyasenderwe ne namira amakumi yane. ⁹Eikyo Hazael aishire no kutarama pantanshi yakwa Erisha no kusosa ati, umwana obe umwaume Ben Hadadi imfumu ya Aramu naintuma kuri webó, ukusosa ati, 'Bushe nkapora kuri bu burwere?'" ¹⁰Erisha asosere kuri ye ati, "Kabiye, kasose kuri Beni hadadi ati, 'Ikishinkafye ukapora,' rero Yahweh nandangirira ukweba ati icishinkafye akafwa." ¹¹Eryo Erisha aroreshe Hazael mpaka aumfwa insoni, eryo umuntu wakwa Resa aririre. ¹²Hazael aipwishe ati, "Kinshi ureririra, shikuru wandi?" Ayasukire ati, "Pa murandu wa kweba ati ningishiba ububi ubo ukakita ku bantu bakwa Israeri. Ukokya umwakufisama mwabo no muriro, kabiri ukepaya abana babo abaume no rupanga no kurepaura abanakashi babo abari na mafumo." ¹³Hazael ayasukire ati, "Bushe ni nani umubomfi obe, ukuti akite iki kintu ikyakosa? Nimbwafye ena." Erisha ayasukire ati, "Yahweh nandanga ukweba ati ukeba imfumu pari Aramu." ¹⁴Eryo Hazael ashire Erisha no kwisa kuri shikuru wakwe, uwasosere kuri ye ati, "Finshi Erisha asosere kuri webó?" Ayasukire ati, "Angebere ukweba ati uri no kupora." ¹⁵Eryo ubushiku bwa konkerepo Hazael apitire ikyakufimbana no kukyabika mu menshi, no kufimba pa menso yakwa Beni Hadadi pakweba ati afwe. Eryo Hazael aishireba imfumu pa nkyende yakwe. ¹⁶Mu mwaka warenga isano uwakwa Yoramú umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu ya bena Israeri, Yoramú aritampire ukuteka. Ari mwana mwaume wakwa Yeheshafati imfumu yakwa Yuda. Atampire ukuteka iryo yehoshafati ari imfumu yakwa Yuda. ¹⁷Yoramú ari ne myaka ya kufyarwa amakumi yatatu na ibiri iryo atampire ukuteka, kabiri atekere imyaka kine konse konse mu Yerusaremu. ¹⁸Yoramú aendere mu nshira sha mfumu sha mu Israeri, ngefyo ing'anda yakwa Ahabu yarekiita; pantu arikwete umwana mwanakashi wakwa Ahabu ukuba umukashi wakwe, kabiri arikitire ifya bubi mu menso yakwa Yahweh. ¹⁹Nangu kingabefi, pa murandu wa mubomfi wakwa Davidi, Yahweh tarefwaya ukonaura Yuda, apo arimwebere ukweba ati akamupera ryonse abana. ²⁰Munshiku shakwa Yoramú, abena Edomu bapondokere ubuteko bwakwa Yuda, no kuibikira imfumu parwabo. ²¹Eryo Yoramú ayabukire ku Zairi na makyereta yakwe yonse. Iryo abena Edomu bashingurukire Yoramú, abakuru bamakyereta baimine no kubataasha mu nshira ya bushiku; rero ifita fyakwa Yoramú fyaributukire no kubwereramo ku mayanda yabo. ²²Eikyo Edomu aritwaririre ukupondokera ubutekeshi bwakwa Yuda ukushinta na rero. Ribna na ye aritendekere ukupondoka panshita imo ine. ²³Rero kuri imbi mirandu ishikumine Yoramú, fyonse ifyo akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku ryafyakitikire pa rwa mfumu sha baYuda? ²⁴Yoramú aritushishe pamo ne fikorwe fyakwe kabiri ashikirwe nabo mu musumba wakwa Davidi. Eryo Ahaziah umwana mwaume wakwe aishireba imfumu pa nkyende yakwe. ²⁵Mu mwaka warenga ikumi na ibiri iyakwa Yoramú umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu yakwa Israeri, Ahaziah umwana mwaume wakwa Yoramú, imfumu yakwa Yuda, aritampire ukuteka. ²⁶Ahaziah ari ne myaka yakufyarwa amakumi yabiri na ibiri iryo atampire ukuteka; atekere umwaka umo mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ari ni Ataria; ari mwana mwanakashi wakwa Omri, imfumu yakwa Israeri. ²⁷Ahaziah aryendere munshira sha ng'anda yakwa Ahabu; akitire ifyari ifyabubi mu menso yakwa Yahweh, ngefyo ing'anda yakwa Ahabu yakitire, pantu Ahaziah ari mu pongoshi wa mu ng'anda yakwa Ahabu. ²⁸Ahaziah aire na Yoramú umwana mwaume wakwa Ahabu, mu kurwa na Hazael, imfumu ya mu Aramu, pa Ramoti Giridi. Abena Aramu bakyenene Yoramú. ²⁹Imfumu Yoramú yabwerere ku kundapwa mu Yeseri kufironda ifyo abena Aramu bamupera pa Rama, iryo

arwire na Hazael imfumu ya mu Aramu. Eikyo Ahaziah umwana mwaume wakwa Yoram, imfumu yakwa Yuda, atentemukire ku Yeseri mukubona Yoram umwana mwaume wakwa Ahabu, pa mulandu wakweba ati Yoram barimukyenene.

Chapter 9

¹Erisha kasesema akutire umo mu bana babakasesema no kusosa kuri ye ati, "Fwarira uburendo, eryo ubure aka karibotoro akanono mu minwe yobe no kuya ku Ramoti Giridi. ²Nga wafika, fwaya Yehu umwana mwaume wakwa Yehoshafati umwana mwaume wakwa Nimishi, no kwingira no kumurenga ukwima ukufuma mu banankwe, no mukusenda mu mupure wa mukati. ³Eryo ubure ne botoro rya mafuta no kumwitira ku mutwe no kusosa ati, 'Yahweh asosa iki: "Nakusuba ukuba imfumu ya bena Israeri." Eryo wisure ikibi, furumuka; wishinga shinga." ⁴Eikyo umurumendo, kasesema munono, aire ku Ramoti Giridi. ⁵Iryo afikire, boneni, abakaramba ba bashirika barikere. Eikyo kasesema munono asoesere ati, "Naisa mukufisha kuri webi, kapitao." Yehu ayasukire ati, "Kuri nani pari fwebi?" Kasesema munono aayasukire ati, "Kuri webi kapitao." ⁶Eikyo Yehu aimine no kuya mu ng'anda, na kasesema apongorwere amafuta pa mutwe wakwe no kusosa kuri Yehu ati, "Yahweh, Resa wakwa Israeri, asosa iki: 'Nakusuba ukuba imfumu pa bantu bakwa Yahweh, pari Israeri.' ⁷Ufwire wipaya urupwa rwakwa Ahabu shikuru obe pakuti inandure umuropa wa bashikuru bakasesema no muropa babomfi bakwa Yahweh bosnse abo abaipaiwe ku kuboko kwa Yesebere. ⁸Pantu urupwa ronse urw kwa Ahabu rukafwa, kabiri ku kaputurwa kuri Ahabu umwana mwaume onse, nangura musha nangu uwakaere. ⁹Nkapanga ing'anda yakwa Ahabu nge ng'anda yakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati kabiri nge ng'anda yakwa Baasha umwana mwaume wakwa Ahiyah. ¹⁰Imbwa sikarya Yesebere mu Yseri, kabiri takwakabe nangu umo uwakumushika." Eryo kasesema aiswire ikibi no kubutuka. ¹¹Eryo Yehu afumine ku babomfi bakwa shikuru wakwe, na umo pari bo asosere kuri ye ati, "Bushe fyonse firi ifya bune? Ninshi iri ishuru rinensu aishira kuri webi?" Yehu abasukire ati, "Mwarishiba umuntu ne fintu asosa." ¹²Basosere ati, "Fyabufi. Twebi." Yehu ayasukire ati, "Asosere ifi na firyi kuri nebo, kabiri asosere ati, 'Ifi e fyo Yahweh asosa: Nakusuba ukuba imfumu pari Israeri.'" ¹³Eryo kira umo bwangu bwangu afurire ikyakufwara kya kunse no kubika panshi yakwa Yehu pa muru wa ntampuro. Baririshe ipenga no kusosa ati, "Yehu ni mfumu." ¹⁴Muri iyi nshira Yehu umwana mwaume wakwa Yehoshafati umwana mwaume wakwa Nimishi apingire Yoram. Nomba Yoram arkingirirra Ramoti Giridi, ena na Israeri yonse, pa murandu wakwa Hazere imfumu ya ku Aramu, ¹⁵rero imfumu Yoram abwekeremo ku Yeseri ku kundapwa ifironda ifyo abena Arame bapere kuri ye, iryo arwishishe Hazaeri imfumu ya ku Aramu. Yehu asosere ku ba bomfi bakwa Yoram ati, "Uku nga ekutontontanya kwenu, nomba mwireka uri ukufyuka no kuya kunse ya musumba, ku kwebi iyi mbira mu Yeseri." ¹⁶Eikyo Yehu aninine pa kabirwe ukuya ku Yeseri; pantu Yoram aretusha kurya. Nomba Ahaziah imfumu ya baYuda arishire ukutentemuka ku kubona Yoram. ¹⁷Maronda atareme pa rupungu mu Yeseri, kabiri ibumba ryakwa Yehu iryo areisa apatari; asosere ati, "Nabona ibumba rya baume bareisa." Yoram asosere ati, "Bura kensha wa punda, no kumutuma ku kubakumanya, umwebe ukusosa ati, 'Bushe mureisa mu mutende?'" ¹⁸Eikyo umwaume arituminwe pari punda ku kumukumanya; asosere ati, "Ifumu yasosa iki: 'Bushe ureisa mu mutende?'" Eikyo Yehu asosere ati, "Finshi urekita no mutende? Pribuka no kwensha pa numa yandi." Eryo maronda aebera imfumu ati, "Intumi naibakumanya, rero tairebwera." ¹⁹Eryo atumine uwakibiri pari punda, uwaishire ku kubakumanya no kusosa ati, "Imfumu yasosa iki: 'Bushe ureisa mu mutende?'" Yehu ayasukire ati, "Bushe finshi urekita no mutende? Pribuka no kukonka pa numa yandi." ²⁰Nakabiri maronda arondorwere ati, "Nabakumanya, rero tarebwera. Pantu ukwensha ifyo ikyereta rirenshiwa kwensha kwa kwa Yehu umwana mwaume wakwa Nimishi ensha; areensha kufurwa kufurwa." ²¹Eikyo Yoram asosere ati, "Mpekanishisha ikyereta." Bapekenye ikyereta ryakwe, na Yoram imfumu ya bena Israeri na Ahaziah imfumu ya baYuda baire, kira umo pe kyereta, ku kumumanya Yehu. Bamusangire pa kipe kyakwa Nabote umwina Yesere. ²²Iryo Yoram abwene Yehu, asosere ati, "Bushe ureisa mu mutende, Yehu?" Ayasukire ati, "Mutende nshi uri kurya, iryo uturubi twa bukirende no buroshi bwakwa noko Yesebere nafifura?" ²³Eikyo Yoram apiribwire ikyereta ryakwe no kurumuka no kusosa kuri Ahaziah ati, "Pari ukubembwa, Ahaziah." ²⁴Eryo Yehu aburire umufwi na maka yakwe yonse no kurasa Yoram pakati ka mapeya yakwe; umufwi waire ukupita mu mutima wakwe, kabiri aponene panshi mwi kyereta ryakwe. ²⁵Eryo Yehu asosere kuri Bidkar kapitao wakwe ati, "Mubure no ku muposa mwi bara ryakwa Nabote umwina Yesere. Tontontanya pafyo webi na Nebo twaire bonse pari Ahabu wishu, Yahweh abikire ubu busesemo pari ye ati: ²⁶Mairo nabwene umuropa wakwa Nabote no muropa wa bana bakwe-efyasosa Yahweh-na nebo nakurenga ukuripira pari iki mwi bara ryakwa-efyasosa Yahweh. Nomba kabiri, mubure no kumuposa mwi bara ryakwa, ukuringana ne kyebo kyakwa Yahweh." ²⁷Iryo Ahaziah imfumu ya baYuda abwene iki, abutuire munshira ukuya ku Beti Hagani. Rero Yehu amukonkere, kabiri asosere ati, "Mwipayeni na ye pe kyereta," eryo bamurashire mupepi na Guri, iiri mupepi na Ibrimu. Ahaziah afurumukire ku Megido no kufwira kurya. ²⁸Ababomfi bakwe basendere umubiri wakwe mwi kyereta ukuya ku Yerusalem no kushika mu manda yakwe na bashibo mu mushi wakwa Dabidi. ²⁹Nomba kyari mwaka warenga ikumi na umo wakwa Yoram umwana mwaume wakwa

Ahabu ukuti Ahaziah atendeke ukuteka pari Yuda.³⁰ Iryo Yehu aishire ku Yesere, Yesebere aryumfwire iki, apentere amenso yakwe, asakura no mushishi, no kuroresha pa windo. ³¹Iryo Yehu areingira pa mpongoro, asosere kuri ye, "Bushe ureisa mu mutende, weba Zimuri, kasaripa wa kwa shikuru wakwe?" ³²Yehu aroreshe pa muru pa windo no kusosa ati, "Bushe nani ari kurubari rwandi? Nani?" Eryo babiri nangu batatu bamutungwi baoreshe panse. ³³Eikyo Yehu asosere ati, "Muposeni panshi." Eikyo baposere Yesebere panshi, no muropa umo wasabukire ku kibumba na kuri bapunda, na Yehu amunyantawire na makasa. ³⁴Iryo Yehu aingire mukipango, arire no kunwa. Eryo asosere ati, "Boneni nomba uyu mwanakashi watipwa no ku mushika, pantu mwana mwanakashi wa mfumu." ³⁵Baire mukumushika, rero basangire takuri ikyariko kanofye amafupa, amaksa, ne fisansa fyakwe. ³⁶Eikyo babwerere no kweba Yehu. Asosere ati, "Iki e kyebo kyakwa Yahweh ikyo arandire ku musha wakwe Eriya umwina Tishibe, ukusosa ati, 'Mu mpanga pa Yesere imbwa shikarya umubiri wakwa Yesebere, ³⁷no mubiri wakwa Yesebere ukaba nga matotoryo pa mushiri wa mwi bara mu mpanga pa Yesere, pakweba ati kwikaba nangu umo ukasosa ati, 'Uyu ni Yesebere.'"

Chapter 10

¹Nomba Ahabu arikwete urupwa mu Samaria. Jehu arembere amakarata no kutuma kuri bo mu Samaria, ku ntungurushi sha Yeseri, ukubikapo ne firoro na bamaronda barupwa bakwa Ahabu, ukusosa ati, ²"Barupwa bakwa shikuru obe bari na webo, kabiri naukwata amakyereta na bapunda ne misumba iyakingirirwa ne fyakungirira. Kanshi nomba, mukwangufyanya iyi karata nga yafika kuri webo, ³sarapo uwabune kabiri uwa wamisha pari barupwa bakwa sokuru no kumubika pa kipuna kyakwa wishi, no kurwira munkonka yakwa sokuru."⁴Rero baryumfwire umwenso no kusosa abene ati, "Boneni, imfumu shibiri tashingatarama kuri Yehu. Nomba fwebo kuti twatarama shani?" ⁵Eryo umwaume uwari umukaramba wa kipango, nomwaume uwari ukukaramba pa musumba, na kiroro pamo, na bonse abakushishe abana, batumine amashiwi kuri Yehu, ukusosa ati, "Turi babomfi bobe. Tukakita kyonse ikyo watukonkomesha. Tatwabike uuri onse imfumu. Kiteni ikya bune mu menso yenu."⁶Eryo Yehu arembere umuku wakibiri kuri bo, ukusosa ati, "Nga mur ku rubari rwandi, kabiri nga murekutika kwi shiwi ryandi, mufwire mwaputura imitwe ya bana bakwa shikuru wenu, no kwisa kuri nebo ku Yeseri mairo iyi nshita." Nomba abana bamfumu, amakumi kine rubari mu mpendwa, bari na bantu abakindama aba mu musumba, abarebareta. ⁷Nomba iryo karata yaishire kuri bo, baburire abana bamfumu no kwipaya, abantu amakumi kine rubari, babikire imitwe yabo mu miseke no kutuma kuri Yehu mu Yeseri. ⁸Intumi yaishire kuri Yehu, ukusosa ati, "Bareta imitwe ya bana baume bamfumu." Eikyo asosere ati, "Ibikeni mu mipiri ibiri pa mwinshi wa mpongoro mpaka urukyerero." ⁹Mu rukyerero Yehu aire panse no kutarama, kabiri asosere ku bantu bonse ati, "Muri bakaere. Boneni, nasupire ukurwisha shikuru no kumwipaya, nomba nani epeye bonse aba?" ¹⁰Nomba mufwire ukwiruka ati tapari ishiwi ryakwa yahweh, ishiwi iryo arandire pa rwa rupwa rwakwa Ahabu, irikaponena panshi, pantu Yahweh nakita ikyo arandire ukupitira mu mubomfi wakwe Eriya." ¹¹Kanshi Yehu aipeye bonse abasherepo mu rupwa rwakwa Ahabu mu Yeseri, na bonse abantu bakwe abakindama, abanankwe abamuparamishe, na bashimapepo bakwe, mpaka pashere apabura nangu umo. ¹²Eryo Yehu aimine no kuya; aire ku Samaria. Iryo afikire pa Beti Ekedo yakwa kakyema, ¹³akumenye bandume yakwa Ahaziah imfumu ya baYuda. Yehu asosere kuri bo ati, "Nimwebo bani?" Bayasukire ati, "Turi bandume yakwa Ahaziah, kabiri twatentemukira ku kuposha abana bamfumu na bana bakwa Namfumu Yeseberi." ¹⁴Yehu asosere ku bantu bakwe ati, "Basendeni abamweo." Eikyo babasendere abamweo no kubepaya pa kishima kya Beti Ekedo, bonse abaume amakumi yane na babiri. Tashirepo nangu umo uwa mweo. ¹⁵Iryo Yehu afumine kurya, akumenye Yehonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu ukwisa mukumukumanya. Yehu amuposeshe kabiri asosere kuri ye ati, "Bushe umutima obe uri nanebo, ngefyo umutima wandi uri na webo?" Yehonadabu ayasukire ati, "Emukwai." Yehu asosere ati, "Nga uri na nebo, mpocha mukuboko." Eikyo aposeshe Yehu mukuboko, Na Yehu aburire Yehonadabu na ye no kumubika mwi kyereta, ¹⁶Yehu asosere ati, "Isa na nebo eryo ubone ukukabira kwandi pari Yahweh." Eikyo apere Yonadabu ukwensha na ye mwi kyereta. ¹⁷Iryo aishire ku Samaria, Yehu aipeye bese abasherepo abana bakwa Ahabu mu Samaria, mpakafye arofeshe bonse abamumushira wakwa Ahabu, ngefyo kyaeberwe kuri bo ku kyebo kya kwa Yahweh, ikyo arandire ukupitira muri Eriya. ¹⁸Eryo Yehu akoronganye abantu bonse pamo no kusosa kuri bo ati, "Ahabu atumikire Baari panono, rero nebo nkamutumikira sana. ¹⁹Nomba eikyo nkutireniko bakasesema bonse abakwa Baari, bonse abamushinshimuna, na bashimpepo bakwe bonse. Mwireka uri onse ashare, pantu ninkwata irambo irikaramba ndepera kuri Baari. Uyo usahise takabe no mweo." Nomba Yehu akitire iki mukubepa, ne pange rya kwipaya abashinshimuna Baari. ²⁰Yehu asosere ati, "Bikeni inshita iykurongana kuri Baari." Nabo babirishe. ²¹Eryo Yehu atumine mu Israeri monse na bonse abashinshimuna Baari baishire, ikyakuti takwari washere ushaishire. Baishire mwi tempere ryakwa Baari, kabiri ryaiswire ukufuma ku mpera na ku mpera. ²²Yehu asosere ku muntu waresunga ifyakufwara fya bashimapepo ati, "Reta ifyakufwara fya bonse abashinshimuna Baari." Eikyo umwaume aretere insaru kuri bo. ²³Eikyo Yehu aire na Yehonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu mu ng'anda yakwa Baari, eryo asosere ku bashinshimuna Baari ati, "Fwairisheni no kubona ati tamuri nangu umo muno ukufuma ku babomfi bakwa Yahweh, rero abashinshimunafye Baari beka." ²⁴Eryo baingire mukupera irambo na mabupe. Nomba Yehu arisarire abaume amakumi kine konse konse abareiminina panse, no kubeba ati, "Ngakyakuti umwaume onse uyo namiretera mu minwe yenu afyuka, uyo onse uwareka urya muntu ukufyuka, umweo wakwe ukasendwa pa mweo waurya ufukire."²⁵Kanshi mukwangufyanya iryo Yehu apwire ukupera ikyabupe kyakokya, asosere kuri bamaronda na kuri bakapitao ati, "Kabiyeni mukati no kubepaya. Mwireka uri onse ukufuma panse." Eikyo babepeye no rupanga na maronda na bakapitao babaposere panse kabiri baingire mu muputure wa mukati ka ng'anda yakwa Baari. ²⁶Basunkire ikiribwe kya nkyenshi ikyari mu ng'anda yakwa Baari, no kubokya. ²⁷Eryo batobere inkyenshi shakwa Baari, no konaura ing'anda yakwa Baari no kuipanga ikimbuzu, ikiri na kubwarero. ²⁸Ifi efyo Yehu aonawire imishimwine yakwa Baari mu Israeri. ²⁹Rero Yehu tashire imemba shakwa Yeroboamu

umwana mwaume wakwa Nebati, isho akitire Israeri ukubembuka-ikiri, kushinshimuna uturubi mu Bethere na Dani. ³⁰Eikyo Yahweh asosere kuri Yehu ati, "Pa murandu wakita ikyabune mukuputura ikyaororoka mu menso yandi, kabiri wakita ku ng'anda yakwa Ahabu ukuringana nefyari mu mutima wandi, abana bobbe bakekara pakipuna kyakwa Israeri ukufika na nkuro yarenga shine." ³¹Rero Yehu tasakamene ukwendera mwifunde ryakwa Yahweh, Resa wakwa Israeri, no mutima wakwe onse. Tafumine ku membu shakwa Yeroboamu, isho akitire Israeri ukubembuka. ³²Muri shirya nshiku Yahweh atendeke ukuputurako imisumba ukufuma mu Israeri, na Hazari akimfishe abena Israeri pa mupaka wakwa Israeri, ³³ukufuma ku Yodani kukapinda ka kukuryo, impanga yonse iya Giridi, abena Gadi, na bena Rubeni, na bena Manase, ukufuma ku Aroeri, uuri mumupoka poka wa Arnoni, ukupita mu Giridi ukufika ku Bashani. ³⁴Nomba pa mirandu imbi pa rwa kwa Yehu, ne fyonse ifyo akitire, na maka yakwe yonse, bushe tayarembwa mwi buuku ryafikitwa fya mfumu sha bena Israeri? ³⁵Yehu arere ne fikorwe fyakwe, kabiri bamushikire mu Samaria. Eryo Yehoahazi umwana wakwe umwaume ari imfumu mwi punda ryakwe. ³⁶Inshita iyo Yehu atekere pari Israeri mu Samaria yari imyaka amakumi yabiri na kine konse konse.

Chapter 11

¹Nomba iryo Atariah, nyina wakwa Ahasia, abwene ati umwana maume wakwe nafwa, aimine no kwipaya bonse abana bakubufumu. ²Nomba Jehosheba, umwana mwanakashi wa mfumu Jehoram na nkashi yakwa Aishia, asendere Joash umwana mwaume wakwa Ahasia, no kuyamufisa ukutari ukufuma pakati ka bana bamfumu abaipaiwe, pamo no waremusunga; aribabikire mu muputure wakuramo. Barimufishire ukufuma kuri Ataria pakuti tepaiwe. ³Aikere pamo na ye imyaka mutanda, arifishirwe mu ng'anda yakwa Yahweh, iryo Atariah areteka ikyar. ⁴Mumwaka warenga kine rubari, Jehoiadah atumine intumi no kureta abakaramba bakira fita umwanda umo ifya bena Kari ne fya bamaronda, no kubareta kuri ye umwine, mu ng'anda yakwa Yahweh. Apangire ikipangano nabo, no kubarenga ukurapa ikirayo mu ng'anda yakwa Yahweh. Eryo abarangire umwana mwaume wa mfumu. ⁵Aribakonkomeshe, ukwebati, "Ifi efyo mwebo mufwire ukukita. Batatu pari mwebo mwebesa pe Sabata bakareronda pa ng'anda ya mfumu, ⁶na batatu bakareba pa mpongoro ya Suri, na batatu pa mpongoro ya pantanshi ya ng'anda ya bamaronda." ⁷Amabumba yambi yabiri abashibomba pe Sabata, muringire ukuronda pa ng'anda yakwa Yahweh pa murandu wa mfumu. ⁸Muringire ukushinguruka imfumu, kira mwaume ne fyanso fyakwe mu minwe yakwe. Uyo onse uwaingiramo mukati kenu, rekeni e paiwe. Muringire ukwikara pamo ne mfumu iya panse, kabiri iryo aisa ingira. ⁹Eikyo abakaramba bakirebumba umwanda umo bakonkere fyonse ifintu Yehoyada shimapapo akonkomeshe. Kira umo asendere ubaume bakwe, abo abari no kwisa mukubomba pe Sabata, na abo abari no kureka ukubomba pe Sabata rirya; kabiri baishire kuri Yehoyada shimapapo. ¹⁰Eryo Yehoyada shimapapo apere abakaramba bamabumba umwanda imifumu ne fisoreri ifyo ifyari fyakwa David imfumu ifyari mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹¹Eikyo bamalonda batareme, kira muntu ne kyanso kyakwe mu minwe yakwe, ukufuma ku rubari rwa ku kuryo urwetempere ukufika ku rubari rwa ku kuso, mupepi ne kipairo ne tempere, ukushinguruka imfumu. ¹²Eryo Yehoyada afumishe umwana mwaume wa mfumu Yohashi, no kufwika icisote kya bufumu pari ye, no kumupera ifipangano fya fipope. Eryo bamukitire imfumu no kumusuba. Batotere amapi yabo no kuranda ati, "Mureikara inshiku ishingira mwe mfumu!" ¹³Iryo Atariya aumfwire ikyongo kyakwa maronda ne kya bantu, aishire ku bantu mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁴Uyu mwanakashi ariroreshe, kabiri, no kubona imfumu yaritareme rubari rwakishintiriro, ngefyo umwata wari, na bakapitao na bakarisha wa mapenga bari rubari rwa mfumu. Abantu ba muri kirya kyar bonse baresangarara no kurisha amapenga. Eryo Atariya arepawire ifyakufwara fyakwe no kubirikisha ati, "Ukwarukira! Ukwarukira!" ¹⁵Eryo Yehoyada shimapapo akonkomeshe abakaramba ba mabumba ya myanda abo abari pa muru wabashirika, ukusosa ati, "Mufumyeni panse pakati kamirongo ya bashirika. Uyo onse uwakonka uyu mwanakashi, mu mwipaye ku rupanga." Pantu shimapapo asosere ati, "Mwikareka uyu mwanakashi akeseipairwa mu ng'anda yakwa Yahweh." ¹⁶Eikyo bamwipaye iryo afikire pa nkyende apo bakabarwe bengirira mu rubansa rwe sano, kabiri parya epo aipaiwirwe. ¹⁷Eryo Yehoyada apangire ikipangano pakati kakwa Yahweh ne mfumu na bantu, ati bena bafwire ukuba abantu bakwa Yahweh, na kabili na pakati ka mfumu na bantu. ¹⁸Eikyo abantu bakirya kyar bonse baire ku ng'anda yakwa Baari no kuya kitobawira panshi. Barifungawire ifipairo fyakwa Baari nefirubi fyamimonekere yakwe mutupimfya, kabiri baipeye Matani, shimapapo wakwa Baari, pa ntanshi yaifyo fipairo. Eryo Yehoyada shimapapo asontere bamaronda ba pe tempere ryakwa Yahweh. ¹⁹Yehoyada na ye asendere abakaramba bamyanda, abena Kari, bamaronda, na bonse abantu ba mu kyar, na kyapamo baretere imfumu ukufuma ku ng'anda yakwa Yahweh eryo baire mu ng'anda ya mfumu, ukwingirira ku nshira ya ku mpongoro ya bamaronda. Yoashi aburire inkyende yakwe pa kipuna kya bufumu. ²⁰Eikyo bonse abantu bakirya kyar barisaminwe, no musumba wari tondoro panuma Atariya naipaiwa no rupanga pa ng'anda ya mfumu. ²¹Yoashi ari ne myaka kine-rubari iryo atampire ukuteka.

Chapter 12

¹Mu mwaka warenga kine-rubari uwakwa Yehu, ubuteko bwakwa Yoashi bwaritampireko; atekere pa myaka amakumi yane mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ari ni Sibia, umwina Beresheba. ²Yoashi akitire ikya bune mu menso yakwa Yahweh inshita yonse, pantu Yehoyada shima pepo aremurangirira. ³Rero inkyende shasumbuka ishakupeperamo tashapokerwe. Abantu nangu kyarifyo barepera ikyerambo no kokya urubani pa nkyende shasumbuka ishakupeperamo. ⁴Yoashi asosere kuri ba shima pepo ati, "Shonse impiya isharetwa nge fyabupe fya mushiro mu ng'anda yakwa Yahweh, isho impiya shintu kira muntu apingwirwe nangu shingaba impiya shipikererwe mukupenda kwa bantu, nangu impiya shipokererwe ukufuma ku bupe bwapakurapa kwa muntu, nangu impiya shireterwe ku bantu abo Yahweh akosereshe mu mitima yabo ukupera- ⁵shima pepo euri no kupoka impiya ukufuma kuri umo kasunga wabo no kuwamya kyonse ikyaonaika ikyasangwa mwi tempere." ⁶Rero mu mwaka wa makumi yabiri na shitatu uwa buteko bwakwa Yoashi, bashima pepo tabawamishepo nangu kimo mwi tempere. ⁷Eryo imfumu Yoashi yaitire Yehoyada shima pepo na ba shima pepo bambi; asosere kuri bo ati, "Kinshi mwebo tamwawamishapo ikintu nangu kimo mwi tempere? Nomba mwirapoka impiya kuri bakasonkera bamisonko, rero mubure ifyo ifyo basonkesha ifyakuwamishamo kwe tempere no kufipera kuri abo abengawamya." ⁸Eikyo bashima pepo barisuminishenye ukukanapoka impiya ukufuma ku bantu no kukana wamyapo itempere pa rwabo. ⁹Rubari rwa ikyo, Yehoyada shima pepo aburire ikibokoshi, no kutura ikipunda pa mputiko yakiko, no kukibika ruburi rwa kipairo, ku rubari rwa kukuryo iryo umuntu areigira mwi tempere ryakwa Yahweh. Bashima pepo abararonda pa mwinshi we tempere baribikiremo muri kirya shonse impiya isharetterwe ku ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁰Ryonse iryo babwene ati muri impiya ishingiki mukibokoshi, karemba wa mfumu na shima pepo mukaramba bareisa no kuronga impiya mu mifuko no kushipendamo, impiya shitatu sharesangwa mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹¹Bapere impiya isharepimwa ku minwe ya baume abararorekesha pe tempere ryakwa Yahweh. Baforeshe kapara wambao na bakakura abarebombera pe tempere ryakwa Yahweh. ¹²Na kuri bakakura na bakaputura ba mabwe, ku kushitamo imbao no kuputwiramo amabwe yakuwamisha itempere ryakwa Yahweh, na fyonse ifirefwaikwa ukuripirwa pakuriwamya. ¹³Rero impiya isharetterwa mu ng'anda yakwa Yahweh tashareperwa mu kupangamo imweno sha sirufere, ifyakushimishako amarampi, amabeseni, amapenga, nangu kyonse ikya goride nangu sirufere ukuwaminisha. ¹⁴Barepera isho mpiya kuri abo abarebomba inkito yakuwamya ing'anda yakwa Yahweh. ¹⁵Mukurundapo, tabarekabira impiya shareperwa kukuwamishamo ukuba ishakusakamanapo ku baume abo abareshipokerera no kushipera ku baume barebomba, pantu aba bantu barifye abakishika. ¹⁶Rero impiya sha fyabupe fyakubembuka tasharetterwe mwi tempere ryakwa Yahweh, pantu sharifye sha bashima pepo. ¹⁷Eryo Hazari imfumu ya ku Aramu asanshire no kurwisha abena Gati, no kupoka ikyar. Hazari eryo na kabiri apiribwike no kusansa Yerusaremu. ¹⁸Yoashi imfumu ya baYuda yaburire ifintu fyonse ifyo Yeoshafata na Yeoramu na Ahasia, ifikorwe fyakwe, imfumu sha baYuda, shapatwireko, ne fyo apatwireko, na yonse goride iyasangirwe mu miputure yakusungiramo iya mu ng'anda yakwa Yahweh ne ya mfumu no kufitura kuri Hazari imfumu ya ku Aramu. Eryo Hazari aire ukufuma mu Yerusaremu. ¹⁹Pa rwa mirandu imbi iikumine Yoashi, fyonse fintu akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku ryafyarekitika ifya mfumu sha baYuda. ²⁰Ababomfi bakwe baimine no kupangira kyapamo; basanshire Yoashi mu Beti Mirro, mu nshira iyo iyatentemukira ku Sirra. ²¹Yosabadi umwana mwaume wakwa Shimeati, na Yehosabadi umwana mwaume wakwa Shoma, ababomfi bakwe, e bamusanshire, kabiri arifwire. Bashikire Yoashi pamo ne fikorwe fyakwe mu musunba wakwa Davidi, na Amasiya, umwana wakwe umwaume, aishireba imfumu mu nkyende yakwe.

Chapter 13

¹Mu mwaka warenga amakumi yabiri na itatu uwakwa Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasia imfumu ya baYuda, Yehoasi umwana mwaume wakwa Yehu atendeke pari Israeri mu Samaria; atekere imyaka ikumi rimo na kine konse konse. ²Akitire ifyabipa mu menso yakwa Yahweh no kukonka pa masambi yakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Neboti, uwarengere Israeri ukubifya; na Yoashi tafumineko kuri bo. ³Ubukari bwaka Yahweh bwaishireba pari Israeri, na ye abapere mukukonkanya mu maboko yakwa Hazari imfumu ya bena Aramu na mu maboko yakwa Beni Hadadi umwana mwaume wakwa Hazari. ⁴Eikyo Yehoahazi apapere Yahweh, na Yahweh aumfwire kuri ye pantu aribwene ukukyura kwakwa Israeri, ifyo imfumu ya bena Aramu yarebakyusha. ⁵Eikyo Yahweh apere Israeri kapususha, na bo bafurumukire ukufuma mu maboko ya bena Aramu, na bena Israeri batampire ukwikara mu ma yanda yabo nga fintu bari kare. ⁶Rero, tabafumine ku masambi ya mu ng'anda yakwa Yeroboamu, uwarengere Israeri ukubifya, na bo bakonkenyepofye muri shena; ikimuti ikyakwimika ikyakwa Ashera kyashere mu Samaria. ⁷Abena Aramu bashire Yehoahazi na baume ba pari ba kabalwe ikumi, amakyereta ikumi, na baume ikana ikumi rimo aba pa makasa, pantu imfumu ya bena Aramu yaribonaura no kubarenga ukuba nga urukungu rwa kunyantapo pari irya nshita. ⁸Rero pa mirandu imbi ukurorenkana na Yehoahazi, na fyonse ifyo akitire na maka yakwe, bushe tafyarembwa mu mabuku yafikitwa fya sha mfumu sha Israeri? ⁹Eikyo Yehoahazi arere ne fikorwe fyakwe, kabiri bamushikire mu Samaria. Yehoahazi umwana mwaume wakwe e waishireba imfumu mukifuro kyakwe. ¹⁰Mu mwaka warenga amakumi yatatu na kine rubari uwakwa Yoashi imfumu ya baYuda, ukuteka kwakwa Yehoahazi umwana mwaume wakwa Yehoahazi bwatendeke mu Smaria; atekerepo imyaka amakumi mutanda. ¹¹Akitire ifyabipa mu menso yakwa Yahweh. Ena tashirepo nangu rimo pa masambi yakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Neboti, ikyarengere ukuti Israeri engabembuka. Rero aendere muri fyena. ¹²Rero pa mirandu yimbi iikumine Yehoahazi, na fyonse ifyo akitire, na maka yakwe yantu arwishisheko Amasia imfumu ya baYuda tayarembwa mu ma buuku yafikitwa fya sha mfumu sha mu Israeri? ¹³Yehoahazi arere pamo ne fikorwe fyakwe, na Yeroboamu aishire ikara pa kipuna kyakwe. Yehoahazi ashikirwe mu Samaria pamo ne mfumu sha mu Israeri. ¹⁴Nomba Erisha arwere no burwere ubwarengere panuma ena ukufwa, eikyo Yehoahazi imfumu ya bena Israeri yatentemukire kuri ye no ku murosha. Asosere ati, "Mwe tata wandi, mwe tata wandi, amakyereta ya mu Israeri na bapari bakabarwe baremipita mwebho ukuya!" ¹⁵Erisha asosere kuri ye ati, "Bura ubuta na mafumo ayno yamo," eikyo Yoashi aburire ubuta na mafumo. ¹⁶Erisha asosere ku mfumu ya bena Israeri ati, "Bika ukuboko kobe mu buta," eikyo ena abikiremo ukuboko. Eryo Erisha abikire pa mfumu amaboko yakwe. ¹⁷Erisha asosere ati, "Isura iwindo ku kapinda ka ku kabanga," eikyo aiswire. Eryo Elisha asosere ati, "Rasa!" , na ye epakurasa. Erisha asosere ati, "Irifumo ryakwa Yahweh irya kukimfya, ifumo rya kukimfya Aramu, pantu webho uri no kusansa abena Aramu mu Afeki mpaka webho ukabapwishe." ¹⁸Eryo Erisha asosere ati, "Bura amata," eikyo Yoashi aburire. Asosere ku mfumu ya bena Israeri ati, "Rasa panshi na ye," na ye yarashire panshi imiku itatu, eryo yarekere. ¹⁹Rero umubomfi wakwa Resa amufurirwe no kuranda ati, "Webho nga wakirasa panshi imiku yisano nangura mutanda. Nga efyo waumine abena Aramu mpaka webho wamupwirikisha, rero webho ukomafye abena Aramu imikufye yitatu." ²⁰Eryo Erisha afwire, na bo bamushikire. Nomba amabumba ya bena Moabu baishire mukusansa ikyaro pakutampa kwa mwaka. ²¹Iryo bareshika umwaume umo, babwene ibumba rya bena Moabu, eikyo baposere ikitumbi mu manda yakwa Erisha. Rirya rinefye ikitumbi kya mwaume kyakumishe ku mafupa yakwa Erisha, na ye abukire no kutarama na makasa yakwe. ²²Hazari imfumu ya bena Aramu yarerwisha Israeri inshiku shonse isha kwa Yehoahazi. ²³Rero Yahweh arangurukire Israeri, no kuberera uruse no kuba ku rubari rwabo, pa mulandu wa kipangano kyakwe na Abrahamu, Isaki na Yakobo. Eikyo Yahweh tabonawire, kabiri akiri tabafumishe pa kinso kyakwe. ²⁴Hazari imfumu ya bena Aramu yarifwire, na Beni Hadai umwana mwaume wakwe aishireba imfumu mu kifuro kyakwe. ²⁵Yehoahazi umwana mwaume wakwa Yehoahazi apokere ukufuma kuri Beni Hadadi umwana mwaume wakwa Hazari imisumba isho ishapokerwe ukufuma kuri wishi Yehoahazi mu burwi. Yehoahazi arwire nabo imiku yitatu, epakupoka isho shonse imisumba shakwa Israeri.

Chapter 14

¹Mu mwaka wa bubiri uwa mfumu Yoashi umwana mwaume wakwa Yehoahazi, imfumu ya Israeri, Amasia umwana mwaume wakwa Yoashi, imfumu ya baYuda, atampire ukuteka. ²Ari ne myaka ibiri na isano isha kufyarwa iryo atampire ukuteka; atekere imyaka amakumi yabiri na pabura mu Yerusaremu. Banyina ishina ryabo bari ni ba Yehoadani, aba mu Yerusaremu. ³Akitire ifya bune mu menso yakwa Yahweh, rero tafyari nga ifyakwa Davidi wishi. Akitire fyonse ifyo Yoashi, wishi, akitire. ⁴Rero inkyende sha kusumbuka isha kupeperamo tashapokerwe. Abantu bakonkenyepo ukupera amarambo ne fyakokya ifya kyena kya bune pa nkyende shasumbuka ishakupeperamo. ⁵Kyaishireba ukuti rirya rinefye ubutekeshi bwakwe bwatungurwike aipeye ababomfi abo abaipeye wishi, imfumu. ⁶Rero tarengere abana baume babakepaya ukuba abaipaiwa; rero akitire ukuringana nefyarembere mwi buuku rya mafunde irya kwa Mose, nga fintu Yahweh akonkomeshe, ukusosa ati, "Bashibo tabafwire ukwipaiwa pa bana babo, nangura abana ukwipaiwa pa murandu wa bafyashi babo. Rero, kira umo aringire ukwipaiwa pe sambu ryakwe. ⁷Aipeye abashirika amakana ikumi rimo aba mu Edomu mu mupoka poka wa Mukyere, kabili asendere na Sera mu burwi no kukikuta ukuti Yoktere, ifi efyo kitwa ukufika na pari rero. ⁸Eryo Amasia atumine inkombe kuri Yoashi umwana mwaume wakwa Yehu imfumu ya Israeri, ukusosa ati, "Isa, reka fwebo tubonane amenso na menso mu burwi." ⁹Rero Yoashi atumine inkombe ukubwereramo kuri Amasia imfumu ya baYuda, ukusosa ati, "Ikimenwa kyamyunga ikyari mu Rebanoni kyatumine inkombe ku Kedari uwari mu Rebanoni, ukusosa ati, "Pereni abana banakashi benu ku bana baume bandi abaume ku kuba abakashi,' rero ikinama kya mpanga kyaryendere no kunyanta ikimenwa kyamyunga. ¹⁰Webo mukine kinefye nausansa Edomu, no mutima obe naukusansabika. Nausenda ikirumba mukukimfya kobe, rero ikara pa ng'anda, bushe kinshi wingairetera amafya no kuwa, bonse pamo na Yuda uuri nobe?" ¹¹Rero Amasia taumfwire. Eikyo Yoashi imfumu ya Israeri yamusanshire na Amasia imfumu ya baYuda bakumene amenso na mesno pa Beti Shemeshi, ikyari ku rubari rwakwa Yuda. ¹²Yuda barimukimfishe kuri Israeri, na onse umwaume afurumukire ukubwekera ku ng'anda. ¹³Yehoashi imfumu ya Israeri, yaikete Amasia, imfumu ya baYuda umwana mwaume wakwa Yehoashi umwana mwaume wakwa Ahasia, pa Beti Shemeshi. Aishire ku Yerusaremu no kutoba ukuponya ifibumba fya Yerusaremu ukufuma pa Mpongoro ya Efuremu ukufika na pe tungi rya Mpongoro, imikono imyanda yine mu ntamfu. ¹⁴Asendere yonse goride na sirufere, ne fipe fyonse ifyaresangwa mu ng'anda yakwa Yahweh, ne fintu fyonse ifyakinama ifyari mu kipango kya mfumu, pamo na bantu abo basendere muri bunkore, no kubwereramo ku Samaria. ¹⁵Rero pa mirandu imbi iikumine Yehoashi, na fyonse ifyo akitire, amaka yakwe, na fintu arwire na Amasia imfumu ya baYuda, bushe tafyarembwa mu ma buuku ya fikitwa fya mfumu sha bena Israeri? ¹⁶Eryo Yehoashi arere pamo ne fikorwe fyakwe no ku mushika mu Samara pamo ne mfumu sha Israeri, na Yeroboamu, umwana mwaume wakwe, aishireba imfumu pa kifuro kyakwe. ¹⁷Amasia umwana mwaume wakwa Yoashi, imfumu ya baYuda aikere imyaka ikumi rimo na isano panuma yamfwa yakwa Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehoahazi, imfumu ya Israeri. ¹⁸Rero pamirandu imbi iikumine Amasia, bushe tafyarembwa mu ma buuku ya fikitwa fya mfumu sha baYuda? ¹⁹Bapingire Amasia mu Yerusaremu, na ye epakufurumukira ku Rakishi. Afurumukire ku Rakishi, rero bamutumine abaume ku Rakishi no kumwipaira kurya kwine. ²⁰Bamubweshe pari bakabarwe, na ye bamushikire pamo ne fikorwe fyakwe mu musumba wakwa Davidi. ²¹Bonse abaYuda baburire Asaria, uwari ne myaka ikumi rimo na mutanda, no kumubika ukuba imfumu pa kifuro kyakwa wishi Amasia. ²²Ni Asaria ewakurire Erati no kuibwesha kuri Yuda, panuma imfumu Amasia afwire no kurara pamo ne fikorwe fyakwe. ²³Mu mwaka warenga ikumi rimo na isano uwakwa Yoashi imfumu ya baYuda, Yeroboamu umwana mwaume wakwa Yehoashi imfumu ya Israeri yatampire ukuteka mu Samaria; atekere imyaka amakumi yane na umo. ²⁴Akitire ifibi mu menso yakwa Yahweh. Tapatwikeko kwi sambu nangu rimo irya kwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Neboti, uwarengere Israeri ukuba ne sambu. ²⁵Abwekeshopo imipaka ya Israeri ukufuma ku Rebo Hamati kuri Bemba wa Arabati. mukukonkana na mafunde ya mashiwi yakwa Yahweh, Resa wakwa Israeri, ayo arandire ukupitira mu mubomfi wakwe Yona umwana mwaume wakwa Amihai, kasesema, uwaku Gati Hefere. ²⁶Pantu Yahweh aribwene ukukyura kwakwa Israeri, ukuti kwari ukwabipa kuri onse, abasha na ba ntungwa, no kuti tapari uwakupususha Israeri. ²⁷Eikyo Yahweh asosere ati nshakafumyepo ishina ryakwa Israeri panshi ya kyaroyero; rero, abapuswishe ku kuboko kwakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Yehoashi. ²⁸Rero pa mirandu imbi iikumine Yeroboamu, na fyonse ifyo akitire, na maka yakwe, ifyo arerwa uburwi no kupokorora Damasikasi na Hamati, ifyo ifyari fyakwa Yuda, kuri Israeri bushe tafyarembwa mu ma buuku ya fikitwa fya mfumu sha Israeri? ²⁹Yeroboamu arere pamo ne fikorwe fyakwe, pamo ne mfumu sha Israeri, na Sakaria umwana mwaume wakwe aishireba imfumu pa kifuro kyakwe.

Chapter 15

¹Mu mwaka warenga amakumi yabiri na kine rubari uwakwa Yeroboamu imfume ya ku Isreari, Azariah umwana mwaume wakwa Amaziah imfumu ya baYuda atendeke ukuteka. ²Azariah ari ne myaka amkumi mutanda iryo atendeke ukuteka, kabiri atekere imyaka amakumi yasano na ibiri mu Yerusaremu. Ishina rya banyina ni ba Yekoria, kabiri bafumine ku Yerusaremu. ³Akitire ikyabune mu menso yakwa Yahweh, ngefyo wishi Azariah akitire. ⁴Eikyo, inkyende shasansuka tashasenderwe, Abantu bakiri barepera amarambo no kokya pankyende shasansuka. ⁵Yahweh akandire imfumu ikyakweba ati ari ne fibashi mpaka na kumfwa yakwe kabiri aikere mu ng'anda yaibera. Yotamu, umwana mwaume wa mfumu, aretungurura ing'anda no kutungurura ba muri irya mpanga. ⁶Nomba ku mirandu ikumine Azaria, fyonse ifyo akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku rya fikitwa fya mfumu sha baYuda? ⁷Eikyo Azaria asendeme ne fikorwe; bamushikire ne fikorwe mu musumba wakwa Davidi. Yotamu, umwana wakwe umwaume, asangwike imfumu mukifuro kyakwe. ⁸Mu mwaka warenga amakumi yatatu na kine konse konse iyakwa Azari imfumu ya baYuda, Zakaria umwana mwaume wakwa Yeroboamu atekere Israeri mu Samaria pa myeshi mutanda. ⁹Akitire ikyabipa mu menso yakwa Yahweh, ngefyo bashibo bakitire. Tafumine ku membu shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, uwarengere Israeri ukubembuka. ¹⁰Sharrumu umwana mwaume wakwa Yabeshi apingire Zakaria, amurwishishe mu Ibrimu, no kumwipaya. Eryo asangwike imfumu mukifuro kyakwe. ¹¹Nomba pa mirandu ikumine Zakaria, yarirembwa mwi buuku rya shamfumu sha mu Israeri. ¹²Iri e shiwi ryakwa Yahweh iryo arandire kuri Yehu, ukusosa ati, "Abana bobo bakekara pa kipuna kya bufumu bwa Israeri ukufika ku nkuro yarenga ine." Iki e kyakitike. ¹³Sharrumu umwana mwaume wakwa Yabeshi atendeke ukuteka mu mwaka warenga amakumi yatatu na pabura iyakwa Azaria imfumu ya baYuda, kabiri atekerefyem umweshi umo mu Samaria. ¹⁴Manahemu umwana mwaume wakwa Gadi aire ukufuma ku Teza ukuya ku Samaria. Kurya apumine Sharrumu umwana mwaume wakwa Yabeshi, mu Samaria. Amwipaye kabiri asangwike imfumu mukifuro kyakwe. ¹⁵Nomba pa mirandu imbi ikumine Sharrumu no kusanguka uko akitire, fyarirembwa mwi buuku rya shamfumu sha ku Israeri. ¹⁶Eryo Manahemu apumine Tifesa na bonse abari kurya, ne mipaka yashingurwike Teza, pantu tabaiswire iisumba kuri ye. Eikyo abapumine, no kurepaura abanakashi abari na mafumo muri urya mushi. ¹⁷Mu mwakwa warenga amakumi yatatu na pabura iyakwa Azaria imfumu ya baYuda, Manahemu umwana mwaume wakwa Gadi atendeke ukuteka pari Israeri; atekere imyaka ikumi rimo mu Samaria. ¹⁸Akitire ikyabipa mu menso yakwa Yahweh. Pantu umweo wakwe onse, tafumineko ku membu shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, uwarengere Israeri ukubembuka. ¹⁹Eryo Pure imfumu ya ku Asiria aishire ku kurwisha impanga, na Manahemu apere Pure ikana rimo irya sirufere irya mataranta, pakweba ati ukutungoirirwa kwakwa Pure kube na ye ku kukosha ubufumu bwakwe mu mpanga yakwe. ²⁰Manahemu apokere ishi ndarama ukufuma mu Israeri ukupitira mukupoka kuri kira umo umukankara amashekere amakumi yasano aya sirufere ku kupera imfumu ya ku Asiria. Eikyo imfumu ya ku Asiria yabwekeremo kabiri tayaikere muri irya mpanga. ²¹Nomba pa mirandu ikumine Manahemu, na fyonse ifyo akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku ryafikitwa fya shamfumu sha mu Israeri? ²²Eikyo Manahemu asendeme ne fikorwe fyakwe, na Pekahia umwana wakwe umwaume asangwike imfumu mukifuro kyakwe. ²³Mu mwaka warenga amakumi yasano uwakwa Azaria imfumu ya baYuda, Pekahia umwana mwaume wakwa Manahemu atendeke ukuteka pari Israeri mu Samaria; atekere imyaka ibiri. ²⁴Akitire ikyabipa mu menso yakwa Yahweh. Tashire imemba shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, isho arengere Israeri ukubembuka. ²⁵Pekahia arikwete umubomfi ishina ryakwe ni Peka umwana mwaume wakwa Ramaria, uwamupondokere. Pamo na baume amakumi yasano aba ku Giridi, Peka aipeye Pekahia na Argobo na Ariehe mu Samaria, mu rubansa rya kipango kya mfumu. Peka aipeye Pekahia no kuba imfumu mukifuro kyakwe. ²⁶Nomba pa mirandu ikumine Pekahia, fyonse ifyo akitire, fyarirembwa mwi buuku ryafikitwa fya shamfumu sha mu Israeri. ²⁷Mu mwaka warenga amakumi yasano na ibiri iyakwa Azaria imfumu ya baYuda, Peka umwana mwaume wakwa Ramaria atendeke ukuteka pari Israeri mu Samaria; atekere imyaka amakumi yabiri. ²⁸Akitire ikyabipa mu menso yakwa Yahweh. Tafumine ku membu shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, uwarengere Israeri ukubembuka. ²⁹Muri shirya nshiku shakwa Peka imfumu ya ku Israeri, Tigrati Piresa imfumu ya ku Asiria aishire no kusenda Iyoni, Abere Beti Maka, Yanoa, Kedeshi, Haza, Giridi, Garire, ne mpanga yonse iyakwa Nafutari. Asendere na bantu ba ku Asiria. ³⁰Eikyo Hoshiya umwana mwaume wakwa Ramaria apangire bukipondoka kuri Peka umwana mwaume wakwa Ramaria. Amupumine no kumwipaya. Eryo asangwike imfumu mukifuro kyakwe, mu mwaka warenga amakumi yabiri iyakwa Yotamu umwana mwaume wakwa Uzzia. ³¹Nomba pa mirandu ikumine Peka, na fyonse ifyo akitire, fyarirembwa mwi buuku ryafikitwa fya shamfumu sha mu Israeri. ³²Mu mwaka warenga ibiri iyakwa Peka umwana mwaume wakwa Ramaria, imfumu ya mu Israeri, Yotamu umwana mwaume wakwa Azaria, imfumu ya baYuda atendeke ukuteka. ³³Ari ne myaka

amakumi yabiri na isano iryo atendeke ukuteka; atekere imyaka ikumi rimo na mutanda mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ni Yerusha; ari mwana mwanakashi wakwa Zadoki.³⁴Yotamu akitire ifyabune mu menso yakwa Yahweh. Akonkere ifirangiro fyonse ifyakwa wishi Azaria ifyo akitire.³⁵Eikyo, inkyende shasumbuka tashasenderwe. Abantu bakiri barepera amarambo no kokya ifyakyena kyabune pa nkyende shasumbuka. Yotamu akurire impngoro ya pa muru wa ng'anda yakwa Yahweh.³⁶Nomba pa mirandu na imbi ikumine Yotamu, na fyonse ifyo akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku rya shamfumu sha baYuda?³⁷Muri isho nshiku Yahweh atampire ukutuma kuri Yuda Rezini imfumu ya ku Aramu, na Peka umwana mwaume wakwa Ramaria.³⁸Yotamu asendeme ne fikorwe fyakwe eryo ashikirwe ne fikorwe fyakwe mu musumba wakwa Davidi, ikikorqwe kyakwe. Eryo Ahazi, umwana wakwe umwaume, asangwike imfumu mukifuro kyakwe.

Chapter 16

¹Mu mwaka warenga ikumu rimo na kine konsekonse uwakwa Peka umwana mwaume wakwa Remaria, Ahazi umwana mwaume wakwa Yotani imfumu ya baYuda, atampire ukuteka. ²Ahazi ari ne myaka amakumi yabiri iryo atampire ukuteka, kabiri atekere imyaka ikumi rimo na mutanda mu Yerusaremu. Takitire ikyabune mu menso yakwa Yahweh Resa wakwe, ngefyo Davidi ikikorwe kyakwe akitire. ³Ikyakuti, aendere mu nshira ya shamfumu sha bena Israeri; mukine, arengere umwana wakwe umwaume ukupita mu muriro, ukukonka imikitire yabipa iya nko, iyo Yahweh afumishemo mu bantu ba ku Israeri. ⁴Apere irambo no kokya ifya kyena kyabune pa nkyende shasansuka, mu tupiri, na panshi ya fimuti fyaremba. ⁵Eryo Rezin, imfumu ya ku Aramu na Peka umwana mwaume wakwa Remaria, imfumu ya ku Israeri, baishire ku Yerusaremu ku kurwa. Basupire Ahazi, rero tabengamukwanisha. ⁶Pari irya nshita, Risimu imfumu ya ku Aramu abweshe Erati kuri Aramu no kufumya abantu ba mu Yuda ukufuma mu Erati. Eryo abena Aramu baishire ku Erati uko bareikara no bwarero. ⁷Eiko Ahazi atumine intumi ku Tigrati-Pireser imfumu ya ku Asiria, ukusosa ati. "Niusha obe kabiri umwana obe umwaume. Isa no kumpusushako ukufuma mu kuboko kwa mfumu ya ku Aramu no kufuma mukuboko kwa mfumu ya ku Israeri, abo abarempuma. ⁸Eikyo Ahazi asendere sirufere na goride iyasangirwe mu ng'anda yakwa Yahweh na pa ndarama sha kwisano rya mfumu no kufituma nge fyabupe ku mfumu ya ku Asiria. ⁹Eryo imfumu ya ku Asiria yaumfwire kuri ye, ne mfumu ya ku Asiria yaire mukuma aba ku Damasika, baikimfishe no kusenda abantu baiko nga basha ku Kira. Kabiri aipeye Rezimu imfumu ya ku Aramu. ¹⁰Imfumu Ahazi aire ku Damasika ku kumanya Tigrati Piresa imfumu ya ku Asiria. Pa Damasika abwene umufuba. Atumine kuri Uria shima pepo umubera wa mufuba nefyo ukaba no kura pa mirimo yonse ya bantu iyifwaikwa. ¹¹Eikyo Uria shima pepo akurire umufuba ukuba ngefyo amapange ya Mfumu Ahazi atumine ukufuma ku Damasika. Apwire ribe Imfumu Ahazi tairabweruruka ukufuma ku Damasika. ¹²Iryo imfumu yaishire ukufuma ku Damasika yabwene umufuba; imfumu yaparamine umufuba no kupanga ubupe parya. ¹³Apangire ikyabupe kyakwe ikyafyakokya na mabupe ya mbuto, apongorwere ifyabupe fyakwe ifyakunwa, kabiri asanshire umuropa uwakwabupe kyakwe ikyakuibimbamo pa mufuba. ¹⁴Umufuba wa mukuba uwari ku ntanshi yakwa Yahweh-aretere ukufuma ku ntanshi ye tempere, ukufuma pakati ka mufuba wakwe ne tempere ryakwa Yahweh no kubika ku kabanga ka mufuba wakwe. ¹⁵Kabiri Imfumu Ahazi akonkomeshe Uria shima pepo, ukusosa ati, "Pa mufuba ukaramba okya ikyakokya kyarukyero na ikyambuto shakunguro ne kyakokya kya mfumu ne mbuto shakwe ishokya, ne kyabupe kyakokya ikya bantu bonse abampanga, ne kyabupe kyabo ikya mbuto ne kyabupe kyabo ikyakunwa. Sansapo pari kyena umuropa onse uwakyabupe kyakokya, no muropa onse uwaburirambo. Rero umufuba wa mukuba wandi ku kwipushishako ubutungurushi." ¹⁶Shima pepo Uria akitire ngefyo Imfumu Ahazi amukonkomeshe. ¹⁷Eryo Imfumu Ahazi afumisha ifipampa no tubeseni ukufuma pafikotikara ifyatarama; kabiri asendere ne kibeseni kya menshi ukufuma mu mukuba ikyari panshi yakiko no kukibika pa mabwe yaanshikwe. ¹⁸Afumishapo ikirangiriro kye Sabata ikyo bakurire pe tempere, pamo na pakwingirira imfumu panse ye tempere ryakwa Yahweh, pa murandu wa mfumu ya ku Asiria. ¹⁹Nomba pa mirandu ikumine Ahazi nefyo akitire, bushe tafyarembwa mwi buuku ryafikitwa fya shamfumu sha baYuda? ²⁰Ahazi asendeme ne fikorwe mu musumba wakwa Davidi. Hezekia umwana wakwe umwaume asangwike imfumu mukifuro kyakwe.

Chapter 17

¹Mu mwaka warenga ikumi rimo na ibiri iyakwa Ahazi imfumu ya baYuda, ukuteka kwakwa Hoshiya umwana mwaume wakwa Era kwatendeke. Atekere mu Samaria pari Israeri pa myaka pabura. ²Akitire ikyabubi mu menso yakwa Yahweh, rero takyari nge mfumu sha mu Israeri ishariko iryo tarabako. ³Shamanesa imfumu ya ku Asiria amupumine, na Hoshiya asangwike umusha wakwe no kumuretera ikyabupe. ⁴Eryo imfumu ku Asiria yaishibe ukuti Hoshiya aremupingira, pantu Hoshiya atumine inutmi kuri So imfumu ya ku Egypto; kabiri, tarepera ne kyabupe ku mfumu ya ku Asiria, ngefyo arekita ryonse umwaka no mwaka. Eikyo imfumu ya ku Asiria amukomene no kumubika mukifungo. ⁵Eryo imfumu ya ku Asiria apumine impanga yonse, kabiri apumine Samaria no kuisupira pa myaka itatu. ⁶Mu mwaka warenga pabura iyakwa Hoshiya, imfumu ya ku Asiria yasendere Samaria no kusenda Israeri ukya ku Asiria. Ababikire mu Hara, pari Haba Riva uwa ku Gosani, na mu musumba wa bena Medi. ⁷Ibu busha bwakitike pa murandu wakuti abantu bakwa Israeri baribebukire Yahweh Resa wabo, uwabaretere ukufuma mu mpanga ya ku Egypto, ukufuma mukuboko kwakwa Farao imfumu ya ku Egypto. Abantu bareshinshimuna tu resa tumbi ⁸no kwenda mu mikitire ya nko isho Yhaweh afumishe pa bantu abena Israeri, ne fikitwa fya shamfumu sha bena Israeri ifyo bakitire. ⁹Abantu bakwa Israeri bakitire mukufisama-ukurwisha Yahweh Resa wabo-ifintu ifyabipa. Bakurire abene inkyende shasumbuka munkyende yonse iya musumba, ukufuma ku rupungu ukufika ku nkyende ya kosa. ¹⁰Kabiri bapangire inkyenshi sha mabwe na ifimuti fyakwa Ashera mu tupiri tonse na mumishitu monse. ¹¹Kurya eko baokyere ifyakyena mu nkyende monse, ngefyo inko sharekita, abo abo Yahwehe afumine kuri bo. Abena Israeri bakitire ifyabipisha ku kukarifya Yahweh ku bukari; ¹²bashinshimwine imirungu, isho Yahweh asosere kuri bo ati, "Mwikarakita iki kintu." ¹³Rero Yahweh arandire kuri Israeri na kuri Yuda ukupitira muri bakasesema bonse na babona bonse, ukusosa ati, "Fumeni ku nshira shabubi no kusunga amafunde yandi ne fipope fyandi, no kubaka amarango yonse nakonkomeshe bashinwe, na ayo natumine kuri mwebu ukupitira mu basha bandi bakasesema." ¹⁴Rero tabaumfwire; eikyo bakoseshe imikoshi nga bashibo abashatetekere muri Yahweh Resa wabo. ¹⁵Bakene ifipope yakwe ne kipangano kyakwe ikyo apangire ne fikorwe fyakwe, ne kipangano abapere. Bakonkere imikitire iyarubana kabiri nabene basangukire ababure nkito. Bakonkere inko shaibera ishabashingurwike, abo abo Yahweh akonkomeshe ukukana konka kufyo barekita. ¹⁶Basurire amafunde yonse ayakwa Yahweh Resa wabo. Babashire ifyera fibiri ifyabaswa ku kufishinshimuna. Bapangire ikimuti kya Ashera, no kushinshimuna intanda shonse isha mu muru na Baari. ¹⁷Barengere abana babo abaume na banakashi ukupita mu muriro, babomfeshesha ing'anga no kubuka, baishitishe abene ku kukita ikyabipa mu menso yakwa Yahweh, kabiri bamwimishe ubukari. ¹⁸Eikyo Yahweh arifurirwe sana no kubafumya ku kinso kyakwe. Takwari nangu umo uwashere kanofye umukowa wakwa Yuda weka. ¹⁹Na Yuda wine tasungire amafunde yakwa Yahweh Resa wabo, bakonkere mufikitwa fyakwa Israeri ifyo akitire. ²⁰Eikyo Yahweh abakene bonse abana bakwa Israeri; abakyushishe no kubapera mu maboko ya abo abengabura ifikwatwa fyabo ngefyaabonaushi, mpakafye abafumya ku kinso kyakwe. ²¹Aputwire Israeri ukufuma mu mushira wakwa Davidi, kabiri barengere Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati ukuba imfumu. Yeroboamu afumishe Israeri mukukonka Yahweh kabiri abarengere ukukita urubembu urukuru. ²²Abantu bakwa Israeri bakonkere imembu shonse ishakwa Yeroboamu kabiri tabfumineko, ²³eikyo Yahweh atamfishe Israeri ukuma ku kinso kyakwe, ngefyo asosere ku babomfi bakwe bakasesema ifikakitika. Eikyo Israeri asenderwe ukufuma mu nkyende yabo ukuya ku Asiria, kabiri kiri ifi na ku bwarero. ²⁴Imfumu ya ku Asiria yaretere abantu ukufuma ku Babironi no kufuma ku Kuta, no kufuma ku Ava, no kufuma ku Hamati na Sepavaimu, no kubanika mu misumba ya ku Samaria mukifuro kya bantu ba ku Israeri. Bakimfishe Samaria no kwikara mu misumba yaiko. ²⁵Kyakitike ati pa kutampa kwakwikara kwabo kurya ati tabakindike Yahweh. Eikyo Yahweh abaumine inkaramo muri bo ishaipeye bamo muri bo. ²⁶Eikyo barandire ku mfumu ya ku Asiria, ukusosa ati, "Inko isho mwasendere no kubabika mu misumba sha Samaria tabaishiba ifikitwa fifwaya resa wa mpanga irya. Eikyo natuma inkaramo muri bo, kabiri, boneni, inkaramo shireipaya abantu kurya pantu tabeshibe ifikitwa fyakwa resa wa mpanga irya." ²⁷Eryo imfumu ya ku Asiria yakonkomeshe, ukusosa ati, "Bureni umo muri bashimapepo uyo muretere ukufuma kurya, kabiri rekeni aye no kwikara kurya, kabiri rekeni abafunde ifikitwa fifwaya resa wa irya mpanga." ²⁸Eikyo umo pari bashimapepo uyo basendere ukufuma ku Samaria aishire no kwikara mu Betere; abafundire ifyo baringire ukukindika Yahweh. ²⁹Kire bumba ryapangire tu resa twabo, no kutubika munkyende shasumbuka isho abena Samaria bapangire-kire bumba mu misumba umo baikere. ³⁰Abantu ba ku Babironi bapangire Sakoti Benoti; abantu ba ku Kuta bapangire Negari; abantu ba ku Hamati bapangire Ashima; ³¹abena Ava bapangire Nibunazi na Taritaki. Abena Sefa baokyere abana babo mu muriro kuri Adrammerekki na Anammerekki, baresa bena Sefa. ³²Kabiri barekindika Yahweh, no kusonta bashimapepo ukufuma mu bene beka aba pasumbuka, ababapereko amarambo ya pasumbuka. ³³Barekindika

Yahweh no kushinshimuna tu resa twabo, munkonka ya nko isho ishabasendere.³⁴ Mpaka na rero basangwa mu mibera yabo iyakare. Tabakindika Yahweh, nangura ukukonka ifipope, amakambisho, amarango na mafunde ayo Yahweh apere ku bana bakwa Yakobo, uyo ainike ati Israeri.³⁵ Iryo Yahweh apangire ikipangano nabo, abakonkomeshe ati, "Mwikatina mirungu, nangura ukufukama kuri shena, nangura ukushishinshimuna, nangura kupera amarambo kuri bo."³⁶ Rero Yahweh, uwabaretere ukufuma mu mpanga ya ku Egypto na maka ayengi no kuboko ukwakosa, ni kuri ye mukafukama, kabiri kuri ye eko mukapere amarambo.³⁷ Ifipope na makambisho, amarango na mafunde ifyo arembere kuri mwebo, mukayasunge umuyayaya. Eikyo mwikatina mirungu,³⁸ ne kipangano ikyo napangire na mwebo, mwikaraba; nangura kukindika imirungu.³⁹ Rero Yahweh Resa wenu eo mukakindike. Akamipususha ukufuma ku barwani bakosesha."⁴⁰ Tekuti bomfwe, pantu bakonkenyepo ukukita ikyo bakitire akare.⁴¹ Eikyo ishi inko shatinine Yahweh kabiri bashinshimwine ifyabaswa, na bana babo bakitire fimo fine-ngefyakitire abana ba bana babo. Bakonkanya ukukita ikyo ifikorwe bakitire, ukufika na rero.

Chapter 18

¹Nomba mu mwaka wakitatu uwakwa Hoshiya umwana mwaume wakwa Era, imfumu ya ku Israeri, Hezekia umwana mwaume wakwa Ahazi, imfumu ya baYuda atampire ukuteka. ²Ari ne myaka amakumi yasano iryo atampire ukuteka; atekere imyaka amakumi pabura mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ni Abiya; ari mwana mwanakashi wakwa Zakaria. ³Akitire icyabune mu menso yakwa Yahweh, ukukonka ifirangiriro ifyo Davidi, ikikorwe kyakwe, akitire. ⁴Afumishe inkyende shasumbuka, atobere inkyenshi sha mabwe, no kuputura ifimuti fya Ashera. Aputwire mutupimfya insoka ya mukuba iyo Mose apangire, pantu muri irya nshita abantu ba ku Israeri bareokya ifyanunkira kuri kyena; barekita ati "Nehushtani." ⁵Hezekia asumine muri Yahweh, Resa wakwa Israeri, pakutira panuma yakwe takwari nangu umu uwari nga ye mu shamfumu shonse isha baYuda, nangura pa shamfumu ishakonkerepo. ⁶Pantu aikatirire kuri Yahweh. Tarekere ukumukonka rero asungire amafunde, ayo Yahweh akonkomeshe Mose. ⁷Eikyo Yahweh ari na Hezekia, na konse uko areya arekimfya. Apondokere imfumu ya bena Asiria no kukana mubombera. ⁸Apumine aba Perishiti ukufika ku Gaza ne mipaka yashinguruka, ukufuma kuri wa bakarinda ukufika ku misumba ya kingirirwa. ⁹Mu mwaka warenga ine uwa mfumu Hezekia, uwari mwaka warenga kine rubari uwakwa Hoshiya umwana mwaume wakwa Era imfumu ya ku Israeri, Sharimanesa imfumu ya ku Asiria aishire mukurwisha Samaria no kuikimfya. ¹⁰Pampera ya myaka itatu baisendere, mu myaka mutanda iyakwa Hezekia, iyari mwaka warenga pabura iyakwa Hoshiya imfumu ya ku Israeri; muri iyi nshira Samaria arisenderwe. ¹¹Eikyo imfumu ya ku Asiria yasendere Israeri ku Asiria no kumubika mu Hara, na pa Haba Riva mu Gosani, mu misumba ya ku Medi. ¹²Akitire iki pantu tabakonkere ishiwi ryakwa Yahweh Resa wabo, rero bafurunganye amashinte ya kipangano kyakwe, fyonse ifyo Mose umubomfi wakwa Yahweh akonkomeshe. Bakene ukumfwa no kukita. ¹³Eryo mu mwaka warenga ikumi rimo na ine iya Mfumu Hezekia, Sennakeribu imfumu ya ku Asiria apumine imisumba yonse iyakwa Yuda no kubasenda. ¹⁴Eikyo Hezekia imfumu ya baYuda atumine amashiwi ku mfumu ya ku Asiria, uwari pa Rakishi, ukusosa ati, "Ninkurufyanya. Fuma kuri nebo. Fyonse ifyo ukabika pari nebo nkasumina." Imfumu ya ku Asiria Aipwishe Hezekia imfumu ya bayuda ukuripira amataranta yatatu aya sirufere na goride. ¹⁵Eikyo Hezekia amupere sirufere yonse iyangirwe mu ng'anda yakwa Yahweh na mumifuko yandarama iya kwisano rya mfumu. ¹⁶Eryo Hezekia aputwire goride ukufuma ku fibi fye tempere rya kwa Yahweh na ku nkyenshi isho afimbire; apere sirufere ku mfumu ya ku Asiria. ¹⁷Rero imfumu ya ku Asiria yakoronganike abashirika bakwe abakosa, ukutuma Tatani na Rabusari no mukaramba wa bashirika ukufuma ku Rakishi ukuya ku Mfumu Hezekia pa Yerusaremu. Baendere mu nshira no kufika kunse ya Yerusaremu. Bafikire pakamfukumfuku ka kishiba kya pa muru, munshira ya pa muru we bara ryakwa kawasha, no kutarama parya. ¹⁸Iryo bakutire ku Mfumu Hezekia, Eriakimu umwana mwaume wakwa Hirukia, uwari umukaramba pa ba ng'anda, na Shebina karemba, na Yoa umwana mwaume wakwa Asafa, ka kopa, bafumine ku kumukumanya. ¹⁹Eikyo ukukaramba wa bashirika asosere kuri bo ukweba Hezekia ifyo imfumu nkaramba, imfumu ya ku Asiria, asosere: "Bushe inturo ya kushipa konse iri kwisa?" ²⁰Ureranda amashiwi yabura amano, ukusosa ati nabakoronganike nko na maka ku nkondo. Ni muri nani ukyetere, ukuti upondokere nebo? ²¹Roresha, ureshintirira mukabwembya ka kwenderako aka kwa iri tete ryakyenwa Egypto, rero umuntu nga ashintirira kuri kena, kakambatira mu minwe yakwe no kumurasa. Efyaba Farao imfumu ya ku Egypto nga washintirira muri ye. ²²Rero nga waosa kuri nebo ati, "Tureshintirira muri Yahweh Resa wesu; bushe te umu uyo inkyende shasumbuka ne mifuba Hezekia asendere, kabiri asosere kuri Yuda na ku Yerusaremu ati, 'Mufwire mwashinshimuna kuri uyu mufuba mu Yerusaremu?' ²³Nomba eikyo, ndefwaya ukupera ubupe bwabune ukufuma kuri shikuru imfumu ya ku Asiria. Nkakupera ba punda amakana yabiri, nga kuti wasanga abakwensha. ²⁴Bushe kuti wakanya shani umu uwakypesha pa basha bakwa shikuru? Naubika isubiro muri Egypto pa makyereta na bantu ba pari bapunda! ²⁵Bushe ninike kuno ukwabura Yahweh ku kurwa na iyi nkyende no kuyonaura? Yahweh asosere kuri nebo ati, 'Puma iyi mpanga no kuyonaura.' ²⁶Eryo Eriakimu umwana mwaume wakwa Hirukia, na Shebina, na Yoa basosere ku mukaramba wa bashirika ati, "Twapapata randeni ku basha benu mu ki Aramiki, pantu turomfwa. Mwiranda na fwebo mu rurimi rwakwa Yuda mu matwi ya bantu abari pa fibimba." ²⁷Rero umukaramba wa bashirika asosere kuri bo, "Bushe shikuru atumine nebo kuri shikuru wenu na kuri mwebu ukuranda aya mashiwi? Bushe tantumine ku bantu abekara pa fibuma, nani akarya amafi yabo no kunwa imisu shabo na mwebu?" ²⁸Eryo umukaramba wa bashirika atareme no kubirikisha mwi shiwi irikaramba mu rurimi rwa baYuda, ukusosa ati, "Kutiken ku Mfumu nkaramba, imfumu ya ku Asiria. ²⁹Imfumu yasosa ati, 'Mwireka Hezekia amubepe, pantu takamipushe ukufuma ku maka yandi. ³⁰Mwireka Hezekia amurenge ukusumina muri Yahweh, ukusosa ati, "Yahweh akatupususha, na uyu umusumba tawakaperwe mukuboko kwa mfumu ya ku Asiria." ³¹Mwikutika kuri Hezekia, pantu ifi efyo imfumu ya ku Asiria yasosa: 'Beni na nebo no kwisa kuri nebo. Eryo kira umu muri mwebu akarya mu myangashi yakwe

na kumikunyu yakwe, kabiri akanwa ukufuma mukishima kyakwe. ³²Mukakita iki mpaka nkese no kumisenda ku mpanga nge mpanga yenu, impanga ya mbuto no mwanga uupya, impanga ya mukate na mabara ya myangashi, impanga ya fimuti fya miorife no buki, pakweba ati mwikare no kufwa,' Mwikutika kuri Hezekia nga aesha ukumyongora, ukusosa ati, 'Yahweh akatupususha.' ³³Bushe imirungu iri yonse yaripusushapo abantu ukufuma mu maboko ya mfumu ya ku Asiria? ³⁴Bushe imirungu ya ku Hamati na Afadi iri kwisa? Bushe imirungu ya ku Sefavaimu, Hena, na Iva iri kwisa? Bushe baripuswishe Samaria ukufuma mu maboko yandi? ³⁵Pa mirungu yonse iya mpanga, bushe kwaribapo uuri onse uwapuswishepo impanga yakwe ukufuma ku maka yandi? Bushe Yahweh kuti apususha shani Yerusaremu ukufuma ku maka yandi?" ³⁶Rero abantu baikere tondoro kabiri tayasukire, pantu imfumu yaribakonkomeshe ati, "Mwimwasuka." ³⁷Eryo Eriakimu umwana mwaume wakwa Hirukia, uwari kangarira pa bang'anda; Shebuna karemba; na Yoa umwana mwaume wakwa Asafi, kakopa, aishire kuri Hezekia ne fyakufwara fyabo ifyarepauka, kabiri bafishishe kuri ye amashiwi ya mukaramba wa bashirika.

Chapter 19

¹Kyaishireba ati iryo imfumu Hisekia yaumfwire ukutuburura kwabo, arepawire amaraya yakwe, no kuifimba umwine eka insamu, no kuya mu ng'anda yakwa Yahweh. ²Atumine Eriamu, uwareangirira aba mu ng'anda, na Shebina karemba, na bakuru ba bashimapepo, bonse baifimbire ifisamu, kuri Esaya umwana mwaume wakwa Amose, kasesema. ³Basosere kuri ye ati, "Heseikia asosa ati, 'Buno bushiku bushiku bwa makyushi, ubwakwebaurwa, no kusebanya, pantu turi nga abafika pashinta yakufyarwa, rero takuri amaka kuri bo ayakufyarwa. ⁴Rimbi kuti Yahweh Resa obe aumfwa amshiwi yonse ayakwa mushika mukuru, ayo imfumu ya bena Asiria shikuru wakwe ayo atumine aya kususha Resa wa mweo, kabiri akebaura amshiwi ayo Yahweh Resa obe aumfwire. Nomba sansura ipepo ukupeperako abashere aba abakiri pano." ⁵Eikyo ababomfi ba mfumu Heseikia baishire kuri Esaya, ⁶na Esaya asosere kuri bo ati, "Soseni kuri Shikuru wenu: 'Yahweh asosa ati, "Wikwata umwenso ku mashiwi ayo umfwile, na yo ababomfi ba mfumu ya bena Asiria barentuka. ⁷Bona, nebo nkabika umupashi muri ye, na ye akomfwa ukutuburura kumo kumo no kubwekera ku kyaro kya iko. Nkamurenga ukuwa ku rupanga mu kyaro kyakwe." ⁸Eryo mushika mukuru abwereremo no kusanga imfumu ya bena Asiria irerwa na Ribina, pantu aryumfwire ukuti imfumu yarifurumukire ukufuma ku Rakishi. ⁹Eryo Senakerubi aumfwire ukuti Tihaka imfumu ya Kushi na Egipto naikoronganika ku kurwa na ye, eikyo ena atumine inkombe nakabiri na mashiwi kuri Heseikia: ¹⁰"sosa kuri Heseikia imfumu ya baYuda ati, 'Wireka Resa obe uyo usuminemo akubepa, ukusosa ati, 'Yerusaremu takeseperwa mu kuboko kwa mfumu ya bena Asiria." ¹¹Bona, webo waryumfwa ifyo isha mfumu sha bena Asiria, ifyo shakitere ku fyaro fyonse pa kufyonaura umupwirapo. Bushe webo ukapokororwa? ¹²Bushe tu resa twa nko tukabapokorora, inko isho ifikorwe fyandi fyaonawire: Gasani, Harani, Resefu, na bantu ba ku Edeni mu Teri Asari? ¹³Bushe irikwisa imfumu ya Hamati, imfumu ya Apadi, imfumu ya misumba ya Sefafaimu, ya Hena, na Ifa? ¹⁴Heseikia apokerere iyi nkarata ukufuma ku nkombe no kuiberenga. Eryo aire ku ng'anda yakwa Yahweh no kuifungurura pa ntanshi yakwe. ¹⁵Eryo Heseikia asepere ku kinso kyakwa Yahweh no kusosa ati, "Yahweh wa miraro, Resa wakwa Israeri, we waikara pa muru wakwa Kerubi, ni webo Resa weka mu ma bufumu yonse aya pano kyaro warengere imyulu ne kyaro. ¹⁶Pepeka ukutwi kobe, Yahweh, no kumfwa. Isura amenso yobe, Yahweh, no kubona, no kumfwa amashiwi yakwa Senakeribu, ayo atumine mukupunika Resa wa mweo. ¹⁷Mukinefyey, Yahweh, isha mfumu sha Asiria shiryonawire inko ne fyaro fyabo. ¹⁸Shena shariposa tu resa twabo mu muriro, pantu twena tatwari tu resa rero ku bomba kwa minwe ya bantu, fimuti na mabwe. Eikyo abena Asiria babonawire. ¹⁹Eryo nomba, Yahweh Resa wesu tupususheni fwebo, nebo na kurombako, ukufuma mu maka yakwe, pakuti ama bufumu ya pano isonde bakakwishibe ukuti ni webo, Yahweh, Resa weka. ²⁰Eryo Esaya umwana mwaume wakwa Amose atumine amashiwi kuri Heseikia, ukusosa ati, "Yahweh, Resa wakwa Israeri asosa ati, 'Pantu webo upepere kuri nebo pa rwakwa Senakeribu imfumu ya bena Asiria, nebo ni nkumfwa. ²¹Aya e mashiwi ayo Yahweh aranda pari ye: "Umukashana na kisungu uwa mu Sioni nakusura no kukuseka mu kumpunika. Umukashana wa mu Yerusaremu napukumya umutwe wakwe pari webo. ²²Bushe ni nani uo utukire no kusarura? Pari nani webo wasumbwira ishiwi ryobe no kupunamika amenso yobe mu kirumba? Nipari umo Uwa Mushiro uwakwa Israeri! ²³Ukupitira mu nkombe shobe waritukire Shikuru, no kusosa ati, 'Na makyereta yandi ayengi nebo narimine pa muru wa mpiri, ne mpiri sharepesha isha mu Rebanoni. Nebo nkawisha ifimuti ifitari ifya keda ne miti iya bune iya mukupuri kurya. Nebo nkengira mu nkyende shaiko ishakutari, mu fimuti ifitwarisha. ²⁴Nebo narimba ifishima no kunwa amenshi ya mu bweni. Nakamishe utumana tonse utwa mu Egipto ku makasa yandi. ²⁵Bushe tawaumfwa ifyo nakipekenye akare, nakibombere ukufumafye mu shinta yakare? Nomba nebo nkakipwirikisha. Webo uripano mu kufumyamo imisumba ya maringa ukuba ikiborya kya fitantara. ²⁶Abekashi baiko, ababura amaka, bafumpuka ne nsoni. Bakaba nge fimenwa mpanga, ifyani fyarerema, ikyani kyakumutenge nangura mu mpanga, ukupya iryo kyena takirakura. ²⁷Rero narishiba ukwikara kobe, no kufuma kobe, no kwingira kobe, ne fyo ufwaya ukurwisha nebo. ²⁸Pantu ukurwisha kobe pari nebo, kabiri pantu ne misura yobe naifika mu matwi yandi, nkakubika ikyakuroberako kyandi mu myona yobe, no mukobero mu kanwa kobe; nkakubwekesha mu nshira iyo waishiremo." ²⁹Iki kikaba kishibiro kuri webo: uno mwakwa mukarya ifyaimenene, no mwaka wa kibiri mu karya ifyafuma uko. Rero mu mwaka warenga butatu mufwile ukubyara no kusombora, ukubyara imyangashi no kurya ifisabo fya fiko. ³⁰Abakashara mu ng'anda ya baYuda ifyo ifikashara nakabiri fikakwata imishira no kutwara ifisabo. ³¹Pantu abakashara ukufuma mu Yerusaremu bakafuma, abakapusuka ukufuma mu rupiri rwa Sioni bakesa. Ukupimpa kwakwa Yahweh wa miraro akakita iki. ³²Eikyo Yahweh asosere ifi parwa imfumu ya ku Asiria: "Takeke muri uyu musumba nangura ukuposamo umufwi muno. Nangu ukwisa ne nkweru nangu akakure ikyakuninapo kya pamuru. ³³Inshira aishiremo e nshira imoine akabwekeramo; yena tayakeseigira mu musumba uyu- uku e kuranda kwakwa Yahweh." ³⁴Pantu nkakingirira uyu musumba no kupususha pantu ni

mukukabira kwandi na mukabira kwa mubomfi wandi Davidi."³⁵ Kyaishireba ati iryaine nshita ya bushiku maraika wakwa Yahweh aishire no kusansa inkambi ya bena Asiria, no kwipaya abashirika 185,000. Iryo abaume babukire ku makyakya, imibiri ya fitumbi irambarere konse konse. ³⁶Eikyo Senakerubi imfumu ya bena Asiria yashire abena Israeri no kubwerera ku ng'anda no kuyaikara ku Ninive. ³⁷Pakashita kambi, iryo areshinshimuna mu ng'anda yakwa Nisroki ka resa kakwe, abana bakwe abaume Adaramereki na Sharesa barimwipeye ku rupanga. Eryo babutukire mu kyaro kya Ararati. E Esahdoni umwana mwaume wakwe ari imfumu mwi punda ryakwe.

Chapter 20

¹Munshiku shirya Heseikia arirwere urwakufika na kumfwa. Eikyo Esaya umwana mwaume wakwa Amose, kasesema, aishire kuri ye, no kusosa kuri ye ati, "Yahweh asosa ati, 'Bika ing'anda yobe bwino; pantu webu urefwa, kabiri tawabe uwa bumi.'" ²Eryo Heseikia apiribwire ikinso kyakwe ku kibumba no kupepa kuri Yahweh, ukusosa ati, ³"Napapata, Yahweh, ibukisheni ifyo umutima wandi wayenda mui bukishinka ku kinso kyenu, nefyo nabomba ifya bune ku kinso kyenu." Eryo Heseikia aririre sana. ⁴Iryo Isaya tarafuma pakati ka rubansa, ishiwi ryakwa Yahweh ryaishire kuri ye, ukusosa ati, ⁵"Bwekeramo, no kusosa kuri Heseikia, intungurushi ya bantu ati, "Ifi efyo Yahweh, Resa wakwa Davidi ikikorwe kyobe, asosa ati: "Ningumfwa ipepo ryobe, no ku bona ifiramba fyobe. Ndekuposha mu nshiku shitatu, na webu ukaya ku ng'anda yakwa Yahweh." ⁶Nkarundako imyaka ikumi rimo na isano ku bumi bobe, eryo nakupususha na uno musumba ukufuma mu maboko ya mfumu ya ku Asiria, kabiri nkakingirira uno musumba mukukabira kwandi na mukukabira kwa mu bomfi wandi Davidi." ⁷Eikyo Esaya asosere ati, "Sendeni umukama wa mukunyu." Mukimamatike no kubika pa kipute kyakwe, na ye aripore. ⁸Heseikia asosere kuri Esaya ati, "Finshi fikaba ifishibiro ukuti Yahweh akamposha, no kuti nebo nkaya mwi tempere rya kwa Yahweh pa bushiku bwakurenga shitatu?" ⁹Esaya ayasukire ati, "Iki e kishibiro ikayafuma kuri Yahweh, ukuti Yahweh akakita ifintu ngefyo asosere. Bushe ikinshingwa kingaya ku ntanshi imiku ikumi nangu ukubwerera kunuma imiku ikumi?" ¹⁰Heseikia ayasukire ati, "Kintu kyaanguka ikishingwa ukurora kuntanshi imiku ikumi: Iyo, reka ikishingwa ukubwerera kunuma imiku ikumi." ¹¹Eikyo Esaya kasesema abirikishe kuri Yahweh eryo abweseshika ikishingwa kunuma intampuro imiku ikumi, ukufuma parya kyareendere pa matabo yakwa Ahasi. ¹²Panshita irya Merodaki-Baradani umwana mwaume wakwa Baradani imfumu ya Babironi atumine bakarata ne kyabupe kuri Heseikia, pantu aryumfwire ukuti Heseikia arirwere. ¹³Heseikia akutike kuri ayo makarata, kabiri nomba arangire inkombe ikipango kyonse ne fintu fyakindama ifyakwe, sirufere, goride, ifyakyena kyabune na mafuta ya bune, no mwaresungirwa ifyanso fyakwe, ifi fyonse fyangangirwe umo fyaesungirwa. Tamwari ikyashere mu ng'anda yakwe, nangu mu bufumu bakwe bonse, ifyo Heseikia tabarangire. ¹⁴Eryo Esaya kasesema aishire ku mfumu Heseikia no kumwipusha ati, "Finshi aba baume basosere kuri webu? Bushe ni kwisa bafumine?" Heseikia ayasukire ati, "Bafumine ku kyarok yakutari ikya Babironi." ¹⁵Esaya aipwishe ati, "Finshi babwene mu ng'anda yobe?" Heseikia ayasukire ati, "Babwene fyonse ifyaba mu mg'anda yandi. Tapari nangu kimo pa fintu fyandi ifyakindama ifyo nshibarangire." ¹⁶Eikyo Esaya asosere kuri Heseikia ati, "Umfwa ku kyebo kyakwa Yahweh: ¹⁷Bona, inshiku shireisa iryo fyonse mu kipango kyobe, ifintu fyonse ifikorwe fyobe fyakoronganike akare ukufika pari buno bushiku, fikaya ku Babironi. Takwakabe ikikashara, e fyasosa Yahweh. ¹⁸Abana bamo ukufuma kuri webu bakapokwa ukufuma kuri webu, no kwisaba ba muntungwi mu kipango kya mfumu kya Babironi." ¹⁹Eryo Heseikia asosere kuri Esaya ati, "Ikyebo kyakwa Yahweh ikyo webu wasosa kya bune." Pantu aritontonkenye ati, "Bushe tamwakabe umutende no kusingirirwa mu nshiku shandi?" ²⁰Ne mirandu imbi parwa kwa Heseikia, na pa maka yakwe yonse, ne fyo apangile ikishima no muforo, uwakureta amenshi mu musumba-bushe tafyarembwa mwi buuku rya mirandu rya shamfumu sha baYuda? ²¹Heseikia arere ukwarara ifikorwe fyakwe, na Manase umwana mwaume wakwe ari imfumu mwi punda ryakwe.

Chapter 21

¹Manese ari ne myaka yakufyarwa ikumi rimo na ibiri iryo atampire ukuteka; atekere amakumi yasano naisano, ne shina ryakwa nyina ni Hefisiba. ²Akitire ifyabubi mu murora wakwa Yahweh, kwati fintu fyakuserausha ifya nko isho Yahweh afumishe mu menso ya bantu bakwa Israeri. ³Pantu akurire kipya kipya inkyende sha sumbuka ishakupeperamo isho Hesehia wisha aonaiwire, kabiri akurire amarambo ya kwa Baari, ashimpire ne fimuti fya Ashera, nge fyo Ahabu imfumu ya bena Israeri yakitire, kabiri arifukamine ne ntanda sha mu muru shonse no kufishinshimuna. ⁴Manase akurire amarambo mu ng'anda yakwa Yahweh, ne ryofye Yahweh abakonkomeshe ati, "Ni mu Yerusaremu emo ishina ryandi rikaba umuyayaya." ⁵Akurire imifuba sha ntanda shonse isha mu muru amarambo mu mansa shibiri isha ng'anda Yakwa Yahweh. ⁶Apishishe umwana mwaume wakwe mu muriro, akitire ifinjerengwe ne mbuko no kwipusha kuri abo abareranda ne mipashi ya bafwa na kuri abo abareranda ne mipashi. Akitire ifya bubi ifingi ku murora wakwa Yahweh, ku kusonkomona ubukari bwakwe. ⁷Ikimpashanya kyakubasa ikyakwa Ashera ikyo apangire, akibikire mu ng'anda yakwa Yahweh. Kyari parwa iyi ng'anda ukuti Yahweh arandire kuri Davidi na kuri Soromoni umwana mwaume wakwe; asosere ati: "Ni muri ino ng'anda na mu Yerusaremu, umo nebo na sara ukufuma mu mitundu yonse iya bena Israeri, umo nebo nkabika ishina ryandi umuyayaya. ⁸Nshakapishe amakasa ya bena Israeri mukururumba konse ukufuma mu kyaroyi ikyo napere ku fikorwe fyabo, nga kyakutira baumfwira fyonse ifyo nabakonkomeshe, no kukonka ifunde ryonse iryo umubomfi wandi Mose abakonkomeshe." ⁹Rero abantu tabaumfwire, na Manase abatungurwire ukukita imisango ya bubifi ukukirapo pa nko isho Yahweh aonaiwire mu menso ya bena Israeri. ¹⁰Eikyo Yahweh arandire mu babomfi bakwe bakasesema, ukweba ati, ¹¹"Pa murandu Manase imfumu ya baYuda nakita ifintu fya kuserausha, no kufikitira mukubifya ukukira bonse abena Amore abo abamutangirireko, na kabiri arengere Yuda ukubembuka na tu resa twakwe, ¹²eikyo Yahweh, Resa wakwa Israeri, asosa ati: Bona, ndinokureta ububi ubu pari Yerusaremu na pari Yuda ukuti uyo onse uukomfwa amatwi yakwe yonse ya kawera. ¹³Nkatamburwira pari Yerusaremu intambo ya kupiminako iyo babomfeshye pari Smaria, ne kyakuringanishishako ikyo baringanishishako ing'anda yakwa Ahabu; nebo nkawanya Yerusaremu bwino, nge fyo umuntu awamya imbare, aiwanya kunuma no kuikupika panshi. ¹⁴Nebo nkaposa abasharapo abakikwatwa kyandi no kubapa mukuboko kwa barwani babo. Bakaba abamirandu ne kyakutapwa pa barwani babo bonse, ¹⁵pa murandu nabakita ububi ku murora wandi kabiri nabasonsomba ubukari bwandi, ukutura ubushiku ifikorwe fyabo fyafumine mu bena Egypto, ukufika na rero. ¹⁶Nakukirisha, Manase asumishe umuropa wabakaere uwingi, mpaka aisusha Yerusaremu ne mfwa ukufuma ku kutampa na kukupwa. Ifi fyarundirekofye ku masambi pakurenga Yuda ukubembuka, iryo bakitire ububi ku murora wakwa Yahweh. ¹⁷Nomba pa mirandu imbi iyakwa Manase, nefyo akitire fyonse, ne membu isho akitire, bushe tafyarembwa mu kitabo kya fyarekita pa shamfumu sha baYuda? ¹⁸Manase arere ne fikorwe fyakwe kabiri bamushikire mwibara rya pa ng'anda yakwe, mwibara ryakwa Usa. Amoni umwana mwaume wakwe aishireba imfumu mwi punda ryakwe. ¹⁹Amoni ari ne myaka yakufyarwa amakumi yabiri na ibiri iryo atampire akuteka; atekere imyaka ibiri mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ni Meshurameta; ari mwana mwanakashi wakwa Herusi uwa mu bena Yotiba. ²⁰Akitire ububi ku kinso kyakwa Yahweh, ngefyo Manase wisha akitire. ²¹Amoni arikonkore inshira shonse isho wisha aenderemo no kushinshimuna utumirungu uto wisha ashinshimwine, no kutufukamina. ²²Ashire Yahweh, Resa wafikorwe fyakwe, kabiri taendere munshira yakwa Yahweh. ²³Ababomfi bakwa Amoni barimupangire no kwipaira imfumu mu ng'anda yaiko. ²⁴Nomba abekara kyaroyi baripeye bonse abo abapangire imfumu Amoni, kabiri bakitire Yosaya umwana mwaume wakwe ukuba imfumu mwi punda ryakwe. ²⁵Rero pa mirandu iyakumine Amoni iyo akitire, bushe tafyarembwa mu kitabo kyafyarekitika ku mfumu sha baYuda? ²⁶Abantu barimushikire mu manda yakwe iyari mwibara ryakwa Usa, na Yosaya umwana mwaume wakwe aishireba imfumu mwi punda ryakwe.

Chapter 22

¹Yosaya ari ne myaka yakufyarwa kine konse konse iryo atampire ukuteka; atekere imyaka amakumi yatatu na umo mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ni Yedida (ari mwana mwanakashi wakwa Adaya uwa mu bena Bosikati). ²Akitire ifyarungama mu mesno yakwa Yahweh. Aryendere mu nshira shonse isha kwa Davidi ikikorwe kyakwe, na ye tayarukire ku kuryo nangu ku kuso ukufumamo. ³Kyaishireba ukuti mu mwaka warenga ikumi rimo na kine konse konse iya mfumu Yosaya, atumine umwana mwaume wakwa Meshuramu, karemba, ku ng'anda yakwa Yahweh, ukweba ati, ⁴"Kabiye unine kuri Hirukia shimapepo mukuru eryo umwebe appende indarama isho isharetewe mu ng'anda yakwa Yahweh, isho bamaronda we tempere barongenye ukufuma mu bantu. ⁵Rekeni shiperwe mu maboko ya baume bamirimo abari bakangarira mu ng'anda yakwa Yahweh, kabiri rekeni bashipere ku baume bamirimo abari mu ng'anda yakwa Yahweh, pakuti barewamishamo ifireonaika mwi tempere. ⁶Rekeni bapele indarama kuri bakapara wa mbao, kuri bakakura, na kubaishiba ukukurira na mabwe, kabiri no kushitamo imbao no kuputwishamo amabwe yakuwamisha itempere." ⁷Nomba takwari kubepusha pa ndarama isho ishaperwe kuri bo ifyo sharebomba, pantu barishibomfeshye mukishinka. ⁸Hirukia shimapepo mukuru aishire kuri Shafani karemba, "Ninsanga ikitabo kya mafunde mu ng'anda yakwa Yahweh." Eikyo Hirukia apere ikitabo kuri Shafani na ye arikiberengeremo. ⁹Shafani arire no kupita ikitabo ukutwara ku mfumu, nakabiri kwatuburwirwe ku mfumu, ukusosa ati, "Ababomfi bobe nabonaure ndarama isho ishasesangwa mwi temepere nabo bashipere mu kuboko kwa bantu barebombako mukurokesha kwa kusakamana pa ng'anda yakwa Yahweh." ¹⁰Eryo Shefani karemba asosere ku mfumu ati, "Shimapepo Hirukia apere nebo ikitabo." Eryo Shefani aberengere ku mfumu. ¹¹Kyaishireba ati parwa kuti iryo imfumu yaumfwire amshiwi ya mwifunde, yarepawire ififwaro fyaiko. ¹²Imfumu yakonkomeshe shimapepo Hirukia, Ahikamu umwana mwaume wakwa Shefani, Akibore umwana mwaume wakwa Mikaya, Shafani karemba, na Asaya, umubomfi wakwe, asosere ati, ¹³"Kabiyeni no kunjipushishako kuri Yahweh pari nebo, na pa bantu na pari bonse abaYuda, pa murandu wa mashiwi ya iki kitabo ikyo ikyisangirwe. Pantu ubukari bwakwa Yahweh bukuru ubo uburebirima pari fwebo pa murandu wafikorwe fyesu tafyareumfwa ku mashiwi ya muri iki kitabo pakuti tumfwe fyonse ifyo ifyaremberwe pa rubari rwe." ¹⁴Eikyo Hirukia shimapepo, Ahikamu, Akibore, Shafani, na Asaya baire kuri Huda kasesema mwanakashi, umukashi wakwa Sharumu umwana mwaume wakwa Tikiba umwana mwaume wakwa Hahasi, kasunga wafifwaro (areikara mu Yerusaremu mu kitungi kya bubiri), na bo basosere kuri ye. ¹⁵Kasesema mwanakashi asosere kuri bo ati, "Iki ekyo Yahweh, Resa wakwa Israeri, asosa ati: 'Kebe umuntu uukutumine kuri nebo, ¹⁶'Ifi efyo Yahweh asosa ati: 'Bona, ndereta ubonaushi kuri iki kyarwo na kubaikaramo, ukuringana ne fintu fyonse ifyarembwa mu kitabo ikyo imfumu ya baYuda yareberengamo. ¹⁷Pantu barinshire kabiri baokyerere tu resa tumbi urubani, pakuti bansokomone ku bakari ne mikitire yonse iyo bakitire-eikyo ubukari bwandi bwarebirimukira pari iki kyarwo, eryo tabwakapwe.'" ¹⁸Rero ku mfumu ya baYuda, uyo uwatumine webu ukwipusha ubufwayo bwakwa Yahweh, ifi efyo ukasose kuri ye: "Yahweh, Resa wakwa Israeri asosa iki ati: 'Parwa mashiwi ayo webu umfwire, ¹⁹pa murandu wakunakirira kwa mutima obe, na pa murandu wari ikyefeshe we mwine pakinso kyakwa Yahweh, iryo waumfwa ifyo nebo nareranda pari iyi nkyende na bantu baiko, ukuti bari no kuposwa ne kitipu, kabiri pa murandu warepura ififwaro fyobe no kuririra pa kinso kyandi, nkomfwa kuri webu-uku ekuranda kwakwa Yahweh. ²⁰Bona, ndi no kukutwara ku fikorwe fyobe, kabiri mukakoronganikwa kunshishi yenu mu mutende. Amenso yobe tayakabone ubonaushi nkareta pari iyi nkyende. Eikyo umuntu aripitire iyi mbira ukuibwesha ku mfumu.

Chapter 23

¹Eikyo imfumu yatumine inkombe abakoronganike kuri ye abakuru bonse aba mu Yuda na ba mu Yerusaremu. ²Eryo imfumu yaire ku ng'anda ya yakwa Yahweh, na baume bonse abakwa Yuda na bantu bonse aba mu Yerusaremu bari nayo, na bashimapepo, bakasesema, na bantu bonse, ukufuma ku baikye ukufika ku bakaramba. Eryo yaberenga mu matwi yabo amashiwi yonse aya mukitabo kya kipangano ikyo kyangirwe mu ng'anda yakwa Yahweh. ³Imfumu yaritareme mupepi no ruceshi no kukita ikipangano ku kinso kyakwa Yahweh, ku kwenda panuma yakwa Yahweh no kubaka amafunde yakwe, ifipope fyakwe, na mafunde yakwe, ku mutima wakwe onse na mashiwi ya kipangano iki ayo ayarememberwe muri ki kitabo. Eikyo abantu bonse barisumine ku kuraenda ne kipangano. ⁴Imfumu yakonkomeshe Hirukia shimapepo mukaramba, na bashimapepo baremukonkapo, na bakarinda wa mwinshi ku kufumya mwi tempere ryakwa Yahweh ifipe fyonse bapangire Baari na Ashera, ne ntanda shonse sha mu muru. Arifyokyere kunse ya Yerusaremu mu mabara aya mupokapoka wa Kidroni no kupiita imitoi ku Betere. ⁵Atamfyshe bashimapepo babufi abo ishamfumu sha baYuda shasontere ukurafutumwina pa nkyende sha pa muru mu misumba ya muri Yuda na mu nkyende sha shingurwike Yerusaremu-abo abareokyerwa Baari ububani, ku kasuba na ku mwenshi, kufya mu muru, na ku ntanda shonse isha mu muru. ⁶Arifumishe ikimuti kyaimikwa mu ng'anda yakwa Yahweh, kunse ya Yerusaremu no kukitwara ku Mupokapoka wa Kidroni no kukyocera kurya. Arikishonawire ukufika ku mitoi kabiri aposere irya mitoi mu nshishi sha bantu yawe yawe. ⁷Aonawire imiputure ya bakirende abaume abo abari mwi tempere ryakwa Yahweh, umo abanakashi barepikwira insaru shakwa Ashera. ⁸Yosia afumishe bashimapepo bonse mu misumba yakwa Yuda no konaure ififuro fyakupeperapo uko bashimapepo bareokyerwa ububani, ukutura ku Geba ukufika ku Beresheba. Aryonawire inkyende ishikankara isha mpongoro isho ishari pa mwinshi wa mpongoro wakwa Yohua (umusumba wakwa kateka mukaramba), iyaberere ku kukuso pa mpongoro ya musumba. ⁹Nangura bashimapepo bapafifuro fyakupeperapo tabarebombako pa kipairo kyakwa Yahweh mu Yerusaremu, bareryako umukate ushitutumuka pamo na bamunyina. ¹⁰Yosia aryonawire Tofete, uwari mu Mupokapoka wakwa Ben Hinomu, pakuti nangura umo elenga umwana mwaume nangura umwana mwanakashi ku kukanapita mukokyewa ku muriro nge rambo kuri Moreke. ¹¹Arifumishe bakabarwe abo imfumu shakwa Yuda shapere ku kasuba. Bari parukungu rwa pa mwinshi we tempere ryakwa Yahweh, mupepi no muputure wakwa na Natani-Mereki, kiroro. Yosia aryokyere bakabarwe bakasuba. ¹²Yosia imfumu yaryonawire amarambo ifyo ifyari pa muputure wa pa muru wakwa Ahasi, ifyo imfumu sha baYuda shapangire, na marambo ayo Manase apangire mu mansa shibiri ishe tempere ryakwa Yahweh. Yosia arifishonawire mutupimfya no kufiposa mu Mupokapoka wa Kidroni. ¹³Imfumu yaryonawire ififuro fyakupeperamo ifya rubari rwa kukabanga mu Yerusaremu, na kukuryo kwa rupiri uro imfumu ya Israeri Soromoni imfumu yakurire Ashitoret, ne kya museru kya bena Sidone; na Kemoshe, uwari kya museru kya bena Moabu, na Moreki, ikya museru kya bantu bakwa Ammoni. ¹⁴Aritobere ne kyaimikwa kya mabwe mutupimfya no kuputura ifimuti fyaimikwe ifya Ashera kabiri ariswishe isho nkyende na mafupa ya bantu. ¹⁵Yosia kabiri apwiririshe ukonaure amaburambo ayari mu Betere na mufifuro fyakupeperamo ifyo Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati (uwarengere Israeri ukubembuka) ayo akurire. Kabiri aryokyere uburambo burya ne nkyende ishikankara no kushonaure ukufika ku mitoi. Kabiri aokyere ifimuti fyaimikwa fyakwa Ashera. ¹⁶Eryo Yosia aroreshe pa nkyende, abona inshishi isho ishari rubari rwa tupiri. Atumine abaume ukuyamukubura amafupa mu nshishi; eryo ayokyere pa kipairo, iki kyari ukuringana na mashiwi yakwa Yahweh ayo umuntu wakwa Resa abirikishe, umuntu uwabirishe ifi fintu. ¹⁷Eryo asosere ati, "Nga iribwe rirya ndebona ryanshi?" Abaume ba mu musumba bamwebere ati, "Irya ni nshishi ya muntu wakwa Resa uwafumine ku Yuda no kubirikisha parwa ifi fintu ifyo webo wakita ku burambo bwa ku Betere." ¹⁸Nomba Yosia asosere ati, "Rekeni kube kyeka. mwireka umuntu nangu umo ukusunkanya amafupa." Eryo barekere amafupa yakwe yeka, pamopene na mafupa yakwa kasesema uyo uwafumine ku Samaria. ¹⁹Eryo Yosia afumishepo amayanda yonse aya pafifuro fyakupeperamo ayo ayari mu misumba ya ku Samaria, ayo imfumu ya Israeri yakurire, eryo arengere Yahweh ukufurwa. Akitire kuri fyo ifyakitikire pa Betere. ²⁰Aipeye bashimapepo bonse aba pafifuro fya kupeperapo abari pa ma burambo kabiri aokyere na mafupa ya bantu pari bo. Eryo abwerere ku Yerusaremu. ²¹Eryo imfumu yakonkomeshe abantu bonse ati, "Sefyeni ikyakukirira kuri Yahweh Resa wenu, ngefyo kyarembwa muri iki kitabo kya kipangano." ²²Ukusefya kwa musango uyu ukwakukirira takwatarire ukukitika mu nshiku shabapingushi abaretungurura Israeri, nangura munshiku shonse ishamfumu shakwa Israeri nangura Yuda. ²³Nomba mu mwaka warenga ikumi na kine konse konse uwa mfumu Yosia iki ikyakukirira kyakwa Yahweh barisefyeshe mu Yerusaremu. ²⁴Yosia kabiri arofeshe abo abareranda na bafwa nangura ku mipashi. Kabili arofeshe imirungu, uturubi, na fyonse ifya bunani ifyo fyareboneka mu kyarokya kya baYuda na Yerusaremu, pakuti afikirishe ikyebo ikyo kyarememberwe mu

kitabo ikyo Hirukia shimapepo asangire mu ng'anda yakwa Yahweh. ²⁵Ribe Yosia tarabako, takwatarire akuba imfumu nga ye, uwabwerere kuri Yahweh no mutima wakwe onse, umweo wakwwe onse, na maka yakwe yonse, uwarekonka amafunde yakwa Mose yonse. Kabiri takwatara akuba imfumu nga Yosia iyaima panuma yakwe. ²⁶Nangura kyari ifi, Yahweh tafumine ku kukaripwa kuntu akaripwe, ukwaire pari Yuda pa murandu wafyo Manase akitire ku kumukarifya. ²⁷Rero Yahweh asosere ati, "Nkafumya Yuda ku kinso kyandi, ngefyo na fumishe Israeri, kabiri nkaposa uyu musumba uyo nebo nasarire, Yerusaremu, ne ng'anda iyo narandire ati, 'Ishina ryandi rikaba kurya.'"²⁸Ne mirandu imbi parwa kwa Yosia, fyonse ifyo akitire, bushe tafyarembwa mu kitabo kya mirandu ya shamfumu sha mu Yuda? ²⁹Munshiku shakwe, Farao Neko, imfumu ya Egypto, yaire mukurwa ne mfumu ya ku Asiria pa mumana wa Yufrate. Imfumu Yosia yaire ku kukumanya Neko mu burwi, na Neko arimwipewe pa Megido. ³⁰Aba bomfi bakwa Yosia bamupitire uwafwa mwi kyereta ukufuma ku Megido, bamutwere ku Yerusaremu, no kumushika mu nshishi Yakwe. Eryo abantu ba mu kyarobaburire Yehoahasi umwana mwaume wakwa Yosia, barimusubire no kumukita imfumu mwi punda ryakwa wishi. ³¹Yehoahasi ari ne myaka amakumi yabiri na itatu iryo atampire ukuteka, atekere imyeshi itatu mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ryari ni Hamutari; ari mwana mwanakashi wakwa Yeremia uwa ku Ribna. ³²Yehoahasi arikutire ifyabipa mu menso yakwa Yahweh, nge fintu fyonse ifyo ifikorwe fyakwe fyakitire. ³³Farao Neko arimubikire mu kifungo mu Ribra mu kyarobaburira kya Hamata, pakutira etaka mu Yerusaremu. Eryo Neko apingwire Yuda amataranta umwanda umo aya sirufere ne taranta rya goride. ³⁴Farao Neko akitire Eriakimu umwana mwaume wakwa Yosia imfumu ukumupyanika pari Yosia wishi, no kwarura ishina ryakwe ukuba Yehoakimu. Nomba aripiitire Yehoahasi ku Egypto, na Yehoahasi afwirire kurya. ³⁵Yehoakimu aripere sirufere na goride kuri Farao. Pakuti engakumanisha ifyarefwaya Farao, Yehoakimu asonkeshe ikyarobaburira kabiri aripatikishe umuntu mu bantu ba mu kyarobaburira sirufere na goride ukuringana ne kipimo kyabo. ³⁶Yehoakimu ari ne myaka amakumi yabiri na isano iryo atampire ukuteka, kabiri atekerefye imyaka ikumi rimo na umo mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ryari ni Zebida; ari mwana mwanakashi wakwa Pedaiya uwa ku Ruma. ³⁷Yehoakimu arikutire ifyabipa mu menso yakwa Yahweh, ngefyo ifikorwe fyakwe fyakitire.

Chapter 24

¹Munshiku shakwa Yehoakimu, Nebukatinesari imfumu ya ku Babironi asanshire Yuda; na Yehoakimu aishireba umubomfi pa myaka itatu. ²Yahweh atumine ifita kuri Yehoakimu ifya bena Kaldi, abena Aramu, abena Moabu, na bena Amore; afitumine no kuya rwisha icyaro kya baYuda no kukyonaura. Iki kyari kufikirisha icyeba Yahweh arandire kubabomfi bakwe bakasesema. ³Niku kyebo yakwa Yahweh eko iki kyakitikire pari Yuda, ku kumufumya ku kinso yakwe, pa murandu wa membu shakwa Manase, fyonse ifyo akitire, ⁴na pa murandu wa bakaere aresumya umuropa, pantu aiswishe umuropa wakaere mu Yerusaremu. Yahweh tasumine ukumuberera uruse. ⁵Na pa mirandu yakwa Yehoakimu, na fyonse ifyo akitire, bushe tayarembwa mu kitabo kya mirandu ya shamfumu sha mu Yuda? ⁶Yehoakimu arere ne fikorwe fyakwe, na Yehoiakin umwana mwaume wakwe e waishireba imfumu mwi punda ryakwe. ⁷Imfumu ya ku Egypto tayakonkenyepo ukusansa ukufuma mu kyaro kyaiko, pantu imfumu ya Babironi yaripokere inkende shonse isharetekwa na Egypto, ukutura ku mumana wa Egypto ukufika ku mumana wa Ufrate. ⁸Yehoiakini ari ne myaka ikumi na kine konse konse iryo atampire ukuteka; atekere mu Yerusaremu imyenshi itatu. Ishina ryakwa nyina ni Nehushita; ari mwana mwanakashi wakwa Elnatani uwa ku Yerusaremu. ⁹Akitire ifyabubi mu menso yakwa Yahweh; akitire fyonse ifyo wishi arekita. ¹⁰Panshita irya abashirika bakwa Nebukatinesari imfumu ya ku Babironi basanshire Yerusaremu no kushinguruka umusumba. ¹¹Nebukatinesari imfumu ya ku Babiloni aishire ku musumba ninshi abashirika bakwe nabaushinguruka, ¹²na Yehoiakini imfumu yakwa Yuda aire ku mfumu ya ku Babironi, na nyina, ababomfi bakwe, na banakashi bakwe, na bakiroro bakwe, imfumu ya Babironi yarimwikate mu mwaka warenga kine konse konse uwakuteka kwakwe. ¹³Nebukatinesari apiitire ifyuma ukufuma murya fyonse ifyaruma umutengo ukufuma mu ng'anda yakwa Yahweh, nefya mu ng'anda ya mfumu. Ariputawire ifipe fyonse ifya goride ifyo Soromoni imfumu yakwa Israeri apangire mwi tempere ryakwa Yahweh, ifyo Yahweh asosere ukukita. ¹⁴Aripitire muri bunkore Yerusaremu yonse, bakiroro bonse, na baume bonse abankondo, amakana ikumi rimo abasha, na bonse bakabasa na bakafura wafyera. Takwashere nangura umo kano abantu abaranda sana mu kyaro. ¹⁵Nebukatinesari apiitire Yehoiakini muri bunkore ku Babironi, na nyina wa mfumu muri bunkore, na bakashi, bakiroro, na bakanabesa ba mu kyaro. Aribapiitire muri bunkore ukufuma ku Yerusaremu ukuya ku Babironi. ¹⁶Bonse abaume bankondo, amakana kine rubari ne kana rimo bakabasa na bakufura wa fyera, aba bonse baringire ukurwa inkondo-imfumu ya mu Babironi yaribaretere aba bantu muri bunkore ku babironi. ¹⁷Imfumu ya ku Babironi yakitire Matania, Yehoakini munyina wakwa wishi, ukuba imfumu mukifuro yakwe, no kupiribura ishina rwakwe ukuba Sedekia. ¹⁸Sedekia ari ne myaka amakumi yabiri naumo iryo atampire ukuteka; atekere imyaka ikumi na umo mu Yerusaremu. Ishina ryakwa nyina ni Hamutari; ari mwana mwanakashi wakwa Yeremia ukufuma ku Ribna. ¹⁹Akitire ifya bubi mu menso yakwa Yahweh; akitire fyonse ifyo Yehoiakini arekita. ²⁰Pa mulandu wa bukari bwakwa Yahweh, ifi fyonse fyakitikire mu Yerusaremu na mu Yuda, mpaka abatamfishe ukufuma ku kinso yakwe. Eryo Sedekia apondokere imfumu ya ku Babironi.

Chapter 25

¹Kyakitike mu mwaka warenga pabura mukuteka kwa mfumu Sedekia, mu mwenshi warenga ikumi rimo, na pabushiku bwarenga ikumi rimo ubwa mu mwenshi, Nebukatinesari imfumu ya Babironi yaishire ne fita fyakwe fyonse ku kurwa na Yerusaremu. Aikere rubari, eryo bakurire ikibumba kyakukingirira. ²Eikyo umusumba warishingurwikwe mpakafye umwaka warenga ikumi na umo mukuteka kwa mfumu Sedekia. ³Pa bushiku bwarenga pabura mu mwenshi warenga bune ubwa muri uyo mwaka, ikipowe kyarikonkenyepo sana mu musumba ukuti tamwari ikiryo ku bantu abekara kyaro. ⁴Eryo umusumba watoberwe, na bonse abaume ba burwi bafurumwike pa bushiku munshira ya ku mwinshi wa pakati kafibumba fibiri, kwi bara rya mfumu, neryo abena Kidi bonse barishingurwike umusumba. Imfumu yarorere mu Araba. ⁵Nomba abashirika ba bena Kidi basupikire imfumu Sedekia no kuisanga mu kiswebebe umushaba nangu kimo ikya mu mumana wa Yodani rubari rwa Yeriko. Abashirika bakwe bonse barisarangene ukufuma kuri ye. ⁶Baikete imfumu no kuitwara pa muru ku mfumu ya Babironi pa Ribura, uko barepisha ubupingushi pari ye. ⁷Parwa bana baume bakwa Sedekia, babakomene pa menso yakwe. Eryo arobweremo amenso yakwe,, barimutabirire iminyororo ya mukuba, eryo bamutwere ku Babironi. ⁸Rero mu mwenshi warenga busano, pa bushiku bwarenga kine rubari ubwa mu mwenshi, rwari mu mwaka warenga ikumi na pabura ukwakuteka kwakwa Nebukatinesari imfumu ya Babironi, Nebukatinesari, umusha wa mfumu ya Babironi na mushika wa barinshi bakwe, baishire ku Yerusaremu. ⁹Aokyere ing'anda yakwa Yahweh, ikipango kya mfumu, na mayanda yonse aya mu Yerusaremu; nakabiri ifiri fyonse ifikurwa ifykindama mu musumba aryokyere. ¹⁰Ngefyo amaringa yonse yashingurukire Yerusaremu, onse umushirika uwa bena Babironi uyo uwari panshi yakwa mushika wa murinshi aribonawire. ¹¹Ku bantu abo abashere mu msumba, abo abaitwere ku mfumu ya Babironi, na basherepo ku mpendwa-Nebusaradani, mushika wa murinshi, aribapitire muri bunkore. ¹²Nomba mushika wa murinshi arirekere ababusu bamo aba mu kyaro ku kubomba ikinto shakupatikishiwa na mu mapnga. ¹³Ngefyo inkyenshi sha mukuba isho ishari mu ng'anda yakwa Yahweh, Kiridi barifitoba mu tupimfyu no kubwekesha umukuba ku Babironi. ¹⁴Imipika, bashoforo, ifyakushimishako umuriro, ifipau, na fyonse ifya kupyungirako ifya mukuba ifyo bashimapepo barebomfyu mwi tempere-abena Karidi barifipitire fyonse ukuffumyamo. ¹⁵Imipika shakufumishako bamufukura, ne mbare shafonka isho ishapingirwe na goride, nefyo ifyapangirwe na sirufere-umukuru maronda wa ku mfumu arifipitire na fyo. ¹⁶Inkyenshi shibiri, umumana, ne fyakutekapo ifyo Soromoni apangire pa ng'anda yakwa Yahweh fyarikwatishe sana umukuba ukukira ifyo mukipimo. ¹⁷Ukurepa kwa nkyenshi ya tampirapo kwari imikono ikumi na kine konse konse, ikitebo kyamukuba kyari pa muru wakiko. Ikitebo kyari imikono itatu mu butari, ne mirimo ya pa muru na pomagranete ukushinguruka inkyende yonse. Fyonse fypangirwe umukuba. Inkyenshi imbi ne mirimo yaiko iya pa muru yari imoine nge ya kubarirapo. ¹⁸Umukaramba wa bamaronda asendere Seraia umukaramba wa bashimapepo, pamo na Sefania, inkonkani yakwa shimapepo. na bakasunga bapongoro batatu. ¹⁹Ukufuma mu musumba asendere umufungwa umurashi uwarerorekesha pa bashirika, na baume bane abo bakiroro ba mfumu, abo aba bakiri mu musumba. Kabiri asendere umufungwa umukaramba wa bashirika bamfumu uyo uwarerorekesha pa baume bakosa mu bashirika, pamo pene na baumed amakumi mutanda abakindama sana ukufuma mu kyaro abari mu musumba. ²⁰Eryo Nebuzaradani, umukaramba wa bamaronda, abasendere no kubareta ku mfumu ya Babironi pa Ribura. ²¹Imfumu ya Babironi yabepeye pa Ribura mu kyaro kya Hamati. Muri iyi nshira, Yuda afumine mu kyaro yakwe no kuya mubusha. ²²Pa rwa bantu abashere mu kyaro kya baYuda, abo abo Nebukatinesari imfumu ya babironi yashire, abikire umwana mwaume wakwa Ahikamu, umwana mwaume wakwa Shefani, ku kuba abakaramba pari bo. ²³Nomba iryo bonse abakaramba ba bashirika, na baume babo, baumfwire ukuti imfumu ya Babironi naipanga Gedaria umurashi, baire kuri Gedalia pa Mizipa. Aba baume bari bana baume bakwa Ishimaeli umwana mwaume wakwa Tanihumeti umwina Netofati, na Yaazania umwana mwaume wakwa Makatite-bena na baume babo. ²⁴Gedaria apangire umurapo kuri bo na ku baume babo kabiri asosere kuri bo ati, "Mwitina bakiroro ba bena Karidi. Ikareni mu kyaro no kubembora imfumu ya Babironi, kabiri kikaba bwino kuri mwebo." ²⁵Rero kyakitikire ukuti mu mwenshi warenga kine rubari Ishimaeri umwana mwaume wakwa Netania umwana mwaume wakwa Erishama, ukufuma murupwa rwa bufumu, baishire na baume ikumi rimo no kutaasha Gedaria. Gedaria arifwire, pamo pene na baume bakwa Yuda na abena Babironi abari na ye pa Mizipa. ²⁶Eryo abantu bonse, ukufuma kuwakyepeshepo ukufika kuwakurishopo, na bakaramba ba bashirika, baimine no kuya ku Egypto, pantu baretina abena Babironi. ²⁷Kyakitike panuma mu mwaka warenga amakumi yatatu na kine rubari uwa mubusha bwakwa Yehoiakini imfumu ya baYuda, mu mwenshi warenga ikumi rimo na ibiri, pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na kine rubari ubwa mu mwenshi, ukuti Aweri-Maduki imfumu ya Babironi akakwire Yehoiakini imfumu ya baYuda ukufuma mu kifungo. Iki kyakitike mu mwaka uo Aweri-Maduki

atampire ukuteka.²⁸Arandire ne nkumbu kuri ye no ku mupera ikipuna ikyakira pa bukindami ukukira pari ifyo ifya mfumu shimbi abari na ye mu Babironi.²⁹Aweri-Maduki afumishe ifyakufwara fyakwa Yehoiakini ifya mukifungo, na Yehoiakini arerya ryonse kwi teburo rya mfumu mu bwikashi bakwe bonse.³⁰Na maripiro ya fyakurya ryonse yareperwa kuri ye kirabushiku mu bwikashi bwakwe bonse.

1 Chronicles

Chapter 1

¹Adamu, Seti, Enoshi, ²Kenani, Maharareri, Yerede, ³Enoki, Metusera, Rameki. ⁴Abana baume bakwa Noah ni Shemu, Hamu, na Yafeti. ⁵Abana baume bakwa ya Yafeti bari ni Gomeri, Magogi, Madai, Yafani, Tubari, Mesheki, na Tirasi. ⁶Abana baume bakwa Gomeri bari ni Ashikenasi, Rifati, na Togarima. ⁷Abana baume bakwa Yafani bari ni Erisha, Tashishi, abena Kitimu, na bena Rodanimu. ⁸Abana baume bakwa Hamu bari ni Kushi, Egypto, Puti, na Kenani. ⁹Abana baume bakwa Kushi bari ni Seba, Hafira, Sabuta, Rama, na Sabuteka. Abana baume bakwa Rama bari ni Sheba, na Dedani. ¹⁰Kushi aishireba wishi wakwa Nimurodi, aishireba ipaka rya ntanshi pano kyaro. ¹¹Egypto aishireba ikikorwe kya bena Rudi, Anamu, Rehabu, na Nafuta, ¹²Paturusi, na Kaseru (ukwafumine aba Firisiti), na bena Kafuto. ¹³Kenani aishireba wishi wakwa Sidoni, iberi ryakwe, na bena Hiti. ¹⁴Kabiri aishireba ikikorwe kya bena Yebusi, abena Amore, na bena Gigashi, ¹⁵abena Hivi, abena Akiti, na bena Sini, ¹⁶abena Avadi, abena Zemari, na bena Hamati. ¹⁷Abana baume bakwa Shemu bari ni Eramu, Ashuri, Afaxadi, Rudi, Aramu, Uzi, Huri, na Geta, na Mesheki. ¹⁸Afaxadi aishireba wishi wakwa Shera, Shera aishireba wishi wakwa Ebere. ¹⁹Ebere arikwete abana baume babiri. Umo shina ryakwe ni Peregi, mu nshiku shirya ikyaroyaryabanikemo. Ishina ryakwa munyina ari ni Yokutani. ²⁰Yokutani aishireba wishi wa bena Almodadi, Sherefi, Hasamaveti, Yera, ²¹Hadoramu, Uzal, Dikira, ²²Obari, Abimero, Sheba, ²³Ofi, Hakira, na Yobabu; bonse aba bari mu bufyashi bwakwa Yokutani. ²⁴Shemu, Afaxadi, Shela, ²⁵Ebere, Peregi, Reu, ²⁶Serugi, Naho, Tera, ²⁷Abramu, uwari ni Abrahamu. ²⁸Abana baume bakwa Abrahamu bari ni Isaki na Ishimeo. ²⁹Ubu ebwari bufyashi bwakwe: Iberi ryakwa Ishimeo ari ni Nebaioti, na Keda, Adbeel, na Mibisamu, ³⁰Mishima, Duma, Massa, Hadadi, Tema, ³¹Yeturi, Nafrishi, na Kedima. Aba ebari abana baume bakwa Ishimeo. ³²Abana baume bakwa Ketura, abanakashi bapambari bakwa Abrahamu, bari ni Zimrani, Yokishani, Medani, Midiani, Ishibaki, na Shua. Abana baume bakwa Yokishani bari ni Sheba na Dedani. ³³Abana baume bakwa Midiani bari ni Efa, Eferi, Hanoki, Abida, na Erida. Bonse aba bari ba mu bufyashi bwakwa Ketura. ³⁴Abrahamu aishireba wishi wakwa Isaki. Abana baume bakwa Isaki bari ni Esau na Israeri. ³⁵Abana baume bakwa Esau bari ni Erifasi, Reueri, Yeushi, Yaramu, na Kora. ³⁶Abana baume bakwa Erifasi bari ni Tamani, Oma, Sefo, Gatamu, Kenasi, Timuna, na Amareki. ³⁷Abana baume bakwa Reueri bari ni Nahati, Sera, Shama, na Misa. ³⁸Abana baume bakwa Seiri bari ni Rotani, Shobari, Sibeoni, Ana, Dishoni, Eseri, na Dishani. ³⁹Abana baume bakwa Rotani bari ni Hori na Homamu, na Timuna ari ni nkashi yakwa Rotani. ⁴⁰Abana baume bakwa Shobari bari ni Arifani, Mannati, Ebari, Shefo, na Onamu. Abana baume bakwa Sibeoni bari ni Aiah na Ana. ⁴¹Umwana mwaume wakwa Ana ari ni Dishani. Abana baume bakwa Dishani bari ni Hemudani, Eshibani, Itirani, na Kerani. ⁴²Abana baume bakwa Eseri bari ni Biruani, Safani, na Akani. Abana baume bakwa Dishani bari ni Usi na Arani. ⁴³Ishi e mfumu shareteka mu kyaro mu Edomu ribe mu Israeri tamuraba imfumu iri yonse. Bera umwana mwaume wakwa Beori, na ishina rya musumba wakwa ryainikirwe ati Dinaba. ⁴⁴Iryo Bera afwire, Yobabu umwana mwaume wakwa Sera uwa ku Bosira e watekere mu nkyende yakwe. ⁴⁵Iryo Yobabu afwire, Hushamu uwafumine ku kyaro kya bena Temani e watekere mu nkyende yakwe. ⁴⁶Iryo Hushamu afwire, Hadadi umwana mwaume wakwa Bedadi akimfishe abena Midiani mu kyaro kya ku Moabu, e watekere mu nkyende yakwe. Ishina rya musumba wakwe wareitwa ati Afiti. ⁴⁷Iryo Hadadi afwire, Samura uwafumine ku Masireka e watekere mu nkyende yakwe. ⁴⁸Iryo Samura afwire, Shauri uwa ku Rehoboti uwari pa muru wa nyika e watekere mu nkyende yakwe. ⁴⁹Iryo Shauri afwire, Baari-Hanani umwana mwaume wakwa Akibo e watekere mu nkyende yakwe. ⁵⁰Iryo Baari-Hanani umwana mwaume wakwa Akibo afwire, Hadadi e watekere mu nkyende yakwe. Ishina rya uyu musumba wainikirwe ati Pai. Umukashi wakwe ishina ari ni Metaberi umwana mwanakashi wakwa Matiredi umwana mwanakashi wakwa Me-Zahabu. ⁵¹Hadadi arifwire. Imfumu sha mu Edomu shari ni mfumu Timuna, imfumu Arifa, Imfumu Yeteti, ⁵²Imfumu Oribama, Imfumu Era, Imfumu Pinoni, ⁵³Imfumu Kenasi, Imfumu Temani, Imfumu Mibesa, ⁵⁴Imfumu Magidieri, ne Mfumu Iramu. Ishi e mfumu shari ku Edomu.

Chapter 2

¹Aba e bari abana baume bakwa Israeri: Rubeni, Simeoni, Revi, Yuda, Isaka, Seburani, ²Dani, Yosefu, Benjamini, Nafutari, Gadi, na Asheri. ³Abana baume bakwa Yuda bari ni Era, Onani, na Shera, abafyerwe kuri ye ku mwana mwanakashi wakwa Shua, umwina Kenani. Era, iberi ryakwa Yuda, arebifya ku kinso kyakwa Yahweh, na Yahweh amwipeye. ⁴Tama, nafyara wakwe, amufyarire Perez na Zera. Yuda arikete abana baume basano. ⁵Perez akwete abana baume abari ni Hezroni na Hamuri. ⁶Sera akwete abana baume abari ni Simri, Etani, Hemani, Kalkore, na Dara, bonse bari ba sano. ⁷Umwana mwaume wakwa Karmi ari ni Akari, uwaretere ubwafya pa bena Israeri iryo aibire ifasungirwe Resa. ⁸Umwana mwaume wakwa Etani ari ni Asaria. ⁹Hezroni akwete abana baume abari ni Yeremeri, Ramu, na Karebu. ¹⁰Ramu aishireba wishu wakwa Aminadabu, na Aminadabu aishireba wishu wakwa Nashoni, uwari intungurushi ya bana bakwa Yuda. ¹¹Nashoni aishireba wishu wakwa Sarima, na Sarima aishireba wishu wakwa Boasi. ¹²Boasi aishireba wishu wakwa Obedi, na Obedi aishireba wishu wakwa Yese. ¹³Yese aishireba wishu wakwa Eriabu iberi ryakwe, Abinadabu uwa bubiri, Shimeya uwa butatu, ¹⁴Netaneri e wa bune, Radaï e wa busano ¹⁵Osemu e warenga mutanda, na Davi e wa kine rubari. ¹⁶Bankashi yabo bari ni Seruiya na Abigial. Abana baume bakwa Seruiya bari batatu Abishai, Yoabu na Asaeri. ¹⁷Abigail akwete Amasa, wishu ari ni Yete umwina Ishimaeri. ¹⁸Karebu umwana mwaume wakwa Hezroni aishireba wishu wa bana muri Asuba umukashi wakwe, na muli Yeriote. Abana baume bakwe bari ni Yesheri, Shababu, na Adoni. ¹⁹Asuba arifwire, eryo kabiri Karebu aupire Afurati, afyeremo Huri. ²⁰Huri aishireba wishu wakwa Uri, na Uri aishireba wishu wakwa Besareri. ²¹Panuma Hezroni (iryo akwete imyaka amakumi mutanda) aupire umwana mwanakashi wakwa Makiri, wishu wakwa Giridi. Afyereko Segubu. ²²Segubu aishireba wishu wakwa Yairi, uwatungurwire imusumba amakumi yatatu mu kyarokya ku Giridi. ²³Geshuri na Aramu baburire Hafoti Yairi na Kenati, arishingurwike ne misumba iyari amakumi mutanda aba bonse bari bufyashi bwakwa Makiri, wishu wakwa Giridi. ²⁴Panuma ya mfwa yakwa Hezroni, Karebu aire muri Efurata, umukashi wakwa wishu Hezroni. Amufyarire Ashuri, wishu wakwa Tekoa. ²⁵Umwana mwaume wakwa Yerameri, iberi ryakwa Hezroni, bari ni Ramu iberi, Buna, Oreni, Osemu, na Ahiya. ²⁶Yerameri arikwete naumbi umukashi ne shina ryakwe ari ni Atara. Ari nyina wakwa Onamu. ²⁷Abana baume bakwa Ramu, iberi ryakwa Yerameri, bari ni Masi, Yamini, na Erekeri. ²⁸Abana baume bakwa Onamu bari ni Shamaï na Yada. Abana baume bakwa Shamaï bari ni Nadabu na Abishuri. ²⁹Ishina rya mukashi wakwa Abishuri ari ni Abihairi, na ye amufyarire Ahibani na Moridi. ³⁰Abana baume bakwa Nadabu bari ni Seredi na Apaimu, na Seredi afwire ukwabura umwana. ³¹Umwana mwaume wakwa Apaimu ari ni Ishi. Umwana mwaume wakwa Ishi ari ni Sheshani. Umwana mwaume wakwa Sheshani ari ni Ahirai. ³²Abana baume bakwa Yada, munyina wakwa Shamaï, bari ni Yeteri na Yonatani. Yeteri afwire ukwabura umwana. ³³Abana baume bakwa Yonatani bari ni Pereti na Sasa. Bonse bari mubufyashi bwakwa Yerameri. ³⁴Nomba Sheshani takwete abana baume, akwetefye abanakashi. Sheshani arikwete mubomfi, waku Egypto, ishina ari ni Yariya. ³⁵Sheshani apere umwanakashi wakwe kuri Yariya umubomfi wakwe ngo mukashi wakwe. Amufyarire Atai. ³⁶Atai ari wishu wakwa Natani, na Natani ari wishu wakwa Sabadi. ³⁷Sabadi ari wishu wakwa Efura, na Efura ari wishu wakwa Obedi. ³⁸Obedi ari wishu wakwa Yehu, na Yehu ari wishu wakwa Azaria. ³⁹Azaria ari wishu wakwa Heresi, na Heresi ari wishu wakwa Ereasa. ⁴⁰Ereasa ari wishu wakwa Sismaï, na Sismaï ari wishu wakwa Sharumu. ⁴¹Sharumu ari wishu wakwa Yekamira, na Yekamira ari wishu wakwa Erishama. ⁴²Abana baume bakwa Karebu, munyina wakwa Yerameri, ari ni Misha Iberi ryakwe, uwaishireba wishu wakwa Sifu. Umwana mwaume wakwe uwa bubiri, Maresha, uwari wishu wakwa Heburoni. ⁴³Abana baume bakwa Heburoni bari ni Kora, Tapua, Rekemu, na Shema. ⁴⁴Shema aishireba wishu wakwa Rahamu, wishu wakwa Yorokeamu. Rekemu ari wishu wakwa Shamaï. ⁴⁵Umwana mwaume wakwa Shamaï ari ni Maoni, na Maoni ari ni wishu wakwa Beti Suri. ⁴⁶Efa, iure ryakwa Kerebu, amufyarire Harani, Mosa, na Gesesi. Harani ari wishu wakwa Gasesi. ⁴⁷Abana baume bakwa Yadaï bari ni Regemu, Yotamu, Gesheni, Pereti, Efa, na Shafu. ⁴⁸Maka, iure ryakwa Karebu, amufyarire Sheberi na Tihana. ⁴⁹Nao afyere Shafu wishu wakwa Madimana, na Shefa wishu wakwa Makibena na wishu wakwa Gibeya. Umwana mwanakashi wakwa Karebu ari ni Akisa. Aba bonse bari mu bufyashi bwakwa Karebu. ⁵⁰Aba e bari mu bufyashi bwakwa Karebu. Abana baume bakwa Huri iberi ryakwa Efurata: Shobari wishu wakwa Kiriati Yerimu, ⁵¹Sarima wishu wakwa Beterehemu, na Harefu wishu wakwa Beti Gada. ⁵²Shobari wishu wakwa Kiriati Yarimu eba mu bufyashi bwakwe, Haroe, na kitika wa bena Mabahati, ⁵³ne mikowa yakwa Kiriati Yarimu: Abena Itiri, abena Puti, abena Shumati, na bena Mashira. Abena Sorati na bena Eshitaori bafumine kuri bo. ⁵⁴Aba mu bufyashi bwakwa Sarima bari ni Beterehemu, abena Netofarim Atroti Beti Yoabu, na kitika wa bena Manahati- abena Sorati, ⁵⁵ne mikowa ya bakaremba abaikere pa Yabesi: Abena Tiroti, abena Shimeati, na bena Sukati. Aba bonse bari mu bena Keni abafumine kuri Hamati wishu wa ba ng'anda yakwa Rekabu.

Chapter 3

¹Nomba aba ebana baume bakwa David abo abafyerwe kuri ye mu Hebron: Umwana wakutampirapo ari ni Amnon, muri Ahinoam ukufuma ku Jezreel; uwarenga bubiri ari ni Danieri, muri Abigail ukufuma ku Carmel; ²uwarenga butatu ari ni Absharom, nina wakwe ari ni Maakah, umwana mwanakashi wakwa Taimai imfumu ya ku Geshur. Uwarenga bune ari ni Adonijah umwana mwaume wakwa Haggith. ³Uwarenga busano ari ni Shephatiah muri Abitai; uwarenga mutanda ari ni Ithream muri Igrah umukashi wakwe. ⁴Aba mutanda bafyerwe kuri David mu Hebron; uko atekere imyaka kine rubari ne myeshi mutanda. Kabiri atungurwire imyaka amakumi yatatu na itatu mu Yerusaremu. Aba ebana baume bane, muri betisheba umwana mwanakashi wakwa Ammiel, ⁵abo abafyerwe kuri yee mu Yerusaremu: Shamua, Natani, na Soromoni. ⁶David na bambi abana baume bari ni: Ibhari, Erishua, Erifereti, ⁷Noga, Nefegi, Yafiya, ⁸Erishama, Eriada, na Erifereti. ⁹Aba ebana baume bakwa David, ukwabura ukubikapo abana baume ba muri abo ashaupire, Tamar ari ni nkashi yabo. ¹⁰Soromoni umwana wakwe umwaume ari ni Rehoboam. Rehoboam akwete umwana mwaume ari ni Abijagh. Abijah umwana wakwe umwaume ari ni Asa. Asa nao umwana wakwe umwaume ari ni Jehoshaphati. ¹¹Jehoshaphati umwana wakwe umwaume ari ni Jehoram. Jehoram umwana wakwe umwaume ari ni Ahaziah. Ahaziah umwana wakwe umwaume ari ni Joashi. ¹²Joashi umwana wakwe umwaume ari ni Amaziah. Amaziah umwana wakwe umwaume ari ni Azariah. Azariah umwana wakwe umwaume ari ni Yotamu. ¹³Yotamu umwana wakwe umwaume ari ni Ahazi. Ahazi umwana wakwe umwaume ari ni Hezekiah. Hezekiah umwana wakwe umwaume ari ni Manasseh. ¹⁴Manasseh umwana wakwe umwaume ari ni Amoni. Amoni umwana wakwe umwaume ari ni Yosiya. ¹⁵Yosiya abana bakwe abaume bari uwakutampirapo ari ni Yohanamu, no mwana mwaume uwarenga bubiri ni Yehoiakim no mwana wakwe uwa butatu ari ni Zedekiah, no mwana mwaume warenga bune ari ni Sharumu. ¹⁶Yehoiakim abana bakwe abaume bari ni Yehoiakimu na Sedekiah. ¹⁷Abana bakwa Yehoiakimu uwari mu busha, ni Shearitiel, ¹⁸Malkiram, Pedaiah, Shenazzar, Yekamiah, Hoshama, na Nedabiah. ¹⁹Pedaiah abana bakwe abaume bari ni Zerubbabel na Shimei. Zerubbabel abana bakwe abaume bari ni Meshullam na Hanamiah; Shelomith ari ni nkashi yakwe. ²⁰Na bambi abana bakwe abaume basano bari ni Hashubah, Ohel, Berekiah, Hasadiah, na Jushab-Hesed. ²¹Hanamiah abana bakwe abaume bari ni Peratiah na Yeshaiah. umwana wakwe umwaume ari ni Rephaiah, na barupwa rwakwe bari ni Arnan, Obadiah, na Shekaniah. ²²Abana bakwa Shekaniah bari ni Shamaiah na bana bakwe abaume bari ni: Igal, Bariah, Neariah, na Shaphati. ²³Neariah abana bakwe abaume batatu bari ni Elioenai, Hizkiah, na Azrikam. ²⁴Elioenai abana bakwe abaume kine-rubari bari ni Hadaviah, Eriashib, Peraniah, Akkub, Yohanan, Deraiah, na Anani.

Chapter 4

¹Juda barupwa bakwe bari ni Perezi, Hezron, Kami, Huri, na Shobal. ²Shobal ari ni wishi wakwa Reaiya. Reaiya ari ni wishi wakwa Yahati. Yahati ari ni wishi wakwa Ahumai na Rahadi. Aba bamumikowa yakwa Zorati. ³Ifi e fikolwe fya mu mikowa mu musumba wa Etam: Jesireri, Ishima, na Idibash. Ishina ryakwa nkashi yabo ari ni Hasereponi. ⁴Penueri ari kikorwe kya mikowa mu musumba wa Gedori. Ezari ari e ntuntuko ya mikowa mu Husha. Aba e barupwa rwakwa Huri, iberi ryakwa Ephrata kabiri e ntuntuko ya Beterehemu. ⁵Ashuri wishi wakwa Tekoa akwete abakashi bakwe babiri, Erah na Naarah. ⁶Naarah amufyarire Ahuzzam, Hepheri, na Haahashtari. Aba e barupwa rwakwa Naarah. ⁷Herah abana bakwe abaume bari ni Zereti, Zohar, Ethnan, ⁸na Kozi, e waishireba wishi wakwa Anubi na Hazzobebah, na mu mikowa umwakonkanine ukufuma pari Aharhel umwana mwaume wakwa Hurum. ⁹Yabeshi ari uwakindikwa ukukira pari bawabo abaume. Nyina wakwe aremukuta ati Yabeshi. Asosere ati, "Pantu namufyarire mukukaripwa." ¹⁰Yabeshi akutire apakaramba kuri Resa wakwa Israeri eryo rlandire ati, "Nga kyakweba ati mukishinka mwampaara, no kukusha umupaka wandi, no kuboko kwenu kwaba pari nebo. Iryo mukakita ifi mukafumyapo ubukari. pakwebati nkabe uwabura ubukari!" Eikyo Resa e pakumupera ikyo arombere. ¹¹Kerub wabo wakwa Shaha aishireba wishi wakwa Mehiri, uyo uwari wishi wakwa Eshitoni. ¹²Eshitoni aishireba wishi wakwa Beti Rapha, Paseah, na Tehinnah, wishi wakwa Irnhashi. Abo e baume abareikara mu Rekah. ¹³Kenasi abana bakwe abaume bari ni Othniel na Seraiah. Othniel abana bakwe abaume bari ni Hathati na Meohothai. ¹⁴Meohothai aishireba wishi wakwa Ophrah, na Seriah uwaishireba wishi wakwa Joab, intuntuko yakwa Ge Harashim, pantu bari bantu abashirimuka mufyakupanga-panga. ¹⁵Abana baume bakwa Karebu umwana mwaume wakwa Jephunneh bari ni, Iru, Erah, na Naamu. Erah umwana wakwe umwaume ari ni Kenasi. ¹⁶Yehallelel abana bakwe abaume bari ni Zifi, Ziphah, Tiriah, na Asarel. ¹⁷Ezrah abana bakwe abaume bari ni Yether, Mered, Ephraim na Yaron. Mered umukashi wakwe wa ku Egypt afyere Miriam, Shammai, na Ishbah, uwaishireba wishi wakwa Eshtemoa. ¹⁸Aba e bana baume bakwa Bitiah, umwana mwanakashi wakwa Pharaoh, Heber, uyo Mered aupire. Mered umwana Yuda umukashi wake afyere Jered, uwaishireba wishi wakwa Gedor; Heber uwaishireba wishi wakwa Soko; na Jekuthiel, uwaishireba wishi wakwa Zanoah. ¹⁹Pa bana baume babiri abamukashi wakwa Hodia, nkashi yakwa Naham, umo aishireba wishi wakwa Keirah umwana Gami. Umbi nao ari ni Eshitimoa umwana Maokathite. ²⁰Abana baume bakwa Shimon bari ni Amnon, Rinnah, Ben-Hanan, na Tiron. Barupwa rwakwa Ishi bari ni Zoheth na Ben-Zoheth. ²¹Barupwa rwakwa Sherah umwana mwaume wakwa Juda, bari ni Era wishi wakwa Rekah, Radani wishi wakwa Mereshah ne mikowa ya bapikura insaru ku Beth Ashbea, ²²Jokimu, umuntu wa ku Kozeba, na Yoash na Saraph, uwaretungurura mu Moabu na Yashubi Rehem. (Iri ryashi ryafumine kufyarembere ku kare.) ²³Aba e barebumba ifyakubumba-bumba abareikara mu Netaim na ku Gederah kabiri barebombera imfumu. ²⁴Shimeni barupwa rwakwe bari ni Nemuel, Yamin, Yerib, Zerah na Shauri. ²⁵Shallum ari mwana mwaume wakwa Shauri, Mibsam ari mwana mwaume wakwa Shellum, na Mishma ari mwana mwaume wakwa Mibsam. ²⁶Mishma barupwa rwakwe bari ni Hammuel umwana mwaume wakwe, Zakkur umwishikuru wakwe umwaume, na Shimei umwishikulu wakwe umukankara. ²⁷Shimei akwete abana baume ikumi rimo na mutanda na bana banakashi mutanda. Bawabo abaume tabakwe abana abengi, eikyo imikowa yabo tayakurire mu mpendwa ngefyo abantu bakwa Yada bakitire. ²⁸Bareikara mu Beersheba, Moradah, na Hazar Shuui. ²⁹Nakabiri bareikara ku Bilhar, Ezemu, Torad, ³⁰Bethuel, Hormah, Ziklag, ³¹Beth Markaboth, Hazar Susimu, Beth Biri, na Shaaraim. Iyi yari misumba yabo ukufika na pakuteka kwakwa David. ³²Imishi yabo isano yari ku Etamu, Ain, Rimmon, Token, na Ashani. ³³Kyapamo ukushinguruka imishi ukushinta na ku Baarati. Umu e mo bareikara, na bareremba umwakonkanina ukufyarwa kwabo. ³⁴Intungurulshi sha mukowa shari ni Meshobab, Yamurech, Yoshah umwana mwaume wakwa Amaziah, ³⁵Joel, Jehu umwana mwaume wakwa Joshibiah umwana mwaume wakwa Seraiah umwana mwaume wakwa Asiel, ³⁶Elioelai, Yaakobah, Yeshohai, Asaiah, Adiel, Yesimuel, Benaiah, ³⁷na Ziza umwana mwaume wakwa Shiphi umwana mwaume wakwa Allon umwana mwaume wakwa Yedaiah umwana mwaume wakwa Shimri umwana mwaume wakwa Shemaiah. ³⁸Abo abarumburwa amashina yabo e baretungurura imikowa ne imikowa shabo sharekukura mukwangufyanya. ³⁹Baire mupepi na Gedor, ku ruramba rwakukabanga mu mukonko, mukukyeyeta umuremfwe wakurya ifitekwa fyabo. ⁴⁰Basangire inkende iyisuma no muremfye uwabune. Ikyaro ikuyi ikuyabura, ikuyongo, kabiri ikuya mutende. Abena Hami eko bareikara kurya kwine. ⁴¹Aba abarembere no kutantikwa amashina yabo baishire munshiku shakwa Hezekiah imfumu ya baYuda, no kusansa abena Hamite nomo bareikara na bana Meuni, abo abari kurya kwine. Baripwishishe ukubonaura no konaura fyonse eryo bareikara kurya kwine pantu barisangireko umuremfwe wafitekwa fyabo. ⁴²Ukufuma pari bo, no kufuma pa bana baume bakwa Simeon, imyanda isano iya baume baire ku rupiri rwa Seri

pamo na Paratiah, Neariah, Rephaiah, na Uzziel, abana baume bakwa Ishi, nge ntungurushi yabo. ⁴³Barikimfishe abena Amereki abashere pari bo imbutushi, kabiri baikara kurya kwine ukufika na pari rero.

Chapter 5

¹Abana baume bakwa Reuben iberi rya bena Israeri-nomba Reuben ari mwana wa ntanshi ku bena Israeri, nomba insambu shakufyarwa kwakwe shaishireperwa ku bana baume bakwa Yoseph umwana mwaume wa Israeri pantu Reuben arikoweshe umusengere wakwa wishi. Eikyo takyareMBERWE ukweba ati e mwana mwaume umukaramba. ²Yuda ari uwakosa nganshi ukukira pari ba wabo, na katungurura muri ye. Nomba insambu shabuberi shafumine kuri Yoseph- ³abana baume bakwa Reuben, abana bakutampirapo abakwa Israeri bari ni Hamoki, Pallu, Hezron, na Karmi. ⁴Barupwa rwakwa Yoeri bari ni: Abana baume bakwa Joeri bari ni Shemaiah. Umwana mwaume wakwa Gogi. Umwana mwaume wakwa Gogi ari ni Shimei. ⁵Umwana mwaume wakwa Shimei ari ni Mikah. Umwana mwaume wakwa Mikah ari ni Reaiah. Umwana mwaume wakwa Reaiah ari ni Baari. ⁶Umwana mwaume wakwa Baari ari ni Beerah, uyo wari Tigrath-Presa imfumu ya ku Asiria untu apitire mu busha. Beerah ari e katungurura ku mutundu wakwa Reuben. ⁷Beerah barupwa rwakwe ukuringana ne mikowa yabo, abatantikwa ukuringana nomo bakonkanina: Yeieri katungurura, Zekariah, na ⁸Bera umwana mwaume wakwa Azzaz umwana mwaume wakwa Shema umwana mwaume wakwa Yoeri. Bareikara mu Aroer, ukushinta na ku Nebo na ku Baari Meon, ⁹na kukapinda ka kukuso ukwatampira ikiswebewe ikuyafika na ku mumana wa Euphrates, pantu ifitekwa fyabo fyarifurisha na mu kyaro kya Giridi. ¹⁰Mu nshiku shakwa Sauro, mu mutundu wakwa Reuben rintu basanshire abena Hagriti no ku yabakimfya. Bareikara mu matenti ya bena Hagriti ukupitirafye na mu kyaro kya ku kabanga ku Giridi. ¹¹Abantu ba mutunda wakwa Gadi bareikara mupepi nabo, mu kyaro kyakwa Bashani ukushinta na ku Serekah. ¹²Yoeri ari e katungurura wabo; Shapham e wakonkorepo; Yanai na Shaphati mu Bashani. ¹³Barupwa rwabo; na bamurupwa rwa bashibo, bari ni Mikeri, Meshullan, Sheba, Yorai, Yakan, Zia, na Eber-bonse pamo bari kine rubari. ¹⁴Abo bantu barumbwirwe pa muru bari ni barupwa rwakwa Abihail, na Abihail ari mwana mwaume wakwa Huri. Huri ari mwana mwaume wakwa Yoroah. Yoroah ari mwana mwaume wakwa Giridi. Giridi ari mwana mwaume wakwa Mikeri. Mikeri ari mwana mwaume wakwa Yeshishai. Yeshishai ari mwana mwana mwaume wakwa Yahdo. Yahdo ari mwana mwaume wakwa Buzi. ¹⁵Ahi umwana mwaume wakwa Abdiel umwana mwaume wakwa Guni, ari umukaramba wa mu rupwa rwakwa wishi. ¹⁶Bareikara mu Giridi, mu Bashan, mu misumba, na monse mu nkyende yakukyemenamo mu Sharon ukushinta na ku mupaka wabo. ¹⁷Bonse aba baritantikwe ukuringa umwakonkanine ukufyarwa kwabo mu nshiku shakwa Yotamu imfumu ya baYuda na Jeroboam imfumu ya ku Isareri. ¹⁸Abena Reuben, abena Gad, na kitika wa mutundu wakwa Manasseh bari 44,760 abashirika abasambirira ifyakurwa inkondo. abaresenda inkwera na urupanga, abo abengabomfya ubuta. ¹⁹barisanshire abena Higritye Yetur, Naphish, na Nodabu. ²⁰Baripokerere amaka ya kukimfya pari bo. Muri iyi nshira, abena Hagriti na bonse abari pamo nabo baribakimfishe. Ifi ni pa murandu wakweba ati abena Israeri baririre kuri Resa rintu bari munkondo, nao aribasukire, pantu baribikire ikikyetekeho pari ye. ²¹Basanshire ifitekwa fyabo, ikubikapofye amakana ikumi na yasano iyangamari, 250,000 aya mpanga, amakana yabiri aya bapunda, na 100,000 abaume. ²²Abengi barifwire pantu inkondo yafumine kuri Resa. Barikere mu kyaro kyabo mpakafye rintu basenderwe mubusha. ²³Kitika wa mutundu wakwa Manasseh bareikara mu kyaro kyakwa Bashani ukushinta na ku Baari Hemoni na Seniri (apo pari, ni pa rupiri rwa Hermon). ²⁴Aba e bari abakaramba mu ng'anda yakwa wishi: Ephraim, Ishi, Azriel, Jeremiah, Hodaviah, na Jahdiel. Bari abaume bamaka, abaume abaishibikwa, abakaramba mu ng'anda ya bashibo. ²⁵Noma bari ababura ikishinka kuri Resa wafikorwe fyabo. Mu musango wakweba ati, bareshinshimuna imirungu ya bantu ba mu kyaro, iyo Resa aonawire pakinso kyabo. ²⁶Resa wakwa Israeri aimishe umutima wakwa Puri imfumu ya ku Asiria (kairi areitwa ati Tiglati-Piase, imfumu ya ku Asiria). Asendere mu busha abena Reuben, abena Gaditi, na kitika wa mutundu wakwa Manasseh. Abatwere ku Harahi, Habor, Hara, na ku kamana ka Gozan, uko bashere ukfika na pari rero.

Chapter 6

¹Abana baume bakwa Revi bari ni Geshoni, Kohati, na Merari. ²Abana baume bakwa Kohati bari ni Amramu, Iza, Hebroni, na Uziele. ³Abana abakwa Amramu bari ni Aaroni, Mose, na Miriamu. Abana baume bakwa Aaroni bari ni Nadabu, Abihu, Ereasa, na Itamari. ⁴Ereasa aishireba wishi wakwa Phinkasi, na Pinkasi aishireba wishi wakwa Abishua. ⁵Abishua aishireba wishi wakwa Buki, na Buki aishireba wishi wakwa Uzzi. ⁶Uzzi aishireba wishi wakwa Zerachiah, na Zerachiah aishireba wishi wakwa Meraioti. ⁷Meraioti aishireba wishi wakwa Amaria, na Amaria aishireba wishi wakwa Aitubu. ⁸Aitubu aishireba wishi wakwa Zadoki, na Zadoki aishireba wishi wakwa Ahimaazi. ⁹Ahimaazi aishireba wishi wakwa Azaria, na Azaria aishireba wishi wakwa Yohanani. ¹⁰Yohanani aishireba wishi wakwa Azaria, uyo uwaishireba shima pepo mwi tempere iryo Soromoni akurire mu Yerusaremu. ¹¹Azaria aishireba wishi wakwa Amaria, na Amaria aishireba wishi wakwa Ahitubu. ¹²Ahitubu aishireba wishi wakwa Zadoki, na Zadoki na ye ari wishi wakwa Shallumu. ¹³Shallumu e wari wishi wakwa Hirukia, na Hirukia na ye e wari wishi wakwa Azaria. ¹⁴Azaria e wari wishi wakwa Seraiah, na Seriah na ye e wari wishi wakwa Yozadaki. ¹⁵Yozadaki apitirwe muri bunkore iryo Yahweh arekere Yuda na na Yerusaremu bapitwa muri bunonkere ku kuboko kwakwa Nebukatinasari. ¹⁶Abana baume bakwa Revi bari ni Geshoni, Kohati, na Merari. ¹⁷Abana baume bakwa Geshoni bari ni Ribuni na Shimei. ¹⁸Abana baume bakwa Kohati bari ni Amramu, Izha, Hebroni, na Uzziere. ¹⁹Abana bakwa Merari bari ni Mahli na Mushi. Ishi e ndupwa sha bena Rebi umwakonkanina ba wishibo. ²⁰Abafyerwe kuri Geshoni: Ribuni umwana mwaume wakwa, Yohati umwana mwaume wakwe, Zimah umwana mwaume wakwe. ²¹Yoah umwana mwaume wakwe, Iddo umwana mwaume wakwe, Zeriah umwana mwaume wakwe, na Yeatarai umwana mwaume wakwe. ²²Abafyerwe kuri Kohati ni: Aminabadabu umwana mwaume wakwe, Korah umwana mwaume wakwe, Assir umwana mwaume wakwe, ²³Elkana umwana mwaume wakwe, Ebiasaph umwana mwaume wakwe, Assir umwana mwaume wakwe, ²⁴Tahati umwana mwaume wakwe, Uriel umwana mwaume wakwe, Uziah umwana mwaume wakwe, na Shauri umwana mwaume wakwe. ²⁵Abafyerwe kuri Elkana bari ni: Amasai, Ahimoti, ²⁶Elkana umwana mwaume wakwe, Zophai umwana mwaume wakwe, Nahati umwana mwaume wakwe. ²⁷Eriabu umwana mwaume wakwe, Yerohamu umwana mwaume wakwe, Nahati umwana mwaume wakwe. ²⁸Abana baume bakwa Samwere bari e beri, Yoere, na Abiya, ikikonka iberi. ²⁹Abafyerwe kuri Merari bari ni Mahli, Ribuni umwana mwaume wakwe, Shimei umwana mwaume wakwe, Uziah umwana mwaume wakwe, ³⁰Shimea umwana mwaume wakwe, na Asaiah umwana mwaume wakwe. ³¹Aya e mashina ya baume abo Davidi abikire mukuroresha ku nyimbo mu ng'anda yakwa Yahweh, panuma imbokoshi ya mafunde yaikere murya. ³²Barebomba inkito ya kwimba inyimbo mukifuro kyakwikaramo itenti ryakwa Resa irya kukumaninamo, mpaka fye Soromoni akurira Yahweh ing'anda mu Yerusaremu. Bareimba inyimbo yabo ukuringana na mafunde yaperwe kuri bo. ³³Aba e babombere pamo na bana babo abaume. Ukutuntuka ku bena Kohati kwafumine Hemani kamba wa nyimbo. Aba e bari ifikorwe fyakwe, ukubwekera mu nshita ya kunuma: Hemani ari mwana mwaume wakwa Yoeri. Yoeri ari mwana mwaume wakwa Samwere. ³⁴Samwere ari mwana mwaume wakwa Elkana. Elkana ari mwana mwaume wakwa Yeroboamu. Yeroboamu ari mwana mwaume wakwa Erieri. Erieri ari mwana mwaume wakwa Toah. ³⁵Toah ari mwana mwaume wakwa Zuph. Zuph ari mwana mwaume wakwa Elkana. Elkana ari mwana mwaume wakwa Mahati. Mahati ari mwana mwaume wakwa Amasai. Amasai ari mwana mwaume wakwa Elkana. ³⁶Amasai ari mwana mwaume wakwa Elkana, Elkana ari mwana mwaume wakwa Yoeri. Yoeri ari mwana mwaume wakwa Azariah. Azariah ari mwana mwaume wakwa Zephaniah. ³⁷Zephaniah ari mwana mwaume wakwa Tahath. Tahath ari mwana mwaume wakwa Assiri. Assiri ari mwana mwaume wakwa Ebiasaph Ebiasaph ari mwana mwaume wakwa Korah. ³⁸Korah ari mwana mwaume wakwa Izhar. Izhar ari mwana mwaume wakwa Kohath. Kohath ari mwana mwaume wakwa Rebi. Rebi ari mwana mwaume wakwa Israeri. ³⁹Munyina wakwa Hemani ari ni Asaph, e waretarama ku kuboko kwakwe ukwa kukuryo. Asaph ari mwana mwaume wakwa Berekiah. Berekiah ari mwana mwaume wakwa Shimea. ⁴⁰Shimea ari mwana mwaume wakwa Mikeri. Mikeri ari mwana mwaume wakwa Baaseiah. Baaseiah ari mwana mwaume wakwa Malkijah. ⁴¹Malkijah ari mwana mwaume wakwa Ethni. Ethni ari mwana mwaume wakwa Zerah. Zerah ari mwana mwaume wakwa Adaiah. ⁴²Adaiah ari mwana mwaume wakwa Ethani. Ethani ari mwana mwaume wakwa Zimmah. Zimmah ari mwana mwaume wakwa Shimei. ⁴³Shimei ari mwana mwaume wakwa Yahath. Yahath ari mwana mwaume wakwa Gershon. Gershon ari mwana mwaume wakwa Rebi. ⁴⁴Ku kuboko kwa kukuso ukwakwa Heman e kwari ba munyina abana baume bwakwa Merari, ukubikapofye na Ethani umwana mwaume wakwa Kishi. Kishi ari mwana mwaume wakwa Abdi. Abdi ari mwana mwaume wakwa Malluk. ⁴⁵Malluk ari mwana mwaume wakwa Hashabiah. Hashabiah ari mwana mwaume wakwa Amaziah. Amaziah ari mwana mwaume wakwa Hilkiyah. ⁴⁶Hilkiyah ari mwana mwaume wakwa Amzi. Amzi ari mwana mwaume wakwa Bani. Bani ari mwana mwaume wakwa

Shemer. ⁴⁷Shemer ari mwana mwaume wakwa Mahli. Mahli ari mwana mwaume wakwa Mushi. Mushi ari mwana mwaume wakwa Merari. Merari ari mwana mwaume wakwa Rebi. ⁴⁸Ba munyinyabo abena Rebi barisonterwe ukurabomba imirimo iya pusana pusana iya mukinyumbanyumba kyakwa Yahweh, mu ng'anda yakwa Resa ⁴⁹Rero Aaroni na bana bakwe bena e baretura imituro pa burambo bwa kokyerapo amarambo; na pa burambo ubwakokyerapo ububani, mu mirimo yonse iyarekitika mu muputure wa mushiro wa umushiro. Neyi imituro yarekonsorerako abena Israeri amasambi ukuringana na fyonse ifyo Mose umubomfi wakwa Resa akonkomeshe. ⁵⁰Ba mwana Aaron be bushiwa pamo ngefi: Aaroni umwana mwaume wakwe ari ni Erezar. Umwana mwaume wakwa Erezar ari ni Phinehas. Phinehas umwana mwaume wakwe ari ni Abishua. ⁵¹Abishua umwana mwaume wakwe ari ni Bukki. Bukki umwana mwaume wakwe ari ni Uzzi. Uzzi umwana mwaume wakwe ari ni Zerachiah. ⁵²Zerachiah umwana mwaume wakwe ari ni Meraioth. Meraioth umwana mwaume wakwe ari ni Amarish. Amariah umwana mwaume wakwe ari ni Ahitub. ⁵³Ahitub umwana mwaume wakwe ari ni Zadoki. Zadoki umwana mwaume wakwe ari ni Ahimaaz. ⁵⁴Neshi e nkyende isho bapere ba mwana Aaron ukureikaramo, e kweba ati, abana bakwa Aaron abafumine mu rupwa rwakwa Kohath (emo ikipendwiro kimo ikyakutampirapo kyawirire). ⁵⁵Kuri bo bapere Hebron ikyaroyakwa Judah ne nkyende iya kurishishamo ifitekwa, ⁵⁶rero amabara ayashingurukire umusumba pamo ne mishi bapere Karebu umwana mwaume wakwa Jephunneh. ⁵⁷Ku bana bakwa Aaroni babapere: Hebron (umusumba uwakufisamamo), na Ribnah ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Jattir, Eshtemoa ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, ⁵⁸Hilen ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, na Debir pamo ne nkyende shakurishishamo ifitekwa. ⁵⁹Bapere kabiri ku bana bakwa Aaron: Ashani ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Jutta, na Beth Shemesh ne nkyende shakurishishamo ifitekwa; ⁶⁰no kufuma mu mutundu wakwa Benjamin, bapere Geba pamo ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Aremeth pamo ne nkyende shakurishishamo ifitekwa, na Anathoth ne nkyende shakurishishamo ifitekwa. Imisumba yonse iyaperwe kuri ba rupwa bonse yari ikumi rimo na itatu. ⁶¹Kubashere abamurupwa rwakwa Kohath baperwe imisumba ikumi rimo ukufuma kuri kitika wa mutundu wakwa Manasseh. ⁶²Ku bana bakwa Gershon ku ndupwa shabo shonse kwaperwe imisumba ikumi rimo na itatu ukufuma mu mitundu yakwa Issachar, Asher, Nphtari, na kitika wa mutundu wakwa Manasseh mu Beshan. ⁶³Ku bana bakwa Merari kwaperwe imisumba ikumi rimo na ibiri, indupwa shabo shonse, ukufuma mu mitundu yakwa Reuben, Gad, na Zeburun. ⁶⁴Eikyo abena Israeri iyi imisumba ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa ku bena Lebi. ⁶⁵Babapere imisumba yonse iirumbwirwe ukupitira mukupenduea ukufuma ku mutudnu yakwa Judah, Simeon, na Benjamini. ⁶⁶Bambi aba mu mukowa wa bena Kohati baperwe ukufuma mu nkyende ya rupwa rwakwa Ephraimu. ⁶⁷Baribapereko: Shechem (umusumba uwakufisamamo) ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa mu kyaroyakwa mpiri ikyakwa Ephraim. Gezer ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. ⁶⁸Yokmeam ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Beth Horon ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, ⁶⁹Aijaron ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, na Gath Rimmon ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. ⁷⁰Ukufuma kuri kitika wa mutundu wakwa Manasseh bapere abena Kohath Aner ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa na Bileam ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. Ifi e fyari ifikwatwa fya ndupwa shonse isha bena Kohath. ⁷¹Abana bakwa ukufuma mu rupwa rwa kitika wa mutundu wakwa Manasseh, bapere Goran mu Bashan ne nkyende shakurishishamo ifitekwa na Ashtaroth ne nkyende shakurishishamo ifitekwa. ⁷²Umutundu wakwa Issachar wapere abana bakwa Gershon umusumba wa Kedesh ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Deberath ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. ⁷³Ramoth ne nkyende shakurishishamo ifitekwa, na Anem ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. ⁷⁴Issachar apokerere ukufuma ku mutundu wakwa Asher: Umusumba wa Mashal ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, umusumba wa Abdon ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, ⁷⁵Hudok ne nkyende shakurishishamo ifitekwa, na Rehob ne nkyende shakurishishamo ifitekwa. ⁷⁶Bapokerere ukufika ku mutundu wakwa Naphtari: Kedesh mu Gariri ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Hammon ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, na Kiriathaim ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa. ⁷⁷Kubasherepo pa bana bakwa Merari bapokerere ukufuma ku mutundu wakwa Zeburun: Yokmeam, Kartah, na Rimmono ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa na Tabor ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa; ⁷⁸no kufuma ku mutundu wakwa Reuben, ukutoroka Yodani ku kabanga ka musumba wa Yeriko, bapokerere Bezer mu kiswebebe Yasah, ⁷⁹Kedemoth ne nkyende shakurishishamo ifitekwa, na Mephaath ne nkyende shakurishishamo ifitekwa. ⁸⁰Abena Rebi bapokerere ukufuma ku mutundu wa bena Gad: Ramoth mu Giridi ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, Mahanaim ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, ⁸¹Heshbo ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa, na Yasa ne nkyende ishakurishishamo ifitekwa.

Chapter 7

¹Abana bane abakwa Isaka bari Tora, Puah. Yashunbu, na Shimroni. ²Abana baume bakwa Tora bari Uzzi, Refaya, Terieri, Yahmai, Ibsamu, na Samwere. Bari intungurushi mayanda yaba wish, ukufuma ku kitoto kyakwa Tora kabiri barebapenda nga bashirika bankondo abakosa munkuro yabo. Bapendere 22,600 munshiku shakwa Davidi. ³Umwana mwaume wakwa Uzzi ari ni Izrahaiah. Abana bakwe abaume bari ni Mikaeri, Obadiya, Yoere, na Ishiya, aba bonse basano bari ni ntungurushi sha mikiowa. ⁴Pamo nabo bakwete ifita fyankondo fyari amakana amakumi yatatu na pabura, ukuringana ne fyatantikwe ifyakumine imikowa sha fikorwe fyabo, pantu barikwete abakashi abengi na bana abaume. ⁵Barupwa rwabo barerwira abaume ukufuma mu mikowa shonse isha kwa Isaka, kabiri baripendere muri fyonse, amakana amakumi kine konse konse na kine rubari abaume bakurwa, ngefyo batantikwe mu kitoto kyabo. ⁶Abana baume bkwa Benjamini bari ni Bera, Beka, na Yediya. ⁷Abana baume bakwa Bera ni Ezboni, Uzzi, Uzzieri, Yerimoti, na Iri. Bari bashirika kabiri imitwe ya mayanda yaba shibo. Abantu babo bapendere 22,034 abaume bakurwa, ukuringana no kutantika ukwakumine imikowa ya fikorwe fyabo. ⁸Abana baume bakwa Beka bari ni Zemira, Yoashi, Eriza, Eriyoni, Omuri, Yeremoti, Abiya, Anatoti, na Aremeti. Aba bonse bari bana bakwe abaume. ⁹Ukutantikwa kwa mikowa yabo yapendere 20,200 imitwe ya mayanda ya bashibo na baume bakurwa. ¹⁰Umwana mwaume wakwa Yediya ari ni Biruhani. Abana baume bakwa Biruhani bari Yeushi, Benjamini, Ehud, Kenana, Zetani, Tarshishi, na Ahisha. ¹¹Aba bonse bari bana baume bakwa Yediya. Abatantikwe mukutantikwa kwa mukowa wabo bari 17,200 imitwe ya mayanda ya bashibo kabiri abaume bakurwa abaringa mu murimo wa bushirika. ¹²Abena Shupa na Hupa bari kifyarirwa kyakwa Iri, na bena Hushi bari kifyarirwa kyakwa Aher. ¹³Abana baume bakwa Naphtari bari Yahziri, Guni, Yeza, na Shillemu-ikifyarirwa kyakwa Biruha. ¹⁴Ififyarirwa fyakwa Manase bari Asrieri, uwari kifyarirwa ukufuma mwiure rya ku Aramu. (Afyere Makire, wishu wakwa Giridi. ¹⁵Eryo Makire aburire umukashi ukufuma ku bena Hupa na bena Shupa, na nkashi yakwe ari ni Maka.) Ishina ryawarenga kibiri ni Zerofedadi, uwakwetefye abana banakashi beka. ¹⁶Eryo Maka, umukashi wakwa Makire, amufyarire umwana mwaume no kumukuta ati Pereshi, na ndume yakwe ari ni Shereshi, na bana bakwe abaume bari Uramu na Rakemu. ¹⁷Umwana mwaume wakwa Uramu ari ni Bedani. Aba bari kifyarirwa kyakwa Giridi, uwari mwana mwaume wakwa Makire, uwari mwana mwaume wakwa Manase. ¹⁸Giridi nkashi yakwe Hamoreketi afyere Ishihodi, Abiza, na Mahrah. ¹⁹Abana baume bakwa Shemida bari Ahiani, Shekemu, Liki na Aniamu. ²⁰Ikifyarirwa kyakwa Efuremu bari Shutera, Beredi umwana wakwe umwaume, Tahati umwana wakwe umwaume, Erida umwana wakwe umwaume, Erida umwana wakwe umwaume, Tahati umwana wakwe umwaume, ²¹Zabadi umwana wakwe umwaume, na Shutera umwana wakwe umwaume. Eza na Eridi baripaiwe ku baume ba ku Gati, injikashi sha muri irya mpanga, iryo baire mukwiba iftekwa fyabo. ²²Efuremu shibo abaroseshe inshiku ishingi, na bandume yakwe baishire mukukoserasha. ²³Aingire ku mukashi. Aimite no ufyara umwana umwaume. Efuremu amwinike Beriah, ati pantu ikikuko kyaishire pa rupwa rwakwe. ²⁴Umwana wakwe umwanakashi ari ni Shera, uwakurire Panshi na Pa muru Beti Horon na Uzeni Shera. ²⁵Refa ari mwana wakwe umwaume, Reshefu umwana wakwe umwaume, Tera umwana wakwe umwaume, Tahani umwana wakwe umwaume, ²⁶Radani umwana wakwe umwaume, Amihudi umwana wakwe umwaume, Erishama umwana wakwe umwaume, ²⁷Nuni umwana wakwe umwaume, na Yoshua ari mwana wakwe umwaume. ²⁸Ifikwatwa fyabo no mwakwikara mwabo yari ni Betere ne mishi yashinguruka. Yafikire ku masamba na ku kabanga ukufika ku Geza ne mishi yaiko, na ku Shekemu ne mishi yaiko ukufika ku Ayah ne mishi yashinguruka, ²⁹Mu mupaka wakwa Manase mwari Beti Shani ne mishi yaiko, Tanaki ne mishi yaiko, Megido ne mishi yaiko, na Dori ne mishi yaiko. Muri iyi misumba e mwaikere abana bakwa Yosefe umwana mwaume wakwa Israeri. ³⁰Abana baume bakwa Asha bari Imuna, Ishva, Ishvi, na Beriah. Sera e wari nkashi yabo. ³¹Abana baume bakwa Beriah bari ni Heba na Marukire, uwari ni wishu wakwa Birruzaiti. ³²Abana baume bakwa Heba bari ni Yafureti, Shoma, Hotamu. Shua ari ni nkashi yabo. ³³Abana baume bakwa Yafureti bari Pasaki, Bimhari, Ashivati. Aba e bari abana bakwa Yafureti. ³⁴Shoma, ndume yakwa Yafureti, akwete aba bana abume: Rohga, Hubba, na Aramu. ³⁵Ndume yakwa Shema, Heremu, akwete aba bana baume: Zopa, Imuna, Shereshi, na Amari. ³⁶Abana baume bakwa Zopa bari Suah, Hanefa, Shuari, Beri, Imura, ³⁷Beza, Hodi, Shama, Shirusha, Itrani, na Bera. ³⁸Abana baume bakwa Yeta bari Yefune, Pispa, na Ara. ³⁹Abana baume bakwa Urura bari Arah, Hanire, na Riza. ⁴⁰Aba bonse bari kifyarirwa kyakwa Asha. Bari fikorwe fya mikowa, imitwe ya mayanda ya bashibo abaume abaiberako, abaume abakurwa, abakaramba pakati kantungurushi. Kwari amakana amakumi yabiri na mutanda abaume abatantikwe abaringire ukubomba umurimo wa bushirika, ukuringana ne mpendwa yabo iyatantikwe.

Chapter 8

¹Abana basano abakwa Benjamini bari Bera iberi ryakwe, Ashiberi, Ahara, ²Noha, na Rafa. ³Abana baume bakwa Bera bari Ada, Gera, Abihudi, ⁴Abishua, Nama, Aroa, ⁵Gera, Shefufani, na Huramu. ⁶Aba e bari ikifyarirwa kyakwa Ehudi abi mitwe ya mayanda ya bashibo ku bekashi ba ku Geba, abapatikishiwe ukukukira ku Manahati: ⁷Nama, Ahiya, na Gera. Uwasharikishe, Gera, abatungurwire mukwenda kwabo. Ari ni wishi wakwa Uza na Ahihudi. ⁸Shaharaimu aishireba wishi wa bana mu mpanga ya Moabu, panuma nareka abakashi bakwe Hushimu na Bara. ⁹Mu mukashi wakwe Hodeshi, Shaharaimu aishireba wishi wakwa Yobabu, Zibia, Mesha, Mirukamu, ¹⁰Yeuzi, Sakia, na Mirama. Aba e bari abana bakwe abaume, imitwe ya mayanda ya bashibo. ¹¹Ari nishi naba wishi wakwa Abitubi na Eripari muri Hushimu. ¹²Abana baume bakwa Eripari bari Eba, Mishamu, na Shemedi (uwakurire Ono na Rodi ne mishi yashingurwike). ¹³Kwari nakabiri Beria na Shema. Bari mitwe ya mayanda ya bashibo ya bao bareikara mu Aiyaroni, abatamfishe abekashi ba mu Gati. ¹⁴Beria akwete aba bana abaume: Ahio, Shashaki, Yeremoti, ¹⁵Zebadia, Aradi, Eda, ¹⁶Mikeri, Ishifa, na Yoha bari bana baume bakwa Beria. ¹⁷Zebadia, Meshurramu, Hizki, Heber, ¹⁸Ishmeri, Izria, na Yobau bari bana baume bakwa Eripari. ¹⁹Yakimu, Zikiri, Zabidi, ²⁰Erinai, Zirretai, Erieri, ²¹Adaiah, Beraia, na Shimurati bari bana baume bakwa Shimei. ²²Ishipani, Eba, Erieri, ²³Abdoni, Zikri, Hanani, ²⁴Hanania, Eramu, Antotiya, ²⁵Ifudeiya, na Penueri bari bana baume bakwa Shashaki. ²⁶Shamusheri, Sheharia, Ataria, ²⁷Yareshia, Eriya, na Zikri bari bana baume bakwa Yerohamu. ²⁸Aba bari mitwe ya mayanda ya bashibo na bakaramba ba bantu abaikere mu Yerusaremu. ²⁹Wishi wakwa Gibioni, Yeiri, uyo umukashi wakwe ai ni Maka, aikere mu Gibioni. ³⁰Iberi ryakwe ari ni Abdoni, pakonkere Zuri, Kishi, Baari, Nadabu, ³¹Gedori, Ahio, na Zeka. ³²Naumbi pa bana baume bakwa Yeiri ni Mikroti, uwaishireba wishi wakwa Shimeya. Nabo baikere mupepi na bamunyina mu Yerusaremu. ³³Neri ari wihi wakwa Kishi. Kishi ari wishi wakwa Shauri. Shauri ari wishi wakwa Yonatani, Mariki-Shau, Abinadabu, na Esh-Baari. ³⁴Umwana mwaume wakwa Yonatani ari ni Meribu-Baari. Meri-Baari ari ni wishi wakwa Mika. ³⁵Abana baume bakwa Mika bari ni Pitoni, Mereki, Terea, na Ahazi. ³⁶Ahazi aishireba wishi wakwa Yehoadi. Yehoadi ari wishi wakwa Aremeti, Azmaveti, na Zimuri. Zimuri ari ni wishi wakwa Moza. ³⁷Moza ari wishi wakwa Binea. Binea ari wishi wakwa Rafa. Rafa ari wishi wakwa Erisa. Erisa ari wishi wakwa Azeri. ³⁸Azeri abana mutanda abaume: Azirikamu, Bokeru, Ishimeri, Sheria, Obadia, na Hanani. Aba bonse bari bana abaume bakwa Azeri. ³⁹Abana baume bakwa Esheki, ndume yakwe, bari ni Uramu iberi ryakwe, Yeushi uwakonkapo, na Erifereti uwa butatu. ⁴⁰Abana baume bakwa Uramu bari baume baburwi kbiri abaposa imifwi. Barikwete abana abaume abengi na beshikuru abaume abengi, impendwa pamo 150. Aba bonse bakumine ku kitoto kyakwa Benjamini.

Chapter 9

¹Eikyo bonse abena Israeri barirembelwe umu bafyarirwe. Bariremberwe mwi buuku rya shamfumu sha kwa Israeri. AbaYuda bena, basenderwe muri bunkore ku Babironi pa murandu we sambu ryabo. ²Aba barirepo ukubwerera mu misumba yabo kwari bamo abena Israeri, bashimapepo, abena Rebi, na babomfi ba mwi tempere. ³Bamo aba mu rupwa rwakwa Yuda, Benjamini, Efuremu, na Manase baikere mu Yerusaremu. ⁴Abareikaramo ukubikakofye na Utari umwana mwaume wakwa Amihudi umwana mwaume wakwa Omri umwana mwaume wakwa Imuri umwana mwaume wakwa Bani, umu uwa mu rupwa rwakwa Perezi umwana mwaume wakwa Yuda. ⁵Mu bena Shirani bari Asaiya iberi na bana baume bakwe. ⁶Mu rupwa rwakwa Sera ari ni Yeueri. Urupwa rwabo rwa penderwe 690. ⁷Mu rupwa rwakwa Benjamini bari ni Saru umwana mwaume wakwa Meshura umwana mwaume wakwa Hodafiya umwana mwaume wakwa Hasenuya. ⁸Kabiri kwari Ibineya umwana mwaume wakwa Yerohamu; Eraya umwana mwaume wakwa Usi umwana mwaume wakwa Mikiri; na Meshuramu umwana mwaume wakwa Shefatiya umwana mwaume wakwa Rueri umwana mwaume wakwa Ibiniya. ⁹Urupwa rwabo rwa remberwe mu kifyarirwa batantinkwa pa pendwa 956. Aba bonse abaume e bari intungurushi sha mu mayanda ya mayanda ya bashibo. ¹⁰Bashimapepo bari ni Yedaiya, Yehoiyabu, na Yakini. ¹¹Kabiri kwari Asaria umwana mwaume wakwa Hirukia umwana mwaume wakwa Meshuramu umwana mwaume wakwa Sadoki umwana mwaume wakwa Miraiyoti uwari umukuru mu ng'anda yakwa Resa. ¹²Kwari Adaiya umwana mwaume wakwa Yerohamu umwana mwaume wakwa Pashuri umwana mwaume wakwa Marikiya. Kabiri kwari Masai umwana mwaume wakwa Adieri, umwana mwaume wakwa Yasara umwana mwaume wakwa Meshuramu, umwana mwaume wakwa Mishiremiti umwana mwaume wakwa Imeri. ¹³Urupwa rwabo, abari intungurushi mu mayanda ya bashibo, yaripenderwe impendwa 1,760. Bari abaume kine kine mu murimo wa mu ng'anda ya kwa Resa. ¹⁴Mu bena Rebi, kwari Shemaiya umwana mwaume wakwa Hashubi umwana mwaume wakwa Asirikamu umwana mwaume wakwa Hashabiya, mu rupwa rwakwa Merari. ¹⁵Kabiri kwari na Bakibaka, Hereshi, Garari, na Matanya umwana mwaume wakwa Sikiri umwana mwaume wakwa Asafu. ¹⁶Kabiri kwari na Abadi umwana mwaume wakwa Shemaiya umwana mwaume wakwa Garari umwana mwaume wakwa Yedutuni; na Berekiya umwana mwaume wakwa Asa umwana mwaume wakwa Erikana, uwaikere mu mishi ya bena Netofa. ¹⁷Bakasunga wa mwinshi bari ni Sharumu, Akubu, Tarimoni, Ahimani, no rupwa rwabo. Sharumu ari e ntungurushi yabo. ¹⁸Ukufika na nomba batarama ukuronda impongoro ya mfumu iyabera ku kubanga ku nkambi ya rupwa rwakwa Rebi. ¹⁹Sharumu umwana mwaume wakwa Kore umwana mwaume wakwa Ebiasafi, umwana mwaume wakwa Kora, no rupwa rwakwe ukufuma ku ng'anda ya kwa wishi, abena Kora, e bari abakuru ku murimo wa kuronda imibombere. Bareronda pa kwingirira kwi tenti, nga firya ifikorwe fyabo fyareronda inkambi ya kwa Yahweh, kabiri bareronda pa mwinshi. ²⁰Finehasi umwana mwaume wakwa Ereasa e wari umukuru pari bo akare, na Yahweh ari na ye. ²¹Sakaria umwana mwaume wakwa Mesheremia e wareonda umwinshi kwi tenti rya ku kumaninamo. ²²Abo bonse abasarirwe nga bakasunga ba mpongoro pa minshi bari impendwa 212. Amashina yabo yaremberwe umu baretantika abantu mu minshi yabo. Davidi na Samwere kasobera bari ba bikiremo mufufuro fyabo ifyakishinka. ²³Eikyo bena no rupwa bariperwe umurimo wa kuronda impongoro sha ng'anda yakwa Yahweh, iyo iyari ku kutwa ing'anda ye tenti. ²⁴Ba kasunga wa mpongoro bari babikire pa mbari shonse shine, ku kabanga, ku masamba, ku kapinda ka kukuso, na ku kapinda ka kukuryo. ²⁵Ba munyinabo, abaikere mu mishi yabo, munshiku kine rubari mu kwisa mukukomboshanya, mu nshita mu nshita. ²⁶Nomba intungurushi shine isha bakasunga wa mpongoro, abari bena Rebi, baperwe umurimo wakuronda imiputure ne miputure ya kusungiramo mu ing'anda yakwa Resa. ²⁷Kuti bapwisha ubushiku bonse mufufuro fyabo ukushinguruka yonse ing'anda yakwa Resa, pantu bena wari murimo wabo ukwironda. Bareisura kira rukyero. ²⁸Bamo pari bo e bari abakuru mu fipe fya kubomfya mwi tempere; e barefipenda iryo bafireta na iryo barefifumya. ²⁹Bambi pari bo bariperwe umurimo wa kusunga ifintu fya mushiro, na fimbi, pamopene no bunga bwa ng'ano umwangashi, amafuta, ububani, ne fya kununkira. ³⁰Bamo abana baume ba bashimapepo baresankanya ifyakununkira. ³¹Matitiya, umu pa bena Rebi, uwari iberi ryakwa Sharumu umwana Kora, e wari umukuru wa kupekanya umukate pa mituro. ³²Bamo ba munyina wabo, urupwa rwa bena Koati, e bari abakuru ku kutantika umukate, ku kupekanya kire Sabata. ³³Ba kamba ne ntungurushi sha bena Rebi aba ng'anda sha bawishibo baikere mu miputure ya mwi tempere iryo bena bari abantungwa ukufuma ku mirimo, pantu bena barebomba imirimo yabo akasuba no bushiku. ³⁴Aba e ntungurushi sha mu mayanda ya bawishibo mu bena Rebi, ngefyo fya tantinkwe mu ma buuku ya kifyarirwa kyabo, intungurushi. Bareikara mu Yerusaremu. ³⁵Wishi wakwa Gibeoni, Yeieli, uo umukashi wakwe ishina ari ni Maaka areikara mu Gibeoni. ³⁶Umwana mwaume iberi ryakwe ari ni Abudoni, eryo abana bakwe abaume Suri, Kishi, Baari, Neri, Nadabu, ³⁷Gedori, Ahio, Sakaria, na Mikiroti. ³⁸Mikiroti ari wishi wakwa Shimeamu. Nabo bene bareikara mupepi

na bamunyina wabo mu Yerusaremu. ³⁹Neri ari wishi wakwa Kishi. Kishi ari wshi wakwa Shauri. Shauri ari wishi wakwa Yonatani, Mari-kishua, Abinadabu, na Eshi-Baari. ⁴⁰Umwana mwaume wakwa Yonatani ari ni Meribu-Baari. Meribu-Baari ari wishi wakwa Mika. ⁴¹Abana baume bakwa Mika bari Pitoni, Mereki, Tarea, na Ahasi. ⁴²Ahasi ari wishi wakwa Yada. Yada ari wishi wakwa Aremeti, Asimafeti, na Simuri. Simuri ari wishi wakwa Mosa. ⁴³Mosa ari wishi wakwa Binea. Binea ari wishi wakwa Refaiya. Refaiya ari wishi wakwa Ereasa. Ereasa ari wishi wakwa Aseri. ⁴⁴Aseri abana baume bakwe mutanda bari Asirikamu, Bokeru, Ishimaeri, Obadiya, na Hanani. Aba e bari abana baume bakwa Aseri.

Chapter 10

¹Nomba aba Perishiti barwire na Israeri, onse umwaume wakwa Israeri aributukire ukufuma ku ba Perishiti kabiri bariponene panshi no kufuma pa rupiri rwa Giliboa. ²Aba Perishiti barimupifye mukubutusha Shauri no mwana wakwe umwaume. Aba Perishiti baipeye Yonatani, Abinadabu, na Mari-kishua, abana bakwe abaume. ³Uburwi bwarikosere na Shauri, na bakaposa wa misumbo barimusangire, eryo bamukyenene. ⁴Eryo Shauri asosere ku waresenda ifyanso fyakwe ati, "Somona urupanga robe no kundasa. Pantu, aba abashasembururwa kuti baisa mukunyuha." Nomba uwaresenda ifyanso fyakwe arikene, pantu ari no mwenso. Eikyo Shauri aburire urupanga rwakwe no kuwirapo. ⁵Iryo uwaresenda ifyanso fyakwe abwene ukuti Shauei afwa, aponene pa rupanga rwakwe mu nshira imoine na ye arifwire. ⁶Eikyo Shauri arifwire, na bana bakwe abaume batatu, eikyo bonse aba mu ng'nda yakwe bafwirire pamo. ⁷Iryo abaume bonse abena Israeri abari mwi shika ba bwene ukuti bena na babutuka na Shauri na bana baume bakwe na bafwa, bafumine mu misumba no kubutuka. Eryo aba Perishiti baishire no kwikaramo. ⁸Kyaishireba ati pa bushiku bwa konkerepo, iryo aba Perishiti bapiitire ifipe fya bafwire, efyo basangire Shauli na bana baume bakwe na bawa pa rupiri rwa Giruboa. ⁹Bamufurire no kupiita umutwe wakwe ne fyanso fyakwe. Batumine bakabieo mu kyarokyonse ikya ba Perishiti ku kwishibisha ku turubi twabo na ku bantu. ¹⁰Babikire ifyanso fyakwe mwi tempeee rya mirungu shabo, ero bakobekere umutwe wakwe kwi tempere ryakwa Dagoni. ¹¹Iryo bonse aba mu Yabeshi Giridi baumfwire ifyo aba Perishiti bakitire kuri Shauri, ¹²bonse abaume ba burwi baire no kupiita umubiri wakwa Shauri ne ya bana baume bakwe, baretere ku Yabeshi. Baribashikire na mafupa yabo munshi ya oakimu Yabeshi eryo bafungire ishinku kine rubari. ¹³Eikyo Shauri arifwire pantu tari na kishinka kuri Yahweh. Tarenakira ifyo Yahweh aremweba, nomba, rero aripwishe ifyakucita ukufuma ku muntu uwareranda na bafwa. ¹⁴Tarefwaya ukwipusha kuri Yahweh, eikyo Yahweh arimwipeye kabiri abweshe ubufumu kuri Davidi umwana mwaume wakwa Yese.

Chapter 11

¹Eryo abena Israeri bonse baishire kuri Davidi ku Heburoni no kutira ati, "Roresha, fwebo turi munofu obe kabiri ifupa ryobe. ²Mu nshita yapita, iryo Shauri ari imfumu pari fwebo, niwe waretungurura abashirika ba bena Israeri. Yahweh Resa obe asosere kuri webu ati, 'Ukurekyema abantu bandi abena Israeri, eryo webu ukuba kateka pa bantu bandi abena Israeri.'" ³Eikyo abakuru bonse abakwa Israeri baishire ku mfumu ku Heburoni, eryo Davidi apangire ikipangano nabo pa ntanshi yakwa Yahweh. Basubire Davidi ubufumu pari Israeri muri iyi inshira, ishiwi ryakwa Yahweh iryo arandire kuri Samwere ryakishinka. ⁴Davidi na bena Israeri bonse barire ku Yerusaremu (e mukutila, Yebusi). Nomba abena Yebusi, abekashi ba muri irya mpanga, bari kurya kwine. ⁵Abekashi ba mu Yebusi batire kuri Davidi ati, "Webu tawaisemo muno." Nomba Davidi aripitire inkosho ya mu Sioni, e kutira, umusumba wakwa Davidi. Davidi asosere ati, "Uyo onse ukubabarirapo ukusansa abena Yebusi e ukaba umukuru wa bashirika." ⁶Eikyo Yoabu umwana mwaume wakwa Seruiya e wabarirepo ukusansa, e fyo aperwe ubukuru. ⁷Eryo Davidi atampire ukwikara ku nkyende iya kwafya ukufikako. Eikyo bakwinikire umusumba wakwa Davidi. ⁸Akurire umusumba onse ukushinguruka ukufuma ku Mirro no ku bwerera ukushinguruka ikibumbiri. Yoabu ariwemye umusumba washereko. ⁹Davidi arikishapo no kukishapo pantu Yahweh wafita ari na ye. ¹⁰Aba e bari intungurushi Davidi akwete, abo abairangire abene ukukosa pamo na ye mu bufumu bwakwe, pamo na bonse abena Israeri, ku kumukita imfumu, ukunakira ishiwi ryakwa Yahweh pa rwakwa Israeri. ¹¹Ifi e fyari abaume ba maka abakwa Davidi: Yeshobeamu, umwana mwaume wakwa Hekimoni, e wari umukuru pa baretungurura abashirika. Aipeye imyanda itatu abaume ku musumbo wakwe pa muku umo winefy. ¹²Uwamukonkerepo ari ni Ereasa umwana mwaume wakwa Dodo, umwina Ahoy, uwari umo pa baume ba maka batatu. ¹³Ari pamo na Davdi pa Pas Dammu, eryo kurya aba Perishiti barirongene pamo mukurwa. ekwari ibara rya barle na bashirika baributukire ukufuma ku ba Perishiti. ¹⁴Batareme pakati ke bara. Baririkingirire eryo baipeye na ba ku kimfya na Yahweh aribapuswishe no ku kimfya ukukuru. ¹⁵Eryo batatu pari bantungurushi amakumi yatatu baritentemukire ku kiribwe kuri Davidi, ku rukyengo rwa Aduramu. Abshirika ba ba Perishiti bapangire nkambi mwi shika rya Refemu. ¹⁶Pari irya nshita Davidi ari ku nkyende yakwe ya yafishe ukufikako, urukyengo, iryo aba Perishiti bakitire nkambi yabo ku Beteremu. ¹⁷Davidi arefwaya amenshi eryo asosere ati, "Nga kyakweba ati umo amperako amenshi ya kunwa ukufuma mu kishima kya ku Beteremu, ikishima ikiyabera ku mpongoro!" ¹⁸Eikyo aba baume ba maka batatu baritobere ukupitira pa ba shirika ba ba Perishiti batapire na menshi ukufuma pa kishima kya mu Beteremu, ikishima ikiyaba pa mpongoro. Baripitire amenshi no kuyatwara kuri Davidi, rero arikene ukuyanwa. Mukifuro kyakunwa, ariyetire kuri Yahweh. ¹⁹Eryo asosere ati, "Teti kube fyo nebo nshifwire ukukita iki! Bushe kuti nanwa umuroba wa aba baume ababika imyeo yabo mukayofi?" Pantu baribikire imyeo yabo ku kayofi, Davidi arikene uku yanwa. Ifi e fyabombere abaume bamaka batatu. ²⁰Abishai munyina wakwa Yoabu e wari umukuru pari barya batatu. E wabomfeshwe umusumba wakwe pa bari imyanda itatu eryo abepeye. arirumbukire pari batatu. ²¹Pari batatu, aperwe umukinshi eryo aishireba umukuru wabo, nangu tari umo pari bo. ²²Benaya umwana mwaume wakwa Yehoiyada ari mushirika uwashipa ukufuma ku Kabuseri, uwakitire ifikuru. Aripeye abana baume babiri abakwa Ariere abena Moabu. Kabiri aribire mukirindi eryo aipeye inkaramo pa bushiku iryo amenshi makasa yarepona. ²³Aripeye no mwina Egypto, umwaume uwarepere imikono isano. Umwina Egypto arikwete umusumbo uwari ngo murando, nomba aritentemukire kuri ye ne nkonto. Arisompwere umusumbo ukufuma mu minwe ya mwina Egypto no ku mwipaya ku musumbo wakwe wine. ²⁴Benaya umwana mwaume wakwa Yehoiyada akitire ifi ifya kupapa na ye arumbukirwa pari barya abaume bamaka batatu. ²⁵Aperwe umukinshi ukukira na pa bashirika amakumi yatatu bonse, rero tapenderwe kuri barya baume bamaka batatu. Nomba Davidi amubikire umukuru pa ba ku murinda. ²⁶Abaume bamaka bari Asaeri munyina wakwa Yoabu, Erianani umwana mwaume wakwa Dodo uwa ku Beteremu, ²⁷Shamoti umwina Haroti, Heresi umwina Peroni, ²⁸Ira umwana mwaume wakwa Ikeshi umwina Tekoa, Abiesa umwina Anatoti, ²⁹Sibeki umwina Hushati, Irai umwina Ahoyi. ³⁰Maharayi umwina Netofa, Heredi umwana mwaume wakwa Baanaya umwina Netofa, ³¹Hai umwana mwaume wakwa Riba uwaku Gibe mu rupwa rwakwa Benjamini, Benaya umwina Piratoni, ³²Hurai uwa ku tumimana twa Gaashi, Abieri umwina Aribati, ³³Asimafeti umwina Baharumi, Eriaba umwina Shaariboni, ³⁴Abana baume bakwa Hashemu umwina Gishoni, Yonatani umwana mwaume wakwa Shage umwina Harari, ³⁵Ahiamu umwana mwaume wakwa Sakari umwina Harari, Erifari umwana mwaume wakwa Uri, ³⁶Hefa umwina Makerati, Ahiya umwina Peroni, ³⁷Hesiro umwina Kameri, Naarai umwina mwaume wakwa Esibai, ³⁸Yoeri munyina wakwa Natani, Mibiya umwana mwaume wakwa Hagiri, ³⁹Sereki umwina Amoni, Naharai umwina Beroti (kapita wa fyanso fyakwa Yoabu umwana mwaume wakwa Seruiya), ⁴⁰Ira umwina Itri, Garebu umwina Hira, ⁴¹Uria umwina Hiti, Sabadi umwana mwaume wakwa Ahirai, ⁴²Adina umwana mwaume wakwa Shisa umwina Rubeni (itungulushi ya bena Rubeni)

na makumi yatatu abo ari na ye, ⁴³Hanani umwana mwaume wakwa Maaka, Yoshafati umwina Mitini, ⁴⁴Usia umwina Ashiterati, Shama na Yeri abana baume bakwa Hotamu umwina Aroeri, ⁴⁵Yedieri umwana mwaume wakwa Shimuri, Yoha (munyina wakwe umwina Tisi), ⁴⁶Erieri umwina Mahafi, Yeribai na Yoshafia abana baume bakwa Erinamu, Itima umwina Moabu, ⁴⁷Erieri, Obedi, na Yesieri umwina Mesoba.

Chapter 12

¹Aya e baume abashire kuri Davidi ku Zikiragi, iryo akiri ari arikonkomeshiwa ukukana parama mukyeni kyakwa Shauri umwana mwaume wakwa Kishi. Bari pa bashirika, abakumwafwa mu nkondo. ²Nabaipangasha ne mifwi kabiri kuti babomfya fyonse ukuboko kya kipiko no kwa kukuso mukuposa mabwe no kurasa ne mifwi ukufuma mwi fumo. Bari bena Benjamini, Umukowa umowine na Shauri. ³Umukaramba ari ni Ahiezer, eryo ni Yoashi, bonse abana baume bakwa Shema umwina Gibe. Kwari Yezieri na Perete, abana baume bakwa Azmaveti. Kabiri kwari Beraka, Yehu umwina Anatoti, ⁴Ishmaiah umwina Gibeoni, umushirika pa bari amakumi yatatu (kabiri uwaretungurura bonse amakumi yatatu); Yeremiah, Yahazieri, Yohanani, Yozabadi umwina Gederati, ⁵Eruzai, Yerimoti, Bearia, Shemaria, Shefatia umwina Harufi, ⁶abena Kora Erikana, Isshiah, Azarel, Yoeza, Jashobeam, na ⁷Yoera na Zebadia, abana baume bakwa Yerohamu wa ku Gedori. ⁸Bamo abeena Gadi baibikire kuri Davidi pa nkyede ya kosesha mu matororo. Bari baume baburwi, abakanshiwa ku nkondo, abengekata ikifimbo kya burwi no mufwi; abo ifinso fyabo fyakaripe kwati finso fya nkaramo. Bakarabene nge mbwiri mu mpiri. ⁹Kwari Ezer intungurushi, Obadia uwakonkapo, Eriabu uwakitatu, ¹⁰Mishmana uwakine, Yeremia uwakisano, ¹¹Attai uwarenga mutanda, Erieri uwarenga kine rubari, ¹²Yohanani uwarenga kine konse konse, Erizabadadi uwarenga pabura, ¹³Yeremia uwarenga ikumi, Makibana uwarenga ikumi rimo na imo. ¹⁴Aba bana baume bakwa Gadi bari itugurushi sha bashirika. Uwakyepeshe atungurwire umwanda, no wakurishopo atungurwire ikana. ¹⁵Bayabukire Yordani mu mweshi wakubarirapo, iryo yaiswire na mumiro, np kutamfya bonse abo abereikara mu mipoka poka, konse ukurungama ku masamba no kurungama ku kabanga. ¹⁶Abaume bamo muri Benjamini na Yuda baishire ku bwikaro bwakwa Davidi. ¹⁷Davidi aire ku kubakumanya no kuranda nabo ati: "Nga mwishire mu mutende kuri nebo kukunngafwa, kuti mwarirunda kuri nebo. Rero ngamwishire ku kumemba ku barwani bandi, Resa wafikorwe fyesu amibone no kumikaripira, epo nshikitirepo ikyarubana." ¹⁸Eryo Umupashi waishire pari Amasai, uwari umukaramba pa makumi yatatu. Amasai asosere ati, "Turi bobe, Davidi. Turi ku rubari robe, we mwana mwaume wakwa Yese. Umutende, umutende ube kuri onse uwamyafwa. Umutende ube ku bamyafwa, pantu Resa aremyafwa." Eryo Davidi abapokerere no kubapanga abakaramba ba bashirika pa bantu bakwe. ¹⁹Bamo ukufuma muri Manase baibikire kuri Davidi iryo aishire na baPerishiti ku kurwisha Shauri ku nkondo. Rero tabaafwire abaPerishiti, pantu abakaramba ba baPerishiti baipushenye kira umo no munankwe no kutamfya Davidi. Basosere ati, "Akairunda kuri shikuru wakwe Shauri pa murandu wa myeo yesu." ²⁰Iryo aishire ku Zikragi, abaume bakwa Manase abairundire kuri ye bari Adina, Yozabadi, Yediaeri, Mikeri, Yozabadi, Erihu, na Zilleti, abakaramba pa makana yakwa Manase. ²¹Bayafwire Davidi ukurwa na mabumba yarebutukisha, pantu bari bantu baburwi. Baishireba abakaramba ba fita. ²²Kira bushiku, abantu bareisa kuri Davidi ku kumwafwa, mpaka kwari ibumba irikaramba irya fita, nge fita fyakwa Resa. ²³Iyi e kusungwa mu fyarembwa kwa bahirika bankondo, abaishire kuri Davidi pa Hebroni, ku kupiribura ubufumu bwakwa Shauri pari ye, abasendere ikyebo kyakwa Yahweh. ²⁴Ukufuma kuri Yuda abo abasendere inkjera na mafwi bari 6,800, abaipekanya ku nkondo. ²⁵Ukufuma ku bena Simyoni kwari 7,100 abantu baburwi. ²⁶Uufuma ku bena Levi kwariabaume baburwi 4,600. ²⁷Yeohada ari kiroro mu rupwa rwakwa Aroni, na ye kwari 3,700. ²⁸Na Zadoki, umwaikye, uwa maka, kabiri umwaume washipa, bari amakumi yabiri intungurushi ukufuma mu rupwa rwakwa wishu. ²⁹Ukufuma muri Benjamini, urupwa wakwa Shauri, bari amakana yatatu. abengi barishere nabanakira kuri Shauri mpaka naino nshita. ³⁰Ukufuma muri Efremu kwari 20,800 abaume baburwi, abaume abaishibikwe mu mayanda ya bashibo. ³¹Ukufuma mu rupwa kitika uwakwa Manase kwari amakana ikumi rimo na kine konse konse abaume abaishibikwe abaishire mukurenga Davidi ukuba imfumu. ³²Ukufuma muri Isaka, kwari ifiroro imyanda ibiri abareumfwikisha inshita no kwishiba ifyo Israeri aringire ukukita. Bonse baruowa rwabo bari mukukonkomesha kwabo. ³³Ukufuma muri Zeburani kwari amakana yasano abaume baburwi, abakanshiwa ku nkondo, ne fyanso fyonse ifyankondo, kabiri abaipekanya ku kupera ukunakira kwabura ukufumyapo. ³⁴Ukufuma muri Nafutari kwari ikana rimo irya babomfi, kabiri na bo amakana yatatu na kine rubari aya baume abakwete inkwera ne mifwi. ³⁵Ukufuma muri Dani kwari abaume 28,600 abaipekanya ku nkondo. ³⁶Ukufuma muri Asheri kwari amakana yane abaume abaipekanya ku nkondo. ³⁷Ukufuma ku rubai rumbi urwa Yodani, ukufuma ku bena Rubeni, Gadi, na kitika wa rupwa rwakwa Manase, kwari 120,000 abaume abakanshiwa na fyonse fyanso fya nkondo. ³⁸Aba bonse abashirika, abaipekanya ku nkondo, baishire ku Hebroni ne pange ryakupanga Davidi imfumu pari Israeri. Na bonse abena Israeri barisuminishenye ukupanga Davidi imfumu nabo. ³⁹Bari kurya na Davidi inshiku shitatu, ukurya no kunwa, pantu abantu babo babatumine ne fyakurya. ⁴⁰Mukurundapofye, abo bonse abari mupepi nabo, ifyapara Isaka na Zeburani na Nafutari, baretere umukate pari bakabarwe, ingamira, mure, na oxi, ne mikate ya mikunyu, crusta ya tutumuka, umwangashi, amafuta, ing'ombe, impanga, pantu kwari ukwanga mu Israeri.

Chapter 13

¹Davidi aipwishe abakaramba ba makana ne myanda, no firoro fyonse. ²Davidi asosere kuri fyonse eifibungwe fya bena Israeri ati, "Nga kyaboneka ikwabune kuri mwebo, kabiri iki nga kyafuma kuri Yahweh Resa wesu, rekeni tutume intumi kuri bonse bamunyinefwe abashara mu misumba yonse iyakwa Israeri, na kuri bashimapepo na bena Revi abari mu misumba yabo. Rekeni bebwe ukuirunda kuri fwebo. ³Rekeni tubweshe araka wakwa Resa kuri fwebo, pantu tatwaipwishe ukukabira kwakwe mu nshiku shakwa Shauri." ⁴Na bantu bonse basuminishe ukukita ifi fintu, pantu fyaboneke ifyaororoka mu menso ya bantu bonse. ⁵Eikyo Davidi akoronganike abena Israeri bonse kyapamo, ukufuma ku Mumana wa Shihori mu Egypto ukufika ku Rebo Hamati, ukubwesha araka wakwa Resa ukufuma ku Kiriati Yearimu. ⁶Davidi na Israeri yonse yaire ku Baara, e kutira, Kiriati Yearimu, iyaba kuri Yuda, ukubwesha ukufuma kurya araka wakwa Resa, iikutwa pe shina ryakwa Yahweh, Yahweh, uwikara pa muru wa ba Kerubimu. ⁷Eikyo babikire araka wakwa Resa pa kikokira ikipya. Bairetere ukufuma mu ng'anda yawa Abinadabu. Uzza na Ahio baretungirira ikikokikara. ⁸Davidi na Israeri yonse baresemfya na maka yabo yonse. Bareimba no tuoma na masese. amatumba na marimba, na mapenga. ⁹Iryo bafikire ku mukonko wa ku Kidoni, Uzza abikire ukuboko kwakwe kuri araka, pantu ikikoti kyarisunkene. ¹⁰Eryo ubukari bwakwa Yahweh bwaimine Uzza, kabiri arimwipye pantu aribika ukuboko kwakwe pari araka. Afwirire paryapene ku ntanshi yakwa Resa. ¹¹Davidi arifurirwe pantu Yahweh aimina Uzza. Irya nkyende ikutwa Perezi Uzza na ku bwa rero. ¹²Davidi atinine Resa burya bushiku. Asosere ati, "Bushe kuti nareta shani araka wakwa Resa ku ng'anda yandi?" ¹³Eikyo Davidi taretere araka ku musumba wakwa Davidi, rero aibikire rubari mu ng'anda yakwa Obedi Edomu umwina Giti. ¹⁴Araka wakwa Resa ashure mu ng'anda yakwa Obedi Edomu pa myeshi itatu. Eiky Yahweh aparire ing'anda yakwe na fyonse ifyo akwete.

Chapter 14

¹Eryo Hiramumu imfumu ya ku Tire atumine inombe kuri Davidi, ne kimuti kya keda, kapenta, na masoni. Bamukurire ing'anda. ²Davidi arishibire ukuti Yahweh na mupampamika nge mfumu pari Israeri, kabiri no fumu bwakwe na busumburwa pa muru pa murandu wa bantu bakwe Israeri. ³Mu Yerusaremu, Davidi aburire abakashi abengi, kabiri asangukire wishu wa bana baume abengi na bana banakashi abengi. ⁴Aya e yari amashina ya bana abafyerwe kuri ye mu Yerusaremu: Shammua, Shobabu, Natani, Soromoni, ⁵Ibhari, Erishua, Eripereti, ⁶Noga, Nefegi, Yafiya, ⁷Erishama, Beriyada, na Erifereti. ⁸Nomba iryo abaperishiti baumfwire ukuti Davidi nabamusuba nge mfumu pari Israeri, bonse baire mukumufwaya. Rero Davidi aumfwire ifyo no kufumina kuri bo. ⁹Nomba abaperishiti baishire no kurwisha sana na maka mu Mupoka poka wa Rafimu. ¹⁰Eryo Davidi aipwishe ubwafwirisho ukufuma kuri Resa. kabiri asosere ati, "Bushe kuti nabarwisha abaperishiti? Murempera ukukimfya pari bo?" Yahweh asosere kuri ye ati, "Karwe, pantu nkabapera kuri webo." ¹¹Eikyo baishire ku Baari Perazimu, na kurya abakimfishe. Arandire ati, "Resa aposha abarwani bandi no kuboko nge kipompa kya menshi kireporeka." Eikyo ishina rya parya paishireba Baari Perazimu. ¹²Abaperishiti barabire imirungu yabo kurya, na Davidi apere ikambisho rya kuti bengokya. ¹³Eryo abaperishiti bakorongene na maka mu mupokapoka na kabiri. ¹⁴Eikyo Davi aipwishe ubwafwirisho ukufuma kuri Resa na kabiri. Resa asosere kuri ye ati, "Wiya ku ntanshi yabo mukurwa, rero ushinguruke ku numa yabo no kwisa pari bo ukupitira mu mushitu. ¹⁵Iryo waumfwa ikiunda kya bareenda mu mwera ukupupa ukupita mu mushitu, eryo urwishe na maka. Ukite iki pantu Resa akaya na webo ku kurwisha bashirika ba baperishiti." ¹⁶Eikyo Davidi akitire ngefyo Resa amukonkomeshe. Akimfishe abashirika ba baperishiti ukufuma ku Gibeoni ukufika na ku Geza. ¹⁷Eryo ururumbi ryakwa Davidi ryaire mpanga yonse, na Yahwehe arengere inko shonse ukumutina.

Chapter 15

¹Davidi akurire amayanda umwine mu musumba wakwa Davidi. Apekenye inkyende yakwa araka wakwa Resa no kubika itenti ryakiko. ²Eryo Davidi asosere ati, "Abena Revi bekafye e baringire ukusenda araka yakwa Yahweh, pantu barisarwa na Yahweh ukusenda araka wakwa Yahweh, no kumutukira umuyayaya." ³Eryo Davidi akoronganike Israeri yonse pa Yerusaremu, ku kureta raka yakwa Yahweh ku nkyende iyo apekenye. ⁴Davidi akoronganike pamo abana bakwa Aroni na bena Revi. ⁵Ukufuma ku bana bakwa Kohati, kwari Urieri intungurushi no rupwa rwakwe, 120 abaume. ⁶Ukufuma ku bana bakwa Merari, kwari Asaiah intungurushi no rupwa rwakwe, 220 abaume. ⁷Ukufuma ku bana bakwa Gershoni, kwari Yoeri intungurushi no rupwa rwakwe, 130 abaume. ⁸Ukufuma ku bana bakwa Erizafa, kwari Shemaya intungurushi no rupwa rwakwe, 200 abaume. ⁹Ukufuma ku bana bakwa Hebroni, kwari Eriuri intungurushi no rupwa rwakwe, abaume amakumi kine konse konse. ¹⁰Ukufuma ku bana bakwa Uzieri, kwari Aminadabu intungurushi no rupwa rwakwe, 112 abaume. ¹¹Davidi akutire Zadoki na Abyata bashimapepo, na bena Revi Urieri, Asaiah, Yoeri, Shemaya, Erieri, na Aminadabu. ¹²Asosere kuri bo, "Muri ntungurushi sha rupwa rwa bena Revi. Ishisheni mwebene, bonse mwebo na bamunonko, pakweba ati murete araka wakwa Yahweh, Resa wakwa Israeri, ku nkyende uko naipekanishisha. ¹³Tamwaisendere pakubara. Ekyarengere Yahweh Resa wesu ukutwimina, pantu tatwamufwairere nangura ukunakira ikipope kyakwe." ¹⁴Eikyo bashimapepo na bena Revi baishishishe abene pakuti barete araka wakwa Yahweh, Resa wakwa Israeri. ¹⁵Eikyo abena Revi basendere araka wakwa Resa pa fipeya fyabo ne fimuti, ngefyo Mose akonkomeshe-ukunkonka amafunde yaperwe mukyebo kyakwa Yahweh. ¹⁶Davidi arandire ku ntungurushi sha bena Revi ukweba bamunyina nga bakemba abengemba na maka pa nsare sha nyimbo, utuoma, amasese ne miwaya, ukwimya ifunda fyansansa. ¹⁷Eikyo abena Revi basontere Hemani umwana mwaume wakwa Yoeri na umo pari bamunyina, Asafi umwana mwaume wakwa Berekia. Kabiri basontere abantu ukufuma mu bana bakwa Merari na Etani umwan mwaume wakwa Kushaya. ¹⁸Nabo kwari bamunyina abarekonkapo mu maka: Zakariya, Yazieri, Shemiramoti, Yehiri, Unni, Eriyabu, Benaya, Maseya, Matita, Eriferu, Mikineya, Obedi Edomu, na Yeiri, kasunga wa mpongoro. ¹⁹Bakemba Hamani, Asafi, na Etani barisonterwe ukurisha imiwaya sha mikuba. ²⁰Zakariya, Azieri, Shemsiramoti, Yehieri, Unni, Eriabu, Maseya, na Benaya barerisha utuoma, ukubika kuri Aramoti. ²¹Matiti, Eriferu, Mikineya, Obedi Edomu, Yeiri, na Azaziya batungurwire inshira ya masese iyabikirwe kuri Sheminiti. ²²Kenaniya, intungurushi ya bena Revi, ari ni kasambirisha wa nyimbo pantu ari ni kafundisha wa nyimbo. ²³Berekia na Erikana bari bakarinda wa araka. ²⁴Shebaniya, Yoshafati, Netaneri, Amasai, Zakariya, Benaya, na Erieza, shimapepo, barerisha amapenga ku ntanshi ya araka wakwa Resa. Obedi Edomu na Yehiya barerinda araka. ²⁵Eikyo Davidi, intungurushi sha bena Israeri, na bakaramba pa makana baire ku kureta araka wa kipangano kyakwa Yahweh ukufuma ku ng'anda yakwa Obedi Edomu ne nsansa. ²⁶Iryo Resa areafwa abena Revi abasendere araka wakipangano kyakwa Yahweh, bapere amarambo kine rubari aya baburu na bana bang'ombe kine rubari. ²⁷Davidi ari ninshi nafwara ne nsaru yakorokondwe, ngefyari abena Revi abasendere araka, bakemba, na Kenaniya, intungurushi ya rwimbo na bakemba. Davdi arefwara efodi wa korokondwe. ²⁸Eikyo Israeri yaretere araka ya kipangano kyakwa Yahweh no kubirikisha kwa nsansa, ne kiunda kya masengo na mapenga, ne miwaya, na masese no marimba. ²⁹Rero iryo araka wakipangano kyakwa Yahweh yaishire ku musumba, Mikari umwana mwanakashi wakwa Shauri, aroreshe pa windo. Abwene Imfumu Davidi ireshana no kusefya, Eryo amutukire mu mutima wakwe.

Chapter 16

¹Bariretere mukati araka yakwa Resa no kubika mukati ke tenti iryo David ateyenye ukufikiramo. Eryo bapere amarambo ya fyakokya ne mituro yakwampama pa kinso kyakwa Resa. ²Iryo David apwirikishe ifyabupe fyakokya ne fyabupe fyakwampama, ariparire abantu mwishina ryakwa Yahweh. ³Aabenye kuri bonse abantu ba mu Israeri, kuri bonse abaume na banakashi, umukate, ka mupurwa ka nama, ne impukunya matobo iyishitutumuka. ⁴David asontere bamo abena Revi ukurabombera kuri araka yakwa Yahweh, no kusefya, no kurumbanya Yahweh, Resa wa bena Israeri. ⁵Abo abena Revi bari ni Asapa katungurura, no waremukonkapo ni Zachariah, Yaaziel, Shemiramoth, Yehiel, Mattithiah, Eriab, Benaiah, Obed Edom, na Yeieri. Abo abari abakurisha isese na masengo. Asapa ari wakurisha imiwaya, ukuririsha ukukuru. ⁶Benaiah na Yahaza bashimapepo e barerisha amapenga kiranshita, pa kinso kyakwa araka yakwa Yahweh. ⁷Eryo pari burya bwine bushiku David atampirepo ukusonta Asapa eryo bawabo bakwe kukwimba urwimbo rwa fyabupe fyakutotera kuri Yahweh. ⁸Pereni amatotero kuri Yahweh, iteni peshina Ryakwe; rekeni ishibikwe imikitire yakwe ku nko shonse. ⁹Imbeni kuri ye, imbeni na matotero kuri ye; mureranda pari fyonse ifyakupapa ifyo akita. ¹⁰Muresekerera mwishina ryakwe irya mushiro; rekeni imikitire ya bonse abakabira Yahweh iresansamuka. ¹¹Fwayeni Yahweh no bukose bwakwe; fwayeni ubukata bwakwe ryonsefye. ¹²Mureibukisha ifipsha mano fintu akitire, ifisungusho fyakwe ne fyakupingura kwakwe ukufuma mu kanwa kakwe, mwebu mwebufyashi bwa bena Israeri mwebabomfi bakwe, ¹³mwebantu bakwa Yakobo, mwebu aisarira umwine. ¹⁴Ni Yahweh, Resa wesu. Ifyabupingushi fyakwe fyaba pano pesonde ryonse. ¹⁵Muresunga ikipangano mu matontokanyo yenu ryonse ikyebo kintu akonkomeshe ku nkuro ikana rimo. ¹⁶Akuta mubaka ikipangano apangene na Abrahamu, no murapo wakwe kuri Isaki. ¹⁷Ifi efyo kyasuminishiwe na kuri Yakobo nge fyabo, na kuri Israeri nge kipangano ikyakubererera yonse. ¹⁸Asosere ati, "Nkakupera ikyaro kya Kenani nge kikwatwa kyobe ikyapafishirano." ¹⁹Iryo bari abanono mu mpendwa, abanono nganshi, eryo bari abeni muri iki kyar, ²⁰barepitana ukufuma ku nko na ku nko, ukufuma ku bufumu bumo no kuya ku bufumu bunankwe. ²¹Taresuminisha nangu umo ukuti arebakyusha; arekanda bashamfumu pakweba ati abakingirire. ²²Asosere ati, "Tekyakweshu ukwikata abasubwa bandi, kabiri tekyakweshu ukukarifya bakasesema bandi." ²³Imbireni Yahweh, mwebu pa kyar ponse; birisheni ukupususha kwakwe akasuba na kasuba. ²⁴Muresaranganya ubukata bwakwe ku nko shonse, ifipsha mano fyakwe akita ku nko shonse. ²⁵Pantu Yahweh aripuramo eryo aringire ukurumbanishiwa apakuru, na ye ariringa ukukwatira umwenso ukukira pa mirungu. ²⁶Pantu turesa tonse utwanko turubi, nombu ni Yahweh uwapanga imyuru. Ukukindama no bupurami fyaba mukyeni kyakwe. ²⁷Amaka no kusekerera fyaba pa nkyende yakwe. ²⁸Murerondorora kuri Yahweh, mwe mikowa ya bantu, murerondorora kuri Yahweh ubukata na maka! ²⁹Murerondorora kuri Yahweh ubukata bweshina ryakwe iryo aringwa. Murereta ifyakutura iryo ryonse mureisa pa kinso kyakwe. Murefukama kuri Yahweh mubukankara bwa bumushiro. ³⁰Muretutuma pa kinso kyakwe, mwebu pano kyar ponse. Isonde na kabiri ryarishimpwa bwino; tekuti ritenkanishiwe. ³¹Rekeni imyuru shibe ishansansa, kabiri rekeni ikyaro kibe ikyakusekerera; rekeni barande ku nko shonse ati, "Yahweh e ututeka." ³²Rekeni umumana ukaramba ufumye ikiburumo, na fyonse ifyabamo firepundisha pamo ne nsansa. Rekeni impanga shibe ishakusekerera, na fyonse ifyabamo. ³³Kabiri rekeni ifimuti fya mpanga firepundisha ne nsansa pa kinso kyakwa Yahweh, pantu areisa mukupingura abapano kyar. ³⁴Pereni amatotero kuri Yahweh, pantu wabune, pantu ikipangano kyakwe kyabukishinka kyakubererera. ³⁵Eryo mukasosa ati, "Tupusushe, Resa wepusukiro. Tukoronganike kyapamo eryo utupusushe ukufuma ku nko shimbi, pakuti turete ukutasha kwishina ryobe iryamushiro no bukata mukurumbanishiwa kobe." ³⁶Rekeni Yahweh, Resa wabena Israeri, abe uwaparwa ukufuma umuyayaya ukufika na ku muyayaya. Abantu bonse basosere ati, "Nakibe ifyofine" na parwe Yahweh. ³⁷Eikyo David ashire Asaph na bawabo bakwe pantanshi ya araka yakwa Yahweh, mukubomba ukutwaririra pa kinso araka, ngefyo kirabushiku inkito yarefwaikwa. ³⁸Obed Edomnabo amakumi matanda na kine konse konse barupwa baripenderwepo. Obed Edomumwana mwaume wakwa Yeduthun, pamo na Hosah, e bari abakuronda pa mwinshi wa mpongoro. ³⁹Zadoki shimapepo na banankwe bashimapepo barebomba pa kinso kyakinyumba nyumba kyakwa Yahweh pa nkyende iyari pa muru mu Gibeon. ⁴⁰Baretura ifyabupe fyakokya kuri Yahweh pa muru wa burambo bwakokyerapo ifyabupe kiranshita mukyarukyeru na mukyunguro, ukuringana na fyonse ifyarembwa mu mafunde yakwa Yahweh, nge fyo apere nge kyakukonkomesha ku bena Israeri. ⁴¹Heman na Yeduthun bari pamo nabo, ukubikapo nabo bashere abo abasarirwe mu mashina, kukurapera amatotero kuri Yahweh pantu ikipangano kyakwe kyakishinka kyakubererera ryonse. ⁴²Heman na Yeduthun bari bakapingura pari abo bonse abarerisha amapenga, imiwaya, na fimbi ifyakurisha rintu mureimba. Abana baume bakwa Yeduthun e bareronda pa mwinshi wa mpogoro. ⁴³Eryo abantu bonse babwekeremo ku mayanda yabo, na David abwereremo ku kuyapara aba mu ng'anda yakwe.

Chapter 17

¹Ifi fyakitikire panuma imfumu naikara mu ng'anda yaiko, yasosere kuri Nathan kasesema ati, " Bona, Ndeikara mu ng'anda ya keda, nomba araka wakwa Yahweh ikere munshi ye tenti." ²Eryo Nathan asosere kuri David ati, "Kabiye, kakite ifiri mu mutima obe, pantu Resa ari nawebo." ³Nomba mubushiku bwine ishiwi ryakwa Resa ryarishire kuri Nathan, no kusosa ati, ⁴"Kubiye eryo webe David umubomfi wandi ati, 'Ifi e fintu Yahweh asosere: Webo tawakankurire ing'anda iyo nkaraikaramo. ⁵Pantu nshikara mu ng'anda ukufumafye pa bushiku nafumishe abena Israeri ukufikafye na pari buno bushiku. Mukifuro kyakuti, Nebo ndeikara mwi tenti, umwamushiro, mu nkyende ishapusana pusana. ⁶Monsefye munkyende umu Nebo mpitana na bena Israeri bonse, bushe Nebo naritara ndandapo ifiri fyonse ku ntungurushi iiri yonse, iya bena Israeri abo Nebo nasonta ukuba bakakyema pa bantu, no kusosa ati, "Kinshi mwebo mushankurira ing'anda ya Keda?" ⁷Eryo nomba, e ba umubomfi wandi David, 'Ifi efyo Yahweh wafita asosa ati: Nebo nakusendere ukufuma ku mpanga yamuremfwe, ukufuma mukukonka umukuni wa mpanga, ukuti wiseba katungurura pa bantu bandi abena Israeri. ⁸Nebo ndabafye pamo nobe konsefye uko uya eryo nariputura abarwani bobe ukufuma pa kinso kyobe, kabiri ndekita ishina ryobe, nge shina ryaba rumbuka abo ababa pano kyar. ⁹Nkasara inkyende pa bantu bandi abena Israeri eryo nkababika parya pene, eikyo bari no kwikara munkyende shabo abene no wakubakyusha takwakabe iyo. Te pa murandu na bantu imbifi tashakabakyushe, nge fyo barebakyusha kunuma, ¹⁰ngefyo barekita ukufumafye pari shirya nshiku nakonkomeshe bakapingura ukuba pa bantu bandi abena Israeri. Eryo nkakimfya bonse abarwani bobe. Nakukirisha webo narikweba ukuti Nebo, Yahweh, ndinokukurira webo ing'anda. ¹¹Kikesa ikyakweba ati iryo inshiku shikafikirisha iryo webo ukaya ukwarara ifikorwe fya bashinwe, Nebo nkemya barupwa ukufuma kunuma yobe, na pari umo uwa murupwa robe, Nkakosha ubufumu bwakwe. ¹²Ari nokunkurira ing'anda, na nebo nkakosha ikipuna kyakwe umuyayaya. ¹³Ndinokuba wishi kuri ye, na ye akaba umwana mwaume wandi. Nshakareke ikipangano kyandi ikyakishinka ukufuma pari ye, ngefyo Nakifumishe pari Shauri, uyo uwareteka panuma yobe. ¹⁴Nkemwimika mu ng'anda yandi na mu bufumu bwandi umuyayaya, eryo ne kipuna kyakwe kikashimpwa umuyayaya." ¹⁵Nathan asosere kuri Davidi no kufisha kuri ye aya yonse aya amashiwi, eryo arimwebere na pa murandu wakimonwa kyonse. ¹⁶Eryo imfumu Davidi yaingire mukati no kuyaikara pa kinso kyakwa Yahweh; yasosere ati, "Bushe ni nebo nani, Yahweh Resa, eryo urupwa rwandi kinshi, ikyakweba ati webo wandeta apakurepa fino? ¹⁷Pantu ifi fyarifye ifinono mu menso yobe, we Resa. Webo warirandire na pa rupwa rwa mubomfi obe pamikarire yabune iireisa, eryo naundanga ne nkuro iireisa, we Yahweh Resa. ¹⁸Finshi fimbi ifyo nebo, ne Davidi, ningaranda kuri webo? weukindikire umubomfi obe. Webo upere umubomfi obe ikyabune ikyakumwishibirako. ¹⁹Yahweh, pa murandu wakufwaya kwa mubomfi bobe, na pakufikirisha ukufwaya kobe, webo ukitire ikintu kyabune no kurenga amarayo yobe yasokororwe. ²⁰Yahweh, takwaba uwaba nga webo, eryo takwaba umbi Resa kanofye webo, ngefyo fwebo ryonse tumfwa. ²¹Pantu ni nkuro nshi pano kyar iyaba nga bantu bobe abena Israeri, abo webo, we Resa, wafumishe mu kyar kya Egypto nga bantu bobe we mwine, pakupanga ishina ryobe we mwine pafipsha mano ne fyakutinya ifyo ukita? Webo waretamfya ne nkuro ukufuma pa bantu bobe, abo webo wafumishe ukufuma mu Egypto. ²²Wapangire Israeri ukuba abantu bobe umuyayaya, eryo webo, we Yahweh, waishireba Resa wabo. ²³Eikyo nomba, we Yahweh, reka amarango yobe ayo wabika ukuringana no mubomfi obe na barupwa rwakwe reka fikaririre umuyayaya. Kita ifyo webo waranda. ²⁴Reka ishina ryobe ribererere umuyayaya eryo ribe irykindama, eikyo nomba abantu bakaranda ati, ' Yahweh umwine wafita Resa wa bena Israeri, ' rero ing'anda yandi, Davidi umubomfi obe ikabererere pa kinso kyobe. ²⁵Pantu webo we Lesa wadi, nausokorora ku mubomfi obe ukuti webo ukamukurire ing'anda. E murandu wine Nebo, ne mubomfi obe, nasangira ikushipa pa kupepa webo. ²⁶Nomba we Yahweh, uri Resa, eryo naupanga uburayo ubwabune ku mubomfi obe: ²⁷Nomba kiri ikyakusekesha webo pakupara ing'anda ya mubomfi obe, ukuti kikonkanishiwepo umuyayaya pa kinso kyobe, we Yahweh, waripara iki, eryo kikaba ikyaparwa umuyayaya."

Chapter 18

¹Panuma yaifi fyakitika iryo Davidi atashishe abaPerishiti no kubakimfya. Aburire Gati ne mishi yaiko ukufuma mu maka ya baPerishiti. ²Eryo akimfishe Moabu na bana Moabu baishireba ababomfi kuri David eryo baremupera no musonko. ³Davidi kabiri akimfishe Hadadesere, imfumu ya mu Soba pa Hamati, iryo Hadadesere areya mukubika ifunde ryakwe ku mumana wa Yufurate. ⁴Davidi apokere amakyereta ikana rimo ukufuma kuri ye, na bari pari bakabarwe amakana kine rubari, na bareenda pa makasa amakana amakumi yabiri. Davidi amanikire ba kabarwe ba makyereta bonse, rero ashirepofye amakyereta umwanda umo. ⁵Iryo abena Aramu aba ku Damasiko baishire mukwafwako Hadadesere imfumu ya ku Soba, Davidi aishire ipaya abaume ba ku Aramu amakana amakumi yabiri. ⁶Eryo Davidi abikire amaboma ya bashirika mu Aramu mu Damasiko, na bena Aramu baishireba ababomfi kuri ye no kuramuretera imisonko. Yahweh apere ukukimfya kuri Davidi monse umo aire. ⁷Davidi aburire inkwera sha goride ishari ku babomfi bakwa Hadadesere no kureta ku Yerusaremu. ⁸Ukufuma ku Teba na Kuni, imisumba yakwa Hadadesere, Davidi aburiremo umukuba uwingi nganshi. Ni kuri uyu wine umukuba uo Soromoni apangireko ikyakusambiramo ikya mukuba ikyo beta ati "Bemba, "ifishintiriro, ne fipe fya mukuba. ⁹Iryo Tou, imfumu ya ku Hamati, yaumfwire ati Davidi nakimfya ifita fyonse ifyakwa Hadadesere imfumu ya ku Soba, ¹⁰eryo Tou atumine Hadoramu umwana mwaume wake ku mfumu Davidi mukuposha no kumupara. Akitire ifi pantu Davidi akwete ukurwa na Hadadesere no kumukimfya, kabiri pa murandu wakuti Tou ryonse barerwa na Hadadesere. Tou kabiri atumine Davidi ifya bupe ifingi ifyarekanarekana ifyapangirwe na goride na sirufere no mukuba. ¹¹Imfumu Davidi yapatwireko ifi no kufipera kuri Yahweh, pamofye na sirufere na goride iyo asendere ukufuma mu nko shonse: Mu bena Edomu, abena Moabu, na mu bantu ba bena Amoni, abaPelishiti, na bena Amareki. ¹²Abishai umwana mwaume wakwa Seruiya aipeye abena Edomu amakana ikumi rimo na kine konse konse mu mupokapoka wa Mukyere. ¹³Abikire na maboma ya bashirika mu Edomu, na bonse abena Edomu baishireba ababomfi bakwa Davidi. Yahweh apere ukukimfya kuri Davidi monse umo aire. ¹⁴Davidi atekere abena Israeri bonse, kabiri arekita umuringanya na bukishinka ku bantu bakwe bonse. ¹⁵Yoabu umwana mwaume wakwa Seruiya e waishireba umukaramba wa bashirika, na Yeoshafati umwana mwaume wakwa Airudi ari ni karemba. ¹⁶Sadoki umwana mwaume wakwa Aitubi na Aimereki umwana mwaume wakwa Abiyata bari ni bashimapepo, na Shafisha ari ni karemba. ¹⁷Benaya umwana mwaume wakwa Yehoiyada e waretungurura abena Kereti na bena Pereti, eryo abana baume bakwa Davidi e bari bafiroro pakuboko kwa mfumu.

Chapter 19

¹Panshita imbi kyakitike ati Nashashi, imfumu ya bantu baku Ammini, yarifwire, no kweba ati umwana wakwe umwaume ari imfumu mu kifuro kwakye. ²Davidi asosere ati, "Nkarangisha inkumbu kuri Hanuni umwana mwaume wakwa Nashashi, pantu wishi arangire inkumbu kuri nebo." Eikyo Davidi atumine inkombe ku kumukoseresha pa mfwa yakwa wishi. Ababomfi bakwa Davidi baingire mu musumba wa bena Ammoni no kuya kuri Hanui, mukweba ati bengamukoseresha. ³Rero abana bamfumu ba mu Ammoni basosere kuri Hanuni ati, "Bushe uretontobkanya Davidi arekindika wiso pantu natuma abantu mu kukuseresha? Bushe ababomfi bakwe tabeshire kuri webo mukubona no kubebeta impanga pa kuti bakayonaure?" ⁴Eikyo Hunani aikete ababomfi bakwa Davidi, ababeya, no kuputaura ifyakufwara fyabo mpaka na mumusana, ukufika na mu matako yabo, no kubareka baye. ⁵Iryo barondorwere iki kuri Davidi, atumine abakubakumanya, pantu aba baume barisebanishiwe sana. Imfumu yasosere ati, "Ikareni pa Yeriko mpka imitwe yenu ikamene kabiri eryo mukabwere." ⁶Iryo abena Amoni babwene ukuti basanguka ikyanuka kuri Davidi, Hunani na bena Ammoni batumine ikana rya mataranta ya sirufere ku kushita mamkyereta na baume ba pari bakabarwe ukufuma kuri Naharaimu, Maka, na Zoba. ⁷Bashitire amakana yabiri aya ma kyereta ne mfumu ya ku Maka na bashirika bakwe, abishire ku kwikara pa Medeba. Eryo abena Ammoni bakorongene kyapamo ukufuma ku misumba yabo no kufumina ku nkondo. ⁸Iryo Davidi aumfwire iki, atumine Yoabu ne bumba ryakwe ryonse irya bashirika ku kubakumanya. ⁹Abantu ba ku Ammoni bafumine n kutantama ku kunkondo pa mporongoro ya musumba, iryo imfumu ishaire nabo shari ishine mwibara. ¹⁰Iryo Yoabu abwene ukuti abanondo na bamutangarira kuntanshi na ku numa, asarire bamo abakanshwa mu kurwa n kubapera ku kurwa na bena Aramu. ¹¹Rero aashirika abashara, apere ikambisho kuri Abishai munyina, na ye ababikire mukurwa na bashirika ba ku Ammoni. ¹²Yoabu asosere ati, "Abena Aramu nga bakosesha kuri nebo, eryo webo, Abishai, ufwire waisa mpususha. Rero abena Ammoni nga kosesha kuri webo, eryo ndeisa no ku kupususha. ¹³Kosa, kabiri reka tuirange ukukosa ku bantu besu na ku misumab yakwa Resa wesu, pantu Yahweh akakita ikyabune mu menso yakwe." ¹⁴Eikyo Yoabu na bashirika bakwe baipekenye ku nkondo ku kurwa na bena Aramu, abo abapatikishiwe ukufurumuka ukufum aku bahirika bakwa Israeri. ¹⁵Iryo abena Ammoni babwene ukuti abena Aramu bafurumuka, nabo bafurumukire ukufuma kuri Yoabu munyina Abishai no kubwekeramo mu musumba. Eryo Yoabu abwerere ukufuma ku bantu ba ku Ammoni no kubwekeramo ku Yerusaremu. ¹⁶Iryo abena Aramu babwene ukuti nababakimfya kuri Israeri, batumine kurundako amaka ukufuma ku Mumana wa Euphrates, na Shopaki umukaramba wa fita fyakwa Hadadezer. ¹⁷Iryo Davidi aeberwe ifi, akoronganikire Israeri yonse kyapamo, bayabukire Yodani, no kwisa kuri bo. Akoronganikire ifita fya nkondo ku kurwa na bena Aramu, na bo barwire na ye. ¹⁸Abena Aramu bafurumukire ukufuma kuri Israeri, na Davidi aipeye abena Aramu amakana kine rubari aba makyereta ya bena Aramu na makana yane aya bashirika benda pa makasa. Kabiri aipeye Shopaki, umukaramba wa fita. ¹⁹Iryo ishamfumu shonse abari abasha bakwa Hadadezer babwene ukuti babakimfya kuri Israeri, bapangire umutende na Davidi no kubabombera. Eikyo abantu ba ku Aramu tababwekeshepo nakabiri ukwafwa abena Ammoni.

Chapter 20

¹Kyaishireba ati mu nshita yakwaruka kwa mwaka, panshita iryo imfumu ryonse shaya ku nkondo, ukuti Yoabu afumishe ifita ukuya ku burwi no kuya mukonaura inkyende ya bena Ammoni. Aire no kushinguruka Raba. Davidi ashure ku Yerusaremu. Yoabu airesansa Raba no kuikimfya.²Davidi aburire ikisote kya bufumu ku mutwe wa mfumu yabo, eryo asangire ati ukufina kwa kisote kwari itaranta rya goride rimo, eryo mwari utumwabwe utwauma umutengo. Baisabika ne kisote ku mutwe wakwa Davidi, eryo areta ne fitapwa fya musumba mu mpendwa iikaramba.³Afumishe abantu abari mu musumba no kubapatikisha ukubomba na ba so na bapiki bakyera na masembe. Davidi afwaire imisumba ya fikwatwa fya bena Ammoni ukukita uyu murimo. Eryo Davidi na bantu bonse babwekere ku Yerusaremu.⁴Kyaishire panuma yaifi kwashireba uburwi ku Gesa na baPerishiti. Sibekai umwina Hashati aipeye Sipai, umo uwari kikwatwa kya bena Refamu, na baPerishiti barinakira.⁵Kwaishireba na kabiri uburwi na baPerishiti ku Gobi, na Erianani umwana mwaume wakwa Yairi umwina Betarehamiti aipeye Rami munyina wakwa Goriati umwina Gati, uwakwete umusumbo uwareboneka kwati murando waba kapikura ba nsaru.⁶Kwaishireba na kabiri uburwi na bumbi ku Gati kurya ukwari umuntu uwari umutari sana uwakwete iminwe mutanda kuri kira kisansa no tukondo mutanda kuri kira rukasa. Na ye ari ni rupwa ukufuma mu bena Rafa. ⁷Iryo asebenye abena Israeri, Yonatani umwana mwaume wakwa Shimea, munyina wakwa Davidi arimwipaya. ⁸Aba e bari barupwa bakwa Rafa mu Gati, eryo bafwire ku kuboko kwakwa Davidi na mukuboko kwa bashirika bakwe.

Chapter 21

¹Umurwani aimine abena Israeri no kutunka Davidi ukupenda Israeri. ²Davidi asosere kuri Yoabu na ku bakaramba ba bashirika ati, "Kabiyeni, pendeni abantu bakwa Israeri ukufuma ku Beersheba ukufika ku Dani no kureta akasebo kuri nebo, pakuti ngishibe impendwa yabo." ³Yoabu asosere ati, "Yahweh nakite ibumba rya bashirika umwanda umo ukukura ukukira ifyo iri. Rero mweshikuru imfumu yandi, bushe bonse tababomberefye imfumu yandi? Ninshi iyo imfumu yandi irefwaire ikyamusango uyo? Ninshi yarareta ukusekwa pari Israeri?" ⁴Rero amashiwi ya mfumu yaripampamikirwe pari Yoabu. Eikyo Yoabu aire no kuya pita muri Israeri yonse. Eryo aibwerere ku Yerusaremu. ⁵Eryo Yoabu aretere akasebo ka mpendwa yonse iya baume baburwi kuri David. Na mu Israeri mwari impendwa ya baume 1,100,000 abareimya urupanga. Yuda yeka yarikwete abashirika 470,000. ⁶Rero Revi na Benjamini tabapenderwe pari bo, pantu ikipope kya mfumu takyasekeshe Yoabu. ⁷Resa arikarifishiwe mukukita kwa musango uyu, eikyo akandire Israeri. ⁸David asosere kuri Resa ati, "Ndibembwiwe ikine kine pakukita ifi. Nomba fumyenipo ukusekwa kwa mubomfi wenu, pantu ninkita ikyabuwere were." ⁹Yahweh aebere Gadi, kasesema wakwa Davidi ati, ¹⁰"Kabiye kasose kuri Davidi ati, Ifi e fyasosa Yahweh: Narakupera ubusaro butatu. Usarepofye bumo." ¹¹Eikyo Gadi aishire kuri Davidi no kusosa kuri ye ati, "Yahweh asosa ifi, 'Sarapo kimo pari ifi. ¹²Pa myaka itatu iya kipowe, imyeshi itatu ukukukyusha ku barwani bobo no kwikatwa ku rupanga rwabo, nangura inshiku shitatu isha rupanga rwakwa Yahweh, iki ekyo, e kikuko mu kyaro. Na maraika wakwa Yahweh akonaura ikyaro kyonse ikyakwa Israeri.' Nomba eryo, usare bwasuku nshi nebo ndetwara kuri uyo untumine." ¹³Eryo Davidi asosere kuri Gadi ati, "Nebo ndimu makyushi yene yene! Reka nebo ngwire mukuboko kwakwa Yahweh ukukira mu kuboko kwa muntunse, pantu ifikitwa fya ruse rwakwe fine fine." ¹⁴Eikyo Yahweh atumine ikikuko pari Israeri, eryo abantu amakana kine rubari barifwire. ¹⁵Resa atumine maraika ku Yerusaremu mu kuyonaura. Iryo abafye mukuyonaura, Yahweh areroresha eryo apiribura amano pa bonaushi. Asosere kuri maraika uwari pakonaura ati, "Kyapwa! Nomba bwesha ukuboko kobe." Pari irya nshita maraika wakwa Yahweh aritareme pa rubansa rwa kutwrlapo urwakwa Ornani umwina Yebushi. ¹⁶Davidi aroreshe ku muru no kubona maraika wakwa Yahweh natarama pakati ka kyaro no muru, nakwata urupanga urwaimishiwa mu minwe yakwe rwimishiwe pari Yerusaremu. Eryo Davidi na bakiroro bafwere insaru sha buranda, bawire ifinso panshi ubunkupeme. ¹⁷Davidi asosere kuri Yahweh ati, "Bushe tenebo nakonkomeshe ukuti abashirika bapendwe? Nebo nakitire ikintu ikyabipa. Rero ishi mpanga, kinshi shikitire? Yahweh Resa wandi! Reka ukuboko kobe kuwire pari nebo na bang'anda yandi. Nomba wireka ikikuko kikiririre pa bantu bobo." ¹⁸Eikyo maraika wakwa Yahweh akonkomesha Gadi ukusosa kuri Davidi ati, "Davidi aringire ukunina no kuya kura uburambo bwakwa Yahweh pa rubansa rwa kutwirapo urwakwa Ornani umwina Yebusi. ¹⁹Eikyo Davidi aninine ngefyo Gadi amurangire ukukita mwishina ryakwa Yahweh. ²⁰Eryo Ornani arekupetura ing'ano, apiribukire no kubona maraika. Ena pamo na bana baume bakwe bane abari pamo na ye barifiseme. ²¹Iryo Davidi aishire kuri Ornani, Ornani aroreshe no kubona Davidi. Ashire urubansa rwa kutwirapo no kuyafukama kuri Davidi ne kinso kyakwe panshi. ²²Eryo Davidi asosere kuri Ornani ati, "Nshitisha uru rubansa rwa kutwirapo, pakuti nebo nkuure uburambo bwakwa Yahweh. Ndepera umutengo wakwanina, pakuti ikikuko kingafumishiwapo pa bantu." ²³Ornani asosere kuri Davidi ati, "Rusende nga robefye, shikuru wandi we mfumu. Rukite ikiri kyonse ikiyene mu menso yobe. Bona, Ndekupera ing'ombe sherambo ryakokya, ne mirando ya kutwirapo e yo ibe inkuni, ne ng'ano ngo muturo wa kya bunga: Narapera fyonse kuri webi." ²⁴Imfumu David yasosere kuri Ornani ati, "Awe, Ndefwayafye ukushita pa mutengo uwakwanina. Nshasendepo ikiri kyonse no kupera nge kye rambo kuri Yahweh nga takyampingwirwepo nangu fimo." ²⁵Eikyo David aripire amashekere ya goride imyanda mutanda pari iyo nkyende. ²⁶Davidi akurire uburambo bwakwa Yahweh parya pene no kupera pari kyena ifyerambo fya kokya na marambo ya kwampana. Akutire pari Yahweh, uwamwasukire no muriro ukufuma ku muru pa burambo bwa kye rambo ryakokya. ²⁷Eryo Yahweh apere ifya kukonka kuri malaika, na maraika abwekeshe urupanga mu kitubo kya ruko. ²⁸Iryo David abwene ukuti Yahweh namwasuka pa rubansa rwa kutwirapo urwakwa Ornani umwina Yebusi, akitire ikyerambo panshita imo ine na kabiri. ²⁹Nomba pari irya nshita, itempere ryakwa Yahweh, rintu Mose apangire mu matororo, no burambo bwa kye rambo kya kokya, fyari pa nkyende ya kindamikwe ku Gibeoni. ³⁰Nangu kyari ifi, Davidi tareya ku kwipusha ifyakukonka fyakwa Resa, pantu aretina urupanga rwakwa maraika wakwa Yahweh.

Chapter 22

¹Eryo Davdi asosere ati, "Pano e pakabera ing'anda yakwa Yahweh Resa, pamo no burambo bwa kyerambo kya kokya ikyakwa Israeri." ²Eikyo Davidi aebere ababomfi bakwe ukuronganika ba mwisa abareikara mu kyarro kya Israeri. Abapere kukuba bakatoba ba mabwe, ukuputura amabwe, pakuti ingakurwa ing'anda yakwa Resa. ³David apere impendwa ya fyera iikuru ifya kupangamo imisomari iya fiibi fya kuba mu minshi, nefya ma puranga. Apere no mukuba uwingi ukukira uwingapimwa, ⁴ne fimuti fya keda ifingi ukukira ifingapendwa. (Abena Sidoni na bena Turi bariretere imirando ya keda iingi kuri David ku kupenda.) ⁵Davidi asosere ati, "Umwana mwaume wandi Soromoni mwaikye kaabiri uwabura ubwishibiro, ne ng'anda iyo iiri no kukurirwa Yahweh iringire ukukirapo ubusaka, pakuti ikeshibikwe eryo ikabe iya rurumbi mu fyaro fimbi fyonse. Eikyo nkapekanya pa bukure bwaiko." eikyo Davidi arikitiye ukupekanya kwine kwine iryo imfwa yakwe tairafika. ⁶Eryo aitire Soromoni umwana waume wakwe no kumukonkomesha ukukurira Yahweh ing'anda, Resa wakwa Israeri. ⁷Davidi asosere kuri Soromoni ati, "We mwana wandi umwaume, kwari kufwaya kwandi ukukura ing'anda nebo wine, pa murandu we shina ryakwa Yahweh Resa wandi. ⁸Rero Yahweh aishire kuri nebo no kusosa ati, 'Webo warisumya umuropa uwingi eryo warirwa uburwi ubwingi. Tawakakure ing'anda ye shina Ryandi, pantu warisumya umuropa uwingi pa kyarro mu menso yandi. ⁹Nangu kingaba ifi, webo ukakwata umwana umwaume ukaba uwa mutende. Nkamupera ukutusha ukufuma ku barwani bakwe bonse mu nkyende shonse. Pantu ishina ryakwe rikaba ni Soromoni, na nebo nkapera umutende no mutararira kuri Israeri mu nshiku shakwe shonse. ¹⁰Akakura ing'anda ye shina ryandi. Akaba umwana mwaume wandi, eryo nkaba wishi. Nebo nkapampamika ikipuna kya bufumu bakwe pari Israeri umuyayaya." ¹¹Nomba, we mwana mwaume wandi, Yahweh nabe nobe no kukurenga ukutunguruka. Shiwingakura ing'anda yakwa Yahweh Resa obe, ngefyo asosere ukukita. ¹²Ikikurufye Yahweh engakupera amano no kwiruka, pakuti webo wingarakonka amafunde yakwa Yahweh Resa obe, iryo akakubika umukuru pari Israeri. ¹³Eryo webo ukatunguruka, ngawabika amano ku kubera ifipope na mafunde yantu Yahweh apere kuri Mose pa murandu wakwa Israeri. Ba uwakosa kabiri shipa. Witina kabiri winenuka. ¹⁴Nomba, bona, ni pamaka yene yene mpekanishishe ing'anda yakwa Yahweh 100,000 amataranta ya goride, no muntapendwa umo uwa matalanta ya goride, no mukuba nefyera mu mpendwa iikuru. Naripera na mapuranga na mabwe. uringire ukurundapo ifingi pari ifi. ¹⁵Naukwata abaume abengi abakubomba na webo: bakaputula wa mabwe, bakakura, bakapara wa mbao, na nabakanshiwa abaume abasarapuka abashingapendwa kurubari ronse, ¹⁶abo abenga bomba na goride, sirufere, umukuba, ne fyera. Ima no kutampa umurimo, kabiri Yahweh nabe na webo." ¹⁷Davidi na kabiri akonkomeshe bonse bantungurushi bakwa Israeri ukwafwa Soromoni umwana mwaume wakwe, asosere ati, ¹⁸"Yahweh Resa obe ari nobe kabiri nakupera umutende mumbari shonse. Aripere abekashi ba kyarro mu minwe yandi. Ikyaro kyari kimba ku ntashi yakwa Yahweh na bantu bakwe. ¹⁹Nomba fwaya Yaweh Resa obe no mutima obe onse no mweo onse. Ima no kukura inkyende iyashira iyakwa Yahweh Resa. Eryo ukareta imbokoshi ya kipangano yakwa Yahweh no kureta ifintu ifiri ifyakwa Yahweh mu ng'anda ikakurwa kwi ishina ryakwa Yahweh."

Chapter 23

¹Iryo Davidi akotere eryo mupepi ne mpera ya mweo wakwe, akitire Soromoni umwana mwaume wakwe ukuba imfumu pari Israeri. ²Akoronganikire shonse intungurushi sha mu Israeri, pamo na bashimapepo na bena Levi. ³Abena Revi abakwete imyaka amakumi yatatu no kukirapo baripenderwe. Bafikire impendwa amakana amakumi yatatu na kine konse konse. ⁴Pari bo, amakana amakumi yabiri na yane e barerorekesha pa murimo mu ng'anda yakwa Yahweh, eryo amakana mutanda bari ni bakiroro na bapingushi. ⁵Amakana yane bari ni bakarinda ba mpongoro, eryo amakana yane bari bakurumbanya Yahweh mufirimba ifyo napangire kukupera amarumbo," Davidi asosere. ⁶Aishire bakanya mu mabumba ukuringana na bana baume bakwa Revi, Geshoni, Koati, na Merari. ⁷Abafumine mu rupwa rwakwa Geshoni, bari ni Radani na Shimei. ⁸Bari batatu abana baume bakwa Radani: Yehieri intungulushi, Setamu na Yoeri. ⁹Bari batatu abana baume bakwa Shimei: Sheromoti, Hasieri, na Harani. Aba e bari intungurushi sha mu rupwa rwakwa Radani. ¹⁰Bari bane abana baume bakwa Shimei: Yahati, Isa, Yeushi na Beriya. ¹¹Yehati e wari umukuru, Sisa e wakonkapo, rero Yeushi na Beriya tabakwete abana baume abengi, eikyo barependerwa ngo rupwa rumo ne mirimo imo ine. ¹²Bari bane abana baume bakwa Koati: Amaramu, Isa, Heburoni, na Usieri. ¹³Aba e bana baume bakwa Amuramu: Aaroni na Mose. Aaroni arisarirwe ku kupaturako ifintu fya mushiro wine wine, ukuti ena na bana bakwe bakarepera ifyakyena kuntashi yakwa Yahweh, ukumubombera no kupera amaparo mwi shina ryakwe umuyayaya. ¹⁴Rero pa rwakwa Mose umwaume wakwa Resa, abana bapenderwe pamo no mukowa wakwa Revi. ¹⁵Abana baume bakwa Mose bari ni Geshomu na Eriese. ¹⁶Umwana wakwa Geshomu ari ni Shubaeri umukuru. ¹⁷Umwana wakwa Eriese ari Rehabia. Eriese takwete abana baume bambi, rero Rehabia arikwete abana abengi. ¹⁸Umwana nmwaume wakwa Isa ari ni Sheromiti intungurushi. ¹⁹Abana bakwa Heburoni bari ni Yerya, umukuru, Amaria uwakonkerepo, Yahasiere uwa butatu, na Yekameamu uwarenga bune. ²⁰Abana baume bakwa Usiere bari ni Mika umukuru, na Ishiya uwakonkerepo. ²¹Abana baume bakwa Merari bari ni Mari na Mushi. Abana baume bakwa Mari bari ni Ereasa na Kishi. ²²Ereasa afwire ukwabura ukukwatapo nangu umo umwana mwaume. Akwetefye abana banakashi kyapwa. Abana baume bakwa Kishi e babopire. ²³Abana baume batatu abakwa Mushi bari Mari, Ederi, na Yerimoti. ²⁴Aba e bari abana bakwa Revi ukuringana ne ndupwa shabo. Bari ni ntungurushi, ishapenderwe no kurumburwa pe shina, rya mikowa iyarebomba imirimo ya kubombela ing'anda yakwa Yahweh, ukutampira pa myaka amakumi yabiri ukuya pa muru. ²⁵Pantu Davidi asosere ati, "Yahweh, Resa wakwa Israeri, aripera ukutusha ku bantu bakwe. Apanga ing'anda yakwe mu Yerusaremu umuyayaya. ²⁶Abena Revi tabakaresenda itenti ne fipe fyonse ifibomba mwi tenti. ²⁷Pantu pa mashiwi ya kurekeresha ayakwa Davidi abena Revi baripenderwe, ukufuma pa myaka amakumi yabiri ukuya pa muru. ²⁸Umurimo wabo wari wakwafwako abana bakwa Aaroni, mu mirimo ya mu ng'anda yakwa Yahweh. Baberereko mukurorekesha mu mansa, mu miputure, ukusefya ukusangururwa kwa fintu fyonse ifyaperwa kuri Yahweh, ne mirimo yonse mukubomba kwa mu ng'anda yakwa Resa. ²⁹Barerorekeshapo na pa mukate wa pe teburo, ubunga bwa muturo wa kya bunga, umukate wapapatara uwaburamo ikitutumushi, ifya bupe fya mikate, ifya bupe fyasankanishiwamo na mafuta ne fipimo fya fintu no bukuru bwa fintu. ³⁰Na kabiri baretarama kira rukyero kukutotera no kurumbanya Yahweh. Na kabiri barekita ifi mu kyunguro ³¹eryo ryonsefye iryo ikyabupe kya fyakokya fyareperwa kuri Yahweh, pe Sabata na pakusefya kwa mwenshi upya na pa nshiku shamatebeto. Impendwa iyabikwa, iyaperwe ne kipope, ryonse yarebapo ku ntanshi yakwa Yahweh. ³²Ebarerorekesha pa kukumana kwa mwi tenti, inkyende ya mushiro, no kwafwa ba munyina babo abakwa Aaroni mukubomba kwa mu ng'anda yakwa Yahweh.

Chapter 24

¹Amabumba ya bana bakwa Aaron yari pamo ngefi: Nadabu, Abihu, Erezar na Ithamar. ²Nadabu na Abihu bafwire ribe shibo tarafwa. Tabakwetepo abana, Eikyo Erezar na Ithamar ba bombere nga bakashimikira. ³Davidi pamo na Zadoki, Uwa mu bana bakwa Erezar, na Ahimereki, uwa mu bana bakwa Ithamar, ababenye mu mabumba mu mirimo yabo nga bakashimikira. ⁴Mwari abaume intungurushi ishingira mu bana bakwa Erezar ukukira mu bakwa Ithamar, eikyo ba akenye aba mu bana bakwa Erezar mu mabumba ikumi na mutanda. Bakitire iki mu mitwe ya mikowa na ba mu bana bakwa Ithamar. Uku ukwabanya kwari kine kone konse mu mpendwa ukuringana ku ndupwa shabo. ⁵Bababenye mukupendura, pantu pari bafiroro bamushiro na bafiroro bakwa Resa, ukufuma konse mu bana bakwa Erezar na mu bana bakwa Ithamar. ⁶Shemaiah umwana mwaume wakwa Nethanel karemba, umwina Revi, arembere amashina yabo pakinso kya mfumu, bafiroro, Zadoki kashimikira, Ahimereki umwana mwaume wakwa Abiathar, ne ntungurushi sha bakashimikira ne ndupwa sha bena Revi. Umukowa umo wariburirwe mu bwingi mu bwingi ukufuma mu ba mu bana bakwa Erezar, kabiri eryo ukakonkapo akaburwa ukufuma mu ba mu bana bakwa Ithamar. ⁷Ikipendwiro yakubarilapo kyaire kuri Yehoiaribu, ikyabubiri kuri Yedaiah, ⁸ikyabutatu kuri Harim, ikyarenga bune kuri Seorim, ⁹ikyarenga busano kuri Malkijah, ikyarenga mutanda kuri Mijamin, ¹⁰ikyarenga kine rubari kuri Hakkoz, ikyarenga kine konse konse kuri Abijah, ¹¹ikyarenga pabura kuri Yeshua, ikyarenga ikumi kuri Shekaniah, ¹²ikyarenga ikumi na kimo kuri Eriashib, ikyarenga ikumi na fibiri kuri Yakim, ¹³ikyarenga ikumi na fitatu kuri Huppah, ikyarenga ikumi na kine kuri Yeshebeab, ¹⁴ikyarenga ikumi na fisano kuri Bilgah, ikyarenga ikumi na mutanda kuri Immer, ¹⁵ikyarenga ikumi na kine rubari kuri Hezir, ikyarenga ikumi na kine konse konse kuri Happizzaz, ¹⁶ikyarenga ikumi na pabura kuri Pethahiah, ¹⁷ikyarenga amakumi yabiri na kimo kuri Yakin, ikyarenga amakumi yabiri na fibiri kuri Gamul, ¹⁸ikyarenga amakumi yabiri na fitatu kuri Delaiah, ne kyarenga amakumi yabiri na fine kuri Maaziah. ¹⁹Ifi e fyari ubutantiko bwafiko, iryo baishile mu ng'anda yakwa Yahweh, ukukonka no butantiko bwaperwe ku bo kuri Aaron ikikorwe kyabo, ngefyo Yahweh, Resa wakwa Israeri, amurangire. ²⁰Aba e basherepo aba mu bana bakwa Revi: mu bana baume bakwa Amuram, Shubael; mu bana baume bakwa Shubael, Yehdeiah. ²¹Aba muri Rehabiah: Ishijah intungurushi. ²²Ukufuma mu bena Izharites: Shelomoth; ukufuma mu bana baume bakwa Shelomoth: Yahath. ²³Abana baume bakwa Hebroni: Yeriah intungurushi, Amariah uwakibiri, Yahaziel uwakitatu, na Jakamean uwakine. ²⁴Umwana mwaume wakwa Uzziel: Mika: Ukufuma mu bana baume bakwa Mika: Shamir. ²⁵Ndume yakwa Mika: Ishjah. Ukufuma mu bana bakwa Ishjah: Zekariah. ²⁶Abana baume bakwa Merari: Mahli na Mushi; ukufuma mu bana baume bakwa Yaaziah: Beno. ²⁷Abana baume bakwa Merari ukufuma muri Yaaziah; Beno, Shoham, Zaccur, na Ibri. ²⁸Ukufuma muri Mahli: Erezar, ushakwetepo abana baume. ²⁹Ukufuma kuri Kish: ³⁰Abana baume bakwa Kish: Yerahmeel. Abana baume bakwa Mushi: Mahli, Eder, na Yerimoth. ³¹Aba e bari imitwe yakira ng'anda ya bashibo na kira ndume shabo ishaikye, bapendwire pakinso kya mfumu Davidi, na Zadoki na Ahimereki, ukukonka muntungurushi sha ndupwa shaba kashimikira na bena Revi. Bapendwire ukuringana nefyakitire aba mu bana bakwa Aaron.

Chapter 25

¹Davidi ne ntungurushi sha fita barisarirepo mu bana baume bakwa Asaph, Heman, na Yeduthun ku mirimo yakusesema ukubomfya amasese, insango ne miwaya. Apa e pari ubutantiko bwa baume ababombere uyu murimo: ²Ukufuma mu bana baume bakwa Asaph: Zaccur, Yosefu, Nethaniah, na Asharelah, abana baume bakwa Asaph, ukuringana no kurangirira kwakwa Asaph, uwaseseme ukuringana no butungurushi bwa mfumu. ³Ukufuma mu bana baume bakwa Yeduthun: Gedaliah, Zeri, Yeshaiah, Shimei, Hashabiah, na Mattithiah, bonse pamo mutanda, ukuringana no butungurushi bashibo Yeduthun, uwarerisha amasese mukutotera no kurumbanya Yahweh. ⁴Ukufuma mu bana baume bakwa Heman: Bukkiah, Mattaniah, Uzziel, Shubael, na Yerimoth, Hananiah, Hanani, Eriatha, Giddalti, Romamti-Ezer, Joshbekashah, Mallothi, Hothir, na Mohazioth. ⁵Aba bonse bari bana baume bakwa Haman imfumu yakwa kasesema. Resa apere Haman abana baume ikumi rimo na bane na bana abanakashi batatu ukuti bemye urusengo rwakwe. ⁶Ifi fyonse fyariko ukuringana no butungurushi bashibo. Bari ni bakemba mu ng'anda yakwa Yahweh mukubomfya imiwaya, insango na masese pa kubomba umurimo mu ng'anda yakwa Resa. Asaph, Yeduthun, na Heman barebomba ukuringana no butungurushi bwa mfumu. ⁷Bena ne ndume shabo abasarapwike no kusambirishiwa ukupanga inyimbo shakwa Yahweh bari impendwa 288. ⁸Bakitire ukupendura pa mirimo yabo, na onse, kimo kine ku mwaikye nangura umukuru, kafundisha nangura umusambi. ⁹Nomba ukuringana na bana baume bakwa Asaph: ukupendura kwa kubarirapo kwaponene pa rupwa rwakwa Yosefu; ukwa bubiri kwaponene pa rupwa rwakwa Gedaliah, abantu impendwa ikumi rimo na babiri, ¹⁰ukwarenga butatu kwaponene pari Zaccur, umwana mwaume wakwe na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri mu mpendwa; ¹¹ukwarenga kine kwaponene pari Izri, abana baume bakwe na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi na babiri mu npendwa; ¹²ukwarenga kisano kwaponene pari Nethaniah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, ikumi rimo na babiri mu npendwa; ¹³ukwarenga mutanda kwaponene pari Bukkiah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, ikumi rimo na babiri mu npendwa; ¹⁴ukwarenga kine rubari kwaponene pari Yesarelah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, ikumi rimo na babiri mu mpendwa; ¹⁵ukwarenga kine konse konse kwaponene pari Yeshaiah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, ikumi rimo na babiri mu mpendwa; ¹⁶ukwarenga pabura kwaponene pari Mattaniah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, ikumi rimo na babiri mu mpenda; ¹⁷ukwarenga ikumi kwaponene pari Shimei, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri mu mpendwa; ¹⁸ukwarenga ikumi rimo na kimo kwaponene pari Azarel, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri mu mpendwa; ¹⁹ukwarenga ikumi rimo na kibiri kwaponene pari Hashabiah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁰ukwarenga ikumi rimo na kitatu kwaponene pari Shubael, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi na babiri impendwa; ²¹ukwarenga ikumi rimo na kine kwaponene pari Mattithiah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi na babiri impendwa; ²²ukwarenga ikumi rimo na fisano kwaponenene pari Yerimoth, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²³ukwarenga ikumi rimo na mutanda kwaponene pari Hananiah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁴ukwarenga ikumi rimo na kine rubali kwaponene pari Yoshbekashah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁵ukwarenga ikumi rimo na kine konse konse kwaponene pari Hanani, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁶ukwarenga ikumi rimo na pabura kwaponene pari, Mallothi, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁷ukwarenga amakumi yabiri kwaponene pari Eriathah, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁸ukwarenga amakumi yabiri na kimo kwaponene pari Hothir, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ²⁹ukwarenga amakumi yabiri na kibiri kwaponene pari Giddalti, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ³⁰ukwarenga amakumi yabiri na kitatu kwaponene pari Mehazioth, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa; ³¹ukwarenga amakumi yabiri na kine kwaponene pari Romamti-Ezer, abana bakwe abaume na ba mu rupwa rwakwe, abantu ikumi rimo na babiri impendwa.

Chapter 26

¹Ifi efya akanishiwe abarerinda pa mpongoro: ukufuma mu bena Karahite, Meshelemiah umwana mwaume wakwa Kore, uwamurupwa rwakwa Asaph, ²Meshelemiah akwete abana abaume: Zachariah ibeli, Yediael uwabubiyi, Zebadiah uwabutatu, Yathniel, uwabune, ³Eram uwabusano, Yehohanan, uwarenga mutanda, Eliehoenai uwarenga kine rubari. ⁴Obed Edom akwete abana abaume: Shemaiah iberi, Yehozabad uwa kibiri, Yoah uwa butatu, na Sakar uwa bune, na Nethanel busano, ⁵Ammiel uwarenga mutanda, Issachar uwarenga kine rubari, Peullethai uwarenga kine konse konse, pantu Resa aparire Obed Edom. ⁶Kuri Shemaiah mu mwana wakwe umwaume mwafyerwe abana baume abatungurwire indupwa shabo, bari abaume imparume ishakosa. ⁷Abana baume bakwa Shemaiah bari ni, Othni, Rephael, Obed, na Elzabad. Ba rupwa rwakwe Elihu na Semakiah nabo balr mparume shakosa. ⁸Aba bonse bari ba rupwa rwakwa Obed Edom. Bena na bana babo abaume na barupwa bari ni bakarume abakinkira ukubomba imirimo yabo mu tabanako. Barupwa rwakwa Obed Edom bari amakumi mutanda na babiri. ⁹Meshelemiah akwete abana abaume na barupwa, abaume abakinkira, abari ikumi rimo na kine konse konse bonse pamo. ¹⁰Hosah, uwa murupwa rwakwa Merari, akwete abana abaume: Shimri intungurushi (nangu kyakuti tari iberi, wishu amupangire ukuba intungurushi), ¹¹Hilkiah uwarenga bubiri, Tabaliah uwarenga bitatu, Zechariah uwarenga kine. bonse pa bana baume bakwa Hosah na ba munyina baripamo impendwa ikumi rimo na batatu. ¹²Ishi mpuka sha bakarinda wa pa mpongoro, ukupitira muntungurushi shabo, shari ne mirimo, nga ba murupwa, isha kubomba mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹³Barebomfya ukupendura, bonse abaikye na bakuru, ukupitira mu ndupwa shabo, pa mpongoro shonse. ¹⁴Iryo ukupendura kwaposerwe rwa ku mpongoro ya ku kabanga, kwaponene kuri Shelemiah, uwakyengera ku kupanda amano, no kupendura kwakwe kwafumine rwa ku kapinda ka kukuryo. ¹⁵Kuri Obed Edom kwaperwe rwa ku mpongoro ya ku kapinda ka kukuso, na bana bakwe abaume baperwe amayanda yaresungirwamo ifipe. ¹⁶Shupim na Hosah kyawirire ku mpongoro ya ku masamba mu murora wa mpongoro ya Shalleketh, pa musebo wa pa muru. Bamaronda baribikirwe pari kira rupwa. ¹⁷Pa kabanga pari abena Revi mutanda, pa kabanga ka kukuryo bane kira bushiku, pa kapinda ka kukuso bane kira bushiku, no ku matara kwareba babiri babiri. ¹⁸Ku kibumba rwa ku masamba kwareba bane pa musebo na babiri pa kibumba. ¹⁹Ifi efyo bayabenye abareronda impomgoro abairi ba mubana bakwa Korah na Merari. ²⁰Pa bena Revi, Ahijah e wareangarira ifyuma fyanganda yakwa Resa, ne fintu fyakindama ifyari fyakwa Yahweh. ²¹Aba mu bana bakwa Radan, abari ba murupwa rwa bena Gershoni ukupitira muri Radan, abari mitwe yandupwa shakwa Radan umwina Geshoni, bari ni Yehieli ²²na bana abaume bakwa Yehieli: Zetham na Yoeri ndume yakwe. Bareangira ifyuma fya mu ng'anda yakwa Yahweh. ²³Ukufuma mu mukowa wakwa Amram, umukowa wakwa Izhar, umukowa wakwa Hebron, no mukowa wakwa Uzziel: ²⁴Shubael, uwa mubana bakwa Gershom umwana mwaume wakwa Mose, e wareangarira ifyuma. ²⁵Barupwa rwakwe ukufuma mu ruko rwakwa Eriezer bari bana bakwe abaume Rehabiah, Yeshaiah umwana mwaume wakwa Rehabiah, Yoram umwana mwaume wakwa Yeshaiah, Zichri umwana mwaume wakwa Yoram, Shelomith umwana mwaume wakwa Zichri. ²⁶Shelomith na rupwa rwakwe bareangarira fyonse ifintu fyakwa Yahweh, ifyo Davidi imfumu, urupwa rwa ntungurushi, bafiroro amakana ne myanda, na bashirika ifiroro fyangangurwire. ²⁷Barisangurwire ifyo bapokorwere mu burwi pakuti bawanye ing'anda yakwa Yahweh. ²⁸Na kabiri bareangarira fyonse ifyangangurwirwe kuri Yahweh kuri Samuel kasesema, Shauri umwana mwana mwaume wakwa Kish, Abner umwana mwaume wakwa Ner, na Yaobu umwana mwaume wakwa Zeruiah. fyonse ifyangangurwirwe kuri Yahweh fyareangarira na Shelomith na bamunyina. ²⁹Mu bamu bana bakwa Izhar, Kenaniah na bana bakwe abaume bareangarira umurimo wa kunse mu Israeri. Bari nibafiroro na ba kapingura. ³⁰Mu bamu bana bakwa Hebron, ne ndupwa shakwe, abaume bakosa 1,700, bareangarira inkito yakwa Yahweh ne nkito ya mfumu. Bari ku masamba ya Yordan. ³¹Ukufuma mu bana bakwa Hebron, Yeriahi ari ni ntungurushi ya mu bana bakwe, ukuringana no kutantika kwa mu ndupwa shabo. mu mwaka warenga amakumi yane uwakuteka kwakwa Davidi barifwairishe no kusanga abaume bene bene pari bo mu Jazer wa mu Giridi. ³²Yeriahi akwete ba munyina 2,700, abari ni ndupwa intungurushi. Davidi abapangire ukuba intungurushi mu mikowa yakwa Reuben na Gad, na kitika wa mukowa wakwa Manasseh, muri fyonse ifyakwa Resa, ne fya mfumu.

Chapter 27

¹Uku e kutantika kwa ntungurushi sha rupwa rwa bena Israeri, abakaramba ba makana ne myanda, pamofye na bashimukindikwa ba fita abtumikire imfumu munshira ishapusana pusana. Kire bumba rya bashirika ryatumikre umweshi no mweshi ukushinguruka umwaka. Kire bumba ryakwete abaume amakana amakumi yabiri na bane. ²Pe bumba irya mweshi wakubarirapo pari Yashobimu umwana mwaume wakwa Zabudieri. Mwibumba ryakwe mwari amakana makumi yabiri na bane aya baume. ³Ari wa mu rupwa rwakwa Perezi eryo ari mukaramba wa bakaramba ba fita pa mweshi wakubarirapo. ⁴Pe bumba pa mweshi wakonkapo pari Dodai, ukufuma mu mukowa watentemukire ukufuma ku Ahoah. Mikiroti e wakibiri mu maka. Mwibumba ryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ⁵Umakaramba wa fita u mweshi warenga butatu pari Benaya umwana mwaume wakwa Yehoiada, shima pepo kabiri intungurushi. Mwibumba ryakwe mwari abaume amakana amakumi yabiri na bane. ⁶Ni uyu wine Benaya uwari ntungurushi pa bari amakumi yatatu, na pa bari amakumi yatatu. No mwana mwaume wakwe Ammizabadi ari mwibumba ryakwe. ⁷Umwakaramba wa barenga bune ari ni Asaheri munyina Yoabu. Zebadia umwana wakwe umwaume asangukire umukaramba pa numaa nyakwe. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ⁸Umukaramba pa mweshi warenga busano ari ni Shahuti, umwana wakwa Izrah. Mwi bumba ryakwe mwari amakana amakumi yabiri na bane abaume. ⁹Umkaramba wa mweshi warenga mutanda ari ni Ira umwana mwaume wakwa Ikkeshi, ukufuma ku Tekoa. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana amakumi yabiri na bane. ¹⁰Umukaramba pa mwehi warenga kine rubari ari ni Herezi umwina Peroni, ukufuma mu bantu bakwa Efremu. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana amakumi yabiri na bane. ¹¹Umukaramba wa mweshi warenga kine konse konse ari ni Sibekai umwina Hushati, ukufuma mu mukowa uwatentemukire ukufuma ku Zera. Mwi bumba nryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ¹²Umkaramba pa weshi warenga pabura ari ni Abiezer umwina Anatoti, ukufuma rupwa rwakwa Benjamini. Mwi bumab ryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ¹³Umukaramba pa mweshi wareshi warenga ikumi ari ni Maharai ukufuma mu musumba wa ku Netofa, ukufuma mu mukowa watemukire ukufuma ku Zera. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ¹⁴Umukaramba pa mweshi warenga ikumi na umo ari ni Benaya ukufuma mu musumba wa Piratoni, ukufuma mu rupwa rwakwa Efremu. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana amakumi yabiri na bane. ¹⁵Umukaramba pa mweshi warenga ikumi na ibiri ari ni Herodai ukufuma mu musumba wakwa Netofa, ukufuma mu mukowa watentemukire ukufuma ku Otinieri. Mwi bumba ryakwe mwari abaume amakana makumi yabiri na bane. ¹⁶Aba e bari ifiroro fya ndupwa shakwa Israeri: Pa rupwa rwakwa Rubeni, Eri ezer umwana mwaume wakwa Zikiri e wari kiroro. Pa rupwa rwakwa Simyoni, Shefatiya umwana mwaume wakwa Maka e wari kiroro. ¹⁷Pa rupwa rwakwa Revi, Hashabia umwana mwaume wakwa Kemuel e wari kiroro, na Zadoki atungurwire abana bakwa Aroni. ¹⁸Pa rupwa rwakwa Yuda, Erihu, umo pari bamunyina bakwa Davidi, ari kiroro. Pa rupwa rwakwa Isaka, Omuri umwana mwaume wakwa Mikeri ari kiroro. ¹⁹Pa rupwa rwakwa Zeburoni, Ishimaya umwana mwaume wakwa Obadia ari kiroro. Pa rupwa rwakwa Nafutari, Yerimoti umwana mwaume wakwa Azriel ari kiroro. ²⁰Pa rupwa rwakwa Efremu, Hoshiya umwana mwaume wakwa Azazia ari kiroro. Pa rupwa rwakwa Manase, Yoeri umwana mwaume wakwa Pedaia ari kiroro. ²¹Pa rupwa kitika uwakwa Manase mu Giridi, Iddo umwana mwaume wakwa Zakaria ari kiroro. Pa rupwa rwakwa Benjamini, Yasieri umwan amwaume wakwa Abina ari kiroro. ²²Pa rupwa rwakwa Dani, Azarel umwana mwaume wakwa Yerohamu ari kiroro. Aba e bari ifiroro pa rupwa rwakwa Israeri. ²³Davidi tapendere abo abari ne myaka makumi yabiri nangura banono, pantu Yhaweh ariraire ukufusha Israeri nge ntanda sha mu muru. ²⁴Yoabu umwana mwaume wakwa Zeriuah atampire ukupenda abantu, rero tapwire. Ikipyu kya ponene pari Israeri pari iki. Iyi mpendwa tayarememberwe mu Mirandu sha Mfumu Davidi. ²⁵Azmavet umwana maume wakwa Adieri ari umukaramba pa kipao kya mfumu. Yonatani umwana mwaume wakwa Uziah aresunga umwaresungirwa ifybusomboshi, mu misumba, na mu mishi, na munkyende shasarwa. ²⁶Ezri umwana mwaume wakwa Kerubi ari kapyunga pa barimi, abo barerima impanga. ²⁷Shimei umwina Ramati arepyugira imyangashi, na Zabdi umwina Shifumi arepyungira ama grapu no mwakusungira umwangashi. ²⁸Pafimuti fya miorife ne fimuti fya sikamo ifyari ku masamba kwari Baari-Hanani ukufuma ku Geder, na pa mayanda yakusungira amafuta pari Yoashi. ²⁹Pa mikuni isharerya mu Sharoni mwari Shitrai ukufuma ku Sharoni, na pa mikuni ishari mu mipoka poka mwari Shafati umwana mwaume wakwa Adrai. ³⁰Pa ngamari pari Obiri umwina Ishimaeri, na pari ba punda inkota pari Yehdeiah ukufuma ku Meronoti. Pa mikuni ya mpanga pari Yazizi umwina Hagri. ³¹Yazizi umwina Hagri ari kapyunga pa mikuni ya mpanga. Aba bonse ababomfi bari bakapyunga pa fipe fya Mfumu Davidi. ³²Yonatani, narume wakwa Davidi, ari ni mpanda mano, apo ari na mano kabiri karemba. Yehieri umwana mwaume wakwa Hakmoni aresunga aban baume ba mfumu. ³³Ahitoferi ari ni mpanda mano ya mfumu, na Hushai ukufuma ku

benA Ariki ari ni mpanda mano ya munkama iya mfumu. ³⁴Ikifuro kyakwa Ahitofe kyaripokerwe kuri yehoiada umwana mwaume wakwa Benaya, na kuri Abiyata. Yoabu ari umukaramba pa fita fya mfumu.

Chapter 28

¹Davidi akotonganike intungurushi shakwa Israeri pa Yerusaremu: intungurushi sha ndupwa, intungurushi sha mabumba ayaretumikira murimo yabo baperwe, abakaramba ba makana ne myenda, bakangarira ba fipe fyonse ne fkwatwa ifya mfumu na bana baume bakwe, ne ntungurushi na baume baburwi, ukubikapofye na banshiwe ukukirapo mu burwi.²Eryo Davidi imfumu atareme pa makasa yakwe no kusosa ati, "Kutikeneni kuri nebo, ba munyinane kabiri abantu bandi. Kyari kufwaisha kwandi kuti ningakura itempere rya araka wa kipangano kyakwa Yahweh; apakwikara Resa wesu, kabiri naripekanisha ukukura."³Rero Resa asosere kuri nebo ati, "Tawakakure itempere kwi shina ryandi, pantu uri muntu wa nkondo kabiri warisuya umuropa."⁴Rero Yahweh, Resa wakwa Israeri, asarire nebo ukufuma mu rupwa ronse urwakwa tata ukuba imfumu pari Israeri umuyayaya. Asarire Yuda ukuba intungurushi, no kufuma mu ng'anda yakwa Yuda asarire ing'anda yakwa tata, na muri bonse abamu ng'anda yakwa tata, na mu bana baume bakwa tata atemenwe ukupanga nebo imfumu pari Israeri.⁵Ukufuma mu bana baume abengi abo Yahweh ampera, asarire Soromoni, umwana wandi uwaume. ukwikara pa kipuna kya bufumu bwakwa Yahweh, pari Israeri.⁶Asosere ati, 'Soromoni umwana obe umwaume akankurire ng'anda ne mansa, pantu namusar ukuba umwana wandi umwaume, kabiri nkab wishi wakwe.⁷Nkapampamika ubufumu bwakwe umuyayaya, nga aikaririra mukukonka amafunde yandi ne fipope fyandi, ngefyo uri ubwarero."⁸Eryo nomba, mu menso ykaw Israeri yonse, uku kukorongana kwakwa Yahweh, na musangwapo kwakwa Resa wesu, bonse muringire ukusunga no kwesha ukusenda amafunde yonse ayakwa Yahweh Resa wenu. Kiteni iki pakweba ati mwikaririre muri iyi mpanga ya bune no kusha nge kikwatwa ku bana benu pa numa yenu umuyayaya.⁹Na kuri webo, Soromoni mwana wandi umwaume, nakira Resa wakwa wiso, no kumutumikira no mutima obe onse no upashi wakuiperesha. Kita iki pantu Yahweh abebeta imitima yonse no kumfwikisha ukukabira kwa matontonkanyo ya kira umo. Nga wa mufwaya, akasangwa kuri web, rero nga wamusura, akakukana umuyayaya.¹⁰Tontonkanya ukuti Yahweh nakusara ukukura itempere iri nge kinyumba nyamba. Kosa no kukita iki."¹¹Eryo Davidi apere kuri Soromoni umwana wakwe umwaume ukwanshikwa kwa musango wakuberamo itempere, ikikurwa kye tempere, imiputure yakusungiramo, imiputure ya pa muru, imiputure ya mukati, no muputure wakwata inkupiko yakunsorwerapo.¹²Amupere ukwanshikwa ashirire pa mansa ya ng'anda ya kwa Yahweh, imiputure yonse iyashingurwike, imiputure yakusungiramo mu ng'anga yakwa Resa, indarama ku fintu fyakwa Yahweh.¹³Amupere amafunde pa mabumba ya bashimapepo na bena Revi, pa mirimo baperwe ku kubombera mu ng'anda yakwa Yahweh, na kufipe fyonse ku kubombera mu ng'anda yakwa Yahweh.¹⁴Apendere ukufina kwa fipe fya goride fyonse kuri kira murimo, ukufina kwa fipe fya sirufere kuri kira murimo,¹⁵ukufina kwa goride ku murimo onse uwakipe kya goride, ukuba apakwimika inyari na marampi, ukufina kwa sirufere kuri kira sirufere apakubika amarampi, ukuringana no kubomfya kwa kire rampi mu murimo.¹⁶Apere ukufina kwa goride ya mateburo ya mukate wa kusangwapo, kuri kira teburo, no kufina kwa sirufere ukwa mateburo ya sirufere.¹⁷Apere ukufina kwa goride waropororwa ku nama ya baforo, no tubeseni, na makapu, Apere ukufina kwa kira ka dishi ka goride, no kufina kwa kira ka dishi ka sirufere.¹⁸Apere ukufina kwa goride waropororwa ku fyakufutumuna pa kyaburambo, na kuri goride wakupangira ba kerubimu abatambarikire abapindo no kufimba pari araka wakipangano na Yahweh.¹⁹Davi asosere ati, "Naribika iki mu fyarembwa ngefyo Yahweh anangirire no kumpera ukwiruka ukuringana no mubera."²⁰Davidi asosere kuri Soromoni umwana wandi umwaume ati, "Kosa kabiri shipa. Bomba umurimo. Witina nangu ukupupumina, pantu Yahweh Resa, Resa wandi, ari na webo. Takakushe nangu ukukurekeresha mpaka umurimo wa kubombera ku ng'anda yakwa Yahweh naupwa.²¹Bona, aya e mabumba ya bashimapepo na bena Revi ku kubomba umurimo wa mu ng'anda yakwa Resa. Bakaba na webo, pamo na bonse nabaiperesha na bakinkira murimo abaume, ku kukwafwirisha no kubomba umurimo. Ababomfi na bonse abantu nabipekanya ukumfwa ku kunkomeshsa kobe."

Chapter 29

¹Imfumu Davidi yasosere ku kintu bwingi kyonse, "Soromoni umwana wandi umwaume, uyo e kafye Resa asara, akiri umwaikye kabiri uushiraishibisha, eryo umurimo naukura. Pantu itempere tariri rya bantu rero ryakwa Yahweh Resa. ²Eikyo nimombesha ku kupekanishisha itempere ryakwa Resa wandi. Ndepera goride ku fintu ifya ku pangwa kuri goride, sirifere ku fintu ifya ku pangwa kuri sirifere, umukuba ku fintu ifya ku pangwa ku mukuba, ikyera ku fintu ifya ku pangwa ku fyera, na mapuranga ku fintu ifya ku pangwa kwi puranga. Kabiri ndepera amabwe ya onix, ku kubikwa ku murimo uwarekana rekana-imisango yonse iya mabwe ayauma umutengo-na mabwe ya marbo mu kufusha. ³Nomba pa murandu wakusekerera kwandi mu ng'anda iyakwa Resa, narapera indarama shandi isha goride na sirufere kuri ye. Ndekita iki mukurunda kuri fyonse ifyo naanshika kuri iri tempere rya mushiro: ⁴amakana yatatu aya mataranta ya goride ukufumu kuri Ofiri, na makana kine rubari ya amataranta ya sirufere yaropororwa, mukubika ku kibumba kya kikurwa. ⁵Ndepera goride kufintu ifyakupangwa na goride, na sirufere ku fintu ifyakupangwa na sirufere, ne fintu ku mirimo yonse iyakupangwa na bakyengera ifyakupanga panga. Nani naumi uurefwaya ukupera kuri Yahweh rero no kuipera umwine kuri ye?" ⁶Eryo amabupe yakuitemenwa yaripangirwe ne firoro fya fikorwe fya ndupwa shabo, ifiroro fya ndupwa shakwa Israeri, abakaramba ba makana ne myanda, na babomfi ba pa mirimo ya mfumu. ⁷Bapere ku kubomba umurimo wa ng'anda yakwa Resa amataranta amakana yasano na madariki ya goride amakana ikumi, amataranta ya sirufere amakana ikumi, amakana ikumi na kine konse konse aya mukuba, na 100, 000 amataranta ya kyera. ⁸Abo abakwete amabwe yauma umutengo bapere ku kipao kya ng'anda yakwa Yahweh, mu maboko yakwa Yehieri, uwa mu rupwa rwakwa Gershoni. ⁹Abantu basangarere pa murandu wa aya mabupe ya kuiperesha, pantu bapere no mutima onse kuri Yahweh, Imfumu Davidi na ye yarisangarere pa maka. ¹⁰Davidi aparire Yahweh pa menso ya kina bwingi kyonse. Asosere ati, "Mube barumbanishiwa, Yahweh, Resa wakwa Israeri ikikorwe kyesu, umuyayaya no muyayaya. ¹¹Fwenu, Yahweh, uburumba, amaka, ubukata, ukukimfya, no mukinshi. Pantu fyonse ifyaba mu muru na pa kyaro fyenu. Ubufumu bwenu, Yahweh, kabiri mwarisumburwa nge ntungurushi pari fyonse. ¹²Fyonse ubunonshi no bukindami fifumu kuri mwebo, kabiri mutungurura pa bantu bonse. Mu kuboko kwenu mwaba amaka no buramba. Mwakwa amaka no burama ku kurenga abantu ukupakama no kupera amaka ku uuri onse. ¹³Nomba kabiri, Resa wesu, twatotera no kurumbanya ishina ryenu iryabukata. ¹⁴Rero nine nani, kabiri nibani abantu bandi, ukuti bengapera ifi fyonse mukiperesha? Mukine, ifintu fyonse fifuma kuri mwebo, kabiri twabesha kuri mwebi ifyenu. ¹⁵Pantu fwebo turi barebeshi kabiri abeni kuri mwebo, ngefyo ifikorwe fyesu fyari. Inshiku shesu pa kyaro shaba nge kimfute, kabiri takuri isubiro ryakusharira pa kyaro. ¹⁶Yahweh Resa wesu, iki kyuma kyonse ikyo twakoronganika ukuti tukure itempere ku kindikiramo ishina ryobe-kifumine kuri webi kabiri kyobe. ¹⁷Ningishiba kabiri, Resa wandi ukuti muberenga imitima kabiri musekerera mubororoke. Pari nebo, mubororoke bwa mutima wandi mukuperesha nimpera ifi fyonse, kabiri nomba naroresha ne nensansa ngefyo abantu bobe abar pano nabaipersha ukupera ifyabupe kuri webi. ¹⁸Yahweh, Resa wakwa Abrahamu, Isaki, na Israeri-ikkorwe kyesu-sunga iki umuyayaya mu matontontonyo ya bakampingu ba bantu bobe. Rungamiken iimitima yabo kuri mwebo. ¹⁹Pereni umwana wandi umwaume Soromoni umutima onse uwakufwaisha ukusunga amafunde yenu, ikipangano kyakipope kyenu, ifipope fyenu, no kusenda uku kwanshikwa konse ku kura ikipango ikyo mpekenye. ²⁰Davidi asosere ku kina bwingi ati, "Nomba pareni Yahweh Resa wenu." Ikintu bwingi kyonse kyaparire Yahweh, Resa wafikorwe, kabiri bawire ifinso panshi no kuranga umukinshi kuri Yahweh na ku mfumu. ²¹Pa bushiku bwakonkerepo, bapere amarambo kuri Yahweh no kokya amarambo yakokya kuri ye. Bapere ikana rya baburu, ikana rya twana twa ng'ambe uturume, ikana rya twana twa mpanga, na mabupe ya fyakunwa na marambo mu bwingi kuri Israeri yonse. ²²Pari burya bushiku barire no kunwa pari Yahweh no kusefya ukukaramba. Bapangire Soromoni, Umwana mwaume wakwa Davidi, imfumu umuku wakibiri, no kumusuba no kusuminisha kwakwa Yahweh ukuba katungurura. Kabiri basubire Zadoki ukuba shima pepo. ²³Eryo Soromoni aikere pakipuna kyakwa Yahweh nge mfumu mukifuro kyakwa wishu Davidi. Aritungurwiwe, na Israeri yonse yaremuna akira. ²⁴Intungurushi shonse, abashirika bonse, na bana baue bakwa Davidi bapere umukinshi ku Mfumu Soromoni. ²⁵Yahweh apeere sana umukinshi kuri Soromoni pari Israeri yonse no kumupera amaka ayengi ukukira ayo apere ku mfumu shonse ishari pa numa yakwe mu Israeri. ²⁶Davidi umwana mwaume wakwa Yese atungurwire pari Israeri yonse. ²⁷Davidi ari imfumu yakwa Israeri pa myaka amakumi yane. Atungurwire pa myaka amakumi kine rubari mu Hebroni na amakumi yatatu mu Yerusaremu. ²⁸Afwire pa mushinku wa bune, pa numa ya kurira mu mweo wakwe, ikyuma, no mukinshi. Soromoni umwana wakwe umwaume amupyene. ²⁹Ukupwishishisha kwa kuremba kwa Mfumu Davidi kwaba mu murumbe wakwa Samuere kasesema, mu murumbe wakwa Natani kasesema, na

mu murumbe wakwa Gadi kasesema. ³⁰Ifyarembwamo fikitwa fya butungurushi bwakwe, ukupwishishisga kwakwe ne kyende ishamukumine, Israeri, no bufumu bonse ubwa mpanga shimbi.

2 Chronicles

Chapter 1

¹Solomoni umwana mwaume wakwa David alikwikala bwino nganshi pa bufumu bwakwe, elo Yahweh Lesa wakwe ali kuba nankwe elo nokumulenga kuliye ukumucindika apakalamba. ²Solomoni alandile kuli bonse abena Israeli, kubashilika amakana elo napa myanda, elo na bakapingula, elo nakuli bashima pepo nabena Israeli bonse, na kubakulu bamu mayanda yakwa wishi. ³Eico Solomoni elo na bonse balongene kuliye pamulu wa ncende iyali ku Gibeon, pantu palya pene epali itenti lyakukumaninamo ilya kwa Lesa, lintu Mose umubomfi wakwa Yahweh, apangile mu matololo. ⁴Nomba David epakupita nokunika imbokoshi yakwa Lesa ukufuma ku Kiriath Jearim ku ncende uko ena apekenye palya pantu, pantu ena alikulitwala itenti mu Yerusalemu. ⁵Ukubika pamofye ubulambo bwa mukuba ubwapangile Bezalel umwana mwaume wakwa Uri umwana mwaume wakwa Hur bwena bwalekuba pantanshi yetenti lya mwashilisha umwakwa Yahweh; Solomoni elo nabantu balongene elo nokuya kulya kwine mukupapa. ⁶Solomoni aninikile pamulu apaali ubulambo bwa mukuba pantanshi yakwa Yahweh, bwali mweitenti lyakukumaninamo, elo atampa ukupela amalambo ya fyabupe fyakoca ikana limo. ⁷Lesa aboneka kuli Solomonimunshita yabushikuelo alandile kuliye ati, "Cindo weba ndekupela?" ⁸Solomoni alandile kuli Lesa ati, "Webu walikulanga icipangano icikulu nganshi kuli tata David, elo nandibo naundenga ukuba imfumu mwipunda lya ncende yakwe. ⁹Nomba Yahweh Lesa, muleke ubulayao bwenu kuli tata David bufikilishepo ukucita, pantu weba nandibonaundenga ukuba imfumu pa bantu bafula ifi ngolukungu ulwaba panwe sonde. ¹⁰Nomba nebo umpeleko amano elo nokwishiba, pakuti nebo ntungulule aba bantu, pantu, ninani uwingapingula aba bantu, abafula ifi mumpendwa. ¹¹Lesa alandile kuli Solomoni ati, "Pamulandu wakukabila ici webomu mutima obe, elo weba pantu taulombe ubunonshi, icuma, nangu ubucindami nangu ubumikuli abo abapata weba, nangu ukukanafwaya ubumi bwanshiku inshingi kuli wemwinelelo weba walombafye amano elo nokwishiba kuli wemwine, pakuti weba wingatungulula abantu bandi, abakulengele weba ukuba imfumu, ici nandibo eco nalacita. ¹²Nalakupela nomba weba amano elo no kwishiba. Nalakupela weba no bunonshi, icuma, elo no bukata, ifyo nangu nimfumu yapantanshi yapali weba tayakwetepo, elo neshili panuma yawebo ngefi." ¹³Eico Solomoni abwelele ku Yerusalemu ukufuma pamulu wa ncende yaku Gibeon, ukufuma pantanshi yetenti lyakukumaninamo; ena ali kateka mubena Israeli. ¹⁴Solomoni alongenye amaceleta elo na bakabalwe, elo ena akwete ikana limo ne myanda ine (1,400) elo amaceleta amakana ikumi nayabili ifyo ena asangile mu misumba yamaceleta mu ncende yafiko, elo naye, imfumu yamu Yerusalemu. ¹⁵Imfumu yalengele silfere elo na golide ukufula nganshi nga mabwe mu Yerusalemu, elo ena alengele ifimuti fyalepesha ifya Kedar ukufula nemikungu yamisambo ya mpili. ¹⁶Ulo pantu bakabalwe babashitile ukufuma ku Egypto elo na Kue abakwa Solomoni, bashimakweba bakwe ebashitile ukufuma ku Kue. ¹⁷Umutengo weceleta limo ukufuma ku Egypto wali indalama amashekele ya silfere imyanda mutanda, elo kabalwe umo pa mashekele ya silfere umwanda umo na makumi yasano (150). Nakabili bashimakweba ebaleshitisha shonse isha bena Hitielo nabena Aram.

Chapter 2

¹Nomba Solomoni atampile ukukula ing'anda yeshina lyakwa Yahweh elo no kukula icipangano cabufumu bwakwe. ²Solomoni apekenye abaume amakana amakumi cine lubaliabakupita ifipe elo na baume amakana namakumi cine konse konse aba abakutobaula amabwe mu mpili, elo abaume amakana yatatu ne myanda mutanda ebakangalila bababomfi bakwe. ³Solomoni atumine amashiwi kuli Hiram, imfumu yaku Turi, alandile ati, "Webo ulu nomba ucite if ngafilya wacitile pakubala kuli David tata, untumineko webo imilando iikulu iyafimuti ifyakukulila ing'anda yakwikalamo, ucite fimo fine nakuli nevo." ⁴Bona, nalayamba ukukula ing'anda yeshina lyakwa Yahweh Lesa wandi, lyena nalalibika umwakocela ulubani ulwaninkila bwino pa cinso cakwe, lyena nalalibika ukulatantkilapo ifya kulya, elo nefya bupe ifyakocelamo ulucelo elo necungulo, napa cibelushi elo napakutampilapo kwa mweshi, elo napa nshiku nkulu shasontwa ishakwa Yahweh Lesa wesu. Ici cili icamuyayaya, pa bena Israeli. ⁵Ing'anda iyo nevo nalakula ili nokuba iikulu nganshi, pantu Yahweh Lesa wesu mukulu nganshi ukucila imilungu imbi. ⁶Nomba ninani engalingwa ukukulila Lesa ing'anda, apofye imyulu ne myulu elo napa mulu teti akumane? Bushe nine nani uwakukulila Lesa ing'anda, kanshi nkecelamofye amalambo pa cinso cakwe? ⁷Eico ntuminako webo umuntu uwacenjela ku milimo ya golide, silfere, umukuba, ifyela, elo no nobushishi bwakukashika, nobwakukashikisha, elo no lushishi lyakufuba, umuntu uyo uwaishiba ukupanga fyonse ifya cela. Ena akesa mukubomba pamo nabantu abacenjela ⁸Ntuminako nevo nakabii imilando iikulu iya fimuti fya Kedar, paini, elo na aigum iya fimuti ifya fuma ku Lebanon, pantu nevo nalishiba webo ababomfi bobe balishiba bwino ukuputula timba ya Lebanon. Bona, ababomfi bandi bakulabomba pamo naba bomfi bobe. ⁹Pantu nevo ndepékanya imiti ya timba iyingi nganshi, pantu ing'anda nevo ndemukulila ikulu nganshi elo yalulumbi. ¹⁰Bona, nevo nkapela ababomfi bobe, abaume abakuputula imiti iya timba, amakana yane ne myanda ine ishasokolwa, amakana yane ne myanda ine iya bela, amakana imyanda namakana imyanda ine namakumi yane na malita yamafuta ya miolife. ¹¹Eluntu Hiram, imfumu yaku Tyre, yayasuka mukalata ati, iyo ena atumine kuli Solomoni: "Pantu Yahweh alitemwa abantu bandi, ena efyo akubikilepofye webo ukuba imfumu kulibo." ¹²Mukulundapo, Hiram aishile kulanda ati, "Napalwe Yahweh, Lewa wakwa Israeli, uyu uwabumbile umulu ne sonde, uyu uwapele David imfumu umwana mwaume uwamano, uwapelwa ukwiluka elo no kwishiba bwino. pantu ali no kukula ing'anda yakwa Yahweh elo no kukula ing'anda yakwe necipango cakwe. ¹³Nomba nevo nalatuma umuntu uwacenjela nganshi, Haram-Abi uyu uwapelwa ukwishiba bwino. ¹⁴Ena mwana mwaume uwaku mwanakashi umwana mwanakashi wakwa Dani. Wishi umwaume afuma ku Turi. Ena alicenjela kumilimo iya golide, silfere, umukuba, ifyela, amabwe, elo nefimuti ifya timba, elo nensalu ishakukashikila, na bulu, elo neshakashika, elo namumusango onse uwakashikila bwino. Ena nakabili alicenjela ukupanga icintu icilengelwe ukucilenga elo no kupanga icintu conse bwino ifyo bacilengele ifyo caba, ukulabomba capamo nabantu bobe abacenjela kumulimo, elo nabo abakwa shikulu, David, wiso. ¹⁵Nomba eluntu, ingano elo na bela, amafuta elo no mwangashi, ifyo shikulu alandile, abatumune pali ifi fyonseababomfi bakwe. ¹⁶Naifwe tuli no kutuma imilando ukuifumya ku Lebanon, umo umwabela imilando ukofwaila pa mulu wabemba ku Jopa, elo webo ukese kupiita nokuitwala ku Yerusalem." ¹⁷Solomoni epakupenda bonse abalebeshi abali mucalo ca Israeli, ukutula apo David wishi apendele kulibo, bali amakana umwanda namakumi yasano nayatatu ne myanda mutanda. ¹⁸Ena asalapo amakana amakaumi cine lubali ukuba abakupiita ifipe, amakana amakumi cine konse konse ukuba abakutoba amabwe mumpili, elo namakana yatatu ne myanda mutanda ababika ukuba bakangalila pa bantu pa kuti babombe imilimo bwino.

Chapter 3

¹Eluntu Solomoni atendekele ukukula ing'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu pa lupili lwa Moria, epo Yahweh aishile kubonekela kuli Davidi wishi. Ena alimupekanishishe incende iyo Davidi apekenye, apa kupumina ing'ano apa kwa Ornani umwina Yebusi. ²Ena aishile kutampa ukukula pa bushiku bwakulenga cibili mu mwenshi wa kulenga ibili, mu mwakwa wakulenga bune uwakuteka kwakwe. ³Nomba ifi efitendekelo fya mufula efyo Solomoni atendeke ku ng'anda yakwa Lesa. Ukubomfya imisango shakale imikono, ubutali bwali imikono amakumi mutamnda elo mubwipi imikono amakumi yabili. ⁴Ubutali bwa muputule pa ntanshi ya ng'anda bwali imikono amakumi yabili, wabelele mu bwipi bwa cikulwa. ubutali imikono umwanda na makumi yabili, elo Solomoni alibikilemo mukati golide wa kubuta. ⁵Ena akupile ing'anda ikalamba ne mbao sha mukupri, ifyo ena abikileleko golide iyabune, no kulengapo ifimpashanya fya tuncindu ne minyololo. ⁶Aishile kubikako ku ng'anda amabwe ayakuluma umutengo; golide yali ni golide iyakufumu kuli Parvaimu. ⁷Nakabili aishile kubikako golide, ku nsonta, kufibumba, elo na kufib; ena aishile kushika ba kerubi pa fibumba. ⁸Aishile kukula incende iya shilisha. Ubutali bwaiko bwalilingene na mubwipi bwa ng'anda, imikono amakumi yabili, elo mubwipi namo imikono amakumi yabili. Aishile kubikako golide wa bune, ukulingana na matalanti imyanda mutanda. ⁹Ukufina kwa misomali kwali amashekele amakumi yasano aya golide. Ena alibikileko golide ku miputule ya pamulu. ¹⁰Aishile kupanga ifimpashanya fibili ifya ba kerubi mu ncende iya mushilo nganshi; abaume abakucenjela baishile kufipanga fyena na golide. ¹¹Amapindo ya kerubi yalepele imikono amakumi yabili yonse pamo; ipindo limo ilya kerubi lyalepele imikono isano, lyafikile ku cibumba ca muputule, elo ne pindo limbi lyali imikono isano, ukwisakufika kwi pindo lyakwa kerubi umbi. ¹²Ipindo lyakwa kerubi umbi lyali na lyena imikono isano, ukwisa kufika ku cibumba ca muputule; ipindo lyaciko limbi na lyena lyali imikono isano, ukwikata kwi pindo lya kerubi wakubalilapo. ¹³Amapindo ya aba ba kerubi ayakufunguruka yonse pamo yali imikono amakumi yabili. Ba kerubi batalamine ku makasa yabo, ne finso fyabo fyaloleshe mukati. ¹⁴Aishile kupanga insalu ya kucingililako iya bushishi bwa makumbi makumbi, kolokondwe, elo no bwa masako ya mpanga ayatumpikwa mu fyakashikila elo ne nsalu iisuma, elo no kupikwilapo ba kerubi. ¹⁵Solomoni na ye aishile kupanga ifishintililo fibili, vila cimo na cimo calepele imikono amakumi yatatu naisano, pantanshi ya ng'anda; ifitebo ifyali pa mulu wa luceshi lumo lumo fyalepele imikono isano. ¹⁶Aishile kupanga iminyololo yafishintilililo no kwisakubika pamulu wafiko; aishile kupanga na mapomegranate umwanda umo elo no kwisakuyalundikanya ku munyololo. ¹⁷Aishile kwimika ifishintililo pantanshi ye tempele ku kuboko kwa kukulyo, elyo cimbi ku kuboko kwa kukuso; ena alinikile icishintililo ca kukulyo Yakini, elo ne cali kukuso Boasi.

Chapter 4

¹Nakucilisha ena alipangile icipangano icamukuba; ubutali bwaciko imikono amakumi yabili, elo mubwipi cali imikono amakumi yabili mubitali cali imikono ikumi. ²Ena alipangile icishiba icaengwa, icali imikono ikumi ukufuma kulubali lumo ulwamulomo wa ciko. Ubutali bwa ciko bwali imikono isano, elo necishiba cali imikono amakumi yatatu umo calekushinguluka. ³Mwisamba ya cishiba mwalishingulukile ing'ombe ishilume, ikumi kuli cila mikono yonse, ifyo fintu ifyaba nge nkombo fyali mumitande ibili, bafipangile mu cikombola. ⁴Icibeseni icikulu ico beta ati, "Bemba" caishile kubikwa pa ng'ombe ikumi na shibili, shitatu shaishile kulolesha ku kapinda ka kukuso, na shitatu shaloleshe kumasamba, shitatu shaishile kulolesha ku kapinda ka kukulyo, elyo shitatu shaishile kulolesha ku kabanga. ⁵"Bemba" aishile kubikwa pa mulu wa fiko, elo nenuma yashiko shonse shaishile kuloshanya mukati. "Bemba" ali no mutika walupi mu bwipi, elo no mulomo waciko nge micitile ya lukombo, nge luba lya cacanika. "Bemba" alikete babati ba menshi amakana yatatu. ⁶Ena alipangile nakabili ifibeseni ikumi ifya kuwashishamo ifintu; Ena aishilekubika fisano ku kulyo, na fisano ku kuso; Ifyobalekubomfya mu mumutulo welambo lyakoca fyalesambwa muli fyena. 'icibeseni icikulu baleita "Bemba" calekubofiwa na bashimaepo. ⁷Ena alipangile ifya kutenekapo inyali ikumi ifya golide umwabele imipangilwe ya fiko; Ena alishile kufibika fyena mukati ketempele, fisona ku kuboko kwa kukulyo, elo na fisano ku kuso. ⁸Ena alipangile amatebulo ikumi elo nokuyabika mwitempele, yasano ku kulyo, elo na ya sano ku kuso. Ena alipangile amabeseni umwanda aya golide. ⁹Nakabili ena aishile kupanga ulubansa lwabashimaepo, elo no lubansa ulukalamba ne fiibi fya lunsu nokwisa kubikako umukuba kufiibi. ¹⁰Ena alibikile icibeseni ico beta ati, "Bemba" ku kabanga lye tempele, ukulolo ku kapinda ka ku kulyo. ¹¹Huramu apangile amalongo, bashofolo, elo nabamafukula. Eico Huramu apwishishe icinto iyo abombeleko imfumu solomoni mu ng'anda yakwa Lesa: ¹²Ifishintililo fibili, ifyabulungana ne fitebo fibili ifyali pamulu wa fishintililo fibili, elo nefyakulwa fibili kufibumba pafyabulungana fibili fya fitebo ifyani pa mulu wa fyakushintililako. ¹³Ena alipangile amapomegranate imyanda ine ku fya kukula fibili: Imitande ibili ya mapomegranate ku capikulwa cimo fibili- ifya fitebo ifyali pafitebo fishintililo fibilo. ¹⁴Ena alishile kupanga nakabili apa kubika ifibeseni; ¹⁵Bemba umo elo ne ng'ombe shaume mwisamba lyaciko, ikumi nashibili, ¹⁶na malongo, na bashofolo, ne mitunkulo, ne fipe fyonse ifyo Huramu-Abi apangile ifyabikwako umukuba ifya mfumu solomoni, ifya mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁷Imfumu yaliciposele mumawanga ya Yordani, mu mushili we buumba pakati SSukote na Serede. ¹⁸Eico solomoni aishilekupanga ifipe fyonse ifingi nganshi; pantu ukutina kwa mukuba takwaishibikilwe. ¹⁹Solomoni alipangile fyonse ifipe ifyali mu ng'anda yakwa Lesa, icipailo ica golide naco, elo na matebulo apali imikate ya kucinso; ²⁰Nefyakutekapo inyali ne nyali, ishapangilwe ukoca pantanshi yamuputule wamukate-Ifi fyapangilwena golide iyabune; ²¹Elo na maluba, inyali ne fya kumanikilako, ifya mukuba, ifya golide iyaabune. ²²Kabili nefya kushimishako umulilo, ne mbale sha fonka, na ma supuni, nefitutumwino fyono fya pangilwe na golide iyabune. Elo apakwingilila mu ng'anda, umwinshi waiko uwamukati ka muncende yanshila elo no mwinshi wa mung'anda, uyo uwali, kwitempele, wapangile na golide.

Chapter 5

¹Uluntu umulimo onse Solomoni acitile ing'anda yakwa Yahweh wapwile, Solomo aishile kwingisha ifintu ifyo Davidi, wishi apatwile pa mulanda wakwe, ukubikapofye na silfere, golide, elo ne fipe fyonse-aishile kufiteka umwakututula umwa ng'anda yakwa Lesa.²Eluntu Solomoni aishile kukolonganika abakalamba ba bena Israeli, na bakalamba bonse abamikowa, elo ne ntungulushi isha ndupwa sha bantu bakwa Israeli, mu Yerusalemu, ukuleta icipao ca cipangano icakwa Yahweh ukufuma mu musumba wakwa Davidi, emukutula ati, Sioni.

³Abaume bonse abakwa Israeli baishile kukolonganika pa cinso ca mfumu pamutebeto, uwaliko mu mwenshi wa cine lubali.⁴Abakalamba bonse abakwa Israeli balishile, elo na bena Lebi abaliksienda icipao. ⁵Baishile kulata icipao, itenti lyakukumaninimo, elo ne fipe fyonse ifya mushilo ifyali mwi tenti. Bashimapepo abamu mukowa wakwa Lebi baishile kuleta ifi fintu. ⁶Imfumu Solomoni elo no lukuta lonse ulwakwa Israeli baishile kwisa pamo pa cinso ca cipao, baishile kutula amalambo ya mpaanga elo no mukuni wa ng'ombe uutengapendwa.

⁷Bashimapepo baishile icipao ca cipangani icakwa Yahweh ku ncende ya ciko, mu muputule uwa muktai mung'anda ku ncende iyashilisha, munshi ya mapindo yabakerubimu. ⁸Pantu ba kerubimu bafungulwile amapindo yabo pa ncende ya cipao, elo bafimbile icipao elo ne fimuti ifyo ca sendelweko. ⁹Ifimuti fyalilepesha icakweba ati impela yafiko shalikuboneka ukufuma ku ncende iya mushilo pa ntanshi ya muputule wa mukati, lelo tashalikubonekela kunse. Epo fili ukufika na lelo. ¹⁰Ta mwali icalimo mu cipao kanofye ififipatu fibili ifyo Mose wabikilemo pa Horebu, uluntu Yahweh apangile icipangano na bantu bakwa Israeli, uluntu bafumine mu Egypto. ¹¹Inshita yaishile kufika bashimapepo baishile kufuma mu ncende iya mushilo. Bashimapepo bonse abasangilwepo baliishisha kuli Yahweh, ukwabula bena ukuibaka ukulinga ne ncito balikubomba. ¹²Kabili abena Lebi balikwimba, bonse pamo, ukubikapofye na Asafi, Hemani, Yedutumi, elo na bana babo abaume elo na bawabo, bafwele ishakolokondwe elo bakolisha utuoma, amapango elo na bansango, elo bataleme ku kabanga kumpela ya bulambo. Pamo nabo baishile kuba 120 bashimapepo abalikulisha amapenga. ¹³Inshita yaishile kufika bakalisha wa mapenga elo na bakemba balikwimbila pamo, ukupanga iciunda cimo cumfwike icakulumbanya elo no kutasha Yahweh. Balikwimya amashiwi yabo na mapenga elo no tuoma elo ne filimba na fimbi, elo balumbenye Yahweh. Baimbile, "Pantu ena musuma, pantu icishinka ca cipangano cakwe cikalilila umuyayaya." Eluntu ing'anda ing'anda yakwa Yahweh, yaiswilemo ne kumbi. ¹⁴Bashimapepo bafililwe ukutalama pakweba ati balebomba pamulandu we kumbi, pantu ubukata bwakwa Yahweh baiswile ing'anda yakwe.

Chapter 6

¹Eluntu Solomoni aishile kulanda ati, "Yahweh alanda ukwikala mimfishi iyakutikama, ²lelo nebo nkamikulila ig'anda iyakusansuka, incende yenu iyakwikalamo umuyayaya." ³Eluntu imfumu yaishile kupilibuka no kupala ulukuta lonse ulwakwa Israeli. Ilyo ulukuta lonse lwa litaleme. ⁴Aishile kulanda ati, "Shi Yahweh, Lesa wakwa Israeli alumbanishiwe, uwalandile kuli Davidi tata, elo afikilisha na maboko yakwe, asosele ati, ⁵Ukutula ubushiku buntu na fumishe abantu bandi mu calo ca Egypto, ntailekusala umusumba uuli onse ukufuma mu mitundu shonse ishakwa Israeli umwakuya kukulila ing'anda, pakweba ati ishina lyandi likabepo. Kabili ntasalile umuntu uuli onse ukuba intungulushi pa bantu bandi abena Israeli. ⁶Lelo, iyilekusala Yerusalemu, pakweba ati ishina lyandi lingabamo, elo na salile Davidi ukuba umukalamba pa bantu bandi abena Israeli. ⁷Nomba cailekuba umuntuma wakwa Davidi tata wandi, ukuyakukula ing'anda mwishina lyakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ⁸Lelo Yahweh aishile kulanda kuli Davidi tata wandi ati, 'Muli ico pantu cali mu mutima obe uku kulila ing'anda mwishina lyandi, walicitile bwino pakuti cena cibe mu mutima obe. ⁹Temulandu, taulingile ukukula ing'anda; lelo, umwana mwaune obe, umo uukafuma mu musana obe, eukakula ing'anda mwi shina lyandi. ¹⁰Yahweh nafikilisha ayo mashiwi alandile ati, "Pantu nebo ndimine mu ncende yakwa Davidi tata wandi njikele pa cipuna ca bufumu icakwa Israeli, ifyo Yahweh alaile. Ni nkula ing'anda mwi shina lyakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ¹¹Ndibikilemo ne cipao mulya, umwaba icipangano cakwa Yahweh, ico wapangile na bantu bakwa Israeli." ¹²Solomoni atalame pa cinso ca bulambo bwakwa Yahweh mu menso ya lukuta lonse ulwakwa Israeli, elo wafungulwile amaboko. ¹³Pantu alipangile apakutalama apamukuba, imikono isano mu butali, imikono isano mwana bwipi, elo ne mikono itatu ukuya mumulu. Apabikile mukati ka lubansa. Watalemepo elo afukeme pa cinso calukuta lonse ulwakwa Israeli, elo eluntu afungulwile amaboko yakwe ukullosha ku myulu. ¹⁴Aishile kulanda ati, Yahweh, Lesa wakwa Israeli, takwaba Lesa umbi uwaba nga mwebu mu myulu nangu pa calo, uusunga icipangano elo citemwiko icapulamo na babomfi benu abenda pa cinso cenu ne mitima yabo yonse. ¹⁵Mwebu mwebu sungilila umubomfi wenu Davidi tata wandi, ifyo mwamulaile. Ee, mwalandile na kanwa kenu elo mwafikilisha no kuboko kobe, ifyo cili lelo. ¹⁶Nomba eluntu, Yahweh, Lesa wakwa Israeli, fikilisheni ifyo mwalaile umubomfi wenu Davidi tata wandi, Uluntu mwaishile ati, 'Tamwakabulishe umwaume mu menso yandi uwakwikala pa cipuna ca bufumu icakwa Israeli, nga cakwaba ati ifikolwe fyobe yfabaka imibele iyakwendela mu mafunde yandi, nge fintu wendele pa cinso candi.' ¹⁷Nomba eluntu, Yahweh, Lesa wakwa Israeli, lekeni icebo cenu cipampamikwe, ico mwalandile ku mubomfi wenu Davidi. ¹⁸Lelo bushe Lesa akaela no mutundu wa muntu pa calo? Boneni, imyulu shonse elo no mulu wine tekuti fimikumane-pali bufi ili tempele na kula! ¹⁹Lelo napapata cindikeni ipepo ili ilya mubomfi wenu elo no kulomba wakwe, Yahweh Lesa wandi; umfweni ukulila elo ne pepo ilyo umubomfi wenu akopepa pa cinso cenu. ²⁰Lekeni ameso yenu yesuke pali ili tempele akasuba elo no bushiku, incende intu mwalaile ukubikamo ishina lyenu. Shi mwangangufwa kwi pepo umubomfi wenu akopepa ukulola kuli ino incende. ²¹Eico umfweni ku fyakulomba fya mubomfi wenu elo na bantu benu abena Israeli uluntu tu kopepa ukulola ku ncende iyi. Ee, umfweni ukufuma ku ncende mwi kala, ukufuma mu mulu; elo nga mwaumfwa, eleleni. ²²Nga cakweba ati umwaume abembukila umwina mupalamano elo akabilwa ukupanga umulapo, elo nga cakweba ati elo walapa kuntanshi ya bulambo bwenu muli ino ng'anda, ²³umfweni ukufuma mu mulu no kucita. Pinguleni ababomfi benu, ukupingula umubifi no kuleta ico acitile pa mutwe wakwe umwine peleni insambu umulungami elo no kupela kuli ye ukulingana no bulungani bwakwe. ²⁴Uluntu abantu abena Israeli ba cimfiwa pantu na bamibembukila, nga cakweba ati babwelela kuli mwebu, balumbula ishina lyenu, bapepa, elo no kulomba ubwelelo pa cinso cenu muli ili ²⁵tempele-eluntu mwebu mwingomfwa ukufuma mu myulu elo no kwelela imemba sha bantu benu abena Israeli ba bwesheni mu mpanga intu mwapele kuli bo elo na kufikolwe fyabo. ²⁶Uluntu imyulu na shisalwa elo imfula takuli pantu abantu na bamibembukila-nga cakweba ati bapepa pa ncende iyi, balumbula ishina lyenu, elo bataluka ku memba shabo uluntu mwa bacusha- ²⁷eluntu mwi ngomfwa mu mulu elo no kwelela imemba sha babomfi benu elo ne sha bantu benu abena Israeli, uluntu mwa batungulula mu nshila iisuma intu balingile ukulaendalamo. Tumeni imfula pa calo cenu, ico mwapela ku bantu benu nge cikwatwa. ²⁸Nga icipowe cili mu calo, nangu napamo pali ubulwele ukukuntana kwa mabula nangu umume, bamakanta nangu ifishimu; nangu pamo abalwani baciko baisakusansa impingolo sha musumba, nangu ukutula ati kwi lekuba icikuko icili conse nangu ubulwele. ²⁹nangu pamo elo ukuti amapepo elo ne fyakulomba fya citwa no muntu nangu na bantu benu bonse abakwa Israeli-cilaumo alishibe icikuko elo no bulanda mu mutima wakwe wine ilyo atambalika amaboko yakwe ukulola kuli ili tempele. ³⁰Eluntu mu komfwa ukufuma kumulu, incende kuntu mwikala; eleleni, elo no kulumbula umuntu onse umwabela imibele yakwe yonse; mwalishiba umutima wakwe, pantu mwebu elo mwebu mwekafye mwalishiba imitima ya bantunse. ³¹Mukalecita ifi pakweba ati bengalakumitina, pakweba ati balekwendela mu mibele yenu

inshiku shonse isho bakekala mu calo ico mwapele ifikolwe fyesu.³²Kuli umbi umbi uushili wa mu bantu benu abena Israeli, lelo abo-pamulandu we shina lyenu ilikulu, ukuboko kwenu ukwamaka, elo no kuboko kwenu ukwatambalikwa-waisa no kupepa ukullosha ku ng'anda iyi,³³eluntu napapata mwaumfwa ukufuma ku mulu, incende uko mwikala, elo no kucita conse umbi umbi alomba kuli mwebo, pakweba ati iyi ing'anda iyo nkulile itwa peshina lyenu.³⁴Na pamo abantu benu bafumina mukulwa na balwani babo, munshila yonse mwinga tuminamo elo na pamo kuli uyu musumba untu mwasala, elo no kullosha amesno ku ng'anda iyo nkulile pamulandu we shina lyenu.³⁵Eluntu mwi ngomfwa mu myulu ipepo lyabo ifya kulomba fyabo, no kwafwa umulandu wabo.³⁶Napamo bamibembukila-epo takwaba umuntu uutabembuka, elo na-pamo icakuti mwa bafulilwa elo mwabapela ku balwani, eico nga balwani babasenda kumbi no kubasenda nga bunkole ku musumba yabo, apatali nangula aperi.³⁷Napamo eluntu baibukisha ukuti bali mumusumba umo bali muli bunkole, elo napamo balapila elo nokufwaisha ububile ukufuma kuli mwebo ukufuma mu calo ba bamo bunkole. Napamo nga balanda ati, "Twalicita ifibi elo no kubembuka. Twalicita ifibi."³⁸Napamo nga babwelela kuli mwebo no mutima wabo onse elo no mweo wabo onse mu calo umo bali bunkole, umo babasenda nga bunkole, elo napamo nga bapepa ukulola ku calo, ico mwapele ifikolwe fyabo, elo ukulola ku mmusumba uyo mwasala, elo ukulola ku ng'anda iyo nakula pe shina lyenu.³⁹Eluntu umfweni ukufuma mu myulu. incende uko mwaikala, ku mapepo yabo elo no kukabila kwabo, elo afweni amafya yabo. Eleleni abantu benu, ababembukile mwebo.

⁴⁰Nomba, mwe Lesa wandi, na mipapata, lekeni amenso yenu yesuke, elo lekeni na matwi yenu yapepekkwe kwi pepo ilikopepwa muli ino incende.⁴¹Nomba eluntu imeni, Yahweh Lesa, ku ncende mutushisha, mwebo ne cipao camaka yenu. Lekeni bashimapepo benu, Yahweh Lesa, bafimbwe ne pusukilo lyenu, elo lekeni abacetekela benu basekele mu busuma bwenu.⁴²Yahweh Lesa, mwipilibula icinso cenu kubasubwa bwenu ukufma kuli mwebo. Cibikeni mu mano yenu imicitile ya cipangano ca bufumu bwakwa Davidi, umubomfi wenu."

Chapter 7

¹Nomba uluntu Solomoni apwile ukupepa, umulilo wali fumine mu mulu elo waishile koca ubupe bwa koca elo na malambo, elo no lulumbi lwakwa Yahweh lwaishile kwisula mu ng'anda ²Bashimapepo tekuti bengile mu ng'anda yakwa Yahweh, pantu ubukata bakwa Yahweh bwali pa ng'anda yakwa Yahweh. ³Uluntu abantu bakwa Israeli baishile kubona umulilo wa icila elo no bukata bwakwa Yahweh bwali pa ng'anda, bali fukeme ne finso fyabo panshi apakalambatikwa amabwe elo bali shinshimwine elo balipele ukutusha kuli Yahweh. Baishile kulanda ati, "Pantu wa bune, pantu icipangano cakwe ca ku twalilila."⁴Eico imfumu elo na bantu bonse balipele amalambo kuli Yahweh. Imfumu Solomoni yaishile kupela ilambo ing'ombe amakana amakumi yabili na yabili 120,00 impanga ne mbushi. ⁵Eico imfumu elo na bantu bonse balisangulwile ing'anda yakwa Lesa. ⁶Bashimapepo bali taleme, cila umo apo alikubombela; abena Lebi nabo ne filimba fya nyimbo kuli Yahweh, ifyo Davidi apangile ukupela ukutasha kuli Yahweh munyimbo, "Pantu icipangano cakwe ica citetekelo caku twalilila." Israeli onse alitaleme.⁷Solomoni alibikile pambali mukati kalubansa ku ntanshi ya ng'anda yakwa Yahweh. Kulya alipela ilambo lya koca elo ne fya kubona fyakwa mpana ifya bupe, pantu ubulambo. bwa mukuba ubo apangile tafyali ku linga ukupangilalapo ubupe bwa koca, ubupe bwa ng'ano elo no bupe, elo na mafuta.⁸Solomoni aishile kupanga ukutebeta ukwa nshiku cine lubali, na Israeli onse pamo, uku kolongana ukukulu nganshi, ukutampila pa Lebo Hamati ukuya ku ntanshi ku mumana wa Egypto. ⁹Pabushiku bwa kulenga cine konse konse balikwete ukukolongana kwa mikupe, pantu balikwete ukucindamika ubulambo pa nshiku cine lubali, elo no kusefya pa nshiku cine lubali. ¹⁰Pa bushiku bwakulenga amakumi yabili n shitatu mu mwenshi wa kulenga cine lubali, Solomoni aishile kweba abantu ukuya ku mayanda yabo ne nsansa elo no kwanga kwa mu mitima yabo pa mulandu wa bune ubo Yahweh alangishe kuli Davidi, Solomoni, elo na Israeli, abantu bakwe.¹¹Efyo Solomoni apwishishe ing'anda yakwa Yahweh elo ne ng'anda yakwe. Fyonse ifya Ishile mu mutima wakwa Solomoni ukupanga mu ng'anda yakwa Yahweh elo na mu ng'anda yakwe, ali ficitile bune bune. ¹²Yahweh aishile kubonekela kuli Solomoni ubushiku elo aishile kulanda ye ati, "Ndymfwile ipepo lyobe, elo ndisalile iyi incende ne mwine ukuba ing'anda ya malambo."¹³Nga cekwebati naisala iulu ukweba ati takulokele imfumula, nangula nonkomesha makanta ukupona pa calo, nangula natuma ubulwele pa bantu bandi, ¹⁴nomba nga cakwebati abantu bandi aba kutwa peshina lyandi, baka icefya abene, no kupepa, elo no kufwaya icinso candi, elo bafuma ku misango yabo iya bubi, nkompwa mwiulu, nkabelelela imembu, elo nkaposha icalo cabo. ¹⁵Nomba amenso yandi yakesuka elo namatwi yandi yakalekumfwa kumapepo ayakale kucitika muli iyi ncende.¹⁶Nomba ndisalile elo ndibikile pambali iyi ing'anda ukweba ati ishina lyandi libe mo ukutwalilila. Amenso yandi elo no mutima wandi ukale kuba kulya cila bushiku. ¹⁷Elo kuli webo, nga wakulekwenda na nebo kubati ni filya ifyo Davidi wiso ali kwenda, ukulekukonka fyo ifyo na mikonkomeshe elo no kusunga ifyebo elo ne fipope fyandi, ¹⁸eluntu nkabika icipuna cabufumu bwenu, ngefyo nalandile mu cipangano na Davidi wiso, uluntu nalandile ati, 'Umwana obe takafilwe ukuba uwa kutungulula mu Israeli.'¹⁹Nomba nga mwafumako, elo nokusuula ifyebo fyandi elo na mafunde yandi ayo nabikile kuli mwebo, elo nga cakwebati mwaya kushinshimuna tu lesa tumbi elo no kutufukamina, ²⁰eluntu nkaba shula ukubafumya pa mushili uyo na bapele. Iyi ng'anda iyo na bula ukubika pambali mwi hsina lyandi, nkaifumya kuli nebo, elo nkaipanga kubati lipinda elo nga cakusekesha mukati ka bantu bonse.²¹Nangu fye ili tempele lyaku sumbulwa pali nomba, onse uukapitamo akale kupapa elo akalekusunguka. Bakalekwipusha ati, 'Nindo Yahweh acitila ici ku calo na kuli iyi ng'anda?' ²²Bambi bakalekwasuka ati, 'Pantu balisulile Yahweh, Lesa wabo, uwafumishe ifikolwe fyabo mu calo ca Egypto, elo bali bulile tu lesa tumbi elo balifukamine panshi kuli to elo no kutushinshimuna. Ecalenga Yahweh ukubaletela fyonse ifi nkunka pali bo'''

Chapter 8

¹Nomba caishile ukuba pampela ya myaka amakumi yabil, ninshi Solomoni aishile ku kula ing'anda yakwa Yahwh elo ne ng'anda yakwe, ²ukwebati Solomoni aliweme imisumba iyo Hiram amupele, elo ali bikilemo na bantu ba ku Isreeli muli yo misumba. ³Solomoni ali sanshile Hamati Zoba elo ali cimfishe. ⁴Aishile ku kula Tadima mu matololo, elo ne misumba yonse iya kusungilamo, iyo akulile Hamati. ⁵Kabili aishile ku kula Beti Horoni uwa pamulu elo na Beti Horoni wa pe samba, imisumba iya kushinguluka ne fibumba, impongolo, elo ne fimilando. ⁶Aishile ku kuka Balati elo ne misumba yonse iyakusungilamo iyo alimo, elo ne misumba yonse iyafikotikala fyakwwe elo ne misumba yakwe iya bakwensha, elo na conse ico alikufwaya ukukula mukutemwa kwakwe mu Yerusalemu, namu Lebanoni, elo na mu ncende shonse ishali mu kutunguluka kwakwe. ⁷Nomba ku bantu abo bashele mu Hiti, abena Amore, abena Periziti, abena Hiviti, elo na bena Yebusiti, aba tali bena Israeli, ⁸balupwa wabo abashele panuma yabo mu calo, abo bantu baku Israeli bataonawile- Solomoni aishile kubabika ukulekubomba incito ya kupatikishiwa, iyo ba bomba neliline. ⁹Nangula cali ifyo, Solomoni tapelepo imilimo yaku patikishiwa ku bantu ba ku israeli. Bena baishile kuba abashilika bakwwe, abakulu ba bashilika, abakucindama, elo na bakulu ba maceleta elo na bapali bakabalwe. ¹⁰Aba bali nabo bakulu bakucindama abalikutungulula bakapitao abakwa Solomoni, abali 250, abalikutungulula abantu abali kubomba umulimo. ¹¹Solomoni Alifumishe umwana mwanakshi wakwa Farao mu musumba wakwa Davidi alimutwele ku ng'anda amukulile, pantu aishile kulanda ati, "Umukashi wandi afwile ukwikala mu ng'anda yakwa Davidi imfumu yaku Israeli, pantu konsefye ukwaisa imbokoshi yakwa Yahweh aishile kuba iya mushilo." ¹²Eluntu Solomoni aishile kupela ubupe bwa koca kuli Yahweh pa bulambo bwakwe ubo akulile pa ntanshi ya mwinshi wa kwingililamo. ¹³Aishile kupela amalambo ngefyo yali kuwaikwa cila bushiku; ali yapele, ukulekukonka ne misango ba sangile mu mafunde yakwa Mose, pa nshiku she sabata, mu kwikala kwa mweshi, elo na mukusefya kwali kubikwa imiku itatu` pa mwaka: pakudefya kwamukate uutatutumuka, ukusefya kwa milungu, elo nokusefya kwa nsakwe. ¹⁴Mukulekusunga ifipope fyakwa wishu Davidi, Solomoni ali sotele ukwa banya kwaba shimapepo mu milimo yabo, elo na bena Lebi mu fifulo fyabo, pakulekulumbanya Lesa elo no kubombela bashimapepo, ifyo imilimo ya cila bushiku yali kufwaikwa. Alisotele na bana ba kulinda paminshi ukuba babanya cila mwinshi, pantu Dvidi, umwaume wakwa Lesa, alikonkomeshe neci. ¹⁵Aba bantu tabatalukile o ku fyakukonka fya mfumu kuli ba shimapepo elo na bena Lebi ku mulimo onse, nangula ku ndelu shakusungilamo. ¹⁶Onse umulimo uyo Solomoni ayebeke she walipwile, ukutula pa bushiku ubo umufula wa ng'anda yakwa Yahweh wabikilwe panka fye no kupwisha. Ing'anda yakwa Yahweh yali pwile. ¹⁷Eluntu Solomoni aishile kuya ku Ezioni geba elo na ku Elati ku lulamba, mu calo cakwa Edomu. ¹⁸Hiram alikonkomeshe ba cilolo bakwe ukumutumina ifyombo, abaume baishibile bamba, elo pamo pene na babomfi bakwa Solomoni baishile kuya ku Ofili elo baishile kupiita kulya kulya 450 amatalanta ya golide elo baishile kuleta ku mfumu Solomoni.

Chapter 9

¹Uluntu na mfumu wa ku Sheba aishile kumfwa ululumbi lwakwa Solomoni, aishile kwisa ku Yerusalemu ku kumwesa ku fipusho ifya kosa. Aishile ne celeta ilitali nganshi, pamo ne ngamila ninshi shililongele nefya kunkila ubune, na golide uwingi, wlo na mabwe yakuluma umutengo ayengi. Uluntu afikile kuli Solomoni, aishile ku mweba fyonse ifyali mu mutima wakwe. ²Solomoni alyasukile yonse anmepusho yakwe; takwali icali ku kosela Solomoni nganshi; takwali ilipusho ilyo taasukile. ³Uluntu na mfumu waku Sheba abwene amano yakwa Solomoni elo ne cipangano cintu apangile, ⁴ifya kulya fyapa tebulo yakwe, ubwikashi bwa babomfi bakwe, imilimo yaba bomfi bakwe elo ne fyakufwala pamo fye na bali kupiita inkombo ne fya kufwala fyabo, elo ne fya bupe fya koca ifyo apangile mu ng'anda yakwa Yahweh, ali papile na mfumu. ⁵Aishile kulanda ku mfumu ati, "Ya cabushe, amashiwi napokelele ku calo candi pakulanda kobe elo na mano yobe. ⁶Ntasumine ifyo naumfwile mpakafye naisa kwisa kuno, elo nomba amenso yandi yali cibwene. Nangula ni citika taebelwe kuli nebo palwa mano yobe elo no bukankala! Uli cilile pa kulumbuka naumfwile. ⁷Ifyo bapalwa abaume bobe, elo ifyo bapalwa ababomfi bobe abatalama lyonse kuli webo, pantu bomfwa amano yobe. ⁸Abe uwakupalwa Yahweh Lesa obe, kusekela muli webo, uwa kubikile pacipuna cakwe, ukuba imfumu kuli Yahweh Lesa obe. Pantu Lesa obe alitemenwe Israeli, pakuti abemakanike umuyayaya, alibikile webo ukuba imfumu pali bo, pakwebati ucite ukupingula elo nokulungama!" ⁹Alipele imfumu 120 amatalanta ya golide elo nefya nukula ubune elo na mabwe ya kuluma umutengo. Takwali ifya nunkila ubune ngefi na mfumu waku Sheba apele Solomoni. ¹⁰Ababomfi bakwa Hiram elo na babomfi bakwa Solomoni, abali kuleta golide ukufuma ku Ofili, kabili bali kuleta na mapulanga ya cimuti ca aligumu elo na mabwe yakuluma umutengo. ¹¹Kumapulanga ya cimuti ca aligumu, ifmu yali pangileko apakunyanta pakwingila mu ng'anda yakwa Yahweh elo na mung'anda yaiko. pamo pene ne mitolilo elo na mabanjo yaba kamba. omba takwali amapulanga aya bonekele kubati niaya mu calo cakwa Yuda. ¹²Imfumu Solomoni aishile kupela na mfumu waku Sheba fyonse fye ifyo alikufwaya elo fyonse ifyo aipwishe; alimupele ukucila pafyo aletele ku mfumu. Eico alibwekelemo ku calo caku mwabo, ena elo na babomfi bakwe. ¹³Nomba ukufina kwa golide iyali kwisa kuli Solomoni pa mwakwa umo yali amatalanta 666 aya golide, ¹⁴ukubika pali golide uyo abamakwebo elo na balendo balikuleta shonse imfumu shaku Arabia elo na balashoi ba mufyalo na bena balikuleta golde elo na silfere kuli Solomoni. ¹⁵Imfumu Solomoni yalipangile inkwela ishikulu imyanda ibili kuli golide uwakwengululwa. Amashekele imyanda mutanda iya golide balingishe muli cila imo. ¹⁶Na kabili alipangile inkwela imyanda itatu kuli golide uwakwengululwa. Utunono tu tatu utwa golide balingishe muli cila nkwele; imfumu yali shibikile mung'anda ya mumpanga ya mitengo wa Lebanoni. ¹⁷Imfumu yali pangile icipuna icikulu ica meno ya nsufu elo alishingileko golide uwakwengwa. ¹⁸Pali intampulo pakunyina mutanda pakufika kucipuna, elo ne cakunyantapo balisuntinkenye ku cipuna ca bufumu. Kumbali shonse isha cipuna ca bufumu ukwa maboko kwali inklamu shibili isha taleme konse kubili. ¹⁹Inkalamo ikumi na shibili ahali taleme apakunina, imo cila lubali apakunina mutanda. Takwali cicpuna ca bufumu kubati nico mu sha mfumu shimbi. ²⁰Shonse inkombo shakwa Solomoni ishakunwinako sha golide isha kunwinako, elo ne nkombo shonse ishakunwinako isha mu mpanga ya yaku Lebanoni shali sha golide uwakupwililika. Takwali ulwa silfere pantu silfere tali kupendwa uwamaka munshiku shakwa Solomoni. ²¹Imfumu yalikutuma ifyombo fyali kuya kuli babemba, pamo pene na babomfi baku Hiram, umuku umio pamyaka itatu ababomfi balikuleta golide, silfere elo na meno ya nsufu pamo penefye ne fikolwe ne nsange. ²²Eico imfumu Solomoni yali cilile shonse mfumu isha pesonde icuma elo namano. ²³Shonse imfumu sha mu calo shalu kufwya ukulekubona Solomoni pakwebati balekumfwako amano yakwe, ayo Lesa abikile mu mutima wakwe. ²⁴Abali kumutandalila abalikuleta ama bupe, ifipe fya silfere elo na golide, ifya kufwala, ifyanso, elo ne fya kununila ubune pamo panefye na bapunda elo na bakabalwe, cila mwaka. ²⁵Imfumu yalikwete amabumba amakana yane aya bakabalwe elo no tolokoshi, elo na bakwensha bakabalwe bali amakana ikumi na yabili, ayo abikile mu misumba ya matolokoshi elo no mwine mu Yerusalemu. ²⁶Alikutungulula shonse imfumu ukutampila ku mu mana wa Uflate ukunta ku calo ca ba Pelishiti, elo na ku mupaka wa ku Egypto. ²⁷Imfumu yalikwete silfere mu Yerusalemu, ubwingi kubati mabwe yamu mushili. Alilengele imikedali ubwingi kubati mikunyu iyaba mu mpanga ya mumbali. ²⁸Balikuletela Solomoni bakabalwe ukufuma ku Egypto elo no kufuma mu fyalo fimbi. ²⁹Amalyashi yambi ayapali Solomoni, ayakutampilapo elo na yakulekelesha, yalilembwa mu lyashi lya kale ilya kwa Natani kasesema, mubusesemo bwakwa Ahiya umwina Shilomi, elo na mufya ku bona ifyakwa Ido kabona (iyakwata ne lyashi lya pali Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati)? ³⁰Solomoni alitekele mu Yerusalemu na Israeli yonse pa myaka makumi yane. ³¹Alele ne fikolwe fyakwe elo na bantu bali mushikile mu musumba wakwa Davidi wishi. Rehoboamu, umwana mwaume wakwe, ewa pyene wishi ubufumu.

Chapter 10

¹Rehoboamu aishile kuya ku Shekemu, pantu ku Shekumu eko abena Israeli bonse baishile ku mubika pa bufumu. ²Uluntu Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati aishile kumfwa ifi (pantu ena ali mu Egyto, uko abutukile ukufuma kuli Solomoni), alibwelele ukufuma ku Egyto. ³Eico baishile kutuma no ku mwita, elo Yeroboamu na bena Israeli balishile, baishile kulanda kuli Rehoboamu ati, ⁴"Wiso abikile ikoli ilya kwafwa pali fwebo. Nomba webu, cita umulimo wakwa wiso uwakanguka, elo wangushe ne koli lya kufina ilyo wiso abikile pali fwebo, elo twakulakubombela." ⁵Rehoboamu aishile kulanda kuli bo ati, "Mukabwele kuli nebo naka bili panuma ya nshiku shitatu." Eico abantu baishile kubwelelamo. ⁶Imfumu Rehoboamu aile kwi pusha abakalamba abali ku bomba na Solomoni wishu ulo ali talafwa, aishile kulanda ati, "Bushe mano nshi mwinga njeba ayakuti nayasuka aba bantu?" ⁷Baishile kulanda kuli ye nokutika ati, "Nga cakuti uli muntu umusuma kuli aba bantu elo no kusekesha, elo no kulanda amashiwi ayasuma kuli bo, elo lyena bakaba ababomfi bobe lyonsefye." ⁸Lelo Rehoboamu akene ukumfwa kufyo abakalamba bamupandile amano, elo aishile kuya mwikwipusha ku baice banankwe abo ali kukula nabo, abalikusangwa naye. ⁹Aishile kulanda kuli bo ati, "Bushe mano nshi mwinga jebako, pakuti twingasuka abantu abaishile no kulanda kuli nebo ati, 'Angusha ikoli ilyo wiso abikile pali fwebo?'" ¹⁰Abalumendo abali kukulila pamo na Rehoboamu baishile kulanda kuli ye, ati, "Ifi efyo ukese kulanda ku bantu abakwebele ukuti wiso Solomoni acitile ikoli ilya kufina pali bo, lelo ukuti ulicite ilya kwanguka. Ifi efyo ukese kubeeba, 'Ku munwe wandi uunono walitikama ukucila umusana wa batata. ¹¹Eico nomba, tata alengele ikoli lya kufina ukuba pali mwebu, lelo nebo ndi nokulundako ukufina kwe koli. Batata bali kumilopola na membya, lelo nebo nkala miknda kuli ba kaling'ongo.'" ¹²Eico Yeroboamu na bantu bonse baishile kwisa kuli Rehoboamu pa bushiku ubwakulenga shitatu, nga fintu imfumu yabebele, "Ukuti bakabweluluke pa bushiku bwakulenga shitatu." ¹³Rehoboamu aishile kulanda kuli bo bukali bukali, no kukanaumfwa ukupandwa amano kwa baume abakalamba. ¹⁴Aishile kulanda ku bantu ukukonka na mano abalumendo ba mupandile, ukulanda ukuti, "Tata alengele ikoli lyenu ukufina, lelo nebo ndinokucishapo. Tata alikumyuma ne cikoti, lelo nebo nkalamilopola na bakaling'ongo.'" ¹⁵Eico imfumu yakene ukumfwile abantu, pantu ukucilika kwa ifi kwaletelwe na Lesa, ukuti Yahweh afikilishe icebo ico alandile ukupitila muli Ahiya umwina Shilo alandile kuli Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati. ¹⁶Uluntu abena Israeli baishile kubona ukuti imfumu tayaumfwile kuli bo, abantu baishile kwasuka no kulanda ati, "Bushe cakaniko ndo tukwete muli Davidi? Tatukwete icakupyana mu mwana mwaume wakwa Yese! Umuntu no muntu aishile kubwelela ku ma tenti yabo, Israeli. Nomba bona ing'anda yobe, we Davidi." Eico abena Israeli bonse babwelele ku ma tenti yabo. ¹⁷Lelo ku bantu abena Israeli abo abalikwikala mu misumba ya Yuda, Rehoboamu ewalikubatungulula. ¹⁸Eluntu imfumu Rehoboamu aishile Adonirami, uwali umukulu pa mulimo wa mulasa, lelo abantu bakwa Israeli baishile kumutoba amabwe mpaka afwa ku mabwe. Imfumu Rehoboamu mukwangufyanya aishile kunina mwi celeta lyake nokuya ku Yerusalemu. ¹⁹Efyo Israeli yaba iyakusangukila aba ng'anda yakwa Davidi ukufika na mukalelo.

Chapter 11

¹Uluntu Rehoboamu aishile kufika mu Yerusalemu, aishile kukolonganika aba ng'anda yakwa Yuda elo na Benjamini, 180,000 abaume abasalwa abali abashilika, ukuti balwe na Israeli, pakuti benga bwesha ubufumu kuli Rehoboamu. ²Lelo icebo cakwa Yahweh caishile kwisa kuli Shemaya umuntu wakwa Lesa, ukulanda ukuti, ³"Landa kuli Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomoni, imfumu ya ba Yuda, elo na kubana Israeli bonse abali mu Yuda elo na muli Benjamini, ⁴"Yahweh alandile ifi, Tamufwile ukusansa nagu ukulwisha bamunyinenwe. Cila umo afwile ukubwelela ku ng'anda ku mwakwe, pantu ninebo ndengele ifi ukucitika.""" Eico baishile kumfwa amashiwi yakwa Yahweh elo balibwelele no kukana sansa Yeroboamu. ⁵Rehoboamu aikele mu Yerusalemu elo no kukula imisumba mu Yuda iya kucingililako. ⁶Aishile kukula Betelemu, Etamu, Tekoa, ⁷Beti Zuri, Soko, Adulamu, ⁸Gati, Maresha, Zifu, ⁹Adoraimu, Lakishi, Azeka, ¹⁰Zora, Aijaloni, elo na Hebroni. Iyi eyali imisumba iyacingililwa mu Yuda elo na muli Benjamini. ¹¹Acingilile imisumba elo no kuikosha elo abikamo na abakulu ba bashilika, na matala ya fya kulya, amafuta, elo no mwangashi. ¹²Aishile kubika ifya ku solesako elo ne mifwi mu misumba yonse elo no kupanga imisumba iyakukosa. Eico leo na Benjamini bali bakwe. ¹³Bashimapepo elo na bena Lebi abali mu Israeli monse baishile kuya ukufuma mu mipaka yabo. ¹⁴Pantu Lebi baishile kusha incende sha kucemenamo elo ne fipe pakuti bengesa ku Yuda elo na ku Yerusalemu, pantu Yeroboamu elo na bana baume bakwe bali bafumishepo, pakuti tekuti babombe umulimo wa bushimapepo kuli Yahweh. ¹⁵Yeroboamu aishile kusonta bashimapepo mu ncende sha cindikwa elo ne mbushi ne ng'ombe sha tulubi ifyo apangile. ¹⁶Abantu ukufuma mu mitundu yonse iyo bena Israeli baishile kuli bo, abo ababikile imitima yabo mukufwaya Yahweh, Lesa wabena Israeli; baishile ku Yerusalemu mu kupela amalambo kuli Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo. ¹⁷Eico bakoseshe ubufumu bakwa Yuda elo no ku kosha Rehoboamu umwana mwaume wa kwa Solomoni pa nshita ya myaka Itatu, elo kabili balikwenda mu mibele yakwa Davidi, elo na Solomoni. ¹⁸Rehoboamu aishile kupa umwanakashi: Mahalati, umwana mwanakashi wakwa Yerimoti, umwana mwaume wakwa Davidi. ¹⁹Nao aishile kumufumya abana baume: Yenshi, Shemariya, elo na Sahamu. ²⁰Panuma yakwa Mahalati Rehoboamu aishile kupa kabili Maaka, umwana manakashi wakwa Abishalomi, muli ye ekufyalamo Abiya, Atai, Sasa, elo Shelomiti. ²¹Rehoboamu atemwishishe Maaka, umana mwanakashi wakwa Abishalomi, ukucila abakashi bakwe bambi bonse elo na kubakashi abapambali (aupile abakashi bonse pamo ikumi limo na mutanda, elo aishibile wishi wa bana baume amakumi ya bili na cine konse konse elo na bana banakashi amakumi mutanda). ²²Rehoboamu aishile kusonta Abiya umwana mwaume wakwa Maaka ukuba imfumu, intungulushi pakati kabo wabo; alikwete itontonkanyo lya kumucita imfumu. ²³Rehoboamu aishile kutungulula na mano; aishile kusalanganya bonse abana baume bakwe mu ncende yonse iya ka Yuda elo na Benjamini ku misumba yonse iya malinga. Kabili aishile kupela ne fya kulya ifingi nganshi elo no kubafwaila abakashi abengi.

Chapter 12

¹Caishile kuba ifi, uluntu ubufumu bwakwe Rehoboamu bwa shimpilwe elo wakwata na maka, asulile amafunde ya kwa Yahweh-elo na bena Israeli abo alinabo. ²Fyaishile ku citika mu mwaka uwalekulenga isano uwabufumu bwakwe Rehoboamu, Shishaki, imfumu ya ku Egypto, aishile kwisa no kusansa Yerusalemu, pantu abantu tabali na cishinka kuli Yahweh. ³Aishile kwisa na maceleta ikana limo ne myanda iibili elo na bashilika abashinga pendwa nabo aishile kwisa nabo ukufuma ku Egypto: Abena Libya, aba ku Suki, elo naba ku Kushi. ⁴Alisanshile imisumba iyali na malinga iyali mu Yuda elo aisa ku Yerusalemu. ⁵Nomba kasesema Shemaiya aishile kwisa kuli Reoboamu elo na ku ntungulushi sha ku Yuda abo abakolongene pamo pa mulandu wakwa Shishaki mu Yerusalemu. Shemaiya aishile kuli bo ati, "Ifi eflyo Yahweh alandile: Mwebo mulinsulile nebo, eico na nebo ndi mupele mu kubuko kwakwa Shishaki." ⁶Eluntu bacilolo ba bena Israeli elo ne mfumu baicefeshe no kulanda ati, "Yahweh alilingama." ⁷Uluntu Yahweh aishile kubona ukuti bali icefyeshe, ishiwi lya kwa Yahweh lyaishile kwisa kuli Shemaiya, ukulanda ukuti, "Baliicefyeshe. Ntabonaule; nalapokolola bwangu bwangu, elo no bukali bwandi ntabike pali Yerusalemu ukupitila mukubapela mu kubuko kwakwa Shishaki. ⁸Nangu cibe ifyo bali no kuba abasha bakwe, epakuti beshibe ifyaba mukubombela nebo elo nefyaba mukubombela isha mfumu mu fyalo fimbi. ⁹Eico Shishaki, imfumu ya ku Egypto yaishile kusansa Yerusalemu elo kusenda icipao icali mu ng'anda yakwa Yahweh, elo ne cipao icali mu ng'anda ya mfumu. Aishile kusenda fyonse; kabili aishile kusendela kumo ne fisolelo fya golide ifyo Solomoni apangile. ¹⁰Imfumu Reoboamu ekupanga ifisolelo fya mukuba apyanishepo elo afipela mu maboko ya bakalamba bali kulanda, abo abalikulonda imishi ya ku ng'anda ya mfumu. ¹¹Ifyali kucitika fya kuti ilyo lyonse imfumu yaingila mu ng'anda yakwa Yahweh, bakalonda kusenda ifisolelo; elo no kuleta ukubwesha mu ng'anda ya ba malonda. ¹²Uluntu Rehoboamu aishile kuicefya, ubukali bwakwa Yahweh bwaishile kufumina pali ye, eico tamonawile ukuti amulofye; na mucine mwali ifisuma ifyasangwilwe mu Yuda. ¹³Eico imfumu Rehoboamu aishile kukosha ubufumu bwakwe mu Yerusalemu, elo alitwalilile ukuteka. Rehoboamu ali ne myaka amakumi yane na umo uluntu aishile kuba imfumu, elo ali pa bufumu imyaka ikumi limo na cine lubali mu Yerusalemu, umusumba uyo Yahweh asalile pa mishobo yonse iya bena Israeli epakuti engabika ishina lyakwe mulya. Ishina lya kwa nyina ali ni Naama umwina Amoni. ¹⁴Acitile ifya bubi, pantu tabikile umutima wakwe ku kufwaya Yahweh. ¹⁵Imilandu imbi iikumine Rehoboamu, ukufumafye mukutampa elo ukufika na kumpela, bushe tafya lembwa mu malembo ya kwa Shemaiya kasesema elo na Iddo kabona, kabili umwaba ifya tantikwa ifya cifyalila elo no kutwalila kwa nkondo pakati ka kwe Reoboamu elo na Yeroboamu? ¹⁶Rehoboamu alala ukwalala ifikole fyakwe elo bamushikile mu musumba wakwa Davidi; Abiya umwana mwaume wakwa ewaishile kuba imfumu pa cifulo cakwe.

Chapter 13

¹Mu mwaka uwalengele ikumi na cine konse konse ku mfumu Yeroboamu, Abiya uwatampile ukuteka pali Yuda. ²Atekele pa myaka itatu mu Yerusalemu; ne shina lya ba nyina ni Maaka, umwana mwanakashi wakwa Uriele uwa mu Gibe. Kwali inkondo pakati ka kwa Abiya na Yeroboamu. ³Abiya aishile kuya mu nkondo na bashilika abakosa abashilika abakashipa 400,000 abaume abasalwa. Yeroboamu atampile inkondo ukutantama ukumulwisha pamo na baume abasalwa 800,000, abakosa, abashilika abakushipa. ⁴Abiya alitaleme pa lupili lwa Zemaraimu, ulwaba mu calo ca mpili cakwa Efuremu, elo aishile kulanda ati, "Umfwa kuli nebo, Yeroboamu elo na Israeli onse! ⁵Tamwaishiba ukuti Yahweh Lesa wakwa Israeli walipele ubufumu pali Israeli kuli Davidi elo na kulupwa lwakwe umuyayaya icipangano icishili cakupuka? ⁶Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, umubomfi wakwa Solomoni umwana mwaume wakwa Davidi, aimine no lusangukila shikulu wakwe. ⁷Abaume ifinangwa, aba welewele, abalonge kuli ye. Baishile mukulwisha Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomoni, uluntu Rehoboamu ali umunono elo uwa kuteshiba nangu kamo elo tekuti alwe nabo. ⁸Eico mwebo nombamba mupangile ukukanya ubufumu bwakwa Yahweh abo abikile mu kuboko kwa lupwa lwakwa Davivi, pantu mu bashilika abengi, elo mwebo mulikwete na bana ba ng'ombe aba golide abo Yereboamu apangile ku kuba tulesa twenu. ⁹Lelo mwebo tamwatamfya bashimapepo bakwa Yahweh, ulupwa lwakwa Aaroni, elo na bena Lebi, elo mwapanga bashimapepo abena mwebene mu nshila imo ine nga bantu aba mu fyalo fimbi bacita? uyo onse uwaisa mukubomba nga shimapepo, apela ilambo umwana wa ng'ombe elo wa basukusuku cine lubali, aisa kuba shimapepo wa fishaba tu lesa. ¹⁰Lelo kuli fwebo, Yahweh e Lesa wesu, elo ta twamusula. Twalikwata bashimapepo, ulupwa lwakwa Aaroni, ababombela Yahweh, na bena Lebi, abo ababa pamulimo wabo. ¹¹Cila lu celo ne cungulo balocela kuli Yahweh ifya bupe fya koca elo ne fya cena fya bune. Kabili nabo balapapeknya umukate uwa kutambalala pe tebulo lya kusanguluka; kabili balakabila icakutekapo cila cungulo. Fwebo twalisunga amafunde yakwa Yahweh, Lesa wesu, lelo mwebo mwalimusula. ¹²Boneni, Lesa ali na fwebo pa mitwe yesu, elo bashimapepo bakwe bali na ma penga ukulisha intandala pali mwebo. Mwe bana baume bakwa Israeli. Mwilwisha Yahweh, Lesa wa fikolwe fyenu, pantu tamwakacimfyu." ¹³Lelo Yeroboamu alipekenye no kubelamina panuma yabo; abashilika bakwe bali pantanshi yakwa Yuda, elo abafiseme bali kunuma yabo. ¹⁴Uluntu abena Yuda baloleshe kunuma, bo neni, ubulwi bwali konse ku ntanshi yabo elo na kuma yabo. Baishile kulilila kuli Yahweh na bashimapepo balishishe amapenga. ¹⁵Eluntu abaume bakwa Yuda baishile kupunda; ulo bapundishe, Lesa aishile kupuma Yeroboamu elo na Israeli onse pa menso ya kwa Abiya elo Yuda. ¹⁶Abantu bakwa Israeli baishile kubutuka kuli Yuda, na Lesa abapele mu minwe yakwa Yuda. ¹⁷Abiya na bashilika bakwe balibepeye ukwipaya ukukulu nganshi; 500,000 abaume abasalwa bakwa Israeli balifwile. ¹⁸Munshila iyi ine, banatu bakwa Israeli bali nakilile panshita ilya ine; abantu bakwa Yuda balicimfishe pantu balambatile pali Yahweh, Lesa wa fikoilwe fyabo. ¹⁹Abiya akonkele pa numa yakwa Yeroboamu; aishile kubula imisumba ukufuma kuli ye: Betele ne mishi yauko pamo. Yeshana pamo ne mishi yauko, Efrone pamo ne mishi yauko. ²⁰Yerobamu tabwekeshepo ukukwata amaka na kabili mu nshiku shakwa Abiya; Yahweh alimumine, elo afwile. ²¹Lelo Abiya aishile ku kwatisha amaka; aishile kupa abanakashi ikumi limo elo na bane umwine elo aishile kuba wishu wa bana baume amakumi ya bili na babili elo na bana banakashi ikumi limo na mutanda. ²²Nefyashalapo ifyo Abiya acitile, imibele yakwe, elo ne fyabo fyakwe fyalilembwa mu malyashi yakwa Kasesema Ido.

Chapter 14

¹Abiya asendeme ukwa sendeme ifikolwe fya kwe, elo baishile kumushika mu musumba wakwa Davidi. ²Asa, umwana mwaume wakwe, aishile kuba imfumu ukupyana. Na munshiku shakwe icalo calitalele pa myaka ikumi limo. Asa aishile ku cita fyali ifya bune elo ne fya lungama mu menso yakwa Yahweh Lesa wakwe, ³pantu aposele kumbi ifipailo fya bena fyalo elo ne ncende bacindikile ishakupepelamo. Atobawile panshi inceshi sha mabwe elo atema ne ncedhi sha Ashera. ⁴Aishile kukonkomesha abena Yuda ukufwaya Yahweh, Lesa wa fikolwe fyakwe, elo no kupiita amafunde elo ne fipope. ⁵Kabili aishile kufumya incende bacindikile elo na malambo bali kufutumwinapo ukufma mu misumba yonse iya kwa Yuda no bufumu bwalitushishe pali ye. ⁶Aishile kukula imisumba iya malinga muli Yuda, pantu icalo calitalele, elo takwete inkondo muli isho nshiku, pantu Yahweh alimupele umutende. ⁷Pantu Asa aishile kulanda ku bena Yuda ati, "Tiyeni tukule iyo misumba elo tupangeko ne fibumba ukushingulushako, elo ne mpungu, imyenshi elo na maingwe; pantu icalo ci cili cesu pantu fwebo twafwaile Yahweh Lesa wesu. Fwebo twalimufwaile, elo alitupele umutende konsefye." Eico bailikulile elo balikwanishe. ⁸Asa akwete abashilika balikusenda ifyasolelamo elo ne misumbo; ukufuma mu bena Yuda akwete 300,000 ukufuma ku bena Benjamini na bakaposa ba mata. Abo bonse bali baume ba bulamba. ⁹Zerah umwina Kushi ali bemine ali pamo na bashilika amakana ikana limo elo na pamaceleta imyanda itatu; aishile ku Maresha. ¹⁰Eluntu Asa afumine ukuya mukumukumanya, elo baishile kupekanya ubulwi mu milongo mu mupoka poka wa Zafata pa Maresha. ¹¹Asa aishile kulilila kuli Yahweh, Lesa wakwe, elo aishile kulanda ati, "Yahweh, takwaba nangu umo kano mwebo ukwafwa umo utakwete amaka uluntu alolenkana na bengi. Twafweni, Yahweh Lesa wesu, pantu ni mwebo twashintililamo, elo ni mwishina lyenu twaishila kulwila iyi mpendwa iikulu. Yahweh, muli Lesa wesu; mwileka umuntu amicimfye." ¹²Eico Yahweh aishile kuma abena Kushi pa menso ya kwa Asa elo na Yuda; abena Kushi baishile kubutuka. ¹³Asa elo na bashilika pamo na ye baishile kubapepeka ukufika ku Gerari. Eico abena Kushi balifwile ica kuti tabengatalama, pantu Yahweh alibonawile ukubapwilishisha na bashilika bakwe. Abashilika basendele ifya kutapa ifingi. ¹⁴Abashilika baishile konaula imishi iya shinguluka Gerari, pantu umwenso wakutina Yahweh walishile pa bali kwi kalamo. Abashilika batapile imishi yonse, elo mwali ifipe ifingi. ¹⁵Abashilika baishile kuma na matenti ya bakacema; bapiitile impanga ishing, pamofye ne ngamila, eluntu ba bwelele ku Yerusalemu.

Chapter 15

¹Umupashi wakwa Lesa waishile kwisa pali Asaria umwana mwaume wakwa Odedi. ²Alifumine no kuya kukumanya Asa no kulanda kuli ye ati, "Umfwa kuli nebo, Asa, na bena Yuda bonse na bena Benjamini; Yahweh aba na mwebo, ulo mucili nankwe. Nga mwebo mwa mufwaya, mukamusanga mwebo; lelo nga mwa mukana, na mwebo akamukana. ³Nomba panshita ntali iyapita, Israeli takwete Lesa wa cine, ukwabula na shima pepo wakufunda, elo ukwabula ne funde. ⁴Lelo mukucula kwabo eluntu ba bwelele kuli Yahweh, Lesa wakwa Israeli, no kumufwaya, alisangilwe kuli bo. ⁵Muli ilya nshita takwali umutende kuli uyo uwaile kumbi, nangu ni ku waisa muno; pamulandu wakuti, amafya ayakulu yali pali bonse abekashi ba mufyalo. ⁶Baishile kwakanika mufiputulwa, umushobo no mushobo, umusumba no musumba, pantu Yahweh ali bacushishe kumisango yonse iya kucula. ⁷Lelo mube abakukosa, elo mwileka iminwe yenu ibe iya kunaka, pantu imilimo yenu ikalambulwa. ⁸Uluntu Asa aishile kumfwa ayo mashiwi, ubusesemo bwakwa Odede kasesema alikosele no kufumya ifya muselu fyonse ukufuma mucalo cakwa Yuda elo na Benjamini, elo ukufuma na mu misumba intu apokele ukufuma mufyalo fya mu mpili fyakwa Efremu, elo no kukula cipya cipya ubulambo bwakwa Yahweh, ubo ubwali pantanshi apakwingilila mu ng'anda ya kwa Yahweh. ⁹Aishile kukolonganika bonse abena Yuda na Benjamini, elo nabo alikwikala nabo-abantu ukufuma mu Efremu na Manase, no kufuma mu Simeoni. Pantu baishile ukufuma mu Israeli ukuya kuli ye mumpendwa iikulu, uluntu baishile kubona ukuti Yahweh Lesa wakwe aali nankwe. ¹⁰Kanshi baishile kukolongana pamo pa Yerusalemu mu mwenshi wa citatu, mu mwaka uwalenga ikumi limo naisano ulo alikuteka. ¹¹Baishile kupela ilambo kuli Yaheh muli bulya bushiku fimo ifyo batapile filya ifyo bapiitile: Imyanda cine lubali imitwe ya ng'ombe elo amakana cine lubali iya mpanga elo ne mbushi. ¹²Baingile mucipangano ica kufwaya Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, pamo no mutima wabo elo no mweo wabo onse. ¹³Basuminishenye ukuti uyo onse uwakana ukufwaya Yaweh, Lesa wakwa Israeli, ali no kufwa, nangula uyo muntu munono nangu umukulu, nangula umwaume nangu umwanakashi. ¹⁴Balilapile kuli Yaweh mwishiwi ilikulu pamo nokupundisha, elo pamo namapenga ne nsengo. ¹⁵Abena Yuda bonse balisansamukile pamulapo, pantu balapile kumo no mitima yabo yonse, elo bafwaile Lesa pamo no kufwaya kwabo konse, elo alisangilwe muli bo. Yahweh wabapele umutende onse ukuba shinguluka. ¹⁶Kabili aishile kufumyapo Maacah, nyinakulu, pakuba na mfumu, pantu aishile kupanga camuselu icakukowesha ukufma muli Asherah. Asa aliciwishishe panshi icamuselu icakukowesha, ukucifungaula panshi mulukungu no kocela pa mumana wa mukuku Kidroni. ¹⁷Lelo incende shapa mulu tashafumine muli Israeli. Nangu cali ifyo, umutima wakwa Asa wali uwaipesha umupwilapo inshiku shakwe shonse. ¹⁸Aishile kuleta mu ng'anda yakwa Lesa sifere elo na golide elo nefipe ifyo ena na wishu bashishishe palwa ulya mulimo. ¹⁹Takwali ubulwi na bumbi pa myaka amakumi yatatu naisano mukuteka kwakwa Asa.

Chapter 16

¹Mu mwaka wakulenga amakumi yatatu na mutanda mu butekeshi bwakwa Asa, Baasha, imfumu yakwa Israeli, aile pali Yuda elo akulile Ramah, pakuti esuminisha nangu umu ukufuma nangu ukwingila mu calo cakwa Asa, imfumu ya bena Yuda.²Eluntu Asa aishile kubula silfere elo na golide ukufuma mu muputule wa kusungilamo ifipe mu ng'anda yakwa Yahweh elo na mu ng'anda ya mfumu, elo aishile kufituma kuli Beni Hadadi imfumu ya bena Aramu, uwali kwikala mu Damascus. Aishile kulanda ati, ³"Leka pabe icipangano pakati ka nebo na webo, nga fintu cali pali batata elo na bawiso. Bona, nditumine kuli webo silfere elo na golide. Toba icipangano pali webo elo na Baasha, imfumu yakwa Israeli, pakuti andeke neka."⁴Beni Hadadi aishile kumfwa ku mfumu Asa no kutuma bamushika ba bashilika bakwe pa misumba yakwa Israeli. Baishile kusansa Ijon, Dani, Abel Maim, elo na yonse imisumba ya kusungilamo iyakwa Nafutali. ⁵Caishile kuba uluntu Baasha aishile kumfwa ifi, alekele ukukula Ramah no kuleka umulimo wakwe. ⁶Eluntu Asa imfumu yapiitile abena Yuda bonse pamo na ye. Bapiitile amabwe ne mbao shaku Ramah isho Baasha alikukulila umusumba. Eluntu imfumu Asa aishile kubomfya ifipe fya bukule ukukulilako Geba elo na Mispa.⁷Pali kalya kene kashita Hanani kabona aishile kuya kuli Asa, imfumu ya bena Yuda, no kulanda kuli ye ati, "Pantu washintilila pa mfumu ya bena Aramu, elo taushintilile pali Yahweh Lesa obe, abashilika ba mfumu ya bena Aramu ba butukile ukufuma mukuboko kobe. ⁸Bushe te bena Kushi elo na bena Libia ibumba ilikulu ilya bashilika, pamo na maceleta ayengi na baume ba pali bakabalwe? Lelo, pantu webo washintilile pali Yahweh, akupele ukucimfya pali bo.⁹Pantu amenso yakwa Yahweh yalolesha konse konse ukushinguluka isonde lyonse, pakuti ailange umwine ubukose pali abo imitima yaba iyafikapo ukulola kuli ye. Lelo ulicitile ifyakhula amano muli uyu mulandu. Ukufuma pali nombu, webo wakulakwata ubulwi cila nshita." ¹⁰Eluntu Asa aishile kufulilwa kabona; aishile kumubika mucifungo, oantu alimufulilwe pali uyu mulandu. Panshita imoine, Asa acushishe abantu bamo.¹¹Boneni, imicitile yakwa Asa, ukufuma pakutampa ukufika na pampela, boneni, yalembwa mucitabo ca shamfumu sha bena Yuda elo na Israeli. ¹²Mu mwakwa wakulenga amakumi yatatu na pabula mutekeshi bwakwe, Asa aishile kwi katwa no bulwele mu makasa yakwe, nangula ubulwele bwakwe bwalikulile nganshi tafwaile ubwafwilisho ukufuma kuli Yahweh, lelo kanofye kuli bashing'anga.¹³Kanshi Asa asendeme ku fikolwe fyakwe, aishile kufwa mu mwaka walengele amakumi yane naumo mutekeshi bwakwe. ¹⁴Bamushikile mu cilindi cakwe, ico umwine aimbile mu musumba wakwa Davidi. Bamulalike umwali ifyakununkila ifya bune ifya misango misango ifyakununkila fyakwa kapanga. Eluntu bamupangile icimbilimbili ca mulilo icikulu mukumucindamika.

Chapter 17

¹Yehoshafati umwana mwaume wakwa Asa aishile kuba imfumu mucifulo cakwa wishi. Yehoshafati aliikoseleshe umwine pali Israeli. ²Aishile kubika abashilika mu misumba yonse yamalinga iyakwa Yuda, elo aishile kubika amaboma mu calo cakwa Yuda elo na mu misumba yakwa Efulemu, iyo Asa wishi apokele. ³Yahweh ali pamo na Yehoshafati pantu aendele munshila shakutampilapo ishakw wishi Davidi, elo tafwaile ba baali. ⁴Napali ico, ashintilile pali Lesa wakwa wishi, no kwenda mu mafunde yakwe, te mu mibele ya bena Israeli. ⁵Yahweh aishile kubika ubutungulushi mu maboko yakwe; bonse abena Yuda balikuleta ifyabupe kuli Yehoshafati. Akwete ubukankala elo no kucindikwa ukukulu. ⁶Umutima wakwe waliipeshe ku nshila sha kwa Yahweh. Kabili aishile kufumya imfuba sha pamulu ne fimuti fya Ashera ukufuma muli Yuda. ⁷Mu mwakwa wakulenga itatu mu butekeshi bwakwe aishile kutuma bacilolo bakwe Beni-Hail, Obadiah, Sakaria, Nethanel, elo na Micaiah, ku kufunda mu misumba ya muli Yuda. ⁸Pamo nabo pali abena Lebi: Shemaiah, Nathaniah, Zebadiah, Asahel, Shemiramoth, Jehonathan, Adonijah, Tobijah, elo na Tob-Adonijah; elo pamo nabo pali ba shimapepo Elishama elo na Yehoramu. ⁹Balifundile uli Yuda, balikwete ne citabo ca mafunde yakwa Yahweh pamo nabo. Baile ukushinguluka mu misumba yonse iya muli Yuda no kufunda abantu bonse. ¹⁰Umwenso wakutina Yahweh waishile kuponena pa ma bufumu yonse pa fyalo ifya shinguluka Yuda, kanshi tabacitile ubulwi pali Yehoshafati. ¹¹Aba Pelishiti bamo baishile kuetela Yehoshafati ifya kumutula, elo na silfere nga ubupe. Abena Arabia nabo baishile kumuletela umukuni waba sukuuku 7,700 ne mbushi 7,700. ¹²Yehoshafati aishile kuba uwamaka. Akulile malinga elo ne misumba ya matala muli Yuda. ¹³Alikwete ne fikwatwa ifingi mu misumba ya muli Yuda, na bashilika-abakukosa, abaume bamaka-mu Yerusalemu. ¹⁴Uku ekwabanya kwa kulekana kwabo ukwa kutantikwa ukulinga na mashina ya kuli ba shibo mu mayanda: Ukufuma muli Yuda, mushika wapa makana; Adnah mushika, elo pamo naye abaume ba bulwi 300,000; ¹⁵uwa mukonkapo ni Yehohanani mushika, elo pamo nankwe abaume 280,000; ¹⁶uwamukonkapo Amasia umwana mwaume wakwa Zichri, uwaipeshe ukubombela Yahweh; elo pamo naye abaume ba bulwi 200,000. ¹⁷Ukufuma muli Benjamini: Eliada, umwaume wabulamba uwakushipa, elo pamo naye 200,000 abaipangasha pamo ne mifwi elo ne fyakuicingamo; ¹⁸uwamukonkapo ni Yehozabadi, elo pamo naye abaipekanishisha ku bulwi 180,000. ¹⁹Aba ebali kubombela imfumu, teico ceka ebo imfumu yabikile mu misumba ya malinga muli Yuda.

Chapter 18

¹Nomba Yehoshafati alikwete ifyuma ifingi elo no bucindami; aikwete bucibusa na Ahab pakwafwako umo uwamulupwa lwakwe ukupa ukupa umwana wakwe umwanakashi. ²Panuma ya myaka imo alishilekuya kuli Ahab mu Samaria. Ahab alipeye impanga ishingiro elo ne ng'ombe ishingiro kuliye elo nabantu abali naye. Ahab kabili no kumubeleleka ukutasha Ramote Gileadi naye. ³Ahab imfumu yakwa Israeli, yaishilekulanda kuli Yehoshafati, imfumu yaba Yuda, "Bushe ukoya nanebo kuli Ramote Gileadi?" Yehoshafati aishilekumwasuka ati, "nebo cimo nawebo, elo nabantu bandi cimo nabantu bobe. Tuleyakuba nawebo mubulwi." ⁴Yehoshafati aishilekulanda ku mfumu ya bena Israeli, "Napapata ngale lombamba ishiwi kuli Yahweh pamulandu wabwasuko bobe." ⁵Eluntu imfumu yabena Israeli yakolonganike bonse pamo, abame imyanda ine, elo no kwisakubeba ati, "Bushe kuti twaya kuli Ramote Gileadikukulwa, nangu niyako?" Baishilekulanda ati, "Kacimfyeni; pantu Lesa aleyakupela mu minwe yamfumu." ⁶Lelo Yehoshafati aishilekulanda ati, "Bushe muno tamuli naumbi kasesema wakwa Yahweh uko fwebo twingepusha ubwafwilisho? ⁷Imfumu yabena Israeli yaishilekulanda kuli Yehoshafati, "Eko ali naumbi umwaume uko twingepusha ubwafwilisho bwakwa Yahweh, ni Mikaya umwana mwaume wakwa Imla, lelo nalimupata pantu tasesemapo ifyabune pali nebo, lelo lyonse fibi." Lelo Yehoshafati aishilekulanda ati, "Imfumu taifwilekulanda ifyo." ⁸Eluntu imfumu yabena Israeli yakutile umukulu wafita nokulanda ati, endesha kaleta Mikaya umwana mwaume wakwa Imla. ⁹Nomba Ahab imfumu yakwa Israeli elo na Yehoshafati imfumu yaba Yuda balekwikala cilamuntu pacipuna ca bufumu, nabafwala imingila yabo balikele pambilibili pamwenshi wampongolo yamu Samaria, nabonse bakasesema balesesema pacinso cabo. ¹⁰Zedekiah umwana mwaume wakwa Kenaanah alipangile umwine amasango yacela elo no kulalanda ati, "Yahweh alandile ifi: Pamo nefi ukesakusunka abena Arameya mpaka bakaliwe." ¹¹Bonse bakasesema basesemene fimo fine, ukulanda ati, "Tasha Ramote Gileadi elo nokucimfya pantu Yahweh alipele muminwe yamfumu." ¹²Inkombe iyaile kukukuta Mikaya yalandile kuliye ati, "Bona, amashiwi yabakasesema nakanwa kamo kukulandila imfumu ifyabune." ¹³Mikaya alimwasukule, "epofye Yahweh ali nomweo, efyo Lesa alanda ukuti nkesakulanda." ¹⁴Uluntu aishile kumfumu, imfumu yaishilekulanda kuliye, "Mikaya, bushe kuti twaya kuli Ramote Gileadi kubulwi, nangu iyo?" Mikaya aishilekumwasuka, "Katashe elo nokucimfya! pantu kuleisakuba ukucimfya ukukulu." ¹⁵Eluntu imfumu yaishilekulanda kuliye, "Miku inga ningafwaya weba ukulapa ukukananjeba ifili fyonse lelo micishinka mwishina lyakwa Yahweh?" ¹⁶Eico Mikaya aishilekulanda ati, "Nalibwene Israeli alisalangene pampili, kwati nimpanga ishishakwata kacema, elo Yahweh aishile kulanda ati, "Ishi tashakwata kacema. Leken i umuntu onse abwekele kunganda yakwe mumutende." ¹⁷Eico imfumu yakwa Israeli yaishilekulanda kuli Yehoshafati, "Bushe nshakwebele ukwebati tekuti aseseme ifyabune pali nebo, lelo busanso bweka?" ¹⁸Eluntu Mikaya aishilekulanda, "Eico mweba bonse mufwile ukumfwa kwishiwi lyakwa Yahweh: Nalibwene Yahweh alikele pacipuna cakwe icabufumu, elo yonse imilalo yamumulu yaliminine kukuboko kwakulyo elo no kwakukuso." ¹⁹Yahweh aishilekulanda ati, 'Nani alabeleleka imfumu Ahab, imfumu yabena Israeli, pakwebeti alekuya pamulu elo nokupona pali Ramote Gileadi?' Umo aishilekulanda ifi elo naumbi filya. ²⁰Eluntu umupashi waishile pantanshi elo nokwiminina pacinso cakwa Yahweh elo nokwisakulanda ati, 'Ndemubeleleka ena.' Yahweh aishilekulanda kuliye, 'Munshilanshi?' ²¹Umupashi waishilekwasuka ati, 'Ndeya elo ndeya kusanguka umupashi wakubepa mutunwa twabakasema bonse.' Yahweh aishilekwasuka, 'Uleya kumubeleleka, elo kabili uleya kufikilisha. Kabuye nomba elo nokucita ifyo.' ²²Nomba bona, Yahweh alibikile umupashi wakulanda mutunwa twaba kasesema bobe, elo Yahweh alipampamikile ubusanso pali mweba. ²³Eluntu Zedekiah umwana mwaume wakwa Kenanah, aishilekwisa, nokuma Mikaya kwisaya, elo nokulanda ati, "Ninshilanshi umupashi wakwa Yahweh ukasenda ukuya ukufuma kuli nebo kukulanda kuli mweba?" ²⁴Mikaya aishilekulanda ati, boneni, mukesakwishiba ukwebati pali bulya bushiku, uluntu mulebutuka mukati kamuputule kukufisama." ²⁵Imfumu yabena Israeli yaisjikulanda kuba bomfi bamo, "Mwebantu buleni Mikaya elo nokumutwala kuli Amoni, umulashi wa musumba, elo nakuli Joashi, umwana wandi umwaume. ²⁶Mweba mwebantu mukesakulanda kuliye, 'Imfumu yalanda ati: Biken i uyu muntu mucifungo elo nokumulisha no mukatefye uunono elo namenshi ayanono mpaka nkabwele umutende.'" ²⁷Eluntu Mikaya aishilekulanda ati, " ngamwabwala umutende, ninshi Yahweh talandile nanebo." Eluntu aishilekulandapo, "Umfweni kuli ifi, bonse mwebantu." ²⁸Eico Ahab, imfumu yabena Israeli, elo na Yehoshafati imfumu yaba Yuda, balininine ukuya ku Ramote Gileadi. ²⁹Imfumu yabena Israeli yaishilekulanda kuli Yehoshafati, "Nkoilufyanya nemwine elo nokuya kubulwi, lelo weba fwala amalaya yobe aya bufumu." Eico imfumu yabena Israeli yaliiflungenye, elo baile kubulwi. ³⁰Nomba imfumu yabena Aramu yalikonkomeshe bamushika wamaceleta, ukwebati, "Mwilwa nomushilika uushikwete incito nangu uukwete incito. Lelo, lwenifye nemfumu yabena Israeli capwa." ³¹Caishilekuba kwati uluntu bamushika bamaceleta baishilekumona Yehoshafati baishilekulanda ati, "Ilya emfumu yabena Israeli." Baishilekupilibuka

nokuya mukumulwisha, lelo Yehoshafati alililile, elo Yahweh amwafwile. Lesa alibafumishe kuli ena.

³²Caishilekuba kwati uluntu bamushika bamaceleta bamona ukwebati temfumuyabena Israeli, balipilibukile nokufuma kuliye no kumukonka.³³Lelo umuntu umo aishilekuposu umufwi iciposepose nokuyakulasa imfumu yabena Israeli pakati kafilundilo fyakucinga icifuba cakwe. Eico Ahab aishilekweba uwaleenshi iceleta, "Pilibuka nokusenda ukumfumya kubulwi, pantu ndecenwa icibi." ³⁴Ubulwi bwalikulishe icibi bulya bushiku, elo imfumu yabena Israeli yaishilekushintilila mwiceleta yaliko ukulolenkana nabena Aramu mpaka ubushiku. panshita akasuba kalikuya panshi alifwile.

Chapter 19

¹Yehoshafati imfumu yakwa Yuda yalibwekelemo ku nganda yakwe ku Yerusalemu umutende, ²Elo Yehu umwana mwaume wakwa Hanani, kasesema, alifumine ukuya mukumukumanya nokulanda ku mfumu Yehoshafati, "Bushe kuti wala afwa umubifi/ kuti walatemwa abo abapata Yawe? pamulandu waii micitile, ubukali ukufuma kuli Yawe buli pali webo. ³Nangula, muliko ifisuma ifinga sangwa muli webo, mukuti ulisendele imilando sha Ashera ukushifumya mu mucalo, kabili uli pampamike umutima obe mukufwaya Lesa."⁴Yehoshafati alikele mu Yerusalemu; kabili alifumine kunse nakabili pabantu bakufuma ku Beersheba ukuya ku calo ca mpili icakwa Efulemu kabili alibabweshe kuli Yawe, Lesa waba shibo. ⁵Alibikilemo abapingushi mucalo ukupita mumisumba yonse iyacingililwa iyakwa Yuda, umusumba no ,musumba.⁶Alilandile ku bapingushi, "Tontonkanyani pafyo mwalacita, pantu tamulepingula pamulandu wamuntu, lelo nipali Yaw; ali nobe mu milimo yakupingula. ⁷Nomba kanshi, lekeni akatina kakwa Yawe kabe pali mwebu muleba abacanjala lintu mulepingushi, pantu takwaba ububifi kuli Yawe Lesa wesu, nangula takuli akatulula nangu ukupoka amafisa kanwa,"⁸Elo nomba, mu Yerusalemu Yehoshafati alisontelepo bamo pa bena lebi na pali bashimapepo, kabili nabamo abakalamba bamu mayanda yafikolwe fyabena Isreali, abakulapingula pa mulandu wakwa Yawe, kabili na pamulandu wa fikansa, Balikele mu Yerusalemu. ⁹Aliba konkomeshe ukweba ati, "Muletumika mukatina kakwa Yawe, mu cishinka, kabili no mutima obe onse.¹⁰Lyonse ilyo paisa ukupusa ukulikonse ukufuma kuli bawenu abekala mu misumba yabo, umfwa ikume ku mulopa wasuminwe, atemwa palwa malango na mafunde, ifipope nangu ifyabupingushi, webo ufwile ukubasoka, pakweba ayi bekaba aba milandu pacinso cakwa Yawe. Pantu ubukali bukesa pali webo napali ba wenu. webo uli nakucita ici kabili tawakapelwe umulandu.¹¹Mona, Amariya shimapepo mukalamba ali na webo muli fyonse ifikumine Yawe. Sebadiya umwana mwaume wakwa Ishimaeli, intungulushi yamu nganda yakwa Yuda, ekangalila wafyonse ifyakuma imfumu. kabili ba uwakosa no kubela ifipope fyobe. Na yawe engaba nabo bonse abasuma.

Chapter 20

¹Caishile kucitika panuma ya ici, ukuti abena Moabu elo na bena Amoni, elo na bamo abena Meuni baishile kulwisha Yehoshafati. ²Eluntu bamo baishile kwisa abaebele Yehoshafati, ukutula, "Ibumba ilikalamba likoisa muku kutasha ukufuma ukutoloka Bemba Wamfwa, ukufuma ku Edomu. Bona, bali mu Hazezoni Tama," ifyo ni, Engedi. ³Yehoshafati aishile kuba no mwenso elo aishile kubika amenso yakwe mukufwaya Yahweh, elo aishile kubilisha ukuti kube ukufunga icakulya mu Yudea yonse. ⁴Na bena Yuda bonse baishile kulongana ku kufwaya ubwafwilisho ukufuma kuli Yahweh, ukufuma mu misumba yonse iya kwa Yuda baishile ku kufwaya icinso cakwa Yahweh, ⁵Yehoshafati aishile kutalama pakati kakwa Yuda elo na Yerusalemu, mu ng'anda yakwa Yahweh, pantanshi yamuputule uupya. ⁶Aishile kulanda ati, "Mwe Yahweh, Lesa wafikolwe fyesy, baishile fyesu, bushe te mwebo Lesa wa ku mulu? Webo uteka amabufumu yonse ayapano calo. Mukuboko kobe emwaba amaka yonse, pakuti teti kube nelyo umo uwinga kucimfya. ⁷Lesu wesu, bushe te webo wafumishe abamuli cino cifulo no kucipela kuli Israeli, elo ukuti cipelwe umuyayaya abamuli cino cifulo no kucipela kuli Isreali, elo uuti cipelwe umuyayaya ku bana bakakonkapo abakwa Abrahamu cibusa obe? N abena baikele muli cena elo baishile ku kula ne ncende ya mushilo muli cena pa mulandu we shina lyenu, ⁹Nga twaponena na bucushi-ulupanga, ubupingushi, nangula amalwele, nangula icipowe-tu kesa kutalama pali ino ng'anda, elo kuntanshi yenu (pantu ishina lyenu lili muli ino ng'anda), elo tukalilila kuli mwebo mu mafya yesu, elo na mwebo mukatumfwa elo no kutupusha. ¹⁰Bona nombamba, aba eba bantu bakwa Amoni, Moabu, elo no Lupili Iwa Seir abo waleseshe abena Israeli ukwingla mu calo cabo uluntu baishile kwisa ku calo ca Egypto; mucakuti, Israeli abwelulukile ukufuma kuli bo elo tabonawile. ¹¹Boneni nombamba bakotulambula fwebo; bakoisa mukutufumya mucalo cobe ico watupele ku kupyana. ¹²We Lesu wesu, bushe tawabapingule? pantu amaka yatubulila pa cinso cebumba ili ilikalamba ilyaisa ku kutulwisha. Twafwilishe ifyo twingacita, lelo amenso yesu yali pali webo." ¹³Yuda yonse aishile kutalama ku cinso cakwa Yahweh, pamo na banono babo, abakashi, elo na bana. ¹⁴Eluntu bakati ka cintu bwingi Umupashi wakwa Yahweh waishile kwisa pali Yahasiele, umwana mwaume wakwa Sakaria, umwana mwaume wakwa Benaia, umwana mwaume wakwa Jeiele, umwana mwaume wakwa Matania, umwina Lebi elo uwa muli Asapasi. ¹⁵Yahasiele aishile kulanda ati, "Umfweni, we Yuda onse elo mwe bekashi ba mu Yerusalemu, elo Imfumu Yehoshafati. Ifi efyalanda Yahweh ku li webo, 'Witina; witompoka pamulandu wa bukalamba bwaba shilika, pantu ubulwi tebobe, lelo bwakwa Lesa. ¹⁶Ufwile ukutentemuka ku bataasha mailo. Bona, bakoishila kunshila yaku Ziz. Mukabasanga pa mpela ya mupokapoka, kunuma ya ciswebebe ca Yeruele. ¹⁷Tamwakafwaye ukulwa mu bulwi. Mukatalame mu ncende shenu, talameni abakukosa, elo no kubona ukupususha kwakwa Yahweh, yuda elo na Yerusalemu. Mwitina nangula ukutompoka. Fumeni nokubataasha mailo, pantu Yahweh ali na mwebo." ¹⁸Yehoshafati aishile kufukama no mutwe wakwe panshi. Na yonse Yuda elo na bekashi ba mu Yerusalemu baishile kuwa panshi ki cinso cakwa Yahweh, no kumushinshimuna. ¹⁹Abena Lebi, abo abamu bana bakwa Kohati elo na Korati, baishile kutala ku kulumbanya Yahweh, Lesa wakwa Israeli, ne shiwi ilikalamba. ²⁰Kacelocelo ku macaca baishile kwima elo nokuya mu ciswebebe ca Tekoa. Ulo baishile kufuma, Yehoshafati aishile kutalama no kulanda ati, "Umfwa kulim nebo, we Yuda, elo na mwebekashi bamu Yerusalemu! Cetekeleni muli Yahweh Lesa wenu, elo akamyafwa. Cetekeleni muli bakasesema bakwe, elo mukatunguluka." ²¹Panuma aishile kwipusha abantu, aishile kusonta abo abalikwimbila Yahweh elo no ku mulumbanya pabusuma bwakwe ulo balikuya ku ntanshi ya bashilika, ukutula, "Peleni Yahweh amatotelo, pantu cicpangano cakwe icashinka ca muyayaya. ²²Uluntu baishile kutampa ukwimba elo no kulumbanya, Yahweh aishile kubika abaume mu mpanga ku kutaasha abantu bakwa Amoni, Moabu, elo no Lupili Iwa Seir, abalikwisa mu kutaasha Yuda. Balicimfiwe. ²³Pantu abantu bakwa Amoni elo na Moabu baishile kwima ku kurwa na bekashi ba Mulupili Iwa Seir, pakweba ati bengabapwilishisha ku kubepaya elo no kubalofya. Uluntu baishile kupwisha na bekashi ba mu Lupili Iwa Seir, bonse baishile kwafwa ku kuilofya bonse. ²⁴Uluntu Yuda aishile kwisa ku ncende ku lolesha iciswebebe, baishile kubona abashilika. Boneni, bali abakufwa, baliponene panshi; takwali uwabutukile. ²⁵Uluntu Yehoshafati elo na bantu bakwe baishile mukusenda ifya kutapa fyabo, baishile kusanga pakati kabo, impendwa iyikalamba iya fikwatwa, ifyakufwala, elo ne fintu ifya bune, ifyo baishile kusenda ukuba ifikwatwa fyabo bena mpaka baishile kubulwa amaka yakuti bengasenda fyonse. Bena baishile kukwata inshiku shitatu ishakusenda ifyakutapa pantu fyalifulishe. ²⁶Pabushiku bwakulenga cine baishile kulongana mu mawanga ya Beraka, umo baishile kulumbanya Yahweh, eico ishina lya ilya ncende ncende "Mupokapoka wa Beraka" ukufika na lelo. ²⁷Eluntu bena baishile kwaluluka, onse umwaume umwina Yuda elo no mwina Yerusalemu, elo Yehoshafati ku ntungulushi shabo, ukubwelela ku Yerusalemu abacankwa, pantu Yahweh aishile kulenga bena ukuba abacankwa pa balwani babo. ²⁸Baishile kwisa ku Yerusalemu ne mpango, imitolilo elo na penga mu ng'anda yakwa Yahweh. ²⁹Umwenso wakutina Lesa waishile kwisa pa mabufumu yonse aya mu musumba uluntu baishile

kumfwa ukuti Yahweh na lwisha abalwani bakwa Israeli. ³⁰Eico ubutekeshi bwakwa Yehoshafati bwali tondolo pantu Lesa wakwe amulengele ukutusha konsekonse. ³¹Yehoshafati atekele Yuda: Ali ne myaka amakumi yatatu naisano uluntu atendeke ukuteka, elo aishile kuteka imyaka amakumi yabili na isano mu Yerusalemu. Banyina bakwe ishina lyabo bali ni ba Asuba, umwana mwanakashi wakwa Shilihi. ³²Ena aendele munshila shakwa Asa wishi elo tatalile afumamo muli shena; alikucita icalungama mu menso yakwa Yahweh. ³³Napalico, incende shapa mulu tashapokelwe. Abantu tababikile imitima yabo kuli Lesa wa fikolwe fyabo. ³⁴Nakuba imibombele yimbi iyakwa Yehoshafati, ukufuma ku kutampa ukufika na mukulekelesha, yena yalembwa mu milandu yakwa Yehu umwana mwaume wakwa Hanani, ifyalembwa mu mabuka ya mfumu sha bena Israeli. ³⁵Panuma yaidi Yehoshafati imfumu ya Yuda yaishile kuba pamo na Ahazia imfumu ya bena Israeli, uyo uwacitile ifya bipa. ³⁶Aishile kuba pamo nankwe mukupanga ifyombo fya kuya nafyo ku Tashishi, elo nabo baishile kupanga ifyombo mu Esioni Gebere. ³⁷Eluntu Eliesere umwana mwaume wakwa Dodavahu uwaku Maresha, aishile kusesema pali Yehoshafati; aishile kulanda ati, "Pantu weba waba pamo na Ahasia, Yahweh alilofeshe umilimo yobe.; Ifyombo fyalikuswa elo bena tabaishile ku kwanisha ukuti bengaya ku Tashishi.

Chapter 21

¹Yehoshafati aillele nefikokwe fyakwe elo bamushikile na bena mu musumba wakwa Davidi; Yehoramu, umwana mwaume wake, aishile imfumu mu ncende yakwe. ²Yehoramu alikwete bandume yakwe, abana baume bakwa Yehoshafati: Azaria, Yehiele, Zakaria, Azariahu, Micheal, elo na Shephatiah, bonse aba bali bana baume bakwa Yehoshafati, imfumu yamu Israeli. ³Ba wishibo baishile kubapela ifya bupe ifingi ifya silfere, golide, elo na fimbipo ifya bune, elo kabili ne misumba yamalinga ny Yuda, lelo ena alipele umusumba kuli Yehoramu. ⁴Nomba uluntu Yehoramu aishile kwima pa buteko bwakwa wishi nokuikoselesha umwine nge mfumu, ena alishile kwipaya ba munyina bakwe bonse ku lupanga, elo kabili na bacilolo bamo abamu Israeli. ⁵Yehoramu ali ne myaka amakumi yatatu na ibili uluntu ena atendekele ukuteka, elo ena aishile kuteka imyaka cinekonsekonse mu Yerusalemu. ⁶Aishile kwenda munshila ya shamfumu sha mu Israeli, nge fyo ing'anda yakwa Ahabu alikucita, pantu alikwete umwana mwanakashi wakwa Ahabu ngo mukashi wakwe, na ena aishile kucita ifya bubi ku cinso cakwa Yahweh. ⁷Lelo, Yahweh takabileukonaula ing'anda yakwa Davidi, pamulandu wacipangano ico aishile kupanga na Davidi; ena aishile kulaya ati akapela umweo kuli ye elo na ku bana bakwe. ⁸Munshiku shakwa Yehoramu, Edomu aishile kupondoka ukufuma ku buteko bwakwa Yuda, elo bena baishile kusala imfumu ya kubateka abene. ⁹Eluntu Yehoramu ayabukile pamo na bakulu ba bashilika elo na maceleta. Cali bushiku uluntu aishile kubuka elo nokulya na bena Edomu abamushingulukile elo na bakalamba ba maceleta. ¹⁰Eico Edomu aishile kutwalilila ukupondokela Yuda ukufika na lelo. Libuna nao asangukile panshinta imo ine mukuboko kwakwe, pamulandu wakweba ati Yehoramu alishile kulaba Yahweh, Lesa wa fikolwe fyakwe. ¹¹Ukulundapofye, Yehoramu aishile ku kula incende sha pamulu mu mpili shakwa Yuda elo apangile ififulo fya mu Yerusalemu ukwikala kwati maule, elo alilengele Yuda ukuluba. ¹²Kalata ukufuma kuli kasesema Eliya yasihile kuli Yehoramu. Yaishile kulanda ati, "Ifi efyo Yahweh, Lesa wakwa Davidi, icikolwe cobe, alanda: Pamulandu wakweba ati taendele munshila shakwa Yehoshafati, wiso, nangu munshila shakwa Asa, imfumu ya Yuda, ¹³lelo wendele munshila ya bena Israeli, elo aishile Yuda elo nabekashi bamu Yerusalemu ukucita kwati li ule, ngefyo ing'anda yakwa ahabu yacitile-elo pamulandu wakweba ati ulipeye ba wenu mu ng'anda yakwa wiso, abaume abali bwino ukucila weba- ¹⁴bona, Yahweh akoisa kukanda abantu bobbe, abana bobbe, abakashi bobbe elo nefyo wakwata fyonse kumpumo iyakufina. ¹⁵Webo we mwine ukoisa ku kwata ukulwala ukwingi nobulwele mu mala yobe, mpka ubulwele bukalenga amala yobe ukufimina kunse, elo ici citwalilila cila bushiku." ¹⁶Yahweh aishile kwimwisha Yehoramu imipashi ya bapelishiti elo ne ya bena Arabia abali mupepi na bena Kushi. ¹⁷Baishile kulwisha Yuda, balalenyemo, elo nokusenda fyonse ifyuma ifyo baishile kusanga mu ng'anda ya mfumu. Kabili baishile kusenda na bana bakwe elo na bakashi bakwe. Takwali umwana uwasheleko kuli ye kanofye Yehoazi kauli wakwe umwaume. ¹⁸Panuma yaifi fyonse, Yahweh aishile kumupuma mu mala yakwe nobulwele ubushili bwa kupola. ¹⁹Caishile kuba muli shilya nshita, panuma ya myaka ibili, amala yake yalishile kufuma pamulandau wa bulwele bwakwe, elo aishile kufwa ku bulwele bwakwe uwakubipa. Abantu bakwe tabapangile umulilo pakumupela umucinshi ngefyo bali kucita ku fikolwe fyabo. ²⁰Aishile kutampa ukuteeka uluntu akwete imyaka amakumi yatatu na ibili; atekele mu Yerusalemu pamyaka cine konsekonse, elo uluntu afwile takwali nangu umo uwamuloseshe. Baishile kumushika mu musumba wakwa Davidi, lelo temunshishi sha bufumu.

Chapter 22

¹Abekshi bamu Yerusalemu balicitile Ahasia, umwana mwaume umwaice, uwa kwa Jehoramumu imfumu mwipunda lyakwe, pantu impuka yabaume iyashile pamo nabena Arabia mu nkambi balipeye bonse abana abaume abakulu. Kanshi Ahasia umwana mwaume wakwa Jehoramumu, imfumu ya bena Yuda, alibele imfumu.

²Ahasia ali ne myaka amakumi yane na ibili ulu atampile ukuteka; alitekele kumwaka umo mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina Atalia; ali mwana mwanakashi wakwa Omri. ³Alikwenda mu mibele yaba ng'anda yakwa Ahabu pantu nyina ewali mpanda mano wakwe mu kucita ifyabubi. ⁴Ahasia alicitile ifyabubi mu menso yakwa Yawe, fyekafyo abang'anda yakwa Ahabu balikucita; pantu abali bampanda mano panuma yakufwa kwakwa wishu, kubonena bwakwe. ⁵Naye alikukonka mumano baliku mupanda; alile na Joramumu umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu yabena Israeli, ukuya kulwa na Hasaele imfumu yaku Aramu, ku Ramote Gileadi. Abena Aramu balicenene Joramumu. ⁶Joramumu alibwelele ukwisa kundapwa ifilonda bamusenene ku Ramote, ulu alwile na Hasaele, imfumu yaku Aramu. Eco umwana mwume wakwa Johoramumu, imfumu yabene Yuda, alitentemikile ku Yesereele ukuya kumona Joramumu umwana mwaume wakwa Ahabu, pantu Joramumu walikenekelwe. ⁷Nomba ukonaulwa kwakwa Ahasia kwali letelwe ukupitila mu kutandala kwakwa Ahasia ulu atandalile Yoramumu. Ulu afikile, alile na Yehoramumu ukuya ku sansa Yehu umwana mwaume wakwa Ninshi uo Yawe asalile ukonaula ing'anda yakwa Ahabu. ⁸Calishile kubefi, ulu Yahu alikucita ifyabupingushi fyakwa Lesa paba ng'anda yakwa Ahabu, elo asangile intungulushi shabena Yuda abana baume ababa wabo bakwa Ahasia bakopungila Ahasia. Yehu alibepeye. ⁹Yehu alifwelele Ahasia: balimwikete ka fiseme mu Samaria, balimuletele kuli Yehu, kabili nokumwipaya. Elo bamushikile, pantu balyabele ati, "Mwana mwaume wakwa Yehoshafati, uwakukonka Yawe no mutima wakwe onse." Kanshi ing'anda yakwa Ahasia tayakwetepo amaka yakuteka pa bufumu. ¹⁰Nomba ulu Atalia, nyina wakwa Ahasia, ulu amwene ati umwana wakwe umwaume alifwile, alimine nkwapaya abana bonse abana bakubuufumu bwa ba ng'anda, yakwa Yuda. ¹¹Lelo Yehoshabeati umwana mwanakashi wa mfumu, mubumfisolo alibulile Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasia ukumufumyapo pa bana bamfumu abo abalikuya mwikwapaiwa. Alimubikile pamo no muleshi wakwe ku kampetu. eflyo Yehoshabeati umwana mwanakashi wa mfumu Yehoramumu, umukashi wakwa Yehoyada shimapepo (pantu ali ni nkashi yakwa Ahasia) alimufishile ukufuma kuli Atalia. Pakweba ati Atalia emwipaya. ¹²Ali nabo, kabamufishile mu ng'anda yakwa Lesa pa myaka mutanda, ninshi Atalia akoteka mu calo.

Chapter 23

¹Mu mwaka wakulenga cine lubali; Yehoiada alangile amaka yakwe elo aishile kwingila mucipangano na bamushika ba pa myanda, Asaria umwana mwaume wakwa Yehoham, Ishimaele umwana mwaume wakwa Yehohanani, Asariah umwana mwaume wakwa Obedi, Maseiah umwana mwaume wakwa Adaiah, na Elishafati umwana mwaume wakwa Zichri. ²Baile ku Yudea elo balonganikile abena Lebi ukufuma mu isumba yonse iya mu Yudea, ukulingana nge mitwe ya lupwa lwa mayanda yakwa Israeli, elo baishile ku Yerusalemu. ³Lyonse ibumba lyaishile kupanga icipangano pamo ne mfumu mu ng'anda yakwa Lesa. Yehoiada aishile kulanda ati, "Boneni, umwana mwaume wa mfumu akateka, ukulingan nefyo Yahweh alandile palwa ba ng'anda yakwa Davidi. ⁴Ifi eflyo mufwile ukucita: Uwa citatu uwa muli bashimapepo benu elo na bena Lebi abesa mukubombz pe Sabata bali nokuba ba malonda pa fiibi. ⁵Naumbi uwa citatu kaba pa ng'anda ya mfumu, naumbi uwa citatu akaba pa mufula wapa mwinsh. Abantu bonse bakabe mulubansa lwa ng'anda yakwa Yahweh. ⁶Mwikasuminisha nangu umo ukwisa mu ng'anda yakwa Yahweh, ukufumyakofye bashimapepo elo na bena Lebi abo abakobomba. Bena bakengile pantu bena bamushilo. Lelo abantu bonse bafwile ukumfwila ukukonkomesha kwakwa Yahweh. ⁷Abena Lebi bafwile ukushinguluka imfumu kumbali shonse, cila muntu ne fyanso fyakwe mu minwe yakwe. Uyo onse uwaisa mu ng'anda, muleke akepaiwe. Mwikale ne mfumu uluntu ikoingila elo no luntu ikoya kunse." ⁸Kanshi abena Lebi elo na bonse abena Yuda ba bombele munshila yonse mu musango umo Yehoyada shimapepo akonkomeseshemo. Cila umo apiitile abaume bakwe, abo abali nokisa kwingila mukubomba pe Sabata, na bo abali no kufuma mukubomba pe Sabata, pantu Yehoyada shamapepo tasalangenye iciputulwa cabo icili conse. ⁹Eluntu Yehoyada shimapepo aishile kuleta kuli bacilolo amafumo na yanono elo ne fisoilelo ifikulu ifyo ifyali mu ng'anda yakwa Lesa. ¹⁰Yehoyada aishile kubika abashilika bonse, cila muntu ne canso cakwe mu minwe yakwe, ukufuma kulubali lwa kukulyo kwe tempele na kulubali lwa kukuso kwe tempele, ukulola lubali ku bulambo na kwi tempele, ukushinguluka imfumu. ¹¹Eluntu baishile kufumya umwana mwaume wa mfumu baishile kubika ne cilongwe pali ye, no kumupela amafunde ya cipangano. Eluntu baishile kumucita imfumu, na Yehoyada na bana bakwe abaume balimusubile. Eluntu baishile kulanda ati, "Mwikale inshiku ishingi mwe mfumu." ¹²Uluntu Atalia aumfwile icongo ca bantu bakobutuka no kulumbanya imfumu, aishile ku bantu mu ng'anda yakwa Yahweh, ¹³elo alolekeshe, elo, boneni, imfumu yalitaleme pacaimikwa apa kwingilila, na bamushika elo na ba mapenga bali lubali ku mfumu. Abantu bonse aba mucalo bali kusekelela no kulisha amapenga, na bakwimba bali kulisha ifilimba fya kwimbilamo no kutungulula mukwimba kwa kulumbanya. Eluntu Atalia alepwile amalaya yakwe no kupunda ati, "Kupondoka! Kupondoka!" ¹⁴Eluntu Yehoyada shimapepo aishile kufumya ba mushika ba pa myanda abali kutungulula abashilika elo aishile kulanda kuli bo ati, "Mufumisheni pakati ka bantepa; naonse uuka mukonka, mulekeni epawiwe kulupanga." Pantu shimapepo nalanda ati, Mwikamwipaila mu ng'anda yakwa Yahweh." ¹⁵Kanshi bamwikete ninshi alikuya apakwinhilila bakafwalo pa mwinshi wa ng'anda ya mfumu, elo kulya eko ba mwipaille. ¹⁶Eluntu Yehoyada aishile kupanga icipangano pali ye elo na Yahweh, abantu bonse, elo ne mfumu, ukuti bafwile baba abantu bakwa Yahweh. ¹⁷Eico abantu bonse baile ku ng'anda yakwa Baali nokuciponya panshi. Batobawile ubulambo bwakwa Baali elo cimpashanya cakwe mutupimfya, elo baipeye Matani, shimapepo wakwa Baali, pantanshi ya bulambo. ¹⁸Yehoyada aishile kusonta bacilolo pa ng'anda yakwa Yahweh mwisamba lya maboko yaku bashimapepo, abo abalibena Lebi, abo Davidi abikile pa ng'anda yakwa Yahweh, ukupela ifya bupe fya koca kuli Yahweh, nga fintu calembwa mu mafunde yakwa Mose, pamo pene no kusekelela elo no kwimba, nga fintu Davidi apele ifya kukonka. ¹⁹Yehoyada aishile kubika ba malonda pa myenshi ya pa ng'anda yakwa Yahweh pa kuti nangu umo uwakukowela munshila iili yonse ukukana ingilamo. ²⁰Yehoyada aishile kupiita ba mushika ba pa myanda, abakankala, na balashi ba bantu, elo na bantu bonse aba mu calo. Aishile kuleta imfumu ukufuma ku ng'anda yakwa Yahweh; abantu baishile kupula pa mpongolo ya pamulu ukuya ku ng'anda ya mfumu elo atekel imfumu pa cipuna ca bufumu. ²¹Eico abantu bonse ba mucalo balisekelele, elo no musumba wali celele, elo na Atalia, ba mwipeye ku lupanga.

Chapter 24

¹Yoashi wali ne myaka cne lubali uluntu watampile ukuteka; watekele imyaka amakumi yane. Mu Yerusalemu. Ishna lyakwa nyina ali ni Sibia uwa ku Beersheba. ²Yoashi walicitile ifisuma mu menso yakwa Yahweh mu nshiku shonse ishakwa Yehoiyada, shimapepo. ³Yehoiyada wa mufwale abakash babili, elo wali wishi wa bana baume elo na banakashi. ⁴Panuma yaici, elyo Yoashi wasalile ukuwamya ing'anda ya kwa Yahweh. ⁵Walilongenye pamo ba shimapepo elo na bena Lebi, elo walandile kuli bo ati, "Mulekuya cila mwaka ku musumba ya kwa Yuda no kulonganya indalama ukufuma mu bena Israeli ku kuwamya ng'anda yakwa Lesa wenu. Mutampefye nombaline." Abena Lebi pakutampa tabacitilepo nangu kamo. ⁶Eico imfumu yalikutile Yehoiyada shmapepo mukulu no kulanda kuli ye ati, "Cindo weba tawaipushishe abena Lebi ukuleta umusonko ulya Mose umubomfi wakwa Yahweh elo no lukuta lwa bena Israeli palwe tenti lya cipangano ica e belwe?" ⁷Pantu abana baume bakwa Ataliya uyo inkaka ya mwanakashi, batobele ng'anda yakwa Lesa elo no kupela ifntu fya mushilo ifya mu ng'anda yakwa Yahweh kuli Baali. ⁸Eico imfumu yalikonkomeshe, elo bapangile icakubikamo imisonko no kucibika panse pa mwinshi ku ng'anda yakwa Yahweh. ⁹Eluntu baishile kucita imbila mu Yuda monse elo na mu Yerusalemu, ku bantu ukuleta kuli Yahweh umusonko ulya Mose umubomfi wakwa Lesa wali kusonkesha pali Israeli mu matololo. ¹⁰Intungulushi shonse elo na bantu bonse baishile kusansamuka elo baishile kuleta indalama elo baishile kushibika mpaka bali pwilisishe ukwisusha ico ba pangile ica kubikamo. ¹¹Cali calikucitika ilyo lyonse bali ku leta ico ba pangile ica kubikamo kuli bacilolo ba mfumu ku kuboko kwa bena Lebi, elo nga ba bona ukuti indalama shalimo ishing, kalemba wa mfumu elo na cilolo wakwa shimapepo mukulu bali kwisa, no kufunya mu cakubikamo, no ku cisenda elo no kubwekeshamo ku ncende ya ciko. Balikucita ifi ubushiku no bushiku, ukulonganika icipendo candalama icikulu. ¹²Imfumu elo na Yehoiyada bali ku pela indalama kuli abo abali ku bomba umulimo waku pyungila mu ng'anda yakwa Yahweh. Abaume balingishe incito abakuputula amabwe elo na bakapala wambao ku kuwamya ing'anda yakwa Yahweh, elo nabo abalikubomba mukupanga ifipe fya fyela no mukuba. ¹³Eico abaume ba mulimo balibombele, elo no mulimo wa kuwamya walikwikalakofye kuntanshi mu minwe yabo; balilengele ing'anda yakwa Lesa ukuba ifyo yali elo nokuikosha. ¹⁴Uluntu bapwilisishe, balitwele indalama shashelepo ku mfumu elo na Yehoiyada. Ishi ndalama sha bombele mukupanga ifipe fya mung'anda yakwa Yahweh, ifipe fya kubomfya elo no kupangilapo imitulo-ba supuni elo ne fipe fya golide elo na silfere. Balitulile imitulo ya koca mu ng'anda yakwa Yahweh ukutwalilila mu nshiku shonse ishakwa Yehoiyada. ¹⁵Yehoiyada walikotele elo walikele inshiku ishing, eluntu wafwile; wakwete imyaka 130 uluntu afwile. Ba ¹⁶mushikile mu musmba wakwa Davidi pamo ne sha mfumu, pantu walicitile ifisuma mu Israeli, ku ntanshi yakwa Lesa, elo na ku ng'anda yakwa Lesa. ¹⁷Nomba panuma yamfwa yakwa Yehoiyada, intungulushi sha mu Yuda balishile no kucita umucinshi ku mfumu. Eluntu imfumu yaishile kumfwa kuli bo. ¹⁸Balisulile ing'anda yakwa Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo, elo no kupepa Ashera tu lesa elo no tulubi. Ubukali bwakwa Lesa bwaishile kwisa pali Yuda elo na Yerusalemu pali iyi micitile yabo iya kubipa. ¹⁹Walitumine bakasesema kuli bo mu kubaleta na kabili ku mwine, Yahweh; ba kasesema bali kushinina abantu, nomba bena balikene ukumfwa. ²⁰Umupashi wakwa Lesa waishile kwisa pali Sakaria umwana mwaume wakwa Yehoiyada, shimapepo; Sakaria aishile kutalama pantanshi ya bantu elo no kubeba ati, "Les a kososa ifi: Findo tamukonkela amafunde yakwa Yahweh, pakweba ati mweba mwi palwa? Apo mweba mwasula Yahweh, na ye wa misula." ²¹Nomba baishile kumwimina; pe funde lya mfumu, bali mulashile amabwe mu lu bansa lwa ng'anda yakwa Yahweh. ²²Muli uyu musango, Yoashi, imfumu, tacibukishe uluse ulu Yehoiyada, wishi wakwa Sakaria, wa citile kuli ye, lelo, waipaye umwana mwaume wakwa Yehoiyada. Uluntu Sakaria ali mukufwa, aishile kulanda ati, "Na cibe pantu Yahweh alibwene ici elo no kukuta weba ku mulandu." ²³Califikile pa lwa kupwa kwa mwaka, elyo abashilika ba ku Aramu baishile mukulwisha Yoashi. Balishile mu Yuda elo na Yerusalemu; baishile kupela intungulushi shonse isha bantu elo batumine ifyapokelwe ku mfumu yaku Damasiko. ²⁴Nangu abashilika ba bena Aramu baishile abanono, Yahweh alibapele ukucimfya pa bashilika abali abengi, pantu Yuda alisulile Yahweh Lesa wafikolwe fyabo. Muli iyi nshila abena Aramu baishile kuleta ubupingushi pali Yoashi. ²⁵Pa nshita ilya abena Aramu balile, Yoashi ali cenekwe nganshi. Ababomfi bakwe baishile kumwimina pamulandu wa kwipaya abana baume bakwa Yehoiyada, shimapepo. Ba mwipaile mu musengele wakwe, elo afwile; ba mushikile mu musumba wakwa Davidi, nomba tabamushikile mu nshnshi sha mfumu. ²⁶Aba ebantu baishile kumwimina: Sabadi umwana mwaume wakwa Shimeati, umwanakashi umwina Amoni; elo na Yehosabadi umwana mwaume wakwa Shimiriti, umwanakashi umwina Moabu. ²⁷Nomba imilandu ya pabana bakwe abaume, ubusesemo ubukankala ubo bwalandilwe pali ye, elo no kukula cipya cipya ing'anda yakwa Lesa, bona, yalilembwa mulyashi ilya mwi buku lya sha mfumu. Amasia umwana mwaume wakwe uwaishile kumupyana.

Chapter 25

¹Amasia ali ne myaka amakumi yabili na isano uluntu aishile kutampa ukuteeka; ena altekele imyaka amakumi yabili na pabula mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Yehoadadini, umwina Yerusalemu. ²Ena alcitile icabune mu menso yakwa Yahweh, nomba tacalikufuma panshi ya mutima. ³Caishile kuba ulo ubufumu bwakwe bwaishile kukosa, ena aishile kwipaya ababomfi balya abasakwile wishi, imfumu. ⁴Nomba taipeye abana balya basakwile bawishi, nomba acitile ukulingna umwalembelwe amafunde, mwi buku lyakwa Mose, ngefyo Yahweh amukonkomeshe ati, "Bashibo tabafwile ukufwila pa bana babo, na bana tabafwile ukufwila pa mulandu wa bashibo. Muli ico, cila umo afwile ukufwila pa lubembu lwakwe." ⁵Mukucilapo, Amasia aishile kulonganika abena Yuda capamo, elo abalembeshe ukukonka na mayanda ya fikolwe fyabo, ukukonka na bacilolo pa makana na bacilolo pa myanda-na bonse aba Yuda na bena Benjamini. Ena apembele bena ukufuma pa myaka amakumi yabili ukuya pamulu, elo abasangile bena bali 300,000 abaume basalilwe, abalingile ukuya ku nkondo, abo abengabomfya ifumo ne nkwele. ⁶Ena adfwailapo na kabili 100,000 abaume ba bulwi ukufuma mu Israeli pa ndalama amatalanta umwanda umo isha silfere. ⁷Nomba umuntu wakwa Lesa aishile kwisa kuli ye no kulanda ati, "Mwe mfumu, mwileka abashilika ba mu Israeli ukuya na mwebo, pantu Yahweh tali na bena Israeli-tali na banatu bakwa Efulemu. ⁸Nomba nangufye mukoya mwebo elo mukoikoselesha no kukosa mu bulwi, Lesa akamupela mu minwe ya balwani, pantu Lesa ali na maka aya kwafwa, elo na maka aya kuposa panshi." ⁹Amasia aishile kulanda ku muntu wakwa Lesa ati, "Nomba cindo calacitika pa ndalama umwanda umo isha matalanta isho nebo mpele ku bashilika bakwa Israeli?" Umuntu wakwa Lesa aishile ku mwasuka ati, "Yahweh nalinga ukukupela webo ishingiki ukucila pali ishi." ¹⁰Eico Amasia aishile kubapatula abashilika abo abaishile kuli ye ukufuma ku Efulemu; aishile kubatuma ku ng'anda na kabili. Eico baishile kufulwa nganshi ukufululwa Yuda, elo baishile kubwelela ku myabo mubukali ubwine bwine. ¹¹Amasia alikwete ukushipa no kutungulula abantu bakwe ukuya ku mukonko wa mu cele; baishile kucimfya abaume ikana abakwa Seir. ¹²Abashilika bakwa Yuda balisendele bambi abatutula amakana ukumi. Baishile kubapiita pa mulu wa lupili no kubaposa panshi ukufuma palya, eico bonse balilepwike mutupimfya. ¹³Nomba abaume babashilika abo Amasia abwesesheshe, pa kuti bena tabafwile ukuya na ye ku bulwi, baishile kusansa imisumba ya ba Yuda ukufuma ku Samaria ukufika Beti Horoni. Baishile kwipayamo amakana ya tatu aya bantu elo baishile kusenda ifitapwa ifingi. ¹⁴Nomba caishile kuba, panuma ulo Amasia akwete ukubwela ukufuma musansa abena Edomu, ena aishile na senda tu lesa twa bantu ba bena Seir, no kwisa kutubika ukuba tu lesa twakwe umwine. Ena awile pali twena no koca icushi ce lambo kuli twena. ¹⁵Eico Yahweh alikalipe ukufululwa Amasia. Ena aishile kutuma kasesema kuli ye, uyo walandile ati, "Nindo wakwatila tu lesa twa bantuuto twena tatwakwete ukupususha abantu batuko ukufuma mu minwe yobe?" ¹⁶Caishile kuba ukuti ulo kasesema alikulanda kuli ye, imfumu yaishile kulanda kuli ye ati, "Bushe nifwe tukubikile impandamano ku mfumu? Leka! Cindo bakokwipaila?" Eluntu kasesema aishile kuleka no kulanda ati, "Ndishibile ukuti Lesa akofwaya ukukonaula webo pantu ulikwete ukucita ifi fintu elo taukwete ukumfwa ukupandwa amano kwandi." ¹⁷Eluntu Amasia imfumu yaba Yuda yaishile kupandwa amano kuli bampanda mano no kutuma amashiwi kuli Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehoahasi umwana mwaume wakwa Yehu, imfumu yakwa Israeli, yalanda ati, "Isa, na tuye tukumane fwebo icinso ne cinso mu bulwi." ¹⁸Nomba Yehoashi imfumu ya bena Israeli yaishile kubwesha amashiwi kuli Amasia imfumu yaba Yuda, ukulanda ati, "Icimpusa ica myunga icamu Lebanoni calitumine amashiwi mu Kedo uwali mu Lebanoni, ukulanda ati, 'Peela umwana mwanakashi obe ku mwana mwaume wandi ukuba umukashi,' Nomba icinama ca mpanga icali mu Lebanoni calipitile no kunyantaula imyunga. ¹⁹Webo ulandile ati, 'Bona, ningwisha Edomu, elo umutima obe naukutumika webo pamulu. Naukwata icilumba mu cimfya kobe, nomba ikala ku ng'anda, pantu cindo webo ukofwaila ukuibika mu bwafya no kuiponya, webo pamo na ba Yuda?" ²⁰Nomba Amasia takwete ukumfwa, pantu ifi fyacitike fya fumine kuli Lesa, pa kuti ena engapela aba Yuda mu inwe ya balwani babo. pantu bena bakofwaya ukupandwa amano ukufuma kuli tu lesa twa bena Edomu. ²¹Eico Yehoashi, imfumu ya bena Israeli, aliisanshile; ena na Amasiya, imfumu ya bena Yuda, balikumene icinso ne cinso pa Beti Shemeshi, uyo uwali ku bena Yuda. ²²Yuda baishile kumupuma panshi kuli Israeli, elo cila muntu afulumukile ku ng'anda. ²³Yehoashi, imfumu ya bena Israeli, aishile kwi kata Amasiya umwana maume wakwa Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasia, imfumu ya bena Yuda, pa Bti Shemeshi. Aishile kumuleta mu Yerusalemu elo atobele icibumba ca Yerusalemu ukufuma ku mpongolo yakwa Efulemu ukufika ku mpongolo ya pa cifutu, iyalepele amakuniti imyanda ine. ²⁴Ena asendele golide yonse na silfere, fyonse ifipe ifyo ifyasangilwe mu ng'anda yakwa Lesa muli Obedi Edomu, ne fintu fyakucindama ifyali mu ng'anda ya mfumu, nabo baikete muli bunkole, no babweseshesha ku Samaria. ²⁵Amasia umwana mwaume wakwa Yoashi, imfumu ya bena Yuda, aikele imyaka amakumi yasano panuma yamfwa yakwa Yehoashi, u, wana mwaume wakwa Yehoahasi, imfumu ya bena Israeli. ²⁶Elo palwa

milandu yakwa Amasia, iyakubalilapo no kulekeleshako, boneni, bushe yena tayalembelwe mw buku ya sha mfumu sha ba Yuda na bena Israeli?²⁷Nomba ukufma panshita iyo Amasia afumine mukukonka Yahweh, mwaimine abakufwaya ukumwipaya mu Yerusalemu. Ena afulumukile ku Lakishi, lelo bena batumine abakumukonka ena ku Lakishi no kumwipaya kulya. ²⁸Bena baishile kumubweshesha pali bakabalwe no kumushika ukwashikwa ifikolwe fyakwe mu musumba wa bena Yuda.

Chapter 26

¹Abantu bonse aba bena Yuda balipitile Uziah, uwali ne myaka ikumi limo na mutanda, elo no kumupanga ukuba imfumu mukupyana wishi Amaziah. ²Ewakulile cipay cipya Elath elo no kuibwisha kuli Yuda. Panuma yalele ukwalele ifikolwe fyaiko. ³Uzziaha ali ne myaka ikumi limo na mutanda uluntu atendeke ukuteka. Alitekele pa myaka amakumi yasano na shibili mu Yerusalemu. Ishina lyakwa Nyina ali ni Jekolia; ali wamu Yerusalemu. ⁴Alicitile ifyali ifisuma mu menso yakwa Yahweh, ukukonka ifilangililo fyakwa wishi, Amaziah muli fyonse. ⁵Ali ipangile umwine ukufwaya Lesa mu nshiku shakwa Zachariah, uwamufundile ukucindika Lesa. Napamulandu alacindika Yahweh, Lewa amulengele ukulunduluka. ⁶Uzziah alile elo nokuya lwisha aba perishiti. Alitobele ifibumba fya musumba wa Gath, Jabneh, elo na Ashidod; alikulile imsumba mu calo Ashdodi elo na muba perishiti. ⁷Lesa alimwafwile kulwisha aba perishiti, abena Arabiah abaikela mu Gurbaal, elo na bena Meuniti. ⁸Abena Amoniti bapele umutuulo kuli Uziah, elo ululumbi lwakwe lwasukile lwafika na kumpomgolo yakwingilila ku Egypt, pantu alitampili ukuba uwamaka sana. ⁹Mukulundapo, Uziah alikulile impungu mu Yerusalemu pa mpongolo ya palutwe, pa mpongololya mumupokapoka, elo na tungi lye lingi, elo no kushikosha. ¹⁰Alikulile impungu mu matololo elo no kwimba ifishima ifingi, pantu alikwete ifitekwa ifingi mu mushili watambalala elo umwabuta. Alikwete abalimi elo na balimi ba myangashi mu calo ca mpili elo mu mabala yafi nsabwa nsabwa, pantu alitemenwe ukulima. ¹¹Mukulundapo, Uziah alikwete ifita fya baume babulwi abaile ku bulwi mu mabumba ayalonganikwe ukulingana ne mpendwa yabo iya pendelwe kuli Jeiel, kalemba, elo na Maaseiah, cilolo, ukulingana no kutungulula kwakwa Hananiah, umu uwamuli ba filolo ba mfumu. ¹²Impendwa yonse iya ntungulushi sha ndupwa isha tungulwile abaume bene bene 2,600. ¹³Baleangalila ifita fya baume 307,500 abapangile ubulwi naba makaku kwafya imfumu ukulwisha abalwani. ¹⁴Uzziah alikupekanishisha-fyonse ifita inkwela, amafuumo, ifyakucinga umutwe, ifyakucinga icicfuba, amata elo na mabwe yamufisukushilo. ¹⁵Mu Yerusalemu alukililemo fimashini ifyo ifyabikilwe na baume bakanshiwa ukuba pa mpungu elo na pamakona ku kuoselajo imifwi elo na mabwe ayakulu, Ululumbi lwakwe lyafikilefye na kufyalo fyakutali, pantu alyafwile sana elo calengele aba uwamaka sana. ¹⁶Lelo uluntu Uziah naba uwamaka sana, umutima wakwe wali imishiwa eico alikucita amafisakanwa; alilekele ukumfwila Yahweh, Lesa wakwe, pantu alile mu ng'anda yakwa Yahweh ku koca ifya nunkila pa cipailo ca fyanunkila. ¹⁷Azariah, shimaepo, alimukonkele pa numa, elo na yee ali nabashimaepo bakwa Yahweh amakumi cine konse konse, abali baume bashipa. ¹⁸Baleseshe Uziah imfumu, elo no kulanda kuli yee ati; "Temulimo obe, Uziah, ukoca ifyanunkila kuli Yahweh, lelo mulimo wabashimaepo, abana bakwa Aaron, abapelwa umulimo wakoca ifyanunkila. Fumeni pancende ya mushilo, pantu tauli uwacishinka elo tawakacindikwe kuli Yahweh Lesa." ¹⁹Eluntu Uziah aishile kufulwa. Alikete icakufutumwinako mu minwe yakwe ku koca ifyanunkila ulo lwinefye ninshi alifulilwe bashimaepo, ifibashi fyaishile kuba pa mpumi yakwe pa cinso caba shimaepo mu ng'anda yakwa Yahweh, pambali ya cipailo ca fyanunkila. ²⁰Azariah umukulu waba shimaepo elo na bashimaepo bonse balimuloleshe, elo boneni, alisangwike uwafibashi pa mpumi yakwe. Balimufumishe mulya. Muncende, alyendeshe ukufuma, pantu Yahweh alimukandile. ²¹Uzziah, imfumu, ali uwafibashi, ukushinta napa bushiku bwakufwa kwakwe elo no kwikala aikele mu ng'anda ya patwilweko pantu ali uwafibashi, pantu alifumushiwamo mu ng'anda yakwa Lesa Yahweh. Jotham, umwana wakwe umwaume, ewaleangalila ing'anda ya mfumu elo no kuteka abantu ba mucalo. ²²Imilandu imbi iyakwa Uziah, ukufuma ku ntendekelo ukufika ku mpela, yalembelwe na kasesema Esaya umwana mwaume wakwa Amos. ²³Eico Uziah alele pamo nefikolwe fyakwe; bamushikile pamo nefikolwe fyakwe mu manda yakushikamo imfumu, pantu balandile ati, "Wafibashi." Jotham, umwana wakwe umwaume aishile kuba iumfumu muncende yakwe.

Chapter 27

¹Yotamu ali ne myaka amakumi yabili na isano uuntu aishile kutampa ukuteka; atekele imyaka ikumi limo na mutanda mu Yerusalemu. Nyina ishina lyakwe ali ni Yerusha; ali mwana mwanakashi wakwa Sadoki. ²Alicitile icisuma mu menso yakwa Yahweh, alikonkele ifilangililo fyakwa wishu, Usia, muli fyonse. Nao kabili alili kwingila mwi tempele lyakwa Yahweh. Lelo abantu balitwalile ukucita imisango ya bubifi. ³Aishile ku kula umwinshi pamulu wa ng'anda yakwa Yahweh, elo na pa lupili lwa Ofelo aishile ku kulapo sana. ⁴Nakucilisha aishile ku kula imisumba mu calo ca mpili cakwa Yuda, elo na mu mpanga ya fimuti aishile ku kulamo amalinga elo ne mpungu. ⁵Nao aishile kulwa ne mfumu ya bantu bakwa Amoni elo aishile kubacimfya. Muli ulya mwakwa umo wine, abantu bakwa Amoni baishile kumupela umwanda umo amatalanta ya silfere, ing'anu shafininine amakana ikumi limo, amakana ikumi limo ilya bale. Abantu bakwa Amoni baishile kumupela cimo cine mu wa bubili na butatu. ⁶Eico Yotamu aishile ku kwata amaka pantu alyendeke pa cinso cakwa Yahweh Lesa wakwe. ⁷Elo palwa fmilandu imbi iya Yotamu, bonse ubulwi bwakwe, ne nshila shakwe, boneni, ifyalilembwa mwi citabo ca mfumu sha Israeli elo na Yuda. ⁸Ali ne myaka yakufyalwa ikumi limo na isano uluntu aishile kutampa ukuteka; atekele imyaka ikumi limo na mutanda mu Yerusalemu. ⁹Yotamu aishile kulala pamo ne fikolwe fyakwe, elo baishile kumushika mu musumba wakwa Davidi. Ahasi, umwana mwaume wakwe, aishile kuba imfumu mucifulo cakwe.

Chapter 28

¹Ahasi wali ne myaka amakumi yabili uluntu watampile ukuteka, elo watekele imyaka ikumi na mutanda mu Yerusalemu. Ena talikucita ifyabune mu menso yakwa Yahweh ngafilya Davidi icikolwe cakwe calikucita. ²Lelo, ena waendele mu nshila ya sha mfumu shakwa Israeli; kabili ena wapangile ifimpashanya ifyakwenga ifya Baali. ³Mukulundapo, walikoca ububani mu mupokapoka wa Beni Hinomu elo walengele abana bakwe ukupita mu mulilo, ukulingana ne fya muselu ifya likucita abantu abo Yahweh atamfishe mu calo cabo pantanshi ya bantu bakwa Israeli. ⁴Walikutula amalambo elo no koca ububani pa ncende sha pamulu elo na patupili elo na panshi yacila cimuti ica kulelema. ⁵Eico Yahweh Lesa wakwa Ahasi aishile kumupela mu minwe ya mfumu yaku Aramu. Abena Aramu bali mucimfishe elo basendeleko na bafungwa abengi, no kubaleta ku Damasiko. Ahasi na kabili walipelwe mu minwe ya mfumu ya bena Israeli uyo uwa mucimfishe no kwipaya abengi. ⁶Pantu Peka umwana mwaume wakwa Remaliya mubushiku bumo aipeye 120,000 abashilika bamu Yuda elo bonse bali baume bamaka, pantu bena balisulile Yahweh Lesa wafikolwe fyabo. ⁷Zikri, umwaume wa maka ukufuma mu Edulemu, aipeye Maseya umwana mwaume wa mfumu, Asrikamu, cilolo kwi sano, elo na Elikana, uyo uwali uwa cibili ku mfumu. ⁸Abashilika bakwa Israeli bali bapiitile bunkole ukufuma mu bantu babo 200,000 abakashi, abana baume, elo na bana banakashi, kabili bapiitile ifipe ifingi, ifyo babwekeshemo ku Samaria. ⁹Nomba kwali kasesema wakwa Yahweh kulya, ishina lyakwe ali ni Obedi. Aishile muku kumanya abashilika abal kuya mu Samaria. Aishile kulanda kuli bo ati, "Pantu Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu, ali fulilwe Yuda, alibapele mu minwe yenu. Nomba mwebo mwalibepaye no bukali ubo bwafikile ku mulu. ¹⁰Nomba mwebo mukofwaya ukusunga abaume elo na banakashi bakwa Yuda elo na Yerusalemu nga abasha benu. Bushe mwebo tamwakwata umulandu wa masmbi yenu kuli Yaweh Lesa wenu? ¹¹Eluntu nomba, umfweni kuli nebo: Bwekeshenimo abafungwa, ba munyina wenu abo mwapiitile pantu ubukali bwakwa Yahweh buli pali mwebo." ¹²Eluntu intungulushi shimo isha bantu bakwa Efulemu- Asaria umwana mwaume wakwa Yohanani, Berekiya umwana mwaume wakwa Meshilemoti, Yehisikiya umwana mwaume wakwa Shalumu, elo na Amasa umwana mwaume wakwa Hadilai, baishile kwima no kusangukila abo abali kufuma ku nkondo. ¹³Baishile kulanda kuli bo at, "Tamufwile ukuleta abafungwa kuno, pantu mwebo mukofwaya fimo ifyo ifingaleta pali fwebo ukubembikila Yahweh, mukulundapo pa membu shesu elo na kumilandu, pantu imilandu yesu yafula, pantu no bukali bwakwa Yahweh nuli pali Israeli." ¹⁴Eico abashilika baishile kusha abafungwa ne fyo bapokolwele pantanshi ya ntungulushi elo ne bumba lyonse. ¹⁵Abaume abo abaishibikwe amashina baishile kwima no kupiita abafungwa, elo baishile kufwika abo bonse abali ubwamba ifyo ifyali mufyo bapokolwele. Baishile kubafwika no kubapela indyato. Bali poseshe ne filonda fyabo elo baishile kubika na banaka pali bapunda. Bali bapiitile no kubabwekeshamo ku ndupwa shabo mu Yeriko, (uwali kukutwa umusumba wa tuncindu). Eluntu baishile kubwelelela ku Samaria. ¹⁶Pali ilya nshita imfumu Ahasi yaishile kutuma bakapaso ku sha mfumu sha bena Asiria ku kubepusha ifya ku mwafwilisha. ¹⁷Pantu nakabili abena Edomu bali shile no kusansa Yuda, balikusenda na bafungwa. ¹⁸Aba Pelishiti nabo bali basanshile imisumba iyali munshi elo ne ya Negebu ya Yuda. Bali piitile Bete Shemeshi, Aiyoloni, Gederoti, Soko ne mishi pamo, Timuna ne mishi pamo, elo na Gimuso naye pamo ne mishi. Balile mukwikele mulisho ncende. ¹⁹Pantu Yahweh wali cefeshe Yuda pamulandu wakwa Ahasi, imfumu yakwa Israeli; pantu yali kucita ifya bubi mu Yuda no kubembukila sana Yahweh. ²⁰Tiglathi-Pilse, mfumu ya bena Asira yalishle kuli ye elo no ku mucusha mu cifulo cakut amukoseleshe. ²¹Pantu Ahasi walisendele ifipe mu ng'anda yakwa Yahweh elo na mu mayanda ya mfumu na muyanda ya ntungulushi, ukupela ifntu ifya mutengo ku sha mfumu sha mu Asiria. Nomba mukucita ifi tafya mwafwile. ²²Iyi ine mfumu Ahasi ali bembukile ukucilamo kuli Yahweh munshita ya kucula kwakwe. ²³Pantu alikutula amalambo kuli tu lesa twaku Damasiko, tu lesa uto twa mucimfishe. Alandile ati, "Pantu tu lesa twasha mfumu sha bena Aramu twali bafwile, nkatula amalambo kuli bo, pakweba ati tulekungafwa na nebo." Lelo fyali monawile na Israeli onse. ²⁴Ahasi aishile kulonganika pamo ifipe ifya mu ng'anda yakwa Lesa no kufituputaula cimocimo. Alisele ne fiibi fyamu nga'nda yakwa Yahweh elo aishile kupanga umwine amabulambo mu kona yane aya mu Yerusalemu. ²⁵Mu musumba onse uwa mu Yuda alipangile incende sha kocelamo amalambo kuli tu lesa tumbi. Wali kalifye Yahweh, Lesa wafikolwe fya kwe, ku bukali. ²⁶Nomba imicitile yakwe iyashala, ne mibele yakwe yonse, pakutampa na pakulekelesha, bona yalilembwa na mwi buku lya shamfumu shalwa Yuda elo na Israeli. ²⁷Ahasi alele pamo ne fikolwe fyakwe, elo bamushikile mu musumba, mu Yerusalemu, nomba tabamutwele mu manda sha sha mfumu sha bena Israerli. Heseikia, umwana mwaume wakwe, ewashile kuba imfumu pa cifulo cakwe.

Chapter 29

¹Hezekiah aishilekutampa ukuteka uluntu ali ne mayaka amakumi yabili na isano (25); aishilekuteka imyaka amakumi yabili na pabula mu Yerusalem. Ishina lyakwa nyina wakwe ali ni Abijah; ali mwana mwanakashi wakwa Zachariah. ²Acitile icali icalungama mu menso yakwa Yahweh, ngefyo David wishi acitile. ³Mumwaka wakubalilapo mubutekeshi bwakwe, mu mweshi wakutampilapo, Hezekiah aiswile ifibi fya munganda yakwa Yahweh elo no kufilungisha. ⁴Aishilekuleta muli bashimapepo na bena Levi, no kubalonganya capamo mulubansa lwa kukabanga. ⁵Elo asihilekulanda kuli bo ati, "Umfweni kuli nebo, mwebo mwebena Levi! muisangulule mwebene, elo musangulule ne nganda yakwa Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu, mufumyemo ifyakowela muncende yamushilo. ⁶Pantu ifikolwe fyesu fyalipita elo fyacitile ifyabipa mu menso yakwa Yahweh Lesa wesu; balimusangukula, bafumishe amenso yabo ukufuma kuncende uko Yahweh ekala, elo no kulosha inuma shabo kuli Yee. ⁷Kabili baisele nefibi fyaminshi no kushimya ifisaniko fyabo; tabaleoca ulubani nangu umutuulo wakoca muncende yashila iyakwa Lesa wabena Israeli. ⁸Eico ubukali bwakwa Yahweh bwaishile kupona paba Yudah na Yerusalem, elo abalengele icintu icakupapa, icakupela umwenso, elo no kusekwa, ngefyo mulebona na menso yenu. ⁹Emulandu wine abafyashi besu babepaile kulupanga, elo abana baume besu, abana banakashi besu, elo na bakashi besu babelele muli bunkole palici. ¹⁰Nomba ni mumutima wandi ndepanga icipangano na Yahweh, Lesa wa bena Israeli, pakuti ubukali bwakwe bufume pali fwebo. ¹¹Mwebana baume bandi, mwiba abanaka nomba, pantu Yahweh nasala mwebo ukwiminina pacinso cakwe, ukushinshimuna Yee, eico mwebo mulilingile ukuba ababomfi bakwe elo no kumocela ulubani. ¹²Eluntu abena Levi baishile kwima: Mahath umwana mwaume wakwa Amasai, na Joel umwana mwaume wakwa Azariah, uwa mubantu babena Kohati; elo na mubantu babena Merari, Kish umwana mwaume wakwa Abdi, na Azariah umwana mwaume wakwa Jehallelel; na elo na bena Geshon, Joah umwan mwaume wakwa Zimmah, na Eden umwana mwaume wakwa Joah; ¹³abamulupwa lwakwa Elizaphan, Shimri, na Jeuel; elo na bamulupwa lwakwa Asaph, Zachariah na Mattaniah; ¹⁴abamulupwa lwakwa Haman, Jehuel na Shimei; elo na bamulupwa lwakwa Jeduthun, Shemaiah elo na Uzziel. ¹⁵Balonganikile bandume shabo, baisangulula abene, elo baingila mukati, ngefyo imfumu yakonkomeshe, ukukonka amashiwi yakwa Yahweh, mukuwamya inganda yakwa Yahweh. ¹⁶Bashimapepo baingile mukati ka muputule wa nganda yakwa Yahweh mukuwamya; baishile kufumya ifyakowela fyonse ifyasangilwe palubansa lwa nganda. Abena Levi bafibula nokufitwala ku mukonko wa Kidron. ¹⁷Nomba baishile kutampa ukusangulula pabushiku bwa ntanshi mu mweshi wakutampilapo. Pabushiku bwalenga cine konse konse ubwamweshi baishile kufika apakwingilila mwitempele lyakwa Yahweh. Eluntu panshiku nashimbi cine konse konse baishile kutampa ukusangulula inganda yakwa yahweh. Pabushiku bwalenga ikumi limo na mutanda (16) mu mweshi wakutampilapo balipwishishe. ¹⁸Eluntu baishile kuya kuli Ezekiah, imfumu, mukati kacipango no kulanda tai, "Tuliwamishe inganda yakwa Yahweh yonse, no bulambo bwa mutuulo wa fyakoca ao nefibombelo fyabiko fyonse, elo netebulo lya kutantikapo umukate, nefibombelo fyaliko. ¹⁹Eico tulipekenye nu kusangulula fyonse ifyakubomfya imfumu Ahaz afumishe uluntu acitile ukukanaba uwacishinka mubutekeshi bwakwe. Bona, fili pantanshi yabulambo bwakwa Yahweh. ²⁰Eluntu Ezekiah imfumu yaimine ulucelo pamaca no kulonganika abakalamba ba musumba; yaishile kuya kunganda yakwa Yahweh. ²¹Baletele bacilume bangombe cine lubali, basukusuku cine lubali, ba sawe cine lubali elo no tana twampanga cine lubali ngecamutuulo calubembu mu musumba, pakuti ube uwashila, napaba Yuda. Alikonkomeshe bashimapepo, abamulupwa lwakwa Aaron, ukuyafitula pabulambo bwakwa Yahweh. ²²Eico baipeye bacilume bangombe, elo na bashimapepo bapokelele umulopa no kukana pa bulambo. Eluntu baipeye basukusuku no kukana umulopa wabo pabulambo; elo nakabili baipeye basawe no kukana umulopa wabo pa bulambo. ²³Baishileleta ne ngombe ishaume ngeca mutuulo waca lubembu pacinso camfumu elo nabantu; batambalikile amabokoyabo pali bo. ²⁴Bashimapepo baipeye ingombe no kupanga umutulo waca lubembu kumulopa wa ngombe pabulambo pakucita amafuto pabena Israeli bonse, pantu imfumu yakonkomeshe ati umutuulo wakoca elo no mutuulo waca lubembu ulilingile ukucita pabena Israeli bonse. ²⁵Ezekiah aishile kubika abena Levi mumnganda yakwa Yahweh ne fishibilo, insango elo na masese, bafitantike no kukonkomesha kwakwa David, Gad, kamona wamfumu, elo na Nathan, kasesema, pantu ukukonkomesha kwafumine kuli Yahweh ukupitila muli bakasesema bakwe. ²⁶Abena Levi baima nefilimba fyakwa David, elo bashimapepo na mapenga. ²⁷Ezekiah alibakonkomeshe ukupela umutuulo waca Koca pabulambo. Uluntu umutuulo waca koca watampile, no lwimbo lwakwa Yahweh nalo lwatampa, na mapenga, pamo nefilimba fyakwa David, imfumu yabena Israeli. ²⁸Nabonse abakolongene bashinshimuna, bakemba baimba, elo na bakalisha wa mapanga balisha; na fyonse ifi fyalikonkenyepo mpakafye umutuulo waca koca wapwa. ²⁹Uluntu bapwishishe imituulo, imfumu elo na bonse abaali nankwe kulya bawa no kushinshimuna. ³⁰Icacilishopo, Ezekiah, imfumu, elo ne ntungulushi bakonkomeshe abena Levi

ukwimba isha malumbo kuli Yahweh na masihi yakwa David na Asaph, kamona. Baimbile ishamalumbo nensansa, elo bawile panshi no kushinshimuna.³¹Eluntu Ezekiah alandile ati, "Nomba mwaisangulula mwebene kuli Yahweh. Iseni kuno no kuleta amalumbo elo ne mituulo yakutotela mu nganda yakwa Yahweh."Abakolongene baletete amalambo ne mituulo yakutotela, elo nabonse abakwete imitima yakukabila baletete imituulo yafya koca.³²Impendwa ya mituulo yafya koca iyo abakolongene baletete yali amakumi cine lubali (70) iyaba cilume wa ngombe, umwanda umo (100) uwaba sukuuku, elo no twana twa mpanga utulume imyanda ibili (200). Ifi fyonse fyali fya mutuulo waca koca kuli Yahweh.³³Imituulo ya ngombe ishilume iyasangulwilwe yali imyanda mutanda (600) elo ne mpanga amakana yatatu (3,000).³⁴Lelo bashimapepo bali abanono ukufunda imituulo ya koca, eico bandume shabo, abena Levi, balibafwileko mpakafye umulimo wabombeka, elo mpakafye bashimapepo baisangulula abene, pantu abena Levi bali abacenjelesha mu kuisangulula abene ukucila bashimapepo.³⁵Mukulundapo, yali iyafulusha imituulo yakoca; fyabombekele pamo na mafuta ya mituulo ya kwampana, elo kwali imituulo yakunwa pa mutuulo onse uwakoca. Eico no mulimo wa kubomba mu nganda yakwa Yahweh wapekanishiwe mu mutande.³⁶Ezekiah alisansamukile, elo na bantu bonse nabo balisansamukile, pafyo Lesa ali uwapekanya pa bantu, pa mulimo uo abombekele mukwangufyanya.

Chapter 30

¹Hesekia imfumu yatumine inkombe kuli bonse abena Israelielo na kuba Yuda, elo kabili alembele na akalata kuli Efulemu na kubena Manase, ukuti bakese ku ng'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu ku kuya sefya inshikunkulu ya kakucilila kuli Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ²pakuti imfumu, ne ntungulushi yaiko, elo ne cilonganino mu Yerusalemu baikela capamo, no kupingushanya ukuti bakasefye ipasaka mu mweshi wakulenga ibili. ³Tabasefeshe ipasaka kunuma panshita bafwile ukusefeshapo, pa mulandu wa kuti ba shi mapepo abaishishishe balifye abanono aba kusefya elo na bantu tabalongene capamo mu Yerusalemu. ⁴Uku kulanshanya kwa moneke bwino mu menso ya mfumu elo ne cilonganino conse. ⁵Eico balisuminishenye ukuti bengabila mubena Israeli bonse, ukufuma ku Beresheba ukufika ku Dani, ukuti abantu bafwile ukwisa mu kusefwa ipasaka kuli Yahweh, Lesa wa bena Israeli, mu Yerusalemu. Pantu tabasefyo ipasaka muli cinkupiti wa bantu mu kukonka ne fyalembelwe. ⁶Eico abakusenda amakalata baile nayo ukufuma ku mfumu elo ne ntungulushi sha mfumu monse mu bena Israeli, elo na mu bena Yuda, mu ku konka nefyo imfumu ya konkomeshe. Bali kulanda ati, "Imwe mwe bantu ba kwa Israeli, bweleleni kuli Yahweh, Lesa wakwa Abraham, Isaki, elo na Israeli, epakuti nao enga bwelela kuli mwebo abashalapo mwe bapuswike ku kuboko kwa mfumu sha ku Asiria. ⁷Mwiba nge fikolwe fyenu nangula ba wenu, abalufyenye kuli Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo. icakuti abapangile ica kusungusha, ngafintu mu kobona. ⁸Nomba mwikosha mitima yenu, ngafintu ifikolwe fyenu fyali; mwebo, ipeleni kuli Yahweh elo no kwisa mu cifulo cakwe ica mushilo, ico ashishisha umuyayaya, elo no kupepa Yahweh Lesa wenu, epakuti icipyu ca bukali bwakwe cingafuma pali mwebo. ⁹Pantu mwebo nga mwabwelela kuli Yahweh, ba wenu elo na bana bena bali no kuba belela uluse kuli abo ababasenda nga bukaili, elo kabili bali no kubwelela kuli ino ncende. Pantu Yahweh Lesa wenu, ilikwata ukusenamina no luse, elo kabili takafutete kuli mwebo, nga cakuti mwa bwelela kuliye." ¹⁰Eico ba kasabankanya wambila baendawike umusumba no musumba monse mu citungu ca bena Efulemu elo na Manase, mpakafye no kuya kufika ku Sebuloni, lelo abantu bena bali kubaseka elo no ku bapumya. ¹¹Nangula cali ifyo, bambi ba shitata aba mu bena Asheri elo na ba mubena Manase elo na ba mu bena Sebuloni baliiceshe abene beka elo balishile na ku Yerusalemu. ¹²No kuboko kwakwa Yahweh nako kwali pa bena Yuda, ku kubalenga ukuba umutima umo, ukuti bakonke no kucita ukulingana ne cipope ca mfumu elo ne ntungulushi ku mashiwi ya kwa Yahweh. ¹³Abantu abengi, ibumba ilikalamba nganshi, balongene mu Yerusalemu ku kusefya inshikunkulu ya mukate uushatutumuka mu mweshi walenga ibili. ¹⁴Balimine no kubula ama bulambo ayo ayali mu yerusalemu, elo na ma bulambo yonse apo bali kufutumwina ububani; no kufiposa mu mupokapoka wa Kidroni. ¹⁵Eluntu baipeye umwana wampanga uwa pepasaka pa bushiku bwalenga ikumi limo ne nshiku shine mu mweshi walenga ibili. Bashi mapepo na bena Levi balengelwe insoni, eico baliishishishe abene elo no kuleta amalambo ya koca mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁶Baimine mu ncende shabo mu kukonka ne fifulo fyabo, mu ku konka ne fyatantikwa mu mafunde ya kwa Mose, umuntu wa kwa Lesa. Bashi mapepo ba kamishe umulopa uyo ba pokelele ukufuma mu maboko ya bena Levi. ¹⁷Elyo kabili bali abantu abengi aba shaishishishe kwibumba lya balongene. Eico abena Levi baipeye abana ba mpaanga abepasaka aba cila umo kuli abo aba shasangulukile elo tabaetele ne mpaanga isha kutula ilambo kuli Yahweh. ¹⁸Cinkupiti wa bantu abengi, kabili abengi abafumine ku Efulemu elo na kwa Manase, elo na kwa isaka na Sebuloni, tabaisangulwile, lelo nabo balileko ipasaka, mukukana konka ifya lembwa. Nomba Hesekia ali bapepeleko, no kulanda ukuti "Yahweh uwaba umusuma enga belela cila umo uluse, ¹⁹kuli abo imitima yabo yaba ku kufwaya Lesa, Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, nangula line tabasanguka mu kukonka no mutande wa mu ncende ya mushilo." ²⁰Eico Yahweh alyumfwile kuli Hesekia no ku ndapa abantu. ²¹Abantu bakwa Israeli abo abasangilwe mu Yerusalemu bakwete ukusefya umutebeto wa mukate uusha tutumuka pa nshiku cine lubali ne nsansa ishingira nga nshi. Abena Levi elo na bashi mapepo balumbenye Yahweh ubushiku no bushiku, ukwimbisha no kulisha ifimba kuli Yahweh. ²²Hesekia walandile amashiwi ya cikoseleshi kuli bonse abena Levi abaishibe ukubombela Yahweh. Eico bali kulya ifilyo inshiku cine lubali isha kusefya, umutulo wa malambo uwa kuba capamo untu batulile, elo kabili bali ku yebelela kuli Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo. ²³Bonse abalongene eluntu baumfwene no ku suminishanya ukuti batwalilile ukusefya na kabili pa nshiku cine lubali, elo balisefeshe ne nsansa. ²⁴Hesekia imfumu ya ba Yuda yalipele abalongene ing'ombe ishilume ikana limo elo ne mpaanga nasho amakana cine lubali ngo mutulo; elo ne ntungulushi nasho shapele abalongene ing'ombe ishilume ikana limo elo ne mpaanga ne mbushi amakana ikumi limo. ne mpendwa iikalamba iya bashi mapepo baliishishishe. ²⁵Bonse abena Yuda abalongene, pamo na bashi mapepo elo na bena Levi, elo na bonse abantu abaishile capamo ukufuma mu Israeli, ukubikapofye na beni abo abaishile ukufuma ku ncende ya bena Israeli elo nabo abali kwikala mu Yuda bonsefye bali sansamukile. ²⁶Eico kwali ukusansamuka ukukalamba mu Yerusalemu, pantu pa nshita ya kwa Solomoni umwana mwaume wa kwa David, imfumu ya bena Israeli, takwatalile akuba ica musango uyu nakalya mu Yerusalemu. ²⁷Eluntu bashi

mapepo, na bena Levi, balimine no pala abantu. Amashiwi yabo yali umfwika ku mulu, ku cifulo ca mushilo uko Lesa ekala.

Chapter 31

¹Nomba uluntu ifi fyonse fya pwile, bonse abantu bakwa Israeli abali palya baishileya mu misumba shakwa Yuda elo no kutobaula ifya kwi mika ifya mabwe mutupimfya elo no kuputaula ifishintililo sha Ashera, elo balitobawile ne ncende sha pa mulu elo na mabulambo monse mulu Yuda elo na Benjamini, elo muli Efulemu elo na Manase, mpakafye batobaula fyonse. Eluntu bonse abantu bakwa Israeli ba bawelulukile, cila muntu kufikwatwa fyakwe elo na mu musumba wakwe.²Hezekia aishile kusalapo ifya kaniko dya bashima pepo elo abena Lebi pafyakaniko fyabo, cila umo apelwe ku milimo yakwe, bonse bashima pepo elo na bena Lebi. Abapele ukupanga ifya kuninika ifya kocewa elo ne fyakuninika fye senge, kukupekanya, ukupela ukutasha, elo nokulumbanya pa mpongolo sha ng'anda yakwa Yahweh.³Kabili aishile kupela icakaniko ca mfumu ukufuma ku fikwatwa fyakwe, ifya lucelo elo no bushiku ifyakuninika ifya kocewa, elo ne fyakuninika ifya kocewa ifya nshiku she Sabata, imyenshi iipya, elo nefya kusefya ifya bikwa, ngefyo calembwa mwi funde lyakwa Yahweh.⁴Nakucilisha, alikonkomeshe abantu abakwikala mu Yerusalemu ukupela icakaniko kuli bashima pepo elo na bena Lebi, pakweba ati baposeko amano ukukonka ifunde lyakwa Yahweh.⁵Ilyo linefye ukukonkomesha kwa tuminwe, abantu bakwa Israeli bapeleshe ifisabo fya ntanshi ifya ng'ano, umwangashi uupya, amafuta, ubuci, elo na mufyakusobola fyabo ifya mu mabala. Baishile kuleta icekumi pali fyonse, ifyali mucipimo icamaka.⁶Abantu bakwa Israeli elo na Yuda abali kwikala mu misumba yakwa Yuda nabo baishile kuleta ifye kumi fya ng'ombe elo ne mpanga, elo ne cekumi ca fintu ifya mushilo ifya patwilweko kuli Yahweh Lesa wabo, elo bafikolongenye mu miina.⁷Cali ni mu mwenshi wa kulenga butatu uluntu batampile ukukolonganika ifya kusangwilako fyabo mu miina, elo baishile kupwisha mu mwenshi wa kulenga cine lubali.⁸Uluntu Hezekia elo ne ntungulushi baishile elo no kubona imiina, baishile kupala Yahweh elo na bantu bakwa Israeli.⁹Eluntu Hezekia aishile kwi pusha bashima pepo elo na bena Lebi palwa miina.¹⁰Azaria, umukulu waku bashima pepo, uwa mung'anda yakwa Zadoki, aishile kumwasuka ati, "Apo abantu balitampile ukuleta ifya musangulo mu ng'anda yakwa Yahweh, tulilile elo tulikwete ifingi, elo tulishelepo ne fingi, pantu Yahweh alipalile abantu bakwe ifyacishalapo nifi ifingi pamo."¹¹Eluntu Hezekia akonkomeshe ukupekanya imiputule ya kusungilamo mu ng'anda yakwa Yahweh, elo bapekenye.¹²Eluntu mu cishinka baishile kuleta ifya bupe, ifye kumi elo ne fintu ifyali fyakwa Yahweh. Konania umwina Lebi ewalikufilolekeshapo, elo wabo Shimei ewalikumukonkapo.¹³Yehieli, Azaria, Nahati, Asaheli, Yerimoti, Zozabadi, Elieli, Isimakia, Mahati, elo na Benaiah balikulolekeshapo mukuboko kwakwa Hezekia, imfumu, elo na Azaria, cilolo pa ng'anda yakwa Lesa.¹⁴Kore umwana mwaume wakwa Imuna umwina Lebi, kabumba pa mpongolo ya kukabanga, ali pakupela ifya bupe umupwilapo ifyakwa Lesa, ewali mukakanya ifya bupe kuli Yahweh elo ne fya bupe ifya mushilo.¹⁵Panuma yakwe pali Edoni, Miniamini, Yeshua, Shemaia, Amaria, elo na Shekania, mu misumba yakubashima pepo. Baliswishe imiputule ya cishinka, pakeba ati bengapela ifi ifya bupe kufyanikko fya abamunyina pafyakanoko, kuli bonse aba kucindama elo na bashili ba kucindama.¹⁶Kabili baishile kupela kulya abo abaume abali ne myaka yakufyalwa ibili elo no kuya pa mulu, abatantikilwe mu fyalembwa fya fikolwe fyabo abaingile mu ng'anda yakwa Yahweh, nga ifyaliekabilwa ku butantiko bwa cila bushiku, ku kubomba incito mu miputule yabo iyakubombelamo elo ne fyakaniko.¹⁷Baishile kwabanya kuli bashima pepo ukulingana ne fyalembwe ne fikolwe fyabo, elo fimo fine na ku bena Lebi abali ne myaka ya kufwala amakumi ya bili no kucila, ukulingana ne miputule yabo iya kubombelamo elo ne fyakaniko.¹⁸Baishile kusanshamo na banono bonse, abakashi babo, abana babo abaume, elo na bana babo banakashi, ukupitafye monse mu mishi, pantu bali aba cishinka mukuisunga aba mushilo abene.¹⁹Pantu bashima pepo, ulupwa lwakwa Aaroni abali mu mabala ya mishi abali ba mu misumba, nangu muli cila musumba, mwali abaume abapelwe mu mashina ukupela ifiputulwa kuli bonse abaume pakati ka bashima pepo, elo nakuli bonse abatantikilwe mu fya lembwa fya fikolwe fyabo ukuba pakati ka bena Lebi.²⁰Hezekia aishile kucita fyonse ifi ukupita muli Yuda Monse. Alipwishishe ifyali ifya bune, icine, nokuba ne cishinka pantanshi yakwa Yahweh, Lesa wakwe.²¹Muli yonse imilimo iyo atampile mu kubomba kwa ng'anda yakwa Lesa, ifunde, elo nokukonkomesha, ku kufwaya Lesa wakwe, alificitile no mutima wakwe onse, elo alifikilishe.

Chapter 32

¹Panuma ya ifi fintu elo ne shi micitile sha bucishinka, Senakeribu, imfumu ya Asiria yaishilekwisa elo no kwingila mu Yuda. Acitile inkambi ku konaula imisumba ya kulwa, isho esho alekupekanya ukupoka palwakwe. ²Uluntu Heseikia aishile kubona ukuti Senakeribu alishile kabili akofwaya ukulwisha Yerusalemu, ³aishile kwipusha intungulushi shakwe elo na baume ba maka ukulesha amenshi yaleke ukupita mutumfukumfuku twa menshi utwalu kunse ya musumba; balimwafwile ukucita ico. ⁴Eico abantu abengi baishile kulongana elo no kwisala utmfukumfuku tonse elo no mulonga uwapitile pakati ka calo. Baishile kulanda ati, "Cindo ico imfumu sha Asiria shingesa kwishila no kwisa kusanga amenshi ayengi?" ⁵Heseikia aishile ku kosa elo no kukula conse icibumba icatobolweke. Aishile kukula impungu ishakusumbuka, elo na cimbi icibumba kunse. Eico aishile kukosha nakabili ifibumbili fya mu musumba wakwa Davidi, elo aishile kupanga ne fyanso ifingi elo ne nkwela. ⁶Aishile kubika abakalamba ba bashilika ku kutungulula abantu. Aishile kubakolonganikila capamo kuli ye mu ncende ya lubansa pa mpongolo ya musumba elo no kulanda icikoseleshi kuli bo. Aishile kulanda ati, ⁷"Mube abakukosa elo no kushipa kwine kwine. Mwitina nangu ukunenuka pamulandu wa mfumu yaku Asiria elo na bonse abashilika abali pamo nayo, pantu umo ali nafwebo uyo uwakulisha ukucilisha abo abali nankwe. ⁸Kuli ye kulifye ukuboko ukwa kumubili nomba kuli fwebo kuli Yahweh, Lesa wesu, ku kutwafwa, elo no kutulwilako ubulwi bwesu." Eluntu abantu baishile kuikoselesha ku mashiwi yakwa Heseikia, imfumu ya Yuda. ⁹Panuma yaico, Senakeribu, imfumu ya Asiria, yaishile kutuma ababomfi baiko ku Yerusalemu (nomba ali mu ntanshi ya Lakishi, elo na bashilika bonse bali pamo na ye), kuli Heseikia, imfumu ya Yuda, elo na kuli Yuda yonse abo abali mu Yerusalemu. Aishile kulanda ati, ¹⁰"Ifi eflyo Senakeribu imfumu ya Asiria, yalanda ati: Findo mushintililemo pa kucimfya ukwingililwa mu Yerusalemu?" ¹¹Bushe Heseikia takomilufya, pakuti amipele ku kufwa ku cipowe elo na ku cilaka, uluntu akomweba ukuti, 'Yahweh Lesa wesu akotupususha ku kuboko kwa mfumu ya Asiria'? ¹²Bushe te uyu wine umo wine Heseikia uwafumishe incende sha shila shakwe elo ne fipailo no kukonkomesha Yuda elo na Yerusalemu ati, 'Pa bulambo bumo epo mukopepela, elo pali bwena epo mukooocela ifye lambo'? ¹³Bushe tamwaishiba ifyo nebo elo ne fikolwe fyandi twacitile ku bantu bonse aba mufyalo fimbi? Bushe tu lesa twa bantu abafilya fyalo fya shinguluka twali twakupokolola incende shabo mu nshila iyili yonse ukufuma ku maka uandi? ¹⁴Pali tu lesa tonse utwashilya misumba shintu ifikolwe fyandi fyaonawile cine cine, bushe kwalipo ka lesa akenga pususha abantu bakako mu maboko yand? Finfo ifyo lesa wenu enga mipusushisha ku maka yandi? ¹⁵Nomba mwileka Heseikia amibepe nangu ukumitumpaika muli iyi nshila. Mwi mumfwila, pantu takwaba lesa uwa musumba uuli onse nangu ubufumu uwaba uwakupususha abantu bakwe ukufuma mu kuboko kwandi, nangu ukufuma mu kuboko kwa fikolwe fyandi. Nga pacepesha Lesa wenu ukumipususha mwebo ukufuma mukuboko kwandi?" ¹⁶Ababomfi bakwa Senakeribu baishile kulanda ifibi ifingi pali Yahweh Lesa na pa babomfi bakwa Heseikia. ¹⁷Senakeribu aishile kulemba na kalata pakuti engapumya Yahweh, Lesa wakwa Israeli, elo no kulanda ifibi pali ye. Aishile kulanda ati, "Ngefyo fye ba lesa ba misumba ya fyalo tayapususha abantu baiko ukufuma mu minwe yandi, eico Lesa wakwa Heseikia tengapususha abantu bakwe mu minwe yandi." ¹⁸Baishile kulila apakalamba mi cintundu caba Yuda ku bantu bamu Yerusalemu abali pa cibumba, ku kubatinya no kubacusha, pakuti bengapoka umusumba. ¹⁹Baishile kuland pali Lesa wamu Yerusalemu ilyo bapwile ukulanda pali tu lesa twa bantu bambi aba pa calo, utulifye ficitwa fya kuminwe ya bantunse. ²⁰Heseikia, imfumu, elo na Esaya umwana mwaume wakwa Amosi, kasesema, aishile kupepela palwa uyu mulandu elo alilile ku mulu. Yahweh aishile kutuma malaika, uwaipeye abaume ba bulwi abakulu ba bashlika, na bacilolo bamfumu mu nkambi. ²¹Eico Senakeribu aishile kubwelela ku calo cakwe ne nsoni pa cinso cakwe. Uluntu aishile kuya mu ng'anda yaka lesa kakwe, bamo pa bana bakwe balimwipewe mulya mwine no lupanga. ²²Muli iyi nshila, Yahweh aishile kupususha Heseikia na bekashi ba mu Yerusalemu ukufuma ku kuboko kwakwa Senakeribu, imfumu ya Asiria, elo na ku kuboko kwa bambi bonse, no kubapela ukutusha mu mbali shonse. ²³Abengi balikuleta ifya bupe kuli Yahweh mu Yerusalemu, elo ne fya fya cindama kuli Heseikia imfumu ya Yuda, icakuti alisumbwilwe mu menso ya fyalo fyonse ukufuma ilya nshita ukuya ku ntanshi. ²⁴Muli shilya nshiku Heseikia aishile kulwala mupepi ne mfwa. Aishile kupepa kuli Yahweh, uwaishile kulanda kuli ye no kumupela icishibilo ukuti akapola. ²⁵Nomba Heseikia ta tashishe Yahweh pa bwafwilisho apele kuli ye, pantu umutima wakwe walisaminwe. Eico ubukali bwaishile kwisa pali ye, elo na pali Yuda na pali Yerusalemu. ²⁶Nangu cali ifyo, Heseikia panuma aishile kuicefya pa cilumba ca mutima wakwe, pamofye ena na bekashi bamu Yerusalemu, icakuti ubukali bakwa Yahweh tabwaishile pali bo mu nshiku shakwa Heseikia. ²⁷Heseikia alikwete ubunonshi ubwingi no mucinshi. Ali icitile umwine umwakusungila silfere, golide amabwe ya mutengo, ifya cena cisuma, pamofye ne nkwela elo na fimbi fyonse ifintu fya kucindama. ²⁸Alikwete no mwakusungila ubusomboshi bwa ng'ano, umwangashi uupya, amafuta, elo na matanga ya fitekwa. Alikwete ne mikuni mu macinka yashiko. ²⁹Ukubikapofye, ali icitile umwine

imisumba ne fitekwa fya ng'ombe ne mpaanga mu bwingi, pantu Lesa alumupele ubunonshi ubwingi.³⁰ Ali ni Hesechia umo wine uwaisele ku mulu wa kamfukumfuku ka menshi ya Gihoni, elo uwayaletele ukulungatana lwa ku masamba ya musumba wakwa Davidi.³¹ Ilelo, palwa mulandu wa beminishi baku Babiloni, abo abatuminwe ku kwipusha amepusho kubaishibe, palwa cipusho ca citilwe mu calo, Lesa alimulekele umwine eka, pakuti amweshe, elo no kwishiba ifyali mu mutima wakwe.³² Palwa milandu imbi palwa kwa Hesechia, ukubikapo na palwakubela kwa cipangano, ukuyi mwa bona ukjti fyali lembwa mu fimonwa fyakwa kasesema Esaya umwana mwaume wakwa Amosi, elo na mwibuku lya shamfumu sha Yuda elo na Israeli.³³ Hesechia aishile kushikwa pamo ne fikolwe fyakwe, elo baishile kumushika pa mpili sha nshishi shalupwa lwakwa Davidi. Yuda yonse na bekashi bamu Yerusalemu ba mucindike pamfwa yakwe. manase umwana mwaume wakwe ewaishile kuba imfumu pa ncende yakwe.

Chapter 33

¹Manase alikwete myaka ikumi na ibili ulo atendeke ukule kuteka; alitekele mu Yerusalemu imyaka amakumi ya sano na isano. ²Alicitile ifya kubipa ku menso yakwa Yawe umwalikubela ifya kuseulasha ifya nko isho Yawe alikufumisha kunse ku cinso ca bena Isreal. ³Ico alikulkile cipya cipya imisansamo iyo wishi Heseikia abongolwel, elo alikulile na Baali ifipailo alicitile ne nceshi sha Ashtarte elo alikufukamina ne ku mulalo onse uwa mu mulu no kula fipepa. ⁴Manase alikulile ifipailo mu nganda yakwa Yawe, nolo Yawe alandile ati, "Ni mu Yerusalemu emukalekuba ishina lyandi umuyayaya." ⁵Alikulile ne fipailo ku mulola onse uwa mu mulu mu mansa shibili isha nganda yakwa Yawe. ⁶Mu mupokapoka wa Ben-Hinomu emo apishishe abana baume bakwe mu mulilo. Alecita ifya malele. alicitile imbuko ne cimpa. Alikwipusha abalikulanda na bafwa ne ngulu. Manasse acitile ifya kubipa ifingi ku cinso cakwa Yawe, no kulekumukalifya. ⁷Icimpashanya cakubaswa acitile abikile mu nganda yakwa Lesa. Nipali iyi ine nganda iyo Lesa alandile kuli Dabidi na solomoni umwana mwaume wakwe; alilandile ati, "Ni muli ino inganda elo na mu Yerusalemu emo nsalile imikowa yonse iya bena Isreali, ukwebati emo nkabika ishina lyandi umuyayaya." ⁸Nshakabweshepo ukulekufumya abantu bamu Isreali, mu calo ico nasalile ba wishibo nga bakalengwa ukulekucita conse ico nalikabeba, ukulekukonka amalango yonse ne fipope elo ne fya bupingushi ifyo nalikubapela ukupitila muli Mose. ⁹"Manase alengele Yuda elo na bekashi ba mu Yerusalemu ukulekucita ububi ukulekucilisha inko isho Yawe aii kufita ku cinso ca bena Isreali" ¹⁰Yawe alilandile kuli Manase, elo naku bantu bakwe lelo tabatesesheko. ¹¹Eico Yawe aliletele pali bena ba mushika ba fita fya mfumu Ashuri, basendele Manase mu minyololo babakakile na mumakusu ya mukuba, bali mutwele na ku Babele. ¹²Ulo Manase ali mukumanama aipwishe Yawe, Lesa wakwe elo aliiceshe umwine apakalamba ku cinso cakwa Lesa wafikolwe fyakwe. ¹³Alipepele kuli ena; elo na Lesa apapatilwe kuli ena. alyumfwile ukupapata kwakwe alimbweshe ne ku Yerusalemu mu bufumu bwakwe elo Manase alishibile ati Yawe ni Lesa. ¹⁴Panuma ya ici Manase alikulile ilinga kunse ya musumba wakwa Dabidi, lubali ku masamba ku Gihoni, mu mukonko ukwisa na ku mpongolo ye sabi, alishingulwishe na ku lupili na Ofele elo nokwimya ilinga apa sansama. Alibikile malinga ya ba Yuda. ¹⁵Alifumishe na tulesa tumbi, no tulubi mu nganda yakwa Yawe, elo ne fipailo ifyo akulile pa lupili lwa nganda yakwa Yawe elo na mu Yerusalemu elo alibaposele nakunse ya musumba. ¹⁶Alikululwile ne cipailo cakwa Yawe elo atulipo ne fya malambo ye senge no mutulo wa kutotela alwebete na Yuda ukulekubombela Yawe, Lesa wa Bena Isreali. ¹⁷Lelo abantu balikwipaila fye amalambo mumisansamo, nomba ni kuli Yawe, Lesa wabo. ¹⁸Kabili ku milandu imbi iikokuma Manase alipele kuli Lesa wakw, elo ne fyebo fya ba kamona abalandile kuli ena mwishina lya kwa Yawe, Lesa wa bena Isreali Moneni fyalilembwa mu milandu ya sha mfumu sha mu Isreali. ¹⁹Mwi iilandu muli icibukisho ipepo lyakwe, elo nefyo Lesa acitile pali lyena. kabili muli amasambi lyakwe Yonse elo nefyakubembuka fyakwe fyonse ne ncende umo akulile imisansama elo no kwimika inceshi sha ba Ashera ne fya kubaswa, ilyo talati anakile umwine fyalile mbwa fyena mu mulandu yaba kamona. ²⁰Elo Manase alisendeme ne fikolwe elo balimushikile mu nganda yakwe. Amone umwana mwaume wakwe alibele imfumu cifulo cakwe. ²¹Amone ali ne myaka yakufyalwa amakumi yabili na ibili ulo atendekele ukulekuteka, alitekele imyaka ibili Yerusalemu. ²²Alicitile afyakubipa mu menso yakwa Yawe, ngefyo Manase wishi acitile aipailo amalambo ku fya kubaswa fyonse ifyo mansase wishi apangile, elo no alifipepele. ²³Tainashishe umwine ku cinso ca Yawe, ngefyo wishi Manase acitile, lelo uyu wine Amone alibembukile lyonse lyonse. ²⁴Aba bomfi bkwe balimu bembele nokumwipaya elo bali mushikile na mu ngada Yakwe. ²⁵Lelo abantu ba mu calo baipeye abo bonse ababembele imfumu Amone, elo bacitile Yoshia, umwana mwaume imfumu mu cifulo cakwe.

Chapter 34

¹Yosia akwete imyaka cine konse konse uluntu aishile kutampa ukuteka; aishile kuteka imyaka amakumi yatatu-na umo mu Yerusalemu. ²Acitile icabune mu menso yakwa Yahweh, elo aendele munshila yakwa Davidi icikolwe cakwe, elo tayalukile ku nshila ya ku kulyo nangula ku kuso. ³Pantu mu mwaka wa kulenga cine konse konse uwakuteka kwakwe, ulo alifye umwaice, aishile kutampa ukufwaya Lesa wakwa Davidi, icikolwe cakwe. Mu mwaka wakulenga ikumi elo na ibili, aishile uku wamya Yuda elo na Yerusalemu ukutula pa ncende apa kusumbuka, ne milando ya Arshela elo ne fya ku pashanya ifya kubaswa, elo nefya kupashanya ifya ku sungulula. ⁴Abantu baishile kubwasaula amabulambo yakwa Bali pa menso yakwe; aishile kuputaula ifya kufukilisha fya bulambo ifyali pamulu wafiko. Aliputawile imilando ya Arshela, elo nefya kupashanya nefya fyela ifya kusubwako mutumpimfya pankafye fya sanguka ulukungu. Alipupile ulukungu pamanda sha bonse abalikutipala amalambo. ⁵Aishile koca amafupa ya bashmapepo batuko pa mabulambo yabo. Muli iyi nshila, alisangulwile Yuda elo na Yerusalemu. ⁶Aishile kucita cimo cine na kumisumba yakwa Manase, Efulemu, elo na Simoni ukuya kushinta ku Nafutali, elo nefyakonauka ifya bashingulukile. ⁷Ali tobele amabulambo, ukuma imilando ya Arshela elo ne fya kupashanya ali ficitile ulukungu, elo aishile kuputula na mabulambo yaku fukilishapo mu calo conse ica Israeli. Eluntu aishile kubwelela ku Yerusalemu. ⁸Nomba mu mwaka wakulenga ikumi na cine konse konse mukuteka kwakwe, panuma Yosia ninshi alisangulwile icalo elo netempele, aishile kutuma Shafani umwana mwaume wakwa Azaria, Manase umulashi wa musumba, elo na Yoah umwana mwaume wakwa Yoahazi kalemba, ku kulungisha ing'anda yakwa Yahweh Lesa wakwe. ⁹Baishile kuya kuli Hilikia, umukulu waku bashmapepo, elo no kumupela indalama ishaletelwe mu ng'anda yakwa Lesa, isho abena Lebi, abali kulinda ifibi, baishile kukolonganika ukufuma kuli Manase elo na Efulemu, ukufuma kuba shelepo bonse mu Israeli, ukufuma kuli Yuda onse elo na Benjamini, elo naku bali kwikala mu Yerusalemu bonse. ¹⁰Baishile kupela indalama ku baume abalikwangalila umulimo we tempele lyakwa Yahweh. Abaume bali kufolesha ababomfi abali kulungisha elo no kubweseshapo itempele. ¹¹Bali kufolesha abali kupopa elo na bali ku kula ukushitamo amabwe ayakubasa imbao sha kupopela, elo no kupanga myalo iya fikulwa ifyo imfumu shimo isha mu Yuda shashile sha bongolola. ¹²Abaume bali bombele umulimo ne cicetekelo. Abalikwangalila Yohasi elo na Obedia, abena Lebi, abana baume bakwa Merari; elo na Zekaria na Mashelamu, ukufuma ku bana baume bakwa Kohati. Bambi abena Lebi, abo abali kulisha ifilimba ubune, bali palamishe ukule kulangilila abaume umulimo. ¹³Abena Lebi ebali kwangalila abali kupita ifyabukule elo na bonse abaume abali kubomba munshila yonse. Kwali na bena Lebi abali bakalamba, bakatungulula, elo na bali kulonda pampongolo. ¹⁴Uluntu baishile kufumya indalama shintu baletete yakwa Yahweh Hilikia shimapepo aishile kusanga icapelwe kuli Mose. ¹⁵Hilkia shimapepo aishile kweba Shafani umusangushi ati, "Ndisangile icitabo icefunde mu ng'anda yakwa Yahweh." Hilikia aishile kuleta icitabo kuli Shafani. ¹⁶Shafani aishile kutwala icitabo ku mfumu, elo kabili aliebebe, ukulanda ati, "Ababomfi benu bakobamba fyonse ifya pelwe kuli bo. ¹⁷Balipwile indalama ishasangilwe mu ng'anda yakwa Yahweh, elo bali shipele mu minwe ya balikwangalila elo na ku baume abalikubomba." ¹⁸Shafani kasonkesha alyebele imfumu, "Hilkia shimapepo alimpele icitabo." ¹⁹Eluntu Shafani abelengele imfumu. Nomba caishile kuba uluntu imfumu yaumfwile amashiwi ye funde, yalilepawile ifya kufwala fyakwe. ²⁰Imfumu yaishile ku konkomesha Hilikia, Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani, Abdoni umwana mwaume wakwa Mika, Shafani kasonkesha, elo na Asaiah, umubomfi wakwe umwine, ukwebati, ²¹"Kabiyeni elo kanjipushisheniko kuli Yahweh, elo na pabashala mu Israeli elo na mu Yuda, pa mashiwi ya mucitabo icasangilwe. Pantu cikulu, icipyu cakwa Yahweh ici bikilwe pali fwebo. Cikulu, pantu ifikolwe fyesu tafyali kumfwila amashiwi ya muli ici citabo ukweba ati balekukonka ifyalembwamo." ²²Eico Hilikia, elo na bonse abo imfumu ya konkomeshe, baishile kuya kuli Huldah kasesema umwanakashi, umukashi wakwa Shalumu umwana mwaume wakwa Tokati umwana mwaume wakwa Hasra, kasunga wa cakubikamo insalu (ali kwikala mu Yerusalemu mu musumba wa cibili), elo baishile kulanda kuli ye muli uyu musungo. ²³Aishile kulanda kuli bo ati, "Ifi efyo Yahweh, Lesa wakwa Israeli, alanda ati: Kebeni umwaume uumitumine kuli nebo ati, ²⁴Ifi efyo Yahweh alanda: Boneni, ndi nokuleta ubonaushi pali iyi ncende elo na kubekalamo, fyonse ifilayi ifyalembelwe mucitabo filibelengelwe ku mfumu ya ku Yuda. ²⁵Ifi fikacitika pantu balisulile nebo elo balyo cele ne fifukilisho kuli tu lesa tumbi, elo balinengele ukukalipa kuli fyonse ifyo iminwe yabo ipangile, ekwebati, icipyu candi cilikuba pali bo ukutula pali iyi ncende, elo ta bakacishimye. ²⁶Lelo ku mfumu ya ku Yuda, uwamitumine ukwipusha Yahweh ifyo engacita, ifi efyo mukalande kuli ye ati, 'Yahweh Lesa wakwa Israeli alanda ati: Pamashiwi ayo waumfwile, ²⁷pantu umutima obe wali sakamene, elo wali icefyeshe kuli Lesa uluntu waumfwile aya mashiwi palwa iyincende elo na bekalamo, elo pamulandu naicefya kuli nebo elo ulilepawile ifya kufwala fyobe elo no kulilila kuli nebo, elo na nebo ndymfwile kuli weba-ifi efyo Yahweh alanda- ²⁸bona, nka kukolonganishisha kufikolwe fyobe. ukukolonganikwa

ku manda mu mutende, elo amenso yobe taya kabone ubu bonaushi nangu bumo ubo nkaleta pali iyi ncende elo na bekalamo." Abaume balitwele aya mashiwi kumfumu.²⁹Eluntu imfumu ya tumine intumi elo no kukolonganika bacilolo bonse aba ku Yuda elo na Yerusalemu.³⁰Eluntu imfumu yaile mu ng'anda yakwa Yahweh, elo na bonse abaume bamu Yuda elo na bekalamo mu Yerusalemu, elo na bashimapepo, abena Lebi, elo na bantu bonse, ukutampila ku mukulu ukuya kufika ku mwaice. Eluntu ababelengele yonse amashiwi ya mu citabo ca cipangano icasangilwe mu ng'anda yakwa Yahweh.³¹Imfumu yali makene mu ncende elo yalipangile icipangano kuli Yahweh, ukule kwendela muli Yahweh, elo no kusunga amafunde yakwe, ifipope fyakwe elo ne fyebo fyakwe, no mutima wakwe onse elo no bumi bwakwe bonse, ukulekukonka amsshiwi ya cipangano ayalembelwe mulici citabo.³²Alilengele bonse abasangilwe mu Yerusalemu elo na Benjamini ukutalama pa cipangano. Abalikwikala mu Yerusalemu alicicitile mu cumfwilo ku cipangano cakwa Lesa, Lesa wafikolwe fyabo.³³Yosia aishile kufumya fyonse ifya muselu my calo ifyali fya bantu baku Israeli. Alilengele onse mu Israeli ukupepa Yahweh. Lesa wabo. Munshiku sha mweo wakwe shonse, tabafumineko mukulekukonka Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo.

Chapter 35

¹Yosia asefeshe icakucilila kuli Yahweh mu Yerusalemu, elo bena baipeye umwana wa mpaanga iya pacakucilila pa bushiku bwa lenga ikumi limo na shine mu mwenshi wa kutampa. ²Ena abikile bashima pepo mu fintu fyabo no kubakoselesha bena mu mulimo wa mung'anda yakwa Yahweh. ³Aishile kulanda ku bena Lebi abalikufnda abena Israeli bonse abo abali abapelwe kuli Yahweh ati, "Bikeni imbkoshi ya mushilo mu ng'anda yakwa Solomoni umwana mwaume wakwa Davidi, imfumu ya bena Israeli yakulile. Tamufwile kusenda pa mabeya yenu na kabili. Nomba shinshimuneni Yahweh Lesa wenu, no kubombela abantu bakwa Israeli. ⁴Ipekanyeni mwebene pa shina ya mayanda ya fikolwe fyenu elo na mu mabumba yenu, ukulingana na ne fyalembmbwa fyakwa Davidi, imfumu ya bena Israeli, elo ne fyakwa Solomoni, umwana mwaume wakwe. ⁵Mutalame mu ncende ya mushilo, mu mabumba na mabuba mu mayanda yafikolwe yaba wenu, mu ndupwa sha bantu, mubike mu ncende mu mabumba mu mayanda ya fikolwe iya bena Lebi. ⁶Ipayeni abana ba mpaanga abacakucilila, isangululeni mwe bene, mu pekanishiahe ba wenu abana ba mpaanga mucite ukulingana ne cebo cakwa Yahweh ico apele mu minwe yakwa Mose." ⁷Yosia epskupela abana ba mpaanga amakana makumi yatatu no twana ukufuma ku mbushi umutulo wa cakucilila ku bantu bonse abo abasangilwe, elo apeepe amakana amakumi yatatu aya ng'ombe-ifi fyonse fya fumine mu fyuma fya mfumu. ⁸Intungulushi shakwe shapele umutulo wakuitemenwa ku bantu, kuli bashima pepo na ku bena Lebi. Hilikia, Sakaria, elo na Yehieli, ba cilolo balikutungulula mu ng'anda yakwa Lesa, bapele kuli bashima pepo imitulo ya cakucilila 2,600 elo ne mitwe ya ng'ombe amakumi yatatu. ⁹Kabili Konaniya elo na Shemaiya na Netaneli, ba wabo, elo Hashabiya, Yehieli, na Yosabadi, bacilolo ba bena Lebi, ba pele imitulo ya cakucilila amakana ya sano ku bena Lebi elo na makumi yasano aya mitwe ya ng'ombe. ¹⁰Eico umulimo walipekanishiwe, elo na bashima pepo bataleme mu ncende shabo, pamo na bena Lebi ukulingana na mabumba yabo, umwakonkomeseshe imfumu ifipope. ¹¹Bena baipeye abana ba mpaanga pa cakucilila, elo bashima pepo basanshile umulopa uyo bena bapokelele ukufuma mu minwe ya bena Lebi, elo abena Lebi bafundile utwana twa mpaanga. ¹²Bena bafumishemo imitulo ya koca, pakuti bengapela mukukonka na mayanda yafikolwe fyabo mu bantu, mukutula bena kuli Yahweh, ne fyo icalembwa mwi buku lyakwa Mose. Bcitle cimocine na ku ng'ombe. ¹³Baishile koca inama ya cakucilila pa mulilo mukukonka ne fyo balikubeba. Lelo imitulo ya mushilo, baliipikile mu mpoto, mu malongo, elo na mu mapani elo baishile kufleta bwangu bwangu ku bantu bonse. ¹⁴Bena panuma bailepekanishisha umutulo abene elo na bashima pepo, pantu bashima pepo, indupwa shakwa Aroni, bena baletula imitulo ya koca na mafuta mpakafye ubushiku bwapita, eico abena Lebi bailepekanishisha imitulo abene elo ne ya bashima pepo, no lupwa lwakwa Aroni. ¹⁵Bakmbwa, aba mulupwa lwakwa Asafu, bena bali mu ncende shabo, ngefyo ba balangilile kuli Davidi, Asafu Hemani, elo na Yedutuni kabona wa mfumu, elo ba malonda abali pa mpongolo. Bena tabalikukwata ukufuma pa milimo yabo, pantu ba wabo abena Lebi balebapekanishisha bena. ¹⁶Eico, pali ilya nshita umulimo onse uwakwa Yahweh walipekanishishe pa kusefya icakucilila no kutula imitulo ya koca pa bulambo bwakwa Yahweh, ngefyo imfumu Yosia ya konkomeshe. ¹⁷Abantu bakwa Israeli abasangilwepo mukusunga icakucilila pali ilya nshita, elo no mutebeto wa mukate utatutumuka pa nshiku cie lubali. ¹⁸Ukusefya kwa cakucilila ca musango uyu tacatala ukumfwikapo mu Isreli ukufma mu nshiku shakwa Samwele kasesema, kabili takwali imfumu shimbi isha mu Israeli ishasefeshe umusango uyu uwa cakucilila ngefyo Yosia acitile, pamo na bashima pepo, abena Lebi, na bonse abantu bakwa Yuda na bakwa Israeli abo abasangilwe, na bekashi ba mu Yerusalemu. ¹⁹Ici icakucilila caliko mu mwaka wakulenga ikumi limo na cine konse konse mu kuteka kwakwa Yosia. ²⁰Panuma yaifi fyonse, panuma Yosia akwete ukupekanya itempele mu buyano, Neko, imfumu ya Egypto, yaimine ukuya ku bulwi pa Kakemishi pa mumana wa Yufurate, elo Yosia aishile kufuma mu kulwa na ena. ²¹Nomba Neko aishile kutuma nombe kuli ye, ukulanda ati, "Bushe findo nalacita nobe, imfumu ya ba Yuda? Nebo teiwe njisheile mukulwisha lelo, nomba mukulwisha ing'anda iyo nalaya nayo. Lesa akonkomeshe uwakungufyanya, eico uikanye ukufma ku cakucilila cakwa Lesa, uyo uli na nebo, nangu wileka akonaule. ²²Nangu cingaba ifi, Yosia alikene ukubwela ukufuma kuli ye. Ena aifungushenye umwine pa kuti alwe na ye. Taumfwile ku mashiwi yakwa Neko ayo ayafumine ku kanwa kakwa Lesa; eico aile mukulwa mu mukonko wa Megibdo. ²³Bakaposa ba mifwi baishile kulasa imfumu Yosia, elo imfumu yaishile kulanda ku babomfi baiko ati, "Nsendeni mu mfumye kuno, pantu balincenene sana." ²⁴Eico ababomfi bakwe balimufimishe mwi celeta, no kumubika mwi celeta lyakwe limbi. Bena balimupitile ku Yerusalemu, eko afwilile. Bamushikile mu nshinshi ya fikolwe fyakwe. Aba Yuda bonse na bena Yerusalemu baloseshe Yosia. ²⁵Yeremia aliloseshe pali Yosia; bonse bakemba abaume na banakashi balelosha mu nyimb pali Yosia ukufika na lelo. Ishi nyimbo shaishile kuba lutambi mu Israeli; bona fyalilembwa mu nyimbo sha bulanda. ²⁶Imilandu imbi paya kwa Yosia, ne fintu fya bune acitile mu kubela ukulingana ne

fyalembwa mu mafunde yakwa Yahweh-²⁷elo ne micitile yakwe, ukufuma mukutampa ukufika kumpela,
yalilembwa mu citabo ca shamfumu sha ba Yuda elo na bena Israeli.

Chapter 36

¹Elyo abekashi ba calo bali bulile Yehoahasi umwana umwaume uwakwa Yoshia, noku micita imfumu mu cifulo cakwa wishu mu Yerusalemu. ²Yehoasi ali ne myaka amakumi yabili na yatatu ilyo atampile ukuteka, kabili alitekele imyeshi yitatu mu Yerusalemu. ³Imfumu yaku Egupti yali mufumishipo pa bufumu mu Yerusalemu noku lipilisha icalo bakikari ba silfere umwanda umo na kukari wa golde. ⁴Imfumu yaku Egupti yalibikile Eliakimu, uwali udume mbiye yakwa Yehoahasi, imfumu pali Yuda na Yerusalemu (noku pilibula ishina lyakwa Ehakimu ukuba Yehoyakimu). Elyo Neko alibulile Yehoahasi ndume mbiye yakwa Ehakimu noku mutuala ku Egupti. ⁵Yehoahasi ali ne myaka amakumi yabili na isano ilyo atampile ukuteka kabili alitekale imyaka ikumi na umo mu Yerusalemu. Alicitile ifya muselu mu cinso cakwa Yawe Lesa uwakwe. ⁶Elyo Nebukadnesari imfumu yaku Babele, yamusanshile noku mukakila mu minyololo kuku mutwala ku Babele. ⁷Nebukadnesari alisendelepo ne fipe fimo ifya mu nganda yakwa Yawe ku Babele noku fibika mu cipango cakwe ica Babele. ⁸Ukulosha ku malyashi yambi ayakumine Yehoyakimu ifintu fyabufi ifyo acitile ne fyasangilwe pali ena moneni, fyali lembwa mu citabo casha mfumu isha ku Yuda na Isreali. Elyo Yehoyakimu umwana wakwe umwaume wlibele imfumu mu cifulo cakwe. ⁹Yehoyakimu ali ne myaka amakumi cinekonse konse ilyo atampile ukuteka alitekele imyeshi yitatu ne nshiku ikumi mu Yerusalemu. Alicitile ifyamuselu mu cinso cakwe. ¹⁰Mu mainsa imfumu Nebukadnesari alitumine abaume noku mutwala babele, pamo ne fintu ifya mutengo ukufuma mu nganda yakwe noku cita Sidekia lupwa lwakwe, imfumu pali Yuda na Yerusalemu. ¹¹Sidekia ne myaka amakumi yabili na umo ilyo atampile ukuteka; alitekele imyaka ikumi na umo mu Yerusalemu. ¹²Alicitile ifya muselu mu cinso cakwa Yawe Lesa wakwe. Tayiceshe ena kuli Yeremia kasesema, uwali ku sosa ifyebo ukufuma mu kanwa ka kwa Yawe. ¹³Sidekia nao alisangukile imfumu Nebukadneri uwa mulengele ukulapa kuli Lesa pakulaku mumfwila. Lelo Sidekia aumalalike umukoshi wakwe noku kosha umutima wakwe uku kana bwelela kuli Yawe, Lesa uwa kwa Isreali. ¹⁴Nokucilishapo intungulushi shonase ishaha shimapepo na bantu bali abashali nabucishinka ekyo bali ku konka imicitile iya kubipa iya bena fyalo. Bali koweseshe inganda yakwa Yaweiya ashishishe mu Uyerusalemu. ¹⁵Yawe Lesa wa fikolwe fyabo alitumine insebo kuli bena ukupitila muli cilolo ba kwe nakabili nakabili pantu alikwete inkumbu pa bantu bakwe napa cifulo apo elaka. ¹⁶Lelo bali punishe ba cilolo aba kwa Lesa ukususha ifyebo fyakwe, kabili tumfishe na ba kasesema wakwe mpaka ubukali bwa kwa Yawe bwaimine pa bantu bakwe mpakafye takwali no bwa dwishi palici. ¹⁷Eico Lesa aliletele pali bena imfumu ya bena kaida uwa ipeye abalumendo babo ku lupanga mu nganda ya mwashila iyabo, kabili takwetw inkumbu pa balumendo nangu bana cisungu abakote nangu abamfwi. Lesa alibapele bonse mu mukuboko kwakwe. ¹⁸Fyonse ifya kuyemba mu nganda yakwa Yawe ifi kulu ne finono ifyuma fyonse mu nganda yakwa Yawe ne fyuma fya mfumu naba cliolo bakwe fyonse ifi alipitile ku Babele. ¹⁹Balyo cele inganda yakwa Lesa, bali tobele ne citumba ca Yerusalemu balyocele ne fipango fyaiko naula fyonse ifi suma ifya limo. ²⁰Imfumu yali pitile ku Babele abo abapuswike ku lupanga, Basangukile aba bomfi bakwe kabili abana bakwe abaume mpaka fye ukuypwa kwa kuteka kwa bu fumu bwa ku Persia. ²¹Ifi fyalicitike kuku fikilisha icebo ca kwa Yawe icamu kanwa kakwa Yeremia mpaka icalo ca sansamukila ama sabata yaciko, Cali ku cindika Isabata iya ciko ilyo fye cili icakwikala icale kweleshiwa pakuti kwingaba ukufisha imyaka cinelubali muli wine musango. ²²Nomba mu mwaka wakwa mbilapo uwakwa Koresha imfumu iyaku Perisia pakutika icebo cakwa Yawe ukufuma mu kanwa ka kwa Yeremia cingaba icakufikilishiwa, Yawe akoseshe umupanshi wakwa Koreshe imfumu yaku Perisia pakuti enga bila imbila mu bufumu bwakwe bonse nakabili nokubika mu kulemba Alandile, ²³"Ifi efyo Koreshe imfumu yaku Perisia yasosa; Yawe, Lesa uwa Mu mulu alimpele ama bufumu yonse aya pa calo, Alimpele ne cipope ica kumu kulila inganda yakwe mu Yerusalemu iya ba mu Yuda. Ilyo onse uli muli mwebo pa bantu bakwe bonse Yawe uwobe Lesa engaba, nobe mulekeni onine ale kuyako."

Ezra

Chapter 1

¹Mu mwaka wa kubarirapo uwakwa Cyrus, imfumu yaku Persia, Yahweh arifikirishe ikyebo kyakwe ikyafumine ku kanwa ka kwa Yeremia, kabiri arikinkishe umupashi wakwa Cyrus. Ishiwi ryakwa Cyrus ryari saranganine monse mu bufumu bwakwe. Ifi efyarembere no kurandwa: ²"Cyrus, imfumu yaku Persia, aranda ati: Yahweh, Resa wa mu muru, arimpere yonse amabufumu aya pa kyaro, kabiri arinsontere ukumukurira ing'anda mu

Yerusaremu na mu Yudea.³Onse uwafuma ku bantu bakwe (Resa wakwe abe na nkwe) kuti aya ku Yerusaremu, uuri mu Yudea, no kukure ing'anda yakwa Yahweh, Resa wakwa Israeri, Resa uuri mu Yerusaremu. ⁴Abantu aba mu nkyende iiri yonse iya bufumu, umo abapusukiremo mu kyarokwe bakaramo nga beni kuti ba baperako silfere na goride, ifya ku myafwako ne fitekwa, pamo pene fye no bupe bwakuitemenwa mu ng'anda yakwa Resa mu Yerusaremu."⁵Iryo imitwe ya fikorwe fya mikowa yakwa Yuda na Benjamini, bashimapepo na bena Revi, na onse uo umupashi wakinkisha ukuya ku kurira Yahweh ing'anda, iiri mu Yerusaremu, baimine. ⁶Bonse aba bashingurukire baribafwirishe umurimo kuri silfere ne fipe fya goride, ifya kubomfya, inama, ne fintu fimbi ifya bune, no muto wakuitemenwa.⁷Cyrus imfumu yaku Persia nao arirekerekere ku fipe ifyari fya mu ng'anda yakwa Yahweh ifyo Nebukatesari abulrire ukufumya mu Yerusaremu no kubika mu ng'anda sha tu resa twakwe. ⁸Cyrus arifibikire mu minwe yakwa Mitredati kasunga, uwafipendere kuri Sheshibasari, imfumu ya ba Yuda.⁹Iyi empendwa yafiko: ifyakusambiramo ifya goride amakumi yatatu, ifya kusambiramo ifya silfere fyari ikana rimo, ifya kusambiramo na fimbipo amakumi yabiri na pabura, ¹⁰inkombo sha goride amakumi yatatu, 410 inkombo sha silfere ishinono, na fimbipo ifipe ikana limo. ¹¹Fyari fyonse pamo 5,400 ifipe fya goride ne fya silfere. Sheshibasari ariretere fyonse iryo ubusha bwapwire mu Babironi ukuya ku Yerusaremu.

Chapter 2

¹Aba e bantu ba mukitungu ababwerere ukufuma muri bunkore bwa mfumu Nebukatinesari, abaikere muri bunkore ku Babironi, abantu ba bwerurukire ku misumba yabo iya mu Yerusaremu na mu Yudea. ²Baishire kwisa na Serubaberi, Yoshua, Nehemia, Seraya, Reeraya, Modekai, Bilshani, Mispari, Bigifai, Reumn, na Baana. Iyi e pandwa ya baume ba bantu ba kwa Israeri. ³Abana bakwa Paroshi bari: 2,172. ⁴Abana bakwa Shefatiya bari: 372. ⁵Abana bakwa Ara 775. ⁶Abana bakwa Pahati-Moabu, ukufika kuri Yeshua na Yoabu: 2,812. ⁷Abana bakwa Alamu bari: 1,254. ⁸Abana bakwa Zatu bari: 945. ⁹Abana bakwa Zakai bari: 760. ¹⁰Abana bakwa Bani bari: 642. ¹¹Abana bakwa Bebai bari: 623. ¹²Abana bakwa Azigadi bari: 1,222. ¹³Abana bakwa Adonikamu bari: 666. ¹⁴Abana bakwa Bigivai bari: 2,056. ¹⁵Abana bakwa Adimi bari: 454. ¹⁶Abaume bakwa Ateri, ukufika kuri Hezekia: amakumi pabura na kine konsekonse. ¹⁷Abana bakwa Bezai bari: 323. ¹⁸Abana bakwa Yoria bari: 112. ¹⁹Abaume bakwa Hashumi bari: 223. ²⁰Abaume bakwa Gibbari bari: amakumi pabura na ya sano. ²¹Abaume baku Beteremu bari: 123. ²²Abaume bakwa Netofa bari: aba makumi ya sano na mutanda. ²³Abaume bakwa Anatoti bari 128. ²⁴Abaume bakwa Azimaveti bari: amakumi yane na yabiri. ²⁵Abaume bakwa Kiriati Arimu, Kefira, na Beeroti bari: 743. ²⁶Abaume bakwa Rama na Geba bari: 621. ²⁷Abaume bakwa Mikimasi bari: 122. ²⁸Abaume bakwa Beti na Ai bari: 223. ²⁹Abaume bakwa Nebo bari: amakumi ya sano na Yabiri. ³⁰Abaume bakwa Magibishi bari: 156. ³¹Abaume bakwa Eramu na bambi bari: 1,245. ³²Abaume bakwa Horimu bari: 320. ³³Abaume bakwa Rodi, Hadadi, na Ono bari: 725. ³⁴Abaume baku Yeriko bari: 345. ³⁵Abaume ba ku Sena bari: 3,630. ³⁶Abari bashimapepo bari pamo nge fi: ³⁷abana kwa Yedaiya aba mu ng'anda yakwa Yeshua: 973. Abana bakwa Imeri bari: 1,052. ³⁸Abana bakwa Pashari bari: 1,247. ³⁹Abana bakwa Harimu bari: 1,017. ⁴⁰Abena Rebi ni aba: Abana bakwa Yeshua na Kadimeri, abana bakwa Hodavia: Amakumi kinerubari na bane. ⁴¹Bakemba ba mwitempere, abana bakwa Asafi bari: 128. ⁴²Abana ba ba kasunga wa minshi: Abana bakwa Sharumu, ba mwana Ateri, Tarimoni, Akubu, Hatita, na ba mwana Shobai: bonse pamo bari 139. ⁴³Abaperwe umurimo wa kubombera mwi tempere: Abana bakwa Ziha, Hasufa, Tobaoti, ⁴⁴Kerosi, Siaha, Padoni, ⁴⁵Rebana, Hagaba, Akubu, ⁴⁶Hagabu, Shalmi, na Hanani. ⁴⁷Abana bakwa Gideri: Gahari, Reaiya, ⁴⁸Rezini, Nekoda, Gazamu, ⁴⁹Uzza, Pasea, Besai, ⁵⁰Asina, Meunimu, na Nefisimu. ⁵¹Abana bakwa Bakibuku: Hakufa, Hahuri, ⁵²Baziluti, Meida, Hasha, ⁵³Bakosi, Sisera, Temaya, ⁵⁴Nesiya, na bana bakwa Hatifa. ⁵⁵Abana ba babomfi bakwa Soromoni: abana bakwa Sotai, Hasofereti, Peruda, ⁵⁶Yaara, Dekoni, Gidderi, ⁵⁷Shefatiya, Hatiri, Pokereti Hasebaimu, na bana bakwa Ami. ⁵⁸Bari bonse pamo 392 abana ba perwe umurimo wa kubombera mwi tempere na bana ba ba bomfi bakwa Soromoni. ⁵⁹Abafumine ku Tere Mera, Tere Hasha, Kerubi, Addoni, na Imeri-ero tabashininkishe uko ifikorwe fyabo fyafumine mu Israeri- ⁶⁰rero nabo bapenderwe pamo mu mpendwa ya bana bakwa Deriya, Tobia, na Nekoda abari bonse pamo 652. ⁶¹Na bambi ukufuma ku bana baba shimapepo: Abana bakwa Habaya, Hakikosi, na Bairai (uwasendere umukashi wakwe ukufuma ku bana banakashi ba kwa Basirai uwaku Gireadi kabiri uwainikweko ne ishina lyakwe). ⁶²Bafwairishe amashina ya fikorwe fyabo, rero tabayasangire, eikyo babafumishe mwi bumba rya basembururwa. ⁶³Eikyo umurashi abebere ukuti tabafwiee kurya ifiri fyonse ifya mushiro mpakafye shimapepo uuri na Urimu na Tumimu apendura. ⁶⁴Ibumba ryonse pamo ryari impendwa 42,360, ⁶⁵ukwabura ukubikako aba bomfi babo na ba bomfi abanakashi (aba bari bonse pamo 7,337) na baume babo pamopene na banakashi ba kemba ba mwi tempere bari (imyanda ibiri). ⁶⁶Bakabarwe babo bari 736. Abana ba bapunda bari: 245. ⁶⁷Ingamira shabo shari: 435. Ba punda babo bari: 6,720. ⁶⁸Iryo baire ku ng'anda yakwa Yahweh mu Yerusaremu, abakaramba ba ndupwa bamo barepera ifya bupe mukuitemenwa pa kukura ing'anda yakwa Yahweh, ukubwekesha pa mufura wa kare apo yakurirwe. ⁶⁹Bapere ukuringana na maka ya ku mirimo ya bantu bakwete babapere indarama: amakana amakumi mutanda ne kana rimo isha goride, na makana ya sano aya silfere minasi ne fya kufwara ifya bashimapepo na fyo umwanda umo. ⁷⁰Eikyo ba shimapepo na bana Rebi, abantu, bakemba ba mwi tempere na bakasunga wa minshi, na bo abaperwe umurimo wa kubombera mwi tempere baikere mu misumba yabo. Abantu bonse mu Israeri bari mu misumba yabo.

Chapter 3

¹Kyari mwenshi warenga kine rubari pa numa ya bantu bakwa Israeri babwerurukire ukufuma ku misumba yabo, eryo bakumene pamo nga umuntu umo mu Yerusaremu. ²Yeshua umwana mwaume wakwa Yozadaki elo na banyina bakwe na bashimapepo na Zerubabere umwana mwaume wakwa Shearitire, na bamunyina bwakwe baimine no kukura umufuba wakwa Resa wakwa Israeri ku kupera amarambo nge fyo kyarememberwe mu mafunde yakwa Mose umwaume wakwa Resa. ³Eryo bakurire umufuba apakwimanina kwa uko, pantu umwenso wari pari bo pa murandu wa bantu ba mu kyaro. Bapere amarambo ya kokya kuri Yahweh mu kyunguro kasuba ne kyunguro bushiku. ⁴Kabiri bapangire umutebeto wa Ma yanda nge fyo kyarembwa no kupera amarambo ya kokya kira bushiku ukuringana ne kipope, umurimo wa kirabushiku pa bushiku bwa buko. ⁵Ukwabura ukurufyanya, kwa reba amarambo ya kokya aya kira bushiku na ya mwenshi na marambo pari yonse imitebeto ya kwa Yahweh abaikirwe, pamo na yonse amarambo ya kuifwaira. ⁶Batampire ukupera amarambo ya kokya kuri Yahweh pa bushiku bwa kubarirapo, nangura itempere ryali tarirakurwa. ⁷Eikyo bapere silfere ku barepanga amabwe na bakafura wa fyera, no kupera ifyakurya ifya kunwa, na mafuta ku bantu ba ku Sidoni na Tyre, pakweba ati bengareta ifimuti fya keda kuri bembu ukufuma ku Rebanoni ukuya ku Yopa, ngefyo kyabikirwe kuri Cyrus, imfumu ya ku Persia. ⁸Kabiri mu mwenshi wa bubiri mu mwaka wa bubiri pa numa baishire ku ng'anda ya kwa Resa mu Yerusaremu, Zerubabere umwana mwaume wakwa Shearitire, Yeshua umwana mwaume wakwa Yozadaki, na bashimapepo bonse, abena Rebi, nabo abafumine muri bunkore ukubwebururuka ku Yerusalemu batampire umurimo. Basuminishe abena Rebi abakwete imyaka amakumi yabiri no kukirapo ukurorekeshwa pa murimo wa mu ng'anda yakwa Yahweh. ⁹Yeshua na bana baume bakwe na ba munyina, na Kadimiere na bana baume bakwe, abari ba bana bakwa Hodavia, na bana baume bakwa Hanadadi na bana baume babo na bamuntina-bonse pamo bari bena Rebi-baikumike kyapamo mukubona pari abo abarebomba pa ng'anda yakwa Resa. ¹⁰Bakakura bapangire umufura wa ng'anda ya kwa Yahweh. Iki kyasuminishe bashimapepo ukutarama mu mingira yabo na mapenga, na bena Rebi, abana baume bakwa Asafu, ukurumbanya Yahweh ne firimba, ngo kuboko kwakwa Davidi, imfumu ya Israeri ya konkomeshe. ¹¹Baimbire no kurumbanya no kutotera kuri Yahweh, "Wa bune! Ikipangano kyakwe kya kishinka kuri Israeri kya muyayaya." Bonse abantu babirikishe no kupunda ukwa nsansa mu kurumbanya Yahweh pantu umufura wa ng'anda naubikwa. ¹²Rero abengi bashimapepo, abena Rebi, abakaramba ba bakiroro, abo abari abakote bari bwene ing'anda ya kubarirapo, iryo uyu umufura wabikirwe ku ntanshi ya menso yabo, baririre mukupunda apakaramba. Rero abantu abengi babirikishe ne nsansa ne kimwemwe ne kiunda kya kwanga. ¹³Na muri fyo, abantu barifirirwe ukwishiba insansa ne kiunda kya kwanga ukufuma ku kiunda kya bantu abarira, pantu abantu barekurira ne nsansa ishikuru, ne kiunda kyarekumfwika ukufuma ukutari sana.

Chapter 4

¹Rero bamo abarwani bakwa Yuda na Benjamini baumfwire ukwebati abantu abari mubusha barekurira Yahweh itemepere, Resa wa kwa Israeri. ²Barikumenye Serubabere ne mitwe ya fikorwe fya mikowa yabo. Barandire kuri bo ati, "Areni tukure na mwebo, pantu, nga mwebo, turefwaya Resa wenu no kutura kuri ye mu nshiku shakwa Esarihadoni, imfumu yaku Asiria, uwaturetere pari ino inkyende." ³Rero Serubabele, Yeshua, na bonse imitwe ya fikorwe fya mikowa yabo fyarandile ati, "Temwebo, kano fwebo tufwire ukukura ing'anda ya kwa Resa wesu, pantu nifwebo fwe bakakurira Yahweh, Resa wa kwa Israeri, nge fyo imfumu Cyrus uwaku Persia akonkomeshe." ⁴Nomba abantu ba mu kyarobari bariereke amaboko yabo ku bantu ba ku Yuda; bariengere abena Yuda ukumfwa umwensu wa kukura. Bari boseshe ne firoro finono ukubonawira amapange yabo. ⁵Barikitire iki mukuteka kwa kwa Cyrus konse na mukuteka kwa kwa Darius imfumu ya ku Persia. ⁶Eryo pa kutampa kwa kuteka kwa kwa Ahasuerus bariembere umutunganya parwa bekashi ba mu Yuda na mu Yerusaremu. ⁷Kyali ni mu nshiku shakuteka kwa kwa Artaxerxes iryo Bishiramu, Mitrediti, Tabere, na ba nabo bariembere ku mfumu Artaxerxes iya ku Persia. Karata yarembere mu ki Aramaiki no kupiriburwa. ⁸Rehumu umukuru wa ba shirika na Shimashai karemba ariembere muri uyu musango kuri Artaxerxes imfumu parwa Yerusaremu. ⁹Eryo Rehumu, umukuru wa bashirika, Shimushai karemba, na ba nabo bambi, abari bakapingura na bambi ba kiroro bamubuteko, abena Persia, abaume ukufuma ku Ereki na ku Babironi, na abaume ukufuma ku Susa (ekwebati, abena Ealamiti)-bariembere inkarata- ¹⁰kabiri kwari abantu abairundireko abo Ashubanipari umukankara kabiri uwakindamisha apatikishe ukufuma muri bunkore ukuya kwi kara mu Samaria, pamo pene na bari mukitungu kumbari ya mumana. ¹¹Iki e kikope kya karata batumine kuri ye: "Ku mfumu Artaxerxes, fwe babomfi bobo, abaume ba kitungu kya kumbari ya mumana, twaremba ifi: ¹²Rekeni imfumu ishipe ukwebati aba Yuda abaire ukufuma kuri mwebo baritwishibire mu Yerusaremu mukukura umusumba waku pondoka. Baripwire ifibumba nabarungisha ne mifura. ¹³Nomba rekeni imfumu ishipe iki nga kya kwebati uyu musumba wakurwa no rupango rwa pwiririka, tabakare kupera ikyakusangwirako, umusonko, nangura umuturo, eryo iki kikonaura ikipao kya ma bufumu. ¹⁴Ne kyabushe pantu ni kwi sano eko turya umukyere, takireringa ture kubona uku kanapera umukinshi ku mfumu kurekukitika. Ekyarenga ukutuma ifi ukwishibisha imfumu ¹⁵ukupituruka mu fitabo fyaba wishi nwe no kusambirirapo ukwebati uyu musumba wa kupondoka ukonaura ba sha mfumu ne fitungu. Kabiri kiriretere ubwafya kuri ba sha mfumu na mu fitungu. Epari kutendekera ukupondoka na kukarefye. Ekyarengere umusumba ukonaurwa. ¹⁶Tureishibishako imfumu ukwebati umusumba ne ki bumba kya rupango nga fyakurwa, kabiri takwabe nangura kamo akakashara kuri mwebo mu kitungu kumbari ya mu mana. ¹⁷Eikyo imfumu yaribweshe karata kuri Rehumu umukuru wa bashirika na Shimushai karemba na ba nabo mu Samaria na bambi abari mu kitungu kumbari ya mu mana: "Umutende ube na mwebo. ¹⁸Karata uyo mwatumine kuri nebo barirondorwere no kuberengwa kuri nebo. ¹⁹Kanshi naripere ikipope, kabiri barifwairishe no kusanga ati akare urya musumba warimine isha mfumu, no ukupondoka no kwimina ubuteko fyari kukitika murya. ²⁰Imfumu isha maka shatekere mu Yerusalemu kabiri shari kwete amaka pari fyonse ifyari mu kitungu mu mbari ya mu mana. Ukusangwirako, umuturo, no musonko fyareperwa kuri bo. ²¹Nomba, bika ikipope kuri aba bantu ukureka kabiri takuri ukureka ukukura uyu musumba mpakafye nkabike ikipope. ²²Kyengera takuri kurekeresha iki. Kinshi mwingasuminisha ikya konaura ukukura no ku pwisha umukinshi wa sha mfumu? ²³Iryo ikipope kya mfumu Artaxerxes kya berengerwe pa menso ya kwa Rehumu, na Shimushai karemba, na banabo, barire kangu kangu ku Yerusaremu no kupatikisha aba Yuda ukureka ukukura. ²⁴Eikyo umurimo wa ng'anda ya kwa Resa mu Yerusaremu warirekerwe mpakafye mu mwaka wa bubiri uwakuteka kwa mfumu Darius iyaku Persia.

Chapter 5

¹Iryo Haggai kasesema na Sekaria kasesema ubufyashi bwa kwa Iddo, baseseme mwi shina rya kwa Resa wa kwa Israeri ku ba Yuda mu Yudea na Yerusaremu. ²Serubabere umwana mwaume wa kwa Sheatiere na Yeshua umwana mwaume wa kwa Yosadaki barimine no kutampa ukukura ing'anda ya kwa Resa mu Yerusaremu pamo na bakasesema abari kubatungirira. ³Iryo Tetanai umurashi wa kitungu ukufika fye ku mpongoro, Shetari-Bosena, na ba nabo baishire no kusosa kuri bo ati, "Ni nani uwa myebere ukukura iyi ng'anda no kupwirishisha ifi fibumba?" ⁴Nabo basosere ati, "Mashina nshi aya aba baume barekura ikibumba?" ⁵Rero amenso ya kwa Resa yari pa bakuru ba ba Yuda na barwani babo tababakenye. Barerorera karata ukutumwa kuri Drius no wakubakanya ukubwera kuri bo parwa murandu uyu. ⁶Iki e kikope kya karata umbi uwashereko uwa kwa Tatenai, umurashi wa kitungu kya kwi shirya rya mumana, uyo batumine kuri Darius imfumu. ⁷Batumine insebo, barembeee ifi kuri Drius, "Umutende ureba na mwebo. ⁸Kishibikwe ku mfumu ukuti twarire ku kitungu kya ku Yuda ku ng'anda ya kwa Resa mukuru. Kirekurwa na mabwe ayakuru ne mbao kyaribikwa ku cibumba. Iyi nkito irekiitwa mano mano no kurungamikwa ku minwe yabo. ⁹Twaipwishe abakuru ati, 'Ni banani abamisuminishe ukukura iyi ng'anda ne kyo kibumba?' ¹⁰Twaribepwishe na mashina yabo pakuti ye shibwe kuri mwebo pa kwebati mwingeshiba ishina rya kira mwaume uwabatungurwire. ¹¹Ifi efyo batwasukire no kusosa ati, 'Turi babomfi bakwa Resa uyo uwaba ku muru na mu kyaro, na fwebo turekura kipya kipya iyi ing'anda iyo iyakurirwe pa myaka iingi iyapita iryo imfumu iikuru ya kwa Iaraeri yakurire iki no kupwishisha. ¹²Nangu kyari ifyo, iryo ifikorwe fyesu fyabifishe Resa wa mu muru, wabapere mu minwi ya kwa Nebukatinesari imfumu ya ku Babironi, umwina Karudea, uwaonawire iyi ng'anda kabiri wapitire abantu mu busha mu Babironi. ¹³Nangu kingaba ifyo, mu mwaka wakutampirapo iryo Cyrus ari imfumu ya ku Babironi, Cyrus asuminishe iri ryashi ukukura kipya kipya ing'anda ya kwa Resa. ¹⁴Imfumu Cyrus nao abwesesheshe goride na silfere ifya kubomfya mu ng'anda ya kwa Resa ifyo Nebukatinesari wa piitile ukufuma mwi tempere mu Yerusaremu ukutwara mwi tempere mu Babironi. Wafipere ku muntu umo ishina ryakwe ni Sheshibasa, untu asontere ukuba umurashi. ¹⁵Asosere kuri ye ati, 'Senda ifipe ifi. Kabuye no ufibika mwi tempere mu Yerusaremu. Ureke ne ng'anda yakwa Resa ikurwe kipya kipya kurya.' ¹⁶Iryo uyu Sheshibasa waishire no no mufula wa ng'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu; kabiri kwatampire ukukurwa, rero takirapwiririka. ¹⁷Nomba nga kya kuti kyasekesha imfumu, kuti kyafwairishiwa mu ng'anda ya fishirano mu Babiloni nga fyasuminisha ukufuma ku mfumu Cyrus ukukura iyi ng'anda mu Yerusaremu. Eryo tureke imfumu itume ubusaro bwaiko kuri fwebo.

Chapter 6

¹Eikyo imfumu Darius apere ikipope ukufwairisha mu ng'anda ya fishirano mu Babironi. ²Mu musumba uukuru uwa Ekibatana mu kitungu kya Media icipombwa kyarisangirwe; ifi efyarembewemo. ³Mumwaka wakubarirapo uwa mfumu Cyrus, Cyrus apere ikipope parwa ng'anda ya kwa Resa mu Yerusaremu: Rekeni ing'anda ya kwa Resa iye kukurwa nge nkyende iyashira, rekeni umufura wa ng'anda uye kwimbwa rekeni ubutari bwaiko bube imikono amakumi mutanda, na mu bwipi bwaiko imikono amakumi mutanda, ⁴ne mirongo itatu iya mabwe ayakaramba no murongo uwambao uupya, kabiri rekeni indarama shakubomfya pa murimo uyu shiperwe na ba ng'anda ya mfumu. ⁵Nomba bwesheni goride ne fipe fya silfere ifya mu ng'anda ya kwa Resa, ifyo Nebukatinesari asendere ku Babironi ifyo afumishe mwi tempere mu Yerusaremu no kufibwekeshamo kwi tempere mu Yerusaremu. Muri no kuya kufibika mu ng'anda ya kwa Resa! ⁶Nomba Tatenai, umurashi wa kitungu kya kwishirya rya mumana, Sheta-Bozenai, na baume bonse abarekuba mu fitungu fya kwishirya rya mumana, tarukeni kuri bo! ⁷Sheni umurimo wa iyi ng'anda ya kwa Resa eka. Umurashi na bakaramba ba ba Yuda bakaya kukura ing'anda ya kwa Resa iyi pari irya nkyende. ⁸Ndemipera ifunde ukwebati muri no kukita ifi pa murandu wa bakaramba ba ba Yuda abarekura iyi ng'anda yakwa Resa: Indarama kufuma mu musonko wa mfumu kwi shirya rya mumana shikarebomba ukupera aba bantu pa kwebati tabarekere umurimo wabo. ⁹Na fyonse ifyarekabirwa-ingombe ishaikye, basuku suku, nangu utwana twa mpanga ifya kokyera Resa wa ku muru irambo, ing'ano, umukyere, umwangashi, nangu amafuta ukukonka ne kipope kya bashimapepo mu Yerusaremu-murekubapera ifintu fyonse ifi kira bushiku ukwabura ukufirwa. ¹⁰Murekita ifi pa kwebati bengarareta amarambo ayasekesha kuri Resa wa mu muru no kumpeperako, imfumu, na bana baume bakwe. ¹¹Ndepere ikipope ukutira umuntu onse uwakana ukukonka iki kipope, umulando ufwile wakunkurwa ku ng'anda yakwe no kuya kumusonekako. Ing'anda yakwe iringire yabongorokwa no kushara ikishara pa murandu waiki. ¹²Rekeni Resa uwarenga ishina ryakwe riye ikara kurya kwine engayafumyapo imfumu nangu abantu abari bonse abakemya ukuboko kwabo mukususha iki kipope, nangu ukonaura iyi ng'anda ya kwa Resa mu Yerusaremu. Nebo, Darius, ndekupera ikipope iki. Kabiri na kiyekonkwa bwino bwino!" ¹³Kabiri pa murandu wa kipope ikyatuminwe na Darius imfumu, Tatenai, umurashi wa kitungu ikyaba kwi shirya rya mumana, Sheta-Bozeni, na banabo, bakitire kyonse ikyo imfumu Darius abebere. ¹⁴Eikyo abakaramba ba ba Yuda bakurire no kurunduruka ukupitira mufyo kasesema Haggai na Zakaria abasambirishe, abana ba kwa Iddo. Bapwishishe ifikurwa fyabo ukuringana ne kipope kya kwa Resa wa kwa Israeri na kukipope ca kwa Cyrus, Darius, na Artaxerxes imfumu ya ku Persia. ¹⁵Ing'anda yapwire pa bushiku bwarenga shitatu mu mwenshi wa Adar mu mwaka warenga mutanda uwabuteko bwa kwa Darius. ¹⁶Abantu bakwa Israeri, bashimapepo abena Rebi, na bonse ababwerere muri bunkore basefeshe ukuturwa kwa ng'anda iyi iya kwa Resa ne nsansa. ¹⁷Baturire ing'ombe ishirume umwanda umo, basuku suku imyanda ibiri, no twana twa mpanga uturume imyanda ine pakutura ing'anda ya kwa Resa. Imbushi ishirume ikumi rimo na fibiri nasho shariturirwe pakufuuta imembu sha bena Israeri bonse, imo kila mukowa wa mu Israeri. ¹⁸Kabiri bapere umurimo bashimapepo na bena Rebi ukurekana mu mi bombere ku murimo wa kwa Resa mu Yerusaremu, nge fyo kyarembere mu kitabo kya kwa Mose. ¹⁹Eikyo abo abaire muri bunkore basefeshe ikyakukirira pa bushiku bwarenga ikumi rimo na fine mu mwenshi wa kubarirapo. ²⁰Bashimapepo na bena Rebi bonse baisangurwire abene; bonse bari abasanguruka no kwipaya amarambo ya kyakukirira kuri abo bonse abile muri bunkore, ukubikirakofye na bene. ²¹Abantu bakwa Israeri abarire inama shimo isha kya kukirira ni abo ababwerere muri bunkore kabiri abaipatwireko ukufuma mu kukowera ukwanko ishaba mu nkyende no kufwaya Yahweh, Resa wa kwa Israeri. ²²Basefeshe ne nsansa ikyakurira kya mukate uushatutumuka pa nshiku kine rubari, pantu Yahweh aribaretere insansa no kupiribura umutima wa mfumu ya ku Assyria ukukosha amaboko yabo mu mirimo ya ng'anda yakwe, ing'anda ya kwa Resa wa kwa Israeri.

Chapter 7

¹Rero pa numa yaifi, mu buteko bwa kwa Atakisesi imfumu ya Pesia, Ezra aishire ukufuma ku Babironi. Ifikorwe fya kwa Ezra fyari ni Seraya, Asariya, Hirikiya, ²Sharumu, Shadoki, Aitubu, ³Amariya, Asariya, Meraiyoti, ⁴Serahiya, Usi, Buki, ⁵Abishua, Fineasi, Ereasa, uyo uwari umwana mwaume wakwa Aaroni umukaramba wa bashimapepo. ⁶Ezra aishire ukufuma ku Babironi nao ari karemba uwakyenjera mu mafunde ya kwa Mose ayo Yahweh, Resa wa kwa Israeri, apere. Imfumu yari mupere fyonse ifyo ena aipwishe pantu ukuboko kwa kwa Yahweh kwari na ye. ⁷Abana bamo aba mu Israeri na ba bashimapepo, abena Revi, bakemba ba mukironganino, bakasunga ba minshi na babomfi ba mwi tempere nabo baire mu Yerusaremu mu mwaka warenga kine rubari wabuteko bwa mfumu Atakisesi. ⁸Afikire mu Yerusaremu mu mwenshi warenga busano, uwari mwaka warenga kine rubari uwa mfumu. ⁹Ashire babironi pa bushiku bwa kubarirapo mu mwenshi wa kutampirapo. Kyari ni pa bushiku bwakutampa mu mwenshi warenga busano nao afikire mu Yerusaremu, ikyo ukuboko kwa kwa Resa ukwa bune kwari na ye. ¹⁰Ezra aribikire umutima wakwe pa kusambirira amafunde ya kwa Yahweh no kuyakonka no kufunda ifipope ne fya kukonkomesha mu Israeri. ¹¹Iyi e karata iyo imfumu Atakisesi apere Ezra shimapepo kabiri karemba wa mafunde ya kwa Yahweh ne fipope fya bena Israeri. ¹²Imfumu ya sha mfumu Atakisesi, kuri shimapepo Ezra, karemba wa mafunde ya kwa Resa wa mu muru. ¹³Ndepera ikyakupampamika kyakuti umuntu onse umwina Israeri mu kyalo kyandi- pamopene naba shimapepo babo na bena Revi- abo abarekabira ukuya ku Yerusaremu kuti baya na mwebo. ¹⁴Nebo, ne mfumu, na ba kafwa bandi kine rubari, ndimutumine parwa ba Yuda na Yerusaremu ukuringana na mafunde yakwa Resa, iyo iiri mu kuboko kwenu. ¹⁵Mwebo mukareta silfere na goride iyo imfumu na ba kafwa baiko baturire mukuitemenwa kuri Resa wa bena Israeri, uyo ikifuro kyakwe kyaba mu Yerusaremu. ¹⁶Mukuitemenwa mupeere yonse silfere na goride iyo mukesa kusanga ku kitungu kya Babironi, pamo ne fya bupe ifyo abantu na bashimapepo ifyo pakuitemenwa fikaperwa mu ng'anda ya kwa Resa mu yerusaremu. ¹⁷Eikyo mu bomfye ishi ndarama ukushitamo mukupwiririka ing'ombe ishirushe, basuku suku na bana bampanga, no muturo wa ng'ano no muturo wa fya kunwa. Fitureni ku burambo ifyo fifiri mu ng'anda ya kwa Resa wenu mu Yerusaremu. ¹⁸Mukabomfye ifikasharapo silfere na goride fyonse ifirekuboneka ifya bune kuri weba na kuri ba munonko, pa kusekesha Resa wenu. ¹⁹Bika ifipe ifyo ifyaperwa mukuitemenwa kuri weba pa ntanshi yakwe pa kubomba mu ng'anda ya kwa Resa wenu mu Yerusaremu. ²⁰Kyonse ikirefwaikwa mu ng'anda ya kwa Resa wenu ikyo mwebo mukafwaya, sendeni ifikafwaikwa mu kipao kya kwi sano. ²¹Nebo, Imfumu Atakisesi, napera pano ikipope kuri bakasunga bakipao bonse mikitungu kwishirya rya mumana, ukutira kyonse ikyo Ezra shimapepo, karemba wa mafunde ya kwa Resa wa mu muru, aremiromba ukufuma kuri mwebo mufwire ukufipera fyonse, ²²ukufika naku mwanda umo uwa mataranti ya silfere, na madaramu ya ng'ano umwanda umo, ne mbeketi sha mwangashi umwanda umo, imbeketi sha mafuta umwanda umo, no mukyere uwingi ukwabura ukupima. ²³Kyonse ikyo ikikafuma mukupampamika kwa kwa Resa wa mu muru, kiteni no kukinkira mu fikumine ing'anda yakwe. Pantu murandu nshi ubukari bwa kwe bwingeshira pa buteko bwa mfumu na bana baume bakwe? ²⁴Fweba turebeshibisha bena ukuti tapari insambu sha kutura umuturo uuri onse nangura umusanguro pari bashimapepo abari bonse, abena Revi, bakemba, abarinshi ba minshi, nangura abantu abasontwa ukurinda ing'anda ya kwa Resa na ba bomfi ba ng'anda ya kwa Resa uyu. ²⁵Ezra, na mano Resa akupera weba, weba ufwire ukusonta bakapingura na bakakururura ba mirandu aba kapaingura abantu bonse mu fitungu ifya ba kwishirya rya mumana, no kupokorora bonse abo abaishiba amafunde ya kwa Resa wenu. Mufwire ukusambirisha abo amafunde. ²⁶Pingureni uuri onse uutarekonka amafunde ya kwa Resa umupwirapo nangura amafunde ya mfumu, nangu kwipaiwa, ukupingirwa, ukumupokorora ifipe fyakwe nangura ukuposa mu kifungo. ²⁷Rumbeni Yahweh, Resa wafikorwe fyesu, uwabikire fyonse ifi mu mutima wa mfumu mu kurumbanya ing'anda ya kwa Yahweh mu Yerusaremu, ²⁸eikyo no kutambikira uruse pa ntanshi ya mfumu, bakafwa baiko, na bapanda mano baiko. nevo ndi uwakoshiwa ku kuboko kwa kwa Yahweh Resa wandi, kabiri narikoronganikire intungurushi ukufuma mu Israeri ku kuya na nevo.

Chapter 8

¹Ishi entungurushi sha fikorwe mundupwa shabo eryo iyi enkuro yabo abashire Babironi pamo na nebo iryo imfumu Artaxerxes arekuteka. ²Ku bana bakwa Fineasi, Gershomu Ku bana bakwa Itama, Danieri. Ku bana bakwa Davidi, Hatushi. ³Ku bana bakwa Shekaniya, abo abafumine mu bana bakwa Paroshi, Sekaria, pamo na ye kwari abaume 150 abatantikirwe mu nkuro yakwe. ⁴Ku bana bakwa Pahati-Moabu, Erieoenai umwana mwaume wakwa Serahiah pamo na ye kwari abari imyanda ibiri abaume. ⁵Ku bana bakwa Satu, Ben Yahasiere pamo na ye kwari abaume imyanda itatu. ⁶Ku bana bakwa Adini, Ebedi umwana mwaume wakwa Yonatani kabiri kwari abaume abari na ye abatantikirwe amakumi ya sano. ⁷Ku bana bakwa Eramu, Yeshaiah umwana mwaume wa kwa Atariah pamo na ye kwari abaume amakumi kine rubari abatantikirwe. ⁸Ku bana bakwa Shefatiah, Sebadia umwana mwaume wakwa Mariko pamo na ye kwari abaume amakumi kine konse konse abatantikirwe. ⁹Ku bana ba kwa Yoabu, Obadia umwana mwaume wa kwa Yehiere pamo na ye kwari abaume 218 abatantikirwe. ¹⁰Ku bana bana ba kwa Bani, Sheromiti umwana mwaume wa kwa Yosifiah pamo na ye kwari abaume 160 abatantikirwe. ¹¹Ku bana ba kwa Bebai, Sekaria umwana mwaume wa kwa Babai pamo na ye kwari abaume amakumi yabiri na kine konse konse abatantikirwe. ¹²Ku bana ba kwa Asigadi, Yohanani umwana mwaume wakwa Hakikatani eryo kuri ye kwari abaume 110 abatantikirwe. ¹³Aba bana ba kwa Adomikamu baishire pa numa. Aya emashina yabo: Erifaereti, Yeuer, eryo na Shemaiha eryo pamo nabo paishire abaume amakumi mutanda. ¹⁴Ku bana ba kwa Bigivai, Utari eryo na Saka eryo pamo na ye kwari abaume amakumi kine rubari abatantikirwe. ¹⁵Nakoronganike abarendo pa mumana uwarora ku Ahana, eryo twaikere kurya inshiku shitatu. Nakyekyete abantu eryo na bashimapepo, rero ntasangire nangu umo uwamu bana ba kwa Rebi kurya. ¹⁶Eikyo nakutire Erieseri, Ariere, Shemaiah, Sekaria, na Meshullamu-abo abari intungurushi ba kafundisha. ¹⁷Umuku wakonkorepo natumine Ido, intungurushi ya mu Kasifiya. Nabebere ifya kuya kusosa kuri Ido na kuri barupwa bakwe, ku babomfi ba mwitempere abari kwi kara mu Kasifiya, eryo pakweba ati, batume kuri fwebo ababomfi ba ng'anda ya kwa Resa. ¹⁸Kanshi batumine mukuboko kwa bune kwa kwa Resa umuntu ishina ni Sherebiah, umuntu uwa mano nganshi. Uwari wa mu rupwa rwa Mairi umwana mwaume wa kwa Rebi umwana mwaume wakwa Israeri. waishire na bana baume ikumi rimo na kine konse konse na ba wabo. ¹⁹Pamo na ye waishire na Hashabiah. Kwariko na Yeshaiah, umo uwa mulupwa lwa kwa Merari, wari na ba wabo na bana baume bamo, bari amakumi yabiri bonse pamo. ²⁰Abo abarembere ukurabombera mwitempere, abo Avivi na ba kirororo bapere ukubombera abena Rebi: 220, kira umo pari bo barembere na mashina. ²¹Kabiri na birishe ukureka ukurya ku mumana wa Ahava pa kuikyefya fwebene ku kinso kya kwa Resa, ukufwaya inshira iya tambarara ukufuma kuri ye pari fwebo, pa banono besu, na ku fyuma fyesu fyonse. ²²Nebo nari ne nsoni ukwipusha imfumu parwa bashirika nangu baume ba pari bakabarwe ukutukingirira ku barwani munshira, pantu twarandire ku mfumu ati, 'Ukuboko kwa kwa Resa wesu kwaba pari bonse abamufwaya mu bune, rero amaka yakwe no bukari fyaba pari bonse aba muraba.' ²³Kanshi twarifungire ukurya no kwipusha Resa pari uyu murandu, rero aryumfwire ipepo ryesu. ²⁴Ukukonkapo narisarire abaume ikumi rimo na babiri ukuba bashimapepo ukubafumya muri ba kiroro: Sherebiah, Hashabiah, ne kumi rimo aba muri ba wabo. ²⁵Naribapimine silfere, golide, ne fipe ne kya bupe kya mu ng'anda ya kwa Resa untu imfumu, ba kiroro na bakwafwirisha, na bonse abena Israeri bapere mukuiperesha. ²⁶Kanshi naripimine mu maboko yabo amataranta 650 ifya silfere, amataranta umwanda umo uwa silfere uwa fipe, amataranda umwana umo uwa golide, ²⁷imbare amakumi yabiri isha golide ishari pamo ishafinine ikana rimo irya dariki, ne fipe fibiri ifya pangirwe bwino ifya mukuba ifyari ifya bune kwati ni goride. ²⁸Kabiri nasosere kuri bo ati, "Muri abashira ba kwa Yahweh, ne fipe ifyo, na silfere na goride fya bupe fya kuiperesha fye kuri Yahweh, Resa wa fikorwe fyesu. ²⁹Fiboneni no kufisunga mpaka mukafipimine pari bakiroro ba bashimapepo, abena Rebi, ne ntungurushi sha fikorwe umukowa wa kwa Israeri mu Yerusaremu mu miputure ya mu ng'anda ya kwa Resa." ³⁰Bashimapepo na bana Rebi baripokere silfere, na goride ifyapiminwe, ne fipe pakuti bafitware ku Yerusaremu, ku ng'anda ya kwa Resa wesu. ³¹Twarifumine ku mumana wa Ahava pabushiku ubwarengere ikumi rimo na shibiri mu mwenshi wakutampirapo ukuya ku yerusaremu. Ukuboko kwa kwa Resa wesu kwari pari fwebo; aritukingirire ukufuma ku maboko ya barwani na kuri onse uwafwaire ukutufisamina mu nshira. ³²Kanshi twaingire mu Yerusaremu kabiri twaikere kurya inshiku shitatu. ³³Kabiri ubushiku bwarenga shine silfere, goride, ne fipe fya piminwe ukufuma mu ng'anda ya kwa Resa wesu, mu maboko ya kwa Meremoti umwana mwaume wa kwa Uriah shimapepo. Pamo na ye kwari Eleasari umwana mwaume wa kwa Fineasi, Yosabadi umwana mwaume wa kwa Yoshua, na Noadiah umwana mwaume wa kwa Binui umwina Rebi. ³⁴Fyonse fyari Penderwe no kupimwa. Ukupimwa kwa fyonse kwari remberwe panshita irya ine. ³⁵Na onse uwabwerere ukufma mu busha, abantu ba bunkole, bapere ikya bupe kya kokya kuri Resa wa kwa Israeri: ing'ombe ishirume ikumi na shibiri kuri bonse abena Israeri, amakumi pabura na mutanda

basukusuku, impanga ishirume amakumi kine rubari, ne mbushi ikumi rimo na shibiri ishirume nga ikya bupe kya pesambi. Fyonse fyari fya kokya kuri Yahweh. ³⁶Kabiri bapere ifya bupe fya mfumu kuri ba kiroro ba ku mfumu na kubarashi ba kitungu pantanshi ya mumana, eryo ba afwire abantu ne ng'anda ya kwa Resa.

Chapter 9

¹Iryo ifi fintu fya kitikire, ba kiroro barinkumenye no kusosa ati, "Abantu ba ku Israeri, bashimapepo na bena Rebi tabaipaturako abene ku bantu ba mu fyaro ne fya museru fyabo: abena Kenani, Hitati, abena Jebusi, abena Amoni, abena Moabu, abena Egypto na bena More. ²Pantu bari pitirepo bamo pa bana babo abanakashi na bana babo abaume, kabiri nabasankanya abantu ba mushiro mu bantu ba mu fyaro, ne ntungurushi na ba kiroro ebari pantanshi ya kutetekera." ³Iryo naumfwire iki, narepwire ifyakufwara fyandi no mukansu kabiri nabeyere no mushishi ku mutwe ne myemfu, kabiri naikereko panshi, uwa kupeshiwa amano." ⁴Bonse abari kututuma ku mashiwi ya kwa Resa wa ku Israeri parwa kuburwa ukukwata ikikyetekero ku bari muri bunkore aba korongene kuri nebo iryo nari njikere uwakupeshiwa amano ukushintafye na ku bupe bwa mu kyunguro. ⁵Nomba mu kya bupe kya mu kyunguro narimine mu nkyende yandi iyaburanda nefya kufwara fyarepauka no mukansu wakurepanka, eryo nafukeme no kwimya maboko yandi kuri Yahweh Resa wandi. ⁶Nasosere ati, "Resa wandi, ndyumfire insoni no buranda ukwimisha impumi yandi kuri mwebo, pantu ubupurumushi bwesu burifurisha pa mitwe yesu, ne firubo fyesu firikirire ukufika na mu myuru. ⁷Ukutura mu nshiku sha fikorwe fyesu ukushintafye ne ririne twabafye ne firubo ifikuru. Mu bupurumushi bwesu fwebo, imfumu shesu, na ba shimapepo besu bari perwe ku mfumu sha pari rino isonde, ku rupanga, muri bunkore, mu kwibirwa kabiri ifinso fyesu ifyasebana, ifyo turi na rero. ⁸Nomba pakashita akanono, uruse ukutura kuri Yahweh Resa wesu narwisa ukutusha nga babutukwa abasharapo no kutupera ukwikara mu nkyende yenu iya mushiro. Ekyarengere Resa wesu ukwisura amenso yesu ukutupera ukutusha ukunono mu busha bwesu. ⁹Pantu turi basha, rero Resa wesu taturaba nomba arirundako ikipangano kya ku kyetekera kuri fwebo. Arikitiye iki pa kinso kya mfumu ya ku Persia pakweba ati tuperwe amaka ayapya, ukuti tukure kipya kipya ing'anda ya kwa Resa wesu no kwimya ifyaonaika. Arikitiye iki pakweba ati atupere ukukosa no mutende mu Yuda na mu Yerusaremu. ¹⁰Rero nomba, Resa wesu, kuti twasosa shani pa numa ya ifi? Twariraba ifyebo fyenu, ¹¹ifyebo ifyo mwapere ku babomfi benu bakasesema. Iryo mwasosere ati, "Iki kyaro mwaraingiramo ku kukikwata kyaro kyakowera. Kyarikoweshiwa ku bantu ba mu kyaro kufya bunani bwabo. Bari kiswishemo kumpera kumbi ukuya kushinta ne mpera naimbi ku kukowera kwabo. ¹²Eikyo nomba, mwirapera abana benu abanakashi ku bana babo abaume; mwirareta abana babo abanakashi ku bana benu abaume, kabiri mwirabafwaira umutende wakubapo no ku kimfya, pakweba ati mukabe abakosa eryo mukarye ne fya bune mu kyaro, pakweba ati mukareke abana benu bakakikwate inshita fye shonse." ¹³Rero pa numa ya fyonse ifyaishire pari fwebo pa murandu wa fyakukita fyesu ifya bubi ne firubo fyesu ifikuru-apo mwebo, Resa wesu, namutubere uruse ku bupurumushi bwesu no kutureka ukuba aba kusharapo aba butukwa- ¹⁴bushe na kabiri turepura mu mafunde yenu no kureupana na bantu ba museru? Bushe tamwakatufurirwe no kutufumyapo ukweba ati kwikaba abakusharapo, ukwabura uwa kufyuka? ¹⁵Yahweh, Resa wa kwa Israeri, uri murungami, pantu twaikaririra nga kusharapo aba butukwa ukufika na rero. Boneni! Twishire kuri mwebo mu firubo fyonse, pantu takuri na ngura umo uwinga tarama kuri mwebo pa murandu waiki.

Chapter 10

¹Iryo Ezra arepepa no kuyeberera, aririre no kuiposa panshi umwine ku ng'anda ya kwa Resa. Ukurongana ukukuru ukwa bana ba kwa Israeri abaume, abanakashi, na bana barongene kuri ye, pantu abantu barerira sana. ²Shekariah umwana mwaume wakwa Yehiee uwa mu rupwa rwa Eramu asosere kuri Ezra ati, "Tatwaba abakine kuri Resa wesu no kupa abanakashi ba mwisa abantu ba muri kino kyar. Resa pa murandu wa iki, kuriko isubiro kuri Israeri. ³Kanshi nomba reka tupange ikipangano na Resa wesu tutamfye banamayo bonse na bana babo ukuringana no kurangirira uko Shikuru aturangirire no kurangirira kwa abo abatina pa rwa mafunde ya kwa Resa wesu, kabiri rekeni iki kikike ukuringana ne funde. ⁴Imeni, pantu ifi fintu fyenu kufipita, eryo turi na mwebo. Beni abakosa no kukite iki." ⁵Efyo Ezra aimine no ku kita bakiroro ba bashimapepo, abena Rebi, na bonse abena Israeri barapire ukukita muri iyi nshira. Kanshi na bonse barapire umurapo. ⁶Eryo Ezra aimine ku ng'anda ya kwa Yehohanani umwana mwaume wa kwa Eriashibu. Tarire umukate uuri onse no kunwa amenshi, pantu areririra abakishinka abo abasenderwe muri bunkore. ⁷Kanshi batumine ikyebo mu Yudea na mu Yerusaremu ku bantu bonse ababwerere ukufuma muri bunkore ukukorongana ku Yerusaremu. ⁸Onse uushakese panshiku ishi shitatu ukuringana no kurangirira kwa bakiroro na bakaramba fyonse ifyuma ifyo akwata fikapokwa nao akatamfiwa ukufuma mukurongana ukukuru ukwa bantu abo ababwerere ukufuma muri bunkore. ⁹Kanshi abaume bonse aba muri Yuda na Benjamini bakorongene mu Yerusaremu mu nshiku shitatu. Kyarii mu mwenshi uwarenga pabura pa bushiku ubwarenga amakumi yabiri mu mwenshi. Na bantu bonse baikere mu rubansa. Pang'anda ya kwa Resa, baretutuma pa murandu wa uy murandu na pa murandu wa mfura. ¹⁰Ezra shimapepo arimine no kusosa ati, "Mwebo mwebene mwakita bukisanguka. Mwaikara na banakashi bambi bambi bamwisa pamo ngo kurundako ku bubi bwa kwa Israeri. ¹¹Rero nomba pereni amarumbo kuri Yahweh, Resa wa fikorwe fyenu, kabiri mukite ukufwaya kwa kwe. Muipature ku bantu ba mu kyar na ku banakashi ba mwisa." ¹²Bonse abarongene baasukire mwi shiwi irikuru ati, "Turi no kukita ifyo webho waranda. ¹³Nangu kyari ifyo, kwari abantu abengi, kabiri kyari ni nshita ya mfura. Tatwakwete maka ya kutarama panse kabiri ikyo takyari kyakubomba kwa bushiku bumo nangu shibiri, pantu twaribifya sana muri uyu murandu. ¹⁴Kanshi rekeni bakiroro besu beminineko urukuta. Rekeni onse uwa mu misumba yesu uwaupa umwanakashi umwina fyaro ese panshita ya sontwa iyo iikabikwa na bakaramba ba mu musumba na bakapingura mpaka ikipyu no bukari bwa kwa Resa wesu kifume pari fwebo." ¹⁵Yonatani umwana mwaume wakwa Asahere na Yahseiah umwana mwaume wa kwa Tikuvah batarikishe kuri iki, na Meshuramu na Shabetai abena Rebi bari basuminishe. ¹⁶Kanshi abantu aba bawerere ukufuma muri bunkore bakitire iki. Ezra shimapepo asarire abaume, intungurushi mufikorwe fyabo mu mikowa na mu mayanda yabo-bonse pama shina eryo bafwairishe umurandu pa bushiku bwa kubarirapo mu mwenshi warenga ikumi rimo. ¹⁷Pa bushiku bwakutampirapo mu mweshi uwakutampirapo baripwire ukufwairisha baume abaikere na banakashi ba mwisa. ¹⁸Mu bufyashi bwa bashimapepo mwari abo abaikere na banakashi ba mwisa. Mu bufyashi bwa ba Yeshua umwana mwaume wa kwa Yosadaki na bawabo kurya kwari Maseiah, Eliesari, Yaribu na Gedariah. ¹⁹Kanshi baire mukutamfya abakashi babo, pantu barisangirwe no murandu, bapere sukusuku ukufuma mu mikuni pa muranda wabo. ²⁰Mu rupwa rwa kwa Imeri: Hanani, na Sebadiah. ²¹Mu rupwa rwa kwa Harimu: Maseiah, Eriya, Shemaiah, Yehiere, na Usiah. ²²Mu rupwa rwa kwa Pashuri: Eriena, Maseiah, Ishimaere, Netanere, Yosabadi, na Erasah. ²³Mu bena Rebi: Yosabadi, Shimei, Keraiah- uyo e, Kerita, Petahiah, Yuda, na Eriesari. ²⁴Muri bakemba: Eriashibu. Aba muri bakasunga wa pa mwenshi pa fibi: Sharumu, Teremu, na Uri. ²⁵Aba muri bonse abashara abamuri Israeri-aba mu rupwa rwa kwa Paroshi: Ramiah, Isiah, Marikiya, Miyamini. Ereasari, marikiya, na Benaiah. ²⁶Aba mu rupwa rwa kwa Eramu: Mataniah, Sekaria, Yehiele, Abidi, Yeremoti, na Eriya. ²⁷Aba mu rupwa rwa kwa Satu: Erioenai, Eriashibu, Mataniah, Yeremoti, Sabadi, na Asisa. ²⁸Aba mu rupwa rwa kwa Bebai: Yehohanani, Hanania, Sabai, na Atirai. ²⁹Aba mu rupwa rwa kwa Bani: Meshuramu, Maruki Adaiah, Yeshubi, na Sheale Yeremoti. ³⁰Aba mu rupwa rwa kwa Pahati-Moabu, Adina, karai, Benaiah, Maseiah, Matania, Beserere, Benui, na Manase. ³¹Aba mu rupwa rwa kwa Harimu: Eriesari, Ishiya, Marikiya, Shemaiah, Shimeoni, ³²Benjamini Maluki, na Shemaria. ³³Aba mu rupwa rwa kwa Hashumi, Matenai, Matata, Sabadi, Erifareti, Yeremai, Manase, na Shimei. ³⁴Aba mu rupwa rwa kwa Bani: Madaai, Amuramu, Uel, ³⁵Benaiah, Bedeiah, Keruhi, ³⁶Vaniah, Meremoti, Eriashibi, ³⁷Mataniah, Matenai na Yasu. ³⁸Aba mu rupwa rwa kwa Binui: Shimei, ³⁹Sheremiah, Natani, Adaiah, ⁴⁰Makinadebai, Shashai, Shara, ⁴¹Asarei, Sheremiah, na Shemariah, ⁴²Sharumu, Amariah, na Yosefu. ⁴³Aba mu rupwa rwa kwa Nebo: Yeirle, Mattaiah, Sabadi, Sebia, Yadai, Yoere, na Benaiah. ⁴⁴Aba bonse bariburire abakashi ba mwisa eryo bamo bari kwetemo na bana muri bo.

Nehemiah

Chapter 1

¹Amashiwi yakwa Nehemia umwana mwaume wakwa Hakali: Nomba ca citikile mu mwenshi wa Kislev, mu mwaka waakulenga amakumi yabili, ulo nebo nali kwisuno lya Susani, ²ati umo muli ba wesu, Hanani, elo na baume bambi abafumine ku Yuda balishile, elo nebo naishile kubepusha pa bena Yuda, abashelepo pa bafyukile, abo abafyukile ukufuma ukufuma kuli bunkole, elo napali Yerusalemu. Baishile kulanda kuli nebo ati, "Abo abali mu citungu abapusukile muli bunkole bali mu bwafya ubukulu elo mu musebanya pa mulandu wakuti ifibumba fya mu Yerusalemu fyali bongoloka, elo ne mpongolo shaiko shilibikilwe mu mulilo."⁴Lilya linefye nebo naishile kumfwa aya amashiwi, naishile kwi kala panshi elo nokulila, elo pa nshiku nebo nalikonkenyepo ukuba no bulanda elo nokufunga ukulya elo nokupepa ku ntanshi yakwa Lesa wa ku mulu. ⁵Eluntu naishile kulanda ati, "Napapata, nebo na mipapata, Yahweh, Lesa wa ku mulu, Lesa mukulu elo uwa bune, uyo uusunga icipangano elo ne citemwiko ca bula ukupwa kuli abo abamutema elo abasunga amalango yakwe.⁶Amenso yenu yengesuka elo na matwi yenu yengomfwa pakuti mwebo mwingofwa kwi pepo lya mubomfi wenu ilyo nomba nebo nalapepa ku ntanshi yenu akasuba elo no bushiku pa bantu ba mu Israeli aba bomfi benu. Nkotumbula imembu sha bantu ba mu Israeli, isho fwebo twa bembuka kuli mwebo. Bonse nebo elo naba mu ng'anda yaka tata twali bembuka. ⁷Fwebo twa citile bubibubi kuli mwebo, elo tatwasunga amalango yenu, ifipope, elo na mafunde imwe mwakonkomeshe umubomfi wenu Mose.⁸Napapata iteni mu kwi bukisha amashiwi ayo mebo mwakonkomeshe ku mubomfi wenu Mose ati, 'Nga cakuti mwebo mwalanga ukukana kwata icicetekelo, nebo nkamisalanganya mu bantu, ⁹nomba nga cakuti mwebo mwabwela kuli nebo elo nokukonka amalango yandi elo nokuacita, nangu cakuti abantu bobo balisалангanine panshi ya myulu iitali, nebo nkabakolonganika ukufuma kulya elo nokubaleta kuli ilya ncende uko nebo nasala ukupanga ishina lyandi lishale."¹⁰Nomba bena ba bomfi benu elo bantu benu, abo mwebo mwapuswishe ku maka yenu yakalamba elo na kumaboko yenu ayakukosa. ¹¹Yahweh, napapata, umfweni kwi pepo lya mu bomfi wenu elo nakwi pepo lya ba bomfi benu abatemwa ukucindika ishina lyenu. Peni ukutunguluka, ku mubomfi wenu lelo, elo nokumupa uluse mu menso ya uyu muntu." Nebo nali kubomba nga katumika walukombo ku mfumu.

Chapter 2

¹Mu mwenshi wa Nisani, mu mwaka wa kulenga amakumi yabili uwakwa Artaxerxes imfumu, ena aishile kusala umwangashi, elo nebo naishile kusenda umwangashi elo nokupela ku mfumu. ²Nomba ntatalile abapo uwakufulwa mu ceni cakwe. Nomba imfumu yaishile kulanda kuli nebo ati, "Nindo icinso cobeabela icakufulwa? Webo taukoboneka ukuba uwakulwala. Uku kufwile kwaba kufulwa kwa mutima." Eluntu nebo naishile kuba uwa mwenso sana. ³Naishile kulanda ku mfumu ati, "Imfumu ibe no mweo umuyayaya! Nindo icinso candi citangabela icakufulwa? Umusumba, incende ya nshinshi sha batata, shaba fibolya, elo ne mpongolo sha shiko sha lyonaulya ku mulilo." ⁴Eluntu imfumu yaishile kulanda kuli nebo ati, "Nindo ukofwaya nebo ncite?" Eico nebo naishile kupepa kuli Lesa wa kumulu. ⁵Naishile kwasuka ku mfumu ati, "Nga cikobena icabune ku mfumu, elo nga cakuti umu bomfi wenu alicitile icabune ku cinso cenu, kuti mwebo mwa ntuma ku Yuda, ku musumba wa nshinshi sha batata, pakuti nebo ningaya kula cipyacipya." ⁶Imfumu yaishile kunjasuka (elo na mfumu alikele pa mbali yakwe), "Kufika lilali ulo webo utakabepo elo nilisa webo ukabwela?" Imfumu yalitemenwe ukuntuma uluntu nebo napele inshita iya kulinga. ⁷Eluntu naishile kulanda ku mfumu ati, "Nga cakuti cilisekeshe imfumu, inkalata shingapelwa kuli nebo isha bacilolo ba mucitungu ca kwishilya lya mu mana pakuti bengansuminisha ukupita mu mpanga shabo mu lwendo lwandi ulwakuya ku Yuda. ⁸Pengaba naimbi kalata iya kwa Asafu kasunga wa mpanga ya mfumu, pakuti engampelako ifimuti ifya kupingila imyalo sha mpongolo sha kwisano lyapalamina kwi tempele, elo ne sha cibumba ca musumba, elo ne sha ng'anda intu nebo nkalaikalamo. Eico pamulandu wakuti ukuboko kwa bune ukwa kwa Lesa kwali pali nebo, imfumu yalisuminishe ifyo nebo naipwishe. ⁹Nebo naishile kuya kuli ba cilolo bamu citungu ca kwi shilya lya mu mana elo naishile kubapela ne nkalata sha mfumu. Nomba imfumu ya mpeele ukuya na bakalamba ba bashilika elo na baume bapa maceleta. ¹⁰Uluntu Sanibalati umwina Horoni elo na Tobia umubomfi umwina Amoni baumfwile ifi, bena balifulilwe sana pakumfwa ati umo alishile uyo uukofwaisha ukwafwa abantu ba mu Israeli. ¹¹Eico nebo naishile kwisa ku Yerusalemu elo naiskeleko inshiku shi tatu. ¹²Nebo naishile kushibuka ubushiku, nebo elo nabaume abanonofye bali na nebo. Ntaebeleko nangu umo ifyo Lesa wandi abikile mu mutima wandi ukucitila Yerusalemu. Takwali inama nangu imo iyali na nebo, ukucila payo nebo nali kuninapo. ¹³Naishile kufuma ubushiku mu mikonko ya mpongola, ukulola ku cishima ca cisoka elo na kumpongolo ya fiko, elo naile ku cencenta ifibumba fya Yerusalemu, ifyo ifya wile panshi, elo ne mpongolo sha fimuti shalyonawilwe ku mulilo. ¹⁴Eluntu naishile kuya ku mponolo ya ka mfukumfuku elo na ku cishiba ca mfumu. Incende yali cepele ku nama nebo na nininepo ukupita kulya. ¹⁵Eico ubushiku naishile kuyaya mu mikonko elo nokuya kucencenta ifibumba, elo naishile kubwelulukila ku numa elo naishile kwingilila mu mukonko wa mpongolo, elo eico nalishile kubweluluka. ¹⁶Bakatungulula tabaishibile uko nebo naile nangu ifyo nebo nacitile, elo nebo nali ntala eba aba Yuda, nangu bashimapepo, nangu bacindami, nangu bakatungulula, nangu bashala, aba bombele iincito. ¹⁷Nebo naishile kulanda kuli bo ati, "Mwebo muli bwene ubwafya fwebo tulimo, ifyo Yerusalemu ili mufibolya elo ne mpongolo shaiko shalyonaulwa ku mulilo. Iseni, muleke fwebo tukule cipyacipya ifibumba fya Yerusalemu, eico fwebo tatwabe mukusebana na kabili." ¹⁸Naishile ku beba ati ukuboko kwa bune ukwa kwa Lesa wandi kwali pali nebo elo napa mashiwi ya mfumu ayo yaishile kulanda kuli nebo. Bena baishile kulanda ati, "Katwime fwebo nokukula." Eico bena balikoseshe amaboko yabo kumulimo wa bune. ¹⁹Nomba uluntu Sanibalati umwina Horoni, elo na Tobia umubomfi umwina Moni, elo na Geshemu umwina Arabiani baishile kumfwa ifi, bena baishile kutupunika elo nokulanga ukususha, elo baishile kulanda ati, "Bushe findo mukocita mwebo? Bushe mwebo mukosangukila imfumu?" ²⁰Eluntu nebo naishile kubeba ati, "Lesa wa ku mulu akatupela ukutunguluka fwebo. Tuli ba bomfi bakwe elo twailama elo nokukula. Nomba mwebo tamukwetemo icakaniko, tamukwetemo insambu, elo tamukwetemo ifibukisho mu Yerusalemu."

Chapter 3

¹Eluntu Eliashibu umukulu waku bashimapepo aishile kwima na bamunyina bashimapepo, elo baishile ku kula impongolo ya mpanga. Balisangulwile no kubikamo ifibi mu fifulo. Baisangulwile ukufika pa Lupunga umwanada no kuya pa Lupungu lwakwa Hananeli. ²Abakonkelepo pali ye baume abalikubomba abena Yeriko, elo abakonkelepo pali bo ni Sakuri umwana mwaume wakwa Imuri abalikubomba. ³Abana baume bakwa Hasena baishile kukula Impongolo ye Sabi. Baishile kupanga imyalo pali ici, no kubikamo ifibi mu fifulo ifyo, ne fikakilo, na maingwe. ⁴Meremoti aishile kuwamya iciputulwa cakonkelepo. Ena mwana mwaume wakwa Uria umwana mwaume wakwa Hakosi. Uwakonkelepo pali bo ni Meshulamu uwawemye. Ena mwana mwaume wakwa Berekia umwana mwaume wakwa Meshesabeli. Uwakonkelepo kuli bo ni Sadoki uwawemye. Ena mwana mwaume wakwa Baana. ⁵Uwakonkelepo pali bo bena Tekoa abawemye, lelo abakatami wabo balikene ukubomba imilimo bapelwe kuli bakangalila wabo. ⁶Yoiada umwana mwaume wakwa Pasea na Meshulamu umwana mwaume wakwa Besodeia baishile kuwamya impongolo yakale. Baishile kupanga imyalo ya ciko, elo baishile kubikamo ifibi fya ciko, ne fikakilo, na maingwe. ⁷Abakonkelepo ni Meletia umwana Gibeoni elo Yadoni umwana Meronoti, abali baume baku Gibeoni elo na Mispa, baishile kulungisha ififulo uko umulashi wa Citungu alikwikala Ukutoloka Umumana. ⁸Uwakonkelepo pali ena ni Usieli umwana mwaume wakwa Hohaya umo pali bakafula wa golide, uwawemye, elo uwakonkelepo pali ena ali ni Hanania, uwalikupanga ifya kununkila. Baishile kukululula ilinga lya Yerusalemu ukufika na mu cibumba ca mutinga. ⁹Uwakonkelepo pali bo ni Refaiya umwana mwaume wakwa Huri uwawemye. Ena ali ni cilolo ukucila pali citika we boma lya Yerusalemu. ¹⁰Uwakonkelepo pali bo ni Yedaya umwana mwaume wakwa Haramu uwakonkelepo uwawamishe apalungatana ne ng'anda yakwe. Uwakonkelepo pali ena ni. Haushi umwana mwaume Hashabinia. ¹¹Malikiya umwana mwaume wakwa Harimu elo na Hashubu umwana mwaume wakwa Pahati-Moabu abawemye ne cibumba iciputulwa pamofye no lupungu lwa malungu. ¹²Uwakonkelepo pali bo ni Shalumu umwana mwaume wakwa Halohesha, cilolo ukucila pali citika we booma lya Yerusalemu, awemye, pamo na bana bakwe abanakashi. ¹³Hanuni elo na bekashi ba mu Sanoya baishile kuwamya impongolo ya ku mukonko. Baishile kucikululula no kubikamo ifibi fya ciko, ifikakilo, na mainmgwe. Bena bali kulile iciputulwa icamukunko umwanda ukufikafye pa Mpongolo ya Mito. ¹⁴Malikiya umwana mwaume wakwa Rekabu, cilolo ukucila pe booma lya Beti Hakeremu, aishile kuwamya Impongolo ya Cishala camito. Ena aishile kucikululula elo aishile kubikamo ifibi, ifikakilo fya ciko, na maingwe ya ciko. ¹⁵Shalumu umwana mwaume wakwa Koli-Hose, cilolo wa citungu wa Mispa, aishile kukula cipyacipyia Imapongolo ya kamfukumfuku. Ena aishile kucikululula, elo aishile kubikamo ifyakucingilsha elo ne fiibi, ifikakilo fya ciko, na maingwe yaciko. Ena nao aishile kukula cipyacipyia icibumba ca cishiba ca Shela icali mwi bala lya mfumu, ukufikafye no mwakunyanta ukulunma panshi ukufuma ku musumba wakwa Davidi. ¹⁶Nehemia umwana mwaume wakwa Asibuku, cilolo wa citika ce booma lya Beti Suri, aishile kuwamya ukulolafye ukufuma ku nshishi shakwa Davidi, ku cishiba icapangilwe na bantu, elo na kung'anda ya baume impalume. ¹⁷Panuma yakwe abena Lebi baishile kuwamya, ukubikapofye Rehumu umwana mwaume wakwa Bani elo nowalikumukonkapo, Hashabiya, cilolo wa citika we booma lya Keila, kwi boma lyakwe. ¹⁸Panuma yakwe ba wabo baishile kuwamya, ukubikapofye Bafayi umwana mwaume wakwa Henadadi, cilolo wa citika we booma lya Keila. ¹⁹Uwalikumukonkapo ena, ni Eseri umwana mwaume wakwa Yeshua, cilolo wa mu Musipa, uwaishile kuwamya na cimbi iciputulwa icalolenkene no Lupili ku fyanso pe tungi lya cibumba. ²⁰Uwamukonkelepo Baluki umwana mwaume wakwa Zabai alikufwaisha ukuwamaya na cimbi iciputulwa, ukufuma pe tungi lya cibumba ukufika ku ng'anda yakwa Eliashibu umukulu waku bashimapepo. ²¹Panuma yakwe Meremoti umwana mwaume wakwa Uriya umwana mwaume wakwa Hakosi aliwemye na cimbi iciputulwa, ukufuma pa ciibi ca ng'anda yakwa Eliashibu ukupelela ku ng'anda yakwa Eliashibu. ²²Uwaishile kukonkapo pali ena shimapepo, abaume ukufuma mu ncende yashingulwike Yerusalemu, aliwemye. Panuma yabo Benjamini na Hashubi baishile kuwamya lubali lumbi ing'anda yabo. ²³Panuma yabo Asaria umwana mwaume wakwa Maaseya umwana mwaume wakwa Ananiya aishile kuwamaya ukukonka pa ng'anda yakwe. ²⁴Panuma yakwe Benuyi umwana mwaume wakwa Henadadi aishile kuwamya na cimbi iciputulwa, ukufuma ku ng'anda yakwa Asaria ukufika pe tungi lya cibumba. ²⁵Palali umwana mwaume wakwa Usayi aishile kuwamya pamulu ukupilinganya pe tungi lya cibumba no lupungu ulwafutuka ukulola pamulu ukufuma pamulu wa ng'anda ya mfumu pa lubansa lwakwa malonda. Panuma yakwe Padaiya umwana mwaume wakwa Paroshi aliwemye. ²⁶Nomba ababomfi we tempele abalikwikala mu Ofeli baishile kuwamaya ukufikafye na kulubali lumbi ulwa Mpongolo ya menshi ya ku kubanga elo no lupungu lwa kubwenapo. ²⁷Panuma yakwe abena Tekoa baishile kuwamya na cimbi iciputulwa ico icali lubali lumbi no lupungu lwa kubwenapo ulukulu ukufikafye na ku cimbumba ica Ofeli. ²⁸Bashimapepo baishile kuwayamya pa mulu wa mpongolo ya bakabalwe, cilaumo lubali

lwa ng'anda yakwe. ²⁹Panuma yabo Sadoki umwana mwaume wakwa Imeri aishile kuwamya iciputulwa lubali lumbi ne ng'anda yakwe. Eluntu panuma yakwe Shemaiya umwana mwaume wakwa Shekaniya, kalinda wa mpongolo yaku kabanga, awemye. ³⁰Panuma yakwe Hananiya umwana mwaume wakwa Shelemiya, na Hanuni umwana mwaume uwakulenga mutanda uwakwa Salafu, aishile kuwamya na cimbi iciputulwa. Panuma yakwe Meshalamu umwana mwaume wakwa Berekia aishile kuwamya lubali lumbi no mutule wakwe uwakwikalamo. ³¹Panuma yakwe Malikiya, umo pali bakafula ba goide, aishile kuwamya ku ng'anda ya babomfi we tempele elo na bamakwebo ico icali lubali lumbi no kwasontelwe ku mpongolo na petungi pamulu wa muputule wakwikalamo. ³²Bakafula ba golide na bamakwebo baishile kuwamya pakati ka muputule uwali pamulu petungi elo na pa Mpongolo ya Mpanga.

Chapter 4

¹Nomba uluntu Sanibalati aishile kumfwa ukuti tukokula ifibumba, caishile kumukalipa mukati, elo ena nokufulwa icinecine, elo ena epakutumfya aba Yuda. ²Pa menso ya bawabo elo na bashilika ba mu Samaria, aishile kulanda ati, "Nindo aba aba Yuda abanenuka bakocita? Bushebakaibwekeshapo imisumba abene? Bushe bena bakalekupela ifyamalambo? Bushe bena bakapwisha ukubomba pa bushiku bumu? Bushe bakabweshwa amabwe ukubapo na kabili ukufuma mu mina ya fisoso panuma yakocewa? ³Tobia umwina Amoni ali na ye, elo ena aishile kulanda ati, "Nga cakuti mumbwe aisakunina paco bakokula, cena kuti cabongolola amabwe yabo ayafibumba!"⁴Umfwa, we Lesa wesu, pantu fwebo tulisulilwe. Ubabweshe imiponto yabo pa mitwe yabo elo ubapele bena basendwe mu calo ca bunkole. ⁵Wikwata ukufimbapo pakubifya kwabo elo wileka isambi lyabo ukufuma pantanshi yobe, pantu bena balisosombe bakokula ukukalipa. ⁶Eico fwebo twalikulile ifibumba ne fibumba fyonse fyalisuntinkene capamo na citika wa butali waciko, pantu abantu bali abakukabila ukubomba. ⁷Lelo uluntu Sanibalati, Tobia, abena Arabia, abena Amori, elo na bena Ashidode baishile kumfwa ukuti umulimo wakuwamya ifibumba fya Yerusalemu ulile pantanshi, elo ne ncende iyatobeke mufibumba yali iyaisalikwa bali abakufulwa sana mukati kabo. ⁸Bonse balikatene capamo, elo baishile kwisa ku kulwisha abena Yerusalemu elo balengele icimfulunganya muli ci. ⁹Lelo fwebo twaishile kupepa kuli Lesa wesu elo no kubika ba malonda ngo bucingo kuli bena akasuba elo no bushiku pamulandu wa cintinya cabo. ¹⁰Eluntu abena Yuda baishile kulanda ati, "Amaka yabo abasenda ifisendo yalile ya kocepa. Mwali ifibungulubwe saana, elo fwebo tatwingakwanisha ukukula cipya cipya icibumba." ¹¹Abalwani besu balilandile ati, "Bena tabakese kwishiba nangula ukubona kanofye fwebo twaya kuli bena no kwipaya bena, elo no kulesha umulimo."¹²Pali ilya nshita abena Yuda abo abalikwikala mupepi na bena baishilekwisa ukufuma mutupinda tonse no kulanda kuli fwebo imiku ikumi limo, baishile kutosoka fwebo pa mapange yantu bakwatile fwebo. ¹³Eico nebo naishile kubika abantu mutuputulwa utwacepesha utwa cibumba pa ncende iyapalwalala. Nebo nalibabikile cila lupwa bali na mapanga yabo, mafumo elo na mata. ¹⁴Eluntu nebo naishile kulolesha, elo naishile kutalama, mu mulu, elo naishile kulanda ku balinshi, na kuli bantungulushi, elo na ku bantu abashala ati, "Mwikwata ukubatina bena. Ibukisheni Shikulu, uyo uuli uwamaka elo uwabune. Lwileni pa ndupwa shenu, abana benu abaume elo na bana benu abanakashi, abakashi benu, elo na mayanda yenu."¹⁵Caishile ukuti uluntu abalwani besu baishile kumfwa ukuti amapange yabo yalishibikilwe kuli fwebo, elo Lesa alifulungenye amapange yabo, fwebo bonse twaishile kubwelela ku cibumba, cila umo no mulimo wakwe. ¹⁶Eico ukufuma pali ilya nshita citika wa babomfi wandi balikubombela mukukula cipyacipya icibumba, elo na citika wabo baikete amafumo, inkwela, amata, elo ne fya kucinga umubili, ulo intungulushi shataleme kunuma ya bena Yuda bonse. ¹⁷Ababomfi bamo bena abali kukula icibumba elo no kusenda ifisendo kabili balikulonda incende shabo. Onse alikubomba no kuboko kumo, elo no kuboko kumbi kwalikete icanso. ¹⁸Onse kakula ali no lupanga mu musana pambali yakwe, elo ifi efyo balikubomba. Umo uwalishishe ipenga aikele pambali yandi. ¹⁹Nebo naishile kulanda kul bashi mucindikwa elo na kubakulu ba bacilolo na ku bantu abashala ati, "Umulimo ulikosele elo naukula, elo fwebo tulipatukene ku cibumba, ukutali ukufuma kuli cila umo. ²⁰Mwebo mufwile ukubutukila ku ncende ulo mwaumfwa iciunda ce penga elo no kukolongana kulya. Lesa wesu ali no kutulwila fwebo."²¹Eico fwebo twalikubomba umulimo. Citika muli bo balikwikata amafumo ulucelo mpakafye intanda ulo shalakwata ukufuma. ²²Kabili naishile kulanda ku bantu panshita ilya ati, "Lekeni umwaume onse no mubomfi wakwe balinde ubushiku pakati ka Yerusalemu, ukuti babe bamalonda besu mu nshita ya bushiku no kubomba akasuba." ²³Eico nangula ni nebo, nangula ba wesu, nangula babomfi, nangula abaume ba bamalonda abo abakonkele nebo, tapali nangu umo muli fwebo uwacinjishepo ifyakufwala, elo cila umo muli fwebo alikwikata icanso ckwe, nangula aya ku kunwa amenshi.

Chapter 5

¹Eluntu abaume elo na bakashi babo baishile kutendeka ukuilishanya apakalamba ku bantu babo aba Yuda.

²Pantu kwali abali kulanda ati, "Pamo na bana besu abaume elo naba nakashi fwebo tuli fulile. Eico eseni tubule ing'ano pakuti twingalya elo nokwikala abamweo." ³Kwali na bamo abalikulanda ati, "Fwebo twalapela icikatilo, amabala yesu aya myangashi, elo na mayanda yesu pakupokako ing'ano mu nshita ya cipowe." ⁴Na bamo balikulanda ati, "Fwebo tulyashimine indalama pa kupela imfumu umusonko wapa mabala yesu elo na mabala yesu aya myangashi. ⁵Nakuba inkanda shesu no mulopa wesu uli cimo-cine ngo waba munyinefwe, elo na bana besu fwebo bali cimo-cine na bana babo. Fwebo tulipatikishiwe ukushitisha abana besu abaume elo na bana besu abanakashi ukuti be ngaba abasha. Bomo abana besu abanakashi bali kale ubusha. Lelo ici tacili mukaka yesu elo na mabala yesu aya myangashi ukuba ayabo." ⁶Nebo nali uwakufulwa pakalamba uluntu naishile kumfwa ukuilishanya kwabo elo naya amashiwi. ⁷Eluntu naishile kutontokanya pali ifi, elo nali ukuntikilwa ukulanda kuli bashi cimucindikwa na balashi. naishile kulanda kuli bo ati, "Mwebo mufwile ukulundilapo kansonsela, cila umo kuli munyina." naishile kucita ukulongana kwe bumba ilikulu kuli bo ⁸elo naishile kulanda kuli bo ati, "Ukulingana nafwebo, fwebo twalikwata, ukulingana na maka yesu, twalilubula ukufumya mubusha na ba munyinenwe pakuti bashitishiwe nokubwelela kuli fwebo! Elo bena baikle tondolo kabili tababwene ishiwi lya kulundapo. ⁹Kabili nebo naishile kuli bo ati, "Fintu mwebo mukocita tafili bwino. Bushe mwebo tamufwile ukwendela mukatina ka kwa Lesa pakucingilishi imiponto shanko isho ishaba balwani benu? ¹⁰Nebo naba wesu elo naba bomfi bandi tukobakongweshwa bena indalama elo ne ng'ano. Lelo mufwile ukuleka ubikapo nonsela pali ishi nkongole. ¹¹Bwesesheni kuli bo lelo amabala yabo, amabala yabo aya ng'ano, amabala yabo ya miolife, elo na mafuta fintu mwebo mwa balundishepo. ¹²Eluntu baishile kulanda ati, "Fwebo twalabweseshwa fyonse ifyo twapokele kuli bo, elo tatwakafwye nangu cimo kuli bo. Fwebo tuli no cita fintu walanda. "Eluntu naishile kwita bashimapeo, elo nokuti bena balape ukuti bakacita ukulingana ne fintu balayile. ¹³Nebo naishile ku kunta icisempe ca mwingila wandi nokutla, "Eico Lesa wandi akakunte mu ng'anda yakwe ne fikwatwa fyakwe umwaume onse uutakasunge ici cilayo. Eico ena akakuntwa kabili akalengwaa ukuba uwabulwa." Ibumba lyonse lyaishile kulanda ati, "Amen," elo baishile kulumbanya Yaweh elo na bantu baishile kucita ukulingana nefyo balaile. ¹⁴Eico ukufuma panshita naishile kusontwa ukuba umulashi wa calo cakwa Yuda, ukufuma mu mwaka wakulenga amakumi ya bili mpaka napa myaka amakumi yatatu na ibili uwakwa Atakisesi imfumu, umwaka ikumi na ibili, nebo nangu bawesu tatwatalile atulya ifyakulya ifipelwa kuli kateka. ¹⁵Lelo bakateka bambi abalipo pa numa yandi baishile kubika ifikulu pa bantu, elo balikusenda ukufuma kuli bo ba shekele amakumi yane aya silfere cila bushiku pa fyakulya elo ne fya kunwa fyabo. Naba bomfi babo bali ni tu lesa pa bantu. Nomba nebo ntacitile ico pa mulandau wakutina Lesa. ¹⁶Nebo kabili nakonkenyepo ukubomba ku cibumba,elo fwebo tatwashitile impanga, elo bonse ababomfi bandi balonene ku kubomba. ¹⁷Pe tebulo lyandi pali kulya aba Yuda elo naba cilolo, abaume 150, ukwabula ukubikako abo balikwisa kuli fwebo ukufuma munko isho isha tushingulukile. ¹⁸Nomba ifyali kupekanishiwa cila bushiku fyali ni ng'ombe yimo iyilume, impanga mutanda shiduma, elo ne fyon, elo napanuma ya nshiku ikumi balikupekanya imyangashi ishalekana lekana ishing, napali ifi fyonse nebo ntatalile mfwaya ifya kulya ifyali nokulapelwa ku balashi pantu ubucushi bwali ubukulu pa bantu. ¹⁹Njibukisheni nebo mu mano yenu, mwe Lesa, kufisuma, pa mulandu waifi fyonse ifyo nacistila aba bantu.

Chapter 6

¹Nomba uluntu Sanibalati, Tobia, elo na Geshemu umwina Arabia elo na bambi abamu balwani besu baishile kumfwa ukuti nebo ndikulile icibumba elo nokuti takuli nangu pamo apashele apatobeka, nangu cakuti nebo nali ntabika ifibi pa myenshi ya mpongolo, ²Sanibalati elo na Geshemu baishile kutuma amashiwi kuli nebo nokutila, "Isa, leka fwebo twise kukumana pamo mu mawanga ya Ono." Lelo bena balikufwaya ukucita ububi kuli nebo. ³Nebo naishile kutuma inkombe kuli bo, ukutila, "Nebo nkocita umulimo uukalamba, elo tekuti njike panshi. Ninshi umulimo wingeminina ilyo nebo nkoufumako elo nokwisa kuli mwebo?" ⁴Bena baishile kutuma amashiwi yamo yene kuli nebo imiku shine, elo nebo nalikubasuka cimo cine lyonse. ⁵Sanibalati aishile kutuma ababomfi bakwe kuli nebo mumusango umo wine umuku wakulenga busano, ali ne nkalata iyabula ukwisulwa mu minwe yakwe. ⁶Namuli kalata mwalembelwe ukuti, "Cili icatubululwa munko shonse, elo Geshemu naye alilandile ati, webo eo naba Yuda mukopanga ukusanguka, epa mulandu ukokulila cipya-cipya ifibumba. Ukufuma mufo utusebo tukotila, webo ukofwaya ukuba imfumu yabo. ⁷Ulisontele naba kasesema ukuti bengasesema ici pali webo ukubilwa mu Yerusalemu, ukutila, 'Muli imfumu mu Yuda!' Webo ufwile waba uwaishiba ukuti imfumu ili nokumfwa pali utu utusebo. Eico isa, leka twise tulanshanye pali uyu mulandu capamo. ⁸Eluntu naishile kutuma amashiwi ukutila, "Awe ifi fintu fyacitika inga fintu mwebo mukolanda, pantu mukati kamitima yenu mwalikufwaisha ukucita ifyo." ⁹Pantu bena balikufwaya ukulenga ifwe ukuba abakufina, balikutontonknya, "Amaboko yabo yalefuma pakubomba umulimo, elo nokuti umulimo wibombwa." Lelo lyena, Lesa, napapata kosheni amaboko yandi nbo. ¹⁰Nebo naishile kuya ku ng'anda yakwa Shemaya umwana mwaume wakwa Delaya umwana mwaume wakwa Mehetabele, uyo uwaalilwe mu ng'anda yakwe. Ena aishile kulanda ati, "Leka fwebo tukumane capamo mu ng'anda yakwa Lesa, mukati ke tempele, elo lekeni fwebo twisaleko ne fiibi fya mwi tempele, pantu bena baleisa mukwipaya webo. Pabushiku boisa mukukwipaya webo." ¹¹Nebo naishile kwasuka ati, "Bushe umuntu uuli nga nebo kuti abutuka? Bushe umwaume uulinga nebo kuti aya mwi tempele pakuti ena engapususha umweo wakwe? Nebo ntaye yingilamo!" ¹²Nebo naishile kwiluka nokwishiba ukuti tali Lesa uumutumine ena, lelo ali kuseema ifyabufi pali nebo. Tobia na Sanibalati eba mutumine ena. ¹³Bamutumine ena ukwisa kulenga nebo ukuba nomwenso, ukuti ningacita ifyo ena alandile elo mbembuke, ukuti ningapelwa ishina ilibi pakutila ninga lengwa insoni. ¹⁴Ibukisheni Tobia elo na Sanibalati, mwe Lesa wandi, ukulingana ne ficitwa fyabo. Elo kabili ibukisheni kasesema umwanakashi Noadia elo naba kasesema bambi abalikwisha ukulenga nebo ukuba nomwenso. ¹⁵Eico icibumba calipwile ukukulwa pabushiku bwakulenga amakumi yabili na shisano ubwa mu mwenshi wa Elul, panuma yanshiku amakumi yasano na shibili. ¹⁶Uluntu abalwani besu bonse baumfwile pali ici, shonse inko ishatushingulwike fwebo, baishilekuba nomwenso elo baishile kwikatwa ne nsoni ishing. Pantu baishile kwishiba ukuti umulimo uyu wa citilwefye ku maka yakwa Lesa. ¹⁷Pali iyi nshita bashimucindikwa ba mu Yuda baishile kutuma amakalata kuli Tobia, elo bakalata bakwa Tobia baishile kwisa kuli bo. ¹⁸Pantu kwali abengi kuli Yuda abali bakakwa ku mulapo wakwe, pantu ali mu pongoshi umwaume wakwa Shekania umwana mwaume wakwa Ara. Umwana wakwe umwaume Yehohanani asendelwe kukuba umukashi wakwe umwana mwanakashi wakwa Meshulamu umwana mwaume wakwa Berekia. ¹⁹Nabo baishile kulanda kuli nebo pa fintu ifyabune ifyo acita eloakasebo ka mashiwi yandi kabwekelemo kuli ye. Bakalata baishile kutumwa kuli nebo ukufuma kuli Tobia ukuti anenge ukuba nomwenso.

Chapter 7

¹Uluntu ilinga lyapwile elo nebo nabikilemo ifibi muncende shonse, elo nabakalinda bampongolo elo nabakemba nabena Levi balisontelwe, ²Nebo nabika wesu Haman ukuba kangalila pali Yerusalemi, pamo na Hamaniya, kangalila wakwisano, pantu wena ali muntu wacishinka elo aletina Lesa ukucila abengi. ³Nebo nalilandile kuli bena ati, "Mwilakwisula impongolo yamu Yerusalemi mpaka akasuba kakaba. Ulo bakalinda bampongolo bakalinda, weba wisaleko ifibi elo nokupilikishako. Usonte bakalinda ukufuma muli abo abekala mu Yerusalemi, bambi pancende shabo ishakulindilapo, elo bambi nabo pantanshi yamayanda yabo." ⁴Nomba umusumba wali uwakupabuka elo walikulile, lelo abantu balikwikalamo banono, elo tabalikukulilamo amayanda nayambi. ⁵Lesa wandi acibika mumutima wandi ukulongana capamo nabasambashi, nabacilolo, elo nabantu ukubalemba ukulingana nendupwa shabo. Nebo nalisangile icitabo camashina ya abo ababalilepo ukubwela nefa efyalembelwe. ⁶"Aba ebantu bamucitungu abo basendele ukufuma muli bunkole abo imfumu Nebuchadnezzar yasendele. Bena balibwelele ku Yerusalemi nakuli Yuda, onse kumusumba wakwe. ⁷Bena balishile na Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Azariah, Raamiah, Nahaman, Mordecai, Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehum, elo na Baanah. Impendwa yabaume abantu bakwa Israeli yali ifi. ⁸Bamwana Parosh, 2,172. ⁹Bamwana Shephatiah, 372. ¹⁰Bamwana Ara, 652. ¹¹Bamwana Pahath-Moab, ukupitila mubana bakwa Jeshua na Joab, 2,818. ¹²Bamwana Elam, 1,254. ¹³Bamwana Zattu, 845. ¹⁴Bamwana Zakkai, 760. ¹⁵Bamwana Binnui, 648. ¹⁶Bamwana Bebai, 628. ¹⁷Bamwana Azgad, 2,322. ¹⁸Bamwana Adonikam, 667. ¹⁹Bamwana Bigvai, 2,067. ²⁰Bamwana Adin, 655. ²¹Bamwana Ater, bakwa Heseiya, 98. ²²Bamwana Hashum, 238. ²³Bamwana Bezai, 324. ²⁴Bamwana Hariph, 112. ²⁵Bamwana Gibeon, 95. ²⁶Nabaume ukufuma ku Betelehem elo na Netota, 118. ²⁷Nabaume ukufuma ku Anathoth, 128. ²⁸Nabaume bakwa Azmaveth, 42. ²⁹Nabaume bakwa Kiriath Jearim, Kephirah, elo na Beeroth, 743. ³⁰Nabaume bakwa Ramah elo na Geba, 621. ³¹Nabaume bakwa Michmas, 122. ³²Nabaume bakwa Bethel elo na Ai, 123. ³³Nabaume bambi bakwa Nebo, 56. ³⁴Nabantu bakwa Elam, 1,254. ³⁵Nabaume bakwa Harim, 320. ³⁶Nabaume bakwa Jericho, 345. ³⁷Nabaume bakwa Lod, Hadid, elo na Ono, 721. ³⁸Nabaume bakwa Senaah, 3,930. ³⁹Nabashimapepo: Abana bakwa Jedaiah (uwamunganda yakwa Jeshua), 973. ⁴⁰Abana bakwa Immer, 1, 052. ⁴¹Bamwana Pashhur, 1, 247. ⁴²Bamwana Harim, 1, 017. ⁴³Abena Levi: Bamwana Jeshua, abakwa Kadmiel, bakwa Binnui, elo abakwa Hodevah, 74. ⁴⁴Bakemba: Bamwana Asaph, 148. ⁴⁵Nabakalilinda bampongolo abana bakwa Shallum, abana bakwa Ater, bamwana Talmon, bamwana Akkub, bamwana Hatita, bamwana Shobai, 138. ⁴⁶Ababomfi bamwitempele: Bamwana Ziha, bamwana Asupha, ⁴⁷bamwana Tabaoth, bamwana Keros, bamwana Sia, bamwana Padon, ⁴⁸bamwana Lebana, bamwana Hagaba, bamwana Shalmi, bamwana Hanan, ⁴⁹bamwana Giddel, bamwana Gahar. ⁵⁰Bamwana Reaiah, bamwana Rezin, bamwana Nekoda, ⁵¹bamwana Gazzam, bamwana Uzza, bamwana Paseah, ⁵²bamwana Besai, bamwana Meunim, bamwana Nephushesim. ⁵³Bamwana Bakbuk, bamwana Hakupha, bamwana Harhur, ⁵⁴bamwana Bazluth, bamwana Mehida, bamwana Harsha, ⁵⁵bamwana Barkos, bamwana Sisera, bamwana Tamah, ⁵⁶bamwana Nezhiah, bamwana Hatipha. ⁵⁷Abana bababomfi bakwa Solomon: Bamwana Sotai, bamwana Sophereth, bamwana Perida, ⁵⁸bamwana Jaala, bamwana Darkon, bamwana Giddel, ⁵⁹bamwana Shephatiah, bamwana Hattil, bamwana Pohereth Hazzebaim, bamwana Amon. ⁶⁰Ababomfi bamwitempele bonse, nabana bababomfi bakwa Solomon, baali 392. ⁶¹Aba ebantu abailekunina ukufuma ku Tel Melah, Tel Harsha, Kerub, Addon, elo na Immer. Lelo bena tabashininkishe ukuti bena nangu indupwa shafikolwe fyabo bali lupwa mu Israeli: ⁶²Bamwana Deliah, bamwana Tobiah, elo nabamwana Nekoda, 642. ⁶³Abo abafumine muli bashimapepo: Bamwana Habaiah, Hakkoz, na Barzillai (uyo uwabulile umukashi wakwe ukufuma pabana banakashi bakwa Barzillai umwina Gilead elo balitilwe mumashina yabo). ⁶⁴Ifi fyalekenye amashina yabo mukati kaabo bonse abalembelwe mundupwa shabo, lelo bena Tabasangilwemo, eico bena balipatwilweko ukufuma kuli bashimapepo ngabatasangululwe. ⁶⁵Eluntu cilolo alandile kuli bena ati bena tabafwile kusuminishiwa ukulya icananiko caphakulya fyakwa shimapepo ukufuma kumalambo mpakafye mukeme shimapepo muli Urim namu Thummim. ⁶⁶Ibumba lyonse pamo lyali 42,360, ⁶⁷ukuleka ababomfi babo abaume nababomfi babo abanakashi, abo bali impendwa 7,33. Balikwete 245 bakemba abaume na banakashi. ⁶⁸Impendwa yabakabalwe yali 736, imfalashi shabo, 245, ⁶⁹ingamali shabo, 435, nabapunda babo, 6,720. ⁷⁰Abakulu bamo ukufuma mundupwa shafikolwe fyabo balipele ifyabupe fyakwafwako umulimo. Cilolo alipele kucipao indalama sha dirakimasi ikana limo (1000) isha golide, inweno 50, elo 530 imingila yabushimapepo. ⁷¹Abukulu bamo ukufuma mundupwa shafikolwe fyabo balipele mucipao amakana amakumi yabili isha dirakimasi isha golide ishakwafwako umulimo na 2,200 isha minasi sha silfere. ⁷²Abantu abashele balipele indalama amakana amakumi yabili isha dirakimasi sha golide, namakana yabili isha minasi isha silfere namakumi mutanda nacine lubali imingila yabushimapepo. ⁷³Eico bashimapepo, abena Levi, bakalinda bampongolo, bakemba, abantu bamobamo, ababomfi bamwitempele,

nabena Israeli bonse abaikele mumisumba yabo. Mumweshi wakulenga cine lubali abantu bamu Israeli balikele mumisumba yabo.

Chapter 8

¹Abantu bonse balikolongene ngo muntu umo palwalwala kuntanshi yampongolo yamenshi. Bena balipwishe Ezra kalemba ukuleta icitabo camafunde yakwa Mose, ifyo Yahweh akonkomeshe Israeli. ²Pabushiku bwakubalilapo mumweshi wakulenga cine lubali, Ezra shimapepo aliletele amafunde kucinsu cebumba, bonse abaume nabanakash, nabonse abengomfwa nokwishiba. ³Ena aliloleshe palwalala kuntanshi yampongolo yamweshi, elo ena abelengele amafunde mucitabo ukufuma ulucelo mpakafye pakati kakasuba, pacinsu cabaume nabanakash, noyo onse uungomfwikisha, nabantu bonse balikutikile bwino bwino kucitabo camafunde. ⁴Eluntu kalemba Ezra aiminine pamulu wacintamba cafimuti ico abantu bapangile kumulimo. Abaiminine lubali nankwe bali ni Mattithiah, Shema, Anaiah, Uriah, Hilkiah, na Maaseiah, lubali lwakukulyo kwakwe; na Pedaiah, Mishael, Malkijah, Hashum, Hashbaddanah, Zechariah, na Meshullam baliminine lubali lwakukuso kwakwe. ⁵Ezra alikupukwile icitabo mumenso yabantu bonse, pantu alitalamine apakusumbuka ukucila, elo uluntu ena akupukwile icitabo nabantu bonse balimanineko. ⁶Ezra alitashishe kuli Yahweh, Lesa mukulu, nabantu bonse balisumbwile amaboko yabo mumulu nokwasuka ati, "Amen! Amen!" Eluntu bena bawile ubunkupeme nokushinshimuna Yahweh nefinsu fyabo panshi. ⁷Na Jeshua, Bani, Sherebiah, Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodiah, Maaseiah, Kelita, Azariah, Jozabad, Hanan, Pelaiah-abena Levi-balyafwile abantu ukwishiba amafunde, ulo abantu bashale muncede shabo. ⁸Bena balibelengele mucitabo, ifunde lyakwa Lesa, ukupela ubupilibulo nokwiluka pakuti abantu bomfwikishe ukubelenga. ⁹Nehemiah cilolo, na Ezra shimapepo elo kalemba nabena Levi abalekwilula ku bantu balandile ku bantu bonse, "Buno bushiku bwamushilo kuli Yahweh Lesa wenu. mwilosha nangu ukulila." Pantu abantu bonse balilile uluntu baumfwile amashiwi yamafunde. ¹⁰Eluntu Nehemiah alandile kuli bena, "Kabiyeni munshila yenu, lyeni ifyakunona nokukwata ifyakunwa ifyakulowa, nokutumako fimo kuli uyo uushipekenye nangu cimo, pantu buno bushiku bwamushilo kuli shikulu wesu. Mwiesha ukuilishanya, pantu insansa shakwa Yahweh emaka yenu. ¹¹Eico abena Levi balilegele abantu ukuba celele, ukubeba ati, "Talaleni! pantu buno bushiku bwamushilo. Mwiesha kulanguluka." ¹²Eluntu abantu bonse baile kukulya na mukunwa na mukwabanza iflyo no kusefya nensansa ishingi pantu balyumfwikishe umwalolele amashiwi baumfwile. ¹³Pabushiku bwakulenga shibili intungulushi mundupwa shafikolwe ukufuma mubantu bonse, bashimapepo nabena Levi, balishile pamo kuli Ezra kalemba ukupoka amano ukufuma mumashiwi yamumafunde. ¹⁴Balisangile fyalilembwa mumafunde ifyo Yahweh akonkomeshe ukupitila muli Mose ukucila abantu bakwa Israeli bafwile ukwikala munsakwe mu nshikunkulu mumweshi wakulenga cine lubali. ¹⁵Bena bafwile ukubila mumisumba yabo yonse namu Yerusalem, ukweba ati, "Kabiyeni mucalo campili, nokuleta imisambo yami Olife nefimuti fyami Olife ifya mpanga nefya muetulo, iya tuncindu nefimuti fimbi ifyamabula, kukupangila insakwe ngefyo calembelwe." ¹⁶Eico abantu balile nokuleta ifibula nokuipangila insakwe abene, cila umo nefya kufimbila umutenge wakwe mu mansa shabo, mu mansa ya nganda yakwa Lesa, palwalala kuntanshi yampongolo yamenshi, namu mansa yampongoloyakwa Ephraim. ¹⁷Icilonganino conse ica abo ababwelele ukufuma muli bunkole balipangile insakwe no kwikalamo. Pantu ukufumafye munshiku shakwa Joshua umwana mwaume wakwa Nuni nokufika bulya bushiku, abantu bakwa Israelitabaseshepo iyi inshikunkulu, eico nensansa shabo shali apakalamba. ¹⁸Nakabili ubushiku no bushiku, ukufuma mubushiku bwabalilapo ukufika no bwakulekelesha, Ezra alebelenga mucitabo camafunde yakwa Lesa. Bena balisungile inshikunkulu panshiku cine lubali napabushiku bwakulenga cine konse konse kwaleba ukulongana kwamushilo mukunakila kwacipope.

Chapter 9

¹Nomba pabushiku bwa kulenga amakumi yabili-nashine mu mwenshi umo wine abantu bakwa Israeli balikolenge elo bena balifungile ukuleka ukulya, elo bena balifwele insalu sha bulanda, elo babikile ulukungu pa mitwe yabo. ²Ulupwa lwakwa Israeli balipatwileko ukufuma ku bena fyalo bonse. Bena balimine no kumbula imembu shabo ne micitile yabubi iya fikolwe fyabo. ³Bena balimine muncene shabo, elo pansa ya kulenga bune iya kasuba ba lebelenga mwi fund ukufuma mwi buka lya mafunde ya kwa Yahwah Lesa abo. Panshita naimbi iyakulenga bune iya kasuba bena balikulanda amashiwi yakuyebelela no kuwa ubunkupeme panshi pa cinso cakwa Yahweh Lesa abo. ⁴Abena Lebi, Yeshua, Bani, Kadimieli, Shebaniya, Buni, Sherebia, Bani na Kenani, bataleme pamatabo elo bena balekuta ne shiwi ilikalamba kuli Yahweh Lesa wabo. ⁵Elunt abena Lebi, Yeshua, na Kadimieli, Bani, Hashabaneya, Sherebia, Hodiya, Shebaniya, na Petaya baishile kulanda ati, "Talameni nokupela amalumbo kuli Yahweh Lesa wenu umuyayaya no muyayaya." "Nabalekupala ishina lyobe ilya kucindama, elo nalilekutatakulwa ukucila pamapalo yonse na malumbo. ⁶Niwebo Yahweh. We bofye weka. Wali panga umulu, imyulu iyakulepesha, na fyonsefye ifyabamo, ne calo na fyonsefye ifyabapo, ne ba bemba ba fyonsefye ifyabamo. Webo ulafipela ubumi fyonse, ne fyaba mumulu filakushinshimuna. ⁷Ni webo Yahweh, Lesa uwasalile Abramu, no kumufumya muli Uri uwaba bena Kaludea, no kumupela ishina Abrahamu. ⁸Webo walisangile umutima wakwe wali wa cishinka pa cinso cobe, elo walipangile nao icipangano ku kupela aban bakwe icalo ca bena Kenani, abena Hiti, abena Amoni, abena Perisi, abena Yebusi, na bena Girigashi. ebo walisunga icilayo cobe pantu webo uli mulungami. ⁹Webo walibwene ukucula kwa fikolwe fyesu mu Egypto elo walyumfwile ukulila kwabo kuli bemba wa matete. ¹⁰Uwalipele ifisungusho ne fipapusho ukulwisha Farao, na babomfi bake bonse, na pa bantufye bonse aba mu calo cakwe pantu walishibile ati abena Egypto bacitile ulukakala pali bo. Nomba waliipangile ishina lya ilyaiminina ukufika na lelo. ¹¹Eluntu wayabenye bemba pa cinso cabo, eico bena baalile ukupula pakato ka bemaba pa mushili uwa kuuma; no kuposa abo ababakonkele mwi tenga, nge bwe mu menshi ya kushika. ¹²Webo walibatungulwile bena ne kumbi lya kufita mu kasuba, elo ne kumbi lya ulilo mu ushiku ku kusanika munshila ya kuti bena bayemo. ¹³Pa lupili lwa Sinai webo wali cilukile wlo walilandile na bo ukufuma mu mulu no ku pela kuli bena ifipope fya bulungami na mafunde ya cishnka, ifyakuba tungulula fya bune na malango. ¹⁴Walilengele Isabata lyobe ilya kushila ukwishibwa kuli bo, elo walibapele amalango elo ne fya kwendelamo na mafunde ukupitila muli Mose umubomfi wenu. ¹⁵Walibapele umukate ukufuma mu mulu pa kupwisha insala yabo, na menshi ukufuma mwi libwe pakupwisha icilaka cabo, elo walilandile kuli bo ukuya kupoka icalo walapile ku kubapela. ¹⁶Nomba bena ne fikolwe fyesu bacitile icilumba, elo balikoseshe imitima yabo elo tabaumfwile ku mafund yobe. ¹⁷Balikene ukumfwa, elo tabatontokenye na fisungusho ifyo webo wacitile mukati kabo, nomba bena balikoseshe imitima yabo, elo mu busungu bwabo baliisontele intungulushi ku kubwelela ku busha bwabo. Nomba webo uli Lesa uwawisulamo ukwelela, ukusenamina no luse, ukokola ukufulwa, elo uwaikalilila mu kutemwa. Webo tawabalekeleshe. ¹⁸Nangu bena baimikile iciponti ca ng'ombe ukufuma ku fyela fya kengululwa no kulanda ati, 'Uyu e Lesa wenu uwamininikile ukufuma mu Egypto,' elo balicitile imisalula iikulu, ¹⁹webo, muluse lobe, tawabalekeleshe bena mu matololo. Ikumbi lya kufita ku kubatungulula mukasuba talyabashile bena, nangu ikumbi lya mulilo talyalekele kubasanikila munshila yakuyamo ubushiku. ²⁰Walibapele Umupashi obe uwabune ku kubatungulula, elo tawaikatilile maana yobe ukufumya pa tunwa twabo, elo walibapele na menshi pakupwisha icilaka cabo. ²¹Pa myaka amakumi yane walibapele bena mumatololo, tababulilwe kantu. Ifya kufwala fyabo tafyasapukile na makasa yabo tayafimbile. ²²Walibapele ishamfumu ne mishobo, walipatwilile kuli bo ukuti bekale mufitungu fitungu fya calo. Eluntu bena bapokele icalo cakwa Sihoni imfumu yaku Heshiboni ne calo cakwa Ogi imfumu yaku Bashani. ²³Walengele abana babo ukufula kubati i ntanda sha mu mulu, elo walibaletele na mucalo ico webo waebele ifikolwe fyabo ukuyamo no kucipoka. ²⁴Eico abantu balingilemo elo balipokele ne calo elo walengeleabekala calo, abena Kenani ukulakunakilapa cinso cabo. Walibapele mu maboko yabo, ne shamfumu shabo na bantu ba mucalo, ukuti Israeli abacitile ngomo bena balekufwaila. ²⁵Bena balipokele imisumba yamalinga ne mpanga shakunda, elo balipokele na mayanda ayaisulamo ifintu fyonse ifya bune, ifishima ifya kwimbilwa limo, amabala ya myangashi na ya miolife, ne miti ya fisabo ifingi ngashi. Eico bna balekulya elo balikutile no kwina elo baliipakishe abene mu fikulu fya bune bobe. ²⁶Eluntu bakene ukunakila elo bakusangukile webo. Baliposele amafunde yobe kunuma yabo. Balipeye ba kasesema bobe balekubasoka ukubwelela kuli webo, elo balicitile imisalula iikulu. ²⁷Eico walibapele mu maboko ya balwani babo, aba balengele bena ukucula, Munshila ya kucula kwabo, bena balikutile kuli webo, elo walibomfwile ukufuma mu mulu, elo pamulandu wa luse lobe ulukulu walibatumine abakubapususha aba bapuswishe ukufuma mu maboko ya balwani babo. ²⁸Nomba panuma bena balitushishe, balicitile ububi nakabili pa cinso cobe, elo webo wabalekele ku minwe ya balwani babo, eico abalwani babo balitungulwile pali bo. Lelo

uluntu ba bwelele no ku kuta kuli ebo, walibomfwile ukufuma mu mulu, elo imiku ubwingi pamulandu wa luse lobe walibapuswishe. ²⁹Wali basokele ukuti ba bwelele ku mafunde yobe. Lelo bena balicitile icilumba no kukana ukumfwa ku fyebo fyobe. Balibembukile pakuka ukucita ifyebo fyobe ifipela ubumi kuli onse uufibela. Bena balitikinye amapeya ya bumankonso no kutalamika imikoshi yabo no kukana ukumfwa. ³⁰Pa myaka iingi webo walibatekela umutima no kubasoka ku Mupashi obe ukupitila muli bakasesema. Leleo bena tabaumfwile. Eico webo walibapele mu maboko ya bantu ba mu calo. ³¹Nomba kuluse lobe ulukulu tawabonawile umupwilapo nangu ukubalekelesha, pantu uli Lesa wakusenamina no luse. ³²Eico nomba, Lesa wesu-wewa kukulisha, uwabulamba, Lesa wakutinya uusunga icipangano cobe no luse ulushipwa-wileka ubwafya bonse ubu buboneke ubunono kuli webo ubo ubwaishile pali fwebo, pa mfumu shesu, pa ntungulushi shesu, na pali bashimapepo wesu, na pali bakasesema wesu, na pa fikolwe fyesu, na pa banatu bobe bonse ukufuma munshiku sha mfumu sha bena Asiria ukufika na lelo. ³³Webo walilungama muli conse icaisa pali fwebo, pantu webo walicita icishinka, lelo fwebo twalicita ububi. ³⁴Imfumu shesu, intungulushi shesu, bs shimapepo besu ne fikolwe fyesu tabasungile amafunde yobe, nangufye kusakamana kufya ku konkomesha fyobe nangu kulanda kwa cipangano cobe apo wabasokele. ³⁵Nangufye ni mubufumu bwabo, ulo bena bakolila ifya bune fyobe ifikulu, mu calo icikulu elo icakufunda ico webo wabikile kuntanshi yabo, bena tabakubombele nangu kupilibuka ukufuma kumicitile yabo iya bubi. ³⁶Nomba fwebo tulibasha mu calo webo wapele ifikolwe ku kulila ifisabo fya ciko ne fya bupe fyabune fya ciko, elo boneni, emo fwebo tuli abasha! ³⁷Ubunonshi bwa calo cesu buyafye ku sha mfumu webo wabika ukuteeka pamulandu wa bubifi bwesu. Bena batemenwe. Fwebo twaba mubucushi ubukulu. ³⁸Pamulandu waifi, fwebo twapanga icipangano cacishinka mukucilemba. Na mashina yantungulushi shwsu, abena Lebi, na bashimapepo na yafwaikwa apakucikomenena paciko."

Chapter 10

¹Pafyalembwa ifya komenenwe pali Nehemia, umulashi, umwana mwaume akwa Hakalia na Sedekia, ²Seraya, Asaria, Yeremia, ³Pashuri, Amariya, Malikiya, ⁴Hatushi, Shebania, Maluki, ⁵Harimu, Meremoti, Obadia, ⁶Daniele, Ginetoni, Baraki, ⁷Meshulamu, Abiya Miyamini, ⁸Masia, Baligai, na Shemaiya. Aba ebali bashimapepo. ⁹Abena Lebi bali: Yeshua umwana mwaume wakwa Asania, Binui uwamulupwa lwa bena Henadadi, Kadimieli, ¹⁰na bawabo abena Lebi, Shebania, Hodia, Kelita, Pelaia, Hanani, ¹¹Mika, Rehobi, Hashabia, ¹²Sakuri, Sherebia, Shebania, ¹³Hodia, Bani, na Beninu. ¹⁴Intungulushi sha bantu bali Paroshi, Pahati-Moabu, Elamu, Satu, Bani, ¹⁵Buni, Asigadi, Bebayi, ¹⁶Adoniya, Bigifai, Adini, ¹⁷Ateri, Heseikia, Asuri, ¹⁸Hodia, Hashumu, Besayi, ¹⁹Harifu, Anatoti, Nebai, ²⁰Magipyashi, Meshulamu. Hesiri, ²¹Meshesabeli, Sadoki, Yadua, ²²Pelatiya, Hanani, Anaiah, ²³Hosheya, Hananiya, Hashuba, ²⁴Haloheshi, Pilitia, Shobeki, ²⁵Rehumu, Hashabana, Maseya, ²⁶Ahiya, Hanani Anani, ²⁷Maluki Harimu na Banaya. ²⁸Lelo ku bantu abshale bali ni bshimapepo, abena Lebi bakalinda wampongolo, bakemba ababomfi bamwi tempele nabo bonse abaipatwileko abena ukufunda ku bena fyalo nokulaya abene kumafnde yakwa Lesa, kumofye na bakashi babo, abana baume babo na bana banakashi babo, nabo bonse abakwete ukucenjela no kwi kuluka, ²⁹balyuminkene pamo na bawabo, abacindami babo, no kuikaka abena kuli fyonse itipu no mulapo ku kwendela mu mafunde yakwa Lesa, ayo ayapelwa na Mose umubomfi wakwa Lesa, no kubaka no kunakila amafunde yonse aya kwa Yahweh Shikulu wesu ne fipope fyakwe na malango yakwe. ³⁰Twalilaile ati tatwakapele abana besu abanakashi ku bantu ba mucalo nangu ku bula abana babo abanakashi no kubapela ku bana besu abaume. ³¹Twalilaile kabili ati nga cakuti abantu ba mu calo baleta ifipe nangu cakulya ca musango shani muku shitisha pa bushiku bwe Sabata, fwebo tatwakashiteko kuli bo pe Sabata nangu nipa bushiku bonsefye ubwakushila. Cila mwaka uwakulenga cine lubali tukalekuleka ifilimwa fyesu ukutusha, elo tukalefuuta imisha yonse. ³²Twalisumine na kumafunde ya kulakupela indalama shimo shimo cila mwaka uwa kubomba umulimo mu ng'anda yakwa Lesa wesu, ³³ku kupela kumukate wa ku ceni, umutulo wa koca pa masabata, no kusefya kwa mwenshi upya elo ne mitebeto yasontwa, elo ne mitulo ya mushilo, elo ne mitulo yapa lubembu ku kupanga ukusangulwa pali Israeli, kabili napli mulino onse uwamu ng'anda yakwa Lesa wesu. ³⁴Ba shimapepo, abena Lebi, elo na bantu balependwila pa mutulo wa nkuni. Ifipendulo calesala lupwa ndo lwa laleta inkuni mu ng'abda yakwa Lesa wesu pakashita akasontelwe cila mwaka, ku koca pa bulambo bwakwa Yahweh Lesa wesu, ngefyo fye calembwa mu mafunde. ³⁵Twalilaile ukuleta ku ng'anda yakwa Yahweh ifisabo fya ntanshi ifya fumua mu mushili esu, elo cila mwaka ifisabo fya ntanshi ukufuma kuli cila cimuti. ³⁶Ibeli lya mu bana besu, elo namu ng'ombe- ukulingana ne calembwa mu mafunde-elo ne beli lya fitekwa elo ne mikuni shesu tukaleta ku ng'anda yakwa Lesa wesu, kuli bashimapepo ababombela mu ng'anda yakwa Lesa wesu. ³⁷Tukaleta ifyantanshi fya filimwa fyesu elo no mitulo ya myangashi, elo ne fisabo fya cimuti elo no mwangashi uupya elo na mafuta, kuli bashimapepo. Tukaleta ku bena Lebi icekumi ukufuma mu mushili wesu pantu abena Lebi ebapoka ifyekumi mu mishika yonse umo tubombela. ³⁸Shimapepo, umwana wakwa Aaroni, afwile ukuba na bena Lebi uluntu bapokelela ifyekumi. Abena Lebi bafwile ukutwala icapekumi ca fyekumi ku ng'anda yakwa Lesa wesu ku muputule basungilamo icipao. ³⁹Pantu abantu bakwa Israeli elo na bana bakwa Lebi bafwile ukuleta akakusangwilako aka mwangashi, elo no mwangashi uupya, elo na mafuta ku muputule basungilamo umo ifintu babomfya ifya mu ncende ya mushilo fisungilwa elo neko bashimapepo balebombela, elo na bakasunga bampongolo, elo na bakemba bakela. Tatwakalekelshe ing'anda yakwa Lesa wesu.

Chapter 11

¹Intungulushi sha bantu shaikela mu Yerusalemu, na bantu abashele balipendwile ukwingila uku kuleta umo uwa mwikumi ku kwikala mu Yerusalemu, umusumba wa mushilo, elo bambi pabuula balishele mu mishi imbi. ²Eluntu abantu baishile kupala aba bonse aba ipeleshe ukwikala mu Yerusalemu. ³Aba ebakulu ba mufitungu abali kwikala mu Yerusalemu. Nangu cingaba ifyo, mu misumba yamu Yuda umuntu umo umo alikwila pa ncende yakwe, ukubikakofye na bena Israeli, bashimapepo, ababomfi ba mwi tempele, elo na bana bakwa Solomoni ababomfi. ⁴Mu Yerusalemu mwalikwikala bamo abana bakwa Yuda elo na bamo abana bakwa Benjamini. Abantu abalikufuma ku Yuda ukubikakofye na: Athaiah umwana mwaume wakwa Usia umwana mwaume wakwa Sekeria umwana mwaume wakw Amaria umwan mwaume wakwa Shefatia umwan mwaume wakwa Mahalale, uwa mubana bakwa Perezi. ⁵Kwali Maaseya umwana mwaume wakwa Baruki umwana mwaume wakwa Kol-hose umwana mwaume wakwa Hasaya umwana mwaume wakwa Adaya umwana mwaume wakwa Yoiaribu umwana mwaume wakwa Sekeria, umwana wa mwina Shela. ⁶Bonse bana bakwa Perezi abali kwikala mu Yerusalemu bali 468. Bena bali baume ba bulamba. ⁷Aba ebana bakwa Benjamini: Salu umwana mwaume wakwa Mashulamu umwana mwaume wakwa Yoede umwana mwaume wakwa Pedaya, umwana mwaume wakwa Kolaya umwana mwaume wakwa Maseya umwana mwaume wakwa Ithiel umwana mwaume wakwa Yeshaya, ⁸elo abali kumukonka, Gabai, na Salai, 928 abaume. ⁹Yoeli umwana mwaume wakwa Sikri ewali kangalila wabo, elo Yuda umwana mwaume wakwa Hasenua ewali ikonkani kuli ena uwali kwangalila umusumba. ¹⁰Ukufuma pali bashimapepo: Yedaya umwana mwaume wakwa Yoyaribu, Yakini, ¹¹Seraya umwana mwaume wakwa Hilikia umwana mwaume wakwa Meshulam umwana mwaume wakwa Zadoki umwana mwaume wakwa Meroit umwana mwaume wakwa Aitubi, umukulu wa ng'anda yakwa Lesa. ¹²Naba wabo abalubomba umulimo wa ng'anda bali 8822 abaume, na Adaya umwana mwaume wakwa Yerohamu umwana mwaume wakwa Umusi umwana mwaume wakwa Zekaria umwana mwaume wakwa Pashihuri umwana mwaume wakwa Malkiya. ¹³Naba wabo ebali abakulu bamu mikowa, abaume 242; Amashisai umwana mwaume wakwa Asare umwana mwaume wakwa Ahisai umwana mwaume wakwa Meshileemote umwana mwaume wakwa Imere, ¹⁴elo naba wabo, bali 128 impalume aba kushipa; uwali kubangalila ali ni Sabdiele umwana mwaume wakwa Hagedolimu. ¹⁵Ukufuma mu bena Levi: Shemaya umwana mwaume wakwa Hashuba umwana mwaume wakwa Hashabia, umwana mwaume wakwa Buni, ¹⁶elo Shebatai na Yosabadi, aba ebafumine muntungulushi shabena Levi elo ebali kwangalila umulimo wa kunse ya ng'anda yakwa Lesa. ¹⁷Kwali na Matania umwana mwaume wakwa Mika umwana mwaume wakwa Zabdi, umwana mwaume wakwa Asafi, ewali umukulu wa tampile amappepo ya kutotela, na Bakibukia, uwa bubili muli ba wabo, elo Abda umwana mwaume wakwa Shamua umwana mwaume wakwa Galale umwana mwaume wakwa Yedutuni. ¹⁸Abena Levi bonse abali mu musumba wa mushilo bali 284. ¹⁹Abali kulinda impongolo: Akubu, Talmone, elo na wabo, abali kutwalilila ukulinde mpongolo bali 172 abaume. ²⁰Abashala abena Israeli elo na bashimapepo na bena Levi bali mu misumba yonse iya kwa Yuda. ²¹Abali kubomba mwitempele bali kwikala mu Ofele, na Siha elo Gishpa ebali abakulu pali bo. ²²Umukulu pa bena Levi ali ni Uzi umwana mwaume wakwa Bani umwana mwaume wakwa Hashabia umwana mwaume wakwa Matania umwana mwaume wakwa Mika, abana bakwa Asafi, abakwimba pamilimo ya mu ng'anda yakwa Lesa. ²³Bena bali kukonka amafunde ayali kufuma ku mfumu, elo amafunde yakukosa yalipelwe kuli bakemba ilya kubelelela cila bushiku. ²⁴Eluntu Petahia umwana mwaume wakwa Meshesabele, umwana wamu bena Sera umwana mwaume wakwa Yuda, ewali pakuboko kwa mfumu mu milandu yonse iya bantu. ²⁵Kumfwa mu mishi elo ne mpanga ya shiko, abantu bamo abamu ba Yuda bali kwikala mu Kiriath Arba ne mishi yauko, namu Dibone ne mishi yauko, elo namu Yekabiseele ne mishi yauko, ²⁶elo namu Yeshua, Molada, Betepelete, ²⁷Hasari Shauli, na Beersheba elo ne mishi yauko. ²⁸Abantu bamo aba mu ba Yuda bali kwikala mu Siklagi, Mekona ne mishi yauko. ²⁹Enrimoni, Sora, Yarimuti, ³⁰Zana, Adulamu, ne mishi ya shiko, namu Lakishi ne mpanga sha shiko elo Aseka ne mishi yauko. Eico bena baishile ku cita inkambi ukufuma ku Beersheba ukuya kufika ku mupokapoka wa Hinomu. ³¹Abana bamu bena Benjamini baikela mu Geba, Mikimashi, aiya, Betele ne mishi yauko, ³²Anatote, Nobu, Anania, ³³Hasare, Rama, Gitaimu, ³⁴Hadid, Seboimu, Nebalati, ³⁵Lodi, na Ono, umupokapoka waba kafula. ³⁶Bamo abena Levi abali kwikala mu Yuda baishile kupelwa ku bantu bakwa Benjamini.

Chapter 12

¹Abana ebashimapepo na bena Levi aishile kwisa na Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele elo na Yeshua: Seraya, Yeremia, Esra, ²Amaria, Maluki, Hatushi, ³Shekania, Rehumu, Meremote. ⁴Kwali na Ido, Ginetoi, Abiya, ⁵Miyamini, Maadia, Bilga, ⁶Shemaya, elo Yoyaribu, Yedaya, ⁷Salu, Amoki, Hilkia na Yedaya. Aba ebali intungulushi shakku bashimapepo naba wabo mu nshiku shakwa Yeshua. ⁸Abena Levi bali Binui, Kadmiele, Sherebia, Yuda, na Matania, ewali umukulu pa nyimbo sha kutasha, naba wabo. ⁹Bakibukia na Uni, naba wabo, bali kutalamina lubali kuli bo munshita bali kubomba. ¹⁰Yeshua ewali wishi wakwa Yoyakimu, Yoyikimu ewali wishi wakwa Eliashabu, Eliashabu ewali wishi wakwa Yoyada, ¹¹Yoyada ewali wishi wakwa Yonatani, na Yonatani ewali wishi wakwa Yada. ¹²Munshiku shakwa Yoyakimu aba ebali bashimapepo, intungulushi sha ndupwa shabo: Meraya ewali intungulushi yakwa Seraya, Hanania ewali intungulushi yakwa Yeremia, ¹³Meshulamu ewali intungulushi yakwa Esra, Yehohanani ewali intungulushi yakwa Amaria. ¹⁴Yonatani ewali intungulushi yakwa Maluki, elo na Yosefu ewali intungulushi yakwa Shebania. ¹⁵Adna ewali intungulushi yakwa Harimu, Helekai ewali intungulushi yakwa Mereyote, ¹⁶Sekaria ewali intungulushi yakwa Ido, Meshulamu ewali intungulushi yakwa Ginetone, elo ¹⁷Sikri ewali intungulushi yakwa Abiya. ... uwaku Miniamini. Pitai ewali intungulushi yakwa Moadia. ¹⁸Shamna ewali intungulushi yakwa Bilga, Yehonatani ewali intungulushi yakwa Shemaia. ¹⁹Metenai ewali intungulushi yakwa Yoaribu, Usi ewali intungulushi yakwa Yeyada. ²⁰Kalai ewali intungulushi yakwa Salu, Ebere ewali intungulushi yakwa Amoke, ²¹Hashabia ewali intungulushi yakwa Hilkia, elo Netanele ewali intungulushi yakwa Yedaya. ²²Munshiku shakwa Eliashibu, Eliashibu umwina Levi, Yoida, Yohanani, elo bashimapepo balembelwe munshita ya kuteka kwakwa Darius umwina Persia. ²³Abana bakwa Levi, intungulushi ya lupwa lwabo shalilembelwe mwi buku lya milandu ukufika mu nshiku shakwa Yohanani umwana mwaume wakwa Eliashibu. ²⁴Intungulushi sha bena Levi shali ni Hashabia, Sherebia, na Yeshua umwana mwaume wakwa Kadimiele, naba munyina, abali kutalamina lubali bena kuku pela amalambo kuku pela ukutasha, ukwankula mu citente ne citente, umwabela ifunde lyakwa David, umuntu wakwa Lesa. ²⁵Matania, Bakibukia, Obadia, Meshulamu, Talimoni, na Akubu ebali bakalinda wa mpongolo abali kutalama bakolinda pa mayanda ya kututilamo aya mpongolo. ²⁶Bena bali kubomba munshiku shakwa Yoyakimu umwana mwaume wakwa Yeshua umwana mwaume wakwa Yosadaki, elo munshiku shakwa Nehemia umulashi na Esra shimapepo elo kalemba. ²⁷Pakushisha kwe linga lya Yerusalemu, abantu balikufwa abena Levi monse umo bena balikwikala, ku kubaleta bena mu Yerusaremu ku kusefya ubusubo ne nsansa, ukupela ukutasha elo ukwimba ku malimba, amapango, elo ne nsengo. ²⁸Naba kwimba balikolongene pamo ukufuma ku icitungu ukushinguluka Yerusalemu no kufuma mu mishi yakwa Netofati. ²⁹Bena nakabili balishile ukufuma ku Bete Gilgali no kufuma ku mpanga shaGeba na Asimaveti, pantu abakwimba balikulile abena imishi ukushinguluka Yerusalemu. ³⁰Bashimapepo na bena Levi baliisangulwile abene, elo eluntu baishile kusangulula abantu, impongolo, na malinga. ³¹Eluntu naishile kuninika intungulushi shakwa Yuda ukuya pamulu welinga, elo nebo naishile kusala amabumba ayakulu aya bakemba abalikupela ukutasha. Bamo balikuya kukulyo pamulu we linga ukulola ku mpongolo ya cishala. ³²Hoshaya na citika wa ntungulungushi shakwa Yuda balibakonkele, ³³elo panuma yabo paishile kuya Asaria, Esra, Meshulamu, ³⁴Yuda, Benjamini, Shemaia, Yeremia, ³⁵nabamo abana baume baku bashimapepo abali na mapenga, elo Sekeria umwana mwaume wakwa Yonatani umwana mwaume wakwa Mataniya umwana mwaume Mikaya umwana mwaume wakwa Sakuri umwana mwaume wakwa Asafi. ³⁶Kabili kulya kwali ulupwa lwakwe Sekaria, Shemaia, Asarele, Milalai, Gilalai, Mai, Netanele, Yuda, Hanani, nefipe fyakwimbilako ifyakwa David umuntu wakwa Lesa. Esra kalemba ewali ku ntanshi yabo ³⁷Lubali pampongolo yakamfukumfuku bena balile apalungetene balininine pa buninino bwa musumba wakwa David, ukuya kufika napa mpongolo ya menshi ku kabanga. ³⁸Ne bumba limbi ilya bakemba ilyali kupela kutasha lyaile lubali lumbi. Nebo nalikubakonka bena pelinga na citika wa bantu, pa mulu wa Lupungu lwa mabuku, ukufika kwi linga lya mutika, ³⁹elo pa mulu wa Mpongolo shakwa Efraimu, elo na lubali lwa Mpongolo ya kale, elo lubali lwa Mpongolo ye Sabi napa Lupungu lwa Hananele no Lupungu lwa mwanda, ukufika ku Mpongolo ya Mpanga, elo bena bataleme pa Mpongolo ya cifulo. ⁴⁰Eico bonse ba kwaya abo abapela ukutasha baishile kusenda incende yabo mung'anda yakwa Lesa, elo kabili baishile kusenda incende yandi na citika waba cilolo na nebo. ⁴¹Eluntu bashimapepo basihile kusenda incende yabo: Eliakimu, Maaseiah, Miniamini, Micaiah, Elioenai, Zechariah, elo na Hananiah, na mapenga, ⁴²elo kabili Maaseiah, Shemaya, Eleasa, Uzzi, Yehohanani, Malkijah, Elamu, elo na Ezer, elo na bakemba baipangile abene umutwe elo Jezrahiah ali ni ntungulushi yabo. ⁴³Baishile kutula amalambo ayakalamba bulya bushiku, elo no kusekelela, pantu Lesa aishile kubalenga ne nsansa ishikalamba. Kabili abanakashi elo blishile kusekela. Eico insansa sha mu Yerusalemu shingofwika ukufika ukutali. ⁴⁴Pali bulya Bushiku abaume baishile baishile kusala ukulolekesha pamiputule yafyo balisonka, ifisabo fya ntanshi, elo nefya pekumi, ukulonganika mu miputule ishalikufwaikwa pe funde lya

kubashimapepo elo na pa Bena Lebi. Cilaumo aishile kubikwa ukubomba mwi bala mupepi na mukalale. Pantu Yuda alisekelele pali ba shimapepo elo na bena Lebi abalikutalama ku ntanshi yabo.⁴⁵ Baishile kubomba umulimo wakwa Lesa wabo, elo no mulimo wakusangulula, elo efya citile na bakemba elo na bakasunga wa mpongolo, mu kusunga amafunde yakwa Davidi elo na Solomoni umwana mwaume wakwe.⁴⁶ Pantu mu nshita yakale, mu nshiku shakwa Davidi elo na Asafu, kwali bakatungulula ba bakemba, elo kwali inyimbo shakwa lumbanya elo no kutotela kuli Lesa.⁴⁷ Munshiku shakwa Serubabele elo na munshiku shakwa Nehemia, onse Israeli aishile kupela umulimo wa cilabushiku uwaba kemba uwali wa bena Lebi, elo abena Lebi baishile kubika umulimo kumbi pa bana bakwa Aaroni.

Chapter 13

¹Pali bulya bushiku baishile kubelenga icitabo cakwa Mose mu matwi yabantu. Calisangilwe icalembelwe ati takuli umwina Amoni elo no mwina Moab uwakwisa kulongana kuli Lesa umuyayaya. ²Nefi cali nipamulandu tabaishile kubantu bakwa Israeli no mukate elo na menshi; nomba balilipile balamu ukubalapisha abena Israeli, nangu cali ifyo, Lesa wesu alipilibwile icitipu ukusanguka ipalo. ³Ulo lwinefye baumfwile ifunde, bali patukenemo ukufuam mu Israeli bonse abena fyalo. ⁴Nomba ku ntanshi uyu shima pepo alisontelwe ukwangalilia pa muputule yafilyo munganda yakwa Lesa. Alikumineko kuli Tobia. ⁵Elyakibu alipekanisishe Tobia umuputule wa filyo uukalamab sana, umo bali mukusungila icabupe caluseke, icefungo, ifinyamuti, necekumi caluseke, umwangashi upya ama fuat ifyo bakonkomeshe ukuba ifya bena Levi, bakeemba, bakalinda wa pongolo ne misongo yakuba shima pepo. ⁶Pantu pali ii yonse nshita nshalimo mu Yerusalemu. Pantu mu mwaka walenga amakumi yatatu na yabili umwaka wa kwa Atakishashete imfumu yamu Babiloni nalile kumfumu panuma yanshita yalipwishe imfumu uku pelako insambu shakufumapo, ⁷Kabili nalibwelelemo ku yerusalemu. Nalyumfwile ifya bupulumushi ifyo Eliashibu acitile pakupela Tobia umuputule wakusungilamo ifilyo mulubansa lwa nganda yakwa Lesa. ⁸Ifi fyalibipile saana kuli nevo kabili nevo kabili naliposaikile ifipe fyakwa Tobia fyonsefye ukufumya mumuputule yakusungilamo ifilyo. ⁹Nalibelele ukweba ati, sangululeni umuputule wakusungilamo ifilyo, kabili nalibwekeshe no ifipo fyakwa Lesa, umjutulo waluseke nefifukilisho. ¹⁰Nalisambilile ukweba ati, abena Levi tabapokele ica kaniko cabo. kabili ba lubutukile, cila muntu kumpanga yakwe, abena Levi nabakemba abalikubomba umulimo. ¹¹Elo naipwishe ba cilolo nokubeba ati, "findo inganda yakwa Lesa yalekeleshieila?" Nebo nalibalongenye ;pamo noku babika pa fifulo. ¹²Elo bonse aba yuda baliletele icapekumi capaca luseke, nomwangashi uupya na mafuta yamu muputule wa filyo. ¹³Nalisobwelwe nga kasunag wacipao pa muputule wa filyo Shelemia shima pepo na Zadoki kalemba, elo ukufuma ku bena levi, pedia. Elo pakonka Hanani umwana mwaume wakwa Zaccu umwana mwaume wakwa Mattania, pantu balimukupendwa abacishinka imilimo yabo kulekusala nganya ama bupe yabo. ¹⁴Njibukisheni, Mwe Lesa wandi, pali ifi, kabili mwipasa ifyabune fyonse na cita mu nganda yakwa Lesa wandi na kumilimo yaiko. ¹⁵Muli isho nshiku nalimwene muli Yuda abantu bakoshitisha imyangashi nomwangashi, na makungu, ne musango yonse iya fipe ifyakulema sana. ifyo baletele mu Yerusalemu pabushiku bwe sabata basokele bea pa mulandu walekushitisha ifilyo pali bulya bushiku. ¹⁶Abaume ukufuma ku Turi ebali kwikala mu Yerusalemu baliletele isabio ne misango yonse iya fipe, balishitisha pe sabata ku bantu bamu Yuda na mumusumba! ¹⁷Elo baumenye abantungwa bamuba Yuda, "findo ifi fyabubifi mukocita apo mulakowesha ubushiku bwe sabata? ¹⁸Bushe bashinwe tabacitile ifim bushe te Lesa wesu uwaleta ifi fyonse ifya bubifi pali fwebo namulij uyu musumba? Nomba akoleta na fimbi icipyu pali Israeli pa kukowesha Isabata." ¹⁹Lulya lwineye pafita pampongolo sha Yerusalemu ulo isabata talilatendeka, nevo nalikonkomeshe ukwisalwa kwa fibi okweba ati, tafikofwaikwa kwisula mpakafye isabata lika pite. Nebo nalilashikile bambi abamubabomfi pa mpongolo kanshi takulipo nshila lyakuya kupitamo pabushiku bwesabata. ²⁰Abasulushi nabamakwebo ba mitundu yonsefye balikutubilisha kunse ya Yerusalemu umuku umo nangu ibili. ²¹Kwena nalibasokele ukweba ati, "findo mukoikala kunse yacibumba? kumfwa ngamuka bwekeshapo, nevo nkatambika ukuboko kwandi pali mwebo!" ukutula fye pali ilya nshita tabatalile ukwisako pe sabata. ²²Elo nakonkomeshe abena Lebi ukuisangulula abene nokwisa ku sopa impongolo kukushisha ubushiku bwe sabata. Napali ici mujibukishe, Lesa wandi, kabili mumbelile uluse pamulandu wa cipangano icikalamba mwakwata pali nevo. ²³Muli iso nshiku nevo nalimwene aba Yuda abalikuupa abanakashi aba Ashdode, Ammon, na Moab. ²⁴Citika wa bana babo bali mukulanda icitundu caba Ashdode. Tapalipo nangu umo uwa ishibile ukulanda icitundu caba Yuda kanofye icitundu cimo ica bantu bambi. ²⁵Nalibakalipile bena, elo nokubatipa bena, napuminepo bamo nokubasusula imishishi shabo ali balengele ukulapa kuli Lesa, ukweba ati, "tamwakapelepo abantu abenu abanakashi kubana babo abaume, nangu ukubula abana benu abanakashi, ukupela abana benu abaume nangu kuli mwebo bene. ²⁶Bushe Solomoni imfumu yabena Isreali tayabembukile pabana kashi? munko ishing' tamwalimo imfumu iyaku ba kubati ni ena, elo alitemwikilwe kuli Lesa wakwe, na Lesa alimupangile imfumu yabena Isreali bonse. Lelo nao abanakashi bakwe abena fyalo bali mu lengele ena ukubembuka. ²⁷Bushe kuti twaumfwila kuli mwebo nokucita ifyalubembu fikalamba sana cakuti wacita uwakubula bucishinka noku sangukila Lesa wesu pa kuupa abanakashi abena Fyalo?" ²⁸Umo pabana baumhe bakwa Joiada umwana mwaume wakwa Eliashibu shima pepo mukalamba ali muko wakwa Sanballat umwina Horoni. Eico nalimulengele uku fulumuka ukufuma kuli cinso candi. ²⁹Bebukusheni Lesa wandi, pantu balikomesha bushima pepo, necipangano cabushi mapepo no bwa bena Lebi. ³⁰Efyo nabasangulwile ukufuam kuli fyonse ifyabwina fyalo, nokufuntual imilimo ya bushi mapepo ne yabwina Lebi, umuntu no muntu ne milimo yakwe. ³¹Nebo nalifwaile ifya mutuulo wankumi pa nshita iyyakulingwa na kufisabo fya ntanshi. Njibukisheni, Mwelesa wandi kufya bune.

Esther

Chapter 1

¹Mushiku shakwa Asuerusi (euyu Asuerusi uwa tekele ukufuma ku india ukufika ku kushi, pa fitungu 127), ²Muri shirya inshiku Asuerusi aikere pakipuna kya bufumu mu musumba wa Susu. ³Mumwaka warenga butatu uwabutekeshi bwakwe, aipangile umutebeto kuri bonsefye ba kiroro bakwe na ku babomfi bakwe. Abashirika baku Pesia naku Media, ba mpanda mano, na bakankara ba mu fitungu eko bari. ⁴Arangishe ubukankara bwa fya bupurami bwa bufumu bwakwe no bukindami bwa rurumbi rwa bukuru bwakwe panshiku ishing, panshiku 180. ⁵Iryo ishi nshiku shaishire kupwiririka, imfumu yaishire kupanga umutebeto uwapwire ishiku kine rubari. Wari mutebeto wa bantu bonse mumu sumba wa Susa, ukutura pa basambashi ukushinta na pa babusu. Uyu mutebeto waishire kukitika mulubansa rwe bara rya nkyende ya mfumu. ⁶Urubansa rwe bala rwariwaminishiwe na makatani yabuta muri tonge na mukififya, notunkobelo utwakuterera mwirangi rya kifufya, rya rebera pa tunkofyo twa sirufa ukutura murukyeshi rwa mabwa ya beka. Kurya kwari ifyakukuwamapo ifya goride na sirufere pa matamina ya mabwe yarwiri, ayakubeka, no tumabwe twa mutengo twamisango ne misango, no tumabwe twa kukashika. ⁷Nefyakunwa fyapekanishiwe mu makapu ya kubeka kila kapu ari kuiberako eryo kwari no mwangashi wa mfumu uwingi uwariko pa murandu no bune bwa mbera ya fumu. ⁸No ku kunwa kwa kitikirwe nga mu kusunga kwa fyebo, "Takwari mukisha kinani," pantu ni muri iyi inshira emo imfumu yaperere amaka kuri baciroro bonse aba kwisano ukuti bakite ukuringana no bufyayo bwakira muntu. ⁹Ifyofine na Na mfumu Vashiti akitile umutebeto ku banakashi mu musumba wa mfumu Ahasurusi. ¹⁰Pa bushiku bwarenga kine rubari, iryo umutima wa mfumu wa temenwe pa murandu wa mwangashi, aishire kweba Meumani, Bisita, Habona, Bikita, Abakata, Seta, na Karkas (Ba kiroro kine rubari abarekutumikira imfumu), ¹¹ukumuretera umusano wakwe Vashiti mukisote kya busano bwakwe kulinso kya mfumu. Pantu yarefwaya ukuranga abantu ne firoro ubusuma bwa busano bwakwe, pantu umubera wa mubiri wakwe wari uwayemba. ¹²Nomba umusano Vashiti arikene ukwisa kwitaba kwi shiwi lya mfumu. Ngefyo bamufishishe ba firoro. Eryo imfumu yaishire kukaripa sana; yara birwa birwafye mukati ka bukari. ¹³Ekyo imfumu yaranda na baume ba mpanda mano abaishibikirwe, kabili abakutikishe inshita (pantu efyarifye umutade wa mfumu kuri bonsefye abari inkyenshi sha mafunde ne fya bupingushi). ¹⁴Naba mano bamo abari abaishibikirwe sana ku mfumu bari ni Kashena , Sheta, na Admata, Tashishi, Meresi, Merese, na Memukani, ba ciroro kine rubari aba ku Persia na Media. Bari ni ba kakyele wa mfumu, eryo ebaikatirire fya pa mulu mu bufumu. ¹⁵"Mukubera kwa mafunde, ekyari kufwaikwa ukukitwa ku mu sano Vashiti, nomba pantu akana ukubera ifikonkomesho fya mfumu Abaserus, ikyo kyafikirishe ku musana kuri ba kiroro?" ¹⁶Memukani asosere ninshi imfumu na bakiroro epo bari ati, "Te mfumu fye yeka itasekeremo pafyo umusano Vashiti abifishe, na kuri bakiroro bonse na bantu fye bonse abaikara mufitungu fyonse ifyo imfumu Ahasuerusi yateka. ¹⁷Pantu umurandu wa musano ukesa kwishibikwa na kuri banamayo bonse fye. Neki kuti kyaisakurenga banamayo ukwisa kusura abaume babo. Bakeba ati, 'Imfumu Ahuserusi yarikonkomeshe umusano Vashiti ukuti benga mutwara ku kinso kya mfumu nomba ena ari kene. ¹⁸Ubushiku bwarero bwine abanakashi ba mano ba bena Persia na bena Media abaishire kumfwako urwa murandu uwa musano bakesa kwasukamo mwine kuri bonse bakiroro wa mfumu. Ne misuura no bukakashi fikarunduruka. ¹⁹Nga kingaba ikyakusekeshi imfumu, yinga pampamika ifyebo fyaiko fishibikwe, kabiri firembwe mu mafunde ya bena Persia na bena Media, kabiri takyakatare akyarurwa, ati Vashiti aesapo na kabiri pa kinso kya mfumu. Ne mfumu ipere ubusano bwakwe kuri umbi umukirirepo ubusuma. ²⁰Eryo ifyebo fya mfumu fya fyasabankanishiwa impanga yonse fye iya burashi bwa bumfumu bwaiko, abakashi bonse bakindike abarume babo, ukutura pa bakankara akushinta na pa babusu benenene. ²¹Imfumu pamo na bakiroro baiko batemenwe kuri aya mano babapandireko, naye imfumu yakitire umo Memukani, abebere. ²²Yatuma amakarata mu fitungu fyonse ifya burashi bwaiko, kira kitungu ne firembo fyaiko, kila kitundu ne kirimi kyakiko. Nokukipampamika ukweba ati umwaume onse abe emutwe wa ng'anda yakwe. Neri funde ryaperwe mu rurimi rwa kira bantu mu fitungu.

Chapter 2

¹Panuma yaifi fintu, eryo ikipyu kya Mfumu Ahasuerus kya kapereko, atontonkenye pari Vashiti eryo nefyo akitire. Kabiri atontonkenye pa kipampamiko apangire pari ye. ²Eryo abarumendo ba mfumu abarekumutumikira basosere ati, "Rekeni ukufwaya pa kupange pa rubari rwa mfumu pa bakashana ba na kisungu abasuma. ³Rekeni imfumu isare abarashi ba mu fitungu fyonse ifya mu bufumu bwakwe, ukurongonika kyapamo bonse abakashana banakisungu abasuma ku haremu mu nkyende sha mu Susa. Rekeni bababike kuri Hegai ukurekubarorekeshapo, kiroro wa mfumu, uyo uurorekesho pa banakashi, eryo rekeni abapere ne fyakurenga baboneke ubusaka. ⁴Rekeni umukashana uwasekesha imfumu akabe na mfumu pa nkyende yakwa Vashiti." Uku kupandwa kwa mano kwaishire kusekesha imfumu, eryo yaishire kukita ifi fine. ⁵Ukwariko umu Yuda mu nkyende ya ku Susa uweshina rya Modekai umwana mwaume wakwa Yairi umwana mwaume wakwa Shimei umwana mwaume wakwa Kishi, uwari mwina Benjamini. ⁶Asenderwe ukufuma mu Yerusaremu muri bunkore pamo pene nabo basenderwe na Yehoiakin, imfumu ya ku Yuda, uo Nebukatinesa imfumu ya bena Babironi ya sendere. ⁷Arekusunga Hadasa, uyo ni, Esthere, umwana mwanakashi wakwa narume, pantu takwete wishi nangura nyina. Umukashana arikwete ikinso ikisuma eryo uwabune mukuboneka. Modekai amusendere ngo mwana mwanakashi wakwe. ⁸Iryo ukukabira no kupampamika kwa mfumu kwaishire kuranda, abengi abakashana baishire kuretwa ku nkyende ya ku Susa. Babapere kuri Hegai kukubasakamana. Na Esthere wine bamusendere ku kipango kya mfumu eryo no kubikwa musakamanwa kwakwa Hegai, uwarekurorekesho pa banakashi. ⁹Umukashana arimusekeshe, eryo aishire kusanga ububire kuri ye. Apopenefye aishire kumupera ifyakuiwanya eryo nefyakurya fimo. Apere kuri ye ababomfi banakashi kine rubari ukufuma ku kipango kya mfumu, eryo amusendere pamo na babomfi banakashi ku nkyende iyabune mu ng'anda ya banakashi. ¹⁰Esthere taebere uuri onse abari bantu bakwe nangura barupwa bakwe, pantu Modekai arimwebere ukuti takuri ukweba uuri onse. ¹¹Kira bushiku Modekai arekwendera kunuma eryo na kuntanshi ya rubansa rwa ng'anda ya banakashi, ku kwishiba umutende wakwa Esthere, eryo nefiri no kukitwa pari ye. ¹²Eryo inshita yafikire pari kila mukashana ukuya ku mfumu Ahasuerusi-ukukonka mamfunde pa banakashi, kira mukashana afwire ukupwisha imyenshi ikumi rimo na shibiri ku kuiwanya, imyenshi mutanda na mafuta ya myrrh, eryo imyenshi mutanda ne fyakununkira eryo nefyakuiwamishako. ¹³eryo umukashana aishire kuya ku mfumu, kyonse ikyo arikukabira kyariperwe kuri ye ukufuma mu ng'anda ya banakashi, pakuti aye asende inkyende. ¹⁴Mu kyunguro aringire ukwingira mukati, eryo murukyro kubwerera mu ng'anda ya bubiri iya banakashi, eryo ku nkyende yakwa Shaashigazi, ciroro wa mfumu, uwarikurorekesho pa banakashi ba mfumu. Tarikubwerera ku mfumu na kabiri kanofye ngairi mukumbirwe apakaramba eryo no kumwita na kabiri. ¹⁵Nomba iryo inshita yaishire pari Esthere (umwana mwanakashi wakwa Abihail, narume wakwa Modekai, uwamusendere ngo mwana mwanakashi wakwe) ukuya mu mfumu, taipwishe ifiri fyonse rero kanofye ifyo Hegai ciroro wa mfumu, uwarikurorekesho pa banakashi, asarire. Nomba Esthere apokerere ububire kuri onse uwamubwene. ¹⁶Esthere asenderwe ku mfumu Ahasuerusi mu nkyende ya bufumu mu mwenshi warenga ikumi rimo, uwaba mwenshi wa Tebeti, mu mwaka warenga kine rubari mubutekeshi bwakwe. ¹⁷Imfumu yatemenwe Esthere ukukira bonse abanakashi eryo apokerere ukusuminwa eryo no bubire ku kinso kya mfumu, ukukira bonse banakisungu bambi. Eikyo aishire kubika ikisote kya bufumu pa mutwe wakwe eryo no kumupanga na mfumu ukukira Vashiti. ¹⁸Imfumu yaishire kupera umutebeto ukaramba pari bakiroro bonse eryo na babomfi bonse, "Umutebeto wakwa Esthere," eryo yafumishako umusonko ku fintungu. Kabiri apere ifyabupe no mukinshi wa bufumu. ¹⁹Nomba iryo banakisungu bakorongene umuku wa kibiri, Modekai aikere pa mpongoro ya mfumu. ²⁰Esthere ari taraeba uuri onse abari barupwa bakwe nangura abantu bakwe, ngefyo Modekai amurangire. Akonkenyepo ukukonka ifyamwebere Modekai, ngefyo akitire arekita iryo arekura kuri ye. ²¹Muri shirya nshiku, iryo Modekai arekwikara pa mpongoro ya mfumu, bakiroro ya mfumu babili, Bigitana na Tereshi, abarerinda umwinshi, bafurirwe no kupanga ukukita ububi ku mfumu Ahasuerusi. ²²Iryo umurandu wasokorokere kuri Modekai, aebere na mfumu Eshtere, eryo na mfumu Eshtere aebere imfumu mwishina lya kwa Modekai. ²³Iryashi ryarifwairishiwe no kusangwa, eryo bonse babiri babakurikire pa fimuti. Uyu murundu waremberwe mwi buku rya mirandu ku kinso kya mfumu.

Chapter 3

¹Panuma ya ifi fintu, imfumu Ahasurusi yaisumbwire Hamani umwana mwaume wakwa Hamedata umwina Agagi, no kubika ikipuna kyakwe ikya maka pamuru wa bakiroro bonse abo abari na ye. ²Ababomfi ba mfumu bonse abo abari pa mwenshi wa mfumu barikufukama no kukontamina panshi kuri Hamani, nge fyo imfumu yabebere bena ukukita. Rero Modekai tarikufukama nangu ukukontamina panshi. ³Iryo aba bomfi ba mfumu abo abari pa mwenshi wa mfumu barandire kuri Modekai ati, "Kinshi webu upurira mwi funde rya mfumu?" Barekuranda na ye akasuba na kasuba, rero arikene ukumfwa ku kuranda kwabo. ⁴Eikyo baishire kuranda kuri Hamani ku kubona nga kyakuti umurandu wakwa Modekai urekushara firya fine, pantu abebere bena ukuti mu Yuda. ⁵Iryo Hamani abwene ukuti Modekai tarekufukama kabiri tarenga umukinshi kuri ye. Hamani aiswiremo ne kipyu. ⁶Kabiri arisurire mu musango wa kwipaya Modekai eka, pantu aba bomfi ba mfumu barimwebere ena parwa bantu bakwa Modekai ifyo bari. Hamani arekufwaya ukonaura abaYuda bonse, abantu bakwa Modekai, abo abari mu bufumu bwakwa Ahasurasi bonse. ⁷Mu mwenshi wa kutampirapo (uyo uwari mwenshi wa Nisani), mu mwaka we kumi na ibiri uwa mfumu Ahasurasi, Puri-ikyo ekyakupendwirako-kyaposerwe ku kinso kyakwa Hamani, ku kusara ubushiku no mwenshi. Baposaikire ikipendwiro ukukirapo no kukirapo mpaka ikipendwiro kyaponena pa mwenshi we kumi na ibiri (uyo e mwenshi wa Adari). ⁸Kabiri Hamani asosere ku mfumu Ahasurasi ati, "Kuri abantu abashinguruka kabiri abasaringanina mu maboma yonse mukati ka bufumu bwenu. Na mafunde yabo yaripusanako ukufuma kuri ayo aya bantu bambi, kabiri bena tabasunga na mafunde ya mfumu, eikyo takiweme iki ku mfumu ukubareka bena bekare. ⁹Nga kingaba ikyakusekesha ku mfumu, pereni ifunde ku kubepaya bena, eryo nebo nkapima ukufina kwa mataranta amakana ikumi ya sirufere mu minwe ya abo bonse balrbomba umurimo wa mfumu, kuri bena ku kubikako kyena mufipao fya mfumu." ¹⁰Kabiri imfumu yaburire ininda minwe iyakukakatikirako no kupera kuri Hamani umwana mwaume wakwa Hamedata umwina Agagi, ikirwani kya baYuda. ¹¹Imfumu yasosere kuri Hamani, "Ndebona ukuti indarama nashibwerera kuri we na bantu bobo. Kuti mwakitira nasho ifyo murefwaya." ¹²Kabiri bakutire bakaremba ba mfumu pa bushiku bwekumi na shitatu mu mwenshi wakutampirapo, kabiri ikya pampamikirwe umwari fyonse ifyo Hamani akonkomeshe fyarememberwe ku balashi bamufitungu, abo bonse abakirire pa fitungu fyonse, kubarashi ba bantu bonse barekana rekana, na kuri ba kiroro ba bantu bonse, ku kitungu kyonse mukuremba kwabo abene, eryo na ku bantu bonse mu rurimi rwabo abene. Kyarememberwe mwishina rya mfumu Ahasurasi eryo kyarikomenenwe ne mbara minwe ya mfumu. ¹³Batamine na bakarata mu minwe ya bakapaso kufitungu fya mfumu fyonse, ku konaula, ku kwipayaura, eryo na kukurofya abaYuda bonse ukufuma pa munono no kufika pa mukuru, abana banabakashu, mukasuba kamo-pa bushiku bwe kumi na shitatu mu mwenshi we kumi na shibiri (uwari mwenshi wa Adari)-no kupoka ifyuma fyabo. ¹⁴Ne kyakwambura kya nkarata kyapangire ifunde mu kitungu kyonse. Kyarengere ukwishibikwa mu fintu fyonse ku bantu bonse abo abari no kuipekanya kuri ubu bushiku. ¹⁵Bakapaso bafumine no kwangufyanya ku kusaraganya ifyebo fya mfumu. Ne kipope na kabiri kyarisaringanishiwe mukati ka maringa ya Susa. Imfumu eryo na Hamani baikere panshi ku kunwa, rero umusumba wa Susa wari mukupeshiwa amano.

Chapter 4

¹Iryo Mordecai aumfwire fyonse ifyakitike, arepawire insaru shakwe no kufwara insamu aisubire ne mitoi. Aire pakati ka musumba, kabiri aririre no kukaripwa sana. ²Aire na kumpongoro ya mfumu, pantu takwari nangu umo uwaresuminishiwa ukuya ingirako uufwere insaru shaburanda. ³Mukitungu kyonse, kyonse uko ifipope fya mfumu fyafikire, kwari ukurosha ukukaramba mukati ka baYuda, no kufunga, ukurira, eryo no buranda. Abengi muri bo bafwere insaru shaburanda eryo baisuba ne mitoi. ⁴Iryo abakashana bakwa Estere na babomfi bakwe bamwebere, na mfumu ari muburanda ubukuru. Atumine amaraya ukufwika Mordecai (pakuti afure insaru shaburanda), rero ena tabapokerere. ⁵Eryo Estere aitire Hataki, umo uwapari bakiroro bamfumu uyo uwasarirwe ukubombera kuri ye. Amukonkomeshe ukuya kuri Mordecai mukusambirira ifyakitikire nefyo kyarepiribura. ⁶Eikyo Hataki aire kuri Mordecai parubansa rwa musumba pantanshi ya mpongoro ya mwinshi wa mfumu. ⁷Mordecai arondorwere kuri ye fyonse ifyakitikire kuri ye, ne kipendo kya ndarama sha sirufere isho Hamani araire ukuripira no kubika mukipao kya mfumu pakweba ati abaYuda bengepaiwa. ⁸Kabiri amupere ikikope kya fyebho ifyaishire kusarangana mu Susa pakurofiwa kwa baYuda. Akitire iki pakweba ati Hataki engakiranga kuri Estere, eryo engaperwa insambu shakuya ku mfumu mukupapatirako pa ruse rwakwe eryo ukubaromberako kuri ye mwipunda rya bantu bakwe. ⁹Eikyo Hataki aire no kweba Estere ifyo Mordecai arandire. ¹⁰Eryo Estere arandire kuri Hataki no kumukonkomesha ukubwekera kuri Mordecai. ¹¹Arandire ati, "Bonse ababomfi ba mfumu na bantu ba mukitungu kya mfumu beshibe ukuti ngakyakuti umwaume nangu umwanakashi uwaingira parubansa rwa mfumu urwa mukati ukwabura ukwitwa, kwabafye ifunde rimo: Ukuti ariringirwe ukwipaiwa-kanofye kuri uyo onse uwo imfumu yatambarikirapo inkonto ya goride ukuti ekare. Nanebo nshiraitwapo ku mfumu inshiku amakumi yatatu." ¹²Eikyo Hataki afishishe amashiwi yakwa Estere kuri Mordecai. ¹³Mordecai abwekeshemo aya mashiwi kuri Estere: "'Taufwire kutontonkanya ukuti ukuba mukipango kya mfumu, ukapusuka ukukira abaYuda bambi bonse. ¹⁴Ngakyakuti mwashara shiriri muri irya nshita, ukupusuka no kurubuka kukafuma pa baYuda ukufuma ku nkyende imbi, rero webho ne nganda yakwa wiso mukaroba. Ninani uwaishiba ukuti webho rimbi waishira mukifuro kya bufumu munshita iyaba ngeyi?" ¹⁵Eryo Estere atumine aya mashiwi kuri Mordecai, ¹⁶"Kabuye, ukoronganye abaYuda bonse abekara mu Susa, kabiri bakafungire pari nebo. Bekarya nangu ukunwa pa nshiku shitatu, ubushiku na kasuba. Nanebo tukafunga na bakashana bandi munshira imo ine. Eryo nkaya ku mfumu, nangurine tefyaba ifunde, eryo nga kyakuti nebo nkafwa, kankafwe." ¹⁷Mordecai aire nokukita fyonse ifyo Estere amukonkomeshe ukukita.

Chapter 5

¹Panuma ya nshiku shitatu, Esthere aishire kufwara ifyakufwara fya bufumu no kuya ku kutarama mu rubansa rwa kipango kya mfumu, ku ntanshi ya ng'anda ya mfumu. Imfumu yari irikere pa kipuna kya bufumu kya iko mu ng'anda ya bufumu, iriroseshe ku mwinshi ku ng'anda. ²Iryo yaishire kubona Esthere na mfumu aritareme mu rubansa, aishire kupokere ukusumunwa mu menso yakwe. Yafungurwire inkonto ya kyera mu kuboko kwaiko. Eikyo Esthere apareme no kwikata kurute rwa nkonto. ³Eryo imfumu yarandire kuri ye ati, "Kinshi urefwaya, na mfumu Esthere? Kinshi urekwipusha? Ukufikafye na kuri kitika wa bufumu bwandi, kireperwa kuri webo." ⁴Esthere asosere ati, "Nga kyakweba ati kyasekesha imfumu, rekeni imfumu na Hamani bese rero ku mutebeto uo mpekenye pari ye." ⁵Eryo imfumu ya sosere ati, "Reteni Hamani mukwangufyanya, ukukita ifyo Esthere asosere." Eikyo imfumu na Hamani baire ku mutebeto uo Esthere apekenye. ⁶Iryo umwangashi wapekanishiwe ku mutebeto, imfumu ya sosere kuri Esthere ati, "Kinshi urekukabira? Kire kuperwa kuri webo. Kinshi ure kwipusha? Ukufika na kuri kitika wa bufumu, kireperwa." ⁷Esthere aasukire ati, "Ukufwaya no kuumba kwandi ni ku, ⁸nga ndisangire ububire mu menso ya mfumu no usekesha imfumu ukumpera ifyo ndekabira no kukindika ifyo ukufwaya kwandi, rekeni imfumu na Hamani bese ku mutebeto uo nkomipekanisha mairo eryo nkesa kwasuka iripusho rya mfumu." ⁹Hamani aire burya bushiku uwasansa kabiri uwasekerera mu mutima. Rero iryo Hamani abwene Modekai pa mpongoro ya mfumu, ukuti Modekai tema nangura ukututuma ku kinso yakwe no mwenso uuri onse, aiswiremo no bukari pari Modekai. ¹⁰Eikyo, Hamani aibweseshemo umwine no kuya ku ng'anda yakwe. Aitire abanankwe no kubakoronganika kya pamo, na Zereshi umukashi wakwe. ¹¹Hamani apendwire mu bwingi no busuma bwa fyuma fyakwe, impendwa ya bana baume bakwe abengi, tonse utufuro uto imfumu ya mupere, nefyo amusambasha pa muru pari bonse ba firoro na babomfi ba mfumu. ¹²Hamani asosere ati, "Na mfumu Esthere tetire umuntu umbi rero kanofye nebo ukwisa ne mfumu ku mutebeto uo apekenye. Na mairo na kabiri nditirwe kuri ye pamo pene ne mfumu. ¹³Rero fyonse ifi tapari ifyo firi kuri nebo apofye nde kubona Modekai umu Yuda arekwikara pa mpongoro ya mfumu." ¹⁴Eryo Zereshi umukashi wakwe asosere kuri Hamani na kuri bonse abanankwe ati, "Rekeni bapange ifimuti ba kyubiti amakumi yane mu butari. Mu rukyero randa ku mfumu kuri bo uku kurika Modekai pari kyena. Eryo uye ne sansa ne mfumu ku mutebeto." Iki kyaishire kusekesha Hamani eryo aimike ifimuti.

Chapter 6

¹Burya bushiku imfumu tayarere. Yakonkomeshe ababomfi ukureta umwaremberwe ifintu fyarikukitika mu butekeshi bwakwe, eryo fyaberengerwe mu kubirikisha ku mfumu. ²Kyasangire kyarirembwa ukuti Modekai arirandire parwa kwa Bigitana na Tereshi, bafiroro bamfumu babiri abari kurinda umwinshi, abaeseshe ukwipaya imfumu Ahasuerusi. ³Imfumu yaipwishe ati, "Kinshi kya kitirwe ku kukindika nangu kukwi bukisha kuri Modekai pari iki?" Eryo abarumendo ba mfumu abari kumubombera basosere ati, "Tapari ikya kitirwe pari ye." ⁴Imfumu yasosere ati "Ni nani uuri mu rubansa?" Nomba Hamani aringire kunse ya rubansa rwa ng'anda ya mfumu ku kuranda kuri ye parwa ku kurika Modekai pa fimuti apangire pari ye. ⁵Aba bomfi ba mfumu basosere kuri ye ati, "Hamani eutareme mu rubansa." Imfumu yasosere ati, "Murekeni engire mukati." ⁶Iryo Hamani aingire, imfumu yasosere kuri ye ati, "Kinshi tufwire ukukita pari urya muntu uo imfumu yasekereramo mu ku mukindika?" Nomba Hamani asosere mu mutima wakwe ati, "Ni nani imfumu inga sekerera mu mukindika ukukira pari nebo?" ⁷Hamani asosere ku mfumu ati, "Pa muntu uo imfumu yasekereramo mu mukindika, ⁸rekeni ikyakufwara kya bufumu kiretwe, ikyakufwara ikyo imfumu ifwere, kabiri na kabarwe uo imfumu ininapo uo pa mutwe parembwa ifya bufumu. ⁹Kabiri rekeni ikyakufwara na kabarwe fiperwe kuri kiroro wa mano uwa mfumu. Rekeni afwike umuntu imfumu isekerere mu mukindika, kabiri rekeni bamubike pari kabarwe ukushinguruka mu mishi yamu musumba. Rekeni babirikisha ku kinso kyakwe ati, 'Ifi efikitwa kuri umo ou imfumu yasekerera mu mukindika.' ¹⁰Eryo imfumu yasosere kuri Hamani ati, "Endesha, senda ikyakufwara na kabarwe, ngefyo fye urandire, no kukita iki pari Modekai umu Yuda uwikara pa mpongoro. Wifirwa mu musango uuri onse uo waranda." ¹¹Eryo Hamani aburire ikyakufwara na kabarwe. Afwikire Modekai no kumubika pari kabarwe ukumushingulusha imishi ya mu misumba. Arebirikisha ku kinso kyakwe ati, "Ifi efikitwa ku muntu uo imfumu yasekerera mukumukindika!" ¹²Modekai abwerere ku mpongolo ya mfumu. Rero Hamani abutukire ku ng'anda yakwe, arerosha, no mutwe wakwe naufimbwa. ¹³Hamani aebere Zereshi umukashi wakwe na bonse abanankwe fyonse ifya kitikire kuri ye. Eryo abaume bakwe abaishibikirwe pa mano yabo, na Zereshi umukashi wakwe, basosere kuri ye ati, "Nga kyakuti Modekai, uyo webo utampire ukupona kuri ye, mu Yuda, tawakamukimfye, rero mukine ukapona ku kinso kyakwe." ¹⁴Iryo barikuranda na ye, bafiroro ba mfumu baishire kufika. Baishire kwangufyanya ukureta Hamani ku mutebeto uyo Esthere apekenye.

Chapter 7

¹Kanshi imfumu na Hamani baire ku mutebeto no musano Esthere . ²Pari ubu bushiku bwakurenga shibiri, ubwa mutebeto bwa mwangashi, imfumu yayebera Esthere ati, " Kinshi ureromba, we musano Esthere? Ukushintafye na pakati ka bumfumu, bukaperwa." ³Eryo na mfumu Esthere ayasukire ati, " Nga kyakweba ati ninsanga ububire mu menso yenu, mwe mfumu, eryo nga kinga misekesha, rekeni umweo wandi uperwe kuri ne mwine-uku ekuromba kwandi, Kabiri Nebo nderomberako iki na ku bantu bandi. ⁴Pantu twarishitishiwa, Nebo na bantu bandi, ukuti tonaurewe, ukwipaiwa, no kuturofya. Ngakyakweba ati twashitishiwafye ku busha, nga abaume na banakashi abasha, kuti naikarafye tondoro, pantu ukukyushiwa kwa musango uyu takwaringa ukukyusha imfumu." ⁵Eryo imfumu Asuelushi yarandire kuri Esta na mfumu, 'Ninani uyu wine? Nikwisa uyuwine muntu engasangwa uwaisushiwamo mu mutima wakwe ukukita iki kintu?' ⁶Esthere asosere ati, "Ikipondo kya muntu, urya umurwani, nyu yu Hamani!" Eryo Hamani atinine pa kinso kya mfumu na na mfumu. ⁷Imfumu yarekere ukunwa umwangashi mu kifukushi yayaigira na mwi bara rya mwi sano, rero Hamani aikere arepapatirako umweo wakwe ukufuma kuri na mfumu Esthere. Aribwene ukuti ubonaushi pari ye burisuminishiwe ne mfumu. ⁸Kabiri imfumu yaishire ku bweruruka ukufuma kwi bara rya kipango ukuya mu muputure uko umwangashi wapekanishiwirwe. Hamani aponene pakipuna apari Esthere. Imfumu ya sosere ati, "Ukofwaya ukukyena na mfumu mu kyeni kyandi mu ng'anda yandi?" Parya penefye iri shiwi ryaishire kufuma mukanwa ka mfumu, aba bomfi bafimbimbire ikinso kya kwa Hamani. ⁹Eryo Habona, umo uwa muri ba kiroro abari kubombera imfumu, asosere ati, "Ifimuti ifya kurepa imikono amakumi ya sano firitareme kurubari rwa ng'anda ya kwa Hamani. Afipangire pari Modekai, uyo umo uwarandire uku kingirira imfumu." Imfumu ya sosere ati, Mukobekenipo ena pari kyena." ¹⁰Eikyo bakobekere Hamani pa fimuti ifyo apekanishishe Modekai. Eryo inkyenshi ya mfumu yafwire.

Chapter 8

¹Pari karya kasuba imfumu Asuerushi apere na mfumu Esthere ikipe kya kwa Hamani, umurwani wa ba Yuda, na Mordecai atampire ukubomba pa kinso kya mfumu, pantu Esthere aebere imfumu ifyo Mordecai bari na ye. ²Ne mfumu yafumishapo ikya kukakatikirako ininda minwe, ikyo yapokere ukufuma kuri Hamani, eryo yapere kuri Mordecai. Esthere akitire Mordecai ukuba uwakuteka mwipunda rya kwa Hamani. ³Eryo Esthere arandire na kabiri ku mfumu. Awire ubunkupeme panshi no kurira arepapata kuri ye ukupwisha amapange ayabipa aya kwa Hamani umwina Agagiti, kumapange ayo apangire aba Yuda. ⁴Eryo imfumu yatambarikire inkonto ya goride pari Esthere, aima eryo aiminina pa kinso kya mfumu. ⁵Asosere ati, "Nga kya kweba ati kyasekesha imfumu, kabiri nga kya kuti nasanga ububire mu menso yakwe, nga kya kuti ifintu fyawama pa menso ya mfumu, eryo nebo ninsansamushiwa mu menso yakwe, nakirembwe ikya konaure amakarata ayarememberwe na Hamani umwana mwaume wakwa Hamedata umwina Agagiti, amakarata yonse ayo arembere aya konaure aba Yuda abari mu kitungu kya mfumu kyonse. ⁶Pantu ningatemenwa shani ukubona ubonaushi ukuponena pa bantu bandi? Kuti natemenwa shani ukubona ubonaushi mu rupwa rwandi?" Imfumu Asuerushi asosere kuri na mfumu Esthere na kuri Mordecai umu Yuda ati, "Bona, nebo ndipere Esthere inganda ya kwa Hamani, eryo na bamukurika pa kimuti, pantu arefwaya ukutasha aba Yuda. ⁸Remba ikyebo nakimbi ku ba Yuda mwishina rya mfumu eryo mufwatikepe inshimbi ya mbaraminwe ya mfumu. Pantu ikyebo ikyo ikirememberwe mwishina rya mfumu eryo ikyabikwapo inshimbi ya nindaminwe ya mfumu teti kipiriburwe. ⁹Eryo baitire bakarembwa ba mfumu pari irya nshita, mu mweshi warenga butatu, umweshi wa sifani, pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na shitatu ubwa mweshi. Ikyebo kyarememberwe ukuringana na fyonse ifyo Mordecai akonkomeshe ukuringana na ba Yuda. Kyarememberwe na balashi bakitunga, abarashi na bakaramba ba fitungu abaikere ukufuma ku India ukufika ku Kushi, 127 ifitungu, ku kitungu kyonse kyarememberwe mukurembwa kwabo, na ku bantu bonse mu mutundu wabo, na ku ba Yuda mukurembwa mu mutundu wabo. ¹⁰Mordecai arembere mwishina rya mfumu Asuerushi no kufwatikapo ne nshimbi ya mbaraminwe ya mfumu. Atumine amakarata ne nkombe shaninine pa muru wa bakabarwe, abarembwa mu murimo wa mfumu, abasarirwe ukufuma ku bufumu. ¹¹Imfumu yapere ku ba Yuda abari mu musumba onse insambu sha kukumana kyapamo no kupanga ikyakwimika ikukingirira imyeo yabo: pakurofya, ukwipaya, no konaure amaka yonse ukufuma ku bantu bonse nangu ikitungu ikirwisha bena, abana na bamayofwe ukubasankanya, nangu ukutapa ifikwatwa fyabo. ¹²Ifi firiringirwe ukukitwa mu fitungu fyonse ifya mfumu Asuerushi, pa bushiku bwarenga ikumi rimo na shitatu(13) ubwa mu mweshi warenga ikumi rimo na shibili(12), uuri mweshi wa Adar. ¹³Icikope kya fyarememberwe kyariringirwe ukuperwa nge funde mu kyaro kyonse no kufirangisha parwarara ku bantu bonse. Aba Yuda bariringire ukuba abaipekanya pari burya bushiku pa kupanga uburandushi ku barwani babo. ¹⁴Eikyo ne nkombe shaninine pari bakabarwe abo barebomfya ku murimo wa mfumu. Baire ukwabura ukushinga shinga. Ne fyebo fya mfumu fyaperwe ukufuma ku kipango mu Susa. ¹⁵Eryo Mordecai afumine mukyeni kya mfumu nafwara ififwara fya bufumu ifya makumbi makumbi ne fya buuta, ne kisote kya maka ikya goride no mwingira uwakupikurwa ubusaka uwakashika, no musumba wa Susa waisakupunda no kusangarara. ¹⁶Aba Yuda bakwete urubuto no kusekerera, ne nsansa no mu kinshi. ¹⁷Mukitungu kyonse no musumba onse, monse umo ishiwi ne kyebo kya mfumu kyafikire, mwari ukusekerera ne nsansa mukati kaba Yuda, imitebeto no kutusha. Abengi ukufuma mu bantu baurya musumba baishire kuba aba Yuda, pa murandu umwenso wakutina aba Yuda waponene pari bo.

Chapter 9

¹Nomba mu mwenshi warenga ikumi na ibiri, uuri mwenshi wa Ada, mu bushiku bwarenga ikumi na shitatu, eryo ifunde rya mfumu no kupampamikwa kwari no kupiitwa, pa bushiku iryo abarwani ba ba Yuda bakyetekere ukukwata amaka pari bo, fyaribwekeshiwepo. Aba Yuda bakwete amaka pari bo ababapatire. ²Aba Yuda bakorongene mu misumba yonse mu fitungu fyonse ifya mu Ahasuerus, ukubika amaboko pari bo abareesha ukureta ububi pari bo. Takuri uuri onse uwingatarama pari bo, pakutina kwabo kwariponene pa bantu bonse. ³Bafiroro bonse abafitungu, abarashi bafitungu, ne ntungurushi sha mfumu, baafwire aba Yuda pa murandu wakweba ati umwenso wa kwa Modekai wariponene pari bo. ⁴Pantu Modekai ari uwa maka mu ng'anda ya mfumu, no kukosa kwakwe kwarisarangene mufitungu monse, pantu umuntu Modekai arekoserakofye. ⁵Aba Yuda baumine abarwani babo no rupanga, ukubepaya no kubonaura, no kukita ifyo barefwaya kuri abo bonse ababapatire. ⁶Mu musumba wa Susa wekafye aba Yuda baipeye no konaura abantu imyanda isano. ⁷Baripeye Pashandata, Daponi, Aspota, ⁸Porata, Adaria, Aridata ⁹Pamasta, Arisai, Aridai, Vaizata, ¹⁰na bana baume bakwa Hamani ukumi rimo umwana mwaume wakwa Hammedata, umurwani wa ba Yuda. Rero tabapiitire ifyuma ifiri fyonse. ¹¹Ubushiku ubo impendwa ya abo baipeye mu Susa, yafikire ku mfumu. ¹²Imfumu yasosere kuri Esthere umukashi waiko ati, "Aba Yuda nabepaya abaume imyanda isano mu musumba wa Susa, ukubikapo na bana baume bakwa Hamani ikumi rimo. Nomba kinshi bakitire mu nkyende shimbi sha fitungu fya mfumu? Nomba kinshi ureromba? Kirekuperwa kuri we. Kinshi ikyakufwaya kobe? Kirekuperwa kuri we?" ¹³Esthere asosere ati, "Nga kyakuti kyasekeshwa imfumu, rekeni aba Yuda abari mu Susa basuminiwe ukupiita ifya kupampamika fya buno bushiku na mairo, kabiri rekeni imibiri ya bana baume bakwa Hamani ikumi rimo bakobekwe pa fimuti." ¹⁴Eikyo imfumu yakonkomeshe ukuti fikitwe. Ikyakupampamikwa kyariperwe mu Susa, kabiri bakobeke abana baume bakwa Hamani ikumu rimo. ¹⁵Aba Yuda abari mu Susa baishireba pamo pa bushiku bwarenga ikumi rimo na shine mu mwenshi wa Adar, kabiri baipeye abantu amakana yatatu mu Susa, nomba tabasenderepo ikiri kyonse pa fyuma. ¹⁶Aba Yuda bambi abari mufitungu fya mfumu baishire pamo kukucingirira imyeo shabo, kabiri basangire ukutusha kubarwani babo eryo baipeye -imyanda isano abo ababapatire, rero tababikire amaboko pafipe fya abo baipeye. ¹⁷Iki kyakitike pa bushiku bwarenga ikumi na shitatu mu mwenshi wa Adar. Pa bushiku bwarenga ikumi na shine baritushishe no kupanga burya bushiku umutebeto no kusangarara. ¹⁸Rero aba Yuda abari mu Susa bakorongene pamo pa bushiku bwarenga ikumi na shitatu no bushiku bwarenga ikumi na shine. Pa bushiku bwarenga ikumi na shi sano batushishe no kubukita ubushiku bwa mutebeto no kusangarara. ¹⁹E mulandu wine aba Yuda ba mu mishi, abakura amayanda yabo mu nkyende sha mishi, barikindikire ubushiku bwarenga ikumi na shine ubwa mwenshi wa Adar nga ubushiku bwa nsansa no kusefya, kabiri nga ubushiku umo baretuma ifya bupe fya firyo kuri kira muntu. ²⁰Modekai arembere ifi fintu no kutuma amakarata ku ba Yuda bonse abari monse mu fitungu fya mfumu Ahasuerus, iyari mupepi no kutari, ²¹ukubakonkomesha bena ukusunga ubushiku bwarenga ikumi na shine no bwarenga ikumi na shi sano ubwa mwenshi wa Adar kira mwaka. ²²Ishi eshari inshiku iryo aba Yuda batushisheko ukufuma ku barwani babo, na umwenshi iryo uburanda bwabo kwasangukire ukusekerera, no kurosha kwari kusefya. Bari no kupanga yena inshiku sha kusefya no ukusansamuka, kabiri ubwakutuma ifya bupe fya fyakurya kuri kira umo no munankwe, ne fya bupe kubapina. ²³Eikyo aba Yuda barikonkenyepo ifyo bari kukita, ifyo Modekai arembere kuri bo. ²⁴Pari irya nshita Hamani umwana mwaume wakwa Hammedata umwina Agagite, abarwani ba ba Yuda bonse, baripekenye ukukimfya aba Yuda kukubonaura, eryo aposere Pura (iky, ekuposa isoro), kukukyusha no kubonaura. ²⁵Rero iryo amashiwi yaishire pa ntanshi ya mfumu, yapere ifipope mu makarata ukweba ati ukupekanya ukubi uko Hamani akwete pa ba Yuda kufwire ukubwerera pa mutwe wakwe umwine, kabiri ati ena na bana bakwe abaume bafwire ukukobekwa ku fimuti. ²⁶Eikyo bainike ishi nshiku ati Pyurimu, pa numa ye shina lya Pura. Pa muranda wa fyonse ifya remberwe muri karata, na fyonse ifyo ba bwene ne fyakitikire kuri bo, ²⁷aba Yuda barisumine urutambi urupya ne mirimo. Uru rutambi ruri no kuba rwabo abene, abana babo, na bonse abaishire kurundwako kuri bo. Kuti kyaba ati baisa mukusefya ishi nshiku shibiri kira mwaka. Kuti bena basefya mu nshila imbi na pa nshita imo ine kira mwaka. ²⁸Ishi nshiku shari shakuraibukisha no kusefya mu nkuro shonse, kira rupwa, kira kitungu, na kira musumba. Ishi nshiku sha Pyurimu tashifwire ukufirwa ukufuma mu ba Yuda, ne fya kwibukisha fyabo tafifwire kupwa ku bana babo. ²⁹Esthere na mfumu umwana mwanakashi wakwa Abihairi na Modekai umuyuda arembere na maka ayengi no kushinisha iyi karata ya bubiri pari Pyurimu. ³⁰Amarakata yarituminwe ku ba Yuda bonse mu fitungu 127 mu musumba wakwa Ahaseurus, ukubomberako aba Yuda umutende ne kishinka. ³¹Aya amakarata yarekushininkisha inshiku sha Pyurimu pa nshita shabo isha sonterwe, ngefyo Modekai umu Yuda na Esthere na mfumu baebere aba Yuda. Aba Yuda

bapokerere ifyebo pari bo na bana babo, nga firya ifyo basuminishe inshita ya kufunga no kurosha.³² Ifipope
fyakwa Esthere fya suminishe aya amafunde ukuringana na Pyurimu, kabiri yariremberwe mu kitabo.

Chapter 10

¹Eryo imfumu Ahasursai yabikire umusonko pa kyaroy eryo na pa fishi ifya pari bemba. ²Ne fikitwa fya mu maka ne fya bumparume fyakwe, pamopene nokurondororwa kwa bukuru bwakwa Modekai pafyo imfumu ya musumbwire ena, fyaishire kurembwa mwi buku rya mirandu mu butekeshi bwa shamfumu sha ku Madai eryo na Pesia. ³Modekai umu Yuda ewaishire kuba uwa kibiri mu bukindami ku mfumu Ahasurasi. Aishire kuba umukuru pa baYuda no kuba uwatemwikwa kuri ba munyina wakwe abengi abaYuda. Pantu aishire ku fwara abantu bakwe ubusuma kabiri ena aishire kuranda ku mutende wa bantu bakwe bonse.

Job

Chapter 1

¹Kwari umuntu umo mu kyaroy kya Usi ishina ryakwe ryari ni Yobo; na Yobo ari uwabura akarema kabiri umororoke, umo uwaretina Resa kabiri afumine ku bubifi. ²Afyere abana baume kine rubari na bana banakshi batatu. ³Akwete impanga amakana kine rubari, ingamira amakana yatatu, ing'ombe imyanda isano, ne mpunda imyanda isano na babomfi abengi nganshi. Ari muntu uwakirishepo pari bonse abantu ba ku kapinda ka Kukuryo. ⁴Kirabushiku kira mwana umwaume aperwe, arepanga umutebeto mu ng'anda yakwe. Baretuma no kwita inkashi shabo shitatu ku kurya no kunwa nabo. ⁵Iryo inshiku shamitebeto shapwa, Yobo arebeta no kubasangurura. Areima mu rukyeroy kyeroy no kupera ifya bupe fyaokyewa ifya kira mwana wakwe, pantu aresosa ati, "Kuti kyaba ukutira abana nababembuka na batipa Resa mu mitima yabo." Yobo arekita iki ryonse. ⁶Eikyo kari kasuba iryo abana baume bakwa Resa baishire mukuitura pa kinso kyakwa Yahwe. Satana nankwe aishire nabo. ⁷Yahwe asosere kuri Satana ati, "Nikwisa wafuma?" Eryo Satana ayasukire Yahwe no kusosa ati, "Nafuma mukururumba pa kyaroy, na bwerera uku kabiri naya noku." ⁸Yahwe asosere kuri Satana ati, "Naubona umubomfi wangi Yobo? Pantu tapaba nangu umo uwapara ena pa kyaroy, uutatungwa akabi kabiri umuntu umororoke, umo uutina Resa no kutaruka ukufuma ku bubifi." ⁹Eryo Satana ayasukire Yahwe no kusosa ati, "Bushe Yobo atina Resa apabura umurandu?" ¹⁰Bushe tamwabika umupaka uwamushinguruka, uwashinguruka ing'anda yakwe, no kushinguruka fyonse ifyakwe ukufuma ku mbali shonse? Mwaripala ifikitwa fya maboko yakwe, ne fitekwa fyakwe fyasarangana impanga yonse. ¹¹Rero nomba fungurureni ukuboko kwenu no kwikata fyonse ifyo akwata, eryo mubone nga tamupondere ku kinso kyenu." ¹²Yahwe asosere kuri Satana ati, "Bona, fyonse ifyo akwata firi mu maboko yobe. Ukufumishakofye umwine ena witambikapo ukuboko kobe." Eryo Satana aire ukufuma pa kinso kyakwa Yahwe. ¹³Kyaishireba ati ubushiku bumo, abana bakwe baume na banakashi barerya no kunwa umwangashi mu ng'anda ya mukaramba wabo. ¹⁴Intumi yaishire kuri Yobo kabiri asosere ati, "Ing'ombe shakirarima ne mpunda shakirarya pa mbari." ¹⁵Eryo ama Sabini yakiponenapo no kushisenda. Ababomfi bena, nababepaya ku rupanga. Nebofye neka mfyukire ku kumyeba." ¹⁶Eryo akiri areranda, umbi nankwe aishire kabiri asosere ati, "Umuriro wakwa Resa wa kipona ukufuma mu myuru no kokya impanga na babomfi. Nebofye neka mfyukire ku kumyeba." ¹⁷Eryo akiri areranda, umbi nankwe aishire kabiri asosere ati, "Ama Karudi ya kipanga amabumba yatatu, no kwikata ingamira, no kushisenda. Na babomfi bena, nababepaya ku rupanga. Nebofye neka mfyukire ku kumyeba." ¹⁸Eryo akiri areranda, umbi nankwe aishire kabiri asosere ati, "Abana baume benu na bana banakashi benu bakirarya no kunwa umwangashi mu ng'anda ya mukaramba wabo." ¹⁹Ikimwera kya maka kyakisa ukufuma mu matororo no kuma kufifutu fya ng'anda fine. Kyakiponena abarumendo, nabo na bafwa. Nebofye neka mfyukire ku kumyeba." ²⁰Eryo Yobo aimine, no kurepura iraya ryakwe, apukwimye umutwe wakwe, aroseshe ikinso kyakwe panshi, kabiri ashinshimwine Resa. ²¹Asosere ati, "Nari ubwamba iryo nafumine munda yakwa mayo kabiri nkaba ubwamba iryo nkabwekeramo kurya. Ni Yahwe e wampere, ni Yahwe e wasenda. Ribe iryaparwa ishina ryakwa Yahwe." ²²Muri ifi fyonse, Yobo tabembukire iyo, nangu ukutungunya Resa ukukita ikyarubana.

Chapter 2

¹Kabiri kari kasuba iryo abana baume bakwa Resa baishire mu kuitura ku ntanshi yakwa Yahwe. Satana nankwe aishire nabo ku kuitura pa ntanshi yakwa Yahwe. ²Yahwe asosere kuri Satana ati, "Wafuma kwisa? Satana ayasukire Yahwe kabiri asosere ati, "Nafuma mukururumba pa kyaro, na bwerera uku no kuya noku." ³Yahwe asosere kuri Satana ati, "Naubona umubomfi wangi Yobo? Pantu takwaba nangu umu uwaba nga ye pa kyaro, uutatungwa akabi kabiri umuntu uwaororoka, umu uutina Resa uwataruka ukufuma ku bubi. Akiri aikatisha kuri bumpomfu bwakwe, nangura wandufishe kuri ye, ukuti imonaure apabura umurandu." ⁴Satana ayasukire Yahwe kabiri asosere ati, "Inkanda pa nkanda, kyakine; umutu kuti apera kyonse ikyo akwata pa mweo wakwe. ⁵Rero tamburureni ukuboko kwenu no kwikata amafupa yakwe no muntu wakwe, eryo mubone nga tamupondere ku kinso kyenu." ⁶Yahwe asosere kuri Satana ati, "Bona, ari mu maboko yobe; umweo wakwefye e o ufwirefye ukufumishako." ⁷Eryo Satana aire ukufuma pa kinso kyakwa Yahwe. Aumine Yobo ne fipute ifikari ukufuma ku makasa yakwe ukufika ku mutwe wakwe. ⁸Yobo aburire akapimfya akatobeka ake kiinga ukuti aiparireko umwine, eryo aikere panshi pakati ka kishara. ⁹Eryo umukashi wakwe asosere kuri ye ati, "Bushe mukiri na mwikatisha kuri bu mpomfu bwenu? Pontereni Resa no kufwa." ¹⁰Rero asosere kuri ye ati, "Warandafye ngefyo umwanakashi ikipuka aranda. Bushe ukupokerera ifyabune ukufuma kuri Resa no kukana pokerera ifibi?" Muri ifi fyonse ifintu, Yobo tatarire abembuka na kanwa kakwe. ¹¹Nomba iryo abanankwe bakwa Yobo batatu baumfwire pari ifi fyonse ifibi ifyaishire ponena pari ye, kira muntu aishire ukufuma ku nkyende yakwe: Erifashi umwina Temani, Biridadi umwina Shui, na Sofa umwina Namati. Bapekenye inshita yakwisa mukurosha nankwe na mukumukoserasha. ¹²Iryo baimishe amenso yabo apatari, tabamwishibire, Baimishe amashiwi yabo no kurira. Kira muntu arepwire iraya ryakwe no kuposa urukungu mu muru na pa mitwe yabo. ¹³Eryo baikere nankwe pa nshiku akasuba kine rubari no bushiku kine rubari. Tapari nangu umu uwarandire ishiwi kuri ye, pantu babwene ati ubukari bwakwe bwari bukaramba.

Chapter 3

¹Panuma yaifi, Yobo aiswire akanwa kakwe kabiri atipire ubushiku afyerwe. ²Asosere ati, ³"Rekeni akasuba nafyarwepo karobe, no bushiku kwasosere ati, 'Umwaume na fyarwa.'"⁴Rekeni karya akasuba kabe imfifi! Resa e sakamana pari kena, nangu rubuto rwisanika pari kena. ⁵Rekeni imfifi ne finshingwa fya mfwafikapo ukuba akafiko. Rekeni ikumbi rikare pari kena, rekeni fyonse ifyo ifipanga akasuba ukufita ikine fikatinye. ⁶Nga ni burya bushiku, rekeni imfifi iyatikama ibwikate. Rekeni bwisekerera pa nshiku shonse isha mu mwaka; mwireka bwise mu mpendwa ya myenshi. ⁷Boneni, rekeni burya bushiku bube ubushifyara; rekeni ikyongo kyakusekerera kiisa muri bwena. ⁸Rekeni batipe burya bushiku, bonse abo abaishiba ifyo bashibusha Refiatani. ⁹Rekeni intanda sha rucero kyero sha burya bushiku shifite, rekeni bufwaye urubuto, rero no kurusanga iyo; kabiri mwireka rubone inkopyo sha rucero kyero. ¹⁰Pa murandu tabwaisere ifibi fya munda yakwa mayo, na pa murandu tabwafishire ubwafya ku menso yangi. ¹¹Kinshi nshafwirire iryo naishire kufuma munda? Kinshi nsharekereko umupashi wangi iryo mayo amfyere? ¹²Kinshi amakufi yakwe yampokererere? Kinshi amabere yakwe yampokerere ukuti ndeonka? ¹³Pari nomba nebo nganarisendeme tondoro. Nebo nga narirere uturo kabiri nga ndetusha ¹⁴pamo ne mfumu na bakabiro bakyaro, abo abaikurire ifiborya abene ifyo nomba ifyaonaika. ¹⁵Nangura Nebo nga narirambarere na bana ba mfumu abo abakwete goride abo abaiswishe amayanda yabo na sirfere. ¹⁶Nangura pamo nga nkiri akapopo, ngo tunya uto ututabona urubuto. ¹⁷Kurya ababifi bareka kuma kyusho; kurya uko abanaka baretusha. ¹⁸Kurya abafungwa ba ba mu mutekatima kyapamo; bena tabomfwa ishiwi. ¹⁹Bonse abanono na bantu abakaramba eko baba. Kurya umubomfi ari kakurwa kuri shikuru wakwe. ²⁰Kinshi urubuto rupererwa kuri o uyo uuri mukukyururuka? Kinshi umweo upererwa kuri umo uwakaripa mu mweo, ²¹kuri umo ukabira imfwa ukwabura yena ukwisa; kuri umo uwimbira imfwa ukukira ikyuma ikyafisama? ²²Kinshi urubuto rupererwa kuri umo uyo uusekerera sana kabiri aatemwa iryo ena asanga inshishi? ²³Kinshi urubuto rupererwa ku muntu uyo inshira yakwe yafisama, umuntu uyo Resa aisarira? ²⁴Pantu ifyefu fyangi ifikitika ukukira ukurya; ukukoroma kwangi ku pongoroka nga menshi. ²⁵Pantu ikintu ikyo nebo naretina kirishire pari nebo; kintu nebo naretina kishire kuri nebo. ²⁶Nebo nshari umutende, nebo nshari tondoro, kabiri nshakwete ukutusha; rero ukukyusha e kwisa."

Chapter 4

¹Eryo Erifasi umwina Temani ayasukire kabiri asosere ati, ²Nga umo aesha ukuranda nobe, bushe webu kuti watendwa? Rero ninani uwingaikanya umwine ukuranda? ³Bona, webu warirungika abengi; wariorora na maboko ayatompoka. ⁴Amashiwi yobe yaretungirira uyo uwarewa; warengere na makufi ayatetema ukukosa. ⁵Rero nomba ubwafya bwaisa kuri webu, kabiri webu warifirwa ukushipikisha; webu kyakwikata, kabiri wasakamikwa. ⁶Bushe tari akatina kobe e kyakukyetekera kobe, na bumpomfu bwa mibere yobe tari e subiro ryobe? ⁷Tontonkanya pari iki, napapata: Ninani uwarobere uwakaere? Nangu nikwisa uko umuntu umororoke aputwirwepo? ⁸Ukuringana kufyo nebo nabonapo, abo bonse abapanga ukukita ububi nokwisabyara amafya bakasepa ifi fiine. ⁹Ku mupu wakwa Resa bena bararoba; ku mwera wabukari bwakwe bena baminwa. ¹⁰Ukuburuma kwa nkaramo, ikiunda kya nkaramo iyikari, ameno ya misepera ya nkaramo- fyena fyaputaika. ¹¹Inkaramo iikote pakukana kwata ifyakutakanya; abana bankaramo barasaranganina kunse konse. ¹²Nomba umurandu umo uwa mubumfisoro waishire kuri nebo, no kutwi kwangi kwapokerere ukuteperesha kwa pari ye. ¹³Eryo kwaishire amatontonkanyo ukufuma mufimonwa fya mu bushiku, iryo uturo utwingi twaponena pa bantu. ¹⁴Kyarifye ubushiku iryo umwenso no kututuma fyaishire pari nebo, Na mafupa yangi yonse yaresokona. ¹⁵Eryo umupashi wapitire pa kinso kyangi, no bupipi bwa pa mubiri wangi bwaritareme. ¹⁶Umupashi wataremefye, rero nebo nshaishibire ukuboneka kwauko. Nekyo takyari kuntanshi ya kinso kyangi; kwari shiriri, na nebo naumfwire ishiwi iryo iryasosere ati, ¹⁷"Bushe umuntu umwinakufwa kuti aba umurungami ukukira Resa? Bushe umuntu kuti aba uwasanguruka ukukira uwamurengere?" ¹⁸Bona, nga Resa tabikiremo ikitetekero mu babomfi bakwe; nga ye muri bamaraika bakwe asangamo ifirubo, ¹⁹Nga pari bufi kuri abo abekara mu mayanda yafiroba, abo umufura waba murukungu, abo abashonaurwa bwangu ukukira ikiperebesha? ²⁰Pakati ka rucero ne kyunguro bena babatobaura; bena baroba ukwabura no kubebukishapo. ²¹Bushe umwando we tenti ryabo taunukukire pari bo? Bena bafwa; bafwa ukwabura amano.

Chapter 5

¹Kuta nomba; Bushe kuriko nangu umo uwingakwasuka webho? Ni kwisa pa bashira warapiribukira webho? ²Pantu ubukari burepaya umuntu mu werewere; akarumwa karepaya uwabura mano. ³Naribonapo umuntu umuwerewere aretwara imishira, rero mukupumukisha nariripire ng'anda yakwe. ⁴Abana bakwe bari ukutari no bukingo; bari shonawirwe mu mpongoro ya musumba. Takuri nangu umo uwakubapususha. ⁵Abansara barya busomboshi bwabo; babusenda ukufuma mu myunga. Abakiraka ba fwaishe fyuma fyabo. ⁶Pantu ukushupikwa takufuma mwiroba; nangu mafya ukufuma mu mushiri. ⁷Rero , umuntunse afyarirwe amafya, ngefyo insase shi pupukira mu muru. ⁸Rero nebo, nkapiribukira kuri Resa umwinefye; kuri ye eko ndetura ubwafya bwangi- ⁹uyo uukita fikaramba ne fintu fishingerukwa, ifintu ifya bune ifishingapendwa. ¹⁰Arapere mfula kwi sonde, no kutuma menshi pa mabara. ¹¹Uyo uukite ifi pakwebati angemya pa muru abo ababa panshi; ukwimya mu bukingo abo abarosh. ¹²Aronaura amapange ya bantu ababukyenjeshi; pakwebati iminwe yabo ifirwe ukukwata ukutunguruka. ¹³Arekatira abantu abamano mu bukyenjeshi bwafikitwa fyabo; amapange ya bantu ayapantakana yarengwo kupera. ¹⁴Bakumanye mfimfi mu nshita ya kasuba, no kupampata mu kasuba kwati bushiku. ¹⁵Rero apushusha muntu muranda kurupangwa; rwatunwa twabo no muntu uurekabira ukufuma mu minwe ya bantu amaramba. ¹⁶Eikyo umuranda ari ne subiro no bupondamishi bwaisara akanwa ka buko. ¹⁷Bona, ariparwo muntu uwo Resa arungika; Eikyo wisusha ukukaripirirwa kwa Wa maka yonse. ¹⁸Pantu arakyena kabiri nomba akakapo; arakyena kabiri nomba amaboko yakwe yaraposha. ¹⁹Akakupususha ku mafya mutanda; mukine, mu mafya kine rubari, takuri ububifi ubukakwikata. ²⁰Mukipowe akakurubura ku mfwa, na muburwi ukufuma ku minye ya rupanga. ²¹Ukafiswa ukufuma ku mashiwi yarurimi; na kabiri tawakatine ubonaushi iryo bwaisa. ²²Ukaseka pa bonaushi ne kipowe, ne fiswango fya mu mpanga fikaba no mutende kuri webho. ²³Pantu ukakwata ikipangano na mabwe ya mu mabara yobe, ne fiswango fya mu mpanga fikaba no mutende kuri webho. ²⁴Ukeshiba ukwebati Ihema ryobe riri mubuking; ukatandarire kinka ryobe kabiri tawakapusepo ikiri kyonse. ²⁵Kabiri ukeshibo ukwebati ubufyashi bobe bukaba bukaramba, no kwebati abamubufyashi bobe bakaba kwati fyani pa mushiri. ²⁶Ukesa kunshishi yobe pa myaka iyakumanina, kwati kuninkwa kwa mipo ya ngano iya pa muru panshita yaiko. ²⁷Bona, natubebeta uyu murandu; uri ngefi, kurikako kuri ki, no kukishiba parobe we mwine."

Chapter 6

¹Eryo Yobo ayasukire no kuranda ati, ²"Arare, kanshi nga kyari kyakwebati ubukyushi bwangi bwaripiminwe; kanshi nga yonse amasanso yaribikirwe pa kya muringo! ³Pari nomba kuti kyafinisha ukukira ukusensenga wa muri babemba. Ifi eflyo amashiwi yangi yaberere no murere. ⁴Pantu imifwi sha wa maka yonse shiri muri nebo. umupashi wangi unwe fya sumu; ifya kutinya fyakwa Resa nafiipekanya ifine mukwangwa pa rwa nebo. ⁵Bushe punda wa mpanga ararira nga abona umuremfwe? nangu bushe ing'ombe ibonsa ku nsara nga naikwata ifiryo? ⁶Bushe ikyo ikyatararira kuti kyariwa ukwaburo mukyere? nangu bushe mwaripo umuryo mu kyabuta kye rini? ⁷Nakano kufikata; firi nge fyakurya fya museru kuri nebo. Arare, nga kyakwebati narikwete fyakuromba fyangi; ⁸Arare, nga kyakwebati Resa nga arimpere ifintu ifyo nkabira panshita ntari. ⁹Ikyakwebati kingasekesha Resa ukunshonaura nebo umukufye umu ukuti angarengo ukuboko kwakwe ukunaka no kumputurako nebo ukufuma muri ubu bwikashi! ¹⁰Rekeni ifi nafyo fibe ikitarishi kyangi - nangu fye ninga sangarara mukukaripwa ikyo takirekyefyako: ukuti nshikene fyebo fya Umo uwa Mushilo. ¹¹Ubukose bwangi ninshi, pakwebati ningesha ukurorera? Impera yangi ninshi, pakwebati ningatarariko bumi bwangi? ¹²Bushe ubukose bwangi bukose bwa mabwe? nangu bushe umubiri wangi wa pangwa no mukuba? ¹³Bushe te kine ukuti nshakwata ukuyafwa muri nemwine, no kwebati ukushirimuka nakufumishiwa muri nebo? ¹⁴Ku muntu uuri mukutompoka, bukishinka bufwire bwarangwa ku fibusa fyakwe; na kuri uyo uwasura akatira ku Wa maka yonse. ¹⁵Rero bamunina bangi bariba ne kine kuri nebo ngo mumana mainsa, nge mpito sha menshi ishipita apabura nangu kimo, ¹⁶ayo ayafiturukira pa murandu wa menshi makasa pa muru wayako, na pa murandu wa mfura ya bungururu ayaifisa ayene muri ye. ¹⁷Nga kwakaba, yapwa; iryo kwakabisha, yasungurika ukufuma munyende ya yako. ¹⁸Abarendo abo abenda munshira shabo bapiribukira rubari pa murandu wa menshi; barubantira mu mpanga ya bung'umba eryo nomba baroba. ¹⁹Abarendo ba ku Tema baroresha kurya iryo amabumba ya ku Sheba yasubira muri bo. ²⁰Baritomposhiwe pantu barisubire ukusanga amenshi. Baire kurya, rero baribeperwe. ²¹Pari nomba mwebo mwe fibusa tamuri neryo kimo kuri nebo; mwabono bwafya bwangi eryo mwatina. ²²Bushe narirandire kuri mwebo; pereniko fimo kuri nebo nangu, mpeniko nebo ikyabupe pafyuma fyenu. ²³nangu, mpususheni nebo ukufuma mu minwe ya murwani nangu, ndubureni nebo ukufuma mu minwe ya bantitukisha? ²⁴Nsambirisheni nebo, na nebo nkekarira umurendo wangi; nengeni ukwishiba umu naruba. ²⁵Ifyo fyakaripa ifyebo fya kine! rero kutarikisha kwenu, kunkaripira shani nebo? ²⁶Bushe mupingire ukusure fyebo fyangi, ukukite fyebo fya muntu uwapererwa ngo mwera? ²⁷Kine kine, murependwira pa muranda wa mwana wabura wishu, no kukito munenu ngo bukwebo. ²⁸Nomba, e ikyo, napapata roresheni pari nebo, pantu mukine tekuti mbepe ku kinso kyenu. ²⁹Rapireni, na mupapata; pebo bupondamishi na mwebo; kine kine, rapireni, pantu impera shangi shabororoke. ³⁰Bushe pari ububi pa rurimi rwangi? Bushe akanwa kangu tekuti kasoborore ifintu ifyabubi?

Chapter 7

¹Bushe umuntu takwata ukubombesha pa kyaro? Bushe inshiku shakwe tashaba nge nshiku sha muntu wa kuripira? ²Ngefyo musha ryonse akabira ikinshingwa kya kyunguro, ngo muntu wa kuripira aroresha pa maripiro yakwe- ³kanshi narirengwa ukupita mu myeshi ya kukyura; Nariperwa uturo twaisushiwamo na makyusho. ⁴Iryo Narara panshi, Nsosa kuri ne mwine ati, 'Nirirari nkabuka kabiri ni nshitanshi ubushiku bwarapwa?' Naisuramo ukupiribukira uku no ku panka urukyeru. ⁵Umubiri wangi wafware ifironda no rukungu; ifibara fya nkanda yangi nafikosa no kusungurika no kuba ifibishi. ⁶Inshiku shangi shirebutukisha ukukira ibimbi rirepita; shipita ukwabura isubiro. ⁷Resa, akuta ku kusakamana ukuti umweo wangi mupufye kyapwa; amenso yanso tayakabone ikyabune nakabiri. ⁸Irinso rya kwa Resa, uubona nebo, takambone nakabiri; Irinso rya kwa Resa rikaba pari nebo, rero nshakabepo. ⁹Ngefyo ikumbi rimirwa no kuruba, efyo na uyo onse uuya ku mbo takabwere nakabiri. ¹⁰Takabwere nakabiri ku ng'anda yakwe; nangura ni kyende yakwe tayakamwishibe nakabiri. ¹¹Eikyo Nshakesare akanwa kangi; Nkaranda mu kukaripwa kwa mupashi wangi; Nkairishanya mukukaripwa kwa mweo wangi. ¹²Bushe nine bemba nangura ikingyerengwe kya bemba ukwebati mubike maronda pari nebo? ¹³Iryo Nasosa ati, 'Ubusanshi bwangi bukankoseresha, no kukora kwangi kukangusha ukuirishanya kwangi, ¹⁴kabiri urentinya ne firoto no kuntinya ukupitira mufimonwa, ¹⁵pakwaebati Nkasare ukurebera ne mfwa ukukira ukusungirira aya mafupa yangi. ¹⁶Napata umweo wangi; Nshingakabira kuba no mweo ryonse; rekeni mbe neka pantu inshiku shangi shafye. ¹⁷Wanshi umuntu ukuti wingatesha kuri ye, ukuti wingabika kampingu obe pari ye, ¹⁸ukuti wingarabebeta kira rukyeru no kumweshwa kira nshita? ¹⁹Kufika nshiatanshi iryo ukareka ukurorsha pari nebo, iryo ukunsha neka pakashita akatari pakwebati nkamine amate yangi? ²⁰Nangura naribembuka, finshi ifyo firi kuri webu, webu weutamba abantu? Ninshi ubikire nebo ikyakupepeka, pakwebati naba ikisendo kuri webu? ²¹Ninshi tawingerera ukubifya kwangi no kusenda amampuru yangi? Pantu pari nomba Nderara panshi mu rukungu; ukamfwaisha mu kukyengyera, rero Nshakabepo."

Chapter 8

¹Eryo Birudadi umwina Shu ayasukire kabir asosere ati, ²"Ni ku nshita nshi ukasosera ifi fintu? Ni ku nsita nshi amashiwi ya kanwa kobe yakaba ikimwera ikikaramba? ³Bushe Resa arapiribura umuringanya? Bushe Uwa maka yonse arapiribura uburungami?⁴Abana bobe barimubembukire; twarishiba iki, pantu abapere mu maboko ya membu shabo. ⁵Rero erenganya nga warifwaire Resa mukushika kabiri waribikire ne ripusho ryobe ku Wa maka yonse.⁶Nga wariopororwa no kororoka, ninshi kuti aishingurusha umwine parwa webu no kukubwesha ku nkyende yobe iyabororoke. ⁷Nangura intendekero yobe yari inono, naryorine ikipope kyakurekeresha kobe kukaba ukukaramba.⁸Napapata ipusha inkuro shafumako, kabiri pepeka ,kufyo ifikorwe fyasambirire. ⁹(Fwebu twafyerwefye mairu kabiri tatwaishiba ikiri kyonse pantu inshiku shesu pa kyarwo kimfute.) ¹⁰Bushe tayakakufunde no kukweba? Bushe tayakarande amashiwi ukufuma mu mitima yabo?¹¹Bushe papura kuti yakura ukwabura umutonshi? Bushe amatete kuti yakura ukwabura amenshi? ¹²Iryo yakiri ayakatapa katapa ukwabura ukuputura, fribonsa ukukira ifimuti fimbi. ¹³Efyaba inshira sha abo bonse abasura Resa; insubiro rya babura buresa rikapwa. ¹⁴Ukukoshiwa kwakwe ku kaputurwa pa kati, ne kitetekero kyakwe kyanaka nga tandabubwe. ¹⁵Ashintirira ku ng'anda, rero tayakamutungirire; araikatirira, rero tayakatarame. ¹⁶Panshi ya kasuba ari uwakatapa katapa, no tumenwa menwa twakwe tuya ukukumana ibara ryakwe. ¹⁷Imishira yakwe ipombana umupiri we ribwe; bafwaya inkyende ya bune mu mabwe. ¹⁸Rero uyu muntu nga aonaurwa ,ukufuma munkyende myakwe, eryo irya nkyende ikamukanya no kusosa ati, 'Nshakubwene'.¹⁹Bona, uku "ekusangarara" kwa misango ya uyu muntu; ifimuti fimbi fikamena ukufuma mu mushiri umo wine munkyende yakwe. ²⁰Bona, Resa takarekereshe umuntu wakaere; kabiri takasungirire nkita tubi. ²¹Akesusha akanwa kobe ne nseko, imiromo yobe no kubirikisha. ²²Abo bonse abakupata bakafwikwa insoni; ne tenti ryakwa mubembu taryakeminine nakabiri."

Chapter 9

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati, ²"Mukine naishiba ukutira iki kiri ififine. Nomba bushe umuntu kuti aba shani mubororoke na Resa? ³Nga arefwaya ukunsana na Resa, tengamwasuka nangu muku umo mu miku amakana ayengi. ⁴Resa arishirimuka mu mutima kabiri wa maka mu burumba; nani waikosha umwine kuri ye no kukwanisha- ⁵uyo uusesha impiri ukwabura ukukyengyesha nangu umo nga ashipiribura mu bukari bwakwe- ⁶uyo uusunkanya ikyaro ukufuma pa nkyende yakiko no kusunkanya inkyenshi ishaikaturira. ⁷Ni Resa umo wine uweba akasuba ukuna barika, kabiri kabara, uufimba pa ntanda, ⁸uwanshika imyuru umwine no kutararika amaba pari bamba, ⁹uurenga Ikiburi, Orion, ama pleiades, no kubungana kwa ku masamba. ¹⁰Akite fintu ifikuru kabiri ifishingafwarishiwa, ne fintu ifyakupapa ifishingapendwa. ¹¹Bona, enda nanebo, rero Nebo nshimubona; kabiri arapita, rero Nshimubwenesha. ¹²Nga asendapo fimo, nani engamukanya? Nani engasosa kuri ye ati, 'Finshi urekita?' ¹³Resa takafumyepo ubukari; bakafwa bakwa Rahabu bamukontamine panshi. ¹⁴Nifinga kanshi ningamwasuka, bushe nsare amashiwi ya kuranshanya na ye? ¹⁵Nangura nari umurungami, Nshingamwasuka, Kuti narombafye inkumbu na kapingura wangi. ¹⁶Nangura narikutire na ye aringasukire, Nshingasumina ukuti arekutika kwi shiwi ryangi. ¹⁷Pantu aramputura umupwirapo no kufusha ifironda fyangi ukwabura umurandu. ¹⁸Tansumisha ukubwesa umupu wangi; rero angisushamo ubukari. ¹⁹Nga rashi rya maka, bona, wa maka! nga ryashi rya muringanya, nani engamufinsha? ²⁰Ngangura ndi mubororoke, akanwa kangi kakanseka; kabiri nga ndi uwabura akarema, amashiwi yangi yakantunga ukuba uwakaere. ²¹Ndi uwabura akarema, rero Nshiisakamana ne mwine; Nsura umweo wangi. ²²Takipanga ubupusano, ekyo ndesosera ati onaura abantu ababura akarema pamo na babembu. ²³Iryo ubwembya kuri perepere bwaipaya, aseka abakyusha abakaere. ²⁴Ikyaro kyariperwa mu minwe ya bantu ababembu; Resa esara ifinso fya bakapingura bakiko. Nga te uyo akita iki, nomba nani uyo? ²⁵Inshiku shangi shifurumuka ukukira katwara wa mbira uurebutuka; inshiku shangi nashibutuka; tashibona ubune ukuri konse. ²⁶Shibutuka ngo bwato bapangia amatete ya papyrus, kabir nga kapumpe areya mukufuba ikyakurya. ²⁷Nga nasosere ati nkarabako ku kuirishanya kwangi, ukuti nkafumyapo uburanda pa menso yangi o kusansamuka, ²⁸Nkatina ukurosha kwangi konse pantu naishiba ukuti tawakambone uwakaere. ²⁹Nkasekwa; kinshi, nomba, bushe ingyeshe pafye? ³⁰Nasambire ne mwine na menshi makasa kabiri narengere amaboko yangi ukuba ayabusaka, ³¹Resa kuti afyampura mukirindi, ne fyakufyara fyangi fikankana. ³²Pantu Resa te muntu, ngefyo ndi, ukuti kuti namwasuka, ukwebati kuti twaya bonse mukirye. ³³Tapari kapingura pa kati keso uwingatambarika amaboko yakwe pari fwebo babiri. ³⁴Takuri naumbi kapingura uwingasenda inkonto yakwa Resa ukufuma kuri nebo, uwingareka ukuntinya. ³⁵Nomba bushe kuti naranda no kukuna mutina. Rero ngefyo ifintu firi na nomba, Nshingakita iki.

Chapter 10

¹Ninaka no mweo wandi; Nkaperu ukuituburura ukwa rutu ku kuirishanya kwandi; Nkaranda mu kusashira kwa mweo wandi. ²Nkasosa kuri Resa at, 'Mwinseka sana; Ndangeni ikyo murengesha. ³Bushe kya bune kuri mwe ukuti murenkyusha, ukusura imirimo ya maboko yenu iryo muremwentura pa mapange ya babembu?'⁴Bushe mwakwata amenso ya munofu? Buse mubona ngefyo muntu abona? ⁵Bushe inshiku shenu shaba nge sha muntunse nangura imyaka yenu yaba nge myaka ya bantu, ⁶ukuti mureipusha pa mampuru yangi no kufwairisha pa membu shangi, ⁷nangura mwarishiba ukutira nshiri na murandu kabiri takuri nangu umo uwingamususha ukufuma ku kuboko kwenu? ⁸Amaboko yenu yarimpopa no kumpanga bwino kwapamo, rero murentoborora. ⁹Kuteni ku kusakamana, Ndemiromba, ukutira mwarimbumba nge roba; bushe mukambwesha kwi roba na kabiri? ¹⁰Bushe tamwampongorora ngo mukaka no ku nsungurura nge fyakunwa? ¹¹Mwarimfwika ne nkanda no munofu kabiri mwambirinkanya kya pamo na mafupa ne minofu. ¹²Mwarimperu umweo ne kipangano bukishinka; ubwasungo bwenu bwabakirira umupashi wandi. ¹³Rero ifi fyonse mwarifisa mu mutima wenu- Narishiba ukutira ifi e fyo mwaretontontokanya: ¹⁴ukwebati nga Naribembukire, nga mwarishibire iki; ngatamwarekere aamampuru yangi. ¹⁵Nga narikita buntaramisoka, karanda kuri nevo; kabiri nga Narikitire uburungami, Nshingemya umutwe wangi, e po ngiswiremo no buranda- boneni ukukyukyutika kwandi! ¹⁶Nga kyakwebati umutwe wandi warisumbwirwe, nga mwanshimpire nge nkaramo; eryo na kabiri nga mwairangire mwebene ne fikitwa fyakupapa ifya maka kuri nevo. ¹⁷Mureta inte ishipya kuri nevo no kurundapo ubukari bwenu pari nevo; mu ntasha na bashirika ba munofu. ¹⁸Kinshi, kanshi, mwandetere ukufuma munda? Kanshi nga narekere umweo no kutira nga takwari irinso irya mbwenepo. ¹⁹Nga nari kwati nsharipo; Ngarisenderwe ukufuma munda ukuya ku manda. ²⁰Bushe inshiku shandi tashabafye ishinono? Rekeni kanshi, nsheni neka, pakweba ati ntusheko panono ²¹epo nshiraya uko nshakabwere, ku mpanga ya mfimfi kabiri ku kimfute kya mfwa, ²²impanga iyafita ngo bushiku pakati, impanga ya kimfute kya mfwa, ukushaba inkonka iri yonse, uko urubuto rwaba ngo bushiku pakati."

Chapter 11

¹Eryo Zopa umwina Naama ayasukire kabiri asosere ati, ²"Bushe ubu bwingi bwa mashiwi tabwingasukwa? Bushe uyu muntu, uwaisuramo ukuranda, e ngakyetekerwa? ³Bushe ukuyumfwa kobe kwingarenga bambi ukutarara? Nga waseka, bushe takuri umu uwingakurenga insoni?"⁴Pantu usosa kuri Resa ati, 'Ubusumino bwandi bwari buta, Ndi uwabura akarema mu menso yobe.' ⁵Rero, arare, ukuti Resa akaranda no kwisura imiromo shakwe kuri webi; ⁶ukweba ati akurange inkama ya mano! Pantu wa rupaka mukumfwikisha. Ishiba ukutira Resa afwaya ukufuma kuri webi ifinono ukukira ifyo amampuru yobe yaringwa.⁷Bushe kuti mwamumfwa Resa mukumufwairisha? Bushe kuti wamumfwikisha Uwa maka yonse bwino bwino? ⁸Umurandu nakura ukukira umuru; finshi wingakita? Bushe kyashika nge mbo; finshi wingeshiba? ⁹Ikipimo kya kiko kwarepa ukukira ikyar, kabiri kya sarara ukukira bamba.¹⁰Nga apita no kwisarirapo umu, nga akuta umu ku bupingushi, nomba ni nani uwingamukanya? ¹¹Pantu arishiba abanu babufi; nga abona mampuru, bushe teshiba iki? ¹²Rero abantu abapumbu tabomfwa; bakomfwa iryo punda wa mganga akafyara umuntu.¹³Rero bona ifyo wabika umutima obe mubororoke no kufisha amaboko yobe kuri Resa; ¹⁴bona ukuti amampuru yari mu minwi yobe, rero ukweba ati wafibika ukutari ukufuma kuri webi, kabiri wisuminisha ububi ukwikara mu ma tenti yenu.¹⁵Eryo mukine ukemya ikinso kyobe ukwabura ikishibiro kya nsoni; mukinefye, ukashipa kabiri tawakatine.¹⁶Ukaraba ukukyura kobe; ukakibukisha nga menshi ayakamine.¹⁷Umweo obe ukabuta ukukira akasuba pakati; nangura kuri imfimi, ikaba kwati rukyero.¹⁸Ukakingirirwa pantu kuri isubiro; mu maka, ukasanga umutende kui webi kabiri ukasanga ukutusha mu mutende.¹⁹Kabiri ukarara panshi mukutusha, kabiri takuri ukakurenga ukutina, mu maka, abengi bakafwaya ububire bobe.²⁰Rero amenso ya bantu bampura mafunde yakafirwa; tayakate ukwakupitira; isubiro ryabo rikaba kufimpura kwakuresha ukwa mweo."

Chapter 12

¹Eryo Yobom ayasukire kabiri asosere ati, ²"Ukwabura ukutwishika muri bantu; amano yakabepa na mwebo. ³Rero nakwata ukufwa nga mwebo; Nshikyepererepo pari mwebo. Mu maka, nani ushaishiba ifi fintu nge fi? ⁴Ndi kyakusekapo ku bena muparamano- Nebo, umo uwakutire pari Resa kabiri uwayasukirwe na ye! Nebo, umuntu umurungami kabiri uwabura akarema- Nebo ndi kimo icyakusekapo. ⁵Mu matontontonyo ya umo uuri mukutusha, kuri ukususha kwe shamo; atontontonyo mu nshira iireta amashamo ayengi kuri bo abo amakasa yabo yareipununa. ⁶Ama teti ya bakapomwe yarasangarara, nabo abakarifya Resa bayumfwa ukukingirirwa; amaboko yabo e tu resa twabo. ⁷Rero nomba ipusha inama, nasho shikakufunda; ipusha ifyuni fya murwerere, fikakufunda. ⁸Nangu randa ku kyar, na kyo kikakufunda; isabi rya muri bemba rikaranda kuri we. ⁹Ninama nshi pari ishaishiba ukuti ukuboko kwakwa Yahweh kwarikita iki? ¹⁰Mukuboko kwakwe mwaba umweo wa kipema kyonse no mupu wa muntu onse. ¹¹Bushe ukutwi takweshya amashiwi ngefyo ikiponshi kyesha ifyakurya? ¹²Mu bakote mwaba amano; mukufura kwa nshiku mwaba ukumfwikisha. ¹³Muri Resa mwaba amano no rupaka; akwata ukufunda no kumfwikisha. ¹⁴Boneni, aratobaura, kabiri takingakurwa nakabiri; nga akaka umo, takwingaba uwingamukakura. ¹⁵Boneni, nga aikatirira amenshi, yaroma; nga ayatuma, yarabomfya impanga. ¹⁶Muri mwaba amaka na mano; abantu ababepekwa na kabepa bonse baba muri ye. ¹⁷Atungurura abakafundisha ukya na amakasa mu buranda; apiribura abapigushi mu fipumbu. ¹⁸Apokorora iminyororo ya maka ukufuma ku sha mfumu; abakaka ikisaru mu misana shabo. ¹⁹Atungurura ba shima pepo ukuya na amakasa mu buranda no kupasa abantu barupaka. ²⁰Afumyapo ukuranda kwa abo abakindikwe no kupoka ukumfwikisha kwa bakiroro. ²¹Apogorora ukusurwa ku bana banakashi ba bufumu no kukakurura imishipi ya bantu abakosa. ²²Asokorora ifyafisama ifya mumfimi no kureta ikimfute kyashika pa rwarara. ²³Arenga inko amaka, kabiri no kushonaura; Arakusha inko, no kubatungurura muri bu nkore. ²⁴Apokorora ukumfwikisha ku ntungurushi sha bantu ba kyar; abarenga ukurubanta mu matororo umushiri inshira. ²⁵Bapampata mu mfimi ukwabura urubuto; abarega abarebeshi ngo muntu ukorerwe.

Chapter 13

¹Boneni, irinso ryandi rayribona fyonse ifi, ukutwi kwandi kwaryumfwa no kukitesha. ²Ifyo mwaishiba, na nebo e fyo nishiba; Nshiri munono kuri mwebo. ³Kanshi, kuti natemwa ukuranda ku Wa maka yonse; Nefwaisha ukuranshanya na Resa. ⁴Rero mwebo murensamba tutu no bufi; bonse muri bakondapa babura ubune. ⁵Ee, ukuti bonse mwingekara mu mutende! Ukuti mwingaba amano yenu. ⁶Umfweni nomba ukutontonkanya kwandi; kutikeni ku kuromba kwa miromo shandi. ⁷Bushe mukaranda ifyabipa pari Resa, kabiri bushe mukaranda ifyakumubepesha? ⁸Bushe mukamuranga ukufutuka? Bushe mukatarika umurandu wakwa Resa? ⁹Bushe kikaba ikya bune kuri mwebo nga amifyairisha? Bushe kuti mwamubepa ngefyo mwingabepa abantu. ¹⁰Akamisokorora nga ni munkama mwarangire bukamfutu. ¹¹Bushe ubukindami bwakwe tabwakamitinye, no mwenso wakwe ukuponena pari mwebo? ¹²Insosero shenu mapinda ayapangirwa ne mitoi; ubukingo bwenu bukingo bwapangwa ne roba. ¹³Tekanyeni, ndekeni neka, pakweba ati rimbi kuti Naranda, rekeni ikingesa pari nebo kise. ¹⁴Nkafumya umubiri wandi mu mafupa yandi; Nkasenda umweo wandi mu maboko yandi. ¹⁵Boneni, nga angipaya, Nshakakwate isubiro irikashara; mukwipifya, Nkakingirira inshira shandi ku ntanshi yakwe. ¹⁶Iyi e murandu wa kupusushiwa kwandi, pantu umuntu ushakwata bu resa tengesa kuri ye. ¹⁷Resa, kutikeni bwino ku kuranda kwandi; rekeni ukusasa kwandi kwise ku matwi yenu. ¹⁸Boneni nomba, Nimbika ubukingo bwandi bwino; Ningishba ukutira nshiri uwakaere. ¹⁹Ni nani umo uwingantarika mu kirye? Ngawaisa mukukita iki, kabiri nga Narisangirwe no murandu, eryo Nganarikere tondoro eryo nokureko mweo wandi. ²⁰Resa, kitafye ifintu fibiri kuri nebo, kabiri eryo Nshakafisame ku kinso kyenu: ²¹fumyenipo ukuboko kwa mutitikisha pari nebo, kabiri mwireka ukutinya kwenu ku nenge ukutina. ²²Eryo munkute, na Nebo raasuka; nangura rekeni nebo nande kuri mwebo, na mwebo mwarangasuka. ²³Bushe amampuru yandi yaba yanga ne membu shandi? Rekeni ngishibe ukubifya kwandi no rubembu rwandi. ²⁴Ninshi mufishira ikinso kyenu ukufuma kuri nebo no kunkita ngo murwani wenu? ²⁵Bushe mukapakasa ibura ryauruka? Bushe mukakonka imipeti yauma? ²⁶Pantu muremba ubukari bwa fintu pari nebo; kabiri murenga nebo ukupyaninina amampuru ya mukanwa kandi. ²⁷Kabiri mubika amakasa yandi mukibikiro; muntambafye akataramukira inshira shandi shonse; mwesha umushiri uko ifitende fya makasa yandi fya kyenda ²⁸nangura naba nge kwaboraikireposwafye, nge raya iryo ububenshi burire.

Chapter 14

¹Umuntu, uwafyarwa ku mwanakashi, ekarafye inshiku ishinono kabiri aisuramo amakyusho. ²Afuma pa kyaro nge ruba no kutemwa panshi; aruba nge kimfute no kuroba. ³Bushe muraroesha iki kyonse pari ifi? Bushe mwandeta mubupishi na mwebo? ⁴Nani engafumya ikya bune ukufuma mu kya fiko? Tapari. ⁵Inshiku sha muntu sharipendwa. Impendw ya meshi yakwe iri na mwebo; mwarimubikira ikipendo ashingapuramo. ⁶Roresheni kumbi ukufuma kuri ye ukuti e ngatusha, ukweba ati e ngakyankirwa inshiku shakwe ngo muntu wa maripiro nga kuti akite fyo. ⁷Kuti kwaba isubiro ku kimuti; nga kyatemwa, kuti kyamena nakabiri, pakweba ati ikishinte kya kiko takirubire. ⁸Nangura imishira ya kiko naikota mu kyaro, ne kishiki kya kiko kyaryuma mu mushiri, ⁹nomba nga kirenunsha amenshi, kikatumba no fuma imisambo nge ki muti. ¹⁰Rero umuntu arafwa, asanguka uwanaka; mukinefye, umuntu arareka ukupema, eryo nomba ari kwi? ¹¹Ngefyo amenshi yaruba mu mumana, ne fyo akamana karufya amenshi no kuma, ¹²e fyo na bantu barara panshi no kukana ima nakabiri. Mpaka imyuru tairipo, tabakabuke nangu ukwima ukufuma muturo. ¹³Ee, ukuti kuti mwamfisa ku Mbo ukufuma ku mafya, kabiri kuti mwansungirako umufiseme ukufikira iryo ikipyu kyenu kyarapwa, ukweba ati mwarabika inshita yaringa ukwikara kurya eryo no kungita ku butunturu! ¹⁴Umuntu nga afwa, bushe akekara nakabiri? Nga nifyo, kuti Nafwaisha ukurorera ukunaka kwandi kurya mpaka ukukarwa kwandi nga kwaisa. ¹⁵Nga mwakuta, na Nebo kuti nayasuka. Kuti mwakwata ukukabira ifya mirimo ya maboko yenu. ¹⁶Kuti mwapenda no kusakamana intamuro shandi; tamwingafwairisha ururbembu rwandi. ¹⁷Ukuruba kwandi takwingakakatirwa mukyora; kuti mwafimba amampuru yandi. ¹⁸Rero ne mpiri shirapona no kube kibebe; na mabwe na ye yarafuma apo yaikara; ¹⁹amenshi yarasukurura amabwe; ukubunda kwa yako kusenda urukungu rwa kyaro. Nge fi, monaura isubio rya muntu. ²⁰Ryonse muramukimfya no kufwa; mupiribura ikinso kyakwe no kumutuma ku kufwa. ²¹Abana bakwe nga barikindama, teshiba; nga batentemushiwa, tabona. ²²Ofwafye ubukari bwa mubiri wakwe, no kurosha pa rwakwe.

Chapter 15

¹Eryo Eriphazi umwina Tema ayasukire kabiri asosere ati, ²"Bushe umuntu wa mano kuti ayasuka ifyabura bwishibiro no kwisusha umwine no mwera wa kukapinda ka kukuryo? ³Bushe kuti aranda insosero shabura ubuyo nangu ifyakuranda ifyo ashingakita bwino.⁴Ikinefye, wakyefya umukinshi kuri Resa; wafurunganya amapepo kuri ye, ⁵pantu amampuru yobe yafunda akanwa kobe; usara ukukwata ururimi rwa muntu wa sarapuka. ⁶Akanwa kobe karakuseka, te kandi; ikine, imiromo yobe yarakushinina.⁷Bushe ni webu wabarirepo ukufyarwa? Bushe wabikirwepo iryo takuraba imirundu? ⁸Waryumfwa inkama ya bwishibiro bwa kwa Resa? Bushe urekyefya amano kuri we mwine? ⁹Finshi waishiba ifyo tatwaishiba? Finshi waumfwa ifishiri na muri fwebo?¹⁰Kuri fwebo kwaba amandare na bakuru sana ukukira na bawiso. ¹¹Bushe ukukosorwera kwa kwa Resa kwakyepepe kuri webu, amashiwi ya mutembo kuri webu?¹²Ninshi umutima obe ukusendera? Ninshi amenso yobe yakapira, ¹³ukweba ati upiribure umupashi obe kuri Resa no kufumya ayo mashiwi mu kanwa kobe? ¹⁴Wanshi umuntu ukuti e ngabutishiwa? Wanshi uyo uwafyerwe ku mwanakashi ukweba ati engaba umuroroke?¹⁵Bona, Resa tabika isubiro nangura ni muri barya abamushiro; ikinefye, imyuru tayabutishiwa mu kubona kwakwe; ¹⁶kanshi aramba shani umo uyo uwamuseru no bubi, umuntu uunwa amampuru nga amenshi!¹⁷Nkakuranga, kutika kuri nebo; Nkabirisha kuri webu ifintu nabona, ¹⁸ifintu ifyo abantu ba mano baposere ukufuma kuri bashibo, ifintu ifyo ifikorwe fyabo tafiyaishire. ¹⁹Ifi efikorwe fyabo, kufyo kweka impanga yaperwe, kabiri muri bo umo umweni tapitire. ²⁰Umuntu umubembu mukukaripwa emo apwishishwa inshiku shakwe, inshiku sha myaka shaperwa ku ukyusha ku kurya. ²¹Ikiunda kya mwenso kiri mu matwi yakwe; neryo ari mubunonshi, konaure akesa pari ye. ²²Tatontontanya ati akabwera ukufuma mu mfimfi; urupanga ruremurora. ²³Aya ku nkyende ishapusana ku mukate, aresosa ati, 'Uri kwi?' Arishiba ukuti ubushiku bwa mfimfi muri mupepi. ²⁴Ukurosha no kukaripwa firemutinya; fimushinguruka, nge mfumu ireya ku burwi. ²⁵Pantu namina Resa no kukita amatutuko ku Wa maka yonse, ²⁶uyu muntu mubembu abutukira pari Resa no mukoshi uwaumarara, ne kya kusingirira ikyatikama. ²⁷Iki kishinka, nangura aifimba ikinso na mafuta yakwe kabiri akorongaka amafuta pa musana wakwe, ²⁸kabiri aikara na mumisumba yataruka; mu mayanda umo nangu umo tekaramo rero kabiri ishaipekanya ukusanguka ifitantara. ²⁹Takabe umukankara; ubunonshi bwakwe takatwaririre ne fikwatwa fyakwe tafiyaishire mpanga yonse. ³⁰Takafume ku mfimfi; umuriro ukomika amashinte yakwe; pa kupema kwa kanwa kakwa Resa akaya. ³¹Mwimureka ukukyetekera mufintu fyafye, ukuitumpika umwine; pantu ifyafye e kirambu kyakwe. ³²Kikakitika iryo inshita yakwe tairapwa; imisambo yakwe tayakabe katapa katapa. ³³Akasaba ifisabo fyakwe ifibishi nge bara rya ma grape; akaputaura amaruba ngo muti wa mu orife. ³⁴Pantu abantu abashipepe bakaba kiswebewe; umuriro ukokya amatenti yabo aya mafisa kanwa. ³⁵Bemita urubembu no kufyara amampuru; inda shabo shimita ubufi."

Chapter 16

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati ²"Naryumfwa sana ifyo fintu ifyamusango uyu; bonse muri bakakosereshya bawerewere. ³Bushe amashiwi yaye yakapwa? Finshi firubene kuri mwebo ukweba ati muyasuka nge ifi? ⁴Na nebo kuti naranda nga mwebo, nga mwari nga nebo; Kuti Nakoronganika no kurundanya amashiwi kyapamo kuri mwebo no kupukunya umutwe wandi pari mukukonya. ⁵Kuti namikosha na kanwa kandi, no kutenta kwa miromo shandi kuti shamibwesha ukutusha! ⁶Nga naranda ukukaripwa kwandi takurekyepa; nga nareka ukuranda, naraafwiwa shani? ⁷Rero nomba, Resa, wanenga ukunaka; warenga urupwa rwandi ronse ukusarangana. ⁸Wanenga ukuma, ikyo ikiri bunte pari nebo; ukushintirira kwa mubiri wandi kwimine pari nebo, kabiri kinshinkisha pa menso yandi. ⁹Resa namputura mu bukari bwakwe no kumpakasa; Asumanya ameno yakwe mubukari; abarwani bandi baroresha amenso yabo pari nebo iryo aremputura apakati. ¹⁰Abantu nabntaruka no tunwa twisuka pari nebo; nabansunka na kukirefu; nabakoronga ku kurwisha nebo. ¹¹Resa nampera ku bantu abashipepa, no kumpsa mu maboko ya bantu ababembu. ¹²Narifye bwino, kabiri arimpur pakati. Mukine, arinsendera ku mukoshi no kumputaura mutuputurwa; kabiri arimbika nge butukiro. ¹³Bakarasa bamifwi bakwe banshiguruka ukushinguruka monse; Resa arasa imfyo shandi kabiri tanshamo; apongorora indusha yandi pa mushiri. ¹⁴Antura mfibumba kabiri nakabri; abutusha pari nebo umushirika. ¹⁵Naribira ikyakufwara kyandi pa nkanda yandi; Narirasa isengo ryandi pa mushiri. ¹⁶Ikinso kyandi nakikashika no kurosha; pa nkopyo shandi paba ikimfute kya mfwa ¹⁷nangura tamwaba ubunkarwe mu maboko yandi, ne pepo ryandi rintu ryabuta. ¹⁸Ikyaro, takifimba pa muropa wandi; mwireka ukurira kwandi kukwate inkyende apakutusha. ¹⁹Na nomba, boneni, inte yandi iri mu muru; uyo uunsuminisha ari pa muru. ²⁰Mwe fibusa ntumfyeni, rero irinso ryandi riponesha imisoshi pari Resa. ²¹Ndeipusha ku nte irya mu muru ku kutarikana na Resa ngefyo muntu aita ku mwinamuparamano! ²²Pantu iryo imyaka iinono naipita, Nkaya kaya ku nkyende ukufuma uko nshakabwerere.

Chapter 17

¹Umupashi wandi nauroba, ne nshiku shandi nashipwa; imanda naiipekanishishisha nevo. ²Ikine bakapumya bari nanebo; irinso ryandi ryonse ribona ukukarifya kwabo. ³Mpera nomba ikirayo, ipere kuri nevo na we mwine; nani naumbi uuri uukangafwa? ⁴Pantu mwebo, mwe Resa, mwarifumya imitima yabo mukumfwisha; eikyo, tamwakabasumbure ukunkira. ⁵Uyo uususha ifibusa pa kirambu, amenso ya bana bakwe yakafirwa. ⁶Rero arinenga ukuba ikisekwa kya bantu; bamfwishira pa menso. ⁷Irinso ryandi naryo narishintukira pa murandu wa kurosha; fyonse ifirundwa fya mubiri wandi fyondere nge kimfute. ⁸Abantu abaororoka bakafwa umutombo kuri iki; umuntu uwakaere akaifundaiwira mu bantu abashiyepe. ⁹Umuntu umurungami akasunga inshira yakwe; uyo uwakaere akaba uwakosa kabiri uwakosa. ¹⁰Rero pari mwebo bonse, konkanyenipo nomba; Nshakasangepo umuntu uwashirimuka pakati kenu. ¹¹Inshiku shandi nashipita; amapange yandi nayashima, kabiri ifyo e kukabira kwa mutima wandi. ¹²Aba bantu, aba bakapumya, bapiribura ubushiku ukuba akasuba; urubuto ruri mupepi ne mfimfi. ¹³Nga kyakweba ati ing'anda ndesubiramofye ni ku Mbo; kabiri nga naanshikira ikipuna kyandi mumfimi; ¹⁴kabiri nga Nasosere ku kirindi ati, 'Niwebo tata,' na ku mwambo ati, 'Niwebo mayo nangu nkashi yandi,' ¹⁵kanshi isubiro ryandi ninshi riri kwi? Kwisubiro ryandi, nani e ngabona iriri ryonse? ¹⁶Bushe isubiro rikaya ku mpongoro sha ku Mbo nga twatentemukira ku rukungu?"

Chapter 18

¹Eryo Birudadi umwina Shuh ayasukire kabiri asosere ati, ²"Nirirari ukareka ukuranda? Roresha, kabiri panuma twararanda.³Ninshi turependerwa nge ng'ombe, abatumpa mu menso yobe? ⁴Webo weureiputura we mwine mu bukari bobbe, bushe kyaro kirekereshiwe pari webo nangu mabwe yafume pankyende apo yaikara?⁵Mukine, urubuto rwa muntu uubembu rukashima; ukukapa kwa muriro wakwe takwakabeke. ⁶Urubuto rukaba urwafita mwi tenti ryakwe; inyari yakwe pa muru ikashima.⁷Intampuro sha maka yakwe shikepifiwa; amapange yakwe yakamuposa panshi. ⁸Pantu akaposwa mwi sumbu ku makasa yakwe umwine; akaponena mukirindi ikyafisama. ⁹Ikiteyo kikamusenda pa kitende; ikiteyo kikamwikatirira. ¹⁰Urukose narufiswa pari ye pa mushiri; ne kiteyo pari ye mu nshira. ¹¹Umwenso naumurenga ukutina mu nshira shonse; bakamutamfisha pa tutende twakwe. ¹²Ubunonshi bwakwe bukapiribukira mu nsara, na mafya yakaipekanya pari ye. ¹³Ifiputurwa fya mubiri fikona urwa; mukine, iberi rya mfwa rikonura ifirundwa fyakwe. ¹⁴Narepurwa ukufuma ku kusungwa kwe tenti ryakwe no kubutukira ku mfumu ya kutinya. ¹⁵Abashiri bantu bakwe bakekara mwi tenti ryakwe pa numa babona ukuti urubwe narusarangana mu mayanda. ¹⁶Imishira yakwe ikoma panshi; pa muru imisambo yakwe ikaputurwa. ¹⁷Ukwibukisha kwakwe kukaroba pa kyaro; takakwate ishina mu musumba. ¹⁸Bakabafumya ukufuma ku rubuto ukuya mu mfimfi no batamfya ukufuma muri iki kyaro. ¹⁹Takwata abana nangu ikitoto mu bantu bakwe, takwari uwapuswike uko aikere. ²⁰Abo abekara ku kapinda ka kukuryo bakasunkanishiwa pafikitika kuri ye bushiku bumo; abo abekara ku kapinda ka kukuso bakatinishiwa kuri kyo. ²¹Ikine kine aya e mayanda ya bantu ababifi, ikyende sha abo abashaishiba Resa."

Chapter 19

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati, ²"Miku inga mukankyusha no kumputaura utupimfya na mashiwi?"³Iyi miku ikumi rimo murengebaura; tamureumfwa ne nsoni ati murensunga ifibi. ⁴Nga kishinka ukutira narirufyanya, ukurufyanya kwandi kube kusakamana kwandi. ⁵Nga kyakweba ati mukaisumbura mwebene pari nebo no kubomfya ukuikyefya kwandi ukurwisha nebo, ⁶eryo mufwire ukwishiba ati Resa arikita ikibi kuri nebo kabiri aringera mwi sumbu ryakwe. ⁷Boneni, nabirikishe ati, "IFyongo!" rero nshikwetepo ubwasuko. Nakuta ku bwafwirisho, rero takuri umuringanya. ⁸Arisara inshira yandi ukutira nshingapita, kabiri aribika imfimi mu nshira yandi. ⁹Arimfura ubukata bwandi, kabiri arisenda ikisote kya bufumu ku mutwe wandi. ¹⁰Arintobaura monse monse nge, kabiri Nindoba; asunka ubukata bwandi nge kimuti. ¹¹Aimisha ubukari bwakwe pari nebo; ambona kwati ni umo pa firwani fyakwe. ¹²Abashirika bakwe besa kyapamo; bamfisamina ku fyuru no kwikara ukushinguruka itenti ryandi. ¹³Abaika ba ndume shandi ukutari ukufma kuri nebo; abangishibe bonse barintaruka. ¹⁴Ba rupwa barimfirwa; ifibusa fyandi ifyamparamisha fyarindabako. ¹⁵Abo abareikara nga bashimukindikwa mu ng'anda yandi na basha bandi abanakashi bambona ngo mweni; ndi murebeshi mu menso yabo. ¹⁶Nakuta ku musha wandi, rero tarengasuka nangura ndemupatikisha na kanwa kandi. ¹⁷Umupu wandi kirubo ku mukashi wandi; kabiri ndi kya museru kuri abo abafyarwa mu nda muri mayo. ¹⁸Nabaikyefye baransura; nga naima mukuranda, baranda ifibi kuri nebo. ¹⁹Ifibusa fyandi fyonse ifyamparamishe nabampata; abo abo natemenwe nabampiribukira barendwisha. ²⁰Amafupa yandi yakambitire ku nkanda yandi na ku munofu; impusukirafye ku nkanda ya mu meno yandi. ²¹Ngufwireniko uruse, ngufwireniko uruse, mwe fibusa, pantu Resa ukuboo kwakwa Resa nakungikata. ²²Ninshi murensupira ngefyo Resa akita? Bushe mukekushiwa no mubiri wandi? ²³Arare, ifyo amashiwi yandi nayarembwa! Arare, ifyo yakomenenwe mu kitabo! ²⁴Arare, ukuti na karemboro ka mukuba ne kyera fyakonkomenwe pe ribwe umuyayaya! ²⁵Rero parwandi, narishiba ukuti kapususha wandi wa mweo, no kutira pa kurekeresha akeminina pa kyaro; ²⁶panuma inkanda yandi, e kutira, uyu mubiri, naonaurwa, eryo mu mubiri wandi nkabona Resa. ²⁷Nkamubona na menso yandi- Nebo, kabiri teumbi iyo. Umutima wandi urenkyusha mukati. ²⁸Nga mwasosa ati, 'Ifyo tukamupakasa! Umutenge wa makyusho yakwe uri muri ye,' ²⁹eryo mukatine urupanga, pantu ikipyu kireta ukukandwa kwa rupanga, pakweba ati mwishibe ukutira kwariba ubupingushi."

Chapter 20

¹Kabiri Zophar umwina Naama ayasukire kabiri asosere ati, ²"Amatontonkanyo yandi yanenga ukwasuka bwangu pa murandu wa kusakamana ukuri muri nevo. ³Ndeumfwa ukukaripira ukushirenkindika, rero umupashi ukufuma mukumfwa kwandi urengasuka. ⁴Bushe iki kishinka ukufuma ku nshita shakare, iryo Resa abikire umuntu mu kyar: ⁵ukukimfya kwa mubifi kwaripifiwa, ne nsansa sha muntu uushipepa kwakashita akanono? ⁶Nangura ubutari bwakwe bwafia mu myuru, no mutwe wakwe wafika mu makumbi, ⁷rero uyo muntu akaroberera nga mafi yakwe; abo abamumwenepo bakasosa ati, 'Ari kwi?' ⁸Akoruka nge kiroto kabiri takasangwe; ikinefye, akatamfiwa nge kimonw kya bushiku. ⁹Irinso iryamubwene taryakubonepo nakabiri; inkyende yakwe takamubonepo nakarya. ¹⁰Abana bakwe bakaromba ubwerero ku bantu abapina; amaboko yakwe yakabweshwa ikyuma kyakwe. ¹¹Amafupa yakwe yaisuramo no kwanga ukwa maka, rero kikarara panshi na ye mu rukungu. ¹²Nangura ubupurumushi bwarirowa mu kanwa kakwe, nangura aikifisa panshi ya rurimi rwakwe, ¹³nangura akikatirira kabiri takisuminisha ukuya rero akisungirira mu kanwa kakwe- ¹⁴ifyakurya mu mara yakwe fisanguka ifyarura; fisanguka sumu wa nsokanda mukati muri ye. ¹⁵Amina ubunonshi, rero akafiruka nakabiri; Resa akafifumya mukitombo kyakwe. ¹⁶Akonka sumu wa nsokanda; ururimi rwe fwafwa rukamwipaya. ¹⁷Takasangarareko ku tu mana, ukupongoroka kwa buki na bata. ¹⁸Akabweshwa ikisabo kya mirimo yakwe rero takaryeko; takasaminweko mu bunonshi anonka ukufuma mukwebo yakwe. ¹⁹Pantu arekyusha no kurekeresha abapina; apokorwere mufikansa amayanda ayo ashakurire. ²⁰Pantu taishibe ukwikuta umwine, takakwanishe kusunga kyonse ikyo akumbwa. ²¹Tapari ikishere ikyo taonawire; eikyo ubunonshi bwakwe tabwakekaririre. ²²Mu bwingi bwa kyuma kyakwe akaponena mu bwafya; ukuboko kwa onse uuri mukipowe kukamwimina. ²³Iryo arifye mukwisusha ikitombo kyakwe, Resa akapisa ubukari bwakwe pari ye; Resa akakirosha panshi pari ye iryo arerya. ²⁴Nangura uyo muntu akafurumuka ukufuma ku kyanso kya kyera, umufwi ukamurasa. ²⁵Akifumya kunse pa numa yakwe no kubengeshima kwaisa ukufuma kwi ribu ryakwe. Umwenso waisa pari ye. ²⁶Imfimi yatikama yabwerera pa ndarama shakwe; umuriro uushitarikwa ukamumina; ukamina ne fishere mwi tenti ryakwe. ²⁷Imyuru ikasoskorora amampuru yakwe, ne kyar kikumwimina nge nte. ²⁸Ikyuma kya ng'anda yakwe kikaroba; ifipe fyakwe fikaya pa bushiku bwa kipu kyakwa Resa. ²⁹Iki e kirambu kya mubifi ukufuma kuri Resa, iryashi bamusungira kuri Resa."

Chapter 21

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati, ²"Kutikeni bwino bwino ku masihiwi yandi, kabieri rekeni iki kibe bupe bwa kukseresha kuri nebo. ³Mbepeni, kabiri na nebo nararanda; pa numa ninanda, ntumfyeni. ⁴Nga nebo, bushe kuirishanya kwandi ni ku muntu? Ninshi nhingabera uwabura ukutekanya? ⁵Roresheni pari nebo no kupapuka, kabiri mubike amaboko yeni pa kanwa. ⁶Iryo natontonkanya pa makyusho yandi, ndomfwa umwenso, no kututuma kwanasha umubiri wandi. ⁷Ninshi abantu ababembu bakonkanishapo ukwikara, bakota, kabiri bakura na murupaka? ⁸Ifikorwe fyabo fyaikara nabo mu menso yabo, na bana babo baikara pa menso yabo. ⁹Amayanda yabo ya mutende ukufuma mutina; takuri nangu n nkonto yakwa Resa pari bo. ¹⁰Ing'ombe shabo shirafyara; tashifirwa ukita ifyo; ng'ombe shabo shirafyara kabiri tashipurumuna. ¹¹Batuma abana babo ngo mukuni, na bana babo barashana. ¹²Bemba ku tuoma na masese no kusangarara ne nyimbo sha fiunda. ¹³Bapwisha inshiku shabo mu bunonshi, kabiri baya panshi ku Mbo umutararira. ¹⁴Basosa kuri Resa ati, 'Fuma kuri fwebo pantu taturefwaya ukwishiba inshira shobe. ¹⁵Wanshi Uwa maka yonse apo twingamushinshimuna? Bunonshi nshi twingakwata nga twa pepa kuri ye?' ¹⁶Boneni, bushe ubunonshi bwabo taburu mu maboko yabo? Nsawkata fyakukita no kufunda kwa bantu ababifi. ¹⁷Miku inga iyo inyari ya bantu ababembu rishima, nangu ati amaranda yabo ukwisa pari bo? Miku inga iryo kikitika ukuti Resa asaranganya ukurira pari bo mu kipyu kyakwe? ¹⁸Miku inga iyo basanguka kwati fishiki ku ntasni yamwera nangu nga makapa ayo ikipupu kingorura? ¹⁹Musosa ati, 'Resa abika umurantu wa umo pakuti abana bakwe bapepe' Rekeni akipepere umwine, pakweba ati e shibe umurandu wakwe. ²⁰Rekeni amenso yakwe yabone ubonaushi bwakwe, kabiri rekeni anwe ikipyu kya Wa maka yonse. ²¹Pantu finshi asakamana pa rupwa panuma yakwe iryo impendwa ya myeshi yakwe tairaputurwa? ²²Bushe kuti afunda uuri onse ubwishibiro apo apingura nabo ababa pa muru? ²³Umuntu umo afwa mu maka yakwe yonse, iryo ari uwatararira umupwirapo no kuikyefa. ²⁴Umubiri wakwe wiswiremo umukaka, no bumfyompo bwakwe nabubomba. ²⁵Na umbi umuntu afwa mu kusashira kwa mweo wakwe, umo ushakumineko ku kiri kyonse ikya bune. ²⁶Barara panshi ukupashanya mu rukungu; imyambo shibafimba bonse. ²⁷Boneni, narishiba amatontonkanyo, ne nshira shandi umo mufwaya ukundufyanya. ²⁸Pantu musosa ati, 'Bushe ing'anda ya mwana mfumu iri kwi? Bushe itenti iryo umubifi aikeremi iri kwi?' ²⁹Bushe tawaipushapo umuntu umurendo? Bushe tawaishiba ifishibiro ifyo bengaranda, ³⁰ukweba ati umuntu umubifi engasungwa ukufuma ku bushiku bwa kakyura, no kweba ati engatungururwa ukufuma ku bushiku bwa kipyu? ³¹Nani engaseka isnhira sha muntu umubi pa kinso kyakwe? Nani akamubwesha pafyo akita? ³²Rero akafyarwa ku manda; abantu bakasunga inshishi yakwe. ³³Iroba rya mwirungu rikarowa kuri ye; abantu bonse bakamukonka, ngefyo bari imintapendwa ku ntsni yakwe. ³⁴Ninshi kanshi ureikseresha ne fyabura amano, e po mu masuko yobe tamuri ikiri kyonse rero ubufifye?"

Chapter 22

¹Eryo Elifazi umwina Temani aayasukire kabiri asosere ati, ²"Bushe umuntu wa mano kuti abomfiwa kuri Resa? Bushe umuntu uwakyenjera kuti ayafwafye umwine? ³Bushe kintu nshi e nga mwenapo umwine Uwa maka yonse e ngasanga mu bororoke bobe? Bushe nangu ukunonkerapo pa mibere yobe iyakaere?"⁴Bushe ni pa muranda wakuti wari mupetamina kuri ye ukuti engakukaripira no kukusenda ku bupingushi? ⁵Te pa murandu wa bubifi bobe ubukuru? Bushe takwaba impera ku mampuru yobe?"⁶Pantu urefwaya ifikakiro ukufuma kuri ndume yobe apabura umurandu, kabiri naufumyapo ifyakufwara ukufuma ku bwamba. ⁷Taupere amenshi ku bantu abanakire ku kunwa; naufumyapo umukate ukufuma ku bantu abari ne nsara ⁸nangura webo, umwaume wa maka, waripyana isonde, nangura webo, umuntu wakindama, warikeremo.⁹Nautamfya ba mukamfwirwa ukwabura akari konse; amaboko yababura bawishi nayatobaika. ¹⁰Eikyo, ifiteyo nafikushinguruka, no mwenso urekushupa. ¹¹Pari imfimi, pakweba ati taurebona; amenshi ayengi nayakufimba. ¹²Bushe Resa taba mu muru umwasansama? Roresheni ubutari bwa ntanda, ifyo shaba! ¹³Muranda ati, 'Finshi ifyo Resa aishiba? Bushe kuti apingura ukufuma mu mfimi yatikama? ¹⁴Amakumbi yatikama nayamufimba, pakweba ati taretubona; endera mu muru. ¹⁵Kuti wasunga inshira shakare isho ababifi ba baume baenderemo- ¹⁶bonse abo abasenderwe iryo inshita yabo tairafika, abo ebo imifura yabo yasendwa nge mironga, ¹⁷abo abasosa kuri Resa ati, 'Fuma kuri fwebo'; abo abasosere ati, 'Finshi ifyo Uwa maka e ngakita kuri fwebo?'¹⁸Rero esusha amayanda yabo ne fintu fya bune; amapange ya bantu ababifi yaba ukutari ukufuma kuri nebo. ¹⁹Abantu abarungami babona ubuyo bwabo no kusangarara; bantu bakaere barabaseka ku kubapumya. ²⁰Baranda ati, 'Mukine abo abemina fwebo bariputwirwe; umuriro warofeshe ifikwatwa fyabo.'²¹Nomba suminishanyeni na Resa kabiri beni no mutende na ye; muri iyo nshira, ifya bune fikesa kuri mwebo. ²²Pokerereni, ndemipapata, ukwarurwa ukufuma ku kanwa kakwe; biken i fyebho fyakwe mu mutima wenu. ²³Nga mwabwererera ku Wa maka yonse, mukakurwa, nga mwabubika ububifi ukutari ukufuma ku ma tenti yenu. ²⁴Biken i ifipao fyenu panshi mu rukungu, ikipao kya goride pa mabwe ya mironga. ²⁵eryo Uwa maka yonse akaba ikipao kyenu, silfere wa bune kuri mwebo. ²⁶Pantu iryo mukasanga ubune mu Wa maka yonse; mukasansamwina ifinso fyenu kuri Resa. ²⁷Mukapepa kuri ye, kabiri akamyumfwa; mukarapa kuri ye. ²⁸Kabiri mukapampamika ikiri kyonse, kabiri kikakitika kuri mwebo; urubuto rukabengeshima mu nshira shenu. ²⁹Resa araponya umuntu uwaisansabika, kabiri asungirira umo uyo uwaisara amenso yakwe. ³⁰Akapusha no muntu utari wakaere; akapusuka ukupitira ku minwe yabo iyasanguruka."

Chapter 23

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati, ²"Na rero ukuirishanya kwandi kwasashira; ukuboko kwandi nakufina pa murandu wa kuteta kwandi. ³Yangu, kanshi Nebo nga njishibire uko ni nga musangira! Yangu, kanshi Nebo nga ndifikire ku nkyende yakwe! ⁴Nga naritwere umurandu wandi kuri ye na kanwa kandi kaisuramo ifya kuipokorora. ⁵Kuti nasambirira amashiwi kuri ayo ayasuka nebo kabiri nganariumfwikisha ifyo aranda kuri nebo. ⁶Bushe kuti apusana na nebo mu kukosa kwa maka yakwe? Iyo, kuti aumfwa kuri nebo. ⁷Parya epo umuntu umororoke akwata ukupusana na ye. Muri iyi nshira nkaba uwakaere umuyayaya kuri kapingura wandi. ⁸Boneni, nga naya kukabanga, rero tariko kurya, na kumasamba, rero Nshimusanga. ⁹Ku kuso, uko abombera, rero Nshimubona, na ku kuryo, eko aberama umwine ukuti ni kwata ukumubona. ¹⁰Rero arishiba inshira iyo ni ngendamo; iryo angesha, kuti nafuma kwati ni goride. ¹¹Urukasa rwandi rukaka mukwangufyanya mu ntampuro shakwe; ngikara mu nshira yakwe kabiri nshifumamo no kufumamo. ¹²Nshakakwate ukufuma ku fipope fya miromo yakwe; nkasanga ifyebo fya mukanwa kakwe ukukira pakikwata kyafyakurya fyandi. ¹³Rero nga arora kumo, ni nani uyo uwinga mwarurura? Ikyo afwaya, ekyo akita. ¹⁴Pantu akafikirisha ikipope kyakwe pari nebo; ifyaba ifyafurisha nga bena. ¹⁵Eikyo, nebo nsakamanina mu kyeni kyakwe; iryo ndetontonkanya pari ye, nebo ndamutina. ¹⁶Pantu Resa arenga umutima wandi ukunaka; Uwa maka yonse aransakamika. ¹⁷Imfifi taiposere kumpera, pa murandu wakufita kwa mfifi uko kwafimba pa menso yandi.

Chapter 24

¹Kinsh inshita shakupingura abantu ababi tashabikirwe no Wa maka yonse? Kinshi abo bonse ababa abakishinka kuri Resa tababwena inshiku shabupingushi bwakwe ukwisa?²Kwariba abantu ababi abafumya ifishibiro fya mipaka; kuri abantu ababi abasenda imikuni ya mpanga ku maka no kuibika pa fikyemi fyabo. ³Basenda punda wa abo bonse ababura ba shibo; basenda ne ng'ombe iirume iyakwa mukamfwirwa nge kikingo. ⁴Bena bapatikisha abantu abapina ukufuma munshira shabo; abantu abapina aba kino kyarobona barafisama ukufuma kuri bo. ⁵Bona, aba bantu abapina baya ku nkito shabo nga ba punda ba mpanga mu matororo, mukufwairisha ifyakurya; rero abena Araba barapera kuri bo ifiryo fya bana babo. ⁶Abantu abapina basepa ubukyushi mu mabara ya bantu bambi; basaba ifitwaro fya myangashi mu mabara ya bantu ababi. ⁷Bena barara ubwamba ubushiku bonse ukwabura ifyakufwara; bena tabakwata ifyakufimbana mu nshita ya mpepo. ⁸Bena baba ababomba no mume wa ku mpiri; bena barara mupepo na mabwe ayakuru pantu tabakwete umwa kuuba. ⁹Kwariba abantu ababi abafumya kashiwa kwi bere rya banyinabo, na bantu ababi abasenda abana baikye ngo bukingo ukufuma ku bantu abapina. ¹⁰Rero abantu abapina benda ubwamba ukwabura ifyakufwara; neryo baba ne nsara, basenda imyanshi ya ng'ano iya bantu bambi. ¹¹Abantu abapina bapanga amafuta mukati kafibumba fya bantu ababi; basepa mu mabara ya myangashi ya bantu ababi, rero bakyura ne kiraka. ¹²Ukufuma kunse ya musumba kuri ukuteka kwa barefwa, ne kikoromo kya bakyenwa kimerira ukufwaya ubwafwirisho. rero Resa tomfwa ukuirishanya. ¹³Bamo aba bantu ababi bapata urubuto; tabeshiba ne nshira ya ruko, neryo ukuti bekare mu nshira yaruko. ¹⁴Ribe urubuto rwa kasuba tarurapwa ikipondo kima no kuya ipya umupina no muranda; mu nshita ya bushiku aba ngo mupupu. ¹⁵Kabiri, ne rinso rya mukyende rirorera icyunguro; asosa ati, 'Takuri irinso irikambona.' Arufyanya ne kinso kyakwe. ¹⁶Mu mfimfi abantu batoba mu mayanda rero bena baraisarira mu nshita ya kasuba, tabasakamana urubuto. ¹⁷Kuri bo bonse, imfimfi iyafitisha yaba ngo rukyero; pantu baba bakibusa ne fitinya mu mfimfi iya fitisha. ¹⁸Mukwangufyanya barapita, eikyo, nge kintu icyapepuka pa muru wa menshi; ikifuro kya kyarobona kyabo kyaritipwa, takuri nangu umu uuya mukubomba mu mabara yabo aya myangashi. ¹⁹Nga fintu fine ikirara no kukaba fisungurura amabwe ya menshi no kuyarenga ukuba amenshi, efyo ne manda shisenda abo bonse ababifya. ²⁰Inda iyo iya mufyere ikamuraba; umutiti ukarya nge kyarowa; takebukishiwe na kabiri; muri iyi nshira ububifi buri no kuputurwa nge kimuti. ²¹Umubifi apakasa umwanakashi ing'umba ushafyarapo abana; takita ikisuma kuri mukamfwirwa. ²²Rero Resa ku maka yakwe arafumyapo ababuramba; aratarama kabiri takosha bena mukuba no mweo. ²³Resa abarenga ukutontankanya ukuti bari abakingirirwa eryo baraba abansansa pari iki, rero amenso yakwe yaba munshira shabo. ²⁴Aba bantu barisansabikwa; rero, mukashitafye akanono, bari no kupita; mukine, bari no kutentemunwa; bari no kuronganikwa kyapamo nga bonsefye; bari no kufumishiwapo pa muru nga imitwe ya ng'ano. ²⁵Nga takiri ifi, ni nani uwinga nshinina ukuba uwa bufi; nani e ngarenga amashiwi yandi ukuba ayafye?"

Chapter 25

¹Eryo Bildadi, umwina Shua ayasukire kabiri asosere ati, ²"Ubutekeshi na katina fyaba na ye; apera inkonka mufifuro fyakwe ifitari mu muru. ³Bushe kwariba impera ku fita fyakwe? Ni pari nani apo urubuto rwakwe rushisanika?⁴Kinshi ikingarenga umuntu ukuba umororoke na Resa? Uwafyarwa ku mwanakashi kinshi e ngabera uwakaere, uwapokererwa kuri ye? ⁵Bona, no mwenshi tawaba na rubuto kuri ye; intanda tashabuta mu menso yakwe. ⁶Parifye umuntu uwakyepesha, uwaba mwambo- umwana mwaume wa muntu, uwabafye mwambo!"

Chapter 26

¹Eryo Yobo ayasukire kabiri asosere ati, ²"Ifyo webo wa afwirishe umo uushakwete amaka! Ifyo webo wapususha ukuboko ukushakwete amaka! ³Ifyo webo wapanda amano ku ushakwete! ⁴Nikukwafwirisha kwakwa nani webo warandira aya mashiwi? Wakiba mupashi wa kwa nani uwafumine kuri webo?⁵Abafwa na barengwa ukututuma, bonse abo ababa panshi ya menshi na bonse abekara muri ye. ⁶Imanda tashafimbwapo kuri Resa; no bonaushi bwine tabwafibwapo kuri ye.⁷Ayansa ku kapinda ka ku kuso umuru murwerere, kabiri akobeka ikyaro apabura akantu. ⁸Abika kyapamo amenshi mu makumbi yakwe ayatikama, rero amakumbi tayarepuka ku kufina kwa yako.⁹Afimba pa muru wa mweshi no kubika amakumbi yakwe pari wena. ¹⁰Arifukura ikishirwa ikyashinguruka pa muru wa menshi nge kishirwa pakati ka rubuto ne mfimfi.¹¹Ifikakiro fya myuru firasunkana no kutenkana nga ashebaura. ¹²Atararika bembu na maka yakwe; ku mano yakwe aisarire Rahabu.¹³Ku mupu wa myona yakwe arenga urwerere ukubengeshima ukuboko kwakwe kwa purinkenye irisoko ikyarebutuka. ¹⁴Bona, ifi fyonse rero fya kunsefye ya mikitire yakwe; ifyo kwaba ukwakyepa ukuteperesha kwakwe! Nani uwingatesha ikiburukuto kya maka yakwe?"

Chapter 27

¹Yobo arikenkenyepo ukuranda kabiri asosere ati, ²"Kinefye ifyo Resa aba uwa mweo, uufumishepo umuringanya wandi, Uwa maka yonse, uurengere ubwikashi bwandi ukurura, ³iryo umweo wandi uri muri nebo, no mupu ukufuma kuri Resa uri mu myona yandi, ifi efo ndi no kukita. ⁴Imiromo yandi tayakarande fyabupondamishi, nangu ururimi rwandi ukuranda ifyabufi; ⁵Nshakasumine ukweba ati mwebo batata namurungika; mpaka ukufwa kwandi nshakakane bumpomfu bwandi. ⁶Nkekatisha uburungami bwandi nshakabureke bukaye; amatontonkanyo yandi tayakansebanye inshiku shonse isha mweo wandi. ⁷Rekeni umurwani wandi abe ngo mubifi; rekeni no yo uwanfinina abe ngo muntu wabupondamishi. ⁸Risubiro nshi umuntu uwabura Resa akwata iryo Resa amupatururako, iryo Resa akasenda umweo wakwe? ⁹Bushe Resa akomfwa ukurira kwakwe iryo amafya yakesa pari ye? ¹⁰Bushe akasansamukira mu Wa maka yonse kabiri no ku kuta kuri Resa inshita shonse? ¹¹Nkamifunda ifikumine ukuboko kwakwa Resa; nshakafise amatontonkanyo ya Wa maka yonse. ¹²Boneni, bonse namubona ifi mwebene; ninshi nomba mwarandira ifi fyonse ifyabungwa? ¹³Iki e kyakaniko kya muntu umubifi kuri Resa, ikikwatwa kya bamutitikisho ikyo apokerera ukufuma ku Wa maka yonse: ¹⁴Abana bakwe nge basanduruka, bafirafye urupanga; na bana bakwe tabakakwatepo ifyakurya ifingi. ¹⁵Abo abakasharapo bakashikwa ku kikuko na bamukamfwirwa babo tabakabaroshe. ¹⁶Nangu umuntu umubifi aturika sirufere ngo rukungu, no kuturika ifyakufwara kwati ribumba, ¹⁷kuti aturika ifyakufwara, rero abantu abarungami bakafifwara na bantu abakaere e bakakana sirufere umu baberere abene, ¹⁸Akura ing'anda yakwe kwati ni tandabube, kwati mutanda urya umurinshi apanga. ¹⁹Arasendama mubusanshi umukankara, rero takatwaririre ukukita ifyo; e sura amenso yakwe, no kusanga fyonse nafiya. ²⁰Umwenso wa mukungura kwati menshi; ikipupu kiramusenda ubushiku. ²¹Umwera wa ku kabanga wa musendaika, na ye aya; aramupyanga ukumufumya pa nkyende yakwe. ²²Kiraiposa pari ye kabiri takireka; areshako ukuipasha ku kuboko kwa kiko. ²³Kiratotera amaboko ya kiko pari ye no ku murishisha ikiunda ukumufumya pa nkyende yakwe.

Chapter 28

¹Mukine kuri umukoti wa silfere, ikyende uko baroporora goride. ²Ikyera kifuma mu mushiri; umukuba usungururwa ukufuma kwi ribwe. ³Umwaume abike mpera ku mfimfi no fwaya fwaya, mpaka na ku mpera, amabwe ya fye kabiri ya mfimfi ya finisha. ⁴Esura ikikomeneno umo abantu bekara, inkyende iyarabwa ku makasa ya bonse. Apitanina ukutari na bantu; ashinguruka ukuya no kufuma. ⁵Nomba parwa kyaro, umo umufuma umukate, kipiribwirwe panshi ngo muriro. ⁶Amabwe ya kiko ni nkyende uko saphire isangwa, no rukungu rwa kiko mwaba goride. ⁷Takwaba ikyonu kya kurya ikyaishiba inshira kuri kyena, nangura menso ya kipururu tayabona. ⁸Inama sha kirumba tashaendamo muri irya nshira, nangura ni nkaramo ya bukari tayapitamo. ⁹Umwaume abika amaboko pa ribwe ryakosa; apiribura impiri ku mishira. ¹⁰Aputura insare pakkati ka mabwe; amenso yakwe ya bona ifintu ifisuma kurya. ¹¹Akaka utumana pakutira taturepita; ikyafiswa kurya areta ku rubuto. ¹²Bushe amano yakasangwa kwisa? Bushe inkyende ya mukyetekanya yaba kwisa? ¹³Umuntu taishiba umutengo wa kiko; takisangwa mu mpanga ya kwikaramo. ¹⁴Amenshi yashika panshi ya kyaro ya sosa ati, 'Takiri muri nebo'; bemba asosa ati, 'Takiri na na nebo.' ¹⁵Takingashitwa pari goride; nangura silfere tengapimwa ku mutengo wa kiko. ¹⁶Takingaringanishiwa na goride wa Ophir, nangu ubukindami bwa onyx nangu saphire. ¹⁷Goride na cristo tatingaringanishiwako; tatingakabushanishiwa ku fyakufwara fya goride. ¹⁸Tapari ikingarumburwa ukuringa mukupanga kwa coral nangura jasper; mikine, umutengo wa mano warikira ba rubi. ¹⁹Topazi wa ku Kushi tayaringana na ye; kabiri tayengaringanishiwa kuri goride waropororwa. ²⁰Uufuma kurya, nomba, kwaisa amano? Bushe inkyende ya mukyetekanya iri kwi? ²¹Amano yarifiswa ukufuma kuri fyonse ifya mweo kabiri yasungwa ukufiswa ukufuma ku fyon fya murwerere. ²²Ubunaushi ne mfwa fisosa ati, 'Twaumfwapofye impupirishi pari kyena na matwi yesu.' ²³Resa omfwikisha inshiira ya kuri ye; arishiba inkyende ya yako. ²⁴Pantu abona impera ya kyaro kabiri abona pa ya myuru ponse. ²⁵Apangire amaka ya mwera no kusaranganya amenshi mukupimwa. ²⁶Apangire ikambisho ku mfura ne nshira ku kuburukuta. ²⁷Kabiri abwene amano no kuyabirisha; ayapampamike, mukine, kabiri ayafwairishe. ²⁸Ku bantu asosere ati, 'Bona, akatina ka kwa Resa-e kutira amano; ukufuma ku bubi e mukyetekanya.'"

Chapter 29

¹Yobo abwekeshepo ukuranda no kusosa ati, ²"Iye, kanshi nga nari ngefyo nari mu myeshi yapita iryo Resa arensunga, iryo irampi ryakwe ryarebengeshima pa mutwe wandi, ³ne ryo naendere mumfifi ku rubuto rwakwe. ⁴Iye, kanshi nga nari ifyo nari mukupya kwa nshiku kwandi iryo bukibusa bwa kwa Resa bwari mwi hema ryandi, ⁵iryo Uwa maka yonse ari na nevo, na bana bandi banshingurwike, ⁶iryo inshira yandi yafimbirwe no mukaka, ne ribwe ryamfumishe utumana twa mafuta! ⁷Iryo nafumine ku mpongoro ya musumba, iryo naikere mu nkyende ya musumba, ⁸abarumendo barimbwene no kuntaruka mu mukinshi, na bakoroki baimine no kwiminina pa murandu wandi. ⁹Abana bamfumu abanakashi barereka ukuranda nga naisa; barebika amaboko yabo pa tunwa. ¹⁰Amashwi ya baume bakindama yareshima, ne ndimi shabo sharekambatira ku mutenge wa tunwa twabo. ¹¹Pantu amatwi yabo yaringufwirire, barepaara; iryo amenso yabo yambwene, yarimpere bunte no kunsuminisha. ¹²pantu napuswishe uyo uwri umupina nga arira, na uyo uushakwete wishu iryo takwete uwakumwafwa. ¹³Iparo rya uyo uwafwaya ukufwa ryaishire kuri nevo; narengere umutima wakwa mukamfwirwa ukwimba ne nsansa. ¹⁴Nafwere uburungami, nabo bwarimfwikire; umuringanya wandi wari nge raya ne kisote. ¹⁵Nari amenso ku mpofu; nari amoru ku baremana. ¹⁶Nari wishu ku baburishe; narefwairisha umurandu na kuri onse uo nshaishibe. ¹⁷Natobere insekete sha muntu usharungama; Nafumishe akabi ukufuma pakati ka meno yakwe. ¹⁸Eryo nasosere ati, 'Nkafwira mu kinsa kyandi; Nkafusha inshiku shandi ngo musensenga. ¹⁹Imishira yandi naisanganina ku menshi, no mume uba misambo yandi ubushiku bonse. ²⁰Ubundami bwaba muri nevo ryonse, no buramba bwandi ryonse buba ubupya mu minwe yandi.' ²¹Abantu barekutika kuri nevo; barendorera; bareikara tondoro ku kumfwa ukukoseresha kwandi. ²²Panuma amashiwi yandi nayapwa, tabareranda nakabiri; ukuranda kwandi kwarepona nga menshi pari bo. ²³Ryonse barerorera pari nevo ngefyo barorera imfura; bareisura utunwa twabo sana ku kunwa mu mashiwi yandi, ngefyo bengakita ku mfura yakitarawe. ²⁴Namwentwire pari bo iryo tabareenekera; tabakene urubuto rwa pa menso yandi. ²⁵Nasarire inshira yabo kabiri naikere nge mfumu yabo; Naikere kwati ni mfumu mu bushirika bwa iko, kwati ni umo ukoseresha abarerosha.

Chapter 30

¹Nomba abo abari abaikye pari nebo tabakwete nangu kimo kanofye ukupumya pari nebo-aba abaikye abo bashibo ningaresha ukusuminisha ukubomba ku mbwa sha pafitekwa fyandi. ²Mukinefye uburamba bwa maboko ya bashibo, finshi fingangafwa-abaume abo uburamba bwa kukura kwa myaka yabo nayapwa? ³Baryondere ku kipowe ne nsara; baresuma pa mushiri wauma mu matororo na mukiswebembe. ⁴Bareputura ifimuti fya mukyere na mabura ya mpanga; imishira ya fipyango e yari fyakurya fyabo. ⁵Babafumishe mu bantu ababapundirire ngefyo bapundirira kaborara. ⁶Eikyo baikere mu marungu, mukyengo na mu mabwe. ⁷Babirikisha mu mpanga nga ba punda kabiri bakorongene pamo mu mishitu. ⁸Bari bana baume bafipumbu, mukine, abana baume ba bamunshirumburwa! Ba bafumishe mu mpanga na membya. ⁹Rero nomba nasanguka umutwe wa rwimbo rwabo; Nasanguka ikyakurandapo kuri bo. ¹⁰Nabansura no kwiminina apari na nebo; tabarereka no kufwisa amate pa menso yandi. ¹¹Pantu Resa nakakura inkakisho ku fikakiro fyandi no kunkyusha, na abo abampatire nabamposa ukufuma ku kinso kyandi. ¹²Kukuboko kwandi ukwa kukuryo kwaima bukipondoka; nabangimya no kundarika pa mupiri wa fisoso fyabo. ¹³Naboaura inshira yabo; basunka ikinkunka kuntanshi yandi, abantu tabakwete no wakbaresha. ¹⁴Besa kuri nebo nge bumba rya bashirika ukupitira mukipunda kya kibumba kya musumba; mukati ka bonaushi bendera muri nebo. ¹⁵Umwenso naupiribukira pari nebo; ubukindami bwandi bufumishiwepo ngo mwera; ubunonshi bupwire nge kumbi. ¹⁶Nomba umweo wandi urefuma muri nebo; inshiku ishingi ishakukyura shiri pari nebo. ¹⁷Mu bushiku amafupa muri nebo yarekokota; ubukari uburensu taburetusha. ¹⁸Ukupatikisha kwakwa Resa ukwa maka nakuputura ukufwara kwandi; kunshingurwike nge kyakufwa kyandi. ¹⁹Namposa mu matipa; Nsangwike ngo rukungu ne mito ²⁰Naririra kuri mwebo, Resa, rero tamungasuka; Naiminina, rero taturendoreshapo. ²¹Namupiribuka no kuba umbi mumbo kuri nebo; ku maka ya kuboko kwenu e ko mumpakashire. ²²Mwangimishe mu mwera no kurenga wena unsende; mwamposere uku no uku mu ki mwera. ²³Pantu narishiba ati mukandeta ku mfwa, ku ng'anda iyo yasonterwa kuri bonse aba mweo. ²⁴Eikyo, bushe umo arafisha ukuboko kwakwe mu kuomba ubwafirisho nga awa? Bushe takwaba uuri mu bwafya ukukuta ku bwafwirisho? ²⁵Bushe nsharirireko uyo uwari mu bwafya? Bushe nsharungurukireko umuntu uwarekabira? ²⁶Iryo nari ne subiro pa busuma, eryo ububi bwaishire; iryo narorere urubuto, imfimi yaishire. ²⁷Umutima wandi naukyushiwa kabiri tautusha; inshiku sha kukyura nashisa pari nebo. ²⁸Ngire nga umo uwareikara mu mfimi, rero te pa murandu wakasuba; Naiminina parwarara no kuririro bwafwirisho. ²⁹Ni nebo ndume wa ba mumbwe ne mbuni. ³⁰Inkanda yandi naifita kabiri irepona ukufuma kuri nebo; amafupa yandi nayapya ne kikabirira. ³¹Eikyo ifirimba fyandi fipiribukire ku nyimbo sha kurosha, ne nsare shandi ku nyimbo shaurekira.

Chapter 31

¹Naripanga ikipangano na menso yangi; bushe kuti naroresha shani no runkumbwa pari nakisungu? ²Pantu bushe kyakaniko nshi ukufuma kuri Resa ku muru, ikyakaniko ukufuma ku wa Maka apasansama?

³Naretontonkanya ukuti amafya yabafye ku bantu abarungami, no kutira ati amakyushi ni kuri abo abakita ububi. ⁴Bushe Resa arabona inshira shangi no kupenda intampuro shangi shonse? ⁵Nga naryenda mu bufi, ngo rukasa ryangi rwaributukira ku bufi, ⁶rekeni impimwe pa kyakupinapo pakweba ati Resa akeshibe ubune bwangi. ⁷Intampuro shangi nga nashipiribuka ukufuma mu nshira, umutima wangi nga nausharira ku menso, nga kuriko akaritoni akekatirire ku kuboko kwangi, ⁸kanshi rekeni ntande, no kureka umbi arye, kabiri rekeni ifirimwa fyangi finnikurwe. ⁹Umutima wangi nga naubepekwa ku mwanakashi, Nga nkirara mukurorera pa mwenshi wa mwinamuparamano, ¹⁰kanshi rekeni umukashi wangi atwe inseke sha umbi, kabiri rekeni bambi bakontame panshi kuri ye. ¹¹Pantu uyo ukaba murandu uwakurisha, mukine, ukaba murandu uwakupanikwa kuri bakapingira. ¹²Pantu uyo muriro ukuya ukufika na ku Abaddon, kabiri kuti waokya ubusomboshi bwangi bonse mpaka na ku mishira. ¹³Nga narisurire ukupapata kwa muringanya ukufuma ku musha umwaume nangu umwanakashi iryo atarikene na nebo. ¹⁴finshi kanshi ningakita iryo Resa aima ku kunshinina? Iryo aisa ku kumpingura, bushe kuti namwasuka shani? ¹⁵Bushe uyuwine umu uwapangire nebo munda tewapangire nabo? Bushe te uyuwine umu uwatubumbire fwebo bonse munda? ¹⁶Nga narifumwa abantu abapina ukufuma ku kubira kwabo, nangu nga narirenga amenso ya bamukamfwirwa ukupofura mukurira, ¹⁷nangu nga nariryo umukate neka no kukana suminisha abo abashakwata bawishi ukuryako nabo - ¹⁸pantu ukufuma ku bwaikya zbwangi umwana wanshiwa akurire na nebo nga wishu, kabiri naritangire nyina, mukamfwirwa, ukufuma munda muri ba mayo bandi. ¹⁹Nga naribwene uuri onse arekura pantu naburisha fyakufwara, nangu nga naribwene umwaume urekabira takwete ifyakufwara; ²⁰umutima wakwe nga tawamparire pantu takafiwe ku masako ya mpanga shangi, ²¹nga narimishe ukuboko kwangi pa bantu abashakwata bawishi pantu nabwene ubwafwisirisho mu mpongoro ya musumba, ryena murete ubupinshi pari nebo! ²²Ngarikita ifi fintu, rekeni ikipeya kyangi kpone ukufuma pa mapeya ya rupanga, kabiri rekeni ukuboko kwangi kusokokemo. ²³Pantu natinine ubonaushi ukufuma kuri Resa; pa murandu wa bukindami bwakwe, Nshari no kukita ifi fintu. ²⁴Nga napangire goride isubiro yangi, kabiri nga nasosere kuri goride waropororwa. 'Niwe nashintiramo'; ²⁵nga narisekerere pantu iyuma kyangi kyarikurire, pantu ukuboko kwangi kwakwete ifikwatwa ifingi, ryena reteni ubupingushi pari nebo! ²⁶Nga naribwene akasuba iryo kabarike, nangu umweshi ureenda mu rubuto rwa kiko, ²⁷kabiri nga umutima wangi waringwerweko mu nkama, pakweba ati akanwa kangu ka tomwene ukuboko kwangi mu bashinshimuna- ²⁸uyu nao ukaba murandu wakupakirwapo kuri bakapingura, pantu nga nakene Resa uuri mu muru. ²⁹Nga naritorweke pa bonaushi bwa urya umu uwampatire nangu kuitasha iryo fiamuponena, ryena reteni ubupingushi pari nebo! ³⁰Mukine, Nshasuminishepo akanwa kangu ukubembuka mu kwipusha ubumi bwakwe ne ki tipu. ³¹Nga abaume ba mwi hema ryangi tabasosere ati, 'Bushe ni nani wingasanga umu uushaisushiwe ku fyakurya fya kwa Jobo?' ³²(nabarebeshi bene taikerepo mu fifutu fya musumba, pantu naiswire imwenshi yangi ku barendo), kabiri nga teifyo, kanshi reteni ubupinshi pari nebo. ³³Nga, kwati muntunse, narifishire imembu shangi mukufisa ububi mukati ka fyakufwara fyangi ³⁴(pantu natinine ikina bwingi, pantu ububi bwa ndupwa bwarintinishe, ikyakuti naikere tondoro kabiri nshingafuma panse), kanshi reteni ubupingushi pari nebo! ³⁵Iye, nga nakwetefye umu uwakungufwa! Boneni, ikifwatiko kyangi; rekeni Uwa Maka yonse anagasuke! Nga nkwetefye ifunde iryo uukansana na nebo arembere! ³⁶Mukine nga narisendere apabuta pa fipeya fyangi; Nga nakifwere nge kirongwe. ³⁷Nga nakitumbwire kuri ye nge kyakupenda kwa ntampuro shangi; nga narire pa muru kuri ye mukushipa ngo mwana wa mfumu umwaume. ³⁸Ikyonde kye kyandi nga kyaririre kuri nebo, ne mikonko ya kiko yarosesha pamo, ³⁹nga naririre ikisomborwa kya kiko ukwabura ukuripira nangu narirengere abene ukurufya imyeo yabo, ⁴⁰kanshi rekeni imyunga ikure mwipunda rya ng'anu ne kyani mwipunda rya barley." Amashiwi yakwa Jobo nayapwa.

Chapter 32

¹Eikyo aba bantu batatu barekere ukwasuka Jobo pantu ari umurungami mu menso yakwe. ²Eryo bwaishire ubukari bwakwa Erihu umwana waume wakwa Barakeri umwina Buzi, uwa murupwa rwakwa Ramu; bwaimine Jobo pantu airungamike umwine ukukira Resa. ³Ubukari bwakwa Erihu kabiri bwaimine abanankwe batatu pantu tabasangire ubwasuko kuri Jobo, eryo ninshi basekere Jobo. ⁴Nomba Erihu arorere ukuranda kuri Jobo pantu aba bmbi abaume bari abakuru pari ye. ⁵Kanshi, iryo Erihu abwene ukuti takwari ubwasuko mutunwa twa aba baume, ubukari bwakwe bwakundawike. ⁶Eryo Erihu umwana mwaume wakwa Barakeri umwina Buzi arandire no kusosa ati, "Ndi mwaikye, nawebo uri mukuru sana. Ekyo nakitekanishisha no kukana kweba ukutontokanya kwangi. ⁷Nasosere ati, "Ubwingi bwanshiku bufwire bwaranda; ubwingi bwa myaka mbufwire bwafunda amano. ⁸Rero kuri umupashi mu muntu; umupu wa Wa maka yonse upera umukyetekanya. ⁹Te bantu barupakafye beka aba mano, nangu abakoroki beka abomfwikisha umuringanya. ¹⁰Eikyo nasosa kuri webo, 'Kutika kuri nevo; Na nevo narakupera ubwishibiro bwangi. ¹¹Bona, narerorera amashiwi yobe; nakutike kukutarika kobe iryo waretontokanya pafyo wingasosa. ¹²Mukine, napepeke kuri webo, rero, bona, takwari nangu umo uwingashinina Jobo nangu uwingasuka ku mashiwi yakwe. ¹³Mukyengyere mukukana sosa ati, 'Natusanga amano!' Resa akakimfya Jobo; umuntu yawe yawe tekuti akite iki. ¹⁴Pantu Jobo tebere amashiwi yakwe kuri nevo, kanshi nshamwasuke na mashiwi yenu. ¹⁵Aba bantu batatu basangwa ababura amashiwi; tabengasuka Yobo nakabiri; tabakwete ishiwi nakabiri irya kusosa. ¹⁶Bushe kuti narorera zparamntu tabareranda, pantu batareme tondoro no kukana ayasuka nakabiri? ¹⁷Awe, narayasuka parwangi; narabeba no bwishibiro bwangi. ¹⁸Pantu ningisushiwamo na mashiwi; umupashi muri nevo urenkosha. ¹⁹Boneni, amabere yangi yari ngo mwangashi urebora uushikwete pakufumisho umwera; ngo mukupo wa mwangashi uupya, nauipekanya ukupoka. ²⁰Nararanda pakweba ati impuputurweko; naraisura imiromo yangi no kwasuka. ²¹Nsharangishe ukutemwa; nangu ukupera umukinshi kuri mwaume onse. ²²Pantu nshaishiba ifyakupera ayo mahina; nga narishibe ifyo, Uwampangire ngarinsenda bwangu.

Chapter 33

¹Eikyo nomba, Yobo, nakupapata, umfwa ku kuranda kwangi; kutika ku mashiwi yangi yonse. ²Bona nomba, nakisura akanwa kang; ururimi rwandi rwakiranda mukanwa kang. ³Amashiwi yangi yafuma mubororoke bwa mutima wangi; imiromo yangi iranda ubwishibiro ubwapwiririka. ⁴Umupashi wakwa Resa wakinenga; umupu wa Wa maka yonse warimpera umweo. ⁵Nga kuti, ngasuka; koronganika amashiwi yobe kuri nebo no kutarama. ⁶Bona, ndi ngefo uri mu menso yakwa Resa; na nebo napangirwe ukufuma kwi roba. ⁷Bona, ikintinya kyandi takyakakurenge ukutina; takwakabe nangura kutitikisha kwafina pari webo. ⁸Wakiranda bwino mukumfwa kwangi; nakyumfwa ne kiunda kya mashiwi yobe kiresosa ati, ⁹'Ndi uwarungama kabiri uwabura akarema; ndi wakaere, kabiri tamuri urubembu muri nebo. ¹⁰Bona, Resa asanga ishuko ku kuntasha. ambona ngo murwani wakwe. ¹¹Abika amakasa yangi mu mutiro; abona inshira shandi shonse.' ¹²Bona, muri iki naurungika-narakwasuka, pantu Resa mukuru ukukira umuntu. ¹³Ninshi urendwishisha? Taruburura pari fyonse akita. ¹⁴Pantu Resa aranda umuku umu- ee, imiku ibiri, nangura umuntu teshiba ikyo. ¹⁵Mukiroto, mukimonwa kya bushiku, iryo uturo utukuru twapona pa bantu, muturo pa busanshi- ¹⁶eryo Resa esura amatwi ya bantu, no kubatinya ne fipumo, ¹⁷mukufumya umuntu ukufuma ku mukitire ya rubembu, no kufumya ikirumba muri ye. ¹⁸Resa asunga umweo wa muntu ukufuma mukirindi, umweo wakwe ukufuma mukwabukira ku mfwa. ¹⁹Umuntu arakandwa kabiri no bukari pa busanshi bwakwe, no kukaripwa kwakutwaririra mu mafupa yakwe, ²⁰pakweba ati umweo wakwe upate ifyakurya, no mweo wakwe wapata ubukose. ²¹Umubiri wakwe nauriwa pakweba ati tawingaboneka; amafupa yakwe, inshita imo tayaboneke, nomba nayafuma. ²²Mukine, umweo wakwe nauparama ku kirindi, umweo wakwe kuri abo arefwaya ukonaura. ²³Rero nga kuti kwaba maraika uwingaba nduburwira wakwe, umu ukufuma pe kana, ku kweba umuntu ikiri ikyarungama kuri ye, ²⁴ukuba ne nkumbu kuri ye kusosa ati, 'Pususha uyu muntu ukufuma mukuya ku kirindi; ninsanga ubwafwo kuri ye. ²⁵Eryo umubiri wakwe ukaba ngo wamwaikye, naubwekeshiwa ku nshiku sha kubwaikye. ²⁶Akaromba kuri Resa na Resa akamubera inkumbu, pakweba ati abone ikinso kya kwa Resa ne nsansa. Resa akapera umuntu ukukimfya kwakwe. ²⁷Eryo umuntu akemba ku ntanshi ya bantu bambi no kusosa ati, 'Naribembwike no kurufyanya ikyo ikyari ikyarungama, rero urubembu rwangi tarwakandirwe. ²⁸Resa napususha umweo wangi ukufuma mukuya mukirindi; umweo wangi ukakonkanyapofye ukubona urubuto. ²⁹Bona, Resa akita ifi fyonse no muntu, imiku ibiri, ee, ne miku itatu, ³⁰ku kureta umweo wakwe ukufuma ku krindi, pakweba ati akyankwe no rubuto rwa mweo. ³¹Tesha, Yobo, no kukutika kuri nebo; ba tondoro na nebo nararanda. ³²Nga naukwata ifyakusosa, ngasuka; randa, pantu ndefwaya ukuninkisha ukuti uri muburungami. ³³Nga teifyo, kanshi kutika kuri nebo; ikara tondoro, narakufunda amano."

Chapter 34

¹Mukurundapo, Erihu akonkenyepo ukuranda ati: ²Kutikeni ku mashiwi yangi, mwebo mwebaume bamano; ngumfweni, mwebo mwebakwata ubwishibiro. ³Pantu ukutwi kwesha amashiwi ngefyo ikiponshi kyesha ifyakurya. ⁴Natusare fwebene ikyamuringanya: natusange fwebene pakati kesu ikwabune. ⁵Pantu Yobo asosere ati, 'Ndi murungami, rero Resa nasenda insambu shangi. ⁶Ukufumyapo insambu shandi, ndependwa ngo wabufi. Ikironda kyangi takingapora, nangura nshikwete rubembu. ⁷Muntu nshi uri nga Yobo, uunwa ukusekwa nga menshi, ⁸uwendera pamo nabo abakita ububi, na uyo uwendera pamo na bantu babipa? ⁹Pantu asosere ati, 'Takiringire umuntu ukukyankirwa mukukita ikyo Resa arefwaya. ¹⁰Kanshi Kutikeni kuri nebo, mwe baume bamukyetekanya: ukutari ukufuma kuri Resa ukuti kuri akita ububi; ukutari ukufuma ku Wa maka yonse ukuti kuti akutita urubembu. ¹¹Pantu abawesha imirimo ya muntu; arenga umuntu ukwisa ku kirambu kya nshira shakwe. ¹²Mukine, Resa takita ikiri kyonse ububi, kabiri Uwa maka yonse taperura muringanya. ¹³Bushe ni nani wamubkire umukaramba pa kyaro kyonse? Bushe ni nani wabikire isonde ryonse panshi yakwe? ¹⁴Nga abikafye ukukabira kwakwe ku mwine, kabiri nga abikirefye umupashi wakwe no mupu wakwe ku mwine, ¹⁵ryene umubiri onse ngawarifwire pamo; umuntunse nga aribwerere kwi roba nakabiri. ¹⁶Nomba nga namukwata umukyetekanya, kutikeni kuri ki; kutikeni ku kiunda kya mashiwi yangi. ¹⁷Buushe uyo uwapata zumuringa kuti ateka? Bushe mukaseka Resa, uo burungami kabiri maka? ¹⁸Resa, uusosa ku mfumu ati, 'Uri wafye,' nangu uusosa ku barupaka ati, 'Muri babi?' ¹⁹Resa, uushiranga ukutemwa ku ntungurushi kabiri uushirorekeshwa pa kankara ukukira abantu abapina, pantu bonse bakumirimo ya maboko yakwe. ²⁰Mukashita kamo bakafwa; pakati ka bushiku abantu bakasunkanishiwa kabiri bakapita; abantu bamaka abaksendwa, rero tekuminwe ya bantu. ²¹Pantu amenso yakwa Resa yaba mu nshira ya muntu; abona intampuro shakwe shonse. ²²Takwaba imfimi, takwaba imfimi yatoresha uko abakita amampuru bengafisa abene. ²³Pantu Resa tafwaya kwesha umuntu nakabiri; takiringire umuntu ukumutangirira mu bupingushi. ²⁴Aputaura abaume bamaka mutupimfya pantu inshira shabo tashifwaikwa kufwairishiwa; abika bambi mukyende shabo. ²⁵Muri iyi nshira arikwata ubwishibiro pafikitwa fyabo; aposa aba bantu mu bushiku; baonaurwa. ²⁶Mukuroresha kwa bambi, abepaya pa bubi bwabo nge fipondo ²⁷pantu bafuma mukumukonka no kukana ukusumina inshira shakwe. ²⁸Muri iyi nshira, barengere ukurira kwa bapina kwise kuri ye; aumfwire ukurira kwa bantu abakyushiwa. ²⁹Iryo aikara tondoro, nani engamuseka? Nga afisa ikinso kyakwe, nani engamubona? Atungurura ikyaroro no muntu kyapamo, ³⁰pakweba ati umuntu uwabura bu resa e tungurura, pakweba ati kwiba nangu umo uwakukiringanya abantu. ³¹Erenganyeni umuntu asosa kuri Resa ati, 'Nshiri no murandu, rero nshakabembukepo; ³²mfundeni ifyo nshingabona; Narikita urubembu, rero ngakabwekeshepo.' ³³Muretontonkanya Resa akakanda urubembu rwa urya muntu, apo naupata ifyo Resa akita? Mufwire ukusara, Te nebo. Kanshi soseni ikyo mwaishiba. ³⁴Abantu bamukyetekanya bakasosa kuri nebo- mukine, umuntu wa mano onse uwangumfwa akasosa ati, ³⁵Yobo aranda ukwabura ukwishiba; amashiwi yakwe tamwaba mano. ³⁶Yobo nga abikirwe mukweshiwa ukunono pa murandu wakwe pa murandu wakuranda ngo muntu wa bipa. ³⁷Pantu asansha ubunkarwe ku rubembu rwakwe; atota iminwe yakwe mu kukonya pa kati kesu; aturika amashiwi yakwe pari Resa."

Chapter 35

¹Mukurundapo Erihu akonkenyepo ukusosa ati, ²"Muretontonkanya iki muringanya nga mwasosa ati, 'Insambu shandi kuri Resa'? ³Pantu mwipusha ati, 'Mirimo nshi kuri nebo?' kabiri, 'Bushe kuri narungikwa nga naribebwike?'⁴Ndemyasuka, bonse webo na banobe. ⁵Rresheni ku muru, no kuubona; boneni umuru, uuri apati na mwebo. ⁶Nga mwaribembuka, bubi mukita kuri Resa? Imembu shenu nga shariturama umupiri, finshi mukita kuri ye? ⁷Nga muri barungami, finshi mwingapera kuri ye? Finshi e ngapokerera ukufuma muminwi yenu? ⁸Ububi bwenu kuti bwakayena umuntu, e p uri muntu, no burungami kuti bwanonsha umwana mwaume wa muntu naumbi. ⁹Pa murandu wa mikire yenu iingi iyamutitikisha, abantu bararira; baririra ubwafwirisho ukufuma ku baume ba maka. ¹⁰Rero takuba nangu umo usosa ati, 'Bushe Resa arikwisa Karenga wangi, uupera inyimbo mu bushiku, ¹¹uutufunda ukukira ifyo afunda inama sha mpanga isha mukyaro, kabiri uuturenga abamano ukukira ifyoni fya murwerere?'¹²Kurya bararira, rero Resa tabapera kwasuko pa murandu wa kirumba kya bantu ababembu. ¹³Resa takomfwepo ukurira kwa kipuka; Uwa maka yonse takapepeke kuri ikyo. ¹⁴Akasuka shani panono nga mwasosa ati tamumubona, ukweba ati umurandu wenu uri ku ntanshi yakwe, kabiri ukweba muremurora?¹⁵Nomba musosa ati ikipyu kyakwe takikanda, kabiri teshiba nangu panono ubupondamishi. ¹⁶Kanshi Yobo e sura akanwa kakwefye mukura bupuka bupuka; afusha amashiwi ukwabura ukwishiba."

Chapter 36

¹Erihu akonkenyepo kbiri asosere ati. ²"Nsuminisheni nandeko panonofye, kabirir naramiranga ifintu fimo pantu ninkwatako finono ifyakusosa ukupusanako na Resa. ³Nkapokako ubwishibiro bwangi ukufuma ukutari; nkeshiba ukweba ati uburungami bwakwa Kabumba wangi. ⁴Pantu mukinefye, amashiwi yangi tayakabe ya bufi; umuntu umo uwakura mukwishiba ari na weba. ⁵Bona, Resa wa maka, kabiri tasurapo nangu umo; wa buramba mu maka ya mukyetekanya. ⁶Tasungirira umweo wa bantu ababembu rero pari ikyo akita ikyarungama kuri abo abakyura. ⁷Tafumya amenso yakwe pa bantu abarungami rero pari iki ayabika pa kipuna nge mfumu umuyayaya, kabiri barasumburwa. ⁸Nga naukakwa mu minyororo no kukomenenwa mu ntambo sha bukyushi, ⁹eryo asokorora kuri bo ifyo bakikita, no bubi bwabo ne kirumba kyabo. ¹⁰Kabiri e sura amatwi yabo ku makambisho yakwe, no kubakonkomesha ukubwera ukufuma ku mampuru. ¹¹Nga baumfya kuri ye no ku mushinshimuna, bakapwa inshiku shabo mu bunonshi, imyaka yabo mukukwata. ¹²Eikyo, nga tabarekutika bakafwa ku rupanga; bakafwa pantu tabakwete ubwishibiro. ¹³Abo abashakwete bukapepa mu mitima yabo basungire ubukari bwabo; tababirikisha ku bwafwirisho nero Resa nabakaka. ¹⁴Bafwa mu bupungwe bwabo; imyeo yabo ipwa mukupepa ubuure. ¹⁵Resa apususha abakyushiwa munshi ya kukyushiwa kwabo; e sura amatwi yabo munshira ya kuburisha kwabo. ¹⁶Mukinefye, kuti atemwa ukukufumya mu kukyura ukuya munkyende umo umushaba ifyakosa kabiri umo iteburo ryobe rikabikwa ne fyakurya ifyaisura ifyanona. ¹⁷Rero waisuramo ukupingura bantu ababembu; ubupingushi no muringanya nafikwikata. ¹⁸Wireka ikipyu kyobe kikutume mukuseka, nangu ubukuru bwafikwatwa bukutware kumbi. ¹⁹Ikyuma bushe kuti kyakunonsha, ikykweba ati tawingaba na mukukyura, nangu bushe ukusunka kwa maka yobe kuti kwa kwafwa? ²⁰Wikabira ubushiku, ku kukita urubembu kuri bambi, iryo abantu baputurwako munkyende yabo. ²¹Kyengera ukweba taupiribukire ku kubembuka pantu ureeshiwa mu kukyura pakweba ati ukafume mukubembuka. ²²Bona, Resa nasumburwa mu maka yakwe; nani uuri kafundisha nga ye? ²³Nani wamukambishe muri iyi nshira? Nani e ngaranda kuri ye, 'Naukita ikisharungama?' ²⁴Ibukisha ukurumbanya imikitire yakwe, ifyo abantu baimbirepo. ²⁵Anbantu bonse barorekeshe muri ifyo fikitwa, rero babona ifyo fikitwa apatari. ²⁶Bona, Resa wa maka, rero tatumumfwikisha bwino; impendwa ya myaka yakwe taingapendwa. ²⁷Pantu afumya amtoni ya menshi ukuyapanga nge mfura ukufuma mu kipuki kyakwe, ²⁸ifyo amakumbi yetira panshi no kwitiira mu bwingi pa muntunse. ²⁹Mukinefye, bushe uuri onse kuti aumfwikisha ukwanshikwa kwa makumbi ne nkuba uko yaikara? ³⁰Bona, anshika inkuba yakwe ukumushinguruka no kufimba imishira ya babemba. ³¹Muri iyi nshira apingura abantu no kubapera mifyakurya mu bwingi. ³²E susha iminwe yakwe ne nkuba mpaka aikonkomesha ukubyata. ³³Ukubyata kwa iko kukambisha parwa kimwera, ing'ombe kuti shaumfwa nashena ati kireisa.

Chapter 37

¹Mukineefye, umutima wangi uretutuma pari iki; naufuma apo wikara. ²Iye, umfweni, umfweni ikyongo kye shiwi ryakwe, ikiunda ikiya ukufuma mukanwa kakwe. ³Akituma panse panshi ya rwerere ronse, kabiri atuma inkuba yakwe ku mpera ya kyaroyonse. ⁴Ishiwi ririra pa numa yaikyoyonse; abyata na maka ya bukinshi wakwe; tabweshakubona inkuba yakwe iryo ishiwi ryakwe ryaumfwika. ⁵Resa abyata ubusuma ne shiwi ryakwe; akita ifikuru ifyo tatwingomfwikisha. ⁶Pantu asosa ku menshi makasa, 'Pona pa kyaroyonse'; ifyofine na ku mfura imima, 'Ba imfura imima na maka.' ⁷Aresha ukuboko kwa muntu onse ukufuma mukubomba, pakweba ati abantu bonse abo apanga babone ifikitwa fyakwe. ⁸Eryoyonse ifyama fiya mukufisama no kwikara mu firindi fyabo. ⁹Ikimwera kifuma uko kyaikara ku masamba no kutarara kufuma mukusaranga kwa mwera mu kabanga. ¹⁰Ukufuma mukupema kwakwa Resa kuperwa amenshi makasa; ukufura kwa mfura ku kosa nge kyera. ¹¹Mukine, apima amakumbi yatikamisha ne kipuki; asaranganya inkuba yakwe mu makumbi. ¹²Asesha amakumbi ukushinguruka mukutururwa kwakwe, ukweba ati yakite ifyo ayakonkomesha pa muru we sonde ryonse. ¹³Apanga fyonse ifi ukukitika; inshita shimo fikitika ku kurungika, inshita shimo ku kyonde kyakwe, kabiri inshita shimo nge fikitwa fya kipangano kya bukishinka. ¹⁴Kukita kuri iki; Yobo; reka no kutontonkanya pa mmikitire iisuma iyakwa Resa. ¹⁵Bushe warishiba ifyo Resa apampaka amakumbi no kureka inkuba ukwaka pari ye? ¹⁶Bushe waryumfwikisha ukwerera kwa makumbi, imikitire iisuma iyakwa Resa, uwarungama mu kwishiba? ¹⁷Bushe waryumfwikisha ifyo ifyakufwara fyonbe fiba ifyakaba iryo ikyonde kiri tondoro pa murandu wa mwera urefuma ku masamba? ¹⁸Bushe kuti waashika amakumbi ngefyo e nganshika- urwerere, uri ngo rwakosa nge kiororani kya kyera? ¹⁹Tufundeni ifyo tufwire ukusosa kuri ye, pantu tatwingabika ifikansa fyensu bwino pa murandu wa mfimfi ya mano yesu. ²⁰Bushe kuti aebwa ukuti kuti natemwa ukuranda na ye? Bushe umuntu kuti atemwa ukumumina? ²¹Nomba, abantu tekuti baroreshe pa kasuba iryo kabutire mu rwerere panuma umwera naupita nausenda ana makumbi. ²²Ukufuma ku kabanga kwaisa ukubengeshima ukusuma- pari Resa pari umwenso wa mukinshi. ²³Nomba pa Wa maka yonse, tatwingamusanga! Wa maka mu bukose; takyusha muringanya kabiri afuro burungami. ²⁴Eikyo, abantu batina wene. Tapepeka kuri abo ababa aba mano bane mu mano yabo."

Chapter 38

¹Eryo Yaweh akutire kuri Yobo ukufuma mukimwera ikyakaripa no kusosa ati, ²"Nani uyo uureta imfimi ku kwanshikwa munshira ya mashiwi ukwabura ubwishibiro? ³Nomba kaka iramba ryobe ngo mwaume pantu narakwipusha ifipusho, na webu ufwire ukwasuka. ⁴Bushe wari kwi iryo naanshike umufura wa kwaro? Ngeba, nga warikwata ubwishibiro bu. ⁵Nani wapendere ubutari bwa kiko? Ngeba, nga warishiba. Nani wapishishepo intambo pari kyena? ⁶Umufura wa kiko waba pari kinshi? Nani wabikirepo iribwe rya pa kifutu ⁷iryo intanda sharukyro shaimbire kyapamo na bonse abana baume bakwa Resa babirikishe mukwanga? ⁸Nani e sara bamba ne minshi iryo yapomoka, nge kyafuma mu kisa kya bufyashi- ⁹iryo napangire amakumbi ikyakufwara, ne mfimi iyafina umwakufungana. ¹⁰Kyari ifyo iryo nashirire umupaka wa bamba, na iryo nabikire imipindo ne fiibi, ¹¹na iryo nasosere kuri kyena ati, 'Kuti waisa ukutari, rero wikipapo; apa epo nkabika umupaka ku bakirumba mu mabimbi yobe. ¹²Bushe wariperapo ikambisho ku rukyro, nangura ukupanga urubuto rwa ntanshi ukwishiba inkyende yaiko, ¹³pakutira kingekaitirira impera ya kyarano no kusunkanya ababi ukufumamo? ¹⁴Ikyaro nakipiribka mukuboneka kwati nifirya ibumba ripiribuka panshu ya murundo; fyonse pari kyena fiminina bwino nge kapaturwa ka kyakufwara ikyafuliwa. ¹⁵Ukufuma ku bantu ababifi 'urubuto' rwabo narufumapo; ukuboko kwabo ukwasansurwa nakutobaurwa. ¹⁶Bushe wariyako ku ntekero ya menshi ya muri bamba? Bushe wariyendapo mu nkyende yakypesha? ¹⁷Bushe impongoro sha kumbo sharisokororwa kuri webu? Bushe waribonapo impongoro ya kitererwe kya mfwa? ¹⁸Bushe warikumfwikisha ikyarano umupwirapo? Ngeba, ngawarishiba fyonse. ¹⁹Bushe nshira ya kutushako kwa rubuto yaba kwi- nge mfimi, yaba kwisa inkyende yaiko? ²⁰Bushe kuti watungurura urubuto ne mfimi ku nkyende ybo uko babomera? Bushe kuti wabasangira urukoro rwa ku ng'anda shabo? ²¹Mukukana twishika nawishiba, pantu wari ninshi naufyarwa rirya; impendwa ya nshiku shobe naikura sana! ²²Bushe waringiramo mu mupure umusungirwa amenshi makasa, nangura bushe waribonapo umupure umusungirwa umuriro wa ngehena, ²³fyonse ifi fintu ifyo nasungire pa nshita ya makyusho, mu nshita ya nkondo no burwi? ²⁴Yaba shani inshira umo ukubyasha kwa karumba kusaranganina nangu uko umwera usaranganina ukufuma ku kabanga pa muru wa kyarano? ²⁵Nani uwapangire inshira ya kubunda kwa mfura, nangura nani wapangire inshira ya nkuba, ²⁶ku kuirenga ukuti iroke pa mushiri uko no muntu tekara, na mumatororo, umushaba nangu umo, ²⁷ku kwikusha inkyende sha rekereshiwa ne shatarukako, no kureka umushiri umeshe ikyani? ²⁸Bushe imfura yarikwata wishu, nangu, wishu wa matoni ya mume nani? ²⁹Ni mukisa nshi ikya bufyashi umo amenshi makasa yafuma? Uwafyere fube fube wa buuta ukufuma mu rwerere nani? ³⁰Amensha yafisama ayene no kuba nge ribwe; pa muru pasanguka ikyakosa. ³¹Bushe kuti wakaka iminyororo pari Pleide, nangu ukupomborora umungororo wa Orion? ³²Bushe kuti watungurura ifiparene ukuboneka pa nshita iyirungeme? Bushe kuti watungurura ikiburi na bana bakiko? ³³Bushe warishiba amafunde ya muru? Kuti wabika pamo amafunde ya myuru pa kyarano? ³⁴Bushe kuti waimya ishiwi ryobe ukufika mu makumbi, pakweba ati ubwingi bwa mfura bwingakufimba? ³⁵Bushe kuti watuma inkakisho ya karumba ukuti ingaya kunse, ukuti ingasosa kuri webu ati, 'Turi pano?' ³⁶Nani wabika amano mu makumbi nangu uwapera ukwiruka kuri fube fube? ³⁷Nani wingapenda amakumbi ku kuyengyera kwakwe? Nani wingapongorora amenshi mu murwerere ³⁸iryo urukungu rwaba urwatikama ne roba rya kyarano ryaikatana pamo? ³⁹Bushe kuti wa runga ikyakurya kya nkaramo iikota nangu ukwikusha ukukabira kwa kurya kwa twana twa nkaramo ⁴⁰iryo shifukeme mufirindi fyabo no kwikara ukufisa ku kurara mukurorera? ⁴¹Nani apera ifyakurya kuri bamwankore iryo utwana twabo twaririra kuri Resa no kupitana ku kuburisha ifyakurya?

Chapter 39

¹Bushe warishiba inshita inama ya mpanga mu mabwe ifyara abana? Bushe kuti watamba uko deer arekwata utwana? ²Bushe kuti wapenda imyeshi ya kwimita kwabo? Bushe warishiba inshita bafyara abana babo? ³Bapitana no kufyara abana, kabiri eryo bapwisha ubukari bwabo ubwakupapa. ⁴Abana babo basanguka abakosa no kukurya mu mpanga iyasarara; baraya kunse kabiri tababwera nakabiri. ⁵Nani asuminisha punda wa mpanga ukuya uwaere? Nani ukakura inkakisho sha kwa punda waakarabana, ⁶iyo umushi napanga mu Arabah, inganda yakwe mu mukyanga wa mukyere? ⁷Aseka pa kyongo mu musumba; tomfwa ukupunda kyakwa namutekenya. ⁸Apitana mu mpiri nge kyakurya kwakwe; kurya afwaya ikyani kya katapa katapa ikyakurya. ⁹Bushe punda wa mpanga akaba uwansansa ku kusunga? Bushe akasumina ukwira ku kyakuriramo? ¹⁰Bushe kuti wabomfya intambo ukwikatirako punda mu muforo? Bushe akemba mwi rungu ngefyo akonka pari webo? ¹¹Bushe ukamukyetekera pa murandu wa maka yakwe yakuru? Bushe ukasha imirimo yobe kuri ye ku kubomba? ¹²Bushe ukashintirira pari ku kuretera ifyakurya ku ng'anda, ku kukoronganika ifyakurya ku kupatura. ¹³Amapinda ya oshitriki yema mayebe mayebe, rero yaikaka kabiri masako ya kitemwiko? ¹⁴Pantu asha amani yakwe panshi, no kuyareka yaikafye mu rukungu; ¹⁵araraba ukuti amakasa kuti yatoba nagu inama sha mpanga rimbi kuti shantaurapo. ¹⁶Arakaripa ku bana bakwe kwati tebakwe; tatina ukuti ubufyashi bwakwe kuti bwabafye apafye, ¹⁷pantu Resa arimupika amano kabiri tamupera ukwishiba ukuri konse. ¹⁸Nga abutukisha, aseka pari punda no ureensha. ¹⁹Bushe waripera punda amaka yakwe? Bushe warimufwika umukoshi wakwe ne shina ryakwe? ²⁰Bushe warimurenga kutoroka nga makanta? Ubukindami bwa kyongo buratinya. ²¹Amabondo yakwe mu maka no kwanga mu maka; abutukira mukumanya ifyanso. ²²Atumfya umwenso kabiir tatina; tabutuka urupanga. ²³Ikyongo kya kutinya mu mbafu, pamo no musumbo ne fumo. ²⁴Amina umushiri ne kipyu ne kimfurunganya; pa kyongo kye trumpet, te ngeminina mu nkyende imo. ²⁵Iryo itrampeti ryarira, asosa ati, 'Arare!' Apemba uburwi ukufuma apatari- ukubyata kubirikisha urwa bakatungurura no kubikirikisha. ²⁶Bushe ni ku mano yobe ukuti pungwa apupukira apatari, ukuti ata,barike amapindo ku masamba? ²⁷Bushe ni kuri webo ukuti kapumpe aninaa impiri no kupanga ikinsa kurya? ²⁸Ekara mu mabwe no kupanga umushi wakwe mufipunda fya mabwe, ifyakosa. ²⁹Ukufuma kurya afwaya ifyakwikata; amenso yakwe yafibona ukufuma apatari. ³⁰Abana bakwe banwa umuropa; ukwipaiwe abantu, na ye eko aba."

Chapter 40

¹Yahweh akonkenyepo ukuranda kuri Yobo; asosere ati. ²"Nga kuri umo urefwaya ukususha eshe ukurungika Uwa maka yonse? Uyo ukansana na Resa, rerkeni asuke." ³Eryo Yobo ayasukire no kusosa ati, ⁴"Boneri, Nshiri kantu iyo; bushe kuti namyasuka shani? Nabika ukuboko kwandi pa kanwa. ⁵Narirandire umuku umo, kabiri Nshayasuke; mukine, imiku ibiri, rero Nshakonkanyepo." ⁶Kabiri Yahweh ayasukire Yobo ukufuma mukimwera ikyakutinya no kusosa ati, ⁷"Nomba fwara umushipi mu musana ngo mwaume, pantu Narakwipusha ifipusho, na webo ufwire ukungasuka. ⁸Bushe ukasosa ukuti shakwata muringanya? Bushe ukanseka ukweba ati uibike uwarungama? ⁹Bushe warikwata abashirika nga abakwa Resa, kabiri kuti wabyata ne shiwi ryobe nge ryakwe? ¹⁰Nomba ifwike we mwine mu bukata no buntu; ibike we mwine ubukindami no mukinshi. ¹¹Saranganya ubwingi bwa kufurwa kobe; roresha pari onse uwa mayebe no kubweshwa panshi. ¹²Roresha pari onse uwa mayebe no kumureta panshi; nyantaura abantu ababifi apo beminine. ¹³Bashike mu kyarobonse; kaka ifinso fyabo mu nkyende ishafisama. ¹⁴Eryo nkeshiba na nevo pari webo ukuti ukuboko kobe kuti kwakupususha. ¹⁵Roresha nombapari ki behemoth, ikyo napaga iryo narengere webo; ariya ikyani nga punda. ¹⁶Bona nomba, amaka yakwe yaba mu musana wakwe; amaka yakwe yaba mu mara yaminofu shakwe. ¹⁷Apanga umukira wakwe nga keda; umunofu wa mu matanta yakwe yarikatana kyapamo. ¹⁸Amafupa yakwe yaba nga matumbo ya bronze; amoru yakwe yaba nge kibi kya kyera. ¹⁹Ni ntungurushi ya fibumbwa fyakwa Resa. Kanofye Resa, uwafipangire, e wingamukimfya. ²⁰Pantu utupiri tukamupera ifyakurya, ifinama fya mpanga fyangara mupepi. ²¹Arara mu nshi ya mushitu mu ng'ana ya matete, mu matipa. ²²Imishitu shimufimba ne kimfute kyaiko; imiti ya kukamana ya mushinguruka. ²³Bona, akamana nga kabunsha imiromo yakako, tatutuma; arishipa, nangura Yodani engaposa ukufika na pakanwa kakwe. ²⁴Buhse uri onse kuti amuroba ne ndobani nangu ukurasa ukupisha mu myona yakwe ne kiteyo?

Chapter 41

¹Bushe kuti watapa Leviatani ne ndobani ye sabi nangu ukukaka akanwa kakwe ne ntambo? ²Bushe kuti wabika intambo pa mona wakwe, nangu ukurasa akanwa kakwe ne ndobani? ³Buhse akapanga ukuwama ukwingi kuri webo? Bushe akaranda amashiwi ya mutembo kuri webo? ⁴Bushe akapanga ikipangano na webo, ukweba ati wingamusenda ku busha umuyayaya? Bushe ⁵kuti waangara na ye ngefyo wingangara ne kyuni? Bushe kuti wamukakira ku basha bobe abanakashi? ⁶Bushe ibumba rya bashira kuti rya mukabira? Bushe bakamwakanya ku kumushitisha mu basuru? ⁷Bushe kuti waisusha ukufisama kwakwe ne misumbo sha nonwa nangu umutwe wakwe ne mifwi ye sabi? ⁸Bika ukuboko kobe pari ye umuku umofye, kabiri ukebukisha uburwi kabiri tawakabukite. ⁹Bona, isubiro ryauyo uukita ikyo ikya bufi; bushe uuri onse takaposwe panshi ku mushiri pa mensofye ayakwe? ¹⁰Takwaba uwakaripisha uwingakumbawira Laviatani; nani, nomba, bushe ni nani uwingatarama kuri nebo? ¹¹Nani wabarirepo ukupera ikiri kyonse pakweba ati imubweshe? Kyonse ikyaba panshi ya rwerere kyandi. ¹²Nshakekare stondoro pa murandu wa moru ya kwa Laviatani, nangura pa murandu wa maka yakwe, nangura pa murandu wamubera wa kikuku kyakwe. ¹³Nani wingafura ifyakumba fyakwe ifyakunse? Nani wingapurinkanya insona yakwe iyaba pabiri? ¹⁴Ni nani wingesura ifibi fya kinso kyakwe-ikyashinguruka na mweno yakwe, ayo ayatinya? ¹⁵Inuma yakwe yapangwa ne kifungiro kya kuingirirako, kyakakwa kyapamo nge kikomeneno. ¹⁶Umo naparamisha sana ku munankwe ukuti takuri mwera wingesa pakati kabo. ¹⁷Yarirunda kyapamo, yarikatana kyapamo, ikyakweba ati tapingaputurwa. ¹⁸Urubuto rukapa ukufuma mukyongo kyakwe; amenso yakwe yaba nge nkopyo sha ku makyakya. ¹⁹Ukufuma mukanwa kakwe muya ukupya kwa katoritori, ukukapa kwa muriro kufuma kunse. ²⁰Ukufuma mu myona yakwe muya ikyushi kwati ni mpoto irebira pa muriro iyakafiwa ukuba iyakaba. ²¹Umupu wakwe upanga amarasha mu rubingu; imiriyo iya ukufuma mukanwa kakwe. ²²Mu mukoshi wakwe maka, no kutinya kushana ku ntanshi yakwe. ²³Ukupombana kwa mubiri wakwe kwarundana pamo; fyaba pari ye; tekuti fifume. ²⁴Umutima wakwe wakosa nge ribwe- mukine, ukukosa ngo tumabwe twa panshi. ²⁵Iryo aima umwine, na turesa turatina; pa murandu wakutina, barataruka. ²⁶Urupanga nga rwamurasa, tarukita ikiri kyonse- kabiri takuri nangu mufwi, umusumbo, nangu kyanso kyasontwa. ²⁷Atontonkanya pa kyera kwati kyari kamuti, na umukuba wa bronze kwati kimuti kyabora. ²⁸Umufwi tawingamurenga ukubutuka; kuri ye utumabwe tusanguka amakapa. ²⁹Ifyera fipendwa ngo tumuti; aseka pakupupuka kwa mufwi. ³⁰Panshi yakwe paba kwati tuputurwa twatwa utwa mutondo watobeka; asha nayanshika ifishirwa mu matipa kwati arepaturura ifishirwa. ³¹Arenga ukushika ukukorongana nga mpoto ya menshi yarebira; arenga bemba nge mpoto ya mafuta. ³²Arenga ukubengeshima ukwima ku numa yakwe; umo kuti atontonkanya ukushika kwari ne mfwi. ³³Pa kyarokwaba ukuringanya kuri ye, uwarengwa ukwikara ukwabura umwenso. ³⁴Abona fyonse ifyakitutumushi; ni mfumu pari bonse abana baume ba bamayebe."

Chapter 42

¹Eryo Yobo ayasukire Yahweh kabiri asosere ati, ²"Narishiba ukuti kuti mwakita ifintu fyonse, ukuti tapari imirimo yenu iyingareshiwa. ³Nani uyo nani ukwabura ukwishiba afisa amapange?" mukine, Nakiranda ifintu ifyo nshaumfwikishe, ifintu ifyakosa kuri nebo ukumfwikisha, ifyo nshaishibepo. ⁴Mwasosere kuri ati, 'Kutika, nomba, na Nebo nararanda; Narakwipusha ifintu, na webo warangeba.' ⁵Nareumfwafye pari mwebo no kumfwa kwa matwi yandi, rero nomba amenso yandi yamibona. ⁶Kanshi ndeisarura nemwine; Nderapira mu rukungu ne mitoi." ⁷Kyaishireba ukuti panuma nasosa aya amashiwi kuri Yobo, Yahweh asosere kuri Eriphazi umwina Tema ati, "Ikipyu kyandi nakimina webo ne banobe babiri, pantu tamunandire ikya bune, ngefyo umubomfi wangi Yobo akitire. ⁸Nomba eikyo, sendeni mwebene inama ishirume kine rubari ne mpanga iirume, kabiye ni ku mubomfi wandi Yobo, kabiri mupere mwebene ikyabupe. Umubomfi wandi Yobo akamipeperera, na nebo napokerera ipepo ryakwe, pakweba ati nshikire ikibi kuri mwebo. Tamusosere ikiyene ku ntanshi pa rwa nebo, ngefyo umubomfi wandi Yonse akitire." ⁹Kashi Eriphazi umwina Tema, Bildadi umwina Shuh, na Zophar umwina Naama baire no kukita ngefyo Yahweh abakonkomeshe, na Yahweh asumine Yobo. ¹⁰Iryo Yobo apeperere abanankwe, Yahweh amubweshe ishuko ryakwe. Yahweh amupere imiku ibiri pafyo akwete kare. ¹¹Eryo na bandume bakwa Yobo bonse, na bankashi yakwe bonse, na bonse abo abamwishibe akare, baishire kuri ye no ,kurya nakwe ifyakurya mu ng'anda yakwe. Bamurangire inkumbu no kumukoseresaha pafyo Yahweh aretere pari ye, na kira umo apere Yobo akaputurwa ka sirufa ne nindaminwe ya goride. ¹²Yahweh aparire impeera ya mweo wakwa Yobo ukukira kukutampa; akwete impanga imyanda amakumi yane, ingamira imyanda amakumi mutanda, ikikokikara umwanda umo, no mwanda umo ba punda abakota. ¹³Kabiri arikwete abana basume kine rubari na bana banakashi batatu. ¹⁴Ainike umwana mwanakashi wakubarirapo ati Jemimah, uwakonkapo ati Keziah, na butatu ati Kerani-Happuch. ¹⁵Mu mpanga yonse takwari umwanakashi uwasangirwe uwayemba nga bana banakashi bakwa Yobo. Wishi abapere ikikwatwa mupepi nabandume shabo. ¹⁶Panuma yaifi, Yobo aikere imyaka 140; amwene abana bakwe abaume na bana baume ba bana bakwe, ukufika pa nkuro yarenga bune. ¹⁷Eryo Yobo afwire, ari umukote kabiri uwanshiku ishingiri.

Psalms

Chapter 1

¹Alishuka umuntu uushendela mumano ayapanda ababifi, nangu ushuminina munshila yaba bembu, nangu uushikala apekala abamiponto. ²Lelo imicitile yakwe yamumalango yakwa Yahweh, elo mumalango yakwe acicita akasuba no bushiku. ³Akaba ngomuti awalimbwa mukalonga kamenshi uutwala ifisabo munshita yauko, uyo amabula yauko tayoma; conse ico acita alatunguluka. ⁴Ababifi tabali ifyo iyo, lelo bena baba nge misungu iyo bolula ku mwela. ⁵Eico ababifi tekuti batalame mukupingulwa, nangu ababembu mukukolongana kwa balungami. ⁶Pantu, Yahweh alishininkishe mibele yabulungami, lelo imibele ya babifi ikaloba.

Chapter 2

¹Findo inko shabela mukupondoka, kabili findo ifyo abantu bapangila amapange ayo ayatengafikilisha? ²Isha mfumu sha pa calo sha senda ukutalama kwa shiko pamo no kuumana akapi kwa ntungulushi pali Yahweh elo na pali Messia wakwe, no kulanda ati, ³"Leken i tuputaule ifikakilo bena babikile pali fwebo no kuposa iminyololo yabo." ⁴Ena uyo uwaikala mu myulu akaseka pali bo; Shikulu aapumya. ⁵Eluntu ena akalanda kuli bo mu bukali bwakwe no kubatinya mucifukushi cakwe, alanda ati, ⁶"Nebo ne mwine ndisubile imfumu yandi pali Sioni, ulupili lwandi ulwa mushilo." ⁷Nebo nkobilisha icipope candi icakwa Yahweh. Alandile kuli nevo ati, "Webo uli mwana mwaume wandi! Buno bushiku nevo naisakuba wiso obe. ⁸Njipushe, na nevo nkapela mwebo inko ku kupyatinina mwebo na mufitungu fyakutali sana ifya pano calo ku cacishilano cobe. ⁹Webo ukabatobaula bena ku nkonto ya cela nge nongo yakwa kabumba, webo ukashonaula bena mutupimfya." ¹⁰Eico nomba, mwebo ba shamfumu, beni abakusalapuka; beni abakulungikwa, mwebo mwe ntungulushi sha pa calo. ¹¹Shinshimuneni Yahweh mukumutina kabili sekeleleni ku kututuma. ¹²Fyompeni umwana mwaume nangu ena akoisa mubukali kuli mwebo, elo mwebo mukafwila mu nshila uluntu icipyu cakwe cikabimbimuka bwangu bwangu. Balipalwa abo bonse abafwaya ukufisama muli ye.

Chapter 3

Ilumbo lyakwa Davidi, uluntu alikufulumuka ukufuma kuli Abusalomu umwana mwaume wakwe. ¹Yahweh, bushe baba banga abalwani bandi! Abengi baimina pali nevo. ²Abengi balanda pali nevo ati, "Takuli ukwafwa kuli ye ukufuma kuli Lesa." Selah³Lelo webo, Yahweh, uli nkwele iya nshinguluka nevo, ubukata bwandi, elo umo uyo uusumbula pamulu umutwe wandi. ⁴Nebo nasumbula ishiwi lyandi kuli Yahweh, kabili ena alanjasuka ukufma kulupili lwakwe ulwamushilo. Selah⁵Nalala panshi no kusendama; na shibuka, pantu Yahweh alantungilila. ⁶Ntakatine na cinkupiti wa bantu abo abapekanya abenebeka pali nevo pambali shonse.⁷Imeni, mwe Yahweh! Mpususheni, Lesa wandi! Pantu mwebo mukooma bonse abalwani bandi pa nsekete; ukatobaula na meno ya babifi. ⁸Ipusukilo lisa ukufuma kuli Yahweh. Lekeneni amapalo yenu yabe pa bantu benu. Selah

Chapter 4

Ku mukulu waku ba kamba; pafilimba fya nsale. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Njasukeni uluntu nebo nkokuta, Lesa wakulungama kwandi; mpeleni umuputule uluntu nebo ndi mukucucutika. Mbeeleni uluse no kukutika kwi pepo lyandi. ²Mwe bantu, ni lilali mwebo mukafumya ubukata bwandi ku kusalulwa? Kufika lilali ukutemwa ifyo ifyayfe no kufwaya ifyabufi? Selah ³Lelo ishibeni ukuti Yahweh alipatwila abamupetamina umwine. Yahweh akomfwa uluntu nebo nkakuta kuli ye. ⁴Tutumine mukutina, lelo mwi bembuka! Tontonkanyeni mu mutima wenu pamabusanshi yenu no kwikala tondolo. Selah ⁵Peleni ifyelambo fya bulungami no kubika icicetekelo cenu muli Yahweh. ⁶Abengi balanda ati, "Ninani akatulanga fwebo ifintu fimbi ifya bune?" Yahweh, sumbula ulubuto lwa cinso cobe pali fwebo. ⁷Webo walipela umutima wandi insansa isha kucilapo ukucila bambi isho bakwata uluntu bakwatisha ing'ano shabo no mwangashi uupya. ⁸Nimu mutende umo nebo ndalila panshi no kusendama utulo, kuli webo weka, Yahweh, lengeni nebo ukwikala mu mutelwe.

Chapter 5

Ku mukulu waku bakemba; uwafilimba fya mitolilo. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Umfwa ukukuta kwandi kuli webo, Yahweh, tontonkanya pafya kutenda kwandi. ²Umfwa ku ciunda ca kukuta kwandi, we mfumu yandi kabili Lesa wandi, pantu ni kuli webo uko nevo mpepa. ³Yahweh, mu lucelo webo ulomfwa ukulila kwandi; mu lucelo nkoleta ukupapata kwandi kuli mwebo no kulolela ubwasuko. ⁴Pantu webo tauli Lesa uyo uusuminisha ububifi, abantu ababifi tekuti babe mu ceni cobe. ⁵Abamataki tekuti batalame mu mulola wenu; mwebo mwapata bonse abo abacita ifya bubi. ⁶Mukonaula ababepa ubufi; Yahweh alipata uwakusumya umulopa elo na bantu abafutika. ⁷Lelo nga kuli nevo, pamulandu wa bukulu bwa cipangano ca cikuku cenu, nevo nkengila mu ng'anda yenu; mu kutina nevo nkafukama panshi kumulola we tempele lyenu ilya mushilo. ⁸Awe mwe Shikulu, ntungululeni nevo mu bbulungami bwenu pamulandu wa balwani bandi; lengeni inshita yenu ibe iyakokoloka ku cinso candi. ⁹Pantu tamuli icine mu tunwa twabo; mukati kabo mwaisulafye ububi; imikolomino yabo ni nshinshi ishakucenama; kuindimi shabo balanda ubucenjeshi. ¹⁰Balandile bena umulandu, mwe Lesa; Lekeneni amano ayo baipandila yabe e kupona kwabo! Batamfisheni bena kunse mu bwingi bwa bumpula mafunde bwabo, pantu bena balimisangukila. ¹¹Lelo lekeneni bonse aboba muli mwebo bakasamwe; lekeneni bena lyonse baule akapundu mukusekelela pantu mwebo mwali bacingilila; lekeneni bena babe abakusansamukila muli mwebo, bonse abo abatemwa ishina lyenu. ¹²Pantu mwebo mukapala abalungami, Yahweh mwebo mukabacingilila bena ku luse ne nkwela.

Chapter 6

Ku mukulu waku bakemba; pafilimba fya nsale, ukulingana kuli Sheminiti. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh, mwi njebaula mubukali bwenu nangu ukunsalapwila mu cipyu cenu. ²Mbeleleni uluse, Yahwe, pantu nevo nanaka, mposhen nevo, Yahweh, pantu amafupa yandi yakosokona. ³Umweo wandi nao ulisupilwe. Lelo mwebo, Yahweh-ifi fikafika ku nshita ndo? ⁴Bweleni, mwe Yahweh! Mpokololeni. Mpususheni pamulandu wa cipangano ca cikuku cenu! ⁵Pantu mu mfwa takuba ukwibukisha kuli mwebo. Mumbo ni nani uwingapela amatotelo kuli mwebo? ⁶Nebo ndifunshikile ku fya kutenda kwandi. Ubushiku bonse mbomfya ubusanshi bwandi ku filamba; nsamfya icakukupamapo candi ku filamba. ⁷Amenso yandi yafilwa ukulolesha ukufuma ku bulanda; yalinakile pamulandu wa balwani bandi bonse. ⁸Fumeni kuli nevo, bonse mwebo mwe bacita ifyamamupulu; pantu Yahweh alyumfwile iciunda ca kulila kwandi. ⁹Yahweh alyumfile uluse ku kupapata kwandi; Yahweh alipokelele ipepo lyandi. ¹⁰Abalwani bandi bonse bakekatwa insoni no kusakamikwa uku kulu. Bena bakabwela kabili bakomfwa insoni apo penefye.

Chapter 7

Ulwimbo lwa bulanda ulwakwa Davidi, ulo ena aimbile kuli Yahweh palwa fyebho fyakwa Kushi umwina Benjamini. ¹Yahweh Lesa wandi, muli webo nebo emo nauba! Mpususheni kuli abo bonse abasupila nebo, kabili mpokololeni. ²Epali, nebo bantajanya ngafilya inkalamo icita, bansantaula nebo mutupimfya apatali nangu umo uulingile ukundeta ku kupokololwa. ³Yahweh Lesa wandi, nebo nga nacita ici, kabili pali umulandu pa maboko yandi- ⁴ngacakuti nalicitile ububi kuli ena uyo uwali pa mutende kuli nebo, nangu nga nalipokolola umulwani wandi uyo uwamambile apakubula umulandu, eluntu mumfwe ifyebho fyandi. ⁵Eluntu muleke umulwani wandi asupile umweo wandi no ku nsanga; lekeni ena anyantaule umweo wandi pansh no kulalika ubucindami bwandi mu lukungu. Selah ⁶Imeni, Yahweh, mubukali bwenu, talameni pa cifukushi ca balwani bandi; shibukeni pamulandu wandi no kupiita ifipope fya bulungami ifyo webo wa konkomeshe kuli bo. ⁷Ifyalo fya kolongana ukushinguluka fyonse kuli webo; piita na kabili icifulo cobe ica kulungama ukucita pali bo. ⁸Yahweh, akapingula inko; mpinguleni nebo, Yahweh, pantu nebo ndi mulungami elo uwakaele, Uwapilamo. ⁹Lekeni imicitile ya bubi iya kubancita tubi ise ku kupwa, lelo pampamikeni abantu abalungami, Lesa uwa kulungama, webo uyo uupima imitima na mano. ¹⁰Inkwela yandi isa ukufuma kuli Lesa, umo uyo uusunga abololoke mu mitima. ¹¹Lesa nikapingula umulungami, Lesa uyo uwa cipyu cila bushiku. ¹²Nga cakuti umuntu talaple, Lesa akanona ulupanga lwakwe elo akapekanya no buta bwakwe ku bulwi. ¹³Ena apekanya ku kubomfya ifyanso palwakwe; ena alengele imifwi yakwe ukusonteka umulilo ukobilimuka. ¹⁴Tontonkayeni pali umo uyo uuli ne fumo lya bu ncita tubi, uyo uwaimita amapange yakucululusha, uyo uwapapa ku ciceno ca bufi. ¹⁵Aimba icilindi ena elo acifukulamo kabili eluntu aponenamo mu cilindi ico ena aimbile. ¹⁶Amapange yakucululusha ayakwe yapilbukila pamutwe wakwe umwine, pantu ubunkalwe bwakwe bukesa kutentemukila pamutwe wakwe umwine. ¹⁷Nebo nkopela ukutotela kuli Yahweh pantu ena mulungami; nebo nkemba ukulumbanya Yahweh Uwapulamo.

Chapter 8

Kumukulu waku bakemba; pamusango waku Giti. lumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh Shikulu wesu, ifyo lyaba ilyakucindama ishina lyenu mu calo monse, mwebo mwebasokolola ubukata bwenu pamulu wa myulu.

²Ukufuma mutunwa twatonga elo nokutwaice ulipampamike amalumbo pamulandu wa balwani bobe, pakweba ati wingabatalalika bonse umulwani elo no wacilandushi. ³Uluntu nalolsha mu myulu yenu, iyo iminwe yenu yapanga, umwenshi elo ne ntanda, ifyo mwabika mu ncende, ⁴bukankala ndo luli ulubilo lwa muntu ico mulabeshiba, nangu mutundu wa muntunse ukuli mulabaposako amano? ⁵Lelo mwalibapanga ukuba abacepa panono kumyeo yaba mu myulu no kubafwika ubukata elo no mucinshi. ⁶Mwamupanga ukuteka pancito shakumaboko yenu; mwalibapanga fyonse ifintu panshi yamakasa yakwe: ⁷Shonse impaanga elo ne ng'ombe, ukubikapofye ne nama shampanga, ⁸ifyoni fya mulwelele, elo ne sabi lya muli bemba, fyonse ifipita mukati kamikuku ya muli ba bemba. ⁹Yahweh Shikulu wesu, ifyo lyaba ilyakucindama ishina lyenu mu calo monse!

Chapter 9

Kumukulu wakubakemba; palwa musango wakwa Muti Labeni. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Nkesa kupela ukutasha kuli Yahweh no mutima wandi onse; nkolanda paficitwa fyenu fyonse ifya bune. ²Nkesa kusansamuka elo no kusekelela muli mwebo; nkemba isha malumbo kwi shina lyenu, Mwe Bakusumbuka! ³Uluntu abalwani bandi bakapilibuka, baipuntula elo no kuloba pantanshi yenu. ⁴Pantu mulicingilile pabulungami bwandi; mwaikala pacipuna cenu icabufumu, kapingula wa cishinka! ⁵Mwaebawile inko; mulyonawile ababifi; muli pashile amashina yabo umuyayaya elo umuyayaya. ⁶Abalwani balyonawilwe kwati fibolya uluntu mwanukawile imisumba yabo. Fyonse ifyakwibukishako fililobe. ⁷Lelo Yahweh aikalilila umuyayaya; alipanga icipuna cakwe icabufumu icabupingushi. ⁸Akesakupingula icalo no bulungami, elo akesakuleta ubupingushi panko shonse no mulinganya. ⁹Yahweh nao akesakuba icubo pabacushiwa, icubo mu nshita ya macushi. ¹⁰Abo bonse abaishiba ishina lyenu balicetekela muli mwebo, pali mwebo, Yahweh, mwilekelesha abo abamifwaya. ¹¹Imbeni isha malumbo kuli Yahweh uuteeka mu Sioni; beni inko ifyo acita. ¹²Pantu Lesa uulandula ukusumwa umulopa alebukisha; talaba ukulila kwabalekeleshiwa. ¹³Beni no luse pali nebo, Yahweh; boneni ifyo nalekeleshiwa kuli abo abampata, mwebo mwebengamfuma ku mwinshi wamfwa. ¹⁴Pakweba ati nsabankanye amalumbo yenu yonse. Mu minshi ya bana banakashi bamu Sioni nkasekelela mwi pusukilo lyenu! ¹⁵Inko shibili panshi mucilindi ico bapangile; amakasa yabo yaliketwe mwisumbu ilyo bateyele. ¹⁶Yahweh alilengele umwine ukwishibikwa; alicitile ubupingushi; ababifi baikatwa mufiteyo fyabo. Selah ¹⁷Ababifi balibabweshe elo no kubatuma ku Sheol, shonse inko ishalabile Lesa. ¹⁸Pantu abakabila tabakalabwe lyonse, nangu isubilo lyabalekeleshiwa ukuloba umuyayaya ¹⁹Imeni, Yahweh; mwileka umuntu amacimfye; lekeni inko shipingulwe mu menso yenu. ²⁰Batinyeni, Yahweh; lekeni inko shishibe ukweba ati bantumfye. Selah

Chapter 10

¹Cindo, Yahweh mwatalamina apatali? Cindo mukoifishila mu nshita yamafya? ²Pamulandu wakuitutumuna kwabo, ababifi bapepeka abalekeleshiwa; lelo twapapata lekeni ababifi be katwe mu mapange yabo. ³Pantu umuntu umubifi atakishisha ulunkumbwa lwakwe; apaala baitemwe elo no kupontela yahweh. ⁴Umuntu umubifi alikwata icinso icakusansuka; tafwaya Lesa. Tatontonkanyapo pali Lesa pantu tasakamana nangu panono pali ye. ⁵Imibele yakwe yamaka inshita shonse, lelo ukupampamikwa kwa bulungami bobbe fililepele ukucila ena; apuuya pali bonse abalwani bakwe. ⁶Alanda mu mutima wakwe ati, "Ntakafilwepo; ukupitafye munko shonse ntakakumanyepo ububi." ⁷Akanwa kakwe kaliswilemo ukutipwila elo no kufutika, amashwi ayabubi ululimi lwakwe lulacena elo kabili lulonaula. ⁸Alolela umwakubelama mupepi ne mishi; mu ncende ishakufisama emo epaila abakaele; amesno yakwe yafwaya abatakwete abakubafwa. ⁹Alila mubumfinsolo kwati ni nkalamo mwiteshi; alaala mukulolelela ukwikata iyakulekeleshiwa. Ekata abakulekeleshiwa uluntu atinta mwisumbu lyakwe. ¹⁰Abo afwaya balonaulwa elo no kupumwa balaponena mu masumbu yakwe ayakukosa. ¹¹Alanda mu mutima wakwe ati, 'Lesa alilabile; alifimbile icinso cakwe; takasakamane ukulolesha.'" ¹²Imeni, Yahweh! imyeni ukuboko kwenu, Lesa! Mwilaba abalekeleshiwa. ¹³Cindo umuntu uwabubi akokanina Lesa elo no kulanda mu mutima wakwe ati, "Tawakalandule nebo?" ¹⁴Lelo mwebo mulabona, pantu mwebo lyonse mulabona uyo mubika ububi elo no bulanda. Uwalekeleshiwa acetekela mwebo; mupusussha abana banshiwa. ¹⁵Tobaula ukuboko kwamubifi elo no muntu wa bubi. Leken i akandwe pamicitile yakwe iyabubi, iyo atontonkenye ukweba ati tawakaisange. ¹⁶Yahweh ni mfumu umuyayaya elo umuyayaya; inko shilisendelwe ukufuma mu calo cakwe. ¹⁷Yahweh, ulyumfwile ifyakukabila fyabalekeleshiwa; ulakosha imitima yabo, ulomfwa kwipepo lyabo; ¹⁸Ulacingilila abana banshiwa elo na balekeleshiwa pakweba ati takuli umuntu pa calo uukaleta ukututuma.

Chapter 100

Ilumbo lya kutotela. ¹Pundeni ne nsansa kuli Yahweh, icalo conse. ²Bombeleni Yahweh ne nsansa; iseni pa cinso cakwe ne nsansa mukoimba. ³Mwi shibe ukweba ati Yahweh ni Lesa; ena alipangile fwebo, elo tuli bakwe. Tuli bantu bakwe fwebo elo impanga sha kulemfwe wakwe. ⁴Ingileni mu mwenshi wakwe no kutotela elo na mu mansa shakwe na malumbo. Peleni ukutotela kuli ye elo mupale ishina lyakwe. ⁵Pantu Yahweh wa bune; icipangano cakwe ica cishinka caikulilila umuyayaya elo icine cakwe ukupita munkulo shonse.

Chapter 101

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Nkesa kwimba ku cipangano ca cishinka elo no mulinganya; kuli mwebo, Yahweh, nkemba isha malumbo. ²Nkesa kwenda mu nshila sha maka. Ni lwisa ukesa kuli nevo? Nkesa kwenda na maka mu ng'anda. ³Ntakese kubika ifya bubi pa cinso candi; nalipata ububi bwa kubula anakantu; tekuti ipalame kuli nevo. ⁴Abantu abakupondama bakesa kufuma pali nevo, ntacita ububi. ⁵Nkesa konaula uuli onse uleamba umupalamano. Ntakese kusunisha uuli onse uwa matutumuko kabili uwa mibele ya cilumba. ⁶Nkesa ku lolesha ku bacishinka ba calo ukwikala kulubali lwandi. Abo abendela mu nshila ya maka kuti babombela nevo. ⁷Abantu aba bucenjeshi ta bashelemo mu ng'anda yandi; ababufi tabakese kupokelelw apa cinso candi. ⁸Ulu celo no lucelo nkesa konaula bonse ababufi mu calo; nkesa kufumya bonse abacita ububi ukufuma mu musumba wakwa Yahweh.

Chapter 102

Ipepo lya wa kucushiwa uluntu ena anakuka elo apongololwela amasakamika yakwe pantanshi yakwa Yahweh. ¹Umfweni ukupepa kwandi, Yahweh; umfweni ukulila kwandi kuli mwebo. ²Mwifisa icinso cenu kuli nebo mu nshita shandi ishakucula. Umfweni kuli nebo. Uluntu nebo namikuta, njasukeni bwangu nebo. ³Pantu inshiku shandi shilipwile nge cushi elo na mafupa yandi yali pile ngo mulilo. ⁴Umutima wandi uli tobekele, elo nebo ndi nge cani icumine. Nebo ndilabile ukulya icili conse. ⁵Pamulandu wa congo cakuleteta kwa ndi, nebo ndisangukile uwakonda sana. ⁶Mpalile mukangwa wa mutololo; nebo ndi kwati ka pululu ka mufibolya. ⁷Shimona tulo naba nge cuni, icaba ceka pamutenge. ⁸Abalwani bandi bansebanya akasuba konse; abo bonse abampumya nebo balapa umulapo mwi shina lyandi. ⁹Nebo ndalya imito ngo mukate elo nsankanya icakunwa ne filamba. ¹⁰Pamulandu wa bupingushi bwenu no bukali bwenu, mwebo mulinjimishe ukuti mu mpose. ¹¹Inshiku shandi shili nge cinshingwa ici fumapo, elo nebo ndyumine nge cani. ¹²Lelo mwebo, Yahweh, mwikalilila umuyayaya, elo ne cibukisho cenu cankulo shonse. ¹³Mwebo mukesa kwima no ku kwata uluse pa bena Sioni. Nomba ni nshita iya kumubelela uluse ena, inshita iya sontwa ilifikile. ¹⁴Pantu ababomfi benu basekelela mu mabwe yakwe elo batemwa ulukungu lwa mufibolya fyakwe. ¹⁵Inko shikatina ishina lyenu, ¹⁶Yahweh, elo ne mfumu shonse isha pano calo shikesa kutina ubukata bwenu. Yahweh akesakukula Sioni cipyacipya elo akesakuboneka mubukata bwakwe. ¹⁷Pali ilya nshita, ena akesakumfwa kwiipepo lya wa kubulwa; ena takasule ipepo lyabo. ¹⁸Ifi fikesa kulembwa ku ba munko sha kuntanshi, elo na ku muntu uutalafyalwa akesakulmba Yahweh. ¹⁹Pantu ena aliloshe panshi ukufuma umwa mushilo; ukufuma ku mulu Yahweh aliloleshe pano isonde. ²⁰Ukumfwa ukutenda kwa mufungwa, ukulekelako aba mukufwa. ²¹Uluntu abaume bakesa kulondolola ishina lyakwa Yahweh mu Sioni no lwa kumulumba mu Yerusalemu. ²²uluntu abantu elo na ma bufumu bakolongana pamo mu kubombela Yahweh. ²³Ena alisendele amaka yandi pakati ka bwikashi bwandi. Ena alicefeshe inshiku shandi. ²⁴Nebo naishile kulanda ati, "Mwe Lesa wandi, mwi nsenda nebo mukati ka nshiku shandi, mwebo emo muli muno mu nkulo shonse. ²⁵Mu nshita sha kale mwebo mwa shimpile isonde mu ncende; imyulu shapangwa ne minwe shenu. ²⁶Fyena fikesa kuloba, lelo mwebo mukesakushala; fyonse fikesa bkukula nge laya; nge fya kufwala, mwebo mukesa kufifumyapo, elo fyena fikesa kufumishaiwapo. ²⁷Lelo mwebo mwaba cimocine, elo ne myaka shenu tashakwate impela. ²⁸Abana ba babomfi benu bakesa kwikalilila, na bana babo bakesa kwikala mu menso yenu."

Chapter 103

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Nkopela amatotelo kuli Yahweh no mweo wandi onse, elo na fyonse ifili muli nebo, nkopela amalumbo kwi shina lyakwe ila mushilo. ²Nkopela amalumbo kuli Yahweh no mweo wandi onse elo no kwibukisha fyonse ifya bune ifyo acita. ³Ena alelela shonse imembu shabo; alaposha amalwele yenu yonse. ⁴Ena aulubula umweo obe ukufuma mukonauka; eukufwika ku mutwe ecipangano ca cishinka elo ne ficitwa fya luse. ⁵Ena ewikasha umweo obe ne fintu ifya bune pa kweba ati ubulumendo bobe bucinjishiwe kwati ni kapumpe. ⁶Yahweh acita ifya mulinganya elo acita imilimo ya mulinganya kuli bonse abasulwa. ⁷Alilengele imilimo yakwe ukwibikwa kuli Mose, ificitwa fyakwe ku bana bakwa Israeli. ⁸Yahweh wa luse elo wa kusenamina; wa kutekanya; alikwata icipangano ca kukosa ica kucindama. ⁹Ena te lyonse akulakanda; te lyonse aba uwa kukalipa. ¹⁰Ena ta bomba na fwebo ngefyo imembu shesu shaba nangu ukulipila fwebo pafyo imembu shesu shikofwaya. ¹¹Pantu ngefyo amakumbi ya ba apatali pa mulu wa cao, efyo ne cipangano cakwe icacishinka caba na maka pali abo aba mucindika. ¹²Ifyo akabanga katalukana na masamaba, ifyo fine efyo ena afumya ukushininwa kwa membu shesu pali fwebo. ¹³Ifyo wishi akwata uluse pa bana bakwe, efyo na Yahweh akwata uluse pali abo abamucindika. ¹⁴Pantu alishiba ifyo twa pangwa; ena ali shiba ukweba ati tuli lukungu. ¹⁵Lelo umuntu, inshiku shakwe shaba nga ifyani; abengeshima nge luba mwi bala. ¹⁶Umwela wa puupa pali lyena, elo lya luba, elo takuli no winga landa apo lya menene. ¹⁷Lelo icipangano ca cishinka icakwa Yahweh ca fuma ku muyayaya ukuya umuyayaya pali abo abamucindika. Ubulungami bwakwe buya na ku bana bakwe. ¹⁸Balasunga icipangano cakwe elo no kwibukisha ifya kukonka fyakwe. ¹⁹Yahweh alibikileko icipuna cakwe mu mulu, elo ubufumu bwakwe buteeka ukuli konse. ²⁰Peleni amalumbo kuli Yahweh, mwebo bamalaika bakwe, mwebo mwe bamaka mwe bakukosa elo mu cite ishiwi lyakwe, mwe bakukosa elo mucite ishiwi lyakwe, elo mukonke ne ciunda ce shiwi lyakwe. ²¹Peleni amalumbo kuli Yahweh, mwemilalo yakwe yonse, muli babiomfi bakwe abacita ukufwaya kwakwe. ²²Peleni amalumbo kuli Yahweh, fyonse ifibumbwa fyakwe, mu ncende shonse umo ateeke. Nkapela amalumbo kuli Yahweh no mweo wanmndi onse.

Chapter 104

¹Nkopela amalumbo kuli Yahweh no mweo wandi onse, Yahweh Lesa wandi, muli bakulu mwebo; mwebo mwaliifwikwa bukatebebe elo no bucindami. ²Mwebo mwaliifimbana ulubuto kwati mwio ngila; mwebo musalangnya imyulu kwati li tenti. ³Mwebo bwalicila imipulue yenu mu makumbi; mwebo mwapanga amakumbi ukuba iceleta; mwebo mwenda mu mapindo ya mwela. ⁴Ena eupanga imyela ukuba intumi, imingu shamulilo ukuba ababomfi benu. ⁵Ena ashimpile umufula wa calo, elo tacakaseshiwepo. ⁶Mwebo mwa fimbile icalo ku menshi kwati li laya; amenshi yaishilekufimba impili. ⁷Ubukali bwenu bwa lengele amenshi ya butuke; pa ciunda ca kubulukuta kwe shiwi lyenu yali butawike. ⁸Impili shalimine, elo imipokapoka sha lisalangene mu ncende isho mwe shilangile shena. ⁹Mwebo mwalinika umupuka pali fyena pakweba ati tafitolokele; tefya kafimbe iclo na kambi. ¹⁰Ena alengele utumfukumfuku ukuya mu mipokapoka; utumilonga ukuya pakati kampili. ¹¹Fipela amenshi ku nama shonse isha mpanga; impunda sha mupanga shi pwisha icilaka ca shiko. ¹²Mumbali ta tumana ifyoni filepanga ifinsa; fileemba pakati ka misambo. ¹³Ena alatapilisha impili ku menshi ya mumiputule shakwe mulwelele. Icalo filiswile kufisabo fya mukubomba kwakwe. ¹⁴Ena alalenga umulemfwe ukumena uwanama ne filimwa ifya muntu ku kulima pa kwebati umuntu akwate ifya kulya ukufuma ku mushili. ¹⁵Ena alapanga umwangashi pa kulenga umuntu asansamuke, amafuta ku kulenga icinso cakwe ukubeka, elo ifya kulya ukulundulula ubumi bwakwe. ¹⁶Ifimuti fyakwa Yahweh fipoka imfula iingi; imikeda yamu Lebanoni iyo abyele. ¹⁷Kulya ifyoni filapanga ifinsa. Kabaso apanga umwa kwikala ku cimuti ca mu kumpri. ¹⁸Imbushi sha mapnga shikala pa mpili sha pamulu; ubutali bwa mpili ecubo caba pakati. ¹⁹Ena asalile umwenshi ukwabanya inshita; akasuba ka lishiba inshita ya kuwa. ²⁰Mwebo mulapanga imfinshi ya bushiku uluntu inama sha mpanga shifuma. ²¹Utwana twa nkalama tulabulumina ifya kwikata elo no kufwaya ifya kulya kuli Lesa. ²²Uluntu akasuba katula, shilabwelelamo elo no kulaala umo shi fisama. ²³Eico, abantunse bafuma ku ncito elo no kubomba ukutali mpaka icungulo. ²⁴Yahweh, ifyo yafula elo no kucindama imilimo yenu! Na mano mwa lipangile fyonse; icalo caisulapo imilimo yenu. ²⁵Kulya kuli bemba, uwakushika elo uwakupabuka, mwaba ifyenda ifitengapendwa, ifinono elo ne fikulu. ²⁶Ifyombo fyenda palya, na shimweshimwe nao emo ali, uo mwebo mwapangile mu kwangala muli bemba. ²⁷Fyonse ifi filolesha kuli mwebo ku kufipela ifilyo mu nshita iya kulinga. ²⁸Uluntu mwebo mwapela kuli shena, shilakolangana; uluntu mwaisula ukuboko kwenu, shilasekelamo. ²⁹Uluntu mwafisa icinso cenu, shilashupikwa nga mwebo mwa fumyapo umupashi wa fiko, shilafwa elo no kubwekela ku kulukungu. ³⁰Uluntu mwebo mwa tuma umapashi wenu, fyena fya bumbwa, elo mwebo mulapanga icalo cipyacipya. ³¹Lekeni ubukata bwakwa Yahweh bwikalilile umuyayaya; lekeni Yahweh asekele mububumbo bwakwe. ³²Ena alolesha panshi pa calo, elo cilasunkana; ena alekata impili, elo shilafumya icushi. ³³Nkemba kuli Yahweh mu mweo wandi onse; nkemba isha malumbo kuli Lesa wandi ulo ndi no mweo. ³⁴Lekeni ifya kutontonkanya fyandi fibe ifya kulowa kuli ye; nkasekelela muli Yahweh. ³⁵Lekeni ababembu bakafumishiwepo pa calo, elo ababifi tabakabepo na kambi. nkesakupela amalumbo kuli Yahweh no mweo wandi onse. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 105

¹Peleni ukutasha kuli Yahweh kuteni pe shina lyakwe; lekeni imicitile yakwe ishibikwe mu fyalo fyonse.

²Mwimbileni, mwimbileni amalumbo; landeni fyonse ifya kupapusha fyakwe fyonse. ³Itatakuleni mwi shina lyakwe ilya mushilo; lekeni imitima ya bafwaya Yahweh isansamuke. ⁴Fwayeni Yahweh elo na maka yakwe; fwayeni ukubapo kwakwe lyonse lyonse. ⁵Ibukisheni ifintu fya kupapusha acita, ifisungusho fyakwe elo ne fipope fya ku kanwa kakwe, ⁶mwe lupwa lwakwa Abrahamu umubomfi wakwe, mwebo mwe bantu bakwa Yakobo, mwe bakusalwa bakwe. ⁷Ni Yahweh, Lesa wesu. Ifipope fyakwe fyaba pe sonde lyonse. ⁸Alasunga icipangano cakwe ukutwalilila, icebo ico akonkomeshe ku nkulo sha kulenga ikana limo. ⁹Aleibukisha icipangano apangile na Abrahamu elo no kulapa kwakwe kuli Isaki. ¹⁰Ici eco ashikamikile kuli Yakobo nge cibukisho elo na kuli Israeli nge cipangano cakuwalilila. ¹¹Alilandile ati, "Nkamipela icalo ca Kenani nge cakwabaniwa ukuba icakupyana cenu." ¹²Aishile kulanda ifi uluntu balifye impendwa iyinono abantinti, elo bali abeni mu calo. ¹³Balikwenda kumishobo ne mishobo ukufuma ku bufumu bumbi ukuya ku bunankwe. ¹⁴Tasuminishe nangula umo ukubacusha; alikalipile isha mfumu pamulandu wabo. ¹⁵Aishile kulanda ati, "Tecakweshwa ukwikata mubakusubwa bandi, elo takuli ku cena bakasesema bandi." ¹⁶Aishile kuleta icipowe pa calo; aliputwileko ukupekanya kwa kupanga umukate. ¹⁷Aishile kutuma umwaume kuntanshi yabo; Yosefu baishile kumushitisha kubati musha. ¹⁸Amakasa yakwe baishile kuyakaka muntambo; mu mukoshi wakwe baishile ku kakamo icela; ¹⁹pankafye ifyo alandile fyaisa kufikilisha. Icebo cakwa Yahweh cali mwe seshe. ²⁰Imfumu yaishile kutuma ababomfi ukuya ku mufumya; lateka wa bantu alimulekeleko ukuba uwakaele. ²¹Alimubikile intungulushi ya mu ng'anda yakwe nga kateka wa fyonse akwete. ²²ukulangilila ba cilolo umo atemenwe elo no kufunda abakulu amano. ²³Eluntu Israeli aishile kwisa mu Egypto, elo Yakobo alikeleko panono mu calo cakwa Hamu. ²⁴Yahweh aishile kufusha abantu bakwe, elo aishile kubakosha ukucila abalwani babo. ²⁵Aishile kulenga abalwani babo ukupata abantu bakwe, ukulekucusha ababomfi bakwe. ²⁶Aishile kutuma Mose, umubomfi wakwe, elo na Aaroni, abo asalile. ²⁷Baishile kucita ifya kubwenako pa bena Egypto, ifya kusungusha kwakwe mu calo cakwa Hamu. ²⁸Aishile kutuma imfinshi elo aishile kulenga icalo cilya ukufita, lelo abantu ba muli cilya calo tabaumfwile ifipope. ²⁹Aishile kwalula amenshi yabo umulopa elo ali peye ne sabi lyabo. ³⁰Icalo cabo caishile kwisulamo ifyula, na mundelu shaba kateka kumo. ³¹Aishiel kulanda, elo balunshi elo ne fisumi fyaishile kwisula icalo cabo conse. ³²Aishile kwalula imfula icitalawe, no mulilo wali kubilimuka mu calo cabo. ³³Aishile konaula imyangashi yabo ne fimuti fya mi kunyu; alikontawile ifimuti mu calo cabo. ³⁴Aishile kulanda elo na makanta aishile kwisa, makanta uwingi. ³⁵Makanta aishile kulya icani conse mu mpanga yabo; Aishile kulya fyonse ifilimwa fya mu mushili. ³⁶Aishile kwipaya fyonse ifisakula bula mu calo cabo, ifisabo fya ntanshi fyonse ifya maka yabo. ³⁷Aishile kufumya Israeli na silfere elo na golide; takwali no wakuipuntula nangu umo mu mikowa yabo pa bulendo. ³⁸Egypto aishile kumfwa ubune uluntu baishile kuya, abena Egypto bali kubatina. ³⁹Aishile kufungulula ikumbi nge cakufimbana elo aishile kwasha umulilo ukulekubutisha ubushiku. ⁴⁰Abena Israeli baishile kulomba iflyo, elo aishile kuleta inkwale elo aishile kubalisha umukate wa kumulu. ⁴¹Aishile kuma icilibwe, elo na menshi yaishile kufumamo; ukupongolokela mu matololo kubati kamana. ⁴²Pantu aishile kwibukisha icipangano cakwe icamushilo ico apangile kuli Abrahamu umubomfi wakwe. ⁴³Aiahile kutungulula abantu bakwe nensansa, aba kusalwa bakwe bali kupunda no tupundu. ⁴⁴Aishile kubapela ifyalo fya munko; bali bulile ifyuma fya bantu na bantu ⁴⁵pakwebati bengsunga ifipope fyakwe elo ne funde lyakwe. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 106

¹Lumbanyeni Yahweh. Peleni ukutasha kuli Yahweh, pantu wabune, pantu icipangano ca cishinka cakwe cakutwalilila. ²Nani uwingapenduluka ificitwa fyakwa Yahweh ifi kulu nangula ukushimbula ukufikapo ukulumbwa kwa ficitwa fyakwe? ³Balipalwa abo abacita ifisuma, elo nabo imicitile yabo lyonse yaba iyakololoka. ⁴Njibukisheni mu mano yenu, Yahweh, uluntu mukolangisha ububile abantu benu; ngafweni uluntu mukobapususha. ⁵Eluntu nkabona ubuyantanshi bwa bantu benu abakusalwa, sansamukile mu bune bwa mushobo wenu, elo no lulumbi lwa kupyana kwenu. ⁶Tuli bembukile kubati fikolwe fyesu; tulicitile ifilubo, tulicitile ububi. ⁷Bashifwe besu tabatashishe ifisungusho fya ficitwa fyenu mu Egypto; balipulwile ificitwa fya cipangano cenu ifya cishinka; balipondokele pali bemba, Bemba wa Matete. ⁸Nangula califyo, alibapuswishe pa mulandu we shina lyakwe pakwebati asokolole amaka yakwe. ⁹Alikalipile Bemba wa Matete, elo aishile kuma. Eluntu aishile kubapisha mu maposhi, ngo kupitila mutololo. ¹⁰Aishile kubapususha ku kuboko kwaba bapiitile, elo aishile kubapususha ku kuboko kwa balwani babo. ¹¹Lelo amenshi yali fimbile abalwani babo; tapali nangula umo uwakupusuka. ¹²Eluntu baishile kusumina amashiwi yakwe, elo baishile kwimba ukumulumbanya. ¹³Lelo bwangu bwangu balilabile ifyo acitile; tabapembele ukuti abebe ifya kukonka. ¹⁴Balikwete ifya kubaswa mu mabotolo, baishile kulufyanya Lesa mu matololo. ¹⁵Eico aishile kubapele ico bali kufwaya, lelo aishile kutuma ubulwele ububi pali bo. ¹⁶Munkambi baishile kumfwilila Mose elo na Aaroni akalumwa, shimaepo wa mushilo wakwa Yahweh. ¹⁷Umushili waishile kwisuka elo waishile kumina Datani elo waishile kukupa abali kukonka Abiramu. ¹⁸Umulilo waishile kupuka pali bo; umulilo waishile koca aba bembu. ¹⁹Baishile kupanga umwana wa ng'ombe pa Horebu elo baishile kushinshimuna ica kwengulula ica cela. ²⁰Bali kabushenye ululumbi lwakwa Lesa ku ca kupashanya ca ng'ombe icilya umulemfwe. ²¹Balilabile Lesa wabo kapususha, uwacitile ifintu fya kupapusha mu Egypto. ²²Alicita ifintu ifya bune mu calo cakwa Hamu elo ne ficitwa ifikulu pali Bemba wa Matete. ²³Eico ashile kulanda ati akabonaula- nga te Mose, uwakusalwa wakwe, alitaleme pakati kakwe, ukutalusha icipyu cakwe ukutabonaula. ²⁴Eluntu baishile kusula icalo cabamo icibweshu; tabacetekele mufilayo fyakwe, ²⁵lelo bali kungwinta mu matenti yabo, elo tabaumfwilile Yahweh. ²⁶Eico aishile kwimya ukuboko kwakwe elo aishile kulapa kuli bo ukweba ati kuti abepayila mu ciswebembe, ²⁷ukusalanganya balupwa babo mukati kamisho, elo no kubasalanganishisha mu ncende sha bena fyalo. ²⁸Balishinshimwine Bali waku Peore elo baishile kulya na malambo bali kupela kuba kufwa. ²⁹Baishile kulenga akalipe ku mulandu ne micitile yabo, elo ne cikuko caishile kubaponena. ³⁰Eluntu Finehasi aishile kwima ukuitumpikamo, elo ne cikuko caishile kupwa. ³¹Calishibikilwe kuli ye ngo walungama muficitwa ku nkulo shonse umuyayaya. ³²Nakabili baishile kulenga Yahweh ukukalipa pa menshi yapa Meriba, elo aliculile Mose pamulandu wabo. ³³Baishile kulenga Mose ukufulwa, elo aishile kulanda bukali bukali. ³⁴Tabaonauwile inko Yahweh abakonkomeshe, ³⁵lelo baishile kusankana pamo ne nko elo baishile kusambilila imisango yabo ³⁶elo balishinshimwine utulubi twabo, icaishile kuba iciteyo kuli bo. ³⁷Baishile kupela ilambo abana baume babo elo na bana banakashi babo kungulu. ³⁸Baishile kusumya umulopa uwakubula umulandu, umulopa wa bana baume babo elo no mulopa wa bana banakashi babo, abo baishile kupela ilambo ku tulubi twa mu Kenani, ukukowesha icalo ku mulopa. ³⁹Balikowezele ku micitile yabo abene; mu misango yabo kubati maule. ⁴⁰Eico Yahweh aishile kufululwa abantu bakwe, elo alisulile abantu bakwe umwine. ⁴¹Aishile kubapela mu kuboko kwa nko nabo ababapatile bali kubateka. ⁴²Abalwani babo bali kubacusha, elo baliletelwe ku lubali lwa mu maka yabo. ⁴³Inshita ishingali ali kwisa mukubafwako, lelo balitwalililefye ukupondoka elo bali bikilwe panshi ku membu shabo abene. ⁴⁴Nangula cibe ifyo, alikutikile ukucula kwabo uluntu baishile kulila ukuti ba bafwe. ⁴⁵Aishile kwibukisha icipangano cakwe kuli bo elo alilangulukile pamulandu wa bune bwa kutemwa kwakwe. ⁴⁶Aishile kulenga bonse abali kuba cusha ukubomfwila uluse. ⁴⁷Tupususheni, Yahweh, Lesa wesu. Tukolonganikeni ukutufumya mu misebo ukwebati tupele ukutasha kwi shina lyobe lya mushilo elo no lulumbi mukukulumbanya. ⁴⁸Lekeni Yahweh Lesa wakwa Israeli, alumbanishiwe ukutula umuyayaya no kufika umuyayaya. Abantu bonse balande ati, "Ameni." Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 107

¹Peleni ukutasha kuli Yahweh, pantu wabune, ne cipangano ca cishinka cakwe ca kutwalilila. ²Lekeni abapusuka bakwa Yahweh balande, abo apususha ukubafumya mu maboko ya balwani. ³Aishile kubakolonganka ukufuma mu fyalo ifyeni, ukutula ku kabanga ukuya kushinta ku masamba, ukutula ku kapinda ka kukuso ukuya shinta ku kapinda ka kukulyo. ⁴Baishile kushinguluka pamatololo pamusebo wa mu mawanga elo tabasangile umusumba umwakwikala. ⁵Pantu bali ne nsala elo ne cilaka, bali fwile icitu ku kunaka. ⁶Eluntu baishile kulilila Yahweh mu bwafya bwabo, elo alibapuswishe ukubafumya mu bwafya bwabo. ⁷Alibalangile inshila iyipi pakwebati balekuya ku musumba wakwikalamo. ⁸Abantu kanshi na balumbanye Yahweh pa cipangano ca cishinka cakwe elo na pafyakupapa ifyo acitila abantunse! ⁹Pantu alekutisha ukufwaisha kwa abo abali ne cilaka, elo no kufwaya kwa abo abali ne nsala alabesushamo ifintu fya bune. ¹⁰Bambi balikele mumfimi elo mumfwa, aba kukakwa mu kucucutika elo mu minyololo. ¹¹Ici nipakwebati balyalukile ishiwi lyakwa Lesa elo balikene ukulangilila kwa wapulamo. ¹²Alinashishe imitima yabo ukupitila mu fya kukosa; baliipuntwile elo takwali no wa kubafwako ukubemya. ¹³Eluntu baishile kulilila kuli Yahweh mu bwafya bwabo, elo aishile kubafumyamo mubulanda bwabo. ¹⁴Aishile kubafumya mu mfinshi elo na mumfwa elo no kuputaula ifiteyo fyabo. ¹⁵Abantu kanshi na balumbanye Yahweh pa cipangano ca cishinka cakwe elo na pafyakupapa ifyo acitila abantunse! ¹⁶Pantu aliputaula impongolo shi mikuba elo ne fipindamo fya cela. ¹⁷Bali ifipuka mukupondoka kwabo elo no kucushiwa pamulandu wa membu shabo. ¹⁸Balilufishe icilaka cakulya ifilyo, elo baliapalamine ku mpongolo sha kufwa. ¹⁹Eluntu baishile kulilila kuli Yahweh mu bwafya bwabo, elo aishile kubafumyamo mu kucula kwabo. ²⁰Aishile kutuma ishiwi lyakwe elo alibaposeshe, elo alibapuswishe ukufuma mu konaulwa. ²¹Abantu kanshi na balumbanye Yahweh pa cipangano ca cishinka cakwe elo na pafyakupapa ifyo acitila abantunse! ²²Lekeni bapele amalambo yakutasha elo nokushimbula ifyo acita mu kwimba. ²³Bambi benda pali bembamba mufyombo elo no kucita amakwe kwi shilya lya kuba bembamba. ²⁴Aba balabona ificitwa fyakwa Yahweh elo ne fyakupapusha pali bembamba. ²⁵Pantu nga landa elo cimwela caima pali bembamba. ²⁶Balifilikile mu makumbi; balile panshi pamatenga. Ubwikashi bwabo bwali sungulukile muku cula. ²⁷Basalampanta elo batankaila kubati bantu abakolelwe elo ne mpela yabo yaboneka. ²⁸Eluntu baishile kwita kuli Yahweh mu bwafya bwabo, elo aishile kubafumyamo mukati ka cula kwabo. ²⁹Aishile kutalalika icimwela, elo na maba yalilekele. ³⁰Eluntu baishile kusansamuka pantu bembamba alitalalele, elo aishile kubaleta ku maswe bali kuya. ³¹Abantu kanshi na balumbanye Yahweh pa cipangano ca cishinka cakwe elo na pafya kupapa acitila abantunse! ³²Lekeni ba mutotele mukukolongana kwa bantu elo bamulumbanye mukukolongana kwa bakulu. ³³Alalula imilonga kubati matololo, utumfukumfuku kubati ni mpanga iya kuma, ³⁴elo icalo ca filyo kubati ni ncende iya kubulamo nangu kamo pamulandu wa bubi bwa bantu ba bamo. ³⁵Alaula amatololo kubati cishiba ca menshi elo ne mpanga iya kuma kubati tumfukumfuku twa menshi. ³⁶Alekalikamo abansala mulya, elo balakula umusumba wa kwikalamo. ³⁷Bakula umusumba wa kubyalamo amabala, ukubyala imyangashi, elo no kusombola ifingi. ³⁸Alabapala eico bali abengi nganshi. Taleka ing'ombe shabo ukulekucepa mu mpendwa. ³⁹Balicepele elo baisakuba abanono ku kukalipwa ku bucushi elo no bulanda. ⁴⁰Aitulwila imisuula pantungulushi elo no abalenga ukupitana mu matololo, umutaba misebo. ⁴¹Lelo alacingilila abakubulwa ukutabacusha elo alasakamana ulupwa lwakwe ukubati mukuni. ⁴²Abalungama bakobona ici elo bakasansamuka, elo bonse abatalungama baisala patunwa twabo. ⁴³Uyo uwakwata amano akutike kuli fi fintu elo no kukonka imicitile ya cipangano cakwa Yahwe ica cishinka.

Chapter 108

Ulwimbo, ulumbo lyakwa Davidi. ¹Washikimana umutima wandi mwe Lesa; nkoimba, ee, nkemba ukulumbanya no kucindama kwa mutima wandi. ²Talama, we ng'omba elo nobe we musakai; nkoishibusha amaca. ³Nkopela ukutasha kuli webo, Yahweh, Mukati ka bantu na bantu; nkoimba kuli webo ukukulumbanya mukati kamishobo. ⁴Pantu icipangano ca cishinka cobe cakula ukucila imyulu; elo ne kucetekela kwa cine cobe kwafika na mumakumbi. ⁵Sumbulweni, mwe Lesa, ukucila imyulu, elo ubukata bwenu busumbulwe icalo conse. ⁶Pakwebati abo watemwa bapusushiwe, tupususheni ku kuboko kwenu ukwa kulyo elo ngasukeni. ⁷Lesa alilandile muli bumushilo bwakwe; "Nkasansamuka; nkabanya Shekemu elo nko pima no mukonko wa Sukoti. ⁸Gileadi yandi, elo Manase yandi; Efraimu nayo cisote candi; Yuda ni nkonto yandi. ⁹Moabu cakowelapo candi; napali Edomu epo nkoposa insapato shandi; nkapunda mukucimfya pamulandu wakwa Pilistia. ¹⁰Nani akandeta mu musumba wa kukosa? Nani aka nondola ku Edomu?" ¹¹Mwe Lesa, bushe tamwatusala? Tamuya nafwebo ku nkondo na bashilika besu. ¹²Tupeni ukwafwa ne cilwani, pantu ukwafwa kwa muntu kwa fye. ¹³Tukacimfya mukwafwa kwakwa Lesa; akabanyanta panshi abalwani besu.

Chapter 109

Ku mukulu waku ba kamba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Lesu uyo ndumbanya, mwiba tondolo, ²pantu bansansa ababifi elo na babufi; bambepesha ubufi. ³Balinshingulukile elo balanda ifya lupato pali nebo, elo bansansa apakubula umulandu. ⁴Mukumbweseshu ukutemwa kwandi bantunganya, lelo nkobapepelako. ⁵Bambweseshu ubufi pa bune, elo bapata icitemwiko candi. ⁶Sonteni umwaume imbifi pa balwani ngaba bantu; sonteni uwakushinina atalame ku kuboko kwakwe ukwa ku kulyo. ⁷Uluntu apingulwa, lekeni asangwe no mulandu; lekeni ipepo lyakwe lishimbulwe ilya lu bembu. ⁸Inshiku shakwe shili cepele; umbi na bule icifulo cakwe. ⁹Abana bakwe babe abakubulwa ba wishi, umukashi wakwe abe mukamfwilwa. ¹⁰Abana bakwe balekupitanafye elo bakalomba lombu, abakutamfiwa ulu bafuma mu mayanda yabo ayakonaika. ¹¹Lekeni uyo akongolako asende fyonse ifyo akwata; na beni bamusendele ifyo anonka. ¹²Kwiba nangu umo uwakumumfwila uluse; nangula umo uwakumumfwila ubulanda abana bakwe abakubula wishi. ¹³Abana bakwe baputulweko; ishina lyabo likabamo munkulo iikokonkapo. ¹⁴Lekeni imembu shafikolwe fyakwe shishimbulwe kuli Yahweh; lekeni imembu shakwa nyina shikalabwa. ¹⁵Lekeni ukulufyanya kwabo lyonse kulekuba kuli Yahweh; lekeni Yahweh aputuleko ukubebusha pano calo. ¹⁶Lekeni Yahweh acite ici pantu uyu mwaume talikusakamana ukulanga icipangano ca cishinka, lelo alikucusha abalanda, abakubulwa, elo no wakutompoka umutima ku kwipaya. ¹⁷Alitemenwe ukutiipa, na fimubwelulukile. Alipatile ipalo; lekeni ipalo peba nangula limo pali ye. ¹⁸Alikuifwika umwine ifitipu kubati e cakufwala, kubati mafuta mu mafupa yakwe. ¹⁹Lekeni icitipu cakwe cibe kubati fyakufwala aifwika umwine, kubati mushipi afwala lyonse. ²⁰Lekeni ifi fibe cilambu kuba mbepesha kuli Yahweh, kuli bo abalanda ifya bubi pali ne bo. ²¹Yahweh mwe mfumu yandi, mbombeleni ifya bune pamulandu we shina lyenu. Pantu icipangano ca cishinka cenu ca bune, mpususheni. ²²Pantu ndimupina kabili uwakubulwa, elo umutima wandi ulicenenwe munda. ²³Nkoya nkopwa kubati cinshingwa ca cungulo; ndisunkene kubati ni makanta. ²⁴Amakufi yandi yalinakile mukufunga; ndifumine mukwina ndyondele. ²⁵Ndisebene ku banshinina; uluntu ba mbona, balapukumya imitwe. ²⁶Ngafweni, Yahweh Lesu wandi; mpususheni ku cipangano ca cishinka cenu. ²⁷Lekeini beshibe ukwebati uku kubomba kwenu, ukwebati mwebo, mwe Yahweh, mulicitile ifi. ²⁸Nangula bengantipa, napapata mpaleni; uluntu bansansa, lekeni bomfwe insoni, lelo lekeni umubomfi wenu asansamuke. ²⁹Lekeni abalwani bandi bafwikwe insoni; lekeni bafwale insoni kubati mu kansu. ³⁰Ku kanwa kadni nkopela ukutasha kuli Yahweh; nkomulumbanya mukati ka mabumba. ³¹Pantu akatalama ku kuboko kwa kukulyo ukwa uyo uukobulwa, ukumupudusha kuli bo abalikumupingula.

Chapter 11

Kumukulu wakuba kemba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Ndyubile muli Yahweh; cindo wingalanda kuli nevo, "Fulumuka kwati con i ku lupili"? ²Pantu bona ababifi bapekanya amata yabo. Bapekanya ne mifwi yabo pantambo ku kulasa mu mfinshi pabakutambalala mu mitima.³Pantu ngemifola yaonaulwa, cindo abalungami bengacita? ⁴Yahweh ali mwi tempele lyakwe ilya mushilo; amenso yakwe yalabona, amenso yakwe yalalengula abana ba bantu.⁵Yahweh alalengula bons abalungami elo na babifi, lelo alipata abo abatemwa ukucita ifi mfulunganya. ⁶Akesakulolekesha pa babifi umulilo na mabwe yamingu; no mwela uubabula ukesakuba icakaniko ukufuma muli kapu wakwe! ⁷Pantu Yahweh wakulungama elo alitemwa ubulungami; abakutambalala bakabona icinso cakwe.

Chapter 110

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh alanda kuli shikulu ati, "Ikala ku kuboko kwa kukulyo kwandi mpakafye nsangule abalwani bobe icakunyantapo."²Yahweh akekata inkonto ya maka yobe ukufuma ku Sioni; ukuteka abalwani bobe. ³Abantu bobe bakakukonka mu mingila ya mushilo ku kuitemenwa kwabo abene pa bushiku bwa maka yobe; ukutula mwi fumo lya lucelo ubulumendo bobe bukaba kwati cime.⁴Yahweh alilapile, elo takacinje: "Ulishimapepo umuyayaya, kubati ni Melkisedeki."⁵Imfumu ili kukuboko kobe ukwa kukulyo. Akepaya ba shamfumu pa bushiku bwa kukalipa kwakwe. ⁶Akapingula imishobo; akesusha uwakulwila ifitumbi fya bantu; akepaya intungulushi mu fyalo ifingi.⁷Akanwa mu cishima mumbali ya musebo, elo eluntu akemya umutwe wakwe mu mulu panuma ya kucimfya.

Chapter 111

Lumbanyeni Yahweh. ¹Nkapela ukutasha kuli Yahweh no mutima wandi uonse mwibumba lya balungami, mukukolongana kwabo. ²Imilimo yakwa Yahweh ikulu, balikufwaisha ikuilolela bonse abaikabila. ³Imilimo yakwe ya kucindama elo yalulumbi, elo ukulungama kwakwe ku kaba kwa muyayaya⁴Alacita ifintu ifyabune ifikebushiwa; Yahweh wa luse elo wa nkumbu. ⁵Alapela ifyakulya ku bantu bakwe abacishinka abamukonka. Alebukisha lyonse icipangano cakwe. ⁶Alalangisha imilimo yakwe iyamaka ku bantu bakwe mukubapela inko mukupyaninina. ⁷Imilimo ya minwe yakwe yakucetekelwa kabili ilungami; konse ukulangililila kwakwe kwa kushintililapo. ⁸Kwalipampamikwa ukutwalilila, ku kukonka mu cishinka elo bune bune. ⁹Alapela ukucimfya ku bantu bakwe, alisuba icipangano cakwe umuyayaya; lya mushilo elo lya kupapa ishina lyakwe.¹⁰Ukucindika Yahweh ekutampa kwa mano; abakonka ukulangililila kwakwe balikwata ukumfwikisha ubune. Ukumulumbanya kwakwe kwa muyayaya.

Chapter 112

¹Lumbanyeni Yaweh. Alipalwa umuntu uyo uutina Yaweh, uyo uubekelwa ngansi mumafunde yakwe. ²Ena ubufyashi bwakwe bukesakuba impalume pa calo; inkulo ya bantu abalungami yakupalwa. ³Ubucindami nefyuma fyaba mung'anda yakwe; ena ubulungami bwakwe bukesakwiminina umuyayaya. ⁴Ulubuto lwakila mumfimi ya muntu wakutambalala; ena wamutembo, wankumbu, elo wakulungama. ⁵Cawama kumuntu uwamutembo elo uwashimisha impiya, uubakilila ifyebo fyakwe nobulungami. ⁶Pantu ena takabale atelewntenshiwa; umuntu umulungami akesakwibukishiwa umuyayaya. ⁷Ena takesekutina ilyashi lyabubi; ena wakushipa, acekela muli Yaweh. ⁸Ena umutima wakwe walitungililwa, ukwakubula umwenso, mpaka ena akesekubona ico afwaile abalwani bakwe. ⁹Ena asalanganya nokupa kubapina; ena ubulungami bwakwe bwaiminina umuyayaya; ena ukusumbulwa mubukata. ¹⁰Umuntu umubifi akumona ifi elo akesakufulwa; ena akasumanya ameno yakwe elo ena akushinguluka; ico ababifi bakumbwa cakuloba.

Chapter 113

¹Lumbanyeni Yaweh mulumbanyeni ena, mwebo mwebo mwebabomfi bakwa Yaweh; Lumbanyeni ishina lyakwa yaweh. ²Licindikwe ishina lyakwa Yaweh, ukutula nomba nomuyayaya. ³Ukufuma kukutula kwakasuba ukufika kukuwa kwakako, ishina lyakwa Yaweh libe ilyakulumbanishiwa. ⁴Yaweh alipamulu ukucila inko shons, nobukata bwakwe bwafika pamulu wa myulu. ⁵Nani uwaba nga Yaweh Lesa wesu, uwakwata icipuna cakwe pamulu, ⁶uyo uulolesha panshi pa myulu elo napa calo? ⁷Ena emya umulanda ukufuma mufiko nokusumbula umupina ukufuma pa cishala, ⁸pakuti ena engamwikalika ena pamo nabakankala bamu bantu bakwe. ⁹Ena apeelee ing'umba ing'anda umwakwikala, ena alenga aba nyina wansansa wabana. Lumbanyeni Yaweh.

Chapter 114

¹Uluntu abena Israeli bafumine mu Egypti, abang'anda yakwa Yakobo baishilekufuma mubantu abalongofyanya pakulanda, ²Yuda aishilekuba icifulo cabo icamushilo, Isreali aishilekuba ubufumu bwakwe. ³Bemba alibwene nokwisakufulumuka; Yodani ena alibwelele kunuma. ⁴Impili shacilawike ngempanga ishilume, notupili twacilawike ngabana ba mpamga. ⁵Cindo wafulumukile, webemba? Yodani, cindo wabwelela kunuma? Mwempili cindo mwacilaukile ngempaanga ishilume? ⁶mwe tupili tunono, cindo mwacilaukila ngabana bamapanga? ⁷kanka, wecalo, pa cinso cakwa shikulu Lesa wakwa Yakobo. ⁸Ena uasangula icilibwe cakusansuka ukuba icishiba ca menshi, ilibwe lyakukosa ukuba akamfukumfuku ka menshi.

Chapter 115

¹Talifwe, Yaweh, tallifwe, lelo kwishina lyenu peleni ubukata, pamulandu wa luse lweni na pamulandu wa cishinka cenu. ²Nga cindo ico inko shingesakulandila ati, "Alikwisa Lesa wabo?"³Lesa wesu ali mumulu; ena acita conse ico ena atemenwe. ⁴Inko' utulubi twabo twa silifere na golide, utwakupangwa ku minwe yabantu. ⁵Uto tulubi akanwa twalikhwata, lelo tatulanda; twalikhwata amenso, lelo tatubona; ⁶Twalikhwata amatwi, lelo tatumfwa; Twalikhwata imyona, lelo tatununsha. ⁷Uto utulubi twalikhwata iminwe, lelo tatutonya; twalikhwata amakasa, lelo tatwenda; tatulanda ukufuma kumikoshi yatuko. ⁸Abo abatupanga bena baba nga twena, bonse abacetekela muli twena. ⁹Mwe bena Israeli, tetekeleni Yaweh; ena ekafwa wenu elo enkwela yenu. ¹⁰Mwe bang'anda yakwa Aroni, tetekeleni Yaweh; ena ekafwa wenu elo enkwela yenu. ¹¹Mwebo mwebatina Yaweh, tetekeleni ena; ena ekafwa wenu elo enkwela yenu. ¹²Yaweh alitwibukishe fwebo elo ali nokutupala fwebo; ena akesakupala ing'anda yakwa Israeli; ena akesakupala ing'anda yakwa Aroni. ¹³Ena akesakupala abo abamitina, abanono elo na abakulu. ¹⁴Awe Yaweh afusha impendwa yenu ukucila nokucilamo, mwebo nabana benu'. ¹⁵Awe mwebo mube abapalwa kuli Yaweh, uyo uwapangile umulu ne calo. ¹⁶Imyulu myulu yakwa Yaweh, lelo icalo ena acipa kubana babantu. ¹⁷Abakufwa bena tabalumbanya Yaweh, nangula bonse abatentemukila mumutalalila; ¹⁸Lelo fwebo twakulakulumbanya Yaweh nomba nokuya umuyayaya. Lumbanyeni Yaweh.

Chapter 116

¹Nebo natemwa Yaweh pantu ena alomfwa ishiwi lyandi elo nokupapata kwandi. ²Pantu ena ateyamika ukutwi kwakwe kuli nevo, Nebo nkalekulilila kuliye munshiku shandi shonse. ³Imyando yamfwa yalinshingulukile nevo, nefyakumanama fya kumbo fyalishilekunsanga; Nebo nalishilekumfwa ubucushi elo nobulanda. ⁴Eluntu nevo naishilekulilila kwishina lyakwa Yaweh ati: ""Napapata mwe Yaweh, pususheni umweo wandi." ⁵Yaweh waluse elo alilungama; Lesa wesu wankumbu. ⁶Yaweh alinda abapela amano; Nebo nalisalukile, elo ena alishilekumpususha nevo. ⁷Umweo wandi kuti wabwekela kukutusha kwauko, pantu Yaweh alishilekucita icabune kuli nevo. ⁸Pantu mwebo mwalishilekupokolola umweo wandi kumfwa, amenso yandi ukufuma kufilamba, namakasa yandi ukufuma kukuipununa. ⁹Nebo nakulakubombela Yaweh mu calo caba mweo. Nebo nacetekela muliye, nangula uluntu nevo naisjilekulanda ati, ¹⁰"Nebo nalicushiwe apakulu." ¹¹Mukusakamikwa kwandi nevo naishilekulanda ati, "Abantu bonse babufi." ¹²Cindo nevo nkobwesha Yaweh pabusuma bwakwe kuli nevo? ¹³Nebo nkesakwimya ulukombo lwepusukilo, elo nokwisakulilila kwishina lyakwa Yaweh. ¹⁴Nebo nkesakufishapo imilapo yandi kuli Yaweh pa menso yabantu bakwe bonse. ¹⁵Imfwa yabantu bakwe abacishinka yafinisha mumenso yakwa Yaweh. ¹⁶Yaweh icine cine, nevo ndimubomfi wenu; Nebo ndi mubomfi wenu; umwana mwaume wakwa cishiko wenu; mwakakule ifikakilo fyandi. ¹⁷Nebo ndetula kuli mwebo ilambo lyakutasha nokwiakukuta pehina lyakwa Yaweh. ¹⁸Nkesakufishapo imilapo yandi kuli Yaweh pa cinso cabantu bakwe, ¹⁹mu filye fya mung'anda yakwa Yaweh, pakati kenu, Yerusalemu. Lumbanyeni Yaweh.

Chapter 117

¹Lumbanyeni Yahweh, mwenko shonse; mutasheni; mwebantu bonse. ²Pantu icipangano cacishinkacakwe cikulu pali fwebo elona buchishinka bwakwa Yahweh akabapa umuyayaya. Lumbanyeni Yahweh

Chapter 118

¹Peleni ukutasha kuli Yahweh, pantu ena wabune, pantu icipangano cacishinka cakwe cikabapo umuyayaya.

²Lekeni Israel alande ati, "Ena ecipangano cacishinka cakwe cikabapo umuyayaya." ⁴Lekeni inganda yakwa Aroni

ilande ati, "ena icipangano cacishinka cakwe cikabapo umuyayaya." ³Lekeni abakatina mukukonka Yahwe

balanda ati, "ena icipangano cacishinka cakwe cikabapo umuyayaya." ⁵Mukumanama kwandi nebo naishile

kukuta kuli Yahwe; Yahweh ali sasukile elo nokundenga ukuba umuntungwa. ⁶Yahweh ali nanebo; nebo

nshakabe nomwenso, cindo umuntu enga cita kuli nebo? ⁷Yahwe ali pambali alindi nga kafwa wandi, nebo

nkabona ukusefya pali abo bonse abapata. ⁸Cabune ukuba muli Yahweh ukucila ukushintilila mu muntu. ⁹Cabune

ukuba muli Yahweh ukucila ukubika icisumino muli umo umukankala. ¹⁰Imishobo shonse shalinshinguluka; mwi

shina lyakwa Yahweh nebo nabaputwilileko. ¹¹Bena balishingulwike nebo, bena balinshingulwike; mwi shina

lyakwa Yahweh nabaputwilileko. ¹²Bena balisngulukile kwai ni nshimu; baishile kuluba mu kwangufyanya ngo

mulilo mu myunga; ni mwi shina lyakwa Yahweh nebo nabaputwilileko. ¹³Baishile kunjimina nebo pakungwisha

panshi, nomba Yahweh alingafwile. ¹⁴Yahweh emaka yandi ne nsansa, kabili eumo uyo uumpokololako.

¹⁵Ukupunda kwa nsansa ukukulu ukwa kucimfya kulumfwikile mu tenti ya bololoke; ukuboko kwakwa Yahweh

ukwa ku kulyo kulacimfya. ¹⁶Ukuboko kwa ku kulyo kwakwa Yahweh kwalisumbulwa; ukuboko kwa kukulyo

kwakwa Yahaweh kwa bulamba. ¹⁷Nebo ntafwe, lelo nkoba no bumi no kushimika ificitwa Yahweh. ¹⁸Yahweh

alinsalapile icibi; nomba tandekele ukuya ku mfwa. ¹⁹Njiswileniko impongolo ya bololoke; emo nalaingila elo no

kupela ukutasha kuli Yahweh. ²⁰Iyi ni mpongolo yakwa Yahweh; epo abololoke bengila. ²¹Nkopela ukutasha kuli

webo, pantu wa libasukile, elo ulipusukilo lyandi. ²²Ilibwe ilyo bakakula bakene elyaisakuba ilibwe lya pe tungi.

²³Uku kubomba kwakwa Yahweh; ca kupapa mu menso yesu. ²⁴Ubu ebushiku ubo Yahweh acita; emo fwebo

tukasekelela no kwangila. ²⁵Napapata, Yahweh tupeni ukucimfya! Napapata, Yahweh, tupeni ukutunguluka!

²⁶Alipalwa uyo uukoishila mwi shina lyakwa Yahweh; fwebo twakupalila mu ng'anda yakwa Yahweh. ²⁷Yahweh e

Lesa, elo alitupela ulubuto; kakeni ifya malambo ne ntambo ku nsengo sha pa bulambo. ²⁸Ni webo Lesa wandi na

kulapela ukutasha; ni webo Lesa wandi; nebo nakulakusumbula. ²⁹Yangu, peleni ukutasha kuli Yahweh; pantu wa

bune; pantu icikuku cakwe ca muyayaya.

Chapter 119

ALEPHI ¹Balipalwa abo abakaele mu myendele, abo abenda mu mafunde yakwa Yahweh. ²Balipalwa abo bena abasunga ifipope atwibukishako, abo abamfwaya ne mitima yabo yonse. ³Bena tabacita ifya kubipa, bena benda mu nshila yakwe. ⁴Ni mwebo mwatukonkomeshe fwebo ukusunga ifya kukonka pakuti fwebo tukayasunge bwino. ⁵Ala, ukuti nebo cawama imibele yandi nga yapapamikwa pa kukuka ifipope fyobe! ⁶Eluntu nebo ntakakwate ukulengwa insoni uluntu nebo nkalatontonkanya mu fipope fyobe fyonse. ⁷Nkompela ukutasha kuli webo no mutima uwakutambalala uluntu na sambilila ubololoke bobe ubwa kutambalala. ⁸Nebo nkokaka ifipope fyenu; mwinsha neka. ⁹Bushe umulumenda kuti asunga shani imisango yakwe? Ni mukusunga icebo cobe. ¹⁰Nebo nkamufwaya no mutima wandi; mwi ndeka nshe ukufuma ku fipope fyenu. ¹⁰¹Nalitalusha amakasa yandi ukufuma munshila iyabipa pa kuti ndekukonka icebo cobe. ¹⁰²Nebo ntafuma ku bulungami bobe ubwacishinka, pantu efyo mwansambilisha. ¹⁰³Ifyo cawama icebo cobe mukumfwa kwandi, ee, calilolwe ukucila ubuci mu kanwa kandi! ¹⁰⁴Ukupitila mu fipope fyobe emo ndenga ukwishiba; eico napatila inshila shonse ishabufi. NUN ¹⁰⁵Icebo cenu ninyali ku maksa yandi elo lubuto munshila yandi. ¹⁰⁶Nebo ndilapile umulapo elo naufishapo ukuti nkokonka ubulungami bobe ubwa cishinka. ¹⁰⁷Nebo ndiculle sana; nsungeni uwa bumi, mwe Yahweh, ngefyo mwalaya mu cebo cenu. ¹⁰⁸Mwe Yahweh, napapata pokololeni imitulo iya ku kanwa kandi, elo mfundeni ubololoke bwenu ubwacishinka. ¹⁰⁹Ubumi bwandi bwaba lyonse mu minwe yandi, lelo ntakalabe amafunde yobe. ¹¹⁰Ababifi bateya ifiteyo kuli nebo, nomba nebo ntapatuka ukufuma ku fipope fyobe. ¹¹¹Nebo ndisungile amashiwi yenu mu mutima wandi pakuti nebo ni bembuka kuli mwebo. ¹¹²Mwalipalwa mwebo, Yahweh; mfundeni ifipope fyenu. ¹¹³Nimpoka ifipangano fyobe ifyo ifyacishinka nge fintu fyandi umuyayaya, pantu efilenga umutima wandi ulekusangalala. ¹¹⁴Umutima wandi naulosha mukunakila ifyebo fyobe umuyayaya ukufika mukupelekesha. SAMEKH ¹¹⁵Nalipata abo abakwata imitima ibili, nomba nalitemwa amafunde yobe. ¹¹⁶Ni webo cakufisamamo candi kabili inkwela yandi; nasubila mu cebo cobe. ¹¹⁷Fumeni kuli nebo, mwe bacita ifibi, pa kuti nkokonka ifipope fyakwa Lesa wandi. ¹¹⁸Ngafweni ukulingana ne cebo cenu pa kuti nebo mbe uwabumi elo niba uwalengwa insoni mwi subilo lyandi. ¹¹⁹Ntungululeni, elo nkapusuka; nebo lyonse na kulatontonkanya pa fyobe fyobe. ¹²⁰Mukana abo bonse abakana ukukonka ifyebo fyobe, pantu aba bantu bacenjeshi elo ba bufi. ¹²¹Ufunya bonse ababifi mwi sonde kwati fisoso; eico nalitemwisha amafunde yobe. ¹²²Umubili wandi alatutuma mukutina mwebo, elo na liba no mwenso wa bololoke bwenu ubwa cishinka. AYIN ¹²³Ncita icacishinka elo icakulungama; mwimposa nebo ku bafyenga. ¹²⁴Beni icikatilo ku mubomfi webu; mwileka abaitutumuna bankocusha. ¹²⁵Amenso yandi yalinakile mukupembela ipusukilo lyobe ne cebo cobe ica bulungamini. ¹²⁶Langeni umubomfi wenu icipangano cenu icacishinka, elo mfundeni ifyebo fyenu. ¹²⁷Nebo ndi mubomfi obe; mpeleni ukumfwikisha pakuti njishibe ifipangano fyobe ifya cishinka. ¹²⁸Ni nshita yakwa Yahweh aiya kucita, kubantu abatoba amafunde yobe. ¹²⁹Icishinkafye na litemwa ifipope fyobe ukucila goide, ukucilafye na pali golide uwawama. ¹³⁰Eico na licenjela mu kukonka ifipope fyobe fyonse, elo nebo nalipata inshila yonse iya bufi. PE ¹³¹Ifipope fyobe fya bune, eico nebo ndafinakila. ¹³²Imilondolwele ya cebo cobe ilapela ulubuto; cilapela ukumfwikisha kubatasambilila. ¹³³Mu kanwa kandi nalisabankanya ubololoke bwenu uwa tambalala ubo mwa nsokolwelele. ¹³⁴Nebo nkosansamuka muku konka amafunde yobe ukucila pa fyuma fyonse. ¹³⁵Nebo nayasamuna akanwa kandi no kupemashika, pantu ndafuluka ifipope fyobe. ¹³⁶Bweleleni kuli nebo no kunkwatila uluse, ngefyo lyonse ucita kuli abo abatemwa ishina lyobe. ¹³⁷Utungulule itampulo shandi mu cebo cobe; kabili mwileka ulubimbu ukuntungulula. ¹³⁸Mpokololeni ukufuma ku bantu abalukakala pakuti nkokonka ifipope fyobe. ¹³⁹Lekeni icinso cenu ukubengeshima ku mubomfi wenu, elo mfundeni ifeybo fyenu. ¹⁴⁰Imilonga ya filamba mpongoloka ukufuma mu menso yand pamulandu abantu tabalekonka amafunde yobe. TSADHE ¹⁴¹Mwebo mulibololoke, mwe Yahweh, elo ne cishinka cenu ca mulinganya. ¹⁴²Mwalimpela nebo ifipangano fya cishinka fyenu ifyalungama elo ifya cishinka. ¹⁴³Ubukali bulingonawile nebo pantu abalwani bandi nabalaba icebo cobe. ¹⁴⁴Icebo cobe calisondwa icine icine, no mubomfi obe alicitemwa. ¹⁴⁵Nebo ndi uutacindama elo uwasulwa, lelo ntalaba ku fipope fyenu. ¹⁴⁶Ubulungami bobe bwa lilungama umuyayaya, na mafunde yenu ya cishinka. ¹⁴⁷Nangu ukucula na mafya fyalinsangile, lelo ifipope fyobe ficili filasansamusha. ¹⁴⁸Icipangano ca cishinka cobe ci lungami umuyayaya; mpeleni ukumfwikisha pakuti mbe no bumi. ¹⁴⁹QOPH Nebo napunda no mutima wandi onse ati, "Njasukeni, mwe Yahweh, nakulasunga ifyebo fyobe. ¹⁵⁰Nebo nakuta kuli mwebo; mpususheni, elo nakulakonka ifipangano yfacishinka fyobe." ¹⁵¹Nebo ndashibuka ku macaca no kulila mutule. Nasubila mu cebo cenu. ¹⁵²Amenso yandi na yalola ulo ubushiku bukocinja pakuti nkokonkanya pa cebo cobe. ¹⁵³Umfweni ishiwi lyandi mu cipangano cacishinka cenu; nsungeni uwa bumi, mwe Yahweh, ngefyo mwalaya mubololoke bwa cishinka bwenu. ¹⁵⁴Abo bonse abandamata na bapalama kuli nebo, nomba bali ukutali na mafunde yenu. ¹⁵⁵Nebo nakulatantontonkanya mu fipope fyobe no kulakutika mu nshila shobe. ¹⁵⁶Nebo nakutemwisha ifipope fyenu; nebontakalabe amashiwi yenu.

¹⁵¹Muli mupepi, mwe Yahweh, ne fipope fyenu fyonse fya cishinka. ¹⁵²Akalefye nebo nalisambilila ku fiapangano fya cishinka fyenu ukuti mwalifibika mu buyano umuyayaya. RESH ¹⁵³Boneni ubucushi bwandi no kupususha, pantu ntalaba amafunde yenu. ¹⁵⁴Ndubulwileniko ifilubo fyendi no kumpususha; nsungeni, ngefyo mwalaya mu cebo cenu. ¹⁵⁵Ipusukilo lili ukutali na babifi, pantu bena ta batemwa ifyebo fyobe. ¹⁵⁶Lukulu uluse lwenu mucita, mwe Yahweh; nsungeni uwa bumi, ngefyo lyonse mucita. ¹⁵⁷Abancusha na balwani bandi bengi, lelo ntakwata ukufuma ku malango ya cishinka cenu. ¹⁵⁸Ngana bona abatafundwa ndomfwa ubunani pantu tabasunga icebo cobe. ¹⁵⁹Boneni ifyo na temwa ifipope fyenu; munsunge uwa bumi, mwe Yahweh, ngefyo mwalaya mu fipangano fya cishinka fyenu. ¹⁶⁰Conse icebo cenu ca cishinka; bonse ubulungami bwa cishinka bwenu bukeminina umuyayaya. ¹⁶¹Bacilolo bancusha ukwabula ukubifya, nomba umutima wandi waiminina mu cebo cenu. ¹⁶²Nkosansamukila mu cebo cobe nebo kwati ni uyo umo uwasanga icuma cakushukila. ¹⁶³Nebo nalipata ubufi elo mbona ubufi ica bunani, nomba nalitemwa amafunde yenu. ¹⁶⁴Ndakulumbanya imiku cine lubali ubushiku bumo pamulandu wa bololoke bwa cishinka cenu. ¹⁶⁵Balikwata mutende uukulu abo abatemwa amafunde yenu; takwaba cakuipununako kuli bo. ¹⁶⁶Nasubila ipusukilo lyobe, we Yahweh, elo nebo ndanakila ifipope fyobe. ¹⁶⁷Nebo ndakonka ukusambilisha kwa fipope fyobe, elo yena naliyatemwa sana. ¹⁶⁸Ndasunga ifipope fyobe ne fipope fya masambilisho yobe, pantu uleshiba fyonse nebo incita. TAV ¹⁶⁹Umfwa ukulila kwandi ukwa kumpususha, we Yahweh; mpela ukumfwikisha icebo cobe. ¹⁷⁰Lekeni ukupapata kwandi kwisu=e ku cinso cenu; ngafweni, ngefyo mwalaya mu cebo cenu. GIMELE ¹⁷¹Citileni umubomfi wenu uluse pakuti nebo imbe no mweo no kulama amashiwi yenu. ¹⁷²Nshibuleni amenso yandi pakuti nkobona ifintu fya kupapa mu mafunde yobe. ¹⁷³Lekeni imilomo yandi ipongolole ukulumbanya, pantu uufunda ifyebo fyobe. ¹⁷⁴Lekeni ululimi lwandi lumwimbile palwa cebo cenu, pantu ifipope fyenu fyonse fyalilungama. ¹⁷⁵Lekeni ukuboko kwenu ku mpusushe, pantu nalisala ifipope fyenu. ¹⁷⁶Nebo ndolela ukupususha kwanu, mwe Yahweh, elo amafunde yenu yakusansamusha kwandi. ¹⁷⁷Lekeni mbe uwa bumi no kumilumbanya mwebo, elo lekeni ubulungami bwenu bumpushe. ¹⁷⁸Nebo ndalubanta kwati ni maapnga iiluble; fwayeni umubomfi wenu, pantu nebo ntalaba ku fipope fyenu. ¹⁷⁹Nebo ndi mulebeshi mu calo; mwifisa amafunde yenu kuli nebo. ¹⁸⁰Ukukabila kwandi na mukanaka mukufwaya mu kwishiba ubololoke bobe ubwa tambalala inshita shonse. ¹⁸¹Mwe bakalipila abaimya, abo abatipwa, abo abatwishika amafunde yenu. ¹⁸²Mfumyeni ukufuma ku musebanya ne misuula, pantu nebo ndakonka icipangano ca cishinka cenu. ¹⁸³Nangufye bakatungulula bengantekela icilye no kumpingula, umubomfi webu takafume ku fipope fyenu. ¹⁸⁴Ifyebo fyobe utwibukishako efinsansamusha, elo efimpanda amano. DELETH ¹⁸⁵Ubuni bwandi bwapalamina kulungu! Mpeleni ubumi ukulingana ne cebo cobe. ¹⁸⁶Nebo nalikweba pa myendele yandi, na webu walinjasuka; unsambilishe ifipope fyobe. ¹⁸⁷Nengeni nebo ukumfwa ifipope fyobe, pakuti nebo nkalatontonkanya pa mifundi yobe iyakupapa. ¹⁸⁸Nebo nimfunshika pamulandu wa bulanda! nkosheni ne cebo cenu. ¹⁸⁹Mfumyeni nebo mu nshila ya bufi; mfunde amafunde luseluse. ¹⁹⁰Nebo nalisala ishila ya cishinka; nebo lyonse nalisunga ifipope fyobe ifya cishinka pa cinso candi. ¹⁹¹Nebo naikulila ku fipangano fya cishinka; Yahweh, wileka nebo ndengwe insoni. ¹⁹²Nebo nakulaenda mu nshila ya fipope fyobe, pantu ulakusha umutima wandi pakukutika ifyo. ¹⁹³HE Mfundeni nebo, Yahweh, inshila ya fyebo fyenu, elo nebo nakulafisanga ukufika ku mpela. ¹⁹⁴Mpeleni ukwiluka, elo nebo nakulasunga amafunde yenu; nakulayako no mutima wandi onse. ¹⁹⁵Ntungululeni mu nshila ya fipope fyenu, pantu nebo nkotemwa ukwendamo. ¹⁹⁶Langilileni umutima wandi ukulola kufipangano fya cishinka fyenu elo mufunye ku batalangana na kabili. ¹⁹⁷Mfumyeni amenso yandi mu kubona ifintu ifyabuwelewele; njesheni mu shila shenu. ¹⁹⁸Fisheni ku mubomfi wenu ifilayo ifyo mwalaile ku ba mucindika. ¹⁹⁹Mfumyenipo umusalula nebo ntina, pantu ubololoke bwa bupingushi bwenu bwa bune. ²⁰⁰Boneni, nebo mfuluka ifya kukonka fyenu; injesheni mu bololoke bwenu. VAV ²⁰¹Yahweh, mpeleni nebo ukutemwa ukushingafilwa ipusukilo lyenu, ukulinga ne filayo fyenu; ²⁰²eluntu enkasuka kuli uyo ukonsebanya pantu nasumina mu cebo cobe. ²⁰³Wifumya icebo cashinka ukufuma pa kanwa kandi, pantu isubilo lyandi lili muli webu. ²⁰⁴Nebo nakulayakonka amafunde yobe lyonse, umuyayaya no muyayaya. ²⁰⁵Nebo nakulaenda mu buntungwa, pantu nkonka ifyakufwa fyobe. ²⁰⁶Nebo nkalandi pa mafunde yobe pa cinso ca mfumu elo ntakomfwe ne nsoni. ²⁰⁷Nebo nkasansamuka mu fipope fyobe, ifyo na temwa cila bushiku. ²⁰⁸Nebo nkemya amaboko yandi pa mulu ku fipope fyenu, ifyo na temwa; na kulapituluka pa fyebo fyobe. ²⁰⁹ZAYIN Mwibukishe ifilayo fyenu ku mu bomfi webi pantu mwalipela idubilo. ²¹⁰Ici ecintalalika mu bucushi bwandi: ico mwalaile ukusunga ubumi bwandi. ²¹¹Abafilumba balapumya, lelo isha fuma ku mafunde yenu. ²¹²Nebo njibukisha pabololoke bwenu ubwacishinka ukufuma umuyayaya, mwe Yahweh, no kuisansamusha. ²¹³Njikwata sana no bulanda pamulandu wa babifi abo abakokana amafunde yenu. ²¹⁴Ifyebo fyenu fili ni nyimbo shandi mu ng'anda umo njikala ngo mulebeshi. ²¹⁵Ntontonkanya pe shina lyobe mu nshita ya bushiku, mwe Yahweh, elo isunga amafunde yenu. ²¹⁶Ifi ifyakucita kwandi pantu ndasunga ifyakukonka fyenu. HETH ²¹⁷Yahweh eakaniko candi; nebo ndilaile ukukonka icebo cobe. ²¹⁸Nebo naishile kwangufyanya ukwipusha ukutemwa kobe mu mutima wandi onse ube uluse kuli nebo, nge cebo cobe icabulayo. ²¹⁹Nebo nditontonkenye pa mibele yandi no kubwesisha amakasa ku fipangano fyenu ifyacishinka. ²²⁰Nebo naishile kwangufyanya no kukannshingashinga mu kusunga

ifipope fyobe.⁶¹Intambo yababifi yalimpombe; nebo ntabile amafunde yenu.⁶²Ubushiku pakati ndema ukupela ukutasha kuli mwebo pamulandu wa bololoke bwenu ubwacishinka.⁶³Nebo naba nacibusa kuli abo bonse abamutina, kuli abo bonse abakonka ifyebo fyenu.⁶⁴Mwisonde, mwe Yahweh, mwaisulamo ifipangano fyenu ifya cishinka; mfundeni ifyebo fyenu.⁶⁵Mwaliciya ifya bune ku mubomfi wenu, mwe Yahweh, ukulingana ne cebo cenu.⁶⁶Nsambilisheni ukwiluka no kumfwikisha, pantu ni nsumina mu fipope fyenu.⁶⁷Panuma ntabapita mu bucushi nalikwenda mukuluba, nomba lelo ndakonka icebo cobe.⁶⁸Muli babune, elo uli pali bamo abacita icisuma; mfundeni ifyebo fyenu.⁶⁹Abacilumba nga bambepesha ubufi, lelo nsunga ifyebo fyenu mu mutima wandi onse.⁷⁰Imitima yabo yakukosa lelo, nebo nsekelela mu mafunde yenu.⁷¹Cilifye ubune kuli nebo ukucila pakuti nsambilile ifyebo fyenu.⁷²Ifyebo fyenu fifuma ku kanwa kenu fyalicilamo ubune ukucila amakana na makana ya golide elo na silfere.YOD⁷³Amaboko yenu eyapangile no kungwamy neboi; mpeleni ukufikilisha pa kuti nebo nsambilile ifipope fyenu.⁷⁴Kuli abo abamucindika balangwa uluntu ba bona nebo pantu na lisanga isubilo mu cebo cenu.⁷⁵Nalishiba, mwe Yahweh, ukuti ubupingushi bwenu bwalilungeme elo muli bucishinka bobe wa mfumishe mu bucushi.⁷⁶Lekeni icipangano ca cishinka cenu cintalalike, nge fyo mwalaya umu bomfi wenu.⁷⁷Ndangeni uluse pakuti mbe no bumi, pantu amafunde yenu yalansansamusha.⁷⁸Lekeni abaitutumuna ba lengwe insoni, pantu bena balambepa; lelo nebo nakulapitulukamo mu fyebo fyobe.⁷⁹Lekeni abo abamucindika balikile kuli nebo, kuli abo abaishiba ifipangano fyenu ifya cishinka.⁸⁰Lekeni umutima wandi ukuba uwabula akabi mukucindika ifyebo fyenu pakuti nebo ni lengwa insoni.⁸¹Nawa ku kunaka pakuti webo umpushe! Nashintilila mu cebo cobe.⁸²Amenso yandi yalinakile ku kulolela ifilayo fyobe; bushe ni lilali ukantalalika?⁸³Pantu naba nge nyambi ili pacishi; ntakalabe ifyebo fyobe.⁸⁴Mukulingana umubomfi wenu akalolela ifi; bushe ni lilali mukapingula abo abandamata?⁸⁵Abakatutumushi banjimbila icilindi, abashikonka amafunde yobe.⁸⁶Ifipope fyobe fyonse fya cishinka; ku bantu abandamata apabula umulandu; ngafweni nebo.⁸⁷Bena balifye mupepi ukumfisha kumpela pano sonde, lelo ntakene ifipope fyenu.⁸⁸Mukutemwa kobe ukutapwa, unsunge uwa bumi, pakuti nebo nakile amafunde yobe.LAMEDH⁸⁹Mwe Yahweh, icebo cenu caliminina umuyayaya; icebo cenu caliminina ndi mu mulu.⁹⁰Icishinka cobe ca nkulo shonse; mwalimika insonde, no kubeleleka.⁹¹Ifintu fyonse fyalitwalilila ukufika pali buno bushiku, nga fintu walanda mubololoke bobe ubwacishinka, pantu ifintu fyonse fya babomfi bobe.⁹²Nga cakuti amafunde yobe ayakana ukulatusansamusha, nebo nga nalilobe mu macushi yandi.⁹³Nebo ntakatale ndaba ifipoep fyobe, pantu muli fyebo mwebo munsungila ubumi.⁹⁴Nebo ndi obe; mpususha nebo, pantu mfwaya ifipope fyenu.⁹⁵Ababifi bakuioekanya ukulofya nebo, nomba nebo nkafwaya ukumfwikisha ifipangano fyobe ifya cishinka.⁹⁶Nebo nalibona ukuti ifintu fyonse fyalipelela, nomba ifipope fyobe fyalitwalilila, ukucila impela.⁹⁷Yangu ifyo natemwa amafunde yobe! abalwani bandi, pantu ifipope fyenu lyonse fyaba na ndi.⁹⁸Ifipope fyenu fya nenga uwamano ukucila abalwani bandi, pantu ifipope fyenu lyonse fyaba na ndi.⁹⁹Nebo ndomfwikisha ukucila abakafundisha bandi bonse, pantu ntontonkanya pa fipangano fyobe ifya cishinka.¹⁰⁰Ndomfwikisha ukucila abo abakulu pali nebo; ifi ni pamulandu ndasunga ifipope fyobe.

Chapter 12

Ku mukulu wa bakemba; pabena Sheminiti. Ilumbo lyakwe Davidi. ¹Ngafweni, Yahweh, pantu abacine balilubile; abo abakwata icishinka bali lobebe ukufuma ku bana ba baume. ²Uuli onse alanda amashiwi ayakubula icinto ku mwina mupalamano, uuli onse alanda ululimi lwabufi elo ne mitima ibili. ³Yahweh, putuleni yonse imilomo iyilanda ifya bufi, ululimi lonse ululanda ifintu ifikulu. ⁴Aba eabo abaishilekulanda ati, "Kundimi shesu tukacimfya. Uluntu imilomo yonse yalanda, ni nani engaba shikulu palifwebo?"⁵"Pamulandu wakupumpuntwa kwa bapina, pamulandu wakutekwa kwa balanda, nkoima," efyalanda Yahweh. "Nkapekanya ubucingo ubo bafuluka."⁶Amashiwi yakwa Yahweh mashiwi ya banune, kwati ni silfere uwawamishiwa pa calo, uwakukamunwa imiku cine lubali. ⁷Ni webo Yahweh! Weufisunga. Usungilila abantu bakwa Lesa ukubafumya kuli iyi nkulo yakubipa elo umuyayaya. ⁸Ababubi benda mu mbali shonse uluntu ububi bwa boneka pabana ba bantu.

Chapter 120

Ulwimbo lwa kunininapo. ¹Mukumanama kwandi naishile ku kuta pali Yahweh, elo na ye aishile kunjasuka nevo. ²Pususha umweo wandi, Yahweh, ukufuma kuli abo bonse ababepa ne milomo shabo elo no kubeleleka ne ndimi shabo. ³Bushe ali ena nokumisalapula shani mwebo, elo ni findo dimbi ali ificililepo ena ali no kucita kuli webo, we walulimi lwa bufi? ⁴Ali no ku kusalapula webo ne mifwi ya bulwi iyatwa ukuicla umulilo wa malasha ayacimuti. ⁵Akalanda kuli nevo pantu njikala ntali wa kubelela muli Mesheki; kunuma nalikwikala mu ma tenti ya Keda. ⁶Panshita ntali ndikele nabo bonse abapata umutende. ⁷Nebo ndi wa mutende, lelo uluntu nevo nalanda, bena bacita ubulwi.

Chapter 121

Ulwimbo lwa kunininapo. ¹Nebo nkasansula amenso yandi ku mpili. Ni kwisa kuntu nevo ubwafwilisho bwandi bufuma? ²Nebo ubwafilisho bwandi bufuma kuli Yahweh, uwapangile umulu elo ne calo.³Ena takasuminishe ulukasa lobe webo ukuyipununa; ena uucingilila webo takashipule. ⁴Bona, kalinda wakwa Israeli tashipula nangu ukulala.⁵Yahweh ekalinda obe webo; Yahweh ecintelelwe pakuboko kobe ukwa ku kulyo. ⁶Akasuba takakatale ukukucita akantu webo munshita yakasuba, nangu mwenshi munshita yabushiku.⁷Yahweh akala kucingilila webo ku mfy yonse, elo ena akacingilila no mweo obe. ⁸Yahweh akakucingilila webo muli fyonse webo wakulacita nombamba elo ne nshita yonsefye.

Chapter 122

Ulwimbo lwa kunininapo, ulwakwa Davidi. ¹Nalitemenwe uluntu baishile kulanda kuli nevo ukuti, "Natuleya ku ng'anda yakwa Yahweh." ²Yerusalemu, fwebo amakasa yesu yacili na yatalama mukati kampongolo shobe! ³Yerusalemu, tukulile fwebo umusumba uwashilwa bwinno! ⁴Imitundu iya kubena Yerusalemu-imitundu yakwa Yahweh- ngo bunte kuli Israeli, mukupela amatotlo kwi shina lyakwa Yahweh. ⁵Kwaliba ifipuna fya bufumu ifya kupingwilapo imilandu fyali pekanishiwa, ifipuna ifyaba mu ng'anda iya kwa Davidi. ⁶Pepela pa mutende wakwa Yerusalemu! "Leka abo aba kutemwa webo bakwate umutende. ⁷Leka mube umutende mukati kafibumba ifi cingilila webo, elo leka bena babe no mutende mukati kafyakwikalamo fyobe webo." ⁸Pamulandufye wa bandume yandi elo ne fibusa fyandi nevo nkolanda ati, "Leka mube umutende mukati kobe webo." ⁹Pamulandufye ne ng'anda yakwa Yahweh Lesa wesu fwebo, nevo nkofwaila webo ifisuma.

Chapter 123

Ulwimbo lwa kunininapo. ¹Kuli webo eko naininwa amenso yandi, we wwaikala mu mulu pacipuna cobe webo icabufumu. ²Bona, nga filya ababomfi baume batonta amenso ku minwe yaba shikulwibo, nga filya umubomfi umwanakashi atonta amenso ku minwe yakwa nakulu, efyo na menso yesu fwebo yalolekesha kuli webo Yahweh, Lesa wesu, mpaka watubelelako uluse. ³Utubeleleko uluse, we Yahweh, utubeleleko uluse, pantu fwebo natushipikisha nganshi ukusuulwa. ⁴Fwebo natushipikisha nganshi mukushobaulwa ku bacilumba, no kusulwa nganshi kuba miya.

Chapter 124

Ulwimbo lwa kunininapo ulwakwa Davidi. ¹"Nga cakutla Yahweh tali kulubali lwesu, "Lekenl Israeli ese kulanda nombal, ²"nga cakutla Yahweh tali kulubali lwesu luntu abalme balshile kutwimlna fwebo, ³nga eluntu bena ala inga batucibawilefye abatuntulu uluntu ubukali bwabo bwalshile ktwimlna fwebo. ⁴Nga amenshi nayo inga yalitusedele fwebo; no mukuku nga walitwibishe fwebo. ⁵Nga eluntu amalmbi ya menshi yatwibishe fwebo." ⁶Abe uwalpalwa Yahweh, ena tasuminishe fwebo ukuti twingaputulwamo ku meno yabo. ⁷Fwebo twalipusuka nge cuni ukufuma pacisansala cakwa paungwa; icisansala cali tobeka, elo fwebo twalpusuka. ⁸Fwebo ubwalfwilisho bwesu bwaba muli Yahweh, ena uwalpanga umulu elo ne calo.

Chapter 125

Ulwimbo lwa kunininapo. ¹Abo abacetekela muli Yahweh baba ngo Lupili lwa Sioni ulushisunkanishiwa, umuyayaya luli no kotalama. ²Nga fintu impili shashinguluka Yerusalemu, eflyo Yahweh ashinguluka abantu bakwe pali nomba no muyayaya. ³Icitempe ca bubifi tacifwile ukuteka mu calo ca bololoke. Nga caba ifyo aboloke bafwile ukucita icibi. ⁴Cita icabune, we Yahweh, kuli abo ababune nabo ababa bololoke mu mitima yabo. ⁵Lelo kuli abo abapilibukila mukukonka imicitile yabo iyabipa, Yahweh ali no kubafumyapo pamo ne ncita tubi. Umutende naube pali Israeli.

Chapter 126

¹Ulwimbo lwa kuninika. Uluntu Yahweh aishile kubweshsha amashuko yakwa Zion, fwebo twali ngabo abalekulota.
²Eluntu utunwa twesu twaishile kwisulamo ukusekelela elo ne ndimi shesu no kwimba . Eluntu baishile kulanda mukati kanko ati, "Yahweh alibacitiile ifintu ifikulu." ³Yahweh alitucitiile fyebo ifintu ifikulu; nga kusekelela nshi kuntu twali nako!⁴Bwesheni amashuko yesu, Yahweh, aba kwati milonga yaku Negebu. ⁵Abo abalebyala ne filamba bakesa kusombola ku kubilikisha ne nsansa. ⁶Uyo uufuma aleya alelila, alisendele ne nseke sha kubyala, akesa kubwela nakabili no kubilikisha kwa nsansa, ukwisa ne mipo shang'ano shakwe kuli yee.

Chapter 127

¹Ulwimbo ulwakuninika, ulwakwa Solomoni. Kanofye Yahweh akuula ing'anda, bena balikubombafye afyafye, abo abalekuula. Kanonfye Yahweh alelonda umusumba, bamalonda batalemefye ku kulonda apafye. ²Cafyefye webo ukubuka ulucelo, ukucelwa ukubwela ku ng'anda, nangu ukulwa umukate wa mukubombesha, pantu Yahweh alapekanisha abo atemwa ulo bena balilele. ³Bona, abaana cikwatwa ukufuma kuli Yahweh, elo no bufyashi bwamwifumo cilambu ukufuma kuli Yee. ⁴Kubati mifwi mu minwe yawabulwi, efyaba nabaana muli bumusepela. ⁵Ifyo apalwa umwaume uwakwata umufuko uwaisulamo imifwi. Ena takalengwe insoni uluntu alikulanda nabalwani mu mpongolo.

Chapter 128

¹Ulwimbo lwa kuninika. Alipalwa onse uyo uucindamika Yahweh, uwendela mu nshila shakwe. ²Ifyakubomba fya maboko yobe, eflyo ukesa kusekelamo; ukesa kupalwa elo no kutunguluka. ³Umukashi obe akesa kuba ngebala ilyo ilitwalisha mu ng'anda yobe; abaana bobe bakesa kuba ngefisabo fyamiolife ulo baikala ukushinguluka itebulo lyobe. ⁴Ee, mucishinkafye, akesa kupaalwa umuntu uucindika Yahweh. ⁵Yahweh engakupaala ukufuma ku Zioni; wingamona ukutunguluka kwa Yerusalemu inshiku shonse isha mweo obe. ⁶Wingekala ku kubona abaana ba baana bobe. Umutende wingaba pali Israeli.

Chapter 129

¹Ulwimbo lwa kunininapo. "Lyonsefye ikutula kubwaice bwandi balempakasa nebo," Lekani Israeli alande.

²"Lyonsefye ukutula kubwaice bwandi balempakasa nebo, ³lelo tabacimfishe nebo. Abalimi balima panuma yandi; balefya utumilonga. ⁴Yahweh alilungama; ena alaputula imyando yababifi." ⁵Bekatwe insoni no kubwelela inuma, abo abapata Zion. ⁶Bakaba ngecani capamitenge ya ng'anda ico icibonsa ulo tacilamena, ⁷ico icitangesula umunwe wakwa kasepa nangula icifuba caumo uyo uulonganya ingano no kukukaka imipo capamo. ⁸Nabo abapita nshila balanda ati, "Ipalo lyakwa Yahweh libe pali mwebo; fwebo twapala webu mwishina lyakwa Yahweh."

Chapter 13

Kumukulu wakuba bakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Kufika lilali, Yahweh, mukatwalilila ukundabako? Kufika lilali mukatwalilila ukufisa icinso cenu ukufuma kuli nebo? ²Kufika lilali nebo mfwile ukusakamana elo no kumfwa ubulanda mu mutima wandi akasuba konse? Kufika lilali umulwandi wandi akasansabala pali nebo? ³Lolesheni pali nebo elo no kunjasuka, Yahweh Lesa wandi! Peleni ulubuto ku menso yandi, nangu nalala mumfwa. ⁴Mwileka umulwani wandi alande ukweba ati, "Ndimucimfishe," pakweba ati umulwani wandi eisakulanda ati, "Ndimucimfishe umulwani wandi"; limbi, abalwani bandi abakasangalala uluntu na poneshiwa panshi. ⁵Lelo nalicetekela mu cipangano cenu ica cishinka; umutima wandi usekelela mwi pusukilo lyenu. ⁶Nkesa kwimba kuli Yahweh pamulandu wakwebati ansungilila bwino.

Chapter 130

¹Ulwimbo lwakuninika. Ukufuma mwakushika nebo nalilila kuli webo, Yahweh. ²Shikulu, umfwa ishiwi lyandi; lekeni amatwi yenu yakutike mukupapata kwandi paluse. ³Nganiwebo, Yahweh, ukopenda imembu, Shikulu, bushe ninani uwingeminina? ⁴Nomba kuli ukwelela kuli mwebo, lekeni ukuti mwebo mube abakutina. ⁵Nebo nkololela pali Yahweh, umweo wandi uulolela, na mwishiwi lyakwe emo nasubila. ⁶Umweo wandi ukololela pali Shikulu ukucila pali malonda ifyo alolela ulucelo. ⁷Israeli, asubila muli Yahweh. Yahweh waluse, elo ena ali uwaipeshafye sana ukwelela. ⁸Niena eukalibula Israeli ukufuma kumasambi yakwe yonse.

Chapter 131

¹Ulwimbo lwakunininapo; ulwakwa David. Yahweh, umutima wandi tawaba nacilumba nangula emenso yandi tayaba nacimeko. Nebo ntwata isubilo ilikulu palwandi nemwine nangula ukukonka palwandi nefintu ifyo ifili kunuma yandi.²Cine cine nebo ndikwete ukuteka elo nokutalalika umweo wandi; ngo mwana uwasumukwa kuli nyina wakwe, umweo wandi uwaba mukatikandi uli ngo mwana uwasumuka. ³Isareli, asubile muli Yahweh nombamba elo no muyayaya.

Chapter 132

¹Ulwimbo lwakunininapo. Yahweh, pamulanduwakwa David ibukisheni ukusebana kwakwe konse. ²Ibukisheni ifyo ena alapile kuli Yahweh, ifyo ena alapile umulapo kuwamaka yakwa Yakobo³Ena alandile ati, "Nebo ntake ngila mung'anda yandi nangula takapite ubusanshi bwandi. ⁴Nebo ntakape amenso yandi ukusendama nangualaukutusha ku nkopyo shakumenso yandi ⁵Mpaka nebo nsange incende pali Yahweh, ing'anda yawamaka yakwa Yakobo."⁶Boneni, fwebo tulyumfwile palwaici mu Efrathah; twalicisangile mu mabala yakwa Jaar. ⁷Fwebo tuli nokuya mung'anda yakwa Lesa; fwebo tuli no kumushinshimuna kucipuna camakasa yakwe. Mwe Yahweh, ⁸Imeni, kuncende yenu iyakutushishamo, mwebo elo nembokoshi yacipangano cabulamba!⁹Leka bashimapepo bobo balekufwala ubulungami; leka abacishinka bobo baule utumpundu twakusekelela. ¹⁰Pamulandu wamusha obe David, mwifutatila umusumba wamfumu yasubwa.¹¹Yahweh walilapile umulapo uwacine uutakalulwe kuli David, umulapo wacine uwo takelule: "Nebo nkabikapo umo uwamu bufyashi bobo pacipuna cobe icbufumu. ¹²Ngacakuti abana bobo abaume basunga icipangano candi elo nama funde ayo nebo nkobasambilisha, abana babo balinokwikala pacipuna cobe icabufumu nakaili umuyayaya no muyayaya."¹³Cine cine Yahweh alisala Zion, elo akabila ukuba icifulo cakwe. ¹⁴"Pano eponakulatushisha umuyayaya. Nebo nkekala pano, pantu epo nagwaisha.¹⁵Nebo nkamupala nefilyo. Nebo nkekusha abalanda bakwe no mukate. ¹⁶Nebo nkafwika bashimapepo bakwenepusukilo, abacishinka bakwe bakaula utumpundu. ¹⁷Palya epo nkalenga isengo lyakwa David ukumena nokupekanyapo inyali pawakusubwa wandi. ¹⁸Nebo nkafwika abalwani bakwe insoni, nomba pali yee icisote cakwe icabufumu cikalekubengeshima."

Chapter 133

¹Boneni, ifyo cawama nefyo cisansamusha ukwikala pamo nga babwananyina!²Cabakubati mafuta pamutwe ayakonkolokela kumwefu wakwa Aaron, elo eluntu yakokonkolokela kwikoshi lya mwingila wakwe. ³Cabakubati cime caku Hermon icikoponena pa mpili shamu Zion. Pantu kulya Yahweh alikonkomeshe ipalo lya mweo wa muyayaya no muyayaya.

Chapter 134

¹Ulwimbo lwa kunininapo. Mweba bomfi bakwa Yahweh bonse, iseni, mupale Yahweh, mwebo mwebabomba mung'anda yakwa Yahweh munshita yabushiku. ²Sumbuleni amaboko yenu kuncende yamushilo nokupala Yahweh. ³Leken i Yahweh amipale ukufuma mu Zion, uwalengele umulu ne calo.

Chapter 135

¹Lumbanyeni Yahweh. Lumbanyeni ishina lyakwa Yahweh. Mulumbanyeni, mwebo mwebabomfi bakwa Yahweh, ²mwebo mwebeminina mu ng'anda yakwa Yahweh, mu mansa sha ng'anda yakwa Lesa wesu. ³Lumbanyeni Yahweh, pantu wabune; akwimbeni ishamalumbo kwishina lyakwe, pantu cakuwamisha ukucita ico. ⁴Pantu Yahweh alisalile Yakobo pa lwakwe umwine, Israeli ukuba icikwatwa cakwe. ⁵Nebo nalishiba ati Yahweh alikulisha, ati shikulu wesu ilikuishapo pali tulesa tonse. ⁶Fyonse ifyo Yahweh afwaya, alacita mu mulu, pa calo, mumimana elo namonse mukushika mukushika kwababemba. ⁷Alaleta amakumbi ukufuma ukutali, nokulenga ukubyasha kwa tulumba kwaba pamo nemfula elo nokuleta ifipipu ukufuma umwakusungilwa kwafiko. ⁸Alipeye amabeli yamu Egypto, pamofye ayabantu elo nenama. ⁹Alitumine ifishibilo elo nefipapusho mukati kenu, Egypto, ukulwisha Pharo elo nabonse ababomfi bakwe. ¹⁰Alisanshile inko ishingi elo nokwipaya imfumu shamaka, ¹¹Sihoni imfumu yabena Amore elo na Oge imfumu yaku Bashani elo namabufumu yonse ayaku Canaan. ¹²Alitupela impanga yabo ukuba icakupyana, icakupyana kuli Israeli abantu bakwe. ¹³Ishina lyobe, Yahweh, kukabako ukupita inkulo shonse. ¹⁴Pantu Yahweh alapokololako abantu bakwe elo alikwata icikuku pa babomfi bakwe. ¹⁵Utulubi tabena fyalo ta Silfere na golide, milimofye iyakumaboko ya bantu. ¹⁶Uto tulubi twalikwata utunwa, lelo twena tatulanda; twalikwata amenso lelo tatumona; ¹⁷twalikwata amatwi lelo tatumfwa, nangu mwela tamwaba mutunwa twatuko. ¹⁸Abo abatupanga baba kubati nyutotwine, kabili naonse ucetekela mulitwena. ¹⁹Mwebana bakwa Israeli, paaleni Yahweh; mwebana bakwa Aaron, paaleni Yahweh. ²⁰Mwebana bakwa Levi, paaleni Yahweh; mwebo mwebacindika Yahweh, lumbanyeni Yahweh. ²¹Yahweh abe uwapaalwa mu Zioni, uyo uwikala mu Yerusalemu. Lumbanya Yahweh.

Chapter 136

¹Peleni ukutotela kuli Yahweh, pantu wabune, (Icilayo cakwe cacishinka umuyayaya.) ²Peleni ukutotela kuli Lesa waba lesa. (Icilayo cakwe cacishinka umuyayaya.) ³Peleni ukutotela kuli Shikulu wa bashikuli: (icilayo cakwe cacishinka umuyayaya.) ⁴kuli yee akafye uucita ifipapwa; (Icipangano cakwe cacishinka umuyayaya.) ⁵kuli Yee ukupitila mumano yakwe apangile imyulu; (Icipangano cakwe camuyayaya.) ⁶kuli Yee uwayansa isonde pamulu wamenshi; (Icipangano cakwe camuyayaya.) ⁷kuli Yee uwapangile ulubuuto ulukalamba; (Icipangano cakwe camuyayaya.) ⁸kuli Yee uwapangile akasuba kukuteka mukasuba, (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ⁹umweshi ne ntanda kukuteka ubushiku; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁰kuli Yee uwaishilekwipaya ibeli lyamu Egypt (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹¹elo nokufumya abana ba Israeli ukufuma pakati kabo (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹²kukuboko ukwakukosa elo ukuboko ukwaima; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹³kuli Yee uwayabenye bamba wakukashika (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁴elo nokulenga Israeli apita pakati kaiko, (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁵lelo alipasele Pharaoh nabashilika muli bamba wakukashika; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁶kuli Yee uwalekutungulula abantu bakwe ukupita mumatololo; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁷kil iYee uwaishilekwipaya imfumu ishamaka; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁸kuli Yee uwaishilekwipaya imfumu ishaishibikwa, (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ¹⁹Sihoni imfumu yabena Amore (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²⁰elo na Og imfumu yaku Bashani; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²¹kuli Yee uwaishilekupela icalo cabo ukuba icakupyana, (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²²icakupyana kuli Israeli umubomfi wakwe; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²³kuli uwaishilekukuta fwebo kukwibikisha elo nokutwafwa mukumanama kwesu; (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²⁴kuli Yee uwaisakutupela ukucimfya pabalwani besu, (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²⁵uupela ifyakulya kulifyose ifyamweo. (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.) ²⁶Peleni ukutotela kuli Lesa wamumulu. (Icipangano cakwe cacishinka cabako umuyayaya.)

Chapter 137

¹Kumilonga yaku Babyloni twalishile kwikala panshi elo no kuloosha uluntu twaishile kwibukisha palwakwa Zion. ²Kufintu ifitaali ifyaba kulyakwine fwebo twalikobekela amasese yesu. ³Kulya eko abatwikatile bunkole baishile kufwaya inyimbo ukufuma kuli fwebo, elo nabo abalekutumfya fwebo baishile kufwaya fwebo tube abakusansamuka, ukulanda ati, "twimbilenipo ulwimbo lumo pashaku Zion." ⁴Cindo twingalekwimbila ulwimbo pali Yahweh mucalo cabene? ⁵Nga cakuti nebo nalaba ukwibukisha, Yerusalemu, leka nokuboko kobe kulabe ifyo kwaishibisha ukucita. ⁶Leka ululimi lwandi lukakatili mpamulu wa mukanwa kandi nga cakuti nebo naleka ukutontokanya pali wee, nga cakuti ntengatemwapo Yerusalemu ukucila icikulu ico ningasaminwamo. ⁷Ulekwbukisha, Yahweh, icintu ebena Edomu baishilekucita ubushiku Yerusalemu awiile. Baishilekulanda ati, "Cibogololeni panshi, cibogololeni panshi ukufika na pamifola yaciko." ⁸Abana banakashi bamu Babiloni, nombaline balikwisakaulwa-engapalwa umuntu, uyo onse uukulambula pafyo wacitile pali fyebo. ⁹Engapalwa umuntu, uyo onse abuula elo nokupama pebwe utwana twenu utunono.

Chapter 138

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Nkakupela amatotelo no mutima wandi onse; pa cinso ca milungu na kulaimba amalumbo kuli webo. ²Nakulakontamina panshi ukulola kwitempele lyobe ilya kushila no kupela amatotelo kwi shina lyobe pa mulandu wa citemwiko cobe na pamulandu wa cishinka cobe. Walicita icebo cobe ne shina lyobe ukucila pali fyonse. ³Pa bushiku ubo na kukutile, walingasukile; walinengele ukupama no kukosha umweo wandi. ⁴Ishamfumu shonse ishapa calo bakakupela amatotelo, Yahweh, pantu bena bakomfwa amashiwi ya kufuma mukanwa kobe. ⁵Icine cinefye, bena bakemba pa ficitwa fya kwa Yahweh, pantu ubucindami ebukata bwakwa Yahweh. ⁶Pantu nangu Yahweh alisansamisha, ena alasakamana na pa balanda, lelo abafilumba abeshibilafye ukutali. ⁷Nangu nebo naenda mukati ka bwafya, webo ukasunga ubumi bwandi; ukafika no kuboko kobe ukucilima ubukalu bwa ba lwani bandi, no kuboko kobe ukwa kukulyo ku kampususha. ⁸Yahweh ali nandi mpakafye na kumpela; icipangano ca citemwiko cobe, Yahweh, caikalililafye umuyayaya. Wilekelesha milomo ya maboko yobe.

Chapter 139

¹Ku mukalamba wa bakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. Yahweh, walimbebeta, elo walinjishiba. ²Uleshiba uluntu njikalako no luntu ntalako; uleshiba amatontonkanyo yandi ku tali kutalifye. ³Ulabona ukwenda kwandi no kulala kwandi wa lishibisha ne nshila shandi shonse. ⁴Pantu ilyofye tapalaba ishiwi pa lulimi lwandi, webo ualishiba umupwilapo, Yahweh. ⁵Kunuma yandi na kuntanshi yandi walinshinguluka no kubika ukuboko kobe pali nevo. ⁶Uku kwishiba pali nevo kwa kupapa; kwali lepesha, elo tekuti nkufikepo. ⁷Ni kwisa ni ngaya ukufuma ku mapashi obe? Ni kwisa ningafulumukila ukufma ku cinso cobe? ⁸Nga nanina ku myulu, eko waba; nga na panga ubusanshi bwandi kumbo, bona, webo ekoli. ⁹Nga na pupukila ukutali pa mapindo ya ku maca no kuya kwi kala mukati ka ncende ukusomoka ifimana ifikukulu, ¹⁰na kofye ukuboko kobe ku kangulula, ukubo kobe ukwakukulyo kukekata pali nevo. ¹¹Nga nalilandile ati, "Cine cinefye imfimi ikamfimba, no lubuto lu kaluke ubushiku ukunshinguluka," ¹²na ngufye ni mfimi tayakabe imfimi kuli webo. Ubushiku tabwakabalike nga kasuba, pantu imfimi no lubuto fyonse fya bafye cimo cine kuli webo. ¹³Niwebo wa bumbile ifya munda yandi; ni webo wamapngile mwi fumo lyakwa mayo. ¹⁴Nakulakulumbanya, pantu nalibumbwa mukapapusha umwo wandi walishibeci bwino bwino. ¹⁵Amafupa yandi tayafiseme kuli webo uluntu nalikupangwa mu bumfinsolo, uluntu nalikupikulwa mukati nankati ka calo. ¹⁶Walimbwene mukati kefumo; inshiku shonse ishapiminwe kuli nevo shalilembelelwe mwi buku lyobe ilyofye nangu bumo tabulati kucitwa. ¹⁷Yangu ifyo ya wama amatontonkanyo yobe pali nevo, we Lesa! Kabili teya kupenda na kupenda! ¹⁸Nga naeba ati kanjapende, yena yengi no kucila umusensenga. Uluntu nevo nabuka, nalo lwine mbafye nobe. ¹⁹Nga cakuti kuti waipayafye abai, we Lesa; talukeni kuli nevo, mwe bantu balukakala. ²⁰Bena balakutalamina no kucita ubufi; abalwani bobo balanda ubufi. ²¹Bushe nevo ntapata abo bonse, we Yahweh, abakupata? Bushe nevo ntasula abo bonse abakwimina? ²²Nevo nalapata umupwilapo; bena balisanguka balwani bandi. ²³Nengula, we Lesa, no kwishiba umutima wandi; njasha kwishiba amatontonkanyo yandi. ²⁴Ubone nga cakuti muli nevo mwaliba akabi kamo, elo untungulule munshila iitwala ku mweo wa muyayaya.

Chapter 14

Kumukulu waku bakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Umuwelewele alanda mu mutima wakwe ati, "Takwaba Lesa." Baba abamafisakanwa elo balicita ifyakuselausha; tapaba nagu umo uucita ifyabune. ²Yahweh alolesha panshi ukufumu mu mulu pa bana ba bantu ukubona nga epo ali uumfwa, uumfwa ena. ³Bonse balipilibukile. Pamo balisangukile abamafisakanwa. Tapali nangu umo uucita ifyabune, awe, nangu umo. ⁴Bushe tabaishiba ifili fyonse, abo abacita ifyakuselausha, abo abalya abantu bandi, ulo bakolya umukate, lelo abatakuta pali Yahweh? ⁵Balomfwa umwenso uukulu, pantu Yahweh ali ne nkulo yabakulungama! ⁶Mukofwaya ukumfwisha insoni umuntu umucushi nangu Yahweh aba icubo cakwe. ⁷Iye, ukweba ati ipusukilo lyakwa Israeli kuti lyafuma mu Sioni! Uluntu Yahweh abwesha abantu bakwe ukufuma muli bunkole, eluntu yakobo akesakusekelela elo Israeli akatemwa!

Chapter 140

Ku mukalamba wa bakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh, mpusushako ku bantu abai; nsungililako ku bantu balukakala. ²Bena bapinga ububi mu mitima yabo; basonganya ubulwi cila bushiku. ³Indimi shabo shatwa nge nsoka; ubusungu bwa mafwadwa bwaba pamilomo yabo. Selah⁴Uncingilileko ukufuma ku maboko ya babifi, we Yahweh; ulesungililako ku bantu balukakala bapinga ukungwisha. ⁵Abacilumba balibika iciteyo pali neo; balinteya isumbu; balibika icakupununako pali nevo. Selah⁶Nebo naishile kulanda kuli Yahweh ati, "Ni webo wandi; kutiken ku kulila kwandi paluse" ⁷Yahweh, we mfumu yandi, walipa na maka ya kumpususha ulafimba umutwe wandi mu bushiku bwa bulwani. ⁸We Yahweh, wileka ubufwayo bwa babi ukufikilisha; wileka amapange yabo ya shuke. Selah⁹Abo bonse abanshinguluka bemya imitwe yabo; leka amafya ya milomo yabo ya bafimbe. ¹⁰Leka imisolilo ibaponene; ubapose mu mulilo; mu filindi ifya lutikiti, pakuti befumamo. ¹¹Wileka abantu babufi babe no mutende pano calo; leka icinkunka cilye umuntu wa walukakala ku ku mwipaya. ¹²Nebo na lishiba ati Yahweh akapingwilako mu kutemwa abakucucutika, no kupela umulinganya ku balanda. ¹³Cine cinefye abantu abalungami bakatotela kwishiwi lyobe; abantu abololoke bakekala pa cinso cobe.

Chapter 141

Ilumbo lwakwa Davidi. ¹We Yahweh, nebo nkolilila kuli webo; endesha ukwisa kuli nebo. Ung'umfwe uluntu nebo nkokuta kuli webo. ²Leka ifipepo lyandi libe ku bati lubani ku cinso cobe; leka ukusumbulwa kwa na boko yandi kube ati lilambo lya pa cungulo. ³We Yahweh, ulekusunga akanwa akandi; ulekulinda ne milomo yandi. ⁴Wileka umutima wandi ulole ku cabubi conse nagu kusansa mu micitile ya lubembu na bantu aba micitile iibi. Leka nebo ni lyako na kufya malila fyabo fyonse. ⁵Leka umuntu umulungami angukemimo; cikaba kubati luse kuli nebo. Muleke anungamike; cikaba ku bati mafuta pa mutwe wandi; no mutwe wandi wikana ku kucipokelela. Nomba ipepo lyandi lyaba lya kulwisha imicitile yabo iya bubi lyonse. ⁶Intungulushi shabo shikafwintwa panshi ukufuma pamulu wa fituntu fya mabwe; bena bakomfwa ati amashiwi yandi ya cishinka. ⁷Ben bakalanda ati, "Nga filya uluntu umo akolima no kutobaula umushili, efyo na mafupa yesu ya salangene pa kanwa ka kumbo." ⁸Cine cinefye amenso yandi yaba pali webo, we Yahweh, we Shikulu; muli webo emo nguba; wilekelesha umweo wandi. ⁹Ulekuncingilila ku fya kuipununako ifyo benba banteya, na kufiteyo fya ncita tubi. ¹⁰Leka ababi baponene mu nkose shabo abene ulo nebo nkobutuka.

Chapter 142

Masikili wakwa Davidi, uluntu ali mu lucengo; ipepo. ¹Ne shiwi lyandi nebo nkolilila kuli Yahweh ku kungafwa; ne shiwi lyandi nkopapata ku kutemwa kwakwa Yahweh. ²Nebo nkopongolwela ubulanda bwandi pa cinso cakwe; nebo nkomweba amafya yandi. ³Uluntu umupashi wandi wa naka mukati kandi, webo ileshiba inshila yandi. Munshila umo nebo njenda abalwani balimfishilamo iciteyo. ⁴Na lolesha ku kulyo kwandi no kubona ati takuli nangu umo uwakunsakamana. Takuli kwa kubutukila nangu kumo kuli nebo; takuli nangu umo uwakusakamana pa mweo wandi. ⁵Nebo nalikutile kuli webo, Yahweh; naishile kulanda ati, "Webo uli cubo candi, iciputulwa candi mu calo ca bomi. ⁶Kutikeni ku nkuta yandi, pantu nebo nalipelelwa sana; mpususheniko ku bakoncusha; pantu bena balincila amaka. ⁷Bweshwa umweo wandi ukufuma mu cifungo pakuti nebo mpele amatotelo kwi shina lyobe. Abalungami bakalongana ukunshinguluka pamulandu wa bune bobe kuli nebo."

Chapter 143

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Umfweni ipepo lyandi, mwe Yahweh; umfweni ku kuilishanya kwandi. Pamulandu wa cishinka cenu elo no bulangami, njasukeni! ²Mwiingila mubupingushi no musha wenu, pantu ku cinso cenu takwaba umulungami. ³Umulwani akonkopepeka umweo wandi; alintobele panshi; alinengele mumfimi nga abo abafwile inshita yakale. ⁴Umupashi wandi ukotutuma mukati kandi; umutima wandi uuli no mwenso. ⁵Nkoibukisha inshiku shakale; nkoetetula pali fyonse ificitwa fyenu; nkotontontanya pakwililika kwenu. ⁶Natambalika amaboko kuli mwebo; umweo wandi ukabila mwebo muncende yabatama. Selah ⁷Njasukeni bwangu, mwe Yahweh, pantu umupashi wandi ulinakile. Mwifisa icinso cenu kuli nevo. nangula nkaba kwati ni abo abaya panshi mu cilindi. ⁸Lekeni ngumfwe icipangani cenu icacine mu lucelo, pantu nacetekela muli mwebo. Ndangeni inshila shenu umo mfwile ukwendela, pantu nasumbula umweo wandi kuli mwebo. ⁹Mpususheni ukufuma ku balwani bandi, mwe Yahweh; nabutukila kuli mwebo mufisama. ¹⁰Mfundeni ukucita ubufwayo bwenu, pantu muli Lesa wandi. Lekeni Umupashi wenu uwabune untungulule mu calo catambalala ¹¹Yahweh, pamulandu we shina lyenu, nsungeni umutende uwamweo; mubulungami bwenu fumyeni umweo wandi mubwafya. ¹²Mucipangano cenu icacine putuleni abalwani bandi elo lofyeni bonse abalwandi ba mweo wandi, pantu ndi musha wenu.

Chapter 144

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Apalwe Yahweh, ilibwe lyandi, uukansha amaboko yandi ku ku nkondo elo ne minwe yandi kubulwi. ²Uli cipangano ca cine candi elo icubo candi, inkwela yandi elo uyo uuyo ngubamo, umo uunasha inko panshi yandi. ³Yahweh, bushe umuntu ni nani uyo ulolekeshapo nangul umwana mwaume wa muntu ni nani uyo utontontanyapo? ⁴Umuntu abafye kwati mupu; inshiku shakwe shabafye kwati cinshingwa icikopita. ⁵Lenga imyulu ukushika elo nokwisa panshi, Yahweh; ikata impili elo shipange icushi. ⁶Tuma ukubyashi kwa nkuba elo salanganya abalwani bandi; lasa imifwi shobe elo babwekeshe ne cimfulunganya. ⁷Tambalika ukuboko kobe ukufuma ku mulu; mpususha ukufuma ku mendhi ayengi, ukufuma mukuboko kwa balendo. ⁸Utunwa twabo tulanda ubufi, elo ukuboko kwabo ukwa ku kulyo kwabufi. ⁹Nkemba ulwimbo lupya kuli webo, we Lesa; mu nsale ikumi limo nka kwimbila amalumbo, ¹⁰uupela ipusukilo ku mfumu, aishile kupususha Davidi umusha obe ukufuma kulupanga lwa bubifi. ¹¹Mpususha elo mbutusha ukufuma ku kuboko kwa balendo. Utunwa twabo tulanda ubufi, elo ukuboko kwabo ukwa kukulyo kwabufi. ¹²Leka abana baume besu babo kwati fimuti ifikula ukufikapo muli bumusepela bwabo elo na bana banakashu besu kwati fishintililo fyabumbwa, fibe kwati nifyo ifya kucipango. ¹³Leka amatala yesu yesule no mutundu wa fitwalo onse, elo leka ne mpanga shifyale amakana elo amakana ikumi limo mu mabala yesu. ¹⁴Ing'ombe shesu shikwata utwana utwingi. Tapali ukutoba ifibumba fyesu; takwakabe bunkole elo no kulila mutushila. ¹⁵Balipalwa abantu nelyo ipalo lyaifyo; balisansamuka abantu abo Lesa e Yahweh.

Chapter 145

Ilumbo lya kulumbanya. Ilyakwa Davidi. ¹Nkamisumbula mwebo, mwe Lesa wandi, mwe mfumu; nkapala ishina lyenu ukutwalilila. ²Cila bushiku na kule kumipala mwebo; nkale kulumbanya ishina lyenu ukutwalilila. ³Yahweh mukulu elo alilingile ukulumbanya; ubukulu bwakwe tekuti mubusange. ⁴Inkulo imo ikalumbanya imicitile yobe ne nkulo ya konkapo elo bakashimbula imilimo yenu iikulu. ⁵Nkalekutontonkanya pa kucindama kwa lulumbi lwenu elo bapa ficitwa fyebu ifya kupesha amano. ⁶Bakalanda pa milimo yenu iyamaka iyakutinya, elo na nevo nkashimbula ubukulu bwenu. ⁷Bakashimbula ifingi ifya bune bwenu, elo bakemba palwa bulungami bwenu. ⁸Yahweh wa luse elo ne cikuku, uukokolo ukufulwa elo alasunga icipangano ca cishinka cakwe. ⁹Yahweh wa bune kuli bonse; no luse lwakwe lwaba pamilomo yakwe yonse. ¹⁰Fyonse ifyo wapanga fikapela ukutotela kuli webo, we Yahweh; aba cicetekelo bobé bakale ku kupala. ¹¹Aba cicetekelo bobé bakalanda pa lulumbi lwa bufumu bobé, elo bakalanda palwa maka yobe. ¹²Bakalenga abantunse ukwishiba amaka ya micitile yakwa Lesa elo no lulumbi lwa kucindama kwa bufumu bwakwe. ¹³Ubufumu bwenu bufumu bwakutapwa, elo no bwikalo bwenu bwa muyayaya mu nkulo shonse. ¹⁴Yahweh alafwaisha bonse abakowa elo alemya bonse aba kontama. ¹⁵Amenso ya bonse bapembelela mwebo; mulabapela icakulya panshita iya kulinga. ¹⁶Mufungulula amaboko yenu elo no kulisha ukukabila kwa fyonse ifya bumi. ¹⁷Yahweh mulungami mu mibele yakwek yonse elo wa luse muli fyonse ifyo acita. ¹⁸Yahweh alapalamina bonse abamukuta, abakuta pali ye mucishinka. ¹⁹Alafikilisha ukufwaya kwa bonse aba mucindika; alomfwa ukulila kwabo elo alaba pususha. ²⁰Yahweh alabona pali bonse aba mutemwa, lelo akonaula bonse ababubi. ²¹Akanwa kandi kakalekulanda ukulumbanya Yahweh; lekeni abantunse bonse bapale ishina lyakwe ukutwalilila.

Chapter 146

¹Lumbanya Yahweh. Lumbanya Yahweh we mutima wandi. ²Nebo nkolumbanya Yahweh umweo wandi onse; nkemba isha kulumba Lesa wandi ilyo cili nkoikala. ³Webo ushintilila muli baclolo nangu ni mu muntunse, muli uyo umutaba kupususha. ⁴Uluntu umweo wa muntu waleka ukupema, abwekela kwi loba; pali bulya bushiu amapange yakwe yapwa. ⁵Alipalwa uyo uwacita Lesa wakwa Yakobo ukuba kafa wakwe, uyo isubilo lyaba muli Yahweh nga Lesa wakwe. ⁶Yahweh alipangile umulu elo ne sonde, ba bemba, elo na fyonse ifyaba muli bo; alasungilila icishinka cakwe umuyayaya. ⁷Apingwila abatitikishiwa elo apela icakulya kubali ne nsala. ⁸Yahweh alubula abafungwa; Yahweh esula amenso ya mpofu; Yahweh atemwa abantu abakulungama. ⁹Yahweh acingilila abalebeshi ba mu calo; emya inshiwa na bamukamfwilwa, nomba afulunganya ababifi. ¹⁰Yahweh ali no kuteka umuyayaya, Lesa obe, we Zioni, pa nkulo shonse. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 147

¹Lumbanyeni Yahweh, pantu calilanga ukwimba amalumbo kuli Lesa wesu; caliwama, elo ukulumbanya kusuma. ²Yahweh ku kululeni Yerusalemu; akolonganya pamo abantu bakwa Israeli abasalangana. ³Alaposha imitima iyatobeka elo no kuka ifilonda. ⁴Alapenda intanda; alishipela shonse na mashina. ⁵Shikulu wesu mukulu elo wabune mu maka; ukwishiba kwakwe takwingapimwa. ⁶Yahweh alemya abatitikishiwa; alaponya imbifi panshi pa lukungu. ⁷Imbileni yahwe na matotelo; imbeni amalumbo kuli Lesa wesu ne fcilimba. ⁸Afimba imyulu na makumbi elo no kupekanya imfulu pa calo, ukulenga icani ukukula pa mpili. ⁹Apela ifyakulya ku nama elo na kubana ba bamwankole uluntu bakolila. ¹⁰Tabekelwa mubukose bwa kwa kabalwe; tasekelela mubukukosa kwa molu ya muntu. ¹¹Yahweh abekelwa muli abo abamusumbula, abasubila mu cipangano cakwe icacine. ¹²Lumbanya Yahweh, we Yerusalemu; lumbanya Lesa obe, we Sioni. ¹³Pantu apela ubukose kufyela fya mpongolo shenu; pala abana benu muli mwebo. ¹⁴Aleta ubononshi mukati ka mipaka shenu; amikutisha no busuma bwa cakalya cenu. ¹⁵Atuma amafunde yakwe pa calo; ifunde lyakwe ributuka sana. ¹⁶Apanga imfula ya kubuta kwati butonge; asalanganya amenshi makasa kwati motoi. ¹⁷apela ibumi busuma kwati cakulya; ni nani wingakwanisha ukutalala atuma? ¹⁸Atuma ifunde lyakwe elo no kubasungulula; apanga umwela ukupupa elo na meshi ukupongoloka. ¹⁹Aishile kubilikisha ishiwi kuli Yakobo, ifipope fyakwe elo no kupampamika kwa bulungami kuli Israeli. ²⁰Tacitapo ifi ku nko imbi, elo pa fipope fyakwe, tabafishiba. Lumbanya Yahweh.

Chapter 148

¹Lumbanyeni Yahweh. Lumbanyeni Yahweh, mwebo mwe baba mu myulu; mulumbanyeni, mwebo mwe baba umwakulepa. ²Mulumbanyeni, bamalaika bakwe bonse; mulumbanyaeni, mwe milalo yonse. ³Mulumbanyeni, we kasuba elo no mwenshi, mulumbanyeni, mwebo mwe ntanda shonse ishibengeshima. ⁴Mulumbanyeni, we mulu wakulepesha elo na mwebo mwe menshi ayaba pamulu wa lwelele. ⁵Lekeni balumbanye ishina lyakwa Yahweh, pantu alipela ifunde, kabili balibumbwa. ⁶Kabili alibapampamika umuyayaya elo kabili umuyayaya pe; alibika icipope icitakacinje. ⁷Mulumbanyeni ukufuma pa calo, mwebo fishimweshimwe fyali muli bemba elo ne mimana ya kushika, ⁸umulilo elo no mutende, imfula ya kubuta elo na makumbi, icipuupu cafikilisha icebo cakwe. ⁹Mulumbanyeni, mwe mpili elo na tonse utupili, ifisabo fya fimuti elo na bakeda bonse, ¹⁰Ifinama fya mpanga elo ne fitekwa fyonse, ifibumbwa fyonse ifyo ifikunya elo ne fyon fya mapindo ¹¹Lumbanyeni Yahweh, mwe mfumu sha pa calo elo na shonse inko, abacindami elo na bonse abatungulula pa calo, ¹²bonse babili umulumendo no mukashana, abakalamba elo na bana. ¹³Lekeni bonse balumbaye ishina lyakwa Yahweh, pantu ishina lyakwe eka lyalisumbulwa elo ubukata bwakwe bulafika pa calo elo na mu myulu. ¹⁴Alisumbula isengo lya bantu bakwe pa malumbo ukufuma kubacine bakwe, abena Israeli, abantu abamupalamina. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 149

¹Lumbanyeni Yahweh. Mulekwimba kuli Yahweh ulwimbo lupya; akwimbeni amalumbo yakwe umukolongene abo abacetekela.²Lekeni Israeli asekelele mu wabapangile; lekeni abantu bamu Sione baekelile mu mfumu yabo.³Lekeni bena balekulumbanya ishina lyakwe mu macindo; lekeni bembe ishamalumbo mu nsombo na masese.⁴Pantu Yahweh asangalalila mu bantu bakwe; alacindamika baicefya ne usukilo.⁵Lekeni abena Lesa basangalale mukucimfya; lekeni bena bembe ne nsansa mu busanshi bwabo.⁶Lekeni amalumbo yakwa Lesa yabe mutunwa twabo elo no lupanga lwatwa kubili mu minwe yabo.⁷Kukuleta icilandushi pa fyalo elo ne micitle ya bupingusi pa bantu.⁸Bkakakila ishamfumu shabo ne minyololo elo na bamano babo na makusu ya fyela.⁹Bakaleta ubupingushi ubo ubwalembwa . Uku ekukaba ukucindamikwa kwa bacishinka bakwe. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 15

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh, ninani ewingekala mwi ema? Ni nani uwingekala pa lupili lwenu ulwa mushilo? ²Onse uwenda ukwabula akalema, uucita icilungeme elo no kulanda icishinka mu mutima wakwe. ³Tamunuka no lulimi lwakwe, tacita akabi kuli bambi, elo kabili tatuka ebena mupalamano bakwe. ⁴Umuntu wakubula amano alaisula umwine mu menso yakwe, lelo alacindika abo abatina Yahweh. Alapa kwishamo lyakwe kabili tabwesho ifilayo fyakwe. ⁵Tapingula ukulundapo anga akongwesho impiya. Tapoka amafisa kanwa ku kupela ubunte bwa bufi pa bakaele. Uyo uucita ifi takasunkanishiwe.

Chapter 150

¹Lumbanyeni Yahweh. Lumbanyeni Lesa mu ncende ya mushilo yakwe; mulumbanyeni mu myulu ine ine.

²Mulumbanyeni paficitwa fine fine acita; mulumbanyeni pabukulu bwakwe ubwacilishapo.³Mulumbanyeni ne fiunda fya nsengo; mulumbanyeni na masese ne nsango. ⁴Mulumbanyeni mu nsombo elo na macindo; mulumbanyeni ne filimba fya cintika intamo. ⁵Mulumbanyeni no kulisha ifiwaya fya kukosha; mulumbanyeni ne fiwaya fya fiunda fya pamulu.⁶Leken i ico icikwete umweo cilumbanye Yahweh. Lumbanyeni Yahweh.

Chapter 16

Mikitamu wakwa Davidi. ¹Ncingilileni, mwe Lesa, pantu nasanga ubucingo muli mwebo. ²Nalanda kuli Yahweh ati, "Ni mwe Shikulu wandi; ubusuma bwandi bwafye ukwabula mwebo. ³Ulwa pa bantu ba mushilo ababa pa calo, bantu bakucindama; akusekelela kwandi kwaba muli bo. ⁴Ubwafya bwabo bukalundwako, abo abafwaisha tu lesa tumbi. Ntakapongolwele icabupe cakunwa ica mulopa kuli tu lesa twabo nangu ukusumbula amashina yabo ne milomo yandi. ⁵Yahweh, uli cikwatwa candi icasalwa elo no lukombo lwandi. Wikatilila ku fintu fyandi ifingi. ⁶Ifishilwa fyapimwa nafibikwa pali nevo mu ncende sha cindama; mucine icikwatwa candi icabune candi. ⁷Nkalumbanya Yahweh, uunkoselesha; nangu fye bushiku amano yandi yalantungulula. ⁸Nkatangisha Lesa pantanshi yandi inshita shonse, eico nshakasunkanishiwe ukufuma ku kuboko kwakwe ukwa ku kulyo! ⁹Eico umutima wandi nausangalala; ubukata bwandi na busansamuka. Mucine nkakala mubucingo. ¹⁰Pantu tamwakashe umweo wandi Kumbo. Tamwakaleke abacine benu ukubona ikilindi. ¹¹Mumfunda inshila sha mweo wandi; insansa sha pulishamo shisangwa ku cinso cenu; ukusekelela ku sangwa ku kuboko kwenu ukwa kukulyo!"

Chapter 17

¹Ipepo lyakwa Davidi. Umfweni ukupapata kwandi ukwa mulinganya mwe Yahweh; kutikeni ku kwita kwa ukwabwafwilisho! Peleni ukutwi kwi pepo lyandi ukwabula ukubepa. ²Lekeni bukaele bwandi bwise ukufuma ku cinso cenu; lekeni amenso yenu yabone icyene!³Nga mwaesha umutima wandi, nga mwaisa kuli nevo ubushiku, mukangwamya elo tamwakasangemo amapange ayabi; akanwa kandi takakapunuke.⁴Lelo pamicitile ya muntunse, cili pe shiwi lyapa milomo yenu ukuti naliisunga ukufuma ku mibele ya bubifi. ⁵Intampulo shandi shakatilila bwino ku nshila shenu; amakasa yandi taya telententapo.⁶Naita kuli mwebo, pantu mulangasuka, mwe Lesa; pilibwileni ukutwi kwenu kuli nevo elo nokumfwa uluntu na landa. ⁷Langeni icipangano cenu icashinka mu nshila yawama, mwebo mwe bapususha ku kuboko kwenu ukwa kukulyo abo abafisama muli mwebo ukufuma ku balwani babo!⁸Ncingilileni nge nimbo ya palinso lyenu; mfiseni munshi ya cinshingwa ca mapindo yenu ⁹ukufuma ku cinso cababifi abo abansakula, abalwani bandi abanshinguluka. ¹⁰Tabakwata uluse pa uli onse; utunwa twabo tulanda ne cilumba.¹¹Balishinguluka intampulo shandi. batonta amenso yabo ku kundopola panshi. ¹²Baba kwati ni nkalamo iikofwaisha uwakwikata, ngo musepela wa nkalamo iikolubanta mu ncende yafisama. ¹³Imeni, mwe Yahweh! Basanseni! Baponyeni mpanshi pa cinso cabo! Pususheni umweo wandi ukufuma ku balwani ku lupanga lwenu! ¹⁴Mpususheni ukufuma ku baume ku kuboko kwenu, mwe Yahweh, ukufum ku baume ba muli lino isonde abo ubunonshi bwabo bwa muli uyu mweo capwa! Mukesusha amafumo yabasalwa benu no bunonshi; bakakwata abana abengi kabili bakasha ifyuma fyabo ku bana babo. ¹⁵Lelo pali nevo, nkabo icinso cenu mu bulungami; nkekuta, uluntu nabuka, ne cinso cenu.

Chapter 18

Ku mukulu wa kubakemba. Ilumbo lyakwa Dvidi, umusha wakwa Yahweh, uluntu aimba kuli Yahweh amashiwi yaulu lwimbo pa bushiku ubo Yahweh amupuswishe ukufuma ku kuboko kwa bonse abalwani bakwe elo no kufuma kuli Shauli. Aimbile: ¹Nalikutemwa, Yahweh, we bukose bwandi. ²Yahweh elibwe lyandi, inkwela yandi uyo uundeta kubucingo; ni Lesa wandi, ilibwe lyandi; nsanga ukufisama muli ye. ni nkwele yandi, isengo lye pusukilo lyandi, elo ebukose bwandi. ³Nkakuta pali Yahweh uyo uwalinga ukulumbanya, nkabili nkapusushiwa ukufuma ku balwani bandi. ⁴Insalu shamfwa shalinshinguluka, elo na menshi ayakopita ulubilo ayabula akali konse yalantinya. ⁵Insalu sha Kumbo shalinshinguluka; ifiteyo fya mfwa nafinteya. ⁶Mu mucushi yandi nakutile kuli Yahweh; nakutile ku bwafwilisho kuli Lesa wandi. Aumfwile ishiwi lyandi ukufuma mwi tempele lyakwe; ubwite bwandi ubwa bwafwilisho bwaishile kuya ku cinso cakwe; bwaishile kuya mu matwi yakwe. ⁷Eluntu icalo caishile kusunkana elo no kututuma; imifula sha mpili nashena shai tutwime elo shali nsunkanishiwe pantu Lesa alifulilwe. ⁸Icushi caishile kuya mu mulu ukufuma mutupunda twa mumona wakwe, no mulilo uwabilimuka waishila kufuma mukanwa kakwe. Amalasha yalyakile kuli wena. ⁹Aishile kwisula imyulu elo no kwisa panshi, elo ne mfimfi ya kutikama yali pamakasa yakwe. ¹⁰Aishile kunina pali kerubi elo no kupupuka; aishile kwendela pamapindo ya mwela. ¹¹Aishile kupanga itenti ukuishingulusha umwine, amakumbi yamfula ayakulu mu mulu. ¹²Amabwe elo na malasha ya mulilo yalikupona ukufuma munkuba ku cinso cakwe. Yahweh aishile kubulukuta mu myulu! Ishiwi lya Wapulishamo lyaisile kupundisha. Aishile kulasa imifwi yakwe elo no kusalanganya abalwani bakwe; ukubyata kwa nkuba kwaishile kubasalanganya. ¹⁵Eluntu ifishiba fya menshi fyaishile kuboneka; imifula ya calo yaishile kubikwa ku kukalipila, Yahweh, pakuputa kwa mutu mona obe. ¹⁶Aishile kufika panshi ukufuma ku mulu; aishile kunjikata! Aishile kumfumya mu menshi yabipa. ¹⁷Aishile kumpususha ukufuma kumulwani wakukosa, ukufuma kuli abo abampatile, pantu balikosele kuli nevo. ¹⁸Baishile kwisa kuli nevo pa bushiku bwakulanguluka kwandi lelo Yahweh alintubgilile! ¹⁹Aishile kuntuma uwakaele muncende yaisukwa; alimpuswishe pantu alisekelele muli nevo. ²⁰Yahweh alindambwile pamulandu wa bulungami bwandi; alimbwekeshepo pantu amaboko yandi yalisangulwilwe. ²¹Pantu nasungile imibele yakwa Yahweh elo pantu ntafuma ku mibele yakwa Lesa. ²²Pantu konse ukupampamika kwa bulungami bwakwe kwaba kuntanshi yandi; elo pafipope fyakwe, ntatalafumako kuli yena. ²³Naliba uwakaele ku cinso cakwe, elo naliisunga ukufuma ku lubembu. ²⁴Eico Yahweh alimbwekeshapo pamulandu wa bulungami bwandi, pantu amaboko yandi yali ayasangululwa ku menso yakwe. ²⁵Kuli uyo uwaba uwacine, ulailanga ukuba uwacine; ku mwaume uwabula akalema, ulailanga ukuba uwakubula akalema. ²⁶Kuli uyo uwasanguluka, ulailanga ukuba uwasanguluka; nlelo kuli uyo uwaba na katutumushi, ulailanga ukuba uwacengela. ²⁷Pantu upususha abantu batirikishiwa, lelo utentemuna abo abakwata icilumba, amenso yasumbukwa! ²⁸Pantu upela ulubuto ku nyali yandi; Yahweh Lesa wandi butisheni mumfimi yandi. ²⁹Pantu kuli mwebi kuti natoloka inciliko; pali Lesa wandi kuti natoloka icibumba. ³⁰Elo pali Lesa-imibele yakwe ilungami! Ishiwi lyakwa Yahweh lya kusanguluka! ni nkwele kuli uuli onse uufisamamo muli ye. ³¹Pantu Lesa ninani kanofye Yahweh? Ilibwe ni nani kano Lesa? ³²Pantu ni Lesa ubika amaka pali nevo no mushipi, ubika umuntu wakubula akalema munshila yakwe. ³³Apanga amakasa yandi ukwanguka kwati ni nsebulu elo no kumbika apakulepa! ³⁴Akansha amaboko yandi ku nkondo elo nashilika bandi ukupeta ubuntu bwacela. ³⁵Mwalimpela inkwela ye pusukilo lyenu. Ukuboko kwenu ukwa kukulyo kwali ntungilila, elo no kubekwa kwenu kwali nkosha. ³⁶Mwalipanga ishila ya salala ku makasa yandi panshi pakweba ati amakasa yandi taya telele. ³⁷³⁸³⁹Naishile kupepeka abalwani bandi elo no kubekata; ntabwelele inuma mpaka ba loba. Nalibafungawile mpaka bafilwa ukwima; baliponene panshi ya makasa yandi. Pantu mubika amaka pali nevo kwati mushipi pa bulwi; mubika panshi yandi abo abanjimina. ⁴⁰Mwishile kumpela inuma ya mikoshi ya balwani bandi; naishile kupyanga bonse abo abampatile. ⁴¹Baishile kukuta ku bwafwilisho, lelo takwali uwabapuswishe; baishile kukuta kuli Yahweh, lelo tabasukile. ⁴²Naishile kuboma putupimfya ngo lukungu ku ntanshi ya mwela; naishile kubaposa kwati matipa mutushila. ⁴³Mwaishile kumpususha ukufuma kubantu abankalwe; mwalipanga umutwe panko shonse; abantu abontaishiba balambombela. ⁴⁴Ulofye bangumfwa, banakila; abalendo balipatikishiwe ukufukama kuli neo. ⁴⁵Abalendo baishile bakotutuma ukufum umwa kukosa mwabo. ⁴⁶Yahweh wa mweo; lekeni ilibwe lyandi lilumbinshiwe. Lekeni Lesa we pusukilo lyandi asansabikwe. ⁴⁷Ni Lesa uuleta icilandushi pali nevo, uunasha inko ukuba panshi yandi. ⁴⁸Nalilengwa ukuba umuntungwa ukufuma kubalwani bandi! Mucine, mwaishile kunsumbula ukucila pali abo abaishile kunjimina! Mwampuswishe ukufuma ku baume abankalwe. ⁴⁹Eico nkapela ukutasha kuli mwebi, Yahweh, munko shonse; nkemba ishamalumbo kwishina lyenu! ⁵⁰Lesa alapela ukucimfya ukukalamba ku mfumu yakwe, elo alanga icipangano cakwe cacindama ku wasubwa wakwe, kuli Davidi elo na ku bana bakwe umuyayaya.

Chapter 19

¹Ku mukulu wakubakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. Imyulu ilanda pa bukta bwakwa Lesa, elo no lwelele lupanga imilimo ya boko yakwe ukwishibikwa! ²Akasuba elo na kasuba ishiwi kupongoloka kunse; ubushiku elo no bushiku cilanga amano. ³Takwaba ishiwi nangula ishiwi lya landwa; amashiwi yabo tayomfwika. ⁴Lelo amashiwi yabo yaya icalo conse, elo ne cebo cabo ku mpela ye sonde. Alitambulula itenti pa kasuba muli bo. ⁵Akasuba kaba kwati nishibwina akofuma muncende yakwe elo kwati mwaume wakukosa ukosangalala ulo abutuka ulubilo lwakwe. ⁶Akasuba kuturia ukufuma ku kapinda kamo elo no kutolokela kumbi; takwaba icifulumuka ukukaba kwa kako. ⁷Amafunde yakwa Yahweh yalipwilika, ukubwekeshapo umweo; ubunte bwakwa Yahweh bwa cine, ukupanga abafye ukuba abamano. ⁸Ukwalulula kwakwa Yahweh kwali lungama, ukupanga umutima ukosangalala; amafunde yakwa Lesa ya lisangululwa, ukuleta ulubuto ku menso. ⁹Akatina kakwa Yahweh kali sangululwa, kakekalilila umuyayaya; ukupampamika kwa bulungami bwakwa Yahweh kwa cishinka elo pamofye ne cine! ¹⁰Fyalicindama ukucila golide, kabili ukucila golide walopololwa; fyalilowa ukucila ubuci elo kabili ukucila pabuci ubukota ukufuma kucipepe ca buci. ¹¹Eee, pali fyena umusha wenu alisokelwe; ku kuyomfwila mwali icilambu icikalamba. ¹²Ni nani wingeluka ifilubo fyakwe? nsamfyeni ukufuma kufilubo fya fiswa. ¹³Sungeni umubomfi wenu ukufuma ku membu sha cilumba; lekeni ye nteka. Eluntu nkaba uwakupwililika, elo nkaba uwakaele ukufuma ku micitile yandi iyabubi. ¹⁴Lekeni amashiwi ya kanwa kandi elo na matontonkanyo ya mutima wandi yapokelelwe ku cinso cenu, Yahweh, mwe libwe lyandi elo ka lubula wandi.

Chapter 20

Kuli kemba wanyimbo mukulu. ¹Ilimbo lyakwa Davidi. Yaweh engakwangwa munshiku shama fya, lilekucingilila. ²Kabili kabili no kukutuminako ubwafwilisho ukufuma mu cifulo ca mushilo, kukukwafwa ukufuma mu Sioni. ³Engebusha fyonse ifyamalambo yobe pamo nokupokelela imitulo yobe iya fyakoca. (selah) ⁴Engakupelelela icabukabi bwapa mutima obe nokufishapo amapange yobe. ⁵Eluntu tukasekelela pa kucimfya kobe, kabili mwishina lyakwa Lesa wesu, intalapu. Yaweh engakupelelela ukulomba kobe konse. ⁶Nomba njishibile ukweba ati Yaweh akesa kupususha umusubwa wakwe; akamwasuka ukufuma mwi ulu lyashila lyakwe ku maka yakuboko kwa kulyo kwakwe ukwinga mupususha. ⁷Bambi bacetekela mu maceleta na bambi bacetekela muli bakabalwe,. Nomba fwebo tukuta pali Yaweh Lesa wesu. ⁸Lelo bena bakatentemushiwa panshi no kuwa. Lelo fwebo tukeminina ndi! ⁹Yahweh, pususha imfumu; twafwe uluntu twakuta we Mfumu.

Chapter 21

Kuli kemba wa nyimbo mukulu. Kabula wa lwimbo lwakwa Dabidi. ¹Ubukose bobbe busansamushe Imfumu, Yahweh! na mwipusukilo mwapela emo mfumu yangila apakulu! ²Wali yipele ifyo umutima waiko wafwaile kaili tawaitanine ifyo ifyo akanwa kaiko kalombe. Sela³Pantu walimuletele amapalo yakulu ngashi. no kumufwika kumutwe icisote ca Golide yenka yenka. ⁴Alilombe ubumi; nobe walimupele, wantantalishe nenshiku shakwe pe na pe.⁵Walicindamisha pamulandu wakucimfya kobe; waipele ubukankala no bupulami. ⁶Mucinefye walimupela amapalo ayamuyayaya; wamupela nensansa shakuba pacinso cobe.⁷Pantu imfumu yacetekela muli yahweh; ukupitila mu cipangano ca cicetekelo ica wacilishapo tekuti atelentente. ⁸Ukuboko kobe kukesa kwikata abalwani bobbe bonse; nokuboko kwakulyo kobe nako kukesa kwikata abo abakufitwa.⁹Pakashita ukakalipa ukaboca mu cimbili mbili camulilo. Na Yahweh ukabalofya ku cipyu cakwe, no mulilo ukabapwishisha. ¹⁰Nabana babo ukabalofya ukufuma pano calo pamonoluko lwabo mubwina bantu.¹¹Nangu bakupangile ifyabubi nangu baka teye amapange pali webo bakafilwa! ¹²Pantu ukabapepeka ; nokubalasa imifwi yobe pamenso¹³Sumbulweni, mwe Yahweh, mu bukose bwenu; twakulakwimbila no kulumbanya amaka yobe.

Chapter 22

Kuli kembera wa lwimbo mukulu ukulingana neciunda ca" Nsebulo." ulwimbo lwakwa Davidi. ¹Mwe Lesa wandi, Mwe Lesa wandi, nindo mwandekeshe? Nindo watalukila ku ku mpususha naku mashiwi yacililishi yandi. ²We Lesa wandi. Nakuta munshita yakasuba, ukwabula ukwasuka, no bushiku bwine shitalelepo!³Lelo webho uli wamushilo; waika nge mfumu kumalumbo yabena Israeli. ⁴Ifikolwe fyesu fyacetekele muli webho; ni muli webho fye bacetekele, nobe waliba puswishe. ⁵Balilile kuli webho nabo walibapuswishe. Bacetekele muli webho kabili tabalengelwe insoni. ⁶Nomba nebo ndi ciambo nshili muntu, uwakusulwa ku bantu kabili ndalengululwa ku bantu. ⁷Bonse abambona bampunya; bakoneka; bampukunya nemitwe yabo pali nebo. ⁸Elo bayeba ati." Acetekela muli Yahweh; Leken Yahweh amupusushe. Lekenifye Yahweh amupokolole. Pantu Yaweh acakilwa muli ye."⁹Pantu niwebho wamfumishe mwifumo; wanengele uku kucetekela ulo nali kwi bele lya kwa mayo. ¹⁰Naposolwe webho ukufuma munda, niwebho Lesa wandi ukutula fye ulo nali munda muli mayo. ¹¹Wintaluka pantu amafya yali pepi pepi; takuli waku ntulanyako. ¹²Nabakalume wa n'gombe abengi bali nshinguluka; naba kalume ba n'gombe abakosa aba bena Bashani bali nshinguluka. ¹³Bacencimwina utunwa twabo nge nkalamo iyilebuluma pakutakanya. ¹⁴Ndepongololwa nga menshi, namafula yandi yonse naya tela. No mutima wandi uli nge pula; iliko yenguluka mukati kafilundwa fya mubili wandi. ¹⁵Ubukose bwandi bwauma nge ciinga; no ululimi lwandi lulekakatila ku ncendwa. kabili wambika mu lukungu lwa mfwa. ¹⁶Pantu imbwa shilishingulukile;nebumba lya ncita tubi ilinshingulukile; bampulinkanya mu mapi namu macisa. ¹⁷Kuntu napenda amafupa yandi yonsefye. Bena bambona nokuntonta amenso. ¹⁸Nabayabana nensalu shandi abene beka, napa cakufwala candi babukilapo ifingi; ¹⁹Yaweh; wintaluka .We maka yandi! endesha sonjafwe. ²⁰Pokolola umweo wandi ku lupanga, ecuma fye cimo nakwata mpususha ku maka yamimbulu. ²¹Mpususha ku kanwa ka nkalamo; naku masengo ya mboo. ²²Eco nkananya ishina lyobe kuli bamuninane; namukati ka filonganino emo nka kulumbanisha. ²³Mweba tina Yaweh mwebho, mulumbanyeni! Mwe lukolonse lwakwa Yakobo, mucindikeni! Mulekuba nakatina kuli ye mwense mweba mu mukowa wabena Israeli!²⁴Pantu taisula taiikana ukusakamana umupina mubulanda bwakwe; tayatala ayimufutitila; nenshita yonse aililila, ilamumfwa. ²⁵Nipali webho ukulumbanya kwandi kwatula mu filonganino fikulu; kabilikamfishapo ifilayo fyandi pa cinso ca bantu abo abakutina. ²⁶Abalanda bakalya no kwikuta; nabo abafwaya Yaweh bakali mukumulumbanya. tekeni imitima yenu ikalilile pe na pe. ²⁷Abekala calo bonse bakebukusha no kwalukilakuli Yahweh; ne ndupwa shonse isha mishobo muno calo conse shikakontama ku cinso cakwe muku mupepa. ²⁸Pantu Yahweh emwine bufumu; kabili kateka wa mitundu yonse. ²⁹Aba sambashi bonse pano isonde bakailemena noku mupepa; na bonse aba ntentemukila ku lukungu bakamufukamina, pamo nabo abafilwa ukuisungila ubumi³⁰Ne nkulo iyileisa ikalamutumika; nekulo ikesa kukonkapo bakesa iondolwela pa lwa kwa shikulu. ³¹Bakesa kusambilisha ulwa bololoke bwakwe ku bantu kufyalwa pafyo acita!

Chapter 23

¹Ulwimbo lwakwa Dabidi. Yahweh ekacema wandi; shakakabile nangu cimo. ²Anenga ukutusha mu nika yamulemfwe! kabili antungulula ku menshi ayatalala tondolo. ³Abweseshu ubumi; nokuntungulula munshila iyisuma pamulandu we shina lwakwe ⁴Nangu nin'genda muminkonko yakufita ficiti, tekuti ntine icanso pantu uli nandi; umutambu ne nkonto yobe filansansamusha. ⁵Ulantebeta pa cinso cabalwani bandi; mwansuba amafuta ku utwe; no lukombo lwandi lwaiula paa ⁶Mu cine fye ubune no ;use lwa cine fyali kunkonka inshiku shonse isha bumi bwandi; na mun'ganda Yakwa yahweh emo nkekalilila!

Chapter 24

¹Ulwimbo lwakwa Dabidi. Yahweh emwine calo nefyaisulapo. pano nse nafyonse ifyaikalapo. ²Pantu ewacishimpile pali bemba kabili ewa cikasha pa kilonga³Ninani ukaninina ulupili lwakwa Yahweh? Ninani akatalama mu cifulo cakwe ca mushilo? ⁴Nuyo uwa minwe yakaele uwakubuta umutima; uutabepa bufi kabili uutalapa umulapo wabufi⁵Akesa kupoka ipalo kuli Yahweh nobulungami kuli Lesa we pusukilo lyakwe. ⁶Ikulo yamusango uyu ebafwaya Yahweh, ebafwaya ukuba pacinso cakwa Lesa wakwa Yakobo. Selah⁷Inuneni ifinso, mwe mpongolo; sumbulweni, mwe fibi fyamuyaya, pakuti imfumu yalulumbi iingile! ⁸Ninani uyu mfumu yalulumbi? Yahweh, uwakukosa kabili uwabulamba; Yahweh, uwa kukosa mu bulwi. ⁹Inuneni ifinso fyenu, mwe mpongolo; sumbulweni, mwe myenshi ya muyayaya, pakuti imfumu yalulumbi yingile! ¹⁰Ninani uyu imfumu yalulumbi? Ni Yahweh kasunga wa fita, ni mfumu yalulumbi. Selah

Chapter 25

¹Ulwimbo lwakwa Dabidi. Kuli webo, Yahweh, natula umweo wandi! ²Nimuli webo nacetekela, Lesa wandi. Windenga insoni; kabili mwilenga ifilwani ukwanga pakuncimfya. ³Kwiba nangu umo uwasubila muli mwebo Yahweh ukulengwa insoni lengeni ba cisanguka apafye ukwandwa insoni! ⁴Nangena inshila shenu, mwe Yahweh; mfundisheni inshila shenu. ⁵Ntungululeni ku cine cenu kabili fundisheni, pantu muli Lesa we pusukilo lyandi; kabili niwe subilo lyandi akasuba konse. ⁶Tbusheni mwe Yahweh, ubwingi bwa milimo ya luse lwenu ne cikuku cobe; pantu ifi fyafye. ⁷Wilakwibukisha amasambi nacidile mu bwaice bwandi nangu nimpulumushi shandi; ulekunjibukisha luse luse ukulingana no bune bobe, mwe Yahweh! ⁸Yahweh wabune kabili mololoke; kabili alafundisha naba masambi umwakwendele. ⁹Alatungulula naku bakaicefya kufya cine no kubafundisha ifyo afwaya! ¹⁰Inshila shonse isha kwa Yahweh sha cine ne cishinka kuli abofye abasunga icipangano nefipope fyakwe. ¹¹Nipa mulandu fye we shina lyobe, Yahweh, njelelako amasambi yandi, pantu yali kulisha sana. ¹²Ninani umuntu uutina Yahweh? Shikulu Yahweh akamulanga inshila ya kulolako. ¹³Akekala mubusuma na bana bakwe bakesa kupyana icalo. ¹⁴Bu cibusa na Yahweh bwaba kuli abo aba mucindikisha, kabili kuli bo alenga icipangano cakwe ukwishibikwa. ¹⁵Intonta amenso yandi pali Yahweh pantu eukasobolola amakasa yandi mwi sumbu. ¹⁶Kondolokeleni kuli nevo noku mbelela uluse ; pantu ndifye kabili umulanda wine wine. ¹⁷Amasakamika ya mutima wandi yakulisha; mfumyeni mu fyama sakamika! ¹⁸Lolesheni ubucushi na mafya yandi; njeleleniko ku masambi yandi yonse. ¹⁹Moneni abalwani bandi, pantu bafulisha; kabili bampata bubi bubi. ²⁰Cingilileni umweo wandi no kumpokolola; mwinenga nsoni Yahweh, pantu nimuli mwebo nguba! ²¹Lekeni bukaele pamo nobulungami fincingilile, pantu nimwe subilo lyandi! ²²Pususheni Israeli, mwe Lesa ku mafya yakwe yonse!

Chapter 26

¹Ilumbo lyakwa David. Mpinguleni nebo, Yahweh, pantu nebo naendela muli bumpofu; nebo nalicetekela Yahweh ukwakubula ukutelemuka. ²Nceceteni nebo, Yahweh no kungesha nebo; esheni uusanguluka kwafya mukati fyandi elo no mutima wandi! ³Pantu icipangano cabucishinka bwenu cili pamenso yandi, elo nebo naendela muli bucishinka bwenu. ⁴Nebo ntendela pamo nabacita ifyabufi, nelyo nebo nshinga ikumika pamo nabantu babula icishinka. ⁵Nebo napata ukulongana kwabacita ifibi, elo nebo ntengekala pamo na babifi. ⁶Nebo nasamba iminwe shandi muli bukaele, elo nebo nshingulula icipailo cenu, Yahweh, ⁷ku kwimba ulwimbo lwakutasha elo nokufisha fyonse ifyabusuma fyamicitile yobe. ⁸Yahweh, nebo ntemwa ing'anda mwebo mwikalamo, incende uko ubukata bwenu bwikala! ⁹Mwimpyanga nebo kunse pamo na babembu, nangula umweo wandi pamo nabantu ba milopa, ¹⁰abo muminwe yabo muli amapange yakubipa, elo neminwe shakukulyo shabo shaisulilwa namafisa kanwa. ¹¹Nomba kuli nebo, nebo nkendela muli bumpofu; ndubuleni nebo elo nkwatileni nebo uluse nebo. ¹²Amakasa yandi yaliminine apakutambalala, mukolongana nebo nkapala Yahweh!

Chapter 27

¹Ilumbo lyakwa David. Yahweh elubuto lwandi elo epusukilo lyandi; nani nebo ningatina? Yahweh emwakuba umweo wandi; nani nebo ningakwatilako umwenso?²Uluntu abacita ifibi bapalama kuli nebokukulyo mubili wandi, ifibambe fyandielo nabalwani bandi baipunwine elo no kuwa. ³Nelyo abashilika bapange inkambi pali nebo, umutima wandi tawakatine, nelyo inkonda yaima pali nebo, lelo nebo nkashala nesubilo.⁴Icintu cimo nebo naipusha kuli Yahweh, elo nebo nkacifwaya: Ukweba nebo nkekale mung'anda yakwa Yahweh inshiku shonse isha mweo wandi, ku kumona ubusuma bwakwa Yahweh elo nokwibusha mwitempele lyakwe.⁵Pantu munshiku shakupakasha ena akamfisa nebo mucintelwe cakwe, mucakufisamamo mwitenti lyakwe akansunga nebo. ena akansumbula nebo pamulu wacilibwe! ⁶Elo umutwe wandi ukasumbwilwa pa mulu wabalwani bandi bonse aanshunguluka nebo, elo nebo nkapela amalambo yansansa mwitenti lyakwe! nebo nkemba elo nkashia inyimbo kuli Yahweh!⁷Umfweni, Yahweh, ishiwi lyandi uluntu nebo nakuta! kwateni uluse pali nebo, elo ngasukeni nebo! ⁸Umutima wandi wasosa pali mwebo, "Fwayeni icinso cakwe!" nebo nafwaya icinso cenu Yahweh!⁹Mwifisa icinso cenu kuli nebo; mwipilibukila umubomfi wenu mubukali! Mwebo mwaliba kafwa wandi; mwindekelesha nebo nelyo mwinsh nebo, Lesa wepusukilo lyandi! ¹⁰Nangu ngatata wandi elo namayo wandi andekelesha nebo. Yahweh akambula nebo.¹¹Mfundeni nebo inshila yenu, Yahweh! Ntungululeni nebo mukashila katambalala kumulandu nabalwani bandi. ¹²Mwimpela nebo ku kufwaya kwabalwani bandi, pantu bakambone babufi banjimina nebo, elo bena bafumya ubonaushi!¹³Nindo ingacitaka kuli nebo nganebo nshitetekele ukuti nebo nshimwene ubusuma bwakwa Yahweh mu calo caba mweo? ¹⁴Loleno pali Yahweh; beni abakosa, elo lekeni umutim wenu ube uwashipa! Lloleni pali Yahweh!

Chapter 28

¹Ilumbo lyakwa David. Kuli mwebo, nebo nalila; wecilibwe candi, winkuba nebo. Ngawebo tamwangasuke nebo, nebo nkaikumika kuli abo abaletentemukila ku nindi. ²Umfweni ishiwi lya kupapata kwandi uluntu nebo naita pabwafwilisho kuli mwebo, uluntu nebo naimya amaboko yandi kuncende yabukata bwenu!³Mwinkulila nebo pamo nababifi, nabo abacita amampulu, abo abasosa umutende kuba nabo lelo baba nobulwani mumitima shabo. ⁴Bapeleni bena ifyo imibele shabo shifwaya elo babwesesheni pafyo ububifi bwabo bufwaya, babwesesheni bena pamilimo sha minwe shabono kucita iciyene mumicitile shabo. ⁵Pantu bena tabatesha ifibomba Yahweh nelyo imilimo shaminwe shakwe, ena akaba bongolola bena elo takabakululule bena. ⁶Abe uwapalwa Yahweh pantu ena aumfwa ishiwi lyakupapata kwandi! ⁷Yahweh emaka yandi elo enkwela yandi; umutima wandi wacetekela muli ena, elo nebo nayafwiwa. Eico umutima wandi ulanga pamaka, elo nebo nkamulumbanya ena mukwimba. ⁸Yahweh emaka yabantu bakwe, elo ena ekwakushina ukwepusukilo lya wasubwa wakwe. ⁹Pususheni abantu benu. elo peleni ubupwani bwenu. beni bakacema wabo elo basendeni umuyayaya.

Chapter 29

¹Ilumbo lyakwa David. Cindikeni Yahweh mwebana baume bakwa Lesa, cindikeni Yahweh ubukata no bukose!
²Cindikeni Yahweh nobukata bweshina lyakwe. Kontameni kuli Yahweh mu cakufwala camushilo!³Ishiwi lwakwa Yahweh lyufwika pamulu wamenshi! Lesa wabukata ubulukuta, Yahweh alabulukuta pamulu wa menshi ayengi.
⁴Ishiwi lyakwa Yahweh lyamaka; ishiwi lyakwa Yahweh lya bucindami. ⁵Ishiwi lyakwa Yahweh lilobaula imikedari; Yahweh atobaula mutupimfya imikedari yaku Lebanon.⁶Ena apanga Lebanono ukutolauka kwatai kana kangombe elo na Sirion kwati kana ka mboo. ⁷Ishiwi lyakwa Yahweh lituma imingu shamulilo. ⁸Ishiwi lyakwa Yahweh lisunkanya amatololo; Yahweh alasunkanya amatololo ya Kadeshi. ⁹Ishiwi lyakwa Yahweh lilenga inebula ukusobana elo lilapulula imiti yampanga. Onse mwitempele lyakwe atila, "Ubukata!" Yahweh ekala ngemfumu pamulu welyeshi; ¹⁰Yahweh aikala ngemfumu umuyayaya. ¹¹Yahweh apela ubukose kubantu bakwe; Yahweh apaala abantu bakwe ukuti babe abamutende.

Chapter 30

¹Ulwamalumbo; ulwimbo lwapa kupela itempele. Ilumbo lyakwa David. Nebo nkamisansabika mwebo, Yahweh, pantu mwebo mwangimya nebo pamulu elo tamwasuminisha abalwani bandi ukusansamuka pali nebo. ²Yahweh mwe Lesa wandi, nebo nalilila kuli mwebo ku kungafwa, elo mwebo mwamposha nebo. ³Yahweh, mwaleta umweo wandi pamulu ku kumfumya kumbo; mwebo mwansunga nebo nomweo ku kumfumya kukutentemukila kunindi. ⁴Imbeni ukulumbanya Yahweh, mwebo mwebantu bacishinka bwakwe! Peleni ukutasha uluntu mwebo mwaibusha bumushilo bwakwe. ⁵Pantu ubukali bwakwe bwapakashitafye; Lelo ukutemwa kwakwe kwanshita yonse 'iyamweo. Ukulosha kwaisa pa chungulo, lelo insansa shaisa mulucelo. ⁶Mubwanalale nebo natila, "Nebo nshakatale ntenshiwa," ⁷Yahweh, kukutemwa kwenu mwebo mwampanga ngo lupili ulwakosa; lelo uluntu mwebo mwafisa icinso cenu, Nebo nalisakamikwe. ⁸Nebo nalila kuli mwebo, Yahweh, elo napapata ukutemwa ukufuma kuli shikulu wandi! ⁹Bunonshinshi buli mumfwa yandi, ngacakwebati nebo natentemukila kunindi? Bushe ulukungu lukamilumbanya mwebo? Bushe kuti kwasosa pali bucine bwenu? ¹⁰Umfweni, Yahweh, elo kwateni uluse pali nebo! Yahweh beni kafwa wandi. ¹¹Mwebo mwasangula ukulosha kwandi mukulosha; mwebo mwafumyapo ifisamu fyandi elo mwamfwiak ukusekelela. ¹²Eico nombamba ubukata bwandi bukemba ukutasha mwebo elo no kotalala iyo; Yahweh mwe Lesa wandi, nebo nkapela ukutasha kuli mwebo umuyayaya!

Chapter 31

¹Kung'omba nkalamba. Ilumbo lyakwa David. Muli mwebo, Yahweh, Nebo emo nauba ; mwileka nebo nengwe insoni. mpususheni nebo mubulungami bwenu. ²Umfweni kuli nebo; mpususheni nebo bwangu beni icilibwe candi icakushinamo, ing'anda yamalele ku kumpususha. ³Pantu mwebo mulicilibwe candi, elo muli cubo candi; Eico kwishina lyenu mwebo, ntungululeni nokumbakilila nebo. ⁴Mfumweni nebo kunse yesumbu ilyo bamfisamo nebo, pantu mwebo muli cakushina candi. ⁵Mumaboko yenu nebo emo natetekela umupashi wandi; mwebo mukandubula nebo, Yahweh, Lesa wacine. ⁶Nebo napata abo abayangwa kutulubi twafye, lelo nebo natetekela muli Yahweh. ⁷Nebo nkasangalala elo nkasamwa mucipangano cabucishinka cenu, pantu mwebo mwamwene ukucula kwandi; mwebo mwaishibe ukumanama kwa mupashi wandi. ⁸Mwebo tamwampele mwebo muminwe yabalwani bandi. Mwebo mwabika amakasa yandi pancende apapabuka. ⁹Kwateni uluse pali nebo, Yahweh, pantu nebo ndi mukumanama; amenso yandi yakulu ayafwala ukufitwa kumo no mupashi wandi elo no mubili wandi. ¹⁰Pantu umweo wandi wafwala ubulanda elo nemyaka yandi kukuteka. Ubukose bwandi bwapona pamulandu ne membu shandi, elo namafula yandi yafumuka. ¹¹Pamulandu wabalwani bandi, abantu bansebanya nebo; abena mupalamano bandi bapepa kufyo ndepitamo, elo nabonse abangishiba baba abamweo. Abo abambona nebo mumisebo balembutuka nebo. ¹²Nebo ndilabilwe ngomuntu uwafwa uo tabatontontanyapo. Nebo ndi ngempoto iyatobeka. ¹³Pantu nebo naumfwa lwa bengi, umusonkwe ukufuma konse konse elyo balempangila akabungwe ka kungimina nebo. Bena balepanga ukusenda umweo wandi. ¹⁴Lelo nebo natetekele muli mwebo, Yahweh; Nebo natila, "Mwebo muli Lesa wandi." ¹⁵Inshita shandi shaba mu minwe yenu. Pususheni nebo ukufuma mu minwew yabalwani bandi nokufuma kuli abo abandamata nebo. ¹⁶Citeni icinso cenu ukubengeshima pa mubmfi wenu; mpususheni nebo mucipangano cabu cishinka cenu. ¹⁷Mwileka nebo nengwe insoni, Yahweh; pantu nebo nakuta kuli mwebo! Lekani ababifi balengwe insoni! Lekeneni bena batalalile kumbo. ¹⁸Lekeneni imilomo shabufi shibe ishatalalakwa isho ishisosa kuwalungama miya miya mu matutumuko nemisula. ¹⁹Ifyo bwakulwa ubusuma bwenu ebo mwebo mwabikila abamitina mwebo, ifyo mwebo mucita kubaba muli mwebo kucinso cabana babantu! ²⁰Mucintelelwe cacinso cenu, mwebo mubafisa bena kukupanga kwabantu. Mwebo mubafisa bena ukufuma kukumana kwandini. ²¹Abe uwapalwa Yahweh, pantu ena ananga nebo ukupapa kwacipangano cacishinka bwakwe uluntu nebo nali mu mushi wacamba. ²²Nandibo natile mukufulumbana kwandi, "Nebo nimputulwa kumenso yenu," lelo mwebo mwaumfwile ukupapata kwandi ukwangungafwa uluntu nebo nalilile kuli mwebo. ²³Temweni Yahweh, bonse mwebo mwebabile bacine. Yahweh acingilila abacine, lelo abwesasha uucita amatutumuko mukufusha. ²⁴Koseni nokutalila, bonse mwebo mwebatetekela Yahweh mu bwafwilisho.

Chapter 32

¹Ilumbo lwakwa David. Alipalwa umuntu uo ubupulumushi bwakwe bwaelelwa, uo imembu shafimbwa.

²Alipalwa umuntu uo Yahweh tamulingila mukushininwa elo namumupashi wakwe tamwaba ubucenjeshi.

³Uluntu nevo nashele shilili, amafupa yandi yalifumwike elo nakutile akasuba konse. ⁴Pantu akasuba no bushiku ukuboko kwenu kwafinine pali nevo. Ukukosa kwandi kwacinjishe ngolusuba lwauma. Selah⁵Eluntu nevo naishibishe ulubembu lwandi kuli mwebo, elo nevo nshafishile amampulu yandi. Nebo natila, "Nebo nkatumbula ubupulumushi bwandi kuli Yahweh," elo mwebo mwaelele ukushininwa kwa membu shandi. Selah ⁶Pamulandu waifi, bonse mwebakumubili munshita yakumanama kukulu. Elo uluntu ukusabankana kwamenshi kwaisa, tayakafike kuli abo abantu. ⁷Mwebo muli cakufisamamo candi; mwebo mukacingilila nevo ukufuma mukupakaswa. Mwebo mukashinguluka nevo ne nyimbo sha tumpundu. Serah ⁸Nebo nkakutungulula webo elo nkakufunda webo munshila webo ufwile ukuyamo. Nebo nkakutungulula webo kwilinsu lyandi pali webo. ⁹Wiba ngakafwalo nangu ngefalashi, ifyo ifishakwata umucetekanya, fyena fili no kulamwa elo nokumwa mukutungulula bena ukuti uko webo ulefwaya. ¹⁰Ababifi balikwata ukukalipa ukwingi, lelo Yahweh necipangano cabucishinkacikashunguluka uyo uwamutetekela ena. ¹¹Angeni muli Yahweh, elo samweni, mwebo mwebalungami; pundeni munsansa, bonse mwebo mwebatambalala mu mitima.

Chapter 33

¹Akusangalaleni muli Yahweh, mwebo mwe balungami; amalumbo ya waminafyé abololoke. ²Peleni uktotela kuli Yahweh mu nsango; imeni ishamalumbo kuli ye ne pango lya myando ukumi. ³Imbileni kuli ye ulwimbo lupya; lisheni ngabaishiba elo nokwimba ne nsansa. ⁴Pantu iceebo cakwa Yahweh cakololoka, elo nasyonse ifyo acita fya mulinganya. ⁵Alitemwa ubulungami elo no mulinganya. Icalo caisulamo icipangano ca bucishinka cakwa Yahweh. ⁶Kwi shiwi lyakwa Yahweh eko imyulu yapangilwe, elo ne ntanda shonse shapangilwe no mupu waku kanwa kakwe. ⁷Akologanika amenshi ya muli bemba capamo nga ulupili; Abika ba bemba umwakwikala kwabo. ⁸Lekeni icalo conse citine Yahweh; lekeni abekashi be sonde batalame mukupapa ye. ⁹Pantu alilandile, elo calicitilwe; alikonkomeshe, elo caishile kubapo mu ncende. ¹⁰Yaweh alafulunganya ukwampama kwa fyalo; alakanya amapange ya bantu. ¹¹Amapange yakwa Yahweh yaiminina umuyayaya, amapange ya mutima wakwe yankulo shonse. ¹²Calipalwa icalo ico Lesa wabo ni Yahweh, abantu abo asala pamo nge cikwatwa cakwe. ¹³Yahwe alolesha ukufuma ku mulu; alabona abantu bonse. ¹⁴Ukufuma ku ncende uko ekala, alalolesha pashi pali bonse abo abekala pa calo. ¹⁵Uyo uwacitile ifyaba imitima yabo onse abona imititile yabo yonse. ¹⁶Takuli imfumu ipusushiwa ku bwingi bwa bashilika; uwabulwi tapusushiwa no bwingi bwa maka yakwe. ¹⁷Kabalwe lisubilo lyafye ilya kucimfya; nangu engaba uwamaka ayengi, tekuti apusushe awe. ¹⁸Bona, ilinso lyakwa Yahweh lyaba fye pali abo abamutina, pali abo abacetekela muli bucishinka bwa cipangano cakwe ¹⁹ku kupususha imyeo shabo kumfwa elo no kbasunga abomi mu nshita sha fipowe. ²⁰Fwebo tulolela Yahweh; ena ebwafwilisho bwesu elo no bucingo bwesu. ²¹Imitima yesu isangalalila muli ye, pantu twa cetekela mwi shina lyakwe ilya mushilo. ²²Leka bucishinka bwa cipangano cobe, Yahweh, bube na fwebo ilyo twa bika isubilo lyesu muli mwebo.

Chapter 34

Ilumbo lyakwa Davidi; aipangile ukuba uwapena ku ntanshi yakwa Abimeleki, uwaishile ku mutamfisha panse.

¹Nebo nkale kulumbanfya Yahweh mu nshita shonse, amalumbo yakwe yakalebafye mu kanwa kandi.

²Nkalekulumbanya Yahweh Leken i abatitikishiwa bomfwe no kusangalala. ³Lumbanyeni Yahweh pamo na

nebo, lekeni twimye ishina lyakwe capamo. ⁴Nalifwaile Yahweh elo alingaswike, elo alimpele no kucimfya

umwenso wandi onse. ⁵Abo abalolekesha kuli ye balabeka, elo ne finso fyabo tafiba ne nsoni. ⁶Uyu umwaume

watitikishiwa alililile elo Yahweh nao alimumfwile no kumupususha mu fya kumucusha fyakwe fyonse. ⁷Malaika

wakwa Yahweh ekala pakati ka abo abamutina elo no kulaba pususha. ⁸Esheni elo mu bone ati Yahweh wa bune.

Alipalwa umwaume oba muli ye. ⁹Tineni Yahweh, mwebo mwe bantu bashila bake. Takwaba ukubulisha ku

bamutina. ¹⁰Utwana twa nkalamo limo tulabulwa ifyakulya elo no ku cula ne nsala, lelo abo bafwaya Yahweh

tabakabulwe ifisuma fyonse. ¹¹Iseni, mwe bana baume, umfweni kuli nevo. Nkamisambilisha cikatina kwakwa

Yahweh. ¹²Mwaume ndo alipo uukabila umweo elo no kutemwa inshiku ishingi, pakuti engabona ifisuma?

¹³Eluntu usunge ululimi ukufuma kububi elo no kusunga imilomo yobe ukufuma ku kulanda ubufi. ¹⁴Pilibukeni

ukufuma ku bubi elo no kucita ifisuma. Fwayeni umutende no kukonka. ¹⁵Amenso Yakwa Yahweh ya bafye

pabalungami elo na matwi yakwe yapepeka mu mulola ku kulila kwabo. ¹⁶Icinso cakwa Yahweh tacaba nabo

abacita ifibi, ku kuputula ukwibukishiwa kwabo pe sonde. ¹⁷Abalumangami balalila ukukuta elo na Yahweh

alomfwa elo alabapususha ukufuma mu kupakaswa kwabo konse. ¹⁸Yahweh abafye mupepi na batobaika imitima,

kabili alapususha abo abafungaika mu mupashi. ¹⁹Fingi ifya kusha abalungami, lelo Yahweh alabafumyamo

ukufuma muli ifyo fyonse. ²⁰Alasungilila na mafupa yakwe muli, teti pabe nangu limo ilikatobeka. ²¹Ububifi

ebukepaya imbifi. Abo abapata abalungami bakasekwa. ²²Yahweh alapususha imyeo sha babomfibakwe. Tapali

nangu umo pali abo aboba muli ye uukasekwa.

Chapter 35

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Yahweh, cilinganyeni abo abancilinganya; lwani na balwa na nebo. ²Buleni inkwela yenu iinono elo ne nkwela iikulu; imeni no kungafwa. ³Bomfanyi ifuumo lyenu elo ne sembe lya kulwilako ukulwisha abo abamfulumuna; landeni ku mweo wandi ati, "Ni nebo ipusukilo lyobe." ⁴Abo abafwaya umweo wandi kabalengwe insoni elo no kusaalukwa. Leken i abapingila ukunjimina ba bwekeshiwemo no kwi katwa. ⁵Leken i babe nge mito kuntanshi ya cimwela. ilyo malaika wakwa Yahweh akobatamfisha ukutali. ⁶Leken i inshila yabo ibe fititi elo iyatelela, ilyo malaika wakwa Yahweh akobabutausha. ⁷Apabula umulandu balanteya isumbu lyabo; apabula umulandu balinjimbila inindi iya mweo andi. ⁸Leken i ubonaushi bu bapitepo mukubasungusha. Leken i bekatwe mwi sumbi bateyele abene. Leken i baponene muli cena, ku konaula kwabo. ⁹Nomba nkabafye uwasangalalisa muli Yahweh elo no kusekelela mwi pusukilo lyakwe. ¹⁰Yonse amafupa yandi yakalanda ati, "Yahweh, nani aba nga webu, uupususha abatitikishiwa kuli abo abamaka pali bo elo na baina na balaanda ukufuma kuli abo abesha ukubebia?" ¹¹Bakambone ba bula ubulungami baima; bakombepesha ifya bufi. ¹²Bankoncitila ifibi pafisuma fyandi. Ndi uwabulanda ¹³Nomba, uluntu bena balweele, nebo nalifwele insalu sha bulanda; nalibafungile bena no mutwe wandi wakontamine pa cifuba candi. ¹⁴Naile mukulilishika nga kuli ndume yandi; nalikonteme mukulosha kwati ni bamayo. ¹⁵Nomba uluntu naipunwine, balisekelele elo no kulongana capamo; baishile kunkolanganina capamo, elo nebo balimapwishe bena. Bena balepawile nebo ukwabula ukuleka. ¹⁶Ukwabula umucinshi nangu pamo bena bakontumfya; bakosumanya ameno yabo pali nebo mu bubi. ¹⁷Mwe Shikulu, mukaleka lisa ukuloleshafye? pususheni umweo wandi ukufuma ku kupakasa kwa bonaushi bwabo, ubumi bwandi ukufuma ku nkalamo. ¹⁸Eluntu nebo nkatusha mukukolonga kwe bumba line line; nka kulumbanya pakati ka cintu bwngi. ¹⁹Mwileka abalwani bandi ababufi basefye pali nebo; Mwi baleka balekutwalilila ukucita amapange yabo ayabipa. ²⁰Pantu bena tabalanda mutende, lelo ba bepa amashiwi ya bufi pali abo abekala mu mutende mu calo cesu. ²¹Bena bkoswisha utunwa twabo pali nebo; bakolanda ati, "Aaa, Aaa, amenso yesu na yacibona." ²²Mwali bona ico, Yahweh, mwi bafye tondolo; mwe Shikulu, mwiba na nebo. ²³Imyeni mwebene elo nokushibuka mukuncingilila; mwe Lesa wandi kabili mwe Shikulu wandi, mukalekunandilako insambu shandi. ²⁴Mbakilileni nebo, Yahweh Lesa wandi, pamulandu wa bulangami bwenu; mwibaleka balekusangalala pali nebo. ²⁵Mwibaleka balande mu mitima yabo ati, "Aaa, natukwata ico twali kufaya." Mwileka bena balekulanda ati, "Fwebo na tumonaula ena." ²⁶Leken i balengwe insoni no kuwila pamo abasekela pa macushi yandi. Leken i abaisumbula pali nebo bafwikwe insoni no kusalukwa. ²⁷Leken i abakabila ukunandilako ba bilikishe ne nsansa elo nokusangalala; leken i batwalilile ukulanda ati, "Yahweh alumbanishiwe, ena eusaminwa mu mutende wa babomfi bakwe." ²⁸Eluntu nebo nkashimika palwa mulinganya wenu elo no kumilumbanya akasuba konse.

Chapter 36

Ulwakwa kemba mukalamba. Ilumbo lyakwa Davidi umubomfi wakwa Yahweh. ¹Umwaume wabipa alana pa bubifi bwakwe ukufuma mukati ka mutima wakwe, tamwaba akatina kakwa Lesa mu mesno yakwe. ²Pantu alaikoselesha umwine, ukutontonkanya ukuti ulubembu lwake talwakeshibikwe elo no kupatwa. ³Amashiwi yakwe yaisula ulubembu elo no bufi; ena tafwaya ukuba uwamano elo no kucita icisuma. ⁴Nelyofye nalala mu busanshi, apingafye inshila yakubembukilamo; eminafye mu nshila yabipa; ena takanapo ifibi. ⁵Icipangano cenu cabucishinka, Yahweh, cafikafye naku mulu, bucishinka bwenu bwafika mu makumbi. ⁶Ubulungami bwenu bwaba nge mpili shakwa Lesa; ubupingushi bwenu bwaba nga ubwashika icine cine. Yahwe, musungilila bonse abantu pamo ne nama. ⁷Ifyo ca cindamisha icipangano ca bucishinka bwenu, Lesa! Abantunse basangafye ukutusha mucintelelwe ca mapindo yobe. ⁸Bena balekuta mufyakufula fya mu ng'anda yobe; ubaleka bena bakonwa mu mumana wakusekelela kobe. ⁹Pantu muli mwebo emwaba utumfuku mfuku twa mweo; mulubuto lwenu emo fwebo tukalekubwena ulubuto. ¹⁰Kusheni icipangano ca bucishinka bwenu mukufikpo kuli abo abamishiba mwebo, ubucingo bwenu kuli abo abaololoka imitima. ¹¹Mwileka ulukasa lwa mwaume wa kuyumfwa lupalamine mupepi na nebo. Mwileka ukuboko kwa mbifi kumfulumwine ukutali. ¹²Palya epali imbifi shiliwile; balifuntwilwe panshi elo balifililwe no kwima.

Chapter 37

Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Wilakulangulushiwa pala mbifi; wifimba abo abacita ifya bula ubulungami. ²Pantu bena nombaline bakooma nge cani nokulota nge filima fyalelema. ³Cetekela muli Yahweh elo no kucia ifisuma; akwikaleni mu calo elo nokulya muli bucishinka. ⁴Eluntu mulekusaminwa muli Yahweh, elo ena akalekumipela ifyaku kabila fya mitima yenu. ⁵Peleni inshila shenu kuli Yahweh; mulekucetekela muli yee, elo akalekumicitilako mu lubali lwenu. ⁶Akalekulangisha umulinganya wenu nga ulubuto lwa kasuba elo na bukale bwenu nga kasuba pakati. ⁷Ba tondolo kuntanshi yakwa Yahweh elo ulekumulolela no muteka tima. Wilakufulwa umo nga atunguluka mufyo acita, nangu uluntu apanga amapange ya bubi. ⁸Wifulwa elo nokutompolwa. Wilakusakamana. Ifyo filetafye umupamba. ⁹Abacita ifi bakaputulwa, lelo abo abalolela pali Yahweh ebakesa kupyana icalo. ¹⁰Mu nshitafye iinono umwaume imbifi akaluba; mukesa kulolesha pa ncende yakwe, nomba ninshi aliya. ¹¹Lelo abafuka ebakapyana icalo kabili bakesakusekelela mukutunguluka kwine kwine. ¹²Umwaume imbifi apangila umulungami elo nokusumanya ameno mubukali pali ye. ¹³Shiku lamuseka, pantu alabona ati ubushiku bwakwe bukoisa. ¹⁴Imbifi shilifumishe ulupanga lwashiko elo shilipetekele ne mifwi shabo ku kuponya panshi abatitikishiwa elo na balanda, ku kwipaya abo abaololoka. ¹⁵Ulupanga lwabo lukaputula imitima yabo abene, elo ne mifwi yabo ikesakukontaulwa. ¹⁶Twawamapo utunono uto umulungami akwete ukucila ifingi ifyo imbifi sha bantu shikwete. ¹⁷Pantu amaboko ya bantu imbifi yakesa kukontaulwa, lelo Yahweh atungilila abantu abalungama. ¹⁸Yahweh alalonda ababula akalema akasuba na kasuba, elo ne fikwatwa fyabo fikesa kuba umuyayaya. ¹⁹Tabakomfwe insoni uluntu nshita sha bipa. Uluntu icipowe caisa, bakakata ifyakulya ifya kubakwanisha ukulya. ²⁰Lelo abantu babi bakafwa. Abalwani bakwa Yahweh bakaba ngo bukata bwa mulemfwe; bakalikwa elo nokuluba mu cushi. ²¹Umuntu imbifi alakongola lelo tabwesha, lelo uwalungama acita uluse elo nokupela. ²²Abu abapalwa na Lesa ebakesa kupyana icalo; abo abatipwa naye bakaputulwa. ²³Nipamulandu wakwa Yahweh epo imyendele ya muntu ingaungulukila, umuntu uwo inshila shakwe shayana mu menso yakwa Lesa. ²⁴Nangu ena engaipununa, takawe panshi, pantu Yahweh alekumwikatilila no kuboko kwakwe. ²⁵Nali umwaice nomba ni nkota; ntabonapo umuntu walungama alilekeleshiwe nangu abana bakwe bakopapatila umukate. ²⁶Ubwinga bwa nshiku shonse aba uwaluse elo no kulakongweshwa, elo na bana bakwe besa kuba ipalo. ²⁷Taluka ku fibi elo no kucita ifya lungama; eluntu ukaba uwacingililwa umuyayaya. ²⁸Pantu Yahweh atemwa umulinganya elo talekelesha abamukonka abacishinka. Balibakililwa umuyayaya, nomba abana bambifi bakesakuputulw. ²⁹Abalungami bakapyana icalo elo o kwikala mulya mwine umuyayaya. ³⁰Akanwa ka muntu umulungami kalanda ifya mano elo nokufusha umulinganya. ³¹Amafunde yakwa Lesa wakwe yabafye mu mutima wakwe; amakasa yakwe yakatelemuke. ³²Umuntu umubifi alatamba umulungami elo no kufwaya ukumwipaya. ³³Yahweh takamulekele mu minwe ya muntu umubi nangu ukumuseka uluntu apingulwa. ³⁴Loleleni pali Yahweh nokusunga inshila yakwe, elo ena akesa kumimya mukupyana icalo. Mukabona uluntu ababifi bakaputulwa. ³⁵Nebo nalibonapo ababifi elo na bantu batinya bakofunguluka nge cimuti cafunda mu mushili waciko. ³⁶Lelo uluntu napitilepo nakambi, talipo iyo. Nalimufwailepo, nomba tekuti asangwe. ³⁷Lolekesheni umwaume wa bukose, no kubona uwaololoka; ku ntanshi kuli ifisuma ku mwaume wa mutende. ³⁸Ababembu bakesa konaulwa umupwilapo; ubuyo ba muntu wabipa bwaliputula. ³⁹Ipusukilo lya balungami lifumafye kuli Yahweh; alabacingilila mu nshita sha mafya. ⁴⁰Yahweh alabafwa elo no kubapokolola. Alabapokolola ku bantu babipa elo no kubapususha pantu boba muli ye.

Chapter 38

Ilumbo lyakwa Davidi, ku kureta ukwibukisha. ¹Yahweh, mwinkalipila mu cifukushi cenu; mwinkanda mubukali bwenu. ²Pantu imifwi yenu ilindashile, elo na boko yenu yalimponeshe panshi. ³Umubili wandi onse ulilwele pamulandu wa bukali bwenu; tamuli ubumi busuma mu mafupa yandi pamulandu wa lubembu lwandi. ⁴Pantu amampulu yandi yalimfimbile; fisendo ifyafina kuli nebo. ⁵Pantu ifilonda fyandi na filaswa elo no kununka pamulandu wa membu shandi ishabupuka. ⁶Ndikonkomene elo no kusebana cilbushiku; ndalilia akasuba konse. ⁷Pantu muli nebo, ndiswilemo no kubilimuka; tamuli ubumi busuma mu mubili wandi. ⁸Ndi ne canshi elo nokutobaika; ndateta pamulandu na malangulushi ya mutima wandi. ⁹Shikulu, muleshiba ukuteta kwa mukati kandi, elo no kutenda kwandi takwafisama ukufuma kuli mwebo. ¹⁰Umutima wandi ulatobaika, amaka yandi na yapwa, elo nokubona kwandi na kucepa. ¹¹Ifibusa fyandi elo nabampalama na bansuula pamulandu wa cintu ndimo; abena mupalamano bandi batalama katalamukila. Abo abafwaya umweo wandi bateya iciteyo pali nebo. ¹²Abo abafwaya ukuncena balanda amashiwi ya kundofya elo nokulanda amashiwi ya miponto akasuba konse. ¹³Lelo, naba ngo mwaume nkomya matwi elo ntomfwa akali konse; naba kwati mwaume cibulu uutalanda akali konse. ¹⁴Naba kwati mwaume uutomfwa elo uutabwekeshapo. ¹⁵Mucine ndolela pali mwebo, Yahweh; mukanjasuka, Shikulu mwe Lesa wandi. Naland ici pakweba ati abalwani bandi batontonkanyafye ifyabo pali nebo. ¹⁶Amakasa yandi nga ya telela, bacita ifintu ifibi kuli nebo. ¹⁷Pantu ndi muku ipununa, elo ndimukukalipwa ukwamutatakuya. ¹⁸Natumbula umulandu wandi; ninjikatwa no lubembu. ¹⁹Lelo abalwani bandi bengi; abo abampata ukwabula umulandu balifula. ²⁰Bandambula ifibi pa busuma; bambepesha ifibi nangula mpepeka ubusuma. ²¹Mwi ndaba, Yahweh; mwe Lesa wandi, mwiikala ukutali ukufuma kuli nebo. ²²Iseni bwangu mu njafwa, Shikulu, mwe pusukilo lyandi.

Chapter 39

¹Ku mukulu wa kubakemba, kuli Yedutuni. Ilumbo lyakwa Davidi. Nasalile ukuti, "Nkabona ifyo nkalanda pakweba ati ntabembwike no lulimi lwandi. Nkakaka akanwa kandi ulo ndi ku cinso ca muntu umubifi."²Naikele tondolo; nasungile amashiwi yandi ukufuma fye naku kulanda icili conse icisuma, elo nobukali bwandi bwaishile kucililamo ukukalipa. ³Umutima wandi waishile kuba uwakukaba; uluntu naishile kutontonkanya pali ifi fintu, calikupya ngo mulilo. Eluntu mukulekelesha naishile kulanda. ⁴Yahweh, ndengeni ukwishiba uluntu impela ya mweo wandi ikafika elo no kuntalila kwa nshiku shandi. Ndangeni ifyo ubwikashi bwandi bwaipipa.. ⁵Boneni, mwalipanga inshiku shandi ngo bwipifye bwa kuboko kwandi, elo no bwikashi bwandi tapali efyo bwaba ku cinso cenu. Mucine onse umwaume mupu uunono. Selah⁶Mucine onse umwaume enda kwati cinshingwa. Mucine uuli onse angufyanya ukupoka icuma nangula tabeshi ukafipokelela. ⁷Nomba, Shikulu, ndindo nkololela? Nimwefye isubilo lyandi. ⁸Mpususheni ukufuma ku membu shandi; mwindenga icakuse ca fipuka. ⁹Ndi tondolo elo takuti njisule akanwa kandi, pantu ni mwebo uucicitile. ¹⁰Leken ukunkalifya; nditutwime kukuputa kwa ku boko kwenu. ¹¹Nga mwa salapula abantu pa lubembu, moca ifintu bafwaya kwati cani; mucine abantu bonse tapali ifyo bali lelo ni fubefube. Selah¹²UMfweni ipepo lyandi, Yahweh, elo no kukutika kuli nevo; kutikeni ku kulila kwandi! Mwiba nkomfya mwatwi kuli nevo, Pantu ni ngo mulendo kuli mwebo, imbutushi nge fyo fyonse ifikolwe fyandi fyali. ¹³Fumyeni ukulolesha kwa kusakamana pali pakweba ati ni nga mwentula nakabili ilyo ntalafwa."

Chapter 40

Ku mukulu wakuba bakemba. I lumbo lyakwa Davidi. ¹Nalilolele pali Yahweh; aishile kukutika kuli nevo elo no kumfwa ukulila kwandi. ²Aishile kumfumya mucilindi camfwa, mumatipa, elo aishile kubika amakasa yandi pe libwe elo no kulenga intampulo shandi ukufisama. ³Alibikile uliwambo lupyana mukanwa kandi, amalumbo yabe kuli Lesa wesu. abengi bakacibona elo no kumucindika elo bacetekela pali Yahweh. ⁴Alipalwa umuntu uupanga Yahweh cakucetekela cakwe elo tacindika icilumba nangu abo abafuma kuli ye mukubepa. ⁵Ifingi, Yahweh mwe Lesa wandi, ficitwa ifisuma ifyo wapanga, elo na matontontonyo yenu aya pali fwebo tekuti yapendwe; nga nayashiku no kuyalanda, yakafula ukucila ifyo yengapendwa. ⁶Tamubekelwa mu malambo nangula mu mitulo, lelo mwalisula amatwi yandi; tamwatala njipushapo imitulo nangula imitulo ya palubembu. ⁷Eluntu nalanda ati, "Bona, ndishile; calilembwa palwa nevo mu mufungilo wa calembwa. ⁸Ndabekelwa mukucita ubufwayo bwenu, mwe Lesa wandi; amalango yenu yaba mu mutima wandi." ⁹Nalibila imbilansuma ya bulungami bwenu mwi bumba ilikalamba; Yahweh, mwalishiba ukuti imilomo yandi tayaibweshamo mukucita ici. ¹⁰Ntalekeleshapo ubulungami bwenu mu mutima wandi; nalishikimika icine cenu elo ne pusukilo lyenu; ntalekeleshapo icipangano cacine cenu nangula bucishinka bwenu kwi bumba. ¹¹Mwifumya imicitile ya luse kuli nevo, Yahweh; lekeni icipangano ca cine cenu elo na bucishinka bwenu filempususha lyonse. ¹²Amafya ayatengapendwa yalinshingulwike; amampulu yandi yalinsangile pakweba ati nkoŋilwa ukubona icili conse; nayafula ukucila umushi wa kumutwe wandi, elo no mutima wandi ulimfililwe. ¹³Lumbanishiweni, Yahweh, ku kumpususha; angufyanyeni ukungafwa, Yahweh. ¹⁴Leken i balengwe insoni elo no kusekwa ukufikapo abapepeka umweo wandi kukuulofya. lekeni babweluluke elo no kubabweshwa ku musebanya, abo ababekelwa mu kunkalifya. ¹⁵Leken i basobane pamulandu wa nsoni shabo, abo abalanda kuli nevo ati, "Ahaaa, ahaaaa!" ¹⁶Lelo lekeni bonse abo abamikabila basangalale elo no kusansamukila muli mwebo; lekeni onse uyo uwatemwa ipusukilo lyenu bakonkanyepo ukuanda ati, Leken i Yahweh alumbanishiwe." ¹⁷Ndimupina elo umubusu; lelo Shikulu atontontonyo pali nevo. Muli bwafwilisho bwandi elo mwisa mukumpususha; mwikokola, mwe Lesa wandi.

Chapter 41

Ku mukulu wa kubakemba. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Alipalwa umuntu uutontonkanya pa banaka. mu bushiku bwa bwafya, Yahweh akamupususha. ²Yahweh akamubakilila elo no ku musunga uwa mweo, elo akapalwa pa calo; Yahweh takamulekeleshe ku bufwayo bwa balwani bakwe. ³Yahweh akamutungilila pa busanshi bwa kucula; mukapanga ubusanshi bwa kulwala kwakwe mu busanshi bwa kupola. ⁴Naishile kulanda ati, "Yahweh, mbeleleni uluse! Mposheni, pantu nali mibembukila." ⁵Abalwani bandi balanda ifibi pali nevo, ukuti, "Nilisa akafwa elo ne shina lyakwe ukuloba?" ⁶Nga umulwani wandi aisa mukumbona, alanda ifintu ifibi; umutima wakwe uikolonganikila ubusansho bwandi uwine; uluntu afuma kuli nevo, aleba bambi palwa ici. ⁷Abo bonse abampata balaitepelesha pamo pali nevo; pali nevo basubila ubukila bwandi. ⁸Balanda ati, "Ubulwele ububi bumwikatishe; nomba apo alala panshi, takeme nakabili." ⁹Mucine, nangufye fibusa fyandi ifyamapalamina, mubo nacetekela, abalile umukate wandi, alisumbula akatende kakwe pali nevo. ¹⁰Lelo mwebo, Yahweh, kwateni uluse pali nevo elo no kunjimya pakwe ati ningabalambula. ¹¹Pali ici nalishiba ukuti mulabekelwa muli nevo, pantu umulwani wandi tasefya pali nevo. ¹²Lelo pali nevo, mulantungilila muli bumpomfu bwandi elo bukansunga ku cinso cenu umuyayaya. ¹³Lekeni Yahweh, Lesa wakwa Israeli alumbanishiwe ukufuma umuyayaya ukufika umuyayaya. Ameni elo Ameni.

Chapter 42

Ku mukulu wakubashimapepo. Mashikili wa bana baume bakwa Kola. ¹Ifyo inebula ikabila utumfufuku twa menshi, eico efo mikabila, mwe Lesa. ²Ndakabila Lesa, pali Lesa wa mweo, uluntu nkesa no kubonekela ku cinso cakwa Lesa? ³Ifilamba fyandi fili efykulya akasuba no bushiku, ulo abalwani bandi lyonse bakolanda kuli nevo ati, "Alikwisa Lesa obe?" ⁴Ifi fintu ndafibukisha ulo nko lilishika: ifyo naishile kuya ne cintu bwingi elo nokubatungulula ku ng'anda yakwa Lesa ne shiwi lya kusangalala elo na malumbo, icintu bwingi cikosefya umutebeto. ⁵Nindo wafukamina panshi, we mweo wandi? Nindo umfulililwe mukati kandi? Subila muli Lesa, pantu nakabili nkamulumbanya uuli lisubilo lyandi. ⁶We Lesa wandi, umweo wandi ulifukeme panshi muli nevo, eico ndakwibukisha mu mano yandi ukufuma mu mpanga ya Yodani, ukufuma kutunwa tutatu utwa Lupili lwa Hemoni, elo no kufuma ku kapili ka Misa. ⁷Umwashika mwaita umwaishika pa congo ca kupoma kwa menshi; yonse amabimbi elo na maba yalishile pali nevo. ⁸Lelo Yahweh akakonkomesha icipangano cakwe icacine munshita ya kasuba; mu bushiku ulwimbo lwakwe lukaba na nevo, ipepo kuli Lesa wa mweo wandi. ⁹Nkalanda kuli Lesa ati, we libwe lyandi, "Nindo wandekelesesha? Nindo ni ngela nkolila ku kupasa kwa mulwani wandi?" ¹⁰Ngo lupanga mu mafupa yandi, balwani balankalipila, ulo bakolanda lyonse kuli nevo ati, "Alikwisa Lesa obe?" ¹¹Nindo wafukamina panshi, we mweo wandi? Ndindo ufulililwe mukati kandi? Subila muli Lesa. pantu nakabili nkamulumbanya uwaba li subilo lyandi elo Lesa wandi.

Chapter 43

¹Ndeteleni umulinganya, mwe Lesa, elo no kundubulwila umulandu wadni pa no ishitaba ne cine. ²Pantu muli Lesa wa bukose bwandi. Nindo mwankanina? Nindo nkoila nkolosha pamulandu wa kupakasa kwa mulwani wandi?³Owe, tumeni ulubuto lwenu elo ne cishinka cenu, lekeni fintungulule. Leken findete ku lupili lwenu ulwa mushilo elo neko mwikala. ⁴Eluntu nkesa kuya ku bulambo bwakwa Lesa, kuli Lesa insansa shapwililika shandi. Nkamilumbanya ne cilimba, Lesa, mwe Lesa wandi.⁵Nindo wafukamina panshi, we mweo wandi? Nindo ufulilwe mukati kandi? Subila muli Lesa, pantu nakabili nkamilumbanya uuli lipusukilo lyandi elo Lesa wandi.

Chapter 44

¹Kuli kemba mukalamba. Amalumbo yabana baume bakwa Korah. Uwaku Masikili. Fwebo twalyumfwa namatwi yesu, Lesa, ifikolwe fyalitwebele fwebo pamilimo walekubomba muli shilya nshiku shabo munshiku shakale.

²Webo walitamfishe inkulo kukuboko kobe, nomba webo wapyanikishepo abantu besu; webo walilimbile abantu besu, nomba webo wasalangenye abantu besu mucalo.

³Pantu tabapokele icalo nangu ikucimfya kulupanga lwabo iyo, nangula takwabapuswishe; nomba kukuboko kobe ukwakulyo, ukuboko kobe, elo nakulubuto lwa cinso cobe, pantu webo waliba uwacishinka kuli bo.

⁴Lesa, webo ulimfumu yandi; weulenga yakobo ukucimfya.

⁵Muli webo emo fwebo tuponesha panshi ifilwani fyesu; ukupitila mwishina lyobe fwebo emo tukabanyantawila panshi, bonse abo abatwimina fwebo no kutulwisha fwebo.

⁶Pantu nebo ntakacetekela mubuta bwandi, na ngu ulupanga ukupususha nebo.

⁷Nomba webo walitupuswishe fwebo ukufuma kubalwani besu, elo walibika insoni pali bonse abapata fwebo.

⁸Muli Lesa fwebo emo tuyumfwila inshiku shonse, elo fwebo twakulapela ukutasha kwishana lyobe umuyayaya. Selah

⁹Nomba webo ulituposele fwebo elo naifwe twalufya necishinka, elo webo ulilekele ukuya pamo nefita fyesu.

¹⁰Webo ulilekele twabweluluka fwebo kukutina abalwani; elo nabonse abapata fwebo baletupokolola ifitapwa abene.

¹¹Webo ulitupangile fwebokwati ni mpanga ukuti balekutwipaulula elo no kutusalanganishisha fwebo munko shimbi.

¹²Webo ulishitisha abantu bobe apabula nangu cimo; webo taulefusha ubunonshi bobe pakucita ifyo ulecita.

¹³Webo uliletele ukusekwa pali fwebo kubena mupalamano besu, ukututumfya elo nokutuwela kuli bonse abashinguluka fwebo.

¹⁴Webo uliletele kuli fwebo umusalula kunko shimbi, balepukumya nemitwe shabo pa bantu bobe.

¹⁵Akasuba konse umusebanya waba pacinso candi, elo nensoni shandi shalifimba icinso candi.

¹⁶Pamulandu wamashiwi yabonse abalenseka elo nabalensalula, pamulandu wabalwani elo necilandushi.

¹⁷Ifi fyonse filishile pali fweb; nangu cili ifi fwebo tatwakakulabeko webo nangu kulanda ifyabufi pamulandu wacipangano.

¹⁸Imitima yesu tayabwelela kunuma; nentampulo shesu tashafuma munshila yobe.

¹⁹Lelo webo walituposelekesha fwebo muncende yamatololo elo twalifimbwa nakucinshingwa camfwa.

²⁰Ngacakwebati fwebo twalilaba ishina lyakwa Lesa wesu no kubula amaboko yesu ukubika pali ka lesa kambi,

²¹bushe Lesa ngatafwailikisha pali ifi? pantu aleshiba ifyafisama mumitima yesu.

²²Necakucilishafye, nimukufwaya kobe fwebo baletwipailainshikufye lyonse; fwebo batupanga nge mpanga shintu baletwala ku kwipaiwa.

²³Buuka, cindo webo usendamine, shikulu? ima, tecakweshu ukutuposelekesha fwebo umuyayaya.

²⁴Cindo wafishila icinso cobe elo nokulabako kumacushi yesu elo nukufyabulanda bwesu?

²⁵Pantu fwebo tulisungulukile mulukungu; imibili shesu shililambalele mucalo.

²⁶Ima pakuti utwafweko elo utupususha fwebo pantu ukutemwa kobe necipangano cobe cacishinka .

Chapter 45

¹Kuli kembisha mukalamba; kuciunda camutundwa nnsupa. Ilumba lya bana baume bakwa Korah. Uwaku Maschil. Ulwimbo lwa fitemwiko. Umutima wandi uli uwakusansamuka mu mashiwi ayabune; nebo ndebelenga ukushinguluka amashiwi ayo nebo nabilikishe pamulandu wa mfumu; ululimi lyandi luli nga bopeni wakulembelako uwakucenjela. ²Webo waliwamisha ukucila abana bame bamano; ukusenaminwa kwalipongolokela pamilomo yobe; eico fwebo twaishiba ukuti Lesa alikupalile webo umuyayaya. ³Bika ulupanga lobe mu musana obe, wempalume ya bulamba, mu bukata bobbe elo na mukucindama kobe. ⁴Mukucindama kobe ima kabiye kacimfye pamulandu wacishinka, ukuicefya, elo no bulungami; ukuboko kobe ukwa kukulyo kukakusambilisha webo ifintu ifya kutinya. ⁵Imifwi yobe yakutwa; abantu balacimba kuli webo; imifwi yobe yaba mumitima yaba lwani bamfumu. ⁶Icipuna cobe icabufumu Lesa, cakubelelela umuyayaya; inkonto yamulinganya ninkonto yabufumu bobbe. ⁷Webo walitemwa ubulungami elo walipata ifyakubipa; eico Lesa, Lesa obe, akasubila webo amafuta ayansansa ukucila pali bawenu. ⁸Yonse imingila yobe ilanunkila Myrry, ifya aloe, elo na Cassa; mwisano mwasanikwa ameno yansofu ifilimbi filakulenga webo ukusansamuka ngabalelisha. ⁹Abana bamfumu abanakashi baba pali abo abanakashi bapelwa ubukata; kukuboko kobe ukwa kukulyokwiminine namfumu nafwalaifya golide wa Ophiri. ¹⁰Umfwa, wemwana mwanakashi, bona elo ukutike namatwi yobe; laba kubantu bobbe elo na kung'anda yakwa wiso. ¹¹Muli iyi nshila imfumu ikatemwa ubusuma bobbe; na shikulu obe; mumfwile. ¹²Umwana mwanakashi waku Tyre akaba kulya necabupe; abakankala babantu bakalekulonba ububile bobbe. ¹³Umwana wamfumu mucipango aba uwabukata bonse; mufyakufwala fyakwe mwaliba ifya golide. ¹⁴Umwanakashi bakamuleta ku mfumu mu fyakufwala ifya kupikulwa; nabana cisungu, abakupalana nankwe bakalekumukonka panuma, nabo bakaletwa kuli webo. ¹⁵Bali nokuletwa ninshi balesekelela elo no kusansamuka; bali nokwingila mucipango camfumu. ¹⁶Muncende yaba wiso bobbe mulinokuba abana bobbe; abakupanga abana baume abamfumu mwisonde lyonse. ¹⁷Nebo nkalenga ishina yobe ukulekwibukishiwa munkulo shonse; eico abantu bakalakupela umutasha umuyayaya no muyayaya.

Chapter 46

¹Kuli kamba mukalamba. Ilumbo lyabana baume bakwa Korah; ababikilwa ku Alamothe. Ilumbo. Lesa ewakufisaminamo elo ewamaka, alasangwa nokutwafwa mumafya. ²Eico fwebo tatwaktine, nangu icalo cikapilibuke, nangu impili shikasunkane mukati kababemba mukalamba, ³nangu amenshi yamuli bamba yalulunkane elo no kufulauka, elo nangu impili shitente mukufula kwayako. Selah⁴Kwaba umumana uyo amenshi yabamo nyalenga umusumba wakwa Lesa ukusansamuka, incende yamushilo umo uwapulamo asangwa. ⁵Lesa ewaba pakati kamusumba; tawakafumishiwepo awe; Lesa akawafwa, elo akalakucita ifyo mucalucelo. ⁶Inko shikatenta elo nama bufumu yalisunkene; ena alisansula ishiwi lyakwe pamulu, elo necalo calisungulwike. ⁷Yahweh umwane wafitaali nafwebo; Lesa wakwa Yakobo ewakufisaminamo fwebo. Selah⁸Iseni, boneni ukubomba kwakwa Yahweh, ubonaushi ena aletele pano calo. ⁹Ena eulenga amabulwi ukupwa ukufika na kukupwa kwa calo; ena alakontaula amalambo elo no kuputaula ifumo mutupimfya; ena aloca ne nkwela. ¹⁰Ikaleni celele elo mwishibe ukuti ninebo Lesa; nebo bakansumbula kunko shonse; nebo bakansumbula pano calo. ¹¹Yahweh wafita ali nafwebo; Lesa wakwa Yakobo ewakufisaminamo fwebo. Selah

Chapter 47

¹Kuli kemba wanyimbo umukalamba. Ilumbo lya bana baume bakwa Korah. Toteleni amapi yenu, mwebantu bonse; pundisheni kuli Lesa mucienda ca kwawila. ²Pantu Yahweh ewapulamo kabili wakutinya; iikalamba iitungulla pacalo ponse. ³Ena eucimfishako abantu ababa panshi yesu elo nenko shonse ishaba panshi yamakasa yesu. ⁴Ena ewatusalilako icishilano cesu fwebo, ubukata bwakwa Yakobo uyo ena atemwisha. Selah ⁵Lesa anina mukupundisha, Yahweh anina necienda camapenga. ⁶Mwimbileni Lesa ishakulumbanya, mwimbileni ishakulumbanya; imbileni ishakulumbanya kumfumu, imbeni ishakulumbanya. ⁷Pantu Lesa ni mfumu pano calo ponse; imbeni ishakulumbanya ishileumfwika. ⁸Lesa euteka panko shonse; Lesa ekala pacipuna cakwe icamushilo. ⁹Bakateka babantu baisakulongana capamo nabantu bakwa Lesa wakwa Abraham; pantu abacetekela pano calo balungatan na Lesa; ena alicindama asumbulwe.

Chapter 48

¹Ulwimbo; Ilumbo lyabana baume bakwa Korah. Yahweh mukalamba elo alilinga ukulumbanishiwa, mu musumba wakwa Lesa wesu palupili lwakwe ulwamushilo. ²Ulwabune mukusansuka, apasansamukila icalo conse, lupili lwa Zion, mululamba lwaku kapinda kaku kuso, umusumba wa mfumu iykulu. ³Lesa aliilangile umwina ukwishibikwa muncende shabo ngo mwakufisaminamo. ⁴Pantu, bona, bashamfumu balongana abene; balikwendela capamo. ⁵Balibwene ico, eluntu bapapile; balisungukile; elo bafulumukako. ⁶Ukututuma kwalibekete bena kulya kwine, ukukalipwa kwati luntu umwanankashi ali mukupapa. ⁷Kumwela waku kabanga webo watobawile ifyombo fyaku Tashishi. ⁸Ulu fwebo twaumfwile, eico fwebo twalibwene mu musumba wakwa Yahweh wafita, mu musumba wakwa Lesa wesu; Lesa akacipampamika umuayaya. Selah ⁹Fwebo tutontonkanya pamulandu wacipangano cobe icacishinka, we Lesa, pakati ketempele lyobe. ¹⁰Ngefyo ishina lyobe lyaba, Lesa, eico ukukulumbanya kukafika nakumpela yacalo; ukuboko kobe ukwa kukulyo kwafulamo ubulungami. ¹¹Leka ulupili lwa Zion lube ulwakusansamuka, leka abana banakashi abakwa Yuda pamulandu no bupingushi bobe ulwabune. ¹²Endeni no kushinguluka ulupili lwa Zion, kabuyeni mulukumane lonse; pendeni impungu ishabamo, ¹³mwishibe bwino amalinga yabamo, elo mubone nencende shabamo pakuti mwebo mukese kushimikilako nenkulo iyikesa pantanshi. ¹⁴Pantu uyu Lesa ni Lesa wesuumuyayaya no muyayaya; ena akalakutungilila ukufikafye na mukufwa.

Chapter 49

¹Kuli mushika mukalamba uwa nyimbo. Ilumbo lya bana baume bakwa Korah. Umfweni ici, mebantu bonse; teyanikeni amatwi, ²bonse mwebekashi bamuli lino isonde, Bonse abapanshi elo na bapamulu, abakankala elo nabalanda bonse pamo. ³Akanwa kandi kakalanda ifyamano yacifyalilwa elo nokupituluka kwa mutima wandi kukomfwika. ⁴Nebo nkapepeka ukutwi kwandi kwipinda; nebo nkatampila ipinda lyandi pa nsango. ⁵Cindo ningatinina nebo inshiku shabubi, uluntu amampulu yalishingulukile nebo na kukashishilo kandi? ⁶Cindo ningatinina nebo abatetekela mufyuma fyabo elo nokuyumfwa pamulandu wacipenda cabukankala bwabo? ⁷Tapali nangu umo uwingafwa wabo umwaume nangu ukulipila Lesa icakulubwilako kuli yee, ⁸pantu ukulubulwa kwa mweo wa muntu kwa mutengo, elo takuli nangu umo uwingalupela eico fwebo twapelwa. ⁹Takuli nangu umo uwingekala umuyayaya ukuti umubili wakwe wikabola. ¹⁰Pantu ena akabona ukubola. Ilyo abamano abaume bakafwa; icipuka elo noutakwata amano bonse bakonaika elo nokusha ubukankala kuli bambi. ¹¹Itontonkanyo lyabo ilyamukati libeba ati balupwa lwabo bakekala umuayaya, elo nencende isho bekalamo, kuli bonse abankulo; bakakuta umushili wabo ku kuyenika amashina yabo. ¹²Lelo umwaume, uwakwata ifyuma, takekalilile uwamweo awe; ena alifye ngenama ishileloba. ¹³If, muli ilya nshila, efyo caba kubakutampa, panuma yabo, abaume bakasumina mufyakulanda fyabo abene. ¹⁴Nge mpanga isho bakotwala kumbo, elo nemfwa ikaba ekacema wabo. Abololoke bakabatungulula munshila yalucelo, elo nemibili yabo ikabolela kumbo, takwakabe incende yabo iyakuya kwikalamo. ¹⁵Lelo Lesa akapusha umweo wandi ukufuma kumaka yakumbo; ena akapokelela nebo. Selah ¹⁶Tecakweshu ukuba no mwenso uluntu umo aba uwafyuma, elo no bukata bwa mung'anda yakwe bwakulilako. ¹⁷Pantu uluntu afwa ena takapitepo nangu cimo; no bukata bwakwe tabwakamukonke pantu akaya. ¹⁸Ena alipalile umweo wakwe ulo alekwikala pacalo elo umwaume ukasangalala webo uluntu ukalakwikalila wemwine- ¹⁹Ena akaya ukwaya abankulu yabafyashi bakwe elo tabakatale ababonapo ulubuto nakabili. ²⁰Umo uwakwata ifyuma nombu tapandwa amano alifye ngenama ishileya mukuloba.

Chapter 50

Amalumbo Yakwa Asafu. ¹Yahweh, kabili Lesa wamaka yonse, alilandile elo no kukuta icalo ukufuma kukutula kwa kasuba ukufikafye na ku kuwa kwa kako. ²Ukufuma mu Zioni, ukuwamya kwa bune, Lesa alibenheshime. ³Lesa wesu alesa elo tekala tondolo; umulilo ulabilimuka kuntanshi yakwe, kabili inkuunka ya mwela iikulu ilamushinguluka. ⁴Akuta imyulu mu mulu elo ne calo pakweba ati engapingula abantu bakwe ati: ⁵"Kolonganikeni abalungami bandi pamo kuli nebo, abo abapangile cipangani na nebo mu celambo." ⁶Imyulu ikabilisha ubulungami bwakwe, pantu Lesa umwine ni kapangula. ⁷"Umfweni, mwe bantu bandi, elo nebo nalalanda; ni nebo Lesa, Lesa wenu. ⁸Ntakamikalipile pamulandu wa malambo yenu; ifyubupe fyenu ifya koca fyaba lyonse pantanshi yandi. ⁹Ntakapiite ing'ombe iilume ukufuma mu ng'anda yenu nangu imbushi ishilume mu macinka yenu. ¹⁰Pantu inama sha mumpanga shonse shandi, elo ne ng'ombe amakana ishaba mu mpili. ¹¹Nalishiba ifyuni fyonse ifya mu mpili, elo ne nama mpanga sha mu mabala shonse shandi. ¹²Nga cakuti nalifililwe, nga ntamyebele; pantu icalo candi, elo na fyonse ifyabamo. ¹³Bushe nkalya umunofu wa ng'ombe ishilume nangu ukunwa mulopa wa mbushi? ¹⁴Peleni ilambo lya kutasha kuli Lesa, elo kabili fisheni imilapo yenu ku wapulamo. ¹⁵Kuteni pali nebo mubushiku bwa ku cucutika; nkamipokolola, elo na mweb mukuacindikwa." ¹⁶Lelo kuba kubipa Lesa wandi alanda ati, "Cindo mukotatawila ku fipope fyandi, icakuti na mupiita icipangano candi mu tunwa twenu, ¹⁷pantu namupata ukulangilila elo no kuposa amashiwi yandi kumbi? ¹⁸Uluntu mwabona kabwalala, mwa suminishanya nankwe; ninshi mwaisankanya pamo nabo abacita ubucende. ¹⁹Mupela utunwa kububifi, elo ne ndimi shenu shilandafye ubufi. ²⁰Mwaikalilafye ukulanda ifibi pali bamunyinene; mufwailishafye ifilubo mu mwana mwaume wakwa nyinene. ²¹Mwalicita fi fintu, lelo nalikalafye tondolo, eico mwatontonkenye kwati nalifye umo nga mwebo. Lelo nkesakumikalipila elo no kumisokolola, pa menso yenu, fyonse ifintu mwacita. ²²Shi umfwikisheni, mwebo mwe balaba Lesa, ngateifyo nkamiputaula mutupimfya, elo takwakabe nangu umo uukesa mukumyafwako! ²³Uyo umo uupela ilambo lya kutasha alumbanya nebo, elo na kuli onse uupinga inshila yake munshila ya bune nkamualanga ukupususha kwakwa Lesa."

Chapter 51

Kuli kembisha umukulu, ilumbo lyakwa Davidi; uluntu kasesema Natani aishile kwisa kuli yee panuma naulungana na Betisheba. ¹Mbeleleni uluse mwe Lesa, pamulandu wa cishinka ca cipangano cenu; pamulandu wa bwingi bwa kucita kwa luse kwenu, fumyenipo ububi ubo nevo ncitile. ²Nsambeni bwino bwino ku bupulumushi bwandi elo kabili ngwamyeni ukufuma kulubembu lwandi. ³Pantu naishiba ati ubupulumushi bandi; elo no lubembu lwandi lukoba lyonse pantashi yandi. ⁴Kuli mwebofye mweka, ni mbembuka elo ncitile icabipa mu menso yenu; mwebo mulalungika uluntu mwalanda; ukupingula kwenu kwalifye bwino. ⁵Boneni, mu bupulumushi bwandi emo na fyalilwe; kabili ulo lwinefye mayo anjimate, nali mulubembu. ⁶Boneni, musekelela mu cishinka icili mukati ka mutima lwandi; elo kabili mumfunda amano mu ncende yafisa mukati kandi. ⁷Nsangululeni kuly husopu, elo nalaba bwino; nsambeni elo nala buta tuutu. ⁸Ndengeni ngufwe bwino ukwanga elo nokusekelela pkwebati amafupa ayo mutobe ya sekelele. ⁹Fiseni icinso cenu ku membu shandi elo no kufumyapo ubupulumushi bwandi bonse. ¹⁰Pangenimo umutima wakuwama muli nevo, mwe Lesa elo pangeni cipya cipya umupashi wa bune muli nevo. ¹¹Mwi mpona mfume kucinso cenu, kabili mwipisha Umupashi wenu uwamushilo muli nevo. ¹²Bwesesheni ukwanga kwe pusukilo lyenu kuli nevo, elo kabili muntungilile no mupashi wakuitemenwa. ¹³Eluntu nkasambilisha ba mpula mafunde inshila shenu, elo na babembu bakabwelela kuli mwebo. ¹⁴Mbeleleni uluse pa kusumya umulopa, mwe Lesa we pusukilo lyandi, elo nkabilikisha ukwanga kwa bulungami bwenu. ¹⁵Shikulu, isuleni imilomo shandi, elo na kanwa kandi kalande ifya kumilumbanya. ¹⁶Pantu tamubekelwa mwi lambo, acibefi nga na limipela; mufya bupefya koca namo tamubekelwamo. ¹⁷Amalambo ya kwa Lesa mupashi uwabupete. Mwebo ni mwe Lesa uushisula umutima wa bupete elo kabili uwasakamikwa. ¹⁸Citeni icabune mukubekelwamo kwenu ku Sione; kuleni cipya cipya ifibumba fya Yerusalemu. ¹⁹Eluntu mu kusekelela mu malambo ya bulungami, mu fya bupe fyakoca elo na fyonse ifya bupe fya koca; eluntu abantu besu bakapela ing'ombe ishilume cipailo cenu.

Chapter 52

Kuli kembisha umukulu. Masikili wakwa Davivi; uluntu Doegi umwina Edomu aishile kweba Shauli ati, elo aishile kulanda kuli yee ati, Davidi alishile mu ng'anda yakwa Ahimeleki." ¹Nindo uitakishisha pa kupanga ifya bipa, we mpalume? Icipangano ca cishinka icakwa Lesa cisa cila bushiku. ²Ululimi lobe lupinga ubonaushi kabili lwatwa kwati lwembe, lubomba mu bucenjeshi. ³Walitemwa ububi ukucila ubune elo no kubepa ukucila ukulanda ubulungami. ⁴Walitemwa amashiwi yonse ayasusha bambi, we lulimi lwa bucenjeshi. ⁵Lesa akakonaula umuyayaya; akakupita elo no ku kulepaula mwi tenti lyobe elo no ku kunukula mu calo caba mweo. ⁶Na balunngama nabo bakabona ici no kutina; bakamuseka elo no kulanda ati, ⁷"Boneni, uyu emuntu uutacitile Lesa nge cakushinamo cakwe, lelo acetekela mu bwingi bwa fyuma fyakwe, elo kabili ali uwakosa uluntu akaonaula bamb." ⁸Lelo kuli nevo, naba nge cimuti cakatapa katapa ica miolife mu ng'anda yakwa Lesa; nka cetekela mu cipanganoca cishinka icakwa Lesa umuyayaya no muyayaya pe. ⁹Nkapela umutasha umuyayaya pafyo wa cita nkalolela pe shina lyobe, pantu lya bune, ku cinso ca bantu bobe.

Chapter 53

Kuli kembisha umukulu; kuli Mahalati. Masikili wakwa Davidi. ¹Icipuka cilanda mu mutima a ciko aciti, ²"Lesa takwaba." Balyonaika elo no kucita ifya bipisha; takuli nangu umo uucita icabune. Lesa kumulu panshi pa bana ba bantu ku kubona nga pali bamo abeluka, abamufwaya fwaya. ³Bonse fye balifitalukile. Bonse pamo balecita fye ububi. Takuli nangu umo uucita ifya bune, takuli fye nangu umo. ⁴Bushe incita tubi tashakwata ukwiluka, abo abacusha abantu bandi kwati limbi bakolya umukate elo kabili tabakuta na kuli Lesa? ⁵Baali mukutina uku kulu, nangu cakuti takwali neco bakotinina; pantu Lesa akesa kusalanganya amafupa ya uyo uupange nkambi ku kulwa na mwebo, abo abantu bakalengwa insoni pantu Lesa alibakane. ⁶Alale, kanshi ipusukilo lyakwa Israeli nga lya fumine mu Sione! Uluntu Lesa akabwesha abantu bakwe muli bunkole, eluntu Yakobo akasekelela elo Israeli akasansamuka!

Chapter 54

Kuli kembisha umukulu; pa filimba fya nsale. Masikili lwakwa Davidi; uluntu Sifi baishile elo no kulanda kuli Shauli ati, "Bushe Davidi tabelama na febo?" ¹Mpususheni, mwe Lesa, mwi shina lyenu, kabili mpinguleni mu maka yenu. Umfweni kwi pepo lyandi; ²umfweni ku mashiwi ya mukanwa kandi. ³Pantu kuli abantu bambi bambifye abanjimine, na bantu abankalwe bakofwailisha umweo wandi; tababika na Lesa pantashi yabo. ⁴Boneni, Lesa ekafwa wandi, Shikulu eunjimya elo no kunsansabika. ⁵Akabweseshu ububi ku balwani bandi; muli bucishinka bobo ubonaule! ⁶Nkapela kuli webo ilambo lya kuitemenwa; kabili nkapela umutasha kwi shina lyobe, Yahweh pantu lya bune. ⁷Pantu na mpususha ukufuma mu bucushi bonse; ilinso lyandi na libona ukucimba kwa balwani bandi.

Chapter 55

Kuli kembisha umukulu; kufilimba fya nsale. Masikili wakwa Davidi. ¹Shi umfweni kwipepo lyandi, mwe Lesa; kabili mwi belama ku kupapata kwandi. ²Bikeni amano pali nebo elo no kungasuka; ntaletusha mu macushi yandi. ³Pamulandu we shina lya balwani bandi, pa,ilandu wakutitikishiwa kwa bubifi; pantu baleta amacush pali nebo elo no kuncusha mu bukali. ⁴Umutima wandi ukotutuma mukati kandi, nefya kulenga umwenso wamfwa fya mponena. ⁵Umwenso elo no kututuma filishile pali nebo, kabili ukukanka kwa mfimba. ⁶Nalandile ati, "Alale, nga cakuti nali na mapindo nge nkunda! Nganali pupukila kumbi no kutusha. ⁷Boneni, eluntu ninga sakamana nganshi; kabili no kuya ikala mumatololo. ⁸Kabili kuti nabutukila ku mwakwikala ukufma ku cmwela icikulu sana." ⁹Bonauleni, mwe Shikulu, fulunganyeni ululimi lwabo! pantu ndibwene ubonaushi elo no lukakala mu musumba. ¹⁰Akasuba elo no bushiku bendaukafye ku fibumbafyauko; kabili bu nciatubi elo no kuculuuka fili pakati kauko. ¹¹Ububifi buli pakati ka uko; umutitikisha elo no bucenjeshi tafifuma mu lubansa lwa uko. ¹²Pantu te mulwani ansebenye, nga aba ni o kuti nashipikisha; kabili te wampata angimine, nga aba nio ngandifiseme ukufuma kuli yee. ¹³Lelo ni webo, we mwaume nga nebo, we mukaya wandi kabili umunandi. ¹⁴Twali abatemwana sana pamo; twaleenda ibumba ukwingila mu ng'anda yakwa Lesa. ¹⁵Lekeni imfwa mukupumikisha ise pali bo; lekeni baleya panshi aba mweo, pantu mu bubifi emo bekala. ¹⁶Lelo nebo, kuli Lesa eko nkali, elo na Yahweh akampususha. ¹⁷Mu cungulo, ulucelo elo na mu kasuba na bafye uwakuilishanya elo kabili uwateta teta; na o alomfwa kwi shiwi lyandi. ¹⁸Akalubula bwino bwino umweo wandi ukufuma ku bulwi bwandi; pantu aba abakondwisha bengi. ¹⁹Lesa, uuteka ukufuma ku kale, akabomfwa elo no kubalenga insoni. Tabacinja elo kabili tabatina Lesa. ²⁰Umunandi naimisha amaboo yakwe pali abo abali no mutende na yee; asula icipangano ico akwte. ²¹Akanwa kakwe kalitelele ngo mukaka watikama, lelo umutima wakwe wali wa lubui; amashiwi yakwe yali nakilila ukucila amafuta, lelo yali kwati bapanga banonwa. ²²Bika ifisendo fyobe pali Yahweh, nao akakukosha; takatale aleka umuntu umulungami ukutelententa. ²³Lelo mwebo, mwe Lesa, mukatentemwina ababif panshi mu cilindi cabonaushi; abantu ba cilaka ca mulopa elo na baume incenjeshi tashakekale na citika ngefyo aba bambi bakekala, lelo nebo nkamicitetekela.

Chapter 56

Pantu umukalamba wa ba kamba; aiteyenye kuli Yonati elembu rehokimu. Ilumbo lyakwa Davidi. Umucindami; uluntu aba Pelishiti ba mupiitile mu Gati. ¹Beni abaluse kuli nevo, Lesa, pantu abantu bakompakasa! Bonse abatantalisha inshiku mukundwisha baikutila ubucushu pa myeo shabo. ²Abalwani bandi bantitikisha akasuba konse akalepa; pantu balifulisha abankalwe abandwisha. ³Uluntu naba no mwenso, nkesa kubika icicetekelo candi muli mwebo. ⁴Muli Lesa, uyo ishiwi lyakwe ndumbanya- muli Lesa emo nabika icicetekelo candi; ntakatine; cindo abantu bafye bengacita kuli nevo? ⁵Akasuba konse bafundinkanya amashiwi yandi; yonse amatontonkanyo yabo ya bubifi pali nevo. ⁶Bakolonganika capamo bonse, balaifisa, elo balankonka mu ntampulo shandi, nga filya balolela pa mweo wandi. ⁷Mwileka bafulumuke ku bubi. Tentemuneni abantu mubukali benu, mwe Lesa. ⁸Mupenda ukwendauka kwandi elo no kubika ifilamba fyandi mwi botolo lyenu; bushe tabali mwi buku lyenu? ⁹Eluntu abalwani bandi banjalukila pa bushiku nkakuta kuli mwebo; pantu ndishibile, ukuti Lesa wandi. ¹⁰Muli Lesa- uyo ishiwi lyake ndumbanya, muli Yahweh- uyo ishiwi lyakwe ndumbanya, ¹¹muli Lesa emo ncetekela, ntakatine. Nindo uuli onse engacita kuli nevo? ¹²Umulimo wakufikilisha imilapo shandi kuli mwebo uli pali nevo, ne Lesa; nkesa kupela ifya bupe fya kutasha kuli mwebo. ¹³Pantu mwalipususha umweo wandi kumfwa; mwasunga amakasa yandi ku kukana pona, pakuti ni ngendela mu cinso cakwa Lesa mulubuto lwa ba mweo.

Chapter 57

Pantu umukalamba wa ba Kemba; aiteyenye kuli Altashite. Ilumbo lya kwa Davidi. Umukatami; uluntu afulumukile ukufuma kuli, Shauli, mu ninga. ¹Beni no luse kuli nebo, mwe Lesa, beni ne nkumbu kuli nebo; pantu nasanga ukuba muli mwebo yasuke aya mafya yakapwe. Naikala munshi ya mapaindo yenu pakucingililwa fikasuke fikapwe ifya bonaushi. ²Nkesa kulila kuli Lesa uwapulamo, kuli Lesa, uuncitila ifintu fyonse. ³Akesa kutuma ubwafwilisho ukufuma ku mulu elo no kumpususha, afulilwa abo abanyantilila. Selah Lesa akesa kuntumina ukutemwa uluse elo ne cishinka cakwe. ⁴Umweo wandi uli pakati ka nkalamo; naba pali abo abateyanya ukuncibula. Naba pakati ka bantu abo ameno yaba mafumo kabili mifwi, kabili indimi shabo shaba lupanga ulwakutwa. ⁵Beni abasumbulwa, mwe Lesa, ukucila imyulu; lekeni ubukata bwenu bube pa mulu we sonde lyonse. ⁶Bateyanishishe isumbu ku makasa yandi; naishile kuba nobulanda. Baishile kimba ubucinga kuntanshi yandi. Abene beka baponena mukati kabuko! Selah ⁷Umutima wandi washikimana, mwe Lesa, umutima wandi washikimana; nkesa kwimba, ee, nkesa kwimba ishamalumbo. ⁸Shibuka, we mtima wandi; shibuka, we mpango nobe we nsango; nkesa kubusha amacaca. ⁹Nkesa kupela ukutasha kuli mwebo, mwe Shikulu, pakati ka bantu; nkesa kwimba isha malumbo kuli mwebo pakati ka mishobo. ¹⁰Pantu icitemwiko cenu icishifilwa cikulu, ukufika mu myulu; elo ne cishinka cenu ukufika mu makumbi. ¹¹Beni abasumbulwa, mwe Lesa, pamulu wa myulu; lekeni ubukata bwenu busumbulwe pe sonde lyonse.

Chapter 58

Pantu umukalamba wa bakemba; aiteyenye kuli Al Tasheti. Ilumbo lyakwa Davidi. Umukatami. ¹Bushe mulanda ifya bulungami mwebo bakateka? Bushe mupingula mukutambalala, mwebo mwe bantu? ²Awe, mwebo mucita ifya bupondamishi mu mitima yenu; musalanganya ifya bubifi mu calo conse ne minwe yenu. ³Ababifi balubantika no luntu bali munda; balubantika ukufuma pakufyalwa kwabo, mukulanda ubufi. ⁴Ubusungu bwabo bwa palana no busungu ba nsoka; baba nga ngoshe uwakomeka amatwi, ⁵ilya iitaposa amano kwi shiwi lya abo abapanda amanga, nangu bengaba abacenjela. ⁶Basokoleni ameno yabo mu tunwa twabo, mwe Lesa; sokoleni ilino ilikulu ilya twana tunono utwa nkalamo, mwe Yahweh. ⁷Lekeni basungulike nga menshi ayapongolokafye; uluntu bakolasa imifwi yabo, lekeni babe kwati tabakwete ishintililo. ⁸Lekeni babe nge nkola ilya isungulika elo no kupita, nga filya akapopo kafyalwa ku mwanakashi akashibonapo ulubuto la kasuba. ⁹Libe imipika shenu tashilaumfwa umulilo wa myunga, akesa kubapiita no mwela uukalamba, iibishi nangu iyakuma pamopene. ¹⁰Umulungami akesa kusekelela uluntu akesa kubona icilandushi cakwa Lesa; akesakusamfya amakasa yakwe mu mulopa wa mubifi, ¹¹pakweba ati abantu bakese kulanda ati, "Cine cine, kwaliba icilambu ku muntu uwakulungama; cine cine eko aba Lesa uupingula icalo."

Chapter 59

Pantu umukalamba wa bakemba; aiteyenye kuli Al Tashete. Ilumbo lyakwa Davidi. umukatami; uluntu Shauli atumine, elobalondele ing'anda ku kumwipaya. ¹Mpokololeni ukufuma ku balwani bandi, Lesa wandi; mbikeni apasansama ukufma kli abo abanjimina ku kumpakasa. ²Nsungeni umutende ukufuma kuli ba ncita tubi, elo mpususheni na ku bantu ababa ne cilaka cakusumya umulopa. ³Pantu, bona, balolela mubukali ku kusenda umweo wandi. Abantu bamaka baikolonganika pamo ku kulwisha nebo, lelo tepamulandu wa kubifya kwandi nangu ulubembu lwandi, mwe Yahweh. ⁴Bapekanya ukubutukila pali nebo nangula naba uwakubula icilubo; Bukeni elo nokungafwa elo no kubona. ⁵Mwebo, Yahweh Lesa wa mabumba, Lesa wakwa Israeli, ima elo nokukanda imishobo yonse; mwiba abakubelela uluse kuli onse uucita ifya bubifi. Selah ⁶Babwela pa cungulo, babosa nge mbwa elo basabanta mu musumba. ⁷Boneni, bakolandauka no tuna twabo; ifyanso fyaba mu milomo yabo, pantu balanda ati, "Nnani atumfwa?" ⁸Lelo mwebo, Yahweh, mulabaseka; mwikata imishobo yonse muku sekwa. ⁹Lesa, mwe maka yandi, kuli mwebo nkoopela amano yandi; ni mwe cubo candi. ¹⁰Lesa wandi akesa kunkumanya ne cipangano cakwe mu cinso cakwe; Lesa akesa kulanga nebo nkabone ukukabila kandi pa balwani bandi. ¹¹Mwi bepaya, nangu abantu bandi bakesa kulaba. Basalananyeni ku maka yenu elo mulenge balobe, Shikulu mwe bucingo bwesu. ¹²Pantu imembu sha mutunwa twabo elo ne fyebo fya pamilomo shabo, lekeni bekatwe mu filumba fyabo, elo pantu ifitipo fyabo elo no bufi eflyo balanda. ¹³Balofyeni mubukali bwenu, balofyeni pakuti bakesa kubapo nakabili; lekeni beshibe ukuti Lesa euteka muli Yakobo elo na kumpela sha calo. Selah. ¹⁴Pa cungulo ba bwela, bakobosa kwati ni mbwa shilekosabanta mu musumba. ¹⁵Bakopitana mukufaya ifya kulya elo no kubosa nge mbwa nga tabekutile. ¹⁶Lelo nkesa kwimba pamaka yenu, elo mu luclo nkesa kwimba pa citemwiko cenu icitapwa! Pantu mwaliba ulupungu lwandi ulwa sansama elo icubo mu nshiku shandi isha bucushi. ¹⁷Kuli weba, mwe maka yandi, nkesa kwimba isha malumbo; pantu Lesa lupungu lwandi ulwasansama, Lesa uwacipangano ca cine.

Chapter 60

Pantu umukalamba wa bakemba; ateyanishiwe ku Shushani Eduti. Umukatami wakwa Davivi, pa kufunda, uluntu aishile kulwa na Aramu Naharaimu elo na Aramu Soba, elo Yoabu aishile ku bwela o kwisa kwipaya abena Edomu ikana limo na babili mu mukonko wa mucele. ¹Lesa, mwatulula; mwa tobolola ubucingo bwesu; mwali fulwa, tubwekesheni ifyo twali. ²Mwa lenga icalo ukutenkana; mucilepwile pakati; posheni ukutobaika kwaciko, pantu cikotenkana. ³Mwa lenga abantu benu babona ifintu fya kwafya mwa lenga twanwa umwangashi waku pungushima. ⁴Pantu abo abamitina, mwalibapa icishibilo cakulangisha kuli abo abasenda imifwi. Selah ⁵Pakweba ati abo mwatema bapusushiwe, tupususheni no kuboko kwenu ukwa kukulyo elo munjasuke. ⁶Lesa alanda mu mushilo wakwe ati, "Nkesa kwanga; nkesa kwakanya Shekemu elo nkalinga no mukonko wa ukote. ⁷Giladi wandi, elo Manase wandi; Efulemu nao ca kucingamo umutwe wandi; Yuda ni nkonto yandi. ⁸Moabu cakusambilamo candi; pali edomu nkesa kuposa ulusapato lwandi; nkesakupunda mu kucimfya umulandu wakwa Filistia." ⁹Nani akesa kundeta mu muumba wa kukosa? Nani akesa kuntungululako ku Edomu. ¹⁰Lelo mwebo mwe Lesa, ta mwatulula fwebo? Mwebo tamuya na bashilika besu mu bulwi. ¹¹Tupeni ubwafilisho pa balwani besu, pantu ubwafilisho bwa mu ntunse bwafye fye. ¹²Fwebo tukesakucimfya no bwafilisho bwakwa Lesa; akesa kunyanta abalwani besu panshi.

Chapter 61

¹Ku ng'omba nkalamba; pafilimba fyansale. Ilumbo lykwa David. Kutika ukulila kwandi, Lesa; pepeka kwipepo lyandi. ²Ukufuma kumpela yacalo nkokuta kuli webo uluntu umutima wandi wanaka; ntungulula kucilibwe ico icalapa ukucila nevo. ³pantu niwebo cubo candi, ulupanga lwakukosa ukufuma kumulwani. ⁴Leka nevo ndekwikele mwithenti lyobeinshita yonse! Lekeneni nevo ndeuba mu mapindo yenu umwakufisama. Selah ⁵Pantu mwebo, mwe Lesa, mulyumfwile ifilayo fyandi, mwalimpako icbupyani ica cindika ishina yobe. ⁶Ulundeko kubumi bwamfumu, imyaka yakwe kabe iingi ngenkulo. ⁷Akalekwikele kuntanshi yakwa Lesa inshita yonse. ⁸Nalekukwimbila inyimbo shakulumbanya ishina lyobe inshita fyey yonse pakwebati nkalekucita ifilayo fyandi inshiku shonse.

Chapter 62

¹Ku ng'omba nkalamba; panuma yamisango yakwa Jeduthun. Ilumbo lyakwa David. Nkololela umutalalila kuli Lesa fye; ipusukilo lyandi lifuma kuli yee. ²Ekafye ecilibwe candi elo epusukilo lyandi; elupili lwandi ulwasansuka; nebo nshakasunkane. ³Bushe ninshitanshi, mwebo bonse, mukasansa umuntu, pakwebati mu muwishe ngecibumba icakutundama nangu ilinga ilisunkana? ⁴Bena bafwailishafye inshila shakumutentemuna ukumufumya pacifulo camucinshi wakwe; bena balitemwa ukulanda ubufi; bena bampala notunwa twabo, lelo mumitima yabo bakomutipwila. Sela ⁵Kuli Lesa eko eko nkololela tondolo; pantu isubilo lyandi lyaba pali yee. ⁶Ena eka ecilibwe candi elo epusukilo lyandi; ena lupungu lwandi ulwakusumbuka; nebo ntakasunkane. ⁷Lesa epusukilo lyandi kabili ebukata bwandi; ecilibwe candi icakose elo necubo candi caba mui Lesa. ⁸Mucetekele muli yee inshitafye yonse, mwebo mwebantu; mwishibisheni ifyaba mumitima yenu; Lesa ecubo kuli fyebo. Selah ⁹Icinefye abantu yaweyawe baba kwati mupu elo elo abantu abakankala babufi; bakabapimapali sekelo bakanguka; ngababapima pamo, bena bayanguka ukucilamo. ¹⁰Mwilakucetekela mu fyabukakashi nangu ifyakwiba; elo mwilakukwata isubilo mufyuma ifyafye, pantu fyena tafyakatwale fisabo; wilakubikako umutima obe. ¹¹Lesa walanda umuku umo, nebo naumfwa imiku ibili: amaka yaba kuli Lesa. ¹²Nakuli mwebo, Shikulu, kwaba icipangano cacishinka, pantu mwebo mulabweseshu umuntu onse ukulingana nefyo akocita.

Chapter 63

¹Ilumbo lyakwa David, uluntu aali mu matololo ya Yuda. Lesa, niwebo Lesa wandi! nebo umufuma cumi nkokufwaya, umweo wandi ukofwaisha webo, elo no mubili wandi ukokabila webo, umwakuma elo impanga iyacilaka umushaba amenshi. ²Eico nakubona muncende yobe iyamushilo, ukubona amaka yobe elo no bukata boke. ³Pantu icipangano cobe cachine caicila ubumi, imilomo yandi yalekukulumbanya webo. ⁴Eico nakulakupala ulo ucili umumi; nebo nkalekwimya amaboko yandi mwishina lyobe. ⁵Cikaba kwati nkolya icakulya camutotolo elo icakunona; nemilomo yansansa akanwa kandi kakalumbanya webo, ⁶uluntu natontonkanya pali webo ndi pabulo bwandi elo nokutontonkanya pali webo munshita ya bushiku. ⁷Pantu niwebo kafwa wandi, elo mucintelelwe camapindo yobe emo nkosansamukila. ⁸Nkolambatila kuli webo; ukuboko kobe ukwakukulyo kulangafwilisha. ⁹Lelo abo abafwaya ukonaula ubumi bwandi bakatentemukila panshi yacalo; ¹⁰beni bakapelwa kuli abo amaboko yabo yabomfya ulupanga, elo bakaba icakulya ca mimbulu. ¹¹Lelo imfumu ikasansamukila muli Lesa; nabonse abo abalapa muli yee bakasaminwa muli yee, lelo akanwa kabalya balandaubufi kakacilikwa.

Chapter 64

¹Ku ng'omba nkalamba. Ilumbo lyakwa David. Umfwa ishiwi Lyandi, Lesa, umfweni mukuilishanya kwandi; cingilisheni ubumi bwandi ukufuma kubalwani abakotinya. ²Umfise kubacita ifyakubipa abampingila munkama, ukumfumya kucongo cabacita ifyakubipa. ³Abakunona indimi shabo ngolupanga; abo abaposa imisumbo yabo, amashiwi ayakukalipa, ⁴pakwebati balase umuntu uwakaele ukufuma muncende shankama; bamupumikisha pakumulasa ukwakubula ukutina nangu kamo. ⁵Baleikoselesha abene mu mapange aya bubi; bena balanda pamo munkama palwakuteya ifiteyo; batila, "Bushe ninani akatubona?" ⁶Baleta amapange yamasambi; "Fwebo tulipwishishe," balanda, "lipange lyabune." Amatontonkanyo yamukati ne mitima yabantu yaba ayakushika. ⁷Lelo Les akabalasa; mukupumikishiwa bakacenwa kumisumbo yakwe. ⁸Bakabalenga ukuipununa, apo indimishabo shikabalukila; bonse abakababona bakapikumya imitwe yabo. ⁹Abantu bonse bakatina elo bakalanda ificitwa ifyakwa Lesa. Bea bakatontonkanya manomano pafyo ena acita. ¹⁰Umulungami akasekelela muli Yahweh elo akoba muli yee; bonse abakololoka imitima bakaba necilumba muli yee.

Chapter 65

¹Ku ng'omba nkalamba. Ilumbo. Ulwimbo lwakwa David. Kuli webo, Lesa mu Zion, ukulumbanya kwesu kulapembela; ifilayo fyesu fikafika kuli webo. ²Webo ulomfwa ipepo, abantu bonse bakesa kuli webo. ³Ifyabubi fyatwansha; pali bumpula mafunde bwesu, niwebo ukababelela uluse. ⁴Alishuka umuntu uyo webo wasala ukumuleta mupepi kuli we pakwebati alekwikala mu mansa shobe. fwebo tukekuta ifyabune ifya mung'anda yobe, itempele lyobe ilyamushilo. ⁵Mubulungami webo ukatwasuka mukucita ifintu fyakupapa, Lesa wepusukilo lyesu; bonse ababa kulutwe lwacalo elo nabo ababa ukutali kwishilya lya mumana batetekela webo. ⁶Pantu niwebo wapangile impili no kushikosha, webo wewakaka namaka. ⁷Niwebo utalalika ukubuluma kwakuba bamba, ukubuluma kwamaba, ne congo cabantu. ⁸Abo abekala mucalo muncende umutali baba nomwenso pamulandu wafishininkisho ifyo ucita; ulalenga abakukabanga na kumasamba ukusansamuka. ⁹Webo wisa mukufwaya icalo; ulacita pali sho; ucilenga ukuti cibe icikankala; imimana yakwa Lesa yalisulamo amenshi; ulapela abantu ifilyo uluntu wapekanya icalo. ¹⁰Utumilonga twatuko twatopililwa nganshi; webo ulatentemuna utumilonga' bamolwa; webo ulabalenga ukunaka kumfula yakumima; ulapala nefimena pali fyena. ¹¹Ulafwika umwaka nobune bobe, namunshila umupita itolokoshi lyenu mukonkoloka ifintu ifingi. ¹²Imilemfwe mumutololo ilatonya icime, elo notpili tulafwala insansa. ¹³Imilemfwe yafwala umukuni; yafimbwapo ingano; fikopunda nensansa, elo fikoimba.

Chapter 66

¹Ku ng'omba nkalamba. Ulwimbo, Ilumbo. Panga congo cansansa kuli Lesa, wecalo conse, ²Imba ubukata bweshina lyakwe; imbeni ubukata bweshina lyakwe. ³Landeni kuli Lesa, "Alale ificitwa fyenu fyakutinya! Amaka yobe yakulu nganshi abalwani benu bakanakila kuli mwebo. ⁴Icalo conse cikamushinshimuna elo cikamimbila; bakembila ishina lyenu." Selah ⁵Iseni elo mubone imilimo yakwa Lesa; en wakutina mumilimo yakwe kubana baume bakwe. ⁶Alyalwile bemba yaba inshila iyauma; bapitle mu mumana pamakasa; kulya eko twasansamukile muli yee. ⁷Kumaka yakwe eukoteka umuyayaya; amenso yakwe yalabona pafyalo; mwileka bacisanguka balekuisumbula abene. Selah ⁸Peleni amapalo kuli Lesa, mwebantu, lekeni ishiwi lyakulumbanya kwakwelilekumfwika. ⁹Alatusunga fwebo, mufya mweo, elo ena tasuminisha amakasa yesu ukutelemuka. ¹⁰Pantu webo, Lesa, walitwesh; webo walitwesh ngafilya besha silifa. ¹¹Niwebo watuleta mwisumbu; wabika icisendo icakulema panuma shesu. ¹²Mwalenga abantu ukwenda pamitwe yesu; fwebo twalipita mumililo na mumenshi, lelo walituleta muncende iya kutusha. ¹³Nebo nkoisa ku ng'anda yobe namalambo yakoca; nkokupela ifilayo fyandi ¹⁴ifyo imilomo yandi yalaile elo nakanwa kandi kallandile uluntu nali mukucula. ¹⁵Nkatula kuli webo amalambo yakoca ayanama shakwina necena cakununkila ica kubasukusuku; nkatula ing'ombe ishilumeelo nembushi. Selah ¹⁶Iseni elo mumfwe mwebo bonse mwebatina Lesa, elo nkolanda ifyo acita mu mweo wandi. ¹⁷Nalilile kuli yee nakanwa kandi, elo nalimulumbenye no lulimi lwandi. ¹⁸Ngacakwebati ati nalibwene isambi, mumutima wandi, shikulu nga taumfwile kuli nevo. ¹⁹Lelo Lesa alingufwile icine cine; aliposeleko amano kwisiwi lyepopo lyandi. ²⁰Lesa apalwe, uyo uushasulile ipepo lyandi nangu icipangano cacishinka cakwe ukufuma pali nevo.

Chapter 67

Ku mukulu wa kubakemba; mufilamba fya nsale. Ilumbo, ulwimbo. ¹Lesa na be uwa luse kuli fwebo elo no kutpala no kulenga icinso cakwe ukubeka pali fwebo Selah ²pakwe ati imibele yobe ingeshibikwa pa calo, ipusukilo lyobe munko shonse. ³Lekeni abantu bamilumbanye, mwe Lesa; lekeni abantu bonse bamilumbanye. ⁴Owe, lekeni inko shisansamuke elo nokwimba pa nsansa, pantu mukapingula abantu no mulinganya elo no kuteka inko pa calo. Selah ⁵Lekeni abantu bamilumbanye, mwe Lesa; lekeni abantu bamilumbanye. ⁶Icalo cilimitile ubusomboshi bwaciko elo na Lesa, Lesa wesu, alitupalile. ⁷Lesa alitupalile, elo ne mpela sha calo shonse shila mucindika.

Chapter 68

Ku mukulu wa kubakemba; Ilumbo lyakwa Davidi, ulwimbo. ¹Lekeni Lesa eme; lekeni abalwani bakwe basalangane; lekeni kabili abo abamupata bafulumuke ku cinso cakwe. ²Ngefyo icushi cululuka, efyo bolulusheni; ifyo wax asungulka ku mulilo, efyo lekeni balobe mu cenu cakwa Lesa. ³Lelo lekeni abalungami basangalale; lekeni basumbulwe ku cinso cakwa Lesa; lekeni basangalale elo no kuba ne nsansa. ⁴Imbeni kuli Lesa! Imbeni amalumbo kwishina lyakwe! Lumbanyeni uyo uwendela ukupitila mupokapoka wa Mumana wa Yoda! Yahweh eshina lyakwe! Sangalaleni ku cinso cakwe! ⁵Wishi wa bakubula bawishi, kapingula wa bamukamfwilwa, ni Lesa muncende ya mushilo umo ekala. ⁶Lesa alabika aba beka mu lupwa; alafumya abafungwa no kwimba; lelo abo abapondoka bekala mu calo ca lukungu. ⁷Lesa, uluntu mwaishile kufuma ku bantu benu, uluntu mwaishile kuya mu cuswebebe, Selah ⁸icalo cali tutwime; ne myulu nayo yaishile kuponya imfula ku ceni cakwa Lesa, mu ceni cakwa Lesa uluntu aishile kwisa ku Sinai, mu ceni cakwa Lesa, Lesa wakwa Israeli. ⁹Mwebo, mwe Lesa, mwatumine imfula iingi; mwaishile kukoselesha icikwatwa cenu uluntu caishile kunaka. ¹⁰Abantu benu bekala mu cena; Mwebo, mwe Lesa, mwaishile kupela ukufuma mubusuma bwenu ku balanda. ¹¹Lesa aishile kupela ukupampamika, nabo bafibilishe bali bashilika abakalamba. ¹²Imfumu sha bashilika shaishile kufulumuka, balifulumukile, elo na banakashi abali kulole pa ng'anda baishile kwakanya ifipe; ¹³amapindo ya nkunda yafimbwa na silfere, amasako yaiko na golide uubeka. Lelo bamo muli mwebo mwe bantu mulala panshi muncende ya fisama iya paanga. ¹⁴Uwamaka aishile kusalanganya imfumu kulya, cali kwati ni mfula ya kubuta uluntu yali kuloka pa Lupili lwa Samoni. ¹⁵Ulupili ulukalamba calo ca mpili ica Bashani; ulupili ulutali calo ca mpili ica Bashani. ¹⁶Nindo ukololesesha mu lunkumbwa, weba we calo ca lupili ulutali, palupili ulo Lesa akabila pa cande akekala? Mucine, Yahweh akekalo umuyayaya. ¹⁷Amaceleta yakwa Lesa yaba amakana yabili, amakana pa makana; Shikulu aba muli bena mu ncende ya mushilo, nga pa Sinai. ¹⁸Mwali nina pa mulu; mwalitungulula abasha; mwalipokelela ifya bupo ukufuma mu baume, no kufuma fye kuli abo abalwile na mwebo, pakweba mwebo, Yahweh Lesa, engekala palya. ¹⁹Shikulu apalwe, uyo lyonse asenda ifisendo fyesu, Lesa uwaba lipusukilo lyesu. Selah ²⁰Lesa wesu ni Lesa uupususha; Yahweh ni Shikulu uyo uulingile ukutupusha ukufuma kumfwa. ²¹Lelo Lesa akoma ukupitila mu mitwe ya balwani bakwe, ukupitil mu ncende ya kumutwe ya mishishi iya abo abendela mu milandu pali Lesa. ²²Shikulu aishile kulanda ati, "Nkabweshababwani bandi ukufuma ku Bashani; nkaba bwesha ukufuma muli bemba wa shika ²³pakweba ati mwingatoba abalwani benu, ukutumpika ulukasa lobe mu mulopa, elo pakweba ati indimi sha mbwa shenu shingakwata icananiko ca shiko ukufuma mu balwani benu." ²⁴Bali bwene ukwima kwenu, mwe Lesa, ukwima kwa kwa Lesa wandi, imfumu yandi, mu ncende ya mushilo. ²⁵Bakemba ebaishile kubalilapo ukuya, abakusefya baishile kukonka pa numa yabo, elo pakati pali abakashana abataupwa balikulisha imitolilo. ²⁶Paleni Lesa mu ma ema; lumbanyeni Yahweh, mwebo mwebafuma mukamfukumfuku ka kwa Israeli. ²⁷Pali uwakubalilapo Benjamini, umukowa wa cepeshapo, eluntu intungulushi shakwa Yuda elo na bumba yabo, intungulushi shakwa Sebuluni elo ne ntungulushi shakwa Nafutali. ²⁸Lesa obe, we Israeli, alipampamike amaka yobe; sokolola amaka yobe kuli fwebo, we Lesa, nge wasokola mu nshita shapita. ²⁹Sokolola amaka yobe kuli fwebo ukufuma mwi tempele lyobe pa Yerusalemu, umo imfumu shileta ifya bupe kuli weba. ³⁰Pundisheni mu bulwi pa nama sha mpanga mu matete, pa bantu, ilyo ibumba lya ng'ombe ishilume elo, na bondo. Basebanyeni elo bapangeni ukumiletela ifya bupe; salanganyeni abantu abo batemwa ukubusha inkondo. ³¹Umwana mwanakashi wa mfumu akafuma mu Egypto; Kushi akangufyanya ukutambulula no kuboko kwakwe kuli Lesa. ³²Imbeni kuli Lesa, mwebo mwe mabufumu ya pa calo. Selah imbeni isha malumbo kuli Yahweh, ³³kuli ye uyo uwendela pamulu wa myulu, isho ishabako ukufuma mu nshita shakale; boneni, asumbula ishiwi lyakwe na maka. ³⁴Ku kulenga amaka kuli Lesa; ubucindami bwakwe bwaba pali Israeli onse, elo na maka yakwe yaba mu lwelele. ³⁵Lesa, muli wakutinisha mu ncende shenu isha mushilo; Lesa wakwa Israeli-alapela ubukose elo na maka ku bantu bakwe. Apalwe Lesa.

Chapter 69

Ku mukulu wa kubakemba; uwabikwa ku Shoshanimu. Ilumbo lyakwa Davidi. ¹Mpususheni, mwe Lesa; pantu amenshi yalibikile umweo wandi mwabwafya. ²Ndishikile mu tipa yashika. umu umutaba incende ya kutalamapo; ndishile mu menshi yakushika, umu ilyenshi limfimbile. ³Ni naka no kulila kwandi; umukolomono wandi ulyumine; amenso yandi yafilwa ulo nkololela pali Lesa wandi. ⁴Abo abampata ukwabula umulandu balifulile ukucila umushishi ku mutwe wandi; abo abakamputulako, ukuba abalwani bandi ukwabula umulandu, ba maka; ifyo ntaibileko, mfwile ukubwesha. ⁵Mwe Lesa, mwalishiba ubupuka bwandi, elo ne membu shandi tashafisama ukufuma kuli mwebo. ⁶Mwileka abo abasubila muli mwebo balekeleshiwe pamulandu wandi, Shikulu Yahweh wamilalo; mwileka abo abamifwaisha baletwe mu kusekwa pamulandu wandi, mwe Lesa wakwa Israeli. ⁷Pamulandu wenu nasanguka uwakukalipila; umusebanya walifimba icinso candi. ⁸Nalisanguka umulendo ku ndume shandi, umweni ku bana baku ba mayo. ⁹Pamulandu wakupimpa kwa ng'anda yenu yalindya, elo nokukalipila kwa abo abamikalipila kwali ponena pali nebo. ¹⁰Uluntu naloseshe elo no kukanalya ifya kulya, bali ntukile. ¹¹Uluntu naishile isaka nge cakufwala candi, naishile kusanguka cakulanda kuli bo. ¹²Abo abekala mumpongolo sha musumba balanda pali nebo; naliba ndi lwimbo kuli bacakolwa. ¹³¹⁴Lelo pali nebo, ipepo lyandi ni kuli mwebo, Yahweh, pakashita mukasumina; njasukeni mucishinka cenu ice pusukilo. Mfumyeni mu matipa, elo mwindeka nshike; lekeni nsendwe ukufuma kuli abo abampata elo no kumpususha mu menshi ya shika. ¹⁵Mwileka ilyeshi lya menshi limfimbile, nangula mwileka ukushika ku ine. Mwileka icilindi cisale akanwa ka ciko pali nebo. ¹⁶Njasukeni, mwe Yahweh, pantu icipangano ca cine cenu ca bune, pantu uluse lwenu pali nebo lwingi, bweleleni kuli nebo. ¹⁷Mwifisa icinso cenu ku musha wenu, pantu ndi mu malangulushi; njasukeni bwangu. ¹⁸Isemi kuli nebo kabli ndubuleni. pamulandu wa balwani bandi, peleni icilubulo pali nebo. ¹⁹Mwalishiba ukukalipila kwandi, umusebanya wandi, no kusulwa kwandi; abalwani bandi bonse bali ku cinso candi. ²⁰Ukukalipila kuli tobele umutima wandi; ndiswilemo no kufininwa; naishile kufwaya umu ku kusenda icilindi, lelo takwali nangu umu; naishile kufwaya abakunkoselesha, lelo takwali uyo nasangile. ²¹Baishile kumpela sumu pa cakulya candi; mu cilaka candi baishile kumpela ifya kusasa ukunwa. ²²Lekeni itebulo ku cinso cabo lisanguke iciteyo; uluntu batontonkanya ukuti bali mubucingo, lekeni cisanguke iciliba. ²³Lekeni amenso yabo ya fite pakweba bebona; elo lyonse bapange intungu shabo ukututuma. ²⁴Pongololeni ukusangalala kwafye pali bo, elo lekeni icifukushi ca bukali bwenu cibasange. ²⁵Lekeni incende shabo shibe fibolya; lekeni uuli onse eikala mu tenti yabo. ²⁶Pantu bapakese uyo mwa tobele panshi. Baishile kubwekeshapo impendwa ya bukali iya abo balashilwe. ²⁷Babepesheni ukucita amampulu panuma ya mampulu; mwi baleka ukwisa mukucimfya kwenu ukwabulungami. ²⁸Lekeni bafumishiwe mwi buku lya mweo elo belembwa pamo na balungami. ²⁹Lelo ndi mubusu elo uwabulanda; lekeni ipusukilo lyenu, mwe Lesa limbike pamulu. ³⁰Nkalumbanya ishina lyakwa Lesa no lwimbo elo nkamusumbula na matotelo. ³¹Ukulumbanya Yahweh kwa wamapo ukucila ing'ombe nagula ing'ombe ilume iyo iya kwata amasengo elo na mabondo. ³²Abamutembo balicibwene elo na basangalala; mwebo mwe bakabila Lesa, lekeni imitima shenu shikale. ³³Pantu Yahweh alomfwa ababusu elo tasula abafungwa bakwe. ³⁴Lekeni umulu elo ne calo fimulumbanye, ba bemba elo na conse icenda muli fyena. ³⁵Pantu Lesa akapususha Sioni elo akakululula imisumba yakwa Yuda; abantu bakekala mulya elo bakacikwata nge cikwatwa. ³⁶Abasha bakwe ba bana bakwe bakacipyana; elo na bonse abatemwa ishina lyakwe bakekala mulya.

Chapter 70

Ku mukulu waku bakemba. Ilumbo lyakwa Davidi; ku kuleta ku kwibukisha. ¹Mpususheni, mwe Lesa! Yahweh, iseni bwangu elo no kunjafwa. ²Lekeni abo abesha ukusenda umweo wandi balengwe insoni elo no kusekwa; lekeni ba bwekelemo elo no kuletwa mukusekwa, abo abasekelela mu kukalipwa kwandi. ³Lekeni ba bwekelemo pamulandu wa musebanya wabo, abo abalanda ati, "Aha, aha."⁴Lekeni abo bonse abamifwaisha basangalale elo no kusansamukila muli mwebo; lekeni abo abatemwa ipusukilo lyenu lyonse, "Lekeni Lesa asumbulwe." ⁵Lelo ndimubusu elo umupina; angufyanyeni kuli nevo, mwe Lesa; muli bwa fwilisho bwandi elo mulamupususha. Yahweh, mwikokola.

Chapter 71

¹Muli mwebo, Yahweh, emosanga ubutusho; mwileka ndengwe insoni. ²Mpususheni elo mfiseni mu bulungami bwenu; losheni ukutwi kwenu kuli nebo elo no kumpususha. ³Beni kuli nebo ilibwe umwakufisama uko ekoningaya lyonse; mwalibika icipope ku kumpususha, pantu mulibwe lyandi elo icubo candi. ⁴Mpususheni, mwe Lesa wandi, ukufuma ku kuboko kwa babifi, ukufuma ku kuboko kwabataba abalungami, elo abankalwe. ⁵Pantu muli subilo lyandi, Shikulu Yahweh. Naliketekela mul mwebo ukutulafye ku bwaice bwandi. ⁶Kuli mwebo nalitungililwa ukutulafye munda; ni mwebo mwebamfumishe munda ya bamayo; amalumbo yandi yakulaba lyonse ni pali mwebo. ⁷Ndicilangililo ku bantu abengi; muli cubo candi icakukosa. ⁸Akanwa kandi kakesushiwamo na malumbo yenu, akasuba konse no bucindami bwenu. ⁹Mwimposa kumbi munshita ya bukote bwandi; mwimbutuka uluntu makayandi yafilwa. ¹⁰Pantu abalwani bandi bkolanda pali nebo; abo abatamba ubwikashi bwandi balepangana pamo. Balanda ati, ¹¹"Lesa na mulekelesha; mupepekeni elo no kumusenda, pantu takuli nangu umo uwakupusha." ¹²Mwe Lesa, mwiba ukutali na nebo; mwe Lesa wandi, endesheni ukungafwa. ¹³Lekeni balengwe insoni elo no kubonaula, abo ababa ubunte bwabufi ku mweo wandi; lekeni bafimbwe no kukalipilwa elo no kusebana, abo abafwaisha ukunkalifya. ¹⁴Lelo nkasubila lyonse muli mwebo elo no kumilumbanya ukucilishapo. ¹⁵Akanwa kandi kakalanda pabulangami bwenu elo ne pusukilo lyenu akasuba konse, nangula nshingalishibisha. ¹⁶Nkesa ne ficitwa fya maka ifyakwa Shikulu Yahweh; nkalenga ukulumbula ubulungami bwenu, ubwenufye capwa. ¹⁷Mwe Lesa, mwalimfunda ukufumafye ku bwaice bwandi; nangufye ni pali nomba ndalanda ificitwa fyenu ifyabune. ¹⁸Mucine, nangufye uluntu nakota elo mutwe-wamfwi, mwe Lesa, mwimposa, ngefyo ndanda ubukose bwenu ku kunkulo ikakonkapo, amaka yenu ku uuli onse uukoisa. ¹⁹Kabili no bulungami bwebu bwine, mwe Lesa, bwali lepesha; mwebo mwe bacita ifintu ifikulu, mwe Lesa, ni nani waba nga mwebo? ²⁰Mwebo mwebandenga ukubona amafya ayengi mukatupuputula na kabili elo mukatubweshana nakabili ukufuma mucalo ca shika. ²¹Lekeni mukushe ubucindami bwandi; mweleni nakabili elo no kunkoselesha. ²²Nkapela nakabili ukutasha kuli mwebone cilimba ca kucetekela, mwe Lesa wandi; kuli mwebo nkemba inyimbo ne cilimba, Uwa Mushilo wakwa Israeli. ²³Imilomo yandi ikapunda no kusekelela uluntu naimba amalumbo kuli mwebo-nangufye mweo wandi, uo mwalubula. ²⁴Ululimi lwandi lukalanda nalo pabulungami bwenu akasuba konse; pantu balibikwa mukusekwa elo no kufungana, abo abafwaisha ukunkalimfya.

Chapter 72

Ilumbo lyakwa Solomoni. ¹Peleni imfumu icipope cabulungami, mwe Lesa, ubulungami bwenu ku bana baume ba mfumu. ²Lekeni apingule abantu benu no bulungami elo abapina benu no mulinganya. ³Lekeni impili shilete umutende pa bantu; lekeni utupili tulete ubulungami. ⁴Lekeni apingule abapina babantu; lekeni apushe abana bababusu elo nokutobaula mutupimfya uupakasa. ⁵Lekeni bamicindike ulo akasuba kaliko, elo epofye umwenshi watwalilila ku nko shonse. ⁶Lekeni ese panshi kwati mfula kwiti cani caputulwa, kwati bungululu ubo ubukotapilila pa calo. ⁷Lekeni umulungami atunguluke mu nshiku shakwe, elo lekeni pabe ukufula kwa mutende mpaka umwenshi ukalobe. ⁸Lekeni akwate amaka ukufuma kuli bemba ukufika kuli bemba, elo ukufuma ku Mulonga ukufika ku mpela sha calo. ⁹Lekeni abo abekala mu ciswebembe bafukame ku cinso cakwe; lekeni abalwni bakwe bolulukwe kwati lukungu. ¹⁰Lekeni imfumu sha ku Tashishi elo ne shaku fishi shipelemukutasha; lekeni imfumu shaku Sheba elo na Seba batule ifya bupe. ¹¹Mucine, lekeni ifmu shonse shiwe panshi ku cinso cakwe; lekeni inko shonse shimubombe. ¹²Pantu alafwa umuntu umubusu uuli elo no muntu umupina uutakwata kafwa umbi. ¹³Alikwata uluse pa mupina elo no mubusu, elo alapususha imyeo sha bantu ababusu. ¹⁴Alalubula imyeo shabo ukufuma kububifi elo no nkalwe, elo imilopa shabo shalicindama ku cinso cakwe. ¹⁵Lekeni abe no mweo! Lekeni golide ya ku Sheba ipelwe kuli ye. Lekeni abantu lyonse ba mupepeleko; Lekeni Lesa amupale akasuba konse. ¹⁶Lekeni pabe ukufula kwa ng'ano mu calo; pa mulu wa mpili lekeni pabe amabimbi ya fitwalo. Lekeni ifisabo fya ciko fibe kwati Lebanoni; lekeni abantu batunguluke mu micumba kwati cani ca mumpanga. ¹⁷Lekeni ishina lyakwe libelelele umuyayaya; lekeni ishina lyakwe likonkanyepo kwati kasuba; lekeni abantu bapalilwe muli ye; lekeni inko shonse shi mwite uwapalwa. ¹⁸Lekeni Yahweh Lesa, Lesa wakwa Israeli, apalwe, uo eka uucita ifintu fyabune. ¹⁹Lekeni ishina lyakwe ilyabukata li palwe umuyayaya, elo lekeni icalo conse cisulwemo no bukata bwakwe. Amen! Amen! ²⁰Amapepo yakwa Davidi umwana mwaume wakwa Yese yapwa.

Chapter 73

Ilumbo lyakw Asafu. ¹Mucine Lesa wa bune kuli Israeli, kuli abo abaololoka umutima. ²Lelo pali nebo, amakasa yandi yafwaile ukutelela; amakasa yandi yalifwaile ukutelela ukufuma panshi yandi ³pamulandu nali nolunkumbwa lwa kuitutumuna uluntu naishile kubona ubunonshi bwa mubifi. ⁴Pantu tabakwata ubukali mpaka imfwa shabo, lelo balikosa elo no kulya bwino. ⁵Bantungwa ukufuma kufisendo fya baume bambi; tabacushiwa nga baume bambi. ⁶Icilumba cilabafimba kwati cakufwala ca mumukoshi ukushinguluka umukoshi wabo; ububifi bubafimba kwati mwingila. ⁷ukufuma muli ubo ubupofi bwaifyo mufuma ulubembu; ububifi bupita mumtima shabo. ⁸Balapumya elo no kulanda bubibubi; mukuyumfwa kwabo balatinya ukutitikishiwa. ⁹Bateya utunwa twbo pa muyulu, elo indimi shabo shipita mu calo. ¹⁰Eico abantu bakwe babwela kuli bo elo amenshi ayengi yalikamwamo. ¹¹Balanda ati, "Bushe Lesa eshiba shani?" ¹²Lolesheni; aba bantu nimbifi; lyonse baba abacenjela, bakankala elo abakankala bacilishamo. ¹³Mucine pafye uko nasungulilila umutima wandi elo no kusamba amaboko yandi muli bukaele. ¹⁴Pantu akasuba konse nalipakaswa elo no kukalipilwa cila lucelo. ¹⁵Nga nalilanda ati, "Nkalanda ifi fintu," eluntu nga libembele ino nkulo ya bana bobo. ¹⁶Nangua njesha ukwishiba ifi fintu, cali shuple kuli nevo. ¹⁷Eluntu naishile kuya umwa mushilo mwa kwa Lesa elo naishile kwishiba ubuyo bwabo. ¹⁸Mucine mu babika mu ncende shakutelela; mubabweshwa panshi ku kucenwa. ¹⁹Ifyo baishile kusanguka iciswebebe mukashitafye akanono! Baishile kwisa ku mpela elo baishile kupwamukutina kwakwa kupapa. ²⁰Baba kwati ciloto ulo umo ashibuka; Shikulu, uluntu mwaima, tamwa katontonkanyepo icili conse pali ifi filoto. ²¹Pantu umutima wandi wali no bulanda, elo nalicenwe mukati. ²²Ntaishibe elo nalibulisha ukwiluka; nali nge nama yafye ku cinso cobe. ²³Lelo mba na mwebo lyonse; mwikata ukuboko kwandi ukw kukulyo. ²⁴Mukantungulula na mano yenu elo panuma yaifyo mpokeleleni ku bukata. ²⁵Ni nani nakwata mu mulu lelo ni mwebo? Takwaba nangu umo pa calo uyo uonkabila lelo ni mwebo. ²⁶Umubili wandi elo no mutima wandi fikulu ifinake, lelo Lesa ebukose bwandi bwa mutima wandi elo icakaniko candi umuyayaya. ²⁷Abo ababa ukutali na mwebo bakaloba; mukonaula bonse abo abataba bacishinka kuli mwebo. ²⁸Lelo palwandi, ico nkabila ku kumanya Lesa. Nalipanga Shikulu Yahweh icubo candi. Nkalanda ificitwa fyenu fyonse.

Chapter 74

Mashicili wakwa Asafu. ¹Mwe Lesa, nindo mwatukanina umuyayaya? Nindo icipyu cenu cabela pa mpanga sha mulemfwe wenu? ²Ibukisheni abantu benu, abo mwapangile munshita shakale, umutundu uyo mwalubula ku kuba icikwatwa cenu, elo Ulupili wa Sioni, uko mwikala. ³Iseni no kulolesha ukunoika ukwapwllilika, bonse ubonaushi ubo umulwani mu ncende ya mushilo. ⁴Abalwani benu babuluma pakati pakati ka ncende mwa sala; balibika ulunga lwa bulwi. ⁵Balibika kale isembe kwati ni mumushitu wakutikama. ⁶Balisanaula elo no kutobaula fuonse ifintu; bafitobauwile na masembe elo na masando. ⁷Babika incende ya mushilo yenu pa mulilo; balikowesha umo mwikala, ukuciponya panshi. ⁸Baishile kulanda mu mitima yabo ati, "Tukafyonaula fyonse." Baishile koc shonse incende shakukumaninao mu calo. ⁹Tatubona ifilangililo nakalya; takwaba kasesema nakalya, elo takuli nangu umo uwaishiba ilyo ici cikapwa. ¹⁰Ni nshitanshi, mwe Lesa, ilyo umulwani akaposa umusalula pali mwebo? Bushe umulwani akatwalilila ukupontela inshina lyenu umuyayaya? ¹¹Nindo mukobwesha ukuboko kwenu kunuma, ukuboko kwenu ukwa kukulyo? Fumyeni ukuboko kwenu ukwa kukulyo ukufuma mu mwingila wenu elo no kubonaula. ¹²Lelo Lesa aba ni mfumu yandi ukufumafye munshita shakale, ukuleta ipusukilo pa calo. ¹³Mwapatwile bamba ku bukose bwenu; mwatobawile imitwe ya fishimweshimwe fyapali bamba mu menshi. ¹⁴Mwatobawile imitwe ya ba Lebietani; mwaishile kumulisha kuli abo abekala mu ciswebembe. ¹⁵Mwishile kwisula utumfukumfuku elo ne milonga; mwishile kukamya utumana. ¹⁶Akasuba kenu, elo no bushiku bwenu nabo; mwabika akasuba elo no bushiku mu ncende. ¹⁷Mwalibika shonse imipika sha calo; mwalipanga ulusuba elo no mupepo. ¹⁸Ibukisheni ifyo umulwani abika umusalula pali mwebo, mwe Yahweh, elo ne fyo ifipuka fya abntu fipontela ishina lyenu. ¹⁹Mwipela umweo wa kunda yenu ku nama sha panga. mwilaba umuyayaya umweo wa bantu batitikishiwa. ²⁰Ibukisheni icpangano cenu, pantu incende sha fikta isha calo mwafula incende sha bunkalwe. ²¹Mwileka abatitikishiwa babwelulike mu musebanya; lekeni abapina elo na batitikishiwa balumbanye ishina lyenu. ²²Imeni, mwe Lesa; cingilileni ubukata bwenu; ibukisheni ifyo ifipuka fimituka akasuba konse. ²³Mwilaba ishiwi lya balwani benu nangu ukubuluma kwa abo abakonkanyapo ukubifya.

Chapter 75

Ku mukulu wa kuba kemba; uwabikwa ku Ali Tasheti. Ilumbo lyakwa Asafu, ulwimbo. ¹Twapela ukutotela kuli mwebo, mwe Lesa; twapela ukutotela, pantu musokolola iceni cenu; abantu balanda pamilimo yenu iyakupapusha. ²Pa nshita iysontwa nkapangula mu mulinganya. ³Nangula icalo elo na fyonse ifya bamo fitutuma mu kutima, napampamika ifidhintililo fyacalo. Selah⁴Naishile kulanda ku wakatutumushi ati, "Wiba nakatutumushi," elo na kumubifi ati, "Wisumbula isengo. ⁵Wisumbula isengo lyobe ku mulu; wilanda no mukoshi wa miponto." ⁶Tacafuma ku kabanga nangula ukufuma kumasamba, elo kabili tacafuma mu ciswebebe uko ukusumbulwa kufuma. ⁷Lelo Lesa ni kapingula; alaponya elo no ku sumbula. ⁸Pantu Yahweh aikata mu kuboko kwakwe ulukombo lwa mwanganshi wabila, uyo uwasankanishiwa ne fyakununkila, elo no pongolwela panshi. Mucine bonse ababifi ba mu calo bakaunwa ukufika na kwi pompela lya ku lekeleshako. ⁹Lelo nkonkanyapo ukulanda ifyo mwa cita; nkemba isha malumbo kuli Lesa wakwa Yakobo. ¹⁰Alanda ati, "Nkaputula yonse amasengo ya babifi, lelo amasengo ya balungami yakasumbulwa."

Chapter 76

Ku mukulu waku bakemba, pa filimba fya nsale. Ilumbo lyakwa Asafu, ulwimbo. ¹Lesa aliilenga ukwihibikwa mu Yuda; ishina lyakwe likalamba mu Israeli. ²Itenti lyakwe lyaba mu Salemu; incende yakwe iya kwikalamo yaba mu Sioni. ³Kulya eko atoba imifiwi ya mata, inkwela, ulupanga, elo ne fyanso fimbi ifya nkondo. Selah⁴Ulubengeshima bwino elo no ksokolola ubukata bobe, ulo ukoikila ukufuma mu mpili, umo uwaipaya abalwani bobe. ⁵Abakucenjela imitima balilobele; balilele utulo. Bonse abashilika bali ukwabula abakubafwa. ⁶Ku kukalipila kwenu, mwe Lesa wakwa Yakobo, bonse babili kensha elo na kabalwe balilele utulo. ⁷Mwebo, ee mwebo, mufwile ukutinwa; ni nani engatalama ku cinso cenu uluntu mwafulwa?⁸Ukufuma ku mulu mwalipanga ubupingushi bwenu ukumfwika; icalo calitinine elo no kwikala tondolo ⁹uluntu mwebo, Lesa, mwaishile kwima no kupampamika ubupingushi elo ku kupusha bonse abatitikishiwa abamucalo. Selah¹⁰Mucine ubukali bwa bupingushi bwenu pa bantu bukamiletela amalumbo; mwaliipekanishisha mwebene ifya shala ku bukali bwenu. ¹¹Pangeni imilapo kuli Yahweh Lesa wenu elo no kuisunga. Leken i uyo onse uwa mushinguluka alete ifya bupe kuli ye uwalinga ukutinwa. ¹²Aputaula umupashi wa bana banakashi bamfumu; atinwa ku mfumu sha pacalo.

Chapter 77

¹Ku mukulu wa kubakemb; panuma wa musango wakwa Yedutuni. Ilumbo lyakwa Asafu. Nkakuta ne shiwi lyandi kuli Lesa; nkakuta ne shiwi lyandi kuli Lesa, elo na Lesa wandi akangufwa.²Mu bushiku bwa bwafy bwandi naishile kufwaya Shikulu; ubushiku naishile kutambulula amaboko yandi, elo tayanakile. Umweo wandi walikene ukukoseleshiwa. ³Naishile kutontontokanya pali Lesa uluntu nalikuteta; Naishile kutontontokanya pali ye uluntu naishile kunaka. Selah⁴Mwaishile kwikata amenso yandi ayaisukwa; nalishupikwe ukulanda. ⁵Naishile kutontontokanya panshiku shakale, pa nshita sha pita.⁶Ubushiku naishile kwibukisha ulwimbo naimbilepo. Naishile kutontontokanya mu kucenjela elo nokweshu ukwishiba ifya citikile. ⁷Bushe Shikulu akonkana umuyayaya? Ulo takondanga ukubekwa nakalya?⁸Bushe icipangano cachine cakwe calilila umuyayaya? Mushe icilayo cakwe caliponenena umuyayaya? ⁹Bushe Lesa alilaba ukuba uwakusenamwina? Bushe icipyu cakwe calisala inkumbu shakwe? Selah¹⁰Naishile kulanda ati, "Ubu bulanda bwandi: ukupilibika kwa kuboko kwa kukulyo kwakwa Wa Pulishamo pali fwebo."¹¹Lelo nkebukisha ificitwa fyenu, mwe Yahweh; ntontontokanya pa ficitwa fyenu ifya bune ifya kale. ¹²Nketetula fyonse ificitwa fyenu, elo nkalafitontontokanyapo. ¹³Imibele yenu, mwe Lesa, ya mushilo; mu lungu ndo twingalinganya kuli Lesa wesu uwakula? ¹⁴Ni mwebo Lesa uucita ifipapwa; mwali sokolola ubukose bwenu mu bantu. ¹⁵Mwaishile kupela abantu benu ukucimfya ku maka yenu ayakalamba- abana bakwa Yakobo elo na Yosefu. Selah¹⁶Amenshi yali mibwene, mwe Lesa; amenshi yali mibwene, elo yalitinine; ukushika kwali tutwime. ¹⁷Amakumbi yaishile kupongolwela amenshi panshi; amakumbi ya mulwelele yaishile kupela ishiwi; imifwi yenu yaishile kupupuka. ¹⁸Ishiwi lya nkuba lyenu lyaishile kumfwika mu mwela; ukubyasha kwaishile kubutisha isonde; icalo caishile kututuma elo no kusunkanishiwa. ¹⁹Inshila shenu shaishile kupita pali bemba elo ne mibele yaishile kupita pa menshi, lelo amakasa yenu yali bonwa. ²⁰Mwaishile kutungulula abantu benu kwati mukuni ku kuboko kwakw Mose elo na Aaroni.

Chapter 78

Masicili wakwa Asafu. ¹Umfweni ukufunda kwandi, mwe bantu bandi, kutikeni ku mashiwi ya mukanwa kand. ²Nkoisula akanwa kandi mu milumbe; nkemba ulwa pafintu fya fisama ifya kunuma. ³Ifi efintu twaumfwa elo no kusambilila, ifintu ifyo ifikolwe fyesu fya tweba. ⁴Tatwakafifise ku bana babo. tukeba inkulo ikakonkapo pafipapwa Yahweh acita, ubukose bwakwe, ne fipapwa fyafiko ifyo acita. ⁵Pantu alipampamika icipangano capampamikwa muli Yakobo elo alisonta ifunde mu Israeli. Aishile kukonkomesha ifikolwe fyesu ukutti bafwile ukuyafunda ku bana babo. ⁶Aishile kukonkomesha ici pakwebati uluko ulukoisa lwingeshiba ifipope, abana batalafyalwa, abafwile ukubeba mukwebasha ku bana babaofye. ⁷Eluntu bakabika isubilo lyabo muli Lesa elo no kunalaba ificitwa lelo ukusunga amafunde. ⁸Eluntu bekaba nge fikolwe fyabo, abo abataleme imitima elo uluko lwakupondoka, uluko ulo imitima tayali iisuma, elo ulo imipashi tayaipeshe elo ne cishinka kuli Lesa. ⁹Abena Efulemu balibatashishe ne mifwi, lelo baishile kubwela pa bushiku bwa bulwi. ¹⁰Tabasungile icipangano na Lesa, elo balikene ukunakila ifunde lyakwa. ¹¹Baishile kulaba ificitwa fyakwe, ifintu ifisuma ifyo abalanga. ¹²Baishile kulaba ifintu fyabune aishile kucita mu menso ya fikolwe fyabo mu calo ca Egypto, mu calo ca Soani. ¹³Aishile kupatula bamba elo no kubatungulula kwi shilya; aishile kupanga amaenshi ukutalama kwati ¹⁴fibumba. Munshita ya kasuba aishile kubatungulula ne kumbi elo ubushiku bonse no lubuto lwa mulilo. ¹⁵Aishile kutoba amabwe mu ciswebeye, elo aishile kubapela amenshi ayengi, akumanina ukwisusha bamba wakushika. ¹⁶Aishile kulenga utumfukumfuku ukufuma mwilibwe elo aishile kupanga amenshi ukufula kwati milonga. ¹⁷Lelo bakonkenyepofye ukubemubembukila, ukupondokela Uwapulishamo mu ciswebeye. ¹⁸Baishile kukalifya Lesa mu mitima shabo pakwipusha pa fyakulya ku kupwisha insala yabo. ¹⁹Baishile kulanda pali Lesa; baishile kulanda ati, "Bushe Lesa mucine kuti atubikila itebulo mu ciswebeye? ²⁰Boneni, uluntu aishile kuma mwilibwe, amenshi yaishile kpomoka elo no tumfukumfuku twaishile kulongoloka. Lelo bushe kuti atupela umukate? Bushe kuti apela inama ku bantu bakwe?" ²¹Uluntu Yahweh aishile kumfwa ici, alifulilwe; eico umulilo wakwe waishile koca pali Yakobo, elo no bukali bwakwe bwaishile kutaasha Israeli, ²²pantu tabacetekele muli Lesa elo tabacetekele mwi pusukilo lyakwe. ²³Lelo aishile kukonkomesha imyulu elo no kwisula ifibi fya mu mulu. ²⁴Aishile kulokeshana mana pali bo ku kulya, elo aishile kubapela ifisabo ukufuma mu mulu. ²⁵Abantu balilile umukate waku bamalaika. aishile kubatumina ifyakulya ifingi. ²⁶Aishile kulenga umwela wa kukabanga ukupupa mu mulu, elo ku maka yakwe aishile kutungulula umwela wa kukapinda ka kukulyo. ²⁷Aishile kulokeshana inama pali bo kwati lukungu, ifyoni ifingi kwati mucanga wa pali bamba. ²⁸Fyaishile kupona pakati ka nkambi yabo, ukushinguluka yonse amatenti yabo. ²⁹Eico balilile elo balikutile. Aishile kubapela ifyo balikukabila. ³⁰Lelo tabali tabalaikuta; ifyakulya fyabo fyali ficili mutunwa twabo. ³¹Ubukali bwakwa Lesa bwaishile kubataasha elo no kwipaya bakosesha muli bo. Aishile kutentemusha abalumendo ba mu Israeli. ³²Nangu pali ifi, baishile kukonkanyapo ukubembuka elo tabacetekele ificitwa fyakwe ifisuma. ³³Eico Lesa aishile kwififya inshiku shabo; imyaka yabo shaishile kwisulamo no mwenso. ³⁴Lyonse ilyo Lesa abakalifya, balikutampa ukumufwaisha, kabili bali kubwela elo nokulolenkena naye. ³⁵Balikwibukisha ukuti ;esa ali elibwe lyabo elo Lesa Wapulishamo ali ekapususha wabo. ³⁶Lelo balikumulufyanya no tunwa twabo elo no kubepa kuli na mashiwi yabo. ³⁷Pantu imitima yabo tyali iyakuipesha kuli ye ukufikapo, elo tabali abacishinka ku cipangano cabo. ³⁸Lelo ena, pakuba uwaluse, ishile kwelela amampulu yabo elo tabonawile. Eee, imiku ingi alikwebasha ubukali bwakwe elo talikukumaula ubukali bwakwe. ³⁹Aishile kwibukisha ukuti bapangilwe ne mibili, umwela uyo uupitafye elo uutabwela. ⁴⁰Miku inga baishile kumupondokela mu ciswebeye elo no kumukalifya mu ncende iyi tafyala! ⁴¹Nakabili elo nakabili baishile kukalifya Lesa elo no kulufyanya uwa Mushilo wakwa Israeli. ⁴²Tabatontonkenye pamaka yakwe, ifyo abapuswishe ukufuma kumulwani ⁴³uluntu apangile ifipapwa fya filangililo fyakutinya mu Egypto elo ne fisungusho mu ncende ya Soani. ⁴⁴Aishile kwalusha umumana wa bena Egypto umulopa pakweba ati tabenganwamo ukufuma mu tumfukumfuku twabo. ⁴⁵Aishile kutuma balunshi abo ababonawile elo ne fyula ifyo ifya tebelele icalo cabo. ⁴⁶Aishile kupela ifilimwa fyabo ku fipaso elo ukubomba kwabo kuli bamakanta. ⁴⁷Aishile konaula imyangashi yabo ne fishishi elo ifimuti fya sycamore ne fishishi ifingi. ⁴⁸Aishile kulokeshana ifishishi pa ng'ombe shabo elo ne nkuba iikalamba aishile kuwa pafitekwa fyabo. ⁴⁹Icifikushi ca bukali bwakwe caishile kuba pali bo. Aishile kutuma ubukali, icifikushi, elo no bwafya kwati ni ntumi ishile ubusanso. ⁵⁰Aishile kulinganya inshila ya bukali bwakwe; tabalekele uku kanafwa lelo aishile kubapela ku cikuko. ⁵¹Aishile kwipaya amabeli ya mu Egypto, amabeli ya bukose bwabo mu tenti yakwa Hamu. ⁵²Aishile kutungulula abantu bakwe kwati ni mpanga elo no kubatungulula ukupita mu ciswebeye kwati mukuni. ⁵³Aishile kubatungulula mubucingo elo abakubula umwenso, lelo bamba aishile kutinya abalwani babo. ⁵⁴Aishile kubaleta ku mupaka wa calo cakwe icamushilo, ku lupili lwakwe ulo ukuboko kwakwe ukwa kukulyo kwapokele. ⁵⁵Aishile kutamfya inko ukufuma ku cinso cabo elo no kubapangila icikwatwa cabo. Aishile kupela umutundu wakwa Israeli mu tetnti yabo. ⁵⁶Lelo

baishile kukalifya elo kucusha Lesa wa Pulishamo elo tabasungile na mafunde yakwe. ⁵⁷Tabali abacishinka elo baishile kucita ifyabupumulushi kwati ni bawishibo; bali nga bantu bashingacetekelwa kwati mufwi wakonaika. ⁵⁸Pantu bali mulengele ukufulwa ne ncende shabo sha pamulu elo no kumulenga ukufulwa kwa kalumwa no tulubi twabo. ⁵⁹Uluntu Lesa aishile kumfwa ici, alifulilwe elo no kukanininafye Israeli. ⁶⁰Aiahile kusha incende ya mushilo iya ku Shilo, itenti umo ikale mu bantu. ⁶¹Aishile kusuminisha ubukose bwakwe ukusendwa elo no kupela ubukata bwakwe mu maboko ya mulwani. ⁶²Aishile kupela abantu bakwe ku lupanga, elo alifulilwe ne cakupyana cakwe. ⁶³Umulilo waishile konaula aabalumendo babo, elo na bakashana tabakwete inyimbo sha pabwinga. ⁶⁴Bashimapepo babo baishile kufwa kulupanga, elo na bamukamfwilwa babo tabalilile. ⁶⁵Eluntu Shikulu aishile kubuka kwati untu afuma mutulo, kwti mushilika uwapunda pamulandu wa mwangashi. ⁶⁶Aishile kubwelulusha abalwani bakwe; aishile kubabika ku nsoni sha muyayaya. ⁶⁷Aishile ku kana itenti lyakwa Yosefu, elo tasalile umukowa wakwa Efulemu. ⁶⁸Aishile kusala umukowa wakwa Yuda elo no Lupili Iwa Sioni ulo atemenwe. ⁶⁹Aishile ku kukula incende ya mushilo yakwe nge myulu, kwati calo ico apampamika umuyayaya. ⁷⁰Aishile kusala Davidi, umusha wakwe, elo no kumufunya mwikola lya mpanga. ⁷¹Aishile kumufunya umwakupapa na baice bakwe, aishile kumuleta ukuba kacema wakwa Yakobo, abantu bakwe, elo abakwa Israeli, icikwatwa cakwe. ⁷²Davidi aishile kubacema na bucishinka bwa mutima wakwe, elo aishile kubatungulula no kusalapuka kwa maboko yakwe.

Chapter 79

Ilumbo lyakwa Asafu. ¹Mwe Lesa, inko isheni shilishile mu cikwatwa cenu; balikoweshe itempele lyenu ilya mushilo; balibweshe Yerusalemu mu ncende iyabongolokwa. ²Balipele imibili yakufwa ifya basha benu nge cakulya ku fyoni fya mulwelele, imibili ya bace benu ku finama fya pa calo. ³Balisumishe imilopa yabo kwati menshi ukushinguluka Yerusalemu, elo takwali nangu umo uwakushika. ⁴Tulisangukile icakusekwa ku bena mupalamano besu, ukusekwa elo no kupumya kuli abo abatushinguluka. ⁵Kufi lilali, mwe Yahweh? Mukekalilila ne cipyu umuyayaya? Kufika lilali ulo icipyu ca kalumwa cenu cikalapya kwapa kwati mulilo? ⁶Pongolweleni icipyu cenu panko isho ishitamishiba elo na pa mabufumu iyatakuta pe shina lyenu. ⁷Pantu balyonaula Yakobo elo no kulifya imishi yakwe. ⁸Mwiikatililila imembu sha fikolwe fyesu pali fwebo; lekeni imicitile yenu iya luse ise pali fwebo, pantu tuli panshi. ⁹Twafweni, mwe Lesa we pusukilo lyesu, pa mulandu wa bukata bwe shina lyenu; tupususheni elo no kwelela imembu shesu pa mulandu we shina lyenu. ¹⁰Nindo inko shingalalandila ati, "Ali kwisa Lesa wabo?" Lekenim umulopa wa basha benu uyo uwasumine ulambulwe pa nko kucinso cenu. ¹¹Lekenim ukuteta kwa bafungwa kwise kucinso cenu; na bukalamba bwa maka yenu sungen abana bamfwa abamweo. ¹²Balambuleni mu tanta ya fyalo fya tupalama imiku cine lubali ukucila pa musalula uyo bali kutusalula, mwe Shikulu. ¹³Eico fwebo fwe bantu benu elo impanga sha mulemfwe tukampela amatotelo umuyayaya. Tukalanda amalumbo yenu ku nkulo shonse.

Chapter 80

Ku mukulu wa kubakemb, uwabikwa ku musango wa ku Shoshanimu Eduti. Ilumbo lyakwa Asafu. ¹Pepeka amatwi, we kacema wakwa Israeli, webu weutungulula Yosefu kwati mukuni; webu wewikala ukucila pali kerubi, bengeshima pali fwebo! ²Ku cinso cakwa Efulemu elo na Benjamini elo na Manase, kumbaula amaka yobe; isa no kutupususha. ³Lesa, tubwekeshepo; panga icinso cobe ukubengishima pali fwebo, elo twalapusuka. ⁴Yahweh Lesa wa milalo, mukafulwa ukufika lilali pa bantu benu uluntu bapepa? ⁵Mulibalishishe umukate wa filamba elo no kubapela ifilamba ku kunwa mu bwingi ubukalamba. ⁶Mwalitupanga fimo pa bena mupalamano benu ku kulakilapo, elo na balwani besu balaseka pali fwebo abene. ⁷Lesa wamilalo, tubwekeshenipo; lengeni icinso cenu ukubengeshima pali fwebo, elo tukapusuka. ⁸Mwaishile kufumya umwangashi ukufuma mu Egypto; mwaishile kutamfya inko elo nokucilimbula. ⁹Mwaishile kuwamya icalo pali cena, caishile kusenda umushila elo no kwisusha icalo. ¹⁰Impili shaishile kufimbwa ne cintelwe cashiko, bakeda bakwa Lesa ku misambo ya ciko. ¹¹Caishile kutuma imisambo ya ciko ukufika fye na kuli bamba elo ne mishila yaciko ku mumana wa Eufate. ¹²Nindo utobawilile ifibumba fya ciko pakweba ati onse uukopita mu musebo engaswako ifisabo fya ciko? ¹³Icswango camu mushitu waishile kucitobaul, elo ne finama fya mpanga fyaishile kulilapo. ¹⁴Bwelulukeni, mwe Lesa wa milalo; lolesheni panshi ukufuma mu mulu elo nokulolekesha elo sungeni bwino umwangashi. ¹⁵Uyu emushila uyo ukuboko kwenu ukwa kukulyo kwa limbile, imishila uyo mwapangile ukukula. ¹⁶Ulyocelwe elo no kuputulwa panshi; balilobe pamulandu wa kukalipila kwenu. ¹⁷Lekeni ukuboko kwenu kube pa mwaume uwa kukuboko kwa kukulyo, pa mwana mwaume wa mwaume uyo mwapanga ukukosa mwebene. ¹⁸Eluntu tatwakabweluluke ukufuma kuli mwebo; tupuputuleni, elo tukakuta pe shina lyenu. ¹⁹Yahweh Lesa wa milalo, tubwekeshenipo; pangi icinso cenu ukubengeshima pali fwebo, elo tukapusuka.

Chapter 81

Ku mukulu wa kubakemba; pali Giti. uwa kwa Asafi. ¹Imbeni mu kukosha kuli Lesa ubukoes bwesu; pundisheni ne nsansa kuli Lesa wakwa Yakobo. ²Imbeni ulwimbo no kulisha insombo, lisheni, bune bune amasese ne nsango. ³Lisheni ipenga pa bushiku bupya ubwa mwenshi; pa bushiku bwa kuboneka kwa mwenshi onse, uluntu ubushiku bwa mutebeto wesu bwatampa. ⁴Pantu eli efunde kuli Israeli, cipope ca kupelwa kuli Lesa wakwa Yakobo. ⁵Acibikile nge cebo muli Yosefu uluntu ena aishile kuya mukulwisha icalo ca Egypto, uko nebo naile kumfwa ishiwi ilyo ntaishibile. ⁶"Nebo naliseseshe icisendo ukufuma pakubeya kakwe; amaboko yakwe yalilubikile ukufuma mukwikata umuseke. ⁷mukumumanama kobe weba waishile kukuta, na nebo nalikwafwile; nebo nalikwasukile ukufuma mukubulukuta kwa kufita kwe kumbi. Nebo nalikwesesheshe pa mesnhi ya Meriba. Selah ⁸Umfweni, mwe bantu bandi, pafyo nebo nalamisoka, mwe bena Israeli, nga mwaumfwa kuli nebo! ⁹Tekuti mube umulungu uweni muli mweba; mweba tamufwile ukupepa imilungu imbi. ¹⁰Ni nebo Yahweh Lesa wenu, uyo uwaminikile ukufuma mu calo ca Egypto. Cenamwisha akanwa kobe, na ndibo nkokwosusha. ¹¹Lelo abantu bandi tabali kumfwa ku fyebo fyandi; Abena Israeli tabakumgufwila. ¹²Eico naishile kubalekelako pakumalala kwabo pakuti bena bacite ifyo bakobona ukulungama kuli bo. ¹³Yangu, ala abantu bandi nga balikumfwa kuli nebo; abantu bandi bendela munshila shandi. ¹⁴Eluntu nebo ninga cimfya abalwani babo mukwangufyanya no kupilibwila ukuboko kwandi pa babafyenekesha. ¹⁵Lekeneni abo bonse abapata Yahweh bacimbe mukatana kakwe pali ye! Lekeneni bena babelelele umuyayaya. ¹⁶Nebo nkalabalisha abena Israeli ing'ano ishapeleka ubune nkamikusha no buci ubwakufuma mu mabwe."

Chapter 82

Ilumbo lyakwa Asafi. ¹Lesa atalama mu cilye ca lukuta; mukati ka tumilungu ena alikupela ubupingushi. ²Bushe ni lilali mwebo mukaleka ukupingula kwabupondamishi no kulanga ukutemwa ku babifi? Sela³Mukokupokolola abalanda na bakashiwa; citeni ubulungami ku bacushi na bakubulwa. ⁴Mukokupokolola abalanda na bacushi; mubafumye mu maboko ya babifi.⁵Bena tabaishibile nangu ukwiluka; bena benda ukushinguluka mu mfinshi; yonse imifula ya calo yalisunkene.⁶Naishile kulanda ati, "Mwebo muli milungu, na mwebo bonse abana baume bawa pulamo. ⁷Lelo mukafwa nga bantu kabili mukopona nga umo muli bacilolo."⁸Ima, we Lesa, upingile icalo, pantu webu ulikwete ukupyaninina munko shonse.

Chapter 83

Ulwimbo. Ilumbo lyakwa Asafi. ¹We Lesa, wiba tondolo! Witulaba fwebo no kutusha ukwakubula ukusela, we Lesa. ²Bona, abalwani bobbe bakopanga icimfundawila, nabo bonse abakupata basumbule mitwe yabo. ³Bena baumana akapi pa bantu bobbe no kupingila capamo abo ucingilila. ⁴Bena bakolanda ati, "Iseni, no kuleka fwebo tubonaule ngo luko. Eluntu ne shina lya kwa Israeli talya kebukishiwe." ⁵Bena balikupangana capamo pa cintu cimo; pali webo bena bapangile icipangano. ⁶Apa ukubikapofye na bamumatenti yakwa Edomu elo na Ishimaeli, na bantu bakwa Moabu elo na bena Hagali, abo abalikupanganina pamo ⁷na bena Gebali, Amoni, Amaleki; ukubikapofye na ba Pelishiti na bekashi bamu Tuli. ⁸Na bena Assyria balilundileko kuli bo; bena balikwafwa ulupwa lwakwa Loti. Sela ⁹Citeni kuli bena ifyo mwebo mwacitile kube Midiani, ngefyo mwebo mwacitile kuli Sisera na kuli Yabini pamumana wa Kishoni. ¹⁰Bena balyonaikile pa Enidori no kwisa kuba ngo mufundo pa calo. ¹¹Citeni abankalala babo babe nga Orebu elo na Seebu, elo bacilolo babo bonse nga Seba elo na Silimuna. ¹²Bena balandile ati, "Lekeneni tubule pa lwesu umulemfwe wakwa Lesa." ¹³Mwe Lesa wandi, lengeni bena babe nga kankungwala kalukungu, ngo musungu pantanshi ya mwela, ¹⁴ngo mulilo uyouo umutengo, elo ngo lubingi ulo ulubilimya impili pa mulilo. ¹⁵Bakunkunikeneni no mwela wenu uwakukosa, elo basakamikeneni bena no mwela wa cipupu cenu. ¹⁶Isusheni ifinso fyabo ne nsoni pakuti beshibe ishina lyenu, Yahweh. ¹⁷Lekeneni bena balengwe insoni no kusakamikwa umuyayaya; lekeneni bena balobe mu nsoni. ¹⁸Eluntu bena bakeshiba ukuti mwebo mweka, Yahweh, ni mwebo mwe bapulamo pe sonde lyonse.

Chapter 84

Ku mukulu wa kubakemba; pali Giti. Ilumbo lya bana baume bakwa Kora. ¹Ifyo yatemwikwa incende yenu uko mwebo mwikala Yahweh wa milalo! ²Nebo nafuluka iminsa shakwa Yahweh, ku kukabila kwandi pali ici kwandenga ukunaka. Umutima wandi no mubili wandi onse fyakutile kuli Lesa wa mweo.³Nangu luseba ulukota lulisangile ing'anda yaluko elo na kamimbya icinsa palwakako umo kena kakulabikila utwana mupei na malambo yenu, Yahweh wa milalo, imfumu yandi, na Lesa wandi. ⁴Balishuka bena abekala mu ng'anda yobe; bena balakulumbanya ukutwalilila. Sela⁵Alishuka umuntu uo ukukosa kwakwe kwaba muli webo umutima wakwe waba munshila ishitali ukufika ku Sioni. ⁶Ukupita mu mupokapoka wa filamba, bena balishilekusanga utumfukumfuku twa menshi ku kunwa. Ne mfula yapa kutampilapo yaliimbilepo amapalo.⁷Bena balikuya ukufuma mu maka na mumaka; cila umo pali bo abonekela kuntanshi yakwa Lesa mu Sioni. ⁸Yahweh Lesa wa milalo, kutikeni kwi pepo lyandi; Lesa wakwa Yakobo, umfweni kufyo nebo nkolanda! Sela ⁹Mwe Lesa, tambeni pankwela yesu; langeni ukusakamana pamusubwa wenu. ¹⁰Pabushiku bumo mu mansa shobe ukucila inshiku amakana ku ncende imbi. Nebo nalitemwapo ukuba kasunga wapa mwinshi mu ng'anda yakwa Lesa wandi, ukucila ukwikala mwi tenti lya babifi.¹¹Pantu Yahweh Lesa eka suba kesu elo inkwela yesu; Yahweh akapela ukusenamina elo no bukuta; ena takatane ifintu ifya bune kuli abo abenda muli bumpomfu. ¹²Yahweh wa milalo, alishuka umuntu uwa cetekela muli webo.

Chapter 85

Ku mukulu wa kubakemba. Ilumbo lya bana baume bakwa Kora. ¹Yahweh aishile kulanga ukutemwa ku ncende yobe; webo walibweshe bwino ubumi bwakwa Yakobo. ²Waishile kulekelela imembu sha bantu bobe; walifimbile imembu shabo shonse. Sela ³Ulifumishepo ubukali bobe bonse; waishile kupilibuka no kubwela ukufuma ku bukali bobe. ⁴Tubwesesheni fwebo Lesa we pusukilo lyesu, kabili lekeni buye ubukali bwenu ukufuma pali fwebo. ⁵Bushe webo ukaba uwakufulwa pali fwebo umuyayaya? Bushe mukabafyeabakufulwa mpaka na kunkulo ishakonkapo? ⁶Bushe webo tawakatupuputule na kabili? Eluntu abantu bobe bakasekelela muli webo. ⁷Tulange icipangano cacitetekelo cobe, Yahweh, peleni fwebo ukupysa kwenu. ⁸Nebo nkomfwa kufyo Yahweh Lesa akalanda. Pantu ena akalenga umutende ku bantu bakwe, abatetekela bakwe abamukonka. Icikulu bena tababwekele nakabili ku mibele ya bupuka. ⁹Cine cine ukupususha kakwe kulipalamine kuli abo abamutina; eluntu ubukata bukashala mu ncende yesu. ¹⁰Icipangano cacitetekelo elo ne cishinka filikumine ca pamo ubulungami no mutende fili fyompene. ¹¹Icishinka cilimenene ukufuma pa mushili, kabili ubulungami bulolesha panshi ukufuma mu lwelele. ¹²Ee, Yahweh akapela amapalo yakwe ayabune, elo ne ncende yesu akatwalika ifisabo fyaiko. ¹³Ubulungami bukaya pantanshi elo akalenga inshila sha kunyantamo amakasa yakwe.

Chapter 86

Ipepo lyakwa Davidi. ¹Umfweni, Yahweh, elo ngasukeni, pantu nebo ndi mubusu elo uwakufyengeleshiwa. ²Nsungeni, pantu nebo ndi wacishinka; Lesa wandi, pususheni ababomfi benu abo abacetekela muli mwebo. ³Beni abaluse kuli nebo, Shikulu, pantu nebo nkolilila kuli mwebo inshiku shonse. ⁴Lengeni umubomfi wenu ukusamwa, pantu kuli mwebo, mwe shikulu, nebo nasumbula umweo wandi. ⁵Mwebo, Shikulu, muli babune, elo mwalipekanya ku kwelela, elo imwe mulalanga uluse ulukulu kuli abo bonse abalilila kuli mwebo. ⁶Yahweh, kutika kwi pepo lyandi; umfwa ku ciunda cakupapata kwandi. ⁷Mu bushiku bwa mafya nebo nkuta pali webo, pantu webo ukungasuka. ⁸Takwaba nangu umu uwakulingana na mwebo patumilungu, mwe Shikulu. Takwaba ificitwa ifya nge ficitwa fyenu. ⁹Inko shonse isho wa bumbile shikesa no kufukama ku cinso cobe, Shikulu. Bena baka cindika ishina lyobe. ¹⁰Pantu mwebo mubakulu kabili mulacita ifintu ifya kupapa; mwebo nimwe mweka mwe Lesa. ¹¹Mfundeni inshila shenu, Yahweh. Eluntu nebo nkendela mucishinka cenu. Ampanyeni umutima wandi ku katina kenu. ¹²Shikulu mwe Lesa wandi, nebo nkalakulumbanya no mutima wandi onse; nebo nkalekusumbula ishina lyobe umuyayaya. ¹³Pantu ubukulu bwenu ezipangano cacitetekelo kuli nebo. Mwebo mwaliokolwele umweo wandi ukufuma kumbo iyakushika. ¹⁴Mwe Lesa, inkakashi shanjimina. Ibumba lya bantu abankalwe likofwaya umweo wandi. Bena tabamibika mwebo pantanshi yabo. ¹⁵Lelo mwebo,, Shikulu, muli baluse lelo Lesa uwakusenamina, uukokola pakufulwa, elo uwafusha mu cipangano cacitetekelo ne cishinka. ¹⁶Pilibukileni kuli nebo elo kwateni uluse pali nebo; peleni ubukose bwenu kumubomfi wenu; sungeni umwana mwaume uwa mubomfi wenu umwanakashi. ¹⁷Ndangeni icishibilo ca bubie bwenu. Eluntu abo abapata nebo bakacibone elo babikenipo insoni pantu ni mwebo, Yahweh, mwalingafwile elo mwalinsansamusha.

Chapter 87

Amalumbo ya bana bume bakwa Korah; ulwibmo. ¹Pa lupili lwa mushilo epaikala umusumba uyo asangile;
²Yahweh walitemwa impongolo sha Sioni ukucila amatenti yonse ayakwa Yakobo. ³Ifyabuka ifingi fyalandilwa
webo, we musumba wakwa Lesa. Selah⁴"Na shimbulwe Rahabu elo na Babiloni kubali ku ukonka. Bona, kwaliba
aba Pelishiti, elo na Tuli, ukulola ku Kushi elo tukalanda ati, "Uyu afyalilwe mulya."⁵Palwa Sioni cili no kulandwa
ati, "Onse uwa muli abo wafyalilwe muli ye; elo no wapulamo umwine akasabankanya." ⁶Yahweh akalemba mu
citabo ca kupendelamo canko, "Uyu afyalilwe mulya." Selah⁷Eico nakabili abemba elo no kushana balandila
capamo ati, "Utumfukumfuku twandi tonse twaba muli wabo."

Chapter 88

Ulwimbo, ilumbo lya bana baume bakwa Korah; ulwakwa kamba mukulu; umusango uwabikwa Mahalati Leanoth. Mashikili uwakwa Heman umwina Esra. ¹Yahweh, Lesa wepusukilo lyandi, indila akasuba no bushiku kuli mwebo. ²Umfweni kwi pepo lyandi. Kutikisheni kukulila kwandi. ³Pantu waisulamo amafya, elo umweo wandi wafika kumbo. ⁴Abantu bancita kwati ni uyo ukoya panshi mucilindi; ndi muntu uutakwata amaka. ⁵Nebo nasulwa pamo na bafwa; nevo ndi kwati wakufwa uwalala mu nshishi, uyo mwebo mutasakamana na kabili pantu aputulwako ku maka yenu. ⁶Mwebo mwambika mu ciputulwa ca panshi ca mucilindi, umwafitisha elo mu ncende iyakushika. ⁷Icipyu cenu caikala iacafina pali nevo, na mabimbi yenu yawila pali nevo. Selah ⁸Pa mulandu wenu, abanjishiba bantaluka. Mwancita uwasulwa ku menso yabo. Nebo naisalilwa mukati elo tekuti mbutukemo. ⁹Amenso yandi yakula ayanaka ukufma mu mafya; Akasuba konse ndilila kuli mwebo, Yahweh; ntambika amaboko yandi kuli mwebo. ¹⁰Bushe kuti mwacita ifipapwa ku bafwa? Bushe abo abafwa kuti baima no kumilumbanya mweboi? Selah ¹¹Bushe icipango cenu icacishinka kuti calandwa munshishi, uluse lwenu mu ncende ya bafwa? ¹²Bushe imicitile yafipapwa fyenu kuti fyaishibikwa uwakufita, nangu ubulungami bwenu mu ncende ya cilafi? ¹³Lelo nevo ndilila kuli mwebo, Yahweh; mu lucelo ipepo lyandi lisa kuli mwebo. ¹⁴Yahweh findo mwebo mwankanina? Findo mwebo mwafishile icinso cenu ukufuma kuli nevo? ¹⁵Nebo mba lyonse uwakucushiwa elo mu ncende ya mfwu ukutula fye ku bwaice bwandi. Nalcula kufyakutinya ukufuma kuli mwebo; naliba mu mwenso. ¹⁶Imicitile ya bukali bwenu bwapita pali nevo, elo ne fyakutinya fya micitile yenu fyantinya nevo. ¹⁷Fyanshinguluka kwati menshi akasuba konse; fishila fyonse pamo no kunshinguluka. ¹⁸Mwebo mwatamfya icibusa conse elo no munandi ukufuma kuli nevo. Imfimi yekafye emunandi.

Chapter 89

Mashikili wakwa Ethani umwina Esra. ¹Nkembila Yahweh palwa micitile ya cipingo ca cine umuyayaya. Nkalanda icishinka cobe ku nkulo sha kuntanshi. ²Pantu nebo nalanda ati, "Icipangano ca cishinka ca sabankana umuyayaya' icine cobe webo wa cisabankanya mu muyulu." ³"Nebo napanga icipangano no wa salwa wandi, napanga umulapo kuli Davidi umubomfi wandi. ⁴Nkasabankanya ulupwa lobe umuyayaya, elo nkasabankanya icipuna cone ukupita mu nkulo shonse." Selah ⁵Imyulu ilumbanya ifyakupapa fyobe, Yahweh; icishinka cobe cilalumbanishiwa mukulongana kwa bamushilo. ⁶Nani uuli mu mulu uwingapalama na Yahweh? Uyuo mu bana ba tu lesa uwingaba nga Yahweh? ⁷Ni Lesa uyo uwacindikwa apakulu muli bamo abacilye ba mushilo elo aba uwabune pali bonse abo abamushinguluka. ⁸Yahweh Lesa wa mabumba, ni nani uwakosa pali bonse abo abamushinguluka. ⁹Webo utungulua icitungu ca babemba; uluntu amabimbi yaimba, webo ulayatalalika. ¹⁰Mwebo mwashonawile Rahabu nga umo uwaipaiwe. Mwapashile abalwani benu kukuboko kwenu ukwakukosa. ¹¹Imyulu yaba kuli mwebo, elo pamo pene ne calo. Mwapangile isonde pamo nafyonse ifyabamo. ¹²Mwalengele akapinda ka kukuso elo na kapinda ka kukulyo. Tabor elo na Hermon basekelele mwishina lyobe. ¹³Webo walikwata ukuboko ukwama elo no kuboko ukwakukosa, elo ukuboko kobe ukwa kukulyo kwalisumbuka. ¹⁴Ubulungami no bupingushi emufula epikala icipuna cenu. Icipangano ca cishinka no luse fyaba ku cinso cobe. ¹⁵Balipalwa abantu abo abalumbanya webo! Yahweh, benda mu lubuto lwa menso yobe. ¹⁶Basekelela mwi shina lyobe akasuba konse, elo mubulungami bobe balakucindika. ¹⁷Ni mwebo ubukose bwa maka yabo, elo paluse lwenu twaba babakacimfya. ¹⁸Pantu ica kufisamamo cenu caba kuli Yahweh; imfumu yesu yaba kuli umo uwa Mushilo wa kwa Israeli. ¹⁹Inshita iitali iyapita mwalandile mu cimonwa kuli bamo abacishinka; mwalandile ati, "Nebo ninsumbula umo uwasalwa ukufma mu bantu. ²⁰Nebo ndisalile Davidi umubomfi wandi; pamo na mafuta yandi ya mushi ndi musubile. ²¹Iminwe yandi ikamwafwa; ukuboko kwandi ku kamukosha. ²²Takwakabe umulwani ukamubepa' takwakabe umwana wa bonaushi uuka mutompola. ²³Nkashonaula abalwani bakwe pa cinso cakwe; nebo nkepaya abo abamupata. ²⁴Icishinka candi elo ne cipangano ca luse lwandi cikaba na ye; peshina lyandi akalaba uwa kucimfya. ²⁵Nkabika ukuboko kwakwe pali bemba elo no kuboko kwakwe ukwa kukulyo pa mimana. ²⁶Akakuta ukufuma kuli nebo, 'Ni mwebo batata bandi, Lesa wandi, elo icilibwe ce pusukilo candi. ²⁷Na nebo nkamubika ngo mwana mwaume ibeli lyandi, uwapula pashamfumu sha mu calo. ²⁸Nkasumbila icipangano candi caluse kuli ye umuyayaya; elo ne cipangano candi pamo naye cili nokucingililwa. ²⁹Nkapanga ulupwa lwakwe ukwikalilila umuyayaya elo ne cipuna cakwe ukwikalilila nge myulu pamulu. ³⁰Nga cakuti abana bakwe basuula ifyebo fyandi elo tabenda mu fipope gyandi, ³¹nga batoba amafunde yandi elo tababaka ne fipope fyandi, ³²eluntu nebo nkakanda bucipondoka ku nkonto elo na mamupulu yabo pamo ne filubo fyabo. ³³Lelo nebo ntakafumye ukutekanya kwa ku temwa kwandi ukufuma pali ye nangu uwa kubula uwacishinka ku malango yendi. ³⁴Ntakatobe icipangano candi nangu ukupilibula ifyebo fya milomo yandi. ³⁵Umuku umo na lyonse na lilapa pa mushilo wandi- ntakabepe kuli Davidi: ³⁶ubufyashi bwakwe buli no kutwalilila umuyayaya elo ne cipuna cakwe ca bufumu cikekala kwati kasuba kuli nebo. ³⁷Cili no kupampamikwa umuyayaya kwati mweshi, inte ya cishinka mu mulu." Selah. ³⁸Lelo wasula no kukana; webo wafulilwa imfumu yobe iyasubwa. ³⁹Webo wakana icipingo ca mu bomfi obe. Ulebo wakowesha icilongwe cakwe no kuciposa panshi. ⁴⁰Watobaula panshi amalinga yakwe. wa wisha ifyo akoselapo. ⁴¹Abapitapo bonse bamwibila. Aba uwakusebana ku bena mupalamano bakwe. ⁴²Waimya ukuboko kwa kukulyo kwa balwani bakwe; webo wapanga bonse abalwani bakwe ukusekelela. ⁴³Wapilibula akanwa kalupanga elo wa mulenga ukukana imimina mu bulwi. ⁴⁴Mwileta ukushipa kwakwe kumpela; mwebo mwaleta icipuna cakwe ca bufumu pamushili panshi. ⁴⁵Mwebo mwamuputwisha inshiku shabulumendo bwakwe. mwebo mwamufimba insoni. Selah ⁴⁶Ukufika lilali, Yahweh? Bushe mwebo mwakulafisama mwebene umuyayaya? Bushe ubukali bwenu bukafika lilali ukulapya kwati mulilo? ⁴⁷Tontonkanyeni ifyo inshiku shandi shaipipa, elo bushe mwapangilafye pacabecabe bana ba muntuse! ⁴⁸Ninani uwingekala no kufuma iyo, nangu ukupokolola umweo wakwe ukufuma ku maboko ya kunshishi? Selah ⁴⁹Mwe Shikulu, ni kwisa kuli imilimo yenu iyakukale iya cipangano ca cikuku ico mwalapile kuli Davidi mu cishinka cenu? ⁵⁰Ibukisheni mu tontonkanyo, mwe Shikulu, ukusekwa ukwaba pa babomfi benu elo nefyo na senda mu mutima wandi umusalula uwingi ukufuma kufyalo ifingi. ⁵¹Abalwani benu bansebanya, we Yahweh; basebanya ne ntampulo shawasubwa wenu. ⁵²Abe uwacindikwa Yahweh umuyayaya. Cibe ifyo fine. Amen

Chapter 90

Ipepo lyakwa Mose umuntu wakwa Lesa. ¹Mwe Shikulu, ni mwebo mwaba ubwikalo bwesu kunkulo ne nkulo. ²Ulo impili tashilapangwa, nangu mwebo tamula panga isonde no mulu, ukufuma umuyayaya ukufika umuyayaya, mwebo muli Lesa. ³Mwebo mu bwesha umuntu kulukungu, elo mwalanda ati, "Bweleni, mwe mutundu wa muntunse." ⁴Pantu imyaka ikana limo mu menso yenu yaba ukubati bushiku bumo ubwa mailo ulo bwapita, elo kwati bulinde bwa bushiku. ⁵Mwebo mulaba pyanga ukubafumya ukaba kwati ni mulamba no kulala; mu kacelo ba ba kwati cani nicabalula. ⁶Mu kacelo calulumuka no kukula, mu cungulo cafota no kuma. ⁷Mucishinka, fwebo tupwila mubukali bwenu, mucipyu cenu fwebo tulasakamana. ⁸Mwabika amampulu yesu ku menso yenu amasambi yesu ayafisama apabuta apabuta pa mulola wenu. ⁹Imyeo yesu yapita kumbi panshi ya cipyu cenu; imyaka yesu ilapita bwangu kwati kupema icefu. ¹⁰Imyaka yesu yaba akamumi ceine lubali, nangula amakumi cine konse konse nga tuli ababumi bwa maka; lelo nangu cingaba ifyo imyaka yesu iyabune yabilimwa ya mafya no kucula. Ee ilapita bwangu, elo twapupuka twaya. ¹¹Ni nani waishiba epomupelela nga mwa fulwa mubukali bwenu, elo ne cipyu cenu apo capelela ifyo na katina kesu kengaba kuli mwebo? ¹²Kanshi tufundeni ifyo twingalama imyeo yesu pakuti twikale abakucenjela. ¹³Bweleni, mwe Yahweh! Nililali mukobwela? kwatileniko abaomfi benu inkumbu. ¹⁴Twikatisheni mu lucelo pamo ne cipangano ca cishinka pakuti fwebo tube abakusekelela elo aba kutemwa inshiku shesu shonse. ¹⁵Tupangeni tube abakusakamuka panshiku isho mwabika kuli fwebo elo na pamyaka iyo twabona ubucushi. ¹⁶Leken i ababomfi benu babone imilimo yenu, elo muleke abana besu babone ubucindami bwenu. ¹⁷Uluse lwa kwa Shikulu Lesa wesu bube bwesu; imilimo ya minwe yesu ipalwe; ee paleni imilimo ya minwe yesu.

Chapter 91

¹Uyo uwaikala umwa kufisama mu wa paulamo akekala mu cintelwe cawa ma yonse. ²Nebo nkalanda ati Yahweh, "Ni mwebo icubo candi elo uwa kucingilila, Lesa wandi, umo nashintilila." ³Pantu akakupokolola ku wikata ku lukose elo na ku cikuko icabipisha. ⁴Aka kufimba ku mapindo yakwe, elo pe samba lya mwisamba lya mapindo ya kwe emo ukusanga ukufisama. Icishinka cakwe cikaba inkwela elo icaku kucingilila. ⁵Tawakatine iciteto mwenso ubushiku, nangu umufwi uupupuka akasuba, ⁶nangu cikuko icipita umwakufita, nangu icinkunka ico icisa munshita yakasuba pakati. ⁷Abe kanalimo bakawa kulubali lobe elo na makana ikumi limo ku kuboko kobe ukwa ku kulyo, lelo tacakakusange. ⁸Webo ukulolesha no kubona ukukandwa kwa babifi. ⁹Pantu Yahweh ecubo candi! Panga uwapulamo ukuba icubo cobe. ¹⁰Takuli ububi ubukakusanga; nangu cikuko tacakapalame ku ng'anda yobe. ¹¹Akakonkomesha ba malaika bakwe ukukucingilila, ukukulama munshila shobe shonse. ¹²Bakakwimya na maboko yabo pakuti wikaipununa ulukasa lobe kulibwe. ¹³Ukashonaula inkalamo na ngoshe panshi ya makasa yobe; ukanyata pa mwana wa nkalamo elo ne cisoka. ¹⁴Pantu alintemwa, nebo nkamupokolola. Nkamucingilila pantu alinakilila kuli nebo. ¹⁵Uluntu akuta kuli nebo, nkamwasuka nkaba nankwe na mumafya. Nkamupela ukucimfya elo nkamucindika. ¹⁶Nka mulenga ukwikata inshiku ishingi elo nkamulanga ipusukilo lyandi.

Chapter 92

Ilumbo, ulwimbo lwa pa bushiku bwe Sabata. ¹Cintu icabune ukupela ukutasha kuli Yahweh elo no kwimba ishamalumbo kwi shina lyobe, we wapulamo. ²Ukasabankanya icikuku ca cipingano cobe mu ka celo ne cishinka cobe cilabushiku, ³nkalandolwela pa cilimba ca nsale ikumi na pa mpango na kuciunda ca sango. ⁴Pantu mwebo, Yahweh, mwa mpanga nwbo ukusamwa ukupitila mu micitile yenu, pamulandu wa micitile ya minwe yenu nkemba ne nsansa. ⁵Yangu ifyo yakula imicitile yenu, Yahweh! Amatontonkanyo yenu yalishika sana. ⁶Umntu umupumbu tapaba ico aishiba, nangula icipuba tomfwikisha ifi: ⁷Uluntu ababi bafula ukuba kwati cani, nangu uluntu bacitomfwa bashuka shani, ala abakaloba kubonanushi umuyayaya. ⁸Lelo mwebo, Yahweh, mukekallila umuyayaya. Icine cine, lolesheni pa balwani benu. ⁹Bali no konaika! Bonse abo abacite fibi bali no kupasangana. ¹⁰Walisumbula ulusengo lwandi kwati lusengo lwa mboo ya mu mpanga; nalisubwa na mafuta ya bune. ¹¹Amenso yandi ya bona ukupona kwa balwani bandi; amatwi yandi yaumfwa ukucimfiwa kwa balwani bandi ababifi balecimfiwa. ¹²Abololoke bena bakalemba kwati cimuti ca tumbili; bakalakula ukuba kwati fimuti fya keda mu Lebanoni. ¹³Balimbwa mu ng'anda yakwa' iyalelema mu mansa shakwa Lesa wesu. ¹⁴Batwala ifisabo no luntu bakota; bekala abaluteku elo abakatapa katapa. ¹⁵Ukulondolola ukuti Yahweh wa mulinganya. Cilibwe candi, na muli ye tamwaba ububi.

Chapter 93

¹Yaweh euteka; alifwala nobucindami; Yaweh alifwala elo alifwalila namaka. Isonde lyakoshiwa namaka; tekuti liseshiwe. ²Ubufumu bwenu bwaliko ukufuma munshita shakukale; mwebo mwafuma kumuyayaya. ³Babemba balema, Yaweh; balisanswile ishiwi lyabo; babemba bakamya ifyakubuluma fyabo. ⁴Ukucila pa mabimbi nefibuluma fyayako, mwalicila pafitobaula na babemba, Yaweh alicilapo no mumaka. ⁵Ifipope fyenu fyacishinka nganshi; bumushilo bobebwafimba ing'anda yobe, we Yaweh, ukwisakulingana no butali bwanshiku shobe.

Chapter 94

¹Yaweh, Lesa uulandula, Lesa uulandula, abengeshime pali fwebo. ²Ima, wekapingula wacalo, peni abacilumba icakulinga. ³Bushe nilinga ilyo abankalwe, we Yaweh, bushe nilinga abankalwe bakalekusekelela? ⁴Betulwila amashiwi yabo ayabukakashi; bonse abo abacita ifyabubi balaitakisha. ⁵Bonaula abantu bobo, we Yaweh; bacusha abantu ababa kuli webo. ⁶Bepaya bamukamfwilwa elo nabeni abo abekala mu calo cabo, elo basakula nabataba nabashibo. ⁷Balanda ukuti, "Yaweh takesekubabona, Lesa wakwa Yakobo teshiba nangula cimo." ⁸Umfweni, mwebo mwebantu bakutumpa! Mwebakutumpa, bushe bushe mukasambilila lisa? ⁹Uwapangile ukutwi, bushe kuti akana ukumfwa? Uwapangile ilinso, bushe kuti akana ukubona? ¹⁰Uusalapula imishobo, bushe talungika? Niyee eupu ukwishiba ku muntu. ¹¹Yaweh alishiba amatontonkanyo ya bantu, ati yaba ayacabecabe. ¹²Alipalwa umuntu uyo mwebo mweba ifyakucita, mwe Yaweh, uyo mwebo mufunda amafunde yenu. ¹³Mumupa ukutusha munshita shabwafya mpakafye necilindi caisakwimbwa kumubifi. ¹⁴Pantu Yaweh takeskulekelesha abantu bakwe nangu ukusha ubufumu bwakwe. ¹⁵Pantu ubupingushi bukesakuba nakambi ubwakulungama; elo nabonse abakulungama mumitima bakesakucikonka. ¹⁶Bushe ninani akesakwima kukuncingilila kubabifi? ¹⁷Ngate Yaweh ukuba uwakungafwa, nganabikwa mu ncende iyakutalala. ¹⁸Uluntu naishilekulanda ati, "Ulukasa lwandi luleshelemuka, "Icipangano cenu cacishinka, mwe Yaweh, ecantungilile. ¹⁹Uluntu amasakamika mulinebo yafulisha, ukukoselesha kwenu kunenga ukuba uwansansa. ²⁰Bushe icipuna ca bonaushi kuti caisakwampana na mwebo, icipanga amafunde ifipope fyakutitikisha? ²¹Bekatana capamo kukulofya imyeo sha balungami elo bapingwila abakaele kumfwa. ²²Lelo Yaweh ewaba ilinga lyandi, elo Lesa wandi ewaba icilibwe umo nevo nguba. ²³Ena akesakubwesha ububi bwabo abene elo akesakubalofya pa bubi bwabo. Yaweh Lesa wesu akesakubalofya.

Chapter 95

¹Ala iseni, iseni twimbile Yaweh ; tiyeni twimbe nensansa ku cilibwe cepusukilo lyesu. ²Tuleyeni pa cinso cakwe nokumutotela; tuleyeni tumwimbile munyimbo shakumulumbanya. ³Pantu Yaweh Lesa mukulu elo nimfumu iyacila pa milungu yonse. ⁴Mumaboko yakwe emwaba imikonko yapa cal; nempili shakulepa shakwe shonse. ⁵Nabemba nayo yakwe, kabili ewaishilekupanga , elo namaboko yakwe eyaishilekubumba no mulundu uwakuma. ⁶Ala iseni, muleke tushinshimune elo nokuwa panshi; muleke tufukamine ishina lyakwa Yaweh, kabumba wesu: ⁷pantu ni Lesa wesu, elo tulibantu ba kumulemfwe wakwe elo ne mpaanga yamukuboko kwakwe. Lelo, pakuti mukese kumfwa ishiwi lyakwe! ⁸Mwikosha imitima yenu, kubati nipa Meriba, nangu nga filya pa bushiku bwakwa Messa mumatololo, ⁹umo ifikolwe fyenu fyaishilekunjesesha nebo, nelyo bamwene ukubomba kwandi. ¹⁰Pamyaka amakumi yane nali uwakufuililwa ilya inkulo elo nokwisakulanda ati, 'Aba ebantu abo imitima yabo yabafye icibebembe; bena tabaishiba inshila shandi.' ¹¹Eico nalilapile napali nemwine mu bukali bwandi natile tabakeskwingila nangu pamo mu cifulo candi icakutushishamo."

Chapter 96

¹Ala, imbileni Yahweh ulwimbo ulupya; imbileni Yahweh mwe calo conse. ²Imbileni Yahweh, paleni ishina lyakwe, bilisheni ipukilo lyakwe akasuba na kasuba. ³Mulekuya mukosabankanya ubucindami bwakwe ku mishobo, nefyo acita ku mishobo yonse. ⁴Pantu Yahweh mukulu elo alilinga ukulumbanishiwa apakulu. Alilinga no tinisha ukucila imilungu imbi. ⁵Pantu imilungu yonse iya mishobo tulubifye lelo ni Yahweh ewapangile imyulu. ⁶Bukatebebe elo no bucindami fyaba ku cinso cobe. Ubukose elo no bune fyaba cifulo cakwe ica mushilo. ⁷Akulondololeni Yahweh, mwebo mwe mikowa ya bantu, londololeni amalumbo kuli Yahweh pantu ubukata bwakwe elo no bukose. ⁸Peleni kuli Yahweh ubukata ubo ishina lyakwe lya lingwa. Leteni umutulo elo no kwisa mu cipamngano cakwe. ⁹Mukokushinshumina kuli Yahweh mu ku cindama kwa mushilo, mukokututuma kuli ye, mweba pano calo bonse. ¹⁰Akulandeni ku mishobo yonse kuti, "Yahweh akoteka." Ne calo ewa cishimpa; tekuti cisunkanishiwe. Eupingula abantu no mulinganaya. ¹¹Lekeni imyulu itemwe, elo muleke ne calo cisekelele; lekeni bamba alekupota elo na fyonse ifyaisulamo fibilikishe no kusekelela. ¹²Lekeni impanga isekelele elo na fyonse ifya bamo. Eluntu muleke ne fimuti fyonse ifyaba mu mushitu fibilikishe ku nsansa ¹³pacinso cakwa Yahweh, pantu akoisa akoisa ku kupingula icalo. Akapingula icalo no bulungami elo kabili na bantu ku cishinka cakwe.

Chapter 97

¹Yahweh akoteka; lekeni icalo cisekelele; lekeni ne ncende ishahsingulukwa na menshi shitemwe. ²Amakumbi elo ne mfinshi fimushinguluke. Ubulungami no mulinganya emufula wa cipuna ca bufumu bwakwe. ³Umulilo eumutangilila elo uya ukooa na balwani bakwe mu mbali shonse. ⁴Ukubyasha kwa myele ekubutisha icalo; ne calo cikobona elo no kututuma. ⁵Ne mpili shilasungulika kwati lipula ku cinso cakwa Yahweh, Shikulu wa calo conse. ⁶Imyulu ishimbula umulinganya wakwe, elo ne mishobo yonse ikobona ubukata bwakwe. ⁷Nabo bonse abapepa ifya kbaswa bali no kumfwa insoni, na bakoyumfwila mu tulubi ututaba nelyo cimo- mupepen, mwebo mwe tulubi tonse! ⁸Sioni alyumfwile elo alitemenwe, elo ne misumba ya mu Yuda yalisekelele pamulandu wa bupingushi bobe, we Yahweh. ⁹Pantu weba, Yahweh waliba uwapulamo ukucila fyonse ifya pa calo. Walicila apakalamba imilungu yonse. ¹⁰Mwebo mwebatemwa Yahweh, pateni ububi! Alalinda imyeo ya basumina bakwe, elo kabili alabapokolola na mu maboko ya babifi. ¹¹Ulubuto lusanika pa balungamu elo no kutemwa kuli abo ababa abacishinka mu mutima. ¹²Beni abatemwa muli Yahweh, mwebo mwe balungami; elo mupele no kutasha uluntu mwaibukisha mu mshilo bwakwe.

Chapter 98

¹Ilumbo. Ala, imbileni Yahweh ulwimbo ulupya, pantu ena alicita ifintu fya cipeshamano; ukuboko kwakwe ukwa ku kulyo elo ne mwine yakwe iya mushilo fyalimupela ukucimfya. ²Yahweh alilenga ukupususha kwakwe ukwishibikwa; alilangafye apakubuta tutu umulinganya wakwe ku mishobo yonsefye. ³Alebukisha icipangano cakutemwa kwakwe elo ne cishinka cakwe ku ba ng'anda yakwa Israeli; ne mpela shonse isha calo shalibona ukucimfya kwakwa Lesa wesu. ⁴Auleni utumpundu kuli Yahweh, mwe calo conse; pongomokeni mu nyimbo, imbeni no kwaula, elo mwimbe no kulumbanya. ⁵Imbeni inyimbo mu masese kuli Yahweh, mu masese ne ciunda ca bune ne nyimbo. ⁶Na mapenga elo ne ciunda ca nsengo, no kwaula utupundu twakusekelela pa cinso ca Mfumu, Yahweh. ⁷Lekeni bemba akokupoma elo na fyonse ifyabamo, isonde na fyonse ifyabamo. ⁸Lekeni imimana yonse ikokutota ne ndup, elo ne mpili shikokwimba ne nsansa. ⁹Yahweh akoisa ku kupingula icalo; ali no kupingula isonde no bulungami elo ne mishobo yonse no mulinganya.

Chapter 99

¹Yahweh auteka; lekeni isonde litutume ena aikala pakati kaba kerubi; isonde lisunkane. ²Yahweh mukulu mu Sioni; ena alicindamisha ukucila inko shonse. ³Lekeni bena balumbanye ubukulu bwenu no kukula kwe shina lyenu; ena wa mushilo. ⁴Imfumu ya kukosa, elo yena yalitemwa umulinganya. Webo wa shimpa umulinganya; webo ulicitile ifya bulungami elo ne fya mulinganya muli Yakobo. ⁵Lumbayeni Yahweh Lesa wesu elo mupepi ni ku kucina ca makasa ayakwe. Ena wa mushilo. ⁶Mose elo na Aaroni bali pamo na bashimapepo bakwe, elo Samwele ali pamo nabo abaitile pe shina lyakwe. Baishile kwita kuli Yahweh, elo aishile kubasuka. ⁷Aishile kulanda kuli bo ukufuma mu cishintililo ce kumbi. Balisungile amafunde elo ne fipope ifyo ena abapele. ⁸Waishile kubasuka, Yahweh Lesa wesu. Lesa uwelela wali kuli bo, lelo umo uwa bakandile pamicitile yabo iya lubembu. ⁹Lumbanyeni Yahweh Lesa wesu, elo pepeni pa lupili lwakwe ulwa mushilo, pantu Yahweh Lesa wesu wa mushilo.

Proverbs

Chapter 1

¹Amapinda ya kwa Soromoni umwana mwaume wa kwa Davidi, imfumu ya bena Israeri. ²Aya mapinda ya kufunda amano no kusarapura, ku kufunda amshiwi ya nsosero sha mano, ³pakuti mwingapokerera ukusarapurwa ku kumurenga ukwikara mukukita ikyarungama, umuringanaya, no kwabura umukishanya. ⁴Aya mapinda na kabiri kuti yapera amano ku mburwa mano, kabiri kuti yapera ukwishiba no kwiruka kwa kukita ifintu ku bana banono. ⁵Rekeni abantu bamano bomfwe no kurundako amasambiro yabo, kabiri rekeni na bantu abakwata ukwiruka bakwate ukutungururwa, ⁶ku kumfwa amapinda, insosero, na mashiwi ya bantu ba mano na mutunyongandimi twabo. ⁷Akatina ka kuri Yahweh ekutendeka kwa kwishiba rero ifipuka fyena fisura amano no kusapurwa. ⁸We mwana mwaume wandi, umfwa ukusarapurwa kwa kwa wiso kabiri wisura amafunde ya ba noko, ⁹fikaba ngo murongo wa maruba ku mutwe obe kabiri nge mi nyororo iya ku wamya umukoshi obe. ¹⁰We mwana mwaume wandi, nga kya kweba ati aba bebumba baesha ukukuntuka mu membu shabo, webo wisumina. Nga bakweba ati, ¹¹"Isa pamo na fwebo, natuye kuraririrepo umurapo, iseni tuberame no kasansa umuntu wa kaere apabura umurandu. ¹²Iseni tubakibure abatunturu, nga firya inindi isenda abari abatunturu, kabiri no kubakita kwati baponena ku kirindi. ¹³Turi no kusanga ifyuma ifyakindama, tukesusha amayanda yesu kufyo tukatapa ukufuma kuri bambi. ¹⁴Posa ikipindwiro kyobe muri fwebo; turi no ku kwata bonse tumba umo." ¹⁵we mwana mwaume wandi, tekwesha ukwenda nabo munshira; wirareka amakasa yobe ukunyanta umo barepita; ¹⁶amakasa yabo yabutukira ku kukita ububi no kwangufyanya ku kusumya umuropa. ¹⁷Pantu kuikyusha fye ukuteya isumbu uku ne kyoni ikiri kyonse kirebonako. ¹⁸Aba baume bararirira mu kurorera mu miropa yabo- bapekanya ne fya kuirofeshako abene beka. ¹⁹Efyaba inshira sha kira umo uunonka ukubomfya ubukyenjeshi; ubukyenjeshi eburofya ne myeo yabo mufyo banonka. ²⁰Amano yabirikisha mu musebo, asansura ishiwi mu rubansa kanakashi; ²¹ku mpera ya misebo iya kina bwingi arebirikisha, na pa kwingirira ku musumba arebirikisha. ²²"Kufika rirari, mwe bantu bakubura amano, ukutemwa ukukana burwa amano kwenu? Mwe batumfya, mukafisha rirari, ukusekera mu kutumfya, kabiri mukafisha rirari, mwebo mwe mburwa mano, ukupata abamano?" ²³Bikeni amano kufyo na ramukaripira; ndino kupongorora ifyaba mu matontontontanyo yandi kuri mwebo; nkarenga amashiwi yandi ukwishibikwa kuri mwebo. ²⁴Nari mukuta, na mwebo mwarikana ukumfwa; narifungurwire ukuboko kwandi, rero takwari nangu umo uwasakamene. ²⁵Rero mwasurire ifyo naremusarapura kabiri mwakene no kusakamana kufyo naremurungamika. ²⁶Na nebo nkaseka munshita ya maya yenu, nkaramitumfya iryo umwenso ukesa pari mwebo- ²⁷iryo umwenso ukesa pari mwebo kwati kipunta no bonaushi bwafika pari mwebo nga kankungwara, iryo amakyushi na masakamika fikaba pari mwebo. ²⁸Kabiri bakanjita, rero nshakasuke; bankamfwaya, rero tabakansange. ²⁹Pantu baripatire ukwishiba kabiri tabasarire ukukwatira Yahweh akatina, ³⁰barekana ukupandwa amano kwandi, kabiri basurire na kufyo narebakaripira. ³¹Bakarya ifisabo fyamibere yabo, kabiri bakekukishiwa kufyo bakotontontanya. ³²Pantu ukuruba kwa baburwa amano kubaretera imfwa, no kupusauka kwa fipuba ku kabonaura. ³³Rero onse uukutika kuri nebo ari no kwikara bwino ari no kutusha bwino ukwabura no mwenso wa kutina."

Chapter 2

¹We mwana mwaume wandi, nga webo wa pokerera amashiwi yandi no kusunga amafunde yandi kuri webo, ²reka amatwi yobe yomfwikisha ku mano no kwarwira umutima obe mukumfwikisha. ³Nga waririra ku kumfwikisha no kusansura ishiwi ryobe pari kyena, ⁴nga wakifwaisha kwati nifirya wingafwaisha silfere no kufifwaya fwaya pakumfwikisha nga firya wingafwaya ifyuma fyafiswa, ⁵eryo webo ukeshiba akatina ka kwa Yahweh eryo ukasanga ukwishiba kwa kwa Resa. ⁶Pantu Yahweh arapera amano, mu kanwa ka kwe mufuma ukwishiba no kumfwikisha. ⁷Ena arabikira abarungami amano yakishinka kuri abo abamusekesha; ena ninkwera pari abo ebenda mukishinka, ⁸eurinda inshira shamuringanya kabiri akarinda inshira shabo abakishinka kuri ye. ⁹Eryo webo ukeshiba uburungami, umuringanya, no bororoke, na yonse inshira ya bune. ¹⁰Pantu amano yakesa mu mutima obe, eryo ukushiba kukaba ukwabune mu mweo obe. ¹¹Ukuringurura ku kakukingirira webo, ukumfwikisha kukarinda webo. ¹²Bakesa mipokorora mwebo ku nshira ya bipa, kuri abo abaranda ifya kupuurura, ¹³abo abasha inshira iyawama no kwenda munshira ya fita. ¹⁴Basekerera iryo bakita ifyabipa no kwanga mufyapuuruka ifyabipa. ¹⁵Bena barakonka inshira sha bukyenjeshi, no kubomfya ubukyenjeshi barafisa imyendere yabo. ¹⁶Amano no kuikanya fikesa kukupokorora ku mwanakashi kirende, ukufuma ku mwanakashi wa mibere iibi na ku mashiwi ya kwe ayakuberereka. ¹⁷Ena arareka umutemwikwa wa kwe uwa muri bumusepera bwa kwe no kuraba ikipangano kya kwa Resa wa kwe. ¹⁸Pantu ing'anda ya kwe itwara mukufwa ne nshira sha kwe shikamitwara mwebo kuri abo abari kumbo. ¹⁹Abo bonse abaya kuri ye tabakabwere na kabiri na bena tabakasange inshira ya mweo. ²⁰Eikyo webo ukenda mu nshira sha bantu ababune no kukonka inshira sha bantu abarungami. ²¹Pantu abo abakita ifyarungama bakapanga umwakwikara mu kyaro, na bo abakaere ebakasharamo. ²²Rero ababifi bakaputurwako ukufuma mu kyaro, na babura ikikyetekero bakaputurwako.

Chapter 3

¹We mwana mwaume wandi, tekyakwesha ukuraba ifipope fyandi no kusunga ukufunda kwandi mu mutima obe, ²pakutantarisha inshiku ne myaka sha mweo no mutende fyena fikarundwa kuri webo. ³Wireka ikipangano kyakitetekero na bukishinka fifume pari webo, ufikake kyapamo pa mukoshi obe, ufirembe pa kipampa kya mutima obe. ⁴Eryo ukasanga ukusenaminwa no kushirimuka kwa bune mu menso ya kwa Resa no muntu. ⁵Urekyetekera muri Yahweh no mutima obe onse tekyakwesha ukushintirira pa kwiruka kobe; ⁶mu mibere yobe yonse umwishibe na ye akarenga inshira shobe ukororoka. ⁷Wiraba uwa mano mu menso yobe we mwine; uretina Yahweh no kutaruka ukufuma ku bubi. ⁸Kikaba ikyabundapishi ku mubiri obe no mubiri obe ukabwereremo. ⁹Kindika Yahweh ne fyuma fyobe ne fisabo fya kutampirapo pari fyonse ifya busomboshi bobe, ¹⁰na matara yobe yakesura ne fyakukaminamo fikaparuruka, no mwangashi uupya. ¹¹We mwana mwaume wandi, wirasura amafunde ya kwa Yahweh no kupata ukukaripira kwa kwe, ¹²pantu Yahweh akanda abo ena atemwa, ngefyo wishu akaripira umwana mwaume uumusansamusha. ¹³Arishuka umuntu uyo uusanga amano; kabiri ena alakwata no kwiruka. ¹⁴Ifyo wa nonka ukufuma mu mano fya wamapo ukukira ifyo silfere apera mukubwesha ne kyakurunda kyaiko kyawama ukukira goride. ¹⁵Amano ya wamishapo ukukira ifyabeka kabiri takuri ikyakukabira kyobe ikingaparanishiwa kuri ye. ¹⁶Arikwata inshiku shatantarira mukuboko kwa kukuryo kwa kwe; mukuboko kwa kwe ukwa kukuso mwaba ubukankara no kukindikwa. ¹⁷Ena imibere ya kwe mibere ya ruse ne nshiea sha kwe mutende. ¹⁸Ena kimuti kya mweo kuri abo abakikaturira, abo abekata kuri kyena barishuka. ¹⁹Ni ku mano Yahweh apangire ikyar, ku kwiruka ena apampamike imyuru. ²⁰Ni ku mano Yahweh amatenga yaisukire na makumbi yareponya ikime. ²¹We mwana mwaume wandi, uresunga ikiunda kya bupingushi no kwiruka, wireka fifume ku menso yobe. ²²Fyena fikaba ifya bumi ku mweo obe no kutemwa kwa kuyemfya kwa kyakufwara mu mukoshi obe. ²³Eryo webo ukenda munshira yobe mu mutende no rukasa robe tarwakaipunune; ²⁴iryo webo warara panshi, tawakabe no mwenso; iryo webo warara, ukusendama kobe kukaba ukwawama. ²⁵Tekyakwesha ukuba no mwenso kukyakupumikisha kya busanso nangu ikimpunta ikyakuretwu ku babifi iryo kyena kyaisa, ²⁶pantu Yahweh akaba kurubari robe kabiri akasunga amakasa yobe ukufuma ku kwikatwa kukiteyo. ²⁷Wirakaturira ifya bune kuri abo abarefikabira, iryo kiri mu maka yobe ku kubomba. ²⁸Wiraranda ku bena muparamano bobe ati, "Kabiye, eryo ukese na kabiri, eryo mairo nebo nkakupera," iryo ninshi webo naukwata indarama. ²⁹Wirapanga amapange ku konaura umwina muparamano obe- uo waikara nankwe mupepi eryo arikukyetekera. ³⁰Wiratarikana no muntu apabura umurandu, iryo ena takitire nangu kimo ku kukonaura. ³¹Wirakwatira no mufimbira ku muntu umukaka nangu ukusara inshira shakwe nangu shimo. ³²Pantu umuntu uwabukyenjeshi wa museru kuri Yahweh, rero ena areta umuntu umororoke mukusangarara kwa kwe. ³³Ikitipu kya kwa Yahweh kiri pa ng'anda ya muntu umubifi, rero ena apara ing'anda ya muntu umurungami. ³⁴Aba pumya ena arabapumya, rero ena apera ububire bwa kwe ku bantu abaikyefya. ³⁵Abantu bamano bapumya ubukindami, rero abapuka bakasumbwirwa mu nsoni shabo.

Chapter 4

¹Umfweni, mwe bana baume, amafunde ya kwa tata, kabiri mukutikishe ukuti mwebo mukeshibe ifyo ukwiruka kwaba. ²Nebo nkamipera ifya kukanka ifya bune; mwisura ifyo nevo ndefunda. ³Iryo nari umwana mwaume wa kwa tata, umuteku kabiri umwana mwaumefye umo uwa kwa mayo, ⁴ena arinsambirishe nevo kabiri arirandire kuri nevo ati, "Reka umutima obe ufumbate bwangu amashiwi yandi; usunge ifipope fyandi no kwikara. ⁵Fwaya amano no kwiruka; wiraba kabiri wirakana mashiwi ya mukanwa kandi; ⁶wirasura amano eryo yakanda pari webo; mu temwe na ye akakusunga. ⁷Amano kintu kimo ikikankara nganshi eikyo fwaya amano no kuposa ifyo wa kwata ukuti webo wiruke. ⁸Ureikatirira amano eryo nayo yakakusumbure; yena yakukindamika iryo webo ukayafukatira. ⁹Ena akabika ukuyemba kwakindama pamutwe obe akakupera ikitebo kya bune." ¹⁰Umfwa, we mwana mwaume wandi, no kumfwikisha ku mashiwi yandi; eryo ukakwata imyaka iyingi mu bumi bobe. ¹¹Nebo nkakurangirira munshira iya mano; no kukutungurura munshira ishaororoka. ¹²Iryo webo ureenda, takwakabe nangu umo uukatarama munshira yobe kabiri nga urebutuka, tawakaipunune. ¹³Ureikatisha ku mafunde, wireka yena yaye, uyasunge, pantu ebumi bobe. ¹⁴Wirakonka inshira sha babifi eryo wiraya munshila sha abo abakita imisoka. ¹⁵Wirakikita, wiraendamo; fumako kuri yena no kuye nshira imbi. ¹⁶Pantu bena tabarara mpaka bakite ububi kabiri bena tababona uturo mpaka barengeshopo umo kukuipununa. ¹⁷Pantu bena barya umukate wa babifi no kunwa umwangashi uwakukowera. ¹⁸Rero inshira ya muntu umurungami iri ngo rubuto rwa kutampirapo urubutirako; rwena rubarikirakofye mpakafye ukutura kwa kasuba kwafika. ¹⁹Inshira sha bantu ababifi shiri nge mfinshi- bena tabeshiba ifyo baipununako. ²⁰We mwana mwaume wandi, ureumfwikisha ku mashiwi yandi; urepepeka ukutwi kobe kufyakusosa fyandi. ²¹Wireka yena yafume pa menso yobe; ureyasunga mu mutima obe. ²²Pantu amashiwi yandi ya mweo kuri abo abayasanga no bumi ku mibiri yabo yonse. ²³Uresunga umutima obe ubune no kuukingirira, mukukyenjera konse, pantu ukufuma ku mutima kupongoroka akamfukumfuku ka mweo. ²⁴Fumyapo ukuranda kwa bupondamishi pari webo no kufumyapo ukuranda kwa bukyenjeshi pari webo. ²⁵Reka amenso yobe yaroresha kuntanshi no kutontomeka pa murora obe. ²⁶Panga inshira iyaringana ku nkasa shobe, shonse inshira shobe eryo shikarungama. ²⁷Wipiribukira ku kuryo nangu ku kuso; tarusha inkasa shobe mu nshira sha bubifi.

Chapter 5

¹We mwana mwaume wandi, ba uwakumfwikisha ku mano yandi, bikisha amatwi yobe ku kwiruka kwandi, ²pakuti weba usambirire umukinshi na mano yobe pakuti yakingirire ukwishiba. ³Pantu imiromo ya mwanakashi kirende iponya uruto na kanwa kakwe kakuterera ukukira amafuta, ⁴rero pa mpera arura kwati maruru, yaputura kwati rupanga urwatwa konse konse. ⁵Amakasa ya kwe yarora kumfwa; intampuro sha kwe shiya ku nshira yonse iya kumbo. ⁶Tatontonkanyapo pa nshira ya ku mweo. Intampuro sha makasa ya kwe shapitana fye; teshiba na kuntu ena aya. ⁷Nomba, mwe bana baume bandi umfweni kuri nebo; mwi fumako ku kumfwa ifyobo fya mu kanwa kandi. ⁸Wiraendera mu nshira ya mupepi na ye kabiri wiraisa mupepi ku kibi kya ng'anda ya kwe. ⁹Muri iyo nshira tawakapose umukinshi kuri bambi nangu myaka ya mweo obe ku muntu umukaaka; ¹⁰bambi bambi tabakasende ifyuma fyobe; ifyo wa bombera tafyakaye mu mayanda ya bambi bambi. ¹¹Pampera ya mweo obe weba ukarira iryo umubiri obe waposwa kumbi. ¹²Webo ukasosa ati, "Ifyo napatire ukurangirira no mutima wandi wasurire ukurungikwa!" ¹³Ntaumfwirire bakasambirisha bandi nangu kubika ukutwi kwandi kubarensambirisha. ¹⁴Narifye ngo wapwiririra mukukyura mukati ke bumba, mukati kakukorongana kwa bantu. ¹⁵Nwa amenshi ukufuma mu kyakutapiramo kyobe nayakonkoroka ukufma mu kishima kyobe we mwine. ¹⁶Bushe tunakafukaura tobe tufukaura konse konse no tumironga twa mwenshi yobe tupongorokera abari nobe? ¹⁷Reka tube tobe we mwine weka kabiri tetwa bambi bambi abari nobe. ¹⁸Kanakafukaura kobe kabe akaparwa no kusekerera kwa mu mukashi wa mu burumendo bobe, ¹⁹pantu ni nsebura nkota iya kutemwa kabiri ni kakita wa ruse. Reka amabere ya kwe yarekusekesha pa nshita yonse; weba utwaririre ryonse ku kutemwa kwa kwe. ²⁰Pantu kinshi weba, we mwana mwaume wandi usenderwa na bakirende; kinshi weba usekerera amabere ya mwanakashi uwa mikitire ya bubi? ²¹Yahweh arabona fyonse ifyo umuntu akita kabiri aratamba inshira shonse isho apitamo. ²²Umuntu umubi akonaikira ku mibere ya kwe yabipa; ne sambu rya kwe rikamwikata no ku mukaka. ²³Ari no kufwa pantu aburirwe ifya ku kurangirirwa; atungururwa kumbi ne fya maka fya bupuba bwa kwe.

Chapter 6

¹We mwana mwaume wandi nga wabika pa mbari urupiya robe nge kyakwikatiramo ku rupiya urwapoka umwina mu paramano urwakaroba, wibikapo uburayo bobe pa rupiya urwa karoba urwapoka umuntu uyo tawaishiba, ²ninshi waiteya akakose we mwine pa burayo bobe na weba waikata ku fyebo fya mu kanwa kobe. ³Iryo waikatwa ku fyebo fyobe, we mwana mwaume wandi, kite fi no kuipususha we mwine, pakuti weba uwire mu minwe ya mwina muparamano obe; kabuye no kuikyefya we mwine no kuranda umurandu ku kinso kya mwina muparamano obe. ⁴Wireka ameni yobe yarare ne nkopyo shobe ukushipura. ⁵Uipususha we mwine kwati ni mpombo ku minwe ya murunshi kwati kyoni ukufuma ku minwe ya wikata. ⁶Roresha ku bubenshi we muntu umunang'ani, paranya ku nshira sha buko, no kuba na mano. ⁷Tabwakata kiroro, nangu ni kangarira nangu ni kateka. ⁸Bwena bupekanya ifyakurya mu nshira ya rusuba na munsita ya kusepa bututira ifyo bukesa mukurya. ⁹Ukufika ku nshira ya shani weba ukasendama we muntu umunang'ani? Ukashibuka rirari ukufuma mukusendama kobe? ¹⁰Ukusendama panono ukushipura panono, ukuikumbatako amaboko panono no kutusha"- ¹¹no bupina bobe bukesa kwati ni kabwarara no kukabira kobe kwati mushirika uwaipangasha. ¹²Umuntu umuwerewere inkita tubi ya muntu ekarilira mu bukyenjeshi bwa kuranda kwa kwe ¹³uukapisha ku menso ya kwe, uurangirira ku makasa ya kwe no kusonterera ku minwe ya kwe. ¹⁴Ena erenganya fye ububi no bukyenjeshi mu mutima wa kwe; ryonse asongerekanya uruburi. ¹⁵Ni pari ikyo ubonaushi buri no kumusanga iryorine; mu kashita fye akashonaurwa ukwabura ukupora. ¹⁶Kwariba ifintu mutanda ifyo Yahweh apata, ifintu kine rubali ifya museru kuri ye. ¹⁷Amenso ya muntu uwamayebe, ururimi urwa bufi, iminwe iyo iisumya umuroba wa bantu abakaere, ¹⁸umutima uyo uwerenganya ifintu ifyabipa, amaksa ayabutukira bwangu mu kukita ifya bubi, ¹⁹kambone uranda ifya bufi no kurenga uruburi pari ba wabo. ²⁰We mwana mwaume wandi, sunga ifipope fya kwa wiso kabiri wisura ukufunda kwa kwa noko. ²¹Ryonse uyakake mu mutima obe; uyakake na mu mukoshi obe. ²²Iryo weba waenda, yakakukingirira; iryo wasendama, yakarorekesha pari weba; neryo weba wa shibuka, ya kakufunda. ²³Pantu ifipope ni nyari no kufunda rubuto; ukurungika uko ukufuma mukurangirira ni nshira ya ku mweto. ²⁴Yarakusunga ukufuma ku mwanakashi impurumushi, ukufuma ku mashiwi ya mwanakashi impurumushi ayakusembereka. ²⁵Wirakumbwa ubune bwa kwe mu mutima obe kabiri wireka akusende ku kurembereka kwa menso ya kwe. ²⁶Ukusendama no mwanakashi kirende kuti kya kusendera umutengo wa mukate umo, nomba umukashi wa muntu umbi kuti warufishapo weba umweto obe wine. ²⁷Bushe umuntu kuti apitira umuriro pa kifuba kya kwe ukwabura ifya kufwara fya kwe ukubirimuka? ²⁸Bushe umuntu kuti aenda pa mafyanga ayakaba ukwabura amakasa ya kwe ukubabuka? ²⁹Eikyo umwaume wasendama pamo no mukashi wa mwina muparamano wa kwe; uyo uwasendama nankwe takaye kano akakandwe. ³⁰Abantu tabasurakofye sakara nga kyakuti aiba pakufwara ukwikuta iryo ari ne nsara. ³¹Rero nga aikatwa, ari no kubwekeshapo imiku kine rubari pafyo aibire; aringire ukufuta ukuringana nefyo akwata mu ng'anda ya kwe ifykindama. ³²Uyo ukita ubukyende takwata mano; uyo uubucita ayaonaura umwine. ³³Impumo no musebanya efya muringira ne nsoni sha kwe tashakafume pari ye. ³⁴Ubufuba bwa murume bupanga ubukari; takarange uruse iryo afwara ikirandushi kya kwe. ³⁵Takasumine ukupoka ikya ku mufuta eryo takashitwe, nangura wa mupera ifya bupe ifingi.

Chapter 7

¹We mwana mwaume wandi, usunge amashiwi yandi bika ukukonkomesha kwandi mukati kobe. ²Usunge ukukonkomesha kwandi eryo wikare kabiri usunge no kurangiririra kwandi ku bati ka murinso ryobe. ³Ufikake pa minwe yobe; ufirembe pa fipampa fya mutima obe. ⁴Sosa ku mano ati, "Uri nkanshi yandi," kabiri ukute ukumfwikisha ngo mutemwikwa, ⁵pakutira ukaretaruka ku mwanakashi kirende, ku mwanakashi kintomfwa ku mashiwi ya kwe aya kuberereka. ⁶Pa nsorokoto ya ng'anda yandi narerengera panse. ⁷Narorekeshe abantu babura amano, naribwene pa barumendo umurumendo uwabura amano. ⁸Urya murumendo arepita mu kamusebo mupepi na pa kupetukira pa mwakwe pa ng'anda, kabiri arire pa ng'anda pa mwakwe. ⁹Kyari kyunguro, kirya kwaya kurefita, mu nshita ya bushiku kabiri ninshi nakufita. ¹⁰Kurya umwanakashi arimukumenye, arifwere kubati ni kirende, no mutima wa bufi. ¹¹Uwakuyumfwa kabiri uwatakarara; amakasa ya kwe tayareikara pa ng'anda. ¹²Nomba mu misebo, eryo na mu nkyende sha mufisankano, no mwapetuka monse aribereme ukwikasha. ¹³Amufumbuta eryo amufyompa, ne kinso ikyakosa asosa kuri ye ati, ¹⁴"Nimpere ubupe bwa mutendere ro, nindapa, ¹⁵ekyo ngishire ku kumanya weba, ukufwaisha ukubona impumi yobe, eryo ninkusanga. ¹⁶Ninganshika ifya kufimbana fya ndi pa busanshi bwandi, ifya kubarara ifya fuma ku Egypto. ¹⁷Ninsansapo pa busanshi bwandi muri, eroe, na sinamoni. ¹⁸Isa, naturenwa ukumfwika kwa kitemwiko mpakafye no rucero; naturesansamukira mu misango yakupangiramo ikitemwiko. ¹⁹Pantu umurume wandi taripo pa ng'anda ya kwe; arire pa rwendo urutari. ²⁰Aripitire ikyora kya rupiya; akabwerera ku ng'anda umwenshi nga waburungana." ²¹Mukuranda ukwingi amukimfya; mukuranda kwa kwe ukwa kuberereka pa miromo ya kwe amurufya. ²²Amufukukira kangu kangu kubati ni ng'ombe baretwara mu kwipaya, kubati ni nama yaikatwa mubukusa, ²³mpakafye umusumbo wapura muribu ryakwe. Ari kubati kyoni kibutukira mu kwikatwa. Taishibire ukuti kuti arofywa umweo wa kwe. ²⁴Nomba, mwe bana baume bandi, umfweni kuri nebo; mureumfwa ku mashiwi ya mukanwa kandi. ²⁵Wireka umutima obe urekonka inshira sha kwe; berarufya ukuya mu nshira sha kwe. ²⁶Arengere abantu abengi ukuwa panshi abakukyenwa; abantu abafwa pa murandu wa kwe bengi. ²⁷Ing'anda ya kwe yaba pa nshira shaku manda; baraya kunderu shafita isha kumfwa.

Chapter 8

¹Bushe amano tayakuta? Bushe umukyetekanya tawimya ishiwi ryauko? ²Pa muru wa mpiri ku mbari ya musebo, pa mansansa ya nshira, amano yaritareme. ³Pa mpongoro pa kwingira mu musumba, arekuta. ⁴Ni kuri mwebo, mwe bantu, ndekuta; ishiwi ryandi rya bana baume ba bantu. ⁵Mweba taba na mano, sambirireni amano; na mwebo mwe bapuba, mufwire ukukwata amano ya kumfwikisha. ⁶Umfweni, pantu nakuraranda pa fintu fyakindama, kabiri iryo imiromo yandi yaisuka nkaranda pa fintu fyarungama. ⁷Pantu akanwa kandi karanda pa fintu fya kishinka, kabiri ukubifya kwa bunani ku miromo yandi. ⁸Yonse amashiwi ya mukanwa kandi ya kishinka; muri yena tamwaba ukusengurwira nangura ukurufya. ⁹Yonsefye yakororoka ku muntu uumfwikisha; amashiwi yandi yakororoka kubafwaya ukwishiba. ¹⁰Sareni ukufunda kwandi ukukila silfere; sareni ukwishiba kukira goride uwakupwiririka. ¹¹Pantu amano ya bune ukukira ifyabeka; takuri ikyuma ikingakumako kuri yena. ¹²Nebo, ne mano, ndekara pamo no kukyenjera, kabiri nariba uwakwishiba no kuringurura. ¹³Akatina ka kwa Yahweh kupata ububi. Naripata ikirumba no kuitutumuna, inshira ya bubi, no kuranda kwa bubi. narifipata. ¹⁴Ninkwata ukupindurura kwa bune na mano ayengomfwika; ndi kwishiba; amaka yaba muri nevo. ¹⁵Ukupitira muri nevo isha mfumu shirateka, na bakateka barapanga amafunde ayatunturu. ¹⁶Ukupitira muri nevo bakiroro barateka, abakindama, na bonse abatetekera mukurungama. ¹⁷Naritemwa abantemwa, na bamfwaisha baransanga. ¹⁸Muri nevo mwariba ifyuma no kukindama, ifyuma fya kutapwa no kurungama. ¹⁹Ifisabo fyandi fya bune ukukira goride, nangura fye ni goride uwapwiririka; no ku kwata kwandi kwa bune ukukira silfere uwapwiririka. ²⁰Ndenda mu nshira ya burungami, mukati kanshira yarungama. ²¹Ekwaba ukweba, nkarenga abantemwa ukupyana ikyuma; ndesusha amabutara yabo. ²²Yahweh arimbumbire pa kutampa, mukutampa kwa fikitwa fya kwe. ²³Mu nshita shakukare naripangirwe- ukufuma ku kutampa, ukufuma kukutendeka kwa kyaro. ²⁴Iryo takuraba ba bemba, narifyerwe iryo takuraba utumfukumfuku utureta amenshi, ²⁵iryo impri tashiraimikwa na iryo takuraba utupiri, narifyerwe. ²⁶Narifwere iryo Yahweh tarapanga ikyaro na mabara, nangura fye rukungu rwa kutampirapo mwi sonde. ²⁷Eko nari iryo abikire imyuru, iryo ashingurwishe ikishirwa pa muru wa menshi pe tenga. ²⁸Eko nari iryo abikire amakumbi mu muru na iryo utumfukumfuku twabikirwe mu menshi aparepa. ²⁹Eko nari iryo apangire apakuperera ba bemba, ukwebati amenshi yerasarangana ukukira mukukonkomesha kwa kwe, na iryo takuraba apakuperera ukushintirira kwa murundu wauma. ³⁰Nari kurubari rwa kwe, kwati muntu waishibisha ifyakupanga panga; nari nankwe kira bushiku, ryonsefye ukusansamukira muri ye. ³¹Naresansamukiea mwi sonde rya kwe ryonse, no kusamwa kwandi kwari mu bantunse. ³²Nomba, mwe bana baume bandi, umfweni kuri nevo, pantu abasunga imbibere yandi bakaparwa. ³³Umfweni ukurangiririra kwandi kabiri mube abasapuka; mwirekeresha. ³⁴Uyo uumfwa kuri nevo akaparwa. Akarebona kira bushiku pa fiibi fyandi, ukurorerera pa mbali ya fipindamo fya fiibi fyandi. ³⁵Pantu onse uwasanga nevo, asanga umweo, kabiri akasanga ububire bwa kwa Yahweh. ³⁶Nomba uyo uwafirwa, akyna umweo bwa kwe umwine; bonse abapata nevo batemwa imfwa."

Chapter 9

¹Umwanakashi wa mano akurire ing'anda ya kwe; ena ashimpire inkyeshi kine rubari ukufuma ku mabwe. ²Ena aripye inama sha kwe; ena ateyenye no mwangashi wa kwe; kabiri ena aripekenye ne teburo rya kwe. ³Ena aritumine abaomfi bakwe abanakashi; ena akuutire ukufuma pa nkyende apasumbukisha pa musumba, ⁴"Ni nani imburwa mano? Rekeni ena apiribukire kuno rubari!" Kuri bamo ababurisha amano ya bune ena aranda. ⁵"Iseni, ryeni ifyakurya fyandi, no kunwa umwangashi uo nevo nasankenye. ⁶Fumeni mu nshira sha bumperwa mano shenu no kuba aba mweo; endeni mu nshira sha mukyetekanya. ⁷Uyo onse uukaripira uwamiponto apokerera amashiwi aya bubi, na uyo onse uwebaura umuntu umubifi apokerera ukutukwa. ⁸Wirakapira uwamiponto, umbi ena akakupata webo; karipira umuntu uwa mano, kabiri ena akakutemwa webo. ⁹Pera ku muntu wa mano, kabiri ena amano yakafurirako; sambirisha umuntu umurungami, kabiri ena akarundepo ku kusambirira kwa kwe. ¹⁰Akatina ka kuri Yahweh ekyakutampirapo kya mano, no kwishiba uwa Mushiro Eka emucetekanya. ¹¹Pantu ukupitira muri nevo inshiku shenu shikafurirako, kabiri imyaka ya mweo ikarundwapo kuri webo. ¹²Nga webo wa kwata amano, webo uri wa mano pa robe, kabiri nga webo uraponta, webo ukutwarira imiponto pa robe." ¹³Umwanakashi ikyungwa mututu; ena tafundwa kabiri uutaishibapo nangu fimo. ¹⁴Ena ekara pa mwenshi wa ng'anda ya kwe, pa kipuna mu nkyende ishasumbuka isha mu musumba. ¹⁵Ena akuta kuri abo abapita nshira mu tumisebo, ku bantu abenda ukurungamafye inshira shabo. ¹⁶"Rekeni uri onse uwatarira apiribukire bushirya kuno," asosa kuri bo abatakata amano. ¹⁷"Amenshi ya kwiba yarirwa, no mukate wa mububifi wabune." ¹⁸Rero taishiba ukuti kwariba imfwa kurya, ukuti abeni abakutwa baba Munshishi ishitari.

Chapter 10

¹Amapinda ya kwa Soromoni. Umwana mwaume wasarapuka arenga wishi ukusekerera rero umwana mwaume ikipuka aretera nyina uburanda. ²Ifyuma fya mu bubifi tafyakwata kantu, rero ukukita ikyarungama kupokorora umuntu kumfwa. ³Yahweh tareka umweo wa muntu umurungami ukuba ne nsara, rero akatandura ififwaisha ababifi. ⁴Ukuboko kwa mu nang'ani ku murenga ukukyura, rero ukuboko kwa wa kinkira kureta ikyuma. ⁵Umwana mwaume wa mano atutira ifirimwa mu rusuba, rero kya nsoni wene ukurara pa nshita ya busomboshi. ⁶Ifyabupe ifya fuma kuri Resa firi pa mutwe wa muntu umurungami, rero akanwa kambifi kaisuramo ubonaushi. ⁷Umuntu warungama arenga abamwibukisha ukuba ne nsansa, rero ishina rya mbifi ryonakafye. ⁸Aba mano barasumina amafunde, rero ikipuka ikiranda randa kikesaonaurwa. ⁹Uwenda muri bukaere akenda umutererwe, rero uupondamika imibere ya kwe, akeshibikwa. ¹⁰Uushinisha kwi rinso arenga uburanda, rero ikipuka ikiranda randa cikaposwa panshi. ¹¹Akanwa ka muntu umurungami kamfukumfuku ka menshi ya mweo, rero akanwa ka mbifi kaisuramo ubonaushi. ¹²Urupato rureta ukutarikana, rero ukutemwa kufimba pa firubo fyonse. ¹³Amano yasangwa pa miromo yawa mukyetekanya, rero inkonto yaberako uyo uwabura amano. ¹⁴Abaume ba mano ebatutira ukwishiba, rero akanwa ka mupuka kaparamika ubonaushi. ¹⁵Ifyuma fya mukankara musumba wa kwe uwakosa; ikyonaura ababusu bupina bwabo. ¹⁶Umurimo wa muntu umurungami utwara ku mweo; ikirambu kya bufi kitwara ku rubembu. ¹⁷Kuri nshira ya ku mweo ku wikatisha ku kusarapurwa, rero uukana ukurungikwa ararufiwa. ¹⁸Uufimba pa rupato aba ne miromo ya bufi, no yo uusabankanya ifibi mupuka. ¹⁹Iryo amashiwi yafura, ifirubo tafiburwamo, rero uurama ifyo asosa aba na mano. ²⁰Ururimi rwa murungami ni silfere iyasoboroka; umutima wa mubifi wa mutengo uunonofye. ²¹Imirimo ya murungami iriisha ifya bune ku bengi, rero ifipuba firafwa pa murandu wa bupuka bwafiko. ²²Ifya bupe fya bune fya kwa Yahweh fireta ifyuma kabiri tafirundako ukukaripwa. ²³Ububifi bwangaro bwa bapuka rero amano yarikindama ku mwaume uwiruka. ²⁴Umwenso wa muntu umubifi eukesa muponena, rero ikifwaya abantu abarungami kikaperwa. ²⁵Umubifi aba nge kimwera ikikuru ikirepitafye, no kuroba kyaroba, rero umuntu umurungami aba kwati mufura uwakukurapo umuyayaya. ²⁶Ifyaba umwangashi wakuntuka mu meno ne fyaba ikyushi mu menso, efyaba umunang'ani kuri ye. ²⁷Akatina ka kwa Yahweh karatantarisha inshiku sha mweo, rero imyaka sha mubifi shikepipa. ²⁸Isubiro rya barungami ekusekerera kwabo, rero imyaka sha mubifi shikepipa. ²⁹Inshira ya kwa Yahweh ebukingo bwa wa kaere, rero ku mubifi yabonaushi. ³⁰Umuntu umurungami takatare poswa, rero umubifi takashare mu kyaro. ³¹Akanwa ka murungami katwara ikisabo kya mano, rero ururimi rwabipa rukaputurwa. ³²Imiromo ya muntu umurungami yarishiba ifya suminishiwa, rero akanwa ka mubifi, kaishiba ifya kuiterera.

Chapter 11

¹Ena Yahweh aripate ikipimo kyabukyenjeshi bukyenjeshi, rero ena abekerwa mu kipimo ikitunturu. ²Iryo ikirambu kyaisa, mukonka nsoni, rero amano yatura mukuikyefya ³Abakaere bena batungururwa kuri bukaere bwabo, nomba bakintomfwa barobera kuri bukintomfwa bwabo. ⁴Ubunkankara bwa fyuma tabupususha pa bushiku bwakipyu, rero uburungami bupokorora ku mfwa. ⁵Uburoroke bwa wakaere burarenga inshira ya kwe ukutambarara, rero ababifi ububi bwabo bura bawisha. ⁶Uburungami busansamusha Resa burabarubura, rero ababifi bekatwa murunkumbwa rwabo. ⁷Umubifi nga afwa isubiro rya kwe riraroba ne kikyetekero kyari muri ye ninshi kyapwa. ⁸umurungami apusuka mu mafya rero amafya yaponena pa mubifi. ⁹Insoso shautatina Resa shoonaura umunankwe, rero ni kumukyetekanya eko umororoke apusukira. ¹⁰Iryo umororoke asambara, umusumba uransansamuka; rero imbifi ngayaroba muraba ukwawira utumpundu. ¹¹Umusumba urasansabikwa; kwi paro ryabune irya abo abasansamusha Resa; rero insonso sha mubifi, shitoba umusumba. ¹²Umuntu ususha umunankwe ninshi takwata mano, rero umuntu wa mano ena ekere shiriri. ¹³Uwamuromo afisurura inkama, nomba uwakine asunga inkama. ¹⁴Ikyaro kironeka, ngatamuri ntungurushi sha mano, ukukimfya nako kwisafye rurwa mwakwata bakiroro abengi. ¹⁵Uyo uukongweshwa umweni ara kine eufyengerwamo, rero ku wapata ukupera ikirayo mufya ifi aba umutererwe. ¹⁶Umwanakashi wa kikuku arakindamikwa nomba abankwe ba bantu banonka ifyuma. ¹⁷Umuntu wa ruse arayafwa umwine rero umunkarwe araifyengeresha umwine. ¹⁸Imbifi inonkera amaripiro mu fyakubepa, rero ku utanda uburungami asombora amaripiro yakishinka. ¹⁹Umuntu wakishinka ukukita ubororoke ashukira ubumi, rero uukonkerera ukubifya ena akafwa. ²⁰Yahweh apata abo aba mitima ya burungami, rero atemwa aba myendere yabura karema. ²¹Mwishibe iki-ukuti imbifi shikesa kandwa, nomba uruko rwa bororoke rukapusuka. ²²Umwanakashi wayemba uwabura insoni aba no mupeto wa goride mu myona ya nkumba. ²³Ukufwaya kwa morungami kuretako ubune; rero isubiro rya mbifi kurorera ubukari bwa kwa Yahweh. ²⁴Kuri umo uusansaika fye ifyuma ena ninshi arerundapo no kukiramo; kabiri naumbi uwakaso ena awira mu bupina. ²⁵Kape kape ena araparwa no upera amenshi kuri bambi naye bakamunweshwa. ²⁶Uwabupapa bwa n'ganu abantu baramutipwira, rero kuushitisha baramurombera iparo. ²⁷Umuntu uufwaisha ubusuma akabirisha no kutemwikwa, nomba kuri uyo uufwaisha ububi nabo bukamufikira. ²⁸Nabo abakyetekera mu fyuma fyabo bakairofya abene, rero abarungami barerema nga mabura yapa mibundo. ²⁹Umuntu ukwata ifyongo pa ba mu n'ganda ya kwe ukapyana umwera ne kinangwa kikasanguka umusha wa mutima wa mano. ³⁰Umuntu umurungami akaba nge kimuti kya bumi, nomba ubukari bufyenga umweo. ³¹Boneni! Umurungami apoka ikimuringire; pari bufi ikinangwa ne mbifi!

Chapter 12

¹Uyo onse uwatemwa ukukaripirwa atemwa ukwishiba, nomba ku wapata ukurungika kinangwa. ²Yahweh atemwa umuntu musuma, rero apata umuntu uukita amapange yabubi. ³Umuntunse takapampamikirwe ku bubifi, na bantu abarungami tabakatupurwe. ⁴umukashi wafikapo kisote kya murume wa kwe, no mwanakashi uureta insoni aba ngo burwere bwa mu mafupa. ⁵Amapange ya murungami yarungama, na mano yapanda ababifiya bukyenjeshi. ⁶Amashiwi yabafi fiteyo fya kupembera akashita ka kwipaya, nomba amashiwi yabarungami yarabapokorora. ⁷Abantu ba bubi barafumishiwashapo ninshi barara baroberera, nomba urupwa rwa mrungami rukeminina ndi. ⁸Umuntu atashiwira ukuringana no mukyetekanya wa kwe akwata, nomba uwapondama umutima arasurwa. ⁹Kyawamishapo ukuba umuntu wafye fye uuibombera umwine ukukira ukuba umukindami kabiri uwakubura firyo. ¹⁰Umuntu umurungami asakamana ubumi bwafiteka fyakwe, nomba umutima wa mbifi bunkarwe. ¹¹Uurima ibara rya kwe akakwata ifiryo ifingi, no uupepeka ifikitwa fyafye ni mburwa mano. ¹²Ne kinangwa kikumbwa ikyuma kyarufyengo ku mbifi. nomba ifisabo fya barungami futura ku bene beka. ¹³Ne mbifi ikatirwa ku nsoso sha bubifi bwaiko, nomba umurungami apusuka mu bwafya. ¹⁴Ku fisabo fya mukanwa ka muntu ekufuma ukwikuta kwa fintu fya bune, ngefyo imirimo yakuminwe ya kwe imurambura. ¹⁵Imyendere ya kyungwa ya bune mu menso yakiko ikine, nomba uwa mano akutika ku mpanda mano. ¹⁶Ne kinangwa kiranga ubukari parya pene, no muntu wakyenjela apurura insere. ¹⁷No uuranda ikine asosa ikyarungama, nomba bakambone babufi bashinikisha ifyabufi. ¹⁸Insoso sha bamo shipurinkanya ngo rupanga, nomba urulimi rwa wa mano ruraposhwa. ¹⁹Ne miromo ya fumaruka irabererera, kumfwa ururimi rwa bufi rwa kashita kanono. ²⁰Mu mitima ya bapanga ububifi mwaba fye ubukyenjeshi, kumfwa ukusekerera kwisa kuri ba mpanda mano ba mutende. ²¹Na marwere tayakese pa murungami, ne mbifi shaisushiwamo na mafya. ²²Yahweh ena apata imirimo ya bubifi, rero yena yatemwa abo abekaririra mu kine kya kishinka. ²³Umuntu uwakukyenjera afisa ukwishiba kwa kwe, nomba umutima wafipuka ubirikisha ubunguryarya. ²⁴Ukuboko kwa wakosa kurateka, rero mbokoya apatikishiwa ukubomba. ²⁵Isakamika rya ku mutima wa muntu rironshya, rero ishiwi rya bune rirasansamusha. ²⁶Umurungami aba kutungurura wa munankwe, nomba imbera ya mu bifi ibatwara ku kurubatika. ²⁷Mbokoya takanga nama ayibambira, rero uwakosa akwata ikyuma kyakindamisha. ²⁸Na bonse abendera munshira yabarungami basanga umweo na muri yi nshira tamwaba mfwa.

Chapter 13

¹Umwana mwaume wa mano omfwa amafunde ya kwa wishi, rero uwamiponto tekuti omfwe ukwebaurwa.

²Ififuma ku fisabo fya mukanwa kakwe umuntu asekerera ubune bwa fintu, rero ikiraka kya nkyenjeshi ni kurufyengo.³Umo uyo uusunga akanwa kakwe akingirira umweo wa kwe, rero umo uyo uwasamuna imiromo ya kwe akayonaura umwine. ⁴Ikiraka kya muntu umunang'ani ku kumbwa nomba takwata nangu kimo, rero ikiraka kya bantu abakinkira bakaba abakankara mu kwikuta.⁵Umuntu umurungami apata ubufi, rero umuntu umubifi airenga ukusebana, kabiri ena akita ifyansoni. ⁶Uburungami burinda abo abakaere mu mibere yabo, rero ububifi bupotamika abo abakita urubembu.⁷Kuri umuntu umo uikindamika umwine, rero takwata nangu kimo, kabiri kuri no muntu umo uyo uibepekesha ukutakwata ifiri fyonse, ribe wafyuma ikine kine.

⁸Ikikonsorwero kya mweo wa muntu umukankara fyuma fya kwe, rero umupina tatina kantu.⁹Urubuto rwa bantu abarumngami rukabarenga ukusekerera, rero inyari ya bantu ababifi ikabikwa kunse. ¹⁰Ikirumba kyena kibushafye ifyongo, rero kuri abo abomfwa ku kupandwa kwa mano ya bune kuri amano.¹¹Ifyuma firapwa iryo kwaba ukufinonkera murubiro, rero umo uyo uupanga indarama ku kubomba ne minwe ya kwe akarenga indarama sha kwe ukufura. ¹²Iryo ikyakwenekera nga takikitikire, kyena kitompora umutima, rero

ikyakukabirisha nga kyafikirisha kimuti kwa mweo.¹³Uyo onse uusura ifunde aireretera ukukyururuka, rero ena uyo uukindika ifunde akaramburwa. ¹⁴Ukufunda kwa muntu uwa mano kamufukumfuku ka mweo, ku kupiribura mwebo ukufuma ku kiteyo kya mfwa.¹⁵Ubune bwashirimuka bunonka ukutemwikwa, rero imibere yabatakata ikishinka taipwa. ¹⁶Umuntu uwakukyenjera abomfya amano mufyabusaro bonse, rero ikipuka kisaranganya ubupumbu bwa kiko.¹⁷Inkombe imbifi iponena mu bwafya, rero intumi ya kishinka ireta ukuwikishanya. ¹⁸Umo uyo uusura ifunde akaba uwaburwa kabiri uwasebana, rero ukukindikwa kukesha kuri ye uyo uusambirira ukufuma mukurungikwa.¹⁹Ikyakukabira ibukishiwa ukuti cariwama kuba kiraka, rero ifipuka fipata ukupiribuka ukufuma ku bubi. ²⁰Enda na bantu abamano nobe ukaba uwa mano, rero ukwangara kwa fipuka bakakyurire ifikyeno.²¹Ishamo rikonka ababembu, rero abantu abarungami bakarabumburwa ifya bune.

²²Umuntu uwabune akashira abeshikuru ba kwe ifya bupyani, rero ikyuma kyamubembu kisungirwa umuntu umurungami.²³Ibara rya muranda kuti ryafumya ifyakurya ifingi, rero fyena fyonaika kubamukisha kinani.

²⁴Umo uyo uutasarapura umwana wa kwe umwaume arimupata, rero umo uyo uwatemwa umwana mwaume wa kwe arabangira ku kumufunda.²⁵Umuntu umurungami ararya mpaka ena aikusha ikiraka kya kwe, rero urufumo rwa mubifi ryonse ruba ne nsara.

Chapter 14

¹Umwanakshi wa mano akuura ing'anda ya kwe, rero umwanakashi umuwerewere araitoborora umwine na maboko ya kwe. ²Umntu uwenda uwarungama aratina Yahweh, rero uutaba na kishinka mu nshira sha kwe aramusura ena. ³Mukanwa kamuwerewere mufuma ubwembya bwa matutumuko, rero imiromo ya wa mano ikabakingirira. ⁴Apashiri ing'ombe, ikora riraba iryabusaka, rero ifirimwa ifingi kuti fyaisa mukukosa kwa ng'ombe. ⁵Kambone wakishinka tabepa, rero kambone wabufi apema ubufi. ⁶Uwamiponto afwaisha amano rero tapaba nangu yamo, rero ukwishiba kwaryanguka kuri uyo uwa mukyetekanya. ⁷Tarukako ku muntu umuwerewere, pantu tawakasangemo ukwishiba pa miromo ya kwe. ⁸Amano ya muntu uwakyenjela kwishiba inshira sha kwe, rero ubupumbu bwa bawerewere kubepa. ⁹Abawerewere baponta iryo beshibe ukweba ati nabariufyanya, rero apari abarungama. ¹⁰Umutima ewaishiba ubukari bwa muntu umwine rero umbi tekuti kiboneke insansa shauko. ¹¹Ing'anda ya bantu ababifi ikonaurwa, rero itenti rya barungama rikekaririra. ¹²Kwariba inshira iyiboneka iyarungama ku muntu, rero impera yaiko itwara ku mfwa. ¹³Umutima kuti waseka rero uri mubukari ne nsansa kuti shasanguka uburanda. ¹⁴Uwabura ikitetekero akapokerera ifyo inshira sha kwe shifwire ukukwata, rero umuntu wabune akapokerera ifiri ifyakwe. ¹⁵Uutashiba atetekerafye ifiri fyonse, rero uwakyenjera atontonkaya pa ntampuro sha kwe. ¹⁶Umntu wa mano aratina no kufuma ku bubi, rero umupuka arakishamo ukiukyetekera no kukana ukusokwa. ¹⁷Uwangufyanya ukukaripa akita ifintu ifyabupuka no umuntu uuringurira arapatwa. ¹⁸Abataishiba bapya ubupuka, rero abantu abakyenjela barafwikwa ukwishiba. ¹⁹Abantu ababi bakasontamo kuri abo ababune na abo ababifi bakakontama pa mpongoro sha muntu umurungami. ²⁰Umntu umupina arapatwa na kubanankwe fye, rero abantu abakankara barakwata abanabo abengi. ²¹Uusura umwina muparamano arabembuka, rero uuranga uburanda ku bantu abapina araparwa. ²²Bushe uupingura ifyabubi tekurubantika arubantikafye? Rero abapanga ukukita ifyabune bakapokerera ukutemwa ne bukishinka. ²³Ku miromo yonse iyakosa murafuma ubukumu, rero iryo nga parifye ukuranda, kutwara mukuburwa. ²⁴Ikirongwe kya bantu aba mano ebunonshi bwabo, rero ubupumbu bwa bawerewere bureterakofye ubupumbu. ²⁵Kambone uwakishinka arapususha imyeo, rero kambone wabufi apema ubufi. ²⁶Iryo umo atina Yahweh, kabiri arakwata ukukyetekera muri ye; ifi fintu fikaba kwati ni nkyende iyakosa iyabukingo ku bana bauyu muntu. ²⁷Akatina ka kuri Yahweh kamfumfuku ka mweo, pakutira umuntu ataruke ku fiteyo fya mfwa. ²⁸Ubukata bwa mfumu busangwa mu bantu ba kwe abengi, rero ukwakubura abantu umwana wa mfumu aronaura. ²⁹Umntu utekanya arakwata ukumfwikisha ukwa maka, rero uwanguka ukukaripa aranga ubupumbu. ³⁰Umutima uwatekanya mweo ku mubiri, rero ubufuba burwere bwa mafupa. ³¹Uyo onse urefyenga umupina arapisha karenga wa kwe, rero uurangisha ukusakamana ku mupina aramukindika. ³²Umntu umubifi arabikwa panshi kumiktire ya kwe iyabubi, rero umuntu umurungami arikwata umwakuba nangu ni mu mfwa. ³³Amano yatusha mu mutima wa wamukyetekanya, rero na pa bapumbu areka umwine ukwishibikwa. ³⁴Ukukita uburungami ekusansamusha uruko, rero urubembu rusebanya abantu abari bonse. ³⁵Umubomfi uwashirimuka asanga ububire ku mfumu, rero ubukari buba pari uyo asebanya.

Chapter 15

¹Ubwasuku bwafuuka burafumyapo ikifukshi, rero ishiwi rya kipyu rirarunda ikifukushi. ²Ururimi rwa bantu ba mano rukwatafye umukyetekanya, rero akanwa ka fipuka kafukumanafye ubuwerewere. ³Amenso ya kwa Yahweh yaba konse konse, mukubona pafya bubi ne ifisuma. ⁴Ururimi rwa mutende kimuti kya meo, rero ururimi rwa babi ruratobaura umupashi. ⁵Ikipuka kirasura amarangiro ya kwa wishi, rero uyo usambirira ku kusarapura arikyenjera. ⁶Mu ng'anda ya muntu umurungami mwaba ikirambu ikikuru, rero ubunonshi bwa mbifi bumuperafye amafya. ⁷Imiromo ya bantu ba mano isaranganya amano, rero ku mitima ya fipuka takyaba ifyo iyo. ⁸Yahweh aripata amarambo ya bantu ababi, rero ipepo rya bantu baororoka emo akyankira. ⁹Yahweh aripata inshira ya bantu babipa, rero ena atemwa uyo ufwaisha ifyarungama. ¹⁰Ukusarapurwa kwine kwine kuramurorera uyo onse ufuma mu nshira kabiri uyo uwapata ukurungikwa akafwa. ¹¹Imbo no bonaushi fyariba parwarara kuntanshi ya kwa Yahweh; ngo kukirapo imitima sha bana baume ba bantu? ¹²Utumfya arakana ukurungamikwa; ena takayeko ku wa mano. ¹³Umutima wa nsansa arenga pa kinso ukusamwa, rero ukukaripa kwa mutima kufungaura umupashi. ¹⁴Umutima wa mukyetekanya urafwaisha ukwishiba, rero akanwa ka kipuka katinamina ubuwerewere. ¹⁵Inshiku sha bantu batitikishiwa shonse shabafye ishaburanda, rero umutima wakusekerera waba no mutebeto uutapwa. ¹⁶Twawamapo utunono utwamukatina ka kwa Yahweh ukukira ubunonshi ubukuru ubwamukimfurunganya. ¹⁷Kyawamapo ikyakurya kya musaru uko ukuri ukutemwa ukukira ing'ombe sha nona ishapedaniwa no rupato. ¹⁸Umuntu wakifukushi arundapofye ifyongo, rero umuntu uukokora pakufurwa arapwisha ukutarikana. ¹⁹Inshira ya mu nang'ani yaba kwati ni nkyende apari urubao rwa myunga, rero inshira ya waororoka ni nshira iyakurwa iyapabuka. ²⁰Umwana mwaume wa mano areta insansa kuri wishi, rero ikipuka kya muntu kirasusha nyina. ²¹Ubuwerewere busansamusha umuntu wabura amano, rero uyo uwakwata ukwiruka enda mu nshira yaororoka. ²²Amapange ya bura ukupandwako amano yaronaike, rero apari bakapandwa wa mano abengi yaratunguruka. ²³Umuntu arasanga ukusangarara iryo apera ubwasuko bwafikapo; ifyo ya wama ngashi amashiwi yarandikwa mu nshira yaringa! ²⁴Inshira ya mweo itungurura abantu ba mano pa muru, pakuti benga piribuka ukufuma kumbo panshi. ²⁵Yahweh arabongororora ing'anda ya wakirumba, rero arakingirira ifyakwata mukamfwiwa. ²⁶Yahweh aripata amatontonkanyo ya bantu babipa, rero amashiwi ya mutende yariwama. ²⁷Kaborara aretera urupwa rwa kwe amafya, rero uyo uwapata amafisa kanwa akekara. ²⁸Umutima wa muntu warungama uraringurura iryo tauraasuka, rero akanwa ka bantu babipa kapongorora ububifi bwakako bonse. ²⁹Yahweh aba ukutari na bantu babipa, rero aromfwa ipepo rya bantu barungama. ³⁰Urubuto rwa menso rureta insansa ku mutima ne mbira nsuma e bumi ku mubiri. ³¹Nga kyakuti wabikako amano iryo umo arekupindurura pafyo wikara, weba ukatwaririra ukuba pa bantu ba mano. ³²Uyo ukana ukusarapurwa arisusha umwine, rero uyo umfwa ku kurungikwa arakwatirapo ubwishibiro. ³³Akatina ka kwa Yahweh kasambirisha amano ne kitampirapo pa kukindama kuikyefya.

Chapter 16

¹Amapange ya mutima ya bafye ku muntu, rero ku rurimi rwa kwa Yahweh e kufuma ubwasuko. ²Shonse inshira sha muntu sharyororoka mu menso ya kwe umwine, rero Yahweh e upima imipashi. ³Urebika imirimo shobe kuri Yahweh na mapange yobe ya katunguruka. ⁴Yahweh arikita kyonse umwabera umurimo wa kiko, pamo na babifi ku bushiku bwa kumanama. ⁵Yahweh aripata onse uwakwata umutima wa kirumba, rero mwishibishe pari iki, tabakayefye ukwabura ukurimunwa. ⁶Ku kitemwiko ikishingapwa na bukine ifirubo eko fifimbirikishiwa na ku katina ka kwa Yahweh eko abantu bafumina ku bubi. ⁷Iryo inshira sha muntu shiri ishakusekesha kuri Yahweh, ararenga na barwani ba uyo muntu ukuba mu mutende na ye. ⁸Kyawamapo utunono mu burungami, ukukira ukunonka ifingi mu rufyengo. ⁹Mu mutima wa kwe e mo umuntu apangira inshira ya kwe, rero Yahweh e utungurura intampuro sha kwe. ¹⁰Ubupingushi bwaputwamo bwaba pa miromo ya mfumu, akanwa ka kwe takafwire ukuburwa umuringanya. ¹¹Ikipimo kya muringanya kifuma kuri Yahweh ifipimo fyonse mu mufuko fyaba umurimo wa kwe. ¹²Iryo imfumu shakita ifintu fya bubi, ikyo kintu ikiri kyakusurisha, pantu ikipuna kya bufumu kipampamikwa ku kukita icyawama. ¹³Imfumu ibekerwa mu miromo isho ishiranda icyakishinka kabiri atemwa uyo urandirapo. ¹⁴Ubukari bwa mfumu ni nkombe ya mfwa rero umwaume wa mano aresha ukupwisha ubukari bwa kwe. ¹⁵Mu rubuto rwa kinso kya mfumu e mwaba umweo no bubire bwa kwe bwaba kumbi iryo irireta imfura ya mukurekeresha. ¹⁶Kyawamishapo ukupoka amano ukukira goride. Ukukwata ubwishibiro e kuringire ukusarwapo ukukira silfere. ¹⁷Inshira ya pabuka iya bantu baororoka irafuma ku bubi; uyo untu akingirira umweo wa kwe araronda inshira ya kwe. ¹⁸Ikirumba e kitampirapo pakonaurwa no mupashi wa bukari e utangirira ukuwa. ¹⁹Kyawamapo ukuba uwaikyefya pakati ka bantu abaranda ukukira ukwakanya ifya pokororwa na bantu ba kirumba. ²⁰Uyo onse uwiruka ifyo aebwa akesanga ikya bune, na abo abakyetekera muri Yahweh bakaparwa. ²¹Uyo uwa mano mu mutima etwa uwakwiruka no kuwama kwa mashiwi kurenga ukusambirisha kwakura. ²²Ukwiruka e kamfukumfuku ka mweo kuri uyo uwakwata, rero ikirangiriro kya fipuka bu werewere bwabo. ²³Umutima wa muntu wa mano upera akanwa ukushirimuka no kurundapo ukusembereka pa miromo ya kwe. ²⁴Amashiwi ya bune e ruto rwa buki urwarowa ku mweo kabiri e bundapishi ku mafupa. ²⁵Kwariba inshira iboneka iya wama ku muntu, rero impera yaiko ni nshira ya mfwa. ²⁶Insara yaubombesha iramubombera; pantu insara ya kwe iramukoseresha. ²⁷Umuntu wa kyabe kyabe ashurumuna ububi ne mirandire ya kwe yaba kwati muriro uyo ubabaura. ²⁸Umuntu wapusauka abusha ifyongo no rwambo rupaturura ifibusa fyatemwana. ²⁹Umuntu wakakata arabepa ku mwina muparamano no kumutungurura ukutentemukira ku nshira ishawama. ³⁰Umuntu upirabaura amenso ateya ifintu ifibi; bonse abo abapepeka imiromo bakarenga ifibi ukukitika. ³¹Umushishi wa buta kirongwe kya bukata; kiretwa mukwikara mu burungami. ³²Kyariwamapo ukukokora mu kufurwa ukukira ukuba imparume na umo utungurura umupashi wa kwe arishipa ukukira umo uwa kimfya umusumba. ³³Ifipendero fiposwa pa kisaru, rero ukusara ku fuma kuri Yahweh.

Chapter 17

¹Kyawamapo ukuba tondoro no mukate uwauma ukukira ing'anda yaisuramo ukusefya kwa kutarikana.

²Umubomfi wa mano akatungurura umwana mwaume ukita ifya nsoni no kwakanya ikikwatwa kwati ni ba wabo.³Inongo ni kuri silfere no muba ni kuri goride, rero Yahweh arasamfya imitima. ⁴Uwafirubo arakutika ku miromo ya mubembu; uwa bufi apepeka ukutwi kururimi rwa kubongorora.⁵Onse upumya umupina atuka uwamupangire na uyo usansamukira ikya bubi takarekwe ukwabura uku kandwa. ⁶Abeshikuru e kironwe kya bakote na bafyashi bareta ukukindama ku bana babo.⁷Ukuranda kwa bune takuwamina ikipuba; nangura miromo ya bubifi tekuti iringe ku ba kindikwa. ⁸Ubupe bwaba kwati ribwe irya kwerenganya irya kutemwikwa ku minwe mureripera; konse ako apiribukira, ararunduruka.⁹Onse upurura umurandu afwaya ukutemwa, nombamba ubwekeshapo umurandu umo wine aronaura bakibusa atemwisha. ¹⁰Ukukaripira kurengira mu muntu umfwikisha ukukira ukuma ikipuba amakofi umwanda umo.¹¹Umuntu umubembu afwaya bukisanguka, kanshi intumi itaba bwino e yo bakamutumina. ¹²Kyawama ukukumanya ikiburi uyo baibira abana ukukira ukukumanya ikipuba no bupuba bwa kiko.¹³Nga kyakwebati umo abwesisha ububi pa bune, ububi tabwakafume mu ng'anda ya kwe. ¹⁴Ukutamapa kwa fimfurunganya kwaba kwati untu aitaira amenshi konse, kanshi taruka kuburaki iryo taburatampa.¹⁵Umuntu uwarekako uwafirubo no muntu uwaebaura uwarungama- bonse ba museru kuri Yahweh. ¹⁶Kinshi ikipuba kingaripirira indarama pakweba ati kisambarire amano, iryo takwete ishuko rya ku ya sambirira?¹⁷Umunobe araba uwakutemwa inshita yonse na wenu arafyarwa munshita sha kukyura. ¹⁸Umwaume uwabura amano akaka amarayo ya bufi kabiri aba uwasakamana inkongole sha bena muparamano.¹⁹Onse uwatemwa ifyongo ninshi atemwa urubembu; uyo utarimfya umwinshi wa kwe arenga amafupa ukutobaika. ²⁰Umuntu uwakwata umutima wapondama tasanga nangu kimo ikya bune; no wabwirika ndimi akaponenwa mukukyura.²¹Onse umufyashi wa kipuba arairetera uburanda umwine; na wishu wa kipuba tansansamuka. ²²Umutima wa kusansamuka muti wa bune, nombamba umutima watobeka uromya amafupa.²³Umuntu wa firubo arapoka ubupe bwa mubumfinsoro pakuti apondamike inshira ya warungama. ²⁴Umfwikisha arosha ikinso kya kwe ukuri amano, rero amesno ya kipuba yaroresha kumpera sha kyaro. ²⁵Umwana mwaume ikipuba kya buranda kuri wishu kabiri ararangurusha nyina uwa mufyere. ²⁶Kabiri, tekya bune ukukanda umuntu uwarungama; nangura ukube kya bune ukurakyusha abaume bakine.²⁷Onse uwakwata amano abomfya amashiwi ayanono na uyo uwakifukushi rikwata ukumfwa. ²⁸Ne kipuba kine itontonkanyo rya kiko kuba uwa mano kyaikara tondoro; iryo aisara akanwa kwe, arabikwa ukuba uwa mano.

Chapter 18

¹Uyo uwikara eka afwaya ifyo umwine atemwa no kupandwa amano ku katifya umutima wa kwe. ²Ikipuka takisanga insansa mukwishiba, rero kano mukupataurwa ifya mu mutima wa kwe. ³Iryo umuntu umubi aisa, ukusurwa kuresa na ye pamo ne nsoni no musebanya. ⁴Amashiwi ya mu kanwa ka muntu menshi ayashika; na kamfukumfuku ka mano ka muronga akaposa amenshi. ⁵Te kya bune ukuba bwino ku muntu umubifi, nangu ukufyenga umungtu umororoke. ⁶Imiromo ya kipuka imuretera ifinsa na kanwa kakwe kamurombera ukupumwa. ⁷Akanwa ka kipuka eka mureterera ne miromo ya kwe e kiteyo kya kwe. ⁸Amashiwi ya warwambo yaba kwati fya kurya fya bune ifya murubiro ifirentemukira mu fya munda ya mubiri. ⁹Kabiri, uyo umunang'ani mu kubomba kwa kwe ni wabo wa muntu umonaushi. ¹⁰Ishina rya kwa Yahweh rupungu rwa kukosa; umuntu umororoke arabutukirako no kupusuka. ¹¹Ifyuma fya mukankara musumba uwakosa na matontonkanyo ya kwe yaba kwati kibumba kya sansuka. ¹²Umutima wa kirumba e urenga umuntu ukuwa, rero ukiyefya e kutangirira ubukindami. ¹³Uyo uwasuka taraumfwa- airetera ubuwerewere ne nsoni. ¹⁴Umutima wa muntu kuti wapusuka ku burwere, rero umutima watompoka nani uwingaushipikisha? ¹⁵Umutima wasarapuka ufwaya ukuwishiba no kutwi kwa wa mano kufwaya ukumfwikisha. ¹⁶Ubupe bwiswira umuntu inshira no kumureta pa kinso kya bantu abakindami. ¹⁷Uwabarirapo ukuruburura umurandu wa kwe aboneka umurungami mpaka umunankwe aisa no kumwipusha. ¹⁸Ukupendura kupwisha ifikansa no kupatuturura pakati ka bapusene. ¹⁹Wabo uyo babembukira arikosapo ukukira umusumba uwa kukosa, ne fikansa fyaba kwati maingwe ya pe ringa. ²⁰Ififuma mu kanwa ka muntu fikamurenga ukwikuta; akekuta ikibwisha kya miromo ya kwe. ²¹Imfwa no mweo fitungururwa no rurimi, no yo onse uwatemwa ururimi akarya ifisabo fya ruko. ²²Uyo uwasanga umukashi asanga ikintu ikya bune, kabiri akapokerera ukutemwikwa ukufuma kuri Yahweh. ²³Umuntu umubusu aomba uruse, nombamba umuntu umukankara asuka ubukari. ²⁴Uyo ufwaya bakibusa abengi bamuretera ukonaurwa, rero kuri ikibusa ikyakira pari wenu.

Chapter 19

¹Umuntu umuranda awamapo uyo uwendera mu kine kya kwe ukukira uyo uwirikanya amashiwi mukuranda kanshi kipuka. ²Na kabiri, takyawama ukupupumina ukwabura ubwishibiro na uyo utatekanya araruba inshira. ³Ubupuka bwa muntu bonaura umweo wa kwe no mutima wa kwe wafurirwa Yahweh. ⁴Ikyuma kifusha ifibusa, nomba umuntu umuranda bamufumya ku fibusa. ⁵Kambone wa bufi takaburwe ukurimunwa na kabepa wa bufi takapusuke. ⁶Abengi barepusha ukutemwikwa ku muntu umukankara no muntu uyo upera ifya bupe ni kibusa wa bantu bonse. ⁷Apo umuntu umuranda ba wabo bonse baramupata; pari bufi ifibusa fya kwe ifimutaruka ukuya ukutari! Akuta kuri bo, awe bena barire. ⁸Uyo onse uupoka amano aritemwa umweo wa kwe; na uyo ufwaisha ukwishiba akasanga ishuko. ⁹Kambone wa bufi takabule ku limunwa, nomba uyo ubepa ubufi akaroba. ¹⁰Ta kyaringa ku kipuka ukwikara mukuipakisha pari bufi ku musha ukuteka abana ba mfumu. ¹¹Amano yarenga umuntu ukukokora ukukaripa no kusura ku kirubo e kukindika kwa kwe. ¹²Ubukari bwa mfumu bwaba kwati kirurumo kya nkaramu, nomba uruse rwaiko rwaba kwati kime pa kyani. ¹³Umwana mwaume ikipuka rishamo kuri wishi no mukashi wa buraki ena kutonaira kwa menshi. ¹⁴Ubupyani bwa ng'anda ne fyuma bufuma ku bafyashi nomba umukashi wa mano afuma kuri Yahweh. ¹⁵Uburamu buponesha umuntu muturo utukuru, nomba uyo utafwaya ku bomba akaponenwa ne nsara. ¹⁶Uyo unakira amafunde akingirira umweo wa kwe, nomba umuntu ushitontankanya pa myendere ya kwe e ukafwa. ¹⁷Uyo onse ukumbusukako abaranda akongweshwa kuri Yahweh eryo ena e ukamubwesha pafyo akitire. ¹⁸Karipira umwana obe umwaume iryo ku kiri isubiro kikuru wibika mapange ya kumubika kumfwa. ¹⁹Umuntu ufurwa bwangu afwire ukufuta amafuto; nga wa mupusushako, ukamuripirira na kabiri nga abwekeshapo. ²⁰Kutika ku mano no kupokerera amafunde, pakuti nobe ube na mano mu mweo obe. ²¹Mu mutima wa muntu mwaba amapange ayengi, nomba ubufwayo bwa kwa Yahweh e bukabererera. ²²Ikitemwiko ikishipwa ekyo umuntu akabira no muntu umuranda awama ukukira uwa bufi. ²³Akatina ka kuri Yahweh katwara abantu ku mweo; onse uwakwata akekuta no kukana kyushiwa uboni. ²⁴Umunang'ani atubika ukuboko kwa kwe mwi rishi, ena takakubweshemo no kutwara pa kanwa kakwe. ²⁵Puma kapumya, no muntu imburwa mano akaberwamo na mano; karipira uyo uwingeruka, nao akanonka ukwishiba. ²⁶Uyo uwibira wishi no kutamfya nyina mwana mwaume ureta insoni no musebanya. ²⁷Nga wareka ukumfwa amafunde, we mwana wandi umwaume, ukaruba ukufuma ku mashiwi ya kwishiba. ²⁸Kambone wa bufi arasura ubupingushi na kanwa ka bufi karamya ifya rufyengo. ²⁹Ubupingushi kwasungirwa abapumya ne mpumo shabera inuma sha fipuka.

Chapter 20

¹Umwangashi urafurunganya ne kya kunwa ikikora kimya imburi; uyo onse ukikonkerera takwata mano.
²Akatina ka mfumu kaba kwati katina ka musepera wa nkaramo ireburuma; uyo uirenga ukufurwa aireterera umwine mu mweo wa kwe.³Kyariba mu kinshi kuri uyo utaruka ku fyongo, nomba imburwa mano yonse itorokera mu fikansa. ⁴Umuntu umunang'ani tarima mu mibundo; ena akafwaya ikisabo panshita ya kusombora nomba takakikwate.⁵Amapange ya mu mutima wa muntu yaba kwati ni pa menshi yashika, nomba uyo uwa mano e ukatapamo. ⁶Umuntu araitakisha mufingi ati wa ruse, nomba ni nani uwingamusanga uyo uwa kishinka? ⁷Umuntu umurungami endera muri bukaere bwa kwe, na bana bakwe abaume abakamukonkapo bari no kuparwa. ⁸Imfumu iyaikara pa kipuna uku bomba umurimo wa bupingushi irafuta ububi bonse pa kinso kyaiko. ⁹Ni nani uwingasosa ati, "Nebo umutima wandi wariwama; na risangururwa ku masambi yandi"? ¹⁰Ifipimo ifitari fya kishinka ne miringo tairingene- Yahweh arifipata fyonse. ¹¹Nangu mwaice e shibukirwa ku mikitire ya kwe, nga kyakuti imikitire ya kwe yariwama no kororoka. ¹²Amatwi ayomfwa na menso ayabona fyonse ni- Yahweh wa fipangire. ¹³Wiratemwa turo e pari waba mu bupina; ureshibura amenso yobe na webo ukakwata ifya kurya ifingi. ¹⁴"Tafiweme! Tafiweme!" e fi sosa uushita, rero iryo afuma aya areitakisha. ¹⁵Kwariba goride na mabwe ayengi ayakuruma umutengo rero imiromo ya mano ya ryafya ukusanga. ¹⁶Upoke iraya rya kwe uyo uwabika ubukingo pa mweni no kurikata nge kikatira murandu iryo ena arekingirira pa mwanakashi wa misango ya bubi. ¹⁷Ikirayo kipokerwa mu bukyenjeshi tepa kurwa, nomba pa numa akanwa ka kwe ka kesuramo insakarabwe. ¹⁸Amapange ya tantikwa mukupandwa amano eryo ni ku kutungururwa na mano webo wingarwira inkondo. ¹⁹Uwamuromo aturisha inkama kanshi webo wiraenda na bantu baranda sana. ²⁰Umuntu uwatipwira wishu nangu nyina, umusaniko wakwe ukashima mukati kamfinshi ya kufita fititi. ²¹Ifyuma ifinonkwa bwangu pakubara tafikita bune ku mpera. ²²Wi sosa ati, "Nkarandura pa bubi ubu!" Urerorera pari Yahweh na ena e ukapususha. ²³Yahweh aripata ukupima kwa bukyenjeshi ne fipimo fitari fya kishinka ta fyawama iyo. ²⁴Intampuro sha muntu shi tungururwa na Yahweh; nga nomba ena kuti aishiba shani inshila yakwe?²⁵Kyariba kiteyo ku muntu ukubirima pa ku sosa, "Iki kintu kyarishira," kabiri tampa ukutontonkanya ifyo kipiribura pa numa ya kupanga ikirayo. ²⁶Imfumu ya mano irorururamo ababi no kupishapo no mupeto wa kuwirako ing'ano²⁷Umupashi wa muntu e musaniko wa kwa Yahweh, uurengura fyonse ifya mukati na nkati kwa kwe. ²⁸Ikitemwiko kitapwa ne kishinka firinda imfumu; ikipuna kyaiko kyarikingirirwa ne kitemwiko.²⁹Ururumbi rwa barumendo maka yabo no bukindami bwa bakote nimfwi shabo. ³⁰Ukumaurwa ukukita ifironda kufumyapo ububi ne mpumi shiwaminisha ifya munda.

Chapter 21

¹Umutima wa mfumu ka muronga ka menshi mu minwe ya kwa Yahweh; arakapindurwira konse ukuntu atemwa. ²Shonse inshira sha muntu sharyororoka mu menso ya kwe umwine, rero ni Yahweh e upima imitima. ³Ukukita icyarungama no kororoka kiri ikingapokererwapo ikine kine kuri Yahweh ukukira ifya bupe. ⁴Amenso ya bukari no mutima wa kirumba- inyali ya babifi- rubembu. ⁵Amapange ya wamutekatima yatwara ku kutunguruka, rero onse ukita mukubirimisha esafye ku kipowe. ⁶Ukunonkera ifyuma ku rurimi rwa bufi kine ikyo ikireima ne kiteyo ikipaya. ⁷Ubukakashi bwa babifi e bukabatintira ukutari, pantu bena barakana ukukita icyawama. ⁸Inshira ya muntu wa mirandu yaryongama, rero uyo uwaororoka akita ifyarungama. ⁹Kyawama ukwikara pa kifutu kya mutenge ukukira ukwikara mumo no mukashi waburaki. ¹⁰Ukukabira kwa mbifi kufwaya ifyabipa; umwina muparamano wakwe tengasanga ububire mu menso yakwe. ¹¹Iryo katumfya arimunwa, ifiwerewere fiba na mano, no iryo uwa mano arangirirwa, e katisha ku kwishiba. ¹²Umntu umurungami aratamba ing'anda ya muntu wa bipa; aresa mukureta abantu ba bipa mu konaurwa. ¹³Uyo uwisara amatwi ya kwe ku kurira kwa ba busu, nankwe akarira ukupongomoka, rero takasukwe. ¹⁴Ikya bupe kyamunkama kirabweshamo ikifukushi ne kya bupe kya mubumfisoro kirabweshamo ubukari bwine bwine. ¹⁵Iryo umuringanya wapita, kirareta ukusamwa ku muntu warungama, rero kireta ukutinya ku bakita ububi. ¹⁶Uyo utaruka ukufuma kunshira yakwiruka, akatusha mwi bumba rya bafwa. ¹⁷Uyo onse uwatemwisha amangaro akaba umubusu; uyo uwatemwa umwangashi na mafuta takanonke. ¹⁸Umntu wabipa kyakurubwirako kya warungama, no muntu wabura bukiru kya kurubwirako abantu baororoka. ¹⁹Kya wama ukwikara mu matororo ukukira pamo no mukashi wa buraki no bukari. ²⁰Ifyuma wingakabira na mafuta fisungwa umwikara aba mano, rero ikipuka kya muntu kikibaura fyonse. ²¹Uyo ukita icyarungama kabiri ariba bwino uyu muntu arasanga umweo, uburungami, no kukindamikwa. ²²Umwaume wa mano aranina umusumba wa bamaka, no kuwisha abakosa abo bakyetekeramo. ²³Uyo onse ubakirira akanwa ka kwe no rurimi araitarusha imwine ukufuma ku mafya. ²⁴Uwakirumba no muntu wa bukari-"Katumfya" emikitire ye shina rya kwe pamo nekirumba kyakukana ororwa. ²⁵Ifyakukabira fya muntu umunang'ani firamwipaya umwine, pantu amaboko yakwe yarakana ukubomba. ²⁶Akasuba konse akabirafye no kukabirisha, rero umuntu warungama arapera kabiri tatana. ²⁷Irambo rya mubifi rya museru; rirakirapo no kuba irya museru iryo arireta na mapange ya bipa. ²⁸Kambone wa bufi akafwa, rero uyo umfwa akararanda mu nshira shonse. ²⁹Umwaume wa bipa arakosha pa kinso kyakwe, rero umuntu waororoka arashininkisha parwa nshira sha kwe. ³⁰Takwaba amano, takwaba ukwiluka, eryo takwaba ukupanda kwa mano ukwingakiringanya Yahweh. ³¹kabarwe a pekanishiwa pa bushiku bwa burwi, rero ukukimfya kwaba kuri Yahweh.

Chapter 22

¹Ishina rya bune riringire ukusarwa ukukira ubunonshi no bubile bwabune ukukira silfere na goride. ²Abantu abanonshi na bapina bakwata iki mukuparana- Yahweh e karenga wabo bonse. ³Umwaume washirimuka abona amafya no kuifisa umwine rero uwashishita akonkanyapo no kukyura pa murandu wa iki. ⁴Ikirambu kya kuikyefya na katina kwa kwa Yahweh bunonshi, ubukata, no mweo. ⁵Imyunga ne fiteyo fyarara munshira ya mubifi; uyo onse ubaka umweo wa kwe akaturuka kuri fyena. ⁶Sambirisha umwana inshira ena afwile ukuyamo na iryo ena akakura takatare apatukako kuri firya firangiro. ⁷Abantu abanonshi bateka abantu abapina na onse ukongora musha kuri uyo ukongweshwa. ⁸Uyo ubyarika ububifi ari no kusombora ububi ne nkonto ya kipyu ikafumishiwapo. ⁹Uwakwata amenso ya ruse ari no kuparwa, ena abanya umukate wa kwe na bapina. ¹⁰Fumya uwamirandire ya bubi, no rupato; ifikansa ne miponto fyikapwa. ¹¹Ena uwatemwa ukusanguruka kwa mutima na uyo imilandire ya kwe yaba iya bune, ena akakwata imfumu nga kibusa wa kwe. ¹²Amenso ya kwa Yahweh yarorekesha pa mano, rero ena afumyapo amashiwi ya wa bufi. ¹³Umuntu umunan'ani asosere ati, "Kuri inkaramo mu musebo! Nebo naraipaiwa mu nkyende sha panse." ¹⁴Akanwa ka kwa kirende kirindi ikitari; ubukari bwa kwa Yahweh butarama uyo onse uwiramo. ¹⁵Ubupuka bwa kakirwa mu mutima wa muntu umwaice, rero inkonto yakusarapurwa ibatamfisha ukutari. ¹⁶Uyo onse ukyusha abantu abapina pakuti ayifushishe ifyabunonshi, neryo ukupera ku bantu abanonshi, akaba umupina. ¹⁷Pepeka ukutwi kobe eryo umfwe ku mashiwi ya wa mano kabiri upere umutima obe ku mano yandi. ¹⁸Pantu kikaba ikyakusekesha kuri webo nga wafisunga fyena mukati kobe webo, nga kyakuti fyonse fireberengwa ne miromo yobe. ¹⁹Eikyo ikisuma kyobe kikaba muri Yahweh, nebo na yafunda kuri webo rero-na kuri webo. ²⁰Bushe nebo nshakurembera webo insosero amakumi yatatu aya firangiro na mano, ²¹pa kufunda webo ifishinka muri aya mashiwi ya kishinka, eikyo webo wingapera amasuko ayafikapo kuri abo abakutuma? ²²Wiyibira umupina pakuti ena mupina, nangura ukufyengeresha abari mukukabira pa mpongoro, ²³pantu Yahweh akabaruburwira umurandu wabo, na ye akapoka umweo kuri bo abarebebira. ²⁴Wibika bukibusa no muntu umo utungururwa no bukari kabiri wiya no muntu wa kipyu, ²⁵nangu ukusambirira inshira sha kwe na webo ukabika ikiteyo pa mweo obe. ²⁶Wiba umo ubika amaboko pamo na bakita ifrayo, nangu ubika ikikatiro kya nkongore. ²⁷Nga wafirwa ukuba ne nshira yakupereramo, kinshi kingaresha umo ukukusendera ubusanshi uburi panshi yobe? ²⁸Wifumya umupaka wakare uwa kiribwe ikyo ifikorwe fyenu fyabikire. ²⁹Bushe webo wari bona umwaume wasarspuka mu miromo yakwe? Ena akatarama pa ntanshi ya sha mfumu; takatarame pa bantu yawe yawe.

Chapter 23

¹Iryo webo waikara ku kurya na kateka, umwenekeshe ifiri ku kinso kyobe, ²no kubika umwere ku buraka bobo ngori muntu umuriri. ³Wirakumbwa ifya marira fya kwe, e pari firy fya bufi. ⁴Wirabombesha sana ku kuikindamika; ba uwa mano uwaringa ukwishiba iryo wingareka. ⁵Bushe webo ukareka amenso yobe ukutontapo? Kikafurumuka, pantu kyena kikamena amapindo kwati ni kapumpe no kupupukira murwerere. ⁶Wirarya ifiryo fya muntu wa rinso rakaso- kabiri wirakumbwa ifya marira fya kwe, ⁷pantu ena umusango wakwe wakupenda umutengo wa firyo. Ena aranda kuri webo ati, urye no kunwa!" nomba umutima wa kwe tauri nobe. ⁸Webo uri no kuruka utunono utorire no kutasha kobe kukaba kwafye. ⁹Wirarandira mu matwi yakipuka, e pari ena asura amano ya mashiwi yobe. ¹⁰Wirasesha umupaka wakare uwa mabwe nangura ukwingira mu mabara ya bana banshiwa, ¹¹pantu karubura wabo arikosa na ye arebaruburwirako umurandu kuri webo. ¹²Rosha umutima obe kufirangiriro na matwi yobe ku mashiwi yakwishiba. ¹³Wiraikaturira ifirangiriro ififuma ku mwaice, pantu webo nga uremusarapura, ena takafwe. ¹⁴uremupuma ne kyembya no kupususha umweo wa kwe ukufuma kumbo. ¹⁵We mwana mwaume wandi, umutima obe nga waba na mano, eryo umutima wandi ukasansamuka; ¹⁶umutima wandi urasansamuka iryo imiromo yobe yaranda ifyarungama. ¹⁷Wireka umutima obe urekumbwa imikitire ya babembu, rero utwaririre ukutina Yahweh inshiku shonse. ¹⁸Kine kine inshita e koiri ne subiro ryobe tarya kaputurwe. ¹⁹Umfwa! we mwana mwaume wandi, kabiri ube na mano yakutungurura umutima obe munshira. ²⁰Wiraampama na bakyakorwa, nangu bariri banama, ²¹pantu bakyakorwa na bariri basanguka abapina no turo tukabarenga ukusapura. ²²Ureumfwa kuri wiso uwakufyere kabiri wisura noko iryo akota. Urenonka ikishinka; ²³urenonka amano, amafunde, no kumfwikisha. ²⁴Wishi wa muntu umurungami aranga ne nsansa no wa fyara umwana uwa mano arasansamukira muri ye. ²⁵Reka wiso na noko baresansamuka no kureka uwa kufyere aresangarara ne nsansa. ²⁶We mwana mwaume wandi; mperako umutima obe no kureka amenso yobe yakonke inshira shandi. ²⁷Pantu kirende mukanda washika no mwanakashi wa misango ya bubi aba kwati kishima ikinono mu muforo. ²⁸Ena araririra mukurorera kwati kipondo no kufusha impendwa ya bubifi mu bantu. ²⁹Ni nani ari no buranda? ni nani akaranguruka? ni nani ari no ruburi? ni nani areirishanya? ni nani ari ne fironda ukwabura ukwishiba? ni nani ari na menso yakiproparopa? ³⁰Abo abekaririra pa mwangashi, abo abarabusha umwangashi wasanshiwa. ³¹Wiroresha pa mwangashi iryo ukiri uwakashika, iryo urebengeshima muri kapu no kupita pa mukoshi bukye bukye. ³²Mukurekeresha urasuma kwati ni nsoka no bukari kwati bwe fwafwa. ³³Amenso yobe yakabona ifyakupapa no mutima obe ukaraenganya ifyo ifyakwerenganya. ³⁴Webo ukaba kwati ni uyo usendeme pari bamba nangura urere pa muru wa murongoti wa bwato. ³⁵"Webo ukaranda ati, "Barindarwere," rero takyenene. Barimpumine, rero nshifyumfwire. Ni rwise nkabuka? Nebo ndefwairapo umwangashi naumbi."

Chapter 24

¹Wirakumbwa abo bonse abakita ifyabipa, nangura ukuba pamo nabo, ²pantu imitima yabo iyontonkanya pa fimfurunganya ne miromo yabo iranda pafya kureta amafya. ³Ukupitira mu mano ya kifyarirwa ing'anda e mo ikurirwa na kukwiruka e ko ikarira. ⁴Ku kwishiba e kurenga ukuti imipture isuremo ifya bune kabiri fyakwiminako ubukankara. ⁵Umushirika wa mano arikosa, no mwaume wa mano arakushisha ku kukosa; ⁶Pantu ukutungururwa kwa mano kuti webu wapima inkondo yobe na kuri bampanda mano abengi kuri ukukimfwa. ⁷Amano yariba pa muru ku kipuka; pa mpongoro e na tasamuna akanwa kakwe. ⁸Kuriko umo uurepekanya amapange ya bubifi- abantu babubi bamwita ati umukaramba wa mano ya kutumpa. ⁹Amapange ya kipuka rubembu no mwana arasuko upumya. ¹⁰Nga kya kwebati webu waba uwanaka ku mwendo mu bushiku bwa kukyula, eryo ubukose bobe ninshi bunono. ¹¹Urepokororako abo baretwara ku kwipaya no kubekata abo bonse baretantanya ku kubepaurura. ¹²Nga kya kweba ati webu wa sosa ati, "Bona, fwebu tatwaishibe nangu kimo parwa ifi, " bushe uupima imitima takeruke pafyo webu ureranda? Uyo umo urinda umweo obe, bushe tateshabe ikyo? bushe Resa takapere kuri kira umo ikyo ena arebombera? ¹³We mwana mwaume wandi, ukarya ubuki pantu bwa bune, pantu umuto wa buki warirowa ku kurya. ¹⁴Ayo mano nayo aya ku mutima obe nga kya kweba ati wayasanga webu. kuri ubwikashi bwa kuntanshi ne subiro ryobe taryakaputurwe. ¹⁵Tekyakweshu ukufisama no kuroresha kwati muntu uwakwata amano ayabipa uureonaure ing'anda ya muntu umurungami. Tekyakweshu ukonaure ing'anda yakwe! ¹⁶Pantu umuntu umurungami kuti apona panshi imiku kine rubari no kwima na kabiri, nomba abantu abakita ububi baponena no kuwira mu mafya. ¹⁷Tekyakweshu ukusefya iryo umurwani obe apona kabiri wireka umutima obe ube uwasansamuka iryo ena aipuntura, ¹⁸Pantu Yahweh akabona no kufirwa ukushininkisha eryo akapiribuka ukufuma ku bukari bwa kwe pari ye. ¹⁹Tekyakweshu ukusakamana pa murandu wabakita ifyabipa, kabiri tekyakweshu ukukwatira abantu ababi akafindwe, ²⁰pantu umuntu ukita ifyabipa takwata ubwikashi bwakuntanshi ne kisaniko kya bantu abakita ububi kyarishiminina. ²¹Uretina Yahweh, no ku kwatira imfumu umwendo, we mwana wandi; tekyakweshu ukurasangwa nabo abo abamusangukira, ²²pantu mukupumikishiwa kuti kwaisa ikyakonaure kyabo kabiri ni nani uwaishiba apengafika ubonaushi ubo bwingeshira pari bonse abo? ²³Pari ifi na kabiri kusosa kwa wa mano. Umukisha kinani mu kupingura umurandu we funde tekyabune iyo. ²⁴Rero uwaranda ku muntu ukita ifyabipa ati, " Webu uri muntu umurungami," akaba uwatipwa ku bantu no kupatwa ku mishobo. ²⁵Nomba abo abasarapura abo abakita ifyabipa bari no kuperwa ne fyabupe ifyabune firi nokwisa pari bo. ²⁶Uyo onse uupera ikyasuko ikyabura ikishinka apera ukutomona kwa pa miromo. ²⁷Pekanya ukufuma kwa kubomba kobe, eryo upekanye na fyonse we mwine ukuya mukubomba mu mpanga; pa numa yaifyo, eryo ukakure ing'anda yobe. ²⁸Tekyakweshu ukuba kambone pa mwina muparamano obe ukwabura ukushininkisha kabiri tekyakweshu ukuraibepa ku miromo yobe. ²⁹Tekyakweshu ukusosa ati, "nebo nkakita kuri ye ifyo ena ikitire kuri nevo; nevo nkabweseshu kuri ifyo akitire kuri nevo. " ³⁰Nebo narire mwibara rya mwaume uwaburungami, ukupita mwibara rya myangashi irya mwaume uushakwata amano. ³¹Imyunga ninshi sharikura konse, no mushiri wari uwafimbwa ku nsensere, ne kibumbiri kya mabwe nishi kyariponena panshi. ³²Iryo nevo nabwene no kukishibisha; nevo naribwenekeshu no kupokerera uburangiriro. ³³Ukusendamako panono, ukuikumbata amaboko panono ku kutusha- ³⁴no bupina bukesa bureponena pari webu, no kukabira kobe kukaba kwati mushirika uukwete ikyanso.

Chapter 25

¹Aya yakira pa mapinda yakwa Soromoni, ayakoperwe ku baume bakwa Heseikia, ifumu ya baYuda. ²Bukata ba kwa Resa ukupwisha umurandu, rero ubukata bwa mfumu ku ufwasha. ³Nge myuru shaba umutari ne kyarokyaaba panshi, eikyo umutima wa mfumu taufwaikwa. ⁴Fumyapo ikimpashanya kya silfere ne kyera uurebomba kuti abomfya silfere mukushirimuka kwa kwe. ⁵Nangu nifyo, fumyamo abantu ababifi ukufuma ku kinso kya mfumu ne kipuna kya bufumu kyakwe kikapampamikwa ku kukita ikisuma. ⁶Wiraikindika we mwine ku kinso kya mfumu kabiri wiratarama mu nkyende iyabikirwa abantu abakindami. ⁷Kyaringa kuri ye ukusosa kuri weboti, "Isa kuno," ukukira ena ukukusebanya ku ntanshi ya baume abakankara. Ikwo washininkisha, ⁸wirakireta bwangu ku kukyesha. Pantu ukakita shani ku mpera iryo umwina muparamano obe akurenga insoni?

⁹Tarikaneni umurandu pari webo no mwina muparamano obe umwine kabiri wirasokorora inkama ya umbi, ¹⁰pantu rimbi uyo ukumfwa akakuretera insoni pari webo ne mbira iibi pari webo iyo ishingashima. ¹¹Ikisabo kya goride ikyabikwa pari silfere rishiwi iryarandwa mu nshira isuma. ¹²Ininda minwe iya goride nangura iyabeka iyapangirwa na goride umusuma ku karipira kwa mano ku kutwi ukureumfwa. ¹³No kutarara kwa mfura ya buta pa nshita yakusombora mu bomfi wa kishinka kuri abo aba mutuma; areta umweo kuri bashikuru. ¹⁴Amakumbi no mwera ukwabura imfura ni uyo uitutumika pa fyabupe ifyo tapera. ¹⁵Intungurushi iyaba no kurorera kuti abamberekwa no rurimi rwa naka kuti rwa toba ifupa. ¹⁶Nga wa sanga ubuki, rya ubwaringa-pantu rimbi, ukurya ifingi, kuti waruka. ¹⁷Wibika urukasa robe mu ng'anda ya mwina muparamano obe kira nshita; kuti akutendwa no ku kupata. ¹⁸Umwaume uuba kambone wa bufi pa mwina muparamano wakwe aba nge kyanso babomfya ku nkondo, nangura urupanga, nangura ikyera ikyatwa. ¹⁹Umwaume wabura ikishinka uyo waketekera mu nshita ya bafwa aba nga irino iribi nangura urukasa urwa teremuka. ²⁰Ngo muntu uwafura umwingira wakwe mu nshita ya kutarara, nangura finiga baiturira pa fishikisa, e fyaba uyo uwimba inyimbo ku mutima wakosa. ²¹Nga umurwani obe ari ne nsala, mupereko ifyakurya, kabiri nga ari ne kiraka, mupereko amenshi ya kunwa, ²²pantu ukubika amarasha ya muriro pa mutwe wakwe na Yahweh akakurambura. ²³Ikishinka nga umwera wa ku kapinda ka ku kuryo ureta imfura, efyaba no rurimi urweba ifyankama ukatumbuka ku kinso kyafurwa. ²⁴Kyawama ukwikara pa kifutu kya mutenge ukukira mu ng'anda imo no mwanakashi wa buraki. ²⁵Nga amenshi ya tarara kuri uyo uuri ne kiraka, e fyaba ne mbira iisuma ukufuma ku kyarokyaaba kutari. ²⁶Nga umushirwa wa kyera nangura akamfumfuku kaisura e fyaba umuntu umurungami uwawa ku kinso kya bantu ababifi. ²⁷Takyawama ukurya ubuki ubwingi; ifyo kimo no kufwaya ubukindami pa numa ya bukindami. ²⁸Umuntu wabura- kampingu aba ngo musumba uwakurwa ukwabura ifibumba.

Chapter 26

¹Kwati ni mfula ya buta mu rusuba nangu imfula mu kusombora, efyo umupuka taringira ubukata. ²Kwati kaseba ku kurumba na utumimbi iryo turepupuka, efyo ikitipu takisa ku kwika. ³Ubwembya bwa kwa kabarwe, umukobero wa mpunda na inkonto ya kuminako inuma sha bapuka. ⁴Wiraasuka umupuka ukuringana na ubupuka bwa kwe, e pari nobe waparana na ye. ⁵Asuka umupuka umwebera ubupuka bwake, pakuti eba uwa mano mu menso yakwe umwine. ⁶Onse uutuma ifyebo mu minwe ya mupuka ateta amakasa yakwe umwine no kunwa ikimfundawira. ⁷Kwati moru ya waremana ayarerebera panshi kipowe mukunwa ka fipuka. ⁸Kwati kukaka iribwe mukafunda e kupera ubukata ku mupuka. ⁹Kwati munga uwingira mukuboko kwa kwa kyakorwa ripinda mutunwa twa fipuka. ¹⁰Nga uuremba umupupu uukyena bonse abamushinguruka ni uyo umupuka uubwekashpo ubupuka bwakwe. ¹¹Nga firya imbwa ibwekera ku marushi yaiko, e fyo aba umupuka uubwekeshapo ubupuka bwa kwe. ¹²Bushe naubona uuri na amano mu menso yakwe umwine? Kuri isubiro irikaramba ku mupuka ukukira kuri ye. ¹³Umuntu umunang'ani asosa ati, "Muri inkaramo munshira! pari inkaramo pakati kankyende shaparwarara!" ¹⁴Nga firya ikibi kisuka pa twakwisukirako, e fyo no muntu umunang'ani aba pa busanshi bwa kwe. ¹⁵Umuntu umunang'ani abika ukuboko kwa kwe mu mpakwirow eryo ninshi takwete na maka ya kwimisha pa kanwa kakwe. ¹⁶Umuntu umunang'ani arikwata amano mu menso yakwe umwine ukukira abaume kine rubari abasuka no bupingushi ubwa bune. ¹⁷Nga urya uwikatisha amatwi yambwa, umupita nshira uufurwa pa kukansana ukushiri te kwa kwe umwine. ¹⁸Nga ishuru iriposaika imifi shirepya, ¹⁹e fyaba umuntu uufutika uwmina muparamano wakwe no kusosa ati, "Bushe nshakirasekeshafye?" ²⁰Pantu ukuburirwa kwa nkuni, umuriro urashima; no kushiri uwabufi takuba bufi. ²¹Ngefyo amarasha pa mifito ne nkuni ku muriro, e fyaba umuntu uwaburaki pakusongerekanya uruburi. ²²Ifyebo fya mukantepe ntepe fyaba kwati misasuro sha bune; yaya panshi mukati ka firundwa fya mubiri. ²³Nga firya silifa ashingwirwa mu kyera kye bumba e fyaba ne mirimo ireranga itasha rero umutima mukati wa bubifi. ²⁴Uyo uupata abanankwe arufyanya ifyo omfwa ne miromo yakwe eryo abika ububi mukati kwakwe umwine. ²⁵Aranda ifyebo fya kongora, rero mwi mutetekera, pantu kwaba ifya museru kine rubari mu mutima wakwe. ²⁶Nangu urupato rwa kwe rwarifimbwapo no bukyenjeshi, ububi bwa kwe bukafimburwapo mu kintu bwingi. ²⁷Onse uwimba ikirindi akawiramo ne ribwe rikakunkurukira pari iryo uwari sunkire. ²⁸Ururimi rwa bubifi rwapata abantu rufwanta na kanwa kakutasha muri bu bumbi munda kareta ubonaushi.

Chapter 27

¹wiraitakisha parwa mairo pantu webo tawishibe ifyo ubushiku bukareta. ²Reka umuntu eo akutashe rero tepakanwa kobe; umweni rero temiromo yobe. ³Tontonkanya pakufina kwe ribwe no kufina kwa mukyanga ukusonsomba kwa mupuka kwarirema ukukira ifibi. ⁴Kwariba ukufurwa kwa bunkarwe nekipyu kya ryeshi, bushe rero ni nani e ngashipikisha ku mufimbira? ⁵Kyawamishapo ukukaripirwa kwaparwarara, ukukira ukutemwa kwa kufisama. ⁶Ukukyenwa kuri kibusa kwakishinka, rero ukutomona kwa murwani kwabufi. ⁷Umuntu uwikutire alasuura nekipepe kya buki, rero umuntu uuri ne nsara, ne kintu ikyarura kiromfwika ikyarowa. ⁸Nge kyuni ikyendauka ukufuma ku kinsa e muntu uwendauka ukufuma pakwe. ⁹Amafuta yakyena kya bune no bubani firenga umutima ukusansamuka, rero ukurowa kwa kwa kibusa kufuma mukupandwa amano ya kishinka. ¹⁰Wirasura kibusa obe na bakibusa ba kwa wiso, kabiri wiraya ku ngánda yakwa wenu pa bushiku bwa bwafya bobo. Umwina mupalamano uuri mupepi awamapo ukukira wenu uuri ukutari. ¹¹Ba uwa mano, we mwana wandi umwaume, no kurenga umutima wandi ukusamwa eryo ndepera ikyasuko kuri uyo uurempumya. ¹²Umuntu uwa mano arabona ubwafya no kufisama umwine, rero abantu ababurwa amano barayako no kukyura pa murandu wa kiko. ¹³Senda ikyakufwara kya uyo uurekingirira mukirayo iryo arekingirira navmayo kirende. ¹⁴Uyo onse uupara umwina muparamano wakwe ishiwi rya kubirikisha rukyerokyero, atungwa ukuba uwatipwa! ¹⁵Umukashi uwaburaki aba nge mfura iiretonaisha akasuba konse; ¹⁶Ukumuramwina kimo no kukanya umwera, nangu ukweshu ukwikata amafuta mukuboko kwa ku kuryo. ¹⁷Ikyera kinona ikyera kinankwe; mu musango umo wine umuntu anona kibusa wakwe. ¹⁸Uusunga ikimuti kyamukunyu akaryako ifisabo fyauko, na uyo umo uukingirira shikuru wakwe arakindikwa. ¹⁹Nga firya impumi ya muntu iboneka mu menshi e fyo no mutima wa muntu uranga ifyo aba. ²⁰Nga firya kumbo no bonaushi tafikuta, e fyo na menso ya muntu tayekuta. ²¹Silfere bayengurura munongo na goride bayengurura mwirungu; no muntu bamweseshu iryo aretasha. ²²Nangu wingashonaura ikipuka mwibende umuri ne ng'ano ubupuka bwa kwe tekuti bupwe. ²³Shininkisha bwino ukwishiba ifyo impanga shobe shiri no kubika amano kufiteka fyobe, ²⁴Pantu ifyuma tafyakatwaririre. Bushe ikisote kya mfumu kikatwaririra munkuro shonse? ²⁵Ufwire waishiba iryo ikyani kya kurya ifiteka kyapwa ne fyo ikipya kikakura, ne nshita iryo ikyani ukufuma mutupiri kikoronganikwa. ²⁶Abo abana bampanga bakakupera ifyakufwara ne mbushi shikakupera umutengo we bara. ²⁷Kukaba umukaka wa mbushi ukaba ikyakurya kyobe ikyakurya kyaba ng'anda yobe nefyakwinisha ababomfi bobo abanakashi.

Chapter 28

¹Abantu ababifi bafurumuka iryo tapari ikirebapepeka, rero abantu abarungami bashimpa ngo musepera wa nkaramo. ²Pa murandu wa rubembu rwa mu kyar, kyarikwata intungurushi ishing, rero umuntu uwakwata ukwiruka no kwishiba, kikekara inshita itari. ³Umuntu umupina uyo uutitikisha abapina bambi aba nge mfura iroka iyo iitasha ifyakurya. ⁴Abo abasura amafunde batasha abantu ababifi, rero abo abasunga amafunde barabarwisha. ⁵Abantu ababifi tabaishiba umuringanya, rero abo abafwaisha Yahweh barishiba fyonse. ⁶Kyawamapo umuntu umubusu uyo uwendera muri bumpomfu bwa kwe ukukira umuntu umukankara uyo inshira shakwe shabipa. ⁷Uyo uusunga amafunde e mwana mwaume uwakwata ukwishiba, rero uyo uwakwata inkumbu pari bakatubi asebanya wishi. ⁸Uyo uupanga ishuko pakupingura sana akoronganika ubunonshi bwa kwe pari umbi uukakwata uruse pa muntu umubusu. ⁹Nga umo afumya ukutwi kwa kwe ukufuma ku kumfwa amafunde, ne pepo ryakwe rya bubifi. ¹⁰Uyo uwarufya umurungami mu nshira ya bubifi akawira mu kirindi kyakwe, rero ababura akarema bakakwata ifyakupyana ifisuma. ¹¹Umuntu umukankara kuti aba uwa mano mu menso yakwe, rero umuntu umupina uwakwata ukwishiba akamufumya. ¹²Iryo abarungami basekerera, kuri ubukata ubukuru; rero iryo ababifi baima, abantu balafuma. ¹³Uyo ufisa imembu shakwe takatunguruke, rero uyo uutumbura no kuyaposa akaranga uruse. ¹⁴Uyo uwikara ryonse no bukindami ariparwa, rero uyo onse uukosha umutima wakwe akaponena mu bwafya. ¹⁵Nge nkaramo ireburuma nangura bere afurirwe e fyaba ne ntungurushi ibi pa bantu abapina. ¹⁶Intungurushi iyaburisha amano muntu umunkarwe, rero uyo uwapata ikibi akatantarisha inshiku shakwe. ¹⁷Umuntu nga ari no murandu pa murandu na sumya umuropa wa umbi, akaba uwa murandu mpaka imfwa kabiri takwakabe uukamwafya. ¹⁸Uyo onse uwendera muri bumpomfu akasungwa uwakingiriwa, rero uyo inshira shabipa akafwa mukampampa. ¹⁹Uyo onse ubomba mwi bara ryakwe akakwata ifyakurya ifingi, rero uyo onse uukonka abawerewere akakwata ubupina ubwingi. ²⁰Umuntu wakishinka akakwata amaparo ayengi, rero uyo uwapoka ubukankara bwangu takaye uwabura ukukandwa. ²¹Takyawama ukuranga akapaturura, rero pa murandu wa kapimfya ka mukate umuntu akakita ifibi. ²²Umuntu wakaso arabutukira ifyuma, rero taishiba ifyo ubupina bukesa pari ye. ²³Uyo onse usarapura umo, pa numa yaikyo akasanga ububire ukufuma kuri ye ukukira ukufuma kuri umo umusekesha no rurimi rwa kwe. ²⁴Onse uwaibira wishi na nyina no kusosa ati, "Uru terubembu," ni kibusa wa uyo uonaura. ²⁵Umuntu kaitemwe akumbaura ifyongo, rero uyo uwakitekera muri Yahweh akatunguruka. ²⁶Uyo uwakyetekera mu mutima wa kwe kipuka, rero uyo uwendera mu mano akataruka ku bubifi. ²⁷Uyo onse upera ku bapina takaburisha ikiri kyonse, rero uyo onse uwisara amenso yakwe kuri bo akapokerera amatipu ayengi. ²⁸Iryo ababifi baima, abantu barafisama; rero iryo baroba, abarungami barafura.

Chapter 29

¹Umuntu uwapokerera ukuripirwa ukwingi rero ukosha umutima wakwe ukatobeka mu kashita akanono ukukira mukuposha. ²Iryo abantu abarungami bafula, abantu barasangarara, rero iryo umuntu umubifi nga ni ntungurushi, abantu bararoesha ku ntanshi. ³Uyo onse uwatemwa amano arenga wishi ukusangarara, rero uyo upanga ikibusa na bakirende arufya umweo ikyuma kya kwe. ⁴Imfumu ipampamika ikyaroy ku muringanya, rero uyo ufwaya amafisa kanwa arakibongorora. ⁵Umuntu usekesha umwina muparamano wakwe arefungurura isumbu pa makasa yakwe. ⁶Murubembu rwa muntu umubifi kiteyo, rero umuntu umurungami emba no kusangarara. ⁷Umuntu umurungami arishiba insambu sha bapina; umuntu umubifi taishiba ayo uko ukwishiba. ⁸Abapumya babika umusumba pa muriro, rero abo abo mano bafumyapo ubukari. ⁹Iryo umuntu wa mano akwata ukutarikana ne kipuka, arafurwa no kuseka, eryo takwakabe ukutusha. ¹⁰Abomfwa ikiraka kya muropa baripata uyo uwabura akarema na bafwaya umweo wa mororoke. ¹¹Ikipuka kiranga bonse ubukari bwa kiko, rero umuntu wa mano arakisunga no kuinasha umwine. ¹²Intungurushi nga yapera amano ku babifi, bonse bakiroro bakwe bakaba ababifi. ¹³Umuntu umupina no utitikisha bamobene, pantu Yahweh eupera amenso kuri bonse babiri. ¹⁴Nga imfumu yapingura umupina ku kishinka, ikipuna kya bufumu kya kwe kikapampamikwa umuyayaya. ¹⁵Inkonto no kwarururwa kupera amano, rero umwana ubutuka ukufuma ku kusarapurwa abika nyina ku musebanya. ¹⁶Iryo abantu ababifi bari mu maka, ubupurumushi burafura, rero abantu abarungami bakabona ukuwa kwa abo abantu ababifi. ¹⁷Sarapura umwana mwaume obe na ye akakupela ukutusha; akareta ubusuma mu mweo obe. ¹⁸Uko ukutari ikimonwa abantu baronaika, rero uyo usunga amafunde aripurwa. ¹⁹Umusha takarangiriwe ku mashiwi, pantu aromfwa, takwakabe ukwasuka. ²⁰Murabona umuntu uwasarapukisha mu mashiwi yakwe? Kuri isubiro ku kiipuka ukukira kuri ye. ²¹Uyo uperasha umusha wakwe ukufuma kuri bumusepera bwa kwe, pampera ya kiko pakaba ubwafya. ²²Umuntu uwabukari akumbaura ubukari na shikuru wa kuroresha kuntanshi arapanga imembu ishing. ²³Ikirumba kya muntu kimutentemwina panshi, rero uyo uwakwata umupashi wakuikyefya akaperwa ubukindami. ²⁴Uyo uwakana no mupupu apata umweo wakwe; aromfwa amatipu kabiri ikiri kyonse. ²⁵Akatina ka muntu kapanga ikiteyo, rero uyo uwakyetekera muri Yahweh akakingirirwa. ²⁶Abengi ni abo abafwaya ikinso kya ntungurushi, rero ukufuma kuri Yahweh muringanya pa muntu. ²⁷Umuntu wabura ubusuma kintu kyakowera ku muntu umurungami, rero uyo uo inshira shakwe shaororoka aripatwa ku muntu umubifi.

Chapter 30

¹Amashiwi yakwa Agur umwana mwaume wakwa Yake-ikisendo. Uyu umwaume arandire kuri Ithiere, kuri Ithiere na Ucari: ²Mukishinka narikira inama ukuira umuntunse kabiri nshakwata ukwishiba kwa muntunse. ³Nshasambirira amano, nangura nshakwata ukwishiba Umo uwa Mushiro. ⁴Ni nani uwayapo ku muru no ku bwera panshi? Ni nani wakoronganipo umwela mu maboko yakwe? Ni nani wakoronganikapo amenshi mu mwingira wakwe? Ni nani wapampamikapo shonse impera sha kyaro? Ni nani ishina ryakwe, kabiri ni nani ishina rya mwana mwaume wakwe? Mukishinka mwarishiba! ⁵Ryonse ishiwi ryakwa Resa rya ryeshiwa; ni nkwele kuri abo bonse abasanga ubutusha muri ye. ⁶Wirunda ku mashiwi yakwe, pantu akakusarapura weba, no ku kukarenga ukuba uwa bufi. ⁷Ifintu fibiri ifyo ndekwipusha, wirabakanya ukufuma kuri nebo iryo nshilafwa. ⁸Bika ifyafye no bufi ukutari ukufuma kuri nebo. Wimpera ubupina nangura ikyuma, mpera fye ifya kurya ndekabiea. ⁹Pantu nga nakwata ifingi, kuti namikana no kulanda ati, "Ni nani Yahweh?" Nanguea nga naba umupina, kuti naiba no kupontesha ishina rya kwa Yahweh. ¹⁰Wiratuka umubomfi pa kinso kya kwa shikuru wakwe, pantu akakutipa kabiri ukekatwa uwa murandu. ¹¹Kwariba inkuro itipa ba wishibo kabiri taipara banyinabo. ¹²Kwariba inkuro iyaba iyororoke mu menso yabo, rero tayasambwa ku fiko fyabo. ¹³Kwariba inkuro iyo amenso yaiko yasumburwa pa muru, na ifyo ifipenipeni fyabo fya sumburwa pa mulu! ¹⁴Kwariba inkuro iyo ameno yaiko yaba kwati mapanga, ne nsekete shaiko shaba kwati myere, eikyo kuti baonaura abapina ukufuma pa kyaro na babusu ukufuma mu muntunse. ¹⁵Shing'anga akwata abana banakashi babiri: "Pera no ku pera" efyo barira. Kwariba ifintu fitatu ifitekuta, ifine ifishiranda ati, "Kyapwa": ¹⁶Kumbo; umwanakashi ing'umba; Inkyende iyo ishumpfwa iyo itesura na menshi; no muriro uyo ushiranda ati, "Kyapwa!" ¹⁷Irinso iryo iripumya wishi no kusura ikyumfura kuri nyina rikaroborwa kuri ba mwankore ba mu mikonko kabiri rikarikwa ku makubi. ¹⁸Kwariba ifintu fitatu ifisuma kuri nebo, fine ifyo nshaishiba: ¹⁹inshira ya kwa kapumpe mu muru; inshila ya nsoka mu mabwe; inshira ya kyombo mu mutima wa bembu; ne nshira ya mwaume no musepera umwanakashi. ²⁰Iyi e nshira ya mwanakashi kirende: ararya no ku kumuna akanwa kakwe no kusosa ti, "Tapari ikibi ikyo nkitire." ²¹Panshi ya fintu fitatu ikyarokiratumu, na panshi ya fine teti kikwanishe: ²²umusha ngaba imfumu; ikipuka nga kyaikuta ifyakurya; ²³umwanakashi uwapatwa nga aupwa; na kaboi nga apoka inkyende yakwa na kuru. ²⁴Ifintu fine pa kyaro fyarikyepesha rero fyarisarapuka: ²⁵utunyerere firengwa ifishakosa, rero firapekanya turapekanya ifyakurya fyatuko mu rusuba; ²⁶ba pati tefirengwa ifyakosa, rero bapanga amayanda yabo mu mabwe. ²⁷Ifipaso tafyakwata imfumu, rero fyonse fyendera mu murongo. ²⁸Eryo pari marinso, kuti wamwika na maboko yobe yabiri, rero arasangwa mu kipango kya mfumu. ²⁹Kwariba ifintu fitatu ifya firumba mu fyongo fyafiko na fine ifyafirumba mu fyo fyenda: ³⁰inkaramo, iyakoseshapo pa finama fyampanga- takibwerako ku kiri kyonse; ³¹mukorwe akotesaserera; imbushi; ne mfumu iyo abarishirika baiko bari na ye. ³²Nga waripo ikipuka, ureisumbura we mwine, nangura nga waryeshapo ububifi- bika ukuboko kobe pa kanwa. ³³Nge fyo umukaka upanga amafuta ne fyo umo wa umo ukapanga umuropa nga wapiriburwa, eikyo ifikitwa ifipangwa mubukari fipanga uburaki.

Chapter 31

¹Ifyebo fya mfumu Remuero-ikirangiriro nyina amafundire. ²Kinshi, we mwana mwaume wandi? Kinshi, we mwana mwaume wa mwifumo ryandi? Kinshi urefwaya, we mwana mwaume wa firayo fyandi? ³Wikapa amaka yobe ku banakashi, nangu inshira shobe kuri abo abonaura isha mfumu. ⁴Tefya sha mfumu, Remeuro, tefya sha mfumu ukunwa umwangashi, nangu bakateka ukutemwa ifya kunwa ifikora, ⁵Pantu iryo bakanwa balaba ifya pampamikwa, no kuterura insambu sha baranda. ⁶Pereni ikyakunwa ikikora ku muntu ureroba no mwangashi kuri bo abari mukukaripwa ukwa bubi. ⁷Rekeni anwe no kuraba na kubupina bwakwe eryo takebukishe na kumafya yakwe. ⁸Randirako abo abashingaranda, pari fyonse ifirenga bonse abakonaika. ⁹Randisha no ku pingura ukuringana nefya burungami no kupapata ikirenga ubupina na bantu ababusu. ¹⁰Nani uwingasanga umukashi wa bune? umutengo wakwe warikosa ukukira utumabwe twa ruma umutengo. ¹¹Umutima wa murume wakwe waketekera muri ye, kabiri takabe umupina. ¹²Akita ifintu fya bune kuri ye kabiri te fya bubifi inshiku shonse isha mweo wakwe. ¹³Asara amasako ya mpanga no bushishi bwaterera, no ku bomba no kusekerera na maboko yakwe. ¹⁴Ari kwati ni ngaraba sha bamakwebo; areta ifyakurya fyakwe ukufumya ukutari. ¹⁵Arabuka ribe bukiri na bwira no kupera ifyakurya ku ba ng'anda yakwe, no kupera imirimo ku babomfi bakwe abanakashi. ¹⁶Akyekyeta ibara iryo arishita, ififuma mukubombesha kwa maboko yakwe efyo abyara mwi bara rya myangashi. ¹⁷Aifwika umwine mu kukosa no kurenga amaboko ayakosa. ¹⁸Abona ifikareta ubukumu pari ye; ubushiku bonse ubwarepa irampi ryakwe tarishima. ¹⁹Abika amaboko yakwe pa mupeto, no kwikata intambo shakorongana. ²⁰Atambarika amaboko yakwe pa bantu abapina; atamburwira amaboko yakwe ku babusu. ²¹Tari no mwenso ne mfura ya buta pa bang'anda yakwe, pantu bonse abang'anda yakwe bafwara ifyakufwara fyakaba. ²²Apanga ifya kufimba pa busanshi bwakwe, no kufwara ifyakufwara fyaterera no kukashika. ²³Umurume wakwe aishibikwa pa mwinshi, iryo aikara na bakaramba ba mu nkyende. ²⁴Apanga ifyakufwara fyaterera no kukashika no kufishitisha, no kupera imishipi ku ba makwebo. ²⁵Afwika na maka no bukata, no kuseka pa nshita ireisa. ²⁶Esura akanwa kwa kwe na mano na mafunde ya ruse mu rurimi rwa kwe. ²⁷Arorekeshwa pa mibere ya ba ng'anda yakwe eryo tarya umukate wa banang'ani. ²⁸Abana bakwe bema no ku mwita uwaparwa, no murume wakwe ara murumba, ati, ²⁹"Abengi abanakashi bakita bwino, rero waribakira bonse." ³⁰Ukuremba kwa kurufya, ubusuma bwafye, rero umwanakashi utina Yahweh, akarumbanishiwa. ³¹Mupeni ifisabo fya maboko yakwe no kureka imirimo yakwe imirumbanye mumpongoro.

Ecclesiastes

Chapter 1

¹Aya e mashiwi yakwa Kafundisha, mwana Dabidi imfumu ya mu Yerusaremu. ²"Mupu wa mipu! efyasosa Kafundisha. "Mupu wa mipu! Kyonse kine mipu!" ³Kyakunonsha nshi ku muntu mu mirimo yonse iyo akita mwisamba rya kasuba? ⁴Inkuro imo ireya, nkuro ibiye kireisa, rero isonde ryaiminina umuyayaya. ⁵Akasuba karatura, kabiri karawa no kuya uko katurira. ⁶Umwera ukurira ku kapinda ka kukuryo kabiri ushingurukira ku kapinda ka kukuso, ryonse uya urashinguruka shinguruka kabiri urabwerera kuno kwine. ⁷Imironga yonse iya kuri ba bamba, rero imimana taisura. Uko imironga iya, eko ibwekeshapo ukuraya. ⁸Ifintu fyonse fyaba ifyo fyaba, kabiri uwingafirondorora. Amenso mtayekuta kufyo yabona, na matwi nayo kufyo yomfwa. ⁹Kyonse ikyariko e kikabako, na kyonse ikyakitwapo e kikakitwa. Tamuri kipya mwisamba rya kasuba. ¹⁰Bushe kuri kintu ikyo abantu batira, 'Boneni, ikipya'? Kyonse ikyabapo kyaripo na kunshita shakare, kunshita shakunuma iryo taturabako. ¹¹Takuri kyakwibukisha ku bantu ba munshita ya kukare, na kufintu ifyakitwa ku numa kufirekitwa ku ntashi tafyakebukishiwe nakarya. ¹²Ninebo Kafundisha, naba imfumu pari Israeri mu Yerusaremu. ¹³Nabikire amano yandi ku kwishiba no kufwaya amano kuri kyonse kikitwa mwisamba rya muru. E murimo wakosa uyo Resa apera kubana ba bantu. ¹⁴Naribona kyonse kikitwa mwisamba rya kasuba, no kubona, kyonse kine mipu kabiri kupepeko mwera. ¹⁵Ikyapondama tekuti kyororwe! Nekmyaburira tekuti kipendwe! ¹⁶Nasosere na ku mutima wandi, ati, "Boneni, Nafwaya amano yakuti nabatangirire takuri uwafikikako mu ba Yerusaremu. Amano yandi yabona amano ayengi no mukyetekanya." ¹⁷Kabiri nabikirepo umutima wandi mukwishiba amano no kusunga ukuti bushiru no kutumpa. Neki nakyo nasangire ukuti kupepeko mwera. ¹⁸Namukufura kwa mano e mukufura kwa kubifishiwa, na ufusha ukwishaba afusha uburanda.

Chapter 2

¹Kabiri nasosere mu mutima wandi, "Nomba isa, ndekweshesha ku nsansa. Eikyo samwa." Rero boneni, iki nakyo mupu. ²Kabiri nasosere pakuseka, "Narikufurungana," na pa kusamwa, kyakwafwanshi?"³Narengwire kabiri mu mutima wandi umo ningaperera umubiri wandi ku mwangashi. Natungurwirwe na mano yandi nangu naikatirire mukutumpa. Nafwaishe no kwishiba ikiwamina abana ba bantu mwisamba rya muru munshiku sha myeo yabo.⁴Nakitirepo ifintu ifingi. Narikurire amayanda no kuibyarira imiti ya myangashi. ⁵Naikurire amabara ne mpanga, no kurimbamo imiti ya yonse iyafisabo. ⁶Nakitire ne fishiba fya menshi ku kutapirira impanga ya miti iyarimwa.⁷Nashitire na basha abaume na banakashi; na basha abafyarirwe mukipango. Narikwete ne ng'ombe ne fitekwa ne shamumikuni, ukukira yonse imfumu iyantangirire ukuteka mu Yerusaremu. ⁸Kabiri narongenye sirufa na goride, ne fitutirwa fya mfumu nefya mu fyaro fya burashi. Naimwenene bakemba, abaume na banakashi, na bakanakashi abengi, ifyakusansamusha fya bana ba bantu.⁹Narisansabikwe no kuba umunonshi ukukira bonse abantangirire mu Yerusaremu, na mano yaikaririre na nebo. ¹⁰Na kyonse ikyo amenso yandi yakabire, nshayakenye ku mano. Nshakenye no mutima wandi kuri kyonse kya musamwe, pantu umutima wandi warisansamwike muri kyonse kya mukukyukyutika mkwandi. No kusamwa e kirambu kyandi kya mukukyukyutika.¹¹Kabiri naroreshe kyonse ikyakitirwe ku minwe yandi ne kya mukukyukyutika konse, rero, kyonse kine mupu-kiri ngo kupepeko mwera. Kabiri takuri kyakwafwa mwisamba ryakasuba. ¹²Kabiri nayarikire ku kukonka amano, rero kupena no kutumpa. Fintu nshi ifyo imfumu mirekonka pa mfumu yaripo ingakita ukukira pafyo yakitire iyaripo?¹³Rero nasangire ukuti amano yawama ukukira ukutumpa, ngefyo urubuto rwawama ukukire mfimfi. ¹⁴Umuntu wa mano abomfya amenso yakwe ukumwenako uko arya, rero umuwerewere enda mu mfimfi, rero naishiba fyonse fikitikira bonse bene babiri. ¹⁵Kabiri natire mu mutima wandi, "Ikiponena umuwerewere, ekiponena na nebo. Kanshi bupusano nshi kipanga nga naba uwa mano?" Eikyo nasosere mu mutima wandi, nati, "Neki na kyo mupu." ¹⁶Pantu ifyo kyaba ku wa mano na ku muwerewere, takuba kwibukishiwa ,kuri bonse bene. Kunshiku shireisa fyonse fikarabwa. Uwa mano afwafye kwati fintu fifwa umuwerewere.¹⁷Awe nashire ukwangara pantu umurimo onse ukitwa mwisamba rya kasuba burwani kuri nebo. Nikyo pantu kyonse kine mupu-kabiri kufuruko mwera. ¹⁸Napatire no kukyukyutika konse uko nakyukyutikire mwisamba rya kasuba pantu inkafishafye ku muntu uyo uukankonkapo.¹⁹Bushe nani aishiba nga akaba uwa mano nangura uwatumpa? Rero akaba umwine pari fyonse ifyamwisamba rya kasubaifyo ukukyukyutika na mano yandi fyakita. Iki nakyo mupu. ²⁰Rero natendeke ukupero mutima wandi ukufuma kuri kyonse ikyo nakyukyutikire ikyo nakitire mwisamba rya kasuba.²¹Kabiri ,kuti kwabako umuntu uwakyukyutika mu mano, na mukwishiba, na mukutukukuta, rero akasha kyonse ikyo akwata ku muntu uushafikitire. Iki nakyo mup-kukyura ku karamba. ²²Pantu kinshi kyaba mukukyukyutika kwakwe konse na mukukyukyura kwa mutima uko akyukyutikira mwisamba rya kasuba? ²³Inshiku shonse kukaripwa no kukyushiwa, no bushiku umweo wakwe tautusha. Iki nakyo mupu.²⁴Ikisuma ku muntu takwaba kano ikyakuti arye no kunwa no kusamwa mu kukyukyutika kwakwe. Nabwene ukuti ikishinka kyonse kyafuma mukuboko kwakwa Resa. ²⁵Kabiri nani engarya no kuba uwasamwa ukwabura Resa?²⁶Pantu umuntu uuri umusuma ku kinso kyakwe Resa apera amano, no kwishiba no kusekerera. Eikyo, ku mubembu apera amakyusho ayakuronganisha no kusunga ifyuma no kupera ku muntu uusekesha Resa. Iki na kyo mupu-kiri kwati kupepeka umwera.

Chapter 3

¹Ku kintu kyonse kwaribe nshita iyaringwa, ne nshita ku kintu kyonse mwisamba rya muru. ²Kwaribe nshita yakufyarwa ne kufwa, inshita ya kubyara ne nshita ya kurimbura, ³inshita ya kwipaya ne nshita ya kuposa, inshita ya kutoborora ne nshita ya kukura. ⁴Kwaribe nshihta ya kurira ne nshita ya kuseka, inshita ya kurosha ne nshita ya kuseka, ⁵inshita ya ya kuposa amabwe ne nshita ya kukorongana, inshita ya kusakamana ne nshita ishiri ya kusakamana. ⁶Kwaba inshita yakufwaya ifintu neishiri yakufwaya, inshita yakusanga ifintu ne nshita ya kusaranganya. ⁷inshita yakugrepura ne nshita ya kubiranya icyakufwara, inshita yakuba tondoro ne nshita yakuranda. ⁸Kwaba zne nshita ya kutemwa ne nshita ya kupata, inshita ya burwi ne nshita ya mutende. ⁹Kabiri kyakunonsha nshi ikyo ubomba mukukyukhyutika kwakwe? ¹⁰Kabiri naribona umurimo onse uyo Resa apera ku bana ba bantu ku kuikita. ¹¹Akitire kyonse kine icyayemba mu menso munshita yaiko. Abika na mu mitima yabo umuyayaya. Rero umuntunse teti omfwikishe umurimo wakwe Resa uyo akita, ukufuma mu kutendeka no kuya ku mpera. ¹²Narishiba ukuti takwaba kyawama ku muntunse ukukira pakusekerera no kukite ksuma mubwikashi bwakwe bonse- ¹³no kuti onse arye no kunwa, no kuti engasanga ukusamwa mukyo akyukyutikira. Iki ekyabupe kyakwa Resa ku muntunse. ¹⁴Naishiba no kuti kyonse ikyo Resa akita kirekaririra. Takuri kyakurundapo nangura kufumyapo, pantu Resa ewakitire pakuti umuntu akindike Resa. ¹⁵Kabiri kyonse icyabapo ekokyari; na kyonse ikikesabapo epo kiri na nomba. Na Resa areka abantunse ukurafwaya ifyafiswa. ¹⁶Naribona no bubifi ubwaba mwisamba rya kasuba, umuringire ukusangwa umuringanya, na mwipunda rya burungami, pari bubifi. ¹⁷Natire mu mutima wandi, Resa akapingura abarungama babifi panshita iyayana ku murandu onse na pa murimo onse uyo akita. ¹⁸Natire mu mutima wandi, "Resa esha abana ba bantu ukubarango kuti babafye nge nama. ¹⁹Pantu icyaba pa bana ba bantu e kyaba na pama. No kufwa kwakimo e kufwa kwa kinankwe. No mupu wa parifyonse fine umo wine. Umuntu takira nama. Fyonse fine mupu. ²⁰Fyonse fibiri fya kumo kwine. Kyonse kine kyafumine kurukungu, kabiri kibwererera kurukungu. ²¹Ninani waishiba narimo umupashi wa muntu uya ku muru no mupashi wa nama uya panshi? ²²Kabiri nabwene ukuti takuri icyawama ku muntu ukukira pa kusamwa mu murimo wakwe, pantu iki e kyananiko kyakwe. Nani wingamubweshya ku kubona icyakitwa pa numa yakwe?

Chapter 4

¹Kabiri natontonkenye pa mutitikisha uukitwa mwisamba rya kasuba. Kabiri boneni, ifiramba fyabatitikishiwa, kabiri tababa no wakubansansamusha! Amaka yaba mukuboko kwabatitikishiwa, kabiri takwaba no wakubasamusha!²Nabwene ukuti abafwa bawama ukukira ari no mweo. ³Eikyo, aeiwamisha uusharafyarwa ukukira bonse babiri, uushirapapo imikitire ibifi mwisamba rya kasuba.⁴Kabiri naribona ukuti ,ikirenga abantu barebombesha na matukuto yonse aya mu miromo ni mukuti bakire abenamuparamano. Iki nakyo mupu kabiri kufuruko mwera.⁵Umuwerewere ayoropa amaboko yakwe no kukana bomba, ikyakurya kyakwe mubiri wakwe. ⁶Kwariwama ukuboko kumo ukusombora mu mirimo iya mumumtararira ukukira maboko yabiri ayabomba mnga mukupepeka umwera.⁷Kabiri napiribwike no kubona nakimbi ikya mupu mwisamba rya kasuba. ⁸Kwaribako umuntu umo uwaba eka. Takwaba kibusa wakwe, mwana mwaume, nang ni munyina umwaume, rero takwaba mpera ku kyamukukyutika kwakwe, na menso yakwe tayekuta mukunke kyuma. Kabiri tatira, "Ninani kanshi uyo nkyukyutikira no kuirengo kwikara bwino?"-iki nakyo mupu.⁹Ukubomba kwa bantu babiri kwawamapo ukukira umo; babiri kuti basombora ikisuma ifyamukukyutika. ¹⁰Nga kyakuti umo afirwa, umunankwe kuti aimya ukuboko kwakwe. Eikyo, karanda kuri eka nga afirwa eryo takuri wakwimishako ukuboko. ¹¹Nga babiri barara pamo, kuti bakabirira, inga uuri umo kuti akabirira shani?¹²Umuntu umo ewingakimfiwa, rero abari babiri kuti barwisha ikipondo, no mwando wa ntambo shitatu tawingaputuka bwangu. ¹³Kwariwama ukuba umupina rero umwaikye wa mano ukukire mfumu ikote iipumbu uushumfwa ku busoko. ¹⁴Kabiri kyakishinka ikyakuti umwaikye kuti aba imfumu iryo afumafye ku kifungo nangu afyerwe umupina mu bufumu bwakwe. ¹⁵Nabwene onse uwenda uwamweo mwisamba ryakasuba, no mwaikye uukema no kupyana ikifuro kyakwe. ¹⁶Kabiri takwaba impera kuri bonse abanakire mfumu iipya, rero iryo papite nshita tabaisekesha. Neki nakyo mupu-kabiri kupepeko mwera.

Chapter 5

¹Rama amakasa yobe iryo waya mu ng'anda yakwa Resa. Ukuya mukumfwako kwakira ukupera amambo ya bawerewere, abataishiba ifyo bakokita ukutira fya bubifi.²Uwiba uwayanguka akanwa ukuranda, no mutima obe wirabirimina mukuranda ikintu ukwabura Resa ukuranda. Resa aba mu muru, eryo waba pa kyaro, kanshi reka amashiwi yobe yepipe.³Nga kyakwebati naukвата ifingi ifya masakamiko nefya kutontonkanya, kuti wakwa ifiroto ifibi. Mu bwingi bwakuranda, emufuma ifya buwerewere fya kuranda.⁴Iryo waraya ikirayo kuri Resa, wifirwa ukufikirisha, pantu Resa tabekerwa mu buwerewere.⁵Kisuma ukukanaraya ukukira ukuruya ifyo winga firwa ukufikirisha iryo waraya.⁶Wisuminisha akanwa kobe kabembure umubiri obe. Wiranda kukinso kya nkombe ti, "Pantu kuamukurubafye." Kindo ikyo Resa arekaripira umweo obe mukuraya ubufi, ukukarifya Resa ukonaura umurimo wa kumaboko yobe?⁷Nga kyakutira kuri ifiroto na mashiwi ayengi, nhinshi kyafyefye. Rero, tiina Resa.⁸Nga wabon abaraanda bakobakyusha mu nsambu shabo mu kyaro, wisunguka pari iki kwati tapari uwishibire, pantu eko bari abantu abakobaroreshapo, na pamo ekwari na umbi uwapuramo.⁹Kabiri, ikya kwafwa ikyarо ni mfumu iine iirenga imanga iyarimwa.¹⁰Uwatemwa silfere takangire muri silfere, nangu utemwa ubunonshi takangire ikibweshya kya bunonshi bwakwe. Ifi, fyonse fyafyefye.¹¹Iryo ubunonshi bukofura, efyo ba kurya bakofura. Bukankar ndo burimo mu bunonshi ku mwine ukufunishako ukurafibonapo na menso yakwe?¹²Twariwama uturo twa mubomfi, nangu arya utunono atemwa ifingi, Rero ukunonka kwa mukankra takumuminisha ukusenda bwino.¹³Pariba ububifi ebo nabona panshi ya kasuba: ubunonshi bwa mwine burereta ububi.¹⁴Nga kya kutira umukankara arusa ubunonshi mukukana ishiba, umwana mwaume wakwe, uwo aikushishe, asharapofye ukwabura nangu kimo mu minwe yakwe.¹⁵Ngefyo umuntu esa ukufuma munda muri nyina, efyo akbwekeramo ubwamba. Tapari nefyo enga senda muminwe yako mukutukuta kwakwe.¹⁶ikibi kimbi niki umuntu aisa, nakabiri abwekeramo. Kanshi bunonshi buripo mukutukutira umwera?¹⁷Munshiku shakwe arya mu mfimfi na kabiri ashingwana na marwere no kurwara ne kikonko.¹⁸Roresha, ifyo na Bona ikyayana ku muntu kurya, no kunwa pakuti asange ukuyumfwisha bwino mukutukuta kwakee, pe samba rya kasuba munshiku isho Resa amupera. Pantu ifi efyo ba murashika.¹⁹Onse Umuntu uo Resa apera ubunonshi no bukankara na maka ya kukwata ubukankara bwakwe na sangarare mukutukuta kwakwe-kyabupe ukufuma kuri Resa.²⁰Eryo takebukishiwe inshiku sha mweo wakwe, pantu Resa ari mupera ifya bu kankara ifyo ayumfwishamo bwino.

Chapter 6

¹Kuri ikibi ikyo na bona mwisamba rya kasuba, ikikotitikisha abantu. ²Resa kuti apera ubunonshi, ikyuma, eryo no bukindami ku muntu pekwabati takoburisha ikiri kyonse ikyo akokabira umwine, rero eryo Resa tamupere amaka ya yakusekeremo mubunonshi, rero, umbi abomfya ifintu fyakwe kyafye eryo kukaripwa apakaramba. ³Nga kuti umuntu akwata abana umwanda umo aikara ne myaka iingi, pa mulandu wa kwebati inshiku sha myaka yakwe shafura, rero umutima wakwe tausekeremo rero tashikirwe, nomba nkososa ati akanya akafyrwa kafwa kawamapo pari ye. ⁴Ako akanya kafyarwa ukwabura akarikonse na kabiri kaya mumfimi, ne shina ryakwe ryaya mu mfimi. ⁵Nangu kyakuti aka kanya takabwenepo akasuba nangu ukwishiba ifirifyonse, na katusha nangu urya muntu taktushishe. ⁶Nangu rine umuntu engekara pa myaka ukufika ku makana yabiri rero tasambirire ifya kuyumfisha bwino mu fisuma, aya ku nkende imo ine nga bonse. ⁷Yonse imirimo ya muntunse ya pakanwa kakwe, rero nangu kyaba ifi insara yakwe teyakwikushiwa. Kyakine, bu sumanshi uwamano akwata pa muwerewere? ⁸Busumanshi buripo pa mubusu nangu engeshiba ifyakukita ku bantu bambi? ⁹Ifyo amesno ya bona ya wamapo pafyo umutima usakamikwako. Iki nakyo kyafyefye, kwati kutamfya umwera. ¹⁰Kuri kyonse ikyabako, barikipera ishina kabeera, ngefyo umuntunse aaba. Napamo kyafyefye umuntunse ukupusana no wa maka yonse umukira. ¹¹Ififura amashiwi, efyo na mashiwi yaruk ayafye. Bushe busumanshi ubo ku muntunse? ¹²Pantu nani uwaishiba ifisuma ku muntu mu bwikashi, mu bunono bwa nshiku shafye apitamo nge kinshingwa? Nani engeeba umuntunse ifya kitika pe samba rya kasuba nga afwa?

Chapter 7

¹Ishina risuma risuma rya wamapo ukukira amafuta ya kyena kisuma, no bushiku bwa kufwa bwa wamapo ukukira ubushiku bwa kufyarwa. ²Kyawamapo ukuya ku ng'anda ya mariro ukukira ukuya ku ng'anda ya mariira, pantu ukurosha kwisa ku bantu bonse pampera ya buno bwikashi, eikyo umuntu onse iki afwire akibika pa mutima. ³Uburanda bwa wama ukukira inseko, pantu mu buranda bwa kinso emwaba umutima. ⁴Umutima wa wamano uri mu ng'anda ya kiriro, rero umutima wa muwerewere uri mu ng'anda ya mariira. ⁵Kya wamapo ukumfwa ku kukaripirwa kwa wa mano ukukira ukumfwa ku nyimbo sha bawerewere. ⁶Umwabera ukupya kwa myunga munshi ya mpoto, efyaba ukuseka kwa bawerewere. Iki nakyo kyafyefye. ⁷Umutitikisha urenga uwa mano ukuba ikiwerewere, eryo ne fisakanwa ryo naura umutima. ⁸Ukupwa kwa murandu wa wmapo ukukira ukwisa kwa kurandu; na bantu batekanya mu mutima ba wamapo ukukira abatakishisha umupashi. ⁹Wiba uwafurwa bwangu mu mupashi, pantu ukufurwa kwi kara mu mitima ya bawerewere. ¹⁰Witira ati, "Bushe ninshi inshiku sha ntanshi sha wamina ukukira isha kunuma?" Pantu te pamurandu wakutira tari mano yakwa Resa ya kurenga wipushe. ¹¹Amano, nge kyampyani yasuma. Bakasekereramo abo ababona akasuba. ¹²Pantu amano ya peera ubukingo ngefyo indarama shipera ubukingo, rero ubusuma bwa mano bupera ubwikashi ku uuyakwete. ¹³Roresha ifyo Resa akita; pantu nani uwingororora ikyo apeta? ¹⁴Inshita shimo nga nashiwama, ikara uwasekerera, Rero inshita shimo nga shibipa, bona iki: Resa na suminisha fyonse fibiri. Pari iki, takuri uwingeshiba ikireisa ku numa. ¹⁵Mu bwikashi bwafye ni mbona fyonse. Kuri umororoke uwikarira mu bororoke bwakwe, no mubifi ukwikaririra mu bubifi bwakwe. ¹⁶Wibafye umororoke parobe, uwa mano mu mano mu menso yobe. Bushe nishi warayonawira? ¹⁷Wiberera muri binkita tubi nangu mu buwerewere. Bushe nishni warafwira iryo inshita yobe tairafika? ¹⁸Kyawamapo ukusunga aya mano, nakabiri wiresha uburungami bobo. Pantu uubera Resa akatina aka kukumanya fyonse. ¹⁹Amano bukingo mu wamano, ukukira pari ba kateka ikumi mu kusumba. ²⁰Takuri umororoke pe samba rya kyaro uukita ikisuma ukwabura ukubembuka. ²¹Wikwata ukumfwa ku fyebo fyonse ifyarandwa, pantu kuti waumfwa ifyo umusha obe arekutuka. ²²Kimokine, wariishiba we mwine ukuti mu mutima obe waritipa bambi. ²³Muri fyonse ifi emo na bwena amano. narandire ati, "Nkaba uwamano," rero nafirirapo pafyo ningaba. ²⁴Amano yaba apatari nganshi. Bushe nani engayasanga? ²⁵Napiribwire umutima wandi ku kusambirira no kubona na kabiri no kufwaya amano ya kurondorweramo ifya panwesonde. Nokubona ukuti ububi buwerewere eryo nokuruba bushiru. ²⁶Kabiri nasanga ikyakaripisha ukukira imfwa mwanakashi uuri onse uyo umutima wakwe wasurwamo uburunshi eryo na masumbu ayekata eryo uo iminwi yakwe minyororo. Kuri onse uusekesha Resa akafurumuka kuri ye, rero umubembu akasendwa kuri ye. ²⁷"Konka ifyo nasanga," efyaranda kafundisha. "Kiri nkofwairapo nafimbi pafibiyo pakurenga mfwairepo uburondoroshi bwa fye sonde. ²⁸Ifi efyo nkiri nkofwairisha, rero shirati mfinsange. Ninsangapo umwaume umororoke, rero ntasangirepo umwanakashi pari bonse. ²⁹Nasangapofye kimo iki: Resa apangire umuntu umororoke, rero bariya munshira imbi iya mafya.

Chapter 8

¹Nani uwa mano? Ni uyo muwaishiba ifyo ubwikashi bupiribura, no kukoshiwa kwa kinso kyakwe kurakinja. ²Ndekwirukako ukurabera amafunde ya mfumu pantu murapo wakwa Resa uwakukukingirira. ³Wirakuba ku kinso kyakwe, kabiri wikeminina no kutungirira ifintu ifibi, pantu imfumu ikita ifyo irefwaya. ⁴Amashiwi ya mfumu yaratururura, nani uwasosa kuri ye, "Ninshi urekita?" ⁵Onse uusunga amafunde ya mfumu aresho kukiye. Umutima wa muntu uwa mano e bukisha ifintu ifisuma ne nshita fyakitike. ⁶Ku murandu onse kwariba ubwasuko ubwayana ne nshita yakwasuka, pantu ifirubo fya muntu fikuru. ⁷Takuba uwishiba ifirekonkapo. Ninani muwingamweba ifireisa? ⁸Takwaba uwakwata amaka yakungirisha umwera, nakabiri nifi, takwaba muwakwata amaka yakukimfya ubushiku bwa mfwa yakwe. Takuri uwingaifumya ku bushirikare pa nshita ya burwi, na bakanaka tabakapusushe ababa mu busha. ⁹Nariibukisha fyonse ifi; Naripera umutima wandi ku nkito ya panshi ya kasuba. Kwariko inshita imo iryo umuntu umo aaseshe ukubomfya insambu shakwe pa muntu mubiye kuri uyo muntu kyari kikyeno. ¹⁰Eryo nabwene umubifi areshikwa parwarara. Barisenderwe ku nkyende ya mushiro no kushikwa kabiri kyarirumbirwe ku bantu ba mu musumba umo bakitire Ifya bubifi fyabo. Ubu nabo bunonshi bwabura ubuyo. ¹¹Iryo uwa murandu apinkana ne mfya rubembu ikirye takipwa bwangu, kironaura no mutima wa muntu ku kukita ifibi. ¹²Nangu mumubembu engakita ifya bubi no kwikra inshita itari, narishi ukuti kikawama ku bakindika Resa, kuri abo abaiminina ku kinso kyakwe no ku muranga umukinshi. ¹³Rero takyakabe bwino ku muntu umubifi; ubwikashi bwakwe tabwakatantarire. Inshiku shakwe shaba nge kinshingwa pantu takindika Resa. ¹⁴Kuriko fimi ifyaburo buyo ifikitika pano pe sonde: kwariba abantu abarungami abasenda ifyo umubi asuminisha, kabiri kwariba ababifi abasenda ifyo umurungami asuminisha. Nasosa ifi ku fyabura ubuyo. ¹⁵Eikyo ndekosereshya ukusamwa, pantu takwaba ifintu ifisuma panshi ya kasuba ikyakira pa kurya no kunwa no kusamwa. Nkinsansa eshikamushindika mukukyukyutika kwakwe shonse isha bumi bwakwe isho Resa amupera panshi ya kasuba. ¹⁶Iryo nabika umutima wandi kukwishiba amano no kwiruka inkito, iyakitwa pa kyaro, inkito iyabombwa ukwabura ukurara uturo ubushiku na kasuba, ¹⁷eryo napendwa ifikitwa fyakwa Resa, kabiri na uyo umuntu teti eruke inkito iyabombwa pe samba rya kasuba. Te pa murandu nefyo umuntu akukitire pa kusanga ubwasuko, takabasange. Nangu kyakweba ati umuntu wa mano engakyetekera arishiba, takita ifi.

Chapter 9

¹Eikyo fyonse ,ifi nafimishi ku mutima wandi, mukufipanga bwino, kabiri nafipwishishe ati burungami na bamano, na fyonse ifyo bakita firi mu minwi yakwa Resa, rero tapari uwaishibe nga kitemwiko nangu rupato rwaremurorera.²Bonse ,baponenwe fimofine, ukuponenwa kumo kwine kwarerorerwa ku bantu abarungami na babi, ne fya bune, ne fyabusaka ne fya ramba, na uwapere ikye rambo no ushaperwe. Ngefyo abantu abasuma bakafya, efyo kikaba na ku babebumbu. Na onse uurapa akafwa, efyo kikaba na ku muntu uutina ukurapa umurapo.³Kwariba umurwani uwaponena muri fyonse ifyakitwa panshi ya kasuba. Inshita imo ine iyakitika kuri bonse. Umutima wa muntunse mwaimsurafye uburwani, no bushiru bwaba mu mitima shabo eryo bareikara. Eikyo panuma yaifi baya ku bafwa.⁴Na onse uwaimba mu fya bumi arakwata isubiro-ne mbwafye iituntumru yawamapo ukukira inkaramo yafwa. ⁵Bonse abari abomi barishiba ukuti bakafwa, rero ufwfwa teshibapo akantu neryo kamo, Tabakwatako ikirambu neryo kimo.⁶Ikitemwiko kyabo, urupato rwabo, na kafindwe fyariroba kare. Tabakakwateko inkyende na kabiri muri fyonse ifikitika panshita yakasuba. ⁷Kabiye ku nshira yobe, rya umukate no kusekerera, nwa no mwangashi obe no mutima uwansansa, pantu Resa naringa ifikitwa fyobe. ⁸Reka ifyakufwara fyobe ryonse fireba ifyabuta no mutwe obe uwasubwa na mafuta.⁹Sekerera no mukashi obe uo watemwa mu bwikashi bwaburo buyo uo Resa akupera mubwikashi bobe-munshiku shonse ishabura ubuyo. Pantu iki ekirambu kyobe mufyakosa ifya mirimo yobe iyo wabombere panshi yakasuba. ¹⁰Kyonse ikyo amaboko yobe yasanga ukukita, bomberapo na maka yobe pantu tamwaba inkito nangu amaruburo nangu ukwishiba nangu amano mu Sheo, emo mureya.¹¹Nakabiri nabona panshi yakasuba: ukubutukisha tekwapara rubiro, te ,kuburwi mukukosa, te kupanga kwa fya kurya kwisa ku wa mano, te bukankara bwakyengeresha, te kusenaminwa ku beruka. Rero inshita na pa kwambira efitika kuri bo. ¹²Mu kine, takwaba uwaishiba iryo inshita yakwe ikafika. Efyo isabi rikatwa kwisumbu iryafwa, nangu utuni ifyo twikatwa ku burimbo, abana ba bantunse bekatwa ku mipashi yakowera ninshita iifika mukupumikisha iipnena pari bo.¹³Nabona amano panshi ya kasuba munshira ayari nge fintu ifikuru kuri nebo. ¹⁴Kwariko umusumba umo umwarifye abantu abanono, ne mfumu nkaramba yarikansene neki, arinshingurwisheko no kukikurikirako ifyamwandarira ifikaramba. ¹⁵Nomba mu musumba mwarisangirwe umubusu, we wa mano, uo ku mano yakwe apuswishe umusuma, pari irya nshita, tapari uwaibukishe ati e mubusu umo wine.¹⁶Eryo napwishishe nati, "Amano yasumapo ukukira amaka, rero amano ya muntu umubusu yaritarwikwe, na mashiwi yakwe tayaumfwikire."¹⁷Amashiwi ya bantu abamano ayarandwa mu mutararira yaromfwika ukukira ayo bapunda kuri bakatungurura abawerewere. ¹⁸Amano yasuma ukukira ifyanso fya nkondo, rero umubembu umo kuti arofya ifisuma ifingi.

Chapter 10

¹Ngefyo runshi uwafwa arenga amafuta ya kyena kisuma ukununka, no kutumpa kunono kona amano no mukinshi. ²Umutima wa muntu uwa mano umuwerewere urora ku kuso. ³Iryo umuwerewere areenda munshira, amatontontokanyo yakwe yabonaushi, kabiri aisokorora ,kuri bonse ukuti muwerewere. ⁴Nga kya kweba ati katungurura akwimina ukupinkana naiwe, wisha imirimo yobe. Pantu ukufuka kuti kwatararika ukufurwa kukaramba. ⁵Kuriko umurwani uo ndebona panshi ya kasuba, ukuruba ukufuma kuri katungurura. ⁶Abawerewere baraperwa fya butungurushi, rero abantu abasuma baperwa ififuro ifya panshi. ⁷Nabona abasha bareensha amakyereta, na namfumu areenda panshi nga basha. ⁸Uyo wine uwaimba ikirindi eukaponenamo muri ikyo kine, na onse uonaura ikibumba rimba akasumwa ku nsoka. ⁹Onse utobaura amabwe akakyenwa kuri ayo yene, na onse uurenga inkuni akatungwa kuri ikyo kine. ¹⁰Nga kyakweba ati ikyera kyarifupa, no muntu takinona, kanshi afwire ukubomfya amaka ayengi, rero uwa mano ateyanya ubusuma bwakupurinkanya. ¹¹Nga kyakuti insoka yakusuma panuma ztairasungurwa, ninshi takuri ubusuma bwa kusungurwa. ¹²Amashiwi ya mukanwa ka muntu uwa mano yasuma, rero imiromo sha muwerewere shiramonaura. ¹³Eryo amashiwi ayatendeka ukufuma mukanwa ka muwerewere, ubupuba ebufumamo, pakurekeresha akanwa kakwe ,kafumyafye ifyabushiru. ¹⁴Ikiwerewerekifusha amashiwi, rero tapari uwishiba ifireisamo. Ninani uwishiba ifireisa panuma myakwe? ¹⁵Ukubwabwata kwa muwerewere kurafunsha, ikyakweba ati tabeshiba nenshira ya ku mushi. ¹⁶Akaranda kuri webu, we kyar, nga kyakuti ,imfumu yobe mwaikye, na bakiroro bobe batendeka ukurya urukyeru! ¹⁷Rero wariparwa webu, we kyar, ikyo imfumu mwana buntungwa na bakiroro bobe nga barerya panshita iyayana, kukukoshiwa, tekukukorwa iyo! ¹⁸Ku mujrandu wa bunang'ani umutenge urebirirwa, na ku kunaka kwa maboko ing'anda iraroka. ¹⁹Abantu bapekanye ifyakurya fya ku mutebeto, umwangashi ureta ukuipakisha mu bwikashi, ne ndarama shisushiwamo mukufwaya kwa fyonse. ²⁰Mwirakipwira imfumu, kirabamo na mu muatontontokanyo, kabiri iwrakipwira na bantu abakankara ku muputure obe. Epari utuni twa muwerewere twasenda amashiwi yobe; kyonse ikyakwata amapindo ,kuti kyasabankanya umurandu.

Chapter 11

¹Poosa umukate obe pa menshi, pantu ukausanga nakabiri iryo papita inshiku ishing. ²Akanyako ifyo kwete abantu kinerubari, nangu abantu kine konsekonse, pantu tawishibe ikibi ikingesa pano isonde. ³Amakumbi nga yaisuramo imfura, yamongorwera pa kyaro, kabiri umuti nga wawira kukapinda ka kukuryo na pamo ku kpinda ka kukuso, uko kwine umuti wawira eko ukaba. ⁴Uurokesha imikukire ya mwera takatande; no uubona imyendere ya ma kumbi takaseepe. ⁵Kwatifye fintu utaishiba imibombere ya mupashi ifyo ukusha amafupa ya mwana mwifumo rya kwa nyina, efyo ushingeshiba ne mirimo yakwa Resa wa kine, uukita fyonse. ⁶Urukero tanda imbuto shobe, ukufika ikyunguro wireka ukuboko kobe kuushe; pantu tawishibe ishikamena, ishi na pamo shirya, nangu nga shonse shikaba ishisuma. ⁷Urubuto naro rwariwama kabiri kisma ku menso ukubona akasuba. ⁸Pantu umuntu nga aikara imyaka iingi asekerere muri fyonse. Kabiri ebukisha inshiku sha mfifi, nangu shingaba inshiku ishing; shonse shafye. ⁹Sekerera, we murumendo, muri bumusepera bobe, no mutima obe usamwe mu nshiku sga bumusepera bobe, wende na mu mibere ya mutima obe no kukita ifyo amenso yobe yakofwaya. Rero wishibe ukuti pari kyonse iki Resa wa kine akakupingwirapo. ¹⁰Fumya ukukaripwa ku mutima obe, no kutarusha ububi ku mubiri obe; pantu bumisepera no bwaike fyafye.

Chapter 12

¹Ureibukisha kabumba mu nshiku sha bumusepera bobe, iryo inshiku sha makyushi tashiraisa, eryo ne myaka ishirapama iryo ukatira ati, "Nebo tapaba nangu kimo ikisansamsha na karya,"; ²kita iki iryo urubuto rwa kasuba ero no mwenshi ne ntanda tashirafita, eryo ne kumbi rya fiita tarirabwera panuma ya mfura. ³Iyo ikaba ni nshita iryo bamaronda ba kipango bakatutuma, na baume ba maka bainama, na banakashi abapera bareka ukubomba pantu babakepa, na bakashana barengere mu ma windo baba na kafifi. ⁴Nefiibi fya mu musebo fyaisarwa, iryo ikiunda kya kupera kya akashiminishi, kabiri umuntu ashibuka pa kumfwa fye ukurira kwa kyuni na bana banakashi ba rwimbo ba ba akashiminishi. ⁵Iryp Abaume bakatina ukunina apasanswike, no ku kwata umwenso wa kwenda mu misebo. Iryo umuti wa rurumondi ubarura amaruba, ne kipaso karankatikwa pakwenda, na maka ya kukabira ubufyashi yonse yapwa. Pantu umuntu nomba areya ku ng'anda yakwe uko akekaririra pe na pe, na bakuroosha ba kendauka na mu misebo. ⁶Ureibukisha ka bumba obe iryo umunyororo wa sifere tauraputuka, ne kisaniko kya goride takiratobeka, eryo no mutondo wa pa kishima tauratobeka, no mupeto wakutapirako amenshi pa kishima taurakontoka, ⁷no mubiri wa bwerera kwiropa uko wa fumine, no mupashi wabwerera ku kuri Resa uwaupere. ⁸Kuikyushafye! Kuikyushafye!" efiyanda Kafundisha. ⁹"Fyonse kuikyushafye!" Kafundisha ari uwamano eryo afundire abantu ukwishiba. Asambirire eryo no kwetutura no kubika mu muyano amapinda ayengi. ¹⁰Kafundisha arifwairishe bwino amashiwi ayinga, ne fyo arembere fyi ifyarungama kabiri ifyakishinka. ¹¹Insosero sha bantu bamano shaba ishatwa nge kimuti ikyasongoka. Isnosero shabo shaba nge nsunga ishapampapaminwa kabie=ri ishaikashiwa, ishafuma kuri ka kyema umo mpo. ¹²We mwana mwaume wandi urekengera ku fyakurundwako kuri ifi. Ureishiba no kuti imirimo ya kuremba ifitbo taingapwa nakarya, no kusambirira apakaramba nako kuranasha umuntu. ¹³Impera ya murandu panuma ya fyonse nayumfwika, ukuti mufwire ukutina Resa eryo no kusunga amafunde yakwe, pantu uyu emurimo onse uwa muntunse. ¹⁴Pantu Resa akareta onse umurimo mu bupingushi, pamo nekyafiswa kyonse, ikibi nangu ikisumba.

Song of Solomon

Chapter 1

¹Urwimbo rwa nyimbo, urwa kwa Soromoni. ²Iye, nga engafyompa ku kanwa kakwe, Uwanaskashi akoranda ku mwaume pantu ikitemwiko kyobe kyarikira umwangashi. ³Ikyena kya mafuta yobe kiranunka ubusaka, ishina ryobe ryaba kwati mununko urekokoroka, eikyo abakashana bakutemenwa. ⁴Unsende tuye nobe, tubutuke. Imfumu ya njingisha mu mipiture yiko. Uwanakashi akoranda ku mwaume Turi abansansa; natusangarara pamurandu obe; tausefye ikitemwiko kyobe; kyarikira umwangashi. Nakiringa na bakashana bambi ukukutemwa. Uwanakashi akoranda ku banakashi bambi. ⁵Ndi mufinshi, rero uwatemwikwa, mwebo mwabana banakashi ba mu Yerusaremu- ukufita nga ama hema ya kedari, ukuwama kwati fipembi fyakwa Soromoni. ⁶Mwindoresha Mwindoresha pantu narifiita, pantu akasuba karengokya. Abana baume bakwa mayo barimfurirwe; bakitire kasunga wa mabara ya myangashi, rero ibara ryandi nsharisungire. ⁷Njeba, weba uyo umutima wandi watemwa, nikwiwa urishisha umukuni obe? Nikwisa utushisha umukuni obe inshita ya kasuba pakati? Nindo ningabera ngo wenduka pambiri ya mikuni yaba nobe? ⁸Umwauwe akoranda ku mwanakashi Nga tawaishiba we wayemba ngashi pa banakashi, konka mu makasa ya mukuni wandi, nokurisha abana ba mbushi mupepi na bakyema ba ma hema. ⁹Nkuparanywa, we mutemwikwa wandi, kuri kabarwe wa muri bakabarwe bakwin kyereta ryakwa Farao. ¹⁰Amasaya yobe yariyemba kufisamwa, umukoshi obe nefya ku ikobaika. ¹¹Tukokupangira utubekobeko ne fisamu fya goride aparti uburungu bwa silfere. umwanakashi akoirandira umwine. ¹²Iryo imfumu yarere pa kyararapo, amafuta yandi aya nardi yafumya akyena akasuma. ¹³Umudemwikwa wandi ari nga kamfuko ka muuri kuri nevo; ubushiku bonse akarara pakati ka mabere yandi. ¹⁴Umudemwikwa wandi ari nge kisansangu kya maruba ya henna mwibara yira myangashi yaku En Gedi. umwaume akoranda ku mwanakashi. ¹⁵Umfwa, urisumusuma we mutemwikwa wandi; Umfwa; uri musuma; amesno yobe ya nkunda. ¹⁶Umfwa, wariyemba we mutemwikwa wandi, ifyo wa yemba. Ubusanshi bwa nakirira. ¹⁷Imyaro ya ng'anda yesu iisuma ya mikedri; ne nsota shesu sha mikupri.

Chapter 2

¹Nebos ndi nsarankwa ya ku Sharoni, kyananika wa mupoka poka. ²Ifyo bakyananika mukati ka myunga, efyaba ikitemwiko kyandi mubakashana. ³Ifyaba ikimuti kya mu apurikoti mukati ka fimuti fya mpanga, efyaba abo nasonda mukati ka barumendo. Naikara mukimfute kyauko no kusekerera ukukaramba na ikisabo kyauko kyarirowa kuri nevo mukumfwa. ⁴Antwere ku ng'anda ya mwanangashi, na umwenge wakwe pari nevo wari kitemwiko. ⁵Mpuputureni ku mbukumya matobo yakuma kabiri mpempenuneni ku ma apurikoti, pantu ndi uwanaka ku kutemwa. ⁶Ukuboko kwakwe kwakuso kwaba mwisamba rya mutwe wandi, na kukuboko kwakwe kwa kukuryo kuramfukatira. ⁷Ndefwaya ukuti murerapa, mwe bana banakashi bakwa Yerusaremu, kuri bakakonge na kunse eburu nkota sha mu mabara, ukutira tamwakemye nangura ukubusha ukutemwa ukwabura ukwine ukutemwa. ⁸Kuri ukumfwika z kwa mutemwikwa wandi! Kutikeni, nga aisa, arekirauka pa muru wa mpiri, aretorauka pa muru wa tupiri. ⁹Uwatemwikwa wandi aba nga akakonge nangura akarumendo ka nseburu; roresheni, naiminina kunse ya kibumba, arerengera pa nsorokoto, arefunamisha mukyapikurwa.

¹⁰Uwatemwikwa arandire kuri nevo ati, "Buka, wewatemwikwa wandi; we wayemba, isa tufurumukire pamo. ¹¹Roresha, urusuba narupita; imfura naisa no kuya. ¹²Amaruba nayaboneka mu mpanga; inshita inshita yakutungwira naiya ukwimba kwa ng'ni nakwisa, na ukumfwika kwa nkunda na kumfwika mu mpanga yesu. ¹³Ikimuti kya mukunyu kyarenga imikungu yaiko iibishi ukupya, na impanga ya myangashi naibarura; yafumya no kununkira kwaiko. Ima, we watemwikwa wandi, we wayemba wandi, no kufurumuka. ¹⁴We nkunda yandi, umwasurukisha mukiribwe ikyasumbka umwaberarama mufyasurukisha mu mpiri, nengeni ukubona ikinso kyenu. Rekeni ng'umfwe ishiwi ryeni, pantu ryenu ryariwa, kabiri ikinso kyenu kyariwama." ¹⁵Twikatireni ba mumbwe, ba mumbwe banono abonaurwa amabara ya myangashi, pantu amaruba ya myangashi na yabarura. ¹⁶Uwatemwikwa wandi, nandi ndi wakwe; aya mu matete ne nsansa. ¹⁷Kabiye, we watemwikwa wandi ribe ubushiku taburareta umwabera naifinshingwa ukufurumuka. Kabiye ukutari; ba nga akakonmge nangura inseburu iirume pa mpiri isharepaurwa.

Chapter 3

¹UBushiku pa buro bwandi narefwaya uo umutima wandi watemwa; naremufwya, rero nshamusangire. ²Natire mu mutima, "Naraima no kwendauka mu musumba, UKupita mu misebo na mu mansa; ndemufwaya uo umutima wandi watemwa." Narimufwaire reor nshamusangire. ³Bamaronda barinsangire pa burinde bwabo bwakukomborana mu musumba. Naribepwishe, "Bushe namubonapo uo umhutima wandi watemwa?" ⁴Nipakupitafye akashita akanono iryo nabashire eryo na musangire uo umutima wandi watemwa. Narimwikete no kukana breka ukuti engaya mpakafye namureta na mu ng'anda yakwa mayo, mu muputure wa uyo uwangimite. ⁵Ndefwafye webo ukurapa, mwebana banakashi bakwa Yerusaremu, kuri bakakonge ne nsebura ishikota ishamumpanga, ukutira tamukenye nagura ukubusha ukutemwa ukwabura ukutemwa ukuitemwa. ⁶Kinshi kirya ikireisa ukufuma mu matororo nga ukupomboroka kwa kyushi, ifyafutumwim;nwa pamo na muri na urubani, na ifya bunga ifyapswa ku ba makwebo? ⁷Roresha, buro bwakwa Soromoni; mutanda wa mparume wabushinguruka-abaume baburamba bakwa Israeri. ⁸Bonse barikyengera ku rupanga na kabiri bariberesha uburwi. Umuntu onse uri na urupanga pa mbari, abaipangashisha ukutinya kwa bushiku. ⁹Imfumu Soromoni waipangire umupando ukufuma ku fiti fya kuri Rebanoni. ¹⁰Amoru yauko yapangirwe na sirufere; inuma miya goride, na pakwikarira papangirwe ne nsaru ya kashikira. Mukati ka kiko mwariyemfiwe na ikitemwiko ku bana banakashi ba ku Yerusaremu. ¹¹Fumenimo mwe bana banakashi bakwa Zioni, no kutonta amenso pa mfumu Sorormoni, uwafwara ,ikisote kya bufumu ikyo nyina amupikwirire pa bushiku bwa bwingi bwakwe, pa bushiku bwakusamwa kwakwe.

Chapter 4

¹Awī, wariyemba, we watemwikwa; wariyemba. Amenso yobe ni nkunda mukifimbo kyobe. Umushishi obe waba nga uukuni wa mbushi, ishoretentemuka ukufuma ku rupiri mrwa Giridi.²Ameno, yobe yaba nga umukuni wabeyama, uurenina ukufuma munyende ya kusambiramo. Kira umo uri na mpundu, kabiri nangura umo muribo tapari uwashiwa.³Imirimo yobe yaba nga ubushishi bwakashikira; akanwa kobe kariwama. Amasaya yobe yaba nga ifpambu mfya pariri fya mapomagereti mukifimbo kyobe.⁴Umukoshi obe waba nga urupungu rwakwa Dabidi uwakurwa pa muronho wa mabwe pamo na ikana rwafishanguifirebera pari kyena, fyonse ifishanga fya bashirikare. ⁵Amabere yobe yabiri yaringana ne nsebura, pa mpundu bakakonge, abarerya mukati ka matete.⁶Ribe ubushiku taburareta umwera na ifinsshingwa tafirafurumuka, ndeya ku rupiri rwa muri kabiri ku kapi ri rwa rubani. ⁷Wariyemba mu musango onse, we watemwikwa na kabiri muri we tamwaba akarema. ⁸Tureya bonse ukufuma mu Rebanoni, nabwinga wandi. Tureya bonse ukufums mu Rebanoni; fuma peuru rya Amana, ukufuma pa muru wa Seniri na Heremoni, ukufuma munindi shankaramo, ukufuma mu nndi sha mumpiri isha mbwiri. ⁹Waringibiraumutima, we nkashi, na bwinga wandi; waringibira umutima, ku mukufye umo uwakuroresha pari nevo, ku kisamofye kimo ikya kukobeka mu mukoshi. ¹⁰Ifyo kwayemba ukutemwa kobe, we nkashi, na bwinga wandi! Ifyo kwawama ukutemwa kobe ukukira umwangashi, na ukununkira kwa kyefungo kykobe ukukira ikyakyena kyonse. ¹¹Imiromo yobe, na bwinga wandi, itonya ubuki; ubuki na umukaka fyaba mwisamba ryarurimi robe; ukuninkira kwafyakufwara fyobe ,kwaba nga ukununkira kwa Rebanoni. ¹²We nkashis, nabwinga wandi ribara iryakomwa, ibara iryakomwa, akamfukumfuku ka menshi akakirikwa. ¹³Imisambo yobe ribara rya miti ya mapomagereti iiri na ifisabo ifisuma, na ifirimwa fya henna na narati, ¹⁴narati na saffroni, karamusi na kinnamoni na imiti yonse iya rubana, muri na aroe na ifyanunkira ikisuma fyonse. ¹⁵Uri kamfukumfuku ke bara, ikishima kya menshi ayasuma. Imironga iiretentemuka ukufuma ku Rebanoni. ¹⁶Aramuka we mwera wa kukapinda ka kukuso; isa, we mwera wa kukapinda ku kuryo, pupa pe bara ryandi no kureka ifyakyena fifumye ifungo ryafiko. Uwatemwikwa wandi naese mwibara fimo ifisuma fyakisabo fyariko.

Chapter 5

¹Ndinshire mukirime kyandi, we nkashi yandi, we na bwinga wandi; narasaba muuri wndi ne kya mfungo kyandi. Nararya ikipepe kya buki kyandi no buki; na ranwa uwnganshi wndi ne shiba ryandi. Ryeni, mwe banndi; nwenimo no kunweshwa ne kitemwiko.²Nebo nari muturo, rero umutimw wandi warekubona. No kumfwa uwatemwa wandi arenkunkusha ati, "Ngiswirako, we nkashi yandi, we munandi, we nkunda yandi, we wfikapo wandi, pantu umutwe wandi uuribombere ku mume, ifikuti fyandi ku matoni ya bushiku."³Nfuura umwingira wandi; kindo ikyo nkoumfwaurira? nasamba amakasa yandi kindo ikyo nkoyatataikira?

⁴Umutemwikwa wandi apishe iminwi yakwe pakipuna, na nevo umutim wandi wa fuma.⁵Naribukire ku kuswir umutemwikwa wandi; ne ndupi shandi shatonya muuri, ne minwi yandi yabomba kuri muri, urepit pakikatiro kya mapindo.⁶Naiswirako ikiibi utemwikwa wandi, rero uwatemwikwa wandi aribwekeremo. Umutima wandi wafuma nga aranda kwakwe. Nrimusokwete rero ntamusangire; narimwitire rero taaswike.⁷Abarinshi bendauk mu musumba bansanga. Baringumine no kunkena; bakarinda barimpokere ikyakufimbana kyandi. umwanakashi akorand ku banakashi ba mumusumba.⁸Nkomuromba, mwe bana banakashi ba mu Yerusaremu, nati nga mwasanga umutemwikwa wandi-eikyo mu mwebe ukutira-ndirwere ukutemwa. Umwanakashi akoranda ku banakashi ba mu musumba.⁹Bushe umutemwikwa obe akira shani umutemwikwa umbi, uwayemba mu banakashi? Bushe umutemwikwa obe akira shani umutemwikwa umbi, apo wtukonkomesha ifi? Umwnakashi akoranda ku banakashi ba mu musumba.¹⁰Umutemwikwa wandi uwapeshina uwakashikira, uutambwa uuba myanda mishira.¹¹Umutwe wakwe ni goride waropororwa; imishishi yakwe iisuma iyafita nga kikore.¹²Amenso yakwe yaba nge nkunda munshira sha menshi, ayasambwa mwishiba, ayaikara pa nenembe.

¹³Amasaya yakwe yari nga morwa wa fya mfungo, ayakwata ikyena kisma. Imiromo shakwe maruba, ayatonya nga muuri.¹⁴Amaboko yakwe mibingu ya gorinde iyapanga ne fisamo; ifumo ryakwe kipamba kya rye rino rya nsofu iyfimbwapo na safiri.¹⁵Amoru yakwe ni panda sha mabere, iyatekwa pari goride waropororwa; ukuboneka kwakwe rebanone, uwasoboroka nga kidari.¹⁶Akanwa kakwe kakurowa; kabiri ariwamisha onsefye. Uyu emutemwikwa wandi, kabiri ekibusa kyandi, mwe bana banakashi ba mu Yerusaremu.

Chapter 6

¹Bushe arirepi umutemwikwa obe, uwa wamisha pa banakashi? Nikwi aroerer umutemwikwa obe, pakuti tumufwayee? Umwanakashi akoirandira umwine²Umutemwika wandi arire kwibara, kuri ba morwa bafya kyena kisma, mu kurya mukirime no kusaba amatete. ³Nebo ndi mutemwikwa wakwe, na ye wandi; arerisha umukuni mu matete ne kirumba. Umwaume akoranda ku banakashi⁴Uri musuma nga TirZah, we mutemwikwa, uwatemwikwa na Yerusaremu, ara arasungusha kwati muraro wa bashirika abari ne mendera shabo umo umo. ⁵Fumyako amenso yobe kuri nevo, pantu yakotinya. Umushishi obe waba ngo mukuni wa mbushi uushiretentemuka mururamba rwa Gireadi.⁶Ameno yobe yari ngo mukuni wa mpanga ishikofuma mu kowa. Kira imo iri naba mpundu, kabiri tapari neifwirepo. ⁷Amasaya yobe yari nga pomegranate mu kifmbo kyobe. Umwaume akoranda ku mwine⁸Abasano bari amakumi mutanda, na banakashi amakumi kine konse-konse, na bana kisungu abakubura impendwa. ⁹Rero ni imofye inkunda yandi, uwfikapo wandi umo; ye ni umofye kuri nyina; ye aripwiririka ku wamufyere. Abana banakashi nga bamubona bara mupaara; abasano na banakashi nga mubona bara murumbanya;Findo abasano eryo nabakashi barandire¹⁰"Nani uyu ukorengera nga makyakya, uwawama ngo mweshi, uwarengama nga kasuba, watusungusha kwati muraro wa bashirik abari ne mendera shabo umo umo?" Umwaume akoirandira umwine¹¹Natentemukira kwi bara rya nkusu ku kubona ikirime kipya, ku kubona umwngashi nga naupuk, nga irisakamwine imi pomegranate. ¹²Ntaishibe iryo umweo wandi wabikirwe pari bakabarwe ba bantu abasuma. Ifibusa fikornda ku mwanakashi¹³Bwera, bwera, we mwina Shuramiti! Bwera, bwera pakuti tukubone! Kindo mukobwena umwina Shuramiti, nga makindo ya Maraira?

Chapter 7

¹Ifyo ya wama amakasa yobe mu nsapato, we mwana mwanakashi wa mukankara! Ukuwishingana kwa matanta yobe kwapale fisamo, imirimo ku minwi ya mutukushi wine wine.²Umuteete obe ni mafukura uwaburungana; mwibira umwangashi uushakumbikanishiwa. uushingurukwa na bakyananika.³Amabere yobe na ya yaba ngo twana tubiri, yba nga tu mpundu tubiri utwa nsebura. ⁴Umukoshi obe uri ngo rupungu rwa rino rya nsofu. Amenso yobe yaba nge kishiba kya ku Heshibone, pa mwinshi wa musumba umwafura abantu, Imyona yobe iringo rupungu rwa Rebanone ururungatene na Damasike.⁵Umutwe pari webo waba kwati ni Ngamira; umushishi pa mutwe obe waba uwabushishi. Imfumu yobe naikakwa mufikuti fya uko. ⁶Yangu ifyo wayemba, ifyo wa wamisha, we mutemwikwa, ara iye tepakurakirwamo!"Waba nga kankindu ku kupororoka, na mabere yobe yaba nge fitwaro fyafiko. ⁸Natira, "Nkofwaya ukunina ku kankindu, ureke ndikete ku kismbo." Mabere yobe yengaba ngefisasangu fya myangashi. Umupu obe wingarareta akakyena akasuma nge fisabo fisuma.⁹Akanwa kobe kaba ngo mwangashi uwawamisha, ureya urekonkoroka ku mutemwikwa wandi, ukonkorokere na pamirimo yakwe nabo abarere.¹⁰Umwnakashi akoranda ku mwaume Nebo ndi wa mutemwikwa, nao arankabira. ¹¹Are mune nakoya kwibara; tuye kyesha ubushiku mufirime fya mya ngashi.¹²Tukakyerea ukubuka no kupita mu mabara; pakubona nga yaripuka no kubarura, tukabone na matete nayo nga yari no buruba, kurya kwine eko nkoya nkurange we mutemwikwa wandi.¹³Umfwa ifyo ifimpusa fya mandreke fyareta aka kyena akasuma; ara pamwishi pa mwesu pari ifisabo fyonse ifya wamisha ne fya kyomba, nakubikira we wemutemwikwa wandi.

Chapter 8

¹Nkanshi nga wari kwati ni ndume yandi, uo mayo aonseshe ku mabere yakwe. Nga na ku ku mainishisha panse, kuti na kutomona, kbiri tapari nowingansura.²Kuti nakutungurua no kukureta mu ng'anda yakwa mayao uwansambirishe. Kuti nakunwisha umwangashi umwaba ifya kununkira ifisuma.³Ukuboko kwakwe ukwa ku kuso kwaba pa mutwe, no kuboko kwakwe ukwa kukuryo kuramfukatira.⁴Nkofwaya mwebo murape mwe banakashi ba mu Yerusaremu ukuti tamwaka bushe nangu ukubaramuna ikitemwiko muri nebo ikikaishirafye ikine.⁵Nani uyu mwanakashi uukoisa ukufuma mu matororo, uwashintirira ku mutemwikwa wakwe? Umwanakashi akoranda ku mwaume Nakubusha mwisamba rya kimuti umo wafyarirwe; umo noko akufyareri.⁶Umbike nge kikatiro kya pa mutima obe, nga ikikatiro kya pakuboko, ikiyemwiko kyobe kya maka ukukira imfwa. Ubufuba bwa buko bwayafye ku manda; insase shauko, ne nsase sharikira ukukaba kwa muriro.⁷Amenshi ayengi tekuti ya shimye ikitemwiko, nangu ukubirirwa teti kusende ikitemwiko. Nga kyakuti umwaume apera fyonse ifyo akwata mu ng'anda yakwe pa kitemwiko, kuti aikyushafye no kusurwa kuti asurirwapo.⁸Twarikwata nkashi yesu umwike, na mabere yakwe tayarakura. Findo twingakita kuri nkashi yesu pabushiku bakamuraya ukuba mukyupo?⁹Ye nga aba ikibumba, tukakurapo urupungu rwa silfere nkshi yesu nga mwenshi, tukesarapo ikiibi kya kiesko kya muti wa keda.¹⁰Nebo ngandi kibumba na mabere yandi nga erupungu rwa mesno, na ba mumenso yakwe uureta umutende. Umwanakashi akoirandira umwine¹¹Soromoni arikwata ibara rya mwangashi ku Beari-aamoni, apere ibara rya myangashi ku bakuririnda. Kira umo-umo aremuretera indarama ikana isha silfere pakisabo kimo.¹²Nebo narikwata ibara rya mwangashi ne mwine, weba Soromoni kuti warapokafye indarama shobe ikana rimo, na barinda ifisabo fyariko, nabo bakabaperako indarama shabo imyanda ibiri.¹³Webo wewaikara mwibara, abanandi bakororera ukumfwa ishiwi ryobe; reka na nebo ngufweko.¹⁴Endeshako we mutemwikwa wandi, kabiri utoroke nge mpombo nangura akabushi-mabwe pampiri apamena ifinunka ubusaka.

Isaiah

Chapter 1

¹Icimonwa cakwa Esaya mwana mwaume uwakwa Amose, Ico aishile kumona pali Yuda na Yerusalemu, munshiku shakwa Usia, Yotamu, Ahasi, elo na Hisekia, ifumu yamu Yuda.²Umfweni, mwe myulu, elo mupele ukuti, mwe sonde; pantu Yewe alilandile: "ndilishishe bwino noku kusha abana, lelo nsangukile nebo."³Ing'ombe ilishiba umwine, na kabalwe mulimba wakwa cibinda wakwe, lelo Isreale teshibile, Isreale takoiluka."⁴Akalanda! we lukio, mwe babembu, abantu abafininwa na mampulu, abantu bufya bwaba ncita tubi, mwe bana baume abacita amafisa kanwa! Balishile Yawe, balishile uwa mushilo wakwa Isrealle, baliicitile abeni kuli ena.⁵Nindo mucili muko umwinwa? Nindo mukosangukila nakabili elo na kabili? Umutwe onse uli lwele, umutima onse ulinakile.⁶Ukufuma palyantilo yamakasa ukufika pa mutwe takuli ici putulwa icishele ukwabula ukucenwa; Filonda fye, ne fikwebululwa, ne filonda fyakwisuka, tafisalikwe, no kuwamisha, ukukakilwa, nangu ku bombelwa na mafuta.⁷Icalo cenu cilyo nawilwe, imisumba yenu ilyo celwe' amabala yenu ayali muceni cenu, abeni bakoyonaula ukuyasha mubonaushi, ukucimfiwa na beni.⁸Umwana mwanakashi wa mu Sione alishele kubati ni tuti mwibala lya mwangashi, kubati cinshingwa mwibala lya fibimbi, kubati musumba watebeledwa.⁹Yawe wamilalo ngabulo kutusha fweba abanono, nga twali kubatini Sodomu, nga twali kubati ni Gomora.¹⁰Umfweni icebo cakwa Yowe, mwebo ba kateka ba mu Sodomu; kutikeni kufipope fyakwa Lesa wesu, mwebo mwe bantu ba mu Gomora: ¹¹"Bwanshi ubwingi bwa fya malambo kuli nebo?" eflyo alanda Yawe. "Ndikwete ifya kulinga mumalambo yakoca yaba sukusuku, ne minofu wa finama fyakwina; na mumulopa wa kwa cilume wa ng'ombe, uwa mpanga nangu imbushi nebo nshibekelwamo."¹²Ulo mwaisa mukumonekela kuli nebo, ninani ukabila ifi kuli mwebo, ukunyantaula mu mansa shandi? ¹³Mwileta nakabili umutulo wabula ubupilibulo; ububani buli bwa mu selu kuli nebo; ukulongana kwa mweshi upya no kwa masabata kwenu nebo tekuti ndekelele uku kulongana kwa bubifi.¹⁴Nalipata nebo imyenshi ipya yenu ne mitebeto yenu iya sontwa; fyaba cisendo kuli nebo; Ndili nakile uku fishipikisha ifi. ¹⁵Eco ulu mwatambalika maboko yenu mukupapa, nebo ndafisa amenso yandi kuli mwebo; nangu fye mwingaleta mapepo ayengi, nebo nshaumfwe; iminwe shenu shili swilemo no mulopa.¹⁶Sambeni, iwamyeni mwebene, fumyeni ububi bwaficitwa fyenu kucinsu candi; lekeni ububifi; ¹⁷Sambilileni ukucita icabune, fwayeni umulinganya, afweni aba titikishiwe, peni umulinganya kubabula

wishi, cingilileni ba muka mfwilwa."¹⁸"Iseni nomba, no kuleka fwebo tulanshanye capamo," efyo Yawe aeba, "nangu imembu shenu shaba ishakukashika shani, shikaba ishakubuta nge mfula yabungululu; nangu shingaba ishakukashikisha shani kubali ni nsalu, shikaba kubati butonge."¹⁹Nga mukofwaya elo no kubela, mukalya ifya bune ifya mucalo.²⁰Ielo umfwa mu kakana no kusanguka, ulupanga lukamyonaula mwebo," pantu akanwa kakwa Yawe kalilandile ici.²¹Umusumba uwali uwacine wa alukashani cilende1 Uyo uwa ishulemo umulinganya waliswilemo ubulungami, lelo nomba ulishilemo bakepaya.²²Silfere yenu alisangukile icisha sangulilwa, umwangashi wenu uli sankene na menshi.²³bakankala benu nibacisanguka na bampani ba bango; onse alitemenwe amafisa kanwa kabili bakobutukila amalipilo. Tabako cingilola abakubula wishi, nangu kucita ici yene kuli ba mu kamfwilwa.²⁴Eico uku eku bisha kwa kwa shikulu yawe uwamilalo, uwa bulamba wakwa Isreale: Akalanda kuli bena! Nkocita icilandushi kufibambe fyandi, kabili nkoilandwila ne mwine pa balwani bandi;²⁵Nka pilibuli ukuboko kwandi palwa mwebo, Sangululeni ifiko nge cela kabili mufumwemo fyonse fiko fyenu.²⁶Nkabwekeshapo abapingushi benu nga pakubala, naba kalungika benu nga pakubala, nab kalungika ico mukesa kwitwa umusumba wa bulungami umushi wacine."²⁷Sione akapuputulwa no mulinganya, na balapila bakwe ku bulungami.²⁸Abasangushi naba bembu bakashonaulwa capamo, nabo abasula Yawe bakaloba.²⁹"Pantu mukesa lengwe nsoni nge amuti camiterebinti ico mukabila, kabili mukase bana pa mabala ilyo musalile.³⁰Pantu mukaba kubati mutelebinti uo amabula yomine, kabili kubati libala lyabula menshi.³¹Umwaume wabulamba akaba kubati cani cakuma, ne mulimo yakwe kubati lubingu; bakapila pamo bonse, kabili takwakabe uwakubashimya."

Chapter 2

¹Ifintu ifyo Esaya umwana mwaume wakwa Amosi amwene mu cimonwa, palwakwa Yuda na Yelusalemu. ²Cili no kuba munshiku sha kukupelekesha icakuti ulupili lwa nganda yakwa Yawe lukaba uwakwiminina ngo lwakulepesha ulwa mpili, kabili lukemishiwa pa mulu wa tupili, ne uko shonse shikala kupitako. ³Abantu abafula bakula kwisa no kulanda, "Akwiseni, nacistilekuya tulekunina ku lupili lwakwa Yawe, ku nganda yakwa Lesa wakwa Yakobo, ukuti engatufunda imibele yakwe imo imo, kabili twingalakwenda munshila shakwe." ico ukutulo mu sini emukafuma, kabili icebo cakwa Yawe ukutula ku Jelusalemu. ⁴Akulapingula pakati ka nko no kulamwina abantu na bantu; bakafule mpanga shabo mu fya kulinina, na mafumo yabo mu fya kutungwilako; uluko talkwakulaimya ulupanga pa liko lunakwe, nangula ukulakukansha aba nkondo ukutwalilila. ⁵We nganda yakwa Yakobo, akwisa, no kuleka tulekwenda mu lubuto lwakwa Yawe. ⁶Eco mulilekeleshe abantu benu, inganda yakwa Yakobo, pantu baliswilemo ifishilano ukutula ku kabanga no kulekubuka mbuko kubati ba filishiti, kabili babefunkana mu minwe nabana baume abena fyalo. ⁷Mpanga yabo iliswilemo Silfere na golide, no kubule icakwiminika ubunoushi bwabo; mpanga yabo makabili iliswilemo ba kabalwe nangula icakwiminika amacelela yabo. ⁸Mpanga nakabili iliswilemo utulubi bali kushinshimuna icakupanga fye ne maboko ya bantu, ifintu ifyo iminwe yalikupanga. ⁹Abantu bakulalengwa ukwimomina panshi no muntu umo umo bakoponenani panshi; muli ici mwilekubalenga ukwima. ¹⁰Kabuyeni mu fifulo ifya fimabwe ifyakusansuka no kubelama mu mushili ukufuma ku kutinya kwa kwa Yawe kabili ukufuma ku bukata bwa kupulamo kwakwe. ¹¹Amenso yakusansabala aya muntu yakabweseshiwa panshi, ne cilumba ca bantu ku kafwama, na Yawe eka fye akasansabala pali bulya bushiku. ¹²Eco kukaba ubushiku bwakwa Yawe wa milalo ubwa pali onse uwa cilumba no kuimya, na pali onse uwa niya kabili akabwekeshiwa panshi. ¹³Kabili pali yonse imikedary yaku lebanoni lyakuba iyakulepa kabili iyakwimishiwa pa mulu kabili palwa yonse mioke yaku Bashani. ¹⁴Bulya bushiku bwakwa Yawe wa milalo bukaba bwapa mpili isha kusansuka, napalwa tupili tonse utwaimishiwa pa mulu, ¹⁵napalwa lupungu lonse ulwasansuka na palwe linnga lyonse ilya cibumba likawishiwa, ¹⁶Na palwa ngalaba sha ku Tarshishi, na palwa fipe fyonse ifyabune ifyakuya. ¹⁷Icilumba ca muntu cikabweseshiwa pa nshi, no kusansabala kwa bantu ku kawishiwa panshi; Yawe ekafye akasansabala pali bulya bushiku. ¹⁸Utulubi tukapita tonse fye umupwilapo. ¹⁹Abantu bakalakuya mu ninga sha fimabwe na mu filindi fya pa mumushili, ukufuma ku kutinya kwa kwa Yawe, no kufuma ku bukata bwakupulamo kwakwe, ulo akoima kukututumya icalo. ²⁰Pali bulya bushiku abantu bakaposa utulubi twabo utwa Silfere notwa golide tuntu tapangile utwabo ku kuleshinshimuna bakalekutuposa ku mfuko naku tususu. ²¹Abantu bakalekuya ku mensdo mu fimabwe na mu fimilale fya fimabwe ifya kusumbuka, ukufuma kukutinya kwakwa Yawe no kufuma ku bukata bwa kupulama kwakwe, ulo akoima kukututumya icalo. ²²Leken i ukulekutetekela mu muntu, uyo umupu wa mweo waba mu myona yakwe, ico wakulinga ndo?

Chapter 3

¹Moneni, shikulu Yawe wa milalo ali mukusenda ukufuma mu Yerusalemu no kufuma mu Yuda ifyakutungilila ne fyabwafwilisho; konse ukupelwa kwa mukate no kupelwa kwa menshi, ²Umwaume wabulamba ne mpalume, kapingula na kasesema, umo uucita ulubuko na bakalamba, ³Mushika wa makumi yasano na bekashi bakucindama, ba kabilo, abaishibisha ukufula na ingishikweba ya mashiwi. ⁴"Nkabika misepele yafye nge ntungulushi shabo, na bacece bakateka pali bena. ⁵Abantu bakatitikishiwa. cila umo no munankwe, na cila umo na mupalamano wakwe; umwana akasalula umukalamba, na babwekeshiwa panshi bakalweshabakucindama. ⁶Umwaume akabula na ndume mu nganda yakwa wishi no kula nda ulikwete icakufimbana; ba ka teka wesu, kabili uleke uku kona ula kube muminwe shesu. ⁷Pali bulya bushiku akesa kupunda nokulanda ati; Nebo nshabe kaposha; Nebo nshikwete umukate nangu fyakufwala. Mwebo tamwanenge nebo ukuba kateka wa bantu. ⁸Pantu Yerusalemu alipuntwile na Yuda aliponene, pantu ukulanda kwabo ne ficitwa fyabo filyalukile Yawe, ukonaula menso yabukata bwakwe. ⁹Ukumoneka pa finso fyabo kuli babelele bukambone palwa bena; fikalanda pa kwa lubembu lwabo kubati ni Sodoma; taba lufisa. Akalanda kuli bena! Pantu bali Pwishishe icikukuma pa bene beka. ¹⁰Eba umulungami ukwebati cikabe ca bune, pantu akalya icisabo ca picitwa fyakwe. ¹¹Akalanda ku mbifi! cikabe cakubipa kuli ena, pantu ukubweshapo kwaminwe yakwe kukacitwa kuli ena. Abantu bandi abaice eba batitikisha, na banakashi eba teka pali bena. ¹²Abantu bandi, abo abamitungulula mwebo ebanilo fya no kufulunganya ukulolelo nshila yenu mwebo. ¹³Yawe aleminina kukulubulwisha; aliminine ku ku shinina abntu. ¹⁴Yawe akoisa no bupingushi pa bakalamba ba bantu ne ntungulushi shabo; "mwebo mulyonawile ibala lya mwangashi; kapoka waku balanda ali mu mayanda yenu. ¹⁵Nindo mukoshonawila bantu bandi no kupela ifinso fya ba landa? uku kulanda kwa shikulu Yawe wamilalo. ¹⁶Yawe alanda ukwebati pantu abana babakashi ba mu Sion bali isansabike, bako enda ne mikoshi yabo iyakutongomoka, na mesno yabwangashi, bakoenda ne ntampulo ishinono ulo ba koya, bakocita ici unda ca kusenkela ukufuma ku fikosa ku nkolokoso shabo. ¹⁷Eico shikulu akocita ifiseseya mu mitwe yabana banakashi bamu sion, na Yawe akabacita amapala. ¹⁸Pali bulya bushiku shikulu akafumya ifisamo fyabo ifyapa nkolokoso, imipango ya mumutwe, ¹⁹ifisamo fya mumukoshi, Ifisamo fya matwi, ifikosa, elo ne fitambala; ²⁰Ififimbo fya kumutwe, iminyololo yapa nkolokoso, imishipi, elo no mwakusendela ifye fungo lya bune, ne miti ye shuko. ²¹Akofumya ininda minwe elo nefisamo fyapamona; ²²imingila ya pa mitebeto, ifinkuku, ne nsalu shasenkebela, utufyola twakumaboko ya banamayo; ²³Utulolani twakuminwe, kolokondwe wabune, ifibo fya kumutwe, elo ne fifimbo. ²⁴Icilingile ifungo lyabune pakesa kuba ukununka umukusa; kabili icilingile umushipi, pakaba umwando; icilingile imishishi yakusakulwa ubune, pakaba inkusu; kabili icilingile umwingila. pakaba icakufimba icimasaka; no kuba abashishikwapo mwipunda lyakuyemba. ²⁵Abaume benu bakapona kulupanga, na Abaume bamaka benu bakapona mu nkondo. ²⁶Impongolo shamu Yerusalemu shikalila nokuloosha; kabili akaba eka elo nkekala panshi.

Chapter 4

¹Palibulya bushiku abanakashi cine lubali bakekatilila kumwaume umo nokutila ati, "ifyakulya fyesu tukalya; ifyakufwala fyesu tukafwala. Lelo leka tupitekofye ishina lyobe kukufuuyapo umusebanya wesu." ²Palibulya bushiku umusambo wakwa Yawe ukuba uwabune kabili uwakukatamisha, kabili necitwalo cemucalo cikaba icabune kabili icakutemuna kuli abo abapusushi mu Isreali. ³Cikaba icakucitika ukuti uukashalamu sioni na uyo umo ukoshala mu Yerusalemu akaba uwakwitwa uwamushilo, cila umo uwalembwa nga uwa mweo mu Yerusalemu. ⁴Icicikatika ilyo shikulu akaba uwakuwasha ububifi bwabana banakashi ba sioni, kabili akaba uwakuwamya ifyatolele nomulopa ukufuma mubamu Yerusalemu, ukumfya inshila shabupingushi bwamupashi kabili nomupashi namulilo ukobilimuka. ⁵Nomba pamusumba onse uwa lupili lwa Sioni kabili napamulu wacende yakuumanimapo, Yawe alinokupanga ikumbi necushi mukasuba, kabili nokubengeshima kwebingu lyamulilo mu bushiku cikaba bucingo pamulu wabukata bonse. ⁶Cikaba cakwikalamo kucitelelwe munshinta yakasuba ukufuma kucikabilila, kabili icakufisamamo necakuubamo ukufuma kumabimbi yakumfula.

Chapter 5

¹Lekeni nebo njimbile umutemwikwa, ulwimbo lwa mutemwikwa wandi pe bala lya mwangashi. umutemwikwa wandi alikwete bala lya mwangashi palupili la mupundo. ²Ali limishe, alifumishe amabwe, no kubyala mo umwangashi wakusoboloka. Alikulile ulupungu pakati kaliko, kabili alikulile icakufininako umwangashi. Ali lilolele ukutwala imyangashi, lelo lya twelefye imyangashi ya mpanga. ³Eico nomba, mwe bekashi bamu Yerusalemu no mwaume wa mu Yuda, pinguleni pali nebo bala lyandi ilya mwangashi. ⁴Ngapayamusango ndo fyali kucitika pe bala lyandi ilya mwangashi, ico nebo nshacitapo? ulo nebo na lifwaile ukufumya imyangashi indo lyafumishi imyangashi ya mpanga? ⁵Nomba nebo nkomyeba ifyo nkoita kwibala lyandi ilya myangashi; Nko pumyamo ulubao lwa liko, Nko lyalwila mu mulemfye, nko wisha ifibumba fyaliko, kabili likanyantaulwa panshi. ⁶Nebo nkalileka likonaika, kabili talya katungwilwe nangu ku limininwa. Mwipunda lilya, fifungwa ne myunga fika mena mo. Nebo kabili nka konkomesha amakumbi ukukana lokeshapo. ⁷Pantu ibala lya mwangashi lyakwa Yawe wamilalo ni nganda yakwa Isreali, kabili no mwaume wa mu Yuda uwalimbwa wakwe uwakumusekesha; alilolele umunganya, lelo mwipunda lilya, mwali ukwapayana; Pa bulungami lelo, mwipunda mwali, ukupunda palwa bwafilisho. ⁸Akalanda kuli bao abako lunda inganda ku nganda, abako lunda ibala kwi bala, mpaka takuli incende iishile, kabili mwebo mweka nimwe mushele mu calo! ⁹Yawe wamilalo alinjebele, amayanmda ayengi yakashala ifi bolya, na yakalamba elo na yabune yene, ukwabula umwikashi uuli onse. ¹⁰Pantu ibala lya mwangashi amakoli ikumi likatwalafye icipimo cimo, ne cipimo cimo ica mbuto cikatwalafye efa. ¹¹Akalanda kuli abo ababuka kumacaca ukufwaya icakunwa cakukalipisha abo aba shinga shinga ukucesha ubushiku mpaka umwangashi wababilimuna. ¹²Ba kwata umutebeto na nsango, impango akaoma, icimpeta, no mwangashi, lelo taba koishiba umulimo wakwa Yawe, lelo taba koishiba umulimo wakwa Yawe, nangu kukutuluka kuficitwa fya minwe yakwe. ¹³Eco kashi abantu bandi balile mubusha pa kubulwa ukwiluka; Intungulushi shabo ishakucindama shiko ikala ne nsala, na bantu Yawe, Yawe babo tabakwete ifyakunwa. ¹⁴Eco kanshi ku mbo kulikushishi ubukabilo kabili kulyasamwine akanwa ukwabula umulingo; abakankala babo, abantu, intungulushi shabo, na ba busokololo elo nabo abatemenwe pali bena, bakoponena mu mbo. ¹⁵Umwaume akapatikishiwa uku kontama panshi, no muntunse akaba uwakucefiwa amenso yaba panshi yakesa kuposwa panshi. ¹⁶Yawe wamilalo aka sumbulwa mu mulinganya wakwe, na Lesa uwamushilo akailanga bumushilo kubulungami bwakwe, ¹⁷Elo impaanga shikalya nga mu mulemfye washiko, na mufya Onaulwa, abana ba mpanga ba kalya kubati balebeshi. ¹⁸Akalanda kuli abo abatintila amampulu ku myando ya buwelewele na ba tintila ulubembu kubati mukungo we celeta. ¹⁹Akalanda kuli abo abalanda ati, "Lekeni Lesa endeshe, lekeni abombe mukwa ngufyanya ukuti tucimona ukucitika; kabili lekeni amapange yawa mushilo wakwa Isreali yese, pakwebati muleke tube shibe. ²⁰Akalanda kuli abo abeta ububifi ubune, no bune ububifi; abo abemininako imfifmi kubati lubuto, no lubuto kubati nimfifmi; abemininako ifyakulula kubati fyaku lowa, ne fyakulowa kubati fyakulula! ²¹Akalanda kuli abo aba bamano mu menso yabo, no kushilimuka mukwishiba kwabo! ²²Akalanda kuli abo bakacimfya ku kunwa umwangashi, ne nceshi mukusankanya ifyakunwa ifya kalipisha; ²³Ulukelela ababifi palwa malipilo, no kutanya abakayeke insambu shabo! ²⁴Kanshi nomba ngefyo lulimi mulilo loca icani, kabili ngepyo icani cakuma ciwila mulubingu lwa mulilo, eco umushila wabo ukabola, ne luba lyabo likolullwa kubati lukungu. Ifi fikacitika pantu balikene amalango sushishe icebo cawa mushilo wakwa Isreali. ²⁵Kanshi nomba ubukali bwakwa Yawe bulimine pa bantu bakwe. Ali fishishe no kuboko kwakwe pali bena kabili ali ba kandile. Impili shikotutuma, ne fitumbi fyabo fili kubati fisoso mutulolo twabo. Muli fi fintu fyonse ubukali bwakwe tabucepa; lelo, ukuboko kwakwe kuvili kulitambalele. ²⁶Akemya pamulu intalapo yacishibilo pa nko shakutali no kulishisha abo bonse abali ku mpela ye sonde. lolesha, bakoisa mukubutukisha elo na mukupumikisha. ²⁷Takuli wakupompoteka nangu kuipuntula pali bena; takuli uushipwile nangu ukulala. Nangu imishipi shabo ukusekel, angu inshinga shapandyato shabo ukupatuka. ²⁸Imifwi shabo shakutwa na mata yabo yonse yalyongeme; bakabalwe babo amabondo kubati kabwe, ne mipeto ya maceleta yabo ku bati cipupu. ²⁹UKubuluma kwabo kukaba kubati ni nkalamo; bakabuluma kubati musepela wa nkalamo. babuluma no kwikata lyakulky noku itakanisha kumbi, ukutali waku ipususha. ³⁰Pali bulya bushiku bakaibulumina kubati nifilya bemba abuluma. Nga cakwebati uuli onse alolesha pa calo, akamona imfifmi noku cila; no lubuto lukacitwa imfifmi pa makumbi.

Chapter 6

¹Mu mwaka umo imfumu Usia afwile, Nebo nalimwene Shikulu alikele pa cipuuna cabufumu; alimishiwe no kutumpuka, ne fisempe fya mwingila wakwe fyalishishe tempele. ²Panuma wakwe pali minine baserafi; cila umo alikwete amapindo mutanda; na yabili yalifimbile icinso cakwe, kabili na yabili alifimbile amakasa yakwe, elo na yabili alikupupukilako. ³Cila umo alikwita kuli umbi no kulanda ati, "wamushilo, wamushilo, wamushilo, Yawe wa milalo! sonde yonse liliswilemo ubukata bwakwe." ⁴Imifula ya fibeelo yalisunkene ku mashiwi yabo abo bali bilikisha, ne nganda yaliswilemo icushi. Elo nevo nalandile ati, "Akalanda kuli nevo! Pantu ndyonaikile. ⁵Pantu nevo ndi muntu milomo ishasangulwa, kabili nevo njikala pakati ka bantu ba milomo isha sangululwa, Pantu amenso yandi yali mwene mfumu, Yawe, Yawe uwa milalo!" ⁶Elo umo pali ba Serafi alipupukile kuli nevo; alikwete ikala lya mulilo muminwe yakwe, ilyo asendele no lumano ukufuma pa cipao. ⁷Alikete pa kanwa kandi nalyo noku landa ati, "Mona, ici caikata imilomo yobe icilubo cobe cilisendelwe, no lubembu lobe luli fimbilwepo." ⁸Ndyumfwile ishiwi lyakwa shikulu lyatila, "Ni nani nevo nalatuma; ni nani alatwilako fwebo?" Elo Nebo nalandile ati, "Epo Ndi; ntumeni nevo." ⁹Alandile ati, "Kabiye kabili webe abantu aba, 'Umpweni, lelo mwiiluka, Moneni, lelo mwiishiba.' ¹⁰Lenga imitima shaba bantu ukukana shikala, na matwi yabo ukukutwa, kabili na menso yabo kupofula. Pantu limbi kuti bamona na menso yabo, no kumfwa na matwi yabo, elo no kwiluka ne mitima shabo, elo kabili bapilibuke no kuba bakuposhiwa." ¹¹Elo nevo nalandile ati, "Shikulu, cikalepa shani? Alyasukile, "Mpaka imisumba ya shonaulwa mu fyako naika no kushala umwabula abekashi, na mayanda umwabula bantu, ne calo uku ponena mucaleteleshiwa ica poswa, ¹²Kabili mpaka Yawe atuma abantu ukutali kabili ukushalafye kwa calo kuli ukukalamba. ¹³Nangu cingaba ukuti ikumi lya bantu lyasha lamo muli ci, nakabili cikonaulwa; ngo muterebinti nangu ngo muoke wapululwa kabili uyo icishiki cauko cashala, ulubuto lwa mushilo luli mu cishiki caciko.

Chapter 7

¹Mu nshiku shakwa Ahaz umwana mwaume wakwa Jothan umwana mwaume wa kwa Uziah, Imfumu ya bena Yuda, Rezin imfumu yabena aram, na pekah umwana mwaume wa kwa Remaliah, imfumu yabena Isreali, alile ku Jerusalemu ku ku lwishanya na yena, lelo tekuti baicimfye. ²Calisebelwe ku mganda ya kwa Dabidi ukweba ati Aram alicitile inkambi mu Ephraim. Umutima wakwe walitutwime, no muti,ma wabantu bakwe, ngefyo ifimuti fyamu mutengo fisunkana mu mwela. ³Elo Yawe alilandile kuli Isaiah, "kabuye ufume no mwana obe umwaume shiar-Jashub kukumanya Ahaz pampela ya umwakupita amenshi yamucishiba capamulu, umusebo waya kucifulo caba kuwasha insalu. ⁴Mulekuweba; alikukengela, ikalatondolo wilakuba no mwenso nolo ukutina pali ifi fintu fubili ifyakutinya ifyebo ifyakukaba, pabukali bwakutinya bwa kwa Rezin na Aram, elo na Pejali umwana mwaume wakwa Remaliah. ⁵Aram, Ephraim, no mwana mwaume wakwa Remaliah balipandile abubi paliwebo; balilandile, ⁶"Leken tusanse Yuda nokumutinya, elo lekeni tutobe muli ena tubikepo ne mfumu yesu mulya, umwana mwaume wakwa Tabeel." ⁷Shikulu Yawe akolanda, "Tacakabepo tacakacitike, ⁸Pantu umutwe wa kwa Aram ni Damaseke, no mutwe wa kwa Damaseke ni Rezin. pa myaka amakumi mutanda na isano, (65) Ephraim akafwantaulwa elo tamwakatale amuba abntu. ⁹Umutwe wakwa Ephraim ni Samaria, no mutwe wakwa Samaria mwana mwaume wakwa Remaliah. nga mwebo tamwikele abakukosa mucicetekelo, icine fye tamwakalekwikala abakucingililwa." ¹⁰Shikulu kabili alilandile kuli Ahaz, ¹¹"Ipusha icakwishibulako Yawe Lesa obe; wipushe palwa ico mukushika nelo mukulepa pamulu." ¹²Lelo Ahaz alilandile, nsha kepushe, nelo ukulekwesha Yawe." ¹³Elyo Isreali alyasukile, "kutikeni, mwe ba nganda ya kwa Dabidi. Bushe cilicepele kuli mwebo mwe bantu ukwesha ukutekanya kwa bantu? Bushe kuti mukoesha nokutekanya kwakwa Lesa wandi? ¹⁴Eico shikulu umwine akapela mwebo icishibilo; moneni; lemukashana akemita, no kufyala umwana umwaume, elo akenikwa ishina Immanuele. ¹⁵Akalekulya umukaka no buci ulo akalekwishiba ukukana icibi kusala icabune. ¹⁶Pantu ulo umwana talaishiba ukulekukana icibi no kusala icabune, icalo ico imfumu shibili shikokutinya akashala icibolya. ¹⁷Yawe akaleta pali webo, pa bantu bobbe, na pa ba mu nganda ya kwa wiso inshiku ishi shabakonelo bumo ukulekufumafye ulo Ephraim apatukile ukufuma kuli Yuda akoleta pali mwebo imfumu ya bena Assyria." ¹⁸Pa nshita ilya Yawe akalishisha lunshe umunsoli ukulekufuma ya Egipto iyapalali, elo no lushimu ulukofuma ku calo ca Ashuri. ¹⁹Bakalewisa bonse noku kupa mu mikonko yonse, umilale yafimabwe napafimpusa fyonse ifyanyunga elo na fyonse ifyamulemfwe. ²⁰Pali ilya nshita shikulu akabeya na kayembe ako baletele kwi shilya lyamulonga wa mulonga Euphrate ku mfumu ya Assyria umutwa na masako ya ku molu; kabili kakapyanga no mwemfu. ²¹Pali bulya bushiku, umuntu akateka ifyamweo, akaombe akakola ne mpaanga shibili, ²²elo pamulandu wabwingi bwa mukaka uyo bakalekupela, akalekulya umukaka, onse ukashala mu calo akalekulya umukaka no buci. ²³Panshita ilya, mumabala yamyangashi umwalikuba imyanhgashi ikana limo pamutengo wa mashekele ya silifa ikana limo. Tamwakalekuba nelo cimo kano bacilasa ne myunga. ²⁴Abaume balekulya kulya mukulunga na mata, pakwe ati yonse mpanga mukalekuba bacilasa ne myenga. ²⁵Bakalekwikala ukutali ukufuma mu mpili shonse umwalikulimwa no lukasi, pa kutina ficilasa ne myunga; nomba ikacekuba incende umo ingombe ne mpaanga shilila

Chapter 8

¹Yawe alilandile kuli nebo, "Buula ica kulembapo icikulu no kulembapo, "Maeri-shalali-Hashi Basi; ²Nketako bakambone bacishinka abakunjiminako Uriah shimapope, na Zechariah umwana mwaume wakwe Jebezekiah." ³Nebo nalile kuli kasesema umwanaka, elo ali mite no kufyala umwana mwaume. elyo Yawe alilandile kuli nebo, "kuta ishina lyakwe maeli-shalali -Hashi-Basi. ⁴Elo ulo um waice teshibile ukulila, Tata wandi na 'mayo, wandi ifyuma fya mu Damaseke elo ne ca kutapa ca mu samaria fikalekusendwa ne mfumu ya Assyria." ⁵Yawe alilandile kuli nebo nakabili, ⁶"Pantu aba bantu balikene amenshi yakuwama aya mu shiloa, elo alisansamukile pali Rezin no mwana mwaume mwaume wakwa Remaliah. ⁷Eico shikulu ali pakuleta pali bena amenshi ya mu mumana, aya maka elo ayengi imfumu ya Assyria no bukata bwakwe bonse. cikesa kupalala monse mu mipuma ya milonga. ⁸Umulonga uleisa ukapongolokela muli Yuda ukupalala no kulekupita. Mpaka ikalekufika kumukoshi obe. Amapindo yaciko ayakufunguluka yakesusha mubwipi yacalo cobe, Immanuele." ⁹Imwe mwe bantu mukatobaulwa mutupimfya. Kutiken bonse mwe fyalo fyaba akatalamukila; mulekupekanyaka nkondo nokuleitobaula mutupimfya; mulekusokela mwebene elo mulekutobaulwa mutupimfya. ¹⁰Pekanyeni ubwanshiko, lelo tacakalekubomba; landeni icipope, lelo tacakalekukonkwa, pantu Lesa ali nafwebo. ¹¹Yawe alilandile kuli nebo, nokuboko kwakwe ukwa maka palinebo, elo alinsokele ukukana endela munshila ikoendelamo aba bantu. ¹²Wila kwita kupangila conse ico aba bantu bakoita ukupangila, tawakekutina ico bakotina, elo mwilakutumuka. ¹³Ni Yawe wa nko uyo mukalekucindika ngo wamushilo; noi ena eo mwebo mufwile ukulekutina, elo ni ena eo mwebo mufwile ukulekututuma. ¹⁴Akalekuba incende yamushilo lelo akaleba ilibwe lyakuipununako, elo icilibwe ca kotalansunkako kuli bonse abamu mganda yakwa Isreali, elo akalekuba iciteyo elo nge cakwiklatwamo ku bantu ba Yerusalemu. ¹⁵Abengi bakaipununa ko na kupona elo nokutobeka, no kubekata elo nokupokwa. ¹⁶Ulekukakilila ubunte ubu, ulekukomenena mamafunde, nokuyapela kuba sambu bandi. ¹⁷Nkalekulilela Yawe, uufisa impumyi yakwe kuba nganda yakwa Yakobo; nkalekutetelamuli ena. ¹⁸Monani, nebo na bana abo Yawe ampela baba fyakwishibilako elo ifyakupapusha muli Isreali uklufuma kuli Yawe umwine wafita, uwaikala pa lupili lwa Sion. ¹⁹Ba kalekulanda kuli webo, "Ipusha ku babuka nengulu," abo abakucelebanya ngabakolanda Pamulandu wabakufwa. Nomba abantu bushe tekuti balekwipusha kuli Lesa wabo? Nindo bushe bengalekwipusha kubakufwa mucifulo caba mweo? ²⁰Ku mafunde elo na kubunte! nga tabalekulanda ifyo fintu, pantu ninshi tabakwete ulubuto lwakumaca. ²¹Ba kalekupita mu calo camasakamano yakalamba ne nsala ulo bali ne nsala, bakalkuba no bukali nmo kutipa imfumu yabo na Lesa wabo, elo bakapilibwila impumi shabo pa mulu. ²²Ba kalekulolesha pa calo nokumona amasakamika, imfinshi, nokusushiwa kwa bu nkukwa. bakalekuba posa mu calo camfinshi.

Chapter 9

¹Ukufitwa tatwakalekuba kuli ena uwali mukumanama, ku nshita yakwambilila alisulile icalo cakwa Zabulun ne ne calo ca kwa Naphtali lelo mu nshita yaku ntashi akekucindamika, ku nshita yakuli bemba, ukupitila Jordan inko sha Galile. ²Abantu abalikwenda mu mfinshi balimwene ulubuto ulukalamba; abo abaikala mu calo cakufita kwamfwa, uluboto ulibali balike palibena. ³Uli kushishe uluko; ulifushishe no kwanga kwabo kakosefya pacinso cobe ngo kwanga kwa pa nshita ya busomboshi, ngefyo basekelela ulo bako akanya icakutapa. ⁴Pe koli lya chisendo cakwe, ne inkonto yapa kubeya kwakwe, inkoto ya bamutitikisha, ulicimfishe ngo bushiku bwakwa Midiani. ⁵Ifisapato ifyo bafwala mubulwi ne mingila iyo ipitile mumulopa fikocewa, amafuta yamulilo. ⁶Ukli fwebo umwana alifyelwe, kulim fwebo umwana mwaume alipelwwe; elo na bukateka bukacekuba pa kubeya kwakwe; elo ne shina lyakwe likalekuba kabilo wacipesha mano, Lesa wamaka, wishi wamuyayaya, cilolo wa mutende. ⁷UKukula kwa butekobwakwe elo no mutende takwakaleba impela, pa kuteka pacipuna ca bufumu ca kwa Dabidi, elo na pa bufumu bwakwe, ukulacishimpa elo nokulacitungilila no bupingushi elo no bulungami ukufuma pali inshita nakuntanshi elo nomuyayaya. ubukata bwakwe Yawe wamilalo bakalekucita ci. ⁸Shikulu alitumine ishiwi lyakususha Yakobo, elo lyaliponene pali Isreali. ⁹Abantu bonse bakalekwishiba, nolofye Efulemu na bekashi ba mu Samaria, abakolanda ne cilumba elo no mutima uwakukosa, ¹⁰"Amatafawali yali ponene, lelo tukalekulula na ma bwe ayakusaswa; Imikunyu iliputawilwe lelo tukapyanshapo imikedari" ¹¹Eico Yawe akemya pali ena Rezin, umulwani wakwe, elo akasongelekanya abalwani bakwe, ¹²Abena Aramu kukabanga, elo na bapelishiti ku mbonshi, Bakocibula Isreali nakanwa akakwasamuka. Muli fi ifintu fyonse, ubukali bwakwe tabukopwa; lelo ukuboko kwakwe kucili kulitambalikilwe. ¹³Lelo abantu taba kapilibuka kuli ena uyo uwaba lopwele, nangula ukumufwaya Yawe. ¹⁴Eico Yawe akaputulako kuli Isreali umutwe elo no mukila, umusambo wakancindu ne tete, mubushiku bumo. ¹⁵Intungulushi elo no muntu wamano emutwe; na kasesema akofunda bufi emukila. ¹⁶Abo abakotungulula aba bantu balabalufya, elo abo abatungululwa kuli bena balifulunganiwe. ¹⁷Eico shikulu nolo ukulekukwatila inkumbu pa bana banshiwa nabamukamufu, pakwebati cilaumonaumo umusenshi elo kacita wafibi elo na kanwa kakolanda ifintu ifyakuntumpa. Mu fintu fyonse f, icipyu cakwe tacicepa; eico, ukuboko kwakwe kucilifye ukwakufunguluka. ¹⁸Ububifi bukopya ngomulilo; bukooca ficilasa ne myunga; likooca no mushitu wampanga akoima mumutande wa cuushi. ¹⁹Ukupitila mubukali bwa kwa Yawe wamilalo icalo cilipile elo nabantu balifye ngamafuta aya mulilo, takuli umuntu ukosungilila wabo. ²⁰Ba kotolatola utwakulya kukuboko kwakulya lelo cimocine balifye abansala; bkalekulya ifilyo kukunoko kwakuso nomba tabakalekwikuta, cila umo bakalekulya no munofu wamu kuboko kwakwe. ²¹Manasseh akatakanya Ephtraim, na Ephraim akatakanya Manasseh; na bonse pamo bakasansa Yuda. mufintu fyonsefi, Ubukali bwakwe ta bukopwa; eico, ukuboko kwakwe kucilifye nakufunguluka.

Chapter 10

¹Kalanda kuli abo abashika amafunde yakufyengo no kulemba ubupingushi bwakubulamo umulinganya. ²Beno bakapondamikila ababusu ubupingushi, no kulekupoka insambu abalanda mu bantu bandi, ukutapa bamukamfwilwa, elo nokupanga abana banshiwa abakulekutakanya! ³Nindo mukacita pa bushiku bwabupingushi ulo ubonaushi bukesa ukufuma ukutali? ni kuli nani mukabutukila ku bwafwilisho, elo ni kwisa mukayakubika ifyuma fyenu? ⁴Takuli icikoshala, elo mu kokontamina mukati kabafungwa nolo ukuponene mubo baipaya. Muli fyonse ifi fintu ubukali bwakwe tabukopwa lelo, ukuboko kwakwe kucili fye ukwakutambalala. ⁵Kalanda ku bena Ashuri, icipombolo cabukali bwandi, inkonto umo ubukali bwandi bwafumine! ⁶Nebo nalitumine ena ukulwishanya no luko ulusenshi elo nokulwishanya na bantu abo nakwatila icipyu. Nali mwebele ukubula icakutapa, ukubula icakutakanya, elo no kufinyataula kubati matipa mutulolo. ⁷Lelo tefyo atontonkenye ukucita, nangu alitontonkanishishe muli inshila. Ca mumutima wakwe ukonaula eco no kulofya inko ishing. ⁸Pakuti alilandile, "Bushe tebonse abana bamfumu ababa mfumu? ⁹Bushe kalno tali nga kalikemishi? Bushe Hamath tali nga Arpad? Bushe Samaria tali nga Damaseke? ¹⁰Ngefyo ukuboko kwandi kulicimfishe amabufumu yatulubi, ayo ifimpashanya fyayako fyali ifikalamba pali filya ifya mu Yerusalemu na Samaria, ¹¹Ngafilya nacidile kuli Samaria elo tulubi twakwe utwakubulamo ubuyo, tekuti ncite cimo cine kuli Yerusalemu elo nakutulubi twakwe?" ¹²Ulo shikulu apwile umulimo wakwe palupili lwa Sion elo pa Yerusalemu, nkakanda ifyebo fya mutima walubembu uwa mfumu ya Ashuri elo ne cilumba cakulolesha kwakwe. ¹³Pakuti alilandile, "mu maka yandi elo naku mano yandi nalicitile. Nebo ndikwete umucetekanya elo nalifumishe ne mipaka yabantu. Nebo dibile ne fyuma fyaiko, elo nga cilume wa ngombe nali letele panshi abekashi ba mu calo. ¹⁴Ukuboko kwandi kwalisangile, nge cinsa, ubunonshi bwa nko, elo ngefyo umo akokolonganika amani yafilusha, nalikolonganikile ponse pa calo. nangu cimo icapampile amapindo yaciko nangu ukwisula akanwa nangu kuceleleshanya. ¹⁵Bushe isembe likoitakisha ukucila ukolibomfya? Bushe icela cakuputwilako imbao cikolilumbanya ukuciulapo paukocibomfya? cili kubati inkonto ikoimya abo abakoimya, nangu umutambu wacimuti ukulekwimya umuntu. ¹⁶Eico shikulu Yawe wa milalo akaleta amalwele ya kondoloka paba kwina; elo panshi ya lulumbi lwakwe ukalekwaka kubati mulilo ukobilima. ¹⁷Ulubuuto lwakwa Isreali lukasanguka mulilo, elo uwamushilo wakwe ulubingu; naco cikoca elo nokupwisha imyunga yakwe elo nafilasa mubushiku bumu. ¹⁸Yawe akapwisha ubukata bwa mutengo elo ne filime fya fisabo, fyanse fibili umutima no mubili; cikalekuba kwati luntu bumi bwa muntu mulwele bwapwa. ¹⁹Imiti ya mumutengo wakwe ikaba yampendwa nakaile kuti kaipenda. ²⁰Pali bulya bushiku, abashalapo mu Isreali ulupwa lwa kwa Yakobo lulya lwa butukile tabakalekushintilila nomba pali umo umwabacimfishe, lelo ici ne cine bakalekushintilila pali Yawe, uwa mushilo wa kwa Isreali. ²¹Abashalapo bakwa Yakobo bakabwelelela kuli Lesa uwamaka. ²²Lelo nangu abantu bobo, Isreali, bali kubati mucanga wa kulamba lwabemba, abo abashelepofye ebakabwela. Ubonaushi bulipingwilwe, ngo ukupalala kwa bulungami kukofwaya. ²³Lelo Yawe wamilalo, ali pa kucita ubonaushi apangile mu calo conse. ²⁴Eico shikulu Yawe wamilalo alilandile, "mwe bantu bandi abaikala mu sion, mwilekutina abena Ashuri. Alinoku ma ku nkonto elo no kutambalika umutambu wakwe pali webo, ngefyo abena Egupito balikucita. ²⁵Wilekutina ena, pantu mu nshita fye inono icipyu candi pali webo calapwa, elo icipyu calalola mukumonaula. ²⁶Nomba Yawe wa milalo akabafopaula ubwembya, ngefyo acimfishe abena mi diani pa cili bwe ca Ozeb. Akemya inkoto yakwe pali bemba no kucimisha pamulu kwati filya acitile mu Egupto. ²⁷Pali bulya bushiku icisendo cakwe akafuma pa kubeya kobe elo ne koli lyakwe likafuma pa mukoshi obe, elo ikoli likonaulwa pamulandu wakwinisha. ²⁸Umulwani alishile ku Ali elo alipitile mu Miglioni; pa Michmash alisungile ififyakwe. ²⁹Bali pitile apakupita elo batubilisha pa Geba. Rama atutuma elo Gibe wa kwa shauli alifulumukile. ³⁰Lila pundishe, umwana mwanakashi wakwa Galimu! kutika, laishah! we mupina Anatote! ³¹Madmena alifulumukile, elo nabekashi ba mu Gebim babutukila ukucingililwa. ³²Ubu bwine bushiku alekulinda pa nob elo akosunkanya ukuboko kwakwe pa lupili lwa mwana mwanakashi wa sioni, pa kapili ka Yerusalemu. ³³Moneni shikulu Yawe uwa milalo akosaila imisambo no kututumya kwa kupumikisha; ifimuti ifitali fikoputulwa panshi, elo na ba cilumba bakoletwa panshi. ³⁴Akalekuputula panshi amateshi yamumutengo kwi sembe, elo lebanon mu bukata bwakwe akawa.

Chapter 11

¹Umusambo uwakukepesha ukapuka ukulekufuma ku cishiki cakwa Jesse, elo no musambo ukufuma mu mishila ukatwala icisabo. ²Umupashi wakwa Yawe ukatusha pali ena, umupashi wa mano no muketekanya, umupoashi wakule kutubulula elo nabumpalume, umupashi wa kwishiba elo nokule kutina Yawe. ³Ukufuluka kwakwe kukalekuba akatina ka kwa shikulu; takale kupingula ifyo amenso yakwe ya komona, nolo ukusalapo pafyo amatwi yakwe yakoumfwa. ⁴Lelo, akapingula abapina nobulu ngami nokule kukaulula mu mulinganya kuba kupetama ba pesonde, Akonula isonde nenko ya kanwa kakwe, elo na kumupu wamilomo yakwe akepaya ababipa. ⁵Ubulungami bukalekuba elamba lyamu mumusana wakwe elo icitetekelo emushipi wakulekushingiluka intungu shakwe. ⁶Umumbulu ukalekwikala na kana ka mpanga, elo ne mbwili iikalala panshi nakana kambushi, umwana wa ngombe, mwana wa nka lamo olo no mwana wa ngombe uwaina fyonse. ⁷Umwana umunono akalekufi tu ngulula. Ingombe iikota na bere fika lila pamo nabana. bafiko bakaba bakalekwikala pamo. inkalamo ikale kulye cani nge ngo,mbe iilume. ⁸Umwana uwonka akalekwengala pa mwimba wa nsoka, no mwano wasumuka akabiko kuboko kwakwe pamusombo wa cisoka. ⁹Tafyakalekukena nolo ukonaula mu lupili lwandi lonse ulwamushilo; pakwebati isonde likesulamo ukwishiba kwakwa Yawe, ngefyo amenshi yafimba pali bemba. ¹⁰Pali bulya bushiku, umushila wakwa Jesse ukeminina ngo lunga ku bantu nabantu. Inko shikamu fwaikisha, elo icifulo cakwe ica butusho cikalekuba ica lulumbi. ¹¹Pali bulya bushiku, shikulu naka,mbi akafungululo kuboko kwakwe kuku kolonganika umukuni wabantu bakwe abashala mu Assyria, Egupti, pathros, cush, Elam, shinar, Hamath, elo nefishi fyapali bemba. ¹²Akemya ulunga ku nko elo aka kolonganya abakutamfiwa bakwa Isreali elo nabashasalanganishiwa bakwa Yuda ukulekufuma ku fitungu fine sonde. Akalekupilibula lubali ulupato lwakwa Ephraim, elo nabalwani bkwa Yuda bakaputulwako. Ephraim taka fitungu fine ifye sonde. ¹³Akalekupilibula lubali ulupato lwakwa Ephraim, elo nabalwani bakwa YUda bakaputulwako, Ephraim taka finuke Yuda, elo Yuda takatale aba umunkalwe kuli Ephraimu. ¹⁴Elo baka wililila pa mpili shama philiste mpili sha philistine kumbonshi elo bonse pamo baka tapa abantu bakukabanga. Baka sansa Edom na Moab, elo na bantu bamu Ammon bakalekubanakila. ¹⁵Yawe akalekonaula umupwilapo umusongo wa bemba wa Egupto. Elo ku cipupu cakwe icaci kabilila akasokonya nokuboko kwakwe pa mu mana wa Euphrates elo akawa kanya mutu milonga cinelubali, pakwebati bengalekwabukapo ne ndyato. ¹⁶Elo kukalekube nshila iyakulepa kumukuni wa bantu bakwe abako bwela ukulekufuma bakwe abako bwela ukulekufuma ku Assyria ngefyo cali kuli Isreali pakwisa kwabo ukulekufuma mu calo ca Egupto.

Chapter 12

¹Muli bulya bushiku mukalekulanda ati, "Nkopela amatotelo kuli mwebo Yawe. Pantu nolo mwafuililwe nebo ubukaliu bwenu bulipitile, elo nebo muli ntalali kile. ²Mulekumona Lesa epusukilo lyandai; nko tetekela elo nshikotina, pakwebati Yawe, eyo, Yawe emaka yandi elo nolwimbo. Alibele ipusukilo lyandi." ³Ne nsansa ukalekutatapa amenshi ukulekufuma ku fishima fye pusukilo. ⁴Pali bulya bushiku mukalanda peni amatotelo kuli Yawe elo kuteni pe shina lyakwe; sabankanyeni ificitwa fyakwe pa bantu abengi, bileni ati ishina lyakwe lilisumbwilwe. ⁵Mulekwimbila Yawe. pakwebati alicitile ifintu ifya bukata; mulekuleka ici cilekwi shibikwa pesonde lyonse. ⁶Lilisheni elo pundisheni ne nsansa mwe bekaishi bmu Sion, pakwebati uwa kulisha uuli pakati kamwebo wa mushilo wakwa Isreali.

Chapter 13

¹Ica cisendo palwakwa Babele ico Esaya umwana mwaume wakwa Amoz apokelele; ²Pansonshi yalupili mubikepo intalapu yacishibilo, bilikisheni ukulila kuli bena, pukumyeni ukuboko kwenu pali bena ukulekuya mu mpongolo sha bakankala. ³Nebo ndyedele abamushilo bandi, eflyo nebo ndikutile abaume babula mba bandi ukuleku bomfya ubukali bwandi nolye abasansabikwa bandi mbekelwamo. ⁴Icongo cabumba mu mpili, nga abantu abakufula! icongo campokota yama bufumu nga inko ishakufula ishikoko longana pamo! Yawe wamilalo akope kanya umulalo wa nkondo. ⁵Balifumine kucalo ukulepele, ukule kufuma kunshila yakumpela ya myulu. Ni Yawe nefyafipe fyakwe ifyakule kupi ngwilak, kukonaula icalo conse. ⁶Welesheni pakwebati ubusiku bwakwa Yawe buli mupepi; bukoisa no bonaushi ukulekufuma ku wapulamo. ⁷Ekwebati amaboko yonse yalitompokele, no mutima onse ulisungukile. ⁸Baka sakamikwa; imisongo elo nokumana ma fikalekubekata, nga namayo mu misongo yabufyashi. Bakalekumoneka abansoni pali umo naumo; impumi shabo shikabemingu. ⁹Moneni, ubushiku bwakwa Yawe bukoisa nokukali bwa cipyu elo nobukali ubuko palala, kukupange calo cibe iciswebebe elo nokulekonaula abamasambi ukuleku fuma muli cena. ¹⁰Intanda sha mumulu naba Oriene bashiko tafyakale ku pela ulubuto. Akasuba kakafika nolye, ukuleku fumafye lulya kakotula, elo no mwenshi tawakalekubuta. ¹¹Nkokande chola kububi bwaciko na babubi kulubembu lwabo. Nkobike mpela kucitutumushi chaba kuyumfwa elo Nkotentemuna icipyu caba shakwata luse. ¹²Nkalenga abantu ukulekuba aba mutengo ukulekucila golde uwakulopolwa no muntunse uwakukoso kumoneka ukucila golde wakulopolwa uwaku affiri. ¹³Elo nkalenga imyulu ukututuma. elo ne calo cikatenkana ukulekufuma pa cifulo caciko kubukali bwakwa Yawe wa milalo, elo na pabushiku bwa bukali bwakwe ubwakutinya. ¹⁴Nga kakonge uukolingwa nolo nge mpanga iyakubulo wakuikema, muntu onse akapilibukila ukulola ku bantu banwe elo akabutukila ku calo cakwe umwine. ¹⁵Cila onse uukosangwa akoipaiwa elo onse uukoikatwa akafwa ku lupanga. ¹⁶Utunya twabo natwena tukaleku lepaulwa mutupimfya pacinso cabo. Amayanda yabo yakatapwa elo naba kanshi babo bakalekubatintila. ¹⁷Mona, ndimupepi nokulekufundaula abena Moadai ukubasansa, abashakalekusakamana palwa mukuba, nolo ukuleku sekela muli golde. ¹⁸Amata yabo yakafwantaula abalumendo; tabakakwate luse pa tunya elo abakalekukwato luse pa bana. ¹⁹Elo Babulon, iyakuwamisha pa mabufumu. ukuyemba ukwaku pulama ukwa bena kaldi; Akacimfi wa na Lesa kubati ni sodoma na Gomora. ²⁰Tayakale kupyanwa nolo ukwika lwamo ukufuma ku nkulo ne nkulo. Umwina Arabia takapopeko Ihema lyakwe kulya, nolo ifitekwa fyaba kakema ukulekutushisha kulya. ²¹Lelo inama shampanga ishamu ci swebebe shikalekulala kulya. Amayanda yabo yekalekwiswisulamo fye bafwifwi; elo nabakatala elo nembushi shampanga shikalekutolauka kulya. ²²Ifimbwi fikalekulila mu mita yafiko nabamumbwe mufipango ifyakuwa ma. Inshita Yakwe ilipalamine, elo inshiku shakwe tashakapumfiwe.

Chapter 14

¹Yawe akalekukwata inkumbu pali Yakobo; nakabili akosala Isreali noku babwesha ukutusha mu mpanga yabo. Abena fyalo bakalekuilunda kuli bena elo bakalekulemenena ku ng'anda yakwa Yakobo. ²Inko shikalekuleta abantu kuncende shabo abene. Nolo aba ng'anda yakwa Isreali bakalabatwala mu mpanga yakwa Yawe ukulekuba ababomfi abaume elo na bana kashi. akatwalwa mu busha abo abalikwikata bena mu busha elo bakalekuteka pali abo abali muku basebanya. ³Pali abo bushiku Yawe akokupela ukulekutusha ukufuma mukulekucula kobe elo no kulunguluka, elo nokufuma mukulekubomba imilimo iya kusosa, iyo mwali nokulekucita, ⁴ukulekwimba ulu ulwimbo ulwa kutumfya imfumu ya Babele, "ifyo uwalikukucita umusebanya alishile ku kupwa icilumba cabukali cilipwile!" Yawe alikontwelwe inkonto iya mubifi, inkonto ya abo abakuteka, ⁶uyu uma abantu na bantu mu cipyau ne mpumo isha kukana pwa, uyo uteka inko mu bukali, nokubasansa ukwakushileka. ⁷calo conse cili pakulekutusha elo cili tondolo; balitampile ukulekusefya no kule kwimba. ⁸Nangufye fimuti fya Imikupri fikosekelela pali webo na Imikedvi ya mu Lebanoni; ililandileti, 'ukufuma webo apowabwelela panshi, Takwabauyo uuputala imbao uwaisa mukututema fwebo.' ⁹Imbo panshi ilipekenye ukukumanya webo ulo ukoya kulya bali kwinishe abafwa pali webo, imfumu shonse isha calo, ukushilenga ukwima ukufuma pa fipuna fyabo ifya bufumu, ishamfumu shonse isha nko. ¹⁰Shonse shikoasuka elo nokulanda kuli webo, 'webo ulisangukile uwakunaka kubati nifwebo. Webo ulisangwike nga fwebo. ¹¹Ukupilama kobe kuli tentemukile ku mbo ne ciunda ca nsambo sha malimba yobe. Imיתי ili mwisamba lyobe, elo ne myambo ilikufimbile!" ¹²Ifyo uponene webo ukufuma mumulu, ulutanda lwa lucelo, umwana mwaume wa ku lucelo! ifyo waputulwa ukwisa panshi, webo wewali kucimfya inko! ¹³Walikulanda mumutima obe, ;;ndi nokunina ukuya mumjulu, ndi nokusumbola icipuna candi ca bufumu pa mulu wa ntanda sha kwa Lesa elo nkekala pa lupili lwa kulonganapo, umutali ukuya kufika ku kapinda ka ku kuso. ¹⁴ndi nokunina kuya pa mulu wa makumbi; Ndi nokucita nemwine kubati ni Lesa uwakupulamo; ¹⁵Lelo webo ulitentemukile ku Mbo, ku mpela ya cilindi. ¹⁶Abo aba kokumona bakololesha pali webo elo bakotesha kuli webo. Ba kalandati, 'euyu umuntu uwali kulenga isonde ukutenkana, uwali kutensha ama bufumu, ¹⁷uwalikupanga pe sonde kubati ni mu matololo, uwali kutasha imisumba yashiko elo talikuleka abafungwa bakwe ukuya kwabo?" ¹⁸Ne shamfumu shonse isha nko, shonse shalilele mu bukata, cila umo umo munshishi yakwe ine. ¹⁹Lelo webo uliposelwe ukufuma munshishi yobe kubati musambo ukoposwa apatali. Abafwa balikufwikile webo kubati ni nsalu, abo baipeye kulupanga, aba baile panshi ku mambwe ya cilindi. ²⁰Tawakailunde kuli bena mu kushikwa, pantu webo ulyonawile calo cobe elo ulipeye na bantu bobe. Abana ba bacitabubi tabakalekulumbulwepo nakambi. ²¹Mukopekanishisha apakwapaila abana benu, pantu amampuluya fikolwe fyabo, ico tabakalekwima elo nokulekupelwa icalo elo nokulekwisula isonde lyonse ne misumba. " ²²Nkobemina" ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo. "Nkoputukako ukufuma kwishina lya Babele, ku bufyashi, elo na bakushapo" uku ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo. " ²³Kabili nkomucita kuba icikwatwa cafipululu, elo nokwingila mu fishiba fya menshi, elo ndi nokupyanga ena ku cipyango ca boni;; uku ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo. ²⁴Yawe uwamilalo alilapile, ;;icine cine ngefyo napangile, eflyo cikesa kubai elo ndi tontonkenye, eico cikalekuba ifyo: ²⁵Nkotobawila Ashurimu calo candi, elo na pa mpili shandi nkalaku munyantaula. Nolu ikoli lyakwe likofumishiwa pali bena elo ne cisendo cakwe cikofumishishiwa pa mabeya yabo. ²⁶"Uku ekwanshikwa ukwapangilwe ukwe sonde lyonse, elo nei eminwe itambalikwe panko shonse. ²⁷Pantu Yawe wa milalo alyanshikile ici; Ninani ukomukanya? iminwe yakwe ilitambalikwe, elo Ninani ukoibweshehe ku numa?" ²⁸Mu mwaka uyo imfumu Ahasi afwile mwalishile kulandwa ici: ²⁹Mwilekusamwa, mwebo mweba Pelisiti bonse ukwebati inkonto iya kuminako mwebo ilikontweke. Pantu ukulekufuma mumushila wa nsoka mwalekukula ifolo, elo no bufyashi bwakwe bukalekuba insoka ya busungu iikopupuka. ³⁰Abana ba bubeli ba balanda bakalekulisha impanga shabo mu mulemfwe wandi, elo na ba busu bakalekuyolola umutelelwe nkalekwipaya umushila obe ku nsala iyo ikepaya abapuswike bonse abobe. ³¹Koweleshe misowa, we mpongolo; kokuta, wemusumba; mwebo bonsefye mukosunguluka, mwe ba Pelishiti. Pantu ku kapinda ka kukuso ku kofuma ikumbi lya cushi, elo takwakalekuba wakuwishikana mu mpuka yakwe. ³²Bushe bakalekwasuka shani ku mkombe isha iyo inko? "Yawe ewasangile Sione elo na mukulekucula kwa bantu bakwe balinokusanga ukulekutusha,"

Chapter 15

¹Ukusobelwa kwa pali Moabu. Icinetine munshita mu bushiku bumo Ari waku Moabu aliwile ukupwa no nokonawilwa; icine cine, mubushiku bumo Kiri wa kwa Moabu aliwile ukupwa no konaulwa. ²Balininine ukuya pa mulu wetempele abantu ba ku Diboni balile pa mulu ku ku lila; Moabu alilile pali Neboni no musumba wa Medaba. Imitwe yebo yonse ilibele inkusu ne myefu yabo yonse iliputwilweko. ³Mu misebo yabo ba fwele insalu shamasaka; pa mulu wa mayanda yabo na mumansa uuli onse akolili umusowa, nokulekuponya ifilamba. ⁴Heshbone na Eleale balikutile ku kubafwa; amashiwi yabo yalyumfikile ukwisafikafye na ku Yahasi. Eco ifita fyaume ifyakwa Moabu balikutile ukwisa ku bafwa; Balitutwime mukati kabo abene. ⁵Umutima wandi ukolilila Moabu, imbutushi shakwe shilibutukile ku Soari na ku Egelati Shelisha. Bakonina pa mulupa buninino bwa kulila kwa kwa Luitii, pa musebo wa kuya ku Horonaimu ba libilikishe imisowa pa bonaushi bwabo. ⁶Amenshi ya Nimrimu yalikamine; icani cilifumbile; umulemfwe ulyumine; tamuli icani cakatapa katapa. ⁷Mu bwingi filikulile no kututula balifiendele pakwabuka imikonko ya mishingu. ⁸Ukulila kulishingulwike icifulo ca kwa Moabu; balikulila imisowa ukufika apatali nga ku Eglaimu na ku Beere-elimu. ⁹Pantu amenshi ya Dimone yaliswilemo umulopa; lelo nkoleta nafimbipo pali Dimone. inkalamo ikasansa aba abakabutuka ukufuma kuli Moabu nabo abashele mu calo.

Chapter 16

¹Tumeni abana ba mpanga ku ukoteka icalo ukulekufuma ku Selaha mu matololo, ukuya ku lipili lwa mwana mwanakashi wa Sione. ²Nga ifyuni afyakulubanta, nge cinsa kakusalangana eflyo umwanakashi wa ku Moaba ali pa cifutu ca mumana wa Amon. ³"Pela ikambisho, ulekucita umulinganya; pekanya cinshingwa cimo kubati bushiku mukati ka kasuba: fiseni abakotamfiwa: mwilekubemba abakotamfiwa. ⁴Mulekubaleka balekwikala muli mwebo, imbutushi ukulekufuma ku Moabu; ilekuba incende iyakufisamamo kuli bena ukufuma kuukobanaula. Pantu ukusebana kulesa kukapwa, elo ukonaulwa ku kaleka, abo abanyantaula bakoliba ukufuma mu calo. ⁵Icipina ca bufumu kukale pampamikwa mu cipangano ca citetekelo; elo umo uukofuma kwi hema lya kwa Dabidi ku citetelelo akekala kulya. ⁶Fwebo tulwimfwile pa cilumba cakwa Moabu, ifikansa fyakwe, ukuyumfwa kwakwe, elo no ubukali bwakwe. Lelo ukuyumfwe kwakwe mashiwi yabulanolo cimo. ⁷Eico Moabu akowelesha pali Moaba bonse bakowelesha - losheni mwebo abaonawilwe umupwilapo, pantu imifola ya Kirihareste. ⁸Amabala ya Heshbone yalyumine pamo penefye ne myangashi ya ku Sibma. Bakateka ba nko balinyantawile imyangashi yasalwa iyo yafikile ku Jasale elo ukusalanganina mu ciswebembe. ukumena kwaiko kulisangenine monse monse; yelekufika kuli bemba ⁹Icine cine nalekulilika pamo na yasale pemabala iya mwangashi iya ku Sibma. Nakulakutapilila weba ne minsoshi yandi, Heshbone, na Eleale. Pantu pa mabala yobe aya fisabo fyalasuba elonobusomboshi nebo ndilekele ukubilikisha kwa nsansa. ¹⁰Ukusekelela ne nsansa filisendelwe ukutali ukulekufuma ku cisabo ca muti wa mwangashi: elo takuli nokulekwimba nole ukulekupunda mwi bala lya mwangashi. Takuli nolo umo ukokama umwangashi mu fyakukaminamo, pantu nebo ndifumishepo ukulekupunda kwa umo uyo ukukama. ¹¹Eico umutima wandi ukobweshwa icefu kubati masese pali Moabu, elone mibele ya mukati kandi pali Kiri-herete. ¹²Ulo Moabu akoilangisha umwine ukufuma pa ncende iyaku sansama elo nikwingila mwi tempele lyakwe ku kupepa, amapepo yakwe tayokofikilisha nolo cimo. ¹³Ili lishiwi ilyo Yawe alilandile kunuma palwa kwa Moabu. ¹⁴Nakabili Yawe akolanda, "mukati kamyaka itatu, ubukata bwakwa Moabu bukapwa; nolo akwate abantu bakwe abengi abashelapo balekaba abacepesha elo abakunakuka."

Chapter 17

¹Icapampamikwe pali Damaseke. ²Imisumba ya ku Aroeli ikalekulabwa shi kale kuba incende ikalekulalamo ifitekwa elo takuli nelo umo uukalekufitinya. ³Imisumba yakulekufisamamo ikoloba ukulekufuma ku Efulemu, no bufumu ukulekufuma ku Damaseke, elo abakashapo abaka Aramu bakalekuba kubati bukata bwa bantu baku Isreali uku ekupamoamika kwa kwa Yawe uwamulalo. ⁴Cikalekuba pali bulya bushiku ukwebati ubukata bwakwa Yakobo bukalekuba ubwakonda elo ukwina kwa mubili wakwe ukesa kuba uwakonda. ⁵Cikale kuba ngefyo ulo kasombola akolonika ingano ishiminine, elo ukuboko kwakwe kukosombola imitwe ya ngano. Cikalekuba ngolo umo akolonganike imitwe ngano mu mupokapoka wa Refaimu. ⁶Amabumba yakalekushapo, lelo ngolo ifimuti fya miolife fikonteshiwa: ibili nolo itatu imiolife pa mulu wa pa kantongolilo, fine nolo fisano mu misambo yakulepesha iyacimuti cafitwalo uku eku pampamika kwakwa Yawe, Lesa wa kwa Isreali. ⁷Pali ubo ubushiku bakalekulolesha kuli kalanga wabo, elo amenso yabo yakalekulolesha kuwakushila uwa mu Isreali. ⁸Tabakalekulolesha ku fipailo, imilimo yakuminwe yabo, nolo bengalekulolesha ku fyo iminwe yabo yacita, inceshi sha Ashera nolo ifimpasho fya kasuba. ⁹Pali bulya bushiku imisumba yabo iyakusoka ikalekuba kubati litelo lyacimuti ico bashile pa mulu wa lupili, iyo balekeleshe pa mulandu wa bantu baku Isreali elo iyoiikoisa kusanguka amapopa. ¹⁰Pantu ulilabile kuli Lesa wepusukilo lyobe, elo ulisulile icilibwe ca bukose bobbe. Eco ulilimbile filimbwa fya bune, elo ubikile imisambo ya mwangashi ifyakupokwa ku mweni, ¹¹pabushiku ukobyala elo nokucingilila elo no kulima bwangu ulubuto lobe lukokula, lelo ubusomboshi bukapona pa bushiku bwa icikonko elo no bulanda bwakulikutwalili. ¹²Alale! ukubulima kwa bantu abengi, abakobuluma kubati kubuluma kwa ba Bemba, elo nokulekwendesha kwa nko, isho ishileendesha kubati kubutuka kwa menshi ukwa maka! ¹³inko shikalekubuluma kubati kubutuka kwa menshi ayengi, lelo akakalipila bena elo bakalekubutukila ukwa kulepesha, bakalekubasupila kuntanshi ya mwela kubati musungu pa mpili, elo kubati nseku ishikonukulwa ku cipupu ca mwela. ¹⁴Mu cungulo, mona ubukali! libe tabulati buce tabakabepo ! ici eakaniko ca abo abkotupakasa, ecakupendwilako abakotwibila

Chapter 18

¹Kalanda ku calo ica kulula kwa mapindo, icili kwishilya lya kamana ka Kushi; ²Uusende abemanishi mululamba lwa bemba, mu mato ya lushishi pa menshi. Kabiye mwebo mwenkombe shalubilo, ku nko itali ne shakutelela, kubantu batinisha abapatali na bamupepi, uluko lwakukosa no kunyantaula panshi, abwe calo imimana yalekanya.³Bonse webu mukapyaninina isonde na webu umwikashi wapacalo, nombu icilangililo casumbulwa pamulu pa mapili, lolesha; nakabili nombu ipenga lyalila umfwikisha.⁴Ifi eflyo Yawe alandile kuli nebo, " nkaba uwa kwikala tondolo ukubebeta ukufumamu ing'anda wangi, ngo kufufiwa kwachikabilila kukubalika kwa kasuba, nge kumbi lya fubefube mu cikabilila ca busomboshi. ⁵Ilyo tabalesombola, nombu kubalula kwapwa, na maluba yakopya ukuba mu myangashi, ali nokuputulako imisambo napamo kutungwilako, elo akatema no kufumyako imisambo yakulepa.⁶Shikashala capamo ku fyuni fya mumpili ne nama sha mpanga. Ifyuni fikasokoloka mulusuba pali bena, ne nama shonse shampanga shikasokoloka mu lupepo pali bena." ⁷pansita ilya umusonko ukaletwa kuli Yawe wamilalo ukufuma ku bantu abalepa na bantu bakutumana, ukufuma ku bantu batinisha abapatali nabamupipi, uluko lwakukosa kukunyataula panshi, abo icalo caakanishiwe ne mimana, kuncende lyeshina lya kwa Yawe wa milalo, ku lipili lwa Sione.

Chapter 19

¹Ukulanda pali Egipto. Mona, Yawe akoenseshiwa pamakumbi kabili akoisa mu Egipto; utulubi twamu Egipto tuli tutumine kumulola wakwe, ne mitima yabena Egipto ilyengulukile mukati kabo. ²Nkakumbaula Egipto ukwiminina Egipto: umuntu akemina bamunyina, no muntu akemina umwina mupalamano; umusumba ukemina umusumba, no bufumu bukemina ubufumu. ³Imipashi yabena Egipto ikanashiwa ukufuma fye muli bena. konaula amapinge yabo, nangu ime bamona kwati amapinge yatulubi, imipashi ya bantu abakufwa, pakati, abami pashi. ⁴Nkapela abena Egipto muminwe yakwa Shikulu wa cipyu, nemfumu ikatungulula bena uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe wa milalo". ⁵Amenshi yamuli bembu yakakama, ne mimana ikakama nokuba iyakubulwa. ⁶Imimana ikanunka; imimana yamu Egipto ikakama no kuma, namatete ne fisonge fikoma. ⁷Amatete yamululamba, pakanwa ka mulonga, consefye icilinwa icatandwapo mululamba lwa mulonga cikoma, fikolulwa, kabili tafyakabepo. ⁸Abalondo besabi bakaloosha, na bonsefye aba loba ukubofya indobani mululamba lwa mulonga bakalila. Nabo bonse abaposa amasumbu mumenshi bakekatwa ne cikonko. ⁹Ababomfi abapikula insalu ishakuwama kabili ishabune bakalengwa insoni. ¹⁰Ababomfi bansalu bamu Egipto bakafyantwa; bonse ababambela icilambu bakakatwa icikonko mukati kabo. ¹¹Abana baume bamfumu ba mu Soani bakutumpa umupwilapo. Bampanda mano abakucenjelesha bakwa Farao balisangukile ifipumbu. Kuti walanda shani kuli Farao, "ndi mwana mwaume waba mano umwana mwaume wa imfumu Shakale?" ¹²Nipi abaume bebe aba mano bali? lekeni bena bamyembe mwebu, nokuleka cishibikwe kufyo yawe wa milalo apaangile pali Egipto. ¹³Abana baume bamfumu Soani balisangukile ifipumbu, abana baume bakwa Amemfisi balibepelwe; balilengele Egipto ukuya iciyeyeye, abali amabwe yapamatungi yamwanakashi wa mishobo yakwe. ¹⁴Yawe alisankenye umupashi wakwaluka mukati kakwe, kabili alitungulwile Egipto muli fyonse ali mukucita, kubati ni chakolwa akopungaila mumalushi yakwe. ¹⁵Tapalipo uuli onse angacita kuli Egipto, nangu mutwe nangu mucila nangu musambo watuncindu nangu matete. ¹⁶Muli bulya bushiku, abena Egipto bakaba kubati banakashi. Bakatutuma no kutina pamulandu wakuboko ukwasumbulwa kwa kwa Yawe wa milalo ukwaimishuwe pali bena. ¹⁷Icalo cakwa Yuda cikalenga ukupungaila mu Egipto. Ulo lonse uuli onse abebukisha bena palwa ena, baketina pamulandu wamapange yakwa Yawe, ayakupanga ukwimina na bena. ¹⁸Mu bushiku bumo kukalekuba imisumba isaano mu musumba wa Egipto kabili balekulanda ululimi lwa bena Kenani, ukulapa ukukana nakila kuli Yawe wa milalo. Umo pali ikalekukutwa umusumba wa kasuba. ¹⁹Muli ubo bushiku kukaba icipailo cakwa Yawe pakati ka calo ca Egipto, necaimikwa icamabwe pamupaka wakwa Yawe. ²⁰Cikaba ngecilangililo kabili nga kambone kuli Yawe wa milalo mucalo ca Egipto. Ulo balilila kuli Yawe pamulandu wa kulekubatitikisha, ali nokubatumina bena kalubula kabili no wakubapokolola, kabili akabapokolola bena. ²¹Yawe akesa kwishibikwa mu Egipto, nabena Egipto, nabena Egipto bakeshiba Yawe muli bulya bushiku. Bakalemupepe namalambo ne mitulu, kabili balekupanga imilapo kuli Yawe no kuifikilisha kuli bena. ²²Yawe akasusha Egipto, ubucushi no bundapishi. Bakapilibukila kuli Yawe; akofwaya ipepo ipepo lyabo kabili akabaposha bena. ²³Muli bulya bushiku kukaba ukufuma ku Egipto ukuya ku Ashuri, nabena Ashuri bakesa ku Egipto, nabena Egipto ku Ashuri; nabena Egipto bakalakushishimuna pamo na bena Ashuri. ²⁴Muli bulya bushiku, Isreali akaba wa butatu pamo na Egipto na Ashuri, ipalo pakati ka calo; ²⁵Yawe wa milalo akabapala bena nokulanda ati, "babe abakupalwa abena Egipto, abantu bandi; Asiria, iminwe yamaboko yandi; na Isreali, ubupyani bwandi.

Chapter 20

¹Mumwaka uyo Tatani aishile ku Ashidode, ulo Sarigone imfumu ya Ashuri amutumune, alilwile nankwe no kwimina Ashidode nikucisenda. ²pali ilya nshita Yawe alilandile na Esaya umwana mwaume wakwa Amose no kulanda ati, "kabuya nikuya kufula ifyakusampauka ukufuma mu musana obe, kabili ufule ne ntasa shakumakasa yobe" Alicitile nefi, ukwenda ubwamba no kwenda ukwabula ifyakufwala ku makasa. ³Yawe alilandile ati, "fyeka ifyo umubomfi wandi Esaya aendele ubwamba kabili alyendela ukwabula ukufwala ifyakumakasa pa myaka itatu, cali cishibilo kabili icikaponena pali Egipto kabili napali Kushi, ⁴muli iyi nshila imfumu yamu Ashuri ikakumbilila bankole baku Egipto, naba bindilwe aba ku Kushi, abaice nabakote, aba bwamba kabili ukwabula kufwala ifyakumakasa, na matako lukoso ayashafimbwako, ku insoni shaku Egipto. ⁵Ba kusuunguka no kulengwe insone, pamulandu wabena Kushi ne subilo lyabo kabili nobukata bwabo abena Egipto. ⁶Abekashi abekala mululamba bakasoas pali bulya bushiku, 'mucine cine, iyi entuntuko yesubilo lyesu, nikwisa twafulumukile pantu ukwafwiwa nokupokololwa kufuma ku mfumu ya bena Ashuri, nanomba, kuti twafulumuka shani?"

Chapter 21

¹Ukulandwa ukwacitilwe muciswebele kululamba lwabemba. kubati nicimwela camabimbi ukulekupyanga ukupitila mu Negebu icikoisa kupita ukufuma mu matololo, ukufuma ku calo cakutinya. ²Icimenwa cakwafya cilipelwe kuli nebo: umuntu uufitika akofutika, kabili uwakonaula akoonaula. Kabuyeni muye kasansa, Elamu; Cadila, Media; nkakanya fyonse ukuteka kwakwe. ³Ecalenga umusana wandi ulisushiwilwemo ubutanshi, ubutanshi ubwakuba kubati butanshi bwakwa na mayo ukofyala bulingikete nebo; ndiwile panshi ubunkupeme pafyo naumfwile; ndipelenganishiwiwe pafyo namwene. ⁴Umutima wandi watuntauka; nkotutuma no mwenso. Icungulo ebwali ubufwayo bwandi, nomba candetele icintinya. ⁵Balinteyanishishe icintamba, balyanshikilepo insalu shakutikama nokulya elo nokunwa; ima we mwana mwaume wa imfumu, Suba icishangu cobe amafuta yabusubo. ⁶Pantu ifi efyo shikulu alandile kuli nebo, "kabuye iingishapo kalinda; alingile ukwisa kulanda fyonse ifyo akomona. ⁷Ulo akamona amacheleta, yabili yabili abatentama pali bakafwalo, abantentema pali bapunda nabatentama pa gamali, elo akapepeka nokuba uwakuipekanya sana" ⁸Kalinda akabilikisha, mucifulo cakwebati "shikulu, palupungu ndiminine akasuba konse, cilabushiku, napacifulo candi ndiminine ubushiku bonse" ⁹Iceleta ilyo likoisa nomuntu kabili abantu babili ababkabalwe. Alibilikisha, "Babiloni aliwile, aliwile, na fyonsefye fimpashanya fya milungu yaiko filitobaukile na panshi" ¹⁰Mwe bakupelwa bandi kabili no kwelwa, mwe bana balaubansa lwakupelelapo! ifyo ngufwile ukufuma kuli Yawe wa milalo, Leas wabena Isreali, ndipapamikile kuli mwebo. ¹¹ukulanda pali Duma. Umo alikutile kuli nebo ukufuma Seiri, "kalinda, findo fishelepo mubushiku? kalinda, findo fishelepo mu bushiku. ¹²Kalinda alilandile ati, "ulecelo lulishele na kabili no bushiku. Ngokofwaya ukeipusha, nolo ipusha; kabili ubweluluke nakabili" ¹³Ukulanda pali Arabia. Muciswebebe cakwa Arabia wali lindilemo ubushiku, weba we Karavana wa Dedani. ¹⁴Leta menshi ya cilaka; abakapyana mu calo ca tema, kumanyeni abali bulubutuko no mukate. ¹⁵Pantu bali fulumukile ukufuma kumifwi yakocewa, balefuma kubusansa bonse ubwa nkondo. ¹⁶Pantu ifi efyo shikulu alandile kuli nebo "muli ulya wine mwaka, ngefyo umubemfi wakulipilwa pa mwaka angacimona, bonsefye ubukata bwakwa Keda bukapwishiwa. ¹⁷Abampendwa fye bakalasa abamifwi, impalume fye sha ku Keda eshikashala, "pantu Yawe, Lesa wabena Isreali, alilandile.

Chapter 22

¹Uku bilisha palwa mupokapoka. wa cimonwa; Mulandunshi uyo mwaila bonse pa nsonshi yama yanda? ²Bushe kuti cabe fi ukumfwa umusumba ukalamba uwa kwi sushiwamo icengo no umusumba umo no uwa malila ya bwa ngalishi? Aba kufwa benu tabaipaiwe ku lupanga kabili taba fwile mu bilwi. ³Bonse bakateka wenu bali butuike capamo, elo bali katiwe ukwa bula ukubomfya ubuta; bonse bena bali katwe capamo nangu bali butukile ukufika apantalimpa. ⁴Eico nalandile, "Mwilolesha pali nebo, Ndelila akalanda; Mwi esha kutalalika nebo palwa bonaushi bwa bana abanakashi ba bantu bandi." ⁵Pantu kuli ubushiku ci mfulunganya ubub ko endauka panshi ne cimfulunganya cakwa shikulu Yawe uwa milalo, mu mupoka poka wa cimonwa ukutobaula kwa fibmba, na bantu bakolilila ku mpili. ⁷Elamu apita imbokoshi na macheleta yabantu baume ba pali baka balwa, na Kiri alalika inkwela. ⁶Cikese kuba ukuti imipokapoka shakuisalila shili nokwi sulwamo amacelete na ba kensha abaume baba babalwe bali no kuba mu fifulo fya pa mpongolo. ⁸Alipitile no bucingo bwa kwa Yuda nobe waliloshe muli bulya bushiku ku fyanso mu cipango camu mpanga. ⁹Mwali mona ifibongololwa fya musiumba wuwa kwa Dabidi ukuti fyali culile mwali pitile a menshi ya pa cishiba ce samba ¹⁰Mwali pendela amayanda yamu yerusalemu kabili mwali wishishe panshi amayanda ukuti mucu ngilile icibumba. ¹¹Mwali panga nomwa icisungilo pakati kafibumba fibili ifya menshi ya cishiba ica kale. Lelo tamwa cindike kapanga wa musumba, uyo uwa yicitile ku kale. ¹²Shikulu Yawe uwa mabumba alikutile pali bulya bushiku kuponya iminsoshi kuku losha imitwe iya kubeyewa, noku fwala icisamu. ¹³Lelo moneni, kube, ukusefya noku sangalala ukwipaya ingombe noku konaula impanga, ukulalye nama nokula kunwa umwangashi aleni tulye noku nwa, pantu mailo tu kafwa. ¹⁴Ici cacokolwelwe mu matwi yandi kuli Yawe wa mabumba; "Mucine aya mampula tayaka belelwe uluse kuli mwebo nelyo ulo mukafwa, "efya landa shikuli Yawe uwa mabumba. ¹⁵Shikulu Yawe uwa mabumba alanda ifi, "kabuye kuli uyu kakanya, kuli shebna, uli pa mulu wa nganda, nokulanda, ¹⁶"Cinshi ulecita kuno kabili ninani uwa kupele ulusa ulwa kwimba inshishi yobe we mwine, ukulatobaula inindi pa mulu noku lapanga ulucengo incende ya kutushamo mu cilibwe?" ¹⁷Mona Yawe alipaleme muku kuposa weba lamba lya mwaume mupepi nokuposa we panshi akaba uwaku kumaninkisha ukukwikatilila. ¹⁸mucine akala kushingulusha shingulusha noku kuposa ngo mupila mu cala ici kulu. kulya uli aya bukata yakabako uli nokuba uwa ku sebanya inganda yakwa wisokulu! ¹⁹Ndi noku kusukusa ukufumya umo ubombela noko wikala. Uli noku sunkwa panshi. ²⁰Cikese kucitika pali bulya bushiku ukuti nka kuta umubomfi wandi; Eliakimu umwana umwaume uwakwa Hilikia. ²¹Ndi noku mufwika umwingila obe noku bika pali ena ilamba lyobe, kabili nka bika insambu ishobe mu ku boko kwakwe. Ali nokuba ewishi wa bekashi bamu Yerusalemu naku nganda yakwa Yuda. ²²Nkabika imfungulo ya nganda yakwa Dabidi pa cipeya cakwe ali nokwisula, tapali ali nokwi sala, ali no kwi sala, kabili takuli ukesula. ²³Ndi noku mukaka icimanikilo mu ncende iya ku teya nishiwa kabili aka sanguka icitebe ca bukata ku nganda yakwa wishi. ²⁴Bali noku kakila pali ena bonse ubukata bwa nganda yakwa wishi, abana ba munda yakwe ne cikota, cikota, cila cipe icinono ukufuma ku nkombo ukufika ku nkombo ishi kalamba shonse. ²⁵Pali bulya bushiku ubu ebubilwakwa kwa Yawe uwa mabumba neci manikilo ici leenshiwa mu muncende iya kufina cikalekelako cika putuka noku pona, noku fina ukwali pali cena ku ka putulwako pantu Yawe ali landile.

Chapter 23

¹Ukubisha palwa kwa Turi; Auleni utumpundu mwe fi, bwato fya ku Tarshishi; pantu takuli inganda nangu icabu; ukufuma ku mushili waku supulase ico ica sololwelwe kuli bena. ²Beni tondolo mwe bekashi baku lu lamba; bashi makwebo baku Sidone, abendauka pali bamba amisusha mwebo. ³Pa menshi iya kuluma palipo ulubuto ulwa ku shihore ubusomboshi ubwakwa Nilo e bwali icibweshu cakwe; kabili calibele amakwebo aya nko. ⁴Ba ne nsoni Sidone pantu bamba alilandile we wamaka yakwa bamba. Alanda, "nshicucutikile kangula ku fyala nangula ndikushishe abalumendo, nangju ndi ku shishe aba kashana." ⁵Ulo akasebo kaisa ku Egupti, bakaba nobulanda palwa kwa Turi. ⁶Cilukileni ku Tarshishi; boboleni imisowa, mwebo mwe bekashi baku masamba. ⁷Bushe ici cali citikilapo kuli webu umusumba uwa buseko uyo intuntuko yaiko ya ku fuma ku nshita isha ku kale, uwo amakasa yakwe yamu pitile ukuya ukutali ku ncende sha bena fyalo ku kwikala? ⁸Ninani apangile ififya ku kansana na Turi kapela wa filambu uyo amakwebo yakwe yaba mwana wa mfumu umwanakashi uwo aba makwebo bakwe e ba shimucindikwa ba calo? ⁹Yawe uwa mabumba e wa cicitile kuku shicindika icilumba cakwe no bukata bwakwe bonse, ukucita insoni bonse abacindami ba kwe aba calo. ¹⁰Lima umushili uyobe, nga efyo umo alima mu Nilo we mwana umwanakashi uwa ku Tarshishi. Takuliko ici sankano mu Turi. ¹¹Yawe alifishishe ukuboko kwakwe ukuciluka bamba kabili ali sunkenye amabufumu; alipele ne kambisho palwa kwa Fonisha, ku konaula ba mwandashi. ¹²Ali landa, "tawaka sangalale na kabili ukutitikisha umwana umwanakashi na, cisungu uwaku Sidone; imako abukila kiu supulase; nako kwine tawakatushe." ¹³Mone calo ca bena kaldi. Aba bantu bali pwililike; Abena Ashuri bali cipangile amatololo aya nama sha mpanga. Bali pangile na malinga yabo. bali tobawile ifipanga fyaiko bali ilengele ukuba umupili wa fya kutobaikwa. ¹⁴Auleni utumpundu mwe fi bwato fya ku Tarshishi; pantu icubo ceni cili tobelwe. ¹⁵Muli bulya Turiali noku labwa pa myaka amakumi cinelubali, ukulungana ne nshiku sha mfumu imo. Panuma ya mpela ya myaka amakumi cine lubali cili noku citika mu Turi ici kaba kwati lwimbo lwa mwi ule. ¹⁶Bule insale, kabuye mu musumba ukalamba, webu we ule lya labwiwa; tongola bwino imbe nyimbo ishingira pakutira wingaba uwa kwibukiwa. ¹⁷Cikesa kuba ukutira panuma ya myaka amakumi cinelubali Yawe akese kwa fwa Turi nao aka tendeka ukupanga ulupiya nakabili kuku bomba imilimo yabune nokupa imilimo yakwe ku misumba yonse iya pano pe sonde. ¹⁸Nsonsela yakwe ne shakufola fika patwilwako kuli Yawe. Tasha kasungishiwe nangula ukushibika mu butala, nsonsela yakwe akapelwa kuli abo abe kala mu ceni ca kwa Yawe kabili fikala ku bemfiwa kuku batwalila ifyakulya ifingi neci kuti bakwata ifya ku fwala ifya ku cili shamo ku busuma.

Chapter 24

¹Loleshemi Yawe ali mupepi noku lofya icalo uku conaula ukucilufyanya, noku pasanganya abekashi baciko.

²Cikesa kuba ukutila nga fwebo fwe bantu ifyo fine nakuli shimapepo. Ifyo cikaba kumu bomfi efyo cikaba nakuli shikulu wakwe; ifyo cikaba kumu bemfi wamu nganda efyo cikaba nakuli nakulu wakwe; ifyo cikaba kuli kashita, efyo cikaba nauli kashitisha; ifyo cikaba kuli kakongweshi, efyo cikaba kuli kakongola; ifyo cikaba kuli kapokelela nsonse, efyo cikaba nakuli kapela wa nsonse.³Icalo cili noku pwilishiwa ukonaulwa kabili cika pwilishishiwa ukutapiwa; pantu Yawe alilandile ici cebo. ⁴Icalo ca kaminwa noku lela, isonde lya konkontana noku bonsa abantu abaku cindamisha aba calo baonaulwa. ⁵Icalo cili kowelwe ku bekashi baciko pantu bali pulile mu mafunde, balitobele ifipope nokunaula icipangana ca muyayaya. ⁶Eco itipu lya kokota icalo na bekashi baciko balishi ninkishiwe no mulandu. Abekashi ba calo ba Ocewa, na bantu abanono fye eba shelepo.

⁷Umwangashi upya wakuma icimuti ca mwangashi ca lela, bonse aba mutima ya nsansa ba bwesha ne cefu.

⁸Icongo ca bume ukufuma ku tuoma caleka, naba bwa ngalishi ba abo abasangalala; no buseko bwa malimba bwapwa. ⁹Taba tantalisha ukunwo mwangashi nokwimba no bwalwa bwali lula kuli abo aba bunwa. ¹⁰Umusumba ukalamba uwa fyongo uli wishwiwe panshi; inganda yonse ili selwe noku lofilwa. ¹¹Kuli ukulila mu tushila pa mulandu wa mwangashi insansa shonse shili fitiwe, ukusangalala kwa calo takulemoneka. ¹²Mu musumba uwa kalamba uli lekeleshiwe ne mpongolo ili wile noko naika. ¹³Pantu ifi efyo cikaba pa calo ponse pa nko shonse, ifyo caba ku cimuti ca mu Olife nga catemeshiwa, nga ifya kukolonganishiwa ulo umwangashi wasombowa. ¹⁴Bali nokwimya amashiwi yabo nokubilikisha ubucindami bwakwa Yawe, kabili baka kutaakwa kusekelela ukufuma kuli bemba. ¹⁵Eico mwe baku kabanga Peleni ubukata kuli Yawe, no tushi utwa kuli bemba peleni ubukata kwi shina lyakwa Yawe, Lesa uwa kwa Isreali. ¹⁶Ukufuma ukwa ku talimpisha ukwa calo tulyumfwile inyimbo, "Ubukata kuwa lulumbi eka!" Lelo na landile, "Ndwo nawile, Ndwo nawile akolanda ninebo! Ba myalu myalu bali cile bu myalu; Myalu; ee, ba myalu myalu balicitile sana bu myalu myalu." ¹⁷Umwenso icilindi, ne ciliba fili pali mwebo, mwe bekashi ba calo. ¹⁸Ulyo uko bukuka ukufuma ku congo ca mwenso akaponena mu cilindi noyo ukafuma mukati pakati ka cilindi ali nokwi katwa mu ciliba. Ifipunda fya myulu fikesulwa, no mufula calo ukatenkanishiwa. ¹⁹Icalo cika pwililika uku fungaika, icalo cika lepulwamo, icalo cika telenteshiwa. ²⁰Icalo cika telententa ngo muntu uyu kolelwe kabili cikala bwelulukila ku numa kaci bwelela ku ntanshi ngo mutanda. Ulubembulwa ciko lukaba ulwa ku fina pali cena kabili cikapona nokwima takwa kabe na kabili. ²¹Pali bulya bushiku Yawe aka kanda aba ikalamo mu mulu, ne mfumu sha ikalapa calo. ²²Baka, kolongani kwa capamo, abafungwa mu cilindi, kabili bali nokwisa lilwa mu cifungo. napanuma ya nshiku ishing'i bali noku bakanda. ²³Umweshi ukaba ne nsoni na kasuba kaka sebana, pantu Lesa wa mabumba akateka pa lupili lwa Sione namu Yerusalemu napa menso yaba kalamba mu bukata.

Chapter 25

¹Yawe niwebo Lesa wandi nde ku sumbula nde lumbanya ishina lyobe pantu walicita ifintu ifya bune ifinti ifya pangilwe ku kale, muku pwililika kwa citetekelo. ²Pantu uli pangile umusumba ukalamba uku ucita umupili u musumba ukalamba uwacingiulililwa uwa kanaika, icaku fisamamo abeni uku kana cipanga umusumba ukalamba. ³Eico abantu abaku kosa baka kupa ubukata umusumba uwabunkawe ukalamba uwa nko uka kutina webo. ⁴Pantu waliba incende yabucingo kuli uyo uwa ba umupina ici ntelewele ca muli uyo uli muku kabili kuku cushiwa kwa kwe, icintelelwe caku cimwela ne ci nshingwa ukufuma ku cikabilila ulo ukupema kwa mu nkalwe cali nge cimwela ici kouma ku cibumba, ⁵Kabili nge cikabilila mu mushili iya kuma ula talalika ifyongoi fya bena fyalo ngefyo icikabilila citaba ica kotalalikwa ku cinshingwa ce kumbi kanshi ulwimboi lwa ba nkatwe lulya sukilwe. ⁶Pali ulu lupili Yawe uwa mabumba aka pangila abantu bonse umutebeto wa fintu ifya mafuta, imyangashi yaku salwa, inama sha bufyompo, umutebeto uwapa, ⁷Akonaula pali ulu, lupili ici fimbo pa bantu bonse, ica pikwa pikwa pali shonse nko. ⁸Aka mina ifwa umuyayaya na shikulu Yawe aka sumuna ifilamba ukufumya pa finso fyonse, insoni sha bantu bakwe ali noku pita uku fumya pa calo conse, efyo Yawe alicilandile. ⁹Cikalandwa pali bulya bushiku, "Lolesha uyu ni Lesa wesu, 'twali ku mulolela, kabili ale tupususha. Ulyu ni Yawe twali ku mulolela tule sangalala noku cankwa mwi pusukilo lyakwe.'" ¹⁰Pantu pali ulu lupili ukuboko kwa kwa Yawe epo ku katushisha; na Moabu aka nyantaulwa mu ncende yakwe, nge fyo akamuti kanyanta ulwa mucilindi ica isulamo nomu fundo. ¹¹Baka tambalika amaboko yabo mu kati kaiko ifyo kasamba atambalika amaboko ususamba, lelo yawe aka ponya panshi ifilumba fyabo nangula baba aba ku ceyela ku maboko yabo. ¹²Ifi bumba fyenu ifitali ifya ku cingililwa aka fiwishisha panshi, kulu kunfu.

Chapter 26

¹Muli bulya ubushiku ulwkimbo lukembwa mu calo cakwa Yuda. Tuli kwete umusumba ukalamba uwa ku kosa, Lesa alipangile ipusukilo ici bumba caiko kabili e caku cingilila. ²Isuleni impengolo ukuti inko iya bulungami iyo iyi sunga icitetekelo yi nge ngilamo. ³Abo umuntima waba pali webo uka musunga mu mutende uwaku pwililika, pantu alicetekela muli webo. ⁴Cetekela muli Yawe umuyayaya, pantu muli Ya, Yawe cilibwe ca muyayaya. ⁵Pantu akabaleta panshi abo abakala ku isansabika kusansabika umusumba ukalamba uwaku cingilwa aka ubwessha panshi uwaku cingilwa aka ubwessha panshi; aka ulinganya ku mushili. ⁶Cika nyantalwa panshi na makasa ayaba pina noku ngantaulwa kwa baku kabila. ⁷Iushila ya mulungami yaku tambalala umulungami umo inshila ya mulungami upanga iya kutambalala. ⁸Ee mu nshila yobe iyabu pingushi Yawe, twalolela webo, ishina lyobe nokwi shibikwa kobe eku fwaya kwesu. ⁹Nda ku kabila we mu bushiku; ee umupashi wandi muli nevo ula fwaisha webo mu cishinka. Pantu ulo ubupingushi bobe bukesa pa calo abekashi be sonde basambilile ubulungami bobe. ¹⁰Lengeni ububile bulangwa ku bali ababu bifi lelo takasambilile ubulungami, mu calo cabo loloke alacita ububifi kabili tamona bushi mucindikwa ubwakwa Yawe. ¹¹Yawe, ukuboko kwenu kuli sumbwilwe pa mulu, lelo taba kumona. Lelo bakamona uku pimpa kobe pa bantu nokulengwa insoni, pantu umulilo waba kutalikisha uka ba mina. ¹²Yawe uli nokuleta umutende kuli fwebo, pantu mu kucita, uli pwile ne milimo yesu yonse. ¹³Yawe lesa wesu bambi ba shikulu ukubikako mwebo nabo bali tutekele; lelo tulumbamya fye ishina lyobe epela. ¹⁴Balifwa tabakabe no mweo bali loba tabakeme, Mucine, waishile ku bupingushi noku bonaula, no kwibukisha bonse kuko naulwa. ¹⁵Uli landileko unko Yawe, uli lundileko inko, wa cindikwa ku shisheko yonse imipaka ya calo. ¹⁶Yawe mu bwafya emo balolesesha kuli mwebo, ba pepa ipepo lya tuntepe ntepe ilyo uku kanda kwenu kwali pali bena. ¹⁷Ngo mwanakashi uli pa bukulu aba mupepi ena lya ku papa ulo ali mu kalipwa noku lita muku kalipwa kwa ku papa kwakwe, efyo kalipwa kwa ku papakwakwe, efyo nefwe tuli naimwe shikulu. ¹⁸Tuli pa bukulu, tuli muku papa lelo cili kwati twa papa umwela. Tatuletele ipusukilo ku calo, na bekashi be sonde tabo naikilwe. ¹⁹Aba kufwa abena bakaba no mweo imkibili isha isha kufwa shi kema. shi kashinbuka nokwi mbila insansa mwebo mwe baikala mulukungu; apantu icime cenu cime ica lubuto, ne calo cikaleta abakufwa abaiko. ²⁰Kabuyeni mwe bantu abandi ingileni mu muputule iyeni kabili mwisaleko ne fibi ku numa iyenu mufisame pa ka shita akanono, mpaka bupita ubu kabli bwakwe. ²¹Pantu lolesheni HYawe alafuma mu ncende umo ekala kuku kanda abo kashi ba calo pamo mpulu yabo icalo cikaso lola pama mpulu yabo; icalo cikaso lola umulopa uwaciko uwa suminwe, kabili taca kafipa uwaciko uwa suminwe kabili taca kafise abapaiwa aba ciko.

Chapter 27

¹Pa bushiku bulya Yawe noku kosa kwakwe, ukwamaka no lupanga ulukali aka kanda cikala mu menshi icisoka isha telela, cikala mu menshi cisoka ciyinyonganya kabili eke paya cishimwe shimwe ico icaba muli bembu. ²Mu bushiku bulya; Ibala lya myangashi, ilya kuwama. ³"Nebo, Yawe ndi kacingilila uwaliko, nda litapilisha cila nshita, Nda lilonda ubushiku na kasuba pakuti takuli nangu umo uwa kuli cena. ⁴Nshi kalipe iye, ico kwali ficilasa ne myunga! mu bulwi kuli naya kuli fyena; kuti nafyocela fyonse capamo; ⁵Kanofye nga baikata ubucingo bwandi noku panga umutende nanebo; balekani ba pange umutende na nevo. ⁶Mu bushiku ubuleisa Yakobo akamena imishila panshi. Isreali akabalula amaluba nokutwala; kabili bakasusha umushili ku fitwalo." ⁷Bushe Yawe alisanshile Yakobo na Israeli ifyo asanshile isho inko sha sanshile bena? Bushe Yakobo na Isreali ba bepaille nge fyoli muku kakaula kwa nko shilya ishapalwe kuli bena? ⁸Mu cipimo ica kulingana walilwishishe ukutamfya Yakobo na Isreali ukutali, ali batamfishe ukuya apatali ku mupu wakwe kalipa mu bushiku bwa mwela waku kabanga. ⁹Kanshi muli uyu musango, ama mpulu aya kwa Yakobo yaka futwa, pantu ici cikaba citwalo icituntulu kuku fumishako ulubembu ulwakwe; Ulo aka panmga fyonse ifipailo fya mabwe nge cishililo noku tobaulwa mutu pimfya kabili takuli imilando yaku Ashera nangu ifi pailo fya ciminshi fika shala ifya kwimanina. ¹⁰Pantu umusumba uwu kalamba ushele fye amapopa, ukwi kalamo kuli lekelwe noku lekeleshiwa nga matololo, kulya akana ka ngombe kalelya noku lala panshi noku lalya imisambo yakako. ¹¹Ulo imisambo yauma, ika putulwako. Banamayo bakesa noku pangilako umulilo kuli shena, pantu aba te bantu abomfwa. Eico kabumba wabo taka bakwatile inkumbu pali bena kabili uyo uwa ba bumbile taka bakwatile uluse pali bena. ¹²Cikesa kuba ukuti pali bulya bushiku ukuti Yawe ali noku mfwika ukufuma ku mu mana wa Yurfrate ukuya kufika ku menshi yaku Egupti ayabula ukushika na mwebo, abantu bakwa Isreali muli noku kolongonikwa pamo umo umo. ¹³Pali bulya ubushiku ipenga ili kalamba lika lila naba Onaike mu calo ca Ashuri baka fuma nabo batamfishe mu calo cakwa Egupti baka shinshimuna Yawe pa lupili ulwa ku shila mu Yerusalemu.

Chapter 28

¹We bulanda ku cilongwe cakutakisha ica cindama ciilya cimfwalwe na cila umo uwaba cakolwa bakwa Efraimu, kabili naku maluba yakobonsa aya bucindami bwabune bwa yako, ayaba pa mutwe wa mupokapoka wafunda uwa abo abanaka ku mwangashi! ²Moneni, shikulu atuma umo uwa maka kabili uwakosa; kubati ni nkuuka yankakungwe kabili ubonaushi bwa nkuuka ya cimwela, kubati ni mfula ya cipupu, noku palala kwa menshi kabili nkaposa cila cilonfwe cacindama panshi ya mushili. ³Icilongwe icacindama ica bacakolwa bakwa Efraimu cikanyataulwa panshi yamakasa. ⁴Neluba lilebonsa ilya busindami bwabune bwake, lilya lili pamutwe wa mupokapoka wafunda likaba kubati nikunyu iyatashi iyakupya libe ulusuba talulaisa, cilya, ulo umo ayimona, libe taiyilaba na minwe yakwe, ninshi ena alilile. ⁵Muli bulya bushiku Yawe wa xmilalo akesa kubati icilongwe cabune kabili amaluba ayabune kubashalapo pa bantu bakwe, ⁶umupashi wa mulinganya wakwe uwikala mubupingushi, kabili na maka ya abo aba bwekeshamo abalwani babo pampongolo shabo. ⁷Lelo naba bulabanta ku mwangashi, kabili batalantanta ku cakunwa cikola. Bashimapepo naba kasesema ti pbalubanta ne cakunwa cikola, kabili balikolelwe ku mwangashi. Balubanta ku kunwa icikola, batalantanta mukumona kabili balubanta mukupingula. ⁸Cinefye, ifitamba fyonse fili fimbilwe na malushi, pakwebati tapali icende iyabiusaka. ⁹Nikuli nani akafunda ukwishiba, kabili nikuli nani makalondolola amashiwi yakwe? Nikuli abo aba sumunwa ukufuma ku mukaka nangu nikuli abo abafumishiwe mukaka? ¹⁰Ico dlinkambisho pe , kambisho, nkambisho pe kambisho; ukuteka paku teka, ukuteka paku teka; pano akanono, palya napo akanono. ¹¹Icinefye ne milomo yakupumya kabili ne ndimi shabena fyalo ena akalalanda kuli aba bantu. ¹²Akale alilandile kuli bena, "Uku ekutusha, pela ukutusha kuli uyo uwanaka; kabili uku ekulomotolwa, "Lelo bena tabalikumfwa. ¹³Eco icebo cakwa Yawe cikaba kuli bena nkabisho pe kambisho, nkambisho pe kambisho, ukuteka pa kuteka, ukuteka pa kuteka, pano utunono, palya napo utunono; ukwebati bena kuti baya kabili no kuwa cifwefwe, kabili no kuifuna, no kuba muciteyo kabili no kkwikatwa. ¹⁴Eco kutikeni kucebo cakwa Yawe, mwebo mwe ba mupumya, mwebo mweba teka aba bantu aba mu Yerusalemu. ¹⁵Ici cikacitika pantu walilandile, "Tulipangile icipangano ne mfwa, kabili na kumbo fwebo tulifikile na pakusuminisha. Eco ulo ubwembya bwakucicifiwa bukapita tacakatwikate ico fwebo tulicitile ubufi ukuba icubo cesu, no kucita icitelelwe mukubula icine." ¹⁶Eco kanshi shikulu Yawe alilandile, "Moneni, nebo ikobika mu Sione ilibwe lyapamufula, ilibwe lyaeshiwa, ilibwe ilya wamisha ilyapa cifuta, umufula wacine, ena uyo uwasumina takalendwe insoni. ¹⁷Nebo nkalenga umulinganya ukuba ulubao lwakupiminako, akabili ubulungami ukuba umulingo, mfwa yalitalawe akafumyapo umufisama ubufi, ne lyeshi ukucifya icifulo cakufisamamo. ¹⁸Icipangano cobe ne mfwa cikapwa, kabili nokusuminishanya kobe na nkumbo takwakeminine. Ulo lyeshi lyacipyu likapita tatwakacimfiwe kuli lyena. ¹⁹Ulo lonse capita, cakalekumicifya mwebo, kabili ulucelo no lucelo cikapita kabili nakasuba no bushiku fikesa. ulo mwaumfwa ubukombe, cikalenga ukutinya. ²⁰Pantu ubusanshi bulipipile kumuntu ukololokapo, kabili ne cifimbo cilicepeshe kuli ena kukulifunganyamo umwine. ²¹Yawe akema inga pa lupili lwa Perasimu, akaibalamuna umwine kubati ni mu mupokapoka wa Gibeone ukucita umulimo wakwe, umulimo wakwe uwaibela , kabili no kuti acite imicitile yakwe iya kuibela. ²²Nomba eico mwipumya ninshi ifikakila fyenu fikaba ifyakalilwako. Indiumfwile ukufuma kuli shikulu Yawe wa milalo, icabupingushi cabonaushi bwapano calo. ²³Kutumana no kumfwa kwishiwi lyandi, ube uwa kutumana no kumfwa ku mashiwi yandi. ²⁴Bushe umulimi uulima akasuba konse ku kublyala, alimafye umushili? Bushe ena atwalililapofye ukulima no kulinganya icilime? ²⁵Ulo ateyanya umushili, bushe ena tatanda imbuto sha krawa no kukuba kumini, no kubika ing'ano mu mikolwa na barle mucende ilingile ukuba, akabili no kubika ngolyolyo mupela yauko? ²⁶Lesu wakwe amulangile ena , dalamusambilisha bwino bwino. ²⁷No licilisha, imbuto ya karawa taisokolwa ne cela cakatwa, nangu mipeto ye celeta ukukuloka pali kumini, lelo karawa apumwa ne cimuti kabili kumini no mulando. ²⁸Ng'ano shipelelwa umukate lelo tekupeshesha sana kabili nangu mipeto celeta lyakwe naba kabalwe bakwe bashisalanganya shena, bakabalwe bakwe tabashifungaula. ²⁹Ifi fyonse fifuma kuli Yawe wamilalo, uyo uwawama mufilangililo nokufikapo mu kushilimuka.

Chapter 29

¹We bulanda kuli Ariele, Ariele, umusumba umo Dabidi acitile inkambi! Bikapo imwaka pa mwaka; Leken imitebeto ilekukokwa bwino. ²Lelo nebo inkakebelela Ariele, ena akalekulila no kulosha, kabili akaba kuli nebo kubati ni Ariele. ³Nebo nkacita inkambi yakusansa webo ukushinguluka kabili nkalalika ukutebelela webo no kushusungulukwa nabalwani elo nebo inkemya imilimo yakumitebelela mwebo. ⁴Webo dukaletwa panshi ukalekukwandila ukufuma panshil ukulanda kobe kukaba ukunono ukufuma mu lukungu.

⁵ipendwa ikalamba lya bakutebelela inkesa kuba kubati lukungu, ne bumba lyaba buluku kubati misungu shikoyo no mwe;a. cena cakacitika mu kwangufyanya mukupumikishafye. ⁶Yawe wa milalo akesa kuli webo no dkubulikuta, mu cinkukuma, ne congo cikalamba, cikuuku, ne camwela, ne nkuuka yalukakala, kabili no kubilima kwakonaukwa kwamulilo. ⁷ikaba mubati ciloto, mucimonwa ca bushiku: Ibumba lya nko shonse shikalekulwishanya na Ariele ne shitililo lyakwe. Bena bakamusansa kabili no bucingililo bwakwe bukamu citikisha. ⁸Cikaba kubati ulo umuntu wansala alota akolya, lelo ulo abuka, munda yakwe tamuli nangu kamo. Cikaba kubati ulo umuntu wa cilaka alota ati akonwa, lelo ulo abuka, alinakile ukwabula icilaka cakwe ukupwa. Ee, efyo cikaba na ku mpendwa iyikalamba ya nko ishilelwisha ulupili lwa Sione. ⁹Ipapusheni mwebane kabili mwapapuka; impofwi sheni mwebene kabili mube mpofu! Kolweni, lelo tekumwangashi; paukaileni, lelo tekuunwa ifikola. ¹⁰Ico Yawe alipongolwele pali mwebo umupanshi watulo twakushika. Alisele amenso yenu ba kasesema, kabili alifimbile imitwe yenu, bakamona. ¹¹Bonse ubusokololo bulishile kuli webo kubati mashiwi ya mu citabo cakukatukwa, eco abantu bengapela kuli umo uwasa mbilila, ukwebati, "Belenga ifi." Ena kabili alyele ati, "Nebo tekuti, iuco cilikakatikwe." ¹²Umfwa icitabo cilipelwe kuli umo uutekuti belenge ukwebati, " Belenga ifi, "ena alyabele ati, " Nebo tekuti imbelenge." ¹³Shikulu alilandile, "Aba abantu besa mupepi kuli nebo no tunwa twabo kabili bacindika nebo ne milomo shabo, lelo imitima yabo yili ukutali nandi. Ubucindami bwabo pali nebo lifundefye lya muntu ilya lisambilishiwe. ¹⁴Eco kanshi, moneni, ena nakokanyapo nakucita icintu cawamisha mukati ka aba bantu icisha mano pa cipesha mano. Namano ya bantu bakushilimuka babo yakaloba, nomucetekanya wabantu wabacenjela ukaloba." ¹⁵Webulanda kuli abo abafishilisha amapange yabo ukufuma kuli Yawe, kabili nabo imicitile yabo yaba mufifi. Bena beba ati, "Nani akotumina fwrbo kabili nani atwishibe?" ¹⁶Webo ufulamuna ifintu ifya mu mulu ukufilosha panshi! Bushe umubumfi apendwa kubati libumba, kubati ifintu ifyo fipangwa ukuti filekwe bati pali ena nani atupangile, "ena tapangile nebo, "nangu ifintu ifyapangwa ukulanda pali ena nani wacipangile, "ena taba na umucete kanya?" ¹⁷Na mu nshita inono, Lebanoni ikalikila mucilime, kabili ne cilime cikesa kuba umutengo. ¹⁸Pali bulya bushiku naba koma amatwi bakofwa amashiwi ya mu citabo, kabili na menso yampofu yakomona mufifi yafitisha. ¹⁹Abatitikishiwa bakaseselela nakabili muli Yawe, kabili nabapina pa bantu bakasekelela mu washila wakwa Israeli. ²⁰Pantu ababuluka bakaleka, kabili nabapunyika bakaloba. Nebo bonse abatemwa ukucita ifyabipa bakafumishiwapo. ²¹Ninani kwi shiwi uulenga umuntu ukuba icipunwishi. Bena balibikile iciteyo cauyo ena ulefwaya umulinganya impongolo kabili no kubika umulungami panshi kubufi bwabula bwa fyefye. ²²Eco kanshi ifi rfyo Yawe, uwalubwile Abrahamu, Yakobo takabepo uwa nsoni, nangu icinso cakwa ukuba icakunaka. ²³Lelo ulo amona abana bakwe, i,ilimo yaminwe yandi, bena bakolenga ishina lyandi ukuba ilyamu shilo. Bakolenga ishina ukuba ilyamushilo ishina lyakwa Yakobo kabili bakemanina mubukata bwakwa Lesa wakwa Israeli. ²⁴Abo baluba mumupashi bakanonka ukwishiba bwino. Kabili abailishanya bakasambilila ubwishibilo.

Chapter 30

¹"Ubulanda kubana babucintofwa, "uku ekulanda kwa kwa Yawe. "Bena balempanga amapange, lelo tekuli nebo yafuma, Ba lepana ne nko shimbi, lelo tabakotungululwa ne mupanshi wandi eco balabika ulubembu palubembu. ²Bena balema noku tetemukila mu Egupti lelo tabepusha ukukunguula kwandi. Bena balafwaya ubucingo ukufuma ku.li Farao kabili nokufisama mu cishingwa cakwa Egupti. ³Eco kanshi ubucingo bwakwa Farao Farao bukaba ninsoni shenu, kabili no kufisama mucitelelwe cakwa Egupti ekusebana kwenu, ⁴Nangu cilongoshi wabo ali Sione, ne nkombe shabo shilishile ku Hanesi. ⁵Bonse bakalengwa nsoni pamulanda wa bantu abo tekuti wabafwe bena abo aba tekuti ba bafwe nangu ukukumbiusuka. lelo insoni, Kabilifye no kusebana." ⁶Ukutumbula kwapa fiswango fya Negebu ukupitila mumpanga yamasakamika ne cakwafya kwa kalamo iyikota ne kalamo iyilume, kifwafwa kabili nsoka iya busungu iyipupuka, balisendele ifyuma ifyabo panuma ya mpunda, panu,ma yafifutu fyangamali ku bantu abo aba shaba fwe bena. ⁷Pantu ukwafwa kwamu Egupti kwafye; Eco namwitila Rahabu, uwikele nanomba. ⁸Nomba kabuye kalembe ici mu menso yabo pa cipampa, kabili ukacikumike pa citabo ico icakusungwa kushita yikesa inga bunte ⁹Pantu aba bantu nibacisanguka abana babepa ubufi abana baba shumfwa amalango yakwa Yawe. ¹⁰Balilandile kuli bakamona, "Tabamona," kabili na kuli bakasesema, "Tabasesema icine kuli fwebo, balanda amashiwi yakupunya kuli fwebo, abasesema ifyakwelenganya. ¹¹Pilibukila lubali ukufuma mushila, alukeni mushila; kulenga uwamushilo wamu Isreali uku pwisha ukulanda pantashi ya finso fyesu. ¹²Eco kanshi uwamushilo wamu Isreali alilandile, "Pantu walikene ilishiwi kabili walicetekele mu kucitikishiwa kabili no kulufiwa kabili eco mwashitililapo, ¹³Eco ulu lubembu lukaba webo kubati cipande catobeka icilimupepi kukupoma, kubati ukuputika mu cibumba capa mulu ico ukupona kukatitika mu kwangufyanya mu kupumikisha." ¹⁴Kabili akacitoba ingefyo ifya kubumba kuli kabumba fitobeka, pakwebati tapakasangwepo nangu cimo iciyinga cakwapwilapo umulilo ukufuma pe shiko nangu ukutapwilaka amenshi mu cishima. ¹⁵Pantu ifi efyo shikulu, uwa mushilo wamu Isreali alandile, "Mukubwekelamo no kutusha ukapusuka; mu kutalala na mu cicetekelo emaka yenu. Lelo tawasuminishe. ¹⁶Ulilandile, Awe, pantu tukufulumukila pali bakabalwe, eco ukafulumuka, kabili, tukani na pali bakabalwe abakwangufyanya, Eco nabo bakalamukoka bakaba abakwangufyanya. ¹⁷Ikana umo ukafulumuka pakutina umo, pa kutinya kwa bantu basano mwebo mukafu umuka ukusukafye abashelepo bakabe kubati lunga lwa pa mulu wa lupili, nangu uluunga lwapatulundu. ¹⁸Eco kanshi Yawe akonolela abe ilwakusenaminwa kuli webo, eco aliiteyenye ukukula uluse webo. ¹⁹Pantu Yawe ni Lesa wabupingushi bapalwa ni abo bonse bamulolela ena. Pantu abantu bakalaikala mu Sione, mu Yerusalemu, kabili tawakaloshepo. ukasena minwa icine webo kuciunda cakulila kobe. Ulo aumfwa ici, akakwasuka webo. ²⁰Nelyo Yawe amupele umukate wakumanama kabili na meenshi yakukonswa, neco kafundisha obe tabaifise umwine nakabili, lelo ulino kumumona kafundisha obe na menso yobe. ²¹Amatwi yobe yaleufwa ishiwi kunuma yobe lilelanda, "iyi enshila wendemo, 'ulo wa alulukila ku kulyo nangu ulo waalulukila kukunso. ²²Kabili mukakowesha ifi mpashanya fyenu ifyabaswa ifyo mwabikako Silfere ne fimpasha nya fyaengwa ifyo mwabikako Golide. Mukafiposa fyena inge nsalu yakumwenshi. Mukalanda kuli bena, "fuma pano." ²³Kabili akamipela imfula ya mbuto shenu ulo mwabyala mu mushili, nefilimwa fikafula. Muli ubo ubushiku ng'ombe shenu shikalya mumulemfwe uwingi. ²⁴Kabili ng'ombe ne mpunda ishikalamba, ifilima umushili, ifikalakulya ifya kulya fya minshita iyo yine, ico icaelululwa ku fya mpanpa ne fya kutunkwilako. ²⁵Kabili pa lupili ulutali lonse napa kalundu kasansama konse, pakaba imilonga, ne milonga shameenshi, mu bushiku bwakwipaya apakalamba ulo impungu shawa. ²⁶Kabili ulubuto mwenshi lukaba ngo lubuto lwa kasuba, kabili no lubuto lwa kasuba lukabalikilako imiku cinelubali, ingo lubuto lwa shiku cinelubali. Yawe akakaka ukufunika kwa bantu bakwe kabili akaposha ifikwe bululwa ekundapa kwa kwe. ²⁷Moneni, ishina lyakwa Yawe lileisa ukufuma kucifulo ukutali lilepya kubukali bwakwe kabili mu fyushi ifingi. Imilomo yakwe iswilepo ukukalipwa, kabili nolulimi lwakwe luli ingo mulilo wakonaula. ²⁸Umupu wakwe uli ingo mumana uwampota wafika napakanti kamukoshi, ukusesha ako nokwela kwa bonaushi. umupu wakwe uukali mucendwa sha bantu ukulenga bendaue. ²⁹Ukakwata ulwimbo ingo mu bushiku ulo watesha ukulya amalila yamushilo, no busuma bwa mutima, inga ulo umo aya ne mitolilo ku mpili shakwa Yawe, ku libwe iya mu Isreali. ³⁰Yawe akalenga ubucindami bwe shiwi lyakwa ukumfwika kabili no kulenga ukwenda kwa kuboko kwakwe mucipupu cakwe kabili no kubili muka kwa mulilo, ne cimwela icikalamba, ne mfula inkalamba kabili na mabwe yacitalawe. ³¹Pantu ishiwi lyakwa Yawe, Ashuri akacili nganishiwa, akabomina kukoto bena. ³²Cila cikoti cakoto ico Yawe akabipa pali bena cika nemyimbo na malimba namasese elo akalalwishanya no kulwa nabo. ³³Pantu icende shakocelapo sha pekanishiwe akale sana. Icinifye, shapekanishiwe ku mfumu, kabili Lesa alipangile icashika no kusalala. Iconto ca pako cili teyanyishiwa no mulilo ne nkuni ishing. Umupu wakwa Yawe, inga umulonga wa mukuku wa mingi, ukasofeka umulilo.

Chapter 31

¹Kalanda ku batentemukile ku Egupti ku kwafwiwa apo mwashintilila kuli ba kafwalo, no kutetekela mu maceleta pantu yengi nabapali bakafwalo pantu bali imitapendwa, lelo tabaposa mano kuwa mushilo wa mu Isreali, nelyo kufwaya Yawe! ²Pantu wamano, kabili akaleta ubusanso kabili takubweshemo amashiwi yakwe. Akemina inganda yaba ncitatubi naba bonse abatungilila abo abacita ulubembu. ³Egupti muntu te lesa, ne mibili shaba shabo shaba kafwalo te mipashi. Ilyo Yawe atambika ububoko kwakwe, bonse uuleafwa akaipununa, nouleafwiwa akawa; bonse bakonaikila pamo. ⁴Ifi eflyo Yawe akolanda kuli nebo, "ngeflyo inkalamo, napamo akana ka nkalamo, kabuluma pa cakutakanya icakulya caiko, ilyo ibumba lyaba cema lyaitilwa pali yene, pa mashiwi yabo tayatellenteta pa mashiwi yabo, nangu ukongoloka ku ciunda; eflyo Yawe wamilalo akekila ku kulwa pa lupili lwa Sion, palya pa mulundu. ⁵Nge flyuni mulwelele, eflyo Yawe wa milalo uku cingilila Yerusalemu; akacingilila no kupokolola ilya akapita pali cena noku cisungilila. ⁶Bweleleni kuli ena uyo imwe mwasangukila sana, mwe bantu bamu Isreale. ⁷Pantu muli bulya bushiku umuntu onse mukaposa utulubi twakwe utwa Sifere no tulubi twa golde iyo amaboko yenu aya lubembu yapangile. ⁸Ashuri akwa ku lupanga, ulupanya ulushapangwa na bantu muntu lukamulya. Akafulumuka ku lupanga, nabalumendo bakapatishiwa ukubomba incito ya cibe. ⁹Bakalusa conse icishinka pa mulanda wa cintinya na lamushika bakomfwa umwenso pa kumona ulunga lwakwa Yawe mu bulwi, ifi eflyo Yawe abisha uyo umulilo wakwe waba mu Sion ne cilongo ca mulilo caba mu Yerusalemu."

Chapter 32

¹Moneni imfumu ikaba imfumu mu bulungami, na bamushika bakaba bateka mu bupingushi. ²Cila umo akaba nge cakucingilila ku mwela no kufisa ku cipupu, ngo tumilonga twa menshi mu ncende sha uma, nge cintetelwe ca cilibwe cikalamba mu calo ca naka. ³Elo amenso ya abo abamona tayakabe nakafifi, na matwi ya abo abomfwa yakomfwikisha. ⁴Abalwala amalwele yankanda bakatontonkanya bwino no kumfwikisha, abacikukuma bakalanda bwino bwino ukwakubula ubwafya. ⁵Iciwelewele tacabale ukwitwa shimucindikwa, nangu abatumpaika ukwitwa uwabula kutelenteta. ⁶Pantu umuwelewele onse asosa ubuwelewele, no umuntima wabo upanga ubulwani ne milimo yakukana Lesa, kabili alanda abalenga ukukananwa. ⁷Utu imicitile yakwe ya bulwani. Apanda mano ya bubifi ukonaula ababusu ku bufi nangu ababusu bakolanda ifishinka. Lelo bashimucindikwa yakwe ya bulwani. Apanda mano ya bubifi ukonaula ababusu ku bufi nangu ababusu bakolanda ifishinka. ⁸Lelo bashi mucindikwa abaume bapanga amapange ya bushimucindikwa. Napamulandu wa ficitwa fya bushi mucindikwa akekala. ⁹Ima, we mwanakashi uwaba no mutekatima, nomba umfweni kwi shiwi, mwe banakashi ba mutelwe, umfweni kuli nebo. ¹⁰Ilyo Inshiku shacila umwaka umo icishinka cenu cika tobeka abanakashi bacibote, pantu ukusombola kwa myangashi ku kafilika, no kusaba kwa fisabo takwakese. ¹¹Sakamaneni mwe banakashi babe; beni abacushiwa, mwe bamutetelwe, fuleni ifyakufwala fisuma no kushala ubwamba, kakeni ifisamu misana. ¹²Mukapunda pa mabala yasuma, pa mabala ya myangashi iitwalisha. ¹³Impanga ya bantu bandi ikamenamo inyunga na ficilasa, elo na mulya mumayanda umwali insansa inshita imo mu musumba wa bwangalishi. ¹⁴Pantu incende ikalekeleshiwa, umusumba wa cintu bwingi ukashala ubula abantu; ne mpili napakulengwila ifipondo fikaba incengo umuyayaya, ukwanga kwa mpunda, umulemfwe wa mukuni; ¹⁵Mpaka umupashi ukapongololwe pali fwebo ukufuma pa mulu, na matololo yakasanguka ibala ilitwasha, ne bala ilitwalisha likaba impanga. ¹⁶Elyo ubupingushi bukekala mu matololo; nabalungami mu mabala ayatwalisha. ¹⁷Imilimo ya balungami ikaba mutende; ne fikafuma mu balungami, mutalalila ne cishinka umuyayaya. ¹⁸Abantu bandi bakekala mu mutende wa bwikashi, mu mayanda aya cingililwa, mu ncende ishakutushishako isha mutelwe. ¹⁹Nangu yaloka iyacitalawe ne mitengo ukonaulwa, no musumba ukawishiwa no kuwishiba. ²⁰Mwebo mwe bnatanda mubali yatumana muli no kupulwa, mwebo mwebatu ingombe ne mpunda mukulya.

Chapter 33

¹Kalanda kuli webo, weonaula kabili tawaonaula! kalanda webo weufuka we ushafukwapo? Nga waleka ukanaula, ukonaulwa. Nga waleka ukufutuka bakakufutuka.²Yawe, tuseamineni fwebo, tukomilelela fwebo; beni ukuboko kwesu lyonse ulucelo, ipusukilo lyesu mu nshita sha mafya.³Ku ku bilikisha ukukalamba abantu babutuka; ilyo waima, ifyalo fya salangana. ⁴Ifya unaulwa fwenu fya kolonganishiwa ngefyo makanta alongana; na ,makanta yatoloka, muntu nao aitelokela.⁵Yawe alisumbulwa. Aikala mucende ya pamulu. Akasusa Sion no bupingushi no bulungami. ⁶Akaba uwashikatala mu nshita shobe ubwingi bwe pusukilo, amano no bwishibilo; akatina kakwa Yawe ebu nonshi bwakwe.⁷Moneni, abalashi bakwe bakolila mu misebo abeminishi balesubila umutende balila icipesha mano. ⁸Imisebo ikalamba tamuli bantu; tamuli nangu bamo abakwendamo, ifipangano nafitobeka, bakambone basulwa, nabantuse tabakacindikwe,⁹icalo calilano kubonsa Lebanone aumfwa insoni no kubonsa. Shanone ali nge ciswebembe; na Bashani na Karmele imiti yalukuta amabula.¹⁰"Nomba bushe nkena, "efyalanda Yawe; nomba nkema pa mulu; nomba nkasumbulwa. ¹¹Nga waimita ifisoso na kabili ukafyala ifishinte ukupena kobe mulilo uli no kukulya. ¹²Abantu bali nokocewa bakasanguka imito, ne fimpusa fya myunga fikatemwa no kocewa.¹³Mwebo mwebati ukutali sana, umfweni ifyo nacita, kabili, mwebo mwabali mupepi, asukeni ku maka yandi." ¹⁴Ababembu mu sion baumfwa umwenso, ukutalenteta kwa poka ababula bu Lesa. Nani muli fwebo ungekala mu mulilo uwakalipa? Nani muli ifwe ungekala no mulilo upya umuyayaya.¹⁵Uyo uwenda mu bulungami no kulanda muli bucishika. uyo usula ififuma mu kutitikishiwa, uposha iminwe yakwe pakuti ipoka mafisa kanwa, uukanya amatwi yakwe ukumfwa ifya kusunya umulopa, kabli uwisala amenso yakwe pakuti emona ububi. ¹⁶Uyo e muntu ukekala pa mulu, mu ncende ya kucingilila ikaba ubucingo mu fimabwe, ifyakulya fikapelwa, na menshi akapelwa ukwabulo ukutendwa.¹⁷Amenso yobe yakamona imfumu ya mu busuma bwakwe; bakamona icalo mukatalamukila. ¹⁸Umutima obe ukebukisha umwenso uwapita, Ali kwi kalemba, ali kwi upima ulupiya? Ali kwi ya walependa mpungu, ¹⁹Tamwakamone na kabili abantu abakutalikisha, abantu ba lulimi ulwakwafya ukumfya.²⁰Moneni Sion, umusumba wa mitebeto, amenso yenu yakamona Yerusalemu nge ncende yakwikalamo iya talala, iHema ilishakaseshiwe, uyo iceshi tashapone panshi nangu inshinga ukuputuka. ²¹Nangute ifyo, Yawe mu maka akuba nefwe, mu ncende ya mimana ya pabuka no tumilonga. Takuli ngalaba ne nkafi iingenda umu, takuli ngalaba ikumi ukwendamo.²²Pantu Yawe ekapingula, Yawe etupa amafunde, Yawe ni mfumu yesu, akatupususha.²³Nainenuka imyando yobe, tekuti ikate inshinte lyu mulongoti, teti bafungulule itanga, ilyo icakutapa cikakanishiwa, na balemana basampa icakutapa. ²⁴Elo umwikashi takasose ati, "nindwal, "lelo abntu abekala kulya tabalelwe ku mampulu yabo.

Chapter 34

¹Iseni mupepi, mwebho mwe fyalo nokumfwa pepekeni, mwe bantu! isonde lyonse na fyonse ifyaisulamo fyumfwe, panonse ne fintu fyonse ifi fuma muli cena. ²Pantu Yawe alifulilwe ku fyabo fyonse, ne cipyu ku bashilika bonse, nabapelwa ku konaulwa bena, nabapela bena ku kwipayaulwa; ³kabili abafwa babo bakaposwa kunse, Kabili ukununka kwa filumbi fyabo kukaba konse; kabili ne mpili shikasunguluka pa mulanda wa mulopa wabo. ⁴kabili ne ntanda shonse isha mu mulu shikasunguluka, no mulu onse ukapetwa nge baku; ne ntanda shonse shi kasunguluka, ngefyo ibula lipona ukufuma ku cimuti ca mwangashi, kabili ngefyo imikunyu yapya ipona ukufuma ku cimuti ca mukunyu. ⁵Pantu ulupanga lwandi lwanwa mu mulu lwaikuta; moneni lukekila pali Edomu, pa bantu abo napele ku konaulwa. ⁶Ulupanga lwakwa Yawe luletona umulopa nokunona ku mafuta, luletona no mulopa wa bana ba mpanga ne mbushi, na ,mafuta ya mfyio sha basukusuku. Pantu Yawe akapela ilambo mu Bosera no kwipayaula kukalamba mu calo calo ca Edomu. ⁷Imboo shikaya nabo, nokutulume twa ngombe ne ngombe shilume. Icalo cabo cakanwa umulopa umulopa, no lukungu lwabo lukanona ku mafuta. ⁸Pantu bukaba bushiku bwa cilandushi cakwa Yawe umwaka uyo akalipila bena pamulandu wakwa Sione. ⁹Umulonga wa Edomu ikalulwa ikasanguka safete, ne calo cikasanguka safete ilepya. ¹⁰Ikapyu ubushiku na kasuba; ne cushi cikalekwima umuyayaya. inkulo ne nkulu cikaba ica kuma; tapali ukapitapo pali cena umuyayaya. ¹¹Nomba ifyuni fya mpanga ne nama fikekala mulyu; icipululu na mwankole fikapanga ifinsa mulya, kabili akatambulwila pali ena intambo yakupimako iya kubulwamo akantu na mabwe ya bonaushi. ¹²Tapali bakankala bakwe uo baketa ku bufumu naba cilolo bakwe bakaba aba fye. ¹³Imyunga ikamena napa mayanda aya pa malinga kaenya na ficilasa ba mumbwe naba mwakatala. ¹⁴Inama sha mpanga na bacimbwi bakalakumana mulya, ne mbushi sha mpanga shiketana, Inama shenda ubushiku shikekala mulya no kusanga incende apa kutushisha. ¹⁵Ifipululu fikapanya ifinsa, ukubikila no kutota no kucingilila utwana. Ee, kukalongana amakubi, cila ikubi ne linaukwe; ¹⁶Fwayeni mwi buku lyakwa Yawe kutota amai no kucingilila mu kupongomoka tapali icibulilepo, tapali icishasange icinankwe; pantu akanwa kakwe ekalanda, no mupashi wakwe wafikolonganika. ¹⁷Kabili e ufipendwile mu ncende, no kuboko kwakwe ekwakenye ififulo ku ntambo ya kupiminako. Fikekalamo umuyayaya fikekala mulya nkulo ne nkulo.

Chapter 35

¹Amatololo ne mpanga iyauma ikatemwa ne ciswebebe ifikanga no kubalula nga luba. ²Likabalula apakalamba no kwanga ne sansa no kwimba, mu bukata bwa mu Lebanoni fikapelwa kuli ena, ulubuto lwakwa Karmele na sharone. Bkamona ubukata bakwa Yawe, no bukata bwakwa Lesa wesu. ³Ubulamba no bunake bwa maboko, legeni cimakufi aya tutuma ukutalila. ⁴Landeni kuli aba mitima ya menso, "Beni abakosa, mwitina! Moneni, lesa wenu alinokwisa ne cilandushi, icikoisa mukulandula kwa kwa Lesa. Akoisa mukumupususha." ⁵Elo amenso ya mpofu ya kamona, elo na matwi yaba nkonya matwi ya komfwa. ⁶Elo icilema cikasunta nge nsebula, no lulimi ulushilanda lukemba pantu amenshi yakafuma mu Alaba, na mutumana twamu matololo. ⁷Pamucencenga wa kabisha pasanguka icishiba, ne mpanga yacilaka ikasanguka utumfufuku twa menshi; umwikala ba mumbwe, umo limo balele, mukaba ifyani na matete ne fisonge. ⁸Ku kaba inshila likalamba iketwa inshila ya mushilo. Abashalungama tabakendemo. ikala ya uyo uwendamo. ⁹Takuli ciwelewele cikuyamo. Tamwakabe inkalamo, icinama ca busasa tacakasangwamo; tafyakasangwa oalya, lelo abantu abalubulwa bakanda mulya. ¹⁰Nabalubulwa bakwa Yawe bakobwela baikoisa no kwimba kuli Sion, no kwanga kwa Muyayaya kukaba pa mitwe yabo; ukutemwa ne nsansa fikabacila wila; ubulanda no kubweshacefu fili no kuya.

Chapter 36

¹Nomba mu mwaka we kumi na iwe ku mfumu Hisekia, e mo sankeribu imfumu yaku Ashuri apumine imishi yakulililwe mu musumba wamu Yuda no kubekata. ²Elo imfumu yaku Ashuri yalitumine umukalamba wa Fita ukufuma ku lakishi ukuya ku Yerusalemu ku mfumu Hisekia ne fita ifingi. Ailepalama mupepi nomwakupita pakuya ku chishiba capa mulu, munshila yakuli bawamya ba mabala, no kwiminina palya. ³Abena Isreali bamushika abaile kunse ya musumba kukulanda nabo bali Hilkia umwana wakwe Elyakimu, mushika wakwi sano, sano, shebna kalemba wa mfumu, na Asafi umwana wakwe Yoa, abali kulemba ifya bufyayo bwa buteko. ⁴Umukalamba wa fita alilandile ati kuli bena, "ebeni Hisekia ati imfumu nkalamba, imfumu yabena Ashuri, ililandile ati, 'Bushe intuntuko ya cishinka cenu?' ⁵Mulanda fye amashiwi ya buwelewele, ukulanda ati, kuli ukufunda no kukose bwa bulwi. Nomba muli nani mwebo cetela? uyo wamipa amaka yaku sangukila nebo? ⁶Moneni, mucetekele mu Egipto, iyo isalanganya amatete ayo mubomfya mu kwenda, nomba umuntu ashintilila pali iyena lilekambatila mu minwe no kumutunga. Ifi efyaba Farao imfumu yabena Egipto kuli onse uwacetekela muli ena. ⁷Lelo nga mwalanda kuli nebo, "tulecetekela muli Yawe Lesa wesu, "te ena uyu incende shakwe shapa mulu ne fintamba Hisekia alifisondele, nokulanda kuli Yuda na Yerusalemu, "Mufwile ukupepa pali ici cipailo mu Yerusalemu?" ⁸Nomba pali ici, ndefwaya ukupanga mwebo ica bupe icisuma ukufuma kuli shikulu yaku Asuri. Nkakupela amakana yabili yabakafwalo, nga kuti mwafwaya abakuminapo. ⁹Nga kuti mwakana nangu umo uwakwangalila pabanono ababofi bamukalamba wandi? mwabika ukucetela kwenu muli Egipti ku maceleta naba nina pali bakabalwe! ¹⁰Elo nomba, bushe nalyenda ukufika pano ukwabula Yawe ku kulwishanya pali iyi mpanga kuyonaula? Yawe alilandile kuli nebo, sanseni iyi mpanga nokuyonaula." ¹¹Elo Eliakimu mwana Hilkia, na shebna, na Yoa kalandile ati ku mukalamba wa fita, "napapata landa ku babomfi bobbe mu lulimi lwa ci Aramu, ici Aramu pantu tulacumfwa cena, Mwilalande nefwe mu cilimi ca ci Yuda mu matwi ya bantu abli pa cibumba." ¹²Lelo umukala wa fita alanda ati, "Bushe shikulu wandi alitumine kuli shikulu obe pamo nobe pakulanda aya mashiwi? Bushe tali antumine ku baume ababekele pa cibumba, abo abafwile ukulya amafi yabo no kunwa imisu yabo pamo nobe?" ¹³Elo umukalamba wa fita alimine alibilikisha ishiwi ilikalamba mu ci Yuda, ati, "Umfweni ku mashiwi ya mfumu nkamba, imfumu yaku Ashuri. ¹⁴Imfumu ililandile ati, 'mwileka Hisekia amutumpike mwebo, pantu tali na maka mupusa mwebo. ¹⁵Mwileka Hisekia amulenge ukusumina muli Yawe ukutula, "Yawe icacishika ali nokutupususha fwebo; uno musumba tawakapelwe mu maboko ya mfumu ya Ashuri." ¹⁶Mwiumfwa kuli Hisekia, pantu ifi efyo imfumu ya Ashuri yalanda; pangeni umuntende nanebo kabili iseni kuli nebo. Elo onse muli mwebo akalya umwangashi ukufuma ku mukunyu wakwe, no kunwa amenshi mu cishima cakwa umwine. ¹⁷Mukalacita ifi mpaka nkese no kumusenda ku mpanga, iyaba nge mpanga yenu, impanga yafya nseke umwangashi upya, impanga ya mukate ne bala lya myangashi. ¹⁸Mwileka Hisekia amulufye mwebo, ukulanda ati, 'Yawe akutupususha fwebo; bushe umo uwa mu milungu yaba bantu abapusushiwa ukufuma mu maboko ya mfumu ya Ashuri? ¹⁹Bushe ili kwi imilungu yaku Hamati na Aripadi? Bushe ili kwi imilungu yaku Sefaribaimu? bushe nabapokolola samaria ku maka yandi. ²⁰Pali yonse imilungu ya mu mpanga ishi, bushe kuli imilungu iya pususha impanga yaiko ku maka yandi, ngefyo Yawe kuti apususha Yerusalemu ku maka yandi?" ²¹Lelo bantu baikela tondolo tabaaswike kufyo makambisho ya mfumu yali, "mwimwasuka iyoo." ²²Elo Eliakimu Hilkia, uwatekelwe pa nganda, shebna, kalemba, na Yoa mwana Asafi, kebukisha, baishile kuli Hisekia ne fyakufwala ifya lepaulwa, no kulanda kuli ena amashiwi ukufuma ku mukalamba wa fita.

Chapter 37

¹Caishile kuba efi ulo imfumu Hisekia yaumfwile nsebo shabo, yasampawile fyaiko, yaikubenye insalu shakulepuka, nokuya kwingila mu nga'anda yakwa Yawe. ²Alitimine Eliakimu, uwali pali abo alikusunga na shebna kalemba, nabakalamba muli banshi mapepo bonse baliikubenye insalu shakusampa uka, kuli isaya mwana mwaume wakwe Amose, kasesema. ³Balandile kuli ena, "Hiseka alandile ati, Buno bushiku bwakumanana, ukwebaula, nokufupulwa, kuba ati ulo umwana aliipekanishiwe uku fyalwa, lelo nyina tali namaka yakufyala umwana wakwe. ⁴Kuti aba ni Yawe Laesa obse engakutika ku mashiwi yakwa mushika mukalamba, uyo imfumu yaku Ashuri shikulu wakwe atumine ku kukakana cindika Lesa wamweo, kabili akakana amashiwi yakwa yawe Lesa obe aumfwile. Nomba pepela abashalapo abacili pano." ⁵Eco umubomfi wamfumu Hisekia yaishile kuli Isaya, ⁶na Isaya alandile kuli bena, "ulande kuli shikulu obe, 'Yawe alandile, "wiba namwenso pamashiwi umfwile, ayo umubomfi wamfumu Asari atukile nebo. ⁷Mona, nebo nkobika umupanshi muli ena, kabili akomfwa insebo shimo no kubwelela mucelo cakwe. Nebo nkamulenga ena ukuwa kulupanga mu caalo cakwe. ⁸Ulo mushika mukalamba abwelele no kusanga imfumu yabena Ashuri ilelwisha libna, nipakuti alyumfwile ukweba ati alifuminapo ukufuma ku Lachishi. ⁹Ulo imfumu senakeribu yaumfwile ukwebati, Tirhaka imfumu ya cushi na Egipto yalikolonganikile ku kumulwisha, eco yalitumine inkombe na kabili ku Hisekia ne shiwi. ¹⁰Landa kuli Hisekia, imfumu yobo Yuda, wileka Lesa obe uwo webo wacetekelamo amilufye, ukulanda, "Yerusalemu tayakapelwe mu minwe ya mfumu Asari." ¹¹Mona, ulyumfwile ifyo imfumu yamu Ashuri icitile kuli bonse abamufyalo kukjubona ula umupwilapo. ¹²Bushe webo ukapokololwa? Bushe imilungu ya nko shali bapokolweleko, inko shinku batata baonawile; Gosani, Harani, Resefe, na bantu bamu Edene mu Talasari? ¹³Ilipi imfumu yamu Hamati, Imfumu ya Alipadi, imfumu ya misumba ya sefaribaimu ya Hena, na Iba? ¹⁴Hisekia alipokelele iyi inkalata ukufuma muminue ya nkombe no kuibelenga, ulo ena aimine nokuya ku nga'anda yakwa Yawe no kufungulula kumulola wakwe. ¹⁵Hisekia alipele kuli Yawe: ¹⁶"Yawe wa mulalo, Lesa wabena Isreali, webo wewaikala pamulu wa Kerubi, niwebo Lesa ekafye uwacila mabufumu ne sonde. ¹⁷Pepeka ukutwi kobe, Yawe, nokukutika. Isula amenso yobe, Yawe, nokumona, noku kutika ku mashiwi yakwa sankeribu, ayo atumine ku kupontela Lesa uwamweo. ¹⁸Cacine, Yawe, imfumu yabena Ashuri wile inko shonse nefyalo fyabo. ¹⁹Balibikile imilungu shabo mumulilo, pantu tashali mulungu lelo fyapangilwe muminue yabantu, ifimuti fye na mabwe. Eco abena Ashuri balifyonawile. ²⁰Eco nomba, Yawe Lesa wesu, tupusushe kumaka yakwe, pakweba ati amabufumu yonse pano isonde yengeshiba ukutla niwe Yawe weka." ²¹Ulo Isaya mwana mwaume wakwe Amose alitumine amashiwi kuli Hisekia, ukulanda, "Yawe, Lesa wabena Isreali alandile, pantu ulipepele kuli nebo pamulandu wakwa senkeribu imfumu yabena Ashuri, ²²Aya emashiwi ayo Yawe alandile pali ena; "Umwana mwanakashi wacisungu uwakwa Sione asusha webo no kuku seka webo kuku kusebanya, umwana mwanakashi wamu Yerusalemu apukanya umutwe pali webo. ²³Ninani webo apontele kabili utukile? Nani upinkene nawebo ukusansamika ishiwi lyobe no kwimya amenso yobe mu chilumba? ukupinkana naumo uwamushilo uwamubena Isreali. ²⁴Pababomfi bobe abasebanishe shikulu kabui abalandile, 'no mulongo wama celeta yandi ndile pamulu wa mpili, apakule pesha pa nsonshi ya lebanoni. Nebo nkaputula panshi imikendari itali nemiti ye mukuri ya salwa kulya, kabili nkengila umwa sansama umutali mu ncende, mumpanga yafisabo ifitwala. ²⁵Nalimbilee bwino natunwa amenshi, ifikolwe fimo ne fimonwa fyanomba nebo nkafimba bwino no kunwa menshi mu fylo fyabene. Nebo naukamishe shonse nyika sha Egipto panshi yamakasa yandi; ²⁶Bushe tamwaumfwa ifyo nebo napampa mikile kunuma uku no kufumfya mu nshinta yafikolwe? nomba ndifuletele mukupita. uli kuno kukucefya onaulwa. ²⁷Abekashi baiko, inkosho ishinono, bali fulunga nishiwe no kuba nensoni. fimuti fiamupanga, ifyani fyakatapa katapa, ifyani fyapamu benge nangu mumpanga, kutanshi yamwela wakukabanga. ²⁸Lelo ndishibile ukwekala kobe, ukuya kobe ukwisa kobe, ne cipyu cobe kuli nebo. ²⁹Pamulandu wa cipyu cobe pali nebo, na pa mulandu wa bututu bobe filifikile mumatwi yandi, nebo nkabika indobo shandi mumyona yobe, no kuduma kwandi mukanwa kobe, nebo nka kubwe keshamo ifyo waishile." ³⁰Ici cikaba cilangililo kuli webo; uno mwaka webo ukalya ifimena mumpanga, na mumwaka wacibili ifimena ukufuma muli filya. Lelo mum waka wacitatu ufwile ukalimbe no ku sombola, ukalimba ibala lyamwangashi nokulya ifisabo fyako. ³¹Abashelepo munganda yakwa Yuda abo. bapusukile bakabyala nakabili imishila ne fisaba fikalatwala. ³²Eco ukufuma ku Yerusalemu abashelepo bakasa; uku fuma kuli pili lya Sioni abapusukile bakesa. uku cincila kwakwa Yawe wa myulu akacita ifi; ³³Eco kanshi alilandile ifi kumfumu yabena Ashuri; "takeke mukati kamusumba kabili ta walase umufwi kuno. Ena takeke kuli cena ne nkwele nangu kukula ubucingi kuli wena. ³⁴Inshila abomfeshe pa kwisa ikala inshila imo ine akabwelelamo; takengile muli uyu musumba uku ekubisha kwakwa Yawe. ³⁵Pantu nebo nkacingilila uyu musumba no kuu pususha, pamu landu wanebo napa mulandu wakwa Dabidi umubomfi wandi. ³⁶Nolu abangeli bakwa Yawe balile no kuma mu nkambi yabena

Ashuri, ukubika kumfwa ifita amakana umwanda namakumi cine konse konse nayasano. Ulo abaume baimine bwangu ulucelo celo, imibili yafitumbi yalambalele apali ponse.³⁷Eco senakeribu imfumu yabena Ashuri yashile Isreali no kuya kung'anda kabili kuya kwikala mu ninefe.³⁸Panuma, uyo alikushishimuna mung'anda yakwa NIsroke imilungu shakwe, umwana mwaume wakwe Adrameleke nashareserese bali mwipeye ku lupanga. Eco bena bafiyukile ku calo cabena Ararati. Elo Esari hadone umwana mwaume wakwe alitekele mwipunda lyakwe.

Chapter 38

¹Muli shilya nshiku Hisekia alilwe ukufika naku kufwa. Eco Esaya umwana mwaume wakwa Amose, shimapepo, alishile kuli ena no kulanda kuli ena, "Yawe aeba ati, 'Bika inga'anda yobe mumuyano, pantu webo ukafwa tawakabe no mweo." ²Nolu Hisekia alyalulwile icinso cakwe ku cipumba elo alipepele kulio Yawe. ³Ena alyebele, "nkopatata, Yawe, utontonkanye ifyo nebo nayenda muli bucishinka pamulandu obe webo no mutima wandi onse, kabili nefyo nebo nacita ifyali fyabune mu menso yenu. "Nolu Hisekia alilile apakalamba. ⁴Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli Esaya ukweba ati, ⁵"Kabiye elo nokulanda kuli Hisekia, Intungulishi ya bantu bandi, ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Davidi icikolwe cobe, aeba ati: nebo ndi umfwile ipepo lyobe kabili nebo ndimwene ifilamba ikumi limo na isano ku nshiku shobe. ⁶Nolu nebo nkapususha webo kabili na uyu musumba ukufuma ku minwe ya mfumu yaku Ashuri, kabili nebo nkapokolola uyu musu mba. ⁷Ici cikaba cilangilolo kuli webo ukufuma kuli Yawe ukweba ati nebo nkacita ifyo nebo nalaya. ⁸Mona, nebo nkalenga icishingwa capa mutanfo wakwa Ahasi ukubwela kunuma intabwelele kunuma intampulo ikumki limo. "Eco necinshingwa calibwelele kunuma intampulo ikumi limo mufyo caililemo pantanshi. ⁹Ili lyali lipepo lya lembwa ilya kwa Hisekia imfimu yakwa Yuda, ulo ena alwele kabili alipolele; ¹⁰"Nebo nalyebele ukuti pakati ka nsuku shandi nebo nkaya kupiuta mu mpongolo sha kumbo; nebo ndiku, onwe kulya pa myaka sha nshiku shandi shonse. ¹¹Nebo nalyebele ukuti nebo nshakale kumona Yawe, Yawe mu mpanga yaba mweo; nebo ntukaloleshe pa bantunse nangu abekashi ba mwisonde. ¹²Umweo wandi alifumishiwe elo ulisendelwe ukufuma kuli nebo kuba ati li Hema lyakwa kacema; Nebo ndipombenye umweo wandi kuba ati nikapikula webo ukomputula nebo ukufuma ku cipikwilo, pakati ka kasuba elo nobushiku webo ukopwilishisha umwe wandi. ¹³Nebo nalilile ukufika ulucelo; kuba ati ni nkalamo ena akontaula amafupa yandi. pakati kakasuba elo nobushiku webo ukopwilishi sha umweo wandi. ¹⁴Kuba ati kamimbi nebo nkolila, nebo nkolila kuba ati, ni nkunda; amenso yandi yalinakile ku kulolesha kumulu. Mweshikulu, nebo nditikishinse, ngafweni nebo. ¹⁵Bushe findo nebo nkolanda? ena alilandile kuli nebo, alicicitile nebo nakulekwenda panono imyaka yandi yonse pamulandu icikonko cilingi kete. ¹⁶Mweshikulu, amacushi mwebo muntumina yabane kuli nebo; leka umweo wandi upelwe kuli nebo webo ulipupulwile umweo wandi elo nobumi. ¹⁷Cali cabunonshi bwandi nebo napitile muli bulya mucushi. Muli mpuswishe nebo ukufuma mu cilindi cakonaulwa; pantu mwebo muli posele imemba shandi shonse kunuma yenu. ¹⁸Pantu ku mbo takumutasha; imfwa taimulumbanya mwebo abo baya panshi mucilindi tabasubila mukutetekelwa kwenu. ¹⁹Umuntu wa mweo umuntu, wamweo, eukupela mwebo ukutasha nga fintu nebo nacita buno bushiku, wishu alenga ukwiba ku bana bakwe ukutetekelwa kwenu. ²⁰Yawe alipakumpususha nebo, kabili fwebo tukasefya ne nyimbo inshiku shonse isha myeo shesu mu nganda ya kwa Yawe. ²¹Nomba Esaya alyebele, "lekeni bena bakuce icimamantwa ca mikunyu nokucibika pa cipute, kabili ena aka pola." ²²Hisekia nao alyebele, "chishibilo ndo ukuti nebo ndekuya ku nganda yakwa Yawe.

Chapter 39

¹Pali ilya nshita Merodaku-baladani umwana mwaume wakwa Baladani, imfumu yamu babiloni, alitumine amakalata no bupe kuli Hisekia; pantu alyumfwile ukuti Hisekia alilwele kabili alipolele. ²Hisekia alisekelele kuli ifi fintu alilangile inkombe ubutala bwakwe bwa fintu fya mutengo Silfere, Golde, Ifyakununkila na mafuta aya suma. ubutala bwa fyanso, na fyonse ifyali; kusangwa mu matala yakwe. Tamwali cintu munganda yakwe, nelo ,muli bonse ubufumu bwakwe, ifyo Hisekia tabalangile.³Nolu Esaya kasesema alishile ku mfumu Hisekia no kumwipusha, "Findo aba baume balandile kuli webo? Nikwi bacifumina? Hisekia alilandile, "Balishile kuli nebo ukufuma ku calo ca kutali ca Babiloni." ⁴Esaya alipwishe, "Findo bamwene mu nganda yobe?" Hisekia alyasukile, "Balimwene fyonse munganda yandi. Tumali mukati ka fintu fyandi ifya mutengo ifyo nshibalangile.⁵Nolu Esaya alilandile kuli Hisekia, "Kutika ku cebo ca kwa Yawe wa mabumba; ⁶"Mona, inshiku shikoisa ulo fyonse mwi sano lyobe, ifintu ifyo ifikolwe fyobe fyalonganikile ukufika ku bbushiku buno, fikapitwa ku Babiloni, Takuli ica kushala, efya landa Yawe.⁷Abana abaume abakufyalwa uku fuma kuli webo, abo webo wemwine wafyala bakapitwa kabili bakesa kuba bamutungwi mwi sano lyamfumu yaku Babiloni." ⁸Nolu Hisekia alilandile kuli Esaya, "Icebo ca kwa Yawe ico walanda cabune, " Ico alitontonkenye, "kukabo mutende nokushikatala mu nshiku shandi."

Chapter 40

¹"Sansamusheni, sanshamusheni abantu bandi, "Lesu wenu alilandile. ²"Landa ne citalalishi kuli Yerusalemu; kabili bilisha kuli ena ukwebati ubulwi bwakwe buli pwile, ukwebati amapulu yakwe yali lekelele, kwebati alipokelele ifya pali fibili ukufuma ku kuboko kwa kwa Yawe pa membu shakwe shonse. ³Ishiwi likobilisha, "Mu matololo wamyeni inshila yakwa Yawe; lungamikileni wamyeni inshila yakwe Yawe; Lungamikileni mu Araba inshila yakupabuka Yakwe Lesu wesu." ⁴Imipokapoka yonse ikasumbulwa no lupili lonse na ka pili fikalinganishiwa; ne mpanga yakukolobana ikaba iyakulingana, ne ncende sha ku kalabana apaku pabuka; ⁵No bukata bwa kwa Yawe bukasokolokwa, na bantu bonse bakabumwena pamo; ico akanwa kakwa Yawe kalilandile ifi, ⁶Ishiwi lililandile, "Bilikisha. Naumbi aasuka, "Findo nebo nkobilisha?" "Bonse abantu cani, kabili icipangano cabucishinka cili kubati liluba lya mu mumpanga. ⁷Icani ciloma ne luba lilabonsa, ulo umupu wakwa Yawe wapukapo; cine cine umuntunase cani. ⁸Icani ciloma, iluba lilabonse, lelo icebo cakwa Lesu wesu cike manina umuyayaya. ⁹Nina uye pamulu walupili, Sione, iukupita imbila nsuma. Bilikisha, Yerusalemu. webo weuleta imbila nsuma, sansula ishiwi lyobe, witina. sosa ku misumba yamu Yuda, Lesu wenu uyu! ¹⁰Moneni, shikulu Yawe esa nge mpalume ya cimfya, no kuboko kwakwe ukwa Maka kulamutekelako. Mona, icilambu cakwe cili kuli ena, kabili abo apususha baya pantanshi yakwe. ¹¹Akalisha impaanga shakwe kubati ni kacema, akakolonganya mu kwapa kwakwe abana bampaanga, no kubapitila mupepi kwa kumutima wakwe, kabili alekusakamana ishikota ishikoonsha utwana twa shena. ¹²Nani wapima amenshi mu lupi lwakwe, uwapima umulu ku cisansa cakwe, uwaikata ulukungu lwa pe sonde mu museke, uwapime impili mu fipimo, nelo utupili mumulinganya? ¹³Nani waumfwikisha amano yakwa yawe, nangu ukumulangilila nga mpanda mano wakwe? ¹⁴ukufuma kuli nani afumisha ifya ku langilila? Nani wamufundile nshila ya cine ya kucitilamo ifintu, no kumufunda ubwishibilo, nangu ukumulanga inshila yakwishiba? ¹⁵Mona, inko shili kubati litoni mu ntapilo kabili shimonwa kubati lukungu pa cipimo; mona, apima ifishi kubati liyoni. ¹⁶Lebanone tayali mafuta yakukumana, nelo, inama pe lambo lyakoca. ¹⁷Inko shonse shakucepa pantanshi yakwe; shimonwa na ena fishili fintu. ¹⁸Kuli nani nolu mwalekulinganyako Lesu ku kalubi ndo mwale kumupalanyako ena? ¹⁹Akalubi! kafula alikabashile; kafula wa fyela abalilapo na golide noku fulila iminyololo ya siifere ya kena. ²⁰Kuku cita ubupe umo asala umuti uyo ushakale kubola; afwaya kafula wa ku cenjela ku kupanga akalubi ako kashaka pone. ²¹Bushe tamwaishiba? Bushe tamwaumfwa? Bushe tamwaebwa ukufuma kukutendeka? Bushe tamwakwata ubwishibilo ukufuma ku mifuula ya calo? ²²Eumo uwikala pamulu wa calo cakubulunana; na bekashi bali kubati fipaso pantanshi ya ena. Afungulula imyulu kubati cipembe no kuya fungulula nge Hema lya kule kwikalamo. ²³Abwesha bakateka apakubula nelo kamo ku cita bakateka ba pa calo nga basha bamo kantu. ²⁴Tababyalikwa, tabatandwa, icishinte cabo tacatwalamo umushila mu mushili, ulo opuuta pali na bo bauma, kabili umwela upapita kubati cani. ²⁵Nikuli nani ukale kulinganya nebo, nani untu napala? alilandile uwamushilo. Lolesha mulwelele! Nani walenga shonse ishi intanda? ²⁶atungulula ukulengwa kwa shiko kabili ashikuta shonse pe shina. Ku bukamba bwa maka yakwe na kubukose bwa maka yakwe, nangu imo tayabulila. ²⁷Nindo webo usosela, Yaboko, nokubisha, Isreali, "Inshila yandi ilifishilwe ukufuma kuli Yawe, kabili Lesu wandi tasakamene pa ku fyengwa kwandi?" ²⁸Bushe tawaishiba? Bushe tawaumfwa? Lesu wamuyayaya, Yawe kalenga wa mpela ya calo, tanaka nangu ukutompoka; takwaba impela ku kwishiba kwakwe. ²⁹Apela amaka ku wakunaka, kabili ku wakufunshika abwekeshamo amaka. ³⁰Nangu bacaice balanaka no kutompoka, kabili abalumendo balaipununa no kunwa; ³¹Lelo abo abalolela pali Yawe bakapepemuka; baka pupuka ku mapindo kubati ni bakapumpe; bakabutuka kabili tabakafunshike; baka butuka kabili tabakanake.

Chapter 41

¹kutikeni kuli nebo mu mutalalila, mwe mishili shakululamba; lekeni inko shikwate amaka nakabili; lekeni bapalame no kulanda; natwise mupepi capamo ku kukalika ifikansa. ²Nani abuusha umo ukufuma ku kabanga ukumukutula mu bulungami ku mulimo wakwe? Apela inko pali ena no kumwafwa ukucimfya ishamfumu. Ashipela ku lukungu no lupanga lwakwe, kubati nimpibili sha ululwa ku buta bwakwe. ³Alabakonka no kupitafye umutende, ku nshila yalubilo iyo amakasa yakwe yashalikwendamo. ⁴Nani wacitile no kupwisishisha imibele ishi? Nani wakutile inko ukufuma kukutendeka, nebo, Yawe, uwantansha, elo ku bakulekelesha ninebo ena. ⁵Ifishi filimwene elo filitinine; impela sha calo shilitutwime; balipalamine elo bakoisa. ⁶Onse afwa umwina mupalamo, elo onse alanda kuli umo na umbi, kosa; ⁷Eco kabasa akosha kafula wa fyela, elo uubombela ku nondo akosha ena uubombela ku kanondo, ukulekulanda pa kokelela, cabune; Balacikosha ne misomali eco tacaleku sunkana. ⁸Lelo webo, Isreali, we mubomfi wandi, Yakobo weo nasala, ubufyashi bwakwa Abrahamu umunandi, ⁹Webo weo nkobweshwa ukufuma ku mpela sha calo, elo uo nakutile ukufuma ku ncende, shakutali, elo kuwo nalandile, ūli mubomfi wandi; ndisalile webo elo nshikokukana webo. ¹⁰Wilekutina pantu ndi na webo. Wilekuba uwakufwaisha ninebo Lesa obe. Nalekukukosha, kabili nalekukukosha, kabili nalekukwikata ku kuboko kwakulyo ukwa bulungami bwandi. ¹¹Mona, bakalekuba ne nsoni elo abakusebana bonse ababa nobukali kuli webo; tabakalekuba ngo kantu kabili bakoloba, abo bonse abakotalika webo, ¹²Ukale kufwaya elo tawa kale kubasanga aba kolwisha webo; abo abali kulwisha webo bakaba kubati nolo cimo, abakubula nangu kamo. ¹³Pantu nebo, Yawe Lesa obse, nekata ukuboko kobe ukwa kukulyo ukweba webo, wilekutina; nebo nde fwafwa webo. ¹⁴Wilekutina Yakobo we mwambo, na webo mumwaume wamu Isreali; Nalekwafwa webo webo uku kupampamika kwa kwa Yawe kalubula obe, uwamushilo wa ba Isreali. ¹⁵Lelosha, nkopanga webo kubati cipelelo cangano, icipya kabili icambali shibili; Ukalekupela impili elo shikalekushonaika. Ukalekupange utupili kubati misungu. ¹⁶Ukaleku shulula, elo mwela ukaleshulwila apatali umwela ukalekuya salanganya. Ukalekusekela muli Yawe, ukalekusekelela mu wamushilo wa kwa Isreali. ¹⁷Abakusebana nabalanda bafwaya menshi, lelo takuli, kabili indimi shabo shilyumine ku cilaka, Nebo Yawe, nalekwasuka ku mapepo yabo; Nebo Lesa wakwa Isreali nshale kuba lekelesha. ¹⁸Nkapanga imilonga ikalekukonkoloka kwitelo, no tufukumfuku mukati ka mipoka poka; Nkapanga ciswebebe mu cishiba ca menshi, elo mumpanga iyakuma mu tumfunkumfuku twa menshi. ¹⁹Mu ciswebebe nkabikamo umukedari, imilombwa, umuetulo no muti wa mafuta. Nkabika umukupri mwi lungu lya ciswebebe ku mutidari no mutashuri. ²⁰Nkalekitefi ukwebati abantu bakale ku mona, bakalekwibukisha no kule kumfwanina capamo, ukwebati ukuboko kwa kwa Yawe kuli citile ici ukwebati uwa mushilo wamu Isreali Ali lengele ci. ²¹"Leta umulandu obe," alilandile Yawe, "ulete ifikansa fyobe ifya kukosa ifya tulubi tobe ililandile imfumu yakwa Yakobo. ²²Balekeni baletele fwebo ifikansa fyabo; fikwateni mwise kuntanshi no kupampamika kuli fwebo findo fika citika, eco tukeshiba ifi fintu. twebeni fwebo ukubangila kutunganya icaku pampamika, eco kuti twabwelela pali fyena no kwishiba ifyo fyali mukufikilishiwa. ²³Lande ifintu pafya kuntanshi, ukwebati tulekwisaiba nga muli tulesa; ucite fintu ifisuma nelo icabubi, ukwebati tube abakupapuka nelo ukulekumfwa bwino. ²⁴Mona, imwe mwetulubi tamulipo nelo kamo lelo imicitile yenu tailipo nelo kamo; umo uyo wamisalile wamu selu. ²⁵Ndi mishe umo ukufuma ku kapinda ka kuso, elo alishile ukufuma ukutulila akasuba ndikutile ena uyo ukoita peshina lyandi, elo akale ku nyata bakateka kubati matipa kubati ni kabumba uukokandawila pa loba. ²⁶Nani wabilishe ici ukufuma mu kutendeka, ukwebati twishibe? Panuma yanshita ino, ukwebati twinga landa, Alilungike? cine cine tapali pali bena uwasosele ifi ee, tapali waumfwile webo ukulanda ifili fyonse. ²⁷Nebo nkobalilapo kulanda kuli Sione, "Idwsha kuno bali aba, "Nalitumine inkombe ku Yerusalemu. ²⁸Ulo naloleshe, tapali nolo umo, nangu umo uwamulibena uwinga panda amano ayasuma, nani, ulo nkoipusha, angasuka ishiwi. ²⁹Lelosha, aba bonse tabali nolakamo elo imicitile yabo taili nelo kamo; ifimpasho fya fyela fyakulopolwa mwela elo tamuli cintu.

Chapter 42

¹Mona, umubomfi wandi, uyo njikata; uwakusalwa wandi, muli ena Ndibikile umupashi wandi pali ena; akale kuleta umulinganya ku nko shonse. ²Takale kupunda nelo ukulekubilisha, nelo ukulekulenga ishiwi lyakwe ukulemfwika mu misebo. ³Itete lyaku funika takaleku kontola, elo iciku ciko aka kushibantukila takaleku shimya; akalekufumya mu cishinka umulinganya. ⁴Takale kufunshika nelo ukule kutompoka mpaka akaleta umulinanya pa calo; elo imishilishalulamba shilolela ifunde lyakwe. ⁵Ifi eflyo Lesa Yawe alandile umu uwalengele imyulu no ku shi fungulula, uwapangile, icalo na fyonse ifi fumamo umu uupela umupu ku bantu babamo no mweo kuli abo abekalamo; ⁶"Nebo Yawe nakutile webo mu bulungami elo nkalekwikata ukuboko kobe. Nkalekusunga webo elo nokubika webo nge cipangano ca bantu, ngo lubuuto lwa bena fyalo. ⁷Ku kwisula amenso yampofu, ku kufumya abafungwa ukufuma mu cifungo capa nshi, kabili ukufuma ku nganda yakusungilwamo abo abekala mumfimi. ⁸Ninebo Yawe, iyo eshina lyandi; elo ubukata bwandi nshale akana na umbi nelo amalumbo yandi ku tulubi twakubaswa. ⁹Mona, ifintu fya kunuma fyalipilile, nomba ndi pakupampamika ifintu fyakucika ifipya. ulo tafilacika nalekumyeba pali fyena. ¹⁰Imbeni kuli Yawe ulwimbo lupya, na malumbo wakwe ukufuma ku mpela ye sonde; mwebo mwe baya kuli bemba, na fyonse fyabamo ifishi na bonse abekalamo. ¹¹Lekeni amakololo ne misumba ibilikishe, imishi umo Kedari ekalaulo tupunduLekeni abekashi bamu sela bembe; lekeni bapunde ukufuma pa mulu wampili. ¹²Lekeni bapele ubukata kuli Yawe no kubisha amalumbo mu fishi. ¹³Yawe akafuma nge cita; ngo muntu wa bulwi akabukulula ukulincila kwakwe. nkalekupunda, ee, nkalekwelesha uku welesha kwa bulwi; nkalekulanga abalwani bakwe amaka yakwe. ¹⁴Ndi kele tondolo panshita itali; Ndi kele tondolo nokwi kanya; nomba kutenda kubati mwanakashi uukocucutika mu kupaapa; Nalekupemashika no kutusaila. ¹⁵Nalekonaula impili no tupili no kuumika umulemfwe onse wa shiko; kabili nkapilibula mimana mu fishi no ku kanye fishiba. ¹⁶Nale kwensesha impofu kunshila iyo tashaishiba; mu nshila isho tashaishiba nalekubatungulula. Nale kupilibula imfimi mu lubunto pantanshi yabo, no kukucite incende sha kulundumano, isha kutambalala. Ifi fintu Nale kucita, kabili ntalekubasha. ¹⁷Balekubweshiwa, bale kwikatwe nsoni shikalamba, abo abacetekela fintu fya kuba swa, abalanda ku fintu fya kupanga ifya fyela, "Nimwebo balesa besu. ¹⁸Umfweni, mwe ba ku komamatwi; kabili moneni mwe ba kupofula, ukwebati mwinga mona. ¹⁹Nani uwakupofula lelo mubomfi wandi? Nangu uwakukoma matwi kubati ni nkombe yandi ntuma? Nani uwakupofula nga camata. ²⁰Umona ifintu fifngi, lelo taulolekesha; amatwi ya kukomonwa, lelo takuli nangu umu uwakumfwa. ²¹Calisekeshe Yawe ku kulumbanya umulinganya wakwe no ku cindamika ifunde lyakwe. ²²Lelo aba bantu balibilwe no ku tapwa; balicilikilwe bonse mu filindi, balifishilwe mu fifungo; balitapilwe takwali waku bapususha, kabili takuli wakulanda ati, "Bakwelulusheni! ²³Nani muli mwebo alekukutika kuli ifi? Naniwale kukutikisha kunshita yaku ntanshi? ²⁴Nani wapele Yakobo ku waku mwibila, na Isreali ku wakatapa? Bushe te Yawe, watu kwabembukile, mu nshila shakwe bakene ukwendelamo, kabili uyo ifunde lyakwe bakeno ukunakila? ²⁵Ecdokanshi alipongolwele ubukali bwa cipyu cakwe ne fikansa fya bulwi ifimbilimbili fya cena fyalifishingulukile, lelo tabaishibile, fyalibocela, lelo tabacibikile ku mutima.

Chapter 43

¹Lelo nomba ifi efyo Yawe alandile, ena uwaku bumbile, Yakobo, kabili ena uwakubumbile webo, Isreali; "wilekutina, pantu ndi lyobe, uli wandi.²Ulo ukopita mu menshi, Nale kuba na webo kabili nga wapita mumunana, tayaka kucimfye webo. Ulo ukapita mu mulilo tawakale kupya, No lubingu tawa konaulwe webo.³Ico ninebo Yawe Lesa obe, uwamushilo wamu Isreali, Umupushi obe. Ndipele Egupti nge cilubula cenu kushi na seba mukukabushanya palwa webo.⁴Apo uli wamutenga kabili uwakucindama mu menso yandi, Nalikutemwa webo; eco kanshi Nale kupela abantu mukukabusha palwa webo, na bantu bambi mukukabusha palwa bumi bobe.⁵Witina, pantu ndi na webo; Nebo nkaleta aba mubufyashi bobe ukufuma ku kabanga, no kukolonganya webo ukufuma ku masamba.⁶Nebo nkalanda ku kapinda ka kuso, bapele; na ku kapinda ka ku kulyo, Wikatilila ali conse; Leta abana abandi abaume ukufuma ukutali, nabana bandi abanakashi ukufuma ku mpela sha fitungu fya calo,⁷Onse uwitwa pe shina lyandi, uyo nabumbile ku bukata bwandi, utu na lengele, ee, untu napangile.⁸Fumyeni abanbtu aba ku pofula, nangu fye bali kwete amenso, na bankomamatwi nangu fye balikwete amatwi. Inko shonse kolonganeni pamo, na bantu ukulongana.⁹Nani pakati kabo wapampamike ifi no ku bilisha kuli fwebo ifya kucitika fya pa kubala? Leken balet bakambone babo kuishinina bu cine, Leken bakutike no kulanda, cili cine.¹⁰Mwebo muli bakambone bandi, "ifyapampamika Yawe, "kabili umubomfi wandi uo nevo nsalile, ukwebati mwinga njishiba no kucetekela muli nevo, no kwiluka ukwebati ninebo ena. Ulo nshilabako nevo takwali lesa wabumbilwe, kabili tabwakabe na lumbi panu,ma ya nevo.¹¹Nebo, Ninebo Yawe, kabili takwaba umupusushi kanofye nevo.¹²Nebo ndipampamike, ndi puswishe, elo ndibilile, kabili takwaba lesa umbi pali mwebo. Muli bakambone bandi mwebo, fyapampamika Yawe, "Ninebo Lesa.¹³Ukufuma pali buno bnushiku ninebo ena, kabili takuli uwinga pususha uli onse ukufuma ku kuboko kwandi. Ndacita, kabili nani enga kwalula?¹⁴Ifi efyo Yawe alandile, kalubula wenu, uwa mu shilo wankwa Isreali. "Pa mulandu wenu ninebo nkotuma ku Babiloni no kubatungulula bonse nga babunkole, ukulekwalila, abena Babele ukulanga kwansansa ukwaluko ulwimbo lwa kulosha.¹⁵Ninebo Yawe, uwamushi wenu, kalenga wakwa Isreali, Imfumu yenu."¹⁶Ifi efyo Yawe alandile (uwisula inshila pali bemba no mu sebo mu menashji yabulamba, ¹⁷Uwatungulwile iceleta nakabalwe, ifita ne bumba ilikalamba. Baliwilile panshi pamo; tabakeme po nakabili bali shoshotwelwe, bali shimi shiwe kubati ciku.)¹⁸"Mwila ku tontokanya pa fintu fya pita nangu ukulekutontonkanya pa fintu fya ku kale.¹⁹Lelosha, Ndi pa ku cita icintu icipya; nomba ciko tendeka ukucitika; bushe tekuti mu cishibe? Nkapanbge nshila mu matololo no tumilonga twa menshi mu ciswebebe.²⁰Inama sha mpanga shakalecindika nevo, ba mumbwe nabamwakatala, ico mpela amenshi mu ciswebebe, ne mimana mu matololo, aya bantu bandi abasalwa ku kunwa,²¹Aba bantu abo naibumbile nemwine ukwebati benge la kumpela amalumbo.²²Lelo tawaitile pali nevo, Yakobo; ulintendelwe nevo, Isreali.²³Taweleta kuli nevo ili yonse pa mpaanga ngo bupe bwa cakoca, nangu ukuncindika nevo ku malambo yobe. Nshabika icisendo pali kubupe bwa fya ku peleka, nangu ukutomposha webo kukufwaisha ububani.²⁴Webo tawanshitilapo nevo akakopo kafya cena fyakulowa ne ndalama, nangu ukupongolwela kuli nevo amafuta ya malambgo yobe; lelo mwebo muli kile mbikile fisendo nevo ku membu shenu mulitompweshe nevo ku micitile yenu iyabubifi.²⁵Nebo, ee, nevo ninebo ena uufuuta ifilubo fyenu pamulandu wandi, kabili Nsakale kwibukisha po imemba shenu libili.²⁶Ndibukishako nevo kufya citike. Natutalikishanye capamo; tula umulandu obe, ukwebati wingashininwa uwa kaele.²⁷Wiso wa ntanshi alibembukile, kabili ntungulushi shobe shililufyenye kuli nevo.²⁸Eco kanshi nale ku kowesha bacilolo bamushilo; Nale kupela Yakobo ku konaulwa ukwakupwi lilika, na Isreali ku musalula.

Chapter 44

¹Nomba kutika, Yakobo we mu bomfi wandi, kabili Isreali, uyo Nsalile; ²Ifi efyo Yawe alandile, ena uwakupangile webo no kukubumba webo mu nda elo ukakwafwa webo; "Wilekutina, Yakobo we mubomfi wandi; na webo Yeshuruni, uyo nsalile. ³Pantu nakaleku pongolo amenshi pamushili wa cilaka, elo imlonga yakalekonkolokela pa mushili wakuma; Nakale pongolwela umupashi wandi pa bufyashi bobbe, lelo amapalo yandi pa bana bobbe. ⁴Bakamena pa kati ka fyani, kubati miarabimu ku milonga ya menshi. ⁵Umo akalanda Nebo naba kuli Yawe na umbi akeka ishina lya kwa Yakobo, na umbi akalemba, pa kuboko kwakwe ukuba kuli Yawe, no kuinika umwine pe shina lya kwa Isreali. ⁶Ifi efyo Yawe alandile imfumu yakwa Isreali elo kalubula wakwe, Yawe wa milalo: "Ninebo ukutendeka, kabili ninebo impela: kabili takwaba umbi Lesa kanofyenebo. ⁷Nani uli kubati ninebo? Leka ena acibilishe no kiulondolola kuli nevo ifyaku citika ifyo fyafikile apo napangile abantu bandi aba kale, kabili lekeni bena bapampamike ifya ku citika fikesa. ⁸Wilekutina nelo ukulekuba no mwenso, Bushe nshapampamikile mwebo kukale, nokucibilisha? muli bakambine bandi kuliko Lesa onse uku cila nevo? Takwaba ilibwe limbi; Nshaishibapo nangu limo. ⁹Bonse ababasa utulubi tababapo kantu; ifintu babekelwamo tefya ku cindama; kakambone babo tekuti bamone bakalengwa nsoni. ¹⁰Nani winga panga kalesa nangu ukubasa akalubi akabula ukucindama? ¹¹Leloshabonse abeshibishi bakwe bakalengwe nsoni; bakafula bantu fye. Leka bemna beminine capamo; bakaba no mwenso elo nokungwe nsoni. ¹²Kafunla abombela ku fibombelo fyakwe, ukucipanga ukulebombela pa malasha. Alaciwaminisha ku nondo kabili alacibombela ko ku boko kwakwe ukwa maka ayumfwi nsala, na amaka yakwe yaliupwilwe; Tamwa amenshi elo alaba uwakufuma shika. ¹³kasasa wa fimuti apima icinuti ku ntambo. no kushilikako ku cilembelo. Alaciwaminisha ku fibombelo fyakwe kabili ashilila ku cakulangilile ntunga. Aci waminisha ku cipasho ca mwaume, kubati muntu wa bune, ukwebati cingekala mu nganda. ¹⁴Alatema imikedari, alasala umuti wa mukupri nangu muti wa muoke. alaibulila ifimuti mu mutengo. Alabyala umuti wa muoreni ne mfula ilaukusha. ¹⁵Nolu umuntu alaumbomfya ngo mulilo no kukafya umwine . ee, alakosha umulillo no kupanga umukate. Nolu alapanga kalesa no ku kafukaamina; alapanga akalubi no kukafukamina. ¹⁶Aloca icipande cankuni mu mulilo, aloca inama yakwe pali wena. Alalya kabili ale kuta. Alaikafya umwine no kulanda, "Eya ndi kabile, Ndimweno mulilo. ¹⁷Nakunkumi ishi shele alapanga ka lesa, icimpashanya cakubaswa; alacifukamina no kucikontamina no ku cipepa ukulekulanda, "Mpususha nevo, pantu niwebo lesa wandi. ¹⁸Tabaishiba, nangu umucetekanya, pantu amenso yabo yaku pofula kabili tekuti bamone kabiliu imitima yabo tekuti iluke. ¹⁹apali nelo umu uwa kutontonkanya, nangu uwakumfwikisha no kulanda, "ndyocele icipande ca nkuni mu mulilo; ee, Ndi pangilepo kabili umukate pa malasha ya shena. Ndyo cele inama pamalasha ya shena no kulya Nomba bushe npange icipande cimbi cacimuti mu cintu ca bunani kukupepa? Bushe mfukamine ku cikuni ca kuma? ²⁰Cili ngo wali kulya imito; umutima wakwe uwakubepwa ulamulufya ena. Tekuti aipusushe umwine, nangu ukulanda, Ici cintu mu kuboko kwandi ukwa ku kulyo kali kalesa kabufi! ²¹Tontonkanya Pali ifi fintu, Yakobo,, kabili Isreali, pantu webo uli mubomfi wandi ndi ku bumbile webo; webo uli mubomfi wandi; Isreali, webo tawakalabwe kuli nevo. ²²Ndifumishe kubati likumbi lya kutikama, imititile yenu iyabusangushi kabili kubati likumbi, imembu shobe; bwelulukila kuli nevo, pantu ndi kulu bwile webo. ²³Imbeni, mwe myulu, Pantu Yawe alicitile fi, welesheni, mwe ncende sha panshi ye sonde. Pongomokeni mu kwimba, mwe mpili mwe mutengo no muti onse muli yena; pantu Yawe alilubwile Yakobo, kabili Akalekulanga ubukata bwakwe mu Isreali. ²⁴Ifi efyo Yawe alandile, kalubula obe, ena uwaku bumbile webo ukufuma mu nda; "Nine bo yawe, uwapangile fyonse, uyo eka fye afungulwile myulu, uyo eka fye awaminishe sonde. ²⁵Nebo neufulunganya ifishibilo fya bubi fya ba cilande lande kabili uusebanya abo ababelenga ifishibilo fya bubi ukucita ifilangililo fyabo ubuwelelewele. ²⁶Nebo, Yawe, uwa suminishe amashiwi ya mubomfi wakwe kabili uufikilisha ukulanda kwa nkombe shakwe, uulanda pali Yerusalemu, 'shi kakulwa nakabili, kabili Nkemya kishakubongoloka shabo; ²⁷Uulanda kuli bemba wa ku shika, 'Kama kabili nka kamya imikuku yenu. ²⁸Yawe eumo uulanda pali sailasi, 'Ni kacema wandi, akacita conse cakufwaya kwandi; Akapingula palwa Yerusalemu, 'Akakulwa cipaya cipya, na palwe tempele, Lekenimifufuula ibikwe."

Chapter 45

¹Ici eco Yawe asosele kuwasubwa wakwe, kulisilas, uyo ukuboko kwandi kwa kulyo nebo kwaikata, pa kweba ati inko shinga cimfiwa kuli ena, pa kweba ati impongolo cingabelela ishaisulwa:²"Na kulekuya kuntanshi yobe no kulinganya imilundu Nkonaula mu tupimfwa ifibi fya mukuba (BRONZE) no kuputula mu tupimfya inshimbi shabo, ³kabili nkakupela weba ifyuma fya mufifi ne fyuma fya fisama, ukweba ati weba wingeshiba ukweba ati ni nebo Yawe, uyo akwita weba pe shina lyobe, nebo, Lesa wakwa Isreali."Pa mulandu fye wakwa Yakobo umubomfi wandi na Isreali uwa salwa wandi, nalikwita weba peshina lyobe, nkokupela weba ishina lyabucindami, nangu weba tawaba wa kwishiba nebo. ⁵Ni nebo Yawe, kabili takuli na umbi; takuli Lesa kano nebo. Nakula kupekanya weba kubulwi, nangu taulati ku njishiba nebo; ⁶Ukweba ati abantu bengala kwishiba ukufuma ku kwima kwa kasuba no kufuma ku kabanga, ukweba ati takwaba Lesa kano nebo: Ni nebo Yawe, kabili takuli naumbi. ⁷Na panga ulubuto no kulenga imfifi, ndeta mutende no kulenga ubonaushi, ni nebo Yawe, uyo ucita fyonse fi fintu. ⁸Mweba mwe myulu lokesheni ukufuma mu mulu! lekeni amakumbi yalokesheni panshi ubulungami. lekeni calo cipokelele, ukweba ati ipusukilo limo moneke, no bulungami bumoneke pamo pene. Nebo, Yawe, uwapanga fyonse fibili. ⁹Akalanda kuli uyu ukotalikana na uyo wa mubumbile ena, kuli ena kuba ati mipika yebumba mukati ke bumba mu mushili. ¹⁰Bushe ibumba lingatila kuli bumba, 'Findo ifyo weba ukopanga?" nangu ku mwanakashi. 'Findo ifyo uko fyala?"¹¹Ici eco Yawe asosele uwa mushilo wakwa Isreali, kabumbo wakwe: "Findo weba wi pushisha amepusho palwa fyo nebo nkacita pa bana bandi? Bushe weba nebo eco ndi nokucita ukulingana no mulimo wa minwe yandi?"¹²Nali pangile icalo no kulenga muntu pali cena. Yali minwe yandi ya yashile imyulu, kabili nebo na konkomeshe shonse intanda ku kumuneka. ¹³Nebo nabishishe Silas mubungami, kabili nka wanya shonse nshila shakwe. Ena aka nkulila umusumba: aka leka naba bantu bandi ba munkole ukuya ku myabo, kabili te ku mutengo na ku fisa kanwa," alilandile Yawe wa milalo. ¹⁴Ifi eco Yawe alandile, ifikwatwa fya mu Egupti na makweba ya mu Kush na bena Seba abafimo ifitali, bali no kuletwa kuli mweba. Bakaba benu. Bakulekukonka panuma yobe ukwisa mu minyololo. Bakalekufukama panshi kuli weba no kupapata kuli weba ba kalekulanda 'cine cine Lwsa ali nobe, , kabili takuli nangu umbi kano weba. ¹⁵Mu cine ni weba Lesa uyo ufisa umwine. Lesa wakwa Isreali, kapususha. ¹⁶Ba kalengwe nsoni bonse no ku sebana pamo; bonse abo aba panga tulubi bakale kwendamu musebanya. ¹⁷Lelo Isreali aka pusushiwa na Yawe ne pusukilo lya muyayayaya; weba tawakalengwe nsoni na nangu ukusebana¹⁸Ifi Isreali Yawe alanda, uyo wa pangile myulu Lesa wa cishinka uyo alengele calo no ku cipanga cena. uyo wacipampamila cena. Ali cipangile nge cishili cakonaula, lelo acipangile ukula kwikalamo;" Ni nebo Yawe, kabili takuli na umbi. ¹⁹nshi landile mu bumfisololo, mu ncende shimo isha fisama; nsha landile kuli Yakobo kubana "Fwayeni nebo umwafye!" Ni nebo Yawe uyo ukolanda cishinka chishinka: Nshimbula fintu ukweba ati fya cine. ²⁰Ikolonganeni mwe bene no kwisa ! kolonga neni pamo, mwe mbutushi ukufuma mu nko! Ta bakwete bwishibilo, abo ba senda ifipashanya fya baswa no kupepa kuli tu Lesa uto tushinga pususha. ²¹Iseni mupepi no kushimbula, leteni ifi shinka lekeni bapangane pamo. uyo wa Nani acilangile ukufuma ku kale? Nani wacishibishe? Bushe ntalin nebo, Yawe? Takwaba Lesa kano nebo, Lesa uwa mulinganya kabili ka pisusha, tapali nangu umo pali nebo. ²²Alukeni kuli nebo no kupusuka, bonse mwe mpela ya calo; pantu nebo ni lLes, kabili takuli umbi. ²³Pali ne mwine ndelapa; nde landa icipape candi ica mulinganya, kabili tacaka lukile kunuma:" kuli nebo ikufi lyinse likafuka ma, no lulimi lonse lukalapa. ²⁴ba kalekulanda pa lwa nebo," muli yawe mweka emwaba ipusukilo no bukose"" ba kalengwa bonse insoni abo ababa no bukali pali ena. ²⁵Muli Yawe bonse lupwa lwakwa Isreali lukalungamikwa; baka kwata ukusekelela muli ena.

Chapter 46

¹Bele akafukama panshi, nebo aleka: utulubi twaba twapitwa ne nama ne finama fya fisendo. utu tulubi uto wa pita fisenda ifya kutina ku nama ishakunaka. ²Pamo balikonteme, balifukeme panshi, teti ba pokolole ifi mpashanya kabili abene baitwala muli bu nkole³kutikeni kuli nebo, mwe ng'anda yakwa Yakobo, bonse abashala mu ng'anda yakwa Isreali, abo basendelwe na nebo ukufuma ilyo tabala fyalwa ukusendwa ukufuma mwi fumo. ⁴Nangu ku bokote bobbe ndi nebo, kabili ukufika na ku mishishi yamfwi nka kusenda. Nali kupangile kabili nkalekusunga weba: Nkakusenda kabili nka kupokolola weba. ⁵Kuli nani uka ndinganya nebo? Nani uyo uko mpalanyako, pa kweba ati winga ndinganya. ⁶Abantu betila golde ukufuma mu fyola na Silfere baupima pacipimo. Bashima bakafula wa fyela, na ena apangamo cena muli Lesa bakontama panshi no kushinshimuna cena. ⁷Ba cimisha pama beya noku cipita, bacifisha cena mu ncende ya ciko, kabili ciminina mu ncenda yaciko kabili tasisela uku fumamo. Balilila kuli cena, lelo ta casuka nangu ukupususha uli onse ukufuma kubwafya bakwe. ⁸Tontonkanya pali ifi fintu; wiyesha kufisula fyena, mweba ba cisanguka! ⁹Tontakanya palwa fintu fyakwa mbilapo, nefyo fya nshita yapita, pantu nebo ninebo Lesa, kabili takuli na umbi, Ninebo Lesa, kabili takwaba uwaba nganebo. ¹⁰Njishibisha ica pakulekelesha pa kubala, na kufilati kucitika! Nalandile, "ama pange yandi ya ka citika, nka cita nebo neco nkabila. ¹¹Njita coni ciswango ukufuma ukutula akasuba, umuntu wa kusala kwandi ukufuma ncende ukutali, ee, Ndi landile; Nebo naconkafikilisha; Ndi pangile na nebo naco nkacitita. ¹²Kutikeni kuli nebo, mwe bantu ba lukakala, abali ukutali ukufuma mu kucita ifyalungama, ¹³Ndeleta ubulungami bwandi mupepi; tabuli kutali sana no bupususho bwandi tabulolela; kabili nkapela ipusukilo kuli Sione no busuma bwandi kuli Isreali

Chapter 47

¹Isa panshi no kwi kala mu lukungu, umwana mwanakashi na cisungu waku Babele, ikala panshi ukwabula icipuna ca bufumu, we mwana mwanakashi wa bena Kaldi. ²Webo tawaketwepo umuteku kabili uwabusaka. Bula mpelo no kupelo bungu. Fimbula ica kufimba cobe, pimpula umwingila wa kulepa, fimbula imikoso yobe, abuka imi mana. ³Ubwamba bobe tabwa kafimbwepo, ee ifya nsoni fyobe fikamonwa: Nkacita icilandushi kabili nsha kashepo muntu. ⁴Umulubushi wesu, Yawe wa milalo eshina lyakwe, uwa mushilo eka wakwa Israeli. ⁵Ikala mu tondolo no kuya mufinfi, abana bankashi ba bena Kaldi: pantu mwebo tamwakabwekashapo ukuitwa na mfumu wa ma mfumu. ⁶Nalifulilwe abantu bandi, nalisebenye icikwatwa candi no kubapela. Bena mu minwe yobe, lelo webu tawalangile kuli bena luse: wabikile ikoli lya fina pa ba kote. ⁷Wa landile "Nebo nka tungulula umuyayaya nga na mfumu pali bonse," Ta mwabikile ifi fintu mu mitima, nangu ta mwa tontokenye ifyo cili no kwisa kuba. ⁸Nomba unfwa fi, abo abatamwa ukwangala no kwi kala umutelelwe: kabili takuli nelo umo uwaba nga nevo; Nsha kekalepo nga mukamfwilwa nangula uku kwatapo ukufwisha abana" ⁹Lelo ifintu ifyo fibili fikesa kuli webu mushinta fye imo mubushiku bumo: ukufya kwa bana na bamukamfwilwa: mu maka yakalamba fikesa pa webu, nangu fya malele nangu fya kufula fya mbuko ne fyakukana ¹⁰Webo wa cetekele mu bubi bobe, wa landile, "Tapali nelo umo umona nevo" amano yobe no bwishibilo bobe fya kufisha webu mukuluba, lelo ulanda mu mutima obe " Na sangwapo, kabili nangu umo uwakuba nga nevo" ¹¹Uboni buka kucimfya webu; tawa kabe na maka bwa kuya tandula ne fya malele fyobe. Ubonaushi buka ponene pali webu; tawakabe na maka ya kubu sola. Akayofi ka kakuma mu kupumikisha, ulo webu taulaishiba. ¹²Twalila mu fya mayeye fyobe na mukufula kwa malele fyobe ifyo webu watetekela ukubomfya, ukufuma ku bwaice bobe; limbi kuti wa shuka, limbi kuti wa tinishamo ubonaushi. ¹³Uli nakile kuba kupanda amano abengi; leka abo bantu beminineko no kupususha webu abo bapatulanya imyulu abatamba ntanda, abo bo abilisha mweshi ya moneka leka bena ba kupususha webu ukufuma ku fili no kucitika kuli webu. ¹⁴Mona, bakaba nge mpimbili umulilo uka boca. Taba kaipususha abene ukufuma ku minwe ya lubingu lwamulilo. Takuli malasha yaku bakafya bena kabili takuli mulilo kuli bena ukwikala na bena! ¹⁵Ici eco beshile kuba kuli webu, abo wali ku bombako, na webu wali shitileko no kushitishako kuli bena ukufuma kuli bu musepela bobe baile cila onse umuntunga yakwe; takuli uli onse uwa kuba pokolola.

Chapter 48

¹Umfwini ci, mwe ng'anda yakwa Yakobo, abaitwa pe shina lyakwa Israeli, abafuma ku musana wakwa Yuda; mwebo aba abalapa pe shina lya kwa Yawe kukuta Lesa wakwa Israeli, lelo te mu cishinka nangu mu mona ya bulungami. ²Pantu baita abene abantu ba musumba wa mushilo no kucetekela muli Lesa wakwa Israeli. Yawe wa milalo eshina lyakwe. ³"Nebo nabishishe ifi fintu kufuma ku kale; fya fumine ukufuma mu kanwa kandi, kabili ndi filengele ukeishibikwa; mukupumikisha nali ficitile fyena, kabili fyali shile kwisa kubako. ⁴Pa mulandu nevo nalshibile ukweba ati tekuti uteluluke, imishipa ya mukoshi yobe yaikata nge cela ne mpumi yobe nyo mukuba. ⁵Eco nevo na bishishe ifi fintu kuli webo ulo tafilisa isa kubako; ulo tacilacitika nevo nalicishibishe kuli webo, eco webo teti ulande, 'utulubi twandi etwa tucita, nangu ifyakuba swa fyandi ne fya pangwa ne fyela fishishe fintu fi' ⁶Webo walyumfwile palwa ifi fintu; mona palwa ifi fyonse ifishinka; na webo, tawa kasumine. Bushe nevo na landile cicishinka. ⁷Nomba, te kufuma, fyaishile mukubako, nolo tabulafika ubwa lelo tawa fyumfwapo palwa fyena, eco tawakalande ukweba ati 'Ee, nevo nalishibile palwa fyena' ⁸Nebo nshatali kumfwapo; tawali wa kwishiba, ifi fintu tafyali fya kulondolwela ku matwi yobe ulo tucilafika. Puntu nevo naishibe ukweba ulo tucilafika, puntu nevo naishibe ukweba ati webo wali uwa kabepa ku kalamba kabili ukweba ati wali uwabucisanguka ukufuma muku fyalwa. ⁹Pamulandu we shina lyandi kokosho bukali bwandi na pa bucindami bwandi nde kanya ukufuma mu konaula webo. ¹⁰Mona nali kulopola webo, lelo tefyo nga Silfere, nali kusangulula webo mwi lungu lya kucula. ¹¹Pa mulandu wa ne mwine, pa mulandu wa ne mwine nevo nka cita; nindo ni ngasuminisha ishina lyandi ukusalulwa? Nsha kapele ubukata bwandi kuli uli onse. ¹²Kutika kuli nevo, Yakobo, na Israeli uyo nevo naita: nevo nine; ni nevo wa ntanshi, ni nevo kabili wa kulekelesha. ¹³Ee, kuboko kwandi ekwa bikile umufula wa calo no kuboko kwandi kwa kulyo kwa yanshile imyulu; ulo naita kuli bena, bema bonse pamo. ¹⁴Longaneni mwe bene, bonse mwebe, noku kuti ka! Nani mukati kenu uwabilisha ifi fintu? Aba nakila yawe baka fikilisha ubufwayo bakwe ukulwisha Babele. Ena akasendela Yawe ubufwayo bwakwe ukulwisha Kaldi. ¹⁵Nebo, ndi landile, ee. ndi mwitile ena, ndi mushitile kabili aka shuka. ¹⁶Isa mupepi kuli nevo, kutikeni kuli ci: ukufuma mukutendeka nsha landile mu nkama: ulo ca citke, ndi kulya. " Nomba Shikulu Yawe ali ntumine nevo, no mupashi wakwe. ¹⁷Ici eco Yawe, umulubushi obe, uwa mushilo umo wakwa Israeli alandile, "Ninebo Yawe Lesa obe, uyo ukusambiusha ku tunguluka, uyo kutungulula webo mu nshila ukweba ati webo wingaya. ¹⁸Nga cakuti webo wa nakile amalango yakwe elo mutende no kufunguluka kobe nga kwali kwa kukonkoloka ngo mu mana, ne pusukilo lyobe nga mabimbi pali bembu. ¹⁹Ulupwa lobe nga lwali lwakufula ngo mu canga na bana ukufuma munda yobe nge mpendwa sha nseke sha muvanga; ama shina yabo nga tayaputwilweko nangu ukulofwa kuli nevo. ²⁰Fuma kufuma mu Babele! butukeni ukufuma ku bena Kaldi! ne ciunda ce shiwi lya kwaula ukumfwika! cilengeni ici ukwishibikwa, cilengeni ici ukuya kunse ku mpela sha pa calo! Sosa, Yawe ali lubwile umubofi wakwe Yakobo. ²¹Ta bali kumfwa icilaka ulo ena abatungulwile bena ukupitila mu fiswebebe; apangile amenshi ku kunkoloka ukufuma mulibwe kuli bena; alekenye ukwi sula ilibwe na menshi ya fumine kunse. ²²Takuli mutende ku babifi eco Yawe asosa"

Chapter 49

¹Kutika kuli nebo, mwe milundu ya mu mbaliya bwmba! Nomba mpela nebo uku kutikisha kobe, mwebo abantu abali ukutali. Yawe anjitile nebo ukufuma mu kufyalwa pe shina, ulo mayo andetele mwi sonde. ²Ena ali panga akanwa kandi ngo lupanga lwatwa: amfisa mu cinshingwa ca maboko yakwe; alimpanga mu mufwi watwa; mu mucenje wa kwe alimfisa nebo. ³Alilandile kuli nebo, "uli mubomfi wandi, Israeli, ukupitila muli uo nebo ndailanga ubukata bwandi." ⁴Lelo nalyaswike "Nangu nebo natontokenye na bombele ibushe, Na bomfeshe amaka yandi apa bula kantu, lelo ukupingulwa kwandi ni kuli Yawe ne cilambu candi cilikuli Lesa wandi," ⁵Nomba Yawe alilandile ena uwa mpangile ukufuma mu kufyalwa ku kuba umubomfi wakwe, ku bwesha Yakobo na kabili ku mwine, pa kweba ati Isreali kuti aba waku longana kuli ena, Pantu nebo na licindikwa mu cinso cakwa Yawe, na Lesa wandi aisa kuba maka yandi kabili alandile. ⁶Cintu ici nono icintu webo ku kuba wandi ku bwekesha imitundu yakwa Yakobo no ku bewsesha aba pusushiwa bakwa Isreali. Nebo nkakupanga lubuto kubena fyalo, ukweba ati wingaba ipasukilo lyandi ku mpela ya calo. ⁷Ici eco Yawe asosele, umulubushi wakwa Isreali, uwamushilo wakwe, kuli uyo mweo wasulwa, wapatwa ku nko, na kuli baketaka ba basha. ;Imfumu shikamona webo no kwima, nabacilolo bakamona webo no kuwa panshi. pamulandu wakwa Yawe uyo uwa chinka, uwa mushilo wakwa Isreali, uyo wakusala webo. ⁸Ici eco Yawe asosele, "panshi nebo nkafwaya ku kulanga ububile bwandi nakawasuka, na mubushiku bwa pusuka nka kwafwa; nakucingilila, no kukupela icipangano ca bantu, ku kulula calo ku kwakanya ifikwatwa ifya pononwa ⁹Ukulanda kubafungwa, 'Fumeni' kuli abo muninga yafita monekeni mwe bene; Ba ka lalya mu mbali ya misebo, na monse umwa kunkuluka mukaba umulemfye wabo. ¹⁰Ta bakabe ne nsala nangu cilaka; nangu cikabilila nangu koca kwa kasuba pali bwna, pantu kuli uyo uwa luse pace pali bena aka batungulula; akalebatwala ku tumimana twa menshi. ¹¹Elo nka panga shonse mpili ku kuba misebo, no kupanga apalundumana pandi apa lingana" ¹²Mona ifi fikafuma ukutali, bamo ukufuma ku kapinda ka kuso naku masamba nabambi ukufuma ku calo Casini. ¹³Imba, we myulu, no kuba uwasekelela, pongoloka mu kwimba, webo we mpili! pantu Yawe na sansamusha abantu bakwe kabili aka kwata inkumbu ku fyakucula fyabo. ¹⁴Lelo Sione alanda, "Yawe alindekelesha nebo, na shikulu alindabile" ¹⁵"Bushe umwanakashi engalaba mwana wakwe, ukumonsha ku mabele, pakuti eba na nkumbu ku mwana mwaume wena afyala? Ee, bena limbi kuti balaba, lelo nebo nsha kamilabe. ¹⁶Mona, nalikulemba ishina lyobe mu ndupi, ifibumba fyobe fitwalilala kuba ku mulola wa cinso candi. ¹⁷Abana bobbe bako yangufyanya ku numa elo abo bakomyonaula bakoya. ¹⁸Lolesha konse noku mona, bena bonse balekolongana no kwisa kuli webo. ifyo naba no mweo ici ecakushika cakwa Yawe mu cishinka muka fwala bena nge fisamo no kuba fwika bena nga bana bwinga. ¹⁹Nangu webo walisulilwe no kubongoloka necala icalo cakonaika, nomba cika cepa kuba kwikalamo, nabo abali kumimina bakaba ukutali na mwebo. ²⁰Na bana bafyelwe mu nshita yakufilwa kibe bakalanda mu matwi yobe "pa ncende palifyenenkene kuli fwebo, tupangileni imiputule shesu, pakuti twingekala pano, ²¹Elo ukaipisha we mwine, Nani amfyalila aba bana kuli nebo? Nali uwafwilwa kabili ing'umba, imbutushi kabili uwa lekwa ku mweume. Nani ankushisha aba abana? lolesha, Nashilwe neka; bushe aba bafuma kwi?" ²²Ici eco shikulu Yawe asosa "lolesha, nkemya ukuboko kwandi ku nko; nkemya intalapa ya cilangililo ku bantu. Ba kaleta abana bobbe abaume mu mapa kabili kasende abana banakashi pa mapeya ²³Ishamfumu shikaba bashikulwinwe naba na mfumu babo aba konsha; ba kakontamina kuli webo kuli webo ifinso fyabo pa mushilo no ku myanga ulukungu lwa ku makasa yobe, kabili ukeshiba ukweba ati ninebo Yawe; abo abalolela palinebo taba kabikwe mu kusebana. ²⁴Bushe icapwa cingapokwa ku mpalume? nangu abaikatwa benga pokololwa kuli ba tutumya? ²⁵Lelo nici eco Yawe asosa, " Ee abaikatwa bakapokwa ukufuma ku mpalume ne fyatapwa fikapokwa; pantu nkacincitila ifi bambe fyobe nka pususha abana bobbe. ²⁶Nkalisha abakucusha ukulya imibili yabo, bakalengwe ukukolwa ne milopa yabo, nga kwata mwangashi. Elo abantunse bonse bashiba ukweba ati nebo, Yawe, ndi mupusushi obe na kalubula obe, uwa maka yonse wakwa Yakobo,"

Chapter 50

¹Ifi efyo Yawe asosa, "Ali kwisa kalata wa kulena uyo nalekelepo noko? Ni kuli nani uyo na kongweleko uko na ku shitishe webo? Mona walishitishiwe pa mulanbdu wa lubembu lobe, na pamulandu wa kupondoka noko obe ali bwelelamo."²Mulandu nshi naishile lelo takwaliko nangu umo kulya? mulandu nshi alitile lelo takwali na umo uwakwasuka? Bushe ububoko kwandi kwa kwipipa uku shingabula webo? Bushe ta mwaba amaka muli nevo uku kupususha? Mona ukwebaula kwandi nalikamya bamba; Ndalenga imilonga iciswebebe, isabi lyabo lilafwa pa mulandu wa kubulwa amenshi ne mishila.³Ndafwika Yawe imyulu imfimi, ndafumba ifya ku fumfulila."⁴Shikulu Yawe alimpela ulumi nga pali abo aba sambilila pakuti nande icebo cakwa fwa abakonaka; alambusha akacelo na kacelo alabusha amatwi yandi ukufwa nga bao aba sambilila.⁵Shikulu Yawe alisula amatwi yandi, elo nshali cipondoka, nangula nali bwelelamo ku numa.⁶Nalipele inuma yandi kuli abo abanguma, na masaya yandi kuli abo aba susula imwenfu yandi; nsha fishile icinso candi ukufuma ku kubamba kwa nsoni kusapila amate.⁷Awe shikulu Yawe alinokungafwa; elo nshili wa ku sebana ni pali ici nalenga impumi yandi uku kosa nge libwe, pantu ningishiba nshili no ku bikwa ne nsoni.⁸Ena uyo juu mpela insambu ali mu pepi. Ninani ali noku nsusha nevo? katwiminine no kwafyanya umo nomunakwe. Ninani uko nseba? mulekeni ese mu pepi kuli nevo.⁹Mona shikulu Yawe ako ngafwa Ninani ako nseka nevo? mona bali no kufwalo bonse kwati ni nsalu; imititi ili no kubalya.¹⁰Nani pakati ka mwebo uutina Yawe? Nanina anakila ishiwi lya mubomfi wakwe? uwenda mu mfimi iya kutola ukwabula ulubuto? Afwile uku cetekela mwi shina lyakwa Yawe no kweyanima kuli Lesa wakwe.¹¹Mona, imwe bonse abakosha umulilo, abaipeka nya mwebene ne misanikilo; abenda mulubuto lwa ku mulilo ne cimbili uyo musonteki ifi efyo mu pokelele ukufuma kuli nevo. Muli no kulala panshi mu cifulo ca bukali.

Chapter 51

¹Umfwa kuli nebo, mwe ba konkelela ubulu ngami, mweba fwaya Yawe; Mona ku cili libwe ico mwebo mwa fukulwilwemo apakwi mbuka no kupulwa.²Mona kuli Abrahamu, Wiso obe, na kuli sara, uwa ku fyele webo; ulo ifyo ena ali eka umo na limwitile. Nali mupalile noku mulenga abengi.³Ee, Yawe ali no kutalalika Sione, ali no kutala nka shonse isha konaika ncende shakwe; amatololo ayo acitile nga Edenine ciswebembe umwabula bantu lubali ku mumana wa Yorodani uwa kunekamo kwatilibala Iya kwa Yawe; Insansa no kusekelela fili no ku sangwamo, ukutotela, ne ciunda ca kwimba.⁴Ba uwa kukutika kuli nebo, mwe bantu bandi noku mfwe kuli nebo, mwe bantu bandi! pantu ndi nokupela ubupingushi, elo ndi no kupela umulinganyo ukuba ulutolwa fyalo.⁵Ubulungami bwandi buli mupepi, ipusukilo lyandi lili no kuya, kuboko kwandi kuli no kupingula ifyalo nefishi no ku ndole;la; pantu amaboko yandi fili no ku cetekela ukundolela.⁶Imya amenbo yobe mumulu, no ku lolesha pa calo panshi, pantu imyulu fili no ku pita nge cushi, icalo cili no ku fumuka kwati cakufwala na baikalamo bali no kufwa kwati ni balunshi. lelo ipusukilo lyandi lili no ku konkangapo ukubomnba.⁷Umfwani kuli nebo, mwebo abaishiba icaba icisuma, mwebo bantu abakwata amafunde yandi mu mitima yenu bantu abakwata amafunde yandi m u mitima yenu mwilakutima umisebanya ya baume nangu ukuba aba kutentuka ku miponto yabo.⁸Pantu imititi ili no ku balya kwati ni nsalu ne nsokandashi ka balya kwati masako; pantu ubu lungami bwandi bu koba umuyayaya, ne pusukilo lyandi ku nkula shonse."⁹Bukeni, bukeni, fwaleni palwenu na maka, ukuboko kwa kwa Yawe. Bukeni nge fyomu nshiku sha ku kale, inkulo ku nshita ya ku kale. bushe teiwe uwa fwantawile Rehabu, webo awalashile shimweshimwe muli bembu? ¹⁰Bushe tawaumishe amenshi muli bembu, amenshi ya mu ku shika sana, no kupanga apakushikja pali bembu ukulenga apa kupita ku ba kulubulwa ukupita ukupulikana?¹¹Kabili aba kulubulwa ba kwa Yawe bali no kubwela ku Sione no kulila kwa nsamba no ku sekelela ukwa muyayaya mu mitwe yabo, no ku sekelela ne nsansa shili no ku basenda bena. no bulanda no kulosha fili no ku balekamo.¹²"Nebo, ine, neubatalalika. Mulandunshi utinina abaume, abali no kufwa, abana baume ba bantunse, abo aba pangwa kwati cani?¹³Mulandu nshi wabile Yawe kapanga obe, uwafungulwile ingulu no kwa nshiko umufola wa calo? waba no mwenso kuli cila bushiku pantu ali uwalemucikilila ilyo alefwaya ukuti amonaule.Nga icipyu ca ufyenga cili kwisa?¹⁴Uyo umo apetama panshi Yawe ali no kwa ngu fyanya uku mulekeleka tali na ku fwa no kuya panshi ya cilindi, nangu uku bulwa umukate. ¹⁵Pantu Yawe Lesa obe, uu sunkanya bembu ya suka amabimbi ya poma Yawe uwa milalo eshina lyakwe.¹⁶Ni mbika icebo candi mu kanwa kobe elo nali kufimbo webo mu cinshingwa ca minwe yandi ukuti ninga limba imyulu, ukwanshile, umufola wa calo, noku sosa ku Sione, muli bantu bandi,"¹⁷Bukeni, bukeni iminine, Yerusa;lemu, mwebo ba nwine mwi minwe ya kwa Yawe Ukufuma mu lukombo lwa bu kali bwakwe; Imwe banwine mu lukombo twa cipyuca kwe ukufuma mu lukombo lwaku pungashimo. ¹⁸Takwaba nangu umo mu bana abaume bomnse abo afyele ukutungulula; Takuli nangu umo abana baume bonse abo akushishe uku musenda uku mwikata ku maboko.¹⁹Ifi fibili amafya ya kuponena webo ninani akulililako ubulanda pamo nobe, pumpunta nokonaula ne cipowe no ulupanga. Ninani akakutalalika? ²⁰Abana bobo abaume bafwako akafwa kanono; balala muli cila musebo pa cifutu caukop, kwati ni mpelembe mwi sumbu; baisulamo no ku balipa kwa kwa Yawe, ukukalipila klwa kwa Lesa obe.²¹Eico nomba umfwa ici mwebo aba kucula na imwe aba kolwa, lelo mwilakunwa umwangashi; Yawe shikuli, Lesa wenu, uupapatila ama fya ku bantu bakwe, asosa ifi. ²²"Mona, mi nsenda ulukombo lwa ku pungashima ukufuma mu minwe yenu ulukombo, uuli lukombo lwa kukali pa kwandi ukutila tamuli na kunwa na kabili.²³Ndi no ku bika mu minwe ya balalenga uku cula, abo abalandile kuli mwebo lala panshi ukutila twende pali webo, wapangile inuma yobe kwati mushili kabili umusebo wa kutambalala kuli bena ukwendapo.

Chapter 52

¹Bukeni, bukeni fwaleni ubukosa Sioni, fwaleni insalu sheni ishisuma Yerusalemu, umusumba wa mushilo; pantu ta kwa kabweshepo aba shase mbululwa nangu aba fiko ukwingilila muli iwe.²Inkunte we mwine ukufuma mu lukungu imano kwikala, Yerusalemu; fula umunyololo wa cela uku fuma mu mukoshi obe, we wakukokwa, umwana mwanakashi wa kwa Sione. ³Pantu mfi ifyo Yawe asoso, "Wali shitishiwa apa fye, elo uli no kubulwa ukwa bula indalama."⁴Pantu nifi ifyo shikulu Yawe asosa, mu kutendeka abantu bandi balilentemukile pa kashita kanono ku Egupto na Asuri ali bacitile ulumanimani pa kubula umulandu uusuma.⁵Nomba fnshi ifyo kuli nevo ukuba kuno uku ekala nda kwa kwa Yawe ukumo ukuti abantu bandi ba sendwa apabula akantu? Pa ba bateka babebaula uku ekulanda kwakwa Yawe ne shina lyandi lya Lesa lulwa ukutwalilila shonse nshiku. ⁶Eico abantu bandi bali nokwishiba ishina lyandi; bali no kwishiba muli bulya bushiku ukutila ni nevo na sosa, "Ee, nine wine!"⁷Ifyo cawama palupili makasa ya ukusenda ukoletu imbila nsuma, ukolanda umutende, uulenga ku mfwa, uukabila ipusukilo, uko sosa kukli sione, Lesa obe eleteka!" ⁸Umfweni aba ku mulonda ba kobilileisha ama shiwi yabo, pamo bakobilikisha nsansa, pantu bali no ku mona, ilinso lyonse ilyonse, Yawe uku bwelela ku Sione. ⁹Pongomokeni mu nsansa iishingukwi mbilo capamo, mwe ncende sha konaika Yerusalmeu; pantu Yawe ali talalike abantu bakwe; alilubwile Yerusalemu. ¹⁰Yawe na lenga nkuboko bwakwe ukwa mushilo mu menso ifyalo fyonse, Isonde lyonse bali no kumona ipusukilo lya kwa Lesa wesu. ¹¹Ikaleni ikaleni kabiyeeni ukufuma kuylya mwi itata icabusali cisheni ukufuma pakati kabo isangululeni mwebene, mwebo abasenda ifipe fya kwa Yawe. ¹²Pantu mwebo tamuli nokukuya mu kwa ngufyanya nangula ukulya mukufulumuka; pantu Yawe akoya ifyo mwebo tamulaya, na Lesa wa kwa Isreali ali no kuba uku mucingilila kunuma. ¹³Mona umubomfi wandi ali no kubomba ukwa mano; ali nokuba pa mulu no ku sumbulwa elo ali no ku sansanisha. ¹⁴Ifyo abengi bali abakumupapa ena ukumoneka kwakwe takwali ukwa kwibikwa ukucila na pa muntunse, ne cata cakwe ta camoneke ngo umusango wa muntu. ¹⁵Nangula cingaba ifi umu bomfi bandi akalenga ifyalo ifingi ne sha mfumu shikesala utunwa fwabo pa mulandu ena. Pantubakamona ifyo ba shashimikilwa, shi kamona, na pali ico ba shatalile ukumfwa, bali no kumfwa.

Chapter 53

¹Ninani uwasumine ifyo baumfwile ukufuma kuli fwebo elo nikuli ukuboko kwa kwa Yawe ku sokolwele? ²Pantu akulile ku cinso cakwa Yawe ngo ululembelya ulukofuma mu shili kukosa; takwete ne cimweno ca kuti amoneke nangu tumutemenweko, ulo twa mu mona, takwele ubuduma ubwa kututemuna. ³Ali uwakusulwa no kukanwa ku bantu umuntu uwa fyabulanda na umo uwabelela ifya kukalipa. Ngaumo uyo abaume bafisako ukufumako ifinso fyabo, ali uwakusulwa; kabili tatwamwangilwe ico talingilwe ukwangwa. ⁴Lelop icime fye alitusendele amalwele yesu nokupita ifya malanda fyesu; Eico twantontokenye ukuti ale pamwa kuli Lesa ukufwantwa kuli Lesa, no kumulenga ubulanda. ⁵Lelo ali uwa kulaswa pamulandu wa ficitwa fyesu ifya bu cipondoka. Ali uwo kufwantwa ba mulandu wa membu sheshu. ukulimunwa kwa kutumwenamo fwebo umutende kwa ponene ena, na mu filanda fya kwe twa mwenenemo ukuposhiwa. ⁶Fwebo bonse twali nge mpanga twalile mukuluba, fgwebo twali umo ayakukile uko alefwaya, na Yawe ali poneshe pali ena ama mpulu yesu bonse pali ena. ⁷Alikucilikilwa ilyo ena aicefeshe, tayasamwine akanwa; nga imponga iko twalwa mukuipaya nge fyo impanga iba kuli uwa kuibeya iba tondolo eico tayasamwine akanwa kakwe. ⁸Alifuminemo mulufyengo na mupingushi ubo ba mpingulile naba nkuloyakwe takwali no ku tontonkanya pali ena? pantu ali uwa kuputulwa ku fuma ku mpanga ya ba mweo; pa mulandu wa misoka ya bantu bandi uku pumwa kwali pali ena. ⁹Balibikile inshishi yakwe pamo na ba misoka, capamo no mukankala mu mfwa yakwe nangu tacitile ifyongo nangu mu kanwa kakwe tamwa fumine ukubepa. ¹⁰Lelo cali ukufwaya kwa kwa Yawe ukumufwanta ena no kumulenga ukulwala ilyo mu kamucita umweoi wakwe ica pa lubembu ilambo, akumo na ubufyashi, akatantasha inshiku shakwe, na Yawe ukupekanya kwakwe kuli no kufikilishiwa muli ena. ¹¹Panuma ya ku cula umweo wakwe, ali no kumona ulubuto no kuba uwa kusekelamo mu mano yakwe. umubomfi wandi umulungomi akalungamikila abengi akabasendela ifyo bupulumushi fyabo. ¹²Eico nkamwakanishisha icananiko cakwe mu bakankala elo ali nokwakanya ne fya kutapwa na bengi pantu alililangisha umwine ku mfwa elyo ali pendwa pamo na bapulumushi. Ali sendele imemba shabengi no kubapapatila aba pulu mushi.

Chapter 54

¹"Imba webó umwanakashi ingumba webó wa nsha fyalapo, pongomoka mu nsansa imba no kulila ukukalamba webó we ushabapo mu bukali bwa bu fyashi. pantu abantu abana abakushiwa bali cila abana abakwa nyima ushalekwa." Efyá sosa Yawe.²"Panga apakulu apokufungulwika Hema ilikulu no kuli fungulula Hema insalu ya pansolokoto wishako ubutali mwa ntambo yobe no kulilefya ne mpopo shaliko. ³Pantu welifungulula ukuya kukuboko kwa kululyo naku kwa kuku sona ubufyashi bobé bukasupila ifyalo no kwikalamo mu misumba ya kufulumukamo. ⁴Tamufwile ukutima pantu mwebó ta mwakase kwe, nangula ukubweshiwamo pantu mwebó ta mwakasebane, mu kalaba ukusekewa kwa ku bulumendo bwenu no kusebana kwa shiwa kenu. ⁵Pantu kabumba emulume obe, "Yawe wa milalo eshina lya kwe uwa mushilo wa kwa Isreali aka lubula, etwa Lesa we sonde lyonse. ⁶Pantu Yawe na kwita webó uku kubweshá umukashi uwa kuposwa no Bulanda mu mupashi, kwati mwana kashi uwa upwa ku mwaice no ku kanwa, "Asaso Lesa obe. ⁷Pantu pa kashita akanono nalikoposele webó, lelo ku bukulu bwa cikuku ndi no longanika. ⁸Ku kufula kwa kalelipa nalifishile icisonso candi ukufuma ku kashito, lelo kumuyayaya kwa cipangano ca citetekelo nka kwata uluse pali webó asosa Yawe, ena uwa kulubwile webó. ⁹Pantu ifi fili kwati menshi ya pali Noa kuli nebo; nge nfyó nalilapile ukuti amenshi ya pali Noa tayakatale kabili uku pkita pe sonde, eico nshilapile ukuti nsha kakalipe kuli webó nangu ukukwebaula. ¹⁰Nangula impili shi ngawa no tupili tu nga tenkana lelo uluse lwa kwa kutemwa kwandi ta lwa kafumeko ukufuma kuli webó, nangula icipangano candi ca mutende ukuntenkana asosa Yawe, uwa ku kwatila webó webó uluse. ¹¹Wamucushi webó, we wakusendwa -ku mabimbi uwa kukana sansamushiwa, mona, nebo nka ku lila amabwe muliloba lya kukashika, no kwa nshika umufola waka kukulapo cobe safiri. ¹²Nkaku citila insonshi shobe kadikode ne mwenshi shobe amabwe aya kubengeme shima, elo ne linga lyobe ku mabwe ya suma. ¹³Nomba bonse abana bobé ba kasambilishiwa kuli yawe, no mutende wa bana bobé ukaba ukalamba ku bulungami eko ukakonenena, no kuba ukutali uku fuma ¹⁴ku lumanamani pantu ta wa katine; no kufuma kwi tentula, pantu tacili nokwisa pepi kuli mwebó. ¹⁵Mona nga uli onse apanga ifyongo tafili na kufuma kuli nebo; onse uka akapanga ifyongo kuli webó akawe mu kulusa. ¹⁶Mona, Nimebo nalenga uwakufwa uufukata ukupya kwa malasha no kufula ifyala fya cilwilo nge incito ya kwe, nine malengele uonaula uko naula. ¹⁷Takuli icakulwilako ico ica pangwa uku lwisha webó cikacimfya, elo ukaseka uli onse ukatunganya webó. Neci ecikwatwa ca babomfi bakwa Yawe no bulungami ukufuma kuli nebo ici cisemo ca kwa Yawe."

Chapter 55

¹"Iseni bonse mwebacilaka, Iseni ku menshi, namwebo mwebatakmete indalama, iseni mushite nokulya! iseni, mushite umwangashi no mukaka ukwakubula indalama kabili apakubulo mutengo.²Nindo mukopina, muli Silfere pa cintu icitali cilyo, kabili nindo mubombela pafyo mutekuta? kutikeni kuli nebo bwino nbwino no kulya icabune, nokusansamusha mwebene mufyakunona.³Teyamiken i amatwi yenu nokwisa kuli nebo! umfwani pakwebati mube no mweo! nkacita icipangano camuyayaya nobe weo nacetekela, ukutemwa kwa cishinka uko nalaile kuli Dabidi. ⁴Moneni, ndimubikile nga kamboni ku nkoshonse, nge ntungushi kabili mushika wa bantu. ⁵Moneni mukakuta ku luko ulo mutaishibile no luko ulatamishibile lukabutukila kuli mwebo pantu Yawe Lesa wenu uwa mushilo wakwa Isreali, uwamicindamika."⁶Fwayeni Yawe ulo angasangwa; mukuteni ulo ali mupepi. ⁷Lekeni imbifi ileke ibele yaiko, no uwalubembu amatonkanyo yakwe lekeni abwelele kuli Yawe, nao akamukwatila inkumbu, kabili kuli Lesa wesu, uyo uuka mwelelela apakalamba.⁸"Pantu amatontonkanyo yandi te matontonyo yobe, nangu imibele yobe imibele yandi uku ekulumbulula kwa Yawe. ⁹Ifyo imyulu yalepa ukucile sonde, eflyo imibele yandi yalepa ukucila imibele yenu, nama tontontonyo wandi ucila amatontonyo yenu.¹⁰Ifyo imfula ne mfule yakubuta filoka ukufuma mumulu ukwakubulo kubwelelamo kulya kano yatapilisha umushili nokuulenga ukutwala nokupuka nokupekla shibulimi watandile imbuto ne cilyo caikolya, ¹¹Eflyo cikaba icebo candi icifuma mukanwa kandi tacakabwele kuli nebo icakubula kantu, lelo cikabomba umulimo nacistumine. ¹²Pantu mukaya mukosekelela nokutwalwa mumutende; impili nokupili tukapunda munsansa ku cinso cenu, elo ne fimuti fiamumpanga fyonse fikatota indupi. ¹³Mu cifulo ca fimpukusa fya myunga pakameno mukupri mucifulo ca kaenya, pakamena icimuti ca muhadasi, kabili cikaba cakwa Yawe, ice shina lyakwe nge cishibilo ca muyayaya icishakaputulweko.

Chapter 56

¹Ifi efyalanda Yawe, "moneni icakulungama, citeni, ichakungama; ico ipusukilo lyandi lili mupepi, no bulungami bwandi buli mupepi nokusokololwa. ²Alishuko muntu uucite fi, kabili uucikatisha. Alalame Sabata, ukwakubulo kuli pelulula, nokusunga iminwe yakwe kukukana cita ububi ubuli bonse."³Mwileka umbi uulundile kuli Yawe elekulanda ati, "Cine cine Yawe akampatululako ku bantu bakwe." Mutungwi elekulanda ati, "Moneni, ndi cimuti cakuma."⁴Pantu ifi efikolanda Yawe, "kuli bamutungwi abalama ama sabata yandi nokusala ikonsekesho, nokwikatisha icipangano candi, ⁵kuli bena nkemika mu nganda yandi namukati ka malinga yandi icakwibukishako icabune ukucila ukukwata abana abaume nangu abana abanakashi, Nkabapela icakwibukishako camuyayaya ico icicshakabele aciputulwako.⁶Elo na bambi bambi abakailunda kuli Yawe kukumubombela, kabili abatemwa ishina lyakwa Yawe ukumushinshimuna, onse uulame sabata kabili ulilama, nakuna lipelula, nousunga icingano candi bwino. ⁷Nkaleta ku lupili lwandi ulwa mushilo nokubalenga ukusansa,muka mu nganda ye pepo, ifya bupe fya koca fyabo na malambo yabo fikapokelelwa pa cipailo candi. Ico inganda yandiu ikakutwa inganda ye pepo kunko shonse.⁸Uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe, uulonganya abasululwa bakwa Isreali nkalonganya nabambi ukulunda pali bena."⁹Mwe fiswango fyonsefya mumpanga, iseni mulye, mwe fiswango fyonse fyamumutengo! ¹⁰Bakalinda wabo bonse ni mpofu, tabomfwa nimbwa ishakukutumana ishitanga bosa. Bakolota,kabili balilele panshi balitemwo ku sendama.¹¹Imbwa shili ne cilaka icikulu tekuti bekute; niba kacema abakubulo kwishiba bonse balipilibukile ku mibele yabo abene; cila muntu akokumbwa ifyakunonkela mulufyengo. ¹²"Iseni," bakalanda, "natunwe umwangashi ne cikola. Mailo ikaba ngalelo, ubushiku ubukulu ubo tutangapima,"

Chapter 57

¹Umulungami aloba, lelo tapali nangu umo uucisakamana kabili abantu bacipangano cacicetekelo bakalonga baya, lelo tapali nangu umo uwishibati umulungami alisendelwe ukufuma ku bubi. ²Aingila mumutende; balatusha pa masanshi yabo abenda mubulungami. ³Nomba iseni kuno mwebana baume buyeye, abana baba cende no mwanakashi uwabucilende. ⁴Ninani mukopumya ne nsansa? kulinani mukoiswila akwanwa nokufumya ululimi; Tamuli bana babu cintomfwa abana bamubufi. ⁵Mulaisansamusha mukusendama bonse mwisamba lya mioke, namwisamba lyacimuti conse icakulelema mwebo mwebo mwebepaya abana benu mumbali yanika umwakuma, panshi yampili ishakusansuka. ⁶Pakati kafintu fyakutelela ifya mumu pokapoka wanika emuli ifintu ifi pelwe kuli webo. Efyo ushinshimuna. Uletutula icabupe cakunwa webo. Efyo ushinshimuna. Uletulula icabupe cakunwa cobe kuli bena nokwimya icabupe caluseke, kuti nasansamuka mulifi fintu? ⁷Wali pekenye ubusanshi bobbe pa lupili lwakusansuka; kabili walile palya mukupela amalambo. ⁸Kunuma ya cibi na maingwe ya cibi wabikapo ifishibilo fyobe; walimfutatila, mwaipanga mwebene ubwamba, nokunina; mwapanga ubusanshi bwenu ubwakusalala. Walipangile icipangano nabena; walitemenwe amasanshi yabo; walimwene pa bwamba bwabo. ⁹Walile ku moleke namafula; walifushishe ifye fungo. Walitumine inkombe yobe ukutali; walitememukile ku mbo. ¹⁰Walinakile ku lwendo lobyo lukali lelo tawatalile kulanda ati, "takuli isubilo." walisangile umweo mukuboko kobe; ecotawanakile. ¹¹Ninani usakamaninepo? Ninani uti nisha uyo uukulengele ukulekucita ifyabubufi, icakweba ati tekuti unjibukishe nangu ukutontonya pali nebo? ¹²pantu nalikele tondolo inshita iyitali, tauntina nomba. Nkashimika fyonse ifyo ucita, lelo tafyakakwafwe. ¹³Ulo wakuta, leka tu milungu walonganya tukupusushe. Nomba umwela ukabasenda, umupu ukabolula ifikwatwa fyapa lupili lwandi ulwa mushilo. ¹⁴Akalanda ati, 'kuleni kuleni! wamyeni nshila fumye yonse mabwe ayakuipununako munshila ya bantu bandi! ¹⁵Pantu ifi efyo umukulu kabili uwasumbulwa alanda uwaikala umuyayaya, uoishina ni wamushilo, "naikala mucifulo icakusansuka kabili icamuhilo, pamo naena mupashi uwakutobaika kabili uwakufuka, ukutubule imipashi yabakufuka, nokutubula imipashi wa mbifi. ¹⁶Pantu nshakapele mulandu umuyayaya. nangu ukukalipa umuyaya, ninshi umupashi wamutu katembuka ku cinso candi, imyeo iyo napangile. ¹⁷Pamulandu wa lubembu lwakwe ulwakunonkela mukukakala, nalikalipile, kabili nalimukandile; nalifishile icinso candi nokufulwa, lelo alile icimfutanuma mumibele yamutima wakwe. ¹⁸Ndimwene imibele yakwe, lelo nkamundapa. Nkamungulula nokumusansamusha nokutalalika abo abakomuloseshako. ¹⁹Kabili ndalenga ifisabo fyapa milomo. Umutende, umutende, kulyabo abakutali nabali mupepi efyalanda Yawe nkabondapa. ²⁰Nomba ababifi bali nga bamba uukosunkana, uutatusha, na menshi ya uko yalafundaula ulutikiti na matipa. ²¹Takuli umutende kukumubifi efyalanda Lesa.

Chapter 58

¹"Lileni mukupundisha wileka. Sansula ishiwi lyobe nge penga. kalipila abantu bandi kuli bucintomfwa bwo, ne ng'anda yakwa Yakobo ku mpulumushi shabo. ²Ulo balamfwaya cila bushiku nokusansamukila mukwishiba imibele yandi, kubati luko ulucito bulungami kabili tabalekele ifunde lyakwa Lesa wabo. Balanjipusha pabupingushi bwakulungama; balakwata insansa mukutom=ntonkanya pali lesa ukwisa mupepi. ³Nindo twafungile ukulya, balindile, nomba tamucimona? Nindo tuicefesho fwe bene, lelo tamukocimona? moneni, pabushiku bwakufunga ukulya kwenu musange nsansa shenu nokutitikisha ababomfi benu bonse. ⁴Moneni, mulafunga ukwebati mulake nokelwa, uloma nekofi lyobe ilyabubifi; taufungila kukuleka ishiwi lyobe lyumfwike pa mulu. ⁵Bushe kwenu ukuleka ukulya musangoyu eko ningafwaya: ubushiku ubo uulionse engaicefya umwine, kuli ene ukukontamika umutwe watwe wakwe kubati litete, nokwanshika insamune mitoi panshi yakwomwine? Bushe cine kuti mwaita ici ukufunga, ubushiku ubusekesho Yawe? ⁶Bushe uku ekufungokulya ukonasala: ukukakula ifikakilo fyabubifi ukukakula imyando yekoli, ukuleka abanaka babe abantungwa, nokuputula ikoli lyonse. ⁷Bushe tekukumokaula umukate wenu naba nsala nokuleta abalanda nabakubula apakwikala mung'anda yenu?" Ngamwamona uulibwamba, mulingile ukumufwika; kabili tamufwile ukufisama mwebene kuli ba lupwa lwenu. ⁸Elo ulubuto lobe lukesuka kubati kutula kwa kasuba, nokupola kobe kukafuma bwangu; ubulungami bobo bukakutangilili, no bukata bwakwa Yawe buka ubucingo bobo kunuma. ⁹Elo ukakuta, elo Yawe akasuka, mukalilo bwafwilisho, kabili akalanda ati, "ndipano" Ngamwafumyapo ikoli pali mwebene, ukusontwo munwe, nokulanda kwa bubifi, ¹⁰ngacakweba ati mwebi mwebene mwapela abansala no kwikusha abalanda abansala; ninshi ulubuto lwenu lukabalila mumfinshi nemfinshi yenuikaba ngakasuba pakati. ¹¹Elo Yawe akakutungulula lyonse nokukwikusha muncende umutaba amenshi kabili akakusha amafupa yenu. Mukaba nge balalyatapilishiwa kabili ngaka mfukumfukuka menshi, ako amenshi yatakama. ¹²Bamo muli mwebi bakakululula ifibolya fyakale; mukemya ifibolya fya nkulo idhingi; bakakuta "kalungisha wamalinga," "kakulula wa misebo yakwikalamo." ¹³Ngacakwebati wapilibula amakasa yobe kukwenda pa bushiku bwe sabata, nokufuma mukucita ifyakukusansamusha wemwine pa bushiku bwandi ubwamushilo. Ngacakwebati waita isabata icakusekesho, kabili waita imilandu yakwa Yawe yamushilo kabili iyacindikwa. ngacakwabati wacindika isabata pakusha imilimo yobe, napa kukana sanga ifyakusansamusha fyobe nokutalanda amashiwi yobe wemwine. ¹⁴Elo ukasanga insansa muli Yawe, kabli nkakulenga ukunina pamusansama we sonde; nkakulisha ukufuma mufya cikwatwa cakwa Yakobo wiso pantu akanwa Yawe kalilandile."

Chapter 59

¹Mona, ukuboko kwa Yawe takwaipipa kukupususha; nangu ukutwi kwakwe ukukoma, kukukanokumfwa.

²Ificitwa fyenu ifyamampulu, fyalimpatulula kuli Lesa wenu, kabali impilumushi shenu shalifisa icinso cakwe ukufuma kuli mwebo nakukumyufwa.³Pantu amaboko yrnu yalitila ku milopa neminwe yenu kulubembu, imilomo yenu ilandobufi nolulimi lwenu lilanda ifyabonaushi. ⁴Takuli uukuta mubulungsmi, kabili uupapatila umulandu wakwe mucishinka. Balicetekela mu mashiwi yafyefye, nokulanda bufi; bemita ubucushi nokufyala ulubembu.⁵Bakatotola amani yansoka yabuusungu nikupikula isumbu lyakwa tandabube, onse uwalyako amani yabo alafwa kabili iliningalyatotoka, likatota insoka yabusungu. ⁶Amasumbu yabo tekuti bayabomfye kufyakufwala, nangu kuifimba abene ku milimo yabo. imilimo yabo milimo yalubembu, kabili imicitile yabo iyalukakala ili mumabokoyabo.⁷Amakasa yabo yabutukila bubi, kabili babutuka kukupongolola umulopa wakaele. Amatontonkanyo yabo matontonkanyo yalubembu; ulukakala nobonaushi enshila shabo.

⁸Inshila yamutende tabaishiba, tamwaba mulinganya munshila shabo. balipanga inshila yabupondamishi, uyo onse uwenda mulishi nshila tamona mutende.⁹Eco umulinganya uli ukutali nafwebo, nangu bulungami ukusanga.Tulolela lubuto, npmba tumona imfinshi tufwaya ukubutisha, nomba twenda mumfinshi.

¹⁰Tupampante fibumba kubati nimpofu, kubati nyabo abataba namenso. tutelententa akasuba pakati ka mutwe kubati nipali muntungulya; pakati kabamaka tumoneka kubati bantu bakufwa.¹¹Tung'ang;a ngaba bere nokulila nge nkunda; tulolela umulimganyu, lelo tapali nagu umo; uukapususha, lelo ca kutali kuli fwebo.¹²Pantu amampulu yesu ayengi yaba kumulola wenu, ne membu shesu shilatushinina; ico amampulu yesu yaba nafwebo, kabili imemba shesu tulishishibile. ¹³Tulisangukile, ukukana Yawe noku pilibukako kukukonka Lesa wesu. Tulalanda ifyalufyengo nokupilibukila lubali ukwimita ukulishanya ukufuma ku mutima nama shiwi yabufi.¹⁴Umulinganya ulifumishiwepo, no bulungami buli ukutali, ico icishinka catelententa mu lubansa lwa cintu bwingi, ne cishinka tekuti cise. ¹⁵Icine cabula, noyo uwafumako ku bubi ailenga uwakaele. Yawe alicimwene kabili tatenenwe ukwebati takwali mulinganya.¹⁶Alimwene ati takuli umuntu nangu umo, nokupapa pakwebati tapali nangu umo uwakupapatila. Eco ukboko kwakwe umwine kwaliletele ipusukilo pali ene kabili ubulungami bwakwe bwalimutungilile.¹⁷Alifwele ubulungami ngecakucinga icifuba ne cisote ce pusukilo pa mutwe wakwe. Alifwele amalaya ya cilandushi kabili alifimbene ubucindami ngatambatamba. ¹⁸Pafyo bacitile, alibalambwile, abupingushi; bwa bukali ku fibambe fyakwe, ilandushi ku balwani bakwe, kufishi ukukandwa ngecabupe¹⁹Eco bakatina ishina lyakwa Yawe ukufuma kumasamba, nobukakata bwakwe ukufuma ukutula akasuba, ico akasa nge nika iyi kopalala iyo bakoensha ku mupu wakwa Yawe. ²⁰"Kalubula akesa Sione kulyabo abakapilibuka ku ku micitile ya bupulumushi bwabo muli Yakobo ukulanda kwa Yawe.²¹Na kuli nebo, ici ecipanganocandi nabena efyalanda Yawe umupashi wandi uuli pali mwebo, namashiwi yandi ayo mbikile mukanwa kobe, nshakashe kanwa kobe, nangu ukufuma mutunwa twabana bobo efyalanda Yawe pali ino nshita no umuyaya."

Chapter 60

¹Ima, balika; pantu ulubuto lobe lulishile, no bukata bwakwa Yawe bulimine pali webo.²Nangu imfinshi ingafimbe sonde, nemfinshi iyakutola ika fimbe nko shonse; lelo Yawe akaba pali webo, no bukata bwakwe bukamoneka pali webo.³Inko shonse shikesa ku lubuto lobe, ne shamfumu kububutisha kwa lubuto lobe ulwakukutula kwa kasuba.⁴Lolesha monse ukushinguluka nokumona. Bonse baliikolonganike pamo nokwisakuli webo. Abana bobé abaume bakesa ukufuma ukutali, nabana bobé abanakashi balibasendele mumaboko yabo.⁵Elo ukamineka uwakubeka, no mutimaobe ukasekelela noku fuluka, pamulandu wa bwingi bwamuli bamba bakapongolokela kuli webo, ifyuma fya nko shonse fikesa pali webo.⁶Imilomgo ya ngamila ikakufimba, imisepela ya ngamali yaku Midiani na Efa; shonse shikesa ukufuma ku sheba; bakaleta golide nefyacena cabune, kabili bakemba ishakutotela Yawe.⁷Imikuni yonse iyaku Kedari ikalonganiwa yonse kuli webo, ba sukuuku baku Nebaiote bakakubombela; bakaba ifya bupe bwakupokelwa pa cipailo candi; kabili nkacindamika ing'anda yandi yabucindimi.⁸Findo ifi ifipupuka lubali nge kumbi, nge nkunda mufyubo fyobo? ⁹Ululamba lwakuli bamba lukamfwaya, nengala shaku Tarshishi shikatungulula, kukuleta abab baume bobé ukufuma ukutali, bali na Silfere na golde yabo, ico ishina lyakwa Yawe Lesa wenu, nelya umo uwa shila wakwa Israeli pantu alimicindikile.¹⁰Abana baume babambi bambi bakakululula amalinga yenu, ne mfumu shabo shikamibombela; nangu namikandile mu cipyu candi ulo mu bubile bwandi nkamyumfwile nkumbu.¹¹Impongolo shenu shikaba ishakwisuka ukutwalilila tashskesalwe akasuba no bushiku, pakwebati ifyuma fyanko shonse kuti fyaletwa, ne mfumu shabo shikptungululwa.¹²Cine cine, inko shonse namabufumu yonse ayatakamibombe yakaloba; isho nko shonse shikonaulwa umupwilapo.¹³Ubukata bwakwa Lebanoni bukesa kuli webo, icimuti ca umukupri, umutidavi no mutashuvi fyonse pamo, kukuwamyamw washila mwandi; kabili nkacindamika icifulo ca makasa yandi.¹⁴Bakesa kuli webo nokukufukamina, abana baume bakubalya abakunakile bakwa pamakasa yobe; Bakakukuta umusumba wakwa Yawe. Sione waumo uwa shila wakwa Israeli.¹⁵Mu cifulo cakwalilila webo uwakusulwa kabili uwakupatwa, ukwakabula nangu umo uwakupita kuli webo, nkakucita icintu cacilumba umuyaya, insansa ukufuma mu nkulo ukuya munkulo.¹⁶Kabili ukanwa umukaka wanko shonse, nokusupila amabele yasha mfumu, ukeshibati Nebo Yawe, ninebo mupusushi na kalubula obe; uwa maka yonse wakwa yakobo.¹⁷Mu cifulo ca mukuba nkaleta golde, mucifulo ca cecela, nkaleta silvere, mucifulo cacimuti, umukuba namucifulo ca mabwe, icela. Nkasonta umutende ngaba kateka benu, no mulinganya ngabakateka benu.¹⁸Ulukakala talwakomfwike nakabilimu calo cenu, nangu ukonaulwa nokutobaulwa mumipaka yenu nomba mukakuta amalinga yenu ipusukilo, ne mpongolo shenu kutasha¹⁹Akasuba tatakabe ulubuto lwenu nakabili nangu ukubutisha kwa mweshi kukubalikila pali mwebi; lelo Yawe akaba ulubuto lwenu umuyaya, na Lesa wenu ubukata.²⁰Akasuba kenu takawe nakabili nangu umweshi ukufumapo; ico Yawe akaba ulubuto lwenu lwa muyaya, ne nshiku shakulosha kwenu shikapwa.²¹Abantu benu bonse bakaba abalungami; bakasenda ifikwatwa fya nshita yonse ifya calo, umusambo wa ca kulimba candi, imilimo ya maboko yandi, pakwebati, nkacindamikilweno.²²Akanono kakaba likana, naka nono luko lwakukosa; nebo Yawe, nkafikilisha bwino ifi fintu inshita ngayafika

Chapter 61

¹Umupanshi wakwa shikulu uli pali nebo, pantu Yawe alinsuba kukubila imbila nsuma kubako cula. Alintumine ukuposha abafunshika mitima ukubila ubuntungwa kuli ba nkole, kabili ukwisula ififungo kuli abo abakakwa.

²Alintumine ukuya kubisha umwaka wabubile bwakwa Yawe, ubushiku bwa cilandushi cakwa Lesa wesu, nokusansamusha bonse abalosha.³Alintumine ukuya kupela abalosha abamu Sion ukubapela icakufwala mucifulo ca mitoyi, amafuta yakusekelela mucifulo cakullosha, umwingila wakutasha mucifulo ca mutima waku bombomana, ukubeta ati fimuti fya bulungami, ifyalimbwa, kuli Yawe, ukweba ati bacindikwe.⁴Bakakululuka ifibolya fyakale; bakabweshapo ifya tubakile. Bakawamya cipya cipya ne misumba iya onaikile, ubonaushi ubwakufuma ku nkulo shaku kale.⁵Abalebeshi bakemina nokjulisha ifilekwa fyenu, nabana baume babalebeshi bakale kubomba mumabala yanu na mumabala ya myangashi.⁶Muketwa bashimapepo bakwa Yawe; bakale ku mikuta ababomfi bakwa Lesa wesu mukalekulya ifyuma fyanko, kabili mukaitakishisha mubukankala bwabo.

⁷Mucifulo ca nsoni shenu mukakwata imiku ibili, mucifulo camusalula bakasekalela pa cikwatwa cabo. Eico bakakwata icananiko ca muku ibili mucalo cabi; ukusekela ukwa muyayaya kukaba kwabo.⁸Pantu nebo, ne Yawe nalitemwa umulinganya kabili nalipata ubungo nobupandamishi, mu chishinka nkabepela icilambu, kabili nkapanga icipangano nabo icamuyayaya.⁹Ababufyashi bwabo bakeshibikwa kuba nko shonse, naba kufyalwa kuli bena mukati ka bantu. Nabakalekubamona bakalekusumina ati, ebantu abo Yawe apala.¹⁰Nkasekelela apakalamba muli Yawe; muli Lesa wandi nkasangalala sana. Pantu alimfwikile amalaya Yepusukilo; ali mfwikile no mwingila wabulungami, filya shibwinga aisamika na tambatamba, ifyo nabwinga aisamike fisamo fyakwe.

¹¹Fyekefyo umushili ufumya ifyakumena mena, Fyekefyo ibala lilenga ifyabyalwamo ukula, efyo shikulu Yawe akalenga ubulungami no kutasha ukupuka kumulola wa nko shonse.

Chapter 62

¹Pamulandu wakwa Sion ntakutumane, napa mulandu wakwa Yerusalemu nshafinde mpaka ubulungami bwakwe bukatwalilile mukubuta tutu, ne pusukilo lyakwa kwati mwenge uukopya. ²Inko shikamona ubullungami bobbe, ne mfumu shonse ubukata bobbe uketwa ishina ilipya ilyo Yawe akasala. ³Kabili ukabe cilogwe cakuyemba muminwe yakwa Yawe, natambatamba wa bufumu mu minwe yakwa Lesa obe.

⁴Tacakalandwepo nakabili pali webo ukweba ati, "Alishela; nangu palwa calo cobe ati, "fibolya" cine cine, uketwa ati ukubekwa kwandi kwaba muli ena, "kabili icalo cobe "Alyupwa," pantu Yawe abekelwa muli webo, ne calo cobe cikopwa. ⁵Cine ifyo umulumendo opa umukashana, eflyo abana bobbe abaume bakakupa, ngeflyo shibwanga asansamukila pali nabwanga wakwe, Lesa wenu akasansamukile pali mwebo. ⁶dibikile bakalinda pamalinga yobe Yerusalemu; tabakutumana akamba no bushiku. mwebo mwe bakebukisha bakwa Yawe, mwileka. ⁷Mwileka atushe mpaka akapampamike Yerusalemu ukuba uwakutashiwa pamo pesonde. ⁸Yawe alilapile kukuboko kwakwe kwakukulyo kabili ukuboko kwakwe ukwamaka, "cine nshaka lekumipela ifyanseke ngeflyakulya fyabalwani benu. Bambibambi tabakanwe umwangashi wenu, uo mwabombele. ⁹Pantu abo abasombola ifyaluseke bakafilya nokutasha Yawe, nabo abasaba imyangashi bakanwina umwangashi mulubansa lwa mwashila mwandi." ¹⁰Piteni piteni mu mpongolo! Pekanyeni nshila ya bantu! ukuleni, kuleni umusebo uwakuselala; fumenimo amabwe! imyeni ulunga lwakulanga kunko! ¹¹Lelosheni Yawe abilisha ukufika kumpela yesonde, "landeni kubana banakashi baku Sion; Lolesheni umjupusushi wenu akweisa ! Moneni, ne cilambu ali naco nemilimo yakwe ikoya kuntanshi yakwe." ¹²Bakamikuta mwebo, "Abantu abamushilo; abalubulwa bakwa Yawe, "kabili bakalekumita "abafwakwa; umusumba uushalekeleshiwa."

Chapter 63

¹Ninani uyu ukoisa ukufuma ku Edomu, unfwwele ifyakushika ukufuma ku Bosela? Ninani uyu alifwele ifyakufwala fyabufumu, ulikopintanka nokushipa pamulandu wamuka akwata sana? Ninebo, ukalanda mubulangami nobulamba ku kupususha. ²Nindo ifya kufwala fyobe fikashikile, kabili nindo fikomonekela kubati wali kondiwila imyangashi mucakufininamo?³Nacila kondawila imyangashi mucakufinamo neka fye, kabili tapali nangu umo uwakufuma mubantu uwishileka kuli nebo. Nachikandawila mubukali bwandi kabili ukunya ntanlapo mucipyu. Umulopa wabo ulisabaukile kufya kufwala fyandi nokutisha fyonse ifyakufwala fyandi. ⁴Pantu nalikulesha kuntashi yabushiku bwandi ubwalilandushi kabili no mwaka wakulubuka kwandi ulifikile. ⁵Naliloleshe kabili tapali nangu umo uwakungafwa. Nalipapile ati tapalipo uwakungafwa, lelo ukuboko kwandi ekwandetele ukucimfya, kabili icifukushi candi icakupiutilila calinkoseleshe nebo. ⁶Nalinyantawile pa bantu mucipyu, nokubalenga ukupapula icifukushi candi, kabili nalitulwilile imilopa yandi pa calo. ⁷Nkalumbulula ifitwa ifya cishinka cacipangano cakwa Yawe, fyalilinga ukutotelwa ificitwa fya kwa Yawe Nkalumbulula fyonse ifyo Yawe atucitila, no bune kuba nganda yakwa Isreali. Inkumbu isho atulanga pa mulandu waluse lwakwe, neficitwa nabacishinka bwa cipangano cakwe. ⁸Pantu alyebele ati, "pantu cacine bantu bandi aba, abana tababa abakula icumfwila." Alishile kuba umupusushi wabo. ⁹Ukupilila mukucla kwabo naye aliculile, na malaika ukufuma kun cinso cakwe alipasuswishe. Mukutemwa noluse alibapuswishe, kabili alibasumbwile pamjlu nokubasenda monse munshita shakale. ¹⁰Lelo balimusangukile nokukalifya umupashi wa mushilo, eco alisongukile umulwani wabo no kubalwisha bena. ¹¹Abantu balilangulilile panshita shakwa Mose. Balyebele, "Lesa alipi, uwabafumishe ukufuma muli bemba nabakalema bafitekwa fyakwe? Lesa alipii, uwababikilemo umupashi wa mushilo pakati kabo?" ¹²Nipi ali Lesa uwalengele ubukata na maka fuye nokuboko kwa kulya ukwa kwa Mose, kabili ali patwile amenshi ku cinso cabo ukuicitile ishina lyakwe ilya muyayaya? ¹³Nipi ali Lesa uwa batungulwile mu menshi aya kushika? kubati nikabalwe uukobutuka pa mushili uwakutambalala, tabaipuntwilepo. ¹⁴Ukubati nifilya ing'ombe itentemukile mumukonko, umupashi wakwa Yawe walibapela ukutusha. Efyo mwatungulwile abantu benu ukuicitila ishina lynu ilya kulumbwa. ¹⁵Lolesheni panshi ukufuma mumulu kabili moneni ukufuma umwashila mwenu kabili mubwikalo ubwabukata. Ukupimpa kwenu kulipi ne ficitwa fyabumpalume fyenu? Imilimo yenu iya luse ne nkumbu mwalifitalusha kuli fwebo. ¹⁶Pantu mwebo muli bashifwe nangu Abralamu tatwishiba fwebo, na Isreali tatwibukishako fwebo. mwebo, Yawe mwetata, umulubushi wesu elyaba ishina lyenu ukufuma kunshita shakale. ¹⁷Yawe nindo mutulengela ukulubantika ukufuma ku mibele yenu kabili nokukosha imitima yesu ukweba ati twilekumyumfwila mwebo? Alulukileni ku babomfi benu pamulandu wa mikowa ya cikwatwa cenu. ¹⁸Abantu bamu balikwete umwamushilo wenu panshita fye iipi, nomba abalwani besu balinyantawilepo. ¹⁹Twalisanguka kubati mabo abo mutatekapo, kwati mabo abashatala kukutwapo ishina lyenu.

Chapter 64

¹"Alale ngamwalipandwile imyulu noku kwisa panshi! impili ngakuti shatenta kakubapo kwenu, ²Kubati luntu ulo umulilo ukukishe nkumi, nangu ulo umulilo ulenga amenshi ukubilanka, Alale, ngalakweba ati ishina lyaishibikwa kuba balwani benu ukweba ati inko shikasunkana pakubapo kwenu!"³Ulwakalw ulo mwacitile ifintu ifyakupapa ifyo tutatetekele, mwelishile panshi, ne mpili shali tentele pakubapo kwenu. ⁴Ukufuma fye ku nshita shakale tapabapo nangu umo uwaumfwapo nangu ukumonapo nangu ilinso ilyamunapo Lesa ukucila pali mwebo, uubombela ifintu abo abamulindila.⁵MuLesa mukwafwa abo abasansamukila mukucita ifyakulungama, abo abebukisha imbele yenu nokunyumfwila mwaliifulilwe ulo twabembukile. Mu mubele yenu tukaba abakupusuka.⁶Pantu fwense twaliba kubati umo uutasangululwa, nefilitwa fyesu ifyabungami fyaliba fye kwati fushisa fyafiko. Twalibonsa kubati mabula impulumushi shesu kubati mwela, uukotulula. ⁷Tapali nangu umo uukuta pe shina lyenu, wikoselesha ukumikata. Pantu mwali fisa icinso cenu ukufuma kuli fwebo nmokutulenga ukulobela mukuboko kwa membu shesu.⁸Nolo, Yawe mimwetata; tulibumbafye, mwe mubimfi kabili tuli milimo yamaboko yenu. ⁹Mwitufuililwa, Yawe nangu ukulekukwibukisha imembu shese. Twapapata tulolehani fwese, fwebantu benu.¹⁰Imisumba yenu iyamushilo ilisangukile amatololo; Sion alisangukile amatololo, Yerusalemu cibilya. ¹¹Itempele lyesu ilya no mushilo, umo bashifwe baliku milumbanishishamo lyalilyonaika kumulilo, fintu fyonse ifyali ifyamutengi filyonaikile. ¹²Nindo mwingekatililako, Yawe? kuti mwaikala shani kututu nokutwalilila ukutusebanya?

Chapter 65

¹Nalipekenye ukufwaikwa kuli abo abatali kwipusha, Nalipekenye ukusangwa kuli abo abalikumfwaya. Nalyebele ati, epo ndi! Ndipamo; ku nko iitali kuya pe shina lyandi. ²Nalitambalikila amaboko yandi akasuba konse kubantu abakutalama, abenda mimibele iitali yabune, abakonkelela amatontokanya yabo na mapange; ³Abantu abatwalilila mukunkalifya ukupela amalambo mumabala, nokufutumwina ifye fungo pafipailo fya njelwa. ⁴Balekala pakati kamashimbwe nokulinda ubushiku bonse, kabili balalya inkumba no muto wanama shakufuka mumasani yabo. ⁵Balalanda ati iminineni akatamukila, mwipalamina kuli nebo, pantu ndi wamushilo ukumicila. Ifi fintu cushi mu myona yandi, umulilo upya akasuba konse. ⁶Moneni, fililembelwe ku cinso candi; Nshakutumane, pantu nkababwekesesha; Nkababwekesesha mu fyeni fyabo, ⁷Pamulandu wa mpulumushi shabo kabili nesha pali bawishibo pamo." Efyalanda Yawe. Nkabalandula pakufutumuna ifywe fugo pampili kabili nokumpufyakale mufyeni fyabo. ⁸Ifi efyo Yawe alanda, "Filya fine amenshi yasongwa mucinsakunta camyangashi, ulo umo ebe ati, mwionaula, pantu muli ubume umu; ifi efyo nkacita pamulandu wababomfi bandi, Ntaka bonaule bonse. ⁹Nkaleta ababufyashi bwakwa Yakobo, nokufuma kuli Yuda ebakakwata impili shandi. Abasalwa bandi bakakwata impanga, nababomfi bandi bakekala kweka kulya. ¹⁰Sharone akaba emwa mulemfwe wa mikuni, no mukonko wa Akore emwakutushisha ifitekwa, kubantu bandi abamfwaya fwaya. ¹¹Lelo mwebo mwebasula Yawe, mwebalaba ulupili lwandi ulwa mushilo, abatemishisha ishuko icitamba. Nokwisusha inkombo umwangashi uwa kusankanina ku ntunga. ¹²Nkakulingila webo ulupanga kabili mwebo bonse mukafumina panshi kuku sakaulwa. Pantu ulo nakutile tamwa aswike; ulo nalandile, tamwakutikile. lelo mwalicitile nefyabubi mumenso yandi kabili no kusala ifya kutansasamusha nebo." ¹³Ifi efyo Yawe shikulu alanda, "Moneni ababomfi bandi bakalekilya, lelo mwebo mukaba ne nsala; Moneni ababomfi bondi bakalekunwa mwebo mukaba ne cilaka; moneni ababomfi bandi bakele sangulala, lelo mwebo mukekatwe insoni. ¹⁴Moneni ababomfi bandi bakapunda nensansa pamulandu wakusangalala mu mutima, lelo mwebo mukalila pamulandu wabutanshi bwaku mutim a, kabili mukaweleshe imisowa pa mulandu waku funshika kwa mupashi. ¹⁵Mukasha ishina lyenu kunuma nge cilayi kubantu bandi abasalwa nge cakulandapo; Nebo, ne shikulu Yawe, nkamipaya; Nakalekukuta ababomfi bambi ishina limbi. Iyo onse uukalande palo muno mu calo akapalwa kuli nebo, ne Lesa wacishika. ¹⁶Uyo onse uucita umulapo pesonde akalapila muli nebo uucita umulapo pesonde akalapila muli nebo, ne Lesa uwacishinka, pantu yakafiswa ku menso yandi. ¹⁷Pantu moneni, ndimupepi nokulenga imyalu lipya kabili ne calo icipya; kabili nefyakale tafyake bukishiwe nangu ukufibika mumano. ¹⁸Lelo mukasekelela nokwanga umuyayaya mufyo ndinokulenga. Moneni, ndimupepi nokulenga Yerusalemu nge nsansa, nabantu bakwe ngo mwakubekelwa. ¹⁹Nkasangalala pali Yerusalemu nokwanga pabantu bandi; ukullosha nokulila kwakucucutika tafyakomfwikemo mulya mwena. ²⁰Takwakabe nakabili ulucece ulwakwikala fye inshiku shinono nangu umukote uukafwa ulo inshita yawe tailafika uyo uukafwa pa myaka umwanda umo akalingwa umuntu umwaice uyo onse uukafilwa ukufika pa mwanda umo akatungwa ukutipwa. ²¹Balakula amayanda nokwikalamo, baka byala ne myangashi nokulya ifitwalo fyabo. ²²Takwakabe akweba ati bakula inganda kabili umbi ewaisa kwikalamo; tabakabyale, naumbi aisa kulya; filya fine shaba inshiku shafintu efikaba ne nshiku shabantu bandi. Abasalwa bandi bakekala ukucila imilimo yamaboko yabo. ²³Tabakakucucutikile ibusha, nangu ukufyala umwana mukupelwapo fye. Pantu bana abo abapalwa na Yawe, pamo pene fye bana abo abapalwa na Yawe, pamo pene fye naba mubufyashi bwabo. ²⁴Ulo tabalakuti; Nkabasuka; kabili nolo balili bakolanda, Nkabomfwa. ²⁵Umumbulu nomwana wampanga fikaleku memena capamo, ne nkalamo shilekulya impimbili kubati ni ngombe; lelo ulukungu fikaba ifyakulya fya nsoka. Tafyakule kucena nangu ukonaula ponse palupili lwa mushilo, efyalanda Yawe.

Chapter 66

¹Ifi efyo Yawe alanda, "Umulu ecipuna candi icabufumu, ne calo ecipuna camakasa yandi. Eco kanshi ilipi inganda mukankulila nebo? Nikwisa kuli icifulo uko ningatushisha?²ukuboko kwandi ekwapanha fyonse fi dintu; efyo fyaishile kubako uku ekulanda kwa kwa Yawe. Uyu emuntu uo nsakamana, umulanda no wapetama umutima, kabili alatutuma peshiwi lyandi.³Uyo uwipaya ingombe alepaya no muntu; uu pela impanga nge lambo ala konono no mukoshi wambwa; lempela ubupe bwa luseke apela imilopa ya nkumba; uyo upela ilambo lya fye fungo pa Balisalile imibele yabo, kabili balasansamukila mufya makankamike yabo.⁴Mu musango umo wine nkasala insila yakuba kandilamo; Nkabaleta ifyo batinsha, pantu ulo nali kukuta, fapali nangu umo uwangasukile ulo nalandile, tapali nangu umo uwakutikile. Balicitile ifya bubifi mu menso yandi, nokusala ukucita icilansekesha."⁵Umfwini kwishiwi Yawe, mwebo mwetutuma pa cebo cakwe, "Ba wenu abampata nokumipatulula pa mulandu wandi bakoeba ati, "Leken Yawe alumbanishiwe, elo tukamone ukusekelela kweni; lelo bakalangwe insoni.⁶Kunda cabulwi ne congo fikofuma mumusumba, iciunda ukufuma mwi Tempele, iciunda cakwe Yawe kukulandula pabalwani bakwe.⁷Apo talashikitika pakufyala, alifyele, ulo ne misongo tailatampa alifyele umwana umwaume. Ninani uwaumfwapo ifintu ifyakubefi? Ninani wamonapo ifintu fyakubefi? ⁸Bushe calo kuti cafwalwa mu bushiku bumo? Lelo Sione ena ulo lwine fye ifumo lyakolomoka, alafyala no kufyala abana. ⁹Bushe ndalenga umwana ukusa mupepi no kufyalwa kabili noyasuminsha ukweba ati afyalwe? Efya ipusha Yawe. Nangu ndalenga umwana ukufika kunshita yakufyalwa elo kabili namwikatilila kunuma? Efiko ipusha Lesa wenu."¹⁰Samweni na Yerusalmu noku mwangila bonse mweba mulemwa sekeleleni pamo naena, bonse mwebali kumoloshia; ¹¹Pantu mukoka nokwikuta; na mabele yakwe ya kamisasamusha; pantu mukanwa nokwikuta noku bekelwa mubwina bwalulumbi lwakwe.¹²Ifi efyo Yawe alanda, 'Ndimupepi nokupela Yerusalemu umuntendw ukulekukokonkoloka kubati ninika nefyuma fya nko kubati ninika iyi kopalala. mukasungwa mu lubafu lwakwe, mukasendwa mumaboko yakwe nokulekupela pamakufi yakwe. ¹³Ngafilya nyina asansamusha umwana wakwe efyo nandi nkamisansamusha, kabili mukasamushiwa mu Yerusalemu,"¹⁴Mukamone ici, ne mitima yenu ikangalala, nama fupa yenu yakalelema kubati cani iciteku. Ukuboko kwakwa Yawe kukalengwa ukwishibikwa ku babomfi bakwe, lelo akalanga ubukali pabalwani bakwe.¹⁵Pantu moneni, Yawe akoisa no mulilo namaceleta Yawe kubati mwela wacipupu ukuleta ukukaba kwabukali bwakwe kabili nokukalipila ku lubingu lwa mulilo ¹⁶Pantu Yawe alacita ubupingushi pabantunse ku mulilo no nolupanga lwakwe. Abo abekapaiwa kuli Yawe bakafula.¹⁷Balaishisha abene nokuisangulula, pakwebati ati bengile mwibala, ukukonka umo umuli pakati pali abo abalya iminofu yankumba kabili nefya makankamike ifyakupala imbeba. "Bakafika kumpela ifi efyalanda Yawe.¹⁸Pantu ndishibile imilimo na mapanga yabo. Inshita ikesa ulo nkalonyanya abanko shonse ne ndimi Bakesa nokwisa kumona ubukata bwandi. ¹⁹NKabika icilibilo icikulu pakuti kabo, Elo nkatuma abakapudukako ku nko shonse ku Jarshishi, pali na lndi, Abaposa imifwi yabo, ku Tubali Yabani nakunamba nefishi ifyakutali uko tabaumfwapo ulwa pali nebo nangu ukumonapo ubukata bwandi. Bakabilisha ubukata bwandi mukati ku nko.²⁰Bakaleta ba wenu bonse ukufuma munko shonse ngecelambo kuti Yawe. Bakesa pali ba kabalwe na mumaceleta, mumalila, pali bakafwalo kabili napa ngamali, ukwisa kulupili lwandi ulwamushilo Yerusalemu efyalanda Yawe. Pantu abantu bakwa Isreali bakaleta ubupe bwaluseke mu cipe icabusaka mu nganda yakwa Yawe. ²¹Bambi pali ababene nkabasala ukuba bashimapepo nabena Lebi baeba ati Yawe.²²Fyekefyo imyulu ipya kabili ne calo cipya ifyo nkalenga fikekalilila ku cinso candi uku ekulanda kwakwa Yawe kanshi abalufyashi bweni bakekalilila, ne shina lyenu like kulilila. ²³Ukufuma ku mwenshi umo ukufika ku unankwe, kabili ukufuma kwi sabata ukufika nakwisabata linankwe, bonse abantu bakalekwisa mukumfukamina efyalanda Yawe.²⁴Bakalekuya panse nokumona ifitumbi fya bantu abansangukile, pantu umwambo uubaya tawakafwe, no mulilo uwakuboca tawakashime; kabili cikabe camakankamike kubantu bonse."

Jeremiah

Chapter 1

¹Aya e mashiwi ya kwa Jeremiah mwana Herikia, umo pari ba shimapepo ba ma Anatoti mu kyarokya kwa Benjamini. ²Uo ikyebo kya kwa Yaweh kyaishireko mu nshiku sha kwa Yosaya mwana Amoni, imfumu ya kwa Yuda, mu mwaka warenga ikumi na itatu uwakuteka kwa kwe. ³Kabiri kyatwaririre ukwisa mu nshiku shakuteka kwa kwa Yuda, mpaka na pakupwa kwa mwaka warnga ikumi na umo ukutura apo Sedekia mwana

Yosaya, imfumu ya kwa Yuda, atendekere ukuteka abantu ba mu Yerusaremu aire muri bunkore.⁴Eryo ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri nebo, no kutira, ⁵"Iryo nshirakupanga munda, narikwishibe; kabiri iryo ushirafuma mwifumo narikusarire pa kuti ubombe umurimo waihbera; nakusontere ukuba kasesema ku nko."⁶"Awi, me Shikuru Yaweh!" Boneni nasosere, nati nshaishiba kuranda pantu nda mwaikye."⁷Na Yaweh atire kuri nebo, 'Witira, ndi mwaikye.' rero ukaye kuri bonse abo nakutumako, kabiri ukukite fyonse ifyo nakweba!⁸Witina pa murandu wa finso fyabo, pantu nebo ndi na webo ku kupokorora-efyasosa Yaweh."⁹Eikyo Yaweh atamburwire ukuboko kwa kwe, no kunkumya pa kanwa, atire kuri nebo, "Nomba, nabika ikyebo kyandi mu kanwa kobe."¹⁰Ndekusara rero mpaka na pa mabufumu amaka ya yakushura no konaure, no kuponsa, ukukura no kubyara."¹¹Kabiri ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri nebo no kutira, "Kinshi urebona, Yeremiah?" Na nebo natire, "Ndebona akamusumba ka arimondi."¹²Yaweh atire kuri nebo, "Wabonafye bwino, pantu nebo ndeibukisha amashiwi yandi pakuti nshininkishe ukuti nayafikirisha."¹³Kabiri ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri nebo umuku warenga bubiri, no kutira, "Kinshi wabona?" Natire, "Ndebona impoto iyakaba, iyo bareputapo, na kanwa ka iko kafutatire ku kapinda ka kuso."¹⁴Yaweh asosere kuri nebo, "Ububi bukafuma ku kapinda ka kuso no kwishira bonse abekara mu kyaro."¹⁵Pantu bona nebo ndeita imitundu shonse isha mu ma bufumu-ya ku kapinda ka kuso efyasosa Yaweh. Shikesa ukubika rumo na rumo ikipuna kya bufumu pa pongoro ya musumba wa Yerusaremu, no kushinguruka ifibumba, fya uko fyonse ne misumba yonse iya kwa Yuda.¹⁶Kabiri nkaranda nabo ifyo nkabapingura pa bubi bwabo bonse, pa murandu wakuti barinsha kabiri barefutumwina ikyushi kya marambo kuri baresa bambi, no ku ontamina kufyo bapanga ku minwe yabo."¹⁷"Rero webo uipakanye! KABiri wime no kubeba fyonse ifyo nakweba. Wibatina pakuti na nebo nikurenga ukuba no mwenso, nangura nkakutinya pari bo!"¹⁸Pantu nebo ninenga! Webo buno bushiku ukuba umusumba, weringa, kabiri urukyeshi rwa kyera ne ringa rya mukuba ku kurwisha isha mfumu sha kwa Yuda, na bakiroro bakwe, na bashimapepo bakwe na bantu ba mu kyaro."¹⁹Kabiri bakarwa na webo, rero bakakufirwa, apntu nebo ndi na webo pakuti nkuporore-efyasosa Yaweh.

Chapter 2

¹Ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri nebo, akiti, ²"Kabiye no kubira mu matwi yakwa Yerusaremu. Urande ati, 'Yaweh aranda iki: Inkokwibukishisha ku kishinka kya bukashana bobe, ku kitemwiko wakwete panshita twakobekere iryo warenkonka mu matororo, inkyyende itabyerwemo nangu kimo. ³Israeri apatukire kuri Yaweh, nge fitwaro mfyakubarirapi mu kusombora kwakwe! Bonse abarire ku fitwaro fya kubarirapo barikwete umurandu; ubusanso bwaribapnene- uku ekuranda kwakwa Yaweh.'"⁴Umfweni ikyebo kyakwa Yaweh, mwe ba ng'anda yakwa Yakobo, mwemikowa yonse iya ng'anda yakwa Israeri. ⁵Yaweh atira, "Bushe bubi nshi ubo bashinwe basangire muri nebo, apo baire ikiyeye ukufuma kuri nebo? Apo baire ku turubi utwa buwere were nabo baishireba abawere were abene? ⁶Bushe tabasosere ati, 'Arikwisa Yaweh, Uwaturetere ukutufumya mu kyaro kya Egypto? Arikwisa Yaweh, uwarekututangirira mu matororo, mu kyaro ikyaumisha kabiri ikyaafirindi. Mu kyaro umutaba amenshi kabiri umwafitisha, ikyaroro umuntu nangu umu tangapita, kabiri nangura tekuti ekaremo?"⁷Rero weba nakuretere mu kyaro kya fimuti ifitwara, ukuti murye ifitwara fyaiko ne fisuma fimbi? Rero iryo mwaishire, mwaonawire ikayoro kyandi, mwapangire ikyaroro bupyani bwangi ikya museru! ⁸Shimapepo tatire, 'Arikwisa Yaweh?' Na baishibisha amarango tabansakameneko! Bakakyema barimembukire. Bakasesema barekusesemafye Baari no kwendera mu fintu ifishakwata ubukumu. ⁹Eikyo inkokuruburwisha-efyaranda Yaweh-Kabiri nkakuruburwisha na bana baume ba bana baume bobe. ¹⁰Pakwabuka ururamba rwqa Kedari no bona. Tumeni inkombe ku Kedari no kufwairisha no kubona nga kyakuti kuriko ikiri kyonse kwati niki. ¹¹Bushe kwariba uruko urwa kingya imirungu, nangura bushe takwabako mirungu? Rero ababantu bangi na bamkingya ubukata ubukindami bwabo ku fintu ifishingabafwa. ¹²Papeni, mwe myuru, pa murandu wa iki sakamaneni no kututuma sana-efyasosa Yaweh. ¹³Pantu abantu bangi na bakita ifi fibiri kuri nebo: Barekereshe abeni ifishima fyabo, ifishima ifyakutobeka ifishikaramo amenshi. ¹⁴Bushe Israeri musha? Bushe afyarirwe mu ng'anda yakwa wishikuru? Nomba kinshi abera ikypokororwa? ¹⁵Abana bankaramo bakomuburumina. Bakopanga sana ikyongo kabiri ne kyaro kyakwe na kitwa ikyakupapa. Imisumba yakwe nayonaurwa ta, ushere nagura bakwikaramo. ¹⁶Kabiri, na bantu bakwa Mefisi na Tafine bakakubeya umutwe obe. ¹⁷Bushe tawakita iki kuri mweba bene iryo warekereshe Yaweh Resa wenu, irintu arekukwensha munshira? ¹⁸Eikyo nomba, kinshi ikyo wingakonkera inshira ya ku Egypto no kunwa amenshi ya mu Shihone? Kinshi wingera mu nshira ya Asiria no kunwa amenshi ya muronga wa Efurata? ¹⁹Uubufi bukakwebaure, ne mirimo ya futauka kobe ku kakusarapura. Utontonkanye iki no kwishiba sukuti kyaribifire kabiri kyari kyaburanda rirya washire Yaweh Resa obe, no kukana kwata akatina kuri nebo-efyasosa Yaweh Shikuru wa mabumba. ²⁰Pantu munshita yakare naritobawire ikori ryobe; naputawire ifikakiro fyobe kuri weba. Rero ukiri ukoranda ati, 'Inshakakubombe!' Na pamuru wa tupiri tonse na munshi ya kimuti kyonse ikya mabura ayateku emo ukarora kwati riure. ²¹Nakubwere ngo mwangashi uwasarwa, ukufuma ku rubuto rwapwiririka. Bushe nomba kinshi ikyo ukoikingisha ukuya mu mafisakanwa, ya mwangashi uwasarwa? ²²Pantu nangura wingasamba mu muronga nangu ukuwasha na sopo, amampurur yobe yari kukowesha kare-efyasosa Shikuru Yaweh. ²³Ninshi wingarandira ati, 'Ntaikowesha! Ntaendapi na Baari?' Roresha ifyo wakitire mu mipoka poka ukuringana nefyo wakitire-uringo mwana mwanakashi wa ngamira ukubutukira kuno na kurya, ²⁴uri kabare uwaberera mu matororo, iryo akofyona fyona ku mwera! Nani ungakanya ikiraka kyakwe? Takuri irume iremufwaya ikashupikwa. Mu mweshi wakwe uo shingamusanga. ²⁵Wireka inkasa shobe shende ukwabura nsapato, nangura ukureka mukoshi ukuma ku kiraka! Rero watire, 'Takuri isubiro nakarya! Pantu nditemenwe na bantu bangi bambi kabiri ebo na kurakonka. ²⁶Katwi ni nsoni shakwa sakara nga bamwikata, efyo ing'anda yakwa Israeri ikaba ne nsoni-b, ne mfumu shabo bakiroro wabo, na bashimapepo wabo na bakasesema! ²⁷Aba e bantu abarandire ku kimuti ati, 'Ni weba taata,' na ku kiribwe ati, 'Niweba wa mbere ubufyashi.' Pantu bantashako inama shabo nna menso ya iyo. Rero, mu nshita sha mafya batira, 'Imeni na kutupususha.' ²⁸Nomba iri kwisa imirungu iyo mwapangire mwebene? Rekeni ime nga kuti ya mipususha ino nshita sha ku kyura kwenu, pantu uturubi twenu twaringa ne mpendwa ya misumba, Yuda! ²⁹Nomba kinshi mukonduburwishisha mukita ububi? Mweba bonse muribembukira kuri nebo-efyasosa Yaweh. ³⁰Narikandire abantu bobe tabapokerere ukusarapura. Urupanga rwenu naronaurewa bakasesema bene kwati ni nkaramo irepaura! ³¹Mweba mwe nkuro yanomba! Pepekeni ku kyebo kyangi, ikyebo kyakwa Yaweh! Bushe ndi amatororo kuri Israeri? Nangura ikyaroro ikyaafirisha? ikyo abantu bandi barandira ati, 'Rekeni twendaukeko, tatwakabwerere kuri mweba na kabiri?' ³²Bushe umukashana na kisungu kuti araba ifikobeko fyakwe, na bwinga ikyakubika pakifuba? Rero abantu bangi barindaba panshiku ishi shingapendwa! ³³Wayamya shani imikitire yobe pa kufwaya ikitemwiko. Kabiri na usambirisha imikitire yobe ku banakashi babifi. ³⁴Umuroba wa myeo ya bakaere, abantu abapina wasangwa pa fyakufwara fyobe. Aba bantu tabasangirwe mu kwiba. ³⁵Rero weba uranda ati, 'Ndi wakaere; ikinefye ubukari bwakwe bwarifuma pari nebo.' Rero bona, nkoreta

ubupingushi pari webo pantu watire ati, 'Nebo ntabembuka.' ³⁶Bushe kinshi ikyo ukitira mu kwangfyanya mukukingya kwa mibere yobe? Urekatwa insoni na kabiri pari Egypto, kwati fintu waiketwe pari Asirya. ³⁷Ukuya ukufuma uko bakakukana, ne minwe yobe pa mutwe, pantu Yaweh arikene ifyo wakyetekeramo, kabiri tawakafwirishiwe nabo."

Chapter 3

¹"Nga kyakuti umwaume areka umukashi wakwe kabiri umukashi aya ukufuma kuri ye kabiri aba umukashi wa mwaume umbi, bushe umwaume kuti abwekera ku mwanakashi na kabiri? Bushe impanga irya taikowerere sana? Webo waikere kwati no kirende ukwete abatemwikwa aengi; bushe ukobwerera kuri bo?-efyasosa Yaweh. ²Imisha amenso yobe ku tupiri twakonaika no kuroresha! Bushe kuri inkyende iri yonse iyo utakiremo uburarerare? Mu mbari ya musebo emo warekwikara pa kurorera abatemwikwa bobo, kwati narimo mwina Arabia mu matororo. Warikowesha ikyaroy ku burarerare bobo no bubifi bobo. ³Eikyo imfura naikatwa no tumfukumfuku nato tatureisa; rero uri ne mpumi yeure; webo wakana ukumfwa insoni. ⁴Bushe tewebo nombamba ukuta: 'Mwe Tata! Mwe kibusa wangi uwatemwikwa ukufumafye na kubwaikye bwangi! ⁵Bushe umuntu kuti afurwafye ryonse? Bushe kuti asunga ikipyu kyakwe ukufika na kumpera?' Bona! Iki ekyo waranda, rero wakitire ububi bonse ubo warekufwaya!" ⁶Eryo Yaweh asosere kuri nebo munshiku shakwa Yosaya imfumu ati, "Bushe naubona ifyo abararerare ba mu Israeri bakokita? Akonina akapiri akatari na munshi ya kimuti kyonse ikya mabura, kabiri ukokita kwati riure. ⁷Narandire ati, 'Pa numa nga apwisha ukukita ifintu, akabwerera kuri nebo,' rero tabwerere iyo. na nkashi wakwe Yuda uwabura kitetekero aribwene ifi fintu. ⁸Kanshi nabwene ifi, mu nshira imo ine ukutira Israeri iure nakita ubukyende narimutamfishe kabiri na mupere karata wakurekana naye, na nkashi yakwe Yuda uwabura ikitetekero afirwa ukutina; na ye arire kabiri akitire nga iure. ⁹Ubuure bwakwe tabwari kintu kuri ye; akoweshe ikyaroy, no kukita bukirende ku mabwe na ku kimuti. ¹⁰Eryo pa numa yaifi fintu fyonse, Yuda inkashi yakwe uwabura ikitetekero apribukira kuri ebo, rero temitima yabo yonse, rero mu bufi-efyasosa Yaweh." ¹¹Eryo Yaweh atire kuri nebo, 'Israeri uwabufi naba umurungami ukukira Yuda uwabura ikitetekero! ¹²Kabiye no kubira ifyeyo ifi ku utire, 'Piribuka, we Israeri uwabufi!-efyasosa Yaweh-nshkabe uwakukufirwa ryonse. Apo nebo ndi wakishinka-efyasosa Yaweh-ntakakekare uwafurwa umuyayaya. ¹³Nkeshiba amampuru yobe, pantu na mubembuka kuri ne Yaweh Resa wenu; mwasarunganya imibere yenu ku batandashi munshi ya kimuti kyonse ikya mabura! Pantu tawaumfwire kwi shiwi ryandi-efyasosa Yaweh. ¹⁴Piribukeni, mwe bantu ba bura ikishinka!-efyasosa Yaweh-nebo ndimurume wenu! Nkamibura, umo ukufuma mu musumba na babiri ukufuma mu rupwa, kabiri nkamitwara ku Sioni! ¹⁵Nkamipera bakakyema abakufwaya kwa mutima wandi, nebo bakmikyema ku mano no kwiruka. ¹⁶Iryo kikaba ifyo mkafura no kutwara ifisabo mu kyaroy munshiku shirya-efyasosa Yaweh-tabakarande na kabiri abati, "Ikipao kya kipangano kyakwa Yaweh!" Uyu murandu tawakatare aawisapo mu mitima yabo nagura ukwibukishawa; tabakaufuruke, kabiri nangura umo takakikite. ¹⁷Muri burya bushiku bakabiri pa Yerusaremu ukuti, "Iki ekipuna kyabufumu bwakwa Yaweh; mwishina ryakwa Yaweh. Tashakendere muatutumushi ka mitima yashiko ibi. ¹⁸Mu nshiku shirya aba ng'anda yakwa Yuda bakendera pamo ukufuma ku kyaroy kya ku kabanga no kufika ku kyaroy ikyo napere ku fikorwe fyenu nge kyabupyani. ¹⁹Pantu nebo, nkotira, 'Ify narekufwaya ukumukita nga bana bangi abaume no ku mipera ikyaroy ksuma, ikyabupyani ubwawamisha ukukira pa nko shonse!' Narandire ati, 'Murankuta ati, "Mwe Tata".' Narirandire ati mwebo tamwakapirirbuke ukufuma mukunkonka. ²⁰Rero nga firya umwanakashi ushaba ne kishinka ku murume wakwe, ekyo webo ukamfutuka, we ng'anda yakwa Israeri-efyasosa Yaweh." ²¹Ishiwi rikoumfwika mu mpanga iyasebeka, ukurira no kupapatira abantu bakwa Israeri! Pantu na ba kinja imikitire yabo, baraba Yaweh Resa wabo. ²²"Bureni, mwe bantu babura kishinka! Nkamiposha ku bupondamishi bwenu!" "Boneni! Tukesha kuri mwebo, pantu ni mwebo Yaweh Resa wesu! ²³Ikinge kine ubufi bwafumine pa tupiri, ne kyongo kya kimfurunganya kikofuma pa mpiri; inge kine Yaweh Resa wesu ripusukiro ryakwa Israeri. ²⁴Rero apo ifyamusebanya fya bwaikye bwesu ifya turubi na firya ifyabombere ifikorwe fyesu-imikuni ya mpanga shabo ne ng'ombe shabo, abana babo abaume na ban babo abanakashi! ²⁵Naturare panshi ku nsoni. Insoni shesu nashitufimba, pantu na twaribembuka kuri Yaweh Resa wesu. Fwebo bonse fikorwe fyesu, ukufuma pa nshita ya bwaikye bwesu ukufika pari nombamba, tabaumfwire kw shiwi ryakwa Yaweh Resa wesu!"

Chapter 4

¹²"Nga webwera, Israeri-uku ekusosa kwakwa Yaweh-nomba kuti kyawama kuri nebo ukutira webwera. Nga webwera ifyamuseru ku kinso kyandi no kukanafuma kuri nebo na kabiri, nangura kyakuti webwera mukine, mubupingushi, na muburungami iryo warapa, ngefyo Yaweh wa mweo." ³Pantu Yaweh aranda iki ku muntu onse muri Yuda na Yerusaremu: shimaureni umushiri kabiri mwibyara mu myunga. ⁴Isemburwireni kuri Yaweh, no kufumyako inkanda sha parutwe wa mutima wenu, abaume ba muri Yuda na bekashi ba mu Yerusaremu, nga tarifyo ubukari bangi bwarabirimukira ngo muriro, no kwaka parebura no wakushimya, pa murandu wabupondamishi bwa mikitire yenu. ⁵Bireni muri Yuda no kureka kyumfwike mu Yerusaremu sosa, "Risheni insengo shakwa sukusuku mu kyarw." Bira, "Koronganeni pamo tureyeni kumisumba yabukingo." ⁶Sumbureni umwara no kusonta ukurora ku Zioni, no kufurumuka bwino bwino! Mwiikara, pantu nkoreta ubonaushi ukufuma ku kapinda ka kukuso no kushonaura ukwakurisha. ⁷Inkaramo yaisa ukufuma mwiteshi ryariko no wakonaura inko naima. Oo afuma mu kyarw kyakwe ku kureta ubonaushi mu kyarw kyobe, ku kwarura imisumba yenu ifyaonaurwa, umo nangura umo takekare. ⁸Pa murandu uyu, ikakeni insamu, riren no kurosha. Pantu ikifukushi kya bukari kya bukari bwakwa Yaweh takyafuma murifwe. ⁹Pantu kikakitika muri burya bushiku-uku ekusosa kwakwa Yaweh-ukwakutira ati imitima ya mfumu na bakiroro ikafwa. Bashimapapo bakapapa, na bakasesema bakasunguka." ¹⁰Eikyo nsosere ati, "Awi! Shikuru Yaweh. Mukine mwapwirira ukubepa aba bantu na Yerusaremu mukusosa ati, 'Kukaba umutende kuri mmwebw.' Rero urupanga rureipaya imyeo yabo." ¹¹Muri irya nshita kikasesemwa urwa bantu ba ky Yerusaremu "Umwera ureaka ukufuma mwirungu ryakiswebewe upapira ukurora ku bana banakashi ba bantu bangi. Tawakerurure nagura ukubawawamya. ¹²Umwera uwakosha ukukira pari urya ukesa pa kyebo kyangi, nandi nkapingura boo. ¹³Boneni, areisa nga makumbi, na makyereta yakwe yaba nge kipupu. Bakabarwe bakwe barabutukisha ukukira bakapumpe. Akaranda kurifwe, pantu tukonaurwa! ¹⁴Sangurura umutima obe ku bupondamishi, Yerusaremu, pakutira ati upapira. Kufiks rirari ububi bukatwaririra ukwikara muri webw? ¹⁵Pantu ishiw rirereta imbiransuma ukufuma kuri Dani ne ryashi rya bafwa ukufuma mu mpiri shakwa Efremu. ¹⁶Rengeni inko ukutontontanya pari iki: roresha, bira kuri Yerusaremu ukutira ati abakusansa bareisa ukufuma ku kyarw kya kutari ku kubirikisha mu burwi ukurwa ne misumba yakwa Yuda. ¹⁷Bakaba nga bamaronda be bara iryarimwa ukumushinguruka, pantu abo watarama kuri ne-uku kusosa kwakwa Yaweh- ¹⁸ne mibere ne mikitire yobe efyakit ifi fyonse kuri webw. Uku ekukaba ukukandwa kobe. Yangu ifyo kikabipa! Kikarasa uyowine umutima obe. ¹⁹We mutima wangi! We mutima wangi! Nebo ndi no kukarifiwa ku mutima wangi. Umutima wangi urekurukunta muri nebo. Nafirwa ukwikara tondoro pantu nkoumfwa ukurira kwe penga, ikishiro kya burwi. ²⁰Ubono pa bona bunankwe; pantu ikaro kyonse kyaonaurwa. Mukukarabana amahema yangi yonse yaonaurwa, ifipembi fyangi mukashita akanono. ²¹UKufika rirari na kurabona umwana? Bushe nkomfwa ukurira kwe penga? ²²Ku bupumbu bwa bana bangi-tabangishiba. Boo bana abatumpa, nabo tababa na kwishiba. Boo bakyengera ku kwerenganya ububi, rero tabaishiba ifyakukita ubusuma. ²³Nabwene ikyarw. Bona! Kyo kyafri ikimfuru mfuru umwabura akantu. Pantu takwari urubuto mu myuru. ²⁴Naroreshe pa mpiri. Boneni, sharetutuma, no tupiri tonse twaretenkana. ²⁵Nariroresha, Boneni, tamwabere nangu umo, ne fyuni fyonse ifyamumyuru fyarifurumwike. ²⁶Nariroresha. Boneni, ikyarw kyakimeshi kyari amatororo, ne misumba yonse yariwishiwe kuri Yaweh, ku bukari bwakipyu kyakwe." ²⁷Ifi efyo Yaweh asosa, "Ikyaro kyonse kikaba ikyaonaika, rero ne nshakakyonau ukukupwiririra, ²⁸pari uyu murandu, ikyarw kikarosh, ne myuru pa muru ikafishiwa, pantu ne ndisosera amapange yangi; ne nshakaru ku kukana yafikirisha. ²⁹Umusumba onse uri no kufurumuka ku kyongo kyaba pari bakabarwe no wabuta uuri no buta; boo bakafurumukira mu mpanga. Umusumba onse ukanina ukuya ku nkyende shafimabwe. Imisumba ikarekereshiwa, apo takwakabe nangura umo uwakwikaramo. ³⁰Nomba apo naonaurwa, nindo we warakita? Pantu nagura wafwara ishakashikira no kuikobaika ifisamo ifya goride, no kurenga amenso yobe ukukura kufyakuipenta, ureirengeshafye apafye. Abaume abarekabira we nomba bakukana. Boo barefwayafye ukukwipaya. ³¹Efyo ne naumfwa ukurira kwa kukarifiwa, ubukyushi nga pa kubereka iberi, ukurira kwa mwana umwanakahi Sioni. Oo areserafye. Oo arekampaikafye amaboko. 'We buranda kuri nebo! Natembuka pa murandu wa basosoramba."

Chapter 5

¹"Sabanten mu misebo ya mu Yerusaremu; fwairisheni na mu mansa sha mu musumba wakwe namo. Eryo mureshe no kutontonkanya pari iki: nga kyakutira webu kuti wasango muntu nangu uuri onse uurekita ubupingushi no kwesha ukukia mukine, eryo nkerera Yerusaremu. ²Nangura baranda, 'Ngefyo Yaweh wa mweo,' awe abraba ubufi." ³Yaweh, bushe ameshe yobe tayafwaya bukishinka? Ww waribakimfya umupwirapo, rero bo bakiri barekana ukusarapurwa. Bo barenga ifinso fyabo ukukosa ukukira napakiribwe, pantu bo bakana ukurapira. ⁴Efyo ne natire, "Kine aba bantufye abaranda. Bo bartumpa, pantu tabaishiba inshira sha kwa Yaweh nangura ifipope fyakwa Resa wabo. ⁵Ndi no kuya ku bantu abakankara no kusosa ikyebo kya kwa Yaweh kuri bo, pantu bo erefira barishiba inshira sha kwa Yaweh, ifipope fya kwa Resa wabo." Rero bo batobere ikori ryabo pamo; bo baputwire umunyororo uwabakakire pamo kuri Resa. ⁶Eikyo inkaramo ukufuma mwiteshi ikabekata. umumburu ukufuma ku Araba ukabarya. Imbwiri ireroresha imisumba yabo. Onse uwafuma mu musumba wakwe akaputurwamo. Pantu amampuru yabo yafura. Imikitire yabo iyakufututuka yafurisha. ⁷Kinshi ne ningerera abantu? Abana baume bobe barinkana kabiri barapa kutushiri tu resa. Naribarishishe baikuta rero bakitire ubukyende no kuya muri kinkupiti ku mayanda ya maure. ⁸Bari ni bakabarwe abari pakipembera. Baendawike ku kufwaya abakurara. Umuntu onse aririra umukashi wa munankwe. ⁹Kanshi bushe teti mabakande-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-na kabiri bushe ne teti ngirandwire pa ruko rwa musango ngu? ¹⁰Ninini no kuya ku mabara ya myangashi yakwe ayarimwa no kuonaura. Rero mwiyonaura ukupwiririra. Teteni imyangashi yabo, pantu iy imyangashi tayafuma kuri Yaweh. ¹¹Pantu amayanda ya kwa Israeri na Yuda yarimfutuka umupwirapo-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ¹²Nabasosa ububi urwa kwa Yaweh nabo basosere, "Oo takakite akantu; takuri ububi ubukatuponena, kabiri tatwakabone urupanga nangura ikipowe. ¹³Bakasesema bakaruka umwera, ikyebo takaba muri bo, eikyo rekeni ikyo basosa kikitwe kuri bo," ¹⁴Eikyo Yaweh, Resa wa miraro asosa mfi, "Pa murandu mwasosa mfi, boneni, nebo ndi no rwakubika iki kyebo mutunwa twenu. Ikyo kikaba nho muriro, naba bantu bakaba nge nkuni! Pantu akabarya. ¹⁵Boneni! Ndereta yrko pari we ukufuma ukutari, we ng'anda yakwa Israeri-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-ro ruko rwakishawasha, uruko rwakare! Ro ruko uro utaishiba ururimi rwa ruko, nefyo basosa tekuti ufishibe. ¹⁶Imifwi ya kiko ninshinshi iyakyenama. Bonse bashirika. ¹⁷Bakarya ubusomboshi bobe ne fyakurya. Bakepaya abana bobe abaume na bana bobe abanakashi. Bakarya umukuni obe na maombe. Bakonaura imyangashi yobe ne miti ya mikunyu. Bakabongorora ku ruoanga imisumba yobe iyakingirirwa iyo washintiriramo. ¹⁸Rero na muri bura bwine ubushiku-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-nshirepinga ukumyonaura umupwirapo. ¹⁹Iryo mwebo, Israeri na Yuda, mwasosa, 'Murandu ndo Yaweh Resa wesu akitira ifi finti kuri fwebo?' Eryo we, Yeremiah, ukaranda kuri bo, 'Fira fine ifyo mwashire Yaweh Resa wenu no kuyabombera tu resa utweni mu kyarokye, efyo mufwire ukubombera bambi mu kyarokye ikishiri kyenu,' ²⁰Sosa iki ku ng'anda yakwa Yakobo no kureka kyumfwike kuri Yuda, sosa, ²¹Umfweni iki, mwembura mano sha bantu mwebashiruka; mwe mwaba na menso rero tekuti mubone, na matwi mwarikwata rero tekuti mumfwe. ²²Bushe ta muntina-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-nangura ukututuma ku kinso kyangi? Nabika umupaka wa mu kyanga kuri bamba ikipope kya muyayaya ukukira oo epuramo-nangura bamba aima no kupona, naryo rine wo tapuramo. Nangura amaba yatembana, tayatorokapo. ²³Rero aba abantu bab ne mitima yakosa kabiri iyatarama. Baryaruka no kuya ukutari. ²⁴Pantu tabasosa mu mitima yabo, "Tureyeni tutine Resa wesu, uureta imfura-imfura ya mukubangirira na mukurekeresha-munshita yashiko isharinga, ukubakirira imirungu iyasontwa iyabusomboshi kuri fwe." ²⁵Amampuru eyarenga ifi ukufirwa ukukitika. imembu shenu esharesha ubusuma ukwisa kuri mwe. ²⁶Pantu ababi basangwa mu bantu abngi. Baroresa nga umo uwaberama ku kwikata ifyoni; bateya urukose no kosha abantu. ²⁷Ngo mwakusungira ifyuni, amayanda yabo yaisuramo ubukyengeshi. Efyo bamfutukira no kuba abanonshi. ²⁸Na bena; babarika no bumi ubusuma. Bakitire ne fya bupurumushi fyonse. Tabarurwire na bantu, nangura ukuruburwira abana banshiwa. Barashuka nangura tabakitire umuringanya ku baburwa. ²⁹Bushe tekuti mbakande pari if-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-no kurwa ukuirandwira pa ruko ngo ru? ³⁰Ikyakupapa eryo ikyo kutinya nakipona mu kyarokye. ³¹Bakasesema basesema ubufi, na bashimapepo bateka ku maka. Abantu bangi barikitemwa muri uyu wine musango, rero nindo ikakitika ku mpera?"

Chapter 6

¹Fwayeni umwakufisama, mwebena Benjamini, fumeni mu Yerusaremu, riseni intandara mu Tekao. Imyeni ikishibiro pari Beti Hakeremu, epo ububi bureboneka ku kapinda ka ku kuso; no kushonaura kukaramba kureisa. ²Umwana umwanakashi wakwa Sioni, umusuma kabiri umuteku, nkamonaura. ³Bakakyema ne mikuni yabo fikaya kuri bo; bakasakuramo insakwe muri ye ukumushinguruka; no mwaume onse akankyemene ku kuboko kwakwe. ⁴"Iteyanyeni mwebene kuri tu resa ku burwi. Imeni, rekeni tumurwe iryo akasuba kabiri pakati. Uburanda kuri fwebo! Pantu akasuba kaya mukuwa ne finshingwa fyakyunguro fyareperako. ⁵Rero rekeni tumurwe ubushiku no konaura amakure yakwe ayakankara. ⁶Efyasosa Yaweh wa mabumba akutemeni fimuti fyakwe, koronganikeni ifyakututawirako imikingo pa Yerusaremu. Pantu uyu e musumba uringire ukurimuna, pantu waisuramofye urufyengo. ⁷Nga firya ikishima kifumya amenshi yakiko ayasuma, efyo no yu musumba watwaririrapofye ukukita ububi. Ifimfurunganya no bubi efireumfwikamo; amarwere ne fironda efikonkerepo ukuboneka pa kinso kyangi. ⁸Sumineni ukusarapura, mwe Yerusaremu, nangu ukufuma kuri webi kabiri nkakonaure, ikyarw mushakekarwe. ⁹Yaweh wa mabumba asosa ifi, "Mu kyarw kya Israeri tamwakashare nangu kamo kwati ni mwibara rya myangashi. ¹⁰Ni kuri nani ndesosa no kuoska pakuti akomfwe? Bona! amatwi yabo tayasembururwa; tababikako amano! Bona! Ishiwi ryakwa Yaweh ryaisa kuri bo ku kubarungika, rero tabarifwaya. ¹¹Eikyo naisushiwamo ne kipyu kyakwa Yaweh. Ninaka no kushipikisha. "Efyo asosa, kuri nebo, "Napongorwera pa bana mu misebo na pa mabumba ya misepera abaume. Umwaume onse akasendwa pamo no mukashi wakwe; pamopene abakaramba abakotesha imyaka ishingira. ¹²Amayanda yabo yakaperwa kuri bambi, na mabara yabo na bakashi babo pamo. Panti nkarimuna abaikara muri iki kyarw ku kuboko kwangi-ifi efyo asosa Yaweh. ¹³Yaweh asosa ukuti ukufuma pa bana abanono ukufika pa bakaramba, bonse bantu barunkumbwa rwabonaushi bwapondamishi. Ku kufuma kuri kasesema ukufika kuri nshimapepo, bonse bakita ifya museru. ¹⁴Baraposha ukufungaika kwa bantu bangi panonofye, ukuranda, 'Umutende, umutende,' iryo tapari no mutende. ¹⁵Bushe baiketwe insoni apo bakitire ifyamuseru? Tabaumfwire insoni; tabaishibe no kubweshwa amenso nakarya, eikyo bakawira mubarewa; bakawa iryo nkabakanda, efyo asosa Yaweh. ¹⁶Yaweh asosa ifi, "Katarama apakutorokera pa musebo ero mubone; ipusheni ukuri imisebo shakre nakare. "Nikwisa kwaba uyu musebo uusuma? Kabiri endeni muri uyu musebo no kuisangira inkyende mwebene iyakutushishamo. Rero abantu baranda ati, 'Tatwakaye.' ¹⁷Nkasonta ba maronda abakufwa kurira kwa ndandara. Rero bakaranda ati, 'Tatwakomfwe.' ¹⁸Eikyo, mwe fyaro kutikeni! Boneni, mwe nte. Finshi fikakitika kuri bo. ¹⁹Umfwa, we sonde! Bona, ndereta ububo pa bantu aba, Ifisabo fyamantonkanyo yabo, pantu tababika amano kwi shiwi nryangi kabiri nabakana amafunde yangi. ²⁰Fyanshi if kuri nebo urubani ureya, ukufuma ku Sheba firepiribura kuri nebo nangu uku kununkira fisuma ififuma ku faro ukutari? Amarambo yenu akokya tayasuminishiwa kuri nebo, nangu fyakuninika fyenu. ²¹Eikyo Yaweh asosa ifi, 'Boneni, ndebika amabwe yakuiipunturako pari aba bantu. Bakaipunturako-bawishi na bana baume pamo. Abaikaramo na bana muparamano bakonaika.' ²²Yaweh asosa ifi, "Boneni, abantu bareisa ukuufuma ku kyarw kya ku, kapinda ka kukuso, ikyarw ikikaramba kyabushiwa ukufuma ku mbari sha pano isonde. ²³Bakemya amata ne misumbo. Bankarwe kabri abashaba na ruse. Ikyongo kwabo kyaba kwati kupoma kwa pari bemba, kabiri bari na pari bakabarwe, nabapekanya kwati bantu abari mu burwi, pari webi we mwanakashi wa mu Sioni." ²⁴Natumfwa insebo pari bo na maboko yesu nayatompoka. Ukumanama nakutwikata kwati mwanakashi urepapa. ²⁵Wifumina mu mpanga, kabiri wienda mu misebo, pantu urupanga rwa barwani ne nturubundi firi konse konse. ²⁶Mwe bana banakashi ba bantu bandi, kakeni insaru mu misana isha mariro nararanyana mu mitoi, rireni mubukari kwati murerira umwana mwaume uwafyarwafye eka mpoo, pantu wakutonaure areisa pari fwebo. ²⁷"Ninkurenga, Yeremiah, umunt wakweshwa abantu bandi nga umuntu ureasha ifyera, eikyo ukaranda no kwesha inshira shabo. ²⁸Bonse bana bantu abaumarara, abendauka no bunkarwe. Bonse baba nga umukuba ngara ifyera, no kukita ifyamafisakanwa. ²⁹Nangu bafukute shani umuba shani pakuti inkora ikashike; umutofwe wapwishishiwe ku muriro ukweshwa ukukonkapo ukwengurura kwafye. ³⁰Bakentira sirufere yakanwa, pantu Yaweh aribakana."

Chapter 7

¹Ikyebo kyakwa Yeremiah ukufuma kuri Yaweh, akiti, ²"Imakana mu mporo ya mayanda yakwa Yaweh no kubira ikyebo! Sosa, 'Umfweni ikyebo kyakwa Yaweh, bonse mwebaikara mu Yuda, mwebengira muri inshi mpokngoro ku kushinshimuna Yaweh. ³Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, sosa ifi: Wamyeni inshira ne mibere yenu, na nebo nkamireka mukekariye muri iki kyar. ⁴Mwiketekera ifyebo fyenu ifyabufire soso, "Itempere ryakwa Yaweh! Itempere ryakwa Yaweh! Itempere ryakwa Yaweh!"⁵Nga mwa wamyako inshira shenu ne mikitire isuma; nga mwakita ubupingushi pa waume no mwina muparamano wakwe- ⁶nga mwareka ukurafyengesha abarebeshi, ku bana banshiwa nangu kuri bamukamfwirwa, na kabiri nga mwareka ukurasumya umurpo wakaere pari ino nkyende, mwiraenda na tu resa tumbi mu maboko yenu- ⁷kabiri nkamirenga mukekare muri ino nkyende, mu kyar. ikyo napere kufikorwe fyenu ukufuma akare sana ukufika umuyayaya. ⁸Boneni, mukyetekera ifyebo fyabufi ifishingamyafwa. ⁹Bushe mureba, murepaye, kabiri mukita ubukende? Bushe muararapa imirapo ya bufi muratura amarambo kuri Beah no kuraenda na tu resa tumbi uto tamwaishiba? ¹⁰Bushe uresa no kwiminina pantanshi yangi muri ino ng'anda iyo naikitire pe shina ryangi no kusosa, "Twaripusuka," Ikyo kuti mwakita ifi fyonse ifyabunani? ¹¹Bushe ing'anda ii, iyainikwa inshina ryangi, bushe mwebo mwakita ing'anda yandi umwakufisama bakaborara mu mmenso yenu? Rero Boneni nimbona-uku ekuranda kwakwa Yaweh. ¹²"Kabiyeni ku nkyende yangi iri ku Shiro, ukonasuminishe ishina ryangi ukwikara kurya kwine pakutendeka, kabiri boneni ifyo nakitire pa murandu wabubi bwa bantu ba mu Israeri. ¹³Eikyo nomba pa murandu wafyo mukita fyonse-uku ekuranda kwakwa Yaweh-ndaranda kuri web. inshita ne nshita, rero tawaumfwire. Naremwita, kabiri tamwangaswike. ¹⁴Eikyo, ikyo nakitire mu Shiro, nkakita kimo kine ,kuri ii ng'anda iyaitirwe pe shina ryandi, mu ng'anda umo mwaketekere, ii nkyende yio napere kuri mwebo na kufikorwe fyenu. ¹⁵Eikyo nkamituma ukufumifumya pari nebo ngefyo natumine bandume shenu bonse, na ku mpyani shonse ishakwa Efuremu. ¹⁶Nobe, Yeremiah, wibapepera aba bantu, kabiri wirabaririrako nangu ukuranda ipepo pa murandu wabo, wirampatira, pantu nshakomfwe ,kuri web. ¹⁷Bushe tamurebona ,ifyo barekita mu musumba wakwa Yuda na mu misebo ya mu Yerusaremu? ¹⁸Abaikye bareteba inkuni na bawishi barekunka umuriro! Nabanakashi barekandura umufuba wakupanga imbukumya masaya yakwa na mmfumu wa mu muru no kutura umuturo wa fyakunwa kuri tu resa pakuti bankarifye. ¹⁹Kine kine bushe barenkarifya?-uku ekusosa kwakwa Yaweh-bushe tebenefye bareikarifya ,pakuti insoni shibekate? ²⁰Eikyo Shikuru Yaweh asosa ifi: 'Boneni, iki kyar, pa bantu na pa nama, pafimuti fyamumpanga na pafisabo fya pa mushiri. Kikarapya kabiri takyakashime nakarya. ²¹Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri asosa iki: rundenipo ifyakunukira fya marambo ya kokya no kurya inama. ²²Pantu iryo nafumishe ifikorwe ukufuma mu kyar. kya Egipto, nsharefwairapo nagu kamo ukufuma kuri bo. Nshabapere aya amafunde parwa mituro ya marambo yakokya. ²³Nabapere iri ifunde, "Umfweni kwi shiwi ryangi kabiri nkaba Resa wenu na mwebo mukaba abantu bangi, eikyo murenda munshira shonse isho naramweba, pakuti fikabe bwino kuri mwebo. ²⁴Rero tabareumfwa nangu ukupera amatwi yabo. Bekarirafye kuri bunkonse no bubi bwa mitima yabo, eikyo baribwekere kunuma, tabaire ku ntanshi. ²⁵Ukufuma ubushiku ubo ifikorwe fyenu fyafumine mu kyar. kya Egipto ,ukufika na pari buno bushiku, narituma bonse ababomfi bangi, bakasesema banfgi, kuri mwebo kabiri nakonkanyapofye ukubatuma kuri mwebo. ²⁶Rero tabaumfwire kuri nebo nangu ukuteyamika amatwi yabo. Bataramike imikoshi yabo. Bari ababi ukukira ifikorwe mfyabo. ²⁷Eikyo sosa aya mashiwi yonse kuri bo, rero takankumfwe, soso ifi fintu kuri bo, rero takakwasuke, ²⁸sosa kuri bo: Iki e kyar. ikishumfwa kwi shiwi ryakwa Yaweh Resa kabiri tabasapurwa. Ikishinka barikyonaura kabiri takyaba mutunwa twabo. ²⁹Putura umushishi obe no kuibenga we mwine, kabiri posa umushishi obe. Imba urwimbo rwaburanda pa nkyende ya parwarara. Pantu Yaweh nabakana kabiri nabarekeresha kukifukushi kyakwe. ³⁰Abana baume aba mu Yuda nabakita ,ububi mu menso yangi-uku ekuranda kwakwa Yaweh-na batuma ifintu ifibi mu ng'anda iyo naitire pe shina ryangi, pakuikowesha. ³¹Nabakuramo ikibumburi ikitari mu Topheti ikyaba mu mupoka poka wakwa Beni Hinnonmu. Bapangire ifi ukuraokypo abana abaume na banakashi mu muriro-ifintu ifyo nshabebere-ikishaingirepo na mu mano yangi. ³²Eikyo bona, inshita shireisa-uku ekuranda kwakwa Yaweh-iryo takyakebukishiwe mu Topheti nagu mu mipoka poka yakwa Beni Hinnommu. Ukuba mupoka poka kwakwipaya; bakashika imibiri mu Topheti pakambonse bakapwe. ³³Ifitumbi fya bantu aba fikaba ifyakurya fya fyon fya murwerere ne nama msha mumpanga isha pa kyar, kabiri tapakabe nangu umo uwakufitinya no kufitamfya. ³⁴Nabika impera ku misumbaya mu Yuda na ku misumba ya mu Yerusaremu, ishiwi rya kusekerera ne rya kwanga, ishiwi ryakwa shibwinga na nabwinga, pantu ikyaro kikaba ikiswebebe."

Chapter 8

¹"Pari iyo nshita-ukusosa kwa kwa Yaweh, Bakareta ukufuma mu manda amafupa ya shamfumu sha ba Yuda, na bafiro, amafupa ya ba shimapepo na bakasesema, na mafupa a bena Yerusaremu. ²Eryo bakayashafye insansarira parubuto rwa kasuba, na pa mweshi eryo mu ntanda shonse isa mu muru; ifi fintu mifya mu muru efyo bakonka no kutumika, efyo babombera kabiri efyo bapepa. Amafupa yabo tayakaronganishiwe nangu ukushikwa. Yakabafye kwati nirindi ya mu mushiri pa kyaro. ³Mu nkyende monse umu kabatwara, bakasara imfwa ukukira umweo kuri bonse abakashara ukufuma ku rupwa rwa barwani, ekusosa kwa kwa Yaweh wa mubumba. ⁴Kabiri sosa kuri bo, ifi efyasosa Yaweh: Bushe umu nga apona kabiri tekuti eme? Bushe umu nga aruba kabiri tekuti afwaye kubwera? ⁵Nga kinshi aba bantu, ba mu Yerusaremu kinshi mwanjarukira ukwabura no kubwera? Mwaikaturirafye ifyabufi bwenu, kabiri mwakana no kurapira. ⁶Narikutike no kumfwa, rero tabarandire bwino; takwari no warapire ku bubi bwake, takwari no kusosa, "Kinshi nakita?" Bonse bayafye kufyo barefwaya, kwati ni kabarwe uurebutukisha kuya ku nkondo. ⁷Nakabaso ba mu muru beshiba inshita isuma, kabiri inkunda, akamimbwa na pwere fiya mukwenda panshita yafiko yaringa, rero mwe bantu tamwaishiba bupingushi bwa kwa Yaweh. ⁸Kuti mwasosa shani, "Turi ba mano. pantu twarikwata ifunde rya kwa Yaweh, Mukine, Boneni! uturembera twabakaremba babufi, nabatwarura ukuba amafunde ya bufi. ⁹Abaume ba mano bakarengwa insoni. Bri no mwenso kabiri bakekatwa. Boneni, nabakana ikyebo kya kwa Yaweh, kabiri mano nshi bakwete? ¹⁰Nkapera abakashi babo kuri bambi, na mabara yabo kuri abo abakabapyana, pantu ukwambira ku kaikye ukkuya ku bakuru bonse bafwaya ukunonkere fyuma mufir ifyakishinka! bonse bakita ifyabufi. ¹¹Kabiri porere ku kufunika kwa bantu bandi, bakososa ,ukuti, "Umutende, umutende," Eryo ninshi takuripo mutende. ¹²Baripo na nsoni eryo bakitire ikyamuseru? Taparipo na nsoni; tabaishibe no kumfwa ukuti nabasebana! Eikyo bakapna pamo baponene; Bayapoma pansi eryo nkabakanda, efyasosa Yaweh. ¹³Nkabafumyapo bonsefye efyasosa Yaweh-tamwakabe fitwaro ku mwangashi, kabiri takwakabe amakunyu ku fimuti fya mikunyu. Na mabura nayo yakabonsa; kabiri nefyo nabapere fikabapitirira. ¹⁴"Nga kinshi twaikkarira pano? Ronganeni pamo; natureya mu misumba ya maringa, no kuba tondoro mu mfwa. Pantu Yaweh Resa wesu akatutararika. Akaturengo kunwa sumu, pantu twarimubembukira. ¹⁵Tukosubira ikibote; rero takwabe kisuma. Tukosubira akashita ka kupora, rero bona, kukabafyo bwafya. ¹⁶Ikiunda kya bakabarwe abaume kireumfwikira ku kyaro kya bena Dani. Ikyaro kyonse kikotenta pa murandu wa kurira kwa bakabarwe pantu baishire no konaure ikyaropao na fyonse fyabamo, iisumba kabiri na fyonse ifikarapo. ¹⁷Pantu boneni, nkotuma insoka pari mwebo, ishabusungu esho umuntu tekuti aanshe. Shikamisuma-ukusosa kwa kwa Yaweh. ¹⁸"Ndi no buranda ubushipera kabiri umutia wandi naurwara. ¹⁹Boneni! Ukurira kwa kwafwa abana abanakashi aba abantu bandi nkokumfwa ukufuma ku kyaro kya kutari! Bushe Yaweh taba mu Sioni? Nga kinshi bankarifisha ku firubo fyabo ifyabaswa kabiri na paturubi twa bena fyaro utwafyefye? ²⁰Ukusombora nakupita, urusuba naro narupwa. Rero fwebo tatwapusuka. ²¹Ninkaripa pa murandu wakukaripa kwa mwana mwanakashi abantu bandi. Ndarosha apakaramba pafyakitikire kuri ye. ²²Bushe tamuri muti mu Giridi? Bushe tamwabapo shi ng'anda murya? Kinshi ukuposhiwa kwa mwana mwanakashi wa bantu takukokitikira?

Chapter 9

¹Kanshi umutwe wandi nga wari kufumya amenshi, na menso yandi akamfukwemfukwe ka firamba! Pntu akasuba no bushiku kuti narosha bonse abana banakashi ba bantu bandi abo baipeye. ²Kanshi nga umo apera apakutubirisha pa burendo mu matororo, uko ningasha bantu bandi. Nga kyakuti naribashire, pantu bonse bakyende, ribumba rya nkengeshi! ³"Bo batintimuna ndimi shabo ngo tinta buta pakubepa ubufi, reoro tababamparume shakishinka mu kyaropantu bafuma ku bubi baya ku bubi na bumbi. Tabangishiba," Efyasosa Yaweh. ⁴Kira muntu ari mwebo abe ni maronda pa mwina muparamano kabiri mwirakyetekedra muri ndume yakwe. Pantu kira ndume akyengeshi munankwe kabiri bakibusa bonse bakita urwambo pari kibusa yabo. ⁵Bonse babepanafye ubufi na banabo, tapaba nangu umo uuranda kishinka. Bariberesha ukuranda ifyabufi. ⁶Babikapofye ukurabepa ubufi, babikapo no kurakita ifyabukyengeshi, bakaninapo no kungishiba." Efyasosa Yaweh. ⁷Yaweh wa mabumba asosa fii, "Boneni, ndipakwengurura no kubesha pantu nifinshi fimbini ninga kita, pafyo abant bandi bakitire? ⁸Indimi shabo nimfwi yakwipairako; shisosa bufi. Nakutunwa twabo barandirako mutende pamo na bena muparamano, rero mu mitima yabo barepanga ukubarimuna. ⁹Bushe ndingire ukubasarapura pa murandu wa ifi fyonse-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-kabiri bushe shifwire ukuranda uruko rwa musango yu? ¹⁰Nkemba urwimbo rwa kurosha, kabiri nakurashere mpiki, shamuremfwe uwakukyema ifitekwa mu matororo, pantu mu mpiki na muma, no muremfwe nao nauma. Takuri neryo umo uurepitamo kabiri ng'ombe tashireumfika ukuriramo nakarya. Ifuni nafibutuka pamopene ne nama sha mpanga. ¹¹Nkarenga Yerusalem ukuba ifitantara, ewaraba inkyende ya ba mumbwe. Nkarenga umusumba wa kwa Yuda ukuba fiborya umushakareikara nangu umo." ¹²Nani pari mwebo uwa mano uwingomfwa fi? Ni kuri nani Yaweh akoranda, kabiri uo akoeba kuti aranda? Murandu nshi ikyarokingarobera, no kupya kwati matororo umwabura no wakupitamo? ¹³Yaweh asosa ati, "Bushe ni pa murandu wakuti nabasura amafunde yandi ayo nabapere, na pa murandu wakuti tabaumfwire ifyo nasosere nangu ukufikonka. ¹⁴Bushe ni pamurandu wakuti bareenda ne mitima iyatarama no kukonka ifimpashanya fya kwa Baari ifyo ifikorwe fyabo fyabasambirishye. ¹⁵Eikyo Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, asosa fi, 'Bona, nkotrenga aba bantu ukurya ifyakurura sana no kunwa amenshi umuri sumu. ¹⁶Eryo nkabasanganishisha mu nko isho bashaishiba, isho nefikorwe fyabo fishaishibe. Nkatuma urupanga mpaka nkabarofye bonsfye." ¹⁷Yaweh wa mabumba asosa fi, "Tontonkanyeni pari ki: beni na bana abemba inyimbo shamariro; rekeni bese, kabiri tumeni abakwita abanakashi abaishiba kurosha, pakuti bese. ¹⁸Barekeni bendeshe bese imba nyimbo shikurosha pari fwebo, pantu amenso yesu nayarukusha ifiramba kabiri ne nkopyo nashitonya amenshi. ¹⁹Pantu ukuririsha kwa kurosha ukuramba no kufwira mu Sioni, ifyo batusampira ifipe, turi ne nsoni shikaramba, pantu twarisha kyaropantu nabawisha fifuro na mayanda yesu ifyo twarikwikaramo. ²⁰Mwebo mwebanakashi, umfwini ishiwi ya kwa Yaweh; Umfwini ku mashiwi uyafuma ku kanwa kwe. Eryo mufunde na bana benu basambirire urimbo rwaburandu. ²¹Pantu imfwa naishira pa ma windo yesu; no kuya mufipango yesu. Pakuti irofye abana ukufuma kunse, eryo nabarumendo mu mansa shesu. ²²Sosa fi, 'ekusosa kwa kwa Yaweh-ifitumbi fyabaume, nafyo fikapona kwati mufundo mu mabara kabiri nge nseke pa numa yakusepa, rero takwakabe uwakuronganika." ²³Yaweh asosa fi, "Mwirko wa mano aitakishe pa mano yakwe, nangu uwa maka nao aitakishe pa maka yakwe. Umukankara nao aitakishe pa fyuma fyakwe. ²⁴Rero muntu uurefwaya kuitakisha muri fyonse, kabiri muri fi, urefwaya kuitakisha, aitakishishe pakwiruka, no kwishiba nebo. Ukuti nenebo Yaweh, uwaba no ruse urukaramba, uburungi no burungami mwi sonde. Pantu muri fi fintu efyo nsekeramo-ekusosa kwa kwa Yawe. ²⁵"Boneni, inshiku shireisa,- ekusosa kwa kwa Yaweh,- eryo nkaranda onse uwasembururwa umubiri rero tabasembururwa imitima nakarya. ²⁶Nkaranda abena Egypto, aba Yuda, abena Edomu, abena Amoni, abena Moabu, na bonse abekara mu matororo ababeya umushishi mu mbari ya mitwe shabo ishipi pantu inko shonse tashasembururwa, na mu ng'anda ya kwa Isreari bonse tabasembururwa."

Chapter 10

¹Umfweni ishiwi ryakwa Yaweh arebirikisha kuri mwebo, mwe bang'anda ya kwa Isaeri. ²Yaweh asosa ifi, 'Mwisambirako ku misango ya nko, kabiri mwisendwa kufirangiro mu myuru, pantu inko shirasendwa ne fifine. ³Pantu ifiberesho fya aba bantu fya kyabe kyabe, umbi aputura ikimuti mu mpanga. Murimo wa minwi yakwa kapanga uubomfya isembe. ⁴Eryo bakiwamya na sirufere na goride. Barakikosha na sando ne misomari pakuti kipona. ⁵Ifyo bapanga ku minwi yabo fyabafye nge fitiinya mwibara rya fibimbi, pantu twena, takuranda, pantu tusendwafye pantu tatwenda. Mwitina, pantu tetiberete ububi, nangu ukukita fimo. ⁶Takwaba uwaba nga mwebo, Yaweh. Muribakuru, ne nshina ryenu rya maka. ⁷Nani ushimitina mwebo, imfumu ya nko? Pantu ekukabira kwenu, takwaba uwaba nag mwebo pari bonse aba mano mu nko shonse nangu mu ma bufumu yabo. ⁸Bonse baribipa fipua fye. Ukusarapurwa kwabo kwafye-tapari ni kunifye. ⁹Bareta sirufere uwaengururwa ukufuma ku Tashishi, na goride ukufuma ku Ufasi fyapangwa nitutsha abantu insaru shabo ishafiturukisha ne shakashikira. Shipirikurwa na baume abakengera. ¹⁰Rero Yaweh e Resa wakishinka. N mfumu ya mweo ni mfumu ya muyayaya. Isonde rirasnkana ku bukari bwakwe, ne nko shishipikishe ku bukari bwakwe. ¹¹Ukasose kuri bo auti, "Tu resa utusapangire imyuru ne kyaroy fikonaurwa kwi sonde na panshi ya myuru." ¹²Rero ni kuri uyo uwabumbire isonde ku maka yakwe, e watamabrike ikyato ku mano yakwe, mukwishiba kwakwe eko atambarike imyuru. ¹³Ishiwi ryakwe riburuma nga menshi mu myuru, areta na makumbi ukufuma kumpera ye sonde. Ye eubyasha ne nkuba ku mfura eutuma no mwera ukufuma uko wikara. ¹⁴Umuntu ari kipiba, uwabura amano. Nakafura wine arengwa nsoni kufirubi fyakwe. Pantu ifirubi fyabo fyabufifye, tamwabapo no mweo. ¹⁵Fya kyabe, mirimo ya buwerewere; bakonaurwa pa nshita ya kukandwa kwabo. ¹⁶Rero Resa, ikyakaniko kyakwa Yakobo, tafiri ngefi, pantu ye e kabumba wafintu fyonse. Israeri e mutundu wakikwatwa; Yaweh wa miraro e shina ryakwe. ¹⁷Areni akukakeni ifipe no kufuma mu nkyende mwebo mwe bantu mwebshinguruka na barwani. ¹⁸Pantu Yaweh asosa ifi, "Boneni, nebo ndipakuposa abekashi mu kyaroy pari ii nshita. Nkamuretera ishomo, nabo nkakita ififine." ¹⁹"We buranda kuri ebo! Pa murandu wa mafupa ayaonaika, ikironda kyandi kiri no bwafya. Eikyo nasesere, "Kine rishamo, rero twire ukukisenda." ²⁰Ithema ryandi naryonaika, ne myando nashiputauka. Nabasendea na bana bandi, eikyo tabaresangwa. Tapari nangu umo uwakukobeka ihema ryandi nangu uwimya ifisaru fyariko. ²¹Pantu bakakema bapuba tabakofwaya na Yaweh; tabakwete ne shuko, no mukuni wabo nausarangana. ²²Imbira naifika, "Boneni! Kireisa, ikinkukuma kikaramba kireisa ukufuma ku kyaroy kya ku kapinda ka ku kuso, ukufrenga imisumba yakwa Yuda ukuba amapopa umo ba mumbwe bakareikara." ²³Ningishiba, Yaweh, pantu umwaume tafuma ku minwi eka. Nanu umuntu ukwenda muntampuro shakwe. ²⁴Sarapureni nebo, Yaweh, no muringanya, te mubukari iyo nangura ukungonaura. ²⁵Pongororeni ikifukushi pa nko ishishamishiba ne ndupwa ishishita ishina ryenu. Pantu barirofyay Yakobo no ku murya, ebamonawire no ku rofyay ikyaroy yakwe.

Chapter 11

¹Ishiwi ryaishire kuri Yeremiah ariti, ²"Umfwa kuri ifi fyebo fyakipangano, no kufisosa ku muntu mu Yuda na ka barashi ba mu Yerusaremu.³Randa kuri bo, 'Yaweh, Resa wakwa Israeri asosa ati: Atipwe umuntu uushifreumfwa ku makambisho yaiki kipangano. ⁴Iki e kipangano nakonkomeshe bashinwe ukusunga ubushiku nebo nabafumishemo mu kyaroy kya Egypto, ukufuma mwi rungu rya muriro. Natire, "Umfweni kwi shiwi ryangi na fyonse ifyo na myebere, pantu mukaba abangi na nebo nkaba Resa wenu." ⁵Ngumfwireni nebo pakuti ningashininkisha umurapi uyo narapire kuri bashinwe umurapo uyo nari no kupera icyaro umukokoroka ubuki no mukaka, umo mwaraikara rero." Nomba nebo, Yeremiah naryaswike natire, "Nakibe ifyo fine, mwe Yaweh!"⁶Yaweh atire kuri nebo, "Birikisha ifi fintu fyonse mu misumba ya kwa Yuda na mu misebo ya mu Yerusaremu. Sosa, "Umfweni kuri aya mashiwi ya kipangano no kuyasenda. ⁷Pantu narimipere ifipope kuri bashinwe ukutura pa bushiku na bafumishe mu kyaroy kuya Egypto ukufika irero, naribakonkomeshe atira kuri bo, "Umfweni kwi shiwi." ⁸Rero tabaumfwire no kumfwikisha. Kira umo areendera mubumankonso bwakwe. Eikyo nabaretere ifitipu mu kipagano na bako nkomeshe ukukonka, rero tabafikonkererepo." ⁹Na mukukonkapo Yaweh asosere kuri nebo, "Aba Yuda na ba mu Yerusaremu nabansangukira. ¹⁰Nababwerera ku fya mpurumushi fyakare ifya bashibo, abashaumfwire ifyebo fyangi, Bareendera muri t resa tumbi ku kutupepa. Mwe ng'anda yakwa Isareri ne ng'anda yakwa Yuda baryonawire ikipangano twapangene na bashibo." ¹¹Eikyo Yaweh asosa ifi, "Boneni ndi pakureta ubusanso pari bo, ubwafya ubo tabakasore. Eryo baketa kur nebo, rero nshakabomfwe. ¹²Imisumba ya kwa Yuda na bairara mu Yerusaremu bakaya no kwita tu resa uto bapera ifya mabupe, rro tatwakabapushe pa nshita ya kukyushiwa. ¹³Pantu we Yuda, ukufura kwa tu resa natufurirako ukuringana ne misumba. Na mukuringana ne fipairo mu Yerusaremu, ififutumuko fya kipairo fya Baari, firingene no bwingi bwashira. ¹⁴Webo we mwine, Yeremiah, wapeperako aba bantu, wiririra ubwafwirisho nangu ukupepeprako. pantu nshakomfwe eryo bakangita pa bwafya bwabo. ¹⁵Murandu nshi umutemwikwa wangi uyo wakwata amapange ayengi ayabipa mu ng'anda? Inama sha maramba tashakakwafwe ukusekerera mu fyabipa fyobe. ¹⁶Kunuma Yaweh akwitire nge bura rya mu orife, irisuma ne fisabo ifisuma. Rero akasha umuriro kwi bura uukomfwika ngo kuburuma; ne misamba shakiko shikonaika. ¹⁷Pantu Yaweh wa muraro, uwamibyere ya kyefyako amafya pari mwebo pa murandu wa mikitire yabipa mu ng'anda yakwa Israeri ne ng'anda yakwa Yuda efyo akita-nabafurwisha pakupera ifyabupe kuri Baari." ¹⁸Yaweh anengere ukwishiba ifi, nebo ne fishiba, Yaweh, anengere mbone ifikitwa fyabo. ¹⁹Nari nge mpanga yaikyefya mu kwipairwa. Nshaishiba ati baripangene amapange, "Natuputaure iimuti ne fitwaro! Natumuputaure mu kyaroy kya kiwkaramo e pakuti ishina ryakwe riraibukishiwa." ²⁰Rero Yaweh wa miraro nikapingura wa barungami akyekyeta mu mitima ne tontonkanyo. Nkashininkisha ikirandushi kuri bo pantu ndiretere umurandu kuri mwebo. ²¹Eikyo Yaweh asosere pa rwa bantu bakwa Antoti urefwaya umweo obe. "Basosere, Taufwire wasesema mwi shina rya kwa Yaweh, nangu urefwira mu minwi yangi." ²²Eikyo Yaweh wa muraro asosere ifi 'Boneni ndi pakubakanda, abarumendo babo na bakashi bakafwa ku kipowe. ²³Takwakabe abakasharapo pantu ndereta amasanso pa bantu ba ku Anatiti, umwaka wakumurimuna."

Chapter 12

¹Warirungama, Yaweh, eryo nareta ifikansa kuri mwebo. Mfwire na myeba ikyo ndeirishanisha: Murandu nshi abasharungama bashukira? Bekara na ku matwi tondoro. ²Mwaribabyara nabo barimba ne mishira. Patwarira ukutwa ifisabo. Urarumbura mu tunwa twabo, rero kyakutarifye ne mitima yabo. ³Rero mwebo, Yaweh, muringishibe nebo. Murambona nebo no kwesha umweo wangi kuri mwebo. Basendeni nge mpanga ku kwipaiwa, babikireni ubushiku bwa kwipaiwa! ⁴Kufika nshita nshi ikyarokirararosha ne fyani fya mabara ifikoma? Pantu abekaramo ni mbifi, inama ne fyuni nafisendwa, pantu abantu baranda ati, "Takatubone ufitukitikirira fwebo." ⁵Yaweh asosere ati, "Kine nga kyakuti, Yeremiah, nabenda panshi bakunasha, kuti warikana shani nabakabarwe? Kabiri nangura mu kyarokya mutende, ukakita shani ukaba mu mushitu wa Yodani? ⁶Pantu ba munonko no rupwa rwa bawiso nabakwarukira nabasansura na mashiwi yabo pari webo. Wibasuminamo, nangu kyakuti barande ifisuma kuri webo. ⁷Nebo ninsurako ku ng'anda yangi; nisurako na ku bang'anda ya bantu bangi. Nimpera nabo nahtemwa ku minwi ya barwani babo. ⁸Abantu bangi abo nemwine naisarire baringe karoma mwiteshi; no kumburumina bukari bukari, e pakumuputa. ⁹Bushe te bantu bangi abo naisarire ebari nge kubi, eryo bashingurwike ku fyuni fiswango? Ronganikeni ifinama mpanga no kuipakisha. ¹⁰Abakyem baryonawire amabara yangi. Nabanyantaura amabara ya kyarokyangi; ne kyawama nakisanguka ikyamatororo. ¹¹Nabakisangura amapopa ikyaonaika, ne mpanga iri amapopa, takuri no wakukisakamana. ¹²Bakona naurabafika beshire mukukona naurakino kyaropantu urupanga rwa kwa Yaweh rurerya ukufuma kumpera ya kyarok. Tamuri ubukingo mu kyarokuyaikaramo. ¹³Batanda ing'ano rero basepa imyunga. Nababombesha rero tapari ifyo banonkeramo. Fyakubareterafye ifya nsoni pa bukari bwa kwa Yaweh." ¹⁴Efyasosa Yaweh ku bena muparamano, ababi abona naurabifikwatwa napere abantu bakwa Israeri, "Bona, ninebo ndebafumya mu fyaro fyabo nkafumyapo na bang'anda yakwa Yuda. ¹⁵Eryo nabafumya mu nko, eryo nkababerako uruse no kubabweshakira muntu ne fikwatwa fyakwe. ¹⁶Kikafika eryo inko shikasambirira ku bantu bangi, abarapa pe shina ryangi 'Ngefyo Yaweh ekara'ngefyo nasambirishe ukurapa kuri Baari, bakakura pakati ka bantu bangi. ¹⁷Nga tabomfwire, nkabafumya mukifuro no kubabarofya-efyasosa Yaweh."

Chapter 13

¹Yaweh asosere iki kuri nebo, "Kabiye kashite insaru iyabusaka no kukaka mu musana obe, rero witumpika mu menshi iyo." ²Nomba eryo naishitire insaru ngefyo Resa anjebbere, no kufwara mu musana. ³Eryo Resa aishire kuri nebo umuku warenga ibiri, no kutire, ⁴"Bura insaru iyo washiteire iiri mu musana obe, ima iririne no kuya ku Perati. Uye ufise mu murara wa ki ribwe." ⁵Efyo nairefisa mu Perati, ngefyo Yaweh akonkomeshe. ⁶Iryo papitire inshiku ishingi, Yaweh asosre kuri nebo, "Ima kabiri bwekera ku Perati. Kabiye kasende insaru nakwebere ukufisa." ⁷Eryo nabwekeremo ku Perati no kwimba akiribwe no kusenda insaru nafishire, nomba, yari iyaonaika takuri no kufwara. ⁸Eryo ishiwi rya kwa Yaweh ryaishire kuri nebo, ariti, ⁹"Yaweh aranda ati: Munshita imo ine nkonaure aba Yuda na bena Yerusaremu ikirumba kyabo ikishaikurira. ¹⁰Aba bantu babi abakana ,ukufuma kwi shiwi ryandi, abaumarara imitima yabo, abakosererafye ukurabifya no kupepa imirungu imbi imbi, nabobene bakaba nga iyi ini insaru iyo umuntu ashingafwara na kabiri. ¹¹Ngefyo umushipi wikata umusana wa muntu, efyo napanga bonse aba mu ng'anda ya kwa Israeri na Yuda ukunjikatisha-uku e kusosa kwa kwa Yaweh- e pakuti batreba abantu bandi, abakurandumbanya no kunkindika. Rero tekuti bomfwe kuri nebo. ¹²Nomba usose kuri bo, 'Yaweh, Resa wa kwa Israeri, asosa ifi: Umutondo onse ,besushemo umwangashi.' Nabo bakakwasuka ati, 'Bushe tatwaishiba ati mu mutondo onse mukesushiwamo umwangashi?' ¹³Eryo nobe ubebe ati, 'Yaweh ewaranda iki: Roresha ndi nokwisushamo ukukorwa pa muntu onse pe sonde, ne sha mfumu ba mwana Dabidi, na bashimapepo, bakasesema na onse uwaikara mu Yerusaremu. ¹⁴Eryo nebo nkabura bashibo na bana babo nkarebapamanya nge mitondo-uku e kusosa kwa kwa Yaweh ero nebo nshakabarangurukireko nshakomfwe no buranda nshakabarekeko mpaka nkabarofye." ¹⁵Mureumfwa bwino no kubikako amano. Mwikwata ifikansa, pantu Yaweh nasosa. ¹⁶Pereni Yaweh Resa wenu umukinshi iryo tarareta imfimi, neryo tamurati muipunune amakasa yenu ku mpiri ikyumguro bushiiku. Pantu mwebo muresubira urubuto, rero fikaya mumfimi iyafitisha kabiri iyakutinya. ¹⁷Nomba nga tamwakomfwe, nkararirira mu bumfisoro pa murandu wa kirumba kyenu. Amenso yandi yakararasha no kwiturura ifiramba, pantu umukuni wa kwa Yaweh bautwara mu busha. ¹⁸"Randa ku mfumu eryo na nyna wa kwa mfumu, 'ikyefyeni mwebene! Ikareni! Pantu ifisote fyabo ifyayemba nafifurika ku mitwi yabo. ¹⁹Imisumba ya mu matororo ya Negebu bakaisarako, ukwabura nangu umo ukwisurako. Aba Yuda bonse bakakwata mu busha, ukubatwara mu busha apakaramba. ²⁰Sansura amenso yobe no kuroresha paurefuma ku kapinda ka kukuso. Ngo mukuni obe urya waperwe urikwi, umukuni uwari uusuma kuri weba? ²¹Bushe ukuranda nga Resa akwrukira ku bantu abo mwaretontontanya ati ni kibusa wenu mwebene? Bushe fyonse ifyo tendekero ya kutukuta kwa ku kyura nga kurya kwine kumfwa na mayo we fumo nga arepapa umwana?" ²²Nomba kuti mwasoa mu mtima yenu, 'Kinshi ifi fintu fireponena kuri nebo?' Ni pa murandu wa burungami bwa bwingi bwenu e kwarenga ukuti insaru shenu bashirepaure no ku kyusha imibiri yenu. ²³Bushe umwina Kishi kuti ayarura inkanda yakwe, nangura inkaramo kuti ya arura amabara ya iko? Nga kuti kyaba ifyo, Na mwebo bene mwariberera ukukita ububifi te kuti mukite ikisuma. ²⁴Eikyo nkamyururura nga misungu, mukorururwa no mwera ukatura mu matororo. ²⁵Iki e kyebo napera kuri mwebo, nge kyakaniko ikyo namuraire-uku e kusosa kwa kwa Yaweh-pantu mwarindaba no kukanka imirungu imbi. ²⁶Eikyo nkamufura amaraya yenu, no rukoso rwenu rukarangwa. ²⁷Ndabonako ,uko mukita ifya bunani, ububi bwenu uburarerare mu mpiri ne mishitu, ni mbona fyonse ifya museru mukakibona mwebo mwe bena Israeri! Bushe nirirari mukasanguruka?"

Chapter 14

¹Iki e kyebi kya kwa Yaweh ikyaishire kuri Yeremiah, pa murandu wakirar kya mfura, ²"Reka Yuda aroshe; reka impongoro shakwe shisukwe. Barekyurakyura abantu ba kiko iki kyaro; ukurira kwabo kureirako pa ntanshi. ³Abasambashi ba muri iki kyaro baretuma abasha bamo mukubafwairako amenshi. Iryo baye ku fishima, 'Tekuti basange amenshi. Babwerakofye ne ntapiro umwabura amenshi; bafimba ku mitwi yyabo insoni no ku kanaberwa. 'Pari iki umushiri uri ne mirara, pantu tamuri mfura pa kyaro. Abarimi baikatwa insoni no kufimba pa menso yabo. ⁵Mu mpanga namo inebura naisha akamwana akanono mu mpanga, no kukasha pa murandu wa kuburwa umuremfwe. ⁶Nabapunda ba mpanga barungemefye ku mpiri no kuburwa kwati ni ba mumbwe. Amenso yabako yafirwa ukubomba, pantu takuri umuremfwe." ⁷Nangurine ukubifya kwesu fyatushinina, Yaweh, arkita pa murandu we shina ryobe. Pa mikitire ibi yesu irefurirakofye; twaribembukira weba. ⁸Niwefye tusubira abena Israeri, niwe utupusushako iryo twakyura, ninshi warangurukira ngo mweni muri iki kyaro, ngo murendo uuretubirishamo ubushiku bumo? ⁹Nga kinshi ikyo urebera ngo muntu uwo bapumikishako, nangu umushirika uwabura amaka uuri pakati kesu, Yaweh, ne shina ryobe rirerumburwa pari fwebo. Witusha fweka! ¹⁰Yaweh aranda iki ku bantu aba: "Pantu baritemwa ukumbutuka baya mukurumbanya na maka yebo uko abene barefwaya." Yaweh tabekerwamo muri bo eryo ababeba ukusakamana pafya bubifi fyabo no kupanika imemba shabo. ¹¹Yaweh aranda kuri nebo ati, "Wibapeperako ikisuma pari aba bantu. ¹²Pa murandu wakuti nga bakibaye mu mafungo tekuti ngufye ukurira kwabo, nshakaposeko na mano nangufye banture amarambo yabo, nshakabekerwemo iyo. ¹³Eryo natira, "Mwe shikuru Yaweh! Boneni! Bakasesema basosa ku bantu ati, 'Tamwakarete inkondo; takwakabe akapowe pari mweba, pantu nkamupera umutende wafikapo muri iki kyaro.'" ¹⁴Yaweh asosa kuri nebo, "Bakasesema babepa mwi shina ryangi. Nshabatumapo, nangu naribakonkomeshapo ukubira nangura ukurandapo nabo. Rero ifimonwa na masesemo no kubepa kwaba pa mitima yabo-ifyo efyo basesema kuri mweba. ¹⁵Eryo Yaweh asosa iki, "Ngefyo bakasesema basesema mwi shina ryandi rero ebo nshatumine abo abasosa ukuti takwakabe inkondo muri iki kyaro: Aba bakasesema bakafwa ku nkondo na kukipowe. ¹⁶Eryo ku bantu abo bakasesema basesemako bakaposako mu mansa ya Yerusaremu pa murandu wa kapowe ne nkondo, eko bakafwira kabiri takuri no wakubashika, abakashi babo, abana babo, nangu bana banakashi nkabakita kimo pa murandu wa bubifi bwabo. ¹⁷Randa iki kyebo kuri bo: rerka amenso, yandi yesushiwemo nefiramba ubushiku na kasuba. Wibeba ukuti bareke, awe eko kaperafye nderosha pantu umwana wandi na kisunga naponenwa neshamo eryo ne kirona ikine kine. ¹⁸Ndeti nga naya mu mpanga, ndesangamofye ifitumbi abo baipeye munkondo! Nga kyakuti naya mu misumba kuri amarwere ayaishire pa murandu wa kipowe. Bashimapepo na bakasesema barebomba umurimo, na kabiri tabeshibe." ¹⁹Bushe nakipwa naukanininafye aba Yuda? Bushe nakipwa naupata abena Zioni? Kinshi ikyo watukyushisha ifi iryo takuri ukupora kuri fwebo? Twaresubira umutende, rero takwari ikyari kisu eryo ne nshita ya kupora, rero twikarirafye mu fyakututinye. ²⁰Twasumina, Yaweh, imirandu yesu, ububifi bwafikorwe fyesu, pantu natubembukira weba. ²¹Witukana! Pa murandu we shina ryobe, witusurakofye iyo, wisebanya Yerusaremu umwaba ikipuna kyobe ikya bufumu. Ibukisha witoba ikipangano na fwebo. ²²Bushe imirungu yafyefye iya bena fyaro paripi nangu umo uwingareta imfura? Tapari nangu umo uwingaresha ifura ukukana pona? Tari niwebofye weka, Yaweh we Resa wesu? Turorera weba, pantu niweba weka weukita ifi fyonse.

Chapter 15

¹Eryo Yaweh asosere kuri ne no kutira, "Nangurafye Mose na Samwere bengatarama pananshi yangi, tekuti nebo mbapapatireko aba bantu. Batamfye bafume kuri nebo, pantu bafwire bayafye ukutari. ²Kikakitika ikyakutira bakasosa kuri webo ukutira, 'Bushe nikwisa tukorora?' Eryo ukasosa kuri bo ukutira, Yaweh asosere ukutira: Abari nokufwa bafwire bayakufwa ku rupanga. Abari no ku kipowe bafwire bafwa ku kipowe. Abari no kusendwa muri bunkore bafwire basendwa muri bunkore. ³Pantu ninebo mpingwire ifintu fine-uku ekusosa kwakwa Yaweh-Bamo bari nokwipaiwa ku rupanga, imbwa eshikarakururura ifitumbi fyabo, ifyuni fya mu rwerere pamo ne nama sha mpanga ishaba pano kyaroy fikarya ifitumbi fyabo. ⁴Narenga abantu bonse ukuratutuma ku mwendo ku bufumu bwa pano kyaroy ikyo Manase umwana mwaume wakwa Heseikia imfumu ya baYuda, akitire mu Yerusaremu. ⁵Bushe mwebony mwe bena Yerusaremu, nani engamyumfwirako inkumbu? Bushe ninani akaramuririrako uburanda? ⁶Mwarinkana, nebo-uku ekuranda kwakwa Yaweh-mwarimfutatira mwafumyako na mano. Eikyo nanebo ndi no kumukanda ku minwi yangi no kumirofya. Ninaka ukurashipikisha. ⁷Ndi no kumyururura ngo musungu pa mpongoro ya minshi. Ndi no kubakita bakashiwa. Ndi no kurofya abantu abengi pantu tabafwaya ukufuma ku mikitire yabipa. ⁸Nkafusha ba mukamfwirwa babo ukukirafye na pa mukyanga wa muri ba bamba ku bwingi. Kuri banyinabo ba bana abanarume ndi no kubaretere uwakubona nauramunshita yakasuba. Ndi nokubapumikishafye pakubaponesha ubukyushi no kubateka mu mwendo uukaramba. ⁹Na mayo uwafyara abana kine rubari ari no kufwa ikitu. Akarapemafye pa rubiro. Akasuba ka kamuwira munshita yakasuba pamurandu wakutira imfimi naikara pa mendo yakwe. Nkamusebanya no ku mumweneshamo, pantu ndi no kupera abakasharapo ku kwipaya no rupanga mu mendo ya fipondo fyabo-uku ekuranda kwakwa Yaweh. ¹⁰Akaranda kuri nebo, mayo ee! Kinshi wa mfyarire, Nebo ninebo umuntu uufwafye no kubika na ifikansa na bantu bonse aba muri kino kyaroy. Nebo nshakongweshapo, nangura ukukongora nomba bonse barantipwira. ¹¹Yaweh aranda ukutira: "Bushe nshakupususha munshira iyisuma? Nkarenga abarwani bobony bakapate kuri webo mu nshita sha makyushi no buranda. ¹²Bushe kuti kwaba umuntu umu uwingafina ikyera? Maka maka ikyera kifuma ku kapinda ka ku kuso ikyasankanamo no mukuba?" ¹³Nkaperab ubunonshi bwenu ku barwani benu no kufisenda apafye. Nkakita iki pa murandu wa mmebu mwakita mu mipaka yenu yonse. ¹⁴Eikyo nkarenga mukarebombera abarwani benu mu kyaroy mushaishiba, pantu ikipyu kyandi kirebirimina pari mwebony ngo muriro" ¹⁵Na nebo wine epakusosa kuri Yaweh ukutira ngibukisheni no kungafwa urenandwirako na kubarenkyusha. Uraninda, nomba wibasumisha ukutira bangipaye: Wishibe ukutira ndekyurira no kutukwa pa murandu obe. ¹⁶Amashiwi yobe nariyasanga, nayapokerera mu mutima wangi. Amashiwi yobe yarandetera insansa ne shuko mu mutima wangi, pantu bangitira kwi shina ryobe, Yaweh Resa wa buramba. ¹⁷Nebo nshikara murubanda rwa bantu abasefya no kusangarara. Ngikara neka pa murandu wa kuboko kobe kwa maka uko wampera. ¹⁸Kinshi ikyo ubukari bwa bukyushi bwangi bushirepwira ne fironda fyangi nafyo firekanina ukupora? Bushe urefwaya ukuba kuri nebo nnga kamfukumfuku ka menshi kuri nebo. amenshi ayakama?" ¹⁹Eryo Yaweh na ye ayasukire ukutira, "Nga warapira, Yeremiah, eryo ndekusekerera, no kukukita umubomfi wangi na kabiri. Pantu nga wapatura ofintu ifya buwerere ku fintu ifisuma uri no kuba nga kanwa kangi. Abantu bakabwerera kuri webo, nomba iyo parobe tawakatara auya kuri boony. ²⁰Nkakukita nge ringa rya maka irya mukuba kuri aba bantu, nabo bakarakurwisha ukutira mukarwe nabo inkondo. Nomba tabakakukimfye, pantu ndi na webo pa kukupokorora no kurakusunga umutererwe-uku ekuranda kwakwa Yaweh. ²¹Pantu nakakupususha ku maboko ya babifi no ku kufumya mu maboko ya barukakara."

generated on Tue Mar 11 14:16:56 2025

Chapter 17

¹"Urubembu rwakwa Yuda rwarembwa ku karemboro ka kyera akapangirwa na diamondi. Rwabaswa pa kipampa kya mitima yabo na pa nsengo sha pa marambo yeni. ²Nangura bana babo abaikye barebukisha amarambo yabo na ba Ashera babo pambari ya miti iyarerema na mu mpiri ishitari. ³Urupiri rwangi mu kyaroyaba parwarara, nobunonshi bwenu na fyonse ifyo mwakwata ndi no kufipera kuri bambi nge fitapwa, pamo pene ne nkyende shenu ishikindamisha, pantu urubembu mwakitire mu mipaka yenu yonse. ⁴Pa murandu wa mikitire yobe, ukarenga abakukupyana bakaye abo napere kuri webi. Nkarenga ukarebombera abarwani bobemmu kyaroyabyo ushaishiba, pantu warikosha umuriro ku bukati bwangi, uukarapya umuyayaya. ⁵Yaweh asosaukutira, "Arishama umuntu uufumya amano yakwe kuri nebo no kuyabika ku mwinakufwa. ⁶Pantu uri no kuba nge mpanga iinono ia mu matororo kabiri takabone uko ifintu ifipya fikoisa. Ari no kwikara mu mushiri wakikyerekese mu matororo, umushiri uwauma umushaba akantu. ⁷Nomba umuntu uwakyetekera Yaweh ariparwa, pantu Yaweh ebukingo bwakwe akyetekera. ⁸Pantu akaba nge kimuti ikyarimbwa mu menshi, imishira yakiko iri no kuyaponena mu tumfukumfuku twa menshi. Tawakatina ikikabura kya kasuba nga kyaisa, pantu amabura yakiko yakarabafye ayakatapa ryonse. Taura kamaka nangura ni mu mwaka wa kirara, tawakareke no kutwara ifisabo. ⁹UMutima warikira pa fintu fyonse. Nga warwara; bushe ninani uwingautetekera? ¹⁰Ninebo Yaweh, umowine uukyekeyeta amano yonse aya muntu, uwesha imitima. Kira muntu narimupera ukuringana ne misangoyakwe, ukuringana ne fisabo fya mikitire yakwe. ¹¹Imbuni irarira amani ayo iyabikira. Umuntu uunonkera ifyuma mu musango wa bubifi, nomba iryo afika pakati ka fyuma fyakwe ukupwa, ubukankara bwakwe buri no ku mutaruka, na pakurekeresha akasanguka ikipuba." ¹²Inkyende shesu isha mushiro ekipuna kya bufumu ubwakindamisha ukuturafye na pa kitendekero. ¹³Yaweh esubiro rya bena Israeri. Bonse abakukana bari no kusebana; bonse abekara mu kyaroyabakupiribukira bari no kurembwa mu muru, pantu barikana Yaweh, iyaba akamfumukumfuku ka menshi. ¹⁴Mposheni nebo, Yaweh, na nebo wine nara[ora! Mpususheni nebo, na nebo wine narapusuka pantu nimwe rwimbo rwangi urwa murumbo. ¹⁵Boneni bakoranda kuri nebo ukutira, 'Bushe ishiwi ryakwa Yaweh riri kwisa? Rekeni rise!' ¹⁶Ukuringana na nebo, nshabukire ukuba ka kyema wenu no kumikonka. Nsharefwaya no kutira ubushiku bwa masansobwise. Mwarishiba no kuranda kwangi ukufuma pa rurimi rwangi. Fyarekira pa menso yenu. ¹⁷Wiba uwakimfurunganya kuri nebo. Niwebo kyubokyangi pa bushikubwa buranda. ¹⁸Abantu aba mpampamina barengwa insoni, nomba mwisreka nebo ndesngwe insoni. Ubatinye, rero utinya nebo. Baturine ubushiku bwa masansobubafikire no kubaretera ishama. ¹⁹Yaweh asosere kuri nebo iukutira; "Kabiye uye wiminine pa mpongoro sha bantu uko imfumu sha baYuda bengirira noko baperera, na ku mpongoro shimbi isha mu Yerusaremu. ²⁰Usose kri bo mukutira, 'Umfweni kwi shiwi ryakwa Yaweh, imfumu ya baYuda namwebo bonse mwe bena Yuda, na bekara kyaroyakya Yerusaremu abarefumina kuri ishi mpongoro. ²¹Yaweh eusosere ifi; "Kyengereni pa murandu wa bwikashi bwenu mwirasenda ikisendo pa bushikubwe Sabata no kufireta pa mpongoro mu Yerusaremu. ²²Mwiraronga ifipe fyafwa ukufumya mu ma Yanda yenu pa bushikubwe Sabata. Mwirabombamo umurimo, nomba murebupaturako, nga fintu namukonkomeshe ifikorwe fyenu ukurakita." ²³Tabareumfwa nangura ukukutika, nomba bakondere imikoshi yabo pakutira beumfwa nangura ukusumina ifyo narebafunda. ²⁴Kikakitika ikyakutira mukinefye nga mwangumfwa-uku ekusosa kwakwa Yaweh-mwisenda ifipe ifyafina ku mpongoro ya mu musumba pa bushikubwe Sabata rero mufwire mwabupaturako ubu bushiku no kukana bombamo umurimo, ²⁵eryo imfumu, abana ba mfumu abanarume, na bonse abekara pa kipuna kyakwa Babidi bari no kwisa ku mpongoro ya musumba pari bakabarwe, na pari bapunda, bonse pamo na intungurushi shabo, abaume ba ku Yudeya pamo nabekashi ba mu Yerusaremu, naumo musumba bakaraikaramo umuyayaya. ²⁶Bari no kufuma ku misumba ya ku Yudeya no kushinguruka konse na ku Yerusaremu, ukufuma mu kyaroyakya Benjamini no kutentemukira ukufuma ku mpiri no kuya ku Negebi, ukureta amarambo yakokya pamo ne fya bupe, imbuto shangano nefya bunga ne fyakutotera mu ng'anda yakwa Yaweh. ²⁷Nomba nga yakutira tamwakomfwe kuri webi-ukupatura bushikubwe Sabata-no kukanasenda ifisendo ifyafina no kukanaingira pa mpongoro ya ku Yerusaremu pa bushikubwe Sabata-eryo ndo no kukunka umuriro mukati ka mpongoro, na ye ukambukira kumakure yakankara mu Yerusaremu, no kushimya tamwakaushimye."

Chapter 18

¹Ikyebo kyaishire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh, akiti, ²"Aramuka no kufumina ku ng'anda ya urya uupanga ifye bumba, eko nkakurenga ukumfwire shiwi ryangi." ³Eikyo nafuine ku ng'anda ya ubumba kabiri boneni! Kabumba arebumba pa mupeto wa kubumbiramo. ⁴Rero impoto iyo arebumba ukufuma kwi roba yaretobaurwa mu minwi yakwe, kabiri arebwekeshapo ukupanga imbi, eryo apangire impoto ikintu ikyakusekesha na mu menso yakwe. ⁵Kabiri ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri nevo, no kutira, ⁶"Bushe nshingakita nga kabumba uyu na mwebo mwe ng'anda yakwa Israeri?-efyo asosa Yaweh. Boneni! Nge fyabe bumba mu minwi yakwa kabumba-efyo na mwebo mwaba mu minwi yangi, mwe bang'anda yakwa Israeri. ⁷Panshita imo, kuti nasosa fimo pa nko nangu pa bufumu, ati kuti nafumyapo, ukunukurapo nangura ukonaura. ⁸Rero nga kyakutira inko iyo nasosere ukuretapi ububi, rwabwera ukufuma ku bubi bwa nko kuti nafumyapo kyonse ikyo napangire ukuretapo. ⁹Na panshita imbi, kuti nasosera pa nko nangura pa bufumu, ukuti nkarunukura nangu ukururimba. ¹⁰Rero nga rwakita ububi mu menso yangi mukukaa umfwa kwi shiwi ryangi, kabiri nkarura amano yangi pa busuma ubo nasosere ubo naringire ukukita pari rwena. ¹¹Eikyo nomba, randa ku baume ba muri Yuda na mubekashi ba mu Yerusaremu no kusosa, 'Efyo Yaweh atira: Boneni, ndi pakumupangira ububi no kumupangira amapange. Rapireni, umuntu onse ku bubi bwakwe, nikyo imibere yenu ne mikitire yenu fikamiretera ubusuma.' ¹²Rero baaranda ati, 'Takuri kyesu. Tukakita no kukonka amapange yesu. Kabiri umuntu no muntu ku buma nkonso bwa mutima ubu eko arekitira. ¹³Eikyo Yaweh assosa iki, 'Shi ipusha mu nko, nani uwaumfwa ikyaba nge ki? Ikyo uushaupwa nakisungu Israeri akita ikyamakankamike. ¹⁴Bushe imfujra yabuta mu Rebanoni ifuma pa kiribwe pa rubari rwa kiko? Bushe maenshi ayatarara ayakonkoroka pa mpiri yaroma? ¹⁵Rero abantu bandi bena barindaba. Nakumirungu ya kyabe kyabe eko bapera amarambo baipununa na munshira shabo, barifuma na munshira shakwe benda umusharungama. ¹⁶Ne kyaroyakwabo kikaba ikyapomonwa, kabiri ikyakuitomona kya muyayaya. Na onse uupita pari ye arapapa no kupumyafye umutwe. ¹⁷Nkabasaranganishisha pa menso ya barwani babo ngo mwera wa ku kabanga. Nkabaranga inuma, rero te kukinso, muri burya bushiku bwakayofi kabo. ¹⁸Rero abantu batira, 'Israeri. tupange amapange pari Yeremiah, apo amarango tayakonaurwe kuri bashimapepo, nangura ukupanda amano ku wa mano, nangura amashiwi ukufuma kuri bakasesema. Iseni, natumusanse na mashiwi yesu no kukana mumfwira pari kyonse arandapo.' ¹⁹Kutikeni kuri nevo, Yaweh, no kumfwa kwi shiwi rya barwani bangi. ²⁰Bushe ububi ukufuma kuri bo kingaba ikirambu kyangi pakuba bwino kuri bo? Pntu nabanyimbira ikirindi. Ibukisheni ifyo naiminine ku kinso kyenu ku kuranda pa busuma, ku kubwisha ikipyu kyenu pari bo. ²¹Eikyo pereni abana babo ku kipowe, no kubapera mu minwi ya babomfya urupanga. Rekeni abakshi babo babe abafirwa abana na bamukamfwirwa, na baume babo ukwipaiwa, na bna baume babo ukufwa ku rupanga mu burwi. ²²Rekeni ukukuta kwa ku kyura kumfwike mu mayanda yabo, iryo mukareta imipuka pari bo mu kupumikisha. Ikyo na bemba ikirindi ku kunjikata kabiri nabafisa ne fiteyo ifya makasa yandi. ²³Rero mwebo, Yaweh namwishiba amapange yabo yonse pari nevo ku kunjipaya. Mwibarekerera mampuru yabo. Ne membu shabo mwipasa ku kinso kyenu. Rekeni babe abawishiwa ku kinso kyenu. Kabiri kiteni kuri bo mu nshita ya bukari bwenu.

Chapter 19

¹Efyo Yaweh asosa, "Kabiye kashite murongwe we bumba iryo uri na bakaramba ba bantu na bashimapapo.

²Kabiri fumina ku mupoka poka wa ku Beni-Hinnani pa bwingingiro bw mpongro ya fiinga, eko uburire ne fyabo ifyo ndekweba. ³Sosa auti, 'Umfwa ishiwi ryakwa Yaweh, imfumu yakwa Yuda na bekashi ba mu

Yerusaremu! Mwe Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, atira ifi, "Boneni, ndipakureta ububi pa musumba, na matwi yonse ayareumfwa yakawera. ⁴Nkakita iki pantu nabansura no kuweshya inkyende ino. Ni muno mwine emo bafutumwina ifya marambo kuri tu resa uto bashaishiba no kwishiba. Bo, nagura fikorwe fyabo, ne mfumu sha kwa Yuda nabo nabesushamo imiropa iyakaere. ⁵Barikurira Baari idfibumba fitari ku kokyera aban babo abaume mu muriro wakokyerapo amarambo kuri ye-ikyo nshabebere nangura kukirumbura, kabiri takyaiminine na mwitontontanyo ryangi. ⁶Eikyo, boneni, inshiku shireisa-uku e kusosa kwakwa Yaweh-iryo nkyende tayaketwepo kabiri Tofete, nangu umupokapoka wa mwana wakwa Hinoni, pantu ukaba mupokapoka wakwipayawirwamo. ⁷Na muri iyi nkyende emo nkafurunganisha amapange yakwa Yuda na Yerusaremu.

Nkaurenga ukupona ku rupanga pa menso ya barwani babo na ku kuboko kwaufwaya imyeo yabo. Kabiri nkapera ne fitumbi fyabo nge firyo fya fyuni fya murwerere na ku nama sha mpanga. ⁸Kabiri nkarenga uno musumba ukuba ikyamakankamike kabiri ikyakutomonako, na kuri onse uupitapo akapeshiwa amano no kuitomona pa murandu wafinkunka. ⁹Nkabarenga ukurya abana babo abaume na banakashi; kira umo akarya umubiri wa munankwe mu kukyandira na mukumanama umo abarwani babo nabafwaya imyeo yabo bakakakyusha." ¹⁰Eryo ukatobe murongwe mu menso ya bareya nobe. ¹¹Ukakite kuri bo, 'Yaweh wa mabumba efyo asosa: efyo nkakita kimo kine kuri aba bantu na ku musumba-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-ngefyo

Yeremiah atobere murongwe mu minwi yakwe ukut kikawamishiwa. Abantu bakashika abafwa mu Tofete mpaka pakabure inkyende apakushika. ¹²Ifi efyo nskita pari iyi nkyende na bekashi bankyende iryo nkakita uyu musumba nga Tofete-efyo Yaweh asosa- ¹³kanshi amayanda ya mu Yerusaremu ne sha mfumu shakwa Yuda bakaba nga Tofete, ayakowera-amayanda yonse ayaba pa mitenge abantu abakowera abapepa intanda shonse

isha mu myuru no kupongorwerapo ifita ku mirungu imbi." ¹⁴Eryo Jeremiah afumine ku Tofete, uko Yaweh amutumine mukusesema. Atareme na mu rubansa rwa ng'anda yakwa Yaweh kabiri asosere ku bantu bonse, ¹⁵"Mwe Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, atira, 'Boneni, ndipakureta ububi bonse ubo nasosere umusumba na pa mishi yonse iya uko, ukumfwa kwi shiwi ryandi."

Chapter 20

¹Pashihuri mwana Imere shimapepo-uwari umukaramba-aumfwre Yeremiah aresesema amashiwi aya ku kinso kya ng'anda yakwa Yaweh. ²Eryo Pashihuri aumine Yeremiah kasesema no kumubika mu makusu ayari mu mpongoro ya pa muru iyakwa Benjamini iya mu ng'anda yakwa Yaweh. ³Pa numa urukyeru eryo Pashihuri afumishe Yeremiah mu makusu. Eryo Yeremiah asosere kuri ye, "Yaweh takwita ishina rya Pashihuri rero akuakwita Munsokwe Konse Konse. ⁴Pantu efyo asosa, 'Bona, ndekurenga ukuba karenga wa munsokwe, webu eryo nabatemwikwa bobu bonse, pantu bakawa ku rupanga rwa barwani babu ,kabiri amenso yobe yakabona. Nkaperafye onse Yuda mu minwe ya mfumu ya ku Babironi. Akabarenga ukuba bankore mu Babironi nangutra ukubasansa ku rupanga. ⁵Nkamupera na kyonse ikya bunonshi bwa kyarokino ne fiamukukyukutika konse ukwa uko, ne fyauma umutengo fya mfumu yakwa Yuda. ⁶Rero webu, Pashihuri, na bonse abaikara mu ng'anda yobe bakaa muri bunore. Ukaya ku Babironi kabiri eko ukaafwira. Kabiri webu na batemwikwa bobu bonse abo waresesemena mu kubepa mukashikwa kurya. ⁷"Mwe Yaweh, mwambepa kabiri mwambea. Mwarikosa ukukira nebu, kabiri mwakosa ukukira nebu. Naba ikyakuseka akasuba konse; kabiri bonse bene barempumya. ⁸Pantu neryo rtonse nasosa no kupunda pakwita, bunkarwe no kupumpunta. Eikyo ishiwi ryakwa Yaweh ryaisandetera ukusebana na kawere akasuba konse. ⁹Nga kyakuti nasosa nati, "Yaweh nshakamutontontanyepo nakarya. Nshakamurumburepo na mwishina ryakwe. Eryo kiri muriro uurebirima mu mutima wangi, uwakirikirwa mu mafupa yangi. Eikyo na kyura kabiri nafirwa. ¹⁰Eikyo naumfwa amang'wing'wi ayengi ukutura ku bantu bonse ukushinguruka. 'Batira! Turingire ukumusebanya!' Na bantu bonse abamutende wandi baretamba no uroresha nga narawa. nangura narabererekwa. Eryo kuti twamunasha no kukite kirandushi pari ye.' ¹¹Rero Yaweh ari na nebu nge mparume ya burwi, eikyo nabandamata bakaipunwina. Kabiri tabankankimfye. Bakekatwe nsoni ikibi, pantu tabakafikirishe. No kusebana kwabo takwakarabwe umuyayaya. ¹²Rero Yaweh wa mabumba, uurabura abarungama kabiri uubona itontontanyo no mutima. Rekeni mbone ukurandura kwenu pari bo pantu kuri mwebu eko nasokorwera umurandu wandi. ¹³Mbureni kuri Yaweh! Tasheni Yaweh! Pakuti napususha imyeo yababusu mukuboko kwankita tubi. ¹⁴Rekeni putipwe ubushiku nafyerwemo. Mwireka bushiku mayo ampapiremo buparwe. ¹⁵Rekeni atipwe nyu yo uwaire eba tata ati kwafyarwa umwana umwaume, ukumurengo kusamwa apakaramba. ¹⁶Rekeni umuntu uyu abe nge misumba iyo Yaweh aposa kabiri tairangurukira. Rekeni omfwe ukukuta no kuweresha akasuba pakati, ¹⁷pantu tanjipaire mmwifumo, eryo mayo ukubira nge nshishi, ifumu iryaimitw umuyayaya. ¹⁸Nga kinshi ikyo nafumune mwifumo amakyusho no buranda, pakutira inshiku shangi shaisushiwamo insoni?"

Chapter 21

¹Ikyebo kyaishire kuri Yermia ukufuma kuri Yaweh iryo imfumu Sidekia yatumine Pashihuri mwana Marikiya na Sefania mwana Maaseya shimapepo wakwe, kabiri batire, ²"Fwayeni ubwafwirisho ukufuma kuri Yaweh ukupitira muri boo, pantu Nebukadinesari imfumu ya ku Babironi areturwisha. Napamo Yaweh arakita ifipesa amano kuri fwebo, pamo nga kare, kabiri akamurenga ukutaruka kuri fwebo." ³Eryo Yeremia atire kuri boo, "Ifi efyo mufwire ukusosa kuri Sedekia, ⁴Yaweh, Resa wakwa Israeri asose fi: Bona, nderenga ifyaso ifiri mu minw yenuukumwarukira, ifyo murerwishako imfumu ya bena Babironi na bena Karudea mukati ka musumba uno. ⁵Kabiri nkarwa na mwebo no kuboko ukwatambarikwa kabiri kuboko kwakosa, na kubukari, na ku kipyu, kabiri na ku kifukushi. ⁶Pantu nkoma abekashi ba muri uno musumba, abantunse kumo ne nama. Bakafwa ku kikuro ikikaramba. ⁷Panuma yaifi-efysosa Yaweh-Sedekia imfumu yakwa Yuda, na babomfi bakwe, na bantu, na bakashara muri uno musumba panuma yakikuko, no rupanga, kabiri na ku kipowe, nkabapera mu minwe yakwa Nebukadinesari imfumu ya mu Babironi, na munwe ya barwani babo, na mu minwe ya barefwaya imyeo yabo. Eryo akabepaye ku rupanga. Takabomfwire uburanda, nangu ukubarangurukira, nangu ukubomfwira uruse. ⁸Kabiri kuri aba bantu ukatire, 'Yaweh arandire ifi: Bona, ndebika pantanshi yabo inshira yabumi ne nshira ya mfwa. ⁹Uyo onse uwashara muri uno musumba akafwa ku rupanga, na ku kipowe, na ku kikuko; rero uwafumamo no kuyawira pa makufi irto abena Karudea baremushinga mwebo akaba no mweo. Umweo wakwe eo akasusha. ¹⁰Pantu nimpekanya ikinso kyandi pari uyu musumba pakuti ndete ububi kabiri tekureta ubusuma iyo-efyasosa Yaweh. Uwaperwa mu minwe ya mfumu ya bena Babironi kabiri nayo ikaokya. ¹¹Ukuringana ne ng'anda ya mfumu ya baYuda, kutiken kwi shiwi ryakwa Yaweh. ¹²Mweba mu ng'anda ya kwa Dabidi, Yaweh atira, 'Murete umuringanya mu rukyero. Pususheni uo bebire ku kuboko nkengeshi, nangu ubukari bwandi bufumu ngo muriro no kupya, pa murandu ne mikitire yenu iyabipa. ¹³Bona, we mwikashi wa mu mpanga ya batama! Ndi no kukurwisha, we kiribwe kya mu mpanga-efyasosa Yaweh-ndi no kurwisha uyo onse uukososa, "Nani akatentemuka ukwisaturwisha?" Nangu "Nani akengira mu mayanda yesu?" ¹⁴Nkarenga ikisabo kya mikitire yobe ukurwishanya nobe-efyasosa Yaweh-kabiri nakakosha umuriro mu mutengo, kabiri ukokya fyonse ifyamushinguruka."

Chapter 22

¹Ifi eflyo Yaweh asosa, "Tentemukira ku ng'anda ya mfumu ya baYuda kabiri uyesosa aya mashiwi kurya. ²Sosa, 'We mfumu yakwa Yuda, kutika kwi shiwi ryakwa Yaweh-we waikara pakipuna kya bufumu kyakwa Dabidi-webo, na babomfi bobo, na bantu bobo abengi pa mpongoro ishi. ³Yaweh asosefi, "Murekita umuringanya no burungami, kabiri noyo onse uo bebire-mupusushi ukufuma ku kuboko kwa nkengeshi. Mwirakyusha mwisa mukyaroye, nangu umwana wa nshiwa neryo mukamfwirwa. Mwirakita ikimfurunganya neryo ukusumya umuropa wa bakaere muri ino nkyende. ⁴Pantu nga mwashininkisha ukukita ifi fintu, ryena imfumu shaikara pa kipuna kyakwa Dabidi bakengira pa mpongoro ya ng'anda na banina pa makereta na pari bakabarwe-ee, na babomfi, kabiri na bantu bakwe! ⁵Rero ngataurekutika kuri aya mahiwi, ryena narapa kuri nee-efyasosa Yaweh-Ukuti iyi ng'anda ya mfumu ikonaurwa. ⁶Pantu Yaweh asosefi ukuringana ne ng'anda ya mfumu ya baYuda, 'Waba nga Giridi, neryo nga pa muru wa Rebanoni kuri nebo. Rero nkakusangura amatororo, mu misumba iishakekarwemo. ⁷Pantu ninsara abakumona ukwisarwishya mwebi! Abaume ne fyanso fyabo bakaputura no busuma bwa miti yobe no kuireka ikaponenen mu muriro. ⁸Ryena inko ishingi shikapita muri uyu musumba. Kira muntu akasosa kuo akonkerepo, "Kinshi Yaweh akitira ifi pari uyu musumba ukatami?" ⁹Ryena bambi bakasuka, "Pantu nabarekeresha ikipangano kyakwa Resa wabo no kukontama kuri tu resa tumbi no kutupepa." Mwiraririra uufwire nangu ukumurosha; rero rira akaranda pari ye uuri pakuya kumbi, pantu ye takabwere no ku bona ikyaroye ikyo afyarirwemo na kabiri. ¹¹Pantu Yaweh arandire fi pari Sharumu mwana Yoshia imfumu ya baYuda, uwareteka mukifuro kyakwa wisha Yoshia, ee arire ukufuma kuri ino nkende kabiri takabwere. ¹²Ee akafwira kurya kwine ku nkende uko bamusendere bunkore, kabiri ee takatare abona nakabiri kino kyaroye. ¹³We buranda ee urekura ing'nda yakwe ukwabura uburungami, ne miputure yakwe iya pa muru ukwabura umuringanya, urenga umwina muparamano ukumubombera apafye, kabiri no kufirwa ukumupera amaripiro yakwe; ¹⁴Asosa ati, 'Ndi no kuikurira ing'anda ikaramba ne mipure ya pa muru ikaramba.' Eikyo akaputura amawindo ayakaramba aya iko, kabiri ne mbao shakufimbira isha mikedari, kabiri ikasubwako ifyakashika. ¹⁵Bushe iki ekikarenga ukuba imfumu isuma, ekyo urefwaira ukukwata imbao sha mikedari? Bushe wisio tarerya no kunwa, eikyo kita umuringanya no burungami? Eryoye ifintu fyaraba bwino kuri ye. ¹⁶Apingwire mu busuma umuranda no mupina. Ne fintu fyariweme. Bushe uku yakwari ekungishiba? -efyasosa Yaweh. ¹⁷Rero tamuri ifiri fyose mu menso yenu no mutima ukufumyako ukusakamana ukwabura ubuyo na pakusumya umuropa wabakaere, na pakukita ubukengeshi na pa kwiba ifintu no kufisenda. ¹⁸Eikyo eflyo Yaweh asosa pari Yehoiakimu mwana Yoshia, imfumu ya baYuda: Tabakaroshe, abati, 'We buranda, ndume yandi!' Neryoye, 'We buranda, nkashi yangi!' Tabakaroshe pari ye, abati, 'We buranda, Shikuru!' Neryoye 'We buranda, mwebakankara!' ¹⁹Akashikwa firya impunda ishikwa, bakamukururura no muposa kunse ya mpongoro ya Yerusaremu. ²⁰Nina pa mpiri sha mu Rebanoni no kupunda. Birikisha ishiwi mu Bashani. Punda ukufuma mu mpiri sha mu Abarimu, pari bonse abanobe abakonaurwa. ²¹Narandire kuri ye iryo ushari namasakamika, kabiri watire, 'Nshaumfwire.' Efyari imibere yobe ukufuma ku bwaikye, pantu tawaumfwire kwi shiwi ryandi. ²²Umwera ukarema bonse abakemi bobo, nabanobe bakaya muri bunkore ryena irya nshira ukomfwe nsoni no kusebana pa murandu wa bubifi bwa mikitire yobe. ²³Webo wewikara mu kinsa mu miti ya mikedari, ifyo ukakita iryo ubukari bwa pakupapa bukesa pari webo, ukukaripa nga firya fikaripwa na mayo arepapa! ²⁴"Ngo kwikara kwangi-efyasosa Yaweh-nangu kyakuti, Yehoiakimu mwana Yehoyakimu, imfumu ya baYuda, ari ne munda minwe ku kubok kwa ku kuryo, nkakukumuna ifiramba. ²⁵Kabiri nakupera mu minwe ya barya utina, na mu minwe yakwa Nebukadenesari imfumu ya mu Babironi kabiri ne ya Karudea. ²⁶Nkakupera webo na noko uwakufyere mu kyaroye kimbi, ikyaroye ikyo tawafyarirwemo, kabiri kurya eko ukafwira. ²⁷Muri iki kyaroye ikyo bafwaya ukubwererako, tabakabwerere kuno nakabiri. ²⁸Bushe iki kyarisorwa kabiri ninongo iyatobaurwa? Bushe uyu muntu Yehoiakimu ninongo iyasurwa? Kinshi bamuposera pamo na bana bakwe, no kubafutura mu kyaroye ikyo tabaishiba? ²⁹Ikyaroye, ikyaroye, ikyaroye! Umfwene ishiwi ryakwa Yaweh! ³⁰Yaweh asosefi, 'Rebanoni pari uyu mwaume Yehoiakimu: akaba uwabura abana. Uushakatunguruke munshiku shakwe, kabiri tapari nangu umo mu bana bakwe uukatunguruka neryoye ukwikara na kabiri pakipuna kya bufumu ikyakwa Dabidi no kuteka abayuda.'"

Chapter 23

¹"Bakakibona bakakem abo abareonaura umukuni wa bukemi bwandi no kusaranganya impanga efyasosa Yaweh," ²Ekyo Resa wa kwa Israeri asosa kuri bakakema abasunga abantu bakwe, "Mwireka umukuni wangi ukusarangana kabiri urerurumbafye. Kanshi nebo nkamipanika mwebo pa murandu wa bubi bwabo bakita efyasaosa Yaweh." ³Ne mwine wine ninebo nomba nakoronganya mu fyaro uko aranganishishe, nkaubweshe na muno mwikinka ryauko. Urikusanda. ⁴Kabiri nkabika bakakema abakushirinda pakati kashiko abakashisunga, ninshi nomba tashakatare atina. Kabiri tapakarube nangu umo efyasosa Yaweh. ⁵BOneni, inshiku shireisa efyo Yaweh asosa kamisha Dabidi umusambo uwabororoke, imfumu ikarateka na mano, no kurakita ifyarungama no muringanya mu kyar. ⁶Musnhiku shirya abena Yuda bakapusuka, na bena Israeri bakekara bakanjengirira iyo imfumu bakaraota inshina ati Yaweh e murungami bwesu. ⁷Boneni ikyi Yaweh ndesosa nati shita imo ikesa iryo abantu bakarapa nebo bakareta ukuratina mukishinkafye kya kwa Yaweh mumi bwafurisha mu mayanda ya bena Israeri mu kyar kya ku Egypto. ⁸Rero bakasosa abati, 'Na pari Yaweh uwafumishe abana ba mu ng'anda ya kwa Israeri ukubafumya mu kyar kya ku kapinda ka kukuso na mu fyaro fyonse ifyo nabatamfishemo; kabiri bakekara mu kyar kyabo. ⁹UKukoseresha bakasesema, mutima wangi naurepauka kabiri na mafupa yangi yaretutuma. Ninsanguka nga yakorwa, ngo muntu uyo kwati mwaume uo umwangashi wakwatisha maka, pa murandu Yaweh abashi yakwatisha umushiro. ¹⁰Pantu mu kyar mwaisura uburarerare. Pa murandu wafitipu ikyar kirerosha no mwakukyemena ifitekwa namo ikyani na kyuma, bakasesema babutuka kubifya; na maka yabo bayabomfya ikyabofye bofye. ¹¹"Pantu bakasesema na bashimapepo bonse barikowera. Nimbasinga ne fya bubifi mu ng'anda yangi!-uku e kusosa kwa kwa Yaweh- ¹²eikyo inshira yabo shikaba nge nkwanza ishabikwa mu bushiku. Bkasunka panshi. Bakaponena muri iki. Nkatuma ubi pari bo mu mwaka wa kukandirwamo-uku e kupampamika kwa kwa Yaweh. ¹³Pantu nimbona bakasesema mu Samariabarekita ifyarubantikana: Baresesemena Baari. Kabiri barerenga abantu bandi ukurarurumba. ¹⁴Muri bakasesema ba mu Yerusaremu nmbanamo ifintu ifyakuranguka: Barikikire uburarerare no kwendera mu kuruba. Barikosha amaboko yabo ku kukita ububifi; takwaba uwapiribika ku kukita ububifi. Bonse baringa Sodomu kuri nebo kabiri umo baikara ni Gomorah!" ¹⁵Eikyo Yaweh wa miraro akita ifi firekuma bakasesema, "Bona, ndi kubarenga ukurya ifyarura kabiri no kunwa amenshi yasuma. Pantu ubusangu no bunga ukufuma kuri bakasesema ba ku Yerusaremu ku nkyende shonse." ¹⁶Yaweh wa miraro akiira ifi, "Mwiraumfwa ku mashiww ya bakasesema abasesema kuri mwebo. Baremutwarafye mukonaika. Baremubirira ifimonwa ukufuma pa mano yabo tekukanwa ka kwa Yaweh. ¹⁷Barikonkanya ukurasosa kuri abo abangonaurwa, 'Yaweh akiira pakaba umutande pari mwebo.' Pantu onse arendera mukushumfwa kwakwe kabiri pafyo ukukima wa kwe wa mweba, 'Ububi tabwakeke pari mwebo.' ¹⁸Nomba ninani uwiminine mukutekesha Yaweh ukumurubwirwisha? Ninani wa mwene kabiri uwaumfwire ishiwi? Ninani akutikishe ku mashiwi ya kwe kabiri no kuyomfwa?" ¹⁹Bona, kuri ikinkukma ikireisa ukufuma kuri Yaweh! Ikiyu kya kwe nakiya kabiri ikikuku ikyaba nga kangungwe. Kikawira pa mitwe ya babifi. ²⁰Umurapo wa kwa Yaweh tawakabwere mpaka ki kasendwe no kuretwa ukuba inkito ya mukima wa kwe. Mu nshiku shampera mukeruka iki. ²¹Nshitumine aba ubusesemo, rero baribtukire. Nshabirikisheko ifiri fyonse kuri bo. rero bakire baresesema. ²²Pantu nga kyakuti barimine mukuntekesha ukunduburwisha, ngabarirengere abantu bangi ukumfwa ishiwi ryangi; nga baribafumyako ku mashiwi ya bubifi kabiri mu mikitire ya bubifi. ²³Ninebo wine Resa uwaparamina-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-kabiri te Resa aba apatari? ²⁴Kuti umo afisama mu nkyende iyaberama nakana ukumubona? -efyasosa Yaweh-kabiri nshaisura pa kyar na ku muru?-efyasosa Yaweh. ²⁵Naryumfwire ifyo bakasesema bareranda abo abaresesema ifyabufi mwi shina ryangi. Batire, 'Narikwete ikibonwa! Narikwete ikibonwa!' ²⁶Ninshita nshi ifi fikapita, bakasesema abasesema ifyabufi ukufuma pa mano yabo nabaisesemena ifyabufi mu mukima wabo? ²⁷Barepanga ukurenga abantu bangi ukuraba ryangi kufiroto barebeba, onse ku mwina muparamano, ngefyofye ifikorw fyabo fyarabira ishina ryangi mukuba mberafye ishina rya kwa Baari. ²⁸Kasesema uwakwata ikibonwa, namyebe ikibonwa, rero kuri umo eo napampamikapo fimo, nasose amashiwi yangi mu kine. Bushe imipembe kuti yakita shani ku ng'anu?-efyasosa Yaweh- ²⁹te mashiwi ya ba ngo muriro?-efyasosa Yaweh-kabiri nge kyera ikitobaura amabwe mutupimfya? ³⁰Eikyo bona, ndepinkana na nakasesema-efyasosa Yaweh-onse uwiba amashiwi ku munankwe no kukira afuma kuri nebo. ³¹Bona, ndepinkana na kasesema-efyasosa Yaweh-uubomfya uru rurumi mukusesemenako. ³²Bona, ndepinkana na shimaepo uwafiroto fya bufi-efyasosa Yaweh-kabiri no kubabirikisha kabiri iyi inshira barufya bantu bandi no kuitakisha kwabo. Ndepinkana na bena, pantu nshabatuma nangu ukuba ukubapatikisha. Eikyo tabafwa abab bantu-efyasosa Yaweh. ³³Iryo aba bantu, nangu bakasesema, nangu bashi,apepo bakakwipusha, 'Bushe kisendo nshi ikya kwa Yaweh?' Ukaranda kuri bo, 'Ni mwebo mwefisendo, kabiri ndemisukura-efyasosa Yaweh. ³⁴Kuri bakasesema, bashimaepo, kabiri a bantu abo

baretira, 'Iki kisingo kya kwa Yaweh' Nkakanda uyo muntu kumo na ba mu ng'anda yakwe.³⁵ Ukukonkanyapo ukuranda, umuntu onse ku mwina muparamano no muntu onse ku mubiye, 'Finshi Yaweh ayasuka?' Kabiri, 'Finshi Yaweh apampamika?'³⁶ Rero taufwire waranda sana pa fisendo/ fya kwa Yaweh, 'Pantu ifisendo fya muntu onse mu mashiwi yakwe, kabiri mwaryarura amashiwi ya kwa Resa wa mweo, Yaweh wa miraro, Resa wesu.'³⁷ Ifi eflyo ukaranda kuri bakasesema, 'Bwasuko nshi Yaweh akupere?' Nangu 'Finshi Yaweh arandire?'³⁸ Rero nga waranda, 'Ifisendo fya kwa Yaweh,' ifi eflyasosa Yaweh: 'Pa murandu waranda ya mashiwi, 'Fisendo fya kwa Yaweh,' Iryo nkatuma kuri webo, ukuranda tawakarande, "'Ifisendo fya kwa Yaweh.'" ³⁹ Eikyo nomba, bona, ndi no kukubura no kukuposa ukufuma kuri nevo, na ku musumba uo napere kuri webo na kufikorwe fyenu. ⁴⁰ Iryo nkabika ukusenaminwa kwa muayayaya kabiri no musebanya wa muyayaya pari webo ukuti tawakarabe."

Chapter 24

¹Yaweh arinangirepo fimo, Bona, imiseke shibri isha mikunyu nshitekwa pantanshi ya kwa Yaweh. (Iki kibomwa kyakitike pa numa ya kwa Nebukadenesari, imfumu ya Babironi iyo asendere muri bunkoren Yehoakimu mwana Yohakimu, imfumu ya ba Yuda kiroro wa ba Yuda, inkyenshi kabiri bakapomponsha bafyera aba ku Yerusaremu no kubareta ku Babironi.) ²Umuseke umo uwamikunyu wari uusuma ngo busomboshi bwakwa Yaweh rero uyu umbi wari uwabubi ikyakuti tekuti urye. ³Yaweh atire kuri nevo, "Finshi urebona Yeremiah?" Natire, "Umukunyu. Umukunyu uwari uusuma kabiri no mukunyu uwari uubi ikyakuti teti urye." ⁴Eryo ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri nevo, akiti, ⁵"Yaweh, Resa wa bena Israeri: Nkarosha pari bunkore bwa ba Yuda mu buryo ngefyo uyu mukunyu usuma uri, bankore abo natuma kuri ino nkyende ukurya ku mpanga ya Karudea. ⁶Nkatonta amenso yangi pafinso fyabo abiri no kubabweshwa muri ino mpanga. Nkabarenga, kabiri tekubonaura. Nkababyara kabiri tekubanupura. ⁷Kabiri nkabapera no mutima wakungishiba, pantu ninebo Yaweh. Bakaba bantu bangi kabiri nkaba Resa wabo, eikyo bakabwerera kuri nevo ne mitima yabo yonse. ⁸rero ngefyo umukunyu ubi wabipisha ukurya efyasosa Yaweh-Nkakita muri iyi nshira na Zedekiah, imfumu ya Yuda ne firoro fyaiko, nabakashara mu Yerusaremu muri iyi mpanga nangura ukuya mukwikara ku mpanga ya Egypto. ⁹Nkabapiribwira mufintu fyakututumashika, ifinkukuma, mu menso ya bufumu bwa kyaro, umusebanya kabiri nge kisambirisho kye pinda, iyema ne mirandu sha munkyende emo nkabatuma. ¹⁰Nkatuma urupanga, akapowe, ifinkukuma pari bo mpakafye bakonaurwe muri irya mpanga iyo nabapera ne fikorwe fyabo."

Chapter 25

¹Iri e shiwi ryaishire kuri Yeremiah pa bantu ba kwa Yuda. Kyaishire mu mwaka warenga bune muri Yohakimu mwana Yosia, imfumu ya ba Yuda. Kyari mu mwaka wa bumu muri Nebukadenesari, imfumu ya Babironi.

²Yeremiah kasesema asosere ifi ku bantu bonse aba Yuda na ba mu Yerusaremu.³Asosere, "Pa myaka yarenga amakumi yabiri na itatu, ukufuma pa mwaka warenga ikumi rimo na itatu muri Yosia umwana mwaume wa kwa Amone, imfumu ya ba Yuda mpaka no bushiku bwa rero, amashiwi ya kwa Yaweh yaresa kuri nevo kabiri ndasosa kuri mwebo na kambi na kambi, rero tamwaumfwa. ⁴Yaweh arituma bonse ababoma bakasesema kuri mwebo ba kambi na kambi rero tamwaumfwa nangu ukuteya amatwi yenu ukuti mumfwe. ⁵Aba bakasesema basosere ati, 'Rekeni kira umo apiribuke ku nshira ya bubifi na ku mikitire ya bubifi no kubwerera ku kyaroy kya kare kufikorwe fyenu na kuri mwebo, nge kyabupe kyakubererera. ⁶Kanshi mwirakwenda munshira ya ku tu resa tumbi pa kutupepa nangu kutukontamina, kabiri mwirakumukarifya ne mirimo ya ku maboko kwenu pakuti e kamikita kantu, ⁷Rero tamwaumfwa kuri nevo-ekusosa kwa kwa Yaweh-eikyo mwarinkarifya ku mirimo ya ku maboko yenu mukumikita ksntu. ⁸Kanshi Yaweh wa mabumba asosa ifi, 'Pantu tamwaumfwire kwi shiwi ryangi, ⁹boneni, nko tuma bukombe bwa kukoronganya bantu bonse aba ku kapinda ka ku kuso-e kusosa kwa kwa Yaweh-Nebykadenesari umubomfi wangi, imfumu ya ya bena Babironi umubomfi, kabiri nkobereta ku kubarwisha ne ki kyaroy na bana babo, kabiri ukubarwisha ne nko ishakushonguruka. Nkabarofya. Nkabakita ikyakutinya ne kyakupapa kabiri ifiborya ifya pe na pe. ¹⁰Nkapwisha utundu twabo utwakwanga no mkusansamuka, nkapwisha ne nsaka sha kwa shibwinga na kiunda kya kwa na bwinga, ikiunda kya mabwe ne kya rubuto rya kisaniko kyabo. ¹¹Eryoy iki kyaroy kyonse kikaba ikiborya kabiri amatororo, kabiri inko shonse shikabombera imfumu ya mu Babironi pa myaka amakumi kine rubari. ¹²Kikakitika pa numa ya myaka amakumi kine rubari yapwa, ukuti nakakands imfumu a bena Babironi ne shirya nko, ne kyaroy kya Karudea-e kusosa kwa kwa Yaweh-nkakisha amatororo pe na pe pakukana kwata umuringanya. ¹³Kabiri nkareta pari ki kyaroy fyonse ifyo nasosa ppari kyena, na fyonse ifyrembwa muri ki kitabo ikyo Yeremiah aseseme pa nko shonse. ¹⁴Pantu inko ishingiy na ma bufumu yakaramba shkabarengo kuba babombfi muri shi nko. Nkababweseshay pa mirimoy yabo ne mirimoy ya bamabokoy yabo. ¹⁵Pantu Yaweh Resa wa kwa Israeri, asosere kuri nevo, "Pita rukombo rwa mwangashi no bukari bwangi ukufuma ku mabko yangi no kurengay inko shonse eko nkokutuma unwe. ¹⁶Pantu bakakinwa, no kutarantanta no kuba nga bantu abapenay pa muranduy ya rupangay uroy nkotumay pari bo. ¹⁷Eryoy napitire urukombo mu minwi ya kwa Yaweh, kabiri nakitire nko shonse kufyoy Yaweh atumine ukukinya. ¹⁸Yerusaremu, imisumbay ya kwa Yuda ne mfumuy yakwe na firoroy-ukunbarengay kube nsansariray kabiri bonaike, ikyakuwerway kabiri ikyakutipwirakoy, ngefyo bari pa bushikuy bwa rero. ¹⁹Iko shimbi nashoy shari nokumwakoy, Farao imfumuy ya mu Egyptyoy, na babmfy bakwe; Bafiroroy baikoy eryoy abantu baikoy bonse; ²⁰na kintobentobey ya bonse nabasankana, kabiri imfumuy shonse ishay kyaroy kya Uzi; Gaza, Ekroniy na basharay abay mu Ashidodoy; ²¹Edomuy na Moabay na bantu bay mu Amone. ²²Imfumuy shay ku Turi na Sidon, imfumuy shay pa fishi ifyabay ku kitunguy kya bembbay rbari rumbi, ²³Dedani, Tema, na Buzinay bonse ababeyay imishishiy ipi mumbari ya mitwe yaboy, barikunwamoy. ²⁴Imfumuy shonse ishay ku Arabiay ne mfumuy shay bantu bonse na basankana muri kintobentobey na bekaray mu matororoy; ²⁵imfumuy shonse ishay ku Zimri, ne mfumuy shonse shay ku Eramuy, kabiri ne mfumuy shonse ishay ku Medis; ²⁶imfumuy shonse ishay ku kapinday kay ku kuryoy abaparaminay kabiri na babay ukutari-kiray umoy na muninay na may bufumuy yonsey aya pe sonde umoy uyabay pa kyaroy, bonse bari no kunway ku rukombo rurufumay ku kubokoy kwa kwa Yaweh. Pakurekereshay, imfumuy ya mu Babironi nayo ikanw kuri komboy. ²⁷Yaweh asosay kuri nevo, "Nombay aringiray kusosay kuri bo, Yaweh wabay mabumbay, Resa wabay kwa Israeri, akososay fi; nweni kabiri mukorwe, eryoy murukoy muponoy, kabiri tauringiray ukwiminay rupangay uroy nkotumay patiy mwebo. ²⁸Eryoy kikakitikay ikyakutiy ngay bakano kupitay rukombo mu minwi yobey no kunway, ukasosay kuri bo Yaweh wabay mabumbay akososay fi; muringirefyey ukunway. ²⁹Pantu bonay, noretay ubusanso pa musumbay witway pe shinay ryangi, kabiri rutwiray we mwine ukaitanyay ku kukukaday? Tawakabey uwakaeray, pantu nkoitay urupangay pa banay bay pa kyaroy bonse! e kusosay kwa kwa Yaweh wabay mabmbay. ³⁰Usoy amashiwi aya yonsey kuri bo, kabiri usoy kuri bo, 'Yaweh akaburumay ukufumay mu muruy no kupunday ishiwi ryakwe ukufumay uko aikaray ukwashiray, akaburumay na may yonsey pa mkuni wabay kwe akapunday, ngay bo abarenyantauray imyangashiy pari bonse abekaray pe sonde. ³¹Ishiwi rya burwi rikomfwikay na kabiri mpakay ku kupwabay kwe sonde, pantu Yaweh akapinguray pa nko, mkabiriy reto bupingushiy pafyay mwo fyonsey na bonsey ababay apoy akabikoy rupangay-e kusosay kwa kwa Yaweh. ³²Yaweh wabay mabumbay asosay fii, 'Bonay, ubusanso bureisay ukufumay ku nko no kuyay ku nko, kabiri ne kipupuy kya mwera kikambay ukufumay ukwaperekeshay isonde. ³³Eryoy bonsey aboy baipeyey kuri Yaweh pari buryay bushikuy bakakumaney sonde yonsey; tabakabaroshey, ukuronanishiway nangu kushikwabay. bakabafyey ngo ufundoy mu mushiriy. ³⁴Aureniy, mwebakyeniy, kabiri pundeniy mukwfwiyay! Kabiriy ifukuteniy mu rukunguy, mwe bakabay besay bay mu mukuni, pantu

inshiku shenu isha kumipaya nashisa; mukasaranishiwa eryo mukapona panshi ngo mutondo. ³⁵Bakakyema tabakabone kwakubutukira, intungurushi sha makuni tashakapusuke. ³⁶Umfwa kuta shafiramba sha bakakyema mukwaura kwa ntungurushi sha makuni, pantu Yaweh uko onaura umuremfwe. ³⁷Eikyo umuremfwe w muremfwe kikonaurwa pa murandu wa kipyu kya kwa Yaweh. ³⁸Nga kana kankaramo, nafuma umwakufisama, mwakwe, pantu ikyaro kyabo nakisanguka amatororo oa murandu wa rupanga rukari, na pa murandu wa kipyu kya kwe."

Chapter 26

¹Pa kutendeka kwa kuteka kwa kwa Yehohakimu mwana Yosia, imfumu ya kwa Yuda, iri shiwi ryafumne kuri Yaweh, ukutira, ²"Yaweh asosa fi: Tarama mu rubansa rwa ng'anda yandi no kusosa pa misumba yonse iya kwa Yuda uwaishire ku kupepa pa ng'anda yandi. Sosa mashiwi yonse ayo kwebere ukusosa kuri bo. Wiipishapofye nangu rimo! ³Kuti kyaba kuti baumfwa, ukuti kira mwaume akafuma ku nshira shakwe ishabubi, eryo kuti naumfwo buranda pa bukyushi ubo ndetontontokanyo kureta pari bo pa muranda wa bubi bwa mikitire bwabo. ⁴Eikyo uringire ukusosa kuri bo, 'Yaweh asosa fi; Nga mwafirwa ukumfwa kuri nevo pakuti mwende mu mafunde nabika pari mwebo- ⁵nga tamumfwire ku mashiwi ya babomfi bangi bakasesema abo nabikapofye kutuma kuri mwebo-rero tamwabomfwire! ⁶Eryo nkorenga ing'anda ii nga Shiro; Nkarenga imisumba ukuba ishakuipwira pa kinso kya nko shons pa kyaro." ⁷Bashimapepo, bakasesema na bantu bonse abaufwire Yeremiah napwisha aya mashiwi mu ng'anda ya kwa Yaweh. ⁸Eikyo kyakitike ukuti eryo Yeremiah napwisha ukubirisha fyonse ifyo Yaweh amwebere kusosa ku bantu bonse, bashimapepo, bakasesema na bantu bonse barimwikete no kumwebo kuti, "Ukufwa kwena warafwa! ⁹Kinshi uresesemena mwi shina rya kwa Yaweh kabiri no kuranda kuti ii ng'anda ikaba nga Shiro kabiri uyu musumba ukaba kiborya, ukwabura abana bakwikaramo?" Pantu abantu bonse barikorongene pamo ukwimina Yeremiah mu ng'anda ya kwa Yaweh. ¹⁰Eryo bafiroro bakwa Yuda baumfwire aya mashiwi no kuya pa muru ukufuma mu ng'anda ya mfumu ukuya ku ng'anda ya kwa Yaweh. Baikere munshira ya kuya pa mpongoro ipya iya ku ng'anda ya kwa Yaweh. ¹¹Bashimapepo na bakasesema basosere kuri bafiroror na ku bantu bonse. Basosere, "Kirifye bwino uyo muntu kufwa, pantu arekusesema pari uyu musumba, nga firy fine yaumfwire na matwi wenu!" ¹²Eikyo Yeremiah asosere ku firoro na bantu bonse no kusosa kuti, "Yaweh atuma nevo ku kusesema pari iyi ng'anda no musumba uyu, mukuranda aya mashiwi yonse ayo mwaumfwa. ¹³Eikyo nomba, wamyeni nshira shenu ne mikitire yenu, no kumfwa kwi shiwi rya kwa Yaweh Resa yenu pakuti ekamiretera kinkunka eikyo asosere pari mwebo. ¹⁴Nebo ne mwine- roresheni pari nevo!-ndi mu minwi yenu. Kiteni kuri nevo ikisuma kabiri ikyarungama mu menso yenu. ¹⁵Rero muringire ukwishiba kine kine ukuti nga mwarangipaya, eryo mwarareta umuropa yakaere pari mwebo na pari uyu musumba na pa bana ba uko, pantu Yaweh ikine kine atumine ukusosa amashiwi yonse aya ku matwi yenu." ¹⁶Eryo bafiroro na bantu bonse basosere kuri bashimapepo na bakasesema, "Bushe tekisuma uyu mwaume kufwa, pantu arisosa ifintu kuri fwebo mwi shia rya kwa Yaweh Resa wesu." ¹⁷Eryo abaume ukufuma ku bakaramba ba kyaro baima no kusosa ku bantu bakorongene. ¹⁸Basosere abati, "Mika umwina Motsheti arekusosa mu nshku sha kwa Hezekia imfumu ya ba Yuda. Arandire ku bantu bonse abakwa Yuda no kusosa, 'Yaweh wa mabumba asosa fi: Sioni bakamurimuna nge bara, Yerusaremu akasanguka mwina wa kitantara, no tupiri twe tempere tukasapirwa.' ¹⁹Bushe Hezekiah imfumu ya kwa Yuda na bantu bonse bakwa Yuda barimwipaye? Tatinine Yaweh kabiri no kumunakirishe kinso kya kwa Yaweh pakuti ekareta busanso ubo asoseere kuri bo? Eikyo akakita ubunkarwe bukari pa bumi bwesu?" ²⁰Kanshi kwariko no mwaume uwaresesema mwi shina rya kwa Yaweh-Urina mwana Shemaia ukufuma ku Kiriati Yerimu-asesemene pari uyu musumba ne kyaro ki, ukusumina yonse amashiwi ya kwa Yeremiah. ²¹Rero eryo imfumu Yehohaikimu na bashirika bonse na bafiroro baryumfwire ishiwi rya kwe, eryo imfumu yarefwayo kumwipaya, rero Uria aryumfwire kabiri aritinine, eikyo abutukire no kuya ku Egypto. ²²Eryo imfumu Yehoaikimu atumiine abaume kuya ku Egypto- Erinatani mwana Akibo kabiri na baume ku kupepeka Uria mu Egypto. ²³Basendere Uria ukufuma ku Egypto no kumutwara ku mfumu Yehoiakimu. Eryo Yehoiakimu amwipaye ku rupanga kabri yaposere ne kitumbi kya kwe mu manda ya mu nshinshi ya bantufye waya waya. ²⁴Rero ukuboko kwa kwa Aikamu mwana Shafani ari na Yehoiakimu, eikyo taperwe ku minwi ya bantu ukuti bamwipaye.

Chapter 27

¹Pakutendeka kwa bufumu bwakwa Sidekia umwana mwaume wakwa Yoshia, imfumu ya baYuda, aya amashiwi yaishire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh. ²Ifi efyasosa Yaweh kuri nebo, "Ipangire umunyororo ne kori wemwine. Fibike pa mukoshi. ³Kabiri ufitume ku mfumu ya ku Edomu, ku ya ku Moabu, ku ya bantu baku Amone, ku mfumu ya ku Turi, na ku mfumu ya ku Sidone. Batume mu minwe isho imfume inkombe ishaisa mu Yerusaremu kuri Sedekia imfumu yakwa Yuda. ⁴Bapere ifyakutwara kuri bashikuru wabo no kusosa, 'Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa iki: Ifi efyo mufwire ukusosa kuri bashikuru benu. ⁵"Nebo napangire ikyarone mwine ku maka yangi ayengi na ku kuboko kwangi ukwatambarara. Na kabiri naripanga abantu ne nama pa kyarone, kabiri napera ku muntu onse umusuma munse yangi. ⁶Ikyo nomba, nebo ne mwine nimpera ifintu fya mweo mwibara kuri ye pakuti fikamupususha. ⁷Ifyaro fyonse ifikamupususha, abana bakwe abaume, na beshikuru bakwe abaume ikasuke ikese inshita yaiki kyarone. Ifyaro ifingi ne mfumu sha maka bakuramubombera. ⁸Nomba ifyaro na mabufumu abakana ukubombera Nebukadinesari, imfumu ya Babironi, na bashibika imikoshi myabo mwikori irya mfumu ya Babironi- Nkasarapuara ikyo kyarone ku rupanga, ku kapowe ka nsara, na kukinkunkuma-ifi efyasosa Yaweh-mpaka nkakyonauwe ku minwe yangi. ⁹Mwiraumfwira abakasesema benu, ing'anga, nabarota bafiroto benu, nabepusha imipashi sha bantu abafwa. Na muburoshi, abaranda kuri mwebo no kusosa ati, 'Tamwakabombere mfumu ya ku Babironi.' ¹⁰Pantu basesema ifyabufi pakuti bakmitware kumbi ukufuma mu mpanga yenu, nkamituma kumbi, kabiri mukayafwa. ¹¹Rero ikya ikwabika ikori mu mukoshi wakiko mu mfumu ya Babironi no kumibombera, nkarenga ku katushe mu kyarone kyakiko-uku ekusosa kwawa Yaweh-bakarima no kukura amayanda yabo. ¹²"Nasosere kuri Sedekia imfumu ya baYuda na kabiri na mupere amashiwi, "Bikini imikoshi mwikori rya mfumu ya ku Babironi no kumubombera na bantu bakwe, kabiri mukekara. ¹³Ninshi mukafwira-mwe bantu benu-ku rupanga, ku nsara na ku kinkunkuma, ngefyo nasosere ku kyarone ikikana ukubombera imfumu ya Babironi? ¹⁴Mwiraumfwira amashiwi ya bakasesema abasosa kuri mwebo ati, 'Mwibombera imfumu ya Babironi, pantu basesema ifyabufi kuri mwebo. ¹⁵Pantu nshabatuma-ekuranda kwakwa Yaweh-pantu basesema ifyabufi mwishina ryangi kukurenga imitamfye kabiri mukepauwe, bese pamo na bakasesema abaresesema kuri mwebo. ¹⁶"Nasosere ifi kuri bashimapepo na ku bant bonse, "Yaweh asosa ifi: Mwiraumfwa ku mashiwi ya bakasesema abaresesema kuri mwebo no kusoso, "Boneni! Ifipe fya mayanda yakwa Yaweh fyafuma ku Babironi nomba!' Baresesema ifyabufi kuri mwebo. ¹⁷Mwiraumfwa kuri bo, mufwire ukurabombera imfumu ya Babironi no kba no mweo. Nga murandunshi uno musumba wingasangukira ikiborya? ¹⁸Nga ni bakasesema, na mashiwi yakwa Yaweh nga yesa kuri bo mukishinkafye, barekebi bapapate Yaweh wa mabumba etuma ku Babironi nefyasharamo mu ng'anda, ing'anda ya mfumu ya baYuda, na bena Yerusaremu. ¹⁹Yaweh wa mabumba asosa ifi ku fyaimikwa, ifyakusambirapo ifikaramba ifyaishibikwa ati "Babemba" Ne fyakutekapo, ne fipe fyonse ifyashere mu musumba- ²⁰ifipe ifyo Nebukadinesari imfumu ya ku Babironi ifyo tasendere iyo atwerwe muri bukore Yekonia mwana Yehoyakimu, imfumu ya baYuda, ukufuma muri bunkore mu Yerusaremu ukuya ku Babironi na bakankara bonse aba ku Yuda na ku Yerusaremu. ²¹Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa parwa fipe fyashere mu ng'anda yakwa Yaqweh, ing'anda ya mfumu ya baYuda na Yerusaremu, ²²Bakafireta ku Babironi, kabiri ifikekaririra murwa mwine mpaka ubushiku ubo nabapekanishisha bukesa kuri bo-uku ekusosa kwakwa Yaweh-kabiri nkafinika no kufibwisha kuri bo muri iki kyarone."

Chapter 28

¹Kyarikitike mu mwakwa uryawine, mukutendeka kwa bufumu bwakwa Sidekia imfumu yakwa Yuda, mu mwakwa warenga kine na mu mwaka warenga kisanu, Hanania mwana Asuri kasesema, uwafumine ku Gibeoni, asosere kuri nebo mu ng'anda yakwa Yaweh, pantanshi ya bashimapepo na bantu bonse. Asosere, ²"Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi: Nimfuna ikori iryabikirwe ku mfumu ya Babironi." ³Mu myakafye ibiri nkabwesha munkende ino ifipe fyonse ifya mu ng'anda yakwa Yaweh ifyo Nebukadinesari imfumu ya ku Babironi asendere ukufumya muri ii nkende no kutwara ku Babironi. ⁴Kabiri nkabwesha Yekonia mwana Yehoyakimu kuri ino nkende, imfumu ya baYuda, na ba muri bunkore bonse abakwa Yuda abateminwe ku Babironi-uku ekusosa kwakwa Yaweh-pantu nkafuna ikori rya mfumu ya Babironi. ⁵Eryo kasesema Yeremiah asosere kuri kasesema Hanania pantanshi ya bashimapepo na ku bantu bonse abaimakene mu ng'anda yakwa Yaweh. ⁶Yeremiah kasesema asosere, "Nakibe ifyofine! Rekeni Yaweh asuminishe amashiwi waseseme no kubwesa ifipe fya mu ng'anda yakwa Yaweh na bankore bonse ukufuma mu Babironi. ⁷Rero, umfwa kwi shiwi iriresoswa mu matwi obe na mu matwi ya bantu bonse. ⁸Bakasesema abantangirire kabiri abatangirire nobe ukufuma kukare kabiri basesemene pa fyaro fingi na pa mabufumu ayengi, pa nkondo, pa kapowe, na pakinkukuma. ⁹Eikyo kasesema asesema ukuti ku kaba umutende-amashiwi yakwe nga yaba ayakine, kabiri kikeshibikwa ukuti kine kiine ni kasesema wa tumwa kuri Yaweh. ¹⁰Eikyo Hananiah kasesems asendere ikori ukufuma mu mukoshi wakwa Yeremiah kasesema no kurifuna. ¹¹Kabiri Hananiah kasesema asosere pantanshi ya bantu bonse no kubeba, "Yaweh asosa ifi: Kwati nifi, mu yakwafye ibiri nkafunaura ikori ryabikirwe mu mukoshi wa kyaro kyonse kuri Nebukadinesari imfumu ya Babironi." Kabiri kasesema Yeremiah arifuminapo aya. ¹²Nomba Hananiah kasesema afunine ikori pa mukoshi wakwa kasesema Yeremiah, ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri Yeremiah, ukusosa, ¹³"Kabiye karande kuri Hananiaha karisosa, 'Yaweh asosa ifi: Na mu nkende yabo mu mpanga amakori yafyera.' ¹⁴Pantu Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi Nabika ikori rya kyera mu mukoshi wa fyaro fyonse ifibombera imfumu Nebukadinesari ya ku Babironi, kabiri bakamubombera. Nimpera ne kiswango kya mu mpanga mwibara ukuteka." ¹⁵Ukukonkapo Yeremiah kasesema asosere kuri Hananiah kasesema, "Umfwa Hananiah! Yaweh takutumine, rero weba warenga aba bantu ukuketekera ubufi. ¹⁶Rero Yaweh asosa ifi: Bona, ndi no kukutuma ukufumya pa kyaro. Ukafwa uno mwaka, pantu nausosa ku kupondokera Yaweh." ¹⁷Mu mweshi warenga kine rubari muri urya wine mweshi, Hananiah kasesema arifwa.

Chapter 29

¹Aya e mashiwi mukifungiro ayo Yeremiah kasesema atumine ukufuma mu Yerusaremu ukuya ku bakaramba abasherepo pari abo abari muri bunkore na kuri bashimapepo, na ku bantu bonse abo Nebkadenesari asanswire ukufuma ku Yerusaremu ukufika ku Babironi. ²Iki kyari panuma ya kufuma kwakwa Yekoniah imfumu, pamo na nyina wa mfumu, na bamunungwi, ne ntungurushi sha mu Yuda na Yerusaremu, na bakabasa baribatamfwa mu Yerusaremu. ³Atumine iiki ikifungiro mu minwe yakwa Erasah mwana Shafanina Gemaria mwana Hidekia uyo imfumu yakwa Yuda, atumine kuri Nebukadesari imfumu ya ku Babironi. ⁴Ikikakatikiro kyasosa, "Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi kuri bonse bankore abo naimishe ukufuma ku Yerusaremu ukufika ku Babironi, ⁵Kuren amayanda no kwikaramo, byareni amabara no kurya ifisabo fyayako. ⁶Sendeni abakashi no kuhfaramo abana baume na bana banakashi. Buririreni abana baume abakashi, bana benu abanakashi bapereni ku barume. Barekeni bafyare abana abaume na banakashi no kufura pakuti mwikakepesha. ⁷Fwayeni umutende wa mabumba uyo namirwireko, mukipapatireko kuri nebo pantu mukaba umutende wenu nga kyaba mu mutende. ⁸Pantu Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi, 'Mwireka bakasesema abari pakati kenu ne ng'anga bemibepa, kabiri mwiumfwa kufiroto fyabo ifyo barota. ⁹Pantu baresesema ifyabufi kuri mwebo mwishina ryangi. Nshabatuma-uku e kusosa kwakwa Yaweh. ¹⁰Pantu Yaweh asosa ifi, 'Iryo Babironi amitekere pa myaka amakumi kine rubari, nkakwafwa kabiri nakasenda na mashiwi yangi ayasuma nkareta kuri webi no kukubwesha pari ii nkende. ¹¹Pantu nindishiba amapange mikwatire-efyasosa Yaweh-amapange ya mutende te yabubi, ayakumupera isubiro rya kuntanshi. ¹²Kabiri bareta kuri nebo no kuya mukumpapa, kabiri nkamyumfwa. ¹³Pantu munkamfwaya no kunsanga, pantu mukamfwaya no mitima yenu yonse. ¹⁴Kabiri nkaboneka kuri mwebo-ifi efyasosa Yaweh-kabiri nkabwesa bankore; Nkamikoronganika ukumifumya mu fyaro umo na mu nkende umo namisaranganishe-uku ekusosa kwakwa Yaweh-pantu nkamibwesha ku nkende uko namirengere ukusansurwa. ¹⁵Pantu musosa amuti Yaweh atwimisha bakasesema mu Babironi, ¹⁶Yaweh asosa ifi ku mfumu iikara pakipuna kyakwa Dabidi na kubantu bonse abekara muri urya musumba, na bamuninwe abashafumine muri bunkore- ¹⁷Yaweh wa mabumba asosa ifi, 'Bona ndi no kutuma urupanga, ikipowe, ne kinkukuma pari bo. Pantu ,ndebapanga kwati mukunyu uwabora uushawama ukurya. ¹⁸Kabiri nkabakonka no rupanga, ikipowe, ne kinkukuma no kuponya ifintu fyakutinya ku misumba ishapano kyarokurapishwe, ikyakankamika na ikyakushobaurwa, kabiri ifyamusebanya ku nko uko nabasanganishishe. ¹⁹Iki ni pa murandu wakuti tabaumfwire ifyo ishiwi nasosere-uku ekusosa kwakwa Yaweh-naritumine kuri bo ababomfi bangi bakasesema, narebwekeshapo ukurabatuma kuri bo, rero tabareumfwa-uku ekusosa kwakwa Yaweh. ²⁰Rero mwebo mwaryumfwire kwi shiwi ryakwa Yaweh, mwabasumbwire mwebo natumine mu Yerusaremu no kuya ku Babironi, ²¹Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa kuri Ahab mwana Koraya na kuri Sidekia mwana Maaseya, abasesema ubufi kuri mwebo mwishina ryandi: bona, ndinokubabika mukuboko kwa mfumu Nebukadinesari iya Babironi. Nkabepaya pa menso yenu. ²²Kabiri itipo rikosowa pari aba bantu kuri bonse abasumbwirwe ukufuma mu Yuda ukufika mu Babironi, itipo rikasosa: "Rekeni Yaweh amipange kwati ni Sedekiah na Ahabu, abo imfumu ya Babironi yasarwire mu muriro." ²³Ifi fikakitika pa murandu ne fintu ifibi bakitire mu Israeri kiryo bapangire ubukende na banakashi babena muparamano babo no kusosa amashiwi ifyo nebo nshibebere sukuranda. Pantu ni nebo newishiba; ndi nte-uku ekuranda kwakwa Yaweh." ²⁴Pari Shemaya umwina Neheremu, asosa ifi, ²⁵Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi: Pantu watumine inkarata mwishina ryobe ku bantu bonse aba mu Yerusaremu, kuri Sefaniah mwana Maaseya, shimapepo, na kuri bashimapepo bonse, no kusosa, ²⁶Yaweh amupanga ukuba bashimapepo mwipunda ryakwa Yehoyada shimapepo, ku kuba kangarira mu ng'anda yakwa Yaweh. Mutungurura abantu bonse abapena ukiikita bakasesema. Mufwire ukubika mu munyororo no kuri kurika. ²⁷Eikyo nomba, ninshi tamnukaripire Yeremiah umwina Anatote, uwaikita kasesema umwine? ²⁸Pantu arituma kuri fwebo mu Babironi no kusosa, 'Kikaba ikya nshita iitari. Kuren amayanda no kwikaramo, byareni amabara no kurya ifisabo fyayako." ²⁹Sefaniah shimapepo aberengere ii karata mu matwi yakwa Yeremiah kasesema. ³⁰Rero amashiwi yakwa Yaweh yaishire kuri Yeremiah, ³¹Tuma amashiwi ku basumburwa na ukusosa, 'Yaweh asosa ifi pari Shemaya umwina Neheramu: Pantu Shemaya arisesema kuri mwebo iryo nebo nemwine shamutumine, kabiri arimirenga mwaketekera ubufi, ³²Eikyo Yaweh asosa ifi: Bona, ndi no kukanda Shemaya umwina Neheramu ne mpyani shakwe. Takwakabe umwaume kuri ye uwakwikara naba bantu. Takabone ifisuma ifyo ndi o kukitira abantu bandi-uku ekusosa kwakwa Yaweh-pantu asosere ifyabukiponda pari Yaweh."

Chapter 30

¹Ikyebo kyaishire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh, no kutira, ²"Efyasosa Yaweh, Resa wa kwa Israeri, asosa, Remba pa mufungiro yonse amashiwi ayi naranda kuri webi. ³Boneni, inshiku shireisa-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-eryo nkabweshwa bunkore bwa bantu bangi, Israeri na Yuda. Nebo, ne Yaweh, asosa ifi. Nkababweshwa ku kyaroy napere kuri bashibo, kabiri bakakikwata." ⁴Aya e mashiwi yakwa Yaweh asosere kuri Israeri na Yuda. ⁵Yaweh nasosa ifi, "Ningufwa ishiwi rya kututuma irishiwi mutende. ⁶Ipusha no kubona nga kyakuti umuntu umwine kuti akwata umwana. Bushe ninshi ndemwena umurumendo ne minwi yakwe aya kyukutika ngo mwanakashi urekwata umwana? Bushe ninshi ifinso fyobe fyawira? ⁷We buranda! Pa bushiku bukaramba, takwakatare akubako bukaba bushiku bwa buranda ubwa kwa Yakobo, rero akapusushiwako ukufuma kuri ikyo. ⁸Pantu ku kaba ubushiku-uku ekusosa kwa kwa Yaweh wa miraro-ebakaputaura ikori imikoshi yenu no kuputaura iminyororo, na barebeshi tabakamirenge abasha. ⁹Rero bakapepa Yaweh Resa wabo no kutumikira Dabidi imfumu pari bo uyo nkabika imfumu yabo. ¹⁰Rero webi, we mubomfi wangi Yakobo wiratina-ekusosa kwa kwa Yaweh-wionaurwa, Israeri. Pantu bona ndi pakumurubura ukufuma ku kyende sha kutari no rupwa robe ukufuma mu kyaroy kya busha. Yakobo akabwera no kuba no mutende; akakingirirwa kabiri takwakabe no busanso na kabiri. ¹¹Pantu ndi na mwebi-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-ku kupususha webi. Eryoy nkareta impera yapwiririka ku nko shonse uko namisaranganisha. Rero nshakarete impera kuri mwebi, nangura narimisarapura bwino rero nshakamishe ukwabura ukumikata. ¹²Pantu nasosa ifi, 'Ukukyenwa kwena takupora; ifironda fyenu fyaritebererwa. ¹³Takuri no wakumipapatirako ku mafya yenu: takuri no muti ku fironda fyenu uwakumiposha. ¹⁴Bonse abatemwikwa benu barimurabako. Tabakamufwaye, pantu narimikyena ku fironda fya barwani benu no kusarapurwa kwa kwa shikuru umunkarwe, pa murandu wa mpurumushi shenu ne membu shenu ishishaifurira. ¹⁵Kinshi murefwaira ukwafwirwa ku fironda fyenu? Ubukari bwenu tabuposhiwa. Pa murandu wa mpurumushi shenu, ne membu shenu ishafurisha, ne kita ifi kuri mwebi. ¹⁶Onse ukakonaua nao akonaurwa, ne fibambe fyenu fikaya muri bunkore. Nabakakukyusha, na bakakutapa nabo bakatapwa. ¹⁷Pantu nkareta ukundapwa pari webi; nkaposha ifironda fyone-ekuosa kwa kwa Yaweh-kakite ifi pantu barikwita: uwasurwa. Tapari uukasakamana kuri Sioni." ¹⁸Yaweh asosa ifi, "Boneni, ndi no kureta inshiku mwi hema rya kwa Yakobo no kumikwatira inkumbu mu ng'anda yawe. Umusumba ukakurwa pa mwina wonaika, ne ng'ano rikakurwa pa nkyende rya riko iyakare. ¹⁹Ne nyimbo sha marumbo shikembwa konse, pantu kabafusha te kubakyefya; Nkabakindika nabo tabakaikyefe. ²⁰Abantu babo bakaba ngefyo bari akare. ne bumba ryabo rikeminina bwino pa kinso kyangi akaranda kuri bonse abakatitikisha. ²¹Kakita wbo akafuma muri bo. Akafuma pakati kabo. Eryoy nkamuparamika nga aparama. Nga nshikitire nevo? -efyasosa Yaweh. ²²Eryoy mureba abantu bangi, nkaba Resa wenu. ²³Boneni ikimwera kya kwa Yaweh, ubukari bwakwe nabupwa. Mabimbi ayaretwaririra. Fikarurukanya imitwi ya bantu ababembu. ²⁴Ubukari bwakwa Yaweh tabwakabwere mpaka akakite ifyo apanga ukukita mu mutima wakwe munshiku shakurekeresha, mukafyumfwikisha."

Chapter 31

¹"Pari irya nshita-ukusosa kwa kwa Yaweh-nkaba Resa wa mukowa wa Israeri, nabo bakaba abantu bangi."
²Yaweh asosere ifi, "Abantu abapuska ku rupanga abasangre ububire mu matororo; nkaya no kupera ukutusha kuri Israeri." ³Yaweh aishire kuri nevo ku nshita ya kunuma no kusosa Narikutemwa, we Israeri, ne kitemwiko kya muayayaya. Ninkuparamika kuri ne mwine ne kipingano ikyakishinka. ⁴Nkakukusha na kabiri, nkakurwa, we Israeri nakisotwe nakabiri ukaburwa no tuoma twenu na masha yasansa. ⁵Mukabyara na kabiri amabara ya myangashi pa rupiri rwa ku Samaria; bashiburimui bakabyara no kubomfya bwino ifyakurya. ⁶Pantu ubushiku bureisa eryo bakarinda ba rupiri rwa Efremu bakabirisha, 'Aramukeni, natureya ku Sioni ku Yaweh Resa wesu.' ⁷Pantu Yaweh asosa ifi, "Aureni utumpundu pari Yakobo! Pundeni no kwanga pa bantu abakaramba ba nko! Rekeni ukurumbanishiwa ku mfwiwe. Soseni, 'Yaweh napususha abantu bakwe, abasharapo abakwa Israeri.' ⁸Boneni, ndi no kubabweshwa ukubafumya ku tupinda twa ku kuso. Nkabakoronganika ukubafumya ku tupinda tonse utwa kutari. Abarema ne mpofu bakabamo; abamafumo na bo abari mukupapa bakaba nabo. Ukukorongana bakaramba kukaba kurya. ⁹Bakabwera barerira; Nkabatungurura eryo barepapata. Nkabakwata ukubawara ku tumironga twa menshi mu nshira iyatambakara. Tabakaipununeko. Pantu nkaba wishi wakura Israeri, na Efremu nge beri ryangi. ¹⁰Umfweni amashiwi ya kwa Yaweh, mwe nko mukasose, 'Uwasarangenye Israeri kabakoronganika ngefyo umukenye akyema impanga.' ¹¹Pantu Yaweh napera irambo Yakobo na barubura mukufuma ku kyaroyari ikyakosa pari nevo. ¹²Kabiri akesa aresekerera pa muru wa Sioni. Ifinso fyabo fikabeka pa busuma bwa kwa Yaweh. Pa murandu wa ng'anu no mwangashi uupya. pa mafuta na pa fya mabwe fya mukuni ne ng'ombe. Pantu amekashi yabo yakaba nge barabatapirira. Kabiri tabakabe ababuranda. ¹³Na banakisungu bakarasekerera no kushara, abarumendo na kuru bakaba pamo. Pantu nkakinja ukurosha mukusekerera. Pantu nkabatararika no kubapera isasa pa buranda bwabo. ¹⁴Kabiri nkasangurura amenshi yabashimapepo babo. Abantu bangi bakesushiwa no busuma-e kusosa kwa kwa Yaweh. ¹⁵Yaweh asosere ifi, "Ishiwi ryaumfwika mu Rama, no kurira ukwabukari pantu Rakero areririra abana bakwe arikana ukumutararika, pantu tabari napo." ¹⁶Yaweh asosere ifi, "Tarareni, rekeni ukurira no ku kumuna ifiramba; kuri ikiramba ku murimo wenu-ekusosa kwakwa Yaweh-aban benu bakabwera ku kyaroyari kya barwani. ¹⁷Kuri subiro ku ntanshi-ekusosa kwa kwa Yaweh-no bufyashi bukabwera mukati ka mupaka. ¹⁸Naryumfwa ukurira kwa kwa Efremu, mwarikanda nevo, mwarinjimina nge ng'ombe ishasarapurwa. Bwesheni na nevo nkabwera pangtu ni mwebo Yaweh Resa wangi. ¹⁹Eryo nabwerera kuri mwebo, narirapira eryo nasarapwike, nariyumine ne mwine. Nari uwansoni; no kusebana, pantu narebembuka ku bwaikye bwangi.' ²⁰Bushe Efremu te mwana musuma? Te mwana mbekerwamo? Pantu emo namukaripira, ta mwita umwana watemwikwa pantu umutima wangi uramumfwikisha. Pantu nkamukwatira ikikuku-ekusosa kwa kwa Yaweh. ²¹Bikeni ifishibiro mu musebo mwebene. Bikeni ifishibiro mweben. Bikeni amano yenu mu nshira iisuma, efyo mufwire ukusenda. Bwereni, Israeri nakisungu. Bwereni ku misumba yenu. ²²Ninshita nshi ukarashimgashinga, we mwanakashi wa bura ikishinka? Pantu Yaweh narenga ifintu ifipya-ikyakuti umwanakashi eukakingirira umwaume. ²³Yaweh wa miraro Resa wa kwa Israeri, asosa, "Eryo nkabweshwa bunkore, nabo bakatira mu kyaroyari kya Yuda ne misumba, Yaweh wa miraro, inkyende ya burungami eko ekara, we rupiri rwa mushiro. ²⁴Pantu Yuda ne misumba shakwe fikekara pamo uko, nga barimi na abo abakyema umukuni. ²⁵Nkarenga bonse abkanaka ukunwa, no kupera ku bafwa ku rushire. ²⁶Pa murandu waifi naribukire, no kubona ukuti impanga shangi nashinakuka. ²⁷Boneni inshiku shireisa-efyasosa Yaweh-eryo nkabyara amayanda ya kwa Israeri na Yuda ne mbuto sha muntu ne sha finama. ²⁸Ku num, nabasungire pakati mbafumya no kubarepura, ukubaposa, ukubonaura, no kubakyaena, rero mu bushiku bureisa, nkababona, pakuti nkabakure no kubabyara-efyasosa Yaweh. ²⁹Mu snhiku isho takuri ukaranda ukuti; 'Bawishi barya bamweru ba myangashi na bana ameno yawa.' ³⁰Pantu umuntu akafwa ku mpurumushi shakwe; uri onse uwarya bw mweru, eo ameno yakawa. ³¹Boneni, inshiku shireisa-efyasosa Yaweh eryo nkapampamika ikipangano na bang'anda yakwa Israeri na bang'anda yakwa Yuda. ³²Takyakabe nge kipangano ikyo napamike nabashibo munshiku eryo nabafumishe ku minwi yabo ukubafumya mu nkyende ya Egypto pantu barionaura ikipangano kyandi nangura nari umurume wabo-efyasosa Yaweh. ³³Iki ekipangano ekyo nkapampamika mu ng'anda yakwa Israeri ukutura pari shino nshiku-efyasosa Yaweh. Nkabika amafunde yangi mu mitima yabo pantu nkaba Resa wabo nabo bakaba abantu bangi. ³⁴Kira muntu takarefunda abena mjuaparamano nagu ukufunda bamunyina no kutira, 'Ishiba Yaweh!' Pantu bonse bakangishiba ukufuma ku kanono ukufika na ku kikuru-efyasosa Yaweh-pantu nkababerara imembu shab tabakebukishheko na kabiri. ³⁵Yaweh asosere ifi, pantu eupera urubuto akasuba ne ntanda no mweshi ku kupera urubuto ubushiku. Ewayanshika na bamba na mabimbi yariburuma-Yaweh eshina ryakwe. ³⁶Kanofye ifi fikaririra ukufuma-efyasosa yaweh-indupwa shakwa Israeri ngabareka ukuba inko umuyayaya kuri nevo. ³⁷Yaweh asodere ati, "Kanofye ubukari bwa myuru ebwingapimwa. Ryena kano umufura

we sosnde panshi uwingaboneka, eryo na nebo naposa ubufyashi bwa kwa Israeri pa murandu nefyo bakita-efyasosa Yaweh.³⁸Boneni, inshiku shireisa-efyasosa Yaweh-eryo umusumba ukakurururwa kuri nebo, ukufuma ku rupungu rwa Hananeri ukufika ku mpongoro yakifutu.³⁹Eryo intambo ya kupimako ikafuma na kabiri, ku tupiri twa Garebu na Goan.⁴⁰Kabiri konse ku mpokapoka wa fitumbi uwa mafuta ya miro, na marime yonse ukufika na ku musumba wa Kidroni ukufika na mpongoro ya bakafwaro ukurora ku kabanga, tawatare aufumishiwapo nangu ukuposwa na kabiri, umuyayaya,"

Chapter 32

¹Iki kyebo ikyashire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh mu mwaka warenga ikumi uwa mfumu Zedekiah imfumu yakwa Yuda, umwaka we kumi na ine konse konse kuri Nebukadenesari. ²Pari irya nshita abashirikare ba mfumu ya ku Babironi bareingira Yerusaremu, na Yeremiah asesema arikakirwe mu rubansa rwa kwa maroda wa mpongoro ya mfumu yakwa Yuda. ³Zedekiah imfumu yakwa Yuda yarimukakire no ku muposa mukifungo no kuranda ati, "Yaweh asosere fi: Roresha, ndi mupepi no kupera uyu musumba mu kuboko kwa mfumu ya ku Babironi, nao akaupoka. ⁴Zedekiah imfumu yakwa Yuda takafurumuke mu kuboko kw bena Karidea, pantu kine kine akaposwa mu kuboko kwa mfumu ya ku Babironi. Akanwa kakwe ka kasosa ku kanwa ka mfumu, na menso yakwe yakabona amenso ya mfumu. ⁵Akatwara Zedekiah ku Babironi, nao akekara kurya nkasue nkamubomberepo-uku ekusosa kwa kwa Yaweh, nangura akarwe na bena Karidea, tawakashuke?" ⁶Yeremiah asosere, "Ikyebo kyakwa Resa kyaishire kuri nevo, ukutira ati, ⁷Roresha, Hanama umwana mwaume wakwa Saharumu no korume areisa kuri we no kutira ati, "Shita ibara ryangi iriri mu Anatoti we mwine, panti insambu shabunduburwira shiri kuri webo." ⁸Nomba, ukuringana no mwasosere Yaweh, Hanama, umwana mwaume wakwa yama, aishire kuri nevo mu rubansa rwa kwa maronda no kusosa kuri nevo, "Shita ibara iriri mu Anatoti mu kyaroy kya kwa Benjamini, pantu ni webo uri ne nsambu sha bupyani, ne nsambu shabunduburwira shiri kuri webo." Eryo naishibe ukutira ati ikyebo kyakwa Yaweh. ⁹Awe narishitire bara iriri mu Anatoti kuri Hanama, umwana mwaume wa kwa yama, na nevo namupimine sirufere, amashekere ikumi rimo na yane rubari e kufina. ¹⁰Eryo nevo narembere mukitabo no kufwatikapo, narikwete na bakambone bakumberako bunte. Eryo napimine sirufere mu kyakupiminako. ¹¹Ikyakankerepo nasendere ikipepara kya kushitirapo ikyafwtikwe, umubera amafunde ne fipope, pamofye ne kishafwatikwe. ¹²Napere ibuku iryafwatikwa kuri Baruki umwana mwaume wakwa Neria umwana mwaue Maseiah pantanshi yakwa Hanama, umwana mwaume wakwa yama, na bakambone abarembere mwi buuku iryafwatikwe, na pantanshi ya ba Yuda bonse abaikere mu rubansa rwa kwa maronda. ¹³Eryo napere ikipope kuri Baruki. Natire, ¹⁴"Yaweh wa miraro, Resa wakwa Israeri, asose fi: Bura aba bakarata, bonse bakarata aba uwakushitirapo uwafwatikwa eryo no ushafwatikwa aparembwa urwamishitire, eryo ubike mu mutotondo we bumba pa kweba ati bekare inshita itari. ¹⁵Pantu Yaweh wa miraro Resa wa kwa Israeri, asose fi: Amayanda, amabara, na mabara ya myangashi na kabiri fikarashitwa muri kino kyaroy. ¹⁶Pa numa napere bakarata ba kushitirapo kuri Baruki umwana mwaume wakwa Naria, napepere kuri Yaweh natire, ¹⁷"Awe, Shikuru Yaweh! Roresheni! Mwebo mwekafye ni mwe mwapanga imyuru na pano kyaroy maka yenu yakurisha na ku kuboko kwenu ukwasumburwa. Takuri ikyo muranda ikyakosesha ukukita. ¹⁸Muranga ikitemwiko ikya muyayaya ku mintapendwa no kwitira amampuru ya kubashipo pa matanda ya bana babo na bakakankapo. Mwarikurisha kabiri Resa imparume; Yaweh wa miraro e shina ryenu. ¹⁹Mwarikurisha mu kupanda amano ayatunturu kabiri imparume mu mikitire, pantu amenso yenu yabona imisango ya bantu bonse, ku kupera kira umo umwabera imisango ne mikitire. ²⁰Mwakitire ifishibiro ne fisungusho mu kyaroy kya Egypto. Ukufika na kuri buno bushiku muno muri Israeri na mu bena bantu bonse, mwarenga ishina ryenu ukurumbuka. ²¹Pantu mwafumisha abantu benu abena Israeri mu kyaroy kya Egypto kufishibiro ne fipesho mano, ku kuboko ukwakosa, no kuboko ukwasumburwa, no kutinya ukwakurisha. ²²Eryo mwabapere kino kyaroy-ikyo mwarapire ukukipera ku fikorwe fyabo-ikyaroy ikiponhorokamo ubuki no mukaka. ²³Efyo baingiremo no kukikwata. Rero tabaumfwire kwi shiwi ryenu nangura kwikara abakyumfwira ku mafunde yenu. Tabakitire ikintu nangu kmo pafyo mwabebere ukukita, eryo namwene mwaretere ubu ubwafya pari bo. ²⁴Boneni! Ibumba rya baburwi ryafika na ku musumba ku kupoka. Pakutira pa murandu wa rupanga, ikipowe ne kikuko, umusumba nauperwa mu kuboko kwa bena Karidea abarerwisha oo. Pakutira ati ifyo mwarandire ukukita efirekitira. ²⁵Eryo mwe, Yaweh, mwarandire kuri nevo, "Shite bara ryobe muri sirufere no kufwaya bakambone ba ku kuberako bunte, nangura musumbo yu ireperwa mu kuboko kwa bena Karidea." ²⁶Ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah, ati, ²⁷"Roresha! Nebo ndi Yaweh, Resa wa bwina bantu bonse. Bushe kwariba ikyakosa kuri nevo ukukita? ²⁸Eikyo Yaweh asosere fi, "Roresha, ndo no rwakupera uyu musumba mu kuboko kwa bena Karidea na Nebukadenesari, imfumu ya Babironi. Oo akaupoka. ²⁹Abena Karidea abarerwa no yu musumba bakesa no kuukoreka no kuokya, pamofye na mayanda pa mitenge yayo abantu bashinshimwinapo Baari no kupongorwerapo irambo rya fyakunwa kuri tu resa tumbi ku kureta ubukari kuri nevo. ³⁰Pantu abena Israeri na bena Yuda bantu abakita ububi mu menso yangi ukutura ku bwaikye. Abena Israeri baribusha ubukari bwangi ku mirimo ya maboko yabo-ekusosa kwa Yaweh. ³¹Yaweh asosere ati uyu usumba eubusha ikipyu no bukarti bwangi ukutura ubushiku baukurire. Efyo waba ukufika rero. Eikyo nkausesha ukuutarusha ku kinso kyangi ³²pa murandu wa mampuru ya bena Israeri na bena Yuda, ifintu ifyo bakita ku kunkarifya-boo, imfumu shabo, bakiroro, bashimapepo, bakasesema, na bantufye bonse muri Yuda na

bekashi ba mu Yerusaremu.³³Barosese numa kuri nebo mukirubo kya kuroshako ifinso fyabo, Nangu natwaririre ukabafuda, takuri nangu umo uwarekutika ku kreka mbarungike.³⁴Baimike uturubi twa museru u ng'anda iitirwa mwishina ryangi, ku kuikowesha.³⁵Bakurire Baari imisansama mu mupokapoka wa Ban Hnomu ku kupisha abana babo abaume na banakashi mu muriro wa kwa Moreki. Nebo nshabebere. Takwari mukutontonkanya kwangi ukutira Yhuda bakite kya museru iki no kureka Yuda ukubembuka.³⁶Eikyo nomba, nebo, Yaweh, Resa wakwa Israeri, nasose ki urwa musumba uyu, umusumba uo mureranda ati, "Nauperwa mu kuboko kwa mfumu ya Babironi ku rupanga, ikipowe, ne kikuko." ³⁷Roresha, nebo nkabakoronganya ukubafumya ku kyarwo uko nabapashire mukipyu kyangi, ikifukushi, no kukaripisha. Ndebabweshwa muri ino inkyende no kubarenga ukwikara umutererwe.³⁸Eryo bakaba abantu bangi, na nebo nkaba Resa wabo. ³⁹Nkabapera umutima umo ne mibere imo ku kunkindika kirabushiku pakutira kikabe bwino kuri bo na bana babo abakakonkapo. ⁴⁰Eryo nkapanga nabo ikpangano kya muyayaya, ukuti nshakareke ukita ubusuma kuri bo. Nkaibikira umukinshi mu mitima yabo, ukutira pekampiribkira.⁴¹Eryo nkanga ukukita ikisuma kuri bo. Nebo nkabarimab mukishinka muri iki kyarwo no mutima wangi, onse no mweo wangi onse. ⁴²Pantu Yaweh arande fi, "Ngefyo naretere ubu bwafya bonse apri aba bantu, efyo nkareta pari bo ubusuma bonse ubo naranda kuri bo ati nkabakitira." ⁴³Rirya amabara yakashitwa muri kino kyarwo, ikyo mureebera ati, "Iki kyarwo, ikyaonaurwa, ikishabamo bantu nangura ni nama. Kayariperwa mu kuboko kwa bena Karidea." ⁴⁴Bakashita amabara muri sirufere no kuremba mu mabuuku yafwatikwa. Bakakoronganya bakambone mu kyarwo kya kwa Benjamini, ukushinguruka Yerusaremu ne misumba ya kwa Yuda, mu misumba mu kyarwo ka mpiri na munyika, na mu misumba ya negebi. Pantu nkababweshwa bunkore-ekusosa kwa kwa Yaweh.

Chapter 33

¹Eryo ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah umuku wakibiri, iryo akiri arisarirwa mu rubansa rwakwa maronda, akiti, ²"Yaweh karenga, asosa fi-Yaweh, uwerenganya no kupampamika-Yaweh ryo eshina ryakwe. ³Ita nebo, na nebo nkokwasuka. Nebo karangisha ifintu ifyakurisha kuri webo, ifyankama ifyo utaishiba." Pantu Yaweh, Resa wakwa Israeri, ewasosefi urwa mayanda ayari muri uno musumba mna mayanda aya bashamfumu bakwa Yuda aya bangororwa pa murandu wa bakusansa no rupanga, ⁵Abena Kerudi bakoisa ku kurwa no kwisusha amayanda kufitumbi fya bantu abo nebo nkepaya mukipyu na mubukari iryo nafisa ikinso kuri uyu musumba pa murandu nefyabupondamishi fyabo. ⁶Roresha, ndereto kundapa no kuposha, pantu nakubaposha no kureta ubwingi, umutende, na bukishinka. ⁷Pantu nakubweshwa bunkore bwakwa Yuda na Israeri; nebo nakubakura nga pakubara. ⁸Eryo nebo nkabasangurura ku mampuru ayo bankitira. ⁹Pantu uyu umusumba ukaruka kuri nebo ishina ryakwanga, urwimbo rwa kurumbanya no mukinshi ku nko shonse isha pano kyaro abakomfwa fyonse ifisuma ifyo ndeya ukukitira. Rirya bakatina no kututuma parwa fintu ifisuma no mutende ifyo nakubapera. ¹⁰Yaweh asose fi, "Muri iyi nkende iyo muresosera ati, "Nairekereshiwa, inkende umwabura abantu nangura inama" Mu misumba yakwa Yuda, na mu misebo ya mu Yerusaremu iyarekeshiwa, umwabura abantu nangura inama, murya mukomfwika na kabiri ¹¹ikyongo kyasansa no kusamwa, ikyongo kyakwa shibwiinga ne kyongo kyabasosa ati, iryo barereta ifyakutasha kwishaina ryakwa Yaweh, "Pereni ukutasha kuri Yaweh wa miraro, pantu Yaweh musuma, no ruse rwakwe urushifirwa rwa muyayaya!" Pantu nakubweshwa bunkore bwa kyaro kufyo bari kare, 'efysosa Yaweh. ¹²Yaweh Resa wa miraro asose fi: 'Muri yi nkende iyarekereshiwa, umushaba abantu nangura inama-mu misumba myonse yauko mukaba na kabiri umuremfwe uko abakyemi bakaratushisha imikuni yabo. ¹³Muri iyi misumba ya mu kyaro kya mpiri, inyika, na Negebu, mu kyaro kyakwa Benjamini no kushinguruka Yerusaremu, na mumisumba ya Yerusaremu, ne misumba yakwa Yuda, imikuni na kabiri ikapita mu minwi yaureipenda, 'efyasosa Yaweh. ¹⁴Roresha! Inshiku shireisa-uku ekusosa kwakwa Yaweh-iryo nakukita ifyo naraire ing'anda yakwa Israeri ne ng'anda yakwa Yuda. ¹⁵Muri shirya nshiku na muri irya nshita nebo nakurenga umusambo uurungami ukumena kuri Dabidi, uyo uukakito muringanya no burungami mu kyaro. ¹⁶Muri shiryanshiku Yuda akapusushiwa, na Yerusaremu akekara uwakingirirwa, pantu ukaraitwe fi, Yaweh e burungami bwesu." ¹⁷Pantu Yaweh asose fi: 'Umuntu uwa muri Dabidi takaburwe ukwikara pakipuna kya bufumu kya ng'anda yakwa Israeri, ¹⁸nangura umuntu uwa muri bushimapepo bwa bena Rebi ukuburwa ku kuninika ikyakuninika, ku kufutumwina ikyabunga, no kukita irambo ryakiranshita." ¹⁹Ikyebo kyawa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah, ati, ²⁰"Yaweh asosa: 'Nga kuti watoba ikipangano kyandi kya kasuba ne kya bushiku pakutira takubera na karya akasuba nangura ubushiku pa nshita isharinga, ²¹ninshi kuti watoba ikipangano kyandi kuri Dabidi umubomfi wangi, ikyakuti takaburwe umwana ku kuteka pakipuna kyakwe ikyabufumu, ne kipangano kyangi kuri bushimapepo bwa ki Rebi, ababomfi bangi. ²²Ifyo miraro ya mu muru itangapendwa, nefyo umusesenga wa paruramba rwa mumana utangapimwa, nefyo nkafusha abana bakwa Dabidi umubomfi wangi na bena Rebi abapyunga kuri nebo." ²³Ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah, akiti, ²⁴"Bushe tawabona ifyo aba bantu basosa iryo batira, "Indupwa shibiri isho Yaweh asara rro arishirekere"? Muri uyu musango basura abantu bangi, ati tabari ruko nakarya mu menso yabo. ²⁵Nebo, Yaweh nasosefi, 'Nga shapampamika ikipangano kya kasuba no bushiku, no kubika ifipope fye uru ne kyaro, ²⁶eryo nkakana abana bakwa Yakobo na Dabidi umubomfi wangi no kutafumya muri boo umuntu uwakuteka pa bana bakwa Abrahamu, Isaki na Yakobo. Pantu nakubweshwa bunkore bwabo no kuranga uruse kuri boo."

Chapter 34

¹Ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri Yeremiya iryo Nebukadinesari imfumu ya ku Babironi ne fyakwe fyonse, pamo na mabufumu yonse aya pari rino isonde, na mabuteko yonse aya mu kuboko kwakwe, kabiri na bantu bakwe bonse barikurwa na Yerusaremu pamo ne misumba yakwe myonse, basosa ati: ²"Yaweh, Resa wakwa Israeri, akosose fi: Kabiye no kuranda kuri Sedekiah imfumu ya baYuda no kusosa kuri ye, 'Yaweh akososa fi: Roresha, ndi mupepi ya mfumu ya ku Babironi. Bakaokya. ³Tawakapusuke ukufuma mu minwe yakwe, rero ukafyambatuka no kufyambuka ukuperwa mu minwe yakwe. Amenso ya ku Babironi; mukari kuranda na ye iryo ukarikuya ku Babironi. ⁴Kutikenki kwishiwi ryakwa Yaweh, Sedekiah imfumu ya baYuda! Yaweh akososa ifi ukurosha kuri mwebo, 'Tawakafwe ku rupanga. ⁵Ukafwirafye mu mafunde. Umwabera ifiriro fyakokyera ifikorwe fyonse. Bashamfumu abariko ninshi weba taurabako, bakokya ikitumbi kyobe. Bakarikusosa, "Uburanda, we shikuru!" Bakari kukurosha. No,ba nebo ndisosere-uyu emurapo wakwa Yaweh." ⁶Kanshi Yeremiah kasesema ashimika kuri Sedekiah imfumu ya baYuda amashiwi yonse ya mu Yerusaremu. ⁷Ifita fya nkondo ifya mfumu ya ku Babironi bapanga inkondo na Yerusaremu ne mismba yonse iyakwa Yuda iyasherepo: Rakishi na Asekiah. Iyi e misumba yakwa Yuda yasherepo imisumba ya maringa. ⁸Ishiwi ryakwa Yaweh nryaisa kuri Yeremiah pa numa imfumu Sedekiah ba pang'ana na bantu bonse aba mu Yerusaremu, parwa kubirikisha ukuruburwa kwabo, ⁹ukutira umwaume arekereko umusha wakwe umu Hebere abe umuntungwa, bonse abaume na banakashu, kanshi tapai uwapanga umuYuda ubusha, uwari ni wabo umwaume. ¹⁰Kanshi bantungurushi bonse na bantu basumina ikipangano kyakuti umuntufye onse arekereko umusha wakwe umwaume no mwanakashu pakweba ati bekonkanyapo ukuba abasha na kabiri. Barisumine ku barekako. ¹¹Rero pa numa yaifi bapiribwire amano yabo. Babweshu abasha abo barekereko ukutira beba abantungwa. Babapatikisha ukuba abasha na kabiri. ¹²Efyo ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri Yeremiah, ukusosa ati, ¹³"Yaweh, Resa wakwa Israeri, akososa ifi, weba neka naripangene ne fikorwe fyenu ikipangano pa bushiku na bafumishe mu kyaro kya Egypto, ukufuma mu ng'anda ya busha. Nuro uro narandire, ¹⁴"Panuma ya kira myaka kine rubari, kira mwaume kutuma wabo umwaume, umu Hebere munenu uwaishitishe umwine kuri mwebo no ku bomba kuri mwebo imyaka mutanda. Amurekeko abe umuntungwa." Rero ifikorwe fyenu tafyaumfwire kuri nebo nangu ukuteya amatwi yabo kuri nebo. ¹⁵Nomba mwebo mwebene mwarapira mwatendeka no kukita ifyakurungana ku menso yangi. Nimwebo ukushika ubuntungwa, kira mwaume ku mwina muparamano, kabiri mwipange ikipangano pari nebo mu ng'anda iikutwa pe shina ryangi. ¹⁶Rero mwaaruka no kukowesha ishina ryandi; mwarenga umwaume onse ukubweshu umusha wakwe umwaume no mwanakashu, abo mwarekereko ukuba abantungwa. Mwabapatikisha ukuba abasha nakabiri. ¹⁷Eikyo Yaweh asosa ifi, 'Mwebo mwebene tabakoufwa kuri nebo. Mukwate ukushimikira ubuntungwa, kira umo pari mwebo, kuri bawenu abaume na bena Israeri banenu. Kanshi roresheni! Nofwaya nabirikishe ubuntungwa kuri mwebo-uyu e murapo wakwa Yaweh-ubuntungwa ku rupanga, ku kikuko na kukipowe, pantu nkamikita ikyakusunguka pa menso ya kira musumba pe sonde ryonse. ¹⁸Eryo nkakanda abantu abatobera ikipangano kyangi, abatasunga amashiwi ya kipangano ukutira baipangira abene pari nebo iryo bature ing'ombe iirume mu fipande fibiri na kurepita pakati ka fipande, ¹⁹na kabiri iryo intungurushi sha bena Yuda na Yerusaremu, na bamuntungwi na bashimapepo, na bantu bonse aba kyaro baendere pakati kafipande fya ng'ombe iirume. ²⁰Nkabapera mu minwe ya barwani bao na mu minwe ya bantu abafwairikisha ubumi bwabo. Ne fitumbi fyabo fikaba firyo fya toni twa murwerere ne nama sha mu mpanga isha pe sonde. ²¹Kanshi nkapera Sedekiah imfumu ya baYuda na bantungurushi bakwe mu minwe ya barwani bakwe na mu minwe ya bantu abafwairikisha ubumi bwabo, na mu minwe ya fita fya ku musumba wa Babironi abanina ukufuma pari mwebo. ²²Roresha, ndimupepi no kupera ikipope-uyu ni Yaweh akorapa-nkababweseshu ku musumba no kukiya. Pantu ifitantara umushakabe abakwikaramo."

Chapter 35

¹Ishiwi ryaishire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh mu nshiku shakwa Yehoakimu umwana mwaume wakwa Yosiah imfumu yakwa Yuda, yasosere ati, ²"Kabiye ku rupwa rwakwa bena Rekabu no kuranda nabo. Eryo ukaberete mu ng'anda yangi, mu miputure umo murya mwine, no kubapera umwangashi bakanwe."³Kanshi nasendere Yasaniah umwana mwaume wakwa Habasiniah na wabo umwame, abana bakwe bonse abaume, na bonse aba mu rupwa rwa bena Rekabi. ⁴Nabatwere na ku ng'anda yakwa Yaweh, mu miputure ya mwana mwaume wakwa Hanani umwana mwaume wakwa Igdariah, umuntu wakwa Resa. Iy mimiputure yari mupepi ne miputure ya ntungurushi, iyari pa muru wa miputure wakwa Maseiah umwana mwaume wakwa Sharumu, karinda wa mpongoro.⁵Eryo nabika amabeseni ne nkomaki ishaisuramo umwangashi pantanshi ya bena Rekabi no kuranda kuri bo, "Nwenimo umwangashi." ⁶Rero basosere kuri nebo, "Tatwakanwe umwangashi uuri onse, pantu ikikorwe kyesu, Yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu, arikonkomesha, Mwikankwako umwangashi uuri onse, nangura ni mwebo nangu bana benu, umuyayaya. ⁷No kukana kura ing'anda, ukubiarika imbuto ishirifye shonse, nangu ukurinda ibara rya myangashi; ifi tafiri fyenu. Pantu mwaringirefye ukwikra mu matenti inshiku shenu shonse pakutira mukekare inshiku ishingira mu kyaroumo mukarikwikara nga ba mwisa."⁸Twaribera ishiwi ryakwa Yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabi, ikikorwe kyesu, muri fyonse ifyo atukonkomeshe, ukukana nwa umwangashi munshiku shesu shonse, fwebo, abakashi besu abana besu abaume, bana besu abanakashi. ⁹Tatwakakure amayanda uumwakwikara, na bana besu abanakashi. Tatwakakure amayanda umwakwikara, kabiri takwakabe ibara rya myangashi, ibara, nangu imbuto pafyo twakwata. ¹⁰Twikara mu matenti kabiri twari bera no kukita ifyo Yonadabu ikikorwe kyesu katukonkomeshe. ¹¹Rero iryo iryo Nebukadinesari imfumu ya Babironi afikire mu kyar, 'Iseni gtwarandire, 'Iseni, tufwire ukuya ku Yzerusaremu ukubutuka abena Karidea na bashirika ba bena Aramu.' Kanshi turi kwikra mu Yerusaremu."¹²Eryo ishiwi ryakwa Resa ryaishire kuri Yeremia, no kusosa ati, ¹³"Yaweh wa Mabumba, Resa wakwa Israeri, akososa ifi, 'Kabiye no kusosa ku baume bakwa Yuda na bana ba mu Yerusaremu, 'Tamwapokerere ukusarapuka no kumfwa ku mashiwi yangi?-uyu murapo wakwa Yaweh. ¹⁴Amashiwi yakwa Yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu uyo apere ku mwana wakwe umwaume nge kipope, ukukana nwa umwangashi, yakonkonwa na pari shino nshiku. Barabera ifipope fya fikorwe fyabo. Rero ifyangi, nebo parwanga nebo nabirikishe kuri mwebo, rero mwebo tamumfwa kuri nebo."¹⁵Nari kumitumina ababomfi bangi bonse, bakasesema, abari kusosa ati, 'Rekeni umuntu no muntu apiribuke umufuma ku nshira shakwe ishabipa no kukita imikitire iisuma; Rekeni umu nangu mumo ukuya pa ntanshi ya ku turesa no kutupepa. Eryo nkamipera mu kyar ikyo nkamipera pamo ne fikorwe fyenu.' Rero tamwateya na matwi yenu kabiri tamumfwa kuri nebo. ¹⁶Pantu aba mu ng'anda yakwa Yonadabu umwana wakwa Rekabu barekusunga ifipope fya fikorwe fyabo ifyo barikubakonkomesha, rero aba bantu barikana ukumfwa ku mashiwi yangi."¹⁷Kanshi Yaweh, Resa wa Mabumba na REsa wakwa Israeri, asosa ifi, 'Yerusaremu nkareta pari Yuda na pari bonse abekara mu Yerusaremu, ifinkukuma fyonse ifyo na bapeanishisha pa murandu narandire kuri bo, rero tabakutika; ndapunda kuri bo, reo tabasuka."¹⁸Yeremiah arandire kuri barupwa rwa bena Rekabu, "Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri asosa ifi: Mwaryumfwa ku fipope fyakwa Yonadabu ikikorwe kyenu no kufisunga fyonse-mwaribare fyonse amwebere ukukita- ¹⁹kanshi Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, asosa ifi, "Kukarikuba ryonse fye ukufuma kuri Yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu umwa ku mombera."

Chapter 36

¹Iryo kyari myaka ine iya mfumu Yehoiakini umwana mwaume wakwa Yosia imfumu ya baYuda, ukuti aya mashiwi yaishire kuri Yeremiah ukufuma kuri Yaweh, kabiri arandire, ²"Bura ikitabo ikya fyangwa parobe we mwiine no kurembamo yonse amashiwi nakwebere ayakumine Israeri na Yuda, no rukofye ronse. Kita ifi pari Fyonse nakwebere ukufuma mu nshiku shakwa Yosiah mpaka buno bushiku bwine. ³Narimo abaYuda bakomfwa ubonaushi ubo ndesubira ukureta pari bo. Narimo kira umo kuti aaruka no kufuma ku nshira shabubifi, kanshi kuti naberera pa mampuru na pa membu shabo." ⁴Eryo Yeremiah akuta Baruki umwana mwaume wakwa Neriah, Baruki arembere na pa mufunguro wa kitabo, pa kanwa kakwa Yeremiah, yonse amashiwi ayo Yaweh asosere kuri ye. ⁵Ikyakonkapo Yeremiah apera ifipope kuri Buraki. Arandire, ndi mu kifungo kanshi tekuti ndekuya na ku ng'anda yakwa Yaweh. ⁶Kanshi uringire ukuya no kuberenga ukufuma mu kitabo ikyapombwa ifyo warembere pa miromo yangi. Pa bushiku bwa kufungwa, ufwire ukuberenga amashiwi yakwa Resa ku matwi ya bantu mu ng'anda yakwe, kabiri ku matwi ya baYuda bonse abaisa ukufuma. Birikisha aya mashiwi, kuri bo. ⁷Nakrimo ukupapata kwabo kuti kwafika ku kinso kyakwa Yaweh. Nakarimo kira muntu akarurwa ukufuma ku nshira shabo ishabipa, pa bukaramba ubukari ne kipyu ifyo Yaweh asosere kuri aba bantu no kupusuka." ⁸Kanshi Buraki umwana mwaume wakwa Neriah akitire fyonse ifyo Yeremiah kasesema amukonkomeshe ukukita. Arikuberenga mukukosha ukufuma mukitabo kyapombwa amashiwi yakwa Yaweh mu ng'anda yakwa Yaweh. ⁹Kyari mu mwaka warenga isano mu mweshi warenga pabura uwa mfumu Yehoiakini umwanamwaume wakwa Yosiah, imfumu ya baYuda, ukuti abantu bonse abekara mu Yerusaremu na bantu abesa mu Yerusaremu ukufuma ku misumba ya baYuda babirire parwakufunga pa kinso kyakwa Yaweh. ¹⁰Buraki arekupundisha pakuberenga mukitabo ikyapombwa amashiwi yakwa Yeremiah mu ng'anda yakwa Yaweh, mu muputure wakwa Gemariah umwana mwaume wakwa Shafani karemba, mu rukungu rwa pa muru, pa mpongoro ya pakwingirira mu ng'anda yakwa Yaweh. Akitire fi ku matwi ya bantu bonse. ¹¹Nomba Mikaiiah umwana mwaume wakwa Shafani arikumfwa amashiwi yakwa Yaweh aya mukitabo ikyapombwa. ¹²Aya panshi ku ng'anda ya mfumu, mu muputure wakwa karemba. Roresheni, bakiroro bonse barikere: Erishama karemba, Deraiah umwana mwaume wakwa Hananiah, na bakiroro bonse. ¹³Eryo Mikaiiah atuburura kuri bo amashiwi yonse ayo aumfwire kuri Buraki mukitabo ikyapombwa ku matwi ya bantu. ¹⁴Kanshi bakiroro bonse epakutuma Yeudi umwana mwaume wakwa Netaniah umwana mwaume wakwa Sheremiah umwana mwaume wakwa Kushi, kuri Buraki. Yehudi asosa kuri Buraki, "Senda ikitabo kyapombwa mu minwe yobe, ikitabo ikyapombwa umi werekuberenga, ku matwi ya bantu, no kwisa." Kanshi Buraki umwana mwaume wakwa Neriah asendere ikitabo kyapombwa mu minwe yakwe no kuya kuri bakiroro. ¹⁵Eryo barandire kuri ye, "Ikira panshi no kuberenga ku matwi yesu." Kanshi Buraki epakuberenga ikitabo ikyapombwa. ¹⁶Kanshi kyakitikire ukuti iryo baumfwire aya mashiwi, barikwete umwenso no kuroreshanya no kusosa kuri Buraki, "Turingire ukutuburura yonse amashiwi aya ku mfumu." ¹⁷Eryo baipwishe Buraki, Twebeko, warembere shani aya mashiwi pa mirimo yakwa Yeremiah?" ¹⁸Buraki arandire kuri bo, "Arandirefye aya mashiwi yonse kuri nebo, kabiri nandi epakuyaremba kuri inki mu kitabo ikyapombwa." ¹⁹Eryo bakiroro barandire kuri Buraki, "Kabiye, kafisame we mwine, na Yeremiah, ee. Wireka uuri onse ukwishiba uko ukoba." ²⁰Kanshi babika ikitabo ikyapombwa mu muputure wakwa Erishama karemba, no kuya ku mfumu mu rukungu no kutuburura fyonse mumatwi ya mfumu. ²¹Eryo imfumu yatumine Yehudi ukuya mukusenda ikitabo ikyapombwa. Yehudi na ye ayasenda mu muputure wakwa Erishama karemba. Eryo aberengere imfumu pamo pene na bakiroro abatarambe pao ari. ²²Nomba imfumu yarikwikara mu ng'anda umwari impepo mu mweshi uwarenga pabura, ne mbabura yarekwikara pantanshi yaiko. ²³Kyakitike ikyakuti iryo Yehudi aberengerekofye amapepara yatatu nangura yane, imfumu epakurepaura ukubomfya umwere no kuki[osa mu muriro mpaka ikitabo ikyapimbwa kyonsefye kyaonurwa. ²⁴Rero imfumu nangura ababomfi bakwe abarikumfwa aya mashiwi yonse tabasakamene nangura ukupaura ifyakufwara fyabo. ²⁵Erinatani, Deraiah, na Gemaria baripapete imfumu ukukana okya ikitabo ikyapombwa, rero tabomfwire. ²⁶Eryo imfumu yaeba Yerahmeri, rupwa, Seraiah umwana mwaume wakwa Abideri ukwikata Buraki karemba na Yeremiah kasesema, rero Yaweh aribafishire. ²⁷Eryo ishiwi ryakwa Yaweh ryaisa kuri Yeremiah panuma imfumu ya okya ikitabo ikyapombwa na mashiwi ayo Buraki arembere pa miromo yakwa Yeremiah, ²⁸"Bwekeramo kunuma, senda ikitabo ikyapombwa parobe, no kurembamo amashiwi ayarembere mukitabo kyantanshi, kimo ikyo Yehoiakini imfumu ya baYuda yaokyere. ²⁹Eryo ukasose ifi kuri Yehoiakini imfumu ya baYuda: 'Waokyere ikitabo, no kusosa, "Murandu nshi warembere pari kyo, 'Imfumu ya ku Babironi ikesa no kwisa onaura kino mkyaro, pantu akafumyapo fyonse abantu ne nama?'"³⁰Emukutira Yaweh asosere ifi ukurosha kuri webo, Yehoiakini imfumu ya baYuda: "Takuri abana bobo abakekara pa kipuna kyakwa Davidi. Kuri webo, ikitumbi kyobe kikaposwa ku kikabirira akasuba na tukaramba twa mushiku. ³¹Pantu

nkaranda, abana bobbe, na babomfi bobbe pafya mampuru fyabo fyonse. Nkareta pari mwebo, na pabekashi ba mu Yerusaremu, na pa muntu onse mu bena Yuda fyonse ifinkukuma ifyo napekanishisha webo- rero tamwaroshako na mano."³²Kanshi Yeremiah asenda ikitabo ikyapombwa na kabiri no kukupera kuri Buraki umwan mwaume wakwa Neriah karemba. Buraki arembamo pafya pa miromo yakwa Yeremiah amashiwi yonse ayarememberwe mukitabo ikyo baokyere kuri Yehoiakini imfumu ya baYuda. Kabiri kwarundirwe, amashiwi ayengi muri iki kitabo kyapombwa.

Chapter 37

¹Nomba imfumu Sedekia umwana mwaume wakwa Yosia aishireba imfumu smu kupyana Yehoyakini umwana mwaume wakwa Yehoyakimu. Nebukadinesari imfumu ya Babironi akitire Sedekia ukuba imfumu pa kyaro kyakwa Yuda. ²Rero Sedekia, umubomfi wakwe, na bantu ba mu kyaro tabaumfwire ku kyebo kyakwa Yaweh ikya birirwe mu kyebo kya birirwe kuri Yeremia kasesema. ³Eikyo imfumu Sedekia, Yeukari umwana mwaume wakwa Sheremia, na Sefania umwana mwaume wakwa Maaseya shimapepo batumine ubukombe kuri Yeremia kasesema. Batire, "Tupepereko kuri Yaweh Resa wesu." ⁴Rero Yermia arishire no kuya pamo na bantu, pantu ninshi tabaramubika mukifungo. ⁵Abashirika bakwa Farao baishire ukuma ku Egypto, na bena Kerudia abatrekusinga mu Yerusaremu baryumfwire iryashi kabiri bafumine Yerusaremu. ⁶Eikyo ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Yeremia kasesema, akiti, ⁷"Yeremia, Resa wakwa Israeri, aranda ati: Iki ekyo urande ku mfumu yakwa Yuda, apo natuma mwebo, ku kufwaya ukupandwa amano kuri nebo, 'Boneni, abashirika bakwa Yaweh, irikoisa kuri mwebo ku kumyafwako, kabwereramo ku Egypto, ku kyaro kyabo. ⁸Abena Karudea bakabwera. Ku kurwisha uyu musumba, bakapo, no kuocha." ⁹Yaweh aranda ati: Mwibepa mwebene mu kuranda ati, 'Ikine kine abena Karudea na bakatusha,' pantu tabakaye iyo. ¹⁰Nangura mwaipumine abashirika bonse aba baume abakyenekwe sana mu matenti yabo, kuti baima no kokya uyu musumba." ¹¹Nomba iryo abashirika ba bena Karudea bafumine ku Yerusaremu na bashirika bakwa Farao baishire, ¹²eryo Yeremia arire ukufuma ku Yerusaremu no kuya ku kyaro kyakwa Benjamini. Arekukabira ukubura ikikwatwa kya kyaro ikisuma mu bantu bakwe. ¹³Nomba iryo ari pa mweshi wakwa Benjamini, umukaramba wa bakarinda ari parya. Ishina ryakwe ni Iria umwana mwaume wakwa Sheremia umwana mwaume wakwa Hanania. Arikete Yeremia kasesema no kutira, "Webo wirafye ku bena Karudea." ¹⁴Rero Yeremia asosere ati, "Iki tekishinka. Ntashintirira kuri Karudea." Rero Iria taumfwoitre kuri ye. Aburire Yeremia no ku mutwara kuri bashimukindikwa. ¹⁵Bashimukindikwa barifurirwe Yeremia. Barimupumine no kumubika mukifungo, irya ng'anda yakwa Yonatani karemba, pantu bariipiribwire ukuba ikifungo. ¹⁶Eryo Yeremia bamubikire mukifungo kya panshi, umo aikere inshiku ishingira. ¹⁷Eryo imfumu Sedekia atumine umo ukumureta ku kipango. Mu ng'anda yakwe, imfumu yarimwipwishe ati, "Bushe kuriko amashiwi ayari yonse ayo Yaweh arandire?" Yeremia ayasukire ati, "Eko kiri ikyebo: Webo ukaperwa mu kuboko kwa mfumu ya Babironi." ¹⁸Eryo Yeremia atire ku mfumu Sedekia, "Bushe rubembunshi uro nakita kuri webo, ku babomfi bobo, nangura kuri aba bantu pakutira mumbike mu kifungo?" ¹⁹Barikwisa bakasesema bobo, abasesemene kabiri abatire imfumu ya Babironi tayakese ku kurwa nobe nangura niki kyaro? ²⁰Rero nomba umfwa, we shikuru imfumu yangi! Ukukupata kwa bantu kwandi kuri pari webo. Wimbwekesha ku ng'anda yakwa Yonatani karemba, na nkafwire kurya." ²¹Eryo imfumu Sedekia apere ifyakukita. Ababomfi bakwe babikire Yeremia mu rubansa rwa bakarinda. Ikipinshi kya mukate kyerekuperwa kuri ye kira bushiku ukufuma ku nshira mya bakapanga wa mukate, mpakafye iryo umukate onse mu musumba wapwire. Eryo Yeremia aikere mu rubansa rwa bakarinda.

Chapter 38

¹Shefatya mwana Matani, Gedariya mwana Pashuri, Yehukari mwana Sheremiya, na Pashuri mwana Marikiya baumfwire amashiwi ayo Yeremiah arerenda ku bantu bonse. Arerenda ati, ²"Yaweh asose ifi: Onse uwikara muri uyu musumba akepaiwa ku rupanga, ikipowe, ne kinkunka. Rero uyo onse uukaya ku bena Karideya akapusuka. ³Yaweh asose iki: Uyu musumba ukaperwa mu minwe ya bashirika ba mfumu ya ku Babironi, na ye akausenda." ⁴"Eikyo abarashi absosere ku mfumu, "Suminisheni uyu muntu ukufwa, pantu muri iyi nshira atomposha amaboko ya baume baburwi abashara muri uyu musumba, na maboko ya bantu bonse. Arerenda ifi fyeboko, pantu uyu muntu tarebombera ku mutende wa aba bantu, rero amakyusho." ⁵Eikyo imfumu Zedekiaha asosere, "Roresheni, ari mu minwi yenu apo tapari imfumu iiri no kumiresha." ⁶Basendere Yeremiah no kuposa mukirimndi kya kwa Mirikiya umwana wa mfumu. ikirindi kyari mu rubansa rwa kwa karinda. Batotobeshe Yeremiah panshi mu ntambo. Takwari amenshi mu kirindi, rero kyari na matipa, kabiri aibire panshi mu matipa. ⁷Nomba Ebedi-Mereki umwina Kushi ari umo pari bamutungwi mu ng'anda ya mfumu. Aryumfwire ukuti na babika Yeremiah mu kirinde. Nomba imfumu yareikara pa mpongoro ya kwa Benjamini. ⁸Eikyo Ebedi-Mereki aire ukufuma mu ng'anda ya mfumu no kusosa ne mfumu. Asosere, ⁹"Mwe shikuru mwe mfumu, aba bantu nabakita ububi munshira barekandiramo Yeremiah kasesema. Bamuposere mukirindi ukuti afwe ne nsara, apo tamuri ifyakurya mu musumba." ¹⁰Eryo imfumu yapere ikipope kuri Ebedi-Mereki umwina Kushi. Asosere, "Konkomesha abaume amakumi yatatu ukufuma kuno no kusenda Yeremiah kasesema ukumufumya mukirindi epo tarafwa." ¹¹Eikyo Ebedi-Mereki akonkomeshe abo baume no kuya ku ng'anda ya mfumu, ku mupure wakututiramo ku kufwarira. Kurya ekaburire ifisapusha fya nsamu ne fyarepauka no kufiposa ku mwando kuri Yeremiah mukirindi. ¹²Ebedi-Mereki umwina Kushi asosere kuri Yeremiah, "Bika insamu ne fisapushi fya fyakufwara panshi ya maboko yobe na pa muru wa mwando." ¹³Eryo batintire Yeremiah ku mwando. Muri iyi nshira bamufumishe mukirindi. Eiky Yeremiah aikere mu rubansa rwa kwa maronda. ¹⁴Eryo imfumu Zedekiah atumine amashiwi no kureta Yeremiah kuri ye, ku mwenshi wa kitatu uwakwingiriramo mu ng'anda ya kwa Yaweh. Imfumu yasosere kuri Yeremiah, "Ndefwaya ukukwipushapo fimo. Wikana kunjasuku." ¹⁵Yeremiah asosere kuri Zedekiah, "Nga namwasuka, bushe tamwanjipaye? Rero nga namukinkurako, tamwaumfwe kuri nebo." ¹⁶Rero Imfumu Zedekiah arapure kuri Yeremiah munkama no kusosa, "Ngefyo Yaweh wa mweo, urya uwatupangire, nshakwipaye nangu ukukuoera mu minwi ya abo barefwaya umweo obe." ¹⁷Eikyo Yeremiah asosere kuri Zedekiah, "Yaweh, Resa wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, asosa ifi: Nga kyakuti mwaya ku barashi bamfumu ya Babironi mukaba no mweo. ¹⁸Rero nga tamwaye ku barashi ba Babironi, eryo uyu musumba ukaperwa mu maboko ya bena Karideya. Bakaokya, na mwebo tamwakafurumuke mu maboko yabo." ¹⁹Imfumu Zedekiah asosere kuri Yeremiah, "Nomba ndetina aba Yuda abaikara mu bena Karideya, pantu kuti naperwa mu maboko ya yabo, pakuti bankyushe bubi bubi." ²⁰Yeremiah asosere, "Takabakupere kuri bo. Umfwira amashiwi ukufuma kuri Yaweh ayo ndekweba, pakweba ati ifintu fyende umutende kuri weba, pakweba ati ukabe no mweo. ²¹Rero nga wakana ukuya, ifi efyo Yaweh akisokorora kuri nebo. ²²Roresha! Abanakashi bonse abshara mu ng'anda yobe, imfumu ya kwa Yuda, bakaretwa ku barashi ba bamfumu ya ku Babironi. Aba banakashi bakasosa kuri kuri weba, 'Waribepekwa ku baume bobbe abamutende; nabakukyusha. Amakasa yobe nomba nayebara mu matipa, na banobe bakataruka kuri weba.' ²³Pantu bonse abakashu bobbe na bana bobbe bakaretwa ku bena Karideya, na weba tawakafurumuke mu maboko yabo. Ukekatwa ku uboko kwa mfumu ya ku Babironi, na uyu musumba ukokyewa." ²⁴Eryo Zedekiah asosere kuri Yeremiah, "Wiebako uri onse aya mashwi, pakweba ati tawfwire. ²⁵Abarashi nga baumfwa ati nakiranda na weba, eryo nga baisa kuri weba no kusosa, 'Tweba ifyo usosere ku mfumu kabiri wifisa kuri fweba, nga teifyo urefwa,' ²⁶eryo usose kuri ati, 'Nakiromba mukuikyefya ku mfumu ukweba ati imbwesheha ku ng'anda ya kwa Yonatani ku kufwira kurya.'" ²⁷Eryo abarashi baishire kuri Yeremiah no kumwipusha, eikyo abaswike ngefyo ya mukonkomeshe. Eikyo barekere ukuranda na ye, pantu tabaumfwire ukuransanya pakati ka kwa Yeremiah ne mfumu. ²⁸Eikyo Yeremiah ashere mu rubansa rwa kwa maronda mpaka ubushiku Yerusaremu aikatirwemo.

Chapter 39

¹Mu mwaka warenga pabura no mweshi warenga ikumi uwakwa Sedekia imfumu yakwa YUda, Nebukadenesari imfumu ya Babironi yaishire na bashirika bakwe bonse kuri Yerusaremu no ku ushinguruka. ²Mu mwakwa warenga ikumi rimo na umo no mweshi warenga ine uwakwa Sedekia, bushiku bwarnga abura mu mweshi, umusumba waritobeke. ³Eryo bashimukindikwa bonse abamfumu ya Babironi baishire kabiri baikere pakati ka mwenshi: Neregari-Saresere wakwa Samigari, Neb-Sarisekimu uwakindikishiwa nganshi, na Nebo-Sarisekimu shimukindikwa wapuramo, na bashimukindikwa abashara abamfumu ya Babironi. ⁴Nomba iryo Sedekia, imfumu ya ba Yuda, na baume bakwe bonse aba burwi bababwene, baributukire. Barifumine mu musumba ubushiku ukupita ku nshira ye bara rya mfumu, ukupita pa mwenshi uwari pakati kafibumba fibiri. Imfumu yafumine ku ntunga mya ku Araba. ⁵Rero abashirika ba bena Karudea baribapekere kabiri basangore Sedekia mwi rungu rya mupoka poka wa muronga wa Yodarni mupepi na Yeriko. Eryo bamwikete kabiri bamuretere kuri Nebukadenesari, imfumu ya Babironi, ku Ribra mu kyaroyakwa Hamitai, uko Nebukadenesari amupingwirire ukukakwa imyaka ne myaka. ⁶Imfumu ya Babironi yaipaye abana baume bakwa Sedekia mu kinso yakwe ku Ribra. Yaipaye abakankara bakwa Yuda bonse. ⁷Eryo yatonkwere amenso yakwa Sedekia kabiri amupimbere mu minyororo ya mukuba pa ku mutwara ku Babironi. ⁸Eryo abena Karudea baokwere ing'anda ya mfumu na mayanda ya bantu. Kabiri ba bungurwire ne fibumba fya Yerusaremu. ⁹Nebukadenesari, umushirika wa bakurinda imfumu, atwere bunkore ku Babironi abantu bonse abashere mu musumba. Ukubika na bantu bote abashere mu musumba. ¹⁰Rero Nebukadenesari umushirika wa mfumu asumunishefye abantu abapina abasharekita nangu kimo abene ukushara mu kyaroyakwa Yuda. Abapere amabara ya myangashi ne mpanga mubushiku bumo bwine. ¹¹Nebukadenesari imfumu ya Babironi apere ifya kukita kuri Yeremia ukupitira muri Nebukadenesari umushirika arinda imfumu. Aarandire ati, ¹²"Mubureni kabiri urekumusunga. Wikita ikiyabipa mkuri ye. Urekukita fyonse ifyo akurakweba." ¹³Eryo Nebukadenesari umushirika arinda imfumu, Nebusarandi umukuru wa bakiroro kwi sano, Neregari-Saresere umukuru wa bashimukindikwa, na bonse bashimukindikwa bakindikishiwa abamfumu ya Babironi batumine abaume. ¹⁴Barya bantu barisedere Yeremia ukumufumya mu rubansa nao bakarinda no ku mutwara kuri Gedaria umwana mwaume wakwa Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani, ukuti amutware ku ng'anda yakwe, ukuti bekare na bantu. ¹⁵Nomba ikyebo yakwa Yaweh kyaishire kuri Yeremia ninshi naikatwa mu rubansa rwa bakarinda, kyatire, ¹⁶"Randa kuri Ebebe-Mereke umwina Kushi no kutira, 'Yaweh wa mabumba, Resa wakwa Israeri, atira ati: Bona, nkofikirisha ifyebo fyandi pari uyu musumba ku busanso kabiri tekubusuma. Pantu bonse bakesa ne kishinka kuri webo muri burya bushiku. ¹⁷Rero nkakurubura muri burya bushiku-efyasosa Yaweh-kabiri tawakaperwe mu minwe ya bantu abo utina. ¹⁸Pantu nkapususha. Tawakawe mku rupanga. Ukapususha ubumi bobo ku kukiyetekera muri nebo-efyasosa Yaweh.'"

Chapter 40

¹Ikyebo kyaishire kuri Yeremiah panuma iryo Nebusaradani umushirika wa mfumu bamukakire ku Ramah mu kifungo. Asangire Yeremiah na bamukaka ku munyororo wabo baikete bunkore ku Yerusaremu na ku Yudeya abo baretwara muri bunkore ku Babironi. ²Umukaramba wa bashirika asendere Yeremiah no kusosa kuri ye no kutira, "Yaweh Resa obe nareta ububi ubu kuri ino nkyende." ³Eikyo Yaweh euburetere iki kuno. Akitire iki pantu efyo arandire ukukita, apo mwebo mwe bantu mwariruba kuri ye pakukana konka kwi shiwi ryakwe. Ekyo iki kintu kikitikire kuri mwebo mwe bantu. ⁴Nomba boneni! Naramukakura rero rine ku munyororo kuntu mwakakirweko uwari mu maboko yenu. Nga kiri ikisuma kuri mwebo ukuya nenu ku Babironi, iseni, nanebowine naramusunga bwino bwino. Nomba nga takimiwamine mu menso yenu ukuya na mwe ku Babironi, ninshi mwikikita. Roresheni bonse mu kyaró muno amenso yabo yari pari mwebo. Kabiye uko mummwene ukutira na kumiwamina mu menso yenu ukuyako." ⁵Iryo Yeremiah tayasukire, Nebusaradani epkumweba uutira, "Kabiye kuri Gedariah umwana mwaume wakwa Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani, uyo imfumu ya Babironi abikire kapingura mu misumba ya baYuda. Ukekare nankwe pamo na bantu nangura ureya ukuri konse ukukuwamine mu menso yobe ukuya." Umushirika wa bamaronda ba mfumu amupere ifyakurya ne fya bupe, no ku mutwara kunse kumbi. ⁶Eryo Yremiah aire kuri Gedariah umwana mwaume wakwa Ahikamu, ku Mizpa. Aikere nankwe pamo na bantu abo bashire ku numa muri kirya kyaró. ⁷Nomba abashirika bamo aba mu Yudeya abashirika abari kurya ku ruramba rwa kyaró-bena pamo na baume babo-baryumfwire imfumu ya Babironi yakitire Gedariah umwana mwaume wakwa Ahikamu ukuba kateka wa kyaró kirya. Baryumfwire ukutira arikitire nga kapingura wa bantu, ba namayo na bana baikye bonse abar abaranda abene bene muri kirya kyaró, bonse abashaatarire ababekata muri bunkore ku Babironi. ⁸Eryo baire kuri Gedariah ku Mizpa. Aba baume bari ni Ishimeri umwana mwaume wakwa Netaniah; Yohanani na Yonatani, umwana mwaume wakwa Kareya; Seraiah umwana mwaume wakwa Tanihumeti; umwana mwaume wakwa Efai mwana Netofatite; na Yasariah umwana mwaume wakwa Maakatite-bena pamo na baume babo. ⁹Gedariah umwana mwaume wakwa Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani arapire kuri bo pamo pene na baume babo no kusosa kuri bo ukutira, "Mwitina pa murandu wakubombera ababomfi ba ku Kadeani. Ikareni muri kino kyaró no kubombera imfumu ya Babironi, eryo kikawama kuri mwebo. ¹⁰Boneni, ndekara ku Mizpa pa ku kumanya abena Kadeeni abeshire kuri fwebo. Eikyo somboreni imyangashi, ne fisabo fya rusuba, na mafuta no kufibika mu matara. Ikareni mu misumba iyo mwaishiba." ¹¹Eryo abaYuda bonse aba muri Moabu, aba mu bantu bakwa Amoni, na mu Edomu, na mu kyaró kyonse baumfwire ukutira imfumu ya ku Babironi naisumunisha abekashi ba mu Yudea ukuraikara, no kutira nasonta Gedariah umwan mwaume wakwa Shafani ukuba kateka. ¹²Eikyo bonse abaYuda epakubwerera ku nkyende shabo uko basaranganine. Babwereremo ku kyaró kya Yudea, kuri Gedariah ku Mizpa. Basepee imyangashi ne fisabo fya rusuba ifingi nganshi. ¹³Yohanani umwana mwaume wakwa Kareah na bashirika muri kirya kyaró baishire kuri Gedariah ku Mizpa. ¹⁴Basosere kuri ye ukutira, "Bushe ukoibukisha ukutira Baaris imfumu ya bantu bakwa Amoni batumine Ishimeri ku kukwipaya?" Nomba Gedariah umwana mwaume wakwa Ahikamu tabamusumine. ¹⁵Eikyo Yohanani umwana mwaume wakwa Kareah ekuranda mubumfisoro kuri Gedariah ku Mizpa no kutira, "Nsuminisheni ukutira ndeya njipaye Ishimeri umwana mwaume wakwa Netaniah. Tekuti nangura umo uwa kuntunganya. Bushe kinshi arekwipaira? Bushe kinshi asuminishishe abaYuda abasarangana kuri webó ukusarangana na bekashi ba mu Yudea ukubonaura?" ¹⁶Nomba Gedaria umwana mwaume wakwa Ahikamu asosere kuri Yohanani umwana mwaume wakwa Kareah, "Wikita iki kintu, pantu ureranda ifya bufi pari Ishimeri."

Chapter 41

¹Nomba mu mweshi warenga kine rubari umwana wakwa Ishimaeri no mwana wakwa Netaniah na mwana Erishama, uwa mu bufyashi bwa bufumu, kabiri uwa bakuru ba mfumu. aishire na baume ikumi pamo nankwe na Gedaria mwana Ahikamu, ku Mizpa. ²Iryo barerira pamo nankwe Mizpa. Iryo aimine Ishimaeri mwana Netaniah, na baume ikumi abari nakwe no ku koma Gedariah mwana Akihamu mwana Shafani, ku rupanga. Ishimaeri no ku mwipaya Gedariah, untu imfumu ya ku Babironi yarashire pa kyaro. ³Na Ishimaeri aipeye na ba Yuda bonse abari nakwe na Gedaria mu Mizpa, na bena Kedari abaume basangirweko ku burwi. ⁴Nomba pa bushiku bwakonkerepo ku kwipaya na Gedariah, nomba tabaishiba nangu umo. ⁵Kwisa abaume ukufuma ku Shekemu, ukufuma Shiro, na kufuma Samaria abantu amakumi kine rubari ababeye myefu abarepwire ne fyakufwara fyabo, na abaiteto ne mibiri yabo ne fyakurya ifya kutwara ku ng'anda ya kwa Yaweh. ⁶Nomba Ishimaeri mwana Netaria abafumine ku Mizpa ku kuyabakumanya, areanda ne firamba pa fyakitike. Kabiri kyakitike iryo abakumenye, asosere kuri bo, "Iseni kuri Gedaria mwana Ahikamu!" ⁷Nomba iryo aishire mukati ka musumba, Ishimaeri mwana Netania abakombene na mukati ka kirindi, na mwe baume abari nankwe. ⁸Rero abaume ikumi abasangirwe muri bo batire kuri Ishimaeri, "Witwipaya pantu turi na marindo ayashikwa mu mpanga. ⁹Ikirindi ikikaramba umo Ishimaeri aposere ne mibiri ya bafwa abo abaipeye no kuposa mu kirindi ikiramba ya mfumu Baasha na Israeri. Ishimaeri mwana wa kwa Netaria aishweshamo abaipeiwe. ¹⁰Pa bwakonkerepo atwere abantu bonse abashereko abari Mizpa, aban banakashi ba mfumu na bantu bonse Mizpa abo Nebukadinesari mushika wa basore apere kuri Gedaria mwana Ahikamu. Nomba Ishimaeri mwana Netari abatwere muri muri bunkore ukuya abukira ku bantu bakwa Amone. ¹¹Rero Yohanani mwana Kareya pamo ne ntungurushi sha fita ishari pamo nankwe batibomfwe ubwakitire Ishimaeri mwana Netaria. ¹²Awe baimya abantu babo bonse baya mukurwa baya musananga Ishimaeri mwana Netaria bamusanga mupepi ne kishiba ikikuru ikya ku Gibeoni. ¹³Pari ikyakitike iryo bonse baire kuri Ishimaeri na Yohanani mwana wa kwa Kareya na bakaramba bonse baimya aba bashirika bari nabo mu mpanga iryo babwerere ukufuma uko baire baritemenwa nganshi. ¹⁴Na bonse abantu na Ishimaeri baushe tatwaishibe ukuti Mizpa nabwera areshinguruka na Yohanani. Aire ku bantu ba kwa Amone. ¹⁵Na ishimaeri mwana Netaria ariufurmwike pamo na baume kine konse konse ku kinso kya kwa Yohanani. Aire ku bana bakwa Amone. ¹⁶Yohanani mwana Kareya na bakaramba bonse aba mabuma ya bashirika abari nankwe babweshe bonse abashere pa bantu ukubafumya kuri Ishimaeri mwana Netaria. Abo asendere ukufuma ku Mizpa pa numa ya kwipaya Gedaria mwana Ahikamu. Yohanani na baume bene bene abaume, ba burwi na banakashi banono, na barebombera kwisano abo ababweshe ukufuma ku Gibeoni. ¹⁷Eikyo baire no kuyaikara mumwa kutubirisha ku Kimhamu uwari mupepi na Beterehemu, no kuya ku Egypto ¹⁸pa murandu wa bena Kadea. Pa murandu wa bena Kadea. Pantu nomba barebatiina pantu Ishimaeri mwana Nataria aripeye Gedaria mwana Ahikamu, uwo imfumu ya ku Babironi yarashike pa kyaro.

Chapter 42

¹Eryo abakaramba bonse aba mabumba ya bashirika na Yohanani mwana Kareya, na Yesania mwana Hoshaya, na bantu bonse ukutendekera ku munono ukufika na ku sosa kuri Yeremiah kasesema abati. ²Shi umfwa, "Ukupapata kwesu kabiri tupeperako kuri Yaweh na Resa upeperako abantu basharapo bonse aba pantu twari abengi nomba tusherefyeye inambara inono, ngefyo ureimwena na menso yobe. ³Ipusha Yaweh na Resa obe atwere inshira iyo tufwire ukukonka ne kyo tufwire ukukita." ⁴Eryo Yeremiahakasesema atire kuri bo, "Naumfwa. Boneni, naramupeperako kur Yaweh na Resa wenu ukuringana nefyo mwaranda kabiri kyonse ikyo Yaweh amwasuka, nkamweba. Nshakafise nangu kimo kuri mwebo." ⁵Nabo batire kuri Yeremiah, "Nabe nte ya kine kabiri iya kishinka, kuri fwebo nga twakita ukuringa na kynse ikyo Yaweh Resa obe akutuma ukwisatweba. ⁶Nangu kibe ikisuma neryo ikibi, tukomfwira ishiwi ry kwa Yaweh Resa, wesu no mutende twaumfwira ishiwi rya kwa Yaweh Resa wesu. ⁷Nomba pa mpera ya nshiku, ikumi ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri Yermiah. ⁸Ekyo aitire Yohanani mwana Kareya na bakaramba bonse aba mabumba ya bashirika abari nankwe, na bantu bonse ukutendekera ku munono ukufika na ku mukaramba. ⁹Kabiri atire kuri bo, "Ifi efyi Yaweh, na Resa wa kwa Israeri-uo mwantumineko ukuti mfisha ukupapata kwenu kuri ye ukwakuti amupare atira, ¹⁰Ukwikara nga mukekara muri kino kyaro, nkamukura kabiri nshakamubongoror nakarya; nkamurimba kabiri nshakamunukure nakarya, pantu nkomfwa uburanda pa bukyushi ubo namuretera. ¹¹Mwitina pa murandu wa mfumu ya ku Babironi iyo muretina. Mwitina pa murandu wa iyi mfumu efyasosa-Yaweh pantu ndi na mwebo ku kumupususha na ku ku mupokorora mu minwi ya iko. ¹²Kabiri nkamumfwira nganshi uruse. Nayo ikamumfwira uruse no ku mubwesehsa ku kyaro kyenu. ¹³Rero nga muretira, "Iyo fwebo tatwakekare muri kino kyaro"-pakuti mwiumfwira ishiwi rya kwa Yaweh na Resa wenu. ¹⁴Rero nasosere, "Tukaya ku kyaro kya ku Egypto, uko tushakabone inkondo ukumfwa ukurira kwa ntandara nangu ukuburwa ikyakurya kabiri tukekara kwine." ¹⁵Eikyo ndeti umfweni ikyebo kya kwa Yaweh, mwe basharapo ba kwa Yuda. Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, atire, nga kyakuti mwapama ukuya ku Egypto, no kwingira murya no kwikaramo nga barebeshi, ¹⁶urupanga uro muretina rukamusanga murya mwine mu kyaro kya Egypto. Nangu uukafurumuka pari bo, pa murandu wa bukyushi ubo nkareta pari bo. ¹⁷Eikyo kikakitika ukuti abo bonse abakaya ku Egypto ku kwikara kurya bakafwa ku rupanga, ikipowe, ne kikuko. Takwakabe uukapusuka muri bo, tapari ukapusuka ku ku kinkunka nkareta pari bo. ¹⁸Pantu Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, atira ati: Fira fine ubukari bwandi ne kipyu fyaishire pa bekaishi ba mu Yerusaremu, efyo ne kipyu kyangi wa kuya ku Egypto, kabiri mukuba abatipwa, kabiri ikyo kupapa kabiri abo barapisha kabiri mukasebana. kabiri tamwakaboone kino kifuro nakabiri." ¹⁹Nakambi Yeremiah asosa ati, "Yaweh na musoka mwebasharapo ba kwa Yuda. Mwiya ku Egypto. Kabiri mwishibe ukuti nebo na musoka buno bushiku. ²⁰Ukuti na mubembukira imyeo yenu pantu nimwebo mwantumine kuri Yaweh na Rwsa wenu, amuti, tupeperako kuri Yaweh na Resa wesu kabiri ukuringana na fyose ifyo Yaweh na Resa asosa, kurifwebo tukakita ifyo fine. ²¹Kabiri ndemweba buno bushiku, rero tamwakomwire ishiwi rya kwa Yaweh na Resa wenu nangu ni fyonse ifyo antumine kuri mwebo. ²²Nomba mwaishibe, ukuti mukafwa ku rupanga, ku kipowe, na ku kikuko mu kyaro umo murefwaya ukuyaikara."

Chapter 43

¹Mona ifyo Yeremiah apwishishe ukwenda abantu bonse amashiwi yonse aya kwa Yaweh na Resa wabo ayo Yaweh na Resa wabo amutumine ukuyabeba. ²Asaria mwana Hoshiya na Yohanani mwana Karea na baume bose abaituntumbire batire kuri Yeremiah, "Bufi urebepa. Yaweh na Resa wesu takutumine ukusosa ati, 'Mwiya ku Egypto no kuyaikara kurya.' ³Rero Baruki mwana Nerie eurekusanga pati fwebo pa kuti tuperwe mu minwi ya bena Kaderi, ku kutwipaya bunkore ku Babironi. ⁴Kabiri Yohanani mwana Karea, na bakaramba bonse aba bashirika, na bantu bonse tabaumfwire kwi shiwi rya kwa Yaweh iryakutibatwaririre ukwikara mu kyaroy kya kwa Yuda. ⁵Yohanani mwana Karea na bakaramba bonse aba bashirika basendere bonse abasherepo pari Yuda ababwerere ukufuma mu nko shonse umo bapashirwe, pakuti bekareko panono mu kyaroy kya kwa Yuda. ⁶Basendere abaume na banakashi, abaikye na bana bakashi aba mfumu, no muntu onse uo Nebukadenesari, umukaramba wa bakarinda ashire ukuti ekare na Gedaria mwana Ahikamu kasesema na Baruku mwana Neria. ⁷Baingire na mu kyaroy kya Egypto, na Tafine pantu tabaumfwire kwi shiwi rya kwa Yaweh. ⁸Eryoy ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah mu Tafine, no kutira, ⁹"Senda amabwe mu minwi yobe, pasangwepo aba Yuda bamo abaume, no kuyafisa mu ndaka mu rubansa rwa njerwa urwa pa mwinshi wa ng'anda yakwa Farao mu Tafine." ¹⁰Kabiri usose kuri bo auti Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, atira, "Boneni, ndeita Nebukadenesari imfumu ya ku Babironi, umubomfi wangi. Kabiri nkabika ikipuna kya kwe ikya bufumu apa pene pa mfishire, nao akatanikapo itenti rya kwe irtaibera. ¹¹Kabiri akesa no kuma ikyaroy kya Egypto. Umuntu uuri no kumfwa ku kikuko ikwabipisha akafwa kikuko ikwabpisha, uuri no kuya muri bunkore akaya muri bunkore, no uri no kufwa ku rupanga akafwa ku rupanga. ¹²Kabiri nkasonteka umuriro mu mayanda ya baresa ba mu Eypyo, na Nebukadenesari akabokya no ku basenda muri bunkore akaifimba ikyakufwara kya kwe, kabiri akafumamo umutende. ¹³Kabiri akatobaura ifyaimikwa fya mu mu Beteshemeshe, wa mu kyaroy kya Egypto, na mayanda ya baresa ba mu Eypyo, akayokya ku muriro."

Chapter 44

¹Ikyebo kyaishire kuri Yermiah pa murandu wa bena Yuda abareikara mu kyar kya Egypto, bamo abareikara mu Migdo, Tapanehesi, Memfis, na ku muru wa Egypto: ²"Yaweh wa bubumbo, Resa wa kwa Israeri, aresosa ukutira, 'Mwebo parwenu mwaribona amasanso na mu misumba yonse iya mu Yudea. Boneni, yaba ifiborya pari rero. Takuri nangura umo uwakwikaramo. ³Iki ni pa muandu wa bubifi bwabo bakitire ubwa kukarifya pakuraya mukura okya ububani no kuratoteru tu resa btwabo. Utu ni tu resa uto nangura bene, nangura mwebo, nangura fifkorwe fyabo fishaishiba. ⁴Eikyo nakabiri nkobwesha ukutuma abasha bangi na bakasesema kuri bo. Nabatumine ukwisa sosa ukutira, 'Rekeni ukukita ifi fintu fyabunani ifyo nebo napata.' ⁵Nomba tabarikumfwa. Barikene ukuposa amano yabo kuri nebo nangura ukureka ukukita ifyabipa ifyakokyera ubunani tu resa twabo. ⁶Eikyo ikipyu kyangi no bukari bwangi fyapo fyapongorokere pari bo no kuponesha umuriro mu misumba ya Yudea na mu nkyende shonse mu Yerusaremu. Ekyo yasangwike ifiborya no kupomoka, nga fintu yaba na pari rero. ⁷Eikyo nomba Yweh Resa wa bubumbo na Resa wa bena Israeri, asosa ukutira, 'Bushe kinshi murekitira ifintu ifikaramba ifyabipisha ngefi pakati kenu? Bushe kinshi mureiatwira mwebene ku ba Yuda-abaume na bana mayo, abana banono pamo na ba kyekye.' Takuri nangura umo ukashara pa bekashi benu. ⁸Pa murandu wa bubi bwenu mwarinkarifya pa mrandu ne mikitire yenu iya ku maboko yenu pa kuraokyera tu res twenu ububani mu kyar kya Egypto, uko mwaya mukwikara. Mwaya mukwikara kurya pakutira monaika, pakutira mukabe ikitipu na ikyamusebanya pakati ka nko sha pano kyar. ⁹Bushe mwaribara ububi ubo ifikorwe fyenu fyabifishe no bubi bwa bwa mfumu pamo na bakashi babo? Bushe mwariraba imisango yenu iyabipa iyo mwebo mwakitire pamo na bena myenu mu kyar kya Yudea na mu mishi yonse iya mu Yerusaremu? ¹⁰Pari buno bushiku, na nomba tabaikindika. Tabakindika amafunde yangi nagura ikipope nabashirire pamo ne fikorwe fyabo, nangura ukuraenderamo. ¹¹Eikyo Yaweh wa bubumbo, Resa wa kwa Israeri, asosere ukutira, 'Boneni, nderoresha amenso yangi pari mwebo iryo nkoreta amasanso pari mwebo no konaura abena Yudea bonse. ¹²Pantu abekashi ba mu Yudea nkobatwara ku kyar kya Egypto ku kwikara kurya. Narakita iki pakutira bonse bakarobere mu kyar kya Egypto. Bari no kufwa ku rupanga ne kipowe. Ukufuma pa ba kyepesha ukufika pa bakaramba bari no kufwa ku rupanga pamo ne kipowe. Bari no kufwa no kuba ikyetipu, ikyak makankamike-ikitipu o kutukwa. ¹³Pantu ndi no ku kanda abantu abekashi ba mu kyar kya Egypto ngefyo nakandire Yerusaremu ku rupanga, ku kipowe na ku kikuko, ¹⁴eryo takwakabe nangura umo pa bekashi ba mu Yudea abaya mu kwikara mu kyar kya Egypto uukapusuka nangura ukurwisha ukutira akabwerere ku kyar kya Yudea, uko barefwaya ukubwerera mukwikara; takuri nangura umo uukabwerera ukufumyakofye abanono abakapusuka ukufuma kurya. ¹⁵Eryo abaume bonse abaishibe ukutira abakashi babo bareokyera tu resa tumbi, na ba na mayo abarongene pamo mwibumba irikaramba na bantu bonse abareikara mu mbari ya musumba wa Egypto na pa murandu wa musumba wa Egypto, basosere kuri Yerusaremu. ¹⁶Basosere ukutira, "Pa murandu wa mashiwi utwebere mwishina rya kwa Yaweh-tatwaumfwe kuri webu. ¹⁷Pantu fwebo ryonse turakita ifi fintu ikyo turandire ukukita-ukokyera bana mfumu ba mu muru no kwitira ifyakunwa nge fyabupe kuri ye pamo ngefyo tukitira, ifikorwe fyesu, imfumu pamo ngefyo intungurushi shakitire mu musumba w Yudea na mu misebo ya ku Yerusaremu yonse. Twarerya ikyakurya no kwikuta, ukwabura ukuponena mu busanso. ¹⁸Iryo twafuma mukukita ifi fintu, ukukanapera irambo rya bubani kuri bana mfumu wa mu muru no kukanaitira ifyakunwa pari ye, bonse twarekyura ku kipowe kabiri twarefwa na ku rupanga ne kipowe." ¹⁹Na mayo eryo asosa ukutira, "Iryo twareokya ikyak bupe kya buban kuri bana mfumu ba mu muru no kubetira ifyakunwa fya bupe kuri ye, bushe kyarerubana kuri ba wiba wesu abo twarekitira ifi fintu, ukupanga impukumya matobo mukimpashanya kya kwe no kumwitira ifya bupe fya kunwa?" ²⁰Eryo Yermiah asosere ku bantu bonse ukutira-ku baume bonse na ba na mayo, na bonse abantu abamwaswike-abirikisha no kusosa ukutira, ²¹"Bushe Yaweh taibukishe ububani mwaokyere mu misumba ya Yudea na mu misebo ya ku Yerusaremu-mwebo pamo ne fikorwe fyenu, ba sha mfumu benu pamo na intungurushi, na bantu bonse aba muri kirya kyar? Pantu Yaweh nafibika mu mano yakwe: firi mu matontankanyo yakwe. ²²Eikyo takibkishe pa murandu wa b bifi bwenu ubo mwarekita, pa fya museru mwarekitire. Eryo ikyar kyeu kyaishire pomoka, kyaba ikiborya, no kuba ikitipu pakutira kikaraikarwamo ngefyo kiri pa rero. ²³Pantu mwareokya ububani no kubembukira kuri Yaweh, pakutira mwiraumfwa kwi shiwi ryakwe, ku mafunde, pamo na marango nangura kufishimiko fyakwe, ubu busanso bureisa pari mwebo bwarikitika nge kiri na pari shino nshiku. ²⁴Eryo Yermiah asosere ku bantu bonse na kuri ba na mayo bonse ukutira, umfweni kwi shiwi rya kwa Yaweh, mwe bena Yudea mwe bari mu kyar kya Egypto. ²⁵Yaweh wa bubumbo, Resa wa bena Israeri, asosere ukutira, mwebo pamo na bakashi benu bonse murandire ku tunwa twenu no kukisenda mu minwe yenu ikyo murandire, "Ryonse turi no kurapo iyo twakitire ukuratoteru ba na mfumu ba mu muru, ukubetira ifya bupe fya kunwa pari ye." Nomba fikirisheni imirapo yenu:

fibomberenipo.¹²⁶Ekyo nomba, umfweni kwi shiwi rya kwa Yaweh, bonse mwe bena Yudea mwebareikara mu kyaro kyaro kya Egypto, 'Boneni, Narirapa mwishina ryangi iryakurisha-efyasosa Yaweh. Ishina ryangi taryaketwe na kabiri ku tnwa twa bantu abaume ba mu Yudea mu kyaro kyonse ikya Egypto, pantu mwebo muresosa ukutira, "Apo Shikuru Yaweh wa mweo." ²⁷Boneni, nkomubona bonse mu bubi tekukisuma iyo. Umuntu onse uwa mu Yudea mu kyaro kya Egypto ari no kurofiwa ku rupanga ne kipowe mpaka bonse bakapwe. ²⁸Eryo abakapusuka ku rupanga bakabwerera ukufuma ku kyaro kya Egpto ukuya ku kyaro kya Yudea, mu mpendwa ya bantufye iinono pari bo. Eikyo abekashi ba mu Yudea abaire ku kyaro kya Egypto mukwikara kurya bakeshiba ukutira bushe rishiwi rya kwa nani riri no kwiminina ryangi nangura ryabo?²⁹Iki kikaba kirangiriro kuri mwebo-uku ekuranda kwa kwa Yaweh- ayo ndepékanya pari mwebo muri kino kifuro, pakutira mukeshibe ukutira amashiwi wangi yaaremukimfya no kumuretera amafya. ³⁰Yaweh aresosa ifi, 'Boneni, ndi pakupera Farao Hofira imfumu ya k Egypto mu minwi ya barwani na mu maboko ya bonse abamufwairisha ukutira bamwipaye. Kikaba kimo kine ngefyo kyari iryo napere Zedekiah imfumu ya ba Yuda mu minwi ya kwa Nebukadenesari imfumu ya Babirironi, ikipondo uwarefwaya umweo wakwe.'"

Chapter 45

¹Aya e mashiwi ayo Jeremiah kasesema aebere Baraki umwan mwaume wakwa Neriah. Iki kyakitike iryo arembere mu kitabo aya mashiwi ukufuma ku kanwa ka kwa Jeremiah mu mwaka warenga ine iryo Yehoikimu umwana mwaume wakwa Yosiah, imfumu ya Yudea. Efyo asosere, ²"Yaweh, Resa wa bena Israeri, arandire iki kuri webo, Baraki. ³Nauranda ukutira, 'Kyaburanda kuri nevo pantu Yaweh arandapo ukukaripwa pa murandu pari nevo. Narinakuka pa murandu wa kutenda kwangi: nshasanga no kutusha. ⁴Iki ekyo ufwire ukusosa kuri ye: 'Yaweh asosa ifi; boneni, ikyo nakura, nomba narakibongorora kipone panshi. Ikyo natandire, nomba nararimbura-ndi no kukita iki mukyarofye kyonse. ⁵Nomba bushe muresubira ifintu ifikuru parweni? Mwirakyetekera pari ifyo. Pantu boneni, ubusanso bureisa pa bantu bonse-aya e mashiwi ya kwa Yaweh-nomba naramupera umweo nge kya kutapa konse uko mukaraya.'"

Chapter 46

¹Ikebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah kasesema urwa pa nko. ²Urwa Egypto: "Iki kya pa muraro wa kwa Farao Neko, imfumu ya Egypto uwari pa murandu wa Yufrata mu kakemishi. Uyu e murapo uyo Nebukadenesari imfumu ya Babere yakimfishe mu mwaka warenga ine uwa kwa Yehoyakimu mwana Yosiah, imfumu ya kwa Yuda: ³Sendeni inkwera shinono ne shikaramba, no kutentemukira ku kurwa. ⁴Kakeni na bakafwaro amaramba; kabiri ninenipo biken ne fimpompo pa mitwe yenu; wamyeni amafumo kabiri fwareni inkwera. ⁵Bushe kinshi ndebona kuno? Batentuka kabiri babwerera inuma, ikyo abashirika babo nababapwisha. Barefurumuka nge mbutushi takauri no ureroresha ku numa. Ukutinya kuri konse konse. ⁶Abarubiro tekuti bafurumuke, na bashirika tekuti bapusuke. Bataransukira ku kapinda ka kukuso no kuwira pa mbari ya Yufrata. ⁷Bushe nani uyu waima ngo mu mana wa Naere, uyo amenshi ya yako yasunkana ngo mu mana? ⁸Egypto aima nga Naere, nge mi mana ya menshi iima no kupona. Egypto atira, 'Ndeima no kufimbe kyarō nkona imisumba na bekashi baiko. ⁹Kabiyeni, mwe bakafwaro. Karipeni, mwe ma kyereta. Rekeni abashirika bafume, abena Kushi na Puti, abantu abakanshiwa ne nkweru, na bena Rdudi, abakengera ukupose mifwi. ¹⁰Na buno bushiku e bushiku bwa kwa Yaweh wa miraro ubwakirandushi, kabiri akairandura umwine kufibamba fyakwe. Urupanga rwakwe ru reipaya no kwikuta. Rurenwa no muropa wabo. Pantu ku kaba ne rambo kuri Yaweh wa mabumba munkyende ya ku kapinda ka ku kuso pa mbari ya mu mana wa Yufrata. ¹¹Nina kabiye ku Giridi we nakisungu Egypto, no kuse4nda umuti kurya uwa kukundapira. Wariikyusha we mwine pakufushanya imiti. Umo umushiri bundapishi. ¹²Ne nko nashumfwa ukusebana kobe. Ikyaro kyonse kyaisura inkuta yobe, pantu abashirika bareponena pa bashirika; na bonse bene barewira pamo. ¹³Iki e kyebo ikyo Yaweh asosere kuri Yeremiah kasesema iryo ebukadenesari imfumu ya Babironi yasanshire Egypto: ¹⁴"Birisheni mu Egypto, kabiri birisheni mu Migdore, na mu Nofu, na mu Tapanesi, mutire, 'Aramukeni muyeipekanya, pantu urupanga rureonaure bonse abakunguruka monse monse. ¹⁵Nga kanshi kinshi ikyo imparume yobe bafurumukira? Tabakeminine nakarya, pantu Yaweh natandura bonse bene. ¹⁶Arefusha ne mpendwa ya bataransuka. Kira mushirika awira ku mi=ubiye. Baresosa ati, 'Aramuka. Natureya ku mwesu. Natubwerere ku bantu ba ku mwesu, ku kyarō uko twafyarirwe, no kufuma mu rupanga rwabakukyurrusha. ¹⁷Eryo babirikishe kurya, ati, 'Farao imfumu ya ku Egypto kyongofye, uwasha ne nshira yakwe. ¹⁸Apo ndi no mweo-efyasosa imfumu, uwo ishina ryakwe ni Yaweh wa mabumba-na umo areisa ngo rupiri rwa Tabore no rwa Kamere kuri bamba. ¹⁹Eikyo ipekanishisheni kipe ku kuya muri bunkore, we wikara mu Egypto. Pantu Nofu akonaurewa, akokyerwa kabiri tamwakabe mwikashi. ²⁰Egypto kaombe akakota akawama, rero ikisuma kyaisa ukufuma ku kapinda ka ku kuso kareisa. ²¹Na bashirika ba kuripia pakati kakwe bari nge fipinti fya ng'ombe ifyaina, fikaruka kabiri no ku butukira pamo. Nabo bene nafirwa ukushanshako, pantu na bubafikira ubushiku bwa finkunka, naibafikira inshita ya kukandirwapo. ²²Abena Egypto pa kufurumuka baresakunya nge nsoka, pantu na babeshira abarwani babo. Barebeshira kwati bantu abasansa inkuni na masembe. ²³Bakatemaure ne mpanga iyatikama-nangura yaba iyatitikana-efyasosa Yaweh. Pantu abarwani bafura ukukira makanta, uushingapendwa. ²⁴No mwana mwanakashi wa ku Egypto akarengwe nsoni. Akaperwa na mu minwe ya bant ba ku kapinda ka ku kuso. ²⁵Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, efyo asosa, "Bona, ndi pakukanda Amoni wa mu Tebeshi, na Farao, Egypto na tu resa twakwe, ne mfumu shakwe ba Farao, na bonse abasumina muri bo. ²⁶Eikyo ndebapera mu kuboko kwa bafwaya imyeo yabo, na mukuboko kwa kwa Nebukadenesari imfumu ya Babironi na babomfi baiko. Panuma yaifi kabiri Egypto akekarwamo nga ku nshiku sha kunuma-efyasosa Yaweh. ²⁷Rero weba, we mubomfi wangi Yakobo, witina. Witerententa, we Israeri, pantu bona, ndi pa ku kupususha ukukufumya ukutari, no bufyashi bobe ukufuma mu kyarō kya bunkore. Yakobo akabwera no kuba umutererwe; kabiri umutende, ukwabura uwakututumya. ²⁸Webba, we mubomfi wangi Yakobo, witina-pantu ndi nobe, efyasosa Yaweh, pantu nakita ukupwisha mu nko shonse umo nakusaranganishe. Nomba weba nshakakupwishe, Rero nakurimuna ukurimuna ukuyene no kukana kureka uyefye ukwabura ku kandapo."

Chapter 47

¹Ikyebo kya kwa Yaweh kyaishire kuri Yeremiah kasesema urwa pa ba Perishiti. Iki kyebo kyaishire iryo Farao tarasansa Gasa. ²"Efyasosa Yaweh ati: 'Bona, iryeshi rya menshi rirenina ukufuma ku kapinda ka ku kuso. Yakaba ngo mu mana wa mukuku! Yarebunsha ikyarwo ne fintu fyonse ifyabamo, yarebunsha imisumba na baikaramo! Abantu bakarapunda muture, abekara kyarwo bakurarira nganshi. ³Ikyongo kya nshindo yabakabarwe, ne kyongo kya makyereta n kuronkonta kwa mipeto, bashibo tabakafwe abana babo pantu mu maboko yabo na munaka. ⁴Pantu ubushiku bureisa iryo ukonaurwa kwa ba Perishiti bonse, ku kuputura ku Turi na Sidoni kafwa onse uufwaya ukubafwa. Pantu abashara ku ruramba rwa Kafitore. ⁵Impara shaisa mu bena Gasa. Na Ashikeroni aba tondoro. Na mwebasharapo mu mupokapoka, mukafisha rirari ukuitetaura? ⁶Akaranda, we rupanga rwa kwa Yaweh! Ni rirari ukabapo ukufika ku kuba tondoro? Bwerera mukitubo kyobe! Reka no kuba tondoro. ⁷Kuti rwatusha shani iryo Yaweh narupera ifunde, iryo narusonta ukusansa Ashikeroni na ku ruramba ukurora kuri bemba?"

Chapter 48

¹Ku bena Moabu, Yaweh umwine wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, asosa ifi, "Bashama abena Nebo, pantu nabonaika. Nabasenda no kusebanya umusumba wa Kirriataimu, neringa ryabamo naripomonwa na bantu basebana. ²Ukubera kwa kwa Moabu nakupwa. Abarwani bakwe mu Heshiboni barepanga, abati, 'Iseni tonaure umusumba, Abafurungana bonse bakaraba no rupanga rukapaba pari ye. ³Umfweni ikiunda kya kuma kukaramba kurefuma mu Hororaimu, kuri kwi ubupondo nokonaaurwa kobe. ⁴Moabu aonaaurwa. Abana bakwe bamurenga ukurira kwa bana bakwe ukumfwika. ⁵Barora ku rupiri rwa Riuti barerira, bareumfwa inkta pa rwabonaushi, miryo baretentemukira ku Horonaimu. ⁶Furumukeni! Nokupususha imyeo yenu no kuba nge mpunda mu mpanga mu matororo. ⁷Pantu mwakyetekera mufyo mukita nefyabonaushi na mwebene mwaraikatwa no kutwarwa muri bunkore n murungu wa Kemoshi, bashimapepo ne ntungurshi bareposwa muri bunkore pamo pene. ⁸Pantu uwakonaure areisa mu misamba yonse: takuri umusamba ukabutuka. Ishika pamo pene ne wanga rireonaika, ngefyo Yaweh aranda. ⁹Pereni amapindo kuri Moabu, pantu arefwaya ukupupuka. Imisumba yabo ikasanguka ifiborya, ukwabura neryo umo uwakwikaramo. ¹⁰Atipwe umuntu uubomba umurimo wa kwa Yaweh murere murere! ¹¹Moabu aikarirafye tondoro ukufuma ku bwaikye bwakwe. Aba kwati mwangashi uwo tabafunyamo mu mutondo ukutwara mu ubiye. Tayapo mubusha. Eikyo aryumfwapo ikisuma ryonse, no muryo wauko wabafye umo wabera. ¹²Nomba roresha, inshiku shireisa uku ekusosa kwakwa Yaweh-kwaraisa inshiku shimo iryo naratuma abakwisa ikira ikyaroy kya Moabu nga firya betira umwangashi. Tamwaise shara imitondo pantu bareisa itobaura. ¹³Eryo Moabu akekatwa insoni pa murandu wakwa Kemoshi ngefyo abang'anda yakwa Israeri baiketwe insoni ku Betere umurungu wabo. ¹⁴Mwarasosa shani, 'Turi fita, abakari mukurwa inkondo?' ¹⁵Ikyaro kya Moabu kiri nokonaika ne misumba yonse ukonaaurwa. Pantu abarumendo bene bene bari nokwipaiwa. Uku ekusosa kwa mfumu! Yaweh wa miraro e shina ryakwe. ¹⁶Ishamo rya kyaroy kya Moabu nariparama; ikyaroy kyaranaikafye bwangu. ¹⁷Bonse mwebashinguruka Moabu, akuroresheni; na mwebona mwebaishiba ifyo barumbuka, akutireni, owee ifyo ubuteko bwabo bwapwapo ee! ifyo ubukindami no mubera wapwapo. ¹⁸Fumeni pakipuna kyenu ikyakindama no kwikara panshi murukungu, we mwana mwanakashi wikara mu Diboni. Pantu uwakonaure Moabu areisa, no konaure ubukose bobe. ¹⁹Tarama pa musebo no kuroresha, 'mwebona mwebona abekashi ba mu Aroeri, mureipusha onse uurebutuka no kusha ikyaroy, no kutira kinshi ikirekitika?' ²⁰Moabu nasebana, pantu nakyanaurwa ikyaroy iki, akumeni no kumfwa; no kubirikisha ati kebe abantu ku ruramba rwa mumana rwa Amoni ati Moabu naonaaurwa. ²¹Rero ukurandwa nakwisa pa kyaroy kya batama, pamo nga Horoni, na Yosa eryo na Mephathi, ²²na Diboni, na Nebo, na Diburataimu, ²³no musumba wa Kiriaitaumu, Beti Gamuri, na Beti Meoni, ²⁴na Kerioti, no musumba wa Bosira, na mu misumba yonse iya mu nkyende yakwe Moabu-ne misumba iyari ukutari na mupepi. ²⁵Uburamba bwa bena Moabu nababupwisha; amaka yabo nayapera-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ²⁶Rekeni Moabu akorwe, pantu aritaramia nebo ne Yaweh. Abena Moabu bakuraanga angafye mu marushi yabo, no kumureka bamuwere ku bantu bambi. ²⁷Bushe te mwebona mwarewera Israeri? Bushe tasanganishiwe pamo ne mpurumushi, ikyakuti mwarekuntafye imitwi yenu pari ye? ²⁸Sheni imisumba eryo muye mukwikara mufimabwe, mwebekash ba mu Moabu. No kuba ngo rukunda uriipangira ikisansara kyakwe pa miromo mu rukena rwa mabwe. ²⁹Natumfwa ikirumba kyakwa Moabu-ne miya, nefyo abene baikusha mu mitima yabo. ³⁰Uku ekusosa kwakwa Yaweh-nebo nemwine naishiba amashiwi ikirumba kyakwe mukuranda, ne kintu ikyo bakita nakyo kyafyefye. ³¹Awe kanshi kanderoshafye abena Moabu, nderoosha abena Moabu bonse. Nderosha na bena Kiri Hareseti bene. ³²Nebo nkaroosha wene ukukirapo pafyo naroseshe Yasa, we musumba wa Sibuma, webona waba nge bara rya mwangashi! Uo imisumba yafiko yapita na kuri bamba wamfwa no kufika ku Yeseri. Konaure nasansa ifitwaro fya murusuba ne fisabo fimbi ifyo waroborora. ³³Eikyo ukusefya no kusekerera nafifuishwapo ukufuma mukimuti kya fisabo munkyende yakwa Moabu. Nimbikako impera ku mwangashi ku fitwaro fyaiko. Nangura ninsanga tashumfwika nakarya iyo. ³⁴Ukufuma mu musumba wa Heshiboni ukufika na ku Ereare barerosha ne misowa myabo ireumfwika no ku Yahasi, na bena Soa nabo bareumfwa mna bena Haranaimu eryo na Egrath Sherishiya. pa kubona ifyo na menshi ya bena Nimurimu nao naukama. ³⁵Pantu ndebika impera kuri onse uwa mu Moabu abapera amarambo munkyende ya pa muru no kokya ifya kyena kisma kuritu resa twakwe-uku e kusosa kwa kwa Yaweh. ³⁶Eikyo umutima wangi ureririrako Moabu, nga ntandara. Umutima wangi ureira nga kaoma ku bantu bangi abena Kiri Hareseti. Ifyakunonka fyabo bakwete nafiya. ³⁷Pantu bonse na babeya inkusu ne myefu. Nabatetaura bonse ku minwe, kabiri bonse nabafwara insaru shaburanda mu misana yabo. ³⁸Kuri ukurosha konse konse, pa mitenge yonse iya ba ng'anda ya bena Moabu kabiri ne misowa mu mansa shonse isha mu Moabu. Pantu ningonaure Moabu kwati mutondo ntabawire uo umuntu nangura ashingafwaya-uku e kusosa kwakwa Yaweh. ³⁹Yangu ifyo ikyaroy kya Moabu kyaonaika ee! We misowa nobe! ee Moabu asebana! Eikyo Moabu akaba uwakukiwera iki

kyaro no mwenso ukaramba kuri bonse abashingurwike.⁴⁰Pantu ifi efyasosa Yaweh, "Bona, abarwani bakesa barepupuka nga kapumpe, aretetentemukira panshi naansa amapindo yakwe pari Moabu. ⁴¹Kerote nabamupoka, nairyaine yabako na maringa ayamaka. Pari ubo bushiku iitima ya bashirika abena Moabu ikatina kwati mutima wa mwanakashi ukomenwe ne fumo. ⁴²Abena Moabu bakonaurwa no mushobo wabo ninshi waroba, pantu aipanga umwine ukuba uwakosa umutima pari Yaweh. ⁴³Ikintinya, amakiga, ne fiteyo fireisa, abekashi ba mu Moabu-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ⁴⁴Onse uukantina ikintinya akaponena mu bukinga, naonse uukafumamo mu bukinga akekatwa ikiteyo pantu nkareta fyonse ifi pari bo, abantu bakwa Moabu-uku ekusoa kwa kwa Yaweh. ⁴⁵Kuri onse ukabutuka bakes ukubutukira ku musumba wa Heshiboni ukwabura ubuose bonse, pantu uumuriro ukafika na ku Heshiboni, ne mipaka ya Moabu ikatutaukwamo umuriro no muriro ukarya impumi sha bena Moabu ne mpumi shabatarama ukukanaumfwa kuri Resa. ⁴⁶We buranda kuri webo, Moabu! Abantu bakwa Kemoshi baonaurwa, pakubona ifyo abana babasenda nga basha kabiri na bana banakashi mubusha. ⁴⁷Rero nkabweshwa bunkore bwa bena Moabu munshiku shireisa-uku ekusoa kwa kwa Yaweh." Ubupingushi pari Moabu bapwira apapene.

Chapter 49

¹Pa rwa bantu bakwa Amoni, Yaweh asosa ifi, "Bushe abena Israeri tabakwata abana? Takuri nangu umo uwakupyana Israeri? Nga kanshi abapepa imirungu ya Moleki ebo bapoke Gadi, kabiri no kwikara emo bekare muri ii misumba?" ²Nomba bona, inshiku shireisa-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-iryo nkareta inkuta sha nkondo pakurwa nabena Raba ukubomfwa pakati ka bena Amoni. epakuti kikabe ikiborya ne mishi shonse mwapita umuriro. Eryo abena Israeri bakapokorora ikyaroyabo," efyasosa Yaweh. ³"Pumenipo imisowa, na mwebo mwe bena Heshiboni, pantu umusumba wenu Ai ukawa! Pundeni, mwebo mwebekashi ba mu Raba! Fwareni, insaru ishaburanda ngo bukingo. Akubutaukeni mukati kakikurwa, pantu Moreki umurungu wenu uretwarwa muri bunkore, pamo pene na bashimapepo bakaramba eryo ne ntungurushi. ⁴Bushe kinshi ikyo mureitakishisha pa murandu wa mawanga yenu, amawanga yenu ayafuramo umufundo, abana banakashi babura ikitetekero? Abo abatetekera mu fyuma no kutiira, 'Nani uukesapusana na nebo?' ⁵Bona, nebo nkamuretera umwenso pari webo-uku ekusosa kwa kwa Shikuru wa muraro Yaweh-uyu umwenso ukafuma ku bakukingunika. Bonse muri mwebo mukasarangana. Kabiri takwakabe neryo umo uwakubabika pamo kubakasangana. ⁶Rero iryo fyonse ifi fyapita nkabweshabunkore ku bantu ya bena Amoni-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ⁷"Pari Edomu, Yaweh asosa ati, "Bushe abekara ku Temani amano nayabapwa mwa? Bushe shirya inkynjeshi shabo shifirwa nomba ukurabapandako amano? Bushe amano yabo nayapwiririkafye? ⁸Furumukeni! Bwereni nakabiri! Mwikare mumipokapoka ya mushiri, inkyende ya bena Dani. Pa murandu wakuti nkareta inkinkukuma pari Esau pari irya nshita nkamupanika. ⁹Nga kyakuti abakusombora baisa kuri webo, bushe tekuti basharireko panono? Nga kyakuti basakara baisa ubushiku, tekuti bonaure umuringo onse barefwairapo? ¹⁰Pantu nimpoka Esau. Ninsokorora ne nkyende ishafiswa. Pa murandu wakuti takwete kwakufisama umwine. Abana bakwe, bandume shakwe na benamuparamano. ¹¹Sha abana banshiwa kunuma. Nkabaka imyeo yabo, na bakashiwa bene batetekere muri nebo. ¹²"Pantu Yaweh ewasosa ifi, "Bona, nga kyakuti abashari no kunwa mu kikombe bari no kunwa, bushe kuti mwashara ukwabura ukukandwa? Tawakaye ukwabura ukukandwa, pantu muri no kunwa. ¹³Naparifye nebo narapa ne mwine-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-ikyakuti umusumba wa Bosira abantu bakuratshefaye imitwe pakubona efo warasanguka ikiborya, abantu bambi bakarauwera, bakarabura ne shina ryauko eryo bareririmbwira pakutipwira. Yonse imisumba ii ikapwa ukufika umuyayaya. ¹⁴Ningumfwa imbira nsuma ukufuma kuri Yaweh, ne nkombe imo nabaituma ku fyaro, 'Ronganeni pamo no kumutaasha. Bauwaipekanya ku nkondo.' ¹⁵"Bona, ninkupanga umunono ukuringana ne fyaro fimbi, ukusurwa ku bantu. ¹⁶Ngo bukari bobo ubutinya abantu, ikirumba kya mutima obe nauibipa, abekara kyaroba ba mufimabwe, webo wewaisusha amakure pa tupiri ututari nga firya kapumpe apanga ikisansara. Nkakubweshabaukufuma parya ukukureta panshi-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ¹⁷Ikyaro kya Edomu kyaraonaika. Ikyakuti abantu bonse abakurapitamobakaratikna bakuraseka no kurakunta imitwi pa kubona fyonse ifyakiponena. ¹⁸Nga firya kyari mu Sodomu na Gomora a bena muparamano babo, efyasosa Yaweh, nakabiri takuri uukekaramo murya; takuri uukekaramo murya. ¹⁹Bona, nkesa nge nkaramo iyarompoka mu mushitu wa Yodani pa kuya ku muremfwe. Pantu nkakita Edomu ukufurumukako, eryo nkabura umuntu umo ukuba nga kapingura. Pamo nga uukaba nga ifyo naba, nani engandurwisha? Bushe nikakyema nshi uungankirima nebo? ²⁰Nomba boneni amapange Yaweh apangire pari nebo Edomu, amapange ayapangirwe ku baikara mu musumba wa Temani. Eyonse ifi fikafuminishiwapo, no mukunyu unono. Nemiremfwe shabo shikaroba. ²¹Pakiunda kwakupoma kwabako isonde ryatenta. Ikiunda kya kurira kukaramba kwaumfwika na kumumana washika. ²²Bona, umo asansa nga kapumpe, nga firyafine kapumpe uuri mu muru apatari ekira pakyo abona Bozrah. Pari ubo bushku, imitima ya bashirika ba mu Edomu bakaba nga bamitima ya mwanakashi ifyo omfwa ubukari pakupapa umwana. ²³Parwa Damasika; "Umusumba wa Hamati na Apadi bakamweneshiwamo, pantu nabomfwa imbira ya buranda. Baumfwa umwenso! Amatamba yari muri bemba. Tekuti yatarare iyo. ²⁴Damasika asanguka uwanaka. Arefwayafye ukufurumuka; umwenso no kututuma, ngo mwanakashi uuri pa kupapa. ²⁵Yangu ifyo urya musumba uwarumbuka washara ikiborya, umusumba uo nasekeramo? ²⁶Eikyo pari ubo bushiku abarumendo ababamo pamo pene nabashirika ababamo, bakabepaira mu misebo ya musumba mwine uku ekusosa kwa kwa Yaweh wa miraro. ²⁷"Nebo nkokya amaringa ya musumba wa Damasika, nkokyera kumo kwine na mayanda ya mfumu Beni Hadadi. ²⁸Parwa Keda na parwa bukateka ba Hazeri, Yaweh asosa iki kuri Nebukadinesari (nomba Nebukadinesari imfumu ya Babironi ukukimfya imisumba iyi): "Aramuka no kutasha Keda no konaura abaikara ku akapinda ka kukabanga. ²⁹Mubatape amatenti yabo nefitekwa fyabo, ne fisaru fyabo ifyakukingako mu matenti; ne fyakutentamapo ukubapokorora, eryo nabaume bakatira no kubirikisha apakaramba, "Ikintinya nakisa konse! ³⁰"Furumukeni! Butukireni ukutari! Ikareni mufimpokomoko fya mushikri, munkyende ya Hasori-uku ekusosa kwa kwa Yaweh pantu Nebukadenesari imfumu ya ku Babironi na mupangira amano yapuanako

pari webo. Butuka! No kubwekeramo! ³¹Aramuka! Muyerwisha abantu baikara apatarara tondoro, abaikara apasuma," efyasosa Yaweh. "Tabakwete impongoro nangura impirikisho, na bantu bekarafye abeni beeka.³²Pa murandu wafyakutentamapo fyabo fyaonaurwa, no kufura fyakukwatwa fyenu fikasanguka ifya nkondo. Eryo nkasaranganya ku mwera onse na bonse ababeya inkusu mu mbari ya matwi yabo utwipi, eryo nkareta ikinkukuma pari bena ku mabri konse-uku ekusosa kwa kwa Yaweh. ³³Hasori akasanguka umwakwikara ba mumbwe, takwakabe ukaraikaramo; takuri na umuntu uuri onse uukekaramo."³⁴Iri eshiwi rya kwa Yaweh iryaishire kuri Yeremiah kasesema wa Eramu. Iki kyakitike pa kutendeka kwa kuteka kwa kwa Zedekiah imfumu ya ba Yuda, eryo asosa, ³⁵"Yaweh wa miraro asosa ifi: Bona, ndi no kupomona abafita fya Eramu, ubukose bwa maka yabo. ³⁶Pantu nkareta i,yera shine ukufuma kutupinda tonse mu muru, eryo nkasaranganya abantu ba mu Eramu ku bari ku myera yonse. Takuri ikyaro ku bakubasaranganishiwa ukufuma ku Eramu eko tabakaye. ³⁷Nomba nkareta umwenso ku bena Eramu pa barwani bakwe na bonse abarwisha imyeo yabo pantu nkareta ifinkukuma pari bo, ikipyu kya bukari bwandi-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-nkareta urupanga pari bo no kufika mukubapwiririsha. ³⁸Nkabika aba bufumu mu Eramu no konaure ishamfumu ne ntungurushi-uku ekusosa kwa kwa Yaweh- ³⁹kabiri kikakitika munshiku shikesa ikyakuti nkabweshwa ubunkarwe bwa kwa Eramu-uku ekusosa kwa kwa Yaweh."

Chapter 50

¹Iki e kyebo ikyo Yaweh asosere pari Babironi, impanga ya bena Karideya, mukuboko kwa kwa Yeremiah kasesema, ²"Birisha ku nko no barenga ukukutika. Sansura akeshibiro kubarenga ukukutika. Mwifisa. Mutire, 'Babironi nasendwa. Bere narengwa insoni. Marduki natentuka. Uturubi twakwe naturengwa insoni; utwabaswa twakwe natutentuka."³Inko ukufuma ku kabanga ikaimina, no kupanga impanga amapopa. Takuri uukerira muri iki; bonse abantu ne nama bakabutuka. ⁴Muri isho nshiku na pari isho nshita-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-abantu ba kwa Israeri na bantu ba kwa Yuda bakesa pamo ku kuya ne misowa no kufwaya Yaweh Resa wabo. ⁵Bakepusha inshira mya ku Sioni kabiri bakarora kurya, baresosa ati, Tkaya no kuirunda fwebene kuri Yaweh mukipangano kua muyayaya ikishakarabwe."⁶Abantu bangi bari kuba mukuni waruba. Bakakyema wabo babatungurwire kumbi kumbi mu mpiri; babashingurusha ukufuma mu mirundu ne mrundu. Baire, nabaraba ne nkyende yabo iyakutushamo. ⁷Onse uwaire kuri bo aribepeye. Ifirwani fyabo fasosere, 'Taturi na murandu, pantu nababembuka kuri Yaweh, umushi wabo uwakishinka- Yaweh, isubiro rya fikorwe fyabo."⁸Furumukeni ukufuma mu Babironi; fumeni mu mpanga ya bena Karideya; beni nga basawe aafurumuka ukusha umukuni onse. ⁹Pantu boneni, ndi no kwimya no kuninina Babironi amabumba ya nko ukufuma ku kapinda ka ku kuso. Bakateyanishisha kuri ye. Babironi bakamwikata kurya. Imifwi yabo ikaba ngo mushirika uwakampuka uushibwera minwi nkutwa. ¹⁰'Karideya akatapwa. Na bonse abakamutapa bakaranda ati fyafura-uku e kuranda kwa kwa Yaweh."¹¹Murasamwa, nangu mwayanga mwe baretapa ifkwatwa fyangi; mutorauka nge fiponti fya ng'ombe mu muremfwe; no kurira nga bakafwaro abakosa. ¹²Eikyo ba nyinenwe bakarengwe saana insoni; uyo uwamifyere akasebana. Boneni, akaba ni nko inono, amatororo, impanga ya kiraka, kabiri ikiswebembe. ¹³Pa murandufye wa kwa Yaweh, Babironi takekarwemo, rero akaba ikyapomoka. Onse uurepita akapapa pa murandu wa Babironi no kuitomona pa murandu wa mpumo shakwe. ¹⁴Andamikireni Babironi kone kone. Onse uupeta amata aringire ukurasa pari ye. Mwishako umufwi uuri onse, pantu nabembukira Yaweh. ¹⁵Weresheni pari ye konse konse! Nakimba; impungu shakwe nashiiwa; ifibumba fyakwe nafitobaika, pantu uku kurandura kwa kwa Yaweh. Sendeni ikirandushi pari ye! Kiteni kuri ye ngefyo akitire!"¹⁶Onaureni bonse umurimi uutanda imbuto na uyo uubomfya ikikwakwa panshita ya kusepa mu Babironi. Rekeni umuntu onse abwerere ku bantu bakwe ukufuma kwi shiwi rya babakyusha; rekeni bafurumukire ku mpanga yabo. ¹⁷Israeri mukuni uwasaranga uwatamfiwa ku nkaramo. Pakubara imfumu ya ku Asirya yarimurire; eryo panuma ya iki, Nebukadenesari imfumu ya ku Babironi yaputawire amafupa. ¹⁸Eikyo Yaweh wa mabumba, Resa wa kwa Israeri, asosa iki: Boneni, ndi no kuksnda imfumu ya Babironi ne mpanga yakwe, ngefyo na kandire imfumu ya ku Asirya. ¹⁹Nkabweseshwa Israeri ku bwikaro bwakwe; akamena pari Kamere na Bashani. Eryo akekushiwa mu mpiri sha kwa Efremu na Giridi. ²⁰Muri isho nshiku na pari irya nshita, efyasosa Yaweh, mukafwaikwa amampuru muri Israeri, rero tamwakabe. Nkafwaya urubembu rwa kwa Yuda, rero tamwakasangwe nangu rumo, pantu nkerera abo nkashapo. ²¹Imeni ukurwisha impanga ya Merataini, ukuurwisha na bonse abareikara mu Pekodi. Babikeni ku rupanga no kubapwisha ukwipaya-Iki kisemo kya kwa Yaweh-kiteni fyonse ifyo ndemikonkomesha. ²²Ikiunda kya nkondo no kutobaura ukuramba firi mu mpanga. ²³Ifyo inkama ya kyaroyonse ya putaurwa no kutobaurwa. Ifyo Babironi asanguka ifyamakankamike mu nko shonse. ²⁴Nabikire ikiteyo mwebo na mwebo mwariketwe, Babironi, na mwebo tamwaishibire! Mwarisangirwe no kwikatwa, pantu mwakitire uruburi kuri Yaweh. ²⁵'Yaweh naisura ifyakututira fyakwe nafumyamo ne fyanso fya kipyu fyakwe. Kuri imirimo kuri Shikuru Yaweh wa mabumba mu mpanga ya bena Karideya. ²⁶Iseni kuri ukufuma ukutari. Isureni ku matara ya kiko no kukituraika nge mina. Kipereni ku konaurwa. Mwisho nangu umo uwakusharapo. ²⁷Ipayeni bonse bakirume ba ng'ombe. Batumeni ku nkende ya kwipairamo. Akaranda kuri bo, pantu ubushiku bwabo nabwisa-inshita ya kukandwa kwabo. ²⁸Kuri ikiunda kuri abo abarefurumuka, kuri abo abarepusuka, ukufuma mu panga ya Babironi. Aba bakarondorora ikirandushi kya kwa Yaweh Resa wesu kuri Sioni, ne kirundushi kye tempere ryakwe. ²⁹"Kutireni Babironi bakaposa wa mifwi-bonse abakana mu mata yabo. Koronganeni kuri ye, kabiri mwireka uuri onse ukufurumuka. Bweseheni kuri kyonse ikyo akitire. Kiteni kuri ukuringa no muringo abomfeshe. Pantu atusauka kuri Yaweh-ku wa Mushiro wa kwa Israeri. ³⁰Eikyo abarumendo bakwe bakwa mu musumba, na baume ba burwi bakwe bakonaurwa pari buriya bushiku-iki kisemo kya kwa Yaweh."³¹"Boneni, nimikana, mwe bafirumba-uku ekuranda kwa kwa Yaweh wa mabumba-pantu ubushiku bwenu nabwisa, mwe bafirumba, inshita iryo nkamukanda. ³²Eikyo abafirumba bakaipununa no kuwa. Tapari nowakubemya. Nkakosha umuriro ku misumba yabo; ukokya na fyonse ifyo bakwata. ³³'Yaweh wa mabumba asosa ifi: Abantu ba kwa Israeri nabatompoka, pamo na bantu ba kwa Yuda. Abo bonse ababekete bakiri nababekatirira; nabakana ukubarekerako. ³⁴Uyo uwakubapususha arikosa. Yaweh wa mabumba e shia ryakwe. Akerera ububi bwabo, pakweba ati akarete ukutusha mu mpanga yabo, no kureta ukukura kuri abo bakakekara mu Babironi. ³⁵Urupanga narwimina abena

Karideya-uku ekuranda kwa kwa Yaweh-na bekashi ba mu Babironi, intungurushi shakwe, na baume bamano bakwe. ³⁶Urupanga rwimine ba musosa kipongo! Bakaba ifipumbu! Urupanga narwimina abashiirika bakwe! Bakesushiwamo no buranda. ³⁷Urupanga rureishira ba punda babo, amakyerea yabo na bekashi ba mu Babironi bonse, eikyo bakaba nga abanakashi. Urupanga rureishira amatara yabo, kabiri yakaba fitapwa. ³⁸Ikirara kireisa na menshi yakoma. Pantu ni mpanga ya turubi, kabiri bakita nga bantu abo bapenya ku turubi. ³⁹Eikyo inama sha mpanga eshikekaramo, no twana twa mbuni tukekara murya. Pantu pa nshita iitari tamwakekare muntu. Ukufuma ku nkuro ne nkuro, tayakekrwemo. ⁴⁰Ngefyo Resa aonawire Sodoma na Gomora ne misumba yaparamina-uku e kuranda kwa kwa Yaweh-tapari no muntu akekaramo. ⁴¹"Boneni, abantu bareisa ukufuma ku kapinda ka kuryo; umusumba ukaramba ne shamfumu ishingi nashisunguka ukufuma ku mpanga ishitari isha kyaro. ⁴²Bakabura ne mifwi n misumbo. Babunkarwe kabiri ababura inkumbu. Ikinda kyabo kyaba kwati kurira kwa menshi muri bemba, kabiri baninine pari bakabarwe, baibikire mu nkonka nga bantu bareya ku nkondo, ukurwisha mwebo, mwe bana banakashi bakwa Babironi. ⁴³Imfumu ya ku Babironi yaryumfwire ukubirisha kwabo na maboko yakwe yaripomponteke. No mwenso ukaramba warimwikete nga na mayo arepapa. ⁴⁴Boneni! Areya nge nkaramo ukufuma ku Yodani ukuya ku muremfwe pantu nkabarenga ukufurmuka bwangu, kabiri nkabika umo ukaba inturushi. Pantu nani uuri nga nebo, kabiri ukampera umurandu? Nikakyema nshi ukankanya? ⁴⁵Eikyo umfweni ku mapange ayo Yaweh akwatire Babironi, amapange ayo abikire mu mpanga ya bena Karideya. Bena bakafumishiwamo, kumo na katekwa kakyepesha. Impanga shabo isha muremfwe shikaba amapopa. ⁴⁶Pa kiunda kya kukimfiwa kwa kwa Babironi ikyaro kyasunkana, ne kobirikisha kwa kukyura kwabo kwaumfwika mu nko shonse."

Chapter 51

¹Yaweh asosa ifi: Boneni, Ndeimya umwera wakonaure pari Babironi na pari abo bonse abekara mu Reb Kamai. ²Nkatuma abarebeshi ku Babironi. Bakapasa no konaure impanga yakwe, pantu bakawimina ukufuma konse pa bushiku bwa makyusho. ³Mwireka uwa mata akane mu buta bwakwe; efwara fyakulinga umubiri wakwe. Mwireka abarumendo bakwe; onareni abashirika bakwe bonse. ⁴Pantu abantu abakyenwa bakawa mu mpanga ya bena Karideya; abo abaraswa bakawa mu musumba. ⁵Pantu Israeri na Yuda tabarekereshiwa kuri Resa wabo, Yaweh wa mabumba, nangura impaga yabo yaisura ne mrandu yakitire kuri Umo uwa Mushiro wakwa Israeri. ⁶Furumukeni pakati ka Babironi; rekeni kira umo aipusushe umwine. Mwifwira mu ma mpuru yakwe. Pantu ninshita ya kwa Yaweh iyakurandura. Akaripira fyonse kuri ye. ⁷Babironi ari rukombo rwa goride mu minwe ya kwa Yaweh iyarengere isonde ryonse ukunwa; inko shanwine umwangashi wakwe kabiri shasangukire amashiru. ⁸Babironi aawa mukukapakapa no konaure. Muweresheni! Mupereni umuti mukukaripwa kwa kwe; epari apora. ⁹Twarefwaya ukundapa Babironi, rero taporerere. Natumushe no kuya, ku mpanga yesu. Pantu ukupingurwa kwa kwe nakufika ku muru; kwasumburwa na mu makumbi. ¹⁰Yaweh nasokorora insambu shesu. Iseni, naturondorore mu Sioni ukubomba kwa kwa Yaweh Resa wesu. ¹¹Songoreni imifwi no kusenda inkwera. Yaweh arekumbaura umupashi wa mfumu ya bena Media mukwanshika kwa konaure Babironi. Uku kurandura kwa kwa Yaweh, ukurandura kwa ,konaure irtempere ryakwe. ¹²Sansureni amaring ya bena Babironi iramfya; koseresheni bakarinda; bikenipo bamaronda; teyanyeni aba kundiririra; pantu Shikuru akakita ikyo asosere parwa bekashi ba mu Babironi. ¹³Mwebo mwe bantu baikara mu tumana utwingi, mwebo mwe bantu abanonshi mu kyuma, impera yenu naisa. Umweo wenu nauputurwa. ¹⁴Yaweh wa mabumba arapire pa mweo wakwe, 'Nkamisusha na bantu kwati ni bamakanta, kabiri bakemya inkondo pari mwebo.' ¹⁵Apanga ikyaroyaku ku maka yakwe; apampamika isonde ku mano yakwe. Ku mukyetekanya wakwe eko ayanshikira imyuru. ¹⁶Nga aburukuta, kuri ukurira kwa menshi mu myuru, pantu atuma umutonshi ukufuma ku moera ya kyaroyaku. Apanga ikuba ukufuma ku mfura no kutuma umwera ukufuma ku mwakututira mwa iko. ¹⁷Umuntu onse nasanguka ikipumbu, ukwabura ukwishiba. Onse uupanga ifyera narengwa insoni ku tu rubi twakwe. Pantu uturubi twa fyera fyakwe turemubepa, kabiri tamwaba mweo muri twena. ¹⁸Twafye, imirimo ya bakapumya; bakonaure pa nshita ya bupingushi bwabo. ¹⁹Rero Resa, ikyakaniko kya kwa Yakobo, takiri nga ifi, pantu ni karenga wa fintu fyonse. Israeri ekikwatwa kyakwe; Yaweh wa mabumba eshina ryakwe. ²⁰Niwe nondo yangi, ikyakurwirako mu nkondo. Kuri webonyonawirako amabufumu. ²¹Kuri webonyonawirako bakafwaro na babensha; kuri webonyonawirako amakyereta na banamutekenya babo. ²²Kuri webonyonawirako umwaume onse no mwanakashi; kuri webonyonawirako abakote na baikye. Kuri webonyonawirako abariumendo na bakashana banakisungu. ²³Kuri webonyonawirako bakakyema ne mpanga shabo; kuri webonyonawirako abarimi na mabumba yabo. Kuri webonyonawirako amabuteko na bakiroro. ²⁴Pantu mu menso yenu nkapera Babironi na bonse abaikaramo abena Karideya pa bubi bonse ubo bakitire mu Sioni-uku ekuranda kwa kwa Yaweh. ²⁵Bona, nakwarukira, we rupiri rwa bonaushi-uku ekusosa kwa kwa Yaweh-weonaure ikyaroyaku kyonse. Nkatamburura ukuboko kwangi pari webonyonawirako, no ku kwansura no ku kurenga pabura urupiri. ²⁶Pakweba ati tabakaburepo iribwe nangu rimo ukufuma kuri webonyonawirako uku kurira ikifutu kya kikurwa nangu umufura; pantu ukaba ikipomoka kya muyayaya-uku e kuranda kwa kwa Yaweh. ²⁷Sansureni iramfya pa kyaroyaku. Risheni inandara pa nko. Kuteni iko ukumusansa: ubufumu bwa Ararati, Minini, na Ashikenashi. Sonteni umukaramba pa kumusansa; reteni bakafwaro nga bamakanta. ²⁸Teyanyeni inko ku kumusansa: Imfumu sha bena Media na mabuteko yakwe, bakiroro bakwe bonse ne mpanga shonse ishaba mubutungurushi bwakwe. ²⁹Ikyaroyaku kyatenta no kushikitika, pantu Yaweh napanga ukukonkanyapo ukwarukira Babironi, ku kupanga ikyaroyaku kya Babironi amapopa umushaba no mwakwikara. ³⁰Abashirika ba mu Babironi nabareka ukurwa; baikara mu makyere yabo. Amaka yabo nayapwa; basangwikefye abanakashi-amayanda yakwe yari mu muriro, imipindo ya mpongoro shakwe nashitobaika. ³¹Keberera abutuka ku kweba keberera munankwe, no warubiro abutuka ku kwebonyonawirako wa rubiro munankwe ukya eba imfumu ya Babironi ukweba ati umusumba wakwe nausendwa ukufuma ku mpera na ku mpera. ³²Ifyabu nafifumbatwa; umurwani areokya amatete, na baume ba burwi aba mu Babironi basobana. ³³Pantu Yaweh wa mbaumba, Resa wa kwa Israeri asosa iki: Umwana mwanakashi wa kwa Babironi ari nge kya kunyantapo. Ninshita yakumunyantaura. Mukashitafye akanono inshita ya busomboshi yaraisa kuri ye. ³⁴Nebukadenesari imfumu ya Babironi andya, namfurunganya no kunenga ukuba nge kipe ikyaburamo nangu kamo. Namina nga kishiweshimwe kya muri bemba, naisusha ne fya marira yangi munda yakwe, kabiri namfwsa. ³⁵Umo uwikara mu Sioni akasosa ati, 'Ububi ubwakitikire kuri nebo no mubiri wangi bube pari Babironi.' Yerusaremu akasosa ati, 'Umuropa wangi naube pa bekashi ba mu Karideya.' ³⁶Eikyo Yaweh asosa iki: Ndi no kupapatira umurandu wenu no kureta ikirandushi pari mwebo. Pantu nkomika amenshi ya Babironi no kurenga utumfukumfuku twakwe ukukama. ³⁷Babironi akasanguka imina,

ubuteko bwa bamumbwe, ikyamakankamike, kabiri ikya kuitomona umushaba umwakwikara.³⁸ Abena Babironi bakaburuma nge misepeera ya nkaramo. Bakaburuma nga bana bankaramo.³⁹ Mukubirima kwabo, eryo nkabapekanishe fya kunwa; Nkabarenga ukunwa pakuti bakasangarare eryo bakarare uturo utwabura kupwa ukwabura ukubuka-Uku ekuranda kwa kwa Yaweh-⁴⁰ Nkabatentemushisha ku kwipaiwa nga bana ba mpanga, nga basukusuku na ba sawe.⁴¹ Ifyo Babironi aikatwa! Kanshi ammarumbo ya kyaroy kyonse nayekatwa. Ifyo Babironi asanguka ikyamakankamike mu nko.⁴² Bemba naisa pari Babironi! Afimbirwe na mabimbi yareburuma.⁴³ Imisumba yakwe isangwike amapopa, impanga yauma kabiri ikiswebewe, ikyonde ikyabura uwakwikaramo, kabiri tamuri muntu uupitamo.⁴⁴ Nkakanda Bere mu Babironi; nkafumya mukanwa kakwe ifyo aminine, ne nko tashakarete ifyamabupe kuri ye. Ifibumba fya Babironi fikawa.⁴⁵ Fumeni pakati kakwe mwe bantu bangi. Rekeni kira umo apusushe umweo wakwe ukufuma mukipyu kyangi.⁴⁶ Mwireka imitima yenu itompoke nangu ukutina imbira iyumfwikire mu musumba, pantu imbira ikesa mwaka umo. Panuma ya ifyo mu mwaka wakonkapo kukaba imbira, ne kimfurunganya kikaba mu musumba. Kateka akemina kateka.⁴⁷ Eikyo, bneni, inshiku shireisa iryo nkakanda utwabaswa twa mu Babironi. Impanga yakwe yonse ikaba ne nsoni, nabonse abakepaiwa bakawa pakati kakwe.⁴⁸ Eryo imyuru ne kyaroy, na fyonse ifyabamo bakasangarara pari Babironi. Pantu ababoni bakesa pari ye ukufuma ku kapinda ka ku kuso-uku ekuranda kwa kwa Yaweh.⁴⁹ Nge Babironi arengere abaipaiwe mu Israeri ukuwa, efyo nabakepaiwa mu Babironi bakawa.⁵⁰ Mwebapusuka ku rupanga, kabiyeeni! Miiminina. Kuteni Yaweh ku kumibukisha mwebari ukutari; rekeni Yaweh ese amibukishe.⁵¹ Turi ne nsoni, pantu natutukana; insoni nashifimba ifinso fyesu, pantu abarebeshi nabengira umwashira mu ng'anda ya kwa Yaweh.⁵² Eikyo, boneni, inshiku shires-uku ekuranda kwa kwa Yaweh-iryo nkakanda uturubi twakwe, na mukyaroy monse mukatande ndase.⁵³ Pantu ngefyo Babironi afikire na mu myuru nangura apasumbuka pakwe apangapo iringa, ababonaushi nga barihire kuri ye-uku ekuranda kwa kwa Yaweh.⁵⁴ Inkuta yafuma mu Babironi, ukonaurwa kukaramba ukufuma ku bena Karideya.⁵⁵ Pantu Yaweh areonaura Babironi. Arerenga ishiwi rikaramba ukuroba. Abarwani bakwe baburuma nga amenshi ayengi; ikyongo kyaboy kyaba ikikaramba.⁵⁶ Pantu abakonaura nabesa mukumurwisha- ukurwisha Babironi!-ne fita fyakwe nabafikata. Imifwi shaboy nashisarangana, pantu Yaweh ne Resa wa kirandushi; kine kine akarandura.⁵⁷ Pantu nkarenga abana bakwe na bamano bakwe ukukorwa, na babuteko, bakiroroy, na bashirika bakwe. kabiri bakarara uturo twaburo kubuka-uku ekuranda kwa Mfumuy: Yaweh wa mabumba e shina ryakwe.⁵⁸ Yaweh wa mabumba asosay iki: Ifibumba fyatikama ifyay kwa Babironi fikawa, ne mpongoro sharepa shikapyay. Eryoy abantu bakaraisay ku kumwafwabay bakabomberay apafyey; fyonse ifyoy inko shikeshay ukukitay fikapyay.⁵⁹ Iki e kyebo kya kwa Yeremiyah kasesemay akonkomeshey Seraiah mwana Neriah mwana Mahseiyah iryoy aire na Zedekiyah imfumuy ya bay Yuda ku Babironi mu mwakay warengay ine mu butekeshi bwakwe. Nombay Seraiah ari nay kiroroy mukarambay.⁶⁰ Pantu Yeremiyah arirembere umufungiro pakinkunkay kikeshiray Babironi-ayay mashiwi yonse yaremberwe pari Babironi.⁶¹ Yeremiyah asosere kuri Seraiah, "Ngay wayay ku Babironi, eryoy ukabonay no kuberengay ayay mashiwi mukubirikishay.⁶² Eryoy ukasosay atiy, "Yaweh, mweboy mwebeney mwarandire ukutiy mukonauray inoy mpangay, kabiriy no kutiray takuri muntu nanguray inamay ukwikaray muri inoy mpangay, kabiriy ikabay amapopay umuyayayay."⁶³ Eryoy ngay wapwishay ukuberengay uyuy mufungiro, kakakoy akaribwe no kuposay pakatiy kay Euphrate.⁶⁴ Sosay, 'Babironi akebiry ngefuy.Tayakemey pa muranduy way kinkunkay ndetumay, kabiriy bakaway.'" Amashiwi yakway Yeremiyah yapwiray panyoy.

Chapter 52

¹Sedekia ari ne myaka aakumi yabiri na umo iryo atendeke ukuteka; pa bufumu kabiri ari ne myaka ikumi rimo na umo atekere mu Yerusaremu. Na nyina ishina rakwe ari ni Hamutari; mwana Yeremia uwafumine ku Ribina. ²Arekita ifyabipa pa kinso kyakwa Yaweh; nga firya na fyonse ifyaikere Yehoiakimu. ³Ni pa murandu wakuti Yaweh arifurirwe ekyarengere fyonse kuri Yerusaremu na kuri Yuda, na pakurekeresha abafumya pa kinso kyakwe. Nomba Sedekia aripondokere imfumu ya Babironi. ⁴Ifi fyakitike pa mweshi warenga pabura ukuteka kwa mfumu Sedekia, umweshi warenga ikumi rimo, na pa bushiku bwe kumi rimo, umweshi, Nebukadinesari, imfumu ya Babironi, yaishire na bashirika baiko par Yerusaremu. Bakitire ne nkambi, no kukurako ikibumba ikyakukingirishako. ⁵Eikyo barishingurwishe umusumba ukufikira umwaka ikumi rimo na kimo mukuteka kwa mfumu Sedekia. ⁶Pa bushiku pabura mu mweshi warenga bune mu musumba mwisano tamwari ne fyakurya fya bantu mu kyaro. ⁷Iryo umusumba wabongorweke na baume baburwi baributwikemo pa nshita ya bushiku pa mpongoro yapakati kabo, na mwibara rya mfumu, nangu abaKaudea bashingurwike umusumba. Baire na munshira ya ku Araba. ⁸Rero abashirika ba ku Kaudea bapepeka imfumu Sedekia no kuikata mwirungu rya Yodani mu mawanga ya Yeriko. Na bashirika barimusarangene bonse. ⁹Imfumu bariikata no kuitwara ku mfumu ya Babironi ku Ribura mu kyaro kya Hamati, eko bamukakire. ¹⁰Imfumu ya Babironi yaipaye umwana wakwa Sedekia pa menso yaiko, na kabiri mu Ribura aripeye intungurushi sha ba Yuda. ¹¹Kabiri Sedekia barimutonkora amenso, barimukaka umunyororo wa mikuba, no ku mutwara ku Babironi. Imfumu ya Babironi yarimubikire mukifungo mpaka na pa bushiku bwa kufwa kwakwe. ¹²Mu mweshi warenga isano, mu bushiku bwarenga ikumi mu mweshi, e mwaka we kumi na pabura mukuteka kwa mfumu, Nebukadinesari imfumu ya Babironi, Nebukadinesari aishire ku Yerusaremu. Ari mukaramba wa bamaronda ba mfumu no musha wa mfumu ya Babironi. ¹³Iryo aokyere ing'anda yakwa Yaweh, isano rya mfumu, na ma yanda yonse aya mu Yerusaremu; na mayanda yonse ayakankara aya mu musumba aryokyere. ¹⁴Ne fibumba fyashingurwike umusumba wa Yerusaremu, na bashirika ba mu Kaudea abari pamo no muramba wa baronda arifyonaura. ¹⁵Abantu abapna sana, na bantu abashere mu musumba, nabo abarekyereshiwe ne mfumu ya Babironi, na bonse bakafura-Nebukadinesari, umukaramba wa bamaronda. abatwere bamo muri bunkore. ¹⁶Nebukadinesari, umukaramba wa bamaronda, ashire bamo abapina mu kyaro ukubomba mwibara rya myangashi na mu mabara. ¹⁷Pamo nge nkyenshi fya kyera ifyari mu ng'anda yakwa Yaweh, ne fyakutekap ne kyakusambiramo ikyo bakita "Ikibeseni" ifyari mu ng'anda yakwa Yaweh, abena Kaudea baritobawire no kusenda ikyera. ¹⁸Kabiri basendere imipiko, foshoro, ifyakushikiramo imito, ifyakwashishako no kushimya, imbare, na fyonse ifipe fyakya bashimapepo barebomfya mwitempere-abena Kaudea barifisenda. ¹⁹Maronda wa mfumu asendere fyonse utubare apakuteka inyari, ne mabre sha bubani, imipiko ne mbare ishikaramba, ne misambiro yangirwe na goride ne fyapanirwe na sirufere. ²⁰Ne nkyenshi shibiri umusambiro wa kyera kiramba uwareitwa "Ikibeseni," ne fipashanya fya bakirume ba ng'ombe ikumi na fibiri panshi ya kutekapo, ifintu Soromini apangire mu ng'anda yakwa Yaweh, ifyakwete ifyera fyafina ifyo tabengapima. ²¹Inkyenshi sharepere amakubiti ikumi rimo na kine konse konse, ne ntambo yashingurwike yapiminwe ikumi na fibiri, no mutika washiko wari iminwe ine eryo sharikwete urupako mukati. ²²Pa muru pari umutwe umukuba. Imikuba kyarepere amakubiti yasano, mu mbari mwari umushingo uo baengereremo amateke ukushingurukako na kyonse kyapangirwe no mukuba no rukyeshi rumbi rwari umo rwine no rwapakubara. ²³Eikyo yari amakumi pabura na mutanda amateke mu mbari yaiko, na mateke umwanda umo yashingurwike pa muru ya rupanga. ²⁴Umukaramba wa bamaronda asendere umufungwa Sereya, shimapepo mukaraba pamo na Sefaniya, shimapepo arekonkapo, na bakasunga bampongoro batatu. ²⁵Mu musumba asendere abafungwa kiroro wa bashirika, na baume kine rubari impanda mano sha mfumu abari mu musumba. Kabiri arisendere umungwa kiroro wa mfumu uwangarira abaume ba mu bashirika, pamo na baume amakumi mutanda abafumine mu mpanga abari mu musumba. ²⁶Kabiri Nebukadinesari, umukaramba wa bamaronda abasendere no kubatwara ku mfumu ya Babironi ku Ribura. ²⁷Awe imfumu ya Babironi yaribakomene no kubepaya mu Ribura mu kyaro kya Hamati. Efyo Yuda aire muri bunkore ukufuma mu kyaro kyakwe. ²⁸Aba e bantu abo Nebukadinesari asendere muri bunkore: Mu mwaka warenga kine rubari aba Yuda 3,023. ²⁹Mu mwaka warenga ikumi uwakwa Nebukadinesari asendere 832 abantu ukufuma mu Yerusaremu. ³⁰Mu mwaka warenga amakumi yabiri na yatatu kuri Nebukadinesari, umukaramba wa bamaronda wa mfumu, asendere, abaYuda 745 abantu. Na bonse abasenderwe bunkore bari 4,600. ³¹Kabiri mu mwaka warenga amakumi yatatu na kine rubari ukutura apo basendere Yehoiakimu, imfumu yakwa Yuda, muri bunkore mu mweshi warenga ikumi rimo na ibiri, pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na shisano mu mweshi, eryo Aweri-Maraduki, imfumu ya Babironi akakwire Yehoiakimu imfumu ya baYuda mukifungo. Iki kyakitike mu mwaka uo Aweri-Maraduki atendeke ukuteka. ³²Kabiri atendeke ukuranda nankwe amashiwi ayasuma kabiri asansabike

ikipuna kyakwe ikya bufumu ukukira ifipuna ifya bufumu ifya sha mfumu shimbi ishari nankwe mu Babironi.
³³Aweri-Maraduki afuurire na Yehoiakimu ifyakufwara fya mukifungo, no kumureka arye kwi teburo rya mfumu umweo wakwe onse. ³⁴Kumfwa ikipuna kyakwe ikyafyakurya, imfumu ya Babironi yaremuperaryonse ifyo arekabira kira bushiku inshiku shonse isha bumi bwakwe mpaka ubushiku afwire.

Lamentations

Chapter 1

¹Umusumba uwaiswiremo abantu nomba uri ikiborya, waisaba nga mukamfwirwa. Nangurine wari musumba uukaramba. Nari mwana wa mfumu umwanakashi mu fyaro, nomba naya mubusha. ²Arira ubushiku apakaramba, nefiramba firi pa masaya yakwe. Takuri nangu umo uwakumujtarika pa batemwikwa bakwe. Bonse abanankwe nabamufutukira. Basanguka bonse abarwani bakwe. ³Yuda aputurwa pa numa ya kukyururuka na pamurandu waskubomba. Ekara mufyaro ukwabura ukutusha. Kabiri na bonse abamufwarisha na bamusanga mukukyukyutika kwakwe. ⁴Inshira shakuya ku Sioni shireroosha pa murandu wakukunaya ku mutebeto wateyanishiwe. Iminshi shonse shaiuka. Na bashima pepo bakwe batusaira. Abashana bakwe barengwa uburanda, nao arakyurisha. ⁵Ifipondo fyakwe fyanguka e mutende; Abarwani bakwe basambashiwa. Yaweh abapanika pa murandu wa membu shakwe ishingira. Abana babo babaposa ku findo fyakwe. ⁶Kwafumapo ukuyemba kwa mwana mwanakashi Sioni. Umwana mwanakashi asanguka nge nsebura iishingasanga umuhremfwe, no kuya ukwabura amaka ku ntanshi yabo barefwairisha. ⁷Munshiku shirya akyururukiremo no kushara ababura amayanda, Yerusaremu aibukishiwa pafisuma fyakwe fyonse ifyo akitire. Iryo abantu bakwe bamwimina, takuri uwamwafwireko. Abantu bakwe bamubona no kumuseka pakonaurwa kwakwe. ⁸Yerusaremu abembuka apakaramba, pari iki, asurirwefye ngo wakowera na boznse abamukindikire bamusura pa murandu wa kubona pa rukoso rwakwe nao asunkana na kabiri afwaisha ukubutuka. ⁹Ukukowera kwakwe kwaponena ku maraya. Taretontontanyapo na pa firi kuntanshi. Ukuwa kwakwe kwapapwishe. Takwari umuntu uwaskumutarika. Arira apakaramba, "Roresha pa kukyururuka kwandi, Yaweh, pantu abararwani bandi nabakosesha!" ¹⁰Abarwani na babikapo ukuboko pa fyafina fyakwe ifyo akwete. Nabona ifyaro fyonse fireingira umwashira mwakwe, nangurine wa mukonkomeshe ati tabafwire baingira umwashira mobe. ¹¹Abantu bonse barosha no kufwairikisha umukate. Nabapera ifyuma fyabo nge fyakurya ukubweshya imyeo yabo. Roresha, Yaweh, no kundorekeshapo, pantu ndifye uwafye. ¹²Bushe te murandu kuri mwebo, mwebapita nshira? Roresha no kubona nga kuri umuntu ukaripwa ngefyo nanebo ukukaripwa nakaripweko, e po Resa nankyusha nebo pabushiku bwa kipyu kyakwa Resa. ¹³Ukufuma mu muru emo atumine umuriro mu mafupa yandi, mu mafupa emo aponeshe; ateya amakasa yandi isumbu, amvwesha ku numa. Anengo uwaburanda no kunasha. ¹⁴Aroresha pa fyabupurumushi fyandi no kufibika pamo mu minwe yandi. No kufibika pamo no kufibika pamo mu mukoshi wandi. Napanga ubukose bwandi ukufirwa. Shikuru ambika mu minwe ya murwani, uo nafirwa ukukoserako. ¹⁵Shikuru nauma abaume bandi ababuramba abarempokororako. Nankwatira urupaka pari nebo ukonaura abaume baburamba bwandi. Shikuru wa miraro nakanda nakisungu mwana Yuda mwibara rya myangashi. ¹⁶Kuri iki kintu narira, amenso yandi yaisuramo imisoshi; pantu katararika ari ukutari uwakuntararika, uo uumbwesha ubumi bwandi. Abana bandi barosha pantu abarwani bandi nabantasha. ¹⁷Sioni afungurura iinwe yakwe konse; takuri nangu umo uwakumutarika. Yaweh aebere abakwa Yakobo ukuba ifipondo. Yerusaremu iri iyakowera kuri bo. ¹⁸Yaweh wa mushiro, pantu ninkana ukukonka amafunde yakwe. Umfweni, bonse mwe bantu, no kubona ukukyura kwandi. Banakisungu bandi na baburamba baume bandi bonse barire mubusha. ¹⁹Narikutire abatamwikwa bandi, rero tabanketekere. Bashima pepo na bakororo bandi baonauwirirwe mu musumba, iryo barefwairisha ifyakurya pa kubweshya imyeo yabo. ²⁰Roresheni, Yaweh, pantu ndi mubwafya; mu mara mwakaripa, umutim wandi wasobana, pantu nimbembukira mwebo. Panse urupanga rurepaisha mukati muri imfwa. ²¹Nabomfwa ukurira kwandi, rero takuri nangu umo uwakuntarika. Nabarwani bandi bonse nabomfwa amakyusho yandi, eryo bari abasekerera pantu efyo barefwaya. Naureta ubushiku warengebapo; rero reka babe nga nebo. ²²Reka fyonse ifyabubifi fyabo fibonekere kuri webo. Ubabomberepo ngefyo ukutire kuri nebo pa murandu wa bumpura mafunde yandi. Ukurira kwandi kwingi no mutima waranguruka.

Chapter 2

¹Shikuru na fimba umwana mwanakashi wa ku Sione mwisamba rye kumbi eya bukari bwakwe. Naposa no muraro wakwa Israeri panshi mu bushiku bwa bukari bwakwe. ²Shikuru amina no kuposa panshi imishi yonse iyakwa Yakobo ukwabura no ruse. Mu bushiku bwa bukari bwakwe aposa panshi imishobo ya maringa iya mwana mwanakashi wakwa Yuda; no bufumu na bakiroro biko poswa panshi ku kubasusha. ³Na mukifukushi kya bukari bakwe na putura isengo ryakwa Israeri. Nafinya no kuboko kwakwe ukwa ku kuryo ukufumya pa barwani. Naokya na muri Yakobo ngo rubingu rwa muriro. ⁴Atintira no buta bwakwe pa murora wesu nga pa barwani, abika no kuboko kwakwe ukwaku kuryo pari fwebo nge bana banakashi ba mu Sione; Napongorora ne kipyu kyakwe ngo muriro. ⁵Shikuru aba ngo murwani. Namina na Israeri, Namina na makure yonse ykankara. Naonaura nkonse konse ukwakwa Israeri. Nakusha ukurosha no kuririshika mu mwana mwanakashi wakwa Yuda. ⁶Kabiri arikita no konaure itempere ryakwe ngo mu puupu. Nokonaure ikyende yonse iyaringwa ne Sabata ku kurabwa muri Sione, pantu nasusha bonse bo imfumu na shima pepo mubukari bwakifukushi kyakwe. ⁷Kabiri Shikuru na sura uburambo bwakwe no kbona umwashira mwakwe. Napera ne makure yamaringa ayakankara mu minwi ya murwani wakwe. Basansura na mashiwi yabo mu ng'anda yakwa Yahweh, nga mubushiku bwaringwa ubwa mutebeto. ⁸Yahweh asarire ukonura iringa rya mu musumba wa mwana mwanakashi wakwa Sione. Nabikapo umwando kabiri tabikirepo ukuboko kwakwe ku konaurwa kwa maringa. Arengere aba mu maringa na bamu mpungu shine ukurosha pantu bonse barekyurira pamo. ⁹Ne pongoro shakwe na shishika mu rukungu; n onaura no kufunaura impindo yonse iya maringa yakwe. Imfumu na bana bamfumu baiko basaranganina munko, na bakasesema bakwe tabasangire ifimonwa kuri Yahweh. ¹⁰Abakaramba ba mu mwana mwanakashi wakwa Sione baikara nurukungu tondoro. Nabakuba no rukungu ku mitwe yabo no kukaka no rushinga mu misana yabo. Na bana kisungu ba mu Yerusaremu na bashiba imitwi yabo panshi. ¹¹Amesno yandi na yanaka kufiramba fybo, no rufumo rwandi rwasakamana; ne fya munda yandi fyapongorokera panshi pamurandu wa konaurwa kwa mwana mwanakashi wamu bantu bandi; abana no tungya bwafwa umutombo mu misebo ya mu musumba. ¹²Basosa na kuri ba nyinabo ati, "Firikiwi ifya kurya no mwangashi?" eryo barefwa urushire kunsara nga barashirwe mu misebo ya mu musumba, eryo imyeo yabo ireshirira pafifuba fya nyinabo. ¹³Kinshi ikyo ni ngakusosera? Kinshi ikyo ni ngakuringako we mwana mwanakashi wa mu Yerusaremu? Nikuri finshi ningakuparanya, ukuti ninga kusansamusha, we na kisungu wakwa Sione? Ikironda kyobe kya kura nga bamba. Nani uwingakuposha. ¹⁴Bakasesema bobbe ba kubwena ubufi ne fimionwa fyafye. Tabaronda bupurumushi bobbe ku kukubweshwa muri bunkore bobbe, rero kuri webo barakusosera ubufi no ku kurufya. ¹⁵Nabapita nshia barakutotera. Barairya no kupukumya imitwi yabo pamwana mwanakashi wa mu Yerusaremu no kutira, "Bushe uyu emusumba uyo barita ati' Ikiyembo kya busuma," 'Ukusansamuka kwa bantu bonse abapakyaro?" ¹⁶Nabarwani bobbe no basamwina utunwa twabo pari webo. Barekupumya no kukusuminisha ameno no kutira, "Natumumina! Ebushiku ubu twarerorera kine kine! Natwikara no kubona!" ¹⁷Kabiri Yahweh akitire ikyo apangire ukukita. Arifikirishe ishiwi ryakwe, Ikyo asosere munshiku shakunuma. Naonaura ukwabura ukranguruka, kabiri na suminisha na barwani bobbe ukusamwa pari webo; na sumbura urusengo rwa barwani bobbe. ¹⁸Kuteni ne mitima yenu yonse kuri Yahweh, iringa rya mwana mwakashi wa mu Sioni! Konkorosha ifiramba fyobe ngo mumana akasuba no bushiku. Wireka kube ukupemwina, na kumboni ye rinso ryobe wirekako. ¹⁹Ima, kuuta mu bushiku, pakutendeka kwa kwa kyunguro kya bushiku! Ponorora umutima obe ku kinso kya kwa Yahweh nga menshi. Sumbwira amaboko yobe kuri Yahweh pa myeo ya bana bobbe abarefwa kunsara abari mu mpera yami sebo. ²⁰Roresha, Yahweh, nokubona bonse abakitwa ububi ubu. Bushe ba na mayo bengarya ifisabo fya mu mafumo yabo, abana babo aba basakamene? Bushe shima pepo na kasesema pamo baiparwe mwi tempere ryenu mwe Yahweh? ²¹Bonse bene abaikye ba naramba basendeme murukungu rwa mu misebo. Bana kisungu na bana barumendo na bawa ku rupanga; na mubepeyaura mu bushiku bwa bukari bwenu ukwabura ukuranguruka. ²²Nga firyu wita abantu bese ku mutebeto we rambo, efiyo waitire abarwani ukufuma mu nkende yone, na mubushiku bwa bukari bwenu mwe Yahweh takwari uwabutukire nangu ukupusuka; na bonse abo na kushishe no kusakamana, umurwani naonaura.

Chapter 3

¹Ndi muntu uwabona uburanda mwisamba rya nkonto ya bukari bwakw Yaweh. ²Arissha no kunenga ukwenda mu mfimi te murubuto iyo. ³Na muri nebo emo abwwekesesha unikari bwawe ryonse mukine kine, akasuba konse. ⁴Narenga no mubiri wangi ne nkanda ukomoka; nafuna na mafuta yangi. ⁵Anjisarira mukifungo, no kunshingurukako uburanda no kutitikishiwa. ⁶Anjikata mu nkyende iyafita, nga bafwa akare sana. ⁷Nankuririrako ikibumba ukuti nimfurumuka. Andengera ne minyororo iyafina ⁸nangu nganakuta no kupundira ukungafwa, aresarira ipepo ryandi. ⁹Kabiri ankirikira no mwakupita ne fibumba fya mabwe yabaswa; arenga ne nshira yangi iyanyongana. ¹⁰Ari nga uwakundaririra, kabiri ni nkaramo umwakuberama. ¹¹Nampiribwira inshira shangi, narenga ukusarangana. ¹²Natinta no buta bwakwe no kunjiminika nge kyakuposerapo umufwi. ¹³Natura imfyo shangi no mufwi mukyakuposeramo. ¹⁴Naishibe icyakuseka ku bantu bangi bonse. ¹⁵kabiri anjikusha ne fyakura no kumpatikisha ukunwa. ¹⁶Arenga na meno yangi ukutobaurwa kunsakarabwe kabiri anengo kufwama mu mitoi. ¹⁷Umweo waburisha umutende; nindaba no bukankara bwangi. ¹⁸Rero natire, "Ubukankara bwangi nabonaurwa pamo ne subiro ryangi muri Yaweh." ¹⁹Ibukisheni ukumanama no kurubanta kwangi, mufya maruru ne fyarura. ²⁰Nakonkenyepo ukuraibukisha no mweo munda yangi wakontamine panshi. ²¹Iryo naibukishwe nabwene ukuti ninkwata isubiro. ²²Ukutemwa kwakwa Yaweh takuperera ne nkumbu shakwe tashaba na mpera. ²³Kirarukyeri no rukyeri rwena rubafye urupya; ne kishinka kyakwe kikaramba. ²⁴"Yaweh ekyakupyaninina kyandi," efyasosa mweo wandi, eikyo ndesubira muri ye. ²⁵Yaweh musuma kuri bonse abamurorera, na kuri abo abamufwaya. ²⁶Kyariwama ukurorera tondoro ipusukiro ryakwa Yaweh. ²⁷Kisuma ku muntu ukurateka umutima iryo arepita mu makyushi mu nshita ya bwaikye bwakwe. ²⁸Reka ekare eka muri tondoro, iryo Yaweh amutwika. ²⁹Reka ashibe akanwa kakwe panshi-kuti narimo kwasangwa isubiro. ³⁰Reka apere isaya ryakwe kuuremuma, no kureka esushemo umusebanya. ³¹Pantu Yaweh takatureshe umuyayaya. ³²Nangura pambi arenga uburanda, arakite nkumbu ukuringana no kufura kwa ruse rwakwe. ³³Pantu te kumutima waiko icyushisha nangura kurenga abana ba bantu uburanda. ³⁴Pakufwantirwa panshi ya makasa bonse abafungwa ba pa kyaro, ³⁵pa kuranina umuntu ubupingushi ku kinso kyakwa puramo, ³⁶pakupondamikiro muntunse umurandu wakwe bushe Yaweh tabona! ³⁷Bushe ninani uwafisosere nafyo fyaisabako, nga Yaweh takitire? ³⁸Bushe tekukanwa ka wapuramo ukufuma fyonse fine uburanda no busuma? Nga kinshi umuntunse wa mweo airishyanisha? ³⁹Nga kinshi umuntunse airishyanisha pa kukandirwa pa rubembu rwakwe? ⁴⁰Natubebete munshira shesu no kuyesha fwebene, natubwerere kuri Yaweh. ⁴¹Natusumbure mitima na maboko yesu kuri Resa mu muru: ⁴²"Twaripurumuka no kusangukira Yaweh, kabiri tamwarekerera. ⁴³Mwafimbana ubukari bwesu no kutusupira mwaipaya no kunaranguruka. ⁴⁴Mwafimbene kumbi ukuti ipepo ripitamo. ⁴⁵Mwatukita abantu ba busari mukati ka mitundu ya bantu na bantu. ⁴⁶Nabarwani besu bonse baretutipwira, ⁴⁷umwenso ne nindi nafisa pari fwebo, ukonaura no kutobaura. ⁴⁸Amenso yangi yarekonkorora ngotumana pa murandu wa kutobaurwa wa bantu bangi. ⁴⁹Amenso yangi yarepongore firamba ukwabura kureka no kukarifiwa, ⁵⁰asuka Yaweh ukufuma ukufuma ku muru aroresha panshi no kubona. ⁵¹Amenso yangi yarenga ku karipa ku mweo wangi pa murandu wa bana banakashi bangi aba mu musumba. ⁵²Nabarwani bangi bonse banunga kwati ndi kyoni; kabiri baunga apabura umurandu. ⁵³Baputurwako mweo wangi mu kirindi, kabiri baposa amabwe pari nebo, ⁵⁴kabiri barenge amenshi ukupita, no kumfimba pa mutwe. Natire, 'Nimputurwa mweo!' ⁵⁵Nakuta pe shina ryenu, mwe Yaweh, ukufuma panshi yakirindi. ⁵⁶Mwaumfwa kwi shiwi ryangi iryo nasosa, 'Mwikirika ukutwi kwenu ku kurira kwa nkuuta yangi.' ⁵⁷Mwaparamine munshiku bwakurira kwangi, mwasosere ati, 'Witina.' ⁵⁸Mwe Shikuru, mwanduburwiro murandu wangi, mwarimpokororo mweo wangi! ⁵⁹Mwe Yaweh, mwaribina ububi ubo barekita kuri nebo; pingureni umurandu wangi. ⁶⁰Mwabona no kurandura kwabo konse, na mapange yabo yonse. ⁶¹Mwe Yaweh, namumfwa umusarura wabo, na mapange yabo yonse pari nebo. ⁶²Ifya pa miromo ne fyakwerenganya fyabarwani bangi fyaisa pari nebo akasuba konse. ⁶³Roresheni ukwikara no kwima kwabo; bankyusha munyimbo shabo. ⁶⁴Mwe Yaweh, mukabwesha kuri bo ikifwirikirebo, ukuringana ne miromo ya minwe yabo. ⁶⁵Mukarenga ne mitima yabo ukufumfurira! Rekeni no kuseka kwenu kube pari bo! ⁶⁶Mukabasupira mubukari bwenu no kubonawira mwisamba rye uru, mwe Yaweh!"

Chapter 4

¹Golide ilifumukile; alale ifyo golide yakubwamo akabi ipilibwwike! amabwe yamushilo yalisalengene pa cifutu ca tulolo tonse. ²Abana baume bakuyemba aba Sioi balilingile ukupimwa muli golide wasangululwa, lelo nomba balilingilwe kubati mulongwe we bumba umulimo wa minwe ya mubumfi! ³Na bamumbwe bapela amabele yabo ku kusunga abana babo, lelo abana banakashi ba bantu bandi babo, lelo abana banakashi ba bantu bandi balyalwike abankalwe, kuibati ni mbuni mu ciswebeye. ⁴Ululimi lwa mwana uukoonka elukakatila ku mulu wakanwa kakwe ku cilaka; abana balepusha ku cakulya, lelo takuli nelyo cimo icabo. ⁵Abo ababeleshe ukulya ifya mabwenge nomba balilekeshiwa mu misebo. Abo ebo bakushishe mukufwala ifyakufwa fyakukashika nomba bakolala mu mina ya mitoi. ⁶Amampula ya bana banakashi ba bantu yalifulile ukucila ulubembu lwa mu sodoma, ulo ulwaposelwe munshita kabili takwaba amaboko yamupotelwe. ⁷Abana banakashi bamfumu bali abakubutisha ukucila Amenshi makasa, ukubutisha ukucila umukaka; imibili yabo yalikashike ukucila Korali, imimonekele yabo kubati ni Safiri. ⁸Imimonekele yabo nomba ilifitile ukucila imile; taba koishibikwa mu misebo. Inkanda yabo ilikambatile ku mafupa yabo; ilyalukile iyakuma kubati lukuni. ⁹Abaipaiwa no lupanga bawamapo ukucila abapaiwa ne nsala, abo abashilile, abalashilwe ku kubulwa kwa busomboshi ubuli bonse ukufuma mu mabala. ¹⁰Amaboko ya bana mayo bankumbu bali ipikile abana babo, balishile kuba ifilyo fyabo mu ilya bali konaulwa. ¹¹Yawe alilangile icipyu cakwe conse; ali fumishe ubukali bwakwe ubwakutinya. Alibilimwishe umulilo mu Sioni uyo uwaonawile umufula wakwe. ¹²Ishamfumu sha pe sonde tashasumine, nangu umo umwikashi wa pa calo ukusumina, ukwebati ifibambe nangu umulwani engangila pa mpongoilo sha Yerusalemu. ¹³Ifi fyacitikile pa mulandu wa membu sha bkasesema wakwe na mampulu ya bashimapepo bakwe aba sumishe umulopa wa bololoke pakati kabo. ¹⁴Balipulumputile, bu mpofu, ukupita mu mumisebo. Balikowebele no mulopa icakwebati takwali nelyo umo uwalikwikata ifyakufwala fyabo. ¹⁵"Kabuye! ukushisangulwa!" abantu balilile pali bena." Kabuye! kabuye! wikata!" Eco balilangulwike pali ci; abantu balilandile pakati kanko, "tekuti bekale kuno nakabili. ¹⁶Yawe umwino alibasalengeny; talolesha pali bena bakabili, tabscindikile bashi mapep, kabili tabalangile ububile pa bakaicimba. Amenso yesu yalifililwe, ukulolesha pabwilisho mwi busha; ukufuma kumapungu yesu twalitambile paluko lushatuswishe. ¹⁷Amanso yesu yalifililwe, ukulosesha pabwafwilisho mwi busha; Ukufuma kumapungu; Ukufuma kumapungun yese twalitambile pa luko lushatuswishe. ¹⁸Balikonkele intapulo shesu, Tatwali kwenda mu misebo yesu. Impela yesu yali mupepoi ne nshiku shesu tashapendelwe, impela yesu yalishile. ¹⁹Abaletusupila bali impala lubilo ukucila bakapumpe bamu lwelele. Balitutamfishe ku mpili kabili balikele bakotulindila fwebo mu matololo. ²⁰Umupu mu myona shesu -abasubwa bakwa Yawe- Ali ni uyo uwaikatilwe mu mucinga yabo, uwalandile ati, "Mwisamba lya cinshingwa cakwe tukekala pakati ka nko." ²¹Anga no kusangalala, we mwanakashi waku Edomu weba wewikala mu calo ca usi. Lelo kuli weba kabili ulukombo lukapita. Ukakolwa no kuifya we mwine. ²²Umwanamwanakashi wa Sioni, ukukandwa kobe kukafika ku mpela; takatantalishe bunkole bobe. Lelo umwana amwanakashi waku Edomu akakanda amampulu yobe; akafimbula imembu shobe.

Chapter 5

¹Ibukisha, Yawe ifyacitika kuli fwebo; mona no kulolesha ukusebana kwesu. ²Ifikwatwa fyesu filipilibukile beni, amayanda yesu kaba Lebeshi. ³Tulyalwike abana banshiwa abakubula wishu na banyine fwe bali kubati ni bamukamfwilwa. ⁴Tufwile ukulipila Silfere pa menshi tunwa, kabili tufwile ukulipila Silfere pa kukwata inkuni shenu fwe bene. ⁵Abo abakoisa panuma yesu balipalamine ku numa Yesu, tulinakile kabili tekuti tusange ukutusha. ⁶Tuli ipele bene kuli Eguputo na kuli Ashuli pakupokako ifyakulya ifilingile. ⁷Bashifwe balibembukile, kabili tababapo, kabili twalisenda amampulu yabo. ⁸Abasha bakoteka pali fwebo, kabili takuli nangu umo uwingatupokolola ukufuma mu kuboko kwabo. ⁹Tupoka umukate wesu pa kubika imyeo yesu mukayofi, pamulandu wa lupanga mu matololo. ¹⁰Inkanda yesu ilikabille kubati citofu, pamulandu wa kupya kwa kukaba kwa nsala. ¹¹Abanakashi ba mu Sioni balalilwa pa bukangalume na bana cisungu mu misumba ya Yida. ¹²Abana baume bamfumu bakobwekwa na maboko yabo, kabili takuli ukucindikwa ukukolangwa ku bakalamba. ¹³Abaume abaice balibapatikishe ingano kuli libwe lya mpelo, na balumendo batelententa ne fifinga fya nkuni ifyakufina. ¹⁴Abakalamba balifumine pa mpongolo ya musumba, na baume abaice balilekele ukwimba kwabo. ¹⁵Insansa sha imitima wesu shilipwile. no kucinda kwesu kulyalukile mu kulosha. ¹⁶Icilongwe ciliponene ukufuma ku mitwe Yesu; Aka;landa kuli fwebo, pantu twali bembuka! ¹⁷Pamulandu waifi imitima yesu ililwele, pamulandu waifi amenso yalishiminine. ¹⁸Pantu ulupili lwa Sioni lulipomweke, na ba mumbwe bakotabantapo. ¹⁹Lelo webu Yawe, uteka umuyayaya, kabili ukekala pa cipuna cobe ica bufumu ukufuma inkulo ne nkulo. ²⁰Nindo utulabila umuyayaya? Nindo utulekelesha ngo kulepa kwa nshiku shobe. ²¹Tubwesheni kuli mwebene Yawe, kabili tukabwela. ²²Bwekeshenipo shinku shesu ngefyo shali akale- kanofye nga mulitukene fwebo kabili mulitufulilwe ukucila mucipimo.

Ezekiel

Chapter 1

¹Mu mwaka wa kulenga amakumi yatatu, mu mweshi wakulenga bune, elo mu bushiku bwa kulenga busano ubwa mweshi caishile kuba ukwabati nebo nalikele mukati ka bunkole pa mumana wa Kebar. imyulu yalisukile elo nebo balimwene ifimonwa fya lwa Lesa. ²Pa bushiku bwa kulenga busano ubwa ulya mweshi - wali mwaka wakulenga busano mu busha bwa mfumu Yehoyakini - ³Icebo ca kwa Yawe calishile kui Ezekiele umwana mwaume wakwa Busi shi mapepo, mu calo ca bena Kaidi pa mumana wa Kebar, elo ukuboko kwakwa Yawe kwali pali ena kulya. ⁴Nolu nebo naliloshe, elo kwalisile ne cipupu ca mwela ukufuma ku kapinda ka ku kuso; ikumbi likalamba nokubyata kwa mulilo mukati ka ciko elo ulubuto lukocishingluka na mukati ka ciko, elo no mulilo wali lilangi lya finyamuti mukati ke kummbi. ⁵Mukati mwali icimpasho ca fya mweo fine. Ukuemukoneka kwa fiko: Fyalikwete icimpasho ca muntu. ⁶Lelo cila cintu calikwete iifinso fine, elo cila cibumbwa calikwete amapindo yane. ⁷Amolu ya fiko yali ayakololoka, elo inyatilo sha makasa ya fiko yali kubati mabpndo ya mwana wa ng'ombe uukobeka kubati mukuba uwakupukutwa. ⁸Lelo balikwete iminwe ya bantu pesemba lya mapindo ya fiko ku mbali shonse shine. Pakuti fyonse fine ifinso fya fiko elo na mapindo fyali kubati nifi: ⁹Amapindo ya fiko yalikwikatana na mapindo ya cibubumbwa cakonkelepo elo tafyali kwaluka ilyo fyali mukuya: Lelo cila cintu cali kuyafye kuntanshi. ¹⁰Icipanso ca finso fya fiko fyali kubati cinso ca muntu. Fyonse fine fyalikwete ne cinso ca nkalamo ku lubali lwa ku kulyo, elo fyonse fine fyalikwete icinso ca kwa kapumpe. ¹¹Ifinso fya fiko fyalikubati ni filya fine, elo amapindo ya fiko yali fungulwilwe pa mulu, ukwebati cila cibumbwa calikukwata amapindo yabili ayo yalikwikatana ku mapindo ya cibumbwa cinankwa, elo na mapindo yabili ayafimbile imibili ya fiko. ¹²Cila cimo cali kuyafye ku ntanshi, ukwebati ukuli konse uko umupashi eafisontelele ukulekuya fyali kuya ukwabula ukulekulekupilibuka. ¹³Na pa fya cimpasho ca fibumbwa ifya mweo, ukumoneka kwa fiko kwali kubati mulilo wa mafito uukoyaka, kubati kumoneka kwa fyenge; ulubingu lwa mulilo nalo lwalisanikile konse mukati ka fibumbwa, elo kwali no dkubuyasha kwa nkuba. ¹⁴Ifibumbwa fya mweo fyali mukwanda mukulemuka kunuma elo nakuntanshi, elo fyali nokulekumoka nge nkuba! ¹⁵Elo nebo naliloleshe pa dibumbwa fya mweo; elo nalimwene eumupeto umo panshi lubali lwa cila cibumbwa ica mweo ne mfinso fine ifya fiko. ¹⁶Iyi yali emiminekele elo nemipangile ya mipeto cila mupeto wali kubati libwe lya mupeto, elo ine yalikwete icimpansho cimo cine; imimonekele ya iiko elo ne mipangilwe yali kubati mipeto mukati ka mupeto ubiye. ¹⁷Ulo yalikwenda yalikuya pa iili yonse pantunga shabo shine, ukwabuka ukulekukoneka ulo shali kuya. ¹⁸Elo na pa matelo ya

shiko, yalilepele elo nokutinya, pakuti amatelo yaliswilwmo amenso ukushunguluka.¹⁹ Lyonsefye ulo ifibumbwa fya mweo fyalikwenda, imipeto yaliselele lubali na fyena. Ulo ifibumbwa fya mweo fyaiminr pamulu ukufuma pe sonde, imipeto yaliminine.²⁰ Konse uko umupashi walikuya, yalile elo ne mipeto yalimine pamulu lubali lwa yena, ukwebati umupashi wa fibumbwa fya mweo wali mu mipeto.²¹ Lyonse fye ulo ifibumbwa fyalikwenda, imipeto nayena yalwendele; elo ulo ifibumbwa fyakwiminina shika, imipeto yalikwiminina shika; ulo ifibumbwa fyainine pa mulu ukufuma pe sonde, imipeto yalimine pa mulu lubali bena pakwebati umupashi wa fibumbwa fya mweo wali mu mipeto.²² Pa mulu wa mitwe ya fibumbwa ifya mweo pali icimpanso ce ulu: Calimonekele kubati cakubengeshima nge cilola canshikwe pa mulu wa mitwe ya fiko.²³ Pesamba lye ulu, cila mapindo ya cibumbwa cimo yalifungulukile ukololoka elo nokukwikata ku mapindo ua cibumbwa cilikwete. Cila cibumbwa ca mweo naco calikwete umulingo uwa kuifimba abenebeka; cila cimo cakwete umulingo uwakufimba umubili wa ciko.²⁴ Elo nalyumfwile iciunda ca mapindo ya fiko. Kubati congo ca mennshi ayengi, kubati lishiwi lya wa maka yonse konse uko balikuya, kubati ciunda ca kubulukuta kwa mfula, kubati shika fyelibweshe amapindo ya fiko.²⁵ Ishiwi lya lishile ukufuma pa mulu we ulu pamulu wa mitwe ya fiko lonse ulo fya iminine shika elo nokubwesa amapindo ya fiko.²⁶ Pa mulu we ulu lya mitwe ya fiko pali icimpanhso ca cipuna ca bufumu icali kubati kumoneka kwe libwe lya Ssafiri, elo na pa cakupale icipuna ca bufumu pali icimpansho kubati kumoneka kwa muntu.²⁷ Nalimwene icintu icalikumoneka kubati cela cili no mulilo muli cena kufuma mu mukumoneka kwa pa mulu wa ntungu shakwe; nalimwene ukulefuma ku kumoneka kwa ntungu shakwe pe samba ukulekumoneka lwa mulilo elo nolubuto ulushingulukile konse konse.²⁸ Kubati kumoneka kwa mukolamfula mu makumbi pa bushiku bwa mfula efyali ukumoneka kwa lubujto lwa kumwenekesha luko cishinguluka. Ulo nacimwene naliwilw pa cinso candi, elo nalyumfwile

Chapter 2

¹Ena alyebele kuli nebo ati, "We mwana mwaume wa muntu, iminina pa makasa yobe. Nolu nebo nkolanda kuli webo," ²Nulo, ulo alikulanda kuli nebo, umupashi walingile muli nebo na ukunjiminika pamakasa yandi, kabili nalimumfwile akolanda kuli nebo. ³Ena alyebele kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, nebo nkokutuma ku bantu ba ku Israelei, ku nko shabucisanguka isha sangikila nebo - bonse bena na ifikolwe fyabo balibembukila nebo ukufika na buno bushiku!" ⁴Abatuntuka muli bena baikwete ifinso fyakupotalala kabili na imitima yakukosa. Nebo nkokutuma kuli bena, kabili ukulanda kuli bena, 'Ifi efyo shikulu Yawe alandile.' ⁵Nangu bena bakomfwa nangu tabakomfwe. Bena ni ng'anda yabucisanguka, lelo baleshiba ukwba ati kasesema ali muli bena. ⁶webo, we mwana mwaume wamuntu wiba na umwenso kuli bena nangu kumashiwi yabo. Wiba nomwenso, nangu waba na ifilasa na imyunga kabili nangu wikala na bakaling'onga. Witina amashiwi yab nangu kututuma ku finso fyabo, pantu bena ni ng'anda yabucisanguka. ⁷Lelo webo ukolanda amashiwi yandi kuli bena nangu bomfwe nangu tabomfwile, pantu niba cisanguka bakucilamo. ⁸Lelo webo, we mwana mwaume wamuntu, kutika kufyo nkolanda kuli webo. wiba cisanguka kubati ni ilya ing'anda yabucisanguka. Isula akanwa kobe nokulya ifyo nebo nkokupela!" ⁹Nolu nebo naliloleshe, kabili nokuboko kwalitambalikilwe kuli nebo, muli kwena mwali umufungilo walwmbwapo. ¹⁰Ena aliufungulwile pa menso yandi, walilembelwe pali fyonse kuntashi napanuma ya uko, kabili na ifyalembelwe pali wena fyali malilo, ukullosha nakalanda.

Chapter 3

¹Kabili alilandile kuli ine ati; "wemwana mwaume wamuntu ifyo webu wasanga lya. Lya icicitabo, kabili kabiye uye kulanda kunganda yakwa Israeli." ²Eico naliswile akanwa kandi kabili alindisishe cilya citabo. ³Kabili alindile kuli ine ati, "wemana maume wamuntu, lisha ifumo lyobe kabili isusha ifumi lyobe neco citabo ico napela kuli iwe!" kabili nacilile kabili cali icakulowa mukanwa kandi kubati buci. ⁴Kabili alilandile kuli ine ati, "wemwana mwaume wamuntu, kabiye kunganda yakwa Israeli kabili nokulanda amashiwi yandi kuli bena. ⁵Pantu taikutumwa kubantu abamilandile imbi imbi nangula ululimi lwakwafya, lelo nikunganda yakwa Israeli-⁶tekubantu abengi abamilandile yakwafya nangula icitundu cakushupa abo amashiwi yabo tawingelika. Mucine nganalikutumine kulibene, ngabalyumfwile kuli iwe. ⁷Lelo inganda yakwa Israeli tabakabe abakukabila ukufumfwa kuli iwe pantu tabali bapukabial ukumfwa kuli ine. Eico inganda yonse iyakwa Israeli nibankosa mitwe kabili abakumalala imitima. ⁸Moneni! ndilengele icinso cobe ukukpsa nag ifinso fyabo kabili nenkopyo shobe ishakukosa ngekopyo shobe. ⁹Kabili ndilengele impumi yobe kuubati libwe ukukosa ucial napa nsono! wibatina nangula ukuba uwakutompoka nefinso fyabo, epo baba ninganda yakutoloma." ¹⁰Elyo alandile kuli ine ati, "wemwana mwaume wamuntu, amashiwi yonse ayo nkobilisha kuli wee-yapite mumutima obe kabili uyonfwe namatwi yobe." ¹¹nomba kabiye kuli bunkole kabili nokulanda kuli bena. landa kuli ben auti, ifi efyo shikulu yawe asosa, nangula bakomfwe nelyo iyoo." ¹²Elyo umupashi walinjimishe pamulu, kabili nalyumfwile kunuma yandi iciunda cikalamba icakwa makumba; "lube ulwapalwa ululimi lwakwa Yawe ukufuma kuncende yakwe!" ¹³Cali ciunda camapindo yafibumbwa fyamweo ilyo fikoikatana cimo necibiye, neciunda camipeto shilya ishali nabo kabili neciunda cakwamakumba mukalamba. ¹⁴Umupashi walingimishe pamulu kabili nookutwala ukutali, kabili nalile nobukali mucipimo camupashi wandi pantu ukuboko kwakwa Yawe kwali kukutitikisha mumaka! ¹⁵Eico nalile kubankole pa tele abibu abaikele mulubali nomumana wa keba, kabili nalikele mulibena inshiku cine lubali, uwaisulamo nokusunguka. ¹⁶Elyo panuam papita inshiku cine lubali ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli ine likotila, ¹⁷"wemwana mwaune wa muntu ndikupangile malonda wanganda yakwa Israeli eico umfwa kwishiwi likofuma kukanwa kandi kabili nokubapela ukusopeshiwa kwandi. ¹⁸Umfwa nkalandi kumbifi, mucine ukofwa kabili taisopesha nangula ukulanda umusoko kumbifi pamicitile yaiko iyabubi pakutula ingaba nomweo- imbifi ikafwa kumembu shaiko, lelo nkafwaya umulopa waiko ukufuma kumaboko yobe, ¹⁹Lelo ngawasopesha imbifi, kabili taifumine kububifi bwaiko pnangula kumicitile yaiko uubi, lyena ikafwa kumembu shaiko, lelo ninshi ulikwete ukupususha umweo obe. ²⁰Ngacakuti umulungami ataluak kubulungami bwakwe kabili acitile mukana lungama, kabili nateta necakuipununako kuntanshi yakwe akafyfwa. Pantu tawamusopeshe, akafwa mumembu shakwe kabili nshakete kukutontonkanya imicitile yabulungami iyo acititile, lelo nkafwaya umulopa wakwe ukufuma kumaboko yobe. ²¹Lelo ngawasopesha umulungami ukuleka ukulekubembuka pakutula talebembuka, MUCine akaba nomweo pantu ninshi alisipeshiwe kabili ninshi wakwata ukupususha umweo obe." ²²Eico ukuboko kwakwa Yawe kwali pali ine kulya. "ima kabiye kwiwanga kabili ndinokulanhda naiwe kulya!" ²³Nalimine nokufuma ukuya kwiwanga kabili kulya eko ubukata bwakwa Yawe bwalikwikala, kubati bukata bulya nakwete ukumona kumbali yamumana wa Keba; eico naliwile panshi ubhunkupeme. ²⁴Elyo umupashi waishile kuli ine nokwisa kunjominiak ku nkasa shandi, kabili nokwisa kulanda naine, kabili nokwisa kunjeba ati, "kabiye nokuya kuisalila wemwine mukati kanganhda, ²⁵Pali nomba wemwana mwaume wamuntu, bakaya kubika imyando pali iwe kabili nokukaka pakuti wikaya muli bena. ²⁶Nkalenag ululimi lobe ukulambatila kumulu wakanwa kobe, eico tawakalekulanda kabili tawakabe uwakukwanisha ukubakalipila bena, ²⁷ifi efyo uyo shikulu Yawe asosa.' Uyo uli nokumfwa akomfwa; uyo utakomfwa talinakuumfwa, pantu ninganda yabatalama!"

Chapter 4

¹"Lelo webó, umwana mawume wa muntu, piita itafwali we mwine no kulibika ku ntanshi yobe. ²Elo ushile umusumba wa Yerusalemu pali lyena. Elo no kubika icakutebelela pali wena, ukule no mwakusungila ifilwilo pali ena. Wimye no mincingi pali wena no kwiminika nsakwe ukushunguluka nokubika pali wena ifyakonawilako ukushinguluka. ³Elo upiite we mwine icippampa fua cela nokucibomfya nge cibumba ca cela pakati ka we mwine no musumba no kutontomesha icinso cobe pali ena, pantu ukoba uwakutebelelwa, kabili ici cili no kuba icakwishibilako ku ng'anda yakwa Israeli. ⁴Elo, usendamine kabafu kuso no kubika ulubebu lwa ng'anda yakwa Israeli pali ena, uli ni kupiita ulubembu lwabo mpendwa sha nshiku shitatu no ukasendama panshi palwa ng'anda yakwa Israeli. ⁵Nebo ne mwine nkobila kuli webó ubusjiku bumo ku kwimininako cila mwka wa kukandwa kwabo: Ishiku 390! Muli iyi nshila, uli no kupiita ulubembu lwa ng'anda yakwa Israeli. ⁶Lintu ukapwisha ishi inshiku, uko ukasndame panshi umuku wa babuli ku lubali lwa ku kulyo, pantu uli no kupiita ulubembu lwa ng'anda yakwa yuda pa nshiku amakumi yane. Nkopela webó ubushiku bumo ubwa ku mwaka no mwaka. ⁷Ukatontomeshe icinso cobe ukulola ku Yerusalemu uli kutebelelwa, kabili na kumunwe obe ushafimbulwapo sesema pali wena. ⁸Eco moneni! Nkobika imyando pali webó pakwebati tawakaluke ukutula ku lubali limo na ku kutetebelelwa kobe. ⁹Piita we mwine ng'ano, barle, cilemba, ilanda, amale na masaka; ufibike mu cakusungililamo cimo no kupanga umukate obe ukulingana ne mpendwa ya inshiku shitatu uli no kusendama pa lubali lobe, pa nshiku 390 uli no kucilya. ¹⁰Ifilyo uli no kulya fikaba fyakupimwa, amashekele amakuni yabili cila bushiku, kabili ukalekucilya pa nshita iyakulingwa cila bushiku. ¹¹Elo ukanwa amenshi, aya kupimwa ukufuma muli mutanda kuli hini, kabili ukalekunwa pa nshiku ishakulingwa. ¹²Uli no lucilya nge mbukunya matobo ya bare, lelo uli no kucisalula nge cufumbikwa mu mafi aya muli bena mu cinso cabo." ¹³Pantu Yawe alilandile ati, "Ici cikopolibula ukutila umukate untu abantu bakwa Israeli bali nokulya uli nokuba uwakukowela, kulya mu nko kuntu nkabatamfisha. ¹⁴Lelo nebo balilandile, Alale, shikulu Yawe! nshabala mbapo ulwakukowela! Nshabala ndyapo nangula icili conse icafwa nangu icili conse icakwipaiwa ne nama, ukutula ku bwaice bwandi ukufika na nombá, ne nama icinangwa tayabala ukwingila mu kanwa kandi!" ¹⁵Eco alilandile kuli nebo, "Lolesha! Ndi kupele umufundo wa ngombe mu cifulo ca mafi ya muntu pakuti wingapekanya umukaye obe pali cilya. ¹⁶Nakabili alilandile kuli nebo. "we mwana mwaume wa muntu! Moneni! Nkotobaula umutambu wa mukate mu Yerusalemu, kabili bakalya mukate libe bakolya mukulanguluka no kunwa amenshi libe bakocilila mu kututuma. ¹⁷Pantu bali no kubulwa umukate na menshi, umuntu onse ali no kutentuka pali muntina no kufumuka pamulandu wa mampulu yabo."

Chapter 5

¹"Elo webó, we mwana mwaume wa muntu, send ulupanga lwakutwa ukuba akayembe ka kwa kabeya kuli we mwine, kabili upishe akayembe [a mutwe obe ma ku myefu yobe, elo usende ifipimo kwabanya imishishi yobe. ²Oce isha batatu no mulilo muakti ka musumba ulo inshiku shakutebelwa shapwa, kabili usende isha batatu ku mishishi no kushumwa ku lupanga konse ukushinguluka umusumba. Elo usalanganye ishabutatu pali shena ku mwela, kabili nebo nkafumya ulupanga ukukunkunika abantu. ³Lelo senda impendwa inono iya mishishi uufuma muli shena no kushikaka mu fisepe fya mwingila obe. ⁴Elo usende na shimbi imishishi no kushiposa mu kati ka mulilo; noku shoca mu mulilo; ukufuma palwa umulilo ukufuma nokuya ku ng'anda yonse iya mubena Israeli" ⁵Shikulu Yawe alanda ifi: "Uyi ni Yerusalrmu pakati ka nko, apo mubikile ena noko nebo na mushingulushishe ena ne fyalo fimbi. ⁶Lelo mububifi alikene ifyabupingusha fyandi ukucila inko shimbi, ne fipope fyandi ukucila ifyalo ifyo fya mushinguluka. Abantu balikene bupingushi bwandu kabili taba koendela mu fipope fyandi." ⁷Eco shikulu Yaw alandi ifi, " Pantu muli ba cintalika ukujcila inko isho sha mishinguluka mwebó kabili tamwa endela mufipope fyandi nangu ukucita ukulingana ne fyabupingushi fyandi, nangu fye kucita ukulingana ne fya bupingusji fya nko iah mushinguluka mwebó." ⁸Eico shikulu Yawe alanda ifi, Mona! Nebo nemwine nko alukila pali webó. Nkocita ubupingushi mukati kobe pakwebato inko shimone. ⁹Nkocita kuli webó ifyo ntacita kabili kubati nico ico ntaka citepo nakabili, pa mulandu wa ficitwa fyenu fyonse ifya muselu. ¹⁰Eco bashibo bakalya abana mutati kenu, na bana baume bakalya bashibo, pantu nkacita ubupingushi pali mwebó no kusalanganya ku ntunga shonse bonse mwebó mweba shelepo. ¹¹Eco, ulo ndi no mweno - uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe - mu cine pamulandu mwali kowesha umwashila mwandi ku fintu fyonse ifya kupatwa ne ficitwa fyenu fyonse ifya muselu, ifyo nebo ne mwine nkami cefya mu mpendwa; amenso yandi tayakabe ne nkumbu pali mwebó, kabili nshaka mipanye mwebó. ¹²Aba citatu muli mwebó bakafwa kucikuko kabili bakonaulwa ne cipowe mukati kenu. Aba citatu bapona kulupanga ulumishingulukile mwebó. Elo nkaba palanganya aba batatu mucitungu conse ukukula ulupanga kuku bakunkunika nabo bene. ¹³Elo icipyu candi cikapwililika, kabili nkacita ubukali bwandi kuli bena ukutusha. Nke kushiwa, kabili bakeshiba ukwebati nebo, ninebo Yawe, ndila ndile mu cipyu candi ulo napwisha ubukali bwandi pali bena. ¹⁴Nka mulenga mwebó abakulekeleshiwa kabili aba kusekwa ku nko sha mishinguluka mwebó mumenso ya uli onse uuko pita. ¹⁵Eco Yerusalem akaba icintu ku bantu bambi ica kususha no kuseka, icakusoka kabili ne ca cintinya ku nko sha mishinguluka mwebó. Nkacita ubupingushi pali mwebó, mu bukali na mu cipyu, kabii no kukalipila mu mucipyu - Nebo, Yawe ndilandile ifi! ¹⁶Nkatuma imifwi yabubi iya cipowe pali mwebó iikesa kuba ubupilibulo bwafyo nka myonawilako mwebó. Pantu nkakusha icipowe pali mwebó no kutoba inkonto yenu iya mukate. ¹⁷Nkatuma icipowe na masanso pali mwebó eco mukaba abakubula bana. Icikuko no mulopa fikapita pali mwebó, kabili nkaleta ulupanga pali mwebó - Nebo, Yawe, ndi landile ifi."

Chapter 6

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²We mwana mwaume wa muntu, tonta amenso ukulola ku lupili lwakwa Israeli no kusesema kuli bena. ³Landa, 'Mwe mupili shakwa Israeli, kutikeni ku cebo cakwa shikulu Yawe! alilandile ici ku mpili na ku tupili, ku mikonko, na ku mipokapoka: Moneni! nkoceta ulupanga pali webo, kabili nkonaula ififuli fyobe ifyasansuka. ⁴Elo ifipailo fyobe fili nokuba amapopa ne nceshi shobe shili no nonaulwa, kabili nkaposa panshi ifitumbi fyobe ku ntanshi yatulubi twabo. ⁵Nkalambalika imibili ya fitumbi fya bantu bwakwa Israeli ku ntanshi ya tulubi twabo, nokusalanganya amafupa yenu ukushinguluka ifipailo fyenu. ⁶Konse kuntu mukoikala, imisumba ikalake iya konaulwa ne fifulo ifyasansuka fikaba ifyaonaulwa pakweba ati ifipailo fyenu fikaba ifyakufumuka no kwelengwa amapopa. Elo fikatobaulwa no kuloba, incenahi shenu shikaputulwa panshi ne milimo yobe ikapashika. ⁷Abakufwa bakalala panshi mu kati kenu kabili muli nokwishiba ukuti ninebo Yawe. ⁸Lelo nkasunfilipo abakushalapo muli mwebo, kabili kukabalo bamo abakapusumuka ku lupanga mu nko, ulo mukasalanganishiwa ukuya mu fyalo. ⁹Elo abo abapusunsuka bakanjibukisha mu nko kuntu bakekatwa bunkole, uutila nalilengelwa ubulanda kufya busipondoka bwa mitima yabo iyayaluka ukufuma kuli nebo, kabili kufya menso yabo iya bucilende bwa ku konka utulubi twabo. Elo bakalakulanga ifya maka nkamike pa menso yabo pa ficitwa fyabo ifya bubifi fintu bacitile ne fya muselu fyabo. ¹⁰Eco bali nokwishiba ukuti ninebo Yawe kwaliko umulandu untu nalandile ukuti ndi nokuleta ububifi pali bena. ¹¹Shikulu Yae alilandile ici: Tota amaboko no kututa ulukasa lobe panshi! Landa, 'Alale! palulandu wa fya muselu fya bubifi fya ng'anda yakwa Israeli! Pantu bali no kuwila ku lupanga, ku cipowe, no ku cikuko. ¹²Umo uuli ukutali ali o kufwa kucikuko, no uli mupepi ali no kufwa ku lupanga. Abo abakashalapo no kupusuka bakafwa ku cipowe muli inshila nkafilisha icipyu cansi pali bena. ¹³Elo mukeshiba ukuti ninebo Yawe, ulo ifitumbi fyabo fikalekulele pa tulubi ukushinguluka ifipailo fyabo, pali konse akapili akasansuka - pa mulu wa mpili shonse kabili mwi samba lya muti onse uwakulelema no muoke uwakutikama - ififulo kuntu ba ocelele ifya fungo ku tulubi twabo. ¹⁴Nkomina ku kuboko kwandi no kulenga mpanga amapopa kabili iyafumuka, ukulola ku matololo ukufika ku Dibla, ukupulinkanya mu fyalo fyonse kuntu bakoikala, Elo bakeshiba ukuti ninebo Yawe.

Chapter 7

¹icebo cakwa yawe calishile kuli nebo ukwba ati ²"webo umwana mwaume uwamuntushikulu yawe alilandile kucalo cabena isreali" 'Impela! yalishile kumipaka iine iya calo.³Nomba impela iili palimwebo mwebo, pakweba ati nebo nkotuma icipyu pali webo, nkakupingula ukulingana nemibo yobo; kabili nebo nkaleta yonse imipamba pali webo. ⁴Pantu aamenso yandi tayaka kubeleleinkumbu kabili shakakakulangulukile. Eco, nebo nkaleta imilimo yobe paliwemwine imipamba yobe ikaba pakati nankati kobe, elo ukeshiba ukwebati nebo nine Yawe. ⁵Shikulu yawe alilandile ifi: Ubusanso! Ubusanso ubwakubipisha! Mona, bukoisa. Impela mucacine ikoisa. ⁶Impela ilyalamukile pali webo. Mona ikoisa! 'Ubonaushi bukoisa pali webo we mwikashi wa mucalo. Inshita iyilifikile: ubushiku bwa bonaushi buli palamine, kabili impili tashakatale kuba nansansa.⁸Nomba tapakapitepo inshita ulo nkopongolwela icipyu candi pali webo nokupwisha ubukali pali webo ulo nkakupingula ukulingana ne mibo yobe nokuleta imipmaba yobe yonse pali webo. ⁹Pantu amenso yand tayakawikatile ubulanda, kabili shakakulangulukile. Ngefyo wacitile efyo nkacita na kuli webo, elo ukeshiba ukwebati ni webo Yawe uukokulimuna.¹⁰Mona, ubushiku! Mona, bukoisa! ubonaushi buli fuminepo! inkoto ili balwile amatutumuko yali puukile! ¹¹Ulukakala lulimine mu nkoto ya bubifi tapalipo nangu umo mulibo, nangu umo mucintubwingu cabo, nangu mu fyuma fyabo kabili tapalipo nangu umo mucindami uukabelelela!¹²Inshita ikoisa; ubushiku bulupalamine mwileka uwakushita asansamuke, nangu wa kushitisha aloshe pantu icipyu candi cili pa cintu bwingi! ¹³Pantu kashitisha takapilibukilemo ku ncende uko ashitisha apofye bonse babili bacili no mweo, pantu icimonwa ca pali cinkupiti tacakabwekeshiwepo, pamulandu wa membu shabo tapalipo nangu umo uukakoshiwa!¹⁴Balilishishe amapenga nokulenga fyonse ukuba ifya kuiteyanya, nomba tapalipo nangu umo uukopoleka ku bulwi; pamulandu wakweba ati icipyu candi cili pali cinkupiti onse. ¹⁵Ulupanga lulu kunse, kabili icipowe ne cikuko fili mukati kacikulwa. Abo bonse abali mu mpanga bakepaiwa ku lupanga, uloicikuko ne cipowe cikaciba ula abo abali mu musumba. ¹⁶Nomba bambi abakapusuka bakafulumukila ukufumina muli bena kabili bakaya ku mpili. kubati ni nkunda mu mipokapoka, bonsefye bakalekulila-cilamuntu pa mampulu yakwe. ¹⁷Amaboko yonse yakatompoka na makufi yonse yakanaka kubati menshi, ¹⁸Kabili bakafwala ifya kusampauka, kabili aba cintinya bakabafimba; nensoni shikaba pa finso fyabo ne nkusu pa mitwe shabo shonse. ¹⁹Bakaposaika silfere wabo mu misebo na golid wabo kukaba kubati, wakukanwa. Silfere wabo na golide wabo akafilwa ukubapokolola bena mu bushiku bwa cipyu cakwa Yawe. Imyeo yabo tayakapusuke, kabili ne nsala yabo tayakekushiwe, pamulandu wa mampulu yabo tayakekushiwe, pamulandu wa mampulu yabo yalisangukile cilibwe cakuiputulako.²⁰Mucilumba cabo bali bulile ubune bwafisamo fyakwe, nakuli fyena balipangileko utulubi twa kubasa, kabili ne fintu fyabo ifya muselu Eco kanshi, nebo nkoyalula ifi fintu fyabo ukuba ifitasangululwa kuli bena. ²¹Elo nkapela ifyo fintu mu minwe ya balebeshi ica kusampa kabili ku mbifi shamu calo ica kusampa, kabili bakonaulwa bena. ²²Elo nebo ndefumyapo icinso candi ukufuma kuli bena ulo bali nokonaula incende yandi nacindika; ifipondo fikabengilila nokufyonaula.²³Pangeni iminyololo, pantu icalo ciliswilemo no bupingushi bwa mulopa, kabili ne misumba iliswilemo ulukakala. ²⁴Eco nebo bkaletelamo ababipisha saana munko, kabili bali nokupyaninina amayanda yabo kabili nebo nkaleta ne mpela kubacilumba abamaka, pantu incende shabo isha mushilo shikonaulwa! ²⁵Umwenso uli nokwisa! Bakafwaya umutende, lelo takwakabe.²⁶ubusanso pa busanso buli nokwisa, kabili kukaba amagwigwi pa magwigwi. Eo bali no kufwaya icimonwa ukufuma kuli kasesema, lelo ifunde likonaulwa ukufuma kuli bashimapepo kabili bakapandwa amano ukufuma kuba kalamba. ²⁷Imfumu ikallosha kabili umwana wa mfumu umwaume akafwala ukulanguluka ulo amaboko na bantu bamucalo ya yakalekututumafye ku mwenso. ukulingana na kunshita shabo nebo nkacita ifi kuli bena! nebo nkabapingula ukulingana ne mibo yabo mpakafye bakeshibe ukweba ati nine Yawe."

Chapter 8

¹Elo caishile kuba mu mwaka wa mutanda no mwenshi wa mutanda, mubushiku bwa cisano ubwa mwenshi, ulo naikele mu ngánda yandi nabakalmba bamuba Yuda balikele ku cinso cand, pantu ukuboko kwa kwa shikulu Yawe nakabili kwali pali nebo kulya. ²Elo nebo naloleshe, kabili moneni kwali ici mpashanya ne momonekele yamuntu. ukufuma ku mimonekele yamuntungu shakwe ukuya panshi kwali umulilo. labili ukufuma muntungu shakwe ukuya pamulu kwali ukumoneka kwa cintu icakubengeshima, kubati libwe Iya mingi. ³Elo atambalikile icipashi cakuboko no mumpitila nebo pa mishishi yamumutwe wandi; elo umupashi wansumbwile nebo pa mulu pakati ka calo no mulu, elo mufinwa ukufuma kuli Lesa, alindetele nebo ku Yerusalemu, ku bwingililo bwa mpongolo ya mukati iyakukapinda kakukuso. uko utulubi utwa nsonsomba utwakalumwa akakulu twaiminine. ⁴Nomba moneni, ubukata bwakwa Lesa wabena Israeli eko bwali kulya, ukuli ngana ne comonwa ico namwene mwiliungu. ⁵Elo alandile kuli nebo ati, "we mwana mwaume wa muntu, pulamina amenso yobe kukapinda kakukuso." Elo nebo sanswile amenso yandi kukapinda ka kukuso, nakukuso ku mpongolo yaku tungulula ku cipailo, mulya umwakwingilila, mwalo utulubi twakalumwa. ⁶Elo alandile kuli nebo ati, "we mwana mwaume wa muntu, bushe ulimwene ifyo bakocita? Iyi emipamba ii kulu iyo abangánda yakwa Israeli bakocita muno mukunenga nebo ukuya ukutali ukufuma kwi hema lyandi ne mwine. Nomba mukafutatuka no kumona imipamba iyo iyakucilapo." ⁷Elo andetele nebo pa mwinshi walubanda, elo naloleshe, kabili kwali ici punda mu cibumba. ⁸Alilandile kuli nebo, "we mwana umwaume wamuntu, imba muli ici cibumba, elo nebo naimbilemo mu cibumba, kabili mwali iciibi. ⁹Elo alandile uli nebo ati, "Kabuye no kuya kumona ubunasha bwa mipamba iyo bakocita uno." ¹⁰Eco nalilemo nokumonamo, nomba moneni, nebo nalimwenemo ifyakulengwa mufibumba fyonsefye ifikulika ne nama shamakankamike, nafyonsefye ifilubi fya mu nganda yakwa Israeli. ¹¹Abakalamba amakumi cine lubali aba mung'anda yakwa isreali eko bali kulya na yasaania umwana mwaume wa kwa shafeni aliminine pakati kabo. Bali minine pakati ka fyata, cila muntu ne cifutu mwino mu minwe akwe pa kweba ati ukununka kwa makumbi ya lubani kwalile mumulu. ¹²Alilandile kuli nebi ati wemwana mwaume wamutu bushe ulimwene abakalamba bamung'andanyakwa isreali bakocita umwakufita? cilamuntu akocitila ifi mucipinda icakufutama icatulubi twakwe pantu balalanda ati yawe fwebo takotumona fwebo yawe alilekeleshaicalo." ¹³Elo alandile kuli nebo ati futatuka nomona nafimbi ifikulu ifyamipamba ifyo bakocita." ¹⁴Ulwakonkelepo alindetele nebo ukwakwingilila kwampongolo yakwanganda yakwa yawe iyali mukapinda ka kukuso kabili moneni kabili abanakashi balikele kulya baleloshs tamusi. ¹⁵Elo alandile kuli nebo ati bushe ulimwene ifi wemwana mwaume waumutu futatuka kabili nokumona naimbi imipamba iikulu ukucila neyii. ¹⁶Alintwele nebo mukati kalubansa lwanganda yakwe kabili moneni apakwinilila pe tempele lwakwa yawe pakati mwinshi necipailo pali abaume amakumi yabili na yasano nenuma shabo baliloshe aka talamukila kwitempele lwakwa yawe nefinso fyabo akatalamukila jkukabanga kabili bali kunshinshimua akasuba. ¹⁷Elo alandile kuli nebo ati bushe uli mwene ifi wemwana mwaume wamuntu? bushe finini ififintu ku nanda yakwa yuda ukulekucita iyi mipamba iyo bakocita kuno? pantu baliswile icalo kufyongo kabili balifutatukila nakabili mukunsonsomba nebo kubukali ukubika umusambo wamyona yabo. ¹⁸Eco nkacita na ndibo muli bena; Amenso yandi tayakabekatilwe inkumbu kabili ntabapanye. Nangula fye bakalilile mu matwi yandi na mashiwi yakubilikisha, ntaba kutikeko nebo."

Chapter 9

¹Elo alilile mu matwi yandi ne shiwi ilya kubilikisha ati, "lekeni bamalonda bese mu musumba, cila muntu ne canso cakwe ica konawilako mu minwe Yakwe. ²Elo Moneni! abaume mutanda beshile ukufuma ku mpongoilo ya pamulu iya lolesha ku kapinda ka ku kuso, cila umo ne canso cakwe icakwipailako mu minwe yakwe. kwaliko umwaume pakati kabo uwafwele ifya kolokondwe no lusengu lwakwe. Bukalembe kulubali lwakwe kabiloi balile mukati no kuya kwiminina kumbali yacipailo ca mukuba. ³Elo ubukata bwa kwa Lesa wakwa Israeli bulininine ukufuma pali bakerubi abo bwalipo no kuya ku bwingililo bwa ng'anda. Alikutile umuntu uwafwele ifya kolokondwe nolusengu lwa bukalembe kulubali lwakwe. ⁴Yawe alilandile kuli ena ati, "piita pakat kamusumba - pakati ka Yerusalemu no kushila akashila pa pumi shabantu abaleta nokulila pafya mipamba fyonse ofi citwa pakati ka musumba." ⁵Elo alandile nakuli bambi mu matwi yandi, "pita pulinkanya mu musumba musupile ena nokumwipaya. wileka menso yobe yabe ne nkumbu, kabili wimupanya. ⁶Nangufye mwaume umukote nangula umwaume umwaice, nasisungu, abana abacaice nabana mayo. wipayefye bonse! Nomba tekwesha ku kumanga ulufye onse uuli na kashilwa pa mpumi yakwe. mutampilefye apamushilo pandi!" Eco batampile kubakalamba abali kuntanshi ya ng'anda. ⁷Alilandile kuli bena, "Monaule ing'anda nokwisusha ulubansa ne fitumbi. mupitilisho!" Eco bali lee no kuya ku sansa umusumba. ⁸Ulo fye balimukusansa, nebo nalisangile ne mwinefye neka naliwile pa menso yandi no kulila ukubilikisha no kulanda ati, "Alale, shikulu Yawe, Bushe tekuti monaule bonse abashalapo mu Israeli mukupongolwela ubukali bwenu pali Yerusalemu?" ⁹Alilandile kuli nebo ati, "Amampulu ya nganda yakwa Israeli na Yuda yalikulishe sana. Icalo caliswilemo umulopa no musumba uliswilemo ubupondamkishi, pantu balanda ati, Yawe alilaba icalo na Yawe tamona!" ¹⁰Eco nomba amenso yandi tayakaloleshe no bulanda, kabili nshakabapanye. Nebo imibo yabo nkaibika pa mitwe yabo. ¹¹Moneni umwaume uufwele ifyakolondwe uukwete ulusendo lwakwa kalembe ku lubali lwakwe alibwelulukile. Alifishishe nokulanda ati, nebo ndicitile fye fyonse ifyo mwakonkomeshe."

Chapter 10

¹Ulo naloleshe ukulolenkana pamulu palya ukucila pamitwe ya Kerubiumu; cimo calomoneke pamulu pali bena kubati no safiri nokumoneka ukwakupalana kwa cipuna cabufumu. ²Nolu Yawe alilandile ku muntu uufwele mu salu iyakutelela no kulanda ati, "kabuye panshi yamipeto ya kwa Kerubimu, kabili no kwisushamo amaboko yabo yonse na mabwe ya lubingu ukufuma pakati ka kwa Kerubimu no ku basalanganya mu musumba." Nolu umuntu alingilemo ulo nalikulolesha. ³Kerubimu kulubali lwakukulyo lwa ngánda ulo umuntu ayingilemo, na makumbi yaiswilemo mu lubansa lwamukati. ⁴Ubukata bwakwa Ywe bwalimine ukufuma pali Kerubimu no kwiminina pamulu wakwingililapo uwa ngánda. Yaliswishe ngánda na makumbi, no lubansa lwaiswilemo ukubengeshima kwa bukata bwakwa Yawe. ⁵Icongo camapindo yakwa Kerubimu calikumfwika nakatalamukila ukulakufika kunse ya lubansa kubati lishiwi lyakwa Lesa uwa maka yonse ulo alanda. ⁶Calishile, ulo Lesa ankonkomeshe umuntu uufwele mu nsaliu iyakutelela no kulanda ati, "senda umulilo ukufuma pakati ka mipeto shilya shili pakati kaba kerubimu," umuntu aingile mo no kwiminina lubali lwa mupeti. ⁷Kabili Kerubimu alifishishre ukuboko kwakwe pakati ka kerubimu ku mulilo ulya wali pakati ka kerubimu, no kusumbula no kucibika mu maboko ya umo uufwele mu nsalu yakutelela. Umuntu alibulile no kubwelela kunse. ⁸Nalimwene pa Kerubimu icinti kubati kuboko kwa muntu panshi ya mapindo yabo. ⁹Eco nalikulolesha, mona! mipeto yine kumbali ya kwa Kerubimu - umupeto umo kumbali ya kwa Kerubimu umo- no kumoneka kwa mipeto kwali kubati libwe lyakukosesha. ¹⁰Ukumoneka kwa yako kwali cimo cine ukupalana kumo kwine kuli yonse ine kubati mipeto yaingila mu mupeto unankwe. ¹¹Ulo baendele, balile muntunga shabo ishili shonse shine, ukubula ukupilibuka kubati nifilya baile; Lelo intunga yonse uko umutwe walolele balukonka panuma ukwabula ukupilibikila kubati filya baleya. ¹²Imibili yabo yonse - ukubikapo inuma shabo amaboko yabo, na mapindo yabo- yalifimbilwe na menso, na menso yafimbile imipeto ine nokushinguluka konse. ¹³Ulo naumfwile, imipeto shikoitwa, imipeto yile shingulukisha." ¹⁴Cila imo yalikwete ifinsa fine, icinso cantanshi cali cinso ca Kerubi, icinso cabubili cali cinso ca muntu, icabutatu conso cakalamo ne cinso ca bune cakwa ka pumpe. ¹⁵Ulo bakerubimu- ifi fyali fibumbwa fya mweo ifyo namwene mumana wa Kebari calimine. ¹⁶Ulo caba efyo aba kerubimu baleenda, imipeto yalekuya kulubali lwabo, Kabili ulo caba efyo bakerubimu basummbula amapindo yabo ukwima uku fuma pa calo, imipeto tayapilibukile. Yaleikaulila lubali nabo. ¹⁷Ulo bakerubimu balimininefye, imipeto shalimininefye na ulo baimine. imipeto shalimine na bena, pantu umupashi wa mweo wali mu mipeto. ¹⁸Nolu ubukata bwakwa Yawe bwafumine pamulu wa pakwingilila mu ngánda no kwiminina pamulu wa Kerubimu. ¹⁹Kerubimu basumbwile amapindo yabo no kwimina ukufuma pa calo mu menso yandi ulo balile, ne mipeto yalikucita cimo cine pambali yabo. Baliminine pa mwinshi wakukabanga ku ngánda yakwa Yawe no bukata bwakwa Lesa wakwa Israeli bwaishile pali bena ukufuma pamulu. ²⁰Ifi efyali fimumbwa fya mweo efyo nakwete nokumona panshi yakwa Yawe wakwa Israeli ku mu mana wa Kebari, eco nalishibile ukuti fimakerubimu! ²¹Onse alikwete ifinso fine na one amapindo yane no kupalana amaboko ya muntu mponshi ya ma pindo yabo, ²²No kupalana ifinso fyabo fyali kubati finso efyo namonapo mu cimonwa pa mumana Kebari na cila umo balile Pantanshi yabo.

Chapter 11

¹Elo umupashi walinjimisha ni kuntwala kumpongolo ye bala lwa kukabanga mu ng'anda yakwa Yawe, baloseshe amenso yabo ku kabanga, nokwisa kumona, mu mwinshi lubali lwa mpongolo mwali abaume amakumi yabili na basano. Nali mwene yasaniya umwana mwaume wakwa Asuri na Pelatiya umwana mwaume wakwa Benaya, intungulushi sha bantu, pali bena.²Lesi alilandile kuli nebo ati, "We mwana wa muntu, aba ebaume abapanga ulubembu, kabili abapanga ubusalo bwaku panga ububi muli uno musumba. ³Bakolanda ukweba ati, 'Inshita yakukula amayanda te nomba; umu umusumba e mwipika, na fweo tuli nama.' ⁴Kanshi sesema pali bena. Sesema, we mwana wa muntu." ⁵Elo umupashi wakwa Yawe walikile pali nebo no kwisa kunjeba ukweba ati: Ifi efyo Yawe akolanda, "Ati ifi ifyo mwebi mukolanda, we ng'anda yakwa Israeli; ico nebo nalishiba ifipit mu mano yenu. ⁶Mwebi mulisandulwishe abantu mwaipaya muli uno musumba no kubesusha mumisebo. ⁷Kanshi, shikulu Yawe akolanda ifi: Abantu mwebi mwaipaya, abo mibili yabo mwa lilika pakati ka Yerusalemu, enama, na uno umusumba emwipika lelo muli nokufumishiwapo pakati ka uno musumba. ⁸Mwebi muli tinine ulupanga, elo npmba bkoleta ulupanga pali mwebi - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁹Nebo nkamifumyapo pakati kamusumba, no ku mibika mu maboko ya balebeshi, ico nebo nkaleta ubupingushi pali mwebi. ¹⁰Mukawa kulupanga, Nebo nkamingwila ukulingana no mwapelela imipaka ya Israeli elo mwebi mkeshiba ukweba ati ninebo Yawe. ¹¹Uyu umusumba tawakabe umwipika wenu uwa kwipikamo nangu mwebi ukuba inama mukati kanko. Nebo nkamipingula ukulingana nemipaka yamu Israeli. ¹²Elo mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe, ulya ine ifipope fyakwe musha endekemo na ulya ifyabupingushi fyakwe mushankonkele. Lelo mwebi mwendela mufyabupingushi fya nko ishamishinguluka." ¹³Calishile kuba ifi ulu nali kassema, Pelatiya umwana mwaume wakwa Benaya, alifwile. Elo nawile ubunkupeme no kulila neshiwi ilikalamba kabili nalilandile ati, "Alale, shikulu Yawe, bushe webi ukonaula ukupwilishisha bonse abena Israeli abashalapo?" ¹⁴Iceb cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ¹⁵"We mwana wa muntu, ba wenu! abantu ba cikota cobe ne ng'anda yakwa Israeli yonse! Abo bonse ebalya ca landwa ukweba kuli abo abekala mu Yerusalemu, 'bali ukutali ukufuma kuli Yawe! Cino icalo ca pelwe kuli fwebi nga icikwatwa cesu," ¹⁶Eco kanshi ulanda ati, 'Imfumu Yawe alandile ifi: nangula nali bafumisha ukutali mukati kanko, kabili nangu line naba salanganishisha mufyalo, lelo nebo naba icubo cabo pakashita kanono mufyalo umo baya.' ¹⁷Eco landa ati. 'Shikulu Yawe alanda ifi: Nebo nkamilonganika ukumifumya mu bantu, no kumilonganika ukumifumya mu fyalo umo mwasalanganine, kabili na nebo nka mipela icalo ca Israeli.' ¹⁸Elo bakaya ku;ya nokuya kufumyamo fyonse ifya bunani kabili nefintu fyonse ifya makankamika ukufuma muli ilya ncende. ¹⁹Nebo nkabapela umutima umo, kabili nkabika muli bena nkabikamo umupashi uupya. Nebo nkafumyamo umutima welibwe ukufuma mu munofu webi no kubapela umutima wa munofu, ²⁰pakweba ati balekwendala mufipope fyandi, bakalekusanfu nefyabupingushi fyandi no kuficita. Elo bakaba abantu bandi, na neboo nkaba Lesi wabo. ²¹Lelo kuli abo bonse abendela muku konkelesha ifyabunani ne fya makankamikae fyabo, nebo nkaleta ificitwa fyabo pamitwe yabo abene - uku ekulanda kwakwa Yawe," ²²Ba Kerubi balimishe amapindo yabo ne mipeto iyali kuli bena, no bukata bwakwa Lesi wakwa Israeli bwali pamulu wabo. ²³Elo ubukata bwakwa Yawe bwalile pamulu ukufma pakati kamusumba kabili bwaliminine palupili lwakukabanga ka musumba. ²⁴Umupashi walisumbwile no kumbwekesha mu Chaldea, kuli bankole, mucimonwa ukufuma ku muoashi wakwa Lesi kabili necimonwa ico na mwene calile uufuma pali nebo. ²⁵Elo nalilondolwelele aba muli bunkole ifintu fyonse ifya kwa Yawe ifyo nebo namwene.

Chapter 12

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²"Wemwana mwaume wamuntu, webowikala pakatika ng'anda yabusangushi, apo bakwata amenso yakumina lelo tabamina; Kabili apo bakwata amatwi yakumfwilako lelo tabomfwa, pantu baba ni ng'anda yabusungashi.³Eco kanshi nganikuli webo, wemwana mwaume wamuntu, pekanya ifintu fyobe kuli bunkole, kabili utendeke nokuya akasuba mumenso yabo, pantu nkomicita bunkole mu menso yabo ukufuma kuncende yobe ukuya kucende imbi. Limbi bakamba ukumona, ukumona, nanguline baba ni ng'anda yabusangushi.⁴Webo ukaleta ifintu fyabunkole mubushiku kumuida wabo; Kabiye mucungulo mumenso yabo munshila umo uli onse endamo uku ya kuli bunkole.⁵Imba icipunda icakupita mucibumba mume nso yabo, kabili nokupitamo muli cena.⁶Mumulola wabo, imya ifintu fyobe pamabeya, kabili ufumye panse mumfifi. Fimba icinso cobe, pantu webo taulingile ukumona icalo, pantu nebo ndikutumine webo nge cilangilila ku ng'anda yabena Isreali."⁷Eco nalicitale ifi, ifyo fine nali uwakambishiwe. Naliletele ifintu ifyamuli bunkole bwa munshita yakasuba, kabili mu cungulo nalimbile icipunda ukupita mucibumba ne minwe. Naliffumishe ifintu fyandi apafita, kabili nalifumishe pamulu pamabeya yandi mu mulola wabo.⁸Elo icbo cakwa Yawe calishile kuli nebo mulu celo, ukwebw ati, ⁹"Wemwana mwaume wamuntu, bushe ng'anda yabena Isreali, ilya ing'anda yabusangushi, taileipusha ukweba ati, findo ukocita?"¹⁰Landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alilandile ifi: iyi micitileyabukasesema inkamine cilolo wamu Yerusalem, kabili nayonse amayanda yabena Isreali apo bena baba pakati."¹¹Landa, 'nebo ndi cilangilila kuli webo.' ngefyo nacita, elo cikacitwa kuli bena, bena bakaya muli bunkolo no kusendwa ubusha.¹²Cilolo uli pali bena akemya pamulu ifintu fyakwe pamabeya yakwe umwafita, kabili akaya kuse ukupitila mu cibumba,. Bakemba ukupita mucibumba nokufumyamo ifintu fyabo. Ena akafimba icinso cakwe, pakweba ati ekamona icalo namenso yakwe.¹³Nebo nkafungulwila ubusumba bwandi pali ena kabili akekafwe muciteyo candi, nolu nebo nkamuleta ku Bebele, icalo cabena Kaldi, lelo takacimone cena. Ena akafwa kulya.¹⁴Nebo nkasalanganisisha mu nshila yonse abo bonseabamushungulwike abo abalikukumwafwa ne fita fyakwe fyonse, kabili nkatuma ulupanga panama yabo.¹⁵Elo bakeshiba ukuti nine Yawe, ulo nkabasalanganya bema pa nko kabili nokubasalanganya mu fyalo fyonse.¹⁶Lelo nkashako abaume abanono ukufuma ku lupanga, icipowe, ne cinkuka, pakwebati bengasunga fyonse ifyamakankamike yabo mu fyalo umo nebo nkyatwalamo, pakwe bati bakeshibe ukweba ati ninebo Yawe."¹⁷Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ti, ¹⁸"Wemwana mwume wamuntu, lyo mukate obe nokututuma, kabili nwa amenshi yobe no kututuma na malangulushi. waiko pamula ndu walukakala lwabonse abo abekala mulya."¹⁹Elo ulanda kubantu bamu calo, 'Shikulu Yawe alilandile ifi ukukuma abekashi bamu Yerusalem, na calo cabena Isreali, "Bakalya umukate wabo nokututuma kunwaamenshi yabo ulo bakotenkana, ico incende ikafulunganishiwa no mwisulo waiko pamula ndu walukakala lwabonse abo abekala mulya."²⁰Eco imisumba ilya yaikelwemo ikaba icibolya, kabili icalo cikaluka icalo cakulekeleshiwa; Pakoseba atiwebo ukeshibe ukuti ninebo Yawe.²¹Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²²"wemwana mwaume wamuntu, lipinda ndo ukwete mucalo cabena Isreali iliko ebati, "Inshiku shilitantalile, necimonwa conse cilifilwe?"²³Eco kanshi, landa kuli bena, 'Shikuklu Yawe alilandile ifi: Nebo nkofisha kumpela ili pinda, kabili nabantu ba mu Isrealitabakalibomfyepo.' Ulande kuli bena, 'Inshiku nashisa shiko palamina ulo conse icimonwa cikafikilishiwa."²⁴Eco takwakabe nangu cimo icimonwa cabufi nangu imbuko shakwangwa mukati ka ng'anda yakwa Isreali.²⁵Pantu ninebo Yawe! ndelanda, kabili ndacita icebo ndanda umulandu, uyushaka shinge shinge. Pantu nkalanda aya amashiwi munshiku shabo, we ng'anda yabusangushi, kabili nebo kaficita!- uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe."²⁶Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²⁷"Wemwana mwaume wamuntu! mon, ing'nda yakwa Isreali ililandile, icimonwa ico amona canshiku ishingi ukutendeka ilelo, kabili ubusesemo bwakwe bwa nshita ntali."²⁸Eco kanshi landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alandile ifi: Ifyebo fyandi tafyakashinge shinge, lelo ifyebo ifintu nebo nandile filinokucitwa- uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe.

Chapter 13

¹Nakabli icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukwebati, ²"we mwana wa muntu sesema palwaba bakasesema abakosesema mu Isreali, kabili landa kuli abo abakosesema pafya kwelenganya kwabo umfwa ku cebo cakwa Yawe. ³Shikulu Yawe akolanda ifi; kalanda kuli kufyangwa fyakubakasesema abakonka umupashi wabo, lelo abatabamona nangu kamo! ⁴Israeli bakasesema bobe balikubati ni ba mumbwe mumpanga iyaku lekeleshiwa. ⁵Mwebo tamwile mufibomba fyakutobaulwa icashi nguluka inganda yakwa Israeli muku filingika mukukana ubulwi pali bulya bushiku bwa kwa Yawe. ⁶Abantu balikwete ifimonwa ifyabufi no kusobelwa kwa bufi abo abalanda ati, "ifyo ne fyo ekulanda kwa kwa Yawe." Yawe tabatuma bena, lelo pali co balengele abantu ukusubila ukuti amashiwi yabo yakesa kufikilishiwa. ⁷Bushe tamwakwete ifimonwa fyabufi no kulenga ukusobela kwabufi mwe balanda ati, "ifyo ne fyo ekulanda kwa kwa Yawe" ulo nebo nemwine shilandile?"Eico kanshi shikulu Yawe alanda ati, pamulandu wakuti mwebo mwakwete ifimonwa fyabufi elo mwilibepele ubufi-eco ifi efyo shikulu Yawe apampamika ukupililika mwebo. ⁹Ukuboko kwandi kukemina bakasesema abakwata ifimonwa fyabufi kabili abo abasobela ifya bufi, Tabakabe mukulongana kwa bantu bandi nangula kulembwa mucitabo ca nganda ya kwa Israeli; tabafwile ukuya ku panga yakwa Israeli pakwebati mukeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe! ¹⁰Pamulandu waici, na pa mulandu batungulula abantu iciyeyeye no kulanda atim 'umutende ulo tapali umutende bakokula icibumba ici bakashinga ne fyakubuta. ¹¹Landa kuli abo abakoshinga ifyakubuta ku cibumba, cikawa panshi; ikaloka imfula iyakukosa kabili nkatuma amabweyatupili kukuleka cikawe, kabili nomwela wankuba ukaciwisha panshi. ¹²Mona icibumba cikowa panshi. Bushe bambi tabalanda kuli webi, "filikwisa ifyakubuta ifyo webi wabikako?"¹³Pali ico shikulu Yawe alanda ifi; nkaleta umwela wakosa mubukali bwandi, kabili kukaba ilyeshi lya mfual mubukali bwandi! utupilitwa mabwe mubukali bandi tukapwililika ukuconaula. ¹⁴Eico nebo nkacitoba icibumba ukuuyiaki panshi ica mwashingako ne fyakubutulukila kabili nkacitobaula ukufika panshi nomufula waciko ukasha pambilibili. Ici cikawa kabili mwebo mukekala mu kati kaici conse. Elo mukeshiba ukuti ninebo Yawe. ¹⁵Pantu nkapwisisha mu icipyu candi mu cibumba na bonse abacibutulwishe. nakalanda kuli mwebo, "icibumba tacilikona nangula abantu abalikucishingula ifyakubutulukila- ¹⁶bakasesema bakwa Israeli abalikusesema pali Yerusalemu kabili abakwete ifimonwa fiamutende pali ena. Lelo takuli umutende!-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe."¹⁷Lelo webi wemwana wamuntu tonat amenso pabana banakashi babantu bobe abasesema pafya mano yabo, no kusesema palwa bena. ¹⁸landa 'shikulu Yawe alanda ifi; akalanda kubanakashi ababika ifikobo fiamalele no kusamika lubali kuminwe yabo nokupanga ifintambala kumitwe yabo ukulingana nacilya cipimlo nokulenga imyeo ya bantu bandi bushe ukalunga abantu bandi nokupususha imyeo yenu. ¹⁹Mulishile pa bantu bandi, ku mikana ya barley na notufungau twa mukate, ku kwipaya abantu abatafwile ukufwa nakusunga imyeo iyo taifwile ukukonkanyapo ukeikala pamulandu yabufi bwenu ku bantu bandi abaumfwile kuli mwebo. ²⁰Eico kanshi shikulu Yawe alandha ifi; njimine ifikobo fiamalele ifyo mwabomfeshi kukunaula imyeo sha bantu kwati bali fyuni. icinefye nkabonaula bena ukufuma muminwe yenu; na bantu abo mwaikete kubati mfyuni -nkalenga bakaye abakakulwa. ²¹Nkalepaula ifisalu fyakumitwe yenu kabili nkapususha abantu bantu ukufuma mukuboko kwenu, elo bena tabakatale abekatawa mumine yenu. Mukeshiba nokwebati nineno Yawe. ²²Pamulandu watomposha umutima wamuntu umololoke no bufi, nangu nebo nshakabile ukutomposhiwa kwakwe kabili pamulandu wakoselesha ukucila ificitwa fya muntu umubifi pakuti tapilibwike ukufuma kunshila yakwe kukupususha umweo wakwe- ²³eico tamwakakwete ifimonwa ifyabufi nangu kukonkanyapo ukusobela, pantu nebo nkapususha abantu bandi ukufuma muminwe yenu mukeshiba ukuti nineno Yawe."

Chapter 14

¹Abakalamba bamo aba mu Israeli balishile kuli nebo o kwikala pantanshi yandi. ²Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikolanda ati, " ³We mwana mwaume wa muntu, aba baume balisendele tulubi twabo mu mitima yabo no kubika cilibwe cakuipunako ku mampulu yabo pantanshi ya finso fyabo. Bushe nebo ningepishiwa kuli bena muli ici conse?⁴Eco bilisheni ifi kuli bena no kulanda kuli bena, 'shiulu Yawe alandile ifi: Cila mwaume wa mg'anda ya bena Israeli uusensa utulubi mu mutima wakwe, nangu ubika ilibwe lyakuipinunako ilya mampulu yakwe pantanshi ya cinso cakwe, kabili noli akoisa kuli kasesema - nebo, Yawe nkomwasuka ukulingana ne mpendwa ya tulubu twakwe. ⁵Nkacita ifi pakweba ati ningabwesha ing'anda yakwa Israeli mu mitima yabo iyo iyatamfiwa ukutali ukufuma kuli nebo ukupitila mu tulubi twabo. ⁶Eco landa kju ng'anda ya bena

⁷Pantu uli onse ukufuma mu mg'anda yakwa Israeli na onse umulebeshi ukoikala mu Israeli uifunya kuli nebo, usende utulubi mu mutima wakwe no kupika ilibwe lya kuipununapo na mpulu yakwe na ntanshi yacinso cakwe, kabili ani uoisa kuli kasesema ku kumfwaya nebo - nebo =,Yawe, nkamwasuka ne mwine. ⁸Eco nkateyanya icicno candi kuli ulya mwaune no kupanga icishiblo ne pinda, pantu nka mufunya pakati ka bantu bandi, kabili weba ukeshiba ati ninebo Yawe. ⁹Umfwa kasesema abepwe kabili alanda icebo, nolu nebo, Yawe, nkabepa ulya kasesema; nkafisha ukuboko kwandi pali ena no kumnonaula ukufuma pakti ka bbantu bandi aba Israeli. ¹⁰Bakaisendela amampulu yabo abena; amampulu ya onse uwipusha ukufuma kuli ena. ¹¹Pamulandu wa ifi, ing'anda yakwa Israeli tayakalulumbwe ukufuma kukukonka nebo nangula ukuyonnaula abena nakabili ukupitila mufya bupulumushi fyabo. Bakaba bantu bandi, kabili nebo nkaba Lesa wabo - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."¹²Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, dakolanda ati, ¹³"We mwana mwaume wa muntu, ulo icalo cabembukila nebo ukupitila mukucita ulubembu pakwebati ningatambalika ukuboko palo wena no kutoba inkonto ya mukate waciko, no kutuma icipowe pali cena no kufumya abantu ne nama ukufuma ku calo; ¹⁴nolu nangu aba baume batatu - Noah, Danieli, na Yobo bali pakati ka calo, kuti bapusushafye imyeo yabo ukupitila mu bulungami bwabbo - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Umfwa nebo intume ifiswango fya bubifi ukupula mu calo no kucipanga ing'umba pakwebati cingaluka icalo icakonaika umo umuntu nangu umo ashinga pita pamulandu wa fiswango, ¹⁶nolu nangu aba abaume bamo bene batatu nga bali cena - ulo nkoikala - efya landile shikulu Yawe - tekuti bakwanishe ukupususha nangu bana babo abaume nangi abana abanakashi; yekafye imyeo yabo iengasushiwa, leo icalo kuti caba cakonaika. ¹⁷nangu umfwa nebo naleta ulupamga pali cilya calo nakulanda ati, " we lupanga, kabuye kupita mu calo no kwipaya abantu na inama kufuma kuli iwena', ¹⁸nolu nangu aba abaume batatu bali mukati ka calo - ulo nkoiksala, efya lansile shikulu Yawe - tekuti bakwenishe ukupususha abana babo baume nangula abana abanakashi' yekafye imyeo yabo eikapusuka. ¹⁹Nangu umfwa nebo natuma icikuko muli ici calo nokwitulula ubukali pali cena ukupitila mu kusumya umulopa, pakwebati bengapaya abantu ne nama, ²⁰nolu nangu Noah, Danieli, na Yobo bali muli cilya calo - ulo ndi no mweo, efyalandile shikulu Yawe - tekuti bakwanishe ukupususha na abana babo abaume nangu abana abanakashi' yekafye imyeo yabo eingapusushiwa ukupitila mun bulungami bwabo. ²¹Pantu shikulu Yawe alilandile ifi" Nkalenga ifintu ukubipilako ulo nkatuma ifyakukanda fine - icipowe, ulupana, ifinama fya mumpanga, ne cikuko - pali Yerusalemu ukwe[aya abantu ne finama ukufuma kuli ena. ²²Nomba, mona! abakapusuka bakashala muli ena, abakapusuka bakaya na bena babo abaume na bana bakashi. Mona! bakafuma kuli weba, kabili ukamona imibele yabo ne ficitwa no kunkumbwa ukukuma ukukandwa uko natuma kuli Yerusalemu, na pafyashala fyonse ifyo nebo natuma pali cilya icalo. ²³Abakapusuka bakakukunkumba weba ulo ukomona inshila shabo na icititwa fyabo, eco ukeshiba ifi fintu ifyo nacita pali ena, kwebati nshaficitila ibusha ! - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

Chapter 15

¹Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukweba ati, ²"we mwana mwaume wa muntu, nindo umwangashi wa wamina ukucila icimuti icilifye conse ne misambo iyaba mu fimuti mu mutengo? ³Bushe abantu balabula inkuni ukufuma ku mwangashi ukupangaklo icikatile ukufuma kuli cena ukukanikila icintu icilifye conse? ⁴Mona! Umfwa caposwa mumulilo kubati mafuta, kabili umfwa umulilo wa oca fyonse kulutwe na kabili na pakati, Bushe cabune kucili conse?"Mona! ulo capwililikile, tekuti cipangepo nangufye cimo; icacinefye nombu, ulo umulimo waoca, ninshi nakabili tekuti cipangepo nangulafye icili conse ica kubomfya. ⁶Ecalenga shikulu Yawe alilandile ifi; ukucila ifimuti ifyaba mumuteengo walipela umwangashi nga mafuuta ya mulilo; Nebo nkacitafye munshila imoine pa bekashi ba mu Yerusalemu. ⁷Pantu nkalosha icinso candi pali mwebo. Nangufye nga bafumine mu mulilo, lelo umulilo ukabonaula bena; elo mukeshiba ati nine Yawe, ulo nebo nkalosha icinso candi pali bena. ⁸Elo nebo nkapanga icakulekeleshiwa icakupomoka pantu bali pangile ulubembu -ici cisemo cakwa Yawe."

Chapter 16

¹Ulo ishiwi lyakw yewe lyaishile kuli nebo, likolanda ati; ²"we mwana mwaume wa muntu, weebe yerusalemu pafya bunani fyakwa, ³Elo landa, nshikulu yawe akolanda if kuli yerusalemu: ukutendeka nkobe elo no kufyalwa nkobe fyalitikile mucende mu calo cabena kenani; wiso ali umwina Amone, elo na noko ali umwina Hiti. ⁴Pa bushiku wafyelwe webo, noko taputwile mutoto obe, takusangulwile webo mumenshi nangu kusubwa no umuceee, nangu ukukufungilisha musalu. ⁵Takuli ilinso nangu limo elya kukwatile inkumbu kukucita icili conse pali fifintu kuli webo, ukulekuba ne kumbu pali webo. Pali bulya bushiku ubo wafyelwe, ne patila ya mweo obe, waliposelwe insansalila mupanga iyakucenana. ⁶Lelo nebo nalipitile pali webo, elo nebo naliku mweene webo ukashilikita mumulopa obe we mwine; Elonalilandile kuli webo mumulopa obe, ba no mweo; "nalilandile kuli webo mumulopa obe, ba no mweo!" ⁷Nebo nalilengele webo ukukula kubata cilimbwa camwibala. webo walitungulwile no kwisa kuba umukalamba, elo webo walishile kuba icisamo cafisamo. Namabele yobe yalisakile, walikulile uwakutikama, nangu cakuti walyu bwamba elo no kwakubula ukufwala. ⁸Nebo nalipitile pali webo nakabili, elo na limweene webo. moona! inshita yacitemwko yalishile pali webo, eico nebo nalyashikile umwingila pali webo elo no kufimba pa bwamba bobe. Elo nebo nalilapile kuli webo elo nokuleta webo mucipangano— uku akulanda kwakwa nshikulu yawe— elo webo washilekuba uwandi. ⁹Elo nalikusambile webo na menshi elo no kuku wamya ukufumapo umulopa obe, elo nalikusubile na mafuta. ¹⁰Nalikufwikile mufyakufwala fyakupikulwa elo nali bikile indyato sha icheshi kumakasa yobe. Elo nalikufimbile ne fyankolokondwe elo ne fya belu belu. ¹¹Necakokelepo nasamike webo nefisamo, elo nafwikile insambo ku maboko yobe, elo no munyalolo ukushinguluka umukoshi obe. ¹²Nalibikile icipini mutupunda twa myona yobe elo na mashikiyo mu matwi yobe, ne cilogwe icakuwama pa mutwe obe. ¹³Elo webo waisamune na golde elo na sifere, elo walifwele mufyankolokondwe, neshakutelela nesalu shakupikulwa; webo walile ubunga bwa kupeleka, ubuci, elo na mafuta, elo walyumusuma saana, elo walishileku na mfumu. ¹⁴Ululumbi lobe lwalile mukati nkanko pamulandu wabusuma bobe, paakwebati cali icakuyana mu bucindami ico nebo napele kuli webo—uku akalanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Lelo webo walicetekele mubusuma bobe we mwine, elo webo walitile kubati nicilende pamulandu walulumbi lobe; webo walipongolwele imitile ya bucilende kuuli onse uya walikupita, pakwe bati ubusuma bobe bulekuba ubwakwe. ¹⁶Elo walibulile ifya kufwala fyebo elo kulifyena walipangile icende shakusansama palobe wemwine waliyefeshe mumalangi ayakupusana, lelo kulya watitile kubati cilende. Ifi tafyali nokulekutitika. Nangu icicintu ukulekubako. ¹⁷Walisendele icisamo ca nkolokondwe ica golde na sifere ifyo nakupele, elo wali ipangile we mwine ifipasho fya baume, elo walikucita nafyena ifya bucente ngefyo cilende angalekucita. ¹⁸Walisendele imkasu yobe eyakupikula no kufumba pali yeena, elo walitulile ku cinso cafiko amafuta yandi elo namafuta yamu nuko kuciso cafiko. ¹⁹Umukate wandi napelele webo— uwapangilwe no bunga bwa kutela, nama funta, elo nobuci— walitulile ku cinso cafiko ukuba icinuko icabune, pakwebati ifi ifya kucitika— uku akulanda wa nshikulu Yawe. ²⁰Elo walisendele abna baume bobe na bana banakashu abo wafyalile nebo, elo walibapele icelambo kufyakupashanya ukuti bengaliwa nge cakulya. bushe imilimo yobe iya bu bucilende mulandu uunono? ²¹Webo walipaile abana bandi kutiumi elo nokubalenga ukupita mumulilo. ²²Mulifyonse ifya bunani fyabo elo ne mititile yobe i ya bucileende taliwa kutotokanya pa nshiku sha bu musepela bobe, ulo webo walyu bwamba elo ukwakubula ukufwala walikushilikita mumulopa obe. ²³Kalanda! kalanda kuli webo!— uku akulanda kwa kwa shikulu Yawe eico, ukulekulundapo kuli fyonse ifi ifya bubifi, ²⁴Wali ikulile we mwine icikombolo elo no kuipangila apasansabala mucende yonse palwalala. ²⁵Walikulile iceeende yobe iyakusansama cila papela yamusebo elo no kupanga ubusuma bobe icamuselu, walitangalikile, makasa yobe kuli onse ilyo ukopitapo, elo walifushishe ne mititile yobe eya bucileende. ²⁶Walicitile kubati nicileende na bena Egupito, na bena mupalamano bobe abalwiso, walicitile fingi saana kumibeele ya bucileende, kukusombamba nebo kubukali. ²⁷Moona! nkotambalika ukuboko kwandi paliwebo no kuputulako kufya kulya fyonse. Nebo kapela umweo obe kubalwani bobe, abana banakashibaba Pelishiti, abo abali ne nsoni ku mibele yobe iya bubi, ²⁸Webo walikucita kubati nicileendenabena Assyrian pamulandu tawalikufikapo ukufwikisha. ²⁹Webo walikucita kubati nicileende elo nalolwine tawalikufikapo ukufwikisha. Webo walibombele ifintu finginifyamitile ya buceelende mu calo caba makwebo ica Kaidi, elo naiffine tafyalekusekesha webo. ³⁰Kulwalando kwa mutima obe— uku akula kwakwa shikulu Yawe— patwe bati wingalekucita ififitu fyonse, mititile yakwa cileende wakubula isoni. ³¹Ulikulile webo icikombola pa muulu wa cilatushila elo no kupanga apasansabala mulu bansa lonse ulwapalwalala. Lelo webo tawali kubati nicileende pamulandu webo walisulile kusenda malipilo. ³²We cileende mwanakashi, ukosumina abatulatula ukucila umulume obe. Abntu ³³bakopeela amalipilo kuli cileende onse, Lelo webo ukopela amalipilo kuli bonse abatemwikwa bobe no kubapeela amafisakanwa pakwebati baikosa kuli webo ukufuma kuli fyonse ifyashingulukile pa mititile yabo iya

bucileende. ³⁴Elo pakoba ubupusaano pali webo elo na banakashi bambi. Takwali nelo umo uwalikupela amalipilo pafya mititile yobe iya buceende. Webo walipuseneko saana. Wa ukbapela amalipilo beena elo tapali nolo umo uwalikupela kuli webo. ³⁵Eico, we cileende, ulekufwa kwishiwi lyakwa Yawe. ³⁶Ishikulu Yawe alilandile ifi: pamulandu ulipongolwele ulwinso lobe elo walifimbwile pa bwamba bobe mufya mititile yobe iya buceende na batemwikwa bobe elo na fyonse ifyamuselu ifya tulubi tobe, elo pamulandu walibapeele tweena umulopa waabana bobe. ³⁷Eico, moona, nevo kolonganika bonse abatwmwikwa bobe abo wakumene nabo, bonse abo walikutemwa elo na bonse abo walikupata, elo nevo kaba kolonganika bena pali mwebu mumbali shonse,. Nebo kafimbula pa bwamba bobe kuli beena pakwe bati baka moone bonse bwamba bobe. ³⁸Elo nkakanda webo pa buceende bbe elo napakusumya kwa mulopa, elo nevo kaleta pali webo ukusumya kwa mulopa ne cipyu candi elo na kalumwa. ³⁹Nebo kakupela muminwe yabo eco baka bongolola apakusansabala pobe elo baka toba panshi inceende shobe ishakusansuka elo bakakufula ifyakufwala fyonse elo no kusenda fyonse fisamo fyobe. Bakakusha ubwamba eo ukwabula ifyakufwala. ⁴⁰Elo bakaleta ibumba pali webo elo bakakupola webo na mabwe, elo bakakupula pakati na mampanga yabo. ⁴¹Ba nkoca amayanda yenu no kulekukucita ifingi ifya kukanda pali webo mu menso ya babakashi abengi, pakwebati kobika icakulesha ku buceende bobe, elo webo tawakatale aulipila abatemwikwa bobe. ⁴²Nolu katalalika icipyu candi pali webo; Nobukaali bwandi bukofuma kuli webo, pakwebati kalekufwa bwino, elo shakaleku kalipa na kabili. ⁴³Pamulandu webo tawalikubwisha matotokanyo mu nshiku sha bumusepela bobe elo ulilengele nevo kusukana kubukali pamulandu wa ififintu fyonse, ico nkashi, moona! Nebo ne mwine nkoleta umutwe obe panshi kukukandwa pali webo pafyo wacitile-uku akulanda kwakwa shikuli Yawe, Bushe taulundileko kuli yonse imbi imititile yobe iya muselu? ⁴⁴Moona! uli onse uyo unkosonsa amapinda aya kokuma webo akolandaati, ""ngefyo myona ali, efyo no mwana mwanakashi wakwe akoba. ⁴⁵Uli mwana mwanakashi wakwa noko, uyo uwamuselu ku mulume wakwe elo na ku baana bakwe, elo ulikashi ya nkashi shobe abo abamuselu ku balume babo elo na ku baana babo. Noko ali umwina hiti, elo na wiso ali umwina Amone. Nkashi yabo umukalamba ali ni Samaria elo abaana bakwe abanakashi bali ni bamo abali kwika kukapinda kakukiso, elyo nkashi yobe umwaice a umou walikwikala kukapinda kakukulyo kobe, akwebati, sodomu elo na baana bakwe abanakashi. ⁴⁷Tawali kweendafye mushila shaabo elo no kulekwa ambula amibeele yabo elo ne mititile, lelo mushila shobe shonse walibipishe ukucila ifyobali kuba. ⁴⁸Nga nevo ndi no mweo- uku akulanda kwa kwa shikulu Yawe -kashi yobe sodomu na saana, bakwe abanakashi, tabali kucita saana ifya bubufi ngefyo webo na baana bobe abanakashi mwalikucita. ⁴⁹Moona! ulu alubembu lwakwa nkashi yobe sodomu ukwebati ali uwakutalama mu bwangalishi bwakwe, umulekulesha elo no kukana ku lekuposa ammano kufintu fyonse. Talikunkosha minwe yaba bunsu elo na bantu abalaanda. ⁵⁰Ali uwakutalama elo ali ipeleshe kukucita ifya muselu ku cinso candi ico nali bafumishepo beena ngafyo uko moona. ⁵¹Nali samaria tacitile nangula citika wa membu shobe; mushilaya kwabati, ulicitile fintu fingi ifya muselu ukucula pafyo bacitile beena, elo ulilangile ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webo panulandu wafintu fyonse ifya muselu ifyo ucita webo! ⁵²Nokucilisha webo, ukoilanga we mwine insoni; muliishila ukoilangisha ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webo, pamulandu wamemba walikucita mu shila shonse ishamuselu. Ba nkashi shobe nombaba ba nkomoneka ukubapo bwino pali webo. Naku cilisha webo, waliku langisha insoni shobe we mwine, pantu muli inshila walikuilangisha ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webo. ⁵³akwebati kobwisha bunkole bwabo- bunkole bwakwa sodomu na baana bakwe abanakashi, elo na bunkole bwakwa samaria na baana bakwe abanakashi- elo na bunkole bobe bukoba pakati kabeena. ⁵⁴Pa kupenda ififintu ukalekulangisha insoni shibe; ukusebaana pamulandu wafintu fyonse ifyo wacita, elo na muli inshila uko sakuba icakutalalika kuli beena. ⁵⁵Eico nkashi yobe sodomu na baana bakwe abanakashi ba kabweshiwa ku mibeele yabo eya kunuma, elo na samaria na baana bakwe abanakashi bakabweshiwa kucidfulo cabo icakunuma. Elo webo na baana bobe abanakashimukabwelela ku mibeele yenu iya kunuma. ⁵⁶Sodomu nkashi yobe talinakulumbulwa pa kanwa kobe mu nshiku shakusansamuka, ⁵⁷libe ububifi bobe tabulasokoloka. Lelo wali icintu iceesekwe ku baana babakashi bakwa Edomu elo na ku baana banakashi bonse. ababa Philishiti abamushingulukile ena. Na bantu bonse palwa kukankamba webo. ⁵⁸Webo ukalekulilangishi insoni shobe wemwine elo ne fyamititile yobe ifya muselu! - uku akulanda kwakwa yawe! ⁵⁹Nshikulu Yawe akolanda ifi; Nebo kobomba na webo ngefyo ukofwaya, mwebu mulisulile umulopa wenu pakulekutoba icipangano. ⁶⁰Lelo nemwine nkobwisha itotonkanyo lya cipanano ndi na webo icapangilwe mu nshiku shabu mu sepela bobe, elo nevo nkoshiya icipangano na webo umuyaya umuyaya. ⁶¹Ulo webo ukalekwibukisha inshila shobe elo ukalekufwe insoni ulo webo na bankashi shobe aba caice. Nkopela beena kuli webo nga baana bobe abanakashi, lelo tepa mulandu wacingano cobe. ⁶²Nebo nemwine nkoshiya icipangano candi na webo, elo webo ukeshiba kwebati ninebo Yawe. ⁶³Pamulandu wafifintu, webo ukalekwibukisha ifintu fyose mwitoitonkanyo no kulemba nesoni, eco ta wakalekwusula akanwa kobe. ulo nevo kobelela webo uluse pali fyose ifyo wacitile- uku akulanda kwakwa nshikulu Yawe.

Chapter 17

¹Icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ²"We mwana mwaume uwamuntu, tyoleka icifyoleko elo ulekulanda umumlumbe ku nganda ya kwa Isreali. ³Kolandati, 'shikulu Yawe akalanda ifi: Kapumpe umukalamba na mapindo ayakulu elo ayakulepa, uwaisulamo amasako, elo kabili aya kubalala alile ku lebanoni elo nokwikata pa mulu wa cimuti ca keda. ⁴Calikontweleko utwapalutwelwa misambo elo alitutwele ku calo ca Kenanii alitubyele na mu misumba wa ba shi makwebo. ⁵Alisendele ne imbuto shimo isha mu calo elo no kulekushibyala mu mushili uwa kufunda. Ali shibikile shena inbali na menshi ayegi kubati mufinsa. ⁶Nolu shalimenene elo walishile kusanguka umwangashi uwipin uwayandalila panshi. Imisambo yauko yalyalu kele ukulekulola kuli ena, elo imishila ya ciko yalikulile pesabalya ciko. Elo walibele umwangashi elo walifumishe imisambo elo no kubalula. ⁷Lelo kwali kapumpe naumbi umukalamba na mapindo ayakulu elo na masako ayengi. mona! uyu mwangashi ulyalwile imishila yauko ukulekulola kuli kapumpe ukufuma pa ncende iyo wa byelwepo ukwebati wingalekutapililwa. ⁸Walibyelwe mu mushili usuma ku lubali lwa menshi ayengi ukwebati ufumye imisambo elo no kutwala ifisabo, ku kuba umwangashi ukalamba. ⁹Landa ku bantu, 'Shikulu Yawe akolanda ifi: Bushe cikatunguluka? Bushe tacakamkulwe elo no kukosaulwe ifisabo fya ciko pakwebati cilekuma, elo ukukula kwa cimuti conse ku koma? Takuli ukuboko ukwakukosa nolo abantu abengi balekufwakwa ukulekucinukula ku mishila ya ciko. ¹⁰Elo mona! Panuma yaku cibyala, bushe cikakula? Bushe tacakabonse ulo umwela wa ku kabanga ukacikumya? Cikomisha ukufuma muncende ye bala umo capukile." ¹¹Nola icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikolanda ati, ¹²"Sosa ku ba nganda yaba cintomfwa, Tamukoishiba ifyo ifi fintu fikopilibula? Mona! Imfumu yaiko elo na bana banakashi baiko balibaletele kuli ena, mu babele. ¹³Nolo alibulile ulupwa ku bufumu, balipangile icipangano na ena, nokubengisha mu mulapo. Alisendele abantu babulamba aba mu calo, ¹⁴ukwebati ubufumu bwingesa kubwelela panshi elo nokukana imya ubwine bweka. Pa kulekusunga icipangano cakwe icalo cikeminina. ¹⁵Lelo imfumu ya ku Yerusalemu yalisangukile ena pa kutuma inkombe shakwe ku Egiptito ku poka bakafwalo elo ne fita. bushe akopusuka? Bushe uyo ukocita ifi fintu akobutuka? Nga akofulunganya icipangano, bushe akopusuka? ¹⁶Ulo ndi no mweo! - ukuekulanda kwakwa shikulu Yawe - icine akafwa calo ca mfumu iyalengele ena ukulekuba mu imfumu iyo umulapo waiko ulisulilwe, elo ne cipanyano cakwe alyonawile. Mukati ka Babele emo akofwile. ¹⁷Farao ne fita fyakwe ifya maka ne bumba ilya bantu ilikalamba talyakamwafwe mu bulwi; ulo ifibumbili fikokulwa ne fibumba ku cingilila filikulilwe ku kuputula imyeo ya bantu abengi. ¹⁸Pakwebati imfumu ilisulile umupalapo wakwe palulekonaula icipangano, mona, alifungulwile ukuboko kwakwe ku kupanga icilayo lelo alicitile ifi fintu fyonse. Takalekupusuka. ¹⁹Elo shikulu Yawe akolanda ifi: Ulo ndi no mweo bushe tauli mwilapo wandi; uyo asulile ne cipangano candi ico Tobele? Elo nkoleta ukukandwa kwakwe pa mutwe wakwe! ²⁰Nkafungulwila isumbu lyandi pali ena, elo akekatwa mu citeyo candi. Elo nkaleta ena ku Babele no kucita ubupingushi pali ena kulya pa mulandu wakwe uyo acitile ulo akene nebo! ²¹Imbutushi shakwe shonse, imilalo ya fita fyakwe ba kawa ke lupanga elo na bano aba koshalapo bakosalanganina mutupinda tonse. Elo ukoishiba ukwebati ninebo Yawe; nebo ndi landile ici kuti cacitika. ²²Shikulu Yawe akolanda ici, Elo nebo nemwine nkosendapo utumisambo twakulepesha utwa cimuti ca Keda, elo nkacibyala apatali ukufuma ku misambo ya uko iinono. ²³Nebo kouputalako, elo ne mwine nkoubyala pa lupili lwa kulepa. Nebo nkoubyala pa mpili sha kwa Israeli elo ukutumba nokutwala icisabo, elo ukesa kuba umu Keda usuma ukweba iconi conse icamapindo cikalekwikala pesamba lyaiko. Fikapikula ifisansala mu cintelelwe ca misambo yaciko. ²⁴elo ifimuti fyonse ifya mu mpanga fikeshiba ukwebati ninebo Yawe. Ndaponya ifimuti iya kulepa elo ndasumbula ifimuti ifyaipipa. Ndomya icimuti icakutapililwa elo ndalenga icimuti icakuma ukulemba. Nebo Yawe, ndilandile ukwebati ici cikacitika; elo ndi cicitile."

Chapter 18

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo nakabili ukweba ati, ²"findo webo ukopilibula, mwebo abo bakobomfya aya mapinda palwa calo ca Israeli elo nokulanda ati, Batata bakolya imyankashi ya kusasa elo ameno ya bana yali lengwa ukushina.³Elyo nebo ncilino mweo uku kulanda kwa kwa shikulu Yawe-icine fye takwakale kuba inshila iili kuli mwebo ku kubomfya aya mapinda mu Israeli. ⁴Mona! Umweo onse waba kuli nebo-umweo wakwa tata nao ngo mweo wa mwana umwaume, ua ba kuli nebo! umweo uyo ukobembuka e umo uyo ukofwa!⁵Findo fingala kulandwa pa muntu uyo uli umulungami elo no uyo ukosenda umulinganya elo no bulungami- ⁶nga ena takolya pa mpili nangu ukusanhsual amenso yakwe ku tulubi twa mu nganda ya kwa Israeli, elo ena talekukowesha umukashi wa mwina mupalamano nangu ukukumanya umewanakashi munshita yakwe iyo akofumya umulopa, bushe ena muntu wakulungama?⁷Findo fingala kulandwa pa muntu uyo utalekutitikisha uuli onse, elo ena akobwesha uwa misha fintu fya likubikwapo nge cikatilo pa nkongole, elo ena tacita ubungo lelo apa icakulya cakwe uuli nensala elo afimba abali ubwamba ne nsalu, bushe ena e muntu wakulungama?⁸Findo fingala kulanda pa muntu uyo utakopingula umulundo uwa kucilamo pa ndalama ena akokongoalo elo ena talekusendamo ubukumo ubwa kucilamo pa finti akoshitisha no ku pampamika bucishinka pakati ka bantu. ⁹Nga cakuti umuntu akoendela mu fipope fyandi elo no kusunga ubupingushi bwandi ku micitile ya iyabucishinka elo icilayo pali uyu muntu umulungami ni ci; cacine ali nokwikala!-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe.¹⁰Lelo nga ka kutila ena alikwete umwana umwaume uwa miponto uyo akosumya umulopa elo akocita uuli onse ifi fintu ifyo filumbwilwe, ¹¹(nangu wishi tali kucitapo ifili fyonse pali ifi fintu) Ena akolya pa mpili elo akokowesha umuakshi wa mwina mupalamano wakwe, jfindo fingala kulandwa pali ena?¹²Uyu muntu akotitikisha abapina elo na bakokabila elo akopoka elo no kwiba, elo ena talebwesha icilayo, elo akosansula pamulu amenso yakwe kutulubi twakwe elo nokucita imicitile iya muselu, ¹³Elo akokongwesha indalama pa mulunda uwa kucilamo elo ena akopanga ubukumu ubwakucilamo pa fintu akoshitisha, bushe uyo muntu kuti akoikala? Cacine ena tekuti! Ena afwilefye afwa no mulopa wakwe ukaba pali ena pamulandu ena alicitile ifi fintu ifya muselu.¹⁴Lelo mona! Ngacakweba kuliko umuntu uyo afyele umwana umwaume, elo umwana umwaume akomona amasambi yonse ayo wishi wakwe akocita, elo nangula ena akomona, ena takocita ifi fintu. ¹⁵Uyo mwana umwaume tekuti akolya pa mpili, elo ena takosansula pamulu amenso yakwe ku tulubi twa mu nganda yakwa Israeli, elo ena takokowesha umukashi wa mwina mualamano wakwe, findo fingala ku landwa pali ena?¹⁶Uyo mwana umwaume takotitikisha uuli onse, nangu ukupoka icilayo, ndo ukusenda ifintu fya kwiba lelo nomab apa ifya kulya fyakwe ku bansala elo a fimba pa bwamba ne nsalu. ¹⁷Uyo mwana umwaume takotitikisha uuli onse nolo ukusenda umulundo uyo uwa kucilapo nolo ukupanga ubukumu pa kongole, lelo ena asenda ubupingushi elo akoendela ukulingana ku fipope fyandi; uyo mwana umwaume tali na kumfwa pa lubembu lwakwa wishi; cine ena akoikala.¹⁸Wishi, apo ena alikutitikisha bambi mu bucenjeshi elo no kwibila mu nyina wakwe, elo alicitile ifishili fya kuwama pa bantu bakwe-mona, ena akofwa ku membu shakwe.¹⁹Lelo webo ukolanda ati, 'nindo umwana umwaume tekuti asende imembu shakwa wishi? pamulandu umwana umwaume akosenda umulinganya no bulungami elo akosunag ifipope fyandi fyonse; ena akoficita. cine ena akoikala! ²⁰Umo uyo akobembuka, ena e umo uyo akofwa. umwana umwaume tekuti asende amampulu yakwa wishi, elo na wishi tekuti asende amampulu ya mwana umwaume yakwe. Ubulungami umo uyo imicitile ya kololoka ikaba pa mwine, elo ububifi bwa mubi bukaba pa mwine.²¹Lelo nga mubi akapilibuka ukufuma kumembu shakwe shonse isho ena alikucita no kusunag ifipope fyandi fyonse elo nokucita umulinganya elo no bulungami, nolo ena icinefye akoikala elo nokukanafwa. ²²Shonse imembu isho ena acitile tashakalekwibukishiwa pali ena. Akalekwikala mu bulungami mufyo acita.²³Bushe nebo nelekekelela apakalamba pa mfwa ya mubifi uku kulanda kwakwe ukufuma munshila yakwe pakweba ato alekuba no mweo?²⁴Lelo ngo muntu umulungami akopilibuka ukuyfuma mubulugami bwakwe elo akocita imembu nokucila ubupondamishi kubati ubupondamishi bonse ubo umuntu mubi akocita, elo ena akoikala? Bonse ubulungami ube ena acilile tabwakebukishiwe ulo ena akonkana nebo mu bubi alikucita. Elo akowila mu membu isho acilile.²⁵Lelo webo ukolanda ati, 'inshial ya kwa shikulu teya mulinganya! Kutia, we nganada ya kwa Israeli! Bushe inshila shandi teyamulinganya? Bushe tenshila shobe iso kubula umulinganya? ²⁶Ulo umuntu umulungami akopilibuka ukufuma munshial shakwe isha bulungami, elo akocita amampulu no kufwa pamulandu wa shiko, elo ena akofwila mu mampulu aya alikucita.²⁷Lelo ulu umuntu mubi akopilibuka ukufuma munshila shakwe isha bubifi isho ena alikucita elo no kucita umulinganya elo no bulungami, elo ena akasunga umweo wakwe ²⁸Pantu ena alimwene kupilibuka ukuyfuma munshial shonse isha bupulumushi isho ena alikucita. Mu imefye akoba no mweo, elo takofwa.²⁹Lelo; inganda yakwa Israeli ikolanda ati, 'inshial yakwa shikulu teya mulinganya! Nimunshila ndo inshila yandi teyabela iya mulinganya, we nganda yakwa Israele? Ninshial shenu isho ishishaba

no mulinganya. ³⁰Eicho nebo nkopingula cila muntu pali mwebo ukulingana nenshial shakwe, we nganda yakwa Israeli- Uku kulanda kwa kwa shikulu Yawe lapileni no kupilibuka ukufuma ku bupulumushi bwenu bonse pakweba ato bekalekuba ifya kupunwisha fya lubembu pali mwebo. ³¹Poseni ukufuma kuli mwebo fyonse ifya bupulumushi ifyo mwacita; ipangileni mwebene umutima uupya no mupashi uupya. Nindo webo ukofwila, we nganada yakwa Israeli? ³²Pakwebati nebo nshikobekelwa mumfwa ya umo ukofwa-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe- Eco lapileni nokuba nomweo!"

Chapter 19

¹"Lelo webo, bulo lwimbo lwa bulanda pali bakatungulula bamu Israeli. ²Elo landa, 'Nyinenwe alininani? nkakalamo, alikele nomwana mwaume wankalamo; alikele mukati kamisepela, alilelele utwana twakwe. ³eumo uwakushishe kamo patwana twakwe ukusangua umusepela wa nkalamo, inkalamo iyasambilile - ukulepeula pabili ishinankwe, elo kabili alilile abantu. ⁴Elo inko shaumfwile ulwapali ena. Aliketwe muciteyo cabo, elo balimuletele nendobani mu calo ca Egipto. ⁵Elo alimwene ukwebati nolo nalelolela ulwakubwela kwakwe, isubilo lyakwe nomba lyalipwile, elo alibulile na umbi patwana twakwe elo alimukushishe kukufika kumusepela wankalamo. ⁶Uyu musepela wankalamo walyenda ukile mukati kankalamo. Ali musepela wankalamo elo alisambilile ukulepaula abalwan bakwe, alipeye abantu, ⁷Alikete bamukamufu babo nokonaula imisumba yabo.

⁸lelo inko shalipatile ena - ukufuma kufitungu fyashingulukile; balifungulwile amasumbu yabo pali ena. Aliketwe mu citeyo cabo. ⁹Ne ndobani bali mubikile muli kasangala elo balimuletele kumfumu yaku Babele. Balimuletele kukukakwa, pakwebati ishiwi lyakwe talyumfwikile nakambi pa mpili sha kwa Israeli. ¹⁰Noko alibele ngo mwangashi uwa limbwa mumulopa obe lubali lwa menshi. Calitwalishe elo cali kwatishe imisambo pakwebati amenshi yalifulishe. ¹¹Yalikwete imisambo iyakukosa iyo kateka, elo no mulingo wa ciko walisumbwilwe pamulu wa misambo, elo ubutali bwa ciko bwalimonekele kubukulu bwamisambo yaciko. ¹²Lelo umwangashi wali shulwilwe mu bukali nokuposwa panshi pe sonde, elo no mwela wakukabanga wa lyumikile icisabo cauko. Imisambo yaiko iyakukosa yaliputwilweko elo nokuma elo umulilo wali bokele. ¹³Elo nomba ulilimbilwe mu matolo, mu calo ca cilala ne cilaka. ¹⁴Lelo mulilo walyakile ukulekufuma ku misambo yakwe iikulu nokoca icisabo cauko. Tapali umusa mbo uwakukosa pali ena, tapali inkonto yakulekutungulula. Ulu lwimbo lwabulanda - wlo lukalekwimbwa ngolwimbo - lwa bulanda."

Chapter 20

¹Caishile kuba mumwaka wakulenga cine lubali, ubushiku bwalenga ikumi mumweshi wakulenga cisano, ukwebati abakalamba bamu Israeli balishile kukwipusha palwa kwa Yawe kwikala ku cinso candi nebo.²Elo icebo cakwe yawe caishile kuli nebo, ukukwebati,³"We mwana mwaume wamuntu pamulandu ku bakalamba ba mu Israeli nokulanda kuli bena, shikulu Yawe alanda ifi: Bushe mulishile mukwipusha pali nebo? ulo ndino mweo, nshakafwailwe kuli mwebo! - Uku ekulND kwakwa shikulu Yawe.⁴Bushe ukabapingula? Bushe ukapingula, we mwana mu mwaume wa muntu? Leka beshibe pafyamakankamika fyakubashiba.⁵Landa kuli bena, "Shikulu Yawe alanda ifi: Pali bulya bushiku ubo nebo nasalile Israeli kabili na imishe ukuboko kwandi kukulapa umulapo ku ndupwa sha bamung'anda yakwa Yakobo, nokuleka ingishibikwe kuli bena calo ca Egipto, ulo naimishe ukuboko kwandi kukulapo umulapo kuli bena nalilandile, "nine Yawe Lesa wenu."⁶Palibulya bushiku nalimishe ukuboko kwandi kukulapa umulapo kuli bena ukwebati nkabafumya mu calo ca Egipto ukubatwala mu calo ico nebo na basalile mukutekanya. Cali kummfufumuna umukaka no buci; Cali cimo icisamo icisuma sana pafyalo fyonse.⁷Nalandile kuli bena, "Lekeni cilamuntu apose ifintu fyamuselu ukufuma mumenso yakwe no tulubi twamu Egipto. Mwiilenga mwebene ukuba abakukowela; nine Yawe Lesa wenu.⁸Lelo balinangulukile nebo jabili tabalikufwaya ukumfwa kuli nebo. Cila muntu ta posele ifintu fya muselu ukufuma mumenso yakwe nangula kuleka utulubi twa mu Egipto, eco calikabilishe ukupongolwela icipyu candi pali bena nukwikusha ubukali bwandi pali bena mukati ka calo ca Egipto.⁹Na citile pamulandu we shina lyandi pakwebati lisalulwa mumenso ya nko muli abo bali kwosalamo. Nali;engele ukwishibikwa kuli bena, mumenso yabo, pakubfumya mu calo ca Egipto.¹⁰Eco nabafumishe mu calo ca Egipto no kubatwala mu matololo.¹¹Elo nalibapele ifipope nokulenga ifyabupingushi fishibikwe kuli bena, pakwebati umuntu akabela no mweo nga fibsks.¹²Kabili nalibapele amasa-bata yandi ukubaicishibilo pali nebo na bena pakwebati bena dbeshibe ukwedhati ninebo Yawe ubalenga ukuba aba mushilo.¹³Lelo ng'anda yakwa Israeli balinsangukile nebo mu matololo. Tabalendele mu fipope fyandi; lelo balikene ifyabupingushi fyandi, ifyo umuntu angabelako no mweo nga ati baka. Balipelwile ama sabata yandi apakalamba, eco nalandile ati ndi nokupongolwela ubukali bwandi pali bena mu matololo pakuba pwillilishisha.¹⁴Lelo nacistile pamulandu we shina lyandi pakwebati nisebanya ishina lyandi mumenso ya nko ishamweneko ulo na bafumishe mu Egipto.¹⁵Eco nebo nimwine nalimishe ukuboko kwandi no kulapa umulapo kulibena mu matololo ukutabatwala bena mu calo ico nalinokubapela, icalo icikofumfumuna umukaka no buci, ico icisamo icabune pa fyalo fyonse.¹⁶Nalilapile ifi pamulandu balikene ifipope fyandi kabili taba endele mu fyabupingushi fyandi, kabili balipelwile amasabata yandi, ico imitima yabo yaendele kutulubi twabo.¹⁷Lelo ilinso lyandi lyalibalekele ukufuma ku bonaushi bwabo kabii nshabo nawile nebo mu matololo.¹⁸Nalilandile kubana babo mu matololo, "Mwilikwenda mu fipope fyanu bashinwe, nangu kusunga amafunde yabo, nangu kuikowesha mwebene no tulubi twabo.¹⁹Ninebo Yawe Lesa wenu, Endeni fipope fyandi; Sungeni ifyabupingushi fyandi no kufibaka.²⁰Mulekusunga amasabata yandi umushilo pakwebati yabe icishibilo pali nebo na mwebo, pakwebati mwishibe ukwebati ninebo Yawe Lesa wenni."²¹lelo abana baume na bana banakashi babo balinsangukile nebo. Tabaendele mufipope fyandi nangula kusunga ifyabupingushi fyandi, muco umuntu engekalila umfwa afibakka. Balipepwile amasabata yandi, eco nakabilishe ukupongolwela ubukali bwandi pali bena ukwikusha ubukali bwandi palibena mu matololo.²²Lelo nalibweshe ukuboko kwandi kabili nacistile pamulandu dweshina lyandi, pakwebati nilisebanya mumenso ya nko, isho ishamweneko uko nabafumishe abena Israeli.²³Nebo nemwine kabili ndimishe ukuboko kukulapa kuli bena mu matololo ukwebati nkabasalanganya munko no kubolwila mu fyalo.²⁴Nalisalile ukucite ifi pantu tababelele ifipope fyandi no kusebanya amasabata yandi. Amenso yabo yakufwaisha utulubi twa kuli bashibo.²⁵Nolu nebo nalibapele ifipope ifyo ifitali fyabune, nefyabupingushi ifyo tekuti bekalilemo no mweo.²⁶Nalibapampamikile ukuba abakukowela ukupitila mu fyabupe fyabo - balipangile ilambo kuli lyonse ibeli ilya mubufyashi nkubalenga bena ukupita mu mulilo - ukweba ati ni nga besuusha bena no mwebso pakweba ati kakeshibe ukweba ati ninebo Yawe!"²⁷Eco, wemwana mwaume wa muntu landa ku ng'anda yakwa Israeli no kulanda kuli bena, "shikulu Yawe alanda ifi muli ici na bawishinwe balinsalwile nebo ulo tabali aba cine kuli nebo.²⁸Ulo nabaletete mu calo ico nalapile ukubapela bena kabili nalo lonse ulo bamwene utupili ututali ne fimuti fya mabula, balipele amalango yabo, balisonsombe nebo ku fyabupe fyabo, na kulya eko baocela ifyacena ifyabupe no kupongolola ifyabupe fyakunwa.²⁹Nolu, nalilandile kuli bena, "Nindo iyi incende yakusansama uko mwebo mwaleta ifyabupe?" Eco inshina balaikuta Bama ukufika na pabwa lelo.³⁰Eco landa ku ng'anda yakwa Israeli, shikulu Yawe alandile ifi: Nindo mukoipangila ukuba abakowela ne nshila shakubawishinwe? Nindo mukocitala kubati ni bacilende, uufwaya ifintu ifyamuselu?³¹Ulo mwapela ifyabupe fyenu - ulo mwalenga abana benu abaume ukupula mu mulilo - kubushiku ubu mwaliisushishe mwebene no tulubi twenu. Nindo ningalekulekela weba ukumfwaya, we

ng'anda yakwa Israeli? Ulo ndinomweo - uku ekulanda kwakwa Yawe - nsha kakusuminishe webo ukumfufwaya. ³²Itontonkanyo ilikopangwa mumano yobe talyakacitike. Ulanda ati, "Leken fwebo tube kubati ninko shimbi, kubati mikowa mufyalo fimbi abashinshimuna icimuti ne libwe." ³³Ulo ndino mweo - uku ekulanda kwakwa shikkulu Yawe - nkateka pali mwebo nokuboko kwabulamba, icisansa icakwima, kabili icipyu icikapongolwelwa pali webo. ³⁴Nka kufumya ukufuma mu bantu bambi nokukukolo nganika ukufuma mu fyalo ifyo mwasalanganinamo nkacita ifi nokuboko ukwabulamba ne icipyu cikapongoloka. ³⁵Elo nkakuketa mu matololo yabantu, na kulya eko nkakupingwila icinso ne cinso. ³⁶Ngefyo napingwile bashinwe mu matololo ya calo ca Egipto, eco kabili nkakupingula nobe - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ³⁸Eco nkakulenga webo ukupita mwisamba lya nkoto yandi, kabli bkalenga webo ukubela ifya kukabila fyacipangano. Nebo nkafumya bacasanguka pali mwebo kabili abo abansangukila. ³⁷Nebo nkabatamfya ukufuma mj calo umo bakoikala kubati balebeshi, lelo tabakengile mu calo ca Israeli. Nolu mukeshiba ukuti ninebo Yawe. ³⁹Eco kuli webo we ng'anda yakwa Israeli shikulu Yawe alandile ifi: Cila umo alingile ukuya kutulubi twakwe. Tushinshimune ni umfwa mukane ukumfwa kuli nevo, nomba tamufwile ukusebanya ishina lyandi ilya mushilo ne fyabupe fyenu notulubi twenu. ⁴⁰Pantu palupili lwandi ulwamushilo, palupili lwakutumpuka ulwa kwa Israeli - uku ekulanda kwakwa Yawe - yonse ng'anda yakwa Israeli bakashinshimuna nevo kulya ku calo. Nebo nkatemunwa kukufwaya ifya ifyabupe fyenu kulye elo kabili nefisab fyenu ifyantanshi ifyabupe ne fintu fyenu fyone ifya mushilo. ⁴¹Nebo nkamusumina kubati fya cena cisuma ulo nkamifumya kubantu no kumikolanganika ukufumya mufyalo umo mwasalanganine. Nebo nkailanga nemwine uwamushilo pali mwebo pakweba ati imko shimone. ⁴²Nolu, ulonkamileta ku calo cakwa Israeli, ku calo ico naimishe ukuboko kwandi ku kulapa ukupela ba shinwe, mukeshiba ukweba ati nine Yawe. ⁴³Kulya uko mukebukisha imibele yenu ne micitile yenu yonse iyo mwali yenu mwebene, kabili mukaisusha mumenso yenu mwebene kuficitwa fyenu ifyabubi ifyo mwacita. ⁴⁴Eco mukeshiba ukweba ati nibo Yawe ulo nkacita ifi kuli mweboo pamulandu we shina lyandi, kabili tepamulandu waficitwa ficitwa fyenu ifyamafisa kanwa, we ng'anda yakwa Israeli - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe." ⁴⁵Elo icho ca kwa Yawe calishile kuli nevo, ukweba ati, ⁴⁶"We mwana mwaume wamuntu, losha icinso cobe ukulola ku fyalo fyakukapinda ka ku kulyo, no kulanda palwa ku kulyo; sesema ku mutengo wa negebu. ⁴⁷Landa ku mutengo wa negebu, 'Uku ekulanda kwakwa Yawe - shikulu Yawe alanda ifi mona, nkatuma umulilopali mwebo. ukoca ifimuti fyonse ifibishi ne fimuti fyonse ifyakuma muli fyena. Ulubingu lwa kutinya talwakashi mishiwe, ifinso fyonse ukufuma ku kulya ukuya ku kapinda ka kukuso fikapya. ⁴⁸Elo umuntunse one akamona ukwebati ninebo Yawe ulo nkakosha umulilo, kabili tawakashimishiwe.'" ⁴⁹Elo nalandile ati alale shikulu Yawe bakolanda pali nevo, 'Bushe tekashimika wa milumbe uwafye?'"

Chapter 21

¹Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²"We mwana mwaume wa muntu, tonta amenso yobe ukulola ku Yerusalemu, landa ifyakwebaula umwanakashi; sesemena mpanga yakwa Israeli. ³Landa ku mpanga yakwa Israeli, 'Yawe alilandile ici' Moneni! Ndimwalukile! Nkosomona ulupanga mu cakubikamo no kuputula bonse babili umuntu uwakulungama no muntu wa bubifi ukufuma muli webo!"⁴Pa mulandu wakwebati ningaputulako bonse babili uwalungama no wa bubifi ukufuma muli webo, u;upanga lwandi lukaya ukufuma mu cikwama ca mweo conse ukutula ku kapinda ka kulyo ukufika ku kapinda ka kukuso. ⁵Elo ica mweo conse cikeshiba ukuti, ndi Yawe, ndisomwene ulupanga ukufuma mu cakwama caluko. Tekuti lubwekeshiwemo kabili!"⁶Na webo, we mwana mwaume wa muntu, teta ku kufunika kwa musana obe! Mukulunguluka teta ku cinso cabo! Elo cikesa kuba icakuti bakepusha webo, 'Nipamulandu ndo webo ukotetekela?' ⁷Elo ukalanda, pa mulandu wa lyashi ilikoisa, ico umutima onse ucafwu cipupu, no kuboko conse kukatompoka! Umupashi onse ukafwa ciupu, na makufi yonse yakanakuka nga menshi. Moneni, cikoisia kabili cili nokuba ngefi! - Ici kulanda kwakwa shikulu Yawe."⁸Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikoeba, ⁹"We mwana mwaume wa muntu, sesema no kulanda, 'shikulu alilandile ifi: Landa: Ulupanga! Ulupanga! Luli no kunonwa no kupukutwa!"¹⁰Luli no kunonwa kukuba mu kwipaya ukwakula! Luli no kupukutwa pakwebati lube kubati mwele wa nkuba! Bushe twangile mucipompola ca mwana wandi umwaume? Ulupanga ulukoisa lwalipata fyonse ifimuti fyakuba fi!"¹¹Kanshi ulupanga lukopelwa kukuba ulwakupukutwa, kabili elo ku kufyambatwa ku kuboko! Ulupanga lulinonenwe kabili luliputilwe kabili luli no kupelwa mu kunoko kwa iyo uwipaya!"¹²Kuta ku kwafwilishiwa no kulililwa, we mwana mwaume wa muntu! Ico lulya lupanga lulishile kwimina abantu bandi! Luli ulwakumina ntungulushi shonse shakwa Israeli. Balipuselwe ku lupanga dpamo nabantu bandi. Eco, lopola tanta lyobe!"¹³Ico kuliko icakweshu, lelo nindo nga cakwebati icipompolo tacikotwalilila? - ukulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁴Nomba webo, we mwana mwaume wa muntu, sesema no kupuminkanya amaboko yobe yonse capamo, ico ulupanga luli no kusansa fye muku wakulenga itatu! Ulupanga lwa abo abali no kwipaiwa! Luli lupanga lwa bengi abali no kwipailwa, ukubalasaula umuli monse!"¹⁵Pakuti imitima yabo isungluke kabili kukufusha ukupona kwabo, ndibikilel ulupanga lwa kwipaya pa mpongolo shabo. Owe! Cilipangilwe kubati kubyata kwa mwela wa nkuba, luli fyambelwe ku kwipaya. ¹⁶Webo, we lupanga ema ku kulyo! Uma ku kwa kuso! Kabiye conse uko icinso cobe cikopilibukila. ¹⁷Ico nanebo wine nkapuminkanya amaboko yandi capammo, kabili elo nkaleta icipyu candi kukutusha! Nebo, Yawe, ndilandile ci!"¹⁸Icebo calwa Yawe calishile nakabili kuli nebo, cokoeba, ¹⁹"Nomba webo, we mwana mwaume wa muntu, upele nshila shibili isha lupanga lwa mfumu yaku Babele iikoisa. Nshila shibili shili no kutampa mu ncende umo ine, ne cilangililp cimo pali sho nge yaktungulula ku musumba. ²⁰Ubike icishibilo nshila imo iyabashilika abaku Babele kukwisa ku Rabba, umusumba wabena Amone. Upele limbi iyakutingulula abashilika kuli Yuda no musumba wa Yerusalemu, iye linga. ²¹Ico mfumu yaku Babele ikoiminina pa ma mpantu ya musebo, apa kupetukila, pakwebati abuke mbuko. Akasunkanya imifwi no kwipusha ntunga ukufuma ku tulubi kabili akabebeta ne libu. ²²Mu kuboko kwakwe ukwa kulyo mukaba ububi palwa Yerusalemu, ku kwimika fyakutitila ku kuwimina, ku kwiswila akanwa kukutuma uwakwipaya, ku ciunda cakilila kwa nkondo.

²³Cikamoneka waba ububi ubwa fye mu menso ya bonse aba mu Yerusalemu, abo abalikulapa millapo ku bena Babele! Lelo mfumu ikkabashininina pa konaule cumfwano pakulila bengabekate!"²⁴Eco shikulu Yawe alilandile eifi: Pa mulanndu mwebo mulelingelege ukushininwa kwenu kwibukishiwa, ukulenga ifya bupulumushi bwenu ukusekelelwa, pakwebati yonse mucitile yenu iyalubembu shenu shikomonekela - pa mulandu mwebo mulicitile ci muli no kupitwa mu kuboko. ²⁵Na webo, we wakukowela kabili kateka umubi wakwa Israeli uuntu ubushiku bwa kukandwa bulifikile, kabili untu inshita yakucita ifya bupulumushi ilipwile, ²⁶shikulu Yawe alilandile ici kuli webo: Fumyako icitebo no kufula icilongwe! ifintu tafikotwalilila ukulekuba cimo cine! sumbula uwapanshi no cefya abaisumbula! ²⁷Uboausi! lubonaushi! Nchi no kucilenga ukuba icabonaushi! Tekuti cibwekelepo mpakafye umo akesa umtu apelwa nsambu sha kucita ubupangushi. ²⁸Kanshi webo we mwana mwaume wa muntu, sesema no kulanda, shikulu Yawe alilandile ici ku bantu bakwa Amoni pa mulandu wa fyakusebana ifikobashila: Ulupanga, ulupanga lulisomwenwe! Luli nonenwe ku kwipaya umupwilapo, kanshi cikoba kubati kubyasha kwa mwele wa nkuba! ²⁹Ilyo bakasesema baliimwene ifimonwa ifyakubulama ubuyo bwenu ilyo baleputaula ifilundwa ku bantu pakwebati balekwisa no bufi bwapali mwebo, ulu lupanga luli nokubikwa pa mikoshi bwa kukandwa bulifikile kabili abo inshita ya bupulumushi ilifye mukupwa. ³⁰Bwekesha ulupanga mu cikwana caluko. Mu cifulo ca bubumbo bobe, mu mpanga ya nuntuko yobe, nkakupingulo! ³¹Ndi no kupongolwela lubakali bwandi pali mwebo! no kumibika mulilo wa kukulipisha kwandi pali mwebo no kumibika mukati ka maboko ya

baume abankalwe, abakucenjela ku konaula!³²Muli nokuba amafuya ya mulilo! umulopa yenu ili nokulaba mu kati ka calo. Tanwakulaibukishiwa, pantu nebo, Yawe ndilandile ifi!"

Chapter 22

¹Elyo Ishiwi lyakwa Yawe lyaishile kuli nebo aliti, ²"Nomba webo, wemwana mwaume wamuntu bushe uli nokupingila? Bushe ulinokupingula umusumba wamulopa? uulenga wishibe fyonse ifyabuuni bwauko. ³Ufwile watila shikulu yawe atila ifi uyu wusumba niulya uwitila umulopa wali wena pakuti iushita yauko ise; umusumba uupanga utulubi kukuikosha uwine. ⁴Ulikwete ukuiseka pamulopa uyo wasumishe kabili ulikowele notulubi uto wapanga. Ulikwete ukutinta inshiku shobe mupepi; nepela yanyaka shobe ilishile. Eico nkakulenga ukaba uwasebana ku fyalo kabili uwakusekwa kufyalo fyonse. ⁵Bonse abo abali mupepi naboabali ukutali ukufuma kuli webo bakakupumya-webo wemusumba uwakulamba neshina lyaishibikwa konse nga uwaba nomwisulo wacimfulunganya. ⁶Moneni! Abapingushi bamu iseali, cila umo namaka yakwe alikwete ukwisa kuli webo kukusunga umulopa. ⁷Tabakwete ukucindika batata naba mayo abali muli webo, kabili balikwete ukucita umucitikisha kubeni abalimuli webo. Balikwete ukucusha abana banshiwa nabamukafwilwa muli webo. ⁸Ulikwete ukusula ifintu fyamushilo fyandi kabili taukwata kusunga masabata yandi. ⁹Bashitata babukwakwe balikwete ukwisa muli webo pakusumya umulopa, kabili balalya pa mpili. Balacita nefyab bubifi muli webo ¹⁰Muli iwe abaume balafimbula ubwamba bwabashibo. Muli webo baikwete ukupatikisha bana mayo abakukowela munshita bali kumpepo. ¹¹Abaume abacita ifyamakankamike nabakashi babena mupalamano babo, abaume abapanga ifyamusebanya kubapongoshi babo abanakashi; abaume abonaula nabankanshi yabofye abana banakashi babashibo-fyonse ifi fyalicitwa muli webo. ¹²Aba baume balasenda amafisakanwa muli mwebho pakuti basunga umulopa kabili walikwata nokusekelamo nokupokelamo nsonse ukucila mucipimo, kabili walyonaula abena mupalamano ukupitila mumutitikisha kabili walikwata nokundabako ici ecipope cakwa shikulu Yawe. ¹³Mona! nookuboko kwandi ndilopwele ubunonshi bwamubufufu ntunguubo wapanga nokusumya umulopa uko ukwacitwa muli imwe. ¹⁴Bushe umutima obe ukashansha, bushe iminwe shobe shikakosa panshiku ilyo nebowinefe nkakukanda? nebo Yawe nkopampamike ici kabili nkacita ici. ¹⁵Eico nkokusalanganisisha munko nokukusalanganisisha mufya. muli iyi nshila, nkafisa ukukowela kobe ukufuma kuli webo. ¹⁶Eco ukesa kuba utakowela mumenso yanko elyo ukeshiba ukuti nine Yawe. ¹⁷Icakukonkapo ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli nebo, likotila, ¹⁸"we mwana mwaume wamuntu, inganda yakwa Israeli ilyalwike icinangwa fye kuli nebo. bonse nifilya fishala kumukuba ne lata ne cela no mutofwe mwilungu ilyo silifa akopololwamo. ¹⁹Eco shikulu Yawe akotial ifi, 'pantu bonse mwebho mulikwete ukwaluka kubati finangwa eco monei! kukumokolonika mukati ka Yerusalemu. ²⁰Ngafilya abaume bakolonganika silifa umukuba, icela, umutofwe ne lata nokwisa kufibika mucipe cakufyengulwilamo, kabili baputa umulilo pali cena pakutika bengi cisungulula, eico nkakukolonganika mu cipyu namubukali bwandi, kabili nkakubika mulya kajbili nokukusungulula. ²¹Nkakukolonganika kabili nokuputa pali webo umulilo wacipyu, kabili ukaba uwasunguluka pakati wacakusungululamo. ²²Ilyo silifa alisungululule mucakusungululamo ukaba uwakusunguluka mjulya umwine kabili ukeshiba ukuti nebo Yawe, ndikwete ukupongolwela icipyu candi pali webo!" ²³Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikotila, ²⁴"wemwana umwaume wamuntu, sosa kuli ena auti, ulyo calo icitacakwata kusangululwa. Takauli imfula pa bushiku bwacipyu!. ²⁵Kuli ukubuluma kwaba kasesema muli ena, kubati ninkalamo iikobuluma ukulekushinaula ifikwetwe mufiputulwa. Balonaula imyeo kabili nokusenda ubunonshi ubusuma; balalenga abanakashi abengi balekushala bamukamfwilwa. ²⁶Bashimapepo balonaula amafunde Yandi, kabili tabacindika nafintu fyandi ifyamushilo. Tabamona ifyamushilo ifyo fyaba ifyakulekana nefishili fyamushilo. Pakufunda tabalekanya fintu ifikowesha, kabili tabasakamana na masabata yandi yene. Emulandu wine abena Israeli batancindikila. ²⁷Abakalamba babuteko nabo baba ngemimbulu iyikotakanya inama iyo ikete. Balepaya abantu nokulesumya umulopa pakuti balekunonkelapo icuma. ²⁸Bakasesema nabo tabakolandapo pali ubu bubi, bakobufisa kubati bantu bakoshingula iloba ilyakubuuta ku cibumba. nefyo bakosobela nafyo fyabufifye. bakoimona kubati bantu bakolanda amashiwi yaakofuma kuli nebo ne mfumu Yawe, nelyo ntabeele nelyo kamo. ²⁹Abekala calo nabo bakocita ulufyengo nobupupu bakocusha abapina nabalanda, bakocusha abeni nokukanaba icakulungama. ³⁰Nebo nali kufwayapo umuntu umo uwakuti akuula cipya cipya icibuumna aisa kwiminina na pacinso candi pa mupokapoka pakuti ewaisa kupokololako icalo kubukali bwandi, nokwisa kulenga ukuti nokonaula, nomba awe tamonapo nelyo umo. ³¹Kanshi nebo ndi noku pongolola icipyu candi pali bena, nkesa kubonaula nga filya ficita umulilo epakuti nkese kubalimuna pamulandu wa fintu ifyo bakocita. efyasosa imfumu Yawe."

Chapter 23

¹Icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukweba ati, ²"We mwana wamuntu, kwali kuba abanakashi babili, abana banakashi bakwa nina umo. Balikele ubwikalo bwabucilende mu Egipto mushinta shabumusepela bwabo. ³Bakele ubwikalo bwa bucilende mulya. Amabele yaba baleyatinyako kabili insota shabuna cisungu bwabo shalempampatwako mulya. ⁴Amashina yabo yali no Ohola -emukulu - na Oholiba - nkashi yakwe umwaice. Nolu baishile kuba abandi kabili balifyele abana baume na bana banakashi. Amashina yabo yakopilibula ifi: Ohola ikopilibula Samaria, kabili Oholiba ikopilibula Yerusalemu. ⁵Lelo Ohola ayikele bucilende nolo ena ali wandi ena alinolukumbwa lwabatemwikwa bakwe, ico abena Ashuri bali mumaka, ⁶ababuteko abaukufwala ifyamakumbi makumbi nabacilolo bakwe abamaka nokumoneka kwa bune, bonse abaume abalikwensha bakabalwe. ⁷Eco ena aliipele ukuba cilende kuli bena, kuli bonse abaume abasuma abaku Ashuri, kabili aliilengele umwine ukuba uwakowela na bonse abo akumbilwe - kabili natonse utulubi twabo. ⁸Ico taswile umubele wabucilende mu Egipto, ulo balele nankwe ulo ali umwaice, nolu bena balikutonya amabele yakwe kabili nokupongolola ulukumbwa lwabo pali ena. ⁹Eico kashi nebo nalimupele mukuboko kwabatemwikwa bakwe, mukuboko kwa bena Ashuri abo alikukumbwa. ¹⁰Bena balifumbwile ubuneke bwakwe, balisendele abana bakwe abaume na banakashi, balimwipye nolutanga, kabili alishile kuba cintalika pabanakashi bambi, eco bacitile ubupigushi pali ena. ¹¹Nkashi yakwr Ohaliba alimwene ifi,elo ena ulunkumbwa lwakwe lwalicililemo kabili alikele bucilende ukucila na nkashi yakwe. ¹²Alikumbilwe abena Ashuri, bakateka na bacilolo abali mumaka sana abalikufwala bwino sana abali abaume abalikwensha bakabalwe. Bonsefye bali abalikosa kabili abaume abali kumoneka bwino. ¹³Nebo balimwene ukwebati alicitile umwine ukuba uwakowela califye cimocine kuli bonse babili aba banakshi. ¹⁴Nolu alifushishe ubucende bwakwe ukucilamo. Alimwene abaume abashilwa pafibumba, ifipashanya fyabena Kaidi ifya shilwa mu fyakashika, ¹⁵bafwele imishipi ukushinguluka imisana yabo, ne mipangi yalikululuka ku mitwe yabo. Bonsefye balikumoneka kubati nibacilolo ba mpuka shamaceleta, ifipashana fya bana baume bakwa Babele, abo Kaidi e calo bafualilwemo. ¹⁶ulolwine fye amenso yakwe yabamwene, alibakumbilwe, eco atumine nkombe kuli bena mu Kaidi. ¹⁷Nolu abena Babele balishile kuli ena kabili kubusanshi bwa lunkumbwa lwakwe, kabili bamulengele ukuba uwakowela ne mititile yabo iyabucilende. Pafyo acita alilengele ukukowela, nolu alibweshishe umwine ukufuma kuli bena no muselu. ¹⁸Ulo eba alangile imicitile yabicilende nokushala ubuneke, nalifumineko ukufuma kuli ena, kngefyo nafumineko nomuselu ukufuma ku nkashi yakwe. ¹⁹Nolu afushishe umubela yabucilende bwakwe ulo aibukishe ishiku sha bwaice bwakwe, ulo ali cilende mu caloca Egipto. ²⁰Eco ena alinalunkumbwa lwabatemwikwa bakwe, abo imibili shabwaume bwabo shalikubati nishilya isha mpunda kabili abo ukufumya kwa menshi ya caume yali kubati niyalya ayaba kabalwe. ²¹Ifi efyo wacitile ifyansoni fyobe ifya bobbe, ulo abena Egipto palikumpampata insota shobe nokutonya amabele yabukashana bobbe. ²²Eico, kanshi, Oholiba, shikulu Yawe aeba ifi, Mona! nkabweshesha abatemwikwa bobbe kukukwimina. Abo ukufuma uko ubowayalikile, nkabaleta ukwimina weba uufuma kumbali shonse: ²³abena babale na bonse abena Kaidi, abena Shoam na bena Koa, na bonse abena Ashuei na bena abakosa, abaume ababune, bakateka nabamushika bonse ni bacilolo kabili abaume abapelwa umucinshi bone balikwensha bakabalwe. ²⁴Bakesa kukwimina weba ne fyanso, na maceleta na matolokodhi kabili ne bumba lya bantu ilikalamba. Bakabika inkwela ishikalamba, ikwela ishinono, ne fisonte ukushinguluka konse uwkimina weba. Nkabapela isambu shakukukanda, nomba bakakukanda ukulingana ne mititile yabo. ²⁵Eco nkabika akalumwa kabukali bwandi pali weba, kabili bakakukanda mu cipyu. Bakaputula imyona yobe na matwi yobe, na bashalapo bobbe bakawa kulu panga. Bakasenda abana, na bashalapo bobbe bakonaulwa ku mulilo. ²⁶Bakakufuls ifyskufwala fyobo kabili bakasenda ifisamu fuobe fyabune. ²⁷Nkafumyapo imibele ya nsoni shobe ukufuma kuli weba ne micitile yabucilende ukufuma ku calo ca Egipto. Tawakemye amenso yobe ukulola kuli benanokufuluka kabili tawakantontnkanye pali Egipto nakabili. ²⁸Eico shikulu Yawe aeba ifi, 'Mona! Nkakupela mukuboko kabamo abo wapata, ukubwelela mukuboko kwa bamo ukufuma uko wayalukile. ²⁹Bena bakakukanda nepatile; bakasenda ifikwato fyobe fyonse nokukusha nobwa,ba kabili ukwabula akantu, nobuneke bbe bukakimbulwa ngafilya fine waitupike muli bucilende na muli bucilende. ³⁰Ifi fintu fikacitika kuli weba mumicitile yobe kubati nicilende, ulunkumbwa lwa nko, weba yaishile ukuba uwakowela notulubi twabo. ³¹Waendele munshila yakwa nkashi yobe, eco nkabila ulukombo lwakukandwa kwakwe mukuboko kobe. ³²Shikulu Yawe aeba ifi, ukanwa ulukobo lwa kwa nkashi yobe ulwashika kabili ulukalamba ukaba icakusekwa kabili icakupumya - ulu ulukombo lwaisulamo ifingi. ³³Weba ukesushiwa nobulanda nabuccakolwa, ulukombo lwamakankamike no kupomoka; ulukombo lwakwa nkashi yobe Samaria. ³⁴Ukalunwa no kufipwisha; elo ukafikokota kabili ukalepula amabele yobe mu tupifya. Ico nebo ndilandile - ukuekulanda kwakwa shikulu Yawe. ³⁵Eico kanshi, shikulu Yawe aeba ifi, pamulandu weba walindabile kabile wamposele kunuma yobe eico nobe ukaba nefya tumbuka mumubela wa

fyansoni fyobe ne micitile yabulalelale.³⁶Yawe alandile kuli nebo, "Wemwana wamuntu, bushe ukapingula Ohola na Oholiba? Eco langa kuli bena ificitwa fyabo ifya muselu,³⁷ico bena balicile ubucende kabili ico umulopa wabo uli kuminye yabo. Blicitile ubucende no tulubi, kabili balilengele abana baume babo ukupita mumulilo, kubati filyo fya tulubi twabo.³⁸Elo bakonkenyepo ukucita ifi kuli nebo: Balilengele umwamushilo mwandi ukukowela, na palibulya bushiku nokupelulula ama sabata yandi.³⁹Eco ulo bena baipayile abana boba kutulubi, elo baishile umwamushilo mwandipa bushiku bumo bwine kukumukowesha! Eco mona! Ifi efyo bacita mukati ka ng'anda yandi.⁴⁰Watumine ukwita abaume ukufma ukutali, uko inkombe shatuminwe - nomba mona. Icinefye balishile, abo abowasambile, walishingile amenso yobe, nokuifwika wemwine ifisamu.⁴¹Palya weba dwaiikele pabusanshi ubusuma kabili pacitamba alibikiwepo epo weba wabikile ububani ba mafuta yandi.⁴²eco ne congo ca cikupiti walimishingulwike ena ukubikakofye nemitundu yabantu bonse, na bena Seba baliletelwemo ukufuma mu matololo, kabili balifwele ne ifikosa kumaboko yabo ne filongwe fyabo ifisumu kumitwe yabo.⁴³Elo nakandile kuli ena uwaonaike kubulalelale, 'nomba neba bakaba abulalelale nannkwe, kabili ena na bena.'⁴⁴Bena balile nullena ifyo abaume baya muli cilende. Muli iyi nshila baile muli Ohole na Oholibam abanakashi babucintomfwa.⁴⁵Lelo abantu abalungami bakapisha ubupingushi nokubakanda nga bacende, kabili bena bakabakanda ukukkandwa kwababusunya umulopa, pamulandau bacende no mulopa uli minwe yabo.⁴⁶Eco shikulu Yawe aeba ifi nkemya ibumba ukkwimina bena kabili no kubapela kuku cintinya no kutapwa.⁴⁷Elo ibumba likabatoba amabwe no kubaputaula nolupanga. Bakepaya abana babo abaume na bana babo abanakashi no koca amayanda yabo.⁴⁸Ico nkafumyapo imititile ya nsoni ukufuma mu calo nokusalapula bonse abanakashi pakwebati bena bekacita nakabili kubati bacilende.⁴⁹Eco bena bakabika imibele myabo iyamsoni kuli weba. Ukumfwa ukushininwa kwabupumushi bobe no tulubi tobe, na muli iyi nshila ukeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe."

Chapter 24

¹icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo mu mwaka wa cine lubali, mu mwenshi we kumi kabili pa bushiku bwalenga ikumi ukweba ati, ²"we mwana mwaume uwamuntu, uilembele we mwine palobe ishina lya ubu bushiku, ubu bwine bushiku, pantu ubu bwino bushiku imfumu ya babele ili konkele Jerusalemu. ³Kanshi landa ipinda pa nganda ya bucintomfwa umulumbe. ilande kuli bena ati, 'shikulu Yawe alilandile ifi; tekapo inongo yakwipikilamo, tekapo no kwitulwilamo amenshi. ⁴Longanikilamo utuputulw twa filyo, tonse utuputulwa utwabune ukulu ne cipeya wisushemo na mafupa aya bune sana. ⁵ubulepo iya bune sana pa mukuni no kulongapo amafupa munshi yaako. ulekefibilauke no kwipika amafupa muli cena. ⁶Elo nomab shikulu Yawe alilandile ifi; kalanda kumusumba wa mulopa inongo yakwipikamo iyakwata indalawa mukati nesho ndalawa tashakatale kufumamo. ubulemo akapimfya na kapimfya ukufuma muli yena. kabili mwikapindwila muli yena. ⁷Pantu umulopa wakwe uli pakati kakwe. alifiputwileko palibwe ilya kutelela; taitulwile panshi mukushikapo ulukungu, ⁸eco cililetele ubukali ukufiak ku cilandushi. Nebo nali shingile umulopa pa libwe lyakutelela eco tekui cifimbwepo. ⁹Elo Nomba, shikulu Yawe alilandile ifi; kalanda ku musumab wa mulopa ka bili nebo nkakusha umwina wa nkuni. ¹⁰Kunka nyeni inkuni nokusontekamo umulilo ipikeni inama bwino nokusankanyamo ifya cena cabune kabili uleke namafula yapye. ¹¹Elo nomba utekepo inongo pa cipikulo umwakubula, pakuti cikabe nokushikisha umukuba wa ciko, eco ukukowela kwa muli co fikabe ifyakusunguluka no kuwela kwa ciko kupwilile. ¹²Ali shile kuba uwakufunshika pamulandu wakunakuka nomba indalama shakwe tashafumushiwilepo muli cena kumulilo. ¹³Imisango yenu yansoni yaliba mukukowela kwenu. pantu nebo nalyesha ukumisangulula mwebo tamwaisangulula ukufuma kukukowela. mwebo tamwakasanguluke nakabili mpaka fye nebo nkafishopo ubukali bwandi pali mwebo. ¹⁴Nebo Yawe ndicipampamikile, kabili nkocicita. Nebo nsha kacileke nangulafye nebo ukutuusha ukufuma kuli ici. ifyo imibele yenu yali, ne fyali imicitile yenu, bakamipingula mwebo!-ici cisemo cakwa Yawe." ¹⁵Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ¹⁶"wemwana mwaume wamuntu! mona, nkobuula ubukabilo bwa menso yobe ukufuma kuli nebo ne cikuko, nomba wikalila nangulafye ukuloosha ne minsoshi yobe ikalekulukuta. ¹⁷ukofwaikwa ulekushinshimukila mu mu talalila. mwilekuteka fililo fyaba kufwa. ikake iciteebo cobe nokufwala inkadsa shobe ku makasa yobe, nomab wifimba pa mishishi nangula ukulya umukate wa bantu abakoloosha pa mulandu wa kulofya abakashi babo." ¹⁸Elo nalandile kubantu mulucelo kabili mubushiku umukashi wandi alifwile. mulukelo nebo nalicitile ifyo nakonkomeshiwilwe ukucita. ¹⁹Abantu balingipwishe nebo ati, 'bushe tekuti fwebo utwebe umo ifi fintu filolele, ifintu ifyo webo ukocita?" ²⁰Elo nebo nalilandile kuli bena ati, "icebo cakwa yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²¹"landa ku nganda yakwa Israeli shikulu Yawe alialndile ifi: mona! nkapelula umwanshila mwandi-icilumba ca maka yobe ukubekwa kwa menso yenu, kabili ne co mwabikapo imitiam yenu, nabana benu abaume, nabana benu abanakashi abo mwasha kunuma bakawishiwa ku lupanga. ²²Kabili webo ukacitafye mweka umo nebo nacitile; webo tawakafimbe pa mishishi yobe nangu fye kulya ukukate wa baume anakoloosha!. ²³Eco ifitebo fyenu fikaba pa mitwe yenu. ne ntasa she ku makasa yenu ta mwakaloshe nangula ukulila, pantu mukasunguliak ku mampulu yenu, kabili umuntu onse akalekulila ndume yakwe. ²⁴Eco Esekele akaba cishibilo kuli webo, pali fyonsefye ifyo acita mukalekuciat ulo ifi fikesa. Elo mwebo mukeshiba ukweba ati ninebo shikulu Yawe!" ²⁵"Nomba webo wemwana mwaume wa muntu pabushiku ubo ukapoka itempele lyabo, ilya insansa shabo icilumba cabo, nefyo bamoan nefyo bakabila-kabili ulo nkapiita abana babo abaume nabana babo abanakashi - ²⁶palu bulya bushiku imbutushi shikesa kuli mwebo mukumyebako ilyashi! ²⁷Kuli shilya mbutushi kabili mukalakulanda -tamwakatale ukubapo tondolo mukaba icilangililo kuli bena pakweba ati bakeshibe ati nebo ninebo Yawe."

Chapter 25

¹Nolu icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²"We mwana wa muntu, bika icinso cobe pa bantu ba mu Ammori nokusesema pali bena. ³Landa ku bantu ba mu Ammori, 'Umfweni icebo cakwka shikulu Yawe. Ifi efyo shikulu Yawe alanda: Pamulandu dmwebo mwalyebele ati, "Alale!" Pa ncende yandi lyashila ulo yena yakowela, napa calo ca Israeli ulo cena calekeleshiwe, kabili muli bunkole, ⁴eco kanshi, mona, nebo nkoopela mwebo ku bantu mu kabanga kubati cikwatwa cabo. Bakesa kubika lukambi pali mwebo kabili nokwimika amalango yabo mukati ka mwebo. Bena bakalya icisabo cenu nokunwa umukaka wenu. ⁵Nebo nkapanga Rabba umulemfwe wa ngg'anda kabili na bantu ba mu Ammori impanga ya mukuni. Nolu mwebo mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe. ⁶Ico shikulu Yawe alandile ifi: Mulitotele amaboko yenu nokunyawila amakasa yenu, kabili nokwanga na fyonse ifyaisula muli mwebo pa calo ca Israeli. ⁷Eco kanshi, moneni! Nebo nkamilimuna mwebo nokuboko kwandi kabili nokumipela mwebo kubati fyakutapa ku nko. Nkaputulako mwebo ukufuma ku bantu nokumilenga ukuloba ukufuma mukati ka nko! Nebo nkamyonaula, kabili mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe! ⁸Shikulu Yawe alanda ifi, 'Pamulandu Moabu na Seya balyabele, moneni! ing'anda ya kwa Yuda yaba kubati ni lonse uluko lumbi." ⁹Eco kanshi, moneni! Nebo nkesula imitentemuko ya Moabu, ukulendekila pa misumba yakwe pa mupaka - ubucindami bwa kwa Beli Yeshimoti, Baali Meoni, kabili na Kiriataimu - ¹⁰ku bantu ba kukabanga abaimina abantu ba mu Ammori. Nebo nkabapela kubati cikwatwa pakweba ati abantu ba mu Ammori; bekebukishiwa mukati ka nko. ¹¹Eco nebo nkacita amabupingushi pa bena Moabu, kabili bakesa kwishiba ukweba ati ninebo Yawe! ¹²Shikulu Yawe alanda ifi, |Edomu alilandwile pa ng'anda yakwa Yuda kabili alicitile ububi mukucita ici. ¹³Eco kanshi, shikulu Yawe alanda ifi: Nebo nkalmimuna Edomu nokuboko kwandi kabili nokonaula bonse abantu ne nama kulya. nkabalenga ifyakonaulwa, incende ya lekeleshiwa, ukufuma ku Temari, ukulya ku Dedani. Bakawa kulupanga. ¹⁴Nebo nkatambalika icilandushi candi pali Edomu u kuboko kwa bantu bandi abena Israeli, kabili bakacita kuli Edomu ukulingana nobukali bwandi ne cipyu cansi, kabili bakeshiba ilandushi lyandi - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe! ¹⁵Shikulu Yawe alanda ifi, 'Abena Pelishiti balilandwile nomufimbila kabili ukufuna mukati kabena abena balyeseshe ukonaula Yuda nakabili elo na kabili. ¹⁶Eco ifi efyo shikulu Yawe alanda, 'Moneni, nkafika nokuboko kwandi pa bena Pelishiti, kabili nkaputulako abena Kereti nokonaula abashalako abo ababa kululamba lwa bemba. ¹⁷Ico nebo nkalandula neficitwa fyabupingushi bwa bukali, pakweba ati bakeshibe ukweba ati ninebo Yawe, ulo nkabalandula ebna."

Chapter 26

¹Elo cali mumwaka walenga ikumi naumo, pa bushiku bwa ntanshi bwa mweshi, ulo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukwebati, ²"wemwana mwaume wa muntu, Turi alilandile ifya kususha yerusalemu, alale! impongolo sha bantu shilitobaukile! alipilibukile kuli nebo; nkesushiwa pantu alyalikile cibolya.³Eco shikulu alandefi, 'mona! ndikwalukile webo, Turi kabili nkakwimisha inko ishingi ukukwalukila webo kubati nifilya bemba emya mabimbi. ⁴Bakonaula amalinag ya Turi nokutobaula impunag shakwe. Nkapyanga ukulukungu lwakwe nokupanga kubati cilibwe icafye.⁵Akaluak incende yakufungulwilapo amasumbu pakati ka bemba, apo ndicilandile-ukulekulanda kwakwa shikulu Yawe kabili akaba wakutapa ku nko. ⁶Abana abanakashi abali mu mabala baepaiwa ne mpaanga, kabili bakeshiba ati ninebo Yawe.⁷Pantu ifi efyalanda Yawe; moneni, ukufuma ku kapinda kakukuso nkoleta nebukanesari imfumu ya babile, imfumu ya shamfumu, ukwalukila Turi naba kafwalo nama celeta na baume bapali ba fwalo ne buumba lya bantu ilikulu. ⁸Akepaya abana bobbe abanakashi mwibala. kabili akabika ifiteyo fyakubombelamo nokulapo ilinga ukucilinganya ifibumab fyenu nokusumbula inkwela paku mulwisha.⁹Akabila imilando yakutobawilako ifibumba fyenu ne fibombelo fyakwe fikatobaulwa ne mpungu shobe. ¹⁰Bakafwalo bakwe bakaba abengi icakwebati ulukungu lwabo lukafimba, ifibumba fyobe fikatenkana ne ciunda ca baume bapali bakafwalo amatolokoshi, nama celeta. ulo aingila pa mpongolo shobe, akengial ulo abaume baisa mumusumba uo ifibumba fyakutobaika. ¹¹Amabondo yaba kafwalo bakwe yakanyantaula imisebo yobe yonse. Akepaya bonse abantu bobbe no lupanga kabili incenshi shamabwe shobe ishakukosa shikawila panshi.¹²Bakatapa ifyuma fyobe nokusampa ifyamakwebo yobe. Bakawisha amalinga yobe nokonaula amayanda yobe ayabune. amabwe yobe, imbao shobe, kabili ifisoso bakaposa mumenshi. ¹³Nkalesha icongo ca nyimbo. iciunda caba nsango bobbe tacakomfwike nakabili. ¹⁴Nkakucita icilibwe icafye, ukabe cifulo uku amasumbu yabalulwa kukuma. Tawakabale aukulwa nakabili, pantu nebo shikulu Yawe ndilandile-ici cisemo cakwa shikulu Yawe.¹⁵Shikulu Yawe alanda ici kuli Turi, "Bushe ifinshi tekuti fitenkane ku ciunda cakupona kobe, kabili nokuteta kwabacenekelwe ulo ukwipaiwa kwakutinya pakati kobe? ¹⁶Abana ba mfumu baume bakuli bakatentemukapo pafipuna fyabo ifya bufumu nokufula imingila yabo nokuposa ifyakufwala fyabo ifyakupikulwa. bakaifwika abene nokututuma, bakekala panshi nokututuma cila nshita, kabili bakapapa umulandu obe.¹⁷Bakakusamwina ulwimbo lwa bulanda nokukweba ati, "nishani, webo welikwikalwamo naba coba, uli lyonawile. umusumba wa lulumbi uwali uwakukosa nomba ulile ukufuma kuli bemba. Abaikele muli ena limo balisalangene umwenso pakati kabo abene pali onse uwaikele mupepi nabo. ¹⁸Nomba ukulamba lwakuli bemba lwalitentele pa bushiku bwakuwa kobe. ifinshi muli bemba fyalitinine, pantu tauli pa cifulo cobe nakabili.¹⁹Pantu shikulu Yawe alandafye ifi; ulo nkakucite cibolya ca musumba, kubati misumba imbi iitaikalwamo ulo nkemya itenga pali webo nolo amenshi ayengi yakakufimba, ²⁰Elo nkakutentemushisha ku bantu abamushita shakale, kubati nibambi abatentemukila munindi ico nkakulenga ukwikala ku ciputulwa cakwisamab lye sonde kubati fitantanta fya munshita shakale. Pamulandu waifi tawakabwele nokwiminina mu calo caba mweo. ²¹Nkabika icabusanso pali webo, kabili tawakabepo umuyaya. ulo bakakufwaya nomba tabakusange nakabili-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe.

Chapter 27

¹Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²"Nomba webo, we mwana mwaume wa muntu, tendeke combo ca malilo palwakwa Turi, ³nokulanda kuli Turi, uwaikala apakwingilila kuli bembe, umusulwishi wabanbtu nabantu ku fishi ifingi shikulu Yawe alandifi kuli webo: Turi ulyebele ati, nebo ndiwa kupwililika kukuyemba. ⁴Imipaka yobe yaliba mukati kamabemba; bakakula bobe baliku pwilishisha mukutemba. ⁵Balipanga imbao shobe kufimuti ifyakufuma ku Seniri. Babula imikaderi yaku Lebanoni ukupangilao umwalo obe. ⁶Balipangile inkafi shobe ukufuma ku mioke yamu Bashani; balikupangile intangalilo shobe ukufuma ku mbao shaku Saiprasi, kabili bapaminako na meno yansofu. ⁷Insalu shobe ishakukolelako mwela pakwensham shali ishabune ukufuma ku Egipto ishalikubomba ngo luunga lobe, amalangi aya makumbi makumbi naya kukashikila yalikufuma ku lulamba lwa ku Elisha fyalimfiwa kukupanga icisalu cakuku cinga akasuba ku bwato. ⁸Abo abalikwikala mu sidoni na Arbadi ebai aba ku Koba; Abakucenjela baku Turi bali mukati kobe; ebali abakukwensha. ⁹Abalengile mufya kupanga panga ukufuma ku Byblos balishinkile imilale; bonse ba kensha wa mato pamabemba balikukusendela ifyamakwebo. ¹⁰Persia, Ludi na Libya bali mifita fyobe, abantu bobe aba bulwi. Balikukobeka inkwela ne fisote fyabo muli webo. Balilangile no bucindami bobe. ¹¹Abaume baku Arbadi na Heleke ebali mufita ifyashinguluka amalunga yobe, nabantu baku Gamadi bali munpungu shobe. Balikobekela ne nkwele shabo ukushinguluka ifibumba fyobe! Balipwilishishe ukuyemba kobe. ¹²Tarshishi ewo mwalikucita nankwe amakwebo pamulandu wa bwingi bwafyuma wakwata ifyakushitisha: Silfere, ifyela kapotwe, no mutofwe, balikushita nokushitisha ifyuma fyobe! ¹³Yabani, Tubali, na mesheke - balikucita amakwebo yabasha ne fipe ifya mukuba. Ebali kwangalila ifya makwebo yobe. ¹⁴Bete-torgama alipele bakafwalo - bakabalwe babulwi nabapunda nge fya makwebo fyobe. ¹⁵Abantu baku Rhode ebali aba makwebo yobe monse mufishi namu malulamba. Amakwebo yonse yali mumaboko yobe; balibweshe ulusengo, amenso yansafu ne mabo shakufita nge cabupe! ¹⁶Abena Aramu abalikushita ifpe fyobe ifingi; balikukuletela emalodi, ishakashikila, insalu sha maluba maluba, insalu ishabune, amabwe ayakuluma umutengo, nama rubi ifya makwebo na webo. ¹⁷Yuda naba ku calo ca Israeli mwali kushitishanya nabo. Balikuleta ing'ano ukufuma li Miniti, imikate ubuci, amafutam ba balisamu nge fya cushita fyobe. ¹⁸Damasseeke eo mwalikushitana nankwe, mu bwingi bwa fipe fyobe, no mwangashi waku helboni no butonge bwaku Saha. ¹⁹Dani na Yabani ukufuma ku Usali balikukutela ifyela ifyakufulwa bwino, cinnamoni, ne fyakununkila bwino, ifi efyalu ifya makwebo yobe. ²⁰Dedani ewali kukushitisha ifyakifimba paca kwikalapo capali bakafwalo. ²¹Abena Arabia ne shamfumu shaku Kedari mwali kushitishanya nabo; balikukuletela impanga, basakusuku ne mbushi. ²²Abasulwishi baku Sheba na Roaama balikwisa mukukushitisha ifyabune sana ifya mu fyakununkila icena cabune kabili ne misango yonse iya tumabwe aya mutengo uukulu: ²³Balikushitisha na golide. Haran, Kenne, na Eden mwali nabo mu makwebo pamopene na Sheba, Ashuri, na Kilmadi. ²⁴Aba eba mwalikushitishanya nabo mu nsalu ishakukashikila ishakupikulwa ubusak. Namufyakuifimba ifya malangi ayabuna, nokupikulwa ubusaka, ne nsalu ishakubilwa bwino mu fisankano fyobe. ²⁵Amato yaku Tarshishi eyali kukusendela ifipe: Kanshi walifumikwe, ukulemwa kufipe mu mutima wamabemba. ²⁶Ba cobe bobe balikukuleta muli babemba avakupabaka; umwela wa kukabanga walikubunshishe pakati ka uko. ²⁷Ifyuma, ifya makwebo yobe, nefyakushitisha; ba coba bobe naba kensha, naba kakula wa mato; aba makwebo naba ume babulwi abali mukati kobe, na bonse fye bakensha - bonse bakebila mukushika kwa mabemba pabushiku bwa bonausha bobe. ²⁸Imisumba iyaba palibemba ikatutuma pa ciunda cakulila caba cobe bobe. ²⁹Bonse fye abo abekate nkafi bakekile ukufuma mumato yabo; aba bombela nobonse abenshya pali bemba bakeminina ku mulundu. ³⁰Elo bakakulenga ukukutika kwishiwi lyandi nokulila akalanda; bakolulwila ulukungu pa mitwe yabo. Bakale kwalangana mu mitoyi. ³¹Bakakubeyela inkusu ku mitwe nokuikaka inyemba sha nsamu, kabili bakalosha sana pali webo no kulila sana. ³²Bakakusanswila amashiwi pakukulosha kabili bakakwimbila icimbo ca malilo. Nanini uuli nga Turi, ninani uwalengwa ukubatondolo pakati ka kubemba? ³³Ulo ifya makwebo fyobe fyaile kululamba lwaku bemba, abantu abengi balikutile; walicindamikile ishamfumu sha pama calo kufyuma fyobe nefya makwebo. ³⁴Lelo ulo waonawilwe pali bemba, pamenshi ayakushika, ifya makwebo fyobe nabonse bakensha balibundile. ³⁵Bonse abekashi bamufishi na mululamba balikupapa fye pali webo, kabli ne shamfumu shalikututuma fye ku mwenso; ifinso fyali tutwime! ³⁶Aba makwebo babantu balaitomonta pali webo; wasanguka icakutinya, kabili tawakabepo umuyayaya.

Chapter 28

¹Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo. ukulanda ati, ²"We mwana mwaume wa muntu, landa kuntungulushi yaku Tari ati, 'Shikulu Yawe alanda ifi: Umutima obe waliba uwakutalama! Walilandile ukweba ati, "Nebo ndi mulungu! Nebo nkekala pacifulo camilungu mu mutima wa babemba!" Ngangu line webo waba umuntu lelo tauli mulungu iyoo, webo ucita umutima obe kubati mutima wa mulungu; ³we utontonkanya ukweba ati walikwatisha amano ukucila Danieli, kabili takwaba icinkama icikupapusha webo!"Webo wali nonka ifyuma ifingi ku mano yobe namukwisha kobe, kabili uli bulile golide na silfere mufipao fypbe! ⁴Mu bwingi bwa mano yobe yakalamba na mubucemfeshi bwa makwebo yobe, uli sandulwile ifyuma fyobe, eco umutima obe ulitaleme pamulandu wa fyuma fyobe. ⁵Elo kanshi, shikulu Yawe alanda ifi: Pantu webo walenga umutima obe ukuba ati mutima wa mulungu, ⁶kanshi nebo nkaleta abalebeshi ukwisa ku kwimina abantu abakutinya ukufuma mu fyalo fimbi. Bena bakesa leta impanga shabo ukwimina ubusuma bwa mano yobe, nabo bakakukowesha ubukankala bobe. ⁷Bakakufuma panshi ku nindi, kabili ukafwa imfwa yabalya abafwila pa mutima waba bemba. ⁸Mucishinka webo ukalanda ati, "Nebo ndi mulungu" pa cinso ca uyo ukwipanya? Webo uli muntu kabili tauli Lesa kabili webo ukaba mumaboko ya uyo uukulasaula. ⁹Webo ukafwa imfwa yaba tasambululwa ku kuboko kwa balebeshi, ico nebo ndicipampamikile - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe." ¹⁰"Icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo nakabli, ukulanda ati, ¹¹"We mwana wa muntu, sansula icimbo ca malilo ya mfumu yaku Turi nokulanda kuli ena ati, "Shikulu Yawe alandile ifi: webo dwali icilangililo ca kupwililika, uwaisulamo amano no kupwililika mu busuma. ¹²Webo wali mu Edeni, ibala lyakwa Lesa. Ilibwe lyonse ilikenkala nlyalifimbile pali webo: Yubi, Topasi, emalodi, Kirisaliti, Onikisi, Yasipa, Safile, tokisi, no twa berilr. Amabutantiko na makule yobe yonse ya panile ukufuma kuli golide. Cali pali bulya bwine ubushiku wapangilwe epo fyapekanishiwe. ¹³Nalikabikile palupili lwa mushilo uwa kwa Lesa nga Kerubi nakusubile kalinda wa umuntunse. Webo wali pakati kelibwe lya lubingu lwa mulilo emo webo walikwendauka. ¹⁴Webo walikwete bu mpomfu munshila shobe ukufuma ubushiku wa lengelwe ukufika napo ulufyengo lwasangile mukati kobe. ¹⁵Nangu amakwebo yobe yaiswilemo ifyongo, kabili wali bembukile. Eco nebo nakutamfishe kunse yalupili lwakwa Lesa, kubati ni ulya bashikula na nebo nalikonawile, kalinda karubi, nokukwensha ukukufunga ku mabwe ya lubingu. ¹⁶Umutima obe wali uwalitalamikwe kubusuma bobe. Nebo nalikutumine panshi pe sonde. Nali kubikile ku menso yaba shamfuma pakwkebatu balekumona webo. ¹⁷Pamulandu wabwingi bwa membu shobe na makwebo yobe ayakubula icishinka, uli kowesshe incende shobe isha mushillo. Kanshi nebo ndikoseshe umililo ukupuka ukufuma kuli webol uka koca webo. Nebo nkakusangulusha imitoi pe sonde mu menso ya bonse abakulileshe. ¹⁸Balya bonse abakwishibile mukati ka bantu bakalekukupapafye; bakatina, nobe ukalobebele umuyayaya." ¹⁹"Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ²⁰"We mwana wa muntu, tonta amenso yobe pali sidoni no kusesema ifyabipa ena. ²¹Landa ati, "shikulu Yawe alelanda ifi: Mona! Webo nomba waba umulwani wandi, we sidoni! Ico dnebo nkapelwa ubukata pakati kenu elo abantu bobe bakeshiba ati none Yawe ulo nkacita umulinganya muli mweno. Nkalangwa ukuba uwa mushilo muli mwebo. ²²Nkatuma icikuko muli mwebo no mulopa mu musebi yenu, nabakepailwa nakaponena muli mwebo. Elo ulupanga lukesa ku kwimina dukufuma konse konse, elo mukeshiba ukweba ati none Yawe. ²³Elo takwakabe ficelabe ne myunga iikali mu ng'anda yakwa Israeli ukufumina muli bonse aba mushinguluka abasusha abantu bakwe. Elo bakeshiba ukweba ati ninebo Yawe shikulu!" ²⁴Shikulu Yawe alandile ifi: ulo nkakolonganika ing'anda yakwe Israeli ukufuma dmukati ka bantu umo nabasenganshishe ulo bampatulako pakati kabo, ukweba ati inko shimone, bakapanga ama yanda mucalo ico nkapela kuli Yakobo umubomfi wandi. ²⁵Elo bakekala abakucingililwa muli ena no kukula amayanda, nokulima imyangashi, no kwikala abacingililwa ulo nebo nacita umulinganya kuli abo bonse aba basula palilelo ukufuma kuli bonse aba bashinguluka; elo bakeshi ukweba ati ninebo Yawe Lesa wabo!"

Chapter 29

¹Mumwaka walenag ikumi, mumwenshi walenga ikumi pabushiku bwalenga ikumi naibili uwamu mwenshi fisano mumwenshi icebo cakwa Yawe calishile kuli nevo ukwebati, ²"wemwana wamuntu, tonta icinso cobe pali Farao, imfumu yaku Egupti. sesema pali ena napali lwabonse abena Egupti. ³Papamika no kulanda, 'shikulu Yawe alanda ifi: mon! ndikwalukile, Farao imfumu yaku Egupti, webo weciswaango icikulu icamuli bemba icibelama pakati kanika, icitanta ati, "inika yandi nalipangile nemwine."⁴Eico nkabika ifikobelo mucendwa kabili ne sabi lyobe mukalonga likekatwa ku mamba yobe; nkakwimya pamulu ukufuma pakati kanika yobe nesabo lyonse ilya munika ililambata kumamba yobe. ⁵Nebo nkakuposa panshi mumatololo webo ne sabi lyonse ilya muniak yobe. ukawila pampanga lyakwisuak; tawakakolonganishiwe nangula kukwimya pamulu. Nkakupela nge cilyo kufya mwebo ifyapa calo ne fyuni fya mumulu.⁶Elo bonse abekashi bamu Egupto bakesiba ukuti ninebo Yawe pamulandu balikuba nge tete kunganda yakwa Israeli. ⁷Ulo wabekete mukuboko kwabo. walilepwile no kwisula ifipeya fyabo; kabili ulo bashintilile pali webo, walitobaike kabili walilengele amolu yabo ukutelententa,⁸Eco shikulu Yawe alandile ifi; Mona! nkoleta ukupanga kukwimina webo, nkapatula bonse abantu ne nama ukufuma kuli webo. ⁹Eco icalo ca Egupto cikaba icibolya kabili icitantala. Elo bakeshiba ukuti ninebo Yawe pantu iciswaango camuli cibemba cilinandile, "inika yandi ico naipangilefye nemwine."¹⁰Eico, Mona! ndi kwimine webo kabili ne nika yobe, ico nkapela icalo ca Egupto ku cibolya na kukulekeleshia kabili ukbaa impanga iyalekeleshiwa ukufuma ku Magdole ukufiak Syene, kabili ne mipaka ya Kushi.¹¹Tatwakapitemo ulukasa lwamuntu, kabili tamwakabe amabondo yanama ayakapitamo tamwakabe abekashi pamyaka amakumi yane. ¹²Eco nevo nkalenga icalo ca Egupto ukuba icibolya pakati kampanga intakawilamo abantu nemisumba yaciko iyili pakati kamisumba iyaonaika shikesa kuba ifibolya pamyaka amakumi yane; elo nkasalananganya Egupto mu nko kabili nkabasalanganisisha mufyalo.¹³Pantu shikulu Yawe alandile ifi, pakupwa kwa myaka amakumi yane nkakolonganiak Egupto ukufuma mu bantunse uo basalanginine. ¹⁴Nebo nkabwesha mubusha bwa bena Egupto kabili nkababwasha kuncende wakwa Patrose ku calo ca ntutuko yabo. Elo bakaba ubufumu bwasaluka kulya.¹⁵Bukaba ubwasaluka pama bufumu yonse kabili tabwakemishiwe pamulu nakalya pa nko nevo nkabapwililisha pakuti tabakateke pa nko. ¹⁶Abena Egupto tabakabe shitolilo ku nganda yakwa Israeli. Lelo bakaba icakwibukusha amampulu ayo Israeli acitile ulo abwekele ku Egupto mukwafwiwa elo bakeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe.¹⁷Ulo cashile mumwaka walenga amakumi yabili na cine lubali pakutamba umwendi wakubalilapo, oukuti icebo cakwa Yawe calishile kuli nevo, ukulanda ati. ¹⁸"we mwana wa muntu, Nebuchadnezzaru imfumu yaku Babele yalibikile ifiak fyakwe ukubomba umulimo wakukosa pali iya Turi umutwe onse walokuswile ukuleka waba ipala, kabili icipeya conse capangilwe calikusulwile lelo ena na nefita tafyapokelele amalipilo ukufuma ku Turi pakubombesha uko babombeshe ukwimina ici.¹⁹Eici shikulu Yawe alanda ifi, 'mona! nevo nkoopela icalo ca Edupti kuli Nebuchadnezzari imfumu ya Babele, kabili akasenda icuma cakwe, bakeba ifikwatwa fyabo, nokusenda fyonse ifyo asangile mulya naya yakaba malipilo ya fita fyakwe. ²⁰Nebo ndimupele icalo ca Egupti nge cilambu pamilimo ba bombele nevo uku fekulanda kwa kwa shikulu yawe. ²¹Pabushiku bulya nevo nkalenga ulusengo ukutumpuka pa nganda yakwa Israeli kabili nkalenga webo ukulanda pakati kabo, eico bakeshiba ukuti ninebo Yawe.

Chapter 30

¹Ishiwi ilya kwa Yawe lyaishile kui nebo, likoeba ati, ²"We mwana mwaume uwa muntu, sesema nokulanda, shikulu Yawe akolanda ifi: Bilikisheni imisowa, "Kalanda kabushiku ubukoisa." ³Ubushiku buli palamine ubwa kwa Yawe, Bukaba bushiku bwa makumbi makumbi, inshita iya bipingushi ubwa nko. ⁴Elyo ulupanga lukesa pali Egupti kabili kukaba ukushikitika mu kushi lintu abantu baipaiwa bawa mu Egupti-luntu bakasenda ifyuma ifya kwe, na lintu imifula iyakwe ikonaulwa. ⁵Kushi na Puti Ludi naba kwa Arabisa bonse naba kwa Libya capamonabantu abakuma ku cipangano-bali nokuwa bonse ku lupanga. ⁶Yawe aeba ifi: Kanshi onse ukatungilila Egupti ali nokuwa ne cilumba ica bukose ubwakwe buli nokwisa panshi. ukufuma ku migdole nokufika ku Syene ifita ifyabo fikawa ku lupanga-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe. ⁷Baka tomposhiwa mukati ka fibolya ne musumba ishabo shikaba pa misumba shonse isho isi konaulwa. ⁸Elyo bali nokwishiba ukutio no nebo Yawe, Iintu nkasonteka umulilo mu Egupti, na lintu bonse bakafwa abakwe baonaulwa. ⁹Muli bulya ubushiku inkombe shi kafuam kuli nebo mu fyombo ukucita ulukakala pali kushi uwaku cingililwa elyo kuba ukushikitika pali bena pa bushiku bwa kupingula Egupti. pantu moneni! Bukoisa. ¹⁰Shikulu Yawe aeba Ifi: Ndi nokulenga impela ku cinkupiuti cakwa Egupti ku minwe iyakwa Nebuchadnessari, imfumu iyakwa Babele. ¹¹Ena na ba shika abakwe ulukakala ulwa nko shonse bukaletwa ukonaula icalo. Bakafumya amapanga yabo pali Egupti nokwisusha icalo nabo aba ipaiwa. ¹²Ndi nokulenga imimana ukuba umushili uwakuma ndi noku shitisha icalo mu maboko yabanhtu babubifi. Ndi nokulenga icalo ne fyabamo ukonaulwa ku maboko iyabeni-nebo Yawe, ndi landile. ¹³Shikulu Yawe aeba ifi: Ndi nokonaula utulubi elyo ndi nokulenga kimpela kutulubi utwacabecabe utwa kwa Nofu. Tamwakabale uku bamo umwana umwaume uwa mfumu mu calo cakwa Egupti elyo ndi nokubika ulukakala pa calo cakwa Egupti. ¹⁴Elyo ndinokulenga Patrose ukonaulwa noku sonteka umulilo mu Soari, kabili ndi nokucita imilimo iyabu pingushi pali Sebese. ¹⁵Pantu ndino ku pongolwela icipyu candi inkosho iyakwa Egupti, noku putulako cinkupti wakwa Sebese. ¹⁶Elyo ndi noku sonteka umulilo mu Egupti; Pellushamu akaba muku kalipwa uku kalamba, Sebese ali noku bongosolwa na Nofu akala ku kumya abalwani cila bushiku. ¹⁷Abalumendo aba mu Heliopolise naba bubese bakawa ku lupanga, ne misumab ishabo shikaya muli bunkole. ¹⁸Na mu Tatthe ubushiku buke katililila ulubuto lwa luko lintu nka putula ikoli ilya kwa Egupti kulya, ne cilumba cabukose bwakwe cikapwa. ku kaba ikumbi ili kala mufimba, nabana bakwe abanakashi ba kala kwendela muli munkole. ¹⁹Ndino kucita imilimo iya bupingushi mu egupti ici bali nokwishiba ukuti ninebo Yawe. ²⁰"Ili caishile kuba mu mwaka we kumi na umo mu mweshi uwantashi mu bushiku ubwa kulenga cinelubali ulwa mwenshi ukuti ishiwi ilya kwa Yawe lyalishile kuli nebo likolanda. ²¹"Wemwana umwaume uwa muntu ndifunine umunwe ukwa kwa Farao imfumu yakwa Egupti. Moneni! Tacaba ica kakililwa nangu ku cilenag ukupola ku miuti pakuubati kwingaba ukwaku kosako ku kwita ulupanga. ²²Eico shikulu Yawe alanda ifi, "moneni ndyalukile Farao, imfumu yakwa Egupti. Pantu ndino kufuma umunwe uwakwe kumo kwine naulya uwaku kosa naulya uwa ku funika kabili ndi noku lenga ulupanga luka ponse mu kuboko ukwakwe. ²³Elyo ndi no pasila Egupti pa nko noku va salanganissha pa fyalo. ²⁴Ndi noku kosha iminwe ya mfumu ayakwa Babele nokubika ulupanga ulwandi mu kuboko ukwakwe pakuti no ngo naula iminwe iya kwa Farao. Aka lilisuka ku menso ya mfumu iyakwa Babele ngo ku lilisuka kwa muntu ukofwa. ²⁵Pantu ndi noku kosha iminwe ya mfumu iyakwa Babele, elo iminwe iya kwa Farao ikapona. Elintu bakeshiba ukuti ninebo Yawe lintu nka bika ulupanga ulwandi mu maboko ya mfumu yakwa Babele; panhtu ali noku sanshilako icalo cakwa Egupti na Iwena. ²⁶Kanshi ndi noku Salanganya Egupti pa nko noku ba salanganisha mu fyalo. Elintu bakeshiba ukuti ninebo Yawe."

Chapter 31

¹Elo caishile mu mwaka we mkumi na umo, mu mwenshi wakulenga shitatu, pa bushiku bwakubalilapo ya mwenshi, elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, no kwebati, ²we mwana wa muntu, landa kuli Farao, imfumu ya Egipto na kumabumba yobe aya kushingululwike, mu bucindamishi bobbe, waba nga nani?³Mona! Ashuri ali mu Keferi mu Lebanone, no tumisambo utwayemba, utukopela icinfute ku mutengo, na uwasansabale cimo, ne misambo shapangilwe paka tangolilo ka uko. ⁴Amenshi ayengi yali pangile itengo lya usansamika; amenshi yashika wakalengele ukusangabilwa. utumihenga twali kunga tonse kukushinguntuka kena, ne mikanka yalifunguluka ukuya kufika konse kumiti in mpanga. ⁵Ubukulu bwabutali bwauko bwacila imiti shimbi mu mpanga, ne misambo iingi yalifulile; imisambo yaiko yalilepele pamulandu wa menshi ayengi walenga fyakula. ⁶Conse conic mulwelele fyali ku pange finisa mu misambo yaiko, lubali icipena conse ca mu mu mpanga a fyali ku fyalila muunshi mutumisambo tuneno. fyonse ifya bwingi bwa calo fyalikwikala mwisamba lya cimfute caciko. ⁷Pantu ukuyemba kwaciko mu bukata bwaciko ne bukulu bwa misambo yaiko, pantu imishila ya ciko wali mumenshi ayengi saana. ⁸Umukederi mwibala lyakwa Lesa tayalikulinganya. Nangu umo ba Sipresi miti shapalene ne misambo yaiko, ne miti ishakwete teshalikulingana ne misambo shakompama. ⁹Nebo nalilicitile uwayembe ne misambo iyingi yaiko na shonse imiti sha mu Edene isho shali mwi bala lyakwa Lesa walikubwilwe. ¹⁰Eco kanshi shikulu Yawe alandi ici: Pamulandu cali lepele mibutali no kuibikila pamulu ya miti pakati ka misambo yaiko, calisansula pamulu umutima waciko pamulandu wabutali bwaciko. ¹¹Ndi cipele mumunwe ya mpulume umo wa munko, ukucitila akaucita ukulingana no bubifi bwa uko, ndi uposele panse. ¹²Abena fyalo balikutinya bonse abanko baliputwileko no kusha bali fwile. Imisambo yaiko yali pululwilwe pa mpili na mumipokapoka yonse, ne misambo ya kompma yaiko ikaputaulwa panshi mu mikanko yonse ya calo. Elo nenko shonse pa calo shikufuma uufuma pesamba yacimfute kabili bali fumineko. ¹³Fyonse fyuni fya mulwelele fyakutushisha pa misambo sha miti ya fungauka, ne nama shonse ishampanga shalishile ku misambo yaiko. ¹⁴Ici calicitike pakuti takuli nangu umbi miti sha lekula na menshi shili no kwimisha utumisambo tunono twaiko ku muti yasansama yaiko, takwakabe imbi miti ii kakula kumbali ya menshi iikafika palya pamulu. Yena yalipelwe ku mfwa, pesonde lyaminshi, pa bana ba bantunse, nabo bakakunkulukila ku nindi. ¹⁵Shikulu Yawe alanda ici: Pa bushiku bulya lintu mukederi akatentemukila ku Sheelo nalileta ukullosha pesonde. Nalikupile pa menshi yashika, kabili nali bweshe amaneshi yamubemba. Nalisungile nayabweshwa amenshi yamaka, nebo nalibweshe ukullosha kuli Lebanone kuli wene. Elo ne miti shonse shampanga shali loseshe pamulandu waciko. ¹⁶Nliletele uututuma konko pa ciunda no kutentemuka kwa ciko, lintu ndi nokuciposa panshi ku Sheelo nabo abakatentemukila ku nondi. Kanshi nalifikunkumbile shonse imiti ya mu Edene mu lulamba lwe sonde. Iishi ishali ishalisalwa kabili iyawama ku Lebanone; imiti isho shinwe amenshi. ¹⁷Pantu bena balitentemukile nayo ku Sheelo, kuli onse uwaipaiwe no lupanga. Aba ebali abamupamfu, isho inko balikwikala mu cimfute. ¹⁸Nipali isa miti mu Edene yalingenya mu bukata na kubukulu? Pantu webi ukatentemunwa na miti ya mu Edene ukutentemwinwa pe sonde pabatasangululwa; webi ukekala nabo abakepaiwa na panga. Uyu e Farao na yonse amabumba yakwe - cisemo cakwa shikulu Yawe."

Chapter 32

¹Elo cacitike mu mwenshi we kumi na ibili uwa mwaka we kumi na ibili, pa bushiku bwantanshi mu mwenshi, icebo cakwa Yawe cacishile kuli nebo, no kwebati, ²"we mwana mwaume wa muntu, isansula kulosha pali Farao imfumu ya Egipto; landa kuli ena webo ulingo umusepela wa nkalamo wa uko, lelo webo wapala cishimweshimwe muli bamba: Webo ufundaula amenshi, ulakumbaula amenshi na makasa yobe no kuyalenga ayalutiki.³Shikulu Yawe alanda ifi: Elo nebo nkatambalika isumbu lyandi pali webo uko abantu abengi bakakelengana, kabili baka sumbwila webo mumulu mwisumbu lyandi. ⁴Nebo nakakulekelesha webo mu calo. Nebo nakuposa webo mumpanga kabili ukalenga ifyoni fyonse fya mu mmyulu ukwisa kwikala pali webo; insala sha nama shipema shonse shika kwikushiwa webo.⁵Pantu nebo nkabika uunofu obe pa mpili, kabili nebo nkesusha mipokapoka ne citumbi cobe. ⁶Elo webo nkapongolwela umulopa obe pa mpili ne mbali sha kamana shakesushiwa no mulopa obe. ⁷Elo nomba nebo nkashimya webo, nebo nkafimba mu myulu kabili nkafisha intanda sha iko; nebo nkafimba kasuba na makumbi, kabili no mweshi tawaka balike ulubuto lwauko. ⁸Fyonse ifyakubengeshima ulubuto mu myulu nebo nkafilenga ukufita pali webo, kabili nebo nkabika imfimi pa calo cobe - uku landa kwakwa shikulu Yawe.⁹Elo nebo nkatinya imitima ya bantu abengi mu calo abo tawakeshibe, iilo nebo nkaleta ukubongolola kobe pa nko, pafyaloifyo tawatala awishiba. ¹⁰Nebo nkasungusha abantu abengi pali webo; ne imfumu shabo shikatutuma ku mwenso pali webo ulo nebo nkashingulusha ulupanga lwandi kuli bena. Inshita yonse umo na umo akatututuma pamulandu obe, pa bushiku bwa kuwishiwa kobe.¹¹Pantu shikulu Yawe alanda ifi: Ulupanga mu ya babele lukakwishila webo. ¹²Nebo nkalenga amabumba yobe kuwa ku lupanga lwakufita - cila cita ukuba ulukakala lwa nko. Ifi fita fikonaula cilumba cakwa Egipto no dkonaula yonse amabumba yaiko.¹³Kandhi nebo ndi no kulofya shonse ing'ombe ukufuma mumbali ya menshi ayengi; amakasa ya muntu tayakatale ayafundaula amenshi libili, nangula amabondo ya ing'ombe ukuyafundaula yena. ¹⁴Elo nebo nkatalalika amenshi ya yako no kulenga mimana yaiko ukubutuka nga mafuta - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe.¹⁵Ulo nebo nkalenga icalo ca Egipto encende yalekeleshiwa, lintu icalo cikalengwa icabulo nangu kuli fyonse ifyaisushiwamo, ulo nkasansa bonse abekashi muli ena, elo bakeshiba ati Ninebo Yawe. ¹⁶Kukaba ukulosha; abana banakashi ba nko bakalosha pali ena; bakalosha pali Egipto, napa mabumba yakwe yonse bakalosha - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe."¹⁷Elo cacitikile mu mwak we kumi na ibili pabushiku bwe kumoi na isano bwa mweshi. ilyo icebo cakwa Lesa caishile kuli nebo, calandile ati, ¹⁸"We mwana mwaume wa muntu, lilila pa mabumba ya Egipto no kubabwesa panshi - webo na bana banakashi ba nko shikankala - lilibatentemushisha pe isonde na bakuya panshi ku nindi.¹⁹Bushe webo wali yemba ukucila uuli onse? Kabuuye panshi no kulala panshi nabashasembululwa." ²⁰Bakawila pali abobakepaiwa nolupanga. Ulupanga lulifumishiwe! ena alipelwe ulupanga; akaketwa ena namabumba yakwe. ²¹Abakosesha aba fita bamu Sheelo bakapampamika pali Egipto na bakumwafwa. "Balitentemukile kuno! Bakalala nabatasangululwa, naba abaipaiwe kulupanga.²²Ashuri slikulys nsbs bskolongene bonse. Inshinshi shakwe shalimushingulukile; bonse fye balifwile kulupanga. ²³Abo abo ishaishishabikilwe mumbali yacilindi emo baba kulya, na bonse abakolongene abakesa. Nenshishi yakwe yashingulukile nabo bonse abaipaiwe,²⁴Elamu ali kulya na mabumba yakwe. Inshishi shalimushingulukile ene; bonse balipaiwe. Abo aba abawile ku lupanga, aba tentemukile panshi abatasangululwa u mpelekesho ye isonde. Uyu uwaletete ulukakalala pa calo caba mweo na abo abasendele ukusekwa kwabo ku palwabo, pamo pene na umo uukobetentemukila ku cilindi. ²⁵Balimucitile icakusendamapo elamu na bonse amabumba yakwe mukati ka abo abaipaiwe; ishi shishakwe shakwe shalimushingulukile. Abo bonse abatasanguluka, balashilwe ku lupanga, pamulandu baliletele insoni, pamo pene nabo bambi abali kutentemukila ku cilindi bonse abo baliipaiwe, nabo abakotentemukila ku cilindi. Elamu ali pali abo abaipaiwe.²⁶Mesheke, Tubali, na bonse amabumba yabo eko yaba! inshishi shabo shalibashingulwika bena. Bonse tabasembululwa, balipaiwa kulupanga, pa mulandu baliletele ulukakala lwabo pa calo caba mweo.²⁷Tabalambalala ne fita ifyafwa ifyabula ukusembululwa abo abatentemukila ku nshishi ne fyanso fyabulwi fyabo, ne mpanga yabo balibikile mwisamba ya mitwe yabo ne mpulumushi sha ba pa mafupa yabo. Pantu bali ifita fyalukakala mu calo caba mweo.²⁸Kanshi webo, Egipto, ukonaikila mikati ka bashasembululwa! Ukalambalala nabo aba lashilwe ku lupanga. ²⁹Edomu ali kulya ne shamfumu shakwe na bacilolo bakwe bonse ku lupanga. Naba shasembululwa balilele, nabo aba tentemukile lu cilindi.³⁰Na bana banakashi bamfumu yaku kapinda ka kuso bonse bali kulya - bonse fye nabena Sidonia abo nabamo abo abatentemukile pamo nabo abalashilwa bali abamaka no kulenmya mabi baikatwa no mwenso, lelo nomba bali kulya mu nsoni abashasembululwa nabo abalashilwe ku lupanga. Balipiyile nsoni shabo, pamo nabo batentemukile ku cilindi.³¹Farao akalolesha no kutalikwa nayo amabumba yakwe abo abalashilwe ku lipanga - Farao na bonse abalashika bakwe - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe. ³²Nebo ndibikile ena nge cakutinya candi mu calo caba mweo, lelo

bakamusendamika panshi pa kuti kabashasembululwa, pali abo balashilwe no lupanga, Farao na mabumba yakwe yonse - ukukulanda kwakwa shikulu Yawe."

Chapter 33

¹Elo icebo cakwa Yawecaishile kuli nebo, ukweba ati, ²"Wermwana wa muntu, sokolola ici ku bantu bobbe; ukulanda kuli bena, 'Ulo naleta ulupanga pa calo icili conse, elo abantu bacilya calo bakabula umwaume umo pali bena no mucita kalinda wabo. ³Alamona uko ulupanga lukoisia pa calo, no kulisha umutolilo pa kucenjjesha abantu! ⁴Nga abantu baumfwab iciunda ca mutolilo lelo tabaposeleko amano, no lupanga nga lwaisha no kubepaya, elo umulopa wacila umo ukaba pa mitwe yabo. ⁵Ngo umuntu aumfwa iciunda ca mutolilo kabili tabikileko mano, umulopa wakwe; uli pali ena; nomba nga aposako amano, ali nokupususha umweo wakwe. ⁶Nangu cingaba ifi, kalinda nga amona ulupanga ulo lukoisia, talishishe mutolilo calisa kusongwa ukweba ati a bantu tabasokelwe, nolupanga lwaisha no kusenda umweo wauli onse, elo ulya muntu afwa mu lubembu lwakwe, lelo nkafwaya umulopa wakwe kuli kalinda. ⁷Nomba webo wemwine, we mwana wa muntu! ndikucitile kalinda wa nganda yakwa Isreali; ukomfwa amashiwi ukufuma mu kanwa kandi nobasoka pa mulandu wandi. ⁸Umfwa nande ku muntu umubi, umubi wa muntu, webo icine cine uli no kufwa! lelo nga taubilishe ici pa kusoka umubifi pa mibele yakwe, nomba uyu umubi ali no kufwila mu lubembu lwakwe, lelo nkafwaya umulopa wakwe mu minwe yobe! ⁹Lelo webo, nga wasoka umubifi pamibele wakwe iya bubi, pakweba ati apilibuke kububi, kabili nga tapilibukile ukufuma ku mibele yakwe, ninshi akafwila mu lubembu lwakwe, na lelo webo we mwine kuti wa pususha umweo obe. ¹⁰Kanshi webo we mwana wa muntu, landa kuba nganda yakwa Isreali, 'ukulanda ifi, "Bumpula mafunde bwesu ilo ne mebu fili pali fwebo, kabili tuleonaulwa muli fwena! Kuti twaikala shani?" ¹¹Landa kuli bena, 'ilyo ndi no bumi-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe -nshibekelw mu mfwa ya mubi, pantu nga umubi alapila mu mibele yakwe, iyena ali no kwikala! Lapila! Lapila ku mibele ibi! Pantu finshi winga fwila, we naganda yakwa Isreali? ¹²Kanshi nomba webo, we mwana wa muntu, landa ku bantu bobbe, 'ubulungamikwa bwa muntu umulungami takwabapusushe nga babembuka! Ububifi bwa muntu umubi tabwa kamulenge uloba nga cakuti alapila ku lubembu! Pantu umuntu umulungami takekale pa mulandu wabulungami nga abembuka. ¹³Nga nalanda ku bulungami, "Mucinefye akaba no mweo!" Acetekela mu bulungami bwakwe elo acita ukukakwata umulinganya, nshakebukishhepo icili conse pa bulungami bwakwe. Ali no kufwa pa bubi buntuacitile. ¹⁴Nga nalanda ku babi, "Muli no kufwa icine cine," nga cakuti alapila ku lubembu lwakwe nokucita ca suminishiwa no bulungami- ¹⁵nga abwesha icikatilo abweshehe cituutulu ico aibile, no kwenda mu nshila sha bololoke ishipela umweo nakabili talepanga ulubembu-nagu cikabeshani akekala. takafwe iyoo. ¹⁶Tapali ulubembu ulo acitile luketwa no ku mwibukisha ena. Nacita icasuminishiwano bulungami, napali ici, icine cine ukaba no mweo akaba no mweo! ¹⁷Lelo abantu bena balanda ati, "Inshila yakwa shikulu tayaba na mulingaya! "Lelo ni nshila shenu eshishaba na mulinganya! ¹⁸Ilyo umuntu umulungami afuma ku bulungami nokupanga ulubembu, ena uyu akafwa nalo! ¹⁹Ulo umubifi afuma kububi bwakwe no kucita ifyamulungami kabili ifya bulungami akaba no mweo pa mulandu waifyo fintu! ²⁰Nomba mwebo mwe bantu mulanda ati, "Inshila yakwa shikulu tayaba na mulinganya!" Nkapingula cila muntu ukulingana ne milimo yakwe, inganda ya bena Isreali. ²¹Cali citikile mu mwaka walenga amakumi yabili ne nshiku shibili, pa bushilku bwalenga shisano mu mweshi walenga ikumi limo muli bunkole bwesu, kwali uwamisoka alishile kuli nebo ukufuma ku Yerusalemu no kulanda ati, "Umusumba ulikelwe!" ²²Ukuboko kwakwa Yawe kwali pali nebo mu cungulo bushiku ulo uyu wa misoka talaisa, na kanwa kandi kalisukile pa nshita aishile kuli nebo ku maca. Eco kanwa kandi kalisukile; Nshali cimeme nakabili! ²³Elo ishiwi lyakwa Yawe lyalishile nebo, ukulanda ati, ²⁴"We mwana wa muntu, abena kala mu fipompwa mu calo cabena Isreal bakolanda no kweba ati, 'Abrahamu alifye umuntu umo, apokele icalo, lelo fyebo tuli bengi! Icalo tupipelwe nge cikwatwa cesu. ²⁵Eco nomba landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi: mulalya umulopa, kabili mwinyuna amenso yenu ku tulubi twenu, elo mupongolwela umulopa wa bantu. Bushe mukakwata icalo? ²⁶Mwacetekela mu mpanga shenu no kucita ifintu ifyamuselu; Umwaume onse acitile ifya kukowesha ku kukashi wa mwina mupalamano wakwe. Bushe kuti mwakwata? ²⁷Mukalanda ifi kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi: Ulo ndi no mweo, cine cine abo abali mu fipopwa bakawa no lupanga, nkapela abali mu mpanga ku finama nge cakulya, nabo abali mubucingo na mu ncengo bakafwa ku fikuko. ²⁸Nkapilibula icalo cikabe ica pomoka ica makankamike, ne cilumba ca maka yaciko akapwa, icompili sha mu Isreali shikaba iciswebembe, kabili tapakabe nangu umo uukapitamo. ²⁹Eco bakeshiba ati nebo ndi Yawe ulo nkacita icalo icibolya kabili icakonaika pamulandu wafya makankamika pafya muselu fyonse ifyo bacitile. ³⁰Eco nomba webo, umwana wa muntu -abantu bakolanda ifintu pali webo lubali ne fibumba na mumpongolo ya mayanda, bakososhanya umo no munankwe -cila muntu kuli wabo, natulekuya nokuyakumfwa ku mashiwi yakwa kasesema ayo yafuma kuli Yawe! ³¹Eco abantu bandi bakesa kuli webo, ngefyo lyonse bacita, bakekala kuntanshi yobe no kumfwa ku mashiwi yobe, nomba tabakayayakonke. Amashiwi ya cinshika yali mutunwa twabo, nomba imitima yabo ikonka ubukumu bwa bufumfuntungu. ³²Pantu uli ulwimbo lwa bune, kuli bena, iciunda icabune icikolila bwino

icikofuma pa nsale, eco bakomfwa ku mashiwi yobe, lelo tapali nangu umo uyo ukayomfwila. ³³Ulo ifi fyonse fikocitika-mona!-Elo bakeshiba ukweba ati kasesema ali pakati kabo."

Chapter 34

¹Elo ishiwiw lyakwa Yawe lyaishile kuli nebo, ²"we mwana mwaume wa muntu sesema pali bakacema bakwa Isreali. Sesema no kulanda kuli bena, 'shikulu yawe alilandile ifi ku bacemi ubulanda ku ba cemi bakwa Israeli, abaicemene na abene. Bushe abacemi tabali no kulinda umukuni? ³Mulya ifya mafuta no kufwala ubusako, mwebo mwipaya ishaina ishamu mukuni. Tamucema awe iyoo. ⁴Tamwakosha isho ishakwata amalwele, nangu kundapa shimo ishalwala. Tamukaka isho ishafunika, kabili tamubweshwa isgasulwa nangu tamubweshwa ishaluba. Lubali lumbi, mwashiteka shena munshila yamaka na mulukakala. ⁵nolu shalisalangene ukwabula kacema, kabili shaishile kuba ifilyo fya nama shamunmpaanga panuma shali uo shasalangene. ⁶Umukuni wandi ululumba mumpili shonse na patupili tonse ututali kabili ulisалангanine na pamushi wesonde. Lelo takuli nangu umo ukoufwaya. ⁷Eco kanshi mwebacemi, umfweni icebo cakwa Yawe. ⁸Ifyo naba no mweo-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe-pantu umukuni wandi ulishile kubati cakutampa ne filyo ifyanama sha mpanga shonse, pantu takwali umucemi kabili tapali nangu umo umucemi wandi afwaile umukuni wandi, lElo abacemi balikulindafye abene kabili tabale cema umukuni wandi. ⁹Eco kanshi mwebacemi, umfweni icebo cakwa Yawe; ¹⁰shikulu Yawe alilandile ifi; Moneni! Nebo indikualukile abacemi bandi kabili nkafwaya umukuni wandi ukufuma kuminwe yabo nolu nkabafumya ku kucema bena umukuni, nangula bakacema bakaba abakuicema abena apo indinokusenda umukuni wandi ukufuma mutunwa twabo, pakutial umukuni wandu tawakabe cilyo cabo nakabili. ¹¹Eco shikulu Yawe alilandile ifi; Moneni! nebo nemwine inkafwaya umukuni wandi no kuusa akamana, ¹²Kubati mucemi akofwaya umukuni wakwe bushiku bwa kuba pakati ka mukuni wakwe wasalangana. Efyo naine nkafwaya umukuni wandi, kabili nkaupususha ukufuam muncene shonse umo wasalanganina pa bushiku bwa makumbi na mumfifi yafitisha. ¹³Elo nkauleta ukuufumya pakati ka bantu nkaulonganya ukufuma mu calo no kuuleta ku calo cauko. nkaubiak mu mulenfwe mumbali ya lupili lwa kwa Israeli, pa milonga, na monse umwakwikala mu calo. ¹⁴Nkaubiak mumulenfwe wa bune; impili nshasasama ishakwa Israeli shikaba nicende wauko ishakililamo emo shikalakulambalala mulya muncene sha bune isha kulilamo mu mulemfwe uwingi kabili shikala kulya pa mpili shakwa Israeli. ¹⁵Nebo nemwine nkalakucema umukuni wandi na nebo nemwine nkaucita ukulambalala uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁶Nkafwaya uwaluba no kubweshwa uwakeleshiwa nka kakial impanga shafuniak no kundapa impaanga shalwala, lelo ishaina no kukosa nkonaula, nkalacema no mulinganya. ¹⁷Eco nomba mwe mukuni wandi-ifi efyo shikulu Yawe alandile -monemi nkaba kapingula pakati ka mpanga ne mpaanga na pakati ka busuku suku na pumbwe. ¹⁸Bushe tacilingile ukulya pa mulemfwe wabune efyo mulingile ukunyantaula na makasa yenu ifishalako kumulemfwe no kunwa ukufuma mumenshi ayalengama ayo mufwile mwafundaula mumana na makasa yenu? ¹⁹Bushe impaanga shandi shifwile ukulya efyo munyantawile na makasa yenu, no kunwa ayo mufundawile na makasa Yenu? ²⁰Eco Kansi shikuli Yawe alilandile ifi kuli bena' Moneni! Nebo nka pingula pakati ka impaanga shaina ne shaonda, ²¹Ico muli nsunkile shena ne mbali shenu na mabeya, mulitikwile shonse ishatompoka na masengo yenu paka mwashisalanya ukufuma mu calo. ²²Inkapususha umukuni wandi kabili tawakabepo uwakutapwa kabili nkapingula pakati ka mpaanga imo ne inankwe! ²³Nkemika pali wena umucemi umo umubomfi wandi Dabidi, Akalaucema wena, akalekuulisha kabili akaba mucemi wauko. ²⁴Pantu nebo Yawe nkaba Lesa wabo, no mubomfi wandi Dabidi akaba mwana wamfumu umwaume pakati kauko -nebo Yawe indilandile. ²⁵Nolu nebo nkapnga icipangano camutende na shena no kufumya inama shabubifi isha mpanga mu calo, ukwebati bakekale abacingililwa mu mumatolo kabili ukutusha kwa mutende mu mitengpo. ²⁶Kabili nkaleta na mapalo paleshena na pa ncende sha shunguluka umulandu wandi, pantu nkabatumu umufumi wamunshita uyu ukaba mufumi wa mapalo. ²⁷Nolu ifimuti fya mupanga fikawala ifisabo ne nsonde ikasombola ubusomboshi bwaciko, impaanga shandi shikacingililwa mu calo cashiko; nolu shikeshiba ukulebati ninebo Yawe ulo nkatoba ifimuti fye koli lyashiko na ula nacipususha shena ukufuam mumaboko ya abo ababacotile ubusha. ²⁸Tabakatwalilile ukuba icitapwa ica nko ne nama shampaanga pa sonde tashakatwilile ukulya shena, pantu shikekala ishacingililwa kabili nangu umo uwa kuba ukushicinya shena. ²⁹Pantu nkashipela shena icalo caishibikwa ku filimswa fyashiko; Eco tabakabe abakufwa kucipowe mu calo, kabili tabakakwete isekwe ku nko. ³⁰Nolu bakeshiba ukwebati nebo Yawe Lesa wabo ndo na bena, Bantu bandi, inganda yakwa Israeli uku ebukisha kwa kwa shikulu Yawe. ³¹Pantu muli mpaanga shandi, umukuni wa mulenfwe wandi, na bantu bandi kabili nanebo ndi Lesa wenu-uku ekulanda kwakwa Yawe."

Chapter 35

¹Eryo ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri nebo, ukusosa ati, ²"We mwana, mwaume wa muntu, rosha impumi yobe ku Rupiri rwa Seir no kusesema pari ro. ³Sosa kuri ro, 'Resa Yaweh e wasosa ifi: Bona ndekwarukira, we Rupiri Seir, kabiir nkakuropora ku kuboko kwandi nkakubongorora no kuba ikyasurwa.⁴Nkapanga imisumba yobe ifitantara, nobe parobe we mwine ukabongororwa; eryo ukeshiba ukutira ni nebo Yaweh. ⁵Pa murandu wakuti umurwani ryonse ku bantu ba mu Israeri, na pa murandu wa kufumya ku busari bwa rupanga pa nshita ya kuu karipwa kwabo, pa nshita ukukandwa kwabo ku kafika. ⁶Eikyo, iryo nkiri no bumi-uyu emurapo wakwa Shikuru Yaweh-nkakupekanishisha imisoka ya muropa ne misoka ya miropa ikamikonka! Kanshi apo tamwapata imisoka ya sumishamo umuropa, imisoka ya muropa yakuramikonka.⁷Nkakita urupiri rwa Seir ikyabongororwa iryo nkafumako tapakabe nangu umo uukapitapo nakabiri no kubwera. ⁸Nkesusha imipiri shakwe na bonse abo baipeye; pa muru wa turundu-rundu ne mipokapoka ne mirona yonse abo baipeye ku rupanga bakapona. ⁹Nkamikita ikyabongororwa ikya muyayaya, ne misumba yabo tabakekaremo, reor mukeshiba ukuti ni nebo Yaweh.¹⁰Warirandire, "Iyi misumba ibiri ne fi fyaro fibiri fikasanguka ifyandi, no kufipokorora," nangu iryo Yaweh ari nabo. ¹¹Eikyo, ifyo ngikara-uku ekuranda kwakwa Shikuru Yaweh-kanshi nkakita ukukonka no bukari kabiri ukukonka no bufuba bobe wakwete mu rupato rwakwa Israeri, nandi nkarenga ne mwine kuri bo iryo nkakupingura.¹²Kanshi mukeshiba ukutira ni nebo Yaweh. Naryumfwa umusarura onse mwasosere pa mpiri shakwa Israeri, iryo mwarandire ati, "Baryonaurwa; bariperwa kuri fwebo ku kushirya." ¹³Mwaitutumwine mwebene pari nebo nefy mwarikuranda, mwarifusha amashiwi mukuranda pai nebo; no kufyumfwa fyonse. ¹⁴Shikuru Yaweh asosa ati: Nkakukupomona, iryo isonde ryonse bakarikusansamuka. ¹⁵Umwabera ukusansamuka kobe pafikwatwa fya bantu bobe abena Israeri pa murandu no kupomonwa kwa uko, nkakita fimo fine na kuri webo. Ukabongororwa, we Rupiri Seir, na shonse isha mu Edomu-na fyonse ifyabamo! Eryo bakeshiba ukutira ni nebo Yaweh."

Chapter 36

¹"Nomba webho we mwana wamuntu, sesema ku mpili shakwa Israeli, nokweba ati, 'Mwe mpili shamu Israeli, umfweni kwishiwe lyakwa Yawe. ²Shikulu Yawe alandafi: Umulwani alandafi pali webho, "Alale alale!" ne ncende shakale ishakusansama shasanguka ifikwatwa fyenu." ³Eco kanshi sesema nokweba at, 'Shikulu Yawe alandafi: Pantu muli fibolya nakabili pa kusanswa ukwacitikile pali mwebho ukufuma mnse mumbali, mwalisanguka ifikwatwa fya nko shimbi; nimwe mwaba abo imilomo yabantu ba lwambo ne ndimi, abantu balandilapo amalyashi. ⁴Eco, mwe mpili shakwa Israeli, umfweni kwishiwi lya kwa shikulu Yawe: Shikulu Yawe alanda ifi ku mpili naku tupili, ku mikolwakolwa yamenshi na ku miknko, muncende umo umutaikalwapo mu fibolya ne misumba iyo balekelesha yalisangukwa ifyakusampa kabili icintu cakutumfya ku nko shimbi isho ishashingulukako. ⁵Eco shikulu Yawe alandafi: Cine fye nalandile ku miilo wa cipyu candi icapa nko shimbi, nakuli Edomu nabonse abo abaibilile impanga yandi ukuba icikwatwa cabo, nakuli bonse abakwete insasa mumitima yabo ne misula mipashi yabo ulo balikupokolola impanga yandi nokweba ati baibilile ne mpanga sha mulemfwe. ⁶Eico, sesema ku mpanga yakwa Israeli naku mpili naku tupili ututali, ku mikolwa yamenshi naku mikonko, shikulu Yawe alanda ifi: Boneni! mu cipyu candi namu bukali bwandi nkolande fi pantu mwalisuminisha umusalula wa nko. ⁷Eco kanshi, shikulu Yawe aebe ati: Nebo nemwine nkemya ukuboko kkwandi mu kulapa ati inko ishamishinguluka shikasenda inoni shashiko. ⁸Lelo mwebho, mwe mpili shakwa Israeli, mukamena imisambo nokutwala ifisabo fya bantu bandi abena Israeli, pakuti nomba line bakobwelela kuli mwebho. ⁹Pantu moneni, ndi wenu, kabili ndamicitila no bubile; mukalimwa nokubyalwamo imbuto. ¹⁰eo nkafusha mpendwa pali mwebho iya bantu benu, ing'anda yonse iyakwa Israeli. Imisumba ikeelwamo ne fyaonawilwe dikakulululwa. ¹¹Nkafusha abantu ne mpili shobe pakweba ati bakafule nokufyalana. elo nkakulenge ukwikalwamo fyeke fyo wali akale, kabili nkakusambasha ukucila ifyo wali akale, pantu ukeshiba ati nine Yawe. ¹²Nkaleta abantu, abantu bandi abena Israeli, ukwisa kweba pali webho. Bakakukwata, kabili ukuba icabupyani cabo, kabili tawakalengepo abana babo ukufwa. ¹³Shikulu Yawe alanda ati, "Pantu bakomyeba ati, "Mwebho mulalya abantu, ukulenga uluko ukufwilwa abana." ¹⁴Eco kanshi tamwakalyepo abantu nakabili, kabili tamwakalengepo uluko lwenu ukullosha imfwa shabo uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Nangu nebo ukusuminisha mwebho ukulekumfwa umusalula wa nko nakabili; kabili tamwa kekatilwemo insoni shabantu bambi nangu ululenga uluko lwenu ukuwa -uyu eshikulu Yawe uwalandefi." ¹⁶Nolu icebo cakwa Yawe xalishile kuli nebo, ukweba ati, ¹⁷"We mwana wa muntu, ulo ing'anda yakwa Israeli yaikale mu mpanga yabo balikoweshehe mumibele yabo nefictwa fyabo. Imibele yabo yali kwati kukowela kwa mwanakashi uuli kumpepo ku cinso candi. ¹⁸Kanshi nalipongolwelele icipyu cansi palibo pantu bapongolwelele pa calo napa kucikoweaha imilopa ku tulubi twabo. ¹⁹Nalibasalanganye mu nko; balilwilwe mu fyalo. Nalibaoingwile ukulingana ne mibele yabo ne ficitwa fyabo. ²⁰Elo baile mu nko, konse uko baile, balisebenye ishina lyandi ilya mushilo ulo abantu balikulanda pali bena ati, "Bushe aba bantu ba cine bakwa Yawe? Pantu balitamfiwa mu calo cakwe. ²¹Lelo nalyamfwile inkumbu pa mulandu wabumushilo we shina lyandi ilyo ing'anda yakwa Israeli ya koweshehe mukati ka nko, ulo baileko. ²²Eco nalanda kuba ng'anda yakwa Israeli, "Shikulu Yawe alanda ati, "Ntakocitefi pamulandu wenu, mwebha ng'anda yakwe Israeli, lelo mpeshina kyandi uko mushilo, ilyo mwasanshisha pakati ka nko shonse uko konse uko mwalikuya. ²³Pantu nkalenga ishina lyandi ilikulu umushilo ilyo mwasansha pakati ka nko - mukati ka nko mwalilisawishe. Elo inko shileshiba ati nine Yawe - uku ekulanda kwakwa Yawe - ulo mukamona ati ndi wa mushilo. ²⁴Nkamifumya monse mu nnko nokumilonganika ukufuma kuli cila calo, kabili nkamibwesheha ku calo cenu. ²⁵Elo nkasansa amenshi ayakusanguluka pali mwebho elo mikasanguluke ukufuma kufya kukowesha fyenu fyuonse, kabili nkamisangulula ukufuma ku tulubi twenu tonse. ²⁶Nkamipela umutima uupya no mupashi mukati na nkati kafilundwa fyenu, kabili nkamileta ku calo cenu kabili nkafumya umutima walibwe ku minofu yobe. Pantu nkakupela umutima wamunofu. ²⁷Nkabiila umupashi muli webho nokukulenga ukwenda mu fipope fyandi no kulama ifyabupingushi fuandi kandhi ukuale kuficita. ²⁸Elo ukekala mu mpanga iyo napele kufikolwe fyobe; mukaba abantu bandi, kabili nkaba Lesa wenu. ²⁹Pantu nkakupususha kufya kukowela fyobe fyonse, nkakambisha uluseke nokulusandulula. Ntakalenge icipowe ukumiponena. ³⁰Nkasandulula ifisabo fyaku fimuti no busomboshi bwa mumabala pakweba ati mwikale kwikatwa na nsoni sha cipowe mukati ka nko. ³¹Elo mukatontontokanya pa myendeke yenu iya bubifi ne ficitwa fyenu ifitali kuwama, kabili mukalanga ulupato pa finso fyenu pamulandu wa mupulumushi shenu neficitwa fyenu ifya muselu. ³²Ntakocitefi pamulandu obe - uku ekulanda kwa Yawe - ici cikeshibikwe kuli mwebho. Kanshi umkwfweni insoni no musebanya pamulandu wa mibele yenu, mwebha ng'anda yakwe Israeli. ³³Shikulu Yawe alanda ati, 'ubushiku nkamusangulula kufya membu shenu shonse, nkamilenga ukwikala mumisumba no kukuka nakabili mufibolya. ³⁴Pantu mukalima mu ncende umwashale fibolya mpakafye shikaleke ukumoneka ifibilya mumenso

yo bonse abapita nshila.³⁵Elo bakalekweba ati, lyi mpanga yali fye cibolya, nomba yasanguka kubati cibala lyapa Edeni; ifibolya fya misumba noo mutaikelwe umwali ifitantala.Ifyatobawilwe nomba mwaba amalinga baikalamo nokwikalamo." ³⁶Elo ino shimbi ishamishinguluka shikeshiba ati nine Yawe, ukweba ati nalikulile ifitantela nokulimba mufifulo umo balekeleshe. Ninebo Yawe. Nalipampamika kabili nkacicita.³⁷Shikulu Yawe alanda ati: Nakabili nkepushiwa naba ng'anda yakwa Israeli ukubacitila ifi, ukubafusha kubati mukuni wabantu.³⁸Kwati mukuni duwo bapatwila ku malambo, kubati mukuni mu Yerusalemu pa nshita ya mitebeto, efyo nefibolya fikesulamo imikuni yabantu kabili bakeshiba ati nine Yawe."

Chapter 37

¹Ukuboko kwa kwa Yawe kwali pali nebo, alimfumishemo ku mupashi wakwa Yawe no kunteka pakati kamupokapoka; umu mwali amafupa ayengi. ²Elo alengele nebo ukupita umu yali ukushinguluka konse konse. Moneni! Ayengi sana sana yali m mupokapoka. moneni yalyumishe! ³Alilandile kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, yengaba no mweo kabili aya mafupa?" Kanshi nalilandile, "shikulu Yawe nimwe mweka mwishibe."⁴Elo alilandile kuli nebo, "sesema pali aya mafupa no kulanda kuli yena, 'mwe mafupa yauma. umfweni ku mashiwi yakwa Yawe. ⁵Shikulu Yawe alanda ifi kuli aya mafupa; moneni! nalabika umupu muli mwebo, kabili mukaba aba mweo. ⁶Ndebika pali mwebo imishipa nokuleta umunofu pali mwebo ndefimba mwebo ne nkanada no kubika muli mwebo umupu pakuti mube no mweo. Elo mukeshiba ukuti nine Yawe."⁷Kanshi nkasesema ifyo napelwe icipope; ilyo naseseme, moneni, kwaishile iciunda icakukonkonta. Elyo amafupa yakolongene pamo ifupa pe fupa. ⁸Elo namona, moneni, imishipa pali yena no munofu wamenene ne nkanda ya fimbila pali ifi lelo umupu tamwali muli yena. ⁹Elo Yawe alilandile kuli nebo, "sesema ku mupu, sesema, we mwana wa muntu, nokulanda ku mupu, 'shikulu Yawe alanda ifi: umupu, ufuma pkumyela ine, nokuputa muli aba abaipaiwa pakuti babe no mweo." ¹⁰Kanshi naseseme ngefyo naebelwe; umupu walishile muli bena kabili bali no mweo kabili balimine na makasa yabo. impuka yafita iikalamba. ¹¹Elo Yawe alilandile kuli nebo, "we mwana wa muntu, aya mafupa ba ng'anda yabena Israeli. Moneni! Balelanda ati, 'amafupa yesu yalyumine, ne subilo nalipwa. Twaliputulwa'. ¹²Eico kanshi sesema no kulanda kuli bena, 'shikulu Yawe alanda ifi; Moneni ndeisula inshishi no kuminya nkufuma muli shena, mwe bantu bandi, nkamubweseshu mu calo ca Israele. ¹³Elo muli nokwishiba ati nine Yawe, ilyo naisula inshishi shenu no mufumya muli shena, mwe bantu bandi. ¹⁴Ndebika no mupashi muli mwebo pakuti mube no mweo, kabili nkamulenga ukutusha mu mpanga elo mukeshiba ati nine Yawe. Nalanda kabili nacita nine Yawe-ekulanda kwa kwa Yawe. ¹⁵Elo kwaishile ishiwi lyakwa Yawe kuli nebo, ukweba ati, ¹⁶"Kanshi nombu webu, we mwana wa muntu, bula icimuti cimo webu nokulembapo pali cena, 'Yuda na bantu bamu Israele abanankwe.' Bula icimuti nacimbi lembapo pali cena, 'Yosefe umusambo wakwa Efraimu wa bantu bonse abamu Isreali nabanankwe.' ¹⁷Mulete yonse pamo nge cimuti cimo, pakuti fibe cimo mukuboko kobe. ¹⁸Nga abantu bobu balanda kuli webu nokulanda ati, 'bushe tawatwebe ifyo ifi fintu fyobe fikopilibula?' ¹⁹Elo ulande kuli bena, 'shikulu alanda ifi: Moneni! ndesenda umusambo wakwa Yosefe uyo uli muminwe yakwe Efraimu ne mitundu yabena Israeli nabanabo nokulunda ku musambo wakwa Yuda; pakuti fipange umusambo umu, kabili filepanga umusambo umu mukuboo yandi.' ²⁰Ikata mukuboko kobe imisambo iyo watembele pa cnso cabo. ²¹Landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi; Moneni! nalatampa ukusenda abantu bamu israeli ukufuma mu fyalo umu baile. Nkaba kolonganika ukufuma mu mpanga ishipaleme kabili nkabaleta mu calo cabo. ²²Nkabalenga ukuba uluko lumu mu calo, pa lupili lwa bena Israele kabili lukaba fye imfumu imo pali bena bonse, tabakabe inko shibili. Tabakapatulukane ukuba amabufumu yabili. ²³Elo tabakaikoweshe abene beka no tulubi, ne fintu fya muselu, nangu fimbi ifya lubembu lwabo. Pantu nkabapususha kuli fyonse ifya ificitwa fya kukana cetekela ifyo bapangano ulubembu, kabili nkabasangulula bena pantu bakaba abantu bandi kabili nkaba Lesa wabo. ²⁴Dabidi umubomfi wandi akaba imfumu yabo. kanshi pakaba fye kacema umu pali bonse, kabili nokwenda ukulingana ne fipope fyandi kabili bakalasunga ifipope fyandi no bomfwila bena. ²⁵Bakekala mu calo ico napela ku mubomfi wandi Yakobo, juko bashinwe baikela, Bakekala muly umuyaya-bena abana babo na beshikulu babo, kuli Dabidi umubomfi wandi akaba imfumu yabo umuyaya. ²⁶Nkapanga nao icipaongano ca mutende cikaba icipangano ica muyaya nabo. nkababikako, nkabafusha nokupanga icifulo ici ica mushilo pali bena umuyaya. ²⁷Icifulo cakwikalapo nebo; Nkaba Lesa wabom bakaba abantu bandi. ²⁸Elo inko shekeshiba ati nine Yawe uwashisha Israeli ilyo umwashila mwandi mukaba pakati kabo umuyayaya."

Chapter 38

¹ishiwiiw lyakwa Yawe lyalishile kuli nebo, ukweba ati, ²"wemwana wa muntu losha icinso cobe kuli Goge, mu calo ca magoge, umukalamba pa bana ba mfumu yaku masheke na tubali; kusesema ifibi pali ena. ³Landa 'shikulu Yawe alanda ifi; moneni! ndepilikila webu we mukalamba pa bana ba mfumu baku mesheke na tubali. ⁴Kanshi nkakupilibula nokukubiak indobani munsekete shobe; nkakutuma ne fita, bakabalwe, nabapali bakabalwe bonse bafwele ifya bulwi impuka iikalamaba ne fisolelo ifi kalamba ne finono, bonse balikete nama panga! ⁵Persia, Kush an Libya, bali nabo, bonse nefisolelo ne fisote! ⁶Gomere na mpuka sha fita, Beti na Togarma, nkufuma ku ncende ishitali isha ku kapinda ka kulyo, nafyonse impuka shafita! Abantu abengi bali nabo!. ⁷Isunsutileni! Ee, ipekanyeni mwebene ne mpuka sha fita balongene pamo nobe, no mukalamba wa fita. ⁸Muli nokwitwa panuma ya nshiku ishing, napanuma ua myaka iyingi ukaya ku calo ica bweshiwa ukufuma ku lupanga kabili icalonganishiwa ukufuma ku bantu abengi, kolonganeni icalonganishiwa ukufuma ku bantu abengi, Kolonganeni ku mpili shamu Israeli isho cakonkanyapo ukuba mapopa. Nomba abantu abene ba calo bakasalwa ukufuma mu bantu kabili bakekala mu mutende, bonse! ⁹Mukaya ngefyo amabimbi yaya; mukaba nge kumbi lifimba pa calo, webu pamo ne mpuka yafita, bonse abengi baba shilika muli nabo. ¹⁰Shikulu Yawe alanda ifi; cikacita pali bulya bushiku ilyo amapange yakesa mu mutima, amapange yabubi. ¹¹Elo mukulanda ati, nkaya ku calo caisula; nkaya ku bantu abaikala tondolo abekala umutelelwe, bonse aba bekala ukwabula ilinga nangula ifishimbi, kabili umwabula ifya kucingilila pa mpongolo sha misumba. ¹²Ukapanga ukutape no kwiba icatapwa, pakuti nkalete ukuboko kwandi ku mapopa nomba baleikalama abantu abalonganikwa ukufuma ku nko abantu abaikalila mu fitekwa ne fyuma abaika pakati ke sonde. ¹³Sheba na Dedani naba makwebu baku Tarshishi pamo ne misepela ya bulwi bakalanda kuli webu, 'bushe mwaisa, mukutapa? bushe na mukolonganika abashilika pakuti musenda katapwa, nokusenda silfere na golide, kusenda ifitekwa ne fyuma nokusenda ifyatapwa? ¹⁴Nangu cinga ba ifyo sesema, we mwana wa muntu no kulanda kuli Gog, 'shikulu yawe alanda ifi; pa bushiku bulya elo abantu bandi abena Israeli bakalaya icine cine, bushe tamwakasambilile pali bena? ¹⁵Mukafuma ku ncende yenu ukutali kukapinda ka kuso na bashilika, bonse baninine pali bakabalwe, impuka iikalamaba, abashilika abengi ¹⁶mukasansa abantu bandi abena Israeli nge ikumbi ilifimbile pa calo, ku nshiku sha kuntanshi nkaleta iwe pa calo cand, ku kuleke nko shishibe ilyo ncilanga ukupitila muli webu, Gog ukuba uwa mushilo mu cinso cabo. ¹⁷Shikulu Yawe alanad ifi; butshe tewebu nalanadile nao mu nshiku shakunuma ku kuboko kwa babomfi bandi, bakasesema bamu Israeli, abaseseme mu nshita yabo imyaka iingi ukuti nkaleta webu pali bena? ¹⁸Nomba cokesa mu bushiku bulya ilyo Gog akasansa icalo ca Israeli uyu no shikulu Yawe akolanda -mu cipyu emo nkapwishisha icifukushi. ¹⁹Mu kupimpa kwandi na mu mulilo wa cifukushi candi, nabilishe ukuti pa bushiku bulya ku kaba icinkunka icikalamba mu calo ca Israeli. ²⁰Fikasunkana pa cinso candi-isabi lya muli bemba ne fyonni fya mumulu, ne finama fyamu mpanga, ifibuumba fyonse ifikulika pe sonde, no muntu onse uli pa calo. impili shi kaposwa panshi ne fipuna fikamokola, mpaka fye ne lingu lyonse likapone panshi. ²¹Nketa ulupanga kuli ena pa mpili shoinse -uyu no shikulu Yawe eukolanda -ilupanga lwa muntu onse lukaba pali munyina. ²²Elo na nkamupingula ku fikuko no mulopa; nokubunda kwa mfula no mwela wisa na mabwe na mabwe ya mingi fikaloka pali ena ne mpuka ya fita ne nko shonse ishili nankwe. ²³Pantu nkalanga ubukulu bwandi na bumushilo kabili nkalanga nebo ukwishibikwa mu menso ya nko ishing, nabo bakeshiba nkuti ninebo Yawe."

Chapter 39

¹"Nombva webó, we mwana mwaume wa muntu, sesema pali Goge no kulanda ati, 'shikulu Yawe alanda ifi: Mona! nsikwimine webó, Goge, we mukalamba pali Meshechi na Yubali. ²Nkakupilibula no kuktungulula webó; nkakufumya ukufuma ku katalamukila ka kukapinda kaku kuso no kukuleta ku mpili sha Israeli. ³Nolu nkafumya ubuta bobé ukufuma kukuboko kobe ukwa kuso no kulenga imifwi ukupona ukufuma ku kuboko kwa kulyo. ⁴Ukupona pa mpili sha Israeli - webó ne fita fyobe na bashilika bobé abali na webó. Nkakupela ku fyoni ifilya na ku fifwango fya mumpanga ukuba ibala lya filyo. ⁵Ukaponena pampanga yakubatama, pantu nebo nalicipampamika - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁶Nolu nkatuma umulilo pali Magogi na pali abo abekala mu busingo mu lulamba lwa bemba, kabili bakeshiba ukwebati nine Yawe. ⁷Pantu nkalenga ishina yandi iyamushilo ukwishibikwa kwa pakati ka bantu bandi aba Israeli, kabili nshakasuminishe ishina lyandi ilya mushilo ukupelululwa; imisumba ikeshiba ukwebati nine Yawe, umo uwa mushilo mu Israeli. ⁸Mona! Ubushiku bukoisa, kabili fikacitika - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁹Abo bamo abekala mu misumba ya Israeli bakaya no kubomfya ifyanso ukunkila umulilo kufyoca fyena inkwela ishinono, inkwela ishikalamba amata, imifwi, inkonto na mafumo; bakafikunkila umulilo pa nshiku cine lubali. ¹⁰Tabakakolonganika inkuni ukufuma mu mpanga nangu ukupitila imiti ukufuma mu mitengo, ico bakoca ifyanso; balapo kolola ukufuma kuli abo abalefwaya ukubapokolola bena; abakatapa abo abalefwaya ukubatapa bena - uku ekulanda kwakwa Yawe." ¹¹Elo fikacitika pali bulya bushiku nkapanga incende kulya kiyakwa Goge - ishishi mu Israeli umupokapoka wa abo abaya ku kabanga ka bemba. Ikacilikila abo abafwaya ukwabuka. Kulya bakashika Goge na mabumba yakwe yonse. Bakaukuta ati umupokapoka wa Hamoni Goge. ¹²Pa myenshi cine lubali ing'anda yakwa Israeli ikabashika pakwebati ikasangulule icalo. ¹³Pantu bonse abantu ba mu calo bakashika bena; bukaba bushiku bwa kwibukisha pali bena ulo nkapelwa ubukata - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁴Nolu bakasala abaume abakunkonyapo ukuya mu calo, ku kufwaya abali kupitamo, lelo abo abafwile ne fitumbi fyabo fyalishele pa mulu wa mushili, pakweba ati bengafishika, pakwebati bengasangulula icalo. Pa mpela ya mwenshi wakulenga cine lubali bakatendeka ukfwaya kwabo. ¹⁵Ulo aba bantu bakapita mu calo, umfwa bamone ifupa lya munto bakabika icishibilo pali yena, kanofye bakemba bashishi baisa no kushika mu mupokapoka wa Hamoni Goge. ¹⁶Kulya kukaba umusumba we shina lya Hamona. Muli iyi nshila bakasangulula icalo. ¹⁷Nomba kuli webó, we mwana mwaume wa muntu, shikulu Yawe alilandile ifi: Landa ku fyoni fyonse fya mapindo na fyonse ifiswango mu mpanga, kolonganeni pamo no kwisa. Kolonganeni ukufuma konse ukushunguluka ku makambo ayo nebo nkomipangila, ilambo ilikalamba pa mpili sha Israeli, pakweba ati mwebó mulya umubili wandi no kunwa umulopa wandi. ¹⁸Mukalalya umulopa wa mpalume no kunwa umulopa wa bana baume, bamfumu pe sonde; bakaba basukusuku, impanga, imbushi, ne ng'ombe ishilume, shonse shainine mu Bashani. ¹⁹Nolu mukalya ifya kunona ku kwikutishiwa kwennu; mukanwa umulopa mpakafye mukakolwe; ilikaba lilambo ilyo nkamiipaila mwebó. ²⁰Mukekuta pa cintamba cansi na bakabalwe, amaceleta impalume, no mwaume onse uwa bulwi - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ²¹Nkapekanya ubukata bwandi pa nko, na shonse inko shikamona ubupingushi ybo nkacita na makobo yandi nabika pali bena. ²²Ing'anda dya Israeli ikeshiba ukweba ati ndi Yawe Lesa wabo ukufuma pali bulya bushiku nokuta kuntanshi. ²³Inko shalishiba ukweba ati ing'anda ya Israeli yalile muli bonkole pa mulandu wa mampulu yabo ukupiktila mukumfutukila, nebo eco nkafisa icnso candi ukufuma kuli bena noo kubapela mu maboko ya fibambe fyabo pakweba ati bonse bakafwe ku ku lupanga. ²⁴Nacitile kuli bena ukulinga nokushisangululwa kwabo ne membu shabo, ulo nkafisa icnso candi ukufuma kuli bena. ²⁵Napali ici shikulu Yawe alanda ifi; nomba nkabwelulusha bunkole bwkwa Yokobo, kabilis nkaba ne nkumbu pali bonse aba ng'anda ba Israeli, ulo nacitile mukufwaya kwe shina lyandi ilya mushilo. ²⁶Nolu bakaba ne nsoni na konse ukwaluka uko bamfutukile nebo. Bakalaba fyonse ifi ulo bakatusha mu calo ca bucingo, ukwabula nelyo umo uwakubatinya. ²⁷Ulo nababwesshe bena ukufuma ku bantu ne kubakolonganika ukufuma ku fyalo fya balwani babo, nkailanga nemwine ukuba uwa mushilo mu menso ya nko ishingi. ²⁸Nolu bakeshiba ati ninebo Yawe Lesa wabo, pantu nalibatumine muli bunkole pa nko, lelo nolu nkabakolonganika ukubabweseshesha ku calo cabo. Nshakashe nangu umo pali bena mu nko. ²⁹Nshakatale kufisapo icnso candi kuli bena ulo nkapololola umupashi wandi pa ng'anda ya Israeli - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

Chapter 40

¹Mu mwaka wakulenga amakumi yabili na fisano uwa bunkole bwesu pakutendeka kwa mwaka pa bushiku nwakulenga ikumu ubwa mwenshi, mu mwaka wakulenga ikumi na ine panuma umusumba waiketwe-pa bushiku bumo bwine, ukuboko kwakwa Yawe kwali pali nebo no kunsenda kulya. ²Mu fimonwa ukfuma kuli lesa alindetele mu calo ca Israeli, Alindetele mu kutusha pa lupili lwa kusansama sana; ku kapinda ka ku kulyo kwali icali kumoneka kubati fikulwa fya musumba. ³Nolu alindetele kulya. Mona, umwaume! akomoneka kubati kumoneka kwa mukuba. Umwando wakolokondwe ne cimuti cakupiminika fyali muminwe yakwe, kabili aliminine pa mpongolo ya musumba. ⁴umwaume alandile kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, mona na mhenso yobe no kumfwa na matwi yobe, kabili tonta amano yobe pali fyonse ifyo nkosokolola; kuli weba, pantu waliletelwe pano pakwebati ninga fisokolola kuli weba. ukalande fyonse ifyo ukamoan ku nganda ya Israeli." ⁵Kwali icibumba ca shingulukile incende ye tempele ukulepa kwa citi calakupiminako mu maboko ya mwaume kwale pele imikono na kulepa kwa kuboko butali. Eco alipimine icibumba, kabili cali iciti cimo mukutika kwa ciko ne nkonto imo mubutali. ⁶Nolu alile ku mpongolo ye tempele iyalolesha ku kabanga. Alinine pa matabo yaliko no kupima umwinshi wa mpongolo-icimuti cimo icakupiminako mu kushika. ⁷umuputule wa nakalinda wali cila cimuti cimo mukulepa ne cimuti cimo mu bufumo. pali imikono shisano pakati ka miputule ibili, no mwinshi wampogolo pa lukungu lwe tempele wali icimuti cimo mu kushika. ⁸Alipimine ulukungu lwa mpongolo; pali icimuti mukulepa. ⁹Alipimine ulukungu lwa mpongoo. pali icimuti cimo mu kushika. incenshi shali imikonp ibili, mu bufumo. ulu elwali lukungu lwa mpongolo ulwa lolele kwi tempele. ¹⁰Kwali imiputule itatu iyaku bakalinda pali cial lubali lwa mpongolo ya ku kabanga, cila umo walikwete icipimo cimo cine ne fibumba ifyapatukenye fyalikwete icipimo cimo cine. ¹¹Nolu umwaume alipimine ubufumo bwa bwingililo bwapa mpongolo-imikono ikumi limo; kabili alipimine ubutali bwa mwinshi bwa mpongolo imikono ikumi na fitatu. ¹²Alipimine icibumba icali umupaka ku ntanshi ya miputule -umukono umo ubutali. imiputule yalipiminwe imikono mutanda pali cila lubali. ¹³Nolu alipimine inshila ya mpongolo ukufuma mu mutenge wa muputule umo kuli ulya umuputule wakonkelepo-imikono amakumi yabili na fisano ukufuma pa mwinshi wa muputule wakubalilapo ukufika kuli ulya uwabubili. ¹⁴Nolu alipimine icibumab capitile pakati ka miputule yakuli bakalinda bamiputule-imikono amakumi mutanda mu butali. alipimine ukufikafye na pa lukungu lwa pa mpongolo. ¹⁵Apakwingilila ukufuma kuntanshi ya mpongolo ukufika ku mpela ya mpongolo ya pa lukungu pali imikono amakumi yasano. ¹⁶Kwali insolokoto ishakwisalwa ukulola ku miputule no kulola ku ncenshi mukati kampongolo konsefye ukushinguluka; kabili cali cimo cine na kuli mulama. kwali insolokoto ukushinguluka mukati, na kuli cila mulama wali wa minishiwe ne fiti fya luncindu. ¹⁷Nolu umwaume alindetele nebo kulubansa lwa kunse lye tempele. Mona, kwali imiputule, kabili kwali utushila twamabwe yakukambatila mu lubansa, ne miputule amakumi yatatu ayapalamine ku tushila twamabwe twakukambatila. ¹⁸Utushila twamabwe yakukambatila twafikile ba ku lubali lwa mpongolo no bufumo bwatuko bwali palene no kulepa kwa mkpongolo. kaa kali kashial ka mabwe yakukambatana aka munshi. ¹⁹Nolu umwaume alipimine intamfy ukufuma ku ntanshi ya mumpogolo ya munshi ukufika kuntanshi ya mpongolo ya mukati; yali imikono umwana umpo ku lubali lwa ku kabanaga, kabili fimo fine ku lubali la kukapinda ka kukuso. ²⁰Nolu alipimine ubutali no bufumo bwa mpongolo iyo iyali k kapinda ka kuspo ku lubansa lwa panse. ²¹Kwali imiputule itati ku mbali shonse isha ilya impogolo, na impogolo no lubansa lwaiko fyalipiminwe ukulingana ne mpongolo ikalamba-imikono amakumi yasano pamo mu butali na makumi yabili na fisano mu bufumo. ²²Insolokoto shaiko apakingilila, imiputule ne fimuti fya luncindu fyalisuntikene ku mpongolo ishaloleshe ku kabanga. Amatabo cone lubali yalininikile kuli lyena na kulungu lwaliko. ²³Kwali impogolo pa kwingila mu kato ka lubansa ku ntanshi ya mpongolo ukulolesha ku kapinda ka kukuso, kwati nififine pali impogolo ukulola ku kabanga; umwaume alipimine ukufuma pa mpongolo imo ukufika pa mpongolo inankwe imokono umwanda umo mu ntamfu. ²⁴Icakukonkapo umwaume alindetele nebo ku mpongolo yakwingililako ku kapoinda ka kulyo, kabili ifibumba na pa lukungu fyapiminwe cimo cine kubati ni kunse ya mpongolo imbi. ²⁵Kwali insolokoto shakwisalwa mu nshila ya mpongolo na palukungu kuab ati no ilya impogolo. impogolo yaku kapinda ka kulyo no lukungu lwaiko paliminwe imikono amakumi yasano mu butali na amakumi yabili na yasano mu bufumo. ²⁶Kwali amatabo lubali ukufika ku mpongolo na ku lukungu lwaiko, kabili kwali umwafukulwa umwa fiiti fya luncindu pa cibumba ku mbali shonse. ²⁷Pali impogolo pa kuya mukati ka lubansa ku lubali lwaku kapinda kaku kulyo, no mwaume alipimine ukufuma pa mpongoo ukufiak ku mpongolo ya ku mwinshi wa ku kapinda ka kulyo imikono umwanda umo mu ntamfu. ²⁸Nolu umwaume alindetele ku lubansa lwa mukati mu nshila ya ku mpongolo yaku kapinda ka ku kulyo, iyo iyakwete imipiminwe imo ine nge mpongolo shimbi. ²⁹Imiputule, ifibumba, na palikungu palipiminwe ukulingana kubati ni mpongolo shimbi; mwali insolokoto monse ukushinguluka mu lukungu. impogolo sha

mukati na mulukungu lwaiko fyalipiminwe imikono amakumi yasano mu butali ne mikono amakumi yabili na yasano mu bufumo. ³⁰Nako kwali ulukungu ukushinguluka icibumab ca muakti; ifi fyali imikono amakumi yabili na fisano mu butali na mikono isano mu bufumo. ³¹ulu ulukungu lwaloleshe kunse ya lubansa ne icimuti caluncindu cakufukulwa ku cibumba caciko na matabo cine konse konse ayakuninyinapo. ³²Nolu umwaume alindetele mu lubansa lwamukati lwa ku kabanga no kupoima impongolo, iyo lyakwete ubupimo bumo bwine ne mpongolo shimbi. ³³Imiputule yauku, ifibumba, no lukungu paliminwe fimo fine kubati nimpongolo shimbi kubati nimpongolo shimbi, kabili kwali insolokoto konse ukushinguluka. impongolo yamukati na pa lukungu palipiminwe imikono amakumi yasano mu butali na imikono amakumi yabili nayasano mu bufumo. ³⁴Pa lukungu pa loleshe ku lubansa lwa panse; yalikwete ifiti fya mwangashi ku mbali shonse isha iko na matabo yakuninapo cine konse konse ukuya pa mulu. ³⁵Kakonkapo umwaume alindetele ku mpongolo ya ku kapinda ka kusp no kupima; fyalipimine kubati ni mpongolo shimbi. ³⁶Imiputule yaiko, ifi bumba, no lukungu fyalipiminwe fimo fine ne mpongolo shinankwe, kabili kwali, insolokoto ukushinguluka monse. inshila ya mpongolo no lukungu lwaiko fyalipiminwe imikono amakumi yasano mu butali ne mikono amakumi yabili na fisano mu bufumo. ³⁷ulukungu lwaiko lwalikokeshu ku lubansa lwaku nse; lwalikwete ifiti fya luncindu ku mbali shonse isha iko na matabo cine konse konse aya kuninapo. ³⁸Kwali umuputule uwali ne cibe pali cial nshila ya mpongolo ya mukati fyakoca, uku balikusangulwial ifyabupe fyakoca. ³⁹Kwali ifintamab fibili cial lubali lwa lukungu, apo balikwipaila ifyabupe fya koca, elo ne fya bupe fya lubembu ne fyabupe fyakushininwa. ⁴⁰Pa cibumab ca lubanasa, ukunina pa mpongolo ku kapinda ka kuso, kwali ifintamba fibili. kabili ku lubali lumbi kwali ifintamba fibili pa lukungu lwa mpongolo. ⁴¹Kwali ifintamba fine kumbali shonse isha mpongolo; balipeye inama pa fintamba fine konse konse. ⁴²Kwali ifintamba fine ifyalipo amabwe yakuputwilako imitulo yakocelwa, umukono umo na citiak mu kucepa, umukono umo na citika mu bufumo, no mukono umo mu butali pali bena pali bikilwe ifisolobelo bali kwipailako imitulo yakoca isha malambo. ⁴³Ifyakukobelako fibili fyalilepele kubati cisansa ca lupi mukulepa fyalikakilwe mu lukungu ukushinguluka monse, no munofy wa mitulo walikubikwa pa fintamba. ⁴⁴Kunse ya mpongolo ya mukati, mulya mwine mu lubansa lwa mukati, mwali utumiputule twabakemba, kamo ku kapinda ka kuso ukulolesha ku kapinda ka kulyo, nakambi ku kapinda ka kulyo lubali ukulolesha ku kapinda ka kuso. ⁴⁵Nolu umwaume alandile kuli nebo, "uyu umuputule uloleshe ku kapinda ka ku kulyo waku bashimapepo abo abali pa mulimo mwi tempele. ⁴⁶Umuputule waloseshe ku kapinda ka ku kuso waku bashi mapepo abali pa mulimo wapa cipailo. Aba abana baume bakwa sadoku uwalikupoalamina kuli Lesa kuku mupyungila; bali pakati ka bana baume lebi." ⁴⁷Icakonkelepo alipimine ulubanasa -imikono umwanda mu kulepa na imokono umwanda umo bufumo ukulingana, ne cipailo kuntanshi ya nganda. ⁴⁸Nolu umwaume alindetele ku lukungu lwa pa mwinshi wa nganda no kupima incenshi shali imikono isano mu kutikama imbali shonse inshila yakwingila pekafye pali imikono ikumi limo na ine mu bufumo, ne fibumba ku mbali shonse isha cio shali imikono itatu mu bufumo. ⁴⁹Ukulepa kwa lukungu kwali imikono amakumi yabili, na mukushiak mwali ikumi limo na cimo kwali amatabo ayaile pa mulu ne ncenshi ishaiminine ku mbali shonse sha iko.

Chapter 41

¹Elo umwaume alindetetele mwitempele mu ncende ya mushilo no kupima incenshi shapa mwinshi-imikon mutanda mubwipi mumbali shonse. ²Mubwipi bwa pa mwinshi mwalepele imikono ikumi limo cila lubali lwa cibumba lwali mikono isano mubutali. Elo umwaume alipimine no muputule muncende yamushilo imikono amakumi yasano mubutali ne mikono amakumi yabili mubwipi. ³Elo umwaume alile muncende yeka ilyo iyamushilo no kupima incenshi sha mu mwinshi-mikono ibili, no bukulu bwa mwinshi bwali imikono mutanda mubwipi. ifibumba mumbali shonse fyalepele imikono cine lubali mubwipi. ⁴Elo alipimine nobutali bwa muputule mukati wali imikono amakumi yabili. Mubwipi-imikono amakumi yabili kuntanshi ya caibumba ce tempele. Elo anjebele ati, iyi encende yakucilapo bumushilo. ⁵Nolu umwaume alipimine icibumba ca ng'anda cali umutika imikono mutanda. mu bwipi bwa nbali shonse isha muputule ukushinguluka ing'anda yali imikono ine mubwipi. ⁶Mwali ne muputule ya mumbali mu ntunti shitatu, umuputule umo pa mulu waunankwe, imiputule amakumi yatatu pali cila ntunti. pamulu na panshi mwali utu ncende twalikushala mucibumba ukushinguluka ing'anda, utwakwikatilila imiputule sha mumabli shonse, pantu tamwali ifya kwikatilila ifibumba ifyabikilwemo mu cibumba ca ng'anda. ⁷Nomba imiputule shamumbali balishikushishe kabili isha shinguluka nokuya pamulu, pantu ng'anda yalile pamulu na pamulu konse onse; imiputule balikuya bakoikusha ulo yali kuya pamulu kabili na matobo yantampulo ya ng'anda yali kulilwe ukufuma panshi ukufyefye napa ntunti yapa mulu sana ukupita pa ntuntu yapakati. ⁸Elo nalimwene incende iyakusansuka ukushinguluka ing'anda, umufula wa miputule; yalipiminwe akamuti akatuntulu mubutali imikono mutanda ecipimo. ⁹Ubwipi bwa cibumba ca miputule ya mumbali kunse cali imikono isano. palipo nencende apa isuka kunse yaii imiputule uwashila. ¹⁰Ku lubali lumbi lwa ncende iyali apakwisuka yali nincende ya panse iya muputule yaba shimaepo; iyi incende yali imikono amakumi yabili mubwipiukushinguluka monse muncende iya mwashila. ¹¹Mwali nefibi mu miputule ya mumbali ukufuam kuncende imbi iyali apaisuak -umwinshi umo wabele ku kapinda ka kukulyo, na umbi nao lubali lwaku kapinda kakukuso. mubwipi bwa iyi ncende yapaisuka yali imikono isano ukushinguluka konse. ¹²Necikulwa calungateme no lubanda lwaku kapinda kakukuso cali imikono amakumi cinelubali mubwipi. icibumba caciko calipiminwe imikono isano ukutikana ukushinguluak konse kabili cali imikono amakumi cine lubali mu butali. ¹³Nolu umwaume alipumine umwashila-mwali imikono umwanda umo mubutali. icikulewa ico balekanya, icibumba caciko, no lubansa nalo lwine lwalepele imikono umwanda umo mubutali. ¹⁴Mubwipi kuntanshi ya lubansa pantanshi yancende mwashila napopene pali imikono umwanda umo. ¹⁵Nolu umwaume alipimine ubutali bwa cikulwa kunuma ya mwashila ku masamba yaciko ne miputule konse konse yali imikono umwanda umo. muncende ya mushilo na palukolo lwa pamwinshi. ¹⁶Ifibumba fya mukati fyonsefye ukubikako ne tunsokoto utu nono, nemiputule ukushinguluka pantunti shonse shitatu, fyali pampa mikwe mu mbao. ¹⁷Pamulu wa mwinshi wakwingililapo umwashial kabili mwali she incende ishapimwa bwino ¹⁸Caliyemfiwe naba kerubi no tuncindi; nakancindu pakati kaba kerubi umo no munankwe, kabili kerubi onse alikwete ifinso fibili; ¹⁹icinso ca muntu caliloleshe pakncindu ku lubali lumu, kabili ne cinso cakana ka nkalamo caliloleshe lubali lumbi ulwa kancindu. Efyo balengele ukushingulusha ing'anda yonsefye. ²⁰Ukufuma panshi ukufika na pa mulu wa mwinshi ba kerubi no tuncindu fyali[lengelwe kunse ya cibumba ya ng'anda. ²¹incenshi shapa mpongolo ya mwashial shali lingene imimonekele ya shiko yali kubati mimonekele ya ²²cipailo ca mbao pantanshi ya ncende iyamushilo, icali imikono itatu pamulu ne mikono ibili mubutali mumbali shonse. incenshi sha pacifutu shaciko, pesamba, na maingwe yapangilwe nembao. Elo umwaume alilandile kuli nebo ati, mumbali shonse, "ici ecintamba ciminina pacinso cakwa Yawe." ²³Mwali ifibi ifya muncende uamushilo na muncende iyashilisha sana. ²⁴Ifi fibi fyali kwete ifibi fibili ifyaikatana kuli cila cibi, ifipandwa fibili ku cibi cimo na fimbi fibili kuli cimbi. ²⁵Palilengelwepo,-pafibi fya muncende ya mushil pali ba kerubi no tuncindu kubati nifilya fine balengele pa fibumba, kabili pali no mutenge wa mbao pamutenge wa lukolo lwa pa mwinshi pa ntanshi. ²⁶Mwaliko no tunsolokoto twa kamfyemfye no tuncindu mumbali shonse pa lukolo lwapa mwinshi. yonse iyi yali miputule ya mumbali ya ng'anda, yalikweteke ne mitenge iyali kupelela.

Chapter 42

¹Ica konkelepo umuntu ali ntumine ukuya kunse iyali lubansa ku kapinda kaku kuso nokundela ku miputule yali pantanshi ya kunse iya lubansa na kunse ya cibumba ica ku kapinda ka ku kuso. ²Iya miputule yali ubutali imikono umwanda umo ukuya pa ntashi ne mikono amakana yasano mu bwipi. ³Shimo pali shilya imiputule sha lolenskene no lubansa ulwa mukati kabili shali imikono amakana yabili ubutali ukufuma ku ncende ya shinshiwe. Kwali pakati imitundu iya miputule, elyo shilya shali pa mulu shali kulolesha panshi ya shilya ishali panshi kabili shali isha kwisuka kuli shena shali no mwakupitila. Shimo imiputule shalolehse ulubansa ulwa panshi. ⁴Apakupita imikono ikumi mu bwipi ne mikono umwanda umo mu butali akatakamuka ku ntanshi iya miputule. Iminshi iya miputule yalolelel ku kapinda kaku kuso. ⁵Lelo ifibumba ifya pa mulu fyalipo isha kucepa, pantu umwa kwendela mwali sensa incende iyi kulu ukucila efyo cla ku miputule isha panshi ne sha pakati kaku cikulwa. ⁶Pantu imiputule pa ntunti ita batalu taya kwete icenshi nge fyali mumansa, isho ishakwete inceshi. eico imiputule pa mulu iyalepeshe yali cepele mucipimo ukupashanya ku miputule ya panshi na pakati. ⁷Icumba ca kunse ca lolele ku miputule ukuya kunse iya lubansa, ulusansa ulwa pa ntanshi tamiputule. Cilya ci bumba cali imikono amakumi yasano mu butali. ⁸Ubutali bwa miputule ya lubsansa lwa panse yali imikono amakumi yasano ne mipituyile iya loleshenye no mwa ku shilishiwa yali imikono umwanda umo mu butali. ⁹Kwaliko apa kwingulila ku miputule iya panshi ukutula ku mboshi, ukufuma ku lubsana lwa panse. ¹⁰Uku konka icibumba ca lubansa sulwa panse ica ku bubali lwa kabanga panse iya lubansa pa ntanshi ya mwaku shilishiwa mukati ka lubsansa, kwaliko ne muputule, ¹¹iya kwete umwa kwendela pa ntanshi ya ayatali iya kw umoneka nge miputule yaku lubansa kapinda kaku kuso. Yali cimocine mu butali na mu bwipi no mwakufumina mwali cimocine ne mitantikile ne fibi. ¹²Lubali lwa kapinda kaku kulyo kwaliko ifibi ifyali mu miputule ifyo ifyali cimocine nga fye ku lubali lwa kapinda kaku kuso. pa lutwe no mwakupitila mwalifikile mu miputule iyaku lekana lekana. Lubali lwa ku mboshi kwaliko inshila iya cili ukushinta fye pa lutwe lwa mwakwendela. ¹³Elyo umuntu alandile kuli nebo, "Imiputule iya ku kapinda kaku kuso ne miputule iya ku kapinda akaku kulyo iyo iyaba mukati ka panse ka lubansa miputule iya mushilo uko shimapepo uyu bomela mupepi mupepi na Yawe engaba uwa kulya fye ifilyo ifyo mushilo. Bakabikapo fye ifintu ifya mushilo kulya - ifilyo fya musangulo ulubembu lwa musangulo, no lwaku shininwa - pantu iyi ni ncende iya mushilo. ¹⁴Lintu ba shimapepo baingila kulya, talingile ukufumina ku ncende iya mushilo ku lubansa ulwa pansee, ukwabula ukubika pa mbali ifya ku fwla ifyo ba puysukilemo, apo ifi fya mushilo. Eico ba lingile ukufwla ifya ku fwla fimbi elfyo tabalafika mupepi na bantu"¹⁵Umuntu alipwile uupima ing'anda iya mukati elyo alimfumushe kunse ukumtwala ku mwinshi wali ku lolesha ku kabanga nokupima shonse incende isha shi ngulwike kulya. ¹⁶Ali pimine ulubali lwa kabanga ku kumuti aka cipimo - Imikono imyanda yasano ku kamuti aka cipimo. ¹⁷Alipimine no lubali lwa kapinda akaku kulyo - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo, ¹⁸Alipimine no lubali lwa kapinda aka kuso - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo. ¹⁹Alipimine no lubali lwa kapinda akaku kulyo - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo, ²⁰Alipimine lu mbali shonse shine. Yali kwete icbumb ica ishi ngulwike ico icali imikono imyanda yosano mu butali, ne mikono imyanda yisano mu bwipi ukupatulula ica mushilo ukufuma muli cilya icili icaseka.

Chapter 43

¹Umuntu elo alindetetele nebo ku mpongolo isukile ku kabanga. ²Mineni! Ubukata bwakwa Lesa wakwa Israeli bwalishile ukufmu ku kabanga; ishiwi kyakwe lyali kubati ciunda ca menshi ayengi kabili icalo calibengeshime ku bukata bwakwe. ³Ici calilinyene ku kumoneka kwa cimonwa ico nebo na mwene, ku kulingana ku cimonwa ico na mwene ulu ena aishile ku konaula umusumba, kabili ifimonwa fyali kubati kalonga ka Kebari - kabili nebo naliwile ubunkupeme. ⁴Eco ubukata bwakwa Yawe bwalishile ku ng'anda ku nshila ya mpongolo yali kwisukila ku kabanga. ⁵Nolu umupashi wali nsumbwile nebo mmu mulu no kundeta mukati ka cipango. Mona! Ubukata bwali kwisula ing'anda. ⁶No muntu aliminine lubali kuli nebo, kabili nalyumfwile umi umo akolanda kuli nebo ukufuma mu ng'anda. ⁷Ena alilalndile kuli nebo, "We mwana wa muntu, iyi ni ncende ya cipuna candi kabili incende ya nyantile sha makasa yandi, umo nebo nkalekwikala mukati kabena Israeli umuyayaya. Ing'anda yakwa Israeli taya kakoweshe ishina lyandi lya mushila na kabili - bena nangu imguma shabo - no lubula icitetekelo nangu fitumbi fya mfumushabo pa ncende sha misansama yabo. ⁸Bena tabakakoshe ishina lyandi na kabili ilya mushilo mukubika apa kwingilila mu pepe na pa mwingililo wandi, kabili ifimuti fyaa mpongolo mupepi ne fimuti fya mpongoloyandi, ukwakubula nangucimo lelo ucubumba pakati ka nebo na bena. Balikoweshe ishina lyandi ilya mushilo ne micitile yabo iya muselu, eco nebo nalibonawole kuku kalipa kwandi. ⁹Nomba lekeni bena bafumya ukukana tetekela kwabo ne fitumbi fya mfumu shabo ukufuma pa mulola wandi, kabili nebo nalkwikala mukati kabo umuyayaya. ¹⁰We mwana wa muntu, weba we mwine uli no kwweba ing'anda yakwa Israeli palwa iyi ng'anda pakweba ati balenwe insoni palwa mampulu yabo, bena bafwile batontonkanya pali uku kulondolola. ¹¹Ico umfwa bena bali cne nsoni kuli fyonse fuo bacita, usokolole kuli bena impangile ya ng'anda ifyo yashilwa umwakufumina mwaiko, umukwingililwa mwako kabili na yonse impangilwe yaiko, fyonse ifya bupingushi bwaiko kabili ne nkonka. Nolu lebe ifi ku mulola wa menso yabo pa kweba ati bausnge yonse imiponyile kabili fyonse inkonka fyaiko, pakweba ati balekufyimfwila. ¹²Iyi e mitande ya ng'anda: Ukufuma pa nsonshi yamilundu no kufika ku mipaka yonse iya shingluka iyashinugluka, ikabe iya shilisha. Mona! Iyi e mitande ya ng'anda. ¹³Ifi fikaba efipimo fya cipailo mu mikono uya mukono uli mu konko wa cilanshita kabili no kufungula kwa kuboko mubutali. Eco ukushika kwa mufula wa shinguluka idipailo kiu kaba umukono umo, kabili ubufumo umukono umo umupaka uwashinguluka ukushingulluka kwa mpela yaciko kukaba icisansa cimo. Ici cikaba panshi yacipailo. ¹⁴Ukufuma apapelele umushili wa mufula ukufuma mwisamba lyamushingo wa cipailo pali imikono ibili, uyo umushingo uwine wali umukono umo mubufumo. Elo ukufuma mumushingo unono ukuyafika mumpela yamushingo uukalamba uwa cipailo, pali imikono ine, kabili impela nkalamba yali umukono mubufumo. ¹⁵Ishuko lya capailo apakocela amalambo lyali imokono ine mukusanshuka, kabili pali amasengo yano ayasentele mu mulu peshiko. ¹⁶Ishuko lyali imikono ikumi limo naibili mubutali kabili imukono ikumi limo na ibili mu bufumo, monse yali lingene. ¹⁷Umupaka waciko wali imikono ikumi limo naine mubutali kabili imikono ikumi limo naine mubufumo muli cila lubali lwa mbali shine bwaliko no mushingo wauko wali citika wa mukono umo. umufula wali umukono mubufumo ukushinguluka konse nentampulo shauko shali kulolesha ku kabanga. ¹⁸Icakonkelepo ena alyabele ati kuli nebo, "we mwana wa muntu, shikulu Yawe alyabele fifi: Iyi emitende yacipailo pabushiku ulu bakacipanga, pakwimya umutulo wacakoca pali cena, kabili pakukana umulopa pali cena. ¹⁹Mweba mukalekupa akalume ka umukuni wa ng'omba akanonon ukufuma pa ng'amba ngomutulo wapa lubembu uwabashimapepo wabwina Lebi abamulupwa lyakwa Sadoki, abo abapalamina kuli nebo kukupyungila - uku kulanda kwa kwa shuikulu Yawe. ²⁰Nolu mulekubula umulopa umo noku shinga pamasengo yane ayacipailo kabili na mumpela ya mbali shine yaciko kabili napa ncende yamushingo; weba ukacisangulula no nokucokonsolola. ²¹Nolu ubule umulume wa ng'ombe uwa mutulo walubembu noku woca pa ncende iyasandwa mulubanda lwetempele kunse ya mmonshila. ²²Pabushike bwalenga bubili weba ulimo kutula sawe uwakubula akalema ukufuma pambushi ngo mutulo walubemnu' shimapepo alinokusangulula icipailo ngefyo acisangulwile nocilume wa wa ng'ombe. ²³Ulu wapwisha ukucisangulula, ukatule culume wang'ombe uwakubula akalema ukufuma mu mukeni wang'ombe kabili na sukuuku wakubula akalema ukufuma mu mukuni. ²⁴Fituleni kumulola wakwa Yawe; bashimapepo bakaposapo umucele pali fyena nokufimya ngo mutulo wakwa wacoka kuli Yawe. ²⁵Webu uli nokupekanya sawe ngo mutulo wa lubembu cilabushiku panshibku cine lubali, kabili bashimapepo balinokupekanya umulume wa ng'ombe uwakubula akalema ukufuma mu mukuni wa ng'ombe kabili na sukuuku uwakubula akalema ukufuma mu mukuni. ²⁶Bena bali nokukosolola icipailo pa nshiku cine lubali kabili nokucisangulula, namuli uyu musango bena bali nokucishisha. ²⁷Bena bali nokupwishisha ishi nshiku, na pabushiku bwacenga cine konse konse nokuya kuntanshi cikesa kuba ifyo ukwebati bashimapepo bakapekanya yamutenya cakoca cobe kabili ne mitulo yamutende pacipailo, kabili nkakupokelela - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

Chapter 44

¹Elo umuntu alibwesheshe nebo kunse ya mpongolo ya mwakushila iya yalikulosha kukabanga; calisalikile sana. ²Yawe alandile uli nebo, "Iyi mpongoo iliselwe iya kukakatikwa; tacakale kwisuka. Takuli muntu wa kulakupitamo, pantu Yawe, Lesa wakwa Israeli, alishile kupitamo, elo cilisalilikilwe sana. ³Ne ntungulushi sha ku Israeli shiekala muli iyi ku kulyo icakulya pacinso cakwa Yawe. Ali nokukwingilila munshila ya lunkungu lwa pa pamwinshi wa mpongolo elo nokulekufuma inshila imo ine." ⁴Elo alindetele munshila sha mpongolo sha ku kuboko kwakulyo kuntanshi lye hema, elo naliloleshe, elo mona, ubukata bwakwa Yawe bwiliswile mu ng'anda yakwa Yawe, elo icinso candi caliwile. ⁵Elo Yawe alilandile kuli nebo, "We mwana mwaume wa muntu, teka umutima obe elo lolesha amenso yobe elo ulekukutika namatwi yobe kuli fyonse ifyo nebo nkolanda kuli webo, dku fipope fyonse ifya mu ng'anda yakwa Yawe elo nakumafunde yaiko yonse. Ulekutontokanya palwa lwapakwingilila mu ng'anda elo nokwakufumina. ⁶Elo ulekulanda kuli abo abakutalama, ing'anda yakwa Israeli, shiksussluss Yawe akolanda ici: Leka imicitile ya fyamuseluibe iyakulinga kuli webo, ne ng'anda yakwa Israeli - ⁷apo waliletele abana fyalo ne mitima ishasembululwa elo namunofu ushasembululwa ukulekuba mu mwashila mwandi, ukulekukowesha ing'anda yandi, lilya webo wali kututa nebo ifyakulya, ifyamafula elo nomulopa - ulitobe icipangano candi pa micitile yobe iya fyamuselu. ⁸Taukosenda imibombe yobe ikokuma infu ifya mushilo fyandi, lelo ulisontele bambi ukulekubombela incito shobe, elo walibalashikile ukulekusakamana ncende iya mushilo. ⁹Shikulu Yawe akolanda ici: Takuli mwina fyalo utasembululwa mu mutima elo no mubili, ukufuma kuli abo aba kiokala mu bantu ba ku Israeli, bengengila incende yandi iya mushilo. ¹⁰Lelo abena Lebi balile apalepele ukulekufuma kuli nebo - bena balilubantikile ukulepele ukufuma kuli, ukulekuya ukulekonkelela utulubi twabo - lelo bakalekulipila pa membu shabo. ¹¹Babomfi mu mwashila mwandi, ukulekulolesha impongolo ya ng'anda elo nokubombela mu ng'anda elo balepanga imitulo yakoca elo namalambo yabantu, elo bakeminina pacinso ca bantu elo nakubombela. ¹²Lelo pamulandu balipangile amalambo pacinso ca tulubi twabo, balibele mabwe yalupununako pa masambi pa ng'anda yakwa Israeli. Elo nkoimya ukuboko kwandi ku kulapa umulapo pali bena - ukukulanda dkwakwa shikulu Yawe - dbakalekukandwa abene. ¹³Tabakalekwisa mupepi na nebo kukucita nga bshimapepo bansi nolo ukulekupalamina icila conse pa fyamushilo fyandi, fintu ifyashilisha. ¹⁴Lelo, bakalekusebana beka elo no mwenso pa micitile yafyamuselu ifo bena bacita. lelo nkobabika bena nga bakasunga bamilimo mu ng'anda, pa mibombe yonse elo napali yonse ifi bombwamo. ¹⁵Elo bashimapepo abena Lebi ne ndupwa sha bena Sadoke abo bafikilishe imibombe ya umwashila mwandi ulo abantu bamu Israeli bali kulubantika ukulekufuma kuli nebo; bakesa mupepi kuli nebo ku kupuunga kuli nebo, nbakeminina pacinso candi kukutula nebo ifya mafuta elo fyamuloppa - uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁶Balinokwisa umwashila mwandi; bali nokupalama kucintamba candi kusshinshimuna nebo elo no kufikilisha imibombe yabo kuli nebo. ¹⁷elo ici cikaba ukuti ulo bakalekwisa ku mpongolo sha mukati kalubansa, bali nokufwala mu nsalu shakutelela, kabili tabafwile kwisa musa masako mukati kampongolo sha kalubansa elo ne ng'anda yaluko. ¹⁸Kufwile ukuba ifitebo fya kolokongwe pamitwe yabo elo ne fya kufwala fyamukati ishakutelela muntungu shabo. Tabafwile kufwala insalu ishikobalenga bena abakupiba. ¹⁹Ulo balekuya ku lubansa lwa kunse, lubansa lwa kunse ukuti belekuya ku bantu, bafwile ukufula insalu isho bafwele ulo bali kubomba; bena bafwile ukushifumyako elo nokwanshika shena panshi mu muputule umwashila, elo tabakolenga abantu bambi aba musholo mukulekukumyanya insalu shabo ishakuibela. ²⁰Kabili tabafwile kubeya imitwe yabo nolo ukulekusuminisha umushishi wabo uwa kusakalala, lelo bafwile ukulekusakula umushishi wabo kumitwe. ²¹Takuli shimapepo uwakulekunwa umwangashi ulo akoisa mukati kalubansa, noloukusenda mjukafwilwa ²²nolo umwanakashi walelwa ngo musi wakwe ummwine, lelo kanofye nasisungu ukufuma munkonka ya mu ng'anda yakwa Israeli nangu mukamufu uyo uwaupilwepo kuli shimapepo. ²³Pantu bakelekufunda abantu bandi ubupusana bapa mushilo elo naba musalula; bakabelenga bena ukwishiba ifishila fyabusaka ukufuma kufyabusaka. ²⁴Mukutalikishana bakeminina ku kupingula no bipungushi bwandi; bafwile ukuba nomulinganya. Bali nokusunga amafunde yandi elo ne fipope fyandi mukusefya ukuli konse, elo bakalesefya na Masabata yandi. ²⁵Tabafwile ukuleikowesha abene ukulekuya mupepi nomuntu wakufwa; nolo ifyo ngo muntu wakufwa ali ni wishu wakwe nolo nyina, umwana umwaume nolo umwanakashi, ndume nolo nkkashi ushaupwa, elo kuti baikowesha abenebeka. ²⁶Panuma shimapepo aba uwakowela, bakale kulakupenda, ukufumyako ishiku cinelubali kui ena. ²⁷Pa bushiku ena akoingila incende iya mushilo, mukati kalubansa ku kubomba mu ncende umwahila, ena afwile akoleta umutulo wa lubembu umwine eka - uku ekulanda kwakwa Yawe. ²⁸Ici ckaba icakupyana cabo: Ndipyani yabo, elo wilekubapela bena icipe nangu cimo mu Israeli; enkaba icipe cabo! ²⁹Bali nokulekulya icakulya camitulo, imitulo yalubembu, elo neyakushininwa, elo nedintu fyonse ifyashintilila kuli Yawe mu Israeli fikaba fyabo. ³⁰Ifya kuwamisha mufisabo fyantanshi mufintu

fyonse elo icakusanka conse, icili c e ukufuma kufya kusanka fyenu fyonse fukaba bashimapepo, elo mwakulapa ifyantanshi ifya umufuba kuli bashimapepo pakweba ati amapalo yalekwikala pa ng'anda yenu. ³¹Bashimapepo tabakalekulya icakuifwila icili conse nangu inama iyakulepulwa ne nama yampanga, cibe cuni nolo ciswango.

Chapter 45

¹Ilyo mukalekanya inko shonse imo imo impaanga nge cikwatwa, mukampatwileko nebo ne Yawe Lesa icitungu cino icikaba icamushilo. Mubuta cili nokupela imikono amana amakumi yabili na yasano mubufumo umwena imikono amakana amakumi yabili. incende yonse ikalakuba iyamushilo. ²Muli Ico citungu muli no kwisa kubamo incende imo iyakulingana ubukulu monse monse imikono imyanda isano, ukesa kubamo icifulu camushilo elyo mu mbali yaiko monse mukashala ulubansa ulukafulunga imikono amakumi yasano. ³ukufuma pali iyo ncene kukapimwa incende mubutali ikaba amakana amakumi yabili na yasano, mubukulu mwena imikono amakana ikumi limo mukati emukaba icifulu camushilo, ikaba ni ncende yamushilo icine cine. ⁴Ecitungu cikaba icamushilo mucalo, icakupatwilwa bashimapepo abakombela nebo Yawe mucifulu camushilo abakapalama kuli ne Yawe kukutumika. Emukesa kuba amayanda yabo, kabili eikaba incende iyamushilo ikabamo ing'anda yandi iyamushilo. ⁵Kabili mukaba incende na imbi ine ikabe imikono amakana amakumi yabili na yasano, mubufumo mwena amikono amakana ikumi limo, iyo ncende eikaba iya bena Lebu abakalabomba imilimo mwi tempele, emukuti emukaba imishi yabo iyo bakalakwikalamo. ⁶Kabili kuli nokuba icitungu cimbi icakukuulamo umusumba cili nokulepa mubufumo imikono amakana yasano ma mubutali mwena imikono amakana amakumi yabili nayasano. Ico icitungu cili nokubela lubali lwa citungu icamushilo, kabili ico icitungu ecikaba ica bang'anda yakwa Israeli onse. ⁷Kateeka ali nokukwatako impanga kumbali shonse shibili isha citungu ca mu ncende yonse iyamushilo na kucikwatwa camusumba. cili nokuba mumbali pancende iyamushilo neya musumba mukulola ku lubali lwa ku masamba, elyo lubali lwaku kabanga. ukutula kumupaka waku kabanga ukuya na ku wa ku ma samba, cili nokulinganaye ubukulu nge fitungu fimbi ifikakwatako inko shabena Israeli. ⁸Kanshi ecitungu ico kateeka akakwtako nao mucalo ca israeli. Bakateeka abo nsonta tabakalecusha abantu kabili lelo bakalateka inko sha bang'anda yakwa Israeli nabo bakalakwatila ifitungu mucalo. ⁹Imfumu Yawe alisosele ati; 'cilingilefye mwebho bakateeka babena Israeli! fumeni ubonaushi kabili no bukakashi; citeni umulinganya kabili nobulungami! Leken i ukulekumfya abantu bandi! -ici cisemo cakwa shikulu Yawe. ¹⁰Bonsefye muli nokukwata ifipimo ifyaba bwino, ba efa abakulingana, kabili naba bafa abakulingana! ¹¹Ba efa nama bafa fikama pamutengo umo wine, babafa ikumi ebalingana na homeri umo; elyo naba efa ikumi ebalingana na homeri umo. homeni ecipimo eakulisha pali fyonse kabili eakulingako. ¹²Ishekeli limo likaba na mageva amakumi yabili; Amakumi mutanda ayandalama eyakumupangila mina umo. ¹³Kanshi ici ecamusangulo mufwile ukupeela; pali homeri umo uwa nganu shenu ishasokolwa muli nokutulapo akaputulwa kamo akaleenga umutanda pali homeri umo uwa bale. ¹⁴Amafuta yakutuula ayakupimina mu bafa yakaba cipimo capekumi ica mafuta ukufuma mucipimo ca kori umo, umwingila babafa ikumi limo eyakulingana na homeri umo. ¹⁵Kufitekwa fyabena Israeli, pa mpaanga imyanda ibili muli nokutuulapo imo, muli nokuleta imitulo yacabunga, nemituulo ya fyakoca ne yakwampama, epakuti mufuta pafyabubifi fyenu. Efyasosa imfumu Yawe. ¹⁶Abantu bonse mu calo bali nokutwala uyo mutulo ukonkala kuli kateeka wamu Israeli. ¹⁷Elyo uwo kateeka nao eukalakuba nomulimo na palwa mituulo yacabuunga ne ya fyakunwa ifikalatulilwako uluko lonse ulwa bena Israeli, pa nshikunkulu shonse, na pa kusefya ukumoneka kwa umwenshi upya onse, napa nshiku shonse ishe sabata. kanshi uyo kateeka aukalamona palwa mitulo ya pa fyabubifi, na palwa mituli ya cabunga ya palwa mitulo ya malambo ayakoca emitulo iyakufuta pa fibi fyaba ng'anda yakwa Israeli. ¹⁸Kabili shikulu Yawe alisosele ati, pabushiku ubwakutampa umwenshi wantanshi muli nokulabula umusepela umo uwo ng'ombe ilume uwabula akalema, mukalautuula ilambo ilyakusangulwilako icifulu camushilo. ²⁰Shimapepo akasendapo umulopa umlo uwa cabupe cifyabubifi nokushinga pafibi fya mayanda, akalabulapo umulopa umo nokulashinga ku maingwe ye tempele, naku matungi yane ayaba pa mulu wa bulambo, naku maingwe ya mpongolo ishakuilapo mu lubansa lwa mwilinga lyamukati. ¹⁹Efyo mukalekucita na pa bushiku ubwa kulenga cine lubali ubwa uyo wine mwenshi, ekufuta pa fyabubifi fuya bantu bonse ifyo bashicita ku mufulo nangu ifyo bacita mukukanaishiba efyo mukalsunga itempele pakuti likaleba ilyamushilo. ²¹Pa bushiku ubwalenga ikumi limo na shine ubwa uyo wine mwenshi wantashi, kukaba umutebeto kuli mwebho umuteeto wanshiku cine lubali ukalya umukate utatutumuka. ²²Pali bulya bushiku, kateeka ekese kuiteyashisha umwine kabili nabantu bonse aba calo cilume umo uwangombe nga umutulo wapalubembu. ²³Panshiku cinelubali ishamutebeto, kateeka akapekanya icabupe cakoca icakwa Yawe; Ing'ombe cine lubali ishilume kabili nabasukusuku ababula akalema cine lubali cial bushiku panshiku cine lubali, kabili nasawe umo cila bushilu nga umutulo wakwelelwa pabubi. ²⁴Elyo kabili kateeka akapanga umutulo wa cilyo ukwa efa pa kalume wangombe umo umo kabili ne efa umo umo pali suku suku umo umo namafuta pali cila efa. ²⁵Mu mwenshi wa cine lubali pa bushiku ubwakulenga ikumi na shisano ubwa mwenshi pamatebeto, kateeka akapanga imituulo pali ishi inshiku cine lubali; umutuulo wapabubifi, umutuulo wapacakulya, kabili no mutulo wa mafuta.

Chapter 46

¹Shikulu Yawe alandefi; impongolo yapa lubansa lwamukati, iilolele kukabanaga, ikesalikwa panshiku mutanda iya mulimo, lelo ikesulwa pe sabata, kabili pa bushiku ubo umweshi wamoneka ikesulwa. ²Imfumu ikengila mu lubansa lwa kunse ukupitila ku mpongolo nolukulolwa pa mwinshi lwaiko ukufuma panse, kabili akeminian pa maingwe ya mpongolo yamukati ulo bashimapepo bakocita ifye lambo lyakoca fyakwe ne lambo lya mutende. Elo akashinshimuna pa mwalo wapa mpongolo yamukati nokufuma, llo impongolo tayakesalwe mpake cungulu. ³Abantu ba mucalo nabo bakashinshimuna Yawe pa mwinshi waiyi mpongolo pama sabata napa kumoneka kwa myeshi. ⁴umutulo wacakoca uyo imfumu itula kuli Yawe pa bushiku bwe sabata ukaba impaanga mutanda ishakubula akalema elo na pumbwe uwakubula akalema. ⁵pa mutulo wacabunga na pumbwe cikaba epha umo, no mutulo waca bunga no mwana wampanga fikaba ifyo akomfwaya ukupela na hin; umo uwamafuta pali cila epha uwa cabunga. ⁶Pa bushiku umweshi wamoneka afwile ukupela umulume wangombe ukufuma pa mukuni, abana ba mpanga mutanda, na pumbwe uwakubula akalema. ⁷Afwile ukucita mutulo wa bunga ica epha umo pa mulume wa ngombe na epha umo pali pumbwe, elo nefyo akofwaya ukupela pa mpanga na hini wamafuta pali cial epha wa bunga. ⁸ulo imfumu yaingilila ku nshial ya mpongolo nolukolo lwaluko, afwile afumina ku nshila imo ine. ⁹Lelo ulo abantu ba mucalo baisa ku cinso cakwa Yawe pa mitebeto yasontwa onse uwaingilila pa mpongolo yaku kapinda kakukuso mukushinshimuna afwile afumina pa mpongolo yakukapinda kakukulyo afwile afumina pa mpongolo yakukapinda kakukuso. Takuli nangu umo uwakubwelela ku mpongolo acingilila, ico afwile aya afumian fye ky ntanshi. ¹⁰Imfumu ifwile yaba pakati kabo ulo bakolingial, afwile aingila, elo ulo bakofuma afwile afuma. ¹¹Pamutebeto, umutulo wacabunga ufwile waba efya umo uwa bunag pa mulume wa ngombe na efa umo pali pumbwe, ngefyo umwine akofwaya ukupela pa mwana wa mpanga na Hini wa mafuta pa cila efa. ¹²Ulo imfumu yapeal umutulo wakuitemenwa cibe mutulo waca koca nangu mutulo wamutende kuli Yawe, impongolo iilolele ku kabanga ikeswilwa ena. akape;a umutulo wakwe wacakoca nangu umutulo wakwe wa mutende ngefyo acita pa bushiku bwe sabata. elo afwile afuma aya, elo panuam yakufuma aya impongolo ikesalwa. ¹³Mukulundapo, nkapela umwana wampanga mwaka umo iyakubula akalema kuli Yawe ngo mutulo wacakoca cial bushiku ukalekuciteficila lucelo. Ukapelelapo umutulo wakoca cila bushiku ukalekuciteficila lucelo. ¹⁴Ukapelelapo umutulo wakoca cial lucelo, ica mutanda wa efa necabutatu wa hini wa mafuta aya kubomfeshu ubunga bwa mutulo waca bunga cakwa Yawe ukulingana ne cipope camuyaya. ¹⁵Bakapekanya umwana wa mpanga, umutulo wacabunga namafuta lucelo umutulo waca kocaicamuyaya. ¹⁶Shikulu Yawe alandefi: Ngacakwebati imfumu yapeal icabupe kuli umo uwapabana bakwe abaume, vabupyani cakwe. kabili cikaba cabamulupwa lwakwe. cipe cabo icabupyani. ¹⁷Lelo nga apela ubupe ukufuam mufya bupyani fyakwe ku mubomfi wakwe umo, ninshi cikaba ca ulya mubomfi wakwe umo, ninshi cikaba ca ulya mubomfi mpaka umwaka wakulubulwa, elo ninshi cingabwelela ku mfumu. ifya bupyani fyakwe fikaba fyabana bakwe abaume. ¹⁸Imfumu tayakapokolole ifya bupyani fyabantu ukufuma ku fikwata fyabo; afwile ukupela abana bakwe abaume ukufuma pa fikwata fyakwe umwine pakwebati abantu bandi tabasalangene, cila muntu ukufuma ku fikwatwa. ¹⁹Icakonkelepo umuntu alimpishishe apakwingilila pa mpongolo yaku miputule yamushilo yaba shimapepo iyalolele ku kapinda ka kukuso kabili moneni! kwali icifulo lwaku masamba. ²⁰Alilandile kuli nebo, "ici ecifulo uko bashimapepo bafwile ukwipika icabupe cakuishinina ne cabupe calubembu kabili noko bafwile ukoca ica mutulo waca bunga. Tafwile kuleta ifya bupe kulubansa lwa Kunse. Elo abantu ninshi bakashilishiwa." ²¹Elo andetele ku lubansa lwa kunse kabili alitungulwile mu fifuntu fine ifya kunse ya lubansa, kabili nalimwene aticial cifutu ca lubansa mwali nalumbi ulubansa. ²²mu fifuti fine ifya lubansa lwa kunse mwali imansa ishinono shine, imikono amakumi yane mubutali kabili amakumi yatatu mubwipi. ishimansa shine shali umulingo umo wine. ²³Kwalipangilwe icibumba ca mabwe ukushinguluka isho shine, namashiko yakwipikilapo yali panshi cibumba ca mabwe. ²⁴umunru alilandile kuli nebo ati, "ifi efulo apo ababomfi ba mwitempele bakepika amalambo yabantu."

Chapter 47

¹Elyo umuntu alisendele ukumbweshamo ku mpongolo yetempele, elo kwali amenshi ayali kufuma panshi ye tempele ukulola ku nganda ku kabanaga -ico nitanshi ye tempele yaloleshe ku kabanga -elo na menshi yalikufuma panshi yetempele imbali kukapinda ka kukulyo ketempele, ku kulyo kwa cipailo. ²Eco alindetele ukumfumya ku mpongolo ku ka pinda kakukuso alintungulwile kunshingulusha ku mwenshi qa kulolesha akabanga, elo kulya amenshi ayali ukufuma kumpongolo iyi ukuya ku lubali ku kapinda ka kukuso. ³Uyu muntu alikuya ku kabanaga, mali kwete umwando uwa kupiminako mu minwe yakwe ali pimine umukono ikana limo elo alindetele ukugabusha mu menshi ayakushika ukufiak munkolokosa. ⁴Elo alilinga umukono ikana limo na kabili alindetele ukugabusha mumenshi mu menshi yakushiak ukufiak mu makufi, elo aliyapimine na yambi umukono ikana limo elo andetele mu menshi ayakushiak ukufika mu lubunda. ⁵Icakonkelepo alipimine ukutwalilila naumbi umukono wekana limo, lelo wali mu mana uwakuti htekuti ngabuke ukupitamo pamulandu amenshi ya lepalala elo yakushika ayengi ayakusambamo wali mu mana uwakuti teti wabuke. ⁶Kabili umuntu alilandile kuli nebo, "we mwana maumhe wa muntu, findo wa mona? kabili alimfumishemo no kundeka ukwenda ukubwelelamo mu lulamba lwa mumana. ⁷Ulo nalikubwelela, kulya mu lulamba lwa mumana mwalu ifimuti ifingi kuli ulu lubali kabili na ku lubali lumbi. ⁸Umuntu alilandile kuli nebo, "aya menshi ya joya ku cifulo ca kukabanga elo panshi ha Araba; aya amenshi ya kunkulukial kuli bemba wa mucele yakalenga yabe ayasuma. ⁹cikaba ukuti cial cintu ica mweo icikosenya cilimo kwikala uko amenshi yakoya; kulya kuli no kuba isabi ilingi pantu amenshi ya koyako kulya cili no kulenga amenshi ya mucele ukuba ayasuma ifili fyonse fili no kwikala ukutli konse uko umumana ukoya. ¹⁰Elo cili no ku citika ku bashila besabo ba En Gedi bakaminama pali bemba wa menshi kabili kukaba incende iya kwaniak amasumbu yesabi ku bena EnEgliamu-muli nokuba isabi ilyapusana pusana muli bemba wa mucele kabili lisabi muli bemba ikalamba mu kufual kwabo. ¹¹Nomba bemba wa mucele namateshi elo nolutikila ta fyakatale afiba bwino; yakaba ayakufumya umucele. ¹²Lubali uyu mu mana ku lulamba lwa uko lubali noku lubali; yonse imiti yalekalena ukukakula iyo itwala ifisabo, amabula yaiko tayakabonse ne fisabo fyafiko tafya kafilwe ukukula. Cila mwenshi cikalatwala ifisabo pantu amenshi aya fuma umwakushial ya kalaitikila mwena. Elo ifisabo fyafiko fikoba fyakulya elyo amabual ya fiko yakaba yabundapishi. ¹³Efyo shikulu Yawe alanda ati; uyu emusango uyo muko akankamina impanga ukulingana ne mikowa ikumi limo na babili iya kwa Israeli; Yosefe ali no kukwata ifiputulwa fibili. ¹⁴Mufwile ukwakanishiwa mu kulingana ifyo naimishe amaboko yandi elo no muapo wa kupela kuli ba shinwe. Iyi mpanga ikaba kuli mwebo nge ca kupyannina. ¹⁵Uyu uli no kuba umupaka wa mpanga ku lubali lwa kukabanga kakulyo kufuma kuli bemba wa kukashiak ukuya ku nshial ya ku Hetelone, elo na ku sedadi. ¹⁶Elo umupaka ukoya ku Berotta, ku Sibraimu, uyo uli pakati ka Damaseke na Hamati, kabili nakwa Hasere hatikone, uyo uli lubali lwa mupaka wa Haurani. ¹⁷Eco umupaka ukoya ukufuma kuli bemba ukuya Hasarenone pa mupaka ba Damaseke na Hamati ku kapinda kakukuso ulu lukaba lubali lwa ku kuso. ¹⁸Ku kapinga kakukabanga umupaka ukopita pakati ka Haurini na Damaseke, pamo no mumana wa yordani pakati ka Gileadi ne calo cakwa Israeli. weba ukapina ukufuma ku mupaka wa ku kabanga ka kuli bemba uyu ukaba mupaka waku kabanga. ¹⁹Elo ku kapinda ka kuso umupaka nkopita ukufuma mu Tamari ukufika ku menshi ya meribati-Kedeshe elo ukopiak umumana wa mukuku waku Egipto ukufika kuli bemba mukalamba. uyu ukaba mupaka wakapinda ka kukuso. ²⁰Elo umupaka ku lubali lwa ku masamba ukaba bemba mjukalmaba ukufika pa ncende ukulungatana lebo Hamati uyu ukaba lubali lwa ku masamba. ²¹Muli iyi inshila mwebo mukabanye ici calo palwenu mwebene, pamitundu yakwa Israeli. ²²Mufifutu fine fya pa lubansa utunono tune, imikono amakumi yane mu butali na amakumi yane mu butali na amakumi yatatu mu bwipi. Ififutu fine fyali ifipimo fimo fine. ²³Elo cikacitika ukwebati umulebgeshi akaba no mutundu muli abo akoikala. mwebo mukofwaikwa ukumupela icakupyana-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe.

Chapter 48

¹Aya emashina ya mitundu. Umutundu wa kwa Dani bakapokelela iciputulwa cimo ica calo; umupaka waciko ukalalo ku mupaka wa ku kapinda ka kukuso ka Israeli mu nshila ya ku Hetelone na ku Lebo Hamamti. Umupaka wa uko ukatantalila ku Hasari Enani kabili ukulola ku mupaka na Damasseke ukulya ku kuso elo kabili ukuya na ku Hamati. ²Umupaka wa kwa Dani ukaya ukufuma ku kabanga ukuya fye na kuli bamba mukalamba. Ukusunyinkanya umupaka wakwa Dani, ukutula ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Ashere akakwata iciputulwa cimo. ³Ukusuntinkanya umupaka wakwa Ashere ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Naftali akakwata iciputulwa cimo. ⁴Ukusuntinkanya umupaka wakwa Dani, ukutula ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Ashere akakwata iciputulwa cimo. ⁵Ukusuntinkanya umupaka wakwa Ashere ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Naftali akakwata iciputulwa cimo. Ukusuntinkanya umupaka wakwa Naftali ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Manase akakwata iciputulwa cimo. ⁶Ukusuntinkanya ukupaka wakwa Ephraimu ukufuma ku masamba lubali ukuya ku kabanga, Rubene akakwata iciputulwa cimo. ⁷Ukusuntinkanya umupaka wakwa Rubenr ukufuma ku masamba lubali ukuya ku kabanga, Yuda akakwata iciputulwa cimo. ⁸Umutulo wa calo uyo mukapanga ukaba mumbali ya mupaka na Yuda kabili no kutantalila ku masamba lubali ukuya ku kabanga lubali; cikaba imikono amakana amakumi yabili - yasano mubufumo. Ukulepa kwa ciko ku ka lungatana ne ciputulwa cimo ica muutundu ukufuma ku lubali lwa kabanga ukushinta ku lubali lwa ,asamba, kabili itempele likaba pakati ka ciko. ⁹Ici calo ico mukapela kuli Yawe cikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mubutali kabili imikono amakana ikumi limo mubbufumo. ¹⁰Iyi eikaba imilimo ya cipululwa ca mushilo ica calo: Bashimapepo baka kwata calo ica pelwe kuli bena icapiminwe umikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa ku kapinda ka kukuso lubali; imikono amakana ikumi limo mubufumoku mbonshi lubali; imikono amakana ikumi limo mubufumo ku kabanga lubali; kabili imikono amakana amakumi yabli na yasano mukulepa ku lubali lwa kukapinda ka kukulyo, ne ncenden ya mushilo iya kwa Yawe pa kati ka ciko. ¹¹Uku kukaba kushuka kwaba shimapepo mu mutande wakwa Sadoki, aba mpyungile nebo mucine kabili tabafumine mushila ulo abantu ba mu Siraeli bafumine mu nshila, kubati ni filya abena Lebi ba citile. ¹²Umutulo kuli bena ukaba ciputulwa ca ici calo cakushilisha, ukutalalila naku mupaka wa bena Lebi. ¹³Icalo ba bena Lebi mumbali ya mupaka ne calo caku bashimapepo fikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa kabili imikono amakana ikumi limo mu bufumo. Ukulepa konse ukwa fiputulwa fyonse fibili ifya calo fikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa kabili imikono amakana amakumi yabili mu bufumo. ¹⁴Tabafwi le uku shitisha nangu ku shitishanya; tapali nangu imo pali ifi fisano fyantanshi mu calo ca bena Israeli ifi fwile uku lekanishiwa ukufuma kuli ifi fipululwa, pantu fyonse fya mushilo kuli Yawe. ¹⁵Icalo icikashalako, imikono amakana yasano mubufumo kabili imikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa, ici kaba caku bomfiwa ku musumba, amayanda, ne mpanga ya mulemfwe; umusumba ukaba pakati ka ciko. ¹⁶Ici ecikaba icipimo ca musumaba: Ku lubali lwa ku kapinda ka kukuso ku kaba imikono 4,500 mukulepa; ku lubali lwa ku kapinda ka kukulyo kukaba imikono 4,500 mukulepa; ku lubali lwa ku kapinda kakaba imikono 4,500 mukulepa; kabili ku lubali lwa ku mbonshi kukaba imikono 4,500 mu kulepa. ¹⁷Ku kaba umulemfwe wa musumba ukulola ku kuso, imikono 250 mukushika; ku kapinda ka kukulyo imikono 250 mukushika; ku kabanga, imikono 250 mukushika, nakumbonshi, imikono 250 mukushika. ¹⁸Incende ilashalako ku mutulo wa mushilo ikatambalikwa pa mikono amakana ikumi limo ukuya ku kabanga ne amakana ikumi ku mboshi. Ikatambalila mumbali ya mupaka wa mutulo wa mushilo, busomboshi bwaiko bukaba filyo ya abo abakale kubombo mu musumba. ¹⁹Abantu aba bomba mu musumba, ukufuma mu mitundu yonse iya mu Israeli, bakalima impanga. ²⁰Onse umutulo wa calo ukapimwa imikono amakana amakumi yabili na yasano ne mikono amakana amakumi yabili na yasano. Muli iishila mukapanga umutulo wamushilo wa calo, capamo ne mpanga ya musumba. ²¹Impanga ya shalako ku mbali shonse isha mutulo wa mushilo kabili incende ya musumba ikaba yaba kankala. Iciputulwa ca bakankala ica mpanga ku kabanga cika tantalila mu mikono amakana amakumi yabili na yasano ukufuma mu mupaka wa mutulo wa mushilo ku mupaka wa kukabanga - ne ciputulwa cakwe ku mbonshi cikatantalila imikono amakana amakumi yabili na yasano ku mupaka wa ku mboshi. Mukati mukaba umutulo wa mushilo, ne ncende ya mushilo iye tempele ikaba pakati kaiko. ²²Icalo icatantalilwe ukufuma kufyuma fya bena Lebi kabili ne ncende ya musumba pakati kaiko iakaba yabakankala; ikaba pakati ka mupaka wa kwa Yuda elo no mupaka wa kwa Benjamini - ici calo cikaba caba kankalala. ²³Lelo ku mitundu yashalako, ifiputulwa fyabo nafyo fikatemukila ukufuma ku masamba lubali ukuya kumbonshi lubali. Benjamini akapokelela iciputulwa cimo. ²⁴Ukusuntinkanya umupaka wakwa Benjamini ukufuma kukabanga lubali ukuya ku mbonshi, Simeone uka kwaka iciputulwa cimo. ²⁵Ukusuntinkanya umupaka wakwa Simeone ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi, Isakari aka kwakta iciputulwa cimo. ²⁶Ukusuntinkanya umupaka wakwa

Isakari ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi, Aebuluni aka kwata iciputulwa cimo.²⁷ Ku kabanga ka kulyo kwa mupaka wakwa Sebuluni, ukutentemukila ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi lubali ukaba ni mpanga yakwa Gadi - iciputulwa cimo.²⁸ Umupaka wa ku kapinda ka kukulyo uwa kwa Gadi ukatambalila ukufuma ku Tamari ukuya ku menshi ya ku Meriba Kadeshi, nokuya kufika ku kamfukumfuku ka ku Egipto, elo ukuya kuli bamba mukalamba.²⁹ Ici ecalo umo mukale kupendwila; cikaba ebupyani ku mitundu sha kwa Israeli. Ifi efikaba ifiputulwa fyabo. Uku ekulanda kwakwa Yawe.³⁰ Uku ekukaba ukufuma mu musumba: kukapinda ka kukuso lubali. uku kapwimwa imikono 4,500 mukulepa, ³¹ku kaba impongolo shitatu, sha inikwa pa mitunda ya mu Israeli: impongolo imo kuli Reubeni, impongolo imo kuli Yuda, kabili impongolo imo kuli Lebi.³² Ku kabanga lubali, kapimwa imikono 4,500 mu kulepa, ku kaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Yosefe, impongolo imo kuli Benjamini, kabili impongolo imo kuli Dani.³³ Ku painda ka kukulyo lubali, ukuli imikono 4,500 mukulepa, kukaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Simeone, impongolo imo kuli Isakari, kabili impongolo imo kuli sebuluni.³⁴ Ku mbonshi lubali, iikapimwa imikono 4.500, kukaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Gadi, impongolo imo kuli Ashere, kabili impongolo imo kuli Naftali.³⁵ Intamfu ukushinguluka umusumba ikaba imikono amakana ikumi limo na cine konse konse, ikifuma pali bulya dbushiku, ishina lya musumba likaba "Yawe ali palya."

Daniel

Chapter 1

¹Mu mwaka wakuteka kwa mfumu Yohakimu mu Yuda, Nebukadenesari imfumu ya ku Babironi yaishire ku Yerusaremu no kushinguruka umusumba. ²Shikuru apere Nebukadinesari ukukimfya kuri Yohakimu imfumu ya Yuda, no kumupera ifipe fimo ifya mu ng'anda yakwa Resa. No kufitwara ku Babironi, mu ng'anda ya tu resa twakwe, no kubika ifipe mu ng'anda ya turubi twakwe.³ Imfumu yatire kuri Ashipenazi, kiroro wakwe, ukureta bamo abantu ba mu Israeri, aba mubakankara na barumendo ba bura akarema- ⁴abarumendo babura karema, ababoneka bwino na mano no bwishibiro, abengabomba kwisano rya mfumu. Afwire ukubafunda ikitundu kya Karudea. ⁵Imfumu yaribapere ikyakaniko ikisuma ikyafyakurya ifyamarira no mwangashi uyo imfumu inwa. Aba barumendo baringere ukusambirishiwa pa myaka itatu, nga bapwisha bafwire ukubombere imfumu.⁶ Pari abo bari ni Daniere, Hananiya, Mishaeri na Azariah, bamo abantu ba mu Yuda. ⁷Umukaramba wa bakiroro abapere amashina: Daniere amwinike Beritishari, Hananiya amwinike Shadraki, Mishaeri amwinike Misheki, Azariah amwinike Abedenigo.⁸ Rero Daniere tarefwaya ukonaura itontonkanyo ryakwe ku marira ya mfumu no mwangashi uyo imfumu yarenwa. Eikyo arombere isambu ukufuma ku mukaramba wakwa kiroro pakuti eonaura umwine. ⁹Rero Resa apere Daniere ububire pa muishi umukaramba wa ba kiroro amupere.¹⁰ Umukaramba wa ba kiroro asosere kuri Daniere, ndetina shikuru imfumu uwaringire ifyakurya fyenu ne fyakunwa fyenu. Murandunshi akamimwene ukupusna ukukira abarumendo banenu?¹¹ Eryo Daniere asosere ku musha uyi umukaramba wa bakiroro asosere pari Daniere, Hananiya na Azariah. ¹²Asosere, "Twapapata twesheni, we musha pa nshiku ikumi, tupenifye ifyamusaru fyeka turerya no kunwa maenshi. ¹³Eryo mukaraparanye umukuboneka kwesu no kuboneka kwa barumendo abarerya amarira ya mfumu, no kutupingurwa, pafyo mukatubona."¹⁴ Eikyo umusha arisumine ukukita ifi, aribeseshe na panshiku ikumi.¹⁵ Pampera ya nshiku ikumi ukuboneka kwabo kwari ukwa bumi bari abayemba, ukukira abarumendo abarerya amarira ya mfumu. ¹⁶Eikyo umusha arisendere ifyamarira ne fya kunwa no kubaperafye umusaru.¹⁷ Ku barumendo bane, Resa ubwishibiro bonse ku mano na ku masambiriro, na Daniere ariishiba fyonse ifibonwa ne firoto. ¹⁸Eryo inshita yafikire iyo imfumu yabikire ku kiubareta, kiroro mukaraba abaretere kuri Nebukadenesari.¹⁹ Ne mfumu yasosere kuri bo, na ku mabumba yonse takwari abengaringana na Daniere, Hananiya, Misheki na Azariah. Bariminine na ku mfumu, abaiteyanya ukutumikira imfumu. ²⁰Mu mepusho yonse yaya mano no bwishibiro umo imfumu yaipwishishe, yabasangire abakirapo amakumi ikumi kuri bonse ku ba fingerengwe na bayumfwa ukuti baranda na bafwa, abari munkyende ya mfumu. ²¹Daniere ari na bo mpaka na ku mfumu Cyrus.

Chapter 2

¹Mu mwaka warenga bubiri ubwakuteka kwa kwa Nebukadenesari, arirotore ikiroto, na mano yakwe yariyushiwa, tarere iyo. ²Rero imfumu yaitire abafingerengwe na bonse abayumfwa ukuranda na bafwa. Aitire na babung'anga na basambirra. Arefwaya bamwebe ikiroto aroetere. Eikyo barishire no kwiminina ku mfumu. ³Imfumu yatire kuri bo, "Nakirota ikiroto, kabiri boneni ndefwaisha ifyo kiorere ikiroto." ⁴Eryo abaume ba mano baebere imfumu mu ki Aremaiki, "We mfumu, twaririreni umuyayaya! Twabeni ikiroto, abasha benu, twararondorora umo kiorere." ⁵Imfumu yasosere ku baume ba mano, "Umurandu naumfwika, nga kyakuti tamungebere ikiroto nefyo kikopirirbura, imibiri shenu shionaurwa na mayanda yenu yakaba fishara. ⁶Rero nga mwanjeba ikiroto nefyo kirepibura, mukapokerera ifya mabupe ukufuma kuri nebo, ikirambu no kuperwa umukinshi. Eikyo njebeni ikiroto ne mo kiorere." ⁷Rero baaswike no kusosa, "Rekeni imfumu itwebe, abasha benu, ikiroto na fwebo twararand umo kiorere." ⁸Imfumu yaryaswike, "Ningishiba ukuti murfwaya pantu namwishiba ifyokiri. ⁹Rero nga tamwanjeba ikiroto, kurifye ukukakwa kumo. Namupanga ukupekanya ubufi na mashiwi ya bora ayo mumfwene ukusosa kuri nebo mpaka nkinje amano, Eikyo njebeni ikiroto, eryo naraishiba ukuti kuti mwarondorora umo kiorere." ¹⁰Abaume ba mano baaswike imfumu, "Takuri nangu muntu pe sonde uwingakita ukufwaya kwa mfumu. Takwabapo imfumu nangu kateka uwafwayapo ifi kuri bashing'anga, nangu ba baitunga ukuranda a bafwa, nangu ku baume ba mano. ¹¹Ifirefwaya imfumu nafikosa, tapari uwingeba imfumu kanofye tu resa, abashikara na bantu." ¹²Iki kyarengere imfumu ukufurwa, apere ne kambisho ukonaura abamano bonse mu Babironi. ¹³Eikyo ikipope kyaire konse ikyakwipaya abaume ba mano, eryo baire mukufwaya Daniere na banankwe ku kubepaya. ¹⁴Eikyo Daniere ayaswike mukutekanya no mukyetekanya kuri Arioti umukaramba wa bamaronda ba mfumu, abaishire mukwipaya abamanobonse mu Babironi. ¹⁵Daniere arombere umukaramba wa mfumu, "Murandusnhi ikipope kya mfumu kiri mukampampa?" Eryo Arioti amwebere Daniere ifikitike. ¹⁶Eryo Daniere aire no kuromba ku mfumu pakuti engareta uburondoroshi ku mfumu. ¹⁷Eryo aire ku ng'anda no kurondorwera abanankwe Hananiah, Misheri na Azariah ifikitike. ¹⁸Abakonkomeshe ukufwaya ikikkuku kuri Resa wa mu muru ukurora kuri ifi ukuti Daniere na banankwe beipaiwa pamo na bamano ba mu Babironi. ¹⁹Pari burya bushiku ikyankama kyarisorokweke kuri Daniere mukibonwa, Eryo Daniere arumbenye Resa wa mu muru. ²⁰Daniere asosere, "Rumbeni ishina rya kwa Resa umuyayaya, pantu amaka na mano fyakwe. ²¹Eukinja ne nshita mikyere; afumyapo ne sha mfumu no kubikapo ne sha mfumu pafipuna. Apera ukwishiba ku bamano no kwiruka ku bantu abomfwa. ²²Asokorora ne fyafisama pantu eshiba ifiri mu mfimfi, urubuto rwikara na ye. ²³Resa wa fikorwe, namitasha no kumurumbanya pa mano na maka mwampera. Rero mwanenga ukwishiba ifintu narombere kuri mwebo; mwanenga ukwishiba ifintu ifikumine imfumu. ²⁴Eryo Daniere aire mukubona Arioki(uyo imfumu yasarire ukwipaya bonse abamano mu Babironi). Aire no kutira kuri ye, "Mwibonaura abamano mu Babironi. Sendeni ku mfumu karanga imfumu ikiroto ne mo kiorere." ²⁵Eikyo Arioki aretere bwangu Daniere ku mfumu n kusosa ati, "Ninsanga umuntu muri bankore ba mu ba Yuda uwararondorora ikiroto kya mfumu." ²⁶Imfumu yasosere kuri Daniere(uwari Beriteshari), "Bushe kuti wanjeba ikiroto kyandi ne mo kiorere?" ²⁷Danire arysukire imfumu no kutira, "Ikyankama ikyo imfumu arandire tekuti kisokororwe ku bantu abamano, nangufye nyabo abatunga ukuranda na bafwa, nangu ni ng'anga, nangu bantu bapend intanda. ²⁸Eikyo, kuri Resa uwakira mukati ka myuru, uusokorora ifyankama, narenga ukwishiba mwebo mwe mfumu, imfumu Nebukadenesari, iki ekiroto kyenu ne kibonwa kyenu eryo mwakirara pa busanshi. ²⁹Nga mwebo, mwe mfumu, amatontonkanyo yenu pa bushiku ku fint ifyarakitika, nousokorora ifyankama eurenge fishibikwe kuri mwebo kufikakitika. ³⁰Pamo nga nebo, ikikyankama takyakisororwa kuri nebo pa murandu na mano myangi ukukira umuntu umbi. Rero iki kyankama kisokorweke kuri nebo pakuti mwebo, imfumu mwingomfwa umukiorere, epakuti mwingeshiba amatontonkanyo yenu mu kipopo. ³¹Mwe mfumu, mwakiroresha no bonaikimpashanyo iki kimpashanya, kyari ikikuru kabiri kyarebeka, kyaiminine kuri mwebo, ukubengeshiba kwa kiko kwakutinya. ³²Umutwi wakiko wapangwa na goride, ne kya rufumu na matanta yari mukuba. ³³Na moru yakiko yakyeru, amakasa yari pamo ikyeru ne bumba. ³⁴Mwabwene, ne ribwe aryaputwirwe, ukwabura ukuboko kwa muntu, no kutoba ikimpashanya ku makasa ya kyera ne bumba, no kuyonaura. ³⁵Eryo ikyeru, ibumba, umukuba sirufere na goride panshita imoine fyaritobawirwe fyarifye ifisoso fya kukiperero. No mwera warifisendere takwari ne fyasherepo. Rero iribwe ryarashire ikimpashanya ryaishireba urupiri urukuru ukukumana isonde. ³⁶Iki ekiroto kyenu. Nomba twaraeba imfumu umo kiorere. ³⁷Mwebo, mwe mfumu, uri mfumu yasha mfumu ubu Resa wa mu muru amipera ubufumu, amaka, no buramba kabiri no mukinshi. ³⁸Nakipera na ku minwi yenu uko umuntunse ekara. Napera ne finama fyonse ifya mu mpanga ne fyuni fya murwerere mu minwi yenu, namirenga ukuba bakateka ba fyonse. Uri mutwi wa goride. ³⁹Nga pafuma mwebo, pakesa ubufumu na bumbi ubufumu rero bukakyepako pari mwebo, rero ubufumu bwakitatu ubwamukuba

bukateka isonde ryonse.⁴⁰Kukaba no bufumu bwarenga bune, ubwakosa nge kyera, pantu ifyo ikyera kitobaura no kushonaura fimbi. Fikabaura no fyonaura.⁴¹Ngefyo mwabwene, amoru ne fikondo fyari pamo ri umba ne kyera, efyo na mabufumu yakarekana; no butramba bwa kyera muri kyena, ngefyo mwabwene ikyera nafisankana ne bumba. ⁴²Nge fikondo fya moru fyarisankene ne kyera ne bumba, efyo no bufumu bukaba ubwakosa no bwanaka. ⁴³Ngefyo mwabwene ikyera ne bumba fyatobenkana efyo na bntu bene bakasankana; tabakekare pamo, nefyo ikyera ne bumba tafisankana. ⁴⁴Mu nshiku sha isho imfumu, Resa wa mu muru akapampamika ubufumu ubushakonaurwe, nangu ukubukimfya ku bantu bambi. Bukonaura mabufumu yambi mutupimfya no kubarofya, bukaba ubwa muyayaya. ⁴⁵Ngefyo mwabwene, aribwe ryaputurwa ku rupiri ukwabura ku minwi wa bantu. Kyatobawire ikyera, umukuba, ibumba, sirufere, na goride mutupimfya. Resa wa maka arenga ukuti mwishibe mwe mfumu, ifiringire ukukitika nga pafuma ifi ikiroto kyakishinka no bupiriburo bwa maka."⁴⁶Imfumu Nebukadenesari awire ubunkupeme pa kinso kya kwa Daniere no kumukindika; akonkomeshe ukuti amabupe ne fyakuninika fiperwe kuri ye. ⁴⁷Imfumu yasosere kuri Daniere, "Kine kine Resa obe ni Resa wa tu resa. Shikuru wa sha mfumu, uusokorora ifyankama, arenga ukuti wiruke ikyankama iki."⁴⁸Eryo imfumu yasansabike Daniere bushimukindikwa no kupera ifyamabupe ifisuma. Arimupere na bukateka ku kitungu kya Babironi. Daniere eri umukaramba wa bantu bonse aba mano mu Babironi. ⁴⁹Daniere arombere, ne mfumu yasarire Shadraki, Misheri, na Azariah ukuba bakangarira ba kitungu kya Babironi. Rero Daniere ashere mwisano rya mfumu.

Chapter 3

¹Imfumu Nebukadenesari yapangire ikimpashanya kya kirubi ikyarepere ba mita amakumi mutanda na mubwipi ba mita mutanda. Akibikire mwi rungu rya Dura mukitungu kya Babironi. ²Eryo Nebukadenesari atumine insebo ukukorongana bakangarira ba fyaro, abarashi, bakeka, bakabiro, bakabaka ba mpango, abafipope, bashikyaro, na nakabaramba bonse abamufitungu ukwisa mukushinshimuna ikimpashanya ikyo imfumu ipangire. ³Eryo bakangarira ba fyaro, abarashi, bakateka pamo na bakabiro, na bakabaka ba mpango, bakapingura bashikyaro, na bonse abakaramba ba fitungu bakorongene ku kupera umukinshi ku kibumbwa imfumu Nebukadesari yapangire. Bariminine kuntanshi yakiko. ⁴Eryo kabirisha wa mafunde abirishe, mwakonkomeshiwa, mwe bantu, ne mishobo, ne mitundu, ⁵ukuti panshita mwaraumfwa amapenga, amasese, amapango, indiyere, insango, umutoro, pamo ne misango yonse iyafirimba, mufwire ukuwa panshi no kupepa ikimpashanya kya kirubi iyo imfumu Nebukadenesari yaimika. ⁶Uyo onse ushawe no kupepa, pari iyo nshita, areposwa mwirungu rya muriro ureyaka. ⁷Eikyo umuntu onse uwaumfwa ifiunda fya mapenga, masese, amapango, indeyere, insango, no musango onse uwaafirimba, abantu bonse imishobo ne ndimi kuwa no kupepa ikimpashanya ikyo Nebukadenesari imfumu imike. ⁸Nomba kwari na bena Kerudea abaretere insebo pa murandu wa baYuda. ⁹Basosere kuri Nebukadenesari imfumu, mube no mweo umuyayaya! ¹⁰Mwe mfumu mwimika ikipopo ukuti umuntu onse uwaumfwa ikiunda kya mapenga, amasese, amapango, indiyere, insango, umutoro, ne misango yonse iya firimba, mufwire ukuwa panshi no kupepa ¹¹Onse ushaweko no kupepa areposwa mwi rungu rya muriro. ¹²Rero kwari abaYuda abo mwasanrire ukwangarira ikitungu kya Babironi; amashina yabo ni Shadriki, Misheki na Abedenigo. Aba baume, imfumu, tabapere umukinshi no kupepa ikimpasho mwabika. ¹³Eryo Nebukadenesari, aisiwremo ne kipyu no bukari, akonkomeshe ukuti Shadriki, Misheki na Abedenigo ukubareta. Eryo babaretere abarumendo ku menso ya mfumu. ¹⁴Nebukadenesari asosere kuri bo, "Namukinja mano, Shadriki, Misheki na Abedenigo, ukuti tamwapepeko kuri ka resa kangari ako ngimike?" ¹⁵Nga na mupekanya-eryo mwaraumfwa ifiunda fya mapenga, amasese, amapango, indeyere, insango no musango onse-muwe panshi no kushinshimuna ikimpasho ikyo mpangire takwakabe ubwafya. Rero nga tamushinshimwineko, mureposwa mwirungu rya muriro. Nani Resa uwaramipususha ukufuma mu minwi yangi?" ¹⁶Shadriki, Misheki na Abedenigo ayaswike imfumu, "Nebukadenesari tatufwire ukwasuka pari uyu murandu. ¹⁷Nga kuri ubwasuko, bwakutira Resa wesu uyo tupepa akatupokororako mwi mrungu ra muriro, akatupokororako mu minwi yenu, mwe mfumu. ¹⁸Nga tatupuswiche kuri mwebi, mwe mfumu, ukuti tatwapepeko kuri tu resa twenu tatwatumikireko ku kimpasha ikyo mubikire. ¹⁹Eryo imfumu Nebukadenesari aumfwire ikifukushi no bukari; ne kinso kya kinja kuri Shadriki, Misheki na Abedenigo, akonkomeshe ukuti irungu rya muriro rikafiwe imiku kine rubari ukukaba ukukira ifyo kikaba kira nshita. ²⁰Eryo aitare abarumendo abakosa mu bashirika ukuti bakake Shadriki, Misheki na Abedenigo ukubaposa mwi rungu rya muriro. ²¹Baribakaka ninshi nabafwara ne fyakufwara fya tambatamba na mantangasa ne fyakufwara fimbi, baribaposa na mwirungu rya muriro. ²²Pantu ikambisho rya mfumu ryari iryakosa no rungu rya muriro ryarikafiwa ikikabirira kya muriro yaipaye abaume abaposere Shadriki, Misheki na Abedenigo. ²³Na barumendo batatu Shadriki, Misheki na Abedenigo, baponene mukati ke rungu rya muriro eryo nabakakwa. ²⁴Nebukadenesari imfumu aripapire no kwiminina. Aripwishe impanda mano yaiko, "Bushe te bantu batatu tuposeremo mu muriro?" Baryasukire imfumu, "Kine, mwe mfumu." ²⁵Asosere, "Rero ndebonamo abaume kine abashikakirwe abareenda mu muriro, kabiri tabapire. No muntu warenga bune areboneka kwati mwana wa kwa Resa." ²⁶Eryo Nebukadenesari aparamine pa mwinshi rye rungu rya muriro no kubirikisha, "Shadriki, Misheki, na Abedenigo mwe basha bakwa Resa uwapuramo, fumeni! Iseni kuno! Eryo Shadriki, Misheki na Abedenigo bafumie mwi rugu rya muriro. ²⁷Bakakingirira ba misumba na bakateka, na bambi bafiro, ne mpanda mano ya mfumu abari pamo babwene abarumendo, umuriro uwabura ukubokya; ne mishishi mu mitwi shabo ukwabura ukupya; amaraya yabo tayapire tabakwete ne kyena kya muriro. ²⁸Nebukadenesari asosere, "Naturumabanye Resa wa kwa Shadriki, Misheki na Abedenigo, uwatuma intumi no kupususha abasha bakwe abamyetekera no kusura ikpope kya mfumu, baipere iibiri shabo ukukira ukupepa uturubi kanofye Resa wabo. ²⁹Eikyo nabika ikipope ukutira abantu bonse imishobo ne ndimi abareranda ifyabipa kuri Resa wakwa Shadriki, Misheki na Abedenigo afwire ukwipaiwa, ne ng'anda yakwe ikaba umwina wa fisoso pantu takwaba tu resa uwingapususha ngefi. ³⁰Eryo imfumu yakitire Shadriki, Misheki na Abedenigo ukukindikwa mukitungu kya Babironi.

Chapter 4

¹Imfumu Nebukadenesari atumine ifipope ku bantu bonse, imishobo, ne ndimi abaikara pe sonde: Umutende wenu utwaririre. ²Kyaboneka ikisuma kuri nebo pafishibiro ne fikaramba ifyo Resa wa myuru akitire nebo. ³Fyakupapa ifishiro fyakwe ne fya maka yakwe fikuru! Ubufumu bwakwe bwa muayayaya, no buteko bwakwe bukeririra umuyayaya. ⁴Nebo ne Nebukadenesari, nareikara bwino mu ng'anda, nareumfwa bwino pa bukankara bwangi kwisano ryangi. ⁵Rero ikiroto kyangi kyandengere ukuba uwa mwenso, eryo narere, ikimpasho na bwene ne kimenwa kyarinkyusha itontonkanyo. ⁶Eikyo naryebere ukureta abamano ba mu Babironi ku kurondorora ikiroto. ⁷Eikyo kwaishire ing'anga, na abo bonse abaitunga ukuranda na bafwa, abaume abasambirira, nabapenda intanda. Naribebere ikiroto rero barifirirwe ukurndorora umo kirorere. ⁸Rero paurekeresha Daniere aishire kuri nebo-uyu ishina ryakwe Beriteshezari ishina iryari tu resa twangi, ni muri uyo umuupashi wa tu resa narimwebere ikiroto. ⁹Beriteshezari. kiroro wa ba shing'anga, narishibe ukuti umupashi washira uwa tu resa uri muri webo takuri ne kyakosa kuri webo, njeba ukuboneka kwa kimpasho no mo kirorere. ¹⁰Ifi na bwene ku menso yangi eryo narere pa busanshi: Nabwene ikimuti kyakurire no kuba ikyakosa. ¹¹Ikimuti kyakurire no kubs ikyakosa. Na mabura yakiko yafikire mu muru no kuboneka kwi sonde ryonse. ¹²Amabura yakiko yari ayasuma, ifisabo fyari ifisuma kabiri fyari fyakurya kuri bonse ne nama sha panga shasangire ikintererwe ne fyonni fya mu myuru fyareikara ku mabura. Fyonse ifibumbwa fyarerya kuri kyena. ¹³Naribwene iryo narere pa busanshi; uwaretamba uwashira afumine ku muru. ¹⁴Arebirikisha nasosa ati, "Temeni ikimuti no kuputura imisambo, fumeniko na mabura paseni ne fisabo fyauko. Rekeni ne finama fibutuke ne fyuni fipururuka ukufuma ku misambo. ¹⁵Rero ikishiki rekeni kishare mu mushiri mu kyani kiteku. Rekeni kitapirishiwe no mume ukufuma ku myuru. Rekeni kikare ne finama mu fimuti pa mushiri. ¹⁶Rekeni kapingu wakwe akingishe ukufuma ku muntu, rekeni aperwe na mano ya nama ukufika pa myaka kine rubari iikapitapo. ¹⁷Ubu bupingushi bwa mfumu kuri karinda, umurandu uyu ni pakebo kya banshira, e pakuti onse uuri no mweo shibe ukuti uwapuramo euteka ama bufumu yonse aya bantu no kuyapera kuri uyo utemenwe, na ku bantu abaikyefya. ¹⁸Nebe, ne mfumu Nebukadenesari, narirota iki kiroto rero webo, Beriteshezari, njeba umo kirorere, pantu tapari uwamano mu Babironi uwingarondorora kuri nebo. Rero webo kuti wakita, pantu umupashi wa tu resa uri na webo. ¹⁹Eryo Daniere, uweshina rya Beriteshezari, apeshiwe amano namatontonkanyo yakwe yarimupeshe, rero imfumu yatire, "We Berishazari watutuma ku murandu wakiroto no mo kirorere," Beriteshezari aryaswike, "Mwe shikuru, rekeni ikiroto kibe kuri abo abamipata, rekrni no bupiriburo bube ku barwani benu. ²⁰Ikimuti nabwene-ikyakurire no kuba ikyakosa, ikyo kyafikire na ku muru, ikingabonwa na ku mpera ye sonde ryonse. ²¹Ikyo amabura yari ayasuma, ne fisabo fya kiko ifingi, pantu fyari fyakurya kuri bonse na munshi ya kiko kyari kintererwe kya finama uko ne fyuni fya murwerere fyareikarako. ²²Iki kimuti nimwebo mwe mfumu, mwebakurire na maka. Ubukaramba bwenu nabukura bwafika na ku muru na bukateka bwenu bwafika isonde ryonse. ²³Mwebo, mwe mfumu, mwabwene karinda, uwashira arefuma ku muru aresosa ati, 'Kiputureni ikimuti no ku kyona, rero sheni ikishinte ne mishira yakiko mu mushiri, pakutira mushingurusheko ne kopapi kya kyera no mukuba, pakuti tafyani mwibara. Rekeni kibombe no mume ukufuma ku muru. Rekeni kikare ne nama mu mpanga mpaka imyaka kine rubari. ²⁴Ifi efyi kirorere ikiroto, mwe mfumu, rikambisho ukufuma ku wapuramo fyafika kuri mwebo, shikuru imfumu. ²⁵Mukasendwa ukufuma ku bantu, no kwiakara ne nama mu mpanga, mukararya iyani nge ng'ombe, mukabomba na ku mume ukufuma ku muru, ne myaka ikapita iri kine rubari mpaka mukeshibe ukuti uwapuramo e kateka wa ma bufumu ya bantu kabiri apera na kuri uyo atemenwe. ²⁶Kyasiserwe ukuti ukusha ikishiki ne mishira yakik, eikyo ubufumu bukabwerera kuri mwebo ukufuma pa bushiku mukasambirira ukuti umuru euteka. ²⁷Eikyo, mwe mfumu, rekeni ukupanda amano yangi kureshe, mwebo ukubembuka no kukita ikisuma. Fumeni ku membu shenu no kuranga ikumbu ku batitikishiwa, epakuti ubukankara bwenu butwaririre," ²⁸Ifi fyonse fyarikitike ku mfumu Nebukadenesari. ²⁹Panuma ya myeshi ikumi na fibiri areenda pa mutenge we sano rya Babironi. ³⁰No kukitira "Bushe te uyu musumba ukaramba wa Babironi, uyo nakura uwakwikaramo, ku maka yangi no kuteka kwa maka yangi?" ³¹Eryofye amashiwi yari pakanwa ka mfumu, ne shiwi ryafumine ku muru: "We mfumu Nebukadenesari, kyakosa kuri webo ukutira ubu bufumu bwapokwa kuri webo. ³²Ukasendwa ukufuma ku bantu, ne ng'anda yobe ikaba pamo ne nama mu mpanga, ukararya ikyani nge ng'ombe, imyaka kine rubari ikapitapi mpaka ukeshibe ukuti uwapuramo euteka ama bufumu ya bantu no kupera kuri uyo atemenwe." ³³Panshita irya ine Nebukadenesari asenderwe ukufuma ku bantu, Arerya ikyani nge ng'ombe, no mubiri wakwe wari no mume ukufuma ku muru. Ne mishishi shakwe ukurepa nga masako yakwa kapumpe, na mara yari nge kyoni. ³⁴Pa bushiku bwa ku mpera nebo, ne Nebukadenesari naimishe amenso ku muru, eryo amano yangi yabwerere kuri nebo. "Narumbenye uwapuramo, napere no mukinshi no ku murumbanya uwakara umuyayaya. Pantu bukatela

bwakwe bwa muyayaya, no bufumu bwakwe bwabako ku nkuro ne nkuro.³⁵Bonse abaikara pe sonde baba kuri ye nga fyafye; ifyo fine na ku bashirika ba mu muru na baikara pe sonde fyonse efya muwamina. Tapari uwingamuresha nangu uwingamuresha?"³⁶Eryo panshita amano yabwerere, no bukata no kuyemba kwangi kwabwerere pa bukata bwa bufumu bwangi. Abakirye bangi na bakankara baisapakata naribwerere na pa kipuna kya bufumu, na maka ayengi yariperwa kuri nevo. ³⁷Nomba nevo, Nebukadenesari, ndetasha, no kusansabika, no ku kindika imfumu ya muru, pantu imikitire yakishinka, ne nshira shakwe sharungama. Akyefye na bonse abenda mufirumba fyabo.

Chapter 5

¹Berishasari imfumu akitire abakankara bakwe ikana umutebeto uwakurisha, no kunwa umwangashi ku ntanshi ya bekana aba. ²Iryo Berishasari asondere umwangashi, aebere ukureta ifipe fya goride na sirufere ifyo Nebukadenesari wishi afumishe mwi tempere mu Yerusaremu, umo imfumu, abakanakara, na banakashi na bakanakashi bakwe banwene muri fyo. ³Ababomf baretere ifipe fya goride ifyo bafumishe mwi tempere, ing'anda yakwa Resa, mu Yerusaremu. Imfumu, abakankara baiko, na banakashi bakwe na bakanakashi bakwe banwene muri fyo. ⁴Banwene umwangashi no kurumbanya uturubi twabo utwapanhirwe na sirufere, umukuba, ikyera, ikimuti ne ribwe. ⁵Pari irya nshita iminwi yakuboko kwa muntu kwaboneke pantnshi yakyakutekapo inyari no kuremba pakibumba kya mpemba mwisano rya mfumu. Imfumu yaribwene ikibari kimo ikyakuboko iryo kwareremba. ⁶Eryo ikinso kya mfumu kyaryarukire na matontonkanyo yakwe yamuretere umwenso; na mufinso mwaripompontekere, na makufi yarepaminkana pamo. ⁷Imfumu yabirikishe ikyebo ku kureta abasoso kutira ati bararanda na bafwa, abaume abasambirira, na bakaberenga wa ntanda. Imfumu yasosere ku bamano ba ku Babironi, "Onse uwaraberenga aya marembo no kurenga ukwishibwa ukurondororwa kwa kiko akafwikwa ishakashikira kabiri akaba no munyororo wa goride mu mukoshi wakwe. Akakwata no rupaka rwa bukateka wa kitatu mu bufumu. ⁸Eryo abamano ba mfumu bonse baishireingirako, rero bafirirwe ukuberenga amarembo no kufirwa ukushimbura uburondoroshi bwa kiko ku mfumu. ⁹Eryo imfumu Berishasari yarikinine apakaramba no kuboneka kwa kinso kyakwe kwaryarwiki. Abakankara baiko barifurungenemo. ¹⁰Nomba mukoro wa mfumu aishire mu ng'anda ya mutebeto pa murandu wafyo imfumu na bakankara bakwe basosere. Mukoro atire, "Mwe mfumu mube no mweo umuyayaya! Mwireka amatontonkanyo yenu ukumisakamika. Mwireka imibonekere ya kinso kyenu ukwaruka. ¹¹Eko ari umuntu mu bufumu bwenu uwaba no mupashi wa tu resa twa mushiro. Munshiku shakwa wishinwe, urubuto, no kwiruka na mano ya tu resa fyarisangirwe muri ye. Imfumu Nebukadenesari, wishinwe imfumu, yamukitire umukaramba wa ng'anda na baranda na bafwa, abaume abasambirira, na baberenga intanda. ¹²Umupashi uwapwiririka, ukwishiba, ukwirka, ukurondorora ifiroto, no kurondorora amapinda no kupwisha ubwafya-ishi imbera shasangirwe muri uyu muntu Daniere, uo imfumu yainike Berishasari. Areni nomba iteni Daniere oo aremyeba uburondoroshi." ¹³Eryo Daniere areterwe ku mfumu, imfumu yasosere kuri ye, "Niwebo uyo Daniere, umo uo tata imfumu yaretere ukufuma muri Yuda. ¹⁴Ndyumfwire urwa we, ukutira umupashi wa tu resa waba pari webo, no kweba ati urubuto no kwiruka na mano ayapwiririka fyaba muri we. ¹⁵Nomba abamano na bonse abaitunga ukuti bararanda na bafwa bakiretwa kuri nebo ku kuberenga aya marembo no kurenga ukwishibikwe ukurndorora kwa kuri ne, rero bakifirwa ukuberenga ngishibe ukurondororwa kwa kyebo. ¹⁶Ndyumfwire ukuti webo kuti warondorora no kupwisha ubwafya. Nomba nga kyakutira kuti waberenga amarembo no kurenga ngishibe uburondoroshi, ukafwikwa ishakashikira no kubikwa umunyororo wa goride ukushinguruka umukoshi obe, kabiri ukaba no rupaka rwa kwa kateka wakitatu mu bufumu. ¹⁷Eryo Daniere aaswike ku ,inso kya mfumu, "Rekeni ifyabupe fyenu fibe fyenu mwebene, no kupera ikirambu ku muntu umbi. Rero, ndeberenga amarembo kuri mwebo, imfumu, ndemyebo no burondoroshi. ¹⁸Na mwe, imfumu, Resa uwapuramo apere Nebukadesari wishinwe ubufumu, ubukuru, umukinshi, na bukatebebe. ¹⁹Pa murandu no bukuru Resa apere oo, umutundu wa buntunse onse, inko, ne ndimi sharitutumine mukutina oo. Aipeye na bo atemwa ukufwa, no kureka babe no mweo abo atemwa ukuba no mweo. ²⁰Rero iryo umutima wakwe watumpwirwe no mutima wakwe wakoshiwe ikyakutira arekitafye ikikitekite, aritentemushiwe ukufuma pa kipuna kyakwe ikya bufumu, kabiri bafumishe pari ye ubukata bwakwe. ²¹Afumishiwe pa buntunse, akwete amatontonkanyo ya bunama, kabiri aikere pamo na bapunda ba mu mpanga. Arire umuremfwe nge ng'ombe. Umubiri wakwe waribombere ku kime ukufuma mu myuru asuka asambirira ukutira ati Resa uwapuramo euteka mu ma bufumu ya bantu no kweba ati ateka pari ye uo atemwa. ²²Mwebo mwe bana bakwe, Berishasari, tamwapetamika umutima wenu, nangura mwaishibe ifi fyonse. ²³Mwariisansabika pari Shikuru wa mu muru. Ukufuma mu ng'anda yakwe kwareterwe kuri mwe ifipe ifyo mwebo, abakankara benu, abakashi benu na banakashi benu banwininemo, na mwe mwarumbenye uturubi utwapangirwa na goride, umukuba, ikyer, ikimuti, ne ribwe-uturubi utushibona, ukumfwa, nangura ukwishiba ikiri kyonse. Tamwakindika Resa uwaikatirira imyeo yenu mu kuboko kwa kwe kabiri uwaishiba inshira shenu. ²⁴Eikyo Resa atumine ukuboko ukufuma mu kiyeni kyakwe na marembo aya yariremberwe. ²⁵Ukurembwa ukwakitirwe: Mene, mene, 'Tekere, na Pasini.' ²⁶Uku e kurondororwa kwa kyebo: 'Mene,' 'Resa napenda ubufumu boe no kuburta ku kupwa.' ²⁷'Tekere,' 'Naupimwa mufyakupiminako no kusangwa uwaburwa.' ²⁸'Pasini,' 'Ubufumu bobe nabwakanishiwa no kuperwa ku bena Midya na bena Pesha,' ²⁹Eryo imfumu yasosere, kabiri bafwikire Daniere ifyakashikira. Umunyororo wa goride wariomberwe mu mukoshi wakwe, ne mfumu yabirire pari ye ukutira ati ari no kuba no rupaka rwa kwa kateka wakitatu mu bufumu. ³⁰Burya bushiku Berishasari,

imfumu ya Babironi, barimwipeye,³¹ na Darius umwina Medi apokere ubufumu iryo arifye narimo imyaka amakumi mutanda naibiri.

Chapter 6

¹Kyaboneke ikisuma kuri Daniere ukusonta pa bufumu umwanda umo na makumi yabiri aya barashi ba mufitungu abari no kuteka pa bufumu. ²Pari bo pari bakangarira bakaramba, na Daniere ari umu pari bo, Aba bakangarirabakaramba batatu basarirwe abarashi ba mufitungu, ukutira imfumu irubantika nangu kimo. ³Daniere arikindikwe pari bakangarira bakaramba bambi na barashi pa murandu wa kuba no mupashi uushabako. Imfumu yaretontonkanya ukumubika pa bufumu bonse. ⁴Eryo aba bambi bakangarira bakaramba pamo na barashi bafitungu bafwaire ifirubo mu murimo Daniere akitiire ubufumu, rero tabasangire ubupondamishi nangu bumo nangu ukufirwa mu murimo wakwe pantu ari uwakishinka. Tapari ikirubo nangu murekeresha ifyasangirwe muri ye. ⁵Eryo aba bantu batire, "Tekuti tusunge umurandu uwakuirishanya pari Daniere kanofye nga twasanga fimo pati ye ifikumine ifunde ryakwa Resa wakwe." ⁶Eryo aba bakangarira na barashi baretere ukupanga kwabo ku mfumu. Barandire kuri ye, "Mwe mfumu Darius mube no mweo umuyayaya! ⁷Bonse abakaramba ba bakangirira ba bufumu, bakateja bonse, na barashi, abakirye na bakateka na twipushanya no kusara ati mwebo, mwe mfumu mufumye ikipope no kusosa ikibindo no kufwatika pari karata ukutira ati kikingishiwa, umwabera ifunde rya bena Midya na bena Pesha, irisharurwa." ⁸Nomba, imfumu, biken i ikibindo no kufwatika ikitupa pakutira takyarurwirwe, ngefyo ifunde riranda irya bena Medya na bena Pesha, pakutira taripiwbirwe." ⁹Eikyo imfumu Darius yafwatikire karata, ikibindo. ¹⁰Iryo Daniere aishibire ukutira karata nafwatikwa ukutwarwa mwifunde, aire mu ng'anda yakwe ninshi insorokoto sharisurwa ukurora ku Yerusaremu), no kuwa pa makufi yakwe, ifyo arekita imiku itatu ubushiku bumo, no kupepa no kupera amatotero kuri Resa wakwe, ifyo arekita ku numa. ¹¹Irya nshita abo bantu abarinepange pamo babwene Daniere areromba no kufwaya uruse kuri Resa. ¹²Eryo baparamine ku mfumu no kuranda na ye urwakpope kyakwe: "Bushe tamwapangire ikibindo ukutira onse uwaipusha kuri ka resa konse nangura umuntu munshiku amakumi yatatu ayakonkapo, kanofye kuri mwebo, imfumu, akaposwe mu kirindi kya nkaramo?" Imfumu yaryaswike, "Umurandu naupwa. ukurngana ne funde rya bena Midya na bena Pesha; teti ryarurwe." ¹³Eryo baaswike imfumu, "Urya muntu Daniere, uo muntu umo mubauryrwa ukufuma kuri Yuda, tomfwire mwebo, imfumu, nangura ku kibindo ikyo mwafwatikapo. Apepa kuri Resa wakwe imiku itatu mu bushiku bumo." ¹⁴Iryo imfumu yaumfwire ifi, ari uburanda ikibi, kabiri atampire uutontonkanya ifyo angapususha Daniere kuri ubu bupingushi. Abombere ukufika ku kuwa kwa kasuba ka kweha ukupususha Daniere. ¹⁵Eryo aba bantu abamupingire bakorongene pamo ne mfumu no kuranda kuri ye, "Ishiba, we mfumu, ukutira rifunde rya bena Midya na bena Pesha, ukutira takuri ikibindo nangu ikipope iyo imfumu yafumya ikingarurwa." ¹⁶Eryo imfumu papere ikipope na bo baretere Daniere, kabiri ba muposere mukirindi kya nkaramo. Imfumu yarandire kuri Daniere, "Resa obe, uo upyungira ryonse, akupokorore." ¹⁷Iribwe ryarireterwe pa muru wa kirindi kya nkaramo, ne mfumu yakomenene kyo ku kikomeneno kyakwe ne fikomeneno fya bakiroro bakwe ukutirati oeba nangu kimo ikyakwaruka pa fyakukuma Daniere. ¹⁸Eryo imfumu yaire kwi sano kwa kwe no ku kyesha ukwabura ukurya. Takwari ikyakusansamusha nang kimo ikyareterwe kuri ye, no turo twarimufurumukire. ¹⁹Eryo pa kukya kwa bushiku imfumu yaryaramukire bwangu bwangu no kuya ku kirindi jya nkaramo. ²⁰Iryo yaparamine ku kirindi kya nkaramo, imfumu yabirikishe kuri Daniere kwi shiwi irya buranda, no kusosa kuri Daniere, "Daniere, umubomfi wa kwa Resa wa mweo, bushe Resa obe, uo upyugira ryonse, na kupokorora ku nkaramo?" ²¹Eryo arandire Daniere ku mfumu, "Mwe mfumu, beni no mweo umuyayaya! ²²Resa wangi natuma bakapaso bakwe no kwisara utunwa twa nkaramo. kabiri tashinkyenene." Pantu nsangirwe uwabura umurandu ku kinso kyobe, we mfumu, ne kibi ntakitire." ²³Eryo imfumu yasansamwike sana. Yabere ukuti baninike Daniere ukumufumya mu kirindi kya nkaramo. Eikyo Daniere barimwimishe ukumufumya mu kirindi kya nkaramo. Ikyakukenwa takyasangirwe kuri ye, pantu atetekere Resa. ²⁴Imfumu yarisosere kabiri baretere abo bantu abasosere Daniere no kyposwa mu kirindi kya nkaramo-bo, abana babo, na bakashi babo, Ribe tabarafika panshi, inkaramo sharibanashishe no kutobaura mafupa yabo mutupimfya. ²⁵Eryo imfumu Darius yarembere ku bantu na bantu bonse, inko, ne ndimi ishaikara mu kyaro kyonse: "Umutende fifure kuri mwe." ²⁶Nebo ndeshika ifunde irya kuti mu fyaro fyonse ifya bufumu bwangi abaume bonse batutume no kutina ku kinso kya kwa Resa wa kwa Daniere, pantu ni Resa wa mweo kabiri aikara umuyayaya, no bufumu bwakwe tabwakonaurwe; ikyaro kyakwe kikatwaririra ku mpera. ²⁷Aratutura no kutupokorora, no kukita ifishibiro ne fisungusho mu muru na pa kyaro; atra Daniere ku maka ya nkaramo." ²⁸Eryo Daniere ashukire mubutekeshi bwakwa Darius na mubutekeshi bwakwa Sirus umwina Pesha.

Chapter 7

¹Mu mwaka uwa kwa Berishasari imfumu ya Babironi, Daniere akwete ikiroto ne fibonwa mu mutwe wakwe iryo ari apakurara pakwe kabiri arembere kyonse ikyo abwene mukiroto. Arembere ifishibiro fya murandu: ²Daniere arirondorwere no kuti, "Mukibonwa kyangi ubushiku na bwene imyera ine iya mu muru irempokers pari bamba mukaramba. ³Ifinama fine ifikaramba, ifyapusana ku kinankwe, firenia ukufuma muri bamba. ⁴Ikyantanshi kyari nge nkaramo rero kyari na mapindo yakapumpe. Iryo narebona, amapindo yaiko yanukurwa eryo yaiminine ukufuma pa mushiri no kwiminina ku makasa yabiri, ngo muntu. Netontonkanyo rya muntu ryaperwe kuri ye. ⁵Kabiri kwari ikinama kya bubiri, ikyapara Bere, kabiri kyari ikyatundama; kyari ne mbafu shitatu mu kanwa pakati ka meo yakiko. Kabiri kyaeberwe, 'Aramuka no kurya iminofu iingi. ⁶Ukufuma pari ifi naribwene kabiri. Ekwari ikinama na kimbi, ikyaboneke kwati ni mbwiri. Na panuma yaiko pari amapindo ya kyoni ayari yane, kabiri kyari ne mitwe ine. Kyaperwe na maka yakuteka. ⁷Panuma yaifi naribwene mufibonwa fya bushiku ikinama kyarenga fine, ikyakusakamika, kabiri ikyakutinya eryo ikyakosa nganshi. Kyari na meno ayakyerera kabiri ayakaramba; kyarerya, no kutobaura mutupimfya, no kunyantaura fyonse ifyashere. Kyari ikyapusanak ku finama fyonse, kabiri kyari ne nsengo ikumi. ⁸Iryo nareroresha insengo, naribwene no kuroresha urusengo rumbi rwa mena pakati kashiko, akarusengo akanoo. Nashitatu isha munsengo shantanshi shanukurwa kumo ne mishira. Nabwene na muri aka ka rusengo amesno nga ya muntu na kanwa akareranda ifikuru nganshi. ⁹Iryo narebona, ifipuna fyatekwa, no mukote wa nshiku ne nshiku arikere pakipuna kyakwe. Ifyakufwara fyakwe fyari ifyabuta nge mfura yabuta, no mushishi ku mutwe wakwe nga masako ya mpanga. Ikipuna kyakwe ni mingu sha muriro, ne mipeto yakiko muriro uureyaka. ¹⁰No muronga wa muriro urepita ku kinso kyakwe; ne minshipendwa baremubombera, na ba myanda mishira nabeminina ku kinso kyakwe. Ne kirye kyaritekerwe, ne buuku ryakupukukwirwe. ¹¹Nakonkenyepo ukubona pa murandu wakiunda kya fyebo fyakurisha ifyo akarusengo kareranda. Natambire ne fyo ikinama kyaipaiwe, no mubiri wakio waryonawirwe, kabiri kyaperwe na kukyokya. ¹²Na kufinama fimbi fine ifyashara, amaka yakuteka yaripokerwe, rero ukwikara kwabo kwaritantarishishe ukufika ku nshita iyapekaniwe. ¹³Mufibonwa fyangi ubushiku, nabwene uwapara ngo mwana wa muntu areisa mu makumbi ya mu muru. Aishire na ku mukote wa nshiu ne nshiku no kumubika ku ntanshi yakwe. ¹⁴Amaka no kuteka fyaperwe na kuri ye no kutira abantu bonse, aba nko, ne ndimi ukuti bamubombere. Na maka yabukateka bwakwe maka ya muyayaya ayashakapite, no bufumu bwakwe bufumu ubushakonaure. ¹⁵Na kuri nebo, ne Daniere, umupashi wangi warisakamene munda yangi, ne fibonwa na bwene mu mutwe wangi fyarinkyushishe. ¹⁶Nasuka naparamina kuri umo uwamubaiminine kurya no kumweba ukunanga ukushimbura kwa ifi fintu. ¹⁷Ifi finama ifikaramba, ifiri fine, ni mfumu shine ishikema pe sonde. ¹⁸Rero abantu bamushiro bawapuramo bakapokerera ubufumu, kabiri bakakipyana umuyayaya umuyayaya. ¹⁹Kabiri nafwaishe ukwishiba pa rwa kinama kyarenga yane-kyari ikyapusanako ku finankwe kabiri kyari ikyakutinya apakaramba kyari na meno ya kyera eryo ne ngara ishamukuba; kyaririre, ukutobaura mutupimfya, no kunyantaura ifyashere ku makasa yakiko. ²⁰Kabiri nafwaishe no kwishiba pa rwa nsengo ikumi ku mutwe wakiko, na pa rusengo rumbi urwamena panuma uro shitatu sharinukwirwe. Narefwaya no kwishiba pa rusengo urwakwete amenso na pa kanwa akareranda ifikuru uro ukuboneka kwariko kwakura ukuira ishinankwe. ²¹Iryo nabwebe, uru rusengo rwrakita uruburina na bamushiro kabiri no kuba kimfya. ²²Asuka umukote wanshiku ne nshiku aisa, no bupingushi bwaperwe na ku bantu bamushiro bawapuramo. Ne nshita yarishere eryo abamushiro bakwata ubufumu. ²³Ifi efyo urya muntu asosere, 'Urwa pakinama kyarenga bune, ikaba ni mfumu iyarenga yane panwe sonde ubukaba ubwapusanako na mabufumu yambi. Ikapoka ikyaroy kyonse, kabiri ikatobaura no kunyantaura. ²⁴Na parwa nsengo ikumi, ukufuma muri ubu bufumu ku kema imfumu ikumi, na rumbi rukema panuma yaisho. Bukaba ubwapusanako ku mabufumu ayakunuma, kabiri ikinama nayatatu aya muri isho. ²⁵Kabiri ikaranda ifyamiponto pawapuramo no kunasha abamushiro bakwa Resa wapuramo. Ikesa no kupiribura amafunde eryo ne fyakusefya sefya. Nefi fyonse fikaperwa mu kuboko kwaiko pa mwaka umo, ne myaka ibiri, na hafu wa mwaka. ²⁶Rero ikirye kikatekwa, no kuteka kwaiko ku kafumiwapo ku kuroba no konaurwa ukufika ku nshita shakumpera. ²⁷Kabiri ubufumu no kuteka, no bukaramba bwa bufumu mwi samba rya muru, bukapera ku bantu aba bantu bawapuramo. No bufumu bwakwe bufumu bwa muyayaya, na mabufumu yambi yakababombera no kumfwako. ²⁸Pano e pampera ya murandu. a kuri nebo, ne Daniere, amatontonkanyo yangi yaripomponteka ne kinso kyangi kyakingishe imibonere. Rero nasungire ifi fintu."

Chapter 8

¹Mu mwaka wakitatu mukuteka kwa mfumu Berishasari, nebo, ne Daniere, narikwete kibonwa ikyaboneke kuri nebo(panuma yakyo nabwene pakubara). ²Nabwene mukibonwa, iryo nareroresha, mukubona kwangi nari mu Susa mukitungu kya Eramu. Kabiri nabwene mukibonwa kyangi nari pamurongawa Urai.³Iryo napunamwike no kubona ku kinso kyangi kuri sukusuku ari ne nsengo shibiri, eminine pa mbari ya muronga. Norusengo rumo rwarikurire ukukira urubiye, rero urwari urukuru rwarekura panono panono ukukira urubiye kabiri erwaishirerepa ukukira urwatangire. ⁴Nabwene sukusuku arepunga arerora ku masamba, na ku kapinda ka ku kuso, eryo na ku kapinda ka ku kuryo; takuri nama iyingeminina kuri ye. Kabiri takwari uwakupkorora nangu umo mukuboko kwaiko. Akitire na kyonse ikyo afwaire, kabiri arikurire.⁵Iryo naretontankanya pari iki, nabwene sawe aisa ukfuma ku masamba, apitire na pa kyaro kyonse. arebutukisha, kabiri taerkumya panshi. Kabiri uyu sawe ari n rusengo urukuru pakati ka menso. ⁶Eryo aisa na kuri sukusuku uwari ne nsengo shibiri-kabiri nabwene sawe aiminina pa mbari ya muronga-na sawe avutukire kuri sukusuku mu maka ayengi. ⁷Kabiri nabwene sawe afika pari sukusuku. Ninshi sawe nakaripa pari sukusuku, no kuma sukusuku no kukontora amasengo yonse yabiri. Na sukusuku tari na maka ya kwiminina pari ye. Kabiri sukusuku bamufwintire panshi no ku munyantapo. Kabiri takwari no wakupokorora sukusuku mu maka yakwa sawe. ⁸Na sawe arikurire. Rero iryo akosere sana, urusengo rukaramba rwarikotweke, na pari rumo paikara insengo shine ishikaramba ishakurisha ukurora ku myera ine iya mu muru.⁹Na pari rumo urwaparisho pamena urusengo narumbi, urunono oakubara rero erwaishirekurisha apakuru ukurora ku kapinda ka ku kuryo, ukurora na ku kabanga, na pankyende ya yemba. ¹⁰Rwakura ukukura ku karamba ukwakuti rwaingira na mu burwi no muraro wa ku muru. Na bamo aba pa bamuraro neshapantanda shaposerwe panshita pa kyaro, no kuntantwapo.¹¹No rusengo rwaitumike apakaramba no kuikitana mushika wa muraro. Kabiri rwafumishe ne kyakuminika kya pe, ne kifuro kyamwashira mwakwe rwariramfishe. ¹²Na pa murandu wa bukipondoka, umuraro ukaramba aku rusengo, ne kyakuminika kya pe kikareshiwa.¹³Eryo naumfwire uwa mushiro umo aresosa no wa mushiro umbi aremwasuka, "Bushe ifi fikabako ukufika ku nshita nshi, iki kibonwa kya pa kya kuninika kya pe, urubembu urureta ukupomona, ukupera umwashira, no muraro wa mu muru ukunyantatwapo?" ¹⁴Eryo asosere kuri nebo ati, "Ukufika ku nshiku 2,300 isha rukyero ne kyunguro. Eryo umwashira mukabwekeshiwapo." ¹⁵Iryo nebo, nabwene ikibonwa, nafwaishe ukuti inkyumfwikishe. Eryo kwaiminine ku kinso kyangi uwaba nga umwana wa muntu. ¹⁶Naumfwa ne shiwi rya muntu oakati ka ruramba rwa mu mana wa Urai. Kabiri asosere ati, "Gaburiere, renga uyu muntu ukwishiba ikibonwa." ¹⁷Eryo aisa mupepi apo naiminine. Iryo aishire, naritinine ikibi no kuwa ubunkupeme. Kabiri atire kuri nebo, "Ishiba, we mwana wa muntu, ukuti ikibonwa iki kya kuntanshi sha kumpera." ¹⁸Iryo asosere kuri nebo, naponene muturo utukuru ne kinso kyangi panshi. Kabiri arinkumishe no kundeta ukwiminina. ¹⁹Eryo asosere, "Bona, narakurenga ukwishiba ifikaponi ku ntanshi munshita ya kipyu pantu ikibonwa kya nshita shabikwa isha mpera." ²⁰Na pari sukusuku uwo ubwene, uwo uwari ne nsengo shibiri-nimfumu sha ku Midya na Pasha. ²¹Na sawe umurume ni mfumu ya ku Yabani. no rusengo rikaramba pakati ka menso ni mfumu yakubarirapo. ²²Na mwipunda rya rusengo uro rwakontweke, no kumenapo ishiwi shine ishaiminine-ni mfumu shine ishikema ukufuma muruko rwaiko, rero tekuba na maka yakaramba ayaiko. ²³Nomba panuma ya ma bufumu aya, eryo abapurumushi bakafika aparingwa, eryo kukeme mfumu iyakaraboma ikinso, iyakyengera mufyakufinsha. ²⁴Kabiri amaka yaiko yakaba ayakaramba-rero te ku maka yaiko. Mukonaura kwaiko ikapesha amano; ikakita kabiri ikafisha. Ikonaura ababuramba na bantu ba mu bamushiro. ²⁵Na ku kukaraboma kwaiko ikarenga ubufi ukufura mwi samba rya kuboko kwaiko. Ikaikusha na mwitontankanyo mwaiko. ikonaura na bengi mukupumikisha. kabiri akemina na kiroro wa bakiroro, rero ikatobaura, nomba apabura ukuboko kwa muntu. ²⁶Ne kibonwa kya kyunguro no rukyero ikisoserwe kya kine kine. Rero komenena ikibonwa, pantu kirepiribura inshiku ishingira ishireisa ku ntanshi." ²⁷Kabiri nebo, ne Daniere, narifwire umutombo no kurwara inshiku shimo. Eryo naimine no kubomba umurimo wa mfumu. Kabiri napapwike pa kibonwa, kabiri takwari uwakuti akiruke.

Chapter 9

¹Mu mwaka wa ntasni uwa kwa Darius mwana Ahasuerusi-uwa mu bufyashi bwa bena Midya uwakitirwe imfumu pa bufumu bwa bena Karidea- ²na mu mwaka wakubarirapo mu muteka kwa kwa Darius, nebo, ne Daniere, narepituruka mu mabuku ya kyebo kya kwa Yaweh, ikyebo ikyashire kuri Yeremiah kasesema. Nasangire no kuti Yerusaremu ari no kwikara imyaka amakumi kine rubari iyakufishapo amapopa. ³Naripiribukire kuri Shikuru Resa, mu kumufwaira mwi pepo na mukupapata, mu[kureko kurya, na mukufware nsamu, no kwikara mu mito. ⁴Napepere kuri Yaweh Resa wangi, mukutumbura imembu shesu. Kabiri nasosere no kutira, "Na mupapata, mwe Shikuru-muribakuru Resa kabiri abakutinya-muri Resa uusunge kipangano ne kishinka no kutemwa bonse abamutemwa no kubaka amafunde yenu. ⁵Twaribembuka kabiri no kukito bubi. Twaribifya no kumusangkira. ukwaruka ku mafunde yenu ne fipope. ⁶Tatwaumfwa ku babomfi benu bakasesema abasosere mwi shina ryenu kuri bashamfumu besu, intungurushi shesu, bashifwe, na ku bantu bonsee aba mu kyaro. ⁷Kuri mwebo, mwe Shikuru, e kwaba uburungami. Kuri fwebo rero, awe, ni nsoni sha pa kinso-pantu abantu ba muri Yuda na bonse abaikara mu Yerusaremu, na kuri Israeri, Na kuri bonse abari mupepi eryo na bari ukutari mu nkyende monse umo wabasaranganisha. Ni pa murandu wafyo twamifutwike. ⁸Na kuri fwebo, mwe Yaweh, turi ne nsoni sha pakinso ku mfumu kyesu, ku nungurushi shesu, na kubafyashi besu-pantu twarimibembukira. ⁹Na kuri Shikuru Resa wesu uwaba ne nkumbu kabiri uurekerera, apo twarimusangukira. ¹⁰Kabiri tatwaumfwa kwi shiwi ryakwa Yaweh Resa wesu mu kwenda mu mafunde ayo atupere ukupitira mu babomfi bakwe bakasesema. ¹¹Israeri onse na ye naparura amafunde yenu kabiri nayaruka, no kukana ukubera ishiwi ryakwe. Ikirapi no murapo ifyarememberwe mu marango yakwa Mose, umubomfi wakwa Resa, nafipongorwerwa fyonse pari fwebo, pantu natumubembukira. ¹²Kabiri nafisha Yaweh ifyebo ifyo asosere pari fwebo na pa batutungurura, ukureka ububi bukaramba pari fwebo. Ubwakuti tabwatara abukitikapo mwisamba rya muru ubwingapashanishiwako ku bwkitwa mu Yerusaremu. ¹³Nga ifyo kyarembwa mu marembo yakwa Mose, ububi bonse ubu na bwisa pari fwebo, kabiri tatwatara atuomba uruse ukufuma kuri Yaweh Resa wesu ku kwaruka ukufuma ku bupurumushi bwesu no kumfwikisha ku kishinka kyenu. ¹⁴Eikyo Yaweh ari no bubi no kubureta pari fwebo, pantu Yaweh Resa wesu murungami mu mirimo hyakwe yonse iyo akita, rero tatwaumfwa kwi shiwi ryakwe. ¹⁵Nomba, Shikuru Resa wesu, mwe bafumishe abantu benu mu kyaro kya Egypto no kuboko ukwakosa, na kuikira ishina ryenu uwishibwa mwebene, nga muri shino nshiku. Rero kabiri twaribembuka; twaribifya. ¹⁶Mwe Shikuru, pa murandu w mikitire yenu iyaburungami wenu Yerusafremu, urupiri rwenu urwamushiro. Pantu imembu shesu, ns ma mpuru ya bashifwe, yarenga Yerusaremu na bantu benu ukuba ifisekwa ku batushinguruka bonse. ¹⁷Nomba, mwe Resa wesu, umfweni kwipepo rya mubomfi wenu no kuomba kwakuikyefya, pa murandu wenu, mwe Shikuru, rengen ikinso kyenu ukubengeshimina pa mwashira mwenu apapomoka. ¹⁸Resa wangi, teyamikeni ukutwi kwenu no kumfwa; isuren na menso yenu no kubona. Pantu twarisanswa; boneni pa musumba uwaimikwapo ishina ryenu. Pantu tatureta kuri mwebo ifyakuomba fyesu pa murandu wa burungami bwesu rero ni pa murandu wa bwingi bwa nkumbu bwenu. ¹⁹Mwe Shikuru. umfweni, mwe Shikuru, berereni uruse! Mwe Shikuru, pepekeni kabiri kiteni! Pa murandu wenu, mwishimba, Rwsa wangi, pantu umusumba wenu na bantu benu baitwa pe shina ryenu." ²⁰Iryo nkiri nderanda-no kupepa no kurapira ku mbembu shangi ne sha bantu bangi Israeri, no kuturo kupapata kwangi ku kinso kya kwa Yaweh Resa wangi ukwarupri rwa mushiro rwa kwa Resa- ²¹iryo nari ndepepa, untu Gabrieri, uwo nabwen mukibonwa kya ntanshi, apupukisha kuri nebo mukwangufyanya. pa nshita yakyakuninika kya kyunguro. ²²Awe aisa anenga ukwishiba no kusosa kuri nebo ati, "Daniere, naisa ku kurenga wishibe no kukupera ukushirimuka. ²³Eryofye utendeke ukupapata, epafumine ikyebo kabiri nanebo ingishire ku kukweba ubwasuko, pantu uri muntu wa mano. Eikyo tontonkanya ikyebo no kwiruka ubusesemo. ²⁴Bakine amakumi kine rubari ba myaka baringire abantu bobe no musumba obe uwamushiro ku kupwisha ubupurumushi no kupesha imembu, kabiri ku kukonsorwera amampuru, ku kureta uburungami bwa muayayaya, kabiri ku kukomenena ikibonwa na bakasesema, nokisuba umwamushiro mwa mushiro. ²⁵Ishiba kabiri iruka ukuti ukufma pa kufuma kwa kwebo kurenga Yerusaremu ukwikarwamo ku ku rurwa nakabiri ukufika ku wasubwa(uukaba e ntungurushi), ku kaba ba kine rubari bamyaka kabiri bakine rubari amakumi mutanda na babiri ba myaka. Yerusaremu akakurwa ne misebo eryo iringa iriri na impembwe, nangura ni munshita sha bukyushi. ²⁶Iryo bakapita ba bakine rubari amakumi mutanda na babiri bamyaka, eryo uwasubwa akonaurwa kabiri tapakabe bambi, Kabiri umuraro wakwa kironogoshi uukesa bakonaura umusumba ne nkyende ya mwashira. Kabiri impera yaiko ikaba yakukururwa, kabiri ukufika ku mpera ku kaba uburwi. Ukupomonwa pomonwa ukwapangwa. ²⁷Kabiri akakosha ikipingo ku bebengi kine rubari umo uwa mwaka. Na

pakati ka uyu kine rubari wa mwaka akarenga irambo ne kyakuninika ukureka-na pepindo rya makankamike ku kesa umo uurenga ukupomonwa ikasuke mpera iyapangirwe ikapongororwe pa urenga ukupomonwa."

Chapter 10

¹Mu mwaka warenga butatu ukutura apo Cyrus imfumu ya Pesha atendekere uukuteka basokorwere kuri Daniere, uo bareita ishina rimbi irya Bareiteshasari. Uyo murandu wari uwakishinka. Nomba arandire ikishinka. Ikyebo kyakwo airwike ku kibonwa.²Pa bushiku bwakonkerepo, Daniere nareroresha imiku itatu itunturu.³Narirekere ukurya ikyakurya ikikankara, narirekere ukurya inama, narirekere nshanwene nangu mwangashi sharesuba na mafuta, ukushintafye na panshita ya kupwa kwa iyo mirungu itatu.⁴Pa bushiku bwarenga amakumi yabiri nashire ubwa mweshi wantanshi, nebo naiminine ku ruramba rwa mu mana (uku uwa, Tigrisi),⁵kutifye kirya nainuna amenso, na sawe nakurikirwafye umuntu umo nao nafwara insaru ishaterera nakaka na mu musana umushipi uwabuta uwa goride uwafuma ku Upasi.⁶Umubiri wakwe nao uwabengeshima nga karibwe ka mutengo topasi, impumi yakwe nao yabeka ngo mwere wa nkuba amenso yakwe nao kwati myengerere ya muriro, amaboko yakwe na makasa yakwe kwati ni bronse waropororwa. Ikiunda kye shiwi ryakwe kwati kiunda kya bantu abengi.⁷Nebo, neka ne Daniere nabwene ikibonwa, abantu abo twari nabo bena tabakibwene iyo. Kwena, barikwete no mwensho ukuranda, kanshi epakufurumuka, abayaberama.⁸Nasharapofye neka ninshi nkiri ndetamba ikyo kintu ikyakupara ikyo narebona nebo; ninshi na maka nayapwa ikaykuti na pa menso naparubana nebo.⁹Kirya naumfwa uyo araranda-awe nebo nawa panshi ubunkupeme, napona na muturo utukaramba.¹⁰Eryo ukuboko kwanjikata nebo, ukuboko kwarinkumishe no kunsunkanya pakuti njiminine ku makufi yandi na ku ndupi sha maboko yangi.¹¹Kabiri atire kuri nebo, "Daniere, we watemwikwa nganshi, umfwikishe ifyo ndesosa kuri webi. Kabiri imininine parya wakiba wiminine, pantu nomba nintumw kuri webi."Kabiri iryo asosere kuri nebo, aya mashiwi nariminine ndetutuma.¹²Eryo atire kuri nebo, "Witina, we Daniere. Pantu ukutura fye pa bushiku bwakubarirapo iryo wabikire umutima obe ku kwiruka kabiri ku kuikyefya ku kinso kya kwa Resa obe, amashiwi yobe yaryumfwikire, na nebo njishire amashiwi yobe.¹³Rero kiroro wa bufumu bwa Pesha ankiringenye nebo na nebo nashere kurya ku sha mfumu sha ku Pesha inshiku amakumi yabiri na bumo. Rero bona Mikaeri, umo pari na bakiroro ba mfumu, baishire ku kungafwa.¹⁴Nomba ninjisa ku kurenga wiruke ikiponena abantu bobo mu nshiku sha ku mpera. Pantu ikibonwa kya ku nshiku sha ku ntanshi nashisa."¹⁵Nomba iryo asosere kuri nebo aya mashiwi, nashibire ikinso kyandi panshi no kuba tondoro no randa.¹⁶Rero boneni, uwapara abana ba bantu ankumishe pa miromo, na nebo nayasamwine akanwa kangi no kutira ku waimininine pa ntanshi yangi: "Mwe Shikuru, pa murandu wa iki kibonwa umwenso naunjikata; kabiri nshishere na maka.¹⁷Eikyo mwe Shikuru nebo ne mubomfi wenu, kuti nafumya kwi amaka ya kuranda na mwebi? Mukwai ukutura rirya rine tamwaba amaka muri nebo no mupu tawasharamo muri nebo."¹⁸Na kabiri umo uwarikuboneka ngo muntu angikata no kunkosha.¹⁹Eryo atire, "Witina, we watemwikwa nganshi. Umutende ube na webi! Kosa, kosa nomba!" Awe iryo fye asosere kuri nebo natir, "Nabasose bashikuru pantu mwankosha."²⁰Eryo atire, "Bushe kine kine nawishiba ikyo njishire kuri webi? Kabiri narabwereramo ku kurwa na kiroro wa ku Pesha. Iryo nkafumako bona na kiroro wa ku Grisi akesa.²¹Rero ndekweba ifyarembwa mwirembo rya buuku rya kishinka. Kabiri tapari nangu umo uwakutungurura kanofye Mikaeri wa kiroro wenu

Chapter 11

¹Mu mwaka wantanshi uwakuteka kwa kwa Durius umwina Midya naiminine ku kuba uwa ku mutangirira kabiri uwa kumukoseresha na ukumukingirira Mikaeri. ²Kabiri nomba ndekweba ikyakine. Shitatu isha mfumu ishikateka Pesha, ne yarenga shine ikaronganika shonse. kabiri iryo ikakwatisha amaka ikarenga bonse ukurwa no bufumu bwa Grisi. ³Eryo kukema imfumu imparume iikateka inkyende iikaramba no musuma, no kukita ukuringana no kufwaya kwa iko. ⁴Awe iryo ikakwatisha amaka, ubufumu bwa iko bukona urwa no kwakanishiwa ku myera ine iya mu muru, rero te ku bana bakwe, kabiri te ku maka akwete iryo ari kuteka. Pantu ubufumu bwakwe bukapokwa kuri bambi pa maro ya bana bakwe. ⁵Ne mfumu ya ku kapinda ka kuryo yari iya kosa, rero umo pa bashirika ba iko akesaba ukwa kosa ukukirapo kabiri ikateka. Ukuteka kwa iko kuteka ukusuma. ⁶Ku mpera ya myaka imo, bakampama pamo, no mwana mwanakashi uwa mfumu ya ku kapinda ka ku kuryo akesa ku mfumu ya ku kapinda ka kuso ku kuyaumfwana. Rero takashare na maka ku kuboko kwakwe ne mfumu tayakeminine, nangu kuboko kwa iko; na bamueretere, no mufyere, no wamukosereshe mu nshita isho. ⁷Rero ku kema umo uukapuuka mu mishira ya mwanakashi pa nkyende ya kwa wishi, na ye akesa kwi bumba rya bashirika no kwingira mwi ringa rya mfumu ya ku kapinda ka ku kuso kabiri akarwa nabo no kukimfy. ⁸Na kabiri akaya ku Egypto na baresa babo, ne fimpashanya fyabo ifyaengwa ne fipe fyabo ifyamutengo ifya sirufere na goride, na bankore. Eryo ena pa myaka imo akataruka ku mfumu ya ku kapinda ka ku kuso. ⁹Na yo ikesa mu mfumu ya ku kapinda ka ku kuryo no kubwerera mu musumba wa mfumu mu kapinda ka ku kuso, no kubwereraye ku kuryo kwa iko. ¹⁰Rero abana ba iko bakakaripa nga nshi no kuronganika kinkupiti wa mabumba ya bashirika ayengi; akesa no kusabankana no kupita. ¹¹Eryo imfumu ya ku kapinda ka ku kuryo ikakaripa kabiri ikafuma no kurwa na ye ekutira imfumu ya ku kapinda ka ku kuso; kabiri ikarenga kinkupiti mukaramba ukwima rero kinkupiti akaperwa mu kuboko kwa irya. ¹²Abashirika bakasendwa no mutima wa mfumu ya ku kapinda ka ku ryo no ku musumbura na pa muru, kapanga amakana no kupona, rero shakakimfy. ¹³Pantu imfumu ya ku kapinda ka kuso ikabwerera mu kyaroya kya iko abashirika, no kurongaya ifita ifingi. Papitire imyaka, na imfumu ya ku kapinda ka ku kuso ne kishinka kyaishire kuri ye no kuposha na bashirika baripapwishe ne fipe fingi. ¹⁴Pa nshita irya abantu bakeminina imfumu ya ku kapinda ka ku kuso, abana bakimfurunganya mu bantu bobo bakasanguka mu kufikirisha ikibonwa. ¹⁵Na imfumu ya ku kapinda ka ku kuso ikaya, shi ga umusumba we ringa, no kupoka ikaupoka. Ifintu fya kyaroya kya ku kapinda ka ku kuryo tayakatwaririre ukurwa inkondo iyo. Na fyo fine tafyakakwate amaka ya kwiminina. ¹⁶Uyo uwaisa kuri ye akakita ikyo arefwaya, na uyo ukeminina munshira yakwe. Akeminina mu mpanga ya yemba, no kokona urwa ku kaba mu mpanga yakwe. ¹⁷Ifmu ya ku kapinda ka ku kuso ikapekanya ifita fya iko fyonse pa kuyapoka ikyaro, kyonse ikyo mfumu ya ku kapinda ka ku kuryo. Nomba ikatara ikapande amano ayakumfwaninamo neryo imfumu ikatara ikatumine imfumu ya ku kapinda ka ku kuso. Mwana mwanakashi uwati ikope epakuti ikabone umwakwipaira iyo mfumu ya ku kapinda ka ku kuryo. Rero kwena imfumu ya ku kapinda ka ku kuso ikaikyushafye. ¹⁸Eryo kabinge, ikapiribuka mu ruramba rwa bamba na mu fishi mwine, no kuaya sansa abantu abekaramo, no kukimfyamo abengi nomba mushika umo iyo mfumu kuipwisha ikirumba. ¹⁹Kabiri ikarosha ikinso kya iko ku ryakumaringa ya mu kyaroya kya iko, kabiri ikaipununa no kuwa no kusangwa iyo. ²⁰Na pa nkende ya iko pakema iikarenga uupatikisha ukupita mu bufumu bwa bukata. Awe mu nshiku ishnono ikona urwa, rero te ku bukata nangu mu nkondo. ²¹Mu nkyende yakwe pakema umuntu uyo abantu bashakapere umukinshi na bukatebebe; akesa mukupikisha no kupoka ubufumu muri bu bumbi munda. ²²Na bashirika bakasendw nga muramba wa menshi ukubafumya pari ye. Bonse barya bashirika e ntungurushi sha kipangano bakona urwa. ²³Ukufuma na panshita ukumana akapi pamo, ikakita ubunkengeshi na pamo na kanono impendwa ya butatu ikakwata amaka. ²⁴Mu nshita ya mutererwe ikengira umwawamisha mu kitungu, kya burashi kabiri ikakita bawishi bashakitire ifipe ifyasampirwe ne fyapokorwerwe ne fipe fimbi ikafisaranishisha muri bo kabiri ikapanga mapange ya iko pa maringa rero ni pa nshita imofye. ²⁵Eryo ikabushisha amaka ya iko no mutima wa iko ku kuya ne bumba ra bashirika irikaramba ukuyarwisha imfumu ya ku kapinda ka ku kuryo ne mfumu ya ku kapinda ka ku kuryo na ye ne bumba rya bashirika ba iko irikaramba kabiri iryakosa nganshi ikema ku kurwa rero tayakeminine pantu bakaipangira amapange. ²⁶Kabiri abarya ifya marira fya iko e bakayona ura. Ne bumba rya iko irya bashirika, rikakururwa na bengi bakawa nabepaiwa. ²⁷Ne mfumu ishi shibiri ikaremenena ku kukita ububi kabiri pe teburo rimo shikasosa ubufi rero tapari iikakitika pantu impera ikaba kunshita iyapimwa. ²⁸Na imfumu ya ku kapinda ka ku kuso ikabwerera na ku kyaroya iko ikasenda fyonse ifyo ikatapa mu nkondo ikabwerera pa kipyu no kukita no kubwerera ku kyaroya kya iko. ²⁹Pa nshita iyapimwa ikabwereramo no kwisa ku kapinda ka ku kuryo. Rero inshita ino takyakabe ifyo fyari pa kubara. ³⁰Pantu amata ya ku Kitimu yakesa pari ye na ye ikapompoteka. Eryo ikabwerako no kuba no bukari pa kipangano kya mushiri no kubomba bwino nganshi

kabiri ikabwerera ku mwabo no kwafwirisha abasurwa ikipangano kya mushiro.³¹Kabiri ku kaba amaboko ayakema ukufuma kuri ye tabakakindike ne nkyende ya mushiro ne ringa kabiri bakafumyako umuturo wa ryonse.³²Awe abarebifya ikipangano akabarenga ukusanguruka ku mashiwi ya kunashanasha, rero abantu abaishiba eresa wabo bakakimfya kabiri bakabomba bwino nganshi.³³Bonse abamukati kabo abakengera bakarenga abengi ukwiruka, rero abakawa ku rupanga na ku rubingu; bakaba muri bunkore na ku kutapwa inshiku ishingira.³⁴Rero iryo bakaipuuna bakafwiwa panono kabiri abengi bakairunda kuri bo pa murandu wa mashiwi ya kunashanasha.³⁵Na bamo aba mu bashirimuka bakaipununa, ku kubaropora kabiri ku kubasangurura kabiri ku kubabutusha ukufika ku nshita iyapimwa.³⁶Eryo imfumu ikakita ukuringana no kufwaya kwa iko kabiri ikaisansabika no kuitumika pari resa onse kusarura nganshi uwakira ba resa bonse. Akasosa ifyamakankamike kuri Resa wa tu resa, pant akakimfya mpaka ikipyu kyapwa. Pantu icyakippingwa kikakitika.³⁷Takakapere amaka kuri tu resa twa fikorwe fyakwe, takufwaya kwa ku ka resa ka banakashi, nangura ukupera ka resa kambi amaka, rero akasansamika umwine pa muru wa tuko tonse.³⁸Ukakindika ka resa ka bufi mukifuro kya uyu. Ni ka resa ako ifikorwe fyakwe fitaishibire ukutira kakakindikwa kuri goride na sirufere, na mabwe iya kankara na fimbi ifintu ifikankara.³⁹Akakimfya ka resa ka bufi akakwatishapo amaka ku bwafwirisho bwa ku ka resa akeni. Kuri onso uumutasha, akamupera umukinshi ukaramba. Ukamurenga ukuba kateka pa bantu abengi, kabiri akakamya icyaro nge kirambu.⁴⁰Panshita yakurekeresha, imfumu ya ku kapinda ka ku kuso bakaikimfya, ne mfumu ya ku kapinda ka kuryo ikema pari ye na makereta na ba pari bakabarwe ne fyombo ifingi. Akaya murwisha ifyaro, ukubabunsha, no kupita pakati kabo.⁴¹Akaya na mu fyaro ifyayemba, na ba pa makna ikumi rimo abena Israeri bakamuwisha. Rero abo bakapusuka ukufuma mukuboko kwakwe: Edomu, Moabu, na basherepo ukufuma ku bantu ba ku Amoni.⁴²Akatambarika ukuboko kwakwe pa fyaro; icyaro kya Egypto takyakapusuke.⁴³Akateka ifyakututira fya goride na sirufere, na pari fyonse ifisuma ifya mu Egypto; ifya mu Ribya na Kushi bakaba pamasa yakwe.⁴⁴Rero iryashi ryafumine ku kabanga na ku kapinda ka ku kuso rukaisamika, kabiri ikafuma ne kipyu iki karamba pa kubapwirishisha ukubarofya no kupera abengi ku kubarofya.⁴⁵Akashimpa ama hema yakwe ayabukata pakati ka ku bemba no rupiri rwa yemba urwashira. Akesa ku mpera ya iko, kabiri takwakabe uwakumfwa.

Chapter 12

¹Na panshita irya akema, Mikaeri, kiroro mukaramba uwiminako abantu bobbe. Kukaba ne nshita ya bukyushi ubushatara abubako apo uruko rwatendekera. Na pari iyo nshita abantu bobbe bakapokororwa, onse uwasangwa narembwa ishina ryakwe mwi buuku. ²Na bengi abarara mu mushiri wa rukungu bakema, bamo ku mweo na bambi mukusekwa kabiri mukusurwa kwa muyayaya. ³Rero abashirimuka bakabaria ngo kubarika kwa rwerere, na bonse abarengere abengi ku burungami bakabarika nge ntanda umuayayaya umuyayaya. ⁴Rero weba, Daniere, kake fyebo ifi; komenena ne buuku ukufika ku nshita ya ku mpera. Na bengi bakasabanta no kwishiba ku kafura. ⁵Kabiri nebo, ne Daniere, nabwene, abantu babiri nabeminina, umo pa mbari ya mu mana rubari rumo, no mubiye rubari urwa mu mana. ⁶Eryo umo pari abo asosere ku wafwere ifyakorokondwe, uwa pa muru wa menshi ya muronga, "Ni ku nshita nshi kikaba impera yafisha mano ifi?" Naumfwire no muntu uwafwere ifyakorokonwe, uwari pa muru wa menshi ya muronga-atumpwirire no kuboko kwakwe mu muru no kurapa uwa mweo umuyayaya ukuti no ku mwaka umo ne myaka ibiri na hafu wa mwaka. Kabiri iryo bakapwisha ukunyantaura amaka ya bantu bamushiro, eryo ifintu fyonse fikapwiririka. ⁸Na ryumfwire, rero inshairwike. Eikyo naripwishe, "Mwe Shikuru wangi, finshi fikafuma muri ifi fintu fyonse?" ⁹Eryo atire, "Kabiye, we Daniere, pantu amashiwi aya yarikakwa kabiri yarikomenenwa ukufika ku nshita sha ku mpera. ¹⁰Abengi bakaibutusha, akbiri bakaiwamya no kuiroporora, rero ababifi bakakita ububifi. Na nabifi tabakeruke, rero abashirimuka bakeruka. ¹¹Kabiri ukufuma pa nshita ikyakuminika kya pe kikafishiwapo kabiri ikya makankamike ikpomona kikeinikwa, ku kaba inshiku 1260. ¹²Arishuka ni uyo uurerorera no kufika ku nshiku 1335. ¹³Rero weba uringire ukuya ikasuke impera aisa ukatusha-kabiri ukema ku kuya ku kyaskumwenapo, pa mpera ya nshiku."

Hosea

Chapter 1

¹Aya e mashiwi yakwa Yaweh ayaishire kuri Hosea umwana wakwa Beeri munshiku shakwa Uzziah, Yotamu, Ahasi na Hesekeya, imfumu ya baYuda, na munshiku shakwa Yeroboamu mwana Yoashi, imfumu yakwa Israeri. ²Eryo Yaweh asosere ishiwi ryanshi ukupitira muri Hosea, amwere ati, "Kabiye, senda we mwine umukashi obe kirende. Ari no khufyara abana abari no kufuma muri bukirende bwakwe. Pantu ikyarwo mwiswirefye bukirende no kusura Yaweh." ³Eikyo Hosea arimine no kuupa Goma umwana mwanakashi wakwa Dibramu, na ye aimite no kufyara mwana mwaume. ⁴Yaweh aebera Hosea ati, "Mwinike ishina Yesere. Pantu panshitafye inono iyaringa. Nkokanda aba mu ng'anda yakwa Yehu oantu barisumya umuropa wakwaga Yesere. narabika ne kikomo kyakurekeresha ku ba mu ng'anda ya bufumu bwakwa Israeri. ⁵Kiri no kukitika pa bushiku nkonauramo Israeri mu mjukonko yakwa Yesere." ⁶Goma aimite na kabiri no kufyara umwana mwanakashi. Eryo Yaweh asosere kuri Hosea atire, "Mwinike ishina ryakutira Ro-Ruhamah, Pantu nomba nshakwatire aba mu ng'anda yakwa Israeri uruse, pakutira nkaberere bonse. ⁷Ukufuma nomba ndi no kuberera aba mu ng'anda yakwa Yuda uruse, ndi no kubapususha mukutemwa kwandi ne mwine, pamo nga Yaweh Resa wabo. Nshakabapusushe ku rupanga, ku burwi, ku makyereta nangura ba punda." ⁸Panuma Goma nasumuna Ro-Ruhamah, arimate no kufyara umwana mwaume. ⁹Awe Yaweh asosere ati, "Mwinike ishina ryakutira Ro-Amimi, pantu tamuri bantu bangi, na nebo wine nshiri Resa wenu. ¹⁰Ukufuma parya pene ne mpendwa ya bantu abena Israeri iri no kuba ngo mukyanga gwa kuri ba bamba, uushinapimwa nangura ukupendwa. Kiri no kuba ifyo fine nga fintu basosere kuri bo ikyakutira, 'Tamuri bantu bangi,' Kiri no kuba kuri bo, muri bantu bakwa Resa wa mweo." ¹¹Abantu bakwa Yuda na ba mu Israeri bari no kurongana pamo. Bari no kusara intungurushi yabo imo no kuya bonse mu kyaro pantu bari no kufura nga babushiku bwakwa Yesere.

Chapter 2

¹Sosa kuri bandume yobe ati, 'Mwe bantu bandi!' Na kuri nkashi yobe auti, 'Ninkuranguruka.'"²Papatireni nyinenwe, papateni, pantu tari mukashi wandi, nangura ninebo nshiri murume wakwe. Rekeni afumye ifyabukirende bwakwe ku kinso kyakwe, ne mikitire ya bukirende bwakwe pakati kamabere yakwe. ³Ngateifyo, nkamufura no kumusho rukoso no kumurungisha urukoso nga fintu ari mu bushiku bwakufwara kwakwe. Kabiri nge mpanga iyaburamo amenshi, no ku mureka afwe ku kiraka.⁴Nshakakwatire na bana bakwe uruse, pantu bena bana babukirende. ⁵Pantu nyinabo ari ni kirende, no wabemite akitire fyansoni. Pantu asosere ati, "Nkafwaya abatemwikwa bandi, pantu bene barempere kyakurya na menshi, amasako ya mpanga ne nsaru shakorokondwe, amafuta ne kyakunwa.⁶Eikyo inkakura no kusaka inshira yakwe ne myunga. Nkakura ne kibumba kuri ye, ukuti esanga inshira shakwe. ⁷Akasupira na batemwikwa bakwe, rero takabasange. Akabafwaya, rero takababone. Eryo akasosa ati, "Narabwerera ku murume wandi uwantanshi, pantu kyariko bwino ukukira fino kyaba nomba."⁸Ikyo ye taishibire ukuti ninebo na mupere ing'anu, no mwangashi upya na mafuta, no kumufshisha sirufere na goride, iyo barebomfyako na kuri Baari. ⁹Eikyo nkabweshya ing'anu shakwe panshita yakusombora, no mwangashi upya munshita yaiko. Nkabweshya nefyamasako ya mpanga fyandi ne nsaru ifyarefimba pafya nsoni fyakwe.¹⁰Kabiri nkafimbura ppafya nsoni fyakwe pa menso ya bakibusa bakwe, ekyo tapakabe nangu umo uukamupokorora mu minwe yandi. ¹¹Nkaputura no kusekerera kwakwe- nefya mitebeto yakwe, ne fyakusefya fya mweshi, na masabata, ne fyaringwa fyakwe fyonse.¹²Inkonaurea ne fyamyangashi ne fyamikunyu yakwe, ifyo asosa ati, ifi e kirambu kyandi ikyo bamperepo ku batemwikwa bandi.' Nkafipanga inteshi, ne nama sha mpanga fikashirya. ¹³Kabiri nkamukandira pa nshiku shamitebeto ya ba Baari. Iryo bafutumwwinemo ifye fungo kuri bo, iryo aisamike ifyanindaminwe ne fisamo fyakwe, no kuya ku mutemwikwa wakwe no kuraba nebo efyasosa Yaweh."¹⁴Eikyo nkamuberera. Nkamureta na mu matororo no kukoropeko mutima wakwe. ¹⁵Nkamubwesha ne myangashi yakwe, no muyeye wa Akore ku kubo mushi we subiro. Akanjasuka no kurya nga munshiku sha bukashana bwakwe, kabiri nga munshiku iryo afumine mu kyarokya kya Egypto.¹⁶"Kikaba ni muri burya bushiku-efyasosa Yaweh-ukuti ukanjita, 'Umurume wandi,' kabiri tawakanjite, 'Baari wandi.' ¹⁷Pantu inkafumya amashina ya ba Baari mukanwa kobe; na mashina yabo tayakebukishiwe kabiri.¹⁸Na muri burya bushiku nkapanganina ikipangano ne nama sha mpanga, ne fyuni fya murwerere, na fyonse ifikurika panshi. Kabiri nkafumyapi ubuta, no rupanga, no ruburi mu kyarokya no kubareko kusendama umutende.¹⁹Nkakuraya ukuba umurume obe umuyayaya. Nkakuraya ukuba umurume obe mu burungami, mu bupingushi, na mu kupangana kwamukishinka no ruse. ²⁰Kabiri nkakuraya ukuba uwandi mukishinka, kabiri ukeshiba Yaweh.²¹Pari burya bushiku, nkasuka-efyasosa Yaweh-nkasuka imyuru nayo ikasuka ikyarokya. ²²Ne kyarokya kikasuka ng'ano, umwangashi upya na mafuta, kabiri bakasuka Yesere.²³Nkamubyara ne mwine mu kyarokya, kabiri na kuranguruka na Ro-Rahamah. Nkasoasa kuri Ro-Amimi, 'Muri bantu bandi,' kabiri bakasosa kuri nebo ati, 'Niwebo Resa wesu.'"

Chapter 3

¹Yaweh asosere kuri nevo, "Kabiye kabiri, temwa umwanakashi, uwatemwikwa ku murume wakwe, rero uuri ni kirende. Umutemwe nge fyo nevo nr Yaweh, natemwa abantu bakwa Israeri, neryo bo barukire kuri tu resa tumbi no kutemwa ifipapatu fya myangashi. ²Na mushitire ukuba uwandi mu sha sirufere ikumi na fisano eryo na homere wa barre eryo na kitika wa homere wa barre. ³Nasosere kuri ye, "Ukekara na nevo inshiku ishing. Tawakabe kirende nangura ukuba ku mwaume umbi. Nanebo, nkaraba na ye."⁴Kabiri abana bakwa Israeri inshiku ishing bakekara ukwabura imfumu, nangura kiroro, nangura irambo, nangura ikyaimikwa, nangura efode no turubi. ⁵Panuma yaifyo abana bakwa Israeri bakbwera no kufwaya Yaweh Resa wabo na Dabidi imfumu yabo , na mu nshiku shakurekeresha, abantu bakesa na katina kuri Yaweh no busuma bwakwe.

Chapter 4

¹Umfweni kwi shiwi raykwa Yaweh, mwe bena Israeri. Yaweh ati uwapusana na bekashi ba pano isonde, pantu tamuri bukishinka nangura ikipangano kyakine, takuri kwishira Resa pano isonde. ²Murifye ukurapa, no kubepa, ukwipaya, ukwiba no bukyende. Abantu nabapasa fyonse ifunde, ne miropa shakwisa iryo umuntu ba muna. ³Eryo aba pe sonde barosha, na kabiri bonse abekashi baroba no kufwa; ne fya mwenso mfya mumpanga ne fyuni fya murwerere, nangura ninshi muri ba bembu, na nfyena fyaroba. ⁴Rero umuntunse neryo umo eruburwisha umubiyo; na kabiri mwibepesha umuntu nangu umo. Ni pari iki nimbwe bashimapepo ndebepesha. ⁵We shimapepo ukabembuka akasuba; bakasesema nabo bakabembuka nawebo ubushiku, eryo nkonaure banoko. ⁶Abantu bandi baonaurwa pa murandu wakuna kwata amano. Pantu mwebo bashimapepo na mukana amano, na nevo naramikana ukuba bashimapepo bandi. Pantu murirabire ifunde ryandi, nangura ninebo Resa wenu, nkaraba nanebo abana benu. ⁷Iryo barefura ba shimapepo, efyo no rubembu rurefura muri bena. Ubukata bwabo bussnguka insoni. ⁸Barya ifya rubembu rwa bantu bandi; babika umutima pa fya masambi yabo. ⁹Kikaba kimokine ku bantu ngefyo kiri kuri ba shimapepo: nkapanika fyonse efyo bakita; nkabapera ikirambu pamikitire yabo. ¹⁰Bakarya rero takakwate ifingi; bakakita ifyabupurumushi rero tabakafure, pa murandu wakuti barireka ukumfwa kuri Yaweh. ¹¹Ifyabupurumushi, umwangashi, no mwangashi upya fisenda ukwiruka. ¹²Abantu bandi ku turubi eko bepasha, ne nkonto shabo shibapera amasesemo. Umupashi wa bupurumushi wa barenga ukuruba, eryo bakita kwabo ni bakirende ukukira babe abakine kuri Resa. ¹³Bapera amarambo pa muru wa mpiri no kokya ifyakyena kisuma mu tupiri, mwisamba rya muoke no murini no muterebenti, pantu ikintererwe kyaiko kyariwama. Efyo bakita ubukyende abana benu, na bana bwingi benu efyo bakita ubukyende. ¹⁴Nkapanika aban nga basara ukukita ubukyende, nangu ni bana bwingi benu nga bapanga ubukyende. Ikyo abaume benu baya pamo na bakirende, no kupera amarambo pamo na bakirende ba mwashira. Efyo aba bantu abasharuka bakawishiwa. ¹⁵Nangura we, Israeri, naukita ubukyende, reka Yuda eba uwa mwenso. Wiya ku Girugari, mwe bantu; wiya na ku Beti Aveni, na kabiri wirapa, auti, "Ngefyo Yaweh aikara." ¹⁶Pantu Israeri ari uwa umarara, ngo waumarara nge ng'ombe. Nomba Resa kuti amukema shani ngo mwana wa mpanga apapabuka? ¹⁷Efremu aba pamo no turubi; musheni eka. ¹⁸Na ikyakunwa kyakwe kyaruba, bakonkanyapo ukupanga ubukyende; intungurushi shakwe batemwa ifya nsoni. ¹⁹Umwera wafimba zmu mapindo ya uko; eryo bakaba abansonni kufyamarambo fyabo.

Chapter 5

¹Umfweni ifi, bashimapepo! Umfwikisheni, we ng'anda yakwa Israeri! Kutikeni, we ng'anda ya mufumu! Pantu ubupingushi buremishira bonse pantu mwari risumbu ryatewa ku Tabore. ²Bakysisanguka beminine mukwipayaura kwasuka, rero nebo kakanda bonse. ³Nebo ninkwishiba Efremu, na Israeri tafisama kuri nebo, Efremu, nomba waba nga kirende; Israeri nokoweshiwa. ⁴Imikitire yabo tayakabasuminishe ukubwera kuri Resa, pantyu amano ya bukirende yari muri bo, kabiri tabamwishibe Yaweh. ⁵Ikirambu kyakwa Israeri kiremushinina; eikyo Israeri na Efremu bakaipununa napa mampuru yabo. ⁶Bakaya ne mikuni shabo ne ng'ombe shabo ku kufwaya Yaweh, rero tabakamusange. Pantu arifuma kuri bo. ⁷Tabari abakishinka kuri Yaweh, nabafyara na bana bakintomfwa. Nomba umweshi umo ukabarya ne firimwa fyabo. ⁸Risheni intandara mu Gibiya, ne mporiro mu Rama. Ne kiunda kya burwi pa Beti Avani: Tukamikoka, Benjamini. ⁹Efremu akaba uwasarwa pa bushiku bwa ku musjoba. Pa mikowa iya mu Israeri nebo naranda ifintu ifiri no kukitika. ¹⁰Mwentungurushi bakwa Yuda bari ngabo abakesha umwarerera nebo keturwa ubukari bwandi pari bo nga menshi. ¹¹Efremu natitikishiwa; nashinaurwa mufyabupingushi, pantu areenda uwaiperesha mu turubi. ¹²Eikyo nkaba nge kipepere kuri Efremu, kabiri ngo kubora ku bang'anda yakwa Yuda. ¹³Eryo Efremu ubuwere bwakwe, na Yuda abona ikironda kyakwe, eryo Efremu aya ku Asirya, na Yuda atuma intumi ku mfumu ikaramba. Rero afirirwe ukundapa mwe bantu nangura ukuposa ikironda kyobe. ¹⁴Nomba nkaba nge nkaramo kuri Efremu, no kuba ngo mwana wa nkaramo mu ng'nada yakwa Yuda. Nebo, ngu nebo, nkabapaturako no kuya; nkasenda tapari nowakupokorora, tapakabe no wakubaposha. ¹⁵Nkoya no kubwesha inkyende yangi, mpaka bakeshibe ububi no kufwaya ikinso kyandi, kabiri bakafwirikisha mu kuryura kwabo."

Chapter 6

¹"Iseni, natubwekere kuri Yaweh, pantu ye narepura, rero akatuposha; natukyena, rero akatukaka pakironda.

²Eryo papita inshiku shibiri akatubukurura; akatubusha pa bushiku bwa butatu, tukekara pamo na ye.

³Natwishibe Yaweh; natupose amano pari Yaweh. Ukwishiba kwakwe kuri nge mibengerere ya ku rukyero; kabiri akesa kuri fwebo nge mfura yakubarirapo, nge mfura ya numa iitapirisha umushiri."⁴Efremu, kinshi ndekukitira? Yuda, kinshi ndekukitira? Ikitemwiko kyobe nge kumbi rya rukyero, ngo mume uuya bwangu.

⁵Eikyo ndibaputawire kuri bakasesema; ni mbepaya kwishiwi ryandi mukanwa kandi. Ubupingushi bobo buri ngo rubuto urureaka.⁶Mbekerwa mukipangano kya bukishinka te marambo awe, na mano yakwa Resa ukukira amarambo ayakokya. ⁷Nga Adamu baonawire ikipangano; bari ababura ikishinka kuri nevo.⁸Giridi musumba wabakiya ububi, uwaikantaika no muropa. ⁹Nga bakaborara abarerorera umuntu, bashimapepo bakito bubi munshira ya ku Shekemu; bakita imirandu ya musebanya.¹⁰Mu ng'anda yakwa Israeri ni mbona ifyatapa; ubukyende bwakwa Israeri ari uwakowera. ¹¹Pamo nawebo, Yuda, ubusomboshi nabusontwa, eryo nkabwekesha bunkore bwa bantu bangi.

Chapter 7

¹Uluntu lyonse nebo nkofwaya ukuposha Israeli, ububifi bwakwa Efraimu bulaboneka, panofye ne micitile iibi iya bena Samaria, pantu bena bacita ububifi; kabwalala esa no kwingila, elo ne bumba lya fipondo lisansa mu misebo. ²Bena tabatontonkanya mu mitima yabo ukuti nebo ndebukisha yonse imicitile yabo iibi. Nomba imicitile yabo ilibashingulukile bena; bena bali pantanshi ya cinso candi. ³Ku bubifi bwabo bena balenga imfumu ukutemwa, elo bacilolo ku bubifi bwabo. ⁴Bonse ba cende, nge citofu icakafiwa nakupanga waiukate uyo uuleka ukusunkila ku mulilo ukufuma epo akashile umufula mpaka wa tutumuka. ⁵Pa bushiku bwa mfumu yesu bacilolo baipangile ukulwala ku bukali bwa mwangashi. Ena atambalike ukuboko kwakwe kuli abo abalecita imiponto. ⁶Pantu ne mitima iyaba nge citofu, bena bapanga amapange yabo aya bubifi. Ubukali bwabo bulolosha ubushiku bonse; mu lucelo lupya ngo lubingu lwa mulilo. ⁷Bena bonse bakaba nge citofu elo bena bapwisha abo ababateka. Shonse imfumu shabo shililwile; tapali nangu umo pali bo uwita pali nebo. ⁸Efulemu aisankanya umwine pa batu na bantu Efulemu mukate uwakakata uyo uutala bilibulwa. ⁹Bambi bambi balilya amaka yakwe, lelo ena taishiba ici. Imfwi yasanswa pali ena, lelo ena taishiba ici. ¹⁰Ifilumba fyakwa Israeli filamushinina; lelo, bena tababwelela kuli Yahawhe Lesa wabo, nangu ukumumfwa, nangu ni muli fyonse ifi. ¹¹Efulemu aba ngo lukunfo, ubwapumbusa elo ulwabula amano, lukoita ku Egypto, no kulaya ku Assyria. ¹²Uluntu bena baya, nebo nkafungulwila isumbu lyandi pali bo; nebo nkobabweshwa panshi nge fyuni fya mulwelele. Nebo nkobilimuna bena mu mukuni wabo capamo. ¹³Abakalamba kuli bo! Bena balimpondokele nebo! Nebo nganalibalubwile bena, lelo balikulanda ubufi pali nebo. ¹⁴Bena tabalilile kuli nebo ne mitima yabo yonse, bena baikolonganika capamo pang'anda elo no mwangashi uupya, elo baalukile nebo. ¹⁵Nangula nebo na basalapwishe no kukosha amaboko yabo, nomba bena bakopinga ububi pali nebo. ¹⁶Balabwela, lelo tababwelea kuli nebo, ne wapulamo. Bacilolo babo bakawa kulupanga pamulandu wa kutalama kwa lulimi lwabo. Uku kukesha kuba ukusekwa kwabo mu calo ca Egypto.

Chapter 8

¹"Bika umutoriro pa miromo yobe! Kapumpe akoisa pa ng'anda yakwa Yaweh pantu abantu na batoba ikipangano no kupiribukira amafunde yangi. ²Bakopunda kuri nebo, 'We Resa wesu, twarikwishiba fwe bantu ba mu Israeri.' ³Rero Israeri afrikana ifisuma, kabiri abarwani bakomupepeka. ⁴Barikita imfumu, rero te nebo. Barikita na ba kiroro, rero te mukwishiba kwangi. Kuri ba sirufere na goride wabo bariipangira akarubi abene, kabiri ni pari iki bakaputurwa." ⁵"We Samariya ni nkana, umwana qa ng'ombe yobe. Ubukari bwandi bwarimina aba bantu. Bukafirwa ukufika pari bakaere ukufika panshita nshi? ⁶Pantu iki ki rubi kya bufumu ku Israeri; shikabumba ewakipangire; te Rsa awe; ikiponti kya ng'ombe kya ku Samariya bakakitobaura mufipimfya. ⁷Pantu abantu abatanda umwera bakatanda ikipupu. Ing'anu ishatareme nga tashikwete imitwe; te kuti shikwate ubunga. Nangufye shikure shipakure, bamwisa e bakarikuryakofye. ⁸Israeri akasendwa ku mwera; nomba baraibera abene mu nko shabo nge poto iya kutobaika. ⁹Pantu baire ku Asirya beka nga punda wa mu mpanga eka. Efremu na ye arekuripira abena fyaro pa kubapokororako. ¹⁰Nangu rine barikubaripira nkabakoronganika kyapamo. Barikonaurafye amaripiro yabo pa murandu ne kisingo kya fina kya mfumu ya ba kiroro. ¹¹Pantu abena Efremu barikufusha ifi babiri fya ku pwishishapo amasambi, rero ero barikufushishako inkyende sha ku bifishamo. ¹²Nkaremba kuri bo amafunde yangi imiku amakana ikumi rimo, rero bakarikukibonafye ikintu ikyafye kuri bo. ¹³Pantu pafye rambo ryangi, bapera inama no kushirya bashirya, rero nebo, Yaweh, ntayapokerera. Nomba nkarikutontonkanya pa ma mpuru yabo na pa kubakanda pa membu shabo. Bakabwera ku Egypto. ¹⁴Israeri arindaba, ne kabumba wakwe, barikurire ne fipango. Yuda akakimfya imisumba iingi; rero nkatumako umuriro ku misumba yakwe; nkabongorora na mayanda yabo aya kindama.

Chapter 9

¹Wisansamuka, we Israeri, ne nsansa nga bantu bangi. Pantu tamwakwata kishinka, na mudfutatira ne Resa wenu. Namutemwa amaripiro ku fyaburarerare. ²Rero imyangashi iyo ikamipusa twakaryeko; no mwangashi uupya tamwakanweko. ³Tamwakatwarire ukwikara mu kyaro kyakwa Yaweh; Efremu, ee akabwekera ku Egypto, ubushiku bumu mu karya ifyakurya ifitasangururwa mu kyaro kya Asirya. ⁴Tabakekire umwangashi pa kye rambo ryakwa Yaweh, nangu bakari ku Saminwa muri ye. Ifya marambo yabo fikaba nge fyarya abakorosha: bonse abakarifya baribembukire. Pantu ifiryo fyabo fyakuryafye abene beka; takuri na kufireta mu ng'anda yakwa Yaweh. ⁵Kinshi mukita pa bushiku mwasara ubwamiteto, pa bushiku bwa mitebeto yakwa Yaweh? ⁶Pantu, roresha, nga bapusuka ky bonaushi, Egypto akabakoronganika, kabiri Memfi eukamushika. Na pafintu fyabo ifyabune ifya sirufere-ifyuma fyabo fikasapirwa, na mu matenti yenu mukesuramo imyunga. ⁷Inshiku sha kukandwa shikoisa; inshiku sha bupigushi shikoisa. Rekeni Israeri onse eshibe ifi fintu. Bakasesema aba bapuba uyu muntu ariwirwa na mupashi wakwa Resa ni pa murandu gwa mpupu no bubifi bwenu ekyarenga mwe bantu ukumpata. ⁸Kasesema ni maranda wakwa Resa wakwa Efremu. Urukose rwa musoso epo ruri munshira yakwe yonse, no rupato mu ng'anda yakwa Resa wakwe. ⁹Abene beka bariipangira amafisakanwa kwati ni nshiku shakwa Gibiya. Resa arakwibukisha ifya mampuru yabo, akabakandira na pa membu shabo. ¹⁰Yaweh akososa, Iryo nasangire Israeri, kyari ngo kusanga imyangashi mu kyonde. Ngo kusanga ikitwari kyakukabira mu nshita ya mikunyu, nasanga ikikorwe kyenu. Rero baire ku kupepa Peori, kabiri basangire abene baka ukuprpa ikyansonni akarubi. Etwarengere basansamukiremo akarubi batemenwe. ¹¹Kanshi kuri Efremu, amarumbo yabo ya kapupuka nge kyoni. Kanshi takwakabe ubufyashi, Takwakabe ukwimita, no konsha abana. ¹²Kabiri bakakusha abana, nkabarenga ukwifwira bonse. Uburanda kuri bo, iryo nkafuta ukufuma kuri bo! ¹³Naribwene Efremu, kwati ni Tyre, uwaba nga Turi: uwarimbwa mu mpanga ya muremfwe, rero Efremu akareta aban bakwe ku muntu umo ukabepaya." ¹⁴Bapereni, Yaweh-finshi ukabapera? Bapereni ukupona kwa mafumo na mabere ayashakwa umukaka. ¹⁵"Pa murandu no bubi bwabo bonse bakitire mu Girugari, eikyo natampire ukubapata. Pa murandu ne mikitire yabo ya masambi, nkabafumya na mu ng'anda yangi. Nshakabatemwepo na kabiri na bonse bakiroro wabo tabomfwa. ¹⁶Efremu arirwarisha, ne mishira yakwe yaryuma; tabakatware ifitwaro. Nangu bakkwate abana, nkepayo imbuto yabira ya manda shabo." ¹⁷Resa wangi akabakana pantu tabambara. Bakarikipita mu nko.

Chapter 10

¹Israeli aba kwati mwangashi uutwalisha ifisabo. Nga ifyo ifisabo fifula, eflyo acililako ifibumba fyakwe.

²Umutima wabo tamwaba icishinka; nomba bafwile ukukandilwapo pa bubi bwabo. Yahweh akesa kubabongolola ifibumba fya malambo yonse; akesa konaula ifishintililo fyabo.³Pantu eluntu bakesakulanda ati, "tatwakwata imfumu, pantu tatwaumfwikile Yahweh, elo ne mfumu-cindo engacita kuli fwebo?"⁴Balanda amashiwi ayacisosesose elo no kupanga ifipangano elo no kulapa ifya bufi. Eico umulinganya nga ukoba kwati ni nseku isha budungu mu mpamba sha mupanga.⁵Abekashi bamu Samaria bakesakuba no mwenso pa mulandu wa lueshi lwa Beti Aveni. Abantu bakwe baloseshe pali bo, nga ifyacitikile bashimaepo baka lubi abasekelele pali bo elo no bucindami bwabo, lelo tababapo.⁶Bakesakupiitwa ku Assyria pakupela umucinshi ku mfumu iya maka. Efulemu akesakusebana, elo na Israeli akalengwa insoni ka lubi kakwe.⁷Imfumu ya bena Samaria ikesakonaulwa, kwati kapande ka lukuni pamulu wa menshi.⁸Incende sha bubifi isha pamulu shikesakonaulwa. Ulu lubembu lwakwa Israeli! Imyunga elo ne fyoni fikesakumena pamulu wa malambo. Abantu bakesa kulanda ku mpili ati, "Tufiseko!" elo na kutupili, "Ponena pali fwebo!"⁹"Israeli, walibembuka ukwambafye mu nshiku shakwa Gibe; palya epo mwashala. Bushe inkondo tayakapite abana baume ababubi mu Gibe?"¹⁰Uluntu nkesakufwaya, nkesakubakanda. Abantu bakesakukolongana pamo pali bo elo nokubabika mufikakile pafilubo fyabo fibili.¹¹Efulemu ali ngo musepela wa ng'ombe uwakanshiwa uwatemwa ukunyantaula ing'ano, eico nkesakubika ikoli pali Efulemu; Yuda akalakula; Yakobo nao akakula icela palwakwe.¹²Byaleni ubulungami pa lweni, elo no kusombola ifisabo fya cipangano ca bucishinka. Limeni ibala ilipya, pantu ni nshita yakufwaya Yahweh, mpaka akesa elo no kulokeshi ubulungami pali mwebo.¹³Mulilimine ubufi; mu sombwele umucishanya. Mulilile ifisabo fya kufuma mububi bwenu pamulandu wakweba ati mwacetekele mu mapange yenu elo na bashilika benu abengi.¹⁴Eico inkondo ikesakwima pa bantu benu, elo na malinga ya misumba yenu yakesakutobololwa. Ikesa kuba kwati ni Shalmani atobolola Beti Arbeli pa bushiku bwa bulwi, uluntu bana cifyashi bafwantawilwe mutupimfya pamo na bana babo.¹⁵Eico cikesakucitika na kuli mwebo, Betele, pamulandu wa bubifi bwenu ubukulu. Pabushiku imfumu yakwa Israeli ikesakupululwako onse."

Chapter 11

¹Uluntu Israeli umulumendo na limutemenwe, elo naishile kukuta umwana mwaume wandi ukufuma mu Egipto. ²Uluntu nevo naishile kucilamo ukubakta, elo elo baishile kucilamo ukuya ukufuma kuli nevo. Baishile kupela amalambo kuli Baali elo no koca ifya kununkila kumi lungu. ³Libe ninebo uwafundile Efulemu ukwenda. Ninebo newabemishe ku maboko yabo, lelo tabaishibe ukwebati nalibaposeshe. ⁴Nabatungulwile kufikakilo fya luse, na myando ya citemwiko. Nali kuli bo kwati nga umo uwaangwishe ikoli mu fiponshi fyabo, elo naishile kukontama panshi kuli bo elo no kubalisha. ⁵Bushe takabwelele ku calo ca Egipto? Bushe Assyria takateke pali bo pamulandu wakuti balikene ukubwekela kuli nevo? ⁶Ulupanga lukaponena pa misumba yabo elo no konaula inshimbi sha mpongolo shabo; fikesa kubonaula pa mulandu wa mapange yabo. ⁷Abantu bandi balikonena ku kufuma kuli nevo. Nangu bakuta ku wapulamo, takuli nangu umo uukesha kubafwa. ⁸Bushe cindo ninga kushila, Efulemu? Cindo ningakulekelesesha webo, Israeli? Cindo ninga kucitila kwati ni Adma? Cindo ninga kucitila kwati ni Zeboyim? Umutima wandi ulicinjishe muli nevo; yonse amatontonkanyo yandi yalyonaikile. ⁹Ntakabake icipyu candi; ntakakonaule na kambi Efulemu. Pantu ni nevo Lea elo ntali muntu nibofye neka uwakushila pa mwebo, elo ntakese mu bukali. ¹⁰Bakesa kukonka Yahweh; elo akesakubuluma twati ni nkalamo. Uluntu alila, abana bakwe bakesa bakotutuma ukufuma ku masamba. ¹¹Bakesa bakotutuma kwati coni icikofuma ku Egipto, kwati ni nkunda iikofuma ku calo caku Assyria. nkesa kubalenga ukwikala mu mayanda yabo-uku ekulanda kwakwa Yahweh. ¹²Efulemu alinshingulukile no bufi, elo ne ng'anda yakwa Israeli nabo no bucenjeshi. Lelo Yuda acili aleenda elo ali uwacishinka ku wakushila."

Chapter 12

¹Efulemu atamfya umwela, bapepeka umwela wa ku kabanga. Alakonkanyapo ukufula ubufi elo ne fyongo. Bapanga icipangano na assyria elo no kusenda amafuta ya miolife ukutwala ku Egypto. ²Yahweh nao ali nokupela Yuda umulandu elo no kukanda Yakobo pafyo acita; akesa kulipila pafyo acita. ³Mwifumo Yakobo aikete wabo ku katende, elo na mukukula kwakwe alwile na Lesa. ⁴Alwile na malaika elo no kucimfya. Alililile elo no kupapata ubwafwilisho. Akumenye Lesa pa Betele; palya Lesa alandile na ye. ⁵Uyu ni Yahweh, Lesa umwine wa fita; "Yahweh" eshina lyakwe ilya kumukuta. ⁶Eico bweleleni kuli Lesa wenu. Sungeni icipangano ca bucishinka elo no mulinganya, elo no kukonkanyapo ukulolela Lesa wenu. ⁷Abamakwebo bakakwata ifipimo fya bufi mu minwe yabo; batemwa ukucenjesho. ⁸Efulemu aishile kulanda ati, "Ndisangukile umukankala; ndisangile ne mwine ifyuma. Mukubomba kwandi tabakasangemo ubupulumushi muli nevo, nangu icili conse icingaba ububi." ⁹"Ni nevo Yahweh Lesa wenu ukufuma mu clo ca Egypto. Nkamilenga na kabili ukwikala mu matenti, kwati ni munshiku sha kusefya isha sontwa. ¹⁰Naishile kulanda kuli bakasesema, elo nalibapele ifimonwa ifingi pali mwebo. ku kuboko kwaba kasesema nalipele imilumbe." ¹¹Nga cakweba ati pali ububifi mu Gileadi, icacine abantu pali ifyo bali. Mu giligali bepela ilambo lya ng'ombe iilume; amalambo yabo yakesakuba kwati mipili ya mabwe mu mifolo ya mabala. ¹²Yakobo abutukile ku calo caku Aramu; Israeli alibombele pakweba ati abule umukashi wakwe; elo atelekele impanga pakusenda umukashi. ¹³Yahweh afumishe Israeli ukufuma mu Egypto kuli kasesema, elo kuli kasesema alibasungile. ¹⁴Efulemu aishle kukalifya Yahweh sana. Eivo Shikulu wakwe akesakusha umulopa wakwe pali ye elo ukabwelela pali ye umusebanya wakwe.

Chapter 13

¹"Uluntu Efulemu aishile kulanda, kwali ukututuma. Aishile kuisulambula umwine mu Israeli, lelo aishile kuba uwamulandu pamulandu wa kupepa Baali, elo aishile kufwa. ²Nomba balikubembuka ukucilamo. Baishile kupanga utulubi twa fyela ukufuma kuli silfere, utulubi utwakupanga na bakucenjela sana. fyonse fyalimo milimo ya baume bakucenjela. Abantu balikulanda pali bo ati, 'Aba baume bapele ilambo lyafyakubasa.' ³Eico bakaba nga makumbi ya lucelo, ngo mume uyo uyu ulucelocelo, ngo lubuto ulo ulululwa no mwela ukufuma pacakupelelapo, elo kabili nge cushi icikofuma mucitofu. ⁴Lelo ni nebo Yahweh Lesa wenu ukufuma mu calo ca Egypto. tamufwle ukwishiba Lesa umbi kanofye nebo; mufwile ukwishibeco pali nebo, takwaba umbi Kalubula. ⁵Nalimishibile mu ciswewebebe, mu calo icauma apakalamba. ⁶Uluntu mwakwete umulemfwe, eluntu mwaishile kwikuta; uluntu mwaishile kwikuta, umutima wenu waishile kusumbulwa. Pamulandu waico mwalindaba. ⁷Nkesa kuli bo nge nkalamo; nge mbwili kalekulonda umusebo. ⁸Nkabataasha nga bare uyo uo baibla akana. Nkasantaula ififuba fyabo, elo palya nkabalepaula nge nkalamo, nge ciswango ca mumpanga nkabaputaula mu tupimfya. ⁹Nkamyonaula, we Israeli; ni nani akamyafwa? ¹⁰Ili kwisa nomba imfumu yenu, pakweba ati ingamipususha mu misumba yenu yonse? Shili kwisa intungulushi shenu, abo abomwalandle kuli nebo ati, 'Mpeleni imfumu elo no mwana mwanakashi wa mfumu?' ¹¹Naishile kumipela imfumu mucifukushi, elo naishile kufumyapo mucifukushi candi. ¹²Amampulu yakwa Efulemu yalisungwa; umulandu wakwe walisungwa. ¹³Ubukali bwapakupaapa bukesa pali ye, lelo mwana mwaume wakubula amano, pantu nga ninshita yakufyalwa, tafuma munda. ¹⁴Bushe nkabapusushe ukufuma mukuboko kwa Nshishi? Bushe nkabapusushe ukufuma kumfw? Uko, imfwa, bushe ulicikuko? Uko, Nshinshi, bo naushi bobe? Ikumbu shilifiseme ukufuma ku msenso yobe." ¹⁵Nangula Efulemu alitunguluka pa ndume shakwe, umwela ukufuma ku kabanga ukesa kwisa; umwela wakwa Yahweh ukupupa ukufuma mu ciswebebe. Icatililo cakwa Efulemu cikoma, elo icishiba cakwe tacakakwate amenshi. Abalwani bakwe bakonaula ing'anda yakututilamo ifintu fyabune. ¹⁶Samaria akaba uwa mulandu, pantu alipilibukila Lesa wakwe. Bakawa kulupanga; abana babo abanono bakaputaulwa mutupimfya, elo na banamayo babo abafumo kutulwa.

Chapter 14

¹Israeri, bwereni kuri Yaweh Resa obe, na mupununa ku mpurumushi shanu. ²Sendeni amashiwi no kubwerera kuri Yaweh no kumweba, "Ukufumya amampuru no kusumina ikisuma, e pakutira tukamipera ifisabo fya miromo yenu. ³Asirya takatupusushe; tatwakende na pari bakabarwe ku nkondo. Nangura ukuranda ku mirimo ya minwe yesu, 'Ukutira niwebo Resa wesu,' Muri mwebemo emo abana bawisha basanga ikikuku," ⁴Kapwisha ubusangu bwenu; no kubatemwa, pantu ubukari nabufuma kuri ye. ⁵Nkaba ngo mume mu Israeri; akafunda nge kimuti kisma no kutwara imishira nge kimuti kya Kedari mu Rebanoni. ⁶Imisambo yakiko ikasarangana; ubusuma bwa kiko nge kimuti kya mu orife, no kumukira kwakiko ngo kwa mi Kedari mu Rebanoni. ⁷Abana abekara mukintererwe bakabwera; bakabukuruka nge seke, no kufunda nge myangashi ukwishiba kwakwe ngo mwangashi mu Rebanoni. ⁸Efremu, ninshi kakita ku turybi? nkamwasuka no kumusunga. Naba nga kipresa kya mabura ayarerema: kuri nevo ifisabo eko fifuma," ⁹Nani uwa mano uwingomfwikisha ifi fintu? Omfwikishe afishibe? Inshira yakwa Yaweh yarirungama, rero bakisanguka kakaipununa.

Joel

Chapter 1

¹Iki e kyebo ikyaishire kuri Yoeri mwana Pethueri. ²Umfweni ifi, mwebobakiroro, kabiri kutikeni, bonse mwebekara kyaro. Kuri ifi fyonse ngefi ifyakitikapo munshiku shenu nangu munshiku shafikorwe fyenu? ³Ebeni abana benu parwa iki, kabiri na bana bobbe bakebe abana babo, na bana bobbe ku nkuro iyikakonkapo. ⁴Finshi ifyo ba makanta bashireko, ifinkubara fyaririre. Shibuka kakorwa wa mwangashi no kuririshika! ⁵shibuka ka korwa wa mwangashi no kuririshika! Koosheni, bonse mwebakanwa wa mwangashi, pantu mumwangashi warowa waputurwako kuri mwebob. ⁶Pantu inko nashiminina pa musumba wandi, ikya buramba ikyabura inambara. Ameno yakwe yaba nga meno ya nkaramo, kabiri yaba nga ameno ya nkaramo iyanakashi. ⁷Akita ibara rya myangashi yandi nge nkyende ya popomoka no mukunyu wandi ukuba insande sande. Arisukura ukusuku kabiri no kuposa; ne misambo yaba iyabuta. ⁸Rosha nga nabwina uwafwarira nga uwafwirwa shibwina. ⁹Ing'anu shamituro ne fyakunwa fya muturo nafipurwako ku ng'anda yakwa Yaweh. Bashimapepo, ababomfi bakwa Yaweh, rosheni. ¹⁰Ikirime nakipurwa; umushiri urerosha pa murandu wa ng'anu shonawirwe. Umwangashi uupya nauma; amafuta nayawa. ¹¹Ikatweni insoni, mwebakashima, no kurosha, mwebamesha umwangashi. Pa ng'anu na pari bare. Pantu nakurobo kuroborora kwa mwi bara. ¹²Imyangashi nashibonsi nashibonsa kabiri no muti wa mukunyu nauma; umuti wa mupomagrati, na kankindu nako, no mu apere- yonse imiti ya mu mpanga nayabonsa. Ukusekerera kubonsa kare ku mukowa wa mutundu. ¹³Fwareni insamu no kurosha, mwebob bashimapepo! Pumenipo inkonde mwebabomfi bakuburambo. Isa, roreni ne nsamu ubushiku bonse, mwebabomfi bakwa Resa wandi. Pantu umuturo wa ng'anda yakwa Resa obe. ¹⁴Iteni uushisha ukushisha kwa mushiro, kabiri ita ukukumana kwa mushiro. Koronganya bakirorona bekara mu musumba ku ng'anda yakwa Resa obe, no kuririra kuri Yaweh. ¹⁵Awi ubushiku ubo! Pantu ubushiku bwakwa Yaweh nabuparama. Kukesa ubonaushi ku wa buramba. ¹⁶Takuputwirwe ikyakurya ku murora wa kinso kyakwe, ne kyonwe no kusekerera ku ng'anda yakwa Resa wesu? ¹⁷Nashuma inseke mwisamba ryeshinde ryakwe, amatara nayapomoka, ifyakutiramo nacyomoka. Ing'anu nashuma. ¹⁸Ifyo ifitekwa firetushira! Ifimaombe fyapeshiwa amano pantu tashikwete umuremfwe. Ne mikuni ya mpanga nayo irekyura. ¹⁹Yaweh narira kuri webo. Pantu umuriro naokya umuremfwe wa mu matororo, kabiri urubingu narubirimya imiti yonse iya mu mpanga. ²⁰Ne nama sha mu mpanga shireririra kuri webo, pantu nashikama inshiko sha menshi, no muriro naokya umuremfwe onse uwa mu matororo.

Chapter 2

¹Risheni intandara mu zioni, weresheni mu rupiri rwandi urwa mushiro! Rekeni abekashi ba mu musumba batutume ku mwenso, pantu ubushiku bwakwa Yaweh bureisa; kyakine, buri mupepi. ²Bushiku bwamfimi kabiri iyatora, ubushiku bwa makumbi kabiri imfimi iyatikama. Kwati makyakya awakupikira impiri, ryabashirika ryaisa. Takwatara akubapo ibumba ryabashirika ngeri, kabiri takwakabe nakabiri, na panuma ya nkuro yandu. ³Umuriro uresungurura kyonse ikiri muntanshi yakiko, na kunuma yabo urubingu rurebirima. Umusumba waba nge bara rya edeni muntanshi yabo, ku numa kuri amatororo ayapomoka. kyakine, tapari ikikabutuka uku. ⁴Imibonekere ya bashirika iri nga bakabarwe, kabiri barebutuka nga bakabarwe. ⁵Baretoroka ne kyongo kwati kya ba punda pa muru wa mpiri, nge kiunda kya rubingu rwa muriro ureokye fisoso, ngo mushirika uurepekanya ku nkondo. ⁶Pakinso kyabo abantu bashitika kabiri impumi shabo shawa. ⁷Barebutuka nge mparume shaburamba; barekwera iringa nga abashirika; bareponda, bonse munshira shabo, takuri no wakupatukako. ⁸Nangu umo uwakusunka umubiye rubari; bareponda, onse munshira yakwe; barepunda pakati ka fyanso kabiri tekwesha ukufma mu butantiko. ⁹Babutukira mu musumba, babutuka pa fibumba, barekwera ku ma yanda, barepura na pampongoro nga abapupu. ¹⁰Ikyaro kiresunkana pa ntashi yabo, imyuru iretutumanshika, akasuba no mweshi na fifita, ne ntanda nashireka ukubengeshima. ¹¹Yaweh asansura ishiwi ryakwe pa ntashi ya bashirika bakwe pantu imparume shakwe sharifurisha; pantu barikosa, abo abasunga amarango yakwe. Pantu ubushiku bwakwa Yaweh bukaramba kabiri bwakutinya. Ninani uwingashipikisha? ¹²"Na rero"- ukukupampamika kwakwa Yaweh- "Bwerera kuri nebo n mutima obe onse. Shisha, rira, kabiri rosha." ¹³Repureni imitima yenu tefyakufwara ,iyo, no kubwerera kuri Yaweh Resa obe. Pantu musuma kabiri wa ruse, uwakokora ukukaripa kabiri afuramo ikitemwiko ikishifubarishiwa kabiri aranguruka pa bubi apangire. ¹⁴Ni nani aishiba? kuti abwera no kuranguruka kabiri no kusha iparo ku numa yakwe, umuturo wa ng'anu kabiri no muturo wa kyakunwa kuri Yaweh Resa obe? ¹⁵Risheni intandara sha mu Zioni, iteni ukushisha kwa mushiro, kabiri miteni ukurongana kwa mushiro. ¹⁶Koronganya abantu; betire ku kukorongana mkwa mushiro koronganya bakiroro; koronganya abana abanono kabiri na bwinga afume mu mpuure wakwe, kabiri na shi bwinga afume mukimpungirire yakwe. ¹⁷Rekeni bashimapepo, na babomfi bakwa Yaweh, na barire pakuti ku ng'anda yakwingirirapo na pakipairo. Nabatire, "Fumyeni abantu benu, Yaweh, mwipera ikikwato kyenu ku kuba ikituko, ukuti inko shisekwe. Bushe bakatira shani mu banko, 'Resa wabo ari kwi?'" ¹⁸Eryo Yaweh ari nakarumwa pa musumba wakwe kabiri ari no ruse pa bantu bakwe. ¹⁹Yaweh ayaswike abantu bakwe, "Boneni, nkamitumina ing'anu, umwangashi mupya kabiri na mafuta. Ukarereikuta abo kabiri nshakakupangepo uwasurwa mu nko. ²⁰Nkamufumya uwakukapinda ka kukuso ukupakasa nkamutarusha, kabiri nkabatarwa umwauma ,kabiri inkyende yapomoka. Ku mutwe kwakwe no kuri bamba wakukabanga, na kinuma yakwe ni kuri bamba wa ku masamba ukupimpinuna kiibi kikema." Kyakine, arikite ifintu ifikuru. ²¹Witina, we musumba, samwa kabiri sekerera, pantu Yaweh akakita ifintu ifikaramba. ²²Mwitina, mwe nama sha mumpanga! Pantu umuremfwe mu matororo fyarifunda, ne miti ikatwara ifisabo, kabiri umukunyu no mwangashi bukafurisha ubusomboshi. ²³Sekereni, mwe bantu ba mu Zioni, no kwingira muri Yaweh Resa wenu. Pantu amupera imfura yantashi iiyene. areta imfura ya mainsa ukuturokerera, imfura mya rusuba ne mfura ya mainsa nga kare. ²⁴Ifipuriro fikesuramo ing'anu, ne fyakukaminamo fikapakama umwangashi na mafuta. ²⁵"Nkamibwesha imyaka ya fisabo intu makanta uuikunya arire- na makanta uuneg'anya, na makanta uonaura, na makanta uuputaura- mwe parume shaburamba abo natuma muri mwe. ²⁶Mukarya mubusuma no kwikuta, kabiri mukarumbanya ishina ryakwa Yaweh Resa wenu, uwakita ifipapwa muri mwebo, kabiri nshakarete insoni pa bantu bandi. ²⁷Ukeshiba ukuti naba muri Israeri, no kutira ninebo Yaweh Resa wenu, kabiri takwaba umbi, kabiri nshakarete insoni pa bantu bandi. ²⁸Inshita imo ikesa eryo nkapongorora umupashi wandi pa bantu na bana benu abanakashi na bana benu abaume bakasesema. Abakote bakarote firoto abana baume bakabona ifibonwa. ²⁹Na pa babomfi bandi abaume na banakashi, muri irya nshita nkapongorora umupashi wandi. ³⁰Nkaranga ifipapwa mu myuru na pe sond, umuropa, umuriro, ne nkyenshi sha kyushi. ³¹Akasuba kakapiribuka mu mfimfi no mweshi mu muropa, pa numa ne fikuru no kukinya ku karamba ukwabushiku bwakwa Yaweh ubureisa. ³²Kikaba ifi fyonse uwita pe shina ryakwa Yaweh akapusuka. Pantu mu rupiri rwa Zioni na Yerusaremu e mukaba abakasharapi, ngefyo Yaweh asosa, kuri abo ebo Yaweh aita.

Chapter 3

¹Bona, munshiku isho panshita iyo, eryo nebo nkabweshwa ubusha bwakwa Yuda na Yerusaremu, nebo nkakoronganika inko no kubatentemushiwa mu Mupokapoka wakwa Yehoshafati. ²Nebo eko nkabapingwira kurya. Pa murandu wa bantu bandi ikikwatwa kyandi, abo bonse basaranganina mu mikowa pantu baryakene impanga yandi. ³Barepenndura abantu bandi, yareshisha abarumendo pa kuti ikwatirepo bakirende, no kushitisha umwanakashi pakuti nwepo umwangashi. ⁴Nomba, kinshi wafurirwa nebo, Tyre, Sidomu na mwebo bonse ,mwe ba munkyende ya Firistiya? Nga mwandirira nebo, nebo nkabwekesha amafuta yenu pa mitwe yenu. ⁵Pantu mwarisendere sirufere na goride yandi mwariretere ifikwatwa mu matempere. ⁶Mwashitishe abantu kuri Yuda na ku Yerusaremu na ku baGriki, pakutira mukabatume ukutari ukufuma ku nkyende yabo. ⁷Bona, nebo ndipakubasesha, ukufuma munkyende mwabashitishishemo, kabweshwa amaripiro pa mutwe yenu. ⁸Nebo nkashitisha abana benu abaume na banakashi, ku minwe ya bantu abaYuda, Bakabashitisha ku baSebyani, ku nko iyakutari, efyasosa Yaweh. ⁹Birikisha ifi ku nko: "Iteyanyeni mwebene mu burwi; iseni mwebaume baburamba rekeni baparamine; rekeni abaume baburwa bese. ¹⁰Bureni inkasu shenu isha ng'omba mufuremo impanga shakurwirako ne fikwatwa fyenu mupangemo amafumo, rekeni no mwanakashi atire, nebo ndirimwaume sana. ¹¹Endesheni ,iseni, mwe nko shiparamine; kumaneni mwebene pamo parya. Yaweh, ikisha iparume shobe ishaburamaba. ¹²Rekeni inko shibuke insjine kabiri shishe na mu mipokapoka ya Yerusaremu. Pantu nebo nkekara no kupingura yonse imitundu iyashinguruka. ¹³Pisheni ikikwakwa, pantu ifya kusepa nafipya. Iseni, umwakukaminwa muriswire pantu ububi bwbo burifurire." ¹⁴Ibumba rya bantu, na bantu bari mu mupokapoka wa kyabupingushi. Pantu ubushiku bwakwa Yaweh baripareme mu mupokapoka wa kyabupingushi. ¹⁵Akasuba no mwehi firifikire, ne ntanda shashibatukira ku rubuto rwabo. ¹⁶Yaweh areburuma ku Zioni, abirikisha ne shiwi ukufuma ku Yerusaremu. Imyuru ne sonde fikasunkanishiwa, rero Yaweh akaba kintererwe ku bantu bakwe, akabapokorora abantu ba mu Israeri. ¹⁷Eryo mukeshiba ukuti ninebo Yaweh Resa wesu uwikara mu Zioni, umusumba wa mushiro. Kabiri Yerusaremu akaba uwa mushiro, no mwina fyaro takapitemo muri ye na kabiri. ¹⁸Fikesa pari ubo bushiku eryo impiri shikaratonya umwangashi warowa, no tupiri tukarakokoroka ishiba rya buki, natonse utumikoko utwakwa Yuda tukarakooroka na menshi, no tumfukumfuku tukarafuma ku ng'anda yakwa Yaweh na menshi mu mipokapoka ya shittimu. ¹⁹Ikyaro kya Egypto kikaba ikyasurwa, na Edomu akaba umwabura nangura kimo, pantu barisunga umuropa uwakaere mu mpanga yabo. ²⁰Rero Yuda akekaririra umuyayaya, na Yerusaremu akekaririra ukufuma ku nkuro ne nkuro. ²¹Nebo karanda umuropa wabo uwo sharandura, pantu Yaweh ekara mu Zioni."

Amos

Chapter 1

¹Aya mashiwi yakwa Amosi, uwari pari bakakyema ukufuma ku Tekoa, aribwene ifyari pari Israeri munshiku sha mfumu Uziya, na kabiri mu nshiku shakwa Yeroboamu umwana wakwa Yoashi imfumu yakwa Israeri, kwari ne myaka ibiri eryo ikyikukuma takuirakitika. ²Atire, "Yaweh akaburuma ukufuma ku Zioni; akasansura ishiwi ukufuma ku Yerusaremu. Imiremfwe ya bakakyema ikaroshwa; pa muru wa Karmere apauma." ³Efyasosa Yaweh: "Amafuta yatatu yakwa Damasiko, nangura yane, nebo shakafumyepo ukukandwa, pa murandu wa ku puma abena Giridi ba bapumina ,ku fipuriro fyakyera. ⁴Nebo nkatuama umuriro pa ng'anda yakwa Hasaeri, kokya na maringa ayo imfumu Beni-Hadadi yakura. ⁵Nkonaura impongoro sha musumba uwa Damasiko no konaura urya kateka aikara mwishirya rya Afeni. Na bantu ba mu Aramu bakaya muri bunkore ku kiri," efyasosa Yaweh. ⁶Iki ekyo Yaweh asosa: "Amampurur yatatu ayakwa Gaza, nangura fine, nebo shakafumyepo ukukandwa. Pantu bena barisendere abantu bonse mu musumba no kubapera ku Edomu. ⁷Nebo nkatuma umuriro mufibumba fya Gaza, nkokya ne misumba yabo iya maringa. ⁸Nkarofya kateka uwaikara mu Ashdodi no muntu uwaikara mu musumba wa Ashikerni. Nkonaura umusumba wa Ekironi, na bonse aba Perishiti bakonaurwa," efyasosa Shikuru Yaweh. ⁹Efyo Yaweh asosa: "Amampurur yatatu ayakwa Tyre, nangura, fine, nbebo shakafumyepo ukukaniwa, pantu baripere bonse abantu ku musumba wa Edomu, no konaura ikipangano kya bamunyina. ¹⁰Nkatuma umuriro mu musumba wa Tyre, no kokokya amaringa ya musumba." ¹¹Efyo Yaweh asosa, pa mampurur yatatu ayakwa Edomu nangura fine, nebo shakafumyepo ukukandwa, pa murandu bena baresenda urupanga no kurasupira bamunyina. Ikipyu kyakwe kirebirima ngo rubingu tebakufwaye nakukishafye nakarya. ¹²Nkatuma umuriro mu

musumab wa Temani, no konauhra amaringa ne misumba iya ku Bosira."¹³Efyasosa Yahwe, "Pampurumiushi shitatu isha bantu ba mu Amoni, nangura fine, nevo nshakafumyepo ukukandwaa, pantu pakwipaya abanakashi ba mu Giridi abari na mafumo barebatumburafye.¹⁴Nebo nkokya umusumba wa Rabbah, no konaure amaringa na mayanda, mukaba ukupunda mu musumba, ukasarangana nge ki mwera ka kyikuku. ¹⁵Imfumu yabo ikaya mu busha, ena na kiroro bakwe .pamo fyasosa Yaweh.

Chapter 2

¹Ifi eyfo Yahweh asosa: "Pafya bupurumushi fitatu ifya kwa Moabu, na pari fine, nshaka fumyepo ukukandwa, pantu mwaokere amafupa ukusangu imitoi aya mufmu ya Edomu.²Nkatuma umuriro ku Moabu, kabiri ukokya na mayanda aya kindama aya mu Kerioti. Abena Moabu bakafwa eryo ku kaba akaborokoto, ku kuweresha kwi shiwi rya ntandara. ³Nkonaure uupingura mukati kabo, kabiri nkepaya abana ba mfumu abaume," efya sosa Yahweh.⁴Ifi efya sosa Yahweh: "Pafya bupurumushi fitatu ifya ba Yuda, na pari fine nshakafumyepo uku kandwa, pantu barikana amafunde ya kwa Yahweh kabiri barifirwa uku yakonka. Rero ifya bubiofi fyari basaranganya, nefyo bawishi babo barekonka. ⁵Nkatuma umuriro mu Yuda, ku kokya amakure aya kankara ayamu Yerusaremu."⁶Ifi efya sosa Yahweh: "Pafya bupurumushi fitatu ifya bena Israeri, na pari fine, nshakafumuyepo uku kandwa, pantu barishitisha abakaere pari silfere no mubusu pa muranda wa nsapato.⁷Barenyanta pa mitwi ya baranda, ngefyo abantu banyantaura urukungu mu mushiri; no kusunka abatitikishiwa mu musebo. Umwana mwaume na wishu baya ku mwanakashi umo kabiri barasebanya ishina ryandi irya mushiro. ⁸Barara pambari ya burambo pansaru isho basenda nge fikatiro, kabiri mu ng'anda yakwa Resa wabo baranwa umwangashi uyo bapokorora ku mikongora.⁹Rero nebo naryonaura abena Amori, pari mwebo, ukurepa kwabo kwari kurepa kwati miti ya mikedri, abari abakosa nge mioke. Rero naryonaura ifisabo fya fya pamuru ne mishira yafiko iya panshi. ¹⁰Namwebo, na mufumishe mu kyarokya kya Egipto no kumutungurura imyaka amakumi yane mu matororo na suka nareka mwaikwatira ne kyarokya kya bena Amori.¹¹Naimishe bakasesema ukufma mu bana baume benu na pa rumendo benu ukuba abena Nasri, bushe mwe bena Israeri, tefyo kyari?- ifi efya sosa Yahweh. ¹²Rero mwapatkishe abena Nasri ukunwa umwangashi kabiri mwakenge na bakasesema ukusesema. ¹³Boneni, nkamishonaura kwati ni firya ikereta iriswiremo onseke ringa shonaura umuntu. ¹⁴Nowaanguka ukubutuka ku kumurubura, no wakosa takakoshe amaka yakwe; ne mparume tayaipusushe. ¹⁵Nabakengira ukuposa imisumba tabakatarame; na babutukisha ta bakapuse; na benda pari bakabarwe ta bakaipusushe. ¹⁶Barya abashipa nhanshi bakasha baposa fyonse no kubutuka ukwabura ukufyarwa pari burya bushiku- ifi efya sosa Yahweh."

Chapter 3

¹Umfwa amashiwi ayo Yaweh aranda pari mwebo, mwe bena Israeri, pari mwebo mwerupwa imfumishe mu kyaro kya Egypto: ²"Nasarafye mwebo mweka ukufuma ku ndupwa shonse isha pa kyaro. Ekyo nkamisarspura pa bubi bonse."³Bushe abantu babiri kuti baima pa burendo humo bwino ukwabura ukuranshanya? ⁴Bushe inkaramo ireshinguruka mu mpanga nga tapari ikyakwikata? Bushe inkaramo umusepera kuti ireburumafye nga taiketepo nangu kamo?⁵Bushe ikyonu kuti kyaingira mukiteyo kya panshi kya fwantwa no kufwantwa nga tapari ukusobora? ⁶Bushe intandara nga mu musumba, bushe abantu tabatutuma ububi mu musumba, bushe te Yaweh aretere?⁷Kine kine Yaweh pa kukitapo kimo abara asokorora ku basha bakwe bakasesema. ⁸Inkaramo nairira; nani ushoretina? Shikuru Yaweh nasosa; nani ushingasesema?⁹Birikisheni ukufwika pa myanda ayakankara aya ku Ashuri, na pa mayanda aya kankara aya ku kyaro kya Egypto; randeni amuti, "Koronganeni pa mpiri sha Samariya sa mubone ikimfurunganya ubukuru ikirimo, no rufungo abantu barekita. ¹⁰Awe tabaishiba ukukita ikyarungama-efyasosa Yaweh-batutira urukakara mayanda yabo ayo aya kankara."¹¹Eikyo, ifi efyasosa Shikuru Yaweh: umurwani akashnguruka ikyaro, akonaura amaringa yabo no kubebura amayanda yabo aya mutengo." ¹²Ifi efyasosa Yaweh: "Nga firya kakyema atorakofye amoru yabiri no kutwi kumo iryo impanga yakwe iketwe ku nkaramo; ekyo bakapokororwa abana bakwa Israeri abaiakara mu Samariya; ne fitutu fikawapo nangu imisao ya kubika pa busanshi."¹³Umfweni kabiri shimikireni ubuntu pa ba ng'anda yakwa Yokobo-ifi efyasosa Yaweh, Resa wa mabumba. ¹⁴"Pa bushiku nkakanda Israeri pa membu, nkakanda ne fipairo fya ku Betere. Na masengo iya fipairo ya kaputurwa no kupona panshi. ¹⁵Nkonaura amayanda yarya bekaramo pa mwera na murusuba. Na mayanda aya meno ya nsoku yakonaurwa, na mayanda ayakuru yakonaurwa-ifi efyasosa Yaweh."

Chapter 4

¹Umfweni ku mashiwi aya me ng'ombe sha ku Bashani, mwebobo mwebaba parupiri rwa Samariya, mwebatitikisha abapina, mwebakyusha abaranda, mwebobo mwetira ku barume benu, "Turetereni ifyakurya." ²Shikuru Yaweh narapa na ba musshiri bakwe, "Boneni inshiku shikesa kuri mwebobo eryo bakamisenda ne dodo, nge sabi riketwe. ³Bakamisenda no kuramifumisha pa kipunda kya mwi ringa rya musumba, bonse mwebobo mukarapitamo, mukaposerwa ku Hebroni-e kusosa kwakwa Yaweh. ⁴"Kabiyeni ku Betere no kubambuka, ku Giri no kufusha impurumushi, reteni ifya marabo kira ruyero ifyekumi fyenu pa nshiku shitatu. ⁵Pereni ifyakuntanshi fya marambo ya mukate; birisheni amabupe yakuitemenwa; randeni kuri nebo, pantu efyo mwatemwa ukukita, mwe bantu ba Israeri-uku e kukambisha kwakwa Yaweh. ⁶Nebo narimipere ubusaka bwa meno mu misumba yenu, ta;mwakwete na mukate munkyende shenu, rero tamwabwene kuri nebo-efyasosa Yaweh. ⁷Nebo naritekere ne mfura ukufuma kuri mwebobo eryo kwashere imyeshi shitatu shakusosmbora. Narengere yaroka mu musumba umo, no kurenga tairokere kumbi ku musumba. Pankyende imo yarirokere. Rero apo imfura tayarokere paryumine. ⁸Imisumba shibiri nangu shitatu shakaminwa ku menshi, tabaikwete. Rero tamwabwerere kuri nebo-ekusosa kwakwa Yaweh. ⁹Nebo narifyonawire kukipuki no kufufuma ku bwingi bwa mabara yenu, amabara ya myanggashi, imikunwa, ikimuti kya mu orife-zba makata barirwa fyonse. Rero tamwabwerere kuri nebo-efyasosa Yaweh. ¹⁰Naribikire ne finkunka zpari webo na pari Egyputo naripeye na barumendo ku rupanga, pamo pene na bankore ba makyereta, narengere ikyene kyafitumbi fya bantu ku myona shenu mu nkambi. Rero mwebobo tamwabwerere kuri nebo-efyasosa Yaweh. ¹¹"Nkafuramuna imisumba muri mwebobo ngefyo Resa aposere Sodomu na Gomora. Mwari nga kamuti akarepya akafumishiwa mu muriro. Rero tamwabwerere kuri nebo-efyasosa Yaweh. ¹²Eikyo nebo nkareta ifyakutinya ,kuri webo, Israeri; pantu nkareta ifyakitinya kuri mwebobo, ipekanyeni ukukumanya Resa, Israeri! ¹³Boneni, uwapangire impiri kabiri apangire umwera, asoskororwere amatontonkanyo yakwe ku muntunse, eurenge ukukya no kufita, e wateka ne sosnde ryonse epo ryafika. Yaweh, Resa wa miraro, eshina ryakwe."

Chapter 5

¹Umfweni ifi ifyo narasenda ngo rwimbo rwa mariro pari mwebo, ing'anda yakwa Israeri. ²Ba nakisungu ba mu Israeri nabawa; takabuke nakarya; nasha ne nkende yakwe; takuri nangu ,umo uwakumwimya.³Pantu efyo Shikuru Yaweh asosa: pa bashirika ikana rimo mu musumba abafuma bakarafye umwanda umo, no waire no mwanda umo akashara ne kumi mu ng'anda yakwa Israeri."⁴Efyo Yaweh asosa ku ng'anda yakwa Israeri: "Fwayeni no kwikara! ⁵Mwifwaya Betere: nangura Giridi; mwiya na ku Beeishaba. Pantu Girugari akaya kuri bunkore, na Betere akaba uwafye.⁶Fwayeni Yaweh no kuba no mweo, nangura umwine akema ngo muriro mu ng'anda yakwa Yosefu. No kubarofya, takwakabe no kubashimya mu Betere. ⁷Abantu bonse bapiribura umuringanya nge fyabipa baposa no burungami panshi!"⁸Resa abumbire Puredesi na Orioni; akinja imfimi yafitisha ukubs urubuto. Yaweh eshina mryakwe! ⁹Areta ubonaushi bwakupumikisha ubwakosa pakutira ubonaushi bukese ku maringa.¹⁰Baripata umuntu onse uusosa na mano. ¹¹Pantu murakyusha abaranda no ku bapokorora ing'anu shabo-nangura murikurire amayanda ayasuma aya mabwe tawakekaremo. Mwaribyara na mabara ayasuma ayamyangashi, rero tamwakanwemo umwangashi. ¹²Pantu narishiba imirandu mwakwata no bukuru bwa membu shenu. Murakyusha abarungama, no kupoka amafisa kanwa, no kufumyapo ifikofwaikwa mumpongoro ya musumba. ¹³Eikyo uwa mano ekara tondoro mu nshita iyo, aya bubifi. ¹⁴Fwayeni ubusuma mububi iyo, e pakutira mwingekara. Eikyo Yaweh, Resa wa miraro, akaba na mwebo ngefyo mwebo mutira. ¹⁵Apata ububi, atemwa ubusuma, apampamika uburunga mu mweshi wa musumba. Yaweh, Resa wa miraro, akaba uwa senaminwa ku basharapo abakwa Yosefu. ¹⁶Eikyo, ifi efyo asosa, Resa wa miraro, Shikuru, "Monse mu misumbs mukaba imisowa, bakaratira na munshira shnse baretira, "Akaranda! Akaranda!" Baketa na barimi ukurosha na bamba ikyimbo kya mariro. ¹⁷Na mu mabara ya myangashi bakararoshu pantu kapita pakati kenu," efyasosa Yaweh. ¹⁸Mwashama kuri mwebo mwebafwaisha ubushiku bwakwa Yaweh! Finshi mukofwaira ubushiku bwakwa Yaweh? Bukaba bwamfimi te bwarubuto, ¹⁹ngefyo umuntu abutuka ukufuma ku nkaramo eryo ikiburi kyamukumanya. Kabri aya na mu ng'anda aikara ku kibumba ne nsoka ya musuma. ²⁰Bushe ubushiku bwakwa Yaweh tabwakabe nge mfimi te rubuto? Kashiminini te kubengeshima?²¹Nebo napata no kurakusefya, nshibekerwa mu kuroryana kwa mipepere. ²²Nangura mwapera ifya mabupe ya kipairo ne mbuto ya bupe, nebo nshakafisumine, nangu shakafiboneko amabupe ya nama shenu ishakwina.²³Fumeni na kuri nebo ni nyimbo sha kyong; shakomfweko noa kukiunda kya firimba fyenu. ²⁴Rero, mureke umuringanya urekokoka nga menshi no burungami ifya marambo na mabupe?²⁵Bushe mwarindetera ifya marambo na mabupe? ²⁶Namusumbura ikibumba kyakwa Sikuti, imfumu yenu, na Kaiwani, ka resa ka rutanda kenu, uto mwaipangire mwebene. ²⁷Eikyo nebo nkatwara muribunkore ukukira Damasiko," e fyasosa Yaweh, eo ishina ryakwe ni Resa wa miraro.

Chapter 6

¹Akaranda ku bari no mutende mu Sioni, na baikara umutende ku rupiri rwa Samariya, abaume abaishibikwa mu fyaro ifikankara, uko abang'anda yakwa Israeri babutukira ku bwafwirisho! ²Instungurushi shitira, "Kabiyeni ku Karneh no kuroresha, ukufuma uko kabiyeni ku Hamati, umusumba ukaramba; eryo mutentemukire u Gabi wa ba Perishiti. Bushe iripo iisuma pa misumba yenu ibiri? Bushe kuri umupaka ukukira umupaka wenu?"³Mwebatarusha ubushiku bubi no kuparamika apekaro urufyengo. ⁴Abarara pa fyakukuwamapo ameno ya nsofu abairekeresha pa masanshi yabo. Abarya abana ba mpanga ba mu makuni. ⁵Abemba inyimbo shabuwerewere pe pango; abapanga ifirimba fyakwimbirako kwati firya Dabidi akitire. ⁶Abanwena ne myangashi muri bamafukura no kuishisha abene ku mafuta ayawamisha, rero tabari no buranda pa kufunaika kwakwa Yosefu. ⁷Eikyo ku bakasendwa bunkore bakaba e bantanshi, ku kafumapo ukuwowota kwa bairekeresha. ⁸"Imfumu Yaweh yarapa ati-naparifye nebo wine ne Yaweh, Resa wa miraro, nimpata na makure yakwe ayakankara yakwa Yakobo; Napata imikitire ibi. Eikyo nkaposha umusumba na fyonse ifyabamo." ⁹Kikesa akiti nga kyakuti bakarume ikumi bashara mu ng'anda imo, bakafwa bonse. ¹⁰Nga kyakuti umubiyo nangura uwamokya apita afuma mu ng'anda yakwe-eryo aranda umuntu uuri mu muputure mukati mu ng'anda, "Bushe kuri uuri onse na webo?" Eryo umuntu akatira, "Takuri." Eryo akaranda, "Ikira tondoro, pantu tafwire ukurumbura ishina ryakwa Yaweh." ¹¹Pantu, boneni, Yaweh arepera ifunde, ne ng'anda ikatobaika mu tupimfya, ne ng'anda inono mutupandwa. ¹²Bushe bakafwa bengabutuka pa fimabwe ifyasansuka? Bushe umuntu e ngarima bemba ku ng'ombe? Apo musangura ubupingushi amaruru ne fisabo fya burungami mukukaripwa - ¹³mwebasaminwa Ro Debar, uusosa ati, "Bushe ku maka yesu twapokerere Karinaimu ube wesu?" ¹⁴"Rero roresha, nkemisha pari webo uruko, mwe ba ng'anda yakwa Israeri-ekusosa kwakwa Yaweh, Resa wa miraro. Nabo bakamikyusha ukutura apakwingirira ku Hamati ukufika pa mumana wa mukuku wa Araba."

Chapter 7

¹Efyo Shikuru wa miraro anangire. Bona, arepanga makanta mu kutendeka, kwakumena kwa mu meno wa panuma. ²Iryo bapwisha ukurya umuremfwe pa mushiri, eryo natira, "Shikuru wa miraro, napapata mberera uruse; bushe yakosa shani? Pantu ena munono. ³Awe, Yaweh arangurukire pari iki. "Takyakakitike," efyo asosere. ⁴Ifi efyo Shikuru wa miraro ananga: Bona, Resa aita umuriro ukupingura. Uyo muriro nao epakuraaka, panshi ya pesonde eryo watampa nokokya umurundu. ⁵Rero e pakuranda ati, "Mwe Shikuru Yaweh, Reka napapata; bushe Yakobo akeminina shani? Pantu munono. ⁶Yaweh abweshamo umutima pari iki, "Mwe Shikuru, iki takyakakitike, "e kusosa kwakwa Shikuru wa miraro. ⁷Iki ekyo anangire: Roresha Shikuru ashintirire, ku kibumba kimo uko abantunse bashintirire mu minwe yakwe. ⁸Yaweh asosa kuri nebo, "Kinshi wa bona Amosi?" Narandire ati, "Ikyakupiminako." Shikuru wa miraro atire, Roresha nkabikapo ikyakupiminako ku bantu bandi abena Israeri. Nshakabareke na kabiri iyo. ⁹Imisansama yakwa Isaki ikapongororwa, inkyende shimo shikaba ifiborya, na nebo nkemina no rupanga pa bana bakwa Yeroboamu. ¹⁰Amasiya shima pepo, uwa mu Betere, atumine amashiwi kuri Yeroboamu imfumu ya bena Israeri: "Amose arekupangira pari webo pakati ka bena Israeri mu ng'anda yabo. Inkyende te kuti ikwanishe ifi fyonse. ¹¹Pantu iki ekyo Amose aranda, Yeroboamu akafwa ku rupanga, eryo Israeri akaputurwako no ku muposa muri bunkore." ¹²Kabiri Amasiya atire kuri Amose, "Ww kabona, kabiye, butukira ku nkyende yakwa Yuda, eryo uye urye umukate no kusesema. ¹³Rero wisesema nangu kimo pano pa Betere, pantu pashira pa bufumu na kabiri ing'anda ya bufumu." ¹⁴Eryo Amose aranda kuri Amasiya, "Nshiri kasesema nangura umwana wakwa kasesema. Nebo narekyema impanga, kabiri naresunga ne bara ryandi irya mikunyu. ¹⁵Rero Yaweh arimfumishe pa murimo wa kusunga impanga no kutira kuri nebo ati, 'Kabiye, ku bantu bandi abena Israeri no kusesema kuri bo. ¹⁶Nomba umfwa amashiwi yakwa Yaweh. Utira, 'Wisesema pari Israeri, eryo kabiri wiranda amashiwi yakupinkana na Isaki.' ¹⁷Iki ekyo Yaweh asosa, umukashi obe akaba ni kirende mu musumba; abana bobbe abaume na banakashi bakafumishiwapo ku rupanga; impanga yobe ikapimwa no wakankanishiwamo; akafwirwa mu mpanga ya rubembu eryo Israeri bakabafumya muri kino kyaro, no kubasenda bunkore."

Chapter 8

¹Kabiri Shikuru Yaweh arinangire ikintu kimbi. Bona, umuseke uwa fitwaro ifipya mu rubansa! ²Atire, "Kinshi wabona, Amose?" Natire, "Umuseke wa fitwaro ifipya mu rubansa." Eryo Yaweh arandire kuri nebo ati, "Impera ya bena Israeri iripareme; abantu bandi abena Israeri nomba ³bararoba. Inyimbo sha mwi tempere shikasangwa misowa mu bushiku mburya-uku e kusosa kwakwa Shikuru yaweh-ne mibiri iyafwa iingi, naiposwa konse! Tapari tondoro!" ⁴Umfweni kuri iki, mwebanyantirira ababusu mwebesha ukurafya abaranda muri kino kyar. ⁵Mwebu murasosa amuti, "Bushe ni rirari umweshi upya ukapwa, pakutira tureshirisha ifisabo fyesu? Bushe ni rirari ubushiku bwe Sabata bukapwa pakutira tushitisha ing'anu? Twakuraninika umutengo patunono, ngefyo amasekero yabepwa. ⁶Iki kuti twashitisha ing'anu ishabora, twashitamo na bapina muri sirufere, no kukabura ababusu ne nsapato." ⁷Yaweh arapa pa murandu wa kirumba kyakwa Yakobo, "Kyakinefye nshakarabe imikire yabo. ⁸Kanshi nomba ku kaba ikinkukuma, Nabonse abekashi ba muri iki kyar barosha? Kyonse kikema ngo mu mana wa Nairo, eryo balamposa na kabiri ngo mu mana wa Egypto." ⁹Kikesa muri burya bushiku-uku e kusosa kwakwa Shikuru wa miraro-nkareta akasuba iryo kuri imfimi. ¹⁰Nkapiribura ne mitebeto yobe mu buranda ne nimbo shobe munyimbo shaburanda. Nkarenga mukafware insaru shasampauka mu misana yenu. No kukwata urukusu mu mutwe onse. Nkakita ngo kurosha ngefyo wingarosha pa mwana mwaume obe mpo, no bushiku bwakukaripwa ku mpera. ¹¹Bona inshiku shireisa-uku e kusosa kwakwa Shikuru Yaweh-iryo nkatuma akapowe pa kyar, tekapowe ka kiryo iyo, nangura ikiraka kya menshi, rero ikiraka kyakumfwa ikyebo kyakwa Yaweh. ¹²Mukaraendauka pa numa no mumana; bakararora ukufuma ku kapinda ka kukabanga ukurora ku masamba ku kufwaya Resa, rero tabakamusange. ¹³Mubushiku mburya abana banakashi banakisungu na bana baume bakafwapo ikitu. ¹⁴Mwebu mwe bantu murapa ku rubembu rwa mu Samariya no kutira, 'Ngefyo tu resa twenu twikara, utwaka dani,' nangu, 'Napamo umurungu wakwa Beresheba,' Bakabongoroka na kabiri tabakamene."

Chapter 9

¹Nabwene Shikuru naiminina pa mbari ya kipairo, asosere ati, "Uma pa muru wa nkyenshi pa kureka ifyakosha fisunkane. Fitobawire pa mitwe yabo, kabiri nabakurekeresha nkepayaura ku rupanga. Tapakafurumuke nangu umo; nangu kupusuka. ²Ngabaimba kumbo kurya uko ukuboko kwandi ku kababura. Nga banina ku muru, kurya nako nkabekisha. ³Nangu bayafisama pa muru wa Kamere, kuti nabafwaya no kubabura kurya. Nangura bagisama ku kinso kyandi panshi yafimana, kuti naeba ikisoka, no kubasuma kurya. ⁴Nangura baya muri bunkore, pa ntanshi ya barwani babo, kuti naeba abarupanga, no kubepaya. Nkabika amenso yandi pari bo ku kuretao ububi tebusuma iyo. ⁵Shikuru Yaweh wa miraro eukumya pa kyaro nakyo kyasuka kyangungurika; na bonse abekaramo barosha; na kyonse kine kyaima ngo mu mana, na kabiri kyashika ngo mu mana wa ku Egypto. ⁶Ni ye uukura imiputure yakwe mu myuru, no kushimpe saama ryakwe panshi. Ewita na menshi ya muri bamba, no kuyeturwira pa muru wa kyaro, Yaweh eshina ryakwe. ⁷"Bushe tamwaba nga bana babena Kushi kuri nebo, mwe bantu bakwa Israeri-efyasosa Yaweh-bushe te nebo nafumishe Israeri mu kyaro kya Egypto, na baPerishiti ukufuma ku Kereti, na bena Aramu ukufuma ku Kira? ⁸Boneni, amenso yakwa Shikuru Yaweh yari mu bufumu bwa rubembu, kabiri kabonaura ukubufumya pa muru wa mushiri, ukufumyakofye icyakuti nshakonawirire ing'anda yakwa Yakobo-efyasosa Yaweh. ⁹Pantu boneni, nkapere funde, kabiri nkasunkanya ing'anda yakwa Israeri mukati ka nko, ngefyo umo asensa ing'andu pa rupe, pakuti takwakabe akaribwe kanono akakaponena panshi. ¹⁰Ababembu ba mu bantu bandi bakafwa ku rupanga, bonse abasosa ukuti, "Taparipo ububi ubukatukumanyapo, bakafwa ku rupanga, ¹¹"Mu bushiku ubo nkemya ihema ryakwa Dabidi iryawa, inkakirika ne kipongoro. Nkemya ne fyaomoka fyariko, no kufikura kabiri nga ku nshiku shakare, ¹²"pakutira bekaremubabasharako ba muri Edomu, na mu nko shonse abo abeta pe shian ryandi-efyasosa Yaweh-uukitefi. ¹³Kabiri boneni, inshiku shireisa-efyasosa Yaweh-iryo uurerima afika pauresepa, kabiri kiryo uurekandire myangashi akafika paurebyara mbuto. Iryo impiri shikaratonye myangashi, no tupiri tonse tukatonya imyangashi. ¹⁴Eryo nkabweshabababunkore ba bantu bandi Israeri. Bakakura imisumba iyaonarwa no kwikaramo, bakarimba ne miti ya myangashi no kunwako imyashi, kabiri bakarima amabara no kuryako ifisabo. ¹⁵Awe inkarima mu kyaro kyabo, kabiri tabakabwekeshepo ukurimbura ukufuma pa kyaro ikyo nabapera." efyo Yaweh Resa wenu asosa.

Obadiah

Chapter 1

¹Ikimonwa kyakwa Obadiya. Ifi e fisosa Yaweh parwa bena Edomu: Naumfwa inkombe ukufuma kuri Yaweh no ku ntumi iituminwe mu nko shonse, ukutira, "Aramukeni! Natureya tuyebusha inkondo pa bena Edomu!" ²Boneni, nakurengo kuyepa pa nko; ukuba muwasurwa. ³Ikirumba kya mutima obe nakikubepa, weba we waikara mu nkyenmgo kya mabwe, mu mayanda yobe yakankara; weusosa mu mutima obe auti, "Nga nani uukantentemushisha panshi?" ⁴Nangura wingaranga murwerere nga kapumpe no kukbika ikisansara kyobe pa ntanda, inkakwsisha ukufumya parya-efyo Yaweh asosa. ⁵Nga kyakutibasakara bakwishira, na bakabwararar bakwishira ubushiku-iryo wa pumputurwa!-Bushe tabefye ifyaringa ifyo barefwaya? Nnga kyakutira abakoronganye myangashi baisesa, bushe tabengasha ifyakoronganyikwa? ⁶Ifyo mifya kwa Esau fyatapwa, ne fyo ifyafiswafyakwe fyafwaikwa fwaikwa. ⁷Nabonse abakwafwa ku burwi na bakwarukira bakutamfisha na ku mupaka. Abantu bobe bonse abari umutende kuri ye bakakubepa no kukunasha. Nabarya ikiryo kyobe na babika ikiteyo mwisamba ryobe. Awe kyapesha na mano. ⁸"Bushe te muri ubo bushiku"-efyaosa Yaweh-"Nkonaura bonse abamano ba muri Edomu na bamukyetekanya mu rupiri rwakwa Esau? ⁹Na baume ba buramba kakatentuka, Temani, pakuti umuntu onse aputurwe mu rupiri twakwa Esau mukwipayaurwa. ¹⁰"Pa murandu wa bunkarwe bwakitirwe mjinoko Yakobo, insoni shikakufimba, kabiri ukaputurwa umuyayaya. ¹¹Mubushiku iryo waimininefye, mu bushiku iryo abeni basendere ifyabunonshi fyakwe, na bambi bambi baingire mu mpongoro, no kupendura wari pamo nabo nga bo. ¹²Ngatawangire pari ndume yobe, mubushiku bwakushama kwakwe, no kusamwa pa bantu ba muri Yuda burya bushiku bwa konaurwa: ngatawa nakanwa kobe mu bushiku bwakumanama. ¹³Ngatawangire mu mongoro ya bantu bandi mubushiku bwa kayofi kabo; ngatawayangire mububi bwaponenene mubushiku bwakoyofi kabo, ngatwatambarike no kuboko kobe pa fyuma fyabo mu bushiku bwa kayofi kabo. ¹⁴Kabiri ngatawaiminine pa masansa yanshira kukuputure mbutushi shakwe,

ngatawabweshe abapuswike bakwe mu bushiku bwakumanama.¹⁵ bushiku bwakwa Yawhe nabuparama pa nko shinse. Ngefyo wakita, efyo kikakitwa kuri webi; ne mikitire yobe ikakubwerera pa mutwe obe. ¹⁶Ngefyo mwamena pa rupiri rwindi urwa mushiro, efyo shikanwe nko inshita shonse. Shikanwa no kupita no kuba nga bashabapo.¹⁷ Rero mu rupiri rwa Sioni e mukaba abapusuka, kabiri rukaba urwa mushiro, na bang'anda yakwa Yakobo bakaapyana ifyakupyaninina fyabo. ¹⁸Ne ng'anda yakwa Yakobo ikaba muriro, ne yakwa Yosefe urubingu, na bang'anda yakwa Esau bakaba fisoso, kabiri bakabokya, noa kubapwisa. Tamwakabe abapusuka mu bang'anda yakwa Esau, pantu Yaweh nasosa.¹⁹ Abantu ukufuma ku Negebu bakakwata urupiri rwakwa Esau na bantu ba ku Shefera bakakwata ikyarokya ba Perishiti. Bakakwata ikyarokya kwakwa Efremu ne kyarokya Samariya, na Benjamini akapyana Giridi.²⁰ Kabiri bankore ba mu bantu ba muri Israeri bakakwate kyarokya Kenani ukufuma ku Serefadi. Na bankore ba mu Yerusaremu, abari mu Serefadi bakapyana imisumba ya Negebu. ²¹Kabiri na bapususha bakanina urupiri rwa Sioni kukutungurura ikyarokya kwakwa Esau, kabiri no bufumu bukaba bwakwa Yaweh.

Jonah

Chapter 1

¹Nomba ishiwi raywak Yaweh ryaishire kuri Yona mwana Amitai, no kutira, ²"Kabiye ku Ninibe, umusumba ukaramba. no kubira kuri o, pantu nabinina na bufika ku kinso kyandi ububi bwabo. ³Rero Yona aimine ku kufurumukaira ku Tarshishi ukufuma ku kinso kwakwa Yaweh. Kabiri aire ku Yopa no kusanga ubwato ubwareya ku Tarshishi. Eryo apere ne myendere kabiri atemukire na mu bwato ku kya nabo ku Tarshishi, ukufuma ku kinso kwakwa Yaweh.⁴ Rero Yaweh atumine umwera ukaramba pari bamba kabiri wari kipuupu kikaramba pari bamba. Kabiri mukwangufyanya ubwato bwamoneke ngo buretobaika. ⁵Nabene ba bwato baiketwe umwensho no muntu no muntu arekuta ku murungu wakwe. Baposaika ne fipe fyari mu bwato pari bamba ukuti bwangukeko. Rero Yona ninshi natentemukira panshi ya bwato, kabiri narara na muturo tukaramba.⁶ Eryo ukaramba wa bwato aishire kuri Yona no kusosa kuri ye, "Bushe kinshi urekita, naurara? Ima! Ita pari Resa obe! Narimo Resa aratwibukisha kabiri tatwaonaika." ⁷Kabiri basoshenye umuntu no munankwe, no kutira, "Iseni natufwaye ninani uwarenga ububi ubu ukutuponena." Bapenwire ne kipendwire kyaikete Yona.⁸ Eryo basosere kuri Yona no kutira, "Twebe kyafuma pi kyabubi kyonse iki ikyatuponena. Bushe nifinshi ukita, kabiri wafuma kwi? Bushe uri wa ku kyato nshi, kabiri ku bantu nshi wafuma?" ⁹Eryo Yona asosere kuri bo, ati, "Ndi mu Heber; uutina Yaweh, Resa wa mu muru, uwapanga ba bamba ne mirundu." ¹⁰Kabiri abaume bonse baikere no mwensho ukaramba no kusosa kuri Yona, ati, "Kinshi ukitire?" Ikyo abaume bonse barishibe ukuti arefurumuka ku kinso kwakwa Yaweh, ikyo aribebere.¹¹ Eryo kabiri batire kuri Yona, "Bushe kintu nshi twingakita kuri ye pakuti bamba atutararire?" Pantu bamba areaya arebipirako. ¹²Kabiri Yona asosere kuri bo, ati, "Nsumbureni no kumposha muri bamba. Kabiri bamba aremitararika, ikyo ningishiba ukuti ni pa murandu wangi iki kipupu kyamiponena." ¹³Nangura kyarifyo, abaume bonse baobeshe na maka ukuti babwerere ku murandu, rero barifirirwe pa murandu wakuti umumana areya arebabipirakofye.¹⁴ Eikyo karirire kuri Yaweh no kutira, "Twamipapata, mwe Yaweh, twamipapata, mwireka ntonawirwe pa murandu wa mweo wa uyu muntu, kabiri mwibika muropa wakaere pari fwebo, pantu mwebo, mwe Yaweh, mukite ikyo mutemenwe." ¹⁵Eryo basumbwire Yona no ku muposa muri bamba na bamba warirekere ukupunga. ¹⁶Eryo abaume barya batinine Yaweh ukutina ku karamba. Bapere ne rambo kuri Yaweh no kurape mirapo.¹⁷ Nomba Yaweh apekenye ikisabi kikaramba ikyakumina Yona, na Yona arimunda ya kisabi inshiku shitatu akasuba no bushiku.

Chapter 2

¹Elo Yona apepele kuli Yawe Lesa wakwe ukufuma munda ya cisabi. ²Alandile ati, "Nakutile kuli Yawe pamulandu wa bunake kabili nao alingasukile ukufuma munda ya kumbo nakutile ubwafyo! mwaumfwile ishiwi lyandi. ³Mwalimposele umwashika, mukati ka fibemba, na matamba yashingulukile nebo; amabimbi ne myela fyamine pamulu wandi ⁴Nalandile ati, "Ndisendelwe ukufuma ku menso yenu; lelo nkalolesha kabili kwi tempele lyenu lyamushilo; ⁵Amenshi yashingulukile nebo ukufika mwikoshi ne tenga yashingulukile nebo; ulunko lwatabilile umuntwe wandi. ⁶Natentemukile ku mifula ya mpili; icalo pamo ne mipindo yaciko fyashinkile umuyayaya. Lelo mwaletele umweo wandi ukufuma mu cilindi, Yawe, Lesa wandi! ⁷Ulo umweo wandi wafwile mukati kandi, nakutile Yawe; Elo ipepo lyandi lyaishile kuli mwebo, kwitempele lyobe lyamushilo. ⁸Batesha to milungu yabuwelewele libe bakosula icipanganio ca cine. ⁹Lelo nebo nkapela ilambo kuli webo ne shiwi ilya kutasha; nkafikilisha io ndapile ipusukilo lifuma kuli Yawe. ¹⁰Elo Yawe alandile kwisabi kabili calukil;e Yona pa mushili wauma.

Chapter 3

¹Ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli Yona umuku wa cibili cikolanda ati, "Ima, kabuye ku Ninebe, ulya umumba uukalamba, kabile kuli wenu ne mbila intu nde kweba." ²Awe Yona alimine alile naku minebe, ukulingana namashiwi Yawe amwabele. ³Nomba Ninebe wali umusumba uukalamba uwa lwendo lwa nshiku shitatu. ⁴Yona alitendeke ukwingila mu musumba napanuma ya lwendo ubushikubumo alikutile no kulanda, "mu nshiku mamakuni yane nine ali nokupokololwa." ⁵Na bantu bamu Ninebe balitetekele Lesa babilile ukukanalya. Bonse bali fwele isamu, ukufuma ku mukalamba ukufika ku banono. ⁶Mukashitafye ilyashi lyali fikile ku mfumu ya Ninebe. Alimine mu mu cipuna ca bufumu, alifulile insalu nokufimbana insamu, nokwikala mu mito. ⁷Alitumine imbila iyu landile, "mu Ninebe, ku sambu iya mfumu na bantu kankala bakwe; "mwileka umuntu nangu umo nangu inama ifinama nangula umukuni, fisonde icili conse. Umileku filye, nangula ukunwa amenshi. ⁸Ulo fyonse umuntu ne nama fibe ifya kufimbwa. Leken cila umo apilibuke ufuma ku musanga wa bubi nokufuma nakulukakala ululi mu maboko yakwe. ⁹Nani uwishibe? Lesa engatesha no kupili bula amano yakwe no kufuma ku bukali bwatinisha pakuti tatulobe." ¹⁰Lesa alimwene ificitwa fyabo, ukuti bali pilibukile ku misango shabo ishabubi. Eico kabili Lesa alipilibwile amano yakwe pakukandwa uko alandile ukucita kuli bena, nocicita tacicitile.

Chapter 4

¹Awe ici tacasekeshe Jona elo aliba uwakukalipa sana. ²Elo Jona alipepele kuli Yawe nokusosa, "Mwebo, Yawe, Bushe te ifyo na landile ilyo naliku numa mu calo candi? Ici amulandu wine ndi pangile pa kubala nokufuma ukuya ku Toutshishi - pantu nali uwa kwishiba muli Lesa uwa ku senamina, kabii uwa nkumbu, uukokya ukukalipa uwa fulisha ukutemwa kabili uulanguluka ku numa ukufuma ukutuma icibi. ³Na nomba Yawe nde kupapata, senda umweo wandi kuli nebo, eico cisuma nebo ukufwa ukucila ukwikala." ⁴Yawe alandile, "Bushe cisuma webo ukuba uwakukalipa?" ⁵Elyo Yona alifuminemo na mu musumba nokwikala kukabanga lubali ku musumba. Kulya alifangile umwawakwikala kabili no kwikala umo mwine mu cintelelwe pakutula alekumona cinshingwa monekela umusumba. ⁶Yawe Lea alipekenye icilimwa noku cilenga ukukula pa mulu ukucila Yona pakutula cingaba cintelelwe ica ku cila pa mutwe wakwe ica ku mutalalika kucula kwakwe. Yona aliba uwa ku sansamuka pa mulandu wa cilimwa. ⁷Nomba Lesa alikenya icisenda pakusalika kwa kusaba ulucelo lwa konkapo. Kabalikile pa cilimwa kabili ne cilimwa ca lyumine. ⁸Nomba caishile ba ilyi akasuba kaleima ulucelo lwa konkapo, Lesa apekenye umwela uwa kukaba uwa ku kabanga. Elyo akasuba kaumine panshi pa mutwe wakwa Yona elo afwile akafwa akanono. Elyo Yona akabile ukuti cingalinga ukufwa. Alilandile palwakwe umwine, "Cili icawama kuli nebo ukufwa ukucila ikwikala." Elyo Lesa alilandile kuli Yona, "Bushe cisuma ukuti uli uwa kukalipa pa mulandu wa cilimwa?" ⁹Elyo Yona alilandile, "Cisuma ukujtila ni nkalipa, ukufika na kumfwa." ¹⁰Yawe alilandile, "Walikwata inkumbu pa cilimwa pali ico usha bombele, nangula bushe wali cipangile ci kule. Calikule mu bushiku kabili cali fwile mu bushiku. ¹¹Elo kui nebo, bushe tekuti nkwate inkumbu pali ninwe, umusumba ukalamba, umo umuli abantu 120, 000 ukulilapo abashaishiba ubupusano ubwaba kukuboko kwabo ukwa ku kulyo nokuboko kwabo kwa cipiko, kabili ne nama ishingi?"

Micah

Chapter 1

¹Aya e mashiwi yakwa Yaweh ayaishire kuri Mika uwa ku Moresheti munshiku shakwa Yotamu, Ahasi, na Hesekaya, imfumu yakwa Yuda, iyo abene ukutampira ku Smariya na ku Yerusaremu. ²Umfweni, mwe bantu bonse. Umfweni, ikyaro, na fyonse mwe fyabamo. Rekeni shikuru Yaweh abe nte yenu bonse, shikuru umurungami umwine wa rupungu. ³Boneni, Yaeah areisa umwine ukufuma ku kifuro kyakwe; areika arenyantaura na pa muru wa nkyenshi ishitari isha pano kyaro. ⁴Impiri shikasunguruka nge pura iriri mupepi no muriro, ne mipoka poka ya kurakurepuka yarepongoroka ukufuma kunkyende iyaima. ⁵Ifi fyonse ni pa murandu qwakutira Yakobo aripura amafunde, na pa murandu wa membu sha ba mu ng'anda yakwa Israeri. Bushe bu mpura mafunde bwakwa Yakobo kinshi? Bushe te bena Samariya? Bushe inkylene sha pa muru isha bena Yuda ninshi? Bushe tari mu Yherusaremu?" ⁶Nkakita umusumba wa Samariya nga mu mpiri wafitanta mu mpakaukira nge nkyende ya kurimamo umwangashi, nakunkurushisha amabwe mu mukonko no kusha imiforo pa mbiri biri. ⁷Nkatobaura uturubi tonse turya twabamo no kutusha tupimfya tupimfya, ne fyaube fyonse bapokerera ndi no kufyokya ku muriro, no konaura ifimpashanya fyabo ifyamirungu. Apo aronganika pamo ifyabupe fyonse ifyafumine kuri bakirende, na kabiri nkafibwekesha pakutira fikabe amaripiro kuri bakirende. ⁸Pantu pa murandu wa iki kintu na kurairirira uburanda no kurosha; nakuraensha uwabura ukufwara indyato ku makasa yangi kabiri na kuraenda umuneke; na kurabosa nga mu mbwe no kurarosha nge ntitimishi. ⁹Pantu ifironda fyangi tafipora, pantu fyafika nomba na ku Yudeya. Fyafika nomba na ku mpongoro sha bantu, ba mu Yerusaremu. ¹⁰Mushimikirako nangura bamo aba mu Gati; mwirarira nangunra panono. Ku Beti Reafira nakuraifuntaura na mu rukungu ne mwine. ¹¹Piteni mwebekashi ba mu Shadfira, mureyafye umuneke ninshi ne nsoni nashimwikata. Na mwebo mwebekashi ba mu Sanamu tamwakafume mu musumba wenu. Kaurosheni, mwebekashi ba ku Be Eseri pantu ubukingo bwenu na busendwa. ¹²Pantu abekashi ba mu Maroti bareongorokafye ku kifukushi barerorera ukumfwa ishiwi irisuma. Pantu amasanso nayafika ukufuma kuri Yaweh ukufika na ku mpongoro sha ku Yerusaremu. ¹³Kakireni bakabarwe ku makyereta yenu, mwebena Rakishi, uko urubembu rutendekera ku mwana mwanakashi wakwa Sioni, pantu muri mwebo mwari ukupepa uturubi ku bena Israeri. ¹⁴Eikyo muri no kupera ifya bupe fyakurayaninapo na bena Moresheti Gati; aba mu mu ng'anda yakwa Akisibi uukasangwa ukutira warebepaika imfumu sha bena Israeri. ¹⁵Nebo na kabiri nkatuma umurwani pari mwebo mwe bena Maresha, imfumu ya Israeri ikafurumukira ku Aduramu. ¹⁶Beyeni no kuputura

Chapter 1

imishishi mu mitwe, pantu abana benu abo mwatemwisha. Rekeni imitwe yenu iparama nga imitwe ya makubi, pantu abana benu bakakakwa ku munyororo muri bunkore.

Chapter 2

¹Barishama abantu abapinga ukukita ifyabipa. kuri bonse abapanga ukukita ifyabusenshi rintu bari pa misengere yabo. Munshita ya rukyero barakikita pantu na bakwata amaka. ²Nga mabara barekumbqwa ninshi bakopoka; nga barekumbwa amayanda bakopoka. Barakyururusha umuntu na ba mu ng'anda, umuntu ne fintu fyakwe ifyakisharako. ³Eikyo Yaweh wasosa ukutira, "Boneni nomba nkopekanya ukumuretera amasanso pa mutundu wenu, umo mushakafumye imikoshi shenu. Tamwakuraenda kirumba kirumba. ⁴Muri burya bushiku abantu bakaramimbira urwimbo rwa manshoko na pakwimba bakararumba ifyo kikamukitikira. Bari no kwimba, 'Ikine kinefye na batupokorora fwe bena Israeri.' Yaweh natupoka ikyaroy kya bantu besu. Bushe kinshi engakifumisha kuri nebo? Napera amabara yesu kuri ba kisanguka!'" ⁵Eikyo, mwebo mwebakankara tamwakamwate impyani shakwakanya nangura ukupendura ku kinso kyakwa Yaweh. ⁶"Mwirasesema." Efyo bakasesema wabo basosa. "Tabafwire ukusesema pari ifi fintu: insoni tashakatukimfye na karya." ⁷Bushe kuti mwasosa iki, mwe ba mu ng'anda yakwa Yakobo, "Bushe mupashi wakwa Yaweh nafurwa? Bushe ikine kinefye iyi mikitire yakwe?" Bushe amashi yangi tayakita ikisuma kuri onse uukita ifyarungama? ⁸Muremina abantu bangi kwati narimo fipondo fyenu. Murafura, ifyakufwara, kuri bonse abarepita ku murandu wa mutunganya, kwati bashirika abarefuma ku nkondo iyo babona ukutira na bakingirirwa. ⁹Muratamfya banamayo aba bant bangi mu mayanda yabo: murapoka na maparo ku bana babo umuyayaya. ¹⁰Aramukeni, kabiyeeni, pantu ino te nkyende iyo mwebo mwingaratushishako, pantu tayasangururwa: nayonaika pa murandu wa konaurwa. ¹¹Nga kyakutira umo aisa kuri mwebo mu musango wa mipashi shabufi no kumibepa afresosa ukutira, "Nebo narasesema ukutira muri no kukwata umwangashi pamo no bwarwa ubwingi, "Mufwire mwaishiba ukutyi bena kuti bamupokerera no kuba kasesema wabo. ¹²Mukine kine ndi no ku muronganika pamo mwebo bonse, mweba kwa Yakobo. Nkamuronganika pamo bonse mwe bena Israeri mwebasharapo. Nkabareta pamo nge mpanga ishibwerera mwikora, nga umukuni wa mpangauko shirekupa pa kushikyema. Ku kuba ikyongo ikikaramba pantu kukaba amabuara ya bantu. ¹³Umo uukabeswira inshira akabatangirira. Bakeminina pantanshi no kuya: imfumu eikabatangirira pantanshi yabo. Yaweh akaba pakati kabo.

Chapter 3

¹Naranda, "Nomba kutikeni, mwentungurushi shakwa Yakobo bakateka ba mu ng'anda yakwa Israeri: Bushe takuri ikyarungama ukwishiba ubupingushi?" ²Mwaripata ifisuma no kutemwa ububi, mwebarepaura inkanda shabo, ne minofu yabo ku mafuta yabo- ³mwebo na kabiri murarya no munofu wa bantu bandi, no kubatobaura amafupa yabo, kabiri no kuyaputaura mutupimfya nga aya mu mpoto, nge nama ya mukati ka mpoto. ⁴Eryo mwebo mwebatungurura mu karirira kuri Yaweh, rero takamwasuke. Akafisa ikinso kyakwe ukufuma kuri mwebo pari irya nshita, pantu na mukita ifyabubifi. ⁵Yaweh arandire fi, "Rero kuri bakasesema, abatungurura abantu bandi mukubarufya, nga umo abapera ifyakurya, babirikisha, 'Umutende.' Rero nga tababikire nangu fimo mutunwa twabo, barenga abene inkondo kuri ye. ⁶Emukutira, kikaba ngo bushiku ubwabura ikibonwa kuri mwebo; ikaba nimfimfi ukwabura urubuto. Akasuba kakaponena pari bakasesema, na kasuba kakafita pari bo. ⁷Bakabona bakarengwa insoni, na bakabuka bakarengwa ubufi. Bonse abene bakafimba pa miromo yabo, pantu takwakabe ubwasuko ukufuma kuri Resa. ⁸Rero parwandi, narisuramo amaka ukupitira ku mupashi wakwa Yaweh, naisuramo no muringanya no buparume, ukurongora kuri Yakobo ifyabupingushi bwakwe, na kuri Israeri imemba. ⁹Nomba kutikeni kuri fi, mwebo mwentungurushi sha mu ng'anda yakwa Yakobo, na bakateka ba ng'anda yakwa Israeri, mwebo mwebatungurura umuringanya, murafurunganya ifintu fyonse ifyarungama. ¹⁰Mwakura Sioni no muropa na Yerusaremu na mampuru. ¹¹Bantungurushi benu bapingura mu mafisa kanwa, bashima pepo benu bafunda pa maripiro, na bakasesema benu baronga urubuto pa ndarama. Rero mwashintirira pari Yaweh no kusosa, "Bushe Yaweh taba na fwebo? Takwakabe ububi ubukesa pari fwebo." ¹²E mukutira, pa murandu wenu, Sioni akarimwamo ibara, na Yerusaremu akaba umwina wa fita. Kabiri na karundu rundu kakaba akasansuka mu nkyende sha mitengo.

Chapter 4

¹Rero mu nshiku shakurekeshako ku kesakubako ukuti urupiri rwa pa ng'anda yakwa Yaweh rukapangwa nge mfumu pa mpiri shinankwe. Rukasumburwa ukukira pa tupiri tonse, na bantu bakanonkera pari ro.²Inko ishingishikarikuyako no kusosa, "Iseni, rekeni turekuya mukunina urupiri rwakwa Yaweh, ku ng'anda yakwa Resa wakwa Yakobo. Akarikutufunda inshira shakwe." Pantu ukufuma ku Sioni emo aperere amafunde, na mashina yakwa Yaweh ukufuma ku Yerusaremu. ³Akapingura abantu abengi kabiri akasara no kupampamika inko sha nkondo ukushitwara ukutari. Bakoma impanga shabo kuri purao ne misumbo yabo ifyakutungwira imiti; uruko tarwakasumbure urupanga ku ruko ruko runankwe, nangura ukusambirira ifya nkondo tafyakabeko na kabiri. ⁴Kanshi kira muntu akarikwikara munshi ya mwangashi wakwe na munshi ya kimuti kya mukunyu wakwe. Takuri nangu umo uwakubasakamika, pantu akanwa kakwa Yaweh wa mabumba arisosere. ⁵Pantu ukwenda kwa bantu bonse, kira umo, mwishina rya ku karesa kakwe. Rero tukendere mwishina ryakwa Yakwe Resa wesu umuyayaya no muyayaya. ⁶"Pari buray bushiku"- uku e kuraya kwakwa Yaweh- "Nkakoronganika abaremana no kuronganya abo na kyushishe. ⁷Nkapibura abarema abatunturu, na basurirwe ukuba uruko urwakosa, na ndi, ninebo Yaweh, bajanteka pa muru wa rupiri rwa Sioni, pari rero no muyayaya. ⁸Kuri webu, mwefitekwa fya pa rupungu, pa rupiri rukubana mwana Sioni-kuri webu ku kesa, iryo kukesa ubuteko bube ubwakare bukabwera, no musumba ukatekwa ku bana banakashi ba mu Yerusaremu. ⁹Nomba, muranshi nshi mukosesha pa kupunda? Bushe tamwabamo imfumu muri mwebu? Bushe nikyo bakiroro bobe bafwa? Bushe iki kirekaripa ngo mwanakashi uuri pa kupapa? ¹⁰Ukukaripwa ngo uuri pa kupapa umwana, we mwana mwanakashi wakwa Sioni, ngo mwanakashi uuri pa kupapa. Pantu nomba ukya no kufuma mu musumba, no kwikara mu mabara, no kuya ku Babironi. Kurya eko Yaweh akakusarira ukukufumya mu maboko ya barwani bobe. ¹¹Nomba inko ishingishikakushinguruka; bakaranda, 'Rekeni akorwe; rekeni amenso yesu yakimone pa Sioni.' ¹²Tabaishibire imitontonkanishishe yakwa Yaweh, nangu baritesha ukupekanya kwakwe, pantu nabaronganika nge mipo ya ng'anu iyo bapekenye pakubaipumaure. ¹³Aramukeni no kuya, mwibona abanakashi ba Sioni, pantu nkarenga insengo shenu ukuba ishafyera. Na mabondo ya mukuba. Ukashonaura abantu abengi: no konawira Yaweh ubunonshi bwabo, ne fyuma fyabo ukuba ifyakwa Shikuru we sonde ryonse."

Chapter 5

¹Nomba wise ukolongane imuka yabulwi, we mwana mwanakashi uwafita! ukusanswa kulibikilwe pali fwebo! Ku mwando balyumineko kapingula wakwa Israeli pe saya.²Lelo webo, Betelehemu Epafrata, nangula fye waba uwakucepesha mu nikowa yakwa Yuda, muli webo muli nokutula umo kuli nebo ku kuteka muli Israeli, untu intampilo yakutula ku noluta sha ku kalenakale ukutula ku muyayaya. ³Kanshi muli ico Lesa akabafumamo, mpakafye inshita ulo uukopapa akofyala umwana, kabili nabakushalako ba wabo babwelulukila ku bantu ba kwa Israeli. ⁴Akaba uwakwiiminwa no kukumba umukuni wakwe mu kukosa kwakwa Yawe, mukupulama kwe shina lyakwa Yawe Lesa wakwe. Bakashala, ico elo akaba umukulu ku mpelekesho she sonde. ⁵Ico uyu ukaba emutende - ulo abena Ashuri bakesa mu mpanga yesu, kabili ulo bakanyanta mu matololo yesu, elo tukabemisha bakakumba cine lubali ne ntungulushi cine konse konse pa baume. ⁶Bakalekukumba impanga yakwa Ahuri no impanga, ne impanga yakwa Nimrodi mu mingililo ya shiko. Akatulumwinako ku bena Ashuri, ulo bakoisa mu mapnga yesu, ulo bakonyanta mukati ka mipaka yesu. ⁷Abapusumukako bakwa Yakobo bakaba mukati ka bantu banngi, nge cine ukufuma kuili Yawe, ngo kumina pa cani, uko ukushipenbela umwaume, kabili takupembelela abana ba bantunse. ⁸Abapusumukako bakwa Yokobo bakaba mu nko, mu bantu abakufuma, nge nklamo mu nama sha mu mutengo, ngo musepela wa nkalamo mu mukuni ya mapanga. Ulo ukoya ukupula muli shena, akalekushinyantaula no kulashilepaula tupimfyatumfya kabili kukabulako no wakubalamwinako. ⁹Ukuboko kobe kukasumbwilwa pa balwani bobbe, kabili kukabonaula. ¹⁰"Cikacitika pali bulya bushiku"- ukukulanda kwakwa Yawe - "Ukutula nkonaula bakafwalo bobbe ukufma muli webo no kukufya ama celeta yobe. ¹¹Nkonaula misumba mu mpanga yobe no kuposa panshi amalinga yobe ayakosa. ¹²Nkonaula ubuloshi mu mpanga yobe, kabili tawalakwate ba kapendula abakutwalilila. ¹³Nkonaula ifyakupashanya ifyaimikwa na mambwe ya nceshi ukutula muli webo, tawakakonkanyepo ukushinshimuna icakucitwa ku minwe ua muntu. ¹⁴Nkonaula ifyakwimikwa fya Ashela ukutula muli webo, kabili nkonaula imisumba yobe. ¹⁵Nkonaula icilandushi mu bukali ne cipyu pa nko shintu shishaumfwile."

Chapter 6

¹Nomba umfweni kufyo Yawe alandile, "Ima kabili ulubulule umuylandu obe ku cinso ca mpili; leka utupili tumfwe kwi shiwi lyobe. ²Umfweni ku bupingushi bwakwa Yawe, mwebo mwe mpili, elo na mwe mifula ya shipikisha ya pano isonde. Pantu Yawe alikwete ubupingushi na bantu bakwe, Kabili akalwa mu cilye na Isreali, ³"mwebantu bandi, findo nacita kuli mwebo? Namitendwisha shani mwebo? Nshinineni nebo! ⁴Pantu nebo nalimifumishe mu calo ca Egupti no kumipususha mwebo ukufuma mu nganda ya busha. Nebo nalitumine Mose, Aroni, na Miriamu kuli mwebo. ⁵Mwe bantu bandi, ibukisheni ifyo Balaki imfumu ya bena Moabu ya elengeny, kabili ne fyo Balaamu umwana mwaume wakwa Beore amwa Sukile ena ulo mwalile ukufuma ku shitimu ukya ku Gilgali, nga mwingeshiba ukucita ubulungami bwakwa Yawe."wandi?⁶Nindo nebo leta kuli Yawe, ulo Nebo nko fukama kuli Lesa wa mu mulu? kuti nebo naisa kuli ena ne mitulo iya koca, na bana ba ngombe abakwete umwaka? ⁷Bushe Yawe akasekela muli ba sukusuku ba makana, nangula mumakana ikumi ya mimana ya mafuta? Nebo ningapela ibeli lyandi pa bupulumushi bwandi, icisabo ca mubili wandi pa lubembu lwa mweo. ⁸Alikwebele weba, we mwaume, ni cindo icabune, kabili cindo Yawe afwaya ukufuma cita weba: cita ubulungami, temwa inkumbu, kabili enda uwa ice fya na Lesa obe. ⁹Ishiwi lyakwa Yawe liko bilikisha ku musumba- na nomba amano yala tina ishina lyobe: "kutikeni ku nkonto ya maka na umo uwa ibika mu ncende. ¹⁰Muli fyuma mu mayanda yaba bifi ifishili fya muli bucishinka, ne milingo shabufi isho ishili sha muselu. ¹²Bushe nebo kuti natinga umuntu ukuba uwaele nga cakwebati ako bomfya ifipimino ifya bu cenjeshi, no mwakututila kwa bufi ukwa milingilo? ¹¹Abaume bakankala baliswilemo ifikansa, abekashi balilandile ifya bufi, kabili ne ndimi sha mutunwa twabo shilabepa. ¹³Mwebo mukalya lelo tamwa ke kute; ukubulisha kwenu kukekalilila mukati kenu. ¹⁴Mwebo mukabika ifipe pambali lelo tamwaka fipusushe, kabili nefyo mwasunga nebo nka fipela ku lupanga. ¹⁵Mwebo mukala kutanda lelo tamwa kale kusombola; mwebo mukale kukama imiolife lelo tamwa kale kuisuba amafuta; mwebo mukale kukama ifisabo fya myanganshi lelo tamwa kale kunwa mwangashi. ¹⁶Ifipope fya pangwa na Omri fili sungilwe, na fyonse ficitwa fya nganda yakwa Ahabu. Mwebo mwendela muli bu mpanda mano bwabo. Eco ndemilenga mwebo, umusumba, uwa onaulwa, na mwebo mwe bekashi bakabe fibombelo fya kuwelesha, kabili mwebo mukasenda umusebanya wa bantu bandi."

Chapter 7

¹We buranda kuri nebo! Pantu naba nge fisabo ifyasabwa munshita ya rusuba, kabiri nge myangashi iyafumba; takuripo ne kisankunta kya myangashi iya kurya, nangu ikunyu rya kubarirapo iryo umutima wandi ukofwaisha. ²Uwakishinka ari aroba ukufuma pa kyarō takuriko no muntu uwarungama mu bantu bonse. Bonsefye barairira ukurorera ukusumya umuropa; kira muntu arekesesha indume wakwe kwi sumbu. ³Iminwe yabo yariwama sana ukubomberako ifyabubi: intungurushi yarombako indarama, kapingura bamubosha, no mwaume maka akoeba abanankwe ifikofwaya umweo wakwe. Efyo abapangana bonse. ⁴Umusumba muri bo aba kwati fyakurasaura, no murungami abipishapo ukukira ikipamba kya myunga. Ubi e bushiku baebere ba maro,nda bobe abaume, ubushiku bwakukandwa kobe. Nomba e nshita ya kimfurunganya kyabo. ⁵Mwikyetekera umwina mu paramano onse; mwibika isubiro mu munenu uri onse. No kufumafye ku mwanakashi urarira mukifuba kyonse sungirira imyeshi ya ku kanwa kobe. ⁶Pantu umwana mwaume atuka wishi, umwana mwanakashi asangukira nyina, no murokashi akasangukira nyina tyara. Abarwani bantu aba mu ng'anda yakwe. ⁷Rero nebo, nkororesha kuri Yaweh. Ngorekurorera Resa wepusukiro ryandi; Resa wandi ako ngumfwa. ⁸Kibara ukusaminwa pari nebo, we murwani wandi, pantu nga nawa, nkema. Eryo naikara my mfinshi, Yaweh akansanikirako. ⁹Apo nebo ndibembukire kuri Yaweh, ngoshipikisha ku kifukushi kyakwe mpaka akanduburwire irubururo no kupingwirako. Akandeta ku rubuto, na nebo nkabona uburungami bwakwe. ¹⁰Eryo umurwani wandi abona iki, ne nsoni shikafimba uuranda kuri nebo ati, "Ari kwisa Yaweh Resa obe?" Amenso yangi yakaroresha pari ye; uko akonyantaurwa nga matipa mu mansa. ¹¹Ubushiku bwakukura ifibumbiri fyobe bukoisa; muri ubo bushiku ukaserera ukutari sana. ¹²Muri ubo bushiku abantu bobe bakesa kuri webō, ukufuma ku Ashuri na ku misumba ya mu Egypto, ukufuma kuri bemba ukufika kuri bemba, no kufuma ku rupiri no kufika ku rupiri. ¹³Rero ikyarō kikonaurwa pa murandu na bantu abaikarako, pa murandu wa fisabo fya mikitire yabo. ¹⁴Kyemena abantu bobe ku nkonto yobe, umukunio wa bupyani bobe. Abaikara beka mu kiputurwa, pakati ka mpanga ya muremfwe. Rekeni barye mu Bashani na Giridi kwati mu nshiku shakare. ¹⁵Kwati nshiku nishirya iryo bafumine mu kyarō kya Egypto, efyo nkabaranga ifipeshā mano. ¹⁶Inko shikabona no kurengwa insoni na maka yabo yonse. Bakabika iminwe yabo patunwa twabo; amatwi yabo yakakoma. ¹⁷Bakamyanga urukungu kwati ni nsoka, kwati fibumba ifikuraika ifikakuraika pe sonde. Bakesa no mwensō ukufuma mu fyakuikingirishamo; bakesa kuri mwebō, Yaweh Resa wesu, kabiri bakatira pa murandu wenu. ¹⁸Ninani Resa nga mwebō-uwarera ifirubo, urabako ku mampuru yaba mu bupyani bwakwe abashako? Uutasunga ubukari bwakwe umuyayaya pantu aritemwa uruse rwakwe. ¹⁹Nakabiri ukatukwatira inkumbu; mukatusaranganishisha ama mpuru yesu ku makasa yenu. Ukuposa membu shesu shonse panshi ya kubemba. ²⁰Mukapera ikishinka kuri Yakobo no ruse kuri Abrahamu, nga firya mwarapire kufikorwe fyesu me nshiku shakare.

Nahum

Chapter 1

¹Ukushikimikwa kwa pari Ninive. ibuku rya ki monwa kya kwa Nahumu, umwina Elokoshi. ²Yahweh ni Resa wa bukwa kabiri uwa kirandushi; Yahweh wa kirandushi kabiri airuramo ikipyu; Yahweh abika ikirandushi pa barwani bakwe, kabiri atwaririsha ukifukushi pa barwani bakwe. ³Yahweh arakokora ukufurwa kabiri mu kuru ku maka; Yahweh apanga inshira yakwe muri nkankungwe eryo na mu kipuupu, eryo na mumakumbi erukungu rwa makasa yakwe. ⁴Arakaripira bemba no kumurenga ukuma; arakamya ne mironga yonse. Bashani arinaka, pamo pene na Kamere; na maruba ya Rebanoneni yanaka. ⁵Impiri sha tenta ku kinso kyakwe, no tupiri twa sungurika; isonde rya tobaika ku kinso kya kwe, mukine isonde ryonse eryo na bantu bonse abakaramo. ⁶Ni nani unga tama ku bukari bwakwe? Nani unga kana ku kifukushi kya kufurwa kwakwe? Ubukari bwakwe bupongoroka kwati muriro, ne fimabwe fyatobaika kuri ye. ⁷Yahweh musuma, ni nkosho mu bushiku bwaku manama; kabiri eshiba onse utwara bankore kuri ye. ⁸Rero akita imperekesho ku barwani bakwe ne kipupu kya ryeshi; akabapepekera ku mfimfi. ⁹Bushe finshi abantu bobe bako panga pari Yahweh? Akakita imperekesho kuri kyena; ikimfurunganya takya keme na kabiri iyo. ¹⁰Ngefyo imyunga iya kobenkana kabiri nge kya kunwa kya va kya korwa bakapya kwati fisoso ifyauma. ¹¹Ukufuma muri webō, Ninive, nafuma umo uukapanga amapange yabi pari Yahwe uupanda amano ya bubifi. ¹²Iki ekyo Yahweh asosa atira, "Nangu kyakuti barikosa sana no kufura nganshi, nifyo fine bakaputurwa, na bantu babo ba kaya. Rero webō, Yuda: Ukatira nari ku kyushishe, nsha ka

kukyushopo na kabiri. ¹³Nomba nkoputura ikori rya bantu ukufuma kuri webo; nkaputaura iminyororo yobe."¹⁴Yahweh na pera ifunde pari webo, we Ninive: "Takwakabe na kabiri aba kupyana ishina ryobe. Nkaputura ikimpashanya kya baswa ne kya engururwa ukufuma mu mayanda ya mirungu yobe. Nka kupekanishisha inshinshi yobe, pantu wari sushiwa."¹⁵Boneni, pamuru wa mpiri epari amaksa ya muntu ukoreta imbira nsuma, uko birikisha umutende! Sefya imitebeto yobe, we Yuda, no kufikirisha imirapo yobe, pantu umubifi takatare engirapo muri webo na kabiri iyo; ariputwirweko umupwirapo.

Chapter 2

¹Uyo uusaranganya areisa pari webo. Rindeneni ifibumba fya musumba, kyekyeteni imisebo, karabaneni, sunkeni amaka yenu yonse pamo. ²Pantu Yahweh arabwekesha ukukindama pari Yakobe kwati bukindami bwa bena Israeri, pantu abareipaya ba barofya no konaura imisambo ya mwanangashi wabo. ³Inkweru sha mparume shaume na shikashika, abashirika na bafwara ifya kurwiram; amakereta ya fyera yarebeka, pari ubu bushiku bari abaipekanya, ne misumbo yabo iko tupainka mu mwera. ⁴Amakereta yarebutuka mu misebo; yareti ya butukira uku ya bwekera mu misebo ya pabuka; yakoboneka kwati myenge, yarebutuka kwati karumba. ⁵Ibukisha abakankara bakwe; baretarantanta mukuya kwabo; bareyangufyanya ukuya pankasa amaringa ya musumba, ne kwera shikaramba na shipangwa kare ishaku ikingiriramo ku bare bapakasa. ⁶Ku mpongoro shakumimana kwaisuka, nakukipango kwa bongoroka. ⁷Huzzabi naikatwa kabiri na sendwa; abanakashi ababomfi bakwe bareng'winta nge nkunda, bareuma na pamabere yabo. ⁸Ninive arikwati kamana ka menshi akarewa, na bantu bamu Ninive barebutuka kwati menshi. Bambi barepunda ati, "Rekeni ukubutuka." Rero tapari uurebwekera bwekera kunuma. ⁹Sendeni silfere, na goride, pantu takuri impera ku fyasungwa, basenda ifya ku kumbwa fyonse ifya mu Ninive. ¹⁰Mu Ninive tamushere nangu kamo; tamuri akashere nabonaura, umutuma wa bantu bonse bausungurika, amakufi ya tetema pamo. Imisumba naiputauka; na pamenso parifye kimbi kimbi. ¹¹Murikwisa mu bwimba murara inkramo, ne nkyende ya twana twa nakaramo umo twarerira ifya kurya fyatuko, ne nkyende umo inkaramo ishaume ne shikota shareenda, no twana, ukushari nangu ikya kushitinyako nangu kimo? ¹²Inkaramo yareti ngayaipaya inama yaresantawira abana; yarekyura pakufwaira iyakashi ifya kurya, kabiri na mu bwimba mwareisurafye ifitumbi fya nama. ¹³"Bona, nakwarukira- ifi efyaranda Yahweh wa mabumba. Nkokya amakereta yobe mu kyushi, no rupanga rukonaura imisepera ya nkaramo. Nkafumyamo ne nama shakurya mu mpanga yobe na mashiwi ya nkombo shobe tayakatatare ayo mfwikapo nakarya."

Chapter 3

¹We buranda ku musumba uwaisuramo umuropa! Umwaisura ubufi no kwiba; ububi bwaba mu musumba.
²Nomba kuri icyongo kya bwembya ne kyongo kya kukorokota ikya mawiro, ne nshindo shaba kabarwe na makereta yaretoraureka.³Abenda pari bakabarwe bari abafurumbana, urupanga rurabengeshima, na bafura ne misumbo! Imina ya fitumbi, ne mibiri ya fitumbi tekuti ipendwe- na bantu bareipuntura mu mibiri ya fitumbi.
⁴Iki kirekitika pamurandu wa kutemwisha ubusuma vwakwa kirende umwanakashi, abakaengera mu buroshi abashitisha ifyaro kuri bukirende, na bantu pamurandu wa mirimo sha buroshi.⁵"Bona, ninkwarukira- efya sosa Yahweh wa mabumba nara kufura insempe no kukufimba pa mesno na rarerka ne fyaro fyonse fikutambire, ndekurenga insoni ku mabufumu.⁶Nkaposi pari ifya makakamiko no kukusara; nkakukitako nge kya kutamba.
⁷Kikaba ikya kuti umuntu onse uwa kuroresha akarebutuka no kuranda ati, 'Ninive nayonaika; nani aka muririrako uburanda?' Ni kwisa nkaya uko nkafwaya uwa ku kusansamusha?"⁸Ninive, bushe wariwama ukukira umusemba we Tebe, uyo uwabera Kumuna wa Naile, uyo uwakwete amenshi ukushinguruka, ne kyakingirira ni bemba, na bemba ari eki bumba.⁹Kushi na Egypto bari emaka ya musumba, kabiri tayari ne mpera; Puti na Libya bari bakafwa ba musumba.¹⁰Rero abena Tebe abri basendere; baire muri bunkore; na bana bauko bafwantawirwe pa mitwi sha mishobo shonse; abakindami abarimo ba basendere mu minyororo no ku bakaka.
¹¹Nobe ukakorwa; ukafwaya ukufisama, kabiri ukufwaya ikya kufisamamo kubarwani bobo.¹²Amaringa yenu yonse yakabafye nge mikuni iiriko amakungu ayapwa: Ikya kuti umo nga apukumwiko ne fisabo kuraponena mu kankwa kaurerya.¹³Bona, abantu abari muri webi banakashi; impongoro sha musumba obe na shisunkana sana ku barwani bobo; ne nshimbi sha musumba shikapya ku muriro.¹⁴Tapa amenshi aya kukingirira umusumba, koshga amringa yobe; kabiye mwiroba ukandire indaka, tora ikikombara.¹⁵Umuriro ukukokya, no rupanga rukakurofya. Rukakurofya nga firya ba makanta abana bonaura kyonse. ifusheni mwe bene kwati ni ba makanta abaresenya.¹⁶Mwafusha aba makwebo ukukira ne ntanda sha mu muru; rero mwaba kwati ni ba makanta abana abareonaura amabara no kupupuka.¹⁷Abana baume ba mfumu bari kwati ni ba makanta, na bashirika bobo bafura kwati ni bamakanta abengi abarongene ku kibumba pa bushiku kutarere.¹⁸We mfumu ya mu Ashuri, bakakyema bobo bashipura; abakankara bobo barar utwamfwa. Abantu bobo basarangana mu mpiri, kabiri tapari na baku bakororanganika.¹⁹Teti kuboneke ukuposhiwa kwa fironda fyobe. Bonse abakomfwa imbira yobe bakasekerera pari mwebi. Ni pari nani ububi bobo bushapitapo?

Habakkuk

Chapter 1

¹Ubusesemo bwakwa Habakuku kasesema amwene, "Yahweh, nkorira ukufika kunshita yarepa kutira mungafwe, no kungufwa iyoo? ²Nkibirikisha nganshi pamurandu wa kimfurunganya! Rero tamukomumpususha.³Bushe kinshi mwandekeresesha ukutira ndetamba ku mikitire iyabipa? Ublonaushi pamo ne fimfurunganya firi pa ntanshi yangi: kuri ifikansa no ruburi nari rurefurirakofye.⁴Pa murandu wa ifi fintu amafunde nayasurwa, no muringanya tauretwaririra inshita yonse. Pantu bankita tubi bashingurwike abarungami; eikyo mu muringanya mwiswire akapaturura.⁵Rojresheni mu nko shonse no kushobona; sakamaneni no kusunguka! Pantu nebo mukine kinefye ndi no kubomba umurimo mu nshiku shenu isho mushakasumine nga bamishimikira.⁶Pantu boneni, ndi pakwimya abena Karedeni-uruko urwa karuka kabiri urwaangukiririrwa-urubutukira ku kupoka ubufumu bwa pano kyarwo pa kukwata ubwikashi ubushiri bwa ruho.⁷Bena bakureta zimisoka kabiri bakutinisha; ubupingushi bwaba no bukankara bwabomufumafye ku bene.⁸Bakabarwe babo barubiroukukira ne mbwiri kabiri bakari ukukira imimburi ya kyunguro. Eikyo aba pari bakabarwe babo baya ababusaka, na baume ba pari bakabarwe babo bafuma ku nkyende sha kutari-bapupuka nga bakapumpe abarepampira ukurya.⁹Bonse besa ku kukukita ifyongo; ukutinya kwabo ku bakuntanshi ngo mwera wa mu matororo kabiri baranganika ba nkore ngo mukyanga.¹⁰Eikyo barapuma imfumu, na bakateka bababika mu mupumo kuri bo. Baraseka nabo bashintiriramo, pantu baturirikisha umushiri pa muru wa kyarwo no kupoka ninshi na baupoka.
¹¹Eikyo umwera uri no kupita; uri no kupita kwati kya kunuma-abaume ba mirandu, bonse baboneka ababuramba kanshi turubi."¹²Bushe tamwafumine kuri Yahweh Resa wangi, uwa mushiro mju nshita ya kunuma? Tatwakafwe iyo. Yahweh niwebo wabasarire mu bupingushi, niwebo, kiribwe niwebo, kiribwe, niwebo wabapera uburamba burakutukanda.¹³Amenso yonse yaba aya buta ayashinga rero sha pa fyaipya, tafwaya no kubona

ukurekitika ifintu ifisharungama ukwabura ubupingushi. Bushe kinshi kanshi wingaroreseshafye ukwabura ukupingura bose abakukana? Bushe kinshi waikarira tondoro iryo ababifi barerofya bonse abantu ababa no burungami ukubakira? ¹⁴Mwakita abantu nge sabi rya muri ba bemba, kwati narimo fishishi ifishakwata no wakufitungurura. ¹⁵Arebareta pamo kwati nakarimo risabi bareroba ku marobani; barebakurira mu makonde; arebakurira pamo mu makonde; eikyo nabasangarara no kutemwa apakaramba. ¹⁶Nakukirisha e murandu wine bakunkwira ku masumbu yabo no kokya urubani u masumbu yabo pantu barikarira mu masumbu yabo yarabapera ifisuma no kufwaramo ifyakufwara, ne fyakurya fyakwe e bukindami bwa nkumbu. ¹⁷Bushe ari no kukonkanyapo ukuraikata no kugumya mwisumbu no kutwaririra ukwi[paya abantu ba nko ukwabura no ruse?"

Chapter 2

¹Nkeminina ku rupungu rwandi uro nonderapo, pakurorera ukubona ifyo akasosa kuri nebo nefyo ndi nokupiribuka ngs nsumfwa fintu akangasuka pa kuririshika kwandi.²Yaweh nao epakungasuka no kusosa ukutira, "Koporora fyonse ifyo narakweba, ufirembe bwino pa mabwe e pakutira uwakuraberenga ku bantu apwishe pa rubiro. ³Pantu nga fyarembwa inshita eko iri iyapimwa pakutira fikakitike no kuba inte pantu tafyakafirwe ukukira. Nga ,kyakokora, kirorore. Pantu ikishinka fiiri no kwisa ukukokora.⁴Boneni! Onse uushakwata amapange ayasuma takapuke ,iyo. Nomba abarungami bari nokwikaririra mu kikyetekero kyabo. ⁵Kishinka, uunwa umwangashi arabepwa no kufurunganishiwa, kimo kine na bantu ababa ne kirumba tabekara pa mayanda. Bapanga imikoromino shabo iikaramba nga Sheri; nangura imfwa, takatare aekutapo. Arironganika pamo inko shonse, no kuronganika abantu bonse umwine.⁶Bushe pari ifi fintu tabakabomfyepo ipinda pamo pene na mashina ya ku mukyusha, no kumupumya, ukutira, "W shamowe ku muntu uufusha ifiri fyakwe! Pantu ni panshita ya musangonshi mukupwisha ukuripira ifintu mwasendere? ⁷Bushe abo washimako tabakakwimine no ku tampa ukurakupumaura bubi bubi, no kumwina no kumutinya mukaretutumafye ku mwenso? Mukaba aba murandu kuri bo. ⁸Pantu mwaritapa ifintu fya bantu, na bonse abasharapo e bakamutapa. Pantu mwarisumya ikiropa kya bantu no kubombera mufikansa ku bekara kyaro na ba mu musumba, na bonse abekaramo.⁹Akaranda kuri urya uusangira ubunonshi bwakwe mububifi ukunonsha ing'anda yakwe, pakuti abike ubwikashi bwakwe apasansama ku kuipususha umwine ku maboko ya bubifi. ¹⁰Mwarisebanya amayanda yenu ne ndupwa shenu pa murandu wa mapange mwakwata aya kwipaya abantu abengi, mwaribembukira umweo wenu. ¹¹Pantu na mabwe ayo bakurira amayanda nayo yene yakara muririrako uburanda, ne kiunda kyayako kikayasuka,¹²Mwarishama mwebakurira amayanda ku kusumya kwa muropa, no rufyengo rwenu rwarirenga ukutira mukurire murubembu. ¹³Bushe tekuri Yaweh umwine wa bubumbo e wapingwire ukutira ukukyukyutika kwa bantu ba nko shonse kukonaikirafye mu muriro, na bantu ba nko sha bena fyaro babomberafye ikyafye? ¹⁴Nomba abantu ba pano isonde ryonse bakakwata amano yakukwishiba ukukindama kwakwa Yaweh, nga firiryafine amenshi yaisura muri ba bamba.¹⁵Akaranda kuri urya uupatikisha umwina muparamano ukunwa-murangisha insara ukuripa kwenu no kubarenga ukukorwa pakutira mureshe pa bwamba bwabo. ¹⁶Mukesushiwa ne nsoni rero tebukata iyo. Nomba ni nshita yenu! Nwa, kabiri mukarenga insoni shenu ukureta urukoso! Ikikare kyakwa Yaweh ikyakukuboko kwa ,kuryo kireisa pari mwebu, no kukindama kwenu kukapwa nomba mukarayumfwirafye nsoni.¹⁷Ubukuru bwakitike ku Rebanoni bari no kumyarukira inama nasho shikaramutinya apakaramba. Pantu mwarisumya ikiropa kya bantu mwarekitira iki mukimfurunganya ukuiminina ikyar, ne misumba, na bonse abekaramo.¹⁸Bushe nga karubi nako bukumunshi kakwete pantu kimpashanyafye? Kantufye akapampaurw no muntu, akashingamona kuranda ikishinka. Umuntu uupampaura ikimpashanyanao akyushafye pakurakitotera, naky kine mirungu iyo batina firafirwa no kuranda. ¹⁹Akaranda kuri uyo uusosa ku ku nkuni ati, Aramuka! Nangu ku karibwe akashiranda ati, Tarama! Bushe ifi fintu firafunda? Boneni, kyapamapamikwa na sirufere na goride, rero tamuri mweo nakarya muri fyena. ²⁰Rero Yaweh ari mwi tempere ryakwe irya mushiro! Tondoro ku ntanshi yakwe, impanga yonse."

Chapter 3

¹Ipepo ryakw Habakuku kasesema: Yahweh, ningufwa akasebo kobe, nakabiri nintina. ²Yahweh, bwesheni imirimo yobobe pakati kaino nshita; pakati kamyaka ii wishibe; ibukisha inkumbu mukipyu kyobe. ³Resa afumine ku Temani, no washira ukufuma ku rupiri rwa Parani. SeRah ubukuta bwakwe bwashinguruka mu myuru, ne kyaro kifishpo ubukt bwakwe. ⁴No rubuto nga akasuba, ne mibengere ya fuma kuminwe, ne mibengere ya mfumu kuminwe yakwe; emofishire amaka yakwe. ⁵Uburwere bwa mfumu bwaire kuri ye, ne kikuko kyaishire parukasa. ⁶Aishire kutarama no kupima ikyaro; aroresha no kutensha ikyaro. Nempiri shakare shasaranganishiwe, notupiri twamuyaya twawa panshi. Inshira yakwe yamuyaya. ⁷Nabwene i hema rya kKushani burand, ne nsaru ya hema pasnhi ya Midiani iretenkan. ⁸Bushe Yahweh nafitwa pa tu mironga? Ikipyu kyobe kiri patumironga, nangu ikipyu kiri pari bembu, nga wa patama pari kabarwe eryo ne kereta rya ku kimfya. ⁹Ukufimburwa na bufimburwa ubuta bwenu; no kukobeka imifwi parushinga! Serah wayabenye ikyaro ku menshi. ¹⁰Impiri sharikubwene shaikwa no kukaripwa amakumbi yapongorora amenshi, no kusumbwira amaboko yauko mu muru. ¹¹Akasuba no mwenshi fyatareme umo fyaikara pakubuta kwa mifwi yenu iryo areya. ¹²Namwendauka pesonde ne kipyu. Mubukari emo mwanyantaura imishobo ya bantu. ¹³Waire ku kupususha abantu bobo, kukupususha uwasubwa obe. Wanyantaura umutwi wa ng'anda ya mubifi ukufimburapo ikypanshi ukufika panshi. Serah ¹⁴Wtura ku nkonto shenu umutwi wiita, ifyaishire mukutupasa; ifyaresmwa ngo kupwisha abaranda mu bumfisoro. ¹⁵Wanyantaura muri bembu pamo ne mpund shenu, n menshi aya maka yapashika. ¹⁶Naumfwa, na mumar mwanda mwatenkana! Nemiromo yandi y tenta kwi shiwi ryenu. Ukubora kawingira namu mafupa yandi, nepo ngikere na tenkana iryo nderorera bwangu ubushiku bwa ku kyura ukufika ukuti bwishire uruko rwa bantu abatusansa. ¹⁷Nangu rine umukuny taurebarura takuri no kutwarako umwangashi; ukutwara kwa muorife kwa kuwyawaya ne mpanga tashitwara ifisabo; warofiwa umukuni wa mu makinka, ne ng'ombe mwitanga tamuri, ifi eflyo nkakita. ¹⁸Nangu rine, nkasekerera muri Yahweh. Nkasekerera muri Resa wandi ipusukiro ryandi. ¹⁹Shikuru wandi ebukose bwandi eryo kabiri apanga amakasa yandi nga insebura iikota. Napmuru epo anenga ukupatama. -Ku ng'omba nkaramba, pafirimba fya myando.

Zephaniah

Chapter 1

¹Ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Sefania mwana kushi mwana Gedaria mwana Amaria mwana Hisekia, mu nshikushakwa Yoshia mwana Amoni, imfumu ya ba Yuda. ²Nkarofya kyonse ikyaba pa muru wa mushiri-efyasosa Yaweh. ³Nkarofya umuntunse ne nama; nkarofya ifipupuka mu muru ne sabi rya muri bembu, na babifi abakupununako. Kabiri nkarofya abantunse pa muru wa mushiri-efyasosa Yaweh. ⁴Nkatambarika ukuboko kwandi pari Yuda nabekashi bonse aba mu Yerusaremu. Nkarofya abasharako bakwa Baari pano pantu kabiri ishina rya bashimapepo bakwa Resa umbi umbi pano na bashimapepo. ⁵Abantu barya abakontama pa mutenge ku fya mu muru, eryo na bapepa ba resa bambi, no kurapira kufya muri Yaweh no kurapira mu mfumu shabo. ⁶Nkarofya abafutatuka ku kukonka Yaweh, abo abashafwaya Yaweh kabiri abashaipusha kuri ye. ⁷Beni tondoro ku kinso kyakwa muropwe Yawe! Pantu nabuparama ubushiku bwakwa Yaweh; Pantu Yaweh napekanya irambo nasangurura abo ararika. ⁸"Kabiri pa bushiku bwe rambo ryakwa Yaweh, epo nkarukira kuri bakiroro na ku bana bamfumu, na kuri bonse abafwara ifyakufwara fya bambi bambi. ⁹Muri ubo bushiku nkarukira abo bonse abarenina pakisebere, abareisusha ubunkarwe no bukengeshi mu ng'anda ya bashirwibo. ¹⁰Kabiri apri ubo bushiku eflyasosa Yaweh kukaba ukurira kwa nkuuta, ukufuma mu mpongoro ye sabi, no kuweresha ukufuma ku kitungu ikipya ikyamusumba, eryo no kuwa ukukaramba ukufuma ku tupiri. ¹¹Weresheni, mwebekashi bafitungu fya mu mashika, pantu bashimapepo bonse natararikwa; bonse abapina sirufere na baroba. ¹²Kabiri panshita irya nkasokota mu Yerusaremu ku nyari kabiri nkarukira ku bantu ababa nga umwangashi uwamitima pafisekwa fyauko kabiri abaretira mu mitima yabo, Yaweh takakite ikisuma kabiri takakite ikibi. ¹³Awe ifyuma fyabo fikaba ifyakupokorora, na mayanda yabo yakaba ifiborya! Kabiri bakakura amayanda brero tabakekaremo, kabiri bakarima amabara ya myangashi rero tabakanweko umwangashi. ¹⁴Ubushiku bukaramba ubwakwa Yaweh na buparama, nabuparama kabiri bureyangufyanya nganshi! Ukurira kwa bushiku bwakwa Yaweh kwakutinya imparume kurya irerira akaranda. ¹⁵Burya bushiku bukaba bushiku bwabuari, bushiku bwaburanda kabiri ubwankumba buriri, bushiku bwa mfimi kabiri ubwa fita fiti, bushiku bwa makumbi

kabiri ubwa fitisha. ¹⁶Bushiku bwantandara kabiri ubwepenga ryakusosa pa kusansa ,imishi, iya maringa ne mpungu ishansuka isha pa makoma zya maringa. ¹⁷Kabiri nkareta ubukyushi ku bantunse, nabo bakende nge mpofu pantu ni Yaweh bapembukira. No muropa wabo uketirwa ngo mrukungu, na mara yabo nga mafi. ¹⁸Nangu ni sirufere wabo nangu ni goride wabo tafyakabe na maka ya kubapokorora mu bushiku bwabukari ubwakwa Yaweh. Rero ku kupimpa kwakwe ukwaba ngo muriro isonde ryonse rikonauhrwa, pantu akarofya abekashi bonse aba pe sonde ukurofya ukwine kwine.

Chapter 2

¹Ronganeni kabiri ronganyeni abantu, mwe ruko urushaba na nsoni. ²Iryo ikikope kya bupingushi kishirafikirishiwa iryo ubo bushiku taburapita nge misu, iryo ubukari bwakwa Yaweh burepya ngo muriro bushiku pari mwe. ³Fweyni Yaweh, mwe bafuka bonse abamwisonde mwebakonka ubupingushi bwakwe! Fwayeni uburungami, fwayeni ubufuke, na pamo kuti mwabera mu bushiku bwabukari bwakwa Yaweh. ⁴Pantu Gasa akasanguka umusumba uwarekereshiwa, no musumba wa Ashkerone ukuba ikiborya. Kumfwa umusumba wa Ashdode bakautamfya akasuba pakati ka mutwe, no musumba wa Ekron ukufumishiwapo. ⁵Weburanda ku baikara mukitungu kya kuri bembu, uruko rwa bena kiriti! ikyebo kyakwa Resa nimwebo kyaishira, we Kenani, we kyarokya ba Perishiti na webonakona ikyakuti tamwakabe umwikashi. ⁶Nekitungu kya kuri bembu kikasanguka kya impanga ya muremfwe mukaba ne fishima ifyabakakyema na makinka ya mpanga aya mabwe. ⁷Kabiri kikaba ikitungu kya basharap aba mu ng'anda yakwa Yuda, emo bakarazrya mu mayanda ya mu Ashkeroni emo bakararambarara ikyunguro pantu Yaweh Resa wabo akabapempura no kubwisha bakore babo. ⁸"Ningumfwa imipnto yakwa Moabu no musarura wa bana baume bakwa Amoni ifyo barepontera abantu bandi no kuraitumika ku kurwisha umupaka wabo. ⁹Eikyo, na pari ne mwine efyasosa Yaweh wa mabuma, Resa wakwa Israeri- Moabua akaba nga Sodomu, bana bakwa Amoni bakaba nga Gomora; umukaba bakaenya kabiri umwakwimba umukere, zkabiri mukaba ikiborya umuyayaya. Abahsrap pa bantu bandi bakabapokorora ifipe na basharapo ba muruko rwandi bakabapyana." ¹⁰Iki ekikakitika kuri Moabu na kuri Amoni pa murandu no kuraitumika pa bantu bakwa Yaweh wa mabumba. ¹¹Yaweh akaba uwakuinya, kuri bo, pantu akarenga tu resa tonse utwa pano i,sonde ukonds, na bantu bakamukontamina onse kukifuro, kyakwe, pafishi fyonse ifya nko. ¹²Namwebo mwebena Ethopya mukepauwa ku rupanga rwandi. ¹³Kabiri akatambarikira ukuboko kwakwe ku kapinda ka kukuso no konabura Asirya, kabiri akarenga Ninibe ukuba ikiborya, ukuba ikitungu ikyaumisha nga matororo. ¹⁴Namukati ka uko, emo impanga shikatambarara, ne nama mpanga shonse isha mu ruko; mukanga ne kinungi fikarara muntuntu sha kyenshi ishawa. Ukurira kwa fyuni ku'komfwika pe windo pakaba uko, naurwa pa mweshi; pantu akangurura imbao sha ku kibumba. ¹⁵Uyu e musumba wansansa uwaikere umutererwe, uwaresosa mu mutima wa nko, ati "Ninebo wine, tapari naumbi." fyo aba uwakupapa, ikifuro kyakurambaramo, inama shamumpanga onse uwapitapo akarisha umunsori kabiri akapukumya umutwe wakwe pari ye.

Chapter 3

¹Akaranda ku musumba wa tarama! Umusumba uunkarwe warikowera. ²Taumfwire kwishiwi ryakwa Resa nangu ukupokerera ukusarapura ukufuma kuri Yahweh. Taketekera muri Yahweh kabiri takaparamine kuri Resa wakwe. ³Abana banakashi bamfumu ba bange nkaramo ishikoburuma pakati kakwe. Bakapingura bauko baba mimburu yaku kyunguro, ishikokota amafupa ukufika urukyro. ⁴Bakasesema bauko ni bakiranderande tababa na kishinka. Bashimapepo bauko barikowesha ifintu fya mushiro, kabiri barikita uburuku ku mafunde yakwa Resa. ⁵Yahweh murungami pa kinso kyabo. Tengakita ikirubo. Kirarukyro akita abantu bakwe umuringanya! Takya kafiswe murubuto, rero umubifi taishiba insoni. ⁶Narirofya inko; impungu shabo isha pamakona ya maringa sharyonawirwe. Naonawire imisebo yabo, pakuti takuri nangu umo uwa kupitamo. Imisumba yabo yashere ifiborya, ikykuti tamwashere muntu nangu umo. ⁷Natire nati, 'Ikine kine bantu bakurantina. Nokurapokerera amfunde yandi kabiri tabakarabe imiku iyo ba rimuna. Bwangu bwangu Batampa ukuraenda mu Myendere yabo iyabubifi pamo nga kare. ⁸Eikyo murempembera-efyaranda Yahweh-mpaka pari burya bushiku nkema ku kupokorora ifipe. Pantu ubupingushi bwandi uburepya ngo muriro bukakumana. ⁹Pantu eryo nkasangurura imilomo ya bantu, ukuti bonse bakakute pe shina ryakwa Yahweh ukuti bamu bombere no mutima umo. ¹⁰Abantu bandi abampepa, abasaranganina kwi shirya rya mi mana ya mu Kushi bakashinshimuna bandi-abantu bandi abasarangana-bakareta imituro kuri nebo. ¹¹Muri burya bushiku, tawakarengwe insoni pafikitwa fyenu fyonse ifyo mwa ntaramine, ukufuma pari irya nshita nkafumya muri mwebo abo abaitutumuna mu kirumba kyenu, eryo pantu tamwakakite mukakanaishiba paru piri rwandi urwa mushiro. ¹²Rero muri mwebo nkashamofye abantu bafuuka, kabiri abanakirira, abakara kyetekera kwishina ryandi na Yahweh. ¹³Kumfwa abakasharapo pari Israeri tabakakite ikitarungama kusosa kusosa ubufi, kabiri no kengeshi tabwakasangwe mutunwa twabo; pantu bena bakarya no kurora, kabiri tapakabe no wa kubatinya." ¹⁴Imba, we mwana mwanakashi wakwa Sione! Punda we, Israeri. Sangarara eryo samwa no mutima obe onse. we mwana mwanakashi wakwa Yerusaremu. ¹⁵Pantu Yahweh arifumishopo ifyo akupingwire; nafuyapo na barwani bobo bonse! Yahweh emfumu iimiteka mwe bena Israeri. Kanshi tawakatine akantu akabi! ¹⁶Muri burya bushiku bakasosa kuri Yerusaremu, "Witina, we Sione. Winaka mu maboko. ¹⁷Yahweh, Resa obe ari nobe, imparume iya na maka ya kupususha. Akasefsha pari weba no kusansamuka. Nokukutararika ku kibote kyakwe, kabiri akakusekerera mu nyimbo no tupundu. ¹⁸Nkaronganya abari no buranda, abo abashasangirwe pa nshita ya mutebeto obe, tabasangirwe nobe, pamurandu wa miponto yabo. ¹⁹Bona, ndi pakutaramina bonse abakukyusha. Naiya nshita, nkapususha aremana kabie no kukoronganika bonse aba ba muri bunkuro. Nkapwisha umusebanya wabo ne nko shonse pa kyarokonnse. ²⁰Inshita ikesa iryo nkamitungurura; na pa nshita irya nkamuronganya pamo. Nkamupera ubukindami no rurumbi, mufyaro fyonse umo baremusebanya. Nkabwesha ishuko ryenu ku kinso kyenu na kabiri," efyasosa Yahweh.

Haggai

Chapter 1

¹Mu myaka ya bubiri iya mfumu Darius, mu mweshi warenga mutanda, pa bushiku bwakubarirapo mu mweshi, ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire ku kuboko kwakwa Hagai kasesema kuntungurushi yakwa Yuda, Serubadere mwana Shetire, na kuri shimapepo mukaramba Yoshua mwana Yosadaki, ukusosa; ²"Yaweh wa mabumba arekusosa ati: Aba bantu basosa, Tenshita turingire ukwisa natemwa ukukurira Yaweh ing'anda." ³Kabiri ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Hagai kasesema, ukuti, ⁴"Bushe ni nshita yakuti mwebene ukwikara mu mayanda byenu, pantu ii ng'anda yaryonaika? ⁵Nomba Yaweh wa mabumba asosa fii: Tontonkanyeni pa nshira shenu! ⁶Mwaririmba imbuto ishing, rero bwareto tunono; murarya rero tamukwete fingi; muranwa rero tamukorwa. Murafwara rero tamumfwa kukaba, kabiri urebombera mukututira mu mufuko yakutira! ⁷Yaweh wa mabumba asosa fii: "Tontonkanyeni mu nshira shenu! ⁸Kabiyeni pa muru wa mpiri, murete imbao kabiri munkurire ng'anda pakuti ntemwe kabiri nkindamikirwemo ifyasosa Yaweh." ⁹Mwe mwarikusubira ukusombora ifisabo fingi, rero nomba! Mwaretere utunono, kabiri mwafireta mu mwera, na nebo naputapo! Pa murandu nshi?" Efyasosa Yaweh wa mabumba. Pantu ing'anda yandi iryonaikire, rero kira umo abkire amano ku ng'anda yakwe. ¹⁰Pantu imyuru ya mutana amashi yariko, ne sonde naryo ryamutana ifisabo fyariko. ¹¹Ninebo nareta ikirarar pa kyarokonnse, na patupiri, na mu mabara ya ng'andu, na ya mi orife, na ponsefye aparimwa ifisabo, Na bantu bene ne

nama shine, na pari fyonse ifyo mufwaya ukubomba naretapo ikirara.¹²Kabiri Serubaberi mwana Sheriteri, na mwana Yoshua mwana Yehoshadaki, na bantu bonse abasherepo, e pakumfwa no kubera ishiwi rwakwa Yaweh Resa wabo kabiri amashiwi yakwa Hagai kasesema, pantu Yawh Resa wabo arimutuma kabiri abantu baratina ikinso kyakwa Yaweh. ¹³Eryo Hagai, intumi yakwa Yaweh, aranda amashiwi yakwa Yaweh ku bantu kabiri asosere; "Ndi na webo! Ifi efyaasosa Yaweh!"¹⁴Kabiri Yaweh akinkishe Serubabere mwana Shetire, umurashi wa kyaro kya Yuda, na Yoshua mwana Yehoshadaki shimapepo pa bantu nabo baraingira no kubomba umurimo mu ng'anda yakwa Resa wabo uwa mabumba. ¹⁵Pari ni pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na shine ubwa mu mweshi wabrenga mutanda, mu mwaka warenga bubiri ukutura po Dariusi mfumu atendekere ukuteka.

Chapter 2

¹Mu mweshi warenga kine-rubari pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na bumo mu mweshi, ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire ,kuri hagai kasesema, ukusosa ati, ²"Randa ku murashi wakwa Yuda, Serubabere mwana Sheriteri, na kuri shimapepo mukaramba mwana Yosadaki, na kuri bonse abantu basharako. Sosa,³"Nani pari mwebo mwebasharapo uwabwene iyi ng'anda mubukata bwaiko ubwantanshi? Bushe mubona shani pari rero? Bushe tefyafyafye mu menso yenu? ⁴Nomba, kosa, weba Serubabere! Uku e kusosa kwakwa Yaweh, kabiri ukose we shimappeo mukaramba Yoshua mwana Yosadaki; kabiri kosa, na bantu bobbe mu kyar! E kusosa kwakwa Yaweh, kabiri bomba, pantu nebo ndinobe! E kusosa kwakwa Yaweh wa mabumba. ⁵Iki e kipangano ikyo napingene na mwebo iryo mwafumine mu Egpito, no mupashi wandi waba mukati kenu. Mwirakutina iyoo. ⁶Pantu Yaweh wa mabumba asosa ifi; takapitire nshita eryo nkatensha umuru ne sonde, ba bembba no murundu! ⁷Nkatensha ikyar kyonse, kabiri ikyar kyonse kikareta ifisuma fyonse kuri nebo, nkesusha ubukata mu ng'anda iyo, efyasosa Yaweh wa mabumba. ⁸Sirufere na goride fyandi! E kusosa kwakwa Yaweh wa mabumba. ⁹Ubukata bwa muri iyi ng'anda bukaba ubwa maka kuntanshi ukukira pakutampa, e kusosa kwakwa Yaweh wa mabumba, kabiri nkabika umutende pari irya nkyende! E kusosa kwakwa Yaweh wa mabumba. ¹⁰Pa bushiku bwarenga amakumi yabiri na bune mu mweshi wa pabura, mu mwaka wa bubiri uwakwa Dariusi, ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire kuri Hagai kasesema. ukusosa ati, ¹¹"Yaweh wa mabu,ba asosa ifi; ipusha bashimapepo pa murandu na mafunde, no kusosa; ¹²Nga umwaume asendapo umuno wa nama uwabikirwa irambo akakira mu nsaru apita no kupita, eryo insaru yakumya ku mukate nangu kufyaipikwa, nangu ku mwangashi nangu ku mafuta ya mi orife, atemwa ku kyakurya kimbifye, bushe ikyo kyakurya kuti kyaba ikya mushiro?" Bashimapepo nabo bayasuka abati, "Awi."¹³Eryo asosa ati, "Nga kyakuti umuntu umo nga nakowera pa murandu wakwikata kufyaifi fyonse, baraba abakowera?" Bashimapepo bayaswike no kusosa ati, "Ina, ninshi bakowera." ¹⁴Eryo Hagai ayaswike no kusosa ati, Bushe kirifye kuri aba bantu nabo abantangirira! E kusosa kwakwa Yaweh kabiri ni kunkito ya maboko yabo. Ifyo batura kuri nebo fyakukowera!¹⁵Rero nombba, tontonkanyeni pari iki ukutura buno bushiku no kuya ku ngtanshi. Iryo ikiribwe takirabikwa mwitempere ryakwa Yaweh, ¹⁶kwari shani? Iryo mwaishire ku mwina wakipimo amakumi yabiri ayanseke, kwarifye ikumi rimo; kabiri mwaishire ku kyakupiminako umwangashi ukuti atapuremo ifipimo amakumi yasano ifyakikamino kya mwangashi, rero kwarifye amakumi yabiri. ¹⁷Nebo narimonawira fyonse ifyo mwareesha ukurima, ninebo naretuma no mutonshi uwarerenga ukuti firefufuma, ne mfura yakitarawe iya mabwe tamwarerapira no kubwerera kuribo nakarya-efyasosa Yaweh. ¹⁸Muretontonkapo bwino pa fintu firemukitikira, nombba pari buno bushiku bwarenga amakumi yabiri na shine, muri uno mweshi warenga pabura apo mwapwira ukukura umufora we tempere ryandi ne Yaweh. Mutontonkanyepo! ¹⁹Muripo inseke mu butara? Imyangashi, imikunyu ne miteke ne mi orife tafitwara rero ukufuma pari buno bushiku nkakupara!"²⁰Eryo ishiwi ryakwa Yaweh ryaishire umuku wakibiri kuri Hagai pa bushiku bwarenga amakumi yabiri mu mwehi no kusosa ati, ²¹"Randa ku murashi wakwa Yuda, Serubabere, no kusosa ati, 'Nkatensha umuru ne kyar. ²²Ndewisha ifipuna fya ba shamfumu no konaura amaka ya sha mfumu sha bena fyaro. Nkapenuna amakyereta na bantu bene abenderapo bakaraipayana abene"²³Pari bo ubushiku, e fyasosa Yaweh wa mabumba, nkakupita we Serubabere mwana Sheritire, ngo mubomfi, e kusosa kwakwa Yaweh. Nkakukita nindaminwe, pantu narikusarire! e kusosa kwakwa Yaweh wa mabumba.

Zechariah

Chapter 1

¹Mumwenshi wakulenga cine konse konse mu mwaka wa cibili mubutekeshi bwakwa Dariusi, icebo cakwa Yaweh caishilekwisa kuli Sakaria umwana mwaume wakwa Iddo, kasesema aciti, ²"Yaweh alikalipa pa bafyashi benu! ³Landa kulibo, 'Yaweh wa fita aishilekulanda ifi: Bweleleni kuli nebo!_ uku ekulanda kwakwa Yaweh uwa fita_ elo nanebo nalabwelela kuli mwebo, eflyo Yaweh wafita alanda. ⁴Mwiba kwati nibashinwe abo bakasesema baishilekubilikisha kulibo, abati, "Yaweh uwa fita aishilekulanda ifi: Fumeni kumibele yenu iyabubi elo nemicitile iyakubipa! "Lelo tabali kumfwa elo kabili tabaposele amano kuli nebo_ ifi eflyo Yaweh alandile.' ⁵Bashinwe _bushe balikwi? Elo kabili nabakasesema_ bushe balekalilila? ⁶Lelo amshiwi elo nefipope fyandi ifyo nalikukonkomesha ababomfi bandi bakasesema, bushe tafyafikile kuli bashinwe? Eico balilapile nokwisakulanda ati, 'Nga fintu Yaweh wa fita apekenye ukucita kulifwebo pafya twenda mumibele yesu nemicitile cilingile

ukutulimuna, eico natulimuna."⁷Pabushiku ubwakulenga amakumi yabili na shine mu mweshi wakulenga ikumi limo na bumo, uuli mweshi wa shebati, mu mwaka uwakulenga bubili mubutekeshi bwakwa Dariusi, icebo cakwa Yaweh yaishilekwisa kuli Sakaria umwana mwaume wakwa Iddo, kasesema , aciti, ⁸"Nacibona munshita yabushiku , elo , bona! umuntu ali nanina pali kabalwe uwakukashika, elo ali pamo nefintu fya mutulo ifyali ifyali mumukonko; elo kunuma kwakwe kwali bakabalwe abakukashika, abakashika elo na bakubuta."

Naishilekulanda ati, "Ngabakabalwe bando Shikulu?" ⁹Eluntu malaika uwalikulanda na nebo aishilekulanda ati, "Nalakulenga ifyo aba baba ."¹⁰Eluntu umuntu uwaiminine mukati ka miti ya Muetulo ayaswike elo aishilekulanda ati, "Aba ebo Yaweh atumine kukulonda pamo pa calo ponse." ¹¹Bayasukile malaika wakwa Yaweh uwaiminine mukati kamiti ya muetulo; baishilekulanda kuliye ati; "Twacibatukoendauka pa calo ponse; bona icalo conse cili tondolo elo cikotusha."¹²Eluntu malaika wakwa Yaweh aishilekwasuka nokwisakulanda ati, "Yaweh wa fita, bushe nikunshitanshi ukesakufika ukakanaba nenkumbu kuli Yerusalemu elo nakumisumba ya Yuda, iyo intu wafililwa ukufika ku myaka amakumi cine lubali?" ¹³Yaweh aishilekwasuka malaika uwakulanda na nebo, na mashiwi ayabune , amashiwi yakutalalika. ¹⁴Eico malaika uwalikulanda nabo aishilekunjeba ati, "Kabilikishe ukuti, Yaweh uwafita alandile ifi: Naliba nobufuba palwa Yerusalemu ulo na Sioni ubufuba ubukulu nganshi! ¹⁵Ndi uwakufulwa nganshi! Ndi uwakufulwa nganshi kunko isho ishilifye umutelelwe. Uluntu nebo naishilekuba nobukali panono kulibo, bena ninshi ku cita ubonaushi ubwabipisha ku bantu bandi. ¹⁶Eico Yaweh uwafita aishilekulanda ifi: Ndiwelele kuli Yerusalemu mukucita uluse . Ne ng'anda ili no kukulya mukati ka Yerusalemu_u ku ekulanda kwa kwa Yaweh wa fita_elo nentambo yakupiminako ili nokwisakutambalikwa pali Yerusalemu." ¹⁷Nakabili bilikisha utile, 'Yaweh wafita aishilekulanda ifi: Imisambo imbi ili nakabili nokuwamishiwa bune bune, elo Yaweh ali nakabili nokutalalika Sioni, elo nakabili ali nokusala Yerusalemu.'" ¹⁸Eluntu naishilekwinuna amenso yandi elo nokwisakubona amasuko yane! ¹⁹Naishilekulanda kuli malaika uwalikulanda na nebo ati, 'Ngefi findo?' Aishilekwasuka ati, "Ishi ensengo ishali kusalanganya Yuda, Israeli elo na Yerusalemu."²⁰Eluntu Yaweh anangile bakafula bane. ²¹Nanebo natile, "Nga aba bantu beshile 'kukucita indo?' Alinjaswike, elo aihilekulanda ati, "Aya amasengo ayasalangenye Yuda icakuti takwalinakuba umuntu nangu umo uwakwimya umutwe. Lelo bakafula beshile kukubatinya, kukuposa panshi insengo shanko isho shalikuya ulukakala ku calo cakwa Yuda elo nokwisakubasalanganya."

Chapter 2

¹Ubwakonkapo nainwine amenso no kubona umuntu ne kipimo kya kupiminako mu minwe. ²Natire, "Nikwi ureya?" Eikyo atire kuri nevo, "Mukupima Yerusaremu, ku kubona ubufumo bwa nko no butari." ³Eryo maraika uwarandire kuri nevo aire na maraika umbi aishire ku kumukumanya. ⁴Maraika wa kibiri atire kuri nevo, "Butuka no kuranda ku bana banono; utire, 'Yerusaremu ikekara mu kyaroy ikyaikusuka pa murandu wakufura kwa bantu ne fitekwa muri ye. ⁵Pantu nevo-ukukupampamika kwakwa Yaweh-kikesaba iringa rya muriro irikamushinguruka, kabiri nkaba ubukata pakati kabo. ⁶Aramuka! Aramuka! Furumukira ku musumba wa ku kuso- ukukupampamika kwakwa Yaweh-pantu narimisaranganya ngo mwera wa murwerere!-uku kupampamika kwakwa Yaweh. ⁷Aramuka! Nokubutukira ku Sioni, Mwebo mwebaikara na bana banakashy aba ku Babere!" ⁸Pantu pa numa yakukindamika kuri Yaweh wa miraro kabiri na ntuma nje ku nko ishatapa mwebo-pantu onse uwakata muri mwebo, ninshi aikata pe mboni ya rinso yakwa Resa!-panuma Yaweh akita iki, atire, ⁹"Nebo mu minwe nkasunkanya iminwe yangi pari bo, kabiri shikaba ishatapwa ku basha babo." Eryo mukeshiba ati ni Yaweh uwa miraro e wantuma. ¹⁰"Samwa pakwimba kabiri sekerera, we mwana mwanakashy wakwa Sioni, pantu nevo nemwine ndi mukwisa kabiri no kwikara muri mwebo!-uku kupampamika kwakwa Yaweh: eryo inko ishingy shikairunda ku bushiku bwakwa Yaweh. Atire, ¹¹"Eryo mukasanguka abantu bandi; pantu nkekara pakati kenu," kabiri eryo mukeshiba ati Yaweh wa miraro e wantuma. ¹²Pantu Yaweh akakwata Yuda e kyananiko kyakwe ,kya mu kyaroy kya mushiro kabiri akasara Yerusaremu. ¹³Tarareni, mwe bantunse, ku kinso kyakwa Yaweh, pantu nashibuka arafuma mu nkyende ya mushiro!

Chapter 3

¹Eryo Yaweh anangire Yoshua shima pepo mukaramba naiminina ku kinso kya bamaraika bakwa Yaweh kabiri no murwani aiminine ku kuryo kwakwe ku kumushini ubufi. ²Bamaraika bakwa Yaweh batire ku murwani, "Yaweh nakukaripire, we murwani; Yaweh, uwasarire Yerusaremu akukaripire, akukaripire! Bushe iki te kishinka ikyaipurwa mu ³muriro?" Yoshua arifwere ifyakufwara fyafiko e minine na ku kinso kya bamaraika. ⁴Maraika arisosere no kuranda kuri bo abaiminina ku kinso kyakwe, "Mufure ifyakufwara fyafiko. "Eryo atire kuri Yoshua, "Bona! Ninenga ifyabupondamishi ukupita kuri mwebo kabiri nkakufwike ifyabukata." ⁵Eryo natire, "Nababi ne kitebo ikisuma ku mutwe!" Eryo babikireko ikitebo kisuma ku mutwe wakwa Yoshua kabiri bamufimbire ne mingira shabusaka ninshi maraika aiminine pa mbari. ⁶Ikyakonkenyepo maraika akonkomeshe Yoshua no kutira, ⁷"Efyasosa Yaweh wa miraro ifi: nga ukendera munshira shandi, kabiri nga akasunga amafunde yangi, qakurapingura aba mu ng'anda yangi no kurabaka imansa shangi, kabiri ukakusuminisha ukuta no kubwerera pari bo abaiminina ku kinso kyandi. ⁸Umfwa, Yoshua shimpapeo mukaramba. Webo na babiyo abaikara nawebo! Pantu aba bantu firangiriro, pantu nevo ne mwine nkaretera ababomfi bandi imisumba. ⁹Nomba bona peribwe iryo nabika ku kinso kyakwa Yaweh. Paba amenso kine rubari pari iri ribwe, kabiri nderembapo amarembo-uku kupampamika kwakwa Yaweh wa miraro-kabiri nkafumya nefyabupingushi mu musumba mu bushiku bumo. ¹⁰Muri ubo bushiku-uku e kupampamika kwakwa Yaweh wa miraro- umu onse akararikisha umwina muparamano ukwikara munshi ya mwangashi kabiri munshi ya muti wa mukunyu."

Chapter 4

²Kabiri maraika wareranda na nebo abwekeshepo kabiri ambushishe ngo muntu uwa bushiwa ukufuma muturo twakwe. ¹Eryo atire kuri nebo, "Kinshi ikyo wabona?" Natire ati, "Nabona ifyakutekapo inyari ifyapangirwa na goride. Na mafukurra yariko pa muru. Kikwete inyari kine rubari ne misai kine rubari kunyari sha pa muru wa kiko. ³Imi orife ibiri yari kuri iki, kumo ku kuryo kuri amafukura kabiri kumo kumbi ni ku kuso." ⁴Eikyo narirandire na kabiri kuri maraika uyo nareranda nankwe. Natire, "Bushe finshi ifi fintu firepiribura, kasambirisha?" ⁵Maraika uwareranda na nebo anjaswike kabiri no kutira kuri nebo, "Nawishiba ifyo ifi fintu firepiribura?" Natire, "Awe, mwekasambirisha." ⁶Eikyo atire kuri nebo, "Aya mashiwi yakwa Yaweh aya kuri Serebabere: te ku maka nangu kuburamba, rero ni ku mupashi, efyasosa Yaweh wa miraro. ⁷Ni webho nani, rupiri rukaramba? Ku kinso kyakwa Serebabere ukusanga inkyende iyabatama, kabiri akareta iribwe rya pa muru ku kupunda ati, 'Ukusenaminwa! Nakube ukusenaminwa!'" ⁸Amashiwi yakwa Yaweh yaishire kuri nebo, yaretira, ⁹"Ukuboko kwakwa Serebabere na kwimya umufura wa iyi ng'anda kabiri ukuboko kwakwe ku kapwisha. Eryo mukeshiba ati Yaweh wa miraro euntumine kuri mwebo. ¹⁰Ninani asuura ubushiku bwatunono? Aba bantu bakasamwa kabiri bakabona iribwe rya mutofwe mu minwe yakwa Serebabere. Ishi nyari kine rubari e menso yakwa Yaweh ayaresabanta pa kyaro kyonse." ¹¹Eryo naipwishe maraika, "Bushe yanshi imiti iya mi orife ibiri iyaiminina ku kinso kabiri na ku kuryo ikya kutekapo inyari?" ¹²Eryo naipwishefye umuku wakibiri ati, "Bushe ninshi iyi imisambo ibiri iya mi orife iiminine pa mbari ya mirongoti na bagoride ayarepongororwa pari bo?" ¹³Eryo atire kuri nebo, "Warishiba efyo ifi fyaba?" Natire, 'Awe, kasambirisha.'" ¹⁴Eikyo atire, "Aba e bana baume abasubwa amafuta ya mi orife ku baiminina ku kinso kyakwa Shikuru wa kyaro kyonse."

Chapter 5

¹Eryo napiribwike no kwinuna ikinso kyandi, no kubona, boneni, umufunguro uwarepupuka! ²Eryo maraika akita kuri nebo, "Finshi eflyo wabona?" Naryaswike ati, "Nabona umufunguro uurepupuka, amakubiti amakumi yabiri mu butari kabiri ikumi rimo mu butuku."³Eryo atire kuri nebo, "Ikikipu kirefumina ponse pa kyaro. Pantu umupupu onse akakukururwa ku rubari rumo, kabiri na onse uurapa umurapo wa bufi akaputurwako nga fintu kyasoswa ku rubari rumbi. ⁴"Nkamituma kunse-uku kupampamika kwakwa Yaweh wa miraro-eikyo kirengira mu ng'anda ya mupupu kabiri na mu ng'anda ya muntu uurapa ubufi pe shina ryandi. Kikasha mu ng'anda yakwe kabiri no kufungurura imipura na mabwe."⁵Eryo maraika uwareranda na nebo arishire kabiri asosere kuri nebo, "Inuna amenso no kubona ikireisa!" ⁶Nebo natire, "Kinshi ikyo?" Asosere uyu mukseke umuri efa uyreisa. Ubu e bunkita tubi ubwa mu musumba." ⁷Eryo nomba inkiriko iya kupikwepo yarimishiwepo pa museke kbiri mwari umwanakashi uwaikeremo! ⁸Maraika atire ati, "Ubu e bubifi!" Arimuposere no ku mubwesha mu museke, kabiri aposere ne kyakukupikapo pa muru wakwisarapo. ⁹Nainwine na menso no kubona abanakashi babiri bareisa kuri nebo, kabiri no mwera wari mu mapindo yakwa kabaso. Barimishe umuseke pakati ka kyaro no muru.¹⁰Iryo natire kuri maraika uwareranda na nebo, "Nikwisa baresendera umuseke?" ¹¹Atire kuri nebo, "Ku kurikako itempere mu musumba wa Shiina, pakweba ati iryo itempere rikateyanishiwa, umuseke ukabikwa mujrya mukyakwikarapo kya uko."

Chapter 6

¹Kabiri naripiribwike no kwinuna amenso kabiri nabwene bakabarwe kine rubari bareisa ukufuma pakati ka mpiri; kabiri ishi mpiri shapangirwe no mukuba. ²Kabarwe wapakubara akwete punda wakashika, na kabarwe wakibiri akwete punda wafita. ³Kabarwe wapakubara akwete punda wa buta, kabiri kabarwe wa bune akwete punda wa mabara mabara. ⁴Eikyo naryasukire no kutira kuri maraika uyo twareranda nankwe, "Finshi ifi, mwekasambirisha wandi?"<<<<<<< HEAD⁵Maraika ayaswike no kutira kuri nevo, "Iyi e myera kine rubari iya kunyende uko baiminina ku kinso kyakwa Shikuru wa kyaroyonse. ⁶Uri na kabarwe wafita arefuma ukuya ku musumba wa kukapinda ka ku kuso; ba kabarwe babuta bareya ku kapinda ka kukuryo; kabarwe wa mabara mabara areya ku musumba wa ku masamba."=====⁷Malaika ayasukile nokulanda kuli nevo nokulanda ati, "Iyi emyela ine iyamumulu ileya ukufuma ku cende uko shaimanine kucinso cakwa shikulu we sonde lyonse. ⁸Limo ilikwete bakabalwe abafita lileye ku calo caku kapinda kakukoso; bakabalwe babuuta baleya ku calo caku masamba; elo bakabalwe bamabala baleya kucalo caku kapinda kakukulyo.">>>>>>>

d392e7811afd8562f79defd8149081f0fe3f5b22⁷Aba bakabarwe bareya kabiri na baisupira ukuya no kushinguruka pe sonde, eikyo maraika atire, "Kabiyeni no kwendauka pe sonde!"Kabiri barishire ne kyaroyonse. ⁸Kabiri arinditire no kuranda na nevo ,no kutira, " Bona pari uyo umu ufumine ku musumba wa ku kapinda ka ku kuso; bakatontorora umupashi mu kyaroy kya ku kapinda ka ku kuso.⁹Eikyo ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri nevo, kiretira, ¹⁰"Senda umuturo kuri bankore-kuba Herudai, kuba Tobai na kuba Yedaya-no kuya ubushiku bumo no kusendera mu ng'anda yakwa Yoshiya mwana Sefaniya, abafuma ku Babironi. ¹¹Eryo usende sirufere na goride, no kutira ibumba no kuribikira pa mutwe wakwa Yoshua mwana Yehosedeki, shimapepo mukaramba. ¹²Randa kuri ye nokutira, 'Yaweh wa miraro atira ifi: Uyu muntu, ishina ryakwe ni Musumba! Akeminina ukutura mwishinte kabiri eryo akakuure itempere ryakwa Yaweh! ¹³Wene eukakuura itempere ryakwa Yaweh, wene eukafwara bukatebebe kabiri akekara no kutungurura pakipuna kyabufumu. Akaba ni shimapepo pa kipuna kyakwe, kabiri pakaba ukumfwana pakati kabo babiri.¹⁴Ikirongwe kikaperwa kuri Herudai, na kuri Tobia, na kuri Yedaya na kuri Heni mwana Sefaiya ku kuba ikyakwibukishako mwi tempere ryakwa Yaweh. ¹⁵Eryo kuri abo ababa ukutari saana e bakesa no kwisa kura itempere ryakwa Yaweh, eryo mukeshiba ti ni Yaweh swa miraro e wantuma; pant iki kikatika nga mwaumfwa mukishinka kwishiwi ryakwa Resa wenu!"

Chapter 7

¹Ikryo Imfumu Dariusi atekere imyaka shine, ubushiku bwarenga ubwakwa Kisirebu(uwari mweshi warenga mutanda). Ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Sakariya. ²Abantu ba ku Betere nabatuma Sharesere na Regemu-Mereke na bantu babo ukupapata ku kinso kyakwa Yaweh. ³Barandire kuri bashimapepo abari mu ng'anda yakwa Yaweh wa miraro kabiri kuri bakasesema; batire, "kuti narosha mu mweshi warenga kisano uwakushishishamo, nga fintu nakita iyi myaka iingi?"⁴Eikyo ikyebo kyakwa Yaweh wa mirari kyaishire kuri nebo, kirekira, ⁵"Randa ku bantu bonse aba mu musumba na kuri bashimapepo no kutira, "Iryo mwashishisha no kurosa mu warenga kisano kabiri mu mweshi warenga kine rubari pa myaka kine rubari, mwaremfungira mukishinka? ⁶Iryo mwarire no kunwa, tamwanwene no kurya mwebene? ⁷Te kyebo kimo kine ikyo Yaweh arandire ku kuboko kwa bakasesema bafumako, iryo Yerusaremu ne kyashingurwike umusumba kyari mwakwikara no kushuka, kabiri Negebi ne mpanga sha mu mushi isha ku masamba umwakwikara."⁸Ikyebo kyakwa Yaweh kyaishire kuri Sakariya, akiti, ⁹"Yaweh wa miraro aranda ifi, 'Pingura na bukishinka mu muringanya, ikipangano kyabukishinka, kabiri no ruse. Rekeni umuntu onse akite iki ku mubiye. ¹⁰Pa rwa bana banshiwa na bamukamfwirwa, na batandashi, kabiri na muntu umuranda-mwiba tititkisha, kabiri peba nangu umo uwakukwatira umubiye ububi mu mitima."¹¹Rero barikene ukukutika kabiri baikere na mabeya yabo. Barireseshe amatwi yabo eikyo tabaumfwire. ¹²Bakoseshe imitima yabo nga amabwe eikyo tabaumfwire ku mafunde nangura ku kyebo kyakwa Yaweh wa miraro. Aritumine iyi insebo ku bantu ku mupashi wakwe ku nshita shakare, mutunwa twabo kasesema. Rero abantu barifirirwe ukumfwa, eikyo Yaweh wa miraro aribafurirwe.¹³Kyakitikire ikyakuti iryo bamwitire tamwumfwire. Munshira imo ine, "Atire Yaweh wa miraro,"bakakutira kuri nebo, rero nshakabomfwe. ¹⁴Pantu nkabasaranganya kuri kankungwara mu nko shonse umo tabakeshibe, kabiri ne mpanga ikaba amapopa pa numa yabo. Pantu takuri nangu umo uukapura ukupita muri iyi mpanga nangura barengere impanga yakubekerwa mu mpanga yakuposafye."

Chapter 8

¹Icebo cakwa Yahweh wa milalo caishile kwisa kuli nebo, ukuti, ²"Yahweh wa milalo alanda ifi: Ndi ne nkumbu pali Sioni no kupimpa ukukalamba elo ndi ne nkumbu pali ye elo no bukali ubukalamba! ³Yahweh wa milalo alanda ifi: Nkabwelela ku Sioni elo nkekala pakati ka Yerusalemu, pantu Yerusalemu aketw Umusumba wa Cishinka elo ulupili lwakwa Yahweh wa milalo luketwa Ulupili lwa Mushilo! ⁴Yawe wafita alanda ici: Abaume abakote elo nabanakashi abakote nakabili bakaba mumisebo yamu Yerusalemu, elo muntu onse akabila inkonto muminwe yakwe pantu ena alikotele. ⁵Imisebo shamusumba shikesulamo utulumendo no tukashana tukalaangala mo. ⁶Yawe wafita alanda ici: Nge fintu fimo fikoboneka ifipsha amano mu menso yabakashalapo pali aba abantu milushilya nshinku, bushe kuti caboneka icipsha amano na mumenso yandi?-uku ekulanda kwakwa Yawe. ⁷Yawe wafita alanda ici: Boneni, Nebo ndinakubapususha abantu bandi ukufuma ku calo caku kabanga elo no kufuma ku calo caku masamba! ⁸Pantu nebo ndinokubabweshwa, elo bena bakekala pakati ka Yerusalemu, eico nakabili bena bakaba abantu bandi, elo nanebo nkaba Lesa wabo mucishinka elo namu bulungami! ⁹Yawe wafita alanda ici, Webo nomba mwebakotwalilila ukumfwa ku fyebo fimofine ifyo ifikofuma kutunwa twaba kasesema ukufuma uluntu umufola wa ng'anda yandi wabikilweko-iyi ing'anda yandi, Yawe wafita: Kosheni amaboko yenu ukuti ing'anda yandi ikulwe. ¹⁰Pantu ilyo tashilaisa inshiku shilya takwali ifilimwa ifyalekukolonganikwa no muntu uuli onse, takwali icilambu kumuntu nangula ku nama, elo takwali umutende ukufuma kubalwani ku uli onse uwaleya nangu uwaleisa. Nebo nacitle umuntu onse ukulwa nomwina mupalamano wakwe. ¹¹Lelo nomba tacikoba ngafilya cali munshiku ishafumako, nebo nkabafye nabakashalapo pali aba bantu-uku ekulanda kwakwa Yawe wafita. ¹²Pantu imbuto shamutetende shikobyalikwa; no mwangashi uukulila mumulu ukutwala ifisabo fyauko elo nesonde lika mesha ubulimi bwaliko; imyulu ikapela icime caiko, pantu kalenga abakashalapo pali aba bantu ukupyana ifi fintu. ¹³Mweba mwali icilangililo ku nko shimbi ishacitipu, ing'anda yakwa Yuda elo ne ng'anda yakwa israeli. Eico nebo nkamipususha mweba elo mukabe palo. Mwiba nomwenso; lekeni amaboko yenu yabe ayakosa! ¹⁴Pantu Yawe wafita alanda ici: Ukulingana nefyo nebo napingile ukucita ububi kuli mweba uluntu ifikolwe fyenu fyale kunkalifya-efyalanda Yawe wafita-elo tacibweshamo, ¹⁵eico kabili nebo nkopinga mulishi inshiku ukucita icisuma nakabili kuli Yerusalemu elo ne ng'anda yakwa Yuda! Witina! ¹⁶Ifi efintu weba ufwile ukucita: mukolanda icishnka, umuntu onse nomwina mupalamano. Mukopingula ne cinshinka, umulinganya, elo no mutende mumpolongolo shenu. ¹⁷Mwilakupinga ukucita ububi mukati kamitima yenu pali umo nobiye, elo mwitemwa imilapo yabufi-pantu ifi efintu nebo napata!-uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁸Eluntu icebo cakwa Yawe wafita caishile kuli nebo, ukulanda ati, ¹⁹"Yawe wafita alanda ici: Amafungo ya mumwenshi wa cine, mumwenshi wa cisano, mumwenshi wa cine lubali, elo na mumwenshi we kumi yakesa kuba inshita sha kwanga, ukutemwa, elo nemitebeto ya nsansa pa ng'anda yakwa Yuda! Eico temweni icishinka elo nomutende! ²⁰Yawe wafita alanda ici: Abantu bakesa nakabili, pamofye naabo abakoikala mumisumba ishingira ishapiusana pusana. ²¹Abekashi bamumusumba umo bakaya kumu sumba umbi nokulanda ati, 'Lekeni fweba tukoya bwangu kukupapata kuntanshi ya cinso cakwa Yawe elo nakuku fwaya Yawe wafita! Fweba nafwe tukoya,' ²²Abantu abengi elo ne nko ishabulamba shikesa kuku fwaya Yawe wafita mu Yerusalemu noku papatila ukuti Yawe abapale! ²³Yawe wafita alanda ici: Mulishilya inshinku abaume ikumi ukufuma ku ndimi shonse na ku nko bakekata kwisamba lya mwingila obe noku landa ati, 'Leka fweba tuleya nawebo, pantu fweba tulumfwile ukuti Lesa ali naiwe!'"

Chapter 9

¹Uku ekulanda kwe shiwi lyakwa Yahweh pa calo ca Hadraki elo na Damascus, incende yaciko iya kutushishamo; pa menso ya muntunse elo na yonse imitundu yakwa Israeli ukulola kuli Yahweh. ²Kabili uku ekulanda pali Hamati, uwaba mupaka wapali Damascus, elo capali Tyre elo na Sidoni, pantu ba mano. ³Tyre alikulile umwine ilinga ilya kukosa elo no kututumika silfere kwati maloba elo na golide kwati lukungu lwa mu misolo. ⁴Bona! Shikulu akafumyamo ena elo nokonaula amaka muli bamba, ecio akonaulwa ku mulilo. ⁵Ashikeloni akabona elo no mwenos akamwikata! Gasa nao akationa nganshi! Ekroni, isubilo lyakwe likaseban! Imfumu ikalaoba ukufuma ku Gasa, elo Ashikeloni takekalwemo na kabili! ⁶Abalendo bakapanga amayanda yabo mu Ashidodi, elo nkaputula icilumba ca ba Pelishiti. ⁷Pantu nkafumya umulopa wabo ukufuma ku tunwa twabo elo ne fya muselu fyabo ukufuma pakati ka meno yabo. Eluntu bakesa kwisa kuba abekashi pali Lesa wesu ngo mutundu muli Yuda, elo Ekroni akesa kuba nga bena Yebusi. ⁸NKa panga inkambi ukushinguluka icalo candi pa balwani ba bashilika, eico takuilo nangu umo uwingapitila nangula ukubwela, pantu takuli uwakubapakasa uukabafika pali bo, pantu nomba ndibwene na menso yandi! ⁹Pandisha ne ss=hiwi ilikalamba ilya nsansa, we mwana mwanakashi wakwa Sioni! Paundisha ne nsansa, we mwana mwanakashi wakwa Yuerusalemu! Bona! Imfumu yobe ikoisa kuli webo no bulungami elo akokupusussha. Aliicefya elo akoendela pali kabalwe, pacakufwala cakwa kabalwe. ¹⁰Eluntu nkaputula iceleta ukufuma kuli Efremu elo na kabalwe ukufuma ku Yerusalemu, elo ne mbale ikaputulwa ukufuma ku bulwi; pantu akalanda umutende ku nko, elo na nakunsambu shakwe shikafumua kuli bamba na kuli bamba, elo no kufuma Kumumana ku mpela ya calo. ¹¹Elo pali webo, pantu mulandu wa mulopa ca cipangano candi na webo, nkalenga abafungwa bobbe ukuba abantungwa ukufuma ku cilindi uko ukutaba amenshi. ¹²Bwekela ku kukosa kobe, abafungwa be subilo! No bwalelo nkolanda ukuti nkabwekela imikuibili kuli webo, ¹³pantu ndyocele Yuda nge mbale yandi. Ndiswishe ubuta bwandi nga Efulemu. ndibushishe abana baume bobbe, Sioni, pa bana baume bobbe, Greece, elo ndikupangile webo, Sioni, ngo lupanga lwa mushili!" ¹⁴Yahweh akobonekala kuli bo, elo na mata yakwe yakashuta ngo nkuba! Pantu Yahweh shikulu akalisha ipenga akapita ne cipupu ukufuma ku Temani. ¹⁵Yahweh wa milalo akabacingilila, akabili akabonaula elo no kucimfya amabwe ya mu mipila. Eluntu bakanwa elo no kupunda nga bantu abakolelwe umwangashi, elo bakesushiwamo no mwangashi nge mbale, nge fifutu fyapa bulambo. ¹⁶Eico Yahweh Lesa wabo akabapususha pali bulya bushiku, ngo mukuni wa bantu bakwe. Baba nge cibeka ica kucilongwe ico icikabengeshima pa calo cakwe. ¹⁷Ifyo ubune elo no busuma bakaba! Abalumendo bakakula pa nseke elo na banacisungu pa mwangashi wakulowa!"

Chapter 10

¹Nomba umfwaz kuri Yaweh mu nshita ya mfura yarusuba-nao apera imfra ya bufurumi ku muntunse onse no muremfwe mwibara. ²Pantu uturubi twa mu mayanda tusosa iifyabupondamishi; bakabuka ababona ububifi; basosa ificroto ifyakurufya no kupera ukushinsa kwafye, awe baruba nge mpanga no kyura pantu tapari umukyemi. ³Ikipyu kyandi kyapira kyapira abakyemi; ni mbushi ishirume-intungurushi-isho nevo nkakanda. Yaweh wa miraro nao akakyema umukunim wakwe, ing'anda yakwa Yuda, no kubakita nga bakabarwe bankondo mu bururwi! ⁴Mukafuma muri Yuda iribwe rya pa kifuba; mukafuma muri oo ubuta bwa nkondo; mukafua muri oo na kateka onse pamo. ⁵Bakaba nge mparume abanyantawira abarwani babo mu matipa ya mu misebo mu burwi; bakakita inkondo, pantu Yaweh uri nabo, nabo bakarenga insoni abo abanina pari bakabarwe bankondo. ⁶Nebo nkakosha ing'anda yakwa Yuda no kupususha ing'anda yakwa Yosefe, pantu nevo nkababweshwa no kubaberera uruse. Pantu ni nevo Yaweh Resa wabo, na nevo nkabasuka. ⁷Eryo Efuremu akaba nge mparume, ne mitima yabo ikasamwa nga bari no mwangashi; abana babo bakabona no kusamwa. Imitima yabo ikasamwa muri nevo! ⁸Nebo nkabeta ku munsori no kubakoronganya, pantu nevo nkabapokorora, nabo bakaba ababuramba ifyo bari kare! ⁹Nebo nababyere mu bantu, rero bo bakebukisha na mu fyaro fyakutari, eflyo bo na bana babo bakekara no kubwera. ¹⁰Pantu nevo nkababweshwa ukubafumya mu kyarwo kya Egypto no kubakoronganya ukubafumya mu Ashuri. Nebo nkabareta mu kyao kya Giridi na Rebanoni, ku kasuke akubura inkyende kuri bo. ¹¹Nebo nkapita no kupurinkanya muri bemba wa bukyushi bwabo; nevo nkapuma amaba yaurya bemba no kukamya imironga yonse ya mu mana Naire. Abakindami baku Ashuri bakatentemushiwa, ne nkonto yakwa Egyptiikaguma mu bena Egypti. ¹²Nebo nkabakosha muri nevo, nabo bakendera mwi shina ryandi-uku e kusosa kwakwa Yweh."

Chapter 11

¹Isura ifibi fyibe Rebanoni, no kureka umuriro onature ikyereta ryobe! ²Roosha, we kimuti kya mu kupri, pakutra imiti ya mi kedari naiwa. Ikyari ikyabukata nakyonaurwa! Roosha, we mushi wa ku Bashani, pantu umushitu uushingirwamo nauwishiwa! ³Kurya kuri ikyongo kya kupunda kwa bakyemi, pakutira ubukata bwabo na bonaurwa! Kurya kuri ukuburuma kwa misepera ya nkaramo, pantu ikirumba kya muronga wa Yodani na kyonaurwa!⁴Ifi efyo Yaweh Resa wangi akoranda, "Ngo mukyemi, akyema umukuni uwateyanishiwa ukwipaiwa!"⁵(Abashita bashipya no murandu tabaperwe, na bashishitisha baranda ati, "Abe uwaparwa Yaweh! Nebo ndinokere! Pantu abakyemi ababombera abakwata imikuni tabakwata uruse pari bo.)⁶Pantu nebo nshakatare amberera inkumbu abekashi ba mu kyarokuri!- uku e kuranda kwakwa Yaweh. Roresha! Nebo ne mwine nkarwira umuntu no muntu mu minwe ya munankwe na mu minwe ya mfumu yakwe, nabo bakonaure kyarokabiri nangura umo nshakapokorore mukuboko kwabo."⁷Awe naishireba umukyemi wa mukuni uwateyanishiwa ukwipaya kubasurwishi ba mpanga. Nebo naburire nkonto shibiri, imo nainike "Ikikuku" na imbi nainikire "Ukwikatana." Mu musungo ngo emo nakyemene umukuni.⁸Mu mweshi umo nebo naowaire aba bakakyema batatu. Nebo nafirirwe ukuushipikisha kuri bo, nabo barimpatire.⁹Eryo nebo narandire ku bene, "Nebo nshakamibombere ngo mukyemi nakarya. Impanga ishirefya-rekeni sho shifwe; impanga ishireonairwa-rekeno shonaurwe. Rekeni impanga ishashara kira intu irye umunofu wainankwe."¹⁰Awe naburire inkonto yangi "Ikikuku" no kuikonona ku kutobaura ikipangano ikyo napangene ne nko shonse.¹¹Pari burya bushiku ikipangano kyaritoborokere, na basurwishi ba mpanga abarembona nasosa.¹²Natire kuri bo, "Nga kireboneka ikisuma kuri mwe, mpereni amaripiro. Rero nga tarifyo, mwikikita."Awe bapimine amaripiro yangi-utupimfya twa sirufere amakumi yatatu.¹³Eryo Yaweh arandire kuri nebo, "Kabike sirufere mukipao, umutengo wine wine uo bo bakupimine!"Awe naburire utupimfya twa sirufere amakumi yatatu no kushiramina mukipao mu ng'anda yakwa Yaweh.¹⁴Eryo natobawire inkonto yangi iyakibiri "Ukwikatana" ku kuputura ubwanshe pakati kakwa Yuda na Israeri.¹⁵Yaweh arandire kuri nebo, "Na kabiri, bura ikipe kyakyemi imburwa mano we mwine,¹⁶pantu bona, nebo ndesungamina ukubikapo umukyemi mu kyarokuri. Oo takasakamane impanga ishiburira, nagura ukuposha isharemana. Oo takarishe impanga ishitunturu, rero akarya iminofu ya mpanga ishaina no kusotora amabondo yashiko."¹⁷Akaranda ku mukyemi umungwa oo uusha umukuni! Rekeni urupanga rube pakuboko kwakwe na parinso ryakwe irya ku kuryo! Rekeni ukuboko kwakwe kume no kureka irinso ryakwe irya ku kuryo ukupofura!"

Chapter 12

¹Yaweh arisobere ishiwi ryakwe pa rwa kyaró kyakwa Israeri. Ifi efyasosa Yaweh, uwa andarika umuru kabiri uwabumba ne sonde, uwapanga no mupashi wa muntu munda yakwe, ²"Boneni, nkorwnga Yerusaremu ngo rukombo rwafikora iyakurenga abantu bonse abashingurukako ukutekaira pamo nga Yuda nao nakamushinga, na Yerusaremu. ³Pari burya bushiku, nkarenga Yerusaremu ukuba ikiribwe ikyafina pa bantu na bantu bonse. Bonse abakakimya imisana yana ikafunika nganshi. ⁴Pari burya bushiku ne Yaweh nkapupanya bakabarwe babo bonse, nkapera na bonse abakaraendapo. efysosa Yaweh, Aba ng'anda yakwa Yuda nkarabarinda, rero bakabarwe babarwani babo bena ne nkabapofusha amenso. ⁵Eryo intungurushi sha bena Yuda shikaraebana mu mitima ashiti, 'Ara ni Yaweh umwine wa fita eukotukosha fwe bantu bakwe, fwebaikra muno Yerusaremu. ⁶Pari burya bushiku ne nkakita ndupwa sha bena Yuda shikabe ngo muriro uureyaka mu mutengo umo, nangu mwibara rimo umuri imyangashi ya ng'anú iirepya. Abena Yuda ebakarofya abantu ba smitundu yonse iyaba mupepi ku kyaró na ku kuso. Nomba abena Yerusaremu bena bakashara na bekaririra pa nkyende yabo." ⁷Yaweh akapususha amatenti yakwa Yuda pakwamba, pakuti ubusuma bwabekashi ba mu Yerusaremu bwikira sana pari Yuda. ⁸Muryo bushiku Yaweh akaba ikyakukingirira ukushinguruka abekashi ba mu Yerusaremu, kabiri uureipununa muri burya bushiku akaba uwakosa nga Dabidi, na bang'anda yakwa Dabidi bakaba abakosa nge fyakosa Resa, na maraika wakwa Yaweh pantanshi yabo. ⁹"Pari burya bushiku. Nkamba ukonaura inko shonse ishitemina Yerusaremu. ¹⁰"Nomba nkapongorwerapo umupashi wa kukwatisha uruse no wa kupapapta pa bang'anda yakwa Dabidi na bana bonse abaikara mu Yerusaremu, bakndoresha, pari uyo bapurinkanya ikyanso, bakamuroosha nga firyá fine baroosha umwana mwaume uwabafye umo mpo. Bakamuroosha kwati bantu bafwirirwe umwana wabo umwaume beri. ¹¹Pari burya bushiku mukaba imisowa iikaramba mu Yerusaremu, ngo kurosha kwari mwirungu rua Medigo, iryo abantu baroosha Hadadi Rimoni ¹²Ikyaro kikaroosha, indupwa shonse uru rweka, uru rweka. Urupwa rwa bang'anda yakwa Dabidi abaume bakararoosha beka, abakashi babo nabo beka. Urupwa rwakwa Natani abaume bakararoosha beka, abakashi babo nabo beka. ¹³Urupwa rwa bang'anda yakwa Rebi abaume bakarakuroosha beka, abakashi babo nabo beka. Urupwa rwabena Ishmeri abaume abakarakuroosha beka, abakashi nabo beka. ¹⁴Na mu ndupwa shimbi rumo-rumo ishashara, abaume bakarakuroosha beka, abakashi babo nabo beka."

Chapter 13

¹Pari bo ubushiku epo ikishima kikeswirwa aba mu ng'anda yakwa Dabidi na bekashi ba mu Yerusaremu, bakabembira ikishima ikya kusanguruka ku rubembu na ku kya bumnani. ²Pari bo bushiku efiyasosa Yaweh wa mabumba epo nkarofya amashina ya tu rubi mu kyarokabiri tabakatwibukishe na kabiri. Nkarenga bakasesema no mupashi wkowera ukufuma mu kyarokabiri ngo muntu akakonkanyapo ukusesema, wishi na nyina abamufyere nabo bakamwebe, tawabe no mweo pantu wasosera ubufi mwishina ryakwa Yaweh bakamurase fumo pa murandu wa kusesema kwakwe. ⁴Na mubushiku burya bakasesema bakekatwa insoni umo umo pakibonwa kyakwe iryo aresesema. Kabiri tabakafware ikyakufwara ikyaihera ikya masako ikya bukasesema pakuti babeperemo abantu. ⁵Kabiri akatira, 'Nshiri kasesema! Ndi murimi wa mushiri pantu umuntunse e wanshitire ukutura ku bwaikye bwandi. ⁶Kabiri umo akamwipusha ati, 'Nge fi fironda firi pa mubiri obe? Nao akatira, fintu nauminwe mu ng'anda ya bantu abo natemwa sana. ⁷"We rupanga! Buukira ka kyema wandi, no mwaume no mwaume wine wine umunandi e gyasosa Yaweh wa mabumba. Iyapa ka kyema, pakutira impanga sha mukuni shirongane! Na nebonkabwesha ukubo kwandi pashakyepesha. ⁸Awe mu kyarokyonse e fyasosa Yaweh aba mufitungu fibiri ifya kirya kyarokababepaya no kufwa bakafwe! Kabiri aba mukitungu kya butatu bakasharamo. ⁹Nkareta abamukitungu kya butatu ukubapisha mu muriro kabiri nkabaroporora nga firya sirufere aropororwa; no kubakyekyeta nga firya goride akyekyetwa. Bakaririra kwi shina ryandi na nebo nkabasuka nkatira, "Bantu bandi!" Nabo bakatira, 'Yaweh ni Resa wabo!'"

Chapter 14

¹Bona! Ubushiku bureisa ubwakwa Yaweh ne fyaibwa fikakanikwa pari mwebo. ²Nkakoronganya ifyaro fyonse pari Yerusaremu ku kurwa no musumba ukekatwa. Amayanda yakonaaurwa abanakashi bakabara, umusumba pakati ukekatwa bunkore, rero abantu abakasharamo tabakaputurweko ku musumba. ³Rero Yaweh aakayarwa inkondo ne fyaro nga firya arwa mu bushiku bwa nkondo. ⁴Pari buri bushiku amakasa yakwe yakeminina pa rupiri rwa mu orife, uuri pa murora wa Yerusaremu ku kabanga. Urupiri rwa mi orife rukakamishiwa pakati ka kukabanga na kumasamba umupo poka ukaramba nganshi no rupiri rukabwekeramo ukurora ku kapinda ka kukuso na kukapinda ka kukuryo. ⁵Kabiri akabutukira mu mipoka poka pakati ka mpiri shakwa Yaweh, pantu imipoka poka pakati ka mpiri shikafika ku Aseri. Ukabutuka nga firya wabutukira ku kinkukuma mu nshiku shakwa Usia imfumu ya ba Yuda. Eryo Yaweh Resa wandi akesa na ba mushiro bakaba nabo. <<<<<<< HEAD ⁶Muri buri bushiku tapakabe urebuto, takwakabe ne mpepo mu kikunguru pepo. ⁷Pari burya bushiku, ubushiku ubofye Yaweh aishibafye eka, takwakabe akasuba nangu ubushiku, ikyunguro ikikaba inshita ya rubuto. ⁸Pari burya bushiku amenshi ya mweo ayapiata mu Yerusaremu. Yamo yakarora kuri bembu ku kabanga yamo kuri bembu wa kumasamba. Mu mainsa na mu rusuba. ===== ⁶Pali bulya bushiku takwakabe ulubuto, lelo nangula ukutalala nangula imfula yakubuta. ⁷Pali bulya bushiku, ubushiku bwaishibikwa fye kuli Yahweh, takwakabe ubushiku nangula akasuba, pantu icungulo cikaba inshita ya lubuto. ⁸Pali bulya bushiku amenshi ya mweo yakalongoloka ukufuma ku Yerusalemu. Citika wa menshi akalongoloka kuli bembu wa kukabanga elo citika kuli bembu wakumasamba, mulusuba elo na mumupepo. >>>>>>>

d392e7811afd8562f79defd8149081f0fe3f5b22⁹Yaweh akaba imfumu pa kyaroy kyonse. Pari buri bushiku ku kaba Yaweh, Resa umo, ne shina raykwe ryabafye rimo. ¹⁰Ikyaro kyonse kiba kwati ni Araba, ukufuma ku Rimoni ku kapinda ka kukuso ka Yerusaremu. Yerusaremu akasumbuka no kwikaririra apantu pa uko, ukufuma ku mpongoro yakwa Benjamini ukuyafika ku kyaroy ukwari impongoro ya pakubara, ukufika pa mpongoro ya petungi, no kufuma ku rupungu rwa Hananere ukufika ku fyakukaminamo umwangashi wa mfumu. ¹¹Abantu bakekara mu Yerusaremu kabiri tamwakabe no konaura kwafikapo ukufuma kuri Resa pari bo. Aba mu Yerusaremu bakekara umutende. ¹²Kabiri iki kikaba ki kuko ikyo Yaweh akapuminako abantu na bantu bonse abarwa na Yerusaremu. Imibiri yabo ikabora apo bemakene ku makasa yabo. Amenso yabo yakabora mufikorobwa kabiri ne ndimi shabo shikabora mu tunwa twabo. ¹³Pari burya mukaba ukupumana ukukaramba ukukafuma, kuri Yaweh ukukesa pari bo. Bakektana umuntu onse ku kuboko kwa munankwe, no kuboko kwa umo kukeminina ukuboko kwa munankwe. ¹⁴Tuda akarwa na Yerusaremu. Bakaronika ifyuma fya fyaro fyonse ifishingurwike goride, sirufere ne fyakufwara ifisuma ifingi. ¹⁵Ne kinkukuma kiba pari bakabarwe na pa mpunda, na ku ngamira, na ku nama shonse ishikaba mu nkamba na shena shikakyura kumo kine ku kinkukuma. ¹⁶Nomba kikakitika kuri bo bonse mu mfyaro fyonse ifyaimine Yerusaremu bakareirako pa muru kira mwaka mukupepa imfumu, Yaweh wa mabumba, no kusunga umutebeto we rambo rya nsakwe. ¹⁷Kikarekitika ikyakuti kuri onse ukufuma mu fyaro fyonse pano kyaroy uushakareya ku Yerusaremu mu kupepa Yaweh, Yaweh wa mabumba, na kabiri Yaweh takabaretere mfura. ¹⁸Nga kyakuti aba mu kyaroy mkyo Egypto tabakaye, nabo tabakapokerere imfura. Ikinkukuma ukufuma kuri Yaweh kikapuma ifyaro ififshiya ku muhetebeto we rambo rya nsakwe. ¹⁹Iki kikaba ku kukandwa kwakwa Egypto no kukukandwa kukaba pa fyaro fyonse ifishakareya mukusunga umutebeto we rambo rya nsakwe. ²⁰Rero pari burya bushiku, ingenjere ya bakabarwe ikasosa, "Tarukeniko kuri Yaweh," ne fyakusambiramo mu ng'anda yakwa Yaweh mukaba kwati ni mbare shafonka pantanshi ya kipairo. ²¹Ne mpoto ya mu Yerusaremu na mu Yuda ikapatukako kuri Yaweh wa mabumba kabiri na onse ureta ifyakuipera akarya ukufuma kurri bo no kwipika, na pari buri bushiku abashitisha tabakabepo mu ng'anda yakwa Yaweh wa mabumba.

Malachi

Chapter 1

¹Ikisendo kytakwa Yaweh kuri Israeri ku kuboko kwakwa Maraki. ²"Narimitemwa," Efyasosa Yaweh. Resa mwebo mutira, "Ati kinshi ikyo mwatutememwa?" Bushe Esau tari ndume wakwa Yakobo?" Efyasosa Yaweh. "Na nebo na temenwe Yakobo, ³rero Esau narimupatire. Nakitire ne mpiri shakwe ishashiwa no kubongoroka, nakitire ne kyabupyani bwakwe inkye ya kwiramo ba mumbwe ba mu matororo." ⁴Nga kyakutira atire, "Natupumwa, rero

taurebwekeramo no ku kura kipya-kiya ifitantara,"Yaweh wa mabumba ati, "Nabukure kipya-kiya, rero inkatobaura na kabiri. Bambi bakabeta 'Ikyaro kya matororo'kabiri, 'Abantu abo Yaweh afurirwa umuyayaya.'

⁵Mukabona iki na menso yenu, kabiri mukatira, "Yaweh arikura ukukira ne mipaka ya kwa Israeri."⁶"Umwana akindika wishu, no mubomfi akindika shikuru wakwe. Ngakyakuti, nevo ndi shinwe, umukinshi wandi uri kwisa? Nga kayakutira ndi shikurwinwe, ubukindami mwebho bashimapepo, abasura ishianryangi. "Rero mutira, 'Bushe twasura shani ishina ryenu?' ⁷Mureta ikyabupe kya fyakurya ifyakowera pa kipairo kyandi. Rero mwebho mutira, 'Bushe tumiko wesha shani? Mukusosa ati iteburo ryakwa Yaweh ryarisurwa.⁸Iryo mupera irambo inama ishapofura, bushe tekibi? Iryo mupera ishirema ne sharwara, bushe tekibi ikyo? Nga mwatarira shimukindikwa, ifyo fine! Bushe kuti amipokerera mwebho nangura aimya ikinso kyane?" efyasosa Yaweh wa mabumba. ⁹Rero konkanyenipo ukuromba ku kinso kyakwa Resa, ukuti atukwatireko inkumbu. Rero Yaweh wa mabumba aranda atire iki bushi iki kine ikyabupe mu minwe yenu, kuti aimyapo ifinso fyenu ifiri fyonse?¹⁰"Arare, nga kungabako umo pari mwebho kuti aisarako pa mwenshi we te mpere, ukuti mwikosha umuriro pa kipairo kyandi apafye! Ntakosekyeramo muri mwebho," efyo aranda Yaweh wa mabumba, "kabiri ntapokere ikyabupe ikiri kyonse ukufuma ku minwe yenu. ¹¹Pantu ku kufuma ku kutura wa kasuba na pa kuwa kwa kako ishina ryandi rikakura pa nko na mu nkyende shonse isha kyena kishima ne kyabupe kya ng'ano ishawama ikikaperwa mwi shina ryangi. Pantu ishina ryangi rikakura mu nko," efyo aranda Yaweh wa mabumba. ¹²Rero mwebho murasura iryo mutira iteburo ryakwa Yaweh ryarimba, no kutira ifitwaro fyakwe, ne fyakurya fyakwe, fyarisurwa.¹³Nakabiri mutira, 'Iki kyakutendusha sana,' kabiri mungwinta pari kyo,' efyasosa Yaweh wa mabumba. Mureta iyarepurwa nangu irema nangu iyarwara; na ye eyo mureta nge kyabupe kyenu. Bushe kuti na kipokerera nga mwafreta ukufuma ku minwe yenu? Efyasosa Yaweh. ¹⁴Aritupwa uwabufi iryo ari ne nama irume mu mukuni wakwe kabiri arapa ukumpera, kabiri akita irambo kuri nevo, ne Shikuru, iyarepurwa! Pantu nevo ndi mfumu nakaramba,"efyasosa Yaweh wa mabumba, ne shina ryandi rikakindikwa ku nko."

Chapter 2

¹Nomba mwebo bashimapepo, ikambisho ili lyenu. ²"Nga tamwakomfwe mwebo, kabili ngata mwakafilame pa mutima wenu ukupela ubucindami kwishina lyanddi" efyalanda Yawe wamilalo, "icinefye elo nkatuma itipo pali mwebo, kabili inkatipa amapolo yenu. icinefye, ndibatipile, pamulandu tamukobika ikambisho poamutima wenu." ³Mona, ndi pakwebaula ulupwa lobe, kabili nkamikasa amatufi pa finso fyenu amatufi ya malambo yenu kabili nkamifumyapo na cena. ⁴Mwebo mukeshiba ukuti ninebo ntumine ikambisho kuli mwebo, kabili ukwebati icipangano candi citwalilile kubena Lebi." efyalanda Yawe wamilalo. ⁵"Tcipangano candi na ena calikuba bumi kabili mutende kabili nalipele kuli ena nalimupele umwenso, kabili alimupele umwenso, kabili alitinine kabili aliminine mubukata bweshina lyandi. ⁷Ifulangililo fya cine fyalikuba mukanwa kakwe kabili takwali ifyabufi nangu fimo ifyasangilwe pamilomo yakwe. Alyendele na nebo mumutende namu cishinka kabili alipilibwile abengi ukufuma kumapulu. ⁶Ico imilomo yakwe shimapepo shifwiele ukusunga amano kabili abantu bafwile ukufwaya ifilangililo ukufuma kukanwa ka kwe, ico ni nkambe yakwa Yawe wamilalo. ⁸Lelo walifumine kunshila yacishinka walilengele abangi ukuipununa no mucishi ku mafunde. ulyo nawile icipangano cabena Lebi efyalanda Yawe wamilalo. ⁹"Ico kabili, ndibapangile abasulwa kabili aba panshi pa bantu bonse, pamulandu tamusungile ishila shandi, lelo ndimilangile umucisha cinani pamulandu wa wafilangililo." ¹⁰Bushe takuli tata umo uwesu bonse? bushe te Lesa umo uwatubumbile? nindo tatubelele abacishinka umo na wabo, ukukokwesha icipangano cabashifwe? Yoda aba ulwakubula icishika. ¹¹Icintu camuselu cilipangilwe mu Isreali na mu Yerusalemu. kuli Yuda alikoweseshe icende yakushila iya kwa Yawe iyo atemwishisha kabili alyupile umwana mwanakashi uwaka Lesa kambi kambi. ¹²Leken Yawe aputule ukufuma kwi Lema iya kwa yakobo umuntu uukocita ifi, umo uushibukile na umo uwasuka, nangula akoleta ifyabupe kuti Lesa wa milalo. ¹³Na mwebo bene mulacita ici mufimba icipailo cakwa Yawe ne filamba, nokulosha noku shishimukila, pantu bali wakupilibukila ukukonka icabupe nangu kucisumina no bubile ukufuma mukuboko kobe. ¹⁴Lelo ulanda ati, "Nindo ena taba?" pantju Yawe alikuba nikamboni pakati kobe no mukashi obe uwakuli bumusepela bobe ukwimina uo wabela uwabula iishika nangula ali mutemwikwa obe kabili umukashi obe pacipangano. ¹⁵Bushe tabapangile umo necakaniko umo ca mupashiu wakwe? Elo nindo amupangile umo? pantu alikufwaya ubufyashi ukufuma kuli Lesa. Ico isungeni mwebene mumupasnhi wenu, kabili mwilakuba abakula icishika kumukashi wakuli bumusepela bobe. ¹⁶Ico nalipata abalekana." efyalanda Yawe, Lesa wakwa Isreali, "kabili umo uufimba isalu yakwe ne fikansa," efyalanda Yawe wamilalo Eco isungeni mwebene mu mupashi wenu kabili mwiba ababula icishinka." ¹⁷Muli tompweshe Yawe ne fyebo fyenu. Lelo mulanda ati, "Nindo iyo tomutopweshe?" pakulanda ati, once uucita ifyo bobi wabune mumenso wakwa Yawe, kabili alabekelwa muli bena, "nangu alikwi Lesa wamulinganya?"

Chapter 3

¹"Boneni, naratuma inkombe yangi, kabiri ikampekanishisha inshira. Eryo Shikuru, uyo mufwaya, akapumikisha ukwisa mu ng'anda yakwe iyepepo. Inkombe ya kipangano iyo mwebo musaminwamo, boneni, akea," efyasosa Yaweh wa mabumba. ²Rero ni nani uukashipikisha mu bushiku bwakwisa kwakwe? Nani uukeminina iryo akaboneka? Pantu ye aba ngo muriro bengarwirako kabiri nga isopo ryakusambira. ³Akekare nga kemburura no kuroporora sirufere, kabiri akasangurura ba mwana Rebi abaume. Akasangurura nga goride na sirufere, kabiri bakareta ifye rambo ifyarungama. ⁴Eryo ifye rambo fya baYuda na bena Yerusaremu yakaperwa kuri Yaweh, nga mu nshiku shakare, kabiri mu myaka yakare. ⁵"Eryo nkamikumya parwabupingushi bobo. Nkendesha ukuba kambone ku ndoshi, abepaya bonse abarapa abatitikisha ababomfi babo maripiro yabo, na bonse abatitikisha bamukamfwirwa na bana banshiwa, bonse abakakasha ba mwisa, na kuri bonse abatankindika," efyasosa Yaweh wa mabumba. ⁶Pantu Nebo, Yaweh, ntakinja; eikyo mwebana baume bakwa Yakobo tamwapwiririka. ⁷Ukufuma pa bushiku bwafikorwe fyenu mwaritaruka ukukabira kwandi kabiri tamusunga na kubasumnga. Piribukeni kuri nevo, nandi nkapirirbukira kuri mwebo," efyasosa Yaweh wa mabumba. "Rero yasosa, 'Tukabweshsamy shani?' ⁸Bushe umuntu arebira Resa? Nomba mwebo murangibira. Rero'mwebo muranda ati, 'Findo fwebo twakwibira?' Mu fyekumi na marambo. ⁹Mwarapingurwa, pantu murangibira, mwe ruko ronse. ¹⁰Murekureta ifyekumi ifyakukumanina mu ng'anda ya kusungiramo, pakutira mu ng'anda yandi mube ifiryo, ngesheni muri ifi nomba rine," efyasosa Yaweh wa mabumba, "Nga ntakamwiswireko ifibi fya mu muru no kuponesha amaparo pari mwebo, mpaka tamwakabe umuputure nangu umo. ¹¹Nkakanda bonse abakarikonaura ifirimwa fyenu pakutira tabonawire ubunonshi bwa mu kyaroyu. Imyangashi yenu mu mabara yenu tayafirwe kutwara ifitwara," efyasosa Yaweh wa mabumba. ¹²Inko shinse shikarikukuta uwaparwa, pantu ukaba ikyaroyu ikyasansamuka," efyasosa Yaweh wa mabumba. ¹³"Amashiwi yenu pari nevo yakukosa," efyaranda Yaweh. "Rero muranda, 'Findo twarandire mukati kesu pari webo? ¹⁴Muranda ati kwakyabe ukubombera Resa. Bukumu ndo tukabonamo ifyo afwaya nangu ukurekwenda abakurosha pa kinso kyakwa Yaweh wa mabumba? ¹⁵Kanshi nomba tukori kukuta bonse abakita ububi bakesa Resa no kupusuka." ¹⁶Eryo abatina Yaweh abakaranda kuri umo no munankwe. Yaweh aarymfwire no kuroshako amano, ne kitabo kya kwibukishako kyarirembwa kuri ye pati bonse abatinisha Yaweh no ku kindika ishina ryakwe. ¹⁷"Bakaba abandi," efyaranda Yaweh wa mabumba, "Ikikwatwa kyandi ikyaibera, mu bushiku ubo nevo nkakitamo. Nkabarangurukira, ngefyo umufyashi arangurukira umwana wakwe umwaume uumubombera. ¹⁸Eryo ukubwekeshapo nkapusanya pakati ka barungama na batarungama, pakati ka bapepa Resa na batamupepa.

Chapter 4

¹Namba moneni, ubushiku bukisa, bukopya kubati lubingu lwa mulilko, ulo bonase abatalama na bancita tubi bonse bakaloba. ubushiku ubukoisa buli noku boca," efyalanda Yawe wamilalo nangu umunsambo. ²Lelo mwebo mweba tina ishina lyakwe akasuba kabolloloke kakabalika no bundapishi mumapindo yakako. Mwebo muli nokufuma kabili mukalubuka nokulacilauka kubati fipanti fya ngombe ifyo baiswila ukufuma mwitanga. ³Pali bulya bushiku mwebo mukacinfya ababifi, pantu bena bakaba imito pamakasa yenu pali bulya bushiku ubo nkacitapo cimo, "efyalanda Yawe wamilalo. ⁴"Ibukisheni amalango yamubomfi wandi mose ayo nebo namukonkomenshe pa Horebu pabena Isreali bonse, ifipope kabili nefya bupingushi. ⁵Moneni, nebo nkamitumina Eliya kasesema ilyo ubushiku bukalamba nokutinya kwakwa Yawe takulafika. ⁶Akapilibula umutima wabashibo ku bamano mutima wabana ku libashibo, pakweba ati nikesa kusansa icalo no bonaushi bwakupwililika."

Matthew

Chapter 1

¹Ibuku rya kitoto kya kwa Yesu Kristu, mwana Davidi, mwana Abrahamu. ²Abrahamu ari wishi wa kwa Isaki, na Isaki ari wishi wa kwa Yakobo, na Yakobo ewishi wa kwa Yuda, na bandume yakwe. ³Yuda ari wishi wa kwa Perezi na Zera muri Tama, Perezi ewishi wa kwa Hezron, na Hezron, ewishi wa kwa Ram. ⁴Ram ari wishi wa kwa Aminadab, Aminadab ewari wishi wa kwa Nahson, na Nahson ewari wishi wa kwa Salmon. Salmon ari wishi wa kwa Boaz muri Rahab, ⁵Boaz ewishi wa kwa Obed muri Ruth, Obed ewishi wa kwa Yesse. ⁶Yesse ewari wishi wa kwa Davidi imfumu, Davidi ewishi wa kwa Soromon muri muka Uriah. ⁷Soromon ari wishi wa kwa Rehoboam, Rehoboam ewishi wa kwa Abija, Abija ewishi wa kwa Asa. ⁸Asa ari wishi wa kwa Jehoshaphat, Jehoshaphat ewishi wa kwa Joram, na Joram ekikorwe kya kwa Uziah. ⁹Uziah ari wishi wa kwa Jotham, Jotham ewishi wa kwa Ahaz, Ahaz ewishi wa kwa Hezekiah. ¹⁰Hezekiah ari wishi wa kwa Manasseh, Manasseh ewishi wa kwa Amon, na Amon ewishi wa kwa Josiah. ¹¹Josiah ari kikorwe kya kwa Jechonia na bandume bakwe panshita basenderwe ku Babere. ¹²Pa numa ya kusendwa ku Babere, Jechoniah ari wishi wa kwa Shealtiel, Shealtiel ari ki korwe kya kwa Zerubbabel. ¹³Zerubbabel ari wishi wa kwa Abiud, Abiud ewishi wa kwa Eliakim, na Eliakim ari wishi wa kwa Azor. ¹⁴Azor ari wishi wa kwa Zadok, Zadok wishi wa kwa Achim, na Achim wishi wa kwa Eliud. ¹⁵Eliud ari wishi wa kwa Eleazer, Eleazer wishi wa kwa Mathan, na Mathan wishi wa kwa Yakobo. ¹⁶Yakobo ari wishi wa kwa Yosefu umurume wa kwa Mariya, umo Yesu afyerwe, ukwitwa Kristu. ¹⁷Inkuro shonse ukufuma pari Abrahamu ukufika pari Davidi pari inkuro ikumi rimo na shine, ukufuma pari Davidi ukufika pari pa kusendwa ku Babere inkuro ikumi rimo na shine, ukufuma pa kusendwa ku Babere ukufika pari Kristu inkuro ikumi rimo na shine. ¹⁸Ukufyarwa kwa kwa Yesu kwa kitike munshira iyi. Nyina Mariya, Mariya, akobekerwe kuri Yosefu, rero ribe tabaraba pamo, asangirwe naimita na ku Mupashi wa Mushiro. ¹⁹Rero Yosefu, umurume wakwe, ari uwabura akarema tarefwaya uku mureka parwarara, apangire uku mutamfya umutararira. ²⁰Iryo aretontontanya pari ifi fintu, maraika wa kwa Shikuru amonekere kuri ena mu kiroto, aranda, "Yosefu mwana Davidi, witina ukusenda Mariya ngo mukashi obe, pantu uwaimitwa muri oo aimitwa no Mupashi wa Mushiro. ²¹Akafyara umwana umwaume, naiwe ukamwita ishina ryakwe Yesu, pantu akapususha abantu bakwe ukufuma ku membu." ²²Fyonse ifi fyakitlike ku kufirikirisha ifyarandire Shikuru ukupitira muri kasesema, arandire, ²³"Moneni, nakisungu akemita no kufyara umwana mwaume, nabo bakamwita ishina ryakwe Immanueri"- ryapiribwirwe ati, "Resa aba naifwe." ²⁴Yosefu arimine ukufuma muturo twakwe no kukita ikyo maraika wakwa Shikuru amwebere, nao arimuburire kukuba umukashi wakwe. ²⁵Rero tamwishibe mpaka amufyarira umwana umwaume. Eryo amwitire ishina rya kwe Yesu.

Chapter 2

¹Panuma Yesu afyarirwe mu Beteremu wa mu Yudeya munshiku sha mfumu Herodi, abasambirire abaume ukufuma ku kabanga bafikire mu Yerusaremu no kuranda, ²"Arikwisa umwana mwaume uufyerwe imfumu ya baYuda twakibona urutanda rwakwe mukabanga no kwisa mu kumupepa." ³Iryo imfumu Herodi yaumfwire ki, yaripamfiwe, na Yerusaremu onse nankwe. ⁴Herodi aronganike bashimapepo mukaramba, na bakaremba ba bantu, ari bepwishe, "Nikwi uko Kristu engafyarirwa?" ⁵Barandire kuri yee, "Mu Betere wa mu Yudeya, pantu efyo kyarembwa kuri kasesema, ⁶"rero iwe, Betere, mumpanga ya kwa Yuda, tauri uwakypesha pari bakateka wa kwa Yuda, pantu muri we emukafuma kateka, ukakyema abantu bangi Isreari." ⁷Eryo karemba wa kwa Herodi atire abaume basambirire ukubepusha bwino bwimo inshita urutanda rwa moneke. ⁸Abatumine ku Beteremu, aranda, "Kabiyeni kafwairisheni pa rwa mwana munono. Iryo mwaramusanga mumbweshehe ikibukisho ukuti naine wine ngise mupepe." ⁹Panuma yakumfwa ku mfumu, bari konkenyepo nenshira yabo, no rutanda uro bamwene mukabanga rwaribatangire mpaka rwaisha imanina ndi apari umwana umunono. ¹⁰Iryo bamwene urutanda, barisekerere ne nsansa ishingiro. ¹¹Bangire mu ng'anda kabiri bamwene umwana munono ari na Maria nyina. Bawire panshi no kupepa. Bakupukwire ifipao no kupera umwana ifya mabupe fya goride, ribani na muri. ¹²Resa aribasokere mukiroto ukushibwerera kuri Herodi, babwereremo kwabo inshira imbi. ¹³Panuma bafumineko, maraika wa kwa Shikuru amoneke kuri Yosefu mu kioto no kuranda, "Ima, senda umwana umunono na nyina, no kufurumukira ku Egypto. Nokwikara kury nkasuke nkweba, pantu Herodi araswa afwairishe umwana umunono ku kumona." ¹⁴Ubo bwine bushiku Yosefu arimine no kusenda umwana umunono na nyina wakwe no kwima ukuya mu Egypto. ¹⁵Aikere kurya mpaka nemfwa ya kwa Herodi. Iki kyafikirishe ikyo Resa arandire ukupitira muri bakasesema, "Naritire umwana wandi umwaume ukufuma mu Egypto." ¹⁶Eryo Herodi, iryo amwene ukuti nabepwa kuba kubasambirire abaume, arifurirwe sana. Aritumine no kutira abana baume bonse abari mu Beteremu, na mukitungu kyonse abamyaka ibiri na panshi, umwaberere inshita iyoine aumfwire ku bamasambiriro abaume. ¹⁷Eryo fyafikirishe ifyarandirwe ukupitira muri kasesema Yemiya, ¹⁸"Ishiwi ryaumfwikire mu Rama, ukurira no kurosha ukwingi, Rakero arerosha abana bakwe, akana ukusansamushiwa, pantu tabari nabo nakabiri." ¹⁹Iryo Herodi afwire, panuma, maraika wakwa Shikuru amonekere mu kioto kuri Yosefu mu Egypto no kuranda, ²⁰"Ima no kusenda umwana na nyina no kuya ku mpanga ya Isreari, pantu abarefwaya umweo wa kanya barifwa." ²¹Yosefu aimine no kusenda umwana na nyina, no kwisa ku mpanga ya Isreari. ²²Rero iryo aumfwire ati Archelaus areteka Yudeya mukifuro kyakwa wishu Herodi, aryumfwire umwenso wakuya kurya. Panuma Resa amusokere mu kioto, afumine ku Gariri ²³no kuya mu musumba wa Nazareti. Iki kyafikirishe ikyasoserwe ukupira muri kasesema, ati ari nokwitwa umwina Nazareti.

Chapter 3

¹Munshiku shirya Yohane Kabatisha aishire arebatisha mu matororo mu musumba wa Yudeya areranda,
²"Rapireni, pantu ubufumu bwa mu muru buri mupepi." ³Pantu uyu ewasoserwe kuri kasesema Esaya, araranda, Ishiwi ryafuma kuri umo uurebirikisha mu matororo, 'Pekanyeni inshira ya Mfumu, rungamikeninshira shakwe.'"⁴Yohane uwarefwara ikyakufwara ikyabuta ne ngamira ikya makasako no mushipi wampapa mu musana. Ifyakurya fyakwe ni makanta no buki bwa mu mpanga. ⁵Kabiri Yerusaremu, na bonse aba mu Yudeya na bonse abashingurwike ikimana kya Yodani bareya kuri ena. ⁶Bareya kuri ena mu kimana kya Yodani pakuyerera imembu shabo. ⁷Rero iryo abwene abafarise abengi na ba Saduki baraisa mukubatishiwa kuri ena, asosere kuri bena ati, "Mwebufyashi bwa ma fwafwa mwe, nani amusokere ukufurumuka ku bukari ubureisa?"
⁸Twareni ifisabo ifyawamina ukurapira. ⁹Mwitontonkanya ukuisosera mwebene, 'Turi na Abrahamu pantu eshifwe.' Pantu ndesosa kuri imwe Resa arikwata amaka yakubusha abana bakwe nangu ni kuri ayayene amabwe. ¹⁰Kare kare isembe naribikwa ku mushira wa kimuti. Eikyo umuti onse uushitwara ifisabo barautema no kuuposa mu muriro. ¹¹Ine ndemubatishisha ku menshi pakurapira. Rero uureisa panuma yangi nankira, nshiringire ukusenda indyato shakwe. Akaramubatisha kuri Mupashi wa Mushiro no muriro. ¹²Urupe rwakwe ruri mu minwi yakwe urwakurwirako akapera nangu ukututira mu butara. Rero umusungu akaokya ku muriro uushakashime."¹³Awe Yesu epakufuma ku Gariri no kuya ku kimana kya Yodani pakubatishiwa kuri Yohane. ¹⁴Eryo Yohane aesha ukumukanya, asosa, "Ndefwaya ukuti niwe umbatishe, nomba waisa kuri ine?" ¹⁵Yesu epakumwasuka ati, "Suminishafye pari nomba, pantu nakirungama ukufikirisha uburungami bonse. Eryo Yohane amusuminisha. ¹⁶Panuma rintu abatishiwa, Yesu epakufuma mu menshi, Boneni, ne myuru yamwisukira. Amwene no Mupashi wakwa Resa uremwikira nge nkunda no kwikara apo ari. ¹⁷Boneni, ishiwi ryafuma mu muru ryasosa, "Uyu mwana wangi umwaume. Uo mbekerwamo."

Chapter 4

¹Eryo Yesu atungurwirwe mu matororo ku kweshiwa kuri kiwa. ²Iryo arekere ukurya panshiku amakumi yane na makumi yane ubushiku, ariumfwa insara. ³Awe katunka aishire kuri o no kuranda kuri o, "Ngori Mwana wakwa Resa, nakweba bura iribwe ribe umukate." ⁴Rero Yesu aryaswike ati, "Kyarirembwa akiti, 'Umuntu teti ekarire ku mukate weka, rero ku kyebo ikifuma ku kanwa ka kwa Resa.'" ⁵Eryo katunka amutwere ku musumba uwashira no kumutwara pamuru we tempere yakikurwa, ⁶no kuranda kuri o, "Ngori Mwana wa kwa Resa, uiponye panshi, pantu kyarirembwa akiti, 'Akakomeshesha bamaraika bakwe urwa iwe; na, 'Kabiri bakakusendera pa minwi yabo, pakuti wikaipununa urukasa kwibwe.'" ⁷Yesu arandire kuri o, "Kabiri kyarirembwa akiti, 'Wiraesha Shikuru Resa obe.'" ⁸Kabiri, kiwa amutwere pa rupiri urwarepesha no kumuranga yonse amafumu ya pano isonde no bukata bwa yako. ⁹Arandire kuri o, Fyonse ndekupera, nga wawa no kumpepa." ¹⁰Eryo Yesu arandire kuri o, "Fuma pa, we kiwa! Pantu kyarirembwa akiti, 'Urepepa Shikuru Resa obe, eo ukaratumika eka." ¹¹Iryo kiwa amureka, awe apopene, bamaraika baisa no kumutumika. ¹²Nomba iryo Yesu aumfwire ati Yoani bamubika mu munyororo, aya naku Gariri. ¹³Ati afume ku Nazaret no kuya no kwikara mu Kapenamu, ku ruramba rwa bembu mu Gariri mu mpanga ya Seburoni na Nafutari. ¹⁴Ifi efyari no kukitikira ifyarandire Isaya kasesema, ¹⁵"Impanga yakwa Seburoni ne mpanga yakwa Nafutari, inshira ya kuri bembu, kwishirya rya Yodani, Gariri wa bena fyaro!" ¹⁶Abantu abaikere mu mfimfi na bamona urubuto urukaramba, na baikere mu kyaroro ne mfimfi ya mfwa, urubuto rwabekirira." ¹⁷Ukufuma pari irya ine nshita Yesu atampa ukuranda ati, "Rapireni, pantu ubufumu bwa mumuru buri mupepi." ¹⁸Awe rwareenda mu ruramba rwa bembu wa Gariri, amwene abaume babiri, Simoni uo bakuta Petero, na Andereo ndume yakwe, bareteya amasumbu muri bembu, pantu baparu banswi. ¹⁹Yesu arandire kuri bo, "Iseni, munkonke, naramipanga abarondo babantu." ²⁰Parya pene basha amasumbu no kumukonka. ²¹Awe Yesu ati afumeko kinono amona babiri bambi ba ndume, Yakobo mwana Zebede na Yoani ndume yakwe. Bari mu bwange na wishi Zebede barerundira amasumbu. Abakuta, ²²nabo apopene basha ubwange na wishi wine no kumukonka. ²³Yesu aire mu Gariri monse, arefunda mu ma Sinagogo, areshimikira imbira nsuma ya bufumu no kuposha amarwere yonse ne fyarekaripa mu bantu. ²⁴Ururumbi rwakwe rwafika monse mu Sirya, bamuretera abantu bonse abari na marwere yarekana rekana no bukari, na bari nefiwa, na barwere nshisa, na baburebe. Yesu nao abondapa. ²⁵Nebumba irikuru ryaremukonka abarefuma ku Gariri, ku Dekapori, ku Yerusalem, ku Yudeya nakwishirya rya Yodan.

Chapter 5

¹Iryo Yesu abwene amabumba, aire parupiri. Iryo aikereko, abakonshi bakwe baishire kuri ye. ²Aiswire akanwa no kubafunda, arandire ati, ³"Bariparwa abapina mu mupashi, pantu ubufumu bwa mu muru bwabo. ⁴Bariparwa abarosha, pantu bakatararikwa. ⁵Bariparwa abamutembo, pantu bakapyana icyaro. ⁶Bariparwa abansara ne kiraka kya burungami, pantu bakaraikuta. ⁷Bariparwa abaruse, pantu bakapokerera uruse. ⁸Bariparwa abakaere mu mutima, pantu bakamona Resa. ⁹Bariparwa abarenga ikibote, pantu baketwa abana bakwa Resa. ¹⁰Bariparwa abo bonse abafyengerwa pamurandu wa burungami, pantu ubufumu bwa mu muru bwabo. ¹¹"Mwariparwa iryo abantu bamipontera no kumipakasa no kurandira ifya kumwamba ifibi ifingi pamurandu waine. ¹²Sekerereni no kusansamuka, pantu ikirambua kyenu kikuru mu muru. Pantu muri iyi ine nshira abantu bapakese bakasesema abariko ribe mwebho tamurabako. ¹³"Nimwe mukere wapa kyaro. Rero nga kyakuti umukere wafumuka, kuti wapangwa umukere nakabiri? Tauwamina ikiri kyonse kanofye ukupowa no kunyantwa ku makasa ya bantu. ¹⁴Nimwe rubuto rwe sonde. Umusumba uwakurwa pa rupiri tekuti ufisame. ¹⁵Tekuti abantu baashe irampi no kuribika munshi ya museke, rero baribika pamuru no kusanikira onse mu ng'anda. ¹⁶Rekeni urubuto rwenu rusanike pa bantu mu musango wakuti bamone imikitire yenu iisuma no kurumbanya shinwe uwaba mu muru. ¹⁷Mwitontontanya ukuti naisa mukonaura ifunde nangu bakasesema. Nteshire mukobonaura, rero mukubafikirisha. ¹⁸Pantu ikishinka nkomweba ukuti mpaka umuru ne kyaro fikapite, tapakonaurwe akaritoni nangu akarirembo ukufuma kwi funde, mpaka ifintu fyonse fikafikirisha. ¹⁹Eikyo uyo onse uwatobapo aka kyepesha parifi fipope no kufunda bambi ukukita ikyo aketwa uwakepesha mu bufumu bwa mu muru. Rero onse uwayasunga no kufunda aketwa umukaramba mu bufumu bwa mu muru. ²⁰Pantu nkomweba ati kanofye uburungami bwenu bwa kira uburungami bwa bakaremba naba Farise, tamwakengire mu bufumu bwa mu muru. ²¹Mwaryumfwa ukuti kyarandirwe kuri boo munshita yakare ati, 'Wiraipaya,' kabiri, 'Onse uwaipaya akapeshiwa mubupingushi.' ²²Rero nkomweba nati onse uwafurirwa mu nina akapeshiwa mubupingushi; na onse uwaranda kuri mu nina ati, 'We muntu wa kyabekyabe!' akapeshiwa mukirye; na onse uwaranda ati, 'We kipuba!' akapeshiwa kumuriro wa ngehena. ²³Eikyo nga ukobika ikya bupe pa burambo eryo waibukisha ukuti mwaripusana na munonko, ²⁴sha icyabupe kyobe kuntanshi ya burambo, no kubwereramo. Pakubara bweshanyeni na munonko, eryo kabiri ubwerer no kubika icyabupe kyobe. ²⁵Suminishanyeni bwangu bwangu no wamurandu obe iryo muri munshira ya kuya ku kirye kya mirandu, ukubura ikyo uwamirandu obe kuti akurubwira mu minwe yakwa kapingura, kapingura nao mu minwe ya bakarinda, kabiri kuti waposwa mu kifungo. ²⁶Ikishinka nkomweba, tawakafume murya mpaka ukaripire indarama ya kurekeresha iinono wakongwere. ²⁷Muryumfwa ukuti kyarandirwe ati, 'Wirakita bukyende.' ²⁸Rero nkomweba ukuti onse uwaroresha umwanakashi runkumbwa runkumbwa ninshi na kita akare na ye ubukyende mu mutima wakwe. ²⁹Nga irinso rya ku kuryo kobe ryakurenga ukuipununa, ritonkore no kuriposa ukufuma kuri webho. Pantu kyawama ikirundwa kyobe kimo ukonaika ukukira umubiri onse ukuposwa mu ngehena. ³⁰Nga ukuboko kobe ukwa ku kuryo kwa kurenga ukuipununa, kuputure no kukuposa ukufuma kuri webho. Pantu kyawama ikirundwa kyobe kimo ukonaika ukukira umubiri obe onse ukuya mu ngahana. ³¹Nakabiri kyarandirwe ati, 'Onse uwatamfya umukashi, afwire ukumupera ikitupa kya kupwa kwa kyupo.' ³²Rero nko mweba nati onse uwatamfya umukashi, nga takitire ubupurumushi, amurenga ukuba umukyende. Onse uwa mupa panuma ya kutamfiwa akita na ye ubukende. ³³Nakabiri, mwaryumfwa kyarandirwe kuba mu nshita yakare ukuti, 'Wirarapa ubufi, rero twara umurapo obe kumfumu.' ³⁴Rero nkomweba, mwirarapa nangu panono, neryo umuru, pantu ekipuna kya kwa Resa; ³⁵nangu icyaro, pantu ekinyantiro kya kwa Resa, nangu Yerusalemu, pantu emusumba wa mfumu nkaramba. ³⁶Wirapa na pamutwe obe, pantu tekuti urenge umushishi ukufita nangu ukubuta. ³⁷Rero reka ukuranda kobe kube 'Ee, ee,' nangu 'Awe, awe.' Kimbi ukukira pariki kifuma kuri kiwa. ³⁸Muryumfwa kyarandirwe ati, 'Irinso pa rinso, ne rino pa rino.' ³⁹Rero nkomweba nati, mwirakantura umubi. Murikyo, uwakuropora kwi saya rya ku kuryo, mwarwire neri nankwe. ⁴⁰Nga umo akofwaya ukurubura nawebo no kupoka umwingira obe, reka urya muntu apoke ne raya. ⁴¹Uwakupatikisha ukuya umushinso umo, kabuye nankwe ibiri. ⁴²Pera kuri onse uwakuromba, kabiri witana uukofwaya ukukongora. ⁴³Mwaryumfwa kyarandirwe ati, 'Mufwire ukutemwa abena muparamano no kupata abarwani benu.' ⁴⁴Rero nkomweba nati, temweni abarwani benu nokupepera abamikyusha, ⁴⁵pakurti mwingaba abana bakwa shinwe wa mumuru. Pantu arenga akasuba ukusanikira pababi na ba suma, no kurokesha imfura pabarungami na batari barungami. ⁴⁶Pantu nga watemwafye abakutemwa, kirambu ndo wingapoka? Bushe tefyo na bakasonkesha bakita? ⁴⁷Nga uposhafye munonko, kindo ukita ukukira bambi? Bushe tefyo na bena fyaro bakita? ⁴⁸Eikyo beni abapwiririka, nga fintu shinwe wa mumuru aba uwapwiririka.

Chapter 6

¹"Kyengereni ukuti mwikitira ifya mikitire ya burungami bwenu ku bantu ukuti bami mone, nekyo tamwakaperwe ikirambu ukufuma kuri shinwe wamu muru. ²Ekyo iryo mukopera ifya bupe kwi rarira intandara kuri mwebo nge fyo aba bumbi munda bakita mu ma synagoge na mu misebo, pakuti bakindikirwemo ku bantu. Nkoranda ikishinka kuri mwebo, bakapokerera ikirambu kyabo ukufikapo. ³Rero iryo mukopera ikya bupe, mwireka ukuboko kwenu ukwa kuri kipiko kwi shibe ifyo ukuboko kwenu ukwa ku kuryo kukokita. ⁴Epakuti ifya bupe fyenu fiperwa mu bumfisoro. Eryo shinwe uumona mu bumfisoro akamirambura. ⁵"Iryo mukopepa, mwirakita nga babumbi munda, pantu batemwa ukutarama no kupepa mu ma synagoge na fifutu fya misebo ukuti bamonwe ku bantu. Ikishinka nkoranda kuri mwebo, bakapokerera ikirambu kyabo. ⁶Rero mwebo, iryo mukopepa, ingireni mukati ka muputure wenu. Mwisareko ikibi no kupepa kuri Shinwe, uwa mubumfisoro. Eryo Shinwe umona mubumfisoro akakurambura. ⁷Iryo ukopepa, wirakubwekashapo ifishiringire nge fyeo abena Fyaro bakita, pantu shitontokanya ati bakoshumfwa mu mashiwi ya shiko ayengi. ⁸Eikyo, mwirakita nga bena, pantu Shinwe arishiba fintu mukabira ribe tamura muromba. ⁹Eikyo murepepa ngefi: 'We Shifwe wa mu muru, ishina ryobe rikindikwe nge rya mushiro. ¹⁰Ubufumu bobo bwise. Ukufwaya kobe ku kitwe pe sonde nga mu muru. ¹¹Tupere rero umukate obe uwa nshiku shonse. ¹²Twerere imisha yesu, ngefyo na fwebo twerera abamisha yesu. ¹³Mwitureta mukweshiwa, rero muturubure ukufuma mufibi fyonse.' Pantu niwe mwine bufumu na maka no bukata umuyayaya. Amen. ¹⁴Pantu nga waerera abantu ukubifya kwabo, Shinwe wa mu muru nao akakwerera. ¹⁵Rero nga tawerere abantu ukubifya kwabo, na Shinwe takakwerere ukubifya kobe. ¹⁶"Iryo mwafunga ukurya, mwikwata ikinso kya buranda nge fyo aba bumbi munda bakita, pantu bakingya pa menso yabo pakuti bamoneke ku bantu nga barekere ukurya. Nkoranda ikishinka kuri mwebo ati, bapokerera ikirambu kyabo mukufikapo. ¹⁷Rero mwebo, iryo mukofunga ukurya, isubeni amafuta ku mutwe wenu nokusamba ku menso yenu ¹⁸'pakuti kirangwa kuri bambi ati naureka ukurya, rero kuri Shinwe fye eka uumona mu bumfisoro; na Shinwe uumona mu bumfisoro akakurambura. ¹⁹Mwibika ifya bukindami fyenu pano kyar, apo ifipereberesha ne ndarawa shonaura, nomo basakara batoba ku kwi ngira no kwiba. ²⁰Rero, bikisheni ifya bukindami fyenu mu muru umo nangu kiperebesha ne ndarawa tafyonaura no ko basakara bashitoba ku kwingira no kwiba. ²¹Pantu ukuri ifya bukindami fyobe, ekuba umutima obe. ²²Amenso ekyengero kya mubiri. Eikyo nga amenso yobe yari bwino, umubiri onse wisura no rubuto. ²³Rero nga amenso yobe tayari bwino, umubiri onse uuba ne mfimfi: Eikyo, nga urubuto urwa muri webi ni mfimfi, ikurire shani iyo imfimfi! ²⁴Takuri uwingabombera ba shikuru babiri, pantu rimbi akapatapo umo no kutemwapo umbi, nangura akasarapo umo no kusarurapo umbi. Tawingabombera Resa ero ne fyuma. ²⁵Eikyo nkoranda kuri mwebo, mwisakamana pa bwikashi bwenu, ifyo mukarya nangu ifyo mukanwa; nangu pamibiri yenu ifyo mukafwara. Pantu ubwikashi tabwakira ifya kurya, no mubiri tawakira ifya kufwara? ²⁶Roresheni kufyoni fya murwerere. Tafitanda nangu ukusepa nangu ukuronganika mu butara, rero Shinwe wa mumuru arafirisha. Bushe ta mwakindama ukukira fyena? ²⁷Ninani muri mwebo ukosakamana uwingarundako umukono umo ku myaka ya bumi bwakwe? ²⁸Kindo musakamanina pa fya kufwara? Tontonkanyeni pamaruba mu mabara, ya kurashani. Tayabomba, kabiri tayapikura ne fyakufwara. ²⁹Nomba nkoranda kuri mwebo nangu ni Soromoni mu bukata bwakwe bonse tafwere ikyaba ngefi nangu kimo. ³⁰Nga Resa arafwika ifyani mu mabara, ikyo ikingabapo rero ero mairo kyaposwa mu muriro, miku inga akamifwika, mwebo mweba kitetekero kinono? ³¹Eikyo mwirasakamana no kuranda ati, 'Ni findo twararya?' nangu 'Ni findo twaranwa?' nangu 'Ni findo twa rafwara?' ³²Pantu na bena Fyaro bafwaya ifi fintu, na Shinwe wa mu muru arishiba ati murafikabira. ³³Rero intanshi fwayeni bufumu bwakwe no bburungamo bwakwe, ne fintu fyonse ifi fikaperwa kuri mwebo. ³⁴Eikyo, mwisakamikwa pa bwa mairo, pantu ubwa mairo ubwine bukaisakamana. Kira bushiku bwariikwatira ububi ubwaringwa muri ubo bushiku.

Chapter 7

¹"Mwipungura, na imwe tamwakapingurwe. ²Pantu ubupingushi mukapingura, mukapingwirwapo, ne kipimo mwapiminapo, ekyo naimwe bakamipiminapo. ³Kindo uroresesha akani mu rinso ryakwa munina obe, rero taumwene na kasanga uuri murinso ryobe? ⁴Nga kanshi kuti waranda shani kuri munina obe ati, 'Reka nkufumye akani mu rinso ryobe,' ribe uuri nakasanga murinso ryobe? ⁵We bumbi munda! Tara ufumye akasanga mu rinso ryobe, no kufumya akani mu rinso ryakwa munina. ⁶Mwi pera ikya mushiro kumbwa, mwiraposa no burungu bwenu kuri bakapori. Epari ba bunyantaura, no kumibwererera no kumiputaura mu tupimfya. ⁷"Romba, kabiri kikapera kuri mwebo. Fwaya, kabiri warasanga. Konkosha, kabiri waraiswirwa. ⁸Pantu onse uuromba, araperwa; na onse uufwaya, arasanga; no muntu uukonkosha, areswirwa. ⁹Nangu nani pari mwebo, nga umwana mwaume amuromba umukate, kuti mwa mupera iribwe? ¹⁰Nangu nga aroomba isabi, kuti mwa mupera insoka? ¹¹Eikyo, nga mwebo mwe babi mwaishiba ukupera ifisuma ifyabupe ku bana benu, ni finga wishinwe wa mumuru enga pera ifisuma kuri bonse aba muromba? ¹²Eikyo, ifiri fyonse abantu benga fwaya uku kita kuri mwebo, na mwebo mufwire ukuba kitira, pantu iri efunde ryaba kasesema. ¹³"Ingireni pa mwishi uunono. Pantu umweshi uwapabuka e nshira yaku bonaushi, na bantu abengi baraya muri iinshira. ¹⁴Rero pa mwishi uunono ne nshira yarikosa ukutwara ku bumi, na baisanga banono. ¹⁵"Kyengereni kuri bakasesema wa bufi, abeshira kuri mwebo mu fyakufwara fya mpanga rero mukati mimburu ya kutakanya. ¹⁶Mukabeshibira ku fisabo fyabo. Bushe abantu basaba imyangashi ku myunga, nangu amakunyu ukufuma kuri bakirasa? ¹⁷Muri iyi nshira imoine, umuti uusuma utwara ifisabo ifisuma, rero umuti uubi utwara ifisabo ifibi. ¹⁸Umuti uusuma tekuti utware ifisabo ifibi, nangu umuti uubi tekuti utware ifisabo ifisuma. ¹⁹Umuti onse uushitwara ifisabo ifisuma uraputurwa no kuposwa mu muriro. ²⁰Eikyo, mukabeshibira ku fisabo fyabo. ²¹Te onse uutira kuri nevo, 'Shikuru, Shikuru,' akengira mu bufumu bwa mu muru iyo, rero kano ku bakita ubufwayo bwa kwa Shifwe wa mu muru. ²²Abantu abengi bakatira kuri nevo pari burya bushiku, 'Shikuru, Shikuru, bushe tatwasesemene mwi shina ryenu, mwi shina ryenu ta twafumishe ifiwa, na mwi shina ryenu ta twakitiremo ifisungusho ifingi?' ²³Eryo nkesa kusosa kuri bo ati, 'Ntamishibire nakarya! Fumeni kuri nevo, mweba bampura mafunde!' ²⁴"Eikyo, onse uumfwa amashiwi yandi no ubera fyonse akaba nga umuntu uwakengera uwakurire ing'anda yakwe pa mabwe. ²⁵Imfura yarishire, ne ryeshi rya rishire, ne kipipi kyaripupire no kuma pa ng'anda irya, rero tayawire iyo, pantu yakurirwe pa mabwe. ²⁶Rero onse uukoumfwa amashiwi yandi no kukana fikonka akaba nge mburwa mano uwakurire ing'anda yakwe pa mukyanga. ²⁷Imfura yarishire, ne ryeshi rya rishire, ne kipupu kya ripupire no kuma pa ng'anda irya, no kupona, ne kibumba kya ripwiririke ukupona. ²⁸Kyaishire iki iryo Yesu apwishishe ukuranda aya mashiwi, ikintu bwingi kyapapire imisambirishe yakwe, ²⁹pantu arebeba ngo waba na maka, ngoushiri pamo na bakaremba wabo.

Chapter 8

¹Iryo Yesu atentemukire ukufuma ku mpiri, amabumba ayakaramba yaremukonka. ²Panuma uwafibashi arishire kuri ye, no kufukama panshi kuri ye, "Areranda, "Shikuru, ngaurefwaya, kuti mwangwamya." ³Yesu atambike ukuboko pari ye, no kumwita, arandire, "Ndekuposha ndefwaya. Wama." Paryapene ariposhiwe kufibashi. ⁴Yesu arandire kuri ye, "Bona weba wiebako nangu umo pari ki. Kabiye mjunshira yobe kairangefye kuri shimapepo, ureke no muturo uo Mose amusokere, pantu kikaba inte dkuri boo." ⁵⁶Iryo areisa ku Kapenamu, umukaramba wa bashirika aishire kuri ye, no kupapata kuri ye, no kuranda kuri ye, "Shikuru, umusha wandi narara ku ng'anda ari no burebe no kukaripwa saana. ⁷Iryo Yesu arandire kuri ye, "Naraisa n kumupsha." ⁸Umukaramba wa bashirika aasukire no kuranda, "Shikuru, tawire ukuti wingire mu ng'anda yangi. Kwishiwifye ngawasosa no mubomfi wangi arepora. ⁹Pantu ngefyo naba ngo muntu uwasontwa na maka, naba nabashirika abanakira. Nganaranda kuri umo, 'Kabiye,' nokuya aya, naumbi umo, 'Isa,' no kwisa, no mubomfi wangi, Kite fi,' no kukita." ¹⁰Iryo Yesu ashumfwe ifi, aripapire no kuranda kuri abo abaremukonka, "Kishinka ndemweba, nshirasanga nangu umo uwa kitetekero mu Israeri. ¹¹Ndemyeba abengi bakesa ukufuma ku kabanga na kumasamba, no kwikara pamo na Abrahamu, Isaki, na Yakobo, mubufumu bwa mu muru. ¹²Rero nabana bamubufumu bakafuma kunse ya mfifi, ukukaba ukurira no kusumanya ameno." ¹³Yesu arandire ku mukaramba wa bashirika, "Kabiye! Ngefyo wasumina, efyo kibe kuri weba." No mubomfi wakwe aporere mu nshita iyaringa. ¹⁴Iryo Yesu aisa mu ng'anda ya kwa Petero, abwene nafyara Petero mukati narara arirwere umutwe no mubiri. ¹⁵Yesu amwikete pa kuboko no burwere bwarimurekere. Eryo umwanakashi aimine no kutampa ukumupekanishisha. ¹⁶Iryo ikyunguro kyaisa, abantu babaretere abengi kuri Yesu abaiminwe ne fibanda. Nao atamfisha kunse imipashi kwishiwi no kuposhiwa bonse abarwere. ¹⁷Muri fi ngefyo kyakitire ikyasoserwe kuri kasesema, Esaya, arandire, "Arisendere amakyushi yesu yonse no kutwika amarwere." ¹⁸Nomba iryo abona ikintu bwingi kimushingurwike no kwikara ku ruramba rwa mu mumana wa Gariri. ¹⁹Eryo karemba aisa kuri ye no kusosa, "Kafundisha, nkakukonka konse uko ukaya." ²⁰Yesu arandire kuri ye, "Bamumbwe barikwata imimba, ne fyuni fiamurwerere fyarikwata ifisansa, rero umwana wa muntu takwata apakusamika umutwe." ²¹Naumbi umukonshi arandire kuri ye, "Mweshikuru, kantare pakubara ndeya shika taata." ²²Rero Yesu arandire kuri ye, "Nkonka, reka bafwa bareshika abafwa banabo." ²³Iryo Yesu aingire mu bwange, na bakonshi bamukonka murya mwine. ²⁴Boneni, kwaishire ikimwera ikikuru pari bamba. kabiri no bwange bwakukirirwe ku maba. Rero Yesu arirere. ²⁵Umukonshi aishire kuri ye no kumubushi, arandire, "Tupusushe, weshikuru; twarafwa!" ²⁶Yesu arandire kuri boo, "Murandu nshi mwatinina, mwebakitetekero kinono?" Eryo atareme akaripira umwera na bamba. Eryo patarere tondoro. ²⁷Nabantu tepakupapa no kuranda, "Muntu wamusango shani, apo umwera na bamba firemumfwira?" ²⁸Eryo Yesu aisa ku kyar na umbi rubari rwa ku Gadarene, abantu babiri abkwete ifibanda barimukumenye. Barefuma ku nindi kabiri bari abakakashi, eikyo muri irye nshira tamwari uwakupitamo. ²⁹Boneni, barire no kusosa, "Finshi twakita kuri weba, we mwana wakwa Resa? Wise utukyushe ne nshita ribe tairafika?" ³⁰Nomba pari inkumba ishingira isharerya, tepatari sana apo bari. ³¹Imipashi sharamupapata Yesu no kuti, "Ngawatutamfya kunse, ututume mwibumba rya nkumba." ³²Yesu arandire kuri boo, "Kabiyeni!" Nemipashi shafuma no kuya mu nkumba; na panuma ne bumba ryonse ryaponena na muri bamba no kufwira mu menshi. ³³Bonse bakakyema bafurumwike urubiro no kuya mu musumba no kuya randa fyonse maka-maka kufyakitike umumwaume uwari ne mipashi iyakowera. ³⁴Boneni, bonse abamumusumba baishire mukukumanya Yesu. Iryo bamubwene, baramupapata ukuti afume muri irya mpanga.

Chapter 9

¹Yesu apateme mu bwange, aabuka, no kufika ku musumba kwabo. ²Moneni, bamuretere umwaume uwaburebe ninshi narara pa butanda. Amona ikisumino kyabo, Yesu arandire ku mwaume uwari no burebe ati, "We mwana mwaume, nakukoserasha. Imembu shobe shaererwa." ³Moneni, bamo muri bakaremba barandire mukati kabo abene ati, "Uyu muntu na ponta." ⁴Yesu aishibe amatontonkanyo yabo no kuranda ati, ⁵"Kindo mukotontonkanishisha ifya bubifi mu mitima yenu? Pantu kindo kya yanguka, ukuranda ati, imembu shobe na shererwa, nangu kuranda ati, ima no kwenda?" ⁶Rero mwishibe ukuti umwana mwaume wa muntu ari na maka pano isonde aya kwerera imembu,... "arandire ku wari no burerbe ati, "Ima, senda no butanda bobo, no kuya ku ng'anda yobe." ⁷Eryo umuntu aimine no kuya ku ng'anda yakwe. ⁸Iryo ikintu bwingi kya mwene ifi, kyaiketwe umwenso no kurumbanya Resa, uwa pere amaka aya ba ngefi ku bantu. ⁹Kabiri iryo Yesu areya pa kufuma kurya, amwene umuntu uwe shina rya Mateo naikaras apa kusunkesha umusonko. Arandire kuri ye ati, "Nkonka." Arimine no kumukonka. ¹⁰Iryo Yesu aikere ku kurya mu ng'anda, moneni, abengi bakasonkesha ba misonko na ba bembu bareisa no kurira pamo na Yesu na bakonshi bakwe. ¹¹Iryo aba Farise ba mwene iki, barandire ku bakonshi bakwe ati, "Kindo kafundisha wenu akorira pamo na bakasonkesha ba misonko na ba bembu?" ¹²Iryo Yesu aumfwire ifi, arandire ati, "Umuntu uwakosa takabira ukuiposha, kano fye umurwere." ¹³Kabiyeni no kusambirira ifyo ifi fikopiribura: 'Nebo mfwaya uruse te kupera irambo.' Pantu ntaishire mukwita abarungami ku kurapira, rero ababembu." ¹⁴Eryo abakonshi bakwa Yoani baishire kuri ye no kuranda ati, "Kindo fwebo na ba Farise turekera ukurya iringi, rero abakonshi bobo tabareka ukurya?" ¹⁵Yesu arandire kuri bo ati, "Bushe abana baume bakwa shibwina bengarosha ribe shibwina ari panmo nabo? Rero inshiku shikesa iryo shibwina akasendwa ukufuma pari bo, ryena bakareka ukurya." ¹⁶Tapari umuntu uwingabika ikiputurwa kya nsaru ipya pa kya kufwara kya kare, pantu iki kamba kikarepukapo pakya kufwara, ne kipunda kikakurirako. ¹⁷Nangu abantu tababika umwangashi uupya mu nsupa sha mwangashi wakare. Nga bakita ifi, insupa shikarepuka, no mwangashi uketika, ne nsupa sha mwangashi shikonaika. Rero, babika umwangashi uupya mu nsupa sha mwangashi ishi shirakokora, na fyonse fika sungwa bwino." ¹⁸Uro Yesu akiri akoranda ifi fintu kuri bo, moneni, shimukindikwa aishire no kufukama panshi kuri ye. Arandire ati, "Umwana mwanakashi wandi afwa nombarine, rero mwise no kubika ukuboko kwenu pari ye, no kureka abe no mweo." ¹⁹Eryo Yesu aimine no kumukonka, na bakonshi bakwe. ²⁰Moneni, uwarekyura ukufuma umuropa pa myaka ikumi rimo na ibiri aishire kunuma yakwa Yesu no ku mwikata kumpera ye raya ryakwe. ²¹Pantu umwanakashi areranda umwine ati, "Nga kyakuti naikata fye kwi raya ryakwe, na raba no mutende." ²²Rero Yesu apiribukire no kumumona, arandire ati, "We mwana mwanakashi, shipa; ikisumino kyobe kya kupoisha." No mwanakashi aripore pa nshita irya ine. ²³Iryo Yesu aishire ku ng'anda yakwa shimukindikwa, amwene abarisha fimpeta ne bumba irikopanga ikyongo. ²⁴Arandire ati, "Kabiyeni kumbi, pantu umukashana tafwire, rero arerefye." Rero barimusekere ukuti arebepa. ²⁵Iryo ikintu bwingi kya fumine, aigire mu muputure no ku mwimya ku kuboko, no mukashana arimine. ²⁶No rurumbi rwa kumene impanga irya yonse. ²⁷Iryo Yesu arepita kurya, impofu shibiri ishaume shari mukonkere. Sharapunda no kuranda ati, "Tuberere uruse, mwana mwaume wakwa Davivi!" ²⁸Iryo Yesu angire mu ng'anda, impofu ishaume shaishire kuri ye. Yesu arandire kuri bo ati, "Namusumina ukuti kutinakita iki?" Barandire kuri ye ati, "Ee, Shikuru." ²⁹Eryo Yesu abekete pa menso no kuranda ati, "Rekeni iki kikitike ukuringana ne kisumino kyenu," ³⁰na mesno yabo yariswiye. Eryo Yesu akonkomeshe kuri bo no kuranda ati, "Moneni mwireka nangu umo akishibe." ³¹Rero abaume babiri barifumine no kuya no kubirikisha iryashi mpanga yonse. ³²Awe ababiri iryo bareya, moneni, umuntu kiburu uwaiketwe ne kiwa bamuretere kuri Yesu. ³³Iryo ikiwa kya fumine, kiburu ari randire. Ibumba rya riswungwiye no kuranda ati, "Takyabarire akimoneka mu Israeli ikyaba ifi!" ³⁴Rero aba Farise barandire ati, "Ni kumaka ya kiwa eko afumisha ifiwa." ³⁵Yesu areya mu misumba yonse na mu mishi yonse. Arekonkomesha ukufunda mu masynagoge, no kushimika imbira nsuma ya bufumu no kuposha bonse uburwere no musango onse uwafyarekaripa. ³⁶Iryo amwene amabumba, abekatirwe inkumba, pantu bari mu bwafya no kunaka. Bari kwati ni mpanga ishitakwata ka kyema. ³⁷Arandire ku bakonshi bakwe ati, "Ukusobora ku karamba, rero ababomfi na bakyepa. ³⁸Eikyo rombeni no kupepa kuri Shikuru umwine wa kusombora, pakuti akatume aba bomfi mu kusombora.

Chapter 10

¹Yesu aitire abakonshi bakwe abekumi rimo na babiri no kubapera amaka yakufumya imipashi yakowera, no kuposha amarwere no kunaka konse.²Amashina yabakonshi ikumi na babiri nyaya. uwa kimo, Simoni(uo areita Petero), na Andereo munina wakwe; Yakobo mwana Zebedee, na Johane munina wakwe; ³Filipo na Baturomeo; Toma mwana Afiya, na Tadeya; ⁴Simoni umwina kenani, na Yuda Skaryoti uuri no kumuposa.⁵Aba ikumi rimo na babiri Yesu aribatumine. aribakonkomeshe bonse no kusosa, "Mwiya mukende ya bena fyaro bekara, mwikanyanta na mu mushi wa bena Samariya. ⁶Kabiyeni nakukirisha ku mpanga sha mu ng'anda ya bena Isreari; ⁷Na uko mureya, murebira no kusosa, 'Ubufumu bwa mu muru nabuparama.⁸Mureposha amarwere, murebusha abafwa, muresangurura abafibashi, no kufumya ifibashi. Mwapokerera ikya bupe, pereni ikya bupe. ⁹Mwikasenda goride, sirufere, nangu mu matumba yenu. ¹⁰Mwikasenda ifyora pa rwendo rwenu nangu kyakujinja, nangu indyato nangu inkonto, pantu umubomfi aringa ifya kurya fyakwe.¹¹Mu musumba onse nangu umushi mukengiramo, fwayeni uuringire no kwikara nankwe mpaka mukafumeko. ¹²Iryo mureingira mu ng'anda mureiposha. ¹³Nga kyakuti ing'anda nairinga, rekeni umutende wenu wise pari yena. Nomba ngatairingire, rekeni umutende umibwerere. ¹⁴Na onse uushakamipokerere no kukana umfwira amashiwi yenu, iryo mukafuma kuri irya ng'anda nangu musumba, mukakuntire urukungu rwa kumakasa yenu. ¹⁵Ndemweba ikine kine, kikaba eefirya ku mpanga ya ku Sodomu na Gomora mubushiku sha bupingushi ukukira urya musumba. ¹⁶Boneni, ndemituma nge mpaanga pakati ka mimburu, eikyo mureba bwino nge nsoka kabiri abakishinka nge nkunda. ¹⁷Kyengereni ku bantu! Pantu bakamupera kuri bakiroro, no kumuropaura mu ma Synagogo. ¹⁸Kabiri bari no kumitwara kuri bakateka na ku mfumu pamurandu wangi, pakishinka kuri bena na ku bena fyaro. ¹⁹Iryo bakamitwara kuri bena, mwikasakamikwa pamurandu wafyo mukaranda, nekyo mukasosa mukaperwa pari irya ine nshita. ²⁰Pantu teimwe mukaranda, rero umupashi wa kwa shinwe eukarandira muri baimwe. ²¹Munyina akapera munyina kumfwa, na wishi nao umwana wakwe. Abana bakemina abafyashi babo no kubepaisha. ²²Muri nokupatwa ku uri onse pamurandu we shina rwangi. Rero uukashipikisha ukufika na ku mpera, uyo muntu akapusuka. ²³Iryo bakamupakasa muri uyu musumba, kabiyeni mu ubiye, ndemwebe ikine kine tamwakafike ku musumba onse uwa mu Isreari ribe Umwana wa Muntu taraisa. ²⁴Umukonshi takira kafundisha wakwe, nangu umusha takira shikuru wakwe. ²⁵Kyawamapo umukonshi aba nga kafundisha wakwe, no musha aba nga shikuru wakwe. Nga baita umwine ng'anda Berezubo, naga ba mu ng'anda yakwe baketwa shani! ²⁶Nakuba mwikabatina, pantu takwaba ikyaberama ikishakasokoroke, nangu ikyafiswa ikishakeshibikwe. ²⁷Ikyo ndemyeba mu mfimfi, kisoseni apabuta, nekyo mureumfws mu kapopo mumatwi yenu kabiri kisheni pa muru wa mutenge wa ng'anda. ²⁸Mwikatina abo abepaya umubiri, nomba bafirwa ukwipaya umupashi. Nakukira, muretina uyo uonaurya fyonse umubiri no mupashi no kuutwara kukuroba. ²⁹Nga ineseba shibri tashishitwa ku ka kobiri kama kanono? Nanomba takuri nangu umo pari isho urwinga pona panshi ukwabura ukwishiba kwakwa Shinwe wa mu muru. ³⁰Pantu ne mishishi ya mu mutwe yaripendwa yonse. ³¹Mwitina imwe mwarikira na panseba ishingiri. ³²Nakuba uuri onse uunumbura bwino pa menso ya bantu, naine nka murumbura kuri Shifwe wa mu muru. ³³Na uyo uukankana pa menso ya bantu, naine nkamukana pa menso ya kwa Shifwe wa mu muru. ³⁴Mwiratontontokanya ukuti naisa mukureta umutende panwe sonde. Nshaisa mukureta umutende, nomba urupanga. ³⁵Nomba naisa mukupusanya umuntu umwana mwaume na wishi, no mwana mwanakashi na nyina na nanyara na nanyara. ³⁶Aba mu ng'anda ya mwaume bakaba abarwani bakwe. ³⁷Uwatemwa wishi nangu nyina ukukira ine tangwamina; no watemwa umwana wakwe umwana rume nangu umwanakashi tangwamina. ³⁸No ushisenda umusaraba wakwe no kunkonka tangwamina. ³⁹Na uyo uwasanga umweo akaurofya. Nowarufyo umweo wakwe pa murandu wangi akasanga. ⁴⁰No wamupokerera apokerera ine, no wapokerera ine ninshi apokerera uwantuma. ⁴¹Uwapokerera kasesema mwishina rya bakasesema apokerera ikirambu kya bakasesema, no wapokerera umurungami akapokerera ikirambu kya burungami mwishina rya burungami. ⁴²Na onse uukapera umo muri aba abanono urukombo rwa menshi ayatarara ayakunwa mwishina rya bakonshi, ikine nasosa, takapanye ikirambu kyakwe.

Chapter 11

¹Kyakitike iryo Yesu apwishishe ukurangirira abakonshi bakwe abekumi na babiri, epakufumako no kutampa ukufunda no kubira mu misumba yabo. ²Iryo Yohane aumfwire mu kifungo icyatrekita Kristu, atumine insebo ku bakonshi no kusosa kuri ena, ³"Bushe niwe batire areisa nangu turi no kumona umbi?" ⁴Yesu abasuka no kusosa kuri bonse, "Kabiyeni no kumweba Yohane ikyo mumwene no kumfwa. ⁵Impofu shiremona, ifirema fireenda, abafibashi barepora, bankomya matwi bareimfwa nakabiri, nabafwa barebushiwa no kuba no mweo, ne mbira irebirwa ku ba busu. ⁶Kabiri arishuka onse uushiipunwina muri ine." ⁷Iryo aba bantu baire munshira yabo, Yesu atampire ukuranda ku mabumba pari Yohane. Kinshi mwairire ku matororo mukumona bushe ritete iri tenshiwa ku mwera? ⁸Nomba kinshi mwairireko mukumona muntu uufwara ikya kufwara icyanakirira? Boneni, bonse abafwara ifyakufwara fya nakirira bekara ku nganda ya mfumu. ⁹Bushe kinshi mwaire mukumona-nikasesema? Kisuma, naranda kuri imwe, ifingi ukurira napari kasesema. ¹⁰Ifi efyo kyarembere parwa ena, 'Moneni, ndemitumina inkombe kuntanshi ya kinso kyenu, ukamipekanishisha inshira yenu. ¹¹Ikine kine nderanda kuri imwe, tamwaba uwaiminina pa bonse abafyarwa muri ba namaayo uwakira pari Yohane Kabatisha. Rero uwa kepesha mu bufumu bwa mu muru akurapo ukukira ifyo ena aba. ¹²Ukufuma panshiku shakwa Yohane Kabatisha ukufika na nomba, ubufumu bwa mu muru bwaba patikishiwa kunturubundi, na umuntu wantubundi akisenda mu kupatikisha. ¹³Pantu bukasesema na mafunde fyasesemwe mpaka Yohane; ¹⁴na kabiri nga murefwaya ukusuminisha iki, ni Eriya uwari no kwisa. ¹⁵Uuri na matwi yakumfwa, na omfwe. ¹⁶Nikwisa ningaparanya iyi inkuro? Yapara abaikye abareyangara mu kisankano, abekata no kuitana umo na umo ¹⁷no kusosa, natukurishishe ikimpeta, tawakishana. Naturosha, naiwe tauroseshe. ¹⁸Rintu yohane aishire tarerya umukate nangu ukunwa umwangashi, baresosa, 'Arikwata inguru.' ¹⁹Umwana wa Muntu iryo aishire arerya no kunwa baresosa, 'Moneni, muntu imbukishi, umuntu kyakorwa, umunabo wa bakasonkesha na babembu! rero amano yamonekera mu mirimo.' ²⁰Eryo Yesu atendeke ukwebaura imisumba umo akitire ifisungusho ifingi, pantu tabarapire. ²¹"Karanda kuri Korazini! Karanda kuri iwe, Betisaida! Ifisungusho ngafyakitike mu Taya na mu Sidoni ifyakitike muri imwe, nga barirapire kunuma uku mu fisamu ne mito. ²²Nomba kikaba eefirya ku Taya na Sidoni pa bushiku bwa bupingushi ukukira imwe. ²³Iwe Kapenamu, uretontonkanya ukusansabikwa ku muru? Awe, ukatentemukira kumbo. Nga kyakuti mu Sidoni mwarikite ifisungusho ifyakitike kuri imwe, nga warikaririra ukufika na rero. ²⁴Rero ndesosa kuri imwe nati kikaba ikyaanguka ku mpanga ya Sodomu pa bushiku bwa bupingushi ukukira imwe." ²⁵Pari irya nshita Yesu asosa, "Ndemutotera mwe, shifwe, imfumu ya muru ne kyaropantu mwakenye ifi fintu kubamano na bamuketekanya, no kufisokorora ku bana abanono. ²⁶Kyawama, Shkifwe, pantu kyakutemuna kukinso kyenu. ²⁷Ifintu fyonse naperwa ukufuma kuri Shifwe; takwaba uwaishiba umwana mwaume ukufumyakofye Shifwe, takwaba uwaishiba Shifwe ukufumyakofye umwana mwaume na onse uwasarwa no mwana mwaume aramusokorora kuri ena. ²⁸Iseni kuri ine, bonse mweba kyura na mwebafininwa kufisendo, naine naramupera ukutusha. ²⁹Sendeni ikori ryangi no kusambirira kuri ine, pantu ndi uwafuka no kupetama umutima, mwarasanga no kutusha pa mweo wenu. ³⁰Pantu ikori ryangi ryaryanguka ne fisendo fyandi fyaryanguka.

Chapter 12

¹Panshita irya Yesu arire mwibara rya ngano pa bushiku bwe Sabata. Na bakonshi bakwe bari ne nsara no kwamba ukusaba ingano no kurya. ²Rero eryo abaFarise bamwene ifi, baradire kuri Yesu, "Bona, abakonshi bobo bakita ikishasuminishiwa ukukita pe Sabata."³Rero Yesu arandire kuri bo, Bushe tamwaberenga ifyo Davidi akitire iryo ari ne nsara, na baume abo ari nabo? ⁴Aire mu ng'anda ya kwa Resa no kurya umukate umo arefwaira, ikishasuminishiwa ukuriwa kuri o na kubo ari nankwe, rero kanofye bashimapepo.⁵Bushe tamwaberenga mwifunde rya pa Sabata bashimapepo mwi tempere babifishe Sabata rero tababa na murandu. ⁶Rero ndemweba nati uwakire tempere ari kuno. ⁷Nganamwishiba umo iki kyarora, 'Imfwaya ruse no kukana iperasha,' tamwakaseke abashaba na murandu. ⁸Pantu Umwana wa Muntu ni Shikuru we Sabata. ⁹Eryo Yesu afumine kurya no kuya mu Synagogo. ¹⁰Boneni, kwari umuntu uwatarama ukuboko. AbaFaride baipwishe Yesu no kuranda, "Bushe rifunde ukuposha pe Sabata?" Barefwaya ukumushinina pa membu. ¹¹Yeshu arandire kuri bo, "Nani umuntu pari imwe, uyo, uwingakwata impanga imo, nayo ngayaponena mu kirindi pe Sabata, teti aikate no kuifumya? ¹²Mufintu ifingi, eryo, umuntu arikira impanga! Eikyo rifunde ukukita ikisuma pe Sabata. ¹³Eryo Yesu arandire ku muntu, "Tambika ukuboko kobe." Awe aritambike, nako kwaribwerere ikitunturu, ngo kunankwe. ¹⁴Rero abaFarise barifumineko no kumana akapi pari ena. Bamona uruse mufyo arafwa. ¹⁵Yesu pakwishiba ifi, afumineko kurya. Abantu abengi barimukonkere, no kubaposha bonse. ¹⁶Aribakonkomesha ukuti bemusokorora kuri bambi, ¹⁷ku kureka kifikirishiwe, kufyarandire kasesema, ukuranda, ¹⁸Boneni, umubomfi wandi uyo nasarire; uyo natemwisha, uyo umutima wandi wasekeramo. Mbika umupashi wandi pari ena, nao akabira ubupingushi kubena fyaro. ¹⁹Takakite ifikansa no kuririsha pamo; nangu umo akomfwe ishiwi ryakwe mu misebo. ²⁰Itete irishakosa takarifunaure; ne kishiki ikirefuka ikyushi takakishimye, mpaka akafumishepo ubupingushi ku kukimfya, ²¹na mwishiwi ryakwe ku bena fyaro bakakwata ikiketekero. ²²Eryo umo impofu na kiburu, uwaiketwe kuri kiwa, bari muretere kuri Yesu. Ariposhiwe, ikyakuti kiburu arirandire no kumona. ²³Ikintu bwingi kyonse kyari papire no kuranda, "Bushe uyu te Mwana Davidi?" ²⁴Rero iryo abaFarise baumfwire ikisungusho, barandire, "Uyu muntu teti afumye ifiwa kanofye ku maka ya kwa Beruseburi, kateka wa fiwa." ²⁵Rero Yesu pakwishiba amatontonkanyo yabo no kurada kuri bena, "Ubufumu bonse ubwayakaniwa ubwine bwariifumyako, no musumba onse nangu ing'anda ifyayaniwa ifine tafyakeminine. ²⁶Nga satana afumya satana, akayakanya umwine. Nga eryo bukemine ubufumu bweka? ²⁷Nga kanshi kuti nafumisha ifiwa muri Berusaberi, bushe abana benu abaume afumisha ku maka ya kwa nani kanshi? Pantu uyu murandu eukaba ikya kumipingwirapo. ²⁸Rero nga nafumisha ifiwa ku mupashi wa kwa Resa ninshi nawisa pari imwe. ²⁹Bushe kuti aingira shani mu ng'anda ya wa maka no kwiba ifipe fyakwe kano abara akaka uwamaka? ³⁰Uushiri nanebo ninshi apusana nanebo, no ushironganya nanebo arasaranganya. ³¹Eikyo nderanda kuri imwe, urubembu ronse ne miponto fikererwa ku bantu, rero miponto ku Mupashi tafyakererwe. ³²Onse uwasosa ishiwi iririryonse ku Mwana wa Muntu akererwa kuri o. Rero kuri onse uwaranda ifikansa ku Mupashi wa Mushiro, takererwe kuri o, nangu ni mukyaroyi iki, nangu ni muri ubu bukesa. ³³Rengeni umuti uusuma ne fisabo ifisuma, nanzgu rengeni umuti uubi ne fisabo ifibi, pantu umuti uwashibirwa ku fisabo fyauko. ³⁴Mwebana ba mafwafwa, apo muri barwani, kuti mwaranda shani ifintu ifisuma? Pantu ku bwingi bwa fyamutima efyo akanwa kasosa. ³⁵Umuntu musuma afumya ifisuma ku kipao kya kwe ku mutima uusuma, no muntu umubi afumya ifibi ku kipao kyakwe ku mutima ubi. ³⁶Ndemweba nati mu nshiku shabupingushi abantu bakaperwa umurandu pa mashiwi yonse aya kisosesose pafya mwaranda. ³⁷Pantu ku mashiwi yenu ukabekwa, na mashiwi yenu ukasekwa. ³⁸Eryo bakaremba bamo na baFarise bayaswike Yesu no kusosa, "Kafundisha, turefwaya ukumona ikishibiro ukufuma kuri mwebu." ³⁹Rero Yesu abaswike no kuranda kuri bo, "Inkuro ibifi kabiri ikede irefwaya ikishibiro. Rero ifishibiro fikaperwa ukufumyako ifirangiriro fyakwa Yona kasesema. ⁴⁰Firya Yona aari munda ya kisabi, inshku shitatu akasuba no bushiku, efyo no Mwana wa Muntu akarinda mukati ka mushiri inshiku shitatu akasuba no bushiku. ⁴¹Abantu ba ku Ninive bakeminina mu kipinguro kimo na ino nkuro no kuishinina bakaishinina. Pantu bena barapire pa kushimikira kwakwa Yona, no kumona, umo uwakira Yona ari pano. ⁴²Namfumu ukufuma ku kapinda ka kukuryo akabukira pamo na ino nkuro ku kyapingurwa no kuishinina bukaishinina. Umwanakashi akafuma ku kupwa kwa kyaroyi mu kumfwa ku mano ya kwa Soromoni, no kumona, uwakira Soromoni ari pano. ⁴³Iryo umupashi wakowera ukaya ukufuma mu muntu, ukupita mu nkende ya menshi no kurofeshya pakutusha, rero tamurefisanga iyo. ⁴⁴Eryo kyarandirwe, 'Inkabwerera ku ng'anda yandi uko nafumine.' Ukukwata ukubwerera, 'ng'anda ikasngwa iyapyangwa no kwanshikwa bwino. ⁴⁵Eryo kyaire no kusenda imyeo kine rubari imipashi ukufura bubi ukukira ikine, na yonse yaisa ingiramo yaikara. Eryo ku kurekeresha kwa bwafya kuri uyu muntu yaishireba iyabipishapo ukutira iya pa kubarirapo. Efyo kikaba na kuri ino nkuro ibi. ⁴⁶Akiri Yesu areranda ku kintu bwingi, boneni, banyina na bandume yakwe beminine panse, barefwaya ukuranda nankwe. ⁴⁷Umo

arandire kuri o, "Roresha, banoko na bandume yobe beminine panse, barefwaya ukuranda nawebo."⁴⁸Rero Yesu abaswike no kuranda kuri yee amwebere, "Nani maayo wandi na ndume yandi?"⁴⁹Eryo atamburwire ukuboko kwakwe pa bakonshi bakwe no kuranda, "Bona, abari kuno eba maayo na bandume yandi!"⁵⁰Pantu onse ukite ififwaya Taata wakumuru, uyo muntu endume yandi, nkashi yandi, na maayo."

Chapter 13

¹Pabushiku burya bwine Yesu afuma mu ng'anda no kuya kwikara ku ruramba rwa bamba. ²Ibumba irikaramba ryarongana ukumushinguruka, kanshi aingira mu bwato no kwikara muryamwine eryo ikintu bwingi kyena kyashara ku ruramba. ³Eyo Yesu aranda ifintu ifingi kuri bo mu mirumbe. Aranda, "Boneni, umurimi afumine no kuya mu kutanda imbuto. ⁴Iryo atanda, shimbi shaponene mu rmbari ya musebo, ne fyon fyaishire no ku shirya. ⁵Shimbi mbuto shaponene pa mabwe, apashabereshe umushiri. Bwangu bwangu shamena pantu umushiri tawaire sana panshi. ⁶Nomba iryo akasuba kabara, shafumba pantu tashakwete imishira, shauma. ⁷Shimbmi imbuto shaponene mu firimwa fya myunga. Imyunga shakura bwangu no kushifurunganya. ⁸Shimbi imbuto shaponene mu mushiri uwabune shakwata ne fitwaro, shimbi umwanda umo, shimbi amakumi mutanda, na shimbi amakumi yatatu. ⁹Uuri na matwi, murekeni omfwe." ¹⁰Abakonshi baisa no kuranda kuri Yesu, "Kindo usosera ku mabumba mu mirumbe?" ¹¹Yesu abasukire no kuranda kuri bo, "Mwariperwa ubupe bwakutesha parwa bufumu bwa mu muru, nomba kuri bo takyaperwa. ¹²Pantu onse uwakwata bakamurundirapo nafimbi, akakwata nefikirirepo. Nomba uyo onse uushakwata, bakamkupoka nefyo akwata. ¹³Uyu emurandu nsosera kuri bo mu mirumbe: Barikwata amzenso nomba tababona; kabir barikwata amatwi, nomba tabomfwa. ¹⁴Kuribo ukusesema kwakwa Esaya kwarafikirisha ati, Nomba nga mwaumfwa mukomfwa no tamukotesha; Uro muremona mukabona, nomba tamwakwata ukwiruka. ¹⁵Pantu imitima ya aba bantu yarinaka, kabiri yarikosa pakumfwa, bariisara na menso yabo, kanshi tekuti babone ku menso yabo, nangura ukumfira ku matwi yabo, nangu kutesha ne mitima yabo, nomba bakapiribuka nakabiri, nandi nkabondapa. ¹⁶Nomzba yariparwa amenso yenu, pantu yarabona nam matwi yenu, pantu yaromfwa. ¹⁷Mukine ndemweba nati bakasesema abengi na barungami abengi bakakabira ukubona ifintu mubona nomba tabakafibone. Barakabira ukumfwa ngefintu mumfwa nomba tabakafyumfwe. ¹⁸Eryo kutiken ku murumbe wa murimi uwaretanda imbuto shakwe. ¹⁹Iryo umo aumfwa ishiwi rya mfumu nomba tariteseshe, umurwani kwisa no kusenda ifyatandirwe mu mutima wakwe. Eisho imbuto ishatandirwe mu mbari ya musebo. ²⁰Ishatandirwe mu mushiri wa mabwe muntu uumfwa ishiwi paryapene no kuripokerera ne nsansa, ²¹nomba takwete imishira muri ye ryaikramofye akashita akanono. Iryo amafya no kupakaswa fyaima pa murandu ne shiwi, ena mukwangufyanya awa. ²²Isho shatandirwe mu myunga, uumfwa ishiwi, nomba amasamika ya kyaro no runkumbwa rwa fyuma fya kiringanya ishiwi, afirwa no kutwara ifisabo. ²³Imbuto shatandirwe mu mushiri wa bune, euyu muntu uumfwa ishiwi rya mfumu no kuritesha, Atwara ne fisabo, atwara umbi umwanda umo, fimbi amakumi mutanda, na fimbi amakumi yatatu pafyo abyere. ²⁴Yesu aranda na umbi umurumbe kuri bo. Arandire, "ubufumu bwa mu uru bwaba ngo muntu uwatandire imbuto ishisuma mwibara ryakwe. ²⁵Nomba abantu bakiri nabasendama, umurwani wakwe aisa naye atandamo ifinangwa mu ng'ano no kuya aya. ²⁶Iryo ifisabo fyapakura no kutwara ifisabo fyafiko, eryo ifinangwa nafyo fyaboneka. ²⁷Ababomfi bamwine bara baisa no kuranda kuri ye, 'Shimukindikwa, bushe tembuto ishisuma mwatandire mwibara ryenu? Kindo nomba mwabera ifinangwa?' ²⁸Arandire kuri bo, 'Umurwani eukitire ifi.' 'Ababomfi barandire kuri ye, 'Bushe urefwaya turetufinukuremo?' ²⁹Umwine we bara arandire, 'Awe. Pantu iryo mukiri murenukaera ifinangwa, kuti mwanukwiramo kumo ne ng'ano. ³⁰Rekeni fyonse fikurire kyapamo mpaka pakusombora. Panshita yakusombora nkeba aba kusombora, 'Fumyeni pakubara ifinangwa no kufikaka mu mipo no kufyokya, nomba ronganiken ing'ano mu butara bwandi.' ³¹Eryo Yesu aranda umurumbe na umbi kuri bo. Arandire, "Ubufumu bwa mumuru bwaba ngo ruseke rwa kibanga nkonde uro umuntu asenda no kuya kutanda mwibara ryakwe. ³²Uru ruto urwakyepeshapo pa mbuto shonse. Nomba iryo kyakura, kikaba ikikuru ukukira ikimuti, ikyakutirwa ne fyon fya mu murwerere fyaisa kupangako ne finsa ku misambo ya uko. ³³Yesu aebere naumbi umurumbe. "Ubufumu bwa mumuru bwaba nge nsanshiko iyo umwanakashi abura no kuisakanya mufipimo fitatu ifya bunga mpaka fyonse fyatutumuka no kwima. ³⁴Ifi fyonse Yesu arandira mu mirumbe kwibumba; tarandire ifi fyonse dkuri bo kano mu mirumbe. ³⁵Neki nipakutira ikyarandirwe ukupitira muri kasesema kifikirishe, iryo arandire, "Nkesura akanwa kandi mu mirumbe. Nkesura ifyafiseme ukutura ku ntendekero ye sonde." ³⁶Eryo Yesu asha ibumba no kwingira mu ng'anda. Abakonshi bakwe baisa kuri ye no kuranda, "Rondorora kuri fwebo umurumbe wa finangwa mwibara." ³⁷Yesu aasuka no kuranda, "Uwatandire imbuto ishisuma Mwana wa Muntu. ³⁸Ibara risonde; ne fisabo ifisuma, ni aba bana bamubufumu. Nefinangwa bana bamurwani, ³⁹no murwani uwashitanda ni kiwa. Ubusomboshi ni mpera ya myaka, abakusepa ni bamaraka. ⁴⁰Emukuti, ifinangwa bakafironganika no kuposwa mu muriro, kanshi efikakitika pakurekeresha. ⁴¹Umwana wa Muntu akatuma bamaraka bakwe, nabo bakaronganika no kufumya mu bufumu fyonse ifikita imemba na bonse abatoba no kukana ukukonka amafunde. ⁴²Bakaposwa mwirungu rya muriro, umo emukaba ukurira no kusumaya ameno. ⁴³Eryo abantu abarungami bakabeka kwati kasuba mubufumu bwakwa Wishibo. Uuri na matwi, rekeni omfwe. ⁴⁴Ubufumu bwa mumuru bwaba nge kyuma ikyo bashire mwibara. Umuntu

akisanga no kufisa. Munsansa akwete aya, ashitisha fyonse akwete, no kushita rirye bara.⁴⁵ Nakabiri ubufumu bwa mumuru bwaba ngo muntu uwa makwebo uwarefwaya uburungu ubwamutengo.⁴⁶ Iryo asangapo uburungu bumo ubwamutengo, ayashitisha fyonse ifyo akwete no kubushita.⁴⁷ Nakabiri, ubufumu bwa mumuru bwaba nge sumbu bateya muri bema, no kuronganya isabi rya mitundu yonse.⁴⁸ Iryo ryaisura, abaparu epakuritintira kururamba. Eryo baikara panshi baronganya irisuma barironga na mufipe, nomba iribi ryena bariposa.⁴⁹ Kikaba muri ii nshira pakupwa kwa kyar. Bamarika bakesa no kupaturura ababi abafumya mubarungami.⁵⁰ Bakabaposa mwirungu rya muriro, umukaba ukurira no kusumanya ameno.⁵¹ "Namutesha ifi fintu fyonse?" Abakonshi barandire kuri ye, "Ee."⁵² Eryo Yesu aranda kuri bo, "Ekutira karemba onse uwasanguka umukonshi ku bufumu bwa mumuru aba ngo muntu umwine wa ng'anda, uwair senda ifya kare ne fipya ukufuma mu fyuma fyakwe."⁵³ Eryo kyaishire ikyakuti iryo Yesu apwisha ii mirumbe, afuma kuri irya nkyende.⁵⁴ Eryo Yesu aingire mu mushi wakwe nokweba abantu mu masinagogo. Ifyatumbukiremo fyakutira bonse barisungurikire no kuranda, "Nikwisa uyu muntu afumishe aya mano yakwe na maka yafisungusho?"⁵⁵ Bushe uyu te mwana wakwa kapara wa mbao? Na nyina uyu bakuta Maria? Na bawabo te Yakobo, Simoni na Yuda? ⁵⁶Na bakanshi te aba twaba nabo? Nikwi afumya ifi fintu fyonse?"⁵⁷ Nabarufyanya muri ye. Nomba Yesu aranda kuri bo, "Kasesema tekuti bakindike mu kyar kyakwe na murupwa rwakwe."⁵⁸ Tekuti akite ikisungusho pa murandu wakuti tabasumina.

Chapter 14

¹Panshita irya, Herodi kateka aumfwire imbira yapari Yesu. ²Arandire kuba bomfi bakwe, "Uyu ni Yohani kabatisha; naima ukufuma ku bafwa. Emurandu ayamaka Yarebombera muri ye. ³Pantu, Herodi arikete Yohani, amukakire, no kumubika mukifungo pamurandu wakwa Herodias, umukashi wakwa munina wakwe Filipo. ⁴Pantu Yohani arandire kuri ye, "Tefunde iwe ukumuupa." ⁵Herodi afwaire ukumwipaya, rero aretina abantu, pantu baremwita ati kasesema. ⁶Rero iryo ubushiku Herodi afyerwe bwafikire, umwana mwanakashi wakwa Herodias akindire sana no kusekesha Herodi. ⁷Mu kwasuka, amuraire no kurapa ukumupera kyonse ikyo engepusha. ⁸Panuma ya kurangirira kuri nyina, arandire, "Mpereni pano pene, umutwe wakwa Yohani kabatisha, pambare." ⁹Imfumu ya rangurukire sana, rero pamurandu no murapo na bo yarerya nabo, yaebere ukuti kingakitika. ¹⁰Yatuminwe kabiri baputwire Yohani umutwe nu kifungo. ¹¹Baretere umutwe wakwa Yohani pambare no kupera umukashana nao atwere kuri nyina. ¹²Eryo abakonshi bakwe baishire, basendere ikitumbi, no kushika. Panuma yaiki, baire no kweba Yesu. ¹³Nomba iryo Yesu aumfwire iki, afumine kurya mu bwange ukuya ukwaiberere. Iryo amabumba yaumfwire, bamukonkere pamakasa ukufuma mu misumba. ¹⁴Eryo Yesu aishire kuri bo no kumona ibumba irikaramba. Abomfiwirire uruse no kundapa abarwere babo. ¹⁵Iryo bwairire, abakonshi baishire kuri yee no kuranda ati, "Muno ni mumatororo, ne nshita nayo naipwa. Sarangayeni amabumba, pakuti bengaya mu mishi no kushita ifyakurya fyabo." ¹⁶Yesu arandire kuri bo ati, "Tabafwire ukuya kumbi. Bapeniko ifyo bengarya." ¹⁷Barandire kuri yee ati, "Tukwetefye imikaye isano ne nswi shibiri." ¹⁸Yesu aeandire ati, "Fireteni kuri nebo." ¹⁹Eryo Yesu aeberere amabumba ukwikarako pa fyani. Aburire imikate isano ne nswi shibiri. Aroreshe kumuru, aparire no kumokaura umukate no kupera ku bakonshi, na bakonshi bapere kwi bumba. ²⁰Bonse baririre kabiri barikutire. Eryo basendere utumpimfya twafya kurya fya sherepo-imiseke iyaisura ikumi rimo na ibiri. ²¹Ababrere baari nakarimo abaume amakana yasano, ukufumyapo abanakashi na baikye. ²²Apopene aeberere abakonshi ukupatama mu bwange no kumutangirira ukuya kurubari rumbi, iryo atamfishe amabumba. ²³Panuma ya kutamfya amabumba, aninine pa rupiri ku kupepa. Iryo bwairire, ari kurya eka. ²⁴Nomba ubwange bwari ukutari ukufuma ku murundu, bwaresunkana ku maaba, pantu umwera warepupa ukufuma ukobareya. ²⁵Mukurinda kwarenga bune ukwa bushiku Yesu abaparamine, areenda pari bembu. ²⁶Iryo abakonshi bamumwene akoenda pari bembu, bariyushiwe no kuranda ati, "Mufu," kabiri baripundire kumurundu no mwenso. ²⁷Rero Yesu arandire kuri bo apopene ebere, "Shipeni! Ni nebo! Mwitina." ²⁸Petero amwaswike no kuranda ati, "We Shikuru, nga ni webu, ngeba ukwisa kuri webu pamenshi." ²⁹Yesu arandire ati, "Isa." Eikyo Petero afumine mu bwange no kwenda pa menshi ukuya kuri Yesu. ³⁰Iryo Petero amwene umwera wakiramo, aumfwire umwenso. Iryo atampire ukuyashika, apundire no kuranda ati, "We Shikuru, mpususha." ³¹Apopene Yesu atamburwire ukuboko kwakwe, aikete Petero, no kuranda kuri yee ati, "We wakusumino ikinono, kindo wa twishikira?" ³²Iryo Yesu na Petero bapateme mu bwange, umwera warekere ukupuupa. ³³Eryo abakonshi mu bwange bashinshimwine Yesu no kuranda ati, 'Ikishinka uri mwana mwaume wakwa Resa.' ³⁴Iryo batapukire, baire ku Gennesaret. ³⁵Iryo abaume ba kuri irya nkyende baishibire Yesu, batumine amashiwi konse mu nkyende isha shingurukire no kumuretera onse uwarwere. ³⁶Bamurombere ukuti bengekatakofye ku rutwe rwa nsaru yakwe, na bengi abaiketeko barepora.

Chapter 15

¹Eryo bamo aba Farise naba karemba baishire kuri Yesu ukufuma ku Yerusaremu. Barandire ati, ²"Bushe nindo abakonshi bobo bapurira mu rutambi rwa bakaramba? Pantu tabasamba ku minwi pakurya ikya kurya." ³Nao ayasukire no kuranda kuri bo ati, "Nga mwebo kindo mupurira mukyebo kya kwa Resa pamurandu ne ntambi shenu?" ⁴Pantu Resa arandire ati, 'Kindika wiso na noko,' na onse uuranda ikibi pari wishi nangu nyina akafwa ikine.' ⁵Rero mwebo muranda ati, 'Onse uwaeba wishi nangu nyina ati, "Ubwafwirisho uburi bonse ninga mipera bwa riba bupe bwa kwa Resa," ⁶urya muntu tafwaya ukukindika wishi.' Muri iyi nshira na murenga ikyebo kya kwa Resa ukuba ikyafye pamurandu ne ntambi shenu. ⁷Mwe ba bumbi munda! Esaya ariseseme bwino pari mwebo iryo arandire ati, ⁸'Aba bantu bankindikafye pa miromo yabo, rero imitima yabo yaba ukutari na nevo. ⁹Banshinshimwinafye ikyafye pantu bafunda ifyebo fya bantu nge mbera shabo.'" ¹⁰Eryo akutire ibumba umwine no kuranda kuri bo ati, "Umfweni no kwiruka- ¹¹Takwaba ikingira mu kanwa ka muntu ikikowesha. Kano, kyonse ikifuma mu kanwa, kyena ekikowesha umuntu.'" ¹²Eryo abakosnshi baishire kuri Yesu no kuranda ati, "Bushe nawishiba ukuti aba Farise bakikaripa iryo ba kyumfwa aya mashiwi?" ¹³Yesu aryasukire no kuranda ati, "Ikirimwa kyonse ikyo Tata wa mu muru tabyere kikanupurwa. ¹⁴Barekeni babe, ni ba ntungurushi impofu. Nga impofu ya tungurura impofu inankwe, shonse shibiri shikaponena mu kirindi.'" ¹⁵Petero ayasukire Yesu no kuranda ati, "Rondororeni uyu murumbe kuri fwebo." ¹⁶Yesu arandire ati, Bushe na mwebo mukiri tamurairuka? ¹⁷Bushe tamwaishiba ukuti fyonse ifiya mukanwa fipita mu mara kabiri fya fuma ukuya mu kimbusu?" ¹⁸Rero ifi fintu ififuma mukanwa fifuma mu mutima. Efintu ifikowesha umuntu. ¹⁹Pantu mu mutima mufuma imitontonkanishishe iibi, ukwipaya, ubukyende, ubupumurumushi, busakara, bukambone bwa bufi, ne mipongto. ²⁰Ifi efintu ifikowesha umuntu. Rero ukurya ukwabura ukusamba ku minwi takukowesha umuntu. ²¹Eryo Yesu afumine kurya no kuya ku nkyende mu misumba ya Tyre na Sidoni. ²²Moneni, umwanakashi umwina Kenani aishire ukufuma kuri irya nkyende. Apundire no kuranda ati, "Kwata uruse pari nevo, we Shikuru, umwana mwaume wakwa Davidi! Umwana wandi umwanakashi naikatwa ikibi kukibanda." ²³Rero Yesu tamwasukire ishiwi nangu rimo. Abakonshi baishire no kumuromba, abati, "Mutamfyeni, pantu aretupanga ikyongo." ²⁴Rero Yesu aryasukire no kuranda ati, "Nta tumwa kuri umbi kano ku mpanga isharuba isha ng'anda yakwa Israeli." ²⁵Rero aishire no kukontama pari Yesu, ebere we mfumu, ngafwa." ²⁶Ayaswike no kuranda ati, "Tekisuma ukusenda umukate wa mwana no kupera ku mbwa ishinono." ²⁷Ayasukire ati, "Ee, mwe Shikuru, rero no tubwa twine turaryako ubufungau bupona kwi teburo ryakwa shikuru watuko." ²⁸Eryo Yesu amwasukire no kumweba ati, "We mwanakashi, ikisumino kyobe ki kuru; reka kikitike ukuringana no kukabira kobe." Umwana wakwe umwanakashi aripore ukufuma pari irya ine inshita. ²⁹Yesu arifumine kuri irya nkyende no kuya mu pepi na kuri Bemba wa Galili. Eryo aninine pa kyuru no kwi karako. ³⁰Amabumba ayakaramba yaishire kuri ye. Basendere abarema, impofu, bakiburu, na bamakunkuntu. ³¹Eikyo ibumba rya papire pakumona bakiburu bakoranda, abamakunkuntu bariwamishiwe, abarama bakoenda, ne mpofu shikomona. Barumbenye Resa wakwa Israeli. ³²Yesu akutire abakonshi no kuranda ati, "Naumfwira ibumba inkumbu pantu baikara na nevo shaba nomba inshiku shitatu no kurya nangu kamo. Ntakofwaya ukubatamfya ukwabura ukurya, pantu kuti bafunshirwa panshira." ³³Abakonshi barandire kuri ye ati, "Nikwisa twinga fumya umukate winge kusha ibumba irikaramba ifi muno mu matororo?" ³⁴Yesu arandire kuri bo ati, "Mukwete umukate unga? Barandire ati, "Kine rubari, ne nswifye ishinono." ³⁵Eryo Yesu aebere ibumba ukwi karako panshi. ³⁶Aburire imikate kine rubari ne nswi, na panuma yakutasha, amokawire umukate no kupera ku bakonshi. Abakonshi bapere kwi bumba. ³⁷Abantu bonse baririre no kwi kuta. eryo bakorongenye imiseke kine rubari iya tupimfya iyasherepo. ³⁸Bonse abarire bari abaume amakana yane, ukufumyako, abanakashi na baikye. ³⁹Eryo Yesu atamfishe amabumba no kupatama mu bwange no kuya ku nkyende ya Magadani.

Chapter 16

¹AbaFarise na baSaduke barishire no kumweshwa pa kumwipusha ukubaranga ikishibiro ukufuma mu muru. ²Rero aribaswiye no kuranda kuri bo, Iryo kyaba ikyunguro, muranda ati, 'Kwakyerebukira, pantu ku muru kwakashika.' ³Iryo kyaba urukero, muranda ati, 'kwaraba inkuka pantu umuru washikira no bundama. Mwarishiba ukurondorora ukumoneka kwa muru, rero tamurondorora ifishibiro fyanshita. ⁴Inkuro ibifi kabiri ikyende ifwaya ikishibiro, rero takuri ikishiro ikikaperwa kuri iyi kanofye ikishibiro kya kwa Yona." Eryo Yesu abashire no kuya. ⁵Iryo abakonshi bafikire kururamba rumbi, barirabire ukusenda umukate. ⁶Yesu arandire kuri bo, "Tekanyeni no kukyenjera kukitutumushi kya baFarise na baSaduke." ⁷Abakonshi barekuranshyanya abenebeka no kuranda ati, "ni pamurandu taturetere umukate." ⁸Yesu iryo aishibe iki no kuranda, "Mweba kitetekero ikinono, kindo mukoranshanya mwebene no kuranda ati ni pamurandu wakuti tamuretere umukate?" Bushe tamurairuka nangu ukwibukisha imikate isano iyaba makana yasano, kabiri miseke inga mwakorongenye? ¹⁰Nangu ifipinshi kine rubari ifya mukate pamakana yane, kabir miseke inga mwasendere?" ¹¹Kindo mushirukire ati nsahkiranda kuri imwe pa murandu wa mukate? Tekanyeni no kukyengera ku kitutumushi kya baFarise na baSaduke." ¹²Eryo baishibe ukuti tarebeba ukukyengera ku kitutumushi kya mukate, rero ukukyengera ku kufunda kwa baFarise na baSaduke. ¹³Nomba iryo Yesu aire ku mpanga mupepi na Kaisare Filio, aipwishe abakonshi bakwe, aranda, "Nga bantu baranda ati Umwana wa Muntu nani?" ¹⁴Barandire ati, "Bamo baranda ati ni Yohane Kabatisha, bamo, Eriya; nabambi, Yeremia, nangu umo muri bakasesema." ¹⁵Arandire kuri bo, "Rero nga imwe muranda ati nine nani?" ¹⁶Mukwasuka, Simoni arandire, "Niwebo Kristu, Umwana wa kwa Resa." ¹⁷Yesu arwasukire no kuranda kuri yee, "Wariparwa, Simoni mwana Yona, pantu umubiri no muropa tefisokorwere iki kuri iwe, rero ni Taata uwaba mu muru." ¹⁸Inkoranda kuri webi kabiri ati niwebo Petero, na paribwe iri epo nkakura ikironganino kyandi. ¹⁹Nkaperwa kuri webi imfunguro shabufumu bwaba mu muru, na kyonse ikyo ukakakura pano isonde kikakakurwa na mu muru." ²⁰Eryo Yesu akonkomeshe abakonshi ati bekebako nangu umo ati ari ni Kristu. ²¹Ukufuma parya Yesu atampire ukweba abakonshi bakwe ati araya ku Yerusaremu, ukukyura mufintu ifingi mu minwe ya bakiroro na bakaramba ba bashimapepo na bakaremba, ku kwipaiwa, nokwima ukubwerera ku bumi pa bushiku bwarenga shitanu. ²²Eryo Petero amusendere pa mbari no kumukaripira, arandire, "Kingaba ukutari ukufuma kuri iwe, Shikuru; takingakitika iki kuri iwe." ²³Rero Yesuaripiribukire no kuranda kuri Petero, "Bwerera kunuma yandi, Satana! Pantu tauretontonkanya pafintu fya kwa Resa, rero pafintu fya bantu." ²⁴Eryo Yesu arandire ku bakonshi bakwe, "Nga umo arefwaya ukunkonka, aikanye umwine, asende umusaraba wakwe, nokunkonka." ²⁵Pantu onse ufwaya ukupususha umweo wakwe akaurufya, na onse urufya umweo wakwe pakumfwaya akausanga. ²⁶Pantu kyakwafwa nshi nga umuntu anonka ikyarokyonse rero arofya umweo wakwe? Bushe umuntu engapera ikyarokukukingya no mweo wakwe?" ²⁷Pantu Umwana wa Muntu akesa mubukata bwa kwa wishi na bamaraika bakwe. Eryo akarambura umuntu onse ukuringana mu mirimo yakwe. ²⁸Ikishinka nderanda kuri imwe, kuri bamo muri imwe abatareme pano abashaka sonde imfwa mpaka bakabone Umwana wa Muntu abwera mu bufumu bwakwe."

Chapter 17

¹Patipapite inshiku mutanda Yesu asendere Petero, Yakobo na Yohani munina, no ku nina nabo urupiri urutari.

²Aryarukire ninshi na bopo. Ikinso kyakwe kya sanikire nga kasuba, ne nsaru shakwe sha weme ngo rubuto.

³Apopene, pamoneke Mose na Eliya bakoranda kuri yee. ⁴Petero aasukire no kuranda kuri Yesu, 'We Shikuru, kyawama fwebo ukuba kuno. Nga wa fwaya, narapanga kuno ifintererwe fitatu-kimo kyenu, kimo kyakwa Mose, eryo kimbi kyakwa Eliya.' ⁵Iryo akiri akoranda, moneni, ikumbi irya beka ryabafimbirikiye, kabiri moneni, kwari ishiwi ukufuma mwi kumbi, rya reti, 'Uyu emwana wandi uyo natemwa, muri yee emo mbekerwa. Mumfwireni.' ⁶Iryo abakonshi baumfwire, bawire ubunkupeme kabiri bari no mwenso. ⁷Eryo Yesu aishire no kubekata no kuranda ati, 'Imeni kabiri mwiba no mwenso.' ⁸Eryo baroreshe kumuru rero tababwene nangu umo kanofye Yesu epera. ⁹Eryo baretentemuka urupiri, Yesu abapere ikipope, ebere, 'Mwikeba uuri onse iki kimonwa mpaka umwana wa muntu akeme ukufuma kubafwa.' ¹⁰Abakonshi bakwe bamwipwishe, bebere, 'Nga kanshi kindo bakaremba barandira ati Eliya akabarirapo ukwisa?' ¹¹Yesu ayasukire no kuranda ati, 'Eliya mukine akesa no kurungika ifintu fyonse. ¹²Rero nko mweba nati, 'Eliya arisa akare, rero abantu tabamwishibire. Rero, bamukitire ifyo barefwaya. Munshira imo ine, umwana wa muntu nao aka kyurira mu minwe yabo. ¹³Eryo abakonshi bairukire ukuti areranda pari Yohani kabatisha. ¹⁴Iryo baishire kwi bumba, umwaume aishire kuri yee, amufukamine, no kuranda ati, ¹⁵'We Shikuru, kwata uruse pa mwana wandi umwaume, pantu arirwara ikipumputu kabiri akyurire iki. Pantu ribiri ribiri araponena mu muriro na mu menshi. ¹⁶Na muretere ku bakonshi bobere, rero tabamundapire.' ¹⁷Yesu aasukire no kuranda ati, 'Mwe nkuro ishitaba no kiketekero kabiri iya pondama, nkekara na mweba ukufika lisa? Bushe nkashipikisha nenu ukufika risa? Mureteni kuno.' ¹⁸Yesu akaripire ikibanda, nakyo kyarimurekere, no murumendo aripore ukufuma pari ifya nsa. ¹⁹Abakonshi baishire kuri Yesu mu bumfisoro no kurnada ati, 'Kindo ikyo fwebo twakifirirwa ukukitanywa?' ²⁰Yesu arandire kuri bo ati, 'Pantu muri ba kikyetekero ikinono. Pantu ikishinka nkomweba, nga mwakwata ikikyetekero ngo ruseke rwa kibanga nkonde, kuti mwaranda kuri uru rupiri ukuti, 'Sera pano ukuya kurya,' nari rukasera, kabiri takwa kabe ikyakukosa kuri mweba.' ²¹Rero ikibanda kya musango uyu takifuma fye ukwabura amapepo no kufunga. ²²Iryo baikere mu Galilee, Yesu arandire ku bakonshi bakwe ati, 'Umwana mwaume wa muntu akaperwa mu minwe ya bantu, ²³kabiri bakamwipaya, na pabushiku bwa butatu akeema.' Abakonshi barifurirwe ²⁴Iryo aishire ku Kapernaumu, abaume abarepoka umusonko baishire kuri Petero no kuranda ati Bushe kafundisha wenu araripira umusonko?' ²⁵Arandire ati, 'Ee.' Iryo Petero aishire mu ng'anda, Yesu arandire kuri o pakubara no kuranda ati, 'Kindo ukotontontanywa, Simoni?' Ukufuma kuri nani isha mfumu shapakyaro shipoka imisonko? ukufuma ku bana babo nangu kuri bambi?' ²⁶'Ukufuma kuri bambi,' Petero aasukire. 'Eryo abana baume bari abantungwa, 'Efyarandire Yesu. ²⁷Rero pakuti twirenga basonkesha ukubembuka kabiye kuri bamba, uposemo indobo, no kubura inswi iyo urebarirapo ukuroba. Nga waisura akanwa kaiko warasangamo indarama. Uisende no kupera bakasonkesha iyandi ne yobe.

Chapter 18

¹Muri irya nshita abakonshi baishire kuri Yesu no kusosa, "Umukaramba ninani mu bufumu bwa mu muru?"
²Yesu epakwita umwana umunono aisa uko ari, amureta apo ari no kusosa, ³"Ndesosa ikine kine kuri imwe, nga tamupiribwike mukabe nga umwana umunono, tamwakabone ubufumu bwa mu muru."⁴Kabiri, onse uukaikyefya umwine nga uyu mwana umunono emukaramba mu bufumu bwa mu muru. ⁵Onse uwapokerera umwana umunono nga uyu mwishina ryangi apokerera ine. ⁶Rero, onse uwakita kimo kuri uyu mwana umunono uwanketekera aipununa, kyamuwamina iribwe rya mpero ukumukakira mu mukoshi wakwe, no kuya muposa mu kimana ikyashika. ⁷"Karanda kuba pano nse pantu bari ipununa ku kibwe! Pantu nakirungama ukuti ikibwe kyakubapununa ukwisa. Karanda ku muntu uo ikibwe kyakupununako kireisa, kuri ena! ⁸Nga kyakuti iminwi nangu urukasa rwakure nga ukuipununa, kiputureko no kukiposa kifume kuri iwe. kyakuwamina ukwingira makunkutu uwa mweo ukukira ukuposwa mu muriro wa muyayaya uri na maboko yabiri. ⁹Nga, kyakuti irinso ryakurenga ukuipununa, rifumye no kuriposa rifume kuri iwe. Kyakuwamina ukuya ne rinso rimo ku mweo ukukira ukuposwa ku kuroba uri na menso yonse yabiri. ¹⁰Moneni ukuti mwisura nangu kamo pari uto utunono. Pantu nkomweba nati ba maraika babo mu muru ryonse baroresha ikinso kya kwa Shifwe wa mu muru. ¹¹Pantu Umwana wa Munntu aishire ukupususha abaruba. ¹²Kinshi muretontonkanya? Nga kyakuti umo nakwata impanga umwanda umo, no kurufyapo imo, bushe tashire ne shiri amakumi pabura na pabura no kuya kumpiri mukufwaya imo iiburire? ¹³Nga kyakuti aisanga, Namweba ikine kine, arasekera pari iyo ukukira na pari isho amakumi pabura na pabura ishi sha kiruba. ¹⁴Munshira imo ine, tekutemwa kwa kwa Shinwe wa mu muru ukuti umo pari abo abanono onaike. ¹⁵Munonko nga abembuka kuri iwe, kabiye kamushinine pakati kenu iwe na ena mweka. Nga akumfwira, ninshi mwawikishanya na munina obe. ¹⁶Nomba ngatomfwire kuri iwe, senda umo nangu babiri muye nabo pakutira ukuranda kwa tunwa tubiri nangu tutatu ikishinka kye shiwi kirashininkishiwa. ¹⁷Nga kyakutira akana ukumfwa kuri bena, mubike nga umwina fyaro nangu kasonkesha wa misonko. ¹⁸Ndemeba ikine kine, ifibi fyonse ifyo mukaka pano kyaro ninshi na kumuru nafikakwa, na fyonse ifyo mukakakura ninshi na kumuru fikakakurwa. ¹⁹Nakabiri nasosa kuri imwe, nga kyakuti babiri pari fimo bepwishe, kikakitwa kuri bena kuri Taata wa mu muru. ²⁰Pantu ukuri babiri nangu batatu abarongene pamo mwishina ryangi, parya ninshi naine epondi pakati kabo." ²¹Eryo Petero aisa no kusosa kuri Yesu, "Shikuru, miku inga munina engampotera no kumwerera? Imiku kine rubari?" ²²Yesu asosa kuri ena, "Nshikwebere imiku kine rubari, nomba ukufika kuma kumi kine rubari na kine rubari. ²³Kabiri ubufumu bwa mu muru bwa para nge mfumu imo iyarefwaya ukuruburwisha abasha baiko. ²⁴Iryo yatampire ukuruburwisha, umusha umo barimuretere kuri yena uwamukongweshe amakana ikumi indarama. ²⁵Ikyo takwete umusango wakurubwiramo, shikuru wakwe amukere ukumushitisha, ukubikapo umukashi wakwe nabana nafyonse ifyo akwete, epakutira amaripiro yakitwe. ²⁶Eryo umusha apona panshi, aratota panshi kuntanshi yakwe, no kusosa, "We shikuru, nkwatira umuteka tima, ndi nokumipera ifi fyonse! ²⁷Awe shikuru waurya musha ikyo aiketwe inkumbu, arimukakwire no kumwerera imisha. ²⁸Rero urya musha arire no kuya sanga umo pabasha banankwe, uwa kongwere ba denari umwanda umo. Arimwikete, no kumufina pa mukoshi, no kusosa, 'Mpera ikyo wakongwere,' ²⁹rero urya musha apona panshi arapapata kuri ena, ukuranda, 'Ntekanishisha ndi nokukupera.' ³⁰Rero umusha wakubarirapo arikene. Nakukirisha, amutwere ku kifungo mpaka akamupere ikyo akongwere. ³¹Iryo abasha banankwe bamwene ikyakitike, baiketwe no buranda. Aba barimine no kuya eba shikuru wabo fyonse ifya kitike. ³²"Awe urya musha iryo shikuru wakwe amwitire no kusosa kuri ena, 'We musha mubi, narikwerera imisha pantu warepapata kuri ine. ³³Bushe naiwe tawfwire ukuba na uruse ku musha munobe, ngefyo nakukwatire naiwe?" ³⁴Shikur wakwe arifurirwe no kumutwara ku bakumukyusha mpaka apera fyonse fintu akongwere. ³⁵Ekimo na kuri Taata wa mu muru akakita kuri imwe nga kyakuti tamure berera bamunina uruse ukufuma panshi ya mutima."

Chapter 19

¹Eryo Yesu apwire ukuranda aya amashiwi, afumako ku Gariri aisa ku kyarokya Yudea kwishirya rya mumana wa Jodani. ²Nebumba irikaramba ryaremukonka, nao arekubaposesha kurya kwine. ³AbaFarise baisa kuri ye, baramweshya, barerandire kuri ye, "Bushe kyariba rifunde umwaume ukurekana no mukashi wakwe kikirufye murandu?" ⁴Yesu aasukire no kuranda, "Bushe tamwaberenga ati uwabapangire ukufuma kukitendekero apangire umwaume no mwanakashi?" ⁵Uwabapangire kabiri arandire, "Nipari iki umwaume akasha wishi na nyina no kuya ampana no mukashi wakwe nabo tabari babiri iyo rero barifye umubiri umo. ⁶Kanshi nomba tabari babiri, rero barifye umubiri umo. Emukuti ikyo Resa arundanya, umuntu ekirekanya." ⁷barandire kuri ye, "Kinshi Mose atuperere ikipope kyakuremba karata wakurekerapo umukashi no kumutamfya?" ⁸Arandire kuri bo, "Kabiri kukosa kwa mitima kwenu, Mose amisuminishe ukurekana na bakashi benu, rero ukufuma kukitendekero takwari muri iyo nshira. ⁹Nkososa kuri mwebo, onse uwareka umukashi wakwe kanofye ubukyende, no kupa umwanashi umbi, akita ubukyende; na onse umwaume uwaupa umwanakashi uo batamfya akita ubukyende. ¹⁰Abakonshi barandire kuri Yesu, "Kabiri umurandu wa mwaume no mukashi, ninshi kyawamapo no kukanaupa." ¹¹Rero Yesu arandire kuri bo, "Takuri nangu umo uwingatesha iki kyebo kano abaperwa ukumfwa. ¹²Kabiri kwariko bamutungwi abafyarwa ifyo fine ukufuma munda muri banyina, kwaba nabambi bamutungwi abatungwire abene pamurandu wa bufumu bwa mu muru. abari no kutesha barekeni bateshe." ¹³Eryo bamo abana banono baribaretere kuri ye pakuti engabatambarikirapo amaboko no kubapepera, rero abakonshi barebakaripira. ¹⁴Rero Yesu arandire, "Suminiseni abana banono, mwibaresha ukwisa kuri nebo, pantu bari nga abana ebene babufumu bwa mu muru." ¹⁵Atambarikire amaboko pa bana abanono, no kufumako no kuya. ¹⁶Kabiri, umuntu aishire kuri Yesu no kuranda, "Kasambirisha, bushe kisuma nshi ningakita pakuba no mweo wa muyayaya?" ¹⁷Yesu arandire kuri ye, "Bushe kindo wangipushisha pa busuma? Umusuma abafye umo, rero ngaurefwaya ukwingira mu mweo, uresunga amafunde." ¹⁸Umuntu arandire kuri ye, "Bushe mafunde nshi?" Yesu arandire ati, "Wirapaya, wirakita bukyende, wiraba, wiraba kambone wabufi, ¹⁹urekindika wiso na noko, na kabiri uretemwa umunobe nga wemwine." ²⁰Kabiri umurumendo arandire kuri ye, "Fyonse fi ndafikonka. Nga fimbi ifyo naburisha findo?" ²¹Yesu arandire kuri ye, "Ngorefwaya ukupwiririka, kabiye kashitishe ifyo wakwata no kupera ku babusu, eryo ubike ifyuma fyobe mu muru; no kwisa, unkonke. ²²Rero iryo umurumendo aumfwire ifyo Yesu arandire, afumapo aya aretontonkanya, ikyo arikwete ifipe ifingi. ²³Yesu arandire ku baonshi bakwe, "Kishinka nkososa kuri mwebo, kintu kyakosa uwafyuma ukwingira mu bufumu bwa mu muru. ²⁴Nakabiri nkososa kuri mwebo, ku ngamira kuti yaanguka ukupita murinso ryanshindano kyaafyapo uwakyuma ukwingira mu bufumu bwa kwa Resa. ²⁵Iryo abkonshi baumfwa basunguka apakaramba no kuranda, "Kanshi ninani wingapusuka?" ²⁶Yesu araresha no kuranda kuri bo, "Ku bantu takiri ikyanguka, rero kuri Resa kyaryanguka." ²⁷Eryo Petero aasuka no kuranda kuri ye, "Bona, twarisha fyonse no kukonka webi. Findo nakabiri twingakwata?" ²⁸Yesu arandire kuri bo, "Kishinka mwebo mwebankonka iryo bakokita fyonse kipya kipya iryo Umwana wa Muntu akekara pakipunakya bukindami bwa kwe eryo naimwe mukekara pamo namwebo mukekara pafipuna ikumi na fibiri mukapingwira ne mitundu ku mirimo naibiri iya kwa Isreari. ²⁹Onse uukasha amayanda, bandume, bankanshi, wishi, nyina, abana, nangura ikyarokya peshina ryangi; akapokerera ikirambu imiku umwanda umo kabiri akakwata umwo wa muyayaya. ³⁰Rero abengi abantanshi bakaba abanuma, na banuma bakaba abantanshi.

Chapter 20

¹Pantu ubufumu bwa mu muru bwapara umwine we bara uwaingishe ababomfi mukirime kya myangashi yakwe. ²Panuma iryo asuminishenye nababomfi pa ndarama imo, abatumine kukirime kya myangashi. ³Arire nakabiri panshita yarenga batatu no kumona ababomfi nabambi nabatarama apabura akantu mu nkende yakisankano. ⁴Arandire kuri bo, naimwebobene, kabiyeni ku kirime kya myangashi, naine naramipera ikyayana.' Baire namukubomba. ⁵Nakabiri arire panshita yarenga mutanda nakabir panshita yarenga pabura, no kukita kimo kine. ⁶Nakabiri panshita yarenga ikumi rimo na kimo arire no kusanga nabambi nabatarama apabura akantu. Arandire kuri bo, 'Kindo ikyo mutaramine pano ukwabura nangu kimo akasuba konse?' ⁷"Barandire kuri yee, 'Pantu takuri nangu umo uwakutwingisha.' "Arandire kuri bo, 'Naimwe bene kabiyeni ku kirime kya myangashi. ⁸Iryo kyaishire kyunguro, umwine wa kirime kya myangashi arandire ku mukaramba wa pankito, 'Kuta ababomfi no kubapera amaripiro yabo, ukwabira pa wakurekeresha ukufika ku wantanshi. ⁹"Iryo ababomfi baingire panshita yarenga ikumi rimo na kimo baishire, kira umo apokerere indarama imo. ¹⁰Iryo ababomfi batampirepo baishire, batontonkenye ati barapokerera ishing, rero nabobene bapokerere indarama imo. ¹¹Iryo bapokerere amaripiro yabo, bariirishenye ku mwine we bara. ¹²Barandire, 'Ababomfi bakurekereshako baposerefyenye inshita imo mu kubommba, rero imwe mwariganya kuri fwebo, fwebarekyurire ikisendo kya kasuba no kupya ku kikabirira. ¹³Rero umwine arwaswike no kuranda kuri umo muri boo, 'Kibusa, nshikitire ikibi kuri imwe. Bushe tawakisuminishanya naine pa ndarama imo? ¹⁴Senda kyonse ikiri kuri iwe no kuya kunshira yobe. Nakisara ukupera kuri aba babomfi nakingisha mu kurekeresha ukuringanya kuri mwebo. ¹⁵Bushe takingwamine kuri ine ukukita ikyo nkofwaya na ifiri kuri ine? Nangu irinso ryobe ryabifya pantu nakita ikisuma? ¹⁶Kanshi abakurekeresha bakaba abantanshi, na bantanshi bakaba abanuma." Abaitwa bengi, rero abasarwa banono. ¹⁷Kabiri iryo Yesu epakuya mu Yerusaremu, asendere abekumi na rimo pambari, na munshira aranzdire kuri boo, ¹⁸"Boneni tureya ku Yerusaremu, no Mwana wa Muntu akaperwa ku mukaramba wa bashimapepo na bakarembe bakamupingwira ku mfwa ¹⁹no kumupera ku bena fyaro ku kumupumya, ukumupopera no kumutanika. Rero mubushiku bwarenga shitatu akema. ²⁰Eryo nyina wa mwana mwaume wa ku Zebede aire kuri Yesu na baana bakwe abaume. Afukeme panshi mupepi nankwe no kwipusha ifintu fimo kuri oo. ²¹Yesu aranzdire kuri ee, "Kindo ukokabira?" Arandire kuri oo, "Eba aba baana bandi babiri ukuti bengekara umo ku kuboko kobe ukwa kukuryo na umo ku kuboko kobe ukwa kukipiko, mu bufumu bobe. ²²Rero Yesu arwaswike no kuranda, "Tawishibe ikyo ukoramnda. Bushe wingakwanisha ukunwa ku rukombo uro inkonwako?" Barandire dkuri oo, "Nganaturinga." ²³Arandire kuri boo, "Urukombo rwandi ero mukokabira ukunwinako. rero ukwikara ku kuboko kwandi ukwa ku kuryo no kuboko kwandi ukwa kukipiko kyena teine mpera, rero kyabonse abapekanishisha na Taata." ²⁴Iryo abakonshi nabambi ikumi baumfwire iki, barifurirwe saana bawabo na wabo babiri. ²⁵Rero Yesu aribakutire ku mwine no kuranda, "Mwarishiba ati intungurushi shabena fyaro shakindikisha wabo, na baume babo bemisha amaka pari boo. ²⁶Rero mwiba iyi nshira muri imwe. Nga onse arekabira ukuba umukaramba pari imwe, abe umobomfi wenu, ²⁷na onse urekabira ukuba uwantanshi muri imwe abe umubomfi, ²⁸pantu Umwana wa Muntu taisa mukubomberwa, rero mukubombera, no kupera umweo wakwe nga ikirubura kya pabengi. ²⁹Rintu barefuma Yeriko, ikintu bwingi ikikuru kyarimukonkere. ³⁰Kwari abaume impofu babiri abareikara pa musebo. Iryo baumfwire ukuti Yesu arepita baribirikishe, "Shikuru, Mwana Davidi, tuberere uruse." ³¹Ikintu bwing kyaribaripire, babebere ukuba tondoro, rero baribirikishe saana imiku iingi mukupata, "we Shikuru, Mwana Davidi, tuberere uruse." ³²Eryo atareme umushimpo no kubakuta no kuranda, "Bushe kindo mukokabira inkite kuri mwebo?" ³³Barandire kuri ee, "we Shikuru, ukuti amenso Yesu yengesuka." ³⁴Eryo Yesu, aseshiwe ne nkumbu, aikete amenso yabo. Parya pene bapokere amenso yabo no kumukonka.

Chapter 21

¹IryoYesu na bakonshi bbaparamine ku Yerusaremu no kufika ku Betipegi, ku Rupiri rwa Orife, eryo Yesu atuma abakonshi babiri, ²areranda kuri boo, "Kabiyeni mu mushi urya kuntanshi mukwangufyanya muremusanga kabarwe nabamukakira parya, no musepera. Mubakakure no kubareta kuri nebo. ³Nga umo arandapo fimo kuri mwebo pari kyo, murande, 'Shikuru eurebafwaya,' na urya muntu mukwangufyanya abatwara kuri boo." ⁴Nomba iki kyaishire pari firya fyarandire ukupitira muri kasesema fifwire fyafikirishiwa. Arandire, ⁵"Eba umukashana wa ku Zioni, bona, 'imfumu ikoisa kuri weba, iyaikyefya nainina pari kabarwe pamusepera, na panuma yakwa kabarwe.'" ⁶Eryo abakonshi baire no kukita fyonse ifyo Yesu arandire kuri boo. ⁷Bareta kabarwe no musepera no kubikapo insaru pari sho, na Yesu aikara pa nsaru. ⁸Amabumba ayengi baanshika insaru shabo pa nshira, na bambi bareputura imisambo ukufuma ku fimuti no kwanshika munshira. ⁹Eryo ibumba rirya ryaire iryo Yesu taraya na baremukonka barepunda, "Hossana kuri mwana Dabidi! Narumbwe umo uwaisa mwishina rya mfumu! Hossana umutari!" ¹⁰Iryo Yesu aisa mu mu Yerusaremu, mu usumba baturumuka no kuranda, "Ninani uyu?" ¹¹Ibumba ryaasukire, "Uyu ni Yesu kasesema afuma ku Nazareti mu Gariri." ¹²Eryo Yesu aingira mu ng'anda yakwa Resa. Atamfishemo bonse abareshita no kushtisha mu ng'anda yakwa Resa, no kuposa amateburo aparti indarama barekingya napaikere abareshitisha inkunda. ¹³Arandire kuri boo, "kyarirembwa, 'Ing'anda yandi iri no kukutwa ing'anda ya mapapo,' nomba mwebo mwaipanga urukyengo rwa bupupu." ¹⁴Eryo impofu no murema baisa kuri ye mu ng'anda yakwa Resa, no kubondapa. ¹⁵Nomba iryo bashimapepo bakaramba na bakiroro babona ifyabune, ifintu firya akita na iryo baumfwa abaike barepunda mu ng'anda ye pepo no, kuranda, "Hossana" kuri mwana Dabidi," bafurwa sana. ¹⁶Barandire kuri ye, "Waumfwa ifyo bareranda?" Yesa arandire kuri boo, "Ee! Nomba tamwaberenga, 'ukufuma mukanwa ka mwaike no tureonka ukuipekanishisha amarumbo?" ¹⁷Iryo Yesu abasha no kuya ukufuma mu musumba ku Betani no kupusha ubushiku bonse kurya. ¹⁸Nomba murukyro abwerere ku musumba, ari ne nsara, ¹⁹ukubona umukunyu uyu mumbari yanshira, aya kuri kyo ukusanga takwari kantu kano amabura. Arandire kuri kyo, "Kwikatara akutwara fitwaro kuri weba nakabiri," apopene ne kimuti kya mukunyu kyauma. ²⁰Iryo abakonshi babona iki basunguka no kuranda, "Ngo mukunyu wauma shani apapene?" ²¹Yesu aasuka no uranda kuri boo, "Kishinka naranda kuri boo, ngawakwata ikisumino no kutwishika, iyo tamuri no kita ifyakitikire ku mukunyu nomba kuti waeba urupiri, 'Are sera no kuruposa mu bamba firi no kukitika. ²²Fyonse mwiromba nangura ukomba, mupepo, sumineni, muri nokupokerera." ²³Iryo Yesu aisa mu kironganino, bashimapepo, na bakaramba ba bantu baisa kuri ye, arefunda, nomba nikumaka nshi akita, ifi fintu, no wakupera aya maka naani?" ²⁴Yesu aasukire n kuranda kuri boo, "Nanebo nkomipusha rimo iripusho. Nga mwaranda kuri nebo. Nebo nkomweba ifyo amaka nkitira ifyo fintu. ²⁵Urubatisho rwakwa Yohane - rwafuma kwisa? Ni kumuru nangura ku bantu?" Bararanshanya abene ukuranda. "Ngatwaranda ati, 'Rwafuma ku muru,' areranda kuri fwebo, 'Kinshi kanshi tamwamusuminine?" ²⁶Nomba ngatwaranda ati 'Rwafuma ku bantu,' twatina ibumba, pantu bonse batira ni Yohane kasesema." ²⁷Nomba baasuka Yesu no kuranda, "Tatwaishiba." Nao arandire kuri boo. "Naine nshamyebe amaka inkitiramo ifi fintu. ²⁸Nomba finshi mutontonkanya? Umuntu ari nabana baume babiri. Aire kuwantanshi no kuranda, 'We mwana kabiye ku kubomba rero mwibara.' ²⁹Umwana aasuka no kuranda, 'Nshakaye,' nomba panuma apiribura mano no kuya. ³⁰Eryo umuntu aya kuwabubiri umwana no kuranda fimo fine. Aasuka no kuranda, 'Ndi nokuya, mukwai,' nomba taireko. ³¹Ninani pari abo babiri uo wishu aketekere?" Barandire, "Wantanshi." Yesu arandire kuri boo, "Kishinka naranda uri mwebo, bakirende na bakasonkesha bakengira mu bufumu bwakwa Resa panuma tamurakita. ³²Pantu Yohane aishire kuri mwebo munshira ya rubuto, nomba tamwasumine nomba bakasonkesha na bakirende bamusumine. Nomba iryo nangura mwasremonoko tamwarapire rimbi panuma no kumusumina. ³³Kutiken ku murumbe naumbi. Kwari umuntu umwine ng'anda, aririmine ibara rya myangashi apindako no rubao, kabiri akuurako ne kyakutwiramo akurapo no rupungu, eryo arisekesha ku barimi. Eryo aya mufyaro fimbi. ³⁴Inshita yafitwaro yati iparama, atuma abakaramba bakwe kuri barya abarimi ku kupoka ifitwaro. ³⁵Rero abarimi atuma bakarume bakwe, umo bamupumaura, bambi babepaya, bambi babapora amabwe. ³⁶Nakabiri umwine bara atumako bambi nabo babakita ifyo fine. ³⁷Panuma yaifyo atumine umwana wakwe kuri boo, arandire, 'Bari no kimukindika umwana wandi.' ³⁸Rero iryo abarimi babona umwana, bararanda umo baberere, 'Uyu empyani. Isa, rekeni mtumwipaye tumurire ne fyuma.' ³⁹Eikyo bamubura bamuposa kunse ye bara no kumwipaya. ⁴⁰Nomba umwine we bara nga aisa, findo akakita kuri abo barimi?" ⁴¹Barandire kuri ye, "Ari no kurofya abantu babi munshira shonse, eryo akarememberamo bambi mwibabira rya myangashi no kufumyamo barya barimi, abantu abanga muperako ikyakaniko kya fisabo pa nshita ya kusepa." ⁴²Yesu arandire kuri boo, "Bushe tamwaberenga mu kyarembwa? Iribwe bakakura basurire eryaba ibwe rya kwikasha pe tungi. Ifi fyafuma kuri Shikuru, kabiri fisuma mu menso yenu?" ⁴³Parifyo narandire kuri mwebo, ubufumu bwa kwa Resa

bari no kubupoka ukufuma kuri webo no kubupera ku mutundu ukaitwarira ifisabo. ⁴⁴Uyo onse winga wira pari iri bwe ari no kusasaika, nomba uyo onse rikaponenapo rikamushonaura. ⁴⁵Iryo bashimapepo bakaramba na baFarise baumfwa imirumbe yakwe, baumfwire ukuti areranda pari boo. ⁴⁶Barefwaya ukumwikata nomba batinine ibumba, pantu abantu abengi barisumine ukutira Yesu ni kasesema.

Chapter 22

¹Yesu arandire kuri nakabiri mu mapinda no kuaranda, ²"Ubufumu bwa mu muru bwaparana pamo nge mfumu iyarepekanya icyupo kya bwinga bwa mwana wakwe. ³Atumine umubomfi wakwe ukuya ita abo aitare ukwisa ku kyupo kya bwinga, rero tabaishire. ⁴Nakabiri imfumu yatuma naumbi umubomfi, no kuranda, 'Eba bonse abo naitire, Bona, nimbapekanishisha ukurya. Ningipaya ne ng'ombe shangi shirume ne nama, nafyonse ifingi nafipekanishiwa. Iseni ku kyupo kyabwanga.' ⁵Rero bena baryumfwire no kurya, umu ku mpanga yakwe umbi ku makwebo yakwe. ⁶Imfumu yapangire no kutuma ababomfi, no kona ura bonse no kubepaya. ⁷Imfumu yarifurirwe kabiri yatumine abashirika baiko no kurofya ifipondo no kokya umusumba. ⁸Eryo arandire ku mubomfi wakwe, 'Ubwinga nabupezanishisha, rero bonse abo abaitirwe tabangire. ⁹Eikyo kabiyeni pamapatwa yanshira no kwita abantu abangi no kufwaya abakukyupa kya bwinga.' ¹⁰Ababomfi baire ukufuma munshira babapamo bonse nabantu bonse barimonekere, ababi na basuma. Eikyo ing'anda ya bwinga yariswire kuri bashimukindikwa. ¹¹Rero iryo imfumu yaisa murya yamona bashimukindikwa, abona uushifwere insaru ya bwinga. ¹²Imfumu yatire kuri ye, 'Kibusa, kuti waisa shani muno ukwabura insaru ya bwinga?' Rero umuntu aikere tondoro. ¹³Eryo imfumu yarandire ku babomfi, 'Kakeni uyu muntu pa maboko na moru, mu mupose kunse mu mfifi, kurya kwine ekukaba ingowa no kusumanya ameno.' ¹⁴Pantu abantu abaitwa bengi, rero abasarwa banono. ¹⁵Eryo abaFarise baya mukumfwana inshira yakumwikatiramo Yesu mukuranda kwakwe. ¹⁶Eryo batumine abakonshi babo, bonse na bena Herodi. Barandire kuri Yesu, "Kafundisha, natwishiba webho uri mufuma kyumi, ufunda munshira yakwa Resa iya kishinka. Tautina noumo tausara tawaba no mukisha kinani pakati ka muntu. ¹⁷Eikyo twebe, webho kuti wati shani? Bushe kyariba rifunde ukupera umusonko kuri Kaisare nangu iyoo?" ¹⁸Rero Yesu aishibe umufuro wabo no kuranda, "Kinshi murengesha, mwebabumi munda? ¹⁹Ndangeni indaramashenu mutura, "Eryo bamuretera dinari. ²⁰Yesu arandire kuri boo, "Bushe nimpumi ne shina ryakwanani riripo apa?" ²¹Barandire kuri ye, "Kaisare." Eryo Yesu arandire kuri boo, "Eryo pereni kuri Kaisare ifya kwa Kaisare, na kuri Resa ifya kwa Resa." ²²Iryo bashumfwafye, barapapa. Eryo bamusha no kutampa ukuya. ²³Ubushiku burya bamo abasaduki, barekana ati ukushukuka takwaba baishire kuri ye. Baramwipusha, ²⁴bareranda, "Kafundisha, Mose arandire, umuntu nga afwa, tashire abana, munina kuti amupa umukashi wakwe no kufyaramo abana." ²⁵Eryo kwari bamunina kine-rubari. Uwakubarirapo aryupire no kufwa. Tashirepo umwana, na munina aupire umukashi wakwe. ²⁶Eryo no wakonkepo nao akitire kimo kine, eryo nowarenga butatu, bonse bamunina kine-rubari mu musango umu wine. ²⁷Panuma yaba bonse, umwanakashi arifwire. ²⁸Nomba mukushukuka, akaba mukashi wakwanani pari abo kine-rubari baminina? Pantu bonse barimupire. ²⁹Rero Yesu aaswike no kuranda kuri boo, "Mwaruba, pantu tamwaishiba ifyarembwa nangu amaka yakwa Resa. ³⁰Pantu mukushukuka tamwakabe ukupa nangura ukupwa. Mukaba nga bamaraika murwerere. ³¹Rero pari iki icyabushiwa ku bafwa, tamwaberenga icyo Resa asosere kuri mwebho, no kuranda, ³²Nine Resa wakwa Abrahamu, Resa wakwa Isaki, na Resa wakwa Yakobo? Resa te Resa wabafwa iyoo, rero wabomi." ³³Iryo ikintu bwingi kyaumfwire fi, kyaripapukire pa kufunda kwakwe. ³⁴Rero iryo abaFarise pa kumfwa ifyo Yesu atararika abasaduki, barongene pamo bamo. ³⁵Umu pari boo, uwaishibisha amafunde amwipusha iripusha ryakumweshya- ³⁶Kafundisha, rifunde nshi ryakira mu mafunde yonse?" ³⁷Yesu arandire kuri ye, "Uretemwa shikuru Resa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, na mano yobe yonse." ³⁸Iri efunde iryakira pama funde yonse. ³⁹Ne funde rya bubiri niri-'Ugretemwa umwina muparamano obe nga wemwine.' ⁴⁰Naya amafunde yabiri yashintirira pa mafunde no busesemo. ⁴¹Nomba abaFarise bakonkenyepo ukuba pamo bonse Yesu abepushe kipusho. ⁴²Arandire, "Bushe mutira shani pari Kristu? Bushe ni mwana nani?" Barandire kuri ye, "Nimwana Dabidi." ⁴³Yesu arandire kuri kuri boo, "Nga kanshi Dabidi muri mupashi amakutire shani shifwe, ukuranda, ⁴⁴Shikuru arandire kuri Shikuru wangi, "Ikara ku kuboko kwandi ukwa kukipiko, mpaka nkarenge abarwani bobe ikinyantiro kyobe?" ⁴⁵Eryo Dabidi eryo aita Kristu 'Shikuru,' ngo mwana wakwe Dabidi? ⁴⁶Takwari nangu umu uwakumwasuka ishiwi, no muntu nangu umu tamwipwishe iripusho nakabiri ukufuma pari burya bushiku.

Chapter 23

¹Eryo Yesu arandire ku kintu bwingi na bakonshi bakwe. ²Arandire, "Bakaremba na baFarise ebaikara pa kipuna kya kwa Mose. ³Eikyo fyonse ifyo bamikonkomesha ukukita, kiteni ifintu ifi no kuisunga. Rero mirakopa imirimo yabo, pantu barandsa ififintu rero bena tabafikita. ⁴Ina, barakaka ifisendo ifyifimna ifyashupa ukusenda, naryorine babika pa mapeya yabantu. Rero abene bena tabeshesha iminnwi yabo ku kufisenda. ⁵Bokita imirimo yabo yonse ukuti bamonwe kubantu. Pantu bapabuhra bafurakteria babo, no kukusha kumpera ya maraya yabo. ⁶batemwa inkyende shaba shamfumu pa mitebeto ne fipuna fya bushamfumu mu masinagogo, ⁷na imitende ya bukindami munkyende ya fisankano, no kwitwa ati, 'Rabbi' ku bantu. ⁸Rero imwe mwiraitwa 'Rabbi,' pantu mwakwatafye kafundisha umo, na imwe bonse muribawabo. ⁹kabiri mwiita umwaume onse pano kyaros shinwe, pantu mwakwatafye shinwe umo kyapwa, nao aba mu muru. ¹⁰Naimwe ukumwita ati, 'Kafundisha,' pantu mwakwatafye kafundisha umo, ni Kristu. ¹¹Rero umukuru muri mwebo akaba umubomfi wenu. ¹²Onse uisansabika umwine eka akasushiwa, no uisusha akasansabikwa. ¹³Rero karanda kuri mwebo, mwebakaramba na baFarise, babumbi munda! Pantu mwisarira abantu kubufumu bwa mu muru. Pantu mwebo mwebene tamwakengiremo, nangu kusuminisha bonse abarefwaya ukwingira tamubasuminisha ukukita ifyo. ¹⁴Karanda kuri mwebo, bakaremba na baFarise, mweba bumi munda! Pantu mupoka amayanda yaba mukamfwirwa, rero mukita amapepo ayatari pakuti muirange ku bantu. Eikyo mwebo mukapokerera uksekwa ukukuru. ¹⁵Karanda kuri mwebo, bakaremba na baFarise, babumi munda! Pantu muya paribemba na pamurundu ku kukita umo ukunaka, na iryo abaumumo, mukita umwana mwaume wa ngeena ukukira mwebo imiku ibiri. ¹⁶Karanda kuri mwebo, mwentungurushi mpofu, mwebaranda, 'Onse uurapa mu ng'anda ya mapepo, fyafye. Rero onse urapa goride ya mung'anda ya mapepo, nakakwa murapo wakwe. ¹⁷Mwempofu shatumpa mwe! Kinshi ikikurupo, goride nangu ing'anda ya mapepo iya panga goride umushiro? ¹⁸Na onse uurapa pakintamba, kyafye. Rero onse uurapa ikyabupe ikiripo, nakakwa ku murapo wakwe. ¹⁹Mwempofu shabantu mwe! Kinshi ikikuru ubupe nangu ikintamba ikipanga ikyabupe ikyamushiro? ²⁰Eikyo, uurapa kukintamba arapa kuriki na kuri ikyo kyabapo. ²¹Onse uurapa ku ng'anda ya mapepo arapa iki na kuwikaramo. ²²Na onse urapa mu muru arapa ku kipuna kyabufumu bwa kwa Resa na kumwine uwaikarapo. ²³Karanda kuri mwebo, bakaremba na baFarise, babumi munda! Pantu mureka ikya pekumikya minte na onse na kumini, rero musha ukwabura ukubomba imirandu iya finisha mu mafunde-umuringanya no ruse ne kitetekero. ²⁴Mwebantungurushi mpofu mwe! Abafuba akashishi no kumina kabawe! ²⁵Karanda kuri mwebo, bakaremba na bafarise, babumbi munda! Pantu muwamya kunse ya rukombo ne mbare, rero mukati mwaisura umupusuro no burungami. ²⁶Mwe baFarise impofu! Tareni muwamye mukati ka rukombo ne mbare, epakutira na kunse kwine kuwame. ²⁷Karanda kuri mwebo, bakaremba na baFarise, babumi munda! Pantu mwaparana ne nshinshi ishabuta tutu, ishimoneka kunse, rero mukati mwaisuramo amafupa ya bantu abafwa na fyonse ifya busari. ²⁸Munshira imo ine, kabiri kunse muboneka abarungami ku bantu, rero mukati mwaisuramo bubumi munda ababurwa ifunde. ²⁹Karanda kuri mwebo, bakaremba na baFarise, babumi munda! Pantu mukurira inshinshi sha bakasesema no kuyemfya inshishi shabarungami. ³⁰Muranda ati, 'Ngatwaikere munshiku sha bashifwe, nga tatwarandire nabo mukusumya umuropa wa bakasesema.' ³¹Eikyo muyeshe mwebene ati muri bana babaipaiwe bakasesema. ³²Namwebo ishisheni ikipimo kya bashinwe. ³³Mwe nsoka mwe, mwebufyashi bwamafwafwa, kindo murebutukira ubupingushi bwa mungeena? ³⁴Eikyo, boneni, nkatumina bakasesema na baume bamano na bakaremba. Bamo mukabepaya no kubatanika, na bambi mukabaropaura mu masinagogo yenu no kubaposa ukufuma mu musumba ukufika ku musumba. ³⁵Ikikafumamo kyakuti pari mwebo paba umuropa wabonse abarungami uwasumine pe sonde, ukufuma pamuropa wakwa Aberi umurungami ukufika ku muropa wakwa Sekaria ymwana wakwa Berekia, uo mwaipaye pakati ku mwashira ne kintamba. ³⁶Ikishinka nkoranda kuri mwebo, ifintu fyonse ifi fikaponena pari iyi inkuro. ³⁷Yerusaremu, Yerusaremu, wareipaya bakasobera no kurasa bonse abatuminwe kuri webo! Ryonse narekoronganya abana bobbe, ngefyo na nkoko akoronganya abana bakwe mu mapindo yakwe, rero webo tawarefwaya! ³⁸Bona, ing'anda yobe naishara kuri webo ikipompa. ³⁹Pantu naranda kuri webo ati, tawakambonepo nakabiri ukufuma pari nomba mpaka iryo ukaranda ati, 'Ariparwa ni uyo ureishira mwishina ryakwa Shikuru.'"

Chapter 24

¹Na Yesu aire ukufuuma mwitempere no kuya mushira yakwe. Abakonshi bakwe baishire kuri ye ku kumuranga itempere. ²Rero abasukire no kuranda kuri bo, "Bushe tamukobona ifi fyonse? Ikine kine nkososa kuri mwe, tapari iribwe rikashara paribwe ribiye irishakonaaurwe."³Iryo aikere parupiri rwa mi Orife, abakonshi bakwe baishire kuri ye munkama no kusosa, "Twebeni, nirisa ifi fintu fikakitika? Fishibiro nshi ifyakwisa kwenu eryo nefyampera ya nkuro?" ⁴Yesu abasukire no kusosa kuri bo, "Kyengereni ukutira peba nangu umo uwakumirufya. ⁵Pantu abengi bakesa mwishina ryandi. Bakasosa, 'Ninebo Kristu,' no kurufya abengi. ⁶Mukomfwa pa rwa nkondo ne mpupirisho sha nkondo. Boneni ukweba ati tamukyushiwe, pantu ifi fintu firi no kukitika; rero impera tairafika. ⁷Pantu inko shikemina inko, ne shamfumu shikemine shamfumu. Kukabe fipowe ne finkukuma munkende shimo. ⁸Rero fyonse ifi ni ntendekero ya kufyarwa kwa bukari. ⁹Eryo bakamitwara mukukyura no kumipaya. Mukapatwa ku nko shonse pa murandu weshina ryandi. ¹⁰Kabiri abengi bakaipununa, no kubembana no kupatana. ¹¹Bakasesema abengi bakema no kurufya abengi. ¹²Pa murandu wakufurisha kwa bumpura mafunde, ukutemwa ku kapwa ku bengi. ¹³Rero ukashipikisha ukufika kumpera akapusushiwa. ¹⁴Iyi mbira nsuma iya bufumu ikabirwa kwisonde ryonse ukubo bunte ku nko shonse. Eryo impera ikesa. ¹⁵Eikyo, nga mwabona ikyamuseru ikipomona, ikyasoberwe na kasesema Daniere, kyaiminina umwashira"(rekeni uureberenga eruke), ¹⁶"rekeni abari mu Yudea babutukire ku mpiri, ¹⁷uuri pa mutenge eikira ukwisa mukubura ikiri mung'anda yakwe, ¹⁸no uri mumpanga ebwera mukusenda ikipe. ¹⁹Rero karanda kuri bo abri no mwana na abo abareonsha muri isho inshiku! ²⁰Pepeni ukutira ukubutuka kwenu kwiba mu mupepo nangura pa Sabata. ²¹Pantu ku kaba ukukyura ukukaramba, ukushatara akuba ukufuma pantendekero ye sonde na kubwarero, iyo, kabiri ubushakabeko na kabiri. ²²Nga tekukana ififiwa kwaishi inshiku, ngatakwari wapuswike. Rero pa murandu wa basarwa isho nshiku shikepifiwa. ²³Rero umo nga asosa kuri mwe, 'Rora, Kristu ari kuno!' nangura, 'Kristu ari kurya!' mwikisumina. ²⁴Pantu baYesu babufi na bakasesema babufi bakesa no kurangisha ifishibiro ifingi ne fipapusho, pakutira barufye, ngakingakitwa, nabasarwa kumo. ²⁵Boneni, namwebera rimo iryo inshita tairafika. ²⁶Eikyo, nga baranda kuri mwebo ati, 'Bona, ari mumatororo,' mwikaya mu matororo. Nangura, 'Bona, ari mukati mu muputure,' mwikakiketekera. ²⁷Nge fyo fye inkuba ibyasha ukufuma ku kabanga ero no kubyasha ukuya ku masamba, efyo kikaba na pa kwisa kwa Mwana mwaume wa Muntu. ²⁸Konse ukuri inama shakufwa, eko amakubi yakakorongana. ²⁹"Rero mukwangufyanya panuma ya ku kyura muri shi rya nshiku akasuba ka kafita, no mwenshi ta kasanike ku kupera urubuto rwauko, intand shkapona ukufuma ku muru, ero na maka ya mu muru ya kasunkanishiwa. ³⁰Kabiri ne kirangiriro kya Mwan mwaume wa Muntu ki kabone mu muru, na shonse imitundu sha pa kyarro shikarosha. Bakabona Umwana mwaume wa Muntu akoisa mu mukumbi ya mu muru na maka ero no bukata ubukaramba. ³¹Akatuma ba maraika bakwe ne kiunda ikilamba ikye penga, ero bakakorongana kya pamo abasarwa bakwe ukufuma mu myera ine, ukufuma ku mpera imo iya mu muru ukufika ku inankwe. ³²Sambirireni ikibweno ukufuma ku kimuti kya mukunyu. nga imisambo yaba iyakurerema kabiri no kufumya amabura yakiko, mureshiba ukuti urusuba ruripareme. ³³Eikyo kabiri, nga mwabona fyonse ifi fintu, mufwire ukwishiba ukuti aripareme, pa mponoro. ³⁴Mukine nderanda kuri mwebo, ino nkuro tayakapite mpaka ifi fintu fyonse fikakitike. ³⁵Umuru ne kyarro fikapita, rero amashiwi yakwe tayakapite. ³⁶Rero parwa kashita no bushiku takwaba nangu umo uwaishiba, nangu fye ni bamaraika ba mu muru, nangura fye Umwana mwaume, rero kanofye Tata. ³⁷Ngefyo kyari panshiku shakwa Noah, efyo kikaba na pakwisa kwa Mwana mwaume wa Muntu. ³⁸Pantu nga muri shirya nshiku iryo iryenshi tariraisa barikurya no kunwa, ukupa ero no kupera mufypo mpaka ubushiku Noah aishire kwingira mu Bwange, ³⁹kabiri tabaishibirepo nangu kanmo mpaka iryenshi ryaishire ero no kubasenda-efyo kikaba na pakwisa kwa Mwana mwaume wa Muntu. ⁴⁰Kabiri abaume babiri bakaba mu mpanga-umo akasendwa, ero umo akashara. ⁴¹Abanakashi babiri bakarapera ubunga-umo akasendwa, ero umo akashara. ⁴²Eikyo mure rora, pantu tamwaishiba ubushiku Shikuru wenu akesa. ⁴³Rero ishizeni iki, ukuti nga shikuru wa ng'anda nga arishibe akashita ka bushiku umupupu rikwisa, nga arerora kabiri nga tasuminishe ing'anda yakwe ukwingirirwa. ⁴⁴Eikyo mufwire na mwebo ukukengera, pantu Umwana mwaume wa Muntu akesa pa kashita ta mureenekera. ⁴⁵"Eikyo ni nani umusha wa kishinka ero uwamano uo shikuru wakwe umubikire pang'anda yakwe yonse mu kubapera ifyakurya pakashita aka yene? ⁴⁶Ariparwa urya musha uo shikuru wakwe akasanga arekita ikyo iryo akesa. ⁴⁷Mukine nderanda kuri mweo nati shikuru akamubika pari fyonse ifyo akwata. ⁴⁸Rero nga umusha umubi aranda mu mutima kwe ati, 'Shikuru wandi akokora,' ⁴⁹ero atampa ukuma abasha banankwe, ero no kurya ero no kunwa na bakyakorwa, ⁵⁰kabiri shikuru wa uyo musha akesa pa bushiku urya musha tareenekera ero na pakashi ako teshibire. ⁵¹Shikuru wakwe akamuputura mtupimfya ero ero no kumupera inkende na mumbimunda, uko ukukaba ukurira ero nokusumnya ameno.

Chapter 25

¹"Eryo ubufumu bwa mumuru bukaba nga bakashana ikumi abasendere inyari yabo no kuya mukukumanya shibwinga. ²Basano bari abo bawere-were nabasano bamano. ³Rero iryo abanakashi abawere-were basenda inyari yabo, tabasendere amafuta. ⁴Nomba abakashana abamano basendere ifikunkubiti fya mafuta pamo ne nyari shabo. ⁵Nomba shibwinga akyerwa ukufika, bonse baponene muturo no kusendama. ⁶Rero pakati kabushiku kwari ukurira, 'Bonenei, shibwinga! kabuyeni panse no kuya mukumanya.' ⁷Eryo bonse abakashana baima no kwasha inyari shabo. ⁸Abawere-were barandire ku bamano, 'Tupeniko amafuta pantu inyari shesu yarashima.' ⁹"Nomba abamano baasukire no kuranda, 'Apo tatukwete ayengi ayakubomfya fwene na mwebo, kabiyei kuri abo abashitisha no pakuti muye mushitefye mwebene.' ¹⁰Uro bakiri munshira mukushita, shibwinga aisa, na abo abaipekenye baire nankwe baisara ne fiibi. ¹¹"Panuma barya bakashana bashire no kuranda, 'We mukaramba, we mukaramba, twiswire.' ¹²"Nomba abasukire no kuranda, 'Mukine nderanda kuri mwebo, nshimwishibire.' ¹³Emukuti murerora, pantu tamwishibe ubushiku nakashita. ¹⁴"Kabiri kyaba kwati iryo umuntu areya ku kyaro kimbi. Akuta abankito bakwe no kubapera ifyo akwata. ¹⁵Kuri umo amupere bataranta basano, umb nao bamupa babiri, naumbi bamupa taranta umo. Kira umo apokere ikipendo ukukonka ne mirimo yakwe, na urya muntu aire muburendo bwakwe. ¹⁶Uwapokerere bataranta basano aire apopene no kubika mumirimo asangirapo nabambi basano bataranta. ¹⁷Mu musango umo wine. umo uwapokerere bataranta babiri afwairepo nabambi babiri. ¹⁸Nomba uwapokerere taranta umo ena aire, aimba ne kirindi panshi, no kufisa icyuma kyakwa shikuru wakwe. ¹⁹Nomba panuma yanshita iitari shikuru wabo ababomfi aribwerere no kubaruburwisha. ²⁰Umubomfi uwapokerere bataranta basano aisa no kureterapo nabambi basano bataranta. Arndire, 'Shikuru, mwampere bataranta basano. Boneni, ninsangirapo nabambi bataranta basano.' ²¹Shikuru wakwe arandire kuri ye, 'Wabomba bwino, we mubomfi musuma ne subiro! Wari uwakishinka pafintu ifinono. Nkakubika umukaramba pafintu ifingi. Ingira mu nsansa shakwa sokuru obe.' ²²Umubomfi uwapokerere bataranta babiri aishire no kuranda, 'Shikuru, Boneni mwampere bataranta babiri. Boneni, ninsangirapo nabambi bataranta babiri.' ²³"Shikuru wakwe arandire kuri ye, 'Webomba bwino we mubomfi musuma uwa kisubiro! Wari uwakishinka pafintu ifinono. Nkakukita umukaramba pafintu ifingi. Ingira munsansa shakwa sokuru obe.' ²⁴Eryo umubomfi uwapokerere taranta umo naye aishire no kuranda, 'Shikuru, narishiba ukuti uri muntu uwakwafya. Usepa napo tawatandire, usombora napo tawabyere. ²⁵Narisakamene, kanshi naire fisa taranta obe mu mushiri. Bona. Bura ifikuringire. ²⁶"Nomba shikuru wakwe amwasukire no kuranda kuri ye, 'We mubomfi mubi kabiri umunangani, warishibire ukutira nsepa napo nshatandire nsombora napo nshabyere. ²⁷Kanshi ngawapere icyuma kyandi ku babutara bwafyuma, napakubwera kwandi nganapokererako ubukumu bwa kunundirapo. ²⁸Ekutira apokere urya taranta kuri ye no kupera kuri urya umubomfi wakwete bataranta ikumi rimo. ²⁹Kanshi kuri kira umo uwakwata ifingi bakamupererapo, akakwata nefikirirepo. Nomba uushakwata nangu kamo, bakamusendera kumo nako akwata. ³⁰Akaposha urya mubomfi uwabura nangu kamo kunse ku mfimfi umukaba ukurira no kusumanya ameno. ³¹"Iryo umwana wa muntu akesa mubukindami bwakwe nabamaraika bonse pamo na ye, eryo akekara pa kipuna kyakwe ikikindami. ³²Bakarongana bonse abamitundu ynse kuri ye, eryo akapaturura umuntu umo no munankwe, ngefyo kakema apaturura impanga ukufuma mu mbushi. ³³Akabika impanga ku kuboko kwakwe ukwa muryo, nomba imbushi shena ku kuso. ³⁴Eryo Imfumu ikaranda kuri abo abakukuryo, 'Iseni, mwebo mwebaparwa kuri Taata, pyaneni no bufumu ubwapekanishiwa kuri mwebo ukufumafye pakutendeka kwe sonde. ³⁵Pantu nari ne nsaa mwari mpere ifyakurya; nari ne kiraka mwebo mwarimpere ifyakunwa; nari umweni mwebo mwarimpokerere; ³⁶nari ubwamba na mwebo mwarimfwikire; nari umurwere mwarinsakamene; nari mukifungo mwarishire kuri nebo. ³⁷"Eryo barungami bakasuka no kuranda, 'Shikuru, nirwisa twamibwene ne nsara no kukurisha? Nangura ne kiraka no kukupera amenshi? ³⁸Nirwisa twakubwene umweni no kukwingisha mwesu? Nangura ubwamba no kukufwika? ³⁹Iryo twakubwene umurwere nangu mukifungo no kwisa kuri weba? ⁴⁰"Eryo imfumu ikasuka no kuranda kuri bo, 'Mukine nderanda kuri mwebo, ifyo mwakitire kuri umo pari bamunina abakyepesha, ninshi ninebo mwakitire. ⁴¹Eryo akaranda kuri bonse abakukuboko kwa kukuso, 'Kabiyei no kufuma kuri nebo, muposwe na mumuriro uwa muyayaya uo uwapekaishiwa kiwa na bamaraika bakwe, ⁴²pantu nari ne nsara, tamwampere ifyakurya; nari ne kiraka, nomba tamwampere ifyakunwa; ⁴³nari umweni, nomba tamwangingishe; ubwamba nomba tamwamfwikire; umurwere na mukifungo nomba tamwansakamene. ⁴⁴"Eryo nabobene bakasuka no kuaranda, 'Shikuru, nirwisa twakubwene ne nsara, nangu ikiraka, nangu umweni, nangu ubwamba, nangu umurwere, nangu mukifungo, tatwakutumikire?' ⁴⁵"Eryo akabasuka no kuranda, 'Mukine ndemweba ifyo mushakitire kuri umo uwakepesha, ninebo mushakitire.' ⁴⁶Aba bakaya ku kukandwa kwa muyayaya, nomba abarungami ku bumi bwa muyayaya."

Chapter 26

¹Nomba iryo Yesu apwire ukusosa ifyebo fyonse ifi, arandire ku basambi bakwe, ²"Namwishiba ukuti panuma ya nshiku shitatu ikyakukirira ninshi kyaisa. No mwana wa muntu ai no kuperwa ukuti atanikwe."³Eryo bashimapepo nabakaramba ba bantu bakorongene pamo munkyende ya kwa shimapepo mukaramba, uweshina rya kwa Kayafa. ⁴Nokupandana amano bonse kyapamo ukukaka Yesu ukumupopera no kumwipaya. ⁵Pantu bareranda, "Inshita ya matebeto iyo, pakuti abantu kuti babusha ikimfurunganya pakati kabo."⁶Nomba iryo, Yesu ari mu Betani mu ng'anda ya kwa Simoni uwafibashi, ⁷awe napakushinguruka iteburo, umwanakashi wa mafuta aya arabasita amafuta ayaruma umutengo aitire pa mutwe wakwe. ⁸Rero iryo abasambi babwene ki, barisa furwa no kuranda, "Bupiriburo nshi ubu bonaushi?" ⁹Aya mafuta ngayashitishiwe pa mutengo ukuru no kupera abapina."¹⁰Rero Yesu napakwishiba iki, arandire kuri boo, "Kinshi mureshupira uyu mwanakashi? Pantu nakita ikintu ikisuma kuri nebo. ¹¹Abaranda mwaba nabo ryonse, rero nebo nshakabe naimwe ryonse. ¹²Pantu eryo etire aya mafuta pa mubiri wangi, akitire ki pa kushikwa kwangi. ¹³Ikine-kine ndemweba, "Konse uko imbira nsuma iyi ikabirwa pano isonde ponse, kukarandwa nekyo uyu mwanakashi akitire ku kumwibukisha."¹⁴Eryo umu pa bekumi na babiri, uweshina rya kwa Yuda Iskarioti, aire kuri bashimapepo bakaramba ¹⁵no kuranda, "Ninshi munga kwanisha ukumpera ukuti ninga mupera kuri mwebo?" Bamupimine isha siufere amakumi yatatu. ¹⁶Parya pene amwene ukuti enshira yeshuko ryakumupereramo kuri bene. ¹⁷Nomba pa bushiku bwa mukate ushatutumuka abakonshi barishire kuri Yesu no kuranda, "Nikwisa urefwaya fwebo tukupekanishishishe umurariro ukuti wingarya?" ¹⁸Arandire, "Kabiyeni mu musumba kuri nteno no kuranda kuri ye, 'Kasambirisha ati, 'Inshita yangi naifika. Narasungira ikyakukirira kya kyuma kyandi ku ng'anda yobe na bakonshi bangi.'"" ¹⁹Abakonshi bakitire ukuringana nefyo Yesu abarangirire, baripekenye ikyakurya kya kukirira. ²⁰Iryo kyafikire ikyunguro, arikere no kurya na bakonshi bakwe. ²¹Rirya barerya, arandire, "Nderanda kuri mwebo ikine ati umo pari mwebo aramfutuka." ²²Bariketwe uburanda ikibi, no kwamba ukwipushanya kira umo naumo kuri Ye, "Nine Shikuru?"²³Aryaswike, "Uwatubika kyapamo naine iminwi yakwe muri pewa ewakumfutuka. ²⁴Umwana wa muntu ari no kuhya, ngefyo kyarembwa pari ye. Rero akaranda kuri uyo uwamufutuka! Nga kwaweme uyo muntu ukushifyarwa." ²⁵Yuda uwamufutukire aranditre, "Nine, Rabbi?" Arandire kuri ye, "Wairandira wemwine."²⁶Bakiri barerya, Yesu aburire umukate no kuupara no kumokaura. Apere abakonshi bakwe no kuranda, "Bureni, murye, uyu emubiri wangi." ²⁷Aburire urukombo no kutotera no kupera kuri boo no kuranda, "Nweni, bonse. ²⁸Pantu uyu muropa wangi uwakipingano urerongorokera pa bengi pakuti bererwe imembu. ²⁹Rero nderanda kuri webo, nshakanwe umwangashi umbi namwe, mpaka burya bushiku iryo ndi no kunwa kupya nemwe mu bufumu bwakwa Taata." ³⁰Kabiri iruo baimbire urwimbo rwa marumbo, barifumine no kuya kunse ku rupiri rwa mi Orife. ³¹Eryo arandire kuri boo, "Mwebonse murerengwa ukuipununa kuri nebo buno bushiku pa murandu waine, ngefyo kyarembwa, 'Nkoma kakyema ne mpanga shikasarangana.'" ³²Rero panuma yakubushiwa, nkamitangirira mu Gariri." ³³Rero Petero arandire, "Nangu bonse barengwa ukuipununa pa murandu waimwe, nebo nshakarengwe ukuipununa." ³⁴Yesu arandire kuri ye, "Ndekweba ikishinka, buno bwine bushiku, ribe mukorwe tararira, warankana imiku itatu." ³⁵Petero arandire kuri ye, "Nangura mfwire pamo nemwe, nshamikane." Nabakonshi bambi barandire kintu kimo kine. ³⁶Eryo Yesu aire nabo kunyende itwa Getsemani, no kuranda ku bakonshi bakwe, "Ikareni apa panshita iyaringa naya mparya mukupepa." ³⁷Asendere Petero na bana baume bakwa Sebede pamo nankwe no kwamba ukwikatwa uburanda no kusakamikwa. ³⁸Eryo arandire kuri boo, "Umupashi wangi waikatwa uburanda sana, kikanga no kufwa ikaririreni kuno kwine no kurinda namwe." ³⁹Arireko panono pantanshi, no kuwa ubunkupeme, aripepere. Arandire, "Mwe Taata, nga kiri ikyayanguka, rekeni urukombo uru rupite pari nebo. Rero tebufwayo bwangi, rero ifyo murefwaya. ⁴⁰Abwerere ku bakonshi no kudasanga na barara, no kuranda kuri Petero, "Kinshi, wafirirwa ukurindira naine insa imo?" ⁴¹Rinda no kupepa pakuti wiingira mukweshiwa. kishinka umupashi urefwaya rero umubiri naunaka. ⁴²Arire akataramukira urwarenga bubiri no kupepa. Arandire, "Mwe Taata, urukombo uru ngatarungapitapo kano nwemo, ubufwayo bwenu bukitwe." ⁴³Aribwerere na kabiri no kudasanga na barara, pantu amenso yabo tepakurema. ⁴⁴Aribashire na kabiri, no kuya akataramukira no kupepa urwakurenga kitatu, ukuranda amashiwi yamo yene. ⁴⁵Eryo Yesu abwerere ku bakonshi no kuranda kuri boo, "Nanomba namurara muretusha? Boneni, inshita naifika Umwana wa Muntu nafutukwa no kuperwa mu minwi ya babembu. ⁴⁶Imeni, natureya. Boneni boneni uumfutwike ari mupepi." ⁴⁷Rirya akiri areranda, Yuda, umo pabakonshi aishire. Ibumba irikaramba ryaishire nankwe ukufuma kuri bashimapepo mukaramba na bakaramba ba bantu. Baishire nabapanga ne nkonto. ⁴⁸Nomba umuntu uwaremufutuka Yesu abapere ikishibiro, arandire, "Uwo naratomona eyu muntu mumwikate." ⁴⁹Mukwangufyanya aishire pari Yesu arandire, "Mutende, Rabbi!" arimutomwene. ⁵⁰Yesu arandire kuri ye, "Kibusa, kita ifyo wishire mukukita." Eryo baishire no kubika amaboko pari Yesu, no kumwikata.

⁵¹Boneni, umo uwari na Yesu arifungurwire ukuboko kwakwe, no kubura panga, no kukwempa umubomfi wa ntungurushi ya bashimapepo maukaramba, no kumuputura ukutwi. ⁵²Eryo Yesu arandire kuri ye, "Bika urupanga robe pantu bonse ababura urupanga bakonaurwa no rupanga. ⁵³Uretontonkanya teti ngte kuri Taata, no kuntumina abengeri ukukira pa maturwe ikumi rimo na yabiri? ⁵⁴Rero kuti kyafikirisha shani ikyarembwa, ukuti iki kifwire ukukitika." ⁵⁵pari iryaine nshita Yesua arandire kwibumba, "Mwishire nabakwampa ne nkonto mukungikata nga kapondo? Inshiku shonse nareikara mwitempere, no kumifunda tamwangikete. ⁵⁶Rero fyonse ifi fyakitikira ukuti ifyarembwa ifya bakasesema fifikirishiwe." Eryo abakonshi bamushire eka no kumufyuka. ⁵⁷AbaiketeYesu bamusendere no kumutwara kwa Kayafa intungurushi ya bashimapepo bakaramba, uko bakaremba na bashimapepo mukaramba bakorongene. ⁵⁸Rero Petero aribakonkere akataramukira pa rubansa rwa mukaramba wa bashimapepo. Napakwingira mukati aikere pamo na bamaronda ukumona ikyaratumbuka panuma. ⁵⁹Nomba bashimapepo na bonse abakirye barefwaisha umurandu wabufi ukuti engafwirapo. ⁶⁰Tabasangire nangu umo, nangura bareta bunte bwabufi pantanshi. Panshita imbi kwaishire babiri pantanshi ⁶¹no kuranda, "Uyu muntu arandire ukuti engawisha itempere rya kwa Resa no kuri kura munshiku shitatu." ⁶²Umukaramba wa abashimapepo ariminine no kranda, "Bushe taukwete ubwasuko? Kinshi ikyo barekushinina?" ⁶³Rero Yesu ari tondoro, shimapepo arandire kuri ye, "Ndekusoka ukupitira mwishina rwa kwa Resa wa Mushiro, twebe nga kyakutira uri Kristu, Umwana wakwa Resa." ⁶⁴Yesu arimwasukire ati, "Nausosa wemwine. Rero ndemyeba, ukufuma pari ino nshita ukufika ne nshita muri no kubo Umwana wa Muntu naikara ku kuboko kwakuryo ukwa kwa Wishi ukwa maka, no kwisa pa makumbi ya muru." ⁶⁵Eryo shimapepo arepwire ifyakufwar fyakwe no kuranda, "Asosa imiponto! Kinshi turefwaira bakambone nabambi? Boneni, nomba namumfwa imiponto. ⁶⁶Kinshi muretontonkanya?" Baryaswike no kuranda, "Naringa ukufwa." ⁶⁷Eryo bamusakire amate pa menso no kumuma, no kumutoba amapi, ⁶⁸barandire, "Sesema kuri fwe Kristu. Ninani uwari wakuma?" ⁶⁹Rero Petero arikere panse mu rubansa, no mubomfi umwanakashi aishire kuri ye no kuranda, "Nawebo wari pamo na Yesu umwina Gariri." ⁷⁰Rero aribakanine pa menso abo bonse, arandire, "Nshishibe ikyo murerandapo." ⁷¹Iryo aire kunse ya mwinshi naumbi umwanakashi umubomfi arimubwene no kuranda kuri boo abaripo, "Uyu muntu ari pamo na Yesu umwina Nazareti." ⁷²Nakabiri arikene no kurapa nshamwishiba uyu muntu." ⁷³Panuma ya nshita iyaringa abari mparya baishire kuri Petero, "Ikine-kine ari umo pari boo, pantu ifyo ureranda fireranga." ⁷⁴Eryo atampire ukuitipwira no kurapika "Nshamwishiba uu muntu," apopene na mukorwe aririre. ⁷⁵Petero aibukishe amashiwi Yesu arandire, "Ribe mukorwe tararira warankana imiku itatu." Eryo afumine panse no kurira ikipesha amano.

Chapter 27

¹Nomba iryo bwakwere, bashimapepo bakaramba bonse ne nkorokoro shabantu bapangire ukwipaya Yesu. ²Barimukakire no kumusenda, no kumutwara kuri pirato umurashi. ³Nomba iryo Yuda, uwamufutukire, abwene ukuti Yesu aserempwa, arapiire no kubwekesha indarama sha Silvere amakumi yatatu kuri bashimapepo bakaramba ne nkorokoro, ⁴no kuranda, "Nimembuka pakufutuka umuropa wakaere." Rero barandire, "Enshi iyo kuri fwebo? Waraibwena wemwine." ⁵Eryo aposere indarama sha Silvere panshi mu ng'anda ya mapapo, no kufumako, kabiri aire no kuikurika. ⁶Basimapepo bakaramba basendere indarama sha Silvere no kuranda, "Tefunde ukubka ii ndarama mukisungiro pantu nindarama ya muropa." ⁷Baranshenye pamo, kabiri bashitiremo impanga yakwa na kabumba umwakushiika abaeni. ⁸Pamurandu waikyo irya mpanga itwa, "Impanga ya muropa." ukufika narero. ⁹Eryo ikyarandire kasesema Yeremia kyafikirishe, ukutiira, "Baburire indarama sha Silvere amakumi yatatu, umutengo bapekenye pari o kubana ba Isreari, ¹⁰no kuipera ku mpanga ya kwa na kabumba, ngafintu imfumu yangebere." ¹¹Nomba Yesu aiminine pantanshi ya murashi, no murashi amwipwishe, "Bushe uri mfumu ya baYuda?" Yesu amwasukire, "Nauranda." ¹²Rero iryo baremushinina kuri bashimapepo bakaramba ne nkorokoro, taasukire nangu kimo. ¹³Eryo Pirato arandire kuri o, "Bushe taukoumfwafintu ubwingi bakokushinina?" ¹⁴Rero Yesu taasukire ishiwi nangu rimo, ikyakuti umurashi aripapire saana. ¹⁵Nomba kyari nimbera ya murashi ukukakura umuntu ibumba ryaasara pa mutebeto. ¹⁶Pari irya nshita bakwete intaramisoka umufungwa uweshina rya Barnabasi. ¹⁷Kanshi iryo barongene pamo, Pirato arandire kuri boo, "Bushe murefwaya ukuti imikakwire nani? Barnabasi nangu Yesu uwitwa Kristu?" ¹⁸Arishibire ukuti bamutwarire Yesu pamurandu no mufimbira. ¹⁹Iryo aikere pakipuna kyabupingushi, umukashi wakwe atumine amashiwi kuri oo no kuranda, "Wikita akantu nangu kamo ku muntu wakaere. Pantu nkyurire ubushiku bonse mu kiroto nakikwata ikya pari oo." ²⁰Nomba bashimapepo bakaramba ne nkorokoro bapatikishe ibumba ukuromba Barnabasi, no kureka Yesu ukwipaiwa. ²¹Umurashi abepwishe, "Ninanipari babiri murefwaya mikakwire?" Barandire, "Barnabasi." ²²Pirato arandire kuri boo, "Kindo narakita kuri Yesu Kristu?" Bonse baasukire, "Mutanikeni." ²³Kabiri arandire, "Kindo, kirubo ndo ikyo akitire?" Rero bapundire ukukirapo, "Mutanikeni." ²⁴Kanshi iryo Pirato abwene ukuti tapari ikyo aresombora, rero kyaambire ikimfurunganya, aburire amenshi, asambire kuntanshi ye bumba, no kuranda, "Ndi uwakaere ku muropa wa uyu muntu. mwamonako." ²⁵Abantu bonse barandire, "Umuropa wakwe ube pari fwebo nabana besu." ²⁶Eryo abakakwirire Barnabasi, rero arekere Yesu ukuropaaurwa no kumupeera ukutanikwa. ²⁷Eryo abashirika ba murashi basendere Yesu no kumutwara mwisano rya murashi na bashirika bamushingurukire. ²⁸Barimufuurire no kumufwika insaru yakashika kye. ²⁹Bapangire ing'ana ya myunga no kumubika ku mutwe, no kumufumbatika itete ku kuboko kwa kukuryo. Bamufukamine no kumupumya, bebere, "Mwaporeni we mfumu ya baYuda!" ³⁰Bamusakire amate, kabiri baburire itete no kumuropaura pa mutu nakabiri. ³¹Iryo baremupumya, bamufurire, isaaba no kumufwika insaru shakwe no kumutwara mu kumutanika. ³²Iryo bafumine basangire umuntu we shina Simoni ukufuma ku Sireni, uo bapatikishe ukuya nabo no kuti engasenda umusaraba. ³³Bafikire ku nkyende iitwa Gorogota, ikipiribura, "Pa kipanga." ³⁴Bamupere umwangashi mumwasankanishiwemo ne fyakurura. Rero iryo aumfwire ifyo fyari, akene ukunwa. ³⁵Iryo bamutanike, baakenye insaru shakwe ukupitira mukupindura. ³⁶Kabiri baikere ukumuronda. ³⁷Pamuru wa utwe wakwe babikirepo umurandu bamupingwirire, uwareti, "Uyu ni Yesu imfumu ya baYuda." ³⁸Ifipondo fibiri fyatanikwe nankwe, kimo kukuryo kwakwe na kimbi kukuso. ³⁹Abarepita baremutuka, no kupuke mitwe ⁴⁰no kuranda, "We wareranda ukonaura ing'andapeepo no kuikura munshiku shitatu, ipusushe we mwine! Ngori mwana wa kwa Resa, ikuka ukufuma ku musaraba!" ⁴¹Munshira imo bashimapepo bakaramba baremupumya, ukubikakofye na bakaremba ne nkorokoro, bareti, ⁴²Arepususha bambi, rero afirwa ukuipususha umwine. Ni mfumu ya Isreari. Naekuke pa musaraba, nafwe twaramusumina. ⁴³Arikyetekera muri Resa, rekeni Resa amupusushe nomba, nga Resa ariraire ukumukakura. Pantu areranda no kuti, 'Ndi mwana wa kwa Resa.'" ⁴⁴Munshira imo ine ifipondo ifyatanikwe nankwe nafyo fyaremutuka. ⁴⁵Nomba ukufuma pansa iyarenga mutanda imfinshi yakupire inkyende yonse mpaka pansa iyarenga pabura. ⁴⁶Pansa iyarenga pabura, Yesu akutire ishiwi rikaramba no kuranda, "Eri, Eri, rama sabakatani?" Ikipiribura, Resa wandi, Resa wandi, kindo wandekeresha?" ⁴⁷Iryo abaripo baumfwire iki, barandire, "Akokuta Eriya." ⁴⁸Apopene umo pari bo abutukire no kureta umwepu, waisushiwire ne ndifai iyakusasa, aubikire pe tete, no kumupeera ukuti anwe. ⁴⁹Bambi barekuranda, "Murekeni eka, rekeni tubone nga kyakuti Eriya akomupususha." ⁵⁰Kabiri Yesu akutire ishiwi irikaramba no kureka umweo. ⁵¹Nomba, ikisaru kya mung'anda ye pepo kyarepukiremo pakati ukufuma pa muru ukufika panshi, ne kyarokurukene, ne fimabwe fyarirepaukire. ⁵²Inindi sharisukire, ne mibiri yabashira abarere yarimine. ⁵³Bafumine mu nindi panuma ya kushukuka kwakwe, no kwingira mu musumba wa mushiro, kabir babonekere kubengi. ⁵⁴Nomba iryo umushirika nabonse abarerinda Yesu babwene ikinkukuma ne

fintu ifyakitikire, baumfwire umwenso no kuranda, "Ikishinka ari Mwana wa kwa Resa." ⁵⁵Abanakashi abakonere Yesu ukufuma ku Gariri kukumubomba baretamba akataramukira. ⁵⁶Pari bo pari Maria Magadara, Maria nyina wa kwa Yakobo na Yosefe, na nyina wa kwa bamwana Zebede. ⁵⁷Iryo bwairire, umukankara ukufuma ku Arimatiya, uweshina rya Yosefe, uwari nao umukonshi wa kwa Yesu. ⁵⁸Aire kuri Pirato no kuromba umubiri wa kwa Yesu. Eryo Pirato apeere ikipoope kyakumupeera. ⁵⁹Yosefe asendere umubiri, aupombere mu nsaru ishabusaka, ⁶⁰no kuubika mu nindi yakwe iyo aimbire mu kiribwe. Akunkurwishishe ikiribwe ikikaramba pa mwenshi wa nindi no kuya. ⁶¹Maria Magadara na umbi Maria bari kurya, nabekara ubari rumbi ne nindi. ⁶²Ubushiku bwakonkerepo, bwari bushiku panuma yakupekanya, bashima pepo bakaramba na baFarise baari nabarongana pamo na Pirato. ⁶³Barandire, "Mukwai, natwibukisha ukuti iryo urya kabepa aari umumi, arandire, 'Nkabuka mubushiku bwarenga shitatu na kabiri. ⁶⁴Eikyo peera ikipope kyakuti inindi ikingirirwe mpaka pa bushiku bwarenga shitatu, nga teifyo, abakonshi bakwe kuti baisa no kumwiba, no kuranda ku bantu ukuti, 'Naima ukufuma ku bafwa,' kabiri ubufi bwakurekeresha bukakira ubwantanshi." ⁶⁵Pirato arandire kuri bo, "Karondeni. Kabiyeni muronde ukuringana nefyo mwaishiba. ⁶⁶Eikyo bariire n kuronda inindi, bakingirepo iribwe no kubikako bamaronda.

Chapter 28

¹Nomba pakupwa kwe Sabata ikyunguro kasuba ubwakukya ubushiku bwantansi ubwa murungu, Mariya Magadara na Mariya umbi baishire mu kumona akaburi. ²Boneni, kwariko ikinkukuma ikikuru, pantu maraika wa kwa Shikuru arefuma mu muru, ukwisa no kukunkurusha iribwe, no kwikarapo. ³Ukumoneka kwakwe kwamoneke kwati ninkuba, ne kyakufwara kyakwe icyabuta nge mfura. ⁴Bamaronda bari tekene ku mwenso no kuba nga bantu bafwa. ⁵Bamaraika bamonekere abanakashi no kuranda kuri bo, "Mwisakamana imwe, pantu ningishiba ukuti merefwaya Yesu, uwatanikwe. ⁶Tari kuno, rero nabuka, ngefyo arandire. Iseni mubone inkende aparere Shikuru. ⁷Kabiyeni mwendeshe no kweba abakonshi bakwe, 'Nabuka ku bafwa. Boneni, namitangirira ku Gariri. Eko mukamubona.' Boneni, nimyeba kare." ⁸Abanakashi bwangu bwangu bafuma ku kaburi ku mwenso ne nsansa ishikaramba, no kubutuka urubiro mukweba abakonshi bakwe. ⁹Boneni, Yesu aribakumenye no kuranda, "Mwaporeni!" abanakashi baishire, no kwikata ku makasa yakwe no kupepa. ¹⁰Eryo Yesu arandire kuri bo, "Mwisakamana. Kabiyeni mwebe bamunina bekare mu Gariri. Bakamona nebo." ¹¹Nomba iryo abanakashi bareya, boneni, bamo bamaronda barire mu musumba no kweba bashimapepo bakaramba fyonse ifintu ifyakitike. ¹²Iryo bashimapepo bakumene na bakaramba no kuranshanya umurandu wabo, bapere impiya ku bashirika ikipendo ikikuru. ¹³no kubeba, "Karandeni kuri bambi, abakonshi ba kwa Yesu baishire ubushiku no kwisa senda umubiri wakwe ifwe ninshi naturara." ¹⁴Nga kyakuti bafisha umurandu kuri kateka, tukamunakirisha no kuposa imwe ku numa." ¹⁵Awe abashirika basendere impiya sno kukita ifyo babebere. Nentumi iyi yasarangene mu baYuda monse no kufika irero. ¹⁶Rero abakonshi ikumi rimo na rimo baire ku Gariri, ku rupiri Yesu abarangire. ¹⁷Iryo ba mumwene, barimupepere, rero bamo baritwishika. ¹⁸Yesu aishire kuri bo no kubeba no kuranda, amaka yonse yaperwa kuri ine aya mu muru na pe sonde. ¹⁹Eikyo kabiyeni no kupanga abakonshi mu kyaro kyonse. Mukarebabatisha mwishina rya kwa Taata, Umwana na muri Mupashi wa Mushiro. ²⁰Mukabafunde ukukonka ifintu fyonse ifyo namikonkomesha. Boneni, nkaraba nenu ryonse, mpaka nakumpera ya kyaro."

Mark

Chapter 1

¹Ukutampa kwa mbira kwa kybo kyakwa Yesu Kristu, umwana wakwa Resa. ²Ngefyo kyarememberwe muri Esaya kasesema. "Moneni, inkotuma inkombe yandi ukuntangirira eukampekanishisha inshira. ³Ishiwi ryakubirikisha mu matororo areti, 'Pekanyeni inshira yakwa Shikuru; kungamikenzi inshira shakwe.'" ⁴Yowane kabatisha aire mu matororo arebira ku bantu urubasho rwa kuranga ukurango kurapira pakuti bererwe imembu. ⁵Eico abantu bonse aba mu Yerusaremu bareya kuri ena. Bare batishiwa kuli ye mu mumana wa Yodani, ukuyeberera imembu. ⁶Yowane arefwara insaru iyapikwamo amasako ya ngamira no mushipi wa mpapa mu musana, kabiri arerya makanta no buki mu mpanga. ⁷Arebira, "Umo ari nokwisa uwankira amaka, areisa panuma yangi, nsharinga ukwinama no kukakura inshinga sha ndyato shakwe. ⁸Ine ndemubatisha ku menshi, rero ena akamubatisha ku Mupashi wa Mushiro." ⁹Kyarikitike munshiku shirya iryo Yesu afumine ku Nasareti wamu Garire, aisa batishiwa nakuri yowane mu Yodani. ¹⁰Yesu ashifumafye mu menshi, amona umuru waisuka no Mupashi waikire pari ena nge nkunda. ¹¹Neshiwi ryafuma mu muru ariti, "Niwe mwana wangi umwaume uyo natemwa. Niwe mbekerwamo." ¹²Eryo riryarine Umupashi wamutungurwire mu mutororo. ¹³Aikere inshiku amakumi yane, mukutunkwa na kiwa. Ari ne nama shampanga naba Maraika bare mutumika. ¹⁴Nomba panuma yakuposa Yowane mukifungo, eryo Yesu aya ku Gariri, arebirikisha imbira nsuma yakwa Resa. ¹⁵Areti, "Inshita naikumana, ubufumu bwakwa Resa nabuparama. Rapireni no kusumina imbira nsuma." ¹⁶Kirya arekonko ruramba rwa bemba wa Gariri, abona Simoni na Abidereya wabo Simono bareteya amasumbu muri bemba, pantu bari baparu be sabi. ¹⁷Yesu abeba ati, "Iseni munkonke, nkamikita abaparu ba bantu." ¹⁸Kanshi apopene basha amasumbu bamukonka. ¹⁹Kabiri aenderako kuntanshi panono, amona Yakobo mwana Zebede, na Yowani wabo; barerunda amasumbu mu bwange. ²⁰Nabobene abetire, apopene basha wishibo Zebede mu bwange pamo na babomfi, bamukonkere. ²¹Iryo baingira mu Kapenamu, na pe Sabata, Yesu aingire muri Synagoge, arafunda. ²²Bari sungukire paku funda kwakwe, pantu arefunda ngowaiwatira amaka tepamo nga bakarembe. ²³Kanshi muri Synagoge wabo mwari umwaume uwaingirirwa no mupashi uwakowera apundisha, ²⁴wara sosa ati, "Kindo urefwaya kuri ine Yesu waku Nasareti? Bushe waisa kukuturofya? Narikwishiba niwe wa Mushiro wakwa Resa!"

²⁵Yesu akaripira icibanda no kuranda ati, "Tarara no kufuma muri ena!" ²⁶Umupashi uusari wamuposa pashi wafuma muri ena eryo arira kunse neshiwi rikaramba. ²⁷Abantu bonse tepakupapa, bareipushanya, "Ngeki kinshi? Mifundire ipya nefunde! Apo nangura akaripira imipashi iisari ire mubera!" ²⁸Ururumbi pari ena rwaya mpanga yonse mu nkyende ya Gariri monse. ²⁹Panuma baisa fumina muri Synagoge, aya mu ng'anda yakwa Simoni na Andereya, bari na Yakobo na Yowani. ³⁰Nomba nafyara Simoni nasendama aretenda ku mpepo, apopene bamurandireko kuri Yesu. ³¹Naye aparama, amwikata pa kuboko, amusumbura; awe nepepo yamureka, araba bombera. ³²Kirya kyaba icyunguro, rirya akasuba kawa, bamuretere abarwere bonse, nabaikatwa ifiwa. ³³No musumba onse warerongana pa mwenshi. ³⁴Awe aposha bangi abari na marwere aya pusana pusana; atamfya ni fibanda ifingi, nomba tasumishe ifibanda ukuranda, pantu fyari mwishibe. ³⁵Urukero kero, pakiri napafita, abuuka arora nokuya ukwa peteme nokuya mukupepa. ³⁶Simoni pamo nabo ari nabo baramufwaya. ³⁷Kirya bamusanga bara mweba ati, "Abantu bonse bakokufwaya." ³⁸Arandire, "Natureya kumbi, kutumishi utwa mumbari, ukuti nako njefundako. Kabiri emurandu naishira." ³⁹Awe apita mu Gariri monse, arefunda muma Sinagogi yabo, akotamfya nefibanda. ⁴⁰Uwafibashi aisa kuri ena. Aremuromba ena; afukama panshi nokuranda kuri yee, "Nga watemwa kuti wamposha." ⁴¹Uruse rwamwikata, amutambiko kuboko kwakwe amukumya, amweba ati, "Nintemwa. Pora." ⁴²Apopene ifibashi fyamureka, apora no kupora aba umusuma. ⁴³Yesu amukonkomesha apopene amufumyako. ⁴⁴Amweba ati, "Ube uwakine wiranda nangura kimo kuuri onse, nomba kabuye uye uirange kuri shimapepo, nokupera ifya kukuwamishapo ngefyo Mose asokele, pakuti kibashinine." ⁴⁵Nomba ena ati afumepo, arabirikisha nokwarasha, icyakuti Yesu afirwo ukwingira mu musumba parwarara aikarafye kunse. Nomba abantu bena bareisa kuri ena ukufuma mu nkyende shonse.

Chapter 2

¹Iryo abwerere ku Kapenamu papitirefye inshiku shinno, Kya,umfwikire ukuti ari pa ng'anda. ²Bakorongene abengi ikyakuti tapashe inkyende, nangu ni pa mwinshi, na Yesu arirandire ishiwi kuri boo.³Eryo kwaishire abaume abaretere umwaume uwarwere uburebe; abantu bane naba musenda. ⁴Eryo bafirwa ukumutwara uko ari kumurandu wakinkupiti, eryo bafumya umutenge apaberere Yesu, panuma yakupanga ikipunda, baponeshamo ubutanda aparere uwaburebe.⁵Pakumona ikikyetekero kyabo Yesu arandire ku mwana mwaume waburebe, amasambi yobe yaererwa." ⁶Nomba bakaremba bamo baikere kurya, baretontankanya mumitima yabo, ⁷"Nga uyu muntu kuti aranda shani muri iyi nshira? Arikuponta! Nani engerera imembu kanofye Resa eka?"⁸Parya pene Yesu arishibe mumupashi ifyo baretontankanya pari ena. Arandire kuri boo ati, "Nindo mukotontonkanishishe fi mumitima yenu?" ⁹Kinshi kya angukapo ukwebo muntu waburebe, amasambi yobe yaererwa, nangura ukuranda ati, 'ima, buro butanda bobbe, Kabiri enda?'¹⁰Rero pakuti mwishibe ukuti Umwana wa Muntu ari namaka yakwerera imembu," aeba uwaburebe, ¹¹"Ndesosa kuri iwe, ima, senda ubtanda bobbe, kabiye kung'anda yobe." ¹²Ariminine apopene arisendere no butanda, nokufuma mung'anda pamenso yabonse, ikyakweba ati bonse bapeshiwe amano nokupera amarumbo kuri resa, kabiri barandire ati, "Takwatara kubonapo ifyakuba nge fi." ¹³Aire nakabiri kukimana, nakinkupiti wabantu bonse baire kuri ena, kabiri arabasambirisha. ¹⁴Iryo ari kupita abwene Rebi mwana Alfeo naikara apakusonkesha umusonko kabiri arandire kuri ena, "Nkonka." Arimine nokumukonka. ¹⁵Yesu aririre ifyakurya mu ng'anda yakwa kasonkesha na bakasonkesha abengi naba masambi barire nankwe na bakonshi bakwe, pantu kwariko abengi abaremukonka. ¹⁶Eryo bakaremba abari aba Farise, bamwene ukuti Yesu arerya naba bembu naba kasonkesha bamisonko, barandire kubakonshi bakwe, "Kinshi akorira pamo nabakasonkesha ba misonko naba membu?"¹⁷Eryo Yesu aumfwire fi asosere kuri boo, "Abantu abashirwere tabakabira shing'anga; kano urwere eukabira shing'anga. Nshaisa kukwita abarungami, kano ababembu." ¹⁸Nomba abakonshi bakwa Yowane naba Farise barirekere ukurya. abantu barishire nokuranda kuri ena, "Kinshi abakonshi bakwa Yowane naba konshi baba Farise barekere ukurya, rero abakonshi bobbe tabakita kureka ukurya?" ¹⁹Yesu arandire kuri boo, "Bushe abasangirwe kubwina bengareka ukurya iryo bari nomwine wabwina? Ngakyakutira bari nomwine wabwina, tekuti bareke ukurya." ²⁰Rero shireisa inshiku iryo umwine wabwina akasendwa ukufuma pari boo, namunshiku isho, bakareka ukurya. ²¹Takuri nangu umu uunga birira insaru ipya pakifwaro kyakare. Ukuringana nekyakambikwa kikafumapo, ne kipya kikafuma pakyakare, nekipunda ninshi kyakurirako.²²Takuri umu ubika umwangashi munsupa yakare. Eico umwangashi kuti watoba insupa pamo umwangashi ne nsupa fyaonaika. Ikyakuti, umwangashi uupya ubikwe munsupa iipya." ²³Pabushiku bwa pe Sabata Yesu arekwenda mu mabara yangano, nabakonshi bakwe batendeke ukusaba imitwe yang'ano. ²⁴Aba Farise batire kuri ena, "Boneni, kindo abakonshi bobbe bakitira ifintu ifishasuminishiwa pabushiku bwe Sabata?"²⁵Arandire kuri boo, "Bushe tamwaberenga ikyo Davidi Akitire iryo arimukukabira kabiri nensara-ena nabo ari nabo- ²⁶efyo arikuya mung'anda yakwa Resa iryo Abiathari ari shima pepo mukaramba, arire umukate wakikariro, ikishasuminishiwe kuri bonse ukurya kanofye bashima pepo, kabiri apereko nabo ari nabo?"²⁷Yesu arandire, "Isabata ryapangirwe umuntunse, temuntunse kwi Sabata. ²⁸Rero, Umwana wa Muntu eshikuru, nakwi Sabata rine.

Chapter 3

¹Nakabiri Yesu aingire mwi synagoge, mwariko no muntu uwatarama ikisansa kya minwi. ²Abantu bamo baramuparamina ba mubone nga kya kuti ako muposha pe sabata pakuti ba mupere umurandu. ³Yesu ayeberere umwaume uwatarama ikisanda ca minwi, "Ima isa apa pakati ka bantu bonse." ⁴Awe Yesu arandire ku bantu. "Bushe kyarisuminishiwa ukucita ikisuma pa bushiku bwe Sabata nangura ukucena; nangura ukupususha umweo, nangura ukwipaya?" Rero bonse batarere tondoro. ⁵Abaroreshe bukari bukari, kabiri abomfwirire uburanda pari bunkosa mitima bwabo, ero asosere ku muntu ati, "Tamburura ikisansa kyobe." Atamburwire ikisansa, na ikisansa kyabwerer icitunturu. ⁶Aba Farise epakuya bwangu bwangu na bakwa Herodi batampire no kupandishanya pafyo benga mwipaya. ⁷Eryo Yesu, na ba konshi bakwe, baire ku mumana, na kinkupiti wa bantu abengi barimukonkere ukufuma mu Galileya na mu Yudea ⁸no kufuma mu Yerusalemu na mu Idumea no kukira mu Yodani no kushinguruka Tyre na Sidoni. Iryo baumfwire ifintu ifyo akitire, ikintu bwingi ikikuku kya ishire kuri yee. ⁹Aebere abakonshi bakwe ukumupekanishisha ubwange ubunono pamurandu wa kintu bwingi, pakutira be mutitikisha. ¹⁰Pantu aposeshe abengi, ekyarengere bonse ba mwimine no kufwaya uku mwikatako. ¹¹Lyonse imipashi iryo ya mubwene, yari wire panshi no kurira kuri yee, kabiri yarandire, "Ni webho umwana wakwa Resa." ¹²Ero aitararike bwino bwino ukwabura bena ukwishiba. ¹³Aire parupiri, akutire bonse abo arefwaya, nabo baire kuri yee. ¹⁴Asontere abekumi na rimo na babiri (abo ainika abatumwa) pakutira barekuba nankwe no kubatuma ukubira imbira, ¹⁵no kukwata amaka ya kutamfya ifibanda. ¹⁶Asontere abekumi rimo na babiri; Simo, uo ainike Petero; ¹⁷Yakobo umwana mwaume wakwa Zebedi, na Yohani wabo wakwa Yakobo, uyoinike ishina lya Boanerges, emukuti abana ba mukuburuma kwa mfura; ¹⁸na Anderea, Filipino, Batoromeo, Mateo, Toma, Yakobo umwana mwaume wakwa Alufero, Tandeo, Simoni umwina Zeloti, ¹⁹elo na Yuda sikarioti uwa mushitishe. ²⁰Kabiri aire ku ng'anda, na kinkuptit wa bantu wari mukonkere na kabirir, tabarire nangu mukate. ²¹Iryo urupwa rwakwe rwa umfwire, rwaire kuku mwikata, pantu bareranda ati, "Napena." ²²Bakaremba abafumine mu Yerusalemu batire ati, "Uyu aliwilwa na Beelzebul" na "Muri kateka wa fiwa emo afumisha imipashi ya kowera." ²³Yesu akutire bonse ukuya kuri yee kabiri asosere kuri boo mumirumbe ati, "Bushe Satana kuti atamfya shani Satana? ²⁴Nga kyakuti ubufumu bwarekanamo ubwine bweka, Burya bufumu tekuti butarame. ²⁵Nga kyakuti ing'anda ya akanishiwamo ine yeka, ilya ng'anda tekuti itarame. ²⁶Nga Satana aimina umwine eka nokuya kanyamo, tekuti atarame, rero kuti aya mukupwa. ²⁷Rero takwabapo ukwingira mu ng'anda ya muntu uwa maka no kwiba ifipe fyakwe akwabula ukaka uwamaka, eryo kabiri angeba ifipe mu ng'anda yakwe. ²⁸Nko myeba ikine kine nati, amasambi yonse aya mwana wa muntu yakabererwa uruse, nangu miponto yabo yonse ika bererwa uruse, ²⁹rero onse ukatuka Umupashi wa Mushiro takabererwe uruse nakarya, rero aba uwa rubembu ryonse." ³⁰Yesu arandire ifi pamurandu nefyo barkuranda ati, "Arina imipashi ya kowera." ³¹Kabiri banyina na ba wabo batareme panse. Batumine kuri yee, abaku mukuta. ³²Kinkupiti uwa mushingurukire uwaikere nankwe mupepi wari mwebere ati, "Banoko na ba wenu abaume bari panse, bako kufwaya." ³³Abasukire ati, "Bamayo na ba wesu abaume ni bani?" ³⁴Aroreshe bonse abamushingurukire no kubeba ati, "Boneni, kuno bamayo na bawesu abaume aba apa! ³⁵Pantu onse uucita ukufwaya kwakwa Resa, uyu endume, na nkashi yandi, na mayo."

Chapter 4

¹Nakabiri atampire ukufunda kurubari rwa kibemba, ne bumba irikuru ryarimushingurukwe. Aninine mu bwange ubwari pari kimana, emo aikare. Ibumba ryonse ryari kururamba rwa kimana. ²Abafundire ifintu ifingi mu mirumbe, na mukufunda kwakwe, ifingi ifyo arandire kuri boo. ³"Uumfweni! Kirime aire mukurimbika inseke. ⁴Kirya akorimbika, shimbi shakonkorokera pa nshira, ne fyuni fya mumuru, fyaisa shirya. ⁵Shimbi shakonkorokere pa mabwe, apatari umushiri uwingi. Mukwangufyanya shamena, ikyo tapri umutika wa mushiri. ⁶Rero iryo akasuba kaotoka, ifisabo fya foota, pantu tashakwete mishashi, sharokota shonse. ⁷Shimbi shakonkorokera mu minga, ne minga yarepesha ifisabo bafikinga ku minga, fya firwa ukukunga ifiryo shafwa. ⁸Shimbi shakonkorokere pa mushiri wabune shakura shakunga ne fitwaro amakumi yatatu, na makumi mutanda, nangura imiku umwanda." ⁹Awe arandire ati, "Uukwete amatwi yakumfwa naomfwe!" ¹⁰Iryo Yesu ari eka, nabamupareme na be kumi limo na babiri bamwipushe parwa mirumbe. ¹¹Arandire kuri bo ati, "Kuri mwebo kyaripelwa ikyankama mucifuro kya Resa. Nomba kuri abo abankunse bena fyonse ni murumbe, ¹²eikyo iryo baroresha, ee bararoresha, rero tababona, elo nga baumfwa ee baromfwa, rore taberuka, pantu kuti bapiribuka na Resa kuti aberera bena." ¹³Arandire kuri bo, "Tamukoumfwa imirumbe? Nomba kuti mwaumfwa shani yonse imirumbe?" ¹⁴Kirime arimbika ishiwi. ¹⁵Abo bamo abarimbika munshira, rirya baumfwa ishwi, Satana bawangu bwangu aisa nokusenda ishiwi rya rimbikirwe muri boo. ¹⁶Ne shiwi ni nseke sharimbikirwe pa mushiri wa mabwe; abo, iryo baumfwa ishiwi bwangu bwangu baripokerera ne nsasa. ¹⁷Rero ikyo bashakwete mishira muli bena iyakubakosha. Panuma iryo amafya nangura amakyushi yafika pa murandu we shiwi, bwangu bwangu bawa. ¹⁸Nomba bambi bari rimbikwa mu minga. Ni abo abomfwa ishiwi, ¹⁹rero isakamika ryapano kyarano no rongora rwa fyuma no runkumbwa rubi epa kwisa fyaipairira ishiwi, awe kuburwa ne fitwaro. ²⁰Abo abarimbikirwe mu mushiri wa bune ni abo abomfwa ishwi, nokurusunga abatwere ifitwaro amakumi yatatu, na makumi mutabda, no mwanda. ²¹Yesu arandire kuri boo ati, "Bushe mureta inyari mu ng'anda pakuribika munshi ya museke nangura mwifungu? Murireta mukati no kuri bika apo babika inyari. ²²Pantu takwaba ikifisama ikitakeshibikwe, ne kya nkama ikitakese pa bweru. ²³Nga kuri umo uukwete amatwi yakumfwa, lekeni omfwe!" ²⁴Arandire kuri bo, "Akamaneni ikyo mwaumfwa, ikipimo mupinako, kikaba ekipimo bakamipinako, no kumirundirapo. ²⁵Pantu onse uwakwata, bakamurundirapo nafimbi, uutakwata, baka mupoka noto akwata." ²⁶Nakabiri arandire, "Ubufumu bwakwa Resa bwa para umuntu uwarimbikire inseke pa mushiri. ²⁷Arara ubushiku no kubuka ulukero, inseke shatutura no kukura, nangura taishibe kindo. ²⁸Umushiri uwine ramesha ifirimwa: Pakubara umusonga, pa konka amatwi, elo pakonka inse ishitunturu mu matwi. ²⁹Iryo ifisabo fyapya, bwangu bwangu asenda iki kwakwa pantu inshita yakusepa naifika." ³⁰Nakibiri arandire, "Ni kunshi twingapashanya ubufumu bwakwa Resa, nangura ri nda ndo twinga bomfya paku burondorora? ³¹Bwapara uluseke rwa kibanga konde rwena nga barurimba ikyo rwakepesha pa nseke shonse pa kyarano. ³²Rero, iryo rwarimbwa rurakura pa firimwa fyonse mwibara rurakwata amabura ayakuru ikyakuti ne fyuni fya mu muru kuti fya pangamo ifisa mu nshi yakiko." ³³Kumirumbe iiri nga iyi arandire ishiwi kuri boo, iyingi ikyakuti barikwete ishuko rya kumfwa, ³⁴kabiri tareranda kuri boo ukwabura imirumbe. Rero nga ari eka, arerondorora fyonse ku bakonshi bakwe. ³⁵Pari burya bushiku, iryo ikyunguro kyaishire, arandire kuri boo ati, "Natureya kwi shirya rimbi." ³⁶Eikyo bashire ibumba baya na Yesu iryo akiri mu bwange. Kwari nayambi amange ayareya pamo na yee. ³⁷Iryo fye kwaimine icipupu kya mwera, na maaba yaruma yarasempukira mu bwange no bwange bwaisura amenshi. ³⁸Rero Yesu umwine ari pakisorero kya kunuma, arirere pamusamino. Baramwaramusha, abati, "Kafundisha, bushe taikosakamana ukuti twarafwa?" ³⁹Aaramuka, akaripira umwera, no kuranda kuri kimana, "Umutende! utwaririre!" Awe umwera warirekere, kabiri kwari no rushi urukaramba. ⁴⁰Awe arandire kuri boo ati, "Kindo mwatinina? Tamukwete na nomba ikiketekero?" ⁴¹Baiketwe no mwenso ukaramba no kuranda kuri kira umo, "Uyu nomba ni nani, pantu nangura mwera ne kimana kumumfwira?"

Chapter 5

¹Bafikire kurubari rumbi urwa cimana mu musumba wa Geresene. ²Iryo Yesu arefuma mu bwange, parya pene kwaishire umuntu ukufuma ku kaburi uwamipashi yakowera. ³Akaburi kari emushi wakwe. Takwali nangu umo uwingamusunga, nangu kumukakira, nagula ni nshinga tafyari kubomba. ⁴Inshita ishingira baremusungira mu makori na mu nshinga. Areputura no ku kontaura amakori. Takwali nangu umo uwingamukwanisha ukumusunga. ⁵Ubwaira no bwaca aresangwafye mu tuburi na mu mpiri, arekita nga aikesa ku mabwe yakutwa wapunda umusowa owee. ⁶Iryo abwene Yesu akatalamukira, abutukireko no kumufukamina panshi pa makufi yakwe. ⁷Arire ishiwi irikaramba atyi, "Nindo ningacita kuli imwe mwe Yesu umwana wakwa Resa wa mu mulu umwasansama? Nkomupapata ukutira muri Resa, mwi mpanika." ⁸Pantu arikuranda kuri yee ukuti, "Fuma mu muntu, iwe mu pashi yakowera. ⁹Amwipwishe ishina ryakwe, "Niwebo nani?" Amwasukire, "Ishina Ryandi ni nebo Iturwe, pantu twaba abengi." ¹⁰Arimupapatire imiku iingi ukuti eitamfisha mu musumba. ¹¹Nomba pari ibumba rya bakapori abari kurya pa muru warupiri, ¹²na kabiri Iturwe epakupapata kuri Yesu nokutira ati, "Tutumenifye muri bakapori barya mpo; twingire muri boo." ¹³Eico aisuminishe; nokufuma mu muntu bokuya ingira muri ba kapori, na bakapori ba butukire mu mukonkwa wa rupiri no kuya ipobora mu kimana, na ba kapori bari amakana yabiri abafwirire muri kibemba. ¹⁴Awe nabarerisha bakapori bafurumukire urubiro no kuya shimika ifyakitire mu musumba na munkende shonse isha caro, eryo abantu bafumine mu mjusumba kukuya boba ifyakitikire. ¹⁵Awe baishire kuri Yesu no kubona umuntu uwawirirwe-ne mipashi yakowera, uyo uwawirirwe na iturwe, naikara mparya, uwafwara na kampingu umusuma; kabiri barekutina. ¹⁶Nabonse aba bwene ifyakitikire kuri urya umuntu-uwawirirwe ne mipashi sha kukowera, barondorwere fyanse ifyakitikire, kabiri barondorora na pari bakapori bene. ¹⁷Awe batendeke ukumupapata ukuti engafuma kuri irya nkende. ¹⁸Eryo arekunina mu bwange, uwamipashi ya kukowera arimupapete ukuba na yee. ¹⁹Rero Yesu tamusuminishe, rero atire kuri yee ati, "Kabiye ku ng'anda yobe ku bantu bobo no kubeba ifikukitire shikuru nefyo ukurangire uruse." ²⁰Eikyo aire akoshimikira mu Dekapolisi fyonse ifikaramba ifintu ifyo Yesu amukitire, na bonse balapapa awii. ²¹Nomba iryo Yesu asomokera bushirya bwa mu mana rubari rumbi mu bwange, ibumba irikaramba ryarongene ukushingruka, iryo arikururamba rwa mumana. ²²Awe kwaishire intungurushi pari bo aba muma synagogue ishina ryakwe ni Jairus, iryo amu bwene, awire panshi pamakasa yakwe. ²³Arapapata kuri Yesu imiku iingi ukuranda ati, "Umwana mwanakashi wandi umwaike ari mupepi no kufwa. Nkomipapata, ukuya tambarikapo ukuboko kwenu pari yee ukuti apore no kuba no mweo." ²⁴Eikyo baraya na ee, ne bumba irikaramba ryarabakonka nankwe mukanshisa. ²⁵Nomba parya pene pari no mwanakashi uwareswa umuropa imyaka ukufika kwi kumi rimo naibiri. ²⁶Arikyurire ukupitana mu ng'anga no kuposa ifipe fyonse ifyo akwete, mukifuro cakuti enga kura bwino akurire uwafumfurira. ²⁷Eryo aumfwire iryashi pari Yesu, aishire kunuma yakwe mwi bumba no ku kumya ku mwingira. ²⁸Pantu uyu mwanakashi aretontonkanya ukuti, "Nga namukumyafye kufyakufwala nkopora." ²⁹Irifyo amukumishe, umuropa warirekere ukuswa, kabiri umwanakashi epakumfwa mu mubili wakwe ukuti aposhiwa kuburwere bwa kuswa kwa muropa. ³⁰Bwangu bwangu Yesu ekwibukisha mu mutima wakwe ukuti amaka ya fuma mu mubiri wakwe. Apiribuka mwi bumba no kutira ati, "Ni nani wankumya kufyakufwara?" ³¹Abasambi baramwasuka ati, "Na mubona ibumba riri mukanshisa kwi mwatira shani ati, "Ni nani ³²uwankumya?" "Rero Yesu arashinguruka ukubona ukutire ikyo kintu. ³³Umwanakashi, pakwishiba ikikitike kuri yee, arumfwire umwenso no kukutuma. Arishire no kwisa kuwa ku cinso kyakwe panshi nokurondorora ikishinka kyonse. ³⁴Awe arandire kuri yee ati, "We mwanakashi, ikikyetekero kyobe kyakurenga ukupora. Kabiye mu mutende no kupora kubucushi bobo. ³⁵Kabiri iryo akiri akoranda abantu bamo barishire ukufuma kuntungurushi sha ma synagogue, no kuranda ukuti, "Umwana mwanakashi obe nafwa. Nindo ukoshupira kasambirisha na nomba?" ³⁶Rero Yesu aumfwire amashiwi yararandwa, aebere intungurushi ya ye synagogue ati, "Tamufwire ukuba abamwenso. Ketekerenifye." ³⁷Tasuminishe umuntu nangu umo ukumukonka kanofye Petero, Yakobo na Yohani, munina Yakobo. ³⁸Barishire ku ng'anda ya ntungurushi ye synagogue no kubona ifya abantu barepanga ikyongo ikingi, ukuponya ifiramba no kuweresha mu mima iikaramba. ³⁹Iryo aingire mu ng'anda, atire kuri bo ati, "Nindo mufurirwe kabiri nindo mukoririra? Umwana tafure rero arerefyeye." ⁴⁰Baramuseka. Rero aribatamfishe panse nokusenda ba wishi ba mwana na banyina na bonse abari na yee, eryo aya mu muture umwari umwana. ⁴¹Aimishe ukuboko kwa mwana no kusosa kuri yee ati, "Talitha koum!" Ikyarepiribura ati, "We mwana mwanakashi umwaike, naranda kuri wee ima. ⁴²Parya pene umwana arimine no kwenda (pantu ari ne myaka ikumi na ibiri. Apopene baripapire ikipesha amano. ⁴³Abakonkomesha ukuti kwiba nangu umo uwakwishiba iki. Awe ekubeba ukuti benga muperako fimo ifyakurya.

Chapter 6

¹Arifumine kulya no kuya ku nkyende ya kwabo, na bakonshi bakwe barimukonkere. ²Iryo Isabata ryafikire, are sambirisha mu synagoge. Na bengi abantu barikumfwako baripapire, abati, "bushe uyu muntu, "Afumisha kwisa ifi akofunda?" "Kabiri murandunshi aya mano yapererwe kuri uyu muntu?" Kabiri kindo akokitira ipesha mano fya musango shani?" ³"Bushe uyu te kabasa, umwana mwaume wakwa Maria kabiri wabo Yakobo na Yusufu na Yuda na Simone? Bushe na bankashi yakwe tatwaba nabo kuno?" Awe barifurirwe. ⁴Eryo Yesu abebere ati, "Kasesema tasurwa kanofye mu mushi wakwe muri babururu wabo na mung'anda yakwe." ⁵Ikyo takitire ikipesha mano umurimo wamaka uri onse, abikire fye iminwi yakwe pa bantu abanono barwere no kubondopa. ⁶Aripapire pa fyo bakene ukuketekera. Kabiri arishingurukire mu mishi iyaparamineko ku kubafunda. ⁷Eryo akutire abekumi na babiri arabatuma babiri babiri, no kupera amaka ayakufumya imipashi ya kowera, ⁸kabiri abakenye ukukana senda nangura kimo parwendo, kanofye inkonto-aribakenye ukusenda umukate, ne kyora, ne ndarama sha mukikwama- ⁹rero abebere ati bafware insapato, nomba te kwesha ukufwara imingira shibiri. ¹⁰Arandire kuri boo, "Konse uko mwaya mu ng'anda umo mwaraingira mukekare umo mwine, mpaka mukafumeko kuri iyo nkyende. ¹¹Nga tabamipokeree nangura ukumyumfwa, pakufumako kuri irya nkyende, mukashe mwaba kuntira ulukungu kumakasa paku bashinina." ¹²Barire bakoshimikira pakuti abantu barapire. ¹³Barikufumya ifibanda, ifingi no kusuba abantu abarwere amafuta no kubondopa. ¹⁴Imfumu Herodi aumfwire ifi, pantu ishina lyakwa Yesu naryumfwika. Bamo bararanda, "Yohani kabatisha na shukuka kubafwa, ekyo amaka yakipesha mano yakobombera muri yee." ¹⁵Bambi barikusosa ati, "Ni Eliya." Bambi nabo ati, "Ni kasesema, nga umo muri bakasesema ba kunshita ya kunuma." ¹⁶Rero iryo Herodi aumfwire ifi arandire, "Ni Yowani, uo na sempereko umutwi, eushikwike ku bafwa." ¹⁷Pantu Herodi uyu wine atumine abakwikata Yowani amubikire na mukifungo ku murandu wakwa Herodias (muka wabo Filipo), pantu arimupire. ¹⁸Pantu Yowani aebere Herodi ati, "Tekuti ube na muka wenu." ¹⁹Rero Herodias epaku mupingira Yowani arikufwaya no kumwipaya, rero arifirirwe, ²⁰pantu Herodi ari kutina Yowani; ikyo aishibire ukuti muntu wakaere, uutakwata ubwafya. Arikumumfwa, kabiri ryonse kyarimupesha amano, nomba kwena arikumutemwa ukumumfwa. ²¹Eryo ubwasuko bwa boneka ubushiku ubwaringire rirya Herodi akitire imitebeto iya kwi bukisha ubushiku afyarirwemo akutako bakapingura bakwe na bamushika waba shirika na bakaramba ba mu Galileya. ²²Umwana mwanakashi wakwa Herodias aringire arakinda, asekeshe Herodi naba baryandeme. Nao eryo imfumu yaeba umukashana ati, "Romba fyonse ifyo utemenwe nkokupera." ²³Arapa napo ari ati, "Fyonse ifyo ukoromba. nkokupera, neryo kwi ngaba kwa kanya ubufumu bwandi pakati." ²⁴Aire fumina panse aya mwikupusha nyina ati, "Kuti naromba indo?" Ena amwasuka ati, "Mutwi wakwa Yowani kabatisha." ²⁵Apo pene aingira bwangu bwangu umwari imfumu, aromba ati, "Nkofwaya ukumpera, nombarine umutwi wakwa Yowani kabatisha pa nsani ya kimuti." ²⁶Awe imfumu yaranguruka ikibi, nomba kumandu wa murapo wakwe naku baandeme nankwe pakurya tayatemenwe ukuti imukanye. ²⁷Eikyo imfumu ya tuma karinda umo ya mweba ukureta umutwi wakwa Yohani. ²⁸Karinda nao aya mupurako umutwi mukifungo. Kabiri areta apera nomukashana, atwere kuri nyina. ²⁹Abakonshi bakwe bati bomfweko, baisesa bura ikitumbi kyakwe kabiri bakibika na mukaburi. ³⁰Kirya abakonshi babwerera kuri Yesu kabiri baramushimikira fyonse ifya kitikire nefyo bafundire. ³¹Awe abeba ati, "Twendeni ukutarere uko turifwewe mutushe kinono." Na kine abantu abakoisa na bakofumamo bari fye abengi ikyakuti abakonshi tabakwete na nshita ya kurya. ³²Eikyo baingira mu bwange baya beka ukutarere. ³³Rero baba bona uko bakoya abengi baishika, eryo baba bona abantunse baima mu mishi yonse, bapita ku mbari kumurundu barungama uko kwine, babatangirira. ³⁴Iryo bafuma mu bwange, Yesu abona ibumba irikuru epakubarangurukira ifyo bari nge mpaanga ishabura ka kyema. Eikyo atampaukubafunda imirandu iingi. ³⁵Iryo akasuba kaya kakokyepa, abakonshi bakwe bamuparamina abati, "Kuno kuntu ni ku matororo akasuba nako ka kyepa. ³⁶Reka abantu abasarangane barekuya ku mayanda na mu kishi ya mumbari bakushitako ifya kulya." ³⁷Rero abasuka ati, "Bapereniko ifyakulya." Ba mwaswike ati, "Bushe kuti twa yashita ba dinarii imyanda ibiri epotwingasha imikate iyakubapera nsabo baryeko?" ³⁸Nao abebere ati, "Bushe muri ne mikate inga? Mutare mu bone" Kirya bashininikisha, baranda abati, "Kurifye imikate isano ne nswi shibiri." ³⁹Akonkomeshe bonse abantu ukwikarako panshi mufyany fya katapakatapa mu mabumba. ⁴⁰Baikere mu mabumba ya bantu umwanda ne neya bantu amakumi yasano. ⁴¹Aburire imikate isano ne nswi shibiri, aroresha amenso kumuru asosa amashiwi aya kupara imikate apera na ba konshi bakwe pakuti bakanye ku bantu. ⁴²Bonse barire baikuta. ⁴³Barongenye imikate iyasherepo, imiseke iyaiwire ukumi rimo na ibiri ne fipande fya nswi. ⁴⁴Aburire imikate bari amakana yasano ukupenda abaume beka. ⁴⁵Apopene Yesu apatikisha abakonshi bakwe ukwingira mu bwange no kwabukira kwi shirya, ku Betisaida, Uumwine ashara mukusarangaya ibumba. ⁴⁶Iryo abasaranganya, aya parupiri ku kupepa. ⁴⁷Iryo kyari kyunguro, ubwange bwari pakati ka bamba, Yesu ari eka kumurundu.

⁴⁸Ababwene uko barikukyura pakoba, pantu umwera warikiriremo. Panshita ya bushiku iyarenga bune, aisa uko bari areenda pa kimana, arafwaya no kupitira apo bari, ⁴⁹Rero iryo babona akoenda pa kimana, bariti narimo wakufwa awe barakunta, ⁵⁰ikyo bonse bari mubwene ne mitima yatunta. Nomba Yesu apo pene abasuka ati, "Tekeni imitima! Mwitina!"⁵¹Aingire mu bwange umo bari, no mwera wareka. Kanshi bena amano yabapwa nganshi tepakupapa. ⁵²Pantu tabaumfwire bwino umurandu wamikate. Ekyo, imitima yabo yafimbirwe. ⁵³Iryo basomokera kwishirya, bafika ku kyarokya Genesareti eko bashika ubwange. ⁵⁴Iryo bafumine mu bwange, abantu ba mwibukisha, ⁵⁵apo pene basarangana mukyaro kyirya kyonse kabiri batamapa ukureta abarwere abarere pa matanda konse uko baumfwire ukuti ekwari. ⁵⁶Monse umo mu mishi areingira, nangu mu misumba, nangu mu kyarokya, barebika abarwere pa kisankano. Barikumupapata ukuti areke barekumukumya nangu fye kufifwaro fya kunsaru awe na bonse abareku mpera yafifwaro.

Chapter 7

¹Aba Farise naba karemba bamo bamo abafumine ku Yerusaremu bakorongana kuri ena.²Bamona uko abakonshi bakwe barekurya ukwabura ukusamba iminwi.³(Kabiri aba Farise nabonse aba Yuda bena tabarya kano basamba iminwi, pantu barebaka ifishirano fya fikorwe fyabo.⁴Ryena aba Farise nga babwera ku nkyende ya makwebo, tabari kury kano batara baowa, kuriko nafimbi ifyo babashirire nge misango ya kusamba ama kapu, imipika ne nsani sha mikuba, na ifyakumineko kufyo barya.)⁵Kabiri aba ba Farise nabakaremba baipusha Yesu, "Kinshi abakonshi bobo batakonkera ifishirano fyafikorwe, barerya imikate ne minwi iya kuramba?"⁶Rero aranda kuri bena, "Esaya arirungike pa kusesema pari mwebo mweba ndimi shibiri, umo kyarememberwa ukuti: Aba bantu bankindikafye pakanwa, rero imitima yabo yaba ukutari na kuri nebo.⁷Nokupepa bampeperamo kwabufi, ukufunda kwabo kwa buntunse takuri kwakwa Resa.⁸Mwaritoba ifipope fya kwa Resa nokwikatisha ifya fishirano fya bantu."⁹Nakabiri arandire skuri bo ati, "Mwarikana ukubera ifipope fya kwa Resa nokubakafye ifishirano!"¹⁰Pantu Mose arandire, 'Urekindika wiso na noko' kabiri, 'uyo usosa ifibi pari wishi na nyina mukishinka akafwa.'¹¹Rero muranda, 'ukuti umwaume nga aranda kuri wishi na nyina, "Ubwafwirisho bonse ungapokerera ukufuma kuri ine ni Kobani"' (ekutira, 'Ukupera Resa'),¹²Eryo ryena ashakasuminishe ukukite kintu nangura kimo kuri wishi nangura nyina.¹³Mwarirenga ikyebo kya kwa Resa ukukana kwata inkito pantu mwakindikishapo ifishirano ifyo mwaikatirira. Nafimbi ifintu ifyo mukita."¹⁴Akutire ebumba nakabiri nokutira kuri bo, "Kutikenzi kuri nebo, nokutesha mwebo bonse.¹⁵Takwaba nekimo kunse ya muntu ikikowesha umuntu nga kyaingira muri ena. kano ikifuma makanwa kamuntu ekikowesha."¹⁶Uukwete amatwi yakutesha nateshe.¹⁷Parya pene Yesu asha ibumba rya bantu aya kwingira mung'anda, abakonshi bakwe bamwipusha pa murumbe akibomfya.¹⁸Yesu arandire kuri bo, "Namwe mukiri abashatesha ukufikapo? Tamwatesha ukuti kyonse ikingira mu muntunse ikya kunse tekuti kimukowesha,¹⁹pantu takiya mu mweo, kiya munda yakwe nakabifri nokupita munda yakwe nokuya kukimbusu?"²⁰Nipari uku kuranda aya mashiwi Yesu asuminisha kyonse ikiryo kintu kyangururwa.²¹Arandire, "Nikyonse ikifuma mu kanwa kamuntu ekikowesha umutima."²²Pantu kyena kifumamu mutima, amatontonkanyo yabipa, uburare-rare, busakara, imisoka, ukwipay,²³Ubukyende, ubufi, bukaitemwe, imiponto, imiya, ukutumpa ifi fyonse efikowesha umutima.²⁴Ifi fyonse fya cibanda fifuma mu muntunse efikowesha umuntunse.²⁵Aima aya kunkyende ya Taya na Sidoni. kurya nako aya ingira mung'anda, pakuti peba nangura umo uwakwishiba uko ari, nomba tekuti aberame.²⁶Parya pene na mayo uwakwete umwana umwanakashi uwari ne nguru aisa kuwira pamakasa yakwe.²⁷Rero uyu mayo mu Giriki, waku Sirofenike amupapata ukuti amufumishako inguru mu mwana wakwe.²⁸Aeba na mayo, "Reka abana babare barye. Pantu takiyene ukubra umukate wabaana no kupera kumbwa."²⁹Eryo na mayo aranda kuri ena, "Kine, we Shikuru, ne mbwa shine ishiri munshi ye teburo kuti sharya ifirepona kwi teburo."³⁰Arandire kuri ye, "Pantu waranda ifyo umwana obe inguru shafuma muri ena." Uri uwakakurwa ukubwekeramo.³¹Eryo na mayo abwereramo ku ng'anda yakwe asangire umwana nasenda pabusanshi ne nguru nashifuma muri ena.³²Nakabiri afumine ku kyar kya ku Taya, ukupurinkana mu Sidoni ukufika ku mumana wa Gariri, ukuya kufika na ku kyar kya Dekapori.³³Bamuretera nkoma matwi uwakwete ubwafya mukuranda pakti amutambarikirepo amaboko.³⁴Eryo amusera ukufisemeko ukufuma ku kintu bwingi, eryo abura iminwi yakwe abika mu matwi, afwisa amate eryo amukumya pa rurimi.³⁵Eryo apunamina mu muru, aicefya umwine, eryo amweba ati, "Efiti," kipiribura ukutira, "Komoka!"³⁶Apopene amatwi yakomoka, ne kyakakire ururimi kyakakuka atendeka nokurandafye bwino bwino.³⁷Yesu abakenye uku kanaebako neryo umo. Rero pakubakanya bena ero bakiriemo ukupundisha pa kumurumbanya.³⁸Barisungwike, nokutira, "Arekita bwino. Arerenga naba nkoma matwi ukutesha nefimeme ukuranda.

Chapter 8

¹Munshiku shirya, eryo abantu bakorongene ikintubwingi, tabakwete ikyakurya. Yesu akuta abakonshi bakwe abeba ati, ²"Narangurukira ikintubwingi, pantu inshiku shaba nomba shitatu kabiri tubafye nabo nekyakurya tabakwata. ³Kumfwa nganabaleka baya kwabo ne nsala, baretembuka munshira. Pantu bamobamo bafumine ukutari." ⁴Abakonshi bakwe bamwaswike abati, "Nikwisa tukopokako imikate iyakuti tupere tubarishe muno mumatororo?" ⁵Abepusha bena, "Mukwete imikate inga?" Barandire, "Kinerubari." ⁶Nakine aeba abantu ukwikara panshi. Kabiri abuura imikate kinerubari, asanta, amokaura. Apako nabakonshi bakwe, nabo epakuperako nekintu bwingi. ⁷Kabiri barikwete inswi ishinono, panuma abatashishako, aeba abakonshi ukupekanya ifi nafyo. ⁸Awe barya baikuta, kabiri bakorongenika ifimokawirwe ifishere imiseke kinerubari. ⁹Kwari impendwa ya abantu narimo amakana yane. Eryo basaranganya. ¹⁰Apopene apatama namubwange nabakonshi bakwe, nokuya mukyaroya kya Dalmanutha. ¹¹Eryo abafarise baishire kunse nokutampa ukukansana nankwe. Barefwaya ukuti akite ikishibiro kya kufuma kumuru, pakumwesa. ¹²Awe aisha umweo ati, "kinshi ino nkuro ifwaira ikirangiriro? nko bweba ikishinka, abaino nkuro tabakarangwe ikirangiriro." ¹³Eryo abashire, apatama nakabiri mubwange, nokuya kurubari rumbi. ¹⁴Nomba abakonshi barirabire ukupiita umukate. Bairefye nomukate umo mubwange. ¹⁵Arabakonkomesha, aranda, "Kyengereni kabiri mureisunga kunsashiko ya bafarise neya kwa Herodi." ¹⁶Nabo abakonshi epakweba abanabo abati, "Nikyo tushikwete imikate." ¹⁷Yesu nao aishiba, ifyo bareranda, arabepusha ati, "Kinshi murerandira ukuti tatukwete imikate? Bushe tamukoiruka nanomba? Bushe mukoumfwa? Bushe imitima yenu yarikosa nanomba?" ¹⁸Bushe mwarikwata amenso, nokumona iyoo? Na amatwi, nokumfwa nakarya? Bushe tamwibukisha? ¹⁹Eryo namokawire imikate pabantu amakana yasano, mwakoronganikire imiseke inga iyaiswire ifipande?" Eryo bamwaswike, ati, "ikumi rimo nafibiri." ²⁰"Iryo pamikate kinerubari kubantu amakana yane, mwakoronganikire imiseke inga iyaiswire ifipande fya mikate?" Basosere ati, "Kinerubari." ²¹Abepusha nakabiri ati, "Bushe nanomba tamurairuka?" ²²Eryo bafika ku Bethsaida. Abantu bamuretera umwanarume uwafyerwe mpofu kabiri bamupapatira ukufwaya bamwikate. ²³Yesu aikata umwanarume impofu, aitwara kunse yamushi. Ati aipare kite pamenso no kuitambarikira iminwe, araipusha ati, "Bushe wamonapo kim?" ²⁴Aroreshe kumuru, no kuranda, "Na mona abaume abaremoneka kwati fimuti ifireenda." ²⁵Eryo kabiri atambarikire iminwi pa menso yakwe, no mwaume aiswire amenso yakwe, yampofu, kabiri aramona bwino fyonse. ²⁶Yesu amutumine ukuya ku nganda yakwe no kuranda, "Wiingira mumusumba." ²⁷Yesu aima nabakonshi bakwe baya nakumumishi yaku Caesarea Firipi. Kirya bari mushira araipusha abakonshi bakwe ati, "Bushe abantu batira ninebo nani?" ²⁸Nabo bamwasuka nokuranda, "niwebo Yowane kabatisha. Bambi batira, 'Eriya,' bambi nabo, Omo pari bakasesema." ²⁹Aribepwishe bena, "Nombamwebo muresosa ukutira nine nani?" Petero amwasuka, "Niwebo Kristu" ³⁰Yesu abakonkomesha bonse ukukana ebako nangu umo pari ena. ³¹Atampa ukubasambirisha xukuti umwana wamuntu ari no kukyura mufintu ifingi, bakiroro, bashimapepo, bakaremba bakamukana nokumwipaya, nomba pabushiku bwarenga shitatu akabushiwa kubafwa. ³²Arebeba imirandu ii ukwabura ukufisa ikintu. Eryo petero amusenda pambari. ³³Nomba yesu akyebuka amona na abakonshi bakwe epakukaripira petero ati, "Bwerera kifutyanuma, we kiwa we! Pantu tautontontanya ifya kwa Resa. Kano ifya bantunse." ³⁴Eryo Yesu aita ikintu bwingi kya baantu pamo nabakonshi bakwe, arabeba ati, "Nga pari ukofwaya ukunkonka, kuti aikanye umwine, akoitwika no musaraba wakwe, ero ankonke." ³⁵Pantu uyo onse ukofwaya ukupususha umweo wakwe aurofye, nomba uwarofya umweo wakwe pamurandu wandi no murandu wambira nsuma akaipususha. ³⁶Nakine umuntu neryo enganonka ikyaroya kyonse kuti kyamuwamina shani nga kuti arofeshapo ubumi bwakwe? ³⁷Ngakintu nshi kingaringa ukuti umuntu akaburemo ubumi bwakwe? ³⁸Pantu onse ukangumfwira insoni pari nebo na pamashiwi yandi muri ino nkuro bucende iyarubembu, Umwana wamuntu akamumfwira insoni iryo akesa mubukata bwakwa wishu pamo nabaMaraika bamushiro."

Chapter 9

¹Arandire kuri boo, "Nkomweba ikishinka, pari mwebatareme pano pari uutakapite ku mfwa iryo ubufumu bwakwa Resa taburati bufike na maaka." ²Papitire inshiku mutanda, Yesu barire kurupiri urutari na Petero na Yakobo na Yoani, ena na bankashi. Eryo batentemwike uko bari. ³Nensaru shakwe shayarwike, ishabuta tuutu, ukukira nakawasha wapakyiro ifyi enga washa. ⁴Eryo Eliya na Mose ba bonekere kuri boo, rindu baresosa na Yesu. ⁵Petero ayaswike no kusosa kuri Yesu ati, "kafundisha, kikankara ukuba kuno, eryo teti tukureko inswakwe shitatu, imo yobe, imo yakwa Mose, eryo imo yakwa Eliya." ⁶(Pantu taishibe ifyo enga sosa, pantu ari no mwenso nangu akatina.) ⁷Parya pene paisa ikumbi ryabakupikira. Na mwikumbi mwafuma ishiwi ariti, "Uyu e mwana wangi uo natemwa. Mumfwireni." ⁸Parya pane, bati bakebeke, taba bwene uuri onse kanofye Yesu eka, uo bashere nankwe. ⁹Kirya batentemuka urupiri, Yesu abaresha ati mwiwashimikira nangu umu ifintu mu bwene kano fye iryo umwana wa muntu akabwera ku bafwa. ¹⁰Eryo basungire uyu murandu beka beka, nomba baraipushanya ukurorera amashiwi ayakuti "iryo akabwera ku bafwa, findo fikopiribura." ¹¹Bari mwipwishe ena, "Kindo bakaremba basosera ati Eriya afwire abarirapo ukwisa?" ¹²Abasuka bena "Eriya eu kambirapo ukwisa pa ku bwesha fyonse. Nga kindo kyarembwa ukuti umwana wa muntu ari no kukyura mu fintu ifingi no kusushiwa?" ¹³Rero nkomweba ukuti Eriya arisa kare, na bantu barimukitire fyonse ifyo batemenwe, nga firya fine kyarembwa pa murandu wakwe." ¹⁴Iryo ba bwerera ku bakonshi, ba bona ikintu bwingu ikikuru, kyabasungurwike na bakaremba bamo bakotarikana nabo ifitara. ¹⁵Parya pene iryo ba bona Yesu, ikintu bwingi kyarasunguka nganshi baparama urubiro baramuposha. ¹⁶Aipwishe abakonshi bakwe, "Nipari kinshi mwakiratarika nani ifitara?" ¹⁷Umo mwibumba aasuka, "Kafundisha, narata umwana wangi umwaume kuri webo. Aba no mupashi wa bukiburu. ¹⁸Uramwikata no muposa panshi, ne tee ririfuma ku kanwa, arasumanya na meno, kabiri arakosa. Nijeba na bakonshi bobo ukufumya umupashi muri yee, rero barifirirwe." ¹⁹Abaswike, "Mwe ruko rwabura ikisumino mwe, tukaba nenu ukufika rirari? Bushe nkashipikisha kuri mwebi ukufika rirari? mureteni kuri nebo." ²⁰Baretere umurumendo kuri yee. Iryo umupashi wa bwene Yesu, parya pene wa muponya. Umurumendo apona panshi araumya ne kite ku kanwa. ²¹Yesu aipwishe ba wishi ati, "Bushe iki apo kyatampira papita inshiku shinga?" Ba wishi baaswike ati, "ukufuma fye ku bwaike." ²²Utira ribiri ribiri nga wa muposa mu muriro nangu mu menshi pakuti umurofye. Nga naukwa maka yakukita ifi fintu, ututute no kutwafwa." ²³Yesu aranda kuri ye, "Nga kuti wakita? Ifintu fyonse fyaryanguka ku waketekera." ²⁴Parya pene wishi wa mwana arira eryo asosa ati, "Nasumina! Ungafweko ne wabura ikiketekero!" ²⁵Iryo Yesu abona kinkupiti wa bantu abutukira uko bari, akaripire umupashi wa kowera no kuranda ati, "Iwe kiburu no mupashi wa bukoma matwi, nakukambisha, fuma muri yee, wekiramo muri yee na kabiri." ²⁶Waririre no kupumya umurumendo makamaka eryo wafumo. Umurumendo aboneka nga umu uwafwa, ikyakuti abengi baretu, "Afwa." ²⁷Rero Yesu amwikata pa kuboko na ukumwimya no murumendo aritareme. ²⁸Iryo Yesu afikire ku ng'anda, abakonshi baramwipusha mubumfinsolo ati, "Nindo fwebo tufirirwe ukutamfya kinshi?" ²⁹Abeba ati, "Uwa uyu musango teti ufume kano mu kupepa." ³⁰Bafumine kurya eryo bapitire mu Galileya. Tarefwaya ukuti abantu be shibe uko bari, ³¹pantu arefunda abakonshi bakwe. Abebere ati, "Umwana wa muntu akaperwa mu minwi ya bantu, nabo bakamwipaya. Kirya aipawa, akabushiwa kubafwa ubushiku bwarenga shitatu." ³²Rero tabaumfwire amashiwi ayo, baretina no kumwipusha. ³³Eryo baire ku Capernaumu. Panuma aingire mu ng'anda abepwishe ati, "Kindo mwakiraranshanyapo mu nshira?" ³⁴Rero baikere fye tondoro. Pantu mu nshira barekansana abati umukaramba pariho nani? ³⁵Eryo aikere panshi, aitare abe kumi na babiri bonse pamo kabiri arandire ati kuri boo uukofwaya ukuba uwa ntanshi, afwire aba uwakepesha pari bonse no mubomfi wa bonse." ³⁶Aburire umwana umwaike umuteka pakati kabo. Amwimya kumaboko yakwe nokuranda kuri boo, ³⁷"Onse uwasekere umu pa twaike utu mwi shina ryangi ninshi asekerera nebo; onse uwasekerera nebo tasekerera nebo asekerera uwantumine." ³⁸Yowani aeba Yesu ati, "Kafundisha, twaribwene uwaretamfya ifibanda mwi shina ryobe nomba twarimureshe, pantu tatukonka." ³⁹Rero Yesu amwasuka ati, "Mwiramuresha, pantu takuri na umu uwingakita ikipesha mano mwi shina ryangi na parya pene aranda ifibi pari nebo." ⁴⁰Onse uushikasana na fwebo ninshi ari na fwebo. ⁴¹Onse uwamunwisha urukombo rwa menshi mwi shina ryangi pantu muri Kristu, nko mwebi ikishinka nati, takarefye ikirambu kyakwe." ⁴²Onse uwarenga kamo pari utu tunono utwantetekera ukuipusura, kyamu wamina apakaramba ukukobekwa kyakupererwa nkikuru mu mukoshi wakwe no kuposwa mu kimana. ⁴³Nga ukuboko kobe kwa kurenga ukuipusura, kuputurako. Kyawamina ukwingira makunkutu mu bumi kyabipishapo ukuya na maboko yabiri ku genena mu muriro uutashima. ⁴⁴Uko umwambo tawfwa, no muriro tawshima. ⁴⁵Nga urukasa robe rwakurenga ukuipusura, ruputurako. Kisuma kuri webo ukwingira mu mweo uwakuremana ukukira ukuposwa mu genena uri na makasa yabiri. ⁴⁶Uko umwambo tawfwa, no muriro tawshima. ⁴⁷Nga irinso ryobe ryakurenga ukuipusura, ritibure. Kisuma kuri webo ukwingira mu bufumu bwa kwa Resa ne rinso rimo

ukukira ukuposwa mu genena uri na menso ya biri, ⁴⁸uko umwambo taufwa, no muriro taushima.⁴⁹Pantu onse akarungwamo umukere wa muriro. ⁵⁰Umukere wariwama, rero umukere nga waonaika, mukauroweshya ku ndo? Mukwate umukere muri mwe bene, kabiri mukwate umutende muri umo na umo."

Chapter 10

¹Yesu arifumineko no kuya ku nkende ya Yuda kwi shirya rya kimana wa Yodani, ne kintu bwingi nakabiri kyaishire kuri yee. Nakabiri arikubafunda ryonse, arikubasambarisha na kambi. ²Eryo aba Farise barishire pakuti ba mweshe batendeke ikwipusha, "Bushe kyarisuminishiwa umurume ukureka umukashi wakwe?" ³Nao abaswiye, "Kindo Mose amikonkomeshe?" ⁴Barandire ati, "Mose arisuminishe kuti umwaume kuti aremba inkarata yakurekana no kumutamfya." ⁵"Nipamurandu wa ku kosa kwa mitima Yenu," Yesu arandire kuri boo. ⁶"Rero ukufuma kububumbo, Resa abumbire umwaume no mwanakashi." ⁷Pari uyu murandu wine umwaume akasha wishi na nyina, no kuya aampama no mukashi wakwe, ⁸nabo babiri bakaba umubiri umo. 'Eico abo tababiri, rero bari umubiri umo. ⁹Emukutira ikyo Resa arandundanya, umuntu ekirekanya." ¹⁰Iryo bari mu ng'anda, abakonshi bakwe ba ramwipusha pari uyu murandu. ¹¹Nao arandire kuri bo ati, "Onse uwareka umukashi wakwe no kupa umbi ninshi akita ubukende kuri uyo mwanakashi. ¹²No mwana kashi nga asha umurume wakwe aupwa ku mwaume umbi; ninshi akita ubukende." ¹³Eryo batendekere umukumuretera bana banono ukuti abekate; Reor abakonshi bari bakenye. ¹⁴Nomba iryo Yesu aishibe iki tatemene no kuranda ati, "Suminisheni abana banono bese kuri nebo; basuminisheni, pantu ubufumu bwa kwa Resa bwa abo abakuba nga aba. ¹⁵Nko mweba nati, onse utapokerera ubufumu bwa kwa Resa ngo ngo mwana munono kishinka takengiremo." ¹⁶Awe asendere abana mu maboko yakwe arabapara ninshi akobika amaboko yakwe pari boo. ¹⁷Iryo atendeke uburendo bwakwe umwaume aishire akobutuka no kufukama kuri yee no ku mwipusha, "Mwe kasambirisha musuma, "Kindo mfwire ukukita pa kuti ni ngengira mu bufumu bwa muyayaya?" ¹⁸Yesu arandire, "Nindo wankutira umusuma?" Takwaba umusuma nangu kanofye Resa eka. ¹⁹Warishiba amafunde: 'Wirapaya, wirakita bukende, wiraiaba, wiraba kambone wabufi, wirakengerera abanobe, urekindika wiso na noko." ²⁰Umwaume arandire ati, "Kasambirisha, ifi fyonse ndafikonka ukufuma fye ku bwaiki bwandi." ²¹Yesu arimuroreshe no kumutemwa. Arandire kuri yee ati, "Ikintu kimo ikyo waburisha. Uringire ukushitisha fyonse ifyo wa kwata no kupera aba busu no kukwata ikipao mu muru. Eryo wise, no kunkonka." ²²Rero aya mashi yari muretere uburanda, kabiri arifuminepo ninshi naikatwa uburanda, pantu arikwete ifikwatwa ifingi. ²³Yesu aroreshe konse konse nokuranda ku bakonshi ati, "Kyaryafya kuba bafyuma ukwingira mubufumu bwa kwa Resa!" ²⁴Rero abakonshi bakwe baripapire pa mashiwi yakwe. Rero Yesu arandire kuri boo, "Mwe bana kya kosa shani! Ukwingira mubufumu bwakwa Resa! ²⁵Kyayangukapo ingamira ukupura murinso rya nshindano ukukira uwafyuma ukwingira mubufumu bwakwa Resa." ²⁶Baripapire papakaramba baraeba abati, "Eryo ni nani enga pusuka?" ²⁷Yesu abaroreshe, nokuranda ati, "Ku bantu takiri ikya yanguka, rero tekuri Resa. Pantu fyonse fyariba ifya yanguka kuri Resa." ²⁸Petero atendeke ukuranda kuri Yee ati, "Roresha, twarisha fyonse no ku kukonka." ²⁹Yesu arandire ati, "Kine kine nkoranda kuri mweba nati, takwaba nangu umo uwasha ing'anda nangu bandume nangu bankashi nangu banyina nangu abana nangu impanga pamurandu wa nebo ne mbiransuma ³⁰uutakapokerere imiku umwanda umo, pari ino nshita muri no isonde: amayanda bandume bankashi ba nyina abana elo ne nkende, no kupakaswa, na mukyaro ikireisa, umweo wamuyayaya. ³¹Rero abengi abantanshi bakaba abanuma, na bakunuma bakaba abantanshi. ³²Bareya mu musebo warorere ku Yerusalemu, na Yesu areya pantanshi yabo. Abantu baripapire, na bonse barebakonka ku numa baryumfwire umwenso. Nakabiri Yesu asenda abe kumi na babiri pambari no kutendeka ukubeba ifiri no kumukitikira bwangu. ³³Boneni, tukoya ku Yerusalemu, no mwana mwaume wa muntu arinokuperwa ku ntungurushi sha bashimapepo na bakaremba. Bakamupingwira ukufwa no kumupera ku bena fyaro. ³⁴Bakamurengurura no kumusaka amate no kumuropora, no kumwipaya. Rero panuma ya nshjiku shitatu ari no kubushiwa. ³⁵Yakobo na Yohani, abana baume bakwa Zebedi, baishire kuri yee nokutira ati, "Mwekasambirisha, mutukitire kyonse ikyo twara muromba." ³⁶Abebere ati, "Kindo mukofwaya ukuti mikitire?" ³⁷Barandire ati, "Tusuminisheni tukekare mu bukata bwenu, umo ku kuboko kwenu ukwa kukuryo na umbi kukuboko kwenu ukwa kuri kipiko." ³⁸Rero Yesu abebere ati, "Tamwishibe ikyo mukoromba. Bushe kuti mwana muru kombo uro naranwamo, nangu ukubatishiwa urubatishe uro nkobatishiwako?" ³⁹Barandire kuri yee ati, "Turi abaiperesha ukunwa." Yesu arandire kuri boo ati, "Urukombo uro nebo nkonwinako, na mweba mukanwa, no rubatishe uro nkobatishiwako, na mweba mukabatishiwako. ⁴⁰Rero ukwikara ku kuryo kwandi nangu kurikipiko kwandi te nebo mpera, rero nyabo abo kyapekaniwirwa." ⁴¹Iryo abakonshi ikumi baumfwire ifi, barifururwe Yakobo na Yohani. ⁴²Yesu abetire bonse kuri yee no kubeba ati, "Mwarishiba ukuti abatungwa uku intungurushi sha bena fyaro barabakimfya, na bakaramba babo bakosha urupaka pari boo." ⁴³Rero takyakabere muri iinshira kuri mweba. Onse uukofwaya ukukira ababiyo abe umusha wa babiyo, ⁴⁴na onse uufwaya ukuba uwa ntanshi muri mweba afwire ukuba umusha wa bonse. ⁴⁵Pantu umwana mwaume wa muntu taishire pakuti baremubombera, rero mukubombera, nokupera umweo wakwe ukuba ipusukiro ku bengi. ⁴⁶Baishire ku Yeriko. Iryo barefuma mu Yeriko pamo na bakonshi bakwe ne

bumba irikaramba, umwana mwaume wakwa Timeyasi, Batimeyasi, impofu karomba, aikere pambari yanshira.
⁴⁷Iryo aumfwire ukuti ni Yesu umwina Nazareti, atendeke ukupunda ati, "Yesu, umwana mwaume wakwa Davidi, mbererni uruse. ⁴⁸Bengi barimukaripire impofu, ukumweba ti ikara tondoro. Rero akiriremo no kutwaririra ukupunda ukukirisha ati, "Yesu umwana mwaume wakwa Davidi, mbererni uruse!"⁴⁹Yesu atarama no kumweba ukuti etwe. Bakutire impofu, abati, "Kosa! Ima! arekukuta." ⁵⁰Aposere ikya kufwara kwakwe pa mbari, no kwima bwangu bwangu no kuya kuri Yesu.⁵¹Yesu amwaswike na okuranda ati, "Nkindo ukofwaya unkukitire nebo?" Impofu ya aswike ati, "Kafundisha, nkofwaya ukubona." ⁵²Awe Yesu arandire kuri yee ati, "Kabiye. Ikiketekero kyobe kyakuposha." Apo pene aribwene na kabiri, no kumukonka munshira yakwe.

Chapter 11

¹Nomba bafikire ku Yerusaremu, mupepi-pepi naku Betifeji ero na Betani parupiri rwa Orife, na Yesu atumine abakonshi bakwe ²no kubeeba ati, "Kabiyeni mumushi urya mparya. rubari nafwe. Ngamwainjiramo, mwarasanga punda uushatara ninwapo. Mumukakure nokundetera. ³Nga umo aranda kuri imwe, 'Kindo mukokakitira ifi? Mufwire ukwasuka ati, 'Imfumu eikoifwaya kabiri ikomibwsesha,'" ⁴Barire nokusanga punda uwakukakwa panse munshira, noku mukakura. ⁵Abatareme imparya barandire kuribo ati, "Kindo mukokita, no kukakura punda?" ⁶Barandire ikyo Yesu abebere, nabantu baribarekere baya. ⁷Baretere punda kuri Yesu no kwanshikapo iminjira yabo, nokureka Yesu aikarapo. ⁸Abenji barekwansa insaru pamusebo, ero bambi imisambo iyo baputwire. ⁹Abatanjire nabasharire barebirikisha, "Nakarebarika! Narumbwe uwaisa mwishina rya mfumu. ¹⁰Ipaaro kubufumu bureisa ubwakwa Devedi! Nakarebarika mumuru umutari. ¹¹Eryo Yesu ainjire mu Yerusaremu nokuya mwitempere kukumona fyonse. Ikyo kyari kyunguro, aire ku Betani nabakonshi twerufu. ¹²Ubushiku bwakonkerepo iryo barefuma ku Betani, ari nensara. ¹³Ukumona Akataramukiraumukunyu uwari na mabura, aireko mukumona nga kwari ikisabo ikiri kyonse, Kabiri iryo afikireko, tasangireko ikiri hyonse kanofye amabura, pantu tayari ninshita ya ma munyu. ¹⁴Arandire kumukunyu, "Takwakabe ukarya icitwaro kuri iwe nakabiri," ninshi nabakonshi bakoumfwa. ¹⁵Baire ku Yerusaremu, eryo atamfishe abamakwebo mwitempere. Afuramwine amateburo yaba makaabu eryo nefipuna fya bakashitisha wa nkunda. ¹⁶Tasuminishe uuri onse ukusenda ikingashitishiwa ukufuma mwi tempere. ¹⁷Abafundire ati, "Bushe takyarembwa, ukuti inganda ikaba ninganda yamapepo iya fyarofyonse"? Rero mwaisangura ikinka ryafipondo." ¹⁸Bashimapepo bakaramba na bakaremba baumfwire ikyo Yesu arandire, kabiri bapanjire inshira yakumwipairamo. Bakitire ikyo pantu baremutiina ikyo ukusambirisha kwakwe kwaripapwishe abenji. ¹⁹Iryo kyari ikyunguro barifumine kumusumba urya. ²⁰Iryo bareya urukyeru, bamwene umukunyu nauma onse. ²¹Petero aibukishe amashiwi yakwa Yesu nokuranda ati, "Kafundisha, Roresha! Umukunyu watipire waryuma. ²²Yesu aasukire ati, "Kyetekerene Resa." ²³Nkomweba ikine ukuti nga umo aebe urupiri uru ati, 'Ima kaipose muri bemba,' ukwabura ukutwishika rero aketekere ati ikyo arandire kiri nokukitika, Resa akamukitira ikyo. ²⁴Eryo nkomweba: Kyonse ikyo mwaromba, sumineni ukutira namupokerera, nakyo kikaba kyenu. ²⁵Iryo murepepa mufwire ukwerera abanenu, pakutira Tata wamumuru akamwerere kufirubo fyenu." ²⁶Rero ngatamureerera, wishinwe wamumuru takamwerere ifirubo fyenu. ²⁷Babwekeremo ku Yerusaremu. Iryo Yesu arenda mwitempere, bashimapepo, bakaremba eryo nabaciroro baishire kuri o. ²⁸Barandire kuri o, "Maka nshi ayo mwakwata aya kukita ifi fintu, eryo kabiri nani akupera ayo amaka aya kukita ifi fintu?" ²⁹Yesu arandire kuribo, "Naramipusha iripusho. Ngyebeni naine naramweba amaka mbomfya ukukite ifi fintu. ³⁰Bushe urubatisho rwakwa Yowane, rwafumine kuri Resa nangu kubantu? Ngasukeni." ³¹Baranshenye nokutarikana ati, "Ngatwaranda ati 'Yafuma kumuru,' araranda ati, 'Kinshi mushamusuminina? ³²Ngatwaranda ati nikubantu,'... . 'Baretina abantu pantu bonse barisumine ati Yowane ari ni kasesma. ³³Eikyo bamwasukire ati, "Tatwishibire." Yesu nao abebere ati, "Kanshi naine ntamyebe amaka mbogya ukukite fifintu.

Chapter 12

¹Iryo Yesu atampire ukufundira mumirumbe. Asosa ati, "Umuntu arimine ibara ryamyangashi, ashingurushako no rubango. Aimbiremo ne kirindi cakukaminamo nokuurako no rupungu. Kabiri aripere kubarimi nokuya kumbi. ²Kabiri panshita yakusepa ifisabo, aritumine umusha kubarimi ukuti apokeko ifisabo fye bara ryamyangashi kubarimi. ³Nomba abarimi bamwicete, nokumuma, nokumubwesa iminwi nkutwa. ⁴Kabiri atumine umusha umbi uko bari, naye bamusompere kumutwi ero bamusowa bubi bubi. ⁵Atumineko nomunankwe, naye barimwipeye. Bamo bari kubacusha munshira imoine, ukubapuma nokubepaya. ⁶Ashereko no muntu umo uwakutuma, umwana mwanarume uyo atemenwe. Naye arimutumine pakurekesha kuntu bari. Atire, 'Bakakindike umwana wangi?' ⁷Nomba balya abarimi barisoshenye abati, "Uyu nimpayani. Iseni, tumwipaye nekyabupyani kube kyesu. ⁸Awe barimwikete, nokumwipaya nokumuposa kunse yebara. ⁹Pari iki, umwine bara akakita shani? Akesa onaura abarimi nokupera ibara kuri bambi. ¹⁰Bushe tamwaberenga ikyarembwa ikii? 'iribwe iryo bakakura basurire ryakwikasha pe tungi. ¹¹Iki kyafumine kuri shikuru, kabiri kipesha amano kukinso kyesu.'" ¹²Panuma ya iki abakaramba abena Isreali batampire ukufwaya inshira yakwikatiramo Yesu pantu barishibe ukuti asosere iyi mirumbe pamurandu wabo. Nomba barikutina cinkupiti wabantu. Epakumusha baya icyeye. ¹³Iryo batumine aba Farise nabena Herodi bamusembereke kukyebo. ¹⁴Nabo pakufika, barandire kuri ena, "Kafundisha twarishibo kuti muri ba kine kabiri tamutina umuntu nangura umo; pantu tamwakwata umunkishanya kubantu. Mufunda ikine kukinso kyakwa Resa. Bushe tufwire ukupere misonko kuri Kaisare? Nangura twirapera? ¹⁵Rero Yesu pakwishiba ubumimunda bwabo asosere ati, "Kishi mukonjesesha? Ndetereni indarama njibone." ¹⁶Epakutwarira Yesu indarama imo. Elyo abepusha ati, "Bushe ikimpasho iki ne kirembo fyakwanani?" Nabo bamwakura ati, "Fyakwa Kaisare." ¹⁷Yesu abasukire ati, "Ifyakwa Kaisare pereni kuri Kaisare nefya kwa Resa pereni kuri Resa." Awe barisungwike. ¹⁸Eryo nomba aba Saduki, abaresosa ati, "Takwaba ukubuka, baisa kuri Yesu. Bamwipusha abati, ¹⁹"Kafundisha, Mose aturembere ifwe, nga kyakuti umuntu nga afwa asha umukashi, rero ukwabula umwana, munyina apyane umukashi, Kabiri munina amu fyariremo umwana. ²⁰Kwari zbamyina kine rubari, uwakubarirapo aryupire napakufwa, tashiremo umwana. ²¹Eryo bammupyene kuwa kibiri nokufwa, tashiremo umwana, nowa kitatu nao ifyo fine. ²²Aba bonse kine rubari tabashiremo umwana nangura umo. Napakurekeresha namayo arifwire. ²³Pakubuka, kwabafwa uro bakabuka, akaba mukashi wakwa nani pari abo? Pantu abo bonse kine rubari bari kumwita ati mukashi wabo. ²⁴Yesu abebere, "Bushe tepari iki mwarubira, pakukana ishiba ikyarembwa nangura maka yakwa Resa? ²⁵Pantu iryo babuka kubafwa, tabopa nangura ukupwa, nomba bari ngaba Malaika ba mumuru. ²⁶Rero ukuringana nabafwa ababushiwa, bushe tamwaberenga mukitabo kyakwa Mose, pa kimpukusa, ifyo Resa amwebere ati, "Nine Resa wakwa Abrahamu, kabiri Resa wakwa Isaka kabiri Resa wakwa Yakobo? ²⁷Pantu ena te Resa wabafwa ni Resa waba mweo. Mwariruba apakaramba. ²⁸Umo pari bakaremba aishire aumfwa uko bareipushanya; eryo aumfwa ifyo Yesu abasukire bwino. Amwipusha ati, "Rifunde nshi iryacindamisha pari yonse?" ²⁹Yesu ayasukire ati, "Iryakutampirampo niri iryakuti, 'Umfewa, we Isreari, Shikuru Resa wesu, ee Shikuru umo mpoo. ³⁰kabiri uretemwa Shikuru Resa obe, kumutima obe onse, nakumupashi obe onse, naku mano yabo yonse.' ³¹Iryakonkapo ryakutira, 'Uretemwa munonko ngefyo waitemwa wemwine.' Takuri ifunde rimbi iryakira pari aya nakarya. ³²Karemba arandire, "Kisuma, Kafundisha! Mwasosa ikishinka ukuti Resa umo, kabiri takwaba nangura umo uwacira pari ena. ³³Kanshi kumutemwa kumaka no kumucetekera kumano yobe yonse, nokutemwa umubiyo nga wemwine nefi fyarikira pari fyonse ifyokiyewa fya musumba na marambo." ³⁴Iryo Yesu pakumona ifyo ayaswike namano, amwebere ati, "Tauri ukutari no bufumu bwakwa Resa." Kabiri takwari nangura umo uwakumwipushapo ikipusho nakabiri. ³⁵Kabiri Yesu pakusambirisha mung'anda ya mapapepo, abepwishe ati, "Kinshi bakaremba basosera ukuti Kristu nimwana Devedi? ³⁶Devedi umwine asosere mumupashi wamushiro, ati, 'Shikuru asosere kuri Shikuru, wangi, 'ikara kukuboko kwakuryo kwangi pantu nkateka abarwani bobe ikyakubikapo amakasa yobe.'" ³⁷Devedi umwine ewamwitire ati, 'Shikuru,' kanshi aba shani umwana wakwe? Na kinkupiti wabantu baramukutika nensansa ishinji. ³⁸Yesu mumasambirisho Yakwe asosere, "Kyenjereni kuri bakaremba, abatemwa ukwendauka nabafwara neminjira iitari nokuposhiwa mufisankano, ³⁹nokwikara pafina fyabukindamimumashina koka nefya kuba wamina nomukinshi pafya mitebeto barira. ⁴⁰Bamukanshiwa namayanda, nokusarika amasari ayatari pakurenga abantu babamone. Aba bantu bakakandwa apakaramba. ⁴¹Eryo Yesu aikara aparungeme nekipao mung'anda yamapepo; aretamba kinkupiti wabantu abareposa indarama mukipao. Bambi abafyuma bareposamo ishinji. ⁴²Eryo mukamfwirwa umo umubusu abikiremo utunya mpuku tubiri utwakyepesha, utwaringana ukufina na peni. ⁴³Aitire abakonshi bakwe nokubeba bena, "Nkomweba ikine kine nati, uyu mukamfwirwa umubusu aposeremo ukukira bonse abareposamo indarama mu kipao.

⁴⁴Pantu bonse ababikiremo indarama bafumishe pafinji ifyo banonka. Rero uyu mukamfwirwa afumishe pafya bukyushi bwakwe, natura indarama shakwe isho engekariramo.

Chapter 13

¹Kiye Yesu arefuma mu ng'anda ya mapepo, umukonshi wakwe umo amweba ati, "Kafundisha, bona amabwe ubune na makure ayabune!" ²Arandire kuri yee ati, "Bushe wa bona amakure aya karamba? Ara tapakashare iribwe pa muru wari biye kikonaikeye kyonse." ³Iryo aikire parupiri rwa Olife aparungatene ne ng'anda ya mapepo, Petero, Yakobo, na Andereya bamwipushe ati, ⁴"Tweniko, ni nshita ndo ifi fintu fikakitika? Fishibiro ndo ifyakuti fyaraswa fifikire?" ⁵Yesu atampire ukurabeba ati, "Mukokyengera bekabepa na umo. ⁶Abengi bakesa mwi shina ryandi abati, "Ni nebo wine, no kubepa bakarabepa abantu abengi. ⁷Iryo mukaraumfwa inkondo ne nturubunndi sha nkondo, mwikatina, pantu ifi fintu firi no kufikirisha, rero ukupwa kwa kyaró ni nshi takurati. ⁸Pantu umushobo umo ukemina umushobo ubiye, no bufumu bumo bukemina ubufumu bubiye. Mukaba ifinkukuma munkyende ishingí, ne dipowe, nefi fyonse fikaba fye kitendekero kya bukari. ⁹"Murekukengera. Pantu bakaramitwara mufirye, bakaramyuma ifikoti mu ma synagoge. Mukatarama pari ba mushika na pari basha mfumu pa murandu wandi, epakuti mureba bakambone bandi kuri boo. ¹⁰Rero imbira nsuma kano yatara yabirikishiwa mu mishobo yonse. ¹¹Iryo bakamikata ku kumiruburusha, mwikarasakamana umwakurandira. Pantu panshita irya, mukarasosafye ifyo nkaramirangirira; teimwe mukararanda, rero ni Mupashi wa Mushiro akararanda. ¹²Indume ikepasha indume inankwe, na wishi nao akepisha umwana. Abana bakemina abafyashi babo no kubepisha. ¹³Bonse bakamipata pa murandu we shina ryandi. Rero uukashipikisha mpaka naku mpera, eukapusuka. ¹⁴"Iryo mukabona ikintu kya bonaushi ikyakipesha mano ikyaba apo kishiri no kuba," (lekeni uukobelenga eshibe) ¹⁵"lekeni abo abari mu Yudea babutukire ku mpiri, lekeni uyo uuri pamutenge wa ng'anda eikira ku kubura ifya mu ng'anda yakwe no kubura ifiri fyonse ukufifumya panse, ¹⁶no uukaba mwibara ekabwerera ku kubura umukansu wakwe. ¹⁷Rero abakaraonsha abana ebakashama na bakaba pabukuru munshiku shirya! ¹⁸Mure pepa pakuti ifi fintu fikakitika mu mupepo. ¹⁹Pantu shonse shikaba ni nshiku shama kyushi, ayashatara ayabako ukufuma na mukutampa, iryo Resa abumbire ikyaro, ukufika na nomba, iyo, nangu na kabiri takwakabepo. ²⁰Nga kyakuti Shikulu takepifyeko isho nshiku, nga teti kupusuke umuntu. rero murandu wa basontwa, abo aboasara, yakefeshako inshiku. ²¹Eryo umo nga aranda kuri mwebó ati, "Bona Kristu ari kuno!" nangu 'Bona, urya ali mpo!' Mwikasumina. ²²Pantu pakema ba Kristu abengi ababufi na ba kasesema ba bufi bakaboneka no kumipera ifirangiriro ne fipisha mano ifya kubwenako, nga kyakuti firifye bwino, na basarwa bene bengabepwa. ²³Beni abakukengera! Ndimyebere rimo fyonse ribera iryo inshita tairafika. ²⁴"Rero mu nshiku isho iryo uburanda burya burepwa, 'akasuba kakafita fititi, umweshi nao ukareka ukubarika, ²⁵intanda shikapona ku muru, na maka aya kumuru yaka sunkana.' ²⁶Eryo bakabona umwana mwaume wa muntu uko akoisa ukufuma mu makumbi na maka ayakaramba no bukata. ²⁷Eryo akatuma ba maraika na koronganika abasarwa ukufuma ku tupinda tune, ukufuma apapera ikyaro no muru. ²⁸Sambirireni ukufuma ku mukunyu. Iryo rinefye imisambo yaremba no kupuruka amabura, ninshi mwishibe ukuti urusuba ruri mupepi. ²⁹Naimwe bene, iryo mukabona ifi fintu fikokitika, mukeshibe ukuti ari mupepi, paramineni ku mishi. ³⁰Nko myeba ikine kine inkuro ino tayakapite kano ifi fyonse fikatare afikitika. ³¹Umuru ne kyaró fikapita, rero amashiwi yandi tayakapite. ³²Rero ukwishiba ubushiku ne nshita, takwaba nangu umo uwaishiba, nangu ni ba maraika ba mumuru tabaishiba, nangu fye Mwana umwaume, rero kanofye Tata. ³³"Murekengera! Akuroreni, pantu tamwaishiba iryo inshita iyo ikafikirapo. ³⁴Kyaba nga umuntu uwaya parwendo-asha ing'anda yakwe ne bara aseekesha fyonse ku babomfi bakwe, no kubasontera kira muntu umurimo wakwe akarabomba, na konkomesha karinda wa mpongoro ukurora. ³⁵Kanshi murerora pantu tamwaishiba iryo umwine wa ng'anda akabwera; nga kyunguro, nangu bushiku pakati, neryo pari mukorwe mutanshi, atemwa pamakyakya. ³⁶Nga kyakuti aisa mipumikisha, eka misanga muri muturo. ³⁷Ifyo nkomyeba mwebó nkoeba bonse: Roreni!"

Chapter 14

¹Awe kwashere inshiku shibiri iryo inshiku nkururu ye pasaka ninshi tairati ifike rintu barerya ikya kucirira no mutebeto wa mukate uusha tutumuka. Bashimapepo bakaramba pamo na bakaremba barefwairisha inshira ya bukengeshi iya kwikatiramo Yesu no kumwipaya. ²Pantu baresosa ukuti, "Pamutebeto tepo, rimbi kuti paisaba ikimfurunganya pakiti ka bantu." ³Kabiri iryo ari ku Betani mu ng'anda ya kwa Simoni uwa fibashi, ninshi nakontamina pe teburo, eryo kwaishire namayo kuri ena ninshi nasenda no musashi wa mafuta ya menshi ayengashitwa napa mutengo uukuru, aya nardi ayabeka. Namayo epakutoba umusashi wa mafuta ara pongorwera napa mutwe wakwa Yesu. ⁴Rero bamo barifurirwe. Batampire ukuirishanya abati, "Murandu uwarenga akite ubu boni?" ⁵Aya amafuta yaringire ukushitisha pa ndarama ishingishakira pamyanda amakumi yatatu, nokuya pera kuba busu." Kabiri batampire ukwebaura na mayo. ⁶Rero Yesu epakusosa ati, "Musheni eka. Kinshi mukomupatikisha? Nakita ikyarungama kuri ine. ⁷Pantu aba busu mwaba nabo ryonse, na ryo nse iryo mwakabira kuti mwakita ikisuma kuri bena, nomba ine nshakuraba naine ryonse. ⁸Na mayo nakita ikimuyamine ukukita. Nansubira rimo umubiri wangi pakuya mukukishikwa. ⁹Ndemweba ikine kine nati, ukuri konse imbira nsuma ikabirwa pano isonde, iki na mayo akitire kikarandwapo, kukuba ikya kumwibukisha." ¹⁰Eryo Yuda Iskarioti, umo pabekumi rimo nababiri, aire kuri bashi mapepo mukaramba pakuti amupose kuri bena. ¹¹Iryo ba shimapepo mukaramba baumfwire ifi, barimutemenwe apakaramba no kupanga ukumupera indarama. Atampire ukufwaya inshira yakuti enga muposeramo kuri bena. ¹²Napabushiku ubwa kubarirapo ubwa kurya umukate uushatutumuka, rintu barepekanya ukupera irambo kukyukikirira, abakonshi bakwe epakusosa kuri Yesu, "Nikwi murefwaya tuye mukupekanya, pakuti yurye ikyakukikirira?" ¹³Yesu epakutuma abakonshi bakwe babiri no kubeba ati, "Kabiyeni mumusumba, mwarasanga umwaume uusendere umutondo wa menshi muye muku mukumanya. Mumukonke. ¹⁴Umo areyaingira mu ng'anda, emo mureya mwarasanga umwine wa ng'anda mumwebe ati, "Kafundisha asosa ati, "Nge ng'anda ya mupure wangi iya bweni umo ine nabakonshi bangi twararira ikyakukikirira irikwi?" ¹⁵Naye areya muranga umuputure uukaramba uwa answa bwino uwa pamuru eo apekenye. Emo mutupekanishe." ¹⁶Abakonshi epakutampa ukuya ku musumba. Basangire ninshi fyonse nafipekanishiwa nga fintu asosere kuri bena, no kupekanya ikyakukikirira. ¹⁷Iryo iryo kyaba ikyunguro, eryo Yesu aishire na bakonshi bakwe ikumi na babiri. ¹⁸Rintu ba andamene peteburo ninshi barerya, Yesu asosere ati, "Nde mweba ikine kine nati, umo pari mwebo turerya nenu arenkana." ¹⁹Nomba bonse baikatwa no bukunkwa, nokwamba ukubushanya umo na umo nokuranda kuri ena, "Ikinefye ine teine." ²⁰Yesu epakubasuka bonse ati, "Ni umo pabekumi nababiri, umo uo naratobera nankwe umukate mu mbare. ²¹Pantu kyarirembwa pari ena ukuti Umwana wa Muntu ari no kumuposa. Kyaburanda ku muntu uyo uurekana Umwana wa Muntu no kumuposa! Nga kyamuwamine ukukana fyarwa." ²²Kirya bakiri barerya, Yesu abauro umukate, aupara, no kuupatara. Abapera bonse ati, "Ryeni iki. Mubiri wangi." ²³Kabiri abura ikikare, atasha, no kubapera, ati nwenimo eryo bonse banwamo. ²⁴Epakubeba ati, "Uyu muropa wangi uwa kipangano kipya, umuropa uuresumina pa bantu abengi. ²⁵Nkomweba ikine kine nati, Nebo nshakanwe nakabiri ikisabo kya kibweshwa mpaka ubushiku bukafike iryo nkanwa kipya kipya mu bufumu bwa kwa Resa." ²⁶Iryo baimbire urwimbo rwa kutasha, baire kabiri ku rupiri rwa Miolife. ²⁷Yesu epakubeba bonse ati, "Imwe bonse mureipununa, pantu efyo kyarememberwe, 'Nkakoma umukemi ne mpanga shikasarangana." ²⁸Rero pakubuka kwangi, Nebo nkamutangirira ku Gariri." ²⁹Petero epakwasuka ati, "Nangura aba bonse baipunune, nebo nshaipunune." ³⁰Yesu epakumwasuka ati, Nkokweba ikine kine nati, rero-rine, buno bushiku-ribe mukorwe tararira imiku shibiri warankana imiku shitatu." ³¹Kabiri Petero amwasuka ati, "Kyawama ukufwa naimwe, Nebo nshakukane." Nabo bapangire ikipangano kimo kine. ³²Eryo nomba baire ku nkende yareitwa Gethsemani, Yesu epakusosa ku bakonshi bakwe ati, "Ikareni pamopene iryo nkopepa." ³³Yesu epakusenda Petero, Yakobo, na Yowane aya nabo pamo eryo atampire ukuranguruka no kusakamana apakaramba. ³⁴Epakubeba ati, "Ku mutima wandi kwafitisha apakaramba, ukufikafye na panshita ya mfwa. Shareni pano pene murepepa. ³⁵Narintu airefye akataramukira, Yesu apona panshi nokwamba ukupepa ati nga kya kutira kyarungama pari ino nshita rekeni ubufwayo bwenu bufikire pari ine. ³⁶Eryo asosere ati, "Mwe Tata, mwe Tata, fyonse fyaryanguka kuri imwe. Fumyeni ikikare kuri ine. Mwikita ubufwayo bwangi, rero ubufwayo bwenu." ³⁷Rintu abwere asangire abakonshi bakwe ninshi nabasendama, eryo asosere kuri Petero ati, "Petero, naurara? Bushe teti upepe pa nsa imo?" ³⁸Akumona no kupepa pakutira wiponena mwitunko. Umupashi naupimpa, rero umubiri wena nautondobara." ³⁹Kabiri aribwereremo ukuya kukupepa, nokubomfya amashiwi yamo yene. ⁴⁰Iryo rintu abwerer nakabiri, asangire bonse nabarara, pantu amenso yabo yarifnina. Tabaishibe nekya kumweba. ⁴¹Eryo abwerere umuku waitatu abebere bonse ati, "Na nomba mukiri mukiri namurara mukiri muretusha? Kisuma inshita naifika. Moneni! Umwana wa Muntu nabamushitisha ari muminwi yaba rwani. ⁴²Bukeni, tureyeni. Moneni, umo

uwaranshitisha ari mupepi."⁴³ Akiri areranda iki, Yuda uwa bekumi na babiri, ninshi nakinkupiti wa bantu aremukonka na manga ne nkoto, abafumine kuri bashimapepo bakaramba, bakaremba, na bakiroro. ⁴⁴Nomba umusangu wakwe epakubapera ikya kumwishibirako, ati, Umo uo ndetomona euyo wine. Mumwikate mumusende ukutari mu mubike na mukifungo." ⁴⁵Na rintu Yuda afikire bwangu bwangu aire kuri Yesu no kusosa ati, "Kafunndisha"no kumutomona. ⁴⁶Eryo baikete Yesu no kumusenda. ⁴⁷Rero umo uwaimine mupepo napo bari aimishe urupanga no kukwempa ukutwi kwa mushirikare uwa fumine kuri bashimapepo bakaramba. ⁴⁸Yesu epakubeba ati, "Bushe mwishire kwati nipa kipondo, namusenda na mapanga ne nkonto pakuti munjikate?" ⁴⁹Iryo naimwe inshiku shonse no kufunda parwarara mu ng'anda ya mapepo, tamwanjikete,. Nomba iki kyafikira pantu ikyrembwa kifwire ukufikira." ⁵⁰Na bakonshi abari na Yesu baributukire nokuya baya. ⁵¹Eryo umwana umo umwaume, uwafwerefye umwingira uwamufimbire umubiri onse, atampire ukukonka yesu. ⁵²Epakumwikata kubaume nokusha umwingira abatuka asharafye umuneke. ⁵³Epakutwara Yesu kuri shimapepo mukaramba. Epakumushinguruka kuri bashimapepo mukaramba, abakaramba pamo na bakaremba. ⁵⁴Nomba Petero epakukonka Yesu akataramukira, kipi kipi no rubango rwa ng'anda yakwa shimapepo mukaramba. Aikara अपरि abashirikare, abare onta umuriro pantu kwari ukwatarara. ⁵⁵Nomba bashimapepo bakaramba pamo na bakiroro wa mafunde batampire ukufwairisha pamurandu wakwa Yesu pakuti bamwipaye. Rero tabasangire inshira nangura imo. ⁵⁶Pantu bambi batampire ukupera bunte bwa bufi, rero tafyaresuminishiwa. ⁵⁷Bamo bareiminina no kushinina Yesu ubunte bwabufi; basosere abati, ⁵⁸"Twarimumfwire areranda ati, 'Nkabongorora ing'anda ya mapepo iyakurwa ne minwi nokuikura munshiku shitatu ukwabura ukubomfya iminwi.'" ⁵⁹Nobu bunte tabwaumfwikire. ⁶⁰Shi mapepo mukaramba pari bo aiminina aipusha Yesu ati, "Bushe taureyasuka? Pantu aba bantu barekushinina?" ⁶¹Ena arifye tondoro ukwaburo ukwasuka nangu kimo. Nakabiri shimapepo mukaramba epakumwipusha ati, "Bushe niwe Yesu, Umwana mwaume uwa baparwa?" ⁶²Yesu amwasuka ati, "Niwe wine; kabiri ukamona uko Umwana wa Muntu akekara ku kuboko kwa kuryo mu maka nokwisa mu makumbi ya mumuru." ⁶³Shimapepo mukaramba epakurepura isaba no kusosa ati, "Nakabiri murefwaya inte?" ⁶⁴Namumfwa ifyo areponta. Kinshi mwarakita?" Bonse batampire ukumukankamba abati, aringirefye ukufwa. ⁶⁵Bambi batampire ukumusa amate no kumufimba pa menso no kumupuma no kumweba ati, "Sesema!" Bakiroro epakusenda no kutampa ukumuma. ⁶⁶Iryo Petero ari pambari yakifuro, kwaishire umubomfi na mayo uwafumine kuri shimapepo mukaramba aisa apo ari. ⁶⁷Na mayo epakumona Petero areonta umuriro, no kumurekeshisha eryo amwipusha ati, "Naiwe wari no mwina Nazarene, Yesu." ⁶⁸Nao epakukana iki, ati, "Nshishibe nangu kumfwa ikyo urerandapo." Apopene afumina kunse yamushi. Eryo mukorwe arira. ⁶⁹Rero na mayo umusha arimumwene nokweba bonse abaiminine parya ati, "Uyu nao ni umo pari bo!" ⁷⁰Nakabiri akana. Panuma yakashita akanono bonse abaiminine parya अपरि Petero baramwipusha ati, "Ikishinka naiwe wari nabo, naiwe wine uri mwina Gariri." ⁷¹Rero atampire ukuishamika no kurapa "Nebo uyu muntu murerandapo shimwishibe." ⁷²Awe namukorwe arira umuku wakibiri. Eryo Petero aibukisha amashiwi ayo Yesu amwebere: "Ribe mukorwe tararira umuku wa kibiri, warankana imiku itatu," nokupona panshi arira.

Chapter 15

¹Urukerokero, abakaramba baba shima pepo barikorongene capamo nabakaramba na bakaremba nabashikirye bonse aba ba Yuda. Eryo bakakire Yesu nokumufumyapo. Bamupere nakuri Pirato. ²Pirato arimwipwishe ati, "Niwe mfumu yaba Yuda?" Nao arimwaswike ati, "Nauranda." ³Abakaramba ba bashima pepo bashinine Yesu ifintu ifingi. ⁴Pirato arimwipwishe nakabiri, "Bushe taureasuka mona ifintu ubwingi ifyo bakokushinina!" ⁵Rero Yesu taasurekire Pirato, na iki kyarimupapwishe. ⁶Nomba panshita ya kyakukirira, Pirato arebafumishapo uwakakwa umo, uwakakwa uo barombere, ⁷kwari no mwaume barekuta Barabas mukifungo ukwari no murandu wakwipaya iryo kwari bucipondoka. ⁸Ikintu bwingi kyaishire kuri Pirato no kutamba ukuromba ukubabombera ifyo arekubomba mukare. ⁹Pirato aribasukire nokuranda ati, "Bushe mukofwaya imikakwire imfumu yaba Yuda?" ¹⁰Pantu arishibe ukuti nipamurandu warupato epo abakaramba baba shima pepo baperere Yesu kuri ena. ¹¹Rero abakaramba ba bashima pepo bapatikishe ikintu bwingi ukubirikisha ati Barabas eo bakakure Yesu teo. ¹²Pirato aribaswike nakabiri nokuranda kuri boo ati, "Kindo ine inkobomba ne Mfumu yaba Yuda?" ¹³Baryaswike nakabiri ati, "Mutanikenifye!" ¹⁴Pirato arandire kuri boo ati, "Bubi ndo uyu akita?" Rero baribirikishe imiku iyafurire. "Mutanikenifye!" ¹⁵Pirato arefwisha ukusekesha ikintu bwingi, eikyo akakwire Barabas kuri boo. Aropaura Yesu ero amupera namukumutanika. ¹⁶Abashirikare bamutwere murubansa rwa kirye (emukutira umusumba ukuru uwa buteko), eryo bakorongene bonse abashirikare bamukirye. ¹⁷Bafwika Yesu insaru yakukashikira, nakabiri bamupikwirire ikisote kya minga nokufwika. ¹⁸Batampire ukumutotera nokutira, "Kanabesa, Imfumu yaba Yuda." ¹⁹Bare kumupopera itete ku mutwe wakwe noku musakira amate. Baire kumakufi yakwe nabo bafukeme panshi mupepi nao. ²⁰Iryo barekumupumya, bafurire kya kufwara kyakwe ikyakashikira nokumufwika ifyakufwara fyaboo, eryo bamutwara nakukumutanika. ²¹Umwaume umo, Simoni waku Cyrene, arefuma mu kyonde (ari wishi kwa Arexanda na Rufus), nabo bamupatikishe ukusenda umusaraba wakwe. ²²Abashirikare batwere Yesu kunikyende iyo beta Golgota (ikyarondorwerwe ati "inkyende ya Ngosero"). ²³Bamupere umwangashi uwasankanishiwamo myrrh, rero tanwine. ²⁴Bamutanike Yesu na kwabanya ifya kufyara fyakwe kuku baka pakuti bomone kasurunshi ako mushiri ka ari nokusenda. ²⁵Kyari pa nshita yabutatu iryo bamutanikire. ²⁶Pakusuminishanya bamurembere ubupingushi, "Imfumu yaba Yuda." ²⁷Bamutanike no tupondo tubiri, kamo kukuryo nakambi kukipiko. ²⁸Irembo ryarifikirishe ireranda ati, "Aperwe pamo nababura ifunde." ²⁹Bonse abarepita barekumutuka, bapukumya imitwe yabo no kuranda ati, "Awi! weungonaura inganda ya mapepo kurikura inshiku shitatu, ³⁰ipusushe wemwine no kukiruka ukufuma pa rupanda!" ³¹Munshira imbi abkaramba ba bashima pepo baremupumya nabo bari nabo, pari bakaremba, no kuranda ati, "Arekuposusha bambi rero tare ipususha umwine. ³²Rekeni Kristu, Imfumu yaba Yuda, ikiruke ukufuma parupanda, pakuti tubone no kusumina." Bonse abo atanikwe nabo baremusarura. ³³Panshita iyarenga mutanda, infifi yafimbire ikyaroy kyonse mpaka uufika panshita yarenga pabura. ³⁴Panshita yarenga pabura Yesu aririre ishiwi irikuru, "Eroi, Eroi, lama sabakatani?" Ikyapiribwirwe ati, "Mwe Resa wandi, mwe Resa wandi, kindo mwandekeresesha?" ³⁵Bamo abataramba baumfwire amashiwi yakwe nokuranda ati, "Boneni, akokuta Eriya. ³⁶Umuntu umo abutuka, abika umwangashi ku mwepu, aubika kwitete, no kuopera kuri ena ukuti anwe. Umwaume arandire ati, "Rekeni tubone nga Eriya akoisa mukirusha panshi." ³⁷Eryo Yesu aririre ishiwi irikuru nokufwa afwa. ³⁸Ikisaru kya mwi tempere kyarirepukiremo pabiri ukufuma mumuru ukufika panshi. ³⁹Eryo umukaramba waba shirika uwataramene no kuroresha Yesu abwene ukuti afwa muri iyi inshira, arandire ati, "Kishinka uyu ari Mwana wakwa Resa." ⁴⁰Kwari nabanakashi abarekumwena apatari. Paribo pari Mariya Magadara, Mariya (nyina wakwa Yakobo mwaike na Yoses) na Salome. ⁴¹Iryo ari mu Gariri barimukonkere no kumupyungira. Abanakashi abengi nabo barishire kuri ena ku Yeresarusamu. ⁴²Iryo ikyunguro kyaishire, pantu kyari bushiku bwa kupekanya, bwari, bushiku bwa kutangirira isabata, ⁴³Yosefu uwa ku Arimateya aishire kurya. Ari uwakindikwa mwibumba rya bashika uwarekurora Ubufumu bwakwa Resa. Aire kuri Pirato mukushipa nokuromba umubiri wakwa Yesu. ⁴⁴Pirato aripupukire ekyo Yesu arifwire akare; akutire umukaramba waba shirikare nokumwipusha nga Yesu nafwa. ⁴⁵Iryo Pirato asambirire kumukaramba waba shirikare ati Yesu nafwa, apere umubiri kuri Yosefu. ⁴⁶Yosefu aishire ne nsaru. Arimuburire amukirusha parupanda, amupomba mu nsaru, no kumurarika mikirindi kyaputwirwe ku kiribwe. Eryo akunkurwishishepo ikiribwe pa mwenshi wa kirindi. ⁴⁷Mariya Magadara na Mariya nyina wakwa Yoses babwene inkende uko bashikire Yesu.

Chapter 16

¹Iryo Isabata ryapwire, Maria Magadara, Maria nyina kwa Yakobo, na Sarome bashitire ifya nunkira eryo bairesuba Yesu pa mubiri. ²Urukerokero pa bushiku bwa ntanshi ubwakutendeka umurungu, baire ku manda iryo iryo akasuba katurire. ³Awe bararanshanya abati, "Nani waratufumisha ikiribwe pa mwenshi wa manda?" ⁴Iryo bainwine amenso, ba mwene iribwe barikunkurusha, pantu ryari irikuru nganshi. ⁵Eryo baingire mu manda bamwene umurumendo nafwara ikya kubuta, naikara ku kuryo, awe baripapire. ⁶Asosa kuri bena, "Mwipapa. Murefwaya Yesu umwina Nasareti, urya bapopere. Nabuka! Tari kuno. Roresheni apo ba murarike. ⁷Rero kabiyeni, kebeni abakonshi na Petero, 'Aremutangirira ku Gariri. Awe mukamumona nga firya fine amwebere.'" ⁸Eryo bafumine no kubutuka ukufuma ku manda: bari tutuma no kupapuka. Tabarandire ku uuri onse nangu kimo pantu barekutina saana. ⁹[Ku kutampa kwa bushiku bwa ntanshi ubwa murungu, panuma nabuka, amoneke intanshi kuri Maria Magadara, uyo atamfishemo inguru kine rubari. ¹⁰Aire nokweba bonse abari nankwe, iryo barerosha no kurira. ¹¹Baumfwire ati ari uwa mweo nakabiri no kuti arimonekere kuri ena, rero tabasumine. ¹²Panuma ya ifi fintu amonekere mu musango uwapuasana ku bantu babiri iryo bareya mu mishi. ¹³Baire nokweba abshere abakonshi, rero ta babasumine. ¹⁴Yesu pakurekeresha amonekere ku bekumi rimo nababiri iryo barerya, abakaripire pakuna sumina na bunkosa mitima bwabo, pantu tabasumine abo abamumwene panuma nabuka kubafwa. ¹⁵Arandire kuri bena, "Kabiyeni mu kyar, no kubire mbira ku kibumbwa kyonse. ¹⁶Uyo uwasumina no kubatishiwa akapusuka, rero uwakana ukusumina akasekwa. ¹⁷Ifi fisungusho fikakitika nabo bonse abasumina: Mwishina ryandi bakafumye inguru. Bakarandira mu ndimi ishitya. ¹⁸Bakatora insoka ku minwi shabo, eryo ngabanwa kyonse ikipaya, takya kabakene. Bakatambarika amaboko pa barwere, nabo bakapora." ¹⁹Panuma shikuru aranda nabena, arisenderwe mu muru no kwikara ku kuboko kwakuryo ukwakwa Resa. ²⁰Abakonshi baire no kushimikira konse, na Shikuru arebomba nabo no kushininkisha ikebo mu fisungusho ifyo barekita.]

Luke

Chapter 1

¹Abengi barisenderwe mu murimo wakubika pamo ifintu ifingi ifya fikirishiwe kuri bo, ²pamo ngefyo fyapatire kuri fwebo kuri bonse abafumine pakubara bari bakambone kufyo babwene na menso nababomfi ba shiwi. ³Kyaboneke ikisuma kuri nebo, pamurandu wakuti nimona fyonse ukufuma pakutendeka, ukuremba ifyatantikwa pari web, we mukindami Teofiri, ⁴pakuti wishibe ifintu bakufundire. ⁵Munshiku sha kwa Herodi imfumu ya bena Yudeya kwari shimapepo uweshina rya Zakaria uwarupwa rwa kwa Abija; Umukashi wakwe ni Erizabeti uwa mu ng'anda ya kwa Aroni. ⁶Bonse bari abakinshinka kuri Resa, bareenda ababura ubwafya no kukonka ifipope fya kwa Shikuru. ⁷Rero tabakwetepo umwana pantu Erizabeti ari ni ng'umba, no kukota barikotere bonse babiri. ⁸Nomba kyaishire ikyakutira Zakaria ari pakinsu kya kwa Resa, arekubaka umurimo wa bushimapepo ngefyo kyatantikwa mu rupwa rwakwe. ⁹Ukukonka ne ntambi shabo ishakusara nishimapepo nshi arabomba, asarirwe ku bengi ukuti engire mu ng'anda ye pepo yakwa Shikuru pakokya urubani. ¹⁰Ibumba rya bantu bonse barepepa panse panshita ya kokya urubani. ¹¹Nomba maraika wa kwa Shikuru amumonera no kutarama ku kuryo paruramba rwa rubani. ¹²Iryo Zakaria amumona, akyushiwa, no kumfwa umwenso. ¹³Rero maraika epekuranda kuri ye, "Witina, Zakaria pantu ipepo ryobe naryumfwika. Umukashi obe Erizabeti akakufyarira umwana. Ukaramukuta ne shina ryakwe Yohane. ¹⁴Ukakwata insansa no kusamwa, na bengi bakanga pakufyarwa kwakwe. ¹⁵Pantu akaba uwapuramo pa kinso kya kwa Shikuru. Takatare anwa umwangashi nangu ifyakunwa ifya kantuka, ukesurwamo na Mupashi wa Mushiro ukufuma munda ya kwa nyina. ¹⁶Abengi abrupwa rwa kwa Israeri bakapiribukira kuri Shikuru Resa wabo. ¹⁷Akarikuya pa menso ya kwa Shikuru mu mupashi na maka ya kwa Erya, ukupiribura imitima ya bawishibo ku bana babo no butarami ku mano ya burungami-pakupekanishisha Shikuru abantu abaipekanya kuri ye. ¹⁸Zakaria arandire kuri maraika, "Nkeshiba shani ifi fintu? Pantu ndimuntu umukote no mukashi wangi naye nakura munshiku shakwe." ¹⁹Maraika aasukire no kuranda kuri ye, "Nine Gabryeo uwiminine pa menso ya kwa Resa. Ntuminwe ukwisa mukusosa kuri mwebo, ukuretera iryashi iri irisuma. ²⁰Bona! waraba tondoro, uwabura ukusosa, mpaka no bushiku ifi fintu fikakitika. Neki ni pamurandu wakuti tausumine amashiwi yangi, ayakafikirishiwa panshita iisuma." ²¹Nomba abantu bonse bari kurorera Zakaria. Baresunguka ati aikara inshita iitari mu ng'anda ye pepo. ²²Nomba iryo afuma, tekuti

asose kuri bo. Baishiba ukuti nabona ikimonwa iryo akiba mu ng'anda ye pepo. aikarirefye ukupanga ifirangiriro kuri bo no kuba tondoro. ²³Kyaishire ikyakuti iryo ubushiku bwakwe ukubomba bwapita, aya ku ng'anda yakwe. ²⁴Panuma yaishi inshiku, Umukashi wakwe Erizabeti aimita na pa myeshi isano arefisa umwine. Arandire, ²⁵"Ifi efyo Shikuru akitire kuri nebo iryo arendoresha ne shuko no kurenga imfume insoni pari nebo ku bantu." ²⁶Mu mweshi warenga mutanda, maraika Gabryeo arituminwe ukufuma kuri Resa ukuya ku musumba wa Garire uweshina rya Nazareti, ²⁷ku mukashana na kisungu uwakobekerwa ku mwaume uweshina rya Yosefe uwa murupwa rwa kwa Davidi, ne shina rya kwa na kisungu ni Maria. ²⁸Aishire kuri ye no kuranda, "Umutende, webi wewashuka! Shikuru ari nobe." ²⁹Nomba amashiwi aya yamufurunganya amano no kusakamana umurorere uku kuposha. ³⁰Maraika arandire kuri ye, "Wisakamana, Maria, pantu nausanga ishuko kuri Resa. ³¹Bona, ukemita munda yobe no kufyara umwana. Ukamukuta ne shina ryakwe 'Yesu.' ³²Akaba umukaramba bakaramwita Umwana wa Mupurami. Shikuru Resa akamupera ikipuna kya kwa wishi Davidi. ³³Akateka abamung'anda ya kwa Yakobo umuyayaya, na mubufumu bwakwe tamwakabe impera." ³⁴Maria arandire kuri maraika, "Ngefi fikakitika shani, apo nshaishiba umwaume?" ³⁵Maraika aasukire no kuranda kuri ye, "Umupashi wa Mushiro ukesa pari webi, na maka ya mupurami yakesa pari webi. Kanshi uwashira uuri no kufyarwa mukaremukuta Umwana wa kwa Resa. ³⁶Bona, rupwa robe Erizabeti naye naimita mubukote bwakwe. Uno mweshi warenga mutanda kuri ye, uo bareti ni ng'umba. ³⁷Pantu takwaba ikyakosa kuri Resa." ³⁸Maria arandire, "Bona, ndimwanakashi umubomfi wa kwa Shikuru. Nakibere kuri nebo ngobukombe bobe." Eryo maraika amusha. ³⁹Eryo Maria aima muri isho inshiku mukwangufyanya no kuya ku kyarokya kya mpiri, mu musumba wa Yudeya. ⁴⁰Aya mu ng'anda ya kwa Zakaria no kuposha Erizabeti. ⁴¹Nomba kyakitike ikyakuti iryo Erizabeti aumfwa ukuposha kwa kwa Maria, umwana munda atoroka, na Erizabeti aisuramo Umupashi wa Mushiro. ⁴²Aimya ishiwi no kupunda pakuranda, "Wariparwa pabanakashi bonse, fyariparwa ne fisabo fya munda yobe. ⁴³Murandu ndo kyakitikira ikyakuti nyina wa kwa Shikuru aisa kuri nebo? ⁴⁴Pantu bona, iryo ikiunda kyakuposha kobe kyaumfwika mu matwi yangi, umwana munda yangi atoroka ne nsansa. ⁴⁵Arishuka no mwanakashi uwasumine ukuti nakifikirishe ifintu ifyasoserwe kuri ye ukufuma kuri Shikuru." ⁴⁶Maria arandire, "Umutima wangi urerumbanya Shikuru, ⁴⁷no mupashi wangi wayangira muri Resa karubura wangi. ⁴⁸Pantu roresha ubukyushi bwamubomfi wangi umwanakashi. Pantu boneni ukufuma pari nomba na munkuro shonse barikunkuta uwaparwa. ⁴⁹Pantu umupurami nakita ifikankara kuri nebo, neshina ryakwe iryashira. ⁵⁰Uruse rwakwe rwaba pa bamutina inkuro pa nkuro. Asarangvenye amaka kukuboko kwa kwe; aposere nabonse abaitasha mukutontokanya kwa mitima yabo. ⁵¹Afumishe abakindami pa fipuna fyabo no kwimya bonse abasurirwe. ⁵²Aikwisha abansara ku fisuma, rero abakankara abatamfise neryo kamo. ⁵³Apere ikyafwirisho ku mubomfi wakwe Israeri, pakwibukisha ukuranga uruse ⁵⁴(ngefyo arandire kufikorwe fyesu) kuri Abrahamu no rupwa rwakwe ukuberera." ⁵⁵Maria aikere na Erizabeti imyeshi itatu no kubwereramo ku ng'anda yakwe. ⁵⁶Nomba uro inshita yafikire kuri Erizabeti iyakupaapa umwana wakwe akwata umwana umwaume. ⁵⁷Abena muparamano na barupwa bakwe baumfwa ati Shikuru naranga uruse urukaramba kuri ye, no kusansamukira kyapamo. ⁵⁸Nomba kyakitikire pa baushiku bwarenga kine konse konse baeretera umwana mukusembururwa Bamwinike neshina "Zakaria," Ishina rya bawishi. ⁵⁹Rero banyina baasukire no kuranda, "Iyo. Akokukutwa Yohane." ⁶⁰Barandire kuri ye, "Tamwaba nangu umo murupwa robe uwakwata iri ishina." ⁶¹Bapanga ifirangiriro kuri wishi ngarefwaya bamwinike ishina ndo. ⁶²Wishi epakuromba isereti apakuremba, "Ishina ryakwe ni Yohane." Bonse barisungukire pari ki. ⁶³Mukwangufyanya nakanwa kakwe kaisuka no rurimi rwakakurwa. Asosa no kurumbanya Resa. ⁶⁴Umwenso waisa kuri bonse ababashingurukire. Fyonse ifi fyasabankana mu kyarokya kya mpiri kya Yudeya. ⁶⁵Bonse abaumfwireko barisungukire mu mitima yabo, ukusosa, "Kindo uyu mwana akesa kuba?" Pantu ukuboko kwa kwa Shikuru kuri na ye. ⁶⁶Wishi Zakaria aisuramo na Mupashi wa Mushiro no kusesema, ukusosa, ⁶⁷"Amarubo yabe kuri Shikuru, Resa wa kwa Isreari, pantu aisa mukwafwa no kupususha abantu bakwe. ⁶⁸Naimya urusengo rwe pusukiro ryesu mu ng'anda ya mubomfi Davidi ⁶⁹(ifyo asosere kutunwa twa bashira bakasesema ku nshita sha kare), ⁷⁰Ukupusuka ku barwani besu na ku maboko ya bonse abatupata. ⁷¹Akakita ifi pakuranga uruse kufikorwe fyesu no kwibukisha ikipangano kyakwe ikyashira, ⁷²umurapo asosere kuri Abrahamu ikikorwe kyesu. ⁷³Arapire ukupera kufwebi ati, paetufumya mu maboko ya barwani besu, turemubombere ukwabura umwenso ⁷⁴mu mupashi na muburungami kuri ye inshiku shesu shonse. ⁷⁵Kine, nawebo, umwana, mukakutwa kasesema wa mupurami, pantu mukaya pa mensi ya kwa Shikuru mukupekanya inshira shakwe, ukupekanya abantu mu kwisa kwakwe, ⁷⁶mukupera amano ye pusukiro ku bantu bakwe pakuberera uruse ku masambi yabo. ⁷⁷Ifi fikakitika pa murandu no ruse rwine-rwine urwa kwa Resa wesu, pantu akasuba kabarika ukufuma umutari kesa mukutwafwa, ⁷⁸ukusanikira abo abaikara mu mfimfi na mukintererwe kya mfwa. Akakita ifi pakutungurura inkasa shesu ku nshira ya mutende." ⁷⁹Nomba umwana akura no kusanguka uwakosa mu mupashi, ari mu matororo mpaka no bushiku aishire kuiranga parwarara kuri Isreari.

Chapter 2

¹Nomba mu nshiku shirya, kwaishire ikyebo kuri Kaisaro Augusto ikyakupenda abantu bonse abareikara mwisonde. ²Uko ukupenda ekwari ukwantanshi ukwapangirwe rero Kirina ewari kateka mu Sirya. ³Na bonse bareya kira muntu mu musumba wakwe ku kurembwa pa kupendwa. ⁴Yosefe nao aire afuma ku Gariri, ukufuma mu musumba waku Nazareti, no kuya ku Yudea, mu musumba wakwa Dabidi, uwitwa Betere, pantu ari uwa mu ng'anda na murupwa rwakwa Dabidi. ⁵Aire mu kurembwa kumo na Maria, uo akobekere kabiri ari ne fumo. ⁶Nomba irya bakiri bari kurya, inshita yafikire iya kupapa umwana. ⁷Afyere umwana, iberi ryakwe no kumupomba mu nsaru iikuru no kumurarika mu murimba, pantu tamwari umuputure wabo mu kati. ⁸Murya mwine mu mpanga mwari bakakyema abareikara mu mpanga, bareronda ifitekwa fyabo ubushiku. ⁹Na maraika wakwa Shikuru absonekera kuri boo, no bukata bwakwa Shikuru bwasanikire apo bari no mwenso uukaramba waribekete. ¹⁰Eryo maraika arandire kuri boo, "Mwitina, pantu namiretera imbira nsuma iikareta insansa ku bantu bonse. ¹¹Rero umurubushi namifyarirwa mu musumba wakwa Dabidi! Ni Kristu Shikuru! ¹²Iki ekyakwishibirako ikiperwe kuri mwebo: Muresanga umwana napopwa mukisaru narara mu murimba. ¹³Paryapene kwari ibumba pamo na bamaraika ukufuma ku muru, bararumbanya Resa no kuranda, ¹⁴"Amarumbo kuri Resa mu muru umutari, umutende muno kyarwo ku bantu abo abekarwamo." ¹⁵Eryo kyaishire nki bamaraika bafuma kuri no kubwerera ku muru, bakakyema bararanda ku banabo ati, "Natureya nomba ku Betere no kuya bona ifi fintu fikitikire, ifyo Shikuru atwishiba. ¹⁶Baire bwangu bwangu kurya no kusanga Maria, Yosefe, na kana, akarere mu murimba. ¹⁷Panuma yakumubona, basamikire ifyandirwe kuri boo pari uyu mwana. ¹⁸Na bonse abaumfwireko baripapire pa fintu bareranda bakakyema kuri boo. ¹⁹Rero Maria ena aresunga mwitontankanyo ifintu fyonse ifyo aumfwire, no kufisunga mu mutima wakwe. ²⁰Bakakyema babwereremo, baretaha no kurumbanya Resa pafintu fyonse ifyo baumfwire nefyo babwene, ngefyo barandire kuri boo. ²¹Iryo bwafikire ubushiku bwarenga kine konse konse, iryo asemburwirwe, bamwinike ishina rya Yesu, ishina iryaperwe kuri Maraika rirya ari taraimitwa mwifumo. ²²Iryo impendwa ya nshiku yakumene ishakusangururwa kwabo sharipitire, mu kuringa na mafunde Mose, bamutwere ku ng'anda ye pepo ku Yerusaremu ku kumwiminika kuri Shikuru. ²³Nga firya kyarembwa mu mafunde yakwa Shikuru, "Umwana umwaume onse uwabarirapo ukufyarwa bakamupera kuri Shikuru." ²⁴Eryo bapere irambo ukuringana ne kyarandirwe mukyebo kya kwa Shikuru, "Inkunda shibiri nangu utwana tubiri utwafipere." ²⁵Boneni, kwari umungu ku Yerusaremu ishina ryakwe ni Simyoni, no yu muntu ari umurungami nakatina. Arerorera ne nsansa shabena Israeri, na Mupashi wa Mushiro afikire pari ye." ²⁶Kyarairirwe kuri ye kuri Mupashi wa Mushiro ati takabone mfwa ribe tarabona Shikuru Kristu. ²⁷Eryo umupashi wa mungurwire, Simyoni aire mu ng'anda ye pepo. Irydo abafyashi baretere Yesu akanya, ukuringana ne no rutambi, ²⁸amupoka mu maboko yakwe no kutasha Resa, no kuranda, ²⁹"Nomba rekeni umubomfi wenu atushe mu mutende, we Shikuru ukuringana ne shiwi ryobe. ³⁰Pantu amenso yangi nayabona ipusukiro, ³¹iryo wapenishishe ukufwaya kwabantu bonse: ³²urubuto rwakusokorwera ku bena fyaro no bukata ku bantu bobe mu Israeri." ³³Bawishi na banyina barepapa pa fyarerandwa pari ye. ³⁴Simyoni aribaparire no kuranda kuri Maria nyina wakwe, "Bona, uyu mwana asonterwa pakuwa no kwimima kwa bantu abengi mu bena Israeri ne kuuba ikishibiro kwakukanwa - ³⁵no rupanga rukakupurinkanya mu mweo obe-pakuti fisokoroke ifitontankanya abengi mu mitima yabo." ³⁶Kwariko na kasesema umwanakashi ishina ryakwe ni Ana. Ari mwana wakwa Fanuel uwafumine muruko rwakwa Aser. Arikotere nganshi munshiku shirya. Baikere pamo no murume wakwe imyaka kine rubari panuma yabuna Kisungu bwakwe, ³⁷nao ashere mukamfwirwa pamyaka amakumi kine konse konse naine. Tarefuma mu ng'anda ye pepo rero arepata mukufunga na mapepo, ubushiku na kasuba. ³⁸Panshita irya ine aishire kuri boo no kutampa ukutasha Resa, nao arandire pa mwana kuri abo bonse abarerorera ukuruburwa kwa Yerusaremu. ³⁹Iryo bapwire ifintu fyonse ifyo bakwete ukuringana ne kyebo kya kwa Shikuru, babwerere ku Gariri, ku musumba wabo uwa Nazareti. ⁴⁰Kabiri umwana arekura no kukosa, uwafurisha amano, ne kikuku kyakwa Resa kyari pari ye. ⁴¹Kira mwaka abafyashi bakwe bareya ku Yerusaremu mutebeto wa kyakutirira. ⁴²Iryo ari ne myaka ikumi na ibiri, baya nakabiri ku mutebeto umwabera urutambi rwabo. ⁴³Panuma iryo baikere inshiku ishingira ku mutebeto, batampire ukubwerera ku ng'anda. Rero umurumendo Yesu ashere kunuma ku Yerusaremu nabafyashi bakwe tabeshibe. ⁴⁴Barebona ukuti ari pamo nebumba iryo barekwenda naryo, eryo baendere uburendo bwa bushiku bumo. Eryo batampire ukumufwaya ku bantu babo na ku banabo. ⁴⁵Iryo basangire, babwerere ku Yerusaremu no kutampa ukumufwaya kurya. ⁴⁶Baishire panuma yanshiku shitatu ishapitirepo bamusangire mu ng'anda ye pepo, naikara pakati ka bakafundisha, arekutika kuri boo no kubepusha amepusho. ⁴⁷Nabonse abakumumfwa barepapuka ku kwiruka kwakwe na ku myasukire yakwe. ⁴⁸Iryo bamubwene, barisungukisha na nyina arandire kuri ye, "We mwana, ikyo watukitira fi kinshi? Roresha, bawiso na ndibo natusakamana pakukufwaya webho." ⁴⁹Arandire kuri boo, "Ngekyo

muremfwaira kinshi? Bushe tamwishibe ukuti nakirabomba inkito yakwa Taata? ⁵⁰Rero tabaishibe ifyo arepiribura pamashiwi yonse. ⁵¹Eryo abarwere ku ng'anda pamo nabo ku Nazareti no kunakira kuri boo. Nyina nao aresunga ifintu fyonse mu mutima wakwe. ⁵²Rero Yesu akonkenyepo ukukura mu mano na mukimo, no kukura mwishuko kuri Resa na ku bantu.

Chapter 3

¹Mu mwaka warenga ikumi rimo naisano uwabufumu bwa kwa Tibrius Kaisare-ninshi Pirato ari kateka wa Yudeya, Herodi aari imfumu ya Garire, wabo Firipo aari imfumu ya Tarakonitishi, na Risanya aari imfumu ya Abirene, ²pari bushimapepo bukaramba bwa kwa Anna na Kaifa-ishiwi rya kwa Rea ryaishire kuri Yohane umwana wa kwa Zakaria mu matororo. ³Aire mukyaroyonse ikya Yodani, ukushimikira urubatiso rwa kurapira pakubererwa uruse ku membu. ⁴Ngefyo kyarembwa mukitabo mu mashiwi ya kwa Esaya kasesema, "Ishiwi ryaumo rirekuta mumatororo, 'Pekanyeni umusebo wa mfumu, tambarikeninshira shakwe. ⁵Imikonko yonse ishikwe, ne mpiri no turundurundu tubatame, ne misebo yafitatu itambarare, ne nkyende ishishaishibikwa ikakurwamo imisebo, ⁶ne fyabumi fyonse fikabona ipusukiro rya kwa Resa." ⁷Yohane arandire ku mabumba abarekwiya mu kubatishiwa kuri ye, "Mwebo mwebana bampini! Ninani uwa misokere ukubutuka ukufuma ku kipy ikikoya?" ⁸Emukuti, murepanga ifisabo ifiranga ukurapira, mwirasosa muri mwebo bene, "Twarikwata Abrahamu ikikorwe kyesu, 'Pantu inkomyeba nati Resa ari no kwimy abana kuri Abrahamu ukufuma kuri aya mabwe. ⁹Napari nomba isembe iryo bateya ku mashinte ya fimuti. Kansi ikimuti kyonse ikishitwara ifitwara ifisuma bakakitema no kukiposa mu muriro." ¹⁰Eryo amabumba batampire ukumwipusha, "Nomba findo tufwire ukukita?" ¹¹Abasukire no kuranda kuri bo, "Nga umo akwete imingira ibiri, akaperako ku muntu uushikwete, na umo uukwete ifiryo akite kimo kine." ¹²Bakasonkesha nabo baishire mukubatishiwa, barandire kuri ye, "Kafundisha, findo twingakita?" ¹³Arandire kuri bo, "Mwipoka indarama ukukira pasho bamwebere ukupoka." ¹⁴Bambi abashirika nabo bamwipusha, ukusosa, "Nga kuri fwebo? Findo twingakita?" Arandire kuri bo, "Mwirakupoka indarama ukufuma ku uuri onse kumupatikisha, mwirapingwira nangu umo ifyabufi. Beni abakine ku maripiro yenu." ¹⁵Nomba abantubarekurorera ukwisa kwa kwa Kristu kira umo erakuranguruka mu mutima parwa kwa Yohane, nga kuti aba Kristu. ¹⁶Yohane aasukire no kuranda kuri bonse, "Nebo mibatisha ku menshi, kuri umo uureisa uwankira amaka, nshifwire no kukakura intambo sha pansapato shakwe. Akamibatisha ku Mupashi wa Mushiro na kumuriro." ¹⁷Akaba no rupe mu minwe yakwe akawamya no rubansa rwakwe no kuronganika ing'ano mu butara bwakwe. Kabiri akokya ifikwi mu mriro uushishima. ¹⁸Mufintu ifingi pakubakonkomesha, Yohane arebirikisha imbira nsuma ku bantu. ¹⁹Iryo Herodi imfumu uo bashuminisheko pakuba muramu wakwe muka Herodias, na pari fyonse ifya busenshi ifingi ifyo Herodi akitire, ²⁰arundirepo kuri bo, ati akomene Yohane mu kifungo. ²¹Nomba kyaishire, iryo abantu bonse babtishiwa, Yesu nao abatishiwa, ero arekupepa, Umuru waisukire. ²²Na Mupashi wa Mushiro aikira mu mubiri wa nkunda pari ye, ne shiwi ryafuma ku muru, "Uri Mwana umutemwikwa wandi. Niwe mbekerwamo." ²³Iryo Yesu atendeka umurimo wakwe, arine myaka yakufyarwa amakumi yatatu. Ari mwana(tabashininkishe) wakwa Yosefe umwana wa kwa Heri, ²⁴umwana wa kwa Matati, umwana wa kwa Revi, umwana wakwa Mereki, umwana wa kwa Janai, umwana wa kwa Yosefe. ²⁵Yosefe ari mwana wa kwa Matati, mwana Amose. mwana Nahamu, mwana Esri. mwana Naggai, ²⁶mwana Maati, mwana Matati, mwana Semei, mwana Yoseki, mwana Yoda. ²⁷Yoda mwana Yoanani, mwana Rehese, mwana Zerubabere, mwana Saratel, mwana Nei, ²⁸mwana Mereki, mwana Addi, mwana Kosamu, mwana Emadamu, mwana Era, ²⁹mwana Yoshua, mwaana Erieza, mwana Yorimu, mwana Matati, mwana Revi. ³⁰Revi ari mwana Simoni, mwana Juda, mwana Yosefe, mwana Yonamu, mwana Eryakimu, ³¹mwana Meka, mwana Mena, mwana Matata, mwana Natani, mwana Davidi, ³²mwana Yese, mwana Obedi, mwana Boazi, mwana Samoni, mwana Nasoni. ³³Nasoni ari mwana wa kwa Aminadabu, mwana Adimini, mwana Arni, mwana Hesroni, mwana Perezi, mwana Yuda, ³⁴mwana Yakobo, mwana Isaac, mwana Abrahamu, mwana Tera, mwana Nahori, ³⁵mwana Seruga, mwana Reu, mwana Peregi, mwana Ebari, mwana SHERA. ³⁶SHERA ari mwana wa kwa Kainani, mwana Afaksadi, mwana Shemu, mwana Noah, mwana Remeki, ³⁷mwana Metusera, mwana Enoki, mwana Yareti, mwana Maharere, mwana Kainani, ³⁸mwana Enoshi, mwana Sete, mwana Adamu, umwana wa kwa Resa.

Chapter 4

¹Eryo Yesu, uwaisuramo Umupashi wa Mushiro, abwerere ukufuma ku muronga wa Yodani no kutungururwa na Mupashi wa Mushiro mu matororo, ²uko panshiku amakumi yane aretunkwa ne kiwa. Panshiku isho tarire nangu kamo, na pampera yanshita iyo aari ne nsara.³Satana arandire kuri ye, "Ngori Mwana wa kwa Resa, eba iri ribwe ukusanguka umukate." ⁴Yesu amwasukire, "Kyarirembwa, 'Umuntu tekara umumi ku mukate weka.'" ⁵Eryo satana atwere Yesu pa muru no kumuranga amabufumu yonse ayapesonde munshita iyo ine. ⁶Satana arandire kuri ye, "Nkakupea amaka yonse aya no bukata bwayako, pantu yaperwa kuri nebo, nanebo kuti napera kuo nkofwaya. ⁷Eikyo kanshi, ngawafukama no kunshinshimuna, yakaba yobe." ⁸Yesu aasukire no kuranda kuri ye, "Kyarirembwa, Ureshinshimuna imfumu Resa obe, kabiri eka eo uretumika." ⁹Eryo satana asendere Yesu ku Yerusaremu no kumubika pa kansonshi ka ng'anda ye pepo, no kuranda kuri ye, "Ngori Mwana wa kwa Resa, iponse panshi ukufuma pano. ¹⁰Pantu kyarirembwa, 'Akeeba bamaraiika parwa weba, ku kukingirira,'" ¹¹kabiri, 'bakakusumbura mu minwe yabo, pakuti amakasa yobe yekaipunua kwi ribwe.'" ¹²Pakumwasuka, Yesu arandire, "Kyarirandwa, 'Wirabike mfumu Resa obe ku kweshiwa.'" ¹³Iryo satana apwishishe ukwasha Yesu, ariire no kumusha mpaka inshita imbi. ¹⁴Eryo Yesu abwereremo ku Gariri mu maka ya Mupashi wa Mushiro, ne mbira ya pari ye yasaranganine munkyende shonse isha shingurukire. ¹⁵Eryo atampire ukubafunda mu ma sinagogo yabo kabiri arumbanishiwe kuri bonse. ¹⁶Aingire mu Nazareti umo akurire, kabiri, kyari kiberero kyakwe, Aingire mu sinagogo pa bushiku bwe Sabata no kwimininako ku kuberenga mu kukosha. ¹⁷Bamupere ukuberenga ukufuma mu kitabo kya kwa kasesema Isaya. Aiswire ikitabo no kusanga apo kyaremembererwe ukuti, ¹⁸"Umupashi wa kwa Shikuru uri pari nebo, pantu nansuba ukubira imbira nsuma ku babusu. Nantuma ukuranda ukuruburwa kuri bunkore no kubwasha ukubona ku mpofu, ukureta ukurubuka kuryabo abatitikishiwa, ¹⁹ukuranda umwaka wesenge rya Mfumu Resa. ²⁰Eryo afungire ikitabo, akibwekeshe kuwaripo, nokwikarako. Amenso yonse ayabaari mu sinagogo yari pari ye. ²¹Atampire ukuranda kuri ye, "Ikyarembwa yafikirishiwa mu matwi yenu rero." ²²Bonse barandire ifisuma pari ye no kupapuka pa mashiwi ayasuma ayarekufuma ku kanwa kakwe, kabiri baipwishe, "Bushe uyu te mwana Yosefe?" ²³Arandire kuri bo, "Mukishinka mukaranda ipinda iri kuri nebo, 'Shing'anga, yundape wemwine. Kyonse ikyo twaumfwire wakitire mu Kapenamu, kita kimo kine na mu musumba obe." ²⁴Rero arandire, Ikishinka nkomweba, takwaba kasesema uupokererwa mu musumba wakwe. ²⁵Rero mu kishinka nkomweba ukuti kwari bamukamfwirwa abengi munshita ya kwa Eriya, iryo urwerere rwaisarikwe pa myaka itatu ne myeshi mutanda ne kipowe kikaramba kyaishire mpanga yonse. ²⁶Rero Eriya tatuminwe kuri onse paribo, rero kaofye kuri Zarephati mu Sidoni, kuri mukamfwirwa uwareikara kurya. ²⁷Kwari abafibashi abengi mu Isreari munshita ya kwa kasesema Erisha, rero takwari nangu umo uwawamishiwe ukufumyakofye Namani umwina Sirya. ²⁸Abantu bonse mu sinagogo bafurirwe ikibi iryo baumfwire ifi fintu. ²⁹Barimine, bonse mu sinagogo ukufuma mu musumba, no kumutwara panembe nembe ya kyuru apo umusumba wabo wakurirwe, ukuti benga muposa ukufuma panembe nembe. ³⁰Rero apitire pakati kabo no kuya ku nkyende imbi. ³¹Kabiri atentemukire ku Kapenamu umusumba wa mu Gariri, no kutampa ukufunda pa rwe Sabata. ³²Barisungukire pakufunda kwakwe, pantu arekuranda na maka. ³³Nomba mu sinagogo mwari umuntu uwakwete umupashi wakibanda uwakowera, kabiri arekuta neshiwi irikaramba. ³⁴"Ah! Bushe kindo twingakita naimwe, Yesu wa ku Nazareti? Bushe mwaisa mukutona? Ndikwishibire-uwa kwa Resa uwashira!" ³⁵Yesu akaripire ikibada no kuranda, "Ikara tondoro! Fuma muri ye!" Iryo ikibanda kya muponeshe panshi pakati kabo, kyarifumine muri ye, kabiri takyamukyenene munshira iiri yonse. ³⁶Abantu bonse baripapire saana, kabiri baikere bareranda pari kyo kuri kira umo no munankwe. Bareranda, "Bushe mashiwi ya musango shani aya? Aeba imipashi yakowera nensambu na maka nayo yafuma." ³⁷Kanshi imbira pari ye yatampire ukusaranganina muri kirakiputurwa kyakyende ishashingurukire. ³⁸Eryo Yesu afumine mwi sinagogo no kwingira mu ng'anda ya kwa Simoni. Nomba nyinafyara Simoni arerwara uburwere bwa mpepo iikuru, kabiri bamupapatireko kuri ye. ³⁹Kanshi atareme pari ye no kukaripira impepo, nayo yarimurekere. Apopene arimine no kutampa ukubatumika. ⁴⁰Iryo akasuba kareture, Abantu baretere onse uwarwere amarwere ayapusana pusana kuri Yesu. Atambarikire amaboko pari onse muri bo no kubondapa. ⁴¹Ifibanda fyarekufuma mubengi pari bo, fyarepunda no kuranda, "Uri Mwana wa kwa Resa!" Yesu akaripire ifibanda kabiri tafyarekere ukusosa, pantu fyarishibire ukuti ari ni Kristu. ⁴²Iryo kyari ku makyakya, aire ku nkyende iyafisama. Amabumba ayengi yaremufwaya no kwisauko ari. Baeseshe ukumukaya ukufuma kuri bo. ⁴³Rero arandire kuribo, "Mfwire ukuranda imbira ya bufumu bwa kwa Resa ku misumba naimbi iingi, pantu ikyo natuminwe kuno." ⁴⁴Eryo akonkenyepo ukubira mu ma sinagogo yonse aya Yudeya.

Chapter 5

¹Nomba iryo ibumba ryaremutitikisha ku kumfwe kyebo kyakwa Resa, ena aiminine pa mbari ya kimana kya Gariri. Eikyo abwene amange ayengi yekere pakimana. Rero abarondo barifuminemo barekusamfya amaumbu yabo. ²Yesu apateme mu bwange bumo, ubwari bwa kwa Simoni, kabiri arimupapatire ukutarushako panono ku murundu. ³Eryo aikarako no kweba abantu ukufuma mu bwange. ⁴Eryo apwishishe ukuranda, atire kuri Simoni, "Bura ubwange utware pa kimana ikitari no kuposa amasumbu yenu no kwipaya." ⁵Simoni aaswike, Mwe kasambirisha, natubomab ubushiku bonse tatwapeye nangu kamo, rero kwishiwi ryenu, naraposa amasumbu." ⁶Iryo bakitire ifi, barongenyeye ibumba irikaramba irye sabi, namasumbu yabo yarituraike. ⁷Eikyo bakyebwishe abanabo abari mu bwange bubiye ukuti benga bafwako. Barishire no kwisusha amange yonse, eikyo yafwaire no kubunda. ⁸Rero Simoni Petero, pakubona ifi, awire pamakufi yakwa Yesu, arandire, "Mweshikuru, fumeni kuri nebo pantu ndi muntu mubembu." ⁹Kabiri kyarimupapwishe, nabonse abari nankwe kukufura kwe sabi iryo baipeye. ¹⁰Awe Yakobo na Yohane, abana baume bakwa Zebede, abari banabo kuri Simoni. Yesu atire kuri Simoni, "Witina, pantu ukufuma pari nomba ureba umurondo wa bantu." ¹¹Iryo baretere amange yabo ku murundu, bashire fyonse no kumukonka. ¹²Kabiri iryo ari muri umu uwa mumishi yabo, boneni, mwari umwaume uwaisuramo ifibashi. Eryo abwene Yesu, awire ku kinso kyakwe no kumupapata, arandire, "Shikuru, ngamurefwaya, kuti mwangwamya." ¹³Eryo Yesu atambike amaboko yakwe arimukumishe, atire, "Nintemwa, sanguruka." Apopene ne fibashi fyarifumine kuri ye. ¹⁴Amwebere ukuti eeba nangu umu pafya kitika, "Ima kabiye, ureya uirange kuri bashimapepo no kupera ikarambo pa kusangururwa kobe, ukuringana firy Mose amukonkomeshe, pakupera ubunte kuri bo." ¹⁵Rero no rurumbi rwakwe rwaire ukukiramo, ne kintu bwingi kyaishire no kurongana pamo kukumfwa ukufunda kwakwe no kupshiwa kumarwere yabo. ¹⁶Rero ena aire mu matororo ku kupepa. ¹⁷Kabiri pari bumo ubwanshiku shirya iryo ena arekusambirisha, epo bari nabekara abafarise na bakasambirisha wa marango abafumine mu mishi yonse ya Gariri na Yudea na mu Yerusaremu. Na maka ya kwa Shikuru epo yari ku kundapa. ¹⁸Nomba boneni abantu baretere umuntu uwaburebe pa kipasa, barefwaya ukumwingisha no kumuteka ku kinso kyakwa Yesu. ¹⁹Napakukana sanga apakumwingisha pa murandu wa kintu bwingi, baninine pamutenge bari mupishishe munjerwe ishapapatara bamwikishe kumo, ne kipasa ba mubikire, pa rwarara rwabantu, pa ntanshi pari Yesu. ²⁰Pakubona ikitetekero kyabo, Yesu atire, "We muntu, imembu shobe sharekererwa." ²¹Bakaremba na bafarise batampire ukutontontanya, abati, nani uyu aresosa imiponto? Nani uwingarekerera imembu kano Resa eka? ²²Rero Yesu, pakwishiba amatontontanyo yabo, aaswike no kuranda kuri boo, "Kinshi mukotontontanya mu mitima yenu? ²³Ikyangukapo kinshi, 'Ukutira imembu shobe shaererwa' nangura ukutira 'Ima no kwenda?' ²⁴Rero pakuti mwishibe ukuti Umwana wa Muntu aba namaka pano kyaroyakurekerera imembu, '-arandire kuwaburebe-'Nakweba, ima, senda ikipasa nomkuya ku ng'anda." ²⁵Apopene arimine nokuya pa kinso kya bonse aripitire ikyo arerepo aire ku mwakwe, arekindika Resa." ²⁶Nabonse barisungwike kabiri barekukidika Resa. baiswiremo umwenso, no kutira, "Twabona ifipasha amano rero." ²⁷Panuma yaifi fyonse, Yesu arifuminemo kabiri abwene kasonkesha ishina ryakwe Rebi arikere apakusonkesha umuturo. Yesu arandire kuri ye, "Nkonka." ²⁸Na Rebi arimine no kumukonka, arishire fyonse kunuma. ²⁹Kabiri Rebi arimukitire umutebeto ukuru mu ng'anda yakwe. Mwari ne bumba irikaramba irya bakasonkesha na bakonshi na bakuwama arerya nabo. ³⁰Rero abafarise na bakaremba bairishenye ku bakonshi, abati, "Kinshi arerira no kunwa pamo na bakasonkesha na basambi?" ³¹Na Yesu aribasukire, "Umuntu mutunturu takabira ing'anga; kano umurwere." ³²Nshaisa mukwita abarungami, rero ababembu ukurapira." ³³Kabiri batire kuri ye, "Abakonshi bakwa Yohane barafunga no kupepa, na bakonshi babafarise bakita kimo kine. Rero abakonshi bobe barerya no kunwa." ³⁴Na Yesu aribaswike, "Bushe abana baume aba mung'anda ya bwinga mwingabaresha ukurya iryo shibwanga ari nabo? ³⁵Rero inshiku shireisa iryo shibwanga ari nokusendwa ukufuma pari boo, munshiku shirya bari no kufunga." ³⁶Kabiri Yesu arandire kuri boo mu mapinda. "Tapari uungarepura iraya irirpya no kubirira pe raya ryakare. Ngakuti akifyo, kuti arepura iraya iripya, nefipimfya fyakufwara ukufuma kwiraya ripya tekuti fikatane ne kya kare." ³⁷Takuri uungabika ubwarwa bupya munsupa ya kare. Nga kuti akite fyo, umwangashi upya kuti warepura insumba, no mwangashi kuti waitika, ne nsaru kuti yatobeka. ³⁸Nomwangashi upya ufwire ukubikwa mu nsupa iipya. ³⁹Takuri uunwa umwangashi wa kware rero arefwaya uupya, pantu ati, 'Uwakare eusuma.'"

Chapter 6

¹Nomba kyakitike pe Sabata iryo Yesu areya akopita mu mabara ya ng'ano, na bakonshi bakwe baresaba imitwe ya ng'ano, bashinaiwra pakati ka ndupi yabo, no kurya ing'ano. ²Rero abafarise bamo barandire, "Kindo mukokitira ifintu fimo ifitasuminishiwa ukubomba pa bushiku bwe Sabata?" ³Eryo abasukire, Yesu arandire, "Bushe tamwaberenga ifyo Dabidi akitire iryo ari ne nsara, ena na baume ari nabo?" ⁴Aire mu ng'anda ya kwa Resa no kubura umukate wa kutantikwa no kurya imo pari iyo, kabiri imo apererko abaume ari nabo ku kurya, nangu kyakuti kyasuminishiweye ukurya kuri bashimapepo." ⁵Eryo arandire kuri boo, "Umwana wa Muntu e Shikuru we Sabata." ⁶Kyakitike pe Sabata rinankwe iryo arekuya mwi sinagogo no kufunda kurya. Kurya kwariko umwaume uwatareme ikisansa kya kukubobo kwa kuryo. ⁷Bakaremba na bafarise barekumujtamba pepi-pepi ukubona nga kuti aposha umo pe Sabata, ukuti basange umurandu apakumushinina. ⁸Rero arishibe ifyo barekutontokanya kabiri arandire ku mwaume uwatareme ikisansa kya kuboko, "Ima nokutarama pamo pakati ka bantu bonse." No mwaume arimine no kutarama parya. ⁹Yesu arandire kuri boo, "Inkomwipusha, nakisuminishiwa ukukita ikisuma pe Sabata nangu ikibi, ukupususha ubumi nangu ukubonaura?" ¹⁰Eryo abaroreshe bonse nokuranda ku mwaume, "Fungurura ikisansa kyobe." Akitire ifyo fine, ne kisansa kya kuboko kwakwe kyaribweremo. ¹¹Rero baiswiremo ubukari nabo no kuranda kuri kira umo na umo pafyo bengakita kuri Yesu. ¹²Kyarekitika ryonse iryo areya ku rupiri mu kupepa. Akonkenyepo ubushiku bonse ukupepa kuri Resa. ¹³Iryo bwakwere, akutire abakonshi bakwe kuri ye, nao asarihre abekumi na babiri muri boo, abo ainike kabiri abatumwa. ¹⁴Amashiana ya batumwa yari Simoni(uo ainike Petero) na wabo Andereya, Yakobo, Firipo, Batoromeo, ¹⁵Mateo, Toma mwana Arifari, Simoni uwareitwa Ziroti, ¹⁶Yuda mwana Yakobo, na Yuda Iskarioti, uwaishireba shikamfutu. ¹⁷Eryo Yesu afumine ku rupiri pamo nabo ari nabo no kutarama apabwatarara ne kintu bwingi kya bakonshi bakwe ne mpedwa ikaramba iyabantu ukufuma mu Yudea na mu Yerusaremu na mururamba rwa bemba rwa Turi na Sidoni. ¹⁸Baishire mukumfwa kuri ye no kuposhiwa kuu marwere yabo. Abantu abakyushiwa ne mipashi yakowera nabo bariporerere. ¹⁹Abantu bonse mu kintu bwingi barekukabira ukumwiatako pantu amaka yakupsha yarefuma muri ye, nao aribaposeshe. ²⁰Eryo aroreshe pa bakonshi bakwe no kuranda, "Mwariparwa mwe bapina, pantu ubufumu bwenu bwakwa Resa. ²¹Mwariparwa mwebansara pari nomba, pantu mukekuta. Mwariparwa mwebarira nomba, pantu mukaseka. ²²Mwariparwa iryo abantu bamipata, na iryo bamipaturura no kumituka na ukukana amashina yenu nga ayabipa, pa murandu wa Mwana wa Muntu. ²³Sekerereni muri burya bushiku no kwanga pakusekerera, pantu mukushininkisha mukakwata ikirambu ikikuru mu muru, pantu efyo na bashibo barekyusha bakasesema munshira imo ine. ²⁴Rero akaranda kuri mwebakankara, pantu na mupokera rimo ukusansamuka kwenu. ²⁵Karanda kuri mwebekuta nomba, pantu mwebo mukaba ne nsara. Karanda kuri mwebaseka, pantu mukarosha no kurira. ²⁶Karanda kuri mwebo abantu bonse barandira ifisuma, pantu efyo nabashinwe bakokita bakasobera babufi. ²⁷Rero nkoranda kuri mwebakoumfwa, temweni abarwani benu na ukukita ikisuma kuri bonse abamupata. ²⁸Pareni bonse abamutipa na ukupepera bonse abamikyusha. ²⁹Uwakupuma kwisaya rimo, mupere nerinankwe rine. Nga umuntu umo apoka iraya ryobe rimo, wiikatako nangu ni kumwingira obe. ³⁰Pera kuri onse urekuomba. Nga umo asenda ifintu fimo ifyo wakwata, wimuomba ukufibweshwa kuri webo. ³¹Ikyo mufwaya abantu ukumikitira, efyo namwebo mukite kur boo. ³²Nga mwatemwa abantu abamitemwa beka, kutashiwa nshi kuri mwebo? Pantu na babembu batemwa bonse ababatemwa. ³³Nga mukita ifisuma ku bantu aba mukitira ifisuma beka, kutashiwanshi kuri muri mwebo? Pantu nangu babembu barakita kimo kine. ³⁴Ngamwashima ku bantu abo mukyetekera ukubweshwa, kutashiwanshi kuri mwebo? Nangu babembu bashima ku babembu, ku kubwekeshamo ikipendo kimo kine. ³⁵Rero muretemwa abarwani benu na ukukita ikisuma kuri boo. Ashimeni, no kukana enekera mukubweshwa na ikirambu kyenu kikaba ikikuru, kabiri mukaba abna bawapuramo, pantu emwine wa nkumbu ku bashitotera na bantu babifi. ³⁶Beni abaruse, ngefyo shinwe aba uwaruse. ³⁷Mwipingura, na mwebo mukapingurwa. Mwiseka, na mwebo mukasekwa. Ererni bambi na mwebo muererwa. ³⁸Pereni, kabiri kikaperwa kuri mwebo. Ikipimo ikisuma ikyashindairwamo, ikyasunkanishiwa ne kyasempaukapo-kikaperwa mukyeni kyenu. Pantu ikiringiro mubomfya ekikaringirwa kuri mwebo." ³⁹Kabiri arandire umurumbe kuri boo, "Bushe umuntu impofu kuti atungurura sumuntu naumbi impofu? Nga kutiakita, bonse bakaponena mu irindi, bushe teti? ⁴⁰Umukonshi tengakura ukukira kafundisha wakwe, rero onse iryo apwisha ukufundwa akaba nga kafundisha wakwe. ⁴¹Kindo muroresesha akanono akatondobara murinso rua munobe, rero taubona ikipampa ikiri murinso ryobe? ⁴²Bushe kuti waranda shani kuri wenu, 'Ndume, reka nkufumye akatobora akari murinso ryobe, 'iryo we mwine tauimwene nangu kipampa ikiri murinso ryobe? We wabumbi munda!barirapo ufumye umurando murinso ryobe, kabiri eryo waramona bwino pakufumya akatobora murinso rya kwa wenu. ⁴³Pantu takwaba ikimti ikisuma ukutwara ifisabo ifyabora, nagu ikimuti ikyabora ukutwara ifisabo ifisuma. ⁴⁴Pantu kira

kimuti kishibikirwa kumitundu yafisabo kitwara. Pantu umuntu tengasa umuunyu ukufuma ku myunga ya mumpanga, nangu ukusaba ifisansanga fya mwangashi kuri nkororo wa mumpanga.⁴⁵ Umuntu umusuma ukufuma kukipao kya mutima wakwe afumyako ifisuma, no murandu umbi kukipao kya mutima wakwe ubiafumyako ifibi. Pantu ifyaba ku mutima wakwe efiranda akanwa kakwe.⁴⁶ "Kindo mukutira nevo, 'Shikuru, Shikuru,' no kukana konka ifintu ifyo nanda?"⁴⁷ Umuntu onse uwisa kuri nevo no kumfwa amashiwi yangi no kuya konka, inkomweba uo apara.⁴⁸ Apara umwaume uwakurire ing'anda, uwaimbire saana panshi no kukura umufura wang'anda paribwe iryakosa. Iryo kyaishire ikibirishi, muramba wa menshi aripongorwere pa ng'anda irya reo taisunkene, pa murandu wakuti yarikurwa bwino.⁴⁹ Rero umuntu uumfwa amashiwi yangi no kukana yakonka, apara umuntu uwakurire ng'anda pa murundu wa murundu ukwabura umufura. Iryo muramba wa menshi apongorokere pari irya ng'anda, paryapene yariwire, no kubongoroka kwairya ng'anda kwaripwiririke."

Chapter 7

¹Panuma Yesu apwishishe ifintu fyonse ifyo areranda mu kumfwa kwa bantu, aingire mu Kapenamu.²Nomba umukaramba umo uwa pa fita umwanda na karume, nao arirwere na pa kufwa. ³Iryo umukaramba aumfwire urwa pari Yesu, amutumina abakaramba bamo aba baYuda, ukumwipusha ukwisa posha karume wakwe. ⁴Iryo baishire kuri Yesu barimwipusha ikibi, ukuranda, "Aringire ukumwafwa, ⁵pamurandu wakuti aritemwa ikyarokyesu, nakabiri ewatukurire sinagogo wesu." ⁶Yesu akonkanyapo munshira yakwe nabo. Rero iryo tari patari ukufuma ku ng'anda, umukaramba wa fita aritumine bakibusa ukuranda kri oo, "Shikuru, wiikyusha wemwine, pantu nshifwire ukuti wise wingire mu ng'anda yandi. ⁷Pantu uyu murandu nshipamine ukwisa ukori ne mwine, rero usosefye ishiwi na karume wandi arapora. ⁸Pantu nanebo ndimuntu uwatekwa ku maaka, na kubahirika abo nakira. Ndeyeba uyu umo, 'Kabiye,' no kuya aya, na kuri umbi umo, 'Isa,' no kwisa aisa, na kumubomfi wandi, 'Kite fi,' nao akita." ⁹Iryo Yesu aumfwire ifi arisunguka pari oo, no kupiribukira ku kintu bwingi ikyaremukonka arandire, "Ndemweba ikine kine, nangu ni mu bena Isreari nshatara nsanga ikisumino ikyaba nge ki." ¹⁰Iryo bonse babwerere ku ng'anda basangire karume naporererafye. ¹¹Panuma yaifyo, Yesu aire ku musumba bareita Naini, na bakonshi bakwe sne kintu bwingi kyaire nankwe. ¹²Kirya aparama mupepi ku mpongoro ya musumba, bona umuntu uwafwa baremufumya, umwana mwaume umo mpo muri banyina(uwari mukamfwirwa), ne kintu bwingi kikaramba ukufuma ku musumba kyari nankwe. ¹³Iryo imfumu yamumwene, yaramurangurukira no kweba ati, "Wirarira." ¹⁴Eyo yaparama nokwikata ku busamba, nabonse abasendere batarama. Arandire, "Wemwana munono ndekweba nati, ima." ¹⁵Nowafwa aima nokwamba ukuranda, na Yesu amupere kuri nyina umwine. ¹⁶Eryo umwenso wabekata bonse, na ukurumbanya Resa, ukuranda, "Kasesema mukaramba namoneka uko turi" na Resa napempura abantu bakwe." ¹⁷Uru ururumbi pari Yesu naruya rurekumana mu Yudeya bonse na bonse mu kyaro kyense ikya mu mbari. ¹⁸Abakonshi bakwa Yohane bamushimikire ifi fyonse. ¹⁹Eryo Yohane aitire abakonshi bakwe babiri no kubatuma kuri Shikuru ukyaranda, "Bushe niwebo uri nokwisa, nangu ukurorera umbi?" ²⁰Iryo bati bfiike mupepi kuri Yesu, abaume basosa, "Yohane kabatisha atutuma kuri webo ukuranda, "Bushe niwebo uuri no kwisa, nangu turerorera umbi?" ²¹Munshita iryaine aposha abantu abengi ku marwere na kumakyushi na ukufuma ku myeo ibi, ne mpofu ishingira arashipera ukumona. ²²Yesu abasuka no kusosa kuri boo, "Panuma nga mwabwerera munshira yenu, muyefisha kuri Yohane ifyo mumwene no kumfwa. Abantu impofu nabapokerera ukumona, abantu abaremana bareenda, abafibashi barepora, abantu abafwa bareumfwa, abantu abafwa barebuka no kubwerera ku bumi, na baranda bareshimikirwa imbira nsuma. ²³Umuntu uushireka ukusumina muri nebo pa murandu wa mikitire yandi ariparwa." ²⁴Panuma inkombe shakwa Yohane shaya, Yesu ayambire ukuranda ku kintu bwingi pari Yohane, "Kinshi mwairemonamo mu matororo? Bushe ritete iripungana ku mwera? ²⁵Rero kinshi mwaire monako? Bushe umuntu uufwara ifyaterera? Moneni, abafwara insaru shinkankara no kuipakisha bekara mu masano ya bashamfumu. ²⁶Rero nga kanshi mwaire mu kumona nshi? Bushe ni kasesema? Kishinka, ndemweba ikine kine, no kukira kasesema. ²⁷Iki ekyo barembere abati, 'Moneni, inkatuma ikombe shandi ribe ikinso kyenu, abakamipekanishisha inshira yenu ribe mwebene.' ²⁸Ndemweba ikine kine, pa bana ba banakashi tapaba uwakura ukukira Yohane. Nomba uwakypesha umo mu Bufumu bwa kwa Resa arikurapo ukukurapo." ²⁹(Iryo bonse abantu bakomfwa ifi, ukubikakofye na bakasonkesha wa misonko, basuminishenye ifyo Resa aba murorone, pa murandu wa rubatisho babatishiwe kuri Yohane. ³⁰Rero abaFarise ne nkorokoro shafye bapangurwire amapange ya ruse Resa abapangire, pa murandu wa kukana batishiwa kuri Yohane.) ³¹"Ninshi, eryo, bushe abantu ba ino kuro kuti nabaparanya ku nshi? Abo baparana nabo ni bani? ³²Bapara abaike abareangara mu kisankano kya rubansa, abekere no kwita umo na umo no kusosa, Natumurishishe umutoriro, no kuti mushaneko iyoo. Natubure urwimbo rwa mariro, no kuti murire nakarya. ³³Pantu Yohane kabatisha aishire rya ukwabura umukate no kunwa ukwabura ndifai, kabiri mwasosa amuti, 'Ari na ikiwa.' ³⁴Umwana mwaume wa muntu aishire kukurya no kunwa, na imwe mwasosa amuti, 'Moneni, uyu mubuke muntu no uunwa, kibusa wa bakasonkesha na bamasambi!' ³⁵Rero mukapwirwa amano yebere uburungami ku bana bakwe bonse." ³⁶Nomba umo pa baFarise aitire Yesu ku kurya nankwe. Panuma Yesu aingira mu ng'anda ya mu Farise, ayandama na pakurya. ³⁷Boneni, kwari umwanakashi mu musumba uwari uwamembu. Iryo asngire ukuti ari pa kurya mu ng'anda ya mu Farise, aretere umusukupara wa arabasta umwari amafuta ya kyena kisuma. ³⁸Aiminina kunuma yakwe mupepi na makasa yakwe, arerira, aratapa ukurukusha ifiramba pa makasa yakwe, no kuwamya ku mishishi ya mutwe wakwe no kumyanga amakasa yakwe no kumusuba amafuta ya kyena kisuma. ³⁹Iryo umuFarise uwaitire Yesu amona ifi, arasosa mu mutima wakwe, ukuranda, "Nga uyu muntu ni kasesema, ery nga namwishiba no mwanakashi nshi aremwikata uyu mwanakashi mu membu." ⁴⁰Yesu epa kumwankura no kusosa kuri oo, "Simoni, ninkwata fimo ifya kukweba." Arandire, "Nabasose, kafundisha!" ⁴¹Yesu

arandire, Ara kakopesha umo ari nabamisha babiri. Umo akwete imisha badenari imyanda isano na umbi amakumi yasano. ⁴²Iryo taba mubwekeseshe, ababerere uruse bonse babiri. Eikyo, bushe pari aba babiri uukamutemwisha nani?" ⁴³Simoni amwaswike nokusosa, "Ndeti ni murya barekere imisha ukukirapo." Yesu arandire kuri oo, "Warungika pa kupingura." ⁴⁴Yesu apiribukira ku mwanakashi no kusosa kur Simoni, "Wamona uyu mwanakashi. njingire mu ng'anda yobe. Taumpere menshi ya kusamba ku makasa yandi, rero ena arukushishe ifiramba pa makasa yandi na ukuwamya ku mishishi yakwe. ⁴⁵Taumyangire ku miromo yobe, rero ukufuma pari nshita apo engirire tarekere ukumyanga miromo pa makasa yandi. ⁴⁶Tausubire mutwe na mafuta, rero ena asubire ku makasa yandi amafuta ya kyena kisma. ⁴⁷Eikyo nakweba, imemba shakwe, ishing, shayererwa-pantu ikya kutemwisha. Rero umo uwayerera utunono, ikitemwiko kinono." ⁴⁸Eikyo arandire ku mwanakashi, "Imemba shobe shayererwa." ⁴⁹Bonse abaikere nankwe bayambire ukuranda abene beka, "Nga nani uyu ufumya imemba?" ⁵⁰Eryo Yesu asosere ku mwanakahi, "Ikisumino kyobe yakuposha. Kabiye mu mutende."

Chapter 8

¹Papitire inshita iinono Yesu arepitana mu musumba na mu mishi iyapusana, arebirikisha no kushimikira imbiransuma ya bufumu bwa kwa Resa. Nabekumi na babiri na ye, ²Kwari umwanakshi uwaposhiwe ku mipashi na marwere ayabipisha: Maria uo barekukuta Magadarena, uo bafumishemo imipashi kine rubari; ³Yohana, umukashi wa kwa Kyusa, Herodi kangarira; Susana, na bambi abengi abarewmubombera, pafyo bakwete. ⁴Baongenye ikintu bwingi ikikaramba, na bantu barishire kuri ye ukufuma mu mushi no mushi, abebere umurumbe: ⁵"Umurimi afumine mukubyarike mbuto shakwe. Namukubyara kwakwe, shimbi shaponene mu mbari yanshira no kushinyantaura, ne fyoni fyamurwerere fyaririre. ⁶Shimbi shaponene parwarara, nomba shamena, sharirokwete, pa murandu wa kuburwa umutonshi. Shimbi shaponene mu myunga, no kwima sharimine pamo no kushtabirira. ⁸Rero shimo shaponene mu mushiri uusuma na pakumena sharikwete ifisabo umwanda umo." Panuma Yesu arandire fi, aribirikishe, "Uuri na matwi yakumfwa, naomfwe." ⁹Abakonshi bakwe barimwipwishe umo umurumbe warora. ¹⁰Arandire, "Ifyankama fyabufumu bwakwa Resa fyaperwa kuri mwebo, rero kuri bammbi fisoserwa mu mirumbe, pakuti ukubona tekuti babone, no kumfwa tabenga tesha." ¹¹Rero ubu ebupiriburo bwa murumbe: Imbutu kyebo kyakwa Resa. ¹²Isho shaponene mumbari yamusebo niabo abomfwe kyebo, rero kiwa aresa no kusenda ikyebo mu mitima yabo pakuti besumina no kupusuka. ¹³Isho shaponene paribwe ni abo iryo baumfwe ikyebo, bakipokerera ne nsansa. Rero tabakwata imishira; basuminafye panono, na munshita yakweshiwa bonse bawa. ¹⁴Imbutu ishaponene mu myunga ni abo abomfwa ikyebo, rero iryo baya, batungwa ne myunga ya masakamiko na bunonshi na mangaro yabwikashi, ne fisabo fyabo tafipya. ¹⁵Rero imbuto ishaponene mu mushiri usuma, ni abo abomfwa ikyebo ne kine no mutima usuma, ukukisunga bwino no kutwara ifisabo mukushangira. ¹⁶"Takwaba uwasha irampi no kukupikapo ikikopo nangu kufisa mwifungu. Rero, abika pakyakutekapo inyari pakuti uri onse uwaingira abona urubuto. ¹⁷Pantu takwaba ikyafiswa ikishakeshibikwe, nangu ikyankama ikishakeshibikwe no kurekwa ku rubuto. ¹⁸Kanshi kutikisheni, pantu kuwakwata, akakwatirapo, rero uushakwata, nefyo atontontanya ukukwata akapokororwa. ¹⁹Eryo nyina na bandume baishire kuri ye, rero tabengafika pa murandu wa kintu bwingi. ²⁰Bamwebere, "Noko na bamunonko batareme panse, bakokufwaya." ²¹Rero Yesu aryasukire no kuranda kuri boo, "Maayo na bandume yangi nia abo abomfwa ikyebo kyakwa Resa no kukikita." ²²Eryo bushiku bumo apateme mubwange na bakonshi bakwe, no kuranda kuri boo, "Natureya kwishirya ryakimana." Batendeke ukwabuka. ²³Rero iryo bareabuka aponene muturo. Nikipupu kyautinya kyaishire pari bamba, no bwange bwaingiramo na menshi, kabiri bari tinine. ²⁴Eryo abakonshi bakwa Yesu baishire kuri ye no kumubusha, bareranda, "Shikuru! Shikuru! Twarafwa!" Abukire no kukaripira ikipupupu no kutararika amenshi, fyarirekere, kabiri kwaritarere. ²⁵Eryo arandire kuri boo, "Ikitetekero kyenu kiri kwisa?" Rero baritinine no kupapuka, kabiri baipwishe umo na umo, "Nomba ninani uyu, ukuti arekaripira ne kipupu na menshi, nafyo firemumfwira?" ²⁶Baabukire ku kyende ya Kaisare, iyaabukire bamba ukufuma ku Gariri. ²⁷Iryo Yesu aabukire ku murundu, bamukumenye ku muntu wa mumusumba uwakwete ifibanda. Panshita ntari tarefwara ifyakufwara, kabiri taikerepo mu ng'anda rero kano mu manda. ²⁸Iryo abwene Yesu, aririre no kupona kuri ye no kuranda neshiwi irikaramba, "Finshi urefwaya ukikte kuri nebo, Yesu, Umwana wa wapuramo Resa? Nakupapata windofya." ²⁹Pantu Yesu akaripure umupashi wakowera ukufuma muri ye. Panshita iyingi kyaremukyusha, nangura akakirwe mu minyororo na makori nokusungirwa ku bakuronda, aputawire inyororo kabiri ngasenderwe ne mipashi yakowera mu matororo. ³⁰Eryo Yesu amwipwishe, "Niwani ishina?" Arandire, "Iturwe," pantu inguru ishingira shaingire muri ye. ³¹Bakonkenyepo ukumupapata ukuti ebatuma ku mbo. ³²Nomba kwari ibumba ryankumba iryarerya ku rupiri. Inguru shapapatire ukuti shingengira muri boo, nao ashisuminishe. ³³Inguru shafumine mu muntu no kuya munkumba, nasho shabutukire ku matero muri bamba no kufwa. ³⁴Kabairi na barerinda pakumona ikyarekitika babutwike no kuya shsimika mu musumba na mu nkyende shonse. ³⁵Abantu barireko mukumona ikyakitike, kabiri barishire kuri Yesu no kusanga umwaume uo ifibanda fyafuminemo, aire pankasa shakwa Yesu nafwara na mano ya butunturu; rero baritinine. ³⁶Nabantu abamwene fi babebere ifyo ifiwa ifyaire mu muntu fyaundepwe. ³⁷Eryo ikintu bwingi kyamwipwishe ukuti engafumapo pari boo pakumona ifyo baikatwa umwenso ukaramba. Eikyo apateme mu bwange atampire ukubwira. ³⁸No muntu uo bafumishemo ifibanda bamupapatire ukuti amukonke, rero arimurekere aye no kuranda, ³⁹"Bwekera ku ng'anda no kurondorora ifi kufyo Resa apwishishe kuri webo." Umwaume aritampire ukya ukushimika ku musumba onse pafyo Yesu amukitire. ⁴⁰Nomba iryo Yesu abwerereko, ikintu bwingi kyarimusengere, pantu bonse baremutunganya. ⁴¹Kwaishire umwaume uweshina rya Jairus, umo uwari umukaramba we sinagogo, aishirewa pankasa shakwa Yesu, no kumupapata ukuya ku ng'anda yakwe. ⁴²Pa murandu wa mwana umwanakashi uwari ne myaka ikumi rimo na ibiri, arefwa. Awe Yesu pkuya ikintu bwingi kyangirwe pamo no kumushinguruka. ⁴³Nomba umwanakashi uwari kufumya imiro pa myaka ikumi rimo na

ibiri no kupisa indarama shonse pari ye, rero taposhiwe na kuuri onse. ⁴⁴Aishire kuri Yesu no kumwikata ku rusempe rwe raya ryakwe, na popene arsirekere ukufumya imiro. ⁴⁵Yesu atire, "Finshi fyakitika nani wankumya?" Irydo bonse bakene, Petero arandire, "Shikuru, ikintu bwingi kyonse nakimishinguruka no kumutitikisha. ⁴⁶Rero Yesu atire, "Kuri umo uwankumya, pantu njishibire amaka yarifumine muri ine." ⁴⁷Eryo umwanakashi pakumono ukuti tabereme, aishire aretutuma no kuwa kunuma yakwe. pamenso yabantu bonse arerondorora ikyo amwikatire nefyo akiposhiwa bwangu. ⁴⁸Eryo atire kuri ye, "We mwana ikitetekero kyobe kyakupsusha. Kabiye mu mutende." ⁴⁹Iryo akiri areranda, kwaishire umo ukufuma ku ng'anda ya mukaramba we sinagogo, arandire, "Umwana obe nafwa. Mwipamfya kafundisha ifiri fyonse." ⁵⁰Rero miryo Yesu aumfwire fi, aryasukire Jairo, "Witina; kyetekerafye arapora." ⁵¹Iryo abwerere ku ng'anda tasuminishi nangu umo ukwingira nankwe, ukufumyakofye Petero, Yohane na Yakobo, na bawishi bamwana na banyina. ⁵²Nomba bonse barerira no kupunda imisowa, nomba asosere, "Mwirarira; tafwire rero arerefye turo." ⁵³Awe barimusekere abo baishibe ukuti arifwire. ⁵⁴Awe amusendere ku minwi no kupunda kwishiwi, atire, "We mwana ima!" ⁵⁵No mupashi wakwe waribwerere, nakabir aribukire paryapene. Aribebere ukuti bengamureterako ifiryo. ⁵⁶Abafyashi bakwe baripeshiwe amano rero aribakonkomeshe ukuti beebako nangu umo pafyakitike.

Chapter 9

¹Akutire abekumi na babiri pamo no kubapera amaka ne nsambu ishakufumya inguru no kuposha amarwere. ²Aribatumine ukuya birisha ubufumu bwa kwa Resa no kuposha amarwere. ³Atire kuri bo, "Mwisenda ikiri kyonse pa rwendo-kibe kyakurya, ikipao, umukate, indarama nangu tuntu tumbifye. ⁴Kira ng'anda mwaingiramo, ikarenimo mpaka inshita yakusera. ⁵uko bahimipokerere, iryo mwaseramo muri uyo musumba, fukureni urukungu ku makasa yenu ngo bunte ukurangisha ukuti nabamikana." ⁶Eryo basarangene no kuya mu mishi, ukubira imbira nsuma no bundapishi konsefye. ⁷Nomba Herodi kateka aryumfwire ifi fyonse ifyarekitika, arifurunganishiwe, pakuti bambi ukuti Yohane nabuka ku bafwa, ⁸na bambi baresosa ati ni Eriya amoneke, na bambi nabofye ati ni umo uwa muri bakasesema bakare eubukire. ⁹Herodi asosere, "Nariputwire umutwe wa kwa Yohane. Ni ani uyo uo ndeumfwira ifi fintu?" Eikyo arifwairishe ukumumona. ¹⁰Iryo abakonshi babwerere, barimushmikire fyonse ifyo bakitire. Eryo abasendere kuri o, kabiri barire mu bumfisoro ku musumba uwitwa Betisaida. ¹¹Kabiri iryo ikintu bwingi kwaumfwire parwa iki, bari mukonkere. Aribapokerere no kusosa kuri bo pa rwa bufumu bwa kwa Resa, kabiri aribondepe abarekabira ukundapwa. ¹²Nomba iryo ubusiku bwaba mukwira, na bekumi na babiri baire kuri o no kusosa, "Tamfyeni ibumba pakuti bengasanganina mu mishi mupepi na imishi pakutira bengamona imikarire na ifiryo, pantu turi munkende itarwike." ¹³Eikyo asosere kuri bo, "Mwebo bene bapareniko ifiryo." Basosere, "Tukwetepofye imikate isano na inswi shibiri-kano ninshi twaya no kushita ifiryo fya aba bantu." ¹⁴(Abantu abaume bari imyanda isano.) Arisosere ku bakonshi bakwe, "Rekeni bekare panshi mu ma bumba babe amakumi yasano kire bumba." ¹⁵Eikyo barikitire iki, no kurenga abantu ukwikara panshi. ¹⁶Ukubura imikate isano na inswi shibiri, aripunamine mu muru, ariparire no kuitobaura mutupimfya, no kupera ku bakonshi no kupekanishisha ibumba. ¹⁷Bonse baririre no kwikuta, na ifwasherepo fyarikoronganikwe-mu miseke ikumi na ibiri mutupimfya. ¹⁸Eikyo eryo Yesu areepepa umwine o, abkonshi bari na o. Aribepwishe bo, atire, "Bushe ikintu bwingi kisosa ati ninebo naani?" ¹⁹Barimwasukire, "Yohane kabatisha. Nomba bambi bo batira ni Eriya, na bambi batira uri umo uwa muri bakasesema bakare eubukire." ²⁰Eryo asosere kuri bo, "Mba mwe mutira ninebo naani?" Petero aryasukire, "Uri Kristu mwana Resa." ²¹Eikyo aribasokere no kubarangirira ukutira beebapo mba no umo parwa iki, ²²aresosa, "Umwana wa Muntu ari no kukyura ku fintu ifingi no kusurwa ku ntungurushi na bashimapepo na bakasambirisha wa mafunde, kabiri akepaikwa na pabushiku bwarenga shitatu akayo kubuka." ²³Eryo asosere kuri bo bonse, "Nga kuri urefwaya ukunkonka, aringire ukuikanya umwine no kusenda ikyapindama kirabushiku no kunkonka. ²⁴Uyo onse uufwaya ubumi akayo burofy, nomba uyo uurofy ubumi bwakwe pamurandu nanebo akabusanga. ²⁵Bushe kinkankara ndo ngo muntu anonka isoxnde ryonse na pampera arofy nangura airofy umwine?" ²⁶Uyo onse uurengumfwira insoni na amashiwi yandi, nankwe Umwana wa Muntu akamumfwira insoni iryo akabwera mubukata bwa kwa Taata na bashira bamaraika. ²⁷Eikyo nkasosa kuri mwebo mukishinka, kuri bamo abatareme pano abo abashakasonde imfwa ribe tabaramona ubufumu bwa kwa Resa." ²⁸Nomba pa nshiku kine konse-konse panuma Yesu asosere aya mashiwi, asendere Petero na Yohane na Yakobo no kuya kurupiri mu kupepa. ²⁹Iryo akiri akopepa, umusango wa mpimi yakwe yari kinjishe, ne fifwaro fyangwike ifya tuba. ³⁰Apopene abantu babiri bereranda nao, Mose na Eriya, ³¹bamonekere mubukata, ukuranda nankwe parwa kubwereramo kwakwe, umo uri no kusondwerera mu Yerusaremu. ³²Nomba Petero nabo ari nabo bari muturo utwamaka, nomba iryo basantamwike, bamwene ubukata bwakwe na bantu babiri abatareme nao. ³³Iryo bareya barefuma kuri Yesu, Petero asosere kuri o, "Shikuru, kuti kyawama fwe ukuba kuno. Rkeni tupange imitanda itatu, umo wenu, umo wakwa Mose, na umbi wakwa Eriya." (Taishibire ifyo aresosa.) ³⁴Iryo arikusosa ifi, ikumbi ryaribakupirishe, kabiri baritinine iryo baingire mwi kumbi. ³⁵Ishiwi ryarifumine mwi kumbi, ryatire, "Uyo Mwana ndi, uo uwasarwa; mumfwireni." ³⁶Iryo ishiwi ryasoserwe, Yesu aisangirefye eka mpo. Baikere shiriri kabiri tabaeberepo no umo ifiri fyonse ifo bamwene muri isho nshiku. ³⁷Nomba ubushuku bwakonkerepo, bareteremuka xukufuma ku rupiri, ikintu bwingi ikikararamba kyarimukumenye. ³⁸Apopene, umuntu ukufuma mu kintu bwingi arerira, atire, "Kafundisha, nkoromba mwe mundorekeshepo pa mwana, pantu emwana wandibofye mpo nakwata. ³⁹Boneni inguru nashimwikata eifo arepundira; nashimurenga ukuburwa amaka pakutira aresabaira pa kanwa kirashupako pakumurekurukako kabiri kira mukenaura buri-bubi. ⁴⁰Nakipapatira abakonshi bobo ukutira bashifumye, nomba bakifirwa." ⁴¹Yesu arwsukire no kusosa, "Mwebo mwebashaketekera kabiri mwe nkuro ibi, nipanshita ndo nkaba nenu no kwikara nenu? Reta zumwana obe kuno." ⁴²Iryo umurumendo akireisa, inguru sharimufuntwire panshi no kumusunkanya na maka saana. Nomba Yesu arikaripire umupashi wakowera no murumendo aripore, no kumubwekasha kuri wish. ⁴³Eryo bonse barisungwike ubukuru bwa kwa Resa. iryo bakiri barepapuka pari fyonse arekita, aitire abakonshi bakwe, ⁴⁴"Rekeni aya mashiwi yaye mu matwi yenu: Umwana wa Muntu akaposwa mu maboko ya bantu." ⁴⁵Nomba tabumfwere umo kyarorere. Kyarifiseme kuri bo, kabiri tabaishibire

ubupiriburo. Nakabushe baritinime ukwipusha urwa iki kikomo.⁴⁶ Eryo ikitara kyaima pakati kabo abati ninani umukaramba.⁴⁷ Eikyo Yesu, ashibire amatontonkanyo mu mitima shabo, asendere umwana no kumubika pambari yakwe,⁴⁸ no kusosa kuri bo, "Uo onse uwapokerera uyu umwana mwishina ryandi, apokerera nebo; na uo onse uwapokerera nebo, apokerera no uyo uwantumine nebo. Pantu uo uwakypesha muri mwebo bonse eumo umukaramba."⁴⁹ Yohane ayasukire, "Shikuru, twabwene umuntu arefumya ifibanda mwishina ryenu nomba twarimuresha, pantu taba nefwe."⁵⁰ "Mwimuresha iyo," Yesu ayasukire, "Pantu uo onse uushirepinkana nemwee ninshi ari namwebo."⁵¹ Iryo inshiku shaparamine ishakuya kwakwe, ariteyere impimi yakwe no kuya ku Yerusaremu.⁵² Aritumine intumi pantanshi yakwe kabiri baire no kwigira mu Samaritani mu mushi no kupekanya ifintu pari o.⁵³ Nomba abantu kurya tabamupokerere pantu ateyere impimi yakwe ku kuya ku Yerusaremu.⁵⁴ Iryo abakonshi Yakobo na Yohane bamwene ifi, "Shikuru, murafwaya fwebo twebwe umuriro ukupona ukufuma mu muru no konaure abo?"⁵⁵ Nomba arifutatwike no kubakaripira bo,⁵⁶ kabiri barire ku mushi umbi.⁵⁷ Iryo bareya mu butari bwa musebo, umo asosere kuri o, "Nkomikonka konse uko mukoya."⁵⁸ Yesu asosere kuri o, "Bambwe barikwata impako, na ifyoni fyamurwerere fwarikwata ifisa, nomba Umwana wa Muntu takwata apariponse apakubika umutwe."⁵⁹ Eryo asosere kuri umbi, "Nkonka nebo." Nomba asosere, "Shikuru, mbare rekeni inje no kuya shika bataata." Nomba Yesu asosere kuri o, "Shira abafwa bashike abafwa banabo."⁶⁰ Nomba weba, kabiye no kubirisha ukutari no kukusha ubufumu bwa kwa Resa."⁶¹ Eryo umuntu umbi asosere, "Nkomikonka, Shikuru, nomba tareni rekeni njensharikepo aba ng'anda yandi."⁶² Yesu ayasukire kuri o, "Taringa ubufumu bwa kwa Resa uo onse ubika amaboko yakwe mu kurima no kuroresha panuma."

Chapter 10

¹Nomba panuma yaifi, Shikuru asontere abekumi pabura na babiri nabambi, no kubatuma babiri babiri pakumutagirira mu misumba yonse na munkyende monse umo umwine aari no kuya. ²Arandire kuri bo, "Ifyakusepa fingi, nomba abakusepa banono. Emukuti ipusheni Shikuru pakuti amitumineko ababomfi abakubomba pakusepa. ³kabiyeni munshira shenu, boneni, namituma nge mpanga pakati ka mimburi. ⁴Mwikasenda imifuko ya ndarama, nangu ifyora fya paburendo, nangu insapato, no kuposha nangu umo munshira. ⁵Ing'anda mukengiramo, pakubara mukasose. 'Umutende ube pari ino ng'anda!' ⁶Nga kyakutira umwana wa mutende emo ari, umutende utwaririre pari ye, rero nga kyakutihra takiri ifyo, ukabwerera kuri mwebo. ⁷Mukekare muri irya ine ng'anda, murye no kunwa ifyo bakapekanya, pantu umubomfi arasunga ifimuringire. Mwikaraserana muri kira ng'anda. ⁸Uri onse umusumba mukengiramo, nga bamipokerera, ryeni fyonse ifyo bakamipenishisha. ⁹Nokuposha abarwere ababamo. Soseni kuri bo, Ubufumu bwa kwa Resa bwaisa mupepi na kuri mwebo. ¹⁰Konse uko mukengira mu musumba tabamipokerere, mukafumemo mu misebo yauko no kusosa, ¹¹"Pamo no rukungu rwa muri uyo musumba mukawanye ne nkasa shesu mukaririre na muri uyo musumba! Rero mwishibe ifi: Ubufumu bwa kwa Resa bwaisa mupepi. ¹²Nkoranda ikine kuri mwebo ukutira pari ubo bushiku kikakirapo ukubipa kuri uyo musumba ukukira ifyo kyari pa Sodoma. ¹³Ukakimona, Chorozi! Ukakimona, Betisaida! Nga kyakuti imirimo iikatami ireblomba kuri mwebo ku Taya na Sidoni, nga barirapira akare, ukufwara amasaka no kusuba imitoi. ¹⁴Nomba kikaba ikyayafya kuri Taya na Sidoni pa nshita ya bupingushi ukukira mwebo. ¹⁵Mwebena Kapenamu, mutontonkanya ati mukapyana ubufumu bwa mumuru? Awe, mukabweshiwa panshi kumbo. ¹⁶Umo uumfwa kuri mwebo omfwa kuri nebo, na umo uwamikana akana nebo, na umo uwankana akana uwantuma. ¹⁷Abamakumi pabura babwerere ne nsansa, bareranda, "We Shikuru, ne fibanda fyareita kuri fwebo mwishina ryobe." ¹⁸Yesu arandire kuri bo, "Naretamba satana apona ukufuma ku muru nge nkuba. ¹⁹Boneni, narimipera amaka yakukaripira bakaring'ongo na satana na yonse amaka ya murwani, tapakabe nangu kimo ikyakumikena. ²⁰Kanshi mwasansamuka muri ifyo, imipashi yareisa kuri mwebo, nomba muresansamuka pantu amashina yenu yarirembwa mu muru. ²¹Pari karya kene akashita ari sansamukire ukukirapo muri Mupashi wa MUsihiro no kuranda, "Namitotera mwe Taata, Shikuru wa mumuru ne sonde, pantu mwasokorora ifi ku bamano no kufyumfwa no kufitwara ku bashafyundwa, naga abana abanono. Ee, Taata, pantu kisuma ukukurumbanya pa kinso kyobe. ²²ifintu fyonse fyariketekera ukupitira muri Taata, tapaba nangu umo uwaishiba Umwana kano Taata, nakabiri tapaba uwaishiba Taata kano Umwana nabonse abo Umwana asara ukuba nabo. ²³Eryo apiribukira ku bakonshi no kuranda kuri bo mubumfisoro, "Barishuka bonse abamona ifintu mu mona. ²⁴Ndesosa kuri mwebo, bakasesema abengi na bamfumu barakabira ukumona ifintu ifyo mu mona, nomba tabafimona, no umfwa ifintu mumfwa, nomba tabafyumfwa. ²⁵Kanshi, mube abakosa mu mafunde imeni pakutira bamweshe, arekusosa, "Kafundisha findo mfwire ukukita pakuti nkwate ubumi bwa pee?" ²⁶Yesu arandire kuri ye, "Findo fyarembwa mu mafunde? Findo uberengamo?" ²⁷Apera ikyasuko no kuranda, "Uretemwa Sokuru Resa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, na maka yobe yonse, na matontonkanyo yobe yonse, na benamuparamano nga we mwine." ²⁸Yesu arandire kuri ye, "Waasukafye bwino. Kita ifi, no kuba uwabumi. ²⁹Nomba ena akabira ukuirenga ukuba uwakine, arandire kuri Yesu, "Nga abenamuparamano bandi nibani?" ³⁰Yesu amwasukire no kuranda, "Umuntu umo aire aretentemuka ukufuma ku Yerusalem ukua ku Yeriko. Bamusansa kuri basakara, bamupokere fyonse ifyo akwete, ukupuma, no kumusha kikanga no kumwipaya. ³¹Kwishuko shimaepo arekuya abeere kuri kirya kikomba kirya fyae amumona afumako nokuya ku kikomba kimbi. ³²Mu musango umo wine, umwina Revi nao, iryo aishire pankyende no kumubona, apitira ku kikomba kimbi. ³³Nomba umwina Samaria, na ye ari paburendo, aisa apo ari. Iryo amubona, ayako no kuhranguruka. ³⁴Amuparamina no kumukakira ifironda, aitira amafuta nomwangashi pa fironda. Amubika na pa nama yakwe, no kumureta ku ng'anda ya beni, no kumusungirira. ³⁵Ubushiku bwakonkerepo asendere ba Dinari babiri, no kubapera ku bene ba kikirwa no kuranda, 'Muremusunga, nasyonse ifikapuramo, iryo nkabwera nkesa kuripira. ³⁶Ninani pari abo batatu umwina muparamano wakwe kuri ye uwasanshirwe na bakaborara?" ³⁷Arandire, "Uwarangire uruse kuri ye. Yesu arandire kuri ye, "Kabiye no kukita kimo kine." ³⁸Nomba uro barekuya, baingira mu mushi umo, no mwanakashi uweshina Marita amupokerera mu ng'anda yakwe. ³⁹Akwete nkashi ishina ryakwe ni Maria uwaikere pa makasaya kwa Shikuru no kumfwa ku mashiwi yakwe. ⁴⁰Rero Marita ena arepambana pakupekanya ifyakurya. Aisa kuri Yesu no kuranda, "Shikuru, tausakamene ukuti nkashi yangi nansha ndepokanyafye neka? Emuuti mwebe angafweko." ⁴¹Nomba Shikuru amwasukire no kuranda kuri ye, "Marita, Marita nausakamana no kukyushiwa pafintu ifingi, ⁴²nomba ikintu kimo kisuma. Marita asara ikisuma, ikitakatare ikifuma kuri ye."

Chapter 11

¹Kykitike ubushiku bumo Yesu arepepa munkyende imo. Iryo ati apwe, umukonshi wakwe umu arandire kuri ye, "We Shikuru, utufunde ukupepa ngafirya na Yohane asambirisha abakonshi bakwe."²Yesu arandire kuri boo, "Iryo murepepa mureranda ati, Taata, ishina ryobe rikindiwe irya mushiro. Ubufumu bobwe bwise."³Utupere ikyakurya kya nshiku shonse. "Tuberereni uruse ku masambi yesu ngefyo naifwe turareka bonse abamisha yesu. Witutwara ku kweshiwa."⁴Yesu arandire ati, "Pari mwebho nani wakwata kibusa wakwe, no kuya pakati kabushiku, no kuranda kuri ye, 'Kibusa, mpeako imikate itatu, ⁶pantu nimfikirirwa na kibusa wangi umurendo, ntakwete nakakumupekanishisha?' ⁷Eryo umu mukati uuremwasuka kuti aranda, 'Wimpamfya. ne kibi nakisarwa kare, na bana bangi turi nabo, pa butanda. Tekuti njime no kupera imikate kuri webho.' ⁸Nkoranda kuri webho, neryo temine no kukupera imikate pantu ni kibusa wakwe, pa murandu wa mupatikisha obe uwabure nsoni, akema no kukupera imikate iingi iyo arekabira. ⁹kabiri nkoranda kuri mwebho ati, rombeni, kikaperwa kuri mwebho; fwayeni, mukasanga; konkonsheni, mukeswirwa. ¹⁰Pantu umuntu onse uuromba arapokerera; no ufwaya arasanga; no muntu ukonkonsha, akeswirwa. ¹¹Mufyashi nshi pari mwebho ngakyakuti umwana amuromba inswi, engamupera insoka ribe arefwaya inswi? Bushe umwana nga amiromba umukate, kuti mwamupera iribwe? Nangu inswi kuti mwamupera insoka? ¹²Nangu amiromba irini, bushe kuti mwamupera karing'ongo? ¹³Ngakyakutira mwebabi mwarishiba ukupera abana benu ikiweme, miku shinga kuri bonse abamuromba?"¹⁴Nomba Yesu atamfya ikibanda ikyari kiburu. Iryo ikibanda kyafumine, na kiburu arirandire, ne kintu bwingi kyaripapire. ¹⁵Rero bamo pari aba bantu barandire, "Ni kuri Berizebu, umukaramba wa fibanda, eko atamfisha ifibanda." ¹⁶bambi pakumweshwa barafwaya ikishinka kyakufuma ku muru. ¹⁷Rero Yesu arishibe imitontonkanishe yabo no kuranda kuri boo, "Ubufumu bonse ubwapatukano bwine buonaika ne ng'anda iyarekanamo iine iraya. ¹⁸Nga kyakuti satana apatukanamo umwine, ubufumu bwakwe kuti bwatarama shani? Pantu mukoranda ati ni kuri Berizebu atamfisha ifibanda. ¹⁹Nebo nga ni kuri Berizerebu ntamfisha ifibanda, abamikonka bena kuti batamfisha kuri nani? Pa murandu waiki, bakaba bakapingura bene. ²⁰Rero nga mfumisha ifibanda mwishina ryakwa Resa, eryo ubufumu bwakwa Resa bukesa kuri mwe. ²¹Iryo umuntu uwamaka uri ne fyanso nga aronda ing'anda yakwe, ifipe fyakwe nafikara bwino, ²²rero iryo umuntu wamaka nga aisa kuri ye, umuntu uwamaka apoka ifyanso fyakwe ifyo ikyetekera nefyo atapire fyonse. ²³Umu uushaba nanebo murwani wangi, no ushikoronganya nanebo arasaranganya. ²⁴Iryo umupashi wakowera wafumine mu muntu, arendauka mu nkyende ishabura amenshi no kufwaya na pakutusha. Tawasangire apakutusha, warandire, 'Nkobwerera mu ng'anda yangi umu nafumine. ²⁵Kirya abwereramo asanga nabapyanamo mu ng'anda no kubika bwino. ²⁶Eryo aya no kubura ne mipashi imbi kine rubari iyamukira ububi na yonse yaiza mukwikaramo. Eryo napakurekeresha uyu muntu fyabifishe pari firya ifyantanshi." ²⁷kyakitike fi, iryo akiri akoranda ifi fintu, umwanakashi umu aasamuna ishiwi ryakwe pa murandu wa kintu bwingi no kuranda kuri ye, "Ryarishika ifumo ryakusendere na mabere waonkereko." ²⁸Rero arandire, "Pari bufi, abomfwa ishiwi rya kwa Resa no kurisunga bakira ukushuka." ²⁹Kirya ikintu bwingi kyafurirako, Yesu atampire ukuranda "Iyi nkuro ni nkuro ibi. Irefwaya ikishibiro, rero tayaperwe ikishibiro kano ikishibiro kya kwa Yona. ³⁰Pantu firya Yona ari kishibiro ku bena Ninife, efyo fine no Mwana wa Muntu akaba ikishiro kuri ino nkuro. ³¹Namfumu wa kukabanga akema kubupingushi na bantu baino nkuro no kuiseka, pantu afumine kumpera ya kyarwo ku kumfwa amano yakwa Soromoni, no kubona, uwakira Soromoni ari pano. ³²Abantu bamuninife bakemina mu bupingushi na bantu baino nkuro no kubaseka, pantu barirapire ku mbira yakwa Yona, kabiri Boneni, uwakira Yona ari pano. ³³Tapaba nangu umu, uwasha ikisaniko, aibika munkyende iyafisama atemwa ukubika munshi ya museke, rero ateka pa kikariro, pakuti bonse abakoingira babone ikisaniko. ³⁴Irinso ryobe kisaniko kya mubiri obe. iryo irinso ryobe riri irisuma, umubiri obe onse uri murubuto. Rero iryo irinso ryobe ryabipa, umubiri obe onse ninshi uri mumfifi. ³⁵Eikyo nga umubiri obe onse uri rubuto, takuri ukukwata umunobe umbi uuri mumfifi. ³⁶Eryo umubiri onse ukaba nge kisaniko ikikobutisha webho." ³⁷Iryo apwishishe ukuranda umuFarise amwipwishe ku kurya nankwe ku ng'anda, owe Yesu ayaingira no kwikara pamo. ³⁸UmuFarise asunguka ikyo ashibarirepo ukusamba pa kurya. ³⁹Rero Shikuru arandire kuri ye, "Nomba eryo, mwe baFarise musamfya inkombo shenu kunse ne mbare kunse, rero mukati kenu mwaisura ubupupu no bubi. ⁴⁰Mwebantu babura amano! Bushe teumo uwapangire ikyakunse no kupanga ikyamukati? ⁴¹Mupera ubupe kufyo mukwete mukatin eryo nafyonse fikaba ifyabuta uko muri. ⁴²"Rero karanda kuri mwebafarise, pantu mureteka kimo ikyekumi na pamafuta yanunkira nakyonse ikyamwibara, rero mwarekeresha umuringanya ne kitemwiko kyakwa Resa. Kyaringa ukukita umuringanya no kutemwa Resa, ukwabura ukukita ifintu na fimbi. ⁴³Karanda kuri mwebafarise, pantu mwatemwa ifipuna fyakuntanshi mu masinagogo no kumikindika pakumiposha mu nkyende yafisankano. ⁴⁴Karanda kuri mwebho, pantu mwaba nge nindi shabura ikishibiro na banmtu barendapo ukwabura ukwishiba." ⁴⁵Eryo inkorokoro ya

fyebo imo yaranda kuri ye, "Kafundisha, ninshi warandira ifi, mukutusebanya fwebo." ⁴⁶Yesu arandire, karanda kuri mwebo, bakafundisha wa fyebho! Pantu mubika abantu ifisendo fyafina ukusenda, rero mwebene tamwikatako neryo minwi yenu. ⁴⁷Karanda kuri mwebo, pantu mukurira bakasesema imanda, ne ikorwe fyenu efyabepeye. ⁴⁸Kanshi muri nte no kusumina imikitire yafikorwe fyenu pantu bena baribepaya kabiri mwebo mwabakurira imanda. ⁴⁹Pa murandu uyu, amano yakwa Resa yaranda ati, 'Nkabatumba bakasesema na basore, nabakabakyusha no kwipayapo bamo.' ⁵⁰Eryo ino nkuro, ikakumbukisha pa muropa onse uwa bakasesema bonse uo basumya ukutampa pakitendekero kya kyar, ⁵¹ukufuma pa muropa wakwa Abere mpaka na pamuropa wakwa Sakaria, uo bipaye pakati kaburambo ne ng'anda ye pepo. Nasumina, ndemyeba, inkarondorwa kuri ino nkuro. ⁵²Karanda kri mwe nkorokor sha fyebho, pantu mwasenda urufunguro rwa mano; mwebene tamwairamo, na barfwaya ukwingiramo mwaribakanya. ⁵³Panuma Yesu afumako, bakaremba na bafarise baramupamfya ikibi no kumurenga ukuranda pa fintu ifingi, ⁵⁴ukweshya ukwikatamo fimo ifyarefuma mukanwa kakwe.

Chapter 12

¹Panshita iryo, iryo ambumba imyanda mishira ya bantu kabiri barenyantana umo na umo, kabiri atampire ukuranda ku bakonshi pakubara, "Kyengereni kukitutumushi kya bafarise, abamumbi munda.²Rero takwaba ikyafisama ikishakasokoroke, nangu ikyafisama ikishakasokoroke. ³Awe fyofine ikyo mwarandire mumfifi kiri no kumfwika apabuta tutu, nekyo mwarandire mukutwi mu ng'anda sha mukati kikabirirwa pa muru wa mutenge. ⁴Ndesosa kuri mwebo, mefibusa, mwitina uyo onse uwipaya umubiri, na panuma tabakwete ifyakukita. ⁵Rero ndemiranga uyo uwakutina. Tineni umo uo, panuma aipaya, nakwata na maka ayakumiposa ku mbo. Ikine kine ndetira kuri mwebo, eo mutine. ⁶Bushe ineseba shisano teti shishitishiwe pa tuma koini tubiri? Kabiri tarurabwapo nangu rumo ku menso ya kwa Resa. ⁷Rero no mushishi wa kumutwe wenu waripendwa yonse. Mwitina. Mwarikindama pa nseba ishing. ⁸Awe ndetira kuri mwebo, onse uwanumbura bwino pa kinso kya bantu, no Mwana wa Muntu ari no kumurumbura pa kinso kya bamaraika ba kwa Resa, ⁹rero uunkana pakinso kya bantu ari no kukanwa pakinso kya bamaraika bakwa Resa. ¹⁰Uyo onse uusosa ikibi pa Mwana wa Muntu, aris no kwererwa, rero uupontera umupashi takererwe. ¹¹Rero irydo tabaramitwara mu masinagogo, kuri bakateka, na barupaka, mwisakamikwa ikyo mukasuka, nangu ikyo mukaisosera, ¹²pantu Umupashi wa Mushiro pari irye nshita ukamifunda ikyo mufwire ukusosa. ¹³Rero umo ukufuma mwibumba arandire kuri ye, "kafundisha ebeni munina wangi ukungakanyako ikyakishare." ¹⁴Yesu arandire kuri Ye, "We muntu nani wansonta kapingura nangu kakanya pari mwebo?" ¹⁵Arandire kuri boo, "Kyengereni muibake kufyarunkumbwa kwafintu akwata." ¹⁶Rero Yesu abomine umurumbe, areranda, "Amabara ya muntu umo yaritwarishe, ¹⁷kabiri aratontokanya mu mutima wakwe, arandire, 'Ifyo narakita pantu shikwete imkyende umwakututira ifisabo fyangi." ¹⁸Arandire ifyo nakita nifi, narapasurura amatara yangi no kukura yambi ayakuru, nomu emo nkatutira fyonse ifyakurya fyangi nafimbi ifisuma. ¹⁹Eryo nkatire ku mutima wangi, "We mutima, uri nefisuma ifingi ifikarara imyaka iingi. Utushe, urye, unwe, usangarare." ²⁰Rero Resa atire kuri ye, "We muntu watumpa we, rero buno bushiku umweo obe barerondora, ne fintu upekenye fyaraba fyakwa nani?" ²¹Efyo kiri kuureibikira umwine ifyuma no kukanaba umukindami kuri Resa. ²²Yesu arandire ku bakonshi bakwe, "Eikyo ndesosa kuri weba, wisakamana pa mweo obe, ifyo ukarya mairo; nangu pa mubiri obe; ifyo ukafwara. ²³Pantu umweo wakira ikyakurya, no mububiri ukukira ikyakufwara. ²⁴Rorekesheni ba mwankore, tabarima no kusepa. Tabakwata ikipao nangu ubutara rero Resa arafirisha. Rero mwebo mwarikindama pa fyon. ²⁵Nani pari mwebo uungarundapo inshiku pa mushinku wakwe? ²⁶Eikyo nga mwafirwa ku kyakypesha, nga kinshi musakamanina kufyashara?" ²⁷Rorekesheni amaruba-ifyo yakura. Tabakyukyutika nangu ukupina insaru. Nomba ndemweba nati nangu ni Soromoni mubukata bwakwe tafwere nga umo uwa muri boo. ²⁸Nomba nga Resa afwika ikyani kya mu mpanga, ikiripo rero, na mairo kyaposwa mu muriro, nga mwebo muku inga ari nokmifwika, mwebakitetekero kinono! ²⁹Mwireka ikya mukurya ne kya mukanwa, mwisakamike imitima. ³⁰Pantu ifi fyonse efyo abanko nabo pa nwesonde bafwaya na mashiwi arishiba ukuti murefikabira. ³¹Rero fwayeni ubufumu bwa mu muru, ne fifyonse firi no kurundwapo kuri mwebo. ³²Mwiratina mwe mukuni unono, rero shinwi abekerwa ukumipera ubufumu. ³³Ifyo mukwete shitenimo no kupera ifyankumbu, mukite imbukuri ishishikota-ikyuma mu muru ikishipwa umo abapupu no bubenshi tabwngiramo. ³⁴Pantu ukuri ikyuma kyobe ekuri no mutima wenu. ³⁵Imisana yenu ibe iyanaka ne nyari shibe ishireyaka, na mwbo mube abantu abapara abarerorera shibwanga, pakuti uyo iryo arebwerera ³⁶no kukonkonsha, iryorine bari no kumwiswirako. ³⁷Barishuka nabo abasha shikuru wabo no kusanga bareorera iryo akesa. Nde myeba ikine kine nati, kuti akaka mu musana no kuboko ku kyakurya no kupyungira. ³⁸Kabiri ngaisa paburinde bwa kibiri atemw ubw kitatu no kubasanga abaipekanya, barishuka abo abasha. ³⁹Awe ishizeni iki, umwine wa ng'anda ngaeshiba iryo umupupu areisa tekuti areke ing'anda yakwe ukusanswa. ⁴⁰Naimwebene iteyanyeni, pantu tamwaishiba iryo Umwana wa Muntu areisa. ⁴¹Petero atire, "Shikuru, bushe mwaumine umurumbe kuri fwebo, nangura kuri bonse?" ⁴²Shikuru arandire, "Nga nani umurashi wa pa ng'anda uwaishinka uo shikuru wakw eengatuma ku basha banankwe mukubapera umuringo wa fyakurya panshita iyaringa?" ⁴³Arishuka ni umusha uyo shikuru akasanga arekita ifyo iryo akesa. ⁴⁴Ndemweba ikine kine nati akamuteka pafyuma fyakwe fyonse. ⁴⁵Rero umusha ngatira mu mutima ukuti, 'Shikuru akokora ukwisa,' kabiri atendeka ukuma babomfi abaume na banakshi no kurya no kunwa no kusanguka kyakorwa. ⁴⁶Na shikuru wakwe ari nokwisa pabushiku ashenekere na pakashita ako ashishibe kabiri akamukanda no kumiputawira ubwikaro ku basha bakishinka. ⁴⁷Na urya musha uwaishiba ukufwaya kwakwa shikuru wakwe no kukana ishiba ukupekanya kwakwe akafopaurwa impumo ishing. ⁴⁸Rero uushaibe no kukita ifyawamina impumo, akomwa ku mpumo ishinono. Rero umuntu uwaparwa ifingi, ukufuma kuri boo, ifingi fikafwaikwa, no wabikirweko ifingi, bakafwayako ifyakiramo. ⁴⁹naishire kukuposa umuriro panonse, Iye nga wakoshiwe kare. ⁵⁰Rero ninkwata ukubatishiwa urubatisho, kabiri naoberwa nganshi rusuke rupwiririke. ⁵¹Bushe mwaishiba ukuti naisa mukureta

umutende panonse? Iyo, ndemweba, rero mukurekanya. ⁵²Pantu ukufuma pari nomba kukaba basano aba ng'anda imo abapatukana-batatu pari babiri, bakapusana na batatu. ⁵³Kukaba ukurekana, wishi akapusana no mwana mwaume no mwana akapusana na wishi, nyina akapusana no mwana mwanakashi no mwana mwanakashi na nyina, nafyara akapusana na nafyara na nafyara akapusana na nafyara. ⁵⁴Eryo atire ku kintu bwingi, "Iryo mwamona ikumbi rireima ku masamba, iryo rine mutire, 'Imfura yaisa,' kabiri efyo kyaba. ⁵⁵Eryo mwaumfwa umwera wa kukapinda ka kukuryo urepupupa, mutire, 'Kureba ikikabirira,' kabiri efyo kyaba. ⁵⁶Mweba bumi munda, mwaishiba ukuringana imimonekere ya panonse ne ya muru, rro mwafirwa shani ukwishiba imonekere yainonshita? ⁵⁷Nomba kinshi mwebene tamupingwira ikirungeme? ⁵⁸Pantu iryo mureya kuri kapingura wenu no urkuruburwisha, iryo mureya munshira esheni ukuranshanya nankwe pa murandu pa kweba ati takutwere kuri kapingura, na kapingura takutwere ku musore, no musore takuposere mu kifungo. ⁵⁹Ndetira kuri mwebo, tawakafumemo mpaka ukaripire indarama shakuperekeshako."

Chapter 13

¹Pari irya nshita abantu barekumyebe pa bena Gariri abo Pirato asnkenye umuropa na marambo yabo. ²Yesu aryasukire no kuranda kuri boo, "Bushe muretontonkanya aba bena Gariri bari ababembu saana ukukira abena Gariri bambi bonse pa murandu wakuti bakyurire munshira iyi? ³Nkoranda kuri mwebo nati, iyoo. Rero nga kyakuti tamurapire, mwebo bonse mukonaika munshira imo ine. ⁴Narimo abantu abekumi rimo na kine konse-konse mu Siroamu abo urupungu rwawirepo no kubepaya, bushe muretontonkanya bari babembu ukukira abaume bambi mu Yerusaremu? ⁵Nderanda ati, iyoo. Rero nga tamurapire, namwebo mukonaika kimo kine. ⁶Yesu arandire umurumbe uyu, "Umuntu umo arikwete umukunyu uo arimbire mwibara ryakwe irya myangashi nao arishire no kubonako ifisabo rero tasangireko nangu kamo. ⁷Umuntu arandire ku murimi, 'Bona, pa myaka itatu ndesa no kufwaya ukusangako ifisabo kuri iki kimuti kya mukunyu kabiri takusangwa nakamo. Kiteme ki. Kindo ukokirekera ukufumuna umushiri. ⁸"Umurimi airyaswike no kuranda, 'Ushe weka ribe ndeuriminina no kubikako umufundo. ⁹Nga watwara ifisabo uyu mwaka ureisa, kisma; rero nga tawakatware, ukauteme!'" ¹⁰Nomba Yesu arekufunda muri rimo irya mu ma Sinagogo pe Sabata. ¹¹Boneni, kwari umwanakashi uwakwete umupashi wa bunake, pa myaka ikumi rimo na kine konse konse. Ari uwapetama na ukukanaororoka bwino bwino. ¹²Ikryo Yesu amubwene, arimukutire kabiri arandire, "Wemwanakashi, naukakururwa ukufuma kubunake bobo." ¹³Abikire iminwi yakwe pa mwanakashi, na paryapene aryorokere nao aruambenye Resa. ¹⁴Rero intungurushi ye sinagogo yarifurihrwe pantu Yesu aposeshe pe Sabata. Eryo intungurushi yayasukire no kuranda ku kintubwingi, "kwaba inshiku mutanda muri ishi emwaringa ukubomba. Eryo mureisa no kuposhiwa, tepabushiku bwe Sabata." ¹⁵Shikuru aryasukire no kuranda, "Mwebabumi munda! Bushe umo pari mwebo tabura ing'ombe yakwe nangu kabarwe wakwe ukumufumya mwitanga no kuitwara ku kunwa pe Sabata? ¹⁶Noyu nao mwana mwanakashi wakwa Abrahamu, uo Satana akakire pa myaka ikumi rimo na kine konse konse, bushe ifikakiro fyakwe tafifwire ukukakurwa pe Sabata? ¹⁷Iryo arekuranda ifi fintu, bonse abarekupiririka baumfwire insoni, rero kinkupiti onse warisekerere pari fyonse ifya bukindami ifyo arekukita. ¹⁸Eryo Yesu arandire, "Bushe ubufumu bwa kwa Resa bwapara kindo, kabiri kuti nabupashanya ku kinshi? ¹⁹Bwaparana no ruseke rwarubanga uro umuntu aburire no kuruposa mu kirime kyakwe, neryo rwakurire mukimuti ikikuru, nefyoni fya mu muru fyapangire ifinsa mu misambo yafiko." ²⁰Nakabiri arandire, "Nikukinshi ningaparanya ubufumu bwa kwa Resa? ²¹Bwaparana ne kitutumushi ikyo umwana aburire na ukusankanya na ifipimo fitatu ifya bunga mpaka kyakumana ubunga bonse." ²²Eryo Yesu arekupitamu mishi ikuru ne minshi inono, arekufunda no kukita inshira yakwe iyakuya ku Yerusaremu. ²³Umuntu umo arandire kuri ye, "We Shikuru, bushe bantufye abanono abapusuka?" Nao arandire kuri boo, ²⁴"Pirikiteni kukwingira pa mweshi unono, pantu, inkomweba nati, abengi bakesha ukwingira, rero bakafirwa ukwingira. ²⁵Iryo umwine wa ng'anda ekema no kwisarako ikibi, eryo mukaturama panse no kukonkosha kukibi no kuranda, 'Shikuru, Shikuru, rekeni twingire.' "Akasuka no kuranda kuri mwebo, 'Ntamwishibire mwebo nangu kuntu mufumine.' ²⁶"Eryo mukaranda ati, 'twarekurya no kunwa mu kinso kyobe na mu misebo Yesu emo mwasambirishe! ²⁷"Rero akasuka, 'Nkoranda kuri mwebo, nhteshibire uko mufumine. Fumeni kuri nebo bakakita wafibi!'" ²⁸Kukaba ukurira no kusumanya ameno iryo mukabona nAbrahamu, Isaka, Yakobo, na bakasobera bonse mu bufumu bwakwa Resa, rero mwebo mwaposwa kunse. ²⁹Bakesa ukufuma kukapinda ka kukuryo, kukipiko, kukabanga na kumasamba, no kwingira pe tebuo rya bufumu bwa kwa Resa. ³⁰Ishibeni iki, bonse abarekerera mu bukindami bakaba abantanshi, nabonse abakindamishako bakaba abakurekereshako. ³¹Muri irya ine nshita, abafarise bamo barishire no kuranda kuri ye, "Kabiye no kufuma kuno pantu Herodi arekufwaya ukukwipaya." ³²Yesu arandire kuri ye, Kabiye no kweba uyo mumbwe, 'Bona, nkofumya ifiwa no kuposha rero na mairo, na mubushiku bwarenga shitatu emo nkafishapo ukufwaya kwangi. ³³Munshira imbi, nakiringa kuri nebo ukukonkanyapo rero mairo, na ubushiku bukakonkapo, pantu takingasuminishiwa kusobera uko naikara kunse ya Yerusaremu. ³⁴Yerusaremu, Yerusaremu, we wipaya bakasobera nokurasa amabwe abtumwa kuri weba. Imiku ubwigi nafwaire ukukoronganya abana bobo ngefyo nanoko akoronganya abana bakwe mu mapindo yakwe, rero weba tawarekufwaya iki. ³⁵Boneni, ing'anda yenu yarekereshiwa. Nkoranda kuri mwebo nati, tamwakambonepo mpaka iryo mukaranda ati, 'Ariparwa ni uyo ureishira mwishina rya kwa Shikuru.'"

Chapter 14

¹Kyakitike ubushiku bumo pa Sabata, iryo aingire mu ng'anda ya mukaramba umo uwa baFarise ku kurye kyakurya, nabo baramutamba mukuparama. ²Boneni, na pakinso kyakwe parii umuntu uwarekuryura ku rusuku. ³Yesu aipwishe nkorokoro shafyebo na baFarise, "Bushe kuti baposhpa pa Sabata, nangu iyoo?" ⁴Rero bena barifye tondoro. Yesu aikata umurwere, amundapa, no kumweba ukuya. ⁵Arandire kuri boo, "Nani pari imwe umwana wakwe nangu ing'ombe yakwe irume nga yawira mu kishima ashingabura parya pene ubushiku bwe Sabata?" ⁶Barifirwa ukumwasuka bwino pari ifi. ⁷Iryo Yesu aishire ishiba bonse abaitirwe ku kusara inkyende ishantanshi araranda ipinda, ukuranda kuri boo, ⁸"Iryo umuntu nga akwita ku bwinga, wiya ikara pankyende ya ntanshi, epari etire uukindeme ukukira pari iwe. ⁹Iryo umuntu uumwitire bonse babiri, aisa mweba, 'rekeru uyu inkyende,' na eryo ryena uri no kuya ne nsoni ishikaramba ku nkyende yakurekeresha. ¹⁰Rero iryo bakwita uye no kuya ikara pa nkyende yakurekeresha, pakuti iryo uukwitire aisa, akweba ati, 'Kibusa, serera apo pantanshi.' Eryo ukakwata umukinshi pari bonse abekere pamo nawebo. ¹¹Pantu uyo onse uuikusha bakamukyefya, no uikyefya bakamukusha." ¹²Yesu nakabiri asosa ku muntu uumwitire, "Iryo wapera ikyakurya akasuba nangu ikyunguro, wiita bakibusa bobo nangu bandume yobe nangu barupwa bobo nangu abakaramba bamumbari, epari nabo bakwita kyaba nga kukufuta. ¹³Rero iryo wateyanya imipembu, waita abaranda, abasunta, abaremana, ne mpofu, ¹⁴ukaparwa, pa murandu tabakakubweshe. Pantu ukarumburwapo kwishukuko rya bakaere." ¹⁵Iryo umo pari abo bari pe teburo na Yesu baumfwire ifi fintu, arandire kuri oo, "Ariparwa uukarya ikyakurya mu Bufumu bwa kwa Resa!" ¹⁶Rero Yesu arandire kuri oo, "Umuntu umu akitire imitebeto iikaramba no kwitako abengi. ¹⁷Panshita yakurya atuma umusha wakwe ku kweba abo aitire, 'Iseni, pa murandu wakuti ifintu fyonse nafipekashiwa." ¹⁸"Awe bonse baraumina pambi mu musango umo wine. Uwakubarirapo arandire kuri oo, 'Narishita impanga, ndi no kuya rimamo. Napapata.' ¹⁹"Naumbi arandire, 'Narishita ing'ombe ishishume sha zmakori yasano, ndeya no kuyashesha. Napapata.' ²⁰"Eikyo naumbi arandire, 'Naryupa umukashi, eikyo nshingesa. ²¹Umusha abwera no kushimikira shikuru wakwe ifi fyonse. Eryo shikuru wa ng'anda tepakufurwa no kusosa ku musha wakwe, 'Kabiye bwangu mu rubansa na mu misebo ya mushi no kureta kuno abaranda na baremana na bampofu na na basunta.' ²²"Umusha arandire, 'Shikuru, nafikitika ngomo mwine musosere, kabiri umuputure ukiriko." ²³Shikuru epakweba umusha, 'Akuya mu shanshira na mu maringa upatikiye kukwingira, ing'anda yandi isure. ²⁴Pantu ndekweba nati, abantu barya abetirwe tapareba no umo uureparama ku mitebeto yandi." ²⁵Nomba kirya ikintu bwingi ikikaramba bareenda nankwe, no kubapiribukira no kusosa kuri boo, ²⁶"Nga umuntu umo aisa ukondi ukwabura ukupata bawishi bakwe, banina, umukashi, abana, bandume na bakashi, no bumi bwakwe, tengaba umukonshi wandi. ²⁷Uushisenda umusaraba wakwe ankonka no kunkonka tengaba mukonshi wandi. ²⁸Pantu pari imwe nani ukumfwa arefwayo ukukura urupungu ashingabarirapo ukwikara no kupende fyakuposapo amone nga akwata ifyakuti akumanishe? ²⁹Epari, iryo akuro mufura na rimbi afirwo kupwisha, bonse abamonako batampo ku museka, ³⁰ukuranda, 'Uyu muntu atampire ukukura afirwa no kupwisha.' ³¹Nangu ni mfumu nshi ingaya ku kurwisha imfumu ibiye, iishingatara yaikara no kutontankanya nga kuti yaima ku bantu amakana ikumi ukukumanya iireisa ku kurwisha na bantu amakana amakumi yabiri? ³²Nga yati ndefirwa, imbi iinankwe inkombe ari ukutari, ukutuma ishakuirumba no kwipusha pa bwafya bwa mutende. ³³Eikyo, pari imwe bonse uushisurire fyonse ifyo akwata tengaba umukonshi wandi. ³⁴Umukyere wariwama, rero umukyere nga wasunduka, kuti baurowesha ku nshi? ³⁵Tekuti uwamine neryo umushiri neryo kitindi. Bakauposafye panse. UUri na matwi yakumfwa, naomfwe."

Chapter 15

¹Nomba bakasonkesha bamisonko na bamasambi bonse baisa kuri Yesu pakuti bamumfwe. ²Abafarise na bakaremba epakurangwngwinta na banabo, no kuranda, "Uyu muntu asekerera abamasambi, no kurya nabo."³Yesu abomina ipinda nokuranda, ⁴"Nani parimwebo umo, uukwete impanga umwanda umo nga arufyapo imo, tekuti ashe amakumi pabura na pabura mu matororo, no kuya fwaya irubire mpaka aisanga?" ⁵Eryo iryo aisanga, aibika na pa mapeya nasansamuka. ⁶Iryo abwera ku ng'anda ku mwakwe, akuta bakibusa bakwe na bena muparamano, no kuranda kuri boo, 'Musansamuke pamo nanebo, pantu narondora impanga yangi iyarubire.' ⁷Namyeba ifyofine, na mu muru mukaba insansa pa mubembu umo uwarapira, ukukira pa bakowera amakumi pabura na pabura abashikabira ukurapira. ⁸Atemwa mwanakashi nshi uuri ne ndarama ikumi, nga arufyapo imo, ashinguruka iraiti, apyanga na mu ng'anda, arafwaisha mpaka aisanga? ⁹Iryo kirya aimona, akuta bakibusa bakwe pamo na bena muparamano, no kuranda, 'Musansamuke pamo nanebo, pantu nasanga indarama iyi ndufishe.' ¹⁰Nangu kyaba ifi, nderanda kuri mwebo ukuti, efyo fine ku paba insansa kuri bamaraiika ba kwa Resa pa mubembu umo uwarapira. ¹¹Eryo Yesu arandire, "Umuntu umo ari na bana baume babiri, ¹²uwamwaikye arandire kuri wishi, 'Taata. umpere ikipande kya kyuma kyangi.' Nao abakanya ifyuma. ¹³Tapaoitire inshiku ishing, no mwana umwaikye asngura fyonse impiya no kuya mu fyaro ukutari, awe aposaika ifyuma fyakwe mu nkyhende bubi-bubi. ¹⁴Nomba iryo aposa fyonse, ikipowe ikikaramba kyapona mu kyaro kirya, atampa no kumfwa ubupina. ¹⁵Eryo aya no kwingira inkito ku muntu uwamuryamwine munkyende, nao amutuma ku kyonde kyakwe ku kukyema inkumba. ¹⁶Awe arekumbwa no kurya ifipapa ifyo nkumba sharerya nomba takwari uwakuti amupere nangu umo. ¹⁷Rero iryo amano yabwerere, arandire, 'Abankito bakwa Taata abengi barikwata umukate uwingi nganshi, nomba nebo kuno ndefwa ku nsara! ¹⁸Ara nkema no kufuma kuno no kuya kuri Taata, no kuranda kuri ye, 'Taata, nabembukire umuru nobe. ¹⁹Nshifwire no,mba ukunkuta umwana obe unkitefyenga nga umo pa bankito bobe. ²⁰Epakwima umwana umwaikye no kufumako no kuya kuri wishi. Kirya akiri ukutari, wishi amubona no ruse rwamwikata, abutuka aramufukaira no kumufukatira. ²¹Umwana arandire kuri ye, 'Taata, nabembukire umuru nobe. Nshifwire nomba ukuti bangite umwana obe.' ²²Wishi arandire ku basha bakwe, 'Kareteni bwangu inkansu iyawamisha ukukira, no kumufwika, mu mufwike ne mbara minwi, ne nsapato ku makasa yakwe. ²³Eryo murete ikipoti kya ng'ombe ikyo baumya no kuripaya. Turye no kuipakisha! ²⁴Pantu umwana wangi uyu arifwire, nomba nabuka. Arirubire, nomba narondoka.' Eryo batampa ukuipakisha. ²⁵Nomba umwana umukaramba ena ari kwibara. Kirya areisa ati aparamine ku ng'anda, aumfwa bareimba no kushana. ²⁶Akuta umubomfi umo no kumwipusha ifirekitika ifyo firepiribura. ²⁷umubomfi arandire kuri ye, 'Ndume yobe nabwera ku ng'anda na wiso naipaya ikiponti kya ng'ombe ikyaina pantu abwera umutunturu. ²⁸Umwana umukaramba afurwa akana nokwingira mukati, na wishi afuma no kumupapata. ²⁹Rero umwana umukaramba aasukire no kuranda kuri wishi, 'Roresheni, nebo nkobomibombera imyaka iyingi, kabiri nshabara mpura mwishiwi ryobe, nomba weba tawatara aumpera neryo akana ka mbushi atupakisha nabakibusa wangi, ³⁰rero iryo umwana obe uyu abwera, kirya arya ifyuma fyobe kuri bakirende, naie wamwipaira ikiponti kya ngombe ikyaina. ³¹Wishi arandire kuri ye, 'We mwana wangi ara weba twaba bonse inshiku shonse, ne fintu fyangi fintu fyobe. ³²Rero nakirungama tuipakishe no kusamwa pantu ndume yobe uyu arifwire, nomba nabuka, arirubire, kabiri nomba narondoka.'"

Chapter 16

¹Yesu na ye arandire ku bakonshi, "Kwari umuntu umukankara uwari no mubomfi umukaramba, uo basosere ukuti uyu mubomfi mukaramba ukuti naorora ifyuma fyakwe. ²Kanshi uyu mukankara akutire umubomfi wakwe, no kuranda kuri ye, 'Kindo iki nkoumfwa pari webo? Mpera ikipendo ikyo wasunga, pantu tekuti ukonkanyepo ukuba umukaramba.' ³"Uyu mubomfi arirandire umwine, 'Kindo narakita, apo Shikuru wangi arampoka umurimo wangi? Nshakwata amaka ya kwimba, nkari kusekwa pakurumba. ⁴Naishiba ifyo nkokita, pakutira nga bampoka ubukaramba bwabubomfi bwangi, abantu bakari umpokerera mu mayanda yabo.' ⁵Eryo uyu mubomfi akutire bonse abankongore bakwa shikuru wakwe, no kukwipusha uwakubarirapo, 'Nishinga wakongora kuri shikuru wangi?' ⁶"Arandire, 'Ifipendo umwanda umo ifya mafuta ya Orife.' ⁷"Arandire kuri ye, 'Senda ikipendo kyobe, wikare bwangu no kuremba amakumi yasano.' ⁸"Eryo uyu mubomfi mukaramba arandire na kuri umbi, 'Nishinga wakongora?' ⁹"Arandire, 'Imifuko ya ng'ano imwanda umo.' Arandire kuri ye, 'Senda ikipendo kyobe no kuremba amakumi konse-konse.' ¹⁰Shikuru wakwe akonkomeshe uyu mubomfi ushakwete ikisumino pantu abombera ifya mano aya. Pantu abana ba muri rino isonde bakengeresha ukubomba na bantu babo ukukira abana barubuto. ¹¹Nkososa kuri mwebo, pangeni ifibusa fyenu mwebene mu musango wabusenshi bwa fyuma pakutira eryo kikaya, bakamipokerera mukukita ifisuma ifyakutwaririra. ¹²Uwaba ne kishinka pafintu ifinono akaba nekishinka na pafintu ifingi, na uushaba ne kishinka pafinono na pafingi takabe ne kishinka. ¹³Nga tawaba ne kishinka mu fyuma ifikowera, ninani akamuketekera ku fyuma fya kishinka? ¹⁴Nga tamukwete kishinka mukubomfya ifipe fyabene, ninani enga kupera indarama shobe? ¹⁵Takuri umubomfi uwingabombera bashikuru bakwe babiri, pantu kuti apatapo umo no kutemwapo umo, nangu kuti akindikikapo umo umbi amufutuka. Tekuti mubombere Resa ne fyuma. ¹⁶Nomba abaFarise, abatemenwe indarama, baumfwa ififyone, no kumuseka baremuseka. ¹⁷Arandire kuri bo, "Muraiwamisha mwebene pa menso ya bantu, a nomba Resa arishiba imitima yenu. Ukuti ikyakindamisha kuri mwe bantu kyaba ukupatishapo pa kinso kya kwa Resa. ¹⁸Amafunde na bakasesema efyariko mpaka nokwisa kwa kwa Yohane. Ukufuma panshita irya, imbira nsuma ya bufumu bwa kwa Resa irebirwa, naonse arafwaya ukuipatikisha ukwingiramo. ¹⁹Kiri ikyaanguka umuru ne kyarokupita ukukira akashirwa kamo aka mu mafunde ukonaika. ²⁰Onse uwasha umukashi wakwe no kuya kupa umbi akita ubukende, nao uwaupa uo basha ku murume nao akita ubukende. ²¹Nomba kwari umuntu umukankara uwarefwara insaru shamurangari ne nsaru ishisuma aresansamuka kirabushiku pafyuma fyakwe. ²²Umuranda umo uweshina Razaro arerambarara panshi wa mpongoro yakwe, ai ne fironda umubiri onse, ²³arekukumbwa no kurya ifyarepona kwi teburo rya mukankara. Nembw sharishire no kuramyanga ifironda fyakwe. ²⁴kyaishire ikyakutira umuranda afwa no kusendwa na bamaraika pambari ya kwa Abrahamu. Umukankara naye afwa no kushikwa, ²⁵kumbo yakwe uko arekyura, aima amenso no kubona Abrahamu akataramukira bari na Razaro. ²⁶kanshi arira no kuranda, 'Taata Abrahamu. kwata uruse pari nebo no kutuma Razaro, ukuti atumpike umunwe wakwe mu menshi no kutararika ururimi rwangi, pantu ndekyura mu muriro.' ²⁷Kabiri Abrahamu arandire, 'Wemwana, ibukisha mu nshita yabwikashi bobe warepokerera ifisuma, na Razaro kimo kine ifibi, nomba ena aretararirwa kuno, nobe uri mu makyushi. ²⁸Kimbi ikiri pambari yesu, umuyenge ukaramba warabikwa pakati kesu, pakuti bonse abarefwaya ukukiruka ukufuma kuno ukwisa uko tekuti bakiruke, takuri nangu umo uwikiruka ukufuma uko ukwisa kuri fwebo. ²⁹Umukankara arandire, 'Nakupapata, Taata Abrahamu, ukuti umutume ku bamung'anda ya kwa Taata- ³⁰pantu narikwata bawesu abaume basano-pakuti akabasoke, pakuti bekesa kuri ino ikyende ya bukyushi. ³¹Nomba Abrahamu arandire, 'Barikwata Mose na bakasesema; barekeni bomfwe kuri bo.' ³²Umuntu umukankara ankura, 'Awe, Taata Abrahamu, nga kyakutira umo kuti aya kuri bo ukufuma kubafwa, kuti barapira.' ³³Abrahamu arandire kuri ye, 'Ngatabomfwire kuri Mose na bakasesema, no kuwafwa wine tekuti bamumfwe nangu engabuka ukufuma kubafwa.'"

Chapter 17

¹Yesu arandire ku bakonshi bakwe, "Kishinka kukaba ifimabwe fyakuipununako, rero akaranda kuri urya muntu uo fikkeshira. ²Kuti kyawaminapo nga kyakuti ikiribwe ikikuru kyarikurikirwe ukushinguruka umukoshi wakwe no kuposa muri bamba ukukira ukurenga umo pari aba abanono ukuipununa. ³Irondeni mwebene. Nga munonko abembuka mukaripire, kabiri nga arapira, mwerere. ⁴Nga akubembukira imiku kine rubari mu kasuba kamo, kabiri abwera imiku kine rubarikuri ye, ukuranda, "Narapira, uringire ukumwerera!" ⁵Abasore barandire kuri Shikuru, Kusheni ikikyetekero kyesu." ⁶Shikuru arandire, "Nga mwakwete ikikyetekero ngo ruseke rwa kibanga nkonde, kuti mwaranda ku kimuti kya marubeni, nupuka, no kuiromba muribemba,' nnakyo kikomyumfwira. ⁷Rero nani muri mwbo, uwakwata umubomfi uurima nangu uusunga impanga, akaranda kuri ye nga afuma mu kyonde, 'Isa nombarine kabiri wikare turye'? ⁸Bushe takarande kuri ye, 'Pekanya ifintu ifyo ningarya, kabiri bika umushipi ukushinguruka ififwaro fyobe no kuntumika mpaka napwisha ukurya no kunwa. Eryo panuma wararya no kunwa?' ⁹Tatasha umubomfi pantu aitare ifintu ifyaeberwe, Bushe arakita? ¹⁰Nangu ni mwebo iryo mwakita ikiri kyonse ikyo mweberwe, kuti mwaranda turi babomfi abashiringire. Tukitirefye ikyo tufwire ukukita." ¹¹Kyafikire ukuti iryo aire ku Yerusaremu, aire ukukonka umupaka pakati ka Samaria na Gariri. ¹²Iryo aingire mu mushi umo, kurya akumanishiwire ku baume ikumi abaari ne fibashi. Baiminine ukutari ukufuma kuri ye ¹³no kusumbura amashiwi yabo, ukuranda, Yesu, kibinda, tuberere uruse." ¹⁴Iryo ababwene, arandire kuri bo, "Kabiyeni muirange kuri bashimapapo." Iryo baire bariwamishiwe. ¹⁵Iryo umo pari bo abwene ukuti aposhiwa abwekeremo, arerumbanya Resa ne shiwi irikaramba. ¹⁶Awire ubunkupe pa makasa ya kwa Yesu, ukumupera utatasha. Rero ari umwina Samaria. ¹⁷Eryo Yesu arandire, "Bushe tabakiba ikumi abawamishiwirwe? Nga abari pabura bari kwisa? ¹⁸Takwakiba bambi ababwerere mukupera amarumbo kuri Resa, kanofye uyu mwisa?" ¹⁹Arandire kuri ye, "Ima no kuya. Ikikyetekero kyobe kyakurenga ukuba bwino." ²⁰IryoabaFarise bamwipwishe iryo ubufumu bwa mu muru bungesa, Yesu aasukire no kuranda, Ubufumu bwa mu muru mukuboneka bwino bwino. ²¹Kabiri tabakarande, 'Bona, ubu kuno!' nangu 'Burya kurya!' pantu bona, ubufumu bwa kwa Resa bwaba muri mwebo." ²²Araandire ku bakonshi, "Inshiku shikoisa iryo mukafwaya ukubona ubushiku bwa Mwana wa Muntu, rero tamwakabubone. ²³Eryo bakaranda kuri imwe, 'Boneni, burya! Boneni, bunu!' Rero mwakafuma no kubakonka, ²⁴pantu nga firya umwere wamfura usanika tutu iryo waaka ukufuma kurubari rumo urwa muru ukuya kurunari rumbi, efikaba no Mwana wa Muntu mubushiku bwakwe. ²⁵Rero agfwire ukukyura ku fintu ifingi no kunwa ku nkuro ino. ²⁶Nga fintu kyakitikire mu nshiku sha kwa Nowa, efyo kikakitika na munshiku sha Mwana wa Muntu. ²⁷Barerya, barenwa, bareupa, kabiri barekupwa mpaka ubushiku iryo Nowa aingire muri araka-na muramba aishire no kubonaura bonse. ²⁸munshira imo ine, efyo kyakitikire mu nshiku sha kwa Roti-barerya no kunwa, ukushita no kushitisha, ukubyara no kukuura. ²⁹Rero mu bushiku iryo Roti afumine mu Sodoma, yarokere iya muriro na sarufa ukufuma mu muru no kubonaura bonse. ³⁰Panuma yamusango umo wine kikaba mu bushiku iryo Umwana wa Muntu akasokororwa. ³¹Mubushiku ubo rekeni uyo uukaba pa mutenge ekekuka panshi ukuya mu kufumya ifipe mu ng'anda, na munshira imo ine rekeni uuri mu mpanga ekabwera. ³²Ibukisheni muka Roti. ³³Onse uufwaya ukusanga ubumi akaburofya, rero onse uurofya ubumi akabusanga. ³⁴Nkomweba, mu bushiku ubo abantu babiri bakaba mu busanshi bumo. Umo aksendwa na umbi akashara. ³⁵Kukaba abanakashi babiri abakaratiwira pamo. Umo akasendwa na umbi akashara." ³⁶Kukaba babiri mwibara, umo akasendwa umbi akashara. ³⁷Bamwipwishe, "Nikwisa, Shikuru?" Arandire kuri bo, "Ukuri umubiri, kurya ekurongana amakubi kyapamo."

Chapter 18

¹Eryo aumonepo umurumbe kuri boo uwakuti ukurapepa ryonse no kukana naka, ²arandire, "Mu musumba umo mwari kapingura uusharetina Resa no kukana kindika abantu.³nomba kwariko mukamfwirwa mu musumba, nao arekuya ryonse, no kuranda, 'Ngafweniko ukureta umuringanya pa murandu wangi.' ⁴Pantu pnshita itari tarekabira ukumwafwa, rero panuma ya kashita akanono arandire kuri mwebo, 'Nangura nshitina Resa nagu ukukindika abantu, ⁵rero pa murandu uyu mukamfwirwa ambika mu bwafya, naramwafwa ukureta umuringanya, pakutira entendusha mukwisa kwakwe ryonse ryonse."⁶Eryo Shikuru arandire, "Umnfweni ifyo kapingura wabura umuringanya aranda. ⁷Nomba te Resa akareta umuringanya kubasarwa bamo abakwe abarira akasuba no bushiku? Bushe akakokora ukufuma kuri boo? ⁸Nkoranda kuri mwebo nati akareta bwangu bwangu umuringanya kuri boo. Rero, iryo umwana mwaume wa muntu akesa, bushe akesa sanga abakitetekero pe sonde?"⁹Eryo nakabiri arandirepo umurumbe uyu kuri bamo abaikyetekera abene ukuti barungami no kusura abantu bambi, ¹⁰"Abaume babiri baire mu ng'anda ya mapepo ku kupepa - umo ari mufarise naumbi ari kasonkesha wamisonko. ¹¹Umufarise aritareme no kupepera ifintu umwine, 'Mwe Resa, ndemitasha pantu nshaba nga bantu bambi-abashaba na muringanya, abantu abasharungama, ababukyende-nangu nga uyu kasonkesha wa misonko. ¹²Ndeka ukurya imiku ibiri kiramurungu. Impera ikyekumi pari fyonse ifyo nkwata."¹³Rero kasonkesha wa misonko, atareme ukutari, tarefwaya no kuroresha amenso yakwe mu muru, rero aumine mukifuba kyakwe, no kuranda, 'Mwe Resa, mberereni uruse, ne mubembu.' ¹⁴Nkoranda kuri mwebo, uyo mwaume abwekeramo ku nganda yakwe ninshi narungamikwa ukukira urya umbi, pantu onse uisansabika akasurwa, rero onse uisusha umwine bakamusasnsabika."¹⁵Abantu nabo baretere utwana twabo kuri ye ukuti atwikateko, rero abakonshi iryo babwene ifyo, barikaripire. ¹⁶Rero Yesu aribakutire no kuya kuri ye, nokuranda, "Rekeni abana banono bese kuri nebo, kabiri mwibakanya iyo. Pantu ubufumu bwa mu muru bwaberako bena. ¹⁷Ikine, kine nkoranda kuri mwebo, onse uushipokerera ubufumu bwa kwa Resa nga akamwana akaikye takengiremo."¹⁸Kateka umo arimwipwishe, no kuranda, "Kafundisha musuma, bushe kut nakita shani pakuti nkwate umweo wa muyayaya?" ¹⁹Yesu arandire kuri ye, "Kindo wankutira umusuma? Takwaba umusuma kanofye Resa eka. ²⁰Warishiba amafunde-wirakita bukyende, wiraipaya, wiraiba, wirabepesha bufi, kindika wiso na noko." ²¹kateka arandire kuri ye, "Fyonse ifi ndafikonka ukufuma panshita nari umusepera."²²Iryo Yesu aumfwire ifi, arandire kuri ye, "Nauburishako ikintu kimo. Shitisha fyonse ifyo wakwata no kufipera ku baranda, nawebo ukakwata ifyuma mu muru-no kwisa, mukukonka." ²³Rero kateka aumfwire ifi fintu, ariketewe saana uburanda, pantu arinonkere saana. ²⁴Eryo Yesu amubwene abanoburanda arandire, "Ifyo kyayafya abakankara ukwingra mu bufumu bwakwa Resa! ²⁵Pantu kyayangukapo ingamira ukupita murinso rya nshindano, ukukira umuntu umukankra ukwingira mu bufumu bwakwa Resa."²⁶Bonse abareumfwa ifi barandire, "Nga kanshi nani engapusuka?" ²⁷Yesu arwasukire, "Ifyaba ifyakosa ku bantu fyaba ifyanguka kuri Resa."²⁸Petero arandire, "Kiri bwino, twarisha fyonse ifyo twakwata no kumikonka." ²⁹Eryo Yesu arandire kuri boo, "Ikine, kine nkoranda kurimwebo ukuti takuri nangu umo uwasha ing'anda nangu umukashi, nangu bafyashi, nangu abana, pafwaya ubufumu bwakwa Resa, ³⁰uushapokerere ikyakiramo muri iyi nshita, na mu myaka ireisa, umweo wa muyayaya."³¹Panuma iryo akorongenye abekumi na babiri kuri ye, arandire kuri bo, "Boneni tukaya ku Yerusaremu ne fintu fyonse ifyarembere kuri bakasesema parwa Mwana wa Muntu fikapwirika. ³²Pantu akaperwa ku bena fyaro, no kumupumya no kumukyusha bubi-bubi, no kumusaka amate. ³³Panuma nga bamupumya, bakamwispaya, na mubushiku bwarenga shitatu akema nakabiri. ³⁴Tabairukirepo ikintu nangu kimo parifi fintu, ne shiwi iri ryafishirwe kuri boo, kabiri tabairukire ifintu ifyarerandwa. ³⁵Rintu kyari ifyo, Yesu afikire ku Yeriko, umwaume umo impofu nyarekwikara pakutampa kwanshira, ³⁶nao aumfwire ikintu bwingi kikoya, aipwishe ifyakukitika. ³⁷Bamwebere ati Yesu uwaku Nazareti ewapita apa. ³⁸Eryo umwaume impofu abirikishe, no kuranda, "Yesu mwana Dabidi, umberere uruse." ³⁹Iryo abarekwenda baumfwire bakaripire impofu, bamwebere ukutarara tondoro. Rero abirikishe ryonse ukukiramo, "We mwana Dabidi, Umberere uruse."⁴⁰Yesu atareme paryapene no kukonkomesha ukuti umwaume atwarwe kuri ye. Eryo iryo umwaume impofu aparemene, Yesu amwipwishe, ⁴¹"Kindo ukofwaya nebo ukukita kuri weba?" Arandire, "Shikuru, nkofwaya ukubona."⁴²Yesu arandire dkuri ye, "Pokerera amenso yobe. Ikitetekero kyobe kyakuposha." ⁴³Parya pene aripokerere amenso yakwe no kumukonka, mu kurumbanya Resa. Abantu bonse iryo babwene iki, batashishe Resa.

Chapter 19

Yesu aingire ng'andira no kupita mu Yeriko. Kansi, kwari umuntu umukura kurya ishina ryakwawe Zakeyo. Ari umukurambira bakasonkesha kabiri ari umukankara.³ Arefwaya ukubona Yesu nga ari nanini, rero tamubwene pebumba, pantu ari umwipi.⁴ Eikyo abutukire kuntanshi ya bantu no kunina ku kimuti kya Sikamo pakuti amubone.⁵ Iryo Yesu aishire ku nkyende, aroreshe ku muru no kuranda kuri ye, "Zakeyo, ikuka bwangu, pantu rero nkoikara ku ng'anda kobe."⁶ Eikyo asakaukire no kwikuka no kumusengera ne nsansa.⁷ Iryo bonse babwene iki, bonse bariirishenye, barandire, "Aya mukutandarira umuntu uwa masambi."⁸ Zakeyo aiminine no kuranda kuri Shikuru, "Bona we Shikuru, kitika wafyo nakwata nkapera ababusu, kabiri nganaribeseshapo umu ikiri kyonse, nkamubwesha imiku ine iyakipendo."⁹ Yesu arandire kuri ye, "Ipusukiro ryaisa muri ino ng'anda rero, pantu nao mwana wa kwa Abrahamu."¹⁰ Pantu Umwana wa Muntu aishire mukufwaya no kupususha abaruba."¹¹ Iryo baumfwire ifi fintu, akonkenyepo ukusosa no kweba imirumbe, pantu ari mupepi na ku Yerusaremu, kabir batontonkenye ukuti ubufumu bwa kwa Resa buri no kuboneka apapene.¹² Eikyo arandire, "Umukankara umu aire ku kyarokyakutari mukupokerera ifya bufumu bwakwe no kubweruruka."¹³ Asarire ababomfi ikumi no kubapera imina ikumi no kuranda kuri bo 'Akupangeni amakwebo mpaka nkabwere.'¹⁴ "Rero abekashi bakwe barimupatire no kutumina inkombe, ukutira, 'Tatwakakwate ukutungururwa kuri uyu muntu.'¹⁵ Kyakitikire iryo abwerurukire, rinto apokerere ubufumu, apere ikikope kyakukuta ababomfi abo apeere indarama, ukuti engeshiba nsonsera bapangire mu makwebo."¹⁶ Uwantanshi aishire kuri ye, nokuranda, 'We Shikuru, indarama yobe naipangirapo nsonsera ikumi.'¹⁷ Shimukindikwa arandire kuri ye, 'Kisuma, we mubomfi musuma. Pantu wari ne kishinka patunono, ukakwata insambu pamisumba ikumi.'¹⁸ "Uwakibiri arishire no kuranda, 'Indarama yobe, we Shikuru, naipanga bansonsera basano.' Shimukindikwa arandire kuri ye, 'Ukaba katungurura wa misumba isano.'²⁰ "Umbi arishire, no kuranda, 'We Shikuru, 'indarama yobe ii, naisungire bwino mukyakufwara,²¹ pantu narekutiina, pantu uri muntu uufwaisha. Usenda nefyo utabikire, no kusombora ifyo ushabyere."²² Shimukindikwa arandire kuri ye, 'Narakupingwira ku mashiwi yobe, we mubomfi mubi. Warishibire ukuti ndi muntu uufwaisha, uusenda nefyo ntabikire no kusombora apo ntabyere.'²³ Kansi kindo ikyo utabikire indarama yandi mu butara, pakutiira iryo nabwerurukire nga naripokerere na nsonserapo?²⁴ Shimukindikwa arandire kubaiminepo, pokeni indarama ukufuma kuri ye, no kuipera ku ukwete indarama ikumi.'²⁵ "Barandire kuri ye, 'We Shikuru nakwata indarama ikumi.'²⁶ "Nkomweba ukutiira onse uwakwata akapererwapo, rero uushakwata, nakarya ako akwata akapokerwa kumo."²⁷ Rero abarwani bandi aba, abo abasharefwaya nebo ukuba intungurushi yabo, bareteni kuno mubepaire apo ndi."²⁸ Iryo arandire ifi fintu, aninikire kuntanshi ukuya ku Yerusaremu."²⁹ Kyafikire apa iryo apareme ku Bethphage na Betani ku kyuru ikyo bakuta ati Oliveti, atumine abakonshi babiri,³⁰ arandire, "Kabiyeni mu mushi uuri pantanshi. Ngamwaingira, mukoya kusanga punda uo tabatara abaninapo. mumukakure no kundetera."³¹ Nga umu amipusha, 'Kindo mukomukakwira?' murande, 'Shikuru eukoifwaya.'³² Abo abatumine babiri no kusanga punda nga fintu Yesu abebere."³³ Iryo barekukakura punda, abene barandire kuri bo, "Kindo mukokakwira punda?"³⁴ Barandire, "Shikuru akoifwaya."³⁵ Bairere kuri Yesu, kabiri baanshiire imingira pari punda no kureka Yesu aikarapo."³⁶ Iryo aire, baanshikire imingira yabo pa musebo."³⁷ Iryo apareme ku nkyende uko urupiri rwa Orife rwantentemuka, ibumba ryonse irya bakonshi ryatampire ukusangarara no kurumbanya Resa na mashiwi ayakuru pa mirimo iikata iyo babwene,³⁸ bebere, "Ariparwa shamfumu uwaisa mwishina rya kwa Shikuru! Umutende mu muru na marumbo umutari!"³⁹ AbaFarise bamo mwibumba barandire kuri ye, "Karipira abakonshi bobe."⁴⁰ Yesu aryasukire no kuranda, "Nkomweba aba nga batarara, amabwe kuti yapunda."⁴¹ Iryo Yesu apareme ku musumba, ariuririreko,⁴² ebere, "Nga kyakutifye warishibire muri ubu bushiku, nobe, ifintu ifirekuretera umutende! Rero nomba fyarifiswa ukufuma ku menso yobe."⁴³ Pantu shikoisa inshiku iryo abarwani bakashingurushe kyamba no kukushinguruka no kukukyandira konse konse."⁴⁴ Bakakuponya panshi, weba na bana bobe. Tabakashe iribwe parinankwe pantu tawaishibire inshita yakutandarirwa kobe."⁴⁵ Yesu aingire dmu ng'anda ye pepo no kutampa ukuposaika abo bonse abareshitisha,⁴⁶ arandire kuri bo, "Kyarirembwa, 'Ing'anda yandi ikaba ni ng'anda ye pepo; rero mmwaipanga ikinka rya fipondo."⁴⁷ Eikyo Yesu arefunda kirabushiku mu ng'anda ye pepo. Bashimapepo bakaramba na bakaremba barefwaya ukumwipaya, ikyo bari intungurushi sha bantu,⁴⁸ rero tabasangire inshira ya kukitiramo ikyo pantu abantu bareumfwa kuri ye muri bubwino.

Chapter 20

¹kyaishire pa bushiku bumo Yesu arefunda an bantu mu ng'anda ye pepo no kushimikira imbirira nsuma bashimapepo bakaramba na bakaremba baisa kuri ye na bakiroro. ²Barandire, no kusosa kuri ye, "Twebe amaka ukutirako ifi fintu, nangu nani akupere amaka aya." ³Ayasukire no kuranda kuri boo, Nanebo naramipusha ikipusho, no kwasuka mwasuke. ⁴Urubatishe rwakwa Yohane: ryafumine ku muru nangu ku muntu?" ⁵Nabo bararnshanya abene beka, ukuranda, "Ngatwaranda, 'Ukufuma mu muru,' araranda, 'Eryo ngekyo mushamusuminine kinshi?' ⁶Rero ngatwaranda ati, 'Ukufuma ku muntu, abantu bonse baratupora amabwe, pantu baratupapata ukuti Yohane ari ni kasesema.'" ⁷Baryasukire ati tabeshibe uko kyafuma. ⁸Yesu arandire kuri boo, "Nanebo nshamwebe kanshi amaka nkitira ifi fintu." ⁹Araeba abantu mu murumbe uyu, "Umuntu arimine ibara rya myangashi, arisekeshe ku murimi, no kuya mu kyaroro inshita ikaramba. ¹⁰Munshita iringire atuma umubomfi wakwe ku barimi, pakuti bamupere ifyo ari no kupoka pa fisabo fya myangashi. Rero abarimi bamuma, bamutamfya ne minwi nkutwa. ¹¹Eryo atuma karume na umbi nao wine bamuma, bamukita ifya musarura, no kumutamfya minwi nkutwa. ¹²Abikapo uwabutatu naowine bamurasa no kumuposa kunse. ¹³Umwine we bara rya myangashi epakusosa, 'Narakita shani? Narabatumina umwana wangi uo natemwisha. Nakarimo ena kuti bamutina.' ¹⁴Rero iryo abarimi bati bamumone, baraebana abene beka, no kuranda, 'Uyu empyani. Areni tumwipaye, pakuti ifyandariro fibe fyesu,' ¹⁵Bamuposa kunse ye bara no kumwipaya. Bushe iryo shikuru we bara rya myangashi akabikita shani? ¹⁶Akesa no kurofya barimi ne bara akaripera kuri bambi." Iryo baumfwire iki barandire, "Awe ikyo tekyo!" ¹⁷Rero yesu abrorekesha no ku sosa, "Bushe kanshi ifi ifyarembwa fyarora kwi: 'Bakakura iribwe basurire ryaisa ba ryakwikta pe tungi?' ¹⁸Umuntu onse ukoponena pebwe iri akatobeka mu tupimfya, noo rikaponena rikamushonaura." ¹⁹Bakaremba na bashimapepo bakaramba barefwaya ukumwikata pa nshita irya, pantu barishibe ukuti niifwe areeba iri ipinda. Rero baretina abantu. ²⁰Mutambeni mu kukyengyera, batumine ne nengu ishakuifundura nge shororoke, pakuti shimwikate mu mashiwi yakwe, epakuti shirubwire mu minwi ya buteko bwa mwarashi. ²¹Baramwipusha, ukuranda, "Kafundisha, twarishiba ukuti uranda no kufunda ifyarungama, taukita no mukishanya ku muntu onse, rero ufundafye ikishinka kyakwa Resa. ²²Bushe fwebo kuti twasonko musonko kuri Kaisare, nangu iyo?" ²³Rero Yesu amono ubukyengyeshi bwabo no kusosa kuri boo, ²⁴"Nangeniko urupiya rwa dinari. Ikyata ne shina ryabapo ryakwani?" Barandire, "Kaisare." ²⁵Arandire kuri boo, Eryo pereni ifya kwa Kaisare kuri Kaisare, ne fya kwa Resa pereni kuri Resa." ²⁶Awe bafirwa ukumwikata pa bantu mubantu mu mashiwi yakwe, rero basungukafye imyasukire yakwe, batarara tondoro. ²⁷Iryo bamo abasaduki baishire kuri ye, umu arandire ukuti takwaba ukushukuka kwa bafwa, ²⁸bamwipwisho, ukuranda, "Kafundisha, Mose aturembere ikyebo ikyakuti umuntu ndume nga afwirwa, na kwata umukashi, ngatafyeremo umwana, ari no kupa mukamunyina, epakuti afyarire ndume yakwe abana. ²⁹kanshi kwari ba ndume kine rubari noutanshi aupire umwanakashi, no kufwa ukwabura abana, ³⁰uwabubiri nao kimo kine. ³¹Uwabutatu amusenda, nao munshira imo ine bonse kine rubari ukwabura ukushamo abana no kufwa. ³²Panuma yaifi umwanakashi nao afwa. ³³Mukushukuka akaba mukashi wakwa nani? Pantu aba kine rubari bonse bari mupire." ³⁴Yesu arandire kuri boo, "Abana baume baino nshitabaropa no kubapera ku kupwa. ³⁵Rero abo abakatira ebaringire ukushukiro bumi bwa nshita irya no kubuka kwa bafwa tabareupa nangu ukupwa. ³⁶Nangu kufwa kwine tabakarefwa, pantu bakapara bamarika na bana bakwa Resa, apo bakaba abana bakishukuko. ³⁷Rero abafwa bakshukuka, na Mose wine ariturangire, mu nkyende ya kimpukusa, iryo aitire Shikuru Resa wakwa Abrahamu na Resa wakwa Isaka na Resa wakwa Yakobo. ³⁸Nomba taba Resa wa bafwa, rero wabomi, pamurandu eo bendera bonse abomi." ³⁹Bakaremba bamo baaswike, "Kafundisha, mwayasuka bwino." ⁴⁰Pantu tabapamine ukumwipusha amepusho nero yamo. ⁴¹Yesu arandire kuri boo, "Bushe kuti basosa shani ukuti Kristu emwana wakwa Dabidi? ⁴²Pantu Dabidi umwine asosa mukitabo kya mikakuro, Shikuru arandire kuri Shikuru wangi, 'Ikara ku kuryo kwangi, ⁴³mpaka nkakite abarwani bobe ikinyantiro kya makasa yobe.'" ⁴⁴Eikyo Dabidi amwita Kristu 'Shikuru,' kuti aba shani mwane?" ⁴⁵Mureumfwako ku bantu bonse no kuranda ku bakonshi bakwe, ⁴⁶kyengyereni kuri bakaremba, amwatemwo kutandara na bafwara inkansu shitari no kufwaya bakyerere mu kisankano kyarubansa no kubapera ifipuna fyantanshi mu ma sinagogo ne nkyende ishakindamisha mu marira. ⁴⁷Barira bamukamfwirwa ifyuma fyabo mu mayanda, no kuifundura nga baresarika amasari ayatari. Ara abengi abatamwa ifi bakapokerera ukukandwa ukukuru.

Chapter 21

¹²Yesu pakwinuna amenso yakwe abwene abafyuma bafrebika ifya bupe fyabo mu kipao. Nakabiri abwene mukamfwirwa umubusu arebika utunya mpuku tubiri twa ndarama. ³Eikyo atire, "Ndemweba kine kine nati, uyu mukamfwirwa umubusu apera ifingi ukubira bonse. ⁴Pantu bonse bapere ifyabupe ku fipakare fyabo. Rero uyu mukamfwirwa ni kuburwa kwakwe aturira fyonse ifya mariro akwete." ⁵Nabamo barandire parwe tempere, pafyo ryawama na mabwe ayasuma ne fya bupe, atire ⁶"Ifi murebona, inshiku shireisa iryo iribwe nangu rimo rishakashare paribiye takuri iri shakaposhiwe panshi." ⁷Eikyo bamwipwishe, asosere, "Kasambirisha, nirisa ififintu fikakitika? Fishibiro nshi ifikabrako iryo firi mupepi no kukitika?" ⁸Na Yesu aryaswike, Kyengyereni ukuti mwirufiwa. Pantu abengi bakesa mwishina ryandi, ati 'Nine Kristu,' na 'Inshita naipara.' Tekuya kuri boo. ⁹Iryo mukomfwa ipupirisho sha burwi, mwikaterenteshiwa, ifi fintu firi no kukitika pa kubara, pantu impera ikiri tairaisa. ¹⁰Eryo arandire kuri boo, "Inko shikemina inko, no bufumu bukemina ubufumu. ¹¹Kukaba ikinkukuma, na munkyende ifipowe ne fikuko. Kukaba ne fyakutinya ifingi ne fishibiro ukufuma mu muru. ¹²Rero iryo tafirakitika fyonse, bakatambarika amaboko yabo pari mwebu no kumipakasa, no kumitwara mu masinagogo na mu fifungo, bakaramitwara kuri bashamfumu na bakateka pa murandu we shina ryandi. ¹³Kikesa mubererako no kuranga ubunte. ¹⁴Eikyo ipingurenini mu mitima yenu ukukana ipekanya ikyakuiruburwira kunshita ntari, ¹⁵pantu ndi no kumipera ishiwi na mano ayo ifibambe fyenu fikafirwa ukuyakinkintira nangu ukuyarura. ¹⁶Rero mukaperwa kubafyashi, kuri ba wenu, kuri ba rupwa rwenu, na kufibusa, rero bambi bari no kumwipaya. ¹⁷Muri no kupatwa ku bantu pamurandu we shina ryandi. ¹⁸Rero umushishi wa pamutwe wenu tawakarobe. ¹⁹Mukushipikisha kwenu emo mukamwena umweo. ²⁰Iryo mukabona Yerusaremu nashingurukwa na bashirika eryo mukeshiba ukuti ukupaswa kwakwe nakuparama. ²¹Eryo abari mu Yudea bafurumukire mu mpiri, nabari mukati ka musumba barifuminemo, na bari kunse ya kyarro tabafwire ukwingira mu musumba. ²²Pantu ishi ninshiku shakiradushi, pakuti fyonse fyarememberwe fifikirishiwe. ²³Akaranda kubari na mafumo na kubareonsha munshiku shirya! Pantu kukaba ukukyura ukukaramba pa kyarro, no bukari pa bantu abo. ²⁴Kabiri bakawa ku kanwa karupanga, bari no, utwarwa kuri bunkore mu nko shonse, na mu Yerusaremu uwanyatwapo kubene fyaro mpaka inshita ikafike ku bena fyaro. ²⁵Kukaba ifishibiro ku kasuba, no mweshi ne ntanda, napa kyarro pakaba inkumba buriri ku nko ishiri mukupererwa kukuburuma kwa bamba na matamba. ²⁶Kukaba abantu abakareka umweo ku mwenso na kufipesha amano kufintu ifikesa pona pa kyarro. Pantu ifya maka ya mu muru fikatenkanishiwa. ²⁷Eryo mukabona Umwana wa Muntu areika mu makumbi na maka no bukata ubwingi. ²⁸Rero iryo ifitnu fireamab ukukitika, iminineni no kwimya imitwe yenu, pantu ukurubuka kwenu nakuparama. ²⁹Yesu abomine umurumbe, "Boneni umukunyu ne miti yonse. ³⁰Iryo naiyemba, mwamona no kwishiba ukuti imfura iri mupepi. ³¹Eikyo ifyofine iryo mwamona ifi fintu firekitika, ishibeni ukuti ubufumu bwakwa Resa nabuparama. ³²Ndemweba ikine nati, ino nkuro tayakapite mpaka ifi fyonse fikitike. ³³Umuru ne kyarro fikapita, rero amashiwi yangi tayakapite. ³⁴Rero muisakamane mwebene epari imitima yenu yaremenenwa ku buriri na kukurwa korwa na kumasamika ya bwikashi buno no kupumikisha kwati kiteyo. ³⁵Pantu kikesa pari bonse abaikara pano kyarro ponse. ³⁶Rero roreni inshita shonse, pepeni pakuti mube abakosa kukupusuka kuri fi fintu ifikoisa pona, nokutarama ku menso ya Mwana wa Muntu." ³⁷Eikyo inshiku shonse shi arekusambirisha mwitempere, no bushiku arefumamo aretubirisha murupiri urwitwa Orife. ³⁸Abantu bonse barekukyerera kwi tempere ku kumumfwa.

Chapter 22

¹Nomba umutebeto wamukate ushatutumuka waripareme, uwareitwa ikyakukirira. ²Umukaramba wa bashimapepo na bakaremba bafwairishe ifyo bekangabika Yesu mumfwa, pantu baretina abantu. ³Eryo satana aingire muri Yuda, uwaretwa Iskaryoti, umo uwapabekumi na babiri. ⁴Yuda aire ku mukaramba wa bashimapepo na bakangarira no kuranshanya nabo ifyo engashitisha Yesu kuri boo. ⁵Barisansamukire no kusuminishanya ukumupera indarama. ⁶Arisumine no kufwaisha inshira iyaringire ukumupereramo kuri boo ukufuma pakintu bwingi. ⁷Iryo bwafikire ubushiku bwa mukate ushatutumuka, apo irambo ryakyakukirira ryareperwa. ⁸Eryo Yesu atumine Petero na Yohane, no kubeba ati, "Kabiyeni no kupekanya ikyakurya kyesu ikyakirira, pakutira turye." ⁹Barandire kuri ye, "Nikwisa murefwaya ifwe tukapekanishe?" ¹⁰Aribasukire, "Boneni, iryo mwarangira mu musumba, umwaume usendere ikitapo kya menshi akomikumanya. Mumukonke ku ng'anda uko areyafikira. ¹¹Eryo mukarande kumwine wa ng'anda, 'Kafundisha, arandire kuri webi, 'Bushe umuputure wabeni uri kwisa, nikwisa nkorira ikyakukirira na bakonshi bangi?" ¹²Akoya kumiranga umuputure ukuru pa muru uwayanshikwa bwino. Eko muye pekanishisha." ¹³Eryo baire no kusanga ifintu fyonse nge arandire kuri boo. Eryo bapekenye ikyakurya kyakukirira." ¹⁴Iryo yaishire inshita, aikere pamo na abasore. ¹⁵Eryo arandire kuri boo, "Ninkwata ukukabira ukukuru ukwa kurya na mwebi iki kyakukirira iryo nshira kyura. ¹⁶Pantu nkoranda kuri mwebi, inshakatare ryapo nenu iki na kabiri: mpaka kifikirishe mu bufumu bwakwa Resa." ¹⁷Eryo Yesu aburire urukombo no kupera ukutotera, arandire, "Bureni iki, no kwanga mukati kenu mwebene. ¹⁸Pantu nkoranda kuri mwebi, nshakanweco ikyakukisabo kya mwangashi nakabiri mpaka ubufumu bwakwa Resa bukese." ¹⁹Eryo aburire umukate. na iryo apere ukutotera, ari umokawire no kupera kuri boo, no kuranda, "Uyu mubiri wangi, uo ndepera kuri mwebi. mukarekita iki mukungibukisha." ²⁰Aburire urukombo munshira imo ine panuma iryo baire umurariro, no kuranda, "Uru rukombo ekirangiriro kya muropa wangi, ikyo nkoitwirira pari mwebi. ²¹Rero umfweni ukuboko kwa umo urenshitisha kuri na nebo pe teburo. ²²Pantu Umwana wa Muntu akoya ngafintu kyamuringirwe. Rero nkoranda ku muntu uyo uko mushitisha!" ²³Batampire ukuranshanya abene beka ninani parifwebi ungakita iki. ²⁴Eryo paimine ifikansa pakati kabo ungaringa ukuba umukuru. ²⁵Arandire kuri boo, "Ishamfumu shabena fyaro shibika ubufumu parisho, nabarid pariho babakuta bakakita wa fisuma." ²⁶Rero mwiba ngefi muri mwebi. Ekyo, rekeni uri umukuru pari mwebi abe ngowakypesha, kabiri rekeni uwakindama pamwebi abenga umo uretumika. ²⁷Pantu nani uuri umukaramba, uwikere kwi teburo, nagura umo aretumikira? Bushe teumo uwikere kwi teburo? Rero nebo nari pari mwebi nga umo uwaretumikira. ²⁸Rero muri bamo abrekankanyapo naine mu makyushi yangi. ²⁹Nkomupatwirako ubufumu, ngefyo Taata amptwireko ubufumu, ³⁰ukuti mukarye no kunwa pe teburo ryangi mu bufumu bwangi, namwebi mukera pakipuna kya bufumu ku kupingura imitundu ikumi rimo na ibiri iya bena Israeri. ³¹Simoni, Simoni, kyengyera satana akirafwaya akwikate, ukuti akwere nge ngano. ³²Rero nakirupeperako, ukuti ikitetekero kyobe kipona. Panuma iryo akabwera nakabiri, ukakosshoko bamunyina bobo. ³³Petero arandire kuri ye, "We shikuru ningipera nga kuya nobe konse ku kifungo na kumfwa." ³⁴Yesu arimwasukire, "Nkokweba, Petero, urenkana imiku itatu ribe mukorwe ninshi tararira ukuti tawangishiba." ³⁵Eryo Yesu arandire kuri ye, "iryo namitumine ukwabura ikikwama, ikyora kyabwafwisho, nangura insapato, mwarburirwe ikiri kyonse?" Baasukire, "Nangura kimo." ³⁶Eryo arandire kuri boo, "Rero nomba, umo ukwete ikikwama rekeni asende, nakakyora kbwafwirisho kene. Ushikwete urupanga ashitisha umwingira wakwe nokushita rumo. ³⁷Pantu nkoranda kuri mwebi, ifyarembere pari nebo firefikirisha, 'Apendere pamo na bampura mafunde.' pantu fiyatunganishiwe pari nebo firefikirisha." ³⁸Eryo barandire, "Shikuru, roresha! Pano pari bapanga babiri" Arandire kuri boo, "Baringa." ³⁹Yesu aire ngefyo arekukita ryonse, ku rupiri rwa mi Orife, na bakonshi barimukonkere. ⁴⁰Iryo bafikire arandire kuri boo, "Pepeni ukuti mwiingira mu matunko." ⁴¹Afumine pari boo kwati ribwe iryaposwa, nao arifukeme panshi no kupepa, ⁴²arandire, "Mwe Taata, nga kufwaya kwenu, fumyeni urukombo uru pari nebo. Rero tekufwaya kwangi, rero kufwaya kwenu eko ku kitwe." ⁴³Eryo maraika ukufuma ku muru aboneke ku kumukosha. ⁴⁴Iryo ari mu makyushi ayakosa, aripepere saana mukupimpa, ne kibe kyakwe kyaryarwiki nga matoni ya muropa uko ponena panshi. ⁴⁵Iryo aimine ukufuma mwipepo ryakwe, aire ku bakonshi bakwe no kusanga nabarara pa murandu no buranda bwabo ⁴⁶Eryo abepwishe, "Kindo murarire? Imeni no kupepa, ukuti mwiingira mu matunko." ⁴⁷Kabiri iryo akiri akoranda, boneni, ikintu bwingi kyarimonekere, pamo na Yuda, umo uwa pabekumi na babiri, akobatungurura. Aire mupepi kuri Yesu ku kumufyompa, ⁴⁸rero Yesu arandire kuri ye, "Yuda, bushe urefutukira Umwana wa Muntu ku kumufyompa?" ⁴⁹Iryo bonse abashingurwiki Yesu babwene ifirekukitika, barandire, "Shikuru, bushe turekoma no rupanga?" ⁵⁰Eryo umo pari boo akomene umubomfi wakwa shimapepo mukaramba, no kumuturako ukutwi kwa kukuryo. ⁵¹Yesu arandire, "Nakipwa!" Aikete ukutwi kwakwe, no kumuposha. ⁵²Yesu arandire kumukaramba wa bashimapepo, kuri bakangarira ba mu ng'anda ya

mapepo, na kubakaramba abaishire kuri ye, "Bushe mwaisa nga pa kipondo, na bapanga ne nkonto?"⁵³Iryo nari naimwe bonse mu ng'anda ya mapepo, tamwabikire iminwi yenu pari nebo. Rero iyi nshita yenu na maka ya mfimfi."⁵⁴barimwikete bamusenbda no mutwara ku ng'anda ya kwa shimapepo mukaramba. Rero Petero arekonkako patari patari. ⁵⁵Panuma rintu bakoseshe umuriro pakati ka rubansa rwa ng'anda yakirwe no kwikara bonse panshi, Petero aikere mukati kabo.⁵⁶Umubomfi umo umwanakashi arimumwene naikara ku kuryo kwa muriro no kurorekesha pari ye no kuranda, "Uyu muntu nao bari nankwe." ⁵⁷Rero Petero arikene iki, arandire, "Wemwanakashi nshimwishibe." ⁵⁸Panuma ya kashita akanono umuntu umo arimubwene, no kuranda, "Naiwewine uri umo uwa muri boo." Rero Petero arandire, "We mwaume, tenebo."⁵⁹Panuma ya nshita imo naimbi umwaume arimushinine no kuranda, "Kishinka uyu muntu bari nankswe, pantu nao mwina Gariri. ⁶⁰Rero Petero arandire, "Wemwaume ntafishibire ifyo ukoranda." Parya pene, irintu arekuranda, mukorwe aririre. ⁶¹Apiribuka, Shikuru aroresha Petero, na Petero aibukisha amashiwi ya kwa shikuru, iryo arandire kuri ye, "Ribe mukorwe tararira buno bushiku ukonkana imiku itatu." ⁶²Petero aire panse no kurira akaranda. ⁶³Eryo abume basendere Yesu baremupumya no kupuma. ⁶⁴Babikire ne kifimbo pari ye no kumwipusha, baranda, "Sesema! Nani uwakupuma?" ⁶⁵Barandire ifintu ifingi nafimbi kuri Yesu, ifya kumupontera. ⁶⁶Irintufye bwakyere, abakaramba ba bantu barikorongene kyapamo, bonse abakaramba bashimapepo na bakaremba. bamutwere ku kirye ikikuru. ⁶⁷no kuranda, "Nga niwebo Kristu twebe." Rero arandire kuri boo, "Nganamyeba tamwansumine, ⁶⁸kabiri nga namipusha tamwangasuke. ⁶⁹Rero ukufuma pari nomba, Umwana wa Muntu akekara ku kuboko kwakuryo ku maka yakwa Resa." ⁷⁰Bonse barandire, "Eryo webo uri Mwana wa kwa Resa?" Yesu arandire kuri boo, "Namuranda ukuti ndi Mwana wa kwa Resa." ⁷¹Barandire, "Kinshi nakbiri twingafwaira kambone? Pantu fwebobene twayumfwira ukufuma ku kanwa kakwe."

Chapter 23

¹Nakabwengwe konse kaima no kureta Yesu kuri Pirato. ²Batendeke ukumwebaura, ukuranda, "Twasangire uyu muntu aresomnganya umutundu wesu, arekanya ukusonka imisonko kuri Kaisare, no kusosa ukuti ni Kristu umwine, imfumu." ³Pirato arimwipwishe, aresosa, "bushe uri mfumu ya baYuda?" Yesu amwasukire, no kusosa, "Niwebo wasosa." ⁴Pirato ekusosa kuri bashimaepo bakaramba na mabumab, "Nshimwene murandu muri uyu muntu." ⁵Rero bena bapinga no kuranda, "Aresonganya abantu pakufunda mu Yudea monse, ukutampa ukufunda ukufuma ku Gariri ukufika kuno kwine." ⁶Iryo Pirato aumfwire ifi, abepwishe nga uyu muntu mwina Gararia. ⁷Iryo aishibire ukuti uyu muntu ari mu maka yakwa Herodi, atwere Yesu Herodi uwari nao mu Yerusaremu muri shirya nshiku. ⁸Iryo Herodi amwene Yesu ari uwatemwa, pa murandu arefwaisha ukumumonapo pantu kyari kare. Afwire pari ena ne kitetekero ukumona ifirangiriro ifyo arepanga. ⁹Herodi aipwishe Yesu amashwi ayengi, rero Yesu tamwaswikipo nangu kamo. ¹⁰Bashimaepo bakaramba na bakaremba baiminina, baremuseba. ¹¹Herod na bashirika bakwe baresarura Yesu no kumupumya. Eryo bamufwika iraya rikankara no kubwisha kuri Pirato. ¹²Pantu Herodi na Pirato baishireba fibusa nakira umo pari burya bushiku, pantu ribe fi bari firwani. ¹³Eryo Pirato akutire pamo bashimaepo bakaramba ne ntungurushi naikintu bwingi kya bantu ¹⁴no kuranda kuri boo, "Muretere uyu muntu kuri nevo ngo uretungawira abantu, boneni, nevo, namuruburwisha pakinsu kyenu, nshimwenemo murandu muri uyu muntu pari iyi muremuseberepo. ¹⁵Na Herodi nao wine, epapa, amubwesha uko turi, boneni, takitire ne kimo icyakuti bamwerepo ukufwa. ¹⁶Kisuma naramukyusha eryo imureke." ¹⁷Nomba Pirato panshiku nkuru ari no kubarubwirapo umufungwa umo. ¹⁸Rero bena barapunda bonse pamo, ukuranda, "Murofyeni uyu muntu, mutukakwire Baraba!" ¹⁹Baraba muntu umo uo baposere mu kifungo pa murandu wa buntara misoka akitire mu musumba no wa kwipaya. ²⁰Pirato aranda nabo nakabiri, arefwaya ukukura Yesu. ²¹Rero bena barepunda, ukuranda, "Mutaniken, mutaniken." ²²Abeba umuku wa butatu, "Ninshi, abifishe uyu muntu? Nshisangire umurandu nangu umo ukwari uwakumweberapo uufwa. Eikyo panuma ya kumukyusha, eryo mukakure." ²³Rero bena barapimpisha barapunda ishiwi irikaramba, barombo ukuti bamutanike. namashiwi yabo yarufyany Pirato. ²⁴Pirato apingura ukuti icyo bareromba kikitike. ²⁵Akakwire umo uo bamwipwishe baposer mu kifungo pa murandu wa buntara misoka no kwipaya. Rero abarubwira Yesu ukukonk nokufwaya kwabo. ²⁶Kirya bamusenda baikata umo Simoni uwa ku Kireni, uwarefuma ku kyaro, no kumutwika umusaraba ukuti asende, arekonka Yesu. ²⁷Ikintu bwingi kyabantu, na banakashi baremuririra no ku murosha, ukumukonka. ²⁸Rero abaroresha Yesu asosa, "Mwebana bamu Yerusaremu, mwirandira, rero mureiririra mwebene, mureriririra na bana benu. ²⁹Pantu boneni, inshiku shikesa iryo bakasosa, 'barishuka abaumba amafumo ayashapapa na mabere ayashonsha.' ³⁰Eryo bakatendeka ukusosa ku mpiri, 'Twirike,' na kutupiri, 'Tukingeko.' ³¹Pantu nga umuti ubishi kiti baukite fi, kikaba shani nga wauma?" ³²bamo abaume bari fipondo, babasendere pamo na ye baye babepaye. ³³Iryo baishirefika pankyende bareita "Kipanga," epo bamutanikire pamo ne fipondo-kimo ku kuryo na kimbi ku kuso. ³⁴Yesu asosere ati, "Taata, berereni, pantu tabeshibe ifyo barekita." Eryo barayakanya insaru shakwe, barependwirapo. ³⁵Abantunabeminina baretamba uku bashikyaro bena bareseka ena, no kuranda, "Arepususha bambi. Rekeni aipususha umwine, nga ni Kristu wakwa Resa, umusarwa wakwe umo." ³⁶Abashirika nabo baremuseka, bamuparama, ku kumupera indifai iyasasa, ³⁷no kusosa, "Nga uri mfumu ya baYuda, uipususha we mwine." ³⁸Nomba pa mutwe wakwe pamberwe ifiremboifyakuti, "Uyu ni mfumu ya bayuda." ³⁹Umo pafipondo ifyatanikwe nankwe aremusarura ukuti, "Bushe tewe Kristu? Uipususha we mwinena fwebo." ⁴⁰Rero umunankwe amwasukire no kuranda, "Bushe tauretina Resa, we urekyura ubukyushi bumo bwine?" ⁴¹Kwena fwebo nakiturungamina, twaripirwa ikringene nefyo twakitire pa mikitire yesu. Rero uyu muntu takitire ikibi neryo kimo. ⁴²Eryo asosere, "Yesu, unjibukishe iryo urefika mu bufumu bobe." ⁴³Yesu arandir kuri ye, "Nakweba ikine nati, rero rine tureba bonse mu paradiso." ⁴⁴Kyari nomba panshita iyarenga mutanda, ne mfifi yakumana icyaro kyonse ukufika ne nshita yarenga pabura ⁴⁵akasuba karishimine. Eryo ikisaru barekinga mu ng'anda ye pepo kyarepuka pabiri. ⁴⁶ukurira ne shiwi irikuru, Yesu asosere, "Taata, nasekesha umweo wangi mu minwi yobe." Asosa ifi, areka no mweo. ⁴⁷Iryo umukaramba wa bashirika amona icyakitirwe, ararumbanya Resa, no kuranda, "Ikine kine uyu muntu ari mukoroke." ⁴⁸Iryo ibumba ryonse ryaishire mukushinkisha ryati rimone icyakitirwe, ryarabwereramo rireyuma na pafifuba. ⁴⁹Rero bonse abamwishibe, na banakashi abaremukonka ukufuma ku Gariri, batareme akataramukira, baretamba ifi fintu. ⁵⁰Boneni, kwari umuntu uweshina ryakwa Yosefe, uawri mwibumaba rya bashikirye. ari muntu umusuma na umurungami. ⁵¹Uyu muntu tasuminisheko ifyo barepanga na mu mikitire. Afumine ku Arimatea, umusumba wa bayuda, no kuroresha pa bufumu bwakwa Resa. ⁵²Uyu muntu akumenye Pirato, ukwipusha pa kitumbi kyakwa Yesu. ⁵³Amusamuna, amufungirira mu nsaru yabune, no kubika mu kirindi afukwire mu kiribwe, umo bashatara ababika nangu umo. ⁵⁴Kyari ni pabushiku bwakupakanya, no bwe Sabata

mukutendeka. ⁵⁵Abanakashi abafumine pamo na Yesu ku Gariri barekonka no kumona ikirindi umo babika umubiri wakwe. ⁵⁶Babwera no kupekanya anmafuta yakyena kisuma na yakusubako. Eryo ubushiku bwe Sabata batushishe mu kukonka amafunde.

Chapter 24

¹Pabushiku bwakutampa umurungu, baisa ku manda, bareta amafuta yakyena kisma bapekenye. ²Basanga iribwe na barikunkurusha no kurifumya ku manda. ³Rirya baingiramo, rero tabasangire ikitumbi kyawa Shikuru Yesu. ⁴Kyakitike ifi, ninshi bakiri barekyushiwa mu mano pari iki, apopene, abantu babiri baiminina apo bari nabafwara insaru ishabengeshima. ⁵Abanakashi tepakutina no kurosha ifinso fyabo panshi, epakubeba abanakashi, "Kinshi murefwaira umumi mu bafwa?" ⁶Ara tariko kuno, rero nashukuka! Mwibukishe ifyo amwebere rirya akiri ku Gariri, ⁷arerakuranda ati Umwana wa Muntu ari no kuposwa mu minwi ya bantu babi no kutanikwa no bwarenga shitatu ari no kushukuka ku bafwa. ⁸Abanakashi baibukisha amashiwi yakwe ⁹no kubwereramo ukufuma ku manda no kushimika fyonse kubekumi na umo na kuri bonse abaretusha. ¹⁰Nomba Maria Magadarena, na Yohane, na Maria nyina wakwa Yakobo, na bambi abanakashi abo abari nabo bafisha ififintu ku basore. ¹¹Rero abasore barandire ati amashiwi ayo yakusabairafye, no kusumina tabasumine abanakashi. ¹²Nomba Petero aima no kubutukira ku manda, no kwimininamo, aroreshamo, abonafye insaru shakwes. Petero eryo abwerera ku ng'anda yakwe, arepapa pafyakitike. ¹³Boneni, babiri paribena bareya kirabushiku ku mushi bakuta Emasi, uwatarwike imirundu amakumi mutanda ku Yerusaremu. ¹⁴Bareranshanya parifyonse ifintu ifyakitike. ¹⁵Fyakitike ifi, kirya bareranshanya no kwipushanya pamo, Yesu aparama no kwenda nabo. ¹⁶Rero amenso yabo yariketwee pakuti bemwishiba. ¹⁷Yesu arandire kuri boo, "Bushe mashiwi nshi ayo mureranshanya mu kwenda?" Nabo epakutarama na pamenso yabo pari uburanda. ¹⁸Umo pari boo, ishina ryakwe ni Kreofa, amwasuka, "Ukuba niwebo weka mu bena Yerusaremu uwaruba ifyakitike muri shino nshiku?" ¹⁹Yesu arandire kuri boo, "Fintu nshi?" Bamwasuka, "Ni parwa kwa Yesu umwina Nazareti uwari kasesema, uwamaka mu mikitire na mu mashiwi pari Resa na pa bantu bonse, ²⁰uo na bashima pepo mukaramba na shikyaro baposere pakati eberwe ukufwa basuka bamutanika. ²¹Rero fwebo twaresubira ukuti ewari no kurubura abena Israeri. Nasumina, nateifi fyeka fingi, buno ebwarenga shitatu apo ifi fyonse fyakitikira. ²²Rero kwena, abanakashi bamo abanensu baritutinye, eryo bere urukyro ku manda. ²³Iryo tabasangiremo ikitumbi kyakwe, epakwisa no kuranda ukuti nabaraika bene nabatubonekera mukimonwa barandire ukuti ari umumi. ²⁴Abaume bamo bakiya ku manda, no kusanga ngmomwine abanakashi barandire, rero umwine tabakimubona. ²⁵Yesu arandire kuri bo, "Mwe mburwa mano mwebafina imitima mu kusumina fyonse ifyo bakasesema barandire! ²⁶Bushe tefintu Kristu ari no kukyura, no kwingira mu bukindami bwakwe?" ²⁷Eryo atampire kuri Mose na kuri bkasesema bonse, Yesu arebarondorwera mu fyarembwa fyonse ifyamukumine. ²⁸Kirya bafika mupepi na ku mushi bareya, Yesu akita ngo urepurapo. ²⁹Rero bamupatikisha abati, randa, "Ikareni nefyebo, pantu bwaraira na kasuba kere ku kuwa." Kanshi aingira pakuti ekare nabo. ³⁰Fyakitike ifi, iryonbari nabo nabekara pakuraya, abura umukate, ausantika, aumokaura, abapera. ³¹Eryo amenso yaisuka, bamwishiba, nomba ena afyukako kurya rubari. ³²Kirya baranda ku banabo, "Bushe imitima yesu tayakiratunta munda shesu. Iryo akiratweba munshira, areturondorwera ne fyarembwa?" ³³Awe aimine panshita parya pene no kubwerurukira ku Yerusaremu. Baya sanga abekumi na umo na barongana na banabo. ³⁴Barandire, "Shikuru nashukuka mukine, naibonekera na Simoni." ³⁵Awe nabo epa kushimika ifyakitike munshira, nefyo bamwishibe iryo aremokaura umukate. ³⁶Iryo barandire ifi fintu, Yesu umwine atareme pakati kabo no kuranda kuri boo, "Umutende kuri mwebo." ³⁷Rero baritinye no kusuramo umwenso, no kutontankanya ukuti babona ikiwa. ³⁸Yesu arandire kuri boo, "kinshi muresakamanina? Kinshi muretwishikira mu mitima yenu?" ³⁹Boneni indupi shangi na makasa yangi, ara ninebo wine. Njikateni no kubona. Pantu umupashi tawakwata umunofu, ifi mwabona nkmete." ⁴⁰Iryo arandire ifi, abarangire indupi shakwe na makasa yakwe. ⁴¹Kabiri kirya bakiri barekana ukusumina barifye ne nsansa, no kupapa. Yesu arandire kuri boo, "Bushe namukwatapo ikyakuti ndye?" ⁴²Awe bamuretera ikipande kya nswi ikyaokyewa, ⁴³nao abura no kurira na pari bena. ⁴⁴Arandire kuri boo, "Efintu kyarembwa, ukuti Kristu ari no kukyura no kushukuka ku bafwa ubushiku bwarenga shitatu." ⁴⁵Eryo abeswira amano, pakuti basumine ifyarembwa. ⁴⁶Arandire kuri boo, Rfintu kyarembwa, ukuti Kristu ari no kukyura no kushukuka ku bafwa ubushiku bwarenga shitatu." ⁴⁷Kabairi kwishina ryakwe bari no kubirikisha ukurapira pa kubafumisha kwa masambi ku mishobo yonse, ukutampira ku Yerusaremu. ⁴⁸Nimwebo bakamone pari ifi fintu. ⁴⁹Boneni ndetuma pari mwebo ubupe Taata araire. Rero mushare mu musumba mpaka bakamufwike amaka ya mu muru." ⁵⁰Eryo Yesu abasendere mpaka na mupepi na Betani. Epakwimya amaboko abapara na mate. ⁵¹Kyakitike ifi, iryo abbapara, abasha no kusendwa ku muru. ⁵²Nabo bawa panshi pa ku mupepa nokubwekeramo ku Yerusaremu ne nsansa ishikaramba. ⁵³Barikonkenyepo mu ng'anda ye pepo, no kurumbanya Resa.

John

Chapter 1

¹Pakutendeka kwari kyebo, na kwebo ari na Resa, na kyebo ari ni Resa. ²Uyu ari pamo na Resa mu kutendeka. ³Nafyonse fyapangirwe ukupitira muri ye, no kwabura ye nga takwari ikintu icyapangirwe pari fyonse ifyapangwa. ⁴Muri o mwari umweo, noyo mweo, rubuto ku bantu. ⁵Urubuto rwabarikire mu mfinshi, kabiri imfinshi tayarunkimfisha iyo. ⁶Kwari umuntu uwatuminwe kuri Resa, ishina ryakwe ni Yoane. ⁷Aishire nga kambone pakuti ashimike parwa rubuto pakutira bonse bamusumine ukupitira muri oo. ⁸Yoane tari urubuto, nomba aishire mukushimika pakya rubuto. ⁹Urubuto rwa kine, urupera urubuto ku bantu bonse rwa reisa pe sonde. ¹⁰Umuntu aari mwisonde, ne sonde ryapangirwe muri ye, ne sonde taryamwishibe uyu. ¹¹Aishire ku bakumwabo na bakumwabo tabamupokerere uyu. ¹²Nomba abengi bamupkerere, abasumina mwishina ryakwe, abapere amaka yakuba abana bakwa Resa. ¹³Aba abafyerwe tekumuropa, nangura kukufwaya kwa mubiri, nangura kukufwaya kwa muntu, nomba kwakwa Resa. ¹⁴Ikyebo kyaishireba umubiri no kwikara naifwe. Twarimona ubukata ubukata bwakwe, ubuhkata nga uwafyahrwa eka kuri shifwe wakwe umu, uwaisuramo ukusenaminwa ne kine. ¹⁵Yoane arishimika pari oo no kurira, no kuranda, "Uyu o nari kususapo, 'Uukoisa panuma yangi mukuru pari ne, pantu ariko nshirabako.'" ¹⁶Pantu mkukupwiririka kwakwe bonse twaripokerera icyakusenaminwa pa kusenaminwa. ¹⁷Pantu ifunde ryaperwe kuri Mose. Ukusenaminwa ne kine fyaishire na Yesu Kristu. ¹⁸Takwaba nangura umu uwamonapo Resa, uwabafye Resa umu, uwaba na kurbari rwakwa Taata, arirenga na Resa ukumwishiba. ¹⁹Ubu ebunte bwakwa Yoane iryo abaYuda batumine bashimapepo na benaRevi ba mu Yerusaremu ku kumwipusha, "Niwe naani?" ²⁰Arirondorwere - takene, nomba arirodndorwere - "Teine Kristu." ²¹Eryo bamwipusha, "Kanshi niwe aani? Niwe Eriya?" Asosere, "Teine." Basosere, "Niwe Kasesema?" Abasukire, "Teine." ²²Eryo basosere kuri oo, "Niwebo naani, pakutira tuye bapera ikyasuko kubatutumine ifwe? Kinshi ukoranda parobe?" ²³Abasukire no kuranda, "Nine ishiwi, irikorira mu matororo: 'Pangeni inshira yakwa Shikuru iyarungama,' ngefyo Esaya kasesema asosere." ²⁴Nommba bamo baribatumine ku baFarise, ²⁵no kumwipusha no kusosa kuri oo, "Kinshi ubatishisha nga kyakuti teiwe Kristu, nangura Eriya nagura kasesema?" ²⁶Yoane abasukire, aranda, "Imbatisha ku menshi. Nomba pari imwe bonse pari uwimakene umu uo mushishibire. ²⁷Eumu uukoisa panuma yangi, uo nshiringire ukukakura intamba sha ndyato shakwe." ²⁸Ifi fintu fyari kukitika ku Bethani ku rubari rumbi urwa kimana kya Yodani, uko Yoane ari kubatishisha. ²⁹Ubushiku bwakonkerepo Yoane abwene Yesu akoisa kuri oo no kusosa, "Bona, kuri Umwana wakwa Resa ukosenda urubembu rwe sonde ryonse! ³⁰Uyu eumu uo nari kususapo, 'Umu uukoisa panuma yangi arikinda ukunkira, pantu ariko nshirabako.'" ³¹Ntamwishiba uyu, nomba aisa sokorokera ku bena Isreari ikyo naisa mukubatishisha ku menshi." ³²Yoane apere ubunte, pa kuranda, "Nabwene umupashi ukoikira nge nkunda ukufuma mu muru, no kwisa ikara apo ari. ³³Ntamwishibe, nomba uwantuma ukubatisha ku menshi ewa sosere kuri ine, 'Apo akeminina ukubona umupashi areikira no kwisa ikara pari oo, eukarabatisha ku Mupashi wa Mushiro. ³⁴Naribona no kuba inte ukutira uyu Mwana wakwa Resa.'" ³⁵Nakabiri, ubushiku bwakonkerepo iryo Yoane aiminine naba konshi banankwe babiri, ³⁶babwene Yesu arenda, Yoane epakusosa, "Boneni Umwana wakwa Resa!" ³⁷Abakonshi bakwe babiri bamumfwire asosa ifi bakonkere Yesu. ³⁸Eryo Yesu apiribukire no kubabona baremukonka epakusosa kuri boo, "Kinshi murefwaya?" Bamwasukire, "Rabbi"(ikyarora mukutira "Kafundisha"), "nikwisa wikara?" ³⁹Asosere kuri boo, "Iseni mubone." Eryo baishire no kubona uko areikara; epakwikara nankwe pari burya bushiku, pantu kyari ni nsa ye kumi rimo. ⁴⁰Umu pari barya babiri uwaumfwire Yoane akososa no kukonka Yesu ni Andereyo, munina wakwa Simoni Petero. ⁴¹Atampirepo ukufwaya munina wakwe Simoni no kusosa kuri oo, "Natusanga Mesiya" (Ikyarora mukutira ni: Kristu). ⁴²Amureta kuri Yesu, naye Yesu amuroreshe no kusosa, "Niwe Simoni mwana Yoane. Wakuraitwa Kefashi" (Ikirepiribura ukuti Petero). ⁴³Ubushiku bwakonkerepo, iryo Yesu arefwaya ukufuma kurya ukuya ku Gariri, asangire Firipo no kusosa kuri oo, "Nkonka." ⁴⁴Nomba Firipo afumine ku Betisaida, umusumba wakwa Andereyo na Petero. ⁴⁵Firipo asangire Nataneo no kusosa kuri oo, "Ngurya Mose aremberere mu marango, na bakasesema, turimusangire: Yesu mwana Yosefu, waku Nazareti." ⁴⁶Nataneo asosere kuri oo, "Ikisuma ikiri kyonse kingesa ukufuma ku Nazareti?" Firipo asosere kuri oo, "Isa ubone." ⁴⁷Yesu abona Nataneo akoisa kuri oo no kusosa pari oo, "Bona, we mwina Israeri wa kishinka, muri oo tamwaba bukengeshi!" ⁴⁸Nataneo asosere kuri Yesu, "Wangishiba shani?" Yesu amwasukire no kusosa kuri oo, "Iryo Firipo tarakwita, rintu warifye mwisamba rya mukunyu, nari kubwene." ⁴⁹Nataneo amwasukire, "Kafundisha, niwe Mwana wakwa Resa! Niwe Mfumu ya kwa Israeri!" ⁵⁰Yesu amwasukire no kusosa kuri oo, "Pangtu nasosa kuri we, narikubwene iryo wari mwisamba rya mukunyu, 'nausumina? Ukabona ifintu

ifikaramba ukukira pari ifi. ⁵¹"Eryo asosere nakabiri, "Ikine, ikine, nasosa kuri mwe, mukabona imyuru ikesuka, na bamaraika bakwa Resa barenina no kwikira pa Mwana wa Muntu."

Chapter 2

¹Panuma yanshiku shitatu, kwari ubwina ku Kana wa mu Gariri, na nyina wakwa Yesu eko ari. ²Yesu na bakonshi bakwe baribetire ku bwinga. ³Iryo wapwire wapwire, nyina wakwa Yesu asosere kuri Yesu, "Tabakwete umwangashi." ⁴Yesu asosere kuri oo, "Namayo, kinshi waishira kuri ine? Inshita yangi tairafika." ⁵Nyina wakwe epakusosa ku basha bakwe, "Ikiri kyonse akoranda kuri imwe, mukite." ⁶Kwari ne mitondo mutanda iya mabwe mwari amenshi naitekwa umwaberere urutambi rwa kusangurura abaYuda urwa kuwasha, umwingaringa ukuba umo umo, mwareba ibiri nangu itatu. ⁷Yesu asosere kuri boo, "Biken amenshi mu mitondo mwisushe." Eikyo baiswishe mpaka na pamiromo. ⁸Eryo aeba abasha, "Burenipo yamo mufumyepk eryo mutware ku mukaramba wabaretebeta." Nabo bakitire ifyofine. ⁹Umukaramba wa matebeto epakusonda amenshi ayasangukire umwangashi, nomba taishibire kuntu fyafumine(nomba umusha uwatapwire amenshi arishibire). Eryo aitare umukaramba wa mitebeto nomkusosa kuri ye, ¹⁰"Umuntu onse abarira ukupekanya umwangashi uusuma pakutampa eryo no kubura uushifikirepo iryo banwa. Nomba nausunga umwangashi uusuma mpaka na nomba." ¹¹Iki ekirangiriro kykutampirapo ikyo Yesu apangire ku Kana wa mu Gariri, no kurenga ubukindami bwakwe ukuboneka, na bakonshi bakwe bamusumine. ¹²Panuma yaiki Yesu, banyina, bamunyina na bakonshi bakwe batentemukire ku Kapenamu no kwirako kurya inshiku shinono. ¹³Nomba ikyakukirira kya baYuda kyariparama, na Yesu aya ku Yerusaremu. ¹⁴Asangire abarshitisha ingombe na impanga na inkumba mu nganda ya mapepo, nabarekabura indarama nabekara firya. ¹⁵Eryo apanbga ikyakubakusawirako no kubatamfisha bonse panse no kubafumya mu ng'anda ya mapepo, ukubikako fyonse impanga ne ng'ombe. Aitaire indarama shabarekabura no kuposaika amateburo yabo. ¹⁶Kubareshitisha inkunda asosere, "Sendeni ifintu fyenu uktari. Rekeni ukupanga ing'anda yakwa Taata nge kusankano kya makwebo." ¹⁷Abakonshi bakwe baibukisha ne kyarembwa, "Ukupimpira ing'anda yenu kuri no kundya." ¹⁸Eryo abaYuda abari namaka bamwasukire, "Kirangiriro nshi uko turanga, apo ukokita ifintu?" ¹⁹Yesu abasukire, "Onauhreni ino ng'anda ya mapepo, ndi nokuimya munshiku shitatu." ²⁰Awe abaYuda abari namaka basosere, "Iyi ng'anda ya mapepo yakurirwe mu myaka amakana yane na mutanda, eryo wingaikura panshiku shitatu?" ²¹Nangu kyari mfi, ing'anda arerandapo mubiri wakwe. ²²Panuma yakushukuka kubafwa, abakonshi bakwe baribukishe ukutira ikyo arikusosapo niki, no kusumina ikyarembwa na mashiwi Yesu aranbdirepo. ²³Nomba iryo ari ku Yerusaremu pa kyakukirira, abengi barisumine mwishina ryakwe iryo babwene ifishibiro akitire. ²⁴Rero Yesu ena tabaketekere bonse pantu aribeshibe bonse, ²⁵pantu tarefwaya uuri onse ukumweba ifyo umuntu aba, pantu arishiba ifyaba mu mutima wa muntu.

Chapter 3

¹Nomba kwari umu Farise ishina ryakwe ni Nikodema, umukaramba wa baYuda. ²Uyu muntu aishire kuri Yesu munshita yabushiku no kusosa kuri ye, "Rabbi, twarishiba ukuti niwe kafundisha uwafuma kuri Resa, pantu takuri umuntu nangu umu uwingakita ifishiro ukokita kanofye nga ari na Resa." ³Yesu amwasukire, "Ikine, ikine, kanofye nga kyakuti umu tafyerwe kipya kipya, tekuti amone ubufumu bwakwa Resa." ⁴Nikodema asosere kuri ye, "Nga kutim umuntu afyarwa shani ribe ninshi nakura? Tekuti engire umuku wakibiri mwifumo ryakwa nyina no kufyarwa nakabiri, kuti afyarwa?" ⁵Yesu epakumwasuka, "Ikine, kine, kanofye umu afyarwa ku menshi na kumupashi, tekuti engire mubufumu bwakwa Resa. ⁶Uwafyarwa ku muntu nao muntu, no wafyarwa ku mupashi nao mupashi." ⁷Wipapa pafintu nakweba, 'Ufwire wafyarwa nakabiri.' ⁸Umwera upungira uko utemenwe, uromfwa ikirurumo kya uko, rero tawishiba uko ukotura no kuntu ukorora. Efintu kiba na kuri onse uwsfyarwa ku mupashi." ⁹Nikodema amwasukire no kusosa kuri ye, "Nga ikyamusango uyu kuti kyakitika shani?" ¹⁰Yesu amwasukire no kusosa kuri ye, "Niwe kafundisha wa mu Israeri, nomba tawaumfwa pari mfi fintu?" ¹¹Ikine, kine, nderanda kuri dwe, turanda ikyo twaishiba, no kushimika pakyo twamona. Rero tamusuminisha ubunte bwesu. ¹²Nganamweba ifintu fya pano kyarwo nomba tamwasumine, mwarasumina shani nga kyakuti namweba pa fintu fya mumuru?" ¹³Takwaba nangura umu uwaya ku muru ukufumyakofye uyo uwafumine ku muru - Umwana wakwa Resa. ¹⁴Ngafirya Mose aimishe insoka mu matororo, efyo no Mwana wakwa Resa bakamwimya, ¹⁵epakutira bonse abasumina bakakwate umweo wa muyayaya. ¹⁶Pantu Resa atemenwe abapano isonde, ikyakutira abapere Umwana wakwe umofye umwaume, ppakutira onse uwasumina ekaroba rero akabe no mweo wa muyayaya. ¹⁷Pantu Resa tatumine Umwana wakwe pano isonde kukususha isonde, rero kukurenga abapesonde ukupusukira muri ye. ¹⁸Uwamusumina takasushiwe, rero uwakana ukumusumina ninshi arisushiwa akare pantu tasumina mwishina rya mwana wakwa Resa. ¹⁹Uyu emurandu wa bupingushi: Ikibuto kyarisa pe sonde, nomba abantu baritemwishishe imfinshi ukukira ikibuto pantu imikitire yabo yari yakwa kiwa. ²⁰Na onse ukukira ifyakwa kiwa aripata ikibuto, nakuba taya na kukibuto, pakutira imikitire yakwe ifupurwa. ²¹Rero, ukukira ifyakishinka esa ku kibuto pakutira kimoneke parwarara ukutira imikitire yakwe yakitirwa muri Resa." ²²Panuma yaifi, Yesu pamo na bakonshi bakwe baire ku murundu wa Yudea. Kurya arikereko panshita iyaringa pamo nabo no kubatisha. ²³Rintu Yoane arebatisha mu Aenoni mupepi naku Salimu pantu kwari amenshi ayengi. Abantu barikwisa kuri ye no kubabatisha, ²⁴pantu Yoane ari ninshi taraposwa mukifungo. ²⁵Awe kwaimine ifikansa pakati ka bakonshi bakwa Yoane no muYuda pamurandu wa rutambi rwakwa sambwa. ²⁶Baire kuri Yoane no kusosa kuri ye, "Kafundisha, umu uwari naiwe kururamba kwishirya rya kimana kya Yodani, uo mwashimikire, boneni, akobatisha, nabonse bakoya kuri ye." ²⁷Yoane abasukire, "Umuntu tekuti apokerere nangu kimo kanofye bamupera ukufuma ku muru. ²⁸Imwebene kuti mwaba ingte pakyo nasosa, 'Teine Kristu,' Rero nevo natuminwe kukumutangirira. ²⁹Nabwanga ewishiba ifyakwashibwanga. Nomba kibusa wakwa shibwanga iryo aiminina no kumumfwa, arasekerera apakaramba pamurandu we shiwi ryakwa shibwanga. Iki, nakyo, kisansa ikyo apanga ikypwiririka. ³⁰Akafusha, nomba nevo nkaraiyefya. ³¹Uwafuma ukwa kirapo nao arikira pari fyonse. Uwafuma pe sonde wa pe sonde no kuranda aranda pafya pe sonde. Uwafuma ku muru arikira pari fyonse. ³²Ashimika pafintu ifyo abwene no kumfwa, rero tapari nangu umu uwapokerera ubunte bwakwe. ³³Uwapokerera ubunte bwa bushimikiro bwakwe arishininkisha ukuti Resa wa kishinka. ³⁴Pantu uo Resa atuma aranda pa mashiwi yakwa Resa. Pantu tapera umupashi ukupitira mu kipimo. ³⁵Resa wishu ewatemwa umwana wakwe Yesu no kumupera ifintu fyonse mu minwi yakwe. ³⁶Uwasumina mu mwana wakwe ari no mweo wa muyayaya, rero uwakana umwana wakwa Resa takabo, ne mweo, rero ubukari bwakwa Resa bwaikira pari ye."

Chapter 4

¹Nomba iryo Yesu aishibe ukuti abaFarise baumfwa ukuti arenge abengi ukuba abakonshi no kubabatisha ukukira Yoane ²(Nangura Yesu umwine tari kubatisha, rero abakonshi bakwe barikubatisha), ³Arifumine ku Yudea no kuya nakabiri ku Gariri. ⁴Nomba kyamuwamine ukuya fika na ku Samaria. ⁵Eikyo aishire mu musumba wa mu Samaria, inkyende itwa Sychar, mupepi ne mpanga yakobo apere umwana wakwe umwaume Yosefe. ⁶Uku ekwari ne kishima kyakwa Yakobo. Yesu arinakire murwendo rwakwe nomba epakwikara mupepi ne kishima. Kyari mu nsa yarenga mutanda. ⁷Namayo umwina Samaria eryo aishire mukutapa amenshi, eryo Yesu amweba, "Mperako amenshi yakunwa." ⁸Pantua abakonshi bakwe baire mu jusumba ku kushita ifyakurya. ⁹Awe namayo umwina Samaria asosere kuri ye, "Kinshi weba, we muYuda, wangipusha, nebo ne namayo umwina Samaria, pakukupera ifyakunwa?" Pantu abaYuda tabomfwana nabena Samaria. ¹⁰Yesu amwasukire no kusosa kuri ye, "Nga kyakuti warishibire ubupe bwakwa Rsa, noyo ukoranda kuri weba, ukumupera ikyakunwa, 'Nganiweba wakimwipusha, nao nga akikupera amenshi aya mweo.'" ¹¹Namayo asosere kuri Yesu, "Mukwai, tamukwete nangu rukombo pantu ikishima kitari. Nikwisa uko wakwatira amenshi ya mweo?" ¹²Tauri mukaramba, uri mukaramba, ukukira shifwe Yakobo, uwatupere ikishima nao umwine arenwa muri iki kine, ngefyarekita abana bakwe abanarume nefitekwana fyakwe?" ¹³Yesu amwsukire no kusosa kuri namayo, "Onse uunwa aya menshi akomfwa ikiraka nakabiri, ¹⁴rero uyo onse uukanwa amenshi ayo ndinokumupera takomfwe ikiraka nakabiri. Nakukirisha amenshi ayo nkamupera yakaba nga akamfukwe-mfukwe ka menshi muri ye, ayakarafukauka ku kumupera umweo wa muyayaya." ¹⁵Namayo asosere kuri Yesu, "Mukwai, mpeniko aya amenshi pakuti ninkabwerera kuno ku kutapa amenshi." ¹⁶Yesu asosere kuri ye, "Kabiye, kete umurume obe, eryo ubwere kuno." ¹⁷Namayo amwasukire no kusosa kuri Yesu, "Nshakwata umurume wangi." Yesu amweba ati, "Warungika mukuranda, 'Nshakwata umurume,' ¹⁸pantu warikwete abarume basano, nauyo uri nankwe nao temurume obe. Ikya usosere kishinka." ¹⁹Namayo asosere kuri ye, "Mukwai, namona ukuti nimweba kasesema. ²⁰Bashifwe barepepera muri shino mpiri, rero waranda ukuti Yerusaremu enkyende uko abantu bafwire ukupepera." ²¹Yesu asosere kuri ye, "Nsumina, namayo, irya nshita ireisa rintu ukapepa Resa murupiri nangu mu Yerusaremu. ²²Mupepa ikyo mushaishiba. Tupepa ikyo twaishiba, pantu ipusukiro ryaishira mu baYuda." ²³Rero, inshita ireisa, nakuba ni inoine, eryo bakapepa bakine bakapepera wishibo mu mupashi na mukishinka, pantu Resa afwaya abamusango uyu ukuba bakapepa. ²⁴Resa mupashi, na bantu abamupapa bafwire baremupapera mu mupashi ne kishinka." ²⁵Namayo asosere kuri Yesu, "Ningishiba ukuti umurubushi Mesiya areisa(umo uwitwa Kristu). Iryo akesa, akarondorora fyonse kuri baifwe." ²⁶Yesu asosere kuri ye, "Nine wine neureranda na weba." ²⁷Napanshita iyi ine abakonshi bakwe babwerere. Nomba baripapire kinshi arerandira na namayo, rero tapari uwasosere, "Kinshi urefwaya" nangu "Ninshi urerandira noyu na mayo?" ²⁸Eikyo na mayo epakusha umutondo wa menshi no kubwereramo ku mjusumba, no kusosa ku bantu, ²⁹Iseni, mubone umuntu unjebere fyonse ifyo nakita. Uyu tekuti abe Kristu, euyu?" ³⁰Nabo barifumine mu musumba no kuya ukwari Yesu. ³¹Munshita iryaine, abakonshi baremupapata Yesu, bareranda, Rabbi, ryeni." ³²Rero asosere kuri boo, "Ninkwata ifyakurya ifyo mweba mushishibe. ³³Eikyo abakonshi basosere kuri kira umo. "Tapari uumuretere ikiri kyonse ikyakurya, kuri bamo?" ³⁴Yesu asosere kuri boo, "Ikyakurya kyandi kukita ukufwaya kwawantuma no kupwisha umurimo wakwe. ³⁵Tamuranda, 'Kwashara imyeshi shine nakabiri inshita yakusombora yaraisa? Nderanda kuri mweba, roresheni no kubona amabara, pantu nayabuta kare ku kusepa.' ³⁶Uwakusepa arepoka amaripiro yakwe no kuronganya ifisabo fya kumweo wa muyayaya, pakutira uwakubiyara no wakusepa baresansamukira pamo. ³⁷Pantu muri iki insosero iranda, 'Uwakubiyara ni umbi, no wakusombora nao ni umbi,' kishinka. ³⁸Namituma mukusepa ifyo mushabombereko. Bambi babombere, naimwe mwasekeramo mu mirimo yabo." ³⁹Abengi abena Samaria bamuri urya musumba bari musumine pa murandu wa nsebo na mayo ahimike, "Angebere fyonse ifyo nakita." ⁴⁰Eikyo iryo abena Samaria baishire kuri ye, bamwipwishe ukwikara nabo, nao arikere nabo pa nshiku shitatu. ⁴¹Abengi barisumine pa murandu we shiwi ryakwe. ⁴²Basosere kuri na mayo, "Tatusuminine pa murandu nefyo usosere, natuyumfwira, no kwishiba ukuti uyu emupashi we sonde ryonse. ⁴³Panuma ya nshiku isho shibiri arifumineko no kuya ku Gariri. ⁴⁴Pantu Yesu umwine arandire ati kasesema tabamukindika pa mwakwe. ⁴⁵Eikyo iryo afikire mu Gariri, abena Gariri barimupokerere. Baribwene fyonse fiyo akitire pa mitebeto mu Yerusaremu, pantu nabo barire ku mutebeto. ⁴⁶Nomba epakuya nakabiri ku Kana wa mu Gariri, uko apangire amenshi umwangashi. Kurya kwari umubomfi wa kwisano uwari no mwana umwanarume umurwere ku Kapenamu. ⁴⁷Eryo aumfwire ukuti Yesu nafuma ku Yudea ukuya ku Gariri, aire kuri Yesu amweba nga kuti ayaundapa umwana wakwe umwanarume, uwari mupepi no kufwa. ⁴⁸Yesu nao epakusosa kuri ye, "Kano mwabona ifishibiro ne fipeshu amano, tekuti musumine." ⁴⁹Umukindami asosere kuri ye, "Mukwai, tuyeni ribe umwana wangi tarafwa." ⁵⁰Yesu asosere kuri ye, "Kabiye umwana obe ari no mweo." Umuntu asumina ishiwi rintu Yesu asosere kuri ye, no kuya

aya.⁵¹Rintu areya abasha bakwe bamukumanya, no kuranda ukutira umwana obe umwanarume ari uwamweo.
⁵²Eikyo abepusha panshita akipora. Bamweba abati, "Nimairo erintu impepo yamurekere pa nsa iyarenga kine rubari.⁵³Awe wishi aibukisha ukuti ni iryaine nshita Yesu asosere kuri ye, "Umwana obe wa mweo." Eikyo umwine pamo nabamung'anda yakwe basumine. ⁵⁴Iki ekirangiriro kyarenga babiri kintu Yesu akitire iryo arefuma ku Yudea ukuya ku Gariri.

Chapter 5

¹Panuma ya ifi fintu kwari umutebeto wa baYuda, na Yesu arimine ukuya ku Yerusaremu. ²Nomba me Yerusaremu mupepi ne mpongoro ye ringa rya mpanga kwari ikishishiba, ikitwa mu rurimi rwa ki Hebere Bethsda, kwari apakupita pasano apri no mutenge. ³Impendwa iikuru iya bantu abarwere, impofu, abarema, nangu aberebe bamoru na maboko abasendeme parya pene. ⁴Barerorera amenshi ayarefuma. Pantu maraika kwa Shikuru arimine no kuya imya amenshin bwangu pa miku iingi na onse uwaingira mu menshi riryarine yareima ninshi aposhiwa ku burwere ubwaremukyusha. ⁵Kwari umuntu umo uwari kurya umurwere pa myaka amakumi yatatu na kine konse-konse. ⁶Eryo Yesu amumwene nasendama firya, na panuma aibukisha ukuti aikere parya pa nshita ntari, amwebere, "Urefwaya ukupora?" ⁷Umuntu umrwere amwasukire, "Mukwai, nshkwete nangu umo uwakumbika mukishiba iryo amenshi yaraima. Iryo nakisa, nasanga umbi naingiramo kare kare." ⁸Yesu asosere kuri ye, "Ima, senda ubutanda bobo, tampa ukwenda." ⁹Parya pene no muntu aripore, aimishe no butanda bwakwe atampa no kwenda. Nomba ubu bushiku bwari bwe sabata. ¹⁰Eikto abayuda barimwipwishe nani akuposha, "Nipa sabata tausuminishiwe ukusenda ubutanda." ¹¹Aribasukire, "Uumposeshe ewakinjeba, 'Ukusenda ubutanda no kutampa ukwenda.'" ¹²Barimwipwishe, "Muntu nshi akwebere, 'Senda utampe ukwenda?'" ¹³Rero urya bapseshe taishibe uwamuposeshe nga ninani pantu Yesu aire mubumfinsoro, pantu pari ibumba pakyende parya. ¹⁴Panuma yaifi Yesu amusangire mu ng'anda ya mapepo no kusosa kuri ye, "Mona, naupora! wikabembuka nangu rimo, pakutira wikaponenwa no bubi uburi bonse ubwabipisha." ¹⁵Umuntu epkuya eba abayuda ukuti ni Yesu ewamuposeshe. ¹⁶Eikyo pari uyu wine murandu abayuda batendeke ukukyusha Yesu, pantu akitire ifi fintu pa bushiku bwe sabata. ¹⁷Yesu epakubasuka, "Resa tata arebomba na nomba rine, naine wine, pano, ndebomba." ¹⁸Pamurandu waifi, abayuda barafwaisha no kumwipaya pantu taretobafye isabata ryeka, areita na Resa ukuti e wishi, areiringanya kuri Resa. ¹⁹Yesu abasukire bonse ati, "Ikine, kine, umwana tekuti akite akantu umwine eka, rero akita ifyo amona kuri wishi, pantu fyonse ifyo tata arekita, efyo fine no mwana akita munshira imo ine. ²⁰Pantu wishi aritemwa umwana amuranga na fyonse ifyo akita, akamuranga ne mirimo iyakira iyi pakutira mwebo mupape. ²¹Pantu Resa arabusha abafwa no kubapera umweo, eikyo no mwana arapera umweo kuo atemwa. ²²Pantu Taata tapingura nangu umo, nomba aripere ubupingushi bonse ku mwana wakwe ²³pakutira bonse bakindike Umwana ngefyo bakindika Wishi. Uushakindika Umwana takindika na Wishi uwa mutumine. ²⁴Ikine, kine, ureumfwa kwi shiwi ryangi no kusumina uwantuma aba no mweo kabiri taakpingurwe, pantu napita kumfwa na ku mweo. ²⁵Ikine, kine, nemweba inshita yarafika, ni ino ine, iryo abafwa baraumfwa ishiwi rya mwana wa kwa Resa, na bareumfwa bakekaririra. ²⁶Pantu ifyo Resa aba no bumi umwine, emfyo fine apaera no mwana ukuba no bumi umwine, ²⁷na Resa apera umwana amaka ya kupingura pantu mwana wakwe. ²⁸Mwipapa pari iki, pantu kuri inshita iireisa iyo uuri onse uwaba munshishi bakomfwa kwi shiwi ryakwe ²⁹no kufumina kunse: bonse abakita ikisuma bakabukira ku mweo, na bonse abarekita ifibi bakabukira ku bupingushi. ³⁰Tapari ikyo ningakita nemwine neka, ifyo ngufwa, efyo mpingura, no bupingushi bwangi bwairungama pantu tekufwaya kwangi rero kufwaya kwa mwine uwantumina. ³¹Nganaishimikira ubunte ne mwine, ubunte bwangi tebwa kishinka. ³²Kuri naumbi uushimikira ubunte parwa nebo, narishiba ukuti ubunte ubo ashimikira parwa nebo bwa kine. ³³Mwebo mwatumine abantu kuri Yohane, nao arishimikira ikishinka. ³⁴Nomba bukambone ubo nakwata tabwafuma ku muntu. Nkoranda ifi fintu pakuti mukapusuke. ³⁵Yohane ari ni nyari iyareaka no kubarika, namwebo mwarefwaya ukusekerera mu rubuto rwakwe munshita iyaringa. ³⁶Rero ubunte bwangi bukuru ukukira pari Yohane, pantu umurimio untu Resa ampera ukubomba, emirimo iyo nkobomba, einshinina ukuti Resa ewa ntuma nebo. ³⁷Resa umwine ewantuma ekamboni wangi. Tamwatara amumfwa ishiwi ryakwe nangura ukumona ifintu amoneka panshita iiri yonse. ³⁸Kabiri amashiwi yakwe tayekara muri mwebo, pantu tamwasumina muo umwine atumine. ³⁹Mufwaya fwaya mu marembo pantu mutontontokanya ukutira emo mukakwatira umweo wa muyayaya, nomba aya amarembo yeminako nebo, ⁴⁰nomba tamufwaya ukwisa kuri nebo pakutira mukwate umweo. ⁴¹Nshipokerera umukinshi ukufuma ku bantu, ⁴²nomba narishiba ukuti tamwakwata ikitemwiko kya kwa Resa mwebene. ⁴³Naisira mwishina ryakwa Resa, nomba tamwampokerera. Nga umbi aishira mwishina ryakwe, kuti mwasumina shani, mwebo mupereshanya umukinshi umo na umo mwakana ukupoka umukinshi uwafuma kuri Resa umwine umo? ⁴⁴Mwiratontontokanya ukuti nebo nkamupera umurandu ukukira Resa umwine. Uukamipera umurandu ni Mose, uo mwebo mwakwatira isubiro. ⁴⁵Nga mwasumina Mose, mufwire mwasumina nebo, pantu arembere parwa nebo. ⁴⁶Ngatamwasumine ikyarembwa ryakwe, kuti mwasumina shani na mashiwi yangi?"

Chapter 6

¹Panuma yaifi Yesu aire ku ruramba rumbi urwa bembwa wa Garrire, nangura bembwa wa Tiberya. ²Nebumba irikaramba ryamukonka pantu baribwene ifirangiriro ifyoarekukita ku barwere. ³Yesu arinine urupiri no kwikara panshi na bakonshi bakwe. ⁴(Nomba ikyakurira, kya bayuda kyari mupepi.) ⁵Eryo Yesu ainwine amenso no kurorekesha abwene ibumba irikaramba rireisa kuri yee, arandire kuri Firipo, "Nikwi uko twingashita umukate ukuti aba bengarya?" ⁶(Rero Yesu arandire kuri Firipo ukupitira ku kumweshwa, pantu umwine arishibe ifyo aishire kita.) ⁷Firipo arimwaswike, "Indarama imyanda ibiri teti teti shishite imikate yakuti aba bantu bengarya nangu uturi ubukye." ⁸Umo pa bakonshi, Andrea, wabo Simoni Petero arandire kuri Yesu, ⁹"Pari umurumendo umo uukwete imikate ya bari isano ne sabi riribiri, rero ninshi riri pa ryaba bonse?" ¹⁰Yesu arandire, "Rengeni abantu ukwikarako." Nomba pari fyani ifingi. ABanarume barikere, impendwa amakana yasano. ¹¹Eryo Yesu aburire imikate na panuma no kutotera, apere kuri bonse abaikere. Aripere nesbi ifyo fine ukuringana no kukabira kwabo. ¹²Iryo abantu baikwite, arandire ku bakonshi bakwe, "Koronganyeni ifiturwa ifyashara, ukuti peba ifyakuposa." ¹³Barikorongenye fyonse no kwisusha imiseke ikumi rimona ibiri ifiputurwa ukufuma ku mkate isano iya bari ifyashere panuma ya barire. ¹⁴Iryo abantu babwene iki kirangiriro akitire barandire, "Kishinka uyu ni kasesema uri no kwisa muri kino kyaro." ¹⁵Iryo Yesu aibukishe ati bari no kwisa mu kumwikata ku maka ku kumukita imfumu, afumineko aire ku rupiri eka. ¹⁶Iryo kyaishireba ikyunguro, abakonshi bakwe batentemukire kuri bembwa. ¹⁷Baninine mu bwange, bareyabukabembwa wa kukapenamu, kwari ukwafita paryaka kashita, na Yesu tarafika kuri boo. ¹⁸Umwera warepunga na maka, na bembwa warasobana. ¹⁹Iryo baobere ubwange ba mairoshi narimo bane, babona Yesu areenda pari bembwa, no kuparaminaku bwange, bari no mwenso. ²⁰Rero arandire kuri boo, "Ninebo! Mwiba na mwenso." ²¹Epakusekerera ukumupokerera mu bwange, napo pene ubwange bwarifikire ku murundu uko bareya. ²²Ubushiku bwakonkererepo, ibumba rya bantu abaimine kwishirya rya bembwa ruri rumbi babwene ukuti takuri bwange bumbi kanofye bumo, kabiri ukut Yesu taingire na bakonshi bakwe mu bwange, rero abakonshi bakwe baire beka. ²³Rero amato yambi ayafumine ku Tiberia yaishire mupepi na pankyende apo baririre umukate panuma Shikuru atotere. ²⁴Iryo ibumba ryamwene ukuti Yesu nangura bakonshi bakwe bari ku Kapenamu, barefwaya Yesu. ²⁵Panuma bamusangire ku rubari rumbi urwa bembwa, barandire kuri yee, "Rabi, ninshita nshi wishire kuno?" ²⁶Yesu aribaswike, areranda, "Ikine kine murefwaya ine tepamurandu mwabwene ifirangiriro, rero ni pakurya imikate imo no kwikuta." ²⁷Mwirabombera ikyakurya ikyonaka, rero bomnereni ikyakurya ikitwara ku mweo wa muyayaya ikyo Umwana wa Muntu akamupera, pantu Resa taata eo abikapo ikishibiro kyakwe pari yee. ²⁸Eryo barandire kuri yee, "Kinshi turingire ukukita pakuti twingabomba umurimo wa kwa Resa?" ²⁹Yesu aribaswike no kuranda kuri boo, "Uyu umurimo wakwa Resa: ati mufwire ukutetekera muri umo uo atuma." ³⁰Barandire dkuri yee, "Kishibiro nshi na kabiri mwakita, ati twinga bona no musumina? Kinshi mwarakita?" ³¹Bashifwe barire mana mu matororo, ngefyo kyarembwa, 'Abapere umukate ukufuma ku muru barye.'" ³²Eryo Yesu arandire kuri boo, "Kine, kine, tari Mose amipere umukate ukufuma ku muru, rero ni Taata uremipera umukate wine wine ukufuma ku muru." ³³Pantu umukate wa kwa Resa untu ufuma ku muru no kupera ubumi ku bapesonde." ³⁴Barandire kuri yee, "Mukwai muretupa ryo nse uyu mukate." ³⁵Yesu arandire kuri boo, "Nine mukate wa mweo; onse uwisa kuri ine taba na nsara ne kiraka." ³⁶Rero nimweba nati muri mbwene no kukana kyetekera. ³⁷Onse uo Taata akapera akesa kuri nee, naonse uukesa kuri nee nshakamupose. ³⁸Pantu natentemukire ukufuma ku muru, tekufwaya kwandi, rero kufwaya kwawantumine. ³⁹Uku ekufwaya kwa wantumine ati nshifwire ukuposa onse uo ampera, rero ndi no kubabusha pa bushiku bwa kurekeresha. ⁴⁰Pantu uku ekufwaya kwakwa Taata, ati onse uwabona Umwana no kusumina muri yee ari no kuba no mweo wa muyayayano kuti nkamubusha pa bushiku bwa kurekeresha. ⁴¹Eryo abayuda bangwintire pa murandu arandire, "Nine mukate watentemuka ukufuma ku muru." ⁴²Barandire, "Bushe uyu te mwana Yosefe, uyo wisha na nyina twaishiba? Eryo nomba kinshi arandira, 'Natentemuka ukufuma ku muru?'" ⁴³Yesu aribasukire arandire kuri boo, "Rekeni ukungwinta." ⁴⁴Takuri uwingesa kuri nee kano Taata uwantuma ewamupparamika kabiri ndi no kubusha pa bushiku bwa kurekeresha. ⁴⁵Kyarirembwa muri ba kasesema, 'Bonse bari no kusambirishiwa kuri Resa.' Bonse abakomfwa no kusambirira kuri Taata bakesa kuri nee. ⁴⁶Tekutira umuntu neryo umo arimona Taata, kanofyeuyo uwafuma kuri yee ena arimubona. ⁴⁷Kine, kine, onse uwasuminaari no mweo wa muyayaya. ⁴⁸Nine mukate wa mweo. ⁴⁹Bashinwe barire mana mu matororo, no kufwa. ⁵⁰Uyu emukate wa mweo uwatentemuka ukufuma ku muru, ukuti umuntu onse engaryako no kukana fwa. ⁵¹Ine ndi mukate wa mweo uwatentemuka ukufuma ku muru. Ngaonse arayako umo kuryuyu mukate, ari no kwikaririra umuyayaya. Umukate ndemupera mubiri wandi ukuba umweo wa ba pakuryo." ⁵²Abayuada baishire furwa no kukansana abene no kwamba ukutarikana, bararanda, "Kinshi uyu muntu engatuperera umubiri wakwe no kurya?" ⁵³Eryo Yesu arandire kuri boo, "Kine, kine, kanofye mwarya umubiri wa Mwana wa Muntu no

kunwa umuropa wakwe, tamunga kwata umweo mwebene parwenu.⁵⁴ Onse uurya umubiri wangi no kunwa umuropa wangi aba no mweo wa muyayaya, ndi no kumubusha pa bushiku bwa kurekeresha.⁵⁵ Pantu umubiri wangi kyakurya icyakine no muropa wangi kyakunwa kyakine.⁵⁶ Onse uurya umubiri wangi no kunwa umuropa wangi ekaririra muri ine, naine muri yee.⁵⁷ Ifyofine Taata wa mweo antuma, no kwikara ngukarira pa murandu wakwe, eflyo no ukandya, akerira pa murandu wangi.⁵⁸ Uyu emukate watentemuka ukufuma ku muru, tefyo bashifwe barire no kufwa. Onse uuukaryauyu mukate akekarira umuyayaya."⁵⁹ Rero, Yesu arandire ifi fintu ninshi ari mwi Synagogi ninshi akiri arefunda mu Kapenamu.⁶⁰ Eryo abakonshi abengi abaumfwire iki barandire, "Uku kuranda kwa kukosa; nga nani engomfwa iki?"⁶¹ Yesu, pa murandu wa kwishiba ukuti abakonshi bakwe bareng'winta pari iki, arandire, kuri boo, "Bushe iki kyamikena?"⁶² Eryo kireba shani nga mwamona Umwana wa Muntu arenina areya kuntu ari kare?⁶³ Mupashi eurenga ukuba no mweo; umubiri tamwaba bukumu.⁶⁴ Nanomba bamo muri mwe tamurasumina." Pantu Yesu arishibe ukufuma kukutendeka abashasumine na untu akamufutuka.⁶⁵ Arandire, "Ni pa murandu waiki narandire kuri mwe ati takuri uwingesa kuri ne kano apera kuri Taata."⁶⁶ Pa murandu waiki, bakonshi bakwe abengi baire kkumbi no kushenda nankwe ribiri.⁶⁷ Eryo Yesu arandire ku bakonsh bakwe ikumi na babiri, "Mwe tamurefwaya kuya kumbi, bushe murefwaya?"⁶⁸ Simoni Petero arimwaswike, "Shikuru, nikuri nani twingaya?" Mwe muri na mashiwi ya mweo wa muyayaya,⁶⁹ kabiri twarisumina no kwisaishiba ukuti nimwe wa mushiro umu wa kwa Resa."⁷⁰ Yesu arandire kuri boo, "Bushe tene nasarire mwe, Ikumi rimo na babiri, naumo pari mwe ni kasebanya."⁷¹ Nomba areranda pari Yuda mwana Simoni Iskarioti, pantu ari ni yee, umu pa bekumi rimo nababiri, uwari no kufutuka Yesu.

Chapter 7

¹Panuma yaifi fintu Yesu aire mu Garire, tarekufwaya ukuya mu Yudea pantu abaYuda barekufwaya ukumwipaya. ²Nomba abaYuda ikyakirira kya baYuda kyari mupepi. ³Bawabo abaume epakuranda kuri ee, "Fuma kuri ino nkyende no kuya ku Yudea, pakuti na bakonshi bobo nabo barekumona imirimo ukobomba. ⁴Tapari nangu umo uubomba ifintu mubumfisoro nga kofwaya umwine ukwishibikwa pa rwarara. Nga wakita ifi fintu, irangishe ku kyaro." ⁵Pantu nangu nibandume yakwe bene tabasumine muri ye. ⁶Eikyo Yesu asosere ukri bo, "Inshita yangi tairati ise. rero inshita yenu ryonse yaba iyapekanishiwa. ⁷Ikyaro tekuti kimipate, rero kyarimpata pa murandu wakutira naryeshiwa pa kyena ukuti imirimo yakiko ya kiwa. ⁸Mwebo nineni pa muru ku kyakirira; Nebo nshayeko kuri iki kyakukirira pantu inshita yangi tairafikira." ⁹Panuma yakura ifi fintu kuri bo, aikara mu Garire. ¹⁰Rero iryo bandume baninine ku kyakukirira, eryo naye aninine, tepabweru rero ni mu bumfisoro. ¹¹AbaYuda barekumufwaya pa kyakukirira no kuranda, "Arikwisa?" ¹²Kwari ifintu ifngi ifyo ikintu bwingi kyari kyari kutontonkanya pari ye. Bamo barikuranda, "Mwaume umusuma." Bambi nabo barikuranda, "Awe, atungururafye amabmba ku fyabufi." ¹³Kabiri takwari nangu umo uwasosere parwarara pari ye pa kutina abaYuda. ¹⁴Kirya ikya kukirira kyafika pakati, Yesu aya apasanseme mu g'anda ya kupeperamo no kutampa ukufunda. ¹⁵Eryo abaYuda bapapuka, no kusosa, "Nga uyu muntu afihiba shani ifi? Apakubura ukusambirira." ¹⁶Yesu abasukire no kuranda. "Ukufunda kwangi tekwangi, rero kwa uyu uwantuma. ¹⁷Nga umo akobira ukukita ubufwayo bwakwe, akeshiba ukufunda, nga kyakuti kwafuma kuri Resa, nangura ngirandirafye parwangi. ¹⁸Onse uirandira parwakwe afwaya ukukindamikwa, rero onse uufwaya ukukindika uwantuma, emuntu uwakishinka, na muri ye tamwaba ifyabufi. ¹⁹Te Mose amupere ifunde? Tepapa tapaba nangu umo muri mweb uusunga ifunde. Murandu ndo mukomfwaira ukungipaya?" ²⁰Ibumba epakwasuka, "Warikwata inguru. Nibani bakofwaya ukukwipaya?" ²¹Yesu abasuka no kuranda kuri bo, "Ndibombere umurimo umo, namwe namupapuka pa murandu wa uko. ²²Mose amupere ukusembururwa (tekyakufuma kuri Mose, reo ukufuma kufikorwe), na pa Sabata mwasemburura umwaume. ²³Nga umwaume apokerera ukusembururwa pa Sabata pa kutira ifunde rya kwa Mose taritobere, kindo mwafurirwa pa murandu wa kutira na kita umuntu ukuba uwabumi pe Sabata?" ²⁴Mwirakupingura ukukonka mukumoneka, rero pingureni muri bukishinka." ²⁵Bambi murid bo abafumine ku Yerusaremu barikuranda, "Teri uyu barikufwaya ukuti bamwipaye?" ²⁶Moneni akoranda pakabarika, tabakoranda ne kimo kuri ye. Napo nga nikyo bantungurushi barishininkisha ukutira uyu e Kristu?" ²⁷Nomba uyu twarishiba uko afuma. Nomba iryo Kristu akesa tapakabe nangu umo uukeshiba uko akafuma. ²⁸Eryo Yesu arira mu ng'anda ye pepo, ukufunda no kusosa, "Imwe bonse mwaringishiba no kwishiba uko nafuma. Nebo nshaishira pa rwangi, nomba uwantma wakishinka, namwebo tamwamwishiba. ²⁹Nebo narimwishiba nebo nafuma kuri ye kabiri ewantuma." ³⁰Eryo muri kufwaya ukumwikata, nomba taparipo neryo umo uwa mubikirepo ukuboko kwakwe pantu inshita yakwe yari tairafika. ³¹Nomba abengi mwibumba bsumine muri ye, bari kuranda, "Iryo Kristu akesa, akakita ifishibiro ukukira pafyo uyu akokita?" ³²AbaFarise abaufwa ibumba uko rikotomntonkanya ifi pari Yesu, abakaramba babashimapepo na baFarise batuma ifita ku kumwikata. ³³Eryo Yesu aranda, "Nebo nkiri nenu pakashita akanono. eryo nkaye kuri uyu uwantuma. ³⁴Mukari kumfwaya rero tamwakari kunsanga; uko ndeya mwebo tamuringire ukwisako." ³⁵AbaYuda eikyo barekura abene, "Nikwisa uyu muntu akaya uko fwebo tufirwe ukumusanga? Narimo akaya umo abena fyaro basaranganina no kufunda abena fyaro?" ³⁶Ngeri shiwi aranda, "Mukamfwaya rero tamwakasange; uko nkaya, tamuringihre ukwisako?" ³⁷Nomba pa kurekeresha, ubushiku bukaramba ubwakukirira, Yesu ariminine no kubirikisha, asosere, "Nga umo ari ne kiraka murekeni ese kuri nebo no kunwa. ³⁸Uyu onse uwasumina muri nebo, ngefyo amarembo yaranda, umumana wa menshi ukufuma munda yakwe." ³⁹Rero arikuranda ifi pari Mupashi, uyo bonse abasumina muri ye mukapokerera; Mupashi uyu tarati apaerwe pantu (inshita ya kwa) tarati akindamikwe. ⁴⁰Rimo ibumba, iryo baumfwa aya mashiwi, ukuranda, "Uyu muntu ikine-kine ni kasesema." ⁴¹Bambi bariuranda, "Uyu e Kristu." Bushe Kristu akafuma mu Garire?" ⁴²Amarembo tayaranda ati Kristu akesa ukufuma mu rupwa rwakwa Davidi no kufuma mu Beteremu, mu mushi umwari Davidi?" ⁴³Parya pene pafuma no kurekana mu mabumba pa murandu wakwe. ⁴⁴Kwari abari kufwaya ukumwikata, rero tapari nangu umo uwa mubikirepo amaboko. ⁴⁵Eryo ifita fyabwerera kuri bashimapepo bakaramba na baFarise, abarandire kuri bo, "Kindo mushimuretere?" ⁴⁶Ifita fyayasukire, "Takwaba nangu umo uusosa ngefi." ⁴⁷Kanshi abaFarise babasuka, "Namwebo mwabepekwa?" ⁴⁸Bushe na pa ntungurushi pari abamusumine, nangu pa baFarise?" ⁴⁹Nomba iri bumba abatabaishire ifunde, batipirwe." ⁵⁰Nikodemasi (umo pa baFarise, uwashire bwangu kuri ee) arandire kuri bo, ⁵¹"Bushe amafunde Yesu yapingura umuntu bari tamuramfwa kuri ye no kwishiba ifyo akitire?" ⁵²Baasuka no kuranda kuri ye, "Nobe wisne wafuma ku Garire? Ufwaya no kumona ukutira takwaba kasesema uufuma mu Garire." ⁵³[Eryo kira umo aya ku ng'anda yakwe.

Chapter 8

¹Awe bonse baire kira muntu ku mwakwe. Yesu aire ku rupiri rwa mi Orife. ²Urukero ku makyakya abwerere ku ng'anda ya mapepo nakabiri, na bantu bonse barishire; aikara eryo arabeba. ³Bakaremba na bafarise baretere na maayo untu baikete arekita ubukyende. Bambikire pakati. ⁴Awe barasosa kuri Yesu, "Kafundisha, uy namayo tumwikete pa murandu wakukita ubukyende. ⁵Nomba ukukonka ne funde, Mose atupere ikipope kya kuporaura amabwe abantu abaifi; kinshi wararanda pari namayo?" ⁶Baresosa iki pakuti bamweshe pakufwaya inshira yakumupererapo umurandu, nomba Yesu akontamiine panshi no kutampa ukuremba ku minwi panshi. ⁷Eryo bakonkenyepo ukumwipusha ifipusho, eryo aiminine no kusosa kuri bonse, "Umo uushakitapo urubembu, atampirepo ukumupora." ⁸Nakabiri arikonteme panshi nokutampa ukuremba ku minwi yakwe. ⁹Eryo baumfwire iki, batampire ukuya umo umo, ukutampira pa mukaramba. Pakurekeresha Yesu ashere eka, na urya uwamurandu uwari pakati. ¹⁰Yesu ariminine eryo asosa kuri ye, "Namayo, nga abakusanga no murandu bari kwi? Bushe tapari ukupere umurandu?" ¹¹Namayoa amwasukire, "Nangu umo, mwe Shikuru. Yesu asosere, "Naine ntakupere umurandu. Kabiye wikabembuka nakabiri." ¹²Eryo Yesu nakabiri asosere kuri boo, aranda, "Nine rubuto rwe sonde; onse uunkonka takede mumfimi akwata urubuto rwa mu yayaya." ¹³Abafarise basosere kuri ye, "Ureipera ubunte wemwine, ubhunte bobe tebwakishinka." ¹⁴Yesu abasukire no kubeba, nangu nkoipera ubunte nemwine, ubunte bwangi bwakine. Pantu narishiba uko nafuma noko nkaya, nomba mwebo tamwaishiiba kuntu nafuma noko nkaya. ¹⁵Mwebo mupingura ukuringana no buntunse, rero nebo nshipingura umuntu nangu umo. ¹⁶Rero mpingura, ubupingushi bwangi bwangi bwakine pantu nshaba neka, naba na Resa uwantuma. ¹⁷Kishinka na mumafunde yenu kyarirembwa ukuti ubunte bwa bantu babiri bwa kishinka. ¹⁸Nebo nine uishimikira ubunte ne mwine, na Resa uwantumine ashimikira ubunte pa rwa ine." ¹⁹Basosere kuri ye, "Nikwisa Resa aba?" Yesu abasukire, "Tamwaishiiba nebo nangu ni Resa teti mumwishibe, nagmwarinjishiba nga mwarishiba na Resa wine." ²⁰Aya mashiwi asosere rintu ari umwari ikipao kya ndarama rintu areshimikira mung'anda ye pepo, rero takwari uwa mwikete pantu inshita ninshi tairafika. ²¹Eryo nakabiri asosere kuri boo, "Nkoya ukutari; rero mukaramfwaya nomba mukafwira murubembu rwenu. Uko nkoya, tamwakeseko." ²²AAbayuda basosere, "Akaipaya umwine? ekyarenga arande iki, uko nkoya tamwakeseko." ²³Yesu asosere uri bo, Mwebo mur bapano kyar, nafuma ku muru. Muri bapanwe sonde; nshiri wapano isonde. ²⁴Nakbiri, nasosa kuri mwebo nati mukamfwaya pa urandu wa membu shenu. Pantu nga tamwasumina ukuti NINEBO, mukafwira mu membu shenu. ²⁵Nakabiri basosa kuri Yesu, "Niwe nani?" Yesu abasukire, "Kinshi nasosere kuri mwe paktendeka. ²⁶Narikwata ifintu ifingi ifyakuranada nefyakpingura pari mwe. Nakukirisha uwantumine wa kine; nefintu naumfwire kuri ye, nefi fintu ndaranda na kuba panwe sonde." ²⁷Tabatesha ukuti akososa kuri boo parwa kwa Resa. ²⁸Yesu asosere, "Iryo mukasumbura umwana wa kwa Resa, eryo muri no kwishiba ukutira NINEBO, nshikitira parwani. Ngafintu Resa anjeba, ndaranda ifi fintu. ²⁹Uwantuma aba naine, no kunsha takanshe neka, pantu ryonse ndakita ifyakumusekesha." ³⁰Rintu Yesu areranda ifi fintu, abengi barimusumine. ³¹Yesu asosere ku bayuda bonse abasumine, ngamwaikafririra mu mashiwi yangi, eryo mukaba abakonshi bangi abakine kine. ³²Eryo mukeshiba ikine, ne kishinka kikamirenga ukuba abakaere. ³³Nabo bamwasukire, "Turi bana bakwa Abrahamu nakuba tatwabapo abasha kuri onse, kinshi warandira, mukaba abakaere?" ³⁴Yesu abasukire bonse, "Ikine, kine, naranda kuri mwebo, onse uwakita urubembu akaba umusha wa rubembu. ³⁵Umusha tekairirira mu ng'anda umupwirapo, umwana arekaririra umupwirapo. ³⁶Nakukirisha nga umwana akurenga ukuba uwakaere, mukine kine ukaba uwakaere. ³⁷Narishiba ukutira muri ba mwana Abrahamu; rero murefwaya ukunjpaya pantu ishiwi ryangi taryakwata inkyende muri mwebo. ³⁸Nkoranda ikyo namona kuri Resa, naimwe mukita ifyo mwaumfwa kuri bashinwe." ³⁹Eryo baaswike no kuranda kuri ye, "Ifwe shifwe ni Abrahamu." Yesu asosere kuri boo, "Nga mwari abana bakwa Abrahamu, nga murakita imirimo ya kwa Abrahamu. ⁴⁰Rero nomba murefwaisha ukungipaya, umuntu uuremweba ikishinka ikyo aumfwa kuri Resa. Abrahamu tarekita ifi. ⁴¹Mukita imirimo ya bashinwe." Basosere kuri Yesu, "Tatwafyarirwe muburarerare; twakwata shifwe umo: Resa." ⁴²Yesu asosere kuri bonse, "Nga kyautira Resa ari shinwe, nga mwarintemwa, pantu nafuma kuri Resa na nomba ndi pano; pantu nshairetafye ne mwine, nomba ewantuma. ⁴³Kinshi mushumfwira mashiwi yangi? Pantu tekuti mumfwe amashiwi yangi. ⁴⁴Muri bana ba kwa kiwa, kasebanya, mwatemwa ukukita ubufwayo bwa kwa shinwe. Nikepaya ukufumafye ukutendeka kabiri taiminina pa kishinka pantu muri ye tamwaba ikishinka. Eryo aranda ubufi, aranda ukufuma mu mutima wakwe mwaba pantu wa bufi ni wishu wa ba bufi. ⁴⁵Rero, pantu naranda ikishinka, tamwansumine. ⁴⁶Nani pari mwebo uwinganshinina ukuti narikita urubembu? Nganaranda ikishinka, kinshi mushasuminina? ⁴⁷Uwaba na Resa aromfwa amashiwi ya kwa Resa; tamufwaya ukuyomfwa pantu tamwaba na Resa. ⁴⁸Abyuda bamwasuka eryo basosere kuri ye, "Taturanda ukutira webu uri mwina Samaria kabiri uri ne kibanda?" ⁴⁹Yesu abasukire ati, "Nshiri ne iibanda, nomba nkindika Resa, nomba mwebo tamunkindika. ⁵⁰Nomba

nshireifwaira umukinshi; kuri umo uureufwaya no kupingura. ⁵¹Ikine, kine, ndemweba, umo nga asunga amashiwi yangi, takamone imfwa." ⁵²Abayuda abarandire kuri ye, "Nomba twaishiba ukuti uri ne kibanda. Abrahamu na bakasesema barifwa; nomba ureranda, 'Nga umo asunga amashiiw yani, takaiite kumfwa.' ⁵³Tawakira pari Abrahamu uwafwa, warimukira? Bakasesema nabo barifwa. Ureibiika ukuba nani weba wemwine?" ⁵⁴Yesu abasukiire, "Nganaikindika ne mwine, umukinshi wangi wafye; Ni Resa umwine ewnkindika-uo mweba muranda ukuti ni Resa wenu. ⁵⁵Tamwamwishiba, nomba nebo narimwishiba. Nganaranda ukuti, 'Nshamwishiba,' naraba nga mweba mwe babufi. Nakuba narimwishiba, ndasunga na mashiwi yakwe. ⁵⁶Shinwe Abrahamu arisekerere uutira amone ubushiku bwangi; ari bumwene kabiri arisansamwike." ⁵⁷Abayuda basosere kuri ye, "Tauraumanya imyaka amkumi yasano, pakumona Abrahamu?" ⁵⁸Yesu abebere ati, "Ikine, kine, nkoranda kuri mweba, Abrahamu tarati abeko, NEBO eko nari." ⁵⁹Eryo baburire amabwe no kutampa ukumuposera, nomba Yesu arifiseme umwine no kufuma mu ng'anda ya mapepo.

Chapter 9

¹Nomba iryo Yesu apitire, abwene impofu ukufuma ku kufyarwa. ²Abakonshi bakwe bamwipwishe, "Rabbi, nibani babembukire, nyuyu muntu nangu bafyashi bakwe, pakuti afyarwe impofu?" ³Yesu aasukire, "Te uyu muntu wabembukire, nangu abafyashi bakwe, rero pakutira imirimo ya kwa Resa ingasokorokera muri ye. ⁴Tufwire ukureta imirimo yakwe wantumine iryo kiri akasuba. Ubushiku bukoya iryo takuri nangu umo uukakwanisha ukubomba. ⁵Iryo ndi mu kyar ndirubuto rwa kyar. ⁶Iryo Yesu arandire ifi fintu askiire amate panshi, ukupanga itipa na mate, no kushinga itipa pa menso yakwe. ⁷Arandire kuri ye, "Kabiye kasambe mu kishiba kya Siloamu" (ikyapiribwirwe "Ukutumwa"). Eikyo umuntu ariire, arisambire, no kubwera akobona. ⁸Eryo abena muparamano bakwe a bonse abamubwene ku numa nga karomba-romba bareranda, "Bushe teuyu muntu arekwikara no kuromba?" ⁹Bambi barandire, "Nuyu wine." Bambi barandire, "Awe, rero baparenefye." Rero ena arandire, "Ninebo wine." ¹⁰Barandire kuri ye, "Kabiri amenso yobe yaisukire shani?" ¹¹Aasukire, "Umuntu uukutwa Yesu apangire itipa no kushinga pa menso yangi no kuranda kuri nebo, 'Kabiye ku Siloamu no kusamba.' Eikyo nariire no kusamba, kabiri napokerere ukubona. ¹²Barandire kuri ye, "Ari kwisa?" Abasukire, "Ntshibire." ¹³Baretere umuntu uwari mpofu ku baFarise. ¹⁴Nomba kyari pa Sabata iryo Yesu apangire itipa no kumwisura amenso. ¹⁵Eryo kabiri abaFarise bamipwishe ifyo apokerere ukubona. Arandire kuri bo, "Ambikire itipa pa menso, nakisamba, na nomba nkobona." ¹⁶AbaFarise bamo barandire, "Uyu muntu tafuma kuri Resa pantu tasunga Isabata." Bambi barandire, "Bushe umuntu wa masambi kuti akita ikirangiriro kya ifi? Eikyo paari ukurekana pakati kabo. ¹⁷Kanshi baipwishe impofu na kabiri, "Urerandapo shani pari ye, pantu arikwiswire amenso yobe?" Impofu yarandire, "Ni kasesema." ¹⁸Nomba abaYuda baari tabarasumina parwakwe ukutira ari impofu kabiri aripokerere ukubona mpaka bakutire abafyashi bakwe uwari mpofu. ¹⁹Baipwishe abafyashi, "Bushe uyu mwana wenu uo mukoranda ati afyerwe impofu? Kabiri nomba akobona shani?" ²⁰Eikyo abafyashi bakwe baasukire, Twishibire ukuti uyu mwana wesu no kuti afyerwe impofu. ²¹Ifyo akobona, tatwishibire, no wamwiswire amenso, tatwishibire. Mwipusheni, mukuru. Kuti airandira umwine." ²²Abafyashi barandire ifi fintu, pantu baretiina abaYuda. Pantu abaYuda baripanganine rimo ukuti nga umo amutumbura ukuti ni Kristu, araposwa ukufuma mwi Sinagogo. ²³Pa murandu waiki, abafyashi barandire, "Mukuru, mwipusheni." ²⁴Eikyo bakutire umuntu uwari mpofu umuku wakibiri no kuranda kuri ye, "Peera amarumbo kuri Resa. Twaishiba ukuti uyu muntu wa mwasambi." ²⁵Eryo urya muntu abasukire, "Ntshibire nga wa masambi. Ikyo ngishibire: Naari impofu, na nomba nkobona." ²⁶Eryo barandire kuri ye, "Akitire ndo kuri weba? Aiswire shani amenso yobe?" ²⁷Aasukire, "Ndimyebere akare, kabiri tamwakyumfwa! Nindo mukofwaira ukumfwa na kabiri? Tamukofwaya no kuba abakonshi bakwe, mukofwaya?" ²⁸Bamutukire no kuranda, "Uri mukonshi wakwe, rero fwebo turi bakonshi bakwa Mose. ²⁹Twaishiba ukutira Resa arirandire kuri Mose rero tatwaishiba uko uyu muntu afuma." ³⁰Umuntu aasukire no kuranda kuri bo, "Iki kyakupapa ukuti tamwishibire uko afuma, rero ariiswire amenso yangi. ³¹Twaishiba ukweba ati Resa tomfwa ku bamasambi, rero nga umo ariipera no kukita ukufwaya kwakwe, aromfwa kuri ye. ³²UKutura apo ikyar kyatampira takyaumfwikapo ukutira uuri onse ariswirepo amenso ya muntu uwafyerwe impofu. ³³Nga kyakuti uyu muntu tafumine kuri Resa, tekuti akite nangu kimo." ³⁴Baryasukire no kuranda kuri ye, "Wafyarirwe umutunturu mu rubembu, kabiri ukotufunda?" Eryo bamuposere kunse. ³⁵Yesu aryumfwire ukweba ati barimuposere kunse ya Sinagogo. Amusangire no kuranda, "Bushe warisumina mu Mwana wa Muntu?" ³⁶Aryasukire no kuranda, "Ninani, Shikuru, ukweba ati ningasumina muri ye?" ³⁷Yesu arandire kuri ye, "Naumubona, kabiri eukoranda nobe." ³⁸Umuntu arandire, "We Shikuru, nasumina," kabiri amushinshimwine. ³⁹Yesu arandire, "Pantu naishire ubupingushi muri kino kyar pakuti abashibona bengabona na pakutira ababona bengaba impofu." ⁴⁰AbaFarise abaari na ee baumfwire ifi fintu no kumwipusha, "Bushe nafwe turi mpofu?" ⁴¹Yesu arandire kuri bo, Nga mwari impofu, ngatamwakwete isambi, rero nomba mukoranda, 'Turabona,' eikyo isambi ryenu ryasharira."

Chapter 10

¹Ikine, kine, nkoranda kuri mwebo, uyo onse uutengirira pa mwenshi mwi kinka rya mpanga, rero anina pa muru munshira imbi, uyo muntu mupupu kabiri kipondo. ²Uyu uwingira pa mwensi ekakema wa mpanga. ³Kasunga wa mwenshi aramwiswira. Imbushi shiromfwa ishiwi ryakwe, arakuta ne mpanga shakwe mu mashina no shitungurura kunse. ⁴Iryo ashireta panse shonse ishakwe. arashitangirira ne mpanga shiramukonka, pantu sharishiba ishiwi rya mweni. ⁵Tashikonka mweni rero shira musura, pantu tashaishiba ishiwi rya mweni. ⁶Yesu asosere uyu murumbe kuri bo, rero tabateseshe umo ifi fintu arandire kuri bo fyarorere. ⁷Eryo Yesu arandre kuri bo na kabiri, "Ikine, kine, nkaranda kuri mwebo, Ninebo mwenshi wa mpanga. ⁸Uri onse uukesa pa numa yangi mupupu ne kipondo, rero impanga tashumfwa kuri bo. ⁹Ninebo mwenshi. Nga umo aingira ukupitia muri nebo, uyu akapusuka; akengira no kufuma akasanga no muremfwe. ¹⁰Umupupu teshira kimbi kano ukwiba ukwipaya no konaura. Nebo naishira pakutira bakakwate umweo no kuukwata mukubererera. ¹¹Ninebo kakema musuma. Kakema musuma aposa umweo wakwe pa mpanga. ¹²Umubomfi wa maripiro te kakema takwata ne mpanga shakwe. Abonsa umumburu ukoisa arasha impanga no kubutuka, no mumburu urashifukukira no kushipasanganya. ¹³Arabutuka no kuya ukutari pantu wa maripiro tekuti asakamane ne mpanga. ¹⁴Ninebo kakema musuma, narishiba ishangi, ne shangi sharingishiba. ¹⁵Tata arangishiba, nangi narishiba Tata, nariposa no mweo wangi pa mpanga. ¹⁶Narikwata impanga nashimbi ishishaba muri iri kinka. Ndingire ukushibweshwa nasho shine, shikomfwa ne shiwi ryangi pakutira shikabe ibumba rimo na kakema umo. ¹⁷Iki ekyarenga Tata ukuntemwa: Nariposa no mweo wangi pakutira nkaukwate na kabiri. ¹⁸Takuri nangu umo uwingausenda kuri nebo, rero nariuposafye ne mwine. Narikwata insambu shakuuposa, ne nsambu shakuubweshwa na kabiri. Napokerera iri rifunde ukufuma kuri Tata. ¹⁹Ukupatukana na kabiri kwabako ku baYuda pa murandu naya amashiwi. ²⁰Abengi muri bo bari kuranda, "Arikwata inguru no bushiru. Kindo mumfwisra kuri ye?" ²¹Bambi bari kuranda, "Aya mashiwi teya muntu uwakwata inguru. Inguru kuti shaisura amenso ya mpofu?" ²²Eryo inshita ya kyakurira iya imikirwe mu Yerusaremu. Kyari ni munshita ya mpepo, ²³na Yesu areenda mu ng'anda ya mapepo murukungu rwa kwa Simoni. ²⁴Eryo abaYuda bamuronganina no kuranda kuri ye, "UKaturenga ukutwishika ukufika inshita nshi? Nga niwebo Kristu, twebwe parwarara." ²⁵Yesu abasukire, "Narimweba, rero tamwasumina. Imirimo momba mwishina rya kwa Tata, uku kweshiwa kwa kuma nebo. ²⁶Tepapa tekuti musumine pantu tamuri mpanga shangi. ²⁷Impanga shangi shiromfwa ishiwi ryangi; Narishishiba, shirankonka. ²⁸Ndashipera no mweo wa muyayaya; Tashakatare ashifwa, takuri nangu umo uwingashisaranganya ukushifumya mu maboko yangi. ²⁹Tata wangi, uwashipera kuri nebo, mukatami ukukira bambi, takuri na umo ukwakushisaranganya ukushifumya mu maboko ya kwa Tata. ³⁰Nebo na Tata twaba umo." ³¹Eryo abaYuda baimya amabwe na kabiri pa kumutoba. ³²Yesu abasukire, "Ndimirangire imirimo iingi iisuma ukufuma kuri Tata. Pa murandu wa ii mirimo epoepo mwarantobera amabwe?" ³³AbaYuda ba mwasukire, "Tatwakutobe amabwe pa muranda wa mirimo iisuma, rero ni pakuponta, pa murandu, weba wa muntu, ukoirenga wemwine ukuba Resa." ³⁴Yesu abasukire, "Takyarembwa mu mafunde yenu, nasosere, "Muri turesa"? ³⁵Nga abakuta turesa, ni kuri nani ishiwi rya kwa Resa ryaisa (na marembo tekuti yatobeke), ³⁶mwariranda kuri uyu uyo Tata abika no kumutuma pa kyaro, 'Mwampontera,' Pantu naranda, 'Ndi Mwana wa kwa Resa'? ³⁷Nga nshibomba imirimo ya kwa Tata, tekuti musumine muri nebo. ³⁸Rero nga nkoibomba, nangu nga kyakuti tamusumine muri nebo, sumineni mu mirimo pakutira mukeshibe no kutesha ukutira Tata aba muri nebo nangi muri Tata." ³⁹Baasha ukumwikata na kabiri, rero aya no kufuma mu maboko yabo. ⁴⁰Aya ku nkende ya Yodarni uko Yohane ari kubatisha pakubara, aikara na kurya kwine. ⁴¹Abantu abengi baishire kuri ye bari kuranda, Yohane takitire ifishibiro, rero fyonse ifyo Yohane arandire pari uyu muntu fyakishinka." ⁴²Abantu abengi barisumine muri ye kurya.

Chapter 11

¹N,omba kwari umuntu ishina ryakwe ni Razaro uwarwere. Afumine ku Betani, ku mushi wa kwa Mariya na nkashi yakwe Marita. ²Ari ni Mariya uwasubire Shikuru amafuta amakasa yakwe ku mushishi wakwe, uyo ndume yakwe Razaro arwere. ³Bankashi babiri batumine kuri Yesu, ukuranda, "Shikuru, bona, uo watemwa narwara." ⁴Eryo Yesu aumfwire, arandire, "Ubu burwere te bwakumfwa, rero bukata bwa kwa Resa pakuti Umwana wa kwa Resa akaperwe ubukata pari iki." ⁵Nomba Yesu aritemenwe Marita na nkashi yakwe na Razaro. ⁶Iryo aumfwire ukuti Razaro narwara, Yesu aikere inshiku shibiri kurya kuntu ari. ⁷Kabiri panuma ya ifyi, arandire ku bakonshi, "Tiyeni ku Yudeya na kabiri." ⁸Abakonshi barandire kuri ye, "Rabbi, na nomba abaYuda barikufwaya ukukurasa amabwe, na kabiri ubwekeremo?" ⁹Yesu abasukire, "Bushe mu kasuba tamwaba ba awara ikumi rimo na tubiri mubushiku bumo? Nga umo areenda akasuba, taipununa, pantu aramona urubuto rwa pano isonde. ¹⁰Rero, nga akoenda ubushiku, akaipununa pantu urubuto tarwaba muri ye." ¹¹Arandire ifi fintu, na panuma yaifi fintu, arandire kuri bo, "Umunensu Razaro narara uturo, rero ndeya mushibusha." ¹²Abakonshi barandire kuri ye, "Shikuru, nga narara uturo, akabuka." ¹³Nomba Yesu asosere imfwa yakwe, rero baishibire ukutira akososa pakurara kwa turo. ¹⁴Eryo Yesu arandire kuri bo bwino, Razaro arifwire. ¹⁵Natemwa, pa murandu wenu, pantu ntariko ukuti muketetekere rero twendeni kuri ye." ¹⁶Toma, uwitwa Mpundu, arandire kubakonshi banankwe, "Twendeni nafwebo pakuti tuyefwira pamo nankwe Yesu." ¹⁷Eryo Yesu afikire, asangire Razaro ari mukirindi kare pa nshiku shine. ¹⁸Nomba Betani ni mupepi na Yerusaremu, narimo imirundu ikumi rimo na isano. ¹⁹AbaYuda abengi baishire kuri Marita na Maria, ku kubatararika pa murandu na ndume yabo. ²⁰Eikyo Marita, iryo aumfwire ukuti Yesu areisa, aire mukumanya, rero Maria aikere mu ng'anda. ²¹Eikyo Marita arandire kuri Yesu, "Shikuru, auba kuno, ndume yangi nga tafwire." ²²Na nomba ndishibire ukuti fyonse ifyo wingaromba kuri Resa, kuti akupera." ²³Yesu arandire kuri ye, "Ndume yobe arebuka na kabiri." ²⁴Marita arandire kuri bo, "Ndishibire ukuti akabuka na kabiri mu bushiku bwa kurekeresha." ²⁵Yesu arandire kuri ye, "Niine kushukuka no mweo; uwatetekera muri nevo, nangu afwa, akaba no mweo; ²⁶na onse uwa mweo uwatetekera takafwe. Bushe waketekera iki?" ²⁷Umwanakashi arandire kuri ye, "Nasumina, Shikuru, nasumina ukuti niwe Kristu, Umwana wa kwa Resa, Uukoisa pano isonde." ²⁸Eryo arandire ifi, aire no kwita Maria nkashi yakwe kumbari, arandire, "Kafundisha ari kuno ako kukuta." ²⁹Iryo aumfwire ifi, aimine bwangu no kuya kuri ye. ³⁰Nomba Yesu kirya taraingira mu mushi ari parya pene pa nkende Marita amukumanishishe. ³¹Eryo abaYuda abo bari na ye mu ng'anda abaremutararika, babwene Maria aima bwangu no kufuma, barimuakakere, barentonkanya ukuti areya ku kaburi ku kurosha kurya. ³²Eryo Maria afikire uko Yesu ari ku nkende pa kumubona, awire pa makasa yakwe no kuranda kuri ye, "Shikuru, amuba kuno, ndume yangi nga tafwire." ³³Eryo Yesu amubwene akorira, na baYuda abari kwisa na ye barerira, ashinshimukire mu mutima wakwe no kusakamikwa. ³⁴Arandire, "Mwamubika kwisa?" Barandire kuri o, "Shikuru, iseni mubone." ³⁵Yesu aririre firamba. ³⁶Eikyo abaYuda barandire, "Boneni ifyo amutemwa Razaro!" ³⁷Rero bamo barandire pari abo ukuti, "Bushe te uyu muntu, uwashibatwire impofu amenso, ewarengere uyu muntu efwa?" ³⁸Eikyo Yesu na kabiri ashinshimukire mu mutima wakwe, no kuya ku kaburi. Nomba yari ni ninga, ne ribwe ryabikirwepo. ³⁹Yesu arandire, "Fumyenipo iribwe." Marita, nkashi yakwa Razaro, umo uwafwire, arandire kuri Yesu, "Shikuru, pari ino nshita umubiri naubora, pantu rero ebwarenga shine." ⁴⁰Yesu arandire kuri bo, "Bushe nshirandire kuri webi, ngawakyetekera, urebona ubukata bwa kwa Resa?" ⁴¹Eikyo bafumishepo iribwe. Yesu apunamine amenso mu muru no kuranda, Tata, ndemutotera pantu murangumfwa. ⁴²Nebo narishiba ukuti mungumfwa inshita shonse, rero ni pa murandu wa kintu bwingi ikiminine no kushinguruka naranda ifi, eikyo rikyetekere ukuti ni webi wantuma." ⁴³Panuma arandire ifi, abirikishe ishiwi irikaramba, "Razaro, fumina panse!" ⁴⁴No wafwire afumine panse; nakakwa amakasa na maboko na bapomba insaru, na ku menso na kupombwa insaru. Yesu arandire kuri bo, "Mukakureni no kumureka areya." ⁴⁵Eikyo abaYuda abengi baishire kuri Maria no kubona ikyo Yesu akitire, no kumukyetekera. ⁴⁶Rero bamo pari abo baire ku baFarise no kubeba ifyo Yesu aikitire. ⁴⁷Eikyo bashimapepo bakaramba na baFarise batekere ikirye no kuranda, "Turekita shani? Pantu uyu muntu akita ifishibiro ifingi." ⁴⁸Nga twamureka areikara ifi, bonse baramukyetekera; Aba Roma bakesa no kupoka ikifuro kyesu no ruko rwesu." ⁴⁹Nomba, umo uwa muri abo, Kayafa, uwari shimapepo mukaramba urya mwaka, arandire kuri bo, "Mwebi tamwaishiba kantu." ⁵⁰Nangu kutontonkanya kuti kyawamina umuntu umo ukufwira abantu ukuti uruko ronse rwikonaika." ⁵¹Nomba tairandire umwine. Rero, pakuba shimapepo mukaramba urya mwaka, asesemene ukuti Yesu araisa afwire uruko; ⁵²kabiri tekufwira uruko rweka, rero no kuti aronganike abana bakwa Resa abasaranganiwa pamo. ⁵³Eikyo ukufuma pari burya bushiku bapangene ifyo bengabika Yesu mu mfwa. ⁵⁴Eikyo Yesu taendere kabiri apabuta mu baYuda, rero afumineko aire mu mpanga mupepi na ku matororo ku mushi uwitwa Efraimu. Eko aikere na bakonshi bakwe. ⁵⁵Nomba ikya kukirira kya baYuda kyari mupepi, na bengi barininine baire ku Yerusaremu

baire mu mpanga pakuti basangururwe iryo icyakukirira kikiri takirabako.⁵⁶Eikyo barefwaya Yesu, no kusoshanya pa kwiminina mu ng'anda ye pepo, "Muretontonkanya shani? Bushe mureti takese ku mutebeto?"⁵⁷Nomba bashimapepo mukaramba na baFarise ninshi na basonganya ukuti ngo muntu aishiba uko ari Yesu abebe, ukureka bayemwikata.

Chapter 12

¹Kwashere inshiku mutanda isha kya kuririra, Yesu aisa ku Betani, ukwari Razaro uyo Yesu abushishe ku bafwa. ²Awe ba mutebeta ifyakurya, na Marita ewarekupekanya, nomba Razaro ari umu pari abo abaikere kwi teburo na Yesu. ³Eryo Maria abura iki kunkubiti kya mafuta ya kyena kisma ayapangwa na Nard, asuba amakasa ya kwa Yesu na yo, epakufuta amakasa ya kwa Yesu no mushishi. Ing'anda yonse yaisauramofye ikyena kisma ikyayarya mafuta. ⁴Yuda Isikaryote, umu pa bakonshi bakwe, umu uwari no kumuposa, asosere, ⁵"Kindo aya mafuta batengayashitishisha pari ba Dinari imyanda itatu no kupera ku baranda?" ⁶Nomva arikusosa ifi, tepakusakamana abaranda iyo, rero ni pa murandu ari ni sakara. Arikwete ikyora kya ndarama no kwiba ifyo babikiremo. ⁷Yesu asosere. "Musuminisheni akite pakupekanya ubushiku bwa kushikwa kwandi. ⁸Mukaba na baranda ryonse. Rero tamwakabe nandi ryonse." ⁹Nomba ibumba irikaramba irya baYuda basambirira ukutira Yesu ari kurya, baisako, te parwa kwa Yosefu, rero ni mukumona Razaro, uyo Yesu abushishe ku bafwa. ¹⁰Bashimapapo bakaramba bapanga ukwipaya na Razaro; ¹¹pantu ni pamuhrandu wakwe abaYuda abengi baya no kusumina muri Yesu. ¹²Mubushiku bwakonkerekerepo ibumba irikaramba ryaishire ku nshiku nkuru. Iryo baumfwire ukuti Yesu akoisa ku Yerusaremu, ¹³basendere imisambo ya tunkindi no kuya mukumanya no kupunda, "Hosana! Imfumu yabena Isreari." ¹⁴Yesu asangire umwana wa kwa punda epo aikara; ngomo kyarembere. ¹⁵"Mwitina, mwebana ba sioni; boneni, Imfumu yenu yaisa, naikara pari punda." ¹⁶Abakonshi bakwe tabarekutesha ifi fintu pa kubara; nomba iryo Yesu akindamikwa, baibukisha ukutira ifi fintu fyarirembe pari ye ati bakitire ifi fintu kuri ye. ¹⁷Nomba ibumba iryo naryo iryo akutire Razaro ukufuma mu nindi no ku mubusha mu bafwa baeshiwa. ¹⁸Ni pari uyu wine murandu epo ibumba ryairire no kuya ku kumukumanya, pantu baryumfwire ukutira arikutire iki kishibiro. ¹⁹AbaFarise epakusosera pa kati kabo, "Roreshe, tekuti mukite nekimo; moneni, ikyaroyi nakiya kuri ye." ²⁰Nomba bamo abena fyaro abari pamo na baninina ku kupepa ku nshiku nkuru. ²¹Aba baya kuri Firipo, uwafumine ku Betisaida wa mu Gariri, no ku mwipusha, ukuranda, "Mukwai, tukofwaya ukumona Yesu." ²²Firipo epakuya kweba Andereyo; Andereyo aya na Firipo, no kweba Yesu. ²³Yesu abasuka no kuranda, "Inshita naifika pakutira Umwana wa Muntu akindamikwe. ²⁴Kine, kine, nkososa kuri mwebu, kamofye uruseke rya nganu ryaponena pa kyaroyi no kumfwa, rukahsara urwine rweka; rero nga rwafwa, rukatwara ifisabo ifingi." ²⁵Uyo onse uwatemwa ububoni bwakwe akaburofya; rero uyo uwapata ubumi bwakwe ubwari muri kino kyaroyi akabusungijira mu bumi bwape. ²⁶Nga umu akontumika, murekeni ankonke; na uko nkaba, eko nababomfi bandi bakaba. Nga umu akontumika, Tata akamukindika. ²⁷Nomba umutima wandi wa kyushiwa nga nsose shani? Tata, smpususha muri iyi nshita. Rero ni pari uyu murandu naishora ino nshita. ²⁸Tata kindamika ishina ryobe." Eryo ishiwi ryafumia ku muru no kuranda, "Narikindika narikindika na kabiri." ²⁹Eryo ibumba rya iminine mupepi ryaumfwa baranda abati ni nkuba. Bambi barikuranda, "Ni maraika bakoranda na ye." ³⁰Yesu aasuka no kuranda, "Iri ishiwi tarishire parwandi, rero ni parwa mwebu. ³¹Nomba bupingushi bwa kino kyaroyi: Nomba kateka wa kino kyaroyi aposwe kunse. ³²Iryo nkasumburwa ukufuma muri kino kyaroyi, nkantintira bonse uko nkaba. ³³Ari kuranda ifi pakurango wafwa ari no kufwiramo. ³⁴Ibumba epakumwasuka, "Twari umfwa ukutira Kristu akekara umuyayaya. Kuti wasosa, 'Umwana wa Muntu akasumburwa'? Nga uyu Mwana wa Muntu nani? ³⁵Nakabiri Yesu aranda kuri bo, "Mukiri no rubuto pakashita akanono. Murekwenda iryo muri no rubuto, pakutira imfimi taimisendere iyo uwenda mu mfimi teshiba uko akoya. ³⁶Uro murikwete urubuto, sumineni murubuto pakutira mube abana barubuto." Yesu arandire ifi eryo afumapo no kuya berema kuri bo. ³⁷Nangu rine Yesu akitire ifishibiro ifingi par bo, tabasumine muri bo. ³⁸Pakutira amashiwi yakwa Esaya kasesema yafikirishe, umu arandijire: "We Shikuru, ninani uwashumine ubukombe bwesu, no kuboko kwa kwa Shikuru kwasokorokera nani?" ³⁹Ni pari uyu murandu bashingamusuminina, kabiri Esaya arandire, ⁴⁰"Ari bapofwisha amenso yabo, aribakosha ne mitima yabo; epari amenso yabo yaramona no kutesha mutima yabo, no kupiribuka, nandi nakabaposha. ⁴¹Esaya arandire ifi fintu pantu amwene ubukindami bwa kwa Yesu no kusosa kwakwe. ⁴²Rero kwari abengi bantungurushi bafumine muri Yesu; rero pa murandu wa baFarise. Abareisokorora epari ba batamfya mu Sinagogi. ⁴³Baritemenwepo ukurmbwa ukwarefuma ku bantu ukukira ukwa kufuma kuri Resa. ⁴⁴Yesu apunda no kuranda, "Umu uwashumine muri nebo, esumina muri nebofye rero na muri uyo uwantuma, ⁴⁵na umu uwamona nebo ninshi amona no wantuma. ⁴⁶Naisa ngo rubuto mu kyaroyi, pakuti onse uwasumina muri nebo takaberere mu mfimi. ⁴⁷Nga umu arefwaya amashiwi yandi rero takoyasanga, nshakamupingura; pantu ntaisa mukupingura ikyaroyi, rero mukupususha ikyaroyi. ⁴⁸Umu uwankana no ushipokerera amashiwi yandi, ari na umu uukampingura. Amashiwi nasosa yakamupingura pabushiku bwa kurekeresha. ⁴⁹Pantu ntairandira parwandi, rero ni Tata uwantuma, ewampera ifikomo ifyakusosa nokuranda. ⁵⁰Narishiba ukutira ifikomo fyakwe bumi bwape, efyo nsosa-ngefyo Tata asosa kuri nebo, kanshi na sosa."

Chapter 13

¹Nomba iryo umutebeto wa kyakukirira taurapita. Yesu aishibe ukuti insa yakwe iyakufuma pa kyarokino yafika no kuya kuri wishi. Pakukwata ukutemwa abakwe abari pa kyarokino, aribatemenwe ukufika na kukurekeresha.

²Nomba kasebanya abikire iki mu mutima wa wakwa Yuda Isikaryote mwana Simone, ukufutuka Yesu panshita ya murariro.³⁴⁵ Yesu aishibe ati wishi amupere fyonse mu minwe yakwe no kutira afumine kuri Resa na kabiri ari no kubwekeramo kuri Resa. Aima pa murariro no kufura icyakufwara ikya kunse. Eryo aburire ikisamwino no kukikaka ukushingurusha umubiri wakwe. Eryo arongorwere amenshi mu musambiro no kutendeka ukusamba amakasa ya bakonshi no kubomika ku mukutwiro ati akakire ukushingurusha umubiri wakwe.⁶ Arishire pari Simone Petero, na Petero arandire kuri ye, "Shikuru, bushe mwaratampa ukunsamba amakasa yangi?"⁷ Yesu aryasukire no kuranda kuri ye, "Ifyo nkokita tekuti ukishibe nomba, rero uri nokukishiba rimbi." ⁸Petero arandire kuri ye, "Tawatare aunsamba amakasa yangi," Yesu arimwasukire, "Nga nshikusambire, tawakwate icyakaniko na nebo." ⁹Simone Petero arandire kuri ye, "Shikuru, winsambafye amakasa kyapwa rero, na maboko yangi no mutwe wangi." ¹⁰Yesu arandire kuri ye, "Takiba bufwayo kuwaowa, kano ukusamba amakasa yakwepera, rero ari uwasanguruka umubiri onse, namwe mwarisanguruka, rero tebonse." ¹¹(Pantu Yesu arishibe uwari no kumufutuka, e murandu arandire, "Tebomnse abasanguruka.") (¹²Iryo Yesu asambire amakasa yabo no kusenda amaraya yakwe no kwikaraka na kabiri, arandire kuri bo, "Bushe namwishiba ikyo nakita kuri mwe?")

¹³Mungita 'Kasambirisha' na 'Shikuru,' murarungika ukuranda, pantu eflyo naba. ¹⁴Nga nebo eryo, Shikuru na kabiri kasambirisha na misamba amakasa, mufwire na mwebomuresambana amakasa umo na umo. ¹⁵Pantu nebo na mupera ikirangiriro pakuti ati mukarekita ifyo nebo nkita kuri mwebom. ¹⁶kine kine, nebo naranda kuri mwebom, umubomfi takurirapo shikuru wakwe; nangu umutumwa ukukuripo uwamutuma. ¹⁷Nga mwaishiba ifi fintu mwariparwa ngamurefikita. ¹⁸Ntakoranda pari mwebom bonse; Nebo narishiba abo nasara-rero iki ni pakuti amarembo yafikirishe: 'Uyu urya umukate wangi asumbwira pari nebo ikitende kyakwe.' ¹⁹Nebo ndemweba iki nomba ribe takirakitika pakuti iryo kitakitika, mukasumine ukuti NABA. ²⁰Ikine, kine nderanda kuri mwebom, "Onse ukapokerera uwo nebo natuma na mpokerera, na onse uwampokerera apokerera uwantuma." ²¹Iryo Yesu arandire iki, aripamfiwe mu mupashi. arishinkishe arandire, "Ikine, kine nkoranda kuri mwebom nati umo pari mwebom aremfutuka." ²²Abakonshi bariiroreshe kira umo na umo, ukusakamikwa nga ninani akorandapo. ²³Umo pa bakonshi bakwe, uwo Yesu atemenwe, arirambarere pe teburo rubari no kwa berere Yesu. ²⁴Simoni Petero arimukyebwire uyu mukonshi arandire, "Mwipushe nga ninani arerandapo." ²⁵Arirambarere ukubwera rubari rwa kwa berere Yesu arandire kuri ye, "Shikuru ninani?" ²⁶Eryo Yesu arandire, "Nyuyo uwo nebo pa kutobera akaputurwa ka mukate no kupera kuri ye." Iryo atobere umukate, apere Yuda umwana mwaume wa kwa Simoni Isikaryote. ²⁷Eryo panuma ya mukate, satana arimwingire. Yesu atire kuri ye, "Ifyo urekita kita bwangu." ²⁸Noma tapari nangu umo pa barambarere pe teburo abaishibe umurandu arandire iki kuri ye. ²⁹Rero bamo batontonkenye ukuti, narimo Yuda ari nekyora kyandarama, Yesu arandire kuri ye, "Shitako ifirefwaikwa ukukwata pa mutebeto, nangu ukuti afwire ukuperako abaranda fimo. ³⁰Panuma Yuda apokerere umukate, aie kunse parya pene, kyari bushiku. ³¹Iryo Yuda aire, Yesu arandire, "Nomba Umwana wa Muntu akindikwa, na Resa akindikirwa muri ye. ³²Nga Resa akindikirwa muri ye, Resa nao aramukindika pa muku umofye mpo. ³³Mwebana banono, nebo ndi naimwe panshita iyaringa. Mwakuramfwaya ngeflyo narandire ku baYuda, 'Uko nebo ndeya, mwebom tameingesa.' Nomba nebo naranda iki na kuri mwebom. ³⁴Nebo ndemupera ifunde iripya, ukuti mufwire ukutemwa kira umo na umo, ngeflyo nebo na kwata ukumutemwa kira umo na umo. ³⁵Muri ki bonse bai nokwishiba ukuti muri bakonshi bandi, nga muretemwa umo na umo. ³⁶Simoni Petero arandire kuri ye, "Shikuru, ni kwisa mukoya?" Yesu aryasukire, "Uko ndeya, mwebom tamwingankonka nomba, rero ukankonka rimbi."

³⁷Petero arandire kuri ye, "Shikuru kinshi nebo nshamukonkere nomba? Nebo ndetambarika umweo wangi pari mweo." ³⁸Yesu aryasukire, "Uri nokutambarika umweo obe pari nebo? Ikine kine, nenbo naranda kuri we, mukorwe tarire ribe naunkana imiku itatu."

Chapter 14

¹"Mwireka umutima wenu ukyushiwe. Mwebo sumineni muri Resa, sumineni na muri nebo. ²Mu ng'anda ya kwa Taata mwaba imiputure iingi. Nga kina aba ifi, nganarimweba, pantu nkaya mukumipekanishisha inkende. ³Nga naya no kumupekanishisha inkende uko nkaba namwebo bene eko mukabe. ⁴Mwarishiba inshira yako nkoya." ⁵Thoma arandire kuri Yesu, "Shikuru, tatwishibire uko ukoya, kuti ntwaishiba shani inshira?" ⁶Yesu arandire kuri ye, "Ninebo inshira, ikine, no mweo; takuri nangu umo uwisa kuri Taata kano ukupitira muri nebo. ⁷Nga mwaringishiba, mwarishiba na Taata. Ukufuma pari nomba mwaramwishiba no kumumona." ⁸Firipo arandire kuri Yesu, "Shikuru, turange Wiso, neki kuti kyaba ikisuma kuri fwebo. ⁹"Yesu arandire kuri ye, "Nebo nari namwebo panshita iitari no kungishiba iyo, Firipo? Uyo onse uwamona nebo ninshi amona na Taata. Kuti mwaranda shani, 'Turange Wiso'? ¹⁰Tamwasumina ukutira naba muri Taata na Taata muri nebo? Amashiwi nanda kuri mwebo ntaya sosera mu maka yangi, rero Taata uwaikara muri nebo eubomba ne mirimo yakwe. ¹¹Sumineni muri nebo ukutira naba muri Taata, na Taata muri nebo, nangu sumineni pa muarandu wa mirimo yeka-yeka. ¹²Kine-kine, nkoranda kuri mwebo, uyo onse uwasumina muri nebo akabomba imirimo iyo momba, na kabiri akakita ifikaramba ukukira pari ifi pantu nkoya kuri Taata. ¹³Fyonse mukoranda mwishina ryangi, nkafikita pakutira Taata akindamikirwe mu mwana. ¹⁴Nga mwaromba nebo mwishina ryangi, nkamikitira. ¹⁵Nga mwarintemwa murekusunga amafunde yangi, ¹⁶nanebo nkaromba kuri Taata, ukamupera umbi katararika wenu pakutira mukabe naye umuyayaya - ¹⁷umupashi wa kine. Ikyaro tekuti kimupokorore pa murandu wakutira tskya mumonapo nangura ukumwishiba. Rero mwarimwishiba, kabiri ekara na mwebo akaba na muri mwebo. ¹⁸Nebo nshakamishe mweka; nkabwera kuri mwebo. ¹⁹Tepapa mukashitafye akanono ikyaro takyakambone nebo, rero mwebo mukambona. Pantu nkaba umumi, namwebo bene mukaba ababumi. ²⁰Pari burya bushiku mukeshiba ukutira nebo naba muri Taata, na mwebo muri nebo, nangi muri mwebo. ²¹Uyo uwakwata amafunde yangi no kuyasunga eumo uwantemwa, na uyo uwantemwa akatemwikwa kuri Taata, nangi nkamutemwa nkairanga nemwine kuri ye." ²²Yuda (te Isikaryote) arandire kuri Yesu, "Shikuru, kindo ikyati ukairanga wemwine kuri fwebo te ku kyaro?" ²³Yesu amwasuka no kuhranda kuri ye, "Nga umo antemwa, akaresunga amashiwi yangi. Taata akamutemwa, tukesha kuri ye tukapanga ing'anda yesu na ye. ²⁴Uyo uushantemwa tasunga amashiwi yangi. Amashiwi ayo mwaumfwa teyafuma kuri nebo rero kufuma kuri Taata uwantuma. ²⁵Nkoranda ifi kuri mwebo, ribe ninshi ndeikara namwebo. ²⁶Nomba, katararika-Mupashi wa Mushiro uyo Taata akatuma mwishina ryangi-akamifundafyonse no kumibukishako fyonse ifyo nkoranda kuri mwebo. ²⁷Namishira umutende, namupere umutende wangi. Nebo nshipera ngefyo ikyaro kipera. Mwireka umutima wenu ukyushiwe, no kusakamikwa. ²⁸Mwaryumfwa ifyo narandire kuri mwebo, 'Narya ukutari, nkabwera kuri mwebo.' Nga mwarintemwa, mwebo mukaba abansansa pa murandu nkoya kuri Taata, pantu Taata arikindama ukunkira. ²⁹Nomba nkososa kuri mwebo ribe tafirakitika pakutira, iryo kikakitika, mukasumina. ³⁰Nshakarande nenu nakabiri, pantu intungurushi yakino kyaro naisa. Ena takakwate amaka ukukira pari nebo, ³¹rero nipakutira ikyaro kikeshibe ukutira naritemwa Taata. Nokutira nkita ifyo Taata angeba. Natwime no kufumako kuno."

Chapter 15

¹Ninebo mwangashi wa kine, na Tata murimi. ²Arafumya umusambo onse kuri nebo uushitwara ifitwaro, aratungungwira no musambo onse utwara ifitwaro pakutira utwarishe ifisabo. ³Mwariba abakaere pa murandu ne mbira na sosere kuri mwebo. ⁴Ikaririreni muri nebo, nandibo muri mwebo; ngefyo umusambo tekuti utware ifitwaro parwa uko weka kano waikata ku muti, efyo fine na mwebo, kano mwaikaririra muri nebo. ⁵Ninebo mwangashi, mwebo muri misambo. Uyo uwikaririra muri nebo nandi muri ye, aratwara ifingi, pantu ukwabuhra nebo tekuti mukite ne kimo. ⁶Nga umo tekaririre muri nebo, akaposwafye ngo musambo uwakuma, bakakoronganika ii misambo no kuiposa mu murimo, no kuya kuyokya. ⁷Nga waikaririrra muri nebo, na mashiwi yandi nga yaikaririra muri mwebo, kuti mwaromba ifyo mwingatemwa, fika kitwa no ko muri. ⁸Tata nakindikirwa muri ifi, ukuti mutware ifisabo ifingi kanshi shininkisheni ukutira muri bakonshi bandi. ⁹Firya Tata antemenwa, nandibo narimitemwa. Ikaririreni mukutemwa kwandi. ¹⁰Nga mwasunga ifipope fyandi, mukekaririra mukitemwiko kyandi, ngefyo nasunga ifipope fyakwa Tata no kwikaririra mukutemwa kwakwe. ¹¹Nkososa ifi fintu kuri mwebo pakutira insansa shandi shikabe muri mwebo na pakutira insansa shenu shipwiririke. ¹²Iki ekipope kyandi ikyakutira muretemwana ngefyo nebo namitemwa. ¹³Takwaba no umo uwakwata ikitemwiko kyaku, kira pari iki-ikyakutira umo apose ubumi bwakwe pari bakibusa bakwe. ¹⁴Nimwebo bakibusa bandi nga mukita ifintu namikonkomesha. ¹⁵Ntamikute na kabiri ababomfi bandi, pantu umubomfi teshiba ifikokita shikuru wakwe. Namikujta zbakibusa, pantu fyonse ifyo na umfwire kuri Tata nafirenga fishibikwe kuri mwebo. ¹⁶Temwebo mwansarire, rero nenibo namisarire no kumisonta pakutira mutwarishe ifitwaro, na pakutira ifitwaro fyenu fibererere. Nefi napakutira fyonse ifyo mukamba kuri Tata, akamupera. ¹⁷Ifi fintu na mikonkomesha, pakutira muretemwana. ¹⁸Nge kyaro kyamipata, mwishibe ukutira na kimpata ribe takira mipata. ¹⁹Nga muba aba kyaro. Ikyaro nga kyari mitemwa nga aba kiko. Rero apo tamuri ba kyaro na pa murandu wa kumiksara ukufuma mu kyaro, aikyo ikyaro kyamipatira. ²⁰Mwibukishe ikyaro nkoranda kuri mwebo, 'Umubomfi tekuti abe umukaramba pari shikuru wakwe. Nga ninebo barikyushishe, namwe bene bakamikyusha; nga bakasunga amashiwi yandi, bakasunga na mashiwi yenu. ²¹Bakari kukita fyonse ifi kuri mwebo pa murandu we shina ryandi, pantu tabamwishiba uwantuma. ²²Nga kyakutira ntaishire no kusosa kuri bo, tekuti bakwete isambi, rero nomba tabakamone akabepesho pe sambu ryabo. ²³Uyo onse uwampata ninshi apata na Tata. ²⁴Nga nshakitire umurimo uyo umuntu nangu umo ashatara akita muri bo, nga tabakwete isambi, nomba na babembu pantu na bampata pamo na Tata. ²⁵Rero ifi ni pakufikirisha ikyarembwa mu mafunde yabo, 'Bampatire apabura umurandu. ²⁶Iryo katararika akesa-uyo nkamitumina ukufuma kuri Tata, ekutira, Umupashi wa kishinka, uwafuma kuri Tata-akaba kambone pari nebo. ²⁷Namwebo mukabe bakambone, pantu mwaba nandi ukufumafye pakitendekero.

Chapter 16

¹Inkososa ifintu ifi kuri mwebo pakutira mwikasendwa. ²Bakamuposa kunse ya ma Sinagogi. Rero inshita ikoisa iryo onse ukamwipaya akatontontokanya ukutira aretumikira Resa. ³Bakakita ifintu ifi fyonse pa murandu wakutira tabaishiba Tata nangu ninebo. ⁴Inkososa ifintu ifi kuri mwebo ukuti neryo inshita yafiko ikesa, mukebikisha ukuti narimweberepo pari ifi. Imntamweberepo pari ifi fintu mukutendeka, pantu nari namwebo. ⁵Rero nomba nkobwerera kuri oo uwantumine. Ekyyo taparipo nangu umo pari mwebo ukongipusha, 'Bushe nikwisa uko ukoya?' ⁶Rero pa murandu nasosa ifi fintu kuri mwebo, uburanda bwaisura imitima yenu. ⁷Rero nkomweba ikishinka, kisma kuri mwebo nebo nga naya. Pantu nga nshire, Bukota tekuti ese kuri mwebo, rero nga naya, nkamutuma kuri mwebo. ⁸Erya akesa, bukota akashinkisha ikyyaro ukuruba pa rubembu, ku rubuto na kubupingushi- ⁹pa rawa rubembu, pa murandu tabakyetekera muri nebo; ¹⁰ku rubuto, pantu nkoya kuri Tata, kabiri tamwakambone iyo; ¹¹na kubupingushi, pa murandu kateka wakino kyarari pingurwa. ¹²Ndi nefintu ifinji ifya kusosa kuri mwebo, rero tekuti mufyumfwe pari nomba. ¹³Rero iryo ena, Umupashi wakine, akesa, akamitungurura muri fyonse ifyakine, pantu kare kuisosera ifya kufuma kuri oo. Rero akara kusosa kyonse ikyyo aumfwa, akamweba ifintu ifiri no kwisa. ¹⁴Akakindika nebo, pantu akafuma mufikwatwa fyandi kabiri akaranda iki kuri mwebo. ¹⁵Ifintu fyonse ifyo Tata akwata fyandi. Eikyyo, inkososa ukuti Umupashi ukafuma pafikwatwa fyandi kabiri ukuranda iki kuri mwebo. ¹⁶Munshita inini tamwakambone iyo, kabiri pa numa yanshita inini mukambona. ¹⁷Erya bamo mu bakonshi bakwe barekusosa kuri umo no munankwe, "Bushe kindo iki ukososa kuri fwebo, 'Munshita inini tamwakambone iyo kabiri panuma yakashita kambi akanini eryo mukambona, 'Kabiri,' pantu nkoya kuri Tata?" ¹⁸Eikyyo basosere abati, "Bushe kindo iki akososa, 'Panshita inono'? Tatwishibire ikyyo akorandapo." ¹⁹Yesu abwene ukuti bakofwaya ukumwipusha, kabiri arisosere kuri bo, "Efyo mukoipusha mwebene, ifyo mpiribwire pa kusosa ati, 'Mukashita akanono kabiri tamwakambone, eryo kabiri mukashita akanini mukambona kabiri'?" ²⁰Kine, kine, inkososa kurri mwebo, mukarira no kuroporapo imisowa, rero ikyyaro kyena kikasangarara. Mukaba no buranda ubwingi rero uburanda bwenu bukaruka ukusekerera. ²¹Erya na mayo akafyara araba no buranda pantu inshita yakwe naifika, rero iryo afyara umwana, tebukisha no bukari bwakwe pa murandu no kusekerera kwa muntu ufyerwe pe sonde. ²²Eikyyo muri no buranda nomba, rero inkamibona na kabiri, na imitima yenu ikasangarara, kabiri takwakabe nangu umo ukapoka insansa shenu ukufuma kuri mwebo. ²³Pari burya bushiku tamwakanmijipushe kintu na kimo. Ikine, kine, nkomweba nati, nga mwaromba ikiri kyonse kuri Tata mwishina ryandi, akapera iki kuri mwebo. ²⁴Ukufika na nomba tamwaromuomba ikiri kyonse mwishina ryandi. Rombeni kabiri mukopokerera, ukuti insansa shenu shifikirishe. ²⁵"Nsosa ifi fintu kuri mwebo mu mapinda, rero inshita ikoisa iryo inshaka sosere kuri mwebo mu mapinda, rero inkasosera parwarara pa rwa kwa Tata. ²⁶Pari burya bushiku mukepusha mwishina ryandi na nebo ntakasose kuri mwebo ukuti nkamupeperako kuri Tata, ²⁷pantu Tata umwine arimutemwa pantu mwarintemwa kabiri pa murandu wa kuti mwarinkyetekera ukuti nafuma kuri Tata. ²⁸Nebo nafuma kuri Tata, kabiri naisa pe sonde. Nakabiri, inkasha imsonde nakabwerera kuri Tata nakabiri. ²⁹Abakonshi bakwe basosere, "Boneni, nomba mukososa parwarara kabiri tamukobomfya amapinda. ³⁰Nomba taishiba ukuti mwaishiba ifintu fyonse, kabiri taukabira nangu umo ukukwipusha amepusho. Pa murandu wa iki, we twakyetekera ukuti wafuma kuri Resa." ³¹Yesu abaswiye ati, "Bushe mwakyetekera nomba?" ³²Boneni, inshita ikoisa, inaa, kabiri nokwisa naisa, iryo mukasaranganina kira umo na umo ku ng'anda yakwe, kabiri mukasha nebo neka. Inshaba neka iyo pantu Tata aba muri nebo. ³³Nasosa ifi fintu kuri mwebo pa kuti mukwate umutende muri nebo. Mwisonde mwarikwata amasakamia, rero koseni, narikimfya pano kyarari."

Chapter 17

¹Panuma Yesu aranda ifi fintu, arosha amenso ku muru no kuranda, "Taata, inshita naifika, kindika umwana obe pakutira umwana obe akukindike- ²ngefyo wamupera amaka pari fyonse ifya mweo pakuti akapere umweo wa muyayaya kuri kira umo umo abo wamupera. ³Uyu mweo wa muyayaya: pakuti bakwishibe, Resa weka uwakine, no yu uwo watuma Yesu Kristu. ⁴Narikukindamika pano pesonde. Nimpwisha ne mirimo wampere ukubomba. ⁵Nomba, Taata, nkindika ngefyo nakwete ubukindami ukori pamo nobe ribe kyaro takirabumbwa. ⁶Narisokorora ishina ryobe ku bantu wampere mu kyaro. Bari bantu bobo, waribapere kuri nebo, barasunga na mashiwi yobe. ⁷Nomba barishiba ukuti ifintu fyonse ifyo wampera fyafuma kuri webo, ⁸pantu naripera kuri bo yonse amashiwi ayo wampere. Bariyapokerera na mukine barishiba ukuti nafuma kuri webo, baisumina nokuti niwebo wantuma. ⁹Ndabapeperako. Nshipepera ikyaro rero nabo abo wampera pantu bobo. ¹⁰Ifintu fyangi fyonse fyobe, nefyobe fyangi, narikindamikirwa muri bo. ¹¹Ntakaberere ukuba mu kyaro, rero aba bantu baba mu kyaro, nandi nkoisa kuri webo. Taata we washira, basunge mwishina ryobe pakuti waribampera babe umo, ngefyo fwebo twaba umo. ¹²Iryo nari nabo, narikubasunga mwishina ryobe, ikyo wampera. Nari kubakingirira, takwari nangu umo uwaonaikire, ukufumyakofye umwana wa kuroba, pakutira amarembo yafikire. ¹³Nomba koisa kuri webo, rero nasosa ifi fintu mu kyaro pakuti bakakwate insansa ukufikirisha muri bo. ¹⁴Naribapa amashiwi yobe, ne kyaro kyaribapata pa murandu wakutira tababa bakyaro, ngefyo nangi nshaba wa kyaro. ¹⁵Nebo ntakokwipusha ukufumya pa kyaro, rero niwebo ukubakingirira kuri kiwa. ¹⁶Tababa ba kyaro, nge nangi nshaba wa kyaro. ¹⁷Bapatureko ku kine kyobe. Ikyebo kyobe e kine. ¹⁸Ngefyo wantumine mu kyaro, efyo nangi nabatuma mu kyaro. ¹⁹Pantu ni pari aba naipatwira nimwine, pakuti nabo abene baipature mufyakishinka. ²⁰Ntakopeperakofye aba beka, rero na bonse abakari kusumina muri nevo ukupitira mu mashiwi yabo. ²¹Pakuti nabo bonse bakabe umo, ngefyo webo, Tata, waba muri nevo, nangi muri wbo. Efyo nabo bengaba muri fwebo pakuti ikyaro kisumine ukuti niwebo wantuma. ²²Ubukindami ubo wapera kuri nevo, Nabupera kuri bo, pakuti babe umo, ngefyo twaba umo: ²³Nebo muri bo, nobe muri nevo-pakutira bo barete ukwikatana, pakutira ikyaro kishibe ukutira niwebo wantumimine, no kutira waribatamwa ngefyo wantemwa. ²⁴Tata, nevo nkofwaya bonse abo wampera bakabe nangi uko nkaba, no kumo ubukindami bwangi, ubukindindami wampa pa murandu wakutemwa ribe ne kyaro takirashimpwa. ²⁵Tata waburungami, ikyaro takwakwishiba, rero nevo narikwishiba: naba nabo barishiba ukuti niwebo wantuma. ²⁶Nirirenga ishina ryobe ukwishibikwa kuri bo, nkabeshibisha ne ktemwiko ikyo wa nkwatira kikabe muri bo, nangi nkaba muri bo."

Chapter 18

¹Panuma Yesu asosa aya mashiwi, aizre pamo na bakonshi bakwe ku ruramba rumbi urwe rungu rya Kedrone, kurya zkwarike nebara umo Yesu na bakonshi bakwe baingire. ²Nomba Yuda, uwaremusangukira, nao arishibe inkyende irya, pantu uko Yesu na bakonshi bakwe barekuya iringi rine. ³Eryo Yuda atungurwire ibumba rya bashirikare na bashimukindikwa bamo ukufuma muri bashimapepo mukaramba na baFarise, baire kurya ne fyenge, inyari na ifyanso. ⁴Eryo Yesu, aishibe ifintu fyonse ukuti fikokitika kuri o, aireko ukwabura ukubweramo no kubepusha, "Bushe ni nani mukofwaya?" ⁵Barimwasukire, "Ni Yesu umwina Nazareti." Yesu asosere kuri bo, "Ninebo wine." Yuda, uwa musangukire, nao wimne batareme pamo na bashirikare. ⁶Iryo akiri aresosa kuri bo ati, "Ninebo wine," babwerere kifuta numa no kuwa panshi. ⁷Eryo na kabiri aipwishe kuri bo, "Bushe nine mukofwaya?" Nakabiri barisosere ati, "Ni Yesu umwina Nazareti." ⁸Yesu aryasukire, "Nimyeba ati ninebo. Kanshi nga mukofwaya, rekeni aba barekuya." ⁹Pakureka kifikirishe ikyebo ikyo asosere ukuti: "Paribonse abo mwampera, insharufyapo no umo." ¹⁰Eryo simoni Petero, uwari no rupanga, arufumisha no kumona umubomfi wa kwa shimapepo mukaramba no kumuputurako ukutwi kwa kuryo. Nomba ishina rya mubomfi ryari ni Mariki. ¹¹Yesu asosere kuri Petero, "Bweseshu urupanga mu kitubi. Bushe nshinganwa kurukombo uro Tata ampere?" ¹²Eryo ibumba rya bashirikare na kangarira, na bashimukindikwa ba baYuda baikete Yesu no kumukaka. ¹³Pakubara bamutwere kuri Annashi, pantu ari ni wishi fyara kwa Kayafa, uwari umukaramba wa bashimapepo muri urya mwaka. ¹⁴Nomba Kayafa ari umo uwarikupanda aba Yuda amano ukuti cawamishapo umuntu umo ukuti afwe pa bantu. ¹⁵Sione Petero arekukonka Yesu, no mukonshi umbi. Nomba urya umusumba arishibikwe kuri shimapepo mukaramba, kabiri aingire pamo na Yesu murubansa ryakwa shimapepo mukaramba; ¹⁶Rero Petero atareme pamwenshi rubari. Eryo umukonshi umbi uwaishibikwe ku mukaramba wa bashimapepo, aire no kuranda ku mukashana uwarekusunga umwenshi, kabiri asendere Petero no kumwingisha. ¹⁷Eryo umubomfi mwanakashi, kasunga wa mwenshi, asosere kuri Petero, "Bushe naiwe tauri umo uwa mubakonshi ba uyu muntu?" Arisosere, "Tenebo iyo." ¹⁸Nomba ababomfi na bashimukindikwa abatareme parya, no kukunka umuriro wa marasha, pant kwaritarere, no konta abene beka. Petero ari pamo nabo, natarama firya no kontako. ¹⁹Eryo shimapepo mukaramba aipwishe Yesu parwa bakonshi bakwe na kusambirisha kwakwe. ²⁰Yesu amwasukire, "Ine nanda parwarara kwisonde. Ryonse naresambirisha mu ma Sinagogi na mwi tempere konse uko aba Yuda bareisa pamo. Insharesoserwa nangu kimo mu bumfisoro." ²¹Kindo ikyo mushanjipwishishe? Ipusheni abangufwa pafyo nsosa. Boneni, aba bantu barishiba ifyo nsosa." ²²Iryo Yesu asosere ifi, umo shimukindikwa uwatareme parya apuminemo Yesu urupi no kusosa ati, "Bushe kuti waasuka ifi shimapepo mukaramba?" ²³Yesu ari mwaswike, "Inga nanandire ikishirungeme, ngesheni pafishiweme, rero nga fitunturu, kindo mukompumina?" ²⁴Eryo Annashi amutumine kuri Kayafa shimapepo mukaramba ninshi nakakwa. ²⁵Nomba Simoni Petero atareme parya no konta umuriro. Na kabiri basosere kuri o, "Bushe naiwe tauri umo wine uwa mubakonshi bakwe?" Arikene no kusosa ati, "Tenebo iyo." ²⁶Umubomfi umo uwa kwa shimapepo mukaramba, ari ni rupwa rwa mwaume uo Petero akomene, asosere ati, "Bushe weba nshakubwenepo mwibara pamo nankwe?" ²⁷Eryo Petero akene na kabiri; kabiri parya pene na mukorwe aririre. ²⁸Eryo batwere Yesu ku bakaramba ba buteko ukufumumya kwa Kayafa. Kyari kuma kyakya, kabiri tabaingire mu bakaramba ba buteko pakuti tabaikoweshe rero barye ikyakukirira. ²⁹Awe Pirato aire kuri bo no kusosa ati, "Kindo mukososa pari uyu muntu?" ³⁰Nabo baryasukire no kusosa ati, "Ngakyakuti uyu muntu takita ifya kwa kiwa, nga tatumupere kuri weba." ³¹Eikyo Pirato asosere kuri bo ati, "Musendeni mwebene no kumupingura umwabere ifunde ryenu." AbaYuda basosere kuri o, "Takyasuminishiwa kuri fweba ukurenga umuntu ukufwa." ³²Basosere ukuti iki ekyebo Yesu asosere ukuti kifikirishe ku kuranda umutundu wamfwa oo ari no kufwiramo. ³³Eryo Pirato aingire mubakaramba ba buteko na kabiri no kukuta Yesu nao asosere kuri o, "Bushe niwe Imfumu ya baYuda?" ³⁴Yesu ayasukire ati, "Niwe wasosa we mwine, nangura ni bambi basosa kuri weba pari nebo?" ³⁵Pirato aryasukire ati, "Nebo ntari mu Yuda, bushe ninebo? Abantu bobere na bakaramba ba bashimapepo abapere weba kuri nebo. Bushe kindo wakitire?" ³⁶Yesu aryaswike ati, "Ubufumu bwandi tebwa pari kino kyar. Nga kyakuti ubufumu bwandi bwa pari kino kyar, abasha bandi nga bakirwa pakutira nshiperwe ku baYuda. Rero nomba ubufumu bwandi tabwafuma kuno." ³⁷Eryo Pirato asosere kuri o, "Bushe uri mfumu?" Ygesu ayasukire ati, "Nausosa ukuti ndi Mfumu. Pantu emurandu nafyarirwa, kabiri ni pari iki kine naishira pa kyar, ukuti nkabe inte ya kinee. Nao onse uwaba mu kine aromfwa kwishiwi ryandi." ³⁸Porato asosere kuri o, "Bushe ikine kindo?" Iryo asose ifi, aihre kabiri ku baYuda no kusosa kuri bo ati, "Nebo nshobwenemo umurandu muri uyu muntu." ³⁹Rero mwarikwata urutambi rwakuti urwakumikakwirako umuntu umo pa kyakukirira. Bushe mukofwaya imikakwire Imfumu ya baYuda?" ⁴⁰Eryo babirikishe na kabiri no kusosa ati, "Te uyu muntu awe, rero ni Barabba." Nomba Barabba ari ni kasaripa.

Chapter 19

¹Eryo Pirato asendere Yesu no kumuropora. ²Abashirika bapikwire ikisote kya myunga. Bafwikire Yesu ku mutwe no kumufwika umwingira wa kashika. ³Baishire kuri oo no kuranda, "Muropwe, Imfumu ya baYuda!" no kumuma. ⁴Eikyo Pirato afumine panse na kabiri no kuranda kuri boo, Boneni, nkomifumisha panse ku mwebo pakuti mwishibe ukuti nshisangire murandu muri oo." ⁵Awe Yesu afumine panse, nafwara ikisote kya myunga no mwingira wakashika. Pirato arandire kuri boo, Roresheni uyu e muntu!" ⁶Eikyo iryo ashima pepo bakaramba na basore babwene yesu, babirikisha no kuranda, "Mutanikeni, mutanikeni!" Pirato arandire kuri boo, "Mubureni mwebene no kumutanika, pantu nshisangire murandu muri oo." ⁷AbaYuda bamwasukire, "Twarikwata ifunde, na ifunde ryesu ririmuringire ukufwa pa murandu wa kuitunga ukuba Umwana wa kwa Resa." ⁸Iryo Pirato aumfwire ikyebo iki, epa kutinisha, ⁹no kwingira mwisano na kabiri no kuranda kuri Yesu, "Nikwisa wafuma?" Rero Yesu tamwasukire. ¹⁰Eryo Pirato arandire kuri oo, "Bushe taureranda na nebo? Bushe tawishibire ukuti ndi na maka ya kukurekerera na maka ya kukutanika?" ¹¹Yesu amwasukire, "Tawakwata amaka pari nebo nakarya kano yaperwa ukufuma mu muru. Eikyo, uwampere kuri mwebo akwata urubembu urwakirapo." ¹²Pari ubu bwasuku, Pirato ayeseshe ukumukakura, rero abaYuda barikubirikisha, ukusosa, "Nga wakakura uyu muntu, tauri munankwe wakwa Kaisare. Onse uwaitunga ukuba imfumu apusana na Kaisare." ¹³Iryo Pirato aumfwire aya mashiwi, aretere Yesu panse no kwikara pa kipuna kya bupingushi apetwa "Apakambatikwa amabwe," rero mu ki Hebere petwa "Gabatta." ¹⁴Nomba bwari bushiku bwa kupekanya ikyakurya, ne nshita yari kwati akasuba pakati ka mutwe. Pirato arandire ku baYuda, "Boneni, kuno e mfumu yenu!" ¹⁵Babirikishe, "Mufumyeni kuri oo, mufumyeni kuri oo; mutanikeni!" Pirato arandire kuri boo, "Bushe Imfumu yenu eyo ntanike?" Bashima pepo baaramba ba mwasukire, "Tatwakwata imfumu kano Kaisare." ¹⁶Eryo Pirato abapere Yesu pakuti ba mutanike. ¹⁷Eryo basendere Yesu, no kufumapo, asendere ikypindama umwine, no kuya uko beta "Inkyende ya kipanga," ikitwa mu ki Hebere "Golgota." ¹⁸Barimutanike Yesu kurya, na bambi babiri pamo na ye, umo rubari rumo na umbi rubari rumbi, na Yesu pakati. ¹⁹Pirato na kabiri arembere ikishibiro no kubika pa kyapindama. Parya pamberwe: YESU WA NAZARETE, IMFUMU YABA YUDA. ²⁰AbaYuda abengi baberengere ikishibiro iki pantu uko batanikire Yesu pari mupepi wa musumba. Ikishibiro kyamberwe mu ki Hebere, mu ki Ratini na mu ki Griki. ²¹Eryo bashima pepo bakaramba aba baYuda barandire kuri Pirato, "Mwiremba, 'Imfumu ya baYuda,' rero rembeni, 'Uyu atire, 'Nine mfumu ya baYuda.'"" ²²Pirato amwasuka, "Ifyo ndembere ninemba." ²³Iryo abashirika batanika Yesu, basendere ifyakufwara fyakwe, ukwakanyamo ifipande fine, ukukita kyonse ikyakanyiko kimo; fyaburire no mwingira. Rero umwingira wai umuntarundwa uwapikwafye ukufuma pa muru no kuya monse monse. ²⁴Eryo barandire kira umo, "Twiurepura, rero tupendure pakuti tubone umwine nani." Ifi fyarekitika ukuti rifikirishe irembo iryatira, "Baryakenye amaraya yangi kabiri bapendwire pa kyakufwara kyangi." Ifi efyakitire abashirika. ²⁵Awe ku kyapindama kya kwa Yesu kwaiminine nyina, na nkashi ya kwa nyina, Maria muka Klopa, na Maria Magadara. ²⁶Iryo Yesu abwene nyina wakwe no mukonshi uo atemenwe nabeminina mupepi, arandire kuri banyina, "We mwanakashi, bona, umwana obe!" ²⁷Eryo arandire ku mukonshi, "Bona, noko!" Ukufuma pari irya nshita umukonshi ari muburire ukuya ku ng'anda yakwe. ²⁸Panuma yaifi, ukwishiba ukuti ifintu nomba fyonse nafipwa na kukurekeresha irembo ririfikirishe, Yesu arandire, "Ndi ne kiraka." ²⁹Kurya kwatekerwe murongwe uwaisuramo umwangashi uwakantuka, eikyo iryo basomekere pa husope umwepu no kutambika ku kanwa kakwe. ³⁰Iryo Yesu apokere umwangashi uwakantuka, arandire, "Nakipwa." Ainiko mutwe no kureko mweo. ³¹Eryo abaYuda, pantu bwari bushiku bwa kupekanya, no kuti umubiri wiikara pa kyapindama pa nshiku ye Sabata (pantu Isabata ryari irya kukindikisha), ukwipusha Pirato ukuti areke areya fumya amuru yabono kubafumyapo. ³²Eryo abashirika baire no kuya skufunaura uwantanshi no wakonkerepo uwatanikwe na Yesu. ³³Iryo baishire kuri Yesu, babwene ukuti nafwa kare, tabafunine amuru yakwe. ³⁴Eikyo umo pa bashirika amurashire kwi fumo mu rubafu, na popene umuropa na menshi wafumine kunse. ³⁵Umo uwabwene nashinika abantu, ubunte bwakwe bwa kine kine. Naishiba ukuti ifyo randire kishinka ukuti muketekere na mwebo. ³⁶Pari ifi fintu fyakitikire mu kukonka ifyafikirishe irembo, "Takafumyepo ifupa znangu rimo." ³⁷Na kabiri irembo iriranda, "Bakaroesha pari uyo barashire." ³⁸Panuma ya ifi fintu, Yosefu wa ku Arimatea, uwari mukonshi wa kwa Yesu (rero mu bumfisoro pa muranda wa kutina abaYuda), aipwishe Pirato nga amureke asende ikitumbi kya kwa Yesu. Pirato arimusuminishe. Awe Yosefu arishire no kusenda ikitumbi kyakwe. ³⁹Nikodema nao arishire, uwakubarirapo ukwisa kuri Yesu ubushiku. Aretere ikyasakaniwamo muri na aroyi, ukufina kwa bapaundi umwanda umo. ⁴⁰Eikyo baburire ikitumbi kya kwa Yesu no kukupamba mu nsaru sha mafuta pamo ne fya kyena kisma, ifyo rwaba urutambi rwa baYuda pa kushika. ⁴¹Nomba pa nkyende atanikwe pari ibara; na mwibara mwari inshinshi ipya umushirashikwa umuntu nangu umo. ⁴²Pa murandu bwari bushiku bwa ku pekanya kwa baYuda na pa murandu wa nshinshi yari mupepi, emo babikire Yesu.

Chapter 20

¹Nomba ku makyakya mu bushiku bwakubarirapo ubwa murungu, ninshi kukiri nakufita, Mariya Magadara aire ku nshishi kabiri abwene ikiribwe nakikunkuruka ukufuma pa nshishi. ²Eryo abutukire no kuya kuri Simoni Petero na kubakonshi bambi abo Yesu atemenwe, no kusosa kuribo, "Shikuru nabamusenda. ukumufumya mu nshishi, kabiri tatwishibe noko bamubikire." ³Eryo Petero ana bakonshi na bambi baire, nabo baire ku nshishi. ⁴Bonse barebutukira kyapamo, na umukonshi umbi arebutukisha ku kuya sanga Petero kabiri abarirepo ukufika ku nshishi. ⁵Eryo atareme, abwene insaru ishapomberwe nashirara firya, rero taingire mukati. ⁶Simoni Petero eryo afikire pa numa yakwe kabiri aingire mu nshishi. Abwene insaru ishapomberwe nashirara firya ⁷na ikyakufwara ikyafwikirwe ku mutwe wakwe. Takyararikya pamo nafyo rero kyapomberwe mu muru kyeka. ⁸Eryo umukonshi umbi, uwabarirepo ukufika ku nshishi, nao aringiremo, kabiri abwene no kukyetekera. ⁹Ukufika pa nshita irya tabaishibe ikyarembwa ukuti nabuka ukufuma ku bafwa. ¹⁰Ekyo abakonshi babwekermo ku ng'anda. ¹¹Rero Maria atareme akorira kumbari ya nshishi. Iryo akorira, aingire atentemukire mu nshishi. ¹²Abwene bamaraika babiri mu kyakwikarapo ikyabuta, umo ku mutwe, na umbi umo ku makasa apo umubiri wa kwa Yesu wararikwe. ¹³Basosere kuri oo, "We mwanakashi, bushe kindo ukorira?" Asosere kuri bo, "Pa murandu wa kuti na basenda Shikuru kabiri nshishibe uko bamubikire." ¹⁴Iryo asosere ifi, aripiribukire no kubona Yesu natarama firya, rero taishibire ukuti urya ni Yesu. ¹⁵Yesu asosere kuri oo, "We mumwanakashi, bushe kindo ukorira? Bushe nani uo ukofwaya?" Atontonkenye ukuti ari mubomfifye, epakusosa kuri o, "Mukwai, nga nimwebo mu musendere, njebeni uko mu mubikire, na nebo inko musenda." ¹⁶Yesu asosere kuri o, "Maria." Aripiribukire, no kusosa kuri o muki arebiki, "Rabboni" (ikisosa ukuti "Kafundisha"). ¹⁷Yesu asosere kuri o, "Wingikata pantu nshiraya kuri Tata, rero kabiye kuri ba munyina kabiri ukasose kuribo ati naraya kuri Tata kabiri Shinwe, kabiri Resa wandi na Resa wenu." ¹⁸Maria Magadara aire no kweba abakonshi, "Nari bona Shikuru," kabiri akiranda ifi ku mwanakashi. ¹⁹Mu kyunguro kyaburya bushiku, ubushiku bwa kutampa kwa murungu, ifibi fyari ifyaisarwa ku bakonshi bari pantu baretina abaYuda, Yesu aire no kutarama pakati kabo no kusosa kuri bo, "Umutende kuri mwebo." ²⁰Panuma asosa ifi, abarangishe ifisansa fyakwe na indupi shakwe. Abakonshi barisekerere iryo babwene Shikuru. ²¹Yesu asosere kuri bo na kabiri, "Umutende kuri mwebo. Pamo nga ifyo Tata antumine, eflyo nanebo na mituma." ²²Iryo Yesu asosere ifi, aikere nabo no kusosa kuribo, "Pokerereri Umupashi wa Mushiro." ²³Bonse abo mwayerera ku membu shabo, ninshi baba abayererwa. Nabonse abo mwasungirira imemba shabo, ninshi shasungirirwa. ²⁴Toma, umo uwapa bekumi rimo nababri, uwarekwitwa Mpundu, tari pamo nabo iryo Yesu aishire. ²⁵Abakonshi bambi kare basosere kuri o, "Twakimona Shikuru." Asosere kuri bo, "Nga kyakutira nshibwene imikofu yamisumari kufisansa fyakwe, no kubika iminwe yandi mu mikofu ya misumari, no kubika ifisansa fyandi mu mapi yakwe, tekuti nsumine." ²⁶Panuma ya nshiku kine konse konse abakonshi bakwe bari mukati nakabiri, na Toma ari nabo pamo. Yesu arisire ninshi ifibi fikiri nafisarwa, atareme muri bo, no kusosa ati, "Umutende kuri mwebo." ²⁷Eryo asosere kuri Toma, "Isa kuno nemimnwe yobe no kumona ifisansa fyandi. Isa kuno ne fisansa fyobe no kubika mu mapi yandi. Wiba ushikyetekera, rero ukyetekere." ²⁸Toma aryasukire no kusosa kuri o ati, "Mweshikuru kabiki Resa wandi." ²⁹Yesu asosere kuri o, "Pantu wambna, ekyo wakeyetekera. Bariparwa abashirabona, kabiri bakyetekera." ³⁰Nomba Yesu akitire ifishibiro nafimbi ifingi mu menso ya bakonshi, ifishibiro ifisharembwa na muri rino ibuuku, ³¹rero ifi fyarembere akuti mukyetekere ukuti Yesu ni Kristu, Umwana wa kwa Resa, kabiri pakuti nga mwakyetekera, mukakwata umwenso wa muyayaya muri o.

Chapter 21

¹Panuma yaifi fintu Yesa airangire nakabiri ku bakonshi bakwe pari bembwa wa Tiberia. Ifi efyo airangire: ²Simoni Petero bari pamo na Toma uwarekwitwa Didima, na Natani uwa ku Kana wa mu Gariri, abana baume bakwa Sebede, na bakonshi baume babiri aba kwa Yesu. ³Simoni Petero arandire kuri bo, "Ndeya mukwipaya inswi." Barandire kuri ye, "Nafwebene tukoya kyapamo nobe." Baire no kupatama mu bwange, rero tabaipaye neryo rimo ubushiku bonse.⁴Nomba, iryo kyari kakyero kyo ribera, Yesu atareme ku ruramba rwa mu mana, rero abakonshi tabaishibe ukuti ari ni Yesu. ⁵Na Yesu arandire kuri bo, "Mwebana banarume, namukwata ifiri fyonse ifyakurya?" Barimwaswike, "Awe." ⁶Arandire kuri bo, "Poseni isumbu ryenu ku rubari rwa ku kuryo rwa bwange, kabiri mwarafwayapo rimo." Bariposere isumbu ryabo kabiri bafirirwe ukukura pa jurandu wabwingi bwa nswi. ⁷Eryo umukonshi uwo Yesu atemenwe arandire kuri Petero. "Ni Shikuru." Iryo simoni Petero aumfwire ukuti ni Shikuru, akakire ikyakufwara kyakwe mu musana (panntu tafwere), no kuiobora muri bembwa. ⁸Abakonshi bambi barishire mu bwange (pantu tabari ukutari sana na kumurundu barifye ubutari intampuro umwanda umo), barenta isumbu umwaiswire inswi. ⁹Iryo bakirwike ku murundu, babwene umuriro wa marasha mpanya nenswi nashitambarikwapo, no mukate. ¹⁰Yesu arandire kuri bo, "Retenipo shimo pasho mwipeye." ¹¹Eryo Simoni Petero aire nina mu bwange no kukurura isumbu ku murundu, umwanda umo na makumi yasano na shitatu shonse pamo, rero nangu shafwire, tasharepwire isumbu. ¹²Yesu arandire kuri bo, "Iseni no kurya umwikuro." Tapari nangu umo pa bakonshi uwapamine ukumwipusha, "Niwe nani?" Barishibe ukuti ni Shikuru. ¹³Yesu arishire no kubura umukate no kupera kuri bo, ne nswi shine. ¹⁴Uyu emuku wabutatu Yesu airangire ku bakonshi bakwe panuma abukire ku bafwa. ¹⁵Panuma barire umwikuro, Yesu arandire kuri Simoni Petero, "Simoni we mwana mwaume wa kwa Yohane, bushe warintemwa ukukira aba?" Petero arandire kuri ye, "Ina Shikuru mwarishiba ukuti narimitemwa." Yesu arandire kuri ye, "Risha impanga shandi." ¹⁶Arandire nakambi kuri ye umuku wabubiri, "Simoni we mwana mwamu wakwa Yohane, bushe warintemwa?" Petero arandire kuri ye, "Ina mweshikuru, mwarishiba ukuti narimitemwa." ¹⁷Arandire nakambi kuri ye umuku wa butatu, "Simoni we mwana mwanarume wakwa Yohane, "Bushe warintemwa?" Petero arifurirwe pa murundu wakuti Yesu arandire kuri ye umuku wa butatu, "Bushe warintemwa?" Arandire kuri ye, "Shikuru, mwarishiba fyonse, namwishiba ukuti narimitemwa." Ysu arandire kuri ye, "Risha impanga shandi. ¹⁸Ikinge, kine, naranda kuri we, iryo wari umurumendo, wareifwarika we mwine no kwenda ukuya uko urefwaya, rero iryo wakota wakuraimya amabokomu muru, no muntu umbi akurakufwarika no kukusenda uko ushirefwaya. ¹⁹Nomba Yesu asosere iki pakuranga umusangio wamfwa Petero ari no kukindikiramo Resa. Panuma arandire ki, arandire kuri Petero, "Nkonka." ²⁰Petero ashingurwike no kubona umukonshi uwo Yesu atemenwe arebakonka, umu wine uwakonteme rubari ukwaberere Yesu apo barerya ikyakurya kabiri uwaipwishe, "Shikuru ninani akomufutuka?" ²¹Petero amubwene arandire kuri Yesu, "Shikuru, ngoyi nishani?" ²²Yesu arandire kuri ye, "Nganatemwa ukuti ekaririre nkasuke nkese, kinshi kuri we? Nkonka." ²³Eikyo iki kyebo kyaanene muri bamunyinaatya ati urya mukonshi tari nokufwa. Nomba Yesu tarandire kuri Petero ati umukonshi tari nakufwa, rero, "Nga ningatemwa ukuti urya mukonshi efwa mpaka naisa kyanshi kuri we?" ²⁴Nyuyu mukonshi areshimika bunte bwafintu ifi, kabiri ewafirembere kabiri twaishiba ubunte bwakwe bwa kine kine. ²⁵Kabiri kwari ifitu ifingi ifyo Yesu akitire nga fingarembwa kimo kimo, nkotira napano isonde pene, nga tapengaba inkyende ku mabuku yengarembwa.

Acts

Chapter 1

¹Mu kitabo kyandi ikyantanshi, Teofiri, naremba ifyo Yesu akitire no kufunda, ²mpaka no bushiku asenderwe ku muru, panuma apere amafunde ukupitira mu Mupashi kuba konshi bakwe. ³Panuma ya buKyushi bwakwe, airangire kuri abobene umumi fyakushinine fingi abamonekera inshiku amakumi yane mukuranda nabo imirandu ya bufumu bwakwa Resa. ⁴Kabiri kirya aba nabo, abeba ukukana fuma mu Yeresarumu, murerora ikirayo kyakwa Tata, pafintu narandire, "Ikyebo mwaumfwa kuri ine ikya kuti ⁵Yowani arebatisha mu Mupashi wa Mushiro panshiku sha mpendwa." ⁶Kanshi barongene bonse baremwipusha ati, "we mfumu, bushe ni pa nshita erebwechesho ubufumu bwa bena Isreali." ⁷Abasuka ati, "Temurimo wenu ukwishiba inshita ne nshiku isho Tata apimine ku maka yakwe umwine." ⁸Nomba mukapoka amaka yakwa Mupashi wa Mushiro uukamwikira, eryo mukaba bakambone bandi mu Yerusaremu na mu Yudea monse na mu Samariya, kabiri

mpaka nakumpera ya kyaro."⁹Yesu ati arande fi, bamona, uko aresumbuka, awe ne kumbi ryamukupira ku menso yabo. ¹⁰Eryo kiryafye barikutontomesha amenso ku muru uko areya, parya pene, pamoneka abantu babiri baiminina na apo bari nabafwara insaru sha kubuta. ¹¹Babeba abati, "Mwebena Gariri, kinshi muretontokanya ku muru? Uyu wine Yesu mwamona uusenderwe uko muri nokuya ku muru, akesa ngefifine mumumwene akoya ku muru."¹²Eryo babwerere ku Yerusaremu ukufuma ku rupiri rwa Miorife, urwaba mupepi naku Yerusaremu, urwendo rwa pa bushiku bwe Sabata. ¹³Bati bengire, banina pamutire wa pamuru, umwaberere ukwikara. Mwari Petero, Yowani, Yakobo, Andereya, Filipino, Tomashi, Bateremeo, Mateyo, Yakobo mwana Alphashi, Simoni waku Ziloti, na Yuda mwana Yakobo. ¹⁴Aba bonse barifye umutima umo barebirikisha imitima mu kupepa, pamo nabanakashi, na Mariya nyina kwaYesu, kumo naba ndume yakwe. ¹⁵Mu nshiku shirya Petero atarama pakati kabandume, kwari ikintu bwingi kya bantu abari ngo mwanda umo na makumi yabiri, awe arnda ati, ¹⁶"Mwe ndume, nakifira ikyasoberwe, ati Mupashi wa Mushiro arandire pakanwa kakwa Davidi parwa kwa Yuda, uwatungurwire abaikete Yesu. ¹⁷Pakzuba umo nafwebo nakabiri aperwe umurimo wesu." ¹⁸(Nomba uyu muntu anonkera ibara kuma ripiro ya bupondo bwakwe, kabiri apona kafuri mukonko arepuka na pakati, namoru yakwe yonse yarongoroka. ¹⁹Kyaishibikwa na kubekashi ba mu Yeresaremu bonse, pari iri, eikyo bakuta ibara iri mururimi rwabo "Akeldama," emukutira "Ibara rya Muropa.") ²⁰Pantu kyarembwa mu kitabo kya mishikakuro, 'Tkifuro kyakwe kisanguke itororo, pekaramoneka no wakwikaramo'; Kabiri umbi apoke ubukombe bwakwe. ²¹Kanshi mu baume abo twareenda nabo, inshita shonse imfumu Yesu areenda nafwebo, ²²ukutampa kurubatisho rwa kwa Yowani mpaka no bushiku asenderwe ku muru pakufuma uko turi, pari umo uwaringa ukuba nafwebo, ukuba inte iyakushukuka kwakwe." ²³Awe bataramike abaume babiri, Yosefe uo bareti Barsabas, nabiri ati Justus na Matthias. ²⁴Bapepere abati, "We Shikuru, wewaishiba imitima yabantu bonse, turange umo uo ukosara ²⁵pakuti abure inkyende, mubukombe no bukonshiubo Yuda asha pakuya ku nkyende yakwe." ²⁶Eryo babuka, awe kyawira pari Matthias, kanshi bamubika napampendwa yaba nkosnhi ikumi na umo.

Chapter 2

¹Iryo ubushiku bwa Pentecoste bwafikire, bari ninshi nabakorongana mu muputure umo. ²Kanshi ikiunda ukufuma kwiuru ikya kuparana ne kinkukuma kya kipupu kya mwera, kya kumana ing'anda umo baikere. ³Murya mwine mwamonekere kuri bo indimi ukuba kwati muriro uko sarangana, fyaisa kwikara pari kira umo. ⁴Bonse abaiswire no Mupashi wa Mushiro batendekere ukuranda indimi isha pusana-pusana, ukukonka ngemo Umupashi wareba suminishisha. ⁵Nomba aba Yuda abari kwikara mu Yerusaremu, abantu bakwa Resa, ukufuma ku mitundu yonse mu caro. ⁶Iryo iki kiunda kyaumfwika, kinkupiti warongana nokufurunganishiwa amano pantu kira umo arekubomfwira mu rurimi rwakwe. ⁷Baripapire no kuranguruka; no kuranda, "kinefye, tari eaba barikuranda iki Gariri?" Kindo kyarenga ukurabatesha kira umo mu ndimi shesu isho twafyarirwamo? ⁸Abena Petiya na Medo na Elamite, na bonse abekara mu Mesopotemya, Yudeya na Kapadoshia, mu Pontanshi na Asia, ⁹Phrygia na Pamphylia, mu Egipito na rubari rwa Ribiya pakuya ku Cyrene, na batandashi ukufuma ku Roma, ¹⁰Aba Yuda naba Proselytes, Cretans nabena Arabia, tukobomfwa bakoranda mu fitundu fyesu pa mirimo ikatami yakwa Resa. ¹¹Bonse barisungurike no kupeshiwa amano; bararanda kuri umo no umo, "Nge ki kyarora mwisa?" ¹²Nomba bamo barapumya no kuranda, "Bakorerwefye umwanagashi." ¹³Nomba Petero aiminine nabekumi na umo, asansure ishiwi, aranda kuribo, "Mwebantu ba ku Yudeya na bonse mwebekara ku Yerusaremu, ¹⁴rekeni iki kishibikwe kuri mwebo; kutikeni ku mashiwi yandi. Aba bantu tabakorerwe ngefyo mwishibire, pantu kyari ni pansa yarenga shitatu. ¹⁵Nomba iki ekyasoserwe na kasema Joeli: ¹⁶'Kikaba munshiku shampera; Resa aranda, 'Nketira Umupashi wangi pa bantu bonse. Abana benu abaume na bana benu abanakashi bakasesema, abaume nabo bakamona ifimonwa, na bakote bakarota ifiroto. ¹⁷Ikine kine pa babomfi bangi na babomfi bangi abanakashi muri shirya nshiku nketira Umupashi wangi, nabo bakasesema. ¹⁸Nkarenga ifipasha amano murwere ne ifishibiro pakyaro, umuropa umuriro na fubefube wa kyushi. ¹⁹Akasuba kakafita no mweshi umuropa ribe ubushiku ubukankara ubwa Mfumu taburaisa. ²⁰Kikaba kyakutira bonse abakuta pe shina rya Mfumu bakapusuka. ²¹Mwebantu ba mu Isreari, teheni aya mashiwi: Yesu waku Nasareti umuntu uwaperwe kuri mwebo ukufuma kuri Resa nefintu ifikatami nefipasha amano ne fishibiro ifyo Resa akita ukupitira muri ena pakati kenu, pamo ngefyo namwebene mwaishiba. ²²Uyu muntu epakuposwa pakurenga ukupekanya no kwishibirwa kabera kwakwa Resa; namwebo, ukupitira mu maboko yaba mpurumushi, mwamwipewe mukumupopera imisunga pa kyapindama. ²³Nomba Resa arimubushishe, ukumufumya mu bukari bwa mfwa, pantu takyasuminishiwe kuti ekatirirwe nayo. ²⁴Kabiri Davidi arandire pari ena, 'Narimwene Imfumu pantanshi yangi, kukuboko kwakuryo kwangi pakutira nikafumako. ²⁵Emukutira umutima wangi wasangarara no rurimi rwangi rwayanga. Kabiri, no bumi bwangi bukekara mubuketekero. ²⁶Nomba tekuti umupashi wangi wikare ku mbo, nangu ukusuminisha Uwashira obe ukubora. Wangishibisha inshira shabumi bwangi; ukangisusha ne nsansa pakinso kyobe. ²⁷Mwendume, kiri ikisuma kuri nebo pa kuranda kuri mwebo mukushipa pa rwakikorwe kyesu Davidi, ukutira barifwire nokushikwa, ne manda yakwe twaba nayo na muri shino inshiku. ²⁸Ekutira, ari ni kasesema uwaishibe ukutira Reas arapire no murapo kuri ena ukutira akabika uwa ku muropa wakwe pa kipuna kirya. ²⁹Amwene ifyari no kukitika kuntanshi no kuranda parwa kubuka kwa kwa Kristu, takaposwe kumbo nangura umubiri wakwe ukubora. ³⁰Uyu Yesu - Resa arimubushishe, nafwebo bonse turi bakambone. ³¹Ekutira, ukakwata ukwikara kukuboko kwa kuryo kuri Resa no kupokerera Umupashi wa Mushirouwarairwe ukufuma kuri Tata, uwo aitira ifyo muremona no kumfwa. ³²Davidi tasenderwe ku muru, nomba arandire, 'Imfumu yarandire ku Mfumu yangi, 'Ikara ku kuboko kwa kuryo kwangi ³³mpaka nebo nkakite abarwani bobe ifinyantiro fya makasa yobe.' ³⁴Kanshi, rekeni bonse aba ng'anda yakwa Isreari beshibe ukutira Resa namukita bonse Shikuru na Kristu, uyu Yesu uyo mwatanikire. ³⁵Nomba iryo batesha ifi, bashupikwa mu mitima yabo, ero baranda kuri Petero na bakonshi banankwe, "Bandume, findo twinga kita?" ³⁶Eryo Petero aranda kuri bo, "Rapireni no kubatishiwa, mwebo bonse, mwishina ryakwa Kristu pakubererwa uruse ku masambi yenu, mukapokerera na Mupashi wa Mushiro. ³⁷Pantu burayo bwenu na bana benu nakuri bonse abari ukutari, abantu abengi abo Imfumu Resa wesu ikakuta. ³⁸Na mashiwi ayengi arandire kuri bo mukishinka, "Beni abakuipususha kuri ii nkuro iibi." ³⁹Eryo bapokerera amashiwi yakwe no kubatishiwa, bari abakurundwapo mu burya bwine bushiku ukufika naku myeo amakana yatatu. ⁴⁰Baikumikako abene kukufunda kwa bakonshi no kubombera pamo mu kumokaura umukate na mumapepo. ⁴¹ukutina kwaishire pa mweo onse, ne fisungusho ifingi ne firangiro fyakitike ukupitira mu basore. ⁴²Nabonse abasumina bareba bonse pamo barekwata nafyonse mukuringana, ⁴³bareshitisha ifyuma na fyonse barekwata no kwabanya kuri bonse, uku konka namukukabira kwa kira umo. ⁴⁴Kanshi akasuba na kasuba barebafye umutima umo mu ng'anda ye pepo. Baremokaura umukate mu mayanda, bari kwakanya ne fyakurya pamo ne mitima yabo iya kororoka, ⁴⁵ukurumbanya Resa no kupera umukinshi na bantu bonse, na kira kasuba Shikuru arerundapo ikipende kya bakupusuka.

Chapter 3

¹Nomba Petero na Yohani barekunina nakoya kwitempere panshita yakupepa, insa yarenga pabura. ²Nomba umuntu uwari ikirema ukufuma munda muri nyina aretwarwa kumwinshi we tempere iryari kwitwa Icismuma. Baremutwara payra kirabushiku ukuti arekuombako ifya nkumbu kuri bonse abakoingira mwi tempere. ³Iryo abwene Petero na Yohani bari mupepi no kwingira mwitempere, abarombere ifya nkumbu. ⁴Petero, pakutonta amenso pari yee, pamo na Yohani, bamwebere ukuti, "Engabaroresha." ⁵Umurema aribaroreshe, akokyetekera ukuti bakomuperapo kimo. ⁶Rero Petero arandire ati, "Silfere na golide nebo ntakwete, rero ikyo nkware, ekyo nkokupera, narapera kuri webi. Mwishina ryakwa Yesu Kristu umwina Nazareti, enda." ⁷Amusendera na kukuboko kwa kukuryo, Petero amwimya, parya pene amakasa yakwe ne nkorokoso fyarikosere. ⁸Watotoroka, umurume watarama no kwamba ukwenda; no kwingira na Petero na Yohani mwi tempere, akoenda, nokutoroka, no kurumbanya Resa. ⁹Na bantu bonse epakumubona akoenda no kurumbanya Resa. ¹⁰Eryo baibukisha ukuti ni urya mwaume arekuomba abantu ifya nkumbu pa mweshi we tempere Usuma Impongoro ye tempere; baiwiremo ukupapa no kusunguka pa kya muponene. ¹¹Iryo aikete kuri Petero na Yohani, abantu bonse ba butukireko kya pamo pa nkoro urwitwa urwakwa Solomoni, no kurapapa sana. ¹²Iryo Petero pa kubona ifi, ayaswike abantu ati, "Mwebi mwe baume ba mu Israelikindo mukopapira? Kindi mwatontera amenso pari fwebi, kwati ni fwebi tumurengere ukwenda mu maka Yesu atemwa kuri bukape bwesu?" ¹³Resa wakwa Abrahamu, kabiri uwakwa Isaki, elo na Yakobo. Resa wabafyashi besu, na kindamika umubomfi wakwe Yesu. Uo mwapere mu minwi no kumukana pa menso yakwa Pirato, iryo apingwre ukurekerako. ¹⁴Rero mwebi mwakanine uwa mushiro kabiri uwarungama, no kuomba umuntu wamisoka ukuti aperwe kuri mwebi. ¹⁵Mwaipere umwine wa mweo, uo Rea abushishe kubafwa-na fwebi turi bakambone ba iki. ¹⁶Pa kuketekera mwi shina ryakwe, ishina ryakwe, eryaposha uyu muntu, untu mukona no kwishiba, nakosa ikiketekera ikya muri Yesu ekya mupera ubu bumi pa menso yenu bonse. ¹⁷Nomba, mwe bamuninefwe, ningishiba ukuti ni mukubura ukwi shiba mwakitire, ifyo fine na bakateka benu bakitire. ¹⁸Rero ifyo Resa abirishe kabera ukupitira mutunwa twaba kasesema, ukuti Kristu arinokukyura, nomba afikirisha. ¹⁹Rapireni, no kupiribuka, epakuti imemba shenu shifumishiwe, ukuti ku kese inshita sha kukuputurwa ukufuma ku kinso kya kwa Shikuru, ²⁰no kutira akatume Kristu uwaringirwe mwebi, Yesu ²¹UUri no kusekerera mu muru ukufika ku nshita sha kubuka kwa fintu fyonse, isho Resa arandire mu tunwa twa bakasesema bakwe abamushiro. ²²Mose arandire ati, 'Shikuru Resa akamwimisha kasesema muri bamunininwe nga nebo. No kumfwa kuri yee fyonse ifyo akaranda kuri mwebi. ²³Kiri no kukitika ifi umuntu onse uutakomfwe kuri uyo kasesema ari no konaurwa ukufuma nuryabo baba. ²⁴Ee, na bakasesema bonse ukufuma pari Samwere na bakonkapo panuma yakwe, bonse abarandire, babirishe inshiku ishi. ²⁵Mwebi muri bana baume ba bakasesema, kabiri abakipingo ikyo Resa apingine na ba shinwe, pa kuranda kuri Abrahamu atyi, 'Mubufyashi bobere, emo indupwa sha pakyaro shonse shikaparirwa. ²⁶Resa panuma ya kwimya abasha bakwe, ni kuri mwebi abarirepo ukutuma, ku kumupara mu kwarura umuntu onse ku fya kubifya fyakwe.

Chapter 4

¹Rintu Petero na Yohani barenda ku bantu, bashimapepo na kangarira we tempere na ba Saduki baishire kuri boo. ²Barikyushiwe nga nshi pantu Petero na Yohani barefunda abantu no kushimikara muri Yesu pakushukuka ukufuma ku bafwa. ³Bababikirepo amaboko no kubabika mu karokoni mpaka urukero rwakonkerekerepo, pantu kyari nomba ukyakyunguro. ⁴Rero abengi abantu abaumfwire ikyebo barisumine; ne mpendwa ya baume abasumine yari ukufika ku makana yasano. ⁵Kyafikire pa bushiku bwa konkerekerepo ukuti bakateka, inkorokoro, na ba karemba babo barongene pamo mu Yerusalemu. ⁶Annasi shimapepo mukaramba Caiaphasi, na Yohani, na Rexander, na barupwa bonse abakwa shimapepo mukaramba bari kurya. ⁷Iryo baretere Petero na Yohani pakati kabo, ba bepwishe ati, "Maka ndo nangu ni mwi shina ndo, mukitira iki?" ⁸Awe Petero aiswire no Mupashi wa Mushiro, arandire ati, "Mwe bakateka ba bantu, ne nkorokoro, ⁹ngaturi no murandu rero pamurandu no busuma bwakitire umurwere umwaume, na pamusango uyu umuntu aporeremo, ¹⁰rekeni imwe bonse mwishibe na bena Israeli ukuti uyu muntu atareme umumi kuri mwebo mwi shina ryakwa Yesu waku Nazareti, uo mwatanike rero uo Resa aimishe ukufuma ku bafwa. ¹¹Yesu Kristu ribwe iryo mwe bakakura mwasurire rero ryaba iryakwikasha pe tungi. ¹²Takwaba ipusukiro mu muntu umbi, pantu takwaba ishina rimbi panshi iryaperwa ku muntu iringa tupususha." ¹³Nomba iryo ba bwene ukushipa kwakwa Petero na Yohani no kusunga ati tabasambirire, kabiri abantu, baripapire, ukwishiba ati Petero Yohani bareba na Yesu. ¹⁴Pamurandu baribwene uwaposhiwire na tarama nabo, tabakwete ukutarika ikyo. ¹⁵Rero panuma yakweba aba sore ukufuma mukirye, bashere bakorashanya. ¹⁶Bareti, "Tukakita shani kuri aba bantu? Pantu ikishinka kya kuti ikishibiro kine kine ikikitirwe kuribo kirishibikwe kuri boo kirishibikirwe ku mwina Yerusalemu onse; Tekuti tukane. ¹⁷Rero pakuti kikonkinishiwepo ukusarangana ku bantu, na tubasoke ukukaranda na kabiri ku bantu muri iri shina." ¹⁸Nakabiri barikutire mukati no kubapera ikipope kya kukanaranda nangu ukufunda mwi shina ryakwa Yesu. ¹⁹Rero petero na Yohani baryasukire no kuranda ati, "Nangu kisuma ku kinso kyakwa Resa ukumfwira mwebo nangu iyo, mwapingura" ²⁰Tekuti tureke ukuranda pa fintu twa bona no kumfwa. ²¹Panuma ya kusoka Petero na Yohani panshita ntari, bari baribarekere baya. Tabasangire ikirubo ikiri kyonse ikya kubapanikirapo, pantu abantu bonse barerumbanya Resa pafya kitikire. ²²Umuntu uwa sangire ukuposhiwa ari ne myaka ukufika amakumi yane. ²³Panuma ya kubafumya, Petero na Yohani baire ku bantu babo no kubeba ifyo shimapepo mukaramba ne nkorokoro sha randire kuri boo. ²⁴Iryo baumfwire iki, bapundire kyapamo kuri Resa ukuranda ati, "We mfumu wapangire umuru ne kyaroro ne kimana na kyonse ikya bamo. ²⁵Warandire ku Mupashi wa Mushiro ukupitira mukanwa ka mubomfi obe, tata Davidi ati, 'Kindo abena fyaro barurunkanina na bantu barepanga ifya buwere buwere?' ²⁶Warandire ati, 'Ishamfumu shapa kyaroro shaima ubutarami na bakateka ukuronganina imfumu na Kristu wakwe. ²⁷Mukine, Herodi na Pontio Pirato, pamo na bena fyaro na bena Israeli, barongene bonse mu musumba uyu ukukana umu bomfi obe uwa mushiro Yesu, umusubwa obe. ²⁸Barongene kyapamo ukukita fyonse ifyo amaboko na mapange yabo yasarire rimo ukukitika. ²⁹Nomba, we Mfumu, roresha pa misoka yabo no kupera ababomfi ukuranda ikyebo kyobe mukushipa. ³⁰Fungurura ukuboko kobe ku kundapa no kupera ifishibiro ne fipisha mano ukupitira mwi shina rya mubomfi obe uwashira Yesu." ³¹Panuma bapwire ukupepa, inkende iyo barongenepo yarisunkene, kabiri bonse baiwire, o no Mupashi wa Mushiro no kuranda ishwi ryakwa Resa mu kushipa. ³²Impendwa iikuru iya basumine yari umutima umo no mweo umu. Takwari uwarandire ati ikyo nkwele kyandi, rero bakwete kimo kine. ³³Abasore bareshimika ubunte bwabo pakushukuka kwa mfumu Yesu, na maka ayakaramba no ruse urukuru rwari pari boo bonse. ³⁴Takwari umuntu nangu umo pari boo uwaburirwe ikiri kyonse, pantu bonse abakwete impanga nangu amayanda barishitisha ³⁵no kureta indarama shasangirwe mufyo bashitisha no kubika pamakasa ya basore, no kwa kanya kuri kira umo ukuringa no kufwaya kwakwe. ³⁶Yusufu, uo abasore barikukuta ati Banaba (ikyarepiribura umwana wa kikosereshi), umwina Lebi, umuntu uwafumine ku Cyprusi, ³⁷ashitisha ibara ryakwe no kureta indarama no kubika pamasa ya basore.

Chapter 5

¹Nomba umuntu umwaume uweshina ryakwa Anania, no mukashi wakwe sakira, bashitishe ibara rya myangashi, ²no mwaume arifumishepo indarama pasho ashitishemo (no mukashi wakwe Arishibe pari ifi fintu), nashimbi aretere na pamakasa ya bakonshi.³Rero Petero arandire ati, "Anania, kinshi kiwa aisushishamo mu mutima obe ukubepa Umupashi wa Mushiro nokufisako umutengo wa mpanga? ⁴Ribe taurashitisha, tayari mpanga yobe, narintu washitishe, tayari mu maka yobe? Nani akubiremo ukukite iki kintu mu mutima obe? Webo te bantu urebepa, rero kuri Resa." ⁵Akoumfwafye aya amashiwi, Anania awa panshi areka no kupema, no mwenso ukaramba waikata bonse abaumfireko iki. ⁶Abarumendo baima no kumupomberesha, kabiri bari musendere na ukumushika.⁷Eryo papitire inshita shitatu, umukashi wakwe arishire, taishibe ifyarekitika. ⁸Petero arandire ku mukashi, "Njebako ngaushitishe ibara pa mutengo washinga." Umukashi arandire ati, "Emukwai, nasumina."⁹Awe Petero aranda ku mwanakashi, "Nga kanshi mwumfwana shani mukweshwa Umupashi wa Mfumu? Roresha, amakasa yabaume abo abashikire umurume obe bari pa mwenshi, nabo barakushika."

¹⁰Umwanakashi parya pene awira pa makasa, areka no kupema. Iryo abarumendo baingire, basangire umwanakashi nafwa, no kumusenda no kumushika mupepi pepi no murume wakwe. ¹¹Nomwenso ukaramba waponene ikironganino kyonse na pari bonse abarekumfwa kuri ifi fintu.¹²Ifishibiro ifingi ne fisungusho fyaremoneka mu bantu ukupitira mu maboko ya basore. Bonse bari pamo murubansa rwa kwa Soromoni. ¹³Rero tapari uwa paminepo nangu umo pa bashere aibikakofye kuri bena; rero, abantu barebakindika.¹⁴Narorwine abasumina abengi bari babikireko kuri Shikuru, ikintu bwingi kya baumume na banakashi, ¹⁵ikyakweba ati batampire ukureta abarwere mu mumishi no kubararika pa misengere na pa matanda, pakuti Petero nga arapita ikinshingwa kwakwe kyawira pari bamo bamo. ¹⁶Kwaishire kinkupiti wa bantu abengi ukufuma mu mishi yashinguka Yeresarumu, ukureta abarwere, na kyushiwe ne mipashi yakowera, kabiri bari poshiwe bonse.¹⁷Rero bashimapepo barimine nabonse abo bari nabo(aba mwibumba rya ba Saduki); no kwisura ubufuba ¹⁸no kubika amaboko pa basore, no kubekata no kubekata bababika mu kifungo kya bonse.¹⁹Panshita ya bushiku Maraika wa Mfumu abeswirire ifibi fya kifungo na ukubafumya panse, no kusosa, "Akuyeni, mwiminine mu ng'anda yepepo na uushimikira abantu amashiwi yonse ayapabumi ubu." ²⁰Eryo baumfwire ifi, baingire mu ng'anda yepepo no kufunda. ²¹Rero bashimapepo bakaramba irintu baishire, nabonse abo bari nabo, mokwite ikirye, ne korokoro shonse isha mu Isreari, no kutuma kukifungo abakuya senda abasore.²²Rero ifita ifyaire kurya tafyasangiremo nangu bamo mu kifungo, fyari bwekeremo no kuyaranda umurandu, ²³"Twasanga ikifungo nakisarwafye bwino na bakuronda nabeminina pa mwenshi, rero kirya twaisurako twasanga tamuri nangu umo mukati."²⁴Umushirika wa bakarinda wa ng'anda ye pepo na bashimapepo bakaramba bashumfwafye aya mashiwi, awe kyabapesha amano ngeki kishire shani. ²⁵Kabiri kwaishire umuntu umo na ukusosa kuri bena, "Abantu barya mwabikire mu kifungo nabeminina mu ng'anda ye pepo no kufunda abantu."²⁶Umushirika wa bakaramba epa kuya kurya ne fita, baya babweshwa kurya, rero baretina, pantu kuti babarasa amabwe. ²⁷Iryo ba baretere, ba baretere mu kirye. Nshimapepo mukaramba aribepwishe, ²⁸ukuranda ati, "Twarimipere ikipope kya kunafundira muri iri rishina, nomba namubira imbira mu Yerusaremu monse no kukabira ukureta umuropa wa uyu muntu pari ifwe."²⁹Rero Petero na basore bayaswika abati, "Turi nokubera Resa ukukira abantu. ³⁰Resa waba taata uwa bushishe Yesu uo mwaipeye no kumutanika pa kimuti. ³¹Resa amwimishe kukuboko kwa kuryo kwakwe no kumurenga ukuba intungurushi kabiri kapususha, ukupera ukurapira ku bena Isreari no kwererwa kwa membu. ³²Naifwe turi bakambone pari ifi, no Mupashi wa Mushiro, uyo Resa apere ku bamunakira."³³Eryo aba mwibumba rya bashirikirye baumfwire ifi, kyari bakaripire no kufwaya ukwipaya abasore. ³⁴Rero umu farise uweshina rya Gamali, kafundisha wa mafunde uwari uwakindikwa ku bantu bonse, aiminine na ukweba abasore ukufuminako panse pakashita akanono.³⁵Kabir arandire kuri bena, "Mwe bantu ba mu Isreari, mukengere ku kyo mwaraisa mukite kuri aba bantu. ³⁶Pantu ku kare, Tauras arimine ukuitunga pari bamo, na impendwa sha bantu, imyanda ine, bairundireko. Barimwipaya nabonse abaremubera bari sarangene no kuruba. ³⁷Panuma ya uyu mwaume, Yuda umwina Gariri uwaimine mu nshiku shakupenda no kurenga abantu ba mukonke. Nao aryonaikwe, nabonse abaremubera barisangene.³⁸Nomba ndemweba nati, tarukeni kuri aba bantu no kubasha beka, pantu uku kupanga nangu murimo uwa bantu, ukaposwa uwingi. ³⁹Rero nga kyakwa Resa, takuri ufipose; narimo ukusanga ukuti murerwa na Resa." Kanshi bari pakashirwe.⁴⁰Eryo baita abakonshi mukat no kubaropaura no kubeba ukuti mwirarandira mwi shina rya kwa Yesu, no kubareka bareya. ⁴¹Baire baresekerera ukufuma mu kirye ikyo bapenderwe abaringa ukukyurira pe shina. ⁴²Ubushiku no bushiku mu ng'anda ya mapepo no kufuma mu ng'anda nokuya mu ng'anda, baretwaririra ukufunda no kubira imbira nsuma ukuti Yesu e Kristu.

Chapter 6

¹Nomba muri ishi nshiku, iryo impendwa ya bakonshi yare furirako, ukuirishanya ukufuma ku ba Greciani parwa ba Hebere, pantu bamu kamfwirwa tabarekubasakamana ukufrikuperwa kira bushiku.²Abe kumi na babiri baitire ikintu bwingi kya ba koshi no kuranda kuri boo ati, "Takiri kya kwanguka kuri fwebo ukureka ishiwi rya kwa Resa no kupera pa mateburo." ³Mwebo mufwire ukusara, banundume, abantu cine rubari ukufuma muri mwebo, abantu abamibere ya bune, abasuramo Umupashi na mano, abotwingasonta ukubomba iyi nkito. ⁴Pantu nga fwebo, twakuratwaririra ukupepa no murimo we shiwi."⁵Ukuranda kwabo kwaryumfwikire kwi bumba. Basarire Stfeni, umwaume wa kisumino no Mupashi wa Mushiro, na Firipo, Prokorasi, Nikonore, Timoni, Pamenasi, elo na Nikorasi, umwina Antioki. ⁶Abasumina bareta aba baume kuba sore, aba bapepere na kabiri no kubabikapo iminwi.⁷Ne shiwi ryakwa Resa ryakonkenyepo ukubirwa, ne mpendwa ya vakonshi mu Yerusalemu yaya ikokurirako na maka, ne mpendwa ya bashimapepo ya nakira ku kitekero.⁸Nomba Stefeni, uwaswiremo ukusenaminwa na maka, arikukita ifisungusho ifikaramba ne fishibiro pa bantu. ⁹Rero kwaire ibumba rya bantu abareranira mu mm synagoge barekutwa abena synangoge, baku Cyreniasi na Arexandrians, na bamo abafumine ku Cilicia elo na ku Asia. Aba bantu barekansana na Stefeni.¹⁰Rero tabari abakutarama ku mano na ku Mupashi ifyo Steni arekuranda. ¹¹Awe baebere abantu bamo ukuranda ati, "Twaryumfwire uko Stefeni arekutumfya Mose na Resa."¹²Baimishe abantu, abakaramba, na bakaremba, nokuya kumanya Stefeni no kumikata no kumureta kuri ba kiroro. ¹³Baburire bakambone ba bufi, abasosere ukuti, "Uyu muntu tareka ukuranda ishiwi rya ku pontaera ino nkende ya Mushiro na mafunde ya bamo. ¹⁴Kabiri twaryumfwire rintu arikusosa ati Yesu uwaku Nazareti akatoba ino nkyende no kukinja imbera shintu Mose atupera." ¹⁵Bonse abari mu kirye bamurorerkesha pa kinso no kubona kwati kinso kya kwa maraika.

Chapter 7

¹Shimapepo mukaramba epakwipusha ati. "Bushe ifyo fyonse fya kine?" ²Stefini arandire, "Bamunyina na batata, umfweni kuri ine: Resa wabukata amonekere shifwe Abrahamu iryo ari mu Mesopotemya, panuma areikara mu Harani; ³amwebere ati, 'Fuma mu kyarō na murupwa robe, uye mu kyarō narakuaranga.' ⁴"Nao afuma mu kyarō kya bena Karidyani no kwikara mu Harani; ukufuma kurya, panuma wishu nafwa, Resa amuretere mukyaro kyakwe, emo mureikara na nomba. ⁵Nomba tamupere ikifuro, neryo kyakunyantapo amakasa. Rero amuraire-nangura Abrahamu takwetepo mwana-ati akapera impanga ukuba ikikwatwa kyakwe na kunkuro ikamukonkapo. ⁶Resa areranda kuri ena ngefi, ati iyi nkuro ikaraikara kinono mu mpanga yabene, kabiri nabene musumba bakabasenda muri bu nkore no kubakyusha pa myaka amakana yane. ⁷Rero nkapingura ikyarō ikyo batumikira.' efyo Resa asosa, 'kabiri bakesa no kunshimuna muri iyi inkende.' ⁸Eryo Resa apere Abrahamu ikipangano kya kusembururwa, eryo Abrahamu ari wishu wakwa Isaki no kumusemburura mu bushiku bwarenga kine konse konse; Isaki ari wishu wakwa Yakobo wishu wafikorwe abekumi na babiri. ⁹"Nefikorwe pakukwatira Yosefe akarumwa, bamushitishe mu Egypto; rero Resa ari na o ¹⁰no kumupususha ku makyusho yakwe yonse. Apere Yosefe ububire na mano mumenso yakwa Farao, imfumu ya Egypto, uwamubikire kiroro mukaramba wa Egypto na pang'anda yakwe. ¹¹"Kabiri mwaponene ikipowe mu Egypto yonse na mu Kenani, no kukyukyutika ukukaramba, na bashifwe tabengasanga ifyakurya. ¹²Rero iryo Yakobo aumfwire ati muri ifyakurya mu Egypto, atumine bashifwe muburendo bwakubarirapo. ¹³Muburendo bwakibiri Yosefe airangishe umwine kuri bandume yakwe, no rupwa rwakwa Yosefe rwaishibikwe kuri Farao. ¹⁴Yosefe atumine bandume ukuyaeba wishu Yakobo ukwisa ku Egypto, pamo na bamunyanane bakwe bonse, amakumi kine rubari na basano bonse pamo. ¹⁵Eryo Yakobo aire ku Egypto, no kufwa, ena na bashifwe. ¹⁶Barisenderwe ku Shekemu no kurarikwa mu manda iyo Abrahamu ashitire pari siufere ukufuma ku bana bakwa Hamor mu Shekemu. ¹⁷"Iryo inshita yaburayo yafikire, ikirayo ikyo Resa akitire kuri Abrahamu, abantu bafurire no kusandana mu Egypto, ¹⁸mpaka kwaima imfumu naimbi mu Egypto, imfumu ishaishibe parwa kwa Yosefu. ¹⁹Abepere abangtu besu no kupatikisha bashifwe ukuposa abana babo abarefyaarwa abanono ukukana renga bekare no mweo. ²⁰"Pari irya nshita Mose arifyerwe; ari umusuma kuri Resa kabiri asungirwe mu ng'anda ya kwa wishu pa mweshi itatu. ²¹Iryo bamufumisha panse, umwana mwanakashi wakwa Faro amutorere no kumukusha ngo mwana wakwe. ²²Mose akanshiwe mu mano yonse aya bena Egypto, kabiri ari warupaka mu mashiwi na mukubomba. ²³Rero iryo ifishe imyaka amakumi yane, kyaishire ku mutima wakwe ukutandarirako bandume yakwe, umukowa wa kwa Isreari. ²⁴Ukubona umwina Isreari baremukyusha, Mose, amupuswishe no kumurandwira uwakyushiwe no kwipaya umwina Egypto: ²⁵atontonkenye ati bandume yakwe baratesha ukweba ati Resa ukupitira muri ena arebapususha, rero tabateshe. ²⁶Ubushiku bwakonkerepo abwene abantu babiri barerwa no kufwaya ukubaramwina, areranda, 'Mwebaume, muri bamunyanane; kindo mukoikenena?' ²⁷"Rero umo uwarufyenye ku munankwe amusunkire, no kuranda, 'Uwakurenga ukuba intungurushi kabiri kapingura pari ifwe nani?' ²⁸Urefwaya unjipaye, nge fyo waipaye umwina Egypto mairo? ²⁹Mose abutwike panuma yakumfwa ifi; asanngwike umurebeshi mu musumba wa bena midia, eko asangwike wishu wa bana babiri. ³⁰"Iryo imyaka amakumi yane yapwire, maraika amonekere kuri ena mu matororo ya mu Rupiri rwa Sinai, murubingu rwa muriro mukimpusa. ³¹Eryo Mose amwene umuriro, apapwike pakumona; kabiri iryo areparama mu kurorekesha, kwaishire ishiwi rya kwa Shikuru, Ukuranda, ³²Nine Resa wa bashibo, Resa wa kwa Abrahamu, na Isaki, na Yakobo, Mose atutwime no kuna fwaya ukuroreshako. ³³"Shikuru arandire kuri o, 'Fure ndyato shobe ku makasa, pantu inkende wimininepo ya mushiro. ³⁴Nimbona ukukyura kwa bantu bandi mu Egypto; Ningumfwa ukurira kwabo, kabiri ninjisa mu kubapususha; rero isa, Narakutuma ku Egypto. ³⁵"Uyu Mose uo bakene, no kutira, 'Nani wakurenga ukuba intungurushi kabiri kapingura?'-eo Resa atumine ukuba fyonse inturushi kabiri kapususha. Resa amutumine mu maboko ya kwa maraika uwamonekere kuri Mose mukimpusa. ³⁶Mose abatungurwire ukufuma mu Egypto, panuma yakukita ifisungusho ne firangiriro mu Egypto na pa kimana kya matete, na mumatororo munshita yamyaka amakumi yane. ³⁷"Ni Mose umo wine uwarandire kubantu ba mu Isreari, Resa akemya kasesema wenu ukufuma muri bamunyanane, kasesema nga nebo. ³⁸Uyu emuntu wari no rukuta mu matororo na maraika uwarandire kuri o pa Rupiri rwa Sinai, uwari na bashifwe, uwapokerere ishiwi rya mweo ukutupera. ³⁹"Rero bashifwe bakene ukunakira ena; bamutarwishe ukufuma kuri bena, na mumitima yabo babwekere ku Egypto. ⁴⁰Pari irya nshita barandire kuri Aroni, 'Tupangire turesa utwara tutungurura. Pantu uyu Mose, uwatungurwire ukufuma mu mpanga ya Egypto, tatwishibe ifyakitika kuri ena. ⁴¹Eikyo bangire karifu muri shirya nshiku no kureta irambo ku turubi, no kusangarara pamurandu wa kubomba kwa minwi yabo. ⁴²Rero Resa apiribukire no kubapera mu kushinshimune ntanda mu rwerere, nge fyo kyarembwa mwi buku rya bakasesema. Bushe mwapere kuri ine inama shaipaiwa na marambo pa myaka amakumi yane mu matororo,

ing'anda yakwa Isreari?⁴³ Mwasumine ikinyumba nyumba kya kwa Moreki ne ntanda sha kwa Resa Refani, ne fimpashanya ifyo mwapangire mu kufipepa: kabiri Nkamisenda ukukira Babironi.⁴⁴ Bashifwe barikwete ifinyumba nyumba fya bunte mu matororo, nge fyo Resa akonkomeshe iryo arandire kuri Mose, ati enga kipanga ikiputurwa ikyo amwene.⁴⁵ Mukutwaririra, bashifwe, muri Yoshua, bapokerere ikinyumba nyumba no kukireta iryo bakwete impanga. Resa apokorwere impanga kufyaro no kubafumyamo pamenso ya bashifwe. Ikinyumba nyumba kyari muri irya mpanga mpaka na mushita ya kwa Davidi,⁴⁶ uwasangire ububire mu menso ya kwa Resa, kabiri aripwishe nga kuti asanga inkende apakwikara Resa wa kwa Yakobo.⁴⁷ Rero ni Soromoni ewakurire ing'anda ya kwa Resa.⁴⁸ Eikyo, Uwapuramo tekara mu mayanda yakurwa ne minwi yabantu, nge fyo kasesema aranda,⁴⁹ Umuru ekipuna kyandi, ne kyaropo nyanta amakasa. Ninganda nshi mwingakurira? efyaranda Shikuru, nangu ninkende nshi iyakutushishamo kwandi?⁵⁰ Bushe amaboko yandi teyapanga fyonse ifi?⁵¹ Imwe bakyenda bwamba, abashasembururwa mu mitima na matwi, ryonse murakana Umupashi wa Mushiro; mukita ngefyo bashinwe barekukita.⁵² Nibakasesema nshi bashinwe bashapakese? Baipewe bakasesema abamonere kuri bena mukutangirira ukwisa kwa wa Rungama; kabiri naimwe mwaba abakumubemba no kumwipaya naena,⁵³ imwe mwebantu abapokerere ifunde ati bamaraika babikire, rero tamwarisungire.⁵⁴ Rero iryo abamukirye baumfwire ifi fintu, bariputwirwe ku mitima, kabiri basumenye ameno pari Stefeni.⁵⁵ Rero ena, ukwisushiwamo no Mupashi wa Mushiro, aroreshe ku muru no kubona ubukata bwa kwa Resa; kabiri amwene Yesu naikara ku kuboko kwa kuryo ukwa kwa Resa.⁵⁶ Stefeni arandire, "Roresheni, Ndebone imyuru naisuka, kabiri no Mwana wa Muntu naiminina ku kuboko kwa kukuryo ukwa kwa Resa."⁵⁷ Pari iki abamukirye baisere amatwi, no kubirikisha neshiwi irikaramba, babutukire pari yee no murimo umo.⁵⁸ Bamukurire kunse ya musumba no kutampa ukumutoba amabwe. Inte shareturika ifyakufwara fyakunse pa murumendo uwareitwa Sauro.⁵⁹ Iryo baretoba Stefeni amabwe, areita kuri Shikuru no kuranda, Shikuru Yesu, pokerera umupashi."⁶⁰ Afukeme panshi kabiri aitire ne shiwi rikaramba, "Shikuru, mwireka uru rubembu rube pari bo." Iryo arandire ifi, asendeme uturo.

Chapter 8

¹Shauli arisuminishe ukwi mwipaya. Pari burya bushiku amakyushi aya karamba yaishira ikironganino akyari mu Yerusalemu; na busumine bonse basaranganina mu mpanga ya Yudea na Samaria, kano aba abakonshi.

²Abantu abapetamina Resa bashika Stefani bamuroreshe apakaramba. ³Rero Shauliareesha ukurofya ikironganino, Areingira mu mayanda ne ng'anda, arekurururamo abaume na banakashi, no kubika mu kifungo.

⁴Nomba abasumine abasarangene baire bakofunda ishiwi ryakwa Resa. ⁵Filipo atentemukire ku musumba wa Samaria arabashimikira pari Kristu. ⁶Ibumba rya bantu rya umfwire ifintu fya kusunguka akitire Filipo; bakutika no mutima umo, ba bwene ifirangiriro akitire. ⁷Imipashi iibi yarefuma muri bonse abarekyushiwa, ukurira ne shiwi irikaramba, ne fite ne firamba barepora. ⁸Eikyo mwari insansa ishingi muri urya musumba. ⁹Rero kwari umuntu mu musumba ishina uweshina Iya Simoni, urekita bu ng'anga no kuperanganya abantu ba mu Samaria, pantu baishibe ukutira ari umuntu umukiandami. ¹⁰Bonse abena Samaria ukufuma pa baike ukufika pa baramba, barikumfwa kuri yee; bararanda abati, "Uyu muntu e maka yakwa Resa ayao batira aya karamba." ¹¹Barekutika kuri bushing'anga bakwe. ¹²Rero iryo basumina Filipo rintu arebira imbira nsuma ya bufumu bwakwa Resa ne shina ryakwa Yesu Kristu, bari batishiwe bonse, abaume na banakashi. ¹³Na Simoni wine ari sumine, panuma ari batishiwe no kwi kara na Filipo pe pakubona ifishibiro ne fisungusho ifikaramba fikokitika, aripapire. ¹⁴Nomba iryo abasore mu Yerusalemu baumfwa ukuti aba Samarias na bapokerera ishiwi ryakwa Resa ba batimineko Petero na Yohani. ¹⁵Iryo batentemukireko, ba bapepera, pakuti bapoke Umupashi wa Mushiro. ¹⁶Ukufika pari iinshita, Umupashi wa Mushiro taikirepo umo; ba batishiwe mwi shina rya Mfumu Yesu. ¹⁷Awe Petero na Yohani abarambarika amaboko pari boo, nabo bapoka Umupashi wa Mushiro. ¹⁸Nomba Iryo Simoni abwene ukuti baperwa Umupashi wa Mushiro pakutambarikapo amaboko, abapera indarama. ¹⁹Arandire ati, "Mpeniko aya maka, pakutira, na nebo onse uo nkatambarikira amaboko akapoke Umupashi wa Mushiro." ²⁰Nomba Petero amwasuka ati, "Neryo ni ndarama kashibe kuri we mwine, pantu watontonkanya mu mano yobe ukuti ubupe bwakwa Resa bwa ndarama. ²¹Taukwetemo ubukombe nangura uku kumwako, muri uyu murandu pantu umutima obe tawarungama kuri Resa. ²²Kanshi urapire pa burungami bobo, nokupepa ku Mfumu, pakutira rimbi kuti wabererwa uruse pafyo utontonkanya mu mutima obe. ²³Pantu na bona uri na sumu umukari warikatwa ne fiteyo fya ubi." ²⁴Simoni aaswike no kusosa ati, "Mpepera ku Mfumu pakutira fyonse urandire kuti kya kitika pari nebo." ²⁵Iryo bapera ubunte nokuranda ishiwi rya Mfumu, Petero na Yohani ba bwerera ku Yerusalemu bakobira imbira mu mishi ya mu Samaria. ²⁶Nomba Maraika wa mfumu aeba Filipo ati, "Ima no kuya ku nshira ya kukapinda ka kukuso iya tentemukira ku Yerusalemu ku Gaza." (Iyi nshira yari mu mawanga.) ²⁷Arimine araya. Boneni, kwari umuntu ukufuma ku Ethiopia, muntungwi mushika mukaramba we funde ryakwa Candace, na mfumu wa ku Ethiopia. Ewari kwangurira pafyuma fywakwe. Aishire ku Yerusalemu mukupepa. ²⁸Iryo arebwera no kwikara mwi kereta ryakwe, areberenga kasesema Isaia. ²⁹Mupashi arandire kuri Filipo. "Kabiye uparame kwi kereta ryakwe." ³⁰Filipo abutukira kuri yee, no kumumfwa areberenga Isaia kasesema, no kuranda ati, "Bushe ukoumfwa ifyo ukoberenga?" ³¹Awe arandire ati, "Kuti nnaumfwa shani kano umo nsambirisha?" Aitire Filipo ukwisa pa muru we kereta no kwi kara nankwe. ³²Nomba imboni arikuberenga umwina Ethiopia yari ni iyi, "Ari nge mpaanga bakotwara mwi kwipaya ari tondoro, taiwire akanwa kwakwe. ³³Bamukitire ubukyushi ku bupingushi bwa rufyengo. Ni nani uwingarondorora abana bakwe? Pantu umweo wakwe wasenderwe ukufumapa kyar." ³⁴Eico muntungwi aipwishe Filipo, nokutira, ati "Na romba ngeba ni kasesema arandire umwine, nangura umbi fye?" ³⁵Filipo atampire ukuranda, no kwambira ku kyarembwa arondorora ne mbira nsuma pari Yesu kuri yee. ³⁶Iryo bareya panshira, baisa ukwari amenshi na muntungwi atire ati, Bona, kuri amenshi kuno. Kindo kingandesha ukubatishiwa?" ³⁷Filipo arandire ati nga wakwtekera no mweo obe uko batishiwa. "Umwina Ethiopia aaswike ati, "Nasumina ukutira Yesu Kristu mwana wakwa Resa." ³⁸Eikyo umwina Ethiopia aeba ikereta ukutarama. Baire na mu menshi, bonse Filipo na muntungwi, na Filipo arimubatishe. ³⁹Iryo bafumunie mu menshi, Umupashi wakwa Shikuku wasender Filipo, na muntungwi ta mu bwene na kabiri, nomba aya nasansamuka. ⁴⁰Rero Filipo asangwa pa Asotusi akoya akobira imbiransuma mu misumba yonse asukire afikire ku Kisarya.

Chapter 9

¹Rero Sauro, uwari akiri aretinya no kufwaisha ukwipaya abakonshi bakwa Shikuru, aire kuri shimapepo mukaramba ²no kumuromba bakarata abakutwara kuma sinagogi mu Damasko, pakuti abaishire, nga abaume na banakashi, abo engasanga akabarete nabakakwaku Yerusaremu. ³Nomba iryo areya, kirya afika aparama ku Damasiko, eryo parya pene no rubuto rwamusanika no kumushingurunga ukufuma mu muru; ⁴kabiri awire panshi no kumfwa ishiwi iriremweba ukuti, "Sauro, Sauro, kindo ukonkyushisha?" ⁵Sauro aaswike, "Niwe nani, Shikuru?" Shikuru atire, "Nine Yesu, uo urekyusha; ⁶nomba ima, ingira mu musumba, kabiri ukebwa ikyo ufwire ukukita." ⁷Awe abaume abareenda nankwe baiminine fye tondoro, bareumfwa ikiunda kyeshiwi, rero tabamwene umuntu nangu umo. ⁸Sauro aimine panshi, iryo aiswire amenso, tengabona na kintu; rero bamwikete amaboko bamureta ku Damasiko. ⁹Pantu aikere inshiku shitatu tarebona, kabiri tarerya no kunwa. ¹⁰Nomba mwari umukonshi mu Damasiko ishina ryakwe Anania. Shikuru arandire kuri ena mu kimonwa, "Anania!" Arandire, "Bona epondi, Shikuru." ¹¹Shikuru arandire kuri ena, "Ima, no kuya mumusebo uwitwa Uwaororoka, na pa ng'anda yakwa Yuda kepushe umwaume ukufuma ku Tasasi uwitwa Sauro, pantu arekupepa. ¹²Namona mukimonwa umwaume uweshina rya Anania aingira no kubika ukuboko pari ena, ukuti abone nakabiri. ¹³Rero Anania aasuka ati, "Shikuru, ningufwa kubengi rwa muntu uyu, miku shinga ububi bonse apwishishe ku bantu bamushiro mu Yerusaremu. ¹⁴Kabiri aripoka amaka ukufuma kuri bashi mapepo bakarambaurwa kukakira bonse abari kuno abeta peshina ryenu." ¹⁵Rero Shikuru arandire kuri ena, "Kabiye, ikyo arisarwa ikibombero kyandi, kutwara ishina ryandi kubena fyaro ne shamfumu na bana bakwa Isreari; ¹⁶pantu inkamuranga fyonse ifyo ari no kukyurira ishina ryandi." ¹⁷Awe aire, no kwingira mu nganda. kabiri atambarike amaboko pari ena, atire, "Ndume Sauro, Shikuru Yesu, uwkumonekere pansira iryo wareisa, natuma ukuti ubone kabiri no kwisushiwamo Umupashi wa Mushiro." ¹⁸Apopene ifintu ifyari nga amapapa fya ponene ku menso yakwa Sauro, no kubona nakabiri; arimine no kubatishiwa; ¹⁹no kurya arikosereshiwe. Aikere inshiku ishingira na bakonshi mu Damasiko. ²⁰Parya pene arashimikira pari Yesu mu ma sinagogi, areranda ati uyu e Mwana Resa. ²¹Bonse abamumfwire barepapa abati, "Bushe teo uyu muntu uwaonawire bonse abarekukuta pari iri shina mu Yerusaremu? Aisa kuno mukubasenda nabakakwa no kubatwara kuri bashimapepo bakaramba." ²²Rero Sauro ena arebikapo ukukosa, arefurunganishisha aba Yuda ba ku Damasiko pakubashinina ukuti uyu e Kristu. ²³Inshiku shati shipite ishingira, aba Yuda bapangire bonse ukumwipaya. ²⁴Rero amapange yaishire ishibikwa kuri Sauro. Awe bareronda impongoro akasuba no bushiku pakuti bamwipaye. ²⁵Rero abakonshi epakumusenda ubushiku bamwingisha mu kigurwa, no kumubika mu museke. ²⁶Iryo bafika ku Yerusaremu, Sauro aasha ukuikumika ku bakonshi, rero baremutina bonse, ikyo tabaresumina ukuti nao mukonshi. ²⁷Rero Banabasi amubura amutwara naku basore nao abashimikire ifyo Sauro amamwene Shikuru, unshira nefyo arandire nankwe, nefyo afundire ku Damasiko Sauro arandire mwishina rya kwa Yesu apabura ukutina. ²⁸Kanshi areikara nabo, no kuya nabo na ukushinguruka nabo mu Yerusaremu. Arefunda na mwishina ryakwa Shikuru Yesu ukwabura ukutina ²⁹no kubikana ifikansa naba Yuda ba kigiki; rero bena barepanga ukumwipaya. ³⁰Kabiri ba ndume bati bomfwe umurandu, bamutwara ku Kaisare no kumtuma ku Tasasi. ³¹Iryo kabiri, ifironganino fyonse mu Yudeya monse, mu Gariri, na mu Samariya fyareshukira ikibote na ukukura; kabiri fyareenda muku petamina Shikuruno kurundururwa ku bukonta bwa kwa Mupashi wa Mushiro, ifironganino fyafurirako impendwa. ³²Parya pene baisa, Petero uwareya mpanga yonse, epakutentemukira kubena Resa abantu ba Mushiroabareikara kunkende ya ku Lidda. ³³Eko asanga umuntu ishina ryakwe Eneya, uwarere pabutanda imyaka kine konse konse, uwari ikite. ³⁴Petero amweba ati, "Eneya, Yesu Kristu arakuposha. Ima wanshike ubutanda," Nao aima nokwima. ³⁵Nabekashi bonse abareikara ku Ridda na mu Sharoni bashimona fye umuntu bayarukira kuri Shikuru. ³⁶Nomba kuyopa kwaripo umukonshi ishina ryakwe ni Tabita (Ikyarepiribura "Impombo). Uyu namayo arekita ifisuma ifingi no ruse urwingi ku baranda. ³⁷Munshiku shirya shati shise umwanakashi arirwere no kufwa; kabiri barimusambire, no kumubika ku mupure wa pamuru. ³⁸Ikyo Ridda yari mupepi na Yopa, abakonshi baumfwire ukuti Petero ari kuri urya musumba, batumine abaume babiri, ukuya mupapata, Wikokora ukwisa kuri ifwe." ³⁹Petero arimoneke no kuya nabo. Kabiri iryo afikire, bamutwere ku muputure wapa muru, nabamukamfwirwa bonse baishire kuri ena barerira, no kumuranga ifyakufwara na maraya ayengi ifyo Dorca arebabirira iryo ari nabo. ⁴⁰Rero Petero afumishe bonse panse mu muputure iryo afukeme, no kupepa; kabiri, iryo apiribukire ku kitumbi, atire, "Tabita, ima." Nao aiswire amenso, kabiri iryo amwene Petero arikere. ⁴¹Petero amutambika amaboko no kumwimya; iryo aitire abantu bakwa Resa abamushiro na bamukamfwirwa, no kubaranga umumi kuri bo. ⁴²Iki kyaishibikwe monse mu Yopa, na bantu abengi barisumine muri Shikuru. ⁴³Kyakitike iryo Petero aikere inshiku ishingira mu Yopa pamo no muntu weshina rya Simone, nakanuka wa mpapa.

Chapter 10

¹Nomba kwariko umuntu mu musumba wa Kaisarya, ishina ryakwe ni Koneriasi, umukaramba pafita ikyo bareita ati umuputure waku Italy. ²Ari mwaume wapetama, umo uutumika Resa pamo na ba ng'anda yakwe yonse, arepera ifya bupe ifingi kubantu, arepepa Resa pe. ³Palwa nshita ya pabura ya kasuba, abwene maraika wakwa Resa mukimonwa akoisa kuri yee. Maraika arandire kuri yee ati, "Koneliasi!" ⁴Koneliasi arimuroreshe kabiri aiketwe no mwenso ati, "Kindo, we mfumu?" Maraika amwebele ati, "Amapepo yobe, ne fyabupe upera ku baranda na finina nge kibukisho ku kinso kya kwa Resa. ⁵Nomba tuma abantu ku Yopa uraishe umuntu uwe shina rya Simoni uo batira Petero. ⁶Akoikara na tana uweshina rya Simone, uo ing'anda ya bera kurubari lwa kimana. ⁷Iryo maraika uo bareranda nankwe ayire, Koneliasi akutire abang'anda yakwe babiri, no mushirika ukufuma muri abo abarikumubombera. ⁸Koneliasi abarondorwera fyonse abatuma na ku Yopa. ⁹Nomba ubushiku bwa konkerepo pa nshita ya kurenga mutanda, iryo bareya munshira ba parama mu musumba, Petero aninine pa muru wa ng'anda mukupapa. ¹⁰Awe insara ya mwikata akofwaya arefwaya ukuriapo fimo, rero kirya abantu bari kwi pika ifyakurya fimo, aperwe icimonwa, ¹¹abwene umuru ne kipe kimo kikoikira, kwati kisaru ikikuru kikoisa pa kyarwo ku fisempe fine. ¹²Mukati mwari imisango yonse iya nama shamakasa yane ne fikurika panshi ne fyuni ifyo ifya mumuru. ¹³Kabiri aumfwire ne shiwi rikoranda kuri yee ati: "Ima, Petero, ipaya no kurya." ¹⁴Rero Petero ayasuka ati, "Nafirwa, we Mfumu; pantu nshatara ryapo ikyakowera ikiri kyonse." ¹⁵Rero ishiwi rya bwe keshepo umuku wa bubiri ati: Ikyo Resa asangurura, tawfwire ukukita ikyakowera." ¹⁶Neki kyakitike imiku itatu; awe ikipe kya sumbukira apo pene mu muru. ¹⁷Nomba eryo Petero akiri akotwishika umwarora ikyo abwene, boneni, na bantu abo Koneliasi atumine batateme ku ntanshi ya mweshi, panuma bapwishe inshira ya kung'anda. ¹⁸Baitire no kwipusha nga emwafikire Simoni, uo batira Petero, areikara kurya. ¹⁹Eryo Petero akiri akotontokanya ikyo abwene, eryo Mupashi amweba ati, "Abantu batatu na besa bakokufwaya. ²⁰Ima kasnhi utentemuke uye na bena. Witwishika ukuya nabo pantu ninebo mbatumine." ²¹Awe Petero atentemukire ku bantu arandire ati, "Ni nebo neo mukofwaya. Kindo waishira?" ²²Barandire ati, "Umushrika uwe shina rya Koneriasi umwaume umurungami naumo utina Resa, no kurandirwa ikisuma kuba Yuda bonse mufyaro fyonse ifyaba Yuda aperwe imbira ukufuma kuri Resa na maraika wa Mushiro no kweba ukureta kuri mwebo ukuti mureisa ku ng'anda yakwe, kabiri omfwe urwa kufuma kuri mwebo." ²³Eikyo Petero abetire ukwingira mukati no kwikara nankwe. Urukero rwakonkerepo arimine no kuya nabo, naba ndume inankwe bamo ukufuma ku Yopa baire nankwe. ²⁴Pabushiku bwakonkerepo baishire ku Kaisarya Koneryasi arebarorera; aitare bonse pamo abarupwa ne fibusa. ²⁵Kyaishirebati eryo Petero aingire, Koneryasi amukumenye no kufukama panshi ya makasa yakwe ku kumupapa. ²⁶Rero Petero amwafwireko ukumwimya arandire ati, "Ima naine wine ndi muntu." ²⁷Iryo Petero areranda nankwe, aire mukati no kusanga abantu abengi nabarongana pamo. ²⁸Arandire kuri boo ati, Mwebo mwaishiba ukuti tefunde umu Yuda ukwampama nangu ukutandarira mwisa. Rero nananga ati nshifwire ukwita umuntu uuri onse ukuti arikowera nangu tasangururwa. ²⁹Ati ekyo naishire ukwabura ukutarika, iryo rine natuminwe kanshi ndempusha ikyo mwankutire." ³⁰Koneryasi arandire ati, "Inshiku shine ishapita pansa imo ine, narepepa pansa iya renga paubura mu ng'anda yandi; no kubona, umuntu na tarama pantanshi mufyakufwara idyabengeshima. ³¹Arandire ati, 'Koneryasi, ipepo ryobe naryumfwika kuri Resa ne fyankumbu fyobe narenga Resa uku kwibukisha. ³²Kanshi tuma umo ku Yopa, no kwita umwau e we shina yira Simoni uwitwa Petero. Kururamba rwa kibemba.' ³³Eikyo apo pene mukwangufyanya natumine na mwebo mwa wamya pakwisa. Nomba iryo fwebo bonse emoturi pa menso yakwa Resa ku kumfwas fyonse ifyo mwatungurwire kuri Shikuru ku kuranda." ³⁴Eryo Petero asamwine akanwa no kuranda ati, "Ikishinka ikyo na bona atyi Resa nakapaturura. ³⁵Mukifuro kya kuti, mu kyarwo monse onse uumutina no kukita ifintu fya burangami aripokererwa kuri ku yee. ³⁶Mwarishiba amashiwi ati aritumine ku bantu, iryo abirishe imbiransuma ya mutende ukupitira muri Yesu Kristu, uwaba Shikuru wa bonse- ³⁷imwe mwene mwarishiba ifintu ifyakitikire, mu Yudea monse, ukwambira mu Griyeya panuma ya rubatisho uro Yohani abirishe; ³⁸ifyakitike ukuringana na Yesu waku Nazareti, ifyo Resa amusubire Umupashi wa Mushiro na maka. Aire ako kita ifisuma no kuposha bonse abatekwa uburuku kuri kiwa, pantu Resa ari nao. ³⁹Turi bakambone bafyonse Yesu akitire mu kyarwo kyaba Yuda pamofye namu Yerusalemu. Bamwipaye mukumukurika pakimuti, ⁴⁰rero Resa amubusishe pabushiku bwa kurenga butatu no kurenga abonwe, ⁴¹tekubantu bonse, rero kuri bakambone abasarirwe ribera kuri Resa-kuri fwebo fwe barire nokunwa na yee panuma ya kwima ukufma ku bafwa. ⁴²Atu konkomeshe ukushimika ku bantu no kupera ubuntu ukuti uyu ewasarirer kuri Resa ukuba kapingura waboni na bafwa. ⁴³Nikuri yee ikya kuti bakasesema bonse ba bera bakambone, ukuti onse uwasumina muri yee akapoka ubwerero. ⁴⁴Iryo Petero ari akoranda ifi fintu, Umupashi wa Mushiro waikire pari bonse abareumfwa ku mashiwi yakwe. ⁴⁵Abantu abari kwi bumba ryaba sumina aba sembururwa-bonse abaishire na Petero-barirapire, pantu ubupe bwa Mupashi wa Mushiro bwari

pongorokerwe napa bena fyaro.⁴⁶ Pantu baryumfwire aba abena Greek baranda mu ndimi shimbi no kurumbanya Resa. Eryo Petero aaswike ati, ⁴⁷"Bushe nani engakanya amaenshi pakuti abantu be batishiwa, abantu abapokerere Umupashi wa Mushiro nga fwebo?" ⁴⁸Eryo abasokere ukubatishiwa mwi shina ryakwa Yesu Kristu. Eryo bamwipwishe ukwikara urwa nshiku ishingiro.

Chapter 11

¹Nomba abasore na ba bwananyina abari mu Yudea baumfwire ukuti abena fyaro nabo baripokerere ishiwi rya kwa Resa. ²Iryo Petero aishire ku Yerusalemu, abari kwi bumba rya basemburwirwe bari mukankambire; ³barandire ati, "Wareeba abantu abatasembururwa no kurya nabo!" ⁴Nomba Petero atampire ukurondorora mukushika, atire, ⁵"Narepepera mu musumba wa Yopa, kabiri nakwete ikomonwa kya kipe kireisa panshi, kyari nge kisaru ikikuru ikyarepona ukufuma mu muru mu fisempe fine. Kya ikire pari nebo. ⁶Natontomeshepo amenso no kutontonkanyapo. Na bwene inama shine ishapa kyaro, ifi fiswango, ifikuraika ne fyuni fya murwerere. ⁷Kabiri naumfwire ishiwi rikoranda kuri nebo ati, 'Ima, Petero; ipaya no kuria!' ⁸Natire, 'Teifyo, Shikuru; pantu takwaba ikitashira nangu ikya kowera ikyatara akingira mukanwa kandi.' ⁹Rero ishiwi ryangaswike nakabiri ukufuma kumuru ati, 'Ikya Resa asangurura, mwikita ikya kowera.' ¹⁰Iki kyakitikire imiku itatu, eryo kabiri kyonse kyarisenderwe ukubwereramo ku muru. ¹¹"Bonenni, apopene abaume abatatu batareme pantanshi ya ng'anda ba batumine ukufuma ku Keisarya kuri ukwisa kuri nebo. ¹²Umupashi wa mpere ikipope kya kuya nabo, kabiri twaire mu ng'anda ya mwaume. ¹³Atwebere ifyo abwene maraika uwatareme mu ng'anda yakwe no kuranda ati, 'Tuma abaume ku Yopa no kubwisha Simoni uwitwa Petero. ¹⁴Akaranda kuri webo ikyebo ukapusukiramo-webo ne ng'anda yobe yonse. ¹⁵Iryo fye na tampire ukuranda kuri boo, Umupashi wa Mushiro washire pari boo, ngefyo kyari kuri fwebo pa kwamba. ¹⁶Naibukishe amashiwi ya mfumu, ayo yarandire ati, 'Yohani mukine; arebatisha na maenshi; rero mwebo mukarabatisha no mupashi wa mushiro.' ¹⁷Awe nga Resa abapere ikya bupe kimo ngefyo atupere iryo twasumine imfumu Yesu Kristu, ni nebo nani, uungatarika Resa?" ¹⁸Iryo bwaumfwire ifi fintu, taba asukire nangu kimo, rero barumbenye Resa no kuranda ati, "Nomba Resa napera ukurapira kwa pe ku bena fyero nako." ¹⁹Nomba abo basarangene pamurandu wa kupakaswa ukwaimine pari Stefani baire ukufika ku Phoenicia, Cyprus, baishire ku Antioch no kuranda ku ba Yuda. ²⁰Rero bamo muri boo, abaume ukufuma ku Cyprus na cyrine, baishire ku Antioch no kuranda kabiri ku ba Greek, ukubashimikira imbiransuma parwa Shikuru Yesu. ²¹Ukuboko kwa kwa Shikuru kwari nabo; impendwa ikuru yariketekere no piribukira kuri Shikuru. ²²Imbira yapari boo yaishire mu matwi ya fironganino mu Yerusalemu, kabiri batumine Banabasi ukuya ku Antioch. ²³Iryo aishire no kubona uruse rwakwa Resa, arisansamukire nokubakoseresha bonse ukwikaririra ne mfumu ne mitima yabo yonse. ²⁴Ikya ari umuntu umusuma kabiri uwaisura Umupashi wa Mushiro ne ki kyetekero, na bantu abengi bairuindire ku mfumu. ²⁵Kabiri Banabasi aire ku Tarsus mukufuwa Shauri. ²⁶Iryo amusangire, amuretere uutunturu bonse pamo ne kironganino nokunda bonse pamo ne kironganino no kufunda abantu abengi. Abasore bakutirwe abena Kristu bakubarirapo mu Antioch. ²⁷Muri nshiku bakasesema bamo baishire ku Antioch ukufuma ku yerusalemu. ²⁸Umo pari boo, uweshina rya Agabasi, atareme no kurangwa ku Mupashi ukuti ikipowe ikikaramba kiri nokukitika isonde ryonse. Iki kyakitikire mu nshiku shakwa Claudius. ²⁹Ekyo abasore, kira muntu na maka yakwe, basarire ukutuma ikya kaniko ukwafwirisha ba wabo mu Yudea. ³⁰Barikitire iki; batumine indarama kuba karamba mu minwe yakwa Banabasi na Shauli.

Chapter 12

¹Nomba panshita irya Herodi imfumu abikire iminwi pari bamo abari mukironganino pakuti abakyushe. ²Aipeye Yakobo wabo wakwa Yohani ku rupanga. ³Panuma abwene ukuti kya sekesha aba Yuda, akonkenyepo ukwikata Petero. Iki kyari munshiku sha mukate uutatutumuka. ⁴Panuma iryo amwikete, bamubikire mukifungo, no kumupera kuba shirika bane ku kumuronda; bapangire ukumureta ku bantu panuma ya kyakurira. ⁵Eikyo basungire Petero mukati ka kifungo, rero ipepo bapepere rya umfwikire kuri Resa pari yee kuri abao bonse mukironganino. ⁶Mubushiku ribe Herodi taraya mureta mukumuruburwisha, Petero arere pakati ka bashirika babiri, na kakwa ne minyororo ibiri, rero bamaronda pantanshi ya mweshi barekusunga inshita ya kifungo. ⁷Boneni, maraika wa Mfumu parya pene aboneke kuri yee, no rubuto rwabutishe mu muputure wa kifungo. Asendere Petero pambari no kumubusha no kuranda ati, "Ima nombarine," ne minyoror ya fumine ku minwi yakwe. ⁸Maraika arandire kuri yee ati, "fwara elo fwara insapato shobe." Petero akitire ifyo fine. Maraika arandire kuri ena ati, "Fwara umwingira obe no kunkonka." ⁹Eikyo Petero akonkere maraika nokuya. Taishibe ukuti ifyare kukitika kuri maraika fyari fya kishinka. Aretontankanya ati ukobonafye ikimonwa. ¹⁰Panuma iryo bapitire pari maronda wa bumo no wabubiri, baire pa mweshi wa fyera uwarorere ku musumba; waisukire uwine weka kuri boio. Barifumine no kuya ku nshira, na maraika arimushire parya pene. ¹¹Iryo Petero ashere eka, arandire ati, "Nomba ero naishiba ikishinka ati imfumu eitumine maraika waiko no kumfumya mu maboko yakwa Herodi, na kufintu fyonse ifyo abantu aba Yuda barekwerenganya." ¹²Iryio aishibe ifi, aire ku ng'anda yakwa Maria nyina wakwa Yohani, uwari kwitwa kabiri Mariko, uko abantu abangi bakorongene no kupepa. ¹³Iryo akonkoseshe pa kiseko kyapa ruppango, umubomfi umukashana uweshina rya Rhoda aishire mu kwasuka. ¹⁴Iryo aibukishe ishiwi ryakwa Petero, aire akosamwa afirwa no kwisura ikiseko; kabiri, aire urubiro mu muputure; arandire ati Petero atareme pa mweshi. ¹⁵Eikyo bamwebere ati, "Waripena." Rero arishininkishe ukuti efyo kyari. Barandire nokuti, "Ninshi ni maraika wakwe." ¹⁶Rero Petero akonkenye ukukonkosha, neryo baswireko ikiseko, bari mu bwene no kupapuka. ¹⁷Petero abatararike ku maboko yakwe uku batondoro, kabiri abebere ifyo Imfumu ya mufumishe mu kifungo. Arandire ati, "Mukarande ifi fintu kuri Yakobo na bandume. Awe arifumineko no kuya ku nkyende imbi." ¹⁸Nomba iryo ubushiku bwaishire, takwariko ikya kufurunganya nangu kinono kubashirika pafyakitike kuri Petero. ¹⁹Panuma Herodi amufwa no kukana musangam aipwishe ba maronda no kuba kjonganishisha ku kufwaya. Awe aire ukufuma ku Yudea ukuya ku Kaisarya no kwi kara kurya. ²⁰Nomba Herodi arifurirwe sana pamo na bantu baku Tyre na Sidoni. Baire kuri yee ne kintu kimo, na panuma papitire kuri Blustus, kafwa wa mfumu, ku kubafwa, barombere umutende pantu kyarokya kyabo kyarepokerera ifyakurya ukufuma ku kyarokya mfumu. ²¹Mukuwa kwa kasuba Herodi afwere mu kya kufwara kya bufumu no kwi kara pa kipuna kya bu fumu; atampire no kuranda kuri boo. ²²Abantu babirikishe ati, "Iririshiwi rya kwa resa, terya mwaume iyo!" ²³Parya pene maraika wa Mfumu arimumine, pantu tarepera amarumbo ku Mufumu; bamurire ku miromwa no kufwa. ²⁴Rero ishiwi rya kwa Resa ryare kukurirako no kusanduruka. ²⁵Eikyo iryo Banabasi na Shauli bapwishishe imirimo yabo, ba bwereremo ukufuma ku Yerusalemu, baishire pamo na Yohani, uwareitwa kabiri Mariko.

Chapter 13

¹Nomba mu rukuta rwa ku Antioch, mwari bakasesema na bakasambirisha. Mwari Banabasi, Simoni (uwitwa Nigere), Lucius umwina Cyrenr, Manaen (uwarererwe pamo na Herodi umwina tetraki), elo na Sauro. ²Iryo bena barepepa Shikuru no kufunga ukurya, Mupashi wa Mushiro arandire kuri yee, Mpatwireniko Banabasi na Sauro, ku kubomba umurimo untu nabetira." ³Panuma ya kufunga ukuria, bapepee, nokubika iminwi yabo pari aba bantu, nokubareka baya. ⁴Eikyo Banabasi na Sauro banakire Mupashi wa Mushiro no kutentemukira ku Seleucia; na pakufumako baire ku Cyprus. ⁵Iryo bari mu usumba wa Saramis, barebira ikyebo kya kwa Resa mu ma synagoge ya ba Yuda. Na Yohani bari nankwe uwakubafwirisha. ⁶Iryo bapwire ukupita mu kishi ukuya ku Paphos, basangire uwa manga, umu Yuda uwari kasesema wa bufi, ishina ryakwe areitwa Bar Yesu. ⁷Uyu uwa manga areumfwana no murashi, Segius Paulus, uwari umuntu uwakengera. Uyu muntu aitire Banabas na Sauro, pantu arefwaya ukumfwa ikyebo kya kwa Resa. ⁸Nomba Elymas "uwa manga" (pantu emwarora ishina ryakwe) Ariba kinkitire; pantu arefwaya ukupurura umurashi ku kiketekero. ⁹Nomba Sauro, uwitwa Pauro, epakwisuramo Umupashi wa Mushiro, atonta apo ari ¹⁰no kuranda, "We mwana mwaume wa ciwa, we waisuramo ubukengeshi no musebanya. Uri murwani wa barungami bonse. Tawakareke ukupondamika inshira ashaororoka isha kwa Shikuru, bushe ukareka?" ¹¹Nomba bona, ukuboko kwa kwa Shikuru kuri pari webi, warareka no kubona ukoba impofu. Tawabone akasuba pa nshita iyaringa." Apo pene Elymas aponenwe ne kinkukuma ne mfimfi, atampire ukwendauka no kushinguruka pa kufwaya abantu abakumwikatako ku maboko. ¹²Panuma umurashi abwene ikyakitike, ariketekere, pantu arisungwike pa murandu we sambirisho rya kwa Shikuru. ¹³Nomba Pauro na banankwe baendere ukufuma ku Paphos no kuya ku Perga mu Pamphylia. Rero Yohani aribashire no kuya ku Yerusalemu. ¹⁴Pauro na banankwe bafumine ku Perga no kuya ku Antioch wa mu Pisidia. Ukufuma kurya baire ku mu ma synagoge pa bushiku bwe Sabata no kwikara. ¹⁵Panuma ya kuberenga amafunde na bakasesema abakaramba ba ma synagoge ba batumine insebo, "Mwebamunine, nga na mukwata insebo ishiri shonse ishakukoserasha abantu abari muno, randeni." ¹⁶Eikyo Pauro aimine no kutambarika iminwi, arandire ati, "Mwe baume abena Israeli na mwebi mwebatina Resa, umfweni. ¹⁷Resa wa bena Israeli asarire ba shifwe no kusansabika abantu iryo barererwe mu kyarokya kya Egypto, no kuba tumpura ku kuboko kwakwe no kubafumyamo. ¹⁸Panshiku imyaka amakumi yane epakubafumya mu matororo. Kabiri aribasakamene pa nshiku imyaka amakumi yanwe. ¹⁹Panuma aonawire inko kine rubari mu kyarokya kya Kenani, apere abantu besu ikyarokya kya pa kuba nga ikya bupyani bwabo. ²⁰Ifi fyonse fyakitike narimo pa myaka imyanda ine na makumi yasanano. Panuma yaifi fyonse, Resa abapere bakapingura ukufikafye na pari kasesema Samwere. ²¹Eryo abantu barombere imfumu, nao Resa abapere Sauro umwana mwaume wakwa Kishi, uwafumine mu rupwa rwa kwa Benjamin, ukuba imfumu pa myaka amakumi yane. ²²Panuma Resa arimufumisha pa bufumu, aseshe Davidi ukuba imfumu yabo. Uyu Davidi eo Resa aseshe, asosere, 'Ndisangire Davidi umwana mwaume wakwa Yese umuntu uwaba ngo mutima wangi uukakita fyonse ifyo na fwaya ukuti akite.' ²³Ukufuma kubufyashi bwa uyo muntu Resa aretere kuri Israeli Karubura, Yesu, nga fintu araire ukukita. ²⁴Panuma Yesu tarati ese, Yohani aribirire imbira ya kubatisha no kurapira ku bantu bonse abena Israeli. ²⁵Na rinto Yohani arepwishu umurimo wakwe, asosere, Mwaishiba ukuti ni nebo nani? Ine teine. Rero umfweni, ekoari umu uukoisa panuma yangi, untu indyato shaku makasa yakwe nshiringire ukukakura. ²⁶Bamuninane mwe bana bamuruko rwakwa Abrahamu, na bonse pari mwebi abatina Resa, nikuri fwebi iyi mbira ya tuminwe epakuti ipusukiro riboneke. ²⁷Pantu abekashi ba mu Yersalemu na bakateka babo tabamwishibe kabiri bafikirishe na mashiwi yaba kasesema aya berengerwe mu ma Sabata yonse pakuramuseka. ²⁸Nangura rine batasangire umurandu parubai rwa mfwa, baipwishu Pirato pakuti ba mwipaye. ²⁹Iryo bapwishu ukukita fyonse ifyarembwa pa murandu wakwe, epakumwishu pa kimuti no mushika mu kaburi. ³⁰Rero Resa arimubushu ku bafwa. ³¹Bamubwene pa nshiku ishingira kuri abo iare nabo ku Garireya na ku Yerusalemu. Abas nomba baba ni bakambone wakwe ku bantu. ³²Na fwebi tukobira imbiransuma, pakuti ikirayo ikya rairwe kuri bashifwe ³³nakifikirishiwa pari fwebi, fwe bana babo, pakubusha Yesu. Nga fintu kya rembwa mu Marumbo mu kipande kya bubiri: Ni webi umwana mwaume wandi, rero naba Wiso. ³⁴Ikishinka kya kuti arimubushu ukufuma ku bafwa eikyo takabwereremo nakabiri, Resa ewa randire iki: Nkamikita abamushiro nokuba abakine nga fintu naraire Davidi. ³⁵Iki ekyo arandira mu Rumbo rimbi, "Tamwakarenge uwa Mushiro wenu ukubora." ³⁶Pantu Davidi pakupyungira mwebi bufwayo bwakwa Resa mu nkuro Yakwe, apo pene aponene mu turo; kabiri abikirwe kuri ba wishu no mubiri wakwe wari borere. ³⁷Rero uo Resa abushu tapitire ku kubora. ³⁸Lekeni kishibikwe kuri mwebi, ba munyane, ukuti kwi shina yakwe mwashimikira ukwererwa kwa membu. ³⁹Ukupitira muri yee onse uwamusumina aba uwarungamika kuri fyonse ifyo na mafunde yakwa Mose ya shingarungamika kuri mwebi. ⁴⁰Eikyo kengereni pakuti ikyo bakasesema basobere kiisa pari mwebi: ⁴¹Boneni, mwebamisura, papeni no kusunga; pantu nebo

nkomiretera umurimo munshiku shenu, umurimo uo mutakaketekere, nangura umu akamibukishe kuri mwebo.⁴²Iryo Pauro na Banabasi bafumineko, abantu batampire ukubapapata ukuti bakashimike aya mashiwi na kabiri mu Sabata rikoisa.⁴³Iryo bapwishishe ukurongana, abengi aba Yuda nabo barepepa nabo bakonka Pauro na Banabasi, bakoranda kuri boo nokubakonkomesha ukwikaririra mukusenaminwa kwakwa Resa.⁴⁴Pe Sabata rya konkerepo, kwasangirwe abantu abengi ki kangafye umusumba onse abaishire mukumfwa amashiwi yakwa Resa.⁴⁵Iryo aba Yuda pakubona amabumba, baiswiremo akarumwa barepirika ne fya reranda Pauro no kumupontera.⁴⁶Rero Pauro na Banabasi bareranda mukushipa, "Ikyebo kya kwa Resa kyari no kubarirapo ukurandwa kuri mwebo. Rero mwebo mwakitandura nokuinika abashikwete umweo wa muyayaya, turepiribura kubena Fyaro.⁴⁷Pantu efyo Shikuru atweba, ukuti, 'Narikubika ukuba icyengero ku bena Fyaro, ku kuba ipusukiro ukufika na kumpera yapano kyaro.'"⁴⁸Na bena Fyaro pa kumfwa iki, awe barasekerera noku kindika ikyebo kya kwa Resa. Na bonse abo abasonterwe ukuba no mweo baritetekere.⁴⁹Ne mbira yaribirirwe ya kumana ne mpanga yonse.⁵⁰Rero aba Yuda batumikishe bana mayo aba kankara na baume abakaramba aba muri uyu musumba. Batampire ukupakasa Pauro na Banabasi no kubatamfyua muriirya nkande.⁵¹Nomba Pauro na Banabasi epakubakuntira urukungu rwa ku makasa yabo baya naku musumba wa Iconium.⁵²Elo abakonshi baiswiremo no kusekerera no Mupashi wa Mushiro.

Chapter 14

¹Iryo bafikire ku Iconium Pauro na Banabasi baingire mu Sinagogi yaba Yuda no kuranda munshira ya kuti amabumba yonse yabiri abaYuda na ba Giriki barisumine. ²Rero abaYuda abashareumfwira barengere imima yabena fyaro ukukaripa no kubarenga ukuba abankarwe kuri bamunina. ³Baikere parya inshitantari, no kuranda mukupama na maka yakwa Resa, iryo arepere ifimweno fya mbira nsuma yakusenaminwa. Arekita ifi ukupitira mu kuranga ifirangiriro ne fisungusho fyakitirwe ku minwi yakwa Pauro na Banabasi. ⁴Rero abantu ba mu musumba baryakanishiwemo; bamo bakurubari rwa baYuda, bambi rwa ku basore. ⁵Bonse abena fyaro na baYuda (Bonse pamo ne ntungurushi shabo) bafwaire ukubakyusha no kubatoba amabwe, ⁶rero rirya rine baishibe ki bafyukire ku Rikaonyani imisumba ya Ristra na Debe ne nkende ishashingurwike, ⁷uko bakonkenyepo ukubira imbira nsuma. ⁸Pa ristra paikere umwaume, uushari na maka mu moru yakwe, ari ikirema ukufuma munda muri nyina, uushatara endapo. ⁹No yu muntu arwumfwire uko Pauro arekuranda. Pauro atontomeke amenso pari yee no kumona ukuti nakwata ikitetekero kyakuba bwino. ¹⁰Kabiri arandire kuri ee mwishiwi irikaramba, "Iminina ku nkasa shobe." Eryo atorweke no kwenda arashunguruka. ¹¹eryo abantu bamwene ikyakitire Pauro, barumishe amashiwi yabo pamuru, no kuranda mu rurimi rwa Rikaoniya ati, "Imirungu yaifungushanya ukuba nga bantu no kwisa panshi kuri ifwe. ¹²Baritire Banabasi "Zeus," na Pauro "Hermes," umurandu ewari karanda mwine mwine. ¹³Shi mapepo wa Zeus, uwe tempere ryakwa ryari kunse ya musumba, aretere ing'ombe iirume ne ikota pa mwenshi, ari ne bumba irikaramba barefwaya ukutura irambo. ¹⁴rero abasore, Banabasi na Pauro, baumfwire iki, barepwire insaru parya pene no kufuma no kuya mwibumba, barerira apakaramba, ¹⁵"Mwebantu, kindo mukokitira ifi? Bonse turi bantuse, ne nkanda imoine naimwe. Turemibirira imbira nsuma ati mufwire ukufuma mufintu ifyaburo ubuyo kuri Resa, uwapangire imyuru ne kyaro, bamba na fyonse ifyabamo. ¹⁶Munshiku shakunuma, arisuminishe ifyaro fyonse ukwenda munshira shakwe. ¹⁷Rero nomba, tashere ukwabura ubunte, ukuti aribomba ikisuma no kumipera imfura ukufuma mu muru ne nshita ya fisabo, no kwikusha imitimi yenu kufyakurya no kusekera." ¹⁸Napari aya mashiwi, Pauro na Banabasi bakonkenyepo ukukanya amabumba ukupera amarambo kuri boo. ¹⁹Rero abaYuda abafumine ku Antyoki na Ikonyamu barishire no kupatikisha amabumba. Barikurire Pauro kunse no kumupora amabwe, no kutontonkanya ukuti nafwa. ²⁰Nomba iryo abakonshi bakwe bamushingurwike nabeminina, arimini no kwingira mu musumba. Ubushiku bwakonkerepo, aire ku Debe na Banabasi. ²¹Panuma irydo babirire imbira nsuma muri urya musumba aripangere abakonshi abengi, babwerere ku Ristra, Ikonyamu, na ku Antyoki. ²²Bakonkenyepo ukubakoseresha imitima yabo ukukonkanyapo ukuba mukitetekero, no kuranda, "Turi no kwingira mu bufumu bwa Iwa Resa ukupitira mu makyushi ayengi." ²³Iryo basonterwe abakaramba muri kira kironganino, bapepa barekere no kurya, babapere kuri Shikuru wabo, untu baketekere. ²⁴Eryo bapita mu Pisidya no kwisa ku Pamphyria. ²⁵Iryo baranda ishiwi mu Perga, batentemukire ku Attaria. ²⁶Ukufuma parya baire mu bwange ku Antyoki, uko basenaminwa ukubomba umurimo wa kwa Resa uyo nomba bapwirishishe. ²⁷Iryo bafikire mu Antyoki na ukukoronganika abakironganino pamo, babebere fyonse ifyo Resa akitire pamo nabo, ne fyo aiswire ikibi yakuseminwa kubena fyaro. ²⁸Baikere inshitantari nabakonshi.

Chapter 15

¹Abaume bamo batentemwike ukufuma ku Yudea ukuya ku Antioch no kweba ba munyina, ukuti, "Kumfwa nga tabamisemburwire ne ntambi shakwa Mose, teti mupusuke. ²Iki kyaretere Pauro na banabasi ifikansa ifikaramba nokutarikana. Eikyo Pauro na banabasi, na bamo ukufuma muri boo, basonterwe ukuya ku Yeruslemu ku kumanya na bakonshi na bakaramba parwa iri ripusho. ³Eikyo, pakutumwa ku kironanganino, bapitire monse mubiri mu Phoenicia na Smaria no kubirisha ukupiribuka kwa bena fyaro. Baretere insansa ishikaramba kuri ba wabo bonse. ⁴Iryo baishire ku Yerusalemu, baripokererwe ku kironanganino na basore na bakaramba, ero bari soseree fyonse ifintu ifyo Resa akitire kuri boo. ⁵Rero bamo abaume abaketekere, abari kwi bumba rya ba Farise, batareme no kuranda ati, "Kiri ikayana ukubasemburura no ku bakonkomesha ukusunga amafunde yakwa Mose." ⁶Eikyo abakonshi na bakaramba barongene kyapamo ku kusuminisha uyu murandu. ⁷Panuma ya kutarikana ukukuru, Petero aritareme no kuranda kuri boo ati, "Mwe ndume, kunama yafumako Resa aripangire ubusaro muri mwebo, ukuti pakanwa ka bena Fyaro mufwire ukumfwa ishiwi rya mbiransuma, no kuketekera. ⁸Resa, uwaishiba umutima, ariranda kuri boo pakubapera Umupashi wa Mushiro, ngefyo fye akitire kuri fwebo. ⁹Tapangire akapaturura pari fwebo na boo, pakupanga imitima yabo iyakororoka ku kitekero. ¹⁰Nomba naparikyo nindo mwesha Resa, ukuti mufwire ukubika ikori pa mukoshi wa basore iryo nangu fikorwe fyesu nangu fwebo twafirirwe ukusenda? ¹¹Rero twariketera ukuti tukapusuka ukupitira mukusenaminwa kwa kwa Shikuru Yesu, ngefyo nabo bari. ¹²Ryonse ibumba rya tarere tondoro uro barikumfwa kuri Bnabasi na Pauro bakososa ifirarangiriro ne fipapusho ifyo esa abaomba mu bena Fyaro ukutira muri boo. ¹³Panuma barekere ukuranda, Yakobo aaswike, ukuranda ati, "Bamunyina, umfweni kuri nebo. ¹⁴Simoni aritwebere ifyo Resa pakubara aafwire abena Fyaro pakusenda ukufuma mu bantu pe shina ryakwe. ¹⁵Amashiwi ya bakasese yasuminisha ne ki, ngefyo kyarembwa, ¹⁶Panuma yaifi fintu nkabwera, kabiri nakura nakabiri ihema ryakwa Davidi, iryo iryapona; nkakimya no kubwekeshapo ubutekeshi bwakiko nankabiri, ¹⁷pakwebati abao abashara benga fwaya Shikuru, ukubakapofye na bena Fyaro bonse abaitwa pe shina ryandi. ¹⁸Ifi efyaranda Resa, uwapanga fyonse ifintu ifyo ifyaishibikwa ukufuma ku nshita ya kare. ¹⁹Eikyo, ukupanga kwandi kwakuti tatufwire ukushupa abo ab mu bena Fyaro abapiribukira kuri Resa. ²⁰Rero takaremba kuri boo ukuti bafwire ukuisunga ukufuma ku turubi twakowera, ukufma kubararerare, no kufuma ku nama shakowera, no kufuma ku muropa. ²¹Pantu Mose aribirikisha mu musumba onse ukufuma ku nshita ya karekabiri yaraberengwa mu synagoge kire Sabata. ²²Eryo kikobone ikya bune ku bakonshi nabakaramba, ne kironanganino kyonse, ukusara Yuda uwitwa Banabasi, na Silas, aba abari intungurushi sha fironganino, no kubatuma ku Antioch na Pauro na Banabasi. ²³Barembere ifi: Ukufuma ku basore na bakaramba, mwebo mwe ndume, ku bena Fyaro indume mu Antioch, Syria, na Cilicia: Tukomiposha! ²⁴Pantu twaryumfwa ukuti abaume bamo bariya ukufuma muri fwebo, ukwabura insambu ukufuma kuri fwebo, kabiri barimikiringanya na masambirisho ayo ayakena imyeo shenu, ²⁵kikoboneka ikya bune kuri fwebo, abo abaisa kuba umutima umo, ukusara abaume no kubatuma kuri mwebo no mute mwikwa wesu Banabasi na Pauro, ²⁶abaume abo abarenga imyeo shabo uku mu bwafya pamurandu wakwa Shikuru wesu Yesa Kristu. ²⁷Eikyo tukotuma Yuda na Silas, abakamyeba ifintu fimo fine parwabo abene mushiwi yabo. ²⁸Pantu kisuma kuri Mupashi wa Mushiro na kuri fwebo, ukukana bika ikisendo ukukira pari ifintu fya yana: ²⁹ukuti muikingirire ku fintu ifyo paera kuturubi, unuropa, ifintu fya kukowera, no kufuma ku burarerare. Nga mwaisunga mwe bene ukufuma ukufuma kuri ifintu, kikamiwamina mwebo. Mube aba mutende. ³⁰Eikyo, iryo baresaranga, uktentemukira ku Antioch; panuma yakuroranganika ibumba kyapamo, bafishishe karata yabo. ³¹Iryo baiberengere, barisangarere pamurandu wa kukosereshiwa. ³²Yuda na Silas, pamo na bakasesema, bakasereshe indume na bengi kumashiwi na nokubakosha. ³³Panuma yakwikara inshita iitari kurya, barituminwe umutende ukufma ku ndume kuri abo babatumine. ³⁴Rero kya boneke ikwabune kuri Silas ukushara kurya. ³⁵Rero Pauro na Banabasi baikere mu Antioch, ukufunda na kubira (pamo na bambi abengi) ishiwi rya kwa Shikuru. ³⁶Panuma ya nshiku shimo Pauro arandire kuri Banabasi ati, "Natubwekeremo nomba no kutandarira indume mu misumba yonse no kubira ishiwi rya kwa Shikuru, no kubona ifyo bari." ³⁷Banabasi arikufwaya nao ukubasenda nabo Yohani uwarikwitwa Mariko. ³⁸Rero Pauro atontonenye ukuti kyri iya bune ukusenda Mariko, uyo uwabashire mu Pamphylia elo taire apatari na bo mu murimo. ³⁹Eryo kwaimine ukutarikana ukukaramba, ikyakuti barisarangene ukufuma kuri kira umo, elo Banabasi asendere Mariko ukuya na yee no kuyashikura ku Cyprus. ⁴⁰Rero Pauro asarire Silas no kuya, panuma ya kuketekerwa ku ndume kukuseminwa kwakwa Shikuru. ⁴¹Eryo aire ukupita ku Syria na Cilicia, ukukosha ifikoronganino.

Chapter 16

¹Pauro arishire ku Derbe na ku Lysta, kabiri boneni, umukonshi uweshina rya Timoti ari kurya, umwana wamwanakashi wa ba Yuda uwasumine, rero wishi ari mu Greek. ²Arerandirwa bwino kuri bandume yakwe abari ku Lista na Iconium. ³Pauro arefwaya ukwenda nao, bari musenda no kumusemburura pa murandu waba Yuda abaresangwa muri irya nkende, pantu barishibe bonse ukuti wishi ari mu Greek. ⁴Iryo bareya bapitire mu misumba, bareya umo abakonshi babapere ifipope nabakaramba abari mu Yerusaremu ukuti bengafikonka. ⁵Nefironganino fyarikosere mukitetekero no kufurirako impendwa kira kasuba. ⁶Pauro nabaremukonka baire ku kyaro kya Frugia na Garatiya, panuma yakubakanina kuri Mupashi wa Wamushiro ukushimikira mu kitungu kya Asia. ⁷Iryo bafikire mupepi na mu Maisaya, baeshiwe ukuya mu Bitaniya, rero Umupashi wakwa Yesu waribakingirire. ⁸Eryo bapitire mu Maisaya, batentemukira mu misumba ya Troa. ⁹Ikimonwa kyamonekere Pauro munshita ya bushiku: Umuntu uwa ku Makedonia aritareme kurya, ukupapaata kuribo no kuranda, "Iseni mu Makedonia no kutwafwa?" ¹⁰Iryo Pauro amwene ikimonwa, parya pene twatontonkenye ukuya ku Makedonia, ukurondorora ukuti Resa aritwita ukyabira imbira kuribo. ¹¹Eikyo ukufuma pa Troa, twapitire mu Samotereshi, no bushiku bwa konkerepo twaire ku Neapori. ¹²Ukufuma kurya twaire ku Filipi, uwari musumba wa ku Makedonia, uukankara muri iki kiputurwa kabiri ubwatekerwe nabena Roma, twaikere muri uyu musumba panshiku ishingiri. ¹³Pa bushiku bwe Sabata twaire kunse ya rupango rwa ku mumana uko twamwene ukuti kuti kwaba inkende yepopo. Twariikara panshi no kuranda ku banakashi abo twari nabo. ¹⁴Umwanakashi uweshina rya rydia, kashitisha wa fyakukashikira ukufuma mu musumba wa Thyatira, uware pepa Resa, aumfwire kuri ifwe. Imfumu yamwiswire umutima wakwe uku kutikisha pafyo Pauro arekuranda. ¹⁵Iryo umwanakashi naba ng'anda yakwe ba batishiwe, aripapete kuribo, no kuranda ati, "Nga kya kutira mwasuminisha ine ukuba uwa kishinka kuri Shikuru, iseni no kwikara mu ng'anda yangi." Nao aritupatikishe. ¹⁶Iryo fyaishire ifi, rintu twareya ku nkende ye pepo, umukashana umusha uwaakwete umupashi wa kutubuka aritukumenye. Areretera bashikuru wakwe ifyuma ifingi mu kubuka. ¹⁷Uyu mukashana arekonka panuma yakwa Pauro na ifwe no kubirikisha, ukuranda ati, "Abaume bakwa Resa uwapuramo. Bakobira kuri imwe inshira ye pusukiro." ¹⁸Arekita ifi panshiku ishingiri. Rero Pauro arimufurirwe apakuru, abwerere no kuranda ku mupashi, "Nakweba mwishina rya kwa Yesu Kristu mu fumemo." No kufuma warifumine irya ine nshita. ¹⁹Iryo bashikuru wakwe bamwene ukuti nomba kyapwa tabakuramwenamo ifyuma, baikete Pauro na Sailasi no kubakurira mu nkende kisankano pantanshi ya bashimukindikwa. ²⁰Iryo ba batwere kuri bashamfumu, barandire ati, "Aba bantu barefurunganya inkende ya musumba. BaYuda aba. ²¹Barefurunganya intambi isho aya mafunde twakanya ku bena Roma ukusuminisha nangu ukwesha." ²²Eryo ikintu bwingi kyaimine Pauro na Sirasi; bashamfumu barepwire amaraya no kubeba ukubma ifikoti kunkonto. ²³Iryo babomine nga nshi, babaposere mukifungo no kukonkomesha karinda wa kifungo ukubarinda bwino. ²⁴Panuma yakukwata ifipope, karinda epa kubaposa mu kati ya kifungo no kukaka amakasa yabo mu makori. ²⁵Pakati kabushiku Pauro barepepa no kurumbanya Resa mu nyimbo, na bafungwa banabo barebomfwa. ²⁶Apopene kwapitire ne kinkunkuma ikikaramba, no mufora wakifungo waritekene; naparya pene ifibi fyonse fyariswike, nefikakiro fya kira umo fyarikakwike. ²⁷Karinda wa kifungo abukire muturo no kumona ifibi fya kifungo nafisuka; asomwene urupanga rwakwe ukuti aipaye, pa murandu wakutira abafungwa nabafyuka. ²⁸Rero Pauro abirikishe ishiwi irikuru, aranda ati, "Wiipaya, pantu bons emoturi." ²⁹Karinda arombere urubuto no kuyamo mukati na, ukwikatwa umwenso, awire panshi kuri Pauro na Sirasi, ³⁰no kubafumisha panse no kuranda ati, "Kinshi ningakita pakuti mpusuke?" ³¹Barandire ati, "Sumina muri Shikuru Yesu, eryo warapusushiwa weba naba mu ng'anda yobe." ³²Barandire amashiwi ya Mfumu kuri ena, nabo bari nabo bonse mu ng'anda yakwe. ³³Kabiri karinda aribasendere panshita irya ine iyabushiku, no kubasamba ifironda, na ena nabonse abamukati ka ng'anda yakwe baribatishiwe parya pene. ³⁴Kabiri aribengishe Pauro na Sirasi pa muru wa ng'anda yakwe no kubapekanishisha ifyakurya, asekerer apakaramba pamo nabonse aba mu ng'anda yakwe, pantu asumine muri Resa. ³⁵Kabiri iryo ubushiku bwa pitire, bashi mapepo batumine amashiwi kuri bamaronda, arandire, "Rekeni abo baume bareya." ³⁶Karinda arifishishe amashiwi kuri Pauro, arandire, "Bashi mapepo nabatuma amashiwi kuri ine ukureka imwe mureya. Nomba fumeni, no kuy mu mutende." ³⁷Eryo Pauro aranda kuribo, "Batufupawire pa rwarara apabura umurandu, nangu twingaba abena Roma-no kutuposa mu kifungo. Nomba bushe tabaretutamfya ku mbari? Awe! Rekeni abene baishire no kutufumyamo." ³⁸Ba maronda baireranda aya mashiwi kuri bashamfumu, na iryo baumfwire ukuti Pauro na Sirasi bena Roma baritina. ³⁹Basha mfumu barishire no kupapata kuri bena na ukubareka bareya, ukubepusha ukuti bareya ukufuma mu musumba. ⁴⁰Pauro na Sirasi bafumine mu kifungo no kuya mu ng'anda yakwa Ridia. Iryo Pauro na Sirasi bamwene bandume, bari bakosereshe no kufuma mu musumba.

Chapter 17

¹Nomba iryo rine barepita mu misumba ya Amphipolis na Apollonia, baishire ku musumba wa Tesalonika, murya mwari sybago wa ba Yuda. ²Pauro, pamo nga ifyo intambi shakwe shari aire kuri boo, ne nshiku shitatu ishe Sabata baresambirira kurya pamo mu marembo. ³Akupukwire ikya rembwa no kurondorora ukusuminishiwa kwa ku kyura kwa Kristu Yesu na kabiri no ku shikuka ku bafwa. Arandire ati, "Uyu Yesu uyo nkoshimika kuri mwebo ni Kristu." ⁴Bambi aba Yuda abakyumfwikisha no kukonka Pauro na Silas, pamo ne mpendwa iikaramba iyaba Greek abasumine, nomba tebengi abaretungurura abanakashi. ⁵Nomba aba Yuda atasumine, barifuminepo no bufuba, basendere abaume atakosa mu nkyende sha ma kwebo, barongenyeye pamo ibumba, no kutampa ukupanga ikyongo mu musumba. Ba tobaura in'anda yakwa Yasoni, barekufwaya ukufumya Pauro na Silas ku bantu. ⁶Nomba iryo bafirirwe ukubasanga, bakakire Yasoni na ba ndume inankwe no kubatwara ku bakaramba ba mu musumba, ukrira ati, "Aba abaume abakopiribura ikyaroy na besa na kuno. ⁷Aba baume abo Yasoni apokerere bakita ifya pusanako no kukabiri kwakwa Kaisare; barandire abati kuri na imbi imfumu-Yesu." ⁸Bari bakyushishe ku kintu bwingi na bakaramba ba mu musumba abaumfwire ifi fintu. ⁹Nomba panuma yaku kingirirwa kuri Yasoni na bonse, babareka ukuya. ¹⁰Burya bushiku ba wabo batumine Pauro na Silas ku Berea. Iryo bafikire kurya, baingire mu synagoge waba Yuda. ¹¹Nomba aba bantu bari abasuma ukukira aba ku Tesalonika, pantu bapokere ishiwi ne mitima yabo iyaipikanya, ukupituruka mu marembo kira bushiku ukubona nga kyakuti ifintu nafirira. ¹²Emukutira abengi muri boo barisumine, ukubikakofye na bamo naba Greek babfikansa abanakashi na baume abengi. ¹³Nomba iryo aba Yuda baku Tesalonika basambirira ukutira Pauro nao arebirikisha ishiwi rya kwa Resa ku Berea, barireko no kusaranganya no kushupa ibumba. ¹⁴Eryo apo penefye, ba wabo batumine Pauro ukuya kuri bemba, nomba Silas na Timoti baikere kurya kwine. ¹⁵Abo abaretungurura Pauro bamutwara ukutari ukufika ku musumba wa Athens. Uro bashire Pauro kurya kwine, bapokerere ifya ku konka ukuma kuri yee parwa kwa Silas na Timoti ukwisa mukwangufyanya kuri yee. ¹⁶Nomba ninshi Pauro akobarorera mu Anthens, umupashi wakwe wakaripwa muri yee pakubona ifyo umusumba waishiramo ifirubi. ¹⁷Kanshi asambirira kira bushiku mu synagoge na ba Yuda na bonse aba pepa Resa, namu nkyende sha ma kwebo na bonse abasangwamo ryonse murya. ¹⁸Kabiri bambi abarikukonka amano ya bamo abena Epicurea na bena Stoic abasambirira barikukansana na yee. Bambi nabo barikuranda ati, "Findo uyu akoranda uyu akosabaira?" Bambi barikuranda ati, "Akopara kwati ni umu ukokuta abantu nukurakukonka tu resa utweni," pantu arikubira imbiransuma parwa ku shukuka kwa kwa Yesu. ¹⁹Basendere Pauro no kumureta kuri Areopagus, ukuranda ati, "Natwishibe iyimifundire ipya iyo ukoranda?" ²⁰Pantu naureta ifintu ifipya ku matwi yesu. Emukutira tukofwaya ukwishiba ifyo ifi fintu fikopiribura." ²¹(Nomba bonse abena Anthens na beni abekara kurya baposere inshita yabo mu kukana kita ikiri kyonse nomba mukuranda nangura ukumfwa ku fintu fimo ifipya.) ²²Eikyo Pauro atareme pakati ka bena Areopagus no kuranda ati, "Mwebo mwe baume baku Anthensm ndi bwene ukutira muri mwebo muri bukapepa mu nshira shonse. ²³Pantu iryo narekupita na ribwene umusango mu peparamo, nasangire uburambo ubwarembwapi ifi, "Kuri Resa uutashibikwa." Kindo kanshi mupepera mu bututu, iki ikyo naishibisha kuri mwebo. ²⁴Resa uwabumbire isonde na fyonse ifya bamo, apo ni Resa wa muru ne sonde, taikara mu mayanda ye pepo aya kurwa ne minwe. ²⁵Nangura tabamutumika ne minwi ya bantu, ngo ukokabirapo fimo, apo umwine eupera abantu ubumi no mupu na fyonse. ²⁶Ukutura ku muntu umu arenge umutundu wa muntu onse ukwikara mpanga yonse mu kyaroy, bakwete ukupima inshita ne mipaka ya fifuro fyabo, ²⁷Pakutira bakwete ukufwaya Resa na karimo kuti baumfwa ukuya kuri yee no kumusanga kabiri taba ukutari ukufuma kuri fwebo kira umu umu. ²⁸Pantu ni muri yee twikarira no kwendera no kuba ifyo twaba, nga fintu abantu benu baranda, 'Pantu bonse twaba abana bakwe.' ²⁹"Emukutira, apo twaba abana bakwa Resa, twirakutontonkanya ukutira imibere yabu Resa tayaba nga golide na silfere, nangura amabwe-ifipasho bapanga bashi kabumba no kwerenganya kwa muntu. ³⁰Eikyo Resa arirabireko ku nshita ya bututu, nomba akonkomeshefye abantu bonse mu nkyende monse ukurapira. ³¹Neki nipamurandu wakutira aripekanya umwine ubushiku bwa bupingushi akapingura isonde mu burungami mu muntu uo umwine asonta. Resa aripera ikininkisho kuri uyu muntu kuri onse pa kumubusha ku bafwa. ³²Nomba iryo abaume baku Anthens baumfwa ukushukuka kwa bakufwa, bambi bara pumya Pauro; rero bambi barandire ati, "Tukari kumfwa kuri webo nakabiri pari uyu murundu." ³³Panuma yaifyo, Pauro aribashire. ³⁴Rero bambi abantu baikumike kuri yee nokusumina, ukubikapofye na Dionysius umwina Areopagitie, umwanakashi uweshina rya Damaris, na bambi abo bari nabo.

Chapter 18

¹Panuma yaifi fintu Pauro afumine ku Athens no kuya ku Korinto. ²Kurya akumenye umu Yuda iashina ryakwe ni Akaira, uwafyerirwe mu Pontus, uwa fumine rirya rine ku Italy pamo na Priscilla umukashi wakwe, umurandu wakuti Claudius arber aba Yuda bonse ukufuma mu Roma. Pauro aire kuri boo, ³no murandu wa kuti bari pa nkende imo ine iya masambiro ya butukishi, aikere nabo no ku bombna, pantu bari ni bakapanga wa mahema ukuringana no murimo wa butukishi. ⁴Eikyo Pauro arepurura mwi synagoge kire Sbata, ukweshu ukupatikisha bonse aba Yuda na ba Greek. ⁵Nomba Silas na Timoti baretentemuka ukufma kuma Mesedonia, Pauro araoberwa ukubire mbira, no kushimika ikishinka ku ba Yuda ukuti Yesu ni Kristu. ⁶Rero iryo batarire no kutuma, Pauro afimbire ikya kufwara kyakwe pa menso pari boo no kuranda kuri boo ati, "Umuropa wenu ube pa mitwe yenu; narisambwa. Ukufuma pari nomba ndi nokuya ku bena Fyaro." ⁷Eryo afumine parya no kuya ku ng'anda yakwa Tito Justus, umwaume washinshimwine Resa. Ing'anda yakwe yakonkene ne synagoge. ⁸Crispus, umukaramba we synagoge, atetekere Shikuru pamo na bonse aba Yuda yakwe; na bonse abena Korinto abaumfwire iki barirapire no kubatishiwa. ⁹Shikuru arandire kuri Pauro ubushiku mukiroto, "Witina, rero randa nokukanaba tondoro. ¹⁰Pantu ndi nobe, natira takuri nangu umu uuri no kwesha uku kusansa, pantu ninkwata abantu bandi abengi abari muri uyu musumba." ¹¹Pauro aikere kurya umwaka umu ne myeshi mutanda, aresambirisha pamo nabo ikyebo kyakwa Resa. ¹²Rero iryo Gallio aishireba umurashi wa Achaia, aba Yuda baimine pamo Pauro umutima umu, no kureta Pauro pakipuna kya bupingushi; ¹³barandire ati, "Uyu apatikisha abantu ukupepa Resa mu nshira iyapusana ne funde." ¹⁴Rero iryo Pauro arekufeya ukuti arande, Gallio arandire kuba Yuda, "Mwe bena Yuda, ngauba murandu wa bupurumushi, bfa kyaba ikiyene ukubomberapo ne mwe. ¹⁵Rero Pantu aya mepusho yapa mashwi na ma shina na mafunde yenu, mwe bene kaipwishisheni. Ntakofwaya ukwisaba kapingura wa mirandu ngei." ¹⁶Gallio epakubarenga ukufma parya pakipuna kya bupingushi. ¹⁷Eikyo baikete Sosthenes, intungurushi ye synagoge, no kumumina pantanshi ya kipuna kya bupingushi. Rero Gallio tasakamene ifyo bakitire. ¹⁸Pauro, panuma aikere inshiku ishingira, no kusha bamunina no kuya no bwange ku Syria na Priscilla na Aquila. Panuma tarafuma ku kyaba, kya Cenchrea, aribeere imishishi shakwe pamurandu wa murapo arapire. ¹⁹Iryo bafikire ku Efese, Pauro ashire Priscilla na Aquila kurya, rero ena ayingire mwi synagoge no kuraperurura naba Yuda. ²⁰Iryo baipwishe Pauo ukwikara urwanshita ntari, arikene. Rero pakubasharikapo, abebere ati, "Ndi nokuba bwera ngefyo Resa akafwaya." ²¹Aishire fuma ku Efese. ²²Iryo Pauro afikire ku Kaisarya, aire no kuposha ifironganino fya mu Yerusalemu eryo no kutentemukira ku Antioch. ²³Panuma ya nshita iyaringa, pauro afumineko no kuya kupita mu misumba mu Garatiya na Phrygia n ba konshi bonse barikosereshiwe. ²⁴Nomba umu Yuda we shina rya Apolos, uwafyarirwe ku Alexandria, aishire ku Efese. Ari uwa kampuka mukuranda, na maka ayengi mukurondorora amarembo. ²⁵Apolosi arisambirishiwe inshira ya misambirishishe ya kwa Shikuru. Ari uwapimpa mu mupashi, arandire no kusambirisha ifintu ukwabura ukurufyanya ifyebo fyakwa Yesu, rero aishibefye urubatisho rumo urwa kwa Yohani. ²⁶Apolosi atandeke ukuranda natarama mwi synagoge. Rero Priscilla na Aquila iryo bamumfwire, ba muwere pambari no ku murondorwera inshira yakwa Resa bwino bwino. ²⁷Iryo afwaire ukwabuka ukwingira mu Achaia, ba munina barimukosereshe no kurembera abakonshi mu Achaia amashiwi ya kuti bamupokerere. ²⁸Apolosi akanine aba Yuda mukutarika na maka pakintu bwingu, ukuranga amarembo ukuti Yesu ni Kristu.

Chapter 19

¹Kwafikire iryo Apolo ari pa Korinto, Pauro apitire mu fyaro fya ku murundu no kwisa ku musumba wa Efeso, no kusanga abakonshi kurya. ²Pauro arandire kuri bo, "Bushe irya mwasumine mwaripokerere Mupashi wa Mushiro?" Barandire kuri ye, "Iyo, tatwabarire atumfwapo parwa Mupashi wa Wamushiro." ³Pauro arandire, "Nomba rubatisho nshi mwapokerere?" Barandire, "Murubatisho rwa kwa Yohane." ⁴Kanshi Pauro aribasukire, "Yohane abatishe no rubatisho rwakurapira. Aebere abantu ukusumina muri uyo uri no kwisa panuma yakwe, emukutira, muri Yesu." ⁵Iryo abantu baumfwire ifi, babatishiwe mwishina rya kwa Shikuru Yesu. ⁶Rero iryo Pauro atambarike amaboko yakwe pari bo, Mupashi wa Mushiro aikire pari bo kabiri barandire mu ndimi shimbi no kusesema. ⁷Bonse pamo bari ukufika ikumi na babiri abaume. ⁸Pauro aingire mu sinagogo no kuranda mu kushipa pa myeshi itatu, ukusambirisha no kubongora pa rwa bufumu bwa kwa Resa. ⁹Rero bamo abaYuda bareuminina no kukana nakira, batendeke ukuponta pa kintu bwingi. Kanshi Pauro aribashire no kusenda abakonshi bakwe, ukubafunda kira kasuba mu kigurwa kya masambiriro mu Tirana. ¹⁰Iki kyakonkepo pa myaka ibiri, ekyarengere ukuti abekashi ba mu Asia baumfwire ikyebo kya kwa Shikuru, bonse abaYuda na baGriki. ¹¹Resa arekita ifyakupapa ku minwi ya kwa Pauro, utuatambara no tusaru twakwa Pauro, ¹²barebika pa barwere na marwere yabo yarepora ne mipashi yakowera yarefuma. ¹³Rero bamo aba mu baYuda bakasukura wa fibanda barepita mu nkende. Baitire ishina rya kwa Shikuru Yesu pakuti bengakwata amaka pa mipashi yakowera iryo barandire, "Muri Yesu uo Pauro ashimikira, nakukambisha ukufuma." ¹⁴Shimapepo mukaramba uwa kiYuda, uweshina rya Skeva, akwete abana kine rubari abarekite fi. ¹⁵Umupashi wa kowera wabasukire, "Yesu narimwishiba, eryo na Pauro narimwishiba; rero niwe nani?" ¹⁶No mupashi wa kowera mu muntu waribemine no kubanasha no kuboma. Eryo babutwike ukufuma mu ng'anda ubwamba kabiri nabakenaurwa. ¹⁷Iki kyaishibikwe kuri bonse, ku baYuda nakuba Giriki, abakoikara pa Efeso. Nomwenso wariponene pari bonse, neshina rya kwa Shikuru Yesu ryarikindikwe. ¹⁸Nabasumina abengi baishire no kusasa no kusumina ububi bonse ubo bakitire. ¹⁹Nabengi abarekita amarere baretere ifitabo fyabo pamo no kokya pa menso ya bonse. Iryo bapimine umutengo waifi, fyari amakana yasano aya sirufere. ²⁰Kanshi ikyebo kya kwa Shikuru kyaendere mu nshira ya maka. ²¹Rero panuma Pauro apwirire umurimo wakwe mu Efeso, asarire mu Mupashi ukupita mu Makedonya na Akasha on his way to Yerusaremu; arandire, "Panuma yakuba kurya, imfwire ukumona Rome." ²²Pauro atumine ku Makedonya bakafwa bakwe babiri, Timote na Erasto. Rero umwine aikere mu Asia pakashita akanono. ²³Panshita irya paponene ikimpungiri tekinono mu Efeso pa murandu wa Nshira. ²⁴Kafura wa sirufere uwainikwe Demeta, uwarekita utufuba twa sirufere na Atemi, aretere amakwebo ayengi kuba fyakufura. ²⁵Kanshi aronganike pamo ababomba urya murimo no kuranda, "Mukwai, namwishiba ukuti mu mibombere iyi emo tumwena." ²⁶Mwaribona no kumfwa ati, teku Efeso kwekafye, rero kimofye na Asia yonse, uyu Pauro nanasha no kusangusha abantu abengi. Areranda ati takwaba resa wapangwa ku minwi ya bantu. ²⁷Tekwebafye ati imirimo yesu yakosarurwa, rero ne tempere rya resa wapuramo Atemi kuti yarengwa ukusurwa. Eryo akawishiwa no bukuru bwakwe, uyo aba mu Asia na bonse bashinshimuna. ²⁸Iryo baumfwire ifi, barikaripire no kurira, barekuranda, "Uwapuramo ni Atemi wa ku Efeso." Umusumba onse waisuswirwemo ikimfundawira, na bantu babutukire no mutima umo ku kutamba. ²⁹Basendere abarendo banankwe bakwa Pauro, Gai na Aristaka, abafumine ku Makedonya. ³⁰Pauro afwaire ukwingira mwibumba, rero abakonshi bari mukanishe. ³¹Na bamo aba muri bakateka ba mu Asia abari fibusa fyakwe batumine imbira ukumupapatira ukukana ingira mu ng'anda bakotambiramo. ³²Abantu bamo barepunda ikintu kimo, nabamo kimbi, pantu ibumba riri mukimfundawira. Bambi tabeshibe nekyo beshire. ³³Bamo mwibumba bakosereshe Arexanda, uo AbaYuda baretangisha. Kanshi Arexanda aimishe ukuboko ukufwaya ukuipokorora parwarara. ³⁴Rero iryo baishibe ukuti ari mu Yuda, baririre pa nsa shibiri ne shiwi rimo, bareranda, "Uwamaka ni Atemi wa ku Efeso." ³⁵Iryo karariki batararike ibumba, arandire, "Mwebena Efeso, muntu nshi uushaishiba ukuti umusumba wa Efeso erisunga itempere rya wa maka Atemi ne kimpasho ikyaponene ukufuma ku muru?" ³⁶Ukubona ukuti ififintu tafyareshiwa, muringire ukuba tondoro nokwabura ukubutukira ikiri kyonse. ³⁷Pantu muretere aba bantu ku kirye abashaibapo nangu ukupontera tu resa twesu. ³⁸Eikyo, nga Demeta ne ntukushi shinankwe bari ne kyakushinina ku uri onse, ikirye nakisuka kabiri kwaba inkonka. Nabashinine umo na umo. ³⁹Rero nga murefwaya ikiri kyonse pari fimbi, kikapingurwa bwino. ⁴⁰Pantu turi mu bwafya bwakushininwa pamurandu wa fyongo fya rero. Takuri ikikarenga kuri iki kimfurunganya kya rero, kabiri tatwakarondore." ⁴¹Iryo arandire iki, aribatamfishe.

Chapter 20

¹Panuma yakukansana, Pauro araire abakonshi no kubakonkomesha, arandire sharenipo kabiri aire ku Makedonya. ²Iryo aire ukupota mu misumba no kuranda ifyebo ifingi ifyakubakoseresha, aishire ku Grisi. ³Panuma apwishishe imyeshi itatu kurya, abaYuda bari mwimine iryo arefwaya ukwabukira ku Sirya, eikyo asarire ukubwekeramo ukupita ku Makedonya. ⁴Abamushindike ukufika ku Asia ni Sopata mwana Fiyas ukufuma ku Bereya; Aristakas na Sekunda, bonse ukufuma ku Tesalonika abasumini; Gayasi wa ku Debe; Timote; na Tikikas na Trofima ukufuma ku Asia. ⁵Rero aba bantu baritutangirire kabiri bareturorera pa Troas. ⁶Twaendere ukufuma ku Filipo panuma yanshiku shamukate uushatutumuka, na munshiku shisano twaishire kuri bo ku Troas. Twaikere kurya inshiku kine rubari. ⁷Pa bushiku bwantashi ubwa murungu, iryo twakorongene pamo ku kuputaura umukate, Pauro asosere ku basumina. Arepekanya ukuya ubushiku bwakonkererepo, kanshi akonkenyepo ukuranda mpaka ubushiku pakati, ⁸Mwari inyari ishingira mu muture wa pamuru umu twaishire kyapamo. ⁹Munsorokoto mwaikere umurumendo uwaretwa Eutikasi, uwaponene muturo utukaramba. Neryo Pauro akokwere ukuranda, uyu murumendo, akirifye narara, aponene ukufuma pamutire wakitatu kabiri bamutorere uwafwa. ¹⁰Rero Pauro aire panshi, aiminina pari o no kumufukatira. Eryo aranda, "Mwisakamana nakarya, pantu ari uwabumi." ¹¹Awe anina pa muru nakabiri no kuputaura umukate no kurya. Panuma yakuranda nabena inshita itari mpaka bwakya, aire. ¹²Babweshe umurumendo umumi nabo bari sansamushiwe. ¹³Fwebo fwenene twaire ukutangira Pauro ne kyombo kabiri twayabwike ukuya ku Assos, uko twapangire ukutwara Pauro mu kushipa. Ifi efyo umwine arefwaya ukukita, pantu apangire ukupita ku murundu. ¹⁴Iryo atukumenye pa Assos, twamusendere mu kyombo no kuya ku Mitylene. ¹⁵Iryo twayabwike ukufuma kurya no kufika aparungatene ne kishi kya Koishi. Ubushiku bwakonkererepo twafikire pa kishi kya Samosi, no bushiku panuma twaishire ku musumba wa Miretus. ¹⁶Pantu Pauro arisarire ukwabuka ukukira Efeso, pakuti eikaramo inshita iyitari mu Asia; pantu arebutukira ukuba mu Yerusaremu pabushiku bwa Pentekoste, nga kyari ikyaanguka kuri ena ukukite iki. ¹⁷Ukufuma ku Miletas atumine abantu ku Efeso no kwita bakiroro wa fironganino. Iryo baishire kuri ye, arandire kuri bo, ¹⁸"Imwe mwebene mwarishiba, ukufuma ubushiku bwantashi nanyantire urukasa mu Asia, ifyo naposere inshita yandi namwebo. ¹⁹Nakonkenyepo ukutumikira Shikuru ku kuikyefya ne firamba, na mubukyushi ubwakitike pari nebo pamurandu na baYuda. ²⁰Mwarishiba ifyo nshanakire ukusokorora kuri mwebo kyonse ikisuma, ne fyo narefunda parwarara no kufuma pa ng'anda ne ng'anda, ²¹ukurondorora ku baYuda na baGriki pa kurapira kuri Resa no kutetekera Shikurwifwe Yesu. ²²Rero roreni, ndeya ku Yerusaremu, ukutungurwa no Mupashi, inshishibe ifikaya kitika kuri nebo, ²³kanofye Umupashi wa Mushiro ukushimika kuri nebo mu misumba ya minyororo na makyusho ayarekundorera. ²⁴Rero nshirebika umweo wangi ubukankara kuri nebo, nga kyakuti napwisha urubiro no kupwiririra umurimo wangi ukufuma kuri Shikuru Yesu, ukushimike mbira nsuma ya kikuku kya kwa Resa. ²⁵Rero roreni, narishiba ukuti imwe bonse, mwebo naire ndetumikira ubufumu, tamwakamone ikinso kyangi nakabiri. ²⁶Eikyo ndeshimika kuri mwebo kano kasuba, ati ndi wakaere ku muropa wa muntu uuri onse. ²⁷Pantu shakene ukusokorora kuri mwe ubufwayo bwakwa Resa bonse. ²⁸Eikyo kengereni pari mwebene, na pamukuni uo Mupashi wa Mushiro amurenga ukuba bakakema. Mukengere ukukema ikironanino kya kwa Resa, ikyo ashitire no muropa wakwe. ²⁹Ningishiba ati panuma ya kuya kwangi, imimbirwe shikesa muri baimwe kabiri tashakashapo umukuni. ³⁰Ningishiba ukuti bamo ukufuma muri baimwe bakesa no konaura ikishinka pakuti bakakurepo abakonshi bamo kuri bo. ³¹Kanshi mureisunga. Ibukisheni ukuti pamyaka itatu nsharekereukukoseresha mwebo bonse ne firamba ubushiku na kasuba. ³²Rero ndemukonkomesha kuri Resa na kukikuku kyakwe, ikingamikura no kumipera ikifuro muri abo bonse abashishiwa. ³³Nshakumbirwe sirufere ya muntu, goride, nangu ifyakufwara. ³⁴Bonse mwarishiba ukuti ishi iminwi shangi shaitumike ukukabira kwangi no kutumika ukukabira kwa abo bari nanebo. ³⁵Muri fyonse narimupere ikirangiro ifyo mwingafwa abanaka mukubomba, nefyo mwingebukisha ikyebo kyakwa Shikuru Yesu, ifyebo ukutira umwine arandire: 'Mwariba iparo mukupera ukukira mukupokerera.'" ³⁶Panuma ya kusosa ifi, afukeme no kupepa nabo bonse. ³⁷Kwari ukurira ukwingi no kusansamusha Pauro no ku mutomona. ³⁸Bari aba buranda pafyo asosere, ati tabakamonepo ikinso kyakwe nakabiri. Eryo bamushindikire ku kyombo.

Chapter 21

¹Rintu twafumine kuntu bari no kunina mu bwange, twarungeme ku musumba wa Koshi, no bushinku bwakonkerepo twarifikire mu musumba wa Rhodeshi, no kufuma kurya twaire ku musumba wa Patara. ²Eryo twapateme mu kyombo ikyareabukira kwishirya ku Phoenisha, twapatememo no kuya. ³Panuma twamwene ikishi kya Sipurashi, twakiposere ku rubari rwa kipo kya bwange, twararora na ku Sirya no kufika ku Taya, pantu ubwange eko bwarepatwira ifipe. ⁴Panuma twasangire abakonshi, twaireko inshiku kine rubari. Ku Mupashi batampire ukupapatira Pauro ukuti eya ku Yerusaremu. ⁵Iryo inshiku shesu rintu shapwire isho nokuba kurya, twarifumineko no kutampa urwendo rwesu, na bonse, pamo na bakonshi babo, na bana baretushindika mpaka twafuma mu musumba. Erintu twaponene panshi twafukama paruramba, twarapepa, ⁶no kusosa ukurapakashanya umo na umo. Eryo twapateme mu kyombo, nabo babwekeremo ku mayanda yabo. ⁷Iryo twapwire ukufuma ku Taya, twafikire pa Putolema. Kurya twaposeshe bamunyinefwe nokwikara nabo ubushiku bumo. ⁸Ubushiku bwakonkerepo twarifumineko no kuya ku Kaisare. Twaingire mu ng'anda yakwa Filipo, kabira wa mbira uwari umo pari kine rubari, no kwikara nankwe. ⁹Nomba uyu muntu arikwete abana bakwe abanakashi abari bana kisungu abaresesema. ¹⁰Twaikere kurya munshiku isharinga, twarifumineko no kutentemukira ku Yudeya na kasesema umo ishina ryakwe Agubashi. ¹¹Aishire kuri ifwe nokusenda umushipi wakwa Pauro. Epakuikaka pa makasa napa minwi no kuranda ati, "Efyo Mupashi wa Mushiro asosa; 'efyo aba Yuda ba mu Yerusaremu bakakaka umuntu umwine wa mushipi, no kumupera mu minwi yabena fyaro.'" ¹²Eryo twaumfwire ifi fintu, bonse ifwe na bantu abekara muri irya nkende twa papatire Pauro ukukanaya ku Yerusaremu. ¹³Awe Pauro angaswike, "Kinshi murekita, murerira no konaura umutima wangi? Pantu ninjipekanya, te mukukakwafye kweka, rero no kuya fwira mu Yerusaremu mwishina rya kwa Shikuru Yesu." ¹⁴Pa murandu wakutira Pauro tarefwaya ukunashiwa, twaikere tondoro no kusosa, "Ubufwayo bwakwa Shikuru bukitwe." ¹⁵Panuma yanshiku ishi, twasendere ifyora fyesu no kuya ku Yerusaremu. ¹⁶Kurya nako twarifumineko nokuya pamo naba konshi abafumine ku Kaisare. Aba babaretere umuntu uwainikwe Mnason, umuntu uwafumine ku Siprus, umukonshi wa kare, eo twairekerereko. ¹⁷Eryo twafikire ku Yerusaremu, bamunyina baritupokerere ne nsansa. ¹⁸Ubushiku bwakonkerepo, twaire bonse na Pauro kuri Yakobo, nabakaramba bonse barisangirweko. ¹⁹Eryo abaposeshe bonse, arerondorora kimo na kimo ikyo Resa akitire ku bena fyaro mu murimo wakwe. ²⁰Iryo baumfwire iki, barumbire Resa, no kusosa kuri ena, "Naumona munyina niyanga amakana yabaketekera aba mu baYuda. Bonse barasakamana ukusunga amafunde. ²¹Baribeba na pa rwaiwe, abati urafunda aba Yuda abekara nabena fyaro no kusha Mose, no kubeba ukutira mwirasemburura abana benu no kukana endera mu ntambi shabo. ²²Kinshi twingakita? Baraumfwa bwangu ukutira namwisa. ²³Eikyo kita ikyo twarasosa kuri iwe. Natukwata abaume bane abarapire. ²⁴Bura aba baume uisangurure we mwine pamo pene nabena, no kubaripirira, pakutira ba babeye kumitwe yabo. Eikyo uuri onse eshibe ukuti fyonse ifyo barebeba pa rwa iwe fyabufi. Bakasambirira ukusunga amafunde. ²⁵Nomba ukuringana nabena fyaro abaketekere, twarembere pamurandu wakutira bafwire ukuisunga kufintu batura uturubi, ku muropa, kufyo baitira, ukufuma ku burarerare. ²⁶Awe Pauro aesndere abantu, no bushiku bwakonkerepo ari isangurwire pamo na bonse. Awe baire namu ng'anda ya mapepo, ukupere ikibukisho iryo ubushiku bwa kusangururwa bukafika no kupera ifya bupe ifikabako kuri bonse. ²⁷Iryo ubushiku bwarenga kine rubari bwapwire, abaYuda bamo abafumine ku Asia, bamwene Pauro mu ng'anda ya mapepo batampire ukutunka ibumba ryonse no kwamba ukubika iminwi pari ena. ²⁸Barepunda, "Mwebantu ba mu Isreari, tubutukireni. Uyu muntu eufunda abantu bonse ukuri konse nefintu ifisharungamina ukufwaya kwa bantu, amafunde, naino ine nkende. Namukurundapo, nareta aba Giriki mu ng'anda ya mapepo no kukowesha inkende ya mushiro. ²⁹Pantu baire ukuya mona Trofima umwina Efeso bari nankwe na mumusumba, no kumona ukuti Pauro eumuretere mu ng'anda ya mapepo. ³⁰Umusumba onse warisansamwike, na bantu baishire pamo urubiro no kwikata Pauro. Baremukurira kunse ya ng'anda ya mapepo, na ifibi fyarisarikwe mukwangufyanya. ³¹Iryo barefwaya ukumwipaya, imbira yaishire ku mukaramba waba maronda ukutira mu Yerusaremu monse namurubana. ³²Parya pene asendere abashirikare no kubutukira ukutentemukira kwi bumba. Eryo abantu bamwene umukaramba wa bamaronda na bashirikare, barirekere ukuma Pauro. ³³Awe umkaramba wa bamaronda aparamine kuri Pauro amwikata, no kumusoka uku mubika muminyororo ibiri. Awe amwipusha niwe nani nefyo akitire. ³⁴Bamo mwibumba barabirikisha pakintu kimo nabambi pari kimbi. Pa murandu wakutira pari ikyongo maronda arifirwa ukukwata ikishinka, epa kusendera Pauro mu nkambi, ³⁵Iryo areisa muntampuro, aishire na bamusenda ku bashirikare pa murandu wa kimfurunganya kye bumba. ³⁶Ne bumba rya bantu iryaremukonka panuma no kupunda apakaramba, "Mufumyenipo uyu!" ³⁷Parya pene baretwara Pauro munkambi, asosere kuri maronda mukaramba, "Waransuminisha ukuranda fimo kuri iwe?" Maronda epakusosa, "Uraranda iki Giriki?" ³⁸Tauri mwina Egyputo uo

kunuma uku atampire buntara misoka no kwikata abantu amakumi yane aba ku 'Asasini' ukufuma mu matororo?"³⁹Pauro asosa, "Ndi mu Tuda, ukufuma ku musumba wa Tasashi mu Sirisha. Ndi mukaya wa musumba ushaba nabumfisoro. Nde kupapata, nsuminisha nande na bantu." ⁴⁰Iryo maronda amupera insambu, Pauro aiminine pa tutende no kutambarike iminwi pa bantu. Iryo patararishafye tondoro, asosere kuri bena mu rurimi rwa ki Hebere. Asosa,

Chapter 22

¹"Bandume na batata, kutike kubukingo bwandi ubo napanga kuri mwebo" ²Iryo ibumba rya umfire ukuranda kwa kwa Pauro kuri boo mururimi rwa ki Hebere, ba batondoro,³"Ndi mu Yuda, na fyarirwe mu Tarsus yaku Cilicia, rero na sambirire muri uno musumba pa makasa yakwa Gamaliel. Narangirirwe ukukonka bwino amafunde ya batata. Nariipera ukubombera Resa, ngefyo na mwebo mwaba rero. ⁴Nariba pakese muri uyu musango ukufika naku kufwa, uku kakwa no kutwarwa ku kifungo bonse abaume na banakashi, ⁵ngefyo bashimapepo baramba na bakaremba benga randa. Napokerere inkarata ukufuma kuri boo parwa ba wesu mu Damascus, nariya kurya no kuya ku babweshya muku kakwa ku Yerusalemu no kukandwa. ⁶Kyakitike ikya kutira iryo narikuya na paramina naku Damascus, akasuba pakati, mukashita akanono fye ikisaniko iki karamba kya fumine ku muru no sanika ukunshiruka. ⁷Nariponene panshi eryo naumfwire ishiwi ryaranda kuri nevo, 'Sauro. Sauro, nindo ukompakashira?' ⁸Na asukire ati, 'Niwe nani, we mfumu?' Arandire kuri nevo ati, 'Nine Yesu umwina Nazareti, uyo ukopakasa.' ⁹Bonse abari naine bari bwene urubuto, nomba tabareumfwa ishiwi ryarenranda kuri nevo. ¹⁰Narandire nati, 'Kindo ningire ukukita, we Shikuru?' Shikura arandire kuri nevo ati, 'Ima nokuya ku Dmascus. Kurya ukebwa fyonse ifyo uringire uku kita. ¹¹Ntarebona ku murandu no rubuto rwa kiya kisaniko, bangiketefye pa maboko kubo twari nabo, naishire ku Damascus.' ¹²Kurya eko nakumenye umwaume weshina rya Annanias, umuntu umurungami arakonka amafunde umusuma mukuranda pari bonse aba Yuda abekara murya. ¹³Aishire kuri nevo, no kutarama mupepi na nevo, no kuranda ati, 'Wesu Sauro, pokerera ukubona.' pari irya ine inshita nari mubwene. ¹⁴Eryo arandire ati, 'Resa wa fikorwe fyesu na kusonta ukwishiba ubufwayo bwakwe, pakubona umurungami, no kumfwa ishiwi irikofuma ku kanwa kakwe. ¹⁵Pantu ukuba kambone wakwe ku bantu bonse pafyo ubwene no kumfwa. ¹⁶Nomba findo ukororera? Ima, no kubatishiwa, no kusamba imemba shonse, no kukuta pe shina ryakwe. ¹⁷Panuma yaku bwera ku Yerusalemu, iryo nari kupepa mu ng'anda ye pepo, kya kitike ikya kuti nari bwene ikimonwa. ¹⁸Namu bwene akoranda kuri nevo ati, Ima no kufuma bwangu mu Yerusalemu, pantu tabakasumine ubunte bobo parwa nevo. ¹⁹Narandire nati, 'Shikuru, bena parwabo baishiba ukuti nareposa mukifungo no kupumaura bonse aba kusumine mu ma synagoge yonse. ²⁰Iryo umuropa wakwa Stefani kambone obe waitikire, na nevo natareme mu pepinokusuminisha, nareronda nama koti yaba mwipeye.' ²¹Nomba arandire kuri nevo ati, 'Kabiye, pantu nkakutuma ukutari sana ku bena fyaro.'"²²Barikukutika kuri yee mpaka no kufika pari urya murandu. Eryo basanswire amashiwi no kuranda ati, "Kabiye nokufuma pe sonde, pantu weba tauringire ukuba no mweo. ²³Iryo bakiri bakosowesha ba posere na makoti yabo no rukungu mu muru, ²⁴kapitao mukaramba akonkomeshe Pauro ukwisa kuri yee. Akonkomeshe pakutira amwipushe ikyo bakopundira firya pari yee. ²⁵Iryo bamukakire ne ntambo, Pauro arandire ku mushirika uwatareme mupepi ati, "Bushe kyariba ikya yana ukukaka umwina Roma uutakwete umurandu?" ²⁶Iryo umushirika aumfwire ukuranda uku, aire kuri kapitao mukaramba no kumushimikira, ukutira, "Findo mwara kitapo? Pantu uyu muntu mwina Roma. ²⁷Umukaramba waba kapitao aishire no kuranda kuri yee ati, "Ngeba, bushe uri mwina Roma?" Pauro arandire ati, "Ina." ²⁸Umukaramba waba kapitao epakwasuka ati, "Nipamurandu ne kipingo kya nadarama ikikaramba napokere ikya bwikashi." Nomba Pauro arandire ati, "Ndi mwina Roma." ²⁹Eryo uwarikumwipusha afumineko apopene. Umukaramba waba kapitao nao arisakamene pakumfwa ukutira Pauro mwina Roma, pantu na mukaka. ³⁰Ubushiku bwakonkorepo umukaramba waba kapitao akabire ukwishiba ikishinka ukufuma ku ba Yuda umurandu barapera Pauro. Eikyo akakwire intambo no kweba bashimapepo bakaramba na bonse ba kiroro ukwikara ikirye. Eryo aretere Pauro no kumuteka pakati kabo.

Chapter 23

¹Pauro arorekeshe pari bashikirye no kuranda, "Mwendume, Naikra na Resa muri kampingu umusuma mpaka na rero." ²Shimapepo mukaramba Ananiya apere ikipop kuri abo abari mupepi ukumuropora pa kanwa. ³Kabiri Pauro arandire kuri o, "Resa akakuropora, we kibumbwa ikyashingurwa ne mpemba. Bushe nawikra mu kumpingura umbwabera ifunde, kabiri waeba abakundopora, ukwabure ifunde?" ⁴"Abaimininipo barandire, "Bushe efintu watuka shimapepo mukaramba wa kwa Resa?" ⁵Pauro arandirde, "Nshaishibire, bamunyanane, ukuti ari shi mapopo mukaramba. Pantu kyarirembwa, wiraranda ifibi pantungurushi ya bantu bobo." ⁶Iryo Pauro amwene ukuti urubari rumo urwa kirye bari abasaduke eryo rumbi abafarise, arandire apakaramba mu kirye, "Bamunyanane, Ndi mu Farise, umwana mwaume wa mu Farise. Ni pamurandu wakuti narikwata isubiro rya kushukuka kwa bafwa kabiri ni mpingurwa." ⁷Iryo arandire iki, ukukansana kwaimine pa bafarise na basaduke, ne bumba ryarirekene. ⁸Pantu abasaduke bareranda ati takwaba kushukuka, takwaba maraika, takwaba mipashi, rero abafarise barishibire fyonse. ⁹Kanshi paimine ikyongo, na bamo bakarembe mu mabumba baiminine no kutarika, abati, "Tatusangire ikirubo muri uyu muntu. Bushe nga umupashi nangu maraika naranda kuri ena?" ¹⁰Iryo pabukire ikitara ikikuru, kangarira mukaramba atinine ukuti Pauro kuti bamurepaura mutupimfya kuri bo, eikyo apere ikipope kubashirika ukutentemukirako no kumusenda pamaka ukufuma mu kirye, no kumutwara mu nkambi." ¹¹Ubushiku bwakonkerepo imfumu yaiminine pambari yakwe no kuranda, "Shipa, pantu firya wapere ubunte parwa ine mu Yerusaremu, efyo ukakite na mu Roma." ¹²Iryo bwakyere, abayuda bamo bapangene no kurapa ukuti tabanye nangu ukunwa ikiri kyonse kano bepaye Pauro. ¹³Baari impendwa ukukira amakumi yane abapangire iki kipangano. ¹⁴Baire kuri bashimapepo bakaramba na bakarembe no kuranda, "Naturapo umurapo ukaramba uwakukana ukurya ikiri kyonse mpaka twipaye Pauro. ¹⁵Nomba, pamurandu waikyo, rekeni ikirye kipushe kangarira mukaramba ukumureta kuri imwe ukweba ati mwasara umurandu wakwe ukuushininkisha bwino. Rero fwebo, natuipokanya ukumwipaya ribe taraisa kuno." ¹⁶Rero umwipwa umwaume wakwa Pauro aumfwire ukuti bari barerorera, eikyo aire no kwingira nkambi no kweba Pauro. ¹⁷Pauro aitire umukaramba wa bashirika umo nokuranda, "Twareni umurumendo uyu kuri kangarira mukaramba pantu nakwata ifyakumweba." ¹⁸Kanshi umushirika asendere umurumendo no kumutwara ku kuri kangarira mukaramba no kuranda, Pauro umufungwa arinkutire, no kureta umurumendo uyu kuri iwe. Nakwata ifyakukweba. ¹⁹Kangarira mukaramba asendere umurumendo pakuboko ku nkende ifiseme no kumwipusha ati, "Kindo ikyo urefwaya ukungeba?" ²⁰Umurumendo arandire, "Abayuda nabasumina ukutentemuna Pauro mairo ukumutwara ku kirye, ukuti bamwipushishe bwino parwa murandu wakwe. ²¹Rero mwikabarekera, pantu bari abaume ukukira pa mpindwa amakumi yane abekere baremurorera. Nabaibika mu murapo wa kukana rya nangu ukunwa mpaka bepaye Pauro. Nanomba bari abaipekanya, ukurorera ukusuminisha kobe. ²²Awe kangarira mukaramba arekere umurumendo aya, panuma yakumurangira ati, "Tekweba nangu umo ukuti naungeba ifi fintu. ²³Kabiri akutire abashirika bakaramba babiri no kuranda, "Pekanyeni abashirika imyanda ibiri ukuya ku Kaisare, naba pari bakabarwe amakumi kine rubari, na bakasenda wa mafumo imyanda ibiri. Mwaraima pa nsa yabutatu iya bushiku." ²⁴Kabiri abakambishe ukufwaya inama isha kwikarapo Pauro no kumutwara kuri kateka Ferix. ²⁵Kabiri arembere karata ngefi: ²⁶"Kraudyashi Risha kuri kateka uwakiramo Ferix, umutende. ²⁷Uyu muntu ariketwe ku bayuda no kufwaya ukumwipaya iryo nafikire apo bari nabashirika no kumupususha, ikyo nasambirire ukuti ari mwikashi wa ku Roma. ²⁸Narefwaya ukwishiba umurandu baremushinina, kanshi namutentemwinine ku kirye kyabo. ²⁹Nasambirire ukuti baremushinina amepusho umwarora amafunde yabo, rero tashininwe ikyawamine ukufwa nangu ukukakwa. ³⁰Eryo naeberwe ukuti kuri ukupangira uyu muntu, apopene namutumine ao kurangirira abakumushinina ukureta ifya pari ye kuri imwe. Sharenipo." ³¹Eikyo abashirika bakonkere ifyebo. Basendere Pauro no kumureta ubushiku kuri Antipatris. ³²Pa bushiku bwakonkerepo, abashirika abengi bashire aba pari bakabarwe no kuya nankwe kabiri bena babwerere ku nkambi. ³³Iryo aba pari bakabarwe bafikire ku Kaisare no kufisha karata kuri kateka mukaramba, barangire na Pauro kuri ye. ³⁴Iryo kateka mukaramba abeengere karata, aipwishe ikitungu uku Pauro afumine. Iryo asambirire ukuti afumine ku Sirisha, ³⁵arandire, "Nkomfwa bwino ukufuma kuri iwe iryo abakukushinina bakesa kuno." Eryo amupere ikipope kyakumusungira mu musumba ukaramba uwakwa Herodi.

Chapter 24

¹Panuma ya nshiku shisano Anania, umukaramba wa bashimapepo, na Tertullus baire kuria. Abaume baretere abapingushi kuri kateka. ²Iryo Pauro atareme pamenso yakwa kateka, Tertullus atendeke ukumushinina no kuranda kuri kateka, "Pamurandu waimwe twarikwata umutende uwingi na mesno yenu aya kubona kuntanshi eyareta ubusuma mu kyar kyesu; ³eikyo twatoteri na pari fyonse ifyo mukutira mwabombeni ba Felix. ⁴Pa kweba ati mukokosha, nkomipapata ukupitira mukikuku kyenu ukuti mwinga twafwako panono. ⁵Pantu natusanga uyu muntu ukuba uboni no kwi shiba ukuti niumo urenga aba Yuda ikyaro ukuti barerufyanya. ⁶Uyu mwaume ni ntungurushi ya kitungu kya Nazarene. Aeseshe no kukowesha ikironganino twari mwikete, napariki natumwikata. ⁷Rero Lysias, kiroro arishire no kumusenda ku maka ukufuma mu minwe yesu. Nokweba abaremukonkomesha ukumureta kuri mwebo. ⁸Iryo Pauro mwaramwipusha pari iki mwarasambirira pari ifi fyonse tukomukonenkesha. ⁹Aba Yuda nabo baringiremo mukumushinina, nokushininkisha ukuti, amabupingushi yari ya kine. ¹⁰Rero iryo kateka asuminishe Pauro ukuranda, Pauro arandire ukuti, "Nkosumina ukuti imyaka iingi mwaba kapingura wa kyar kyesu, no kuba uwansansa ukumi rondorwera. ¹¹Kuti mwaishiba mwe bene ukuti tapapitire inshiku ukukira ikumi rimo ne nshita shibiri apo nairire kwi tempere mu Yerusalemu. ¹²Iryo bansangire, nshatarikene nouri onse, nangu ukwimya ibumba, neryo ni mwi synagoge nangu mu musumba. ¹³Teti barange ikirangiriro ikingamurenga ukusumina parifi bakonshinina. ¹⁴Rero nkoyeberera ifi kuri mwebo, pamurandu wakyo batire ukuti sect, muri iyo nshira ndakita kimo kine pakutumikira Resa wabafyashi besu. ¹⁵Narikwata isubiro muri Resa ngefyo aba baume basumina, ati kukaba ukubuka kwa bonse abarungami ba bakita ubupurumushi. ¹⁶Naine ryonse ndaipatikisha ukuti ni kwata umutontinkanyo uwakankambwa pa menso yakwa Resa na bantu. ¹⁷Nomba panumz ya myaka iingi naishire mukupera ifya nkumbu ku kyar kyandi no kutura amarambo. ¹⁸Iryo nakitire iki, aba Yuda bamo aba ku Asia barinsangire mwi tempere nkosefya ukusangururwa, na shere ne bumba nangu impokota. ¹⁹Aba baume bafwire ukuba pari mwebo no kunshinina, nga kuti bakwata ikiri kyonse. ²⁰Nangu, aba bene baume bengaranda ikishirungeme ikyo bansangire iryo natareme pa menso ya ba Yuda bakiroro, ²¹narimo pakintu iki kimo ikyo na pundire pa kwi mina muri boo, 'Kikumine umurandu wa kubuka ikyo nkopingwirwapo rero.'"²²Eryo Felix, aishibe inshira no kushininkisha, aribarindike ukwisa umfwa. Arandire, "Iryo Lysias umushirika akesa ukufuma ku Yerusalemu, nkesa pingura umurandu wenu." ²³Eryo asokere umukaramba wa kitungu ati Pauro afwire ukusungirwa mukifungo, rero afwire uku kwata insambu shakuti tapari umunankwe nangu umo uwa kukanishiwa ukumubona pafyo akofwaya. ²⁴Panuma ya nshiku shimo, Felix aribwerere na Drusilla umukashi wakwe, uwari mu Yuda no kutumwa ukwita Pauro no kumfwa kuri yee parwa kusumina muri Kristu Yesu. ²⁵Rero iryo Pauro areperurura nankwe parwa burungami, ukuikanya we mwine no bupingushi ubukoisa, Felix aishire kwata umwenso nokuranda ati, "Kaabiye kumbi pari nomba. Rero iryo nkakwata inshita rimbi, nkakutumina." ²⁶Panshita imo ine aresubira ukuti Pauro akomupera urupiya, ati efyonarimo batumine kuri yee no kuranda nankwe. ²⁷Rero iryo imyaka ibiri yapitire, Porcius Festus aishireba kateka panuma yakwa Felix, rero Felix arefwaya ishuko ukufuma ku ba Yuda na kabiri, pamurandu waiki ashire Pauro mukifungo.

Chapter 25

¹Nomba, Festus aingire mu kitungu, panuma ya nshiku shitatu, aire ukufuma ku Kaisarya aire ku Yerusalemu.

²Bashimapepo bakaramba ne ntungurushi sha ba Yuda ba twere umurandu wakwa Pauro, no kwipusha Festus mukupapata- ³ukumwipusha ukuti abakitire ishuko kuri Pauro-bamutware ku Yerusalemu, pantu barepekanya ukumuberamina no kumwipaya iryo akopita mu nshira. ⁴Festus ayaswike ukuti Pauro akosungurwa ku Kaisairya, eko afwaire ukuya bwangu bwangu. ⁵"Pamurandu waikyo, bonse abarefwaya," arandire, "kanshi rekeni twire pamo naba. Nga kyakuti kuri ikyarubana ikyo uyu muntu akita, mu mupere umurandu." ⁶Festus afikire kurya takirire inshiku kine konse konse nangu inshiku ikumi awe aya ku Kaisarya, no bushiku bwa konkerepo aikere pa kipuna kya kupingwirapo no kupera ikipope kya kureta Pauro kuri yee. ⁷Iryo afikire, aba Yuda abafumine ku Yerusalemu batareme mupepi, bakomupera imirandu iingi kabiri iikaramba iyo bafirirwe ukushininkisha.

⁸Pauro aipokwere no kuranda ati, "Ntabembukira amafunde ya ba Yuda nangu iritempere nangu ni Kaisara." ⁹Rero Festus arefwaisha akwate uku temwikwa ku ba Yuda, ayaswike Pauro ati, "Bushe ukofwaya ukuya ku Yerusalemu no kuya pingurwa kuri nevo pari ifi fintu kurya?" ¹⁰Pauro arandire ati, "Natarama ku kipuna kyabupingushi ikya Kaisara kuntu mfwire ukupingwirwa. Ntarufyanyapo aba Yuda, ngefyo na mwebo mwaishiba bwino bwino." ¹¹Nangu kine kine ngandi kitire ifibi kabiri nga narikita umurandu wa ku fwirapo, ntarekana ukufwa. Rero nga mirandu iyo bakopera ya bufi, tapari nangu umo uwingapera mu minwi yabo. Nkofwara umurandu kuri Kaisara." ¹²Panuma Festus arashenye ne kirye kya bupingushi, ayawike ati, "Apo ukofwaya ukufwara umurandu kuri Kaisara. Kuri Kaisara eko ukaya!" ¹³Nomba panuma ya nshiku ishinono, imfumu Agripa na Bernice bafikire mu Kaisarya ku kupera ubukindami bwa butandashi kuri Festus. ¹⁴Panuma ya kwikarako inshiku ishing, Festus aturire umurandu wakwa Pauro ku mfumu; arandire ati, "Kuri umuntu uo Felix ashire mu kifungo." ¹⁵Iryo nari ku Yerusalemu, bashimapepo bakaramba na bakaramba baba Yuda baretere umurandu wakwe kuri nevo, kabiri bakoromba ukuti apingurwe. ¹⁶Na yaswike nati te rutambi rwa bena Roma ukufumya umuntu mu kifungo iryo uyo muntu atarabonana na bamupere umurandu pa kuti umwine aipokerore kuba pingushi. ¹⁷Pamurandu waikyo, eryo barongene pamo, ntarorere, rero ubushiku bwa konkerepo naikere pa kupina kya bupingushi no kusosa ukuti uyu muntu aretwe. ¹⁸Iryo baremupera umurandu baritareme no kumuprea umurandu, tabamushinine umurandu wa fya bipa ifyo nevo naretunganya, ¹⁹mukifuro kya kuti, barekansa fye pafya kupepa na pamuntu uwitwa ati Yesu uwafwa, uo Pauro aretunga ukuti wa mweo. ²⁰Apo ntaishibe ifya kukita pari ifi fikansa, na mwipwishe nga kuti atemwa ukuya ku Yerusalemu no ku yapingurwa kurya. ²¹Rero iryo Pauro arombere ukubikwa mu kifungo ukurorera ukuya pingurwa kuri kana baesa natire na kibe ifyo fine nkasuke nkamutume kuri Kaisara." ²²Agripa aebere Festusi ati, "Na nevo wine kuti na temwa ukumfwa kuri uyu muntu." "Mairo." Festus arandire, "muka mumfwa." ²³Pa bushiku bwakonkerepo, Agripa na Bernice baishire bakoenda kirumba kirumba; no kwingura mu muputure na ba shirika na bantu abakitanda bapurama aba mu musumba. Iryo Festusi arandire ikipope, Pauro barimuretere kuri boo. ²⁴Festusi arandire ati, "Mwe mfumu Agripa, na bonse abantu abari pano na fwebo, mwa mubona uyu muntu; eo ibumba ryonse irya ba Yuda rya nombere mu Yerusalemu na kuno kwine, ninshi riremberikisha ati tamufwire ukwikara kuno." ²⁵Na sambirire ukuti takitire umurandu wa kumwipairapo; rero umwine arombere umurandu ukutwarwa kuri bakanabesa, natire kirifye bwino. ²⁶Rero ntakwetepo ikishinka ikyakuremba imfumu yandi. Pari uyu murandu, ekyo namuretera kuri mwebo, maka maka kuri mwebo, imfumu Agripa. pakuti nga kwaba ukurumbura umurandu na nevo pamo eryo nkakwata ifya kuremba. ²⁷Pantu nkobona kwati te kya mano ukutuma umufungwa ukwabura ukurondorora bwino imirandu aperwe."

Chapter 26

¹Nomba Agripa arandire kuri Pauro, "Kuti wairandira we mwine." Eryo Pauro aorora ukuboko no kuipokorora.

²"Ndi ne nsansa, Imfumu Agripa, ukureta umurandu wandi kuri imwe fyonse ifyo baYuda bankonenkesha,

³nakukirisha pakuti muri nkome kome mufishirano fya ki Yuda ne mepusho. Eikyo namuromba ukungufwikisha mukutekanya.⁴Ikine kine, abaYuda barishiba ifyo naikere ukufuma mubupungwe bwandi mu kyaroyandi na pa Yerusaremu. ⁵Baringishibire ukufuma ku kutendeka kabiri bafwire ukusumina ati naikere nga umuFarise, ubwikaro ubwa kukana ikanya mu mipepere.⁶Rero naiminina pano ku kupingurwa pamurandu we subiro mufirayo Resa apangire kuri bashifwe. ⁷Ni ubu bwine burayo ubo imikowa ikumi na babiri basubira ukupokerera nga bareshinshimuna Resa ryonse ubushiku na kasuba, kabiri ni pari iri risubiro, we mfumu, ebo abaYuda barenkonenkesha. ⁸Kindo umo pari imwe engatontonisha ukuti ku kanasumina ati Resa arabusha abafwa?⁹Rero mu maka, Nebo nemwine natontonkenye ukuti imfwire ukukita ifintu ifingi pe shsina rya kwa Yesu wa ku Nazareti. ¹⁰Nakitire ifi mu Yerusaremu. Naisarire mukifungo abantu bakwa Resa abengi ukufuma ku maka napokere kuri bashimapapo; kabiri baripaiwe, na nevo naresuminishako. ¹¹Narebakanda imiku iyingi mu ma sinagogo kabiri nafwaire ukubapatikisha ku kuponta. Nari nekifukushi ikikuru pari bo kabiri na bapakese pamofye aba kufyaro fimb. ¹²Eryo narekita ifi, naire ku Damasko ne nsambu ne fyakukonka ukufuma kuri bashimapapo bakaramba; ¹³kabiri munshira, pakati ka kasuba, we mfumu, namwene urubuto ukufuma ku muru urwa butisha ukukira akasuba, eryo rwatusanike pamo na baume nari nabo. ¹⁴Eryo bonse twawire panshi, naumfwire ishiwi rikoranda kuri nevo mu ki Hebere, 'Sauro, Sauro, kindo ukonkyushisha? Kiri icyashupa ukupanta impunda yobe. ¹⁵Eryo narandire, 'Niwe ani, Shikuru?' Shikuru aryasukire, 'Ninebo Yesu uo ukyusha. ¹⁶Nomba ima no kutarama; nipamurandu waiki nabonekere kuri o, uku kusara ukuba umubomfi ne nte pafintu ifyo wishibire pari nevo nomba rine ne fintu narakuranga kuntanshi; ¹⁷kabiri nakupususha ku bantu na kubena fyaro uko nkokutuma, ¹⁸ku kwisura amenso yabo no kubafumya mu mfimfi ku rubuto no ufuma kumaka ya kwa Satana kuri Resa, pakuti bapokerere ukufuma kuri Resa ubwerero bwa membu ne nkende iyo napera kuri bo abashishiwa mu kitetekero muri ine, ¹⁹Eikyo, we Mfumu Agrippa, nshakene ukumfwira ikimonwa kya kumuru; ²⁰rero, kuri bonse aba mu Damasko intanshi, na ba ku Yerusaremu, na monse mu musumba wa Yudeya, na kubena fyaro, nabapere imbira ukuti barapire no kubwerera kuri Resa, ukukita ifitwa ifyaringa ukurapira. ²¹Pa murandu wa iki abaYuda bangikete mwi tempere no kufwaya ukungipaya. ²²Resa aringafwire mpaka na nomba, kanshi natarama no kupdera ubunte kuri bonse na kubakaramba ukukira pari fyonse ifyo bakasesema na Mose barandire ifikakitika - ²³ati Kristu naringa ukukyura no kuti ukuba uwantanshi ukushukuka ku bafwa, ari no kushimikira imbira urubuto ku bantu bakwe na ku bena fyaro. ²⁴Kirya Pauro apwisha ukuipokorora, Festushi arandire ne shiwi irikaramba, "Pauro, waripena; amasambiriro yobe ayamaka yakurenga ukupena" ²⁵Rero Pauro arandire, "Nshapena, mwabombeni Festashi, rero ifyo nderondorora fya kinshinka no bupingushi bwa fumaruka. ²⁶Pantu imfumu yarishiba ifi fyonse; eikyo nakabiri, ni nondorora ukwabura umwenso, pantu nimpakishiwa shifwire ukufisa ikiri kyonse kuri yene; pantu ifi tafyarekitikirwa umwapetama. ²⁷Bushe warisumina bakasesema, we Mfumu Agrippa? Narishiba ati warisumina." ²⁸Agrippa arandire kuri Pauro, "Munshita inono bushe kuti wampatikisha no kumpanga umwina Kristu?" ²⁹Pauro arandire, "Napepa kuri Resa, ukuti nangu kube munshita iyinono nangu iyikuru, teiwe weka, rero na kuri bonse abarengufwa irero, bakaba nga nevo, rero ukwabura ishi iminyororo shakifungo. ³⁰Eryo imfumu yatareme, na kateka, na Bernice nao, nabo bonse abaikere nabo; ³¹iryo bashire ikikurwa, bararanshanya no kuranda, "Uyu muntu takitire ikingaringa ukufwirapo nangu ukukakirwapo." ³²Agrippa arandire kuri Festashi, "Uyu muntu ngarikakwirwe nga tamonekere kuri Kaisare."

Chapter 27

¹Iryo twasuminishenye ati tukungurukire ku Italy, bapere Pauro na bafungwa bamo kumukaramba wa bashirika uweshina rya Julius uwa mu bufumu. ²Twa pateme mukyombo ukufuma ku Adramyttium ukwari ukutari pakukungurukira ku ruramba rwa Asia. Ero twaire ku kimana. Aristarkyus ukufuma ku Tesalonika mu mu Makedonia aire na fwebo. ³Ubushiku bwakonkerepo twashikire ku musumba wa Sidoni, uko Julius aumfwirire Pauro uruse no ku musuminisha ukuya ku banankwe ku kupokako ubwafwieisho bwabo. ⁴Ukufuma kurya twaire kuri ku kimana no ku kungurukira ku ruramba rwa Cyprus, mupepi na ku kishi, pantu umwera wari twimine. ⁵Iryo twakungurukire ku ramba rwa kimana kya Cilicia na Pamphylia, twashikire pa Myra, umusumba wa Lycia. ⁶Uko, umukaramba wa bashirika asangire ikyombo kyarefuma ku Arexandria ikyare kungurukira ku Italy. Aritubikire muri kyo. ⁷Iryo twarekunguruka panono panono panshiku ishingira na mukurekeresha twafikire mubwafwa mupepi na Cnidus no mwera tawatusuminishe ukuya kuri irya nshira, twaire ukwari ikintererwe kumbari ya Crete, ukurorenkana pa Salmone. ⁸Twakungurukire kururamba rwa shupire, mpaka iryo twafikire pankyende imo itwa ifyabu fisuma, iyaparamine ku musumba wa Lasea. ⁹Nomba twarisendere inshita iya ringa, inshita aba Yuda barekere ukurya nayo yari pitire, na nomba kyaishireba ubusanso ku kunguruka. Pauro ari bakosere, no kuranda ati, ¹⁰"Mwe baume, na bona ukuti urwendo ukoyamo rukareta ubusanso no kurufya ifingi, te fifurukutu fyeka ne kyombo, rero nama bwikashi yesu." ¹¹Rero umukaramba wa bashirika abikire amano kuri kensha na mwine wa kyombo ukukira ku fintu fyonse ifyareranda Pauro. ¹²Pantu iswe taryayangwike ukwikarako mu mwera, abarendo abengi bakosereshe ukukunguruka ukufuma kurya, napo nga barepiribura ukuti twarafika kumusumba wa Phoenix ku kwikara kurya mu mwera. Phoenix yari mu Crete, iya rorenkene konse ku kapinda ka kukuryo na kukamasamba. ¹³Iryo umwera wa kumasamba watampire ukupupa sana, bakakunkurusha batontonkenye ukukita ikyo barekabira. Ero babikire ikikatisho no kungurukira ku Crete, ukusomokera ku shore. ¹⁴Rero panuma yanshita iinono umwera wa mu Hurricane, uwitwa Yurakwiro watanmpire ukuma ukufuma ku kishi. ¹⁵Iryo ikyombo kyatonene na maba takwari no mutwe uwarorere mu mwera, twafumine kumaba no kuya ukwareya umwera. ¹⁶Twakungurukire ku ruramba rwa kishi kinono ikitwa Cauda, mu bwafya twafwaishe ukurubura ikyombo. ¹⁷Iryo baimishe umweo wa kyombo, ba bomfeshie intambo shaiko ukukaka ku kishimbi kya kyombo. Baretina ukuti narimo kuti baya pakipiri kya mu kyanga wa Syrtis, baibishe ikikatisho kya mukimana no kusererako rubari. ¹⁸Twasangirwe mu busanso bwa maba ikya kuti ubushiku bwa konkerepo twa tampire ukuposa bakatundu barongene. ¹⁹Mu bushiku bwarenga shitatu bakakungurusha baposere ifipe fya kyombo ne minwi yabo. ²⁰Iryo akasuba ne ntanda shisha tusanikire pabshiku ishingira, na maba ayakuru ya twaririre ukutamamo, ne subiro irikuru iryakupusuka ryari fuminemo. ²¹Iryo baire ukutari ukwabura ifyakurya, eryo Pauro atareme pakati kaba kakungurusha no kuranda ati, "Mwe baume, nga mwakyumfwa kuri nebo, no ku kana kunguruka ukufuma ku Crete, ngatatukwete ubusanso ubu no kurufya. ²²Nomba nkomiramba ukuba abashipa, pantu taparubepo umweo nangu umo muri mwebo, rero ikireonaikafye kyombo. ²³Pantu ubushiku bwafumineko maraika wakwa Resa uo naba nao, kabiri uo mpepa-maraika wakwe aritareme mupepi na nebo ²⁴no kuranda ati, 'Witina, Pauro. Ukutarama pantanshi yakwa Kaisare, no kubona, Resa mukikuku kyakwe ikyo mpere kuri webi abo bonse abo ukoenda nabo.' ²⁵Eikyo beni abakosa, mwe baume! Pantu ninketekera Resa ukuti ikyarakitika kyonse kirirandirwe kuri nebo. ²⁶Rero twa butukire ku kuya fika pa kishi kimo. ²⁷Iryo bushiku bwa renga ikumi rimo na bune bwa fikire, awe twaire kuri iyi nshira na muri Bemba wa Adriatic, narimo ubushiku pakati bakasungurusha batontonkenye ukuti bafika pamurundu umo. ²⁸Baposere ifya ki unda no kusanga parepare amakumi ya biri; panuma ya kashita akanono, baposere ifi unda ifingi no kusanga parepare ikumi rimo na fisano. ²⁹Baritinine ukuti twarapunka mu mabwe, ero barobeshe ifikatiro fine ukufuma ku numu nokupepa ukuti urukyeru rwise nomba bwangu bwangu. ³⁰Bakangurusha bare kubona inshira ukwakusha ikyombo no kurobeka umweo wa bwange muri bemba no kubepesha ati bakoposa ifikatisho ukufuma ku ntanshi ya kyombno. ³¹Rero Pauro arandire ku mukaramba wa kyombo na bashirika ati, "Nga kyakuti abaume bakoikara mu kyombo, tamwa pusuke." ³²Eryo abashirika baputwire imyando ya bwato no kureka yase4ndwa. ³³Iryo rwaishire urubuto rwa rikwisa, panuma abakosereshe bonse ukusendapo ifya kurya. Arandire ati, "Buno bushiku bwakurenga ikumi rimo na shisano ubo muronderwe inshita yonse no kuya ukwabura ifya kurya-tamurire ngangu fimo. ³⁴Eikyo na miromba ukwa kanya ifya kurya fimo, pantu iri epusukiro ryenu. Pantu takuri nangu umo pari mwebo ulufishe umushishi nangufye umo ukufuma kumutwe kumutwe wakwe." ³⁵Iryo arandire ifi, aburire umukatResa pamenso ya bonse. Eryo aputawire umukate no kwamba ukurya.e no kutashisha ³⁶Eryo bonse bakosereshiwe nabo ba burire umukate. ³⁷Twarimo imyeo 276 mu kyombo. ³⁸Iryo barire mukuringa, barengere ikyombo ukwangua pakuposa ing'ano muri bemba. ³⁹Iryo jyari ubushiku, tabaishibe ukwari umurundu, rero ba bwene ururamba rwaripo umukyanga, no kuranshanya nga kyakuti batwarapo ikyombo.

⁴⁰Ero bapuwteire ifikatisho no kufisha muri bemba. Panshita imo ine bakakwire imyando ya mitanto no kwimisha ifisani ku mwera; nabo barorere kumu kyanga. ⁴¹Rero ikyombo kya tareme pa kipiri kya mukyanga no kuya shika panshi. IKya kuntanshi kya kakete parya pene no kwikarire ukwabura ukusera, ne kya kunuma kya ritobaikire ku kupatikishiwa kwa mankabankaba. ⁴²Abashirika batontonkenye ukwipaya abafunghwa pakuti nangura umo esamba no kubasha. ⁴³Rero ukuaramba wa bashirika arefwaya ukupususha Pauro, areseshe amatontonkanyo yabo; no kweba bonse abenga samba ukutampirapo ukusonoka mu kyombo nokufika ku murundu. ⁴⁴Eryo abaume abengi bakonkere, bamo pafipampa, na bambi pafintu fimba ifyare kufuma mukyombo. Muri iyi nshira twa sangire bonse abakingirirwa ku kufika kumurundu.

Chapter 28

¹Iryo batufumishe umutende kurya, twasambirire ukutira ikishi kya reitwa Malta. ²Awe abena kyarobatupere inkumbu ishafura, rero bakoseshe umuriro no kutusekerera bonse pa murandu wa mуроke wa mfura ne mpepo. ³Rero iryo Pauro akumbirire ikikako kya nkuni no kubika pamuriro insoka ya fuminemo pamurandu wa kukaba no ku mukakatira kuminwi. ⁴Iryo abena kyarobabwene inama naimwikata ku minwi yakwe, barandire kuri umo naumo ati, "Uyu mwaume ni kepaya apusukire pa ki mana, uburungami tabumusuminishe ukuba uwa mweo." ⁵Rero iryo akantwire inma mu muriro no kukana umfwa ubukari. ⁶Baremurorera ukuti narimo araiikatwa ikya mpepo nangu ukuponafye afwe. Rero pakumutamba pakashita akatari no kubona ati tapari ikya rubene kuri yee, bapiribwire amano yabo no kuranda kuri yee ati ni ka resa. ⁷Nomba mupepi ne nkyende ya murundu iyaperwe ku muntu imfumu iyareteka kirya kishi, uwainikwe ati Publius. Aritupokerer no kutusunga pa nshiku shitatu. ⁸Kyarikitike ukuti wishi wakwa Publius arirwere arikwete ne mpepo na shiki ya muropa. Eryo Pauro aire kuri yee, aripepere, atambarika iminwi pari yee, no kumundupa. ⁹Panuma iki kyakitikire, abantu abengi pa kishi abarwere nabo barishire no kundapwa. ¹⁰Abantu batukindire no mukinshi uwingi. Iryo twarepekanya ukuya, batupere ifyo twarefwaya. ¹¹Panuma ya myeshi itatu twaire mu kyombo ikyaikere kuri kirya kishi panshita ya mpepo, ikyombo kya ku Alexandria, na, "tu resa tumpundu" nge kishibiro. ¹²Panuma eryo twafikire mu musumba wa Syracuse, twaikere kurya pa nshiku shitatu. ¹³Ukufuma kurya twaire no kufika ku musumba wa Rhegium. Panuma ya bushiku bumo umwera wa ku kapinda ka kukuryo warimine, na munshiku shibiri twaire ku musumba wa Puteoli. ¹⁴Uko twasangire ba ndume no kubeta ukwikara na boo pa nshiku kine rubari, muri iyi nshira twaishire ku Roma. ¹⁵Ukufuma kurya bandume, panuma ya kutumfwa, baisa tukumanya mu pepi ne kisankano kya Applius ne fikurwa fitatu. Iryo Pauro abwene ba ndume, atashishe Resa no kukosa. ¹⁶Iryo twaingire mu Roma, Pauro bamusuminishe ukwikara eka na bashirika abarekumuronda. ¹⁷Eryo kyaishire iki kintu panuma ya nshiku shitatu Pauro akutire bonse abaume abari intungurushi pa ba Yuda. Iryo baishire kyapamo, arandire kuri boo ati, "Bamunyina, nangura ntakita ikibi nangu kimo ku bantu nangu intambi shaba shifwe, nafumine ngo mufungwa mu Yersalemu mu minwi ya bena Roma. ¹⁸Panuma iryo bakungipusha, barekabira ukuti mbe uwakaere, pantu tapari umuntu uwa kupingwira ukufwa pa kirubo kyandi. ¹⁹Rero iryo aba Yuda barandire kukupusana nefyo barekabira bamupatikishe uku bonekera kuri Kaisare, nangura takyari ngefyo nareboneka ukutungwa ku kyarob. ²⁰Pari uyu murandu na mwebo, ikyo ni pamurandu wa kukabira kwa bena Israeli ukutira nomba binga fwara umunyororo. ²¹Eryo barandire kuri yee ati, "Tatwapokererepo inkarata ukufuma ku Yudea pari webo, nangu ni baninefwe tabaisa no kufisha nangu ukusosa ifiri fyonse pari webo. ²²Rero tukofwaya ukumfwa kuri webo ifyo ukotontonkanya pa mabumba aya pantu kyaishibikwe kuri fwebo ati kyarandirwe ukuri konse." ²³Iryo basontere ubushiku bwakwe, abantu abengi barishire kuri yee ku nkyende arebombera. Aribatangirire umurandu kuri boo, no kweshiwa pa bufumu bwakwa Resa. Aeseshe ukubanakirisha pari Yesu, fyonse ukufuma mwi funde ryakwa Mose no kufuma kuri bakasesema, ukufuma urukero ukufika icyunguro. ²⁴Bamo baryumfwire pa fintu arandire, nomba bamo tabasumine. ²⁵Iryo bashasuminishenye umo na umo, barire panuma Pauro arandire iri shiwi rimo ati, "Umupashi wa Mushiro wa randire bwino ukupitira muri Esaya kasesema kuri ba shibo. ²⁶Arandire ati, "Kabiye kuri aba bantu no kuranda ati, "Ukumfwa mu komfwa, rero tamwakeruke; no kubona mu kabona, rero tamwakeruke. ²⁷Pantu imitima ya aba bantu yari iya sharira, na matwi yabo yarikoma ukumfwa, na mesno yabo yaka shibata. Nga teikyo babona ku menso yabo, no kumfwa ku matwi yabo, no kwieuka mu mitima yabo no kupiribuka, na nebo nka baposha." ²⁸Eikyo, ishibeni ukuti iri ripusukiro rya kwa Resa rya tuminwe ku bena fyaro, nabo bakomfwa. ²⁹Iryo arandire ifi fintu, aba Yuda barire. Barikwete ifikansa ifi kuru abene beka. ³⁰Pauro arekabira imyaka ibiri iitunturu mu ng'anda yakwe iya kusonkera, no kupokerera bonse abaire kuri yee. ³¹Arebika ubufumu bwakwa Resa noku sambirisha ifintiu pa mfumu Yesu Kristu ne kirumba ukwabura ukufurunganishiwa.

Romans

Chapter 1

¹Pauro, umusha wa wa Yesu Kristu, uwaitimrwe ukuba umutumwa na ukupatwirwa ku mbira nsuma ya kwa Resa, ²iyoyaire kabera ukupitira muri bakasesema mu marembo ya mushiro, ³ayakuma umwana wakwe uwaba uwamubufyashi bwakwa Davidi ku mubiri. ⁴Uyu ewasonterwe ukuba Umwana wa kwa Resa ku maka pa

kubushiwa ku bafwa ku Mupashi wa Mushiro, Shikuru Yesu Kristu. ⁵Muri nga uyo twapokerera ukusenaminwa na ubutumwa pa kutira kube ukubera mukikyetekero mubamitundu bonse, pa murandu we shina ryakwe. ⁶Pamopene na inko nshi, na mwe mwaritwa pakweba ati mube abantu ba kwa Yesu Kristu. ⁷Uyu karata akumine bonse abari mu Roma, abatemiwika ba kwa Resa, abaitwa ukuba abantu bamushiro. Ukusenaminwa kube kuri mwe, na umutende ukufuma kuri Resa Tata wesu na Yesu Kristu Shikuru. ⁸Pakubara, nkotasha Resa wandi pa murandu wenu ukupitira muri Yesu, pakutira ikikyetekero kyenu nakibkirwa isonde ryonse. ⁹Pakutira Resa ekambone wandi uo ntumikira mu mupashi wandi mumbira nsuma ya Mwana wakwe, ifyo mirumbura ryonse. ¹⁰Ryonse ndaromba mu mapepo yandi ukutira mukufwaya kwakwa Resa kikatwe ikyakwe bati pakurekersha nkafike kuri mwe. ¹¹Nkabira ukumibona, ukweba ati nkamipere ifyabupe fya mupashi, pakutira ati mukoshiwe. ¹²Ekutira ati, nkabira ukukosereshiwa pamo na mwe mukikyetekero, nebo mukikyetekero kyenu na mwe mukikyetekero kyandi. ¹³Nkofwaya ukumishibisha mwebamunyanane, ukutira ati imiku iingi narepanga ukwisa kuri mwe(nomba narireshiwa ukufika na nomba), pa kweba ati imonemo ifisabo na muri mwe, ngefyo namwene na mubena fyaro banenu. ¹⁴Naba uwamisha ku bena Hera na bena fyaro pamo, ku bamano na imburwa mano pamo. ¹⁵Muri uyu musango, nebo, ndi uwaipokanya ukubira imbira nsuma na kuri mwe mwe bamu Roma. ¹⁶Pantu nshiri na nsoni ku mbira nsuma, pantu emaka ya kwa Resa ukupsusha kuri onse uwakyetekera, ukutampirafye pa muYuda no kufika pa mu Hera. ¹⁷Pa murandu wakweba ati mu mbira nsuma emwasokorwerwa uburungami bwa kwa Resa ukuturafye kukitetekero na ukufika ku kitetekero ifyo kyarembwa, "Awe ni kukikyetekero eko umurungami akwikarira no mweo." ¹⁸Pakweba ati ubukari bwa kwa Resa bwakorwerwa ukupepa na ukurungana kwa bantu, abakirikira ikine pa murandu wa burungami. ¹⁹Ni pa murandu wakutira ifyaishibikwa fyakwa Resa fyamoneka kuri bo. Pakweba ati Resa afirenge ukuboneka. ²⁰Pakweba ati imbera shakwa Resa, amaka yakwe ayamuyayaya pamopenefye nabu Resa bwakwe pamo fyamonekesha, ukuturafye ku bubumbo ukupitira mufyo Resa arengere. Pa murandu nangu babura ikyaureseshamo. ²¹Ni pamurandu wakweba ati, nangura baishibe Resa, bafirirwe ukumukindika nga Resa, nangura ukumutotera. Awe basangwike imburwa mano mu matontonkanyo yabo, na imitima yabo iyabura ukukyetekanya yarengerwe ukufita. ²²Baitungire abamano, rero baishireba imburwa mano. ²³Baarwire na ubukata bwa kwa Resa uushiroba ikipasho kya bantunse abaroba, ne kya fyuni, ne kya fya nama mpanga ifyamoru yane, nekyafikurika. ²⁴Pa murandu wa kukowera Resa abaposere murunkumbwa rwa mitima yabo, ku kuikyenda imibiri yabo abene beka. ²⁵Nibo abaarwire ikine kya kwa Resa ubufi, abashishimwine na ukutumikira ikibumbwa ukukira kabumba, uwaparwa umuyayaya. Amen. ²⁶Pa murandu ngu, Resa abaposere ku fyarwinso rwa musebanya, na banakashi babo umusango wabo uwakifyarirwa bawarwire uushaba uwakifyarirwa. ²⁷Nabaume nabo ninfyo, pa kureka umusango wakifyarirwa uwakyanakashi, barafwaya na murunkumbwa rwabo, abaume bakita ifyansoni ku baume. Ni mba ebaume abakitire ifyansoni na baume banabo no kupokerera ukusekwa ukuringana na ukuba kwabo. ²⁸Pa murandu wakweba ati bakene ukwishiba Resa, Resa abapsere ku mampuru yabo ku kureka tai bakite ifya burungani. ²⁹Epakuba abaisushiwamo ukurungana konse, ubupondamishi, urunkumbwa na urupato. Baisuramo akafindwe, buntara misoka, ifikansa, ubukyenjeshi, amapange yabi, abatepeta, ³⁰abamiponto, abafirumba, abamataki, aberenganya ukukita ifibi, ababura ikyumfwira ku bafyashi. ³¹Bantu abatumpa, abashifikirisha amarayo, abamarara, abataba na ruse. ³²Bantu abaishiba ikipope kya kwa Resa ikyakutira ati abakita mfi baringire ukufwa. Awe tabakitafye mfi iyo, rero basuminisha na abo abakita mfi.

Chapter 2

¹Eikyo taukwete umwakufisamina, iwe we muntu, weuya ukupingula, pantu webo ikyo upingura muri umbi kyakusekwa muri wemwine. Pantu iwe weupingura uyo ukukita fimo fine. ²Rero nomba turishibire ukuti ubupingushi bwakwa Resa bwabo kuringana ne kine iryo kyaponena pari abo abari kukita ifi fintu. ³Rero ishiba iki, webo we muntu, webo wewari kupingura abo abari kukita ifi fintu nangura nawebo urakita fimo fine. Bushe ukapusuka ku bupingushi bwa kwa Resa? ⁴Nangu bushe utontonkanyo mukukepa pafya bunonshi bwabusuma bwakwe, pa kipaniko kyakwe ikikokore, no muteka tima wakwe? Bushe tawarikwishiba ukuti ubusuma bwakwe bwaberako ukukutwara ku kurapira? ⁵Rero kukosa kwenu no kukana rapira kwa mitima mwakwata mwebo mwarikukusha mubushiku bwabukari, ubu, bushiku bwa busokororo bwa bupingushi ubwarungama bwakwa Resa. ⁶Akopera ku muntu onse ukuringana ne fikitwa fyakwe: 'Kuri bo ukuringana ne fikitwa fisuma bari kupoka iparo, umukinshi, kabiri ubukindami, akopera ubumi bwa muyayaya. ⁸Rero kuri bo abaifwaira, abakana ikishinka no kusumina ifisharungama, ubukari no kukaripa kwabipisha kureisa. ⁹Resa ari nokuyo ukureta ubukyushi no buranda pa mutima wa muntu onse uyo uwari kukita ifibi, ukubarira ku mu Yuda, nokuya ku mu Grika. ¹⁰Nomba ukurumbanishiwa, umukinshi, no mutende fikesa ku onse uwari kukita ikisuma, ku mu Yuda pakubara, no kuya ku mu Greek. ¹¹Pantu kuri Resa takuri mukisha kinani. ¹²Pantu ngefyo bonse barikubifya ukwabura ifunde, ifyofine bakonaurwa ukwabura ifunde, kabiri ngefyo abengi ba bembuka ukupitira mwifunde nabo bakapingurwa ne ifunde. ¹³Pantu teabo abayo ukumfwa ifunde ababa abarungami kuri Resa, Nomba nikuri bo abakita ifunde ebakaba abakaere. ¹⁴Pantu iryo abena fyaro, abashakwata ifunde, bakite fintu fye funde, bene rifunde ku bene, nangura tabakwete funde. ¹⁵Pari iki barikuranga ukuti ifikitwa fyarikufwaikwa ne funde fyarikurembwa mumitima yabo. Bakampingu wabo barikuba bakambone kuri bo, kabiri amatontonkanyo yabo irabapera ifirubo nangura ukubapokorora ku bene ¹⁶nakuri Resa. Iki kikakitika pa bushiku iryo Resa akayo ukupingura inkama sha bantu bonse, ukuringana ne mbira-nsuma yandi, ukupitira muri Yesu Kristu. ¹⁷Nomba ngorayo ukuitunga umu Yuda no kwikara pe funde no kuyumfwira muri Resa, ¹⁸kabiri nokwishiba ubwire bwakwe kabiri no kwishiba ikiyene pantu warisambirishiwa ukufuma mwifunde; ¹⁹ero kabiri nga warishininkisha ukuti uri ntungurushi ku mpofu, urubuto kuri bo abari mu mfifi, ²⁰uupindurura umuwere-were, kafundisha waba bana abakyekye, nokuti naukwata mu mwifunde ifyamano ne kine, nomba bushe iki kuti kyangingya shani ifyo wikara ubwikashi? ²¹Iwe weuyo ukufunda bambi, bushe tauifunda wemwine? Iwe weushimikira pa kwiba? ²²Iwe weutira umo tafwire ukupanga ubukyende, bushe urakita ubukyende? Iwe wewapata uturubi, bushe urebira ama tempere? ²³Iwe weyumfwira mwi funde, bushe urasusha Resa mumitobere ye funde? ²⁴Pantu "Ishina ryakwa Resa riraponterwa pa bena fyaro pamurandu waimwe," ngefyo kyarembwa. ²⁵Pantu ukusembururwa kuti kwaminonkesha kakatira mwarabera ifunde, rero ngamwatoba ifunde, ukusembururwa kwenu kwasanguka bukukana sembururwa. ²⁶Ngakyakuti, kanshi, umuntu uwasembururwa asunga ififwaya ifunde, bushe teti bukukana sembururwa bwakwe bwaba ngo kusembururwa? ²⁷27Kabiri bushe umo uushasembururwa teti amuseke ngasunga ifunde? Iki nipakutira mwarikwata ifunde iryarembwa no kusembururwa, rero muratoba ifunde! ²⁸Pantu tari mu Yuda fye uwakunse; ero tekusembururwa kwakunse ya mubiri. ²⁹Rero umu Yuda ni uyo uwamukati, kabiri ukusembururwa nyuko ukwa mu mutima, mu Mupashi, temukyarembwa iyo. Ukurubanishiwa kwa muntu wabe fyo takufuma ku muntu rero kuri Resa.

Chapter 3

¹Eico caba shani ukupuramo kwa ba Yuda? Kabiri bukumu ndo buri mukusembururwa? ²Ku kuranda kwa mu misango yonse. Kyariba kinkankara pari fyonse, aba Yuda basekeshiwe no kusokorwera ukufuma kuri Resa. ³Bushe kindo ikyakuti aba Yuda nga tabakwete ikikyetekero? Bushe ukukana kyetekera kwabo kuti kwarenga Resa ukukana kuba pingura? ⁴Tekuti kube ifyo. Rero, rekeni Resa abe uwakine, nangu umuntu onse waba uwa bufi. Nga fintu kyarembwa, "Ati mufwire ukurainga ukuba aba rungama mukuirandira mu fyebo fyenu, ifyo mufwire ukuba iryo mukaya ukwisa kubupingushi." ⁵Rero nga kukana rungama kwesu kuranga ukukana rungama kwa Resa, bushe tukoranda shani? Bushe tureranda ati Resa tali uwarungama ukureta ubukari pari fwebo? (Nkobofya ubuntunse). ⁶Tekuti kube! Pantu ngefyo kuti Resa apingura shani ikyaaro? ⁷Rero ikine kyakwa Resa ukupitira mu bufi bwandi ekirenga ubukatami bwakwe bufure, bushe kindo nkopingwirwa ngo mubembu? ⁸Bushe nindo tukoranda, iryo tukoranda ububi pakuti ubusuma bufumepo, "Katukite ububi, pakuti ubune bwisee"? Kwariwama ukusekwa pantu ubupingushi bwamuringanya. ⁹Nakabiri kindo? Bushe tukoiseka fwe bene? Takuri. Pantu turishinikire kare Yuda naba Giriki, bonse pamo, pakuba aba bembu. ¹⁰Iki kyaba ngefyo kyarembwa: "Takwaba umurungami, nangu umo. ¹¹Ngefyo calembwa: Takwaba umulungami, nelyo umo, ¹²Takuri nangu umo uufwikisha; takuri nangu umo ukufwaya Resa. ¹³Pantu bonse naba patuka; bena pamo barifye abapuka. Takuri nangu umo ukita ikyabune, takuri, nangufye umo, takuri. ¹⁴Imiromo yabo kirindi ikya kenama. Ku ndimi shabo barabapa ubukari bwa nsoka bwaba mu miromo yabo." ¹⁵Mu tunwa twabo mwaisura intipu no bukari. ¹⁶Amakasa yabo mukusumya umuropa. ¹⁷Ukonaura no buranda efyaba mu nshira shabo. ¹⁸Aba bantu inshira yamutende tabaishiba. ¹⁹Tabakwata umwenso wa kutina Resa mu menso yabo. ²⁰Nomba twarishiba ukuti kyonse ikyo amarango yaranda, yaranda kubari mu marango, iki kirifye ikyakuti akanwa konse kesarikwe, naba pa kyaro bakaruburure kuri Resa. ²¹Neki nipamurandu wakuti takuri uukarungamika ku mirimo ya marango mukumona kwa kwe. Pantu ukwisa kwa marango mulrundu wa rubembu. ²²Rero nomba ukwabura amarango uburungami bwa kwa Resa tekuti bukokere, bwa monekere mu marango na muri bakasesema ngentee_ ²³ubo, eburungami bwa kwa Resa ubonaishiba mu kikyetekero muri Yesu Kristu kuri bonse abako musumina. Pantu takuri ukupaturura, ²⁴pantu bonse bari bembukire na kambi bapererwa ku bukata bwa kwa Resa, ²⁵kabiri barungamikirwa ku kusenaminwa kwakwe ukupitira muri karubura Yesu Kristu. ²⁶Pantu Resa atupere Yesu Kristu ukuba ikisokorwero ukupitira mu kiketekero mu muropa wakwe. Watupere Kristu ukuba ikinshinikisho pa kurungama, pa murandu warubembu rwa kunuma ²⁷mukutekanya kwa kwe umwine. Ifi fyonse fyakitirwe ku kuranga ifya burungami bwakwe pa nshita uripo, ifi fyari pakuti aishininkishe umwine eka uwarungama, no kuranga ukuti arungamike bonse pamurandu wakiketekero muri Yesu. ²⁸Bushe nga ukuyumfwa kuri kwisa? Fyari fumishiwako. Ukupitira mumurandu ndo? Iyo, rero kupitira mwifunde rya kiketekero. ²⁹Eikyo tukutira ati umuntu tarungamikirwa ku kiketekero ukwabura uku bomba kwa marango. ³⁰Bushe Resa ni Resa waba Yuda fye benka? Bushe tari Resa wa bena fyaro? Ina, wabena fyaro fye. ³¹Nga, ikine kine, Resa aba umo, akarungika abasembururwa ku kiketekero, naba tasembururwa nabo ukupitira mu kiketekero. ³²Bushe tureke amalango ukupitira muku kyetekera? Tekuti kube ifyo! Ribe, rero tukosereshe amarango.

Chapter 4

¹Nga kinshi turetira kuri Abrahamu, uuri shifwe kubuntunse? ²Pantu nga Abrahamu arungamikirwa ku kubmba imirimo, ninshari napakutakishisha, rero tekuri Resa iyo. ³Pantu irembo ritira shai? Ryatira "Abrahamu atetekere Resa, neki kyariringirwe kuri wene." ⁴Nomba umuntu uubomba, amaripiro tayabona ukuti bupefye, rero ayamona ukuti kufuta pa misha. ⁵Rero umuntu ushitetekera mu mirimo yakwe nga atetekera uurungamika abashiyepepa ikitetekero kyakwe ekirenga ukuti arebonwa umurungami. ⁶Davidi nao asosere aaparo pao Resa atira murungami ukwabura imirimo. ⁷Atire, "Bariparwa abererwa pari bumpura mafunde bwabo, kabiri imemba shabo shafimbwapo. ⁸Ariparwa umuntu uo Shikuru takaroreshe nangu panonopa rubembu rwakwe." ⁹Eikyo bushe ukuparwa kwisa pa basembururwa, nangura mukukana sembururwa? Pantu turetira "Ikitetekero kyapenderwa kuri Abrahamu ngo uburungami." ¹⁰Ni munshi amwene? Bushe niryo Abrahamu asemburwirwe, nangura mukukana sembururwa? Takyari mukusembrurwa, rero mu kukana sembururwa! ¹¹Abrahamu apokerere akeshibiro ka skusembrurwa nge kikakatikiro kya burungami ikyo akwete iryo ari tarasembrurwa. Uyu wari murimo wakuti engaba wishu wa bonse abasumina rero abashasembururwa, pakutira bengapenderwa pa barungami. ¹²Iki ikirepiribura ukutira Abrahamu aishireba wishu wa basembururwa tekuri abofye abashasembururwa rero nakur abo abakonka intampuro sha kitetekero sha kwa shifwe Abrahamu eyo ninshi tarasembururwa. ¹³Uburayo kuri Abrahamu nakunko shakwe ukuti ari no kupyana ikyarwo takwaishire ukupitira mwifunde rero mukupitira mu burungami bwa kitetekero. ¹⁴Kuri abo abekarira mwifunde bari no kupyana, nga takuri ikitetekero, ikyarwo kyafye. ¹⁵Pantu ifunde ringareta ubukari, rero ukushiri ifunde takwingaba bumpura mafunde. ¹⁶Pa murandu waiki kitetekero, pakutira uburayo bwingaba pa kusenaminwa no kushininkishiwa pa nko shonse sha kwa Abrahamu tekuri abafye abekarira mwifunde rero na kuri abo abakwata ikitetekero kya kwa Abrahamu. Shifwe wesu bonse, ¹⁷nga firya kyarembwa, ati "Nakusonta ukuba wishu wa nko ishingi." Abrahamu ari mukyeni kya kwa uyo akyetekere, uwari ni Resa, upera umweo ku bafwa eryl uwita ifintu ifishabako ukubako. ¹⁸Taskwete isubiro, ukuti aba wishu wa nko ishingi, ukuringana nefyo bamwebere, "Ifyo inko shobe shikaba." ¹⁹Ukwabura ukuba uwanaka mukitetekero, asendere umubiri wakwe ukuba uwafwa(pantu ari ne myaka umwanda umo)-kabiri aroereshe napari bungumba bwa kwa Sara. ²⁰Rero pamurandu wa burayo bwa kwa Resa, Abrahamu ari ne kitetekero. Kabiri tatenderwe rero ari koshiwe, mu kitetekero no kupera amarumbo kuri Resa. ²¹Arishininkishe ukutira efyo Resa araya kuti afikirisha. ²²Eikyo Resa abwene ukutira murungami. ²³Rero takyamberwe ukuti engasekeramofye eka, ukutira kyapenderwe kuri bo. ²⁴Kyamberwe na kuri fwebo, uko kikapenderwa, fwebasumina muri uyo uwabushishe Yesu Shikuru wesu ukufuma ku bafwa. ²⁵Uyo uwatufwirire pa memba shesu no kubka pakurungamikwa kwesu.

Chapter 5

¹Apo twiriryngamikwa mukitetekero, twarisangwa uumutende muri Resa ukupitira muri Shikuru Yesu Kristu.

²Ukupitira muri ye na kabiri twarisanga ikikyetekero mukusenaminwa umu twaimininas, eryo na ukusanbgarara mwisubiro rimo iryabukata bwa kwa Resa. ³Takiri iki kyeka iyo, rero tuarsangarara na mu makyushi. Twarishiba ukutira ukukyura kureta ukushipikisha. ⁴Ukushipikisha kureta imibere, kabiri imibere ireta isubiro rimo, ⁵kabiri iri subiro tarirengwa nsoni pantu kitetekero kya kwa Resa kyariturwirwa mu mitima yesu ukupitira muri Mupashi wa Mushiro uwaperwa kurifwe. ⁶Pantu iryo twari tukiri abanaka, panshita iyaringa Kristu arifwirire ababembu. ⁷Takingaba ikyaanguka umu ukufwira umuntu umurungami. Emukutira, umu nao akose pakufirwa umuntu umurungami. ⁸Rero Resa ariranga ikitemwiko kyakwe pari fwe, pantu iryo twari ababembu, Kristu aritufwirire. ⁹Mukusanshapo, ryena, eikyo twarirungamikwa ku muropa wakwe, turi na ukupusushiwa ku bukari bwa kwa Resa ukupitira mu muropa. ¹⁰Napari iki, iryo twari abarwani ba kwa Resa, twariwikishanya nankwe uupitira mumfwa ya Mwana wakwe, mukusanshapo, panuma twakwata ukuwikishanya, turi na ukupusushiwa ku bumi bwakwe. ¹¹Takiri iki kyena, rero turasangarara muri Resa ukupitira muri Shikuru Yesu Kristu, ukupitira muri ye ruena twaripokerera ukuwikishanya. ¹²Kanshi ryena, ngafirya ubufi bwaingira mu kyaro ukupitira mu muntu umu, muri inshira imfwa yena yaingirira murubembu. Kabiri imfwa yasarangana ku bantu bonse, pantu bonse nababembuka. ¹³Iryo taurati ifunde, urubembu rwari mukyaro, rero takwari ukuburura ububifi iryo ifunde tarirati ribeko. ¹⁴Nangurine kingaba ifi, imfwa yariko ukufuma munshita ya kwa Adamu ukufika na munshita ya kwa Mose, na kuri abo abashabembwike nga ukukana tesha kwakwa Adamu, uyo uri mukipasho kya uyo uwari na ukwisa. ¹⁵Rero ubupe tabwaba nga ububifi. Kanshi ryena pa murandu wabubifi bwa umu abengi barifwiramo, pari bufi ukusenaminwa kwa kwa Resa na ubupe bwa kusenaminwa kwa muntu umu, Yesu Kristu, kwa kakura abengi! ¹⁶Kanshi ryena ubupe tabwaba nga ifitumbuka mu rubembu rwa muntu umu. Ubupingushi bwakonkere ububifi na ukureta ukwererwa, rero ubupe bwakonkere ububifi ubwngi na ukureta ukurungamikwa. ¹⁷Kanshi, mu bubifi bwa umu, imfwa yatekere muri umu, kipimo kyamusango nshi abo abapokerera ukusenaminwa ukwafurisha na ubupe bwa burungami buteka mubumi ukupitira muri umu, Yesu Kristu. ¹⁸Eikyo kanshi, pa murandu wabubifi bwa umu ukwererwa kwaisa ku bantu bonse, eikyo na kabiri ukukita ikintu kimo ikyaburungami kitwara ku kurungamikwa na ubumi bwa bantu bonse. ¹⁹Pantu mukupitira mukukana umfwa kwa muntu umu abengi barirengwa baba ababembu, na kabushe ukupitira mu kukyumfira kyaumu kikarenga abengi ukubakita abarungami. ²⁰Rero ifunde ryashire mukufusha ububifi. Rero apo urubembu rwafurishye, ukusenaminwa kwafurishye ukukirapo. ²¹Iki kyakitike pakweba ati, ngefyo urubembu rwatekere mumfwa, nangu firya ukusenaminwa kwingatungurura ukupitira mu burungami bwa mweo wa muyayaya ukupitira muri Shikuru wesu Yesu Kristu.

Chapter 6

¹Ngakanshi tuleyo kulanda shani? Bushe tutwalilile ukwikala mu lubembu pakuti ukusenamina kufule? ²Tekuti cibe ifyo. Ifwe fwebafwile ku lubembu, kuti twaikalamo shani? ³Bushe tamwishibile ukuti ifyo abengi bali kubatishiwa muli Kristu Yesu balikubatishiwa nakumfwa yakwe? ⁴Twalishikilwe, elyo, pamo naye ukupitla mu lubatisho ukuya mumfwa. Ici calikucitika pakutla ngefyo Yesu ali kubushiwa ukufuma ku bafwa ukupitla mu bukata bwakwa Tata, efyo nefwe twingekala mu bumi bupya. ⁵Pantu ngacakuti twalisa kuba pamo nao mu bumpasho bwamfwa yakwe, tukabapamo nakabili no kubushiwa kwakwe. ⁶Twalishibe ci, ukuti ubuntu bwesu ubwakale bwaile kutanikwa nankwe pakutla umubili wa lubembu wingayo konaulwa. Ici calikucitika pakutla tatusendelwe mu busha ku lubembu. ⁷Uyo uwafwa alibikilwe uwalungama ukufuma ku lubembu. ⁸Lelo ngatwayo kufwila pamo na Kristu, Natusumina ukuti tukekala pamo nankwe. ⁹Twalishiba ukuti apo Kristu alibushiwa ukufuma ku bafwa, tekuti afwe nakabili; imfwa tayakwata maka pali ye. ¹⁰Pantu ukukonka nemfwa ukuti afwile ku lubembu, afwilile bonse pamukumo. Kanshi, ubumi ekala, ekalila Lesa. ¹¹Munshila imo ine, namwe bene mulekuimona mwebene ukuti mwalifwa ku lubembu, lelo aba mweo kuli Lesa muli Kristu Yesu. ¹²Eico mwileka ulubembu luteke imibili yenu iyamfwa pakuti musuminishe ulunkumbwa lwaluko. ¹³Mwilapela ifilundwa fyenu ifya mubili ku lubembu, mukuba ifibombelo kufishalungama. Lelo ipeleeni mwebene kuli Lesa nga baletwa ukufuma ku mfwa ukuya ku mweo, kabili peleeni ifilundwa fyenu ifyamubili nge fibombelo fya bulungami. ¹⁴Mwisuminisha ulubembu ukuteka pali mwe. Pantu tamutekwa na mafunde lelo mukusenamina. ¹⁵Tuleti shani nomba? Bushe tulecita ulubembu ico tatukotekwa na mafunde? Cibefyo! ¹⁶Bushe tamwaishibo kuti ngamwaipela nga basha, mulibasha kuli uyo mukobela? Kuti mwaba basha ku lubembu, ulutwala kumfwa, nangula abasha ku cumfwila, icitwala ku bulungami. ¹⁷Lelo ukutotela kube kuli Lesa! Pantu mwali abasha ba lubembu, lelo namubela ukufuma panshi ya mutima isambilisho ilyo mwapelwe. ¹⁸Mwalilubulwa ukufuma ku lubembu, kabili mwalipangwa abasha ba bulungami. ¹⁹Nkolanda ngo muntu pa mulandu wa kunaka kwa mibili yenu. Ngefyo mwatulile ifilundwa fyenu ku kuba basha bakukowela na ku bubi, munshila imo ine, nomba peleeni ifilundwa fya mibili yenu ngo busha ku bulungami na ku kusangululwa. ²⁰Pantu ilyo mwali abasha ba lubembu, mwali abakaele ukufuma ku bulungami. ²¹Pali ilya Inshita, cisabo nshi liya ico mwalikukwata pa fintu ifyo lelo muleumfwilapo insoni? Pantu icifuma muli ifyo fintu nimfwa. ²²Nomba lelo apo namulubulwa ukufuma ku lubembu no kuba ubusha kuli Lesa, namukwata icabo cenu ku kusanguluka. Icakufumamo mweo wamuyayaya. ²³Pantu ifilambu fya lubembu ni mfwa. Lelo icabupe cakwa Lesa, mwao wamuyayaya muli Kristu Yesu Shikulwifwe.

Chapter 7

¹Nangula bushe tamwaishiba, ba wesu (pantu nkososa kubantu abaishiba ifunde), ukuti ifunde lilatungulula umuntu lyonsefye ilyo ali no mweo?²Pantu umwanakashi uwaupwa alikakililwa ne funde ku mulume wakwe ilyo ali no mweo, lelo umulume ngafwa, ali uwakakulwa kwi funde lya cupo. ³Eico kanshi, ilyo umulume ali no mweo, umukashi ngayakila no mwaume umbi, aketwa umucende. Lelo umulume nga afwa, umwanakashi ali uwakakulwa kwi funde, tali mucende ngacakuti aikala no mwaume umbi. ⁴Eico, ba munyine, mwaliba abakufwa kulubembu ukupitila mu mubili wakwa Kristu. Ici nipakuti mwingakumikwa kuli umbi, ekutla, kuli uyo uwabushiwe ukufuma kubafwa, pakutla twingatwala ifisabo ifyakwa Lesa. ⁵Pantu ilyo twali mu mubili, Icilaka ca lubembu, icalikwisa ne funde, fyalikubomba mu filundwa fya mubili mu kutwala icisabo camfwa. ⁶Nomba lelo twalilekelwako ukufuma kwi funde. Twalifwa kuli cilya twaiketweko. Ici nipakuti tubombele mu musango uupya mu Mupashi, temu musango wakale uwa malembo. ⁷Findo twingalanda nomba? Bushe ifunde iline lubembu? cibefyo. Pantu kwena, ngashali kwishibo lubembu, ngatacapitile mwifunde. Pantu ngashaishibe ulunkumbwa mpaka ifunde lyalanda, "Wilakumbwa." ⁸Lelo ulubembu lwakwete imsabu ukupitila mwifunde no kuleta ububi bonse muli ne. Pantu ukwabula ifunde, ulubembu lwalifwa. ⁹Panshita imo nali umumi ukwabula ifunde, lelo ilyo icipope caishile, ulubembu lwalibukulukile, kabili nalifwile. ¹⁰Icipope icili nokuleta ubumi calyalukile no kube mfwa kuli ne. ¹¹Pantu ulubembu lwasendele insambu ukupitila mu cipope kumbepa. Ukupitila mu cipope calinjipaya. ¹²Kanshi ifunde lya mushilo, ne cipope ca mushilo, calilungama, kabili cisuma. ¹³Kanshi bushe icali icisuma calisanguka imfwa kuli ne? Cibefyo. Lelo lubembu, pakuti lusokolokwe ukuti lubembu, caletele mfwa muli ne ukupitila mucali cisuma, no kupitila mu cipope ulubembu lwingasanguka icalubembu ukucila pacipimo. ¹⁴Pantu twalishibo kuti ifunde lya mupashi, lelo ndiwa ku mubili. Nalishitishiwa kubusha bwa lubembu. ¹⁵Pantu ifyo ncita, nshikoishiba. Pantu ifyo nkofwaya ukucita, nshicita, kabili ifyo napata, efyo ncita. ¹⁶Lelo nganacita ifyo nshikofwaya, Nasuminisha ifunde ukuti ifunde lisuma. ¹⁷Nomba lelo tene ncita ifi fintu, lelo ulubembu ulwaikala muli ne. ¹⁸Pantu ndishibile ukuti muli ne, ekutla mu mubili wandi, tamwaikala fintu fisuma. Pantu ukukabila kwakucite fintu fisuma kuli nane, lelo nshi fishita. ¹⁹Pantu icisuma ico nkofwaya, nshicita, lelo ifibi ifyo nshikofwaya, efyo ncita. ²⁰Nomba ngacakuti nacita ifyo nshikofwaya ukucita, ninshi tenebo mficita, Lelo lubembu ulwikala muli ne. ²¹Kanshi, nasanga ili funde: Ilyo nkofwaya ukucite fisuma, icabipa cili naine. ²²Naliba uwakucankwa mwi funde lya kwa Lesa mu mutima wandi. ²³Lelo nimbona ifunde lyapusanako mufilundwa fyandi ifya kumubili. Ici cintu cilalwisha ifunde lipya mu matontonkanyo yandi. Cilantwala muli bunkole kwifunde lya lubembu ulwaba mu filundwa fya mubili wandi. ²⁴Ndi muntu wankumbabulili! Bushe ninani akampokolola ukufuma kumubili wamfwa? ²⁵Lelo ukutotela kube kuli Lesa ukupitila muli Yesu Kristu Shikulwifwe! Eico kanshi, ine nemwine mbombela ifunde lyakwa Lesa na matontonkanyo yandi. Lelo, ku mubili wandi mbombela ifunde lya lubembu.

Chapter 8

¹Pantu takuri kuwerwa kuri abo abari muri Kristu Yesu. ²Pantu ifunde rya Mupashi wa Mushiro muri Kristu Yesu ariturubura ukufuma kwifunde irya kubembuka nemfwa. ³Pantu ifyo ifunde ryafirirwe ukubomba pantu kwari ukunaka ukupitira mu mubiri, Resa akitire. Arimutumine Umwana wakwe mu kipasho kya rubembu ukuba irambo rya pa rubembu rwa mubiri. ⁴Arikitire iki ukuti afikirishe ifunde muri fwebo fwebendera mukukana kwata umweo, rero ukuringana no Mupashi. ⁵Bonse abekara muri bumubiri bomfwa kufintu fya mubiri, rero bonse abo abekara ukuringana no Mupashi bakutika kufintu fya Mupashi. ⁶Itontonkanyo rya bu mubiri nimfwa, rero itontonkanyo rya Mupashi mweo no mutende. ⁷Itontonkanyo rya mubiri burwani kuri Resa, pantu tafyakuma kwifunde rya kwa Resa, takyasuminishiwa no kukita. ⁸Bonse ababa mu mubiri tabatoterwa Resa. ⁹Rero, mwebo tamuri mu mubiri rero mu Mupash, nga kyakutira Umupashi wa kwa Resa waikara na mwebo. Rero umuntu ushakwata Mupashi wa kwa Kristu, ninshi uyo te muntu wakwa Kristu. ¹⁰Nga kyakutira mwaba na Kristu, umubiri warifwa pa murandu warubembu rero Umupashi warikara pa murandu wa burungami. ¹¹Nga kyakutira umupashi uwabushishe Yesu kumfwa waba namwebo, uyu wine umupashi uwabushishe Yesu kumfwa ukamipera umutende ku mibiri yenu ukupitira mu Mupashi, uo mwaba nao. ¹²Eikyo kanshi, turi bankongore, tekumubiri rero kwikara ukuringana no mubiri. ¹³Pantu nga mwaikara ukuringan ano mubiri muri nokufwa, rero nga ni ku Mupashi nga mwabika imibiri yenu, muri no kwikara abamweo. ¹⁴Pantu abengi ngefyo batungururwa no Mupashi wakwa Resa, aba ebana bakwa Resa. ¹⁵Tamwapokerere umupashi uyo uwamipanga abasha, pakutira mwikare mukatina nakabiri; rero mwapokerere umupashi uwakumisara, ekirenga turerira, "Abba, Tata!" ¹⁶Umupashi uwine eushinina bunte no mupashi ukutira turi bana bakwa Resa. ¹⁷Nga turi bana bakwa Resa, impyani, impyani shakwa Resa. Twari impyani shakwa Kristu, ikine twarikyura nankwe pa kutira tutanikwe nankwe. ¹⁸Ndebona ukutira ubukyushi bwapari kano kashita tabukindeme ukuringana no bukindami ubo turi no kuperwa. ¹⁹Pantu ifibumbwa firorera no kufurukisha ukusokororwa kwa baa bakwa Resa. ²⁰Pantu ifibumbwa fiikonyafye ukukita ifyo ifyo fikofwaya, tekerembwa kwabo rero ni pamurandu wafyo umwine afwaya, mwisubiro rimbi. ²¹Ifibumbwa parwafiko fikafikirisha ubusha bwa kubora, pa kutira bakabe abantungwa mu bukata bwa bana bakwa Resa. ²²Pantu twaishibo ukutira ifibumbwa fyonse firakyura no bukari bwa kupapa ukufika na kuri nomba. ²³Kabiri teiki kyeka iyo rero naifwe, ne fisabo fyantanshi fya Mupashi-nafwebo tureketekera munda shesu pa mibiri yesu. ²⁴Nomba isubiro turebona turesubira Pantu abo isubiro efyo engabona? ²⁵Pantu nga natukwata isubiro pakyu tushirabona, turakirorera mu muteka tima. ²⁶Munshira imo ine, Umupashi uretwafwa mukunaka kwesu, pantu tatwaishiba ifyo tufwire ukupepa, rero Umupashi uratupapatirako mu musanho tushingarondorora mubasubwa ukuringana no bufwayo bwa kwa Resa. ²⁷Na Resa areshiba ifiri mu mitima ya mipashi pantu Umupashi urapatirako abantu ukupitira mubasubwa ukuringana no bufwayo bwa kwa Resa. ²⁸Twarishiba ukutira bonse abatemwa Resa, arabombera pamo ifintu ubusuma, bonse abaitwa ku kufwaya kwakwe. ²⁹Pantu abo aishibe, aribasarire ku kinso kya Mwana wakwe, pakutira babe amaberi muri bamunyina. ³⁰Bonse abo asarire, bonse aribetire. Bonse abo aitire, bonse aribarungamika. ³¹Kinshi ikyo twingasosa pari ifi fintu? Nga twariba na Resa, nani twaingarwishanya nankwe? ³²Resa takenye Umwana wakwe rero arimupere pa murandu wesu bonse, kinshi ashingabera nankwe ku kikuku no kutupera fyonse? ³³Nani engaretapo umuntungwa pa basarwa bwakwa Resa? Resa umwine aribarungamika. ³⁴Ninani uwingabawera? Yesu Kristu umo ewafwire-ukukira parikyo, aribukire-aya nakukuboko kwa kuryo kwakwa Resa, kabiri eutupapatirako. ³⁵N'ani akatupaturura ku kitemwiko kya kwa Kristu? Makyushi, nangura amafya? Nangura ku kyushiwa, nangura ni nsara, nangura kusapura, kintinya, nangura urupanga? ³⁶Ngefyo kyarembwa ukutira, "Ni pamurandu obe twafwira akasuba konse. Batukita nge manga isho baretwara mukwipaya." ³⁷Muri ifintu fyonse twarifikimfya ukupitira mu watutemwa Yesu. ³⁸Pantu narishininkisha ukutira nangufye nimfwa, nangura mweo, nangura bamaraika, nangura ubuteko, nangura fintu firesangwa, nangura ifireisa, nangura amaka, ³⁹nangura ubutari, nangura ubwipi, nangura ikintu kyonse ikyabumbwa, ikingatupatura ukufuma ku kitemwiko kya kwa Resa, ukupitira muri Shikuru Yesu Kristu.

Chapter 9

¹Nkososa ifya cine muli Krist.Ntakobepa iyoo,na kampingu yandi inkombela bunte mu mupashi wamushilo. ²ala no mutima wandi uli nobilanda ubukulu no mutima wandi ukokalipafye lyonse.³Pantu kuti nafwaya ukuti ine wine ukutipwa noku patululwako kuli Kristu mubwafya bwa ba munyinane,abantu bandi, ukulingana nomubili. ⁴Nabo bakwa Israile.Aba sotelwe,no bukata,ne cipangano,no kubapela ne cabupe cefunde,no mulimo wamwi tempele,na malayo. ⁵Muli aba bene emwaba naifikolwe umwatulile Kristu uwaishile nomucishi wamubili_e Lesa wayonsee.Akokulumbnishiwa umubelelela.Amen⁶Lelo tekusosa icebo cakwa Lesa alli fililwe.Pantu tebonse mu Israile ababa abena Israile. ⁷Nakambi tekusosa pantu nolo tebantubonse abafuma mwa Abrahamu bonse bana. iyo.Lelo,"Mukutilwa mwishina lyakwa Isaki emo ukufuma kwa bantu bakalakutwa."⁸Eico, abana bonse abafyalwa kubuntunse tababa abana bakwa Lesa.Lelo bana babulayo ebapendwa ukuti abana. ⁹Pantu ili eshiwi lyabulayo:"Pali ino nshita nkesa, no mana mwaume akapelwa kuli satana. ¹⁰Teicii ceka,lelo panuma Rabeka alikukwata umwana umwaume umo,wishi wesu Isaki_ ¹¹pantu ilyo lyonse abana tabala fyalwa, kabili tabalecita icintu icili conse aca bune nangu acakubipa,pakuti umulimo wakwa Lesa utalamane, temulandu waficicitwa,lelo nipa mulandu naye umukuta_ ¹²casoselwe ku mwanakashi," Abakote bakaba abasha babaice." ¹³Ngafilwa calembelwe:"Yakobo nalikutemwa,lelo Esau nali mupatile."¹⁴Nindo kanshi ukososa?Bushe kwali aba shalungama kuli Lesa? ¹⁵Pantu asosele kwa Mose,"Nkabelela uluse kubo nafwaya ukubelela uluse,kabili nkabelela inkumbu kubo nafwaya ukubelelainkumbu."¹⁶Elo kanshi,tepamulandu naye wakufwaisha,nolo pamulandu naye uubutuka,lelo nipalandu wakwa Lesa,uubelela uluse. ¹⁷Pantu mumalembo yasosa kuli Pharao,"Pantu nipali ici cine nakukashishe ukuti impamfu ,kabili neshina lyandi lile kubilwa mu caalo conse. ¹⁸Elo kanshi,Lesa alikwata uluse kubo akofwaya,na kubo akofwaya,nabo akofwaya alabalenga ukuba abatalama. ¹⁹Elo akososa kuline,"Cindo akosangila ne cilubo?Pantu ninani enga nkanya ukufwaya kwakwe?" ²⁰Mu kupusana,umwaume,niwebo nani wasuka Lesa? Nindo icibumbwa cingala kusosa kuwa cibumbile,"Cindo muko citila ifi?" ²¹Bushe tamwaishiba nakabumba takwata nsambu pebumba ukukupanganko,kwiloba line icipe cimo icipe ca cikunkubiti cakubofya bukankala bukankala,na cinbi icikunkubiti icakubomba mubupina?²²Nga cakweba ati Lesa akofwaisha ukulanga icipya no kulenga impamfu shakwe shishibikwe,ukushipikisha no kutekanya kwabukali kwapekanishiwe ubonaushi kuboashi ? ²³Nindo acitile ifi pakuleka ubukali bwa mfyuma fyakwe fileya ukwishibikwa ku luse lwakwe,ico apekanya akale. ²⁴Nindo acitile ifi pamulandu wa fwebo,uwa kutlilwe,temu ba Yuda,lelo temubena Fyalo?²⁵Ngefyo asosele muli Hose:NKakuta abantu abatali abantu bandi,no mwanakashi uo tatemwikwa. ²⁶Elo cikaba ati uko casoselwe kuli bo;uko baka kutwa`abana ba kwa Lesa."²⁷Esaya akolila pali Israile,"Yangu impendws yabana abaume abakwa Israile,"cikaba Ngo mucanga wapali bemba,cikaba ngo washalapo ewapusuka. ²⁸Pantu Shikulu akabofya ishiwi pa caalo umupwilapo na ukwabula ukukokola." ²⁹Ngafilya Esaya wasosele kale,"Nga Shikulu wabantu bonse tatushile nga bana bakwe, nga twali kuba nga Sodomu,na Gomola."³⁰Elo nindo tukososa? Ukuti abena Fyalo,abashali kufwaya ubulungami,bali pokelele ubulungami,ubulungami ukupitila mu cicetekelo. ³¹Lelo Israile,uu takonkele amafunde yabulungami,tafikile pali aya amafunde. ³²Nga cindo?Pantu nabo tabakonkele muku cetekela,lelo ni mukubomba.Nabo baipuswile kwibwe ilya kuipusulako, ³³ngefyo calembelwe,"Bona,nkobika mu Shiyoni."

Chapter 10

¹Bamunyina, ukukabira kwa mutima wandi no kupapata kwandi kuri Resa pari bo, kwakureka bapusuke. ²Pantu ndi nte yabo ukutira baripimpa pari Resa, rero temukwishiba iyo. ³Pantu tabaishiba burungami bwa kwa Resa, nakabiri ukwimiko uburungami bwabo abene. Tabanakire uburungami bwa kwa Resa. ⁴Pantu Kristu ekufikirisha kwa marango pakutira onse uutetekera arungamikwe. ⁵Pantu Mose aremba pa burungami bwafuma ku marango ukutira: "Umuntu uukita uburungami bwa marango akekaririra muri ubo bwine uburungami. ⁶Rero uburungami ubufuma ku kitetekero butira, "Witira mu mutima obe auti, 'Nani akanina mu muru?' (Ikyo ukureka Kristu ukwika); ⁷kabiri witira, 'Nani akekira kumbo?'" (iky, ekuninika Yesu ku bafwa). ⁸Rero kitira shani? "Ikyebo kiri mupepi naimwe, mu kanwa ka mitima yenu. Iki kyebo kya kitetekero, ikyo tubira. ⁹Pantu nga watira ku kanwa kobe auti Kristu ni Shikuru, kabiri waketekera mu mutima obe ukutira Resa amubushishe ku bafwa, ukapusuka. ¹⁰Pantu ku mutima umuntu araketekera no kurungamikwa, kabiri ku kanwa arumbura no kupusuka. ¹¹Pantu irembo ritira, "Onse uutetekera takawerwe." ¹²Pantu tapari bupusano pa muYuda no muKiriki. Pantu Resa umo wine ni Resa wabonse, kabiri abo wa kindama kuri bonse abamukuta. ¹³Pantu onse uukuta pe shina rya kwa Resa akapusuka. ¹⁴Nga kabiri kuti ba mukujta shani uo tabaketekera? Kuti bamuketekera shani uo bashaumfwa? Kuti bamufwa shani ukwabura ukushimikira? ¹⁵Nga kuti bashimikira shani, nga tabatuminwe?-Nga fintu kyarembwa, "Yabune amakasa ya abo ababira imbira nsuma." ¹⁶Rero bonse tabanakire ku mbira nsuma. Pantu Esaya atira, "Shikuru, nani aketekera ikyo baumfwire kuri fwe?" ¹⁷Kanshi ikitetekero kisa ukufuma mu kumfwa, na mukumfwa ukupitira mu kyebo kya kwa Kristu. ¹⁸Rero ntira, "Bushe tabaumfwire?" Ee, Kinefye. "Ikiunda kyabo nakiya ku kyar kyonse, ne fyebo fyabo kwi sonde ryonse." ¹⁹Nakukirisha, ndetira, "Bushe Isreari taishibe?" Pakubara Mose atira, "Nkarenga mwebu ukuba nakarumwa ku kishaba ruko. Kuruko rwa bantu abashairuka. nkamukarifya. ²⁰Rero Esaya mu kushipa atira, "Abashamfwair barisangire. Naboneke kuri bo abashanjipwishe. ²¹Rero kuri Isreari atira, "Akasumba konse natamburura amaboko yandi ku bantu abashumfwa kabiri abatarama."

Chapter 11

¹Eryo natire, bushe Resa arakana abantu bakwe? Bushe takingabako. Pantu nanebo ndimwina Isreari, uwa muruko rwa kwa Abrahamu, mu mukowa wa kwa Benjamini. ²Resa takana bantu bakwe, abo aishibe. Bushe tamwaishiba ifyo amarembo yaranda pa rwa kwa Eriya, ifyo apapatire kuri Resa pari Isreari? ³"Shikuru, nabeya bakasesema bobbe, baritobawire ne fipairo fyobe. Ninebo neka nshere, eryo kabiri barefwirikisha umweo wandi." ⁴"Rero kinshi ubwasuko bwa kwa REsa bwarandire kuri ye? "Nari isungira abaume amakana kine rubari bashatara abapeta amoru ku kumfukamina." ⁵Eryo nangu kibefi, na pari ino ine nshita kuri na bambi abasharap pa murandu wa busaro bwa kusenamina. ⁶Rero nga ni mukusenamina, takingapirirwa mu mirimo. Nakuba ukusenamina tekuti kube na kabiri ukusenamina. ⁷Nga turande shani mba? Ikintu ikyo abena Isreari barekufwaya, tabakisangire, rero abasarirwe bo barikisangre, eryo bambi bakoshiwe imitima. ⁸Ngefyo kyarembwa: "Resa abapere umupashi wa bukopo, amenso ukuti bebona, na matwi ukuti beumfwa, ukufika nerero." ⁹Eryo David arandire, "Rekeni amarira ya mateburo yabo yabe risumbu eryo na ikiriba, ikipunwisho eryo na ikya kukanda kuri bo. ¹⁰Rekeni amenso yabo yafitwe ukuti bebona, eryo na ukukonkanyapo ukufututira." ¹¹Eryo na kabiri natira, "Bushe baipunwine ikyakuti bengawa?" Awe takingabefyo. Mukifuro kyakuti, ukupitira mu kuruba kwabo, emo iusukiro ryaishira kubena fyaro, ukuti babimbirwe ku kuba no bufuba. ¹²Nomba nga kyakuti ukuruba kwabo bunonshi bwa kyaro, eryo nangura ukurusa kwabo nga ebunonshi bwa bena fyaro, kifiko nshi impera yabo ingaba? ¹³Eryo nomba nderanda kuri mwe mwe benafyaro, eryo nangura ningaba umusore kubena fyaro, ndakwatiramo ukubekwa mu bupwingishi bwandi. ¹⁴Narimo rimbi kuti napatikisha abantu bandi ku kuba no bufuba, abo aba kumubiri wandi. Narimo twingapusushapo bamo paribo. ¹⁵Pantu ukukanwa kwabo nga kwingapiribuka ukupiribuka kwe sonde, ukupokererwa kwabo kukaba shani nangura kungaba kwati kubuka ukufuma kubafwa? ¹⁶Ifisabo fyantanshi nga fyasangwa ninshi no mufuba nausungwa. Imishira ngayasungwa, ne misambo ine ninshi naisungwa. ¹⁷Rero nga kyakuti imisambo imbi yaputurwa, nga wingaba niwebo, uyu musambo wa mu Orife wa mumpanga, nobe wine ninshi wingaputurwa pamo, neryo winga kuma ku mushira wamufundo uwingi uwa mu Orife, ¹⁸wikwata kirumba pa misambo. Rero nga wingakita ikirumba, tariwe wafwa mishira, mishira eikwafwa. ¹⁹Narimo ukutira, "Imisambo yafuninwemo pakutira nebo nundwemo." ²⁰Ikyo kishinka. Panbtu ni pa murandu wa kuburwa ikitetekero bafuninwemo, rero mwebo mwaiminina umushimpa pa murandu wa kitetekero kyenu. Mwipirira mu mutontonkanya wenu, rero tineni. ²¹Pantu Resa ngatengareka imisambofye, nangura niwe tengakureka. ²²Boneni, kabiri, imisango iisuma ubwingi no kukaripisha kwaishire pa baYuda abawire, rero uruse rwa kwa Resa rwaisha parimwebo, nga mwakonkanyapo imbera shisuma muri ye kiri bwino nga teifyo namwebene muri no kupurwako. ²³Kabiri nangura bo, nga tabakonkenyepo mukukanasumina kwabo nabo bene, bakarundwako. Pantu Rwsa ari no kubarundako nakabiri. ²⁴Pantu nga wariutwirwe mu mu Orife wa mu mpanga ukupitira mukifyarirwa warundwamo mu mu Orife usuma, miku inga kuri aba baYuda, abri misambo yakifyarirwa, bari no kurundwamo mu mu Orife wabo wine? ²⁵Pantu nebo nshirefwaya mube ababura ukukuturwa, mwebamunynefwe, bakyankama iki, pakuti mwikuturukafye ukupitira mu mano yenu. Ikyankama iki kyakuti bankosa mitima na batendeka rubari mu Isreari, mpakafye inshita ya kupwisha abenafyaro ikesemo. ²⁶Efyo abena Isreari bonse bakapusuka, ngefyo kyarembwa: "Karubura ari no kufuma ku Sayoni. Akafumya abashaishiba Resa muri Yakobo, ²⁷neki kikaba kipangano kyandi nabo, iryo nebo nkafumyapo imemba shabo." ²⁸Kufikumine imbira nsuma, barwani pa murandu obe. Rero ukuringana no kusara, batemwikwa pa muranda wa bawishibo. ²⁹Pantu bupe no bwite bwa kwa Resa tafikingya. ³⁰Pantu akare mwari aba bura ikyumfwira kuri Resa, nomba mwaripokera uruse ukupitira mukukana umfwira kwabo. ³¹Mukifuro kimo kine, nomba abaYuda nabo babura ikyumfwira. Ikyatumbukiremo kyakuti uruse urwarangirwe kuri mwe, nabo nomba banakirwa ukuperwa uruse. ³²Pantu Resa naresha bonse abari mukuna umfwira mukifuro kyakuti enga baranga uruse bonse. ³³Aw, ukushika kwabukindami kabiri pamo na mano kabiri ukwashiba ifya kwa Resa! Ifyabupingushi fyakwe ifyo fyaburwa ukurengururwa, eryo nenshira shakwe takungaba uwingashisanga! ³⁴"Pantu nani engeshiba kampingu wakwa Shikuru? Nangu nani waba mpanda mano wakwe? ³⁵Nangu nani abarirapo ukupera ikirikyonse kuri Resa, ukuti ati Rsa amubweshe?" ³⁶Pantu fifuma kuri ye kabi ukupitira muri ye eko fyonse fyaba. Kuri ye kuperwe ubukata umyayaya. Amen.

Chapter 12

¹Eikyo nko mupapatira mwebamunyanane, ku ruse rwa kwa Resa, tureni imibiri yenu nge rambo, abashira, ku kutemuna Resa. Uku ekutumika kwenu. ²Mwiparana no bwikaro bwa munwesonde, rero musangurwe ku kurengwa kwa mitima yenu iyipya. Kiteni iki kukukite kisuma, ikyasuminishiwa, ne kya kishinka kuri Resa. ³Naranda iki, pantu pa murandu wa ruse rwaperwe kuri ne, eikyo muri baimwe beitontonkanishisha ukukira pafyo bafwire bengatontokanya. Eikyo bafwire ukutontokanya munshira ya kukengera, ngefyo Resa apera kuri kira umo ikipimo ku kikyetekero. ⁴Pantu twarikwata ifirundwa ifingi mu mubiri umo, ne firundwa fyaba mu mubiri umo wine no kubomba kimo kine. ⁵Kyaba kimo kine, ikya mubiri umo muri Kristu, kabiri kira muntu aba kirundwa kya munankwe. ⁶Twakwata ifyabupe ifyarekana rekanaku kuringana no ruse urwaperwe kuri fwe. Ikyabupe kya umo nga kya kusesema, na kikitwe ukuringana ne kipimo kya kitetekero kyakwe. ⁷Nga kyakupyunga, murekeni apyunge. Nga kyakufunda, murekeni afunde. ⁸Nga kya kukoseresha, murekeni arekoseresha. Nge kyabupe kya umo kupera, murekeni apere ukwabura ukupatikishiwa. Nge kyabupe kyaumo kutungurura, atungurure no kusakamana. Nge kya bupe kyaumo kyakuranga inkumbu, atungurure ne nsansa. ⁹Ukudemwa kwenu kwiba ukwa kwaruka aruka. Mube abapato ubufi, mwikate ikisuma. ¹⁰Kukudemwa aba bwananyina, mube abakudemwanisha. Ku mukinshi, mube abakindikishanya. ¹¹Ku kupimpa, mwiba abanenuka. Ku mupashi, mube abaipera. Kuri Shikuru, mu mupyungire. ¹²Kwisubiro mube abatwanga, mu bukyushi mube abashishima, ku kupepa mube abakine. ¹³Abaneni mu fyakukabira fya bashira. Fwayeni inshira ishingiri ishakutungiriramo abeni. ¹⁴Pareni abamikysha, pareni kabiri mwitipa. ¹⁵Sekerereni na basekerera; rosheni na barerosha. ¹⁶Mube no mutima umo kuri umo no mubiye. Mwitontokanya munshira ishafifurumba, rero mwendere pamo na baranda. Wiraimona uwa kyengera mu mano yobe. ¹⁷Wibwasha bubi pa bubi. Mukite ikisuma pa kinso kya bantu bonse rimo ifiweme. ¹⁸Nga kingakitwa, ifyo kishintirira pafri mwebo, mwikare abamutende ku bantu bonse. ¹⁹Mwirandura mwebene, mwebatemwikwa, rero murekere ubukari bwa kwa Resa. Pantu kyarirembwa akiti, "Ikirandushi kyandi; nkabweseshapo, efyasosa Shikuru." ²⁰Rero "umurwani obe nga aumfwa insara, murishe. Nga aumfwa ikiraka, munwensheko. Pantu pakukita iki, ukuturika umusoriro wa muriro pa mutwe wakwe." ²¹Wikimfiwa ku bubi, rero ukimfye ububi ku kukite ikisuma.

Chapter 13

¹Leka umweo onse ulekunakila abakotungulula,pantu takwaba maka yakutungulula kano yafuma kuli Lesa.Ubutungulushi bonse ubwabako busotwa na Lesa. ²Eico onse uyo uu kana amaka yabutungulushi nishi akolwisha amafunde yakwa Lesa;na onsefye uu kana akapingulwa umwine.³Pantu intungulushi tabakwata maka yakutitikisha abo abacita ifya bune,lelo kano abo abacita ifibi.Bushe ulikwete umwenso uwakutina onse uli pabutungulushi?Ulekucita ifyabune,kabili ukaya ukupokelela amalumbo. ⁴Pantu mubofi wakwa Lesa kuli webo ulekucita ifya bune.Nomba ngolekucita ifya bubi,ulekukwata umwenso;pantu tapita umwele apabula umulandu.Pantu mubofi wakwaLesa,ukolandwila mubukali pali oyo ukocita ifibi.⁵Eico mwaba nokuba abakonakila,lelo tepamulandu wabukali iyoo,lelo nipamulandu wakampiingu.⁶Ni pamulandu waici eco mukopelelamo nomusonko nemwe.Pantu ba bomfi bakwa Lesa,abakosangwa kuli ifi libili libili. ⁷Peeleni bonse ifipelwe kuli boo;umusoko uko ukofwakwa ukupelwa,tiina abo ufwile ukutina,umwenso kubo ufwile ukufwila umwenso,umucinshi kubo ufwili ukucindika.⁸Mwilakukwata nkongole yacintu kuuli onse,Pantu onse uyo uwatemwa umwinamupalamano alakonka ifunde. ⁹Amalango,"Wilakucita bulale lale,wila kwipaya,wila kwiba,wila kukumbwa,"kabili kwaliba ifunde nalimbii ilya sondolwela muliifi,"Ulekutemwa umwina mupalamano ngefyo waitemwa wemwine." ¹⁰Uwacitemwiko tabifya mwina mupalamano.Eico kashii,icitemwiko ekufikilisha kwa mafunde.¹¹Pamulandu waici,ulishibile inshita ukuti ilifikile,ilifikile inshita yakwalamuka.Pali nomba ipusukilo lilipaleme ukucila pakubala lily twali kusumina. ¹²Ubushiku bulile bukopwa,nakasuba kalipaleme .Kanshi natuleke ificitwa fyamfifi,kabili natufwale ifyanso fyakubuta.¹³Natulekwenda busaka busaka,nga mukasuba,takuli kula kolwa pakusefya nangu ukula kukolwa kolwa;kabili twilakwenda mubupulumushi nangula mulunkumbwa lwabula kuikontolola. ¹⁴Nomba tulekuibika muli Lesa Yesu Kristu,kabili twisuminisha ifyamubili,pakusekesha ulunkumbwa lubii.

Chapter 14

¹Awe uwanaka mukutetekera mu pokerereni, ukwabura ukumupera ubupingushi pa kukansana. ²Umo akabira ukurya ifintu fyonse, no wanaka aryafye musaru. ³Onse uurya fyonse esura uyo uushirya, kabiri uushrya epingura uurya. Kabiri Resa na mupokerera. ⁴Niwe nani, weba uupingura umubomfi umbi? Ni kuri Shikuru wakwe atarama nangu ukuwa. No kutungirirwa aretungirirwa, pantu Shikuru eumurenga ukutarama. ⁵Iry umuntu umo aringo ubushiku bumo ati bwakira no bunankwe. Rero umbi aringa inshiku shonse shariringana. Umuntu onse ashininkishe bwino bwino mu mutima wakwe. ⁶Uusunga ubushiku, ni kuri Shikuru abusungira; na uurya, arira Shikuru, pantu atotera Resa, no uushirya ni kuri Shikuru ashirira, nao ni kuri Resa atotera. ⁷Pantu takuri wa muri fwebo uwikaririr no mweo, kabiri takuri uuifwira. ⁸Kabiri nga twikara, twikarira muri Shikuru, kabiri nga twafwa, ni kuri Shikuru twafwira. Neryo tube no mweo nangu twafwa, turi ba kwa Shikuru. ⁹Pantu ekyo Kristu afwirire no kubuka no kuba no mweo, pakutira abe Shikuru wa bafwa na bamweo. ¹⁰Rero weba kinshi upingwira munyina? Na weba kinshi usurira munyinefwe? Pantu fwebo bonse tukatarama ku kyakupingwirwapo kya kwa Resa. ¹¹Pantu kyarirembwa, akiti, "Umweo wandi," Efyo Shikuru aaranda, "kuri nebo ikufi ryonse rikafukama, no rurimi ronse rukatasha Resa." ¹²Eryo, fwebo bonse umo umo tukarondorora kuri Resa. ¹³Eikyo, twipingura umo no mubiye, rero iki kyena mupingure, ukuti takuri uuri onse ukubika ikya kupunwisha nangura ikiteyo pari munyina. ¹⁴Ningishiba na kabiri ninsubirwa muri Kristu Yesu, takwaba ikinangwa ikine. Kano uyo utira kyonse kinangwa, kuri ye kinangwa. ¹⁵Pantu nga umo aba uwaburanda pa murandu wafyo aya, ninshi weba tawenda mu kutemwa. Wionawira umo kufyakuryafyobe uyo Kristu afwirire. ¹⁶Eikyo wireka ikyakuwamina kiponterwe. ¹⁷Pantu ubufumu bwa kwa Resa te kurya no kunwa, rero burungami, umutende, no kusekerera mu Mupashi wa Mushiro. ¹⁸Pantu uupingura Kristu muri iyi nshira asekesha Resa kabiri aratashiwa ku bantu. ¹⁹Eikyo, tukonke ifya mutende na ifya kukura umo no mubiye. ²⁰Mwionaura umurimo wa kwa Resa pa murandu wa fyakurya. Fyonse kwena fyarisanguruka, rero kyabipa kuurya ukurenga umubiye ukuipununa. ²¹Kisuma ukurya inama nangu ukunwa umwangashi, nangu ikyo ikiri kyonse ikirenga umubiye ukukaripwa. ²²Ikitetekero wakwata, ukisunge we mweni pa kati kobe na Resa. Arishuka uushiipingwira ikyo asuminisha. ²³Uyo uutwishika arasekwa nga aya, pantu takifumine ku kutetekera. Kabiri kyonse ikishifumine ku kitetekero ninshi rubembu.

Chapter 15

¹Nomba fwebo fwebakosa tufwire ukusenda ukunakuka kwa banaka, kabiri tatufwire ukuissekesha fwebene.
²Rekeni kira umo muri fwebo asekeshe umwina muparamano wakwe pakintu ikisuma, pakutira engamukura.
³Pantu na Kristu taisekeshe umwine. Rero kyari nga fintu kyarembwa, "Insere sha abo abamitukire shaponene pari nebo." ⁴Pantu kyonse ikyarememberwe kunuma kyarememberwe pakutangirira, pa murandu wakut ukupitira mu mutekatima na mukukosereshiwa kwa marembo kuti twakwata isubiro rimo. ⁵Nomba rekeni Resa uwamutekatima ne kikosereshi amipere ukuba abakampingu umo kuri kira umo ukuringana na Yesu Kristu.
⁶Rekeni akite ki pakutira muri kampingu umo kuti mwarumbanya Resa nakanwa kamo kabiri wishi wa kwa Shikuru wesu Yesu Kristu. ⁷Eikyo pokerereni umo o munankwe ngafintu na Kristu nao arimipokerere, ku kurumbanya Resa. ⁸Pantu nkoranda ati Kristu arengerwe umubomfi wakusembururwa ukwimininako ikishinka kyakwa Resa, pa murandu wa kusuminisha ifirayo ifyaperwe kuri bashifwe, ⁹nabena fyaro ukutatakura Resa pa ruse rwakwe. Nga fintu kyarembwa, "Eikyo nkamirumbanishisha pamo nabena fyaro no kwimba amarumbo kwishina ryenu." ¹⁰Kabiri kiranda, "Sansamukeni mwebena fyaro, na bantu bakwe." ¹¹Nakabiri, "Rumbanyeni Shikuru, mwebena fyaro bonse; rekeni abantu bonse bamurumbanye." ¹²Kabiri, Esaya aranda, "Umushira wakwa Yese ukesa, uukema ku kuteka abena fyaro; muri ye abena fyaro bakakwatira isubiro." ¹³Nomba rekeni Resa uwesubiro amisushe ne nsansa shonse no mutende pa kusumina, pakutira ku maka ya Mupashi wa Mushiro mukakwata isubiro. ¹⁴Nainebo narishinkisha pari mwebo, mwebamuninane. Narishininkisha ukutira namwebene mwariisura ubusuma, ukwisushiwa na mano yonse. Narishininkisha nokutira muraumbura. ¹⁵Rero ndemurembera mukushipa pafintu fimo mukumikinkurako nakabiri, pamurandu wa ruse rwa kwa Resa.
¹⁶Ubupe ubu bwakutira ningaba umubomfi wakwa Yesu Kristu uwatuminwe kubena fyaro, kukuipera nga shimapepo ku mbira nsuma ya kwa Resa. Mfwire ukukitefi pakutira umutuuro wabena fyaro wingaba uwapokererwa, no kusangururwa ku Mupashi wa Mushiro. ¹⁷Muri Yesu Kristu narikwata ifikomo fyakuyumfwirapo pa murimo wandi uwakwa Resa. ¹⁸Pantu ntakeshe ukupitira muri nebo mukyumfwira kyabena fyaro. Ifi efintu fyakitikijire ku kyebo na ku mikitire, ¹⁹kumaka ya firangiriro ne fipasha amano, na kumaka ya Mupashi wa Mushiro. Kyari ifi pakutira ukufuma ku Yerusaremu, no kushingurukafye ukufika na ku Irryrikamu, imfwire ukutwara imbira nsuma yakwa Kristu. ²⁰Muri iinshira ukuabira kwandi kwakubirikisha imbira nsuma, rero tekurya uko ishina rya kwa Yesu ryaishibikwa, pa murandu wa kutira nshifwire ukukuura pa mufora wa muntu umbi. ²¹Kyaba ngefyo kyarembwa: "Abo bonse abashatara ebwaparifye bakesa mubona." ²²Eikyo narebindwa inshita ishingi ukwisa kuri mwebo. ²³Nmba rero, ntakwatamo inkyende iiri yonse murifi fitungu, kabiri ndarorera pa myaka iingi ukwisa kuri mwebo. ²⁴Ndi nesubiro ryakutira nkesa mibona iryo nkarapita pakuya ku Speni, no kwafwirishiwa kuri mwebo murwendo rwandi urwa kurya, nganasangarara no kushindikwa kwenu pa kashita akanono. ²⁵Nomba rero nkoya ku Yerusaremu, ku kureta ubwafwirisho ku basumina. ²⁶Pantu kari akashita akabune ku bena Makedonia na Akaya ukupanga ifyakaniko fimo ku bashira ba mubena Resa aba mu Yerusaremu. ²⁷Ina, kari kashita kabo akabune, kabiri, mukine baari bankongore babo. Pantu abena fyaro ngababakenyeko ifya ku mupashi, nabo bene nga barebaperako ifyo bakwete. ²⁸Eikyo, nganapwisha uhyu murimo no kushininkisha ukuti nabapokerera ikyapokererwe, inkaya nkomitandarira pakuya ku Speni. ²⁹Ningishiba ukutira iryo nkesa kuri mwebo nkesa ningisushiwamo na maparo ayakwa Kristu.
³⁰Nomba nkomirumba, mwebamuninane, muri Shikuru Yesu Kristu, na mukitemwiko kya Mupashi wa Mushiro, ukuti murekumpeperako kyapamo nandi kuri Resa. ³¹Murepepa pakutira ningapusushiwa kuri abo abashumfwira mu Yudea, na kabiri pakutira imirimo yandi inga pokererwa mu Yerusaremu ku basumina.
³²Pepeni ukutira ningesa kuri mwebo mukusangarara ukupitira mu bufwayo bwa kwa Resa, na pakutira nebo, pamo namwe, twingasanga ukutusha. ³³Resa uwa mutende arenda nenu bonse. Amen.

Chapter 16

¹Ndekwebera ku nkashi wesu Foiibe, uwaba umubomfi wa kironanganino kyaba mu Senkiria, ²epekutira wingamuperera muri Shikuru. Urekita ikisuma icyaringana na abashira, kabiri ukuba nankwe murifyonse engakabira ukufuma kuri webo. Arisangwike kafwa wabengi, nakuri nebo. ³Uposhe Priska na Akura, ababomfi banandi muri Kristu Yesu, ⁴abaipere ukurofya ubumi bwabo. Ndepere ukutasha kuri bo, tekuri nebo neka, rero na kufironganino fya bene fyaro. ⁵Uposhe ikironganino ikya mu ng'anda yabo. Uposhe Epainete umutemwikwa wandi, uwaba ikitwaro kya pa kubara kya kwa Kristu mu Asia. ⁶Uposhe Maria, uwakubombere sana, ⁷Uposhe Androniki na Yunia ba wesu, kabiri abafungwa banensu. Barishibikwe sana pa basore, abari pa ntanshi yandi muri Kristu. ⁸Uposhe Ampirianti, umutemwikwa wandi muri Shikuru. ⁹Uposhe Urbani, umubomfi munensu muri Kristu na Stanchi, umutemwikwa wandi. ¹⁰Uposhe Apere, uwasuminishiwa muri Kristu. Uposhe bonse abang'anda ya kwa Aristobura ¹¹Uposhe Herodia, wesu. Uposhe anbang'anda ya kwa Narikisi, ababa muri Shikuru. ¹²Uposhe Trufena na Trufosa, ababombeshe pa maka muri Shikuru. Uposhe Persi uwatemwikwa, uwabombeshe muri Shikuru. ¹³Uposhe Rufusi, uwasarirwe muri Shikuru, na nyina na kuri nebo. ¹⁴Uposhe Asunkriti, Fregone, Herme, Patroba, Herma, na bamunyinefwe abo bari nabo. ¹⁵Uposhe firoroge na Yuria, Nere ne nkashi yakwe, na Orumpa, na basumina bonse abo bari nabo. ¹⁶Uposhe umo nobiye no kutomona kwashira. Fyonse fironganino fya kwa Kristu fyamiposha. ¹⁷Rero ndemiromba, mwebamunyinane, mukyengere nabo bantu abafwaya ukumirekanya na baremipunwisha. Barepitirira mu masambiriro mwasambirira. Mutarukeko kuri bo. ¹⁸Abantu ababefyo tabatumika Shikuru wesu Kristu, rero ifyamunda shabo. Mukaranda no kuberereka kwabo babepa imitima yabakayere. ¹⁹Ikirangiriri kyenu icyakufwira kyarifika kuri onse. Ndeyanga, eikyo, nobe, ndefwaisha ukuba uwamana kufisuma, na uwakeyere kufya kwa kiwa. ²⁰Umutende wa kwa Shikuru waraponya Satana pankasa shobe. Ikikuku kya kwa Shikuru Yesu Kristu, kibe nobe. ²¹Timoti, umubomfi mu nandi, urekuposha na Ruki, Yosani, na Sosipoteni, ababomfi na bawesu. ²²Nebo, Teti, uwaremba iyi nkarata kuri mwebo nakuposha muri Shikuru. ²³Gai, uwasungire na ikironganino kyonse, kiremuposha. Erasiti, kasangusha wa fyuma fya musumba, amiposha, kumo na Kwarti munyina. ²⁴Ikikuku kya kwa Shikuru Yesu Kristu kibe namwe bonse. Amen ²⁵Rero kuri uyo urekurenga ukutarama ku mbira na kukufunda kwakwa Yesu Kristu, ukuringana na ubusokororo bwa kwa kya nkama ikyo basunga panshita ntari, ²⁶rero kyarisosoroka no kurengwa ukwishibikwa ukupitira mu kuremba ubusesemo bwa fyaro fyonse, mufipope fya kwa Resa, fireta ukumfwira ku fyakutetekera. ²⁷Kuri Resa wa mano eka, ukupitira muri Yesu Kristu, mube ubukata pe. Amen.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Pauro, uwaitirwe na Kristu Yesu ku kuba umusore ku bufwayo bwakwa Resa, na Sostene muninefwe, ²ku kironanganino kyakwa Resa mu Korinto, kuri abo abashishiwa muri Kristu Yesu, abo abaitirwa ku kuba abamushiro. Kabiritureremba kuri bonse peshina lyakwa Shikuru Yesu Kristu munkyede shonse, Shikurwibo kabiri Shikurwifwe. ³Ukusenamina no mutende fibe kuri mwebo ukufuma kuri Resa Shifwe na Shikuru Yesu Kristu. ⁴Ntoteri pali mwebo kuri Resa ryonse pa murandu pamuarandu wakusenamina kwakwa Resa uko Kristu Yesu apere kuri mwebo. ⁵Wene amurengere abakinda mu nshira shonse, mu kuranda konse na mukwishiba konse, ⁶nga firya ubunte bwa pari kristu bwashininkishiwa ubwa kine muri mwebo. ⁷Eikyo tamwaburwa kya bupe kya mupashi wa mushiro neryo kimo iryo mukiri murerorera no kukyankwa ukusokororwa kwa shikurwifwe Yesu Kristu. ⁸Kabiri akamirenga ukukosa ukufika na ku mpera, pakuti mukabe ababura akarema mu bushiku bwakwa Shikurwifwe Yesu Kristu. ⁹Wakishinka Resa, uwa mwitire mwisenge rya mwana wakwe, Yesu, Kristu Shikurwifwe. ¹⁰Nomba ndemupapata, bamunyinane, mwishina ryakwa Shikurwifwe Yesu Kristu, mumfwane, peba na marekano. Ndepapata ukuti mwikatane kyapamo mu mano yamo na mubuyo bumo. ¹¹Pantu kyarishininkishiwa kuri nebo mukutambarara, mwe bamunyinane, ku bena Kloe ukuti mwaba ukutintana muli mwebo. ¹²Ifyo ndeasosa nifi: Onse pari mwebo atira, "Nebo ndi wakwa Pauro," uyu nao ati "Ndi wakwa Apollo," nangura ati "Ndi wakwa Kefasi," nangura ati "Ndi wakwa Kristu." ¹³Bushe Kristu napatiruka umwine? Bushe Pauro uwamifwirire? Bushe ni mwishina rya kwa Pauro mwatishiwirwe? ¹⁴Ntoteri Resa ikyo nshabatishepo nangu umo pari mwebo, kano Kirispus elo na Gaius. ¹⁵Kyari ifi epari umo asosa ukuti ni mwishina ryandi emo mwabatishiwe. ¹⁶(Nabatishe na bamung'anda yakwa Stafanasi. Ukukirapo, nshishibe nga na batishepo na

bambi.)Pantu Kristu tantumine ku kubatisha rero ku kubira imbira nsuma-tantumine ku kubira mu kyebo kya mano ya buntunse, epari ikypindama kya kwa Kristu kyaba ikyaburwa amaka. ¹⁸Pantu imbira ya kya pindama buwerewere kubareonaika. Rero kubo Resa apususha, maka yakwa Resa. ¹⁹Pantu kyarembwa akiti, "Nkonaura amano ya bamano. Nokwiruka kwa ba mucetekanya nkafurunganya."²⁰Arikwisa uwmano? Arikwisa karemba? Ari kwisa uwafikansa wa mu kyaro? Bushe Resa taarura amano ya mu kyaro ubuwerewere? ²¹Apo abantu mu mano ya mukyaro tabaishibe Resa, kyasekesha Resa ukupususha abatetekera ukupitira mukushimikira kwa surwa.²²Pakutira aba Yuda baromba ifishibiro fya fisungusho na bena kiriki bafwaya amano. ²³Rero fwebo tubira Kristu uwatanikwa, ku ba Yuda ku cakuipununako na ku ba Kiriki buwerewere.²⁴Rero kuri abo abo Resa aita, bonse aba Yuda na ba Kiriki, tubira Kristu nga amaka kabiri nga mano yakwa Resa. ²⁵Pakutira ubuwerewere bwakwa Resa bwa mano ukucira abantu, no bunake bwakwa Resa bwarikosa ukukira abantu.²⁶Boneni ukwitwa kwenu, bamunyanane, mwe bengi tamwari ba mano ku buntunse. Tebengi abari aba maka. Tebengi abari abakosa. ²⁷Rero Resa Asarire ifya buwerewere fya pano kyaro ku kurenga bekatwe insoni pa kyo kukureka nga abakosa babe ne nsoni.²⁸Resa asarire ifyasurwa ne fya surwa mu kyaro. Kabiri aishire sara ifintu ifyari ngefi shabapo, kukonaura ifya kindama. ²⁹Akitire iki ukuti umuntu neryo umo eitakishisha ku kinso kya kwa Resa. ³⁰Pamuandu wafyo Resa akitire, nomba mwaba muri Kristu Yesu, uwaishire tubera amano ayafuma kuri Resa. Aishireba uburungami bwesu, Umushiro wesu no kurubuka kwesu. ³¹Ngafirya kyarembwa ati, "Uuretakisha, atakishishe muri Shikuru."

Chapter 2

¹Iryo naishire kuri mwebo, mwebamunyanane, ntaishire kuri mwebo mubukengeshi bwa mirandire nangura ukuiranga uwamano iryo narebirisha parwa nkama yakwa Resa. ²Pantu nari ne mwebo nsharefwaya ukwishiba akantu pari mwebo kanofye pari Yesu Kristu, uwa poperwe. ³Kabiri nebo, nimukunaka no mwenso, na mukututuma ukwingi na berere na mwebo. ⁴Kabiri ikyebo kyandi ne mbira yandi tayari mu fyebo fya kubembereka ify mano, rero, mu kushimikisha kwa Mupashi kabiri mu maka, ⁵ukuti ikiketekero kyenu kiba mu mano ya buntunse, kano mu maka yakwa Resa. ⁶Rero amano yenu turasosa ku bafikapo, rero te mano ya bwikaro buno, nangura aya bakateka ba bwikaro buno abarefubarira. ⁷Rero, tusosa amano yakwa Resa aya munkama, ayafiswa, ayo Resa aringire ribera iryo inshita ya muyayaya yari tairabako, ku kuturetera ubukata. ⁸Takuri uwa muri bakateka ba bwikaro buno uwayakuturuka, pantu abakuturuka, nga tabapopere Shikuru wa bukata. ⁹Rero firya kyarembwa, akiti, "Ifyo irinso taryabona, nokutwi twakwa umfwa, na mumutima wa muntunse tafyaerengenyepo, ifintu ifyo Resa ateyanishisha abamutemwa"-¹⁰Rero Resa arisokorora ifi fintu kuri fwebo ukupitira mu Mupashi. Pantu Mupashi arabebeta fyonse, nefya nkama ya kwa Resa. ¹¹Pantu takwaba akubapo umuntu, uwaishiba ifyo umunankwe atontonkanya? Eikyo kabiri, takwaba uwaishiba ifintu fyankama fya kwa Resa kanofye Umupashi wakwa Resa. ¹²Rero te mupashi wa kukyaro twapokekrere rero ni Mupashi wafuma kuri Resa, pakuti twishibe ribera ifyo Resa atupera. ¹³Turanda ifintu ifi mu mashiwi ryo umuntunse mu mano yakwe tekuti afunde, rero kano Muoashi atufunda. Mupashi arondorora amashiwi ya ku mupashi ku bantu ba ku mupashi. ¹⁴Umuntu uushiri wa ku mupashi tapokerera ifintu ifya kwa Mupashi wa kwa Resa, pantu buwerewere kuri ye. Teti afishibe pantu fyakwishibira ku mupashi. ¹⁵Uyo uwakumupashi apingura ifintu fyonse, rero taifunyako kubupingushi bwa bambi. ¹⁶"Pantu ni nani uwingeshiba amano yakwa Shikuru, ukuti amutungurure?" Rero twakwata amano yakwa Kristu.

Chapter 3

¹Kabiri na nebo, mwebamunyanane, narifirirwe ukuranda kuri mwebo nga bantu batungururwa na mupashi, rero nareranda kuri mwebo nga bantu batungururwa ne mitima yabo, nga abaike muri Kristu. ²Narekuminwisha umukaka, tari fyakurya fya kukosa, pantu tamwaipekenye kuri ifi; kabiri tamurabara kuipekanya. ³Pantu mukiri ku mubiri. Pantu akarumwa no ruburi fikiri fikosangwa muri mwebo, bushe takuri ni kuri bumubiri mureikarira, kabiri bushe tari mureendera muri buntunse. ⁴Pantu umo nga asosa ati, "Nkonka Paulo," nakabiri umo asosa ati, "Nkonka Apolosi," Bushe tari muri bantunse? ⁵Nomba kabiri Apolosi ni nani? Nga Paulo ni wisa? Bushe muri abo emo mwa ketekera, ukukonka nefyo Shikuru amupera. ⁶Nari byere, Aporosi aretapirisha, rero Resa akusha. ⁷Nomba kabiri, tari uwabyere nangura uwatapisirisha tari kantu. Rero ni Resa uwakushishe. ⁸Nomba uyo uwabyere no yo uwaretapirisha bonse bamo bene, bonse bakapokerera ikipimo ukuringana ne mirimo yabo. ⁹Pantu turi fibombero fyakwa Resa. Turi mabara yakwa Resa, turi fikurwa fyakwa Resa. ¹⁰Ukuringana no kusenaminwa kwakwa Resa ukwaperwa kuri nebo nga ne mukuru wa kyakirapo ubwishibiro mukukuura, narimishe umufura kabiri umbi arekurapo. Rero umuntu onse uurekura pari uyu mufura akengere ifyo arekura. ¹¹Takuri uwingemya naumbi pawaima uyu ni, Yesu Kristu. ¹²Nomba umo nga aakura pari uyu mufura ukubomfya goride, silfere, amabwe yauma umutengo, ifimuti ikyani impimbiri, ¹³umurimo wakwe onse ukaboneka, pantu akasuba ka kasokorora imirimo. Ikyo kikasokoroka mu murimo. Eryo umurimo ukesha umusango wa kintu ikyo kiramuntu akita. ¹⁴Ngo murimo wa muntu wa shara, akapokerera ikirambu; ¹⁵ngo murimo wa muntu wapya, akakyura ukurufya; awe ena akapusushiwa, rero ngo wa fyamurwafye mu muriro. ¹⁶Bushe ta mwaishiba ukuti muri temepere fyakwa Resa, na muri mwebo emwaikara Umupashi wakwa Resa? ¹⁷Umuntu uuri onse nga aonaura itemere ryakwa Resa, Resa akonaura uyo muntu. Pantu itempere rya kwa Resa rya mushiro, na mwebo efyo mwab. ¹⁸Umuntu eibepa nangu umo. Umuntu nga aitunga ukuba uwamano mu bwikaro buno, rekeni abe "Umuwerewere ukut abe uwamno. ¹⁹Pantu amano ya pano sonde buwerewere kuri Resa. Pantu kyerembwa ati, "Ewita abamano mubu kengeshi bwabo." ²⁰Kabiri, "Shikuru arishiba ukuti amatontonkanyo ya wa mano yafye." ²¹Pantu pari uyu murandu, mwireka umuntu nangu umo akutakishe mu bantu. Ifintu fyonse fyenu, ²²nangu ni Paulo, nangura ni Aporosi, nangura ni Kefasi, nanguru kyro, nangura mweo, nangura ni mfwa, nangura fintu firipo, nangura fintu fikesa. Fyonse ifi fintu fyobe, ²³na mwbeo muri bakwa Kristu, na Kristu wakwa Resa.

Chapter 4

¹Ifi efyo umuntu aringire ukutwishiba, nga basha bakwa Kristu na bakarama kishinka kya kwa Resa ikyafisamikwa. ²Nomba ikikabirwa muri bakarama kyakweba ati bafwire baba abakyetekerwa. ³Rero kuri nebo kintu kimo ikyakyasha ukuti mpingure kuri mwebo nang ku kurye kya buntunse. Pantu na nebo nshiipingura ne mwine. ⁴Nshishibe umurandu uri onse upangire kuri nebo, rero takirepiribura ukutira ndiwakayere. Ni shikuru ewingapingura. ⁵Eikyo mwisosa ubupingushi pakiro kyonse ribe inshita tairafika, ribe Shikuru taraisa. Ikusokororora ifintu ifyafisama mu mfimfi na ukureta pa bweru amapange ya mutima. Na pari iki kira umo akapokerera ukutashiwa ukufuma kuri Resa. ⁶Nomba, mwebamunjinane, nabikire ifi ifipope ku rubari rwandi na Aporro pa murandu waimwe, pa kweba ati ukufuma kuri fwebo kuti mwasambirira ubupiriburo bwa sosero itira, "Mwirakira ikyarembwa." Epakutira mwiraba na ikirumba mu kuitakitakisha no kusushanya. ⁷Nga nani engabona ubupusano pakati ka mwebo na bambi? Nga waripokerera ikyabupe iki, kuti waikatisha shani twapokerera shani kwati tapokererayeye ikyabupe? ⁸Kare kare mwarikkwata fyonse mwingakabira! Mwaritampa ukutungurura-naiki kyamipaturuako kuri fwebo! Ikine, naranguruka ukutira nga mwaritungurwire, pakuti nga twaritungurwire na mwebo. ⁹Ndetontonkanya Resa aribika fwebo abatumba pa bweru nga bakurekeresha mu marango nangura nga abantu abapingurwa imfwa. Twaryaruka nga ikya kutambwa ku kyaro-kuri ba maraika na kuri bu muntunse. ¹⁰Tkuri mburwa mano pa murandu wa kwa Kristu, Rero muri bamano muri Kristu. Twarimnakuka, rero mwebo mwarikosa. Mwarikatirirwa muri bushimukindikwa, rero fwebo twarikatirirwa mukusarurwa. ¹¹Ukufika na panshita ye rero twaba na ikiraka, twafwara bupina-bupina, turapumwa bubi-bubi, eryo tatwakwata amayanda. ¹²Turabombesha pa maka, ukubomba ne minwi yesu. Iryo batupontera, turapara. Iryo baretkyusha, turashipikisha. ¹³Iryo baretambwa, turasosa na umutembo. Twariba, eryo kabiri baratubona ukuba, ifisoso fya kyaro eryo kabiri nga fiko fya fintu fyonse. ¹⁴Nshoreremba ifi fintu mukumisebanya, rero ni mukumirungika nga abana bandi abatemwikwa. ¹⁵Neryo mwingakwata bakarinda imintapendwa muri Kristu, tamwakwata bashinwe abengi. Pantu nariba shinwe muri Kristu Yesu ukupitira mumbira nsuma. ¹⁶Eikyo na mukonkomesha ukunkonkeresha. ¹⁷Iki ekyo nakutumine Timote, we mujtemwikwa kuri we wakishinka muri Shikuru. Akakwibukisha inshira shandi muri Kristu, ngefyo nabafundire konse na mu makyariki monse. ¹⁸Nomba bamo pari mwe na muba abakirumba murekita kwati nshareisa uko mwari. ¹⁹Rero ndi nokwisa kuri mwebo nombarine, Shikuru nga afwaya. Kabiri nkeshiba tekuranda ukwafye ukwa abo abakirumba, rero nkabona amaka yabo. ²⁰Pantu ubufumu bwa kwa Resa tabwaba mukuranvda rero ni maka. ²¹Finshi murebira? Bushe nkese na ubwembya nangura ne kitemwiko na mupashi wa kikuku?

Chapter 5

¹Twaryumfwa insebo ikufuma uko mwari ukutira mukati kenu muri ubupurumushi, umusango wa bupurumushi uushasuminishiwa na mubena fyaro. Insebo ya kutira umu mukati kenu akobembuka no mukashi wakwa wishi. ²Tamwaruruka! Bushe tamuringire ukurosha? Umo uwakita ifi mufumyeni muri mwebo. ³Nangurine ntariko ku mubiri, rero ekondi ku mupashi. Naripingura akare umuntu ukutire ifi, kwatifuye narimo ndi uko. ⁴Iryo murongana mwishina rya kwa Shikuru Yesu ndaba namwe mu mupashi, na maka ya kwa Shikuru Yesu Kristu epo yari. ⁵Ikateni uyu muntu no kumutwara kuri Satana pakonaurwa kwa mubiri, pakutira umupashi wakwe ukapusuke pa bushiku bwa kwa Shikuru. ⁶Ukuitakisha kwnu tekusuma. Bushe tamwaishiba ukutira intutumushi iinono ikumana umukate onse? ⁷Iwamyeni mwebene ku ntumushi yakare pakutira mube umufuba upya, pakutira mube umukate uushatutumuka. Pantu Kristu, nga umwana wampanga icyakukirira kyesu, naperwa nge kyerambo. ⁸Kanshi nomba rekeni twisefya icyakukirira ne ntutumushi iyakare, intutumushi ya misango yabipa no bufi. Mukifiko kyakutira, tusefya ngo mukate uwasangururwa mu bufuma kyumi na mukine. ⁹Naremba karata kuri mwebo ukukana umfwana na abantu abapurumushi. ¹⁰Ntaroreshe mu busenshi bwa bantu ba pano kyaro, nangu abariri, nangura bakaborara, nangura abapepo turubi, kanshi pa kufuma kuri bo mukofwaikwa ukufuma pa kyaro. ¹¹Rero naremba kuri mwebo ukukanaumfwana na uuri onse uurekutwa munina uwaikaririra mu bupurumushi, nangura kamitemwe, nangura abapepo turubi, abamusarura mukuranda, nangura bakyakorwa, na babukyengeshi. Mwararya na ifykurya pamo nabo. ¹²Pantu kuti naibimba shani mukupingurwa abakunse ya kironganino? Mukifuro, bushe tamuringire ukupingura abamukati ka kironganino? ¹³Rero Resa apingura abakunse, "Fumyeni umuntu unubi mukati kenu."

Chapter 6

¹Umo pari mwebo ngapusana no mubiye, bushe arapama no kuya kukirye kya bantu abashasumina, nangura ku bamushiro? ²Bushe mwarishiba ukutira abasumina ebakapingura icyaro? Nganifyo mukapingura icyaro. Bushe tekuti mupingure ubupingushi bwa mafya ayanono? ³Bushe tamwaishiba ukutira mukapingura ba maraika? Bushe kuti twapingura ifya buno bwikashi? ⁴Nga kyakutira kuti twapanga ubupingushi ubukumine imikarire yesu, kinshi muperera imirandu ku babura ubwiminishi busuma mukironganino? ⁵Kuti natira kuri mwebo kyansoni. Bushe tapari umo pari mwebo uwingaplingura imirandu pari bamunyina? ⁶Nga fintu kyaba, bushe kuti kyawama uwabwananyina ukutwara uwabwananyina nankwe ku kirye, na umurandu waperwa kuri kapingura umusenshi? ⁷Ikishinka kyakutira kuraba ukupusana pakati ka babwananyina ifi fyonse fyarimikimfya. Nga kinshi mushingakyurira pa bubi? Ninshi mushingasuminisha ubepekwa. ⁸Pantu mwarirufyanya na ukubepa bambi, nabo ni bamunyina? ⁹Bushe mwarishiba ukutira abasharungama tabakapyane ubufumu bwa kwa Resa? Mwisumina ubufi. Abararerare, abapepa uturubi, abakende, abaume bakita bukirende na baume banabo, ¹⁰abapupu, bakaitemwe, bakyakorwa, abarwambo na bebira mu bufi, tapari ,pari aba ukapyana ubumfu bwa kwa Resa. ¹¹Ifi eflyo mwari bamo. rero mwarisambwa, kabiri mwarisangururwa, kwaripangwa abarungami na Resa ukupitira mwishina ryakwa Shikuru Yesu Kristu na Umupashi wa kwa Resa. ¹²Fyonse ifi fya mwifunde kuri nebo, rero tefyonse ifyabukumu. "Fyonse ifi fyamwifunde kuri nebo," rero tapakabe neryo kimo ikikaratungurura. ¹³"Ifyakurya fya mwifumo na ifumo rya fyakurya," rero Resa akafumyapo fyonse ifi. Umubiri tawaberako uburarerare. Eikyo, umubiri wa kwa Shikuru, na Shikuru akafwaira umubiri. ¹⁴Resa abushishe Shikuru nafwebo tukemina ku maka yakwe. ¹⁵Bushe tamwaishiba ukutira imibiri yesu firundwa fya kwa Kristu? Nga kuti nabura shani ifirundwa fya kwa Kristu ukuba ifirundwa fya kwa kirende? Nakarya! ¹⁶Bushe tamwaishiba ukutira uwasuntinkanishiwa kuri kirende baba umubiri umo? Ngeflyo kyarembwa ukutira bonse babiri baba umubiri umo." ¹⁷Rero uwaikumika kuri Shikuru baba umupashi umo na ye. ¹⁸Tarukeni ku burarerare! Urubembu ronse uro umuntu engakita kunse ya mubiri, ninshi abembukira pamo na umubiri wakwe. ¹⁹Bushe tamwaishiba ukutira umubiri wenu ritempere rya Mupashi wa Mushiro? Uwakira muri mwebo, uyo mwapokerera ukufuma kuri Resa? Bushe mwarishiba ukutira umubiri wenu te wenu? ²⁰Pantu mwashitirwe pa mutengo. Eikyo bomfyeni imibiri yenu ukupera Resa ubukata.

Chapter 7

¹Nomba ukuringa ne ryshi mwarembere: "Kisuma umwaume ukukana ikta na mayo." ²Rero pamurandu wa burarerare ubwingi, umwaume onse abe no mukashi, no mwanakashi onse abe no mwaume. ³Umurume apere umukashi insambu sha kyupo, umwanakashi nao aringire ukupera umurume insambu shakwe. ⁴Umwanakashi takwata insambu pa mubiri wakwe. No murume wine takwata insambu pa mubiri wakwe kanofye umukashi. ⁵Mwiratanana, kanofye nga na musuminishanya ukwikara pansbita imo. Murekita iki nga mwasuminishanya ukuisansha mu mpepo eryo pa numa mwaisapamo, pakutira shetani ta mibembere paku kana ikindika. ⁶Naranda ifi fintu kuri mwebo mukuwishanya tekumipangira ifunde iyo. ⁷Ndekabira abantu bonse ukub eflyo naba, rero Resa arimipara bonse ne kyabupe, ikyapusana pusana. ⁸Kubashimbe na bamukamfwirwa, ndetira kisuma sana ukwikara abashimbe, ngefyo naba. ⁹Rero nga bafirwa ukukwata kampingu wakuikindika kuti baupa, pantu kyariwamisha ukupa ukukira ukwisushiwa no rubembu. ¹⁰Nomba kubaupana na mipera ikipope- teine, rero ni Resa-umukashi tafwire ukusha umurume wakwe ¹¹(rero nga asha umurume wakwe, tafwire ukupwa, afwirefyeye ukwikara umushimbe rero nga afirwa afwire ukubwekera ku murume wakwe), no murume afwire ukukana umukashi wakwe. ¹²Rero kuri bambi ndetira-ninebo te Resa iyo-ukutira nga pari ndume umu uwakwata umukashi uusha sumina, eryo arekabira ukwikara nankwe, tafwire ukumukana. ¹³Kabiri umwanakashi nga ari no murume uushitetekera rero arekabira ukuba nakwe, tafwire ukumukana. ¹⁴Pantu umukashi nalenga umurume ushatetekera ukuba uwamushiro, no wabwananyina na renga umukashi ukutetekera. pantu rimbi abana bena bakaba abakowera, rero na barengwa ukukettekera. ¹⁵Nomba uushitetekera apingura ukufuko, murekeni afumeko. muri uyo murandu, indume nangura inkashi takakirirwa kufirayo fyabo. Resa amitira ku mutende. ¹⁶Nga mwaishiba shani we mwanakashi nga niwe ukpususha umurume obe? Nangu waishiba shani we mwaume nga ni weba ukapususha umukashi obe? ¹⁷Kira muntu ekare muntampuro yakwa Resa nge mo ba mwitira iri efunde ryandi mufironganino fyonse. ¹⁸Bushe kwariba umuntu uwaitirwe uwasembururwa? Efumyapo ukusembururwa kwakwe. Bushe kwariba umuntu uutasembururwa eflyo ba mwitir ku kutetekera. ¹⁹Ukusembururwa te kintu no ku kana sembururwa te kintu kano ukusunga amafunde yakwa Resa. ²⁰Umuntu onse afwire ukushara mu bwite emo Resa amwitira ukusuminamo. ²¹Bushe wari uri musha eryo Resa akwitire? Wibika ko amano parikyo. Rero nga kuti wa kakurwa ukuba umuntungwa. ²²Pantu onse uwaitirwe kuri Resa iryo ari umusha nomba muntungwa wakwa Resa, noyo uwaitirwe umuntungwa musha wakwa Kristu. ²³Mwashitirwe pa mutengo ukaramba mwiraba abasha ba bantu. ²⁴Mwe bwananyina umuntu monse ubwikashi bwatutwere eryo twasumine, emo twikaririre. ²⁵Nomba parwa bashimbe, nshikwete ifunde ukufuma kuri Resa, rero narapandako amano nga umo ku ruse rwakwa Resa arenga ukuba uwakishinka. ²⁶Eikyo pa murandu wa busanso ubureisa, kisuma umuntu ukuba eflyo aba. ²⁷Waryupwa ku mukashi? Wirafwaya ukuikakurako nga warikakurwa, wifwaya umukashi. ²⁸Rero nangu waupa taubembwike kabiri umushimbe nga aupa neryo ukupwa ninshi tabembwike, rero abopa no kupwa bakana amakyushi mu bwiminishi bwabo eikyo nati mipusushako. ²⁹Rero iki naranda ati, mwe babwananyina, akashita kanono pari nomba, eikyo abaupa babe nga bashaupa. ³⁰Abo abarira babe nga bashirira, na basekerera nabo babe nga bashisekerera, abashita nabo nga bashkwetepo nangu kamo, ³¹aabo bonse ababomfya ikyaroy tabafwire ukuranga sana pantu ifya kyaroy firinokonaika. ³²Awe ndefwaya mwebo ukukana sakamikwa, uushaupa abika amano kufya kwa Resa pakuti abone eflyo engasekesha Resa. ³³Rero uwaupa abika amano kufya kyaroy pakuti engasekesha umukashi ³⁴wakwe-aritanganikwa. Umwanakashi uushaupwa eryo nangura na kisungu, babika amano kufya kwa Resa, pakuti baipereshe kuri Resa ku mubiri naku matongtonkanyo. Rero uwaupa abika amano eflyo engasekesha umurume wakwe. ³⁵Nderanda ifi ukufwaya ukumwafwirishako tekufwaya ukumikanya, nanranda iki pakirungeme, pakuti mukabombere Resa ukwabura ukupumfyanishiwa. ³⁶Nga kuri uretontontokanya ukuti tareikara no mutemwika wakwe mu mukinshi- nga nakira umushinku wakupwa kuti akita kyonse ikyo arefwaya, ninshi tarebembuka kuti baupana. ³⁷Rero umo nga nashipa mu mutima wakwe tarekyushiwa rero ari na maka yakuirama pakyo arefwaya kabiri na panga mu mutima wakwe, ukubafye umushimbe ninshi tarufyenye. ³⁸Uyo onse uupa umutemwikwa wakwe arakita arawamya, kabiri uyo uusara ukukana uupa ena ariwamishapo. ³⁹Umwanakashi arikakwa pa nshita yonse eyo ekara, nangu eryo umurume wakwe afwa arikakurwa ukupwa kuri uo arefwaya. rero muri Kristu. ⁴⁰Rero mukupingura kwandi, kuti aba uwasansa sana nga kya kuti aikara eflyo ari. Kabiri ndetontontokanya ukuti narikwata Umupashi wakwa Resa.

Chapter 8

¹Rero urwafyaipairwa uturubi: Twarishiba ukutira bonse twarishiba. Ukwishiba kuratumika, rero ukutemwa kurakura. ²Umuntu uwasosa ati na rishiba ikintu, ninshi akiri taraishiba ifyo afwire ukwishiba. ³Rero umuntu pakutemwa Resa, Resa areshiba uyo umuntu. ⁴Awe kanshi, urwa fyakurya fyaipairwa uturubi: Twarishiba ukuti akarubi te kintu kenekine pano kyaro no kutira ati takuri Resa umbi kanofye umofye. ⁵Nangura kwingaba tu resa mu muru nangura pano kyaro, ni fyo fine kwaba "imirungu" iingi nba "shikuru" abengi. ⁶Rero kurifwebo kwabafye Resa umo, Shifwe, ituntunko rya fyonse kabiri ngootwaberako abomi, na Shikurwifwe umo Yesu Kristu, muri ngoofyonse fyaberako, nakabiri muri ngootwaberako. ⁷Awe, ukwishuba nkuu takwaba muri bonse. Rero bamo bapepere kare uturubi no kurya ifiryo mfii nga ifyaipairwa. Epakukwata kampingu uwamaka na kabiri uwatorera. ⁸Awe, ifyakurya mfii taituparamika kuri Resa. Nga taturire turufishepo kantu, kabiri nga twarya tatunonkeramo kantu. ⁹Rero kengereni ukutira ubuntungwa bubebu buiba icyakurenga uwa kiketekero kyanaka ukuipunwinako. ¹⁰Pakutira umuntu uwaishiba nga ukubona, uwaishiba, urerya ifyakurya mwitempere rya turubi. Bushe kampingu wa muntu nguu uwanaka tawakakoshiwe kukurya ifyaperwa ku turubi? ¹¹Eikyo pantu webu warishiba urwambibere ineine iya turubi, uwanaka, uwabwananyina ngoo Kristu afwire aroba. ¹²Eifyo, pakubembuka muri uyo musango ku babwananyina no kufurunganya bakampingu wabo abanaka, mu bambukira Kristu. ¹³Eikyo, icyakurya nga kyapunwisha munyina, nshakarye inama umuyayaya pakutira ati nshipunwishishe munyinane.

Chapter 9

¹Bushe nshiri muntugwa? Nshiri musore? Bushe nshamwene Yesu Shikuru? Bushe teimwe tubomba nenu umurimo wakwa Shikuru? ²Nga kyakutira nshiri musore kuri bambi, kuri mwebo ndi musore. Pantu mwebo bene ni mwebo kyakubwenako ubusore bwangi muri Shikuru. ³Ubu ebukingo bwandi kuri abo ambebeta: ⁴Bushe tatwakwta insambu shakurya no kunwa? ⁵Bushe tatwakwata insambu shakusenda abena myesu abasumina, nga fiya abasore na bamunyinefwe muri Shikuru, na Kefasi? ⁶Nangura ni Barnabasi naine tufwire ukubomba? ⁷Uubomba ngo mushirikare parwakwe umwine? Uwarimine ibara ry myangashi uusharire ku fisabo? Nangura uucema ifitekwa fyakwe akana akunwko umukaka? ⁸Nshiresosa ifi fintu ukurosha mu mano ya buntunse? Bushe amafunde tayasosa ifi? ⁹Pantu kyarirembwa na mu mafunde yakwa Mose ti, "Wira kaka ing'ombe iryo irenyantaura pa ng'anu." Bushe ing'ombe eyo Resa engasakamanafye? ¹⁰Bushe taranda pari fwebo? Kyari rembwa kuri ba ifwe, pantu umuntu uurima afwire ukusombora ikyo arimine ukuringana ne subiro, no uresokora nao asubira ikyakaniko kyakwe ikya busomboshi. ¹¹Nga twabyara ikya kumupasho kuri mwebo, bushe kuti k kya mupesha amano nga twasombora ifintu kuri mwebo? ¹²Bambi nga baraturisha ifisuma kuri mwebo, teti tukwate ifingi? Rero taturinganya pari ishi nsmbu. Nakuba tukyura amakyushi mu misango iingi pakukana onaura imbiransuma yakwa Kristu. Tamwaishib ukutira bonse aba bomba umurimo wa mu ng'anda ya mapepo barya ifyakurya fya mu ng'anda ya mapepo? ¹³Tamwaishiba ukutira bonse aba bomba umurimo wa burambo bakanya ifyo batura pa burambo? ¹⁴Munshira imoine, Shikuru atukonkomeshe uktira bonse ababira imbiransuma bafwire boarebona imikarire yabo kumbiransuma. ¹⁵Rero nshabomfya insambu ishiri shonse. Nshikoremba ifi fintu pakutira eflyo murenkitira, Kyawama nafwa ukukira umo ampoke ikyo ngitashishapo. ¹⁶Pantu nga ndebira imbiransuma, nshikwete ikyo ndeitashisha, pantu mfwire ukukita iki. Akaranda kabe kuri nevo nga nshirebira imbiransuma! ¹⁷Pantu nganakita iki mukuitemenwa, ninkwata ikirambu. Rero nga nshitemenwe, narikwata insambu isho bampera pa kubomba uyu murimo. ¹⁸Nge kirambu kyandi ni kisa? Ikyakut nganabira imbiransuma ukwabura ukuripirwa epakukana onaura insambu shandi isha kubira imbiransuma. ¹⁹Nangura naba umuntungwa muri fyonse, nariba umusha kuri bonse, pakutira, nka kimfye abengi. ²⁰Kuba Yuda nariba umu Yuda, pakutira nkimfye aba Yuda. Kuri bonse abaishiba ifunde, nariba nga umo uwaishib ifunde pakureka nkimfya abaishib ifunde. Ndekita iki pantu naine wine nshaishiba ifunde. ²¹Kuri bonse abaishiba ifunde, naisa nga umo uushaishiba ifunde, nomba takirepiribura ukutira nshaishiba ifunde ryakwa Resa, rero ndakonka amafunde yakwa Kristu. Nkita iki pakutira na kimfya abashaishiba ifunde. ²²Kuba nakuka, ndanakuka, pakutira na kimfya abanakuka. Narisa mu musango uuri onse ku bantu bonse, pakutir nkabapusushe. ²³Nkita ifi fintu pamurandu wa mbiransuma, pakutira ndebombera mwiparo rya mbira nsuma. ²⁴Tamwaishiba ukutira ababutuka urubiro babutukira uku kimfyanya, rero umuntufye umo eukimfya ikirambu? Eikyo butukireni uku kimfya ikirambu. ²⁵Bonse abaipekanya mu mangaro barapingura muri fyonse. Bakita iki pakupokerera ikirambu, rero tukita iki pakupokerera ikirambu ikyabura ubuyo. ²⁶Eikyo nevo nshibutukira ukwabura ubuyo nshaba nge kibokoshi ikisungafye umwera. ²⁷Rero nevo ndomaura umubiri wandi no kuupanga ngo musha, pakutira panuma ngafunda kuri bambi, nevo nemwine tekutira ntamfiwe.

Chapter 10

¹Shirefwaya mwebo ukuna ebwa, mwebabwananyina, ukutira bashifwe bonse abari mwisamba rye kumbi kabiri bapitire muri bamba. ²Bonse babatishiwe muri Mose mwikumbi na muri bamba, ³na bonse barire ikyakurya kimo kine ikya ku mupashi. ⁴Kabiri bonse banwene ikyakunwa kimo kine ikya ku mupashi ikyarebakonka, ne kiribwe kyari ni Kristu. ⁵Rero Resa tasekeremo kuri bonse, no kusaranganya ifitumbi fyabo mu matororo. ⁶Nomba ifi fyonse fyari firangiro fyesu, twikumbwa ifibi ngafirya barya bakumbirwe. ⁷Kabiri mwipepa uturubi, ifyari bamo muri bo. Ifyo kyarembwa akiti, "Abantu baikere kukurya no kunwa, eryo baimine ku kwangara." ⁸Twikita uburarerare, nga firya bakitire muri bo. Na mukasuba kamo, bafwire amakan amakumi yabiri na yatatu pa murandu waiki. ⁹Tatufwire ukubika Kristu ku kweshiwa, nga firya bamo bamweshe muri abo nokonaurwa ku nsoka. ¹⁰Kabiri mwiirishanya, ngafirya bamo muri bo bakitire nokonaurwa kuri maraika wamfwa. ¹¹Nomba ififyonse ifyabakitikire fyakutusambirisha. Fyarembere ku kutusambirisha-fwebo mpera yanshita ipareme. ¹²Eikyo rekeni uuri onse uwatontokanya ukwiminina ndi abe uwasarapuka epari awa. Takwabe ntuko ishimwansha ishishimonaika kuri bu muntu bonse. Rero, Resa wakine. ¹³Takamireke ukweshiwa ukukira amaka yenu. Na mukweshiwa akamifwaira ne nshira yakufumina, pakutira mwingakwanisha ukushipikisha. ¹⁴Eikyo mwebatemwikwa bandi, butukeni ukufuma kuturubi. ¹⁵Naranda kuri mwebo nga bantu bakyumfura, pakutira mwingapingura ikyo naranda. ¹⁶Urukombo rweparo uro tupara, bushe tekyakwakan umuropa wa kwa Kristu? Umukate uo tumokaura, bushe te mubiri wa kwa Kristu? ¹⁷Pantu kwaba, umukate umo, nangura turi abengi turi umo. Tusenda ikipande kya mukate bonse. ¹⁸Boneni abantu bamu Isreari. Bushe te abo abarya ikyabupe ikisangirwe pa burambo? ¹⁹Kinshi nkoranda kabiri? Ukuti akarubi kintu? Nangura ifyakurya fiturwa ku karubi kintu? ²⁰Rero nkoranda pa fintu abena fyaro abashaishiba Resa batura, ukuti bapera fifintu ku nguru rero tekuri Resa. Nshirefwaya mwebo ukuitumpamo munguru. ²¹Teti mumpwire kurukombo rumo rwine urwa kwa Shikuru no rukombo rwa nguru. Teti murire peteburo rya kwa Shikuru ne teburo rya nguru. ²²Bushe turenge Shikuru akarumwa te? Bushe twakosa ukumukira? ²³"Ifintu fyonsefye fyarisuminishiwa," rero tefyonse ifikwata ubukumu. "Ifintu fyonsefye fyarisuminishiwa," rero tefyonse tafikura abantu. ²⁴Takuri nangu umo uwakuifwarafye ikisuma. Rero, afwaire umwina muparamano ikisuma. ²⁵Mufwire ukurya kyonse ikyashitwa mukisankano, ukwabura ukwipusha kuri kampingu. ²⁶Pantu "Ikyaro kya kwa Shikuru, no kupwiririka kwa kiko." ²⁷Nga kyakuti uushasumina akuta ku kurye ikyakurya kabir wafwaya ukuyaryafye ifyo bapekenye ukwaburo ukwipusha kampingu. ²⁸Rero umo nga aranda kuri we, "Iki kyaipairwa uturubi," wirya, pa murandu waukwebere, na pa murandu na kampingu- ²⁹kampingu wa muntu umbi, ndepiribura te obe, wa mubiyo. Pantu kinshi kampingu wandi engapingwira kuri kampingu wa mubiyo? ³⁰Nga narye ikyakurya no mutasha, kinshi ikyo nsoserwa ububi, kukyo ntoterako? ³¹Eikyo, ngamukorya naku ukunwa, nangu kyonse ikyo mukokita, kiteni kyonse ku kurumba Resa. ³²Mwiba abapunwisha ku baYuda nangura ku benaHera, nangura nikurukuta rwakwa Resa. ³³Ifyo fine na nebo ntemuna abantu muri fyonse. Nshifwa ukumwenamo nemwine ikisuma, rero kyaba ikinabwingi. Nkite iki pakuti bengapusuka.

Chapter 11

¹Mube abampashanya, ngefyo na nebo mpashanya Kristu. ²Nomba ndemutasha ikyo mungibukisha kuri fyonse. Ndemutasha pamurandu wakwikatirira bwangu ikishirano ngefyo naretere kuri mwebo. ³Nomba ndefwaya ukuti mwishibe ukuti Kristu emutwe wa mwaume onse, no mwaume emutwe wa mwanakshi, na Resa emutwe wakwa Kristu. ⁴Umwaume onse uurepepa atemwa aresesema afimba no mutwe ninshi takindike umutwe wakwe. ⁵Rero umwanakashi onse uurepepa atemwa aresesema na fimbura ku mutwe, arenga umutwe wakwe ukukana kindama. Pantu kimokine no kubeya umutwe wakwe. ⁶Pantu nga umwanakashi takafimbe ku mutwe wakwe, afwire ukubeya umushishi wakwe uwipi. Nga kyamuseru umwanakashi ukubeya umushishi wakwe nangu kuri ye ukubeya umutwe wakwe, rekeni afimba umutwe wakwe. ⁷Pantu umwaume ena tafwire ukufimba ku mutwe wakwe, pakuba ikipasho no bukata bwakwa Resa. Rero umwanakashi bukata bwa mwaume. ⁸Pantu umwaume tapangirwe ukufuma mu mwanakashi. Rero, mwanakashi ukufuma ku mwaume. ⁹Kabiri pantu umwaume tarengerwe pa umwanakashi. Rero umwanakashi arengerwe pa umwanume. ¹⁰Ni pamurandu umwanakshi afwire ukuba ne kishibiro ikya kusuminisha pa mutwe, pamurandu wa bamaraika. ¹¹Temurandu, muri Shikuru, umwanakashi tapatwirweko ukufuma ku mwaume, na ngura umwaume kupaturwa ku mwanakashi. ¹²Pantu firya umwanakashi afumine ku mwaume, efyo no mwaume afumine ku mwanakashi. Rero ifi fyonse fya fuma kuri Resa. ¹³Pingureni mwe bene: Bushe na kiringa umwanakashi ukupepa kuri Resa ukwabura ukufimba ku mutwe? ¹⁴Bushe te kifyarirwa ikifunda ukuti umwaume nga ari no mushishi utari, kya nsoni kuri ena? ¹⁵Bushe ikifyarirwa takifunda ukuti nga umwanakashi ngari, no mushishi utari, bukata bwakwe? Pantu umushishi kuri ye wperwa kuri ye nge kifimbo. ¹⁶Rero nga uuri onse arerfwaya ukutarika pari iki, tatwakwata kimbi ikyakukita, nangura kironanganino kya kwa Resa. ¹⁷Rero muri firangiriro, nshirekurumbanya. Pantu eryo mwaisa pamo tepa kisumafye kyeka rero na pakibi. ¹⁸Pantu ikya kubarirapofye, na ryumfwa ukuti kuraba ukupussana muri mwebo iryo mwarongana ku kupepa; kabiri narisumina ukuti fimo pa fyo naumfwa fya kine. ¹⁹Pantu amarekano yafwire ukubako, pakuti aba abasuminishiwa muri mwebo. ²⁰Eikyo iryo mwarongana, te murariro wakwa Shikuru murya. ²¹Eryo mwarya, kiraumo aya ifya kurya fyakwe eryo bambi tabarayra. Umo arinensara, naumbi akorwa. ²²Bushe kwena tamwakwata mayanda ayakuriramo no ku nwenmo? Narimo bushe muresura ikironanganino kya kwa Resa no kuranga insoni kuri abo abashakwata nangu kamo? Bushe ninshi ni ngaranda? Bushe ninga mutasha? Pari iki nshamutashel? ²³Pantu ekyo napokerere kuri Shikuru ekyo namushirire, ikya kuti ubushiku Shikuru Yesu arefutukwamo, abuurire umukate. ²⁴Panuma atashishe, aumokawire no kurnda ati, "Uyu mubiri wandi, uureperwa kuri mwebo. Mukarekita iki mukungibukisha" ²⁵Mu musango umo wine aburire urukombo rwa murariro, no kuranda ati, "Uru rukombo rwa kpango kipya muropa wandi. Murekita ifi ryonse murenwa, ku kungibukisha. ²⁶Pantu iryo ryonse mwarya uyu mukate no kunwena kuri uru rukombo ninshi murebira imfwa ya kwa Shikuru akasuke akabwere. ²⁷Uri onse, eikyo, aya umukate na pamo nangura anwa urukombo rwakwa Shikuru ku musango uushiringire, akaba no murandu ku mubiri ku muropa wakwa Shikuru. ²⁸Rekeni umuntu atare airengure, nga naringa ukurya eryo aryeko umukate no ku nwenwa muri uru rukombo. ²⁹Pantu uurerya no kunwa ukwabura ukwishiba bwino bwino uyu mubiri, areiretera ukupingurwa. E ³⁰murandu wine abengi kuri mwebo ba bera abanaka kabiri abarwaririra, eryo bambi nabo barirara uturo. ³¹Rero nga twairengura fwe bene tatwa kapingurwe. ³²Rero iryo twapingurwa kuri Shikuru, tarasarapurwa, na bapano kyaro. ³³Kanshi, mwe bamunyanane, iryo mwarongana ku kurya umurariro, murepembera kira umo naumo. ³⁴Uri onse nga ari ne nsara, murekeni aye ku ng'anda, pantu iryo mwakorongana pamo takyakabe bu pingushi. Ero parwa fintu fimbi mwarembere, nkamipera ifya kukonka iryo nkesa.

Chapter 12

¹Pa rwafyabupe fya ku mupashi, mwe bamuninane ntakofwaya mube abakukana kutururwa. ²Mwarishiba ukutira iryo mwari tamuraishiba Resa, mwarerufishiwa kuturubi uturanda, munshira ishiri shonse mwaretungurwirwamo kuri bo. ³Eikyo nkofwaya mwishibe ukutira takuri nangura umo uuranda ku maka ya mupashi wa kwa Resa engarnda, "Yesu apatwe." Takuri uwingaranda, "Yesu ni Shikuru," kano ukupitira mu Mupashi wa Mushiro. ⁴Nomba kwariba ifyabupe ifyapusana, rero umupashi abafye kimo kine. ⁵Kwariba imirimo iyapusana, rero Shikuru abafye kimo kine; ⁶kabiri kwariba inkito isharekana, rero ni Resa umo wine uurenga ukutira shibombera muri kira umo. ⁷Nomba kuri kira umo kwariperwa icyabupe kya ku mupashi pa kuwamina bonse. ⁸Pantu kuri umo mupashi ariperako ikyebo kya mano, nakuri umbi ikyebo kya kwishiba ku mupashi umo wine. ⁹Kuri umbi umupashi umo wine waperwa ikitetekero, na kuri umbi amabupe yakundapa ku mupashi umo. ¹⁰Kuri umbi kwaperwa ukukuturuka ukwa maka, na kuri umbi ubusesemo. Kuri umbi aperwa amaka ya kurekanya imipahsi, kuri umbi indimi isharekana-rekana, na kuri umbi ukwiruka indimi. ¹¹Ifi fyonse ninkito ya umo no mupashi umo wine, ukupera ifyabupe kuri umo eka mpo, ngo umo asarira. ¹²Pantu nga fintu umubiri waba umo kabiri wakwata ifipande ifingi na fyonse ifipande fyaba mubiri umo, efyo kyaba na Kristu. ¹³Pantu ni ku mupashi umo twa batishiwirwe bonse mu mubiri umo, kibe baYuda nangura abaGiriki, kibe aba ku kakwa nangura abakaere, na bonse barengerwe ukunwa ku fya mupashi umo. ¹⁴Pantu umubiri tawaba ikirundwa kimo, rer ifingi. ¹⁵Nga urukasa rwaranda, "Pantu ntari kuboko, ntari kirundwa kya mubiri," takwaba ikirundwa ikiri kyonse icyaba ku mubiri ikishaba ikikaramba. ¹⁶No kutwe nga kwaranda, "Pantu ntari rinso, ntari kirundwa kya mubiri," takikiri kikankara ku mubiri. ¹⁷Nga kyakuti umubiri ons warifye irinso nga kuti waraumfwira kwisa? Nga umubiri onse auba kutwi, kuti waranunshisha kwisa? ¹⁸Rero Resa apekenye ifipande fya mubiri ukuringana no kuteyanya kwakwe. ¹⁹Nga fyonse fyari kimo kine, nga umubiri wari kwisa? ²⁰Nikyo nomba fyaba ifirundwa ifingi, rero umubiri umo mpo. ²¹Irinso tekuti rirande ku kuboko, "ntakwata ku kukabira." No mutwe tekuti urande ku makasa, "Ntakwata ku kukabira." ²²Rero ifirundwa fya mubiri ifiboneka nge fyakunaka fyaba ifikankara, ²³ne firundwa fya mubiri ifyo tutonkanya ukutira fyarisurwa, efyo tukindika ukukira, nefyasaruka efyakindama ukukirapo. ²⁴Nomba ifyakindama tafikabira kuperwa umupashi, pantu fyarikwata akare umukinshi ukukira kufyaburirwe. ²⁵Akitire ifi pakutira peba ukurekana mu mubiir, rero pakutira ifirundwa fyonse firesakamanana. ²⁶Eikyo ikirundwa kimo nga kyakyura, ifirundwa fyonse fikyurira pamo, nangura nga ikirundwa kimo kya kindikwa, ifirundwa fyonse firasangararira pamo. ²⁷Nomba muri mubiir wa kwa Kristu na kira muntu ikirundwa kyauko. ²⁸Na Resa mufironganino arisonta pa kubara abasore, abakabiri bakasesema, abakitatu bakafundisha, eryo nyabo abakite ifipasha amano, eryo amabupe ya kundapa, abo abapera ubwafwirisho, abo abakite mirimo ya kutungurura, nabo bonse abakwata indimi ishingira. ²⁹Bushe bonse abo basore? Bushe bonse abo ni bakasesema? Bushe bonse ni bakafundisha? Bushe bonse barakite fipasha amano? ³⁰Bushe bonse barikwata ifyabupe fyakundapa? Bushe bonse bararanda indimi? ³¹Murefwairikisha sana ifyabupe ifikuru. Rero inkamiranga inshira iyawamisha.

Chapter 13

¹Nga narandira mundimi sha bantu ne sha bamaraika. Rero nga nshakwata ukutemwa, nba ye nge kyera ikirairira nangura amarimba ya nyenjere. ²Nga nakwata ikya bupe kya busesemo no kwishiba amano ne fishinka fyonse ifya fiswa, kabiri nga na kwata ikiketekero kya kusesha impiri. Rero nga ntakwete ukutemwa, nshiri kantu. ³Nga napera fyonse ifyo na kwata ku bapiina, kabiri nga pera umubiri wandi ku kokyewa. Rero ntakwete ukutemwa, takirengafwa iyo. ⁴Ikitemwiko ku rorera kabiri ki kuku. Mukutemwa tamwaba ka rumwa na mataki. Tamwaba kuitumika ⁵nangura ukupama. Mukutemwa tamwaba kuisekesha, tamwaba kukaripwa, nangura ukusunga ifirubo. ⁶Ukutemwa takusekerera mukitarungama. Rero, ku sekerera mukine. ⁷Ukutemwa kushipikisha fyonse, kusubira fyonse, ketekera fyonse, kabiri kushishimisha fyonse. ⁸Ukutemwa takupwa. Nga kuri amabusesemo, yakapita. Nga kuri indimi, shikapita. Nga kuri ukwishiba, kukapita. ⁹Pantu twaishiba panono kabiri tusesema panono. ¹⁰Rero iryo ikyafikapo kikesa, ifyo ifishafikapo fikapita. ¹¹Iryo nanri umwaike, naresosa ngo mwaike, nretontonkanya ngo mwaike, nare peruru ngo mwaike. Iryo nakura, narireka ifya bwaike. ¹²Pantu nomba tubwena mukirorani ikishibonekesha, rero irirya tukabonana ikinso ne kinso. Iryo ngishiba panono, rero rirya nkeshiba fyonse ngefyofye nangi naishibikwa. ¹³Rero nomba kwashara ifi fintu fitatu: ikiketekero, isubiro, no kutemwa. Rero ukutemwa kwa kirapo pari ifi fyonse.

Chapter 14

¹Konkereni ukutemwa kabiri bikeni imitima pa fyabupe fya mupashi, rero icyakirapo ukuti musese. ²Uyo urandira mu rurimi ataranda ku bantu rero kuri Resa. Pantu takuri uremumfwa ikyo aranda ifyafiswa mu mupashi. ³Rero uusesema aranda ku bantu ku kubakura, ukubakoseresha, no kubasansamusha. ⁴Uranda mu rurimi aikura umwine eka, rero usesema akra ikironganino. ⁵Awe kuti nafwaya ukuti bonse ukuranda mu ndimi. No kukishamo, ndefwaya ukutira muresesema. Uresesema arikura ukukira arandira mu ndimi. (Kanofye umo areirura pakuti urukuta rukurwe). ⁶Rero, bamunyanane, nga naisa kuri mwebo nderanda indimi, kuti na mwafwa shani? Tekuti mwafwe, kano naranda kuri mwebo no busokororo, narimo mano narimo mu busesemo narimo mu kusambirisha. ⁷Nge firimba firerira-pamo ngo mutoriro nangura isese-kabiri tafirerekana imiririre, kuti waishiba shani ifirerira umutoriro nangura isese? ⁸Nga ipenga ryarira ikirirere, ninani engeshiba nga ninshita yakupekanya ku burwi? ⁹Efyo kiri na kuri mwe. Nga mwasosa ishiwi irishishibikwe, kuti bairuka shani ifyo mwasosa? Mwakuraranda, rero tapari ukamyumfwa. ¹⁰Kwena kwaba indimi isharekana-rekana mu kyaro, kabiri tapari urushakwata umo rwararara. ¹¹Rero nga ushishibe umurorere ururimi, nkaba umwina fyaro ku uredanda, no ureranda akaba umwina fyaro kuri nebo. ¹²Efyo kiri kuri mwebo. Apo murekabirisha ifyabupe fya mupashi, bikeni imitima pa fyabupe ifingakura irukuta. ¹³Eikyo arandira mu ndimi apepe ukuti areirura. ¹⁴Pantu nga napepera mururimi, ninshi umupashi wandi eurepepa, rero amano yandi tayaesanduruka. ¹⁵Kifwire kyaba shani? Mfwire ukupepa no mupashi wandi, no kubikako na mano yandi. Nga naimba no mupashi wandi, mfwire ukwimba na mano yandi. ¹⁶Rero nga waparira Resa mu mupashi, uwakunse ushasambirira kuti atira shani "Ameni"pakutotera kobe apo teshibire ikyo uresosa? ¹⁷Pantu kwena uretoterwa bwino, reto umunobe tarekurwa. ¹⁸Ndetotera Resa ikyo nderandira mu ndimi ukukira mwebo bonse. ¹⁹Rero mu kurongana kwa rukuta kuti natemwa mukwishiba kwandi ukuranda amashiwi yasano ayengasambirisha nabambi, ukukira ukuranda murumi rumbi ifyebo amakumi ikumi. ²⁰Bamunyanane, mwiba utunya mu mutima. Rero ku bubi, eko mube utunya. Rero mu mitima mube abakaramba. ²¹Mu marango mwaremba amut, "Mu bandimi shimbi na mu tunwa twa bena fyaro emo nkarandira kuri aba bantu. Nangu kibe ifyo tabakangumfwe iyo," efyasosa Shikuru. ²²Eikyo, indimi shaba ikishibiro, te kubatetekera, rero ku bashatetekera. Rero ukusesema kishibiro, tekubashatetekera, rero ku batetekera. ²³Eikyo, nga, baronganina kyapamo abarukuta bonse, barandira mu ndimi, kabiri nga baisamo abashasambirira nangura abashatetekera, bushe tabengatira mwaripena? ²⁴Rero nga bonse basesema eryo aisamo ushatetekera nangura ushasambirira, akashininwa ku fyebo fya bonse. Akapingurwa kuri bonse. ²⁵Ifyafiswa fya mu mutima wakwe fyaboneka. Efyo, pakuwira ubukupeme arapepa Resa. Arabirisha no kutira ikine kine Resa aba muri mwe. ²⁶Kinshi kyarakonkapo, bamunyina? iryo mwaisa kyapamo, kira umo ari no rwimbo rwakutasha, ari nesambiriro, ari kyakosokorora, ari ne kyakurandira mu ndimi, ari nekya kwirura. Rekeni fyonse fiberepo ku kura urukuta. ²⁷Umo nga arandira mu ndimi, rekeni barande babiri nangura batatu epera, kabiri bakonkane, kabiri umo erure ifiresoswa. ²⁸Rero nga takuri wakwirura, uwarurimi rumbi atarare mu rukuta. Arande ku mwine na kuri Resa. ²⁹Reka bakasesema barande babiri nangura batatu, na banabo barimngurure ifiresoswa. ³⁰Rero uwikere nga asokorwerwa, rerkeni uwakirasosa atarare. ³¹Pantu kuti mwasesema umo umo pakutira bonse basambirire no ku kosereshiwa. ³²Imipashi ya bakasesema itungururwa na bakasesema. ³³Pantu Resa te Resa wakimfurumfuru, rero wa mutende. Iki efunde ryandi mu fironganino fyonse ifya bashira. ³⁴Abanakashi batarare tondoro munkuta pantu tabasuminishiwa ukuranda. Rero, babe abanakira, ifyo na marango yasosa. ³⁵Rero nga bakabira ukusambirira ikintu, bepeshse abarume ku ng'anda. Pantu kya nsoni umwanakashi ukuranda mukurongana kwa rukuta. ³⁶Bushe ni kuri mwe ikyebo kya fumine? Bushe ni kuri mwe mweka kyafika? ³⁷Umuntu nga aitunga kasesema nangura uwa bumupashi, eruke ukuti ifi fintu nderemba kuri mwe rifunde rya kwa Shikuru. ³⁸Rero umuntu nga taishiba iki, rekeni abe uwabura ukwishiba. ³⁹Eikyo, bamunyina, bikeni imitima pa kusesema, kabiri ukurandira mu ndimi mwiresha. ⁴⁰Rero rekeni ifintu fyonse fikitwe bwino mu muyano.

Chapter 15

¹Nomna ndemibukisha mwebo, bamunyinane, pafyo imbiransuma nabirire kuri mwebo, iyo mwapokerere ne yo mwataramamo, ²ni pari iyi mbiransuma mwapusukiramo, nga mwaikatisha ikyebo na birire kuri mwebo, kano nga mwatetekera ikitetekere tetekere. ³Pantu nashirie ikyantanshi ikikankara ikyo nebo na pokerere, ikya kuti Kristu afwirire imembu shesu ukuringa ne kyarembwa, ⁴ikya kuti ashikirwe, kabiri no ku bushiwa pa bushiku bwarenga shitatu ukuringa ne kyarembwa. ⁵Kristu abonekere kuri Kefasi, na kabiri ku be kumi na babiri, ⁶kabiri abonee ukukira imyanda isano ba munyinane pamuku umo. Bamo pari aba bakiri aba mweo ukufika na nomba, Rero bambi barirara. ⁷Eryo abonekere kuei Yakobo, eryo na ku basore bonse. ⁸Pa kurekeresha pari bonse, abonekere kuri nebo, kwati untu afyarwa akapopo pa nshita iibi. ⁹Pantu naba uwakurekeresha pa bosore. Nebo nshawamina ukwitwa umusore pantu narepakasa ikironganino kya kwa Resa. ¹⁰Rero ku kusenaminwa kwa Resa na ba ifyo naba, kabiri ukusenamina kwakwe muri nebo te kwa fye. Ikirifwire, na bombesha, ukukira abo bambi. Awe te nebo, rero kusenaminwa kwakwa Resa kwab na nebo. ¹¹Eikyo nangu ni nebo nangu ni bo, fyo efyo tubira kabiri efyo mwatetekera. ¹²Nomba nga Kristu abirwa kuti abuusha ku bafwa, bushe aba muri mwebo ninshi bamo barandira ukuyi takwaba ukubushiwa ku bafwa? ¹³Rero nga takuri ukubuka ku bafwa, ninshi na Kristu tabushiwe; ¹⁴ero Kristu nga tabushiwe, binshi imbira yesu ya fye, ne kitetekero kyenu na kyo kyafye. ¹⁵Na kabiri, twasangwa abashimika pari Resa ubufi, umurandu twashimike Resa, ukuti abushishe Kristu, eryo ninshi tamubushishe. ¹⁶Pantu abafwa nga tababushiwe, ninshi na Kristu tabushiwe; ¹⁷ero nga Kristu tabushiwe, ikitetekero kyenu kyafye kabiri mukiri mu membu shenu. ¹⁸Eryo nabo abararira muri Kristu bariroba. ¹⁹Nga mu bwikashi bwa mweo twakwatira isubiro muri Kristu, ninshi bonse turi no kuba aba buranda. ²⁰Rero nomba Kristu, uuri ikisabo kya ntanshi ku bafwa, ubushiwa ukufuma ku bafwa. ²¹Pantu apo ni muntu e mwaishire imfwa, kabiri ni mu muntu e mwaishire ukubuka ku bafwa. ²²Pantu ifyo fine ni muri Adamu emo bonse bafwira, kanshi efyo na muri Kristu emo bonse bakarengerwa ukuba aba mweo. ²³Rero onse mu muyano wakwe wine: Kristu, e cisabo kya ntanshi, eryo aba muri Kristu bakaba aba mweo pa kwisa kwakwe. ²⁴Eryo pakakonke impera, iryo Kristu akurubwiro bufumu kuri Resa wishu. Iryo akaresha ubutungurushi bonse ne sambu shonse na maka. ²⁵Pantu ari no kuteka akasuke akabike barwani bonse panshi ya makasa yakwe. ²⁶Umurwani wa kuperekesha ukonaura ni mfwa. ²⁷Pantu "aribika ifintu fyonse panshi ya makasa yakwe." Rero iryo kyasoswa "aribika fyonse," iki kirepiribura takirebikako uwa piribura fyonse mukubera umwine. ²⁸Iryo fyonse fikarenga ukubera kuri ye, eryo Umwana mwaume akaberwa ku mwine ubika fyonse panshi ya makasa yakwe umwine, ukuti Resa akabe fyonse muri fyonse. ²⁹Ninshi bakakita shani ababatishiwirwa pamurandu wa bafwa? Nga abafwa tababushiwa na karya, nga kinshi babatishiwirwe nabo? ³⁰Kinshi kabiri, tunerere mu busanso inshita yonse? ³¹Kirabushiku ndakumnya imfwa! Ndehininkisha apakutakishisha muri mwebo, ikyo ndi muri Kristu Yesu Shikuru wesu. ³²Kinshi ndenonka, ukufuma mukuranda kwa ku bona kwa muntu, nga narwire ne fiswango mu Efeso, nga abafwa tababushiwa? "Na turye no kunwa, pantu mairo tukafwa." ³³Mwirufiwa: "Ukwangara ukwabipa ko naura imisango iisuma." ³⁴Shirimuka! Ikareni mu burungami! Mwirabembuka. Pantu bamo muri mwebo tabaishiba Resa. Nde sosa ifi pa murandu wa fya nsoni fyenu. ³⁵Rero umo aresosa ati, "Bushe abafwa babushiwa shani, kabiri beshira mu mubiri wa musango nshi?" ³⁶Muri batuutu! Ikyo mwabyara te kuti ki kure kano kyatara kya fwa. ³⁷Ikyo warimba mubiri wakiko tefyo ukaba, rero uresekafye. Kuti kyaba ing'ano nangu urwapusanako. ³⁸Rero Resa apeera umubiri wa kiko umo akisarira, eryo no ruseke umubiri wa kiko. ³⁹Imibiri yonse tayaparana. Mukifuro kya kuti, kwabafye umubiri wa buntunse umo, no mubiri umbi wa finama, no mubiri umbi uwa fyoni, ero no mubiri umbi uwe sabi. ⁴⁰Kuri ne mibiri ya mu muru ne mibiri ya pano kyro. Rero ubukata bwa mubiri bwa muuru bwenu bwa riibera no bukata bwa pano kyaro bwaiibera. ⁴¹Kuri ubukata bwa kasuba, no bukata bumbi bwa mwenshi, no bukata bumbi ubwa ntanda. Pantu urutanda rumo rwa kira urutanda rumbi mu bukata. ⁴²Ifyo fine no kubuka kwa bafwa. Ikya rimbwa kiraroba, ne kibushiwa takiroba. ⁴³Ikyarimbwa mukukana kindikwa, kibushiwa mu bukata. Ikirimbwa mu kunaka kibushiwa mu maka. ⁴⁴Ikibyarwa mu mubiri wa kifirirwa, kibushiwa no mubiri wa mupashi. ⁴⁵Efyo kyarembwa ati, "Umuntunse wa ntanshi Adamu aihshireba umutima wa mweo." Adamu wakurekeresha aishireba umupashi uupera umweo. ⁴⁶Rero umupashi takyari ikyantanshi ukukira ikya kifyarirwa, eryo pakonka ikya bu mupashi. ⁴⁷Umuntu wa ntanshi uwakubarirapo pano kyaro, pangirwa ukufuma ku mushiri. Umuntu uwarenga bubiri afumine ku muru. ⁴⁸Ifyo ari uwa mushiri, efyo baba abena mushiri, kabiri ifyo aba uwa mu mweo, efyo baba abena myuru. ⁴⁹Kabiri firya twafyarwa ifyakipasho ukufuma ku mubiri, efyo tukakwata ikipasho kya bafuma ku muru. ⁵⁰Nomba nderanda iki, bamunyinane, ukutira umubiri no muropa te kuti fipyane ubufumu bwa kwa Resa. Nangu kubora te kuti kupyane ukukanabora. ⁵¹Boneni! Ndeyeba ikya nkama ikishinka: Tatwakafwe bonse, rero tukapiriburwa bonse. ⁵²Tukapiriburwa mu kashita akakepesha, mu ku kapakapa kwe rinso, pe penga rya kusharikisha. Pantu ipenga rikarira, eryo abafwa

bakabushiwa abashingabora, na fwebo tu kapingirurwa.⁵³Pantu iki mubiri ikirebora kiri no kufwa ukukanabora, kabiri iki mubiri ikya mfwa kiri no kufwa ku kanafwa.⁵⁴Iryo ikimubiri ikirebora kiri no kufwa kukanabora, kaniri ne ki kya mfwa kikafwara ukukanafwa, eryo kikafikirishiwa ikyebo ikya rembwa, "Imfwa naiminwa ku kukimfiwa."⁵⁵"We mfwa, kuri kwi ukukimfya kobe? We mfwa, ruri kwi urubora robe?"⁵⁶Urubora rwa mfwa eubembu, namaka ya rubembu mafunde.⁵⁷Rero kube ukutotera kuri Resa, uuretupera ukukimfya ukupitira muri Shikuru Yesu Kristu!⁵⁸Eikyo, mwe bamunyanane, beni abatarama mu maka na abashiterententa. Ryonse abasakamana umurimo wa kwa Shikuru, pa kwishiba ukuti umurimo wenu uuri muri Shikuru rero tauri uwafye.

Chapter 16

¹Nomba urwa musanguro wakukorongana abasumina, ngafirya narangire ifironganino fyaku Galatia, eflyo na mwebo mukite. ²Pabushiku bwa ntanshi ubwamulungu, kira umo aputerepo fimo no kututira ukuringana na maka yakwe. Mukite iki pakuti iryo nkesa takwakabe kukorongana. ³Nga nafika, uyo uukasuminisha, nkamutuma ukutwara inkarata ya muturo obe ku Yerusalemu. ⁴Nga kyaringa na nebo ukuya, bakaya na nebo. ⁵Rero nkesa kuri webi nga napita ku Macedonia. Pantu nkapita ku Macedonia. ⁶Kumwenu rimbi kuti na kokorako nangu ukupwishako umupepo, pakutira ukanshindike muburendo bwandi, konse uko nkaya. ⁷Nshingafwaya ukukubonakofye pakuya. Pantu ndefwaisha ukuposa inshita ntari nobe, nga kyakutira Shikuru ansuminisha. ⁸Rero nkekara mu Efese kukasuke akuba Pentecosti, ⁹pantu ikibi kyariswire kuri nrbo, kabiri na barwani bandi nabo bengi. ¹⁰Nomba iryo timoti akesa, ubone ukutira akaba nobe ukwabura ukutina, pantu arebomba umurimo wakwa Shikuru, ngefyo ndekita. ¹¹Eikyo umuntu emusura. mukamushindike mu mutende, pakuti engesa kuri nebo. Pantu ndesubira ukutira akesa na bamunyina. ¹²Nomba ukukuma kuri munyinefwwe Apolosi, narimukosereshe apakaramba ukumitandarira na bamyinane bakwe. Rero tabwari byfwyo bwandi bwakwe ukuti engasa nomba. Nangura kingaba ifi, akesa eryo inshita ikafika. ¹³Roreni, mutarambe ndi, mukiketekero, mukite nga baume, mukose. ¹⁴Fyonse ifyo murekita firekitwa mu kutemwa. ¹⁵Warishiba aba mung'anda yakwa Stefani, ebari abantanshi abakupiribuka mu Akaya, kabiri baipere abene ukubomba umurimo ku basumina, ndemirombera, mwe bamunyanane, ¹⁶ukuipera ku bantu baifyo nakuri bonse abaremu bombera no kyukyutika na fwebo pamo. ¹⁷Ndesekerera ukwisa kwakwa Stefanasi, Fotunatusi, ero na Akayacusi. Pantu ebamitaeamina iryo mutariko. ¹⁸Bapembura umupashi wandi no wenu pamo. Eikyo kanshi, mureishiba abantu baba ifyo. ¹⁹Ifironganino fya ku Asia firetuma umutende kuri webi. Aquila elo na Priscilla na muposha muri Shikuru, na kufironganino fya mu mayanda yenu. ²⁰Bonse ba munyina barekuposha. Muiposhe mukuitomona kwa shira. ²¹Nebo, ne Paulo, naremba ifi ku minwe yandi. ²²Umo ngatatemwa Shikuru, aba uwakirubo. Shikuru wesu, isa! ²³Ukusenaminwa kwakwa Shikuru Yesu kube na mwebp bonse. ²⁴Ikitemwiko kyandi kibe na mweo bonse muri Yesu Kristu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, umusore wakwa Kristu Yesu ku kufwaya kwakwa Resa, na Timote munyinefwwe, ku rukuta rwakwa Resa rwa mu Korinti, pamo na bashira bonse abari mu Achaia monse. ²Rekeni ukusenamina kube kuri mwebo no mutende ukufuma kuri Resa Shifwe na Shikuru Yesu Kristu. ³Rekeni Resa kabiri Shifwe wakwa Shikurwifwe Yesu Kristu arumbanishiwe uyu ni Tata wa kikuku kabiri Resa wa kisansamushi kyonse. ⁴Resa akotusansamusha mu makyushi yesu yonse, pakuti fwebo tusansamushe bonse abari mubukyushi uburi bonse. Tusansamusha bambi nekisansamushi kimo kine ikyo Resa abomfeshi ku kusansamusha fwebo. ⁵Pakuti ngefyo ifya kukyura fyakwa Kristu fyafurisha kuri fwebo, eflyo no kusansamuka kwesu kwafurisha muri Kristu. ⁶Rero nga twakyushiwa, twakyushiwirwa ku kusansamuka; atemwa twasansamuka, twasansamukira kukusansamuka kwenu ku uurebomba mu kuhshipikisha kwenu ku fyaku kyura ifyo fine na fwebo tukyurako. ⁷Ukuketekera kwesu uku na mweba takusukamiwa, pantu twaishiba ukuti firya muri abakumako ku fyabukyushi, eflyo mukaba kabiri abakumako ku kisansamushi kyesu. ⁸Pantu fwebo tatukofwaya mwebo ukuba babura ukwishiba, mweba bwananyina, pafyakitikire iryo twri mu Asia. Twari umupwirapo abashonaurwa ukukira ukukosa kwesu ikya kuti twarufishe ne kiketekero kya bumi. ⁹Rero, fwebo twari no kuibika imfwa fwe bene. Rero ukuti twibika ikiketekero muri fwebo bene, rero kano ukuketekerafye muri Resa, uubusha abafwa. ¹⁰Wene atupokorwere mu mfwa iya kurishe ifi, kabiri aratupokorora. Pari ye twabika isubiro ryesu ukuti na kabiri atwaririra ukuturubura. ¹¹Ari no kukita iki nga kya kuti mwebo bene mwatwafwa ku mapepo yenu. Eryo abengi bakapera ukutotera pa rubari rweu pakusenaminwa kwe shuko ryaperwa kuri fwebo ukupitira mu mapepo ya bengi. ¹²Pantu ukutakisha kwesu: Ni uku ubunte bwakwa kampingu wesu ukuti mu mushrio na mu bufumakyumi, twabashintirira pa mano ya mubiri rero mu kusenamina kwakwa Resa. ¹³Tatukoromba kuri mwebo nangu kimo ukuti mufirwe ukuberenga nangu ukumfwa ndeketekera ukuti ¹⁴ngafintu mwatwishiba rubari, tukaba ikya kutakishishapo kyenu mu bushiku bwakwa Shikuru Yesu, ngafirya fine mukaba ikya kutakishishapo kyenu. ¹⁵Pantu nari nesubiro pari iki, narekufwaya ukwisa kuri mwebo pakubara, pakuti mupokerere ubukumu

kubutandashi bubiri. ¹⁶Nari kupekanya ukumutandarira pakuya kwandi ku Macedonia. Kabiri narekabirisha ukumitandara mwebo na kabiri pakubwera kwandi ukufuma ku Macedonia, eryo na kabiri mwebo ukutuma nevo ukuya ku Yudea. ¹⁷Iryo naretontonkanya muri iyi nshira, bushe bumyarumyaru? Narimo ifintu ifyo mpanga bushe mpanga umwarora ubuntunse, ukuti nande ati "Eee, ee" kabiri "Iyo, iyo" panshita imo ine? ¹⁸Rero nga Resa wakiketekero, tatungaranda fyonse "Ee" reo na "Iyo." ¹⁹Pantu umwana wakwa Resa, Yesu Kristu, uo Sivnus, Timote na nevo twabirire muri mwebo, te "Eee" kabiri "Iyo." Rero arifye ryonse "Eee." ²⁰Pantu yonse amarayo yakwa Resa yabafye "Eee" muri ye. Eikyo ni muri ye emo turadnira "Ameni" kubukata bwakwa Resa. ²¹Nomba ni Resa eusuminisha fwebo pamo na mwebo muri Kristu, kabiri asarire fwebo, ²²ena akakatikire fwebo ikikatikiro kyakwe kabiri atupere umupashi mu meyo yesu nge kyabupefye ikikoisa. ²³Rero, nkokuta Resa ku kuba ubunte kuri nevo pamurandu uo nshaishiba ku Korinti ni pakuti narikutina mwebo. ²⁴Tepamurandu wakuti twarikweshya ukurungika ikiketekero kyenu ifyo kifwire ukuba. Rero, tukobomba pamo na mwebo pakusekerera kwenu, ngefyo mwatarama mukiketekero kyenu.

Chapter 2

¹Eico nasarire ne mwine palwandi ukuti ntakese kuri mwebo na kabiri mu mafya ayakari. ²Nga nakurenga ubukari, nani waransansamusha rero kano umo uwambifishe?³Narembere ifyo nakitire ukuringana ukut iryo naishire kuri mwebo nshabifishe kuri bonse abandengere ukusekerera. Ndikwete ikiketekero pari mwebo bonse ukuti ukusekera kwandi kimo kine no kusekera uko mukwete mwebo bonse. ⁴Pantu narembere kuri mwebo ukufuma kubukyushi bukaramba, no buranda bwa mutima, pamo no bwingi bwa firamb. Nshirefwy ukumurenga ukuripwa rero, ndefwya mwebo ukwishiba ukushika kwa kutemwa nakwata pari mwebo.⁵Nga umo arenga ukukaripwa, tarengere iki kuri nevo neka, rero mukipimo kimbi-mwibika sana kufurwa-pari mwebo bonse. ⁶Ukukandwa kwa urya muntu kwa muwamina ukukira abengi. ⁷Rero nomba ukukira ukukandwa, mufwire mwamuberera uruse no kumukoseresha. Kiteni iki ukuti uwamusango uyu tafwire ku kikonko.⁸Eikyo ndemikonkomesha ukuti mubike ikitemwiko kyenu pari ye. ⁹Uyu emurandu narembere, ukuti ninga myesha no kwishiba nangura muranaka mufintu fyonse.¹⁰Nga mwaberera umo uruse, na nevo nkaberera urya muntu uruse. Nga na berera uruse-nga bera uruse ikintu-kya kyaererwa ku kufwaya kwenu mu kinso kya kw Kristu. ¹¹Iki ekyakutira Satana tekuti atuberereke. Pantu taturi batutu mu mapnge yakwe. ¹²Ikibi kyariswirwe kuri nrbo kuri Shikuru iryo naishire ku musumba wa Troa ku kushimikira imbiransuma ya kwa Kristu kurya. ¹³Ntakwete ku kakurwa ku mupashi wandi pamurandu ntasngire ndume yandi Tito kurya. Eikyo naribashire no kuya ku Masedonia.¹⁴Rero kube ukutotera kuri Resa, uwaba muri Kristu ryonse uututungurura mukukimfya ukupitira muri fwebo atwara ikyena kisma ikya mano kuri ye konse konse. ¹⁵Pantu turi kuri Resa ikyena kisma ikya kwa Kristu, bonse ababa mubapusuka na pari bonse abaleonaika. ¹⁶Ku bantu abareonaika, kyena kya mfwa ukufika kumfwa. Kuri bonse abapusuka, kyena kya mweo no kufika ku mweo. Nani angaringana kuri ifi fintu. ¹⁷Pantu taturi nga abantu abengi abashitisha ikyebo kya kwa Resa mu kubwenamo ubukumu. Rero, nga abarungama mukukosereshiwa, turesosa muri Kristu, nga batumwa ukufuma kuri Resa, mu kinso kya kwa Resa.

Chapter 3

¹Bushe natu tampa ukuirumba fwebene nakabiri? Tarekbira bakaranda wa bunte kuri ukufuma kuri mwebo nangur kuri webo, nga abantu bamo, efyo takite? ²Mwebo bene ni mwebo karata wesu uwa bunte, uwa rembwa ku mitima yesu, uwaishibwa no kuberengwa ku bantu bonse. ³Mwaranga ukuti ni mwebo karata ukufuma kuri Kristu, uwafika kuri fwebo. Uwa rembere tekuri iki rero ni ku Mupashi wakwa Resa wa mweo. Takya remberwe pafipampa fya mabwe, rero pafipampa fya mitima ya bantu. ⁴No ku ekutetekera uko twakwata ukupitira muri Kristu kuri Resa. ⁵Takuri abafikapo fwebene ku kuringana ikintu nangu kimo nge kifuma kuri fwebo. Rero, ukufikapo kwesu kufuma kuri Resa. ⁶Pantu ni Resa ewapangire fwebo ukuba ababomfi bakipangano kipya. Iki kipangano te kya nkarata rero kya Mupashi. Pantu Karata irepaya, rero Umupashi uper ubumi. ⁷Rero nga umurimo urenga imfwa-uwaimbirwe mu karata pa mabwe-waishire mubukata ubwa kuti abantu bamu Israeri bafirirwe ukurorekesha Mose pamenso yakwe. Nipamurandu wakuti ubukata bwa kinso kyakwe, bukata ubware konaika. ⁸Bukata bwa musango shani ubukaba mu murimo wa Mupashi ubukakitwa? ⁹Pantu nga imirimo ya kusekwa yarikwete ubukata, bukata bwa musango shani ubukakirapo ku kirimo ya burungami iya shingurukwa no bukata! ¹⁰Nipari iki, ikyakitirwe umuku umo ubukata takyakabe na kabiri no bukata mu mukinshi uyu, pamurandu wa bukata ubwa kirapo. ¹¹Pantu nga kya kuti ikyapitire kyari kwete ubukata, bukata bwa musango shani ubukata ubwakwata ikya kwikaririra! ¹²Apo twarikwata irisubiro, turi aabapama nganshi. ¹³Taturi nga Mose, uwabikire ikifimbo pa menso yakwe, ukuti abantu bakwa Israeri bemurorekesha ku mpera ya bukata ubwa repita. ¹⁴Rero amatontonkanyo yabo yarisarike. Pari ubu bushiku, iryo ba reberenga ikipingano kya kare, kirya kifimbo kine kyariberere. Tabwafumishiwepo, pamurandu wakuti muri Kristu eka fye fya senderwe. ¹⁵Rero nangu ni buno bushiku bwine, iryo Mose aberenga, ikifimbo kya rifimba imitima yabo. ¹⁶Rero iryo umuntu abwerera kuri Shikuru, ikifimbo kirfumishiwapo. ¹⁷Nomba Shikuru mu Mupashi. Ukuri umupashi wakwa Shikuru, ekuri ubuntungwa. ¹⁸Nomba fwebo bonse, fweba shaba ne kifimbo ku menso, tu bona ubukata bwa kw Shikuru. Twaba aba kingishiwa ku kuba mu bukata bumo bwine nga ubwafuma ku bukata ukukira pari bumbi, nga ubwafuma kuri Shikuru, uri Mupashi.

Chapter 4

¹Eikyo, pakuba no murimo uyo eryo na uruse uro twa pokerera, tatufwire ukuba abanashiwa. ²Mukifuro kyakuti, natukana mifyafiswa ify nsoni. Tatureikarira mu bukengeshi bwésu, eryo na ukuterura imbira nsuma ya kwa Resa. Rero kishimika ikne, turi abaiperesha kuri kampingu wa kira umo ku kinso kya kwa Resa. ³Rero imbira nsuma yesu ngayafimbwa, ninshi yafimbwa ku bareonaika. ⁴Muri uyu murandu wabo, umurungu wair isonde wari pofushe umutotonkanya wakukana sumina. Ikyakuti bafirirwe ukubona urubuto rwa mbira nsuma yabukata bwa kwa Kristu, uuri kimpasho kya kwa Resa. ⁵Pantu fwebo tatushimika parwafye, rero Kristu Shikurwifwe. Eryo ifwe bene nga abasha bobe pa murandu wa kwa Yesu. ⁶Pantu Resa ewarandire, "Urubuto ruri no kusnika ukufuma mu mfinshi." Arisanika mu mitima yesu, ukupera urubuto rwa kwishiba ubukata bwa kwa Resa ba mukyeni kya kwa Yesu Kristu. ⁷Rero turi ne kyuma iki mufikirefye bumba, ukutira ati ukukishamo kwa maka kube kuri Resa rero tekuri fwebo. ⁸Turi abakyushiwa munshira shonse, rero tatwisushiwemo no mwenso. ⁹Turi abapakaswa rero abasharekereshiwa. Turi abafuturwa panshi rero ababurwa ukonaika. ¹⁰Turi abasenda imfwa ya kwa Yesu mu mbira nsuma yesu ryonse, ukuti ati mweo wa kwa Yesu akwata ukuboneka mu mibiri yesu. ¹¹Fwebo fwebari ababumi kabiri abakisendo kya mfwa ya kwa Yesu mu mibiri yesu, ukuti ati umweo wakwa Yesu akwate ukuboneka mu mibiri yesu. ¹²Efyo muri fwebo imfwa ikobomba, rero umweo ukobomba muri mwe. ¹³Rero twakwatafye umupashi umo wine uwakitetekero umwarora ikyarembwa: "Narisumina ikyo nandira, nafwebo bene twarisumina." ¹⁴Umurandu wakutira ati twarishiba ati umo wine uwa bushishe Shikuru Yesu Kristu ari no kutubusha pamo Yesu eryo no kuturetera pamo na mukyeni kyakwe. ¹⁵Ifintu fyonse fyaberapo pa murandu waimwe ukuti, ifyo ukusenaminwa kwasanganina ku bantu abengi, ukutahsa kwingaba ukukura ku bukata bwa kwa Resa. ¹⁶Tatwaba abanashiwa. Nangura ubuntu bwesu ubwa kunse burenaika, mu kati mwena turi ababerako abapya kira kasuba na kasuba. ¹⁷Pantu pari kano kashita, ikisendo ikyaanguka baretupekanishisha ikintu kimo ikya kwikaririra ikyaafuma ku bukata bwa muyayaya ikyakira ifipimo fyonse. ¹⁸Pantu fwebo taturerinda ifintu ifiboneka rero ifishiboneka, ifintu ifiboneka fyakashita akanono rero ifishiboneka fya muyayaya.

Chapter 5

¹Awe twarishiba ukweba ati nga yawishiwa ing'anda ya pano kyaro iyo twikaramo, twarikwata ubukure ukufuma kuri Resa. Ing'anda iitakitirwe ku minwi rero iya muyayaya mu muru. ²Pantu ni muri iki emo twisha ikyefu, pa kufuurka ukufwikwa ikyakwikaramo kyesu ikya mu muru; ³Tufuruka iki pakutira ati nga twafwara yo tatwakasangwe ubwamba. ⁴Kyakine pakuba mu ng'anda ngii twisha ikyefu pa kuba abafininwa. Tatufwaya ukuba ubwamaba. Rero, tukabira ukufwikwa, pakutira ati ikyamfwa iki kiminwe ku mweo. ⁵Awe uutupekanya kuri iki ni Resa, uwatupera umupashi ku kuba ikikatiro kyafiri no kwisa. ⁶Eikyo turi abateka imitima. Ishibeni ukutira ati iryo turi ku mwesu mu ng'anda iyi turi abataruka kuri Resa. ⁷Awe fwebo twendera mukiketekero, te mukubona. ⁸Awe twateka imitima. Kabiri tutira ati kyawama ukukana aba pamo na umubiri rero ukutira tube ku mwesu pamo na Shikuru. ⁹Awe twaribikapo umutima, ku kuba abakumutemuna nangura turi ku mwesu nangura taturiko. ¹⁰Pantu turi no kubonekerako bonse ku kipuna kya bupingushi ikya kwa Kristu, pakutira ati kira umo apokerere ikiyene kufyakitirwe mu mibiri, na ngura kubusuma nangura ku bubi. ¹¹Eikyo ukwishiba ukutnya kwa kwa Shikuru, tuberereka abantu. Ukuboneka kwesu kwaba pa mbiribiri kuri Resa. Nkosubiro kweba ati na kuri bakampingu benu nifyo. ¹²Taturekuitasha kuri mwe, rero turekuperafye mwebo apakututakishisha, ukutira mube na umwakwasukira abatakisha ifyamimonekere ne fya kumutima iyo. ¹³Nga twaba abapena, ni kuri Resa; nga turi abashapena ni kuri mwe. ¹⁴Pantu ukutemwa kwa kwa Resa eko twaoberwa kabiri twaishininkisha iki: ikyakweba ati umuntu umo afwirire bonse, na ukweba ati bonse barifwire. ¹⁵Afwirire bonse, mukweba ati abari na umweo beikarira abene rero ukutira ati pa murandu wa ngo uwabafwirire na kabiri uwabushiwe. ¹⁶Pa murandu waiki, tatupingura umuntu nangura um umwabera bu muntunse, nangura twapingwirire Kristu ku buntunse. Rere nombata tatupingura umuntu muri uyu musango na kabiri iyo. ¹⁷Awe, umuntu onse uur muri Kristu, aba ikibumwa kipya. Ifyakare firibipire. Awe, fyakura ifipya. ¹⁸Pari fyonse nfi fyafuma kuri Resa. Atuwikishe ku mwine ukupitira muri Kristu, na ukutupera bukapyunga bwa kuwikishanya. ¹⁹Emukutira, muri Kristu Resa arewikisha isonde kuri o umwine, na ukuraba amampuru yabo. Na ukubapera kuri fwebo ikyebo kyakuwikishanya. ²⁰Awe twasontwa ukuba injiminishi ya kwa Kristu, kwati ni Resa eurepapata muri fwe. Turemirombera muri Kristu: "Ukutu muwikishanye kuri Resa!" ²¹Uwarengere Kristu ukuba irambo rya pa membu shesu. Uutatarire abembukapo. Akitire nki ukutira tube uburungami bwa kwa Resa meri o.

Chapter 6

¹Ukubombera pamo nankwe, turemipapata ukuti mwirapokerera ikikuku kyafye. ²Atire munshita yakupokereramo narikumfwire na mubushiku bwepusukiro narikumfwire. ³Tatukita nangura kimo ikingapunwisha bambi pakuti abantu bobe na pakusangira ifirubo mu mirimo yesu. ⁴Rero muri fyonse ifyo tukita, turanga ukuti turi basha ba kwa Resa. Turi basha bakwe mukushipikisha, ukutitikishiwa, ukupaswa no kushipikisha. ⁵Mumpumo, mufifungo, mufimfurunganya, kukukyukyutika mukufufya uturo na mukuburirwa ifyakurya. ⁶Kukana kowera, amano, umutekatima, ikikuku kuri Mupashi wa Mushiro nekitemwiko ikinenene. ⁷Turi basha bakwa Resa mwirembo ryakine, ku maka ya kwa Resa. Ubukingo bwa burungami bwa kuboko kwa kuryo na kukuso. ⁸Eryo batukindika neryo batusarura, iryi batwamba neryo baranda ifisuma pari fwebo, iryo batubona kwati turi nkengeshi nangu kyakuti turi bakishinka. ⁹Tubomba kwati tatwaishibikwa, rero twarishibikwa. Tubomba kwati turefwa rero-boneni! Tukiri aboni. Tubomba nga barekandwa pafikitwa rero tatufwire ukusekwa. ¹⁰Tubomba nga baburanda, rero twabafye abasangarara ikishinka ryonsefye, tuboma nga baranda, rero tureranga abengi ukuba abakankara. Tubomba ngabashakwata neryo kamo rero twarikwata fyonse. ¹¹Naturansha ikishinka kyonse kuri mwe, Abena Korinti, ne mita shesu nashisuka. ¹²Tamureshiwa na fwe, rero mwareshiwa ne mitima shenu. ¹³Pakuti namwebene ngefyo twaba, ndesosa nga kubana-isureni imitima shenu. ¹⁴Mwikata pamo na bashasumina. Pantu bushe kungaba ubwampano nshi pa burungami na bumpura mafunde? Pantu bushe kumfwana kungakitwa kurubuto pamo na imfimi? ¹⁵Kumfwana nshi kuri Kristu na Behar? nangura kyananiko nshi abasumina bakwata pamo na bashasumina? ¹⁶Nga kumfwana nshi kwabapo pe tempere rya kwa Resa no turubi? epo turi ng'anda yakwa Resa uwa mweo, ngemo Resa arandire: "Nkekara pari bo, eryo no kwenda pari bo nkaba nabo nkaba Resa wabo, eryo nabo bakaba abantu bandi." ¹⁷Eikyo, "fumeni pari abo, eryo muikarire," efyaranda Shikuru. Mwiikata ikintu ikyafigo, eryo naramipokerera. ¹⁸Nkaba Shinwe, namwe mukaba abana baume na bana banakashi bandi, "efyaranda Shikuru wa maka yonse.

Chapter 7

¹Mwebatemwikwa, apottwaba no burayo, natiwamya mwebu ku fintu ifiturenga ukowera ku mubiri na ku mupashi. Tufikirishe no kuwamya imitima pukwata akatina kuri Resa.²Tupeni inkende! Tatwabifya nangu umo, tatwarofya nangu umo kabiri tatwa fyenga nangu umo. ³Ntakoranda ifi pakumipingura. Pantu narirandire akare kuri mwebu ukutira mwaba mu mitima yesu, pakufwa kyapamo no kuba no bumi kyapamo. ⁴Naba nesubiro muri mwebu, no kusansamuka muri mwebu. Naisuramo ikitarariko. Ndaba nensansa ishingira na mu makyushi yesu yonse.⁵Iryo twaishire ku Mecedonia, bu muntunse bwesu tabwaikere bwino, pantu twa kyurire ku burwi ku mubiri no mwensu ku mutima. ⁶Rero Resa, katararika wa barekyura aritutararikire ukupitira mukwisa kwakwa Tito. ⁷Te uku kwisa kweka Resa atutararikire, rero nefyo mwopokerere Tito uko. Ashimikire nefyo mufuruka ukumbona, ifyo mwareranguruka nefyo mwarosha amano yenu mu kushinka kuri nebo. Kanshi ninsansamuka sana.⁸Nangu rine karata ya mirerengere ukuranguruka, nshibukishako; rero nkebukishafye nga na bona karata ya mirenga ukuranguruka. Rero mwararangurukafye na pakshita akanono. ⁹Nomba nshisasamukire pabukari bwa mitima yenu, rero ni pakutira ukuranguruka kwenu kwa mireta mukurapira. Mwaba no buranda kuri Resa. Kanshi ukupitira muri fwebu tamwabakarobe. ¹⁰Pantu uburanda bwa muri Resa burenga ukurapira no kupusuka. Ukusakamana ifyesonde rino, kwena, kureta imfwa.¹¹Boneni ifyo ikiririshi ki fwaya Resa kya mirenga ukutekanya no kupapata uruse. No kupata ububi no mwensu no kufuruka ukumbona no kufuta ifiringene kuri fyonse mwinga iranga ifyo mwari akare mu murandu uyu. ¹²Nshimuremberefyemurandu wa bakita ububi, nangu kuri abo abakyura sana, rero ni pasuma mwaturangire bwishibikwe pa kinso kya kwa Resa. ¹³Ni pari ifi twakoseleshiwe. Ukuranda pakitarariko kyesu, na tusansamuka pantu insansa mwarangire Tito sharenga umutima wakwe wikare tondoro. ¹⁴Kanshi nga nataikisha kuri ye parwenu, nshakomfwe insoni. Mukupusanyako, ukutira fyonse ifyo twamwebere fya kishinka no kuitakisha kwenu kuri Tito kwa kishinka. ¹⁵Ekyarenga abikishe umutima wakwe uko muri ngaibukisha ukubera kweni bonse, ifyo mwamupokerere no mwensu na katina. ¹⁶Ninsansamuka pantu nafikirisha isubiro kuri mwebu.

Chapter 8

¹Turefwaya mwaishibe, mwebmunyinane, parwa kusenaminwa kwakwa Resa ukwapere pafironganino fyaku Mecedonia. ²Munshita ya amesho yakaramba iyakukyushiwa, ubwingi bwakusansamuka kwabo no kukirapo kwabupina kwabo fyarengere ubukankara ubukuru. ³Pantu ndikambone ukuti bapere mukufusha pafyo bakwete, no kukishapo pafyo barinokupa, kabiri ukwkuitemenwafye abene ⁴baangufyenye ukupapatira ifyebo peshuko ryakwakanya imirimo kuba sumina. ⁵Ifi tafyakitikire ukuringa nefyo twaketekere. Rero, babarire baipera abene kuri Shikuru. Eryo baipera naku fyebo ukuringa no kufwaya kwakwa Resa. ⁶Eikyo twakonkomeshe Tito, uwatampire kare uyu murimo, ukupwisha muri mwebo iki kikimo kyakusenaminwa. ⁷Rero mwarikakirirwa muri fyonse-mukiketekero, mukuranda, mwikishiba, mukuiperesha muri fyonse, kabiri na mukitemwiko kyenu parwa ifwe. Eikyo Boneni ukuti mwairimba muri uyu murimo wakusenaminwa. ⁸Naranda ifi temukupatikisha. Rero, naranda iki mukwisha ikishinka kya kutemwa kwenu ukuringana, no kukabira kwa bantu bambi. ⁹Apo mwarishiba ikikuku kya kwa Shikuru Yesu Kristu. Ukuti neryo ari umukankara, pamurandu waishireba ububusu, pakuti mubusu bwakwe mwingesaba abakankara. ¹⁰Muri uyu murandu ndemipandako amano pakuti yakamwafwirishe. Umwaka wa pita tamwatampire ukukitapo ikintu nangu kimo, rero mwkabira ukukikita. ¹¹Nomba murekupwisha. Ngafiryafine mwari ne kiraka no kukabira kwa kukipwisha na kabiri, rekeni mwpishe nakabiri, ukuringana ngefyo mwingakita. ¹²Pantu ngamuri nekiraka kya kubomba uyu murimo kisuma kabiri kintu ikya suminishiwa. Kifwire kya suminishwa pafyo umuntu akwata, tepafyo akita rero ni pafyo akwata. ¹³Pantu nshiretira bambi bangukirwe sana na mwebo mufininwe. Ikiringire, apo pabe umuringanya. ¹⁴Rero ifingi ffenu panshita iiripo fikaba ifyo barefwaya. Iki nakyo ni pakuti ifingi fikaperwa ifyo mukabira pakuti pabe umuringanya. ¹⁵No kurembw efyo kyarembwa: "Uwari ne fingi takwete ifyasherepo na umbi uwkwete utunono taburisha." ¹⁶Rero ndetasha Resa, pakurenga Tito ukusakamana mwebo firy fwebo tusakamana mwebo. ¹⁷Pantu tapokerere ifyo twamukosereshe, kabiri apo arikinkira nganshi aishire fye umwine kuri mwebo. ¹⁸Natutuma uwa bwananyina pamo nankwe uo baretesha ku fironganino fyonse pa murandu wa kushimika imbiransuma. ¹⁹Te parikyo, kyeka, rero no kusara eo ifironganino fyasarire ukuti areenda na fwebo ku kubomba uyu murimo wa nkumbu. Uo turebomba ku kureta ubukata kuri Shikuru no kuranga ifyo turefwaisha ukwafwa bambi. ²⁰Eikyo taturefwaya ukuti umuntu uuri onse abe na pakutupera umurandu muri uyu murimo wa kupera uo turebomba. ²¹Pantu tufwaya abafumakyumi, tepari Shikuru fye eka, rero naparwa bantu. ²²Nakubairi twatuma uyu munyinane naumbi kyapamo na bena. Twarimwisha munshira ishingira kabiri twarisanga ifishinka mu mirimo iingi. Nakabiri ari uwafwaisha pamurandu wakukabira kukaramba muri mwebo. ²³Rero parwa kwa Tito, munandi kabiri umubomfi munandi. Rero parwa bamunyinane, batuminwe ne kunta. Bakindami, kuri Kristu. ²⁴Eikyo barangeni ikitemwiko kyenu, kabiri barangeni ubukata pamurandu wa ku takisha kwesu parwaimwe.

Chapter 9

¹Pa fikumine ikironganino fya bamushiro, takirinigire ukutira nebo namirembera. ²Narishiba pafyo mukabira, kabiri ndamitakisha ku bena Maskedonia. Naribebere ukutira abena Achaia baritendeka ukuteyanya ukuturafye mu mwaka wakunuma. Ukukinkira ukwingi ukwarenga abengi pari bo ukukinkira mufikitwa. ³Pari nomba natuma ba munyina pakutira ukuitakisha kwesu pari mwe takuri ukwabufi, pakutira muiteyanye, ngefyo nasosere ukuti kifwire kyaba. ⁴Pantu umo pabena Makedonia ngabaisa pamo naine no kumusanga abashaiteyanya ninshi fwebo twarengwa insoni-nshiranda nangura kimo pari mwebo-pantu narimiketekera. ⁵Eikyo natontonkenye ukutira kyari ikikankara ukukoseresha ba munyinane ukwisa uko muri na ukupekanishisha karibera ifyabupe ifyo mwairaire kare. ⁶Ikikomo niki: utanda arekyefya na ukusepa akasepa utunono, na onse utandira amaparo akasombora maparo. ⁷Rekeni onse apere ukuringana na ifyo ateeenyene mu mutima wakwe, tekupera na mu mutimako nangura mukupatikishiwa, pantu Resa atemwa uupera ne nsansa. ⁸Resa kuti arenga ukusenaminwa kwenu ukukurisha muri mwe, epakutira ryonse murekwata ifyo murekabira. Kuti kyaba ifi pakutira mwafusha imikitire isuma. ⁹Ngafirya kyarembwa ati: "Arisaranganya ifyuma fyakwe na ukufipera ku baranda. Uburungami bwakwe bwa muayayaya." ¹⁰Uyu uupera imbuto kuri bakatanda abatanda na umukate ngefyakurya, akamupera imbuto sha kutanda kabiri akashifusha. Kabiir akafusha na ifisabo fya burungami bwenu. ¹¹Mukaba ubukankara muri fyonse pakutira mukabe bakape kape. Iki kikarenga bambi ukutasha Resa ukupitira muri fwebo. ¹²Pantu ukubomba uyu murimo takikabirwafye abamushiro rero fyaripongorokera na mumikitire iyarerkana rekana iyakutashishamo Resa. ¹³Pa murandu wakutira mwaryeshiwa na ukusangwa abakosa ku mirimo mufwire mwapera amarumbo kuri Resa ukuba abanakira ubusumino bwa mbira nsuma ya kwa Kristu. Mukarumbanya Resa ukupitira mu kyabupe kabiri twaba nakaso pakuperw kuri bo na bantu bonse. ¹⁴Baremufuruka, na ukumuperako. Barekita pa murandu wakusenaminwa uko Resa amukwatira. ¹⁵Naturetasha Resa pa bupe bwakwe ubushaikurira.

Chapter 10

¹Nebo, ne Paulo, ndemupapata mukunakira, namu kikuku kyakwa Kristu, nangu mboneka uwapetama ngandi na mwebo, rero iryo ndi kumbi mba uwashipa iryo nderanda kuri mwebo. ²Arandemipapata, iryo ndi na mwebo, ntakofwaya ukuba uwapama ku kuitetekera. Rero ndetontonkanya ukuti nkabe uwapama, iryo ndepieieka abatontonkanya ukuti twarekonkafye ififwaya umubiri. ³Nanguri rine twendera muri bumubiri, taturwisha inkondo ukuringana no mubiri. ⁴Pantu ifyanso fya bwirwi bwesu tefya kuri bu mubiri. Rero, fyari kwata amaka ayapuramo ayakwa Resa ku kuwishishako amaring yakosa. Kabiri kyaryonaura ifikansa ifiturufya. ⁵Eryo kabiri turonaura ikisansarirka pamuru mukurwisha amano ya kwa Resa. Turekata itontonkanyo ryonse ukupitira mu kyumfwira kyakwa Kristu. ⁶Kabiri tureipekanya ukukanda imikitire yonse iya kukana umfwira, iryo rinefye ukubera kobe kwapwiririka. ⁷Roresha pai ikyo ikireboneka ikiri kuntanshi yobe. Umo nga kyakuti ashininkisha ukuti ndi wakwa Kristu, rerkeni ebuukishe ukweba ati firya fine aba uwakwa Kristu, na fwebo eflyo twaba. ⁸Nga kyakuti naitakishako ukukira mukipimo pnono pansambu shesu, eryo Resa atupera ku kumikura tekukumyonaura, ntakarengwe insoni. ⁹Ntarefwaya nkaboneke kwati nde mutinya ku ma karata yandi. ¹⁰Abantu bamo baranda abati, "Bakarata bakwe teyamusamwe kabiri ya maka, rero mukuboneka kwakwe arinakuka. Amshiwi yakwe tayaring ukumfwako." ¹¹Rekeni abantu bamusango uyo beshibe ukuti iflyo twaba mu mashiwi ya nkarata iryo taturipo eflyo tukaba mumikitire yesu iryo turipo. ¹²Pantu tatufika apatari pakuti tuironganye nangura ukuringanya kuri abo bairumba. Rero iryo bena bapina kabiri no kuringanya kuba nabo, tabari nakwiruka. ¹³Fwebo, nangu kibeflyo, tatwakaitakishe ukukira apo twaringirwa, rero, tukapera mu kyananiko kya muringanya Resa atupera, umuringo ukufika na kuri mwebo. ¹⁴Pantu tatwaire sana iryo twafikire kuri webu. Nifwe twari abantanshi ukufika kuntu wafikire ne mbiransuma yakwa Kristu. ¹⁵Tatutakisha ukukisha mukipimo pamibombere ya bambi. Rero turesubira ikiketekero kyenu kiretwaririrako ukukura, imirimo shesu pari mwebo ikakurisha. ¹⁶Turesubira iki, pakweba ati tushimike imbiransuma mu nkende, ishintirire pari mwebo. Tatwakaitakishe pankito iirebombwa mu nkende sha bambi. ¹⁷Nomba rekeni uureitakisha, aitakishishe muri Shikuru." ¹⁸Pantu uyo uuisara umwine nasuminishiwa. Rero, ni uyo na Shikuru asara.

Chapter 11

¹Narekabira ukuti mwingabika ubupumbu bumo pamo na nebo. Rero mukine mukobika pamo na nebo! ²Pantu ndiwa bukwa pari mwebo. Narikwata ubukwa bwakwa Resa, epo nari miraya mukyupo ku murume umo. Narimiraire ukumipera nga nakisungu wapwiririka kuri Kristu. ³Rero ndi no mwenso murikimo, ngefyo insoka yabepere Efa pakungera kwaiko, kuti amano yenu yarufiwa ukufuma ku kine no kupwiririk kwa kuipera kuri Kristu. ⁴Pantu rimbi umbi kuti aisa no kubira Yesu umbi ukukira uyo twabirire. Nangu rimbi kuti mwapokerera umupashi wa pusanako kukira uyo mwapokerere. Nangu rimbi kuti mwapokerera imbiransuma imbi ukukira iyo mwapokerere. Mwarisunga ifi fifntu bwino bwino! ⁵Pantu ndetontokanya ukuti nshaba pampendwa ya bakatami kuri abo aba-kutwa abasore bene-bene. ⁶Rero nangura nshaba uwakanshiwa mukepera ikyebo, nshaba uwakanshiwa mu kwishiba. Munshira yonse na mufintu fyonse twarirenga ifi ukwishibikwa kuri mwebo. ⁷Bushe naribembwike pakuicefya pakweba ati mwingasumburwa? Pantu nabirire imbiransuma yakwa Resa iya rutu kuri mwebo. ⁸Naribire ifironganino fimbi pakusumina ukwafwireishiwa ukufuma kuri bo pakweba at ninga mipususha. ⁹Iryo nari na mwebo kabiri nari mukabira, nshashupire uuri onse. Pantu ukukabira kwandi kwakumenye aba bwananyina bandi abafumine ku Macedonia. Muri fyonse nari itarusha ukuba ikisendo kuri mwebo, kabiri nakonkanyapo ukukita ikyo. ¹⁰Nge kishinka kyakwa Kristu kiri muri nebo, aka akatutumushi kandi taka kashimwe mu nkende shimo isha ku Achaia. ¹¹Nindo? Pantu nshamitemwa? Resa arishiba. ¹²Kabiri ifyo nkita nakonkanyapo ukukita, pakweba ati ninga senda ukuranda kwaku ntiny kabiri ukuranda uko bakofwaya ukuraitutumuna-ukuti barisangwa ukurakita umurimo umo wine uyo tukokita. ¹³Pantu abantu baifyo basore babufi abene nga abasore bakwa Kristu. ¹⁴Kabiri iki tekupapusho, pantu na Satana araibika umwine nga maraika wa rubuto. ¹⁵Tekupapusho ikiramba nga abasha bakwe nabo ngaibika abene nga basha ba burungami. Ubuyo bwabo bukaba ifyo imikitire yabo yaba. ¹⁶Naranda na kabiri: Leken uuri onse etontokanya ukuti ndi kipumbu. rero nga mwatontokanya ifyo, mpokereeni nge kipumbu pakweba ati ni ngaitukumuna apanono. ¹⁷Ifyo nkoranda noku ukuitutumuna kwafikapo-nshireranda ngefyo Shikuru engaranda-nderanda nge kipumbu. ¹⁸Epo abantu abengi baitukumwina ku mubiri, na nebo nkaitukumuna. ¹⁹Pantu muraibika pamo ne fipumbu nokusekerera. Muri bamano mwe bene! ²⁰Pantu mubika na umo nga amakyusha, nga amyokya, nga amingirira, nga isansabika ukaira mwebo, nangu nga amitoba amipi pa menso. ²¹Nkaranda ku musebanya wesu twari abanake ku kukita ikyo. Rero nga umo aitukumuna-nderanda nge kipumbu-na nebo wine nkaitukumuna. ²²Bushe ba Hebere? Eikyo efyo naba na nebo. Bushe bena Israeri? efyo naba na nebo. Bushe bana bakwa Abrahamu? Efyo naba na nebo. ²³Bushe basha bakwa Kristu? (Ndanda ngo wafurungeneko.) Narikirapo. Kabiri nariba uubombesha sana, ukukira pabafungwa abengi, bufipumo ukukira mukipimo, mu kukumanya ifya kutinya fyamfwa. ²⁴Ukufuma ku ba Yuda napokerere imiki isano "ifikoti amakumi yane ukufunyakimo kimo. ²⁵Imiku itatu naripuminwe ne kyembya. Umuku umo narirashirwe amabwe. Imiku itatu napuswike ku kubunda na mange. Nari rinda akasuba no bushiku pari bamba. ²⁶Nari panyendo ishing, mu bwafya ukuruma mu mimana, mu bwafya ukufuma kuri bakaborara, mu bwafya ukufuma ku bantu bandi, mu bwafya ukufuma ku bena Fyaro, mu bwafya mu musumb, mu bwafya mu matororo, mu bwafya pari bamba, mu bwafya ukufuma ku ba bwanayina babufi. ²⁷Nariba pa murimo wakosa na mufyakosa, mu kukanarara uturo ubushiku, munsara na mukiraka, inshita ishing mu mafungo, mu mpepo na mukuapura. ²⁸Ukufuma mufintu fimbi, kuri ifyakushupa ifingi parwa nkuta shonse. ²⁹Ni nani wanaka, kabiri nebo ntanaka? Ni nani warengwa ukuipununa, kabiri nebo ntabinda? ³⁰Nga kuti naitutumika, nkaitutumikira pa kiranga ubunake bwandi. ³¹Resa kabiri Tata wakwa Shikuru Yesu, uyo uwarumbanishiwa umuyayaya, ishibeni ukuti ntakobepa! ³²Pa Damascus, umurashi pa Mfumu Aretas arikond umusumba wakw Damascus ku kwikata na nebo. ³³Rero naribereme mu museke ukupitira pansorokoto mu kibumba, kabiri nafurumwike ukufuma mu maboko yakwe.

Chapter 12

¹Mfwire ukuitalakisha, rero tamwba ikipokwa muri iki. Rero nkakokanyapo ku fimonwa no busokororo ukufuma kuri Shikuru. ²Narishiba umwaume muri Kristu uo pamyaka ikumi na ine yapita uo-kibe ni mukati kamubiri nangu kunse ya mubiri, ntaishiba, Resa ewaishiba-arisenderwe mu myuru yarenga butatu. ³Kabiri narishiba ukuti uyu muntu-kibe mu mubiri, nangu kunse ya mubiri, ntaishiba, Resa ⁴ewaishiba-asenderwe mu paradise no kumfwa ifintu ifya nkama ifyo uuri onse engaranda. ⁵Ukwimininako umuntu waifi ndi nokuitakisha. Rero ukwimininako ne mwine ntakaitakisha, kano pa bunake bwandi. ⁶Nga ningasara ukuitalakisha, ntakabe ikiwerewere, pantu mfwire ukuranda ikishinka. Rero nkaifumya ku mataki, pakuti takuri nangu umo uukatontonkanya ifya kira pari nebo ukukira pafyo abona muri nebo no kumfwa kuri nebo. ⁷Ukuntarusha ku mataki pamurandu no bukuru ubwakiramo ubwa busokororo, nariperwe umunga mu mubiri, inkombe ukufuma kuri Sata ankyushishe-Eikyo nshakabe uwakuitakisha ukukirapo. ⁸Narombere Shikuru imiku itatu pari iki, pakuti engafumya iki kuri nebo. ⁹Rero arandire kuri nebo ati, "Ukusenaminwa kwandi nakuringa pari webo, pantu amaka yarapangwa bwino mubunke." Eikyo kuti natemwisha sana ukuitalakisha pabunake bwandi, pakuti amaka yakwa Kristu yengekara pari nebo. ¹⁰Eikyo narifikapo pamurandu wakwa Kristu mu bunake, munsere, mu mafya, mukupakaswa na munshita yarumanmani. Pantu iryo ryonse nanaka, eryo nkosa. ¹¹Narisanguka umuwerewere! Mwampatikisha ukukita iki, pantu narefwaisha ukurumbanishiwa kuri mwebo. Pantu ntari nangu panono uwakepesha pabetwa abasore benebene, nangu naba uwabura akantu. ¹²Ifirangiriro fyakine ifya musore fyakitikire pari mwebo mu mutekatima uwapwiririka, ifirangiriro ne fipesha mano na maka ayaibera. ¹³Kanshi mwari shani abakepesha ukukira ifironganino fimbi, ukufumyakofye ukuti ntari ikisendo kuri mwebo? ¹⁴Boneni! Ningipekanya ukwisa kuri mwebo umuku wabutatu. Ntakabe ikisendo kuri mwebo, pantu ntakomfwaye ifiri fyenu. Nkofwaya mwebo. Pantu abana tekuti bapekanishishe abafyashi. Rero, abafyashi nafwire ukupekanisha abana. ¹⁵Nkasansamuka ikibi ukuposa no kuposwa pa meyo yenu. Nganamitemwisha ukukira, bushe nkatemwikwa panono? ¹⁶Rero ngafintu kyaba, ntamipere ikisendo. Rero, pantu narikyengeresha, ni nebo uwamikete kubufi. ¹⁷Bushe narimipangire akariro kumurandu uo ntumine kubufi? ¹⁸Nakonkomeshe Tito ukwisa kuri mwebo, Kabiri na tumine na muninane umbi. Bushe Tito ari mikitire akariro? Bushe tatwaendere munshira imoine? Bushe tatwaendere muntampuro shimoshine? ¹⁹Bushe mukotontonkanya ukuti inshita yonse tarekuipokororafye fwebene? ku kinso kyakwa Resa, turanda fyonse muri Kristu ku kumikosha ²⁰Pantu nkotina ukuti nga naisa rimbi tekuti misange ifyo nkoenekera. Nkotina ukweba ati teti munsange ukuringana nefyo muoenekera. Nkotina ukuti kwaba amaraki, ubufuba, ikimonto, uruburi, urwambo, utuntepentepe, ukuitemika eryo ne kimfurunganya. ²¹Nkotina ukuti nganabwera kabiri, resa wandi kuti ankyefesha pari mwebo. Nkotina ukuti naroshiwa ku bengi ababembuka akare, kabiri abasharapira kububi no burarerere no kuitumpa murunkumbwa uro bakitire.

Chapter 13

¹Uyu muku warenga kitatu uwo ndeisa kuri mwe. "Ukusekwa konse kufwire kwapangwa kuri bukishinka bubiri nangura butatu." ²Narirandire karwe kuri bo ababembwike na kuri bambi iryo naishire umuku wakibiri, nasosa iki na kabiri: iryo nkesa na kabiri, nshakabarekepye. ³Ndemweba ifi pantu murefwairikisha bunte bwakutira Kristu aresosa ukutira muri nebo. Taaba uwanakkuka kuri mwe. Mukifuro kimbi, aaba uwa maka muri mwe. ⁴Pantu atanikirwe mukunakuka, rero ari uwa mweo ku maka yakwa Resa. Firya nefwe twanakuka muri ye, rero tukekara nankwe ku maka ya kwa Resa pari mwe. ⁵Irengurureni mwebene nga muri mu kitetekero. Yesheni mwebene. Tamureiruka iki muri mwebene ati Yesu Kristu aba muri mwe? nga teiki ninshi mwafirwa ukweshiwa. ⁶Kabiri ninkyetekera ukutira mureibukisha ukutira tamufirirwe ukweshiwa. ⁷Nomba turemiromberako kuri Resa ukutira tamukitire ikibi kyonse. Nshreromba ukutira tuboneke ukupita ameshi. Mukifuro kimbi, ndemiromberako ukutira mukite ikyarungama, nangurine twingaboneka ukufirwa amesho. ⁸Pari iki teti tukite ikiri kyonse ukufuma ku kishinka, rero ni pakishinkafye. ⁹Pantu turasangarara iryo turi abanakuka eryo mwebo muri abakosa. Kabiri turemiromberako ukuti mube abapwiririka. ¹⁰Naremba ifi fintu pa nshita ndi ukutari na mwe, pakweba ati iryo ndi na mwe nimibomfeshu ubukari ku kubomfya amaka yandi-yarya Shikuru apere kuri nebo, pakweba ukuti imikure, tekumyonaurya iyo. ¹¹Murekurekuresha, mwebammunyina, sangarareni! Bombeni pa kubwekeshamo, beni abakosereshiwa. suminishanyeni na kira umo, ikareni mu mutende. Na Resa uwakitemwiko no mutende akaba na mwe. ¹²Poshanyeni na ukutomonwa kwa mushiro. ¹³Bonse abasumina bamuposha. ¹⁴Rekeni ukuseminwa kwakwa Shikuru Yesu Kristu, ikitemwiko kya kwa Resa, na bukibusa bwa Mupashi wa Mushiro fireba ne mwe bonse.

Galatians

Chapter 1

¹Pauro, umusore-temusore uwabufu ku bantu nangu ku bantunse, rero ukupitira muri Yesu Kristu na Resa Shifwe, uwa mubusishe ku bafwa- ²na bonse abananyina ndi nabo, ku nkuta sha ku Garatia: ³Ukusenaminwa kuri mwebo no mutende ukufuma kuri Resa Shifwe na Shikuru Yesu Kristu, ⁴uwaipere umwine pa membu shesu ukuti aturubure ukutampira pari ino nkuro ya bubi ne mishinku, ukuringana no bufwayo bwakwa Resa Shifwe, ⁵kuri ye kube ubukata umuyaya no muyaya pe. Amen. ⁶Nkopapa pafyo mwarukire bwangu Kristu, uwamitire mukusenaminwa. Napapa mukopiribukira kumbira imbi iyapusana, ⁷ukwabura ukwishiba ukuti kuri mbira, rero kuri abantu bamo abakomikiringanya kabiri bakofwaya ukukingya imbira nsuma yakwa Kristu. ⁸Rero nangu ni fwebo bene nangu ni maraika wa kumuru enga shimikira imbi ukukira umo twashimikire kuri mwebo, murekeni atipwe. ⁹Nga fintu twasosere kya rimo, na nomba nkososa na kabiri, "Nga kya kuti umo akobira imbira ukukira payo mwebo mwapokerera, murekeni abe uwatipwa." Nko fwaya nomba ishuko rya bantu nangu irya kwa Resa? ¹⁰Nko fwaya ukusekesha abantu? Nangura nomba nkiri nkosekesha abantu, ntari musha wakwa Kristu. ¹¹Pantu nko fwaya mwishibe, bamunina, pari irya mbira na shimikire tari ya muntu. ¹²Ntapokerere ukufuma ku muntu uuri onse, nangura na fundire. Mukifuro kya kutim kwari kusokorora kwa kwa Yesu kuri nebo. ¹³Mwa ryumfwa pa ryashi ryandi irya kunuma iryo nari umu Yuda, narepakasa abafironganino ukukira mu kipimo no kufwaya ukonaura. ¹⁴Kabiri narundurwike mu bu Yuda ukukira abengi abankuro yandi ukufuma mu bantu bandi. Efyo nari uwapimpa ukukirisha pa ntambi shaba shifwe. ¹⁵Rero iryo Resa, uwambikire pambari ukufuma munda muri mayo, uwangitire ukupitira mukusenaminwa, ¹⁶aresansamuka ukusokorwera, umwana wakwe muri nebo, pakutira ninga mushimikira ku bena Fyaro, kabiri ntaipwishe ukupitira mu mubiri no muropa. ¹⁷Ntaninine ukuya ku Yerusaremu pamurandu wabaishireba abasore pamurandu wandi, mukifuro kya kuti na refwaya ukuya ku Arabia no kubwerera ku Damascus. ¹⁸Awe panuma ya myaka itatu aire ku Yerusaremu mukupempura Kefasi aikereko inshiku ikumi rimo na shi sano. ¹⁹Rero nebo nta mwene abasore bambi kano yakobo epara mu nina muri Shikuru. ²⁰Mufyo narembere kuri mwebo, narishininkishe ukupitira muri Resa ntarebepa. ²¹Eryo naire ku kitungu kya Syria na Cilicia. ²²Nakonkenyepo ukwishibikwa kuba kironganino kya Yudea ukupitira muri Kristu tempuso. ²³Baumfwirefye ukuti kyarisoswa, umuntu uwaretupakasa nomba akobira imbira nsuma ya burungami iyo areesha ukonaura kare. ²⁴Bakindike Resa pa murandu wandi.

Chapter 2

¹Eryo panuma ya myaka ikumi rimo na ine narire na kabiri ku Yerusaremu na Banabasi, no kusenda Tito tuye pamo na nevo. ²Naire kurya pamurandu wa busokororo no kutwara kuri bo imbira nsuma iyo na fundire ku bena Fyaro. Narandire mu bumfinsoro kuri abo abareimona ukuba abakindama, pakushininkisha ukutira nshibukire nangu-ntabutukire-apafye. ³Nomba tari ni Tito, umu Giriki uwari na nevo apatikishiwa ukutira asembururwe. ⁴Munina wa bufi aisa mu bumfinsoro mukufwairisha ubuntungwa twakwata muri Kristu Yesu. Basarirepo ukutukita abasha, ⁵nomba tatwaifishire ukuitwera kuri bo, pari karya kashita, pakutira ikishinka kya mbira nsuma kishare kuri mwebo. ⁶Nomba bonse abareimona abakindama (nakyonse ikyo barekita takyarensakamika, Resa tareranga umunkishanya) -bonse abareimona abakindami tabarundirepo nangu kimo. ⁷Mukupusana, ba mwene ukutira naripere imbira nsuma kubashasembururwa, nge fintu aperwe imbira nsuma kubasembururwa. ⁸Pantu Resa, uwabomfesho Petero ku murimo wa busore kuri bonse abasembururwa, ewabombere na muri nevo ku bena Fyaro. ⁹Iryo Yakobo, Kefasi, na Yohani, uwaishireba nga mashiki, bamwene ukusenaminwa ukwaperwe kuri nevo, bafungurwire ukuboko murwa kuba pamo kuri Banabasi na nevo. Basumine ukutira kuti twaya ku bena Fyaro pakuti nabo bakasembururwe. ¹⁰Baipwishe ukutira kuti twaibukisha ababusu, ikintu kimo ikyo twa sonterwa ukubomba. ¹¹Nomba iryo Kefasi aisa ku Antioki, nari mutarike pantu ari uwarengwa akabi. ¹²Ribe abantu bamo tabarafuma kuri Yakobo, Kefasi arekurya na bena Fyaro. Nomba iryo aba bantu baisa, areka aikara nakataramukira ukwari abena Fyaro. Aretina bonse abareranda parwa kusembururwa. ¹³Kabiri na ba Yuda abashere baikumikako kuri bumbi munda. Na Banabasi nao asukusa arubiramo muri bumbi munda bwabo. ¹⁴Nomba iryo na mwene imibere yabo taire konka ikishinka kya mbira snuma, narandire kuri Kefasi pa menso yabo bonse, "Nga uri mu Yuda nomba wikaranga ngo mwina fyaro, kuti bapatikisha shani umwina fyaro ukwikara ngo mu Yuda?" ¹⁵Ifwe fwe bene turi bakifyarirwa kya ku Yuda taturi bena Fyaro aba bembu; ¹⁶rero twarishiba ukutira takwaba umuntu uwarungama ku konka amafunde kanofye tetekera muri Yesu Kristu. Kabiri na fwebo twasumina Yesu Kristu pakutira tuka kwate ukurangamika mukutetekera muri Kristu temu mukukonka mafunde. Pantu kumirimo ya mafunde tapaba umuntu nangu umo uwingarungamika. ¹⁷Nomba ukufwaya ukurungamika muri Kristu, na fwebo twasangirwe ukuba ababembu, ninshi Kristu ekapingura wa rumbembu? Neki kintu tekuti kibe ifyo! ¹⁸Pantu nga ninga kura kipya kipya ifya naonawire, na shininkisha ne mwine ukutira ndi wa firubo. ¹⁹Pantu ukupitira mwi funde narifwa kwi funde, pakutira nko ikara no bumi bwa kwa Resa. ²⁰Naritanikwa pamo na Kristu. Teine nomba ukuikarira parwani, nomba Kristu ewikara muri nevo. Ubumi na kwata nomba bwa ku subira mu mwana wa kwa Resa, uwantemwa ikya kutira aipere umwine kuri nevo. ²¹Tekuti mfume ku kusenaminwa kwa kwa Resa, pantu nga kya kutira uburungami bufuma ku mafunde ninshi Kristu afwirirefye ikyafye!

Chapter 3

¹Mwebena Gariri imburwa mano! Ninani amirowere? Mwebu ku menso yenu Kristu arangirwe pa rwarara ninshi aritanikwe. ²Iki ekintu nkofwaya ukusambirira kuri mwebu: Bushe mwapokerere umupashi ku kubomba kwa marango nangura ukumfwa ku kitetekero? ³Bushe muri mburwa mano? Mwebatampire ku Mupashi, bushe nomba mukopwishisha ku buntunse? ⁴Bushe mwakyurire ifingi apabura nangura kimo - nga eflyo ninshi fyari apafye? ⁵Bushe upera umupashi kuri mwebu ne mirimo ifungusho muri mwebu pakukita imirimo ya marango, nangura ukumfwa ku kitetekero? ⁶Ngeflyo Abrahamu "Akyetekere Resa nakyo kyasoserwe kuri ukuba umurungami," ⁷mu musango umo wine, ishibeni, kabiri, ukuti bonse abakyetetera bana bakwa Abrahamu. ⁸Irembo, ryamwenene rimo ukuti Resa akorungamikira abena fyaro ku kitetekero, tashimikire imbira nsuma ribera kuri Abrahamu ati "Muri webu emo inko shonse shikaparirwa." ⁹Eikyo, bonse abari ne kitetekero bariparirwa pamo na Abrahamu, umwaume wa kitetekero. ¹⁰Bomse abashintirira mu marango baikara mukitipu; neflyo kyarembwa akiti, "Aritipwa onse uushisunga ifintu fyonse ifyarembwa mwibuku rya marango, no kukana fikita." ¹¹Nomba kyaishibikwa ukuti takuri uwarungamikwa na Resa ku marango, pantu "umurungami akekarira ku kitetekero." ¹²Rero amarango tayari ku kitetekero, nomba, "Umuntu ukita imirimo ya marango akaba uwa mweo ku marango." ¹³Kristu ariturubura ukufuma ku kitipu kya marango pa kwisaba ikitipu par fwebu-pantu kyarembwa ati, "Aritipwa onse uwakurikwa pa kimuti"- ¹⁴pakutira iparo rya kwa Abrahamu rise kubena fyaro muri Kristu Yesu, ukuti mukikyetekero twingapokerera ukuraya kwa Mupashi. ¹⁵Bamunyanane, rekeni nandire mu mirandire ya bumuntu. Ngo muntu-apanga ifunde ninshi rya kitwa na marango, takuri nangu umo unga fumyapo nangu ukurundapo. ¹⁶Nomba ifirayo fyarirairwe kuri Abrahamu na kurubuto rwakwe. Taranda ati, "Kumbuto," ukuparanya abengi iyo, rero kuri umo, "Nakurubuto robe," Noyu ni Kristu. ¹⁷Nomba ikyo nkaranda niki: Amarango, ayo ayaishire panuma yamyaka 430, tayafumyapo ikipangano kyakare ikyakitirwe na Resa. ¹⁸Pantu inga kyakuti ubupyani bwiisa na marango, tabungesa ne kirayo na kabiri. Rero Resa apere iki kuri Abrahamu ku kirayo. ¹⁹Kinshi, kabiri, kyari ubukankara bwa marango? Yarundirweko pa murandu wa bubifi, mpaka urubuto rwa kwa Abrahamu urwarairwe rukese. Amarango yasonterwe kuri bamaraika mu minwe ya kwa kawikishanya. ²⁰Nomba kawikishanya areimininako abengeri ukukira pa muntu umo, Rero Resa ena umo. ²¹Eikyo bushe amarango yarapusana ne firayo fyakwa Resa? Nakarya iyo! Pantu nga amarango yaperwe ku kupera ubumi, ninshi no burungami nga bwaishire na marango. ²²Rero irembo ryaisarira fyonse murubembu. Resa akitire iki ukutira ikirayo kitupusushe pa kukyetekera Yesu Kristu uwaperwa kuri onse uutetekera. ²³Nomba iryo ikitetekero takiraisa, twaiketwe mukirindi kya marango, ukwisarirwa mpaka ikitetekero kyasokorweke. ²⁴Eikyo amarango yaishireba kasunga mpaka iryo Kristu aisire, pakutira turungamikirwe ku kitetekero. ²⁵Rero nomba iryo ikitetekero kyaisa, tatwaba kabiri na kasunga. ²⁶Pantu mwebu bonse muri bana bakwa Resa ukupitira mukukyetekera Kristu Yesu. ²⁷Pantu abengi muri mwebu ababatishiwa muri Kristu mwaifwika mwebene na Kristu. ²⁸Takuripo umu Yuda nangura umu Giriki, takuripo umusha nangura umuntungwa, takuripo umwaume nangura umwanakashi, pantu mwebu muri umo muri Kristu Yesu. ²⁹Kabiri nga uri wakwa Kristu, uri rubuto rwa kwa Abrahamu, no bupyani ukuringana ne kirayo.

Chapter 4

¹Koranda ati impyani, pantu iyo ikiri iya ikye, taipusana no musha, neryo ingaba iine ya fyonse. ²Rero iri no kwikara na bakasunga na bakangarira mpaka ikafike inshita iyo wisha abikire. ³Ifyo fine, iryo twari abaikye, twari mu busha bwa maka ayatungurura ifya pa kyaro. ⁴Rero iryo inshita yafikire Resa atumine umwana, uwafyerwe ku mwanakashi, afyarirwe ku kutekwa mumbira yakare. ⁵Akitire iki pakuti atusangurure ukuba abana baume abasarwa bakwe. ⁶Na pakuba abana baume, Resa arituma Umupashi wa mwana mwaume wakwe, uyo uwita ati, "Abba Tata." ⁷Eikyo tauri musha na nomba, rero uri mwana mwaume, kabiri apo uri mwana mwaume, ninshi uri mpyani ukupitira muri Resa. ⁸Rero pari irya nshita, eryo tamwa mwishibe Resa, bamikitire abasha muri wene, pamurandu na makayabo, teya kwa Resa nakarya. ⁹Rero nomba apo mwaishiba Resa, nangura ukuti mwaishibikwa kuri Resa, kindo kabiri ukuti murebwerera ku banaka nangu ku maka ayatungurura ifya pakyaroy? ¹⁰Mukonka inshiku imyenshi iipya imyera ne myaka. ¹¹Ndi no mwenso pali mwebo munshira mu musango umo na rimo ukubomba nemwe kwafye. ¹²Nkomiromba, mwendume, mube ngaine, ngefyo naine nari ngaimwe. Kabiri tamwatara amukita ikibi neryo kimo. ¹³Rero mwarishibe ukuti nari umurwere iryo naishire umuku wa ntashi ku kubira imbira nsuma ku myenu. ¹⁴Pa murandu wa burwere bwandi ubwaremyafya, nomba tamwasurire nangu ukutendwa. Rero mwasekerere nga maraika wa kwa Resa, nga Yesu Kristu umwine. ¹⁵Kabiri amaparo yenu nomba yarikwi? Pantu nkomishinina ikyo, nga cari icayanguka, nga mwairiitonkwere amenso no kupera kuli nebo. ¹⁶Eikyo kabiri, nasanguka umurwani wenu pa ku myeba ifya kine kine? ¹⁷Bari pimpire pakuti kuri bo, rero ikyabura ubusuma. Barefwaya ukumufumyako ukuti mube abapimpa kuri bo. ¹⁸Kyari wama ukuba uwapimpa pamurandu wa kukita ikisuma, rero tekweba ati kanofye nga turi nemwe. ¹⁹Mwe bana bandi abaikye, nakabiri ndimubukari bwa mpapo yenu mpaka Yesu akapangwe muri mwebo. ²⁰Kuti na kabira ukuba na mwebo na kabiri pakuti ni ngakoshako ishiwi, umurandu wa kuti na yumfwa ukwanguka kuri mwebo. ²¹Njebeniko, mweba fwaya ukiutekwa ne mbira ya kare, bushe tamwatara amumfwa ifya sosa imbira ya kare? ²²Pantu kyarembwa ukuti Abrahamu ari na bana baume babiri, umo afyerwe mu mwanakashi umusha umbi nao mu muntungwa. ²³Umo afyerwe ku musha ukuringana na ku birir, rero umbi afyerwe ku mwanakashi umuntungwa ukupitira mu burayo. ²⁴Ifi fintu fingapiribura umurumbe, pantu uyu mwanakashi areimininako ifipangano fibiri. Kimo ukufuma parupiri rwa Sinai kabiri afyere abana ababa abasha. Uyi ni Hagar. ²⁵Nomba Hagar akoimininako urupiri rwa Sinai mu Arabia; no kwimininako umusumba wa Yerusalemu pari nomba, pantu ari mubusha na bana bakwe. ²⁶Rero Yerusalemu wa mumuru muntungwa, kabiri enyinefwe. ²⁷Pantu kyarembwa ati, "Sansamuka, we ng'umba weutafyara; yanga no kupunda ne nsansa, weushatara ukumfwapo ubukari bwa mpapo; pantu uo barekeresha akwatapo abengi ukukira uwamurume." ²⁸Rero mwebo, mwe ndume, mwebapara Isaki, muri bana bakirayo. ²⁹Panshita irya umo uwafyerwe mu musango wa mu buntunse arekyusha umo uwafyerwe ku maka ya Mupashi. Ifyo fine kyaba na nomba. ³⁰Rero ikyarembwa kitira shani? "Tamfyeni umwanakashi no mwana mwaume wakwe. Pantu umwana mwaume wa mwanakashi umusha takabe impyani pamo no mwana mwaume wa mwanakashi umuntungwa. ³¹Kanshi, mwe ndume, taturi bana ba mwanakashi umusha, rero turi bana ba mwanakashi umuntungwa.

Chapter 5

¹Kristu ariturubura. Eikyo, tarameni abashangira, nokwikatwako kwi kori ryabusha iyo. ²Moneni, ine, Pauro, nderanda kuri imwe ati imwe nga mwasembururwa, Kristu takaminonkeremo nakarya iyo. ³Ndemushimikira nakabiri mwe baume bonse ukuti uwasuminisha ukumusemburura wa misoka ku mafunde yonse.

⁴Mwariputuka ukufuma kuri Kristu, bonse mwebarefwaya ukurungamishiwa ku mafunde; tamwakabererwe uruse. ⁵Pantu ukupitira mu Mupashi, mu kirekerero turorera isubiro rya kurungamishiwa. ⁶Muri Kristu Yesu nangura ukusembururwa neryo ukukana sembururwa kyafye, rero ikiketekero nge kireboma ukupitira mu kitemwiko. ⁷Mwarebutuka bwino. Nibani bamikingire mukubera ikishinka? ⁸Uku kunashiwa takwafuma ku wamita! ⁹Nsanshiko inono iratutumuna umufuba onse. ¹⁰Ndi naikitetekero muri Shikuru ukutira witontonkanya ukutira narimo ifintu ifipusene. Na osne uuremikinganya akakyura kubupingushi, nangu aba shani.

¹¹Bamunyinane nga nkiri ndebira parwa kusembururwa, kinshi ndepakashirwa? Muri uyu murandu ikibwe kyakupunturako umusaraba bakifumyapo. ¹²Bonse abaremikinganya natemwa ukuti baitungurura abene.

¹³Pantu mwaitirwa ku buntungwa, bamunyina, rero tekubomfya ubuntungwa, ikyakwingirapo ku mubiri: nokuba, ukupitira mu kitemwiko turaberana umo na umo. ¹⁴Naifunde ryonse ryarifikirishiwa mwishiwi: rimo "Mwatemwa abanobe nga mwebene." ¹⁵Rero nga mwarasurana no kushimburana, tekanyeni mwaraonaura ikironganino kyonse. ¹⁶Rero naranda, mureenda abatungururwa na Mupashi no kukana kita ififwaya ubuntunse bwenu. ¹⁷Rero ubuntunse burapangira Umupashi no Mupashi nao urapangira ubuntunse, Umupashi, firarwishanya no buntunse. Ekyarenga tamukita ifisuma fyonse mufwaya ukukita. ¹⁸Rero nga mutungururwa na Mupashi, ninshi tamutekwa ne mbira. ¹⁹Nomba imirimo yabuntunse yaishibikwa: Uburare rare, ubupurumushi, ubukende, ²⁰ukupepa uturubi, uburoshi, impatira, ikyau, ubufuba, ikipyu, uruburi, ukupusana na ukupaturukana. ²¹Umufimbira, bukyakorwa, ukuipakisha, nafimbipo ifya uyu musango. Nderanda ngefyo narandire nakare, kuri abo abakite fi tabakengire mubufumu bwa kwa Resa. ²²Nomba ifisabo fya Mupashi nifi ukutemwa, insansa, umutende, umutekatima, ikikuku, uruse, ikishinka, ²³ubufuke no kuikanya; takwaba imbira iyakuresha imiksango iyi. ²⁴Nomba abena Kristu baritanika ubuntunse bwabo pamo ne pamfya rya runkumbwa rwabuko. ²⁵Nga twikara na Mupashi, rekeni kanshi tureenda na Mupashi. ²⁶Twirakonkerera mu mataki yafye, ukusonsombana twirafimbirishanya.

Chapter 6

¹Bamunyina, inga umo asangwa mu bubi bonse, mwe babumupashi murungikeni mu mupashi uwafuka. Isakamaneni na mwebene ukuti mwiba abatunkwa. ²Senderaneni ifisendo kira umo, no kufikirisha ifunde rya kwa Kristu. ³Pantu nga umo atontonkanya ati ari kintu iryo tari kintu, areibepa umwine eka. ⁴Kira muntu abone umwine imirimo yakwe, eryo ne kintu kya kuitakishapo kikaba muri ena eka te muntu umbi iyo. ⁵Pantu kira muntu akasenda ikisendo kyakwe. ⁶Umo urefundwa ishiwi aringire ukwakanya ifintu fyonse ifisuma no uremufunda. ⁷Mwibepekwa. Resa tabepwa, pantu kyonse ikyo umuntu abyara ekyo akasepa. ⁸Pantu uubyara inseke shakwe ku mubiri wakwe akasepako ubonaushi. Uubyara inseke ku Mupashi akasepa ubumi bwa muyayaya. ⁹twitendwa ukukita ikisuma, pantu panshita ikaringa tukasepa ubusomboshi, inga taturekere. ¹⁰Ekyo, nga natukwata ishuko, rekeni tukite ikisuma ku bantu bonse, nakukirisha kuri bonse abari mu ng'anda ya kitetekero. ¹¹Boneni ifirembo naremba kuri imwe no kuboko kwandi. ¹²Bonse abafwaya ukupanga ikisuma ikya ikyakuissekesha muri bu mubiri besha ukufikisha ukuti musembururwe. Bakita iki ukukyefyakofye ukukyushiwa pa murandu wa kwa Kristu. ¹³Pantu tebonse abasembururwa abasunga ifunde, rero bafwaya imwe ukusembururwa pakuti baitakishishe pari bu mubiri bwenu. ¹⁴Rero ine nshakatakishishe ukukira pa musaraba wakwa Shikuru Yesu Kristu, apo isonde rya mutumikire kuri ine. ¹⁵Pantu nangu kusembururwa takupiribura nangura kimo nangu kukukana sembura kwa kine, rero ubupiriburo kuba ikirengo kipya. ¹⁶Bonse abenda ukuringana no ku kutaramana uku, umutende no ruse fikaba pariyo, na pari Isreari wa kwa Resa. ¹⁷Ukufuma pari nomba mwireka nangu umo ukukansana naine, pantu pa mubiri wandi nasenda imikofu ya kwa Yesu. ¹⁸Ukusenaminwa kwa kwa Shikuru Yesu Kristu kube mu Mupashi wenu, mwe bamunyanane. Nakibe ifyo fine.

Ephesians

Chapter 1

¹Pauro, umusore wakwa Kristu Yesu ukupitira mubufwayo bwakwa Reaa, kuri mwebo mwe bapetamina Resa ku Efeso, abakine muri Kristu Yesu. ²Ikikuku kuri mwebo ero no mutende ukufuma kuri Resa shifwe na Shikurur Yesu Kristu. ³Rekeni uyu Resa wisha wakwa Shikuru Yesu Kristu arumbwe, na maparo yonse aya ku mupaashi mu nkende sha mu muru muri Kris. ⁴Resa atusarire muri ye ukufuma kuntendekero y kyaroyakuti tube aba mushiro kabiri ababura ikirubo pakinsu kyakwe mu kutemwa. ⁵Resa atusarire ka ribera ukuba abana bakwe ukuitira muri Yesu Kristu, ni kukutemwafye umwine afwaire ukuti kibe ifi. ⁶Atusareri pakuti Resa arumbanishiwe pa kikuku kya kwe iki kindami ikyo aturangire ukupitira mu mwana mwaume wakwe uyo atemwisha. ⁷Muri Yesu Kristu twariruburwa ukuptira mu muropa wakwe uwarenga ukuti tubererwe uruse pa membu shesu, ukuringa no bubukuru bwa kikuku kya kwa Resa. ⁸Aturangire ikikuku ikikaramba nganshi no kutupera amano yonse no kwiruka. ⁹Resa arengere ukuti twishibe inkama ya kufwaya kwakwe, ukuringa ne fyamusekeshe nefyo arangire muri Kristu, ¹⁰ukunkonkana no buteyanyo mukufikirisha kwanshita, ukubika ifintu fyonse pamo, fyaonse ifyaba mu muuru na muno kyaroyakuti ukukonka ubutungurushi bumo noyu ni Kristu. ¹¹Muri Kristu ekyarenga ukuti Resa atusare tube abantu bakwe, pantu atusobwere kabera ukufuma fye ku kitendekero ukuringana na mapange yakwe. ¹²Resa atusarire abakwe pakuti, fwebo fwe babarirepo ukukwata isubiro muri Kristu, ukuba abakurumbanya Resa pabukata bakwe. ¹³Muri Kristu, na mwebo, iryo mwaumfwire ishiwi rya kine, imbiransuma iya mumipususha, mwasumine muri ye eo na ukumikambatika Mupashi wa Mushiro uyo bamuraire. ¹⁴Ukuba ikikakatiro kyabupyani mpaka ipusukiro rya fikwatw, ukurumbanya kwa bukata bwakwe. ¹⁵Pamurandu waiki, ukufuma fye apo naumfwirire ikiketekero kyenu muri shikuru Yesu Kristu eryo ne fyo mwa temwa abantu bonse abakwa Resa abashira, ¹⁶ntatara ndeka ukutashishako kuri Resa iryo mirumbura mu mapepo yandi. ¹⁷Nderomba ukuti Resa wakwa sShikuru Yesu Kristu, amupere umupashi wa mano no kumusokorwera ukuti mu mwishibe. ¹⁸Nderomba ukuti amenso ya mitima yenu, yengerurwa, pakuti mwingeshiba isubiro rindu amitireko no bunonshi bwaba mubukata bwa bupyani pa bantu bonse abakwa Resa abashira. ¹⁹Mumapepo yandi nderomba ukuti mwishibe ifyo amaka yakwe yakura ayabomba muri fwebo fwe baketekera, ukuringa na ya maka yabomba muri fwebo ya karamba. ²⁰Aya emaka yamo yene ayo Resa abomfeshu muri Kristu iryo amubushishe ku bafwa no kumuteka rubari rwa ku kuryo kwa kwe mu muru. ²¹Atekere Kristu pamuru wa butungurushi bonse. Insambu shonse, amaka yonse eryo na pamuru wa bamuropwe, ne shina ryonse irya imikwa. Kristu akateka, temuri ino

nkuro fye, rero na munkuro iikoisa.²² Resa arenga fyonse ukuba panshi ya nksa shakwa Kristu no kumupera kurukuta ukuti abe emutwe wa fintu fyonse. ²³Urukuta emubiri wakwe, uwaba uwapwiririka muri fyonse

Chapter 2

¹Kuri we, wari uwafwa ku firubo fyenu ero ne membu shenu. ²Ukuringana namo mwaendere umuku umo, ukuringana ne myaka ya kino kyaro. Waikere ukuringana nakateka wa nsambu shamurwerere, uyo umupashi ubomba mu bana bakintomfwa. ³Panshita imo nafwebo twaikere pakati ka aba bantu, twarefikirisha ukukabira kwa mubiri eryo na matontonkanyo kukifyarirwa twari bana babukyushi nga ifyo bambi baba. ⁴Rero Resa arikwata uruse pa murandu wakutemwa kwa kwe uko atutemenwe. ⁵Iryo twari abafwa kufyabubifi, aturengere ukwikara pamo muri Kristu-kukusenaminwa mwaripusuka. ⁶Resa atukushishe pamo muri Kristu, rero Resa ariturenga ukwikara pamo munkyende sha mumuru muri Kristu, ⁷pakutira munshita shireisa kuti aturanga ifyuma ifyakurisha ifyo twingapenda pa kusenaminwa kwa kwe emo aturanga ikikuku kyakwe parifwe muri Yesu Kristu. ⁸Pakusenaminwa mwapusukira mukitetekero, eryo iki takyafumine kuri mwe, kyabupe kya kwa Resa, ⁹tekufuma ku nkito, pakutira tapari nangura umo uwakuitutumusha. ¹⁰Epo turi fibumbwa fya murimo wa kwa Resa, twabumbwa muri Kristu Yesu ukukita ifikitwa ifisuma efyo Resa ateyenye akare pari fwebo, pakutira tereenda muri fwena. ¹¹Eikyo ibukisheni ukutira mwari abena fyaro mu mubiri, mwaritwa "abasembururwa" pafitwa "ukusembururwa" ku mubiri uwapangwa ku minwe ya bantu. ¹²Pari irya nshia waritarwike kuri Kristu, abena fyaro ku nsambu shakuba umwikashi mu Isreari, abarwani ku burayo, ukukana kwata isubiro ero no kwabura Resa mu kyaro. ¹³Nomba rero muri Kristu Yesu mwebari ukutari na Resa mwariretwa mupepi ku muropa wa kwa Kristu. ¹⁴Apo wene mutende wesu. Apangire babiri umo. Ku mubiri wakwe aryonawire ikibumba kya pakati iki ikyatupatukenye. ¹⁵Efyo eifi, aonawire amarango ya mafunde nefipope pakutira angabumba umo umuntu umupya muri ye, ero no kurata umutende. ¹⁶Kristu awikishanya bonse abantu mu mubiri waumo kuri Resa ukupitira pa rupanda, ukubika mumfwa urubuto. ¹⁷Yesu aishire no kubira inmbira nsuma ya mutende kuri mwe mwebari ukutari sana no mutende kuri abo abari mupepi. ¹⁸Mukupitira muri Yesu emo bonse tusungira inshira mu Mupashi umo kuri Shifwe. ¹⁹E'kyo, nomba mwebo mwebena fyaro tamuri abarwani neryo ba mwisa. Rero muri bena kyaro pamo na bamushiro na bantu bamung'anda ya kwa Resa. ²⁰Mwarikurwa pa mufura wa batumwa na bakasesema, eryo Yesu Kristu umwine eribwe rya pa kifutu. ²¹Muri ye ikikurwa kyonse kirundikanya pamo eryo kikura nge tempere muri Shikuru. ²²Ni muri ye emo nafwebo turekurirana kyapamo ngo bwikaro muri Resa mu Mupashi.

Chapter 3

¹Pamurandu neki nebo, ne Pauro, ndi mufungwa wakwa Yesu Kristu pari mwebo mwe bena fyaro. ²Nkoenekera mwaryumfwa parwa bukasungurwa kwa kusenamina kuri Resa naishire kuperwa pari mwebo. ³Nkoremba ukuringana no busokororo bwarenga ukwishibikwa kuri nebo. Ifi efishinka fya fisha ikyo narandireko panono mufyo na murembere. ⁴Iryo mwaberenga pari iki, mwaraishiba ikishinka ikya fishirwe pari Kristu. ⁵Mu nkuro shimbi iki takyaishibikwe ku bana baume ba bantu. Rero nomba fyari sokorokera ku Mupashi kubashira bakwe abatumwa na bakasesema. ⁶Pakuti abena fyao babe ipyani shine, kabiri ifirundwa fya mubiri, kabiri abarerorera pamp na fwebo uburayo muri Yesu Kristu ubwashire mumbira. ⁷Nga fintu naishireba umusha wa iyi imbira ku fya bupe fyakwa Resa ukusenaminwa kwa perwe kuri nebo ukupitira mu kubombera amaka yakwe. ⁸Kuri nebo-nangura na kepeshapo pa ba mushiro bakwa Resa-uku kusenaminwa kyariperwe, ukubura ku bena fyaro na pa bukankara bushingapimwa bwakwa Kristu, ⁹kabiri no kureterwa ku rubuto kufyapangirwe-ifipsha mano fya fiseme ku nkuro mur Resa, uwa bumbire fyonse. ¹⁰Ifi fyapangirwe fyaishire kwishibikwa mu fironganino pa kuti bakateka na bamaka bonse aba mumuru beshibe amano yakwa Resa aya misango ne misango. ¹¹Ifi fikitika ukuringana nefya mukati ifya pangirwe ukupiririka muri shikuru Yesu Kristu. ¹²Muri uyu wine Kristu emo twaoamina kabiri emo tuparamina kuri ye pakumuketekera. ¹³Eikyo nkomiomba ukukana ne nuka pamurandu wa bukyushi ubo buponena pari mwebo, pantu ebukata bwenu. ¹⁴Pari uyu murandu mfukamina kuri shifwe, ¹⁵kuri no rupwa ronse mu muru na panwesonde rwainikwako. ¹⁶Napepa ati akamupere, ukuringana no bunonshi ku kubakata bwakwe, ukukosha ku maka ukupitra muri Mupashi wakwe, uwaba mukati kenu mwe. ¹⁷Nkopepea ukuti Kristu ekare mumitima yenu ukupitira mukiketekero, ku mishira na ku mufura wa kitemwiko, ¹⁸pakwebati kuti mwairuka, pamo naba bantu bamushiro bakwa Resa, ifyaba ubwipi, no butari, ukurepa no kushika, ¹⁹nokwishiba ikitemwiko kyakwa Kristu, ikyakira pa mano, pakuti wisuremo na fyonse ifya kwa Resa. ²⁰Nomba pari uyo uwakisha ukukita ikyo twamweba ukukita nangu ukutontokanya, ukuringana na maka yakwe aya bomba muri fwebo, ²¹kuri ye kube amarumbo kukironganino kabiri na muri Kristu Yesu inkuro shonse umuyayaya. Amen.

Chapter 4

¹Nebo, nemukurikwa wa kwa Shikuru, eikyo ndemupapata ukuraenda mu musango uwaringa ubwite bamitako. ²Ndemipapatirako ukuraiakara mukutekanya ku kitemwiko mukuikyefya konse mu kikuku no kuratemwana kuri kira umo. ³Muresakamana ukusunga ukwikatana ku Mupashi ku rusinga rwa mutende. ⁴Kwabafye umubiri umo no Mupashi umo, nga firya mwaitwa bonse ku kitetekero kimo ikya bwite bwenu. ⁵Pabafye Shikuru umo, ikitetekero kimo, urubatishe rumo, ⁶na Resa umo ewishi wa bonse, uwakira pari bonse ukupitira smuri bonse na muri fyonse. ⁷Kuri kira umo muri fwebo ariperwe uruse ukukonka ne kipimo kya bupe kya kwa Kristu. ⁸Ngomo kyarememberwa ukuti: "Iryo asenderwe mu muru, no kwita bankore, no kupera abantu ifyabupe." ⁹Kyapiribura shani ikya kuti "aninine," abarirepo ukwikuka mu kyaroy kya panshi? ¹⁰Uyu wine uwaikukire e muntu umo wine uwaninine ukutari ukukira imyuru yonse, pakutira akumanishe ifintu fyonse. ¹¹Kristu apera bambi ukuba abasore, bambi ukuba bakasesema, bambi ukuba bakoma wambira nsuma, nabo bushimapepo na bakafundisha. ¹²Apere iki kifuro ukusungiramo abantu ba kwa Resa abashira pakubomba umurimo, wakukura umubiri wa kwa Kristu. ¹³Tukasuke bonse ku kisumino kino kiine na kumano yamo yene ya kwishiba Mwana Resa, tukabe abantu abapwiririka ku kipimo kya mushinku wa kwa Kristu umutunturu. ¹⁴Kristu aritukusha tekut nakabiri tube abaikye abo bengabwesha ku numa ku mabimbi, ukusendwa ku mwera uuri onse uwambara na kubukengeshi bonse bwa bantu no kongorwa wa bufi bongwerako. ¹⁵Nomba, pakuranda ifyakishinka mukitemwiko, twakurakura munshira yakwe yonse uwaba e mutwe, uyu ni, Kristu. ¹⁶Kristu arikura umubiri onse, no kusuntinkanya no kwikatanya kyapamo ifipande no kufikarabanya, eryo nomba kira kipande kikarabombera kyapamo, ekupanga umubiri ukure pakuti uikushe uwine mu kitemwiko. ¹⁷Eikyo, nderanda no kupapata pari ifyo muri Shikuru, pakutira mwirakwenda nga bena fyaro ifyo benda mufyabuwerewere fa mano yabo. ¹⁸Bena baripikirwa amano ku mfimfi, bari abeni kumweo wa kwa Resa; tabairuka ku mano, pantu imitima yabo yaryuminina. ¹⁹Apo baumarara baiposa mubupurumushi, bakinkira no kukonka ifyaburungani fya misango yonse. ²⁰Nomba ifyo tefyo mwasambirire kuri Kristu. ²¹Ndesuminisha ukutira mwaryumfwireko pari te, no kwebwa pari ye, nge kishinka kyaba muri Yesu. ²²Bamifundire ukufumya fyonse ifyamisango fya kare mu mweo wenu, ukufumya bu muntu bwkare. Ni bumuntu bwakare ebwaba no runkumbwa. ²³Barimwebere ukusangura amano yenu aya mu mupashi, ²⁴no kubika mu muntu mupya uwabumbirwe mukyata kya kwa Resa-mubupurami na mukine. ²⁵Eikyo, fumeni ku bufi, murekuranda ifyakishinka kuri kira umo, pantu kira umo kipande kya munankwe. ²⁶Beni abafurwa nomba mwarabifya. Mwireka akasuba kawire mukipyu kyenu. ²⁷Mwipera nsambu ku kiwa. ²⁸Umo nga areiba areke ukwiba. Kabombefye nga abone ifisuma fya maboko yakwe, pakutira enga kwata ukwakanyako bonse abarekabira. ²⁹Ukuranda ukubi mwireka kufume mukanwa kenu. Bomfyeni amashiwi ayasuma no kwafwako abarerikabira, pakutira ishiwi ryenu ripere ukusenamina kubareryumfwa. ³⁰Kabiri mwirarangurusha Mupashi wa Mushiro wa kwa Resa, uwamuremba ikishibiro ku bushiku bwa kushukuka kwenu. ³¹Tarusheni ukusashira konse, ikinse, ikipyu, ukuraka, ne nsere na yonse imisango ya kwa kiwa. ³²Beni abakikuku kuri kira umo, murebereshanya uruse, firya Resa amuberera uruse muri Kristu.

Chapter 5

¹Eikyo beni abapashanya Resa, nga abana batemwikwa. ²No kwenda mutemwa, nge fyo Kristu atutemwa no kuitura parwa fwebo, ikyena ikinunka iksuma kabiri irambo kuri Resa. ³Tamufwire muri mwebo mwarumburwa uburarerare, ukukowera kwa musango onse, nangura urunkumbwa, pantu fyonse mfi tafyayana ku bashira bakwa Resa. ⁴Kwiba ne ryashi rya nsoni, nangura irya burarerare, nangura irya kwarikana-ifishayana. Reo kurebafye ukutasha. ⁵Pakutira ati mwarishiba no kushinkisha ati ababurarerare, abakowea, abarunkumbwa-ekutira ati, ukupepea uturubi-takengire mu bufumu bwakwa Kristu na Resa. ⁶Mwireka umuntu nangura umo amirufye kufyebo fyafye, pakutira ati pamurandu wa mfi fintu ikipyu kyakwa Resa kyaraswa kise pa bana ba bukintomfwa. ⁷Eikyo, mwi ampana pamo na bo. ⁸Pantu kare mwari imfifi, reo nomba muri rubuto muri Shikuru. Akwendeni ga bana barubuto ⁹(pantu ifisabo fya rubuto busuma bonse, uburungami, ero ne kine), ¹⁰no kusambirira ifya kusekesha Resa. ¹¹Mwiba isenge pamo nabo mumirimo itatwara iya mfifi, rero ukureta irete pa bweru. ¹²Pantu kyamuseru ukufiranda ifyo bakita mumfinsoro. ¹³¹⁴Rero ifyaretwa pa bweru pakubara kwa rubuto, kirengwa ukuboneka. Pantu kyonse ikyaboneka rubuto. Ekyo kyasoswa ati, "Aramuka, weurere, no kubuka kubafwa, eryo Kristu akabarika pari mwebo." ¹⁵Kengereni pakwenda kwenu-tari kwenda nga aba tumpa rero nga aba mano. ¹⁶Mube ababomfya inshita pamurandu wa kutira ati ishi ni nshiku sha bubifi. ¹⁷Eikyo, mwiba abatashirimuka, rero ishizeni ifyaba ukufwaya kwakwa Shikuru. ¹⁸Kabiri mwikorwa mwngashi, pantu eurenga ukuiposaika. Rero, isushiwenimo na Mupashi wa Mushiro, ¹⁹abarandira musha marumbo ne shakutasha ku mutima, ²⁰ukurafisha ryonse pari fyonse mwishina iryakwa Shikuru Yesu Kristu kuri Resa Shifwe, ²¹ukuba abanakira mu kutina Kristu. ²²Mwebakshi, akunakireni abarume benu, nga kuri Shikuru. ²³Pantu umurume emutwe wa mukashi mfirya fine fye Kristu aba umutwe wa rukuta, pakuba Kristu umwine Kapususha wa kiko. ²⁴Rero ifyo urukuta runakira Kristu, nabakashi mfyofine barekunakira abarume babo mu fintu fyonse. ²⁵Mwebarume, temweni abakashi benu, mfyo na Kristu atemwa urukuta no kuipera pamurandu wa ruko. ²⁶Kristu aipere umwine pa rukuta pakweba ati engarurenga ukuba urwa mushiro, ukurusanguru ku menshi mu kyebo, ²⁷pakwebati akaipere umwine ngo rukuta rwa mushiro, ukwabura ifiko nangura akarema nangura ikiri kyonse ikyo kintu, rero urwa mushiro ero urwabura akarema. ²⁸Mu musango umo wine abarume bafwire batemwe abakashi babo nge mibiri yabo. Uwatemwa umukashi wakwe aitemwa umwine. ²⁹Pantu takwaba umuntu nangu umo uwapata umubiri wakwe, rero araisunga no kuusakamana, emfyo na Kristu asunga urukuta no kurusakamana, ³⁰pantu turi firundwa fya mubiri wakwe. ³¹Pamurandu ngu umwaume akasha wishi ero na nyina no kurambatira ku mukashi na mbo babiri bakuba umubiri umo. ³²Ikyo nkama nki kyarikurisha- rero nkoranda urwakwa Kristu no rukuta. ³³Nangura kingaba mfi, kira umo atemwe umukashi wakwe ngo mwine, no mukashi akindike umurume wakwe.

Chapter 6

¹Mwe bana, mukoumfwira abafyashi muri Shikuru, iki ekintu ikisuma. ²"Kindika Wiso na noko" (Ekipope kya kubarirapo ne kirayo), ³"pakutira kingimiwamina no kuti mwikare inshiku ishingira pa kyaroro." ⁴Mwe bashibo, mwiratendeka abana benu ku kufurwa. Rero, mubakushe mukatana na mufikomo fyakwa Shikuru. ⁵Mwebasha, mube abaka kyumfwira kuri bashikurwinwe no mukishi ero no kututuma, mukishinka kya mutima yenu. ⁶Beni aba kyumfwira kuri bo nga firya mwingaba aba kyumfwira kuri Kristu. Beni abakishinka te iryo ryeka ba shikurwinwe bako mitamba, pakutira mubatemune. Rero, beni abakyumwira nga basha bakwa Kristu, ukukita ubufwayo bwakwa Resa ukufuma mu kima yenu. ⁷Tumikeni ne mitima yenu yonse, kwati mukotumika Shikuru te bantu, ⁸pantu twarishiba ukuti kyonse ikikitwa ikisuma kir muntu akita, akapokerera ikirambu ukufuma kuri Shikuru, nangura engaba umusha nangu uwarburwa. ⁹Mwebashikurwibo, kiteni kimo kine ku basha benu. Mwirabatinya. Mwarishiba ukuti uwabafyonse shikurwibo no wenu aaba mu muru, eryo takwaba umukisha kinani kuri ye. ¹⁰Mukurekeresha, beni abakosa muri Shikuru mu maka ya buramba bakwe. ¹¹Fwareni ifyanso fya kwa Resa fyonse, pakutira mukatarame ku buteyanyo bwa mapange yakwa kiwa. ¹²Pantu uburwi bwesha tebwa ku mubiri no muropa, rero bwaku ntungurushi, ku nsambu, ku maka ya mfimfi ya rero, ku maka ya mipashi isibi mu miputuru ya mu muru. ¹³Eikyo kanshi fwareni fyonse ifyanso fyakwa Resa, pakutira mwi ngatarama mu bushiku bwa bubi, na panuma mwakita fyonse, mukutarama mu kushipa. ¹⁴Tarameni mukushipa ryena, no mushipi wa kishinka ukakwa ukushinguruka umusana wenu, no kufwara icyera kya kufimba pa kifuba ikya burungami, ¹⁵ero, ku akasa yenu kufwarwe no kupekenishiwa ku kafuma ku mbira ya kibote. ¹⁶Inshita yonse sendeni inkwera ya kiketekero, iyo ikamurenga ukushimya imifwi sha muriro isha mubi. ¹⁷Kabiri sendeni ikisote kye pusukiro no rupanga rwa mupashi, ikiri kyebo kyakwa Resa. ¹⁸Kwipepo ryonse no kuromba, murepepa inshita shonse mu Mupashi. Kuri iimperera, ryonse mube abairuka no kushipikisha konse iryo mukopera amapepo ku bantu bakwa Resa bonse abashira. ¹⁹Kabiri mu mpepereko, pakuti icyebo kingaperwa kuei nebo iryo naisura akanwa kandi. Pepeni pakuti ni ngaenga kishibikwe mu kupama ikishinka ikya fisuma parwambira. ²⁰Ni pambira epo naba ngo murashi uwasungwa mu minyoror, pakuti nginga kisoza mu kupama, ngefyo ni ngasosa. ²¹Tychicus, muninane uwatemwikwa kabiri umubomfi wa kishinka muri Shikuru, akamyeba kyonse, pakuti mukeshibe ifyo ndi. ²²Narimutuma kuri mwebho pari uyu wine murimo, pakut mwingeshiba ifyo turi, na pakutira enga koseresha imitima yenu. ²³Ikibote kibe kuri bamuninane, ero ne kitemwiko ne kiketekero ukufuma kuri Resa Tata na Shikuru Yesu Kristu. ²⁴Ukusenaminwa kube kuri abo bonse abatamwa Shikuru wesu Yesu Kristu ne kitemwiko ikitaputuka.

Philippians

Chapter 1

¹Pauro na Timote, abasha bakwa Kristu Yesu, kuri bonse abapaturwako muri Kristu Yesu abari mu Filipo, pamo na kiroro na bakapyunga. ²Ukusenamina no mutende ukufuma kuri Resa Shifwe na Yesu Kristu fibe kuri mwebho. ³Ryonse nga namibukisha ntoteri Resa, ⁴ryonse, pakumipapatira mpapata no kusekerera ⁵pamurandu wakuba ne senge rimo na fwebo mukyebo ukutira pabushiku bwa pakubara ukufika na rero. ⁶Nebo ndi ne subiro irya kwebati, utarikite uyu murimo uusuma muri mwebho ari no kurufishapo ukufika pabushiku bwa kwa Yesu Kristu. ⁷Kyansambu kuri nebo ukuraumfwa ifi pamurandu wenu pakutira ati mwaba mu mutima wandi. Bonse mwaba abakumako ku kusenamina pamo na nebo mufikakiro na mukubira imbiransuma kwandi. ⁸Awe Resa ekambone wandi uwaishiba ifyo mifuruka ne nkumbu shakwa Kristu Yesu. ⁹Ukupapata kwandi ni uku: ukuteira ati ukutemwa kwenu kufure ukukiramo mukushininkisha na mwikwishiba konse kabiri ¹⁰mpapata ukuti musumishanye ifyakiramo, no kuba abafumakum ababura umurandu pakwisa kwabushiku bwakwa Yesu. ¹¹Mpepa ukutira na mwebho mwisushiwemo ifisabo fyaburungami ifyari muri Yesu Kristu, kuba ubukata no kutasha kuri Resa. ¹²Nomba nkofwaya ukuti mwishibe mwebho bwanyina, ukutira ifyamponena fyaburako ukurundurura imbiransuma. ¹³Emurandu wine ififungiro fyandi muri Kristu fya boneka kubarinshi bonse abakwi sano na kubashara bonse. ¹⁴Aba bwanyina abangi bakwata isubiro muri Shikuru pamuransu ne fikakiro fyandi, kabiri babira icyebo mukushipa kabiri mukuburwa umwensho. ¹⁵Awe kyakine ukutira ati bamo babira Kristu mukarumwa na mufikansa, na bambi mukutemwa. ¹⁶Ababena bakita ku kutemwa, pakwishiba ukutira na tekerwa pamo ukutira ati mbire imbiransuma. ¹⁷Rero abo babirire Kristu ku kafindwe te ku kishinka.

Epakunkyusha mufikakiro.¹⁸ Ninshi kabiri? ukutira mumusango onse-nangu kufuma kumbere ya bufi nangu ukufuma ku cishinka-Kristu arabirwa, ero muri iki ndasansamuka. Eee, kabiri nkasansamuka,¹⁹ pantu naishiba ukutira iki kikafuma mu kukakurwa kwandi ukupitira mu mapepo yenu no bwafwirisho bwa Mupashi wa Mushiro uwakwa Yesu Kristu.²⁰ Ndorera ne subiro iyakuti nsha karengwe insoni, rero ukuti mukushipa, ifyo kiri efyo kya kuraba ryonse, ukuti Kirstu asumburwe mu mubiri wandi, nangu ni ku wemo nangu ni kumfwa.²¹ Awe kuri nebo ukuba no mweo ni Kristu no kufwa bu nonshi.²² Nga naba no mweo mu mubiri, ninshi iki kuri nebo emurimo wa kusandurura ifisabo. Nkosara indo? Awe ikya kusara nteshibe.²³ Rero na oberwa ifi fibiri. Ukufwaya kwandi mfuruka ukuya no kuba pamo na Kriatu, ekya kishamo,²⁴ rero kuri mwebo ukuba no mubiri kya wamapo pamurandu wenu.²⁵ Pakusubira iki, naishiba ukuti nkekara no kutwaririra pamo na mwebo, ku kukura no kusekerera mukiketekero,²⁶ pakutira ati mwingaba na pakutakisha apengi muri Kristu Yesu eryo no ku bwera kabiri kuri mwebo.²⁷ Awe sakamanenifye ukwenda umwabera imbiransuma iyakwa Kristu, ukutira nga na kuramibona nangura, ukutira mwatarama ndi mu mupashi umo, na kampingu umo, no kukosereshanya kya pamo muki ketekero kya mbiransuma.²⁸ Kubakumiresha mwairakutentuka mu msango yonse. Iki kirangiriro kuri bo ikya boni, na kuri mwebo ipusukiro-kabiri iki kifuma kuri Resa.²⁹ Pantu kyaperwa kuri mwebo, pamurandu wakwa Kiritu, tekumuketerafye, rero no kumukyurira,³⁰ pakuba no burwi bumo bwine ubo mwabwene muri nebo, kabiri mwumfwa muri nebo.

Chapter 2

¹Nga kuri ikyakukoseresha muri Kristu, nga kuri ikya kutaraika kkukitemwiko kyakwe, nga kuri isenge no Mupashi, nga kuri ikya ruse ne nkumbu, ²kabiri kiteni insansa shandi mukutontonkanya ikya parana mukukwata, ikitemwiko kimo kine, mukwikatana kwa mupashi, kabiri kwateni ikya murimo umo wine.³Kiteni ikya kukana itemwa nangu akatutumushi. Ikiringire kufya buntu mukusakamana bambi ukukira mwe bene. ⁴Kira umo pari mwebo tafwire ukusakanamafye ifya kukabira fyakwe, rero ne fikokabira bambi.⁵Muringire ukkwata imisango imoine na babiye nge fyari iyakwa Kristu Yesu. ⁶Aberereko mukyata kyakwa Resa, rero taibikire umuringo na Resa nge kintu ikyakwikatirirako. ⁷Ikiringire, aikitire umwine ngo mubomfi, kabiri afyerwe muki mpasho kya bantu. ⁸Ariikyefeshe umwine no kuba uwakyumfwira ukufika na kunshita yakufwa, ukufika na pamfwa ya pamusaraba!⁹Eikyo Resa amusumbwire. Arimupere ne shina rya kira ishina ryonse. ¹⁰Akitire ifi mukuti mwishina ryakwa Yesu ikufi ryonse eipetame, amakufi yaba mwi uru na ba pakyaro nabo panshi yakyaro. ¹¹Akitire fi pakuti ururimi ronse rusose ukuti uyu ni Yesu Kristu Shikuru, kubukata bwakwa Resa Tata. ¹²Pari fi, mwebatemwikwa bandi, ngafirya mubera ryonse, tepakubapo kwandi fye, rero nomba ukukirapo iryo ntariko, bombereni ipusukiro ryenu ukwabura ukutina no kututuma. ¹³Pantu ni Resa ukobomba muri mwebo mukufwaisha no kumubombera umurimo wansansa. ¹⁴Citeni ifi fyonse ukwabura ukuirishanya nangura ukutarikana ¹⁵pakweba mwingaba babakubura akarema reo abororoke, abana bakwa abakubura akarema pakati kababifi reno ne nkuro yapondama. ¹⁶Ikatisha ishiwi rya mweo pakuti ningaba uwakita ubukata pabushiku bwakwa Kristu. Pantu nkeshiba ukuti nsha butukire kyafye nangu ukubombera urwisha. ¹⁷Rero nangu kibe ikya kuti naitirwe perambo no murimo wakiketekerere kyenu, ndesekerera no kusangarara na mwebo bonse. ¹⁸Mu musango umowine mufwire murekusekerera no kusangarara na nebo. ¹⁹Rero narikwata ikisubiro muri Shikuru Yesu irya kutuma Timote kuri mwe kangu, pakuti nkakosereshiwe iryo nkeshiba ifya pari mwebo. ²⁰Pantu nshakwete nangu umo nga ye mu misango, uwaba uwakusakamana. ²¹Pantu basakamanafue ifya kubawamina rero tefyakwa Yesu Kristu. ²²Rero mwarishiba ubukankara bwakwe, pantu nga firya umwana mwaume atumika wishi, efyo atumike na nebo mumbira. ²³Eikyo ndesubira ukumutuma, kangu nga na bona ifyo ifintu finga ngedera. ²⁴Rero ninshinikisha muri Shikuru ukutira nebo ne mwine nkesa kangu. ²⁵Rero ndetontonkanya ukuti kintu kyaranga ukutuma Apafroditusi na kabiri kuri mwebo. Ni munyina wandi kabiri umubomfi mu nandi kabiri mushirika, kabiri inkombe no mubomfi wandi mufyo ndekabira. ²⁶Arisakamene, pantu akabirwe ukuba na mwebp bonse, ikyo mwaryumfwire ukuti ari kurwa. ²⁷Kwena arirwere ikyakuti arefwaya ukufwa. Rero Resa arimukwatire inkubu, kabiri te pari eka, rero na pari nebo, pakuti ni kwata uburanda pa buranda. ²⁸Ni pamurandu waiki ndekabira ukumutuma, pakuti uro mukamubona na kabiri mwinga sangarara, na nebo niba uwabura ukusakamana. ²⁹Mupokerere Epafroditus muri Shikuru munsansa shonse. Murekindika abantu ba uyo musango. ³⁰Pantu wari murimo wakwa Shikuru pakuti ese mupepi no kufwa. Apere umweo wakwe mukuntumika no kwisusha ifyo mushakitire no kumbombera.

Chapter 3

¹Pakurekeresha, mwebamunyanane, sangarareni muri Shikuru. Nebo pakumurembera ifintu fimo fine na kabiri takiri no mwafye, rero kiremitungirirafye. ²Kyengereni kumbwa. Kyengereni ku babomba ifibi, bonse abaonaura umubiri. ³Pantu ni fwebo fwebasembururwa-ni fwebo fwe bapepera mu mupashi wakwa Resa. Ni fwebo fwe basansamukira muri Kristu Yesu, uushakwata ikiketekero kya mubiri. ⁴Kwena, na nebo narikwata ikiketekero mu kya mubiri. Nga kyakutira umo aretontonkanya ukutira arikwata ikiketekero ku mubiri, nebo kuti nakwatishapo ukukirapo. ⁵Narisemburwirwe pa bushiku bwarenga kine konse konse, ubwa bena Israeri, muruko rwakwa Benjamini, umu Hebere wa ba Hebere; mu mukinshi wa mafunde, na ba Farise. ⁶Mukupimpa, narekyusha ama tempere; pamurandu wa burungami ukupitira mu ma mafunde, nsharesekwa. ⁷Rero ifintu fyonse ifyari ubunonshi kuri nebo, narefibona ifyafye pamurandu wakwa Kristu Yesu. ⁸Nakuba, na nomba ifintu fyonse mfibona ifyafye pa murandu wa kya puramo mu mano yakwa Yesu Kristu Shikuru. Pantu muri ye narireka ifintu fyonse- no kufibona ifyafye-pakutira ngishibefye Kristu ⁹no kuba nankwe. Nshakwatira uburungami bwa parwandi ukupitira mu mafunde. Nakuba, nakwatira uburungami mu kisumino kya kwa Kristu-uburungami ubwafuma kuri Resa ukupitira mu kisumino. ¹⁰Eikyo ndefwaya ukumwishiba na maka ya kushukuka no bwa mpano bwa ma kyushi yakwe. Ndefwaya ukuinasha ne mwine nge fyo ainashishe umwine ku mfwa, ¹¹eikyo mu musango umbi ndefwaya ukupita mukushukuka kumfwa. ¹²Te kishinka ikya kutira karekare nari pokerere ifi fintu, nangura ukutira na ripwiririka. Rero ndefwaisha ukumubona nga kuti nanonka nga fintu na nonkera muri Yesu Kristu. ¹³Bamunyanane, nshiretontonkanya ukutira nebo na rinonka. Nomba kuri ikintu kimo: Nariraba ikya ku numa no kushintirira ku kya kuntanshi. ¹⁴Ndeshtirira pa buyo bwa kirambu ikireisa ku muru kuri Resa uwangita muri Yesu Kristu. ¹⁵Fwebo bonse fwe bakoshiwa, natuntankanye pari iyi nshira; no kukana tontonkanya pa fintu ifya ibera, Resa nao akatubweseshya ifi fintu. ¹⁶Eikyo, fyonse ifyo twarunduruka, na tutwarire muri ifyo fine. ¹⁷Mure mpashanya, mwe bamunyanane. Murerorekesha no kubona bonse abenda pamo nge firangiriro mwakwata muri fwebo. ¹⁸Abengi bareenda-pari abo ryonse nda mwebapo, na nomna nde mwebera mu firmba-nge fipondo fyapa mu saraba wa kwa Kristu. ¹⁹Impera yabo bonaushi. Pantu Resa wabo mafumo, ne kirumba kyabo eburanda bwabo. Batontankanyafye pa fintu fya pano kyaro. ²⁰Rero fwebo ubwikarao bwesu bwaba ku muru, ukukafuma ikirambu kyesu, Shikuru Yesu Kristu. ²¹Akarenga kipya kpya imibiri yesu iya nakuka ukuipanga ngo mubiri wakwe uwa bukata, ukuringana no kubomba kwakwe ukwa maka no kurenga ifintu fyonse ukumunakira.

Chapter 4

¹Eikyo, mwebamuniyinane abatemwikwa abo mfuluka, mwekusekerera kwandi kwandi kabiri ikirongwe, na muri iyi nshira taramendi muri Shikuru, mwe fibusa ifya temwikwa. ²Inko papata Yuodia, kabiri nkopapata Suntuki, ukuba ne tontonkanyo rimo muri Shikuru. ³Eya, nkorombwa weba wine, we munandi uwakishinka, urkwafwa aba abanakashi aba bombere kyapamo na nebo na Krementi kabiri na bashara aba bomfi banandi, abo amashina yabo yaba mwi Buku Iya Mweo. ⁴Sekerereni ryonse muri Shikuru. Nkabiri nderanda nati, Sekerereni. ⁵Rekeni ikyongwe kyenu kishibikwe ku bantu bonse. Shikuru ari mupepi. ⁶Mwisakamana ikiri kyonse. Rero, muri fyonse iryo kurepepa no kupapata pamo no kutasha, rekeni ifya kwipusha kwenu fishibikwe kuri Resa, ⁷no mutende wakwa Resa, uwa puramo mukwishiba konse, wakura rinda imyeo yenu na matontonkanyo yenu muri Kristu Yesu. ⁸Mukurekeresha, mwebamunyina, fyonse ifintu fyakishinka, fyonse ifintu fya ku kindama, fyonse ifintu fya burungami, fyonse ifintu fya sanguruka, fyonse ifintu fya ku temwa, fyonse ifintu fishimikwa ikisuma, nga kya kuti kuri ifintu ifisuma nganshi, nga kya kuti kuri ikinyu ikya kurumbanya, tontonkanyeni pari ifi fintu. ⁹Ifintu ifyo mwasambirire no kupokerera, no kumfwa kabiri no ku bona muri nebo, kiteni ifi fintu, na Resa wa mutende akarakuba pamo na mwebo. ¹⁰Nkosekerera apakaramba muri Shiukuru pantu nomba mukurekeresha ukusakamana kwenu pari nebo ifyo nakare mwakwete ukusakamana kuri nebo, rero mwebo tamwakwete ishuko rya ku ngafwa. ¹¹Nshikoranda iki pamurandu wakuti ndi mukukabira. Pantu narisambirira ukuba uwatekanya mu mafya yonse. ¹²Narishiba ifya ba ubupina, kabiri narishiba ifya ku kwata ifingi. Munshira shonse na mufintu fyonse na sambiririmo ikya nkama ya kurya bwino nangu ukuba ne nsansa, kabiri iya ku kwata nangu iya kuburwa. ¹³Kuti nakita ifintu fyonse ukupitira mu uunkoseresha. ¹⁴Eikyo, mwarikitire bwino pakwafwana na nebo mufya kosa fyandi. ¹⁵Mwebo mwe bena Fiirpi ishibeni ukuti mukutampa mwa mbira nsuma, iryo nafumine mu Makedoni, takwari ikironganino ikyare kutungirira mu murandu wa kupera no kuperera ukufumishako fye mwebo mweka. ¹⁶Nangura fye rintu nari mu Tesaronika, mwarekutuma ifyakungafwa mukuburwa kwandi ukukira na pamuku umo. ¹⁷Pantu nsharekufwaya fye ikyabupe iyo. Rero, narekufwaya ukuti ifisabo firekufurirako ukukindamisha kwenu ¹⁸Napokerere fyonse mukufikapo, kabiri no kukirapo. Nari uwaperwa bwino pa kupokerera ukufuma ku Epafroditi ifintu ifyo mwatumine. Ifya kyena ikinunka bwino, ikyarembo rya kupokeerwa na uku ukusansamusha Resa. ¹⁹Resa wandi aka mukumanisha fyonse ifyo mu kabira ukuringana no bukankara bwakwe ubwa bukata muri Kristu Yesu. ²⁰Nomba kuri Resa wesu kniri Tata kube ubukata umuyayaya no muyayaya Amen. ²¹Posheni bonse basumina muri Kristu. Aba bwananyina abo ndinabo bakomiposha. ²²Bonse abantu ba mushiro wakwa Resa bonse kuno bakomiposha, na kukirisha aba mung'anda yakwa Kaisare. ²³Ukusenaminwa kwakwa Shikuru Yesu Kristu kube ne Mipashi yenu.

Colossians

Chapter 1

¹Pauro, umutumwa wa kwa Kristu Yesu ukupitira mukufwaya kwa kwa Resa, na Timote munyinefwe, ²kuri bamunyanefwe abaketekera kabiri abakishinka abari mu Korose. Ukusenamina kube na mwe, no mutende ukufuma kuri Resa Shifwe. ³Turatotera Resa, Wishi wa kwa Shikuru Yesa, kabiri turamupepera ryonse. ⁴Twaryumbfwa parwa kitetekero kyenu muri Yesu Kristu na pakutemwa uko mwatemwa abaketekera bonse. Abo abasarwa ba kwa Resa. ⁵Mwakwata uku kutemwa pa murandu we subiro bamusungira mu muru. Mwaumfwire pari iri subiro kare mwishiwi rya kine, imbira nsuma, ⁶iyaisa kuri mwe. iyi mbira nsuma iresarangana kabiri iretware ifisabo ikyaroyonse. Irekitefi ukutura apo mwaumfwire no kwishiba pa kukusenamina kwa kwa Resa mukine. ⁷Iyi mbira nsuma ngafintu mufwire kuri Epaphra, umusha munensu watemwikwa, uwaba mubomfi wakine uutwimininako. ⁸Epaphra aritwishibisha pa kutemwa kwenu mu Mupashi. ⁹Pa murandu wauku kutemwa, tatwareko ukumiperako ukufumo bushiku twaumfwire fi. Tuomba ukut mwisushiwemo ukwishiba kwa kufwaya kwa kwa Resa mu mano yonse na mukwishiba ifya mu mupashi. ¹⁰Turamupera ukuti mwikaririre mukutemwa kwa kwa Resa. Turapepa ukuti mutwre ifisabo mu murimo usuma onse kabiri mukure mukwishiba Resa. ¹¹Turepepa ukutira mukoshiwe mukukwanisha konse ukuringana na maka ya bukata bwa kwe mukushipikisha na mukutekanya konse. ¹²Tupepo ukutira murekutotera Resa mukusansamukisha, uwamurengere ukukwate kyakaniko mu bupyani bwabashirika mu rubuto. ¹³Arikupokorora ku maka ya mfimfi

no kutureta mu bufumu bwa Mwana wakwe uwatemwikwa. ¹⁴Mu Mwana wakwe twariruburwa, twariberwo ruse ku membu. ¹⁵Ena ekipasho kya kwa Resa uushimoneka. Iberi rya fibumbwa fyonse. ¹⁶Pantu muri ye emo ifintu fyonse fyarengerwa, mu muru na pano kyaro, ifiboneka ne fishiboneka. Ifipuna fyabufumu eryo na mabuteko eryo na bamuropwe eryo na maka yonse, fyonse fyarengerwe na ye kabiri fyarengerwe wene. ¹⁷Iryo fyonse tafirabako Kristu eka ari, kabiri muri ye emo fyonse fyasuntikanina. ¹⁸Emutwe wa mubiri, ikironganino. Entendekero kabiri iberi ukufuma ku bafwa, eikyo abo wa puramo pa fintu fyonse. ¹⁹Pantu kyasekesha Resa ukutira muri Kristu emo fyonse fikare. ²⁰Kabiri Resa awikisha ifintu fyonse ku mwine ukupitira muri wene. Areta umutende ukupitira mu muropa wasumine pa kyapindama kyakwe. Resa awikisha ifintu fyonse ku mwine, ifya pano kyaro ne fya mu muru. ²¹Panshita imo, nemwe mwari abena fyaro kuri Resa akabiri mwari abarwani bakwe mu mikitire yenu iyabubi na mu matontonkanyo yenu. ²²Rero arimuwikisha ukupitira mumfwa ya Mwana wakwe. Akitire iki pakumranga abamushiro, ababura akarema, kabiri ababura murandu kuri ye, ²³nga mwatwaririrafye mukitetekero, abarimbwa babiri abashangira abashifutukako ku mbira nsuma iyo mwaumfwire. Iyi ni mbira nsuma iyabirirwe ku muntu onse mwisamba rya mu muru. Iyi ni mbira nsuma iyo nebo, ne Pauro, naishirebo mubomfi. ²⁴Nomba ndi uwasekerera pa kukyushiwa kwandi pari mwebo, mu mubiri wandi ndepwishishisha ikyaburirako mukukyura kwa kwa Kristu pa murandu wa mubiri wakwe, ikironganino. ²⁵Ni muri iki kironganino naba umubomfi mwebo ukufuma kuri Resa, ku kufikirisha ikyebo kya kwa Resa. ²⁶Iki kyebo ikya nkama iyafiswa ukufuma kukare na kunkuro ya kukare. Rero nomba kyasokororwa kuri bo abamutetekera. ²⁷Resa afwaire ukuti beshibe ubukindami bwa bukata bwa iki kyebo kya fiswa mu bena fyaro, ikiri ni Yesu muri mwe, isubiro ryabukata. ²⁸Uyu eo tubira. Tusoka umuntu onse, kabirii tufunda umuntu onse na mano yonse, pakutira turange umuntu onse ukubo wapwirira muri Kristu. ²⁹Iki ekyo nkyukyutikira no ku pirikita ukuringana no bukose ububombera muri nebo mu maka.

Chapter 2

¹Pantu ndefwaya mwebo mwishibe ifyo kwakura ukurwisha kukuru na kwata pari mwebo, kuri bonse aba ku Leodikiya, na bengi abashatarabona ikinso kyandi ikya bumbiri. ²NKabomba ukuti imitima yabo ikosereshiwe pakurekutwa kya pamo mukutemwana no kufika mubukankara ubwaisuramo ikya kwiruka mukwishiba ikya nkama kya kishinka kya kwa Resa, ikiri ni, Kristu. ³Muri ye fyonse ifyum fya mano no kwishiba emo fyafisama. ⁴Nderanda iki ukuti nangura umo emutumpaika kwakuberereka mukuranda. ⁵Nangura ntaba namwebo mu mubiri, rero naba na mwebo pamo mu mupashi. Nkosansamuka pakubona ukuwama kwaringa no kukosa kwa kikitero kyenu muri Kristu. ⁶Apo mwapokerere Kristu Shikurwifwe, endereni muri ye. ⁷Byarweni muri ye, kurweni pari ye, beni abakokura mukiketero ngefyo mwafundirwe, no kufusha ukutotera. ⁸Boneni ukuti takuri nangu umo uwakumiberereka ukupitira mu mano yarongoro no kubepwa kwabura ikintu, ukuringana ne kishirano kya bantu, umwarora ifibombero fya pe sonde, rero temwarora Kristu awe. ⁹Pantu muri ye mwaisura fyonse ifya kwa Resa ifyaika mukurengwa kwa mubiri. ¹⁰Mwariba abaisuramo muri ye, uyo uuri emutwe pamaka yonse ne nsambu. ¹¹Muri ye mwari abasembururwa no kusembururwa ukushikitika ku bantu mu kufumyako ku mubiri wa buntunse, rero mukusembururwa kuri Kristu. ¹²Mwarishikirwe nankwe murubatisho, na muri ye mu maka yakwa Resa, uwamubushishe ukufuma ku bafwa. ¹³Iryo mwafwire mu ma mpuru yenu na mukukana sembukururwa kwa mibiri yenu, amirengere aba mweo pamo na ye no kutuberera yonse amampuru yesu. ¹⁴Afutire ifya remberwe mufipope fya nkongore ifya iminineko ukupinkana na fwebo mu rupaka. Arisenda fyonse pa kupopwa imisumari pa musaraba. ¹⁵Afurire abamaka na bansambu no kubakita ikya kutamba parwarara. ¹⁶Eikyo kabiri, mwireka nangu umo amipingure mwebo ifyo mwingarya ne fyo mwinganwa nangura bushiku bwa matebeto, nangura umweshi uupya, nangura bushiku bwe Sabata. ¹⁷Ifi finshingwa fya fintu ifikoisa, rero ikintu ni Kristu. ¹⁸Mwireka nangu umo afwaye imibere no kushinshimuna ba maraika apingure mwebo ukufuma kufyo mwandamika. Uyu muntu engira mu fintu ifyo abona no kuibika apabura itontonkanyo rya bumubiri bakwe. ¹⁹Tekata ku mutwe. Ukufuma ku mutwe uko ubiri onse fyaikatanina ne mishipe fipereshanya mwikatana pamo; fikura no ku kura ukwaperwa na Resa. ²⁰Nga mwafwire pamo na Kristu ku fibombero fya pano sonde, Kristu mukoikarira nga abakaita ifya pano sonde: ²¹"Mwiikatako, nangura ukusondako, nangura ukukumyako"? ²²Fyonse fi fintu fikonaka ku kubomfya, ukuringana ne fipope no kufunda kwa bantu. ²³Aya mafunde yari kwata amano ya kuipangira imipepere no kwisusha no ku kyusha umubiri, rero tafyakwata busuma ukupinkana no kuipakisha kwa mubiri.

Chapter 3

¹Eikyo nga Resa amubushishe pamo na Kristu fwayeni ifya mu muru, uko Kristu aikara ku kwa kuryo kwa kwa Resa. ²Bikeni imitima pa fya mu muru, tepafya pano kyaro. ³Pantu mwarifwire, no mwo wenu wafishirwa pamo na Kristu muri Resa. ⁴Iryo Kristu akabonekera, uri mweo wenu, eryo mukabonekera pamo nankwe mu bukata. ⁵Eikyo murenge fifwe, eryo ifyafirundwa fyenu ifyapano kyaro-uburarerare, ukukowera, urwinso, urunkumbwa, no buriri(ekupepa uturubi). ⁶Muri ifyo emwishira ubukari bwakwa Resa pa bana babukintomfwa. ⁷Ni muri ifyofine nemwe mwaenderamo kare iryo mwarimo. ⁸Nomba fureni nefi fyonse-ubukari, ikipyu, umufuro, imiponto ne ryashi ribi mutunwa twenu. ⁹Mwirakubepana, apo mwafura ubuntu bwakare ne mikitire ya buko, ¹⁰no kufwara ubuntu bupya ubo mukwishiba burerengwa ikipyu nge kipasho kya kwa karenga wabuko. ¹¹Umu tamwingaba muKiriki no muYuda, ukusembururwa no kukana sembururwa, umututu, umuSukuti, umusha, umuntungwa, iyo, pantu Kristu aba fyonse, muri fyonse. ¹²Eikyo nga abasarwa bakwa Resa, fwareni umutima wa nkumbu, ikyonwe, ubupete ukunakira, no kutekanya. ¹³Mube abashipikishanya. Mube ukusenamina kuri kira umo na umo. Nga umo ari ne kyakuirishanya pa mubiye, mwerere ngefyo Kristu amuberera uruse. ¹⁴Pari fyonse ifi, fwarenipo ukutemwa, ekukakirira fyonse mubune. ¹⁵No mutende wa kwa Kristu mureke uteke mu mitima yenu. Ni muri uyu mutende emo mwaitirwe mu mubiri umo. Kabiri mube abatotera. ¹⁶Rekeni ikyebo kya kwa Kristu kiteke muri mwe mu bwingi. Mu mano yonse muresambirishanya no kukonkomesha mu shamarumbo, ne nyimbo ne shabumupashi. Ukwimbira no kutotera Resa mu mitima yenu. ¹⁷Nakyonse ikyo murekita, mu kusosa nangura mukubomba, kiteni fyonse mwishina rya kwa Shikuru Yesu. Ukutotera Resa Shifwe muri wene. ¹⁸Mwebakashi, nakireni ku barume benu, ifyo kyaba ikyayana muri Shikuru. ¹⁹Mwebarume, temweni abakashi benu, no kuba ne kiruro iyo. ²⁰Mwebana, nakireni abafyashi benu mu fintu fyonse, pantu iki ekitemuna Shikuru. ²¹Mwebashibo, mwisonga abana benu, ukuti banenuka. ²²Mwebabomfi, nakireni bashikuru benu ba kubuntunse mu fintu fyonse, teryo baripo nga basekesha abantu, rero mu kishinka kya mutima. Tinene Shikuru. ²³Murikyonse ikyo murekita, bombereni no mutima onse nga kuri Shikuru te buntu iyo. ²⁴Ishibeni ukutira ni kuri Shikuru eko makapokerera ikirambu kya bupyani. Ni Kristu eo mubombera. ²⁵Pantu ubifya akaperawa kabiri ikyo abifisheko, kabiri takuri musobororo.

Chapter 4

¹Bashamfumu, pereni abasha ifyaringa kabiri ifyayana. Mwarishiba ukutira namwebo mwarikwata Imfumu mu muru.²Twaririreni ukushangira mu mapepo. Ikareni ababukira mukutasha. ³Muretupeperako bonse, pakutira engisura ikibi ku kyebo, ukuranda ifishinka ifyaka ifya kwa Kristu. Pa murandu waiki, ndi mu minyororo. ⁴Mupepe ukutira ningaba uwakurondorora bwino, ukuringana nefyo mfwire ukusosa.⁵Mwende abamano ku bakunse, mube ababomfye nshita. ⁶Reka amashiwi yonse yabe ayasenaminwa. Bareke babe abakurungwamo umukere, pakweba ati mwingarabasuka kira umo na umo.⁷Ngefintu ifikumine nebo, Tukiki akarenga mwebo mukafishibe. Munyinefwe umutemwikwa, umubomfi wakishinka, kabiri umusha munensu muri Shikuru. ⁸Namutuma kuri mwe pari ifi, pakutira mwaishiba ifya mirandu pari fwebo, pakweba ukuti bengamikoserasha imitima. ⁹Namutuma kuri mwebo pamo na Onesimu, uwakishinka kabiri munyinane uwatemwikwa uo mwaba nao. Bakamweba fyonse ifyakitika kuno.¹⁰Aristarki umufungwa munandi, amiposha, na Marko, umufyara wa kwa Barnaba(kuri ikyo mwapokerere amakambisho, nga aisa kuri mwe, mu mupokerere), ¹¹na Yesu uwitwa Justu. Aba beka abasembururwa ababomfi banandi mu bufumu bwa kwa Resa. Pari abakukoserasha nebo. ¹²Epafra amuposha mwebo. Ari umo pari mwebo kabiri musha wakwa Kristu Yesu. Ryonse ariba uwanaka mu kumipeperako, pakutira mwingaba abakwiminina uwashipa ukupwiririka no kuba abaraiwa mu bufwayo bonse ubwa kwa Resa. ¹³Ukuba kambone wakwe, ukutira arabombesha kuri mwebo, kuri mu Rodesia, na kuri abo abari mu Hirapori. ¹⁴Luka shing'anga watemwikwa pamo na Dima bamiposha. ¹⁵Posheni ba munyinefwe mu Rodesia, na Nyimfa, na ikironganino kya mu ng'anda yakwe. ¹⁶Kabiri iryo karata uyu areberengwa pari mwebo, uberengeni na mukironganino kya kwa Rodesia, kabiri mubone ati mwaberenga ne nkarata iyafuma ku Rodesia. ¹⁷Randa kuri Akipi, "Roresheni bukapyunga ubo mwapokerere muri Shikuru, afwire ukufikirisha."¹⁸Namiosha na maboko yandi-Pauro mwibukishe ukukakwa kwandi ukusenaminwa kube na mwebo.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silvanua, ero na Timote ku kironganino kya bena Tesalonika mwi shina rya kwa Resa wishi wakwa Shikurwifwe Yesu Kristu. Ukusenamina kwakwa Resa eryo no mutende ube ne mwebo.²Fwebo ryonse turamirombera bonse kuri Resa, iryo tumirumbura ukupitira mu mapepo yesu. ³Turebukisha ukwa bura ukureka imirimo ya kiketekero kyenu kuri Resa Tata, imirimo ya kitemwiko, no kukosa kwe subiro muri Shikuru Yesu Kristu.⁴Bamunyinane abatemwikwa kuri Rea, twarishiba ukuti ewamisara, ⁵pamurandu imbiransuma yesu tayaishire ukupitira mu mashiwi epera, rero na mumaka. mu Mupashi wa Mushiro, eryo na mukusubira ukwingi. Munshira imo ine, firya fine mwaishiba umusango wa bukarume twa bereremo iryo twari pamopene na mwebo pamurandu wenu.⁶Kabiri mwebo mwaishireba abakukonkapo ifyo twarekuranda fwebo eryo na Shikuru, iryo mwapokerere ikyebo mu maka na makyushi ayengi ne nsansa ukufuma kuri Mupashi wa Mushiro. ⁷Ikya Tumbwikemo kya kuti mwebo mwaishireba ifirangiriro kuri bonse aba mu Macedonia eryo na Achaia kubasumina.⁸Pantu ukufuma muri mwebo ikyebo kya kwa Shikuru kyari fuminemio muri mwebo, temu Macedonia mweka na Achaia, rero konsefyeiketekero muri Resa kyarii fuminemo. Eikyo tatukokabira ukuranda kuri kyonsefye pari ki. ⁹Abene pa rwabo barondiorora urwa fwebo umusango twaishire ishiramo pari mwebo bashimika ifyomwa bwerere kuri Resa ukufuma ku turubi no kwamba uku bombera Resa wa mweo eryo na kabiri uwakine, ¹⁰barondiorora ukuyti mukororera ukwisa kwa Mwana Mwaume wakwe ukufuma ku muru, uo abushishe ku bafwa- uyu ni Yesu, Uwatupokorora kubukari ubukesa.

Chapter 2

¹Pantu mwarishiba, mwebamunyanane, ukufikirira kwesu takwari kwafye na karya. ²Rero ifyo mwaishiba pakyura no kukarukirwa pa Filipo. Twapamine muri Resa ku kuranda kuri mwebo imbiransuma yakwa Resa mukuturukusha ukwingi. ³Pantu ukukonkomesha kwesu te kwa kuruba, nangu kwaku werwa, nangu mu rongoro. ⁴Rero, ifyo twasuminishiwa kuri Resa tuketekere imbira nsuma, eflyo turanda. Tepamo nga batemwa abantu nge mitima yesu. ⁵Pantu tatwatarire atuba ne nsosero, ifyo mwaishiba, shakutasha muri bumumbimunda-Resa ni kambone wesu. ⁶Nangu tatwatarire atuba no muginshi ku bantu, neryo twari na mwebo nangu ni kuri bambi. Pakuba na maka yakuremenena fwebatumwa bakwa Kristu. ⁷Rero, twari abafuka mukati kenu ngo uonsha uurerera abana bakwe bene. ⁸Ikyo kine ikyo twamufurukishe. Twaberekerwe mu kumuperapo te mbiransuma yakwa Resa yeka reo ne mitima yesu ine pakuti mwaishireba abatemwikwa kuri fwebo. ⁹Mweba munyanane, pantu mwaribukishe uku kyukyutika no kyururuka. Twarekubomba ubushiku nakasuba pakuti twiba ikisendo kuri mwebo. Pari irya nshita twarimibirire imbiransuma yakwa Resa. ¹⁰Muri bakambone, na Resa pamo, ari wa mushiro, uwarungama, kabiri uwabura akarema kuri mwe bamuketekera. ¹¹Pantu mwaishiba ukuti umo shibo nga akitira abana bakwe bene emo twakitire umuntu onse uwari muri mwebo. ¹²Twarekumipapata no kumikoserasha no kumyebe ukuti mwende umwa wamina kuri Resa uwamwita mwingire mubufumu bwakwe na mubukata bwakwe. ¹³Na fwebo tutotera kuri Resa no kukana reka pamurandu waiki. Iryo mwapokerera ikyebo kyakwa Resa ikyo mwaumfwire kuri Fwebo tamwakipokerere nge kyebo kyakwa Resa. Kabiri kibombera muri mwebo mweba mukyetekera. ¹⁴Pantu mwebo, mwe bamunyanane, mwaishireba aba pashanye nkuta shakwa Resa muri Kristu yesu isha mu Yudea. Ikyo na mwebo mwakyurire firya fintu ruko rwenu rwine, na shena eflyo shakyurire ku ba Yuda. ¹⁵Ba Yuda na bakasesema baipeye Shikuru Yesu Kristu. Ba Yuda batutamfishe panse kabiri tabasekeshe Resa. Rero bari ababi ku muntu onse. ¹⁶No kuturesha ukuranda na bena fyaro pakuti bapusuke. Eikyo barora mukwisushamo imembu shabo pe. Rero ubukari na bufika kuri bo pakurekeresha. ¹⁷Twarekene ukufuma kuri mwebo, bamunyanane, panshita iinono, ku kinso tekya mu mutima. Twapirikite mukufuruka uwtingi, paku bo na pakinso kyenu. ¹⁸Pantu twarifeaishe ukwisa kuri mwebo-mukine nebo, Paulo, nafwaishe ukwisa rimo na ribiri-rero kiwa aritureseshe. ¹⁹Bushe kyakuketekera kwesu, nangura ukusekerera, nangura ikirongwe kya kirumba ku kinso kyakwa Shikuru Yesu pakwisa kwakwe? Bushe te mwebo bene nga bambi? ²⁰Pantu mwebo muri ba bukata bwesu kabiri ekusekerera kwesu.

Chapter 3

¹Eikyo, iryo fwebo pakufirwa ukushipikisha, twatire kyawama ukushara ku Athens fweka. ²Twatumine Timote, munina kabiri umubomfi wakwa Resa mumbiransuma yakwa Kristu, ku kumikosha no kumitararika mwebo ku kusungirira ikiketekero kyenu. ³Kabiri twakitire iki pakweba ukuti, takuri nangu umo ukuterententa pa bukyushi bwa ifi. Pantu mwebo mwaishiba ikyo mwasonterwa. ⁴Ikishinka, eryo twari na mwebo, twarandire rimo kuti twarinoku kyushiwa, kabiri ekyakitike, nangu mwaishiba. ⁵Pari uyu murandu, nga nafirirwe ukutaramapo, natumine ku kwishiba ikiketekero kyenu. Epari katunka atunka mwebo, no ku kuyura kwenu kwafye uwabura nangu kimo. ⁶Rero Timote pa kwisa kuri fwebo ukufuma kuri mwebo no kuturandira amshiwi ayasuma pa kiketekero kyenu no kutemwa kwenu. Atwebere fwebo ukuti ryonse akaratwibukisha ikisuma kyesu, kabiri abafuruka ukutubona firya fine na fwebo tufuruka mwebo ukumubona. ⁷Pamurandu uyu, bamunyanane, twarisansamushiwa par mwebo pa kiketekero kyenu, muri fyonse ifya bukyushi no kukyukyutika. ⁸Pantu nomba twikara, nga twarama ndi abakosa muri Shikuru. ⁹Pantu kutanshi twingabwekeshapo kuri Resa pari mwebo, pa kusekerera konse uko tusekerera mwebo ku kinso kya kwa Resa wenu? Ubushiku mwebo ku kinso kya kwa Resa wenu? ¹⁰Ubushiku na kasuba tu pepa sana ukuti tukabonane amenso wenu no kufishapo ukuburirwa mu kiketekero kyenu. ¹¹Rekeni Resa wesu na Tata umwine, kabiri Shikuru Yesu, aturange inshira yesu ukufika kuri mwebo. ¹²Kabiri Shikuru amirenge ukukura no kufusha mukutemwa umo no mubiye na ku bantufye bonse, ngefyo na fwebo tukita pari mwebo. Ku ¹³kukosha imitima yenu, pa kuti tukabe ababura akarema mu mushiro muri Resa na Tata, pa kwisa kwakwa Shikuru Yesu pamo na bonse abashira bakwe.

Chapter 4

¹Mukurekeresha, mwe bamunyanane, turemikoseresha no kumikonkomesha muri Shikuru Yesu. Iryo mwapokerere ifya kukonka ukufuma kuri fwebo pafyo mufwire ukwenda no kusekesha Resa, nakabii mwende muri iyi nshira, pakuti mukite ikyo nokukirapo. ²Pantu mwarishiba ifya kukonka twamipere ukupitira muri Shikuru Yesu. ³Pantu uku ekufwaya kwakw Resa, ukusangururwa kwenu, kutira mutaruke ku burarerare, ⁴ukuti kura umu muri mwebo aishiba ifyo engakwata umukashi wakwe bu mushiro no mukinshi, ⁵te mukupimpa kwa rumnkumwa (nga abena fyaro abataishiba Res). ⁶Rekeni kwiba umwaume ukupuramo no kubiya munyina muri iki kintu. Pantu Shikuru ekarandwira muri ifi fintu fyonse, nga fintu twamisokere rimo nge fyo twarandirepo. ⁷Pantu Resa tatukutire ku kuwera, rero ni kuri bumushiro. ⁸Eikyo, uyo uwkana iki te bantu akana, rero ni Resa, uupera Umupashi wa Mushiro kuri mwebo. ⁹Ukurosha kukitemwiko kya bumunyanane, ta mwakwata ukukabira umbi ukuremba kuri mwebo, pantu mwebo bene mwarifundwa kuri Resa ukutemwa umu no munankwe. ¹⁰Mukine, murakitefi kuri ba munyanane bonse ababa mu Macedonia monse. Rero turemikonkomesha mwebo bamunyanane, ukukite ki no kukirapo. ¹¹Turemikonkomesha ukurwisha ukwikara mutararira, sungirireni imibombere yenu, no kubomba na maboko yenu, nga fintu twa mipere ikipope, ¹²pakuti mwingaraenda bwino pabakunse no ku kanaba mukukabira. ¹³Tatukofwaya ukuti mube abakukana kuturuka, bamunyanane, pari abo abafwa, pakuti tamukyushiwirwe nga bambi abatakwata isubiro. ¹⁴Pantu nga twasumina ukuti Yesu arifwire no kubuka na kabiri, na Resa wine akareta Yesu pamo na bafwira muri ye. ¹⁵Pantu twaranda iki kuri mwebo kwi shiwi eyakwa Shikuru, ukuti fwebo fwe bari abatunturu, abashere pa kwisa kwakwa Shikuru, mukishinka tatwa kakirire abarara uturo twamfwa. ¹⁶Pantu Shikuru umwine akekira ukufuma ku muru. Akesa ne nkuta, ne shiwi rya bu maraika, na kwi penga rya kwa Resa, na bafwira muri Kristu bakabarirapo ukwima. ¹⁷Eryo fwebo fwebari abatunturu, abasharapo, tukekatwa pamo mu makumbi kuku kumanya Shikuru mu mwera. Muri iinshira tukaraba ryonse na Shikuru. ¹⁸Eikyo, mureikoseresha umu no munankwe kuri aya mashiwi.

Chapter 5

¹Nombafye inshita ne myaka, mweba munyinane, tamukabira ukuremberwapo ikintu. ²Pantu na mwebene mwarishiba ukuti ubushiku bwakwa Shikuru bukesa nga kabwarara mu mfinshi. ³Eryo bakososa abati, "Umutende kabiri nokuisungirira," eryo ubono bwa kupumikisha bukaba pari bo. Kikaba mirya kiba ubukyushi bwakwa na mayo pakupapa. Kabiri takwakabe nangu umo ukupusuka. ⁴Rero mwebo, bamunyanane, tamuri mu mfinshi yakutira ubushiku burya bukamipumikishe nga kaborara. ⁵Pantu muri bana baume bakyengero na bana baume basuba. Fwebo taturi bana baume ba bushiku neryo abamfinshi. ⁶Eikyo, twirara kwati bambi, ikiringire, turerora kabiri tutekanye. ⁷Pantu kuri bonse abarara barara ubushiku, kabiri bakyakorwa bakorwa ubushiku. ⁸Rero pakuba abakasuba turingire ukuba abatekanya ukubika ikiketekero ne kitemwiko kyepusukiro ekya ku kingirira ikifuba, ne subiro rye pusukiro ryesu ieya kufimba ku mutwe. ⁹Pantu Resa tatusarire kubu kari, rero ni pakuti tubone ipusukiro muri Shikuru Yesu Kristu. ¹⁰Ni uyo uwatufufwirire, kibe turerora neryo turirere, turekwikara bonse nao. ¹¹Eikyo mureikosereshya umo no mubiye no kuikurishanya bonse, ngefyo mukita ryonse. ¹²Tukomwipusha, mwe bamunyanane, ukukindika abo ababombera mwebo kabiri abamitangirira muri Shikuru kabiri aba mwebaura. ¹³Kabiri no kuba kindikisha mukitemwiko pamirimo yabo. Mube abamutende pari mwebo mwe bene. ¹⁴Tukomikonkomesha, mwe bamunyanane: Sokeni abanang'ani, koseresheni abanenuka, afweni abatompoka mu mitima, murekutekanya kuri bonse. ¹⁵Boneni ukutira takuri uwakwebekesha ububi pabubi kuri kira umo. Rero mukite ikisuma kuri kira umo nakuri bonse. ¹⁶Mure sangarara ryonse. ¹⁷Akupereni uwabura ukureka. ¹⁸Mure kutotera muri fyonse mukokita. Pantu uku ekufwaya kwakwa Resa muri Kristu Yesu kuri mwebo. ¹⁹Mwirashimya Umupashi. ²⁰Mwisura ifya busesemo. ²¹Mure esha fyonse. Murekwikatisa icyawama. ²²Tarukeni kufya murwani fyonse. ²³Resa wa kibote amirenge ukuba abamushiro bapwiririka. Awe imipashi, imitima ne mibiri yenu ibikwe itunturu iyakaere pakwisa kwa mfumu Shikuru wesu Yesu Kristu. ²⁴Uwakwita wakishinka, kabiri akakikita. ²⁵Mwebamunyanane, murekutupeperako. ²⁶Muposhe bamunyina bonse umutende wakuitomona kwa shira. ²⁷Ndekukonkomesha muri Shikuru ukuberenga uyu karata kuri bamunyina bonse. ²⁸Ukusenamina kwakwa Shikuru wesu Yesu Kristu kube na mwebo bonse.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Sivanus, eryo na Timote, ku kironanganino kya bena Tesalonika muri Resa Shifwe na Shikuru Yesu Kristu. ²Ukusenaminwa kube na mwebo ne kibote ukufuma kuri Resa Shifwe, na Shikuru Yesu Kristu. ³Tufwire ryonse ukumitashishako kuri Resa, mwe ba bwananyina. Iki na kiringa pantu ikiketekero kyenu kirekurirako sana, pantu ikitemwiko mwaikwatira kirakura. ⁴Fwebo turanda ne kirumba pari mwebo pakati karukata rwa kwa Resa. Yuranda pakushipikisha kwenu ne kitetekero muri fyonse ifyo ba mipakasamo. Turaranda pafyo mushipikisha pafimikyusha. ⁵Iki kirangiriro kya burungami bwa bupingushi bwa kwa Resa. ikifumamo bwakwa Resa ubo mukyurira. ⁶Nakirungama Resa ukubwekeshamo ukupakaswa kuri abo aba mipakasa, ⁷no kutusha kuri mwebo mwe bapakaswa na fwebo. Akakita iki eryo Shikuru Yesu Kristu akabonekera ukufuma ku muru na bamaraika ku maka yakwe. ⁸Mu muriro uubirimuka akakita ikarandushi, kubashaishiba Resa nabo bonse abashumfwira ku mbiransuma yakwa Shikurufwe Yesu. ⁹Baka kandwa, no konaurwa umuyayaya ukufuma ku kinso ka kwa shikuru na kubukata bwa maka yakwe. ¹⁰Akakita iki eryo akesa pa bushiku akaperwa ubukata ku bantu bakwe no ku tashiwa kuri abo bonse abasumine, pantu ubunte bwesu bwarisuminishiwe. ¹¹Pari iki turamupeperako ryonse, turamupeperako ukwabura ukureka turamupeperako ukuti Resa wesu akaisanga abaringa ku bwite bwenu. Turepepa ukuti mukafikirishe efyo mukabira ifya busuma, efyo ne nkito yonse iya kiketero na maka. ¹²Tupepepa ifi fintu pakutira ishina ryakwa Shikuru Yesu Kristu ripewe ubukata. Turapepa ukuti akamikatamike, pamurandu wa kusenaminwa kwakwa Resa.

Chapter 2

¹Nomba parwakwisa kwa mfumu yesu Yesu Kristu no kukorongani kwa kwesu kuri ye, turemiromba mwebo bamunyanane, ²ukuti mwiba abafurunganishiwa nangura ukukushiwa, no mupashi, atemwa amashiwi, neryonkarata uwaboneka kwati afuma kuri fwebo, uwakutira ubushiku bwakwa Shikuru bwarisira kare. ³Mwireka umuntu nangu umo amiberereke munshira iri yonse. Pantu ubushiku tabwake kano ubushiku bwa kusangukira Resa bukapite iryo umuntu wa bumpura mafunde asokororwa, umwana mwaume wa bono. ⁴Uyu eurwisha kabiri euisansabika ukukira pari tonse utwitwa tu Resa nangura kyonse ikyo ba pepa. Pamurnadu waifi, ekara mwitempere rya kwa Resa airanga pa kintu bwingi ukuti ni Resa. ⁵Bushe tamureibukisha ukuti iryo nari na mwebo na remiranga ifi fintu? ⁶Eikyo nomba na mwishiba iki mukanya, pa kuti akasokororwe munshita yakwe iyaringa. ⁷Pantu ikya nkama ikya bumpura mafunde kare kare kire bomba, ukufikira uuremukanya pari nomba baka mufunye munshira. ⁸Eryo nomba mpura mafunde akasokororwa, uyo Shikuru Yesu akepaya ku mupu wa mukanya kakwe. Shikuru akamurenga ukuba ikyafye pa kusokorora kwa kwisa kwakwe. ⁹Ukwisa kwakwa mpura mafunde murandu wa mirimo yakwa Satana na maka yakwe yonse, ifishibiro, ne fipisha mano fya bufi, ¹⁰no kubomfya imisango iyarekanarekana iya bubifi. Ifi finti fikaba fya abo abareroba, pantu tabapokerere ukutemwa kwa kishinka ukwa kuti benga pusuka. ¹¹Ni pari iki Resa arekere ukuti babepwe pakuti benga sumina ubufi. ¹²Ifiktumbukamo fyakuti bonse bakapingurwa, abo abashasumine ikine rero batemenwe ifi sharungama. ¹³Rero tufwire ryonse twatasha Resa pari mwebo, mwebo bamunyanane mwe batemwikwa bakwa Shikuru. Pantu Resa amusarire ifisabo fya ntanshi ifya bupusushi na ba mupashi ku Mupashi no kutetekera mu kine. ¹⁴Amitire ukuti ukupira mu biransuma yesu, iyo tubira pakuti mukwate ubukata bwa kwa Shikuru Yesu Kristu. ¹⁵Eikyo kanshi, mwebo bamunyanane muatarama ndi no kwikatisha imbera isho mwafundirwe, kutunwa nangura kuri karata yesu. ¹⁶Nomba Shikuru umwine Yesu Kristu, na Resa Shifwe uwa tutemenwe atupere ikikosereshi kya muayayaya ne subiro irisuma ukupitira mukusenaminwa, ¹⁷ukukosereshiwa eryo no kubika imitima yenu mu mirimo yonse iisuma na mu kyebo.

Chapter 3

¹Nomba, bamunyanane, muretupeperako, ukuti ikyebo kyakwa Shikuru kinga butuka no kurumbanishiwa, ngafirya kiri na mwebo. ²Pepeni ukuti tukakurwe kufibi na ku bantu ababi, pantu tebonse abari ne kiketekero. ³Rero Shikuru wa kiketekero, akamikansha no ku mibakarira ku mubi. ⁴Twarikwata isubiro pari mwebo muri Shikuru, pakuti mukiet no kukonkanyo ukukita ifintu tukonkomesha. ⁵Rekeni Shikuru atungurure imitima yenu ku kitemwiko kya kwa Resa na mukushipikisha kwakwa Kristu. ⁶Nomba twamikonkomesha, mwe bamunyanane, mwishina ryakwa Shikuru Yesu Kristu, ukuti tarukeni kuri mu ninefwe uwikaririra mu bunang'ani kabiri tekara ukuringana no rutambi mwapokerere ukufuma kuri fwebo. ⁷Muringire ukwishiba mwebene kyariringa mwebo ukutukonkoresha. Tatwaikere ne mwebo nga bantu abashaikindika. ⁸Tatwaririre nangu umo ikya kurya ikya bura amaripiro. Mukifuro kimbi, twarebomba ubwaira no bwakya ikinto iya kupiba ikibe, pakweba ati twiba nge kisendo kuri onse. ⁹Tekweba ati tatwakwete amaka ekyo twakitire ifi. Rero, twakitire ifi pakweba ati tube nge kirangiriro kuri mwebo, pakutira muretukonkoresha. ¹⁰Iryo twari na mwebo, twarimikonkomeshe, "Ushirefwaya ukubomba no kurya erya." ¹¹Pantu turomfwa ukuti bamo muri mwebo bendaukafye. Tababomba rero na bakapumfyanya. ¹²Nomba abapara nga abo twabakonkomesha no ku bakoseresha muri Shikuru Yesu Kristu, ukuti baringire ukubomba mu mutararira no kurya ifieyo fyabo. ¹³Rero mwebo, mwebamunyanane, mwira naka ukukita ikyarungama. ¹⁴Uyo onse uushikonkere ishiwi ryesu muri uyu karata, mwishibeni bwino no ku taruka kuri ye, pakuti arengwe insoni. ¹⁵Mwimukita ngo murwani. Rero musokeni nga muninenwe. ¹⁶Nomba Rekeni Shikuru umwine wa kibote amipere ikibote inshita yonse munshira shonse. Shikuru areba na mwebo bonse. Uku ekuposha kwandi. ¹⁷ne Paulo, no kuboko kwandi, ekishibiro kya muri karata iri yonse. ifi efyo ndamba. ¹⁸Ukusenaminwa kwakwa Shikuru Yesu Kristu fireba na mwebo.

1 Timothy

Chapter 1

¹Pauro, umusore wa kwa Yesu Kristu ukuringana ne funde rya kwa Resa umupusushi na Yesu Kristu isubir ryesu, kuri Timote, umwana wakine mukitetekero: ²ukusenamina, uruse, no mutende ukufuma kuri Resa Tata na kuri Shikuru Yesu Kristu. ³Firya fine nakukonkomeshe iryo narefuma ku Makedonia, ikara mu Efeso no kukonkomesha abantu aba abafunde sambirisho ryaibera ukuti bareke. ⁴Tabafwire kabiri ukubika amano yabo kutushimi na kufyo ifikorwe fyatantama. Ifi fireta ifikansa ukukira ukwafwa ubufwayo bwa kwa Resa, ukwamukitetekero. ⁵Nomba iki kipope kiberereko ukuti kube ukutemwa ukufuma mu muntu wasanguruka, nakampingu umusuma, ne kitetekero kya kine. ⁶Abantu bamo barifuma munshira no kwarukako kuri fi fintu pakwarukira ku fyabuwere were. ⁷Bakabira ukuba bakafundisha ba marango, rero tabaishiba ikyo basosa nekyo ba bashininkisha. ⁸Rero twaishiba ukutira ifunde risuma nga kyakutira umuntu aribomfya bwino. ⁹Twarishiba iki, ukutira ifunde taryapangirwe umurungami, rero rya abo abashasakamana amarango na bashinakirako, abashipepa na babembu, abatira bamushiro na bakowera. Kya abo abepaya bashibo na banyinabo, bakepaya, ¹⁰abakyende, ababembuka na baume babiye, abo aba ebantu ukubapanga ubusha, ababufi, inte shabufi, na kyonse ikikansana ne funde rya kine. ¹¹Iri risambirisho ukuringana no bukata bwa mbira nsuma ya kwa Resa uwaparwa iyo naperwe. ¹²Ndetotera Kristu Yesu Shikuru. Ankoseshe, pantu ambwene uwakine, no kumbika mu murimo. ¹³Narikare uwamiponto, kapakasa, kabiri nari umuntu rukankara. Rero nabererwe uruse pa murandu wakutira nakitire ifi mukukan ishiba na mukukana ketekera. ¹⁴Rero ukusenamina kwa kwa Shikuru fwebo kwarifurisha pamo ne kitetekero no kutemwa ifi ifyaba muri Yesu Kristu. ¹⁵Iyi mbira yakine kabkiri yawamina ukupokererwa, iya kuti Yesu aishire mukyaro mukupususha ababembu. Pari abo ndi uwakiramo. ¹⁶Pa murandu waiki nabererwe uruse, pakutira ati muri nebo, uwakiramo, Yesu arangishe ukutekanya konse. Akitire iki ukube kirangiriro kuri bonse abengamuketekera pakuba no mweo wa muyayaya. ¹⁷Nomba kumfumu ya muyayaya, iishifwa, iishiboneka, Resa ekafye, kube umukinshi no bukata pe na pe. Amen. ¹⁸Iki kipope na pera webu, Timote, mwana wandi, ukuringana no busesemo bwasesemwe par we kare, ukutira wingarwa uburwi ubusuma, ¹⁹ukwikatiririra ku kitetekero na kampingu umusuma. Pakukane ki bambi baribunsha ubwato bwa kitetekero kyabo. ²⁰Abo ni Hymena na Arexanda, abo napere kuri Satana pakutira pasambirishiwe ukukana ponta.

Chapter 2

¹Eikyo pakubira, ndemukonkomesha kirya norombere, amapepo, ukuirabwira, no kutasha kupangwe ku bantu bonse, ²bashamfumu na bonse abaperwa amaka, pakurenga ukutira twingekara mu mutende na mu bumi bwa mutarira muri bukapapa na mu kishinka. ³Iki ekisuma kabiri kyasuminishiwa na kuri Resa karubura wesu. ⁴Afwaya bonse abantu ukupusuka no kwisa ku mano ya kishinka. ⁵Pantu kwabafye Resa umo, kabiri kwabafye nduburwira umo pari Resa no muntu, Kristu Yesu umuntu. ⁶Aipere umwine ukuba ikirubura kuri bonse nga bunte panshita iya rungama. ⁷Nipari uyu murimo, nevo nemwine nairenga ukuba koma wa mbira no musore. Ndemweba mukishinka. Nshirebepa. Nine kafundisha wa bena fyaro mukitetekero na mukishinka. ⁸Eikyo ndefwaya abame bonse bemye amaboko yabo ayashira ukwabura ubukari ne fikansa. ⁹Epamo pene, ndefwaya abanakashi bafware abene ifyakufwara ifisuma, mukuikyefya na mukuitungurura. Betwa imishishi iyarukwa, nangura ni goride nangura uburungu, nangura ifyakufwara ifya mutengo. ¹⁰Ndefwaya barekufwara ifyaringana na banakashi abapetamina Resa na mu mirimo iisuma. ¹¹Umwanakashi asambirire umutararira na mukuipera konse. ¹²Nshiresuminisha umwanakashi ukufunda nangura ukukwata insambu ukukira pa mwaume, rero mukwikra umutararira. ¹³Pantu Adamu ewabumbirwefye pa kuranda, eryo pakonka Eva. ¹⁴Adamu tabeperwe, rero umwanakashi ewabeperwe no kubembuka. ¹⁵Eikyo, akapusukirafye ukupitira mukufyara umwana, nga bakonkapo ukuba mukitetekero no kutemwa no kukyura ukwabura ishiwi ku mano.

Chapter 3

¹kyakishinka ikyebo kiranda ati: umuntu nga atinamina bukiworor, murimo usuma akabira. ²Eikyo kiroro ari no kubo ushitungwa kabi. Aringire ukuba umurume uwamwanakashi umo. Aringire ukuba uwamushiye, uwatekanya, uwaringwa, kabiri usekerera abeni. Aringire aba uwaishiba ukusambirisha. ³Taringire ukuba uwatemwa ubwarwa, teupuma, rero nomba, uwakinshinka no utende. Taringire ukuba uwatemwa indarama. ⁴Aringire ukuba usunga abang'anda yakwe bwino, kabiri abana bakwe babe abakumfwira kuri ye pamo no mukinshi onse. ⁵Pantu umuntu ngataishiba ukusunga abang'anda yakwe, kuti asunga shani ikironganino kya kwa Resa? ⁶Temupya, pakutira takwete ikirumba kabiri tawirire mukusekwa nga kiwa. ⁷Awe ari no kukwato kushimikwa kusuma ku bakunse, ukuti ewira mu kusekwa na murukose rwa kwa kasebanya. ⁸Bakapyunga, ifyo fine, babe abamushiye, te babwikarika-ndimi, te bantu banwisha ubwarwa nangura abarwinso rwa bunonshi bwa nsoni. ⁹Babe abasuna inkama ya kitetekero muri nkampingu uwasanguruka. ¹⁰Bairinge kabiri pa kubara, eryo babambe pantu baba abarura akarema. ¹¹Abanakashi nabo bene babe abamushiye, te barwambo, babe abatekanya kabiri abakitetekero mufintu fyonse. ¹²Bakapyunga babe abarume bamukashi umo. Abateka bwino abana babo na bamung'anda yabo nebo. ¹³Bonse abarebomba bwino baringire ukutarama kabiri abakitetekero ikikuru mukukyetekera muri Kristu Yesu. ¹⁴Naremba ifintu kuri webo, kabiri nkototera ukuti nkoisa kuri webo bwangu bwangu. ¹⁵Rero ngakyakutira nawaya waya, naremba iki pakutira ungeshiba ifyo ufwire ukusunga abamung'anda ya kwa Resa, abari kironanganino kya kwa Resa wa mweo, urukyeshi kabiri katungirira wakitetekero. ¹⁶Teti kikanshiwe ikyankama kya kishinka kya bukapapa pantu kikaramba: "abonekerere mu mubiri, aringirwe na umupashi, aboneke kuri bamaraika, abarishiwe kwi sonde ryonse, atetekerwe ku bamwisonde, kabiri asenderwe mu bukata."

Chapter 4

¹Nomba umupashi waranda ikishinka ukutira abantu bamo panshita ikakakonkapo bakafutukako ku kitetekero pa kwangwe mipashi ya kurufya, ne fisambirisho fya fiwa. ²Muri babumumbi munda abaranda ubufi. Bakampingu wabo bakabepekwa. ³Bakanya ukupa no kupokerera ifyakurya ifyo Resa arengere pa kwakanya no kutotera ku batetekera no kwishibe kine. ⁴Pantu ikintu kyonse icyabumbwa kuri Resa kisuma. Takuri nangura kimo ikyo fwebo tubura no kutotera ikingakanwa. ⁵Pantu kyashishiwa ku kyebo kya kwa Resa na ku kupepa. ⁶Nga wabika ifi fintu kubabwananyina, ukaba umubomfi musuma uwakwa Yesu Kristu. Pantu nausubwa ku mashiwi yakitetekero na kwisambirisho risuma iryo wakokwere. ⁷Rero ukane imirumbe ya mukyaroyatemwa abanakashi bakote. Rero, webonyine usambirire ukuba mu mipepere. ⁸Pantu ukutukusho mubiri kubomfwa panono, rero bukapepa bubomfiwa ku fintu fyonse. Bwaikata ikirayo ku bwikashi bwa nomba no bukesa. ⁹Iki kyebo kyakishinka kabiri kyawaminomo kupokerera kyonse. ¹⁰Nipari ki ekyotukyukyutika no kubombesha sana. Pantu twarikwata isubiro muri Resa wa mweo, urimupusushi wa bantu bonse, na kukirisha kubasumina. ¹¹Bira no kusambirisha ifi fintu. ¹²Wireka muntu neryo umu asure uburumendo bobe. Rero, ube ikirangiriro kuri bonse abasumina, mu mirandire, mibere, mu kutemwa, mu kutetekera, na mukusanguruka. ¹³Mpaka nebo nkese, ubike umutima ku kuberenga, ku kukoseresha no kusambirisha. ¹⁴Wirekeresha kya bupe icyaba muri webonyine, icyapererwe kuri webonyine ukupitira mu kusesema, pa kubikwapo iminwi ya bakaramba. ¹⁵Nsakamana ifintu ifi, ukuti ukutunguruka kobe kuboneke ku bantu bonse. ¹⁶Ubone wemwine ne sambirisho ryobe. ikarira muri ifi fintu. Pantu pa kukite fyo, ukaipsusha we mwine na bareumfwa kuri we.

Chapter 5

¹Wirakaripira umwaume umukaramba. Rero, umukindike nga wiso. Kindikeni abana banono abanarume nga bamuninane. ²Kindikeni banamayo abakaramba nga banyinefwe, na bamayo abanono nga bankashi shesu mu kusanguruka konse. ³Kindikeni ba mukamfwirwa. ⁴Rero nga kyakutira mukamfwirwa nakwata abana nangura abeshikuru, pa kubara barekeni basambirire ukusunga aba mu ng'anda yabo. Barekeni babweshe ikibweshha kubafashi babo, pantu iki ekisansamusha Resa. ⁵Rero mukamfwira wine wine baramusha eka. Abika isubiro ryakwe muri Resa. Ashintirira ryonse mukwipusha Resa mu mapepo inshita yonse akasuba no bushiku. ⁶Eikyo, na mayo uwikara mu mafya arifwa, nangurine ari no mweo. ⁷Mwebapera ifirangiriro ryonse, pakutira beratunganishiwa. ⁸Rero nga kyakutira umo taresakamana barupwa rwakwe, maka maka bonse aba mu ng'anda yakwe, arikana ikisumino kabiri arikira na paushasumina. ⁹Na mayo mu murembe nga mukamfwirwa uushakirire pa myaka amakumi mutanda, umukashi wa kumwaume umo. ¹⁰Afwire ukuba uwa misango iisuma, nangura uwa kusha abana bakwe bwino, uwaishiba ukupokerera abeini mu myakwe, uwareafwirisha abari mu mafya, nangura uwaiperesha mu mirimo iisuma. ¹¹Rero kuri ba mukamfwira bakyaikye, murekana ukubaremba muri uru rupapuro. Pantu kuti bapondokera Yesu Kristu iryo bakabira ikyupo. ¹²Muri iyi nshira bakasangwa no murandu wakonaure kirayo babarire ukuraya. ¹³Panshia imo ine, bakatendeka ukuba abanangani no kuraya bareendauka ing'anda ne ng'anda. Tabakapererefyeye muuba abanangani rero bakatendeka no kuba abarwambo no kuibika mu mirandu, no kurasosa ikyo bashingire ukusosa. ¹⁴Eikyo ndefwaya banamayo abakyaikye ukupwa, bakwate abana, pakusunga amayanda yabo, epakukanapera barwani apakurandira ifibi pari fwebo. ¹⁵Pantu bamukamfwirwa bamo baritusangukira barikonka umurwani. ¹⁶Nga kuri na mayo uwasumina nga mukamfwirwa, murekeni abafwe, pakutira ikironganino abashikwete bakubasunga. ¹⁷Kindikeni abakaramba abarebomba bwino umurimo wa butungurushi, maka maka abarebomba umurimo wa kyebo no kufunda. ¹⁸Pantu ikyarembwa kisosa, "Wirakaka ing'ombe ku kanwa iryo irenyantaura pa nganu" na kabiri yatira, "umubomfi aringire ukuperwa amaripiro yakwe." ¹⁹Mwirasumina ukutunganya bakaramba kano nga namukwata ifishinka fibiri nangura fitatu. ²⁰Mureparamika abaremibifya ku kintu bwingi iryo murebakaripira pakutira bambi baretina. ²¹Ndemukonkomesha bonse pa menso ya kwa Resa na Yesu Kristu na bamaraika bonse abasarwa, ukusunga ifyebo ukwabura umunkishanya, no kukana kwata akapaturura. ²²Wirabika iminwi pamubiyo. Wiraibika mu rubembu rwa babiyo. Wiraba na kapaturura muri fyonse ukokita. ²³Wiranwa amenshi, rero ufwire ukunwa umwangashi uunono pamurandu wakutira urarwaririra mu mara. ²⁴Amasambia ya bantu bamo yarishibikwa parwarara, no kubatwara ku bupingushi shibakonka panuma. ²⁵Ekimokine ne mirimo isuma imonekera parwarara, rero iyabipa nayo tekuti ifisame.

Chapter 6

¹Rekeni bonse abari mwikori rya busha bakindike abakaramba mukuwamina ukukindikwa ukwimngi. Baringire ukukita iki pakutira ishina rya kwa Resa no kufunda kwiponterwa. ²Abasha bafwire bakindika abakaramba bamirimo pantu nibamunina. Rero, babakindikisha ukukirapo. Pantu umukat=ramab uwafwirisha abamubombera aribatemwa. Fundeni no ku konkomesha pari ifi fintu. ³Nga umo afunda fimo no kukana suminisha aamashiwi yatunturu aya kwa Shikururwifwe Yesu Kristu no kufunda kwa turubi, ⁴arikwata ikirumba kabiri tomfwa kukiri kyonse. Wakimfurunganya ne fikansa kufyakwipusha ipusha no kukansana pa mashiwi umutura umufimbira, ifikansa, umusarura, umutunganya wabipa, ⁵no kukansana ku karamba pakati ka bantu mu mano yabuwerewere. Barirufya ikishinka batontonkanyo ukuti ukupepo turbi enshira yakukwatiramo indrama. ⁶Rero ukupepa uturubi ku mutima ebunonshi bukaramba. ⁷Pantu tatwareterepo, nangura kimo pano isonde. Kabiri katwingafumyapo ikiri kyonse. ⁸Eikyo, rekeni tube abaipakisha mufyamarira no kufwara. ⁹Rero bonse abafwaya ubunonshi bariponena mu matunko, mukiteyo. Baponena mukutumpa kukaramba no kuireterera apakaramba, no kukita ifintu ifingi ifirenga abantu abengi ukuponena mukuroba na kubonaushi. ¹⁰Pantu ukutemwisha ikyuma amushira wa musango onse uwabubi. Bamo abantu pakufwaisha ikyuma barufiwa ukufuma ku kiteteker no kuibikamo mu makyushi ayengi. ¹¹Rero webi, we mutnu wkwa Resa, butuka kuri fi fintu. Konkerera uburungami, bukapapa, ikiteteker, ukutemwa, ukushipikisha, no kufuka. ¹²Rwa ukurwa kusuma kwa kiteteker. Ikata ku mweo wa muyayaya up bakwitire, no kupera ikisuma uko mwapere kuri bakambone abengi. ¹³Nkomipera ikipope ku kinso kya kwa Resa, umwarengere ifi fintu ukubako, na kuntanshi ya kwa Kristu Yesu, uwarandire ikishinka kuri Ponso Pirato. ¹⁴Sungeni ifipope ukwabura ukurufyanya kabiri ukyabura ukurengura mpaka iryo imfumu Yesu Kristu ikaboneka. ¹⁵Resa akarenga Kristu ukuboneka pa nshita isuma-Resa, uwaparwa kabiri uwaburamba, Imfumi iberera na Shikuru uuteka. ¹⁶Uyo ekafye ushifwa uwikaririra mu rubuto urushiboneka. Takuri umuntu uwingabona nangura ukumuramba. Natumupere umukinshi na maka ya kubererera. Amen. ¹⁷Ebeni abakankara ukutira rino isonde teryakusaminwa, nangura ukukabira ubukankra, ubushiberera. Rero, mufwire mwasubira ubo twingasansamukiramo. ¹⁸Bebeni ukukita ikisuma, pakuba abakankara mukubomba, imirimo isuma, no kubombesha, no kuba bakape kape. ¹⁹Muri iy nshira, bakaipangira abene umuforo usuma pafintu ifireisa, pakutira bakekate umweo wine-wine. ²⁰Timote, sunga ikyaperwe kuri webi. Sura imirandire yabubi nefyongo fya misango misango ifiri ubufi ifitwa amano. ²¹Abantu bamo barashimika ifi fintu no kurufya ikiteteker. Ukusenaminwa kube na mwe.

2 Timothy

Chapter 1

¹Pauro, umusore wa kwa Yesu Kristu ukupitira mukufwaya kwa kwa Resa, ukuringana ne kirayo kya bumi muri Kristu Yesu, ²kuri Timoti, umwana watemwikwa: ukusenaminwa, ikikuku, no mutende ukufuma kuri Resa Tata na Kristu Yesu Shikurwifwe. ³Inkototera Resa, uo mbombrera ukufuma kuri bashifwe batutangireko. pamo na kampingu musuma, kabiri na mukutwarira ngibukisha webi mu mapepo yangi ubushiku na kasuba. ⁴Nganaibukisha imisoshi yobe, ndafwaisha ukubona webi, ukutira ingisushiwemo ukusekerera. ⁵Ingibukishiwa ne kiteteker kyobe ikya kishinka, ikyaikere pakubara muri nokokuru Roisi na muri noko Yunike, kabiri ni nsumina ukuti na muri webi emokiri. ⁶Uyu emurandu wine nkwiibukisha ukubaka ikyabupe kya kwa Resa ikyaba muri webi ukupitira mukubikwapo iminwi yandi. ⁷Pantu Resa tapere fwebi umupashi wa kutina, rero uwamaka na ukutemwa kabiri no kusarapura. ⁸Ekyo wirengwa nsoni ukushimika ubunte bwa kwa Shikurwifwe, nangura nebo, Pauro, umufungwa wakwe. Rero, sarannganya ubukyushi bwambira nsuma ukuringana na ku maka ya kwa Resa. ⁹Pantu ni Resa ewatupuswishe fwebi kabiri ewatwitire fwebi ubwite bwa mushiro. Akitire iki, tekuringana no kubomba kwesu, rero ukuringana na kukupekanya kwakwe nokusenaminwa. Apere ifi fintu kuri fwebi muri Kristu Yesu pakutendeka kwa nshita. ¹⁰Rero nomba ipusukiro rya kwa Resa ryasokorwerwe na ukuboneka kwa mupusushi wesu Kristu Yesu. Ni Kristu uwakibiri impera kumfwa no kureta umweo uushakapwe ku rubuto ukupitira mu mbira nsuma. ¹¹Pa murandu ne ki, narisarire kashiikira, umutumwa na kafundisha. ¹²Napari iki nakyurire ifi fintu. Reri inshari ne nsoni, pantu narishibe uo nebo nasuminamo. Narekukyetekera ukuti uri nokusunga ukufika pari burya bushiku. ¹³Sunga ikirangiriro kya kiteteker kya mbira iyo waumfwire ukufuma kuri nebo, mukiteteker no kutemwa muri Kristu Yesu. ¹⁴Ikintu ksuma ikyo Resa abika

muri webo, ukisunge ukupitira mu Mupashi wa Mushiro, uwaikara muri fwebo.¹⁵Nawishiba iki, ukutira bonse abaikara mu Asia baripiribuka ukufuma kuri nebo. Muri iri bumba muri Fugere na Hermogene. ¹⁶Rekeni Shikuru aberere uruse ku bamung'anda ya kwa Onesifere, pantu ryonse arekunkoresha kabir tarekumfwa insoni ku munyororo wandi. ¹⁷Rero, iryo ari mu Roma, arimfwairishe mukukyenjera, kabiri arinsungire. ¹⁸Rekeni Shikuru aprere kuri ye ukusanga uruse muri burya bushiku. Munshira shonse isho angafwire mu Efeso, warishibe bwino bwino.

Chapter 2

¹Eikyo weba, we mwandi, kosa mukusenamina ukwaba muri Kristu Yesu. ²Ifintu ifyo waumfwire kuri ne pa nte ishingira, ufipere ku buntu bakishinka abengasambirisha na bambi. ³Kyurira pamo nanabo, nge kita kisuma kya kwa Kristu Yesu. ⁴Takuri umushirika ubomba iryo naikatwa ku fya bwikashi buno, ekutira atemune abamurebere mu murimo. ⁵Kimo kine, nga umuntu arerwishanya na babiye mu marango, tafwikwa ikirongwe, kano arerwishanya mu mangaro na babiye umwabera amarango. ⁶Kmyabe ikyayana ukutira umurimi ubombesha abarirapo ukupokerera ikyakaniko kya fisabo. ⁷Tontonkanya ikyo ndesosa, pantu Shikuru akakupera ukwiruka mu mfintu fyonse. ⁸Ibukisha Yesu Kristu, uwa mubufyashi bwa kwa Davidi, uwabushiwe ukufuma ku bafwa. Iki kiri umwabera imbira nsuma yandi, ⁹iyoyurira ukufikafye na kanwa nge kpondo. Rero ikyebo kya kwa Resa takyakakwa. ¹⁰Eikyo, nshpikisha fyonse pa murandu wa basarwa, ukutira nabo babone ipusukiro iryaba muri Kristu Yesu, no bukata bwa muyayaya. ¹¹IKi ikyebo kyakine: "Nga twafwire pamo nankwe, tukekara na kabiri pamo nankwe. ¹²Ngatwashipikisha, tukateka pamo nankwe. Nga twamukana, nao akatukana. ¹³Nga taturira bakishinka, ena abafye uwakishinka, pantu tekuti akite ifishaba mbire yakwe." ¹⁴Utwarire ukubebukisha ifi fintu. Ukubasoka pa menso ya kwa Resa ukukana kansanina pa fyebo; tafyafwa kantu, kano ukuwishafye abomfwa. ¹⁵Kinkira ukuipera kuri Resa ngowasuminishiwa, umubomfi ushingaba na kyakukwatirapo insoni, urungika ukusambirisha ikyebo kyakishinka. ¹⁶Reuka ukuranda kwabuwerewere pantu fitungurura abantu ukubawara mukukana pepa. ¹⁷Ne kyebo kyabo kikasanduka nge kironde ikishipora. Bamo abamuri abo ni Humenia na Firete, ¹⁸abaya ikiyeyeye ukufuma ku kine. Abasosere abati ukubuka kwa bafwa kwapita kare, no kuwisha ikitetekero kyabamo. ¹⁹Nangu kibefyo, ikya ku kurapo kya kwa Rasa kyariminina. Kiri nekya kakatikirwapo iki: "Resa aishiba abakwe" kabiri "Onse urumbura ishina rya kwa Shikuru ataruke ku bubi." ²⁰Mu ng'anda ya bakankara, tamwabafye ifipe fya Goride na Sirufere. Muraba ne fipe fya fimuti ne fyebumba. Fimo parifi fya murimo wa mukinshi, fimbi fya murimo waburo mukinshi. ²¹Eikyo sumuntu nga aisangura ukufuma parifi ifyaburo umukinshi, akabe ikipe kya mukinshi. Ninshi apaturwa, aba uwa murimo kuri kibinda, kabiri uwapekanishiwa ku kubomba umurimo onse usuma. ²²Furumuka urunkumbwa rwa burumendo. Konkerera uburungami, ikitetekero, ukutemwa no mutende pamo na baririra kuri Shikuru mu mitima iyasanguruka. ²³Ampusho ya buwerewere uyakane. Pakwishibo ukuti ya fyara ifikansa. ²⁴Umubomfi wa kwa Shikuru tafwire ukukita uruburi. Rero afwire ukuba uwa kyongwe kuri bonse, uwaishiba ukusambirisha, kabiri uwatekanya. ²⁵Afunda ifibambe fyakwe mukufunda. Rimbi ukuti Resa engapera ukurapira ukwarora kukwishiba ikine. ²⁶Ukuti benga puputuka no kufuma mu kiteyo kya kwa Satana, pakwikatwa kuri Resa ku kukita ubufwayo bwakwe.

Chapter 3

¹Rero ishibeni iki: munshiku shakuresha ku kaba inshita ishayafya. ²Pantu abantu bakaba bakaitemwe, abatemwa indarama, aba mataki, abaitumika, abamiponto, abashaba na kyumfwira ku bafyashi, abashitasha, abashaba na mushiro, ³bakaba abashakwata ukutemwa, ababura uruse, abarwambo, ababura ukuirama, abankarwe, abashatemwa busuma. ⁴Abafutuka abanabo, bamunshebwa, abakirumba, abatemwo kwangara ukukira ukutemwa Resa. ⁵Ababoneka kwai ni bakapepa, rero bari maka yabukapepa. Tarukako kubamusango uyu. ⁶Pantu muri aba emufuma bamo abaya mu mayanda mubukyunjeshi no kutwara muri bunkore abanakashi abawerewere. Abanakashi abanaka kurubembu abatuntururwa ne fyarunkumbwa fyarekana rekana. ⁷Abanakashi baba abasambirira ryonse, rero ababura ikine. ⁸Nga firya fine Yambre na Yane bakene Mose efyo naba bakafundisha babufi bakan ikine. Bantu abaonaika mu matontonkanyo, basangwa ukuba abbifi ukuringana ne kitetekero. ⁹Rero tabakafike ukutari sana, pantu ubuwere were bwabo bukaboneka ku bantu bonse, ngafirya ubwabarya ababifi ukuringana ne kitetekero. ¹⁰Rero kuri webo, warikonka amasambirisho yangi, imibere yangi, ukufwaya kwandi, ikitetekero kyangi, ukushishimisha, ukutemwa, ukutekanya, ¹¹ukupakanswa kwandi, ukukyura kwandi, nefyankitikire ku Antioki, ku Ikoniumu na ku Rysta. Narishipikisha amafya. Mumafya yonse aya, Resa arimpushishemo. ¹²Bonse abo abafwayo kwikara muri Kristu Yesu nga bakapepa bakapakaswa. ¹³Rero ababifi kabi inkyenjeshi bakarabirakofye, bakarufya abantu no kuirufya abene. ¹⁴Rero webo, ikara muri ifi fintu ifyo wasambirire kabiri waketekera. Warishiba uko wafisambirira. ¹⁵Warishiba ukutira ukufuma ku bwaikye warishiba amarembo ya mushiro. Aya yari no kukurengo ukubo wa mano pakutira upusuke muri Yesu Kristu ukupitira mu kitetekero. ¹⁶Amarembo yonse yafuma kuri Resa. Yamurimo ku kusambirisha, ku kwebaura, ku kurungika na ku kusarapura mu burungami. ¹⁷Kyaba ifi pakutira umuntu wakwa Resa abe uwafikapo, uwaipangasha.

Chapter 4

¹Nakupera umuropa wakipope ku kinso kya kwa Resa na Yesu Kristu, uyo ukapingura abamweo na bafwa, pa murandu wa kuboneka kwa kwe na mu bufumu bwa kwe: ²Shimikireni ikyebo; ipekanyeni iryo kyaba ikya myangukira neryo takiri. Ebaura, karipira, konkomesha, na mukutekanya konse na mukusambirisha. ³Pantu inshita ikoisa iryo abantu tabakomfwe kumasambi ya kishinka. Rero, abakaikoronganikira abene kuri bakafundisha ukuringana no kubara kwabo abene, nari akaranda ukiringana nefyo bakarafwaya ukumfwa mu matwi yabo. ⁴Bakapatura ukufumfwa kwabo ukufuma ku kishinka, no kupiribukira mukumfwa kufya bufi. ⁵Rero webu, ube uwatekanya muri fyonse kyura kufyakosa, bomba umurimo wabukasabankanya fikirisha umurimo obe. ⁶Pantu nebo nimpongororwamo inshita ya kuya kwandi naika. ⁷Ndikimfishe ukukimfya kusuma; nimpwisha urubiro; ninsunga ikitetekero. ⁸Ikirongwe kya burungami nakibikwa kuri nebo; ikyo Shikuru, tekuri nebo neka, reronakuri bonse abo abatembwisha ukuboneka kwakwe. ⁹Kita ikisuma pakwisa kuri nebo bwangu. ¹⁰Pantu Dema ansha. Atemwa ifyesonde rino no kuya ku Tesaronika. Kreseni naya ku Garatia, na Tito naya ku Dalimatia. ¹¹Rukafye eka eo ndi nao. Bura marko umurete wise nankwe pantu wa murimo kuri nebo mukubomba. ¹²Tukiri na mutumine ku Efeso. ¹³Umwingira uo nashire pa Troa na Karpi, ukafirete iryo ukese, na mabuku, na kukirisha impapa. ¹⁴Arexanda kafura wa mukuba arangire imirimo ya bubifi mukupinkana na nebo, Shikuru akamurambura ukuringana ne mirimo yakwe. ¹⁵Nobe ufwire waibona we mwine mukupinkana pantu, arikenye ikibi amashiwi Yesu. ¹⁶Pa murandu wandi uwakubarirapo, takwari uwaiminine pari nebo, rero, bonse barinshire. Takyakapenderwe rekeni kikapenderwa pari bo. ¹⁷Rero Shikuru arintaramineko no kundenga no kunkosereshya, ukupitira muri nebo, iryashi rifikirishiwe no kushimikwa, ukuti nabena fyaro bakomfwe iki; ukuti napokererwa ukufuma ku kanwa kankaramu. ¹⁸Shikuru ari no kumpokerera ukufuma ku mirimo yonse iyabubi no kumpususha nkaya ku bufumu bwa mu muru. Kuri ye kube ubukata umuyayaya no muyayaya. Amen. ¹⁹Posha Priska, Akura, na bamung'anda ya kwa Onesiphorus, ²⁰Erasti ashara ku Korinto, rero Trofimu no musha umurwere pa Mitere. ²¹Bombesha pakwisa iryo impepo tairaisa. Yuburi akuposha, pamo na Pudense, Rini, Kraudia, na bamabo abaume. ²²Reka Shikuru abe no mupashi obe. No kusenaminwa kube nobe.

Titus

Chapter 1

¹Pauro, umubomfi wa kwa Resa kabiri umutumwa wa kwa Yesu Kristu, pa kitetekero kya bantu ba kwa Resa abasarwa no kwishiba ikishinka kyakusumiishanya na bukapapa, ²pakuba ne subiro rya mweo wa muyayaya kuri Resa, ushibepa, uwairaire kuri bonse mu nshita shakare. ³Pa nshita iyaringimnga, asokorwere nebo ku kuyaranda. Nakitire iki kufipope fya kwa Resa Umupusushi wesu. ⁴Kuri Tito, umwana mwaume uwakishinka mu kitetekero kyesu ikyaseka. Uusenamina no mutende ukufuma kuri Resa Tata na Kristu Yesu umupusushi wesu. ⁵Ni pamurandu uyu nakushirire mu Krete, uwakuti urondorore ifintu ifishapwire no kubika abakaramba mu misumba iyo na kurangirire. ⁶Umukaramba abe uwaburwa ububi, umurume wa mukashi umo, uri na abana abakwata ikitetekero abashaba na kushininwa kwa kuiposaika nangura bukintomfwa. ⁷Pantu na kiringa kuri kiroro, nga kangarira wa mung'anda ya kwa Resa, ukuba ushitungwa akabi. Tewakitutumushi iyo, teufurwa bwangu, tewabwarwa iyo, teupuma iyo, kabiri tewrunkumbwa rwa bunonshi. ⁸Rero, abe usekerera abeni kabiri kibusa wa fisjuma. Abe utontonkanya bwino, umurungami, uwamushiro, kabiri uikanya umwine. ⁹Abe uwaikatisha ikyebo kya kishinka ikyarandirwe, pakutira engakosereshako na bambi kubafund ifisuma no kurungira bonse abapinkana nankwe. ¹⁰Pantu kuri abantu babukipondoka abengi, bakirande rande kabiri ba kabepa, maka maka kuba sembururwa. ¹¹Nakiringa ukubakanya. Pantu baonaura indupwa shonse ku kusambirisha ifyakubwena ubunonshi bwa nsoni ifyo bashifwire ukufunda. ¹²Umo uwa muri bakasesema wabo arandire ukuti, "Abena Krete ryonsefye ni bakabepa, kishwango kibifi, abanang'ani abarisha." ¹³Ubu bunte bwa kishinka. Eikyo barungurikire mubukari, pantu narimo kuti baumfwka mukitetekero, ¹⁴abashumfwra nangura kimo ku mirumbe ya baYuda nangura kufipope fya bantu tarukako ku kishinka. ¹⁵Kuri bonse abasanguruka, ifi fintu fyonse fyaba ifyasanguruka. Rero kuri bonse ababifi kabiri abashisumina, takwaba ikyasanguruka, rero amatontonkanyo yabo na bakampingu wabo barikowera. ¹⁶Baranda ukuti barishiba Resa, rero barimukana ena ku mitima yabo. Bamuseru, tabanakira, kabiri tabaringa ukubomba umurimo onse usuma.

Chapter 2

¹Awe webó sosa ifiringene na isambirisho risuma. ²Webe na bana baume bakaramba ukuba abatekanya, abapetama abafuka, abatunturu mukikyetekero, mukutemwa, na mu kutwaririra. ³Webe na abanakashi bakaramba pamo pene ukuba na imikarire ya muginshi teyarwambo nangura abatekwa ubusha ku mwangashi uwingi, rero ukuba bakasambirisha wa fisuma. ⁴Muri ki kuti barenga na bakashana ukutemwa abarume babo na bana babo, ⁵ukuba abatekanya, abamusangwera, abasunga bwino amayanda, kabiri abanakira ku barume babo. Bari na ukurakonka ifi pa kweba ati ikyebo kyakwa Resa takiponterwe. ⁶Mu musango umo wine eba abarumendo ukuba abatekanya. ⁷Mufintu fyonse ureranga kuri bo ikirangiro kya mirimo iisuma. Mukusambirisha, ube uwakishinka, uwapetama, ⁸ne kyebo kitunturu, pa kweba ati onse uurekususha arengwe nsoni pa murandu wakukana sangwa akabi muri fwebo. ⁹Webe na basha ukunakira bashikuru babo muri fonse, ku kubasekesha rero tekutarikana nabo, ¹⁰te kurabebira, reroo ukuranga ikishinka, pakutira ati muri fyonse barete ukutashiwa ku kyebo kyakwa Resa umupashi wesu. ¹¹Awe ukusenamina kwa kwa Resa kwaishire ku kureta ipusukiro ku bantu bonse. ¹²Kitusambirisha ukukana ukuburwa ukupepa konse na urwinso rwa fye sonde, ukwikara abairama, abaororoka, na babwikashi bwa bukapapa mu nkuro nji, ¹³iryo tureroresha ku ntanshi ku kupokerera ikyakukyetekerako kye shuko, ukuboneka kwabukata bwa kwa Resa wesu na umupashi wesu Yesu Kristu. ¹⁴Yesu aiturire umwine ukutira ati atupokorore ku bupurumushi bonse na ukutusangwira, kuri o umwine, abantu abaibera abakinkira ku kubomba imirimo isuma. ¹⁵Randa urwa fintu ifi, bakoseresha ukufikita, barungike ku maka. Wireka nangura umo ukukusura.

Chapter 3

¹Bebukisheni ukuipaera kuri bakateka na bri munsambu, ukubabera, ku kuipekanya ukukita imirimo yonse, ²mwipontero umuntu nangura umo, mwiba aba rubo, ukuba abamutembo, no kuranga bu muntu bonse kuri kira umo. ³Pantu nafwebo kare twari abatumpa nabukintomfwa. Twari abaruba no kutekwo busha kufyarunkumbwa nefyakwangara ifyamisango misango. Twaikere mu bubi na karumwa. Twari abakupatana kabiri abapatwa. ⁴Rero ikyongwe no kutemwa abana bakwa Resa karubura wesu fyaribooneke, ⁵tekumirimo yaburungami iyo twakitire, rero ni ku ruse rwakwe atupusushishe. Atupusushishe mukusamba kwakufyarwa ribiri no kurengwa kipya kipya ku Mupashi wa Mushiro. ⁶Resa apongorewe Mupashi wa Mushiro ukupitira muri karubura wesu Yesu Kristu, ⁷pa kutira iryo twari abakurungamishiwa ukusenaminwa kwakwe, tube mpyani umwabere ikikyetekero ku kubona umwe wa muyayaya. ⁸Iki kyebo kyakishinka. Nkofwaya mwebo ukukaninina pari ifi fintu, ukuti abo bonse abasumina muri Resa baringirwe mukubomba imirimo isuma. Ifintu fisuma kabiri fyakwafwa umuntu onse. ⁹Rero taruka mufyamukutarikana ifyabuwerewe no kupenda inkuro ne fikansa ukutarikana pa marango. Pantu taafyafwa kabiri fyafye. ¹⁰Kaneni umuntu uurerenga ukupaturukana pari mwebo, panuma ya muku umo nangura shibiri, ¹¹pakwishibo ukuti uwabe fi arisangwa no kubembuka ninshi aiseka. ¹²Iryo nkatuma Artema nangura Tukiki kuri mwebo, endesha ukwisa kabiri kuri nebo pa Nikopori, eko nsarire ukwikara mu nshite yatarara. ¹³Kita ikyo wingakita pakutuma Sena karandira na Aporo, pakutira beburwa nangu kamo. ¹⁴Abantu besu basambirire ukutukute imirimo isuma ku kukwafwa abari abo abarefwaya ukwafwirishiwa bwangu, eikyo mwiba abashifwaya ukutwara. ¹⁵Abo bonse abari pamo nandi bamikyerera. Abo bonse abari na ndibo bakomikyerera. Posheni bonse abo abatutemwa mukikyetekero. Ukusenaminwa kube na mwebo bonse.

Philemon

Chapter 1

¹Pauro, umuntungwa wakwa Kristu Yesu, na munyina timote kuri Filimoni, ikibusa kyesu ikyatamwukwa kabiri umubomfi mu nesu, ²na kuri Afia nkashi yesu, na kuri Akipusi ikita kinse, na ku rukuta rwa ng'anda yobe. ³Ukusenamina kube mwebo no mutende ukufuma kuri Resa shifwe na Shikuru Yesu Kristu. ⁴Ntoteri ryonse kuri Resa wandi. Pakumirumbura mu mapepo yandi. ⁵Naryumfwa ukutemwa ne kiketekero wakwata muri Kristu Yesu na nakuri bonse abaketekera. ⁶Mpepa ukuti isenge ry kiketekero kyobse ribe iryakutwara ku kwishiba ubusuma bonse ubo turi nabo muri Kristu. ⁷Nakwata ukusekerera no kusansamuka ukwingi pa kutemwa kobe, pakuti imitima ya bashira ya pemburwa kuri webo, munyina. ⁸Eikyo, nangu ninga no kupama muri Kristu ukukweba ukukita ikyo ufwire ukukita, ⁹rero pamurandu wa kutemwa, ndapapata kuri webo-nebo, ne Paulo, umukote, kabiri nomba umufungwa wakwa Kristu. ¹⁰Ndekupapatira mwana wandi Onesimusi, uo nafyere mu fifungiro. ¹¹Uyo kare ari uwaburo murimo kuri webo, rero nomba wa murimo kuri webo na kuri nevo. ¹²Namutuma abarwere kuri webo, uyo uuri mutima wandi wine. ¹³Nafwaire ukuba nankwe, ukuti arempyungira pa murandu obe, iryo ndi mu kifungo pa murandu wa mbiransuma. ¹⁴Rero nshafwaire ukukita akantu ukwabura ukusuminishiwa. Nshafwaire ukuti ubusuma bobe bube ubwakupatikisha rero ubwakuitemenwa. ¹⁵Rimbi ni pakiri iki mwapatukanine panshita, pakuti mwingesaba nankwe umuyayaya. ¹⁶Eba pamo ngo musha, rero uwakira umusha uwabwnanyina wa temwikwa. abatemwikwa ukukira kuri nevo, paribufi kuri webo, ku mubiri kabiri na kuri Shikuru. ¹⁷Eikyo nga wandinga nga kibusa, mupokerer nga nevo. ¹⁸Rero nga kukitire akabi nangura akuirire imisha, ushisanshe kuri nevo. ¹⁹Nebo, ne Pauro, nembere ku minwe yandi. Nebo nkafuta-nshebere ati nobe warire imisha kuri nevo! ²⁰Eee, munyina, nkitirapo ikisuma muri Shikuru; renga umutima wandi kipyakipyakuri muri Kristu. ²¹Paku ketekera ikyumfwira kyobe, nakurembera. Ni nketekera ukuti ukakita no kukila pafyo naipusha. ²²Panshita imo ine, umpekanishe no muputure wa beni, ndeketekera ukuti nkaperwa kuri mwebo pamurandu wa mapepo yenu. ²³Epafrasi, umufungwa munandi muri Kristu yesu, ukukerera. ²⁴Eikyo Mariko, Aristaki, Dema, ero na Luka, ababomfi banandi bakukerera. ²⁵Ukusenamina kwakwa Shikuru Yesu Kristu kube no mupashi wenu. Amen.

Hebrews

Chapter 1

¹Ku kare resa arandire ku fikorwe fyesu pa nshita ishingira namunshira ishingira. ²Rero muri shino nshiku shakurekeresha, arandire kuri fwebo ukupitirira mu mwana uyo asarire ukuba impyani yafintu fyonse. Nimuri ye emo resa kabiri apangire isonde. Ye kukubengeshima kwa bukata bwakwa Resa, nekimpansho kyafyo fye aba. ³Ye arirama ifintu fyonse pamo kwishiwi rya maka yakwe. Panuma akitire ukusangururwa kwa membu, arikere panshi kukuboko kwa kuryo kwa wa katama mu muru. ⁴Arisakuba fye ngo wamaka kuri ba maraika ngefyo ishina apyana ryarikwatisha amaka peshina ryabo. ⁵Rero nikuri maraika nani uko Resa abarire ukuranda, "Uri mwana wandi, irero nasanguka wiso."? Nangu nikuri ba maraika ndo uko Resa abarire aranda, "Nkaba wishi kuri ye, na ye akaba umwana mwaume kuri nebo."? ⁶Rero nakabiri, eryo Resa akoreta iberi mu kyarokoro, akoranda, "Bonse bamaraika ba kwa Resa bafwire ukumupepa." ⁷Pari ba maraika akoranda, "Ye eupanga ba maraika bakwe imipashi, na babomfi bakwe imingu ya muriro." ⁸Rero ku mwana mwaume aeanda, "Ikipuna kyabufumu bobere, intuntuko yabororoke entuntuko ya yabufumu bobere. Resa wamuyayaya nomuyayaya pe. ⁹Waritemwa uburungami nokupata urubembu. Eikyo Resa, Resa obe, arikusubire na mafuta ya nsansa ukukira uo waba na ye." ¹⁰Mukutendeka, Shikuru aishire kwa nshika umufora we sonde. Imyuru mirimo ya minwira yobe. ¹¹Bakaroba, rero weba ukatwaririra. Bonse bakasapuka nga akapimfya kansaru. ¹²Ukubafunganya ngensaru, ero fikabakapiriburwa kubati kapimfya kansaru. Rero weba taupiribuka, ne myaka yobe taiperera." ¹³Rero nikuri nani pari ba maraika uko Resa arandire pakashita akari konse, "Ikara kukuboko kwandi ukwa kuryo mpaka nkite abarwani bobere ikinyantiro kya makasa yobe"? ¹⁴Rero temipashi yaba maraika bonse abapungya, nabatumwa ukusunga abo abakapya ipusukiro?

Chapter 2

¹ukufumapo tufwire ukposako amano pafyo twaumfwire, pakutira tatukopiribukako ukufuma kuri iki.²Pantu nga imbira barikubira ukupitira muri ba maraika ya shininkishiwa ku kuba iya kishinka kabiri nefya bupurumushi fyonse no kukana bera fipokerera ukukandwa ukuringene. ³Fwebo kuti pusuka shani nga twasuura ubuubupususho bakaramba? Iriipusukiro iryari rya kubarirapo iryabirirwe na Resa kabiri nokusuminishiwa kuri fwebo nabo abaryumfwire. ⁴Panshita imo ine Resa arikushimika bunte, kufishibiro, na ku fipapwa. Nefisungusho ifingi, nokurekuperera ifya bupe ifya Mupashi wa Mushilo ukuringana ne fyo wali ku fwaya. ⁵Pantu tekuri bamaraika uko Resa abikire ikyaroy ikikoisa parwafyo tukorandapo. ⁶Rero, umo kumbi aripera ubunte ukweba ati, "Ngo muntunse ni nani? uwakuti urekutontonkanyapo? Nangu umwana mwaume wamuntu ukwe ati ureku musakamana?"mwari mukyefeshi panono panshi yaba maraika, wa rimufwika ikirongwe kyabukata no mukinshi. Webo waribika fyonse ukuba ifyakunakira panshi yamakasa yakwe. ⁸Webo waribika fyonse ukunakira panshi yamakasa yakwe." Ikyo nikuri ye uko Resa abikire ifintu fyonse. Tashirepo nangu kimo ikitanakire kuri ye. Rero nomba taturabona fyonse ukuba ifya nakira kuri ye. ⁹Rero turimubwene uyo uwaikesheshe pesamba rya bamaraika pakashita akanono, Yesu, arifwikirwe ikirongwe kyabukata no mukinshi pamurandu wa makyushi yakwe ne mfwa, pakweba ati, Resa kukusenamina enga sonda imfwa mwipunda ryamuntu onse. ¹⁰Ikyo ikyakuringa kuri Resa, pantu fyonse fyaberako parwa kwe kabiri ukupitira muri ena, pakureta abana abaume abengi kukukata. Kyari ikya yana kuri ye ukurenga umufura wepusukiro ukupwiririka ukupita mumakyushi yakwe. ¹¹Pantu onse uyo uasangurura kabiri nabo abasangururwa bakwete intuntuko imo. ¹²Eikyo tarinansoni ukubakuta bamuninane. Arirandire, "Nkarumbura ishina ryobe kuri ba muninane nebo nkembira parwa mwebo ukufuma mukati ka kironanganino." ¹³Ero na kabiri, nkatetekera muri ye." Ero kabiri, "bona, nebo kuno kabiri nabana abo Resa ampera." ¹⁴Eikyo nomba, abana baba no mubiri no muropa, ye ari kuboneko mumusango umo wine muri ifyo fintu pakwebati ukupitira mumfwa ye engonaura uyo uwakwata amaka ya mfwa, noyu nikasebanya. ¹⁵Iki kyari ifyo ukweba ati ye arumbwe abonse abo ukupitira mumwenso wamfwa barikere mubumi bwabo bonse mubusha. ¹⁶Eikyo mukishinka tebamaraika arikwafwa, rero bufyashi bwakwa Abraham. ¹⁷Eikyo kyari ikyakuringa ye ukwisakuba mumbera yaba munina mumusango onse, pakwebati abe shimapepo wa ruse nekishinka kufintu fya kwa Resa, kabiri ukweba ati erenge ikisonkorwero kyamembu shabantu. ¹⁸Pamurandu wa kuti Yesu umwine arikyurire ero aritunikirwe arinamaka yakwafwa bonse abako tunkwa.

Chapter 3

¹Eikyo, mwe bamunyina ba mushiro, mwakana mubwite bwa mushiro. Tontonkanyeni pafya kwa Yesu, umusore ero na shimapepo mukaramba uwafya kurumbura kwesu. ²Ari nabakishinka kuri Resa, uwa musonterere ena, ngefyo Mose ari ne kishinka mu ng'anda yakwa Resa. ³Pantu Yesu bari mukita ukuba uwakindama mu bukata ukukira Mose, pantu, akura ing'anda ariba uwakindama ukukira nebo. ⁴Pantu ing'anda yonse ikurwa naumo, rero ukura fyonse ni Resa. ⁵Mose ari kwata ikishinka ngo mubomfi wakwa Resa ing'anda yonse, ukuba inte pari ifi fintu ifya soserwe ukukitika kuntanshi. ⁶Rero Kristu ari uwa kishinka ngo mwana uuri na maka ya mu ng'anda yakwa Resa. Turi ba mung'anda yakwe nga twaikara bwangu ukukosa kwesu na kwisubiro eryo tutakishako. ⁷Eikyo, kyaba ngefyo Umupashi wa Mushiro usosa: "Irero, ngawa umfwa ishiwi ryakwe. ⁸Mwitaramika imitima shenu ngefyo kyaba muri bukisanguka, munshita shakweshiwa mu matotoro. ⁹Iyi nirirya ifikorwe fyenu fyangukire ukupitira mukunjeshi, narurya, munshita ¹⁰ya myaka amakuni yane, iryo ba bwene ifikwa fyandi. Eikyo ntabekerwemo muri irya nkuro Naishire kuranda ati, 'Nabaruba ryonse bariba abakuruba mu mitima yabo. Tabaishiba inshira shandi.' ¹¹Nga firya fine narapire mubukari bwandi ati: 'Tabakengire mukutusha kwandi.' ¹²Kyengereni, bamuninane pakutira pari mwebho pekaba nangu umo uwa mutima uubi uwakukana sumina; umutima uwakufuma ku kinso kyakwe Resa uwa mweo. ¹³Rero, murekukosereshi umo no mu biye kira bushiku, eryo fye buretwa "irero," pakutira tapakabe nangu umo pari mwebho ukutaramikwa mukubepwa kwarubembu. ¹⁴Pantu twasanguka bakapana bakwa Kristu nga twakoserera ukwikatirira kwisubiro ryesu muri ue ukufuma kutendekero ukufika na kuperekesha. ¹⁵Parwa iki kyarirandwa ati, "Irero, nga mwa umfwa ishiwi ryakwe, mwataramika imitima yenu, ngefyo kyaba muri bukisanguka." ¹⁶Bushe ni nanni uyo uwa muberere Resa no kutaramina? Bushe te abo abafumine mu Egypto ukupitira muri Mose. ¹⁷Bushe ni kuri banani afurirwe pamyaka amakuni yane? Bushe te kuri abo ababembwike, abo imibiri shabo shafwirire mu matororo? ¹⁸Nikuri banani uko arapire ukuti taba kengire mukutusha, ngateku abo atamufwirire? ¹⁹Twabona ukuti tabaingire mukutusha kwakwe mukukana sumina.

Chapter 4

¹Eikyo, tube abakyengera pakuti peba nangu umo uwinga boneka ukufika kuburayo batushirire ubwa kwingira mukutusha kwakwa Resa. ²Pantu imbira nsuma yaribiriwe na kuri fwebo firya kyari na kuri barya. Rero amashiwi taya fawire abo abataikatene mukiketekero nabo abaumfwirire amashiwi. ³Pantu fwebo fwe baketekera twingira muri kurya ukutusha, nga firya asosere, "Nanebo epakurapa mu bukari bwandi, tabakengire mukutusha kwandi." Nangu imirimo yakwe pabushiku bwarenga kine rubari. ⁴Pantu pe rembo rimo pabushiku bwa renga kine rubari: "Kabiri Resa atushishe ku mirimo yakwe pa bushkiu bwa renga kine rubari. ⁵Eryo kabiri mwiremba rimorine atire, "Tabakengire mukutusha kwandi." ⁶Eikyo, pantu yarisungirwa bamo ukwingira mukutusha kwakwe kabiri abengi abena Israeli abaumfwire imbira nsuma tabaingiremo pamurandu wa kuburwa ikyumfwira. ⁷Eikyo Resa na kabiri aribikaka ubushiku ubo atira, "Rero." Panuma yanshiku ishingi, arandire ukupitira muri Davidi, ngafirya kyasoserwe kare, "Rero nga mwaumfwa kwishiwi ryakwe, mwikosha mitima yenu." ⁸Nga kyakuti Yoshua aribengishe mukutusha, Resa ngatarandire pabushiku bumbi. ⁹Eikyo kukiri ubushiku na bumbi ubwe Sabata ryakutushamo Ubwasungirwa abana bakwa Resa. ¹⁰Pantu umuntu uwaingira mukutusha kwakwa Resa ninshi atusha na mumirimo Yakwe, firya fine Resa atushishe kumirimo yakwe. ¹¹Eikyo natuibirikishapo ukwingira muri kurya kutusha, pakutira nangura umo ewa no kupashanya barya aba burire ikyumfwira. ¹²Pantu ikyebo kya kwa Resa kya mweo kabiri kya maka kabiri kyaritwa ukukira urupanga ronse urwatwa kubirikubiri. Kyari purinkana ikya kuti kyarekanya umweo no mupashi, umwasuntinkanina amafupa no bufyompo kabiri kireshiba amatontonkanyo na mapange ya mutima. ¹³Kabiri takwaba ikibumbwa ikya fisama ku kinso kya kwa Resa. Rero, ifintu fyonse fyaba pabweru pakinso kya uyo tufwire twaperako ubunte. ¹⁴Eikyo, apo twarikwata shimapepo mukaramba uwakindama uwapuramo mu myuru, Yesu umwana mwaume wakwa Resa. Rekeni twikatishe ku fisumino fyesu. ¹⁵Pantu taturi na shimapepo mukaramba uutenga turangurukirako pakukana pwiririka kwesu rero, turi na shimapepo mukaramba uwaeshwa muri fyonse nga fwebo, rero ena taba na rubembu. ¹⁶Eikyo na tureya ukubura umwenso ku cipuna cabukata ikya kusenaminwa, pakutira twingapokerera uruse no kusenaminwa pakafwa munshita ya ku kabira.

Chapter 5

¹Ikyo shima pepo mukaramba onse, uusarwa ukufuma mukati ka bantu, asonterwa ukubomberako abantu mu fintu firorere kuri Resa, ukwebati arekutura ifyabupe namarambo ya pa membu. ²Ye arekubomba no mutende na abo abatakwete bwishibiro kabiri abarufiwa, pantu ye umwine nankwe arikumine ku kunashiwa.

³Napamurandu uyu, ye akokabirwa ukutura amarango ya pa membu shakwe, nga firyafine akita pa membe sha bantu. ⁴Awe temu mwine eka uuri onse aburira ubu bukindami. Kanofye, Resa amukuta, ngefyo na Aaron ari. ⁵Mu musango umo wine, na Kristu taikindamike umwine mu kuibika umwine ukuba shima pepo mukaramba. Rero, uyo uwarikuranda kuri ye aryeberere ati, "Webo uri mwana mwaume wandi, ubwarero nebo naba wiso obe." ⁶kiri fye ngefyo ye aranda pambi, "Niwe shima pepo umuyayaya mu mubera wa kwa Melchizedek." ⁷Na mu nshiku shabu mubiri bwakwe, Kristu arikuninika imituro ya mapepo no kupapata mu ku rira apakaramba ne minsoshi kuri Resa, uyo uwaba namaka ya ku mupususha ukufuma ku mfwa, kabiri Resa arimumfwire pamurandu wa bukapepa bwa mweo wakwe. ⁸Nangu ari umwana mwaume, arisambirire ikyumfwira ukufuma mufyo ye akyurireko. ⁹Kyarirengere ye ukuba uwafikapo kabiri nokuba, kuri onse ukumumfwira, karenga we pusukiro rya mu muyayaya. ¹⁰Resa arimubikire ye ukuba shima pepo mukaramba mu mubera wamkwe Melchizedek.

¹¹Tulikwete ifya kulanda ifingi palwa kwa Yesu, lelo cakwafya kulondolola pakuti mwebho muli pakelele mukumfwa. ¹²Pantu nangu kingaba kwebati paai iyi nshita mwebho mumfwire ukuba ba kasambiaisha, mukokabira umo ukumisambirisha mwebho ifikomo fya ntendekero fya bukombe bwa kwa Resa. Mwebho mukokabirwa umukaka, te fiiryo fya kukosa! ¹³Ikyo uri onse uunwafye umukaka wekaweka tari na kushika ne fya bukombe bwa burungami pantu akirifye umukeke. ¹⁴Pantu ifyakurya fya kukosa fya ba kura. Aba ebabo mukwebati mu ku fumaruka kwabo barikwete ukukanshiwa mukumfwikisha ifyakupatura ifyabune ukufuma ku bubi.

Chapter 6

¹Eikyo natushe ukutendeka kwambirasuma yakwa Kristu nokuya kuntashi mukukura. Kabiri twirakeshe mufura wakurapira ukufuma kumirimo yamfwa nekiketekero muri Resa, ²nangura umufura wamasambirisho yaparubatinisho akutambarika indupi, ukushukuka kwabafwa, kabirinobupingushi bwamuyayaya. ³Na fwebo tukakita if nga Lesa asuminisha. ⁴Pantu takiri ikyayanguka kuri abo abashibwirwepo kare, abasondere ikyabupe kyakumuru, abakumineko kumupashi wamushiro, ⁵kabiri abo abasondere ikyebo kyakwa Resa ikisuma namaka yankuro irinokwisa. ⁶Rero baponena kumbi kyariba ikyashupa ukubapwisha nakabiri mukurapira. Pamurandu wakweba ati baratanika umwana wakwa Resa ebenebeka nakabiri, kabiri nokumusebenya parwarara. ⁷Kuri iyo inkende inwa mumfura ikyo ki Resa ryonse parikyena, nekyo ikitwara kufitwara kyaba kikyamurimo kuri abo inkende yabomberwepo inkende ipokerera ipara ukufuma kuri Resa. ⁸Rero ngakyatwara imyunga nabakirasa, takiri ikyaringa kabiri kirimupepi nekitipo. Impera yakiko irimukupya. ⁹Rero turi abashinikisha pamurandu wafintu ifisuma ifyamikuma mwebatemwikwa ifintu ifyakuma ipusukiro, nangura kine turaranda ifi. ¹⁰Pantu Resa taba uwabura umuringanya. Takarabe umurimo wenu nokutemwa uko mwarangira pamurandu we shina ryakwe, pantu mwaripyungire abantu bakwe abashira, kabiri mukiri murebapyungira. ¹¹Tukokabira pamaka ukutira kira umo muri fwebo engeranga ukuiperesha kumokwine ukufika kumpera, pakurenga isubiro ryenu ukuba iryapwiririka. ¹²Kyaba ifi pakweba ati mwikana abanang'ani, rero abareparana nabo mukiketekero namukuteka umutima barikwatira rimo ifirayo. ¹³Pantu iryo Resa apangire amarayo yakwe kuri Abrahamu, arirapire parwakwe, epo tarinarapa kuwari umukaramba pari ye. ¹⁴Asosere ati, "mukishinkafye nkakupara nokukusha impendwa shobe." ¹⁵Muri iinshira, Abrahamu arikwete ikyo ikyarairwe panuma arorera mukutekenya. ¹⁶Pantu abantu barapa kuri urya uwabakira. Pakurekeresha kwafikansa fyonse umurapo eusungwa nga ikishininkisho. ¹⁷Iryo Resa asarire ukuranga mukupwiririka kumpanyi shaburayo ubusuma bwiraye ubushakapiribuke akipere pamo nomurapo. ¹⁸Akitire iki pakuti ifintu fibiri ifishingapiribuka nekyo takyayanguka Resa ukubepa fwebo, abapusuka pabukingo, tukakwata ukukosereshiwa ukwakosa ukwikatirira mukukosa kwisubiro iryabikwa kabibera kuri fwebo. ¹⁹Twakwata iki ngo bukingo kabiri nga ing'anda yamweo, isubiro rirya iringira munkende yamukati kunuma yakipembe, ²⁰apo Yesu, uwatungirire aringire munkende pacifuro kyesu, Arisaba shimaapepo mukaramba umuyayaya panuma yamutande wakwa Melkisedeke.

Chapter 7

¹Uyu ni Melkisedeke, imfumu iya ku Saremu, shimapepo mukaramba uwa kwa Resa. uwakumenye Abrahamu akobwera ku kwipaya ishamfumu no kumupara. ²Uyo Abrahamu ayakenyeko kimo ikya mwikumi parifyonse ikyantashi, ishina ryakwe rya rora mukweba ati, Imfumu ya burungami, "Kabiri ni mfumu ya ku Saremu, "Ryarora mukweba ati, "Imfumu ya mutende." ³Ari uwakubura wishi, uwakubura nyina, uwakubura ifikorwe, uutaba nakutendeka kwa nshiku nagura impera ya mweo. Nomba aripara umwana umwaume wakwa Resa, pantu abererera ninshimapepo umuyayaya⁴ Moneni ubukaramba bwa kwa uyu muntu uyo ikikorwe Abrahamu apere ikyekumi apokorwere mu burwi. ⁵Aba ruko rwakwa Lebi, abari kupokerera bashimapepo baperwe ku bantu abo abari kupoka ikyekumi ku bantu, abo abari ni bamunyinabo, nangura uruko rwakwa Abrahamu. ⁶Rero Melkisedeke, uutrli ne kikorwe kuntu ari atuntwike, aripokerere ikyekumi ukufuma kuri Abrahamu, kabiri arimuparire uyo uwari na ifirayo. ⁷Takuri ikyakukanya ukuti umunono aparwa no mukaramba. ⁸Muri uyu murandu, abantu abakufwa barapokere ifye kumi, pa murandu wa iki kyarishininkishiwa ukuti ari uwa mweo na nomba. ⁹Kabiri mukuranda uku, Lebi, uwa pokerere ifye kumi nao aripere ifyekumi ukupitira muri Abraham. ¹⁰Pantu Lebi ari mu mubiri wa fikorwe fyakweiryo Melkisedeke akumenye Abraham. ¹¹Rero ukupwiririka ngo kwari muri bushimapepo bwa bena Lebi (pantu ni pali abantu bapokerere amarango), kindo kingarenga ukukabira shimapepo umbi ukwima panuma yakwa Melkisedeke, ukukana tontonkanishiwapo kubukonkani bwakwa Aaron? ¹²Iryo bushimapepo bwa piriburwa, na amarango nayo ya piriburwe. ¹³Pantu uyo akoranda ifi, wa mumukowa umbi, umushani neryo umo uwarikutarama ku kipairo kyakwa Resa. ¹⁴Nomba kya kine kine niku Yuda eko Shikuku Yesu afyarirwe, mumukowa uwa bushimapepo. ¹⁵Ifyo tukoeanda apakubuta tutu ukutira naumbi shimapepo engema ukuparana na Melkisedeke. ¹⁶Takyashintirire pa fipope fya ku mubiri ukweba ati abe shimapepo, rero kyarishintirirwe pa maka ya mweo wa muyayaya. ¹⁷Pantu amarembo yapere ubunte kuri ye ati, "Ninebo shimapepo wa muyayaya ukukonka na kubutantiko bwakwa Melkisedeke." ¹⁸Pantu ikipope kyantanshi kyafumishiwapo pamurandu wa bunake na ukukanaba na ubuyo, ¹⁹amarango tayakitire nangura kamo, rero isubiro risuma ryarirondorwere, ukupitira umotwishira mupepi kuri Resa. ²⁰Takwari kuraya kwa muropa! bambi baishire kuba bashimapepo ukwabura ukurapa, ²¹rero aishire kuba shimapepo ukupitira mu muropa wa uyo uwarandire kui ye, "Shikuru arirapire kabiri tekuti apiribure amatontonkanyo yakwe: niwebo shimapepo umuyayaya. ²²Napari iki Yesu aritupeere ikipangano kyakirapo. ²³Ba shimapepo bakukare barikuba abengi mumpendwa, apo imfwa yaribakenye ukukonkanyapo ukuba bashimapepo. ²⁴Rero pantu Yesu akotwaririra ikwikara umuyayaya, arikwete bushimapepo bwakwikarira. ²⁵Nangu kingabaifyo ariba no kupususha bonse abaparama kuri Resa ukupitira muri ye, pantu aikarira ukuba papatira. ²⁶Kari kyakuringa sana ukuti tukwate ye ngashimapepo mukaramba, uyo uwamushiro, uwakaere, uwabura akarema, muwaturwa ku rubembu, kabiri uwasumburwa ukucira imyuru. ²⁷Takokabira, ukukanaba ngafirya bashimapepo mukaramba, ukupera amarambo kira bushiku, ukubarira ku membu shakwe, na imemba sha bantuse. Arikutire umuku fye umo uro aipere umwine eka buri rambo. ²⁸Pantu amafunde yarikusonta bashi mapepo bakaramba abari abakunaka. Lero amashiwi ya murapo, ayaishire panuma ya mafunde, yarisontele umwana umwaume, uwarengerwe uwakupwiririka ukuba shimapepo umuyayaya.

Chapter 8

¹Nomba ikikomo kyafyo tukososa niki: Twariba nashimapepo amba uwaikara ku kuryo kwa Kipuna Kyabufuma ikyabukaramba ikyapuramo mu myuru. ²Mubomfi munkende yamushiro, ri hema ryakine kine iryo Shikuru, temuntu, aimikire. ³Pantu shimapemo mukaramba onse asonterwe ukutura fyonse ifyabupe na marambo. Nangu ringabe fyo kikankrla ukubapo nakimo ikyakutura. ⁴Nomba ngakyakweba ati Kristu ari pano caro, nga taripo shimapepo iyo, apo kwariba barya abatura ifyabupe umwarora amarango. ⁵Bantu ababomba ku kyaku mwenako nekinshingwa kyafintu fyakumuru. Nga firya fine Mose asokerwe kuri Resa iryo arikusungamina ukupange hema: Resa arandire ukweba ati, "Umone ukweba ati wapange fintu fyonse umwarore kipasho ikyo ikyaranfirwe kuri webo pa rupiri." ⁶Rero nomba Kristu aripokerere ubupyungishi ubwakucirapo, ngafirya fine kabiri aba kawikishanya wakipangano kisma, ikyo ikyatarama pa firayo fisuma. ⁷Nga kyakweba ati ikipangano kyakubarirapo kyari ikyakubura akarema, nga tapafwaikirwe ikyakurenga fibiri. ⁸Iryo Resa asangire ifirubo ku bantu, arandire ati, " Boneni, inshiku shikoisa-efyaranda Shikuru-iryo nkapanga ikipangano kipya na ba ng'anda yakwa Israeri naba ng'anda yakwa Yuda. ⁹Takyakabe nga kirya kipangano ikyo napangire ku fikorwe fyabo pari burya bushiku ubo nabasendere kukuboko kukubatungurura ukubafumya mu kyaro kya Egupti. Ikyo barya tabari kunakire kipangano kyandi, kabiri naribasurire- efyo Shikuru aranda. ¹⁰Iki e kipangano ikyo nkapanga naba ng'anda yakwa Israeri panuma ya shirya nshiku- efyo aranda Shikuru. Nkabika nama funde yandi muma tontonkanyo yabo, kabiri nkayarembe namumitima yabo. Nkaba Resa wabo, kabiri bakaba abantu bandi. ¹¹Tabakarekuisambirisha umuntu nomukaya munankwe kabiri umo namunyina, ukumweba ati, "Ishiba Shikuru." ¹²Ikyo bonse bakanjishiba nebo, ukufuma ku munono ukufika na ku mukuru. Ikyo nkababero ruse kufya bupumushi fyabo, na masambi yabo nshakaye bukishe nakarya iyo." ¹³Pakwita iki kipangano, "Ikipya," arengere ikipangano kyantanshi ukube ikyakale, kabiri ne kyangukire kikote kikosungamina kuroba.

Chapter 9

¹Nomba nangu kipangano kyantanshi kyari kwete ifipope fya mipepere ne ng'anda ya shira iya panwe sonde. ²Ikyo ihema ryaripekanishiwe ikyantanshi, mu kati mwari ikya kubikapa inyari, iteburo, no kutantanika kwa mikate, pareitwa ikifuro kya mushiro. ³Ku muma ya kipembe ikya bubiri, ihema na rimbi, irya kwitwa ikifuro ikyashirisha. ⁴Kyarikwete ne kipairo ikya goride ikya kufutamwinapo. kabiri kyarikwete ne kipao kya kipangano, ikyo ikyari ikyakakatikwako na goride. Mukati mwari inongo ya goride iya kusunga mana, ikonto yakwa Aaroni ryasaki mwine, ne mawe ya kipangano. ⁵Pa muru wa kipao kya kipangano, ba Kerubi abakingirira inkumpiko ya kukonsorwera fintu tatwingarandapo pari nomba mu kushika. ⁶panuma ya ifi fintu fyaripekanishiwe, bashimapepo ryonse barikwingira mu muputure we hema mukufikirisha umurimo. Wabupyungishi bwabo. ⁷Rero ni shimapepo mukaramba arikwingira mu muputure wa buubiri, umuku umo kira mwaka, kabiri ukwaburo muropa untu arikupera rarwa umwine napa fyarikubembuka abantu mukuburo kwishiba. ⁸Umupashi wa Mushiro warirangire ukiti apo fye ihema rya ntanshi epo ryari iryatarama munshita mu kati ka mwashirisha yari tairati kuboneka. ⁹Iki kari kishibiro kya nshita iiripo. fyonse ifya bupe na marambo ifireperwa nambo tekuti firenge ba kampingu waba kapepa ukupwiririka. ¹⁰Pantu fyena urubari rwafiko nipa fyakurya no kunwa no kusamba ukwapusapusa, fupope fya mubiri mpaka fye inshita yakutantika bwino. ¹¹Kristu aishire nga shimapepo mukaramba uwafintu fisuma ifyaisa. Aripitire mwi hema irikuru kabiri iryapwiririka iritapangirwe ne minwe ya bantu, iryo iritaba rya mukurengwa ne kwa rinwe sonde. ¹²Ukwabura umulopa wa mbushi nowa bana ba ng'ombe, rero ukupitira muropa wakwe umwine aringiremo fye umuku umo mu kifuro ikyashirisha no kutusungira ukuruburwa kwa muyayaya. ¹³Pantu ngo umuropa wa mbushi nowa ng'ombe ishirume no kusansa kwa mitoi yakanaka ng'ombe pari abakowera firabashisha ku kusanguruka kwa mibiri. ¹⁴Ngo kukirapo umuropa wakwa Kristu, uyo ukupitira mu Mupashi wa muyayaya ariipere umwine uwabura akarema kuri Resa, ukusangurura ba kapingu besu ukufuma ku mikitire iyafwa kukubombera Resa wamweo? ¹⁵Pamurandu wa iki aba kawikishanya wa kipangano kipya. Pakweba ati nimfwa yaburire ikifuro kya kuruburwa kya abo abari mu kipangano kyantanshi ukufuma kufya kupurumuruka kwabo abo abakutwa bakapokerera ikirayo kyabupyani bwa muyayaya. ¹⁶Pantu ukuri ubufwayo, imfwa ya muntu wakikitire ifwire ukubimbura. ¹⁷Pantu ubufwayo pakuti mpaka ukubomba kano nga kyakweba ati kwaboneka imfwa, pantu takiba na maka nga uwakikitire akiri umurore. ¹⁸Kanshi nangura kipangano kyantanshi takyapampamikirwe apakubura umuropa. ¹⁹Pakuti rintu Mose arimukupera amakambisho mu mafunde ku bantu bonse, ariburire umuropa wa bana ba ngombe ne mbushi, kumo na menshi, ubushishi bwakashika, na husope, asanshire fyonse umufungiro wine na bantu bonse. ²⁰Eryo atire, "Uyu e muropa wa kipangano untu Resa akambishe mwebo." ²¹Mu musango umo wine, arisanshire muropa pe hema napa fibombero fyonse fintu barikubomfya mu bupyungishi. ²²Ukuringana na marango ifintu fyonse fisangururwa no muropa. Apatari ukusumya umuropa takuba ubwerero. ²³Eikyo kyari ikyayana ukuti ifimpashanya fyonse ifya fintu mu muru fifwire fyangururwa na ya marambo ya ishi ifine fyari no kusangururwa na marambo ayakirapo. ²⁴Pantu Kristu taingire mu kifuro kyashirisha ikyapangirwe ne minwi, ikyabakikope kya kine. Rero aringire mu muru mwine, ku kubonekera nomba mu kinso kyakwa Resa parwa fwebo. ²⁵Taire murya pakwabati arengira ribiri ribiri ifikita shimapepo mukaramba, uwingira mu kifuro ikikuru ikyashira kira mwaka no muropa wa umbi. ²⁶Pantu nga akiba fyo ninshi nga arikirire imiku iingi ukutura fye ku mufura we sonde. Rero nomba aribonekere pakupwa kwa nshita kukufumyapo urubembu pakuitura burirambo umwine. ²⁷Nge fyo kyaringa umuntunse ukufwa umuku umo, nekyakukankapo kupingurwa, ²⁸ifyo fine, Kristu ariturire umukefye umo kukusenda imembu shakinabwingi, kabiri akabonekera umuku wa kibiri, tekukusende urubembu, rero kukupususha abo abamurindirira.

Chapter 10

¹Pantu amaango kinshingwafye epera ikya fintu ifisuma ifiri no kwisa, tekipasho kine ikya ify fintu. Bonse abafwaya ukukumanya Resa ukupitira mu mangarango tayenga barenga ukuba abakupwiririka ukupitira mu marambo ayo bashimapepo batwaririra ukureta panuma ya kiramwaka. ²Pantu rimbi, bushe nga tayarekerwe ukuturwa? Pantu ba kapepa nga baresangururwafye umuku umo no kukana kwata kampingu wa kubembuka na kabiri. ³Rero mu marambo ayo yene mwa reba ukwibukisha imembu panuma yakira mwaka. ⁴Pantu umuropa wa ng'ombe ishirume no wa mbushi teti usende imembu. ⁵Iryo Yesu Kristu aishire mu kyar arndire ati, "Amarambo nefya mituro tamwafifwire, rero umubiri eo mwampekanishisha; ⁶nefya mituro ifya kokya nefya mituro ifya membu ta mwarebekerwamo. ⁷Eryo naishire kuranda ati, 'Boneni, mpandi- ngefyo kayrembwa pa rwa ine mu mufunguro- ku kukita ubufwayo bwenu, mwe Resa. ⁸"Pakubara aishire kuaranda ati, "Tari marambo, nangura imituro, nangura ifya mituro fyonse ifyakokya, nangu marambo ya pamembu ayo mwafwaire. Nangura kube ukubekwaramo." Aya marambo yareturwa ukuringana na marango. ⁹Eryo aishire kuranda ati, "Boneni, mpandi nomba ukuti nkite ubufwayo bwenu." Arisendere umubera wa mikitire yakare ukuti abikepo umusango umbi. ¹⁰Namuri ukukufwaya, emo twashishiwa ukupitira mubupe bwa mubiri wa kwa Yesu Kristu pamuku umo bonse. ¹¹Kirabushiku shimapepo aretarama no kukita umurimo wakwe kuri Resa. Aretura amarambo yamo yene ribiri rbiri- amarambo aya shinga senda imembu. ¹²Rero iryo Yesu aturire irambo rya nshita yonse irambo rya pamembu, aikara ku kuboko kwa kukuryo kwa kwa wishi. ¹³Akiri akororera mpaka abarwani bakwe akabakite umupando wa nkasa shakwe. ¹⁴Pantu ukupitira mu kyabupe kimo arisangurura bonse abaresanguruka. ¹⁵Umupashi wa mushiro nao ushimika ubunte kuri fwebo. Pa kubara aishire kuranda atai, ¹⁶"Iki ekipangano narapangana nabo mpaka panuma ya nshiku isho, ekuranda kwakwa Shikuru. Ndi no kubika amarango yandi mu mitim yabo, kabiri ndi no kuyaremba mu mutontonkanyo wabo. ¹⁷Imembu shabo no kukana bomba imirimo ya marango ntakatare njebukisha." ¹⁸Nomba ukupererwa kuri kwisa ukwambo, pantu takuri nomba irambo iriri ryonse pa membu. ¹⁹Eikyo, mwe bamuninane turi abakabira ukwingira umwashira ukupitira mu muropa wa kwa Yesu. ²⁰Iyo enshira iipya kabiri iyakwikariramo atwiswira mu kipembe, ukuptira mu mubiri wakwe. ²¹Umurandu wa kuti na tukwata shimapepo mukaramba mu ng'anda yakwa Resa. ²²Natuparamineko ne mitima ine ine mu mwisuro wa kutetekera, ukuba ne mitima yesu iya kanwako ku kusangururwa ba kampingu wa ku kowera, kabiri abasambwe mibiri mu menshi ayarengama. ²³Tiyeni twikatishe totoro ukurumbura isubiro ukwabura ukungwaungwa, umurandu wa kuti Resa uwaturanga, aisuramo ikishinka. ²⁴Tiyeni tubone inshira ya kukosereshamo muninefwe ku kutemwa ne mikitire iisuma. ²⁵Twireka ukurongana kyapamo, ngefyo bamo bakita. Mukifuro, kya kukoseresha umo mukukira ero na mukukira, no kukira konse naumo iryo mukobona akasuba ka kwisa kwakwe kakoisa mupepi. ²⁶Pantu nga twa konkanyapo ukubembukira umufuro ribe panuma na tupokerera ukwishiba ikine, takwashara nakabiri irambo rya pa membu. ²⁷Mukifuro kya kuti, kwabafye ikintu kimo ikya kutinisha ikya bupingushi, no muriro uwaruma uri no kumina abarwani ba kwa Resa. ²⁸Onse uwakene amarango yakwa Mose afwire ukwabur uruse apa reba bakambone babiri nangura btatu. ²⁹Kupanikwa ndo umo enga panikwa uwanyanta pankasa sha mwana mwaume wakwa Resa, uwabona umuropa wakwa Yesu ngo wa buro mushiro- uo asangurwirwemo- no kungurura umupashi wa kusenaminwa? ³⁰Pantu twarishiba umo uwarandire ati, "Ikirandushi kyandi; nebo ndinokurandura." Nakbiri, "Shikuru ari nokupingura abantu bakwe." ³¹Kya kurenga umwenso ukupona mumonwe yakwa Resa wa mweo! ³²Rero ibukisha inshiku sha kunuma, panuma ya kushishimuka kwenu, nefyo mwapitire mu mafya ya kukyura ayengi. ³³Mwarengerwe ukuponterwa parwarara no kupakaswa, kabiri mware kyurira kyapamo nabo abarepita mu bukyushi. ³⁴Pantu mwasakamene abafungwa, kabiri mwasekerere na pakupokwa ifyuma fyenu. Mwarishiba ukuti mwebo mwe bene mwarikwata ikyakupoka ikisuma ikya muyayaya. ³⁵Kanshi mwi posa isubiro ryenu, irya kwata ikirambu ikya kurisha. ³⁶Pantu mwebo mufwaikwafye umutima riteka, mpaka mukapokerere ikya miraya Resa, panuma ya kukita ukufwaya kwake. ³⁷"Pa kashitafye akaringa, umo uri no kwisa mukishinka akosa kabiri tareshinga shinga. ³⁸Abantu bandi bamo aba rungama bafwire ukwikara mu kikyetekero. Pantu nta katemwe, ukumusanga na bwerera kunuma." ³⁹Rero taturi mbo ababwerera kunuma ku boni. Mukifuro kya kuti, twaba nga bo abasunga ikiketekero mu kusunga imyeo yesu.

Chapter 11

¹Nomba ikiketele ienshintirio rya tintu twasubirsmo ni nte ya fintu ifitabonwa. ²Pantu pmurandu waiki ifikorwe fyesu emo fyasuminishiwe ku kiketekero kyabo. ³Ni kukiketekero eko twirukira ukuti ifya ponwesonde fyarengerwe ku kuranda kwakwa Resa, mukuti ikiboneka kya kitirwe kufi shibonea. ⁴Ni kukiketekero eko Aberi aturire irambo kuri Resa irya kira pe rambo ryakwa Kini, muri icyi ashininkishiwe ukuba uwarungama, kabiri Resa aishire kuranda ubunte pakupokerea ikya bupe kyakwe, kabiri ikiketekero aberi akiri akoranda; nangura arifwa. ⁵Nikuketekero eko Enoki apitirwe mu muru ukuti enga kana ukusondemfwa. "Kabiri taripo, pantu Resa arimupitire." ⁶Pantu ribe tarapitwa, mumuru ashininkishiwe ukuti ari uwatemuna Resa. Nomba ukwabura ukuketekera te kuti kube ukumutemuna. Pantu uuparamina kuri Resa ari no kuketekera ukuti eko ari karambura wa bamukabira kabira. ⁷Ni kukiketekero eko Noah, iryo asokerwe kuri Resa pa fintu ifishira boneka, pakuba na katina apekanishe ikibwato kya kupusukiramo aba mu ng'anda yakwe. Mukitefi, emo asekerere abapanwesonde no kuba impyani ya burungami ubwashira mukuringa ne kiketekero. ⁸Kyari ni ku ketekero eko Abrahamu, iryo aishire kwitwa, aumfwire ku kuya ku nkende uko ari nokupokerera nge kikwata. Arifumine, ukwabura ukwishiba uko akoya. ⁹Niku kiketekero aikarire mu kyaro ikya rairwe ngo mwina Farao. Aikere mu tetnti na Isaki na Yakobo, impyani shinankwe kuri ikyo kine ikya rairwe. ¹⁰Pantu arerorera umusumba uuri ne kya ku kurapo uo kerenganya wauko kabiri kakura ni Resa. ¹¹Ni kuketero, eko Sara umwine ari ni ng'umba, ukuti apokerere amaka ya kukwata umwana. iki kyakitike nangura ari umukite, apo atungire ukuti wakishinka uwairaire. ¹²Eikyo, kuri uyu wine umwaume umo- uwari ngowfwa- bafyere mu bwingi nge ntanda sha murwerere isho bashinga penda ngemikyanga sha pari bembu. ¹³Kyari ni mu kkiketekero ukuti bonse abafwire ukuburo ukupoka ifirayo. Ikiringire, panuma ya kubona no kuposhanya nabo akataramukira, basumine ukuti bari bena fyaro bapa kyaro. ¹⁴Pantu abasosa firya barango kuti bakofwaya ikyaroy kya kwabo. ¹⁵Nga kyakuti baretonkanyanya ikyaroy bafumineko, bari kwete ishuko ryakubwererako. Rero ngefyo kiri, bokofwaisha ikyaroy kisuma, ikyaba kwi uru. ¹⁶Eikyo Resa tari na nsoni ukwitwa Resa wabo, eikyo Resa aribapekanishisha umusumba wabo. ¹⁷Nipakiketekero kyakwa Abrahamu, iryo aeshiwire, wariturire Isaki. Ari mwana mwaume wakwefye umo uo untu aturire, uyo uwapokerere amarayo. ¹⁸Ni kuri Abrahamu fyarandirwe ati, "Ni muri Isaki kyapitire umo urupwa rwakwe urwa kwinkwa." ¹⁹Abrahamu arondororwere ifyo Resa Isaki abushishe kubafwa, ukufuma uko kwine amupokerere kwati ni mumurumbe wakushukuka. ²⁰Ni kuketekero eko Isaki aparire Yakobo ero na Esau. ²¹Niku kiketekero eko Yakobo, pakufwa aparire abana baume bakwa Yosefe. Yakobo anshishimwine, ashintamine pamuru wa nkonto yakwe. ²²Ni kukiketekero eki Yosefe, pampera ya mweo wakwe, arumbwire ifya kufuma kwa bana bakwa Israeli ukufuma ku Egypto no kuba konkomesha parwa mafupa yakwe. ²³Ni kukiketekero eko Mose, iryo afyerwe, abafyashi bakwe bamufishire imyeshi itatu pantu ba bwene umwana wabune. Kbiri taba tinine ikipope kya mfumu. ²⁴Niku kiketekero eko Mose, iryo akuri akene ukwitwa umwana rume wa mwana wanakashi wakwa Farao. ²⁵Asarire, ukukyura pamo na bantu bakwa Resa, ukukira ukukwata inshita ya bwanarare iya rubembu ubwakashita. ²⁶Pakuringo kuti ukusebana pamo na KRsitu ekubukindama ubwaburo kukira ifyuma fymu Egypto. Pantu arekeshe amenso yakwe pakirambi. ²⁷Niku kiketekero eko Mose afumine mu Egypto. Tatinine no bukari bwa mfumu, pantu akosere nga urebona uushibneka. ²⁸Niku kiketekero eko akitire icyakukira no kukana umulopa, ukuti ubonaushi ekumyako kuba beri ayabona abana baume abamu Israeli. ²⁹Niku kiketekero eko batapukire Bembu wa kukashika nga pampanga apauma ndi. Na bena Egypto pa kwesha ukukitefi, bari bwene. ³⁰Ni kukiketekero eko amaringa ya Yeriko yawirire, iryo yashingurwike inshiku kine rubari. ³¹Ni kukiketekero eko Rahabu kirende ta robera pamo na bashiri ne kyumfwira, asekerere inengu umutende. ³²Kindo kimbi ninga randa? Pantu kuti ya nkyepera inshita ikurondorwera parwakwa Gideone, ifyakwa Baraki, Samusone, Yefta, Davidi, Samwere, ero na palrwa bakasesema. ³³Bena niku kiketekero eko bakimfishe ama bufumu, babombere umuringanya, no kupokerera ifirayo. Baisere utunwa twa nkaramo, ³⁴bashimishe amaka ya murio, bapuswike kukanwa karupanga, bapashiwe kuma rwere, basangukire ababuramba muburwi, no kukimfya ifita fya bena fyaro. ³⁵banakashi bapokere abafwa babo mukubuka. Rero bambi bariropwere, bakene ukupokerera karubura, ukuti babone ukurubuka kwa wamako. ³⁶Bambi bapokerere ukwesha kwa kumiwa no kufopaurwa, no kubakakira mu kifungo. ³⁷Baporerwe amabwe. Baputwirwe mufipimfya fibiri. Baipairwe ku rupanga ne mpapa sha shaba sene. Ababa no bubusu, abakyushiwa abakitwa ububi. ³⁸Panwesonde tapaba wamine. Bari tabantire mu matororo a mumpiri, na muminga na mu mendo ya mushiri. ³⁹Nnagura aba bantu bonse basuminidhiwe kuri Resa pamurandu wa kiketekero kyabo, taba pokererwe ikyarairwe. ⁴⁰Resa arakwata ipange irisuma pari fwebo, pakutira ngatwaburapo tekuti bapangwe abapwiririka.

Chapter 12

¹Eikyo na fwebo pakuba abakushingurukwa ne bumba rikaramba irya bakambone, kanshi natukoitarusha kuri fyonse ifyakufina no rubembu urwarambatira. kabiri tubutuke mukushipikisha urubira urwabikirwa fwebo. ²Rero na tupepeke amenso pari Yesu, kerenganya kabiri kawaminisha wa kitetekero kyesu. uyo pa murandu wakusekerera ukwabikirwe pa ntashi yakwe ye arishipikisha ku musaraba, asurire insoni, arikere ku kuboko kwa kuryo ku kipuna kya kwa Resa. ³Eikyo tontonkanyeni pari ye, uwashipikisha mukusushiwa ku babembu abamwimine, pakuti mwiba abanakuka eryo abakutompoka imitima. ⁴Pantu ukupirikita no rubembu tamurarwisha ikyakuti bamwipairapo; ⁵kabiri murirabire ikyakukoserasha ikya perwe kuri mwebo mwe bana: "We mwana wandi, wirakuperera kufunda kwakwa Shikuru, nefyo ukunakuka iryo mwarungamika kuri ye. ⁶Pantu Shikuru akaripira uyo atemwa, kabiri ukukanda onse umwana mwaume uwapokekerere ⁷Murekushipikisha muma kyushi ngokisarapurwa. Resa akokita mwebo nga bana bakwe. Bushe kwariba umwana mwaume uyo wishi uyo ashisarapura? ⁸Rero nga mwaba abakubura ukusarapurwa, uko abantu bonse bakumako, ninshi tamuri bana baume bakwe. ⁹Rero fwebo, twarikwete abafyashi ba buntunse aba abatusarapwire iryo twaribakindike. Kyakirapo fwebo kufyo twingaipara kuri Shifwe wamipashi fwebo ukuba abomi! ¹⁰Bashifwe baratusarapura pakashita akashita akanono nga babona ukuti nafiwama. Rero Resa araturakiripira kufyo abwene ukuti nafituwamina, pakuti twakwatako bu mushiro bwakwe. ¹¹Takwaba ukusarapurwa ukuboneka ukupera insansa, rero kupera ukukaripwa. Rero panuma kupera ikisabo kya mutende eryo no burungami kuri abo abapekanishiwa kuri ikyo. ¹²Kanshi kosheni amaboko yenu ayanakuka na makufi ayanakuka. ¹³Rungamikeninshira shenu, pakutira ayaremana yeikyena rero yaposhiwe. ¹⁴Lyonse murefwaya ukwikara no muntu onse umutende, no kuba abamushiro, pantu ukwabura ifyo takuri uuri onse uukubona Shikuru. ¹⁵Beni abakukengera ukuti umuntu neryo umo eburwa iikikuku kyakwa Resa, nokutira takuri umushira uwarura wakura no sakamikwa, pakutira abengi bekoweshiwako, ¹⁶epari abako uwaburarerare uutasakamana, pamo nga Esau, uwashitisha insambu shakwe ishakuba iberi pakulya ikyakurya umuku umo. ¹⁷Pantu mwarisha ukuti panuma iryo afwire ukukwata iparo, arikwete, afirirwe ukusanga ishuko rya ukurapira, nangu akifwaishe no kurira ifiramba. ¹⁸Pantu tamwishire kurupiri urwingekatwako, urupiri ururepya no muriro, imfifi, ikyakutinga, ne kimwera kyamaka na mabimbi. ¹⁹Kabiri tamwishire ku kurira kwantandara, nangu kwishiwi rya fyebo iryo abamfwire barepapata ukutira ishiwi rirundwako. ²⁰Pantu bafirirwe ukumfwa ikipope ikyasoserwe: Nangu ni nama yaikata kurupiri, ninshi bari no kuipaya ku mabwe nangu ukuirasa ne fumo. ²¹kyakine ikyabooneke kyari kyakutinya nganshi ikyakuti na Mose wine asosere ati, "Umwenso wanjikata naratutuma." ²²Rero, fwebo Kurupiri rwa Sione, na kumusumba wa kwa Resa wamweo, Yerusalemu wa mumuru, kabiri mwaisa kuri Resa, kapingura imyandamishira abarongene ne nsansa. ²³Mwaisa kurukuta rwa maberi, aba abarembwa mumuru. Mwaisa kuri Resa, kapingura wa mirandu yonse, na ku mipashi ya bantu iyo Resa arenga ukuba iyapwiririka baba abakaere pa kinso kya kwa Resa. ²⁴Mwaisa kuri Yesu, kawikishanya wa kipingano kipya, na kumuropa uwaitike uutuosera ifusama ukucira umuropa wakwa Aberi. ²⁵Murekusakamana ukutira mwirakukana kumpwa urekusosa. Pantu nga tabapuswike nga bakana ukumfwa ku warikubasoka pa kyao pari bafi fwebo tatwkapusukike nga twapiribuka kuri uyo uukutusoka ukufuma mumuru. ²⁶Panshita imo, ishiwi rirya ryatenkenge ikyaro rero nomba kyaraiwa akiti, "inshita naimbi nkatenkanya tekyaro kyeka, rero no muru." ²⁷We kyebo iki, "Nakabiri," areranga ukuti akafumya ifntu ifitente emukweba ati fyonse ifya bumbwre, pakuti ifinfu ifishakasunkanishiwe fikashana. ²⁸Eikyo na fwebo ukupokerera ubumu ubushishisukanishiwe, natukumutotera muri uyumusango mu ukupepa Resa abakatina mu musango uufwire ukumusansamushamo. ²⁹Pantu Resa wesu muriro uokya.

Chapter 13

¹Rekeni kiktemwiko kya buninane kikonkanyepo. ²Tamufwire ukuraba ukurapokerera abatandashi. Pantu ukupitira muriki bamo napokerere bamaraka ukwabura ikwishiba iki. ³Mukoibukisha abafungwa, kwati mwafungirwe pamo nabo. Mukoibukisha aba kyushiwa kwati mwari mu mubiri yabo iryo bare kyushiwa. ⁴Rekeni ikypopo kisungwe mubukindami kuri bonse, ero rekeni umusengere w kyupo uusungwe uwasangururwa, pantu Resa akapingura ababurarere ero na bakende. ⁵Rekeni imbera shenu shi taruke kukutemwa indarama. Murebekerwa mu fintu ifyo mu kwete, pantu Resa umwine arandire ati, "Ukuri turi no kukusha, nangura ukukuposa." ⁶Tufwire ukubekerwa mufyo twakwata pakuti twingakwata amaka yakuranda ati, "Shikuru ekafwa wandi; ntengati. Kindo umuntu engakita kurinebo?" ⁷Ibukishe intungurushi, isho isharandire imbiransuma yakwa Resa kuri mwebo. Boneni imbera shabo nefya tumbukamo ukurosha kumbera. Tontonkanyeni uwaira ikiketekerwa kyabo. ⁸Yesu Kristu kimo kine na mairo, na rero no muyayaya. ⁹Mwisendwa kumasambiriro ayeni. Pantu kisuma ukuti umutima ufwire ukukosa mukiketekerwa, tekufiryo ifyo ifishafwa abendamo ¹⁰Twari kwata ikipairo ikyo abayungira mwi hema tabasuminishiwa ukurya. ¹¹Pamurandu wa kuti umuropa wa nama shipaiwa pamurandu wa rubembu uuretwa mwi hema kuri shimapepo no wingisha umwa mushiro, imibiri yena yokorwa kunse ya musumba. ¹²Eikyo na Ysu akyurire kunse ya mpongoro, ukuti asangurure abantu mu muropa wakwe. ¹³Eikyo kanshi tufumine kunse ya nkambi ukushingamwa ukusebana kwakwe. ¹⁴Pantu pano tatukwete umusumba wakwakaririra. Mukifuro, kya kuti tukofwaya ukubona omouukoisa. ¹⁵Muri wene, emo, ryonse tuturire amarambo yakurumbanya Resa, rumbanyeni pakuti ekisabo kya miromo irumbanye ishina ryakwe. ¹⁶Twiraba ukwafwana kiraumo naumo, pantu ni muri ayo marambo Resa atemenwe. ¹⁷Beni abakyumfwira kubaremutungurura pantu ebarina imyeo shenu, nga bantu abakaba no kurumburura. Umfwireni ukuti babe abakitekyo no kusekerera te muburanda iyo, pantu tekya kwafwa ukukita ifyo. ¹⁸Tupepereniko, pamurandu wa kuti turi na kampingu umusuma uwakufwaya ukwikara bwino muri fyonse. ¹⁹Nkomikonkomesha ukukite mukukira, ukuti ni ngabwera bwangu. ²⁰Nomba Resa wa mutende uubushishe ka kema mukaramba uwa mpanga, shikurwifwe Yesu, ukupitira mu muropa wa kipingo kya muyayaya, ²¹amibake muri fyonse ifisuma ku kukita ukufwaya kwakwe, pakukitira muri mwebo ikya kutemwa ku menso yakwe muri Kristu. Kuri ye kube ubukata umuyayaya. Amen. ²²Nomba nkomikonkomesha, mweba muninane, ukukonka amashiwi na mukonkomesha ayo na miremba mu kuringa. ²³Mwishibe ukuti murina wesu Timote arikwirwe, pamo nankwe nkesa kuri mwe ngaisa bwangu. ²⁴Muposhe intungurushi na basumina bonse. Abena Itari bamukyerera. ²⁵Ukusenamina kube na mwebo bonse.

James

Chapter 1

¹Yakobo, umusha wakwa Resa kabiri Shikuru Yesu Kristu, ku mikowa ikumi rimo n ibiri iya mu basarangana: Mwaporeni! ²Ishibeni ukuti kya kusekererera, ba munyina, irintu mwebo mwaponena mu fya misango misango ifyakweshiwa. ³Mwebo mwaishiba ukuti ukweshiwa kwa kiketekerwa kyenu kureta ukushipikisha. ⁴Rekeni ukushipikisha kufishepo umurimo wa uko, pa kuti mwise mube abapwiririka kabiri abafikapo, ababurwa ikintu nangu kimo. ⁵Rero umo uwa muri mwebo nga afwaya amano, murekeni arombe kuri Resa, uupera fye kuri bonse ukwabura ukwebaura ukuri konse aba muromba, kabiri yakapera kuri ye. ⁶Rero arombere mukiketekerwa, no kutwishika nakarya. Rero webo weutwishika wapara amaba muri bemba ayaimiwa ku mwera no kusensemunwa ukushinguruka. ⁷Rero urya muntu tafwire ukutontonya ukuti akapokerera ikiri kyonse ukufuma kuri Resa. ⁸Pa kuba umuntu uwa mitima ibiri, uwakingya mu mibere yakwe yonse. ⁹Rero munina umupina atakishishe ukusumburwa pa kifuro kyakwe ikya pa muru. ¹⁰Rero no mukankara atakishishe pa kumuponya panshi, pakuti akapita nge ruba rya mu mpanga. ¹¹Pantu akasua katurira pamo ne kikabirira, no kumya ikanyi. Iruba rya kiko rirarukuta, no kuyemba kwa kiko kuronaurwa. Munshira imoine, efyo no mukankara akaroba mu mibere yakwe. ¹²Uwaparwa muntu uushipikisha ku kyakweshiwa, pa kupita mu kukimfya ikya kwehshiwa, akapokerera ikirongwe kya mweo, ikyo ikyarairwe kuri abo abatamwa Resa. ¹³Rero takuri nangu umo uukaranda pa kutunkwa ati, "Nintunkwa na Resa," pantu Resa tatunka ku kukita ikibi, kabiri tatunka umuntu nangu umo. ¹⁴Rero kira muntu atunkwa ku kurunkumbwa rwakwe, urumusembereka no kumwikata. ¹⁵Eryo panuma urunkumbwa rwaimita, rufyara urubembu, ero panuma urubembu nga rwakura, rufyara imfwa. ¹⁶Mwirufiwa,

mwe batemwikwa bandi.¹⁷Kyonse ikya bupe ikisuma ne kya bupe ikisuma kifuma ku muru. Ikikira panshi ukufuma kuri Tata wa rubuto. Kuri ye takwaba ku kikingya nangu kinshingwa pa murandu wa kuribuka.¹⁸Resa asarire ku kupeera fwebo ukufyrwa ku kyebo kya kine, pakuti tube ifisabo fya ntanshi ifya mufibumwa abumbire.¹⁹Ishibeni iki, mwe batemwikwa bandi: Rekeni umuntu onse abe uwayanguka ku kumfwa, uwatekanya ku kuranda, uwatekanya ukufurwa.²⁰Rero ukufurwa kwa muntu takubomba umurimo mu burungami bwakwa Resa.²¹Eikyo fureni fyonse ifya rubembu ifya kowera ne kya busari ikya bubi. Mubufuke pokerereni ikyebo ikyaribuka, ikiri na maka ayakupususha imitima yenu.²²Mube bakakita wa kyebo te kumfwa fye kweka, kuibepa mwe bene.²³Pantu nga umo abakomfwa wa kyebo rero te kakita, apara umwauke uukyeyeta ikinso kyakwe ikya kififyarirwa mu kirorani.²⁴Araikeyeta umwine no kuya kumbi iryo rine araba ifyo aboneka.²⁵Rero uubona mu mafunde ayakishinka aya buntungwa, no kutwaririra ukukita, uushaba uuraba, uyu mwaume akaparirwa mufikitwa fyakwe.²⁶Nga umo uutontonkanya ukuba kapepa, rero tasunga ururimi rwalwe, abepa umutima wakwe, no kupepa kwakwe kwafye.²⁷Ukupepa ukwasangururwa kabiri ukushakowera kuri Resa na Tata wesu ni uku ukwafwa abana banshiwa na bamukamfwirwa mu kukyura kwabo, no kuisunga no kukana kowera ne sonde.

Chapter 2

¹Mwe bamunyanane, mwiikata ku kiketekero muri Shikuru wesu Yesu Kristu, Shikuru wa Bukata, mukusaruruka kwa bantu bambi. ²Fipangeni ukuti umuntu umo nga aingira mu kirya kyenu nafwara imbira minwe sha goride ne fifwara ifisuma, eryo kabiri mwaingira umupina mufya kufwara ifya kuramba. ³Nga mwaroresha pa muntu umukankara uufwere ififwara ifisuma no kuranda ati, "Mwaranda kuno mu nkende iisuma," rero mwaranda ku mwaume umupina ati, "Katarama kurya" nangu "Ikara pa makasa yandi," ⁴bushe tamukoipingura mwebene? Bushe tamusangukire bakapingura ba mitontontanishishe yaburwani? ⁵Umfweni, bamunyanane, mwebatemwikwa bandi, bushe Resa tasarire abapina ba kyarokuba abakankara mu kiketekero no kuba impyani sha bufumu ubo araire kuri bonse aba mutemwa? ⁶Rero tamukindikire umupina! Bushe tebakankara bamititikisha? Bushe te bamobene abamitwara ku firye? ⁷Bushe tabatuka ishina irisuma iryo mwaitirweko? ⁸Nga kyakuti, nangura, mufikirishe amafunde yabufumu ukuringana na marembo, "uretemwa umwina muparamano ngefyo waitemwa we mwine," murakita bwino. ⁹Rero nga mwasoborora abantu abamo, murekita isambi, kabiri abakonenkeshiwa kwifunde nga bampura mafunde. ¹⁰Pantu onse uwabera amafunde uonse, nomba aipununako mu nshirafye imo na sanguka uwamurandu uwakutoba amafunde yonse. ¹¹Pantu umo uwarandire ati, "Wirakita bukende," ewarandire no kuti, "Wiraipaya." Nga taukita bukende, rero nga urakita ukwipaya, na usanguka impura mafunde. ¹²Kanshi mureranda no kuti nga abo abakapingura umwabera ifunde rya bukaere. ¹³Pantu ubupingushi bwisa ukwabura uruse kuri abo abashiranga uruse. Uruse rurakimfya ubupingushi. ¹⁴Bushe busumanshi, mwe bamunyanane, nga kyakuti umuntu aranda ukuti wakikyeketekero, rero takwate imirimo? Bushe kirya kiketekero kuti kya mupusha? ¹⁵Fipangeni ukuti muninane nangu nkanshi afwere bubibubi kabiri takwete ifyakurya akasuba konse. ¹⁶Fipange ukuti umo muri mwebo aranda kuri bo ukuti, "Mwende umutende, kangabukeni no kwikuta." Nga tamubapere idfintu fikofwaikwa ku mubiri, bushe busuma nshi ubo? ¹⁷Munshira imoine ne kiketekero kine, nga takywata inkito, ninshi kyakufwa. ¹⁸Rero umo kuti aranda ati, "Warikwata ikiketekero, naine nakwata imirimo." Nangu ikiketekero ukwabura imirimo, naine nkokuranga ikiketekero kyandi ukupitira mumirimo yandi. ¹⁹Mwarisumina ukuti kwaba Resa umo; mwakita bwino. Rero ne nguru sharisumina ikyo, kabiri shiratutuma. ²⁰Bushe urefwaya ukwishiba, we maume umuwerewere, ukuti ikiketekero ukwabur imirimo kyafye? ²¹Bushe shifwe wesu Abrahamau tarungamikirwe pa mirimo iryo aturire umwana wakwe Isaki pa burambo? ²²Boneni ukutira ikiketekero kyabombere ne mirimo yakwe, no kuti murandu ne mirimo ikiketekero kyakwe kyakurireko ukukira. ²³Marembo yarifikirishe aya kuti, "Abrahamu asumine muri Resa, kabiri kyapenderwe kuri ye ukuti burungami," kabiri aitirwe kibusa wakwa Resa. ²⁴Boneni ukuti ni kunirimo eko umuntu arungamikirwa, nomba tekukiketekerofye. ²⁵Munshira imoine nayo, bushe Rahab iure tarungamikirwe kumurandu ne mirimo, iryo apokerere inkombe no kushituma ukuya inshira imbi? ²⁶Ngo mubiri ukufunyako umupashi wa rifwa efyaba ne kiketekero ubwaura imirimo kyarifwa.

Chapter 3

¹Mwiba bakafundisha abengi, mwebamunyanane, pafyo mwaishiba kuti fwebo fweba funda tukapingurwa kwakiramo. ²Pantu bonse turaipununa munshira ishingi. Nga umo taipununa mu mashiwi, ari uwapwirirka, ukurama umubiri wakwe. ³Nomba nga bika inkobero mutunwa twabakabrwe pakutubera, kuti twafirenga fyba ifya kupiribura imibiri yabo. ⁴Boneni ikyakuti ifyombo, nangura fyakura kabiri fisendwa no mwera, sharurwa nakanaosa uko kyoba asara. ⁵Ngafirya ururimi kipande ikinono ku mubiri, nomba rusosa ifintu fikuru. Boneni kabiri umuriro ukoshiwa no kokya impanga iikuru. ⁶Ururimi rwaba ngo muriro, ururimi risonde umwabura ukurungama urubifya umubiri wesu onse. Urukankaika umubiri onse rurakosha umuriro kumibere yakifyarirwa. Rura ikosha uriwine ku ngehena. ⁷Pamusango onse uwanama, ifyuni, ifikurika ne fya muri babemba kuti fya bereshiwa kabiri fyaribereshiwa ku banatu. ⁸Rero takuri umuntu wingaberesha ururimi. Rubi tarwangerirwa, rwaisuramo ubusungu bwakureta imfwa. ⁹Nikuri rwena turumbunishisha Shikuru na Tata, kabiri nakuri rwena tutipira abantu, abangwa mukyata kyakwa Resa. ¹⁰Ni kukanwa kamo kene kwishira ukupara no kutipa. Mwebamunyanane, ifi fintu tafiringire ukukitika. ¹¹Bushe aakamana karafumisha kyapamo amenshi yarowa naya rura? ¹²Bamunyanane, bushe ikimuti kya mukunyu kuti kyatwara umu olife? Nangu umwangashi, bushe umwangashi ukatwara umukunyu? Neryo ukere ukupera amenshi yarowa. ¹³Nani muri mwebo uwamano kabiri uwasarupuka? Rekeni uyo muntu arange ubumi busuma ku mirimo yakwe mufya bumuntu fya mano. ¹⁴Rero nga muri mwebo muri abakarumwa nakafindwe mu mutima, mwirai katisha no kubepesha ikyakine. ¹⁵Aya te mano ayafuma ku muru. Rero, ya pakyaro, te ya bumupashi, ya nguru. ¹⁶Pantu uko ukwaba akarumwa na kafindwe, kwariba ikimfurunganya ne mikitire ya bipa. ¹⁷Rero amano ya fuma ku muru yena yantu yasangururwa, eryo ya kibote ne kitemwiko, ya mutembo, ya bupete, yaisuramo uruse, ne fitwaro ifisuma, ayabura bu myarumyaru. ¹⁸Ikisabo kya burungami ki byarwa mu mutende kuri abo abakita umutende.

Chapter 4

¹Bushe ifirenga ukuti mureumana no kurwa fiffuma kwi? Bushe tafifuma kurunkumbwa ururwishnya ne firundwa fya mibiri yenu? ²Murafwaya ukukwata ifintu, nomba tamukwara. Murapepa no kukumbwa ifyabene, rero tamufikwata. Murakita uruburi no kumana. Tamukwata ifyo mufwaya pantu tamuromba. ³Muraromba rero tamupokerera pantu muromba bubi bubi, pakutira mufibomba kufyarunkumbwa rwenu. ⁴Mwebakende! Bushe tamwaishiba ukuti bukibusa ne kyaroburwani ba Resa? Eikyo onse uufwaya ukuba ikibusa ne kyaroburwani aisangura umurwani wakwa Resa. ⁵Nangu mubona kwari ryafye irembo ritira, "Mupashi arenga ukwikara muri fwebo wa bufuba"? ⁶Rero Resa aperesha ukusenamina, eikyo irembo ritira, "Resa akinkitira abamataki, rero aranga ukusenamina kuba fuuka." ⁷Eikyo nakireni kuri Resa. Kaneni umurwani, nao akafurumuka kuri mweo. ⁸Iseni mupepei kuri Resa, nao akesa mupepi na mwebo. Wamyeni amaboko yenu, mwe ba bembu, no kusangurura ikitima shenu, mwe bamitima ibiri. ⁹Beni ababuranda, rosheni no kurira! Rekeni inseko shenu shisanguke uburanda no ku sekerera kwenu ku sanguke ukurosha. ¹⁰Ikyefyeni ku kinso kyakwa Resa, nao akamimya. ¹¹Mwiponterana, bamunyanane. Uwapontera umubiyo eryo amupingura ninshi apontera amafunde no kuringura amafunde. Nga wapingura amafunde, ninshi te webokakita we funde, rero ninshi ni webokapingura. ¹²Kapera wa mafunde kabiri kapingura abafye umo. Ewaba na maka yakupususha na yakona. Ni webokani, webokapingura muparamano? ¹³Nomba umfweni, mwebomwebatira ati, "Rero eryo mairi tukaya kumusumba pakuti, tukekareko umuku umo, tukakite amakwebu, no ku nonka." ¹⁴Nani waishab ifikakitika mairi, kabiri bushe umweo obe kinshi? Pantu mwabafye nga fubefube uuboneka akashita akanono no kutafumapo. ¹⁵Rero, mufwire ukutira ati, "Nga Resa asuminisha, twaraikara, twarakite ki ryo kirya." ¹⁶Rero mwebom nomba mureitakisha mukirumba pa mapange yenu. Ukuitakisha konse ukwamusango uyu kubi. ¹⁷Eikyo kuri onse uwaishiba ikyarungama kabiri akana ukukikita, kuri ye rubembu.

Chapter 5

¹Iseni nomba, mwe bakankara, rosheni no kurira ifiramba pa makyushi yaramishira. ²Ifyuma fyenu na fibira, ne fi fwaro fyeni na fyaruka ifiryo fya fiperebesha. ³Goride yenu na silfere yenu na fikatwa indarawa neshi ndarama shikaba inte kuri mwebo. Shikaraya imibiri yenu ngo murio. Mwaribikisha ikyuma kyenu mu nshiku shakurekeresha. ⁴Rosheni, maripiro ya babomfi yarekuta inkuta, amaripiro mwaikatira ba karoborora ba mabar yenu, ne nkuta shabo na shifika ku matwi yakwa Shikuru umwine wa fita. ⁵Mwaikara pakyaro mukuipakisha no kuiremena mwebene. Mwarinisha imitima yenu pa bushiku bwa kwisa ipaiwa. ⁶Mwariseka no kwipaya umuntu umurungami. na ye tamiresha. ⁷Eikyo tekanyeni, mwe bamunyina, mpaka no kwisa kwakwa Shikuru. Moneni, shiburimi arapembera ifirimwa fyamutengo mwibara. Arafirorera mu mutekatima, mpaka fyapokerera imfura ya ntanshi ne yakurekeresha. ⁸Na mwebo, bene, mube abatekanya. Kosheni mitima yenu, pantu ukwisa kwakwa Shikuru kuri mupepi. ⁹Mwiraishirishanya, mwe bamunyina, kuri kira umo, pakutira mwikapingurwa. Boneni, kapingura atareme pa kiibi. ¹⁰Bureni ikirangiriro, mwe bamunyina, ukufuma ku kukyura no kutekanya kwa bakasesema, abarandire mwishina ryakwa Shikuru. ¹¹Boneni, barya abashipikisha tutira bariparwa. Mwaryumfwa pa kushipikisha kwakwa Yobo, kabiri mwarishiba umurimo wakwa Shikuru, efyo akwatisha ikikuku no ruse. ¹²Nekyakirapo pari fyonse, bamunyanane, mwirarapa, ikiri kyonse umuru nangu ikyaro, nangu umurapo uuri onse. Rero, rekeni "Eee" ibe ni "Eee" na "Iyo ine ni "Iyo," pakutira mwiwira mu bupingushi. ¹³Bushe pari uuri onse uurekyura pari mwebo? Narepepa. Bushe pari uuri ne nsansa? Nareimba amarumbo. ¹⁴Bushe pari umurwere pari mwebo? Murekeni akute abakaramba ba kironanganino, rekeni bamupepere. Rekeni bamusube amfafuta mwishina ryakwa Shikuru. ¹⁵Amapepo yakiketekero kuti yaposha umurwere, na Shikuru akamwimya. Nga arikita imemba, Resa akamwerera. ¹⁶Kanshi yeberereni imemba shenu kuri kira umo, no kupeperako kira umo, pakutira mwingapora. Ipepo rya murungami ryariba na maka mu ibere yariko. ¹⁷Eriya ari muntu nga fwebo. Aripepere mukishinka ati imfura iroka, namukine twakarokere imfura mu musumba pa yaka itatu ne myenshi mutanda. ¹⁸Erya Eriya apepere na imfura, ne kyaroyatwere ifitwaro fyakiko. ¹⁹Mwebamunyanane, pari mwebo nga pari uwataruka ku kishinka, eryo umo amubwerekeshako, ²⁰uyo umuntu aringire ukwishiba uyo onse upiirbura umubemba ukufuma ku mibere ibi aka mupususha kumfwa, no kufimba pamemba ishafurisha.

1 Peter

Chapter 1

¹Petero, umusore wa kwa Yesu Kristu, ku beni basarwa abasanganina, ukufika ku Ponti, Garatia, Kappadocia, Asia, na Bethynia. ²Ifi ni mukukonka no kwishibira ribera kwa kwa Resa Tata, apekenye mri mupashi mukubera na pakusansa umuro wa kwa Yesu Kristu. Uruse rwingaba kuri mwebo, no mutende wingakurirako. ³Naturerumbanya Resa, wishu wakwa Shikuru Yesu Kristu! Mu ruse rwakwe urushaikirira aritupera ukufyarwa kipya-kipya mukuba abamweo ne subiro ukupitira mukushukuka kwa kwa Yesu Kristu ku bafwa. ⁴Ubu ebupyani ubushakakandwe, ubushakarambe, kabiri tabwakapite ubo bamisungira ku muru. ⁵Mwarikingirirwa na maka ya kwa Resa ukupitira mu kitetekero, pantu ukupusuka na kupekanishiwa ukufika mu nshita shakurekeresha. ⁶Muresansamuka apakaramba pari ifi, nangurine uri ne kiririshi pakashita akanono pakuponenwa na mafya ayengi. Ifi ni pakushininkisha ikitetekero kyenu, ikikankara no kukira goride yonaikafye, nga bamweshu mu muriro. ⁷Ifi fyakitika pakutira ikitetekero kyenu kikasangwe no kusanguka amarumbo, ukutasha, no mukinshi Yesu Kristu nga asokoroka. ⁸Tamwamubona, rero mwarimutemwa. Tamumubona pari nomba, rero mwarisumina muri ye no kusansamuka ne nsansa ishingira ngarandwa no kwisuramo insansa. ⁹Nomba mwarapokera mwene ifyatumbukire mukitetekero kyenu, ipusukiro rya myeo yenu. ¹⁰Bakasesema barefwairisha no kwipusha-ipusha mukukyengera pari iri ipusukiro, pa kusenaminwa kwenu. ¹¹Bareesha ukwishiba inshita ifi fintu fikeshirapo no musango fikeshiramo; pantu umupashi wa kwa Krsitu uwari munda shabo, aribebere rimo ifyo Kristu ari no kukyura, arandire na pa bukindami ubwari no kukonkapo. ¹²Fyarirangirirwe kuri bo ukuti tebene beka baireshiba imirandu, rero nimwebo, iryo barekuranda pa fintu ifyo nomba ifiresoswa kuri mwe kuri abo abamushimikira imbiru nsuma muri Mupashi wa Mushiro uwatumwa ukufuma ku muru-ifintu ifyo na bamaraika bakumbwa ukukita. ¹³Kanshi pekanyeni imitima yenu. Mube abapwiririka, bikeni isubiro pa kusenaminwa ukurekwa kuri mwebo iryo Yesu Kristu akesasokoroka. ¹⁴Mube nga abana abapetama, mwirawira

murunkumbwa rwenu urubi urwakare uro mwarimo iryo mwari abatutu.¹⁵Nomba umo urekukuta arishira, webo, ukirep, ba uwashira mu mikitire yobe. ¹⁶Pantu kyarirembwa ukutira "Beni abashira pantu nandi naba uwashira." ¹⁷Kanshi nga mwakuta "Tata" umo uupingura mu muringanya na mukukonka imirimo ya kwa kira muntu, pituruka munshita ya burendo bwenu.¹⁸Mwarishiba kare ukutira te sirufere na goride ifyo naikafye efyamirubire ku ibere yenu iyakare iyo mwasambirire kufikorwe fyenu. ¹⁹Mukifuro kyakutira, mwarumburwa no muropa uwafinsisha wa kwa Kristu. Uwari ngo mwana wa mpanga uwabura akarema. ²⁰Kristu asarirwe ribera ninshi ikyaro takirabako. Nomba arasokoroka kuri mwebo muri ino nshita yakurekersha. ²¹Ukupitira muri ye mwarisumina Resa, uwamubushishe ukufuma ku bafwa no kumupera ubukindami pakutira ikitetekero ne subiro ryenu fibe muri Resa. ²²Mwarirenga imitima ukuwama pakubera ifyakishinka. Nefi ni paiktire ya kitemwiko kya buminina busuma; kanshi muretemwana ukufuma panshi ya mutima. ²³Mwarifyarwa kipya-kipya, tekumbuto ishonaika rero ni kumbuto iishonaika, mukubako kwa mashiwi ya kwa Resa umuyayaya. ²⁴Pantu, "Umweo onse waba nge fyani, no mukinshi wayako waba nga mabura ya mumpanga ayafyani, Ifyani firoma na maruba yaraponako, ²⁵rero ikyebo kya kwa Resa kikaberera." Iyi embira nsuma iyashimikirwa kuri mwebo.

Chapter 2

¹Eikyo tarusheni ububi bonse, ubukyengeshi bonse, bu mumbi munda, akarimwa no rwambo ronse. ²Ngo tunya utwafyarwa, fwayeni umukaka wa ku mupahi, pakutira mureke mwipusukiro, ³nga mwarisonda ukuti Shikuru musuma. ⁴Iseni kuri wene uwaba ribwe rya mweo irya kanwa ku bantu, rero kuri Resa iryasarwa irya mutengo. ⁵Namwebo bene mwaba nga mabwe ya mweo ayarekana rekana ku kube ng'anda ya bumumpashi pakutira mube bushimapepo bwa mushir kukutira amarambo ya bumupashi ayapokererwa kuri Resa ukupitira muri Yesu Kristu. ⁶Mwirembo mwabe fi: "Bon, nabika mu Zioni iribwe iryapetungi, iryasarwa kabiri irya mukinshi. Onse utetekera muri wene takarengwe nsoni." ⁷Umukinshi ninshi wenu mwebatetekera. Rero, "Iribwe ikryo bakakura bakana, ryaba e mutwe wapetungi-" ⁸Kabiri, "iribwe rya kuipununako kabiri ikiribwe kya kuwako." ⁹Baipununa ku kukanaumfwa ku kyebo-ikyo babringwa akare ukukita. Rero muri bantu abasarwa, bushimapepo bwa bufumu, uruko rwa mushiro, abantu abo Resa aikwatira, pakutira mwingarabirisha imirimo yakwe iyawamisha iya wamwitire ukufuma mu mfimfi no kwisa mu rubuto urwapesha mano. ¹⁰Tamwari abantu, rero nomba muri bantu ba kwa Rsa. Mwebashabererwe uruse, nomba mwaribererwa uruse. ¹¹mwebatemwikwa, ndemipapata nga abena fyaro kabir abeni ukutaruka ku mifwaire ya bumubiri, ifirwa no mutima. ¹²Mufwire ukukwata imibere iyisuma ku bena fyaro, pakutira nga baranda pari mwe ati na mukita ikintu ikibi, bakaroresha imirimo yobe isuma no kutasha Resa pa bushikku bwakwisa kwa kwe. ¹³Nakireni intungurushi shonse isha ku mubiri pa murandu wa wa Shikuru. Nakireni bonse babiri imfumu nga iyapuramo, ¹⁴ukubikapofye na bakateka, abatumwa ku kukanda ikitatubi no kutasha abakita ifisuma. ¹⁵Iki bufwayo bwa kwa Resa, ukuti mu kukita ikisuma winga tararika ukuranda ifyakukanaishiba fya bantu abawere were. ¹⁶Nga abantu abantungwa, mwibomfya ubuntungwa nga umwakufisama pakukita ububi, rero beni babomfi ba kwa Resa. ¹⁷Kindikeni abantu bonse. Temweni ababwananyina. Tineni Resa. Kindikeni imfumu. ¹⁸Mwebasha, nakireni kuri bashikuru wenu no mukinshi onse. Nakireni tekubasuma na banakira beka, rero nakubankarwe bene. ¹⁹Ikikyaringa ukutasha ngo muntu ashipikisha ukukaripwa iryo arefyengwa pa murandu wa kwishiba Resa. ²⁰Kutashiwa kwabamo nga mwabembuka eryo nomba mwashipikisha ukukandwa? Rero nga mwakita ikisuma eryo nomba wakyura iro urekandwa, iki kyaringa ukutasha ukufuma kuri Resa. ²¹Nikuri ikikine mwaitirwa, pantu Kristu ifyo fine akyurire mwebo. Ashire ikyakumwenako ikya kutira mukonke intampuro shakwe. ²²"Ena takitire urubembu, neryo bufi tabwasangirwe mu kanwa kane." ²³Iryo aturirwe, tatukene. iryo akyurire, tabatinishe, rero aipere umwine kuri uyo upingura mu burungami. ²⁴Wene asendere imembu shesu pa kyapindama, pakureka twikumako ku rubembu pakutira twingekara mu burungami. Mufironda fyakwe twariposhiwa. ²⁵Bonse mwareendauka nge mpanga isharuba, rero mwribwene ku mukyemi kabiir kangarira wa mitima yenu.

Chapter 3

¹Munshira imo ine, mwe bakashi murekunakira abarume benu, murkita ifi pakutira na barya abaume abakana ukubera ku kyebo, benga wina ukwabura ikyebo, ukupitira mu mikitire ya bakashi babo, ²pantu baribona imibere yenu iyakishinka no mukishi. ³Mwiposa amano ku fya kunse-nga ukuruka imishishi, no kufwara ifya kuisamaka ifya goride, atemwa ukufwara ifya kufwara ifisuma. ⁴Rero, nafire kitwa na bu muntu bwa mukati ubwa kumutima, ubusuma ubushipwa ubwa mupashi uwatarara no bufuke, ubwa uma umutengo ku kinso kya kwa Resa. ⁵Pantu efyo na kukare abanakashi aba mushiro abari ne subiro muri Resa barefwara, mu kubera abarume babo. ⁶Na muri iki Sara anakire Abrahamu no kuramwita shikuru. Nomba muri bana bakwe nga mwa munakira kabiri ta mukwete no mwenso wa kutina amafya. ⁷Na mwe barume mureikara ifi fine nabakashi benu ukukonka no kumfwa, murebakindika nge kipe ikyanaka. Pantu abanakashi na mwebo muri mpyani sha mweo wa bupefye, murekita ifi pakuti amapepo yenu yeperebera. ⁸Ikyakurekeresha, bonse mureba no mutima umo, murerangurukirana, muretemwa aba bwananyina, mureba abankumbu kabiri mureikefya mu mitima. ⁹Mwirabwesha ububi pabubi nangura umusarura pa musarura. Rero, twaririreni ukupara, pantu iki ekyo mwaitirwe, pakuti mukapyane iparo. ¹⁰"Umuntu uufwaya ukutemwa ubumi no kwikara bwino afwire areka ukuranda ifi ero ne miromo yakwe taifwire ukuba pa bufi. ¹¹Awe ataruke kufyabipa no kukita ifisuma. Afwaye umutende no ku ukonkerera. ¹²Amenso yakwa Shikuru yaba pabarungama, na matwi yakwe yomfwa ukupapapta kwabo. Rero ikinso kya kwa Shikuru kirwisha abo abakita ifibi. ¹³Ni nani enga mukita ifyabipa nga mwari kinkira mukukita ifisuma? ¹⁴Rero nga mwakyurira pamurandu wa burungami, ninshi mwariparwa, mwiratina ikyobatina. Kabiri mwirasakamikwa. ¹⁵Mukifuro kyakuti, patureni Shikuru Yesu Kristu mu mitima yenu ngp wa mushiro. Ryonse mureba abaiteyanya uwasuka umuntu onse uwamipusha ikyo mwa kwatira isubiro ryakwa Resa! ¹⁶Kwateni kampingu umusuma pakuti ikyo abantu barya abatuka imikitire yenu iisuma muri Kristu barengwe insoni. ¹⁷Kyawamapo, nga kyakuti Resa akofwaya, ukuti mukyurire pamurandu wa kukita ifisuma ukukira ukukita ifibi. ¹⁸Pantu na Kristu akyurire fye umuku umo pamurarandu wa membu. Uyo umurungami akyurire fwebo, fwebari abashiri abarungami, pakuti aturete kuri Resa. Aipaiwe ku mubiri, rero aishireba uwa mweo ukupitira mu Mupashi. ¹⁹Ku Mupashi iyiri pari nomba mukifungo. ²⁰Bari ababurwa ikyumfiro iryo bafirirwe ukushipikisha ukurorera kwakwa Resa munshiku sha kwa Noah, munshiku sha kupanga Araka, na Resa apuswishwfy e abantu abanono imyeo kine konse konse mukubomfya amenshi. ²¹Iki kyari kimweno kya rubatisho urukomipususha rero- tekusamba ifiko pamubiri rero kuromba kampingu musuma kuri Resa- ukupitira mukubushiwa kwakwa Yesu Kristu. ²²Kristu aikara ku kuboko kwa kuryo ukwa kwa Resa aire ku muru. Na bamaraika, na bamuropwe, na maka bafwire ukuranakira ye.

Chapter 4

¹Eikyo pa murandu wakutira Kristu arikyurire mu mubiri, ipangasheni na mwebo mu musango umowine. Panstu onse uwakyura ku mubiir aikanye ku rubembu. ²Kanshi, uyu muntu, pakupwa kwa nshita yakwe mu mubiri, eiarira mukufwaya kwa buntu, rero mukufwaya kwa kwa Resa. ³Mwaposere inshita mukukita iyaringa ngefyo abena fyaro barekufwaya ukukita, ukwikara muburarerare, urunkumbwa, bukyakorwa, ukusefya mukunwa, ukukwata ubwangerishi, no kuposa amano mukupepo uturubi. ⁴Batontonkanya ukutira fyakutinya ukutira teti mwikatane nabo muri iri iryeshi ne misangod ibi, eikyo baranda ifibi pari mwebo. ⁵Bakapera umurandu kuri umo uwaipékanya ku kupingura abatunturu na bafwa. ⁶Ni pamurandu uyu imbira nsuma yasbirwe na kubafwa, ukutira nangura baripingwirwe mu mubiri wabuntunse, kuti babe mu mupashi umwabera Resa. ⁷Impra yafintu fyonse naiparama. Eikyo beni abamano, no kuba abatekanya mu kutontonkanya no kusakamana amapepo. ⁸Pari fyonse fintu, kwateni ukutemwa kusuma kuri kira umo, pantu ukutemwa kufimba pa rubembu. ⁹Beni abasakamana kuri umo na umo ukwabura ukuirishanya. ¹⁰Nga umo pari mwebo ngefo mwapokerere ikyabupe, kibomfyeni mukupyungira mukitetekero na mukusenamina kwa kwa Resa mu fyamisango ne misango. ¹¹Nga umo aranda, rekeni kibe ne kyebo kya kwa Resa. Nga umo apyunga, rekeni kibe ukufuma ku maka ayo Resa apera. Kiteni ifi fintu ukutira munshira shonse Resa akindikwe ukupitira muri Yesu Kristu na maka umuyayaya no muyayaya. Ameni. ¹²Mwebatemwikwa, mwipange kya kutinya ikyakweshwa mu mupiro ikyakitike kuri mwebo, nga fimo ifya kutinya ifyakitike kuri mwebo. ¹³Rero, ifyo mwapitiremo mu makyushi ya kwa Krist, sekerereni, ukutira na mwebo mukasekerere no kuba abasansamuka pakusokororwa kwa bukata bwakwe. ¹⁴Nga mwatukwa pa murandu wa kwa Kristu, muri abaparwa, pa kutira Umupashi wa bukata no Mupashi wa kwa Resa wikare pari mwebo. ¹⁵Rero, mwireka nagura umo ukukyura ngo wipaya, sakara, kakita wa kibi, nangura uwamuromo. ¹⁶Rero umuo nga akyura pa kubo mwina Kristu, mwimurenga insoni, rero, rekeni akindike Resa mwishina ryakwe. ¹⁷Pantu iyi inshita yabupingushi ikatampira pa bamung'anda ya kwa Resa. Nga yatampira pari fwebo, bushe kinshi kikafumamo kuri abo bonse abakana ukunakira imbira nsuma ya kwa Kristu? ¹⁸Kabiri "Nga kyakosa ku murungami ukupusuka, kinshi kikesa ku ushipepa na kumubembu?" ¹⁹Eikyo rekeni abo bonse bkyure umwabera ukufwaya kwa kwa Resa bature imitima yabo kuri karenga wakitetekero mu kukita ikisuma.

Chapter 5

¹Nkopapata abakaramba pari mwebo, nebo, nemukaramba munenu kabiri kambone pafya kukyura kwa kwa Kristu, kabiri neukasangwako mubukata ubukasokororwa: ²Beni abakemi bamukuni wa kwa Resa uo muresunga, pyungeni nga bakiroro-tekukumwenamo ubunonshi bwansonni rero mukukinkira. ³Mwiikita nga bakaramba ukukira pa bantu abo mukosunga. Rero, beni ikirangiriro ku mukuni. ⁴Kabiri iryo umukemi mukaramba akasokoroka, mukapokerera ikirongwe kyabukata ikishuma. ⁵Munshira imbi, mwebaume abaike, ikyefyeni kubaume abakaramba. Mwebonse, ifwiken ikyakufwara fya kuikyefya no kupyungira umo na umo. Pantu Resa akanya abakairumba, rero apera ukusenamina kubaikyefya. ⁶Eikyo ikyefyeni mwisamba rya kuboko kwa kwa Resa ukutira akamisumbure munshita isuma. ⁷Bikeni amasakamika yenu yonse pari ye, pantu aramisakamana. ⁸Beni abatekanya, beni abarora. Ikirwani kyenu, kasebanya, areendauka nge nkaramu, ukufwaya uo engarya. ⁹Tarameni no kumukana. Abakosa mukitetekero kyenu. Mwarishibo kutira abasumina abanenu abapanwe sonde bashipikisha mukukyura kumo kwine. ¹⁰Panuma mwakyura panono, Resa wakusenamina konse, uwamwitire ukwisa mubukata bwa muyayaya muri Kristu, akamurenga abapwiririka, akamwikatisha, no kumikosha. ¹¹Kuri ye kube amaka umuyayaya no muyayaya. Amen. ¹²Nakerera Sirufana nga munina wa kitetekero, narembere kuri webi mukwipifya ukupitira muri ye. Nkopapata kuri webi kabiri naeshe kuri webi ukutira fyo narembere fyakishinka kya kusenamina kwa kwa Resa. Tarama muri iki. ¹³Umwanakashi wa mubabere, uwasarwa na mwebo kyapamo, amiposha. Na Marko, umwana wandi umwaume, amiposha. ¹⁴Posheni umo na umo mukufyompana kwa kitemwiko. Umutende ube kuri mwebo bonse mwebari muri Kristu.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petero, umusha ero umusore wakwa Kristu Yesu, kuri abo abapokerera ikiketekero kintu twapokerera, ikiketekero muburungami bwakwa Resa na Shikurwifwe Yesu Kristu. ²Ukusenamina no mutende fisure mukipimo mukwishiba Resa na Shikurwifwe Yesu Kristu. ³Pantu amaka yakw Resa yariperwa kuri fwebo ifintu fyonse ifya ku mweo na bukapapa ukupitira mu kwishiba Resa, uwatwitire ku bukata bwakwe na kumbere. ⁴Ukupitira murifi, atupera ifirayo fifuma kabiri ifikaramba nganshi, pakutira twingakumako ku mbera yabu Resa, apo mwarituruka ku mibere yabipa iya pano kyaro ififuma mu mikitire yabipa. ⁵Pamurandu waiki, kiteni bwino pakurundako ubusuma kukiketekero; kubusuma murundeko ukwishiba; ⁶na kukwishiba murundeko ukuirama; ku kuirama murundeko ukushipikisha; ku kushipikisha murundeko bukapapa; ⁷kuri bukapapa murundeko ukutemwa aba bwananyina; ku kutemwa aba bwananyina murundeko ukutemwa bonse. ⁸Nga ifi fintu ngafyaba muri mwebo kabiri ngafya kura, tamwakabe ing'umba ero abashitwara ifisabo, mukwishiba Shikurwifwe Yesu Kristu. ⁹Rero onse uutakwete ifi ninshi ni mpofu, kabiri naraba ukuti arisangururwa ku membu shakwe. ¹⁰Eikyo, mwe bamyinane, bombesheni pakutira ukwitwa kwenu no kusarwa kwenu kube ukwa kine, pantu nga mwakita ifi, tamwakaipunune. ¹¹Muri iyi nshira bakamusengera pakwingira mu bufumu mwa muyayaya ubwa kwa Shikurwifwe Yesu Kristu. ¹²Eikyo nkaramibukishako ryonse kuri fi fintu, nangu kyakuti mwarifishiba, kabiri nangu kya kutira muri abakosa kine iki kiri muri mwebo. ¹³Kiri ikya yana nebo ukutontokanya, iryo muri umo mubiri, ukumikinkisha paku mibukishako. ¹⁴Pantu ningishiba ukutira ukufumamo kwandi muri uno mubiri kuri mupepi; pantu Shikurwifwe Yesu Kristu nasokorora iki kuri nebo. ¹⁵Narayasha na maka yonse ukutira panuma ya kuya kwandi mureibukisha ifi fintu fyonse. ¹⁶Pantu tatwaishire ne mirumbe ya bufi mirumbe ya bufi iyabukingeshi iryo twamushimikire amaka no kwisa kwakwa Shikurwifwe Yesu Kristu, rero twari inte sha bukata bwakwe. ¹⁷Pantu apokerere umukinshi no buka ukufuma kuri Resa Shifwe ishiwi ryaishire kuri ye mubukata ariti, "Uyu mwana mwaume wandi, muri ye emo mbekerwa." ¹⁸Fwebo fwebene twaumfwire iri shiwi ukufuma mu muru iryo twari nankwe ku rupiri rwa mushiro. ¹⁹Pantu turenga iri shiwi rya busesemo ukushininkishiwa, kabiri murakita bwino pakumfwikisha, pantu yaba ngo rubuto mu nkende ya fita, busuke abukya no rutanda rwa rukero ruture mu mitima yenu. ²⁰Parifi fyonse, mufwire ukwishiba ukuti ta kuri ubusesemo ubwisa ukufuma mukwirura kwa muntu. ²¹Pantu takwari ubusesemo ubwaishire ukufuma ku bufwayo bwa muntu, rero bakasesema barandire mu Mupashi wa Mushiro

Chapter 2

¹Bakasesema babufi barishire mu bantu, ba bakafundisha babufi nabo bakesa. Bakareta mubumfinsoro amasambirisho ya bufi, kabiri baka kana kibinda wabo uwabashitire. Bareiretera ukonaura kwa mukwangufyanya. ²Abengi bakankokere imibere yabo, kabiri inshira ya kine ikaponterwa pmurandu wabo. ³Murunkumbwa rwabo bakamunonkeramo na mashiwi yabukyengeshi. Ukuwerwa kwabo ukwa kare takureshinga shinga, noko naurwa kwabo takwa rara. ⁴Pantu Resa tarekere abangeri ababembukire. Rero abaposere mu ngehena kukusungirirwa mu makori yamu shakufita kukurorera ubupingushi, ⁵ero na bakukare tabarekerefye, rero apuswishe Noah, uwarikushimikira abantu pafya rungama, pamo na bambi kinerubari, iryo aretere iryeshi paba pano kyaro abatarepepa. ⁶ero apingire imsumba ya Sodoma na Gomora no ku yokya mpaka yaba imito ngekirangiriro kufiri no kukitika ku batapepa. ⁷Rore apuswishe umurungami Roti, arengerwe uburanda nganshi kumiebere yakuirekeresha iya bampula mafunde. ⁸Eikyo uyu muntu umurungami, uwari na bao inshiku shonse, ari kyushiwe mu mweo wakwe pamurandu wafyo arekubona no kumfwa. ⁹Resa arishiba ifya kupokorora bakapepa mufya kwesha, kabiri asungira abatapepa ukukandwa pa bushiku bwa bupingushi. ¹⁰Iki kyakine makamaka kuri abo abatwaririra ukukonka ifya kowera ifya mubiri na bapata intungurushi. Baba aba pama kabiri aba kirumba, tabatina kupontera abashiri. ¹¹Bamaraika bari kosa nganshi kabiri ba maka, rero tababa soserera mu miponto ku kinso kyakwa Resa. ¹²Rero aba bantu baba kwati ni nama itatontonkanya bafyarirwe ukwikatwa no konurwa. Taishiba ikyo bapontera bakonaurwa, ¹³bakororera ikirambu kyabo ikya kukita ububi. Babona kwati ukusansamusha umubiri munshita ya kasuba kuipakisha. Baba nefiko ne fira. Basekera mufikitwa fyabo ifya uku iro muri nabo pamutebeto. ¹⁴Baba no rwinso, tabekuta rubembu. Baberereka anasha shipa kukukita ifyabipa, baba ne mitima iyakanshwa mu murunkumbwa. Bana abatipwa! ¹⁵Bafutatukira inshira ya wama no kukonka inshira yakwa Baraamu umwana mwaume wakwa Beore, uwatemenwe ukupokerera amaripiro pafitarungama. ¹⁶Rero arikaripirwe pakirubo kyakwe-punda utataranda arirandire mwishiwi rya muntu no kweba uyu kasesema ukuti areke ubushiru bwakwe. ¹⁷Aba abaume tumfuku tumfuku twabura amesnhi kabiri ni fube fube uo umwera uruura. Imfifi ya fita nganshi yasungirwa aba abantu. ¹⁸Baranda ne kirumba kyafye. Babererka abantu ukupitirira murunkumbwa rwa mubiri. Baberereka abantu abafwaya ukufuma mubaruba. ¹⁹Bararaya ubutungungwa ku bantu, rero abene na bo basha bamibere yabipa. Pantu umuntu musha waikyo ikya mukukimfya. ²⁰Nga barishire imibere ya kyaro iyabipa ukuripitira mukwishiba Shikuru fwebo Yesu Kristu na kabiri babwereramo no kucimfiwa, imibere yabo iyakurekeresha iyabipapi ukukira iya kubarirapo. ²¹Kuti kyawamafye ngatabaishibe inshira ya kuburungami ukukira ukwishiba ero bafumako kwi funde rye pusukiro iryaperwe kuri bo. ²²Iri pinda ryakine kuri bo: "Imbwa ibwerera kumarushi, ne nkumba ya sambwa ibwrera mu matipa."

Chapter 3

¹Mwebatemwikwa, uyu nomba ekarata wa bubiri uo na rembere kuri mwebo; na muri ayo yonse yamibukisha ukwibukurura amatontonkanyo ya tunturu, ²ukuti mwibukishe ifye ifya soserwe mu kare kuri bakasesema wa mushiro ne fipope fyakwa Shikurwifwe na Karubura wesu uwaperwe ukupitir mubasore benu. ³Ishibeni iki pakubarirapo, ukuti bakarengurura bakesa munshiku sha kurekeresha. Bakararengurura no kukonkanyapo ukuringana no kufwaya kwabo. ⁴Bakaranda ati, "Bushe kiri kwisa ikirayo kya ku bwera kwakwe? Ukufuma iryo bashifwe besu baponene muturo, ifintu fyonse fyaikarirafye kimp kine, ukufumafye ku kutampa kwa bu bumbo." ⁵Bakarabirirafye ukuti umuru ne sonde fyaishire bako ukufuma ku menshi kabiri ukupitira mu menshi, kare sana, ku kipope kya kwa Resa, ⁶na kabiri ukupitira muri ifi fintu, isonde pari irya nshita isonde ryaonaika, iryo iryaibire ku menshi. ⁷Rero nomba imyuru ero ne sonde fya sangirwa umuriro ku kipope kimo kine. Fyasungirwa ubushiku bwa bupingushi no konaaurwa kwa bantu abatapepa. ⁸Tekwasha ukufuma ku kwishiba kwenu, mwebatemwikwa, ukuti ubushiku bumo kuri Shikuru bwaba nge myaka ikana, ne myeka ikana ryaba ngo bushiku bumo. ⁹Shikuru tawayawaya ku kufikirisha ifirayo fyakwe, ngefyo bamo ba mubepesha ukuba uwa wayawaya. Rero, aba no kutekanya kuri mwebo. Tafwaya nangura umo muri mwebo ukonaika, rero onse uku kwata inshita ya kurapira. ¹⁰Eikyo, ubushiku bwakwa Shikuru bukesa nga sakara: Imyuru ikapita ne kyongo kikaramba. Ifibombero fikapya no muriro, ne kyaro ne mirimo iya bamo ikasokoroka. ¹¹Apo ifi fintu fyonse fikonaika muri iyi inshira, bushe muringire ukuba abantu bamusango shani? Ikareni aba mushiro kabiri imikarire ya bukapapa. ¹²Muringire uku ketekera no kubirisha kwa bushiku bwakwa Resa. Pari burya bushiku, imyuru ikonaurwa ku muriro, ne fibombero fikasungirika muri kikabirira kikaramba. ¹³Rero ukuringana neki kirayo, turorera imyuru iipya ne kyaro ikipya. umo abarungami bakekara. ¹⁴Eikyo, mweba temwikwa, apo muko ketekera ifi fintu, kiteni ifisuma fyenu ukuti muka sangwe ababura akarema nangu akabi kuri ye, mu mutende. ¹⁵Nakabiri, ishibeni ukutekanya kwakwa Shikurwifwe ku kuba ipusukiro, ngafirya umutemwikwa wesu munyinefwe Pauro arembere kuri mwebo, ukuringana na mano aya perwe kuri ye. ¹⁶Pauro aishire kuranda ifi fintu mu makarata yakwe yonse, umwaba ifintu ifya yafya ukumfwa. Ababurwa amaka kabiri abantu abatashipa barapiririka ifi fintu, ngefyo bakita na marembo yambi yene, ku kuyonaura abene. ¹⁷Eikyo, mwebatemwikwa, apo na mwishiba pari ifi fintu uro tafirakitika, ibakeni mwe bene ukuti mwi kakirwa ku bantu aba bumpura mafunde kabiri no kurufya ifi ketekero fyenu. ¹⁸Rero kureni mukusenamina no kwishiba kabiri Umupusushi Yesu Kristu. Rekeni ubukata bube kuri ye ryonse ukufuma nomba no kuya umuyayaya. Amen!

1 John

Chapter 1

¹Ikyo riko ukufuma pakutampa-ikyo twumfwre ikyo tw bwene na menso yesu, ikyo twareoreshepo, kabiri amaboko yesu yariketeko-kiri kyebo kya mweo. ²Kabiri, umweo wakitirwe ukwishiba, kabiri twari kibwene iki, kabiri twaba ubunte kuri ikyo. Tukoishibisha kuri mwebo umweo wa muyayaya, uwari pamo na Tata, kabiri uwaikitire ukwishibikwa kuri fwebo. ³Ikyo twabene no kumfwa ekyo tukonkomeshe kuri mwebo, ukuti na mwebo mwa mapne pamo na fwebo ukwampana kwesu kuri na Tata kabiri pamo no Mwana Mwaume wakwe, Yesu Kristu. ⁴Nakabiri, tukoremba ifi fintu kuri mwebo pakutira ukusekerera kwesu ku fikepo. ⁵Iyi embira iyo twaumfwire ukufuma kuri ye kabiri ikobirishiw kuri mwebo: Resa rubuto, na muri ye tamwaba imififi aparti ponse. ⁶Nga twaranda ukuti fwebo twaryampana pamo na ye kabiri tureenda mu mfifi, turabepa kabiri tatusimbirira ikishinka. ⁷Rero nga twenda mu rubuto ngefyo aba murubuto, twari aba ampana kira umo, no muropa wakwa Yesu umwana Mwaume wakwe uutumya ukufuma kurubembu ronse. ⁸Nga twaranda ukuti tatwa kwata urubembu, turabepa fwe bene, ne kishinka takyaba muri fwebo. ⁹Rero nga twayeberera imembu shesu, ena wakishinka kabiri aka kutwerera imembu shesu no ku tuwamya ukufuma kufibi fyesu ¹⁰fyonse. Nga twaranda ukuti tatwabembuka, turarenga ye ukuba wabufi, ne kyebo kya kwe ninshi takyaba muri fwebo.

Chapter 2

¹Mwebana, koremba ifi fintu kuri mwe pakutira mwibembuka. Nomba umo nga abembuka, nakwata nduburwira na Shifwe, Yesu Kristu, umo uwarungama. ²Uyo enduburwira wesu pa membu shesu, kabiri teshesu fweka, rero kwi sonde ryonse. ³Twaishiba ukutira twarimwishiba, nga kyakutira turekonka amafunde yakwe. ⁴Onse utira, "Narimwishiba Resa" tarama amafunde yakwe, wabufi, kabiri ne kine tamwaba muri ye. ⁵Rero onse urerama ikyebo, mukine kine, muri o ikine kine, muri o ikine kine kwairanga pambiribiri. Muri iki twashiba ukutira twaba muri o: ⁶Naonse utira aikara muri Resa afwire nao ukwenda ngefyo na ye aendere. ⁷Mwebatemwikwa, shikormba amafunde ayapya kuri mwe, rero amafunde ayakare ayo mwakwete pa kubara. Amafunde yapakubara kyebo ikyo mwaumfwire. ⁸Rero nkomirembera ifunde ripya kuri mwe, iryo iryakine muri Kristu kabiri muri ye, pantu ififirepita, kabiri urubuto rwa kine narubarikira. ⁹Uyo ntira ukuti ari mu rubuto kabiri apata munina aba mumfimi ukufika na nomba. ¹⁰Uyo uwatemwa munina ekarira mu rubuto kabiri ikikamurenga ukuruba. ¹¹Namba uyo uwapata munina wakwe aikara mumfimi; teshiba uko areya pantu mu mfimi yari mupofwisha amenso yakwe. ¹²Nkoremba kuri mwe, mwebana, pantu imemba shesu sharyerwa pa murandu we shina ryakwe. ¹³Nkoremba kuri mwe, bashifwe, pantu mwarishiba ukutira pa kutendeka. Nkoremba kuri mwebanumendo, pantu mwarikimfya ikiwa. Naremba kuri we, mwebana abanono, pantu mwaishiba Tata. ¹⁴Naremba kuri mwe, bashifwe, pantu mwarishiba uyo ukufuma ku kutendeka. Naremba kuri mwebo, mwebanumendo, pantu mwarikosa, kabiri ikyebo kya kwa Resakyaikara muri mwe, kabiri mwarikimfya umubiri. ¹⁵Mwitemwa isonde nangura ifintu fyaba mwisonde. Nga kyakutira umo atemwa isonde, ukutemwa Tata tamuri muri ye. ¹⁶Pantu kyonse ikiri mwisonde-runkumbwa rwa mubiri, runkumbwa rwa menso, kabiri mataki ya mikarire-takyafuma kuri shifwe rero ryafuma kwi sonde. ¹⁷Isonde kabiri no kukabira kwa kiko firepita. Rero uyo onse ukita ukufwaya kwa kwa Resa akekarira umuyayaya. ¹⁸Mwebana abanono, ino ninshita yakutekeresha. Ngefyo mwaumfwa ukutira umurwani wa kwa Kristu areisa, nomba abengi umurwani wa kwa Kristu areisa ukupitira muri ifi twaishiba ukutira ninshita yakutekeresha. ¹⁹Bafumine muri fwe, rero tabafumine muri fwebo. Nga kyakutira bafumine muri fwebo ngabarire na fwebo. Rero iryo bafumine, kyarangire ukutira tabafumine muri fwebo. ²⁰Rero mwarisubwa kuwasubwa ukufuma kuri uyo uwamushiro, kabiri mwaishiba bonse ikine. ²¹Sharembere kuri mwebo pantu mwebo tamwaishiba ikine, rero pa murandu mwaishiba ukuti kabiri takuri ubufi ukufuma mu kine. ²²Bushe nani kabepa rero uyo uwakene ukutira Yesu eka Kristu? Uyo muntu murwani wa kwa Kristu, pakutira akana Shifwe arikana no Mwana. ²³Onse uwakana Umwana akana na Shifwe uyo onse uwasumina Umwana asumina na Shifwe. ²⁴Ngefyo mwebo, rekeni ifyo mwaumfwire ukufuma ku kutendeka fyakarira muri mwe, mwarikara mu Mwana na muri Shifwe. ²⁵Ubu eburao ubo apere kuri fwe umweo wa muyayaya. ²⁶Ndebere ifi fintu kuri mwe pa rwa abo abengamirufya. ²⁷Na mwebo, ukusubwa uko mwebo mwapokerere ukufuma kuri uyo kwaikarira muri mwebo, kabiri tamukabira uri onse ukusambirisha mwebo. ²⁸Rero ukusubwa kumifunda mwebo ifiri fyonse. Kabiri ifya kine kabiri tefyabufi, kabiri pamo ngefyo kwamyebeba mwebo, ikareni muri o. Rero, mwebana banono ikareni muri uyo ukukira iryo akaboneka, tukaba abapama kabiri no kukan rengwa insoni pa kwisa kwakwe. ²⁹Nga mwaishiba ukutira murungami, mwebo mwaishiba ukutira murungami, mwebo mwaishiba ukutira uri onse akita ifirungeme afyarwa ukuufuma kuri ye.

Chapter 3

¹Boneni kutemwa kwamusango shani uko Shifwe atukwatira, ukutira twingetwa abana bakwa Resa, kabiri nefi efyo twaba. Pa murandu waiki, isonsde taryatwishiba fwebo, pantu takyamwishiba. ²Mwebatemwikwa, nomba turibana bakwa Resa, kabiri takyasokororwa ifyo kikaba. Twaishiba ukutira iryo Kristu aboneka tukamupara, pantu tukaba ngefyo aba. ³Uri onse uwakwata isubiro muri Kristu ararisangurura umwine ngefyo umwine aba uwasanguruka. ⁴Uyo onse ukuita urubembu apura ifunde, pantu urubembu ni bumpura mafunde. ⁵Mwaishiba ukutira Kristu arisokorwerwe ukuti asende imembu, kabiir muri o tamwaba rubembu. Takuri uwikarira muri o uwingatwaririra ukurabembuka. ⁶Takuri utwararira ukubembuka uwamubona nangura ukumwishiba. ⁷Mwebana banono, mwireka uri onse amurufye. Uyo ukita uburungami aba uwarungama, ngefyo Kristu aba umurungami. ⁸Uyo ubembuka afuma kuri kasebanya, pantu kasebanya abebukire ukutendeka. Pantu emurandu Umwana wa kwa Resa aisokorwere, ukutira onaure imirimo ya kwa kasebanya. ⁹Uyo onse uwafyarwa ukufuma kuri Resa tatwarira ukubembuka pantu imbuto shakwa Resa shaikarira muri ye. Teti atwaririre ukubembuka pantu afyarwa kuri Resa. ¹⁰Muri iki abana ba kwa Resa kabiri abana ba kwa kasebanya barisokororwa: uyo onse ukita ifishiri fyarungama tafuma kuri Resa, nangura ni uyo ushitemwa munina. ¹¹Pantu iyi embira iyo mwaumfwire pa kutendeka: tufwire ukutemwa umo na umubiye. ¹²Tatufwire ukuba kwati nga Kaini, uyo uwafumine kuri kasebanya kabiri aipeye munina. Bushe kinshi amwipaire? Pantu imirimo yakwe yari yabubi rero ndume yakwe yari iyarungama. ¹³Mwisakamikwa, mwebamunyunane nangura aba pano isonde bamipate mwebo. ¹⁴Twaishiba ukutira natfuma mumfwa no kwingira mu mweo, pantu twatemwa bamunina. Uyo onse ushatemwa aikarira mumfwa. ¹⁵Uyo onse uwapata munina ni kepaya. Mwarishiba ukutira takuri kepaya takwete umweo wa muyayaya ukwikara muri ye. ¹⁶Muri ifi twaishiba ukutemwa, pantu Kristu aturire umweo wakwe pari fwebo. Nafwebo tufwire ukutura imyeo yesu pari bamunina. ¹⁷Rero uyo onse ukwet ifyuma fye sonde, abona munina wakwe mukukabira kabiir no kumwisarira umutima wa nkumbu ukufuma kuri ye, ukutemwa kwa kwa Resa kwaikarira shani muri ye? ¹⁸Mwebana banono, twitemwa mu mashiwi nagura mururimi, rero mumikitire kabiri mukine. ¹⁹Ni muri iki twaishiba ukutira twafuma ku kine, kabiri twapera imitima yesu ku kinso kyakwe. ²⁰Pantu nga kyakutira imitima yesu yawerwa kuri fwe, Resa arikura ukukira imitima Yesu, kabiri aishiba ifintu fyonse. ²¹Mwebatemwikwa, nga kyakutira imitima yesu taiwerwa fwebo, twarikwata ukupama ukuparamina kuri Resa. ²²Ikiri kyonse ikyo twaipususha turi no kupokerera ukufuma kuri o, pantu turama amafunde yakwe kabiri tukita ifyakutira fyamusesja ku kinso kya kwe. ²³Aya emafunde yakwe: ukuti tufwire ukusumina mwishina rya Mwana Yesu Kristu kabiri no kutemwa umo no mubiye, ngefyo atupeee fwebo aya mafunde. ²⁴Uyo urama amafunde yakwa Resa aikarira muri ye, kabiri ifi twaishiba ukutira aikarira muri fwebo, ukupitira smu mupashi uyo apere kuri fwebo.

Chapter 4

¹Mwebatemwikwa, mwirasumina mu mipashi yonse. Rero, esheni imipashi pa kubona nga kyakutira yafumine kuri Resa, pantu ba kasesema wa bufi barisa pe sonde ryonse. ²Mukukita iki mukeshiba umupashi wa kwa Resa niki ikyakuti-onse uusumina ukutira Yesu Kristu waishire muri bu muntu afumine kuri Resa, ³no mupashi uushisumina muri Yesu ninshi tawafumune kuri Resa, uyu mupashi ninshi wa murwani, uyo mwaumfwa uureisa, no kufika warifika panwe sonde. ⁴MwafumineMwebatemwikwa, natutemwe abanensu, pantu ukutemwa kwafuma kuri Resa, na onse uwaishiba ikitemwiko afuma kuri Resa, kabiri arishiba na Resa. kuri Resa, mwe bana bangi, kabiri mupokerereni, pantu uwaba muri mwebo mukuru ukukira uwaba panwe sonde. ⁵Bafumine panwe sonde; eikyo kyonse ikyo bakasosa kyapanwe sonde, ne sonde rikomfwa kuri bo. ⁶Twafuma kuri Resa. Onse uwaishiba Resa akomfwa kuri fwebo, no ushafuma kuri Resa takatumfwire. Muri iki twarishiba umupashi wa kine no mupashi wa bufi. ⁷Mwebatemwikwa, natutemwe abanensu, pantu ukutemwa kwafuma kuri Resa, na onse uwaishiba ikitemwiko afuma kuri Resa, kabiri arishiba na Resa. ⁸Pantu uushaishiba ukutemwa taishiba na Resa, pantu Resa kitemwiko. ⁹Pa murandu wa kitemwiko kya kwa Resa ikyaaisa kuri fweo, Resa atumine Umwana wakwe Yesu panwe sonde pakutira twikare mwishina ryakwe. ¹⁰Iki ekitemwiko, teifwe twatampirepo ukutemwa Resa pa murandu wakutira atumine Umwana wakwe ukwisaba irambo pa membu shesu. ¹¹Mwebatemwikwa, nga kyakutira Resa aritutemwa, nafwebo tufwire ukutemwa abanensu. ¹²Takwaba nangura umu uwatara abonapo Resa. Ngakyakutira twatemwa abanensu, Resa ari no kuba nafwe, ne kitemwiko kyakwe kikaba ikya pwiririka muri fwebo. ¹³Pantu twaishiba ukutira twaba muri o nao aba muri fwebo, pantu aritupera umupashi wakwe. ¹⁴Eryo, twarimo ukutira twafyarwa nekishinka kyakuti Shifwe atumine Umwana wakwe ukuba ikirubura kye sonde. ¹⁵Onse uukasumina ukutira Yesu Mwana wa kwa Resa, Resa akaberera ukuba nankwe, nao akaba na Resa. ¹⁶Eikyo, twarishiba no kusumina mukitemwiko ikyo Resa atukwatira. Resa kitemwiko, na onse uwikarira muri iki kitemwiko akekarira na Resa, na Resa nao akaba nankwe. ¹⁷Pantu pari iki, kitemwiko ikyapwiririka kyapangirwe pari fwebo, pakutira twakwata ikitetekero pa bushiku bwa bupingushi, pantu ena, aba uwamuringanya iryo turi panwe sonde. ¹⁸Tamwaba ukusakamana muri iki kitemwiko. Eikyo, ikitemwiko ikyapwiririka kiraposa ukusakamana, pantu ukusakamikwa ku kitwa no kukandwa. Rero umu uusakamana tapwiririka mukitemwiko. ¹⁹Turatemwa pantu Resa ewabarirepo ukutemwa. ²⁰Nga kyakutira umu asosa, "Naritemwa Resa"rero aripata munina, uyo ninshi wabufi. Pantu abo bonse abashatemwa bamunina, abo babona, tekuti batemwe Resa, uo bashibona. ²¹Eikyo aya emafunde twamikwatira: onse uwatemwa Resa afwire ukutemwa na bamunina.

Chapter 5

¹Onse uwaketeketera ukuti Yesu Kristu afterwe kuri Resa, na onse uwa temwa Shifwe aritemwa no mwana untu afyere. ²Ifi efyo twishiba ukuti twaritemwa abana bakwa Resa: ityo twatemwa Resa no kumfwira amafunde yakwe. ³Pantu iki ekitemwiko kyakwa Resa: ukuti tursunga amafunde yakwe. Kabiri amafunde yakwe tayashupa. ⁴Pantu onse uwafyarwa kuri Resa onse rakimfya isonde. Neki ekirambu tukimfishako isonde, pamo ne kisumino kyesu. ⁵Bushe ni nani uyo uwinga kimfya isonde? Ni uyo uwa sumina ukutira Yesu mwana wakwa Resa. ⁶Uyu wine uwishire ku menshi na ku muropa: Yesu Kristu. Uwaishire te kumesnhi yek, rero ni ku menshi na ku muropa. ⁷Pantu kwaba ifintu fitatu ifyaba inte sha kishinka: ⁸Umupashi, amenshi, no muropa. Fyonse ifi fitatu fya ryampama. ⁹Nga twapokerera bukambone bwa kuri bu muntu, pantu ubunte bwakwa Resa mi ubu, afyerwe inte ukupitira mu mwana wakwe. ¹⁰Onse uwasumina mu mwana Mwaume wakwa Resa ariba inte muri Yesu. Onse uushasumina Resa aikita umwine ukuba uwa bufi, pantu tasumina ikishinka ikyo Resa apera ukupitira mu mwana Mwaume wakwe. ¹¹Na bukambone bwakutira: Resa akatupera umweo wa muyayaya, no yu mweo waba mu mwana Mwaume wakwe Yesu Kristu. ¹²Pantu onse uwaishiba umwana Mwume wakwe ari no mweo. Na onse uushashiba umwana Mwaume wakwe Yesu Kristu umwana Mwaume wakwa Resa tari no mweo wa muyayaya. ¹³Narimuembera ifi fintu pakutira mwishibe ukutira mwari kwata umweo wa muyayaya-kuri mwebona bonse mwesumina muri Yesu Kristu umwana Mwaume wakwa Resa. ¹⁴Eikyo, iki ekiketekero twakwata ku kinso kyakwe, ikyakuti nga twaromba ikintu kuri ye ikiri kyonse ukuringana no bufwayo bwakwe, ari no kutumfwa. ¹⁵Eikyo, nga twaishiba ukutira atumfwa-ikiri kyonse twaromba kuri ye-twishibe ukutira natukwata fyonse ifyo tu mwipushe. ¹⁶Nga kyakutira umo abona munyina akita urubembu urushikumine kumfwa, afwire ukupepa, na Resa akumupera umweo. Narosha kuri bonse abakita urubembu urushikuma kumfwa. Kwariba urubembu urukuma kumfwa; nshiresosa ukutira afwire kupepera pari ikyo. ¹⁷Fyonse ifisharungama rubembu, nomba kwariba urubembu urushikuma kumfwa. ¹⁸Twarishiba ukutira onse uwaishiba Resa ta bembuka. Nomba uwafyrwa kuri Resa ara musunga no kumutungirira, no rubembu tekuti rumwikate. ¹⁹Twarishiba ukutira twafumi kuri Resa, kabiri twarishiba ukutira isonde ryonse ryashintirira mu kaka yakwa kasebanya. ²⁰Rero twarishiba ukutira umwana Mwaume wakwa Resa arisa eryo aritupera amano, pakutira tumwishibe uwakishinka. Eikyo, twaba muri ye uwakishinka, ukupitira mu mwana Mwaume wakwe Yesu Kristu. Uyu e Resa wa kine kine uwaba no mweo wa muyayaya. ²¹Mwe bana, itarusheni mwe bene ku turubi.

2 John

Chapter 1

¹Ukufuma kuri ne mukaramba ukutumina uwasurwa na mayo pamo na bana bakwe, aba natemwa mu kishinka-teine neka na mutemwa, rero ni bonse abaishiba ²ikishinka-pantu ikishinka kyaikara muri fwebo kabiri kiri no kuba nafwe umuyayaya. ³Ukusenaminwa, uruse no mutende fikaraba na fwebo ukufuma kuri Resa Shifwe na ku Mwana wakwe Yesu Kristu, Umwana wa kwa Shifwe mukine na mu kitemwiko. ⁴Sangarareni pa maka pantu nimbona ukutira bamo abana benu bakendera mu kishinka, pamo ngefyo twapokerere aya mafunde ukufuma kuri Shifwe. ⁵Nomba ndekupapata weba, may-nangura narekuremba amafunde ayapya, rero yantu twapokerere ukufuma pa kutendeka-ukutira tufwire ukutemwa kira umo na umo. ⁶Iki ekitemwiko, ikya kuti tfwire ukuraendera munshira ya mafunde yakwe. Aya emafunde, nga firya mwaumfwire pa kutendeka, ukutira eyo mufwire ukwenderamo. ⁷Pantu ababufi abengi barisaranganna pe sonde, kabiri tabarondorora ukutira Yesu Kristu aishire muri bu muntu. Aba babufi kabiri ni bakasebanya. ⁸Roresheni mwebene, pakutira mwikapanga ifintu ifingi ifyo fwebo bonse twabombera, nomba epakutira tukapokerere ikirambu ikyakumanina. ⁹Onse uuyafye pa ntanshi rero taikaririra mukusambirisha kwa kwa Kristu taishiba Resa. Nomba uwaikarira mukusambira uyu ena ninshi ari na bonse Shifwe na Umwana wakwe Yesu Kristu. ¹⁰Nga kyakutira umo aisa kuri weba nomba takuretere aya mafundisho, mwikamupokerera mu ng'anda yenu kabiri mwikamuposha. ¹¹Onse uukamuposha akamusuminisha mu mirimo ya kwa kasebanya. ¹²Ninkwata ifintu ifingi ifyakukuremba, rero nshirefwaya ukukuremba fyonse ukubomfya ipepara nangura inki. Eikyo ndekyetekera ukwisa kuri we nkarande nawebo ikinso ne kinso, pakutira insansa shesu shikapwiririke. ¹³Abana ba kwa nkashi yobe umusarwa ubaposhe.

3 John

Chapter 1

¹Umukaramba ku mutemwakwa Gaius, uo natemwa mu kine. ²We mutemwikwa, ndekupepera ukuti fyonse fikabe bwino kuri webi kabiri ukuti ube no bumu ubusuma, ngefyo kyaba bwino ku mweo obe. ³Nasekerere apakaramba iryo aba bwananyina baishire no kupera ubunte pa kine kyobe, ngefyo wenda mu kine. ⁴Nshikwete ukusekerera ukwakira pari uku, pakumfwa ifyo abana bandi benda mu kine. ⁵We mutemwikwa, uukita bukishinka iryo ryonse ubombera aba bwananyina na beni ⁶abo abapere kambone pakutemwa kobe pakinsu kya rukuta. Urakita bwino pakubashindika mu nyendo shabo mu musango uusuma kuri Resa, ⁷pantu ni pamurandu we shina bafumine, tabasendere ikintu nefyo kimo ku bena fyaro. ⁸Eikyo tufwire ukusekerera ababefyo, ukureka tukabe ababomfi ba nenu mukine. ⁹Narembere fimo kurukuta, rero Diotrefesi, uwatemwa ukua uwantanshi pari bo, tatupokerera. ¹⁰Eikyo nganaisa, nkafwaisha ukwishiba ifyo arekita, pa kuturandira ifyebo fya bubifi. Pakukana pema pari fyo, tafirwa fye ukusekerera ababwananyina umwine, rero akanya nabo abafwaya ukubasekerera no kubatamfya mu rukuta. ¹¹We mutemwikwa, wirapashanya ifibi kano ikyawama. Ukita ikyawama wakwaResa; uyo uukita ububi tabona Resa. ¹²Demetrius ashimikwe ikisuma kuri bonse na ku kine kwine. Nafwebo bene twaba inte, kabiri waishiba ukuti ubunte bwesu bwa kine. ¹³Nari nefingi ifya kuremba kuri webi, rero nshirefwaya ukuremba kuri webi ku kirembero. ¹⁴Pantu ndeenekera uku kubona bwangu, tukarande ikinso ne kinso. ¹⁵Umutende ube nobe. Ifibusa fya kukerera. Uposhe ifibusa fyesu mwishina.

Jude

Chapter 1

¹Yuda, umusha wa kwa Yesu Kristu, kabiri munyina wa kwa Yakobo, kuri abo abaitwa, abatemwikwa kuri Resa Shifwe, kabiri abasungirwa Kristu. ²Uruse no mutende no kutemwa fifushiwe kuri mwe. ³Mwebatemwikwa, pakuikoseresha ukumuremba pa rwepusukiro rya fwebonse, naremba ku kumikoseresha ukurwira ikitetekero ikya perwefye rimo ku bashira. ⁴Abantu bamo baringira muri mwe mubumfisoro. Abantu ababikirwo ukusekwa. Bantu abashipepa abarurura ukusenamina kwa kwa Resa bukirende, kabiri abakana kabinda wesufye umo, kabiri Shikuru, Yesu Kristu. ⁵Rero ndefwaya ukumibukisha-neryo mwaishiba kare-ukuti Shikuru arubwire abantu mu Egypito, nombi pa numa aonawire abashatetekere. ⁶Na bamaraika bene abaishire mu fifuro fyabo, rero abashire ififuro fyabo-Resa abasungira mufikakiro fya muyayaya, mu mfimfi, ukurorera ubushiku ubukuru ubwa bupingushi. ⁷Kiri kwati ni Sodama na Gomora ne misumba ya bashingurwike, pa kuipera mukukita bukirende no kukita ifishaba mifwaire yakifyarirwa. Babikwa nge kyakumwenako abo abakyura mu muriro wa muyayaya. ⁸Kimo kine, aba abakarota nabo bakoweshe imibiri yabo. Bakana intungurushi, kabiri baranda imiponto pari ba maraika abakata. ⁹Na mikaere maraika mukaramba pa kutarikana na Satana no kukansana pa mubiri wa kwa Mose, tapamine ukumuseba ukuseba kwa miponto. Rero amweberefyeye ati, "Resa akwebaure!" ¹⁰Aba bantu bena bapontera kyonse ikyo tabairuka, ne kyo hairuka-ifyo inama ishitaba na mano shairukafye ku muroshe-ifi efyakubonaura. ¹¹Akaranda kuri bo! Baenda munshira ya kwa Kaini munshira ya kwa Baramu pa bukumu. Barobera mukutarama kwa kwa Kora. ¹²Aba bantu mabwe ayaberama mu mitebeto yenu iya kitemwiko, iryo barya ne mwe ukwabura ne nsoni-bakeni abaisakamanafye abene. Makumbi yabura imfura, ayasendwa ku mwera. Miti ya pamwera iyabura ifisabo-iyafwa ribir, iyatupurwa. ¹³Mabimbi ya muri bamba ayakari, ayarefuruma ifya nsoni fya yako. Ni ntanda ishirubanta, ishabakirwa imfimfi iyatora umuyayaya. ¹⁴Enoki, uwarenga kine rubari ukufuma pari Adamu, aseseme pari bene, ati, "Boneni Shikuru areisa na makana ya bamushiro bakwe. ¹⁵Areisa ku kushinina bnse abashipepa pa mirimo yonse iyo bakita mu kukanapepa, na pamashiwi yonse ayabi ayo ababembuka abashipepa baranda pari ye." ¹⁶Aba bantu bakurishanya, abangwinta, abaya umwabera ifya runkumbwa fyabo. Baranda ifya matutumuko, abo abaisumbura no kuponya abanabo. ¹⁷Rero mwebi, mwebatemwikwa, ibukisheni amashiwi ayarandirwe na basore ba kwa Shikuru Yesu Kristu. ¹⁸Batire kuri mwe, "Munshita sha mpera ku kaba ba kawera abaya umwabera imifwaire yabo iya ku kuna pepa." ¹⁹Nyaba bene abareta ukurekanya; ba bumubiri kabiri tababa na mupashi. ²⁰Rero mwebi, mwebatemwikwa ikareni ku kitetekero ikyashira, pepeni mu Mupashi wa Mushiro. ²¹Ibakeni mu kutemwa kwa kwa Resa, no kurorera ruse rwa kwa Shikuru urumiretera umweo wa muyayaya. ²²Mube no ruse kuri abo abatwishika. ²³Bambi pususheni pa kubasomporo ukufuma mu muriro. Kuri bambi mube no ruse no mwenso. Ukupata umwingira

uwakantaikwa no mubiri.²⁴Nomba kuri uyo uwaba na maka ya kumurama ku kuipununa no kumurenga ukwiminina pa kinso kya kwe ikyabukata ukwabura akarema ne nsansa inshikaramba, ²⁵kuri Resa umo umupashi wesu muri Yesu Kristu Shikurwifwe, kube ubukata ubukaramba na maka, kanshita yonse no muyayaya. Amen.

Revelation

Chapter 1

¹Ubu ebusokororo bwakwa Yesu Kristu ubo Resa amupere ukuranga ababomfi bakwe ifyarwa fipite. Afirengere ukwishibikwa pakutuma Maraika wakwe ku mubomfi wakwe Yohane. ²Yohane ashininkisha urwa kyebo kyakwa Resa no bunte bwakwa Yesu Kristu, mu fintu fyonse ifyo abwene. ³Arishuka umuntu uuberengisha ubusesemo mbu, na bomfwikisha ku mashiwi ya busesemo mbu no kunakira kufya rembwamo, pakutira ati inshita iripareme. ⁴Yohane, ku nkuta kine rubari ishiri mu Asia: Ukusenamina kibe kuri mwebo ero ne kibote ukufuma kuri umo uuriko, ero uwariko, ero kabiri uukabako, no kufuma ku mipashi kine rubari iitarama ku kipuna kya bufumu, no ⁵kufuma kuri Yesu Kristu, imboni ya kishinka, ikisabo kya ntanshi kubabuka ku bafwa, kabiri kateka wa sha mfumu sha pano kyaro. Kuri uyo uwa tutemwa kabiri uwaturuburwa kurubembu mu muropa wakwe-⁶ewaturenga ukuba ubufumu, bashima pepo ba kwa Resa kabiri wishu-kuri ye kube ubukata na maka umuyayaya no muyayaya pe. Amen. ⁷Boneni, akisa mu makumbi; irinso ryonse rikabona, pamo penefye naba murashire. Imitunde ya bantu bonse kyaro kya kurosha pamurandu wakwe. ⁸"Nine intendekero kabiri impera," efiyanda Shikuru Resa, "Uuriko, uwarika, kabiri uukabako, Uwamaka yonse."⁹Nebo, ne Yohane-munyinenwe kabiri uwakanako pamo na mwebo ku ku kyura na ku bufumu na ku kushipiki ifiri muri Yesu-nari pakishi kya Patmos pamurandu wa kyebo kya kwa Resa na bukambone bwa kyebo kya kwa Yesu. ¹⁰Nari mu Mupashi pa bushiku bwa kwa Shikuru. Naishire kumfwa kunuma ishiwi irya kurisha nge panga. ¹¹Ryarerandire ati, "Remba mfyoyabona mukitabo, no kufituma ku nkuta kine rubari- ku Efoso, ku Smyrna ku Pergamum, ku Thyatira, ku Sardis, ku Philadelphia, ero na ku Laodicea."¹²Naripiribwike ukutira ati mbone ishiwi ryareranda ana nevo, eryo napakupiribuka naishire kubona ifya kutekapo inyanri kine rubari ifya goride. ¹³Pakati ka fya kutekapo inyari pari umo uwapara umwana wa muntu, afwere iraya iritari ukufika pamakasa yakwe no mushipi wa goride ukushinguruka ikifuba kyakwe. ¹⁴Umutwe wakwe ne mishishi yakwe fya ifya kubuta nga masako ya kubuta-nge mfura ya kubuta-na menso yakwe yari ngo rubingu rwa muriro. ¹⁵Amakasa yakwe yari ngo rbtuare ubwa ngebeshima, ubwaengururwa mwi rungu, ne shiwi ryakwe ryari nge kiunda kya menshi ayengi ayarebutukisha. ¹⁶Akwete intanda kine rubari ku kuboko kwakwe ukwa ku kuryo, no rupanga urwatwa kubiri kubiri rurefuma mu kanwa kakwe. Ikisno kyakwe kyarebeka nga kasuba iryo karuma. ¹⁷Iryo naishire kubona, nawire pa makasa yakwe ngo wafwa. Aabikire ukuboko kwakwe ukwa ku kuryo pari nevo no kuranda ati, "Witina. Ndintendekero ¹⁸kabiri impera ero uyo uwa mweo. Narifwire, bona, ndi uwa mweo umuyayaya! Kabiri naba ne mfunguro shamfwa ne sha kumbo. ¹⁹Eikyo koremba mfyoyabona, ifiripo nomba, ne firino kukonkapo pari mfi. ²⁰Parwa kya bwirye bwafya ntanda nsho wa kibona mu kuboko kwandi ukwa ku kuryo ne fya kutekapo inyari kine rubari: Intanda kine rubari ni ba maraika ba nkuta kine rubari, na pakuteka inyari kine rubari ni nkuta."

Chapter 2

¹"Kuri Maraika wa rukuta ku Efeso remba: "Efyobe fya waikata inyari kine ruabri mu kuboko kwakwe ukwa ku kuryo uwendauka mu fya kutekapo inyari kine rubari, ²"Narishiba ukubomba kobe ukubombesha no kushipikisha kobe. Narishiba ukweba ati tausuminisha imbifi. Narishiba ati warisondapo abo bonse abatira ati batumwa, rero tabari bo, kabiri waribasanga ukuba babufi. ³Narishiba ati warikwata ukushipikisha, no kukyurisha pamurandu we shina ryandi rero tawafumshinka. ⁴Rero ndikwete ikya kukuseka ikya kutira ati warireka ukutemwa kobe ukwapakubara. ⁵Ibukisha uko wa ponene. Korapira no kukita ifyo wa rekita pakubara. Nga taurapire no kwisa kiri nebo no kufumya inyari yobe apo yaikara. ⁶Rero uri neki: Waripata ifikita abena Nikoreta, mfyo na nebo napata. ⁷Uri na matwi ya kumfwa na omfwe mfyo Umupashi ukoranda ku nkuta. Uukakimfya na kumpera urusa rwa kumya kimuti kya mweo, uuri mu Paradaise wakwa Resa." ⁸"Kuri Maraika wa murukuta ururi ku Smyrna lemba: 'Ifyebo fya waba wakutarika kabiri uwakurekeresha, uwafwire no kututubuka: ⁹"Narishiba ukukyura kobe no bupina, rero urimunkankara. Narishiba ukuranda kwaba randa ati ba Yuda, rero tabari bo. Ri sunagoge ryakwa Satana. ¹⁰Mwitina ifyo muri no kukyurira. Rerosheni! Kasebanya ari no kuposa bamo muminwi ya mukifungo ukutira ati mukeshiwe, no kukyura inshiku ikumi rimo. Ikareni mu kiketekero ukufika no kumfwa, ero na nebo nkakupera ingara ya mweo. ¹¹Uri na matwi yakumfwa omfwe ifyo umupashi ukoranda ku nkuta. Ku ukakimfya taka kenwe kumfwa ya kibiri. ¹²"Kuri maraika wa rukata mu Pergumo remba: 'Ifyebo fya waba no rupanga urwatwa kubiri kubiri: ¹³"Narishiba ukwaba ubwikaro bobe, apaikara ikipuna kya bufumu kwa Satana. Rero uwaikatisha ishina ryandi. Narishiba ukwebati tawakana ikiketekero kyobe ikya kine, nangura munshiku shakwa Antipa imboni yandi, iya kine, uwaipawe muri mwebo, apaikara satana. ¹⁴Rero ndi no tunono utwakukuseka: Wari kwata uko bamo abaikatisha kuma sambirisho yakwa Balaamu, uwasambirisho Baraki ukuposa iribwe rya kuipununako ku murora wa bana bakwa Israeli, ukureka bafye ifyaiparwa uturubi no kukita uburarerare. ¹⁵Ifyo fine, warikwata bamo abaikatirira isambirisho rya bena Nikoraitani. ¹⁶Awe, rapira! Mukarabana naraisa kuri weba, eryo nkarwa na bo ku rupanga rwa mukana kandi. ¹⁷Uri na matwi ya kumfwa omfwe fyo Umupashi ukoranda ku nkuta. Ku ukakimfya, no kuperwa mana wafiswa, ne ribwe rya kubuta aparembwa ishina iripya, ishina iryo umuntu nangura umu taishiba rero kano uwaripokerera." ¹⁸"Kuri maraika wa kurukuta ururi ku Tyatira remba: 'Mfi ifyebo fya mwana mwaume wakwa Resa, uwaba na menso no rubingu rwa muriro na makasa ngo butare ubwabengeshima: ¹⁹"Narishiba ifyo wakita: ukutemwa kobe ne kiketekero na bukapyunga no kushipikisha. Narishiba ukutira ati imirimo yobe iya kurekeresha yafura ukukira iya ntanshi. ²⁰Rero ndi na nki ikya kukushinina: Usuminisha umwanakashi Yeseberi, uutunga bukasesema. Kumasambirisho yakwe abererka ababomfi bandi ku kukita uburarerare no kurya ifyaipairwa uturubira. ²¹Naprere kuri ye inshita yakurapira, rero tangwa ukurapira ku burarerare bwakwe. ²²Bona!Nkoya ukumuposa pa busanshi, na baurungene na ye muku kyururuka ukwakurisha, nga tarapire ku mikitire yakwe. ²³Nakupuma abana bakwe ku mfwa, na inko shiri no kwishiba ati ni nebo nsapika imfyo na imitima umwabera imirimo. ²⁴Rero kubashara ba ku Tyatira, kuri onse uutangwa isambirisho ndi, taishiba ne fyo bamo batira ati ifyashiika fyakwa Satana-kuri mwebo, 'Ntabike ikisendo kimbi pari mwebo.' ²⁵Ikifye, akwikatisheni ikyo mukwete ukufika ku kubwera kwandi. ²⁶Uwakimfya no kukita ifyo nkita ukufika ku mpera, na kumupera urupaka pa nko. ²⁷Ari no kubateka ku nkonto iya kyera, no kubatobaura nge mitondo ye bumba mutupimfya.' ²⁸Nga ifyo na pokerera ukutura kuri tata, na nebo nkamupera urutanda rwa ku makya. ²⁹Uri na matwi ya kumfwa omfwe ifyo Umupashi ukorenda ku nkuta.

Chapter 3

¹"Kuri maraika wa kironanganino kya ku Sadis remba:'Tkyebo kya umo uwaikata imipashi kine rubari iya kwa Resa ne ntanda kine rubari. "Ningishiba ifyo wakita. Uri neshina iriri nge ryamweo, rero warifwa. ²Aramuka, no kushipa ku fyashara, rero uri mupepi no kufwa, pa murandu wakutira nshisangire ifikitwa fyobe ifyapwiririka pa kinso kya kwa Resa. ³Emukuti, ibukisha, ifyo wapokerere nefyo waumfwire. Urefibera, no kurapira. Rero ngatawaramukire, nkesa ngo mupupu, kabiri tawakeshibe inshita nkesa kuri webo. ⁴Rero waba namashina ayanono mu Sadis ayashakoweshe amaraya yabo, eba karanda naine, bafwere ifyabuta, pantu bariwamishiwa. ⁵Na umo uwakimfishe akafwara umwingira uwabuta, kabiri nshakafufute neshina ryakwe taryakafutwe mu kitabo kya mweo. Nkakuta neshina ryakwe pari Tata, na pari bamaraika. ⁶Rekeni uri na matwi omfwe kufyo Mupashi areranda ku kironanganino. ⁷"Kuri maraika wa kironanganino kya ku Firadefia remba:'Amashiwi ya kwa umo uwashira kabiri uwakine-uwikete imfunguro shakwa Davidi, aisura takuri nangura umo uwingesara, aisara kabiri takuri uwingesura. ⁸"Narishiba ifyo wakita. Roresha, nabika ku ntanshi yenu ikibi ikya isurwa ikyo nangu umo tekuti esare. Narishiba ukuti mwaba na maka ayanono, nomba urabera amshiwi yandi tawakana neshina ryandi. ⁹Roresha! Bonse abo abari mu Sinagogo wa kwa Shetani abareranda ati baYuda nomba tebo, rero babufi-nkarenga bakese uko muri no kufukama pa makasa yenu, eryo mukeshiba ukutira narimitemwa. ¹⁰Ikyo mwarekonka amafunde yandi pa kukusha ukutekanya, kabiri nkakubaka kunshita yakweshiwa iireisa ku kyaroyonse, ku kwesha bonse abareikara pe sonde. ¹¹Ndeisa nombarine. Wikatishe ifyo ukwete pakuti nangu umo ekupoka ikingara. ¹²Umo uwakimfya, eo nkabika ikikatisho mwitempere rya kwa Resa wandi. Takafume panse nakabiri, kabiri nkaremba pari ye ishina ryakwa Resa wandi, ishina rya musumba wa kwa Resa wandi. (Yerusaremu mupya, uureisa ureentemuka ukufuma ku muru kuri Resa wandi), na mwishina ryandi. ¹³Rekeni umo uuri na matwi omfwe ifyo Mupashi aranda ku kironanganino. ¹⁴"Kuri maraika wa kironanganino kya ku Raodekea remba:'Ifi efyo asosa Ameni, kambone wa kishinka kabiri uwakine, intungurushi ku bubumbo bwa kwa Resa. ¹⁵"Ningishiba ifyo wakita, no kuti tawatarara nangu ukukaba. Kanshinga wari uwatarara nangu uwakaba! ¹⁶Kanshi, pa muarandu wakuti wabafye ikifurefure-twakaba nangu ukutarara-ndi mupepi nokukuruka ukufumye mukana kandi. ¹⁷Kabiri aranda ati, Ndimukankara, naba nafyonse nkabira, tapari fmbi ifyo ningakabira. 'Nomba tawaishiba ukuti urimukyushi, uwakyura, umuranda, impofu uushafwara. ¹⁸Kutika kukikoseresho kyandi: Shita kuri nebo goride iyapita mu muriro pakuti usanguke umukankra, umusuma uwamwingira uwabuta eo uifwike wemwine pakutira wiba ne nsoni pakukana fwara kobe, ufwaye no kusubwa mu menso yobe pakuti urebona. ¹⁹Narisambirisha bamo abo natemwa, naribafunda nefyo bengekara. Pakutira, mube abapwiririka no kurapira. ²⁰Roresha, ningiminina pa mwenshi ndeknkonsa. Nga kyakuti umo aumfwa ishiwi ryandi no kwisura ikibi, nkesa mu ng'anda yakwe no kurya nankwe, ena naine. ²¹Umo uwakimfya, nkamupera insambu yakwikara nandi pa kipuna kyabufumu, nge fyo nandi nakimfya no kwikara pamo na Tata pakipuna kya bufumu. ²²Rekeni uuri na matwi omfwe kufyo Umupashi ureranda ku kironanganino."

Chapter 4

¹Kirya ifi fintu fyapita nariroreshe, eryo naishire kubona ikiibi nakisuka mu muru. Ne shiwi rya ntashi iryo naishire kumfwa, ryareranda kuri nevo nge panga, ryaretira, "Nina wise kuno, narakuranga ififwire ukukitika ifi fintu nga fyapita." ²Panshita imo mu mupashi, eryo naishire kubona ikipuna kya bufumu nabikwa mu muru, naumo naikarapo. ³Uwaikerepo areboneka nga Jasper na carneliani. Kwari umukoramfura pa kipuna kya bufumu. Umukora mfura waboneka kwati ribwe rya emerald. ⁴Kabiri ifipuna fya bufumu amakumi yabiri na fine fya shungurwike ikipuna kya bufumu kabiri naishire kubona amaraya ayabuta pa mitwe shabo. ⁵Nakukipuna kya bufumu kwarefuma ukubyata kwa nkuba, ukuburukuta ukurepuka kwa nkuba. Kwari kine rubari isha myari shareyaka kuntanshi yakipuna kya bufumu, inyari ishari kine rubari shari ne mpashi yakwa Resa. ⁶Nokushinguruka ikipuna kya bufumu, pari bembu uwa kiroani, kabiri uwarebeka kwati ribwe rya crystal. Pakati ka kipuna kya bufumu eryo nokushinguruka ikipuna pari ifibumbwa fine, ifyaiswiremo amenso, kuntanshi naku numa. ⁷Ikibumbwa kya mweo ikya barirapo kyari kwati ni nkaramo, ikya konkerepo kyari kwati mwana wa Mapnga, iibumbwa ikya butatu kyari ne kinso kwati muntu, ero ikyarenga kine kyari nga kyembe upupuka. ⁸Ifibumbwa na Resa ifiri fine, kira kimo kyarr kwata amaindo mutanda, fyaiswiremo amenso panshi napa muru. Ubushiku na kasuba tabareka ukuranda ati, "Wa mushiro, wa mushiro, wa mushiro ni Shikuru Resa wa Maka yonse, uwariko, ero uwabako, ero ukabako." ⁹Kabiri ryonse ifibumbwa fya mweo fyapera ubukata, no mukinshi, no kutotera ku waikara pa kipuna kya bufumu umuyayaya, ¹⁰abakaramba amakumi yabiri na fine ba ponene panshi pa waikere pakipuna kya bufumu, ero no kumushinshimuna uwaikara umuyayaya. Barabika ifisote fyabo pantanshi yakipuna kya bufumu, batira, ¹¹"Mwariringa, Shikurufwe ero na we Resa wesu, ukupokerera ubukata, no mukinshi na maka, epo ni mwebo mwa bumba ifintu fyonse, ni pamurandu wakufwaya kwenu fyaberako no kubumbwa.

Chapter 5

¹Eryo naishire kubona kwa ku kuryo kuri umo uwaikere pakipuna kya bufumu imufungiro iwarembwamo pantanshi na kunama, iryakakatikwa ku fikakiro kine rubari. ²Kabiri nashire kubona uwakosa akobirikisha ne shiwi irikaramba ati, "Uwaringa ukwisura ibuuku no kurifungurura?" ³Takuri nangu umo mu muru nangura pesonde na panshi ye sonde uwingesura umufungiro no kuberenga. ⁴Naishire kurira nganshi pantu takwari uwasangirwe uwaringire ukwisura umufungiro nangu ukuberengamo. ⁵Rero umo pabakaramba aishire kuranda kuri nebo ati, "Wirira. Bona! Inkaramo yamu kowa wakwa Yuda, umushira wakwa Davidi, arikimfya. Kuti aisura umufungiro ne fikakiro fya kiko kine rubari." ⁶Naishire kubona umwana wa Mpanga natarama pakati kakipuna kya bufumu kabiri nefya bumi fine na mukato kabakaramba. Arikuboneka ngo wipaiwe. Ari ne nsengo kine rubari na menso kine rubari emipashi kine rubari yakwa Resa iyatumwa panwesonde. ⁷Nao aireko no ku pokerera ku kwa ku kuryo kwa waikere pakipuna kya bufumu. ⁸Iryo apokerere ibuuku, ifya bumi fine na bakaramba amakumi yabiri na fine bawire pasnhi ku kinso kya mwana wa Mpanga. Kira umo kimo kyari ne nsense ne nweni sha goride ishaisuramo ifya nunkira ikyena kisuma, emapepo ya bantu ba mushiro. ⁹Kabiri fyaimbire urwimbo rupya: "Nauringa ubura umufungiro no kurisura. Ikyo mwaipaiwe, kabiri mwashitire Resa mu muropa wenu aba mu mikowa yonse, na bandimi, na bantu, kabiri ne nko. ¹⁰Kabiri mwa bakita kuri Resa wesu ukuba bashimapepo ku kubombera Resa wesu, ero bakateka pe sonde." ¹¹Kabiri naishire kuroresha no kumfwa ishiwi irya ba maraika abengi abashingurwike ikipuna kya bufumu kabiri nefya mweo na bakaramba. Ne mpendwa yabo bonse bari amakana ikumi rya maka ikumi rya akana. ¹²Baishire kuranda mwishiwi rya kukosa ati, "Ariringa umwana wa Mpanga uwaipwaiwe ukupokerea amaka, ubukindami, amano, ukukosa, no mukinshi, no bukata, ne paro. ¹³Naishire kumfwa ne fibumbwa fyonse ifyamu muru na esonde na pasnhi ye sonde ne fya mu mumana na fyonse ifirimo fikoti. "Kuri uyo uwaikara pakipuna kya bufumu na ku mwana wa Mpanga. Kube iparo no bakata, no mukinshi na maka ya kuteka umuyayaya no muyayaya pe." ¹⁴Nefya mweo fine fyatire ati, "Ameni!" na bakaramba bawire no kupepa

Chapter 6

¹Naroreshe iryo umwana wa mpanga akakatwirepo kimo pafikakatiko fine rubari, naumfwire kimo pafya mweo fine kiresosa ishiwi ifya umfwikire kwati kuburukutu kwa mfura akiti, "Isa"! ²Naroreshe no kubona kabarwe uwa buta na kensha ekete no buta kabiri ikisote kya bufumu. Aishire ngo wa kukimfya pamurandu wa ku kuimfya. ³Iryo umwana wa Mpanga akakatwire ikikakatiko kya renga bubiri, baumfwire ikya mweo ikyarenga bubiri akiti, "Isa"! ⁴Eryo kwafumine kabarwe na umbi-uwashupa no kukashika no waikerepo aperwe amaka ya kufumya umutende pa kyaro, pakuti abantu ba murikino kyaro bengaraipayana. Na Kensha aperwe urupanga urukuru. ⁵Iryo umwana wa Mpanga akakatwire iki kakatiko kya renga butatu, na umfwire ikya mweo ikyarenga butatu akiti, "Isa"! Na bwene kabarwe uwa fita, na kensha aikete basekero ba biri mu miwe yakwe. ⁶Na umfwire ikyare umfwika nge shiwi pakati kafia mweo fine ariti, "Ikipimo kimo ikyangano mu ndarama imo iya denari, ne fipimo fitatu ifya barle mundarama imo iya denari. Rero wionaura amafuta ya miorife no mwangashi." ⁷Iryo umwana wa Mpanga aishire kwisura ikikakatiko kya kurenga bune, naishire kumfwa ishiwi rya kya mweo ikyarenga bune ariti, "Isa"! ⁸Kabiri naishire kubona kabarwe uwabaturukira. No waikerepo aimikwe imfwa, ne nshihisi share mukonka panuma. Kabiri bafipere amaka pakipande kimo pa fipande fine ifya kyaro, ukwipaya ukubomfya urupanga, ne kipowe na marwere, na kufiswango fya mpanga ifya pano kyaro. ⁹Iryo umwana wa Mpanga akakatirwe ikikakatiko kya kurenga fisano, na aishire kubona mwisamba rya burambo imipashi ya abo abaipaiwe ku murandu we shina rya kwa Resa na bukambone bwa kyebo bakwete. ¹⁰Baririre ishiwi rya pa muru, "Kufikanshitanshi, mwe batungurura pafya mushiro ne kishinka, mpaka iryo mukapingura abekara kyaro, mpaka ukurandura pamuropa wesu?" ¹¹Eryo kira umo aperwe iraya rya kubuta, no kubeba ukuti bafwire barorerko panono mpaka impendwa ya babomfi banenu na bamunyanane ne nkashi ika kumane abafwire ukwipaiwa, pamo ngefyo baipaiwa. ¹²Iryo umwana w Mpanga akakatwire ikikakatiko kya kurenga mutanda, naritamba kwari iki nkunkuma ikikaramba. Akasuba kasungukire akafita kwati ni nsaru iyafita, no mwenshi uufuntura wa arukire kwati muropa. ¹³Ne ntanda sha mu muru shaponene pa kyaro nga firya umukunyu urukusha ifipompo iryo iki mwera kya maka kyapukumya. ¹⁴No muru warifungirwe kwati ribuku ryafungwa. Ne mpiri shonse ne fishi fyonse fya fumine mufifuro fya fiko. ¹⁵Eryo ne shamfumu sha pano kyaro, na bashimukindikwa na ba karamba ba bashirika, ero na bankara ero na maka no musha onse no muntungwa, ba fiseme murukyengo ero na mu fimabwe fya mu mpiri. ¹⁶Bososere ku mpiri na kumabwe ati, "Tuponene! Nokutufisa ku kinso kya waikara pakipuna kya bufumu na kubukari bwa mwana wa Mpanga. ¹⁷Pantu ubushiku bukaramba ubwa bukari bwabo na bwisa. Kabiri nani enga tarama?"

Chapter 7

¹Panuma yaiki naishire kubona ba maraika bane na batarama mu fifutu fine ifya kyar, na bekatirira imyea sha kyar shine pakuti peba umwera nangu umo uwakupupa pa kyar, pari bemb, nangura ku kimuti ikiri kyonse.

²Naishire kubona maraika naumbi akofumina rwaku kabanga, akwete inshimbi yakwa Resa uwa mweo. akutikire inkuta iikaramba kuri bamaraika bane abaperwe insambu shakonaure ikyaro na bemb. ³"Mwionaura ikyaro, bemb, nangura imiti mpaka tubike inshimbi pa mpumi ya ba bomfi bakwa Resa." ⁴Naishire kumfwa impendwa yababikirwe inshimbi: 144,0000, ababikirwe inshimbi ukufuma ku mutundu wa bena Israel:

⁵Amakana kumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Yuda, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma mu tundu wakwa Rubeni, amakana ikumi rio reo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Gadi, ⁶amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Asheri, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Naftari, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Manasse, ⁷Amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Simeoni, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Rei, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Isaka, ⁸amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Zeburuni, amakana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Yosefu, eryl na makana ikumi rimo na yabiri ukufuma ku mutundu wakwa Benjamini baishire kubikwa inshimbi. ⁹Panuma yaifi fintu na ndoreshe, kwari ibumba rya bantu irikaramba irishinga pendwa-ukufuma ku mushono onse, umutundu, abantu, ero ne kirimi-nabatarama mupepi ne kipuna kya bufumu ikya mwana wa Mpanga. Bafwere imingira ya buuta ba bekata imisambo ya tunkindu mu minwi yabo, ¹⁰eryl barekuta ne nkuta ishikarmba: "Resa emwine we pusukiro uwaikara pakina kya bufumu na ku mwana wa Mpanga!" ¹¹Ba maraika bonse batareme ukushinguruka ikipuna kya bufumu ukushinguruka abakarmba ne fya mweo fine, eryl bawa ikinkupeme pa kipuna kya bufumu. Barerumbanya Resa, ¹²bakotira, "Ameni! Amarumbo, ubukuta, amano, ukutasha, ukukindikwa, uburamba ero na maka fibe kuri Resa wesu umuyayaya! Ameni!" ¹³Eryl umukaramba umo pari abo angipusha ati, "Nibani aba, abafwere imingira ya kubuta, eryl nikwi uko bafumine?" ¹⁴Naishire kuranda kuri ye ati, "Nimwebo, mwishibire," na ye aishire kurnda kuri nebo ati, "Aba ebapita mu maramba ayakari. Bariyapa imingira yabo no kushirenga ukuba isha kubuta mu muropa wa mwana wa Mpana. ¹⁵Napari iki, bari pantanshi ya kipuna kya bufumu ikya kwa Resa, baramutatakura ubwakya no bwaira mwi tempere ryakwe. Uwaikara paki puna kya bufumu akaba kingiririra. ¹⁶Tabakomfwe insara na kabiri, neryo ikiraka. Taba kyure ku kasuba, neryo ukupya ku kikabirira. ¹⁷Pantu umwana wa Mpanga pakati ka kipuna kya bufumu akaba ka kyema wabo, kabiri akabatungurura ku tumfukumfuku twa menshi ya bumi, na Resa akafuta ifiramba fyonse mu menso yabo."

Chapter 8

¹Eryo umwana wa Mpanga akakatwire ikikakatiro ikyarenga kine rubari, kwakatarere tondororo ku muru ukufika pakati ka nsa imo. ²Eryo naishire kubona barya bamaraika kine rubari ku kisno kyakwa Resa baperwe ne ntandara kine rubari. ³Kabiri Maraika umbi aishire kwisa, ari ne kifutumwino kya goride, aire kutarama pa burambo bwa kufutumwinapo, kabiri ariperwe ifyanunkira ikisuma ukuti afireke pamo na mapepo ya ba mushiro bonse pa kya kufutumwinapo ikya goride kya ku menso ya kipuna kya bufumu. ⁴Nekyushi kyafya nu nkira ikisuma-kyashire kunina pamo na mapepo yabantu ba mushiro- ku menso yakwa Resa ukufuma murupi rwakwa maraika. ⁵Kabiri maraika aishire kubura ikifutumwino akisushamo no muriro wapa kutumwinamo pa burambo. No kukiposa pesonde iryo kwari amashiwi, ne fiburukuto, ne myere yankuba, ne kinkunkuma. ⁶Kabiri bamaraika kine rubari abari ne ntandara kine rubari bapekenye ku kurisha Eryo uwantanshi arishishemo, eryo kwari imfura yakitawe no murio umwasankana umuropa. ⁷Kabiri fyaposerwe pesonde ne kyakaniko kya pari fitatu pesonde kya ripire, ne kya kaniko kya pari fitatu fya miti fyari pire, ne kyari kyonse ikibishi kyaripire. ⁸⁹Maraika arishishemo ipenga ryakwe eyo kyaposerwe muri bemba ikyaba ngo rupiri rukaramba ururepya ne kyakaniko kya pari fiatu ikya bemba kyaisaba umuropa, eryo kyafwire ikyakaniko kya pari fitatu kya fibumbwa fya muri bemba ifyaba no mweo, ne kya kaniko kya pari fitatu ikya mato kyaryonaika. ¹⁰Kabiri maraika wa butatu arishishe ipengwa rwakwe, eryo ruponene mu muru urutanda ruka ramba, urukobeka nge kyengero, rwaponene napa kyakaniko kya pari fitatu ifya mimana napa timfukumfuku twa menshi. ¹¹Neshina rya rutanda ni Kurura. Nekipande kimo pa fipande fitatu ikya mesnhi kya aruka amenshi yakurura, awe na bantu abengi bafwa ikyo banwene ayo menshi pantu yaryarwike ayakurura. ¹²Eryo Maraika warenga bune aishire kurisha ipenga ryakwe, eryo ikipande ikyapa fipande fitatu ifya kasuba, nekya mweshi ne kya ntanda. Eryo fitatu pari ifyo fya arwike fititi; ifya nshita ya kasuba ne snhita ya bushiku tamwari rubuto. ¹³Kabiri naishire kuroresha, nashire kumfwa kapumpe uwarepupuka mukati ka myuru aresosa ishiwi rikaramba, "Karanda, karanda, kubaikara pesonde, pamurandu wa kurira kwasharako ukwantandara shaba maraika batatu baraswa barishemo.

Chapter 9

¹Eryo maraika warenga busano aishire kurisha ipenga ryakwe. Naishire kubona rurtanda ukufuma mu muru urwaponene pa kyaro. Urutanda rwaperwe imfunguro ya peamba rya kirindi kya kumbo. ²Aishire kwisura pe samba rya kirindi kya kumbo, kibiri icyushi kyaishire kufuma pamuru wa kirindi nge kyushi iki kofuma mu mwirungu irikopya. Akasuba no mwera fya aishire kwaruka ifya kufita ku kyushi ikya repongororwa ukufuma mukirindi. ³Ukufuma mukyushi bamakanta aishire kwisura ikyar, kabiri baperwe amaka nga yarya aya bakaring'ongo ba pakyaro. ⁴Tabaeberwe ukonaura ifyani pa kyaro nangu ikimwa kyonse ikya katapa katapa nagura ikimuti, rero bantufye abatakmete iki kakatiko kya kwa Resa pa mpumi shabo. ⁵Tabasuminishiwe ukwipaya barya bantu, rero ukuba kyusha pa myenshi isano. Ubukyushi bwakwe bwari ngo bukari bwakwa karing'ongo iryo asuma umuntu. ⁶Mushiku shirya abantu bakafwaya imfwa, rero taya kaboneke. Bakakabirisha ukufwa, rero imfwa ikabutuka ukufuma kuri bo. ⁷Makanta arekuboneka nga kabarewe uwa pekanishiwa uburwi. Pamitwe yabo pari ifintu fimo kwati fisote fya goride, napa menso yabo pari kwati ni pa menso ya bantu. ⁸Akwete imishishi kwati mishishi sha banakshi, na meno yabo yari kwati meno ya nkaramo. ⁹Akwete ifya kingirira ififuba kwati kya kuringa ikifuba ikya kyera, no kurira kwa mapindo yakwe kwati na rimo kurira ukwa pangirwe na makyereta ayengi naba kabarewe abarekubutukira kuruburi. ¹⁰Bakwete imikira nefya fyabukari kwati ni karing'ongo; mu mikira yabo bakwete amaka aya kupuma ko abantu pa myenshi isano. ¹¹Barikwete imfumu iyabikirwe pari ba maraika wa kukirindi kya kumbo. Ishina rya kwe mu ki Hebere ryari ni Abadoni, kabiri mu ki Greek akwete ishina rya kwa Apolioni. Ikya buranda bwa kubarirapo na kipita. Roresheni! ¹²Panuma Yaiki pakokonkonishiwa kabiri ubusanso bubiri ubukoisa. ¹³Maraika wakurenga mutanda aishire kurisha ipenga ryakwe, kabiri naishire kumfwa ishiwi ukufuma kuma sengo ya kintamba ikiri ku kinso kya kwa Resa. ¹⁴Ishiwi rya aishire kuranda uwari ne panga ati, "Rekeniko bamaraika babe abakakirwa pa mumana ukuru uwa Ufreti." ¹⁵Bamaraika bane bapekanishiwe pari irya nshita, muri burya bushiku, urya mweshi, kabiri urya mwaka, babarekereko ku kwipaya ikipendo kya butatu ikya mutundu wa buntunse. ¹⁶Impendwa ya bashirika abari panuma ya ba kabarewe bari 200,000,000. Naishire kumfwa impendwa yabo. ¹⁷Ifi eflyo naishire kubona bakabarwe mu kimonwa kyandi kabiri na baikee pari bo: Ifya kuringe fifuba fyabo fyari ifya kashika kwati muriro, ifya makumbi makumbi, ne fya mutuntura. Ne mitwe yaba kabarewe ya parene ne mitwe yankaramo, na mutunwa twabo mwaishire kufuma umuriro, icyushi ero nekinuka amaruti. ¹⁸Impendwa ya butatu iya bantu bari paiwe ku finkunka iftatu: kumuriro, icyushi, ero ne fya nunka nga maruti ifya fuma mutunwa twabo. ¹⁹Pantu amaka ya bakabarwe yari mutunwa twabo naku mikira yabo-pantu imikira yabo yari kwati ni nsoka, nyo yari ne mitwe uko yarekenena ifironda pa bantu. ²⁰Umutundu wa bantu abasherepo, bonse barya abataipaiwe kuri fi finkunka, tabarapire ku mirimo yabo iyo barikubomba, nangu ukureka ukushinshimu ifibanda no kunshinshimuna uturubi twa goride, sirufere, bronzi, utweribwe no twa kimuti-ifintu ifitabona ifitomfwa, nangura ukwenda. ²¹Tabakitire nangu kurapira kufya buntara misoka yabo, kuburoshi bwabo, ku mibere ya burarerare bwabo nangura kumikitire ya bu sakara.

Chapter 10

¹Kabiri nabwene maraika umbi uwamaka areikira mu muru. Akupirwe ikumbi, eryo kwari no mukoro wamfura pa muru wa mutwe wakwe. Ne kinso kyakwe kyari kwati kasuba eryo ammakasa nge nkeshi sha muriro. ²Aikete akatabo akanono akaiswike mu minwe yakwe. Abikire urkasa rwakwe urwa kukuryo pari bembu eryo no rwa kukuso pa murundu. ³Kabiri abirikishe ne shiwi irikaramba nge nkaramo ireburuma. Eryo abirikishe, inkuba kine rubari sharirandire ne firurumo. ⁴Eryo inkuba kine rubari sharandire, nari no kuremba, rero naumfwire ishiwi ukufuma mu muru ryaretira, "Sunga inkama pafyo inkuba sharanda. Wiremba." ⁵Nomba maraika nabwene naiminina pari bembu na pamurundu aimishe ukuboko kwa kukuryo ku muru. ⁶Arapire pari umo uwaikara umuyayaya, uwabumbire umuru na fyonse ifyabamo, icyaro na fyonse ifyabamo, eryo nabemmba na fyonse ifyabamo. eryo maraika atire, "Takwakabe ukushingashinga nakabiri. ⁷Rero pari ubu bushiku eryo maraika warenga kine rubari ari no kurisha ipenga ryakwe, eryo icyankama kya kwa Resa kikafikirishiwa, ukuringana nefyo arandire kubasha bakwe bakasesema. ⁸Ishiwi naumfwire ukufuma mu muru ryarandire kuri nebo na kabiri: "Kabiye, bura akatabo akaisuka akari mu minwe ya kwa maraika uwaiminina pari bembu eryo na pamurundu." ⁹Eryo naire kuri maraika eryo na ramweba ukutira ampere akatabo akanono. Atire kuri nebo, "Bura akatabos ukarya. Kyararenga munda yobe ukurura, rero mukanwa kobe kararowa ngo buki." ¹⁰Naburire akatabo akanono ukufuma mumunwe ya kwa maraika no kurya. Kari akarowa ngo buki mukanwa kandi, rero kirya narya, munda yandi mwarirurire. ¹¹Eryo umo atire kuri nebo, "Ufwire ukusesema na kabiri pa bantu abengi, imishobo, pa ndimi, eryo na shamfumu."

Chapter 11

¹Itete ryaishire kuperwa kuri nebo irya kubomfya ukupiminako. Naishire kwebwa ati, "Ima upime itempere ryakwa Resa ne kipimo, na bapeperamo. ²Rero wipima urubansa rwa kunse, pantu rwa perwa ku bana fyaro. Banokunyantaura umusumba wa mushiro parwa nshiku imyenshi amakumi yane naibiri. ³Ndi nokupera inte shandi shibiri ukusesema inshiku ikana rimo ne myanda iniri ero na makumi mutanda, bakafwara insamu." ⁴Ishi nte shibiri fimuti fya miorife ne fya kutekapo inyari fibiri ifya tarama ku menso yakwa Resa panwesonde. ⁵Nga umo afwaya ukubakena, umuriro ukufuma mutunwa twabo ni kumina abarwani babo. Onse uurepangira ukubakena ari no kufwa mu musango umo wine. ⁶Bo paerwe amaka ya kwisara kumuru ukut kwiba imfura ya kuroka inshita bakosesema. Bari na maka ya kwarura amenshi ukusanguka umuropa no kupuma ikyaroyaro ku kikuko ikiri kyonse ikyo batemwa abene. ⁷Kabiri iryo bakapwisha ubunte bwabo, ikiswango kikafuma ukufuma mukirindi ikya burempera kikarwa nabo, ki kabakimfya no kubepaya. ⁸Ifitumbi fyabo fikarara mu musebo wa mu musumba uukaramba (mu manshoko ikutwa Sodomu nangura Egypto) uko na Shikuru wabo atanikirwe. ⁹Pa nshiku shitatu nakitika bamo ukufuma muri kira bantu, ba mu mutundu, mururimo, ne nko shikabona pamibiri shabo. Tabakabasuminishe ukubika mu nindi. ¹⁰Nabaikara pe sonde bakasekerera pari abo no kusefya. Bakatumishanya ne fya mabupe kuri kira umo naumo ikyo aba bakasesema babiri barungurwishe abaikara pe sonde. ¹¹Rero panuma ya nshiku shitatu na kitika umupu wa mweo ukufuma kuri Resa waishire kwingira muri bo, batareme umunshimpa pamaksa yabo. No mwensouukuru ukaponena abakoba bona. ¹²Eryo baishie kumfwa ishiwi irikaramba ukufuma mu muru rikoti kuri bo. "Iseni kuno!" Na mumuru emo baninine mwi kumbi ne firwani fikotamba. ¹³Pari ako kashita kukaba ikinkunkuma ikya maka, ne kiputurwa ikyarenga ikumi ikya musumba kikawa. Amakana kine rubari bakafwa mu kinkunkuma, na bakapusuka bakatutuma no kupera ubukata kuri Resa wa myuru. ¹⁴Ikyo buranda kya bubiri na kipita. Boneni! Ikyo buranda kya butatu kikoisa bwangu. ¹⁵Kabiri maraika wakurenga kine rubari aishire kurisha ipenga, na mashiwi yabirikishe mu muru no kuranda ati, "Ubufumu bwe sonde bwaba bufumu bwa kwa Shikuru na Kristu wakwe. Akateka umuyayaya no muyayaya pe." ¹⁶Eryo abakaramba amakumi yabiri na bane, abaikara pafipuna fyabo mukyeeni kyakwa Resa, baishire kuwisha ifinso fyabo no kushinshumuna Resa. ¹⁷Eryo baishie kuranda ati, "Twamitotera, Shikuru Resa wa maka, uwariko kabiri uukabako, ikyo mwabura amaka yenu ayakaramba no kwamba ukuteka. ¹⁸Kabiri inko shakaripire, rero no bukari bwenu na bwisa. Yaisa ne snhita ya kupingura abafwa na mwebo ukurumbura abasha benu bakasesema, absumine, abatina ishina ryenu, abasurwa na bamaka. Yaisa inshita yenu mwe Resa iyakonaura abakoonaura ikyaroyaro. ¹⁹Eryo itempere rya kwa Resa ryaiswirwe mu muru ne kipao kya kipangano kyakwe kya boneke mwi tempere ryakwe. Mwari ukubyasha kwa nkuba ukwingi, ifiburumo, na mashiwi, imyere yankuba, ne kinkunkuma, ne mfura yakitarawe.

Chapter 12

¹Ne ki rangiriro ikiramba kyaishire kuboneka mu muru: umwanakshi uwafimbirwe akasuba, no mwenshi panshi ya maksa yakwe kabiri ne kisote ikya kwete intanda ikumi rimo na shibiri. ²Alikwete ifumo, ero arikurira panukari bwa kupaapa, mu kuryuruka kwa fyara umwana. ³Ero ne kisungusho na kimbi kyaishire kubone mu muru: Bona! Kwari ikiswango ikiramba ikya kukashika ikyo ikya kwete imitwe kine rubari ero na masango ikumi rimo, kabiri kwari ifisote kine rubari pa mitwe ya kiko. ⁴Umukira wa kiko waishire kupyanga urutanda rwa buta mu muru ero no kishiponsa panshi pa kyaro. Ikiswango kyaishire kutarama ku numa ya mwanakashi uwari kufwaya ukupaapa, pakwebati uro apaapa, kyonaure umwana wakwe. ⁵Aishire kufyara umwana umwaume, umwana mwaume, uyo ukateka inko shonse ne nkonto ya mukuba. Umwana wakwe aishire kusomporwa kuri Resa ero na ku kipuna kyakwe ifya bufumu, ⁶ero no mwanakashi aishire kufurumukira mukiswebembe, uko Resa amupekanishe inkende, pakwebati bengamusakamana pa nshiku 1,260. ⁷Nomba kwari uburwi mu muru. Mikaeri ero na bamaraika barwire ne kiswango, ero ne kiswango ero na maraika ba kiko barwire. ⁸Rero ikiswango takyakosere ukuti kimfye. Eikyo takwaripo inkende iri yonse mu muru iyakiko ero na bamaraika bakiko. ⁹Ikiswango ikiramba-ikyo ikisoka ikikote kitwa umurwani nangura Satana, uyo uubepa ikyaroyonse-aishire pa kyaro, ero bamaraika babaposere panshi pamo na ye. ¹⁰Ero naishire kumfwa ishiwi mu muru: "Nomba ipusukiro ero na maka ero no bufumu bwa kwa Resa, ero insambu shakwa Kristu. Pantu kabepesha wa ndume shesu ariposerwe panshi, pantu uyo uwa wabepeshe ku kinso kya kwa Resa wesu ubushiku na kasuba. ¹¹Bamukimfishe ku muropa wamwana wampanga ero nakyebo kya bunte bwa bo, pantu tabetemenwe imyeo shabo ukufikafye na kumfwa. ¹²Eikyo sangarareni, mwebo mwe myuru ero nafyonse ifyabamo! Rero akaranda pa kyaro ero na kuri bemba, pantu umurwani arire panshi kuri mwebo! Asurwamo no bukari ubwabipisha ero no kwishiba ukuti akwatafye inshita iyinono! ¹³Uruntu ikiswango kyaishire kwibukisha ukuti kiri poerwe panshi pa kyaro, aishire kupepeka umwanakashi uwafyere umwana umwaume. ¹⁴Rero umwanakashi aishire kuperwa amapindo yabiri aya kwa kapumpe mukaramba pakwebati engafurumukira ku nkende iyo bamuekanishishe mu kiswebembe. Iyi yari ni nkende uko afwire ukumusakamana, pa nshita, inshita, ero nakitika wa nshita-ukufuma ku kinso ka kisoka. ¹⁵Ikisoka kyaishire kupongorora ukufuma mu kanwa ka kiko kwati mu mana pakwebati engeranga iryenshi uku mupyanga. ¹⁶Rero ikyaroy kyaishire kwafwa umwanakashi. Ikyaro kyaishire kwisura akanwa ka kiko ero no kimina umumana uyo ikiswa kyari kupongorora ukufuma mukanwa kakiko. ¹⁷Ero ikiswango kyaishire ku kura pa mwanakashi ero no kuya ku kupanga uburwi na bana bakwe abashara, abo abanakira amafunde ya kwa Resa kabiri abaikatirira kubunte bwa kwa Yesu. ¹⁸Ero ikiswango kyaishire kutarama pa mukyanga wa kuramba rwa mumana.

Chapter 13

¹Eryo nabwene ikiswango kirekufuma pari bemba. Kyakwete dne nsengo ikumi ne mitwe kine rubari. Napari kire sengo shakiko pari ifirongwe ikumi na pa mitwe yakiko pari amashina yamiponto. ²Kabiri iki kiswango nabwene kyari kwati ni mbwiri. Namakasa yakiko yaba nga ya Bere, nakanwa kakiko kari nga kanwa ka nkaramo. Kabiri iki wena kyakipere amaka yakiko, ne kipuna kyakiko ikya bufumu na rupanga rwakiko urukaramba. ³Umutwe umo uwakiswango wakiko waboneke ngo wakomenwe no kufwa, ne mpumo ya kironda yakiko yariposhiwe. Kabiri abapanonse bonse bakonkere ikiswango. ⁴Bapepere ikiwena, aripere amaka yakwe ku kiswango. Nokupera ikiswango, sana, "Ninani uwaprire ikiswango?" Kabiri "Nani uwingarwa nakyo?" ⁵Nakyo kyperwe akanwa kakusosa ifikuru fikuru ne fyamiponto. Kabiri kyaperwe amaka ya kuteka imyeshi amakumi yane na shibiri. ⁶Kabiri kyayasamwine aakanwa kakiko no kuranda ifyamiponto parwa kwa Resa- ukupontera ishina ryakwe, ne kyende uko ekara, nabo bonse abekara mwi uru. ⁷Ikiswango kyasumisha ukurwa na bamushiro no kubakimfya, kabiri amaka yariperwe kuri kyena pa mutundu onse, abantu, ururimi ne nko shonse. ⁸Bonse abekashi ba panonse bakakipepa, onse uushamberwe ishina ryakwe, ukufuma ku kurengwa kwa panwe sonde, mwibuku rya mweo, irya Mwana wa Mpanga uyo baipeye. ⁹Umuntu nga arikwato kutwi, omfwe. ¹⁰Umuntu nga ari nokuya kur bunkore, muri bunkore emo akaya. Umo ngaepaya kurupanga, kurupanga rwine eko akepaiwa. Pano epari ukushipikisha no kutetekera kwa bamushiro. ¹¹Kabdir nabwene ikiswango nakimbi kikofuma panwe sonde. Kyakwete amasengo yabiri ukuba kwati Mwana wa Mpanga, kyarandire nge kiwena. ¹²Kabiri urupaka ronse urwakiswango kyantashi kyarebomberwa kukinso kyakwe kabiri kyarengere panonse na baikarapo ukuti bapepa ikiswango kyantanshi- ikyo yaposhiwe impumo yakiko iya mfwa. ¹³Kabiri kyakitire ifishibiro kya kisungusho ifyakurenga no muriro ukupona ku muru no kwisa panonse ku kinso kya bantu. ¹⁴kirufya, abikara pe sonde pa murandu wafishibiro fintu fyaperwe ukukita kukinso kya kiswango kikobopa abaikara panwe sonde ukukite ikimpanshanya kya kiswango ikyari ne mpumo yarupanga no kuba no mweo. ¹⁵Kabiri kyasuminishiwe ukupero umupu kuri ikyo kimpashanya kyakiswango ukuti ikimpashanya kirande no kurenga bonse abakano ukupepe ikimpashanya kya kiswango ukuti bepaiwe. ¹⁶Kabiri kipatishe kuri kira umo abanono na bakaramba, abakankara na bapina, abantungwa na basha, ukuti baperwe ikirembo pakisansa kyakukuryo na pa mpumi. ¹⁷Kyari ku mutu uuri onse ukuti eshita nangura ukushitisha kano uuri no rurembo rwa kiswango na pampendwa ye shina ryakiko. ¹⁸Ubu bwite bwa mano. Nga pari umo uuri no mutima wakwishiba, murekeni apende impendwa yakiswango. Pantu ni mpendwa ya bantu. Impendwa yakiko (666) myanda mutanda amakumi mutanda na mutanda.

Chapter 14

¹Naroreshe na kairi nabwene Umwana wa Mpanga naiminina parupiri rwa Sione. Naena pari 144,000 nabakwate shina ryakwe kabiri ne shina rya kwa Wishi ryarememberwe pa mpumi shabo. ²Naumfwire ne shiwi mwiuru nge shiwi rya menshi ayengi kabiri nge shiwi rya kiburumo. Ikiburumo naumfwire kyari kwati nga bakarisha bamasese abakorisha amasese yabo. ³Barikwimba urwimbo urupya ku kinso kya kukipuna kya bufumu na kukinso kya kufya mweo fimne na bakaramba. Kabiri takwari nangu umu uwaishibe ukusambiro rwino kanofye ba 144,000 abarubwirwe pe sonde. Bene ebatakoshiwe na kukanakashi, pantu abashatarire abopa. Aba ebakonka Umwana wa Manga konse uko aya. ⁴Bene barubwirwe mu bantu babe fisabo fya pakubara ukupya kuri Resa na ku Mwana wa Mpanga. ⁵Takwari nangu umu uwari kubepa mutunwa twabo; bantu babura akarema. ⁶Nabwene naumbi maraika arekupupuka mukati ke uru, akwete ibira nsuma ya muayayaya iyakubira kubaikara pe sonde-ku ruko, umuntu, ururimi na bantu. ⁷Akutire ishiwi irikaramba ati, "Tinene Resa, no kumupero ubukata. Pakuti inshita yabupingushi bwakwe naisa. Mupepeni, uwapangire iuru, isonde, sbemba, no tumfukwemfukwe twa menshi." ⁸Maraika umbi- uwarenga babiri akonkerepo ati, "Nawa Babere mukaramba, uwanwensesheko abena fyaro fyonse umwangashi wa kipyu kyaburarerare kyakwe." ⁹Maraika umbi- uwarenga kitatu asosere ati, "Ngo muntu apepe kiswango ne kimpasho kyakiko no kupokerere ururembo pa mpumi yakwe nangu pa kisansa kyakwe, ¹⁰ena akanwa umwangashi wa kwa Resa uwasha sokaniwe murukombo rwabukari bwakwe. Kabiri uukanwa akarangurushiwa ku muriro na kwiribwe rya mingu ku kinso kya bamaraika ba kwa Resa no Mwana wa Mpanga. ¹¹Ne kyushi kyashinguruka kwabo kirenina umuyayaya muyayaya, kabiri tabatushishe ubushiku na kasuba- abapepa ikiswango ne kimpasho kya kiko, na bonse abapokerere rurembo rweshina rya kiko. ¹²Pano epari ukushipikisha kwa bamushiro, abo bonse ababera ifipope fya kwa Resa na bakyetekera muri Kristu." ¹³Naumfwire ishiwi mu muru rirekusosa, "Remba auti: Barishuka abafwa abfwira muri Shikuru." Ee, efyasosa Umupashi, "pakuti batushe mu mutende ku kukyukutika kwabo, pantu imirimo yabo irabakonka." ¹⁴Naroreshe mwari ikumbi rtabuta. Napekumbi napekara uwapara nga Mwana wa Muntu. Akwete ikirongwe skya goride pa mutwe wakwe ne kikwakwa mu minwe ya kwe. ¹⁵Na maraika umbi afumine mwitemper no kubirikisha ishiwi irikaramba kuwikere pe kumbi ati: Ingishe ikikwakwa kyobe ukuroborora. Ikyo irifikire inshita yakuroborora ifya panwe sonde. ¹⁶Kabiri uwaikete ikikwakwa aposere ikikwakwa pe sonde, na pe sonde parioborwerwe. ¹⁷Eryomaraika umbi afumine mwitempere rya mu muru; nao arikwete ikikwakwa ikyatwa. ¹⁸Na maraika umbi afumine ku kyakufutumwinapo, ari no rupaka ku muriro. Kabiri abirikishe ishiwi irikaramba ku ukwete ikikwakwa ikyatwa ati, "Ingishe ingisha ikikwakwa kyobe kyetwa, no kukurunge fisansangu fyamwangashi wa pe osnde, pantu na pisha ifisabo fya uko. ¹⁹Awe maraika aposere ikikwakwa kyakwe pe sonde akangirwe ifisansangu fya mwangashi wa pe sonde. No kufiosa umwakukamina imyangashi umwakipya kya kwa Resa. ²⁰No mwakukamina imyanga mwangatirwe kunse ya musumba, kabiri umwakukamina umwangashi mwafumine umuropa uwafika ku minwe ya bakabarwe, narimo ukuringana na bamairoshi, iya 1600.

Chapter 15

¹Kabiri naishire kubona ikishibiro ka kimbi mu muru, ikiramba ne kipasha amano: Kwari ba maraika kine rubari abaei ne fikunka kine rubari, ifinkunka fya kurekeresha, eikyo muri fyena ubukari bwa kwa Resa bukapwiririkirira. ²Naishire ku bona ikya bonekere ukuba kwati ni bamba wa kiriro uwasankene no muriro. Nabatarama pari bamba apari abo abakimfishe ikiswango ne kimpasho kyakiko, na yonse impendwa ukwimininako ishina. Bari abaikata amasese ikyo baperwe ukufuma kuri Resa. ³Bareimba urwimbo rwakwa Mose, umsha wakwa Resa, uwimbo rwa mwana wa Mpanga: "Rikaramba kabiri ikyapesha amano imirimo yakwe, Shikuru Resa, Wamaka yonse. Yarirungama kabiri ya kine imibere yakwe, imfumu ya misumba. ⁴Nani uutakatie ishina ryenu, Shikuru no kukindika shina ryenu? Pantu mwebo mweka muri ba mushiro. Yonse imisumba ikes no kushinshimuna ishina ryenu ikyo muri barungami ne fikitwa na fiboneka." ⁵Panuma yaifi naishire kubona, ne tempere rye hema rya bakambone rya riisurwa mu muru. ⁶Na mwitempere mu nkende iya shirisha mwaishire kufuma ba maraika kine rubari abari ne finkunka kine rubari, kabiri bafwere ifya kunuta, ukubeka no kukuka maramba ya goride ukushunguruka ififuba fyabo. ⁷Kimo pa firi fine ifya mweo, fyapere inweno ba maraika kine rubari isha goride, ishaisuramo ikipyu kya kwa Resa, uuri no mweo umuyayaya no muyayaya pe. ⁸Ne tempere ryaiswirwemo ikyushi mu bukata bwakwa Resa ne kya mu maka yakwe. Ikyo takuri nangu umo uwingengira mwi tempere fyasukire ifinkunkuma kine rubari fyapwiririka.

Chapter 16

¹Kabiri naishire kumfwa ishiwi rikaramba mwi tempere rekoranda kuri bamaraika kine rubari ati, "Kabyeni kapongorwereni mu kyarwano inweno kine rubari isha kipyu kya kwa Resa."²Uwa ntanshi aishire kuya aripongorwerere urunweno rwakwe pa kyarwano; na kyo kyaishireba kirona kya bukari ifyaishire pa bantu abari ne kirembo kya kiswango, abarepepa ikimpasho kya kiko.³Uwa bubiri maraika apongorwerere urunweno rwakwe muri bamba. Na bamba aishireba muropa, kwati muropa wa muntu wafwa, na fyonse ifya mweo muri bamba fyari fwire.⁴Kabiri maraika wa butata apongorwerere urunweno rwakwe mu mironga ya menshi no tumfukumfuku twa menshi, nafyo fyaishire kuba umuropa. ⁵Kabiri naishire kumfwa maraika wa menshi akoti, "Uri murungami-we uriko kairi uwariko, wa Mushiro- pantu apingwire ifi fintu fyonse. ⁶Ikyo ba pongorwerere umuropa pa nashira na bakasesema, mwabapere umuropa ukunwa; kya wamina bo ukukitefi." ⁷Naishire kumfwa ubwasuko bwa burambo ukwasuka ati, "Eee, ni mwebo Shikuru Resa wa maka yonse, ifya bupingushi bwenu fya kine kabiri fya burungami."⁸Kabiri maraika wakurenga bune apongorwerere urunweno rwakwe pa kasuba, eryo akasuba aperwe uku babura abantu no muriro. ⁹Na bantu bababirwe ku kikabirira kikaramba, kabiri bapontere ishina rya kwa Resa, uuri na maka oa finkunka. Rero tabarapire no kumupera uburungami.¹⁰Na marika wakurenga kisano apongorwerere urunweno rakwe pa kipuna kya fiswango, ne mfimfi yaishire kufimba ubufumu bwakiko. Bareshebura indimi shabo pa murandu wa bukari. ¹¹Bapontere Resa wa mu muru pa murandu wa bukari ne fironda, ikyo bakene ukurapira pafyo bakitire.¹²Na maraika wakurenga mutanda apongorwerere urunweno rwakwe pa muronga ukaramba, Yufreti. Amenshi ya uko yakamine ku kupekanya inshira ya sha mfumu sha ku kabanga. ¹³Kabiri naishire kubona imipashi ya kowera itatu iyari kuboneka umwarefuma ifyura mukanwa ka ng'wena, ka kiswango na mukanwa kakwa kasesema wa bufi. ¹⁴Emipashi ya fiwa fya rekita ifishibiro, bafumine ku sha mfumu sga kyarwano kyonse ku kushirongashisha ku kurwa kwa bushiku bukaramba bwakwa Resa wa Maka.¹⁵("Boneni, nkoisa nga kabwarara! Arishuka umuntu uukororera, no kubiksha ifya kufwara fyakwe, ukuti eenda ubwamba no kubona insoni shakwe.") ¹⁶Eryo bashironganikire kurya kuntu ukwiwa mu ki Hebere Armagedoni.¹⁷Kabiri maraika wakurenga kine rubari apongorwerere urunweno ewakwe mu rwerere. Eryo ishiwi rikaramba rya fumine mwi tempere na mu kipuna kya bufumu ariti, "Nakikitika."!¹⁸Kwari ne myere ya nkuba, amashiwi, ne fiburukuto kwari nr kinkukuma ki karamba-ikinkunkuma ikya kurisha iki tatara akikitika ukufuma pa kutendeka kwa muntu pa kyarwano. ¹⁹No musumba ukaramba wa akanishiwirwemo mu fiputurwa fitatu, ne misumba yariwire. Resa aibukishe Babironi mukaramba, eryo aishire kupera umusumba urukombo umwaswire umwngashi uwapangirwe ukufuma ku kipyu kyakwe.²⁰Ne kishi kyonse kyarifurumwike, ne mpiri tashabonekere. ²¹Amabwe yakaramba ya kitarawe, ukufuma kwe taranta, ya fumine mu muru no kuponena pa bantu. Batukire Resa pa kikunka kya mabwe ikyo ikinkunka kya mabwe kya kitarawe.

Chapter 17

¹Umo pari bamaraika kine rubari uwaikatirira ikyakunwenako kine rubari aishire randa kuri nebo, "Isa naakuranga ukusekwa kwa kwa kirende mukaramba uwaikara pamenshi ayengi. ²Uo ishamfumu e sonde shakitire nankwe uburarerare. Nikumwangashi wabukirarerare uko isonde nabekashi be sonde bakorerwe."³Eryo maraika ansendere mu Mupashi antwere kumatororo, eko nabwene umwanakashi aikere pa kiswango ikyaaisurako amashina yamiponto. Ikiswango kyakwete imitwe kine rubari ne nsengo ikumi. ⁴Kabiri umwanakashi afwere ikyakashika asama ne fya goride, na mabwe ayaruma umutengo, na uburungu. Aikere na mu minwe yakwe mwari urukombo rwa goride uwaisuramo ifya museru ne fakowera ifya burarerare bwakwe, ⁵na pampumi yakwe na parembwa ishina ryakwe inkama iyarepiribura: "Babere umusumba ukaramba, nyina wa bakirende kabiri wa fya museru fya pano isonde."⁶Kabiri nabwene umwanakashi nakorwa umuropa wa bamushro no muropa wa bafwira muri Yesu. Iryo n mubwene, ukusunguka kukaramba. ⁷Kabiri maraika atire kuri nebo, "Ninshi wasungukira? Nebo ndekweba ubupiriburo bwa mwnakashi ne kya kiswango ikyamusenda, ikya mitwe kine rubari ne nsengo ikumi. ⁸Ikiswango ikyo wabwene kyaripo, nomba takiripo, rero kiri no kufuma mukirindi ikya bura impera no kuya kubonaushi. nabo abekara pano kyaroro, nabo abasharembwa amashina yabo mwibuku rya mweo ukufuma kurengwa kwe sonde-bakatutma pa kbona iki kiswango ukuti kyaripo, kabir pari nomba, kabiri kiri no kwisa. ⁹Iki kifwaikwa kampingu uwakwata amano. Imitwe kine rubari empir kine rubari ishaikarapo umwanakashi. ¹⁰Nakabiri ne mfumu kine rubari. Inshamfumu shisano sharirwired, imo epo iri, nabamo nabos tabakiri tabaraisa, nga aisa ekekarafye akashita akanono. ¹¹Ikiswango ikyaripo, takiripo nomba, imfumu yarenga kine konse konse; kabiri kine rubari imfumu, nakubonaushi eko kireya. ¹²Kabir insengo isho mwabwene shamfumu ikumi isho ishishirapokera ubufumu, rero shikapokerera insambu nge mfumu pansa imo pamo ne kiswango. ¹³Ishi shiri na kampingu umo, kabiri bapera amaka ne nsambu ku kiswango. ¹⁴Bakarwa uruburi no Mwana wa Mpanga. Eryo Umwana wa Mpanga akakimfya pantu ni Shikuru wa bashikuru kabiri ni mfumu ya shamfumu-kabiri ari na baitwa, abasarwa, na bakine."¹⁵Maraika asosere kuri nebo, " Amenshi ukobona, apaikere kirende, bantu, amabumba, ne nko, na bamitundu. ¹⁶Insengo ikumi isho ubwene-bena ne kiswango kapata uyo kirende. Bakamurenga uwafye kabiri ubwamba, fikarya umubiri wakwe, no kumokya mu muriro. ¹⁷Pantu Resa abika mu mitima yabo no kupera ubufumu bwa fiswango kanofye amashiwi ya kwa Resa yakafikirishiwe. ¹⁸No mwanakashi uyo ubwene musumba ukaramba uuteka pa mabufumu bwa pe sonde.

Chapter 18

¹Panuma ya ifi nabwene bamaraika areika ku muru. Ari namaka yakaramba, ne kyarok kyaributishiwa ku bukata bwakwe. ²Abirikishe ne shiwi irikaramba, arandire ai, "Nawa, nawa Babere mukaramba! Aba bwikaro bwa mwa kwikara inguru ikyubo kya mipash yonse ia kowera kabiri ikyubo kyakyonse ikyakowera ne kyoni ikakowera. ³Pantu inko shonse nashikorwa umwangashi wa runkumbwa rwa burarerare. Ishamfumu sha panwe sonde sharipangire uburarerare na ye. Aba makweba ba panwesonde barinonkere ifyuma ukufuma ku maka yakwe aya bwangarishi. ⁴"Kabiri naumfwire ishiwi narimbi ukufuama ku muru ukusosa, "Fumenimo muri ye, mwebantu bangi, pakutira tamupokerereko fyonse ifikuko fyakwe. ⁵Imembu shakwe shiri ibumubikire pamo ukufikafye na mumuru na Resa naibukisha imikitire yakwe iya bubifi. ⁶Muripireni amaripiro ifyo na ye aripire bambi kabiri mu muripirire imiku ibiri pafyo akitire; murukombo umo arikunsankanishisha munsankanishishemo imiku ibiri iyakwe. ⁷Umo arimukuitumika no kwikara mu kuipakisha kwa bwangarishi, mu mupere ukurunguruka kwa maka no kurosha. Pantu aranda mu mutima wakwe, ' Ningikara nga namfumu; nshiri mukamfwirwa, kabiri nshakapite mukurosha. ⁸Eikyo mu bushiku bumo ifikuko fyakwe fikesa: imfwa, ukurosha, ne kipowe. Akaminwa no muriro, pantu Shikuru wa buramba, kabiri ekapingura wakwe. ⁹Ishamfumu sha panwe sonde shapangire uburarerare no kufuma mu nshira na ye shikarira no kupunda pari ye iryo shabwene ikyushi ka kubirimuka kwakwe. ¹⁰Bakatarama akataramukira, ukutina ubukari bwakwe, bakareranda, "Akaranda, akaranda ku musumba nkaramba! Pantu muri ora umo ukukandwa kobe kurifikire. ¹¹Abamakweba ba panwe sonde barire no kurosha pari ye, apo tapari nangura umo ureshita ifipe fyakwe nakabiri- ¹²ifipe fya goride, sirufere, amabwe yaruma umutengo, bamagariti, ne nsaru shakorokondwe, ne shakashikira, ne shakashika kye, no kusame ifya goride na mabwe yaruma umutengo, na barmagariti. ¹³Muri ora umo fyonse firya ifyuma fyarionaika." Kirya kapitao wa kyombo, na benda mu fyombo bonse, na bekashi ba fyombo, na bonse abo ubwikashi bwabo bwashintarire pari bamba baiminine umushimpa akataramukira. ¹⁴Baririre eryo babwene ikyushi kya kubirimuka kwakwe. Barandire, "Musumba nshi uri ngo musumba nkaramba?" ¹⁵Baposere urukungu pa mitwe yabo, no kupunda, barerira no kurosha. "Akaranda, akaranda ku musumba nkaramba uko bonse babkwete ifyombo pari bamba babere abakankara ku fyuma fyakwe. Pantu muri ora umo arionaurwa." ¹⁶Sangarareni pari ye, mwe myuru, mwe basumina, abasore, na bakasesema, pantu Resa na reta ubupingushi pari ye! ¹⁷"Maraika uwaburamba aburire iribwe iryari nge mperero nkaramba no kuriposa muri bamba ukurakuranda, "Muri iyi nshira, Babere, musumba nkaramba, uri nokuwa panshi na fubu kabiri tawakobone nakabiri. ¹⁸Ne fiunda fyapangirwe na bakarisha wa masese, ba kamba, bakarisha w nsango, na bamapega tabakomfwike nakabiri muri mwe. Takuri kerenganya uri onse ukasangwa muri mwe. Takuri ikyongo kya mpero ikyo ikiri no kumfwika pari mwe. ¹⁹Urubuto rwa nyari tarwakasanike pari mwe nakabiri. Amashiwi ya kwa shibwina na nabwina tayakomfwike muri mwe nakabiri, pantu abamakwebo yenu ebari abakankara ba panwe sonde, ne nko sharipererwe ku buroshi bobe. ²⁰Muri ye umuropa wa bakasesema na bashira warisangirwe, no muropa wa bonse abo abaipairwe panwe sonde."

Chapter 19

¹Panuma yaifi fintu naishire kumfwa icyarurmine kwati rishiwi irikaramba iryebumba rya bantu irikaramba mu muru rikoranda ati, "Hallelujah! Ipusukiro, ubukata, ero na maka fyaba kuri Resa wesu. ²Ubupingushi bwakwe ubwa kishinka no muringanya, pantu na pangira iure rikaramba irya koweseshe icyaro no burarerare bwariko. Nabika ikirandushi pa muropa wa babomfi bakwe yo iririne rya sumishe." ³Barandire umuku wakiri: "Hallelujah! Ikyushi kifuma muri ye umuyayaya no muyaya pe." ⁴Abakaramba amakumi yabiri na bane ne fibumbwa ifya mweo fine fya ponene panshi no kushinshimuna Resa uwaikere pa kipuna kya bufumu. Barekuranda ati, "Ameni. Hallelujah!" ⁵Eryo ishiwi rya fumine pa kipuna kya bufumu, abati, "Arumbwe Resa wesu, bonse mweba bomf bakwe, mweba mweba mutina, bonse mweba Shindama na ba maka." ⁶Eryo naishire kumfwa icyarurmine kwati ribumba rya bantu irikuru, nge kyongo kya menshi ayengi, kabiri no kuburuma ukukuru ukwa karumba, abati, "Hallelujah! Pantu Shikuru wa Maka yonse, Resa uutungurura pari bonse. ⁷Areni tusangarare no kusansamuka no ku mupera ubukata pantu ukusefya kwa bwinga ukwa mwana wa Mpanga no kwisa, na nabwina wakwe naipekanya umwine. ⁸Arisuminishiwe ukufwara insaru ishabune kabiri ishakubengeshima" (pantu insaru ishisuma mikitire ya burungami iya bantu bashira). ⁹Maraika arandire kuri nebo, "Remba ifi: Bariparwa abo bonse abaitwa ku mutebeto wa bwinga bwa mwana wa Mpanga." Kabiri aishire kuranda kuri nebo ati, "Aya mashiwi ya kishinka aya kwa Resa." ¹⁰Naponene pasnhi ya makasa yakwe ku kumushinshimuna, rero aishire kuaranda kuri nebo ati, "Wikita ikyo! Ndi mubomfi nga weba kabiri ba munonko abaikata ubunte pari Yesu. Shinshimuna Resa, pantu ubunte pari Yesu emupashi wa busesemo." ¹¹Eryo nasihire ku bona umuru waisuka, eryo naishire kuroresha kabiri kwari kabarwe uwabuta. uwanininapo akoitwa uwakine kabiri ikishinka. ¹²Amenso yakwe yaba ngo rubingu rwa muriro, no mutwe wakwa pa ba ifingara ifingi. Arikwata ukurembwa ishina iritaishiba umbi rero umwinefye. ¹³Afwara ikisaru ikya bikirwe mu muropa, ne shina ryakwe ritwa ishiwi rya kwa Resa. ¹⁴Ifita fya mu muru fyaremukonka pari ba kabarwe abakubuta, afwere insaru ishisuma, isha kubuta kabiri ishabusaka. ¹⁵Mu kanwa kakwe mufuma urupanga urwatwa urwa kuropwerako inko, kabiri akarabatekera ku nkonto ya kyera. Anyanta no mwakukamina umwangashi mu kipyu kya bukari bwakwa Resa wa Maka yonse. ¹⁶Arikwata ishina irya rembwa pa kisaru kyakwe ne petanta ryakwe: Imfumu ya shamfumu na Shikuru wa bashikuru." ¹⁷Naishire kubona maraika na tarama mu kasuba. Abirikishe mwishiwi ri karamba ku fyoni ifyarepupuka pamuru ati, "Iseni, ronganeni ku mutebeto ukaramba uwakwa Resa. ¹⁸Iseni murye umubiri wa shamfumu, ne mibiri yaba mushika, ne mibiri ya baume aba maka, ne mibiri yaba kabarwe na bekarapo, ne mibiri yabaume bonse, abakaere na basha, abasurwa na bamaka." ¹⁹Naishire ku bona ikiswango ne shamfumu shapakyaro ne fita fyabo. Bari a barongana pakutira bengarwa inkondo no wareensha kabarwe pamo ne fita fyakwe. ²⁰Ikiswango kyarikwete pamo na bakasesema ba bufi abapangire ifishibiro pa kinso kyakwe. Nakuri ifi fishibiro aishire kubapera abo bonse abapokerere ururembo rwa kiswango kabiri abanshishimwine ikipasho kyakwe. Babiri muri bo baposerwe abantunturu muri bamba we ribwe rya sarufa irya eka ne mingu sha muriro. ²¹Abashara bonse baripaiwe ku rupanga urwa fumine mukanwa ka warekwensha kabarwe ifyoni fynse fyarire imbiri shabo ishakufwa.

Chapter 20

¹Eryo naishire kubona maraika akoika ukufuma ku mru. Akwete imfunguro ya kiindi ikya bure mpera, kabiri akwete umunyonyoro ukaramba mu maboko yakwe. ²Aishire kubura no kwikata iki ng'wena, ikisoka ikikote, ikyari ni kiwa, nangu Satana, no kumukaka pa myaka amakana ayengi. ³Amuposere mu kirindi ikyabura impera. Aiserepo no kukatishapo pa muru wakiko. Kyari ifyo pakuti ki kabepa na kabiri inko mpaka imyaka ikana rimo ikapite. Panuma yaiki, akarekerwako pa kshita akanono. ⁴Eryo naishire kubona ifipuna fya bufumu ifingi. Paikere abo abaperwe amaka ya kupingura. Naishire kubona ko ne myeo ya abo abaputwirwe imitwe pa bunte bwa pari Yaesu na peshiwi ryakwa Resa. Tabashnhsimwine ikiswango barikene ukupokerera ururembo pa mpumi shabo nangu pa kuboko. Babwerere ku bumu, kabiri batekere na Kristu pa myaka ikana rimo. ⁵Abashara bambi abafwa tababwerere ku bumi mpaka uro imyaka ikana rimo yapwire. Uku ekushukuka kwa kubarirapo. ⁶Ariparwa kabiri wa mushiro uwasangwa mu kushukuka kwa kubarirapo! Pari aba imfwa yakibiri kaikwetepo amaka. Bakaba bashimapepo bakwa Resa na Krsitu kabiri bakateka nankwe pa myaka ikana rimo. ⁷Iryo imyaka ikana rimo ikpawa, Satana akafuma mukifungo kyakwe. ⁸Akafuma ukuya mukubepa inko mufitungu fyonse fine ifya kuaro-Gogi ero na Magogi-ku kubareta bonse kyapamo ku burwi. Bakaba abengi sana ngo mukyanga wa muri bemba. ⁹Baishire kunina pa kiswebembe ikikuru ikya pakyaro no kushinguruka inkambi ya ba shira-umusumba uwatemwikwa. Rero umuriro wa ponene ukufuma mu muru no kubamina. ¹⁰Satana, uwababepere, aposerwe muri bemba uwarekwata umuriro wa sarufa, umo ikiswango na bakasesema wa bufi baposerwe. Bakakyushiwa akasuba no bushi no muyayaya uwape. ¹¹Eryo naishire kubona ikipuna kya bufumu ikikuru ikya kubuta na umo uwakerepo. Ikyaro ne myuru fyari furumikre ukufuma uko ari. Rero takwari inkende ya fiko ukwakuya. ¹²Naishire kubona abafwa-ababuramba na batakindama-na batarama ku kipuna kya bufuma, ne fitabo fyariswirwe-kabiri ikitabo kimbi kyariswirwe-Ikitabo kya bumi. Abafwa bapingwirwe kufyaremburwe mufitabo, ukuringana ne mikitire yabo. ¹³Na bemba nao aishire kubweshwa abafwa abarimo. imfwa ne mbo fya bweshe abafwa abarimo, na bafwa bapingirwe ukuringana nefyo bakitire. ¹⁴Imfwa ne mbo fyaposerwe muri bemba wa muriro. Ii emfwa yakibiri-bemba wa muriro. ¹⁵Nga umo ishina ryakwe taryaremburwe mukitabo kya bumi, aposerwe muri bemba wa muriro.

Chapter 21

¹Kabiri nabwene umuru upya ne kyarō kipya, pantu umuru wantashi ne kyarō kya ntanshi ninshi nafipita, kabiri takwari bamba no umo. ²Nabwene umusumb wa mushiro, Yerusaremu mupya, areikira ukufuma kuri Resa, nga firya bapekanya na bwinga pa kukumanya wiba wakwe. ³Naumfwire ikiunda ikikaramba ukufuma ku bufumu kiresosa, "Bona! Ubwikaro bwa kwa Resa buri pamo na bantu, na Resa akaba pamo nabo. Bakaba bantu bakwe, na Resa umwine akaba nabo kabiri akaba Resa wabo. ⁴Akakumuna ifiramba fyonse ku menso yabo, kabiri takwakabe ukufwa, nangura ukuririshika, nangura ukurira nangura ubukari. Ifitungu fyonse ninshi nafipita." ⁵Uyo uwaikara pa kipuna kya bufumu sosa ukuti, "Bona! Nebo ndekita ifintu kipya-kipya." Wfyo asosa; "Remba ifi pantu aya mashiwi yakine kine kabiri yarungami." ⁶Aringeberere, "Ifi fintu nafikitika! Nine Arufa na Omega, intendekero kabiri impera. Kuri bonse ababomfwa ikiraka nkabapera ukunwa ukufuma ku kashima ka menshi ya mweo ukwabura kuripira. ⁷Uwakimfya akapyane fintu kabiri nkaba Resa wakwe, akabo mwanarume wandi. ⁸Rero kubaba bakuwe; abashatetekera, abaserausha, abepeya, ababurarerare, indoshi, abapepo turubi, na bonse ababufi, inkyende yabo ikaba muri bamba urepya ngo muriro. Iyi ikabe mfwa ya bubiri." ⁹Umo pari bamaraika kine rubari aishire kuri nevo, uwakwete ifinweno kine rubari ifyaisuramo ifinkunka kine rubari, nao arandire kuri nevo, "Isa kuno. Nebo ndekuranga na bwinga umukashi wa Mwana wa Mpanga." ¹⁰Eryo ansendere ukutari mu Mupashi ku rupiri urukuru kabiri urutari eryo andangire umusumba uwashira Yerusaremu ureika ukufuma ku muru kuri Resa. ¹¹Yerusaremu nakwata ubukata bwa kawa Resa, kabiri urubuto rwa uko, kwapare ribwe rya rumo mutengo, nge ribwe rya Yaspi iryabeka nga Krustari. ¹²Warikwete iringa iryarepa, iriri ne mpongoro ikumi rimo na shibiri, na bamaraika ikumi rimo na babiri pa mpongoro, na pampongoro paremberwe amashina yamitundu ikumi rimo na shibiri isha bamwana Isreari. ¹³Impongoor shitatu ku kabanga, impongoro shitatu ku kapinda ka kukuso, impongoro shitatu ku kainda ka kukuryo, ne mpongoro shitatu ku masamba. ¹⁴Irinnga rya musumba ryakwete imifora ikumi rimo na fibiri, kabiri paba amashina ikumi rimo na yabiri ayabasore ba Mwana wa Mpanga. ¹⁵Uwarandire kuri nevo arikwete ikirongwe kyetete kya goride iryakuti aringiremo umusumba, ne mpongoro ne ringa. ¹⁶Umusumba wari uwaringana, mubutari kimo kine na mubutuku. Umusumba wapiminwe kwitete, rimbi amakana ikumi na yabiri mubutari(ubutari, ubutuku no kusansama fayri kimo kine). ¹⁷Aripimine iringa ryakiko imikono umwanda umo na makumi yane na ine, kukuringa kwa buntu ekutira kwa kwa maraika. ¹⁸Iringa ryakurirwe na Yaspi no musumba wari ni goride wine wine, kwarikiroani ikyarengama. ¹⁹Ifyakukurapo iringa rya musumba nafipuramikwa amabwe ayarumo mutengo ayamisango yonse. Ikya kukurapo kyantanshi ni Yaspi, ikya bubiri kyari ni safiri, ikya butatu ni kalkedone, ikya bune ni smaragldi, ²⁰ikya busano ni sardomukisi, ikyarenga mutanda ni sardi, ikyarenga kine rubari ni krusoriti, ikyarenga kine konse konse ni beruri, ikyarenga pabura ni topashi, ikyarenga ikumi ni krusoprashi, ikyarenga ikumi na kimo ni uakinti, ikyarenga ikumi rimo na fibiri ni ametusti. ²¹Impongoro ikumi rimo na shibiri shari ni bamargariti; impongoro imo imo yari ni margariti umo. Ne misebo ya musumba ni goride waropororwa wine wine, nge kiorani. ²²Nabwene umusumba umutari itempere, pantu Shukuru Resa uwaburamba no Mwana wa Mpanga baba e tempere. ²³Umusumba taukabirwa kukwata kasuba nangu umweshi pakuti ubeke ubukata bwa kwa Resa bwabekere pari uyu musumba no rubuto rwa Mwana wa Mpanga. ²⁴Uruko rukenda murubuto rwa musumba ne shamfumu sha pa kyarō shikaretamo ifyabukindami fye shuko. ²⁵Impongoro tashakesarwe akasuba, kabiri takwakabe ubushiku murya. ²⁶Kabiri shikaretamo ifya bukindami e fya bukata fya nko, rero tekuti mwingire ikinangwa, nangu ukite ikya nsoni na pamo bufi, ²⁷rero kano abarembwa anmashina mwibuku rya mweo irya Mwana wa Mpanga.

Chapter 22

¹Kabiri maraika andangire akamana ka menshi ya mweo, ayabengeshima nga krusturi. Ayarekufuma kukipuna kya bufumu kya kwa Resa no Mwana wa Mpanga. ²Yarepita mukati ka musebo wa musumba. Ku bushirya bwa muronga kwari ikimuti kya mweo, ukwarekutwara ifisabo fya misango ikumi rimo na ibiri, kyaretwara ifisabo kira mweshi. Amabura ya muti yabera kukuposha inko. ³Tamwebe kyonsee ikya tipwa. Ikipuna kya kwa Resa noo Mwana wa Mpanga bakabamo mu musumba, na babomfi bakwe bakamutumika. ⁴Bakabona ikinso kyakwe, ne shina ryakwe rikaba pa mpumi shabo. ⁵Takwakabe mfinshi nakabiri; takwakabe kufwaya urubuto nangu kasuba pantu Shikuru Resa akarabarikira. Kabiri bakarateka umuyayaya umuyayaya. ⁶Eryo maraika atire kuri nebo, "Ifyebo ifi fyakishinka kabiri fya kine. Shikuru Resa uwa mipashi ya bakasesema, atumine maraika uwakuranga ababomfi bakwe ifiri no kukitika kangu." ⁷"Boneni! Nebo nkoisa kangu! Uwaparwa nuyi uubera amashiwi wabusesemo bwa kitabo iki." ⁸Nebo, Yohane, newakutikire no kubona fyonse ifi. Eryo na kutikire no kubona, nawiri panshi mukupewa pa nkasa sahkwa maraika warikundangisha fyonse ifi. ⁹Arisosere kuri nebo, "Wikita ikyo! Ndimubomfi munobe, kuri bamunyinefwe bakasesema, na kuri bonse ababere amashiwi ya kitabo iki. Abapepa Resa!" ¹⁰Eryo atire kuri nebo, "Wikakatika fyebo fya bukasesema mwibuku iri, eikyo inshita iri mupepi. ¹¹Uushiri murungami mureke akonkanyepo ukukita ikyabura burungami. Umusari mureke abe ukukita ubusari. Umurungami mureke akite uburungami. Uwamushiro, mureke akite umushiro." ¹²"Boneni! Nkoisa kangu. Ikirambu kyandi kiri kuri nebo, ikyakupera kira umo ukuringana nefyo akitire. ¹³Nine Arufa na Omega, sorwe na kapereko, intendekero eryo ne mpera. ¹⁴Abaperwa nabo abasamba maraya yabo pakutira bakwate ukurya ku ,kimuti kya mweo no kupatama mu musumba ukupitira pa mpongoro. ¹⁵Nkunse kwaba imbwa, indoshi na baburarerare na bamisoka, na bapepo turubi na onse uwatemwa bufi no kubukita. ¹⁶Nebo, Yesu, ntumine araika wandi mukupero bunte kuri mwebo pa fintu fyonse ifya kironanganino. Nine mishira kabiri ubufyashi bwa kwa Davidi, urutanda rwa rukyero." ¹⁷Umupashi na nabwinga batira, "Iseni!" Rekeni uureumfwa asose ati, "Iseni!" Uuri ne kiraka, murekeni ese, noyo urekifwaisha, murekeni abrepo ikyabupe maenshi ya mweo. ¹⁸Ndekurandira kuri onse ureumfwa ku mashiwi ya busesemo yaiki kitabo: Ngo muntu arundapo, Resa akamurundirapo pari wene ifinkunka ifyarembwa muri iki kitabo. ¹⁹Ngo muntu afumyapo ifyebo ifya muri iki kitabo rya bukasesema, Resa akafumyapo ikyakaniko kya kwe ikya muti wa mweo nefya musumba wa mushiro ifyarembwa muri iki ikitabo. ²⁰UUreshimika ifi fintu ubunte atire, "Kine kine! Nkoisa kangu kangu." Amen! Iseni, Shikuru Yesu! ²¹Ukusenaminwa kwa kwa Shikuru Yesu kube kuri mwebo bonse. Amen.